BIBLIOTECA NAZIONALE VITT. EMANUELE ROMA
8
27 I
23

VIII
19
17

VIII
17
8 27. I. 23.

Morale reductorium ſuper totã Bibliam: fratris Petri Berthorij Pictauienſis/ ordinis diui Benedicti: diuinarũ literarũ ſtudioſiſſimi: quatuor et triginta libris cõſummatũ: ſingulisq; (ſm materię exigentiam) capitibus aptiſſime diſtinctũ: vbi notabiliorum/ hiſtoriarũ/ ac figurarũ veteris et noui teſtamentorũ: premiſſa compendioſa textus ſumma: Tropologica ſeu Allegorica/ atq; nõnunq; Anagogica ſubnectitur explanatio: Adiectis Biblię cõcordantijs.

ANNO M.D.XVII.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITT. EMANUELE

Directoriũ precipuarũ ſententiarum/ certo indice de nouo contextum.

Capuccinorum Romae.

ADAM PETRI DE LANGENDORFF, CIVIS BASILIENSIS, LECTORIBVS SALVTEM.

Quadrifariam diuinarum literarum interpretes ſacram ſcripturā exponunt, Literaliter, Tropologice, Allegorice, necnō Anagogice. Sed neſcio quo pacto Tropologiæ, vt humanis rebus magis accommodatæ, ita multis partibus interdū vtiliores videntur. Nam cum apud Moſem legimus, hæc in ſacrificijs animalia, vitulum, agnum, arietē, bouem, hircum, vaccam, capram, turturem & columbam, eſſe offerenda deo, quis non ad optimos mores incitetur, ſi iuxta Tropologiam, per ſacrificia virtutes varias intelligat, quas Chriſtiani fugatis antiquæ legis tenebris, Chriſto domino & deo noſtro, Euāgelicæ legis autori, ſedulo offerre debemus, & per vitulum qui ſeſe iugo non reluctanter applicat, obedientiam accipiat, per agnum innocentiā, per arietem fortitudinem, per bouem, ꝙ lente incedat, temperantiam, per hircum & capram, quorum villi ſunt duriuſculi, & manus ſi adhibeas pungunt, pœnitentiam, per vaccam, cuius excremēta ſtercorandis agris conferunt, elemoſynam, per turturem, quam mortuo marito nunꝗ viridi ramo deinceps inſidere produnt, caſtitatem, per columbam modeſtiam cum ſimplicitate coniunctam intelligat. Eſt enim id peculiare ſacris Iudæorum literis, vt aliud dicant, aliud innuant, ac corticis ſint inſtar, interius ſuccum in ſe continentis, quē tum demum deprehendas, vbi mentis non corporis oculo fueris acrius ſpeculatus. Et certe niſi myſtice vetus teſtamentum multis in locis intelligamus, neſcio quid magnopere Chriſtianis vſui eſſe poſſit. Nō igitur ab re ſanctiſſimi doctores olim apud nos Hieronymus, Ambroſius, Auguſtinus, Gregorius, Hilarius, apud Græcos inprimis Origenes, Gregorius Naçiançenus, Baſilius, Chryſoſtomus, veteris inſtrumenti libros, quadrantiſſimis tropologijs expoſuerūt. Ad quorū exemplum Petrus Berthorius Pictauienſis, [illegible] in vinea domini, hoc eſt in ſacris literis exercere ſe cuperet, hoc opus quod vtriuſꝗ teſtamenti morale Reductorium nomen habet, congeſſit, ſi non tam feliciter ꝗ illi, certe non minus diligenter. Nā quo minus id feliciter præſtaret, ſæculum barbariſſimū in cauſa fuit, vixit enī abhinc annos centū & quinquaginta, quo tēpore neꝗ Græcæ neꝗ Latinæ literæ vigebant. Nā ex ſcriptis eius tā infatigabili ſacrarū ſtudio literarū ingenioſe conſarcinatis, talem eū fuiſſe conijcimus, qui ſi hodie viueret, nullius omnino carere vellet linguæ diſciplinæve peritia, quæ ad Theologicū ſtudiū vtilis eſſe poſſet. Stylū habet apertum, & quem Theologi huius æui maxime probent. Verbis cū ſeſe multis explicat, nec quod quidam faciūt, dictionis obſcuritate lectori nebulas offundere ſtudet. Quod ad eruditionem vero attinet, Tritemium producam, uirū ſane ꝗ magna apud Magiſtros noſtros autoritate, vt hi ſuo candore quibuſlibet abunde tribuūt. Is in opere ſuo de Eccleſiaſticis ſcriptoribus ſic infit. Petrus Berthorij, natione Gallus, patria Pictauienſis, prior mopaſterij ſancti Eligij Parrhyſiēſis, ordinis diui patris Benedicti, fuit in diuinis ſcripturis ſtudioſiſſimus & valde eruditus, atꝗ in ſæcularibus literis egregie doctus, in declamandis ſermonibus ad populum excellentis ingenij, philoſophus, hiſtoriologus, & coſmographus inſignis. Hactenus Tritemius. Meminit ibi dum eius opera recenſet, & huius Reductorij Moralis, omnes Bibliæ libros cum nouo teſtamento complectentis, quod nunc in ſtudioſorum vtilitatem typis noſtris impreſſimus, indice per nos ornatum, quo citius quæ quæruntur inueniri poſſint. Quanto vero labore hoc ſit factum, & quantis impendijs, aliorum æſtimationi relinquo. Nos operam certe ſtrenuam nauauimus, vt ꝗ emendatiſſime vobis Berthorij Tropologias, quibus commode nōnunꝗ Allegorias admiſcuit, exhiberemus. Igitur grati eſtote, & Adamum veſtrum viciſſim amantes, bene valete. Baſileæ, ſexto Nonas Iunias. Anno M. D XVII.

Principaliũ Sententiarũ Annotatio

Materie ſingulares

operis reductorij moralis ſup totã Bibliã: ordine aptiſſimo ſecundũ numerũ librorũ ac capitulorũ necnõ foliorũ: vna cũ elemẽtorũ appoſitione hic colliguntur: vt facilius occurrat quod candidus lector optat.

Aa Aron et filij eius ad ſacerdotiũ electi fuerũt.li.2.ca.20.fo.27.G
Aarõ virga floruit.lib.4.ca.14.fol.45.G.
Aarõ quõ iterptat.ibi.G
Aaron dictum eſt ſeruare ſacerdotiũ.lib.4 ca.15.fol.46.A
Ab ¶ Abiſac vgo pulcherria.li.11.ca.1.fo.80.D
Abimelech ſpurius gedeonis factus eſt rex libro.7.ca.8.fol.62.b
Abſalõ amõ interfecit.li.10.ca.10.fo.77.B
Abſalon patris faciem ad duos annos nõ vidit.ca.11.ibidem.B
Abſalõ pcepit ſegetes cõburi.ibidẽ ca.11.D
Abſalon a ioab lanceis perfoſſus interijt.libro.20.ca.25.fol.78.f
Abietes ſunt paupes.li.23.ca.12.fo.127.G
Abſtinẽtia adijciet vitã.li.24.ca.2.fo.131.F
Abel mũera accepta fuert deo.li.1.ca.4.fo.
Abraã facrificiũ.li.1.ca.1[illegible]fol.7.b [illegible] F
Abraã prima vxor q̃ fuit.li.1.ca.12.fol.6.A
Abraam de pcepto dñi pprĩu filiũ immolare voluit.libro.1.ca.17.fo.7.G
Abſtinẽtię ſobrietas per beryllũ intelligit li.2.ca.20.fol.29.B
Ac ¶ Actiui occupãt circa frena.li.1.c.5.fo.4.
Actiua vita cui cõpat.li.1.c.20.fo.9.B (B
Achates tempeſtatẽ auertit.li.2.ca.20.fol.
Accipiter.li.3.ca 4.fol.33.E (29.B
Achior princeps.li.18.ca.4.fol.114.F
Achitophel ſũm' ꝯſiliari' dauid: ille prim' dñm ſuũ negauit.li.10.ca.14.fol.77.h
Achimaas nũciauit dauid regi mortẽ filij ſui abſalonis.li.10.ca.15.fo.78.D
Achaz rex neqſſimus.li.12.ca.15.fol.102.C
Achab contra ſeipſum ſententiã tulit.li.11.ca.17.fol.94.h (172.G
Ad ¶ Aduerſitas aperit oculos.lib.33.ca.8.fol.
Adulator dicit imago.li.7.ca.4.fol.60.D
Adulatores vba p lac itelligunt.li.9.c.1.fo.
Adulatores a principib' admitti (65.G nõ debent.li.10.ca.1.fo.74.D
Adulteri i pprijs vxorib' puniũt.li.10.ca.9
Adulatoris aſtutia repbendi (fol.76.G. tur.li.10.ca.13.fol.77.F
Adonias ſenior fili' dauid.li.11.c.1.fo.80.F
Addõ ppheta vir dei noiatus/a leonib' interijt.li.11.ca.11.fol.90.E
Adulatores pſpera dicere ſolẽt.li.11.ca.19.
Adonis iuuenis/filius martis. (fol.95.b li.23.ca.4.fol.125.C
Adã in cãpo damaſceno creat'.li.23.ca.7.
Aduocat' diues cõpat ane/ (fol.126.B ti.li.24.ca.7.fol.135.h
Adã ſexta die formatus.li.2.ca.3.fol.2.h
Adę generatio.li.1.ca.4.fol.3.F
Adulterini filij ſunt gigãtes in eccleſia.lib.1.ca.5.fol.3.h
Aduerſitas a mũdo dat.li.1.ca.30.fo.11.G
Adipũ tria gña dñs voluit retinere.li.3.c.2
Adeps bonę affectionis in igne (fol.31.h charitatis ſolet nutriri. Ibidem.
Adulatiões mel iterdicit nob.li.3.ca.3.fol.
Adulatoris officiũ.li.3.c.4.fo.34.A (32.h
Adã mortalitatẽ intulit.li.3.c.7.fol.36.E
Adulator pilos diuitiarũ ſecuz rapit.libro 4.ca.4.fol.42.F
Adulteriũ hebręę mulier p potũ aquę manifeſtabatur.li.4.ca.3.fol.42.C
Adonibeſech rex captus/in iſrael duct' eſt.li.7.ca.1.fol.58.h
Af ¶ Affectiones malę ſunt q̃tuor.lib.26.ca.1. (fo.137.C
Affectiones cordis ſunt quatuor.li.3.ca.4.fol.33.G
Affectiones bonę ſunt q̃tuor.li.11.ca.6.fo.
Ag ¶ Agricolę intelligunt per vinũ et (87.B oleum.li.34.ca.7.fol.179.D
Agar fuit ancilla abraę.li.1.ca.12.fol.6.A
Agar interpretat ſomniũ vigilię. Ibidẽ.B
Agni paſchal eſus q̃lis fuerit.li.2.ca.6.fol.
Agn' paſchal qñ comedebat/p ſe (14.F ptẽ dies fermẽtũ nõ debebat i hebręor tabernaculis inueniri.li.3.ca.3.fol.32.G
Al ¶ Alexander hieremiã in alexandriã trãſtulit.li.22.ca.7.fol.122.h
Alexãder rex macedonũ/reges ꝛ principes debellauit.li.27.ca.1.fol.138.A
Alchim' fuit de ſemine aarõ.li.27.ca.8.fol.
Alchim' ſumm' ſacerdos iniqſſi/ (143.A mus.li.27.ca.10.fol.144.B
Altare ſolet de terra fieri/ quid denotat.li.2.ca.12.fol.17.E
Altare ſignificat eccłaſticas dignitates.ibi
Altare holocauſtorũ pcepit domin' (dẽ. fieri.lib.2.ca.19.fol.25.F.
Altare debet habere q̃tuor cornua/qd moraliter ſignificat. Ibidem.h
Alexander ſeipſum adorari fecit ſicut deũ.li.2.ca.22.fol.30.B
Aliet' qd ſignificat.li.3.ca.4.fol.33.F
Alienigena nũq̃ de ſanctificatis in lege comedere debebat.li.3.ca.24.fol.41.B
Am ¶ Amã fili' amadathi.li.19.ca.3.fo.117.C
Aman inuitatus ab heſter ad prandiũ.lib.19.ca.4.fol.118.A

AA c

Ambitio principū.li.27.ca.1.fo.138.D
Ambitioſus in dolo verba pacifica loquit̃ lib.27.ca.1.fol.138.G
Amalech pugnauit ꝯ iſrl̃.li.2.c.11.fo.17.A
Amethyſt⁹ hominez vigilē facit.li.2.c.20. fol.29.B
Ambitioſi cōparant̃ feſto tabnacloꝝ.li.4.c. (22.fo.49.A
Amorręus.li.5.c.1.fo.50.C
Amic⁹ amicū lędere nō debet.li.5.ca.8.fol. (52.F
Amonites repulſū ecclię patiebāt̃ in lege.li.5.ca.10.fo.53.B
Amicus anteq̄ recipiat̃ ad amicitiā/eſt ꝓbandus.li.6.ca.4.fol.56.e
Ambitioſi nabuchodonoſor comparant̃.libro.18.ca.1.fol.113.F
Ambitioſus cōpat̃ aioth regi.li.7.ca.2.fo. (59.E
Amicus falſus nō niſi pſentē diligit hominē.li.7.ca.13.fol.63.G
Amalechitarū populus deſtrui mandabatur a dño.libro.9.ca.11.fol.69.F
Amor qui ex corruptiōe naſcit̃/vertitur in odium.li.10.ca.10.fo.76.H
Amon primogenitus dauid. Ibidem
Amaſias rex iuda.li.12.ca.14.fo.102.A
Amaſias iuſtus ex virtute dei idumęos deuicit.li.13.ca.5.fol.105.H
Ambitioſoꝝ duo ſūt genera.li.4.ca.13.fo. (45.A
Ambitioſi muneribus et adulatio nib⁹ vtūtur. Ibidem.D
An ¶ Aia impedit̃ a carne.li.4.c.17.fol.46.G
Antichriſt⁹ de diabolo veniet.li.34.ca.12. (fo.183.B
Angelū ſibi quilibet deputatū habet.li.33.ca.9.fo.173.C
Angelus cōſolat⁹ eſt paſtores.li.31.ca.2.fo. (163.D
Antonius ſanctus a diabolo verberatus.li.29.ca.5.fo.151.G
Anima peccatrix non meretur dici filia dei li.10.ca.10.fol.77.A
Anima chriſtiana per iudith intelligit̃.lib.18.ca.6.fol.115.A
Anima peccatrix in cuſtodiā diaboli vadit li.19.ca.2.fo.117.B
Aia ꝑ ſuſannā itelligit̃.li.24.c.9.fo.136.B
Antioch⁹ radix peccati ſibi impoſuit duo diademata.li.27.ca.1.fol.138.B
Antioch⁹ ſpoliauit tēplū.li.27.c.1.fo.138.F
Antiochus ordinauit/ q̄ ois populus vna eſſet.li.27.ca.1.fo.139.B
Angelica creatura intelligit̃ per lucē ꝑmordialē creationis mūdi.li.1.ca.1.fo.1.G
Aialia mūda ſūt boī hoſtes.li.1.c.5.fo.4.B
Anima hois dicit̃ arca. Ibidem.D.
Animę conditiones. Ibidem
Anima per Sarā vxorem abrae intelligit̃. libro.1.ca.12.fol.6.B
Angeli tres ſunt miſſi ad Sodomā deſtruendā.li.1.ca.14.fol.6.H
Aīe ⁊ corp⁹ ꝯtrariant̃.li.1.ca.20.fol.9.E
Alę ſeductio oſtendit̃.li.1.ca.23.fo.10.A
Aia nō debet exire de domo ꝯſciētię. Ibidē
Anima virtuoſa ꝑ tabernaculū intelligitur li.2.ca.18.fol.24.C
Anime virtuoſę ꝯditiones. Ibidem
Aialia ruminātia ⁊ ſciſſas vngulas habētia ſolū a filijs iſrl̃ comedebant̃.li.3.ca.4.fol. (33.B
Aialia imūda i veteri lege tāgens/ immūdus erat.li.3.ca.4.fol.33.H
Aialia q̄ offerebant̃ in lege veteri/debebāt eſſe integra.li.3.ca.14.fol.40.C
Annus iubilęus apud hebręos pręcipit̃ ſeruari.li.3.ca.16.fol.40.H
Aia nupta carni/mūdo/ diabolo/ nō debet comedere de ſctificatis.li.3.c.14.fo.40.B
Anima ꝑ pęnitētiā rediēs/cibis cęleſtibus (digna. Ibidē
Annus iubilęus ſignificat gratiā.li.5.ca.3.fo.50.G
Aia peccatrix dr̃ gētil̃.li.5.ca.8.fol.52.C
Angelica tuba mundi ruinā pręnūciet.lib.6.ca.5.fol.57.B
Aia cōpat̃ nauiculę.li.29.ca.10.fo.155.C
Aia dicit̃ vinea.li.29.ca.15.fol.157.D
¶ Apli varijs linguis loquētes/ebrij appellati ſūt.li.33.ca.2.fol.171.B. (144.E Ap
Appollonius dux demetrij.li.27.ca.11.fol.
Apoſtata ꝑ colūbā intelligit̃.lib.1.ca.6.fo. (4.F
Apoſtoli fuerunt flores mundi.lib. 2.ca.17.fol.22.F
¶ Aq̄ ſupiores qd in mūdi creatione moraliter denotāt.li.1.ca.1.fol.1.D.et.H Aq
Aq̄ inferiores q̄d. Ibidē.D.G.et.H
Aqua per moyſen ꝯuerſa eſt in ſanguinem lib.2.ca.3.fol.13.D
¶ Arida terra quę.li.1.ca.1.fol.1.E Ar
Ariditas pęnitentię. Ibidem.E
Arca noe ex ꝓcepto dñi facta.li.1.ca.5.fol. (4.A
Aries dux gregis.li.1.ca.11.fo.5.H
Arca ex lignis ſethim facta.lib.2.ca.17.fol. (21.B
¶ Aſtronomia habet ānexā magnā vanitatē.li.33.ca.1.fol.171.H Aſ
Aſahel curſor velociſſim⁹ fuit.li.10.ca.1.fo. (76.E
Aſſuerus ꝯuiuiū ſeptē dieb⁹ celebrauit ꝯtinuis.li.19.ca.1.fol.116.B
Aſſuerus fuit rex aſſyriorum.libro.19.ca.1. (fol.115.G
Aſſur rex comparat̃ cedro.libro.23.ca.15.fol.129.C
¶ Auari dicunt̃ boues arātes. lib.20.ca.1. (fol.119.G Au
Auarus comparat̃ amphorę.libro.26.ca.3.fol.137.F
Aues volantes dicunt̃ eſſe in homine tanq̄ in minori mūdo/moraliter quid denotat.li.1.ca.1.fol.1.F.et.G
Aurū optimū vbi reperit̃.li.1.ca.2.fo.2.E
Auar⁹ ꝑ cain intelligit̃.li.1.ca.4.fol.3.G
Auaricię incōmoda.li.1.ca.9.fo.5.F
Auſtralis pars eſt regio luminoſa. libro.2. ca.17.fol.23.F

Auaricia ꝑ puluerē intelligiť.li.2.ca.23.foľ.
Aues gemebūdę ſūt deo acceptę:ꝛ (30.F
q̄d ꝑ eas moraliť ītelligiť.li.3.c.1.fo.31.E
Auar⁹ talpę cōparať.li.3.ca.4.fo.34.C
Auari ꝑ moabiteſ ītelligūť.li.5.c.10.fo.53 C
Auaricia achā lapidauit.li.6.ca.6.fo.57.C
Auari religioſi achā cōparanť. Ibidē.D
Auaricia eccľiaſticos viros dānat.ibidē
Auaricia veritatē amittere facit. lib.29.ca.
20.foľ.161.C

Ba Baptiſmus flumi
nis.li.7.ca.24.foľ. 49.E
Baptiſmus flaminis. Ibidem
Baptiſm⁹ eſt cā ſaluť.li.3.ca.7.foľ.36.E
Baptiſm⁹ ꝑ iordanē fluuiū ītelligiť.li.6.c.2.
Bachides īterpťať lucr⁹ fortis.li. (fo.56.A
Bachides mľtas ciuita (27.c.10 fo.143.H
tes muniuit.li.27.ca.10.foľ.144.B
Balach rex moab.li.4.ca.19.foľ.47.D.
Balaam aſina locuta:ibidem
Balaam aſina ſignificat gentiles. ibidem
Baaſa occidit nadab filiū Hieroboā. li.11.
Babylonij adorare ſolent (ca.13.foľ. 91.A
ſolem.li.12.ca.19.foľ.103.F

Be ¶ Belli victoria nō ī multitudine exercitus
ſed de cęlo fortitudo.li.7.ca.6.foľ.61.D
Bethſamitę erāt de filijs iſrael.li.9.ca.6.fo.
Bethſan interpťať dom⁹ dormien/ (67.D
tis.li.9.ca.24.foľ.74.B
Bethſabee mř ſalomonis.li.11.c.1.fo.80.F
Beryll⁹ q̄to pl⁹ pallet/tāto ē melior.li.2.ca.
Bri ī ꝑadiſo deſignāť ꝑ alta/ (20.fo.29.B
re abſcōditū ī ſāctuario.li.2.c.22.foľ.29.F
Beati q̄tuor dotes corpis habēt.ibidē.G
Beati habēt altare thymiamatis.ibidem
Benignitas ꝑ ſymeonē ītelligiť.li.4.c.1.fo.
Benedicere eſt nobile officiū.libro (41.H
5.ca.13.foľ.54.H
Bella fęlicia data a deo ſuis fidelib⁹.li.6.c.
Beata v̄go maria ꝑ iudith dať (9.fo.58.A
intelligi.li.18.ca.6.foľ.115.B
Bel idolū babylonicū.li.24.ca.9.fo.136.D

By ¶ Byſſus quid deſignat.li.23.ca.12.fo. 127
Byſſus ſignificat temperantiā. libro. (H
2. ca.18.foľ.25.B

¶ Bonos aliquādo de⁹ peccare permittit.
Bona tpalia ſunt vitę (li.2.ca.2.foľ.13.A
neceſſaria.li.2.ca.8.foľ.15.G
Bos iugo ſubdit⁹ legē ſignificat. li.3.ca.11.
Bona temporalia ꝑ puluerē de/ (foľ.38.C
ſignātur.li.5.ca.14.foľ.55.D
Boni vtunť triplici cibo.li.6.c.4. foľ.56.E

Bu ¶ Bubo.li.3.ca.4.foľ.33.F

Ca Cades quō inter/
pretať.li.4.ca.17.foľ.46.F

Caro cōcupiſcit aduerſus ſpiritum/ et quō
lib.4.ca.17.foľ.46.G
Caſtitas ꝑ turturē intelligiť.li.4.ca.22.foľ.
Carnalis affectus facit holem iniu (48.E
ſta petere.li.30.ca.4.foľ.162.B
Caro deſignať ꝑ loth.li.7.ca.5.foľ.61.B
Carnis amor ſpm̄ decipit.li.7.c.14.fo. 64.D
Cauſidic⁹ cōpať ſtatuę.li.24.c.2.fo.132. B
Cato ſeipſū occidit.li.28.ca.8.foľ.148.D
Carnis delectatiōes maria vocanť.li.1.ca.1
Caro ꝑ euā ītelligiť.li.1.c.3.fo.3.C (fo.1.E
Cain mūera a deo ɔtēpta. li.1.ca.4. foľ.3.F
Cain occidit fratrē ſuū Abel.ibidem
Cain maledictus a deo.ibidem
Cain profugus factus eſt.ibidem
Capra macilenta quę.li.1.ca.11. fo.5.H
Caro ꝑ ācillā abrę ītelligiť.ibi.li.1.c.12.fo.
Carnis tētatiōes dňs cito a viriſ iuſtiſ (6.B
nō delet/vt poſſint cū hūilitate viuere. li.
Carnis vexatiōes nō ſen (2.ca.15.foľ.20.D
tientes/ſuperbiunt.ibidem
Cādelabrū quod tabernaculū illuminabat
erat aureū.li.2.ca.17.foľ. 22.H
Caſſia ɔfert pectori.li.2.ca.22.foľ.30.A
Cauda in ſacrificijs nō offerebať/niſi qñ de
ouibus erat hoſtia.li.3.ca.2.foľ.31.G
Chameleō imūdū aīal erat ī lege. li.3.ca.4.
Caluiciū q̄d et quid ꝑ caluiciū (fo.34.B
intelligiť.li.3.ca.6.foľ.35.C.D
Caſtitas ficta eſt mala.li.3.ca.6.foľ.35.D
Carnalis delectatio intelligiť ꝑ leprā ī car/
ne.li.3.ca.6.foľ.36.C
Carnaľ ɔcupiſcentia fędat animā.li.5.ca.9.

Ch ¶ Cham patrē ſuū denudatū de (fo.52.H
riſit.li.1.ca.7.foľ. 4.H
Chanaan fili⁹ chā malediciť.li.1.c.7.fo.5.C
Charitas oīa pōt.li.2.ca.20.foľ. 29.A
Charitas nulla maior/q̄ꝫ ꝙ chriſt⁹ ꝓ homie
pati voluit.li.3.ca.2.foľ.32.B
Charitas ē ignis ď cęlo dat⁹.li.3.c.3.fo.32.F
Charitas diciť fons viu⁹.li.3.c.14.fo.40.A
Chananeus interpťať.li.5.ca.1.foľ.50.C
Charitas ďr dom⁹ nřa.li.5.ca.7.foľ.51.F

Ce ¶ Cedrus arbor ſignificat pręlatū. li.23. ca.
Cęco ponere offendicula ꝓ (12.foľ.127.G
hibemur.li.3.ca.11.foľ.38.A
Cęci viſum a Chriſto receperūt.li.29. ca.15
Centurionis filius paralytic⁹ (foľ.157.D
a Chriſto ſanatur. li.29.ca.5.foľ.151.C
Centurio gentilis erat.ibidem
Cęcos duos chriſt⁹ illuminauit.li.29.ca.6.

Ci ¶ Ciuitates q̄nq3 philiſtinoꝝ (foľ.152.H
a deo ꝑcuſſę/ꝛ quare.li.9.ca.5.foľ.66.H
Cyathi ſť vaſa ruſticoꝝ.li.2.ca.17.fo.22.D
Ciſterna cōpať pbię.li.3.ca.4.foľ.34.F

Co ¶ Cōuiuiū vñ deriuať.li.19.ca.1.foľ.115.H
Cōtemplatiu⁹ ꝑ cedrū intelligiť.li.23.ca.15
foľ.129.F

Cor hominis dicitur mare inſcrutabile.lib. 24.ca.6.fol.134.D
Conſtantia ducis qualis debeat eſſe. libro 27.ca.10.fol.143.G
Conſcientia viri iuſti intelligitur per paradiſum.lib.1.ca.2.fol.2.E
Cōfeſſio ꝑ quid intelligitur. Ibidem.F
Cōſiliari⁹ interp̄taṫ ꝑ euā.li.1.ca.3.fol.3. A
Contemplatiui occupātur circa celeſtia. li. 1.ca.5.fol.4.B
Conſcientia redit ad patrē celeſtē per cōpūctionem.lib.1.ca.6.fol.4.E
Coruint/id eſt carnales penitentiā procraſtināt. lib.1.ca.6.fol.4.F
Cōſilia malorū de⁹ diſſipat.li.1.ca.8.fo.5.D
Cōtēplatiui dicūṫ turtures.li.1.c.11. fo.5.H
Cōſenſus pcti qd efficit.lib.11.ca.12. fo.6.C
Conſiliarij principū intelliguntur per Saram vxorem Abrahe. Ibidem
Coniugalis vita per Segor ciuitatem intelligitur.lib.1.ca.15.fol.7.D
Contemplatiua vita cui cōparatur.libro.1. ca.20.fol.9.G
Conſiliarius falſus per Thamar intelligiṫ. li.1.ca.24.fol.10.G
Conſuetudo peccādi intelligitur per ſepulchrum ioſeph.li.1.ca.29.fol.11.H
Columna nubis que.li.2.ca.7.fol.15.A
Columna ignis que.ibidem
Conſcientia bona quibus rebus conſtituitur.lib.2.ca.17.fol.21.A
Cōfeſſio extinguit vitia.li.2.ca.17. fo.23.G
Cortine tentoria dñi.li.2.ca.18.fol.25.B
Cōſiliarij malorum principum qui ſunt. li. 2.ca.19.fol.26.D
Columne ſanctuarij.li.2.ca.19.fol.27.A
Columne tabernaculi.ibidem
Columne atrij.ibidem.B
Contritio per carbunculum intelligitur.libro.2.ca.20.fol.29.A
Cōfeſſio ꝑ ſapphirū intelligiṫ.ibidem.B
Cōtēplatiui cogitātes deuotionē habuiſſe/ ſepe ſupbi efficiunṫ.li.2.ca.24.fol.25.G
Cōfeſſionis diſpoſitio deſcribitur .lib.3. ca. 1.fol.31.C.D
Conſolatio exterior nō a deo reprobatur / ſi affectus interior ad euꝫ ordinatur. li.3.ca. 2.fol.31.H
Correctio delinquentis quō debet mitigari.li.3.ca.6.fol.35.F
Correctio ꝑlati debet eſſe benigna.ibidē.G
Cōfeſſio mundat lepram/ id eſt peccatum. li.3.ca.7.fol.36.D
Cōiugati debēt eſſe mites.li.3.c.11.fo.38. C
Corp⁹ diciṫ vir egyptius.li.3.ca.15.fo.40.G
Corrector vitiorū delinquentē per manſuetudinem inducat.li.5.ca.7.fol.51.G
Confeſſio cordis i neceſſitate ſufficit.lib.5. ca.9.fol.52.A
Cōfeſſor audiens cōfeſſionem/nō ignota ꝑ circumſtantias querat.li.5.ca.11.fol.54. C
Cogitationibus nō immediate credendū. li.6.ca.4.fol.56.E
Cōſiliariorū vita deſcribitur.li.18.ca.7. fol. 115.D
Cogitatio munda per quid intelligitur.li.4.ca.22.fol.48.E
Cōuerſatio honeſta intelligitur per colores iridis.li.34.ca.11.fol.182.D
Color rufus ſignificat fraudem. libro. 34. ca.7.fol.179.A
Cornelius centurio gentilis italicus. lib.33 ca.8.fol.172.H
Cōſiliū capiendi chriſtū fuit in atrio principis ſacerdotum.li.29.ca.18.fol.160.B
Cōſciētie remorſus nō ceſſat nos impugnare.li.29.ca.4.fol.150.G
Correctores aliorū ſeipſos primo corrigāt. li.7.ca.17.fol.65.B
Cōſtātinus impator crimina epōꝝ ꝛ clericorū iudicare noluit.li.9.ca.19.fol.72.H
Cōſiliariorū infidelitas ꝑ Achitophel deſignatur.li.10.ca.14.fol.77.H
Contemplatio conſiſtit in quinqꝫ. libro.11. ca.5.fol.84.E
Cōtemplatio ſolitudinē debet querere.li. li.12.ca.2 fol.96.B
Cōuerſatio viri iuſti per pallium helie intelligitur. Ibidem.C
¶ Crux chriſti per ſignum thau intelligitur li.23.ca.5.fol.125.F Cr
Creatione mundi deus ordine quid fecerit. li.1.ca.1.fol.1.B
Creatura angelica intelligiṫ per lucem primordialem creationis mundi. Ibidem.G
Creationis mundi omnia opera de⁹ ſex diebus cōpleuit. Ibidem fol.2.B
Crudelitas per quid intelligitur.lib.2.cap. 4.fol.13.F
Crucis chriſti memoria ē tribulationū medicina.li.2.ca.9.fol.15.G
Criminoſi a ſtatu eccl̄ie debent eijci et eiici li.li.2.ca.13.fol.18.C
Chryſolith⁹ demones terret.li.2. ca.20.fol. 29.B
Crapula fuit cauſa idolatrie.libro 2. ca.23.fol.30.D
Crocodilus immundū animal erat in lege. libro.3.ca.4.fol.34.B
¶ Clibanus ardens quis.lib.1.ca.11.fo.6.A Cl
Clerici boni et religioſi inter ſeculares cōmorantes/nō debent vitia eorū colere/ſed deſtruere.li.2.ca.15.fol.20.A
Clangoris feſtū.li.4.ca.22.fol.48.F
¶ Cuſtodes ſepulchri dñi erant quaſi mortui.li.29.ca.20.fol.161.B Cu
Culpe in mūdo nō ſemper correſpōdent pene.li.31.ca.6.fol.165.A

Curijs principū vitia culpare nemo audet. li.22.ca.5.fol.122.D

Da Dalila vxor ſamſonis.li.7.ca.10.fol.62.H

Dauid poſuit arma Golie in tabernaculo ſuo.li.9.ca.13.fol.71.B

Dauid inimicū Saulē occidere noluit cum potuit.lib.9.ca.19.fol.72.G

Dauid valde gaudebat ducēdo arcā dñi in domū ſuā.li.10.ca.6.fol.76.A

Dauid humilitas laudat. Ibidem

Dauidis regis ꝛ pphete peccata enumerātur.li.10.ca.8.fol.76.F

Dauid pctm̄ ſuū cognouit humiliter. Ibidem.G

Darius rex ſumme dilexit Danie lem.li.24.ca.4.fol.133.F

Daniel in palacio regis darij inuidos principes habuit.li.24.ca.5.fol.134.B

De ¶ Delectationes carnis maria vocātur.lib.1.ca.1.fol.1.E

Delectatio tēporalis p pomū vetitū paradiſi intelligit.li.1.ca.3.fol.3.C

Delectationem malā diabolus carni repreſentat. Ibidē

Deus p Adā allegorice itelligit.li.1.ca.4.fol.3.F

Deitas nil paſſa eſt.li.1.ca.17.fol.7.H

De⁹ p iacob intelligit.li.1.ca.22.fol.9.F

De⁹ pſonaꝝ nō ē acceptor.li.1.c.29.fo.11.D

Detractores intelliguntur per ranas loquaces.li.2.ca.4.fol.13.H

Detractores dicūt fures. li.2.c.14.fo.18.G

Decimas deo dare obligamur.lib.2.ca.14 fol.19.A

Deus petit ab homine tria.lib.2.ca.15.fol.19.G

De⁹ qd petat ab hoīe.li.2.ca.17.fol.21.A

Deuotiōis bōe ꝯditōes.li.2.ca.22.fo.30.A

Deuotio eſt ex diuina gratia. Ibidē

Deus i ſacrificio eligebat interiora.li.3.ca.2.fol.31.H

Delectatio generat pctm̄.li.3.c.4.fo.34.F

Deus in corde nō vult habere ſociuꝫ. lib.3. ca.11.fol.38.D

Decima data fuit in lege/ ꝛ quō.li.3.ca.17.fol.41.E

Debita anno ſeptimo nō repetebantur.li.5.ca.3.fol.50.F

Decē virgines ſignificāt vniuerſitatem animarū fideliū.li.29.ca.17.fol.159.A

Detractores per idolum zeli intelligunt.li.23.ca.4.fol.125.D

Dei filꝰ dicit aqla.li.23.ca.8.fo.126.E

Detractoris lingua dicitur gladius.lib.23.ca.10.fo.127.C.

Demetrius infortunia que accidere potuerūt/ ꝑuidit.li.27.ca.12.fol.144.H

Di ¶ Diebus ſeptē in mūdi creatione deus qd fecerit.li.1.ca.1.fol.1.B

Die ſexta chriſtꝰ mortuꝰ ē.li.1.ca.1.fo.2.B

Dies ſeptimus quis ſit.ibidem.D

Die ſexta creatus eſt homo/ quid denotat. Ibidem.

Diligentia bonoꝝ operū per tygrim fluuiū intelligit.li.1.ca.2.fol.2.F

Diuites huius mundi cōcorditer habitare nō poſſunt.li.1.ca.10.fo.5.G

Diabolus quō vincit.li.1.ca.20.fol.9.B

Diabolus cādida oſtēdit.li.1.ca.21.fo.9.E

Dina filia Jacob ſignificat animam. libro 1.ca.23.fol.10.A

Diuitum ſucceſſores per quid intelliguntur.li.1.ca.28.fol.11.C

Diuina ſapientia in corde humiliū reperit. li.1.ca.28.fol.11.F

Diabolus per Pharaonem intelligitur.li.2.ca.1.fol.12.A

Diabolus homines in tribus ſpecialiter occupat. Ibidem

Diabolus odio habet filios dei. Ibidē.B

Dignitas hominis eſt vxor eiꝰ. libro.3. ca.13.fol.39.C

Dignitatis gradus. Ibidem.

Dilectionis probatio eſt operis exhibitio. li.5.ca.7.fol.51.F

Diabolus cōſtruit domū vitioꝝ in cōſcientia pctōris.li.6.ca.5.fol.36.G

Diabolus a chriſto ꝛ prophetis victus.lib.6.ca.7.fol.57.D

Diabolus ſignificatur per Enachim. libro 6.ca.12.fol.58.E

Diabolus datur intelligi per Nabuchodonoſor regem.lib.18.ca.1.fol.113.H

Diabolus ſemper eſt inter bonos. libro.22. ca.1.fol.119.E

Diuites huius mundi dicuntur dracones. li.23.ca.14.fol.129.A

Diabolus ſub ſpecie bonitatꝭ ad homines intrat.li.22.ca.6.fol.122.E

Diuites p cedrum intelligunt.lib.23.ca.15. fol.129.D

Diabolus dicitur rex babylonis.li.24.ca.3.fol.132.D

Diues cum mortuus fuerit/ nil ſecum affert li.24.ca.4.fol.132.H

Diſcordes ſignificantur per Jonam pphetam.li.25.ca.1.fol.136.H

Diabolus intelligitur per Antiochum. libro.27.ca.1.fol.138.E

Diſcordes non debent eſſe prelati.libro.4 ca.21.fol.48.D

Diuitis hiſtoria deſcribitur ſepulti in inferno.li.31.ca.9.fol.166.G

Diabolꝰ tētauit pmo hoiem de tribꝰ. li.29. ca.3.fo.150.E

Diſcretio p oculū intelligitur.li.29.ca.4.fol.150.H

Diabolus dicitur rex ſuper omnes filios ſuperbie.li.7.ca.2.fol.59.F

Diabolum quatuoꝛ hominū genera nō vincunt.li.7.ca.4.fol.60.C
Cū diabolo pꝛeliū ingrediunt quatuoꝛ genera hominū. Ibidem.D
Diabol⁹ dicit ſpurı⁹ dei.li.7.ca.8.fo.62.B
Do ¶ Dñs hoīs eſt mūd⁹.li.2.ca.13.fo.17.H
Doloſus muſtele cōpat.li.3.ca.4.fo.34.B
Dño ſe offerēs ſine macla ſit.li.3.ca.14.fol. (40.C
Dona iniquorū deus repꝛobat.lib.5.ca.10.fol.60.H
Doctores intelligūtur p ęs.li.24.ca.2.fol. (131.G
Docens aliū/montē pfecte vite aſcē dere debet.li.29.ca.4.fol.150.E

Ec Ecleſia homini nō ferę cōmitti debet.li.1.ca.2.fo.2.
Eccſia p euā intelligit.li.1.ca.3.fo.2.H (E
Eccleſia militās p arcā noe intelligit.lib.1.
Eccleſia habet oſtiū/quod (ca.5.fol.4.A
eſt fides.li.1.ca.5.fol.4.D
Eccleſia habet feneſtrā/hoc eſt viſionis ſpecies.li.1.ca.5.fol.4.D
Eccleſia puella nobilis.li.1.ca.18.fo.8.B
Eccleſię incōmoda tradunt moꝛaliter.li.1.
Eccleſia p hebręā mulierē (ca.18.fol.8.F
intelligit.li.2.ca.1.fol.13.E
Eccl'aſtici ſūt pleni pctō.li.2.ca.4.fo.13.E.
Eccſia p geſſen terrā intelligit.li.2.ca.5.fo.
Eccleſię tres ſunt gradus ꝛ ſtatus. (14.C
li.2.ca.16.fol.20.G
Eccſię pmitiuę oꝛdīatio.li.2.c.16.fo.20.H
Eccleſia itelligit p mūdi creationē.li.1.ca.
Eccl'iaſtici viri debēt eſſe p cha (1.fo.1.G
ritatē ꝛ ſanctitatē ſplēdidi.li.2.ca.17.fol.
Eccleſia dicit cādelabꝛ.li.2.c.17. (21.C
fol.23.E
Eccſia hꝫ diūſa bñficia ꝛ dignitates.ibidē.
Eccleſia debet hre multa inſtrumenta/quō moꝛaliter intelligit.li.2.ca.19.fol.26.E
Eccſia eſt duplex/militās ꝛ triumphās. ibi
Eccleſia nō claudit gremiū pęni (dem.F
tenti.li.2.ca.19.fol.27.D
In eccl'a nō debet eē pſonaꝝ acceptio.ibidē
Eccſię miſtri debēt eſſe ꝯformes i ſtatu.li.
Eccl'iaſtici dicunt calci (ꝛ.ca.19.fol.30.G
amēta tpaliū bonoꝝ deponere.ibidem
Eccſia eſt mater nřa.li.3.ca.12.fo.38.H
Eccſiaſtici multi accipiūt fructū eccſię/nō miniſtrātes eccſię.li.3.ca.13.fol.39.F
Eccleſie miniſtri debent eſſe mūdi/ſancti et integri: ꝛ quō.li.3.ca.14.fol.40.D
Eccleſię inobedientes puniunt.li.5.c.8.fol.
Eccleſię ingreſſus q̄tuoꝛ pſonis pbi (52.E
bebat in lege.li.5.ca.10.fol.53.B
Eccleſiaſticus ſtatus intelligit p nuptias.li.29.ca.17.fol.160.F
Eccſia dꝛ bierl'm/ꝛ quō.li.18.ca.3.fo.114.E
Eccſia romana p heſter itelligit.li.19.ca.3
Eccſię pꝛimus ſtatus in capite (fo.117.B
ſignificat.li.24.ca.2.fol.131.G
Eccleſia dicit vinea domini ſabaoth.li.21.ca.2.fol.120.H
Eccſia dꝛ firmamētū.li.23.ca.1.fo.124.E
Eccſia militana intelligit p ciuitatē q̄ naui compat.li.23.ca.12.fol.127.G
In eccſia pꝛimitiua oīa erāt cōia.li.33.c.4.
Eccſiaſticoꝝ verba factis ꝯſo (fo.171.G
na eſſe debēt.li.7.ca.6.fol.61.E
Eccſia p maioꝛi pte ex gentibus eſt aſſumpta.li.7.ca.13.fol.63.G
Eccleſia romana eſt vxoꝛ Chꝛiſti legitima.li.7.ca.13.fol.64.A
Eccſię nemo magis nocet q̄ q̄ pueꝛſe agēs oꝛdinē ſanctitatis habet.li.9.c.2.fo.66.A
¶ Edom rex denegauit pplo iſrl' ire p terrā ſuā.li.4.ca.17.fol.46.F Ed
¶ Egypti plaga dſcribit.li.2.ca.4.fo.14.A Eg
Egyptioꝝ pꝛimogenita occidere de⁹ decreuit.li.2.ca.6.fol.14.D
Egyptij mare rubꝛum tranſgredi nō potuerunt.li.2.ca.8.fol.15.E
Egyptioꝝ voluntas quō per dominū imutata.li.2.ca.8.fol.15.F
Eglon rex oppꝛimebat populum iſrael violenter.li.7.ca.2.fo.59.B
Egypt⁹ baculo arūdineo cōpat.li.23.ca.14
Eglon interpꝛetatur feſtiuitas (fol.129.B
inutilis.lib.7.ca.2.fol.59.C
¶ Elemoſyna p vaccā intelligit.li.4.ca.22 El
Elemoſyna in gentibus deo eſt (fo.48.E
grata.li.33.ca.8.fol.172.H
In elemoſynis deus magis attēdit affectū q̄ effectū.li.31.ca.13.fol.167.G
Elemoſyna p q̄d interptat.li.1.c.2.fol.2.F
Eleaȝar ſeruus abꝛaę.li.1.ca.17.fol.8.A
Elyna intelligit p aq̄s.li.2.ca.4.fol.13.B
Elyna a q̄b⁹ fieri debet.li.2.ca.19.fol.27.F
Elyna alijs bonis opib⁹ pualet. Ibidem
Eloquentia peccatoꝛis immunda reputat libꝛo.3.ca.4.fol.34.D
Elemoſyna multiplicat tempoꝛalia.libꝛo 29.ca.10.fol.154.H
Elemoſyna ab angelo cōmendatur.libꝛo 17.ca.7.fol.113.E
¶ Emoꝛ.li.1.ca.22.fol.10.A Em
¶ Enachim ſignificat diabolū.libꝛo.6.ca.12.fol.58.E En
¶ Eq̄tas ſimulata.li.3.ca.11.fol.38.E Eq
¶ Eſau fili⁹ fuit rebeccę.li.1.ca.17.fol.8.C Es
Eſau pꝛimo nat⁹ ꝛ venatoꝛ fuit.ibidē
Eſaias d̄ q̄ pgenie nat⁹.li.21.ca.1.fo.120.F
Eſculapius pater medicoꝝ/fulmine periit li.10.ca.15.fol.78.F
Eſaias ſerra lignea diuiſus.libꝛo.12.ca.19.folio.103.G

Eſdreſ ſcriba velociſſim᷒.li.14.c.1.fo.106.c
Eſdras vidit ſomniū valde mirabile.li.16.
Eſdras legē dñi ꝛ ꝓphetię (ca.9.fol.109.e
libros repauit.libro.16.ca.10.fo.111.C
Eu ¶ Per euangelia quatuoꝛ chriſtus aquam
ſue gratię nobis fundit.li.1. ca.2. fol.2. E
Euphrates fluui᷒.li.1.ca.2.fol.2.F
Eua de coſta adā formata.li.1.ca.3.fo.2.h
Eucharſtię digna ſumptio quomodo pręparatur.li.2.ca.6.fol.14.G
Circa eucharſtię inquiſitionē nō debet hō
Euchariſtiā nemo ſumat (imorari. Jbi. h
niſi ꝑ penitentiā purgat᷒a vitijs. Jbidē
Eucus.li.5.ca.1.fol.50.C
Eunuchus repulſam eccleſię dei in lege patiebatur.li.5.ca.10.fol.53.B
Ex ¶ Excōmunicatio maioꝛ priuat hoīez a cōmuniōe ſacramentoꝝ.li.3.ca.4.fol.34.B
Excōmunicationis minoris pęna. libro.3. capi.6.fol.35.C
Excōmunicationis maioris pęna. Jbidem
Excōmunicat᷒ ꝑ domū intelligit.li.3.ca.6.
Ex cinerib᷒ aquā expiationis in (fol.36.E
lege faciebāt.li.3.ca.9.fol.37.B
Exemplū maloꝝ accipere prohibemur.libro.3.ca.11.fol.38.B
Excōmunicat᷒ ad eccleſiā nō itret/nec officijs ecclię miniſtret.li.3.ca.13.fol.39.G
Exploratores terrę ſanctę pater et ſpūſſanctus.li.4.ca.10.fol.44.B
Exploratores boni.li.4.ca.10.fol.44.D
Exploratores mali qui fuerunt.li.4.ca.10.
Ez ¶ Ezechias obtinuit qndecim (fol.44.C
annos vitę.li.21.ca.4.fo.121.D
Ezechielis viſio.li.23.ca.1.fol.123.A
Ezechieli pręceptū fuit in viſu vt hieruſalē oppugnaret.li.23.ca.3.fol.125.A
Ezechias ꝯfuit ſtatuas.li.12.c.18.fo.103.C
Ezechias legatos babylonicos multū honorauit.li.12.ca.19.fol.103.F
Ezechias peſſimū filiū habuit Manaſſen li.12.ca.19.fol.103.G

Fa **F**Ama mala diffi
cile tollit.li.33.ca.8.fo.172.G
Fatuorum eſt ſecreta ſua extraneis ꝛ ignotis reuelare.li.12.ca.19.fol.103.G
Fallax migali aiali cōpat.li.3.c.4.fo.34.E
Fauor humanus per mellis dulcedinem intelligit.li.3.ca.3.fol.33.h
Falco ſicut primaz gruē primo inuadit/ſic diabolus clerū.li.27.ca.2.fol.139.E
Fe ¶ Ferę ſunt nobiles/ q libere ꝑ mūdi ſyluā ambulant.li.1.ca.1.fol.1.h
Fermentū malicię interdicitur nobis.libro 3.ca.3.fol.32.h
Fi ¶ Firmamentū in mundi creatione qd denotat moraliter.li.1.ca.1.fol.1.E
Fidei lux hoī neceſſaria. Jbidem
Per firmamētū ſpes deſignatur homini neceſſaria. Jbidem
Per firmamētū ſtat᷒ ꝑlatoꝝ ſignificat. li.1.
Filij dei q.li.1.ca.10.fo.3.h (ca.1.fol.1.h
Filij hominū qui. Jbidem
Filij ecclię boni ꝛ mali.li.1.ca.16.fo.7.F
Fideliū nūer᷒ ꝑ chriſti martyres multiplica
Fidē anhelās terre (bat.li.2.ca.1.fo.12.B
na deponere debet.li.2.ca.1.fo.12.G
Filij iſrael i deſerto deo ſacrificare petebāt
Filij iſrl quō ꝑ deſertū (li.2.ca.4.fol.13.h
ducti.li.2.ca.7.fol.14.h
Fides nra eſt ciſterna.li.2.ca.13.fol.18.F
Fidei fundamentū fuit ſanguis apoſtoloꝝ et martyrū.li.2.ca.16.fol.20.h
Filijs iſrl ꝑceptū erat offerre auꝝ ꝛ argentū
Fides chriſtiana ē in/ (li.2.ca.17.fo.21.A
corruptibilis.li.2.ca.17.fol.22.E
Fideliū tria genera a chriſto ꝓceſſerūt.li.2
Fideles debēt habere opa (ca.17.fo.23.B
miſericordię.li.2.ca.17.fol.23.B
Fides deſignat ꝑ lucernā.li.2.c.19.fo.27.g
Filij iſrl madianitē qnq3 reges occiderūt.li.
Fidel pl᷒ peccat i eodē (4.c.24.fo.49.D
genere pcti ꝙ infidel.li.3.ca.4.fo.34.F
Fides bonis ꝛ mal concedit.li.3.c.14.fol.
Filius parentibus inobediēs lapi (40.A
dabatur.li.5.ca.8.fol.52.E
Filij iſrael in caſtris habuerunt locū deputatū ad purgandū ventres.li.5.ca.10.fo.
Filij iſrl ad terrā ꝓmiſſionis ꝑ ioꝛ (53.E
danē fluuiū intrarūt.lib.6.ca.2.fol.55.G
Filij iſrael triplici cibo vſi ſūt.li.6.c.4.fol.
Fides in homine debet eſſe fixa.li/ (56.E.
bro.29.ca.10.fol.155.D
Ficus maledictio.li.29.ca.16.fol.157.F
Filij iſrael aſcenderunt in ſolitudinē/ne ſacrificarēt idolis.li.27.ca.2.fol.139.F
Filij ambri ioannem fratrē ionathę occiderunt.li.27.ca.10.fol.144.A
Fimbrias facere quid moraliter ſignificat.
li.4.ca.12.fol.44.G
Filij iſrl ex mādato dei habuerūt in qtuoꝛ angulis palliorū hyacinthinas fimbrias.
Fides ſine operibus (li.4.ca.12.fo.44.F
mortua.li.4.ca.16.fol.46.E
Filijs iſrael ſcopuli lęticiā aduentus oſtenderunt.li.4.ca.18.fo.47.B
Fili᷒ hois dicit chriſt᷒.li.34.ca.1.fo.176.C
Filij iſrael fuerūt in manu madian ſeptem annis.li.7.ca.5.fol.60.E
Filij iſrael volentes gabaa ciuitatē deſtruere/in fletu/ieiunio et ſacrificio vicerunt.
libro.7.ca.17.fol.65.A
¶ Fons miſericordię v̓ginis marię i quatuoꝛ partes eſt diuiſus.li.1.ca.2.fol.2.D Fo

Fortunę reb⁹ nulla ꝯſtātia.li.1.c.20.fo.9.F.
Fortuna miſerrima q̄ inimico caret.li.7.c.2.
Fortuna p reginā heſter intelli- (fo.59.B
gitur.li.19.ca.4.fol.118.A
Fr ¶ Fratꝛ iniquitatis oſtēdit.li.1.ca.19.fo.8.E
Fructus in trib⁹ primis annis creſcētes im-
mundi erant.li.3.ca.11.fol.38.F.
Fruges veteres quę.li.3.ca.16.fol.41.B
Frēz fris mortui vxorē ducere i lege ꝯceſſū
Frat nr̄ p̄mogenit⁹ (erat.li.5.c.12.fo.54.D
fuit lucifer.li.20.ca.1.fol.120.B

Ga Gad iterpretatur
accinctus.li.6.ca.3.fol.56.C
Gabaonitę qnq̄ reges aduerſarios habue
runt.li.6.ca.9.fol.57.H
Gabel⁹ ꝯſāguine⁹ tobię.li.17.c.4.fo.112.A.
Gaza iterp̄tat fortitudo dei.li.27.ca.13.fo.
Gadiel arabs abſtulit alexādri ca (145.D
put.li.27.ca.12.fol.144.F
Galilęa interp̄tat trāſmigratio.li.32.c.1.fo.
Gabaa ciuitas.li.7.c.16.fol.64.H (168.C
Ge ¶ Gergezeus. li.5.ca.1.fol.50.C
Gen⁹ hūanū p ezechielē i⁹telligit.li.23.ca.2.
Gen⁹ hūanū p gabelū tobię ꝯſā (fo.124.G
guineū intelligit.li.17.ca.4.fo.112.B
Gētil ppl's p raguelē dat itelligi.li.17.ca.7
Gi ¶ Giō fluui⁹.li.1.ca.2.fol.2.F (fol.113.D
Gigātes i cāpo ſennaar turrim ędificarūt.
Gl ¶ Gloriātes ſe de generis (li.1.c.8.fo.5.C
nobilitate rep̄hēdunt.li.29.c.2.fol.149.H
Gloria paradiſi per annū iubilęū intelligit
libro.3.ca.16.fol.40.H
Gladi⁹ iuſticiā ſignificat.li.1.ca.3.fol.3.E
Gladi⁹ iuſticię debet eſſe verſatilis.li.1.ca.
Go ¶ Golias a dauid rege occiſus (3.fol.3.E
libro.9.ca.13.fol.70.E
Godolias p̄fectus.li.22.ca.6.fo.122.E
Gorgias dux antiochi.li.27.c.3.fo.140.D
Gr ¶ Gratia dei oēs egēt.li.4.ca.21.fo.48.C
Graz bn̄ti dabit glīa.li.29.ca.17.fo.159.H.
Gratia diuina p tunicā ſaluatoris intelli-
gitur.li.30.ca.5.fol.162.F
Grę tp̄s p octauā circūciſiōis diē intelligit
Graz nō habēs pctōr eſt (li.1.ca.13.fol.6.E
ficatur.li.2.ca.2.fol.13.C
Gra diuina bonis dat.li.21.ca.1.fo.120.F
Gratia eſt manna.li.6.ca.4.fol.56.F
Gra grat data i pctōre.li.29.c.10.fo.155.E
Gu ¶ Guloſi ieiunātes reputāt hypocritas.li.
29.ca.7.fol.153.B
Guloſus muri cōparat.li.3.ca.4.fol.34.B
Gulę ingluuies intelligit per leprā in cute.
li.3.ca.6.fol.36.C

Ha Hay rex ciuitatis
hierico.li.6.ca.7.fol.57.D

Halietus quid ſignificat.li.3.ca.4.fo.33.F.
¶ Heliodorus erariū tēpli ſpoliabat.li.28. He
ca.3.fol.146.G
Helidor⁹ iterp̄tat deo meo generat⁹. ibidē
Herbę i mūdi creatōe moralit q̄d ſignificēt
Herbę virētes i mūdi cre (li.1.ca.1.fo.1.D
atione q̄d denotāt.li.1.ca.1.fol.1.G
In helim duodecim fuerūt fōtes/q̄d ſignifi
Hebręi mare rubꝝ (cāt.li.1.ca.24.fo.10.E
ſine periculo trāſierūt.li.2.ca.8.fol.15.E
Helim interpretat fortis.li.2.ca.9.fol.15.H
Herodes ꝑpter honorem quem ſibi vt deo
attribuit/conſumptus a vermibus expira
uit.li.2.ca.22.fol.30.C
Heli filios ſuos ſi correxit.li.3.c.4.fo.34.A
Hereſis debet diligent inueſtigari.li.3.ca.6.
Hereſis p ſentētiā p̄lati debet dā (fo.35.B
nari.li.3.ca.6.fol.35.F
Hereſis ſtatim debet e medio tolli.li.3.ca.6
Hebręi anno ſeptimo nō ſemi (fol.36.A
narūt.li.3.ca.16.fol.41.A
Hebron ciuitatē tres gigātes inhabitabāt
Heliachim ſūm⁹ ſacer (li.6.ca.12.fo.58.D
dos.li.18.ca.3.fol.114.D
Heretic⁹ malā doctrinā ſemiat.li.3.ca.8.fo.
Heretici a ꝑſonis eccleſiaſticis ſūt fu (35.A
giendi.li.3.ca.13.fol.39.A
Heretic⁹ nō debet eccleſiaſtica ſacramēta p-
cipere.li.3.ca.14.fol.40.C
Hereticorū operat exempla a fidelibus nō
debent recipi. Ibidem
Hereditatis partitio in lege de hoīe haben
te duas vxores.li.5.ca.8.fol.52.D
Heſter quō i reginā eligit.li.19.c.2.fo.116 G
Heſter ieiunijs ꝛ lachrymis ſe dedit. lib.19.
Heli ſacerdos duos filios (ca.4.fo.117.E
habuit peſtiferos.li.9.ca.2.fol.65.H
Heli filij mala morte interierunt. Ibidē
Heli nō poterat videre lucernā dn̄i.li.9.c.3
Helias ſępe ſubcinericiū panē (fo.66.B
comedit.li.11.ca.14.fol.92.F
Helias in deſerto nō dormiuit.lib.11.ca.16.
Helias theſbytes fuit homo pi (fol.93.F
loſus.li.12.ca.1.fol.95.F
¶ Hydropicus a chriſto ſanatus in ſabba- Hi
to.libro.31.ca.7.fol.165.C
Hypocriſis bonis operibus aſcribit a ma-
lis.libro.30.ca.1.fol.161.D
Hypocritę mali bn̄ docēdo pctōres ꝯuertūt
Hiram rex ſidoniorū (li.30.ca.3.fol.162.A
libro.11.ca.4.fol.82.E
Hypocrita habitum conuerſationis mutat
libro.11.ca.12.fol.90.H
Hieroboam octoginta milia hominū con-
tra abiā congregauit.li.11.ca.12.fol.90.H
Hieremias iterp̄tat excelſus dn̄o.li.28.ca.
Hiſmael ferus homo fuit.li- (2.fol.146.D
bro.1.capitulo.16.fol.7.G

Hiſmael odio pſeq̄bať fratrē iſaac. li.1.c.16
Hypocritę cui ſſteſ.li.1.c.19.fo.9.A (fo.7.E
Hypocritę verba. Ibidem
Hypocritę p virgā aarō intelligūť. li.2.ca.3
Hieruſalē primo dicta fuit iebus (ſo.13.E
li.2.ca.19.foľ.27.C
Hypocritę faciē ꝯuerſatiōis ſplēdidā hñt/ꝑ
manū operatiōis leproſā.li.2.ca.24.fo.30.H
Hypocritę p gabaonitas itelligūť. li.6.c.8.
Hypocritaꝝ vita ꝛ mores de/ (foľ.57. G
ſcribuntur. Ibidem
Hypocritę cōparanť fatuis ỽginib⁹.li.29. ca.
Hieremias ꝯtra hieruſalē p̄di (17.fo.169.C
cauit.li.22.ca.4.fo.122.B
Hieremias i egypto dedit idoloꝝ ſacerdo/
tib⁹ ſignū qñ virgo pareret.li. 22.ca.7. foľ.
Hirci in veteri lege in ſortē mitte (122. H
bantur.libro.3.ca.9.foľ.37.B
Hircus emiſſari⁹ qd denotat.ibidem.C
Hircus quare dictus.ibidem.C
Hierico ciuitaťl deſtructio.li.6.c.5.fo.56.G
Hierico interpretať luna.ibidem
Hieremię p̄ceptū.li.22.ca.1.foľ.121.F
Hieremię viſio.li.22.ca.2.foľ.121.H
Hieremias p̄dicabat pricipes hierlm capti/
uādos a nabuchodonoſor.lib.22. c.5. foľ.
Hierlm facta eſt habitatio exteroꝝ/ (12.C
ꝛ qñ hoc factū eſt.li.27.c.1.foľ.138.G
Hierlꝫ ciuitaťl deſcp̄tio.li.23.c.7. fo.125. H
ho ¶ Hō exiſtēs in tenebris pctōꝝ/ad ſtatū grę
ꝓperare debet.li.29.ca.1.foľ.149.E
Hoib⁹ alienis nō bonū eſt magnā familiari
tatē ꝯtrahere.li.7.ca.13.foľ.63.G
Hō ſępe ꝯuertiť in ipſo actu malę volunta/
tis.li.9.ca.15.foľ.71.H
Hō cōparať ſtatuę.li.24.ca.2.foľ.132.B
Hoies magnę reputatiōis p̄ alijs abſtinere
debēt a malis.li.28.ca.5.foľ.147.F
Homini q̄ ſint neceſſaria.li.1.ca.1.foľ.1.E
Hō creatur ad imaginē dei/ quō intelligiť.
Ibidem.F
Hō interior quis.ibidem.F
Hō ad imaginē dei factus qs ſit.ibidem.H
Hoīs mali vita cōpať piſcib⁹ marľ.ibi.fo.2.
Hora ſexta chriſt⁹ mortu⁹. ibidē.B (A
Hō naturaliť nitiť i vetitū.li.1.ca.3.fo.2.F
Hō immūd⁹ p coruū intelligiť.li.1.ca.6.foľ.
Hō offerens deo ſacrificiū/facere qd (4.F
debeat.li.1.ca.14.foľ.6.H
Hō virtutibus deditus diabolū timere de/
bet.li.1.ca.19.foľ.9.C
Hō mal⁹ p nubeā colūnā q̄ filios iſrľ p̄cede/
bat i deſerto deſignať.li.2.ca.7.fo.15.C
Hō de mundi ꝛ diaboli ſeruiture egrediť p
ſeptē ſacramēta.li.2.ca.13.foľ.18.A
Homicida ſecret⁹ veneno hoiem necās/ pe/
ior eſt apto.li.2.ca.14.foľ.18.G
Hō nūq̄ xſt ſine hoſte.li.2.ca.15.fo.20.D
Homini quę neceſſaria/vt accipiat legē do
mini.li.2.ca.16.foľ.20.F
Hō candelabꝛ pfectiōis in templo dñi col/
loceť.li.2.ca.17.foľ.23. G
Holocauſtū qd.li.3.ca.1.foľ.31.B
Holocauſtū vñ originē duť.li.3.c.1.fo.31. C
Hoies ſe deo totos offerētes/ p holocauſtū
intelliguntur. Ibidem
Holocauſtū de auib⁹ fiebat/ de turturib⁹ vľ
pulis colūbaꝝ.li.3.ca.1.foľ.31.D
Holocauſtū ď auib⁹ quō p ſacerdotē offere
Holocauſtū totū cōbu (bať.li.3.c.1.f.31.E
ſtū iuſtū ſignificat.li.3.ca.2.foľ.32.D
Hoim peccātū duo ſunt genera. Ibidē.E
Hō quando reputatur mundus.libro.3.ca/
pitulo.4.foľ.33.B
Hō obſtinatus comparatur vaſi terreo. li/
bro.3.ca.4.foľ.34.D
Hō cupiens ſaluari/facere quid debeat.li.3.
ca.7.foľ.36.D
Homicida nō habebat niſi tria remedia.li/
bro.4.ca.26.foľ.49.G
Hō terrenum ſe reputet et vilem.libro.5.ca/
pitulo.10.foľ.53.E
Hō cum aduerſitate premitur/cogitet iuſte
hęc fieri.li.7.ca.1.foľ.59.A
Hō peregre proficiſcens eſt ſaluator noſter
li.29.ca.17.foľ.159.E
Hō debet diabolum per bona opera inua/
dere.li.17.ca.5.foľ.112.G
Holofernes omnia ſuę dominio ſubiuga/
uit.li.18.ca.2.foľ.113.H
Hō de virtutibus nō ſuperbiat. libro.6.ca/
pitulo.13.foľ.58.H
Hō ſępius meretur a deo id maluꝫ qđ alijs
fecit.li.7.ca.1.foľ.59.A
Homo in vita dicitur cęcus.libro.29. capi/
tulo.15.foľ.157.E
Hō ad mūdi negocia ſe deflectēs/ p Tobiā
intelligiť moraliter.li.17.ca.5.foľ.112.G
Holofernes princeps militię aſſyriorū. lib.
18.capitulo.7.foľ.115.C
¶ Hūilitas eſt velamen virtutis.libro.5.ca/ hu
pitulo.13.foľ.39.B (foľ.41.H
Humilitas p beniamin intelligiť.li.4. ca.1.
Hūilis itelligiť p aſinā.li.4.ca.19.fo.47.G
Humilitas peccatoris deo plus placet q̄ ſe
ueritas pręſumptoris.li.31.c.11.foľ.167. C
Humilis petitio cito a deo exaudiť. libro
29.capitulo.5 .foľ.151.c

Iacob fuit filius Ia
rebeccę.lib.1.ca.18.foľ.8.C
Iacob dict⁹ eſt iſrael.li.1.ca.20.foľ.9.D
Iacob duodeci fuerſ filij.li.1.c.24.fo.10.E
Iaſpis ſāguinē ſtringit.li.2.ca.20. fo.29.B
Iaſon frater onię.li.28.ca.4.fo.147.A.

Jacob fuit agricola.li.3.ca.18.fol.8.C
Jacob hiſtoria recitaṫ.li.1.ca.19.fol.8.E
Jaſon ꝓpriū fratrē a ſacerdotio repulit.lib.
28.ca.4.fol.147.C
Jaſpis octos clarificat.li.23.ca.13.fo.128.F
Jabin rex chanaan.li.7.ca.3.fol.59.F
Jahel vxor aber. Ibidem.G
Ib ¶ Ibis.li.3.ca.4.fol.33.F
Id ¶ Idolatrię crimē in amicis fuit vindicatū
li.2.ca.23.fo.30.D (122.G
Idolatria a hieremia culpata.li.22.c.7.fol.
Ie ¶ Iebuſe⁹ quō interp̄taṫ.li.5.ca.1.fol.50.C
Iechonias fili⁹ ſaphan.li.12.c.17.fol.103.B
Ieçabel interp̄taṫ flux⁹ ſanguinis.li.34.c.2.
Ieiunāte chriſto diabol⁹ affuit (fo.176.H
libro.29.ca.3.fol.150.B
Iepte illegitim⁹ fuit.li.7.ca.9.fo.62.E
Iepte filia eſt caro nr̄a. Ibidem.G
Iebus ciuitas gentiliū.li.7.ca.16.fo.64.H
Ig ¶ Ignis altar̄ dn̄i fuit ꝑpetu⁹.li.3.c.3. fo.32
Ignis mūdan⁹ ē ardor auaricię. Ibidē (F
Im ¶ Immolatio ſpūalis.li.1.ca.11.fol.5.H
Impatientia oſtendiṫ ꝑ murmur filiorū iſ-
rael in deſerto.li.2.ca.10.fol.16.A
Immūd⁹ qs ſit apud deū.li.3.ca.4.fo.33.H
Impedimēta tredecim fuerūt īpedientes ho
minē ne ī tabernaculo miniſtraret in ſacer
dotali officio.li.3.ca.13.fol.39.E
Imago duplex pōt imprimi in numiſmate
animę noſtrę.li.29.ca.16.fol.158.G
Impatiētia deo odibiṫ.li.4.ca.8.fo.43.D
In ¶ Ingratitudo duriſſime vīdicaṫ.li.10.c.7.
Indignos ſe ad officia reputan- (fo.76.C
tes digni habēdi ſunt.li.4.ca.8.fo.43.H
Inuidus dolet de gratia ꝓximi. Ibidem
Inuidia nō parcit frib⁹.li.4.ca.9.fo. 44.A
Inuidia aarō moyſen opprimere decreuit.
Inuidia nō poteſt pati ꝓſperita- (Ibidē
tem.li.4.ca.13.fol.45.A
Inuidia multos inimicos parit. Ibidem.
Inuidia ꝓprio bn̄factori nō parcit. li.9.ca.
Inuidi ꝓprio gladio trāſfixi (14.fo.71.C
ſunt.li.9.ca.24.fol.73.H
Innocētia ꝑ agnū intelligiṫ.li.4.ca.22.fol.
Inuidia ſcipionē romanū exulem (48.E
fecit.li.31.ca.3.fol.163.G
Cū inimico ſolū remanere fatuū ē.li.7.ca.2
Cū inimico nemo tutus in grati- (fo.59.C
am redit. Ibidem (fol.3.G
Inclinati oēs naturaliṫ ad mala.lib.1.ca.4
Intellect⁹ ꝑ abraā ītelligiṫ.li.1.ca.13.fo.6.F
Intellect⁹ debet creſcere et quomodo.li.1.
capitulo.13.fol.6.F
Incarnatio humanū genus liberauit.li.2.
ca.1.fol.12.G
Infern⁹ ꝑ egyptū ītelligiṫ.li.2.c.5.fo.14.C
Inimici occulti ſunt peiores apertis.lib.2.
ca.14.fol.18.G
Iuuentus debet ſe deo per bona opa offer-
re.li.3.ca.1.fol.31.D
Infamia ītelligiṫ ꝑ leprā ī domo.li.3.ca.6.
Inſtabiles celebrāt feſtū paſchę (fo.36.C
quō intelligiṫ.li.4.ca.52.fo.48.H
In cōſtātē melius eſt ī ſeculo manere/ ꝙ ad
religionē intrare.li.5.ca.7.fo.51.E
Inimicos habere holez aliqñ vtile eſt.li.7.
Iniqtatē null⁹ ḡrat ī domo (ca.2.fo.59.B
iuſti.li.5.ca.11.fol.54.C
Intētio mala ē fūdamētū mūdanę ꝯuerſa-
Inuidia a maṫ de (tiōis.li.6.ca.5.fo.57.A
ſcendit.li.22.ca.1.fol.120.B
Ingrati bn̄factorē deſerūt.lib.23.ca.7.fol.
Inuidia nocet ſepe homini a quo (126.E
emittitur.li.24.ca.5.fol.134.C
Infern⁹ ē filiis vrſo.li.24.ca.6.fo.134.G
¶ Ioab ex mādato ſalomonis occiſus.li.11 Jo
Ioānis baptiſtę v̄tutes de (ca.2.fol.81.A
ſcribunṫ.li.12.ca.1.fol.95.H
Ioiada ſūm⁹ ſacerdos erat.lib.12.ca.12.fol.
Ioas rex iſrl̄.li.12.ca.13.fol.101.F (101.B
Ioſias rex.li.12.ca.20.fol.103.A
Ioathan fact⁹ ē rex.li.12.ca.20.fol.104.A
Ioachim rex.li.12.ca.21.fol.104.C
Ioas rex iuda.li.13.ca.3.fol.105.D
Ioānes ō factl̄ chriſti maiora aliis ſcripſit.
Ioſeph ab arimathia (li.32.c.1.fo.168.B
corp⁹ chriſti ſepeliuit.li.29.c.19.fo.161.A
Ioānes euāgeliſta relicta ſīndōe fugit.li.30
Ioānes vox clamātis ī de (ca.5.fo.162.E
ſerto.li.29.ca.2.fol.149.F
Ioānes redarguit ꝗſdā dicentes ſe eſſe na-
tos de ſemine abraā.li.29.ca.2.fo.149.G
Ioānes dn̄i verticē tāgere timuit. Ibidē.H
Ioānis diſcipuli ieiunabāt.li.29.ca.6.fol.
Ioānes ñ māducās neq̧ bibēs.li. (152.E
29.ca.7.fol.153.A
Ionathas a p̄re ſuo morti adiudicaṫ.li.9.
ca.10.fol.69.E
Ioſeph fili⁹ iacob.li.1.ca.24.fol.10.B
Ioſeph ſōniū deſcribiṫ.li.1.ca.24.fo.10.B
Ioſeph ꝯuiuiū frib⁹ ſuis fecit.li.1.ca.29.fo.
Ioſeph defectuoſus fuit prelatus. (11.D
Iob ꝑcuſſus in corpe fuit.li. (Ibidem.F
bro.20.ca.2.fol.120.C
Ioſue fact⁹ p̄nceps ppl̄i iſraelitici.li.6.ca.1
Ioſue filius nun fuit. Ibidē.H (fo.55.D
Ioſue ędificauit altare dn̄o.li.6.c.7.f.57.e
Ioſue ex mādato dei duaſ ciuitates deſtru
Ioſue a deo īpetrauit (xit.li.6.c.8.fo.57.F
ne ſol ad occaſū trāſiret.li.6.c.9.fol.57.H
Ioſue vigintiquatuor reges cū exercitu in
terfecit.li.6.ca.10.fol.58. b
Iob ſimplex et rect⁹.li.20.ca.1.fo.119.A
Ionas ꝓpheta.li.29.ca.1.fo.136.F
¶ Iſboſeth rex iſrl̄.li.10.ca.3.fol.74.H Jſ
Iſaac fili⁹ abrahę bon⁹.li.1.c.16.fol.7.B

Iſaac ſenex fuit.li.1.ca.19.fol.8.E
Iſrl̄ iterpretat̄ vidēs deū. li.1.ca.19.fol.9.D
Iſachar iterp̄tat̄ memorāl̄.li.4.c.1.fo.41 G
¶ Judaic⁹ pp̄ls itelligit̄ p cham.li.1.c.7.fol.
Judex ad inq̄rēdā vitatē crimis de/ (5.B
bet p̄ſonalit̄ deſcēdere.li.1.ca.14.fol.6.G
Juſtus non debet orare p iniuſto q̄ liberet̄
a pena.li.1.ca.14.fol.6.H
Juſti pauci ſunt cauſa ſaluatōis magni po
puli. Ibidem
Judex quomō muneribus corrumpitur.li/
bro.1.ca.19.fol.8.H
Judas patriarcha.li.1.ca.25.fol.10.F
Judicis corruptio per thamar intelligitur.
li.1.ca.25.fol.10.G
Judex iniquus per iudam patriarcham in
telligitur. Ibidem
Judicis correctio metas excedere non de/
bet.li.2.ca.14.fol.18.A
Cum iudeis amicitiam contrahere non de/
bemus.li.2.ca.15.fol.20.E
Juſti cōditiones.li.2.ca.17.fol.23.C
Juſtus debet eſſe apertus ſacerdoti per cō/
feſſionē.li.2.ca.19.fol.27.D
Juſtus quatuor habet affectiones.libro.2.
ca.20.fol.29.A
Judicis mali officiū.li.3.ca.4.fol.34.A
Jubileus apud hebreos maxime erat priui
legiatus.li.3.ca.16.fol.40.H
Jubileus vnde dicitur.ibidem
Judas interp̄tat̄ ↄfeſſio.li.4.ca.1.fo. 41. G
Judas machabe⁹ cū quatuor milibus ſexcē
tū milia debellauit.li.9.ca.10.fol.69.C
Juſti ex conſortio malorum iniuſti fiunt.li.
4.ca.4.fol.42.F
Juſti quadruplicem tranſitū celebrare no
ſcuntur.li.4.ca.6.fol.43.A
Juuentutis primitias deo offerentes luxu/
riando penteco ſtes feſto cōparant̄. lib.4.
Juge ſacrificium quale (ca.22.fo.48.H
erat in lege.li.4.ca.22.fol.49.A
Juſti vitia omnia expellere nō poſſunt/ ſed
aliqua remanent.li.6.ca.13.fol.58.G
Judith ſe placabilem Holoferni reddit.lib.
18.ca.6.fol.115.A
Juſtus plenus ſapientia dicit̄ candelabrū
eccleſie.li.26.ca.2.fol.137.D
Judas machabeus purificauit templū pol
lutū ab antiocho.li.27.ca.4.fol.140.G
Judas machabe⁹ elegit ſacerdotes ſine ma
cula.li.27.ca.4.fol. 140.G
Judicij dies per iordanem intelligitur.li.6.
Juramentū caleph magis (ca.2. fol.55.G
ſeruauit q̄ legē.li.6.ca.12.fol.58.D
Juramentum aliquādo preferturlegi. li.6.
Judices mali p hiſmaelē in (ca.12.fo.58.F
telliguntur.li.22.ca.6.fol.122.F
Judicis ſtat⁹ deſcribit̄.lib.24.c.6.fo.134.G
Juli⁹ ceſar ↄfoſſus in ſenatu obijt. li.10.[illegible]
Juſticia diuina nemini par/ (15.fo.78.E
cit.li.11.ca.11.fol.90.D
Judex in omni arduo caſu deū ↄſultorē ha
beat.li.4.ca.21.fol.48.B
Juſt⁹ ſe iuſtū nō putet.li.9.ca.15.fol.71.F
Julian⁹ nō p̄miſit chriſtianos artes libera/
les audire.li.9.ca.9.fol.68.G
Juſt⁹ debet tria vincere.li.9.ca.13.fol.70.G

LAzarus a morte La
per Chriſtū ſuſcitat⁹.li.32.ca.6.fol.
Laici in eodē genere pctī minus (170.B
peccant q̄ clerici.li.9.ca.6.fol.67.E
Lauachrū i ingreſſu tabernacli erat de ſpe/
culis mulierū.li.2.ca.22.fol.29.G
Labiū ereum quid. Ibidem
Lauatoria tria erāt ahi tabnaculū. ibidē.H
Lachrymar genera i eccliā tria.li.2.ca.22.
Larus.li.3.ca.4.fol.33.F (fo.29.H
Lacerta immundū animal erat in lege.li.3.
Laſciuus ſtellioni cōpara (ca.4.fol.34.B
tur.libro.3.ca.4.fol.34.C
Laban promiſit filiā ſuā Jacob pro ſerui/
tio.li.1.ca.21.fol.9.E
¶ Lepra multiplex in ſcriptura manifeſta/ Le
tur.li.3.ca.6.fol.35.A
Lepre ſigna.li.3.ca.6.fol.35.D
Lepre veſtimenta.li.3.ibidem.E
Legem quomodo deus dedit in monte ſi/
nai.li.2.ca.12.fol.17.C
Lepra in capillis.li.3.ca.6.fol.35.A
Lepra in cute.ibidem
Lepra in carne.ibidem
Lepra in veſte.ibidem
Lepra in domo.ibidem.
Lepra quomodo dicitur eſſe in domo/ mo/
raliter exponitur.ibidem
Lepre apparentia vel ſuſpicio vnde orieba
tur.li.3.ca.6.fol.35.B
Lepra quō a ſacerdote iudicabat̄.ibidē.B
Lepra aliqñ orit̄ in caluicio.ibidem.C
Leproſus in lege mandabatur extra caſtra
eijci.li. 3.ca.6.fol.35.B
Leproſi os debebat in lege veteri ↄtegi. ibi
Leproſi caput debebat eſſe nudū (dem.H
li.3.ca.6. fol.35.H
Leproſi veſtimenta diſſuta.ibidem.
Leproſum oportebat clamare ſeipſum ſor/
didum. Ibidem
Lepre macula parietib⁹ ſignabat̄.ibidē.H
Leproſe dom⁹ examiatio.li.3.ca.6.fo.36. B
Lepre genera q̄tuor inueniebant̄.ibidē.C
Lepre mundatio quō fiebat. lib.3.ca.7.fol.
Ad leproſi mundationē requirebā (36.C
tur duo.li.3.ca.7.fol.36.D
Leproſus mundatus ſacerdoti quid obtu/

lit.li.3.ca.7.fol.39G.
Leuitarum conſecratio quomõ fiebat.li.4.
ca.5.fol.42.G
Leena beſtia luxurioſa.li.24.ca.6.fo.134.
Li ¶ Lignum vitę.li.1.ca.2.fol.2.C (F.
Lignum ſcientię. Ibidem
Lignum vitę eſt ſacra ſcriptura. libro.1.ca/
pitulo.3.fol.2.H
Lignũ ſcientię eſt mũdi ſcientia. Ibidem
Lilia ſignificant innocentiam et caſtitatẽ.
li.2.ca.17.fol.23.C
Ligurı' fluxum ventris ſtringit.libro.2.ca
pi.29.fol.29.B
Libamen in omni animali ſacrificato offe/
rebatur.li.3.ca.3.fol.32.G
Libidinoſi ſolam delectationem quęrunt.
li.17.ca.6.fol.113.B
Liber ſacrę ſcripturę quomõ ſcriptus.li.23.
ca.2.fol.124.H
Lingua vnde ſumit originẽ.li.23.ca.10.fo.
Lo ¶ Loquacitas p euã intelligitur (127.D
quę formata eſt de oſſibus.li.1.c.3.fol.3.A
Loth diuiſus ab abraam.li.1.ca.10.fol.5.F
Loth regionẽ circa iordanẽ elegit. Ibidem
Loth interpretatur declinãs. Ibidem.G
Loth ſodomitis obtulit ſuã vxorẽ ⁊ filias
ad ſatiandã libidinẽ.li.1.ca.14.fo.7.A
Loth dictũ fuit ꝙ cũ ſorore ⁊ filiabus ſodo
mę ciuitatẽ exiret.li.1.ca.15.fol.7.B
Loth vxor in ſtatuã ſalis ꝓpter inobedien/
tiam verſa eſt.li.1.ca.15.fol.7.C
Loth fugit de ſegor ciuitate.li.1.ca.15.fol.
Lu ¶ Lucis primordialis materia in ſo/ (7.D
lem ceſſit.li.1.ca.1.fol.2.B
Per lucẽ intelligitur maria virgo. Ibidẽ.B
Per lucem quõ factus ſol iuſticie.li.1.ca.1.
Lux quę precesſit ſolem/quid ſi (fol.2.B
gnificat.li.1.ca.1.fol.2.B
Lucernę ſeptem ſunt ſeptem dona ſpiritus/
ſancti.li.2.ca.17.fol.25.G
Luxurię peccatum intelligitur per vitulũ.
li.2.ca.23.fol.30.D
Luxurię famulans conuiuijs intendit.lib.
2.ca.23.fol.30.E
Luxurioſus lacertę comparatur.li.3.capi.
4.fol.34.C
Lumina tria ſunt animę neceſſaria.li.2.ca/
pi.19.fol.27.G
Luxurioſus per mulierem menſtruoſam in/
telligitur.li.3.ca.8.fol.36.H
Lucrum denotatur per Dan.lib.4.capitu/
lo.1.fol.42.A
Luxurioſi per Amonites intelliguntur.li.
5.ca.10.fol.53.C
Lunaticus quidam Chriſto eſt preſentat'.
li.29.ca.13.fol.156.D
Luxurioſus per hircũ fętidum intelligitur.
li.24.ca.7.fol.135.G

Ma Maria virgo quo
modo per paradiſum intelligit.
Maria vñ dicunt/⁊ quõ (li.1.ca.2.fo.2.D
petõres p maria itelligunt.li.1.c.1.fo.1.H
Matrimonio copulati quõ viuere debent.
li.1.ca.13.fol.6.F
Manna de cęlo pluit filijs iſrael.li.2.ca.10.
Mali nõ cõtinentur ſub nume/ (fo.16.B
ro.li.2.ca.22.fol.29.H
Malum minus tolerandũ eſt ꝓ maiori ma
lo vitando.li.1.ca.14.fol.7.B
Manna quid ſit.li.2.ca.10.fol.16.B
Manna ẽ ſacra ſcptura.li.2.ca.10.fo.16.E
Mali p ſuperiores debent puniri.li.3.ca.6.
Manaſſes obſeruabat ſomnia (fol.35.F
li.3.ca.11.fol.38.B
Maculã corpis qui habebat/in lege ꝓhibe
bat nõ offerre panes deo/nec accedere ad
miniſteriũ eius.li.3.ca.13.fol.39.E
Mandata dei ſeruãs dño cõſecrat.li.3.ca.
Mãſeres repulſam ecclię dei (17.fo.41.E
in lege patiebãtur.li.5.ca.10.fo.53.B
Mali homines occulta dei ꝓuidentia pu/
niunt.li.6.ca.10.fol.58.C
Maria vgo dicit thron' ſapphire'.li.23.c.
Matathias cũ filijs ſuis vi/ (1.fol.124.F
ros impios ꝑcuſſit.li.27.ca.2.fol.139.D
Maledictio filiorum iſrael quę fuit.libro.5
ca.13.fol.54.G
Mardoche' qs fuerit.li.19.ca.2.fol.116.G
Mardocheus interpretatur mala cõtritio.
li.19.ca.5.fol.118.F
Maria ſoror moyſi locuta eſt contra moy
ſen.li.4.ca.9.fol.44.A
Maria ſoror moyſi ꝑcuſſa eſt lepra. Ibidẽ.
Matthias loco iudę electus fuit in apſtm.
li.33.ca.1.fol.171.A
Magdalenę Chriſtus in hortulani ſpecie
apparuit.li.32.ca.7.fol.170.E
Mali ſub ſpecie boni innocẽtes ꝑdere quę
runt.li.29.ca.1.fo.149.C
Maria virgo per vellus Gedeonis intelli/
gitur.li.7.ca.5.fol.60.H
Maria virgo per thronum Salomonis in
telligitur.li.11.ca.8.fol.88.E
Martyres Chriſti quinꝗ habuerunt.li.7.
Maria virgo diabolum ſu (ca.6.fol.61.H
perauit.li.7.ca.8.fol.62.C
Manue habuit vxorem ſterilem.li.7.capi.
Macharius petijt a ſarace (10.fo.62.H
no mortuo/quis in inferno grauius puni/
retur.li.9.ca.6.fol.67.E
Malor̃ mors magis ꝙ̃ bonorũ eſt deflen/
da.li.10.ca.15.fol.78.E
Malis ꝓmiſſis fides nõ eſt ſeruanda.lib.
11.ca.2.fol.81.B.

Malus per malū punitur permittente deo. li.11.ca.13.fol.91.b.
Manaſſes rex iuda.li.12.ca.19.fo.103.G
Me ¶ Meſa ꝗ chriſtū reficꝭ ꝗ.li.12.c.4.fol.98.A
Mēs a vita nō diſcordet.li.2.c.20.fo.28.F
Menſiū duodecim deſcriptio et moraliꝫa/tio.li.34.ca.23.fol.193.G
Mergulus.li.3.ca.4.fol.33.F
Mi ¶ Migale immundum animal erat in lege li.3.ca.4.fol.34.B
Miſericordia dei magna.li.1.c.25.fo.10.F
Milites ꝑſumptuoſi victoriā ſibi ꝓmittūt. li.27.ca.3.fol.140.D
Milites antiochi regl.li.27.c.5.fol.141.D
Michol fuit filia regis.li.6.c.12.fol.58.F
Miſert⁹ eſt chriſt⁹ ſup turbā famelicā.li.29 (ca.12.fo.156.A
Mo ¶ Moyſi legē ſpernere nō debemus.lib.1.ca.12.fol.6.E
Moyſes percuſſit petrā oreb/⁊ egreſſe ſunt aque viue.li.2.ca.11.fol.16.G
Moribus bonis vita cōcordare debet.lib.2.capi.20.fol.28.F
Moyſi facies ꝓpter gl'iā ex ꝯſortio domi/ni cornuta videbat̃.li.2.ca.24.fo.30.F
Moyſes velamē añ faciē poſuit. Ibidem
Moyſen manum leproſam habuiſſe legit̃. li.2.ca.24.fol.30.H
Morticiniū qs comedit.li.3.ca.4.fol.33.H
Mortale peccatū faciens indignus eſt ad paradiſi gloriā.li.3.ca.4.fol.34.A
Moyſes quō aquis a matre cōmiſſus.lib.2 (ca.1.fol.12.C
Moyſes cur tardę linguę fuit. Ibidem.E
Moriēs duo debet attēdere.li.2.ca.15.fol. (18.A
Moyſes q̄draginta dieb⁹ ⁊ noctib⁹ ieiunauit/⁊ q̄re hoc fecit.li.2.c.16.fol.20.F
Moabites repulſum eccleſię dei in lege pa tiebantur.lib.5.ca.10.fol.53.B
Mola ſuperior quę farinā tenet/moraliter quid ſignificat.li.5.ca.11.fol.54.C
Monachi (ſm opinionem aliquoꝝ) habue rūt originē a iudeis.li.22.ca.3.fol.122.A
Mors dicit̃ gladi⁹.li.23.ca.10.fo.127.C
Mors dicit̃ ferorverſa.li.24.ca.6.fo.152.H
Moab rex vidit ciuitatē ſuā a trib⁹ regibus impugnari.li.12.ca.3.fol.97.A
Modeſtia ꝑ columbā intelligit̃.li.4.ca.22
Mors apl'orum valde ꝓfuit no (fo.48.E bis.lib.33.ca.12.fol.174.B
Mortuos tres chriſt⁹ ſuſcitauit.li.31.ca.5. (fo.164.D
Mu ¶ Murmuratio eſt magnū cri men.lib.4.ca.9.fo.44.A
Murmurantem ppl'm dñs delere voluit.li bro.4.ca.11.fol.44.D
Murmurantes cōtra moyſen incendiū paſ ſi ſunt.lib.4.ca.13.fol.44.H
Pro murmure dñs miſit i ppl'm ignitos ſer/pentes.li.4.ca.18.fol.47.A
Mundus dicitur Iudas ꝓditor.li.30.ca.5 (fo.162.D
Mūdana ꝓſperitas ꝓbat homi nem.li.7.ca.6.fo.61.F
Mundi leticia facit animam peccatricem. lib.7.ca.9.fol.62.G
Mundus per Iabes ciuitatem intelligi/tur.lib.9.ca.8.fol.68.B
Mundus ꝑ appolloniū qui interpretat̃ mi rabilis/intelligit̃.li.27.ca.3.fol.140.B
Mulier facta eſt de viri latere: et moraliter quid ſignificat.lib.1.ca.3.fol.2.H
Mūdus cādida oſtēdit.li.1.ca.21.fol.9.E
Mundi ꝓſperitas per aquam intelligitur. li.2.ca.4.fol.13.B
Mulier ornata vagari delectatur.li.2.ca. (13.fol.18.D
Mulieres vagantes includi debent. Ibidem
Mūd⁹ qs iudicari debet.li.3.ca.4.fo.33.B
Muſtela immundum animal erat in lege. li.3.ca.4.fol.34.B
Mund⁹ biuius dicit̃.li.1.ca.24.fol.10.F
Mulierū fallacia deſcribit̃.li.1.ca.25.fo.10. (G
Mundi rector per regem egypti intel ligitur.li.2.ca.1.fol.12.C
Mulier mala dicit̃ fouea.li.2.c.15.fo.19.G
Mulier quę peperit/immunda erat ſeptem diebus.li.3.ca.5.fol.34.G
Mundus dicit̃ leproſa dom⁹.li.3.ca.6.fol. (36.B
Mulier in lege veteri nō poterat votū facere.li.4.ca.23.fol.49.B
Mundus habet tria genera ſerpentū/quid moraliter ſignificat.li.5.ca.2.fol.50.E
Mulieres viros regentes deſcribūtur.lib. 5.capi.9.fol.52.F
Mulieres perſidę ſignum pedis ſupra ca/put ꝓ ornatu portant. Ibidem.G
Mund⁹ cōparat̃ lunę.li.6.ca.5.fo.57.A
Mūd⁹ cōpat̃ ſtatuę.li.24.ca.2.fol.132.B
Mundi rectores per nabuchodonoſor re/gem intelliguntur.li.24.ca.3.fol.132.C
Mūd⁹ dicit̃ babylō.lib.24.ca.5.fol.134.A
Mundi fluxibilitas intelligitur per iorda/nem fluuium.lib.6.ca.2.fol.55.H
Mūd⁹ itelligit̃ ꝑ hebrō.li.6.ca.12.fol.58.E

Na

Naſchor ciuitas: libro.1.ca.17.fol.8.A
Nabuchodonoſor regis imperium quale erat.li.18.ca.1.fol.113.F.
Nabuchodonoſor ſolus deus haberi in ter ris optauit.li.18.ca.2.fol.114.A
Nazarei q̄/⁊ eoꝝ religio.li.4.c.4.fo.42.D
Nabuchodonoſor ſubiugauit hieruſalem. li.24.ca.1.fol.131.E.
Nabuchodonoſor rex factus fuit beſtia ſi/ne ſenſu.li.24.ca.4.fol.133.E
Nathan ꝓpheta.li.11.ca.1.fol.80.F

Naaman leproſus ab heliſeo curatus.li.12.
Nabuçardan princeps.li. (ca.6.fol.98.F
12.ca.22.fol.104.E
Ne ¶ Neomenia.li.4.ca.22.fol.48.F
Neomeniā quādo celebramus. Ibidem. G
Neptalim ciuitas.li.17.ca.1.fol.111.D
Ni ¶ Nichanor dux ātiochi.li.27.c.3.fo.140 D
No ¶ Noe emiſit columbā de arca.li.1.ca.6. fo.
Noe moraliter eſt de⁹pater. Ibidē (4.E
Noe fuit agricola.li.1.ca.7.fol.4.H
Noe fuit inebriatus vino. Ibidem
Noe decimus ab Adā/chriſtum ſignificat.
li.1.ca.7.fol.5. B
Noe vinea eſt domus iſrael. Ibidem
Noctua.li.3.ca.4.fol.33.F
Nouitates diligentes celebrāt neomeniā.
li.4.ca.22.fol.48.B
Nu ¶ Nubes q̄ p̄cedebat filios iſrael in deſerto
facta erat ad modū columnę.li.2.ca.15.fo.
Numularij ſedebāt i circūitu tēpli (16.F
ſalomonis.li.11.ca.6.fol.85.E

Ob **OBſtinatus cro/
codilo cōpar.li.3.ca.4.fo.34.B**
Obediētia p vitulū intelligit.li.4.c.22.fo.
Obſtinati pctōris correctio quō fi (48.E
eri debeat.li.33.ca.7.fo.172.E
Obedientia plus deo placet q̄ elemoſyna.
li.29.ca.18.fol.160.D
Oc ¶ Ochozias rex iſrael.li.12.ca.1.fol.95.F
Occiſio hominis cum caſu et ſine delibera/
tione/magis debet eſſe diuine prouiden/
tie aſcribendum q̄ malicię occidentis. li.
2.ca.13.fol.18.C
Occidere ſeipſum antiquitus virtuoſi⁹ re/
putabat q̄ aliū.li.28.ca.8.fol.148.D
Of ¶ Officiales principū et regū p chriſti mili
tes crucifixores intelliguntur.li.39.capi.5.
Officiales auari per quid intel (fo.162.E
liguntur.li.1.ca.28.fol.11.C
Officiales per virgam Aaron intelligūtur.
li.2.ca.3.fol.13. E
Officiales principum dicuntur leones.lib.
23.ca.9.fol.126.H
Og ¶ Og rex amorreoꝝ.li.4.ca.19.fol.47.D
Ol ¶ Oleum in ſacra ſcriptura denotat elemo/
ſynam.li. 2. ca.19.fol.27.F
On ¶ Onychinus imagines more ſpeculi repre
ſentat.li.2.ca.20.fol.29.B
Onias ſumm⁹ſacerdos.li.28.c.3.fo.146. E
Onias interp̄tat mercēs dn̄o.li.28.ca.8.fol.
Op ¶ Opera q̄ vera intētiōe nō fiūt/du (148.F
rare nō poſſunt.li.33. ca.4.fol.172.A
Ophni fili⁹heli.li.9.ca.2.fol.65.H
Operatio bona per manum intelligitur. li.
2.ca.2.fol.13.B
Opera bona debent ad laudem dei ordina
ri.li.2.capi.14.fol.19.C
Opera bona que ex vana gloria fiunt/ſunt
primogenita aſinina. Ibidem
Opus bonum mala intentione factū/deo
nō placet. Ibidem
Opera noſtra nō debent diuina gratia di/
gna iudicari.li.3.ca.14.fol.40.F
Oppreſſoris puellaꝝ pena.li.5.c.9.fo.53. A
Operari⁹dign⁹mercede.li.5.ca.12.fo.54. F
Opera plus ſunt conſyderanda q̄ verba.
li.29.ca.16.fol.157.H
Or ¶ Oratione moyſes amaritudinē aquę in
dulcedinem mutauit.li.2.ca.9.fol.15.G
Oratio p̄lati pficit ſubditis.li.2.ca.11.fo.17
Oratio iuſti multum valet. Ibidem (B
Oratio intelligit p incenſum.li.2.ca.22.fo.
Originale peccatū per Adam trāſ (30.B
miſſum.li.3.ca.4.fol.34.D
Oratione ad deū clamare debem⁹.li.5.ca.9
Oratione Eſaias multa impe/ (fol.53.A
trauit.li.21.ca.1.fol. 120.F
Oratione Hieremias aſpides fugauit.li.22
Oratio vnius boni eſt cau (ca.7.fo.122.G
ſa ſalutis multorum.li.33.ca.18.fo.175.E
Orōnib⁹ſanctus Gregori⁹paganū ab infer
no ſuſcitauit.li.33.ca.8.fol.172.H
Oratio eſt ad fidem manuductiua. lib.33.
Oratio deum placat.li (ca.6.fol.172.D
bro.9.ca.12.fol.70.D
Oratiōe Helias ignē d̄ celo ꝑtulit.li.11. ca.
Orationis magna eſt effica/ (15.fol.92.E
cia.li.12.ca.18.fol.103.D
Os ¶ Os dicitur immundum/ſi nō per loquen
di moderantiaꝫ ſit ligatum. libro.4.capi.
Oſia lepra percuſſus in facie (16.fol.46.E
li.3.ca.6.fol.35.E
Ot ¶ Othoniel frat caleph.li.6.ca.12.fol.58.D
Oz ¶ Ozias mlta bona fecit.li.13.c.6.fo.106.A
Ozias lepra percuſſus. Ibidem.

Pa **PAradiſus quid.
li.1.ca.2.fol.2.D**
Paradiſi fons/ꝛ quō i quatuor flumina di/
uiditur.li.1.ca.2.fol.2.D
Palęſtini qui dicunt.li.1.ca.18. fol.8. D
Pauperes vbiq̄ crudelitatē inueniūt. li.2.
Paradiſus per ieſſen terrā (ca.4.fol.13.B
intelligitur.li.2.ca.5.fol.14.C
Paſſio chriſti moraliter deſcribit.li.2.ca.6.
Patres noui ꝛ veteris teſtamēti (fo.14.E
tres fuerūt.li.2.ca.17.fol.23.B
Patres veteris teſtamēti fuerunt diuine le/
gis ſuſtentatores.li.2.ca.18.fol.22.G
Paxilli in tabernaculo neceſſarij.li.2.ca.19.
Partus cum libidine cōcipitur (fo.27.E
ꝛ in immūdicia naſcit.li.3.ca.5.fol.34.H
In paſſionis memoria conſiſtit vita animę

libro.3.ca.10.fol.38.A
Pauperibus eſt tribuendum.li.3.ca.11.fol.
Patri maledicens morti adiudica/ (38.E
tus fuit.li.3.ca.12.fol.38.G
Panuz tria genera apud iudeos.libro.3.ca
pitulo.14.fol.39.G
Panes ꝓpoſitionis.Ibidem
Panes oblati a populo. Ibidem
Paſchatis celebratio in lege quomõ fiebat:
li.4.ca.6.fol.43.A
Paſche feſtum quadruplex celebratũ apud
antiquos.li.4.ca.6.fol.43.A
Paſcha in egypto.Ibidem
Paſcha in deſerto.Ibidem
Paſcha in galgalis. Ibidem. B
Paſcha in hieruſalem. Ibidem.
Pax a filijs iſrael ciuitati impugnande da/
batur.li.5.ca.7.fol.52.A
Panes quinqꝫ hordeacei vetus teſtamẽtũ
ſignificãt.li.29.ca.16.fol.154.G
In paradiſo offeruntur varia genera perſona
rum.li.4.ca.22.fol.48.E
Patientia ꝑ manaſſen intelligitur.li.4.ca.1.
Paſcha quãdo celebramus.li (fol.41.H
bro.4.ca.22.fol.48.G
Pauper ad diuitias aſcendens/ filijs iſrael
cõparatur.li.5.ca.10.fol.53.D.
Paupertatis ſtatus ꝑ partẽ aquilonis frigidã
intelligitur.li.23.ca.20.fol.131.A
Pathmos inſula.li.34.ca.1.fol.175.H
Paulus in ſeditiõe fuit captus. li.33.ca.16. fol.
Paulus demones ab obſeſſis cor (174.H
poribus expellebat.li.33.ca.14.fo.174.E
Paulus circũcidit timotheũ.li.33.ca.12.fo.
Paulus claudũ pedibus ex vtero (173.H
matris ſanauit.li.33.ca.10. fol.173. E
Paulus apertis oculis ad terrã ꝓſtratus ni
hil vidit.li.33.ca.7.fol.172.G
Pauli ꝯuerſio mirabilis. Ibidem. E
Paralyticus a chriſto ſanatus.li.31. ca.4.fo.
Pe ¶ Pena vnius debet eſſe terror mul (104.A
torum.li.4.ca.13.fol.45.D
Perfectus vir plus debet facere ꝙ promit/
tere.li.4.ca.14.fol.46.A
Penitentia per aquã expiatiõis in lege in/
telligitur.li.4.ca.16.fol.46.D
Penitẽtia moritur in ꝓſperitate humana.li.
4.ca.17.fol.46.F
Penitentiã ꝓſperitas interficit. Ibidẽ
Peccator publicus publice debet culpari.
li.4.ca.20.fol.48.A
Penitentia per hircũ intelligitur.li.4.ca.22.
Peccator quo ipſe peccat/ pu/ (fol.48.E.
nietur.li.11.ca.13.fol.91.C
Peccatores dicuntur putei abyſſi. lib.34.
capi.10.fol.181.B
Perfecti ſiũt mortui.li.34.ca.1.fol.176.B
Petrus captus ab herode.li.33.ca.9.fol. 173.B
Petrus claudum in nomine Ieſu ſanauit.
li.33.ca.3. fol.171. E
Peccator mortuus quõ ſeipſum reſuſcita/
re debeat.li.12.ca.4.fol.98.D
Pentecoſtes die apli erant congregati in
vnũ.li.33.ca.2.fol.171.B
Pctõr per contritionem motus ſuſcitatur.
li.32.ca.6.fol.170.C
Pecunie obediũt oia.li.29.ca.20.fol.161.C
Peccatores ſunt ſurdi et muti.li.30. capi.2
Peccatum facit hominem fur/ (fol.161.E
dum.li.30.ca.3. fol.161.F
Pctõr obſtinatus et cecus facere quid de/
beat.li.30.ca.4.fol.162.C
Peccatorũ animus per paralyticũ intelligi
tur.li.31.ca.4.fol.164.B
Peccator eſt ſteriis ficulnea.li.31.ca.6.fol.
Pctõꝝ ſocietatẽ viri ſancti abhor (165.B
rere nõ debẽt.li.29.ca.6.fo.152. D
Pctõr debilis et cecus per Samſonem da/
tur intelligi.li.7.ca.14.fol.64.F
Peccatum iuxta conſcientiã ſtare non po/
teſt.li.9.ca.4.fol.66.G
Peccatores indigni ſacramenta tãgere nõ
debẽt.li.9.ca.5.fol.66.H
Pctã omnia ad tria vitia capitalia reducũ
tur.li.9.ca.9.fol.69.A
Peccator poſt penitentiã nõ cito deo aſſo/
ciatur.li.10.ca.11.fol.77.C
Peccator per Adã et Euam intelligitur.li.
1.ca.3.fol.3.A
Peccator veniã nõ petens/ſed ſe excuſans:
gr̃az paradiſi nõ intrabit.li.1.ca.3.fo.3.D
Perſona ſimplex per columbã intelligitur
li.1.ca.6.fol.4.E
Peccanti prelatus miſericordiã concedere
debet.li.1.ca.6.fol.4.F
Penitẽtie partes.li.1.ca.11.fol.6.A.
Peccati contra naturam cecitas.libro.1.ca.
Penitens facere quid debe/ (14.fol.7.A
at.li.1.ca.15.fol.7.C
Peccator per gratiã dei et Mariã vginẽ a
mundi fluxio liberatur.li.2.ca.1.fol.12.D
Penitens per Moyſen intelligitur.libro.2
capi.1.fol.12.F
Perſone iuſte terrena miniſtrãtes crudeles
aliqñ efficiuntur.li.2.ca.2.fol.13.A
Penitẽtis ꝯuerſio.li.2.ca.2.fol.13.B
Penitẽtis ſacrificiũ.li.2.ca.4.fol.14.A
Peccatores per egyptios intelliguntur.li.2.
Pctõres debẽt mortis eter (ca.5.fo.14.B
ne ſubire periculũ.li.2.ca.6.fol.14.D
Pctõres ſanguinis chriſti immemores nõ
ſaluãtur. Ibidem. E
Peccator ad penitentiam conuerſus debet
ſe a ſtrepitu mundi cauere.libro.2.capi.7.
Peccata ſubiugãt animas homi (fol.15.D
nũ.li.ca.8.fol.15.E

Pctōꝝ via pęnitētię dura.li.2.c.9.fol.15.G
Pctm̄ debet abſcōdi/ne malū exemplū pa
riat.li.2.ca.13.fol.18.E
Pctā ſpūalia quę.li.2.ca.15.fol.20.E
Pęnitētia p lauatoriū tabernacli denotaꝛ.
Perſona q̄ dño vult of (li.2.c.22.fo.29.G
ferri/i tria debet diuidi.li.3.ca.2.fo.31.F
Perſeuerātia p caudā intelligitur.li.3.ca.2
Pellis eſt ſcientia temporalis.li. (fol.31.G
3.ca.2.fol.32.A
Pcti redēptio quō debet fieri.li.3.c.2.fo.32
Pęnitens magis debet timere tormē (C
ta q̄ ſperare p̄mia.li.3.ca.2.fol.32.D
Pęnitētis oblatio.li.3.ca.3.fol.32.H
Pennulę piſcis denotāt virtutē ɔtemplati/
onis.li.3.ca.4.fol.33.C
Pctōres ſunt in duplici differentia.li.3.ca.
Pctōꝛ eſt animal immundū. (4.fol.33.D
li.3.ca.4.fol.33.E
Pęnitentia debet correſpōdere delicto.li.3
Pctōres cęteris ſe pręferūt (ca.5.fo.34.H
li.3.ca.6.fol.35.E
Pctm̄ eſt macula qua hō corrūpiꝛ.lib.3.ca.
Pctōꝛ debet a ɔſortio homi (6.fol.35.G
num ſepari.Ibidem.H
Pctōꝛ immūdus a pctis debet ſibi/ipſi time
re ne ſe p̄ſumat.li.3.ca.7.fol.36.H
Pęnitentē iuſtū tria debēt ɔcomitare.li.3.
Pctōꝛ diciꝛ peregrinus ꝛ (ca.9.fol.37.G
pauper.li.3.ca.11.fol.38.E
Pęnitētes debēt eſſe humiles:et cōparātur
gabaonitis.li.6.ca.9.fol.58.A
Pentecoſtes feſtum p annū iubileū intelli/
gitur.li.3.ca.16.fol.41.A.
Perſeuerātia ſanctitatē augmētat.li.4.ca.
Perfectoꝝ vita qualis de/ (4.fol.42.G
beat eſſe.li.4.ca.5.fol.42.H
Perfectoꝝ requies vbi ꝛ q̄n.Ibidem
Pęnitētia tarda cōpaꝛ feſto ꝑpitiationis.
li.4.ca.22.fol.48.H
Pctōꝛ/l mortē de⁹ nō petit.li.5.c.7.fo.52.A.
Pęnitētia eſt ſicut farina.li.6.c.4.fo.56.F
Pctm̄ vni⁹ ē aliq̄n ruina multoꝝ.li.6.ca.6.
Pctōꝛi magnū clemētię ſignū oñ (fo.57.D
diꝛ/q̄n v̄ga correctiōis ad eū extēdiꝛ.li.19
Perfect⁹ vir intelligiꝛ p iob (c.4.fo.117.H
Perfecti dicūꝛ arare i (li.20.ca.1.fo.119.B
agro ſcripturarū.li.20.ca.1.fo.119.H.
Pęnitēs q̄tuoꝛ ɔſyderare debet.li.23.ca.16
Pctōꝛ per Iob intelligitur.li. (fol.130.A
20.ca.2.fol.120.D
Pctōꝛ p hieremiā intelligiꝛ.lib.22.ca.5.fol.
Pctōꝛ p ſpem pęnitētię futurę ad (122.D.
infernū deferꝛ.li.23.ca.6.fol.125.H
Pctōꝛ beſtia fit.li.24.ca.4.fol.133.D
Pi ¶ Piſces qui.li.1.ca.2.fol.2.A
Pincerna pharaonis.li.1.ca.27.fo.10.H
Piſtoꝛ pharaonis.Ibidem

Piſcis pinnas ꝛ ſquamas q̄ nō habebat/im
mūdus erat in lege.li.3.ca.4.fol.33.C
¶ Phariſę⁹ ɔtēnebat publicanū.li.33.ca.8. Ph
Pharao rex egypti.li.12.ca.20 (fo.173.A.
Plini⁹ philoſoph⁹ a fauilla ar/ (fo.104.A
dētis mōtis ɔſumpt⁹.li.10.ca.15.fo.78.F
Phinees fili⁹ heli ſacerdotꝭ.li.9.c.2.fo.65.b
Philiſtei erāt idolatrę.li.9.ca.6.fo.67.E
Philoſophia ē vtil' ecclię.li.2.c.8.fol.15.G
Pharaōis regis mādatū.li.2.ca.1.fo.11.D
Phialę q̄d.li.2.ca.17.fol.22.H
Phaſe eſt trāſit⁹ dñi.li.4.ca.6.fol.43.A
Phereſeus.li.5.ca.1.fo.50.C
Philoſophica ſciētia nō eſt ex toto repudi/
anda.li.6.ca.5.fol.57.B
Philoſophica diſciplina intelligiꝛ p ciuita
tē capiendā.li.5.ca.7.fol.51.H
¶ Poteſtas hoīs i p̄adiſo.li.1.ca.3.fol.2.F Po
Ppl's deo nō ſeruiēs demōib⁹ cōmittiꝛ.li.4
Ppl's iudaic⁹ itelligiꝛ p vel (c.18.fo.47.A
lus gedeonis.li.7.ca.5.fol.61.A
Ppl's iudaic⁹ a fide icarnatiōis fugitiu⁹.li.
Ppl's debet ſe bono p̄lato (2.ca.2.fol.13.A
ɔformare.li.2.ca.7.fo.15.B
Ppl's p̄latū ſequiꝛ.li.2.ca.7.fol.15.C
Ppl's fidelium debet pctōꝝ ɔſortia fugere.
Pōtifex ſumm⁹ periculū incur/ (Ibidē.D
rebat/ſi ſon⁹ nō audireꝛ in tabernaculo cū
intrabat.li.2.ca.20.fol.28.C
Pōtifex ſūm⁹ habebat tria ſpecialia orna/
Porphyrio.li.3.c.4.fo.33.F (mēta.Ibi.D.
Ppl's quō i veteri lege a pctis expiabaꝛ.li.
Pomoꝝ germina ſūt bono/ (3.c.9.fo.37.F
rū initia.li.3.ca.11.fol.38.F
Pollutus immūd⁹ nō debet ad ſacramentū
accedere.li.4.ca.6.fol.43.A
Populi ſeptē de terra p̄miſſionis ex p̄cepto
dñi fuerūt eiecti.li.5.ca.1.fol.50.A
Pollutio nocturna repulſā extra caſtra pa
tiebaꝛ.li.5.ca.10.fol.53.E
Ppl's iudęorū p tobiā intelligiꝛ.li.17.ca.3.
¶ Princeps intelligiꝛ allegori (fol.111.H Pr
ce p Adā.li.1.ca.3.fol.3.A
Pręlat⁹ diciꝛ angelus cui cōmittiꝛ ecclia.li.
Pręlatus debet habere gla (1.ca.3.fo.3.E
dium ſeuerę iuſticię.Ibidem
Pręlat⁹ delinquentē ex charitate corrigere
Pręlatus malus p noe intel (debet.Ibidē
ligitur.li.1.ca.7.fol.4.H
Pręlatoꝝ ſcelera ſbditi tegūt.li.1.c.7.fo.5 A
Pręlat⁹ itelligiꝛ p ſarā vxorē Abrahę.li.1.ca.
Pręlatus quō virtute creſcere (12.fol.6.D
debet.li.1.ca.13.fol.6.B
Pręlat⁹ indoct⁹ p Iſaac ſenē intelligiꝛ.li.1.
Promiſſa nō reddētes p la/ (ca.19.fo.8.F
ban intelliguntꝛ.li.1.ca.21.fol.9.E
Prouidētia dei diuerſos occultos modos
habet ſua opa faciēdi.li.1.ca.24.fo.10.D.

Prelatus quō cognoſcere debet ſuos ſubdi
tos.li.1.ca.29.fol.11.E
Proſpitas a mūdo dat.li.1.ca.30.fol.11.G
Principes mali intelligunt p regē egypti.
li.2.ca.1.fol.12.A
Principū maloꝝ regimē deſcribit. Ibidē.
Prelati mali eccl'ie p obſtetrices egypti in
telligunt.li.2.ca.1.fol.12.B
Primogenita filioꝝ iſrael deus intacta di
miſit.li.2.ca.6. fol.14. D
Prelat⁹ intelligit p nubē q̄ p̄cedebat filios
iſrael in deſerto.li.2.ca.7.fol.15.B
Proſpitas mūdi p mare rubꝝ itelligit. li.2.
Prouidētia dei occulta mu (ca.8.fol.15.E
tat volūtatē hoīs.li.2.ca.8.fol.15.F
Primogenita noſtra ſūt bona opa. li.2.ca.
Primogenita omniū anima (14.fol.19.C
lium p̄cepit offerri deus. Ibidem.B
Prelati debēt ſe deo offerre p bona opa et
exempla.li.2.ca. 14.fol.19. D
Prelati mali ſūt i eccl'a tolerādi/ne eccleſia
miniſtris viduet.li.2.ca.15 fol.20.C
Premiū eſſentiale ē q̄tuor digitoꝝ:ꝛ habet
q̄tuor genera p̄ncipalia p̄mioꝝ.li.2.ca.17.
Predicatoris correctio qualis (fol.22.H
debeat eſſe.li.2.ca.17.fol.23. G
Princepſ mal⁹ itelligit p altare holocauſto
Predeſtinatio itelli (rū.li.2.ca.19.fo.26.D
git i ſcriptura p numeꝝ/q̄ſi i veteri lege po
pulū nūerari ꝯtingebat. li.2.c.22.fo.29.H
Prelatoꝝ bonoꝝ abſentia reddit ſubditos
ad peccādū pcliuos.li.2.ca.23.fol.30.D
Predicatores nulli oīno parcere debēt.lib.
Proditio p leprā ſignifi (2. ca.23.fol.30. E
cat. li.3.ca.6.fo.36. B
Prelat⁹ debet eſſe deo dicat⁹.li.3.c.9.fo.37.
Proditoria falſitas intelligit p veſtē la (D
na ꝛ tela ꝯtextā.li.3.ca.11.fol.38.D
Prelat⁹ eſt pater noſter.li.3.ca.12.fol.38.H
Predicatio p̄cedit a vita ꝛ doctrina.li.3.c.
Predicator eſt tuba.li.4.ca. (14.fo.40.D
Prelat⁹ de ſua patria eligi de (7.fo.43.B
bet/ſi ſufficiēs inuenit.li.5.ca.5.fol. 51.B
Prelat⁹ tria debet fugere. Ibidem
Prelatus tria debet facere. Ibidē.C
Propheta' p̄phetiçās nō miſſus a deo inter
fici iubebatur.li.5.ca.6.fol.51.D
Predicator cōpat ioſue.li.6.ca.9.fo.58.B
Premiū iuſtorū q̄liꝫ differt. li.19.ca.5.fol.
Prudens debet habere veritatē. (118.E
Proſperitates mundi di (li.4.c.1.fo.41.G
cunt maledicte.li.4.ca.3. fol.42. C
Propitiationis feſtū.li.4.ca.22.fol.48.F
Prelati mīti a ſubditis regunt.li.5.ca.9.fo.
Princeps mūdi p holofernē intelli (52.G
git.li.18.ca.7.fol.155.C
Prelati duplici monitione debent vti. lib.
19.ca.4.fol.118.A
Prelatus debet habere cōditiones Iob.li.
20.ca.1.fol.119.B
Principes tria genera pſonarū in amorē ra
piunt.li.20.ca.1.fol.120.A
Proſperitas mūdana cōpat baculo harun
dineo.li.23.ca.14.fol.129. B
Principes mali ſūt vrſo ſitis.li.24.c.6.fol.
Proditores aliq̄ occupāt dignita (134.F
tes alioꝝ.li.27.ca.12.fol.144. G
Ptolemē⁹ traditor diabolū ſignificat.li.27
Ptolemē⁹ rex egypti.li. (ca.14. fol.145.F
27.ca.1.fol.138.B
¶ Purificatio mulieris.li.3.ca.5.fol.54.G Pu
Purificatio p partu femineo plus tpis req
rebat q̄ꝫ p puero maſculo. Ibidē.H

Raſtio intelligitur Re

per Adā.li.1.ca.3.fol.3.C
Rane terrā egypti occupauerunt.li.2.ca.4
Raptor occult⁹ eſt peior publico (fol.13.C
li.2.ca.14.fol.18.G
Rationale iudicij q̄d.li.2.ca.20. fo.28.H
Raab meretrix.li.6.ca.1.fol.55.E
Ramothaim vna dictio eſt ſm hieronymū
ꝛ nomē ciuitatis.li.9.ca.1.fo.65. D
¶ Religioſoꝝ anim⁹.li.1.ca.15.fo.7.D Re
Religioſoꝝ ſtatus.li.1.ca.15.fol.7.E
Rebecca.li.1.ca.17.fol.8.A
Religioſoꝝ penitētia.li.2.ca.2.fol.13.C
Religio p d̄ſertū itelligit. li.2.c.4.fo.14.A
Religio debet eſſe ſanctuariuꝫ ſanctitatis
li.2.ca.19.fol.27.B
Religioſi ſemper habent aduerſarios. lib.
20.ca.1.fol.119.E
Rechabite fuerunt quedam familie iudeo
rum.li.22.ca.3.fol.121.H
Religioſus bonus aliquādo ſuperbus cre
ditur.li.3.ca.24.fol.30.G
Reges mali per grifones intelliguntur.lib.
3.ca.4.fol.33.F
Reptile ſup terrā abominabile erat in lege
Religioſi debēt obedi (li.3.ca.4.fol.34.E
entie ſubdi.li.3.ca.9.fol.57.E
Religioſi nullū defectū debēt habere.lib.3.
Religioſi per naçareos in (ca.14.fo.40.F
telligunt.li.4.ca.4.fol.42.E
Religioſi non debent vinum delicatum bi
bere. Ibidem.F
Rex nullus in capionea indie inſula elige
batur pater.li.5.ca.5.fol.51.C
Reges nō debēt vagari. Ibidem.D
Religionis ſtatus per iordanē fluuiū inter
pretatur.li.6.ca.2.fol.55.G
Regis primi ſcꝫ chriſti/prima vxor fuit ſy
nagoga.li.19.ca.1.fol.116.E
Recidiuū hoīs.li.1.ca.15.fol.7.C
Religioſi itelligūt p ppl'm q̄ exierat d egy

pro ad terrã pmiſſiõis.li.4.ca.8.fo.45.E
Reges ſuper populum ex ira dei venerunt. li.9.ca.9.fol.68.E
Rex quidã pro filio ſuo in adulterio cõpre/ henſo ſibi vnum oculum/& filio alterũ erui fecit.li.9.ca.10.fol.69.F
Ro ¶ Romani ſpius bello victi:ſed certare bel lo nõ ceſſantes/finaliter triũphabãt.lib.11. ca.17.fol.94.F
Romulus frẽz occidit p/ pter edicti trãſgreſſuz.li.4.ca.12.fo.44.F
Romanoꝝ potẽtia deſcribit.li.27.ca.9.fo. 143.D
Ru ¶ Rubo ardẽti dñs Moyſi appa ruit.li.2.ca.1.fol.12.G
Ruben interp̃tat videns filiũ.li.6.ca.3.fol. 56.E
Ruth mulier alienigena/viro iſrae litico fuit nupta.li.8.ca.1.fol.65.B

Sa Sabbatum.libro 4.ca.22.fol.48.F
Sabbatũ qñ celebram⁹ moralit.Ibidẽ.G
Sabbatũ ſignificat requiẽ mortiſ.li.2.ca.10 fol.16.F
Sacerdotes in lege iudicium po pulo dederunt.li.5.ca.5.fol.51.A
Sacerdotum cõſilia nõ accipiens in nego/ cijs emergentibus/interfici in lege manda batur.Ibidem.
Sacerdotibus eſt obediendum.Ibidem
Sara filia raguelis.li.17.ca.6.fol.113.B
Sacerdos ſanctã debet habere conuerſati/ onẽ.li.23.ca.18.fol.130.D
Sacra ſcriptura ſignificat ꝓprie per mãna. li.6.ca.4.fol.56.F
Sacerdos debet habere ſcripturã/& bonoꝝ operũ opulentiã.li.6.ca.7.fol.57.F
Sabei interp̃tant eloquẽtes.li.20.ca.1.fol. 119.H
Sapientes mundi habent cor altũ. li.23.ca.13.fol.128.D
Sara vxor Abrae.li.1.ca.12.fol.6.A
Sacre ſcp̃ture difficultaſ.li.1.ca.20.fo.9.B
Sacre ſcripture mentem frequentare nemo dignus/niſi cuius caſtitas eſt probata. li. 2.ca.12.fol.17.D
Sacre ſcripture cõmendatio.li.2.ca.17.fo. 22.G
Sacerdotes debẽt eſſe aurei per ſan ctitatẽ.li.2.ca.17.fol.23.F
Saga aſperã penitentiã ſignificãt.libro.2. ca.18.fol.24.D
Sacerdotio ſi qui fungi volunt/ ꝓbari de/ bent.li.2.ca.20.fol.27.H
Sacerdotes minores i veteri lege q̃tuor or namentis vtebãtur.li.2.ca.20.fol.28.A
Sacerdotes debent habere feminalia linea quid ſignificat. Ibidem
Sacerdotes debent habere tunicã lineam/ quid ſignificat.Ibidem
Sacerdos debet habere baltheum/quid ſi gnificat.Ibidem.B
Sacerdotes debent habere q̃tuor ornamẽ ta/moraliter deſcribit.Ibidem.B
Sacerdos ſumm⁹ multa habebat ornamen ta.Ibidem.C
Sacerdos ſumm⁹ anabarch⁹ dicit.Ibidẽ
Sacerdos dicit habere ſcientiã & patientiã li.2.ca.20.fol.28.E
Sacerdos debet habere memoriã ſanctorũ patrũ.Ibidem.F
Sacerdos debet habere ſuorũ ſubditorum memoriã.Ibidem.G
Sapphir⁹ oſtia clauſa apit.li.2.c.20.fo.29.
Satiſfactio p iaſpidẽ intelligit.Ibidẽ B
Stabilitas p achatẽ intelligit.Ibidem
Sacerdotes quõ cõſecrati ex pręcepto do/ mini.Ibidem.C
Sacerdotũ conſecratio qualis erat in lege veteri.li.2.ca.21.fol.29.D
Sacerdotes quõ debent conſecrari domio: & quid habere deceat.Ibidem.E
Sacerdotiſ oblatio ad altare thymiamatis que fuit.li.2.ca.22.fol.29.F
Sacerdotes ſacrificia oblaturi/manus & pe des añ tabernaculũ lauabãt.Ibidem.G
Sacra ſcriptura ſignificat per labiũ eneum Ibidem
Sacerdotes in veteri lege per Moyſen ex p̃cepto dñi vnctionis oleũ ac/ ceperunt.li.2.ca.22.fol.30.A
Sacerdos ꝓ pctõ conſitentis debet interce dere p oratiões.li.3.ca.1.fol.31.D
Sacrificia votiua quomodo diuidebãtur. li.3.ca.2.fol.31.F
Sacerdos pctõrez conuertens/temporalis accipere debet.li.3.ca.2.fol.32.A
Sacerdotis pctõris immolatio.Ibidẽ
Sacerdotis pctm̃ faciliter a populo trahit in exemplũ.li.3.ca.2.fol.32.D
Sacerdos tenetur legem dei ſcire.libro.3. ca.2.fol.32.D
Sapientia per barbam intelligitur.libro.3. ca.6.fol.35.E
Sacrificium magnũ fiebat in feſto expiatio nis.li.3.ca.9.fol.37.B
Sacerdos ſacra docẽs debet habere memo riã martyꝝ.li.3.ca.9.fol.37.F
Sacra ſcriptura comparatur fontibus. lib. 3.ca.4.fol.34.F
Sacramentorum virtus dependet a deo. Ibidem.G
Sãguis chriſti ꝓpiciatio noſtra. li.3. ca.9. fol.37.C
Sãguinis eſus ꝓhibitus in lege li.3.ca.10.fol.37.H
Sacerdoti in lege mortuũ tãgere prohibe/ batur.li.3.ca.13.fol.38.H
Sacerdotem non accipere ſcortũ/pręceptũ erat in lege.li.3.ca.13.fol.39.A
Sacerdotis officiũ ex p̃cepto quale erat in lege.li.3.ca.13.fol.39.B

Sacerdos ꝛ v̄bo ꝛ exēplo debet populum
Sacerdotes debēt ſan/ (ducere. Ibidē.
ctitatē moꝛibus obſeruare. Ibidem
Sacerdos nō debet publica officia petere.
li.3.ca.13.fo.39.D
Sacerdos non debet cōmiſcere ſtirpē gene
ris ſui cū vulgo gentis ſuę. Ibidem
Sacerdotē impedīētia.li.3.ca.13.fo.39.E
Sacerdotis filia in lege alteri nupta pplo/
nō poterat comedere de ſcrificatis. li.3.ca.
Sacrificiū ex voto debet eſſe (14.fo.40.A
ſine macula.li.3.ca.14.fol.40.E
Sacerdotes onera eccleſię pprijs humeris
debēt poꝛtare.li.4.ca.2.fol.42.B
Sacerdotes vnde dicunt. Ibidem
Sabbato quidā ligna in lege colligebat/et
carcere incluſus.li.4.ca.12.fol.44.E
Sabbatum violans lapidibus opprimeba
tur. Ibidem.
Sabbata nō cuſtodiēs/punietur. Ibidē.F
Sabbatū eſt ſtatus religionis. Ibidem
Sacerdotium multi in lege ambiebant. li.
4.ca.13.fol.44.H
Sacerdotū iuſticia quomō probari debet.
li.4.ca.14.fol.45.G
Sacrificiū vaccę rufę.li.4.c.16.fo.46.B
Sacerdotes aliquādo alios mūdos faciūt
ſeipſos immundos reddentes. li.4.ca.16.
Salphaad moꝛtuus eſt in de/ (fol.46.D
ſerto.li.4.ca.21.fol.48.A
Sacrificia in veteri lege q̄ fuerūt.li.4.ca.22
Sacramētoꝝ miniſtratio nō de/ (fo.48.E
bet p muneribꝰ fieri.li.12.ca.6.fol.99.A
Sagar cū vomere ſexcentos homines inter
fecit.li.7.ca.2.fol.59.F.
Sacrificium Gedeonis quale erat.libꝛo.7.
ca.5.fol.60.E
Samſon leonem occidit.libꝛo.7.ca.10.fol.
Samſon leonem manibus lacera/ (62.H
uit.li.7.ca.11.fol.63.A
Samſon mandibula aſini mille viros inter
fecit.li.7.ca.12.fol.63.D
Sāſon p dalilā decepꝰ.li.7.c.14.fo.64.C
Samſon a muliere deceptus/hoſtibus eſt
traditus. Ibidem.E
Samſon plurimos moꝛiens q̄ꝫ viuens occi
dit. Ibidem.F
Saul per ſamuelē in regem vnctus. li.9.ca.
Saul arreptus a diabolo in/ (7.fol.67.F
ſaniuit.li.9.ca.14.fol.71.C
Saul vulneratus ſe occidi popoſcit ab ar/
migero ſuo.li.9.ca.24.fol.73.H
Sadoch ſacerdos.li.11.ca.1.fol.80.F
Salomon diuitijs et ſapientia pręditus. li.
11.ca.3.fol.81.F
Salomon tres perſonas occidit.libꝛo.11.ca
pi.2.fol.81.E
Salomonis iudicium quod dedit duabus
meretricibus.li.11.ca.3.fol.81.F
Salomō duodecim habuit duces qui ciba
ria menſę miniſtrabāt.li.11.ca.4.fol.82.E
Salomon edificauit domū domini ſeptem
annis.li.11.ca.6.fol.87.D
Salomō edificauit q̄tuoꝛ domos. Ibi.E
Salomō ſuper omnes reges terrę magnifi/
catus.li.11.ca.7.fol.82.H
Salomonē vniuerſa terra deſyderabat vi/
dere.li.11.ca.8.fol.88.B
Salomō fecit thꝛonū de eboꝛe. Ibidem.D
Salomonis ciuitas ſcutis aureis munita
erat.li.11.ca.8.fol.89.A
Salomonē mulieres ſeduxerūt. Ibidē.D
¶ Scientia gentium in bonis moꝛibus eſt Sc
ſeruāda.li.5.ca.7.fol.51.H
Scientia eccleſię deſignatur per pluuiam.
li.5.ca.14.fol.55.C
Scala iacob.li.1.ca.20.fol.9.B
Scala iacob eſt beata virgo. Ibidem.C
Scala iacob eſt crux chꝛiſti. Ibidem.D
Scriptura ſacra dicitur monſ.li.2.ca.12.fo.
Scripturam ſacram non debet ſe (17.C
nex ſubditus per ſcrupuloſam indaginem
tangere.li.2.ca.12.fol.17.D
Scientia mūdi ſignificat p aquā.li.2.c.25.
Scientię ſubtilitas intelligitur (fol.30.F
per capillos.li.3.ca.6.fol.35.B
Scientię ſeculares ſunt panes alienigenę.
li.3.ca.14.fol.40.C
Scientia intelligitur per Ruben.li.4.ca.1.
¶ Senectutis opera debēt eſſe (fol.41.G Se
meliora.li.4.ca.22.fol.49.B
Serpentum tria genera filij iſrael in deſer/
to inuenerunt.li.5.ca.2.fol.50.E
Seruitus anno ſeptimo remittebatur. li.5.
Seruitus alioꝛum deoꝛum (ca.3.fol.50.H
moꝛte punitur.li.5.ca.5.fol.51.A
Sęculares qui religioſos ad peccādum tra
hunt/puniunt.li.28.ca.7.fol.148.B
Serpens decepit pꝛimos parentes.li.1.ca.5.
Septenarius numerus quid de (fol.3.A
notat.li.1.ca.28.fol.11.B
Semine qui fluebat/immundus erat in le/
ge.li.3.ca.8.fol.36.H
Seueritas p gad itelligit.li.4.c.1.fol.41.H
Seō rex amoꝛreoꝝ.li.4.ca.19.fol.47.C
Seruoꝛum duo genera cōſtituit dominus.
li.31.ca.5.fol.164.F
Sedechias cęcus in babylonem ductus.li.
12.ca.22.fol.104.E
Sęculares eccleſiaſtica officia exercentes
peccāt.li.7.ca.7.fol.62.A
Seneca ab apertione venę in balneo defe/
cit.li.10.ca.15.fol.78.F
Sennacherib rex aſſyrioꝛum.li.12.ca.18.fo.
¶ Simoniaci per ſpurios intelligū (103.D Si
tur.li.5.ca.10.fol.53.C

Simoniacus clericus Achan cõparatur.li.
6.ca.6.fol.57.D
Simonia principes modernos infatuat.li.
18.ca.7.fol.115.F
Simõ ſũm⁹ſacerdos.li.27.ca.14.fo.145.E
Simplices homines per oues intelliguntur.
lib.1.ca.22.fol.9.H
Siccbem.Ibidem.fol.10.A
Simplicẽ hominẽ a bono ope ſeducens/p
eo in foro cõſcientię ſatiſfacere; debet.lib.
2.ca.13.fol.18.D
Siclus viginti obulos habet.li.2.ca.22.ſo.
Synagogę peccatricis immolatio (30.A
oſtenditur.li.3.ca.2.fol.32.B
Signa ſiue maculę/quę hominẽ reddebant
indignũ miſterio ſacerdotalis officij/ſunt
tredecim.li.3.ca.13.fol.39.E
Sila truſus ẽ i carcerẽ.li.33.c.12.fo.174.B
Simõ magus inuidebat aplis ꝓpter mira/
cula.li.33.ca.6.fol.172.B
Simõ leproſus ſuſcepit chriſtũ in domum
ſuam.li.29.ca.18.fol.160.C
Simõis leproſi ſocr⁹magnis tenebaẽ febri/
bus/⁊ a chriſto ſanata.li.29.c.5.fo.151.D
Similes ſimilibus aſſociantur.lib.29.ca.6
Synagoga dicta eſt phenen/ (fol.152.E
na.li.9.ca.1.fol.65.E
Sm ¶ Smaragdus viſum recreat.li.23.ca.13.fo.
So ¶ Somnium Nabuchodonoſor re (128.F
gis.li.24.ca.2.fol.131.G
Sodomitę populi peſſimi dicebantur.lib.
1.ca.14.fol.6.G
Sodomitę nõ intrabunt regnum dei.lib.1.
Sodomitę in extremo iu/ (ca.14.fol.7.B
dicio erunt muti.Ibidem
Sodomę ciuitates mundum ſignificant.li
bro.1.ca.15.fol.7.C
Somnium Pharaonis deſcribitur.li.1.ca.
28.fol.11.B
Societatis malę reprobatio.lib.3.ca.4.fol.
Somnia obſeruare prohibemur (34.A
lib.3.ca.11.fol.38.A
Societas debet eſſe inter ſimiles.li.3.ca.11.
Solitudo intelligitur per partẽ (fol.38.C
aquilonarem.li.4.ca.1.fol.42.A
Solẽnitates legales apð iudęos erãt ſeptẽ.
Societas mala vitio (li.4.ca.22.fol.48.F
rũ eſt occaſio.li.4.ca.20.fol.47.H
Solitudo omnia mala docuit/ quõ intelli/
gitur.li.29.ca.3.fol.150.D
Sp ¶ Spũs vbi vult ſpirat.li.4.ca.8.fo.43.G
Spiritusſanctus debita peccatorum dimit
tit.li.3.ca.16.fol.41.A
Spurij a natura mali.li.3.ca.15.fol.40.G
Spes omnib⁹ ꝯcediẽ.li.3.ca.14.fo.40.A
Spũſancti ignẽ aquę tribulationis extin/
guere nõ potuerũt.li.27.ca.1.fol.146.C
Spes eſt ſpũalis mola.li.5.ca.11.fo.54.B
Spes tollit vitiũ deſperationis.Ibidem
Spurij repulſum eccleſię dei in lege patie/
bantur.li.5.ca.10.fol.53.B
¶ Squamę piſcis patientiam ſignificant.li Sq
bro.3.ca.4.fol.33.C
¶ Struthio hypocritas ſignificat.libro.3. St
capitulo.4.fol.33.F
Stacten ẽ myrrha electa.li.2.c.22.fo.30.C
¶ Superiores primo corrigendo nõ debẽt Su
eſſe auſteri.li.5.ca.10.fo.53.H
Subditi hõi rotę dicũẽ.li.23.c.1.fo.124.B
Superbia Nabuchodonoſor regis.li.24.
capitulo.4.fol.133.C
Suſanna pomeriũ viri ingreſſa.li.24.ca.9.
Superbi per gigantes intelli/ (fol.136.B
guntur.li.1.ca.8.fol.5.C
Subditi per vaccaz iugo ſubditam intelli/
guntur.li.1.ca.11.fol.6.H
Subditus pręlato quõ viuere debet.lib.1.
Subditorum duplex condi (ca.13.fol.6.F
tio.lib.1.ca.19.fol.8.F
Subdit⁹malus diciẽ hos.li.2.c.13.fo.18.D
Supb⁹chameleoni cõpaẽ.li.3.c.4.fo.34.C
Superbia intelligitur per lepram.li.3.capi/
tulo.6.fol.35.B
Superbus dici meretur/qui de mentia im/
mundicia gloriatur.li.3.ca.6.fol.35.D
Surdo maledicere ꝓhibemur.li.3.ca.11.fo.
Subditi nõ debent ſemper ſuperio/ (38.A
rum iniurias portare.li.4.ca.19.fo.47.G
Sudor Chriſti factus eſt vt guttę ſangui/
nis.li.31.ca.14.fol.167.D
Surdus miraculoſe a Chriſto auditum re/
cepit.li.30.ca.2.fol.161.D
Superbus ſeipſuz iudicare neſcit.li.7.ca.4
Suſpicio eſt cauſa multorũ ma (fol.60.D
lorum.li.10.ca.7.fol.76.C
Superior nõ debet eſſe nimis credulus.li.
10.ca.13.fol.77.F
Taciturnitas per Ta
vix de terra factũ intelligiẽ.li.1.ca.
Tabernaculi candelabrũ eſt fi/ (3.fol.3.A
des noſtra.li.2.ca.17.fo.22.H
Tabernaculum in deſerto factuz eſt a filijs
iſrael.li.2.ca.18.fol.23.H
Tabernaculum ex quibus lignis.Ibidem.
Tabernaculũ in deſerto eſt eccl̃ia.Ibidem
In tabernaculo quatuor erant principali/
ter.li.2.ca.18.fol.24.C
Tabernaculũ eſt virgo maria.Ibidẽ.F
Tabernaculũ eſt eccl̃ia vel religio.ibidẽ
Tabernaculi cõpoſitio qualis fuit/et quid
per eam intelligitur.Ibidem.
Tabernaculum eſt paradiſus.Ibidem.
Tabernaculum fęderis duas habebat par/
ticulas.Ibidem.G

Tabernaculum tegebatur varijs rebus. li. 2.ca.18.fol.25.E
Tabernaculi quatuor opertoria quid ſigniſicant. Ibidem.D
Tabernaculi tentoriū quale erat. Ibidē D.
Tabernaculi tētoriū ē lex diuina. Ibidē.E
Tabernaculi atriū.li.2.ca.19.fol.26.G
Tabernaculi erectio quō facta.lib. 2. capi. 2.fol.30.H
Tardi p bouē intelliguntur.li.3.ca.2.fo.31.G
Per talentum quid intelligitur. li.29. capi. 17.fo.160.A
Te ¶ Terrenorum cura reddit aliquādo deuotos carnales.li.2.ca.3.fol.13.D
Tenebre facte in egypto/moraliter qd denotāt.li.2.ca.5.fol.14.B
Tentatio fortis eſt amara aqua.libro.2.ca. 9. fol.15. G
Terrena diligens immundus apud deum. li.3.ca.4.fol.33.F
Terra in lege ad perpetuitatē nō vendebatur.li.3.ca.16.fol.41. B
Temperātia per partē occidentalē intelligitur.li.4.ca.1.fo.41. F
Terribiles quo ad mundū/abominabiles ſunt quo ad deū.li.17.ca.5.fol.112.H
Teſtamentorum executores reprobantur. li.24.ca.5.fol.134.B
Temperātia per bouem intelligitur. lib. 4. ca.22.fol.48.E
Templi Salomonis edificatio.li.11.capitulo.5.fol.82.H
Templū ſalomonis tria habebat cenacula ſeu interſtitia.li.11.ca.5.fol.83.H
Tēplū ſalomonis duas partes habebat in lōgitudine.li.11.ca.5.fol.84.C
Th ¶ Theologia ſacra nō debet ſecłariū negociorum vſib⁹ dari.li.29.ca.11.fo.155.H
Theologica ſcientia compat māne in deſerto.li.6.ca.4.fol.56.F
Thymiama ex quib⁹ ſpecieb⁹ aromaticis cōfectū.li.2.ca.22.fol.30.B
Thamar meretrix.li.1.ca.25.fol.10.F
Ti ¶ Timor dñi alijs virtutibus ſupereminet. li.2.ca.20.fol.28.B
Timor eſt duplex. Ibidē fol.28.H
Tyrānus ſeuit in ſubſtātiā tpalē et perſonā li.5.ca.9.fol.52.H
Timor eſt ſpūal mola.li.5.ca.11.fol.54.B
Timor domini tollit vitium preſumptionis. Ibidem
Tyrāni huius mundi per regem Hay intelliguntur.li.6.ca.7.fol.57.E
Tyrānorum ſuperbia moraliter explicatur.li. 18.ca.2.fol.114.C
Tyrānis nō ſufficit vna crudelitas.li.19. c. (5.fol.118.D
Tyrāni dicuntur gladij.lib. 23.ca.10.fo.127.C
Timor dñi expellit pctm.li.7.c.8.fo.62.C
¶ Tobias vñ nat⁹.li.17.ca.1.fo.111.D To
Tobias fugiebat cōſortia bolm. Ibidē.F
Tobias didicit filiū ſuū timere deū.ibi.E
Topacius lunā ſequitur.lib.23.capi.13.fol. (128.F
¶ Tramuth filia Pharaonis.libro 2.ca.1.fol.12.C Tr
Tribulatos z oppreſſos defendere quilibet debet.li.2.ca.1.fol.12.F
Tribulationes per hoſtes intelliguntur. li. 2.ca.15.fol.20.B
Tribulatio viro iuſto vtilis. Ibidem.C
Tres calami tres partes penitentie.li.2.ca. 17.fol.23.C
Tribus alique iſrael reputabantur ignobiles.li.5.ca.13.fol.54.G
Triphō nitebat dñm interficere/qd ſignificat.li.27.ca.13.fo.145.C
Triphō regis antiochi princeps maior. Ibidem.B
Tribulationū flagellū ad duo pficit petōri (li.28.ca.3.fol.146.H
¶ Tunica ſaluatoris incōſutilis.li.30.ca.5.fol.162.E Tu

Vana gloria ali/ Va

quādo ex operib⁹ ſepe pueniit. li. 3.ca.5.fol.34.G
Vaniloquus habet tria genera verborū in ore.li.24.ca.6.fol.134.H
¶ Veritas finaliter vincit.lib.1.ca. 26. fol. (10.H Ve
Veſtium curioſitas intelligit per le pzā in veſte.li.3.ca.6.fol.36.C
Vela tria fuerunt in tabernaculo. lib.2.ca. 19.fol.27.B
Velum tabernaculi ſepties ſanguine fuit aſperſum.li.3.ca.2.fol.32.A
Veſper eſt finis vite.li.3.ca.4.fol.34.A
Verba nō ſemper ſm literam ſunt intelligenda/ſed ſm ſenſum quem habent. li.5. ca.9.fol.52.G
Verba ſacra cātilenis mūdanis nō ſunt miſcenda.li.5.ca. 10.fol.53. H
Verboſus per vicum intelligitur.libro. 29. ca.16.fol.157.F
Verbi dei auditor debet eſſe ſicut filia Caleph.li.6.ca.12.fo.58. G
¶ Vita hominis mali compat piſcibus maris.li.1.ca.2.fol.2.A Vi
Virtutes magiſtro indigēt: vitia ſine magiſtro diſcunt.li.1.ca.4.fol.3.G
Via pfectionis requirit quietē a mundi tumultu.li.1.ca.20.fol.9.B
Virgines iuuencule per Dinā intelligūtur li.1.ca.23.fol.10.B
Viri nimis mulieribus credentes deſcribūtur.li.1.ca.25.fol.10.H
Vita boni religioſi quomodo debet eſſe.libro.2.ca.1.fol.12.E

Vir perfectus dicitur eſſe lingue tardioris li.2.ca.1.fol.12.E
Virga moyſi verſa eſt in colubrũ.li.2.ca.2.
Virga aaron percuſſit aquã/ et in (fol.12.H ſanguinẽ cõuerſa eſt.li.2.ca.3.fol.13.D
Viri iuſti per mare huius ſeculi ſine periculo tranſire poſſunt.li.2.ca.8.fol.15.E
Vita preſens ſeptem diebus ſignificatur.libro.2.ca.14.fol.19.E
Virgo maria dicitur arca.libro.2. capi.17.
Vitiorum emũctoria que.libro (fol.21.G 2.ca.17.fo.23.G
Viri iuſti conditiones moraliter deſcribũtur.li.2.ca.19.fol.25.G
Vir iuſtus debet habere duplicem iuſticie rectitudinem.li.2.ca.19.fol.26.B
Virtus bene operandi deſignatur p humeros.li.2.ca.29.fol.28.E
Vita bonis moribus debet concordare.Ibi/
Virtus generatiua conſiſtit i renibus.libro.3.ca.2.fol.31.H (dem.F
Virtutes theologice ſunt tres.li.3.ca.3.fol.
Virtutes cardinales ſunt quatuor (33.A mundi partes.li.4.ca.1.fol.41.F
Vir iuſt⁹ pugnat ꝯ vitia.li.6.c.9.fo.58.A
Vinea dñi ẽ eccl'ia.li.29.ca.16.fol.158.B.
Viſiones danielis explicant̃.li.24.ca.6.fo.
Vir perfectus comparat̃ pardo. (135.D lib.24.ca.6.fol.135.A
Vir bon⁹ p arietẽ intelligit̃.lib.24.ca.7.fol.
Viſio zacharie.li.26.ca.1.fo.137.B (137.F
Victoria dependet ab occulta dei ordinatione.li.27.ca.3.fol.140.C
Virib⁹ ꝓpriis ꝯfidẽs decipit̃.li.4.ca.11.fol.
Viri iuſti p ꝑdicationẽ demonia (44.E ab hoĩbus expellũt.li.30.ca.1.fol.161.D
Vite eterne ingreſſus fit per mandata dei. li.30.ca.4.fol.162.A
Vitiis debellare nemo poteſt deliciis deditus.li.7.ca.6.fol.61.F
Vir prudens vindictam non debet petere. li.10.ca.13.fol.77.G
Virtutes ꝓpter vanam gloriã oſtẽdere nõ debemus.li.12.ca.19.fol.103.G
¶ Voluntas per Balaã intelligitur moraliter.li.4.ca.19.fo.47.E Vo
Voluntatẽ domini ſcientes et nõ facientes/ damnabuntur.li.31.ca.5.fol.164.G
Vocatio peccatoris.li.29.ca.3.fol.150.F
Voluntas ſemper debet ſe in actu rationabiliter moderare.li.1.ca.13.fol.6.F
Voluntarie peccãtes per ſe ſunt mortui.li.
Votũ a vouẽte debet im (3.ca.4.fo.33.E pleri.li.3.ca.17.fol.41.E
¶ Ur ciuitas chaldeorum.li.1.ca.9.fol.5.D Ur
Ur mundum ſignificat. Ibidem.
¶ Uxores viri ꝓpter difformitatẽ in lege dimittere potuerunt.li.5.ca.11.fol.53.H
Uxorem vir accipiens ad bellum ire prohibebatur.li.5.ca.11.fol.54.A

Xerxes malum iudi Xe

cem excoriari fecit.li.4.ca.13.fol.45.D

Zareth torrens sic Za

catus.li.4.ca.18.fol.47.B
Zache⁹ princeps publicanorum deſyderabat videre ieſum.li.31.ca.12.fol.167.D
Zacharias pater Ioãnis baptiſte.li.30.ca.1.fol.163.D
¶ Zedechias rex mal⁹.li.12.c.11.fo.104.C Ze
Zedechias fecit iuramentum regi Babylonis.li.12.ca.22.fol.104.E
¶ Zizara ꝑnceps exercit⁹.li.7.ca.3.fo.59.G Zi
Zizara a muliere interfectus. Ibidem.

¶ Finit precipuarũ materiarũ operis reductorii
moralis ſuper totam Bibliam/ Petri Berthorii ſummaria Annotatio:
quo faciliori tramite diligenti lectori/ ad ſingulas ſentẽtias,
via pateat: Illo fauente (qui eſt finis et principium).
deo benedicto in ſecula.

A

PROLOGVS TOTIVS LIBRI, AVTORIS SVI EXPRIMENS INTENTVM.

C

CVM IAM PER OPACAM NATVRAE SYLuam, flores proprietatum lecturus percurrérim, & ipſius rerum naturæ maieſtate ſcrutata, poſt laborum & ſudorꝫ moleſtias, iam appropinquem ad litus, Reſtat poſt moraliçatas proprietates creaturarũ, figuras, necnon ſuperadditas expoſitiones morales ænigmatum poetarum, moraliçare & exponere figuras & parabolas ſcripturarum. Quia enim ſcriptum eſt, ꝙ auditor ſapiens animaduertet parabolam & interpretationem, verba ſapientum et ænigmata eorum, occultaꝗ prouerbiorum exquiret, & in abſconditis parabolarum conuerſabitur. Prouer.1.c. Eccli.47.c. Dignum mihi uiſum eſt unum tractatulum de moraliçatione aliquarum figurarum, Bibliæ huic operi meo inſerere, & paucas e multis eligere, & præter expoſitiones omnes quæ poſitæ ſunt a doctoribus & a glo. aliquam moralem expoſitionẽ, ad creatoris laudem & gloriam ordinare. Proteſtor igitur, ꝙ non intendo me intromittere uel curare de uero & literali intellectu figurarum, hiſtoriarum & ænigmatum. Cum reuera tenuitatem ingenij mei non deceat, ꝙ mittat ad tam ardua manum ſuam, præſertim cum ſancti doctores nihil intactum uoluerunt dimittere, nec iuſtum ſit ꝙ nitar ſolem facibus adiuuare. Solum ergo aliquas figuras magis notabiles eligere intendo, quas ſolum ſuperficialiter quantum ad ſimplicium informationem utiles iudicauero, ad mores applicare propono. Nec omnia quæ ponam hic, mihi attribuo, quinimmo multorum dicta me confiteor, & in multis paſſibus ipſorum me uerbis uel ſententijs uti humiliter recognoſco. Nunꝗ enim mi-

B hi placuit alienam gloriam mihi attribuere, nec aliorum ingenijs derogare. Scio enim D

ꝙ unuſquiſꝗ in ſuo ſenſu abundat, ſecũdũ Apoſtolũ. Et ideo non ignoro, ꝙ homini Rom.14.a

naturaliter diſplicet, ſi alius eius labores & opera ſibi attribuat & aſcribat, & alieno pallio ſeſe tegat.

Opus reductorij moralis ſuper totam Bibliam, fratris Petri Berthorij Pictauienſis: ordinis diui patris Benedicti: viri diuinarũ humanarumqꝫ litterarum eruditiſſimi.

¶ Libri Geneſis primũ Capitulum textus: In principio creauit deꝰ celũ et terram. Autoris moralitatum Capitulum I

DEus ĩ mũdi creatione ante oĩa tã ꝙ magis neceſſariã, primo dierũ oĩm lucẽ fecit virtute cuiꝰ tenebras effugauit. Tandẽ ſcḋo die ſecunda firmamentũ in medio aquarũ cõſtituit quo aquas ſupiores ab inferiorbꝰ diuiſit. Aqͦs eũ die tertia in locũ vnũ coercuit: ⁊ aridã apparere mãdauit. Et aridã vocauit terrã: aqͦs autẽ qꝫ cõgregatas, maria nolauit. Poſtea aũt incepit terra herbã virentẽ, ⁊ ligna fructifera germinare: lignaqꝫ ⁊ herbe ceperũt fructꝰ ⁊ ſemina procreare. Deinde die quarto deꝰ duo luminariã magna in firmamẽto poſuit. Duoqꝫ luminaria magna: ſcꝫ solẽ et lunã: vt alter diei, alter nocti preeſſet, formauit. Quinta ſcḋo die in aqͦs creauit piſces, q̃ in aqua remanſerũt: et volucres, q̃ ſurſum ad aera volauerũt. Sexta vero die deꝰ in terra iumẽta, reptilia ⁊ beſtias, ⁊ tãdẽ hoĩem creauit: ipſumqꝫ in paradiſo locauit: ⁊ ſic in ſex diebus ſua opa cõſummauit: ⁊ mundũ ſm creaturarũ diſtinctionẽ formauit. In ſeptimo ſcḋo die legiẽ quieuiſſe: et nihil pter illũ diẽ ⁊ eiꝰ ſanctificationẽ feciſſe. ¶ Recte videẽ, ꝙ ſicut deꝰ ſe habuit in iſtius mũdi maioris creatione: ſic quotidie ſe habet i minoris mũdi, ſcꝫ hominis creatione, et moralis hoĩs cõpoſitione. Moralitas Dico ergo ꝙ lux eſt fides: firmamentũ eſt ſpes. Aque ſuperiores ſunt a deo imiſſe tribulatiões: Aque vero inferiores, ſunt a carne naſcẽtes tentationes. Terra eſt corpus: herbe ⁊ arbores ſunt bona opera: fructꝰ ⁊ ſemina ſunt virtutes ⁊ merita: luminaria ſignificãt diſcretionẽ. Sol eternorũ ſapientiã: luna, eternorũ noticiã. Piſces qui ſemp ſunt in aqua, ſignificãt deuotionẽ. Volucres vero celeſtiũ cõtemplationẽ. Iumẽta pauperũ adiutoriũ ⁊ ſubuẽtionẽ. Reptilia alioꝝ dolorꝝ cõpaſſionẽ. Beſtie ſignificant demonum et vitiorꝝ cõſyderationẽ. Homo ſcḋo ad imaginem

E dei factus/deſignāt moralis boīs cōpoſitionē/
z mentis moralē ꝑfectionē. Paradiſus vō de/
notat finalē beatificationē/ et glie conſecutio-
nez. Dico ergo ꝙ ad hoc ꝙ minoꝛ mūdus.i. vir
ꝑfectus moꝛaliter conſtituaf: p̄imo neceſſaria
eſt lux fidei: vt ſcʒ mentē illuminet/z veritatem
oſtēdat: et erroꝛē z tenebꝛas diſſipet et confun-
Act.9.a. dat. Vñ dicif: Circūfulſit eū lux de celo. Secū
do debet in ipſo fieri firmamentum.i. ſpes: que
ſcʒ firma et ſolida debet manere: z inter aqͣs
ſuperioꝛes tribulationū/z inter aquas inferio/
res tentationuʒ immobilis ꝑdurare. Spes eñ
Eccl.34.c. in deū vtrobiqʒ iuuat: quia ſicut dicif: Qui ti/
met dñm/nihil trepidabit: qm̄ ipſe eſt ſpes eius
Sequitur: Protectoꝛ ſapientie/firmamentum
virtutis/regimē ardoꝛis/vmbꝛaculū meridianū
Tertio ibi debet apparere arida: id eſt/peniten
tie ariditas: et aquarū: id eſt deliciarū carnali-
um debet cohiberi fluxibilitas: qꝛ ꝑ certo aque
inferioꝛes/id eſt carnis delectatiōes maria vo/
cantur: ꝑ eo ꝙ ipſas multe amaritudines con/
comitātur: ſicut patet in luxurioſis: qui pꝛo car
nis delectationibus habendis multas moleſti
Apoc.8.d. as patiūtur. Unde dicif: Et multi hominū moꝛ
tui ſunt ex aquis: quia amare facte ſunt. Arida
vero terra: q̄ naturaliter et ſolida dicif: pꝛo eo
ꝙ penitentie ariditas in mētis ſoliditatē muta
tur: In q̄tū ſcʒ vt cōmuniter ille qui ꝑ abſtinen/
tiā et penitentiā a carnis voluptatibus eſt ari/
Pſal.103.a. dus/foꝛtis eſt z ſtabilis. Pſ. Fundauit terraʒ
F ſup ſtabilitatē ſuā. Quarto debēt in iſto mūdo
ſcʒ homine/poni luminaria clare z lucētis diſ/
cretionis: qꝛ ſcʒ ibi debet eſſe ſol.i. ſapiētia de
ſpūalibus: luna.i. ſcientia de tēpoꝛalibus: ſtel/
le.i. ſciētie de naturalibus. Ad virū ꝑfectū ꝑti/
net/ꝙ ipſe ſit illuminatus z inſtructus in ſpūa-
Abac.3. libus z tpalibus z naturalibus. Vñ dicif: Sol
z luna ſteterūt in habitaculo ſuo. Quinto dico
ꝙ ibi debēt eſſe piſces: q̄ valde ſunt vigiles.i.
diligentia vite actiue: aues volātes: id eſt/ſubli
mitas contemplatiue: quia pꝛo certo iſte debet
eſſe diligens et mobilis/quantū ad miniſtrati/
onem virtuoſe actionis: altus vero volucris et
ſublimis/ quantū ad volatū contemplationis.
Pſal.8.b. Pſal. Volucres celi et piſces maris: qui ꝑam
bulāt ſemitas maris.i. ꝑambulare debent ſemi
tas conſcientie amare et deuote. Sexto debēt
eſſe iumenta: id eſt/adiutrix ꝓximoꝝ compaſ/
ſio: reptilia.i. vitioꝝ q̄ in nobis repūt: medita-
tio beſtie: id eſt/demonū crudeliū timoꝛ et con-
Pſal.49.b. ſyderatio: vt ſic dicat homo illud Pſal. Mee
ſunt oĩes fere ſyluarū: iumēta in montibus z
boues. Talibus etiā creaturis ſpūalibus pre/
ambulis frequēter creaf homo ad imaginē dei
homo dico interioꝛ: id eſt/interioꝛ ratio et mo/
ralis ꝑfectio/chꝛiſtiqʒ imago et imitatio: qui fi
naliter ponif in paradiſo: id eſt in eccleſie mili
tantis ſtatu z officio: z finaliter in paradiſi cele
Gen.2.b. ſtis gaudio z ſolatio. Vñ dicif: Plātauerat do
min9 deus paradiſum voluptatis a principio:
in quo poſuit hominē quē foꝛmauerat. Et ſic ſe
quitur ſeptima dies: id eſt mentis trāquillitas G
et quietatio/z etiā eterna requies et conſolatio.
Sex eñ diebus: id eſt/ſex ꝑfectionis gradibus:
oĩa q̄ ad minoꝛis mūdi/id eſt interioꝛis hoīs cō
ſtitutionē ſpectāt/poſſunt ſpūaliter fieri. Et ſic
dies ſeptima: id eſt/quies mētis in hac via/vel
eterna trāquillitas in patria poteſt ſeq̄. Vñ ho
mini dicif: Sex diebus opaberis: ſeptimo aūt Exo.23.b.
die ceſſabis. Et ibidē dicif: Sex annis ſemina/
bis terrā: ſeptimo autem dimittes vt quieſcat.
¶ Vel dicamus ꝙ mūdus eſt eccleſia: in cu9 Aliter
ſcʒ cōpoſitione cōcurrūt multa genera creatu/
rarū: id eſt/ꝑſonarū. Et pꝛimo quidē eſt ibi lux:
id eſt/natura angelica: que habet hoīes illumi
nare/z erroꝛū obſcuritatē fugare. Sūt ibi aque
inferioꝛes z ſuperioꝛes: id eſt/ſancti qui ſunt in
patria: et iuſti qui degunt in via. Eſt etiā ibi fir/
mamentū inter vtraſqʒ aquas mediū.i. ſtat9 ꝑ/
latoꝝ z eccleſiaſticoꝝ: qui ſcʒ inter deum z po
pulū medius currit: et inter ſuperioꝛa et inferio
ra firmus i fide et moꝛibus ꝑſiſtit. Itē ibi ſunt
herbe virentes: id eſt/ſimplices populares: ar/
boꝛes fructificātes: id eſt/boni actiui et ſecula/
res: ſtelle lucentes/id eſt clerici atqʒ doctoꝛes:
piſces natātes.i. viri deuoti. Aues volātes.i. vi
ri cōtemplatiui. Ibi eſt ſol.i. chꝛiſtus/q̄ ꝑ cha/
ritatē calefacit: luna/id eſt beata virgo: que no
ctē.i. peccatoꝛes ꝑ pietatē humectat z rigat: ter
ra ſeu arida: id eſt/viri ſicci ſeu abſtinentes: ma-
ria: id eſt/viri amari z penitētes. Ibi ſunt iumē H
ta: id eſt/illi qui ꝑ elemoſynas alios iuuāt. Re/
ptilia.i. illi qui circa terrā repunt: ſcʒ illi q̄ agri
culture vacant: beſtie et fere: id eſt/nobiles q̄ li
beri ꝑ mūdi ſyluā ꝑambulāt: homo ad imaginē
dei factus.i. iuſti qui ꝑfectionē chꝛiſti et moꝛes
in ſe et ſuis actibus repꝛeſentāt. Iſte eſt ergo ille
mūdus de quo dicit dñs: Quādiu ſum in mun/ Joan.9.a.
do/lux ſum mundi. Et illud: Mūdus per ipſuʒ Joan.1.a.
factus eſt. ¶ Vel dic ꝙ firmamentū eſt bonus Aliter
prelatus: qui ſcʒ debet eſſe ſolidus et firmus in/
ter aquas ſuperioꝛes: id eſt inter deū/ angelos
z ſanctos: et aquas inferioꝛes: id eſt fideles et
ſubditos eſt mediatoꝛ z medius: z duobus ma/
gnis luminaribus.i. duabus ſpūalibus virtuti
bus/ſcʒ ſole indefectibili.i. iuſticia: luna muta/
bili: id eſt/clemētia: z ſtellis lucētib9: id eſt/pꝛu/
dentia debet eſſe munitus. Iſte ergo debet eſſe
firmamentū per cōſtantie firmitatē: medius in
ter deū z populū ꝑ orationis ſuffragiū/z ꝑ pꝛe/
lationis autoꝛitateʒ: mediatoꝛ vero inter alios
per concoꝛdiā et charitatē illuminatus: et ſtel/
latus per ſapientiā z ſagacitatē/ꝑ iuſticiā z pie/
tatē/necnō ꝑ multiplicitatē virtutū. Unde: Fi/ Gen.1.b.
ant luminaria in firmamēto celi. ¶ Vel dic/ꝙ Aliter
aque ſuperioꝛes que ſunt cryſtalline/ſolidez lu
cide: ſunt viri iuſti/qui ſup celos ſpe et contem
platione moꝛanf: z qui ꝑ ſapientiā lucidi/et per/
conſtantiā ſolidi dinoſcūtur. Pſal. Benedi/ Pſal.148.a.
cite aque que ſup celos ſunt dño. Aque autē in/ et Dan.3.c.
ferioꝛes que in vnū ſunt congregate: et maria
ab amaritudine ſunt dicte/z fluctuoſe/z tumul

A tuoſe: ſignificant peccatores/qui ſcʒ per mſalaʒ
amicitiã inuicẽ cõgregati: p inuidiã amaricant:
per inconſtantiã ſunt fluctuoſi: ⁊ p diſcordiam
Eſa.57.d tumultuoſi. Unde dicit: Impij quaſi mare fer-
uens: quod quieſcere nõ valet. Firmamentum
igit. i. bonus prelatus debet iſtos ab inuicẽ diui
dere: ⁊ inter eos dijudicare ⁊ diſtinguere: et ab
Mat.25.c. inuicem eos ſeparare. Uñ: Diuidet agnos ab
hedis: ⁊ ponet agnos a dextris/hedos autẽ a ſi-
Aliter niſtris. ¶ Uel dic ꝙ aque de quib⁹ tam piſces
ꝙ volucres ſunt creati: ſignificãt iſtã mortalem
vitã: vel etiã iſtius ſeculi voluptatẽ: que ſcilicet
eſt principiũ ⁊ origo piſciũ. i. maloꝝ: ⁊ volucrũ
.i. bonorũ: ſed pro certo piſces. i. voluptuoſi: in
iſtis aquis per complacentiã remanſerũt: volu-
cres vero. i. cõtemplatiui ⁊ iuſti: ſurſum ad bona
ſpũalia ⁊ eterna per affectũ euolauerũt: ⁊ aquas
voluptatis ſeculi in quibus fuerant nati/relique
runt. Mali enim nõ ſolent locũ natiuitatis ſue
ſcilicet mundũ dimittere: ſed ibi gaudent more
Abac.1.d. piſciũ enatare. Unde dicitur: Facies homines
ſicut piſces maris. Boni vero iſtũ locũ ſolẽt fu-
gere: ⁊ ad paradiſi gloriam euolare. Unde cani
tur in hymno: Qui ex aquis ortũ genus partim
Aliter remittis gurgiti: partim leuas in aera. ¶ Uel ſi
vis: dic ꝙ illi qui ſunt volucres. i. ſcientifici et
ſpirituales: libenter relinquunt patriã ſuã ⁊ nati
Lu.4.d. uitatis ſue locũ: ſcientes illud: ꝙ nemo prophe-
ta acceptus eſt in patria ſua. Piſces autẽ. i. vo-
luptuoſi/imbecilles ⁊ ignari: neſciunt patriam
Aliter ſuam dimittere vel exire ⁊c̃. ¶ Uel dic ꝙ deus i
B principio fecit lucẽ primordialẽ: de qua dicit hi
ſtoria ſcholaſtica: ꝙ ipſius materia in ſolẽ ceſſit
itaqꝫ de ea ſol poſtea factus fuit. Iſta igitur ꝙ-
uis ſole eſſet prior in tempore/fuit tamẽ minor
in opere: quia licet non erat ita clara iſta lux pri
maria que preceſſit/ſicut ſol poſtea qui ſucceſ-
ſit. Talis lux videtur eſſe beata virgo: que reue-
Gen.1.a. ra fuit puriſſima more lucis. Unde dicitur: Ui-
dit deus lucẽ ꝙ eſſet bona. De iſta enim fuit fa-
ctus ſol iuſticie chriſtus: quia ab ipſa fuit huma-
nitus incarnatus. Iſta ergo ꝙuis in tẽpore ipſo
ſole chriſto homine fuit prior: in virtute tamen
⁊ efficacia fuit minor. Unde de iſta poteſt dici:
Heſt.10.c Fons paruus creuit in fluuiũ magnum: ⁊ in lu-
Aliter cem ſolemqꝫ cõuerſus eſt. ¶ Uel dic ꝙ iſta lux
que preceſſit ſolem: ⁊ ante ſolis creationem vi-
ces ipſius exercebat: ſignificat legem ante gra-
tiam: Joannẽ ante chriſtum: gratiã ante glãm:
initiũ ante perfectionem: Joannẽ ante ſaluato-
rem: quia ſcʒ iſta tanꝙ minora ⁊ imperfectiora
preceſſerunt: illa vero tanꝙ maiora ⁊ magis vti
lia ſucceſſerunt. Unde Auguſtinus in homilia:
Premittitur inquit ioannes ante chriſtũ/para-
nymphus ante ſponſum/ſeruus ante dominuʒ
⁊c̃. Senarius numerus in hoc videtur priuile-
giatus: quia deus omnia opera cõſtitutionis ⁊
creationis mundi ſex diebus cõpleuit. In hoc
etiam ꝙ chriſtus ſexto die ⁊ ſexta hora diei mor
tuus fuit: ⁊ quia etiam homo ſexto die fuit crea-
tus. Et quia dies iſte ſeptime diei que ſignificat

requiem/fuit cõiunctus: per iſtũ numerũ poſſuʒ D
intelligere laborẽ bone operationis. Unde dici
tur: Sex diebus operaberis: quia pro certo iſte Exo.23.b
numerus. i. bonus labor bene numeratus ⁊ mẽ
ſuratus nobis in hoc cõmendat: quia de⁹ ipm
mundũ creando ſacrauit: ⁊ ipſum recreãdo per
ſue paſſionis miniſteriũ benedixit: Iſtum etiaʒ
dies ſeptimus. i. eterna requies immediate ſeq-
tur: quia ſcilicet poſt honeſtum laborem iuſtum
eſt ꝙ celi requies habeatur. Unde dicitur: Amo Apoca.14.c
do iam dicit ſpiritus vt requieſcant a laborib⁹
ſuis. Sexta ergo die fuit creatus homo: ad de-
notandũ ꝙ ipſe debet eſſe labori bonoꝝ operum
deditus: quia dicitur: Sex dies ſunt/in quibus Lu.13.c
operari oportet. Et Job: Homo naſcitur ad la Job.5.b
borem.

¶ Capitulum ſecundum Text⁹: Igitur perfecti ſunt celi et terra. Moralitatum Capitulum II

Sicut dicit in Geneſi: Dominus a prin Gen.2.b
cipio paradiſum voluptatis in orienta
li plaga plantauerat: ⁊ ibi poſuit homi
nẽ quẽ formauerat. Erat aũt paradiſus ille ter-
reſtris locus ameniſſimus prope globũ lunarẽ
poſitus: ⁊ in ſecreta mũdi parte locatus: diuer-
ſis arboribus conſitus: fontibus ⁊ fluminibus
irrigatus. Ibi enim eſt fons qui aſcendebat de
terra/irrigans ſuperficiem paradiſi: qui tandem
in quatuor flumina diuidit: q̃ ad diuerſas mun-
di partes mittunt. Ibi erat lignũ vite: de cuius
eſu vita poterat continuari. Ibi etiam erat li-
gnum ſcientie boni ⁊ mali: per cuius eſum itel- D
lectus poterat illuminari/⁊ mens ſcĩtijs infor-
mari. Homo igit formatus ibi poni: ⁊ vt vide
tur/paradiſum operet ⁊ ſeruet: ⁊ ibi domin⁹ de
puit. ¶ Paradiſus poteſt ſignificare virginẽ Moralitas
glorioſam: que proculdubio in oriẽte lucis gra-
tie fuit ſita: ſurſum ad celeſtia per affectũ ⁊ con-
templationẽ erecta: a mũdo per contemptũ di-
uiſa: in ſe ſolitaria ⁊ ſecreta: aquis gratiarum ir
rigata/⁊ virtutũ arboribus fecundata. In ipſa
enim ⁊ in eius medio fuit lignũ vite. i. charitas:
lignũ ſcientie. i. veritas: fons cuncta irrigans. i.
pietas: quadrũplex flumus. i. ſue pietatis q̃dru-
plex ꝓprietas. Fons enim miſericordie ẏginis
benedicte in quatuor partes eſt diuiſus/⁊ in q̃- Quatuor
tuor flumina diſpertitus: quia ſcʒ vnus de ſuis flumina.
fluuijs vadit ad angelos ⁊ ad ſanctos/vt letificẽ
tur: alius ad miſeros/vt in tribulationibus con-
ſolentur: alius ad iuſtos/vt in bono fortificẽtur:
alius ad peccatores/vt a criminibus releuẽtur.
Bernardus eñ dicit: ꝙ iſta omnibus omnia fa
cta eſt: ⁊ ꝙ in ipſa inuenit angelus leticiã/iuſtus
gratiam/miſer cõſolationẽ/peccator veniã. Un
de legitur: Flumina eius manabant in circuitu Ezech.31.a
tu eius. In iſto ergo horto deliciaꝝ poſuit de⁹
pater hominẽ quẽ formauerat. i. chriſtũ: ⁊ ipſe
fecit ipſum principalem cuſtodem ⁊ dominuʒ:
quod ſcilicet factum eſt/cum verbum extitit in-
carnatum. Pſalmiſta: Homo natus eſt in ea: ⁊ Pſal.86.a
ipſe fundauit eam altiſſimus. ¶ Uel dic ꝙ pa- Aliter

E radiſus eſt eccleſia ſancta ⁊ alta:⁊ ſup ſectas ali
lias eleuata:⁊ in oriente fidei ꝯſtituta:vbi ſcʒ ē
fons ſapie/verbū dei ſcilʒ chꝛiſtus:q̄ ꝑ quatuoꝛ
flumina.i.quatuoꝛ euāgelia aquam ſue gratie
nobis fundit:vbi lignum vite.i.crux q̄ viuificat
peccatoꝛes:vbi lignū ſcientie.i.fides/que ſcien-
ficat ignoꝛātes. Ibi igitur ponit͛ homo.i.quili-
bet fidelis/vt nutriat͛ ⁊ viuat:quia alibi non eſt
ſalus. Uel etiā ibi debet poni ⁊ ꝑfici in ꝑlatum ⁊
dominū homo.i. perſona rationabilis ⁊ iuſta:
vt eum operetur ⁊ exerceat/vt eum ſeruet ⁊ cu-
ſtodiat. Homo enim debet eſſe/ ⁊ non fera.i.ra
tionalis ⁊ humanus cui paradiſus committitur
cui cuſtodia ⁊ regnū eccleſie cōmendat͛. ¶ Uel
Aliter dic ꝙ paradiſus eſt ꝯſcientia viri iuſti alta/ſecre
ta/illuminata/irrigata:ibi eſt fons ſcʒ gratie:et
quatuoꝛ flumina.i.quatuoꝛ virtutes cardinales
lignum vite.i.memoꝛia crucis:etiam lignuʒ ſci-
entie.i.virtutis fidei ⁊ diſcretionis:atq̄ʒ ſic ho-
mo.i.chꝛiſtus/iſtum paradiſum ꝑ gratiam lib̄-
ter intrabit:ipſumq̄ʒ cuſtodiet ⁊ ſeruabit. Pſ.
Pſ.120 Dominus cuſtodit te/dominus ꝓtectio tua:ſu
per manum dexteram tuam. ¶ Quatuoꝛ flumi
na fuerunt in paradiſo terreſtri:que per diuer-
ſas oꝛbis partes ſe vndiq̄ʒ diffundebant. Pri-
mum enim flumen erat Phiſon/qui circuit ter-
ram euilath:vbi eſt aurum optimum/ bdellium
⁊ onychinus. Secundum eſt Gion/qui circuit
Ethiopiam. Tertium flumē eſt tigris:quod va
F dit contra aſſyrios. Quartum autem eſt Eufra
tes. Iſta quatuoꝛ flumina poſſunt ſignificare q̄
tuoꝛ virtutes que in paradiſo coꝛdis noſtri eſſe
debent. Phiſon enim qui interꝑtatur oris mu-
tatio/ſignificat confeſſionem:que ſcʒ terram eui
lat/qui interꝑtatur dolens.i. contritionē debet
circuire:vbi ſcʒ aurum.i.ſapientia:bdelliū ſtrin
gens.i.abſtinentia:onychinus/qui oculos fa-
cit tremulos.i.timoꝛ ⁊ triſticia debet eſſe. Gion
qui interꝑtatur luctatio.i.conſyderatio:que ſcʒ
contra ſpūales hoſtes debet luctari:que debet
ethiopiam.i.vicioꝝ ⁊ inferni caliginem circuire
Tigris qui interꝑtatur velocitas/eſt diligentia
que debet opera bona velociter exercere. Eufra
tes qui interpꝛetat͛ frugifer/eſt elemoſyna q̄ fru
ge ſua debet pauperes enutrire. Iſta eñ q̄tuoꝛ flu
mina.i.iſte quatuoꝛ virtutes debent a fonte pe-
nitentie deriuari: vt inde poſſit paradiſus cōſci
Eccl.37.c entie irrigari. Unde dicitur: Ex coꝛde quatuoꝛ
oꝛiuntur.

¶ Capitulū ſecundum textus: Sed
et ſerpens erat callidioꝛ. Moꝛalita-
tum Capi. III

H Omo poſitus in paradiſo/oīa ligna
habuit in ſua poteſtate:⁊ ipſum lignū
vite/quod erat in medio paradiſi:exce-
pto tamē ligno ⁊ fructu ſcientie boni ⁊ mali:et
quod ſolum ſibi deus interdixit. Ueruntamen ſic
factum eſt/ꝙ de nullo legitur comediſſe niſi de
Moꝛalitas illo quod fuerat ſibi interdictum. ¶ Quod ad
hoc poteſt applicari/ꝙ homo naturaliter niti-
tur in vetitum. Minus enim appetit homo illa
que ſibi ſunt libera et cōceſſa:licet plus valeant G
q̄ illa q̄ fuerūt denegata:quinimmo res eo ipſo Negatū appetitur magis.
concupiſcit͛ quo denegat͛. Sicut narrat͛ de quo- Narratio
dā qui cētenarius vixerat:nec vnq̄ ciuitatē ſuā
exiuerat. Quod rex admirās/vocauit eū:et ſibi
interdixit exitū ciuitatis. Qui ſtatim exire ten-
tatus fuit:nec quieuit/quouſq̄ʒ rex exeūdi licen-
tiā ſibi dedit. Unde dicit͛: Stulti ea que ſibi ſūt Prouer.1.c
noxia cupiunt. Unde apl's: Occaſione accepta Roā.7.b
peccatū per mandatū operatuʒ eſt in me omnē
concupiſcentiā. ¶ Uel dic ꝙ lignum vite eſt di- Aliter
uina gratia:lignum ſcientie eſt rerum noticia:
que ſcʒ pro eo homini interdicit͛: quia ſcʒ nō eſt
bonū ꝙ circa ſcientias animus plus debito oc-
cupetur:quinimmo neceſſe eſt ꝙ a nimio ſcien-
tie appetitu per debitam prudentiā refrenetur.
Apoſtolus: Nō plus ſapere q̄ opoꝛtet ſapere:⁊ Roma.12.a.
hoc:quia ſcientia inflat: charitas autē edificat: 1.Co.8.a.
ſicut dicit͛ alibi. Ueruntamen quidā ſunt ſicut
Adam:qui plus diligunt ſcire q̄ viuere: et citi-
us ad ſcientiā q̄ vitam vel gratiam currunt:et
potius appetunt fieri docti q̄ boni eſſe:ſicut ſūt
illi qui querunt ſcientias curioſas et damna-
tas. Sicut etiam ſunt illi qui pro ſcientia dimit
tunt hoꝛas vel ſimilia:et ꝓpter hoc tales de pa
radiſo/id ē de ſtatu ſalutis eijciuntur:et a ligno
vite quā contempſerūt/id eſt a vita eterna: gla-
dio diuine ſcientie/et igne gehenne finaliter ex-
cludūtur. Apl's: Non plus ſapere q̄ neceſſe eſt. Ro.12.a.
¶ Uel dic ꝙ lignum vite eſt ſacra ſcriptura:li- Aliter
gnum vero ſcientie eſt mundi ſcientia ⁊ doctri- D
na:hoc eſt verū ꝙ Adam et Eua qui erant in pa
radiſo et i ſtatu eccleſie militantis citꝰ cucurre
runt ad lignum ſcientie mundane et lucratiue/
q̄ ad lignum vite ſacre ſcripture et gratie diui-
ne: propter quod digni fuerunt abinde eijci/ et
bonis eccleſiaſticis ſpoliari. Iuxta illud: Quia Oſee.4.b
tu ſcientiam repuliſti/expellam te ne ſacerdotio
fungaris mihi. ¶ Deus de vtero/id eſt de limo Textus
terre ſine ſemine virili ſexta die foꝛmauit Adā: ca.II.c
quem quia nolebat eſſe ſolum/decreuit ſibi da-
re ſimile adiutoꝛiū:et ideo in ipſum ſopoꝛem mi
ſit:et de coſta eius Euam foꝛmauit:quam vxo-
rem et ſociam ſibi dedit. ¶ Terra iſta inuiola- Moꝛalitas
ta eſt virgo immaculata/de qua ſcilicet ſecundꝰ
Adā chꝛiſtus ſine virili ſemine: ſexta die/id eſt
ſexta etate fuit factus. Unde illud Ezechielis
Illa terra inculta eſt quaſi hoꝛtus voluptatis. Eze.35.a.
Tandē vero ſopoꝛ moꝛtis in ipſo immittitur: et
Eua/id eſt ſancta mater omniū fideliū eccleſia:
de eius coſta/id eſt de eiꝰ latere conſtituit͛ ⁊ foꝛ-
matur:que cū ipſo per fidem ſocialiter deſpon-
ſatur. Unde: Sponſabo te mihi in fide. ¶ Uel Oſee.2.d.
dic ꝙ in hoc ꝙ mulier facta eſt de viri latere/nō Aliter.
de capite vl' de pede: datur intelligi ꝙ vir debet
vxoꝛem ſuam tanq̄ ſibi collateralē et ſociam di
ligere:⁊ eam nō ſibi preficere/nec ei obedire: q̄a
de viri capite nō eſt facta: nec eam plus debito
vilipendere debet:quia de pedibus nō eſt crea-
ta:ſed eam debet quaſi ſibi ſimileʒ honoꝛare:et
eam ſociaʒ reputare:quia de medio/ ſcilicet de

N latere eſt formata. Unde dicitur: Mulier quam
Gen.3.c. dediſti mihi ſociam/ dedit ⁊c. ¶ Uel ſi vis alle-
Aliter ga contra loquacitatē mulierum: ꝙ vir creatus
Loquacitas mulierum eſt de terra/ que eſt muta ⁊ non ſonora. Mulier
vero facta ē de oſſe: de re ſcʒ q̄ eſt ſonora ⁊ dura.
Plen⁹ enī ſacc⁹ terre ſonat: plen⁹ vo ſacc⁹ oſſi
b⁹ tumultuat: ⁊ inde fit ꝙ mulieres q̄ de oſſib⁹ fa
cte ſunt/ ſunt loq̄ces. Uiri vero de terra formati
Textus ſunt taciturni. ¶ Cum adam ⁊ eua eſſent in pa-
Ca.III.a radiſo poſiti: ⁊ ad producendū prolem inuicem
coniugati: ſerpens qui erat ſapientior cūctis ani-
mantib⁹ terre/ accepit de fructu ligni vetiti. Et
primo decepit mulierem: promittens ei ſi come
Gen.3.a. deret/ ſcientiam ⁊ aliqualiter deitatē/ dicēs: Eri-
tis inquit ſicut dij/ ſcientes bonum ⁊ malū. Mu
lier enim decepta comedit: ⁊ viro ſuo pomū co-
medendū tradidit: que etiam ad mulieris vocē
contra preceptum domini mādu cauit: propter
quod vterq; maledictionem incurrit: et de pa-
radiſo eiectus fuit: ⁊ deus etiam ante paradiſuʒ
angelum ⁊ ignem. i. murum igneum ⁊ gladium
verſatilem ad cuſtodienduʒ ianuam collocauit.
Allegoria ¶ Allegorice per adam principem vel prelatuʒ
magnū intelligo: per Euam vxorem eius aliquē
cōſiliariū et collateralem ipſius aſſumo: ſerpēs
autem inferiores balliuos denotat: pomū vero
vetitum ſubſtantiā deſignat. Dico ergo ꝙ adā
eſt quandoq; in paradiſo. i. princeps vel prelat⁹
in ſuo deliciarum palatio/ vel ſue autoritatis fa
ſtigio: vbi pro certo ſemper vt cōmuniter habet
Euam coniugem. i. aliquem magnum conſilia-
rium. i. collateraleʒ: ſibi igitur et collaterali ſuo
B a deo omnis rapina interdicitur: et ne comedāt
poma ligni ſcientie. i. ne deuorent vel rapiāt bo
na ſubditorum: et maxime clericorum/ religio-
ſorum/ et ſcientificorum virorum/ eiſdem dene-
Ezech.45.c gatur. Unde dicitur: Sufficiat vobis principes
iſrael: iniquitatem et rapinas intermittite: iudi
cium et iuſticiam facite. Sed quid? pro certo ſer
pentes venenoſi. i. inferiores balliui: lignū ſciē-
tie cum fructu ſuo pulchro: et ad veſcendū ſua-
ui. i. diuites ſubditos cū ſuis diuitijs primo Eue
. i. illi principali conſiliario magiſtri ſui deferūt
et ad poma. i. ad bona eorum rapienda eos in-
ducunt: occaſioneſq; faciendi exactiones et af-
fligendi populum ipſis ſignificant: et oſtendūt
illis dicentes ipſis illud quod ibidem ſequitur:
Si comederitis/ nequaq̄ moriemini. i. ſi rapue
ritis bona talium/ nequaq̄ peccabitis: quia ſci
licet in hoc et in hoc deliquerunt: quia etiam bo
na ſubditorum in neceſſitate ſunt veſtra ⁊c. Hu
iuſmodi vero inquiunt. ſi ſic feceritis/ eritis ſicut
dij. i. apparebitis aliorum domini et magiſtri.
His ergo ablatis et delatis/ Eua. i. malus con-
ſiliarius: Ade viro ſuo. i. principi vel prelato/ il-
ludipſum loquitur: et ſic de comedendo pomo
vetito. i. de exigendo a ſubditis indebita ſubſi-
dia/ de imponendo falſo crimine inter eos con-
feritur. Quapropter et ſerpens deferens/ et eua
conſulens/ et adam conſentiens/ et autoritatem
preſtans. i. balliui et cōſiliarij et magiſtri a deo C
maledicuntur: criminis culpe et pene finaliter
ſupponuntur: et à paradiſi gaudijs excluduntur. Apoc.21.b
Et ſi vis/ dilata etiam contra ſeculares offici-
ales et principes: qui conſilia facere nō ceſſant/
quomodo bona clericorum (que tamen ſunt eis
vetita) comedant et conſumant. ¶ Uel dic ꝙ Aliter
Adam eſt ratio vel ſpiritus: Eua ſibi coniuncta
eſt caro/ ſenſualitas ſiue corpus: pomū eſt tem-
poralis delectatio: ſerpens vero eſt diabolus ⁊
tentatio. Igitur dico ꝙ Adam et Eua. i. ſpiri-
tus et caro inuicem coniunguntur: vt prolē bo-
norum operum Eua. i. caro pariat: cū caro ſeu
corpus ſit principium operandi/ inuicē deſpon
ſantur. Sed pro certo ſerpens. i. diabolus: po-
mū vetitum. i. malam delectationem: primo mu
lieri. i. carni preſentat: que viro ſuo. i. ſpiritui vt
conſentiat ſtatim portat. Sic ergo Adam Eua
mediante comedit: quando animus carne inſti
gante male delectationi conſentit: quapropter
vterq; paradiſum. i. ſalutis et gratie ſtatum per
dit: et maledictionem vterq; incurrit: quia ⁊ ſpi
ritus amaritudinē/ caro vero miſeriam inde ſen
tit. Ignis vero et gladius. i. concupiſcentia et
deſperatio ipſis opponitur: propter que ab in-
greſſu paradiſi. i. a reditu ad gratiam ſecludun-
tur. Pſalmiſta: In ignem deijcies eos: et in mi Pſal.139.c
ſerijs non ſubſiſtent. Conſtat enim ꝙ Adam et
Eua. i. anima et caro poſtq̄ ſerpenti diabolo cō
ſentiunt/ et pomū vetitum comedunt. i. opus ꝓ
hibitum faciunt: non ſolum paradiſum. i. ſtatū
ſalutis ⁊ gratie perdunt: immo miſeriam mētis D
⁊ corporis/ concupiſcentiam ⁊ iracundiam tāq̄
ignem ⁊ gladium incurrunt: nec non difficulta-
tem penitendi/ ⁊ ad paradiſum gratie reuerten-
di ſentiunt: ita ꝙ laboribus ⁊ miſerijs extra ſub
ſunt. i. incurrunt. Unde: Abraam autem porta- Gen.22.b.
bat in manibus ſuis ignem ⁊ gladiū. ¶ Poſt- Textus
q̄ Adam ⁊ Eua peccauerūt/ aperti ſunt oculi eo Ca.III.b
rum: ⁊ cognouerunt ſe nudos: ⁊ ad vocē domi-
ni timuerunt: ⁊ ſe quia nudi erant/ abſconderūt:
⁊ folijs ficus ſuas turpitudines abſconderunt.
Reprehenſi autem a domino veniam non pe-
tierunt: ſed ſe excuſantes: Eua in ſerpentē/ Adā
vero in Euam/ ⁊ etiam in deum culpas ſuas re-
torſerunt: propter que paradiſi palatium perdi-
derunt. ¶ Sic vero peccator videns ſe reprehen Moralitas
ſum/ ⁊ cunctis gratijs viduatum ⁊ nudatum: vo
cem ⁊ conſortium bonorum metuit: quapropter
quantum poteſt ſe excuſare contendit: et ſub di-
uerſarum palliationum folijs ſe abſcondit: nec
vero dum redarguitur/ veniam petit: ſed pecca
tum ſuū in alium repercutit ⁊ refundit: quapro-
pter veniam non meretur/ immo paradiſi glo-
riam perdit iuſte: quia proculdubio qui turpitu
dines ſuas occultat et celat: et de peccatis ſuis
veniam non petit/ ſed ea potius operit et excu-
ſat: iuſtum eſt ꝙ paradiſi gloriam amittat ⁊ per-
dat. Unde dicitur: Qui abſcōdit ſcelera ſua/ nō Prouer.28.b
dirigetur a domino. Qui autem confeſſus fue-

C rit ⁊ dimiſerit ea/ miſericordiam conſequetur.
Textus ¶ Angelus qui cuſtodiebat viam ligni vite ⁊ ia
Ca.III.d nuam paradiſi: habebat gladium igneum ⁊ ver
ſatilem/ad ꝓhibendum ne Adam poſt peccatū
de ligno vite ſumeret/⁊ ne aliquis peccator pa-
Moralitas. radiſum intraret. ¶ Sic vero angelus.i.prela-
tus/cui cōmittitur cuſtodia paradiſi terreſtris
id eſt eccleſie militātis: ſumme debet cauere ne
Adam poſt peccatum: id eſt ne quicunq; pecca-
tor aut indignus ingrediatur ibidem: et ne quo
cunq; modo ſumat de ligno vite: id eſt de offi-
cijs vel beneficijs que ſunt in paradiſo eccleſie:
⁊ propter hoc talis angelus vel prelatus debet
habere gladium ſeuere iuſticie: que tamen debz
eſſe ignea: id eſt charitatiua: ⁊ debet eſſe verſati
lis: id eſt vertibilis ⁊ diſcreta: vt ſcilicet poſſet in
dignos ab ingreſſu eccleſie cohibere: ⁊ ipſis li-
gnum vite/id eſt fructus eccleſie denegare. Gla
dius enim iuſticiam ſignificat/ qua delinquen-
tes punit ⁊ truncat. Iſta tamē debet eſſe ignea
per charitatem: verſatilis vero per mutationis
diuerſitatem. Prelatus enim quando iuſticiaz
vel ſeueritatem facit: vel quando aliquē gladio
percutit: ſemper hoc debet ex charitate facere
ipſumq; gladium iuſticie non ſemper equaliter
infligere: immo vertibiliter/nūc vno modo/nūc
alio/nunc interimendo/nunc remittēdo: debet
enim variare/ſic ꝙ gladius iuſticie verſatilis di
citur/quando ſm conditionem locorum/tem-
porum/cauſarum ⁊ perſonarumz diuerſimode va
2.Reg.10.d riatur. Unde dicitur: Uarius eſt euentus belli:
F et nunc hunc/nunc illum ꝯſumit gladius.

¶ Capitulū quartū Textus: Adā ve
ro cognouit vxorem ſuam Euaz/que
concepit et peperit Cain/dicēs: Poſ
ſedi hominem per deum. Moralita-
tum Ca. IIII

Adam ⁊ Eua primo genuerunt Cain/
qui fuit malus: poſtea Abel/qui fuit
bonus. Deus enim munera Cain con
tempſit: ad Abel vero et ad eius munera reſpe
xit. Tandem vero Cain inuidia motus/Abel oc
cidit: propter quod ipſum deus maledixit/et ſi-
gnum ſcilicz tremorem capitis in facie eius po
ſuit. Ipſe vero extunc vagus ⁊ profugus factus
Moralitas fuit. ¶ Adam eſt pater noſter deus: Eua eſt ſy-
nagoga/que fuit primaria eius vxor. Cain pri-
mogenitus fuit populus iudeorū: de quo dicitur
Exo.4.f Primogenitus meus iſrael. Abel vero innocēs
Allegoria fuit chriſtus. ¶ Dico allegorice: ꝙ Adam/id eſt
deus: primo Euam/id eſt ſynagogam habuit in
Oſee.1.a vxorem: de qua dicitur: Accipe tibi vxorem for-
nicariam/⁊ fac filios fornicationum. Et primo
in iſta vxore ſua peſſimum Cain filium/id eſt du
riſſimum populum iudaicum genuit: tandem ve
ro fratrem ipſius Cain/ſcilicet Abel/id eſt chri-
ſtum innocentiſſimuz produxit: ad cuius ſcilicet
opera/ſacrificia ⁊ munera reſpexit deus: ipſaq;
pro redemptione humani generis acceptauit.

Cain vero/id eſt ipſius populi iudaici munera: G
id eſt ſacrificia et opera/que neminem iuſtifica-
bant/contempſit. Unde Eſaias: Non offera- Eſa.1.b.
tis mihi ſacrificium fruſtra: incēſum abomi-
natio eſt mihi. Cain igitur/ id eſt populus iu-
daicus/Abel fratri ſuo: id eſt Chriſto/eiuſq; ſan
ctitati et miraculis inuidet: dum de Pilato ſcri
ptum eſt: Sciebat enim ꝙ per inuidiam tradi- Mat.27.b.
diſſent eum: ipſumq; per crucem occidit ⁊ mor-
det. Quapropter iſte Cain/ iudaicus populus
vagus et profugus ſuper terram ad litteram ef-
ficitur: et ſignuz in eius facie ponitur/vt ab om-
nibus cognoſcatur. Iudei enim ad literam co-
gnoſcuntur in facie: et propter peccatum mor-
tis fratris ſui Chriſti/vagi et profugi ſunt in or
be. Unde dicitur per prophetā: Abiecit eos do Oſee.9.d
minus deus: quia non audierunt eum: et vagi
erunt in nationibus. ¶ Uel ſi vis: dic ꝙ Adaz Aliter
eſt ſpiritus/Eua caro. Iſti ergo ante Abel pro-
ducunt Cain: quia ſcilicet prius faciunt mala
opera ꝙ̄ bona: et magis naturale eſt mala face-
re ꝙ̄ honeſta. Unde Seneca dicit: ꝙ virtutes
magiſtro indigent: ſine magiſtro vitia diſcun-
tur. ¶ Uel dic generaliter contra inuidos: qui Aliter
ſcilicet quandoq; vident alios magis acceptos Cōtra inuidos
inuident eis/et dolent: vnde quantum ad vitam
vel famam occidunt eos. ¶ Uel dic ꝙ Cain/ Aliter
qui interpretatur poſſeſſio/eſt auarus: cuius ca-
put eſt tremulum: quia ſcilicet auarus ſemper
eſt in timore. Iuxta illud Senece: Quantum ac
ceſſimus ad ſucceſſum/tantū acceſſimus ad me- D
tum. Tales etiam ſunt vagi ſuper terram: quia
nunꝙ̄ ſunt ſolidi/nec in aliquo ſtatu fixi. ¶ Uel Aliter
dic ꝙ Adam eſt deus: primogenitus eius eſt lu
cifer: qui eſt principium viarum dei. Iſte ergo Iob.40.c.
inuidens/ſecundum filium/id eſt hominem oc-
cidit. Ipſe vero nūc vagus et profugus ꝑ hunc
mundum diſcurrit.

¶ Capitulum ſextum Textus: Cum
q; cepiſſent homies multiplicari ſu-
per terram/et filias procreaſſent: vi
dentes filij dei filias. Moralitatū Ca
pitulum V.

Geneſis ſexto dicitur/ ꝙ videntes filij
dei filias hominum ꝙ eſſent pulchre:
acceperūt vxores ex omnibus quas ele
gerāt. Exinde aūt geniti ſunt gigātes: q̄ i ſeculo Moralitas
fuerūt viri famoſi ⁊ potētes. ¶ Filij dei ſunt vi
ri eccleſiaſtici: q̄ ꝑ ſpūalē vocationē a deo ſūt in
eccleſia generati. Iſti tamē quādoq; vident fili
as hoim̄ eſſe pulchras: ⁊ exinde accipiūt concu
binas: filij aūt ſui adulterini gigātes ſunt/inq̄n
tū ſcz patres eorū de bonis eccl̄ie aliquotiēs di
tant eos: ita ꝙ in ſeculo magni fiūt. ¶ Uel dic Aliter
ꝙ filij dei ſunt quicunq; fideles: filij hominum
ſunt carnis delectationes: quas pro certo dum
in vxores accipiunt: gigantes/id eſt mala ⁊ mō
ſtruoſa opera generāt ⁊ producūt: quia pro cer
to omnis filius/id eſt omne op⁹ quod a carnis
delectatione ꝓuenit: naturā gigāteā/id ē enor-

A men ⁊ irrationabilẽ ſapit. ¶ Cum diluuiū im-
Textus mineret ſup terram/pcepit dominus Noe ꝙ fa
Ca.VI.c ceret arcam de lignis leuigatis: vt ſaluaret vni-
uerſum ſemen in ea. Facta eſt ergo cum manſi
unculis ⁊ triſtegis ſuis. Et habuit trecentos cu
bitos in longitudine/quinquaginta cubitos in
latitudine/⁊ triginta in altitudine. Linita fuit
bitumine intrinſecus ⁊ extrinſecus: oſtium fuit
inferius in latere: ſurſum vero fuit feneſtra cry
ſtallina in ſummitate. Arca etiã deorſum erat
lata: ſurſum autem ſtricta/ ⁊ in cubito conſum-
mata erat. De omni viuentium genere fructuũ
atq; ſeminũ in arcam introducuntur. Veruntã-
men deorſum anlalia/ſurſum vero volatilia ſta
tuuntur: de iſtis etiam viuentibus poſita ſunt in
arcam de mundis ſeptena/ de immũdis autem
bina: ſcilicet maſculus ⁊ femina/tam de volucri-
bus/reptilibus ꝙ̃ de iumentis. Eſce autem con
gregate ſunt in arcam pro animalibus nutrien
dis. Sicq; factum eſt ꝙ animalia que in arca fu
erunt/ſunt ſaluata: cuncta alia in aquis diluuij
ſunt deleta. Tandẽ vero diluuiũ quod quadra-
ginta diebus inceſſanter durauerat/ omnemq;
carnem conſumpſerat/ceſſare incepit. Arca au-
tem ſuper montes armenie requieuit: ſicut oĩa
ponuntur Geñ. vij. cum explanatione: quã po-
Allegoria nit magiſter in hiſtoria ſcholaſtica. ¶ Dicam⁹
igitur allegorice/ꝙ arca iſta ſignificat eccleſiã
militantẽ: que ſcilicet de lignis leuigatis. i. de ꝑ
B ſonis bonis dolatis/⁊ a ſuperfluitatibus vitioꝝ
abſterſis conſtituiẗ: ⁊ in qua Noe cum filijs. i.
chriſtus/vel aliquis bonus prelatus cũ ſuis ſub
ditis dominaẗ: ⁊ ab ipſo prelato pro virib⁹ ad
ſaluationem efficitur fidelium ⁊ formaẗ: que ꝑ-
culdubio bitumine charitatis ⁊ gratie interius
quantum ad affectionẽ/⁊ exterius quantum ad
Exo.25.d. operationẽ inungitur ⁊ linitur. Unde diciẗ: Fa
cies enim arcam de lignis ſethim: interi⁹ ⁊ exte
rius deaurabis eam. Iſta arca habet cenacula/
manſiunculas ⁊ triſtegã. i. diuerſas ſtatuũ diſtin
ctiones: ſcilicet officia/beneficia/dignitates/cõ-
uentus/collegia/religiones ⁊c̃. quia ſicut diciẗ
Joã.14.a in euangelio: In domo patris mei manſiones
multe ſunt. In iſtis tamen triſtegis poſiti ſunt
ex omni genere animaliũ ⁊ volatiliũ idem ex om
ni genere perſonaꝝ: quia ſcilicet ibi inueniũtur
animalia munda ⁊ inmũda. i. boni ⁊ mali: ſcili-
cet volatilia viri cõtemplatiui. Iumenta. i. viri
actiui: reptilia. i. peccatores ⁊ defectiui. Sʒ de
iſtis iſtud eſt certum/ꝙ in triſtegis. i. in ſtatibus
eccleſie animalia reptilia debent eſſe deorſũ in
ſtatu ſubiectionis: volatilia vero. i. viri ſpũales
⁊ contemplatiui/debent eſſe ſurſum in ſtatu pre-
lationis: quia reuera dignum eſt ꝙ in gradibus
eccleſiaſticis ille qui plus valet/ſit ſuperior: ille
Aliter vero qui minus/ſit inferior. ¶ Uel etiã anima-
lia ſunt actiui/qui occupãtur deorſum circa ter-
rena: volucres ſunt contemplatiui/qui occupã-
tur circa celeſtia ⁊ ſuprema; vnde in Prouerbi.
Pro.25.d Celum ſurſum ⁊ terra deorſum. Item iſta arca
eccleſie habet oſtium inferius per quod intraẗ/
hoc eſt fides: ⁊ feneſtram ſuperius/ per quã lux D
veritatis videtur: hec eſt viſionis ſpecies. Hic
enim inferius ambulamus per fidem: ſurſuʒ au
tem in patria ambulamus per ſpeciem: quia ſcʒ
nunc videmus per ſpeculum ⁊ in enigmate: tũc 1.Co.13.d.
autẽ facie ad faciem in claritate: ſicut dicit apo-
ſtolus. Item iſta arca habebat longitudinem fi
dei: que habet trecentos cubitos propter trini-
tatem quam credit: altitudinem ſpei: que habet
triginta cubitos propter fructum triceſimum/
ſexageſimũ ⁊ centeſimũ. i. propter triplex cele-
ſte premium/quod expectat. latitudinem chari
tatis: que habet quinquaginta cubitos/propter
ſpiritumſanctum qui datus eſt die quinquage-
ſima/qui eam inflammat. Apoſtolus: Poſſitis Ephe.3.d
intelligere que ſit longitudo/latitudo/ ſublimi-
tas ⁊ profunditas. Item iſta arca eccleſie inferi
us fuit lata/⁊ ſurſum ſtricta: ibi notatur ꝙ deor-
ſum eſt lata in militante/inquantum multi ſunt
vocati: ſurſum ſtricta in triumphante/ inquan-
tum pauci ſunt electi. ¶ Uel etiã dic/ꝙ iſta de- Aliter
orſum eſt lata in militante/inquantũ multi ſunt
ſubditi/multi actiui/multi imperfecti. Surſum
vero ſtricta/inquantum pauci ſunt prelati con-
templatiui/pauci perfecti. Eſaias: Multi filij Eſa.54.a
deſerte magis ꝙ̃ eius que habet virum. Breui-
ter arca iſta eccleſie continet volucres contem-
platiuos/animalia actiua: maſculos perfectos
feminas imperfectas: ⁊ mundos bonos/immũ-
dos malos. Cibum tamen bonorũ temporaliũ
⁊ ſcripture ⁊ gratie habet pro omnibus nutriẽ- D
dis/⁊ pro electis ⁊ reprobis educandis. Unde
dicitur: Eſca vniuerſoꝝ in ea. Iſta eſt ergo que Dab.4.a
in cubito. i. in chriſto conſummaẗ ⁊ perficitur: ⁊
que in diluuio tribulationũ ⁊ contemplationũ ꝑ
quadragenam vite preſentis fluctuat ⁊ concuti-
tur: vbi etiam quicũq; in futuro per fidem ⁊ gra
tiam inuentus fuerit/ſaluabiẗ: quicũq; vero per
perfidiã vel peccatũ extra manſerit/peribit ⁊ dã
nabiẗ: finaliter tamen ſuper montibus ſituabiẗ
⁊ quietabiẗ/ſcilicet in iudicio: quãdo preſens tri
bulationũ diluuiũ auferet. Pſalmiſta: Funda- Pſal.86.a
menta eius in montibus ſanctis ⁊c̃. ¶ Uel dic Aliter
ꝙ anima eſt arca/vel etiam vir perfectus: qui de-
bet habere longitudinẽ fidei/altũ ſpei/latũ cha-
ritatis ⁊c̃. ſicut ſupra que bitumine diuine gra-
tie debet eſſe linita: intus in conſcientia/et exte-
rius in apparentia: que de lignis leuigatis. i. de
bonis affectionibus debet conſtitui: inferi⁹ quã-
tũ ad alios debet per elemoſynã eſſe lata: ſurſuʒ
vero quantũ ad ſe per abſtinentiam debet ſtrin
gi. Inferius debet habere oſtiũ hoſpitalitatis
ad pauperes introducendos. Surſum vero de-
bet habere feneſtrã diſcretionis ad lucem veri-
tatis ſpeculandã. In hac ergo debent eſſe volu
cres/id eſt munde cogitationes: animalia/id eſt
viue operationes: femina/ id eſt ſcientie et vir-
tutes: ⁊ ſic diluuium tribulationum ⁊ tentatio-
num iſtam arcam non ſubuertet: ſed finaliter
in ſupernis montibus requieſcit. Allegatur vt
ſupra.

E ¶ Capitulū octauū Textus: Recoꝛ-
datus autem dominus noe. Moꝛa-
litatum Capitulum VI

DUm diluuiū queuiſſet/dimiſit noe co
lumbā: que cum ſit munda auis/ et nō
inueniſſet vbi requieſceret pes eius: ni
ſi ſuper fetentia cadauera: que ſcꝫ tangerē non
volebat: reuerſa eſt ad noe iterū: qui aperta fene
ſtra ipſam introduxit in arcā. Tandē emiſit coꝛ
uū: qui inueniēs humani generis cadauera/ ad
arcā redire noluit: ſed cū cadaueribꝰ foris man
Moralitas ſit. ¶ Noe ſignificat deū patrē/qui reuera colū
bam ⁊ coꝛuū.i. bonos ⁊ malos ꝑ creationē emit
tit. Ipſo ſcꝫ ad huius mundi diluuiū.i. ad fluctū
tentationū vel tribulationū dirigit ⁊ trāſmittit:
verūtamē quia mediante iſto tentationū vel tri
bulationū diluuio/quaſi totus mundus plenus
eſt cadaueribus.i. immundicijs ⁊ carnalitatibꝰ:
ideo columba.i. perſona ſimplex/bona ⁊ colū-
bina: non inueniens in mundo.i. in mundanis
negocijs ⁊ delitijs: vbi pes affectionis eius req-
Mich.2.c. eſcere debeat: iuxta illud Michee: Surgite ⁊ ite:
quia non habebitis hic requiem. Uoluntarie re
dit ad patrem ſuū deum/ſcꝫ ad ſecreta conſcien-
tie per compunctionē ad bona eterna: per con-
templationē/affectionē ⁊ oꝛationē: refugiēs de-
litiarum cadauera: negocioꝛūqꝫ ⁊ vitioꝛū dilu
Joh.16.f uiū vilipendens: dicens illud Joannis: Exiui a
patre/⁊ veni in mundū: iterum relinquo mundū
⁊ vado ad patrem. Sed reuera coꝛuus.i. homi-
nes coꝛuini/carnales ⁊ immundi: de reditu ad deū
F vel ad conſcientie ſecretū non curant: immo ex-
terius in cadaueribus.i. in mundi immundicijs ⁊
carnalitatibus ſe delectant: quapꝛopter in arcā
ſalutis ⁊ paradiſi vnde exiuerant/ nunꝙ intrāt:
⁊ ad noe.i. ad deum qui ipſos per creationē emi
ſerat/redire ꝑ penitentiā refutant: dicentes illud
Hiere.5.d. Hieremie: Indurauerunt faciem ſuam ſuper pe
tram: noluerunt reuerti. Iſti igitur arcam para-
diſi ſeu ſtatum ſalutis intrare refutant: ⁊ in ſuis
delectationibus ⁊ vitijs extrauagantur. Pſal-
Pſal.94.b miſta: Quibus iuraui in ira mea: ſi introibūt in
requiem meā. Iſta potiſſime apparent de reli-
gioſis/qui de arca.i. de clauſtris emittuntur ad
tempoꝛalia miniſtranda. Carnales vero ⁊ coꝛui
ni: qui ſcilicet moꝛe coꝛui ſemper pꝛocraſtinant
penitentiā/dicentes: Cras/cras: ex toto manēt
in mundo: boni vero in mundi negocijs aut de-
litijs requiem aut delectationē non inueniunt:
quandoqꝫ redeunt ad deuotionē ⁊ ad clauſtrū:
qui ſecū deferunt ramū oliue.i. miſericoꝛdie bo-
Aliter num opus. ¶ Uel dic de apoſtatis: quoꝝ quidā
ex toto remanent circa cadauera.i. circa immun
diciā luxurie. Alij vero redeunt ad noe.i. ad pre-
latum in arcam.i. in eccleſiam vel in clauſtrum.
Tales igitur ramū oliue (qui miſericoꝛdiam ſi
gnificat) ſecum poꝛtare dicunt: pꝛo eo ꝙ iſti ꝗ
ad penitentiā redeunt/miſericoꝛdiā ⁊ pacē mere
Lu.15.d tur. Unde dicitur: Surgam ⁊ ibo ad patrē meū/
⁊ dicam: Pater peccaui in celum ⁊ coꝛam te. Et
ideo dicitur ꝙ noe extenſa manu apphēdit co-
lumbā: pꝛo eo ꝙ pꝛelatus debet tales miſericoꝛ b
diter reciperet ⁊ ipſis concedere veniā ⁊ tutelā:
dicens illud Hieremie: Reuertere/⁊ ego ſuſci- Hiere.3.a
piam te. Et illud Canticoꝝ: Ueni electa mea ⁊c. Cā.2.d
¶ Columba fuit emiſſa ante ad videndū/ſi ceſ- Ca.VIII.b.
ſaſſent aque diluuij ſuper terram. Que veſpere
redijt ad noe/ferēs ramū viridis oliue in oꝛe ſuo
⁊ diluuiū ceſſaſſe ſignans: ⁊ pacem redditā hu-
mano generi deſignans. ¶ Si vero dudum cū Moralitas
iam diluuiū peccati ⁊ damnationis genus con-
ſumpſiſſet humanum: miſſus eſt a Noe.i. a deo
patre de ipſa arca paradiſi columba.i. chꝛiſtus
benigniſſimus atqꝫ mitis: qui ſcilicet in hoc mū
do ramum oliue virētis.i. poꝛtionem noſtre hu-
manitatis aſſumpſit: quam tandem in aſcenſio-
ne in arcam paradiſi ad noe.i. deum patrem de
tulit: ⁊ eius virtute ceſſaſſe ⁊ conſummatū fuiſſe
vitioꝛum diluuiū intimauit/dicēs illud Tobie:
Tempus eſt vt reuertar ad eum qui miſit me. Tob.12.c.
¶ Uolens deus inire pactum cum genere hu- Ca.IX.b
mano: ꝙ de cetero non eſſet futurum diluuium:
nec per diluuiū conſumenda omnis caro: ꝓmi-
ſit arcum ſuum ponere in nubibꝰ: vt eſſet ſignū
federis pꝛelibati. Arcum inquit meum ponā in
nubibus: ⁊ erit ſignum federis inter me et inter
terram. ¶ Sic deus volens humanum genus Moralitas
aſſecurare: ꝙ diluuiū eterne damnationis nun-
ꝗ amplius inuolueret mundū vniuerſum: arcū Pſal.7.c
ſuum tetendit ⁊ parauit illum/ſcilicet filium be-
nedictum: ipſumqꝫ in nubibus.i. in puriſſimis
marie viſceribus poſuit: ibiqꝫ coloꝛes duos pꝛin-
cipales/rubeū ſcilicet ⁊ celeſtem aſſumpſit. Ru- D
beus vero coloꝛ ſignificat carnem: celeſtis vero
ſignificat animā. Sic ergo fuit deus pater me-
diante iſto arcu humano generi confederatus;
homo vero a damnationis diluuio eſt liberatꝰ.
Unde de chꝛiſto dicitur: ꝙ ipſe eſt quaſi arcus Eccli.50.c
refulgēs inter nebulas gloꝛie. Et ſicut arcꝰ iſte
deſignat pluuiā. Uide in titulo ſuo.

¶ Capitulū nonum Textus: Benedi
xitqꝫ deus noe et filijs eius. Moꝛa-
litatum Capitulum VII

NOe cepit eſſe vir agricola/et exercere
terram: plantauitqꝫ vineam: bibit vi-
num et inebriatus eſt: et nudatus ia-
cuit in tabernaculo ſuo. Quod cum vidiſſet
Cham filius eius/ verenda patris non coope-
ruit: ſed vidēs patrem nudatum: hoc Sem
et Japhet ſuis fratribus nunciauit. Qui ſta-
tim pallium humeris ſuis imponentes: auerſa
facie vſqꝫ ad patrem retroceſſerūt/ipſumqꝫ ope-
ruerunt: et eius turpitudinem non viderunt.
Pꝛopter quod cum euigilaſſet: Cham cum po
ſteritate ſua ſeruituti ⁊ maledictione damnatus
eſt ab ipſo. Sem vero et Japhet a deo benedi-
ctionis gratiam meruerunt. ¶ Iſtud poteſt ap Moralitas
plicari/ꝙ vtile eſt quandoqꝫ vitia ⁊ defectꝰ ho-
minū diſſimulare: periculum vero ipſa detegere
vel videre. Quandoqꝫ vero noe.i. aliquis prela-
tus vel pꝛinceps vino in quo eſt luxuria.i. vitijs
⁊ carnalitatibus ebꝛius/ in tabernaculo domꝰ

A ſue requieſcit/⁊ delectat: turpitudineꝗ luxurie
ſue ⁊ alioꝝ vitiorum ita omnibus manifeſtat/ꝙ
nudus ſine velamēto iacere videtur: ⁊ (quod de-
terius eſt) ab alijs ſe videri nullatenus opinat:
cum tamē vitia eorum nuda ab omnibus vide-
Hiere.13.b. antur. Hieremias: Nudaui femora tua ante fa-
ciem tuam: ⁊ apparuit ignominia tua. Sed pro
certo tales nullo modo volunt videri nec explo
rari: quinimo ſi ad noticiam ſuam veniat ꝙ ali-
quis homo defect⁹ ſue turpitudinis viderit: ſo-
lent dolere/⁊ ipſis publice vel occulte maledicti
onem vel punitionē inferre: ⁊ maxime quando
ſciunt ꝙ ille qui videt/deridet talia facta ſua: ⁊ ni
Eccli.3.c. titur alijs publicare. Unde dicitur: Non eſt eni
neceſſe tibi ea que abſcondita ſunt/videre ocu-
lis tuis. Et ideo qui ſunt ſapiētes filij: tales tur-
pitudines ⁊ infamias de magnatib⁹/⁊ maxime
de ſuis patribus. i. de ſuis prelatis ⁊ principib⁹
audiant: ipſas videre vel explorare nō querant.
Iuxta illud Michee: Non queras iniquitates
in domo impij. Immo palliū diſſimulatiōis in-
duunt: ⁊ ab inquiſitione retrocedunt: ipſoſꝗ ꝗn
tum poſſunt excuſant atꝗ tegunt/ne appareant
propter quod tales a talibus defectuoſis magi
ſtratibus benedictiones ⁊ glorias acq̄rūt. Ma-
li enim ſuperiores illos potiſſime ſolent dilige-
re/qui crimina ſua ſtudent abſcondere ⁊ celare:
⁊ ſub diſſimulationis pallio tranſire/⁊ ne appa-
Aliter reant excuſare. ¶ Uel dic ꝙ Noe eſt pater et p̄-
B latus noſter: qui ſcilicet ſi i delitijs dormiat: ita
ꝙ turpitudo ſuorum defectuū in aliquo appare
at: ſem ⁊ iaphet. i. boni filij ⁊ ſubditi ipſum ope
rire ⁊ excuſare nituntur. Cham vero. i. mali ⁊ p-
terui ſubditi ipſum deridere: ⁊ turpitudines de-
fectuū ſuorum alijs prodere: ⁊ eas in libellis et
appellationibus reuelare conantur: quapropter
tales ſeruitute ⁊ aduerſitate damnantur. Boni
vero ⁊ pacifici proſperitate fruuntur: cum ſcri-
Leui.18.a ptum ſit in Leuitico: ꝙ qui reuelauerit turpitudi
Aliter nes patris ſui/morte moriat. ¶ Uel dic ꝙ noe
decimus ab adam (qui interpretatur requies)
chriſtum ſignificat: qui decalogum legis imple-
uit: ⁊ requiem paradiſi donauit. Uinea eni quā
Eſa.5.a. plātauit/domus iſrael eſt: vt dicit Eſaias: Iſta
enim eſt que expectata eſt vt faceret vuas: fecit
autem ſpinas: quia ſcilicet iſta vinū conſolatio-
nis domino debuit offerre: ipſa tamē ipſum ſpi-
nis voluit coronare: ⁊ acetum mordacis tribu-
lationis eidem ſtuduit propinare: ⁊ eum in cru-
Pſal.68.e ce aceto potare. Pſalmiſta: In ſiti mea pota-
uerunt me aceto. Quia pro certo iſta eſt q̄ ipſuꝫ
creatorem ⁊ plantatorem ſuū chriſtum vino tor
mentorū inebriauit: ita ꝙ ipſum in lecto crucis
per mortem nudū dormire fecit: ita ꝙ cham fili-
us eius. i. malus populus iudaicus videns tur-
pitudinē eius. i. humanitatē eius mortuā: ipſuꝫ
Mat.27.e deriſit/cum dicit: Uah qui deſtruis templū dei
ſalua temetipſum. Ueruntamen boni filij eius/
ſem ⁊ iaphet. i. apoſtoli ⁊ chriſtiani: verenda pa
tris. i. mortem ⁊ mortalitatē ipſius operuerunt:
inquantum ipſam dignis rationibus eſſe neceſ-

ſariam monſtrauerunt: quapropter chanaan fi- C
lius cham maledicitur: quia iudeoꝝ poſteritas
propter chriſti paſſionē maledictione damnat:
ſicut ipſimet dixerūt: Sanguis eius ſuper nos Mat.27.c
⁊ ſuper filios noſtros. Boni vero filij. ſ. chriſti-
ani ⁊ apoſtoli/benedictione tam temporali q̄ p-
petua perfruuntur. Ideo de iſta vinea conqueri
tur dominus: Ego plantaui te vineam meā ele- Hiere.2.d
ctam omne ſemen verum: quomodo ergo con-
uerſa es in prauū vinea aliena?

¶ Capitulum vndecimum Textus: Erat autem terra labij vnius. Moralitatum Capitulum VIII

Cum gigantes eſſent ſuper terrā/decre-
uerunt in campo ſennaar edificare tur-
rim: cuius ſummitas celuꝫ tangeret: vt
ſcꝫ in celū aſcenderent: ⁊ nomen ſuum inter ho
mines celebrarent. Habuerunt ergo lateres p
ſaxis/⁊ bitumen pro cemento. Igit cum edifica Turris
rent: ⁊ iam turrim illā in ciuitate babylonica vſ- babylon
ꝗ ad duoꝝ miliarioꝝ extuliſſent altitudinē/ſm
Oroſium ⁊ ſm Hieronymū ſup Eſa. xiij. Indi
gnatus dñs linguas eorū cōfudit: ita ꝙ alter al-
terius verba nullatenus intellexit. Quapropter
ab inuicē ſeparati ſunt: ⁊ per mundū ſm lingua
rum diſtinctiones ſe diuerſimode diuiſerunt.
¶ Tales gigantes ſunt ſuperbi/qui turrim. i. Moralitas
faſtigioſum ⁊ altū ſtatū in campo ſennaar: q̄ in
terpretatur fetor. i. in iſto mundo fetido edifica
re nituntur: ſurſumꝗ ad altitudinē celi. i. altos D
gradus ⁊ ſtatus vltra q̄ requirūt ipſoꝝ merita/
aſcendere moliuntur. Et hoc vt melius faciāt/
plures quandoꝗ in eandē ſocietatē conueniūt:
⁊ ad hoc cōmuniter occupantur. Quapropter
ſepe fit ꝙ dñs cōtra eos indignat: ipſoruꝗ ma-
lam concordiā rumpit: ⁊ ipſos per mortem vel p
infortunia diuidit: ⁊ ſic occulte faciente domino
opus malū quod ceperant impedit. Unde Iob
Diſſipat conſilia malignoꝝ: ne poſſint manus Iob.5.b
eorū implere quod ceperant.

¶ Capitulū duodecimū Textus: Dixit aūt dominus ad abraam: Egredere. Moralitatū Capitulum IX

Cum abraam eſſet in vr: que eſt ciuitas
chaldeoꝝ: apparuit ei dominus/dicēs:
Egredere de cognatione tua/et de do-
mo patris tui: ⁊ veni in terrā quā monſtrauero
tibi: ⁊ faciam te in gentē magnam. Abraam igi
tur in terrā chanaan ducitur: vbi altare domino
edificauit: ⁊ vbi dilatatio ſui ſeminis/totiuſꝗ il-
lius terre poſſeſſio ſibi promittitur atꝗ datur.
¶ Ur qui interpretat ignis/ſignificat mundū: Moralitas
qui ſcꝫ vr chaldeoꝝ dicitur: pro eo ꝙ igne con-
cupiſcentie mūdus continue inflammat. Abraā
aūt eſt homo: cuius terra eſt terrena poſſeſſio.
Cognatio eſt carnalis delectatio. Domus pa-
tris ſiue parentū eſt amicoꝝ affectio. Terra ꝯo
quam deus nobis oſtendit: eſt vita ſpiritualis/
religio ⁊ perfectio. Dico igitur ꝙ abrae. i. cuili
bet peccatori: qui in vr chaldeorum. i. in mun-
do vel in igne cōcupiſcentie habitat: a deo pre-

E cipitur/ꝙ inde quantū ad affectum exeat:ꝙ terram.i.terrenoꝝ amorem:cognationē.i. propter carnis delectationē:⁊ decorē domus patris ſui .i.proprij generis nobilitatē ⁊ honorē contemnat penitus ⁊ dimittat:ꝗꝗ ad terrā quam ipſe deus monſtrat.i.ad ſtatum penitentie vel ad vitam ſpiritualem ſe transferat ⁊ tranſducat. Sic eñ ſibi promittit dilatatio gratie/promotio et exultatio glorie/⁊ poſſeſſio celeſtis patrie. Si-

Mat.19.d. cut etiā patet Chriſto dicente: Vos qui reliqui-

Aliter ſtis omnia:⁊ ſecuti eſtis me ⁊c. ¶ Vel dic allegorice/ꝙ abraam eſt chriſtus:terra eſt iudea:cognatio eius ſunt iudeoꝝ populus: domus ſua templum ⁊ ſynagoga. Igitur predicta verba potuerunt eſſe patris dei ad chriſtū dicentis: Egredere/quantū ad fidem ⁊ quantū ad credulitatē: de terra tua/cognatiōe ⁊ domo.i.de ſynagoga/de templo ſeu iudaico populo:⁊ veni in terrā chanaan.i.populū gentilem:quā monſtrauero tibi vbi ſcꝫ altare tuū.i.eccleſiā edificabis:et vbi p

Eſa.19.c fidem dilataberis ⁊ valebis. Unde dicit: In il-

Aliter lo tēpore erit altare dn̄i in egypto. ¶ Vel videt ꝙ talia verba dicit diabolus homini/quē videt in ſtatu religionis vel gratie. Monet eñ hominē ꝙ terram ſuam.i.ſtabilitatē ſuā deſerat:et ꝙ cognatiōnē ſuam.i.bonoꝝ ſuoꝝ ſocietatē dimittat:⁊ de domo patris ſui.i.de religione per apoſtaſiam fugiat ⁊ recedat:⁊ ad terram chanaan.i. ad mundū mente ⁊ corpore ſe deflectat:⁊ ibi promittit ſibi diabolus per vanaꝫ ſpem/ꝙ faciet eū

F in gentem magnā.i.ꝙ faciet ipſum totaliter diuitem ⁊ potentem:ꝗꝗ ipſum in tēporalibus dilatabit:⁊ ꝙ terram chanaan.i.mundū in poſſeſſionibus cōtinuō ſibi dabit: ſicut ſupra videbat

Geñ.3.a. dixiſſe mulieri: Quacūꝗ die comederitis eritis

Textus ſicut dij. ¶ Fame inualeſcente in terra chana-

Ca.XII.c an:deſcendit abraam in egyptum/vt peregrinaretur ibidem. Pharao autem rex ſibi ſuam mulierem abſtulit: ſed tandem immunē ſibi eam reſtituit. Ipſe vero fame ceſſante in terram pmiſ-

Moralitas ſionis rediꝫt. ¶ Sic vere cum quis vrgente fame auaricie:terram pmiſſionis.i.clauſtrum vel deuotionē dimittit:⁊ in egyptū.i. in mundū et mundi negocia deſcendit: ſtatim adeſt pharao rex egypti.i.diabolus princeps mundi:qui vxorem eius.i.diuinā gratiam ſibi tollit. Verumtamen quandoꝗ deus ipſum ad penitentiā reducit:⁊ vxorem ſuā/ſcꝫ gratiam ſibi reddit:⁊ ceſſante fame auaricie/iterum in terram promiſſiōis.i. ſtatum ſalutis vel religionis/vel ad clauſtrum p

i.Reg.2.a. ducit: ita vt dicere poſſit illud prophete: Dominus mortificat ⁊ viuificat:deducit ad inferos et reducit.

¶ Capitulū decimūtertiū Textus
Aſcēdit ergo abraā de egypto. Moralitatum Capitulum X

Loth ⁊ abraam ꝗuis eſſent amici ⁊ fratres:nequibant tamē habitare communiter:quia erat poſſeſſio eoꝝ nimia. Loth igitur diuiſus ab abraam/regionē circa iordanem que irrigabat vt paradiſus elegit:vbi cito

post cum alijs captus fuit. Quatuor enim re- G

ges contra ſodomaꝫ vbi habitabat/venerunt: Ca.XIIII.a

qui ipſum cum populo captiuauerunt. Abraam tamē occurrens aduerſarijs obuiauit:⁊ loth de

eorum manibus liberauit. ¶ Sic vero quoti- Moralitas

die fit/ꝙ illi quoꝝ eſt poſſeſſio nimia/ſcꝫ diuites huius mundi:ſimul ſeu cōcorditer habitare nō poſſunt:immo ab inuicē per lites ⁊ controuerſias diuiduntur. Terrena enim poſſeſſio eſt diuiſionis occaſio. Sepe enim fit ꝙ loth qui interpretatur declinās.i.aliquis qui ab abraam.i.a bonoꝝ vicinorum ſocietate declinat:⁊ ex hoc circa iordanem mundane proſperitatis poſſe habitare ſe putat:qui tamē ab hoſtibus.i.a vitijs ⁊ tribulatiōibus captiuatur:ita ꝙ oportet ꝙ ab abraam quem dimiſerat.i.ab illo fratre/ſocio vel amico/cuius ſocietatem dereliquerat ⁊ contempſerat/adiuuetur. Igitur non eſt bonum/bonā ſocietatē ⁊ concordiā dimittere:nec ſolū ſeu ſolitariū manere:nec mundi proſpera vltra debitum affectare:ſed ſimul per concordiam quieſce-

re ⁊ manere. Unde dicitur: Non eſt bonum ho- Geñ.2.c.

minē eſſe ſolum.

¶ Capitulū decimūquintū Textus:
His itaqꝫ trāſactis factus eſt ſermo domini. Moralitatū Caplm XI

Dominus precepit abrae ꝙ ſacrificaret ſibi vaccam/capram ⁊ arietē triennes/ columbāꝗ ⁊ turturē. Abraā ergo animalia diuiſit:volucres ſine diuiſione ad partes

poſuit. Tandē aues celi cadauera ſacrificij vole- H

bant comedere:ſed abraam eas abegit. In ſero vero clibanus ardens apparuit:qui ſacrificiuꝫ conſumpſit:dn̄s vero multa bona abrae promi-

ſit:⁊ ſibi ſecreta plurima reuelauit. ¶ Reuera Moralitas

videtur ꝙ in iſtis ſacrificijs ſignificant omnes illi quos ſibi dominus vult ſpiritualiter imolari. Ibi enim ſunt aues.i.cōtemplatiui:animalia .i.actiui. Aues igitur precipiunt nō diuidi: pro eo ꝙ contemplatiui nec per mundi negocia/nec per affectiones varias ſunt diuiſi:immo p contemplationē in deum tendunt integri ⁊ pfecti.

Unde dicitur: Auem nō ſecabit/nec ferro diui- Leui.1.d

det. Iſti etiam aues ſcꝫ cōtemplatiui/dicuntur turtures propter caſtitatē quā ſeruant:dicūtur columbe propter ſimplicitatē quam amāt. Iſti etiā pro domino dicunt oblati/ſcꝫ par turturuꝫ aut duo pulli columbaꝝ. Animalia autem(ſicut dictū eſt)ſunt actiui:qui ſcilicet circa terram.i. circa terrena negocia ſolent occupari ⁊ manere. In iſtis vero eſt vacca iugo ſubdita/que ſignificat ſubditos:aries dux gregis/qui ſignificat plaTos:capra macilenta/que ſignificat penitētes laborioſos. Igitur quilibet iſtoꝝ debet eſſe triennis:quia videlicet vacca.i.ſubditi/debēt eſſe triennes per fidē trinitatis quā debent ſimpliciter credere. Vel per tria vota religionis:obediētiam ſcꝫ/paupertatē ⁊ caſtitatem:que debent fir-

miter continere. De quo dicitur: Funicul⁹ tri- Eccle.4.d

plex difficile rumpitur. Aries.i.prelati debēt eſſe triennes/per tres virtutes theologicas:fidem/

A ſpem ꝛ charitatē: quas debent habere veraciter
2.Co.13.d de quibus apoſtolus: Nunc aūt manent fides/
ſpes ꝛ charitas tria hec. Capra ꝟo.i. penitētes
debent eſſe triennes/ſm tres partes penitentie:
ſcȝ contritionē/confeſſionē ꝛ ſatiſfactionem: q̄s
Exo.3.f debent veraciter implere: de quibus dicit: Ui
am trium dierum ibimus in ſolitudinē. Ut ꝛ ſic
Eccli.25.a quilibet iſtoꝝ dicat illud: In tribus beneplaci-
tum eſt ſpiritui meo. Talia igitur ſacrificia.i. ta
les perſone ab auibus.i. a demonibus tentanti
bus impetūtur: ſed ab abraam.i. a deo vel a bo
no prelato defendūtur. Clibanus etiam ardens
.i. charitas perfecta tales inflāmat: ipſoſq̄ deo
immolat ꝛ preſentat.

¶ Capitulum decimūſextū Tertius: Igitur ſarai vxor abraam. Moralitatum Capitulum XII

Cum ſara vxor abrae ſterilem ſe videret
tradidit ancillam ſuaȝ abrae viro ſuo/
vt ſibi in ea filium generaret: que tan-
dē uiter geſtua ſua pareret ꝛ aſcriberet ſibi par
tum. Agar aūt concepiſſe ſe videns/contempſit
dominā: quā cum affligeret/ fugam iniit agar:
quā tamē in deſerto angelus vagantē ꝛ fugien
tem inuenit/ſibiq̄ dixit: Agar ancilla ſarai vn-
de venis/ꝛ quo vadis? Cōſulit ergo angelus q̄
rediret: ꝛ q̄ ſub manu domine ſue ceruicē ſup-
poneret: ꝛ ne amplius ſuperbiret contra eam.
Filiū etiam ex ea generandū predixit: ꝛ ab ipſo
Moralitas duodecim duces proceſſuros ꝑmiſit. ¶ Iſtud
B poteſt exponi moraliter: ꝛ dici q̄ abraam eſt ho
mo/qui reuera habet vxorē ꝛ ancillā: q̄ ſcȝ ſara
vxor ſua ſignificat animā. Agar vero ancilla ſi-
gnificat carnē. Sara ergo.i. anima de ſe eſt ſteri
lis: quia ſcȝ anima de ſe/nec per ſe nihil poteſt
opari vel facere: nec partū cuiuſcūq̄ boni ope-
ris generare: cū nō habet organa: ꝛ ideo opor-
tet q̄ ancilla eius ſcȝ caro/pariat filium.i. faciat
bonū opus: q̄ licet a mente procedat boni ope
ris ordinatio ſicut a domina: tamē a carne ꝓce-
dit executio boni operis ſicut ab ancilla. Uerū
tamē quia iſta ancilla.i. caro: ꝯcepiſſe/ꝛ aliquid
boni feciſſe ſe videns: quandoq̄ in ſuperbiā eri
gitur: dominamq̄ ſuā cōtemnens/in deſerto mū-
di circa bona terrena vagat: ideo angelus.i. de9
vel bonus predicator/vel prelatus: ipſam repre
hendit tam de ꝯtemptu domine q̄ ſcȝ de fuga.
Dicit ergo ſic: Agar ancilla ſarai vnde venis/ꝛ
Moralitas quo vadis? ¶ O tu agar que interpretaris ſom
niū vigilie.i. o caro que ſemper ſomnias vigili-
as ꝛ ludibria huius mundi: que es ancilla Sa-
rai.i. anime: rogo vnde veneris aduerte: et quo
vadis: ꝛ qualis eſt natiuitas tua/ꝛ qualis mors:
vnde naſceris: qualiter morieris: q̄ vilis ingre-
diendo/ꝛ q̄ flebilis moriendo: ꝛ caue q̄ de cete-
ro animā tuam dominā non contemnas: ſed ei
ſeruias/obedias ꝛ intendas: quia ſcilicet dicitur
Pſal.122.a. in pſalmo: Oculi ancille debent eſſe in manib9
Aliter domine ſue. ¶ Uel dic q̄ quando domina ani-
ma laxat frenum ancille.i. carni: ita q̄ ipſam do-
mina permittit concumbere carnaliter cū abra

am.i. aliq̄ carnali vel temporali voluptate: tunc C
ſtatim concipit hiſmaelem.i. malū propoſitum:
quod ſcȝ contra iſaac.i. contra virtutes quoti-
die facit bellum: cōcipit etiā quandoq̄ diuitias/
delitias/ꝛ ſeculares ſcientias/ꝛ alia mūdi bona
ita q̄ tunc iſta ſuperba efficitur: intātū q̄ domi-
ne ſue anime nequaq̄ obedire dignatur: quinim
mo ſi domina anima ipſam velit a ſuperbia re-
primere/ꝛ per abſtinentiā affligere: ſtatim ſolet
ad deſertum vitioꝝ tranſire: ꝛ a iugo virtutū fu-
gere ꝛ abire. Unde dicit: A ſeculo confregiſti iu Hiere.2.d
gum: rupiſti vincula: dixiſti nō ſeruiā. Iſta etiaȝ
per angelū.i. predicationē vel religionē vel con
feſſorē eſt reducenda: ꝛ ſibi dicēdū eſt: Agar an-
cilla ꝛc. per omnia ſicut ſupra. ¶ Uel dic recte Aliter
Sara ſignificat mihi aliquos magnos conſilia
rios principū vel magnatum: qui quandoq̄ ha
bent aliquē ancillam.i. aliquā perſonā vilem et
ſeruilem/ſcȝ de humili plebe natā: quā diligunt:
ꝛ ipſam abraam viro ſuo ſupponunt: ꝛ in eius
ſeruitio ponunt: ꝛ vt ipſi exinde filium ſuſcipi-
ant.i. vt exinde lucrū ꝛ obſequiū habeant: ipſos
cum magiſtris promouent ꝛ extollunt: q̄ tamen
ſtatim vt ceperint per diuitias impregnari/inci
piunt ſuperbire: ꝛ ſaram dominā ſuam illum q̄
ipſas ad officia promouent/ ingrate ſolent con
temnere: ꝛ de eo non curare: quapropter ſepe fit
q̄ tales ſolent eos affligere: ꝛ propter ingratitu-
dinem ad fugam.i. ad amiſſionem ſtatus/quem
eis procurauerunt compellere ꝛ vigere. Et ideo
recte poteſt talibus conſuli/q̄ erga dominaȝ.i. D
benefactorem humilient: ꝛ contra ipſum inſur-
gere nō conent. Unde dicit: Magnato humi- Eccli.4.a
lia caput tuū. ¶ Uel dic q̄ ſara ſignificat prela- Aliter
tum: qui ancillā ſuam.i. ſubditum ſuū permittit
imo etiam ꝓcurat diuitijs ꝛ beneficijs aliquo-
tiēs impregnari: quapropter ſepe fit/q̄ talis cō
cepiſſe ſe videns/ꝛ diuitias vel ſcientias acqui-
ſiuiſſe: contra eum ſuperbit: ipſummet et eius
mandata contemnit: intātum q̄ ſi ſara vel ipſm
affligere vel corrigere nititur: ſtatim per apoſta
ſiam/vel per appellationē ad deſertum mundi ꝛ
ad romanā curiam cito fugit: ꝛ vagabūdus per
mundū perambulat ꝛ incedit. Angelus igitur.i.
quicūq̄ bonus debet talibus conſulere/q̄ rede
ant: ꝛ q̄ ſare.i. prelato ſuo obtemperent: ꝛ q̄ hu
militate preuia ipſius pacem querant: dicendo
illud Hieremie: Reuertere ad ciuitates tuas vſ Hiere.31.d
q̄quo delitijs ſolueris filia vaga. ¶ Uel dic q̄ Aliter
ſara vxor abrae fuit ſynagoga: que a principio
fuit ſterilis: ꝛ in fine iſaac.i. chriſtum: qui inter-
pretatur gaudium/generauit. Ancilla ſua eſt gē
tilitas vel eccleſia collecta de gentibus: que ſe
concepiſſe ſpiritum ſalutis videns: dominā ſu-
am.i. eccleſiam de iudeis natam: pro eo q̄ domi
nū crucifixerunt/contemnebat: ſicut dicit apo-
ſtolus. Illam ergo tanq̄ dominā alij honorare
iubentur: ꝛ contra eam ſuperbire vetantur. Un
de poſtq̄ apl's dixit/q̄ in eccleſia nō eſt differē- Roma.3.a
tia greci ꝛ iudei: ſequit: quid ergo habet iude9
greco amplius: multum per omnia. ¶ Uel dic q̄ Aliter

E etiã nos qui ſumus ex gentibus/ nõ debem⁹ ſy-
nagogã/ ꝗuis induratã ⁊ ſterilẽ/ vilipẽdere: ſed
eam quadã reuerentia honorare: ꝓ eo ꝙ ab illa
ſcripture ⁊ fidei principia habuimus. Que etiã
papã facere dicit̃: qꝛ ſcꝫ rotulã legis moyſi a iu
deis oblatã in die cõſecrationis ſue oſculari nul-
latenus dedignatur.

Capitulũ decimũſeptimũ textus. Poſtꝗ̃ vero nonaginta et noue annorũ. Moralitatũ Caplm XIII

ABraam ꝓceptũ fuit/ ꝙ octaua die oẽ
maſculinũ circũcideret: ⁊ ꝙ certa por
tio de ſua carne ꝓputiũ auferret: vt ſic
Moralitas ppl's dei a gentib⁹ diſtingueret̃. ¶ Octaua di-
es ẽ tẽp⁹ grẽ: quod poſt ſabbatũ legis ſuccedit.
Nos igit̃ q̃ ſum⁹ i iſto octonario. i. in ſtatu ⁊ tpe
grẽ: debem⁹ eſſe a cũctis ſupfluitatib⁹ circũciſi:
⁊ maxime a ꝓputio carnis nr̃e. i. a ꝯcupiſcentia
carnali: ⁊ ſicut ſoli maſculi/ nõ femine circũcide
bant̃: ſic etiã hodie maſculi. i. ꝑfecti: nõ feminei
. i. imꝑfecti ſe a vitijs circũcidũt: ⁊ ſicut in circũ
ciſiõe nomẽ imponebat̃: ſic boni q̃ a vitijs circũ
ciſi ſunt/ nomẽ bone fame ꝓ alijs cõſequũt. Vñ
Eccli. 15. b dicit̃: Noie eterno hereditabit illũ dñs de⁹ nr̃.
Aliter ¶ Vel dic ꝙ octonarius eſt tps future reſurre-
ctionis: vbi ꝓ certo caro nr̃a a cunctis ſupfluis
paſſionib⁹ circũcidet̃: a cunctis defectib⁹ ſeclu
Lu. 2. e. det̃. Vñ: Octaua die venerũt circũcidere puer.
Textus ¶ Anteꝗ̃ abraam ⁊ ſarai iſaac generarẽt: prece
Ca. XVII. a pit dñs ꝙ nomen ſuũ creſceret/ ⁊ diceret̃ abraã:
et. c. ſarai quoqꝫ nomẽ ſuũ minueret ⁊ diceretur ſara.
Moralitas ¶ Per abraam intelligit̃ intellectus: per ſarai
F aũt vxorẽ intelligo voluntatẽ. Iſti enim duo ſcꝫ
abraam ⁊ ſarai debẽt ſimul iſaac. i. bonã ꝯſciẽ ⁊
bona opa parere: ⁊ fructũ virtutũ dño genera-
re. Sed reuera ad hoc requirit̃/ ꝙ abraam. i. in-
tellectus creſcat/ veritatẽ cognoſcendo. Sarai
. i. volũtas decreſcat/ ſe a cõcupiſcẽtijs refrenã-
do. Intellectus enĩ quãtũ poteſt debet in actu
ſuo. i. in agnitione veritatis creſcere. Voluntas
aũt in actu ſuo. i. in cõcupiſcentia boni debet ſe
Eccli. 18. d rationabiliter moderare. Scriptũ eſt enĩ: Poſt
cõcupiſcentias tuas non eas: ⁊ a voluptate tua
auertere. Si preſtas anime tue cõcupiſcentias
ſuas: faciet te in gaudiũ inimicis tuis. Debet
ergo dicere ſarai de abraam. i. voluntas de in-
Ioh. 3. d tellectu/ illud Ioãnis: Illũ oportet creſcere: me
Aliter aũt minui. ¶ Vel dic de cõiugibus: ꝙ quando
vir creſcit ꝑ bonitatẽ: mulier võ decreſcit ꝑ hu
militatẽ: tunc faciũt iſaac. i. riſum ⁊ gaudiũ ꝑ cõ-
munẽ iocunditatẽ: tunc enim cõiugiũ proſpera
tur/ quando mulier ſubijcitur/ ⁊ homo domina
tur ⁊c. Quod tamẽ eſt contra multas dominas
hodiernas/ que viris dominari nitunt̃. Vñ di-
Eſa. 3. b. citur: Mulieres dñate ſũt eis. ¶ Vel dic ꝙ vir
Aliter eſt ꝓlatus: q̃ debet creſcere virtute ⁊ autoritate:
mulier eſt ſubditus: q̃ debet minui humilitate:
vt ſic ſimul generẽt iſaac. i. riſum: hoc eſt dictu:
vt ſic ꝑſeuerẽt in gaudio ⁊ proſperitate. Debet
enim prelatus creſcere/ ⁊ ſe magnũ oſtẽdere: ne
familiaritas pariat contemptũ. Subditus ve-
ro debet humiliari ⁊ minui: ne ſuperbia pariat. G
deſpectuꝫ: vnde dicitur: Humilia te ſub manu Eccli. 16. c
domine.

Capitulũ decimũoctauũ Textus: Apparuit aũt ei domin⁹ in conualle mambre. Moralitatũ Caplm XIIII

SOdomite populi peſſimi dicebantur: q̃
ſcꝫ per horribilẽ infectionẽ luxurie/ vi-
ris abutebant̃: aduenas ⁊ pauperes re-
cipere dedignabantur: ⁊ abundãtia panis/ ⁊ vi-
te ſuperbia fruebantur. Propter quod ꝙ ipſos Ezech. 16. f
deus delere decreuerat: locutus fuit dominus
abraam/ dicens: ꝙ deſcendere volebat/ vt vide-
ret ſi crimẽ illoꝝ fame ⁊ clamori hominũ reſpõ-
debat. Abraam autẽ audita dñi voluntate/ pro
loth nepote ſuo qui habitabat in ſodomis ſol-
licitus: cũ dño allegare incepit/ ꝙ non decebat
deum ꝙ perderet iuſtũ cũ impio. Sibi vero di-
cit dñs/ ꝙ propter decẽ iuſtos ſi inuenirent̃ ibi/
ciuitati toti parceret: benignitatẽ igiter repro-
miſit. ¶ Iſta autẽ poſſunt exemplariter allega- Moralitas
ri: quomodo mundi proſperitas cauſa eſt mul-
torum malorũ: quia ſicut dicitur in Ezech. Hec Ezech. 16. f
fuit iniquitas ſodome ſororis tue/ abundantia
panis/ ⁊ ſuperbia vite: ⁊ manũ pauperi nõ por
rigebant. ¶ Item poteſt allegari: ꝙ iudex non Aliter
debet verbis credere/ imo ad inquirendũ verita
tem criminis debet perſonaliter deſcendere: li
cet tanꝗ̃ priuatam perſonã conſtaret veritatẽ
facti ipſum ſcire: ſicut ſcꝫ cõſtat/ ꝙ dominus cri
men iſtorum ſciebat: ⁊ tamen velle deſcendere
pro veritatis ſcrutinio ſe dicebat. ¶ Item po- Aliter
teſt allegari: ꝙ quando infortunium eſt futurũ/ D
q̃libet debet eſſe ſollicitus pro amicis: exemplo
abraam/ qui amore Loth cum domino diſputa
bat. ¶ Item poteſt allegari: ꝙ iuſtus nõ debet Aliter
orare pro iniuſto ꝙ liberetur a pena/ quanꝗ̃ ſit
propinquus: quia abraam non legitur oraſſe ꝓ
loth/ nec pro eo allegaſſe: niſi inquantũ ſuppo-
nebat eum iuſtum. ¶ Item poteſt allegari: ꝙ Aliter
pauci iuſti ſunt quãdoqꝫ cauſa ſaluationis ma-
gni populi: ſicut patet hic: vbi dominus ꝓmiſ-
ſit ſe ciuitati parcere/ ſi decem iuſti inuenirentur
ibidẽ. Iſta aliter exponere nõ oportet. ¶ Tres Textus
angeli miſſi a deo pro zodoma deſtruenda/ in- Ca. XVIII.
uenti ſunt ab abraam: ⁊ ad conuiuium inuitati. a.
Qui ſcilicet ſub arbore quieuerunt: pedes laue
runt: ⁊ panes ſubcinericios ⁊ vitulum comede
runt: qui tandem ſibi generationem Iſaac pro-
miſerunt. ¶ Sic vero quando abraam. i. bo- Moralitas
nio offert deo ſacrificium ⁊ conuiuium ſpiritua
le. ſ. lotiuam pedum. i. confeſſionem mundifica
tiuam: vmbram arboris. i. crucis memoriam re
frigeratiuam: ſubcinericium panem. i. mortis
conſyderationem incineratiuam: lac. i. deuotio-
nem: vitulum. i. ſpiritualem cordis exultatio-
nẽ: tunc pro certo Iſaac. i. riſus eterne glorie ſi-
bi ꝓmittitur: ⁊ ſibi a deo ⁊ angelis eternũ gau-
diũ ⁊ leticia ꝓpinat̃. Vnde dicitur: Leticia ſem- Eſa. 35. d
piterna erit eis: gaudiũ ⁊ exultationẽ obtinebũt.
¶ Vel dic ꝙ abraã eſt de⁹ pater vel ꝓlatus: q̃ ſcꝫ Aliter

A inuitat angelos.i. viros angelicos ⁊ iuſtos ad
cōfeſſionis loturā: ad arboris.i. crucis memoriā
ad lac deuotionis: ad recordationē future inci-
nerandis/⁊ comeſtionē vituli chriſti in ſacramē
Textus to altaris. Lauent (inquit) pedes veſtri/⁊ requi-
ca.XIX.a eſcite ſub arbore ⁊c. ¶ Cum duo angeli i forma
iuuenū/zodomā aduenisſent/⁊ in platea manſiſ
ſent: Loth recepit eos hoſpitio. Sed cū viri ci-
uitatis/vt ipſi iuuenibus abuterent: fores dom⁹
irrumperēt: Loth vero ꝑ angelis quos credebat
homines/a tanta inmūdicia liberandis/vxorē
⁊ filias ꝟgines ipſis malis hoībus ad ſatiandā
ſuam libidinē obtulit: quas recipe nō volebant:
immo fores ipſius confringebant: tandē ꝑcuſſi
ſunt ab angelis cecitate: ita ꝙ oſtiū inuenire nō
valebant. In craſtino ꝟo angeli ipm Loth/vxo
rem ⁊ filias eduxerūt: ſed duo generi loth/ſub-
merſionē vrbis future credere noluerūt: imo cū
eis diceret a Loth ꝙ exirēt: ipſum loqui delyrãto
ne crediderūt: ꝗpropter ⁊ ciuitas ⁊ ipſi cū ꝑplo/
Moralitas igne ⁊ ſulphure in craſtino perierunt. ¶ Iſtud
eni poterit allegari ſine altera expoſitiōe ad tria
videlʒ ꝙ in pctō contra naturā mēs hoīs plus
ꝙ alijs vitijs excecat. Tales eni homines dicū
tur cecitate ꝑcuſſi: ꝑ eo ꝙ ſup omnes homines
hi ſunt ceci. Iſti etiam malefici oſtiū non inue-
niūt: quia ꝑ certo iſti oſtium paradiſi/vbi ſunt
Eſa.56.b Loth ⁊ angeli/non intrabūt. Eſa. Palpauim⁹
B quaſi ceci parietē. Et ꝑpter hoc zodoma bene i
terꝑtatur muta: q: ſcʒ tales in iudicio erunt mu
ti: ꝑ eo ꝙ excuſationē aliquā nō habebūt. Pſ.
Pſ.30.e Muta ſiāt labia doloſa. Itē allegari pt ꝙ min⁹
malū tolerandū eſt ꝑ maiori malo vitādo: ſicut
Loth ꝓſtitutionē vxoris ⁊ filiaꝝ ſuſtinere vole
bat/vt crimen ſodomiticū vitaret. Item poteſt
allegari ꝙ impoſſibile eſt eum a morte eripere/
quem etiā occulta dei ꝓuidentia decreuerat pu
nire: ſicut patet de iſtis generis Loth: qui nolue
runt credere vt exirent diſponēte dño/ꝙ cū alijs
Eccle.7.b cū qbus deliqrant interirēt. Unde dicit: Nemo
pōt corrigere quē de⁹ deſpexerit. Hoc eni quoti
die ꝑcipit: quaſi ſcʒ homo voluntari⁹ in fata ru
it: ita ꝙ non obſtante ꝯſilio ꝯtrario ad infortu-
nia let⁹ currit: ſm ꝙ occulta dei iuſticia ſeu ꝓui
dentia ipſum ducit. Uel allega iſta exemplari
ter ad bonū hoſpitalitatis: que liberationē ſui ⁊
Heb.13.a ſuoꝝ meret. Uñ apl's: Hoſpitalitatē nolite obli
uiſci: per hāc qdam placuerunt angelis hoſpi-
tio receptis.

¶ Capitulū decimūnonuz Textus: Ueneruntqʒ duo angeli zodomā veſpere. Moralitatū Ca. XV.

Cum deus ciuitatē zodome cū alijs qua
tuor ꝑpter horrenda crimina ſua igne
⁊ ſulphure delendas decreuiſſet: dictuʒ
fuit Loth/ꝙ vna cū vxore ⁊ filiabus ciuitatem
exiret: ꝙqʒ in omni circa regione nullatenus re-
maneret: ſed in monte potius ſe ſaluaret. Dictū
etiā fuit eis/ꝙ nō reſpicerēt retro cū incederēt: ſʒ
ꝙ ad montē recto itinere ꝓperarēt: verūtamen
qnū iam micarēt fulgura ⁊ audirent tonitrua: et
ignis ⁊ ſulphur de celo mitterent in vrbē: ſicut C
teſtat Solinus/q de zodoma loquens dicit ꝙ
ipſam de celo tactam teſtat humus nigra. Uxor
Loth reuerſa retro reſpexit: quapropter quia in-
obediens fuit/ſtatim in ſalis ſtatuam verſa fuit.
¶ Ciuitates iſte mūdum deſignant/⁊ etiā mun- Moralitas.
di ſtatus: vbi quia plurima crimina abūdare no-
ſcunt: ꝑpter que deus ſubuerſionē ⁊ ignem ⁊ dā
nationē eiſdē cōminat: ꝯſulit dñs deuotis hoī-
bus ſuis/ꝙ inde quātū ad effectū exeant/⁊ in mō
tē religionis ⁊ ꝑfectiōis ⁊ etiam ꝯtemplationis
aſcēdant: ꝙqʒ in omni circa regione.i. in mundi
negocijs ⁊ officijs ⁊ delicijs non maneant/ſed re
cedant: ⁊ ꝙ oīno caueant/ne retro ſe reſpiciant:
⁊ ꝙ ſcʒ ad vitia que ꝯfeſſi fuerunt/ꝑ recidiuatio-
nē non redeant: nec ad mūdi bona qbus renūci-
auerūt/ꝑ deſyderia retrocedant: nec ꝑ apoſtaſiā
ſe ab itinere ſalutis/quā ꝓfeſſi ſunt/retrouertāt
Quia ſicut dicitur: Nemo mittens manum ad Luce.9.g
aratrum ⁊ reſpiciens retro/aptus eſt regno dei.
Retro eni non debet reſpicere penitens recidi-
uādo/religioſus apoſtatando/ꝯtemplatiuus in
mūdi ſe negocijs implicando: qnimmo ipſe de-
bet ꝯtinuare iter ſuum in bonū ꝓficiendo. Sed
ꝑ certo qdam ſunt ſicut vxor Loth: qui ſcʒ toni-
trua tentationū audientes/ignē ꝯcupiſcentie ſen
tientes/vulgura tribulationū videntes/ retro re
ſpiciunt: ad vitia ſeu bona tꝑalia que dimiſerant D
ſe conuertunt: iter quod inceperāt dimittūt: ⁊ ꝑ
inconſtantiā vite retrocedūt. Sicut etiā de infi-
delibus amicis patet: q ſcʒ audita modica tribu
latione vel difficultate/ab incepta fidelitate de-
ſiſtūt. Tales eni ſunt religioſi/qui ſcilʒ ad bona
mūdi qbus renūciarūt/libēti animo retrocedūt
ꝯtempto religionis ⁊ ꝯtemplationis mōte/ver-
ſus vallē mūdi negocioꝝ reſpiciūt ⁊ accedunt.
Tales igitur in ſtatuā ſalis mutant: inquātū ſcʒ
pctōres inſenſati/duri ⁊ obſtinati efficiunt: ⁊ in-
quantū in viros iniquos vertunt. Ideo dicit do
minus: Qui in agro eſt/non reſpiciat retro: me- Luce.17.g
mores eſtote vxoris loth. ¶ Cuʒ loth de zodo Textus
mis fugeret/ne igne ⁊ ſulphure deperiret: petijt ca.XIX.c.
a dño ꝙ liceret ſibi ciuitatē Segor paruulā intro
ire: ſed q: ibi fiebat creberrim⁹ terre motus: ne-
ceſſe habuit exinde fugere/⁊ ad montē aſcēdere
⁊ ibi ſe ſaluare. ¶ Zodoma eſt vita carnalis/que Moralitas
igne ⁊ ſulphure luxurie fetet. Segor vita ꝯiuga-
lis/que terremot⁹ multaꝝ ſollicitudinū ſuſtinet:
mons vero eſt vita ꝯtemplatiua ⁊ eccleſiaſtica
vel clauſtralis/que ſtabilis ⁊ tuta manet. Loth
igitur qui intꝑtatur declinans: ē ille qui iuxta
pſalmiſte ꝯſilium/declinat a malo vt faciat bo- Pſ.36.e
nū: qui ſcʒ ignem ⁊ ſulphur carnalis vite fugit:
⁊ in Segor.i. in ſtatu ꝯiugali tutus manere cre-
dit. Sed finaliter attento motu tentationū/tribu
lationū ⁊ miſeriarum iſtius ciuitatis: ad monteʒ
religionis vel eccleſie aſcendit: ⁊ ſic a carnali in-
flammatione ſe liberat ⁊ euadit. Eſa. Uenite ad Eſa.2.a
montē dñi. ¶ Loth in zodomis legit bonus fu Textus
iſſe: nec vnꝙ luxurie ⁊ ebrietati vacauiſſe: in mō- ca.XIX.g
te tñ vbi ꝑ ſe ſaluādo fugā inijt/legit ſe inebri-

E aſſe: ⁊ cū ꝓprijs filiabus inceſtū ⁊ adulteriū com
Moralitas miſiſſe. ¶ Sic ꝟo hodie ſūt multi alij q̄ de val-
le ad montē.i.de mūdo ad religionē/vel de ſecu
lari ſtatu ad eccłiaſticū aſcēdūt: ⁊ ſic ꝑiculū dā-
nationis euadere/⁊ ibidē ſe ſaluare credūt: qui
tn̄ ibidem ebrietati ⁊ luxurie vacātes/deteriores
fiunt: ⁊ dānatiōis ꝑiculū plus incurrūt. De hoc
Hiere. xi.c ꝯqueritur dñs: Quid eſt (inquit) ꝙ dilectus me-
us in domo mea facit ſcelera multa?

¶ Capitulū viceſimūprimū Textus: Uiſitauit aūt dominus Sarā ſicut promiſerat: et impleuit. Moralitatū Capitulum XVI

Abraam duos filios habuit: ſcȝ Iſaac de libera/⁊ hiſmael de ancilla. Hiſ-
mael aūt fuit ferus homo/venator ⁊ ſa
gittarius: de quo dicit̄ ſupra.xvi. ꝙ manus eius
cōtra oēs: ⁊ manus oīm ꝯtra eū: ⁊ e regione fra-
trum ſuoꝝ figet tabernacula. Iſaac aūt fuit bo-
nus ⁊ māſuetus. Uerūtamē Hiſmael (ſm̄ Pau
Gal. 4.d lū apl'm) ſemꝑ fratrē ſuū Iſaac opp̄mebat: ⁊ ei-
dē moleſtias magnas inferebat: quapropter cū
Sara mater Iſaac hoc quadā die cerneret: dixit
ad Abraā: Ejice ancillā ⁊ filiū eius: Non eñ erit
heres filius ancille cū filio libere. Igit̄ Agar cū
filio hiſmael ejicit̄: vter aque ⁊ panis ſibi ab abra
am in ſcapulis imponit̄: ⁊ dimiſſa ꝑ deſerta/ſiti-
enſqȝ vagat̄ aqua ꝯſumpta. Angelus ꝟo dñi ap
parens/oſtendit puteū ſitienti: ⁊ ſic eam ꝯſolat̄
Moralitas. F ¶ Abraā ſignificat bonū ꝑlatū: q̄ reuera in do-
mo ſua.i.eccleſia habet duo genera filioꝝ: quoſ
dam bonos more Iſaac/quos.ſ.diuina gratia
generauit: quoſdam vero malos more hiſmael/
quos ſibi vxor ancilla.i.diabolus/vel ſimonia-
ca ambitio/vel carnalis affectio ꝓcreauit. Sed
reuera inter iſtos ſemꝑ ſolēt eſſe iurgia: q2 hiſma
el q̄ ſignificat malos ⁊ maxime diſcolos ⁊ ꝑuer-
ſos: q̄ reuera ꝑ ꝯtradictionē ⁊ rebellionē/inuidiā
⁊ detractionē oībus ſe objiciunt: ⁊ e regione fra
trum ſuoꝝ tabernacula ſua figunt: inquantum
oīm alioꝝ voluntatibus ꝯtradicunt: ita ꝙ man⁹
eoꝝ ꝯtra omnes/⁊ manus oīm eis obſint. Un-
1. Theſ. 2.d de apoſtolus: Deū nō amant/⁊ cunctis homini-
bus aduerſant̄. Iſti dico ſemꝑ ſolent ꝑſequi iſa-
ac: q2 ſcȝ mali ſemꝑ ſunt ſolliciti bonos offende
Eccli. 23.d re ⁊ eis inimicari. Ideo dicit̄: Contra bonū ma-
lū eſt/⁊ contra vitam mors: ſic ⁊ contra virū iu-
ſtū peccātor. Sed quid? pro certo iſti non debēt eſſe
heredes in eccłia: nec quantū ad bñficia tempa
lia/nec quātū ad bona ſpūalia. Ideo abraam.i.
ꝑlatus/debet eos ejicere: ⁊ vna cum matre ſua ſi
monia vel affectione carnali ab eccłia ſegrega-
Iud. 11.a re: dicēs illud Iudicū: Heres in domo noſtra eſ
Aliter ſe non poteris: q2 de adultera natus es. ¶ Uel
dic etiā moraliter loquēdo/ꝙ due iſte mulieres/
Sara libera/Agar ancilla/ ſignificant animam
⁊ carnē: ⁊ Iſaac filius ſignificat opera bona/q̄
ab anima ꝓducunt̄. Hiſmael aūt filius ancille/
ſignificat opera mala/ q̄ a carnis ꝯcupiſcētia ꝓ-
creant̄. Iſaac igit̄ ad hiſmaeli impugnari dicit̄:
q2 conſtat ꝙ carnis opera ſolent ſpūalibus ope
ribus inimicari/⁊ ꝯtra ea ꝑliari. Unde aplus: G
Caro concupiſcit aduerſum ſpūm/⁊ ſpūs aduer Gal. 5.c
ſus carnē: hec eñ ſibiuicem contrariant̄. Se-
quitur: manifeſta ſunt opera carnis. Abraam.i.
homo/q̄n videt iſtos duos filios.i.hiſmael ⁊ iſa
ac.i.malos affectus/cogitatus/⁊ opera ꝯſurgere
contra bonos: ⁊ in domo cordis ſui videt ipſa
opera carnis/opera ſpūs moleſtare: ſtatim opor
tet ancillā ⁊ filiū eius.i.carnē ⁊ opera carnalia
ejicere ⁊ deprimere: ⁊ ad deſertū penitentie mitte-
re: ⁊ panem ⁊ aquā ꝑ abſtinentiā ſibi imponere
⁊ ſic ibi angelū teſtamenti chriſtum poterit inue
nire: qui puteum miſericordie ſibi poterit de-
monſtrare.

¶ Capitulū viceſimūſecūdū Textus: Que poſtq̄ geſta ſunt/tētauit deus. Moralitatū Ca. XVII

Uolens deus tētare Abraam/ꝓcepit ſi
bi ꝙ filiū ſuum quem diligebat Iſaac
tolleret/ipſumqȝ ſuꝑ quēdam montē
quē ibi oſtenderet/ occideret/⁊ ei immolaret.
Tulit ergo Abraam ſecum filiū ſuū Iſaac vna
cum duobus iuuenibus ⁊ aſino: quos ſcȝ ad pe-
dem montis dimiſit. Ipſe aūt Abraam ⁊ filius
eius/q̄ ligna q̄bus erat ſacrificandus portabat/
montem aſcendit: ignē ⁊ gladiū in manibus te-
nuit: ⁊ ligna ſacrificio ꝓparauit. Succenſis aūt
lignis/accepit abraā filiū ſuum/⁊ ꝓiecit ſuꝑ arā
Cumqȝ manū ad gladiū extenderet ꝓ filio occi
dendo ⁊ domino immolādo: ſtatim affuit ange
lus q̄ ꝓhibuit: ⁊ q̄ arietē q̄ herebat in monte in- H
ter vepres cornibus/ loco pueri interficere ſibi
iubet. Sic ergo fit ꝙ dū aries occidit̄/Iſaac li-
berat̄: ſanuſqȝ ad iuuenes reuertit̄: a q̄bus infe-
rius aduētus ipſius expectabatur. ¶ Abraam Moralitas
eſt deus pater: Iſaac dei filius: aries ipſius dei
filij corpus: ligna/vepres ⁊ ara/crucē deſignant:
gladius ⁊ lanceā ⁊ clauos: ignis etiā paſſionis
ardorē ſignificat: duo iuuenes remanētes/duos
ꝑpl'os ſignificant nō credentes/iudeos ſcȝ ⁊ gen
tiles: aſinus aūt qui eos comitat̄/ſignificat ſtul-
ticiā qua increduli hebetant̄. Dico igit̄ ꝙ Abra
am q̄ interꝑtat̄ de⁹ pater/iſaac filiū ſuum immo-
landū in ara crucis decreuit: ita ꝙ gladiū ⁊ ignē
id eſt ipſius paſſionis aſꝑitatem ꝯtra eum ꝓpara
uit: accidit tñ ꝙ iſaac.i.filij deitas nil patit̄: ari-
es vero.i.chriſti ſola hūanitas immolat̄: dū ſcȝ
cornua eius.i.manus ad modū cornuū extente
inter vepres.i.inter ligna crucis clauotenus al-
ligant̄/⁊ crucis cornibus aſtringunt̄. Un̄ dicitur
Abac. 3.a Cornua in manib⁹ ei⁹. Duo ꝟo iuuenes.i.duo
ꝑpl'i/iudei videlȝ ⁊ gētiles: in infidelitate ſua ꝓ
maiori ꝑte manſerūt: inquantum ad montem ſi
dei non aſcenderunt: nec incarnatiōis aut paſſi
onis myſteriū cognouerūt. Qui etiā aſinū.i.ſtul
ticiā habuiſſe dicunt̄: ꝓ eo ꝙ iſti in ſua ſtulticia
obſtinati legunt̄: nec credidiſſe q̄ credenda fue-
Luc. 24.d rant ꝓbant̄. Un̄: O ſtulti ⁊ tardi corde ad credē
Roma. 1.c dū in his q̄ locuti ſunt ꝓphete. Apl's: Dicentes
ſe eſſe ſapiētes/ſtulti facti ſunt.

¶ Capitulū viceſimūquartū Textus

B Erat aūt abraā ſenex dieruſqȝ multorum. Moralitatū Ca. XVIII.

Poſtq̄ Abraam de Sara vxore ſua filium ſuū iſaac genuiſſet: ipſumqȝ filium immolare tētaſſet: ⁊ in loco filij arietē occidiſſet: filius ṽo nihil mali paſſus fuiſſet: accidit q̄ Sara eiꝰ vxor mortua eſt. (Gen.24.a) Quod videns Abraā/ſicut dicitur hic: Seruū ſuū eliezer miſit in meſopotamiā/terrā ſcȝ gentiliū: vt ⁊ filio ſuo iſaac ꝓcuraret vxorē. Uenit igiꝉ in ciuitatē Nachor: vbi erat puella pulcherrima ſcȝ rebecca/filia bathuelis: q̄ deſcēdit ad fontē/vt īpleret hydriā ſuam. Ab illa igiꝉ puella aquā ſibi dari petijt. Que nō eū ſoiū/ſed etiā ⁊ camelos ſuos adaquauit. Iſte ergo ſeruꝰ cauſam legatiōis ſue rebecce parētibꝰ apuit: ⁊ eā filio dñi ſui tanq̄ procurator/duct in ꝓugē: datiſqȝ ſibi armillis ⁊ ornamētis/ad domū dñi ſui ducit: vbi iſaac meditantē in agro reperit: q̄ viſo eo ſtatim de camelo deſcendit/⁊ pallio ſe inuoluit: ipſe ṽo puellam factis nuptijs ſibi matrimonialr copulauit: eāqȝ in tabernaculo ſare matris ſue introduxit: et eā tantū dilexit/q̄ amore eiꝰ mortē matris ſue obliuioni dedit: ⁊ tandē duos filios/eſau ſcȝ et iacob generauit: quoꝝ Eſau malꝰ fuit: Jacob vero ſctūs ⁊ optimꝰ homo fuit. ¶ Sic ṽo poſtq̄ abraā deꝰ pater de vxore ſua ſara.i. de ſynagoga genuiſſet iſaac.i. chriſtū filiū bñdictū: aries .i. chriſti hūanitas īmolata fuiſſet in cruce: ipſe iſaac.i. ipſa filij diuinitas nihil paſſa fuiſſet: accidit q̄ vxor ſua ſynagoga ꝑ infidelitatē mortua fuit: inq̄tum ſcȝ fidē incarnatiōis filij nō recepit. Ūñ dicit: In ꝓpria venit: ⁊ ſui eū non receperūt. Et Ezechiel: Mortua eſt vxor veſpe: q̄propter abraā deꝰ miſit ſeruū ſuū.i. apl'oꝝ ⁊ ꝑdicatoꝝ cetū ad terrā ⁊ ciuitates gētiles: vt ſcȝ puellam nobilē/ſcȝ ipſam eccliam de ipſa gētilitate natā/filio ſuo chriſto in vxorē acciperet: q̄ ſcȝ hāc ꝑdicādo rogant vt de puteo ⁊ hydria naturalis philoſophie quā habebat: ⁊ de aqua ſciāꝝ quas ꝯtinue hauriebat/camelos ſuos.i. fideles ꝑplos adaquaret: q̄a reuera ecclia collecta de gētilibꝰ puteo ſuo.i. ſciētijs phyſicis multū adaquauit fideles: ⁊ multū etiā fugauit hereticos infideles ſicut i Auguſtino apparuit: q̄ etiā an fidē clericꝰ inter gentiles magnꝰ fuit. Igiꝉ iſte ſeruꝰ.i. ꝑdicatoꝝ cetꝰ: iſti puelle.i. ecclie ꝓmitiue armillas ⁊ ornamēta gfaꝝ ⁊ virtutū donauerūt. Iſaac ṽo .i. chriſtus/q̄ iā ad meditādū in agro paradiſi ꝑ aſcēſionē aſcēderat: ipſam puellā ſibi matrimonialr copulauit: eāqȝ in tabernaclo mr̄is ſue.i. ꝑ ſacrā ſcripturā q̄ fuit tabernaculum ſynagoge/matrimonialr introduxit: inq̄tū ſibi ſcripturaꝝ dogmata reuelauit. Ipſa vero ecclia.i. puella/viſo iſaac.i. cognita chriſti maieſtate: de camelo/id ē de ſupbia gētilis faſtꝰ ſe hūiliando deſcēdit: et pallio bonoꝝ opeꝝ ſe induluit/exēplo heſter: q̄ viſo Aſſuero dicebat: (Hester.15) Uidi te dñe ſicut angelū dei/ꝯturbatūqȝ ē cor meū ꝓ timore glie tue: valde es admirabilis dñe: ⁊ facies tua plena ē gratiarū. Sic igiꝉ fit q̄ ab Iſaac ⁊ rebecca.i. a chriſto ⁊ ecclia plures filij.i. plures chriſtiani gignuntur (C) quoꝝ q̄dam iacob/q: boni: alij ṽo Eſau/q: mali/dici merent: q: reuera filij chriſti ⁊ ecclie diuidunt in duo: q: q̄dam ſunt iacob.i. boni ⁊ deo amabiles. Alij ṽo ſunt eſau.i. mali/⁊ deo odibiles. Unde Malachias: Jacob aūt dilexi: eſau ṽo odio habui. (Malac.1.a) ¶ Cum Rebecca ſm q̄ dicitur hic ca.xxv. duos filios ꝯcepiſſet/ſcȝ eſau malū/et iacob bonū: ⁊ tempus partus inſtaret: collidebant pueri in vtero ſuo acſi inuicem dimicarēt quis eoꝝ naſcereꝉ prius: tamē factum eſt q̄ eſau qui malus eſt/natus eſt ꝓmus: Jacob vero bonus/natus eſt vltimus. (Textus ca.XXV.c) Fuit ergo eſau venator et ideo pater ipſum amabat: eo q̄ de venationibus ſuis comedebat. Jacob ṽo q̄ erat ſimplex et agricola/q̄ venationes nō portabat: a patre non intantū dilectus erat. ¶ Pater iſte Iſaac eſt ꝑlatus: mater vero eſt eccleſia vxor ſua. (Moralitas) Igiꝉ dico q̄ iſta mater eccleſia in vtero ſuo.i. in collegio vel in clauſtro q̄ñqȝ concipit plures filios.i. plures ſubditos: quoſdam ſcȝ Eſau.i. malos: ⁊ quoſdam vero ſimiles iacob.i. bonos. Sic ergo fit q̄ q̄ñ tempus appropinquat/vtpote q̄ñ vacat aliquod bñficiū: ita q̄ aliquis ꝓmoueaꝉ/et q̄ exteriꝰ pariaꝉ: et ꝑ ꝓmotionē ad exterius bñficiū emittaꝉ: incipiunt in lucē iſti pueri/ſcilȝ ſubditi collidere/et parentes alter alteꝝ impugnare: et hoc q: vult q̄libet primus ad ꝓmotionē exire. Sed q̄d? Pro certo Eſau q̄ fuit piloſus/ꝓmus exiſſe dicit: (D) q: ſcȝ hodie illi qui ꝑores exeunt/dū tamen ſint piloſi.i. diuites: ꝓmi ad bñficia ꝓmoueneꝉ. Illi vero qui ſunt iacob.i. boni et ſimplices/impromoti in clauſtri vtero dimittunꝉ: vel ſaltē alijs poſtponunꝉ. Breuiter enī iſtud eſt verum hodie: q̄ illi qui ſunt mali/dum tamen ſint venatores et exactores: et de venatiōibus diuitiaꝝ ſuaꝝ ipſis ſuis magiſtris muneꝝ oblatores ſunt ab eis ꝑdilecti. Illi ṽo q̄ more iacob ſunt ſimplices/et pilis diuitiaꝝ nudi: nec venationi rapinaꝝ dediti/ab eis ſunt neglecti. Prelati enī et ꝑncipes nullū ſubditū et officialē vel familiarē diligūt: niſi illū de cuiꝰ venatione comedunt/vel a quo lucra vel munera ac emolimēta ꝑcipiunt: et de cuiꝰ rapina ꝑtem ſuā aſſumūt: nec aliū in officijs ſuis libēter tenēt/ꝓmouēt vel extollūt. Ūñ Michee: Si quis nō dederit in ore eoꝝ q̄ppiam: ſctificāt ſup eum ꝑliū. (Michee.3.b) Uide ſupra cap. de vipera. De quibus fit mentio Gen.xxvi. ¶ De puteis quos abraam et ſerui eius/Iſaac et ſerui eius foderunt/quos ei philiſtei ꝑ viribꝰ obſtruebāt: (Textus ca.XXVI.d) Pōt dici q̄ abraā eſt deꝰ pater: ſerui eius fuerunt prophete: Iſaac dei filius: ſerui eius fuerūt apl'i et euāgeliſte. ¶ Igiꝉ dico q̄ iſti puteos ſcripturaꝝ fecerūt: q: ſcȝ illi vetꝰ teſtamētū/iſti ṽo nouū cōpoſuerūt. (Moralitas) Sed ꝓ certo paleſtini .i. iudei iſtos puteos noſtros nituꝉ terra obſtruere: dum intellectum ſcripturarum per terrenum ſenſum et peruerſum exponendo conantur occupare.

¶ Capl'm viceſimūſeptimū, Textus:

Senuit autē Iſaac/et caligauerunt

E oculi eius. Moralitatū Ca. XIX

ISaac ſenex ⁊ cecutiēs/dum duos filios
haberet:ſcȝ Eſau pmogenitū/⁊ Jacob
vltimo genitū:⁊ pmogenito ſuo bñdice
re decreuiſſet:vocauit eū/pcipiēs ꝙ arcū ⁊ pha
retrā ſuā ſumeret/⁊ ꝙ in venationē iret/⁊ cibos
ſibi gratos pararet:de qbus comedēs/bñdicti-
onis gr̄am ſibi daret. Igiꝰ dū Eſau piloſus ad
venationē foris pperās/iuſſa pris exeqꝰ:Jacob
frater eiꝰ iunior domi remanēs/bñdictionē ſuā
ſurripit ⁊ furaꝰ:de ꝯſilio eīn matris rebecce du-
os hedos pparat:veſtibꝰ optimis eſau ſe ornat
⁊ manꝰ ſuas vt videaꝰ piloſus/hedoꝝ pelliculis
circūligat/⁊ ſic cibos noīe Eſau patri pſentat:
q̄ tangēs manꝰ eiꝰ piloſas eſſe ſentiēs/filiū pmo
genitū ipm putat dicens:ꝙ licȝ haberet vocem
iacob/ꝙ tn̄ manus erāt Eſau:⁊ cū cibū comediſ
ſet paratū:bñdictionē ſibi ⁊ ſuo ſemini ſtatim do
nat:pmogenitus vo q̄ iuſſu patris venabaꝰ in
agro:poſtea veniēs nil reportat. Sic ergo factū
eſt/ꝙ virtute bñdictiōis iunior pmogenito eſt p
latus/⁊ minori fratri pmogenitus eſt ſubditus:
ꝙꝗ pater cecutiens/dū minorē filiū pmogenitū
credidit:vnū ꝓ alio bñdixit:⁊ ſic iacob bñdicti-
onē eſau a patre habuit:virtute cuius in terra ꝓ-
miſſionis/ q̄ de iure debebaꝰ pmogenito/moꝝ
ſucceſſit:⁊ ſic iacob.i.ſupplantator dictus eſt:qꝛ
ſupplantauit fratrē taliter. Juſte(inqꝛ)vocatus

Moralitas eſt nomē eiꝰ iacob. ¶ Per iſtū iſaac cecutientem
poſſum intelligere platū carnalē ⁊ ignorātem/⁊
F paꝝ ꝑ rōnem videntē:ꝑ vxorē eīn rebeccā q̄ in-
terptaꝰ/multū accepit:intelligiꝰ carnis affectio
ſeu ambitio/q̄ ſcȝ hodie accipit vniuerſum. Vn̄

Abac.i.d Abacuk:Totū in hamo ſubleuauit. Per duos
vo filios intelligiꝰ ſubditoꝝ ſuoꝝ duplex ꝯditio
qꝛ ſcilȝ qdam ſunt pmogeniti.i.boni/q̄ ſunt filij
eccl̄ie ſenes ⁊ maturi/exterius venatōi dediti.i.
in negocijs eccleſie occupati. Quidam vo ſunt
iuuenes ⁊ inſcij:ſicut ſunt cognati ⁊ nepotuli in
tus in domo eccleſie quieſcentes:⁊ circa pa-
trem ⁊ platum in aliqbus officijs cōmorantes.
Igiꝰ dico ꝙ ſiqꝫ accidit ꝙ iſaac.i.malus platꝰ
ꝑ carnis affectionē/vel ꝑ ignorantiā cecus factꝰ
vult aliquā bñdictionē.i.pmotionē impēdere:⁊
pmogenitū filiū.i.aliquē antiquū q̄ ſatis ſerui-
uit eccl̄ie:intēdit pma facie pmouere:ita ꝙ ſibi p
cipit ꝙ venandi ⁊ negocioꝝ adminiſtrandi va-
cet/vt bñdictionē.i. pmotionē reportet:dicēs il

2.Timo.2.a lud apl̄i:Labora ſicut bonꝰ miles chriſti. Quia
Sap.3.c ſicut diciꝰ in libro ſapie:Bonoꝝ laboꝝ glorio-
ſus eſt fructus. Veruntamē ſepe fit/ꝙ dū tales p
mogeniti exteriꝰ iuſſa patris ⁊ vtilitatē eccl̄ie fa
ciunt:tūc inſtigāte matre ſua.i.carnali affectiōe
⁊ ambitiōe:iuuenes domi remanētes pmogeni-
tos eſſe dicūt:in q̄tū ſcȝ ſibi debere dari pmoti
ones aſſerūt:qꝛ cibos.i. munera ſimoniaca:pa-
tri.i.plato offerūt:⁊ manus.i.opa obſequiaq̄ ⁊
ſeruitia q̄ fecerūt/oſtendūt/vna cū pelle carnalis
affectiōis/vel ꝯſanguinee ꝯiunctiōis quā ptēn-
dunt. Sic ergo fit ꝙ taliter decipiunt patrē.i.p-
latum:q̄ ſe faciūt pmogenitos.i.magis dū me-

ritos credere:⁊ ſic ſolēt bñdictionē.i.pmotionē G
que debebaꝰ pmogenitis ⁊ antiqoribus reporta
re. Sicꝗ iuniores antiqoribus pferūꝰ. Primo
geniti vo boni ⁊ laborioſi/q̄ poſt venatiōis ⁊ la
boꝝ ſtudia ꝓ remuneratiōe reuertunꝰ ad patrē
in ſubiectiōe remanent:⁊ ſupplantatores ⁊ im-
pij ꝓmouenꝰ:⁊ terrā pmiſſionis.i.bona ⁊ pin-
guia bñficia ꝯſequunꝰ. Vn̄ Eccl̄s:Vidi ſeruos Eccl̄s.10.b
in equis/⁊ pncipes ambulantes ſicut ſeruos ſu
ꝑ terrā. Mater eīn eoꝝ.i.ambitio q̄ optime pa-
rare cibos nouit:qbus plati libēter veſcunꝰ:du
os hedos.i.munera duplicata ⁊ magna accipi
mādat:veſteſꝗ optimas.i.exteriorē pompā re-
cipi ꝯſulit:⁊ tādem manꝰ pilis.i.diuitijs ⁊ mune
ribus circūuolui pcipit. Quibus tactis manua-
liter.i.apphenſis:iſte pater.i.platus:ipm eſſe p
mogenitū aſſerit atqꝫ dicit:Nunqd tu es filius
meus pmogenitus eſau? Tu es filiꝰ meꝰ dilectꝰ Mat.3.c
in quo mihi bn̄ cōplacui. Tactui eīn magis cre-
didit q̄ auditui:qꝛ iſti plus volūt munera tāge-
re/q̄ pmiſſiones audire. Fili(mqꝛ)accede ad
me/vt tangā te. Acceſſit ⁊c. Statimꝗ vt ſenſit
veſtimentoꝝ eius fragrantiā/bñdicens illi ait:
Ecce odor filij mei ſicut odor agri pleni cui bñ-
dixit dñs:Seruiant tibi tribus:eſto dñs fratrū
tuoꝝ. Vide ibi. ¶ Vel dic ꝙ iſaac.i.malus pla Aliter
tus qn̄ vult dare bñdictionē.i.bñficiū vel pben
dā/vocat pmogenitū pdilectū ⁊ ab eo pelectum
⁊ ſibi dicat/ꝙ ad venationē vadat/⁊ ſibi cibos of
ferat.i.ꝙ munera ſibi ꝓcuret:⁊ q̄rat vbi bñficiū
quod vacat/det ſibi ꝑ bñdictionē ꝓ munere. Ve H
runtamē ſepe fit ꝙ dum ꝓcurat venationē ſuā.i.
munera q̄ debet ſibi offerre/ab alio anticipeꝰ:q̄
oblatis hedis.i.muneribus ꝓ pmogenito acce-
ptaꝰ/⁊ alius ſpe fraudaꝰ. Sicꝗ fit ꝙ ille q̄ priꝰ
cibos offert/et qui prius munera ſimoniaca pa
tri profert/bñdictionē ⁊ ꝓmotionē ab eo priꝰ
refert:vt q̄ prior apportat/prior habeat:⁊ q̄ pri-
or offerat/reliquias prior tāgat. Solent ergo iſti
mali et peſſimi ſupiores alijs ſupuenītibus ſe
excuſare. Venit(inqꝛ)germanus tuꝰ fraudulen
ter/⁊ abſtulit bñdictionē tuā. Benedixi ei ⁊ erit
bñdictus. ¶ Vel dic ꝙ iſte pater eſt iudex:qꝛ re- Aliter
uera illū nō vere cognoſcat:quē mediāte pilo.i.
mediantibus muneribꝰ vel affectiōe examinat
atqꝫ tāgit:⁊ ideo fit ꝙ talis bñdictionē alterius
reportat/dū ꝓ ipſa iudex iniuſte iudicat:⁊ alterꝰ
iuſticiā ſibi donat. Cōtra quod Eſa. Ve q̄ iuſtifi Eſa.5.f
catis impiū ꝓ muneribus/⁊ iuſticiā iuſti aufer-
tis ab eo. ¶ Vel dic ꝙ iſaac eſt deꝰ/q̄ ſcilȝ duos Aliter
filios habuit.i.duos populos/ſcȝ iudaicū ppl̄m
primogenitū. Ozee:Primogenitꝰ meus iſrael: Oſee.11.a
⁊ gentilē etiā iuniorē. Sȝ dū eſau.i.ppl̄s iudaicꝰ
exterius circa ſenſum līalem ſcripture remanet
iunior gētilis domi remanēs.i.interius ſenſum
ſcripture penetrās:patris bñdictionē/ſcȝ fidem
chriſtianā habet:⁊ celi bñdictionē pcipiet. Iſte
eīn dū patri ſuo deo ad inſtinctū matris ſue gra
tie cibū virtutū cū pellibꝰ bonoꝝ exēploꝝ pſen-
tat:benedictionē fidei ⁊ glorie que fratri ſuo pri
mogenito.i.populo iudaico debebatur/repor-

B tat. Unde dicitur. Multi veniẽt ab oriente ⁊ oc-
Mat.8.b cidente/⁊ recumbent cum abraã/iſaac ⁊ iacob: fi
lij aũt regni eijcient foras. Eſau aũt pſequit̃ Ja
Aliter cob benedictũ: ⁊ iudaicus pplś odit ⁊ pſequit̃
chriſtianũ. ¶ Uel iſtud poteſt allegari de occul
ta dei puidentia: q̃ pter ⁊ ↄtra voluntatẽ ⁊ ſpem
hominũ ſuũ introducit effectũ. Decreuerat enĩ
deus ſe Jacob benedictionẽ daturũ: quapropter
ipſe fecit ꝙ ↄtra ꝓpriã intentionẽ ipſm Jſaac be
nediceret: ⁊ ꝙ frater ſuus tunc temporis foris
eſſet: q2 ſcʒ ſepe fit ꝙ deus hoiem ꝓpter intenti
Aliter onẽ tanꝗ inſtrumento ſuo vtitur/vt finis quem
intendit/efficaciter ↄſeq̃tur. ¶ Uel allega ↄtra
hypocritas: qui ſimiles ſunt Jacob: q2 ſcʒ ma-
nus.i.opera ſua cooperiũt pellibus.i. fictis pal-
liationibus: quapropter ſepe fit ꝙ bñdictionẽ.i.
Aliter pmotionẽ reportant. ¶ Uel dic ꝙ de hypocri
ta põt dici/ꝙ vox inq̃t vox iacob ẽ/ſʒ man9 man9
ſunt eſau: q2 ſcʒ vocẽ hñt bonã ⁊ ỽba honeſta/ſi
cut iacob q̃ fuit bon9: manus autẽ impias hñt
⁊ opera mala/ſicut eſau q̃ fuit malus.

¶ Capitulũ viceſimũoctauũ Textus Uocauit itaq; Jſaac Jacob. Moralitatũ Ca. XX

S Jcut dicit̃ Geñ. xxviij. Jacob fugiens
iram Eſau fratris ſui/receſſit in Meſo-
potamiã ad Laban auunculũ ſuum/vt
ſic a fratris impetu ſaluaret̃. Dũ igit̃ eſſet in via
ſuppoſito lapide capiti ſuo/obdormiuit: ⁊ i ſom
B nis ſcalã celũ tangentẽ aſpexit/⁊ angelos ꝑ ſca-
lam aſcendẽtes ⁊ deſcẽdentes/dñmq; innixum
ſcale vidit. Tandem vero venit ad puteum: cu-
ius os grandi lapide claudebat̃/vbi oues ⁊ ca-
meli adaquabant̃: poſt hoc Lyam ⁊ Rachelem
vxores accepit: ⁊ ipſi Labã multas diuitias ac
Moralitas quiſiuit. ¶ Reuera ſic debet facere iacob ſup-
plantator.i. q̃libet qui vult diabolũ ſupplanta-
re. Si enim videt ꝙ Eſau frater ſuus.i. diabol9
vel etiã corpus ꝓprium ipſm pſequat̃ in patria
patris/ſcʒ in mũdo: ⁊ eũ ꝑ diuerſa vitia conetur
occidere: debet ſtatim patriam ⁊ mũdũ ꝑ contẽ
ptũ exire: ⁊ ad Laban.i. ad deum ꝑ orationẽ/⁊ ad
matris ſue.i. diuine gratie mandatũ debet in ter
ram alienã/ſcʒ ad religionẽ vel eccleſiam/vel ad
moꝝ pfectionẽ trãſire. Supra. xij. Egredere de
terra tua ⁊ de cognatione tua/⁊ veni in terram
quã monſtrauero tibi. Dum ergo talis viam p-
fectionis aggredit̃: neceſſe eſt ꝙ a mũdi tumulti
bus q̃ſcere volẽs/capiti ſuo ſupponat lapidem
.i. chriſtũ: q̃ eſt petra firma/ſcʒ ipſi ꝑ ſpem ⁊ de-
ſyderiũ innitat̃: quod ſi fecerit: in pace ꝑ mentis
tranq̃llitatẽ quieſcet: ſcalam plenã deo ⁊ ange-
lis ꝑ quã in celũ aſcendit̃.i. viã virtutũ q̃ chriſt9
eſt: vbi ⁊ viri angelici aſcẽdũt i celũ/cognoſcet:
tãdẽ puteum ſacre ſcripture: qui grandi lapide/
id eſt grandi difficultate clauſus eſt: ⁊ qui pro-
adaquãdis ⁊ potãdis camelis ⁊ ouib9.i. magnis
⁊ ꝑuis ordinat9 eſt reperiet: ⁊ tandẽ duas filias
Laban/ſcʒ Rachelẽ ⁊ Lyam.i. duas vitas filij
dei/ↄtemplatiuã ⁊ actiuam in vxores accipiet: ⁊
ipſius Laban diuitias.i. virtutes ⁊ merita vel

gloriam eternam a deo ꝑcipiet ⁊ acquiret: ⁊ ſic C
poterit dicere illud Geñ. Creſcere me fecit dñs Geñ.41.g
in terra paupertatis mee. Sed ſicut videmus ꝙ ia
cob q̃uis eſſet valde ditatus. Eſau tñ fratrẽ ſu-
um ſibi occurrẽtem timebat: nec ipſum habere
voluit ſociũ vel vicinũ. Sic dato ꝙ homo ỽtu-
tibus ſit ditatus/ſemꝑ debet fratrẽ ſuũ ſcʒ corp9
vel diabolũ timere/⁊ occurſum eius ſcʒ tentatio
nũ ſuaꝝ impetũ formidare: ꝓpter quod debet
dñm exorare/dicẽs illud Geñ. Libera me dñe Geñ.32.c
de9 de manib9 fratris mei: q2 valde ipſm timeo.
¶ Uel dic ꝙ Jacob eſt chriſtus: q̃ ſcʒ ad inſtin Aliter
ctũ ⁊ ad p̃ces matris ſue.ſ. ſynagoge/ patriã ſu-
am ſcʒ paradiſum dimiſit: ⁊ ad Laban.i. ad mũ
dũ ꝑ incarnationem venit: vbi ſcalam q̃ celos tan
git.i. crucẽ inuenit: ⁊ ibi ſuppoſito lapide ſepul
chri dormiuit. Factũq; eſt ꝙ duas filias mũdi
.ſ. aiam ⁊ carnẽ ſibi copulauit vxores: ⁊ duas tur
mas ouiũ.i. gentes duplicis ppli acq̃ſiuit/iude-
os.ſ. ⁊ gẽtiles ⁊c. Jſte eſt enĩ q̃ dicit: Jn baculo Geñ.32.c
meo trãſiui iordanẽ iſtũ/⁊ nũc cũ duab9 turmis
regredior. Quia ſcʒ chriſt9 iordanẽ mortis trãſi-
uit: ⁊ tandẽ cũ duab9 turmis.i. cũ fidelib9 vtri-
uſq; ppli ad patrẽ in aſcẽſione rediuit/dicẽs il-
lud Luc. Surgã ⁊ ibo ad patrẽ meũ. ¶ Uel dic Luce.15.d
ꝙ ſcala quã vidit Jacob/eſt btã ỽgo: q̃ ſtans in Aliter
terra corꝑalr/celos tãgebat cordialr: ꝑ quã ⁊ q̃
mediãte angeli ad nos deſcẽdere noſcunt̃: ⁊ cui
dñs ꝑ btãm incarnationẽ innixus fuiſſe cõpro-
bat̃. ¶ Uel dic ꝙ ſcala iſta eſt crux/cui ſcilʒ dñs Aliter
pſonalr fuit innixus: ⁊ q̃ angelos.i. viros ange D
licos in ipſa ꝑ deuotionẽ deambulãtes ↄtinet: ⁊
ſtans in terra celos ỽtualiter tangit ⁊ obtinet.
¶ Angelus volẽs dare ↄſtãtiã Jacob/ne eſau C.XXXII.f
formidaret ꝑ noctẽ/cũ eo luctat9 eſt. Sed cum
ipſm ſuperare nõ poſſet/ſicut facietenus p̃hende
bat: tetigit angelus femur eius/⁊ ſtatim emar-
cuit.ſ. neruus ſuus: ita ꝙ extunc Jacob fact9 fu-
it claudus: ⁊ q2 angelũ viderat/de Jacob iſrael
fuit dictus: ⁊ ne timeret eſau/ꝑ angelũ eſt moni
tus. Dictũ eſt enĩ ſibi: Nõ vocaberis vltra iacob
ſʒ iſrael erit nomẽ tuũ: ſi inq̃t ↄtra deũ fortis fu-
iſti/quãtomagis ↄtra hoĩes fortis eris? ¶ Jſ- Moralitas
rael q̃ interp̃tat̃ vidẽs deũ/ſignificat illũ q̃ habʒ
ↄtemplationẽ vel btificã viſionẽ. Jacob ỽo illũ
q̃ adhuc habet p̃ſtẽ luctã ⁊ hui9 vite tribulatio
nes. Jgit̃ dico ꝙ quãdo Jacob.i. hõ mortalis ⁊
penitẽs/q̃ ſcʒ eſt ſollicit9 de euadẽdo piculo ⁊ tẽ-
tatione Eſau.i. diaboli fratris ſui/ab eodẽ p̃re
geniti ⁊ creati: plerũq; accidit ꝙ angelus.i. de9
luctatur cũ eo.ſ. aliquas tribulatiões immittit:
⁊ ſic dũ neruũ ſui femoris.i. carnis ei9 potẽtiam
marceſacit/ipſmq; debilitat ⁊ reſtringit: ⁊ ita q̃-
tum ad corꝑis ỽtutẽ ipſm claudicare cõpellit: for
titudinẽ ad reſiſtendũ eſau diabolo ſibi tradit:
eumq; finaliter de iacob i iſrael mutat/q̃ſi poſt
luctã hui9 vite/celi viſionẽ ſibi donat: vel inq̃tũ
ꝑ ↄtemplationẽ ipſm ad deũ vidẽdũ eleuat ⁊ mu
tat. Tunc enĩ hõ de iacob iſrael.i. de viatore cõ
p̃henſor/vel de actiuo ↄtẽplator efficit̃: q̃ſi ner-
uus femoris.i. fortitudo carnis ⁊ voluptatis ip

E ſius macerat̄. Aplƨ: Cū enī infirmor: tūc fortis
2. Cor. 12. d ſum. ¶ Uel dic q̄ angelus eſt anim⁹: iacob cor
Aliter pus: que inuicē pugnant. Quia ſicut dicit aplƨ:
Gal. 5. c hec ſibi inuicē ꝯtrariant̄. Uerūtamē angelus. i.
ſpūſſctūs carnē ſuperat: qñ femur eius. i. carnis
voluptatē debilitat: tunc etiā Jacob iſte iſrael
dicit̄: ⁊ ad videndū deū ꝑ fidem ⁊ ꝯtemplatio-
nē inſtruit̄: qñ neru⁹ femoris. i. voluptas carnis
Rom. 8. c ipſius macerat̄. Aplƨ: Si ſpū facta carnis mor
tificaueritis/ viuetis.

¶ Capitulū viceſimūnonū Textus: Profect⁹ ergo iacob venit in terram orientalē. Moralitatū Capi. XXI

Cum Laban pmiſiſſet Jacob filiam ſu
am pro ſeruitio ſeptem annorum quod
fecerat: ſic factū eſt q̄ cū die nuptiaꝝ cū
Rachelē ſibi deberet reddere/ q̄ erat pulcherri
ma: ſuppoſuit ſibi Lyam/ q̄ erat turpis ⁊ lippa:
in alijs etiā mercedibus ſcȝ in omibus ſibi pro-
miſſis fuit ſibi merces mutata: ita q̄ Laban nū-
q̄ libēter volebat reddere q̄ ꝑ ipſm fuerāt repro-
Gen. 31. f miſſa. Immutaſti enī inq̄t mercedem meā decē
Moralitas vicib⁹. ¶ Laban q̄ interp̄tat̄ candidatio/ ſigni
ficat mūdū: q̄ more rei candide viſum diſcretio-
nis obtūdit: vel etiā eſt diabolus/ q̄ ꝑ delectamē
ta dulcē ⁊ candidū ſe oſtēdit. Igit̄ iſti ſunt q̄daȝ
dñi/ qui nunq̄ quod pmiſerunt ꝯſueuerūt redde
re: immo ſeruitoꝝ vel laboratoꝝ ſuoꝝ ſolēt ſtipē
dia cōmutare: q̄r ſcilȝ p Rachele reddūt Lyam:
G p p̄mio reddūt penā/ p albis omib⁹ reddunt ni-
gras/ p v̄tutib⁹ reddūt culpas. Et reuera quo-
tidie ꝑcipit̄ q̄ ille q̄ mūdo ſeruit/ nūq̄ attigit ad
bonū quod ab eo ſperabat̄. Nulla enī ē in reb⁹
fortune ꝯſtantia: immo cōmuniter fit/ q̄ vbi am-
dēdo bona pmiſerit/ reddit mala. Ideo tales
Eſa. 59. b mūdi dilectores pñt dicere illud Eſa. Expectaui
Hier. 11. d mus lucē/ ⁊ ecce tenebre ⁊c. Et alibi: Nunquid
Aliter reddet̄ p bono malū? ¶ Uel ſi vis iſtud allega
ꝯtra modernos dños/ q̄ ſeruitorib⁹ raro reddūt
pmiſſa: q̄r ſcȝ cū homo ſeruierit p Rachele. i.
p bono b̄nficio: finalr̄ recipit Lyam. i. aliquod
b̄nficiū paꝝ valēs: ⁊ q̄nq̄ quod eſt deteri⁹/ ⁊ q̄n-
q̄ nihil habet: ita q̄ iam p̄prie pōt dicere illud
Eſa. 49. a Eſa. Inuacuū laboraui/ ſine cauſa ⁊ vane ꝯſum
Eodē ca. pſi fortitudinē meā. ¶ Cū Jacob p̄mo ſeruiſſet
Textus. e. p Lya/ ⁊ tandē p Rachele/ dicit̄ ibi q̄ amorē ſe-
Moralitas quētis priori p̄tulit. ¶ Sic v̄o hodie cōe eſt cui-
q̄ q̄ ſi habeat aliquam vxorem/ id eſt aliquem
amicū vel familiarē: ⁊ ſibi ſupueniat ali⁹ magis
nouus/ p̄mū quodammō reſpectu alteri⁹ ꝯtem
Heb. 10. b net: ⁊ vltimū p̄diliget atq̄ volet. Aplƨ: Aufert p̄
Eccl. 9. c mū vt ſeq̄ns ſtatuat. Cōtra quos dicit̄: Ne de
relinquas amicū antiquū: nou⁹ enī nō erit ſimis
Aliter illi. ¶ Uel dic q̄ lya lippa ſed fecunda/ eſt vita
actiua/ q̄ eſt fructuoſa. Rachel pulchra eſt vita
ꝯtemplatiua/ q̄ eſt p̄cioſa. Igitur dico q̄ qñ Ja-
cob. i. mortalis hō q̄ eſt in hoc mūdo/ luctat̄ de
lye ꝯnubio: tranſit ad Rachelis amplexus. i. de
vita actiua trāſit ad vitā ꝯtemplatiuam: ⁊ de ſe-
culi negocijs ad celeſtia ꝯtemplanda transfert.
Conſtat q̄ primam vxorem. i. vitam actiuā, ⁊ ſe-
cularem paꝝ reputat: qñ ad Rachelē. i. ad vite
ꝯtemplatiue brachia ſe tranſportat: parūq̄ re-
putat terrena/ qñ guſtat q̄ ſunt celeſtia: vilipen-
ditq̄ vite ſecularis bona/ qñ ꝑ ꝯtemplationem
celeſtia guſtat dona. Unde dicit̄: Nouis ſupueniē Leui. 26. b
tibus vetera p̄ijcietis ⁊c.

¶ Capitulū triceſimū Text⁹: Cernēs aūt Rachel q̄ infecūda eſſet. Moralitatū Capi. XXII

Cum Laban ꝯceſſiſſet ſocero ſuo p pre
mio ſui ſeruitij oues: q̄ in grege ſuo qñ
q̄ naſcebant̄ nigre/ q̄nq̄ naſcebant̄ al-
be/ q̄nq̄ naſcebāt̄ varie: ſicut dicit̄ Gen. xxx. Ja
cob magna cautela vſus eſt: q̄ ſcȝ cū oues tpe ꝑ-
gnatiōis ad canales aquaꝝ adaquare venirēt: ſi
volebat q̄ fetus albos ꝯciperēt/ virgas ex toto
decorticabat/ ipſaſq̄ in canalib⁹ ante oculos cō
ſpiciētiū ponebat: ⁊ ſic omis ad aſpectū albe vir
ge fetū albū ꝯcipiebat. Ecōtra quādo volebat
fetus nigros pducere/ tūc ſolebat v̄gas cū pelle
in canalib⁹ ponere. Si v̄o varias habere cupie
bat/ v̄gas partim decorticabat/ ⁊ partim cū cor
tice dimittebat. Imaginatio enī aīalis ad aſpe-
ctum virge mouebat̄: ⁊ ſic qualis erat virga/ ta-
lis part⁹ ꝯcipiebat̄. ¶ Dic q̄ Jacob ſignificat Moralitas
deū: v̄ga qua mediāte de⁹ paſtor regit mūdū/ ſi-
gnificat p̄latū: oues v̄o ſignificāt eccl̄iaȝ vel col
legiū: filij v̄o ouiū deſignāt ſubiectū populum.
Ideo dico q̄ a q̄litate v̄gaꝝ. i. p̄latoꝝ ſeq̄t̄ qua-
litas agnoꝝ ſubiectoꝝ. Oues enī. i. eccl̄ie tales
part⁹. i. tales ſubditos ꝯcipiūt/ quales v̄gas. i. q̄
les p̄latos ꝯſpiciūt: q̄r reuera agni. i. ſubditi ta-
les efficiunt̄ quales v̄ge. i. quales p̄lati vel ſupi-
ores vel eccl̄iaſtici eoꝝ aſpectibus offeruntur.
Cum virgis enī nigris ſunt nigri: cum albis al-
bi/ ⁊ cum varijs varij/ cum bonis boni/ cū malis
mali/ cū mediocribus medij. Pſ. Cum ſancto Pſ. 17. d
ſctūs eris. ¶ Uel dic q̄ oues ſunt ſimplices: q̄ Aliter
reuera dū ad canales. i. ad p̄dicatores ſacre ſcri-
pture veniūt: vtputa qñ ad audiēdos ſermones
accedunt: ſolēt tales fetus. i. talia pp̄oſita ⁊ opa
ꝯcipere/ quales v̄gas. i. quales exemplares regu
las ibi ſolent videre: ſm̄ enī virgam. i. ſm̄ exem-
plum quod in canali. i. in p̄dicatore cernit̄: fetus
operis vel pp̄oſiti in auditorib⁹ generat̄. ¶ Uel Aliter
dic q̄ ſi virga. i. p̄dicator vel prelatus ſit cortice
bonoꝝ temporalium/ ⁊ omnis male cōuerſatio-
nis nudatus: ⁊ omni affectu terrenorum priua-
tus: ſolent oues. i. auditores ſimplices qui talez
aſpiciunt/ concipere albos fet⁹. i. facere bonos
actus. E contra vero quando p̄lati male cōuer-
ſatiōis cortice ſunt veſtiti: tunc fetus ⁊ act⁹ oui
um. i. ſimpliciū ſubditoꝝ/ vitioꝝ nigredine ſunt
fedati. Unde dicitur: Facies eoꝝ ſicut nigredo Naū. 2. c
olle. ¶ Uel dic q̄ virge ſignificant opa ⁊ rigo- Aliter
rem diuine gratie ⁊ iuſticie/ q̄bus verberat fili-
os peſtilētes. Pſ. Uirgā virtutis tue emittet do Pſ. 109. a
minus ex ſion. Iſte enī virge qñq̄ ſunt nude ⁊
decorticate/ inq̄tum manifeſta eſt dei iuſticia:
quandoq̄ cortices ſunt operte/ inq̄tum dei iu-

A dicia ſunt occulta. Dico igiť φ ſolo aſpectu ta-
liũ virgaꝝ/ id eſt ex ſola cõſyderatiõe iudicioꝝ
dei ꝛ ſue iuſticie operũ: oues. i. boni ſimplices:
debẽt bonũ ꝓpoſitũ cõcipe/ꝛ bona opa ꝑturire
ſolus eñ aſpect⁹ iuſticie ꝛ virge rigoꝛis ſui/ꝛ tri
bulationũ q̃s imittit: facit boleꝫ cõcipe ſpm ſa-
lutis: ꝛ finaliter parere opa gratie ꝛ veritatis ſi-
ue ꝟtutis: quod etiã de bonis ſubditis apparet:
q꞉ ſcꝫ nõ debẽt expectare φ a prelato virga ꝑcu-
tiant: imo ſolo aſpectu bene opari teneant. Eſa.
Eſa.26.c. Domine a timoꝛe tuo cõcepimus.

¶ Capitulũ triceſimũquartũ Text⁹: Egreſſa eſt autẽ dina filia Lye. Moralitatum Capitulum XXIII

Dina filia iacob volẽs videre mulieres
regionis chananeoꝝ/exiuit ad vidẽdũ
Quã cũ vidiſſet ſichẽ fili⁹ emoꝛ princi
pis terre/adamauit eã: rapuitq̃ ꝛ doꝛmiuit cuꝫ
Moralitas illa/vi opprimẽs virginẽ. ¶ Reuera dina filia ia
cob ſignificat aiaꝫ filiã dei patris: regio iſta eſt
mũdus: vbi ſcꝫ chananei gẽtiles/ id eſt pctõꝛes
moꝛant. Sichẽ aũt eſt diabol⁹: ꝛ emoꝛ ẽ lucifer
pater ei⁹/q in hoc ſeculo principat. Vñ dicit:
Jo.14.d Venit eñ princeps mũdi hui⁹ ꝛc. Igiť dico/φ
qñ filia iacob/id eſt aĩa chriſtiana/vel etiã aliq̃
ꝑſona religioſa cupit videre mlieres chananeo
rũ/id ẽ delectatiões/ludibria et mollicies pctõ
rũ: et ſic de domo religiõis/id ẽ de ſecreto ꝯſciẽ
tie ad mũdi regionẽ ꝑ aliquã malã cõplacẽtiaꝫ
trãſit: et i aliq̃b⁹ mũdi negocijs/nõ credẽs male
B. facere/ſed bñ: eſtimans ſuã ſeruare virginitatẽ:
id eſt ſue cõſcie integritatẽ/ſe igerit ꝛ imittit: ſta
tim adeſt ſichẽ/id eſt diabol⁹: q ꝑ malos cõſen-
ſus eã rapit: et ꝑ mala opa violat ꝛ coꝛrũpit: et
virginitatẽ ſpũalis pudicitie ſibi tollit: eãq̃ ſe-
cũ ad domũ patris ſui/ſcꝫ ad iferñ ꝑtrahit at
φ ducit. Vtile ergo ẽ φ aĩa domũ cõſcie nõ exe
at: φq̃ exterius ad mũdi negocia nõ trãſeat: ne
forte diabolus ipſã rapiat et coꝛrũpat. Vñ Lu.
Lu.9.a In quãcũq̃ domũ intraueritis/ibi manete: ꝛ in
Aliter de nõ exeatis. ¶ Vel dic ad litterã cõtra iuuen
culas/q̃ domũ patris exeũt ꝑ vidẽdis mũdi lu-
dibrijs: ad mũdi feſta ꝛ cõuiuia vadũt: vbi ſcꝫ a
iuuenib⁹ luxurioſis facile decipiunť: et mẽte vel
coꝛpe coꝛrũpunť. Idẽ ꝟo ẽ de monialib⁹: q̃ pl⁹
volũt ꝑ mũdũ penes amicos circũire/ q̃͂ in clau
ſtro manere. Vñ ſepe fit φ coꝛrũpunť/ꝛ caſtita-
1.Timo.5.b. tis pudoꝛe priuanť. Apľs: Diſcunt circũire do-
mos: ꝛ cũ luxuriate fuerint/querũt nubere.

¶ Capitulũ triceſimũſeptimũ Text⁹ Joſeph cum ſedecim eſſet annoꝛũ. Moralitatum Capitulum XXIIII

Cum Joſeph filius Jacob iunioꝛ a pa-
tre plus alijs fratrib⁹ diligereť: ꝑpter
quod tunicã talarẽ ei fecerat: ipſũq̃ ſe-
cũ domi/cũ fratres irent ad paſcua/detinebat.
Et factũ eſt φ ſomniauit/φ ſol et luna et ſtelle
vndecim ipſum venerabãtur/ꝛ φ manipuli fra
trũ ſuoꝛũ ſuũꝫ manipulũ adoꝛabãt: ꝑpter quod
ipſi fratres ſibi q̃͂pluri mũ inuidebant: quapro-
pter cũ pater ipſũ in paſcuis ad fratres viſitan
dos miſiſſet: ipſumq̃ de Sichem in dothaim C
tranſiuiſſe cõperiſſet: ſtatim quãdo eũ viderũt/
in moꝛtẽ ipſius cõſpirare ceperũt. Ipſum ergo
talari tunica exuerũt/et in ciſterna veteri eũ in-
cluſerũt: et tunicã eius in hedi ſanguine ſtatim
tingunt: et eã ad patrẽ mittentes/ puerũ a feris
occiſum fingunt. Ipſuꝫ vero puerũ iſmaelitis
mercatoꝛibus vendũt: qui tandẽ ad egyptũ eũ
deferũt: ibi deo operãte dñs egypti efficit: ita φ
pater et fratres ꝑpter famẽ ſuã releuandaꝫ/ad
eũ finaliter deſcendũt/et vadũt: et iuxta ſomnij
viſionẽ ſibi obediũt et ſeruiũt. ¶ Iſta allegoꝛi Allegoria
ce exponũtur cõmuniter de chriſto. Iſte eſt Jo-
ſeph filius iacob/id eſt dei patris/ab ipõ ſuper
oĩa predilect⁹. Vnde dicit: Hic eſt filius me⁹ di- Mat.3.c.
lectus. Et tunica talari/id eſt humanitate veſti-
tus: ab eterno ſomniãs et ꝓuidẽs φ a ſtellis et
fratribus/id eſt ab angelis ꝛ hominib⁹ erat me-
rito adoꝛãd⁹. Fratres igiť iſti⁹ quos pater ad
paſcẽdos greges miſerat/erant phariſei: quos
ſcꝫ de⁹ ad ſimplices inſtruẽdos in ſcripture pa-
ſcuis oꝛdiauerat. Iſti tñ de ſichẽ/quod iterꝑtať
cauſa: in dothaim/quod interꝑtať defectio: trãſi
uerãt: inq̃tũ de bona cauſa in defectũ/de lege i
peccatũ/de bono intellectu in malũ/impꝛobe ſe
mutarunt. Miſſus ergo ioſeph/id eſt chriſtus/
in paſcua mũdi hui⁹: ꝓ ſuis fratrib⁹ viſitãdis/
et ꝑ hominib⁹ redimẽdis/ipſos in dotaim rep-
perit: inq̃tũ ſcꝫ in defectione pluriũ vitioꝝ eos
immerſos inuenit. Vnde: Inuenit eos in terra Deute.32.b.
deſerta: i loco hoꝛroꝛis ꝛ vaſte ſolitudinis. Iſti D
inuidentes ſibi/tunica humanitatis ipſum exu
unt occidẽdo: et eã ſanguine cruẽtãt ipſum fla
gellãdo: in ciſterna cuꝫ poſuit coꝛpus ſepeliẽn-
do: hiſmaelite tamẽ/id eſt apoſtoli/eum emunt
ipſũ ꝑ fidẽ recipiẽdo: qui in egyptũ/id eſt in gẽ-
tilitatis populũ eũ deferũt predicãdo: vbi tan-
dẽ dñs efficiť/fidẽ ſuã ꝛ eccleſiaꝫ dilatando: ita
φ fratres ſui ſcꝫ iudei/qui primo eũ vendiderãt/
finaliter ad ipſum venient/ſe ſcꝫ ad eũ conuertẽ
do: et hoc quãdo fame/id eſt paupꝑtate ꝛ inopia
laboꝛauerũt per mundũ vagãdo. Pſal. Famẽ Pſal.58.b.
patiẽtur vt canes: ꝛ circũibũt ciuitatẽ. Ipſi cõ-
uertẽtur ad mãducandũ. ¶ Vel allegari poſ- Aliter
ſunt exemplariter: quomõ ꝓuidentia dei habet
diuerſos modos occultos ſua opera faciendi: ꝛ
quõ nõ eſt poſſibile φ poſſint ꝑ hoĩem imutari:
q̃nimo ſepe fit ꝑ eaſdẽ vias quibus hõ dei oꝛdi
nationẽ impedire nitiť/ad plenũ effectũ ipſi⁹ ꝑ
ueniť. Iſti eñ viſionẽ ſomnij ſui/ne adoꝛarent
eũ impedire volẽtes/ipſum exterius vendide-
runt. Vbi tandẽ poſt laboꝛes et carceres domi
nus egypti factus eſt: ita φ ipſum vbi nõ ſpera-
bant/adoꝛauerunt. Domin⁹ eñ multas tribula
tiones et miſerias quãdoq̃ immittit: nec curat
ſi hoĩem vel ad peccatũ laxari vel tribulatio-
nibus fatigari ꝑmittit: q꞉ q̃d et qualis finis cõ
conſequi debeat/ ipſe ſentit. Excelſus eñ do- Pſal.137.b
minus/et humilia reſpicit: et alta a longe cog-
noſcit. Vñ etiã ipſe Joſeph dicit fratribus ſu-
is: Nolite timere inquit: nũquid poſſumus re- Gen.l.c.

E ſiſtere dei voluntati: vos cogitaſtis de me malū ⁊. dñs vertit illud i bonū/ vt exaltaret me. Duodeci fuerūt filij iacob: duodecim fōtes i helim: duodeci lapides ꝓcioſi i veſte aarō. xij. lapides inſecti i altari. xij. panes ꝓpoſitionis. xij. lapides de iordane ſūpti/ ⁊ i ſignū poſiti. xij. boues ſub mari eneo cōſtituti. xij. ſtelle i corona mulieris. xij. porte. xij. anguli. xij. fundamēta noue ciuitatis. xij. hore diei. xij. mēſes anni. xij. fruct⁹ ligni. xij. ſi
Moralitas gna celi. ¶ Reuera ꝑ iſtū numerū. xij. pñt intelligi. xij. apl'i/ vel etiā q̄cūq; fideles. xij. apl'is credentes/ ⁊. xij. apl'os imitātes: qꝛ ꝓ certo iſti ſunt xij. pñarche/ q̄ alios ſpūalit̄ generauerūt. Sunt xij. fōtes: q̄ alios gratia ⁊ doctrina irrigauerūt. Sūt. xij. ꝓcioſi lapides/ q̄ veſtes ſacerdotis/ id ē eccl'iaꝫ ornauerūt. Sūt. xij. īſecti altaris eccleſie lapides/ q̄ ipſū altare. i. fidē eccl'ie ſuſtinuerunt. Sūt. xij. panes/ q̄ famelicos ſatiauerūt. Sūt. xij boues/ q̄ ſub mari ſacre ſcp̄ture triturauerunt. Sūt. xij. ſtelle/ q̄ mūdū illuminauerūt/ ⁊ i corona mulieris. i. eccl'ie reluxerūt. Sūt. xij. anguli/ q̄ fūdamēta ciuitatis eccl'ie ſtabilierūt. Sūt. xij. fundamēta/ q̄ eccl'iaꝫ fortificauerūt. Sunt. xij. hore diei: q̄ die diuine gratie diſtinxerūt. Sūt. xij. mēſes/ q̄ ſolē/ id ē chriſtū ꝑ gratiā cōtinuerūt. Sūt xij. fruct⁹/ q̄ doctrina ſua ſana alios nutrierūt. Sūt. xij. ſigna/ q̄ gloriā bonis/ penā reprobis ſignificauerunt. Iſti ergo potuerunt dicere illud
Gen. 42. c. Gen. Fratres ſumus filij viri vnius.

¶ Capitulū triceſimūoctauū Textus Eodē tpe. Moralitatū Ca. XXV

F Cum thamar i habitu meretricū ſederet i biuio: accidit ꝙ pñarcha iudas trāſiēs cū ea ꝯcubuit: q̄ ꝓ arrabone anulū ⁊ armillā ⁊ baculū ꝓpriū ſibi dedit: q̄ ſcꝫ duplicē ꝓlē phares ⁊ zarā i ea genuit. Et cū ꝓpter adulteriū duceref ad ignē: oñdēdo ꝓdicta pignora q̄ ſibi iudas dederat/ liberata fuit: de viro inq̄t cuius hec ſūt ꝯcepi ⁊c. vide plen⁹ hiſtoriā Gen. xxxviij
Moralitas ¶ Iudas iſte ſignificat chriſtū: q̄ leo de tribu iuda dicif. Iſta vo mlier ſignificat aiaꝫ: q̄ cū habitu meretricis. i. cū multiplici pctō: et cū male ꝯuerſatiōis cōtagio i biuio mūdi ſedet: q̄ mūd⁹ recte dicif biuiū: qꝛ ibi hō facile deuiat. Sꝫ q̄dꝫ ꝓ certo pleruq; cōtigit ꝙ ver⁹ nr̄ iudas. i. chriſtus/ iſtā ꝑ miſericordiā reſpicit ⁊ inuenit: ſecūq; ꝑ grāꝫ cohabitat ⁊ ꝯcūbit: anulūq; fidei ⁊ baculū ſpei/ ſeu mēōne crucis chriſti/ ⁊ armillā charitatis ſibi ꝑ arrabone cōcedit: duplicēq; fetū. ſ. bona affectiōe īteri⁹/ ⁊ bona opa/ōe exteri⁹ eā impregnat. Et vbi demones iſtā ad ignē pene ⁊ culpe nitūf trahere/ miſericordit̄ ipſā ſaluat: qꝛ ꝓ certo nūq; aia igne male cōcupiſcētie i ꝑſenti cōburif: vel etiā igne gehēne nūq; poſt mortē dānaf dūtm ꝓdictā arrabonē/ ſcꝫ anulū/ armillā ⁊ baculū oſtēdere mereaf: Ita ꝙ tūc poterit dicere
Gen. 32. c illud: In baculo iſto trāſiui iordanē ⁊c. In baculo em̄ crucis vel ſpei/ Iordanis/ id eſt fluxus mortalitatis noſtre pōt tute trāſire aia: ⁊ duplex partus duplexq; turma bonoꝝ operū/ ſcꝫ interiorū et exteriorū/ poterit i ea parturiri. ¶ Uel
Aliter
dic ꝙ tal' mulier eſt falſus cōſiliari⁹ vl' hypocrita: qui ne cognoſcaf/ pallio falſaꝝ palliationū ⁊ fraudū ſe velat: vt ſic cōcubitū iudeꝫ/ id ē familiaritatē dñoꝝ habeat: ⁊ vt diuitijs īpregnef: ⁊ paſtorali baculo ⁊ anulo ꝑpali/ armillaq; d. gnitatis ditef. G
¶ Ul' dic ꝙ hodie dato ꝙ aliq̄ ꝑſona cōbuiri meruerit: ſi tm̄ arrabonē oſtēderit/ id ē ſi. bōa mūera iudicib⁹ obtulerit/ ſalua erit. Eſt em̄ vn⁹ lapis ꝓcioſus/ q̄ cōburi vl' puniri holem nō ꝑmittēſ: dicit illud Eſa: Cū ābulaueris ꝑ aquā/ tecū ero: cū pertrāſieris per ignē/ nō cōbureris. Aliter
Eſa. 43. c
¶ Uel dic ꝙ iudas eſt iniquus iudex: q̄ ſepe alios punire nitif de eo crimine quo ipſemet innodaf. Uerūtm̄ quādo crimē in ipm̄ inflectif: ꝗ̄uis hō ſit culpabilis/ ipſum conaf liberare. Aliter

¶ Capitulū triceſimūnonū Textus: Igitur Ioſeph ductus eſt i egyptū. Moralitatum Capitulum XXVI

Egif ꝙ cū vxor ꝓhutifaris oculos iniecaſſet in ioſeph/ ita ꝙ ipſū petiſſet cōcubitū: quod cū ⁊ ille negaſſet: ⁊ fugiens palliū dimiſiſſet. Illa vo ſe vidēs cōtēptā: cōtrariū viro ſuo dixit: et ꝙ eā Ioſeph opprimere voluerat/ accuſauit: ⁊ palliū dimiſſū in argumētū fidei oſtēdiſſet: ꝓpter quod vir ille nimis vxori credulus/ ioſeph carceri mancipaſſet: de quo tandem dñs miraculoſe eum expediuiſſet.
Moralitas ¶ Pōt allegari cōtra fallaciā mulieris: q̄ nō timet q̄nq; impudice libidinē appetere: nec timet falſū crimē īponere: ⁊ argumēto fidei multa fingere ⁊ ꝓtēdere: nec facit ꝯſciētiā inocētē dānare H
Eccl. 25. c Un̄ dicif: Nō eſt malicia ſup maliciā mulieris.
Aliter ¶ Pōt etiā allegari cōtra viros modernos: q̄ ſcꝫ nimis ſuis credūt vxorib⁹: ⁊ maxie vbi agif de pudicitia cōiugali.
Aliter ¶ Pōt etiā allegari/ ꝙ q̄ cūq; iuſt⁹ exēplo ioſeph ſe debet poti⁹ ꝑmittere diffamari ⁊ īcarcerari/ ꝙ legē dñi ꝑterire: ⁊ maxime qꝛ dñs ſolet tales expedire/ ⁊ ad maiorē gloriā ꝓmouere: ſicut apparuit i Suſanna et i iſto.
Aliter ¶ Uel pōt allegari ꝓ veritate ⁊ ꝓ innocētia: q̄ ꝗ̄uis aliq̄n ſupprimitur/ finaliter tamen vincit.
3. Eſdre. 3. c. Unde dicif: Sup oīa vincit veritas.

¶ Capitulū quadrageſimū Textus His itaqꝫ geſtis accidit vt peccarēt. Moralitatum Capitulum XXVII

Duo familiares Pharaōis regis egypti in carcere regis poſiti cū Ioſeph/ ſcꝫ magiſter pincernaꝝ/ ⁊ magiſter piſtorū/ viderūt ſomniū vna nocte. Magiſter em̄ pincernarū videbat coram ſe vitē/ in qua erant tres ꝓpagines/ in quibus vue florebāt ⁊ matureſcebant: ita ꝙ ciphū Pharaonis accipiebat et ibi vuas exprimebat/ et poculum regi dabat. Magiſter vero piſtoꝝ tria caniſtra farine portare ſe ſomniabat: et in ſupiori quod oēs cibos qui fieri ſolēt arte piſtoria/ cōtinebat: aliſq; excelſius ꝑminebat: aues cibos comedere ꝯſpiciebat. Iſta ergo ſomnia fuerūt a ioſeph expoſita/ taliter ꝙ pincerna infra tres dies debebat ad priſtinū officium reſtitui: ⁊ potū regi porrigere: Piſtor vero debebat ſuſpēdi: et aues car-

B nes ei⁹ comedere. ¶ Pharao rex egypti deū ſi
Moralitas. gnificat celi regē. Carcer aūt eius ſignificat iſtū
mūdū: q̄ ſcȝ ꝯtinet pincernā ⁊ piſtorē. i. pplm bo
nū ⁊ malū: pincernā ppt̄ defectū p̄mi parētis bo
ni ⁊ mali: de domo pharaōis. i. de ꝑadiſo fuerūt
eiecti / ⁊ ĩ hui⁹ mūdi carcere vinculati. Sȝ p certo
vterq̄ ſomniat ĩ carcere. i. vterq̄ cogitat de futu
ris. Bōi eñ q̄ ĩ pincerna figurāt: vidēt vitē / id ē
deū: q̄ habet tres ꝓpagines. i. tres ꝑſonas: q̄b⁹
accipiūt vuas. i. fidē: de q̄ ſcȝ ipſi exprimūt vinū
. i. bona opa / q̄ ĩfundūt ĩ calice regis chriſti / in
Psal. 103. b q̄rū iſta letificāt regē chriſtū. Pſal. Uinū letifi
cat cor hoīs. Mali vo q̄ p piſtorē deſignant / vi
dēt q̄ ipſi hāt tria caniſtra. i. triplicē ꝯcupiſcen
tiā ⁊ gen⁹ cibor̄. i. carnis ⁊ oris ingluuiē: ⁊ aues
Baruch. 3. b. deſuꝑ volātes. i. ⁊ vanitatē ⁊ ſupbiā. Uñ: In aui
bus celi ludūt. Quis ergo finis ābor̄ ꝑculdu
bio ſm expoſitionē ioſeph. i. ſm ſcrōr̄ doctrinā
bōi ſūt ꝑmiādi: q̄r. ſ. pincerna. i. cet⁹ bonor̄ poſt
tres dies. i. poſt tria tp̄a hui⁹ vite / ſcȝ ĩ die iudi
cij ad gradū p̄ſtinū. ſ. ad btitudinē ⁊ imortalita
tē reſtituent: ⁊ ĩ domo regis. i. ĩ ꝑadiſo recipiēt:
⁊ ad ꝓpinādū vinū letitie cū angel' admittent.
Ecōtra vo mali poſt eoſdē tres dies / ſcȝ ĩ die iu
dicij / ĩ iferni patibulo ſuſpēdēt: ⁊ eor̄ aīe ab aui
Deut. 32. d bus. i. a demonib⁹ comedēt. Uñ dicit: Cōſumēt
fame: ⁊ deuorabūt eos aues morſu amariſſimo

¶ Capi. quadrageſimūprimū Text⁹
Poſt duoſ annos vidit pharao ſom
niū. Moralitatū Capitulū XXVIII

D Vidit pharao ſomniū: ſcȝ ſeptē vaccas
pinguiſſimas / q̄ paſcebant ĩ locis pa
luſtrib⁹. Poſt q̄s erūpebāt ſeptē alie
macie cōfecte: q̄ cōſūptis ⁊ deuoratis priorib⁹ /
nullū ſaturitatis dedere veſtigiū: ſȝ ſimi' macie ⁊
ſqualore torpebāt. Uidit etiā q̄ ſeptē ſpice pul
lulabāt e culmo vno plene atq̄ pulcherrie. Alie
vo ſeptē ꝑ ꝑuiſſe vredine oriebāt e ſtipula: q̄ prio
Moralitas rū pulchritudinē deuorabāt ¶ Primo ſciēdū ē
q̄ numer⁹ ſeptenari⁹ vniuerſitatē ſignificat / ſm
Greg. eo q̄ vniuerſa tp̄a p ſeptenariū dierū cur
rūt: ⁊ ſic dicā q̄ ſeptē vacce pingues ſignificant
vniuerſos diuites. Septē vo ſpice plene ſignāt
vniuerſa eor̄ tp̄alia bona. Uacce vero ſignāt de
monū vniuerſitatē. Septē vero ſpice ſqualide de
ſignāt illā quā ⁊ ĩferūt / vniuerſalē aduerſitatē: ⁊
ſic igit dico / q̄ ĩ ripa fluminis ꝓſperitatis mūdane
inueniunt hodie ſeptē vacce / mūdi diuites diui
tijs ĩpregnati: q̄ ſeptē ſpicis. i. vniuerſitate bono
rū tp̄aliū ſūt refecti. Sed reuera ex alia pte / ſcȝ
poſt mortē / iſti iuenīūt ſeptē vaccas macras. i.
vniuerſitatē tormētor̄: a q̄b⁹ iſte vacce pingues
cū ſpicis ſuis deuorabūt: ⁊ eternalit ꝯſumēt. De
mōes eñ diuites deuorabūt: ⁊ ſeq̄ntes aduerſi
tates ſuccedēt ꝓſperitatē vaſtabūt: vñ ſequit ibidē
Uenient ſeptē anni tāte ſterilitatis: ita q̄ obliuiōi
det cūcta retro abūdātia. Jō ꝯtra iſtas vaccas
Amos. 4. a loquit Amos dicēs: Audite vbū dñi vacce pin
gues / q̄ eſtis ĩ mōte ſamarie: q̄ calumniā facitis
egenis: ⁊ cōfringitis paupes / dicētes: afferte vt
bibam⁹: q̄r ecce dies venient dicit dñs: ⁊ elena

būt vos ĩ cōtis / et reliq̄as vr̄as ĩ ollis feruētib⁹. C
¶ Uel dic q̄ iſte vacce p̄mo ſignificāt aliquos Aliter
boīes pigues / diuites ⁊ ſibi ſufficiētes: ſicut ſūt
q̄dā q̄ ĩ ripa hui⁹ mūdi tenuerūt de ſuis redditi
bus bonos ſtat⁹. Septē vero macre ſeq̄ntes / ſi
gnificāt malos eor̄ filios ⁊ ſucceſſores: q̄ ſcȝ q̄ñ
q̄ ita ſūt paupes / macri ⁊ ĩfortunati: q̄ pīguedi
nē ꝑdeceſſor̄ ſuor̄ / ⁊ bona q̄ acq̄ſierūt / cōſumūt
deuorāt atq̄ vēdūt: ⁊ tñ nullā ſacietatē atq̄ ſuffi
ciētiā ꝑinde recipiūt aut acq̄rūt: ⁊ ſic fit q̄ ſqua
lor ⁊ vredo / macies ⁊ infortuniū ipſor̄ / vacuitas
q̄ ſtipular̄. i. pauꝑtas ⁊ tenuitas bonor̄ ſuor̄ū /
alior̄ plenitudinē deuorat: ⁊ q̄cq̄d boni alij ꝑde
ceſſores ſui cumulauerūt / malor̄ ſucceſſor̄ ĩfor
tunitas deuaſtat. Uñ dicit: Alij laborauerūt: et Joan. 4. d.
vos ĩ labores eor̄ introiſtis. ¶ Uel dic q̄ vacce Aliter
iſte macre ſūt auari / bailliui ⁊ officiales vl' p̄nci
pes / raptores ⁊ voratores: q̄ ſcȝ tāte ſūt tenuita
tis ⁊ paupertatis / tātarūq̄ expētar̄ ⁊ ĩſatiabilita
tis / q̄ nihil pēit⁹ ſufficit eis: q̄nimo dato q̄ oēs
vaccas pingues patrie. i. oēs diuites hoīes ſibi
ſubiectos ſoleāt rapinis ⁊ exactiōib⁹ deuorare ⁊
ꝯſumere ⁊ vaſtare: nullū tñ ſaturitatis vl' ſuffici
entie veſtigiū ĩ eis appet: imo paupertate ⁊ miſe
ria ſp ſūt repleti. Uñ dr: Alij diuidūt ꝓpa ⁊ di Prouer. 11. c
tiores ſūt: alij rapiūt nō ſua: ⁊ ſp ĩ egeſtate ſunt.

¶ Capi. quadrageſimūtertium Te
xtus: Interim fames oēm terrā ve
hemēter. Moralitatū Ca. XXIX

G Eneſis. xliij. dicit: cū frēs Joſeph ad
ipſū in egyptū vbi dominabat veniſ D.
ſent: ipſe ibi frēs ſuos cognoſcēs / nō
eſt agnit⁹ ab eis. Fecit ergo eis cōuiuiū. Et q̄a
ſciebat qui erāt p̄mogeniti: fecit eos ad men
ſam priores ſedere / ſm q̄ erāt antiquiores: ⁊ de
to q̄ ibi eſſet Beniamin adoleſcentulus / ab eo
precipue ꝑdilectus: eo q̄ frater erat ipſius vteri
nus: ipſū tamē antiquiorib⁹ fratrib⁹ nō prepo
ſuit: immo q̄ erat iunior / locū vltimū ſibi dedit
¶ Talis Joſeph eſt Chriſt⁹. Uñ dicit: Filius Moralitas
accreſcēs Joſeph. Fratres ſui ſunt oēs chriſti Gen. 49. c.
ani. Apl's: Primogenit⁹ in multis fratribus. Roma. 8. f.
Uerum et magis dilecti ſunt religioſi et clerici:
qui ſibi ſpūaliter ſunt cōiuncti. Dico igit q̄ Jo
ſeph / id eſt chriſtus q̄uis hodie ſit a fratribus
id eſt a fidelib⁹ abſcōdit⁹ ⁊ ignotus: ipſos tñ in
uicē diligit ⁊ cognoſcit: et q̄ ſit eorū etas. i. eorū
ꝑfectio / optime iudicat et diſcernit. Etas eñ vir
tutē et ꝑfectionē ſignificat: in qua quāto q̄s eſt
ꝑfectior / tāto honore paradiſi eſt dignior. Un
de dicit: Cani ſunt ſenſus hominis / et etas ſene Sap. 4. b.
ctutis vita immaculata. Quādo igit iſti fratres
chriſtifideles in cōuiuio Joſeph / id eſt in para
diſū ſūt locādi: optime cōſyderat ipſe chriſt⁹ eta
tē / id eſt merita ſingulor̄: ipſoſq̄ ſm primogeni
ta ſua / id eſt ſm virtutes q̄s habēt / ſolet ordina
re / ⁊ p̄mos vl' vltimos collocare: ⁊ hoc ſine q̄cun
q̄ acceptione ꝑſonar̄: q̄r p certo fratres vterini /
id eſt viri eccleſiaſtici nequaq̄ preferunt: q̄nim
mo ſi in morib⁹ ſint ceteris minores / vltimiores
ponuntur. Ibi enim nō eſt acceptio ſeu diſtin

E ¶ Capitulū octauū Textus: Recoꝛdatus autem dominus noe. Moꝛalitatum Capitulum VI

Dum diluuiū quieuiſſet/dimiſit noe columbā: que cum ſit munda auis/ et nō inueniſſet vbi requieſceret pes eius: niſi ſuper ſetentia cadauera: que ſcʒ tangere non volebat: reuerſa eſt ad noe iterū: qui aperta feneſtra ipſam introduxit in arcā. Tandē emiſit coꝛuū: qui inueniēs humani generis cadauera/ ad arcā redire noluit: ſed cū cadaueribꝰ foꝛis manſit.
Moꝛalitas ¶ Noe ſignificat deū patrē/qui reuera colūbam ꝛ coꝛuū.i. bonos ꝛ malos p creationē emittit. Ipſoſqʒ ad huius mundi diluuiū.i. ad fluctū temptationū vel tribulationū dirigit ꝛ trāſmittit: verūtamē quia mediante iſto temptationū vel tribulationū diluuio/quaſi totus mundus plenus eſt cadaueribus.i. immundicijs ꝛ carnalitatibꝰ: ideo columba.i. perſona ſimplex/bona ꝛ colūbina: non inueniens in mundo.i. in mundanis negocijs ꝛ delitijs: vbi pes affectionis eius requieſcere debeat: iuxta illud
Mich.2.c. Michee: Surgite ꝛ ite: quia non habebitis hic requiem. Voluntarie redit ad patrem ſuū deum/ſcʒ ad ſecreta conſciencie per compunctionē ad bona eterna: per contemplationē/affectionē ꝛ oꝛationē: refugiēs delitiarum cadauera: negocioꝛumqʒ ꝛ vitioꝛū diluuiū vilipendens: dicens illud
Io.16.f Ioannis: Exiui a patre/ꝛ veni in mundū: iterum relinquo mundū ꝛ vado ad patrem. Sed reuera coꝛuus.i. homines coꝛuini/carnales ꝛ imundi: de reditu ad deū vel ad conſcientie ſecretū non curant: immo exterius in cadaueribus.i. in mundi imundicijs ꝛ carnalitatibus ſe delectant: quapꝛopter in arcā ſalutis ꝛ paradiſi vnde exiuerant/ nunqͣ intrāt: ꝛ ad noe.i. ad deum qui ipſos per creationē emiſerat/redire p penitentiā refutant: dicentes illud
F
Hiere.5.a. Hieremie: Indurauerunt faciem ſuam ſuper petram: noluerunt reuerti. Iſti igitur arcam paradiſi ſeu ſtatum ſalutis intrare refutant: ꝛ in ſuis delectationibus ꝛ vitijs extrauagantur. Pſalmiſta:
Pſal.94.b Quibus iuraui in irā mea: ſi introibūt in requiem meā. Iſta potiſſime apparent de religioſis/qui de arca.i. de clauſtris emittuntur ad temporalia miniſtranda. Carnales vero ꝛ coꝛuini: qui ſcilicet moꝛe coꝛui ſemper pꝛocraſtinant penitentiā/dicentes: Cras/cras: ex toto manēt in mundo: boni vero in mundi negocijs aut delitijs requiem aut delectationē non inueniunt: quandoqʒ redeunt ad deuotionē ꝛ ad clauſtrū/ꝛ qui ſecū deferunt ramū oliue.i. miſericoꝛdie bonum opus.
Aliter ¶ Vel dic de apoſtatis: quoꝝ quidā ex toto remanent circa cadauera.i. circa immundiciā luxurie. Alij vero redeunt ad noe.i. ad pꝛelatum in arcam.i. in eccleſiam vel in clauſtrum. Tales igitur ramū oliue (qui miſericoꝛdiam ſignificat) ſecum poꝛtare dicunt: pꝛo eo qꝫ iſti qͥ ad penitentiā redeunt/miſericoꝛdiā ꝛ pacē merentur. Vnde dicitur:
Lu.15.d Surgam ꝛ ibo ad patrē meū/ ꝛ dicam: Pater peccaui in celum ꝛ coꝛam te. Et ideo dicitur qꝫ noe extenſa manu appꝛehēdit columbā: pꝛo eo qꝫ pꝛelatus debet tales miſericoꝛditer recipere/ꝛ ipſis concedere veniā ꝛ tutelā: dicens illud
G
Hiere.3.a Hieremie: Reuertere/ꝛ ego ſuſcipiam te. Et illud
Can.2.d Canticoꝝ: Veni electa mea ꝛc.
Ca.VIII.b. ¶ Columba fuit emiſſa ante ad videndū/ſi ceſſaſſent aque diluuij ſuper terram. Que veſpere redijt ad noe/ferēs ramū viridis oliue in oꝛe ſuo ꝛ diluuiū ceſſaſſe ſignans: ꝛ pacem redditā humano generi deſignans.
Moꝛalitas ¶ Si vero dudum cū iam diluuiū peccati ꝛ damnationis genus conſumpſiſſet humanum: miſſus eſt a Noe.i. a deo patre de ipſa arca paradiſi columba.i. chꝛiſtus benigniſſimus atqʒ mitis: qui ſcilicet in hoc mūdo ramum oliue virētis.i. poꝛtionem noſtre humanitatis aſſumpſit: quam tandem in aſcenſione in arcam paradiſi ad noe.i. deum patrem detulit: ꝛ eius virtute ceſſaſſe ꝛ conſummatū fuiſſe vitioꝛum diluuiū intimauit/dicēs illud Tobie:
Tob.12.d. Tempus eſt vt reuertar ad eum qui miſit me.
Ca.IX.b ¶ Volens deus inire pactum cum genere humano: qꝫ de cetero non eſſet futurum diluuium: nec per diluuiū conſumenda omnis caro: pꝛomiſit arcum ſuum ponere in nubibꝰ: vt eſſet ſignū federis pꝛelibati. Arcum inquit meum ponā in nubibus: ꝛ erit ſignum federis inter me et inter terram.
Moꝛalitas ¶ Sic deus volens humanum genus aſſecurare: qꝫ diluuiū eterne damnationis nunqͣ amplius inuolueret mundū vniuerſum: arcū
Pſal.7.c ſuum tetendit ꝛ parauit illum/ſcilicet filium benedictum: ipſumqʒ in nubibus.i. in puriſſimis marie viſceribus poſuit: ibiqʒ coloꝛes duos pꝛincipales/rubeū ſcilicet ꝛ celeſtem aſſumpſit. Rubeus vero coloꝛ ſignificat carnem: celeſtis vero ſignificat animā. Sic ergo fuit deus pater mediante iſto arcu humano generi confederatus; homo vero a damnationis diluuio eſt liberatꝰ.
H
Eccli.50.a Vnde de chꝛiſto dicitur: qꝫ ipſe eſt quaſi arcus refulgēs inter nebulas gloꝛie. Et ſicut arcꝰ iſte deſignat pluuiā. Vide in titulo ſuo.

¶ Capitulū nonum Textus: Benedixitqʒ deus noe et filijs eius. Moꝛalitatum Capitulum VII

Noe cepit eſſe vir agricola/ et exercere terram: plantauitqʒ vineam: bibit vinum et inebꝛiatus eſt: et nudatus iacuit in tabernaculo ſuo. Quod cum vidiſſet Cham filius eius/ verenda patris non coopertuit: ſed deridens patrem nudatum: hoc Sem et Iaphet ſuis fratribus nunciauit. Qui ſtatim pallium humeris ſuis imponentes: auerſa facie vſqʒ ad patrem retrocefferūt/ipſumqʒ operuerunt: et eius turpitudinem non viderunt. Pꝛopter quod cum euigilaſſet: Cham cum poſteritate ſua ſeruitute ꝛ maledictione damnatus eſt ab ipſo. Sem vero et Iaphet a deo benedictionis gratiam meruerunt.
Moꝛalitas ¶ Iſtud poteſt applicari/qꝫ vtile eſt quandoqʒ vitia ꝛ defectꝰ hominū diſſimulare: periculum vero ipſa detegere vel videre. Quandoqʒ vero noe.i. aliquis pꝛelatus vel pꝛinceps vino in quo eſt luxuria.i. vitijs ꝛ carnalitatibus ebꝛius/ in tabernaculo domꝰ

A ſue requieſcit: ⁊ delectaꝛ: turpitudineq; luxurie
ſue ⁊ alioꝝ viciorum ita omnibus manifeſtat/ ꝙ
nudus ſine velamēto iacere videtur: ⁊ (quod de-
terius eſt) ab alijs ſe videri nullatenus opinaꝛ:
cum tamē vitia eorum nuda ab omnibus vide-
Hiere. 13. d. antur. Hieremias: Nudaui femora tua ante fa-
ciem tuam: ⁊ apparuit ignominia tua. Sed pro
certo tales nullo modo volunt videri nec explo
rari: quinimo ſi ad noticiam ſuam veniat ꝙ ali-
quis homo defect⁹ ſue turpitudinis viderit: ſo-
lent dolere/ ⁊ ipſis publice vel occulte maledicti
onem vel punitionē inferre: ⁊ maxime quando
ſciunt ꝙ ille qui videt/ deridet talia facta ſua: ⁊ ni
Eccl. 3. c titur alijs publicare. Unde dicitur: Non eſt eñ
neceſſe tibi ea que abſcondita ſunt/ videre ocu-
lis tuis. Et ideo qui ſunt ſapiētes filij: tales tur-
pitudines ⁊ infamias de magnatib⁹/ ⁊ maxime
de ſuis patribus. i. de ſuis prelatis ⁊ principib⁹
audiant: ipſas videre vel explorare nō querant.
Iuxta illud Michee: Non queras iniquitates
in domo impij. Immo palliū diſſimulatiōis in-
duunt: ⁊ ab inquiſitione retrocedunt: ipſoſq; quan
tum poſſunt excuſant atq; tegunt/ ne appareant
propter quod tales a talibus defectuoſis magi
ſtratibus benedictiones ⁊ glorias acq̄rūt. Ma-
li enim ſuperiores illos potiſſime ſolent dilige-
re/ qui crimina ſua ſtudent abſcondere ⁊ celare:
⁊ ſub diſſimulationis pallio tranſire/ ⁊ ne appa-
Aliter reant excuſare. ¶ Uel dic ꝙ Noe eſt pater et p-
B latus noſter: qui ſcilicet ſi l delitijs dormiat: ita
ꝙ turpitudo ſuorum defectuū in aliquo appare
at: ſem ⁊ iaphet. i. boni filij ⁊ ſubditi ipſum ope
rire ⁊ excuſare nituntur. Cham vero. i. mali ⁊ p-
terui ſubditi ipſum deridere: ⁊ turpitudines de-
fectuū ſuorum alijs prodere: ⁊ eas in libellis et
appellationibus reuelare conantur: quapropter
tales ſeruitute ⁊ aduerſitate damnantur. Boni
vero ⁊ pacifici proſperitate fruuntur: cum ſcri-
Leui. 18. a ptum ſit in Leuitico: ꝙ qui reuelauerit turpitudi
Aliter nes patris ſui/ morte moriaꝛ. ¶ Uel dic ꝙ noe
decimus ab adam (qui interpretatur requies)
chriſtum ſignificat: qui decalogum legis imple-
uit: ⁊ requiem paradiſi donauit. Uinea eñ quā
Eſa. 5. a. plātauit/ domus iſrael eſt: vt dicit Eſaias: Iſta
enim eſt que expectata eſt vt faceret vuas: fecit
autem ſpinas: quia ſcilicet iſta vinū conſolatio-
nis domino debuit offerre: ipſa tamē ipſum ſpi-
nis voluit coronare: ⁊ acetum mordacis tribu-
lationis eidem ſtuduit propinare: ⁊ eum in cru-
Pſal. 68. c ce aceto potare. Pſalmiſta: In ſiti mea pota-
uerunt me aceto. Quia pro certo iſta eſt q̄ ipſuꝫ
creatorem ⁊ plantatorem ſuū chriſtum vino tor
mentorū inebriauit: ita ꝙ ipſum in lecto crucis
per mortem nudū dormire fecit: ita ꝙ cham fili-
us eius. i. malus populus iudaicus videns tur-
pitudinē eius. i. humanitatē eius mortuā: ipſuꝫ
Mat. 27. e deriſit/ cum dicaꝛ: Uah qui deſtruis templū dei
ſalua temetipſum. Ueruntamen boni filij eius/
ſem ⁊ iaphet. i. apoſtoli ⁊ chriſtiani: verenda pa
tris. i. mortem ⁊ mortalitatē ipſius operuerunt:
inquantum ipſam dignis rationibus eſſe neceſ-
ſariam monſtrauerunt: quapropter chanaan fi- C
lius cham maledicitur: quia iudeoꝝ poſteritas
propter chriſti paſſionē maledictione damnaꝛ:
ſicut ipſimet dixerūt: Sanguis eius ſuper nos Mat. 27. c
⁊ ſuper filios noſtros. Boni vero filij. ſ. chriſti-
ani ⁊ apoſtoli/ benedictione tam temporali ꝙ ꝑ-
petua perfruuntur. Ideo de iſta vinea conqueri
tur dominus: Ego plantaui te vineam meā ele- Hiere. 2. d
ctam omne ſemen verum: quomodo ergo con-
uerſa es in prauā vinea aliena?

¶ Capitulum vndecimum Textus: Erat autem terra labij vnius. Moralitatum Capitulum VIII

CUm gigantes eſſent ſuper terrā/ decre-
uerunt in campo ſennaar edificare tur-
rim: cuius ſummitas celuꝫ tangeret: vt
ſcꝫ in celū aſcenderent: ⁊ nomen ſuum inter ho
mines celebrarent. Habuerunt ergo lateres ꝑ
ſaxis/ ⁊ bitumen pro cemento. Igiꝛ cum edifica Turris
rent: ⁊ iam turrim illā in ciuitate babylonica vſ- babylon
q; ad duoꝝ miliarioꝝ extuliſſent altitudinē/ ſm
Oroſium ⁊ ſm Hieronymū ſup Eſa. xiij. Indi
gnatus dñs linguas eorū cōfudit: ita ꝙ alter al-
terius verba nullatenus intellexit. Quapropter
ab inuicē ſeparati ſunt: ⁊ per mundū ſm lingua
rum diſtinctiones ſe diuerſimode diuiſerunt.
¶ Tales gigantes ſunt ſuperbi/ qui turrim. i. Moralitas
faſtigioſum ⁊ altū ſtatū in campo ſennaar: q̄ in
terpretatur fetor. i. in iſto mundo fetido edifica
re nituntur: ſurſumq; ad altitudinē celi. i. altos D
gradus ⁊ ſtatus vltra ꝙ requirūt ipſoꝝ merita/
aſcendere moliuntur. Et hoc vt melius faciāt/
plures quandoq; in eandē ſocietatē conueniūt:
⁊ ad hoc cōmuniter occupantur. Quapropter
ſepe fit ꝙ dñs cōtra eos indignaꝛ: ipſorūq; ma-
lam concordiā rumpit: ⁊ ipſos per mortem vel ꝑ
infortunia diuidit: ⁊ ſic occulte faciente domi-
no opus malū quod ceperant impediꝛ. Unde Iob
Diſſipat conſilia malignoꝝ: ne poſſint manus Iob. 5. b
eorū implere quod ceperant.

¶ Capitulū duodecimū Textus: Dixit aūt dominus ad abraam: Egredere. Moralitatū Capitlm IX

CUm abraam eſſet in vr: que eſt ciuitas
chaldeoꝝ: apparuit ei dominus/ dicēs:
Egredere de cognatione tua/ et de do-
mo patris tui: ⁊ veni in terrā quā monſtrauero
tibi: ⁊ faciam te in gentē magnam. Abraam igi
tur in terrā chanaan ducitur: vbi altare domi-
no edificauit: ⁊ vbi dilatatio ſui ſeminis/ totiuſq; il-
lius terre poſſeſſio ſibi promittitur atq; datur.
¶ Ur qui interpretaꝛ ignis/ ſignificat mundū: Moralitas
qui ſcꝫ vr chaldeoꝝ dicitur: pro eo ꝙ igne con-
cupiſcentie mūdus continue inflammaꝛ. Abraā
aūt eſt homo: cuius terra eſt terrena poſſeſſio.
Cognatio eſt carnalis delectatio. Domus pa-
tris ſiue parentū eſt amicoꝝ affectio. Terra xo
quam deus nobis oſtendit: eſt vita ſpiritualis/
religio ⁊ perfectio. Dico igitur ꝙ abrae. i. cuili
bet peccatori: qui in vr chaldeorum. i. in mun-
do vel in igne cōcupiſcentie habitat: a deo pre-

E cipitur/ꝙ inde quantū ad affectum exeat: ꝙ terram.i. terrenoꝝ amorem: cognationē.i. propter carnis delectationē: ⁊ de domo domus patria ſui .i. proprii generis nobilitatē ⁊ honorē contemnat penitus ⁊ dimittat: ꝙꝗ ad terrā quam ipſe deus monſtrat.i. ad ſtatum penitentie vel ad vitam ſpiritualem ſe transferat ⁊ tranſducat. Sic enī ſibi promittit dilatatio gratie/ promotio et exultatio glorie/ ⁊ poſſeſſio celeſtis patrie. Si-
Mat.19.d. cut etiā patet Chriſto dicente: Uos qui reliquiſtis
Aliter omnia: ⁊ ſecuti eſtis me ⁊c̃. ¶ Uel dic allegorice/ ꝙ abraam eſt chriſtus: terra eſt iudea: cognatio eius ſunt iudeoꝝ populus: domus ſua templum ⁊ ſynagoga. Igitur predicta verba potuerunt eſſe patris dei ad chriſtū dicentis: Egredere/ quantū ad fidem ⁊ quantū ad credulitatē: de terra tua/ cognatiōe ⁊ domo.i. de ſynagoga/ de templo ſeu iudaico populo: ⁊ veni in terrā chanaan.i. populū gentilem: quā monſtrauero tibi vbi ſcʒ altare tuū.i. eccleſiā edificabis: et vbi ꝑ
Esa.19.e fidem dilatabeꝛis ⁊ valebis. Unde dicit: In il-
Aliter lo tēpore erit altare dn̄i in egypto. ¶ Uel videt ꝙ talia verba dicit diabolus homini/ quē videt in ſtatu religionis vel gratie. Monet enī hominē ꝙ terram ſuam.i. ſtabilitatē ſuā deſerat: et ꝙ cognationē ſuam.i. bonoꝝ ſuoꝝ ſocietatē dimittat: ⁊ de domo patris ſui.i. de religione per apoſtaſiam fugiat ⁊ recedat: ⁊ ad terram chanaan.i. ad mundū mente ⁊ corpore ſe deflectat: ⁊ ibi pro-
F mittit ſibi diabolus per vanā ſpem: ꝙ faciet eū in gentem magnā.i. ꝙ faciet ipſum totaliter diuitem ⁊ potentem: ꝙꝗ ipſum in tēporalibus dilatabit: ⁊ ꝙ terram chanaan.i. mundū in poſſeſſionibus cōtinuō ſibi dabit: ſicut ſupra videbat
Gen.3.a. dixiſſe mulieri: Quacūqꝫ die comederitis eritis
Tertius ſicut dii. ¶ Fame inualeſcente in terra chana-
Ca.XII.c an: deſcendit abraam in egyptum/ vt peregrinaretur ibidem. Pharao autem rex ſibi ſuam mulierem abſtulit: ſed tandem immunē ſibi eam reſtituit. Ipſe vero fame ceſſante in terram ꝓmiſ-
Moralitas ſionis rediit. ¶ Sic vere cum quis vrgente fame auaricie: terram ꝓmiſſionis.i. clauſtrum vel deuotionē dimittit: ⁊ in egyptū.i. in mundū et mundi negocia deſcendit: ſtatim adeſt pharao rex egypti.i. diabolus princeps mundi: qui vxorem eius.i. diuinā gratiam ſibi tollit. Uerumtamen quandoqꝫ deus ipſum ad penitentiā reducit: ⁊ vxorem ſuā/ ſcʒ gratiam ſibi reddit: ⁊ ceſſante fame auaricie/ iterum in terram promiſſiōis.i. ſtatum ſalutis vel religionis/ vel ad clauſtrum ꝑ
i.Reg.2.a. ducit: ita vt dicere poſſit illud prophete: Dominus mortificat ⁊ viuificat: deducit ad inferos et reducit.

¶ Capitulū decimumtertiū Tertius Aſcēdit ergo abraā de egypto. Moralitatum Capitulum X

Loth ⁊ abraam ꝗuis eſſent amici ⁊ fratres: nequibant tamē habitare cōmuniter: quia erat poſſeſſio eoꝝ nimia. Loth igitur diuiſus ab abraam/ regionē circa iordanem que irrigabat vt paradiſus degit: vbi cito
G poſt cum aliis captus fuit. Quatuor enim re-
Ca.XIIII.a ges contra zodomā vbi habitabat/ venerunt: qui ipſum cum populo captiuauerunt. Abraam tamē occurrens aduerſariis obuiauit: ⁊ loth de
Moralitas eoꝛum manibus liberauit. ¶ Sic vero quotidie fit/ ꝙ illi quoꝝ eſt poſſeſſio nimia/ ſcʒ diuites huius mundi: ſimul ſeu cōcorditer habitare nō poſſunt: immo ab inuicē per lites ⁊ controuerſias diuiduntur. Terrena enim poſſeſſio eſt diuiſionis occaſio. Sepe enim fit ꝙ loth qui interpretatur declinās.i. aliquis qui ab abraam.i. a bonoꝝ vicinorum ſocietate declinat: ⁊ ex hoc circa iordanem mundane proſperitatis poſſe habitare ſe putat: qui tamē ab hoſtibus.i. a vitiis ⁊ tribulatiōibus captiuatur: ita ꝙ oportet ꝙ ab abraam quem dimiſerat.i. ab illo fratre/ ſocio vel amico/ cuius ſocietatem dereliquerat ⁊ contempſerat/ adiuuetur. Igitur non eſt bonum bonā ſocietatē ⁊ concordiā dimittere: nec ſolū ſeu ſolitariū manere: nec mundi proſpera vltra debitum affectare: ſed ſimul per concordiam quieſcere ⁊ manere. Unde dicitur: Non eſt bonum ho- Gen.2.c.
minē eſſe ſolum.

¶ Capitulū decimūquintū Tertius: His itaqꝫ trāſactis factus eſt ſermo domini. Moralitatū Capl'm XI

Dominus precepit abrae ꝙ ſacrificaret ſibi vaccam/ capram ⁊ arietē triennes/ columbāqꝫ ⁊ turturē. Abraā ergo animalia diuiſit: volucres ſine diuiſione ad partes
poſuit. Tandē aues celi cadauera ſacrificii vole- D
bant comedere: ſed abraam eas abegit. In ſero vero clibanus ardens apparuit: qui ſacrificiū conſumpſit: dn̄s vero multa bona abrae promiſit: ⁊ ſibi ſecreta plurima reuelauit. ¶ Reuera Moralitas
videtur ꝙ in iſtis ſacrificiis ſignificant omnes illi quos ſibi dominus vult ſpiritualiter immolari. Ibi enim ſunt aues.i. cōtemplatiui: animalia .i. actiui. Aues igitur precipiunt nō diuidi: pro eo ꝙ contemplatiui nec per mundi negocia/ nec per affectiones varias ſunt diuiſi: immo ꝑ contemplationē in deum tendunt integri ⁊ ꝑfecti.
Unde dicitur: Auem nō ſecabit/ nec ferro diui- Leui.1.d
det. Iſte etiam aues ſcʒ cōtemplatiui/ dicuntur turtures propter caſtitatē quā ſeruant: dicūtur columbe propter ſimplicitatē quam amāt. Iſti etiā pro domino dicunt oblati/ ſcʒ par turturū aut duo pulli columbaꝝ. Animalia autem (ſicut dictū eſt) ſunt actiui: qui ſcilicet circa terram.i. circa terrena negocia ſolent occupari ⁊ manere. In iſtis vero eſt vacca iugo ſubdita/ que ſignificat ſubditos: aries dux gregis/ qui ſignificat ꝓlatos: capra macilenta/ que ſignificat penitētes laborioſos. Igitur quilibet iſtoꝝ debet eſſe triennis: quia videlicet vacca.i. ſubditi/ debēt eſſe triennes per fidē trinitatis quā debent ſimpliciter credere. Uel per tria vota religionis: obedientiam ſcʒ/ paupertatē ⁊ caſtitatem: que debent firmiter continere. De quo dicitur: Funiculꝰ tri- Eccle.4.d
plex difficile rumpitur. Aries.i. prelati debēt eſſe triennes/ per tres virtutes theologicas: fidem/

A ſpem ⁊ charitatē: quas debent habere veraciter
1.Co.13.d de quibus apoſtolus: Nunc aūt manent fides/
ſpes ⁊ charitas tria hec. Capra ℞o.i. penitētes
debent eſſe triennes/ſm tres partes penitentie:
ſcʒ contritionē/confeſſionē ⁊ ſatiſfactionem: q̄s
Exo.3.f debent veraciter implere: de quibus dicit: Vi-
am trium dierum ibimus in ſolitudinē. Ut ⁊ ſic
Eccl.25.a quilibet iſtoꝝ dicat illud: In tribus beneplaci-
tum eſt ſpiritui meo. Talia igitur ſacrificia.i. ta
les perſone ab ambus.i. a demonibus tentanti
bus impetūtur: ſed ab abraam.i. a deo vel a bo
no prelato defendunt. Clibanus etiam ardens
.i. charitas perfecta tales inflāmat: ipſoſqʒ deo
immolat ⁊ preſentat.

¶ Capitulum decimūſextū Textus: Igitur ſarai vxor abraam. Moralitatum Capitulum XII

Cum ſara vxor abrae ſterilem ſe videret
tradidit ancillam ſuaʒ abrae viro ſuo/
vt ſibi in ea filium generaret: que tan-
dē inter genua ſua pareret ⁊ aſcriberet ſibi par
tum. Agar aūt concepiſſe ſe videns/contempſit
dominā: quā cum affligeret/fugam iniīt agar:
quā tamē in deſerto angelus vagantē ⁊ fugien
tem inuenit/ſibiqʒ dixit: Agar ancilla ſarai vn-
de venis/⁊ quo vadis? Cōſulit ergo angelus ꝙ
rediret: ⁊ ꝙ ſub manu domine ſue ceruicē ſup-
poneret: ⁊ ne amplius ſuperbiret contra eam.
Filiū etiam ex ea generandū predixit: ⁊ ab ipſo
Moralitas duodecim duces proceſſuros ꝓmiſit. ¶ Iſtud
B poteſt exponi moraliter: ⁊ dici ꝙ abraam eſt ho
mo/qui reuera habet vxorē ⁊ ancillā: quia ſcʒ ſara
vxor ſua ſignificat animā. Agar vero ancilla ſi-
gnificat carnē. Sara ergo.i. anima de ſe eſt ſteri
lis: quia ſcʒ anima de ſe/nec per ſe nihil poteſt
opari vel facere: nec partū cuiuſcūqʒ boni ope-
ris generare: cū nō habet organa: ⁊ ideo opor-
tet ꝙ ancilla eius ſcʒ caro/pariat filium.i. faciat
bonū opus: quia licet a mente procedat boni ope
ris ordinatio ſicut a domina: tamē a carne ꝓce-
dit executio boni operis ſicut ab ancilla. Verū
tamē quia iſta ancilla.i. caro: ꝯcepiſſe/⁊ aliquid
boni feciſſe ſe videns: quandoqʒ in ſuperbiā eri
gitur: domināqʒ ſuā cōtemnens/in deſerto mū-
di circa bona terrena vagat: ideo angelus.i. deꝰ
vel bonus predicator/vel prelatus: ipſam repre
hendit tam de ꝯtemptu domine q̄ ſcʒ de fuga.
Dicit ergo ſic: Agar ancilla ſarai vnde venis/⁊
Moralitas quo vadis? ¶ O tu agar que interpretaris ſom
nū vigilie.i. o caro que ſemper ſomnias vigili-
as ⁊ ludibria huius mundi: que es ancilla Sa-
rai.i. anime: rogo vnde veneris aduerte: et quo
vadis: ⁊ qualis eſt natiuitas tua/⁊ qualis mors:
vnde naſceris: qualiter morieris: q̄ vilis ingre-
diendo/⁊ q̄ flebilis moriendo: ⁊ caue ꝙ de cete-
ro animā tuam dominā non contemnas: ſed ei
ſeruias/obedias ⁊ intendas: quia ſcilicet dicitur
Pſal.122.a. in pſalmo: Oculi ancille debent eſſe in manibꝰ
Aliter domine ſue. ¶ Vel dic ꝙ quando domina ani-
ma laxat frenum ancille.i. carni: ita ꝙ ipſam do-
mina permittit concumbere carnaliter cū abra

am.i. aliq̄ carnali vel temporali voluptate: tunc C
ſtatim concipit hiſmaelem.i. malū propoſitūʒ:
quod ſcʒ contra iſaac.i. contra virtutes quoti-
die facit bellum: cōcipit etiā quandoqʒ diuitias/
delitias/⁊ ſeculares ſcientias/⁊ alia mūdi bona
ita ꝙ tunc iſta ſuperba efficitur: intātū q̄ domi-
ne ſue anime nequaq̄ obedire dignatur: quinim
mo ſi domina anima ipſam velit a ſuperbia re-
primere/⁊ per abſtinentiā affligere: ſtatim ſolet
ad deſertum vitioꝝ tranſire: ⁊ a iugo virtutū fu-
gere ⁊ abire. Unde dicit: A ſeculo confregiſti iu Hiere.2.d
gum: rupiſti vincula: dixiſti nō ſeruiā. Iſta etiaʒ
per angelū.i. predicationē vel religionē vel con
feſſorē eſt reducenda: ⁊ ſibi dicēdū eſt: Agar an-
cilla ⁊c. per omnia ſicut ſupra. ¶ Vel dic recte Aliter
Sara ſignificat mihi aliquos magnos conſilia
rios principū vel magnatum: qui quandoqʒ ha
bent aliquā ancillam.i. aliquā perſonā vilem et
ſeruilem/ſcʒ de humili plebe natā: quā diligunt:
⁊ ipſam abraam viro ſuo ſupponunt: ⁊ in eius
ſeruitio ponunt: ⁊ vt ipſi exinde filium ſuſcipi-
ant.i. vt exinde lucrū ⁊ obſequiū habeant: ipſos
cum magiſtris promouent ⁊ extollunt: q̄ tamen
ſtatim vt ceperint per diuitias impregnari/inci
piunt ſuperbire: ⁊ ſaram dominā ſuam illum q̄
ipſas ad officia promouent/ ingrate ſolent con
temnere: ⁊ de eo non curare: quapropter ſepe fit
ꝙ tales ſolent eos affligere: ⁊ propter ingratitu-
dinem ad fugam.i. ad amiſſionem ſtatus/quem
eis procurauerunt compellere ⁊ vrgere. Et ideo
recte poteſt talibus conſuli: ꝙ erga dominaʒ.i.
benefactorem humilient: ⁊ contra ipſum inſur- D
gere nō conent. Unde dicit: Magnato humi- Eccl.4.a
lia caput tuū. ¶ Vel dic ꝙ ſara ſignificat prela- Aliter
tum: qui ancillā ſuam.i. ſubditum ſuū permittit
imo etiam ꝓcurat diuitijs ⁊ beneficijs aliquo-
tiēs impregnari: quapropter ſepe fit/ꝙ talis cō
cepiſſe ſe videns/⁊ diuitias vel ſcientias acqui-
ſiuiſſe: contra eum ſuperbit: ipſumme et eius
mandata contemnit: intātum q̄ ſi ſara vel ipſum
affligere vel corrigere nititur: ſtatim per apoſta
ſiam/vel per appellationē ad deſertum mundi ⁊
ad romanā curiam cito fugit: ⁊ vagabūdus per
mundū perambulat ⁊ incedit. Angelus igitur.i.
quicūqʒ bonus debet talibus conſulere/ꝙ rede
ant: ⁊ ꝙ ſare.i. prelato ſuo obtemperent: ⁊ ꝙ hu
militate preuia ipſius pacem querant: dicendo
illud Hieremie: Reuertere ad ciuitates tuas vſ Hiere.31.d
qʒquo delitijs ſolueris filia vaga. ¶ Vel dic q̄ Aliter
prima vxor abrae fuit ſynagoga: que a principio
fuit ſterilis: ⁊ in fine iſaac.i. chriſtum: qui inter-
pretatur gaudium/generauit. Ancilla ſua eſt gē
tilitas vel eccleſia collecta de gentibus: que ſe
concepiſſe ſpiritum ſalutis videns: dominā ſu-
am.i. eccleſiam de iudeis natam: pro eo ꝙ domi
nū crucifixerunt/contemnebat: ſicut dicit apo-
ſtolus. Illam ergo tanq̄ dominā alij honorare
iubentur: ⁊ contra eam ſuperbire vetantur. Un
de poſtq̄ apl's dixit/ꝙ in eccleſia nō eſt differē- Rom.3.a
tia greci ⁊ iudei: ſequit: quid ergo habet iudeꝰ
greco ampliꝰ: multum per omnia. ¶ Vel dic q̄ Aliter

E etiã nos qui ſumus ex gentibus/nõ debem⁹ ſy-
nagogã/ ꝗuis inuiteratã ⁊ ſterilẽ/vilipẽdere: ſed
eam quadã reuerentia honorare: ꝓ eo ꝙ ab illa
ſcripture ⁊ fidei principia habuimus. Que etiã
papa facere dicit: q2 ſcȝ rotulã legis moyſi a iu
deis oblatã in die cõſecrationis ſue oſculari nul-
latenus dedignatur.

¶ Capitulũ decimũſeptimũ textus.
Poſtꝙ vero nonaginta et nouẽ an-
norũ. Moralitatũ Capl'm XIII

ABraam ꝑceptũ fuit/ ꝙ octaua die oẽ
maſculinũ circũcideret: ⁊ ꝙ certa por
tio de ſua carne ꝑputiȝ auferret: vt ſic
Moralitas ppl's dei a gentib⁹ diſtingueret. ¶ Octaua di-
es ẽ tẽp⁹ grẽ: quod poſt ſabbatũ legis ſuccedit.
Nos igit̃ q̃ ſum⁹ i iſto octonario.i.in ſtatu ⁊ tpe
grẽ: debem⁹ eſſe a cũctis ſupfluitatib⁹ circũciſi:
⁊ maxime a ꝑputio carnis nr̃e.i. a ꝯcupiſcentia
carnali: ⁊ ſicut ſoli maſculi/nõ femine circũcide
bant: ſic etiã hodie maſculi.i.ꝑfecti: nõ feminei
.i.impfecti ſe a vitijs circũcidũt: ⁊ ſicut in circũ
ciſiõe nomẽ imponebat: ſic boni q̃ a vitijs circũ
ciſi ſunt/nomẽ bone fame ꝑ alijs cõſequũt. Vñ
Eccl.15.b dicit: Nomine eterno hereditabit illũ dñs de⁹ nr̃.
Aliter ¶ Vel dic ꝙ octonarius eſt tp̃s future reſurre-
ctionis: vbi ꝓ certo caro nr̃a a cunctis ſupfluis
paſſionib⁹ circũcidet: a cunctis defectib⁹ ſecu
Lu.2.c. det. Vñ: Octaua die venerũt circũcidere puer.
Textus ¶ Anteꝙ abraam ⁊ ſarai iſaac generarẽt: prece
Ca.XVII.a pit dñs ꝙ nomen ſuũ creſceret/⁊ diceret abraã:
et.c. ſarai quoqȝ nomẽ ſuũ minueret ⁊ diceretur ſara.
Moralitas ¶ Per abraam intelligit intellectus: per ſarai
F aũt vxorẽ intelligo voluntatẽ. Iſti enim duo ſcȝ
abraam ⁊ ſarai debẽt ſimul iſaac.i.bonã ꝓlem ⁊
bona opa parere: ⁊ fructũ virtutũ dño genera-
re. Sed reuera ad hoc requirit/ꝙ abraam.i. in-
tellectus creſcat/veritatẽ cognoſcendo. Sarai
.i. voluntas decreſcat/ſe a cõcupiſcẽtijs refrenã-
do. Intellectus eñ quãtũ poteſt debet in actu
ſuo.i.in agnitione veritatis creſcere. Voluntas
aũt in actu ſuo.i.in cõcupiſcentia boni debet ſe
Eccl.18.d rationabiliter moderare. Scriptũ eſt eñ: Poſt
cõcupiſcentias tuas non eas: ⁊ a voluptate tua
auertere. Si preſtas anime tue cõcupiſcentias
ſuas: faciet te in gaudiũ inimicis tuis. Debet
ergo dicere ſarai de abraam.i.voluntas de in-
Jo.3.d tellectu/illud Joãnis: Illũ oportet creſcere: me
Aliter aũt minui. ¶ Vel dic de cõiugibus: ꝙ quando
vir creſcit ꝑ bonitatẽ: mulier vo decreſcit ꝑ hu
militatẽ: tunc faciũt iſaac.i.riſum ⁊ gaudiũ ꝑ cõ-
munẽ iocunditatẽ: tunc enim cõiugiũ proſpera
tur/quando mulier ſubijcitur/⁊ homo domina
tur ⁊c. Quod tamẽ eſt contra multas dominas
hodiernas/que viris dominari nitunt. Vñ di-
Eſa.3.b. citur: Mulieres dñate ſũt eis. ¶ Vel dic ꝙ vir
Aliter eſt ꝓlatus/q̃ debet creſcere virtute ⁊ autoritate:
mulier eſt ſubditus: q̃ debet minui humilitate:
vt ſic ſimul generẽt iſaac.i.riſum: hoc eſt dictu:
vt ſic ꝑſeuerẽt in gaudio ⁊ proſperitate. Debet
enim prelatus creſcere/⁊ ſe magnũ oſtẽdere: ne
familiaritas pariat contemptũ. Subditus ve-
ro debet humiliari ⁊ minui: ne ſuperbia pariat. G
deſpectuȝ: vnde dicitur: Humilia te ſub manu Ecc.16.c
domine.

¶ Capitulũ decimũoctauũ Textus:
Apparuit aũt ei dominꝰ in conualle
mãbre. Moralitatũ Capl'm XIIII

SOdomite populi peſſimi dicebantur: q̃
ſcȝ per horribilẽ infectionẽ luxurie/vi-
ris abutebant: aduenas ⁊ pauperes re-
cipere dedignabantur: ⁊ abundãtia panis/ ⁊ vi-
te ſuperbia fruebantur. Propter quod q2 ipſos Ezech.16.f
deus delere decreuerat: locutus fuit dominus
abraam/dicens: ꝙ deſcendere volebat/ vt vide-
ret ſi crimẽ illoꝝ fame ⁊ clamori hominũ reſpõ-
debat. Abraam autẽ audita dñi voluntate/ pro
loth nepote ſuo qui habitabat in ſodomis ſol-
licitus: cũ dño allegare incepit/ꝙ non decebat
deum ꝙ perderet iuſtũ cũ impio. Sibi vero di-
cit dñs/ ꝙ propter decẽ iuſtos ſi inuenirent ibi/
ciuitati toti parceret: benignitatẽ iugiter repro-
miſit. ¶ Iſta autẽ poſſunt exemplariter allega- Moralitas
ri: quomodo mundi proſperitas cauſa eſt mul-
torum maloꝝ: quia ſicut dicitur in Ezech. Hec Ezech.16.f
fuit iniquitas ſodome ſororis tue/ abundantia
panis/ ⁊ ſuperbia vite: ⁊ manũ pauperi nõ por
rigebant. ¶ Item poteſt allegari: ꝙ iudex non Aliter
debet verbis credere/imo ad inquirendũ verita
tem criminis debet perſonaliter deſcendere: li
cet tanꝙ priuatam perſonã conſtaret veritatẽ
facti ipſum ſcire: ſicut ſcȝ cõſtat/ꝙ dominus cri
men iſtorum ſciebat: ⁊ tamen velle deſcendere
pro veritatis ſcrutinio ſe dicebat. ¶ Item po- Aliter
teſt allegari: ꝙ quando infortunium eſt futurũ/ H
q̃libet debet eſſe ſollicitus pro amicis: exemplo
abraam/qui amore Loth cum domino diſputa
bat. ¶ Item poteſt allegari: ꝙ iuſtus nõ debet Aliter
orare pro iniuſto ꝙ liberetur a pena/ quanꝙ ſit
propinquus: quia abraam non legitur oraſſe ꝓ
loth/ nec pro eo allegaſſe: niſi inquantũ ſuppo-
nebat eum iuſtum. ¶ Item poteſt allegari: ꝙ Aliter
pauci iuſti ſunt quãdoqȝ cauſa ſaluationis ma-
gni populi: ſicut patet hic: vbi dominus ꝓmit-
tit ſe ciuitati parcere/ſi decem iuſti inuenirentur
ibidẽ. Iſta aliter exponere nõ oportet. ¶ Tres Textus
angeli miſſi a deo pro ʒodoma deſtruenda/ in- Ca.XVIII.
uenti ſunt ab abraam: ⁊ ad conuiuium inuitati. a.
Qui ſcilicet ſub arbore quieuerunt: pedes laue
runt: ⁊ panes ſubcinericios ⁊ vitulum comede
runt: qui tandem ſibi generationem Iſaac pro-
miſerunt. ¶ Sic vero quando abraam.i. bo- Moralitas
mo offert deo ſacrificium ⁊ conuiuium ſpiritua
le.ſ.lotũram pedum.i. confeſſionem mundifica
tiuam: vmbram arboris.i. crucis memoriam re
frigeratiuam: ſubcinericium panem.i. mortis
conſyderationem incineratiuam: lac.i. deuotio-
nem: vitulum.i. ſpiritualem cordis exultatio-
nẽ: tunc pro certo Iſaac.i. riſus eterne glorie ſi-
bi ꝓmittitur: ⁊ ſibi a deo ⁊ angelis eternũ gau-
diũ ⁊ leticia ꝓpinat. Vnde dicitur: Leticia ſem- Eſa.35.d
piterna erit eis: gaudiũ ⁊ exultationẽ obtinebũt.
¶ Vel dic ꝙ abraã eſt de⁹ pater vel ꝓlatus: q̃ ſcȝ Aliter

B inuitat angelos.i. viros angelicos ⁊ iuſtos ad
cōfeſſionis loturā: ad arbors.i. crucis memoriā
ad lac deuotionis: ad recordationē future inci-
nerationis/⁊ comeſtionē vituli chriſti in ſacramē
to altaris. Lauent (inquit) pedes veſtri/⁊ requi-
Textus eſcite ſub arbore ⁊c. ¶ Cum duo angeli ī forma
ca.XIX.a iuuenū/zodomā aduenissent/⁊ in platea manſiſ
ſent: Loth recepit eos hoſpitio. Sed cū viri ci-
uitatis/vt ipſi iuuenibus abuterent: fores dom⁹
irrumperēt: Loth vero p angelis quos credebat
homines/a tanta immūdicia liberandis/vxorē
⁊ filias virgines ipſis malis hoibus ad ſatiandā
ſuam libidinē obtulit: quas recipe nō volebant:
immo fores ipſius confringebant: tandē pcuſſi
ſunt ab angelis cecitate: ita q oſtiū inuenire nō
valebant. In craſtino vero angeli ipſm Loth/vxo
rem ⁊ filias eduxerūt: ſed duo generi loth/ſub-
merſionē vrbis future credere noluerūt: imo cū
eis diceret a Loth q exirēt: ipſum loqui delyrato
ne crediderūt: quapropter ⁊ ciuitas ⁊ ipſi cū pplo/
Moralitas igne ⁊ ſulphure in craſtino perierunt. ¶ Iſtud
eū poterit allegari ſine altera expoſitiōe ad tria
videlz q in pctō contra naturā mēs hois plus
q alijs vitijs excecat. Tales eū homines dicū
tur cecitate pcuſſi: p eo q ſup omnes homines
hi ſunt ceci. Iſti etiam malefici oſtiū non inue-
niūt: quia p certo iſti oſtium paradiſi/vbi ſunt
Eſa.56.b Loth ⁊ angeli/non intrabūt. Eſa. Palpauim⁹
B quaſi ceci parietē. Et ppter hoc zodoma bene i
terpretatur muta: q: ſcz tales in iudicio erunt mu
ti: p eo q excuſationē aliquā nō habebūt. Pſ.
Pſ.30.e Muta ſiūt labia doloſa. Itē allegari pt q min⁹
malū tolerandū eſt p maiori malo vitādo: ſicut
Loth pſtitutionē vxoris ⁊ filiar ſuſtinere vole
bat/vt crimen ſodomiticū vitaret. Item poteſt
allegari q impoſſibile eſt eum a morte eripere/
quem etiā occulta dei pudentia decreuerat pu
nire: ſicut patet de iſtis generis Loth: qui nolue
runt credere vt exirent diſponēte dño/q cū alijs
Eccle.7.b cū qbus deliqrant interirēt. Unde dicit: Nemo
pōt corrigere quē de⁹ deſpexerit. Hoc eū quoti
die pcipit: quaſi ſcz homo voluntari⁹ in fata ru
it: ita q non obſtante ꝯſilio ꝯtrario ad infortu-
nia let⁹ currit: ſm q occulta dei iuſticia ſeu pui
uidentia ip ſum ducit. Uel allega iſta exemplari
ter ad bonū hoſpitalitatis: que liberationē ſui ⁊
Heb.13.a ſuor meret. Unde aplʼs: Hoſpitalitatē nolite obli
uiſci: per hāc qdam placuerunt angelis hoſpi-
tio recepti.

¶ Capitulū decimūnonuz Textus:
Uenerunt qz duo angeli zodomā ve
ſpere. Moralitatū Ca. XV.

CUm deus ciuitatē zodome cū alijs qua
tuor ppter horrenda crimina ſua igne
⁊ ſulphure delendas decreuiſſet: dictuz
fuit Loth/q vna cū vxore ⁊ filiabus ciuitatem
exiret: q qz in omni circa regione nullatenus re-
maneret: ſed in monte potius ſe ſaluaret. Dictū
etiā fuit eis/q nō reſpicerēt retro cū incederēt: ſz
q ad montē recto itinere pperarēt: veruntamen
quū tam micarēt fulgura/⁊ audirent tonitrua: et
ignis ⁊ ſulphur de celo mitterent in vrbē: ſicut C
teſtat Solinus/q de zodoma loquens dicit q
ipſam de celo tactam teſtat humus nigra. Uxor
Loth reuerſa retro reſpexit: quapropter. quia in-
obediens fuit/ſtatim in ſalis ſtatuam verſa fuit.
¶ Ciuitates iſte mūdum deſignant/⁊ etiā mun- Moralitas.
di ſtatus: vbi quia plurima crimina abūdare no-
ſcunt: ppter que deus ſubuerſionē ⁊ ignem ⁊ dā
nationē eiſdē cōminat: ꝯſulit dñs deuotis hoi-
bus ſuis/q inde quātū ad effectū exeant/⁊ in mō
tē religionis ⁊ pfectiōis ⁊ etiam ꝯtemplationis
aſcēdant: q qz in omni circa regione.i. in mundi
negocijs ⁊ officijs ⁊ delicijs non maneant/ſed re
cedant: ⁊ q oino caueant/ne retro ſe reſpiciant:
⁊ q ſcz ad vitia que ꝯfeſſi fuerunt/p recidiuatio-
nē non redeant: nec ad mūdi bona qbus renūci-
auerūt/p deſyderia retrocedant: nec p apoſtaſiā
ſe ab itinere ſalutis/quā pfeſſi ſunt/retrouertāt
Quia ſicut dicitur: Nemo mittens manum ad Luce.9.g
aratrum ⁊ reſpiciens retro/aptus eſt regno dei.
Retro eū non debet reſpicere penitens recidi-
uādo/religioſus apoſtatando/ꝯtemplatiuus in
mūdi ſe negocijs implicando: qnimmo ipſe de-
bet ꝯtinuare iter ſuum in bonū pficiendo. Sed
p certo qdam ſunt ſicut vxor Loth: qui ſcz toni-
trua tentationū audientes/ignē ꝯcupiſcentie ſen
tientes/vulgura tribulationū videntes/ retro re
ſpiciunt: ad vitia ſeu bona tpalia que dimiſerant D
ſe conuertunt: iter quod inceperāt dimittūt: ⁊ p
inconſtantiā vite retrocedūt. Sicut etiā de infi-
delibus amicis patet: q ſcz audita modica tribu
latione vel difficultate/ab incepta fidelitate de-
ſiſtūt. Tales eū ſunt religioſi/qui ſcilz ad bona
mūdi qbus renūciarūt/libēti animo retrocedūt
ꝯtempto religionis ⁊ ꝯtemplationis mōte/ver-
ſus vallē mūdi negocior reſpiciūt ⁊ accedunt.
Tales igitur in ſtatuā ſalis mutant: inquātū ſcz
pctōres inſenſati/duri ⁊ obſtinati efficiunt: ⁊ in-
quantū in viros iniquos vertunt. Ideo dicit do
minus: Qui in agro eſt/non reſpiciat retro: me- Luce.17.g
mores eſtote vxoris loth. ¶ Cuz loth de zodo Textus
mis fugeret/ne igne ⁊ ſulphure deperiret: petijt ca.XIX.c.
a dño q liceret ſibi ciuitatē Segor paruulā itro
ire: ſed q: ibi fiebat creberrim⁹ terre motus: ne-
ceſſe habuit exinde fugere/⁊ ad montē aſcēdere
⁊ ibi ſe ſaluare. ¶ Zodoma eſt vita carnalis/que Moralitas
igne ⁊ ſulphure luxurie fetet. Segor vita ꝯiuga-
lis/que terremot⁹ multar ſollicitudinū ſuſtinet:
mons vero eſt vita ꝯtemplatiua ⁊ eccleſiaſtica
vel clauſtralis/que ſtabilis ⁊ tuta manet. Loth
igitur qui interpretatur declinans: ē ille qui iuxta
pſalmiſte ꝯſilium/declinat a malo vt faciat bo- Pſ.36.e
nū: qui ſcz ignem ⁊ ſulphur carnalis vite fugit:
⁊ in Segor.i. in ſtatu ꝯiugali tutus manere cre-
dit. Sed finaliter attento motu tentationū/tribu
lationū ⁊ miſeriarum iſtius ciuitatis: ad montez
religionis vel eccleſie aſcendit: ⁊ ſic a carnali in-
flammatione ſe liberat ⁊ euadit. Eſa. Uenite ad Eſa.2.a
montē dñi. ¶ Loth in zodomis legit bonus fu Textus
iſſe: nec vnq luxurie ⁊ ebrietati vacauiſſe: in mō- ca.XIX.g
te tñ vbi p ſe ſaluādo fugā inijt/legit ſe inebri-

E aſſe:ꝛ cū ꝓprijs filiabus inceſtū ꝛ adulteriū com
Moralitas miſiſſe. ¶ Sic ꝟo hodie ſūt multi alij q̄ de val-
le ad montē.i.de mūdo ad religionē/vel de ſecu
lari ſtatu ad eccliaſticū aſcēdūt:ꝛ ſic periculū dā-
nationis euadere/ꝛ ibidē ſe ſaluare credūt:qui
tñ ibidem ebrietati ꝛ luxurie vacātes/deteriores
fiunt:ꝛ dānatiōis periculū plus incurrūt. De hoc
Hiere.11.c ꝯqueritur dñs: Quid eſt(inquit)ꝙ dilectus me-
us in domo mea facit ſcelera multa?

¶ Capitulū viceſimūprimū Textus: Viſitauit aūt dominus Sarā ſicut promiſerat:et impleuit. Moralitatū Capitulum XVI

Abraam duos filios habuit:ſcꝫ Iſaac
de libera/ꝛ Iſmael de ancilla. Iſ-
mael aūt fuit ferus homo/venator ꝛ ſa
gittarius:de quo dicit ſupra.xvi.ꝙ manus eius
cōtra oēs:ꝛ manus oīm ꝯtra eū:ꝛ e regione fra-
trum ſuoꝝ figet tabernacula. Iſaac aūt fuit bo-
nus ꝛ māſuetus. Verūtamē Iſmael(ſm Pau
Gal.4.d lū apl̄m)ſemꝑ fratrē ſuū Iſaac opprimebat:ꝛ ei-
dē moleſtias magnas inferebat:quapropter cū
Sara mater Iſaac hoc quadā die cerneret:dixit
ad Abraā: Eijce ancillā ꝛ filiū eius: Non eīn erit
heres filius ancille cū filio libere. Igit Agar cū
filio Iſmael eijcit: vter aque ꝛ panis ſibi ab abra
am in ſcapulis imponit:ꝛ dimiſſa ꝑ deſerta/ſiti-
enſq; vagat aqua ꝯſumpta. Angelus ꝟo dñi ap
parens/oſtendit puteū ſitienti:ꝛ ſic eam ꝯſolat
Moralitas. ¶ Abraā ſignificat bonū ꝑlatū:q̄ reuera in do-
F mo ſua.i.eccleſia habet duo genera filioꝝ:quoſ
dam bonos more Iſaac/quos.ſ.diuina gratia
generauit:quoſdam vero malos more Iſmael/
quos ſibi vxor ancilla.i.diabolus/ vel ſimonia-
ca ambitio/vel carnalis affectio pcreauit. Sed
reuera inter iſtos ſemꝑ ſolēt eſſe iurgia:qꝛ Iſma
el q̄ ſignificat malos ꝛ maxime diſcolos ꝛ ꝑuer-
ſos:q̄ reuera ꝑ ꝯtradictionē ꝛ rebellionē/inuidiā
ꝛ detractionē oībus ſe obijciunt:ꝛ e regione fra
trum ſuoꝝ tabernacula ſua figunt: inquantum
oīm alioꝝ voluntatibus ꝯtradicunt:ita ꝙ manꝰ
eoꝝ ꝯtra omnes/ꝛ manus oīm eis obſunt. Un-
1.Theſ.2.d de apoſtolus: Deū nō amant/ꝛ cunctis homini-
bus aduerſant. Iſti dico ſemꝑ ſolent ꝑſequi Iſa-
ac:qꝛ ſcꝫ mali ſemꝑ ſunt ſolliciti bonos offende
Eccli.23.b re ꝛ eis inimicari. Ideo dicit: Contra bonū ma-
lū eſt/ꝛ contra vitam mors:ſic ꝛ contra virū iu-
ſtū pctōr. Sed quid?pro certo iſti non debēt eſſe
heredes in eccl̄ia:nec quantū ad bñficia tempa
lia/nec quātū ad bona ſpūalia. Ideo abraam.i.
ꝑlatus/debet eos eijcere:ꝛ vna cum matre ſua ſi
monia vel affectione carnali ab eccl̄ia ſegrega-
Iud.11.a re:dicēs illud Iudicū: Heres in domo noſtra eſſe
Aliter ſe non poteris:qꝛ de adultera natus es. ¶ Uel
dic etiā moraliter loquēdo/ꝙ due iſte mulieres/
Sara libera/Agar ancilla/ ſignificant animam
ꝛ carnē:ꝛ Iſaac filius ſignificat opera bona/q̄
ab anima ꝓducunt. Iſmael aūt filius ancille/
ſignificat opera mala/ q̄ a carnis ꝯcupiſcētia p-
creant. Iſaac igit ad Iſmaeli impugnari dicit:
qꝛ conſtat ꝙ carnis opera ſolent ſpūalibus ope
ribus inimicari/ꝛ ꝯtra ea ꝑliari. Unde apl̄us: G
Caro concupiſcit aduerſum ſpūm/ꝛ ſpūs aduer Gal.5.c.
ſus carnē:hec eīn ſibiinuicem contrariant. Se-
quitur:manifeſta ſunt opera carnis. Abraam.i.
homo/qñ videt iſtos duos filios.i.Iſmael ꝛ Iſa
ac.i.malos affectus/cogitatus/ꝛ opera ꝯſurgere
contra bonos:ꝛ in domo cordis ſui videt ipſa
opera carnis/opera ſpūs moleſtare:ſtatim opoꝛ
tet ancillā ꝛ filiū eius.i.carnē ꝛ opera carnalia
eijcere ꝛ deprimere:ꝛ ad deſertū penitentie mitte-
re:ꝛ panem ꝛ aquā ꝑ abſtinentiā ſibi imponere
ꝛ ſic ibi angelū teſtamenti chriſtum poterit inue
nire: qui puteum miſericordie ſibi poterit de-
monſtrare.

¶ Capitulū viceſimūſecūdū Textus: Que poſtꝙ geſta ſunt/tētauit deus. Moralitatū Ca. XVII

Volens deus tētare Abraam/ꝑcepit ſi
bi ꝙ filiū ſuum quem diligebat Iſaac
tolleret/ipſumq; ſuꝑ quēdam montē
quē ſibi oſtenderet/ occideret/ꝛ ei immolaret.
Tulit ergo Abraam ſecum filiū ſuū Iſaac vna
cum duobus iuuenibus ꝛ aſino:quos ſcꝫ ad pe-
dem montis dimiſit. Ipſe aūt Abraam ꝛ filius
eius/q̄ ligna q̄bus erat ſacrificandus portabat/
montem aſcendit:ignē ꝛ gladiū in manibus te-
nuit:ꝛ ligna ſacrificio ꝑparauit. Succenſis aūt
lignis/accepit abraā filiū ſuum/ꝛ ꝓiecit ſuꝑ arā
Cumq; manū ad gladiū extenderet ꝓ filio occi
dendo ꝛ domino immolādo:ſtatim affuit ange
lus q̄ ꝓhibuit:ꝛ q̄ arietē q̄ herebat in monte in- H
ter vepres cornibus/ loco pueri interficere ſibi
iubet. Sic ergo fit ꝙ dū aries occidit/Iſaac li-
berat:ſanuſq; ad iuuenes reuertit:a q̄bus infe-
rius aduētus ipſius expectabatur. ¶ Abraam Moralitas
eſt deus pater:Iſaac dei filius:aries ipſius dei
filij corpus:ligna/vepres ꝛ ara/crucē deſignant:
gladius ꝛ lanceā ꝛ clauos: ignis etiā paſſionis
ardorē ſignificat:duo iuuenes remanētes/duos
ꝑplos ſignificant nō credentes/iudeos ſcꝫ ꝛ gen
tiles:aſinus aūt qui eos comitat/ſignificat ſtul-
ticiā qua increduli hebetant. Dico igit ꝙ Abra
am q̄ interꝑtat deꝰ pater/iſaac filiū ſuum immo-
landū in ara crucis decreuit:ita ꝙ gladiū ꝛ ignē
id eſt ipſius paſſionis aſperitatem ꝯtra eum ꝑpara
uit:accidit tñ ꝙ iſaac.i.filij deitas nil patit:ari-
es vero.i.chriſti ſola hūanitas immolat:dū ſcꝫ
cornua eius.i.manus ad modū cornuū extente
inter vepres.i.inter ligna crucis clauoꝛ temus al-
ligant/ꝛ crucis cornibus aſtringunt. Uñ dicitur
Cornua in manibꝰ eiꝰ. Duo ꝟo iuuenes.i. duo Abac.3.e
ꝑpl̄i/iudei videlꝫ ꝛ gētiles:in infidelitate ſua ꝑ
maiori pte manſerūt:inquantum ad montem ſi
dei non aſcenderunt:nec incarnatiōis aut paſſi
onis myſteriū cognouerūt. Qui etiā aſinū.i.ſtul
ticiā habuiſſe dicunt:ꝓ eo ꝙ iſti in ſua ſtulticia
obſtinati legunt:nec credidiſſe q̄ credenda fue-
rant ꝓbant. Uñ: O ſtulti ꝛ tardi corde ad credē Luc.24.d
dū in his q̄ locuti ſunt ꝓphete. Apl̄s: Dicentes Rom.1.c
ſe eſſe ſapiētes/ſtulti facti ſunt.

¶ Capitulū viceſimūquartū Textus

B Erat aũt abraã ſenex dierũqʒ multo-
rum. Moralitatũ Ca. XVIII.

Poſtq̃ Abraam de Sara vxore ſua fili-
um ſuũ iſaac genuiſſet: ipſumqʒ filium
immolare tẽtaſſet: ⁊ in loco filij arietē
occidiſſet: filius vero nihil mali paſſus fuiſſet: ac
Gen.24.a cidit q̃ Sara eius vxor mortua eſt. Quod videns
Abraã / ſicut dicitur hic: Seruũ ſuũ eliezer miſit
in meſopotamiã / terrã ſcʒ gentiliũ: vt ⁊ filio ſuo
iſaac ꝓcuraret vxorẽ. Venit igiẽ in ciuitatẽ Na
chor: vbi erat puella pulcherrima ſcʒ rebecca / fi
lia bathuelis: q̃ deſcẽdit ad fontẽ / vt impleret hy-
driã ſuam. Ab illa igiẽ puella aquã ſibi dari pe-
tijt. Que nõ eũ ſolũ / ſed etiã ⁊ camelos ſuos ad-
aquauit. Iſte ergo ſeruꝰ cauſam legatiõis ſue re
becce parẽtibꝰ apuit: ⁊ eã filio dñi ſui tanq̃ pro
curator / duxit in ↄiugẽ: datiſqʒ ſibi armillis ⁊ or
namẽtis / ad domũ dñi ſui duxit: vbi iſaac medi-
tantẽ in agro reperit: q̃ viſo eo ſtatim de came-
lo deſcendit / ⁊ pallio ſe inuoluit: ipſe vero puellam
factis nuptijs ſibi matrimonialr̃ copulauit: eã-
qʒ in tabernaculo ſare matris ſue introduxit: et
eã tantũ dilexit / q̃ amore eiꝰ mortẽ matris ſue
obliuioni dedit: ⁊ tandẽ duos filios / eſau ſcʒ et
iacob generauit: quoꝝ Eſau malꝰ fuit: Iacob ve
Moralitas ro ſctũs ⁊ optimꝰ homo fuit. ¶ Sic vero poſtq̃
abraã deꝰ pater de vxore ſua ſara.i.de ſynago-
ga genuiſſet iſaac.i. chriſtũ filiũ bñdictũ: aries
qʒ.i. chriſti hũanitas imolata fuiſſet in cruce: ip
B ſeqʒ iſaac.i.ipſa filij diuinitas nihil paſſa fuiſſet:
accidit q̃ vxor ſua ſynagoga ꝑ infidelitatẽ mor-
tua fuit: inq̃tum ſcʒ fidẽ incarnatiõis filij nõ re-
Joh.1.a cepit. Vñ dicit: In ꝓpria venit: ⁊ ſui eũ non rece
Ezech.24.c perũt. Et Ezechiel: Mortua eſt vxor veſpe: q̃-
propter abraã deꝰ miſit ſeruũ ſuũ.i.apľoꝝ ⁊ pdi
catoꝝ cetũ ad terrã ⁊ ciuitates gẽtiles: vt ſcʒ pu
ellam nobilẽ / ſcʒ ipſam eccliam de ipſa gẽtilitate
natã / filio ſuo chriſto in vxorẽ acciperet: q̃ ſcʒ hũc
pdicãdo rogauit vt de puteo ⁊ hydria naturalis
philoſophie quã habebat: ⁊ de aqua ſciaꝝ quas
ↄtinue hauriebat / camelos ſuos.i. fideles pplos
adaquaret: qa reuera ecclia collecta de gẽtibꝰ
puteo ſuo.i. ſciẽtijs phyſicis multũ adaquauit fi
deles: ⁊ multũ etiã fugauit hereticos infideles
ſicut i Auguſtino apparuit: q̃ etiã añ fidẽ clericꝰ
inter gentiles magnꝰ fuit. Igiẽ iſte ſeruꝰ.i. pdi-
catoꝝ cetꝰ: iſti puelle.i. ecclie pmitiue armillas ⁊
ornamẽta gr̃aꝝ ⁊ virtutũ donauerũt. Iſaac vero
.i. chriſtus / q̃ iã ad meditãdũ in agro paradiſi ꝑ
aſcẽſionẽ aſcẽderat: ipſam puellã ſibi matrimo-
nialr̃ copulauit: eãqʒ in tabernaclo mr̃is ſue.i.ꝑ
ſacrã ſcripturã q̃ fuit tabernaculum ſynagoge /
matrimonialr̃ introduxit: in q̃tũ ſibi ſcripturaꝝ do
gmata reuelauit. Ipſa vero ecclia.i. puella / viſo
iſaac.i. cognita chriſti maieſtate: de camelo / id ẽ
de ſupbia gẽtilis faſtꝰ ſe hũiliando deſcẽdit: et
pallio bonoꝝ operꝝ ſe inuoluit / exẽplo heſter: q̃
Heſter.15 viſo Aſſuero dicebat: Vidi te dñe ſicut angelũ
dei / ↄturbatũqʒ ẽ cor meũ p̃ timore gl̃ie tue: val-
de es admirabilis dñe: ⁊ facies tua plena ẽ gr̃a-
rũ. Sic igiẽ fit q̃ ab Iſaac ⁊ rebecca.i.a chriſto ⁊
eccl̃ia plures filij.i. plures chriſtiani gignuntur C
quoꝝ q̃dam iacob / qꝛ boni: alij vero Eſau / qꝛ ma-
li / dici merenẽ: qꝛ reuera filij chriſti ⁊ ecclie diui-
dunẽ in duo: qꝛ q̃dam ſunt iacob.i. boni ⁊ deo
amabiles. Alij vero ſunt eſau.i. mali / ⁊ deo odibi
les. Vnde Malachias: Iacob aũt dilexi: eſau Malac.1.a
vero odio habui. ¶ Cum Rebecca ſm̃ q̃ dicitur Textus
hic ca.xxv. duos filios ↄcepiſſet / ſcʒ eſau malũ / et ca.XXV.c
iacob bonũ: ⁊ tempus partus inſtaret: collide-
bant pueri in vtero ſuo ac ſi inuicem dimicarẽt
quis eoꝝ naſcereẽ prius: tamẽ factum eſt q̃ eſau
qui malus eſt / natus eſt pmus: Iacob vero bo-
nus natus eſt vltimus. Fuit ergo eſau venator
et ideo pater ipſum amabat: eo q̃ de venationi-
bus ſuis comedebat. Iacob vero q̃ erat ſimplex
et agricola / q̃ venationes nõ portabat: a patre
non intantũ dilectus erat. ¶ Pater iſte Iſaac Moralitas
eſt p̃latus: mater vero eſt eccleſia vxor ſua. Igiẽ
dico q̃ iſta mater eccleſia in vtero ſuo.i. in colle-
gio vel in clauſtro q̃nqʒ concipit plures filios.i.
plures ſubditos: quoſdam ſcʒ Eſau.i. malos: ⁊
quoſdam vero ſimiles iacob.i. bonos. Sic ergo
fit q̃ q̃ñ tempus appropinquat / vtpote q̃ñ vacat
aliquod bñficiũ: ita q̃ aliquis ꝓmoueaẽ / et q̃ ex
teriꝰ pariaẽ: et ꝑ ꝓmotionẽ ad exterius bñficiũ
emittaẽ: incipiunt in lucẽ iſti pueri / ſcilʒ ſubditi
collidere / et parentes alter alteꝝ impugnare: et
hoc qꝛ vult q̃libet primus ad ꝓmotionẽ exire.
Sed q̃d? Pro certo Eſau q̃ fuit piloſus / pmus D
exiſſe dicit: qꝛ ſcʒ hodie illi qui p̃ores exeunt / dũ
tamen ſint piloſi.i. diuites: pmi ad bñficia ꝓmo
uenẽ. Illi vero qui ſunt iacob.i. boni et ſimpli-
ces / impromoti in clauſtri vtero dimittunẽ: vel
ſaltẽ alijs poſtponunẽ. Breuiter enĩ iſtud eſt ve
rum hodie: q̃ illi qui ſunt mali / dum tamen ſint
venatores et exactores: et de venatiõibus diui
tiaꝝ ſuaꝝ ipſis ſuis magiſtris muneꝝ oblatores
ſunt ab eis p̃dilecti. Illi vero q̃ more iacob ſunt
ſimplices / et pilis diuitiaꝝ nudi: nec venationi
rapinaꝝ dediti / ab eis ſunt neglecti. Prelati enĩ
et pncipes nullũ ſubditũ et officiatẽ vel familia-
rẽ diligũt: niſi illũ de cuiꝰ venatione comedunt /
vel a quo lucra vel munera ac emolumẽta ꝑcipi-
unt: et de cuiꝰ rapina ꝑtem ſuã aſſumũt: nec aliũ
in officijs ſuis libẽter tenẽt / ꝓmouẽt vel extollũt
Vñ Michee: Si quis nõ dederit in ore eoꝝ q̃p Michee.3.b
piam: ſctificãt ſup eum p̃liũ. Vide ſupra cap. de
vipera. De quibus fit mentio Gen.xxvi. ¶ De Textus
puteis quos abraam et ſerui eius / Iſaac et ſerui ca.XXVI.d
eius foderunt / quos ei philiſtei ꝑ viribꝰ obſtru
ebãt: Põt dici q̃ abraã eſt deꝰ pater: ſerui eius
fuerunt prophete: Iſaac dei filius: ſerui eius
fuerũt apľi et euãgeliſte. ¶ Igiẽ dico q̃ iſti pu Moralitas
teos ſcripturaꝝ fecerũt: qꝛ ſcʒ illi vetꝰ teſtamẽtũ /
iſti vero nouũ cõpoſuerũt. Sed ꝑ certo paleſtini
.i. iudei iſtos puteos noſtros nitũẽ terra obſtru
ere: dum intellectum ſcripturarum per terrenum
ſenſum et peruerſum exponendo conantur oc-
cupare.

¶ Capl̃m viceſimũſeptimũ. Textus:
Senuit autẽ Iſaac / et caligauerunt

C oculi eius. Moralitatū Ca. XIX

ISaac ſenex ⁊ cecutiēs/dum duos filios
haberet: ſcʒ Eſau pmogenitū/⁊ Jacob
vltimo genitū: ⁊ pmogenito ſuo bñdice
re decreuiſſet: vocauit eū/pcipiēs ꝙ arcū ⁊ pha
retrā ſuā ſumeret/⁊ ꝙ in venationē iret/⁊ cibos
ſibi gratos pararet: de qbus comedēs/bñdicti-
onis grām ſibi daret. Igit̃ dū Eſau piloſus ad
venationē foris pperās/iuſſa pris exeqt̃: Jacob
frater eiꝰ iunior domi remanēs/bñdictionē ſuā
ſurripit ⁊ furat̃: de ꝯſilio eñ matris rebecce du-
os hedos pparat: veſtibꝰ optimis eſau ſe ornat
⁊ manꝰ ſuas vt videat̃ piloſus/hedoꝝ pelliculis
circūligat/⁊ ſic cibos nole Eſau patri pſentat:
q̄ tangēs manꝰ eiꝰ piloſas eſſe ſentiēs/filiū pmo
genitū ipm putat dicens: ꝙ licʒ haberet vocē
iacob/ꝙ tñ manus erāt Eſau: ⁊ cū cibū comediſ
ſet paratū: bñdictionē ſibi ⁊ ſuo ſemini ſtatī do
nat: pmogenitus vero q̄ iuſſu patris venabat̃ in
agro: poſtea veniēs nil reportat. Sic ergo factū
eſt/ꝙ virtute bñdictiōis iunior pmogenito eſt p
latus/⁊ minori fratri pmogenitus eſt ſubditus:
ꝙꝗ pater cecutiens/dū minorē filiū pmogenitū
credidit: vnū p alio bñdixit: ⁊ ſic iacob bñdicti-
onē eſau a patre habuit: virtute cuius in terra p-
miſſionis/ q̄ de iure debebat̃ pmogenito/morꝫ
ſucceſſit: ⁊ ſic iacob.i. ſupplantator dictus eſt: qꝛ
ſupplantauit fratrē taliter. Juſte (inqt) vocatus
Moralitas eſt nomē eiꝰ iacob. ¶ Per iſtū iſaac cecutientē
poſſum intelligere platū carnalē ⁊ ignorātem/⁊
F pauꝫ p rōnem videntē: p vxorē eiꝰ rebeccā q̄ in-
terptat̃ multū accepit: intelligit̃ carnis affectio
ſeu ambitio/q̄ ſcʒ hodie accipit vniuerſum. Vñ
Abac.1.d Abacuk: Totū in hamo ſubleuauit. Per duos
vero filios intelligit̃ ſubditoꝝ ſuoꝝ duplex ꝯditio
qꝛ ſalʒ qdam ſunt pmogeniti.i. boni/q̄ ſunt filij
eccl̃ie ſenes ⁊ maturi/exterius venatiōi dediti.i.
in negocijs eccleſie occupati. Quidam vero ſunt
iuuenes ⁊ inſcij: ſicut ſunt cognati ⁊ nepotuli in
tus in domo eccleſie quieſcentes: ⁊ circa pa-
trem ⁊ platum in aliqbus officijs cōmorantes.
Igit̃ dico ꝙ ſꝑe accidit ꝙ iſaac.i. malus platꝰ
p carnis affectionē/vel p ignorantiā cecus factꝰ
vult aliquā bñdictionē.i. pmotionē impēdere: ⁊
pmogenitū filiū.i. aliquē antiquū q̄ ſatis ſerui-
uit eccl̃ie: intēdit pma facie pmouere: ita ꝙ ſibi p
cipit ꝙ venatiōi ⁊ negocioꝝ adminiſtratiōi va-
cet/vt bñdictionē.i. pmotionē reportet: dicēs il
2.Timo.2.a lud apl̃i: Labora ſicut bonꝰ miles chriſti. Quia
Sap.3.c ſicut dicit̃ in libro ſapie: Bonoꝝ laboꝝ glorio-
ſus eſt fructus. Veruntamē ſepe fit/ꝙ dū tales p
mogeniti exteriꝰ iuſſa patris ⁊ vtilitatē eccl̃ie fa
ciunt: tūc inſtigāte matre ſua.i. carnali affectiōe
⁊ ambitiōe: iuuenes domi remanētes pmogeni-
tos eſſe dicūt: ingtū ſcʒ ſibi debere dari pmoti
ones aſſerūt: qꝛ cibos.i. munera ſimoniaca pa-
tri.i. plato offerūt: ⁊ manus.i. opa obſequiaꝗ ⁊
ſeruitia q̄ fecerūt/oſtendūt vna cū pelle carnalis
affectiōis/vel ꝯſanguinee ꝯiunctiōis quā pten-
dunt. Sic ergo fit ꝙ taliter decipiunt patrē.i. p-
latum: q̄ ſe faciūt pmogenitos.i. magis bñ me-
ritos credere: ⁊ ſic ſolēt bñdictionē.i. pmotionē C
que debebat̃ pmogenitis ⁊ antiquioribus reporta
re. Sicꝗ iuniores antiquioribus pferūt̃. Primo
geniti vero boni ⁊ laborioſi/q̄ poſt venatiōis ⁊ la
boꝝ ſtudia p remuneratiōe reuertunt̃ ad patrē
in ſubiectiōe remanent: ⁊ ſupplantatores ⁊ im-
pij pmouent̃: ⁊ terrā pmiſſionis.i. bona ⁊ pin-
guia bñficia ꝯſequunt̃. Vñ Eccl̃s: Vidi ſeruos Eccl.10.b
in equis/⁊ pncipes ambulantes ſicut ſeruos ſu
p terrā. Mater em̃ eoꝝ.i. ambitio q̄ optime pa-
rare cibos nouit: qbus plati libēter veſcunt̃: du
os hedos.i. munera duplicata ⁊ magna accipi
mādat: veſteſꝗ optimas.i. exteriorē pompā re-
cipi ꝯſulit: ⁊ tādem manꝰ piloſ.i. diuitijs ⁊ mune
ribus circūuolui pcipit. Quibus tactis manua-
liter.i. apphenſio: iſte pater.i. platus: ipm eſſe p
mogenitū aſſerit atꝗ dicit: Nunqd tu es filius Math.3.c
meus pmogenitus eſau? Tu es filiꝰ meꝰ dilectꝰ
in quo mihi bñ cōplacui. Tactui em̃ magis cre-
didit q̄ auditui: qꝛ iſti plus volūt munera tāge-
re/q̄ pmiſſiones audire. Fili (inqt) accede ad
me/vt tangā te. Acceſſit ⁊c. Statimꝗ vt ſenſit
veſtimentoꝝ eius fragrantiā/bñdicens illi ait:
Ecce odor filij mei ſicut odor agri pleni cui bñ-
dixit dñs: Seruiant tibi tribus: eſto dñs fratrū
tuoꝝ. Vide ibi. ¶ Vel dic ꝙ iſaac.i. malus pla Aliter
tus qñ vult dare bñdictionē.i. bñficiū vel pben
dā/vocat pmogenitū pdilectū ⁊ ab eo pelectum
⁊ ſibi dicit/ꝙ ad venationē vadat/⁊ ſibi cibos of
ferat.i. ꝙ munera ſibi pcuret: ⁊ qrat vbi bñficiū
quod vacat/det ſibi p bñdictionē p munere. Ve D
runtamē ſepe fit ꝙ dum pcurat venationē ſuā.i.
munera q̄ debet ſibi offerre/ab alio anticipet̃: q̄
oblatis hedis.i. muneribus p pmogenito acce-
ptat̃/⁊ alius ſpe fraudat̃. Sicꝗ fit ꝙ ille q̄ priꝰ
cibos offert/et qui prius munera ſimoniaca pa
tri profert/bñdictionē ⁊ pmotionē ab eo priꝰ
refert: vt q̄ prior apportat/prior habeat: ⁊ q̄ pri-
or offerat/reliquias prior tāgat. Solent ergo iſti
mali et peſſimi ſupiores alijs ſuperuenītibus ſe
excuſare. Venit (inqt) germanus tuꝰ fraudulen
ter/⁊ abſtulit bñdictionē tuā. Benedixi ei ⁊ erit
bñdictus. ¶ Vel dic ꝙ iſte pater eſt iudex: qꝛ re- Aliter
uera illū nō vere cognoſcit: quē mediāte pilo.i.
mediantibus muneribꝰ vel affectiōe examinat
atꝗ tāgit: ⁊ ideo fit ꝙ talis bñdictionē alterius
reportat/dū p ipa iudex iniuſte iudicat: ⁊ alterꝰ
iuſticiā ſibi donat. Cōtra quod Eſa. Ve q̄ iuſtifi Eſa.5.f
catis impiū p muneribus/⁊ iuſticiā iuſti aufer-
tis ab eo. ¶ Vel dic ꝙ iſaac eſt deꝰ/q̄ ſcilʒ duos Aliter
filios habuit.i. duos populos/ſcʒ iudaicū pplm
primogenitū. Exo.: Primogenitꝰ meus iſrael/ Exo.4.d
⁊ gentilē etiā iuniorē. Sʒ dū eſau.i. pplꝰ iudaicꝰ
exterius circa ſenſum litalem ſcripture remanet
iunior gētilis domi remanēs.i. interius ſenſum
ſcripture penetrās: patris bñdictionē/ſcʒ fidem
chriſtianā habet: ⁊ celi bñdictionē pcipiet. Iſte
eñ dū patri ſuo deo ad inſtinctū matris ſue gra
tie cibū virtutū cū pellibꝰ bonoꝝ exēploꝝ pſen-
tat: benedictionē fidei ⁊ glorie que fratri ſuo pri
mogenito.i. populo iudaico debebatur/repor-

B tat. Unde dicitur. Multi veniēt ab oriente ⁊ oc-
Mat.8.b cidente/⁊ recumbent cum abraā/iſaac ⁊ iacob: fi
lij aūt regni eijciENT foras. Eſau aūt pſequit̃ Ja
Aliter cob benedictū: ⁊ iudaicus pp̃ls odit ⁊ pſequit̃
chriſtianū. ¶ Uel iſtud poteſt allegari de occul
ta dei puidentia: q̄ p̄ter ⁊ ↄtra voluntatē ⁊ ſpem
hominū ſuū introducit effectū. Decreuerat eñ
deus ſe Jacob benedictionē daturū: quapropter
ipſe fecit q̄ ↄtra ppriā intentionē ipm̄ Jſaac be
nediceret: ⁊ q̄ frater ſuus tunc temporis foris
eſſet: q̄ꝛ ſcꝫ ſepe fit q̄ deus hoīem pp̄ter intenti
Aliter onē tanq̄ inſtrumento ſuo vtitur/vt finis quem
intendit/efficaciter ↄſeq̄tur. ¶ Uel allega ↄtra
hypocritas: qui ſimiles ſunt Jacob: q̄ꝛ ſcꝫ ma-
nus.i. opera ſua cooperiūt pellibus.i. fictis pal-
liationibus: quapropter ſepe fit q̄ bñdictionē.i.
Aliter pmotionē reportant. ¶ Uel dic q̄ de hypocri
ta pōt dici/q̄ vox inq̄t vox iacob ē/ſꝫ man⁹ man⁹
ſunt eſau: q̄ꝛ ſcꝫ vocē hñt bonā ⁊ ỽba honeſta/ſi
cut iacob q̄ fuit bon⁹: manus autē impias hñt
⁊ opera mala/ſicut eſau q̄ fuit malus.

¶ Capitulū viceſimūoctauū Textus Uocauit itaq̄ Jſaac Jacob. Moralitatū Ca. XX

Sicut dicit̃ Geñ. xxviij. Jacob fugiens
iram Eſau fratris ſui/receſſit in Meſo-
potamiā ad Laban auunculū ſuum/vt
ſic a fratris impetu ſaluaret̃. Dū igit̃ eſſet in via
ſuppoſito lapide capiti ſuo/obdormiuit: ⁊ ī ſom
D nis ſcalā celū tangentē aſpexit/⁊ angelos p ſca-
lam aſcendētes ⁊ deſcēdentes/dn̄mq̄ innixum
ſcale vidit. Tandem vero venit ad puteum: cu-
ius os grandi lapide claudebat̃/vbi oues ⁊ ca-
meli adaquabant̃: poſt hoc Lyam ⁊ Rachelem
vxores accepit: ⁊ ipſi Labā multas diuitias ac
Moralitas quiſiuit. ¶ Reuera ſic debet facere iacob ſup-
plantator.i. q̄libet qui vult diabolū ſupplanta-
re. Si enim videt q̄ Eſau frater ſuus.i. diabol⁹
vel etiā corpus pprium ipm̄ pſequat̃ in patria
patris/ſcꝫ in mūdo: ⁊ eū p diuerſa vitia conetur
occidere: debet ſtatim patriam ⁊ mūdū p contē
ptū exire: ⁊ ad Laban.i. ad deum p oratiōnē/⁊ ad
matris ſue.i. diuine gratie mandatū debet in ter
ram alienā/ſcꝫ ad religionē vel eccleſiam/vel ad
moꝝ pfectionē trāſire. Supra. xij. Egredere de
terra tua ⁊ de cognatione tua/⁊ veni in terram
quā monſtrauero tibi. Dum ergo talis viam p-
fectionis aggredit̃: neceſſe eſt q̄ a mūdi tumulti
bus q̄eſcere volēs/capiti ſuo ſupponat lapidem
.i. chriſtū: q̄ eſt petra firma/ſcꝫ ipſi p ſpem ⁊ de-
ſyderiū innitat̃: quod ſi fecerit: in pace p mentis
tranq̄llitatē quieſcet: ſcalam plenā deo ⁊ ange-
lis p quā in celū aſcendit̃.i. viā virtutū q̄ chriſt⁹
eſt: vbi ⁊ viri angelici aſcēdūt ī celū/cognoſcet:
tādē puteum ſacre ſcripture: qui grandi lapide/
id eſt grandi difficultate clauſus eſt: ⁊ qui pro-
adaquādis ⁊ potādis camelis ⁊ ouib⁹.i. magnis
⁊ pūis ordinat⁹ eſt reperiet: ⁊ tandē duas filias
Laban/ſcꝫ Rachelē ⁊ Lyam.i. duas vitas filij
dei/ↄtemplatiuā ⁊ actiuam in vxores accipiet: ⁊
ipſius Laban diuitias.i. virtutes ⁊ merita vel
gloriam eternam a deo pcipiet ⁊ acquiret: ⁊ ſic C
poterit dicere illud Geñ. Creſcere me fecit dn̄s Geñ.41.g
in terra paup̄tatis mee. Sed ſicut videmus q̄ ia
cob q̄uis eſſet valde ditatus. Eſau tñ fratrē ſu-
um ſibi occurrētem timebat: nec ipſum habere
voluit ſociū vel vicinū. Sic dato q̄ homo ỽtu-
tibus ſit ditatus/ſemp debet fratrē ſuū ſcꝫ corp⁹
vel diabolū timere/⁊ occurſum eius ſcꝫ tentatio
nū ſuaꝝ impetū formidare: pp̄ter quod debet
dn̄m exorare/dicēs illud Geñ. Libera me dn̄e Geñ.32.c
de⁹ de manib⁹ fratris mei: q̄ꝛ valde ipm̄ timeo.
¶ Uel dic q̄ Jacob eſt chriſtus: q̄ ſcꝫ ad inſtin Aliter
ctū ⁊ ad p̄ces matris ſue.ſ. ſynagoge/ patriā ſu-
am ſcꝫ paradiſum dimiſit: ⁊ ad Laban.i. ad mū
dū p incarnatiōem venit: vbi ſcalam q̄ celos tan
git.i. crucē inuenit: ⁊ ibi ſuppoſito lapide ſepul
chri dormiuit. Factūq̄ eſt q̄ duas filias mūdi
.ſ. aiam ⁊ carnē ſibi copulauit vxores: ⁊ duas tur
mas ouiū.i. gentes duplicis pp̄li acq̄ſiuit/iude-
os.ſ. ⁊ gētiles ⁊c. Jſte eſt eñ q̄ dicit: Jn baculo Geñ.32.c
meo trāſiui iordanē iſtū/⁊ nūc cū duab⁹ turmis
regredior. Quia ſcꝫ chriſt⁹ iordanē mortis trāſi-
uit: ⁊ tandē cū duab⁹ turmis.i. cū fidelib⁹ vtri-
uſq̄ pp̄li ad patrē in aſcēſione rediuit/dicēs il-
lud Luc. Surgā ⁊ ibo ad patrē meū. ¶ Uel dic Luce.15.d
q̄ ſcala quā vidit Jacob/eſt btā ỽgo: q̄ ſtans in Aliter
terra corpalr̄/celos tāgebat cordialr̄: p quā ⁊ q̄
mediāte angeli ad nos deſcēdere noſcunt̃: ⁊ cui
dn̄s p btām incarnationē innixus fuiſſe cōpro-
bat̃. ¶ Uel dic q̄ ſcala iſta eſt crux/cui ſcilꝫ dn̄s Aliter
pſonalr̄ fuit innixus: ⁊ q̄ angelos.i. viros ange D
licos in ipa p deuotionē deambulātes ↄtinet: ⁊
ſtans in terra celos ỽtualiter tangit ⁊ obtinet.
¶ Angelus volēs dare ↄſtātiā Jacob/ne eſau C.XXXII.f
formidaret p noctē/cū eo luctat⁹ eſt. Sed cum
ipm̄ ſuperare nō poſſet/ſicut facietenus p̄tende
bat: tetigit angelus femur eius/⁊ ſtatim emar-
cuit.ſ. neruus ſuus: ita q̄ extunc Jacob fact⁹ fu-
it claudus: ⁊ q̄ꝛ angelū viderat/de Jacob iſrael
fuit dictus: ⁊ ne timeret eſau/p angelū eſt moni
tus. Dictū eſt eñ ſibi: Nō vocaberis vltra iacob
ſꝫ iſrael erit nomē tuū: ſi inq̄t ↄtra deū fortis fu-
iſti/quāto magis ↄtra hoīes fortis eris? ¶ Jſ- Moralitas
rael q̄ interp̄tat̃ vidēs deū/ſignificat illū q̄ habꝫ
ↄtemplationē vel btificā viſionē. Jacob ỽo illū
q̄ adhuc habet p̄ſtē luctā ⁊ hui⁹ vite tribulatio
nes. Jgit̃ dico q̄ quādo Jacob.i. hō mortalis ⁊
penitēs/q̄ ſcꝫ eſt ſollicit⁹ de euadēdo picul o ⁊ tē-
tatione Eſau.i. diaboli fratris ſui/ab eodē pře
geniti ⁊ creati: plerūq̄ accidit q̄ angelus.i. de⁹
luctatur cū eo.ſ. aliquas tribulatiōes immittit:
⁊ ſic dū neruū ſui femoris.i. carnis ei⁹ potētiam
marceſacit/ipmq̄ debilitat ⁊ reſtringit: ⁊ ita q̄-
tum ad corpis ỽtutē ipm̄ claudicare cōpellit: for
titudinē ad reſiſtendū eſau diabolo ſibi tradit:
eumq̄ finaliter de iacob ī iſrael mutat/q̄ſi poſt
luctā hui⁹ vite/celi viſionē ſibi donat: vel inchoū
p ↄtemplationē ipm̄ ad deū vidēdū eleuat ⁊ mu
tat. Tunc eñ hō de iacob iſrael.i. de viatore cō
p̄henſor/vel de actiuo ↄtēplator efficit̃: q̄ſi ner-
uus femoris.i. fortitudo carnis ⁊ voluptatis ip

E ſiuus macerat. Apl's: Cū eñi infirmor/tūc fortis
2.Cor.12.d ſum. ¶ Vel dic ꝙ angelus eſt anim⁹ iacob cor
Aliter pus: que inuicē pugnant. Quia ſicut dicit apl's:
Gal.5.c hec ſibyinuicē ꝯtrariant. Veruntamē angelus.i.
ſpūſſctūs carnē ſuperat: qñ femur eius.i.carnis
voluptatē debilitat: tunc etiā Jacob iſte iſrael
dicit: ꝛ ad videndū deū ꝑ fidem ꝛ ꝯtemplatio-
nē inſtruit: qñ neru⁹ femoris.i. voluptas carnis
Roñ.8.c ipſius macerat. Apl's: Si ſpū facta carnis mor
tificaueritis/ viuetis.

¶ Capitulū viceſimūnonū Textus: Profect⁹ ergo iacob venit in terram orientalē. Moralitatū Capi. XXI

Cum Laban pmiſiſſet Jacob filiam ſu
am pro ſeruitio ſeptem annorum quod
fecerat: ſic factū eſt ꝙ cū die nuptiaꝝ cū
Rachelē ſibi deberet reddere/ q̄ erat pulcherri
ma: ſuppoſuit ſibi Lyam/ q̄ erat turpis ꝛ lippa:
in alijs etiā mercedibus ſcꝫ in omībus ſibi pro-
miſſis fuit ſibi merces mutata: ita ꝙ Laban nū-
q̄ libēter volebat reddere q̄ ꝑ ipm fuerāt repro-
Gen.31.f miſſa. Immutaſti eñi inq̄t mercedem meā decē
Moralitas vicib⁹. ¶ Laban q̄ interꝑtat candidatio/ ſigni
ficat mūdū: q̄ more rei candide viſum diſcretio-
nis obtūdit: vel etiā eſt diabolus/ q̄ ꝑ delectamē
ta dulcē ꝛ candidū ſe oſtēdit. Igit iſti ſunt q̄daꝫ
dñi/ qui nunq̄ quod pmiſerunt ꝯſueuerūt redde
re: immo ſeruitoꝝ vel laboratoꝝ ſuoꝝ ſolēt ſtipē
dia cōmutare: q̄ ſcilꝫ p Rachele reddūt Lyam:
G p pmio reddūt penā/ p albis omib⁹ reddunt ni-
gras/ p ꝟtutib⁹ reddūt culpas. Et reuera quo-
tidie ꝑcipit ꝙ ille q̄ mūdo ſeruit/ nūq̄ attigit ad
bonū quod ab eo ſperabat. Nulla eñi ē in reb⁹
fortune ꝯſtantia: immo cōmuniter fit/ ꝙ vbi am-
dēdo bona pmiſerit/ reddit mala. Ideo tales
Eſa.59.b mūdi dilectores pñt dicere illud Eſa. Expectaui
Hier.11.d mus lucē/ ꝛ ecce tenebre ꝛc. Et alibi: Nunquid
Aliter reddet p bono malū? ¶ Vel ſi vis iſtud allega
ꝯtra modernos dños/ q̄ ſeruitorib⁹ raro reddūt
pmiſſa: q̄ ſcꝫ cū homo ſeruierit p Rachele.i.
p bono bñficio: finalr recipit Lyam.i. aliquod
bñficiū paꝝ valēs: ꝛ q̄nq̄ quod eſt deteri⁹/ ꝛ q̄n-
q̄ nihil habet: ita ꝙ iam ꝓprie pōt dicere illud
Eſa.49.a Eſa. Inuacuū laboraui/ ſine cauſa ꝛ vane ꝯſum
Eodē ca. pſi fortitudinē meā. ¶ Cū Jacob pmo ſeruiſſet
Textus.e. p Lya/ ꝛ tandē p Rachele/ dicit ibi ꝙ amorē ſe-
Moralitas quētis priori ptulit. ¶ Sic ꝟo hodie cōe eſt cui-
q̄ ꝙ ſi habeat aliquam vxorem/ id eſt aliquem
amicū vel familiarē: ꝛ ſibi ſuꝑueniat ali⁹ magis
nouus/ pmū quodammō reſpectu alteri⁹ ꝯtem
Heb.10.b net: ꝛ vltimū ꝑdiliget atq̄ volet. Apl's: Aufert p
Eccl.9.c mū vt ſequēs ſtatuat. Cōtra quos dicit: Ne de
relinquas amicū antiquū: nou⁹ eñi nō erit ſimilis
Aliter illi. ¶ Vel dic ꝙ Lya lippa ſed fecunda/ eſt vita
actiua/ q̄ eſt fructuoſa. Rachel pulchra eſt vita
ꝯtemplatiua/ q̄ eſt ꝓcioſa. Igitur dico ꝙ qñ Ja-
cob.i. mortalis hō q̄ eſt in hoc mūdo/ luctat de
Lye ꝯnubio: tranſit ad Rachelis amplexus.i. de
vita actiua trāſit ad vitā ꝯtemplatiuam: ꝛ de ſe-
culi negocijs ad celeſtia ꝯtemplanda transfert.
Conſtat ꝙ primam vxorem.i. vitam actiuā ꝛ ſe-
cularem paꝝ reputat: qñ ad Rachelē.i. ad vite
ꝯtemplatiue brachia ſe tranſportat: parūq̄ re-
putat terrena/ qñ guſtat q̄ ſunt celeſtia: vilipen-
ditq̄ vite ſecularis bona/ qñ ꝑ ꝯtemplationem
celeſtia guſtat dona. Vñ dicit: Nouis ſuꝑuenie- Leui.26.b
tibus vetera ꝓijcietis ꝛc.

¶ Capitulū triceſimū Text⁹: Cernēs aūt Rachel ꝙ infecūda eſſet. Moralitatū Capi. XXII

Cum Laban ꝯceſſiſſet ſocero ſuo p pre
mio ſui ſeruitij oues: q̄ in grege ſuo qñ
q̄ naſcebant nigre/ q̄nq̄ naſcebant al-
be/ q̄nq̄ naſcebāt varie: ſicut dicit Gen.xxx. Ja
cob magna cautela vſus eſt: q̄ ſcꝫ cū oues tpe ꝓ-
gnatiōis ad canales aquaꝝ adaquare venirēt: ſi
volebat ꝙ fetus albos ꝯciperēt/ virgas ex toto
decorticabat/ ipſaſq̄ in canalib⁹ ante oculos cō
ſpicientiū ponebat: ꝛ ſic omīs ad aſpectū albe vir
ge fetū albū ꝯcipiebat. Ecōtra quādo volebat
fetus nigros pducere/ tūc ſolebat ꝟgas cū pelle
in canalib⁹ ponere. Si ꝟo varias habere cupie
bat/ ꝟgas partim decorticabat/ ꝛ partim cū cor
tice dimittebat. Imaginatio eñi aīalis ad aſpe-
ctum virge mouebat: ꝛ ſic qualis erat virga/ ta-
lis part⁹ ꝯcipiebat. ¶ Dic ꝙ Jacob ſignificat Moralitas.
deū: ꝟga qua mediāte de⁹ paſtor regit mūdū/ ſi-
gnificat ꝓlatū: oues ꝟo ſignificāt eccl'iaꝫ vel col
legiū: filij ꝟo oīuū deſignāt ſubiectū populum.
Ideo dico ꝙ a q̄litate ꝟgaꝝ.i. ꝓlatoꝝ ſeq̄t qua- N
litas agnoꝝ ſubiectoꝝ. Oues eñi.i. eccl'ie tales
part⁹.i. tales ſubditos ꝯcipiūt/ quales ꝟgas.i. q̄
les ꝓlatos ꝯſpiciūt: q̄ reuera agni.i. ſubditi ta-
les efficiunt quales ꝟge.i. quales ꝓlati vel ſingi-
ores vel eccl'iaſtici coꝝ aſpectibus offeruntur.
Cum virgis eñi nigris ſunt nigri: cum albis al-
bi/ ꝛ cum varijs varij/ cum bonis boni/ cū malis
mali/ cū mediocribus medij. Pſ. Cum ſancto Pſ.17.d
ſctūs eris. ¶ Vel dic ꝙ oues ſunt ſimplices: q̄ Aliter
reuera dū ad canales.i. ad ꝓdicatores ſacre ſcri-
pture veniūt: vtputa qñ ad audiēdos ſermones
accedunt: ſolēt tales fetus.i. talia ꝓpoſita ꝛ opa
ꝯcipere/ quales ꝟgas.i. quales exemplares regu
las ibi ſolent videre: ſm eñi virgam.i. ſm exem-
plum quod in canali.i. in ꝓdicatore cernit: fetus
operis vel ꝓpoſiti in auditorib⁹ generat. ¶ Vel Aliter
dic ꝙ ſi virga.i. ꝓdicator vel prelatus ſit cortice
bonoꝝ temporalium/ ꝛ omnis male cōuerſatio-
nis nudatus: ꝛ omni affectu terrenorum priua-
tus: ſolent oues.i. auditores ſimplices qui tales
aſpiciunt/ concipere albos fet⁹.i. facere bonos
actus. Econtra vero quando ꝓlati male cōuer-
ſatiōis cortice ſunt veſtiti: tunc fetus ꝛ act⁹ oīu
um.i. ſimpliciuꝫ ſubditoꝝ/ vitioꝝ nigredine ſunt
fedati. Vnde dicitur: Facies eoꝝ ſicut nigredo Naū.2.c
olle. ¶ Vel dic ꝙ virge ſignificant opa ꝛ rigo- Aliter
rem diuine gratie ꝛ iuſticie/ q̄bus verberat fili-
os peſtilētes. Pſ. Virgā virtutis tue emittet do Pſ.109.a
minus ex ſion. Iſte eñi virge q̄nq̄ ſunt nude et
decorticate/ inq̄tum manifeſta eſt dei iuſticia:
quandoq̄ cortices ſunt operte/ inq̄tum dei iu-

A dicia ſunt occulta. Dico igit ꝙ ſolo aſpectu ta-
liū virgaꝝ/ id eſt ex ſola cōſyderatiōe iudicioꝝ
dei ⁊ ſue iuſticie operū: oues .i. boni ſimplices:
debēt bonū ꝓpoſitū cōcipe/⁊ bona opa ꝑturire
ſolus eīm aſpectꝰ iuſticie ⁊ virge rigoris ſui/⁊ tri
bulationū qs īmittit: facit bolēꝫ cōcipe ſpm̄ ſa-
lutis: ⁊ finaliter parere opa grate ⁊ veritatis ſi-
ue ꝟtutis: quod etiā de bonis ſubditis apparet:
qꝛ ſcꝫ nō debēt expectare ꝙ a prelato virga ꝑcu-
tiant: imo ſolo aſpectu bene opari tenent. Eſa.
Eſa.26.c. Domine a timore tuo cōcepimus.

¶ Capitulū triceſimūquartū Textꝰ: Egreſſa eſt autē dina filia Lye. Moralitatum Capitulum XXIII

Dina filia iacob volēs videre mulieres
regionis chananeoꝝ/exiuit ad vidēdū
Quā cū vidiſſet ſichē filiꝰ emor princi
pis terre/adamauit eā: rapuitqꝫ ⁊ dormiuit cuꝫ
Moralitas illa/vi opprimēs virginē. ¶ Reuera dina filia ia
cob ſignificat aiāꝫ filiā dei patris: regio iſta eſt
mūdus: vbi ſcꝫ chananei gētiles/ id eſt pctōres
morant. Sichē aūt eſt diabolꝰ: ⁊ emor ē lucifer
pater eiꝰ/q in hoc ſeculo principat. Vñ dicit:
Jo.14.d Venit eīm princeps mūdi huiꝰ ⁊c. Igit dico/ꝙ
qñ filia iacob/id eſt aīa chriſtiana/vel etiā aliq̄
ꝑſona religioſa cupit videre mlieres chananeo
rū/id ē delectatiōes/ludibria et mollicies pctō
rū: et ſic de domo religiōis/id ē de ſecreto ꝯſciē
tie ad mūdi regionē ꝑ aliquā malā cōplacētiaꝫ
trāſit: et l aliqb mūdi negocijs/nō credēs male
B. facere/ſed bñ: eſtimans ſuā ſeruare virginitatē:
id eſt ſue cōſcie integritatē/ſe lgerit ⁊ īmittit: ſta
tim adeſt ſichē/id eſt diabolꝰ: q ꝑ malos cōſen-
ſus eā rapit: et ꝑ mala opa violat ⁊ corrūpit: et
virginitatē ſpūalis pudicitie ſibi tollit: eāqꝫ ſe-
cū ad domū patris ſui/ſcꝫ ad īfernū ꝑtrahit at
qꝫ ducit. Utile ergo ē ꝙ aīa domū cōſcie nō exe
at: ꝙqꝫ exterius ad mūdi negocia nō trāſeat: ne
forte diabolus ipſā rapiat et corrūpat. Vñ Lu.
Lu.9.a In quācūqꝫ domū intraueritis/ibi manete: ⁊ in
Aliter de nō exeatis. ¶ Vel dic ad litterā cōtra iuuen
culas/q domū patris exeūt ꝑ vidēdis mūdi lu-
dibrijs: ad mūdi feſta ⁊ cōuiuia vadūt: vbi ſcꝫ a
iuuenibꝰ luxurioſis facile decipiunt: et mēte vel
corpe corrūpunt. Idē ꝟo ē de monialibꝰ: q plꝰ
volūt ꝑ mūdū penes amicos circuire/ ꝙ in clau
ſtro manere. Vñ ſepe fit ꝙ corrūpunt/⁊ caſtita-
1.Tim.5.b. tis pudore priuant. Apls: Diſcunt circuire do-
mos: ⁊ cū luxuriate fuerint/querūt nubere.

¶ Capitulū triceſimūſeptimū Textꝰ Joſeph cum ſedecim eſſet annorū. Moralitatum Capitulum XXIIII

Cum Joſeph filius Jacob iunior a pa-
tre plus alijs fratribꝰ diligeret: ꝓpter
quod tunicā talarē ei fecerat: ipſūqꝫ ſe-
cū domi/cū fratres irent ad paſcua/detinebat.
Et factū eſt ꝙ ſomniauit/ꝙ ſol et luna et ſtelle
vndecim ipſum venerabātur/⁊ ꝙ manipuli fra
trū ſuorū ſuuꝫ manipulū adorabāt: ꝓpter quod
ipſi fratres ſibi ꝙplurimū inuidebant: quapro-
pter cū pater ipſū in paſcuis ad fratres viſitan

dos miſiſſet: ipſumqꝫ de Sichem in dothaim C
tranſiuiſſe cōperiſſet: ſtatim quādo eū viderūt/
in mortē ipſius cōſpirare ceperūt. Ipſum ergo
talari tunica exuerūt/et in ciſterna veteri eū in-
cluſerūt: et tunicā eius in hedi ſanguine ſtatim
tingunt: et eā ad patrē mittentes/ puerū a feris
occiſum fingunt. Ipſuꝫ vero puerū hiſmaelitis
mercatoribus vendūt: qui tandē ad egyptū eū
deferūt: ibi deo operāte dñs egypti efficit: ita ꝙ
pater et fratres ꝓpter famē ſuā releuandaꝫ/ad
eū finaliter deſcendūt/et vadūt: et iuxta ſomnij
viſionē ſibi obediūt et ſeruiūt. ¶ Iſta allegori Allegoria
ce exponitur cōmuniter de chriſto. Iſte eſt Jo
ſeph filius iacob/id eſt dei patris/ab ipō ſuper
oīa predilectꝰ. Unde dicit: Hic eſt filius meꝰ di- Mat.3.c.
lectus. Et tunica talari/id eſt humanitate veſti-
tus: ab eterno ſomniās et ꝓuidēs ꝙ a ſtellis et
fratribus/id eſt ab angelis ⁊ hominibꝰ erat me-
rito adorādꝰ. Fratres igit iſtiꝰ quos pater ad
paſcēdos greges miſerat/erant phariſei: quos
ſcꝫ deꝰ ad ſimplices inſtruēdos in ſcripture pa-
ſcuis ordinauerat. Iſti tñ de ſichē/quod iterꝓtat
cauſa: in dothaim/quod interꝓtat defectio/trāſi
uerāt: inꝙtū de bona cauſa in defectū/de lege ī
peccatū/de bono intellectu in malū/improbe ſe
mutarunt. Miſſus ergo ioſeph/id eſt chriſtus/
in paſcua mūdi huiꝰ: ꝑ ſuis fratribꝰ viſitādis/
et ꝑ hominibꝰ redimēdis/ipſos in dotaim rep-
perit: inꝙtū ſcꝫ in defectione pluriū vitioꝝ eos
immerſos inuenit. Unde: Inuenit eos in terra Deute.32.b.
deſerta: ī loco horroris ⁊ vaſte ſolitudinis. Iſti D
inuidentes ſibi/tunica humanitatis ipſum exu
unt occidēdo: et eā ſanguine cruentāt ipſum fla
gellādo: in ciſterna cuꝫ poſuēt corpus ſepelien-
do: hiſmaelite tamē/id eſt apoſtoli/eum emunt
ipſū ꝑ fidē recipiēdo: qui in egyptū/id eſt in gē-
tilitatis populū eū deferūt predicādo: vbi tan-
dē dñs efficit/fidē ſuā ⁊ eccleſiaꝫ dilatando: ita
ꝙ fratres ſui ſcꝫ iudei/qui prius eū vendiderāt/
finaliter ad ipſum venient/ſe ſcꝫ ad eū cōuertē
do: et hoc quādo famē/id eſt paupertate ⁊ inopia
laborauerūt per mundū vagādo. Pſal. Famē Pſal.58.b.
patiētur vt canes: ⁊ circūibūt ciuitatē. Ipſi cō-
uertētur ad mēdicandū. ¶ Vel allegari poſ- Aliter
ſunt exemplariter: quo ꝓuidentia dei habet
diuerſos modos occultos ſua opera faciendi: ⁊
quō nō eſt poſſibile ꝙ poſſint ꝑ holem imutari:
qn imo ſepe fit ꝑ eaſdē vias quibus hō dei ordi
nationē impedire nitit/ad plenū effectū ipſiꝰ ꝑ
uenit. Iſti eīm viſionē ſomnij ſui/ne adorarent
eiꝫ impedire volētes/ipſum exterius vendide-
runt. Ubi tandē poſt labores et carceres domi
nus egypti factus eſt: ita ꝙ ipſum vbi nō ſpera-
bant/adorauerunt. Dominꝰ eīm multas tribula
tiones et miſerias quādoqꝫ immittit: nec curat
ſi hominē vel ad peccatū laxari vel tribulatio-
nibus fatigari ꝑmittit: qꝛ qđ et qualis finis cō
conſequi debeat/ ipſe ſentit. Excelſus eīm do- Pſal.137.b
minus/et humilia reſpicit: et alta a longe cog-
noſcit. Vñ etiā ipſe Joſeph dicit fratribus ſu-
is: Nolite timere inquit: nūquid poſſumus re- Geñ.vl.c.

E ſiſtere dei volūtati: vos cogitaſtis de me malū: & deus vertit illud i bonū/ vt exaltaret me. Duodeci fuerūt filij iacob: duodecim fōtes i helim: duodeci lapides p̄cioſi i veſte aarō. xij. lapides inſecti i altari. xij. panes ꝓpoſitionis. xij. lapides de iordane ſūpti/ & i ſignū poſiti. xij. boues ſub mari eneo cōſtituti. xij. ſtelle i corona mulieris. xij. porte. xij. anguli. xij. fundamēta noue ciuitatis. xij. hore diei. xij. mēſes anni. xij. fruct⁹ ligni. xij. ſigna celi.

Moralitas ❡ Reuera ꝑ iſtū numerū. xij. pōt intelligi. xij. apli/ vel etiā q̄cūq; fideles. xij. aplis credentes/ &. xij. aplos imitātes: q2 ꝑ certo iſti ſunt xij. pr̄iarche/ q̄ alios ſpūalit generauerūt. Sunt xij. fōtes: q̄ alios gratia & doctrina irrigauerūt. Sūt. xij. p̄cioſi lapides/ q̄ veſtes ſacerdotis/ id ē eccliaȝ ornauerūt. Sūt. xij. īſecti altaris eccleſie lapides/ q̄ ipſū altare. i. fidē eccliē ſuſtinuerunt. Sūt. xij. panes/ q̄ famelicos ſatiauerūt. Sūt. xij boues/ q̄ ſub mari ſacre ſcp̄ture triturauerunt. Sūt. xij. ſtelle/ q̄ mūdū illuminauerūt/ & i corona mulieris. i. ecclīe reluxerūt. Sūt. xij. anguli/ q̄ fūdamēta ciuitatis ecclīe ſtabilierūt. Sūt. xij. fundamēta/ q̄ eccliaȝ fortificauerūt. Sunt. xij. hore diei: q̄ die diuine gratie diſtinxerūt. Sūt. xij. mēſes/ q̄ ſolē/ id ē chriſtū ꝑ gratiā cōtinuerūt. Sūt xij. fruct⁹/ q̄ doctrina ſua ſana alios nutrierūt. Sūt. xij. ſigna/ q̄ gloriā bonis/ penā reprobis ſignificauerunt. Iſti ergo potuerunt dicere illud

Gen. 42. c. Gen. Fratres ſumus filij viri vnius.

❡ Capitulū triceſimūoctauū Textus Eodē tpe. Moralitatū Ca. XXV

F Cum thamar i habitu meretriciū ſederet i biuio: accidit q̄ pr̄iarcha iudas trāſiēs cū ea ꝯcubuit: q̄ ꝑ arrabone anulū & armillā & baculū ꝓpriū ſibi dedit: q̄ ſcȝ duplicē plē phares & ſarā i ea genuit. Et cū ꝓpter adulteriū duceret̄ ad ignē: oſtēdēdo p̄dicta pignora q̄ ſibi iudas dederat/ liberata fuit: de viro inq̄t cuius hec ſūt ꝯcepi &c. vide plen⁹ hiſtoriā Gen. xxxviij

Moralitas ❡ Iudas iſte ſignificat chriſtū: q̄ leo de tribu iuda dicit̄. Iſta v̄o mlier ſignificat aiaȝ: q̄ cū habitu meretricis. i. cū multiplici pctō: et cū male ꝯuerſatiōis cōtagio i biuio mūdi ſedet: q̄ mūd⁹ recte dicit̄ biuiū: q2 ibi hō facile deuiat. Sȝ q̄d̄ ꝑ certo plerūq; cōtigit q̄ ver⁹ nr̄ iudas. i. chriſtus/ iſtā ꝑ miſericordiā reſpicit̄ & iuenit: ſecūq; ꝑ grāȝ cohabitat & ꝯcūbit: anulūq; fidei & baculū ſpei/ ſeu mēorie crucis chriſti/ & armillā charitatis ſibi ꝑ arrabone cōcedit: dupliciq; fetu. ſ. bona affectiōe iteri⁹/ & bona opatōe exteri⁹ eā imp̄gnat. Et vbi demones iſtā ad ignē pene & culpe nitūt̄ trahere/ miſericordit̄ ipſā ſaluat: q2 ꝑ certo nūq̄ aīa igne male cōcupiſcētie i p̄ſenti cōburit̄: vel etiā igne gehēne nūq̄ poſt mortē dānat̄ dūtī p̄dictā arrabonē/ ſcȝ anulū/ armillā & baculū oſtēdere mereat̄: Ita q̄ tūc poterit dicere

Gen. 32. c illud: In baculo iſto trāſiui iordanē &c. In baculo eīn crucis vel ſpei/ Iordanis/ id eſt fluxus mortalitatis noſtre pōt tute trāſire aīa: & duplex partus duplexq; turma bonoꝝ operū/ ſcȝ interiorū et exteriorū/ poterit i ea parturiri.

Aliter ❡ Vel dic q̄ tal̄ mulier eſt falſus cōſiliari⁹ vl̄ hypocrita: qui ne cognoſcat̄/ pallio falſaꝝ palliationū & fraudū ſe velat: vt ſic cōcubinū iudicis & familiaritatē dn̄oꝝ habeat: & vt diuitijs i p̄gnet̄: & paſtorali baculo & anulo epali/ armillaq; dignitatis ducet̄. G

Aliter ❡ Vl̄ dic q̄ hodie dato q̄ aliq̄ ꝑſona cōburi meruerit: ſi tñ arrabonē oſtēderit/ id ē ſi bōa munera iudicib⁹ obtulerit/ ſalua erit. Eſt eīn vn⁹ lapis p̄cioſus/ q̄ cōburi vl̄ puniri hoīem nō ꝑmittēs: dicit illud Eſa: Cū ābulaueris ꝑ aquā/ tecū ero: cū pertrāſieris per ignē/ nō cōbureris. Eſa. 43. a

Aliter ❡ Vel dic q̄ iudas eſt iniquus iudex: q̄ ſepe alios punire nitit̄ de eo crimine quo ipſemet innodat̄. Verūtñ quādo crimē in ipm inflectit̄: q̄uis hō ſit culpabilis/ ipſum conat̄ liberare.

❡ Capitulū triceſimūnonū Textus: Igitur Ioſeph ductus eſt i egyptū. Moralitatum Capitulum XXVI

Legit̄ q̄ cū vxor p̄hutifaris oculos iniecīſſet in ioſeph/ ita q̄ ipſi⁹ petiſſet cōcubitū: quod cū & ille negaſſet: & fugiens palliū dimiſiſſet. Illa v̄o ſe vidēs cōtēptā: cōtrariū viro ſuo dixit: et q̄ eā Ioſeph opprimere voluerat/ accuſauit: & palliū dimiſſū in argumētū fidei oſtēdiſſet: ꝓpter quod vir ille nimis vxori credulus/ ioſeph carceri mancipaſſet: de quo tandem dn̄s miraculoſe eum expediuiſſet.

❡ Pōt allegari cōtra fallaciā mulieris: q̄ nō timet q̄n̄q; impudice libidinē appetere: nec timet falſū crimē iponere: & argumēto fidei multa fingere & p̄tēdere: nec facit ꝯſciētiā inocētē dānare Moralitas

Vñ dicit̄: Nō eſt malicia ſuꝑ maliciā mulieris. H Eccl. 25. c

❡ Pōt etiā allegari cōtra viros modernos: q̄ ſcȝ nimis ſuis credūt vxorib⁹: & maxie vbi agit̄ de pudicitia cōiugali. Aliter

❡ Pōt etiā allegari/ q̄ q̄cūq; iuſt⁹ exēplo ioſeph ſe debet poti⁹ ꝑmittere diffamari & icarcerari/ q̄ legē dn̄i p̄terire: & maxime q2 dn̄s ſolet tales expedire/ & ad maiorē gloriā pmouere: ſicut apparuit i Suſanna et i iſto. Aliter

❡ Vel pōt allegari ꝑ veritate & ꝑ innocētia: q̄ q̄uis aliq̄n̄ ſupprimitur/ finaliter tamen vincit. Vnde dicit̄: Suꝑ oīa vincit veritas. Aliter 3. Eſdre. 3. c

❡ Capitulū quadrageſimū Textus His itaq; geſtis accidit vt peccarēt. Moralitatum Capitulum XXVII

Duo familiares Pharaōis regis egypti in carcere regis poſiti cū Ioſeph/ ſcȝ magiſter pincernaꝝ/ & magiſter piſtorū/ viderūt ſomniū vna nocte. Magiſter eīn pincernarū videbat coram ſe vitē/ in qua erant tres ꝓpagines/ in quibus vue florebāt & matureſcebant: ita q̄ ciphū Pharaonis accipiebat et ibi vuas exprimebat/ et poculum regi dabat. Magiſter vero piſtoꝝ tria caniſtra farine portare ſe ſomniabat: et in ſuꝑiori quod oēs cibos qui fieri ſolēt arte piſtoria/ cōtinebat: alijſq; excelſius eminebat: aues cibos comedere ꝯſpiciebat. Iſta ergo ſomnia fuerūt a ioſeph expoſita/ taliter q̄ pincerna infra tres dies debebat ad priſtinū officium reſtitui: & potū regi porrigere: Piſtor vero debebat ſuſpēdi: et aues car-

A nes ei⁹ comedere. ¶ Pharao rex egypti deū ſi
Moralitas. gnificat celi regē. Carcer aūt eius ſignificat iſtū
mūdū: q̄ ſcʒ ptinet picernā ⁊ piſtorē. i. pplm bo
nū ⁊ malū: picernā ppt defectū pmi parētis bo
ni ⁊ mali: de domo pharaōis. i. de paradiſo fuerūt
eiecti/⁊ i hui⁹ mūdi carcere vinculati. Sʒ p certo
vterqʒ ſomniat i carcere. i. vtqʒ cogitat de futu-
ris. Bōi eñ q̄ i pincerna figurāt: vidēt vitē/ id ē
deū: q̄ habet tres ppagines. i. tres pſonas: q̄b⁹
accipiūt vuas. i. fidē: de q̄ ſcʒ ipſi exprimūt vinū
. i. bona opa/ q̄ ifundūt i calice regis chriſti/ in
Psal.103.b q̄tū iſta letificāt regē chriſtū. Pſal. Vinū letifi
cat cor hois. Mali vō q̄ p piſtorē deſignant/ vi
dēt q̄ ipſi hāt tria caniſtra. i. triplicē ɔcupiſcen
tiā ⁊ gen⁹ ciboꝝ. i. carnis ⁊ oris ingluuiē: ⁊ aues
Baruch.3.b. deſup volātes. i. ⁊ vanitatē ſupbiā. Vñ: In aui
bus celi ludūt. Quis ergo finis ābogꝝ? pculdu
bio ſm expoſitionē ioſeph. i. ſm ſcrōꝝ doctrinā
bōi ſūt pmiādi: qr. ſ. picerna. i. cet⁹ bonoꝝ poſt
tres dies. i. poſt tria tpa hui⁹ vite/ ſcʒ i die iudi
cij ad gradū pſtinū. ſ. ad btitudinē ⁊ imortalita
tē reſtituenē: ⁊ i domo regis. i. i padiſo recipiēt:
⁊ ad ppinādū vinū letície cū angel' admittenē.
Ecōtra vō mali poſt eoſdē tres dies/ ſcʒ i die iu
dicij/ i iferni patibulo ſuſpēdēt: ⁊ eoꝝ aie ab aui
Deute.32.b bus. i. a demonib⁹ comedēt. Vñ dicit: Cōſumēt
fame: ⁊ deuorabūt eos aues morſu amariſſimo

¶ Capi. quadrageſimūprimū Text⁹
Poſt duos annos vidit pharao ſom
niū. Moralitatū Capitulū XXVIII

B Vidit pharao ſomniū: ſcʒ ſeptē vaccas
pinguiſſimas/ q̄ paſcebant i locis pa
luſtrib⁹. Poſt qs erūpebāt ſeptē alie
macie cōfecte: q̄ cōſūptis ⁊ deuoratis priorib⁹/
nullū ſaturitatis dedere veſtigiū: ſʒ ſimē macie ⁊
ſqualore torpebāt. Vidit etiā q̄ ſeptē ſpice pul
lulabāt e culmo vno plene atqʒ pulcherrie. Alie
vō ſeptē pcuſſe vredine oriebāt e ſtipula: q̄ prio
Moralitas rū pulchritudinē deuorabāt ¶ Primo ſciēdū ē
q̄ numer⁹ ſeptenari⁹ vniuerſitatē ſignificat/ ſm
Greg. eo q̄ vniuerſa tpa p ſeptenariū dierū cur
rūt: ⁊ ſic dicā q̄ ſeptē vacce pingues ſignificant
vniuerſos diuites. Septē vō ſpice plene ſignāt
vniuerſa eoꝝ tpalia bona. Vacce vero ſignāt de
monū vniuerſitatē. Septē vero ſpice ſqualide de
ſignāt illā quā ⁊ iferūt/ vniuerſalē aduerſitatē: ⁊
ſic igit dico/ q̄ i ripa fluminis pſpitatis mūdane
inueniunē hodie ſeptē vacce/ mūdi diuites diui
tijs ipregnati: q̄ ſeptē ſpicis. i. vniuerſitate bono
rū tpaliū ſūt refecti. Sed reuera ex alia pte/ ſcʒ
poſt mortē/ iſti iuenīūt ſeptē vaccas macras. i.
vniuerſitatē tormētoꝝ: a q̄b⁹ iſte vacce pingues
cū ſpicis ſuis deuorabūt: ⁊ etnalit pſumēt. De
mōes eñ diuites deuorabūt: ⁊ ſeqntes aduerſi
tates pcedētē pſpitatē vaſtabūt: vñ ſequit ibidē
Venient ſeptē anni tāte ſterilitatis: ita q̄ obliuiōi
detē cūcta retro abūdātia. Jō ɔtra iſtas vaccas
Amos.4.a loquit Amos dicēs: Audite vbū dñi vacce pin
gues/ q̄ eſtis i mōte ſamarie: q̄ calumniā facitis
egenis: ⁊ cōfringitis paupes/ dicētes: afferte vt
bibam⁹: qr ecce dies venient dicit dñs: ⁊ eleua-
būt vos i cōtis/ et reliqas vras i ollis feruētib⁹. C
¶ Vel dic q̄ iſte vacce pmo ſignificāt aliquos Aliter
hoies pigues/ diuites ⁊ ſibi ſufficiētes: ſicut ſūt
q̄dā q̄ i ripa hui⁹ mūdi tenuerūt de ſuis redditi
bus bonos ſtat⁹. Septē vero macre ſeqntes/ ſi
gnificāt malos eoꝝ filios ⁊ ſucceſſores: q̄ ſcʒ qſi
q̄ ita ſūt paupes/ macri ⁊ ifortunati: q̄ piguedi
nē pdeceſſoꝝ ſuoꝝ/ ⁊ bona q̄ acqſierūt/ cōſumūt
deuorāt atqʒ vēdūt: ⁊ tñ nullā ſacietatē atqʒ ſuffi
ciētiā pinde recipiūt aut acqrūt: ⁊ ſic fit q̄ ſqua
lor ⁊ vredo/ macies ⁊ infortuniū ipſoꝝ/ vacuitaſ
qʒ ſtipulaꝝ. i. paupertas ⁊ tenuitas bonoꝝ ſuoꝝ/
alioꝝ plenitudinē deuorat: ⁊ q̄cq̄d boni alij pde
ceſſores ſui cumulauerūt/ maloꝝ ſucceſſoꝝ ifor-
tunitas deuaſtat. Vñ dicit: Alij laborauerūt: et Joan.4.e.
vos i labores eoꝝ itroiſtis. ¶ Vel dic q̄ vacce Aliter
iſte macre ſūt auari/ bailiui ⁊ officiales vl' pnci
pes/ raptores ⁊ voratores: q̄ ſcʒ tāte ſūt tenuita
tis ⁊ paupertatis/ tātarūqʒ expēſaꝝ ⁊ iſatiabilita
tis/ q̄ nihil pēit⁹ ſufficiat eis: q̄nimo dato q̄ oēs
vaccas pingues patrie. i. oēs diuites hoies ſibi
ſubiectos ſoleāt rapinis ⁊ exactiōib⁹ deuorare ⁊
pſumere ⁊ vaſtare: nullū tñ ſaturitatis vl' ſuffici
entie veſtigiū i eis appet: imo paupertate ⁊ miſe
ria ſp ſūt repleti. Vñ dr: Alij diuidūt ppria ⁊ di Prover.13.e
tiores ſūt: alij rapiūt nō ſua: ⁊ ſp i egeſtate ſunt.

¶ Capi. quadrageſimūtertium Te
xtus: Interim fames oēm terrā ve
hemēter. Moralitatū Ca. XXIX

Geneſis. xlij. dicit: cū frēs Joſeph ad
ipſū in egyptū vbi dominabat venīſ D.
ſent: ipſe ibi frēs ſuos cognoſcēs/ nō
eſt agnit⁹ ab eis. Fecit ergo eis cōuiuiū. Et q̄a
ſciebat qui erāt primogeniti: fecit eos ad men
ſam priores ſedere/ ſm q̄ erāt antiquiores: ⁊ da
to q̄ ibi eſſet Beniamin adoleſcentulus/ ab eo
precipue pdilectus: eo q̄ frater erat ipſius vteri
nus: ipſū tamē antiquiorib⁹ fratrib⁹ nō prepo
ſuit: immo qr erat iunior/ locū vltimū ſibi dedit
¶ Talis Joſeph eſt Chriſt⁹. Vñ dicit: Filius Moralitas
accreſcēs Joſeph. Fratres ſui ſunt oēs chriſti Gen.49.e.
ani. Aplus: Primogenit⁹ in multis fratribus. Roma.8.f.
Vterini et magis dilecti ſunt religioſi et clerici:
qui ſibi ſpāliter ſunt cōiuncti. Dico igit q̄ Jo
ſeph/ id eſt chriſtus q̄uis hodie ſit a fratribus
id eſt a fidelib⁹ abſcōdit⁹ ⁊ ignotus: ipſos tñ in
ternē diligit ⁊ cognoſcit: et q̄ ſit eoꝝ etas. i. eoꝝ
pfectio/ optime iudicat et diſcernit. Etas eñ vir
tutē et pfectionē ſignificat: in qua quāto q̄s eſt
pfectior/ tāto honore paradiſi eſt dignior. Vn
de dicit: Cani ſunt ſenſus hominis/ et etas ſene Sap.4.b.
ctutis vita imaculata. Quādo igit iſti fratres
chriſtifideles in cōuiuio Joſeph/ id eſt in para
diſū ſūt locādi: optime cōſyderat ipſe chriſt⁹ eta
tē/ id eſt merita ſinguloꝝ: ipſoſqʒ ſm primogeni
ta ſua/ id eſt ſm virtutes q̄s habēt/ ſolet ordina
re/ ⁊ pmos vl' vltimos collocare: ⁊ hoc ſine q̄cūqʒ
acceptione pſonaꝝ: qr p certo fratres vterini/
id eſt viri eccleſiaſtici neq̄q̄ preferunē: q̄nim
mo ſi in morib⁹ ſint ceteris minores/ vltimiores
ponuntur. Ibi enim nō eſt acceptio ſeu diſtin

E ctio iudei et grecis: q̄nimo ſepe fit/ꝙ greci q̄ p̄-
Aliter mi ſunt/ſunt nouiſſimi/ꝛ nouiſſimi p̄mi. ¶ Uel
dic ꝙ Joſeph eſt prelatus: q̄ reuera ſſime debet
cognoſcere etatē/id eſt menta ſubditoꝝ: ꝛ dato
ꝙ ipſi eū nō cognouerūt/ id eſt nō viſitauerunt
nec obtulerūt munera: nec adulando applauſe-
rūt: ipſe tñ debet eos cognoſcere/ꝛ eoꝝ ſufficiē-
tias cogitare. Ergo qñ ipſe facit ꝯuiuiū.i. puiſi
onē aliquā: ipſe debet i mēſa beneficioꝝ eccleſie
ipſos collocare priores/q̄ i etate/ id ē i ꝟtutib⁹
ſūt maiores: qꝛ vere dato ꝙ beniamin/id ē ꝙ il-
li habeāt aliquos frēs vterinos/id ē aliquos cō-
ſanguineos/nepotes vł amicos: ſi tñ ſint iunio-
res/id ē morib⁹ imꝑfectiores: nūq̄ debet eos bo
nis ꝛ puentis ꝓponere: ſed ꝑmiſſis melioribus
Pſal.67.f. ipſis vltimū locum dare. Pſal. Ibi beniamin
Heſter.1.b. adoleſcētul⁹ ꝛc. Uñ Heſter: Bibebāt oēs in au-
Eodē ca. reis pocul ꝛc. ¶ Dato ꝙ Joſeph fratres ſuos
Textus.g ordinate ſm etates ſuas collocaſſet ad mēſā: et
ſic beniamin ꝓdilect⁹ ꝛ vterin⁹/eo ꝙ eſſet iunior
vltim⁹ locaret: nihil tñ ꝓpter hoc ſibi deperijt:
imo portio ciboꝝ quā ſibi ioſeph dedit/portio-
Moralitas nē alioꝝ fratꝝ i q̄nq̧ ꝑtib⁹ excellit. ¶ Sic ꝟo cū
frēs ioſeph.i. fideles eccłie/nūc i locis gradnūt
dignitatū diuerſimode ſint locati: ita ꝙ ſepe fit
ꝙ illi q̄ ſūt vterini/id eſt chriſto magis ꝑ chari-
tatē cōiūcti/ꝛ ab eo potiſſime ꝓdilecti: i mēſa bo
noꝝ eccłie ſunt vltimi cōſtituti: qꝛ vero hodie
pleruq̧ accidit: ꝙ illos quos chriſt⁹ ver⁹ ioſeph
plus diligit: ꝛ quos ſibi charitas ſeu ſanctitas
F magis iūgit: vltimos i eccłia vel mūdi dignita-
Lu.14.b tib⁹ ponit/dicēs illud Lu. Recūbe i nouiſſimo
loco. Ex hoc tñ nihil ſibi deperit ꝓpter iſta: qꝛ
ꝓ certo poſt mortē qñ chriſtus diſtribuet cibos
glie paradiſi/iſti alijs ꝓficient: ꝛ portio glie quā
habebūt/alioꝝ glie preferet: qꝛ reuera Chriſt⁹
illos q̄ ſunt mō vltimi/depreſſi ꝛ paupes: alijs q̄
mō ſunt alti ꝛ diuites ꝓferet: ita ꝙ glia eis data
Mat.22.b. alioꝝ gloriā precellet. Uñ dicit: Erunt nouiſſi-
Aliter mi p̄mi ꝛc. ¶ Uel dic ꝙ talis tal ioſeph eſſe vi-
det defectuoſus prelatus: q̄ reuera de bonis ec
cleſie ſolet ſuis fratrib⁹ vterinis/id eſt filijs/ ne-
potib⁹ et cōpatriotis et familiarib⁹ magis dare
dato ꝙ alij antiq̄ores et meliores noſcant eſſe:
Ephe.5.f. ſicut dicit apłs: ꝙ nemo vnq̄ carnē ſuā odio ha
buit/ſꝫ nutrit ꝛ fouet eā. Ciph⁹ ioſeph inēt⁹ fuit
i ſacco beniamin iunioris frīs et minoris: ad de
notādū ꝙ ciph⁹ diuine ſaple in ſacco.i. i corde
humiliū inuenit: qꝛ q̄nāto quis eſt ꝑ humilita-
tē minor/ꝛ ꝑ puritatē iunior: tāto calice ſapiētie
plus potat. Exemplū de b. Joāne: q̄ erat apłs
Pſal.67.f. iunior: et tñ intellectu fuit altior. Pſal. Benia
Ca.xxxvij.e. min adoleſcētulus in mentis exceſſu. ¶ Sicut
dicit in Geñ. Joſeph emit populū egypti i ſer-
uitutē regis/dando eis frumentū regis. ¶ Sic
Moralitas ꝟo ꝓdicator: qui eſt diſpēſator frumēti/id ē ſcri-
pture ꝛ ſciētie chriſti regis: ppłm fideliū i ipſius
regis chriſti acq̄rit ſeruitutē: dū frumētū ſuū/ id
Pſal.80.c. eſt doctrinā ſuā vel etiā euchariſtiā ei pandit.
Aliter Pſal. Ex adipe frumēti ſaturauit eos. ¶ Uel
dic ꝙ ppłs pharaonis/id eſt diaboli ſeru⁹ effici
tur: dū frumēto ei⁹/ id eſt bonis tpalib⁹ ſatiat: G
Uñ i Prouer. Qui accipit mutuū/ē fenerator. Prouer.22.a
¶ Capitulū quadrageſimūoctauum
Textus: His itaq̧ trāſactis/ nūcia-
tu eſt. Moralitatum Ca. XXX
Jacob in breui moriturus/voluit bñdicere
duob⁹ filijs ioſeph/ ſcꝫ ephraī ꝛ manaſ-
ſe: vñ cū eēt i lecto cecumbēs: adduxit eos
ioſeph ſibi bñdicēdos ad lectū. Cū ergo p̄mo-
genitū poſuiſſet ad dexterā/ꝛ ſecūdo genitū ad
ſiniſtrā: pater man⁹ ſuppoſitur⁹ cācellauit: ꝛ de-
xterā genito ſecūdo/ q̄ erat ſiniſter antepoſuit.
Siniſtrā ꝟo ſuꝑ primogenitū aſſignauit: et ſic
cācellādo ꝛ mutādo man⁹/dexter filioꝝ ſiniſter
ſiniſter ꝟo dexter fact⁹ eſt: ꝛ bñdictionē p̄moge
niti reportauit. ¶ Reuera iſte Jacob patriar Moralitas
cha pōt mihi ſignificare deū: Joſeph ꝟo ſigni
ficat mundū/vel quēcūq̧ q̄ habet alios ꝓmoue
re/ꝓncipē vł ꝓlatū: ꝑ dexterā intelligit ꝓſꝑitas/
ꝑ ſiniſtrā ꝟo aduerſitas: ergo iſtud ꝯſtat/ ꝙ io-
ſeph.i. mūd⁹ aliquos ponit ad dexterā/ aliquos
ꝯſtituit ad ſiniſtrā: qꝛ ſcꝫ diuites pōit i dextera
ꝓſꝑitatis/paupes ꝟo i ſiniſtra aduerſitatis. Sꝫ
reuera iacob.i. chriſt⁹ i die iudicij/qñ bñdictiōeꝫ
dabit legiſlator: ꝛ ibūt de ꝟtute i ꝟtutē: et vide- Pſal.83.b
bit de⁹ deoꝝ i ſion: tūc man⁹ ſue munificētie cā
cellabit/ꝛ etiā eos ꝑmutabit. Sicq̧ fiet ꝙ dexte-
rā ꝓſperitatis ill' dabit/ q̄ nūc ſunt i aduerſita-
tis ſiniſtra. Siniſtrā ꝟo aduerſitatis his dabit/
q̄ nūc ſūt i ꝓſꝑitatis dextera: ꝛ ſic fiet ꝙ dexteri ſi H
ent ſiniſtri/ꝛ ecōuerſo: ꝛ ꝙ p̄mi erūt nouiſſimi/ꝛ Mat.20.b
nouiſſimi primi. Eſurientes iplenit bonis: ꝛ diui- Lu.1.e
tes dimiſit inanes. Joſeph ꝟo noluit ſepeliri i Gen.50.b
egypto: imo rogauit frēs/ꝙ i terrā ꝓmiſſionis Exo.3.b.
portarēt: quod finalit factū ē. Sic ꝟo nec nos de
bem⁹ velle ſepeliri ꝑ malā ꝯſuetudinē i pctō: im
mo debem⁹ rogare frēs.i. religioſos ꝛ iuſtos/ꝙ
inde ſuis doctrinis/exēplis ꝛ orōnib⁹ nos edu-
cāt. Pſal. Educ de carcere animā meā Pſal.141.b
¶ Moralitatū ſuper Geneſim finis.

Moralitatum liber ſecundus ſuper Exodum.

¶ Capitulum primuꝫ Textus: Hec ſunt nomina filiorum Iſrael. Moralitatum Capitulum I

Surrexit rex
nouus ſuꝑ egyptū/ q̄ nō nō
uerat opa Joſeph ſeu bñfi
cia q̄ egypto cōtulerat: pro-
pter quod filios iſrael ꝑ ma
giſtros operum ꝙplurimū
opprimebat: ipſoſq̧ ſibi ſeruire i luto et latere et
paleis/ad edificationē ſuarum vrbiū faciebat.
Uerūtñ ſic fiebat/ꝙ quāto plus opprimebat/tā
to plus eoꝝ ppłs creſcebat. Quapropt aliud
gen⁹ oppꝛeſſionis cogitauit: qꝛ ſcꝫ vocatis obſtē
tricibus: omnes quoi naſcebantur maſculini ſe
xus/ſubmergi fecit: feminas ꝟo reſeruari ma-

B davit. ¶ Tales videnẗ eſſe reges noſtri/ꝑlati/iu
Moralitas dices ⁊ principes novi/de novo ꝓmoti: vel novi
iuvenes ⁊ inſcii: vel novi/bonis ꝑdeceſſorib⁹ ſu
is diſſiles/⁊ i vitijs innovati: q2 revera iſtoꝝ to/
ta cura eſt/filios iſrl.i.bonos ſubditos ſuos ra
pinis ⁊ exactionib⁹ ⁊ tributis ⁊ ſeruitutibus op
primere: et eos ꝑ ſuos iniquos magiſtros ope
rū/ſcꝫ ballivos et officiales affligere: ⁊ ſi q̄ bñ
ficia a Joſeph.i.ab aliquib⁹ eoꝝ amicis: ipſi vel
eoꝝ ꝓgenitores receperint: ſolēt ꝑ ingratitudi
nē cūcta oblivioni dare. Iſtud patet de multis
principibus: qui ſi habuerint aliquem Joſeph
id ē aliquē magnū ꝯſiliariū vel mgr̄m/a quo re
ceperūt ſeruitia vel obſeq̄a: bñ ſolēt dū vivit/ ſu
is amicis ab exactōib⁹ parcere: ſꝫ eo mortuo/ ſo
lēt illos de ei⁹ genere pl⁹ q̄ alios īfeſtare. Et bre
viter mali ſuꝑiores hodie i regno ⁊ iuriſditione
ſua/maſculos filios.i. bonos ⁊ virtuoſos nitunẗ
ſubmergere ⁊ extirpare. Feminas vo.i. molles
⁊ defectuoſos/⁊ ad bñ operandū inhabiles/ ſolēt
ſeruare: et eos pl⁹ q̄ alios ſupportare. Vñ dicẗ:
Num.31.b Cur feminas reſeruaſtis? ¶ Vel dic q̄ pharao
Aliter eſt diabolus: q̄ ſcꝫ iſrael.i. fideles quos ꝑ pctm̄
ſubiugat/in trib⁹ ſpecialiter occupat: videlicet i
luto in ficiēte: id eſt/in luxuria: et in palea de levi
volāte: id eſt/ſuperbia: et in latere in igne durā
te.i. in avaricia. Iſtos eñ ꝑfectos maloꝝ ope
rū: id eſt/capitalia vitia vel ꝑ malos ꝑlatos vel
predicatores hereticos ſolet affligere: ⁊ fet⁹ ma
ſculos: id eſt/bona oꝑa in eis deſtruere: ipſaq3 i
D flumine carnalis voluptatis ſubmergere. Femi
nas vero: id eſt/molles act⁹ et reprobos/ſolet in
hoīe vegetare. Vult eñ diabolus/q̄ mala ope
ra in nobis pullulēt et ſuccreſcāt: bona vero de
Aliter ficiāt et decreſcāt. ¶ Vel dic ad litterā: q̄ pha
rao diabolus ꝑ obſtetrices egypti/id ē ꝑ malos
ꝑlatos de eccleſia hodie eradicat maſculos: id
eſt hoīes virtuoſos. Ibi vero fovet nutrit ⁊ plā
tat feminas: id eſt carnales ⁊ defectuoſos: vnde
Num.31.c iſte videẗ dicere illud Num. Interficite quicq̄d
Aliter eſt generis maſculini. ¶ Vel dic q̄ pharao eſt
diabolus: qui ſemꝑ habet odio filios iſrael: id ē
chriſtifideles: potiſſime maſculos/id eſt ꝓbos
hoīes ⁊ virtuoſos: ipſos in primitiva eccleſia vi
dēs et invidēs multiplicari: ꝑ ꝑfectos operū/id
eſt ꝑ mūdi tyrannos faciebat affligi: ⁊ ſic nomē
chriſti et fidē eius putabat poſſe deſtrui vel ſub
verti: veruntamen ſic fiebat: q̄ quāto plures affli
gebātur: id eſt/quāto plures ꝓ chriſti martyrio
moriebātur/tanto fideliū numerus ampli⁹ mul
tiplicabatur: ⁊ ſtatus eccleſie in melius augeba
Prover.21.d tur. Sicut eñ dicẗ in Proverbijs: Nō eſt ſapi
entia/nō eſt ſcientia/nō eſt conſiliū contra deū.
Et in hiſtoria tripertita legiẗ: q̄ Julian⁹ apoſta
ta volens chriſti ſectā deſtruere: ſciēs q̄ cōſueve
rat in tribulatiōib⁹ ꝓficere: decrevit nō tribula
tionib⁹/ſed oblectatiōib⁹ ſctōꝝ aīos immutare.
Aliter ¶ Vel poſſet allegari ꝓ generali ꝓverbio quod
dicẗ cōtra ruſticos: quia ſi premūtur/talliantur
⁊ ſuppeditanẗ/melius fructificāt: ⁊ ad modū vi
Exo.ca.ij.a nee computātur ⁊c. ¶ Cuꝫ Pharao rex egypti

mandaſſet omnes hebreoꝝ filios ſubmergen C
dos: accidit vt Moyſes naſcereẗ: quem cū ma
ter iam tribus menſibus occultaſſet: ⁊ ipſū am
plius ſeruare nō poſſet: fiſcellā cōpoſuit/ in qua
vagientē ligavit: ipſumq3 per fluviū3 fluctuare
ꝑmiſit. Quem cū Tranuith filia Pharaonis:
que ad flumen lavandi ſe gratia venerat/ ive
niſſet: et eū corpore elegantē vidiſſet: matremq3
pueri ſpectabat in litore/vocavit: ſibiq3 parvu
lū nutriendū cōmiſit: ipſum Moyſen/ id eſt de
aquis aſſumptū vocavit: quē tandē adultū in fi
liū adoptavit. ¶ Per regē egypti intelligiẗ re Allegoria
ctor mundi: qui ſcꝫ a principio propter peccatū
Ade/decrevit cūctos filios humani generis ori
ginali vulnere perimendos. Per mulierē hebre
am intelligo ſanctam eccleſiā matrē: que ſcilicet
hebrea/id eſt tranſiēs dicẗ: pro eo q̄ nō habet
hic manentē civitatē/ſed ad futurā moveẗ. Igi
tur dico/ q̄ quotiēs iſta noſtra eccleſia parturit
Moyſen/id eſt aliquē noverit natū: primo de
bet eū tribus menſibus tenere/id eſt in trib⁹ vir
tutibus theologicis inſtruere: tandē debet eū3
in fluvio baptiſmi mergere: ⁊ fiſcelle ſpei et di
vine miſericordie cōmittere: et tunc ꝓculdubio
ſtatim adeſt filia regis/id eſt divina gratia: que
ſcꝫ fluviū baptiſmi frequētat: que ipſum de pe
riculo liberat/et in filiū recipit ⁊ adoptat: et ma
tri ſue ꝓprie/ſcꝫ eccleſie: lacte doctrine nutrien
dū cōmittit: et ſic moyſen/id eſt de aquis aſſum
ptū/⁊ ꝑ aquas baptiſmi ſalvatū/merito ipſū vo D
cat. ¶ Vel dic q̄ mater ſignificat carnalē cōcu Aliter
piſcentiā: que filiū ſuū peccatorē tribus menſi
bus ſeruat: in ꝗtū peccatis ſuꝑbie/luxurie ⁊ ava
ricie ipſum ligat. Tandē vero ipſum in fluvium
ponit: quādo fluxui mūdi negocioꝝ/et tēpora
lis ꝓſperitatis ipſum exponit. Filia vo regis.i.
gratia vel etiā beata virgo: ipſū de fluvio mūdi
liberat/q̄ſi a mūdi fluxu ipſum detrahit: ⁊ ꝑ pe
nitentiā ipſū ſalvat: ⁊ in filiū ꝑ charitatem ado
ptat: ⁊ lacte ſane doctrine nutriendū ꝓcurat: et
mulieri hebree.i. penitentie vel religioni: que
trāſit de hoc mūdo ad patrem/ nutriendū aſſi
gnat: vt dicam⁹ divine gratie illud Joā. Muli Joan.19.e
er/ecce fili⁹ tu⁹: et filio: ecce mater tua. ¶ Vel Aliter
dic q̄ parvulus iſte ſignificat humiliū vulg⁹ ſub
ditoꝝ. Filia regis eccleſiā ſignificat: que ſcꝫ in
flumine divine gratie vel penitētie lachrymoſe
ipſū balneare nō ceſſat. Iſta ergo filiū ſuū.i. fide
liū vulg⁹: matri eoꝝ/ſcꝫ rectorib⁹ ⁊ curatis cete
ris nutriēdū/ſcꝫ lacte doctrine et ſubventionis
terrene cōmittit: et mercedē eterne glorie ꝓmit
tit: Unde iſta eſt que dicit ibidē: Accipe pueru3 Secundū
ad nutriendū: ego reddam tibi mercedē. ¶ Se Joſephū
cundū Joſephū: cum filia pharaonis Moyſen
inventū in flumine/primo cuidā3 mulieri egy
ptie dediſſet: puer de lacte ipſius bibere nō vole
bat: quapropter vocata eſt mater eius hebrea: q̄
finē rei expectās/i litore reſidebat: ideo ſoror ei⁹
dixiſſe legiẗ: Vis vt vocē mulierē3 hebream/vt
nutrire poſſit infantulū? Ponit etiā ibidem: q̄ Exo.2.b
dum puer creviſſet: pharao diadema ſuū ſuper

E caput Moyſi poſuit: qui ſtatim illud de capite
piecit: quod ꝓditioſe factū rex conſyderans/ ip
ſum occidere voluit. Sed ad ꝓbandū vtꝝ pueri
liter hoc feciſſet: carbonē ardentē ſibi dedit: qui
nutu diuino ipſm in oꝛe poſuit: ꝛ linguā ſibi cō
buſſit: ꝛ inde factū eſt/ ꝙ ſp̄ impeditionis et tar
Exo.4.c de lingue fuit: ſicut infra legit̃: Obſecro te dñe/
non ſum eloquēs. ¶ Sic vere debet facere bo
nus moyſes. i. bonus religioſus: de aqua mūda
ne ſtabilitatis aſſumpt⁹: qꝛ reuera lac egyptia
rū mulieꝝ. i. dulcedies mūdi ſciaꝝ/ deliciaꝝ/ ver
boꝝ/ adulatoꝝ aut delectationū nō debet ſuge
Prouer.1.b re. Iuxta illud: Fili ſi te lactauerint pctōꝛes: ne
acquieſcas eis. Sed lac mulieris hebꝛee matris
ſue. i. dulcedinē deuotionis/ doctrine ꝛ gratie:
quā ſibi dedit eccleſia vel religio mater ſua: de
1.Pet.2.a bet ſugere ꝛ guſtare. Vñ dicit̃: Lac ꝯcupiſcite/
rōnabile ꝛc. Diadema etiā. i. honoꝛē ꝛ dignita
tē quā pharao. i. mundus vel diabolus ſibi ꝑ vi
as iniuſtas vult imponere/ debet ſimiliter refuta
re: ꝛ carbonē. i. ardoꝛē charitatis ſeu diuini timo
ris et penitētie debet eligere: ꝛ linguā ſuā cū eo
Heb.11.b debet temꝑare. Vñ de moyſe legit̃: ꝙ ipſe beati⁹
reputauit impropeꝛiū chꝛiſti theſauris egypti
oꝝ. Ideo ſm̄ aliā lr̃am Eſa. xliij. dicit̃: hñs car
bones ignis ſede ſup eos: ꝛ erūt tibi in refrige
rio. Debet ergo talis vir ꝑfectus eſſe lingue tar
Iaco.1.c dioꝛis. Iuxta illud: Sit ois homo velox ad au
Textus diendū: tardus aūt ad loquendū ꝛc. ¶ Cū moy
ca.II.b ſes videret quadā die vnū egyptiū/ q̄ vnū hebꝛe
F um ꝑcutiebat/ ꝛ eidem iniuriā faciebat: occidit
eū/ ꝛ in ſabulo eū ſepeliuit: verum qꝛ rumoꝛ ex
iuit in publicū/ fugit in terrā Madian: vbi Ietro
ſacerdotis madiā oues pauit: cui⁹ filiā in vxoꝛē
accepit. Et dū iſte oues ſacerdotis de madian
in deſerto paſceret: mirabiles viſiones ibidē vi
Moꝛalitas. dit. ¶ Iſtud exponit̃ ſic: Moyſes q̄ interꝑtat̃
aſſumptus ex aquis: ſignificat hoīem penitētem
qui ſcꝫ in aquis lachꝛymoſe cōpunctiōis debet
iugiter inueniri: ꝛ ibi a matre ſua/ id eſt peniten
tia: vt a filia regis/ id eſt a diuina gratia recipia
tur/ debet ꝯſtitui ꝛ imponi. Egyptius ſignifi
cat peccatū vel carnē: Hebꝛeus vero ſignificat
aīam vel mentē. Igit̃ dico/ ꝙ qñ moyſes. i. peni
tens/ videt ꝙ frater ſuus ſpūs ſeu animus/ q̄ de
bet dici hebꝛeus. i. tranſiens/ ꝓ eo ꝙ ad deū et
ad paradiſum debet tranſire feſtinus: opꝑimitur
vel iniuriat̃ ab aliquo egyptio. i. ꝓꝓꝛio coꝛpo
re vel a pctō: ſtatim debet contra eū inſurgere:
ꝛ ipſm ꝑ ꝯfeſſionē occidere: ꝛ ꝑ ſatiſfactionē ſub
ſabulo ꝛ aſperitate penitētie abſcōdere vel cela
re: ꝛ tunc poterit fugere ad Ietro ſacerdotē. i. ad
deū ꝑ deuotionē: ꝛ filiā eius in vxoꝛē acipe: ſcꝫ
ſcientiā ꝛ diſcretionē/ ſeu gratiā/ ſeu deuotionē
ꝛ ſic poterit oues. i. chꝛiſtifideles paſcere ꝑ p̄di
cationē ꝛ eruditionē: ꝛ viſiones celi videre ꝑ ce
Ezech.8.b leſtiū ꝯtemplationē. Unde dicit̃: Eleuauit me
Aliter ſpūs/ ꝛ duxit in hieruſalē in viſione dei. ¶ Uel
allega iſta generaliter/ ꝙ de lege nature qlibet te
netur opꝑſſos ꝛ tribulatos defendere: ꝛ eis con
Pro.24.b tra impios ſubuenire. Vñ in Prouerb. Eos q̄
ducunt̃ ad moꝛtē/ ꝛ eos q̄ ducunt̃ ad interitū/ li G
berare nō ceſſes. ¶ Moyſes paſcens gregē/ cū Textus
duxiſſet oues ad deſerti interioꝛa: apparuit ſibi ca.III.a
dñs in rubo ardente: vidit em̄ in monte Oreb
rubū ardentē q̄ nō cōburebat̃: quo cū appꝛopin
quare vellet/ vt q̄d hoc eſſet videret: p̄cepit ſibi
dñs ꝙ calciamēta de pedibus ſuis tolleret/ eo ꝙ
locus ille terra ſancta eſſet. ¶ Reuera ſic videt̃ Moꝛalitas.
feciſſe dñs pater: qꝛ qñ filios iſrael. i. fideles ſu
os de imperio Pharaonis. i. diaboli: ꝛ de egy
pto. i. de inferno liberare decreuit: vnū ſignū mi
rabile ꝓmitus demōſtrauit/ ſcꝫ ſignū beatiſſime
incarnationis: quo mediāte populū ſuū libera
uit. Ipſe em̄ tunc in rubo arboꝛe ſpinoſa. i. bea
ta virgine ſpinis penitentie circūſepta: moyſi. i.
humano generi vel iudeoꝝ populo apparuit: ip
ſamq; arboꝛē igne ſanctiſpūs inflammauit: ꝛ mi
rabiliter impꝛegnauit. Nunq̄ tamen iſta arboꝛ
beata virgo ab integritate virginitatis fuit nu
data/ nec ꝑ incendiuꝫ carnalitatis cōbuſta: ſed
ſemꝑ virgo ꝛ integra reſeruata. Ueruntamen ad
hoc ꝙ moyſes. i. iudaic⁹ populus mereat̃ iſtam
viſionē cernere/ ꝛ incarnationis ſacramētū cog
noſcere: neceſſe eſt vt de pedib⁹ affectionū ſuaꝝ
calciamēta carnalis cognitionis/ ſenſuſq; litera
lē auferat: ꝛ ꝙ inde ꝑ fidei cognitionē incedat.
Qui em̄ calciamēto carnalis ſapiētie inuoluit̃:
ad tantā viſionē/ ꝛ ad tanti ſacramēti cognitio
nē ꝑtingere nō meret̃. Neceſſe eſt ergo ꝑ fidem
calciamentū tale ſoluere/ ꝛ omnē mūdi ſapien H
tiā amouere: quia ſcꝫ terra in qua ſum⁹/ ſancta
eſt. i. eccleſiā ſanctā catholicā conſtat eſſe. Vñ
dicit̃: Solue calciamentū de pedib⁹ tuis: locus Ioſ.5.d
em̄ in quo ſtas/ ſanct⁹ eſt. ¶ Uel dic ſic: ꝙ ad Aliter
hoc ꝙ homo diuinas reuelatiōes videat/ neceſ
ſe eſt ꝙ ad interioꝛa deſerti: id eſt/ ad ſecreta cō
ſcientie gregē affectionū ſuarū ducat: ꝛ ꝙ cal
ciamenta terrenoꝝ honoꝝ de pedibus affecti
onum ſuarū tollat.

¶ Capitulū quartū Textus: Reſpō
dens moyſes ait: nō credent mihi.
Moꝛalitatū Capitulum II

INter ſigna q̄ fiebāt corā pharaone ꝓ li
beratione populi iſraelitici: pꝛimuꝫ fuit
de virga verſa in colubꝛū. Vñ Exo. iiij.
dicit̃: ꝙ virga quā tenebat moyſes/ ꝓiecta in ter
rā/ ſtatim verſa eſt in colubꝛum: ita vt timebat
moyſes nō ſolū virgā illā recipere/ ſed etiā hāc
videre. Dñs tamē ſibi p̄cepit/ ꝙ caudā dꝛaconis
acciperet: quod cū feciſſet/ in virgā iterū eſt cō
uerſa. ¶ Iſtud applicat̃ ad ſtatū populi iudeo Moꝛalitas
rū. Uirga em̄ quā mūdus regit̃/ ſignificat filiū
dei patris. Pſal. Reges eos in virga ferrea: ꝛ Ps.2.c
tanq̄ vas figuli cōfringes eos. Moyſes vero q̄
iſtā tenet/ populū iudaicū ſignificat: qui reuera
in p̄ncipio iſtā virgā/ ſcꝫ deū/ in manu ſua tenuit
in q̄ntū ipſum credidit ꝛ amauit. Per colubꝛū/ q̄
eſt res coꝛpalis ꝛ viua/ intelligit̃ chꝛiſti humani
tas: q̄ ſcꝫ fuit coꝛpoꝛea ꝛ moꝛtalis. Dico igitur
ꝙ quādo virga quā tenebat moyſes. i. de⁹/ quē
credebat ppl̄s iudeoꝝ/ in terrā miſſus fuit: tūc

B proculdubio in draconē.i.in mortalē hoīem eſt
ꝯuerſus:ita ꝙ Moyſes iſte ſcʒ pplˀs iudeoꝝ fa-
ctus eſt tremebūdꝰ:ꝛ a fide incarnatiōis dñi
fugitiuus. Judeus eñ virgā in colubꝝ mutauit
dum dei filꝭ ꝑſonā hoīem factā abhorruit:ꝛ eā
credere ꝛ accipe ꝛ recipe recuſauit. Uñ dicitur:
Jo.1.a.et.b Qui eum nō receperūt:ꝛ verbū caro factum eſt
Ueruntamē de diuino diſpenſatiōis mādato ſic
ſiet:ꝙ moyſes iſte.i.iudaicus pplˀs iſtū ſerpen
tem chriſtū:cauda.i.in fine ꝑ credulitatē accipi
et:ꝛ tunc ſibi vertet in virgā/in xpm̄ ipm̄ finali-
ter deum credet:ita ꝙ tunc ꝓprie poteſt dici il-
Ps.109.a lud Ps. Uirgā virtutis tue emittet dñs ex ſion:
dominare i medio inimicoꝝ tuoꝝ. Jn medio ini
micoꝝ tuoꝝ.i.in medio iudeorum:q̄ modo ſunt
Aliter chriſti ꝛ fidei inimici. ¶ Uel dic ꝙ moyſes eſt
deus/q̄ q̄ñqȝ in manu ſua tenet virgā.i.aliquā
bonā ꝑſonā:quā ſcʒ in ſtatu gratie manu tenet:
ꝛ eum in bono retinet atqȝ fouet. Uerūtamē ſe-
pe accidit ꝙ deus laxat manū ſuā/ꝛ ſm̄ occulta
ſue diſpēſatiōis iudicia ipm̄ peccare ꝑmittit:ꝛ
in terra eum ꝓijcit:dum ad amorē terrenoꝝ per
auariciā vel apoſtaſiā cadere eum ſinit:qui reue
ra in draconē vertit/inq̄ꝫtū in viꝝ peſſimū cōmu
tat. Quod vtiqȝ ad lr̄am videmus de multis ho
minibꝰ/q̄ in eccleſia vel religione anteq̄ȝ in ter-
rā ꝓijcerent.i.anteq̄ȝ ad terrena adminiſtranda
ꝓmouerent:erant vⁱge.i.ꝑſone iuſte ꝛ recte/ad
regendū alios optime diſpoſiti:q̄ tñ poſtq̄ȝ ad
B terrā.i.ad miniſtranda terrena dimittunt:vtpo
te q̄ñ ad aliquod officiū vel dignitatē ꝓmouen-
tur:tūc dracones.i.rapaces ꝛ crudeles efficiunt
ꝛ in malos hoīes commutant. Quid refert(in-
q̄t Tullius)an q̄s in beluam ſe ꝯuertat:aut ꝑ ini
q̄tatē ferinos mores induat? Fit tñ de talibꝰ q̄ñ-
qȝ/ꝙ moyſes.i.deus ipos in cauda.i.in ſenectu
te ad miſericordiā recipit:ꝛ eos ꝑ penitētiā ad
ſtatū ſalutis reducit:ꝛ ſic in vⁱgas.i.in viros iu
ſtos mutant:ꝛ a draconina ſeuitia ꝛ neq̄tia ꝯuer
Treñ.1.e tunt. Unde dicit: Jpa gemēs ꝯuerſa eſt retror-
Aliter ſum. ¶ Uel dic ꝙ moyſes eſt ꝑlatus/de cuius
manu q̄ñqȝ vⁱga.i.religioſus apoſtatando/ꝛ ad
terram.i.ad ſeculum redeūdo/ſit draco veneno-
ſus multiplr̄ peccādo: ita ꝙ moyſes.i.ꝑlatus:
ipſum timet recipe/malā vitā ipſiꝰ abhorrēdo:
ꝑ caudā tñ in fine iſte ꝑ moyſen.i.ꝑ prelatū capit
ab ipſoqȝ punit:ita ꝙ ſepe ſit ꝙ iterꝫ in virgam
1.Reg.10.b .i.in bonū viꝝ mutat. Unde dicit: Mutatꝰ eſt
Ca.IIII.b. in viꝝ alteꝝ. ¶ Moyſes faciens ſigna corā pha
raone/manū ſuam in ſinū mittebat:ꝛ q̄ȝdiu ibi
ſtabat/ſana erat:q̄ñ aūt ipſam corā pharaone ex
trahebat/tunc leproſa ſiebat. Si vero ipſam ite-
rum in ſinū retrahebat/ad ſanitatē priſtinā redi
Moralitas bat. ¶ Manus in ſcriptura ſignificat bonam
opationē:ſinus eſt ꝯſcie ſecretū ꝛ intentio. Dico
ergo ꝙ q̄ñ moyſes.i.vir iuſtus/tenet manū ſuā
.i.bona opa ſua in ſinu ſuo.i.in ꝯſcīe ſecreto:ip
ſaqȝ in abſcōdito ꝛ occulto facit:tūc ipſa opa ꝑ-
ſeuerāt vtilia atqȝ ſana. Si vero ipſa de ſinu ſe-
creti ſui ꝑ oſtentationē extrahat:ꝛ coram Pha
raone.i.corā mūdo demonſtrare ipſa gaudeat
tūc lepra inanis glīe polluunt/ꝛ ꝑ iactantiā de-
prauant. Quapropter neceſſe eſt ꝙ manus ope C
ratiōis noſtre ad ſinū noſtꝝ.i.ad ſecretū redeat:
alī in ſanitate ꝛ mūdicia nunq̄ȝ apud deū ꝑſeue
rat:ꝛ ideo hō q̄ gaudet facere opa ſua bona co-
ram hominibus/vt videant ab eis:rephendit in
Ps.vbi dicit: Ut q̄d auertis manū tuā ꝛ dexte Ps.73.c
ram tuā/de medio ſinu tuo in finem? ¶ Uel dic Aliter
ꝙ moyſes eſt ꝑlatus:ſinus eſt clauſtꝝ:ꝛ membꝝ
eius eſt q̄libet ſubditus. Jgit dico:dato ꝙ moy
ſes habeat manus ſuas.i.ſubditos ſuos ꝛ ſcōs
ſpūaliter ſanos ꝛ mūdos:q̄ñ tñ ipſos emittit de
ſinu clauſtri ſui exterius ad terrenas miniſtrati-
ones:vel inter ſeculares eos mittendo/facilīter
ſolēt leprā luxurie ꝛ auaricie incurrere:et q̄ȝdiu
extra fuerint immundi et luxurioſi manere. Sed
pro certo tunc iterꝫ ſani efficiunt/q̄ñ ad ſinum
clauſtri ꝑ ꝑlati induſtriā retrahunt. Jdeo dicat
bonus religioſus/foris in tēpalibus occupa-
tus illud Luce: Reuertar in domū meā vnde exi Luce.11.d
ui. ¶ Uel dic ꝙ iſta manus eſt homo/q̄ de ſi- Aliter
nu diuine gratie et charitatis emiſſus/leproſus
efficit et pctōr:q̄ tamē tūc tp̄is ſpūaliter ſanatur
q̄ñ ꝑ penitentiā ad hūc ſinum reuertit. Unde di
citur: Reuertere ad vaginam tuam o mucro. Ezec.47.d.
¶ Uel dic de apoſtatis:qui tunc leproſi et pec- Aliter
catores ſiūt/q̄ñ de ſinu moyſi.i.de clauſtro apo
ſtatando/vel in publico inter ſeculares ꝓdeūt.
Tunc vero ecōuerſo ſpūaliter ſani efficiunt/q̄ñ
ad clauſtrū/vel ad chriſti vel prelati ſui gremiū
reuertunt. Sicut ad lr̄am patet de religioſis et D
ſanctimonialibus:q̄ q̄ñ nimis frequētant domꝰ
parentū/et etiā curias ſeculares/vel domos pre
latoꝝ:ſtatim ſolēt lepram auaricie et adulatiōis
et ſupbie incurrere. Jdeo talibꝰ dicit. Reuerte Hiere.31.d
re ad ciuitates tuas: Uſqȝ quoqȝ delicijs diſſol-
ueris filia vaga?

¶ Capitulū ſeptimū Textus: Dixit
qȝ dñs ad moyſen: Ecce conſtitui te
deum Pharaonis: et frater tuus.
Moralitatū Capi. III

Ertiū ſignū quod ꝑcepit dñs ꝑ Moy
ſen/fuit de aqua cōuerſa in ſanguinē.
Accepit eñ aquā de flumie/ꝛ fudit ſu
ꝑ aridā:ꝛ facta eſt ſanguis. ¶ Sic vero loquē- Moralitas
do ſpūalr̄/ſepe ſit ꝙ dum aqua.i.aliqua ſimplex
ꝑſona de ſuo flumine.i.de ſtatu religionis/deuo
tionis vel cōpūctionis extrahit:ꝛ ſup aridā effū
dit.i.ad miniſtrationē terrenoꝝ conſtituit:tunc
vⁱo ſanguis.i.carnalis ꝛ luxurioſa efficit:niſi cū
diligentia ꝑcaueat ne labat. Ps. Cōuertit aquā Ps.104.c
eoꝝ in ſanguinē. Uel expone ſicut Apocalypſis
viij.et.xvi.dicit ꝛc. ¶ Uel dic ꝙ talis aqua ſi- Aliter
gnificat vſurarios ꝛ auaros/malos officiales ꝛ
balliuos:q̄ ſup terrā dum effundunt.i.q̄ñ in ter
ra vel patria dominant:in ſanguinem.i.in ꝑſo-
nas crudeles ꝛ ſanguineas cōmutant. ¶ Poſt Eodē ca.b
q̄ȝ Aaron ꝓiecit virgam ſuam in terrā corā pha
raone/ꝛ verſa eſt in colubrum:vocauit pharao
incantatores ꝛ maleficos ꝛ ſapientes ſuos:ꝛ ꝓ
iecerunt ſinguli virgas ſuas/ꝛ ſimiliter in colu-

E broſ ſunt cōuerſe: virga tamē Aaron virgas de
Moralitas uorabat magoꝝ. ¶ Iſtud allegari pōt/ꝙ magi
id eſt hypocrite homines et ficti/qui ita bona
opera in apparentia faciunt/ſicut aaron: id eſt
ſicut boni. Veruntamē iſta eſt differētia: ꝙ vir-
ga Aarō ſupſtat aliis deuoratis. i. opera iuſtoꝝ
pſeuerant/ opibus hypocritaꝝ ꝯſumptis: q2 re-
uera miracula. i. mirabilia ⁊ ſingularia opa que
faciūt iuſti/ſunt mirabilia. Illa vero que faciūt
hypocrite ſeu mali hoīes/ſunt defectibilia. Un
de Seneca: Nihil quod fictum eſt/eſt diuturnū
Aliter ¶ Vel dic ꝙ Aaron ſummus ſacerdos ſignifi-
cat magnos dñs ⁊ platos. Magi vō ſignificāt
inferiores/ balliuos ⁊ vaſallos. Cū igiꝛ vterqꝫ
habeat virgas verſas in colubꝛ. i. in rapacē fa-
miliā; vel cū vterqꝫ virgā iuriſditionis ſue in co
lubꝛ. i. in rapacitatē ꝯuertat: inqꝫtū tam maioꝛ
ꝙ minoꝛ rapinis ⁊ exactionib9 vacat: virga ta-
mē Aaron vgas magoꝝ deuorare dicit: inqꝫtū
officiales maioꝝ/officialibus minoꝝ inimicanꝛ
⁊ inqꝫtū ad iuriſditionē pape vel regis vaſalloꝝ
dominia quotidie repinunt: ⁊ tūc ꝓprie draco-
nē deuorat/qū vnus malus aliū malum grauat.
Unde illud: Ferrū ferro tolliꝛ ⁊c.

¶ Et caplo ſeptimo Textus. c. Dñs deus hebreoꝝ miſit me ad te. Moralitatū Ca. IIII.

Recepit dñs Aaron/ dicēs: Tolle vir-
gam tuam/⁊ extēde ſup riuos ⁊ lac9 et
paludes egypti: ⁊ ꝯuertanꝛ in ſangui-
F nem: ⁊ ſit cruor in oīm terra egypti/tam in ligne
is vaſis ꝙ in lapideis. Percuſſitqꝫ aquas/⁊ ver
ſe ſunt in ſanguinē: ⁊ cōputruit fluuius/⁊ piſces
q erant in fluuio/ mortui ſunt: ⁊ nō poterāt egy
ptij bibere aquā fluminis: ⁊ foderūt ſibi aquam
Moralitas. p circuitum fluminis ad bibēdū. ¶ Per aquā
in ſcriptura poſſumus intelligere elemoſynam.
Eccl. 3. b Vñ dicit: Sicut aqua extinguit ignē/ſic elemo-
ſyna extinguit peccatū. Per cruorē itelligo cru-
Deut. 32. f delitatē/rapināqꝫ ⁊ aduerſitatē. Unde: Inebria
bo ſagittas meas ſanguine ⁊c. Dicam9 igiꝛ ꝙ
hodie p totam egyptū. i. p totū mundū tota aq
pietatis cōuerſa eſt in ſanguinē crudelitatis: et
hoc non ſolū in lacubus ⁊ paludibus. i. in ſtati-
bus ſecularibus: immo etiam in riuis et flumi-
nibus. i. in eccliaſticis ⁊ regularibus. Vaſa enī
lignea. i. plati eccliaſtici: vaſa lapidea. i. pncipes
ſeculares/et laici pleni ſunt crudelitatis cruore:
nihilqꝫ habent de cuiuſcunqꝫ pietatis aut beni
gnitatis hūore. Piſces enī. i. viri fluxibiles/de-
uoti et pij: q erāt in flumine eccle/mortui ſunt:
ipſumqꝫ flumen quaſi iam eſt factū putridū per
pctā. Et vt breuius ꝯcludā/quocūqꝫ ſe vertant
egyptij. i. pauperes/ſiue ad clericos/ſiue ad lai-
cos/ſiue ad officiales pncipū ſiue platoꝝ: totum
inueniūt crudelitate ⁊ cruore plenū: ita ꝙ nō in-
ueniunt quid poſſint bibere. i. a quo poſſint cu-
iuſcūqꝫ bñficij refrigeriū reportare. Ideo omni
Iſa. 1. e bus talibus poteſt dici: Man9 veſtre plene ſan
Aliter guine ſunt. ¶ Vel dic ꝙ aqua ſignificat pſpe-
ritatē mundi/que fluit ⁊ defluit ſicut aqua: quia

reuera in ſanguinē carnalis infectionis hodie G
vertiꝛ: ita ꝙ piſces huius fluminis ſalꝫ mūdani
diuites/p pctm luxurie moriunꝛ. ¶ Vel dic ꝙ Aliter
q2 flumus religionis/vaſaqꝫ lignea et lapidea:
id eſt eccliaſtici debiliores et fortiores/ſunt ple-
ni ſanguine. i. pctō: ita ꝙ iam totū eſt putridū et
corruptū: piſceſqꝫ. i. viri pij/molles et benigni ⁊
deuoti iam penit9 deficiūt. Ideo egyptij. i. ſecula
res iam non inueniunt qd ibi de aqua bone do-
ctrine/vel de bonitate exemplaris vite ibidē poſ
ſint bibere vel haurire: quapropter iam neceſſe
eſt eos deficere vel perire/et ꝓpter mala exēpla
eccliaſticoꝝ multipliciter eſurire. Sanguis enī
et nō aqua. i. carnalis vita et nō pura/mala do-
ctrina et non bona/exempla inutilia et non ſa-
na/poſſunt hodie in flumine eccleſie reperiri/et
in vaſis. i. in ꝯſcientijs hoīm. Unde Apocal. Et Apoc. 14. d
exiuit ſanguis de lacu vſqꝫ ad frenos equorum.
Egyptij aūt. i. religioſi et penitētes iam non in-
ueniūt in flumine huius mūdi qd poſſent tute
bibere: quinimmo neceſſe eſt eis terrā ꝓprij corpo
ris per penitentiā fodere: vt aquam viuā. i. gra-
tiam diuinā valeant reperire. Ideo de diabolo pt
dici illud Pš. Qui ꝯuertit aquas eoꝝ in ſangui Pš. 104. e
nem/et imbres eoꝝ ne biberent. Secūda plaga Textus ca. VIII. a
fuit de ranis. Preceptū eſt enī Aaron/ꝙ exten-
deret manū ſuam ſup flumina/et ſup riuos et pa
ludes Pharaonis/ dicēs: Sic ebulliet (inqꝫt) flu
uius ranas: et aſcendent domū tuā et cubiculū
lecti tui/et ſup ſtratū tuū: ingredienꝛ domos ſer H
uoꝝ tuoꝝ/necnō et in populū tuum et in furnos
tuos ⁊c. Et in reliqas ciboꝝ tuoꝝ. Sicqꝫ factuꝫ
eſt ꝙ rane terrā egypti occupauerūt: et vſqꝫ ad
lectos et cubilia hominū intrauerūt. ¶ Rane Moralitas
loquaces ſignificant detractores: qui reuera ho
die quaſi totū occupāt mūdū. In domibus enī
regū et ſuperioꝝ/pncipū/platoꝝ et maioꝝ etiam
et minoꝝ/imo in ipſis cubiculis et ſecretis came
ris eorūdē hodie ebulliūt tales rane. i. viri detra
ctores et garruloſi adulatores/magniloqi et ver
boſi. Fluuius enī mūdane pſperitatis ranas p
creat: inqꝫtū filios magniloquos/detractores/li
tigioſos et clamoroſos generat. Ideo in libro
Saple dicit: ꝙ p piſcibus eructauit fluui9 ranas Sap. 19. e
rū multitudinē. ¶ De puluere terre pcuſſe nati Eodē ca. VIII. d
ſunt cyniphes in tanta quātitate/ꝙ totam ter-
ram occupauerūt: et regē et populū mirabiliter
afflixerūt. Muſce etiam alia vice in egypto in tā
ta quātitate nate ſūt/ꝙ domos egypti quaſi pe-
nitus iplenerūt. ¶ Sic vō de puluere ipſo terre Moralitas.
id eſt de miſero ſtatu et humili plebe naſcuntur
quiqꝫ cyniphes et alie muſce. i. parui balliui et p-
curatores: q quis nullius ſint valoris/ſolent ta
men omne genus hoīm infeſtare: et regeꝫ et po
pulū. i. maiores et minores indebite flagellare.
¶ Viam triū dierū petebant filij Iſrael ire in Ca. V. a
deſertū/vt ſacrificarēt domino in ſolitudine: qa
ſcꝫ ſacrificiū non audebant in egypto inter ido-
latras deo immolare: et ideo ſe volebant p deo
digne ſacrificādo in ſolitudine elōgare. ¶ Sic
vero ſi tute et digne volumus ſacrificare domi-

B no/⁊ laudis ⁊ ſpūs ↄtribulati eidem ſacrificium
immolare: ante omnia debemus appetere/ꝙ de
egypto.i.de peccato vel mundo mentalr̄ exea-
mus: ⁊ ꝙ ꝑ viam trium dieꝝ.i.ꝑ cordis contri-
tionē/oris confeſſionē/⁊ operis ſatiſfactionem/
deſertū penitētie ſubintrem⁹/⁊ ibi deo ꝑ bona
opa imolemus: homo eñ nunꝗ digne dño im-
molat/q̄ ſe pharaonis.i.diaboli dominio ꝑ die-
rum iſtoꝝ trium ſpaciū non elongat: ⁊ q̄ deſertū
Ps.54.b penitētie non ſubintrat/dicēdo illud Ps. Ecce
Aliter elongaui fugiēs/⁊ manſi in ſolitudīe ⁊c. ¶ Uel
dic ꝙ egyptus eſt mūd⁹/deſertū religio: triū di-
erum via/tria religionis vota: q: ꝓ certo dū ho-
mo eſt in egypto.i.in mūdo: ⁊ mundi negociis
egyptiis peccatorib⁹ ſociatus/vix poteſt ꝑ bona
opa dño immolare: ⁊ ideo neceſſe eſt/ꝙ egyptus
.i.mundū ⁊ ſua negocia fugiat: ⁊ ꝙ ꝑ viam triuꝫ
dieꝝ.i.ꝑ tria religionis vota/ꝑ obediētiā cōtra
ſupbiam/ꝑ paupertatē contra auariciā/ꝑ caſtita-
tem ↄtra luxuriā/ad religionis penitētiā ⁊ ſolitu-
Jone.3.b dinē ſe cōuertat. Uñ dicit: Cepit Jonas introire
in ciuitatē itinere triū dierum.

¶ Capitulū nonū Textus: Dixit aūt dominus ad Moyſen: Ingredere. Capitulū decimum Textus: Et dixit dominus ad moyſen. Moralitatuꝫ Capitulum V

Plage
diuerſe. Sicut ponitur Exo.ix.et.xii.inter cete-
ras egypti plagas vna fuit animalium
B ꝑ tempeſtatē occiſio. Altera fuit vlceꝝ ⁊
veſicaꝝ ꝑ cineris aſꝑſionem inductio: alia toni-
truorum ⁊ grandinū emiſſio: alia locuſtaꝝ om̄e
viride ↄſumentiū introductio: alia tenebrarum
oculos excecantiū ꝑ triduum obſcuratio: alia tā-
Moralitas. dem ꝓmogenitoꝝ mors ⁊ ↄſumptio. ¶ Sic ve-
ro egyptii.i.pctōres plaga multipliciū vitioꝝ le-
dunt: q: ſcꝫ ante oīa tempeſtas tentationis occi-
dit in eis animalia.i.animalitatē ſpūalem.ſ.diſ-
cretiōis ſenſum ⁊ motū bone oꝑationis. Secū-
do cineris in ventū ſparſio.i.bonoꝝ opeꝝ ſi que
habent in ventū elatio/ſeu vētoſa oſtentatio: ef-
ficit in eis veſicas tumoris.i.ꝓſumptiōis. Ter-
tio accidit in eis tonitruoꝝ/igniū ⁊ grandinum:
id eſt diſcordiaꝝ/inuidiaꝝ/iniuriarum turbatio.
Tandem ꝑ locuſtas.i.ꝑ motus carnales: acci-
dunt in eis omnis rei viridis.i.oīm virtutū ⁊ vi-
roris bone conuerſatiōis ↄſumptiones. Quar-
to ſuccedūt tenebre.i.mentis excecatiōes ⁊ obſti-
natiōes. Ultimo moriunt ꝓmogenita eoꝝ.i.aie
ꝑ eternas damnationes ⁊ afflictiōes. Et ſic pa-
Ps.31.c tet ꝙ veꝝ eſt quod in Ps. ſcribit: Multa flagel-
la peccatoris: ſperantes aūt ⁊c. Sic dicit dñs il-
Hiere.30.c lud Hiere. Plaga inimici pcuſſi te caſtigatiōe
Aliter crudeli. ¶ Uel dic ꝙ tenebre facte ſunt in egy-
pto trib⁹ diebus/ita vt nemo videret triduo fra-
trē ſuum. Triduum tenebrarum ſignificat tri-
plicem mentis excecationem: illam ſcꝫ qua ho-
mo non ꝑmittitur videre celeſtium felicitatem/
terreſtrium vanitatem ⁊ inſtabilitatem/inferno-
rum periculum ⁊ acerbitatem. Quando enim in
egypto/id eſt in corde peccatoris/iſti tres dies
tenebrarum.i.iſta triplex excecatio mentis ꝓce- C
dit: reſtat ꝙ ꝓmogenitus eius.i.anima per vi-
tia moriatur: ⁊ ab angelo ꝑcuciente.i.a dei ſen-
tentia eternaliter occidatur. In plagis egypti
vbi aqua cōuerſa eſt in ſanguinē/animalia mor-
tua/tenebre facte/ꝓmogenita occiſa ⁊c. ¶ Ter- Eodē ca.f
ra ieſſen vbi erant filii iſrael/de his omnib⁹ fuit
immunis: q: ſcꝫ ibi erat claritas/cum egypt⁹ ob-
tenebraret: ibi erat tranquillitas/cum egyptus
turbinibus premeret: ibi erat ſanitas/cum ꝓmo-
geniti egypti necarent. ¶ Terra ieſſen poteſt ſi- Moralitas
gnificare eccleſiam/vel ſtatum eccleſie/vel reli-
gionis: q̄ reuera ab egypti.i.a mundi cladib⁹ eſt
immunis: q: ꝓpter filios iſrael.i.ꝓpter iuſtos
qui ibi ſunt/iſta terra non patit tribulatiōes ⁊ tē-
tationes/excecationes ⁊ cordis obtenebratiōes
necnō ꝓmogenitoꝝ.i.animaꝝ mortē ⁊ damnati-
ones/ quas patit egyptus.i.mundus: q̄nimmo
ſepe fit ꝙ iſti habent quietē/cum alii tribulant:
ſcientie ſplendorē/cū alii habeant obſtinatio-
nē ⁊ ignorantiam: ſanitatē ⁊ pacem/cum alii tri-
bulatiōibus infeſtant. ¶ Uel dic ꝙ ꝑ egyptum Aliter
infern⁹/⁊ ꝑ ieſſen intelligit paradiſus/vbi ſunt
filii.i.angeli ⁊ ſancti/qui deū ↄtemplant ⁊ vidēt
q̄ ſcꝫ nulla egypti tribulatiōe vel tētatiōe ledūt:
imo in luce ⁊ ꝓſperitate ꝑpetua cōuerſant: ideo
egyptiis.i.mundanis pctōribus ⁊ damnatis vi-
det dñs dicere illud Eſa. Ecce ſerui mei come- Eſa.65.b
dent/⁊ vos eſurietis: ſerui mei bibent ⁊ vos ſitie-
tis: ſerui mei letabunt/⁊ vos ↄfundemini: ſerui D
mei laudabunt pre exultatione/⁊ vos clamabi-
tis pre dolore. Et breuiter/magna eſt diuiſio in-
ter bonos ⁊ malos/inter ſaluos ⁊ damnatos.
Unde dicitur: Magnuꝫ chaos firmatum eſt in- Luce.16.g
ter nos ⁊ vos.

¶ Capitulum duodecimū Textus: Dixit quoqꝫ dominus ad moyſen et Aaron in terra egypti. Moralitatum Capi. VI

Cum deus decreuiſſet ꝓmogenita egy-
ptioꝝ tam hoim ꝗ iumentoꝝ occidere
ꝓmogenita vero filioꝝ iſrael intacta di-
mittere/⁊ a morte eripere ⁊ ſaluare: ipſoſqꝫ fili-
os iſrael de egypto ad terram ꝓmiſſionis educe-
re: ꝓcepit agnū ſeu hedū occidi/⁊ domos ipſoꝝ
hebreoꝝ in ſupliminarib⁹ ⁊ vtroqꝫ poſte ſigna-
ri. Sicqꝫ factū eſt ꝙ angelus domos ſignatas
ſanguine/non tetigit: nec in eis ꝓmogenita occi-
dit: immo ppl̄m ibi habitantem de pharaonis
dominio per mare rubrum eduxit ad deſertum:
domos vero egyptioꝝ que ſanguine tacte vel ſi-
gnate non fuerant/angelus inuaſit: ⁊ ibi primo-
genita interfecit. Ipſos vero tandem egyptios
in mari rubro ſubmerſit. ¶ Sic vero cuꝫ a deo Moralitas.
ſit ordinatū ⁊ decretum/ꝙ ꝓmogenita egyptio-
rum.i.pctōres mortis eterne debeant ſubire pe-
riculum: conſtat ꝙ ab hac ſententia illi ſolum
merebuntur ſaluari/qui ſanguine agni immacu-
lati chriſti voluerunt per ſue paſſionis memoriā
conſignari. Sole enim perſone que domos cor-
dium ſuoꝝ ſanguine iſto conſignauerunt: et per

E mortis chriſti recordationē ſup vtrunq; poſtem
cordis ⁊ oris iſtum ſanguinē habuerūt: a pcutiē
te angelo. i. a iudicante chriſto / p damnationes
non tangent: ſed potius a mortis eterne piculo
ſaluabunt. Egyptij vero. i. peccatores / qui ni-
hil de iſto ſanguie habuerūt: ⁊ mortis ⁊ ſangui-
nis chriſti memoriā ⁊ deuotionē ⁊ conſignatio-
nē non acceperūt: ab iſto angelo. i. s dura chri-
ſti ſententia ferient / ⁊ mortis eterne periculo ſup
ponent. Deus em̄ illos ſolos a morte eterna ſal
uabit: in quoꝝ domibus. i. cordibus / ſanguinē
agni. i. ſanguinis chriſti memoriā videbit. Un-
Ezech. 16. a de dicit: In ſanguine tuo viue: ipſoſq; de pha-
raonis diaboli imperio liberabit: ⁊ ad terrā p-
miſſionis ſcʒ paradiſum p deſertū penitētie de-
ſtinabit. Illos vero q iſto carent ſanguie: in ma
ri rubro. i. in inferni amaritudie ſuffocabit. Un
1. Pe. 1. d de dicit: Precioſo ſanguine agni redēpti eſtis.
Aliter ¶ Uel iſtud applica realiter ad paſſionē chri-
ſti: ⁊ dic q in egypto. i. in mūdo agnus chriſtus
de dei mādato ⁊ ordinatione occiſus eſt: vt ſcilʒ
virtute ſui ſanguinis hebrei / q interptant trāſeū
tes: qui ſcilʒ manentē ciuitatē non habent: a p-
cuſſione mortis eterne ſaluarent: ⁊ mediāte ma
ri rubro. i. amara compunctiōe deſertoq; peni-
tentie adiuuāte / ad terram pmiſſionis. i. ad celi
gloriā ducerent: egyptij aūt. i. infideles / q iſtius
agni ſanguinē. i. chriſti paſſionis fidem nolunt
recipe / neceſſe habebūt eterne damnatiōis ⁊ p-
cuſſionis piculū ſuſtinere. Uñ Ezech. ix. q an-
F gelus omnes pcuſſit quos non ſignatos inue-
Aliter nit. ¶ Uel dic q egyptij ſunt vitia que tunc tē-
poris ſubmergunt / qñ filij iſrael. i. boni / p mare
rubꝝ. i. p memoriā dñice paſſionis / vel per ama-
ritudinem penitētie tranſducunt: filij iſrael fari
nam de egypto tulerunt: ⁊ inde panes azymos
confecerūt: ſic vero catholici de farina ⁊ gentili
um ſcientia verā doctrinā ꝯficiunt: ⁊ panes azy
Eodē ca. a mos theologie inde coquunt. ¶ Cum filij iſra-
el mare rubrum deberent tranſire / ⁊ ad terram p
miſſionis venire: precepit dñs q domus ⁊ fami
lia inſimul ꝯuenirent: q̄ꝗ agnū paſchalem co
mederēt. Erant tamen in comedēdo agnū mul-
te cerimonie neceſſarie: quia ſcʒ non debebant
cōminui: nec aliq̄d vſq; ad mane ſeruari. Igne
debebat eſſe aſſatus: ⁊ cum lactucis agreſtibus
accinctis renibus manducari: calciamēta in pe-
dibus / ⁊ baculi in manibus debebant habere:
poſtes domus ſanguine debebant inungi: ⁊ ipſe
agnus cū inteſtinis / capite ⁊ pedibus debebat
Moralitas. feſtinantiſſime mādncari. ¶ Iſta omnia poſ-
ſunt applicari ad eſum agni immaculati. i. ad re-
ceptionē corporis ieſu chriſti: qꝛ reuera ad hoc q
nos qui debemus eſſe veri hebrei. i. p mundum
tranſeūtes / ⁊ non manentes: etiā debem⁹ eſſe fi
lij iſrael. i. deum p fidem ⁊ ꝯtemplationē viden-
tes: iuxta illud quod ſcribit in ep̄la: dudū nos
huius mundi non ſumus incole / ſed aduene: ſed
ad hoc in mundū venimus / vt nobis ibidem nō
liceat pſiſtere. Si tranſire poſſumus mare rubꝝ
. i. mortis amaritudinē ſecure tranſire; ⁊ p deſer

tum purgatorij ad terram pmiſſam / ſcʒ ad pa G
radiſum pttingere: neceſſe eſt q ſimul p charitatē
⁊ vnitatē fidei cōmunicem⁹: ⁊ q agnum paſcha-
lem chriſtum in ſacramēto altaris digniſſime co
medamus. Eſt igit̄ neceſſariū ad ipſius dignā
ſumptionē / q oſſa ipſius non cōminuant: ⁊ q
nihil de eo ſupfluum reſeruet: ⁊ q nihil credat
de eo ſupfluum / nec aliq̄d diminutū. Oſſa enim
integra ſeruant / qñ quicq̄d eſt neceſſarium / credi
tur: nihil vero ſupfluū ſeruat / quando nullus er
ror ſuperuacuus admiſcet. Unde dicit: Neq; ad Eccl. 42. d
iectum eſt / neq; minuit. Iſte igit̄ debet mandu-
cari aſſatus in igne p feruorē dilectiōis: cum la-
ctucis agreſtibus. i. dolore ꝯtritiōis: cum accin
ctis renib⁹. i. cum moderatione ꝯtinētie / ⁊ lu-
xurie reſtrictiōe: cum pedibus calciatis. i. cum
mortis meditatione: cum baculis in manibus /
id eſt cum crucis ſpe ⁊ deuotione: cū ſanguine ī
oſtio. i. mortis chriſti ⁊ ſue paſſionis ⁊ ſanguis
recordatione ⁊ compaſſione. Calciamēta aūt q
fiunt de pellibus animaliū mortuoꝝ / ſignificāt
mortis memoriā: baculus ſignificat crucē / ſan-
guis crucē dñice paſſionis. Manducari etiā et
recipi debet iſte agnus. i. ſacramentū cū capite
. i. cum deitate. Unde Apoſtolus: Caput chriſti 1. Cor. 11. a
deus. Cum inteſtinis. i. cum humanitate: cū pe
dibus. i. cum ſacramentoꝝ ⁊ articuloꝝ ſequela
⁊ vniuerſitate. Iſte enim agnus nunq̄ digne re
cipit / niſi humanitas ⁊ articuloꝝ veritas p fidē
integre comedat. Unde: Omnē eſcam mānduca Eccl. 36. e
bit venter. Feſtinanter aūt debet comedi: ad de H
notandū q circa inq̄ſitionem iſtius ſacramenti
non debʒ homo immorari: nec etiam circa miſ
ſe celebrationē / vel euchariſtie ſumptionem: ne
forte vane cogitationes vel dubitatiōes poſſint
inſurgere: quibus poſſit fidei veritas vacillare:
ſicut null⁹ niſi eſſet circūciſus / debebat de iſto
agno comedere: ſic nec de ſacramēto altaris de
bemus guſtare / niſi fuerimus p penitētiā a viti
orum ſupfluis circūciſi. Unde: Scindite corda Iohe. 2. d
veſtra ⁊c.

¶ Capitulū decimūquartū Textus:
Locutus eſt autem dñs ad moyſen;
Moralitatum Ca. VII

CUm filij iſrael mari tranſacto p deſer-
tū tranſirēt / voluit eis dñs ꝯtra oīa in-
cōmoda de remedio puidere: ⁊ qꝛ affli-
gebant eſtu p diem / obſcuritate p noctē: ⁊ qꝛ eti
am viam neſciebāt / ⁊ poterāt errare: panē nō ha
bebant / ⁊ poterāt eſurire: aquas nō inueniebant
⁊ oportebat ſitire. Cum ſcʒ illa patria talis eſſet
put cōiter dicitur: q nec panis ibi creſceret / nec
aqua flueret / nec etiā arbor vireſceret: cum eſſet
patria ſterilis atq; ſicca: quatuor ſpecialia reme
dia ꝯceſſiſſe videt: qꝛ ſcʒ iſte puidit eis de colū
na nubis p diē / q eſtum obſcuritate ſua tēpera
ret: ⁊ de colūna ignis p noctem / q ſua claritate
totum illuminaret: ſicut dicit Exodi. xiij. Item
puidit eis de māna / q famem releuaret: ſicut di-
cit infra. xv. de aqua a petra fluente / q ſitim tēpe
raret; ſicut Exo. xvij. Itē de angelo q eos ꝯduce

A ret/ꝫ ne errarent caueret: ſicut dicit Exodi. xxiij. C
Moralitas ¶ Sic vere cū filij iſrael. i. ſancti ꝫ probi viri in chriſtus/q ſcʒ in die pñtis vite nubes/pluuio
deſerto huius mūdi: dum ad terrā pmiſſionis/ ſus ꝫ miſericors inuenitur. In nocte vero. i. in fu-
id eſt ad paradiſū pegrinādo pcurrūt: ꝫ multa ꝫ
plura ꝫ magna habeāt incōmoda. i. ardorē ma-
le ꝯcupiſcētie/tenebras aūt ignorātie: famē vero ꝫ
ſitum auaricie/necnō ignorantiā vie recte. i. iuſti
cie: ꝫ ergo puidit eis dñs de remedijs opportu
nis: qꝛ ſcʒ ipſis miſit nubē. i. chriſtū filiū ſuū pu-
rū ꝫ nubeū: q p̄dicādo refrigerauit ꝯcupiſcētie
ardorē. Ignē. i. ſpūſctm̄/q illūinauit errorē ꝫ te
nebrarū horrorē: māna. i. ſacrm̄ altaris/quo ſana
uit deſyderiorū amorē: aquā de petra ſacre ſcp̄tu
re qua tēperauit mali appetit⁹ feruorē: angelū
ducē. i. diuinā grām/qua demonſtrauit vie veri
Aliter tatis ſplendorē. ¶ Uel dic moralr̄ ꝙ nubes eſt
rorifluū pietatis: ignis incēdiū charitatis: man
na dulcedo deuotiōis: aqua lachrymoſe cōpun
Malach. 3. a ctiōis: angel⁹ intellectus clare cognitiōis ꝫ diſ-
cretiōis. Unñ dicit: Ecce ego mitto angelū meū/
q pparabit viam ante faciē tuā. Nubes q pcede
bat filios iſrael in deſerto/facta erat ad modum
colūne: vnde iſta dicebat colūna nubis de die/
ad refrigerādū contra ardorē: colūna ignis de
nocte/ad illuminandū contra tenebrarū horro-
rē: ſicut dicit Exo. xiij. Stabat aūt iſta nubes ſu
per ppl'm: ꝫ quādiu ſtabat/immobilis ppl's ſub ſuis tē-
torijs quieſcebat. Cū aūt nubes iſta mouebat et
eleuabat/ꝫ ppl's ſimilr̄ tentorijs motis nubē ſe-
B quēs pficiſcebat. Quo facto iterū vbi ipſam vide
bāt ſtare/ipſi finalr̄ ſiſtebant: ſicut dicit Nume
ri. ix. Unñ ibidē dicit: Ad imperiū dñi figebant tē
toria: ꝫ ad imperiū dñi deponebant ꝫc. Per iſtā
nubē pōt intelligi plātus: qꝛ p certo iſte dat⁹ eſt
filijs iſrl'. i. fidelibus ſubditis ꝫ in pncipē ꝫ in du
cem: q ſcʒ ipſos p deſertū hui⁹ mūdi dirigat: ꝫ ad
terrā pmiſſionis. i. ad paradiſum verbis ꝫ exē-
plis pducat: qꝛ p certo iſte debet eſſe colūna rō
ne ſtabilis firmitatis: nubes rōne roriflue pieta
tis: ignis illuminās rōne limpidiſſime ſcientie ꝫ
veritatis: qꝛ columna debet alios ſpūalr̄ ꝫ tpali
ter ſuſtentare: qꝛ nubes debet alios doctrinis et
bñficijs irrigare: qꝛ ignis debet alios p charita-
tē incendere/ꝫ p ſapiam illuminare. Ideo de
Ps. 104. d tali plāto dicit in Ps. Expandit nubē in ptecti-
one eorū/ꝫ ignē vt luceret eis p noctē. Quid er-
go? p certo iſte debet ppl'o. i. ſubditis ſupſtare/
ꝫ cū eis pſonaliter cōmanere: ꝫ p iuriſditionis
eminentiā pemīnere: ꝫ p exemplorū dationē ſup
eos ꝫ corā eis pñtialr̄ ſe monſtrare. Popul⁹
vero ſubditorū ſe debet ꝯformare penitus iſti nu-
bi. i. bono plāto diſcreto ꝫ ſpūali: ꝫ ideo cū ipſo
moto p bona opa debet moueri: cū ipo eleuato
debet leuari p ꝯtēplationē: cū pficiſcēte deb; vir
tutib⁹ pficiſci: cū ipo ſtante ꝫ manente. i. in bo-
no pposito/debet ſimilr̄ ppl's in fide ꝫ morib⁹
ſtabiliri. Unde de ſanctis aīalib⁹. i. de plātis/et
Ezech. 1. e de rotis. i. de ſubditis dicit Ezech. Cum eunti-
bus ibant/cum ſtantibus ſtabant/ꝫ cū eleuatis
a terra pariter eleuabant: ꝫ cum ambularēt q p̄-
Aliter ma erāt/ſequebant ꝫc. ¶ Uel dic ꝙ colūna eſt

chriſtus/q ſcʒ in die pñtis vite nubes/pluuio C
ſus ꝫ miſericors inuenitur. In nocte vero. i. in fu-
turo iudicio vel in morte igneus. i. ſeuerus ꝫ iu
ſtus ꝫ rigidus. In nocte. i. erga impios et obſcu
ros. Ipe eſt enī qui ſm diuerſas pſonas/et ſm
diuerſa tempa diuerſificat ſeipm: ꝫ ita eſt nūc nu
bes miſericordiā pluendo/nunc ignis iuſticiam
exequēdo: ita ꝙ ſibi pprie poteſt dici illud Ec-
cli. Ecce ego in altiſſimis habito: et thron⁹ me Eccli. 24. a
us in columna nubis. De ipſo etiam dicit: De- Deut. 4. d
us noſter ignis conſumēs eſt. ¶ Uel ſi vis dic Aliter
in malo: ꝙ nubes eſt malus qui dicit columna
nubea/ppter inſtabilem vanitatē: columna nu-
bea igne ppter ardentem cupiditatē. Et dicitur
ſequi a populo ppter facilem malorū ſuorū exem
plorum conformitatē: populus enim nubem. i.
prelatum qui ſibi premiū pmittit/ſolet ſequi: et
eius malis moribus conformari. Quia ſicut di-
citur: Qualis rector ciuitatis/talis populus qui Eccli. 10. a
habitat in ea. Tales enim duces inueniunt ho
die multi/ſcʒ qui hodie tenent pemīnentiā hui⁹
mundi ꝫc. ¶ Cum populus dñi in egyptū trās Ca. XIII. d.
mare rubrum eductus/videlicet ad terram pro-
miſſionis/hieruſalē pcederet: et vt p regionem
philiſtinorū breuius et facilius et plenius ince-
dere poſſet/dñs noluit: ne forte populus phili-
ſtinorū ſibi bella moueret/et tedio affectus iterū
in egyptum rediret. Duxit igit eos dñs per de-
ſertum/quāuis difficilis eſſet via: p eo ꝙ ibi non
erant homines/non timebant prelia ſeu bella. D.
¶ Sic vero popul⁹ nouitiorū/et nouiter de egy Moralitas
pto. i. de ſtatu infidelitatis vel de pctō ſeu de mū
do egreſſorū/et ad fidem ſeu penitentiā cōuerſo-
rum: debet a via philiſtinorū. i. a ſtrepitu mūda-
norum et peccatorū ſubmoueri: ne forte per ma
lorū ipſorū exempla/dicta et facta/bella tentatio-
nū inſurgant: que iſtos faciant ad egyptum. i. ad
vitia retrouerti. Nouiter enī ad fidem/ad religi-
onem ſeu etiam ad penitentiā conuerſus/bellis
tentationū inſurgentibus/ad vomitū reuertit:
ſi philiſteis. i. peccatorib⁹ et infidelibus miſce-
atur. Et ideo neceſſe eſt ꝙ tales ad interiora de-
ſerti ducant. i. in clauſtris et cōuentibus/necnō
cum alijs bonis et fidelibus et in ipſis vijs peni
tentie difficilibus teneant vt ad celeſtem hieru-
ſalem ſine periculo perducant. Et inde eſt ꝙ re-
ligioſi ſolēt nouitios ſuos de via philiſtinorū. i.
ſecularium et carnalium amicorum tollere: et eos
quātum poſſunt ab eis abſcondere et elongare
ne forte ipſis contingat ad egyptum. i. ad ſeculū
retroire: ſcientes ꝙ ſm doctrinā chriſti Luce. ix.
Nemo mittens manū ſuā ad aratrū et reſpiciēs
retro/aptus eſt regno dei. ¶ Uel ſi vis dic ꝙ Aliter
populus fidelium qui per mare rubrum. i. per ba
ptiſmū/pharaonis. i. diaboli euaſit dominium
debet philiſtinorū. i. mundanorū vel peccatorum
conſortia fugere/et per deſertum religionis vel
penitentie ad pmiſſionē paradiſi venire/dicen-
do illud Pſalm. Elongaui fugiens: et manſi in Ps. 54. b.
ſolitudine.

¶ Capitulū decimūquartū Textus:

E Perſequēteſq; egyptij/ igreſſi ſunt poſt eos: et omnis equitatus Pharaonis/currus eius et equites. Moralitatū Capl'm VIII

Egyptij vt filij iſrael intrauerūt mare rubrum: et hoc qi egyptij ꝑſequētes hebreos/ipſos occidere voluerūt. Uerūtamē ſic actum eſt ꝙ hebrei ꝑ mare ſine periculo apertis aquis/et ab vtroq; latere reſtrictis et diuiſis

Moralitas tranſierūt: egyptij vero remanſerūt. ¶ Dic moraliter ꝙ egyptij q̄ hebreos nitūt in ſeruitute tenere/ſunt peccata que nitunt animas ſubiugare. Uerūtamē iſti hebrei ad mare rubrum. i. ad penitentie amaritudinē tranſeunt: ſic ꝙ iſti liberi et ſalui euadūt: aquis vere compūctionis mediantibus/egyptij. i. peccata ibidē pereūt et ſuc

Aliter cumbunt. ¶ Uel dic ꝙ mare rubꝝ eſt mundi ꝓſperitas/vel etiā vita p̄ſens vel mūdus: qui dicitur mare ꝓpter fluctuoſitatem: rubꝝ/ ꝓpter carnalitatem. Hebrei igit̄. i. viri iuſti ꝑ iſtud mare poſſunt ſine periculo tranſire: q: ſcz aqua voluptatum nō ſolet iſtos ꝗ̄tum ad affectionē tangere: quimmo iſti ſolent per ſiccitatē paupertatis et penitentie penetrare/et illeſi ad celeſtē hieruſa

Exo. 15. c lem felicitatis ꝑtranſire. Unde dicit̄: Filij autē iſrael ambulauerūt ꝑ ſiccū in medio mari. Egyptij aūt. i. mali/nō ſic: q: iſti mare rubꝝ vite p̄ſentis ſine periculo non tranſeunt: quia videlicet aque deliciaꝝ et voluptatū ipſos inuoluūt: et ſic

F ꝑ diuerſa vitia ipſos deſtruunt et ꝯfundūt. Pſ.

Pſ. 77. f Inimicos aūt eoꝝ dimerſit in mare: q: breuiter illud eſt veꝝ/ꝙ boni et diſcreti viri ſolent q̄ſiq; ꝑ mundi fluxum et tempalia negocia bene vtendo illeſi tranſire: vbi tamē mali q̄ bene ꝓſperis vti neſciunt/ſolent ꝑ vitia ſuccūbere et perire. Soli aūt filij iſrael. i. diſcreti viri ſolum deū videntes et ꝑ deuotionē et ꝯtemplationē ad deū mētaliter tēdentes/a mari fluctuoſi ſeculi non leduntur: vbi tamen alij naufragant in ipſo actu ꝓſecutionis/ quo egyptij filios iſrael cōpellebant exire/dicen

Ca. XII. f tes: Omnes moriemur. ¶ Immutauit dñs egyptioꝝ voluntatē: deditq; filijs iſrael gratiam in conſpectu eoꝝ: ita ꝙ vaſa aurea et argentea que ab eis petierūt hebrei/ipſis libenti animo egyptij ꝯceſſerunt: et ſic vltra mare rubrum/et ipſis egyptijs compellentibus/cum egyptioꝝ ſpolijs

Moralitas receſſerūt. ¶ Iſtud poteſt exemplariter applicari ad occultam dei ꝓuidentiā: que occulte poteſt voluntatē hominū mutare: et etiā contra ꝓpoſitum in cōtrariū applicare: que etiā bonos de bonis maloꝝ ſolet aliquotiens ditare: et mercedem quam meruerāt/ex alio latere q̄ ſperabatur eiſdem procurare. Conſtat enim ꝙ filij iſrael ſeruierant egyptijs multis tempibus/nec receperant aliquid ꝓ mercede: et ideo quādo receſſerunt/voluit dominus ꝙ per talem modū ex vaſis egyptiorum fieret eis ſatiſfactio/vt haberēt

Sap. 10. d mercedē de ſeruitio. Unde dicit̄: Iuſti tulerūt

Aliter ſpolia impioꝝ. ¶ Uel dic ꝙ idcirco voluit dominus ſpolia deportari: vt tabernaculū quod ſ cri decreuerat/poſſet exinde fabricari. Sic vero quando ſpolia egyptij ſcz ſcientie mundi/philo

G ſophia ſcz et poetria et alia ſimilia/ad compoſitionem eccleſie ſunt vtiles: ideo vult dñs ꝙ a fidelibus ſtudeant̄ et in animo reportēt̄. ¶ Uel dic

Aliter de bonis tpalibus: q̄ q: ꝑ vita p̄ſenti ſunt neceſſaria/ideo ꝑmittit dñs ꝙ a filijs iſrael. i. religioſis et eccleſiaſticis acq̄rantur.

¶ Capitꝫ. decimūquintū Textus. O Tulit aūt moyſes iſrael de mari rubro. Moralitatum Ca. IX

Egreſſi filij iſrael de mari rubro/ambulauerūt ꝑ deſertū/et venerūt in marath: vbi aque erant ita amare ꝙ ipſas bibere pre amaritudine non valebant: de quo cum populus murmuraret/orauit Moyſes ad dominum. Qui oſtendit eis lignum: quod cum miſiſſet in aquas/in dulcedinem ſunt mutate. Exinde aūt venerunt helim: vbi erant duodecim fon

Moralitas tes/et ſeptuaginta palme. ¶ Sic vero cum q̄s de mari. i. de mundo vel de peccato egrediēs/deſertum religionis vel penitentie ꝑambulat: conſtat ꝙ ibi inuenit aquas amaras pluriū tribulationū et diſplicentiaꝝ: q̄ ſcilꝫ ſunt ſibi amare. i. difficiles atq; dure/ꝙ ipſas nequit bibere. i. penitentiam ſuſtinere: ꝓpter quod ſolet de ſtatu illo conqueri: et ꝙ deſertū huius intrauerūt murmurare. Talibus debet dari in conſilio/ꝙ lignū ſcz crucis chriſti ꝑ conſyderationē accipiant: et ꝙ tormenta et amaritudines tormentoꝝ ipſi' vi

D deant: ipſumq; in aqua amara quā bibunt. i. in tribulationū amaritudine quam ſentiunt/miſceant: vnūq; cum alio recompenſent: et ſic pro certo huius amaritudo in dulcedinē eis vertitur: et quicquid erat difficile/leue et facile reperit̄. Un

Iudith. 5. c de dicit̄: A ligno obdulcata eſt aq̄ amara. Quia ſm Grego. Dulce eſt quod toleramus/ſi conſyderamus quid bibit ad patibulū chriſt'. Quia enim noſtre amaritudines quas in deſerto penitentie vel religionis ſuſtinemus/reſpectu amaritudinis crucis et paſſionis chriſti nihil ſunt:

Narratio ideo ſi hoc lignum apponit̄/dulces fiūt. ¶ Sic de nouitio legit̄/cui aſperitas ordinis dura fuit volenti igitur recedere/ apparuit in cruce chriſtus/oſtendens plagam lateris/et dicēs: Ex his ſalſa panem tuum hordeaceum quem comedere non potes. Et extunc receſſit tentatio de receſ

Sap. 14. a ſu. Benedictū ergo lignū per quod fit iuſticia. Sic ergo veniet homo finaliter in helim/quod interp̄tatur fortis. i. ad fortitudinem et conſtantiam mētis: vbi. ſ. duodecim fontes/id ē duodecim apl'os: ſeptuaginta palmas. i. ſeptuaginta chriſti diſcipulos poterat inuenire: quoꝝ virtus et ſo

Aliter liditas ſuā incōſtantiā poterit ſtabilire. ¶ Uel dic ꝙ amara aqua eſt fortis tentatio/vel generaliter quecunq; tribulatio: que tunc facilius ſuſtinetur/quando ad lignū. i. ad crucis memoriā recurrit̄: et quando ad chriſti paſſionem et deuotionem venitur.

¶ Capitulum decimūſextū Textus: Profectiq; de helim/ venit omnis multitudo. Moralitatum Capi. X

A Populus adhuc carnalis vidēs ꝙ panes et
carnes ad comedendū nō habebat: ce
pit ꝯtra dn̄m murmurare: egyptiacꝗ quas
ibi dimiserat delicias memorare/dicēs: Cur edu
xisti nos ī solitudinē/vt interficeres nos fame?
Utinā mortui essem⁹ ī egypto/qn̄ sedebam⁹ sup
ollas carniū/ꝛ comedebam⁹ panes ī saturitate.
Quod audiēs dn̄s/pluit illis ꝛ carnes ꝛ panes.
Coturnices em̄ sup castra eoꝝ p multitudinē ce
ciderūt: de qb⁹ singuli q̄ntū voluerūt/acceperūt:
māna ad modū pruine de celo cecidit: quod po
pul⁹ p pane habuit ꝛ collegit: ꝛ murmurare cō-
Moralitas. tra deū cessauit: ¶ Sic vero plerūq̄ ꝯtigit ꝙ post
aggressionē alicui⁹ ardui ꝓpositi: post ꝙ ingressū
deserti religionis ꝓpl's adhuc carnal' dolet de
esu carnium dimisso/ꝛ de panis defectu.i. de fa
mis vel abstinētie īfortunio aliquotiēs īmisso:
recordaturꝗ carnes et panē.i. carnales delici-
as ꝛ tpales/q̄s ī egypto mūdi dimisit: murmu-
rat ꝯtra sterilitatē/pauptatē ꝛ penuriā quā intra
uit. Dn̄s igit' q̄nꝗ talib⁹ ex sua ineffabili gratia
mittit volatilia p carnib⁹.i. celsitudinē ꝯtempla-
tiōis: mittit etiā māna dulcissimū p panib⁹/id ē
dulcedinē deuotiōis: ꝛ sic isti filij isrl' desertū pe
nitētie assuescūt: desyderiaꝗ carniū.i. deliciaꝝ
carnaliū dissuescūt: et cōtēti statu suo/a deserto
penitētie nullaten⁹ resipiscūt: sed ibidē pacifice
Psal.77.c ꝯtētꝭ viuūt. Ps. Pluit eis māna ad mäducādū
cibaria misit eis in abūdātia. Et ibidē: Pluit il
Aliter lis sicut arenā maris volatilia pēnata. ¶ Ut si
B vis/dic ꝙ carnes significāt eucharistiā/manna
vero sacrā scripturā: q̄ sunt cibi viuētiū ī deserto
Māna quod pluit dn̄s filijs ī deserto/erat q̄dāꝫ
cibus q̄ ad modū pruine albe terraꝫ operiebat.
Eratꝗ q̄si semē coriādri albū: gustusꝗ eius q̄si
simile cuꝫ melle: coloris videlicet bdellij: sicut
Nu.11.b dicit' hic: et sicut dicit' alibi. Popul⁹ igit' istud
colligēs/in mortario cōterebat: et panes vel ci
bos inde faciebat siue conficiebat. Erat aūt ci-
bus iste dulcissim⁹ et mirabilis: qꝛ ad quemcūꝗ
saporē volebat hō/cōuertebat': sicut dicit' Sap.
xvi. Erat etiā in hoc mirabilis: qꝛ cū singuli in-
fra certā mensurā gomor dictā: q̄nꝗ aliq̄ plus/
aliq̄ minus colligerēt: sic fiebat/ ꝙ nec qui ma-
gis parauerat/magis repperit: nec q̄ min⁹ col-
legerat/repperit minus. Residuū igit' quod re-
manebat in cāpo/ oriēte sole dissoluebat': quod
vsꝗ mane seruari nō debebat: quicq̄d vero recol
lectū vsꝗ mane seruabāt/scaturiēs vermibus pu
trescebat. Preceptū est igit' aarō/ꝙ vrnā aureā
māna impleret: et ꝙ eā ad ꝑpetue rei memoriā ī
tabernaculo seruaret. Sume inq̄t vas vnū ꝛ po
ne in mari. Istū igit' cibū ī deserto filij israel ha
buerūt: ipsum vero qn̄ in terrā habitabilē eis ꝓ
missam venerūt: ꝛ de terre fructib⁹ gustauerūt:
Josue.5.c. cōtinuo ꝑdiderūt: sicut patet hic/et etiā Josue
Moralitas. ¶ Sicut sancti doctores exponūt: iste cibus scꝫ
māna/significat corp⁹ christi ī sacramēto alta-
ris: ꝛ hoc primo rōne noīs. Man em̄ seu manhu
interptat' q̄d est hoc: qꝛ scꝫ sicut dicit' hic/hebrei
vidētes māna de celo descēdere/dixerūt: manhu
id est/q̄d est hoc/admiratiue loquēdo. Sic vero C
quicūꝗ bn̄ cōsyderat cibū istū/ scꝫ christū in sa
cramēto altaris: merito pōt mirari ꝛ dicere: ma
hu id est q̄d est hoc: qꝛ ibi sunt tot mirabilia/ ꝙ
merito pōt fieri questio de eodē. Unde ī psal. di
cit': ꝙ a dn̄o factū est illud: ꝛ est mirabile in ocu- Psal.117.c
lis nostris. ¶ Itē per māna intelligit' euchari
stia rōne loci: qꝛ sursum de loco venit a ꝑtāte di
uina/non humana. Unde dicit': Pater dat vo Joan.6.d.
bis panē de celo verū. ¶ Itē rōne modi: qꝛ tā-
tū habebat q̄ multū/sicut q̄ parū colligebat: qꝛ
scꝫ in q̄libet ꝑticula est totū corp⁹ christi: ꝛ ī oī-
bus nō est nisi vnū. Un̄ dicit': Neꝗ adiectū est/ Eccl.18.a.
neꝗ minuit'. Qui em̄ plures hostias ꝯsecratas
recipit: nō magis habet de christo/ꝙ ille q̄ solū
modo sumit vnā. Un⁹ tātū recipit sicut centū/et
ecōuerso. Et iō canit': Sumit vn⁹ sumūt mille/
q̄ntū vn⁹ tantū illi. ¶ Itē rōne virtutis: qꝛ scꝫ
māna oēm saporē habebat: ꝛ q̄cq̄d volebat co-
medēs sapiebat: Sic eucharistia oēm habet vir-
tutē: et ad oīa quecūꝗ homo voluerit/pōt vale
re: dū tamē homo sciat ipsum debite ꝛ digne re
cipere et tractare. Unde dicit': Omnē habens Sap.7.c.
virtutē/oīa ꝓspiciēs. Unde est illud: Simila cū
melle: id est caro cū diuinitate: vel panis spec-
es cū christi corpore ꝛ humanitate. Un̄ Ezech.
Similā et mel et oleū comedisti. ¶ Itē ratio- Eze.16.b.
ne finis: qꝛ tantū durauit q̄diu fuerūt in via/ id
est in deserto: et defecit eis in termino. Sic etiā
sacramentū altaris est institutū p via hui⁹ vite:
id est p transitu deserti hui⁹ mundi: quia reuera D
qn̄ veniem⁹ ad terminū hui⁹ vie: id est ad termi-
nū ꝓmissionis/ꝛ ad habitaculū paradisi: tūc de
ficiet nobis nubes ꝛ māna: id est ignorātie ob-
scuritas/ et sacramēti huius velata difficultas.
Nā qꝛ tūc comedemus de fructib⁹ terre ꝓmissi
onis: id est qꝛ tūc gustabim⁹ suauitatē glie para
disi: incipiem⁹ videre p speciē q̄ nūc videm⁹ p fi
dē: et tūc amittem⁹ vmbrā/qn̄ plene videm⁹ ve-
rā lucē. Unde apl's: Uidemus nūc p speculū et 1.Co.13.d.
in enigmate: tūc aūt facie ad faciē. ¶ Itē rōne
silitudinis: qꝛ scꝫ manna erat simile semini co-
riādri/quod est mors canibus.i. malis: ꝛ medi-
cina hominib⁹/ id est rōnabilib⁹ ꝛ bonis. Silr̄
est de bdellio: quod ē gutta amara/ ꝑpt' cōtriti
onis amaritudinē/quā comedēs debet habere:
et simile pani oleatico/ ꝓpter dei misericordiā/
quā recipiēs debet habere ꝛ sperare. Quid igi
tur? Pro certo duo erāt circa istud māna neces-
saria: scꝫ ꝙ vsꝗ mane nihil reseruaret': et ꝙ ad ꝑ
petuā memoriaꝫ in vrna aurea poneret'. Sicꝗ
vero de isto sacramēto necesse est/ꝙ ipsum vsꝗ
mane p comedēdo nō reseruemus: id est ꝙ ī spi
rituali masticatione/disputatione et ꝑscrutati-
one ipsius nō nimiū īmoremur: ne forte vermes
erroꝝ et dubitationū circa illud ī nostris cor-
dibus oriātur. Apl's: Nō plus sapere ꝙ oportet Roma.12.a.
sapere. Et alibi: Nō remanebit de eo quicꝙ vs Exo.12.b.
ꝗ mane. Debet igit' veraciter comedi: id est sim
pliciter cōfiteri: ꝛ in vrna aurea.i. in corde mun
do ꝛ sancto per fidē ꝛ deuotionē reponi. Unde

E dicit: Joſeph autē mercatus ſindonē / inuoluit
Mat.17.g eū / et poſuit in monumēto. ¶ Uel ſi vis: dic ꝙ
Aliter māna eſt deuotio / vel celeſtis gratia / q̄ de celo
venit: et q̄ ſi nimis ſine comeſtiōe / id eſt ſine bo
ni operis executione ſeruet / putreſcere: ⁊ vermi
bus / id eſt vitijs et malꝭ cogitatiōibꝰ deficere cō-
ſueuit. ¶ Uel dic ꝙ tūc māna deuotiōis ⁊ cele-
ſtis dulcedinis filijs iſrael. i. chꝛiſtifidelibꝰ defi
cit: quādo fructꝰ terre / id eſt q̄ſi bonoꝝ terrenoꝝ
ſuauitas eis ſapit: ſtatimqꝫ ſpūaliū dulcedinē ꝑ
dūt: q̄ncūqꝫ fructꝰ terre. i. terrenarū deliciaꝝ ⁊ di
uitiarū dulcedinē affectu ꝑcipiūt et attingunt.
Pro.27.a. Unde i Prouer. Anima ſatiata calcabit fauū.
Aliter ¶ Uel dic ꝙ aarō. i. deꝰ pater i vrna aurea / id eſt
in vtero virginis: māna de celo miſſū / id eſt fili-
um ſuū poſuit: ipſūqꝫ i tabernaculo eccl'ie perpe
Aliter tuo ꝑ fidē cuſtodiendū mādauit. ¶ Uel dic ꝙ
māna eſt ſacra ſcriptura: q̄ ꝑ ſtudiū terit / ꝑ diſ-
putationē et verā expoſitionē / per doctrinā in
toꝛculari exponit. Jtē iſta eſt ſilis bdellio per
aſperitatē ⁊ amaritudinē rep̄henſionis: ſilis pa
ni oleatico ꝓpter dulcedinē cōſolatiōis. Jſta
eſt ſimilis coꝛiandro: ꝓpter hoc ꝙ iſta eſt moꝛs
iudeis et hereticis ipſam male intelligentibus
et eſt etiam vita bonis: quia ſcꝫ ſemen coꝛiādri
moꝛs eſt canibus / ⁊ medicina hominibus. Jſta
de celo deſcendit / i[illegible] ſcꝫ inſpirata eſt a deo
Pſal.77.d. et ab angelis. Pſal. Panē angeloꝝ manduca
Eodē ca.a. uit homo. ¶ Cū deus conſtituiſſet ſabbatū cu
ſtodire / et in eo requieſcere decreuiſſet: voluit die
F veneris duplicem poꝛtionē filijs iſrael manne
in deſerto mittere et pluere: et duplicē poꝛtio-
nē mandauit eis colligere: vt ſic poſſent in die
ſabbati quieſcere: et a quocunqꝫ manuali exer-
citio ceſſare. Jpſa vero die ſabbati manna de-
ſcendere ceſſabat. Quapꝛopter i die veneris in
duplo pplꝯ colligebat. Jpſa etiam die veneris
quicq̄d erat coquendū / coquebāt: ⁊ quicq̄d fieri
debuerat / faciebāt: et poſt in die ſabbati penitꝰ
Moꝛalitas quieſcebāt / ſicut ponit hic. ¶ Poteſt illud ap-
plicari generaliter: ꝙ bonū eſt bonos laboꝛes
pꝛeoccupare: anteq̄ꝫ veniat tp̄s quo laboꝛandū
nō eſt / et bono laboꝛe fortꝰ inſudare. Quapꝛo
pter ante ſabbatū / id eſt ante feſta debemꝰ actꝰ
noſtros accelerare: ⁊ etiā ſi ſit neceſſe / duplicare
laboꝛes: vt i feſto poſſimꝰ q̄eſcere / ⁊ tranquilli-
Aliter ter deo ſeruire. ¶ Uel dic ꝙ ſabbatū ſignificat
requiē moꝛtis: ſexta vero dies ſignificat laboꝛē
Exo.31.d. et exercitiū huiꝰ mūdi: iuxta illud: Sex diebus
oꝑaberis. Jgit cū ſabbatū requiei moꝛtis fu
ture nō ſit tempꝰ merēdi vel operādi: q̄ꝛ etiā tūc
dn̄s ceſſabit manna / id eſt dulcedinē gratie no-
bis mittere: nos ſcꝫ extūc neceſſe habebimꝰ ab oī
oꝑe meritoꝛio quieſcere et ceſſare: opoꝛtet ꝙ cū
durat iſta ſexta dies / id eſt tēpus vite p̄ſentis: ci
bos duplices colligamꝰ: id eſt ꝙ grāꝫ ꝓ p̄ſenti /
et glīaꝫ ꝓ futuro nobis ꝑ bona oꝑa acq̄ramus
ſic vt in iſto ſabbato / id eſt in tp̄e poſt moꝛtē ha
beamꝰ quo in patria viuere valeamus. Nūc eīꝫ
eſt tēpus quo ꝑ cōtritionē et charitatem coqua
mus delicta: ⁊ faciamꝰ bona oꝑa: colligamuſqꝫ

māna deuotionis / ſcꝫ in duplici menſura p̄ſen G
tis et future ſaluationis. Quia vero niſi māna
celeſtis dulcedinis nūc per bona opera et me-
rita colligat: certe tūc cū ſabbatū moꝛtis vene
rit / nō inuenietꝰ. Jdeo bene conſulit: Quodcūqꝫ Eccle.9.c.
pōt manꝰ tua / ante moꝛtē oꝑare: q̄ꝛ nec opꝰ / nec
ratio eſt apud inferos quo tu ꝑperas.

¶ Capitulū decimūſeptimū Textus
Igitur pꝛofecta oīs multitudo filio
rū iſrael. Moꝛalitatum Ca. XI

Cum populus iſrael ꝑ deſertū vſqꝫ in ra
phidim penetraſſet: ⁊ pꝛe aque penuria
murmurare cepiſſet: ꝑcuſſit moyſes de
p̄cepto dn̄i petrā oreb: ⁊ egreſſe ſunt aque viue.
Sicꝫ ponit in lib. Num. ꝙ in deſerto ſyn indi- Nume.20.a
gēs aqua pplꝯ murmurabat cōtra Moyſen di
cēs: Cur eduxiſti eccleſiā dn̄i in ſolitudinē / vt et
nos ⁊ iumēta noſtra moꝛiamur: Cur aſcendere
feciſti nos de egypto: ⁊ duxiſti nos in locū peſſi
mū iſtū: q̄ nec ſeri pōt / nec ficū gignit: nec vine-
as / nec malogranata: nec inſuꝑ aquā ad bibēdū
habet: Quod vidēs dn̄s / p̄cepit ꝙ loqueretꝰ ad
petrā: ⁊ pplo daret aquā. Percuſſit igit Moy-
ſes ſilicē: ⁊ egreſſe ſūt aq̄ largiſſime: ita vt popu
lus biberet et iumēta. ¶ Per deſertum raphi- Moꝛalitas.
dim / quod interpꝛetatꝰ tentatio: et ꝑ deſertū ſyn
quod interpꝛetatꝰ mēdacium / pōt cōmode ſumi
mundꝰ: vbi ſcꝫ mēdacia et tētationes abūdāt: ⁊
vbi ficus charitatis et dilectionis / vinea ꝯſola
tionis / malogranata ſacre ſcripture et lectiōis
necnon aqua gratie ⁊ deuotionis deficiunt atqꝫ H
ceſſant. Uñ dicit: Adulteriū / mēdaciū / furtū ꝑ- Oſee.4.a.
iuriū inundauerūt ſuꝑ terrā. Petra oreb / quod
interpꝛetatꝰ ardoꝛ vel ſiccitas: ⁊ petra ſyn / quod
interpꝛetatꝰ odiū / ſignificat chꝛiſtū: q̄ reuera fu-
it petra ratione firmitatis / ardoꝛ rōne charita-
tis / ſiccitas ratione paupertatis / odiū ſcꝫ iudeoꝝ
rōne ſue inuidioſe prauitatis. Uñ apl's: Petra 1.Co.10.b.
aūt erat chꝛiſtus. Jgit dico ꝙ ſi in deſerto huiꝰ
mundi ſitis ardoꝝ maloꝝ et tentationū / penu
riaqꝫ bonoꝝ ſpūaliū nos affligant: non reſtat
niſi ꝙ ad petrā oreb / id eſt ad chꝛiſtū ꝑ deuotio
nē curramꝰ: ipſumqꝫ cū virga rationis bis vel
ter percutiamus: q̄ꝛ reuera aquas gratie et deuō
tionis / aquāſqꝫ beneficioꝝ tēꝑaliū et ſpūaliū no-
bis fundet: ita ꝙ hoīes ⁊ iumēta. i. ſapiētes ⁊ ſim
plices / donis et gratijs i[illegible] et infundet. Pſal.
Percuſſit petrā et fluxerūt aque: et toꝛrētes in- Pſal.77.c.
undauerūt. ¶ Uel dic ꝙ q̄ñ tempꝰ ſiccitatis et Aliter
ſterilitatis abundat: illi qui volūt aquā aut plu
uiā impetrare: debēt ad petrā / id eſt ad Chꝛiſtū
vel beatā virginē recurrere: ipſoſqꝫ virgis / id eſt
oꝛationibꝰ ꝑcutere: ⁊ ſic ab ipſis poterimꝰ aquā
et pluuiā impetrare. Uñ dicit: Oꝛauit: ⁊ celū de Jaco.5.d.
dit pluuiā. ¶ Uel ꝑ petrā intelligo beatū Pe- Aliter
trū / vel etiā quemlibet ſanctū: a quo pꝛo certo
aqua gratie ſpūalis ⁊ tēpoꝛalis extoꝛquetꝰ / quā
do cū virga affectionis ⁊ oꝛationis ſepiꝰ ſtimu
latꝰ. Uñ: Percuſſoqꝫ latere petri / excitauit eum. Act.12.b.
¶ Uel dic ꝙ petra eſt peccatoꝛ durꝰ ⁊ obſtina- Aliter
tus: quē q̄ſi Moyſes / id eſt deus / p̄latꝰ vel p̄di-

B catoꝛ/virga tribulatiõis ⁊ correctiõis percutit: ipm aquã lachꝛymoſe cõpũctiõis/vł elemoſyne vł ſubuẽtiõis emittere cogit. Nõnq; etiã cũ aquã doctrine ⁊ eruditiõis diſtillare cõpellit: ſicut ap paruit ĩ Paulo: ita ꝗ hoĩes et iumẽta .i. bonos et malos inebꝛiat ⁊ ꝓfundit. Cõſtat eñ ꝗ ꝑcuſ ſio tribulatiõis vel occulte inſpiratiõis ꝗtũ ad deũ: ꝑcuſſio correctionis ꝗtũ ad ꝑlatũ: ꝑcuſſio redargutionis et monitiõis ꝗtũ ad ꝑdicatorẽ diſcretũ: diſcretã facit petrã .i. duros et obſtina tos pctõres aq̃s lachꝛymarũ fluere/ aq̃s elemo ſynarũ emittere/et aq̃s ſcientiarũ aliquotiẽs di ſtillare: et maxime qñ bis .i. pluries freqntať ꝑ cuſſio ante dicta: ita ꝗ ab ipo tã hoĩes ꝗ iumẽ ta potanť .i. boni et mali diuites elemoſynis et

Pſal. 106. d. ſcientijs recreanť. Pſal. Poſuit deſertũ in ſta gna aquarũ: terrã ſine aqua in exitus aquarũ.

Aliter ¶ Uel dic ꝗ petra eſt ſacra ſcriptura: cuiꝰ diffi cultas ⁊ duricia nõ ſtatim cõſueuit aquã doctri ne fundere: imo opoꝛtet bis vel pluries ſtuden

Eodẽ ca. c do et exponẽdo ſudare. Ibidẽ ſupꝛa. ¶ Subiũ giť hiſtoꝛia/quõ Amalech venit ad pugnandũ cõtra Iſrael in raphidim. Moyſes aũt et Aa ron et Ur/aſcẽderũt ſup verticẽ collis ad dñm ꝓ bellãtibus deꝑcandũ. Cũq; leuaret manus moyſes/vincebat iſrael: ſi vero manũ paululũ remiſiſſet/tunc iſrael vincebatur. Quapꝛopter Moyſen ſup lapidẽ ſedere fecerũt: vr ho ⁊ aarõ manus eiꝰ (q; graues erant) vſq; ad veſperã ſu ſtẽtauerunt. Sic factũ eſt victis amalechitis/fi

Moralitas lij iſrael victoꝛiã habuerunt. ¶ Amalech q̃ in

D terpꝛetať ppłs lambens ſanguinẽ: ſignificat de mones/vel etiam quoſlibet homines malos: vel etiã quoſlibet motus carnis malos/et coꝛdis: qui ſanguinẽ crudelitatis lãbere ⁊ affectare no ſcunť. Iſti etiã contra iſrael/id eſt cõtra popu lum/ nõ ceſſant bellum facere: ⁊ ipſum in raphi dim/ quod interꝑtať tẽtatio: id eſt in mũdo tri

Eccli. 33. b bulationibus impugnare. Uñ diciť: Cõtra ma lũ bonũ/et contra vitã moꝛs/et contra virũ iu ſtũ pctõꝛ. Moyſes ſignificat bonũ ꝑlatũ. Ur et Aaron ſignificãt viros iuſtos: q̃ ſcʒ verticẽ col lis .i. celſitudinẽ cõtẽplationis aſcẽdũt/ vt ꝓ fi deli pplo deꝑcenť. Ideo iſtud eſt verũ/ꝗ multũ ꝓficit oꝛatio moyſi iſraelitićis .i. oꝛatio pꝛelati ſubditis/ oꝛatio iuſti pugnãtibꝰ deſolatis. Uñ

Iaco. 5. d. diciť: Multum valet depꝛecatio iuſti aſſidua. Quia videlicet ꝗdiu pꝛelatꝰ et aliȷ̃ iuſti oꝛãt/tã diu aliȷ̃ cõtra inimicos ſpũales victoꝛizant. Si vero oꝛare remittunt/tunc aduerſariȷ̃ ſuos vin cunt. Stet igiť Moyſes/id eſt pꝛelatus: ſup la pidẽ/id eſt ſup boniꝰ ꝓpoſiti firmitatem. Iuuent eũ vt et aaron/id eſt viri iuſti per mutuã chari tatẽ: et eleuẽt manus inceſſanter ꝑ oꝛationis cõ tinuitatẽ. Sic vincet populꝰ eius hoſtiũ ſpũali

Ibidem um vanitatẽ. Bene igiť diciť: Oꝛate ꝓ inuicem

Aliter vt ſaluemini. ¶ Uel dic moꝛaliť/ ꝗ ꝗdiu moy ſes .i. ratio et volũtas: ad verticẽ montis/ id eſt ad deſyderiũ eternoꝛũ pꝛeparãt/ et manus per oꝛationẽ ad deũ leuãt: iſrael/id eſt motus ſpiri tuales in coꝛde carnales ſuperãt. Si vero eleua

tionẽ manuũ .i. oꝛationẽ remittũt: tũc amalechi C te .i. motꝰ carnales ſpũales ſuperãt atq; vincũt. In decimooctauo ca. nõ poniť niſi de ietro moy ſi cõſtitutione pluriũ iudicũ cõſulẽte: et hoc ta men taliũ qui timeãt deũ/⁊ oderint auariciã ⁊c. Quod magis videť moꝛale ꝗ figurale: Idõ ob mitto/et inde tranſeo.

¶ Capitulum decimũnonũ Textus Menſe tertio egreſſionis iſrael de terra egypti. Moꝛalitatũ Ca. XII

Cum dñs vellet dare legẽ ſuo pplo ſcʒ ĩ mõte ſynai ardẽte et fumãte: vocibuſq; et tonitruis et voce tube paulatim cre ſcẽte: duo ꝑncipaliter ſunt eis iniũcta .ſ. ꝗ ſcti ficarẽt/⁊ veſtimẽta ſua lauarẽt: ⁊ ꝗ terminos ipis circa mõtẽ aſſignarẽt/quos nullatenꝰ ꝑterirẽt. Soli eñ moyſi ⁊ aarõ licitũ fuit aſcẽdere/⁊ ĩ ca ligine cũ dño ſurſũ ſtare: pplo vo in mõtis pe de ſunt termini poſiti: quos trãſire nullatenꝰ ſũt dimiſſi. Cõteſtare inq; pplm/ne velit trãſcẽdere terminos ad vidẽdũ dñm/⁊ pereat. Sacerdotes aũt q̃ ad dñm accedũt/ſctificenť. Sequiť: Re trahe ſacerdotes ⁊ pplos/ne trãſeãt terminos: nec accedant ad dñm/ne foꝛte interficiat illos.

¶ Mõs ſignificat ſacrã ſcptũrã vel etiã eccłaʒ Moralitas in q̃ ſcʒ dñs dat nobis legẽ/ꝑ quã incedere nos debemꝰ. De q̃ diciť: Uenite aſcẽdamꝰ ĩ montẽ Eſa. 2. a dñi/et ad domũ dei iacob: ⁊ docebit nos vias ſu as. Iſte eñ eſt mõs altꝰ/ꝑ difficultatẽ: mõs cali ginoſus/ꝑ obſcuritatẽ: mõs ardẽs/ꝑ alioꝝ inflã mationẽ: mõs fumãs/ꝑ lachꝛyma ꝑ in oculĩ coꝛ dis inductionẽ: mõs tonãs/ ꝑ cõminationem: D mõs tubãs/ꝑ doctrine eruditionẽ. Igiť dico/ꝗ illi q̃ de iſto mõte ſcripture volũt legere ⁊ erudi tionẽ accipere/duo debẽt ꝑncipaliter facere: ſcʒ veſtimẽta ꝯſciẽtie lauare/⁊ datos ſibi terminos nõ trãſire. Nõ eſt eñ dignꝰ hõ mõtẽ diuine ſcri pture frequẽtare/niſi cuiꝰ mũdicia et cuiꝰ caſti tas eſt ꝓbata. Uñ diciť: Lauamini/mũdi eſto Eſa. 1. c te. Et Pſal. Quis aſcẽdet in montẽ dñi: aut q̃s Pſal. 23. a ſtabit in loco ſancto eius? Innocẽs manibus ⁊ mũdo coꝛde: q̃ nõ accepit in vano ⁊c. Sacerdo tes igiť/id eſt viri eccleſiaſtici: qui aſcendũt ad dñm .i. ad montẽ eccleſie vł ſcripture: debẽt ſan ctificari: ne foꝛte puniri poſſent vel argui. Iſti etiã terminos aſſignatos nõ debẽt tranſcẽdere: ne foꝛte poſſint ꝑiculũ repoꝛtare. Circa montẽ etiã eccłie habet q̃libet terminũ certũ ſibi datũ .i. certũ gradũ/officiũ ſeu ſtatum. Iſtos igiť ter minos nõ licet quẽq; trãſire: q; nec eccłiaſticꝰ de bet ad maioꝛa ãbire: nec ſimplex ſubditus debet fidei ⁊ ſcripture mõtẽ .i. arduitatẽ ꝑ ſcrupuloſas indaginẽ tangere: nec ad videndũ dñm .i. ad in quirendũ ſecreta fidei plus debito ſe leuare: iu Roma. 12. a xta illud apłi: Nõ plus ſapere ꝗ opoꝛtet ſape re/ſed ſapere ad ſobꝛietatẽ. Alĩ q̃ ꝑſũptuoſe vo lũt mõtẽ aſcẽdere .i. ſcripture alta ſecreta inqui rere: faciliter poſſunt ꝑ errorẽ et hereſim depe rire. Illi etiam q̃ ꝑ ambitionẽ terminos ſibi da tos et gradus ⁊ ſtatus in mũdo ſibi conceſſos aſcendere querũt: per moꝛtem eternã pereunt et

E ſuccumbūt. Sol' eñ moyſi ꝛ aarō .i. ſol' viris ſci
entificis/iuſtis ꝛ dignis: licitū eſt mōtē iſtū aſcē
dere/ſcripture difficultates et eccl'ie dignitates
tāgere/ꝛ ſurſū cū deo poſſidēdo vel contēplādo
ꝑſiſtere. Alij ṽo ꝗ ad iſta ſūt indigni/debent ad
pedē mōtis .i. ĩ infimis in ſtatu ſubiectiōis/vel
infra terminos ſimplicis credulitatis humiliter
Pꝛo.22.d remanere. Vñ igit' dicit': Ne trāſgrediaris ter-
minos antiquos/quos poſuerūt patres tui. In
Exo.20.a.b. Exo. ponunt' decē mādata: ſed iſta ꝓpꝛie moꝛa-
Eodē ca.d lia ſūt: ꝛ ideo nō ſunt moꝛalizāda. ¶ In fine tñ
iſtius capl'i/precipit ſibi dñs altare de terra vel
infectis vel impolitis lapidib⁹ fieri: ꝗ ſcʒ ferre-
is iſtrumētis nō ſūt ſecti. Voluit etiā ꝙ ad aſcē
dendū ad altare nulli grad⁹ ꝯſtituerent': ne foꝛ-
te turpitudo miniſtrātiū .i. ſua genitalia viderē-
tur: cū iſti miniſtri/ꝛ foꝛte etiā alij tūc nullis fe-
Moꝛalitas moꝛalib⁹ vterent'. ¶ Per altare poſſū intellige-
re viꝝ eccl'iaſticū ꝛ ꝑlatū: ĩ quo ſcʒ debet ſacrifi-
ciū laudis et iuſticie ꝑ ceteris imolari: q꞉ reuera
iſte debet eſſe de terra ꝑ humilitatē: de lapide ꝑ
cōſtātie firmitatē: infect⁹ et ĩpolit⁹ ꝑ geſtus ꝛ ha-
bitus ruditatē/ꝛ ꝑ bone fidei ſimplicitateʒ: ſine
gradibus factus ꝑ acceſſus facilitatē. Ferrū eñ
crudelitatis nō debet iſtū tāgere: nec multi gra-
dus/id eſt multi ĩtermedij familiares/ianitoꝛes
vel cubicularij/debēt acceſſū ipſi⁹ ĩpedire: ꝗni-
mo ſemꝑ ſe debet ad audiēdū cōquerētes/et ad
ſubueniēdū indigētibus ꝓmptū et facilē exhibe
re. Nā turpitudo miniſtrātiū/ſcʒ ſimonia ꝛ ſuꝑ
S bia ꝑſonarūꝗ; acceptio quotidie conſpicit'/qñ
multi gradus ianue et diuerticula ſunt añ alta
re: id eſt qñ ad ꝑlatū vel principē acceſſus diffi-
cilis inuenit'. Quilibet eñ iſtoꝛū ſolet ꝓ dando
ingreſſu aliq̄d extoꝛq̄re: et ſic ſolēt ſimoniaʒ vel
auariciā cōmittere: et ita neceſſe eſt miniſtran-
Aliter tiū turpitudinē videre vel apparere. ¶ Vel al-
lega hic ꝙ altare de terra et de infectis lapidi-
bus et de impolitis lapidib⁹ ſolet fieri: ad deno
tandū ꝙ de⁹ in electionib⁹ vel aſſumptiōib⁹ ſuo
rū ſeruitoꝝ vel clericoꝝ generis nobilitatē vel
veſtiū venuſtatē/ſeu alicui⁹ curioſitatē nullaten⁹
vult attēdere. Illos eñ ꝗ ſūt de terra .i. de infi-
mo ſtatu ꝛ paupes: ꝛ illos ꝗ ſūt ĩpoliti ꝛ infecti .i.
rudes/ſimplices ꝛ ignari: qñꝗ; ad altaria ſua .i.
ĩ ꝑlatos vult eligi/ꝛ alijs aſtutioꝛib⁹ et nobilio-
ribus anteponi: Sicut apparuit ĩ apl'is et in ec
cleſie fūdatoꝛib⁹ ꝑmitiuis. Illos etiā ĩ paradi-
ſo ſibi vēdicat/quos mūd⁹ ampli⁹ vilipēdit ꝛ cal
1.Co.1.d cat. Jō dicit apl's: Videte frēs vocationē vraʒ
q꞉ nō multi ſapiētes ſm carnē: nō multi poten
tes/nō multi nobiles: ſʒ ꝗ ſtulta ſūt mūdi/elegit
dñs vt cōfūdat ſapiētes: infirma elegit/vt ꝯfū
dat foꝛtia: cōtēptibilia ꝛ ea ꝗ nō ſūt ꝛc. Nō eñ
vult dñs ꝙ tale altare ſcʒ ꝑlat⁹/grad⁹ habeat .i.
ꝙ grad⁹ cōſāguinitatis vel mūdane nobilitatis
attēdat: ſed ſine ꝑſonaꝝ acceptiōe et affectione/
ad iuſticiā ꝛ ad eccl'ie ꝓmotiōes oēs faciliter ꝛ
Deute.1.c. indifferēter admittat. Vñ dicit': Siue ciuis ſit il
le ſiue peregrinus/nulla erit diſtinctio ꝑſonaꝝ.
Aliter ¶ Vl' dic ꝙ altare ſignificat eccl'iaſticas digni
tates: ad quas ſcʒ nō eſt ꝑ grad⁹ cōſāguinitatis G
aſcēdendū: nec ꝑ grad⁹ nobilitatis/familiarita
tis vel tꝑalis poteſtatis attēdēdū: ꝙuis hodie
multis magis placet canticū graduū ꝙ quod-
cūꝗ; aliquod diuinū officiū. ¶ Vel dic ꝙ altare Aliter
ſignificat mentē humanā/vbi ſacrificiuʒ laudis
et ſpūs cōtribulati dño imolat': lapides ṽo ꝗ il
lud altare cōſtituūt/ſūt oꝑa. Sectio aūt ſeu po-
litio/ꝗ ſolū ad hoc fiūt vt videant': cui⁹ ſignū eſt
q꞉ fundamēti lapides ꝗ videri nō habēt/nulla-
tenus poliunt': ſignificat appetitū humane lau-
dis. Vult igit' dñs/ꝙ altare ſuū .i. cōſciētia viri
iuſti/lapides ſectos nō habeat: id eſt ꝙ oꝑa ocu
lis holm placētia nō req̄rat: ſed poti⁹ de terra et
de infectis lapidibus/id de humilib⁹ ſine curi-
oſa vanitate operib⁹ altare hmōi ſibi fiat. Vñ
Mat. Attendite ne iuſticiā veſtrā faciatis coꝛā Mat.6.a
hominibus/vt videamini ab eis. ¶ Vel dic ꝙ Aliter
altare eſt fides: ad quaʒ ſcilicet nō eſt per gra-
dus aſcendendū: inquantū ſcilicet gradus ma
ioꝛitatis ꝛ minoꝛitatis nō ſunt in trinitate ponē
di. Sicut fecit Arrius: qui poſuit patrē deū/et fi
liū creaturā. Cuius ſcʒ turpitudo apparuit: in-
quantū ſcʒ ſm hiſtoꝛiā tripertitā/Conſtantino-
polis in latrina vēter eius crepuit vel pꝛoꝛupit.
Vel cuius turpitudo taliū/id eſt hereſis mani-
feſtat'/et eoꝝ vituperiū compꝛobat'.

¶ Capitulū viceſimūpꝛimū Tertius Hec ſunt iudicia que pꝛopones eis. Moꝛalitatum Capitulum XIII

Receptū fuit in lege/ꝙ ſerui poſtꝙ ſex D
annis ſeruiſſent: in ſeptimo liberi gra
tis dimitterētur: ꝙꝫ cū quali veſte in
trauerant/cū tali remitterētur. Et ſicut alibi di Deute.15.c
cit': Nequaꝙ vacuos/ſed cū viatico et bñdictio
ne dña eoꝝ ipſos dimittere tenebant'. Vxoꝛem
aūt ſi quā a pꝛincipio habuerāt/poterant ſecuʒ
ducere: et etiā liberos ſuos/quos vxoꝛ ſua ante
ſeruitutē poterat ſibi peperiſſe. In ſcriptura ꝑ
numerū ſenariū intelligit' laboꝛ et opera. Vnde
Exo. Sex diebus operaberis. Per ſeptenariuʒ Exo.31.d.
vero intelligit' quies et conſolatio. Vnde dicit':
Requieuit deus die ſeptimo ab oĩ ope. Per Geñ.2.a.
ſeruitutē ṽo aſſignat' vel culpe vel miſerie ſub-
iugatio: Vnde Apl's: Vanitati ſubiecta eſt oīs Roma.8.d.
creatura. ¶ Dicamus igit'/ꝙ ſeruus eſt hō in Moꝛalitas
moꝛtali miſeria cōſtitutus: dñs igit' ſui⁹ eſt mun-
dus/vel etiam ꝓpꝛiū coꝛpus/vel etiā tēpoꝛalis
dñs vel ꝑlatus. Iſtud eſt igit' verū ꝙ ſex annis:
id eſt ꝙdiu durat tempus laboꝛis et oꝑationis
ſcʒ ꝙdiu durat miſera vita ꝑſens: neceſſe eſt ꝙ
ſeruus/id eſt homo moꝛtalis ſeruiat dño ſuo/
id eſt prelato ſuo/ꝓpꝛio coꝛpi ſiue mūdo: inꝙ-
tū ſcʒ neceſſe eſt ꝙ coꝛpis paſſionib⁹ et mūdi tri
bulationibus/ꝑlatiꝗ; tꝑalis iuriſditionibus ſe
ſubmittat. Verūtñ qñ ſeptim⁹ ann⁹ .i. q̄es moꝛ-
tis vel future vite venerit: tunc huiuſmodi ſer-
uitus ceſſabit: et ſpiritus et animus a cūctis paſ
ſionibus carnis/et a cūctis mūdi tribulatiōib⁹
liber erit. Apl's: Creatura liberabitur a ſeruitu Roma.8.d
te coꝛruptionis. Talis igitur de ſeruitute mi-

A di ꝛ corpis ꝑ mortē eriēs duo debet attēdere: vt
ſcʒ viaticū.i.diuinā grāʒ ſeu eucbariſtiā ſecū ba
beat: ꝛ vt veſtē qualē in mūdo portauit poſt ba
ptiſmū et attulit/ſcʒ innocētiā ſecū tollat. Cū ꝗ
ſi eñ veſte innocētie mediāte baptiſmo ipſū cō
tigit ingredi cū tali neceſſe eſt eū mediāte peni-
tētia egredi: vt ſic egreſſus nō deuiet ab ingreſ-
ſu: ꝛ vt ad baptiſmalē innocētiā quā in ingreſſu
babebat/redeat ꝑ penitētiā i egreſſu. Uñ dicit:
Deute.28.a. Benedict⁹ eris ingrediēs et egrediēs. Uxor au
tē eius/id eſt grā ſeu etiā culpa/ſcʒ cū filijs.i. cū
opib⁹: quos dū i hac vita ſeruiret/habuit: eum
poſt mortē ſequanť: inq̄tū ꝓpť grāʒ vel culpā/
vel ꝓpter bona vel mala opa penā vel ꝑmiū aſ-
Apo.14.c. ſequenť. Unde apoc. Opa eñ illoꝝ ſequuť illos
Aliter ¶ Uel dic ꝙ ſeptim⁹ ann⁹ eſt ſtatus q̄etis ꝛ cō-
tēplatiōis. Sex vero anni deſignant ſtatū actiue
vite/et laboris ſeu opatiōis. Sic igiť fit ꝙ hois
mēs de actiōis ſeruitute eripiť/qñ ad cōtēplati-
onis ſeptenarium peruenit. Uxor tñ ſua ſecū re
manet/qñ priſtina grā et charitas cū ſuis filijs/
id eſt cū virtutib⁹ ꝛ meritis ſecū manet. Seruus
hebre⁹ debebat eſſe liber anno ſeptimo/vt dictū
eſt: vxorēq̄ ſuā quā habuerat/ꝛ liberos cū ſeru⁹
fact⁹ fuerat/debebat ſecū ducere. Si vero dñs ſu
us ſibi vxorē dederat: illa cum ſuis liberis debe
bat dño remanere. Sic vero cū hō de mundi et
diaboli ſeruitute.i. de ſtatu pcti anno ſeptimo/
id ē ꝑ ſeptē ſacramēta egrediť; debet ꝓmā vxorē
B quā ante ſeruitutē pcti habuerat/ſcʒ grāʒ ꝛ cha
ritatē: et ei⁹ liberos/ſcʒ bona opa ſecū trahere
ad libertatē. Et illa q̄ ꝑ ſeruitutē pcti mortifica-
ta fuerant/reuiuificatiōis cocedere dignitatem
Uxor eñ quā habuerat q̄ libera erat.i. grā ꝛ bo
na opa/q̄ habebat añ ſeruitutē pcti: mortifica-
ta fuerāt/nō mortua/ ſʒ q̄tū ad meritū. Et ideo
iſta ſibi facto libero reſtituūť/inq̄tū ꝑ peniten
tiā reuiuiſcere cōprobanť. Uxorēʒ vero quā ſibi
dedit dñs iſte/ſcʒ diabol⁹ ſeu mūdus/ſcʒ carnis
cōcupiſcētiā cū opibus malis: debet iſtis dñis di
mittere: ꝛ liber egredi ꝛ exire/dicēs diabolo vel
Mat.10.b. mūdo: Tolle quod tuū ē ꝛ vade. ¶ Cū ſeru⁹ he-
Eodē ca.a breus poſſit libere ſeptimo anno egredi ſi vel-
let; ſi ipſe diligēs dñm ſuū egredi nollet/ſʒ ma-
gis i ſeruitute manere vellet: debebat ad oſtiuʒ
tabernaculi corā dijs adduci: et debebat ꝑfora-
ri auris ei⁹ ſubula: ꝛ ſic fiebat ſeru⁹ ei⁹ ſempiter-
Moralitas nus. ¶ Sic vero cū religioſus/q̄ i ſeruitutē dñi
intrauit: poſſit poſt annū ꝓbatiōis exire liber: ꝛ
veſtes et vxorē quā pri⁹ habuerat.i. libertatē et
q̄cūq̄ bona q̄ ſecū apportauerat/reportare. Si
tñ vult remanere i ſeruitio dñi: nec velit ad mū
dū retroire: debet applicari ad deos.i. ſctōs pa
tres ꝛ ꝑlatos: q̄ debēt eū ad oſtiū tabernaculi ſi
ſtere.i. ad ꝯſyderationē ꝛ affectionē i greſſus pa
radiſi inuitare: aurēq̄ ei⁹ debēt ſubula diuini ti
moris ꝑ ꝑdicationē ſtere: et ſic voto emiſſo ꝓ-
feſſiōis/debet ſeruus ꝑpetuus dei eſſe. Unde di
Exo.29.b ciť: Erant ſacerdotes dñi in religiōe perpetua
Eodē ca.b ¶ Hic videť ſupponere/ꝙ cū q̄s caſu vel ſine
deliberatiōe occidit hoieʒ: magis debet eſſe di

uine occulte ꝓuidētie aſcribēdū/ꝙ malicie occi- C
dētis. Si q̄s ꝑcuſſerit hoiem volēs occidere eū/
morte moriať. Si vero nō eſt inſidiat⁹ ei: ſed de-
us tradidit eū i manib⁹ eius: cōſtituū locū ha-
bebit vbi fugere debeat. Acſi vero diceret: ꝙ
taľ nō debet capitaliter puniri. Uñ videtur ſup
ponere/ꝙ deus vtiť tanq̄ inſtrumēto: q̄propter
iſte debet carere iniuria vel tormēto. ¶ Hic ꝑ Eodē ca.b
cipiť/ꝙ ſi furatus fuerit hoiem: cōuictus nece
morte moriať. Precipiť etiā ꝙ q̄ ꝑ induſtriā et
ꝑ inſidias hoiem occiderit: ab altari debebit vt
moreretur auelli. ¶ Sic vero heretici ꝛ incredu- Moralitas
li/qui ſimplices dño furanť: ꝓ eo ꝙ i ſeruitutē
pcti deprimēť: quod etiā de alijs maľ ſuggeſtori
bus poſſit dici: quales ſunt vetule ruffiane: que
verbis et inductionibus furanť iuuēculas caſti
tati/et ſubijciūť voluptati. Apľs: Per blandos Ro.16.c
ſermones decipiūt mētes innocentiū. Et alibi: Jo.10.b
Fur nō venit niſi vt fureť. Altare etiā.i. ſtat⁹ ec-
cleſiaſticus/nō debet a correctiōe ſeu a punitio-
ne hoiem eripere: qui fratrē ſuū.i. ꝓpriū ſpiri-
tū vel ꝓximū ꝑ mala exempla cōſueuit perime-
re vel criminaliter necare. Criminoſi etiā debēt
ab altari.i. a ſtatu eccleſie eiecti euelli: ꝛ ab eccle
ſiaſticis beneficijs deſtitui et deponi. Lu. De- Lu.1.e
poſuit potētes de ſede: ꝛ exaltauit hūiles: ¶ Si Eodē ca.c
quis habebat bouē cornupetā/debebat eum re
cludere: alˢ ſi hoiem occideret/tenebatur: bos
vero lapidib⁹ obrui merebať. ¶ Taľ bos eſt ma Moralitas
lus ſubditus/et diſcipulus ꝓterui⁹ et ceruico-
ſus: quē ꝓ certo dominus ſuus/ſcʒ ꝑlatus ꝛ index D
debet recludere infra clauſtrū laqueis ſtatuto-
rū regularium: vel etiā ſi ſit neceſſe/in bono ꝛ for-
ti carcere ne noceat coercere: alˢ ſi ſuis exem-
plis et factis alijs nocuerit/vel ſpūaliter vel tē-
poraliter occiderit/ſcādalizauerit vel leſerit: do
minus ei⁹ ſcʒ index vel ꝑlat⁹/de pctō tenebiť: et a
deo q: ipſuʒ nō recluſit aut manutenuit/puniet.
Ipſe vero bos cornupeta/id eſt malus ſubdit⁹
lapidibus obrui/id eſt tpaliter ꝛ eternaliter caſti
gari nihilominus ꝓmereť: exēplo Heli: qui ꝓ fi 1.Re.4.d.
liorū ſuoꝝ criminibus eſt punitus. Uñ tali do-
mino videť dñs loq̄: Ipſe iniquus ſi in iniq̄ta- Eze.3.c.
te ſua moriať: animā autē eius de manu tua re-
quirā. ¶ Uel dic ꝙ talis bos eſt mulier cornu- Aliter
ta/ceruicoſa et ornata: que vagari et diſcurrere
delectať: vt aſpiciētes ei⁹ pulchritudineʒ/malis
tētationib⁹ ꝛ cōplacētijs feriant. Dñ igiť taliuʒ
parētes vel mariti debent tales recludere: et ne
diſcurrāt pro libito ad feſta ꝛ cōuiuia/ vicos et
plateas/et ſpectacula coercere: alˢ ſi quos per
ſuas tētationes ſpūaliter occiderint/apud deū
tenebunť. Ipſe vero bos mala aut fama muli-
er/ eterne damnationis lapidibus obruetur.
¶ Si quis mulierē pregnantē ꝑcutiebat/et ab- Eodē ca.c
ortiui faciebat: tenebať nōxe quantuʒ maritus
ipſius expetiſſet. ¶ Sic vero ſi q̄s verbis vel fa Moralitas
ctis ꝑcuſſerit cōſcientiā mulieris ꝑgnātis.i. ali-
cui⁹ ſimplicis ſeruum boni ꝓpoſiti impregnati:
partūq̄ boni opis impediuerit/ꝛ aborſū pecca
ti procurauerit/tenebitur de facto: et iuxta ma-

C riti.i. ꝓlati vel ſuperioris arbitriū: iſte tenebit
in foro cōſciētie ſoluere ⁊ ſatiſfacere ꝑ penitēn
ā de delicto. Magnū em̄ peccatū eſt / ſimpli-
ces ſcādalizare: ⁊ ſetū boni ꝓpoſiti quod cōce-
Mat.18.a. perint enecare. Vn̄ dicit: Qui ſcandalizauerit
vnū de puſill' iſtis minimis q̄ in me credūt: expe
dit ei vt ſuſpēdat mola aſinaria i collo ei⁹ ⁊ ſub
mergat in mare: id eſt neceſſe eſt ei ꝙ mola diui
ni timoris premat: ⁊ vt i mare id eſt i amaritu-
Eodē ca. d dine penitētie ſubmergat. ¶ Si q̄s foderit fo
ueā / vel aperuerit ciſternā / ⁊ nō operuerit eā: ſi ce
ciderit bos vel aſin⁹ in eā: reddet q̄ fecit foueā ꝓ
Moralitas ciū iumētoꝝ. ¶ Ciſterna vel fouea eſt peccatū
quod dato ꝙ null⁹ debeat facere: ſed cū fecerit
ipſū debet abſcōdere ⁊ celare: ⁊ a ꝯſpectu hoim
ne ſcādalū vel malū exemplū pariat / opire: q̄a ſi
cōtrariū fecerit: foueāq₃ ꝓprij pcti publice reue
lauerit: ⁊ ciſternā alteri⁹ delicti diffamādo ⁊ de
trahēdo aperuerit: ⁊ ei⁹ occaſiōe / et ſui mali exē
pli oſtēſiōe aliq̄s bos vel aſin⁹.i. aliq̄s ſimplex
iui⁹ ceciderit / id eſt ei⁹ exemplo deliq̄rit: mortis
⁊ dānationis ipſi⁹ re⁹ erit. Ille em̄ q̄ foueā aper
tā dimittit.i. q̄ pctm̄ publice facit: nō ſolū tene
tur de pctō quod cōmittit: immo etiam de pctō
quod exēplo ⁊ occaſione ipſi⁹ ali⁹ hō fecit. Utile
igit eſt nō ſolū pctā nō facere: ſ₃ etiā ſi facta ſūt
ipſa a cōſpectu hoim / ne forte ſcādalū pariāt /
Apo.16.c. operire. Vn̄ dicit: Beat⁹ q̄ cuſtodit veſtimenta
ſua / ne nud⁹ ambulet. Quod tn̄ nō faciūt multi
q̄ pctā ſua nō ſolū nō operiūt neq₃ celāt: immo
F ipſa ex induſtria publicāt atq₃ iactāt. Eſa. Pec
Eſa.3.b. cata ſua ſicut zodoma ꝑdicauerūt / nec abſcōde
Aliter rūt. ¶ Uel dic ꝙ ciſterna eſt ſacra ſcriptura vl'
fides noſtra: cui⁹ ſc₃ interiora ſecreta / nō debēt
hob⁹ et aſinis.i. ſimplicib⁹ manifeſtari ⁊ apiri:
ſ₃ poti⁹ ꝑ ſimplicē expoſitionē aliq̄liter operiri:
al's ſi ꝑ ſcrupulū erroris ibi periclitent atq₃ ca-
daut / de morte et dānatione earū tenebit q̄ ſc₃
occaſionē delinquēdi ipſis dediſſe videt. Pre-
Pſal.146.b. dicator igit vel doctor debet ſm̄ Pſ. operire
celū nubibus: et dare terre pluuiam. Nō eſt em̄
tutū ciſternam fidei talibus apire: ⁊ de ſecretis
dei corā eis diſputare: imo neceſſe eſt cū quodā
opꝯulo ſimplicis doctrine talibus ꝑdicare: iu-
1.Co.3.a xta illud Apl'i: Tanq̄ paruulis in chriſto lac de
Eodē ca. d. di vobis edere / nō eſcā. ¶ Si bos alicui⁹ bouē
alterius occiderit: vēdet bos viuus: et ꝓciū eius
cū cadauere bouis mortui inter vtrūq₃ dn̄m di
Moralitas uidet. ¶ Sic vero ſi ſubdit⁹ vnius ſubditū alte
ri⁹ offenderit: debēt duo dn̄i ſine acceptiōe cōi-
ter ad faciēdā iuſticiā intēdere: cadauerq₃.i. illū
q̄ leſus eſt / ꝑ cōpaſſionē inter ſe diuidere: illū ve
ro q̄ leſit debēt vēdere / id eſt punitioni ſubmitte
re: et etiā de cōi aſſenſu preciū mortis vel leſiōis
alterius inter ſe partiri: et in executione iuſticie
cōiter cōſentire: qr reuera duo dn̄i principes vel
prelati: vtrūq₃ factū / ſc₃ cōparationē a parte patiē
tis iniuriā / et punitionē a parte faciētis debent
cōiter ꝓſeq̄: ad cōmunē executionē iuſticie cō-
muniter inclinari. Illeq₃ cuius eſt bos cornu-
peta / id eſt ſubditus qui fecit iniuriā: nō debet
ipſum defendere / ſed venditioni et punitioni ex
ponere. Unde Auguſtinus dicit / ꝙ iuſticia cō-
munis eſt virtus ⁊c.

¶ Capitulū viceſimūſecūdū Textus
Si quis furatus fuerit bouem aut
ouem. Moralitatum Ca. XIIII

CUm q̄s furari veniebat nocte: ſi depre
hēdebat / et vulneratus moriebat: per-
cuſſor de homicidio nō tenebat. Si ve
ro fur volebat de die furari: ſi q̄s eū occideret /
debebat tanq̄ homicida puniri. Et ſic apparet
ꝙ m in⁹ parcit furi nocturno q̄ diurno: ⁊ ꝙ ma-
gis priuilegiat latro public⁹ q̄ occult⁹. ¶ Sic Moralitas
vero etiā inter nos ſunt multi ſpūales fures:
ſcilicet detractores qui furant famā: homici-
de qui furant ꝑſonā: raptores q̄ furant ſubſtan
tiā: heretici q̄ furant fidē vel holem. Iſtud ē ve
rū / ꝙ magis ſunt rep̄henſibiles q̄ occulti ſunt /
q̄ illi q̄ ſunt manifeſti. Et ſic dico / ꝙ magis eſt
vituꝑabilis detractor occultus q̄ iniuriator ma
nifeſtus. Quia ſicut dicit: Queadmodū ſi mor Eccl.10.c
deat ſerpēs in abſcōdito: nihil eo min⁹ habet q̄
occulte detrahit. Itē raptor abſcōdit⁹ / ſicut eſt
vſurarius vel exactor / dn̄s vel prelat⁹: q̄ ſc₃ cau
te / id eſt ſub ſpecie iuſticie aliena rapit: magis
eſt rep̄henſibilis q̄ raptor publicus. Itē homi
cida ſecretus / ſicut eſt ille qui occidit veneno / q̄
alius apert⁹. Itē occulte ſc₃ nocēs / vt heretic⁹
q̄ q̄cūq₃ infidelis vel pctōr notori⁹. Itē predica
tor incognitus / q̄ q̄libet notori⁹ inimic⁹. Quia
breuiter a q̄bus nō pōt caueri: ⁊ q̄ ſc₃ neſciūtur
eſſe inimici: ⁊ q̄ ꝓprie de nocte furant / nō de die:
id eſt q̄ nocēt abſcōdite / nō apte: ſunt magis pe
riculoſi: ⁊ ideo debent eſſe deo magis odioſi et
hoibus. Et ideo dicit de iſtis: Pacē cū amico Hier.9.c.
ſuo loquet: et occulte ponit ei inſidias. ¶ Itē Eodē ca.a.
ibidē dicit: ꝙ ſi q̄s voluerit ſpinas cōburere: et
poſuerit ibi ignē: et ignis egreſſus ſegetes ſeu
ſpicas cōbuſſerit: damnū q̄ ignē poſuit / emēda-
re debebit. ¶ Sic vero ſi ꝓlat⁹ vel iudex vult cō Moralitas
burere ſpinas.i. pctōres: ſūme debet cauere / ne
ignis correctionis metas iuſticie trāſcēdat: et ꝙ
ſegetes cū ſpinis.i. iuſtos cū pctōrib⁹ inuoluat
Meli⁹ eſt em̄ mal' parcere / q̄ bonos cū mal' inuol
uere. Vn̄ dicit: Ne forte colligētes zizania / era- Mat.13.d.
dicetis ſimul ⁊ triticū. ¶ Uel dic ꝙ ſpine ſūt vi Aliter
tia: q̄ ſi cōburere ⁊ euellere cū igne correctionis
cupias: caue ꝙ correctiōis termios nō excedas
al's ſegetē virtutū poſſes i eo ꝑ deſpationē com
burere: et ſic dn̄s eius.i. de⁹ / dānificationis ſue
damnū poſſet a te repetere: ⁊ ſic te oporteret de
dānatiōe eius ꝑ exceſſū correctionis tue facta in
die iudicij reſpondere: q̄nimo melius eſſet aliq̄
vitia in hoie dimittere / q̄ ipſū nimis aſpere cor
rigēdo ad deterius prouocare. Allega vt ſupra.
¶ Si q̄s alteri mutuauerat vel cōmodauerat / Eodē ca.b.
vel ꝓcio cōduxerat aliq̄d: ⁊ ꝓſente dn̄o rei debili
tatū fuerat vel aliq̄liter peioratū: nō tenebat qui
mutuo acceperat emēdare. Si vero ꝓſens nō erat
dn̄s dicte rei: tūc reſarcire dānū mutuarius tene
bat. ¶ Iſtud pōt allegari / ꝙ cuilibet pōt eſſe Moralitas

B cura de re ſua: ꝛ ꝙ magis puniť ille q̄ ſciēter et
pſentialiter pmittit rē ſuā dāmificari/ꝙ q̄ abſen-
Aliter ter vel ignoranter. ¶ Vel poteſt allegari ꝙ pl9
Moralitas q̄ſq; valet abſentia ꝙ pſentia. ¶ Vel iſtud a q̄
buſdā exponiť moraliter. Sic em̄ deus accōmo
dat rē ſuā/ſcʒ hominē ſubditū cuilibet plato ſub
tali pacto/ꝙ eū debet cuſtodire: ꝛ de aīa ipſius
3.Re.20.f. reſpondere: iuxta illud: Cuſtodi virū iſtū: q̄ ſi la-
pſus fuerit/erit aīa tua p aīa eius. Verumta
mē ſi iſte cōmodatari9.i. platus facit tm̄ ꝙ dn̄s
ſit pſens: vtpote q: timorē dn̄i incutit in cor ipſi
us pctōris: ꝛ annūciat ei vitia ꝛ virtutes: ꝛ etiam
ipm̄ admonet ne delinquat: ſi tūc cōtingit ipm̄
ſubditū p vitia deteriorari: nō tenebiť iſte plat9
iſti pſenti dn̄o.i. ipſi deo ſic malo ſubdito preſen
tato de aīa ipſius nō tenebiť reſpōdere. Si ve
ro iſta res ſit cōmiſſa.i. ſubditi aīa piclitať per
vitia dn̄o nō pſente.i. deo p ipſum platū ſubdi-
to nō pſentato: vel timore ipſius nō incuſſo: vt
pote q: platus eū nō docuit/redarguit/nec corre
pit: tunc reuera tenebiť: ꝛ ad emendandum/ꝛ ad
penitendū vel hic vel in futuro cogetur. Vn̄ dici
Eze.33.b tur ſic: Si dicente me impio/morte morieris: nō
annūciaueris ei: ipſe in iniquitate ſua morietur:
animā aūt eius de manu tua requirā. Si vō an
nūciaueris ei/ipſe in iniquitate morietur: tu au-
Eodē.ca.b. tē animā tuā liberaſti. ¶ Dn̄s pcepit ꝙ pmitie
ꝛ decime olm fructuū noſtroꝝ eidē offeranť. De-
cimas tuas ꝛ primitias tuas nō tardabis offer
re. Decimā ergo partē debemus dn̄o dare: no-
B uē vero partes poſſumus nobis licite retinere.
Moralitas ¶ Primitie ſignificant bonoꝝ operū inchoa-
tionē: denarius q̄ eſt numerus pfect9/ deſignat
opeꝝ cōplementū ꝛ pfectionē. Nouenarius aūt
q̄ denariū nō attingit/ſignificat impfectionem:
Igitur dico ꝙ primitie ꝛ decime rerū noſtrarū
.i. inchoatio ꝛ pfectio bonoꝝ opeꝝ/deo ſunt of-
ferende: ꝛ eidē penitus aſcribende: quia reuera
nullus poteſt vel bene incipere vel bene perfice-
Phil.2.b re/niſi a deo fuerit ſibi datū. Vnde apl's: Deus
eſt q̄ operať in nobis velle ꝛ pficere. Cui9 cōtra
riū credidit Pelagius: q̄ dicebat ꝙ homo pote
rat inchoare/ꝛ dn̄s ꝯſūmare: ita ꝙ iſte q̄ crede-
bat deo decimas ꝛ nō primitias offerebat: cū ta
Leui.3.c mē dicať/ꝙ caput cū cauda hoſtie.i. principiū et
finis opis deo debeť offerri: ꝛ deo tribui ꝛ aſcri
Rom.9.c. bi: q: ſicut dicit apl's: Nō eſt volentis/neq; cur-
Phil.1.a rentis: ſed dei miſerētis. Et alibi: Qui cepit i no
bis/opus bonū pficiet. Nouenariū numeꝝ.i. im
perfectionē noſtroꝝ opeꝝ nobis retineam9/ꝛ no
bis aſcribam9. Decimā vō.i. cōplementū ꝛ pfe-
Deu.12.a ctionē corā dn̄o offeram9. Vn̄ dicit: Offeretis
Eodē.ca.b. holocauſtū dn̄o/decimas ꝛ primitias. ¶ Pre-
cepit dn̄s offerri ſibi oīa primogenita alaliū: ſe-
ptē tn̄ dieb9 debebāt eſſe cū matre ſua: die autē
octaua debebāt dn̄o offerri. Si vō eſſet alal im
mūdū ſicut aſinus: debebat cū oue huiuſmodi p
mogenitū cōmutari. Si vō ille cui9 eſt pmoge
nitū aſini/redimere vł cōmutare nolebat: ſtatim
ipm̄ aſini primogenitū interfici vel necari debe
Exo.34.c bat. Vnde ſupra: Primogenitū aſini mutabis

oue: quod ſi non redimeris/interficies. ¶ Per C
pmogenita noſtra poſſum intelligere bona ope Moralitas
ra: q̄ p ea primogenita noſtra dicunť: q: heredi
tas eterne glorie talib9 opib9 ſicpt veris ꝛ pmo
genitis heredib9 debeť. Talia ergo primogeni-
ta.i. bona opa noſtra debēt deo offerri.i. ad dei
laudē ꝛ gloriā ordinari. Si aūt contigerit ꝙ ha
beamus pmogenitū aſini.i. aliquod bonū op9
quod habet aliquā aſinitatē vel ſtoliditatē ad-
mixtā: vtpote q: factū eſt indiſcrete/vel cū alicu
ius vane glorie intētione: pculdubio nos tene-
mur ipm̄ cū oue.i. cū bono ꝛ ſimplici ope cōmu
tare: ꝛ bonā ouinā ꝛ ſimplicē intētionē ſibi ap-
ponere: ꝛ ſic poterit illud quod aſininum fuerat
dn̄o cōplacere. Si vō ipm̄ cōputare noluerim9:
ipm̄ p certo interficere/id eſt penitus ſubmoue-
re debem9. Verbi gratia: Si q̄s ieiunat vel ali-
ud bonū opus facit ad vanā gloriā: illud eſt pri-
mogenitū aſininū: ſi vō mala ꝛ inanis intentio
ſubmoueť: tūc aſini primogenitū cū oue ſpūali-
ter cōmutať. Si vō malā intentionē tollere re-
nuit: tunc ſuū aſinū primogenitū/ id eſt bonum
opus ſtolide ꝛ inaniter factū redimere non di-
gnať. Quapropter iſtud opus tāꝗ in nullo me-
ritoriū ꝛ penitus nihil valēs debet interfici: id
eſt deſtrui ꝛ cōfundi: ꝛ apud deū ꝛ hoīes condē-
nari: q: reuera aſinus nō eſt offerendus/niſi mu
tatus cū oue: nec bonū opus mala intētione vel
ſine diſcretione factū/deo placere dinoſciť/niſi
fulciať bona ꝛ ſimplici volūtate: q̄ ſcʒ p ouem in
ſacra pagina deſignať. Vnde de amicis Iob di D
ciť: Dederūt ſibi vnuſquiſq; ouem vnā. ¶ Vel Iob.vlti.c.
dic ꝙ primogeniti platoꝝ ſunt illi/q̄ ſe debent p Aliter
bona exempla/opa ꝛ documēta deo offerre. Si
vō habēt aliquod primogenitum aſini: id eſt ali
quē malū ſubditū: ipſi p certo debent eū p viri
bus p oue mutare: id eſt bonū ſimplicē efficere.
Quod ſi nequeant/debent eū interficere: id eſt
dure corrigere ꝛ punire. Vel etiaʒ ſi ſua crimina
exigant: ipm̄ debēt occidere/ vel carceri manci-
pare. Vn̄ ſup eodē ca. Maleficos nō patieris vi
uere ſup terrā. Dign9 ē em̄ de medio tolli/q̄ ſua
ſtulticia ꝛ malicia noluerit cōmutari: vt poſſit
ſpūalr dn̄o imolari: ꝛ digne ad ipi9 ſuitiū appli
cari: ſicē de chananeis diciť Sap.xij. Nequā eſt
natio illoꝝ naturaľ malicia eoꝝ: vt ſi poſſit mu
tari in ppetuū. ¶ Vel dic ꝙ ſi aliq̄s prior vel re- Aliter
ligioſus habeat primogenitū aſini.i. aliquē ma-
lū ſubditū vel ſociū: debet ſi poteſt/ipm̄ mutare
cū oue.i. cū aliquo ſimplici vel honeſto: quod ſi
platus ſupior noluerit facere: tūc poteſt ad eius
interfectionē.i. ad eius rigoſam punitionē ꝛ cor
rectionē vacare. Tuti9 em̄ eſt ſi pōt/ ꝙ de eo ſe
expediat. Quod ſi nō poſſit/neceſſe eſt ꝙ ſuam
aſinitatē cōfundat. ¶ Dn̄s pcepit non comedi Eodē ca.b.
carnē q̄ a beſtijs fuerit pguſtata: ſed canibus re
linquendā. Nō comedetis (inquit) carnē q̄ a be
ſtijs fuerit pguſtata: ſʒ pijcietis canib9. ¶ Per Moralitas
comedere in ſcriptura intelligiť imitatio. Ille
em̄ aliū comedere diciť: q̄ vitā ꝛ exēpla eius ſibi
mētaliter incorporat: ꝛ q̄ etiā mores ipſius imi-

E tatur. Per beſtias itelligunt motus brutales ꝛ
carnales. Per carnē vero intelligit pſona luxu-
rioſa. Igit caro.i.carnalis vel luxurioſa pſona:
quā beſtie.i.motus carnales p luxuriā ſuffoca-
uerūt ꝛ ſpūalr occiderūt/non debet a nobis co-
medi.i.p imitationē recipi ꝛ aſſumi: qnimmo ta
lis pſona debet canibus.i.alijs pctōribus come
denda ꝛ imitāda relinq: ꝛ canib⁹ etiā.i.inferni
demonibus ꝯdēnari. Et reuera iſtud eſt verū: ꝙ
tales ſic carnales ꝛ immūdi nō ſunt digni mādu
cari.i.amari vel imitari ab hoībus/ſed potius
a beſtijs ꝛ a canibus: qꝛ ſcꝫ mores eoꝝ non ſunt
rōnabiles aut humani: ſed poti⁹ beſtiales/irrati
3.Reg.21.f les ꝛ canini. Uñ dicit: Canes comedēt Jezabel
Aliter in agro ieſrael. ¶ Uel dic ꝙ beſtie ſunt heretici
vel alij peccatores: q ſi quē attrectauerint ꝛ cor-
ruperint/nō eſt dignus ab alijs māducari ꝛc. ſi-
Eodē ca.d cut ſupra. ¶ Cū oia pmogenita eſſent dñi/ꝯceſ
ſit dñs ꝙ quodlibet animal pmogenitū poſſit ſe
ptem dieb⁹ cū matre ſua eſſe: octaua die precepit
Moralitas ipm ſibi adduci ꝛ reddi. ¶ Septem dies ſignifi
cāt vitā pñtē/que.ſ.ſeptē dieꝝ circulo voluitur:
octaua vo dies eſt tps futuri ſeculi: vbi ſcꝫ cor-
poꝝ reſurrectio celebrat: q in octaua etate com-
plebit: ſicut ꝛ chriſtus octaua die reſurrexiſſe p-
bat. Igit cū oia pmogenita.i.oēs iuſti deo de
beant immolari/ꝛ ſibi ſpūalr dedicari: iſtud p-
cipue fiet in octaua die in reſurrectione/qñ ſcꝫ
corpa ꝛ anime ſimul glorificabunt. Septē enim
diebus.i.p decurſuꝫ ſeptē etatū cū matre noſtra
F .i.cū mūdo viuimus: in octaua vo die.i.in futu-
Aliter. ra reſurrectiōe cū dño erim⁹. ¶ Uel dic ꝙ octa-
ua dies ſignificat circūciſionē vitioꝝ.ſ.penitētiā
in q ſcꝫ hō deo offert ꝛ reddit: q p ſeptē dies.i.p
ſeptē pctā cū mre ſua.i.cū mūdo morabat: qꝛ
ſcꝫ niſi hō ſeptē dies qbus fuit cuꝫ matre ſua.i.
cū mūdo.i.in vita pñti: ꝛ ſeptē peccata mortalia
trāſierit/ad octauā diē.i.ad circūciſionē peniten
tie attigerit: offerri deo tam in eccliaſticis pmo
tionib⁹ ꝙ in celi platiōibus nō poterit nec de-
Leui.22.d bebit. Uñ dicit: Septē dieb⁹ erūt ſub vbere: octa
Aliter ua aūt die offerri poterūt deo. ¶ Uel dic cōtra
nimis iuuenes: q non ſunt pmouēdi/vel in ſta-
tu eccle quouſq ſeptenariū vtutū cōpleuerint/
ꝛ octauam circūciſionem penitentie attigerint/
offerendi ꝛc.

¶ Capitulū viceſimūtertiū Textus: Non ſuſcipies vocē mendacij. Moralitatum Capi. XV

Precepit dñs ꝙ ſi qs inueniat aſinū vel
bouē inimici ſui errātē/debet euꝫ redu-
cere. Si vo ipm in foueā cecidiſſe repe-
rit/debet eū ſubleuare. Inimic⁹ noſter eſt diabo
Mat.13.d lus vel pctm̄. Uñ dicit: Inimicus hō hoc fecit
Moralitas ¶ Bos vel aſinus ſignificat pctōrē: q ſcꝫ qñq
dicit errare/qñ per ignorantiā vel infidelitatem
peccat: qñqꝫ dicit eſſe in fouea/qñ ſcꝫ per pfun-
dam obſtinationē delinqt. Si quē ergo talē bo
uem vel aſinum.i.ſi quem diaboli ſeruū vel pec
catorem erroneum vel in vitijs pfundatum vi-
derimus/ipſum pro certo expedite ſubleuare/ꝛ

a vitijs liberare debem⁹: qꝛ ſcꝫ exemplis/moni- G
tis ꝛ inductionib⁹ ipſū debem⁹ de fouea vitioꝝ
eruere/ꝛ adiuuare monitis ꝛ inductiōib⁹/et a d
viā reducere veritatis. ¶ Uel dic ꝙ tal fouea ē Aliter
mala mulier. Uñ dicit: Fouea pfunda os alie- Prouer.22
ne: cui iratus eſt dñs/incidet in illā. Talib⁹ ergo
ſic infoueatis/ꝛ in pctō luxurie cauernatis ꝛ ob
ſtinatis/debem⁹ cōpati: ꝛ eos iuuare p virib⁹/ꝙ
poſſint ad viā ſalutis reuerti. Unde in Prouer. Pro.24.b
Erue eos q ducunt ad mortē. Multa pericula-
ria pcepta iniūcta ſunt filijs iſraelitā affirmati
ue ꝙ negatiue: ꝛ ideo hic dicit ſic. ¶ Ter i an- Eodē ca.c
no apparebit omne maſculinū tuū corā dño deo
tuo: trib⁹ vicib⁹ p ſingulos annos mihi feſta ce-
lebrabitis. Nō imolabis ſup fermentū ſangui-
nē victime mee: nō coques hedū in lacte matris
ſue: non apparebis in conſpectu meo vacuus.
¶ Reuera talia mādata ſpūaliter dant nobis. Moralitas
Deus eīn vult ꝙ ter i anno corā ipſo cōparea-
mus: ſcꝫ in cōtritione cordis/in cōfeſſiōe oris/
in ſatiſfactione opis: de quo dicit ſupra: Uiam Exo.5.a
triū dierū ibim⁹/vt ſacrificemus dño. Itē ꝙ tri
bus vicibus ſibi feſta celebrem⁹/ſcꝫ in fidei ſyn
ceritate/in charitatis veritate/ꝛ in ſpei iocūdi-
tate. Uñ dicit: In tribus beneplacitū eſt ſpiri- Eccl.25.a
tui meo. Itē neceſſe eſt ꝙ ab hoſtia dñi/id eſt ab
imolatione bonoꝝ operū noſtroꝝ fermētū he-
reſis/malicie ꝛ hypocriſis deponamus: offera-
muſq hedū.i.animū noſtrū nō in lacte matris
ſue/id eſt i oblectatiōe carnis ꝯcupiſcētie nō co
quam⁹: ꝙ vacui virtutib⁹ corā dño nō apparea- H
mus/ſed ꝙ ſemp pleni et opulēti virtutibus et
meritis pñſtamus. Unde Ruth: Nolo te vacu Ruth.3.c
am reuerti ad ſocrū tuā. ¶ Uel dic ꝙ hedus eſt Aliter
chriſtus: qui ſcꝫ in lacte matris ſue/id eſt in iu-
uentute nō debebat decoqui vel occidi: ſed tem
pus virilis etatis potius expectari. Uñ ipſemet
dicit: Nondū venit hora mea. ¶ Uel dic ꝙ he- Jo.2.a
di.i.religioſi/nō debēt nimis iuuenes ad religi- Aliter
onem adduci/quouſq habeant diſcretionem.
¶ Promiſit dñs populo ſuo dare angelū du- Eodē ca.c
ctorē/dicens ſic: Ecce ego mitto angelū meū/
qui precedet te et cuſtodiet/et introducet ad lo-
cū quem paraui: obſerua eū/et audi vocē eius.
Nec contemnendū putes: qꝛ non dimittet te cū
peccaueris: et eſt nomen meū in illo. Si aūt au
dieris eū/et feceris que ego loquor: inimic⁹ ero
inimicis tuis/ꝛ affligā affligētes te. ¶ Quāuis Moralitas
iſtud poſſit intelligi de chriſto/qui eſt angelus
teſtamenti: p eo ꝙ a patre miſſus in mundū fi-
deles cuſtodit: et eos ad paradiſū pceſſit/et eos
virtualiter ibi introducit: ad pſens tamen p an
gelū intelligo prelatū angelicū et deuotū: q ſcꝫ
a deo dat ꝛ mittit: vt p ipſū ppls exēplariter p-
cedat/virtualiter cuſtodiat: ꝛ ad locū paratū/id
eſt ad paradiſū finaliter introducat: qꝛ reuera ta
lis debet eſſe a deo miſſus ꝛ dat⁹: nō affectione
vel ſimonia pcreat⁹. Debet etiā ppl̄m pcedere
in oībus virtuoſis opibus/ꝛ exēplariter anteire
Debet inſup ppl̄m ab aduerſarijs.i.a demoni-
bus ꝛ hereticis ꝛ tyrānis defendere/ꝛ viā ſalu-

A tis omni populo pparare: ⁊ ſic ipſos ad paradi-
ſum introducere: ⁊ ſuis monitis ⁊ pdicationib⁹
necnõ ſuis deuotis orõnib⁹/celeſte habitaculũ
Mal.3.a pcurare. Uñ dicit: Ecce ego mitto angelũ meũ
q̃ pparabit viã ante faciẽ tuã. Et ideo pro cer-
to iſte angelus.i. plat⁹ angelicus debet a po-
pulo obſeruari: vox eius cũ reuerentia audiri/ ⁊
nullo mõ ptẽni: ſed ſibi humiliter obediri. No-
mẽ enĩ dei in ipſo eſſe dicit: inquantũ pſonã dei
repſentat: ⁊ inq̃tũ ob dei reuerentiã eidẽ obedi
tur: ⁊ inq̃tũ cũ qs peccat/ ad puniẽdũ crimina
ordinat. Nõ dimittet inq̃t cũ peccaueris. Iſta
eſt etiã cõcluſio: q cũ populus bene audit ange
lũ iſtũ pceſſorẽ.i. cũ quis bene obedit ⁊ reuerẽt
ſuũ prelatũ ⁊ rectorẽ: deus efficit inimicis ſuis
inimicus/eũq; ab afflictione liberat: ⁊ tuetur ab
affligentibus ⁊ iniquis. Bene ergo dicit aplus:
Col.3.d. Filij obedite parentibus.i. prelatis veſtris: hoc
Eodẽ ca.c enĩ iuſtũ eſt. ¶ Cũ filijs iſrael eſſet pmiſſum q
terras euei/gergezei ⁊ chananei/ ⁊ aliox infide-
liũ adire ⁊ occupare poſſent: ſup oĩa preceptum
eſt eis/q deos eox nõ colerent: ⁊ q fedus cũ eis
nõ inirent: q̃q; opera eox nõ facerent: ſed q lu-
cos/deos ⁊ ſtatuas ipſox chananeox infideliũ
Moralitas deſtruerent ⁊ delerent. ¶ Sic reuera cũ contin
git q filij iſrael.i. boni clerici vel religioſi ad ter
ras chananeox.i. malox hoĩm peccatox deſti-
nant: vtpote q: ad aliquod officiũ vel aliquod be
neficiũ inter ſeculares pmouent: in quo neceſ-
B ſe eſt cũ ſecularib⁹ viuere: ⁊ eorũ negocia gere-
re/ ⁊ ipſox cõſortia frequẽtare: ſumme cauere de
bent/ne deos taliũ.i. vitia q̃ colunt/velint cole
re: ac opa eox facere vel fouere: ⁊ eis federa ma
le ſocietatis iungere vel ligare: quimmo iſti de-
bent deos eorũ.i. vitia deſtruere: ⁊ eos median-
te iuſticia ſubmouere. Quod tamẽ eſt cõtra mul
tos pdicatores/q̃ mittunt ad chananeos.i. ad
peccatores delendos ⁊ cõuertendos ⁊ corrigen
dos: q̃ tamẽ deos eox adorant.i. vitia eox diſſi-
mulant: opa eorũ faciũt: ita q quantũ ad auari-
ciã ⁊ adulationẽ ipſis ſecularibus deteriores ſi
unt. Fedus cũ eis ineunt/inquantũ nihil aliud
Ozee.12.a q̃ diuitiũ familiaritatẽ querunt. Uñ dicit: Fed⁹
cũ aſſyrijs iniit: oleum in egypto ferebat. Iterũ
dic de platis q̃ nõ curant chananeos ⁊ tyrãnos
eradicare/imo ſtudent ſe eis cõfederare: ⁊ eiſdẽ
in oibus cõplacere: p ſuorũ nepotũ matrimonia
Eodẽ.ca.d. ſe cũ eis familiariter colligare. ¶ Dicit dñs po
pulo iſraelitico: q hoſtes eius nõ intẽdebat ſta
tim vno anno delere: ne forte terra in ſolitudinẽ
redigeret/ ⁊ beſtie cõtra eũ multiplicarent: ſicut
Iudic.2.a etiã dicit Iudic. Dñs totũ populũ chananeum
a facie filiox iſrael delere noluit: vt in ipſis filij
iſrl ad vſum armox exercitarent: ſed tñ hoc pce
Moralitas pit/vt ſub tributo viuere cogerent. ¶ Per ho
ſtes tribulatiões intelligo/q̃ ſcz cõtinue nos mo
leſtãt. Per beſtias sũt motus carnales aſſumo
q̃ brutaliter nos infeſtant. Illud eſt ergo verũ
q deus de terra noſtra/ſcz de corpore hoſtes no
ſtros/ſcz mundi tribulationes penitus ⁊ ſubito
nõ euellit: quinimo ipſas nobiſcum viuere ⁊ mã

nere permittit: quod vtiq; facit ne beſtie carna- C
lium motuũ ⁊ tentationũ cõtra nos creſcant: et
ne virtutum ſolitudo ⁊ carentia in terra nři cor-
poris inualeſcant. Conſtat enĩ q cum quis ſine
tribulatione in pſperitate viuit: terra ſua.i. pſo-
na ſua ad ſolitudinẽ ⁊ ſterilitatẽ virtutum facili
ter tendit: ⁊ beſtia deuorans.i. carnis tentatio
ipſm faciliter corrumpit ⁊ inuadit: ita q diabo-
lus dicit illud Deu. Dentes beſtiarũ immittã Deu.32.b
in eos: cũ furore trahentiũ ſup terrã atq; ſerpen
tiũ. Utile eſt ergo viro iuſto habere tales ſcili-
cet mundi tribulationes/vt in eis exerceat: ⁊ ne
peiores hoſtes/ſcz beſtie.i. carnis beſtialitates
⁊ immũdicie cõtra eũ augmentent. Ideo in pſal-
mo dicit: Multe tribulationes iuſtorũ. ¶ Uel Pſal.33.d
iſta poſſunt allegari/q melius eſt pmouere ma Aliter
los q̃ nullos: ⁊ in terra pmiſſionis.i. in eccleſia
chananeos.i. peccatores ad tẽpus dimittere/ q̃
beneficia vacua relinquere: q: ſcz beneficia in ſo
litudinẽ redigunt/qñ ſine cultore diutius dimit-
tunt. Paulatim ⁊ etiam ſucceſſiue debent mali
de eccleſia eijci: q: ſcz melius eſt ibidẽ malos mi
niſtros ad tẽpus dimittere: ⁊ eox vitia ſub diſſi-
mulatione tranſire/q̃ miniſtris eccleſiã totaliter
viduari. Quod vtiq; eſt cõtra multos prelatos/
q̃ ſcz beneficia vacantia diu dimittunt: p eo vt
aiunt/q: nullũ dignũ inuenire poſſunt: ita q p-
pter defectum rectoris ipſa beneficia deſtruun
tur ⁊ pereunt. ¶ Uel dic q cũ filij iſrael.i. con- Aliter
templatiui ⁊ viri iuſti vadunt ad occupandũ ter
rã ſuã: ad domandum ⁊ ſubiugandũ carnẽ ſuã: D
dñs hoſtes eox.i. carnis tentationes nõ ſtatim
delere vult: vt ſic poſſint cũ humilitate viuere: ⁊
virtutẽ ſue cõſtantie cõtra eas exercere: quia ſcz
nulla virtus ſine hoſte regnat: ipos tñ hoſtes.i.
carnis tẽtationes vult cũ eis ſub tributo ⁊ ſub
iectione viuere ⁊ manere. Uñ dicit: Sub te erit Geñ.4.a
appetitus tuus: ⁊ tu dñaberis ipſius. Quia alſ
beſtie.i. peccata ſpũalia: ſicut eſt ſupbia/ elatio/
inanis gloria: cõtra tales multiplicarent: ⁊ ſic in
ſolitudinẽ ſpũalem redigerent: ⁊ virtutũ opulẽ-
tia priuarent: q: reuera ſepe fit/q illi qui carnis
tribulationes nõ ſentiunt/de ſua caſtitate ſuper-
biunt: ⁊ ſic multiplicatis in eis beſtijs.i. ſpiritu-
alibus vitijs/nouiſſima eorũ peiora priorib⁹ fi-
unt. Utile eſt ergo hoſtes.i. tribulationes ⁊ tẽ-
tationes ſentire: vt diſcam⁹ humiles fieri/ ⁊ nul-
latenus ſuperbire. Iuxta illud apli: Didicit ex Heb.5.c
his q̃ paſſus eſt obedientiã. Et alibi: Quos tra 1.Co.5.a
didi ſathane in interitũ carnis ſue: vt ſpũs ſal-
uus fiat. ¶ Uel dic ad litterã: q diuina puidẽ- Aliter
tia nunq̃ dimittit hoĩem ſine hoſte: vt ſemp ha-
beat quod timeat: ⁊ exercitatior et cautior inde
fiat. Sicut etiã videm⁹ de alijs dominijs et re-
gnis: q̃ vt cõiter ſemp habent aliquos ppetuos
hoſtes/cũ q̃b⁹ q̃ſi ppetua gerũt bella. Sicut pa
tet de hiſpanis/q̃ pugnãt cum aphricis: de lati
nis/q̃ pugnãt cũ ſiculis: de anglicis/q̃ pugnant
cũ ſcotis: de gallicis/q̃ pugnãt cũ flamingis: et
ſic de alijs. Uidit enĩ diuina puidẽtia q virtus
torpeſceret: ſi ppls hoſtes ptra quos vires exer

C ceat non baberet: quapꝛopter hoſtes homibus
occulte ſuſcitat: ⁊ hoc regnis ⁊ ꝑſonis bonum ⁊
vtile putat foꝛe: ſicut ponit Oꝛoſi⁹ de Cartha-
gine vꝛbe romanis rebelliſſima: quā cū romani
poſt īfinitas cedes ⁊ clades viciſſent ⁊ cepiſſent
diu deliberatū ē a ſenatu romano/vtꝝ illa vꝛbs
deleri deberet: aſſerentib⁹ plurimis nō eſſe vti-
le ꝙ deleref: vt in vꝛbe rebellionibus dedita/vir
tus romana in bellis exercitaref: qm̄ alsſi ſine
hoſte ⁊ timoꝛe viueret/ꝑ toꝛpoꝛē ⁊ deſidiam faci
liter laxaref. Quia ſicut dicit Uegetius: Sine
exercitio ingenia in artib⁹/⁊ bꝛachia in coꝛꝑib⁹
Eodē ca. d irrigeſcūt. ¶ Hic ꝓcipitur ꝑplo iſraelitico/ꝙ cū
chananeis ꝑplis. ſ. pctōꝛib⁹ ⁊ iniqs fedus nō ine
at: ⁊ ꝙ in terra ſua eos manere nullatenus ſinat.
Nō habitēt inqt in terra tua/ne foꝛte peccare te
Moꝛalitas. faciant in me ſi ſeruieris dijs eoꝝ. ¶ Sic vere ⁊
nos nunꝗ̄ debemus infidelibus ſcꝫ iudeis/ſa-
racenis ⁊ hereticis ꝯfederari/vel cū eis amicitias
ꝯtrahere/vel nobiſcū moꝛari ꝑmittere: ne foꝛte
ꝯtingat ſimplices errorib⁹ eoꝝ decipi/⁊ ad ado
randū deos eoꝝ. i. ad credendū eoꝝ ꝑfidiā incli
nari. Idē dic de vſurarijs ⁊ alijs publicis pctōꝛi
Pſ. 100. b bus. Pſ. Nō habitabit in medio domus mee
qui facit ſupbiam.

¶ Capitulū viceſimūquartū Textus
Moyſi quoqꝫ dixit: Aſcende ad do-
minū. Moꝛalitatū Ca. XVI

F Cum Moyſes eſſet accepturus leges a
dño/aſcēdit in mōtē ipſe ⁊ Aaron ⁊ Na
dab ⁊ Abiu filij Aaron ſacerdotes fu-
turi/⁊ ſeptuaginta ſeniores ex iſrl̄. Sicqꝫ factū ē
ꝙ moyſes ſurſum ad montis verticē aſcendit:
ꝑdicti vero in montis latere manſerūt: vniuer-
ſus vero iſrael ꝓcul in pede montis. Moyſes
ergo ſolus aſcendit/vbi quadraginta diebus et
noctibus ieiunauit: ⁊ in duabus tabulis legem
ſcriptā dei digito repoꝛtauit. Predicti aūt Aa-
ron ⁊ filij ⁊ ſeniores deum iſrael viderunt: ⁊ ſub
eius pedibus quaſi opus lapidis ſaphiri ad mo
dum celi dum ſerenū eſt/aſpexerūt: ſup populū
etiam facta eſt manus domini/⁊ viderūt domi-
Moꝛalitas ni maieſtatem: ⁊ cum leticia comederūt. ¶ Sic
vero ad hoc ꝙ aliqs digne mereaf accipe leges
dei/⁊ fieri legifer ⁊ ꝑlatus/inter deū ⁊ populū ſe
queſter ⁊ medius/multa ſunt neceſſaria: qꝛ ſcilꝫ
ipſe debet dici Moyſes/aſſumptus ex aquis: qꝛ
debet eſſe de aquis fluxibiliū delectationum ab
ſtractus: ⁊ ꝑ ipſaꝝ abdicationē debet aſcendere
in montē celeſtiū ꝯtemplationū: debꝫ habere ſe
cum Aaron ⁊ ſeniores. i. viroꝝ pꝛudentiū aſſoci
ationē. Debet intrare caliginē nubis. i. coꝛdis
conſcīe ꝯtritionē: debet duas tabulas habere/i
tellectū ⁊ volūtatē/ſeu rōnē ⁊ affectionē: vt ſcilꝫ
poſſit ibi deus ꝟitates ⁊ ſcīas ſcribere ꝑ grām ⁊
inſpirationē. Debet q̄dragīta dieb⁹ ⁊ noctib⁹
ieiunare/ꝑ ꝓpꝛie carnis macerationē. Sic enim
faciēs/legē dñi ſuſcipiet: inꝗ̄tū diuinā volūtatē
agnoſcet. Deū etiā iſrl̄ videbit: ⁊ ſaphiꝝ qui ſub
pedib⁹ ei⁹ eſt. i. ſcabellū pedū ſuoꝝ. ſ. hūanitatē
beifice ꝯtēplabil ⁊ guſtabit. Nulli ēm̄ videre deū

in patria/nec cognoſcere legē diuinā merebif: niſi 78
q abſtinētiā/⁊ ꝯtēplationē: ⁊ ſenioꝝ. i. bonaꝝ ꝑ-
ſonarū aſſociationē ſectef. Ezech. Sedebā in Eze. 8. a.
domo mea: ⁊ ſenes iuda ſedebāt coꝛā me. ¶ Ul' Aliter
ſi vis allega illud: ꝙ tres ſunt pꝛincipales gra-
dus et ſtat⁹ eccl'ie/ſcꝫ ſupꝛem⁹/medi⁹/et infim⁹.
Supꝛem⁹ eſt ꝑlatoꝝ: q figuranf i moyſe ſurſum
aſcēdente. Medi⁹ eſt clericoꝝ ⁊ religioſoꝝ: q fi-
gurat⁹ eſt i aaron i latere mōtis cū ſuis remanē-
te. Infim⁹ eſt laicoꝝ: q figurat⁹ eſt i ꝑplo infe-
rius reſidēte. Unuſqſqꝫ eīn ſm exigentiā debet
deo appꝛopinqre/⁊ montē ꝑfectiōis aſcēdere: ⁊
ſm magis et min⁹ viſionē dei iſrael participare
et legis diuine noticiā acqrere et habere. Per-
fecti eīn ſurſum ad verticē cōtemplationis noue
runt aſcēdere. Medio cribus ꝟo ſufficit laterali-
ter circuire. Infimis ꝟo ſecularib⁹ neceſſe eſt in
ferius circa tpalia reſidere/ et parū de tpalibus
deguſtare. Unuſquiſqꝫ tamē ſm gradū ſuū/ſo-
let cōſolationē ſuā a dño ꝑcipere/et fidei notici
am poſſidere. Apl's. Diuiſiones gratiarū ſunt. 1. Co. 12. a
¶ Idē autē dic de ſacra ſcriptura: ſicut ſummū Aliter
apicē ſoli ſcientifici in ipſa caligine myſterioꝝ
intrāt. Alij autē in latere. i. literaliter circa corti
cē hiſtoꝛiarū immoꝛanf. Alij ꝟo ſicut ſeculares
de longe remanēt et verſanf: oēs tamen exinde
conſolationes plurimas cōſequunf. Idē dic de
monte eccleſie dignitatū: in quibus ſcꝫ alij ſunt
ſupioꝛes/alij medij/alij inferioꝛes. ¶ Uel etiaꝫ Aliter
idem dic de monte paradiſi/et de dignitatibus
glorie ſempiterne. Un̄ dicif: In domo patris Jo. 14. a
mei manſiones multe ſunt. ¶ Moyſes legē ac Eodē ca. d
cepturus/fedus inter deū et populū inire voluit D
et ideo duodecim vitulos imolari fecit: coꝛūqꝫ
ſanguine populū aſperſit: et ſic cōfederatus eſt
dño ꝑpl's: et legē eius ſuſcepit: et quicqd dñs ꝓ
ceperat/ſe facturū ꝓmiſit. Oīa inquit q locu-
tus eſt dñs/faciemus. ¶ Sic ꝟo in eccl'ia pri Moꝛalitas
mitiua/moyſes. i. chꝛiſtus/volens legem a patre
acceptā ꝑplo fideliū dare: fedusqꝫ cū eis face-
re: duodecim vitulos. i. duodecim apl'os: vl' ge
neraliter multos apl'icos viros occidi/⁊ ꝑ mar
tyriū imolari voluit: inꝗ̄tū ſcꝫ ipſos duodecim
apl'os loco Joannis/paulo ſubſtituto ꝑ marty
riū ad ſe vocauit. Sic ergo factū eſt/ꝙ populus
iſtoꝝ ſanguine perfuſus. i. apl'oꝝ et martyrum
moꝛte et paſſione firmatus/fedus ⁊ fidelitatem
accepit: legē et fidelitatē credidit et ſuſcepit: et
volūtati dñi obediuit. Maximū eīn fidei funda
mētū fuit ſanguis apoſtoloꝝ et martyꝝ: qꝛ re-
uera ex hoc populus in fide firmaf/⁊ deo fede-
raf: quādo videt et cōſyderat/ꝙ taliū/tot et tan-
toꝝ ſanguis ꝓ fide dño imolaf: inꝗ̄tum ſcꝫ nō
eſt veriſimile/imo nec poſſibile/ꝙ tot homies ꝓ
fide voluntarie moꝛerētur: niſi ipſa fides et lex
chꝛiſti ſuper veritatē ſolidā fundarenf. Un̄ dici
tur: Hic eſt calix ſanguinis mei noui teſtamenti Lu. 22. b
myſteriū fidei/qui pꝛo multis effundetur.

¶ Capi. viceſimūquintū text⁹: Locu
tuſqꝫ eſt dominus ad moyſen/dicens:
Loquere filijs. Moꝛalita. Ca. XVII

a Dominus volens tabernaculũ federis
edificare: pͥmo voluit certas materias
ꝑ edificatione ſibi ſpũaliter dedicari:
ꝓcepit ergo ꝙ filij iſrael ſibi vltro et voluntarie
offerrent aurũ ⁊ argentũ: es/hyacinthũ/purpu
ram/coccũ bis tinctũ/byſſum/pilos capraꝝ/ pel
les arietũ/rubricatas pelles hyacinthinas/ li
gna ſethim/oleum ad luminaria/aromata i vn
guẽta/⁊ thimiamata boni odoris: lapides autẽ
onichinos ⁊ gẽmas ad ornandũ ephot ⁊ rõna
le ⁊ ſuphumerale. De iſtis aũt vltro oblatis ꝑ
mittit ſe dñs velle ſanctificationẽ ſibi edificare
vt ſic poſſit inter hoĩes habitare. Exẽplar vero
iſtius dom⁹ edificãde moyſi deus in mõte ſinai
Moralitas oſtendit qñ dñi gloriã vidit. ¶ Sic ṽo ad ſpũa
lem edificationẽ tabernaculi aĩe/cõſcientie vel
eccleſie: in quo ſcʒ deus ſpũaliter cõmoraꝛ: ne
ceſſe eſt plura concurrere/ſcʒ plures virtutes: q̃
ipſi deo vltro ⁊ voluntarie debemus offerre/ et
ſpũaliter dedicare. Iſte ergo a nobis petit auꝝ
.i. ſapientie claritatẽ: argentũ .i. eloquentie ſua
uitatẽ: es .i. ꝓdicationis ⁊ orõnis ſonoritatẽ. Uel
argentũ quod dulciter ſonat .i. ſuauitatẽ moni
tionis: es quod aſpere reſonat/duriciã ſeuere re
prehenſionis: hyacinthũ .i. celeſtis cõuerſatio
nis ⁊ apparentie venuſtatẽ: purpurã .i. verecun
die groſſitatẽ: cocci bis tinctũ .i. duplicem dei
⁊ ꝓximi charitatẽ: byſſuʒ retortã .i. cordis ⁊ car
nis candidã caſtitatẽ. Itẽ debemus habere ca
b pillos capraꝝ .i. exẽpla penitentiũ ⁊ eremitaruʒ:
pelles rubricatas arietũ .i. exẽpla chriſti martyꝝ
ꝓ fide occiſoꝝ. Pelles hyacinthinas/q̃ ſcʒ co
loris ſunt celeſtis .i. exẽpla chriſti cõfeſſorũ et
celeſte viuentiũ. Itẽ nos debem⁹ habere ligna
ſethim: q̃ erant incremabilia ⁊ imputribilia .i. ꝑ
ſeuerantie ſtabilitatẽ: oleũ oliuaꝝ .i. ſuauitatem
pietatis ⁊ clemẽtie: aromata .i. thimiamata fra
grantia bone fame ⁊ ſpũalis redolentie: lapides
onichinos/qui reſpecti oculos tremere faciunt
.i. conſyderationẽ mortis ⁊ diuine iuſticie. His
enĩ rebus ⁊ virtutib⁹ tabernaculũ federis .i. ſan
cta ⁊ mũda cõſcientia cõſtituiꝛ: ⁊ inde rationale
iudicij .i. vita rationalis ornaꝛ: ⁊ ſic ibi deo gra
tiſſime immolaꝛ: dñi tamẽ iſta vltro ⁊ volũtarie
a nobis dño offeranꝛ: qꝛ ſcʒ nihil eſt meritoriũ
niſi quod eſt vltroneũ ⁊ voluntariũ. Ideo dice
Pſal. 53. b bat Dauid in pſal. Uoluntarie ſacrificabo tibi.
Eodẽ ca. a ¶ Precepit dñs fieri arcã de lignis ſethim: q̃
ſm̃ ſanctos erãt ligna ad ſimilitudinẽ albe ſpi
ne: q̃ nec aqua poterant putrefieri/nec igne cre
mari: q̃ erant etiã alba ⁊ leuia/ ⁊ albe ſpine ſimi
lia. Erat iſta arca quadrangularis: ⁊ ſine pedi
bus intus ⁊ exterius deaurata/ ſm̃ Joſephum:
quadã corona ſeu quodam circulo ſeu labio au
reo deſuꝑ circũcincta: quatuor circulos in qua
tuor angulis habebat: in q̃bus mittebanꝛ ⁊ ve
ctes/qñ eã aliq̃s deportabat: q̃dã tabulã aurea
q̃ dicebaꝛ ꝓpiciatoriũ/arcã tegebat: ⁊ hoc i lõ
gitudine duos cubitos cũ dimidio/in latitudi
ne cubitũ cũ dimidio poſſidebat: ⁊ infra ſe tabu
las legis/⁊ vnã cũ mãna/librum deuteronomij
virgã q̃ floruerãt cõtinebat. Duo ṽo cherubin c
deſuꝑ ſedebant: q̃ alas alterius ad alteꝝ extẽde
bant: ſicut dicaꝛ hic ⁊ infra .xxxvij. ⁊ Deut. x. Et
ſic patet ꝙ iſta arca quo ad materiã erat aurea ⁊
ſethinea: quo ad formã q̃drangulã/quadriarcu
la ⁊ coronata: quo ad cõcomitantiã habebat ꝓ
piciatoriũ ⁊ cherubin: quo ad cõtenta habebat
tabulas/mãna ⁊ librũ ⁊ virgã. Iſta aũt arca in
fra altare lateranenſe ſm̃ quoſdam eſt incluſa.
¶ Allegorice iſta arca eſt eccleſia: q̃ ꝓ tãto ar Allegoria
ca dicitꝛ/ꝙ infra eã cuncta q̃ ad ſalutẽ ꝑtinent re
ponunꝛ. Uñ dicitꝛ: Facies tibi arcã de lignis le Gen. 6. c
uigatis/vt ſaluetꝛ vniuerſum ſemẽ. Iſta igiꝛ de
lignis ſethim .i. de ſanctis hoĩbus: quos ſcʒ aq̃
voluptatum nõ corrumpat: ⁊ ignis cupiditatis
nõ vrat: ⁊ quos albedo caſtitatis/leuitas paup
tatis/⁊ ſpinoſitas aſperitatis induat: debet eſſe
cõſtructa ⁊ intus ⁊ exterius .i. affectione ⁊ ꝯuer
ſatione debet eſſe ꝑ ſapientiã ⁊ ſanctimoniã de
aurata: qꝛ ꝑſone eccleſiã cõſtituẽtes debent eſſe
ꝑ ſapientiã ſplendentes ⁊ auree: ꝑ indefectibilẽ
firmitatẽ debent eſſe ſethinee: vt habeꝛ in Can
ticis: Reclinatoriũ aureũ fecit ſibi rex ſalomõ. Can. 3. d
Iſta igiꝛ debet eſſe quadrata ꝑ cõſtantiã immu
tabilẽ: quadrangula per quatuor virtutes cardi
nales: quatuor habet circulos .i. quatuor euãge
lioꝝ doctrinã: in quibus ſcʒ vectes q̃ erant de li
gnis ſethim ⁊ ſpinoſis: ⁊ q̃ erant exterius deau
rati .i. ꝓdicatores ⁊ doctores/q̃ doctrinã habẽt
aureã ⁊ correctionẽ ſpineã/ꝑſeuerãntiam ſethi
neã: iugiter debent inſeri/inq̃ntũ ſcʒ ipſi habẽt d
in euãgelioꝝ doctrina cõtinue meditari. Iſtiſq̃
mediantibus arca portabaꝛ: ad denotandum ꝙ
ꝑ ſanctos ꝓdicatores eccleſia in fide ⁊ in mori
bus ſuſtentaꝛ: q̃uis de multis vectib⁹ .i. moder
nis ꝓdicatoribus poſſit hodie dici/ꝙ ipſi nõ ſũt
vectes fortes ⁊ ſethinei: ſed viles/debiles et fer
rei. De quib⁹ diabolus dicit: Portas ereas con Eſa. 45. a
teram .i. malos ꝓlatos: vectes ferreos confrin
gam .i. ꝓdicatores ⁊c̃. Itẽ arca dicitꝛ habere tri
plicẽ dimenſionẽ: ſcʒ longitudinẽ fidei/altitudi
nẽ ſpei/⁊ latitudinẽ charitatis. Uerũtamẽ queli
bet iſtaꝝ habet aliquid perfectũ/⁊ aliquid imꝑ
fectum. Cubitus ꝑfectionẽ ſignificat: dimidius
ṽo cubitus imperfectionem deſignat: qꝛ reuera
longitudo fidei duos habet cubitos .i. duplicẽ
perfectionẽ: inquantũ ſcʒ deitatẽ ⁊ humanitatẽ
credit: vnã tamen dimidietatẽ .i. imperfectiõem
habet: inquantũ ſcʒ non faciliter/ſed enigmati
cẽ cognoſcit. Charitatis etiam latitudo imper
fectionẽ importat/inquantum toto corde ⁊ totã
anima deũ et proximũ ſuum nunq̃ amat. Spes
etiã cum ſua altitudinẽ dimidiũ cubitũ .i. imper
fectionẽ patiꝛ: inquantũ ſcʒ ſpes noſtra ſemper
cum aliquo timore miſcetur. Et breuiter non eſt
aliqua menſura ꝑfectionis/q̃n habeat aliquem
defectũ impꝑfectionis. In paradiſo vero noſtra
defectio ſupplebiꝛ: qñ ꝑ btitudinẽ oĩa cõplebun
tur. Uñ aplſ: Ex pte cognoſcim⁹/ ⁊ ex pte ꝓphe i. Co. 13. b
tam⁹: cũ aũt venerit quod ꝑfectũ eſt/ euacuabiꝛ
quod ex pte eſt. Itẽ iſta arca .i. eccl̃ia/habet ſuꝑ

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

E ſe ꝓpiciatoriū: inquantū in ipſa inuenit̄ propiciatio et remiſſio peccatoꝝ: habet etiā coronam aureā / inquantū in ipſa inuenit̄ corona meritorū: habet cherubin .i. ſocietatē ſanctoꝝ ⁊ angeloꝝ / ⁊ cōſortiū ſapiētiū ⁊ iuſtoꝝ. Cherubin que ſm̄ Joſephū erāt forme volatiliū nulli alteri aſſimilantiū: quas moyſes in ſede dei vidit: q̄ ſciētie plenitudo interpretant̄: ſignificant viros iuſtos / ſcientificos / diſcretos / volatiles ⁊ contemplatiuos: ⁊ in ſede dei ꝑ cōtēplationē aſſuetos: quos reuera arca eccleſie et religionis debet ſuper ſe in ſtatu ꝑlationis habere: et ſecū vt eoꝛū

Eze.10.c regat̄ cōſilio ꝯtinere. Vñ Ezechi. Eleuauerunt cherubin alas ſuas / et exaltata ſunt. Itē iſta arca debet cōtinere tabulas ⁊ librū .i. legē diuinā ⁊ ſciētiā: māna dulciſſimū quod de celo pluerat .i. deuotionē ⁊ clementiā: virgā aaron q̄ floruerat .i. ſeuerā correctionē ⁊ iuſticiā: legē ſcʒ ad ſimpli

Hiere.31.f. ces erudiendū. Vñ dicit̄: Dabo legē meā in viſceribus eoꝝ. Māna dulcedinis / ad delinquētibus cōpatiendū / et indigētibus dulciter ſubue

Pſal.77.c niendū. Pſal. Pluit illis māna ad mādūcādū. Virgā vō iuſticie ad ꝑteruos corrigendū / ⁊ ad

Pſal.44.b oues diuine paſcue dirigendū. Pſal. Virga di

Aliter rectionis virga regni tui. ¶ Vel dic ꝙ arca iſta ſignificat aīam bonā vel quālibet bonā ꝑſonā: ⁊ maxime eccleſiaſticū vel ꝑlatum: qui ſcʒ talis debet eſſe ſethineus / vel imputribilis ꝑ cōſtantiā ⁊ patientiā: debet eſſe aureus intus ꝑ diuinā ſapiētiā / ⁊ extra ꝑ honeſtatē ⁊ ꝑ bonā apparētiā. Iſti

F debent habere quatuoꝛ angulos .i. quatuoꝛ affectiones bonas: ſcʒ dolorē de ꝑſentib⁹ malis cōmiſſis: gaudiū in ſpū ſancto de ꝑſentibus bonis factis: ſpem in deo de futuris ꝑmijs: timorē de

Eccli.37.c futuris penis. Vñ dicit̄: Ex corde quatuor oriūtur: ſcʒ bonū et malū / vita ⁊ mors. Bonū inq̄t et malū / et virtus et vitiū: in ꝑſenti quantum ad gaudiū et dolorē: vita ⁊ mors .i. premiū ⁊ tormētū / quantū ad ſpem et timorē. Itē iſte debet habere quatuoꝛ circulos .i. quadruplicē cardinalē virtutē. Debet habere duos vectes deauratos .i. duplicē fortitudinē et firmitatē: ſcʒ in corde cōtra tentationes / et in corpore cōtra tribulationes. Etiā debet habere labiū aureū .i. verbum cōtinēs mundiciā ⁊ veritatē: debet habere ꝓpiciatoriū aureū .i. clementiā et pietatem: et debet habere cherubin aurea .i. viroꝝ ſapientū ſocietatē. Vel cherubin / qui interꝑtat̄ plenitudo ſciētie .i. ſcientiā ⁊ ſubtilitatē. Iſta enī oīa pertinent ad ꝑlatū / vel etiā ad quēlibet virū eccleſiaſticū ſiue iuſtū: videlicet ꝙ penitētib⁹ faciliter ꝓpicie

Pſal.129.a. tur. Pſal. Apud te ꝓpiciatio eſt. Quod cherubin .i. viris ꝯtēplatiuis ⁊ ſcientificis cōcomitet̄.

Eccli.9.d Vñ Eccl. Cū ſapientib⁹ ambula. Quod a qua

Eze.1.b. tuor virtutib⁹ cardinalib⁹ dotet̄. Ezech. Quatuor facies vni. Et duob⁹ vectib⁹ .i. duob⁹ lateribus fortitudinis / ſcʒ a dextris ⁊ a ſiniſtris .i. in

Nu.13.e ꝓſperis ⁊ in aſperis roboret̄. Vñ dicit̄: Palmitē portauerūt i vecte duo viri. Itē iſta arca .i. ꝑlat⁹ debet ꝯtinere tria: ſcʒ tabulas cū libro .i. diuine legis eruditionē: māna dulce .i. elemoſynā et ſubuētionē / vel benignitatē et ꝯſolationem ⁊ cōpaſſionē: virgā floridā .i. iuſticiā ⁊ correctionē. G

Iuxta illud apli: Corripite inq̄etos: cōſolamini 1.Theſ.5.c puſillanimes: ſuſcipite infirmos: qꝛ ſcʒ ꝑlat⁹ debet rudes informare: inq̄etos corripe: puſillanimes ꝯſolari / et afflictoꝝ miſereri. ¶ Vel ſi vis / Aliter allega de hoc ſicut ſupra eodē. Debet etiam habere triplicē dimēſionē .i. tres virtutes theologicas: ſcʒ lōgitudinē fidei / altitudinē ſpei / et latitudinē charitatis: qꝛ ſicut dicit apls: Nūc autē 1.Cor.13.d manēt tria hec: fides / ſpes et charitas ⁊c. Dilata vt ſupra. ¶ Vel dic ꝙ arca eſt chriſt⁹ / q̄ ex au Aliter ro et ligno .i. ex deitate et hūanitate ꝯſtat: q̄ ſcʒ ſecū habet cherubin .i. angelos q̄bus dñat̄. Vñ dicit̄: Facta eſt cū eo multitudo celeſtis exercit⁹ Luc.2.b ⁊c. Propiciatoriū pietatis cum dixit adultere: Dimittunt̄ tibi pctā tua. Quatuor circuli .i. qua Ioh.8.b tuor euāgeliſte: duo vectes .i. duo ꝑpli pendētes in circulis .i. in euāgelijs cōtinue cōmorātes ⁊c. Expone oīa alia vt ſupra. ¶ Vel dic ꝙ arca eſt Aliter btā virgo: cui⁹ lignū .i. aīa fuit imputribilis nature: inquantū nullā pcti ſenſit corruptelā: que ſcʒ in ſe cōtinuit tria .i. chriſtū. Nam ſcʒ ibi fuit māna de celo veniēs .i. deitas: tabula legē continēs .i. aīa: virga de terra naſcēs .i. corpus. Iſta ergo fuit aurea .i. ſancta int⁹ et extra .i. in corde et corꝑe ⁊c. Dic ꝑ oīa ſicut ſupra. ¶ Precepit Eodē.ca.b dñs fieri duos cherubin aureos ꝑductiles: non fuſiles / ſed malleo factos: q̄ iuxta arcā tegentes ꝓpiciatoriū ex vtroq; latere ponerent̄: et ꝙ due ale ſinguloꝝ alteri⁹ ad alteꝝ iūgerent̄: ita ꝙ ipſis H ſe mutuo tangentib⁹ arca et ꝓpiciatoriū tangerent̄: ꝑcipiebat̄ etiā ꝙ iſti mutuo ſe reſpicerēt: et ꝙ vult⁹ ſuos ad ꝓpiciatoriū verterent: quod ſcʒ alis duab⁹ (vt dictū eſt) operirent. Alias vō duas alas exterius extenderent et leuarent. Prout vō dicit Joſephus: cherubin erāt aīalia q̄dam quaꝝ figura nunq̄ erat viſa / ſed a moyſe in ſede agni cōſpecta fuerat. ¶ Per cherubin ꝑlatos Moraliter vel viros eccleſiaſticos poſſumus intelligere: q̄ ſcʒ duo debēt eſſe ꝑ charitatē et ſanctitatē ſplendidi: ꝑductiles .i. malleis tribulationū ꝑducti: ad malleationē ꝑ correctionē et patientiā aſſueti: et iuxta arcā .i. iuxta religionē vel eccleſiā ad eius protectionē et regimē cōſtituti. Unde dicit̄ in libro Regū: Fecit in oraculo duos cherubin 3.Re.6.f de lignis oliuarū decē cubitoꝝ altitudinis: texit quoq; auro: quia reuera tales debent eſſe in oraculo ſcʒ eccleſie per deuotionē: duo ꝑ dilectionē cherubin: qui interpretat̄ plenitudo ſciētie / per ſcientiā et diſcretionē: de lignis oliuaꝝ ꝑ pietatem et cōpaſſionē: decē cubitoꝝ per decē mādatoꝝ impletionē: cooperti auro ꝑ ſplendentem et lucidā cōuerſationē. Quid vltra? Reuera dico: ꝙ iſti cherubin videlicet viri eccleſiaſtici ſeu iuſti / debēt eſſe animalib⁹ .i. alijs hominibus diſſimiles ꝑ ſancte vite ſingularitatē: ipſorumq; ſimilitudo in ſede debet inſpici et inueniri ꝑ dei exēplarē ſimilitudinē et cōformitatē. Ale .i. affectiōes iſtoꝝ ſe debēt inuicē tangere ꝑ amicitiam et ſocietatē: et alter alteꝝ debet reſpicere ꝑ mu

A ✝ nuam dilectionē ⁊ charitatē: vultuſq̧ mentis ſue
debēt ad ꝓpiciatoriū.i. ad dei ꝓpiciationē ⁊ mi
ſericordiā vertere ꝑ ſpem ⁊ intentionē bonā/ et
Heb.12.a ordinatā ad dei voluntatē. Apoſtolus: Reſpici
Ezech.1.c amus in autorē fidei ⁊ ↄſummatorē ieſum. Eze
Pſal.24.c chie. Due ale ſinguloꝝ iungebant. Pſ. Oculi
mei ſemꝑ ad dn̄m: qm̄ ipſe euellet de laqueo pe
des meos. Iſti ergo quaſdā alas affectionū ſu
arū ad ꝓpiciatoriū.i. ad deum: ⁊ ad cooperien
dū.i. ad ꝓtegendū arcā eccl'ie debent extendere.
Alas etiam ad exteriora.i. ad regimē exterioruꝫ
negocioꝝ/necnō ad amorem ⁊ vtilitatē ꝓximo
rum debēt ſimiliter dilatare: q2 reuera tales che
rubin/id eſt viri ſcientifici ⁊ contemplatiui non
debent ſolum ꝓpiciatoriū.i. deū ꝑ ↄtempla
tionē reſpicere: nō ſolū debet alter alteꝝ per di
lectionē tangere: necnō ad tangēdū ipm̄ oracu
lum ꝓtendere: immo etiam ipſi debent alas ſue
diſcretionis ⁊ affectiōis exterius ad ꝓximoꝝ vti
litatē extendere/⁊ ad amorē ſubditorū: necnon
ad tp̄aliū negocioꝝ regimē dilatare: ⁊ ſic cuili
Ezech.28.b bet dicet illud Ezech. Tu cherub extent9 ⁊ pro
gens/plen9 ſapia ⁊ ꝑfect9 decore: in delicijs pa
Aliter radiſi dei fuiſti ⁊c. ¶ Dic etiā ſi vis/ꝙ iſta duo
cherubin poſſunt ſignificare Petꝝ ⁊ Paulū/vl'
alios quoſcūq̧ duos ſctōs q̄ dicūtur ꝓpt' mar
Aliter tyriū pſit dici. ¶ Vel dic ꝙ iſti cherubin.i. ple
ni ſcia pſit dici: q2 reuera iſti alas ↄtemplatiōis
ſue ſuꝑ ꝓpiciatoriū.i. ſuꝑ ipm̄ deū clenāt: ipſaſq̧
alas mutuo iungunt/inq̄tum ad ↄtemplationē
B deitatis ſimul ↄueniunt ⁊ intendunt. Alas vero
exterius dicuntur extēdere/inq̄tum ad nos et
ad exteriorum dei iudicioꝝ regimen operatio
nes ſuas ꝓtendunt. Vultus ſue cognitiōis ⁊ af
fectionis in ꝓpiciatoriū.i. in deum vertunt/⁊ ſe
Aliter mutuo reſpiciunt/diligunt atq̧ volunt. ¶ Vel
Pſ.102.a dic ſi vis/ꝙ ꝓpiciatoriū fuit chriſt9/qui ſm̄ Pſ.
ꝓpiciat' omnib9 iniq̄tatibus tuis: ⁊ ſanat omes
infirmitates tuas: qui ſcȝ circa ⁊ ſupra ſe cheru
bin.i. angelos habuit/quos ſcilȝ deus in cuſto
Pſ.90.c. diam ⁊ miniſteriū deputauit. Pſ. Angelis ſuis
mandauit de te: vt cuſtodiāt te in oībus vijs tu
Eodē ca.c. is. ¶ Precepit dn̄s ꝙ fieret menſa in taberna
culo/dicens ſic: Facies mēſam de lignis ſethim
habentē duos cubitos longitudinis: ⁊ in latitu
dine cubitū/⁊ in altitudine cubitū ac ſemiſſem:
⁊ inaurabis eam auro puriſſimo: facieſq̧ illi la
biū aureū ꝑ circuitum: ⁊ ipi labio coronā inter
raſilem.i. intercellatā q̄tuor digitoꝝ: ⁊ ſuꝑ illam
aliā coronā dictā aureolā: ⁊ in q̄tuor angulis q̄
tuor circulos ꝑcepit in ſingulis pedib9 fieri/vt
vectib9 impoſitis poſſet mēſa portari: vectes ꝗ̄o
de lignis ſethim fieri voluit/quos auro puriſſi
mo deaurari mādauit. Poni aūt voluit mēſa in
tabernaculo ad aquilonē: ⁊ panes ꝓpoſitionis
cū thure imponi mādauit. Inſuꝑ ⁊ vaſa libami
nū.ſ. acceptacla/phialas/thuribula ⁊ cyathos or
Moralitas dinauit/⁊ menſe ſimilr' ſupponi. ¶ Per mēſam
ſm̄ doctores intelligit' ſacra ſcriptura: q̄ ſcȝ in ta
bernaculo eccleſie ad aquilonē.i. contra frigus
tribulationū ponit': vt ſcȝ mūdi tribulationes ⁊

miſerie ꝑ contemplationē et cōuerſatiōnē ſcꝑtu B
rarū temperet'. Pſal. Paraſti in cōſpectu meo Pſal.22.b.
menſam/aduerſus eos q̄ tribulāt me. Iſta ergo
eſt de lignis ſethim: q2 eſt imputribilis ꝑ perpe
tuā durationē. Pſal. In eternū dn̄e permanet Pſal.118.m.
verbū tuum. Auro puriſſimo dicit' deaurata/ꝓ
pter excellentē conditionē: quia ſcȝ aurū artiuꝫ
liberaliū eſt purū: aurū ethice ſeu moralis ſcie
tie eſt purius: aurū vero ſacre ſcripture eſt puriſ
ſimū. Unde dicit': Primi ⁊ puriſſimi fruct9 ei9. Prouer.3.b.
Labio aureo/id eſt inūda doctoꝝ et p̄dicatoruꝫ
eloq̄ntia dicit' circūcincta. Et alibi: Labia mea Prouer.8.a.
deteſtabūtur impiū. Quatuor angulis et qua
tuor pedib9/id eſt quatuor exponēdi generib9
dicit' adornata: ſcȝ hiſtorico/ myſtico/ allegori
co ⁊ tropologico. Ezech. Quatuor facies vni Ezech.1.b.
Et q̄tuor circul'.i. q̄tuor doctrine partib9 inue
nit' diſtincta: q̄ ſcȝ ſunt docere/quod pertinet ad
veritatē: erudire/quod ꝑtinet ad vtilitatē: argu
re/quod eſt male dictū: corrigere/ quod eſt ma
le factū. Vñ Apl's dicit/ ꝙ oīs doctrina diuini 2.Timo.3.b.
tus inſpiratā/vtilis eſt ad docendū/ad arguen
dū/ad erudiendū ⁊ ad corrigendū. Sed quid vl
tra? Reuera iſta debet habere coronā auream:
inq̄tū ipſam ſcientib9 ꝓmittit' ꝑmiū eſſentiale:
Dicit' etiā habere coronā aureolā: inq̄tū ipſam
docētibus ꝓmittitur vltra hoc p2emiū acciden
tale. Vñ Pſal. dicit: Corona aurea ſuper caput Pſal.20.a.
eius. Corona tn̄ iſta aurea/id eſt ꝑmiū eſſentia
le ⁊ dignitas glorie paradiſi/ q̄tuor eſt digitorū
inq̄tū ſcȝ iſta habet quatuor genera p̄ncipalia D
ꝑmiorū: q̄ ſcȝ ſunt viſio/fruitio/tētio/et hūanita
tis chriſti cōtēplatio. Vñ Ezech. Quatuor pē Eze.1.b.
ne vni. Et iterū: Per q̄tuor partes eūtes ibāt. Ibidem.b.
Quid vltra? Reuera iſta mēſa diuine ſcripture
habet ſuā mēſurā: ſcȝ lōgitudinē duoꝝ cubito
rū/id eſt ſciaȝ noui ⁊ veteris teſtamēti: ⁊ latitudi
nē vni9 cubiti/⁊ ſemiſſem: id eſt deuotionē ſctōꝝ
q̄ ſcȝ cubitū habet inq̄tū veraciter credit: ſemiſ
ſem tenet/inq̄tū ſcȝ de bonis futuris aliq̄d vite
ri9 ſentit: quod tn̄ nō eſt cōpletū/ ſȝ imꝑfectū exi
ſtit. Vñ apl's: Ex ꝑte cognoſcim9/⁊ ex ꝑte pro 1.Co.13.c.
phetam9. Iſta eſt igit' q̄ cōtinet duodecim pa
nes duodecim articulorū fidei/ q̄ ꝓ vita fideliuꝫ
ſunt neceſſarij. Habet etiā libamina ſciētiarū et
ſacramētorū: vaſa ꝗ̄o ſubſeruiētia habet multa
id eſt multitudinē doctorū/ſcȝ ad libamia ſacra
mentorū miniſtrāda/⁊ ad libamina doctrinarū
fundēda: q̄ a deo ſunt ordinata: dū etiā ibi erāt
acetabula/ q̄ dicūt' vaſa ꝓ aceto ſeruādo: ⁊ iſti
ſūt q̄ docēt cū acredie correctiōis. Cyathi q̄ ſūt
vaſa ruſticorū: ⁊ iſti ſignificāt illos qui docēt in
firmos cū quadā ſupportatiōe cōpaſſiōis: phi
ale q̄ erāt vaſa vitrea: dicta a philin quod eſt vi
trū: ⁊ iſti ſunt illi q̄ cōſolant' puſillanimes/ q̄ ſūt
fragilis et vitree cōditionis: thuribula que erāt
ad thurificādum aptata: et ſunt illi qui docent
alios/monēdo ad officiū orationis ⁊ deuotiōis
Ideo de iſtis quatuor generibus vaſorū/id eſt
doctorū/videt' Apl's dicere: Rogamus vos fra 1.Theſ.5.c.
tres/corripite inquietos/ſuſcipite infirmos/cō

E ſolamini puſillanimes. Patiētes eſtote ad oēs:
ſemꝑ gaudēte: ſine intermiſſiōe orate ꝛc̄. Et ſic
Mat.15.c eſt menſa dn̄i/ vbi deuoti nutriunt. Uñ dicitur:
Quia catelli edunt de micis q̄ cadunt de mēſa
dominoꝝ ſuoꝝ: vbi ſupbi iudei eſuriē patientur.
Pſal.68.c Pſalmiſta: Fiat menſa eoꝝ corā ipſis in laque
Aliter um. ¶ Uel ſi vis dic ꝙ menſa iſta ſignificat q̄-
tuor genera vaſoꝝ.i. quatuor genera doctrinaꝝ
Aliter ꝛc̄. ſicut ſupra. ¶ Uel dic ꝙ in iſta menſa ſunt q̄
tuor vaſa.i. libri prophetaꝝ minoꝝ: quatuor pe-
des.i. quatuor ꝓphete maiores. Due corone.i.
Aliter iob ꝛ pſalmiſta/ ſeu lex ꝛ hiſtoriarū libri. ¶ Uel
dic ꝙ menſa eſt fides noſtra/ q̄ eſt ſethinea ꝛ in-
Lu.22.c corruptibilis: q2 nūq̄ deficiet. Unde dicit: Nō
deficiet fides tua. Deaurata: q2 ſemꝑ miraculis
ſplēdet. Quatuor habet circulos: quia quatuor
euangelia cōtinet cū vectibus impoſitis.i. cum
fortiſſimis cultoribꝰ quos habet. Iſta etiā du-
odecim habet panes.i. vniuerſitatē articuloꝝ fi-
dei: vaſa libaminū.i. vniuerſitatē ſacramentoꝝ:
coronā intercellatā.i. multitudinē virtutū ꝛ me-
ritoꝝ: coronulā reſplendentē.i. certitudinē pre-
Apoca.2.c miorū. Unde etiā homini fideli dicit: Eſto fide-
lis vſq3 ad mortem: ꝛ dabo tibi coronam vite.
Aliter ¶ Uel dic ꝙ menſa tabernaculi ſignificat pie-
tatē/ quā debēt habere veri chriſtiani ꝛ viri eccle
ſiaſtici: q2 ſc3 iſti debent habere panes ad eſuriē
tes cibandū: vaſa libaminū ad ſitientes potan-
dū: thus odoriferum.i. verba odorifera ꝛ dulcia
ad triſtes cōſolandū: coronā aureā.i. beneficen-
tiā ad dignos premiādū: q̄ ſc3 in parte aq̄lona
F ri.i. in frigore tribulationis ꝛ in ſterilitate paupꝑ
tatis debet principaliter inueniri ad indigenti-
Pſal.77.c bus ſubueniendū. Uñ in pſal. Nunq̄d poterit
parare mēſam in deſerto? Uel dic ꝙ talis men-
Eodē ca.c. ſa eſt hō pius ꝛ miſericors ꝛc̄. ſicut ſup̄. ¶ Sicut
Leui.24.a ꝑcipit hic ꝛ Leui. Duodecim panes de ſimila
puriſſima/ de duabus decimis debebat fieri: qui
igne cocti ſuꝑ mēſam puriſſimā ſex ꝛ ſex altrin-
ſecus debebant ſtatui: ꝛ patena aurea cum thu-
re limpidiſſimo ſuꝑ quēlibet debebat poni: q̄li-
bet ꝟo die ſabbati debebāt mutari: ꝛ nouis ſub
ſtitutis panibꝰ ꝛ incenſo/ primi panes a ſacerdo
tibus in loco ſancto debebāt comedi: thus vero
Moralitas ſuꝑ altare debebat incendi. ¶ Duodecim pa-
nes ſunt duodecim apoſtoli: q̄ ſc3 fuerunt de ſi-
mila/ q̄ eſt flos farine frumēti: inq̄tū ipſi fuerunt
Can.2.c flos ꝛ electio totꝰ mūdi. Unde in Can. Flores
Joā.15.c apparuerunt in terra noſtra. Et iterū: Ego ele-
gi vos de mūdo. Igne em̄ tribulationum cocti
ſunt: inquantū tormēta ꝛ ſupplicia ſuſtulerunt.
Eſa.44.c Uñ dicit: Calefactus ſum ꝛ coxi panes. In mē-
ſa etiā eccleſie ſex ꝛ ſex alternatim ſunt poſiti: in
quantū ꝑ charitatē ſemꝑ erāt cōiuncti: ꝛ nunq̄
ꝑ hereſim aut ſchiſmata ab inuicē ſunt diſiūcti.
Uñ canit: Hec eſt vera fraternitas: q̄ nullo po-
tuit ſeparari certamine ꝛc̄. Igit iſti ſunt q̄ thus
deuotionis ꝛ orōnis habuerūt: ꝛ in menſa legis
diuie ꝯtinue ꝑſeuerauerūt: quouſq3 aduenīēte ſab
bato.i. eterne requiei ꝑmio ex inde ꝑ mortē ſub-
trahi meruerunt: q̄ ſc3 ſacerdotes.i. ſancti an-
geli: in loco.i. in paradiſo ꝑ charitatē eos come
derunt: ꝛ ſibi vicitmauerūt/ ipſoſq3 in ſuū beatū
collegiū receperunt. Alij vero panes.i. alij viri
ſancti martyres ꝛ cōfeſſores: poſt eoꝝ deceſſum
loco eoꝝ in menſa eccleſie vel fidei ſucceſſerūt.
Uñ apls: Aufert primū vt ſeq̄ns ſtatuat. ¶ Uł Hebr.10.b
dic ꝙ duodecim panes fuerūt patres veteris te- Aliter
ſtamenti: qui duodecim patriarcharu3 ſucceſſo
res fuerunt. Alij ꝟo q̄ ſubſtituebant/ ſignificant
ſanctos noui teſtamēti: q̄ duodecim dicti ſunt:
q2 duodecim apoſtolis ſucceſſerunt: vel q2 duo-
decim articulos fidei crediderunt. Igitur iſtud
eſt verū: ꝙ in mēſa ſacre ſcripture/ legis diuine ꝛ
fidei orthodoxe primo fuerunt duodecim primi
panes.i. patres veteris teſtamēti/ q̄ ſc3 ibi ſtete-
runt: ꝛ vſq3 ad ſabbatū.i. ad requiē ꝛ libertatem
noue legis chriſti inibi ꝑmanſerūt: ꝛ thus orati-
onis habuerūt/ igneq3 deſyderioꝝ cocti ꝛ exuſti
fuerunt. Sed vere adueniente ſabbato noue le-
gis vel libertate gratie: tūc iſti panes ꝛ eorū fe-
cta deficit: ꝛ alioꝝ nouoꝝ panū.i. noui teſtamēti
appoſitio ꝛ ordinatio moꝝ ſucceſſit: quoꝝ ſc3 fe-
cta ꝛ traditio vſq3 ad aliud ſabbatum.i. vſq3 ad
paradiſi requiē eſt duratura: ꝛ tunc vmbris ſub
latis eſt glorie claritas ſucceſſura. Pſalmiſta:
Pro patribꝰ tuis nati ſunt tibi filij. Et Leuiti. Pſal.44.d
Nouis ſuꝑuenientibus vetera ꝓijcietis. ¶ Uł Leui.26.b
ſi vis dic ꝙ iſti panes erāt de ſimila excocti cum Aliter
thure ꝛc̄. ſic iſti ꝛc̄. ſicut ſupra. ¶ Uel ſi vis dic Aliter
ꝙ panes primi ſunt doctrine ꝛ cerimonie ꝑmo
rū patrū/ q̄ duodecim dicūt: q2 a duodecim pa-
triarchis natis/ ſc3 a iudeis obſeruate: ꝛ eiſdem h
date fuerūt: ꝛ alij duodecim ſunt doctrine ꝛ tra
ditiones aploꝝ ꝛ ſuorū ſequaciū: q̄ ſc3 loco ꝑorū
ſucceſſerūt: ꝛ menſam ſacre ſcripture ꝛ fidei im-
pleuerūt ꝛc̄. ¶ Precepit dñs fieri candelabru3 Eodē ca.c.
ad tabernaculū illuminandū/ ꝓductile de auro
puriſſimo: cuius ſc3 figura erat erecta in ꝑte au-
ſtrali tabernaculi: ꝛ habebat vnū haſtile in me-
dio: ꝛ a quolibet latere tria brachia ſurſu3 refle-
xa/ q̄ a moyſe calami ſunt vocata: eo ꝙ de cala-
mis aureis ꝯcauis ſimul iuncti s erāt ꝑdicta bra
chia fabricata. In quolibet ꝟo brachio in tri-
bus ſui ꝑtibꝰ ciphi erāt ad nucis modū: ꝛ ſphe-
rule volubiles: ꝛ lilia q̄ in iuncturis calamoru3
ad ornatū ꝛ pulchritudinē erant poſita. In ipſo
ꝟo haſtili in q̄tuor locis ciphi/ ſpherule ꝛ lilia ſi
militer erāt ſita. Iſtud ergo candelabrū ſepte3
lucernas ſeu lampades deſuꝑ habebat: in q̄bꝰ
oleū ꝯtinue ardebat. Habebat etiā emunctoria
ꝛ vaſa ad extinguēdū emūcta: q̄ oīa ex auro pu
riſſimo erāt facta. ¶ Iſtud cādelabrū quod ta- Moralitas
bernaculū illuminat/ ſignificat fidē: q̄ eccleſiam
ſeu mētē lumine ꝟitatis illuſtrat: q̄ ſc3 de auro pu
riſſimo facta dicit: eo ꝙ nihil inq̄natū aut erro-
neū in ea reꝑit. Ad auſtrū etiā poſita dicit vbi ē
claritas: ꝓ eo ꝙ in hac nihil eſt ꝑterq̄ ꝟitas. ij.
Para.xiij. Et apud nos cādelabrū luminis et lu-
cerna eiꝰ. Iſta em̄ duas h3 ꝑtes/ ſc3 diuinitatē
ꝛ humanitatē: ꝛ ideo ab vtraq3 parte tres hab3
calamos ſeu brachia in haſtili poſita: q2 ſc3 de-

A ꝺextera diuinitatis habet tres ꝑſonas in vna na-
tura: ſiniſtra vero humanitatis habet tres natu
1. Joã. 5. b. ras in vna ꝑſona. Et ſic bene dicit: Tres ſunt q̄
teſtimoniũ dant in celo. i. in diuinitate: Pater/
verbũ ⁊ ſpũſſanctus: ⁊ hi tres vnũ ſunt. Et tres
ſunt q̄ teſtimoniũ dant in terra. i. in chriſti hu-
manitate: Spũs/aqua ⁊ ſanguis. Spũs dico. i.
deitas: aqua ſpeculans. i. aĩa: ſanguis. i. corp⁹
q2 ſcʒ in chriſto ſunt in vna ꝑſona filij tres natu
re ſuppoſiti: ſcʒ diuinitas/aĩa ⁊ corp⁹. Iſta eſt
etiã q̄ habet haſtile in medio. i. certitudinẽ ⁊ re-
ctitudinẽ veritatis: habet ciphos in oĩ ſua par
te. i. plenitudinẽ iuſticie ⁊ bonitatis: habet ſphe
rulas. i. circulos aureos. i. ſpem future eternita
tis: q̄ ſcʒ in circulo carente fine ⁊ principio deſi
gnat. Habet etiã lilia. i. candorẽ innocẽtie ⁊ pu
ritatis: habet etiã ſeptẽ lampades. i. ſeptẽ eccle-
ſiaſtica ſacramenta. Habet ſeptẽ lucernas. i. ſe-
ptẽ ſpũſſancti dona: habet oleũ diuine gr̃e: ha-
bet emunctoria. i. doctores q̄ ſuperfluitates error̄
⁊ dubior̄/q̄ poſſunt occurrere/ ſolent abſterge-
re: habet etiã vaſa plena aqua ſcientie. i. ſanctos
aplos ⁊ ꝓphetas/vel eor̄ libros: in q̄bus ſuper
fluitates iſtas error̄ poſſum⁹ extinguere: inq̄n
tum in ipſis poſſumꝰ veritatẽ omniũ reperire.
Iſtud eſt ergo candelabrũ de quo dicit Zacha-
Zach. 4. a. rie: Ecce candelabrũ aureũ totũ: ⁊ lampas eius
Aliter ſup caput eius: ⁊ ſeptẽ lucerne ſup illud. ¶ Vel
dic ꝙ candelabrũ illud ſignificat chriſtũ quan-
tũ ad ſuũ corpus myſticũ/ſcʒ eccleſiã militantẽ.
B Et ſic dico ꝙ iſtud candelabrũ habet haſtile. i.
ipſam ꝑſonã chriſti tanq̄ fundamentũ ⁊ caput
Ephe. 5. e eccleſie: q2 ſm apoſtolũ: Caput eccleſie chriſt⁹.
Habet duas partes: ſcʒ tẽpus ante legẽ/ ⁊ poſt.
Et ſic dico ꝙ iſte habet tria brachia ab vtraq̄
parte. i. patres ⁊ fideles veteris ⁊ noui teſtamẽ
ti: q̄ ſcʒ tres dicunt/ ꝑ eo ꝙ fidẽ trinitatis habe
re noſcunt: vel ꝑ eo ꝙ trib⁹ virtutib⁹ theologi-
cis: ſcʒ fide/ſpe ⁊ charitate ſuffulti fuerunt. Vel
ꝑ eo ꝙ de triplici ſtatu eccleſie: doctor̄ ſcʒ cõti-
Eze. 14. e nentiũ ⁊ nubentiũ: q̄ ſcʒ figurant in noe/daniel
Gen. 6. d ⁊ iob cõſtitiſſe merẽt. Et alibi: Noe genuit tres
filios. Et ſic dico ꝙ ab vtraq̄ parte ſcʒ ⁊ ante in
carnationẽ ⁊ poſt tres calami ſicut tria brachia
. i. fidelium tria genera ab iſto haſtili/ſcʒ a chri
ſto ꝑ fidẽ ꝓceſſerunt: q̄ ſurſum ꝑ ſpem ⁊ deſyde-
rium erecti/ſe ad ipm chriſtũ ꝑ charitatẽ iter̄ re
flexerunt: ⁊ ſic ſinguli calami. i. ſancti fidẽ/ſpem
⁊ charitatẽ ex ſue diſpoſitionis ordine habue-
runt. Ideo de iſta reflexiõe/qua ſcʒ ſancti ad ha
ſtile ſuũ chriſtũ vnde ꝑ creationẽ exierunt reuer-
tunt: et per deuotionẽ ⁊ charitatẽ reflectuntur:
Eccs. 1. b poteſt dici illud Eccs. Ad locũ vnde exeunt flu
Eze. 1. b mina reuertunt/vt iterũ fluant. Ezechiel: Alalia
ibant ⁊ reuertebant. De iſtis brachijs candela
bri. i. de iſtis fidelibus ⁊ ſanctis aduertamus: ꝙ
iſti dicunt tribus calamis ꝯfecti: tribus ciphis
ornati: tribus ſpherulis volubilib⁹ circũcincti:
⁊ in qualibet iunctura repanſis lilijs vallati.
Tres calami tres ptes pnie ¶ Circa quod ſciendũ/ꝙ iſti tres calami q̄ erãt
concaui/reſonantes ⁊ ſolidi: vtpote q2 aurei: ſi-
gnificant tres partes penitentie: ſcʒ cõcauitatẽ C
interioris contritionis: hec eſt eñ q̄ cauat et ꝑ-
forat cor humanum: reſonantiã confeſſionis/⁊
duriciã aſpere ſatiſfactionis. Iſti eñ ſunt illi
tres dies/de q̄bus dicit: Poſt tres dies reuerti 2. Para. 10. a
mini. Itẽ tres ciphi/q̄ de ſua natura habẽt ca-
pere liquores et effundere: ſignificant tres ptes
ſalutaris doctrine/philoſophice/moralis ⁊ the
ologice. Iſti eñ ſunt tres ciphi/quib⁹ boni ſtu
dendo inebriant: ⁊ ſimplices inebriant: dum lo
quit Pſal. Calix meus inebrians q̄ ꝓclar⁹ eſt. Pſal. 22. b
Ciphus enim doctrinam ſignificat: que ſcilicet
inebriat atq̄ potat. Vñ iſti ſunt illi tres panes/
de q̄b⁹ dicit in ꝑſona ſimplicis indigẽtis: Ami- Lu. 11. a
ce/accõmoda mihi tres panes. Tres ſpherule/
anuli ſeu circuli/principio et fine carentes/⁊ vo
lubiliter calamos ambientes/ſignificãt tres par
tes beate ſpei: q̄ ſcʒ verſat erga eternitatẽ/ prin
cipio ⁊ fine carentẽ: ſcʒ ſpem beate viſiõis/ſpe3
beate fruitionis/ſpem beate tentionis. Iſta eñ
ſunt tria ſperanda/et in corde voluenda/et cõti-
nue meditanda. Ezechiel: Ipſas rotas coram Eze. 10. e
me vocauit volubiles. Lilia que ſunt pura et
candida/ ſignificant innocentiam ⁊ caſtitatem
quã ſcʒ debent viri iuſti in cunctis ſuis partib⁹
habere: vt in oĩbus q̄ dicunt aut faciunt/poſſit
caſtitas ſeu mũdicia quãtũ ad ſe/innocẽtia q̄n-
tũ ad ꝓximũ relucere. Vñ Can. En dilect⁹ me⁹ Can. 2. a
paſcit inter lilia. Et ſic ergo dico/ꝙ brachia cã-
delabri noſtri. i. fideles tam veteris q̄ noui teſta
mẽti debent habere tres calamos. i. tres partes D
penitentie: tres ciphos/id eſt tres ſcientias ſa-
lutares: tres ſpherulas/ id eſt tres ſpecies tri-
plicis felicitatis: lilia/id eſt candorem omnimo
de puritatis. Iſta debent habere iuſti exemplo
ſui haſtilis chriſti: q̄ etiã calamos/ciphos/ſphe
rulas. i. predictas virtutes habuit exemplariter
ſicut iſti: dicens illud Joã. Exemplũ enim dedi Joã. 13. a
vobis: vt quemadmodũ ego feci / ita et vos fa-
ciatis. Quid plura? Procul dubio dico ꝙ iſtud
candelabrũ. i. eccleſia cum brachijs. i. cum per-
ſonis ⁊ fidelibus ſuis debet lampades bonorũ
exemplor̄: oleum compaſſionis/pietatis et ele-
moſynarum et beneficiorũ: lucernas bonorum
documentor̄ habere: quibus poſſint tabernacu
lũ eccl̃e ſpũalr̃ illuſtrare. Vñ dicit: Prudẽtes Mat. 25. a
virgines acceperunt oleũ in vaſis ſuis cũ lampadi
bus. Iſti etiã debẽt hr̃e emũctoria. i. largitatis
⁊ miſericordie opa: q̄ ſcʒ emũdãt et abſtergũt ſup
flua diuitiar̄ ſuar̄: nec nõ vaſa aurea plena aq̄. i.
bonos paupes plenos miſia ſecũ debẽt hr̃e: i q̄-
b⁹ extinguãt et expẽdãt diuitiar̄ ſupflua ſic emũ
cta: ne ſi inextincta et inexpẽſa ſeruẽt/poſſint co
rã deo et hoĩb⁹ fetere: et cũctis hoc vidẽtib⁹ diſ
plicere: q2 reuera ſuperfluitas lucernar̄ iſti⁹ cande
labri/et ſuperflue diuitie eccleſiaſticor̄ fetere in
mẽtib⁹ hoĩm noſcunt: q̃ñ in aqua miſeriar̄ pau
ꝑũ nullatenus extinguunt. Unde illud Joã.
Paupes ſemp habetis vobiſcũ: et cum volueri Joã. 12. b
tis/poteſtis eis bñfacere. Quis ꝑ certo eccl̃iaſtici
iſti habeãt hodie ſuar̄ ſuperfluitatũ et diuitiar̄

E alios emunctores: ſcʒ malos officiales ⁊ familiares: q ſcʒ a ſuis dn̄is .i. ab eoꝝ ſubditis emun
Pro.30.b guntur: et rapiunt q̄cq̄d poſſunt. Salomon: Qui vehementer emungit/elicit ſanguinē. Qui etiaʒ habēt hodie alia vaſa ꝙ̄ paupes/in q̄bus ſua ſuperflua extinguantur: ſcʒ nepotulos ⁊ carnales amicos: malas etiam mulieres ⁊ cetera ſimilia/ in quibus bona ſua expendunt. Sed non ſic bone lucerne candelabri noſtri chriſti ſeu eccleſie corporis ſuis myſtici. Ideo illud eſt candelabruʒ
Aliter luminis: de quo ſupra dictum eſt. ¶ Vel dic ꝙ candelabrū eccleſia eſt/ p eo ꝙ ductilis dicitur: q2 diuerſis tunſionibus ⁊ cōcuſſionib9 verberatur ⁊ ducitur: ⁊ ſic pficitur et formatur: cuius ſcʒ haſtile .i. platus debet eſſe in medio p iuſticiā ⁊ equitatē/ ⁊ cōcordiā ⁊ cōmunitatē: cui9 etiam diuerſa brachia ſunt diuerſa beneficia/dignitates et of
Joh.14.a ficia: q2 ſicut dicitur: In domo patris mei manſiones multe ſunt. Et iſta p certo habere debent calamos .i. viros prudentes alioꝝ menta mēſu
Eze.40.a rantes. Ezechiel: Calamus menſure ī manu ei9. Ciphos ſcʒ doctores/alios doctrinis inebrian
Psal.22.b tes. Pſal. Calix meus inebrians ꝙ̄ p̄clarus eſt. Spherulas volubiles .i. viros diligentes ⁊ obe
Esa.11.b dientes. Eſa. Filij amon obedientes. Lilia .i. vi
Eccli.50.a ros caſtos et cōtinentes. Unde dicitur: Quaſi lilia q̄ ſunt in tranſitu aque. Mala .i. viros pios et
Eccle.9.b. patientes. Eccle. Oleum de capite tuo non deficiat. Lucernas .i. viros doctrinis ⁊ exēplis ali
Lu.12.c os illuminantes. Lucas: Lucerne ardentes in manibus veſtris. Emunctoria .i. viros alioꝝ vitia ⁊ ſupfluitates morales ⁊ emungētes ⁊ corri
1.Thes.5.c gentes. Unde apl's: Corripite inquietos ⁊c. Va
F ſa extinctoria .i. ſacerdotes/alioꝝ vitia in cōfeſſione extinguētes: et in aquis lachrymaꝝ oia ſubmergētes. Oēs aūt iſti debent eſſe aurei p ſanctitatē: et ad auſtrū claritatis poſiti p ſcientiam. Auſter eīm eſt ps mūdi clarior: ⁊ ſignificat lumi
Eze.40.a nis/grane ⁊ ſciētie ſynceritatē. Vñ Ezech. Vi
Aliter di edificiū ciuitatis vergentis ad auſtr. ¶ Vel dic ꝙ candelabrū loquēdo moraliter ſignificat virū iuſtū: ⁊ maxime eccleſiaſticū vel platum: q2 reuera iſte debet p prudentie luminoſitatē eē ad auſtrū poſitus: q2 auſtralis pars eſt regio luminoſa/et aureus p ſanctitatē: ductilis p patientie firmitatē/et p tribulationē et aduerſitatē: habēs haſtile in medio .i. fidei ſtabilitatē: a dextris et a ſiniſtris .i. in pſperis et aduerſis: debet habere brachia/hoc eſt bonoꝝ opeꝝ pbitatem: q ſcʒ ab vtraq3 pte debent eſſe tria: in q̄rū debet tres virtutes theologicas habere/ſcʒ fidem/ſpeʒ ⁊ charitatē. Itē iſte debet habere ciphos .i. ſacre ſciētie libros ad alios p doctrinā inebriandū. Debet habere ſpherulas volubiles .i. diligentiam ad iniunctū officiū ſeduliter exercēdū: ⁊ ad obedientie obſequiū exequendū: calamos quib9 ſcʒ canitur .i. laudes diuinas ad gratias peragendū: lilia/id eſt innocētie candorē et ꝯtinentie ad caſte et honeſte ꝯuerſandū: oleū pietatis ad indigentibus cōpatiendū: lucernas ſapientie et veritatis ad alios illuminādū: emūctoria prudētie/ pe

nitētie et largitatis ad ſupflua vitioꝝ et diuitiarū abſtergendū et emūgendū: vaſa extinctoria G emūctoꝝ .i. tēperantiā/paupertatē vel confeſſionē ad ſupfluitates huiuſmodi ꝯſumendū. Confeſſio eīm extinguit vitia: q̄ a cōtritione ſeu penitentia emūguntur: paupertas extinguit diuitias ſuperfluas/q̄ p largitatē ſtringuntur. Tēperantia vero extinguit ſupfluos mores: q̄ p prudentiā euelluntur. ¶ Vel etiā dic ꝙ emūctoria vitioꝝ .i. ſuper- Aliter bie et auaricie et luxurie/ſunt autoritates ſcripture: vaſa vero vbi emuncta extinguuntur/ ſunt corpora noſtra fragilia cōſyderata: q2 ſcʒ q̄cq̄d ſcriptura emungit et redarguit/ ꝯſyderatio nr̄e fragilitatis extinguit: vitiūq3 ſupbie et luxurie quod a ſcriptura redarguitur/in cōſyderatiōe iſti9 vaſis fictilis emūgitur/extinguitur et auferitur. Sic igitur erit hō candelabrū pfectionis: vbi lucerna gratie et glorie ꝯſtituetur: vt ſic in tēplo dn̄i/ et in celeſtis regis ꝯuiuio collocetur. Exo. Poſuit can- Exo.40.a delabrū in tabernaculo teſtimonij/et e regione menſe in parte auſtrali: locatis p ordinem lucernis iuxta p̄ceptū dn̄i. Et bene dixit ꝙ cādelabrū ſtabat e regione: et hoc in textu dicitur: vt luceat ex aduerſo: ad denotandū ꝙ vir iuſtus maxime platus vel p̄dicator/debet ſtare ex aduerſo alioꝝ: ſcʒ vitia eoꝝ corrigendo et arguēdo/vel palpando/vel adulando. Unde dicitur: E regione fra- Eccli.16.b trū ſuoꝝ figet tabernacula. ¶ Vel ſi vis/dic ꝙ Aliter ſeptē lucerne ſunt ſeptem ſpūſſancti dona: vel ſeptem virtutes ⁊c. ſicut ſupra.

¶ Capitulū vigeſimū ſextuʒ Textus: Tabernaculū vero ita facies: Decē cortinas. Moralitatum La. XVIII D

Tabernaculū p̄ceptū eſt fieri a filijs iſrael in deſerto: in quo p̄cipue dn̄s coleretur. Factū eſt aūt iſtud tabernaculum de tabulis de lignis ſethim factis: laminis aureis coopertis/ſurſum ſtantibus et erectis: duobus vaſis argenteis ſingulis ſuſtentatis in lateribus incaſtratis: et ac ſi eſſet vnus paries ſimul iunctis: et vectibus īmiſſis p longū tabernaculi: p anulos aureos quos habebat/fortiſſime roboratis. Et habebat tabula in longitudine decē cubitos: in latitudine cubitū ⁊ ſemiſſem: ī ſpiſſitudine quattuor digitos. Erant aūt ille tabule viginti a parte meridiei/et viginti a pte aq̄lonaris/et ſex a parte occidentis. Et ſic tabernaculū a meridie et aquilone/et ab occidente erat clauſum. Ab oriente vero vbi lux ſubintrabat/aptū. Erat ergo longitudo tabernaculi cubitorū triginta: et latitudo et altitudo cubitorum decem.

¶ Chariſſimi/p tabernaculū in deſerto intelli- Moralitas gitur eccleſia/q̄ militat in hoc mūdo. Cui9 ſcʒ lōgitudo fidei habet triginta cubitos/ ppter fidē trinitatis quā credit: latitudo charitatis eſt decē cubitoꝝ/ ppter decē mādata q̄ pficit. Altitudo ſpei decē cubitoꝝ/ ppter p̄mia p cōplemēto decē mādatoꝝ q̄ expectat ⁊ ſentit. Iſta etiā debet eſſe clauſa/obſtructa ⁊ obfirmata a parte auſtri .i. cōtra pſperitates. A pte aq̄lonaris cōtra aduerſitates. A parte occidētis cōtra iniq̄tates

A Aperta vero debet eſſe a parte orientis: id eſt ad di-
uinas gratias ⁊ virtutes/ ⁊ ad affectandas eterne
glie firmitates. Iſtud aūt potiſſime habuit ec-
cleſia in pncipio ſui ſtat⁹: q2 ſcʒ tūc pſpera con
tenebat: tūc occaſum virtutū ⁊ ſtatū vitioꝝ peni
tus neſciebat: ſed reſpectu iſtoꝝ oīʒ clauſa erat.
Eze.44.a Ezechiel: Vidi portā in domo dn̄i clauſā. Sup
ple: ne intraret terror aduerſitatū/ dulcor pſpe
ritatū/ ⁊ fetor iniq̄tatū. A pte vo orientis.i. ad
bona ſpūalia ⁊ ad ipm̄ ſolē iuſticie p deſyderiuʒ
aperiebat: ⁊ ad ſolū amorē celeſtiū pādebatur.
Ibidē Ezechiel: Porta hec aperta erit principi. Igit
dico q tabernaculū eccleſie vel religiōis debet
ꝯſtitui de tabulis imputribilib⁹ ⁊ ſethineis/ id
eſt de pſonis ſufficientibus atq3 iuſtis: q̄ ſcʒ de-
bent eſſe ſethinee ꝓpter imputribilitatē perſe-
uerantie/ ⁊ incremabilitatē patientie: deaurate
ꝓpter claritatē ſapientie: erecte ꝓpter eleuatio
nem conſcientie: ſtantes propter fortitudinem
permanentie: ſubtiliter incaſtrate ⁊ iuncte pro-
pter ligamen charitatis ⁊ amicitie: ⁊ inuicem in
vnum parietem ligate: propter vnitatem pacis/
Eze.1.c amoris ⁊ concordie ⁊c. Unde dicit: Due penne
Ro.12.b ſingulorum iungebantur. Apoſtolus: Multa
membra vnum corpus ſumus in chriſto. Item
iſte tabule.i. eccleſiaſtice vel religioſe pſone de-
bent habere ſingule duas baſes.i. duo teſtamē
ta/ q̄ ſcʒ p doctrinā ⁊ eloquentiā ſunt argentea
p fundamēto: debēt habere anulos aureos/ id ē
B ſpem eterne retributionis p ſupplemento: ve-
ctes/ id eſt viros fortes cōſtantie pro cōplemen
to. Anulus em̄ aureus eternā retributionem ſi-
gnificat: caret enim principio ⁊ fine/ ⁊ ſic ſignifi
cat eternitatē: q2 em̄ dicit aure⁹/ ſignificat pcio-
ſitatē: ⁊ q2 cōſiſtit in aula ⁊ corpore/ ideo cōtinet
duplicitatē. Et ideo tabule tabernaculi.i. bone
pſone: fortes cōtra impulſum tentationis et tri-
bulationis redduntur: q̄ſi baſibus ſacre ſcripture
fulciunt: ⁊ q̄ſi vectibus.i. ſanctoꝝ ⁊ doctoꝝ exē-
plis ⁊ autoritatibus ⁊ anulis impoſitis.i. de eter
na retributione mētionē facientib⁹ ſtatuunt: q̄
ſcʒ vectes.i. ſancti doctores: de lignis ſethim.i.
ſpinoſi repbēdendo: alibi caſte viuēdo/ ⁊ impu-
tribiles pſeuerando debēt eſſe: ⁊ auro tecti/ inq̄n
tū p ſapientiā reſplendere noſcunt. Supra dici
Exo.25.d. tur: Facies ⁊ vectes de lignis ſethim: ⁊ coope-
ries eos auro: debent ergo iſte tabule.i. viri iu-
ſti habere decē cubitos in longitudine.i. pſeue-
rantiā in decē mādatoꝝ opibus: q̄tuor digitos
in ſpiſſitudine.i. q̄tuor cardinales virtutes. In
latitudine vo charitatis debēt habere cubituʒ
.i. purā ⁊ ſimplicē affectionē: ⁊ ſemiſſem.i. aliq̄lē
celeſtiū ꝙꝙ imꝑfectā deguſtationē. Debēt etiā
eſſe ab vtraq3 pte viginti: q̄ ꝯſtant ex q̄nario q̄-
ternario.i. q̄tuor euāgelioꝝ ⁊ q̄nq3 librorū legis
habere ſpūalis adimpletionē. ſupaddēdo ſex ta-
bulas: q̄ eſt numer⁹ pfect⁹.i. bonoꝝ opeꝝ perfe-
Exo.36.c. ctionē. Vn̄ de talibus tabulis dicit: Fecit tabu
odē ca.a. las tabernacli de lignis ſethim. ¶ Tabernacu
lū federis quod factū fuit a filijs iſrl̄ in deſerto
q̄tū ad formā/ erat oblongū: ab oriēte apertū: ⁊ ab
olb⁹ alijs ptib⁹ circūcluſum/ ⁊ deſup coopertū: in C
duas ptes/ ſcʒ in ſctā ⁊ in ſctāſanctoꝝ diſtinctū.
Materia iſtius tabernaculi fuerūt tabule deau
rate/ q̄ ſurſum erigebant. cortine mundiſſime/ q̄
circūq̄uaq3 ducebant: pelles arietū rubricate et
hyacinthine/ q̄bus tabernaculū operiebat: ⁊ de
ſup ſaga cilicina vndecim/ q̄bus tabernaculum
tegebat. Quatuor em̄ habebat opimenta/ ſcili-
cet cortinas byſſinas/ pelles rubeas et hyacin-
thinas ⁊ ſaga vndecim. In tabernaculo vo q̄-
tuor erant pncipaliter: ſcʒ arca cū ſuis adiacen-
tibus: ſcʒ ꝓpiciatorio/ cherubin ⁊ cōtentis i ea:
altare thimiamatis: q̄ erant in ſancta ſanctoruʒ
interius: mēſa cū ꝓpoſitionis panibus ⁊ cande
labris/ q̄ erant in ſancta exterius: velū vero qua
tuor coloꝝ/ quod a ſummo vſq3 deorſum pende
bat: ⁊ ſancta ſanctoꝝ tanq̄ ſecretiorē cameram
a ſanctis.i. a parte alia tabernaculi diuidebat:
ita q ſpaciū ſancti ſanctoꝝ in latū ⁊ in longū/ et
in altū decē cubitoꝝ erat. Altera vo pars vigin
ti cubitos in longitudine cōtinebat. ¶ Expo- Moralitas
namus iſta pmo moraliter/ ⁊ dicamus: q iſtud
tabernaculū ſignificat animā virtuoſam: vel ge
neraliter quēlibet viꝝ iuſtū ad habitationē dei
q̄ ſit p gratiā virtualiter ordinatā. Apocal. Ec- Apoca.21.a
ce tabernaculū dei cū holbus: ⁊ habitabit cum
eis: ⁊ ipſi populus eius erūt. Debet igit taber-
naculū interioris hols/ ſcʒ mens vel conſcientia
eſſe oblonga p patientie longanimitatē: ad ori-
entē.i. ad deū ⁊ ad bona eterna/ luminoſa et cla- D
ra: apta p affectionē et charitatē. Aliunde vero
vndiq3 clauſum p diſcretā cuſtodiam et ſedulita
tē. Una ſcʒ a meridie.i. a pte carnaliū amicorū:
ab aquilone.i. a pte tēporaliū bonoꝝ: ab occidē
te.i. a pte carnaliū vitioꝝ ſe debet claudere p cō
temptū: a pte vo orientis.i. ad bona ſpūalia et
eterna debet aperiri p deſyderium et affectum.
Pſalmiſta: Os meū apui et attraxi ſpm̄: q2 mā Pſal.118.r
data tua deſyderabā. Eſaias: Intra cubiculum Eſa.26.d
tuū/ et claude oſtia tua ſup te. Coopertū debet etiā
eſſe q̄druplici coopimēto.ſ. cortinis byſſinis.i.
caſtitatis candore: pellib⁹ rubricatis.i. charita
tis ardore: q2 ſcʒ charitas operit multitudinem 1.Pe.4.b.
peccatoꝝ. Pellib⁹ celeſtis coloris/ ſcʒ pellibus
hyacinthinis.i. honeſte ꝯuerſatiōis ſplendori-
bus. Vn̄ Hiere. Hyacinthus ⁊ purpura indu- Hiere.10.b.
mentū eoꝝ. Sagis de pilis capraꝝ ſeu cilicinis
.i. penitētie duricia vel rigore. Vn̄ Iob: Sagū Iob.16.c
ꝯſui ſup cutē meā. Saga em̄ vndecim pniam/ q̄
ſit trāſgreſſiōe decē mādatoꝝ/ ſignificāt: eo q de
cē legis dialogū/ vndecim vo trāſgreſſionē ſi-
gnificāt ipſi⁹. Saga vero aſperā pniam ſignifi-
cāt. Tali ergo q̄druplici opimēto/ ſcʒ caſtitatis/
honeſtatis/ charitatis et aſpiratis: ſe debet hō
tegere: ne vent⁹ elatiōis/ puluis terrene affectio
nis/ et pluuia carnalis delectatiōis poſſit in euʒ
ſubintrare. Ezech. Byſſus varia de egypto te- Eze.27.b
xta ē tibi in velū. Hyacinth⁹ et purpura de inſu
lis eliſa facta ſunt coopimentū tuū. Byſſus em̄
ſignificat caſtitatē: purpura ſignificat charita-
tē: hyacinth⁹ celeſtē ꝯuerſationē vel honeſtatē.

E Inſula q̄ mari circūdaᷓ/penitētie amaritudinē
⁊ aſperitatē. Dico ergo ꝙ ad cōſtitutionē moꝛa
liſ tabernaculi.i.cōſcientie viri iuſti debent cō-
currere multa. Aurꝫ.i.ſapiētie limpitudo: ligna
ſethim imputribilia.i.patientie foꝛtitudo: tabu
le ſurſum erecte.i.cōtemplationis altitudo: ve-
ctes recti/foꝛtes ⁊ longi.i.iuſticie rectitudo: ve-
lū byſſinū interius.i.innocentie puritas ⁊ ſancti
tudo: coꝛtine ſeu tentoꝛia variata exterius.i.cō-
tinētie mūdicia ⁊ pulchꝛitudo: q̄ ſcꝫ debet eſſe q̄
tuoꝛ coloꝝ.i.inquantū ibi debet apparere q̄tuoꝛ
virtutū cardinaliū multitudo: ⁊ ideo aule ſic cō
poſite poteſt dici illud in pſona dn̄i dicentis ſic
Ezech.16.b Indui te byſſo: calciaui te hyacintho. Indui te
ſubtilibus: veſtiui te diſcoloꝛib⁹: ſimulam ⁊ mel
⁊ oleū comediſti: ⁊ decoꝛa facta es vehementer.
Itē intus in coꝛde ſuo debet eſſe arca cum che-
rubin.i.dei angeloꝝ ſpecies/memoꝛia ⁊ deuotio
altare incenſi.i.feruens apud deū oꝛatio: cande
labꝛū lumina.i.ſcia ⁊ diſcretio: mēſa cū panib⁹.i.
pietas/elemoſyna ⁊ cōpaſſio: vt ſic de deo et de
tali tabernaculo dicaᷓ illud quod diciᷓ Exodi:
Exo.4.c Cū intuliſſet arcā in tabernaculū/appendit an-
te ipam velū: poſuit ⁊ menſam ⁊ candelabꝛum ⁊
Aliter altare aureū ſub tecto. ¶ Uel ſi vis dic ꝙ taber
naculū eſt beata virgo: q̄ arcā teſtamenti.i.chꝛi-
ſtū cōtinuit: ⁊ candelabꝛū cū ſeptē lucernis.i.ſpi
ritūſanctū cū ſeptē donis habuit: altare deuoti
F onis/menſamq̄ cōpaſſionis ⁊c̄. ſicut ſup̄ habeᷓ:
Allegoꝛia ¶ Uel dic allegoꝛice/ꝙ iſtud tabernaculuꝫ eſt
eccleſia vel religio: quod debet eſſe retro clauſū
ante apertū/de tabulis deauratis factū/pellib⁹
⁊ ſagis opertū. Uide textū in capitulo p̄cedēti.
¶ In huius ergo cōpoſitione debent cōcurre
re multa genera reꝝ.i.ſpūaliū pſonaꝝ: ſcꝫ tabu-
le plane/recte ⁊ deaurate. Iſti ſunt illi q̄ in recti-
tudine iuſticie/⁊ in fulgoꝛe ſapiētie ſunt ſplendē
tes. Itē velū de byſſo retoꝛta. Iſti ſunt illi/q̄ ho
neſta ꝯuerſatione ⁊ exemplia ſunt aliis placen-
tes. Aliud coopertoꝛium de pellib⁹ rubꝛicatis.
Iſti ſunt martyres ſeipſos ꝓpꝛio ſanguine ru-
bꝛicātes. Aliud opertoꝛiū de pellib⁹ hyacinthi
nis.i.ꝯfeſſoꝛes celeſtia tm̄modo appetētes. Ali-
ud de ſagis.i.de pilis capꝛinis. Iſti ſunt illi/qui
de fetoꝛe ſuoꝝ peccatoꝝ ſunt penitētes. Itē iſti
debent eſſe arca.i.viri celeſtis gratie cōtentiui.
Cherubin.i.viri celeſtiū ꝯtēplatiui. Altare incē-
ſi.i.viri oꝛationū emiſſiui. Candelabꝛū.i.viri lu
centes ⁊ alioꝝ eruditiui. Menſa.i.viri pii ⁊ alio
rū nutritiui. Tales igiᷓ res.i.tales perſone/de-
bent tabernaculū eccleſie cōſtituere/⁊ in eo ha-
Pſal.14.a bitare. Pſalmiſta: Quis habitabit dn̄e i taber
naculo tuo: aut q̄s requieſcet in monte ſcō tuo?
Qui ingrediᷓ ſine macula/⁊ operatur iuſticiaꝫ.
Aliter ¶ Uel dic ꝙ tabernaculū eſt paradiſus: vbi ſūt
tabule deaurate/id eſt martyres: vela ⁊ tētoꝛia/ id
eſt virgines: quatuoꝛ opertoꝛia/id eſt multimo-
di ꝯfeſſoꝛes: ſcꝫ byſſini/id eſt ꝓpꝛie carnis moꝛ
tificatoꝛes: rubꝛicati/id ē charitatiui: hyacinthi
ni/id eſt celeſtes ⁊ cōtemplatiui: de pilis capꝛa-
rū/id eſt penitētie ꝓfeſſiui. Ibi eſt arca/id ē eter
ni theſauri infinitas: cherubin/id eſt angeloꝛuꝫ G
ſocietas: altare/id eſt deuotionis ſanctitas: can
delabꝛū/id eſt beate viſionis claritas: menſa/id
eſt beate fruitionis ſatietas: ⁊ ligna ſethim ipu-
tribilia/id eſt in oībus indefectibilibus eterni-
tas: ⁊ ideo iſtud eſt illud tabernaculū/de quo di
cit ap̄ſus: ꝙ illud eſt pamplius ⁊ pfectius taber Heb.9.c
naculū nō manufactū: id eſt nō huꝰ creationis.
Tabernaculum federis duas habebat particu-
las: quandā ſcꝫ vltimā ⁊ interioꝛē a pte occiden
tis: q̄ decē cubitos habebat in longū/ ⁊ tondeꝫ
in latū/⁊ totidē in altū: ⁊ ſic quadrata eſſe noſce
baᷓ: ⁊ iſta ſancta ſanctoꝝ cōmuniter vocabaᷓ.
In qua ſcꝫ arca cū cherubin ⁊ ꝓpiciatoꝛio mā-
na/⁊ virga cū tabulis legis continebanᷓ. Iuxta
quā etiā altare incenſi ſtatuebaᷓ: ad quod ſolus
ſummus ſacerdos ⁊ indutus/ ⁊ nō ſine thure vᷓ
ſanguine ingredi videbaᷓ. Exterioꝛ vo ⁊ pꝛima
pars/q̄ in duplo longioꝛ erat q̄ iſta: oībus ſacer
dotibus erat puia: ⁊ p velū inter medium erat a
ſanctiſſanctoꝝ diſtincta. Ibiq̄ erat candelabꝛū
cū ſuis lucernis a meridie: mēſa vo cū ſuis pa-
nibus ab aquilone. ¶ Per iſtud tabernaculuꝫ Aliter
poteſt etiā intelligi ſancta dei eccleſia: q̄ pculdu
bio duas habet partes: ſcꝫ militantē: q̄ eſt in in-
greſſu ⁊ oꝛiente: q̄ ſancta debet dici ⁊ eſſe: triū
phantem vo/q̄ eſt in egreſſu ⁊ occidente.i.poſt
moꝛtē: q̄ ſcꝫ ſancta ſanctoꝝ p excellentiā pōt di-
ci. Iſte eīm ſunt due partes diſtincte: quarū pꝛi- H
ma in duplo maioꝛ eſt q̄ ſecūda: pluribuſq̄ lici-
tū erit ingredi eccleſiā militantē q̄ eccleſiam tri
umphantē: qꝛ ſcꝫ boni ⁊ mali nūc intrāt ſimul:
ibi vo ſoli intrabunt boni: q̄ ſacerdotes.i.ſacri
duces dici poſſunt: ⁊ q̄ virtutib⁹ erūt oꝛnati: ſā-
guine.i.chꝛiſti paſſionis memoꝛia: ⁊ thure.i.oꝛa
tionis fragrātia p̄muniti: ⁊ ideo oēs ſacerdotes
ſancta poterāt intrare: vnus vo ſolus ſine ſocio
in ſanctaſanctoꝝ poterat introire: ad denotan-
dū ꝙ multi ſunt vocati/pauci vero electi. Iſtas Mat.20.b
eīm duas habitationes velū depictū/ id eſt celū
ſtellatū diuidit: illucq̄ nullus penetrat/ niſi qui
iſtud velū tranſcendit. Cōtinet ergo illa interi-
oꝛ.i.domus paradiſi: altare aureū/id eſt diuini-
tatē: arcā teſtamēti/id eſt humanitatem: ⁊ duos
cherubin/id eſt angeloꝝ ⁊ ſanctoꝝ ſocietatem:
ꝓpiciatoꝛiū/id eſt peccatoꝛū remiſſionē. Iſtud
aūt anterius oꝛaculū ꝑtinet candelabꝛū fidei cū
ſeptē lucernis donoꝝ ſpūſſancti: mēſam ſcriptu
re cū duodecim panibus/id eſt cum duodecim
apoſtoloꝝ ⁊ articuloꝝ fidei doctrinis: cum vaſis
libaminū/id eſt cū oībus eccleſiaſticis ſacramē
tis. Pꝛopiciatoꝛiū aūt interius ⁊ nō exterius ſer
uaᷓ: ad denotandū ꝙ peccatoꝝ ꝓpiciatio et re-
miſſio ab eccleſia triumphāte/q̄ eſt interius in-
ter velū pꝛincipaliter deriuaᷓ. Quia ſicut in pſal
mo dicitur: Apud dn̄m miſericoꝛdia: ⁊ copioſa Pſal.129.
apud eū redemptio. ¶ Uel dic ꝙ tabernaculuꝫ Aliter
eſt bonus diues: q̄ quantū ad duas ptes.i.ad du
os ſtatus poteſt cōſyderari: videlicet quantum
ad meridiē pſperitatis: vel q̄tū ad aquilonē ad
uerſitatis. Iſtud eſt veꝝ ꝙ iſtud tabernaculū.i.

B. bemus diues: debet habere ad meridiē.i. quādo
viget proſperitatis et opulentie tēpus: candela-
brū.i. virtutē prudētie: ad aquilonē vero/ quādo
viget frigus paupertatis cōmunis et cariſtie tem-
pus: debet habere mēſam cū panibus.i. virtutē
pietatis et clementie: vt ſic p prudentiā regat in
pſperis: p clementiā vero ſuſtētet alios in aduer
ſis: vt ſic de pietate taliū dicat pauper iſtud Pſal
Pſal.22.b miſte: Paraſti in cōſpectu meo mēſam/ aduer-
Eodē ca.k ſus eos q̄ tribulant me: ¶ Velū inter ſanctaſan
ctorum et ſancta appenſum/ factū eſt de quatuor p̄
cioſis coloribus: ſcʒ byſſo retorta/ purpura/ hya
cintho et cocco bis tincto et cōtexto: et ſm Joſe-
phū/ cunctis florum et herbarum generib⁹/ nulloruꝫ
Moralitas tñ aialiū imaginib⁹ picturatū. ¶ Velū iſtud ſi-
gnificat virū iuſtū/ et maxime eccleſiaſticū vel p̄-
latū: q̄ ſcʒ quatuor coloribus.i. de quatuor car-
dinalibus virtutib⁹: videlicet byſſo temperātie/
purpura iuſticie/ et cocco bis tincto fortitudis/
hyacintho celeſtis prudentie debet eſſe compo-
ſitus et ornatus: inter celū et terrā p celeſtiū con
tēplationē ſuſpēſus: inter ſanctuariū et ſancta.i.
inter eccleſiā triumphantē et eccleſiā militantē/
vel inter deū et populū medius: inquantū ſcʒ li-
cet iſte corporaliter ſit in terris/ tñ mētaliter eſt
Sap.18.c in celis. Vñ dicit: Vſqꝫ ad celos attingebat ſtās
Deu.5.a in terra. Et Deute. Ego aūt ſequeſter et medius
fui etc. Acubus.i. cōpunctionibus timoris diui
ni/ vel cū mundi tribulationibus debet eſſe ꝑ pi
Pſal.33.d cturatus: q2 ſicut in pſal. dicit: Multe tribulati
ones iuſtorum. Byſſus eñ ſeu linū q̄ de terra naſci
B. tur/ et cuius viror.i. cruditas p artificiū tēperat/ ſi
gnificat tēperantiā: purpura q̄ decet reges/ ſigni
ficat iuſticiā: coccus coloris ignei: q̄ fortiſſimus
eſt elementorū/ ſignificat fortitudinē. Hyacinth⁹
vero coloris celeſtis/ ſignificat prudentiā: q̄ ſcʒ i-
ter alias virtutes magis appropinquat ad cele-
ſtem et ſpūalē naturā. Tales ergo colores debēt
velū tabernaculi.i. platū vel quēlibet iuſtū cōpo
nere: acus diuini timoris vel mundane tribula-
tiōis/ debet eū pungere et depingere: et in ipſo flo
res virtutū inſerere: aialia vero.i. beſtialia et car
nalia vitia abdicare: cōtemplatio debet eū in al
tū ſuſpendere: charitas vero et cōcordia debēt eū
mediū inter deū et ppl'm collocare: et ſic eccle'e po
terit dicere illud Ezech. vbi dñs loquens eccle-
Eze.27.b ſie dicit ſic: Byſſus varia de egypto texta eſt ti-
bi in velū vt poneret in malo. Hyacinth⁹ et pur-
pura de inſulis eliſa/ facta ſunt operimētū tuū.
Velū eñ hyacinthinū et byſſinū in malo nauis
ponit/ qñ iuſtus ad p̄lationē erigit/ vel p cōtem-
Aliter plationē leuat. ¶ Vel ſi vis/ dic q byſſus candi
da eſt caſtitas: coccū bis tinctuꝫ eſt charitas: q̄
ſcʒ debet eſſe bis tincta/ inquantū ad deū et pxi
mū eſt extenta. Purpura roſacea eſt patientia:
q̄ more roſe quanto plus teritur/ tāto magis fra
grat. Hyacinthus celeſtis coloris/ eſt celeſtis cō
uerſatio ſeu honeſta apparentia: et cetera p oia
ſicut ſupra. Cortine que et tentoria quandoqꝫ di
cuntur/ ſunt decem facte de quatuor dictis co-
loribus: que ſcilicet ſimul cū anſulis hyacinthi-

nis et anulis aureis inuicem iuncte erant: ita q ſe C.
immediate cōtingebant. Iſta autem ſaga cilici-
na vndecim immediate ſuppoſita ſequebant: a
quibus ſimul iunctis tabernaculū iterum tege-
batur. Sed quia de modo tegendi variè iter do-
ctores ſcribit: igitur obmitto hoc ſolū addens/
q cortine que decē ſimul erant: quelibet fuit mē-
ſure decemocto cubitorum in longitudine/ et q̄tuor
in latitudine. Saga vero que erant vndecim nu
mero triginta cubitos longitudinis habebant:
quatuor vero in latitudine cōtinebāt. Iſta duo
ſcʒ cortine et ſaga/ ſignificant vel ſignificare poſ.
ſunt duos ſtatus hominū/ qui ſunt in taberna-
culo eccleſie militantis: videlicet pfectos et imp-
fectos. Viri aūt perfecti ſunt quaſi cortine: qui
ſcʒ de quatuor coloribus.i. de quatuor p̄dictis
virtutibus cōponunt. Vide ſupra capitulo p̄ce
denti. Qui ſcʒ decē dicunt/ eo q decē mandato-
rū opera proſequunt. Dicunt etiā habere octo-
decim cubitos longitudinis: q̄ numerus cōſtat
ex duodecim et ſex: ad denotādū q duodecim ar
ticulos fidei debent credere/ et ſex miſericordie
opa facere. Quatuor etiā cubitos habent latitu
dinis/ inquantū iſti ſolēt q̄tuor euangeliorum cōſi-
lia adimplere. Iſti etiam anſulas hyacinthinas
.i. bonas et celeſtes affectiones habere noſcun-
tur: quibus anulis aureis.i. deſyderijs charitati
uis mediantib⁹ ſibymucē p pacē et cōcordiā vni
untur: et p perfectā amicitiā coniungunt. Vnde
Iob: Vna vni cōiungit et nec ſpiraculū q̄dē in- Iob.41.b
cedit p eas. Viri aūt impfecti/ rudes et incōpoſi-
ti deſignant p ſaga hiſpida atqꝫ groſſa: q̄ bene D
p numerum q̄ tranſgredit decalogū.i. p vndenariū
deſignant: p eo q iſti mādata plerūqꝫ tranſgre
diunt: triginta tñ habēt cubitos longitudinis:
p eo q fidē credunt ſimpliciter trinitatis: qua-
tuor vero cubitos in latitudine habuiſſe dicun-
tur/ p eo q quatuor euangeliorum doctrinam ſim
pliciter profitent. Iſti ergo erant exterius oper
torium/ quod plus q̄ cortine ventis et pluuijs erat
expoſitū: pro eo q tales ſimplices agriculturis
et laboribus exterius exponunt. Cortine vero.i.
pfecti viri/ ſcʒ religioſi et clerici/ ımıus ad ꝯtēpla
tionis officiū retinent. Iſta aūt ſaga ſimul iun-
cta dicunt eſſe/ p eo q tales p charitatis iunctu
ram debēt ſe inuicē colligare. Quia breuiter ſi-
ue ſit cortina ſiue ſagum.i. ſiue ſit quis perfect⁹
ſiue imperfectus/ vel laicus vel religioſus vel ſe
cularis/ ꝯtēplatiuus vel actiuus/ p charitatē de-
bent ſimul iungi: et p pacē et cōcordiā copulari.
Vñ dicit: Pueri mei mecū ſūt in cubili. ¶ Vel Lu.11.a
dic q quatuor opertoria tabernaculi: ſcʒ corti- Aliter
ne/ ſaga/ pelles rubee/ pelles hyacinthine: ſigni-
ficāt quatuor fideliū ſtat⁹. Cortine eñ ſignificāt
virgines et inocētes. Saga deſignāt penitentes
et eremitas: pelles rubee martyres et pro chriſto
ſanguinē fundētes: pelles vero hyacinthine ꝯfeſ-
ſores et doctores et celeſtia ꝯtēplātes. ¶ Prece- Eodē ca.g
pit dñs fieri tētoriū i introitu tabernaculi a pte
oriētis.i. velū aliud de q̄tuor p̄dictis colorib⁹.ſ.
purpura/ cocco bis tincto/ hyacintho et byſſo ꝯte

E torta: ꝓcepitq; fieri q̄nq; columnas de lignis ſe-
thim: ipſaſq; auro veſtiri ꝓcepit: ipſaꝝ capita mā
dauit fieri aurea/baſes eneas: velūq; añ colum
Moralitas nas appēdi ⁊ duci ꝓcepit. ¶ Dic ꝙ ꝑ iſtud ten-
toriū intelligiť lex diuina vel etiā ſacra ſcriptura
que ſcilicet ex quatuor conſtat coloribus: eo ꝙ
quatuor exponitur intellectibus. Quinq; vero
columne patres veteris teſtamēti/⁊ omnes iude
os deſignāt: qui quinq; libroꝝ moyſi doctrinā
ꝯtinēť ⁊ tenent: qui ſcʒ de lignis ſethim.i. fortes
⁊ imputribiles fuerūt: ⁊ auro tecti dicunť/ ꝓ eo
ꝙ ꝑ ſapiam ſplenduerūt. Iſti ergo ſunt qui in in
troitu tabernaculi.i. in ꝑncipio eccľie militātis
fuerūt tentoria.i. legis diuine ſuſtentatores: ſed
ꝓ certo modo ſunt ipſius improbi deſertores:
qꝛ ſcʒ iudei ꝑmitus fuerūt boni/nūc ṽo mali et
obſtinati ſunt facti: et propter hoc bene diciť/ꝙ
iſte colūne habuerūt capita aurea.i. bonū ꝑnci-
pium et ingreſſum: baſes aūt habuerūt eneas/
inq̄ꝰtū habent reprobū terminū et egreſſum. Ca
put eñ aureū in baſes eneas terminať: qñ q̄ bñ
incipit/minus bñ finiť. Ideo iudeis pōt dici il-
Gal.3.a lud Apłi: Sic ſtulti eſtis inſenſati galathe/vt cū
Aliter ſpū cepentis carne ꝯſumamini. ¶ Uel dic ꝙ
q̄nq; colūne ſignificāt ꝑlatos vel ꝑdicatores: q̄
ſcʒ q̄nq; ſenſus corꝑales bñ cohibent et regunt
q̄nq; libros moyſi ſpūaliter intelligūt et expo-
nunt: chriſti q̄nq; vulnera deuote meditanť ⁊ re
1.Mach.2.a colunt. Uñ de Mathathia q̄ chriſtum deſigna
bat/diciť ꝙ ipſe habebat q̄nq; filios. Iſti etiam
F colūne dicunť/ ꝓ eo ꝙ ipſi ad modū colūne per
ſtabilitatē firmi/ꝑ veritatē pleni/ꝑ iuſticiā recti
ꝑ patientiā tribulationū ſcripti/ꝑ exempla ſctōꝝ
imaginibus picti eſſe tenenť: vt ꝑ eos alij in fi-
de et moribus firmiter ſuſtenſtentur. Pſalm.
Pſ.74.a Ego ꝯfirmaui colūnas eius. Igiť dico ꝙ ante
tabernaculū eccľie debēt q̄nq; colūne.i. ꝑlati et
ꝑdicatores ſtare/et tentoriū ſcripture legis vel
etiam dei ſuſtinere: ita ꝙ capita eoꝝ.i. ꝑncipia/
debent eſſe aurea.ſ. ꝑ ſapiam: baſes ṽo.i. fines
debent eſſe erei/ꝑ doctrinā et eloquētiā. In ꝑn-
cipio eñ eſt ſapia colligenda: tandē ṽo doctri-
na et eloquentia eſt habenda. Aurū eñ ſapiam
ſignificat: es ṽo quod ſonoꝝ eſt/eloquētiam ſi-
gnificat: ſicut de ſtatua Nabuchodonoſor in
Daniele diciť: ꝙ caput habuerat aureū: ventrē
Dañ.2.c ṽo habebat ereū. Uelū ergo in talibus colūnis
debet pēdere.i. innocētia et mūdicia/ ꝓ eo ſcʒ qꝛ
ꝑdicator et prelatus tenenť pre alijs mūdi/caſti
Ezech.27.b et innocētes eſſe. Uñ Ezechie. Byſſus varia de
egypto texta eſt tibi in velū. Cōtrariū tñ ꝓh dolor
pōt hodie dici de multis: iuxta illud Matt.
Mat.27.f Uelū templi.i. caſtitas/ſciſſum eſt a ſummo vſ-
q; deorſum.

¶ Capitulū viceſimūſeptimū tertius
Facies et altare de lignis ſethim.
Moralitatū Ca. XIX.

Precepit dñs fieri altare holocauſtoꝝ
ſcʒ ꝓpe igreſſum tabernacli ad orientē
intātū ꝓut dicit Comeſtor: ꝙ ſacrificā
tes poterāt videre ad iteriora tabernacli. ſ. vſq;
ad velū. Erat eñ iſtud altare ad modū vni ar-
ce q̄drate factū: ⁊ q̄tuor ligneis parietibꝰ/ſcʒ de
lignis ſethim cōpoſitū/laminis ereis circūq;
veſtitū. Erat etiā q̄nq; cubitoꝝ ī lōgū/⁊ q̄nq; cu
bitorū ī latū/triū ṽo cubitoꝝ interiꝰ cōcauū/in-
ane ⁊ vacuū ⁊ nō ſolidū: ī q̄tuor angulis q̄tuor
recuruis cornibꝰ ex ipſo ꝓcedētibꝰ inſignitū: et q̄-
tuor circulis ereis ex vtraq; pte q̄bus vectibꝰ im
poſitis portareť/ornatū. Infra ṽo erat craticu-
la ferrea q̄ ī medio pēdebat. A pte vero oriētis
erat ī altari feneſtrula ꝑ quā ligna imponebanť
et ignis fiebat: q̄ ſcʒ ſacrificia.i. carnes impoſi-
tas cōburebat. Ignis etiā ibi iugiter ardebat.
Leui.6.b. Et ſicut diciť Leui. Sacerdos ipſuʒ de lignis
Moralitas impoſitis ꝑ dies ſinglos nutriebat. ¶ Igiť di-
camꝰ moraliter/ꝙ altare ſignificat viꝝ iuſtū/vel
etiā cor ⁊ mentē ſeu cōſciaʒ viri iuſti. Et ꝑmo q̄-
dē illud debet eſſe añ tabernaculuʒ paradiſi ꝑ
cōtēplationē et affectionē. Debet eſſe de lignis
ſethim īcremabilibꝰ ⁊ imputribilibꝰ ꝑ patiētiā/
ꝑ ꝑſeuerātiā ⁊ ꝑ durationē. Debet eſſe factus ad
modū arce ꝑ charitatē/capacitatē ⁊ ꝯtētionē: qꝛ
ſcʒ charitas cōtinet īfra ſe deū ⁊ ꝓximū. Debe
eſſe cōcauū ꝑ ꝓfundā humilitatē ⁊ ſubiectionē. ⁊
Debet eſſe vacuū ꝑ ſpūalē paupṫatē ⁊ terrenoꝝ
abdicationē. Debet eſſe nō ſolidū ꝑ ſcītatis ꝓ-
ſumptionē: ſʒ potꝰ inane ꝑ timorē ⁊ ꝑ ſuꝑſtius
D iudiciū/ſcʒ q̄tum ad ꝓpriā reputationē. Debet
eſſe laminis ereis veſtitū ꝑ ſonorā alioꝝ rephēſi
onē/ad bonoꝝ vocationē ⁊ ꝑdicationē. Ad iſtud
eñ ſonare ꝑtinet/alios ad iuſticiā ꝑdicādo tra
Io.1.f. here ⁊ vocare: exēplo philippi/q̄ vocauit natha
Ioan.11.d. naelē: ⁊ marthe q̄ vocauit mariā. Uñ illud Hie
Hiere.48.f. re. Cor meū ad moab quaſi fiſtula eris ſonabit
Iſtud altare q̄tuor debet habere cornua.i. q̄tu-
or virtutū cardinaliū laudē ⁊ gl̃iaʒ: que ſcʒ ex eo
debēt eſſe ꝓcedētia/inq̄ꝰtū cornua ſue virtutis ⁊
gl̃ie inſunt ei ꝓpter ꝓpriā iuſticiā/nō ꝓpter hy-
pocriſim aut fallaciā. Recurua debēt eſſe.i. in ſe
reflexa ꝑ ſui reductionē ad ꝓpriaʒ cōſciētiā.i. ꝑ
ols elatiōis repſſionē et tēperantiaʒ. Quatuor
debet habere anulos.i. q̄tuor euāgelioꝝ doctri
nā et ſciētiā: ⁊ ſic q̄dratū debet eſſe ꝑ ſtabilitatē
et cōſtātiā: qꝛ reuera cornua iuſtoꝝ.i. gl̃ia et ho-
Pſal.74.b. nor eorū: de q̄bus ī Pſal. diciť: Exaltabūť cor-
nua iuſti: debēt ab ipſo ⁊ a ꝓpria virtute et iuſti
cia ꝓcedere/⁊ nūq̄ ad mūdi laudē ſe extēdere: ſʒ
in ſeipſam ad cōſcientiā reflectere: et ī ſeipſo q̄e
ſcere/⁊ abſcōdēdo ſuā iuſticiā ſe curuare/ decor
eñ tabernaculi erat ſub ſagis: ⁊ ols gl̃ia filie re-
Pſal.117.d. gis ab intꝰ. Uñ dicit Pſal. Cōſtituite diē ſolen
nē in condenſis/vſq; ad cornu altaris. Uñ illud
Auguſ. in ſermo. Tūc vnuſquiſq; tm̄ in ſeipſo ha
bebit gloriā/⁊ nō in altero. Itē iſtud altare de-
bet habere craticulā ferreā ad modū retis: id ē
dolorē cōtritionis: q̄ tñ debet ſuſpendi catenu
lis ſpei/venie et remiſſionis. Debet habere fe-
neſtrā ab oriēte.i. apturā fidei ⁊ diſcretionis: vt
ſcʒ ibi recipianť ligna bone doctrine ⁊ exempla
ris aliene ꝯuerſatiōis: ⁊ vt ſic ibi accēdať ignis
diuie charitatis dilectiōis: ⁊ vt ſic ibi cremeť

A ꝛ caſtigent carnes cuiuſcūqꝫ carnalis delectati-
onis: homoqꝫ in altari ꝓprij cordis de ſeipſo fa
ciat holocauſtum ſpūalis oblationis: de quo in
Pſal. 50. d. pſal. dicit: Sacrificiū deo ſpūs ꝯtribulat⁹. Cra
ticula erit ſupra quā carnes aſſant / dolorē cōtri
tionis deſignat: q̄ ad modū retis oculata dicit:
eo ꝙ purgata q̄ſi ſpūales feras inuoluit: ꝛ diſtri
cte venat ꝛ ligat. Hanc catene ſpei ꝛ diuine mi-
ſericordie ſuſtinēt: ne ꝑ deſperationē cadat: exē-
plo Laurentij q̄ dicebat: In craticula deū non
negaui. Itē neceſſe eſt ꝙ iſtud altare cordis ha-
beat debitas dimenſiones virtutū: vt ſcꝫ habe-
at q̄nqꝫ cubitos in longitudine. i. quinqꝫ plagaꝝ
chriſti memoriā ꝛ cōpaſſionē: q̄nqꝫ cubitos in
latitudine. i. quinqꝫ ſenſuū corporaliū debitū re-
gimē ꝛ cohibitionē: tres vero cubitos in altitu-
dine. i. ſancte trinitatis fidē vel triū virtutū theo
logicaꝝ ordinē ꝛ ꝑfectionē. Talibus ergo circū-
ſtantijs debet eſſe edificatū altare cordis noſtri
ꝛ talibus virtutibus ꝓparatū: vt ibi fiat ſacrifi-
Gen. 35. a ciuin bonoꝝ opeꝝ deo gratū. Vñ in Gen. Edi-
ficauit iacob altare ibi dño: ꝛ appellauit nomen
loci illius dom⁹ dei. In iſto ergo altari. i. in cor
de ꝛ cōſcientia viri iuſti debet ignis charitatis
ꝑpetuo viuere / et nūq̄ ibi deficere. Quod vt me
lius fiat / ſacerdotes et ꝓlati ꝛ ꝓdicatores debēt
ligna. i. exēpla et documēta / vel etiā ſubuentiōis
et elemoſynaꝝ beneficia cōtinue miniſtrare: vt
Leui. 6. c ſcꝫ poſſint iſtum charitatis ignē in maloꝝ cordi
B bus enutrire. Leuit. Ignis in altari meo ſemꝑ
ardebit: quē nutriet ſacerdos ſubijciēs ligna per
ſingulos dies. Et ſicut vectes recti immittebātur
ab vtraqꝫ parte in angulis altaris q̄bus porta-
bat altare: ſic vere iuſtus debet habere duplicē
vectē. i. duplicē iuſticie rectitudinē: vnā ſcꝫ ad ꝓ
miandū bonos: aliā ad puniendū malos: ꝛ hoc
a dextris ꝛ a ſiniſtris. i. indifferenter reſpectu di
uitū ꝛ reſpectu paupeꝝ / ſine acceptione ꝑſonaꝝ
vt ſic a miniſtris. i. angelis in celū facilius defe-
ratur: qꝛ reuera iſti duo vectes. i. duplex iuſticia
q̄ſi in anulis affectionū cordis inſerit ꝛ radicat /
facit hoīem in celū portari: ꝛ corā deo ab ange-
lis ꝓſentari: ꝛ etiā in ꝓſentia principū ꝛ magna-
tū ꝑ famā et opinionē deferri: ꝛ in ſtatu ſuo de-
Pſal. 90. c. bito ſine offendiculo ſuſtineri. Pſal. In mani-
bus portabunt te: ne vnq̄ offendas ad lapidem
pedē tuū. Lapidē dico. i. ad d̄ñationis durіciā.
Eodē ca. e ¶ Circa altare holocauſtoꝝ erāt multa inſtru-
menta neceſſaria: ſcꝫ vectes ad altare portādū:
forcipes ad ignē ꝓparandū ꝛ faciendū: igniū re
ceptacula ad ignē ad altare thymiamatis defe-
rendū: lebetes ad cineres colligendū: fuſcinulē
ſeu tridentes ad carnes ſacrificioꝝ ſuꝑ ignem re
Moralitas gendū ꝛ ordinandum: necnō ad eas de caldario
extrahendū. ¶ Sic vero circa altare cordis no
ſtri multa inſtrumenta ſpūalia. i. multe virtutes
neceſſarie eſſe probant. Et primo quidem forci
pes: q̄ ſignificant dolorē contritionis: q̄ ſcꝫ duo
habet more forcipis brachia: inquantū dolet de
cōmiſſione mali ꝛ de omiſſione boni. Vnum er
go clauū in medio. i. ſpem venie ſeu ꝓpoſitum

non reiterandi. Hiere. Duplici cōtritione cōte- C
re eos domine. Secundo debēt ibi eſſe recepta Hiere. 17. d.
cula igniū: q̄ ſignificāt memoriā charitatis ſan-
ctoꝝ martyrū: et maxime Laurentij / et aliorum
igne ꝑ deo cōbuſtorū. Vel etiā memoriā ignis
. i. paſſionis chriſti et alioꝝ. Tercio ibi tertio: fu-
ſcinule ſeu tridentes / q̄ ſignificant virtutē diui-
ni timoris / et etiā exterioris carnis afflictionē:
qꝛ ſcꝫ timor et penitētia carnes. i. carnis volu-
ptates ſolent pungere: et eas de caldario concu
piſcentie extrahere: et in ignē ſpūalis contritiō-
nis cōcremare. Et etiā tres dentes habere dicit
inquantū penitētie tres partes tenere ꝓbat: ſcꝫ cō
tritionē / cōfeſſionē ꝛ ſatiſfactionē: q̄bus ſicut q̄-
buſdā dentibus carnes. i. carnales de caldario
diaboli extrahunt. Quarto neceſſarie ſunt lebē
tes / q̄ ſignificant memoriā mortis: quia ſcꝫ cine
res noſtre reſolutionis debent ꝑ memoriā recol
ligi: ꝛ in loco mundo. i. mūda cōſcientia reponi.
Quinto ibi ſunt neceſſarij vectes ad ipm portā
dum / ſcꝫ ſpes eterne ſaluationis: q̄ ſcꝫ duplex ē:
inquantū ſcꝫ neceſſe eſt ſperare euaſionē pene in
fernii / et acq̄ſitionē glorie paradiſi. Et ſic ſi alta-
re cordis noſtri habet iſta quinqꝫ inſtrumenta:
ſcꝫ dolorē ꝛ cōtritionē paſſionis chriſti / et ſctōꝝ
recordationē: penitentiā ſeu carnis maceratio-
nē: mortis noſtre conſyderationē: ſalutis future
ſpem et affectionē: digne poterunt ibi ſacrificia
ſpūs cōtribulati offerri: et bona opa dño imola
ri / et igne charitatis et ſancti ſpūs concremari:
Ita ꝙ tunc poterimus dño dicere illud Pſal. D
Lauabo inter inocentes manus meas: et circū Pſal. 25. b
dabo altare tuū dñe. ¶ Vel ſi vis / dic ꝙ altare ē Aliter
vir iuſtus / ad imolationē bonoꝝ opeꝝ ſpūaliter
dño dedicatus: ꝛ cetera ꝑ oīa ſicut ſupra. ¶ Vł Aliter
ſi vis dic i malo: ꝙ altare poteſt ſignificare ma-
lū principē vel ꝓlatū: in quo vel ꝑ quē carnes ali
orum cremant / ꝛ penis et afflictionib⁹ affligun-
tur. Iſti ergo habent multos ſubſeruiētes ſibi:
ꝛ primo quidē forcipes. i. paruos balliuos: qui
nō conant niſi ignē rapinaꝝ. i. exactionū ꝛ accu
ſationū ſuccēdere. Alij vero ſunt igniū recepta-
cula. i. iudices vel maiores: q̄ accuſationes acce
ptas ſolent audire et recipe / et ad maiores refer
re. Alij vero ſunt ſicut fuſcinule. i. mali determi-
natores: qui carnē. i. ſubditoꝝ ſubſtātias habēt
extrahere ꝛ rapere. Alij ſunt ſicut lebetes: ſcꝫ no
tarij vel cōſiliarij / q̄ cineres habēt ſeruare. i. me-
moriā accuſationū habēt inregiſtrare: vt nō ob
ſtante punitiōe iā facta / poſſint alſ ſi neceſſe ſit /
ipſos ꝓpter hoc iteꝝ impugnare. Finaliter adue
veniūt alij q̄ ſūt ſicut vectes q̄ portāt eos. i. adu-
latores ꝛ mali confeſſores: qui ſcꝫ iſtos nō ſolēt
corrigere / ſed pot⁹ ſupportare: ꝛ mala facta eo-
rū vel diſſimulare vel cōmendare: ꝛ ſic ſolēt eos
ſuauiter tranſducere ad infernum et reportare.
Vnde zacha. Quo iſte deferunt amphoraꝫ? Et Zach. 5. d
dixit ad me: vt edificet ei locus in terra ſennaar.
Et ſic igitur iſtud altare diaboli multis malis
inſtrumētis inſtruitur: ꝛ a multis ac malis fami
liaribus frequentat. Iſtud eſt ergo altare cornu

E tū p ſupbiā/inane p vanā gliaʒ/vacuū p virtutū
carētiā/ereū et ſonoꝝ p iactātiā et impatientiā/
igne repletū p auariciā/carnib⁹ cōburēdis ap-
tatū p carnalē luxuriā ꝛc. Uide textū ca. pcedēti
Ideo de tēplo et altarib⁹/id eſt de moderna ec-
cleſia et multis malis principibus/pōt dici illud
2. Mach. 6. a. Macha. Templū luxuria plenū erat ꝛ comeſſa
tionib⁹: et altare illicitis q̄ lege phibebanẗ ple-
Aliter nū erat. ¶ Uel dic q altare ſignificat eccleſiā: q̄
debet habere q̄tuor angulos/q̄tuor cornua ꝛc.
Pone oīa q̄ ſunt ſupra capitulo pcedēn. Et cir
ca ſe debet habere multa inſtrumēta/id eſt mul-
tarū pſonarū genera: ſcʒ forcipes/id eſt pdicato
res: qui ignē charitatis habēt facere in alijs ar
dere et lucere: q̄ habēt duo brachia/ id eſt ſcien-
tiā vtriuſq; teſtamēti cū vno clauo/id eſt cōſonā-
tiaʒ vtriuſq;. Igniū receptacula ſunt illi/ q̄ ignē
tribulationis chriſti et martyrū/ignēq; inferna
liū tormētorū recolūt. Lebetes ſunt illi/ q̄ cine-
res pp̄e mortis accēdūt. Fuſcinule ſunt boni
iudices/qui carnes. i. carnales pungūt et extra-
hūt de caldario pcti. Uectes vō q̄ oīa ſuppor-
taut/ſunt plati: qui altare eccleſie ſuſtinent atq;
portāt. Oēs autē iſti debēt eſſe erea/id eſt firmi ꝛ
ſolidi/inq̄tū in bono ſemp perſeuerare debent.
Iob. 27. b. Unde Iob: Nūquid cū eo fabricatus es celos/
qui ſolidiſſime quaſi ere fundati ſunt. Talia er-
go inſtrumēta/id ē tales pſone/debēt altare dñi
Pſal. 42. b. id eſt eccleſiā frequētare: dicētes illud pſal. In
troibo ad altare dei/ad deuʒ q̄ letificat iuuētutē
Eodē ca. meā. ¶ Cū dñs duo altaria fieri mandaſſet/ſcʒ
F altare holocauſti et thymiamatis: primū exteri
us vbi carnes imolabantur et cremabanẗ. Se
cundū ſcʒ infra tabernaculū/vbi incēſuʒ ꝛ thy
miamata adolebanẗ: ſic tñ fiebat q de altari ex
teriori portabaẗ ignis ad interi⁹/vt ibidē adole
Moralitas reẗ incēſum. ¶ Sic vō cū dñs ordinauerit duo
altaria. i. duplicē eccleſiā: ſcʒ militantē/vbi car
nes noſtras habem⁹ p penitētiā cōburere ꝛ affli
gere: et interiorē q̄ eſt in tabernaculo paradiſi:
id eſt ecclīaʒ triūphantē: vbi thus orōnis ꝛ thy
miama odoroſe deuotiōis dño offeruntẗ. Iſtud
tñ verum eſt: q ignis charitatis et dilectionis
de exteriori trāſferẗ ad interiorē/et de altari ho
locauſtorū ad altare thymiamatū et odoroſorū
1. Co. 13. c. q2 ſcʒ charitas ſm aplm/ nunq̄ excidit: imo il-
la eadē q̄ hic in cordib⁹ fideliū incipiẗ/ibi durat
et perficiẗ: et que in ecclīa militāte naſciẗ/in tri-
umphāte compleẗ. Et nota ſi vis/q multa fue
runt q̄ iſtā duplicē eccleſiā ſignificabāt: ſcʒ Pri
mo deſertū et terra pmiſſionis. Secūdo taber-
naculū in deſerto laboris: et templū tādē factū
in loco pacis et q̄etis. Tertio ipm tabernaculū
ſignificat vtrāq;: videlʒ q̄tū ad duas ſuas ptes
ſcʒ ſancta et ſanctaſctōꝝ. Quarto duo altaria/
ſicut hic. Quinto atriū exteri⁹/et tabernaculum
interi⁹: ſicut hic patebit: et multa alia valde ꝛc.
Aliter ¶ Uel dic q talis dualitas ſignificat duplicēʒ
ſtatū ecclīe militātis: ſcʒ ſtatū laicoꝝ/ q̄ eſt exte-
ri⁹: et ſtatū clericoꝝ/q̄ eſt interi⁹. Uel etiā dupli
cē clericoꝝ ſtatū: ſcʒ clericos ſeculares/et cleri-

cos regulares. ¶ Uel dic q iſta ſunt duo man- G
data charitatis/vel etiā duo teſtamēta: quoruʒ Aliter
ſcʒ vnū eſt altero pſtantius: ꝛ vnū ſe habet ad p
ximū ſicut exterius: aliud ad deū ſicut interius.
De teſtamēto etiā vet⁹ ſe habet ſicut exteri⁹ ꝛ p
cedēs/q̄tū ad ſenſū lrālē. Nouū vō ſicut iteri⁹
ꝛ digni⁹ ꝛ ſuccedēs/q̄tū ad intelligētiā ſpūalē.
Iſta ſūt etiā duo cherubin ꝛc. Et breuiẗ ſicut dr Mat. 22. d.
In his duob⁹ pēdet tota lex ꝛ pphete. ¶ Pre- Eodē ca. b
cepit dñs fieri atriū iuxta tabernaculū ad meri-
diē cētū cubitoꝝ in lōgitudīe/ꝛ q̄draginta cubi
toꝝ in latitudine cōpoſitū. ſ. de tētorijs ꝛ colum
nis. Erāt aūt tentoria p circūitū de byſſo retor-
ta: q̄. ſ. p circūitū ſup colūnas ſtabāt: ꝛ a ſummo
vſq; deorſum q̄nq; cubitis depēdebāt. In cir-
cuitu vō ab vtroq; latere cētū cubitis: ꝛ ab vtro
q; capite q̄nquaginta circūibāt. Ab vtroq; vero
latere viginti colūne laminis argenteis coopte
capitibus argēteis cū celaturis varijs adorna-
te: baſibus aūt ereis ſuſtētate: ꝛ in altū q̄nq; cu-
bitis menſurate. In latū vō decē colūne ſtatue
banẗ: quatuor in introitu oriētali ceteris pemi-
nebant: in q̄bus quoddā velū de pdictis quatu
Moralitas or coloribus ponebaẗ ¶ Dic ſi vis/q atrium iu
xta tabernaculū ſignificat religionē iuxta ecclīe
ſancte ſedeʒ. Colūne eius ſignificāt platos. Cor-
tine vō ſeu tentoria/ſignificāt ſubditos. Debēt
ergo iſte cortine eſſe de byſſo retorta: pp̄ter can-
dorē ꝛ nitorē duplicis caſtitatis. Debēt circun-
dare atriū religionis p officiū bone ſedulitatis:
Debēt depēdere a colūnis. i. a plato p ſubiectio H
nē oīs hūilitatis. Debēt habere q̄nq; cubitos I
altū p q̄nq; ſenſuū cuſtodiā. Debēt habere cētū
cubitos in longū. i. pfectam pſeuerantiā. Debēt
habere q̄nquaginta cubitos in latū. i. in iubilei
ſeu eterne q̄etis ſpem ꝛ leticiā. Ante vō iter eos
debet eſſe velū depictū. i. pictura totius honeſta
tis: q̄ q̄tuor coloꝝ. i. q̄tuor virtutū cardinaliū ha
bet pulchritudinē ꝛ decentiā: ita q de iſtis religi
oſis poſſit dici illud ſup ca. pcedenti/vbi dicitur
Facies cortinas de byſſo retorta/hyacintho ꝛ
purpura/coccoq; bis tincto variatas. Columne
aūt iſte ſcʒ plati/vel pfectiores ꝛ firmiores reli-
gioſi/debent eſſe veſtiri lamina argētea p pure
intentiōis nitorē: baſi vō erea p cōſtantis firmita
tis vigorē: q̄nq; cubitoꝝ altitudinis p q̄nq; ſen-
ſuum cuſtodiā ꝛ tenorē: celaturas etiā virtutum
debēt habere p bonoꝝ exemploꝝ oſtenſionē et
ſplendorē. Inter ipſos etiā platos debēt eſſe q̄-
tuor altiores. i. aliq̄ alijs eminētiores ꝛ perfectio-
res. In quibus ſcʒ velū variatū diuerſaꝝ virtu-
tū. i. regula/lex vel diſcipline obſeruantia debet
pncipaliter pēdere p omnimodā iuſticiā ꝛ rigo-
rem: vt ſic cuilibet tali colūne. i. cuilibet plato vl
eccleſiaſtico ſolido vel firmo dicaẗ illud Hiere.
Dedi te hodie in ciuitatē munitā/ꝛ in colūnam Hiere. 1. d
ferreā/ꝛ in murū ereū ſup oēm terram: ꝛ pliabun
tur aduerſus te: ꝛ nō preualere non poterunt. In ta-
bernaculo erant columne in tribus locis. i. qua
tuor interius in ſanctuario/q̄ ſuſtinebāt velum.
Item q̄nq; exterius in tabernaculi oſtio/que

A ſuſtinebant tentoriū. Itē ſexaginta foris ĩ atrio
que ſuſtinebāt cortinaꝝ byſſinaꝝ ambitū. Illud
tamē aduerte/ ꝙ prime quatuor columne ſanctu
arij q̄ erant quatuor/ erant deaurate cū capitib⁹
aureis: ⁊ baſes habebant argenteas. Secunde
que erant columne tabernaculi q̄ erant quinqȝ/
erant deaurate cū capitibus aureis: ⁊ baſes ha-
bebant ereas. Tertie columne atrij erāt eree in
dute cū capitibus ereis: ⁊ baſes habebāt ereas.
Ubi aduertendū/ ꝙ columne quanto erāt in lo-
co digniori ⁊ ſecretiori: tanto erant numero pau
ciores: ſed tanto erant numero p̄cioſiores/ quod
patet: q: prime columne ſanctuarij non fuerunt
plus q̄ quatuor/ tabernaculi quinqȝ/ atrij ſexagi
ta. Prime etiā baſes habebant argenteas. Se-
cunde ereas. Tertie tote ereate vel eree fuerūt.
Igit̃ dicamus ꝙ columne ſignificant viros iu-
Apoca. 3. c ſtos. Uñ Apoca. Qui vicerit faciā illū columnā
in templo dei mei. Sed ꝓ certo ſm̄ ꝙ ſūt tres lo
coꝝ diſtinctiones: ſm̄ hoc ſunt iſtaꝝ columnaꝝ
ſcʒ iuſtoꝝ diuerſe cōditiones: ⁊ ideo cū tria ſūt
p̄cipue iuſtoꝝ loca: ſcʒ ſanctuariū/ paradiſus/ ta
bernaculū exterius. i. religio: atriū. i. eccleſia ſe-
cularis: cōſtat ꝙ pauciores ſunt in primo q̄ ĩ ſe
cundo ⁊ tertio/ ⁊ in ſecūdo q̄ in tertio: q: ſcʒ in
ſanctuario paradiſi nō ſunt niſi quatuor. i. niſi il
li q̄ quatuor euangelioꝝ doctrinā tenuerunt: q̄
quatuor virtutes cardinales habuerūt: ⁊ qui q̄-
tuor dotes corpis meruerunt. In tabernaculo
B pfectionis ſeu pfecte religionis ſunt plures/ ſcʒ
quinqȝ: ſcʒ oēs illi q̄ quinqȝ ſenſus debite cohi-
bere nouerunt: vel qui quinqȝ libros moyſi ſpūa
liter impleuerunt. Uel q̄ chriſti q̄nqȝ vulnera in
memoria tenuerūt. In atrio aūt eccleſie ſunt ſe-
xaginta. i. generaliter oēs illi q̄ ſexies decē habēt
.i. qui ſex pietatis opa habent. Uel q̄ ſex diebus
bonos labores ſuſtinēt: ⁊ q̄ denarium decalogi
bene viuēdo cōplent. Iſtud igit̃ eſt veꝝ/ ꝙ primi
ſunt precioſiores ſecūdis ⁊ tertijs: ⁊ ſecundi ter
tijs: licet plures ſint tertij q̄ ſecūdi/ ⁊ ſecūdi etiā
q̄ primi: q: ſcʒ plures cōtinet eccleſia q̄ cōtinet
patria: ⁊ plures habet ſeculariū cōditio etiam q̄
Eſa. 54. a pfectionis religio. Eſa. Multi filij deſerte ma-
Mat. 20. b gis q̄ eius q̄ habet virū. Et alibi: Multi ſūt vo
Ca. XVI. cati/ pauci ꝟo electi. ¶ Sicut patet hic ⁊ in ca-
c. XXVII pitulo p̄cedenti: fuerunt tria vela de quatuor co-
lorib⁹ p̄cioſis facta: ſcʒ byſſo retorta/ cocco bis
tincto/ purpura ⁊ hyacintho: ſcʒ vnū quod pen-
debat ante arcam ſanctuarij. Secūdū/ quod pē-
debat retro menſam ⁊ candelabrū/ ſcʒ ad taber
naculi introitū. Tertiū quod pendebat ſuper q̄-
tuor altas columnas ad atrij exterioris igreſſū.
Moralitas ¶ Sic ꝟo cū eccleſia militans habeat tres par
tes: ſcʒ ſanctuariū/ tabernaculū/ ⁊ atriū. i. religi-
onem/ q̄ debet eſſe ſanctuariū ſanctitatis cū ar-
ca clauſe humilitatis ⁊ altari diuini cultus/ ora-
tionis ⁊ bonitatis. Itē eccleſiam q̄ debet eſſe ta
bernaculū: q̄ debet continere menſam pietatis/
⁊ candelabrū doctrine ⁊ veritatis. Item ſecula-
rium ſtatum/ qui debet eſſe atriū exterius: qui ſcʒ
debet habere columnā/ ſcʒ fidei firmitatē: ⁊ ten

toria byſſina. i. conſcientie ⁊ mundic ꝑ puritatē. C
Illud tamē eſt verum/ ꝙ in vtroqȝ ſtatu/ gradu
⁊ loco inueniunt̃ vela picta ⁊ coloribus precio-
ſis cōſcripta. i. viri pfecti/ quatuor cardinalibus
virtutibus adornati: q: ſcʒ ⁊ apud religioſos et
apud clericos ⁊ apud laicos poſſunt vela q̄dri-
coloria reperiri: ⁊ viri virtuoſi/ honeſti quotidie
inueniri: ſicut patet: q: de quolibet ſtatu fuerunt
martyres: ⁊ etiā cōfeſſores: ſicut dicit apl's: Nū- Ro. 3. d.
quid iudeoꝝ tm̄ eſt deus? Nōne ⁊ gentiliū? Imo
etiā gentiliū: quaſi diceret: nō poteſt vnus ſtat⁹
ꝯtra aliū p̄ſumere: q: vbiqȝ potens eſt deus ſuaꝫ
gratiā influere: ⁊ ſua vela quadricoloria ſemina
re. ¶ Uel dic ꝙ iſta tria ſignificant tres ſaluan- Aliter
doꝝ ſtatus: ſcʒ cōtinentes/ prelatos ⁊ coniuga-
tos: vel religioſos/ doctores ⁊ laicos ⁊c̄. ſicut ſu
pra. ¶ Uel dic ꝙ iſta tria/ ſcʒ tabernaculū/ ſan- Aliter
cta ⁊ ſanctaſanctoꝝ/ ſignificāt tres ſaluandorūꝫ
ſtatus: ſcʒ ſtatū penitentie/ ſtatū iuſticie/ et ſtatū
glorie: exēplo ciuitatis hieruſalē: q̄ primo fuit di-
cta iebus. i. cōculcatio quo ad eccleſie penitētes
tandē ſalē. i. pax eccleſie quo ad iuſtos: tandē hie
ruſalē. i. viſio pacis ecclie quo ad beatos. Et ſic
quo ad iſta tria ſumſit aliqui illud Eſa. Si reuer Eſa. 30. d
tamini ⁊ quieſcatis/ ſalui eritis. Reuerti enim ſi-
gnificat penitentiā: quieſcere iuſticiā: in qua ſcʒ
homo quieſcit a vitijs in cōſcientie tranquillita
te: ſaluatio aūt ſignificat gloriā: ſalui inquit eri
tis. Et ſi vis dilata ſicut ſupra eodē mō. ¶ Uel Aliter
dic ꝙ iſta vela q̄ in ingreſſu ſuper columnas ſta- D
bant/ ſignificant prelatos q̄ cuſtodiunt eccleſiaꝝ
ingreſſum: inquantū ſcire debēt q̄ ingredit̃ vel
q̄ exit. Iſti ergo ſiue in religione ſiue in mūdo ſi-
ue in eccleſia debēt eſſe virtutib⁹ picti/ ⁊ quatuor
virtutibus cardinalibus decorari. ¶ Nota ꝙ Eodē ca.
tabernaculū nullū habebat oſtiū: ſino ab orien-
te erat apertū: vbi pendebat vnū coloratū velū.
¶ Sic ꝟo eccleſia q̄ nō claudit gremiū penitē- Moralitas
ti: ſemp ſe debet ⁊ intrantib⁹ ⁊ redeuntibus ⁊ in
digentib⁹ aperire: ⁊ nulli beneficiū vel miſericor
diā denegare. ¶ Uel dic ꝙ iuſtus debet eſſe ap Aliter
tus ſacerdoti p cōfeſſionē: ⁊ pauperi p elemoſy-
nā/ hoſpitalitatē ⁊ cōpaſſionē: oībus dās p nul-
lā fictiā inuolutionē: dicens illud Iob: Foris Iob. 31. d
nō manſit pegrinus: viatori oſtiū meū manife-
ſte patuit. ¶ Hic dicit̃ ꝙ in atrio quantus erat Eodē ca. b.
paries aquilonaris/ tantus erat auſtralis: ĩ quo
notat̃ ꝙ in eccleſia debet eſſe nulla pſonaꝝ acce
ptio: ⁊ ꝙ tantū debet reputari/ ⁊ ita bene ꝓmo-
ueri paup vt diues/ ruſticus vt nobilis ⁊c̄. Itē ſi
cut oēs columne atrij eiuſdē erāt fabrice vel ſche
matis/ etiā oēs tabule vel cortine: q: ſcʒ oīa que
erant in tabernaculo/ inter ſe erant ſimilia ⁊ cō-
formia in genere ſuo. Sic vere ĩ tabernaculo ec-
cleſie illi q̄ ſunt eiuſdē ꝓfeſſionis ⁊ gradus/ de-
bent eſſe eiuſdē cōformitatis ⁊ ſtatus: vt ſcilicet
in moribus ⁊ habitib⁹ inter ſe cōueniant: et oīa
in vnū cōcurrant. Unde in caplo p̄cedenti dicit̃
ꝙ vna menſura erat ſagoꝝ oīum. Et in Apocal̃.
dicit̃: ꝙ latera ciuitatis erāt equalia: quod tamē Apoca. 21. c.
eſt hodie contra multos: q̄ ſcʒ tam in eccleſia q̄

E in religione alijs nō curant eſſe in bono ſiſes:
ſed magis ⁊ in moꝛib⁹ ⁊ in geſtibus ſunt ipſis
diſſiles ⁊ diffoꝛmes: ⁊ potiſſime bonis pſonis q̄
eos in ſuis ſtatib⁹ pceſſerūt. Contra quos dici
Dan.7.b tur: Beſtia quā vidi/ diſſiſis erat beſtijs quas an
viderā. ¶ Paxilli ⁊ oīa vaſa altaris erāt erea/
vt hic. In quo ⁊ oēs paxilli q̄ tabernaculū ec-
cleſie mediātib⁹ charitatis funib⁹ p ſtabilitatē
firmāt. i. plati vaſaq̄ alia. i. religioſi vel clerici:
debēt eſſe erei. i. p pfeſſionē/ pdicationē ⁊ gratia-
rū actionē ſonori ⁊c. ¶ Et nota q̄ paxilli in ta-
bernaculo erāt neceſſarij ad ſuſpēdendū ⁊ ad di
latandū ſeu extēdendū/ ad ſtabiliendū ſeu figē-
dū. Sic vero pdicatoꝛes vel plati debēt alios p
contemplationē ⁊ ſpem celeſtiū ſurſum ſuſpēdere
Col.3.a dicētes illud apli: Que ſurſum ſunt q̄rite: eccle-
ſiam augere ⁊ extendere: ⁊ etiā p charitatē dila-
Eſa.54.a tare ⁊ diffundere: dicētes illud Eſa. Dilata lo-
cū tentoꝛij tui: ⁊ pelles tabernaculoꝝ tuoꝝ extē-
de. Debēt etiā ⁊ eccliam et pſonā figere: et in fi-
de et in moꝛibus ꝯfirmare: et ſtatū eoꝝ ſpūalr̄ et
Ibidem tempaliter ſolidare/ dicētes illud: Longos fac
Eſa.22.g funiculos tuos: et clauos tuos conſolida. Et de
tali paxillo dicitur illud Eſa. Figaꝛ paxillus in
loco fideli: quaſi diceret: talis paxillus deb; eſſe
in fide et in fidelitate fixus: vt alios melius figat
Eodē ca.d. et firmet ¶ Per dñm dictum eſt moyſi ſic: Pre
cipe filijs iſrael vt afferant mihi oleū oliuarum
puriſſimū/ piloq̄ contonſum: et ardeat lucerna
in tabernaculo meo iugiter extra velum: et collo
F cabunt eum Aaron et filij eius p dies ſingulos
vſq̄ mane. In veſpe aūt accendebaꝛ lucerna in
tabernaculo: et p totā noctē ardebat/ et taber-
naculum illuſtrabat. In mane vero adueniēte lu-
Moꝛalitas mine extinguebaꝛ. ¶ Per oleū in ſacra ſcriptu
ra intelligiꝛ elemoſyna/ vel quodlibet opus pie-
tatis: q2 ſicut oleū alijs liquoꝛibus ſupnatat: la-
pſos ꝯfoꝛtat: eſuriētes cibat: lumini pabulū pre
ſtat: tumoꝛes ſedat: pugnatoꝛes iniungit: et ex
amara radice oliue ſurgit. Sic elemoſyna alijs
bonis opibus ſupnatat et pualet: lapſos et eſuri
entes reficit et refouet: lumen boni exēpli alijs
pbet: tumoꝛē aliene ſupbie contra ſe ſedat: et ad
pugnādū ꝯtra diabolū ſummeiuuat: dum tn̄ ex
radice amare. i. ex coꝛdis doloꝛe et cōpaſſione p
cedat: vt ſic hō pus mentē ſup pauperē effundat
q̄ manū ad ſubueniendū extendat. Dico igiꝛ q̄
moyſes. i. platus vel pdicatoꝛ: debet pcipe filijs
iſrael. i. chriſtifidelib⁹/ q̄ ipſi offerant oleū dño/
id eſt opa pietatis: et q̄ inde fiat lucerna bonoꝝ
exemploꝝ in tabernaculo eccle militātis: quā
ſcȝ Aaron et ſubditi eius. i. eccleſiaſtici viri de-
bēt pcipue accēdere: et p elemoſynaꝝ ſubuētio-
nē quā faciāt/ debēt totū tabernaculū eccleſie/ lu
mine bonoꝝ exemploꝝ decoꝛare/ ⁊ alioꝝ oculos
illuſtrare: q2 ſcȝ tpe nocturno. i. in tpe tribulatio
nis et paupertatis debet pcipue fieri: q2 ſcȝ qn̄ di-
es pſperitatis vel fertilitatis euenit: tunc poteſt
iſta lucerna intercipi et ſecludi/ quouſq̄ iterum
noctē. i. tps neceſſitatis ꝯtigerit ſubinferri: q2. ſ.
iuſti debent in nocte. i. in neceſſitatis tempe ele-
moſynas facere: de die vero. i. qn̄ nō eſt neceſſe/ G
pōt iuſte periculo abſtinere. Unde: Nō extingue Prouer.31.
tur in nocte lucerna eius. Uel dic q̄ lucerna eo Aliter
ſignificat fidē: q̄ vero ſole oriente extinguiꝛ: q2 fi-
des euacuabiꝛ lumine pateſcēte: ⁊ a ſplēdoꝛe ve
ritatis q̄ erit in gl̄ia abſoꝛbebitur. In nocte enī
hui⁹ vite neceſſaria eſt lucerna fidei. Tūc enī cū
eterna dies effulſerit/ nō erit neceſſe credere: ſȝ
cūcta clara luce poterim⁹ cognoſcere et videre.
Eſa. Nō erit tibi ſol ampli⁹ ad lucēdū: nec ſplē- Eſa.60.d.
doꝛ ignis illuminabit te: ſed erit tibi dñs in lu-
cē ſempiternā ⁊c. Nō occidet vltra ſol tu⁹: et lu-
na tua nō minueꝛ. ¶ Hic inueni notatū: q̄ mōs Mōs oliue-
oliueti antiquit⁹ mōs triū luminū vocabaꝛ: pro ti mōs triū
eo q̄ ibi naſcebaꝛ oleū quo luminaria nutriunꝛ luminū
⁊ p eo q̄ ibi refulgēt luminaria tēpli: et p eo q̄ il
le mōs rōne altitudinis a ſole plus ceteris illu-
minabaꝛ. Sic vere tria lumina ſunt aīe neceſſa
ria: ſcȝ lux ſciētie/ q̄ p oleū: lux gratie/ q̄ p lumē tē
pli: lux glie/ que p lumen loci notanꝛ.

¶ Capitulū viceſimūoctauū Textus
Preceptū eſt moyſi q̄ applicaret ad
ſe aaron. Moꝛalitatū Capi. XX

Receptū eſt moyſi q̄ applicaret ad ſe
aarō ⁊ filios ei⁹ de medio filioꝝ iſrl̄/ vt
ſacerdotio fungerenꝛ. In lib. Num. p Num.6.a.
cipiꝛ/ vt leuite de medio alioꝝ ſeparenꝛ/ et oblati
dño cōſecrenꝛ. ¶ Sic aliq̄ ſacerdotio habēt fū Moꝛalitas
gi/ ⁊ in ſtatu religiōis vl̄ eccle dño ꝯſecrari/ ⁊ ſi
bi ſpecialiter dedicari: ſicut eſt aarō ⁊ filij ei⁹/ et
etiā oēs leuite. Hoc eſt dictu/ q̄ epi et clerici et H
q̄cūq̄ religioſi ⁊ eccliaſtici: debēt an̄ oīa ſepari
de medio alioꝝ/ p ſancte vite ſingularitatē/ ⁊ p
pſtātioꝛē ſanctitatē ⁊ bonitatē: ⁊ etiā ad literā p
ſtatus et moꝛū/ ⁊ etiā p habitus ⁊ geſt⁹ ⁊ ſocieta
tis diffoꝛmitatē: q2 ſcȝ iſti debēt alijs melioꝛes
eſſe: et ſic ſe debēt a cōmuni via ⁊ vita alioꝝ ſe-
parare. Un̄ petro dictū eſt: Diligis me pl⁹ his? Joan.21.
Aplis etiā dictū eſt: Niſi abūdauerit iuſticia ve Mat.5.c.
ſtra plus q̄ ſcribarū et phariſeoꝝ/ nō intrabi-
tis in regnū celoꝝ. Munera etiā q̄ miſit iacob Gen.43.c.
legunꝛ fuiſſe de optimis frugibus terre. Lecti- Cant.3.c.
lū etiā Salomōis ambiſſe legunꝛ foꝛtiſſimi de
foꝛtibus. Sic ⁊ iſti/ ſicut ſepanꝛ de ſecularib⁹ in
ſtatus pfeſſione/ ita ⁊ ſepenꝛ in moꝛū pfectiōe.
Un̄ dicitur: Sepamini de medio multitudinis. Nume.16.c.
Iſti debēt ad moyſen. i. ad platū ſuperioꝛē ap-
plicari p examinationē: vt ſcȝ cognoſcat iſtoꝝ
ſcientiā/ vitam et diſcretionem: et ſi digni ſunt
aſcendere ad huiuſmodi plationē: quia ſcȝ illi ſi
eſſent luſci/ mutilati et male foꝛmati/ a ſacerdo-
tio repellebantur: et ideo applicabantur et exa-
minabantur. Sic viri eccleſiaſtici ſi ſunt in mo-
rib⁹ male foꝛmati: a miniſterio beneficioꝝ ⁊ of
ficioꝝ eccleſiaſticoꝝ debēt repelli: et ideo ne-
ceſſe eſt eos ad ſupioꝛes applicari/ et diligenter
examinari. Unde Aaron et filios eius applica Exo.29.a.
ad tabernaculi oſtiū. Hic enī agitur de veſtib⁹
ſacerdotū. ¶ Ueruntamē ſicut dicit Comeſtoꝛ/
et ſicut eliciꝛ ab hoc loco: minoꝛes ſacerdotes ⁊
maioꝛes: quedā habebant cōmunia ⁊ quedam

B differentia veſtimēta. Vñ ait generaliter: ꝙ oēs
ſacerdotes quatuor veſtimentis vtebant̄. Quin/
cūq; eñi ſacerdos primo ⁊ ante oīa aqua man⁹
lauabat: deinde femoralia linea induebat: qb⁹
ĩmiſſis pedibus ⁊ ſtrictis circa renes pudibun
da celabat: quod quidē indumentū ſolū vſq; ad
genua deſcendebat. Tandē vero induebat tuni/
ca linea longa vſq; ad talos ꝓtenſa: et corpe et
brachijs adaptata. Poſtea vero habebat bal/
theū ſeu cingulū quatuor digitis latū: floribus
purpureis/coccineis ⁊ hyacinthinis intextum:
quo ſcʒ ſacerdos cingebatur: ⁊ quo tunica linea
ne deflueret ſtringebat̄. Quartū vero indumentū
erat tiara: q̄ quaſi medietatem capitis operiēs/
vittis erat vndiq; circūſtricta: ⁊ quodā byſſino
velamine vſq; ad barbā deſup coopta. Iſtis er/
go q̄tuor ornamētis ſacerdotes minores indue/
bant̄: ⁊ qñ miniſtrabāt in tabernaculo paraban
Moralitas tur. ¶ Reuera iſti poſſunt cōmunitatē ſacerdo
tū noſtroꝝ ⁊ generaliter oīm eccleſiaſticorū ſi/
gnificare: qꝛ ꝓ certo iſti debent ⁊ ante oīa femi/
nalia linea q̄bus genitalia regebant̄.i. virtutem
puriſſime caſtitatis habere: q̄ ſcʒ et renes et ge/
nua et oēs actus venereos debet regere et ſtrin/
gere: et ne turpitudo alicuius inhoneſtatis ap/
pareat/ante oīa debet caſtitas opire. Itē iſti de
bent habere tunicā lineā longā exterioris hone
ſtatis: q̄ vſq; ad pedes.i. vſq; ad finem vite attin
gat p pſeuerantiā cōtinentie et longanimitatis
vt ſic de iſta duplici veſte linea /femoralib⁹ ⁊ tu/
Leui.16.a. nica.i. interiori caſtitate ⁊ exteriori honeſtate et
B mūdicia dicat̄ illud Leuit. Tunica linea veſtie
tur ſacerdos: femoralib⁹ lineis verēda celabit.
Itē iſti debēt habere baltheū ſeu cīgulū pictu/
ratū de q̄tuor p̄cioſis coloribus factū / et q̄tuor
digitis menſuratū: ſignificantē quatuor virtutū
cardinaliū ligaturā: q̄bus ſcʒ tota moꝝ cōpago
cingit̄/ſtringit̄ et ornat̄: et inde quicq̄d eſt ſuper
fluū cohibet̄/ſicut patet. Iuſticia ſtringit iniqui
tatē: et fortitudo ſtringit lapſitatē: prudētia ſtrin
git leuitatem: temperātia ſtringit voluptatē. Et
vide ſupra/aurū quare applicabat̄ ad q̄tuor co/
Exo.29.b lores. Vñ dicit̄: Indues lineis tunicis: cingeſq;
baltheo aaron et liberos eius. Iſte etiā balthe
us q̄tuor virtutū dicit̄ eſſe mēſura q̄tuor digitoꝝ
inquantū debet inniti veritati q̄tuor euāgeliorū:
vel inq̄tū p iſtas virtutes quatuor menſurant̄ ⁊
ſtringunt̄ ſupfluitates q̄tuor affectionū. Tandē
mitra linea iſtis oībus ſupeminent̄.i. timor dei
in capite cordis et intentionis ponit̄: ibiq; vit/
tis charitatis ſtringit̄: vt ſit timor filialis/nō ſer
uilis: et velamento byſſino/ſcʒ innocētia ſeu cor
dis mūdicia deſup premunit̄: a quo ipſum caput
intentiōis ornat̄. Timor eñ alijs virtutib⁹ ſup/
eminet: ⁊ ipm caput cū ſenſibus.i. ipſam mentē
Eccl.25.b cū affectib⁹ velat et cohibet: capilloſq; et cogi/
Pro.15.d tationes ne ſupfluāt/manu tenet. Vñ dicit̄: Ti/
mor dñi ſup oīa ſe ſuppoſuit. Et Prouer. Per
timorē dñi declinat oīs a malo. Et ſic ergo dico
ꝙ eccleſiaſtici debent habere quatuor ornamē/
ta: ſcʒ caſtitatē ꝓ feminalib⁹/ honeſtatē ꝓ tuni/
ca/q̄tuor virtutes ꝓ zona/timorē dñi pro mitra. C
Vñ dicit̄: Impones eis mitras: eruntq; ſacerdo Exo.29.b
tes mei i religiōe ꝑpetua. ¶ Vltra indumēta p̄
miſſa ſcʒ feminalia/tunicā lineā et baltheū: ana/
barchus.i. ſūmus ſacerdos plura habebat alia
ornamenta: ſcʒ tunicā hyacinthinā: q̄ corp⁹ vſ
q; ad pedes tegebat: q̄q; deſup capitiū et in fi/
ne limbū ſeu orā fortē ⁊ ꝯtextā: quēadmodū (vt
ait text⁹) fieri ſolet in extremis ptib⁹: ne facile rū
pat̄ habebat: vbi ſcʒ tintinabula aurea cū malis
punicis/auro et q̄tuor colorib⁹ cōtextis vndiq;
dependebāt: q̄ pōtifice tabernaculū intrante et
dño miniſtrāte ſonitū dare debebāt. Pontifex
eñ mortis periculū incurrebat: ſi ſonus nō au/
diret̄ in tabernaculo cū intrabat. ¶ Sic vero di/ Moralitas
co ꝙ epūs vel ſacerdos/vel q̄cūq; in gradu ec/
cleſiaſtico ꝯſtitut⁹: vltra feminalia caſtitatis/tu/
nicā lineā inocentie ⁊ puritatis/baltheū ſeu cin
gulū charitatis/tiaram diuini timoris et humi/
litatis debet habere vnā tunicā hyacinthinā.i.
colore fulgidā ⁊ celeſtē ꝯuerſationē habere cu/
ret/q̄ ſcʒ celeſtem colorē habeat: vt inter homines
celicā vitā ducat. Apl's: Cōuerſatio noſtra in ce/ Phil.3.d
lis eſt. Quā ſcʒ tunicā ꝯuerſationis honeſte plu
ra debent ꝯcomitare: ſcʒ ora ſeu limbus fortiter
cōtext⁹ in extremitate. Hec eſt virtus pſeueran/
tie: q̄ ſcʒ debet eſſe fortis ⁊ ſolida/et vſq; ad extre
mū vite ꝓtenſa: ne ſcʒ rumpat̄ nſe pfectionis tu
nica. Vnde dicit̄: Attingit a fine vſq; ad finē for Sap.8.a
titer. Item in iſta tunica bone cōuerſatiōis/de/
bent eſſe malogranata.i. bona opera et exēpla/
auro ſapientie et quatuor coloribus.i. quatuor
virtutibus cardinalibus circūſtantionata et pi/ D
cta: vt ſic iſte ſit illa terra frumenti vini et olei/in Deu.8.b
q̄ ficus et malogranata naſcunt̄. Itē debent eſſe
aurea tintinabula.i. aurea documenta ⁊ verba
ad eruditionē aliorum/ſonum per predicationē
dantia: ⁊ ad dei laudē ⁊ gratiarū actionē dulciter
modulantia: qꝛ ꝓ certo quicūq; eccleſiaſticus ⁊
maxime p̄latus indigne tabernaculū eccleſie in
gredit̄: niſi ſonitus diuine laudis ⁊ p̄dicationis
apud eum audiat̄: quinimmo neceſſe eſt ꝙ mor/
tem culpe ⁊ pene incurrat/qui ſine tali ſonitu in
dictū dei cōſpectibus hoīm adminiſtrat. Pſal.
Vt audiam vocem laudis tue: et enarrē vniuer Ps.25.b
ſa mirabilia tua. Igitur patet ꝙ tunica hyacin/
thina conuerſationis celeſtis debet habere lim/
bum perſeuerantie ⁊ durationis: malogranata
ſeu fructus bone operationis/ſonitū diuine lau
dis et predicatiōis. ¶ Vltra premiſſa habebat Eodē ca.a
ſummus pontifex tria ſpecialia ornamenta: ſcʒ
ſuphumerale/ratiōale iudicij/⁊ cidarim ſeu mi/
trā. Erat aūt ſuphumerale quoddā paramentū
humeroꝝ pōtificis de auro byſſo retorta/cocco
bis tincto/purpura ⁊ hyacintho contextū: anu/
lis ⁊ catenulis aureis circūq; munitū: ⁊ cū rō/
nali iudicij quod erat ornamētū pectori ſ colliga
tū. In iſto ergo ſuphumerali duo erāt lapides
onychini: in q̄b⁹ duodecim filioꝝ iſrl̄ noīa erāt
ſculpta: ⁊ ibi ſm ordinē pmogeniture ſue appo/
ſita ⁊ ꝯſcripta. Hoc aūt fiebat/vt ſumm⁹ pōtifex

E memoriā filioꝝ iſrael ſecū ſemꝑ gereret: ⁊ vt pa
triarcharū exēpla imitari ſtuderet: ⁊ vt pplſ vi/
dens patrū ſuoꝝ nōia in humeris pontificis/ad
ipſoꝝ virtutes imitādas totis viribus inhiaret.
Rōnale ꝟo iudicij erat pānus q̄dratus ad orna
mentū pectoris ordinat⁹: q̄tuor colorib⁹ predi/
ctis ⁊ auro text⁹: ⁊ duodecim ꝓcioſis lapidibus
inſignit⁹: in q̄b⁹ ꝑ q̄tuor ordines nomia duode
cim filioꝝ iſrl̄ erant ſculpta. Et illud etiā iſta duo
vocabula iudiciū ⁊ veritas ꝯtinebat: ⁊ cū ſupꝑhu
merali quod erat retro ſuꝑ humeros/ cum cate
Moralitas nis ⁊ anulis aureis iunctū erat. ¶ Chariſſimi/
ꝑ humeros in ſcriptura (ꝓ eo ꝙ ab eis depēdet
fortitudo brachioꝝ) ſignificat fortitudo et virt⁹
bene oꝑandi. Pect⁹ vbi eſt cor/ ſignificat ampli
tudinē bñ cogitandi. Igit̄ ꝑ humerale ornamē
tū humeroꝝ pōt intelligi bona vita ⁊ patientia:
ꝑ rōnale ꝟo pōt intelligi bona ſciētia ⁊ doctri/
na: q̄ ꝓ certo ſacerdos ſeu pontifex vel eccleſia
ſticus/debet habere ꝓncipaliter iſta duo orna/
menta: ſcʒ patientiā ad ſuſtinendū/ſeu virtutem
ad bene operandū/ ⁊ ſcientiā ad bene iudicādū:
vt ſic in pectore ſit ſcientia/iudiciū ſeu rō: in hu/
meris ꝟo patientia/ ⁊ bonoꝝ operum executio.
Nu.7.a Unī dicit̄: Onera portent in proprijs humeris.
Igit̄ iſta duo debēt cōſtare de q̄nqꝫ: ſcʒ de auro
diuine ſapientie/de purpura iuſticie/de byſſo tē
perantie/de cocco vel igne fortitudinis/ ⁊ de hy/
acintho vere prudentie: q̄ reuera iſtis q̄nqꝫ vir
tutib⁹ debet ornari pect⁹.i. ſacerdotis vita ⁊ pa
F tientia. Debent etiā iſta duo catenis ⁊ anulis ſi
bi iungi.i. cōmuni cōſonātia ⁊ cōcordia: q̄ ſcili/
cet tūc rōnale pectoris cū ſupꝑhumerali iūgitur:
qñ cōſcientia ⁊ vita/cogitatio ⁊ oꝑatio/ſenſus ⁊
actus inuicē cōcordant: ⁊ qñ tale bonū quod ſcʒ
ſcitur ⁊ docet̄/opere pficit̄. Iuxta illud quod ca
nit̄: Mens a vita nō diſcordet: nā ſi vitam mēs
remordet/nō eſt cōſonātia. Et ꝓculdubio in ſu/
perhumerali ſūt duo lapides onychini: q̄ ſcili/
cet bona vita cōſiſtit in duobus: ſcʒ in declinan
do a malo/ ⁊ faciēdo bonū. Onychinus autē la/
pis eſt ad modū vnguis: qui eſt corpoꝝ extremi
tas/habens viuacē colorē: ad denotandū ꝙ iſta
duo ad extremitatē vite ꝑ pſeuerantiā debēt du/
rare/ ⁊ nunꝙ deſiſtere vel ceſſare. Uel etiā ad de
notandū ꝙ ad vnguē ⁊ diſtincte debent iſta duo
ſeruari: ſcʒ bonū fieri/a malo caueri. Aduerten/
dū etiā ꝙ iſti duo lapides debebāt includi auro
⁊ auro mediāte cū ſupꝑhumerali firmiter ſtabili/
ri: q̄ aurū diuine ſcripture debet iſta duo tenaci
ter ꝯſtringere: ne poſſint ꝑ pctm̄ cadere vel per/
Pſal.33.c. ire. Pſal. Declina a malo ⁊ fac bonū: inq̄re pa
cē ⁊ pſequere eā. Pacē dico.i. pſeuerantie ſtabi/
litatē. In rōnali ſeu in ornamēto pectoris duo/
decim erāt lapides ꝓcioſi: q̄ ſcʒ in mēte ⁊ ratiōe
pōtificis debēt inueniri duodecim articuli fidei:
ibidē ſcʒ ſculpti ⁊ tenaciter inciſi. Unī in Apo/
Apoca.12.a cal. In capite eius.i. in corde corona ſtellarum
duodecim. Et ſic fiet ꝙ ſacerdos vel ꝑlat⁹ debet
ſecū in pectore ſeu in corde portare nōia patri/
archaꝝ ⁊ memoriā ſctōꝝ patrū/vt eos imitetur:

nōiaqꝫ filioꝝ iſrl̄.i. ſubditoꝝ: vt de eoꝝ regimīe G
curet: ⁊ ꝓ eis ad deū inclinet̄. In humeris etiā
ſuis.i. in vita et ꝯuerſatiōe debet patriarcharū
portare nōia: ſcʒ ſctōꝝ oꝑa ⁊ exēpla: vt ſic popu
lo ſubdito exēplariter demōſtrēt: ⁊ imitāda etiaʒ
ꝓſentent̄. Unī dicit̄: Habebat portas duodeci/ Apoca.21.b
⁊ duodeci nōia inſcripta: q̄ ſūt nōia duodeci tri
buū filioꝝ iſrl̄. Iſte em̄ i ſuo pectore ſeu in ſui pe
ctoris rōne/debet hr̄e iſta duo nōia ſcripta: ſcʒ
iudiciū ⁊ ꝟitas: vt ſcʒ ſemꝑ habeat in corde iudi
ciū q̄tū ad ꝓximū: ꝟitatē q̄tū ad ſeipm̄. Iudi/
ciū iuſte iudicādo: veritatē recte diſcernēdo. Iu
diciū/quo malū puniat: ꝟitatē/q̄ bonū eligat: vt
ſic de tali pōtifice poſſit dici illud Pſal. Opa Pſal.110.b
manuū ei⁹ veritas ⁊ iudiciū. Et ſic ergo breui/
ter recapitula/ꝙ ſacerdos/ pontifex vel prelat⁹
debet habere rōnale iudicij.i. rōnem ⁊ diſcreti/
onem: vt ſit ſcripta veritas ⁊ iudiciū: ꝙ etiā du/
odecim lapides habeat.i. duodecim articuloꝝ
fidē/ꝟitatem et cognitionē: q̄ ⁊ q̄tuor ordinib⁹
⁊ q̄tuor colorib⁹ incluſa ſint.i. vt habeat q̄tuor
virtutū cardinaliū pfectionē: ꝙ etiā anulos ⁊ ca
tenā.i. charitatē ⁊ dilectionē habeat. Itē iſte de
bet habere ſupꝑhumerale.i. on⁹ bone vite/ quod
ſuꝑ hūeros portat̄: vbi ſunt duo onychini.i. bo
ni factio/et mali declinatio: q̄ ꝓncipalr̄ mādant̄
cū nōib⁹ filioꝝ iſrl̄.i. cū bonis ſctōꝝ patrū exem
plis/q̄ imitāda alijs demonſtrant̄. Et ſic de iſta
dicet̄ illud Sap. ꝙ in veſte poderis ſcript⁹ erat Sap.18.d.
tot⁹ orbis terraꝝ: et parentū magnalia in qua/ H
tuor ordinib⁹ lapidū erāt ſculpta. ¶ Uel dic ꝙ Aliter
onychin⁹ q̄ facit oculos tremulos/ eſt timor vel
pſyderatio: q̄ ſcʒ duplex eſſe ꝑcipit̄: vt ſcilicet de
amiſſiōe glorie/incurſioneqꝫ miſerie timeatur.
Rōnale etiā diſcretionem ſignificat/que ſcʒ du
plex eſſe debet: ꝓ eo ꝙ ꝑlat⁹ diſcret⁹ in ſpūalib⁹
et tpalibus debet eſſe. ¶ Rōnale iudicij quod Eodē ca.c
ornabat ſacerdotis pect⁹/duodecim lapides ꝓ/
cioſos habebat: q̄ q̄tuor diſtinguebāt̄ ordinib⁹
ſcʒ vt in ꝑmo ꝟſu hr̄et ſardiū/topaziū ⁊ ſmara/
gdū: i ſecūdo carbūculū/iaſpidē et ſapphirū: in
tc̄io ligurīū/achatē ⁊ amethyſthū: i q̄rto chryſo
lithū/onychinū ⁊ beryllū. In iſtis ergo lapidib⁹
nōia duodecim filioꝝ iſrl̄ ſculpebant̄: et ibi or/
dinate ſm̄ etatis ſue ordinem ponebant̄: ita ꝙ ꝑ
mogeniti in ꝑmo ꝟſu et i ꝑorib⁹ lapidib⁹ ꝑ ordi
nem locabant̄. ¶ Sacerdos iſte pōt ſignificare Moralitas
ꝑlatū: q̄ reuera tot habet ꝓcioſoꝝ lapidū gene/
ra/quot habet officia vel bñficia: et tot habet ſe
cū filios iſrael/quot habet bonos ſubditos ⁊ ꝑ
fectos. Igit̄ cū iſte habet in veſtimento poſſeſ
ſionū ſuaꝝ iſtos ſuos lapides ꝓcioſos.i. iſta ſua
beneficia diuerſimode diſtincta: ita ꝙ in q̄tuor
verſibus.i. varijs ordinibus ſint diuiſa. Uerum
tamen illud debet eſſe veꝝ/ꝙ primogeniti.i. ſe/
niores/prudentiores et meliores filioꝝ iſrael.i.
ſubditorum debent in ipſo pectore et affectione
prelati primi ſedere/et in primis lapidib⁹ ſculpi:
et primis officijs et beneficijs aſſignari: et in ꝑ/
mis honorum et dignitatum verſibus et gradi
bus collocari: ibiqꝫ ſm̄ ordinem etatis et perfe

A ctionis ꝛ virtutis quã habẽt/ prius vel poſteri⁹
Deu.i.b. collocari. Heſter: Bibebãt oẽs in aureis pocu-
lis/ vniuſq̃ſq; ſm ordinẽ etatis ſue: ſcʒ qꝛ illud de
bet eſſe verũ ꝙ ꝑlat⁹ in affectiõe ꝛ mẽte ſua debet
ꝑmo ꝛ principaliter habere ꝛ ꝓponere melio-
res: ꝛ eos etiã in dignitatib⁹ ꝛ gradib⁹ cõſtitue
Aliter re priores/ ꝛ facere potiores. ¶ Uel dic ꝙ q̃-
tuor ordines ſeu verſus in rõnali ſeu in pontifi-
cis pectore ſunt q̃tuor affectiones in cuiuſlibet
iuſti corde: videlicet/ gaudium de ꝑſenti merito
ſeu bono: ꝛ dolor de ꝑſenti vitio ſeu malo: ſpes
de futuro ꝑmio: ꝛ timor de futuro tormẽto. Du-
odecim lapides ꝑcioſi ſunt duodecim virtutes: q̃
ſcʒ in pectore ꝛ in mẽte cuiuſlibet debent eſſe: q̃
ſm dictos quatuor verſus.i. ſm q̃tuor affectio-
nes ꝑdictas ab inuicẽ ſunt diſtincte. Igit̃ ꝑm⁹
verſus/ ſcʒ gaudium ꝛ leticia ſpũalis habet tres
lapides.i. tres theologicas virtutes: ſcʒ ſardiũ
q̃ eſt ſpes: qꝛ ſardi⁹ pellit timorẽ. Smaragdũ q̃
eſt fides: qꝛ ſcʒ ſmaragd⁹ acuit viſus ſplendorẽ:
topazion q̃ eſt charitas: qꝛ topazion excedit oẽʒ
Pſal.118.q. valorẽ. Pſal. Dilexi mãdata tua ſup aurũ ꝛ to-
pazion. Quaſi diceret: Nihil in theſauris regũ
(ſm Pliniũ) ꝑcioſi⁹ reperit̃. De charitate etiã di
1.Co.13.b cit apl̃s: ꝙ charitas oĩa põt. Secũdus v̾ſus: ſcʒ
dolor vel triſticia penitẽtialis ſil̃r habet tres pre
cioſos ꝑticulares lapides vel virtutes: videlicet
carbunculũ/ q̃ igneũ habet colorẽ: hec eſt contri
tio. Sapphirũ/ q̃ (ſm Diaſcoridẽ) oſtia clauſa
B aperit: hec eſt ꝯfeſſio. Iaſpidẽ/ q̃ ſãguinẽ: hoc ẽ
voluptatẽ ſtringit: hec eſt ſatiſfactio ſeu abſtinẽ
tie maceratio. Cõtritio eñ ſicut ignis vrit: cõfeſ-
ſio oſtiũ oris ꝛ cordis apit: ꝛ ſatiſfactio vel affli
ctio voluptatẽ ꝯſtringit. Terti⁹ verſus/ ſcʒ ſpes:
habet ſil̃r tres virtutes: ſcʒ liguriũ/ q̃ fluxũ ven-
tris ſtringit: hec eſt caſtitas ſeu mũdicia. Acha
tẽ q̃ tẽpeſtatẽ auertit/ ꝛ ꝑicula vincit: ꝛ hec eſt ſta
bilitas vl̃ patiẽtia. Amethiſthũ/ q̃ hõiem vigilẽ
facit/ ꝛ malã cogitationẽ tollit: hec ẽ ꝯtẽplatiõis
ſublimitas/ ꝛ celeſtiũ ſapiẽtia: qꝛ reuera virtutẽʒ
ſpei debẽt cõcomitari cordis mũdicia/ patiẽtia
ꝛ celeſtiũ cõtemplatio ꝛ noticia. Quart⁹ v̾ſus/
ſcʒ timor tormẽtoꝝ: debet ſil̃r habere tres virtu
tes: videlicʒ cryſolithũ/ q̃ demones terret: hec ẽ
humilitas. Onychinũ/ q̃ imagines more ſpecli
repſentet: hec eſt veritas. Berillũ/ q̃ quãto plus
pallet/ tanto eſt melior: hec eſt abſtinẽtie ſobrie
tas. Iſtos ergo duodecim lapides.i. iſtas duo-
decim virtutes debet ꝯtinere veſtis pontificis.i.
ꝯuerſatio ꝛ ꝑfectio cuiuſlibet ſacerdotis. Iſtoſ
q; debet in ſuo pectore gerere: vt poſſint exẽpla
riter relucere. Et ſi vis applica nomĩa patriar-
chaꝝ ſm interꝑtatiões ſuas ad nõĩa lapidum ꝛ
virtutũ. Ideo de talib⁹ duodecim lapidib⁹ dici
Apoca.21.b tur in Apoca. ꝙ murus ciuitatis.i. vir iuſt⁹ habe
bat duodecim fundamẽta. Cidaris erat ornamẽ
tũ capitis pontificis: ꝛ erat facta de byſſo ad mo
dũ pyramidis ſurſum erecta: in fronte autẽ erat
lamina aurea ad modũ lune medie figurata: cu-
ius cornua erãt ſup⁹ eleuata: q̃ ſcʒ ſup frõtẽ põti
ficis pẽdebat; ꝛ nomẽ dei tetragrãmaton cõtine

bat. Iſtud põt allegari ꝙ q̃cũq; eccl̃iaſtic⁹ põti- C
fex vl̃ ſacerdos debet i capite cordis ſui hr̃e duo
ſpũalia ornamẽta: ſcʒ vittã byſſinã.i. ꝯſcie puri-
tatẽ: ꝛ laminã aureã.i. ſapiẽ claritatẽ. Iſta vero
mitra mũdicie ſurſũ debet ꝑ ꝯtẽplationẽ intẽde
re: ꝛ ab ipſo debet ipa diuie ſapie lamina depẽde
re: q̃ videlicʒ nomẽ dei.i. reuerẽtiã ꝛ timorẽ ip̃i⁹
debet ꝑpetuo ꝯtinere: cornuaq; elationis ꝛ gl̃ie
ſi q̃ habet/ debet ſurſum in deũ reducere ꝛ leua-
re. Pſal. Exaltabunt̃ cornua iuſti. Pſal.74.b.

¶ Capitulũ viceſimũnonũ Textus: Sʒ et hoc facies vt mihi in ſacerdotio cõſecrẽtur. Moralitatũ La. XXI

Quando ſacerdotes ꝯſecrari debuerũt
ꝑceptũ eſt ꝙ ad moyſen applicarẽtur/
aq̃ lauarent̃: ꝑdictis induimẽtis oĩbus
venirent̃ ꝛc̃. Nõia veſtimẽta ſic̃ ſup/ ſicut p3 hic Leui.8.a
ꝛ Leuit. Si vis dic ad litteram vel hiſtoriã. ¶ Sic Moralitas
ꝛ̃o viri eccl̃iaſtici ſi volũt dño ꝯſecrari: debẽt ꝑ
mo ad tabernaculũ applicari ꝑ maioꝝ examia-
tionẽ: debẽt lauari ꝑ lachrymationẽ: debẽt tuni
ca linea indui ꝑ innocẽtiã interiorem: debẽt hr̃e fe-
minalia ꝑ ꝯtinẽtiã exteriorẽ: debẽt hr̃e balthẽʒ
ꝛ tenulas ꝛ vittas.i. ꝯcordiã ꝛ vniõẽ/ charitatẽ ꝛ
dilectionẽ: ꝛ debẽt hr̃e tunicã hyacinthinã.i. ce
leſtẽ ꝯuerſationẽ: q̃ ſcʒ habet tintinnabula.i. diui
nã laudẽ/ orõnem/ ꝯfeſſionẽ ꝛ gr̃arũ actionẽ. Itẽ
hr̃e debẽt rõnale.i. prudẽtiã ꝛ diſcretionẽ: ſcʒ ꝙ
habeãt q̃nq; colores.i. q̃nq; ſenſuũ coercionẽ: ꝛ D
ſit duplex ꝑ ſpũaliũ ꝛ tp̃aliũ circũſpectionẽ: ꝛ q̃-
drata ſit ꝑ iuſticiã ꝛ equalẽ ſui ꝛ alioꝝ mẽſurã cõ
munem: ꝛ habeat duodecim lapides ꝑcioſos.i.
duodecim articuloꝝ fidẽ et cognitionẽ: et nõĩa fi
lioꝝ iſrael.i. ſanctoꝝ patrũ exẽpla et dicta ꝛ imi-
tationẽ: et cõtineant iudiciũ/ veritatẽ et rõnem.
Itẽ debent habere ſuphumerale.i. virtutẽ forti
tudinis et cõſtantie eiʒ duplici onychino: q̃ fa-
cit oculos tremere.i. cum duplici amore/ culpe
ſcʒ et miſerie: et cũ nõĩbus filioꝝ iſrl̃.i. cũ recor-
datione et cõpaſſiõe aliene et fraterne indigen-
tie. Tandẽ vngat̃ oleo leticie et vnguẽto diuine
gr̃e ꝑ lenitatẽ et deuotionẽ: aſpergaturq; vituli
ſanguie ꝑ chriſti paſſiõis recordationẽ: ꝛ ſic erit
dño ꝯſecrat⁹ ꝑ ſctitatẽ ꝛ ꝑfectionẽ: et ſic erit di-
gnus portare mitrã.i. hr̃e honorẽ et ꝑlationẽ: et
laminã nomẽ dei ꝯtinentẽ.i. ſpũalem dedicatio
nẽ. Poſt q̃ poterit dñs dicere illud Ezech. La- Ezech.16.b
ui te aqua: cinxi te byſſo: calciaui te hyacintho:
indui te ſubtilib⁹: veſtiui te diſcolorib⁹ ꝛc̃. Oleũ
etiã gratie/ leticie et miſericordie ſup iſtoꝝ capi-
ta debebat poni: et hoc ritu debebãt conſecrari
dño: et ad miniſtrandũ in tabernaculo.i. in offi-
cijs eccleſie: offerendũq; carnẽ et ſanguinẽ: ſcʒ ĩ
ſacramẽto altaris poterũt dño dedicari: nunc ꝑ
ſacerdotꝝ miniſtrationẽ/ et poſt in celũ ꝑlatũ frui
onis et longũ retentionis. ¶ Itẽ ideo bene dicit̃ Eodẽ ca. a.
Exo. Cũ laueris eos aq̃/ indues eos veſtimẽtis
ſuis: oleumq; ſanctũ infundes ſup caput eius: et
hoc ritu cõſecrabitur. Uolens dñs dedicare et
ꝯſecrare ſibi ſacerdotes ſuos: ꝑcepit occidi vnũ
vitulũ ꝛ duos arietes: et altaris cornua ipſoꝝ

E ſanguine tingi. Aaronqȝ ⁊ filioꝝ aurem dexte-
rā/pollicēqȝ pedis ⁊ manus dextre ſanguine per
fundi: et veſtes eoꝝ ſanguine aſpergi: ⁊ reliquū
ſanguinē iuxta baſim altaris effundi: ipſe vo vi-
Moꝛalitas tul⁹ foris extra caſtra debebat cremari. ¶ Sic
vero deus pater q̄ñ voluit ſacerdotes. i. fideles
ſpecialiter dedicari: fecit occidi chꝛiſtū ꝑ moy-
ſen. i. ꝑ populū iudeoꝝ: qui ſcȝ chꝛiſtus dicit vi-
tulus ſingulariter/ ꝓpter vnitatē ꝑſonē. Dicitur
etiā duplex aries ꝓpt biformitatē nature. Iſtū
etiā voluit dñs coꝛꝑaliter occidi: ⁊ extra caſtra. i.
extra hieruſalē immolari. Igitur ſi domino cō
ſecrari ſpiritualiter voluerimus: neceſſe ē ꝙ ſan-
guine paſſionis ſue ꝑ compaſſionē tingamur: ⁊
ꝙ pollex pedis. i. affectio: pollex manus. i. opa-
tio: extremū auris. i. attētio: veſtis exterioꝛ. i. cō-
uerſatio inde ſpiritualiter aſpergant: ⁊ ꝙ iſte ſā
guis. i. iſta ſanguinis cōpaſſio: ſup coꝛnua alta-
ris. i. ſup affectiones ⁊ deſyderia coꝛdis: vel ſup
coꝛnua. i. ſup baſim ipſius. i. ſup ſubditos ⁊ infe
rioꝛes generaliter effundat. Sic enim erim⁹ do
mino conſecrati: et ad miniſtrandū ſibi in eccle
ſia/ſeu ad immolationē bonoꝝ operū digni fa-
cti. Ideo bene ſcribitur/ꝙ ſanguis chꝛiſti emū-
Heb. 9. d dauit cōſcientias noſtras ab opib⁹ moꝛtuis.

¶ Capīm triceſimū Tertius: Facies quoqȝ altare ad adolendū thymiama. Moꝛalitatū Capīm XXII

Precepit dñs fieri altare thymiamatis
F ſeu incēſi de lignis ſethim ex auro mū-
diſſimo: vno cubito longū latumqȝ: et
ſic nō omnē partē quadratū: in altitudine tamē
duobus cubitis menſuratū. Habebat illud al-
tare quatuoꝛ coꝛnua: craticulā aureā in medio: ⁊
in circuitu coꝛonā aureā ſeu labium poſſidebat.
Illudqȝ in ſanctuario latebat: ⁊ deſup ſacerdos
thymiama ſeu thus ſingulis diebus mane ⁊ ve
ſpere offerebat: quandoqȝ etiā cū ſanguine ad
hoc altare intrabat: et coꝛnua ei⁹ ſanguine cō-
tingebat/ſcȝ ſemel in anno: ſicut dicitur Leuit.
Moꝛalitas ¶ Dic ꝙ iſtud altare eſt hō iuſtus/⁊ maxime re
ligioſus: qui de lignis ſethim. i. imputribilis ꝑ
ꝑſeuerantiā debet eſſe: et auro ſapientie cooper
tus/ſanctitateqȝ et ſapientia totus clarus. Igi
tur iſte debet eſſe quadratus ꝑ cōſtantiā: lōgus
ꝑ fidē: latus ꝑ charitatē/⁊ altus ꝑ ſpem: et qua-
tuoꝛ habēs coꝛnua/ſcȝ quatuoꝛ virtutum cardi
naliū opulentiā: aureolā ſcȝ in medio. i. inflāma
tā et ardentē cōſciētiā: coꝛonā deſup. i. future re-
tributionis ꝯfidentiā. Iſte ergo debet eſſe i ſan
ctuario paradiſi ꝑ bonā affectionē ⁊ ꝯtēplatio-
nē: in ſeipſo debet offerre thymiama et thus. i.
deuotionē et oꝛationē: et q̄ñqȝ etiā ſanguinē. i.
diuini ſanguinis cōpaſſionē/et ſue paſſionis re-
coꝛdationē. Sic enī erit altare dñi/⁊ ara ſpiritu-
alis dñi dei noſtri. Si vis dilatare vide ſupꝛa de
altari holocauſti ca. xxvi. Et dic ſi vis ꝙ altare
Aliter ſignificat coꝛ ⁊c̄. vide ibi. ¶ Uel dic ꝙ iſtud al-
tare quod erat abſconditū in ſanctuario/ſigni-
ficat beatos qui ſunt in paradiſo: q̄ ſcȝ ſunt au-
rei/clari ⁊ ſpectabiles: ſethinei/imputribiles/im
moꝛtales: qui ſcȝ triplicē dimenſionem/ſcȝ tres G
anime dotes: ſcȝ altū viſionis/latū fruitionis/lō
gū tentiōis habent. Itē quatuoꝛ coꝛnua. i. qua-
tuoꝛ coꝛꝑis dotes: ſcȝ agilitatē/claritatē/ſubtili-
tatē/impaſſibilitatē. Illud ergo altare thymia-
matis dicit: qꝛ ſancti eterne glorie odoꝛibus re-
creantur. ¶ Precepit dñs fieri lauachꝛū ſeu la Eodē ca. b
uatoꝛiū in ingreſſu tabernaculi de ſpeculis mu-
lierū q̄ ante foꝛes tabernaculi excubabāt: quod
intellexit comeſtoꝛ/ꝙ ſpecula circūquaqȝ illi la-
uatoꝛio ereo erāt inſerta: vt dū ſacerdotes ſe la
uarēt/poſſent videre ſi foꝛte haberēt in facie ali-
quid inhoneſtū. Erat ergo illud labiū ereū: in
quo ſcȝ ſacerdotes manus ſcȝ ſacrificia oblatu-
ri: et manus pedeſqȝ ante tabernaculū federis i-
greſſum lauabāt. ¶ Reuera illud labiū ſacram Moꝛalitas
ſcripturā ſignificat: que ſcȝ de ſpeculis mulierū
ante tabernaculū excubantiū. i. de ſentētijs ſan-
ctaꝝ animaꝝ ſeu ꝑſonaꝝ nūc in paradiſo quie-
ſcentiū conſtat: qꝛ ꝓ certo iſta eſt quoddā lauato
riū: vbi q̄libet poteſt maculas defectuū ſuoꝛum
ſpeculariter cognoſcere/et eas mundare et ab-
ſtergere: nullatenuſqȝ debet ad altare accedere:
nec in eccleſie tabernaculo ſubintrare/niſi ꝑmo
ibi ſtuduerit ſe lauare. ¶ Uel dic ꝙ illud laua- Aliter
toriū ſignificat penitentiā ſeu etiā lachꝛymatio-
nē/ſeu coꝛdis cōpunctionē: qꝛ ſcȝ q̄ñ quis intra-
re vult ad altare dei/ſeu ad ſacramentū altaris/
ſeu etiā ad ſecretariū coꝛdis ſui ꝑ deuotionem:
vel etiā ad tabernaculū paradiſi ꝑ cōtemplatio- H
nē: vl' ad tabernaculū eccl'ie ꝑ ꝓmotionē: ꝓ cer
to lauachꝛo lachꝛymaꝝ ante oīa ſe debet laua-
re: et ſpeculis bonoꝝ exēploꝝ ſe debet videre ꝑ
cōſpicionē/et ſuiipſi⁹ ꝯſyderationē. Iuxta illud
Pſal. Lauabo īter inocētes man⁹ meas: et cir Pſ. 25. b
cūdabo altare tuū dñe. Et ſicut ſm̄ Comeſtoꝛē
tria erāt lauatoꝛia añ tabernaculū: ſcȝ vnū ſacer
dotū/⁊ aliud viroꝝ/⁊ aliud mulieꝝ: ſic vo etiā i
eccl'ia tria ſūt gnā lachꝛymaꝝ: ſcȝ vnū quod eſt
mulieꝝ ſcȝ īꝑfectoꝝ ⁊ icipiētiū: quod fit ex timo
re pene. Aliud quod eſt viroꝝ. i. ꝓficiētiū: quod
fit ex culpe cōmiſſe doloꝛe. Aliud quod eſt ſacer
dotū. i. hoīm ꝑfectoꝝ: quod fit ex ſpōſi amoꝛe et
ex ꝑmij deſyderio et ardoꝛe/necnō ex icolat⁹ ꝓ Pſ. 119. b
lōgatiōe et lāguoꝛe. Pſal. Heu mihi qꝛ icolat⁹
me⁹ ꝓlōgat⁹ ē. Sic etiā ponit iſte/ſacerdos ta-
bernaculū igrediēs: nudis et lotis pedib⁹ ſubin
trabat: ad denotādū ꝙ eccl'iaſtici debent calcia-
mēta tꝑaliū bonoꝝ de pedib⁹ affectionū depone
re/et ſe ꝑ ꝑniam abluere: vt ſic poſſint in iſto ta
bernaculo digne eſſe. Uñ Io⁹. Tolle calciamē Joſue. 5. d
ta de pedib⁹ tuis: loc⁹ enī in quo ſtas terra ſctā
eſt. ¶ Dñs ꝑcepit ppl'm (q̄ñ ipm nūerari ꝯtin- Eodē ca. b
gebāt) dare ꝑciū ꝓ aīab⁹ ſuis/ſcȝ mediū ſicli ꝓ
ppl'o q̄ ad nomē trāſibat: et ſic ipos a plaga ſal-
uādos ꝓmittebat. Quod qꝛ nō fecit dauid/ma Re. 2. 24. c
gna ps ppl'i nūerati ꝑijt. ¶ Per nūeꝝ i ſcriptu- Moꝛalitas
ra itelligit ꝑdeſtinatio diuina/et ſue diſpoſitio
volūtatis. Unde dicitur: Capilli capitis veſtri Mat. 10. d
omnes numerati ſunt. Et vide ꝙ in ſcriptura
mali non dicunt in nūero contenti. Pſalmiſta

A Multiplicati ſunt ſup numerū. Et Eccī. Stulto
Pſal. 39. b rū infinitus eſt numerus. E cōtra de iuſtis dici-
Eccī. 1. b tur: Ecce quō cōputati ſunt. i. noiati inter filios
Sap. 5. a dei. Igitꝰ dico ꝙ oēs illi q̄ a deo ſūt nominati. i.
electi et ꝓdeſtinati / debent preciū bonoꝝ operū
ꝓ aiabꝰ ſuis ſoluere: ⁊ dimidiū ſicli / quod cōſtat
ex decē obolis: qꝛ ſiclus viginti obolos habꝫ. i.
decē mādatoꝝ legis impletionē debet ꝓ precio
aīe ſue dare: vt ſic ipm velut dn̄s a plaga dāna-
Eodē ca. c tiōis ppetue liberare et ſaluare. ¶ Sicut hic di
ciꝭ: Dn̄s ꝑcepit moyſi oleū vnctiōis fieri ad ſacer
dotes vngendū / et ad tabernaculū ꝯſecrandūꝫ:
ſcꝫ de myrrha ꝑma ⁊ electa / calamo / cinamomo /
caſſia et oleo oliuaꝝ: et voluit ꝙ nullus aliꝰ ta-
le vnguentū faceret: ꝙꝫ caro hūana ſe tali vn-
guento nō vngeret: ſed ꝓ tabernaculo / arca vel
altari / aaron et filijs ſuis vngendis et cōſecran
Moralitas dis ipm attentꝰ cuſtodiret. ¶ Reuera tale vn-
guentū eſt deuotio: q̄ ſcꝫ ꝯſtat ex myrrha amare
Pſal. 44. a. ꝯtritiōis: ex calamo affabilis orōniſ. Pſal. Lin
gua mea calamꝰ ſcribe. Ex cinnamomo odoro
ſe et famoſe vaporationis et opinionis. Vñ dici
Eccī. 24. b tur: Sicut cinamomū aromatizās odorē dedi.
Ex caſſia q̄ ſm Pliniū ꝯfert pectori: ardore cha
ritatis et dilectionis / et oleo pietatis et cōpaſſi-
Pſal. 44. b onis. Pſal. Myrrha et gutta et caſſia a veſtimē
tis tuis / a domibꝰ eburneis. Qui em̄ iſtas q̄nqꝫ
ſpecies habuerit: ſcꝫ cōpaſſionē / dilectionē / ⁊ fa
moſam opinionē / orōnem / et amarā cōtritionē:
ipſe ꝓ certo poterit in corde ſuo vnguentū de-
B uotiōis ꝯficere: quo tabernaculū mentis poterit
inungere: et ſacerdotē cū ſuis filijs. i. orōnem cū
oꝑibus ſuis bonis poterit dn̄o ꝯſecrare. vñ dici
Pro. 27. b tur: Vnguēto et varijs odoribꝰ delectatur cor.
Aliter ¶ Vel dic ꝙ vnguentū illud ſignificat ꝑfectio-
nē diuine doctrine: q̄ ꝓ certo caro hūana. i. car
naliū vel ſeculariū vita nō eſt ꝑ adulationem vn
gēda: imo in vſus tabernaculi / et in vtilitatē ec-
cleſie / et laudē dei et ſctōꝝ eſt ſolūmodo expen-
Aliter dēda. ¶ Vel dic ꝙ vnguentū deuotiōis et diui-
ne gratie nō eſt cuiuſlibet volētis: ſed q̄bꝰ datuꝫ
fuerit deſup. Sacerdotes em̄ / tabernaculū et va
Eodē ca. d. ſa. i. viri ſancti tali vnguēto vnguntꝭ: alij vero ad
hoc nullatenꝰ admittuntꝭ. ¶ Precepit dn̄s fie-
ri thymiama odoris ſuauiſſimi de diuerſis aro
maticis ſpeciebꝰ: ſcꝫ ſtacten / thure / onicha / gal-
bano: mādās oīa in puluerē redigi: et exinde in-
cēſum ſibi fieri: ipſumqꝫ ſibi ſup altare aureū in
ſanctuario offerri: et noluit ꝙ talis incēſatio vel
talis puluis in vſus humanos cederet: q̄nimmo
Moralitas ꝑcepit ꝙ q̄cunqꝫ tali odore ſe delectari vellet / de
Apoc. 8. a. ſuo populo deperiret. ¶ Per incēſum intelligi
tur oratio vel diuini cultus exhibitio: quā ſcꝫ ſi-
bi dn̄s ſpecialiter vult reſeruari / et nulli alteri cō
Eſa. 42. b municari. Eſaias: Gloriā meā alteri non dabo:
nec laudē meā ſculptilibus. Nō vult ergo ꝙ hu-
mana caro. i. quicūqꝫ homo mortalis tali incen
ſo. i. cultu diuino ſibi exhibito vtatur: nec in eo
quomodolibet delecteꝭ: quēadmodū fecit alerā
der / qui fecit ſe ſicut deū adorari: et gaius ceſar /
qui ſtatue ſue fecit thurificari: quia reuera omnis
talis merito perit: ipſumqꝫ deus deſtruit ⁊ con- C
fundit: exemplo herodis de quo dicitꝭ / ꝙ cōtinu-
ante populo / ⁊ ſibi voces dei ⁊ nō hominis ac- Act. 12. d
clamante. i. laudes diuinas ſibi dicente / ⁊ eo i ta
libus gloriante: percuſſit eū angelus dn̄i: ⁊ con
ſumptus a vermibus expirauit. Aduerte autē ꝙ
illud incenſum orationis ⁊ latrie cōſtare habet
ex thure: cuius fumus ſurſum aſcendit. i. ex con
templatione: ex galbano / cuius gutta ignee ē na
ture. i. ex feruenti delectatiōe: ex ſtacten / que idē
eſt quod myrrha electa. i. ex amara cōſyderatio
ne ⁊ cōtritione: ⁊ onicha / q̄ ſm Comeſtorem eſt
oſtreola modica ad ſimilitudinē hūani vnguis:
q̄ ſcꝫ eſt corporis extremitas. i. ex ꝑſeuerantie cō
tinuatione: iuxta illud apl̄i: Semper ⁊ ſine inter 1. Theſ. 5. d
miſſione orate. Et ſic de tali thymiamate diciꝭ
illud Eccī. Vnguentarius faciet pigmēta ſuaui Eccī. 38. a
tatis. Et bene diciꝭ ſuauitatis: qꝛ vere talis ora
tio dn̄o eſt ſuauis.

¶ Capl̄m triceſimūſecundū Textus: Videns autē populus ꝙ morā faceret moyſes. Moralitatū Ca. XXIII

Cum moyſes eſſet in monte cū dn̄o le-
gē accepturus: ibiqꝫ quadraginta diebꝰ
⁊ noctibus ieiunaſſet: videns populus
ꝙ nō redibat / petijt ab aaron ꝙ faceret ſibi de-
os / qui ſcꝫ eos ꝓcederent in deſerto. Acceptis er
go inauribus mulieꝝ ⁊ liberoꝝ ꝓiecit in ignem:
⁊ ſm quoſdā opere diabolico vitulꝰ cōflatilis /
vel ſaltē caput vituli in igne formabaꝭ. Quod
D videns populus ipſum adorat ⁊ letaꝭ: ⁊ luſibus
⁊ cōuiuijs delectaꝭ. Sedit inquit populus man
ducare ⁊ bibere: ⁊ ſurrexerunt ludere. Moyſes
ergo populū videns idolatraſſe: ⁊ ſuis veſtibus
nudatū eſſe: vitulū in puluerē cōminuit: ⁊ in aqs
impoſitū populū bibere precepit. Et ſm Come
ſtorē / ſtatim in barbis viroꝝ qui principalꝰ rei
erant: ſignū ſue idolatrie apparuit: ꝓpter quod
moyſes vocatis leuitis / ipſos ad occidēdos fra
tres ſuos / ſcꝫ illos qui miraculoſe ſignum idola
trie ſue portabāt / miſit. Ponat inquit vir gladi-
um ſup femur: ⁊ tranſeat ꝑ mediū caſtroꝝ: ⁊ oc-
cidat fratrem ⁊ amicum ſuū ⁊c̄. Iſti ergo ꝓprijs
amicis ⁊ fratribus non parcentes / eos occide-
runt: ⁊ ſic crimē idolatrie vindicauerūt. ¶ Per Moralitas
iſtum vitulū moraliter loquendo intelligiꝭ pec-
catum luxurie: quia ſcꝫ vitulus animal eſt laſci-
uū. Per moyſen intelligiꝭ prelatus ſuperior: ꝑ
fornacem intelligitur diabolica tētatio: ꝑ inau-
res mulierum intelliguntur imaginationes et
oblectamina feminaꝝ. Et ergo dico ꝙ cū moy
ſes. i. prelatus bonus eſt abſens: ita ꝙ ꝑ quadra
ginta dies / id eſt magna tempora moraꝭ ꝙ non
viſitat plebem ſuam: reuera ſepe fit ꝙ populus
ſubditoꝝ conuertit ſe ad deos alienos / id eſt ad
vitia et peccata: ipſoſqꝫ adorat ⁊ diligit / ⁊ cultuꝫ
domini derelinquit. Conſtat em̄ ꝙ abſentia bo
norum prelatoꝝ: dato ꝙ ex cauſa legitima ſint
abſentes: tamē eſt ſepiſſime cauſa criminis ſub
ditoꝝ: quia nec iſte populus vitulum adoraſſet /
ſi ſemper moyſes preſens fuiſſet. Tūc enim ma-

e time diabolus in fornace tentationis ex inauri-
bus.i.mulierũ tentationibus: vitulũ.i. peccatũ
luxurie eis cõflat: quẽ ſcʒ populus libenter ado-
rat: ita ꝙ ludis ⁊ cõuiuijs vacat: ⁊ virtutum ve-
ſtibus ſe denudat. Quia reuera q̃ luxurie famu-
laṫ ⁊ ſeruit/libenter cõuiuijs ⁊ ludis intendit: et
virtutũ ⁊ honeſtatis veſtimenta relinquit: ſuaſqꝫ
ignominias ꝓpalat: faciliter etiã oſtendit: vnde
ipſa luxuria põt ipſi dicere luxurioſo illud Hie-
Hiere.13.d. remie: Nudaui femora tua cõtra faciẽ tuã: ⁊ ap-
paruit ignominia tua/adulteria tua/⁊ hinnitus
tuus/et ſcelus fornicationis tue. Moyſes ergo
.i. plaṫus rediẽs: ⁊ ſubditũ pplm̃ in abſentia de-
liquiſſe vidẽs: ſolet vitulũ.i. pctm̃ luxurie vilipẽ-
dere/pulueriʒare/et etiã vilius puluere demon-
ſtrare: populũqꝫ debet ad aquã.i. ad potum la-
chrymarũ inuitare: ⁊ ſic facere ꝙ in barbis eorũ
.i. in exteriori apparẽtia poſſit eorũ pctm̃ ſcʒ per
penitentiã ⁊ diſplicentiã apparere: ⁊ ſic debet le-
uitas.i. pdicatores mittere: q̃ fratres ſuos q̃ deli-
querunt/debẽt gladio verbi dei ꝑcutere: ⁊ carnẽ
.i. carnalitatẽ in eis occidere: vt poſſint ſpũm ſã-
ſcitare. Iſti etiã leuite.i. pdicatores/nulli omni-
no debẽt parcere: nec fratrẽ aut amicũ palpare:
ſed oẽs in q̃bus ſignũ peccati viderũt/debent ar-
Ezech.9.b guere vel punire. Vñ Ezech. Tranſite ꝑ ciuita-
tẽ ſequentes eũ/et ꝑcutite: nõ parcat oculus ve-
ſter neqꝫ miſereamini. Senẽ/adoleſcentẽ/virgi-
Aliter nẽ/paruulũ/et mulieres interficite. ¶ Vel dic ꝙ
vbi de fide agiṫ/nullus etiã debet ꝓpinquis in-
dulgere: ſed ꝓ fide ʒelare/⁊ ꝓ iuſticia dimicare:
Aliter ¶ Vel dic ꝙ aqua ſignificat mũdi ſciẽtias: q̃.ſ.
puluerẽ vituli.i. auariciã ⁊ elationẽ ſupbie ſecũ
portant. Puluis eñ auariciã/vitulus vero ſup-
biã ſignificat. Illi ergo q̃ talibus aquis.i. mũdi
ſcientijs inebriant̃: ſtatim eorũ barba.i. eorũ pru-
dentia ſigno ſupbie ꝯſignaṫ: q̃propter a fratri-
bus ſuis.i. ab angelis i iudicio finali occidenṫ.

¶ Capitulũ triceſimũquartũ textus: Ac deinceps: precide ait tibi duas ta bulas. Moralitatũ Capi. XXIIII

Cum moyſes aſcendiſſet in montem ad dñm/⁊ legẽ ab eo ſuſcepiſſet/et tandem ad pplm deſcenderet: tanta glia in vul-
tu ſuo apparuit/ꝙ ppls ipm reſpicere non vale-
bat: q̃nimmo facies eius cornuta erat ex conſor-
tio dñi: quod tñ ipſe moyſes ignorabat. Radij
eñ ſplendoris de vultu ipſi⁹ emicabãt/q̃ cornu-
tã ſiſitudinẽ ꝓtendebãt. Quapropter moyſes ve-
lamen ante faciẽ ſuã poſuit/cũ pplo loquebaṫ:
ne ſcʒ iã mirabili claritate intuentiũ facies lede-
Moralitas renṫ: ſicut dicit Exo. xxxiiij. ¶ Si vis dic ꝙ ac-
cidit q̃n̄qꝫ loquẽdo ſpũaliter moyſi: q̃ interptaṫ
aſſumptus de aqua.i. illis q̃ de aquis mundane
fluxibilitatis ad religionẽ vel eccleſiã aſſumunṫ/
ſcʒ viris ꝑfectis ⁊ religioſis. Quia reuera ſepe
fit ꝙ ad montẽ cõtemplationis aſcendũt: ⁊ cum
deo ꝯſortiũ ⁊ familiaritatẽ cõtrahũt: et quẽdam
ſplendorẽ alte ⁊ honeſte ꝯuerſatiõis exinde ſu-
ſcipiũt et acq̃runt: ꝓpter quod ita fit/ꝙ ppli.i. ſe-
culares in valle ſeculi remanẽtes talẽ ſplendo-
rẽ inſolite ꝯuerſatiõis reſpicere nõ pñt: ſed poti-
us ipſos cornutos.i. ſupbos ⁊ elatos/hypocritaſ
⁊ ſupſtitioſos eſſe credunt: q̃uis in veritate ipſi
cornua ſupbie nõ habeãt: nec ſe cornutos eſti-
mẽt ſeu credant: imo ſine ſupbia radios virtutũ
de ſe eijciãt ⁊ emittãt. Quia ꝓ certo illud eſt ve-
rũ/ꝙ bonus religioſus ⁊ humilis q̃n̄qꝫ ſupbus
crediṫ/qñ virtuoſe ⁊ ſingulariter cõuerſaṫ: ſicut
de Ioãne bap. dicebaṫ/vbi diciṫ: Venit ioãnes Mat.11.c
nõ manducãs neqꝫ bibẽs/⁊ dicũt: demoniũ ha-
bet. Quid ergo? Pro certo talis moyſes.i. ta-
lis vir ꝑfectus ad euitandũ mala/⁊ malorũ iudi-
cia: debet ſplendorẽ cõuerſationis ⁊ virtutũ ſua-
rũ abſcondere: et pallio cuiuſdã affabilis exteri-
oris vite induere: vt ſic poſſit ſe alijs cõformare:
et ſplendorẽ ſue ſanctitatis abſcondere vel ve-
lare: dicẽs de talib⁹ male iudicantib⁹ illud Deu-
tero. Abſcondã faciẽ meã ab eis: et cõſyderabo Deu.32.c
nouiſſima eorum. ¶ Vel dic ꝙ multi ſunt ſicut Aliter
moyſes: q̃ ſcʒ qñ aſcendũt in montẽ cõtemplati-
onis/et diuinũ cõſortiũ ſe ſentiũt ꝑ deuotionem
habuiſſe/ſolent cornuti effici et ſupbi: intantum
ꝙ alios ſolent ꝯtẽnere/et ſe ſanctos pre alijs re-
putare: et pallio pompe exterioris vultũ ſuũ ope-
rire. Alij igiṫ tales nõ ſolent libenter reſpicere/
ſed eos potius abhorrere. ¶ Vel dic ꝙ moyſes Aliter
ſignificat legẽ/q̃ ſcʒ duo cornua.i. duo teſtamẽ-
ta cõtinet: q̃ tñ populus iudeorũ nõ videt: q̃nimo
gloriã ⁊ miniſteriũ legis videre nõ potuit: ſʒ po-
tius incredulitatis velamine ſe veſtiunt. Vnde
apls: Vſqꝫ in hodiernũ diẽ cũ legiṫ moyſes: ve- 2.Co.3.d
lamẽ eſt poſitũ ſup corda eorũ. ¶ Moyſes legi- Eodẽ ca.d
tur habuiſſe faciẽ ſplendidã ⁊ pre ſplendore cor-
nutã: manũ tñ legiṫ habuiſſe leproſam. ¶ Sic Exo.4.b
ſʒo hypocrite faciẽ cõuerſationis habent ſplen- Moralitas
didã ⁊ honeſtã: et pre ſplendore conuerſatiõis
quã habẽt cornua ſupbie ꝓtendentẽ: ⁊ alios etiã
ſupbe cõtemnentẽ: ⁊ alios ꝓterue cornib⁹ feriẽ-
tẽ: ⁊ tñ conſtat ꝙ manũ opationis habent lepro-
ſam/et impiã/et immũdã: ſicut patet ad litteraʒ
de multis malis eccleſiaſticis et alijs: q̃ quanto
ſunt in facie.i. in apparentia pulchriores: vel in
mente quo ad cõſcientiã clariores: tanto ſũt in
manibus.i. in operationib⁹ turpiores. Vñ dici-
tur: Vox q̃dem vox iacob eſt: ſed manus/ man⁹ Gen.27.c
ſunt eſau.

¶ Capitlm quadrageſimũ text⁹: Locu tuſqꝫ eſt dñs ad moyſen/dicẽs: Mẽ ſe primo. Moralitatũ Capi. XXV

Exodi.xl. diciṫ: ꝙ tabernaculo cõpleto
ꝓceptũ ẽ ꝙ ipm tabernaculũ erigereṫ:
ipm̃qꝫ vnctionis oleo vngereṫ. Poſuit
ergo moyſes in erecto tabernaculo arcã cũ ꝓpi-
ciatorio ⁊ duob⁹ cherubin/⁊ altare incẽſi: velũ et
candelabrũ luminis ⁊ mẽſam ꝓpoſitiõis. Añ ta-
bernaculũ ſʒo poſuit labiũ cũ aq̃: altare cũ igne:
atriũ cũ tẽtorijs ⁊ colũnis. Quib⁹ factis / operuit
nubes tabernaculum: ⁊ glia dñi impleuit illud.
¶ Dic ꝙ tabernaculũ eſt aĩa beata/q̃ ſcʒ poſt- Moralitas
ꝙ eſt cõpleta virtutib⁹: Moyſes.i. deus ipſam
in celo erigit: ⁊ oleo perpetue cõſolationis inun-

A gr. Pſal. In ſole poſuit tabernaculũ ſuũ. Igit̃
Ps.18.b. iſti adiungitur altare.i.chriſtus: arca.i. btã vir-
go: cherubin.i.angeli: ꝓpiciatoriũ/id eſt dei mi
ſeratio: velũ/id eſt dei ꝓtectio: candelabrum/id
eſt dei cognitio: menſa/id eſt beata fruitio: laua
toriũ/id eſt ꝑpetua refrigeratio: altare cũ igne/
id eſt feruens dilectio: tentoriũ ſeu atriuȝ/id eſt
Aliter eterna manſio ⁊ habitatio. ¶ Uel dic ꝙ taber-
naculũ eſt homo iuſtus: vbi eſt arca ꝓfunde hu
militatis/propiciatoriũ pietatis/altare incenſi
orationis/cherubin cõtẽplationis/candelabrũ
diſcretionis/menſa elemoſyne ⁊ fraterne cõpaſ
ſionis/lauatoriũ cõtritionis ⁊ cõfeſſionis/atriũ
hoſpitalitatis/columne cõſtãtie ⁊ firmitatis ⁊c̃.
Aliter ſicut ſupra. ¶ Uel dic ꝙ tabernaculũ eſt eccl̃ia:
vbi ſcȝ eſt arca/id eſt boni prelati: tabulis legis/
virga iuſticie ⁊ mãna deuotionis repleti: ⁊ pro-
piciatorio miſerationis operti. Altare incẽſi ho
mines deuoti: cherubin hões ſcientifici: cande
labrũ viri luminoſi: ⁊ menſa viri pij pauperũ nu
tritiui: lauatorium/id eſt cõfeſſores: altare holo
cauſti vbi carnes cremabant̃/id eſt penitentes:
atriũ/id eſt alios hoſpitantes. Tale ergo taber-
naculũ/id eſt talis ꝑſona ſancta ⁊ ꝑfecta: a moy
ſe/id eſt a deo vel prelato meret̃ ꝑ ꝓmotionẽ tẽ-
poralẽ ⁊ eternã erigi: ⁊ oleo cõſolationis vngi: ⁊
ꝑ honorẽ ⁊ reuerentiã coli: ita ꝙ gloria dñi taleȝ
implebit: ⁊ iſta mediante alijs apparebit: ita ꝙ
Apoca.21.a de eodẽ dici poterit illud Apocal. Ecce taber-
naculũ dei cũ hominibus.

B ¶ Libri Exodi Moralitatũ finis.

Liber Tertius Moralitatum ſuper Leuiticum.

¶ Capitulum primũ Textus: Uocauit autẽ moyſen: et locutus eſt ei dominus de tabernaculo teſtimonij/dicens: Loquere filijs iſrael et dices ad eos: Homo qui obtulerit ex vobis hoſtiam domino de pecoribus.

Moralitatum Capitulũ I

Liber Le-
uiticus agit de ſacrifi-
cijs ⁊ holocauſtis. Ho
locauſtũ aũt dicebat̃
antiquit⁹ ſacrificiũ il
lud quod totũ offere-
bat̃: ita ꝙ nihil ſacer-
dotib⁹ relinquebat̃ aut
diuidebat̃. Debebat ergo eſſe aĩal mũdũ et ſine
macula corꝑis q̃licũq;: q2 ſcȝ nõ cecũ/nõ fractũ/
nõ impetiginoſũ ⁊c̃. ſicut infra. Debebatq; an-
te oĩa ſacerdoti offerri: pelle ſua excoriari: ꝑ mẽ-
bra debebat diuidi: ⁊ ipſa mẽbra cũ capite/pedi-
bus/cauda ⁊ inteſtinis debebãt lauari: ⁊ tandem
Moralitas ſuper altari cremari. ¶ Per tale holocauſtum
quod dicit̃ ab holon quod eſt totũ/⁊ cauma in-
cendiũ/q̃ſi totũ incẽſum: ꝑñt intelligi illi qui ſe C
deo totos offerũt: ⁊ q̃ de ꝓpria volũtate ſua ni-
hil ſibi retinẽt: ſed totũ cor ⁊ corp⁹ deo tribuũt
⁊ cõmittũt: ſicut ad lr̃am ſunt boni religioſi ⁊ ꝑ
fecti: q̃ reuera ꝓmo debẽt eſſe mũdi ꝑ purã inte-
tionẽ: nullã ꝓſus ſub vellere ꝯuerſatiõis habẽ-
tes maculã.i.hypocriſim vel infectionẽ: ⁊ tales
debẽt offerri ſacerdoti ꝑ pctõꝝ ſuoꝝ ꝯfeſſionẽ.
Pellẽ debẽt deponere.i.oẽm malã ꝓcedentẽ cõ-
uerſationẽ: ⁊ mẽbra ſua.i.mẽbra ſue vite debẽt
cõcidere ⁊ diuidere ꝑ cõſyderationẽ ⁊ contritio
nẽ/⁊ ꝑ oĩm mẽbroꝝ ſuoꝝ occupationẽ: oĩa de-
bẽt lauare ⁊ purificare ꝑ lachrymoſam compũ-
ctionẽ: caput cogitatiõis/pedes affectiõis/inte
ſtina delectationis: caudã mali ꝓpoſiti ⁊ dura-
tionis debẽt adiungere: ⁊ oĩa a pctĩ ſorde laua-
re ⁊ abſtergere: ⁊ cũcta ſup cordis altare ꝑ cha-
ritatẽ dño cõcremare. Holocauſtum eñi dño in
odorẽ ſuauitatis reddit̃/q̃ñ tota vita hoĩs in al-
tari religionis ꝑ penitentiã dño dedicat̃: ⁊ q̃ñ ſi-
bi nihil retinet ꝑ manum ſacerdotis.i.ꝓlati: ſed
deo totaliter dedicat̃. Pſal. Holocauſta medul Pſal.65.c.
lata offerã tibi cũ incenſo arietũ: offerã tibi bo-
ues cũ hircis. ¶ Uel dic ſicut hic dicit̃: oblato Aliter
aĩali ſacerdotib⁹/ipſi ſacerdotes debẽt manum
ſup caput hoſtie imponere: ſanguineȝ fundere:
pellẽ detrahere: artus in fruſta cõcidere: et ſup
ſtruem lignoꝝ oĩa dño concremare ⁊c̃. ſicut ſup.
Sic vere q̃ñ quis ſe offert ſacerdoti/vt manũ ꝑ
abſolutionem ſibi imponat: vtpote q̃ñ venit ad
cõfeſſionẽ/ꝓculdubio ſacerdos ante oĩa debet D
facere: ꝙ ſanguis.i.pctm̃ ꝑ cõfeſſionẽ fundat̃: ꝙ
pellis.i.oĩs excuſatio tollat̃: ꝙ oĩa mẽbra pecca
ti ſcindant̃ ⁊ diuidant̃/⁊ diſtinctim inueſtigẽt̃:
ꝙ ſup ligna.i.ſup crucis memoriã/vel ſup ſctõꝝ
exẽpla hõ cõſtituat̃: ⁊ ꝙ caput intentiõis/pedes
affectionis/inteſtinum interioris delectationis
emundetur: ⁊ ꝙ hic totus domino totaliter of-
feratur: et per charitatis incẽdiũ comburatur.
¶ Uel dic ꝙ ſacerdos ſanguinem hoſtie debet Aliter
ſuper altare fundere: inquantũ pro peccato cõ
fitentis debet corã altari per deuotionẽ ⁊ oratio
nem intercedere ⁊ inſtare. Infra quarto: Hau-
riet ſacerdos de ſanguine/inferens illũ in taber
naculũ. Quando de capris ⁊ ouibus fiebat ho-
locauſtũ: neceſſe erat ꝙ fiebat de animali maſcu
lo et anniculo. Sic ꝟo quando ſimplices in re
ligione ſe holocauſtũ deo volunt facere: ipſi de
bent anniculi.i.iuuenculi ſe dño offerre/et religi
onem intrare: vel ad quecũq; bona opa ab iuuẽ
tutis primordijs ſe donare. Unde Eccl̃s. Ma- Eccl̃s.11.c
ne ſemina ſemen tuũ: et veſpere ne ceſſet manus
tua. ¶ Quãdo de auibus fiebat oblatio ſeu ho Eodẽ ca.d
locauſtũ dño/ſemper debebat fieri vel de turtu-
ribus vel de pullis columbaꝝ: que ſunt aues ge
mebunde. Nulla eñi altera auis diuinis ſacrifi-
cijs erat apta: nullaq; alia inter ſacrificia nomi
nat̃. ¶ Sic ꝟo nulla auis volans.i.nulla perſo Moralitas
na in altitudine ſcientie vel mũdi eminentia eſt
deo grata: nec ſibi offerri ſeu ꝓſentari digna: ni-
ſi ſit columba ꝑ ſimplicitatẽ/turtur ꝑ caſtitateȝ/

E gemebunda ꝑ ꝯtritiōis ꝛ timoꝛis acerbitatem. Sole eñ aues gemebūde domino ſunt accepte qꝛ ſcꝫ ſoli illi qui de peccatis libēter gemūt/ domino fiunt grati. Pſ. Sacrificiū deo ſpūs ꝯtribulatus ꝛc. (Pſ.50.d) Ezech. Signa thau ſuꝑ frontē viroꝝ gementiū ꝛc. (Ezech.9.b.) ¶ Qñ de auibus fiebat holocauſtū/ ſeu etiā quodcūqꝫ ſacrificium: ſacerdos debebat auem ad altare referre/ caput ad collū retoꝛquere: pellem ꝑ parte rūpere: ꝛ ſanguinē ſuꝑ crepidinē altaris effundere: ꝛ plumas ꝛ veſicā extra ꝓijcere: ꝛ in loco vbi reponebant cineres iuxta altare reponere. Aſcellas etiā auis debebat ꝯfringere ꝛ caſſare: ferrūqꝫ ſuꝑ auem nō debebat leuare/ nec eam diuidere vel ſecare: ſꝫ magis integrā dño immolare. (Moꝛalitas) ¶ Per aues chariſſimi intelligūt viri ſpūales/ ſurſum ꝑ ꝯtemplationē volantes: qꝛ ꝓ certo in oblatiōe qua ipi ſe ipſos offerūt dño/ multa ſunt attendenda: qꝛ videlꝫ iſti ꝑmo caput coꝛdis ſui retoꝛquēt ꝛ reflectunt ꝑ ſuiipſius ꝯſyderationē ꝛ diſcuſſionē/ pellem coꝛpis ſui rumpunt ꝑ penitētiā ꝛ afflictionē: ſanguinē deliciaꝝ ꝛ peccati defluere faciūt ꝑ abſtinentiā vel ꝑ compaſſionē: plumas diuitiarum deponunt ꝑ elemoſynā ꝛ affectionē/ vel ꝑ ꝯtemptū ꝛ abdicationē. Veſiculā ſuꝑbie ꝓijciunt ꝑ humilitatē ꝛ ſubiectionē. Et hec omnia in loco cineris deponūt ꝑ ſue moꝛtis ꝛ incinerationis meditationē: aſcellas ꝛ brachia affectuū ſuoꝛum ꝯfringunt ꝑ temperantiā ꝛ modificationē (F) ſeipſos nō diuidūt ꝑ affectionū ſuaꝝ ad diuerſa appetibilia diſpſionē: nec ꝑ amoꝛis ſui ad mūdum/ carnē ꝛ amicos diſpſionē: ſꝫ magis ſemet ipſos integros immolāt ꝑ totalē ſui deo oblationē/ ꝛ ꝑ generalē coꝛdis ꝛ coꝛpis ad diuinū ſeruitiū dedicationē. (Pſ.53.b.) Pſ. Voluntarie ſacrificabo tibi: ꝛ ꝯfitebor nomini tuo domine/ quoniā bonum eſt.

¶ Capitulum tertium Textus: Qꝫ ſi hoſtia pacificoꝛum fuerit eius oblatio: et de bobus voluerit offerre marem ſiue feminā/ immaculata offeret coꝛam domino. Moꝛalita. Ca. II

De ſacrificijs votiuis quedam dño dabantur: quedam ſacerdotibus aſſignabantur: quedam vero ipſis ſacrificantibus dimittebant: dominus habebat renes/ ſanguinē ꝛ adipem: ſacerdos habebat armum ꝛ pectuſculum: ſacrificans vero ꝓ ſe ꝛ ſuis habebat reſiduum: ſicut patet Leuit.iij.et.vij. (Moꝛalitas) ¶ Sic vero de omnibus bonis noſtris debemus generaliter facere tres partes: qꝛ ſcꝫ vnā partem debemus deo offerre: ꝛ in vſus altaris ſui ſeu pauperum ſuoꝛum expendere. Partem debemus ſacerdotib⁹ tribuere: ꝛ chriſti miniſtris decimas ꝛ ꝑmitias erogare. Partem vero debemus nobis retinere/ ꝛ noſtris ꝛ famulis noſtris reſeruare. (Aliter) ¶ Vel dic ꝙ iſta hoſtia.i. illa ꝑſona que domino vult offerri ꝛ ſpecialiter dedicari/ debet in tria diuidi: qꝛ ſcꝫ de⁹ debet habere renes ipſius ꝑ caſtitatē/ ſanguinē crudelitatis ſue ꝑ benignitatem/ ꝛ pinguedinem delectationis ꝛ voluptatis ſue per abſtinētiā et macerationē. (G) Sacerdotes vero ꝛ miniſtri dei debēt de eo habere armū dexterū/ id ē ſubſidiū et ſuſtētationē: et pectuſculū vbi eſt coꝛ/ id eſt amoꝛem et dilectionē. Reſiduum debent habere dñi et amici ſui per ſeruitiū et ſubuentionē: quia ꝓ certo quilibet homo debet ſe in tria diuidere/ id eſt laboꝛes et obſequia ſua in tria diſtinguere: et de ſeipſo debet partē deo/ partem ſacerdoti/ id eſt prelato: et partē ſibi vel ꝓximo erogare. Unde de talibus dicitur: Jn tribus beneplacitū eſt ſpiritui meo. (Eccī.25.a) ¶ Cauda nō precipit offerri/ niſi quādo de oib⁹ erat hoſtia. (Eodē ca.c) Non eñ fit mentio ꝙ deberet offerri cauda boum vel hircoꝝ: ſed ſolū modo arietū vel agnoꝝ: ſicut apparet Leuit.iij. (Moꝛalitas) ¶ Boues poſſunt ſignificare tardos et negligētes: hirci vero fetidos et peccatoꝛes. Oues vero ſimplices ſignificant et innocentes. Jtem dicas/ ꝙ cauda q̄ eſt finis/ cōmuniter ſignificat ꝑſeuerantiā operis: que pro certo tunc a domino acceptat/ quādo circa opus virtuoſum verſatur: ꝛ ꝓpter hoc caudam bouis et hirci/ id eſt perſeuerantiā negligentiū et immundoꝛū reprobat. Ouium vero/ id eſt ſimpliciū et innocentiū perſeuerantiā approbat et acceptat: quia videlicet deus perſeuerantiam in bono diligit: perſeuerantiā vero in malo odit. (Aliter) ¶ Vel dic ꝙ bos ſignificat negligentiam/ hircus immundiciā: quoꝛum perſeuerantie nō ſunt bone: ouis vero ſignificat innocentiā: cuius perſeuerantia eſt optima. Unde Exo. Tolles de ariete adipem et caudam ꝛ arui nam. (Exo.29.c) (H) ¶ Deus ſpecialiter omnē adipem hoſtiarum ſibi voluit retinere: et potiſſime tria genera adipum: ſcꝫ adipē vitalium/ adipē iecoꝛum/ et renum. (Eodē ca.c) Jſtos eñ adipes voluit deus de ſacrificio omni ſibi dari: et inde ignem ſuum in altari nutriri. Renes etiā illa ꝛ ſanguinē ſibi retinuit: ꝛ hec omnia ſibi concremari mandauit: cuncta vero alia alijs dereliquit. Et ſic patet ꝙ deus in ſacrificio eligebat hoſtiarū interioꝛa: et alijs dimittebat exterioꝛa. (Moꝛalitas) ¶ Sic reuera de⁹ in homine interioꝛa eligit: exterioꝛa vero faciliter ꝑtermittit: quia ſi interioꝛa noſtra dño concedimus/ ſatis de exterioꝛib⁹ noſtris voluntatē noſtrā facere poſſumus. Nec indignatur dñs ſi exterius recipimus aliquā conſolationē: dum tamen oꝛdinemus ad deum omnē interioꝛem affectionem. Jſte ergo vult/ ꝙ illi offeramus omnem adipē vitaliū/ id eſt amoꝛē vite ꝓprie: adipem renum/ id eſt amoꝛē filioꝝ a nobis generatoꝛum. Virtus eñ generatiua conſiſtit in renibus: adipē iecoꝛis/ quod ſcꝫ amare cogit: id eſt affectionē ꝛ amoꝛē ſuoꝝ ꝛ amicoꝛum. Et breuiter quicquid interius amamus/ totū dño offerre/ ꝛ ad eum oꝛdinare debemus. Renes etiā/ id eſt carnis delectatio: ſanguis in ſuper/ id eſt quicūqꝫ iracūdie motus et inflāmatio: debent ꝑ penitentiā cremari: et igne diuini timoꝛis/ contritionis et doloꝛis/ ac ardoꝛe diuine dilectionis comburi/ et domino offerri/ et ad eum oꝛdinari. Adeps eñ bone affectionis ignem chari-

A ſatis in altari cordis ſolet nutrire: ⁊ ideo ipſum
ſibi vult dñs ſpecialiter reſeruare. Unde ibidē
Leui.3.d dicitur in libro Leuitic. Omnis adeps dñi erit
iure ꝑpetuo in generationibus ⁊ cūctis habita-
culis veſtris: nec ſanguinē nec adipē comedetis.
Aliter ❡ Uel dic ꝙ triplex pinguedo triplicē cōcupi-
ſcentiā denotat: quā ſcꝫ dño immolat/ quicunqꝫ
eā amore dei dimittit: ⁊ inde per charitatis in-
cendiū ſeſe priuat. Leuitici ſexto ⁊ aliis pluribꝰ
locis dicit: ꝙ ſacerdos qui offert ſacrificiū/ de-
Leui.7.a bet habere pellē eius. Et infra etiā dicit: ꝙ pa-
nes q̄ offeruntur/ ſiue fuerint in ſartagine/ ſiue
in craticula/ ſiue l clibano cocti: ſacerdotis erūt
a quo offeruntur. Pellis eſt ſubſtātia tempora-
Michee.3.a lis. Unde dicit: Uiolenter tollitis pelles eorū
deſuꝑ eis: ⁊ carnē eorū deſuper oſſibus eorum.
Qui comederunt carnem populi mei: ⁊ pellē eo
rum deſuper excoriauerūt: ⁊ oſſa eorū cōfregerūt
et cōciderunt ſicut in lebete: ⁊ quaſi carnē in me-
dio olle. Ergo quando aliquis ſacerdos .i. ali-
quis ſacra dans/ ſuis ꝑdicationibus ⁊ inductio
nibus: deo offert aliquod ſacrificiū .i. conuertit
ad deum aliquē peccatorē: reuera ipſe debet ha
bere ⁊ ab eo percipere pellem ſubſtantie tempo
1.Co.9.b. ralis: quia ſm apoſtolū: Qui ſpiritualia ſeminat
non eſt magnū ꝙ pro ſuſtentatione ſua tempo-
Ca.IIII.a. ralia metat. ❡ Cū ſacerdos peccabat/ ⁊ deū pla
care volebat/ accipiebat vitulū et eum immola-
bat: ſanguinē eius intincto digito velū ſepties
aſpergebat: ⁊ eadē cornua altaris incenſi interiꝰ
B intingebat: reliquū vero ſanguinis ſuper altare
holocauſti fundebat: ⁊ vna cū renibus et adipi
bus cōburebat: carnē vero cū pelle ⁊ fimo extra
caſtra portabat: ⁊ ea ibi in loco mundo vbi in-
fundebant cineres incendebat. Idem autē per
omnia fiebat quando ſynagoga vel populus de
linquebat: ⁊ ſic quotiens ſanguis hoſtie in ſan-
ctuariū inferebatur/ nihil de hoſtia relinqueba
Allegoria tur/ ſed totū dño cremabatur. ❡ Allegorice ꝑ ſa
cerdotē poteſt intelligi adā: ꝑ ſynagogā popu-
lus ab eo deriuatus: ꝑ vitulū vero intelligit chri-
ſtus. Iſtud igitur certū eſt/ ꝙ pro tollendo pec-
cato ſacerdotis et ſynagoge .i. ade ⁊ populi: ne-
ceſſe fuit occidi vitulū .i. chriſtum: ſanguinemqꝫ
eius ſuꝑ altare crucis fundi: ⁊ ibi adipē et renes
ſue interioris affectionis igne charitatis accen-
di. Nulla enī charitas fuit maior q̄ ꝙ vellet pa
ti deus ꝓ homine/ innocens ꝓ peccatore/ iuſtus
Joh.15.b ꝓ iniuſtis/ bonus ꝓ malis. Unde dicitur: Ma-
iorem charitatē nemo habet/ q̄ vt animā ſuam
ponat quis ꝓ amicis ſuis. Uelū etiā tabernacu
li .i. ipſm tabernaculum paradiſi iſto ſanguine ſe-
pties fuit aſperſum: inquantū ipſum celū ꝑ chri
ſti ſanguinē mediāte ſpiritu ſeptēplici fuit a rui
na angelica reparatū. Inde etiā altare incēſi .i.
deus pater tangitur: inquantū iſto mediāte ſan
guine peccatoribus cōplacat. Unde dicit apo
Col.1.c ſtolus: Pacificans ꝑ ſanguinē crucis eius/ ſiue
que in terris ſunt/ ſiue q̄ ī celis. Iſte ergo extra
caſtra .i. extra ciuitatē fuit per paſſionē crematꝰ:
⁊ ibi igne .i. ſole fuit aſſatus. Et quia in omnibꝰ

membris paſſus eſt: ideo dicit fuiſſe totus inceſ- C
ſus et cōbuſtus. Unde dicit Eſaias: A plāta pe- Eſa.1.b.
dis vſqꝫ ad verticē nō eſt in eo ſanitas. ❡ Uel Moraliter
dic moraliter/ ꝙ quando quis vult peccatū ſuū
redimere/ et dominū placare: ipſe pro certo de-
bet vitulū .i. abſtinentiā carnis ſue deo per peni
tentiā immolare: ſanguinē ſuū .i. peccatū per cō-
feſſionem fundere: velū .i. deū: ſepties .i. ꝑ ſeptē
miſericordie opera: iſto ſanguine .i. ꝓ iſto pecca
to aſpergere: ⁊ altare incenſi .i. orationē iſto ſan
guine inquantū debet/ ꝓ ſuo peccato orationis
locum et officiū frequentare: quia ſcꝫ iſte altare
incēſi ꝓ ſanguine tangit/ q̄ pro peccato ſuo ad
altare accedit/ ⁊ orationē facit. Igit talis debet
renes totius voluptatis/ adipē totius affectio-
nis/ ⁊ ſanguinē peccati et infectionis ſuꝑ altare
holocauſti .i. ſuper cor ſuū ꝑ cōſyderationē po-
nere .i. totū ibi per contritionē incendere. Pel-
lem vo fimū ⁊ carnes .i. malam priorē cōuerſa-
tionē/ que eſt pellis: malā priuā infamiā/ que eſt
fimus: malā primā vitā/ que eſt caro: debet extra
caſtra eccleſie ꝓicere: ⁊ totū igne penitentie ibi
cōcremare: ⁊ ſic peccatū ſuū poterit expiāre ⁊ ſe
dño concordare. ❡ Uel dic ꝙ tunc ſacerdos Aliter
peccatū ſuū et populi expiat/ qn̄ ſanguinē vituli
.i. memoriā ſanguinis et paſſiōis dñice .i. ſacra-
mentū euchariſtie dño imolat: ⁊ in altari cordis
ſui ꝑ cōpaſſionē cremat: ⁊ qn̄ carnē et pelles ex-
tra caſtra portat .i. qn̄ ipſm extra ciuitatem fuiſſe
paſſum memorat. Apoſtolus: Exeamus ad deū Heb.13.c
extra caſtra/ improperiū eius portantes. Ubi ſit D.
mētio de pctō ſacerdotis. Dicit ſi ſic ſacerdos
q̄ inunctus eſt peccauerit/ faciēs delinquere po
pulū ⁊c. Itē ibidē nō ponit ſi peccauerit ꝑ igno-
rātiā: ſicut ſit qn̄ agit de peccato ſynagoge. Itē
ibi nō ponit qn̄ aliquis ꝓ eo orare debeat: de ſy
nagoga vo dicit/ ꝙ ſacerdos ꝓ eo orare debeat.
In iſtis ergo notatur grauitas pctī ſacerdotis.
Primo qꝛ peccare facit pplm/ inquantū pecca-
tū ſacerdotū a populo faciliter trahit in exēplū.
Secūdo: qꝛ ignorantia nō pōt eū excuſare/ ꝗtū
tū ſcꝫ iſte tenet legē dei ſcire: ⁊ inter leprā diſtin
guere: quod tn̄ nō eſt ſic de populo: quē quādo-
qꝫ poteſt ignorantia excuſare. Tertio: qꝛ ꝓ ipſo
nō eſt qui orationē vel oblationē faciat: qn̄ ipſe
qui ꝓ aliis orare debebat peccat. Unde: Quis Eccl.12.c
medebit incantatori a ſerpente ꝑcuſſo? Unū vi-
detur hic ſupponere/ ꝙ in hoſtia ꝓ peccato non
debebat poni nec thus nec oleum. Sic vo ipſe
qui ſeipſum deo pro peccatis immolat .i. ille q̄
penitet pro peccato: non debet habere oleū .i. le
ticiam: ſed magis dolorem ⁊ contritionem: nec
thus .i. ſpem ſuauitatis eterne: ſed potius tormē
ti timorem et conſyderationem: videlicet ꝙ pe-
nitens magis debet triſtari q̄ letari .i. magis ti-
mere tormenta/ q̄ ſperare premia. Unde dicit:
Si malefeceris/ time. Unum ſatis notabile ſcri Ro.13.b
bitur hic: et etiam infra capite ſexto: quia ſcilicꝫ
vbi holocauſtum ſolebat immolari: potuit etiā
immolari victima pro delicto. Holocauſtū au-
tem totum combuſtū/ iuſtū ſignificat: hoſtia vo

f ii

E pro peccato penitentes deſignat. Idem ergo di-
citur eſſe locus immolationis amborum: ad deno-
tandū q ad eundē gradum gratie vel glorie po-
teſt penitēs poſt lapſum attingere ſicut iuſtus
qui nunq̄ inuentus eſt enormiter peccaſſe. Et
iſta eſt expoſitio interlinearis. De peccato autē
principis et anime dimitto propter prolixitatē. ¶ Hic
ponit q vas vbi coquit hoſtia pro peccato/ſcꝫ pe
q̄ ſacerdotibus debebat/ ſi erat fictile/ debebat
confringi: ſi vero erat ereū/debebat lauari et frica
Moralitas ri. ¶ Sic vero cū carnes q̄ ſunt pro pctō.i.carnis
delectationē: duo genera vaſorum.i.duo genera
hominū contineant/et p concupiſcētiā decoquātur
vt q̄dam fictilis/hoc eſt dictu/malus/obſtinatus
fragilis: alius ereus ſcꝫ ille qui eſt magis fortis
et ad cadendū difficilis: iſtud debet fieri/q fictil-
lis.i.ille q̄ p fragilitatē ſolet quotidie recidiuare
debet frangi p tribulationē et aſpe caſtigari: ere-
us vero.i.bonus: ſi ipſum extra cōſuetudinē pec-
care contingat/debet lauari p cōfeſſionē/et fricari p
moderatā correctionē. Plus em̄ eſt puniēdus fi
ctilis.i.aſſuetus q̄ ereus/q̄ eſt aīs ſolidus: et poſt
lotionē penitētie erit fortis et bonus.

¶ Capitulū ſextū Textus: Locutus
qꝫ eſt dn̄s ad moyſen/dicēs; Anima
que peccauerit. Moralitatū Ca. III

O Mnipotēs volēs habere in altari ſuo ignē
perpetuū/precepit ſic: Ignis i altari meo
ſemp ardebit: quē nutriet ſacerdos li-
gna ſubiiciēs p ſingulos dies. Iſte etiā ignis de
F altari debebat eſſe/nō aliūde venire: ſed ſemp de
illo cōtinuari debebat/q̄ de celo debebat eis da
Leui.9.d ri: ſicut ponit infra: Nam in miniſterio altaris
nullus ignis poni debebat/niſi q̄ deſup datus erat.
Vn̄ Nadab et Abiu filii Aaron/q̄ ignem alienū
.i.ignē cōem in thuribulo cōtinue poſſederūt
ſtatim pcuſſi fuerunt: et igne egrediēte a dn̄o pe-
Moralitas rierūt. ¶ Ignis de celo datus eſt charitas. Alta-
re vero eſt cor bona ſeu eccl̄ie integritas: qꝛ reue-
ra dn̄s vult q in altari ſuo.i.in eccl̄ia/vel in ho-
minis cōſcia: ſp iſte ignis ardeat: et q ſacerdos.i.
plātus vel predicator ipſum lignis/ id eſt exem-
plis et documētis foueat. Alienū vero ignē mūda
nū/qui magis venit de inferno q̄ de celo: hoc ē
dictu: ardorē auaricie/iracundie/ diſcordie/ inui
die et luxurie: nō vult in hoc altari poni/ ſed po
tius inde penitus abdicari: quapropter ſacer-
dos/id eſt eccleſiaſtici/ qui in thuribulo cordis
ſui vel in altari eccleſie/ſtudent ignem alienū p-
dictū/ſcꝫ mūdi et carnis cōcupiſcētias ponere
neceſſe habēt a dn̄o percuti: et mala morte fina
liter per ignis infernalē incendiū perire. Ezech.
Eze.15.b De igne egrediētur: et ignis cōſumet eos. Ignis
em̄ inferni egreſſus a dn̄o/id eſt a diuina ſenten
tia: illū deuorat qui i thuribulo cordis ſui ignē
alienū portat: et quē ignis concupiſcentiarū in-
Eodē ca.b. flāmat. ¶ Quādo cineres in altari abūdabant
vnus de ſacerdotibus ſe ſacris veſtibus induebat:
et cineribus recollectis p̄dictas veſtes depone-
bat: et extra caſtra cineres deportabat: ipſoſq̄ in
Moralitas loco mūdo reponebat. ¶ Hic q ligna que i al-
tari cordis cremabantur in pabulū ignē charita- G
tis/ſunt bona opera: cuiuſcūis eſt ipſorum memo
ria. Sacerdos/id eſt quicūq̄ iuſtus: ſe debet ve-
ſtibus ſacris/id eſt virtutibus induere: et de altari
cordis ſui cineres/id eſt bonorū operū ſuorum me
moriaꝫ recolligere: et ne inde ſuperbiat/ depoſitis
ſanctis veſtibus/id eſt amota omni exhibitio-
ne ſanctitatis ſue: debet tales cineres/ id eſt ta-
lē bonorū operū ſuorū memoriam extra ferre/et
de corde penitus abdicare. Iuxta illud Lu. Cū Lu.17.c
oīa benefeceritis/dicite: inutiles ſerui ſumus Eodē.ca.d.
¶ Si ſanguis hoſtie ceciderit ſuper veſtem ſa
cerdotis/ debebat eā lauare: et a tactu et immun-
dicia ſanguinis depurare. ¶ Sic vero qn̄ hoſtia Moralitas
id eſt pctōr corā ſacerdote fundit: et confitetur ſan
guinē ſuū/id eſt pctm̄ ſuū: quādo q̄ contingit q
veſtis ſue pſcientie.i.affectionis: tali ſanguine
p aliquā malā delectationē et imaginationē tan
git et inficit: q̄propter ipſe ſe lauare p cōfeſſio-
nē tenet. Hic facit mētionē de libamētis ſacrifi-
ciorū. Circa quod nota q in om̄i animali ſacrifi
cato offerebatur libamē.i. aliq̄d liquidū cū eodē/
ſcꝫ oleū et farina et vinū/ vel farina oleo diſtēpe-
rata/et in ſartagine durata/ ſicut etiā ſupra ſecū-
do. In om̄i ſacrificio erat ponēdū ſal: thus etiā
q̄ſq̄ cū ſacrificio offerebatur. Nunq̄ aūt fermen
tū/ aut mel i dei ſacrificio ponebatur/ ſꝫ inde amo
ueri penitus iubebatur. Quia etiaꝫ ſicut dicitur Exo.
Quādo comedebatur agnus paſchalis/ p ſeptē di- Exo.12.a
es fermentū non debebat in hebreorū taberna
culis inueniri: ſed ſolū de pane azymo debebat H
populus tūc nutriri. Reuera ſic debet eſſe in om̄i
ſacrificio boni operis quod patramus: vel qn̄ noſ-
ipſos in eccl̄ia vel in religione dn̄o imolamus
multa nos debēt cōcomitari: ſcꝫ ſal diſcretionis/
oleū charitatis et dilectionis/farina diuine legis
et ſue meditationis/vinū ſpūalis gaudii et conſo
lationis/ necnō thus orōnis et deuotionis. Sa
crificiū em̄ cuiuſq̄ boni operis ineptū redditur et in
acceptū efficitur/ niſi cū ſale.i.cū diſcretione et ſa-
pientia condiatur: et niſi oleo charitatis irrigatur: quin
immo om̄e opus/q̄uis de ſe ſit bonū et virtuoſum
ſi tamē ſal et oleū.i.diſcretio et charitas defece-
rint: efficitur inſipidū et inſulſum. Vn̄ dicitur: Si Mat.5.b
ſal euanuerit/ in quo ſalietur? ad nihilū valet vltra
etc. Duo autē principaliter nobis interdicuntur: ſcꝫ
fermentū malicie/et mel adulationis et blandicie:
qꝛ reuera quicquid boni fecerimus/ab iſtis duo
bus p̄cauere debemus: vt ſcꝫ ſacrificio.i.operi
noſtro fermentū malicie interius /vel adulatio-
nis mel exterius nullatenus miſceamus: ſed ve-
re et ſimpliciter et ſine adulatiōe et mala intētiōe
q̄cquid fecerimus faciamus. Unde apl's: Non in 1.Cor.5.c
fermēto malicie et nequitie/ ſed in azymis ſynce
ritatis et veritatis. ¶ Vel dic q mel ſignificat dul Aliter
cedinē fauoris humani: fermentū intentionē ali
cuius mali erroris. Iſta enim duo ſunt ab om̄i
opere bono ppellenda etc. ¶ Vel dic q quādo Aliter
quis ſeipſum deo offert in altari p penitentiam
concremandū /debet adiungere ſal mordacis
contritionis/ſimilam bone et munde affectionis/

A oleū cōpaſſionis et thus orōnis. Sicut hic patet/hec tria genera panū dño ꝑcipiebanꝛ offerri: ſcꝫ cocti in clibano: cocti in ſartagine: cocti i
Moralitas craticula. ¶ Dic ſi vis ꝙ tres iſti panes ſūt tres theologice virtutes: ſcꝫ fides/q̄ eſt panis coct9 i craticula: qꝛ ibi ſunt multi oculi. i. multi articuli: ſpes q̄ eſt panis coctus in ſartagine: qꝛ ſcꝫ ibi eſt ardor deſyderij et oleum cōſolationis: charitas que eſt panis coctus in clibano: quia ſcꝫ ibi ē ardor perfecte et generalis dilectiōis: et ſic iſti ſūt illi tres panes/de quibus dñs dicit cuilibet no
Lu. 11. a
Aliter ſtrum illud Lu. Amice accōmoda mihi tres panes. ¶ Uel dic ꝙ panis in clibano eſt doloroſa cōtritio: in craticula vbi ſunt foramina et aperture/eſt adaperiens vulnera cōfeſſiōis: ſartago vero vbi eſt oleum opeꝝ pietatis/eſt ſatiſfactio. Iſtos ergo tres panes deo offerimus. Allega vt ſupra. ¶ Uolens dñs conſecrare aaron et filios eius: ꝑcepit eos lauari/indui ꝛc. vide Exo. xxix. vbi inueniunꝛ oīa poſita a deo mandata et cōpetenter expoſita: que hic Leui. viij. et. ix. fue
Leui. 12. a. rūt per moyſen executa. De nadab et abiu igne combuſtis vide ca. ſexto.

¶ Capitulū vndecimū Textus: Locutus ē dñs ad moyſen et aaron/dicens. Moralitatū Ca. IIII

Animal non reputabaꝛ immundū in lege moyſi niſi ruminabat/et vngulā diuidebat. Animalia vero que non ruminabant/nec vngulas ſciſſas habebant: non debebāt a filijs iſrael comedi: nec eoꝝ cadauera tā
B gi: ſicut ſus et lepus erant immūda: ꝓ eo ꝙ vnū licet ruminet/vngulas tamē nō diuidit: aliud vero qꝛ dato ꝙ etiā vngulas ſcindat/ruminare ta
Moralitas mē nō nouit. ¶ Chariſſimi ꝑ ruminationē intelligiꝛ circūſpectio/deliberatio et peccatoꝝ cōtritio: vngula aūt que ornatus eſt et extremitas pedum et manuū/eſt bona opatio et affectio. Diuiſio vero ipſius/operatio ſagax diſcretio et diſtinctio. Igiꝛ iſtud eſt veꝝ/ꝙ nullus debet reputari mūdus: nec ab alio comedi ꝑ imitationē/vel tāgi ꝑ aſſociationē eſt dignus: niſi qui per deliberationē poſſet ruminare: et per diſcretionē opera ſua diuidere/diſtinguere et tractare. Ad hoc enim ꝙ quis a filijs iſrael. i. a perſonis bonis comedi/incorporari/imitari/tangi et frequētari dignus habeaꝛ: neceſſe eſt ꝙ ſit homo deliberatiuus et ruminans: ꝛ ꝙ vngues ſui. i. opa per diſcretionē diſtinguanꝛ debitam. Alʼs ſi vnū iſtorum duoꝝ deficiat: dignū eſt ꝙ ipſum hō ſpūaliter nō comedat nec tangat: ſed tanꝙ immundū fugiat et dimittat: et talis pro certo debet reputari ſus ſeu porcus. i. quilibet luxurioſus et imūdus/et lepus et cuniculus. i. quilibet timidus et
1. Co. 5. d in terris ꝑ auariciā tumulatus. Unde apls: Si quis inter vos nominaꝛ fornicator/aut auarus/aut idolis ſeruiens/maledicens/ebrioſus: cū hu
Aliter iuſmodi nec cibū ſumere ꝛc. ¶ Uel dic ꝙ ruminatio ſignificat cōtritionē/et ꝓprij peccati maſticationē: vngule vero diuiſio/apertio et diſtinctio ſignificāt maloꝝ opeꝝ ꝯfeſſionē/ et diſtictā

ſacerdoti reuelationē: qꝛ reuera q̄ in iſtis duob9 C
tacuerit/nunꝙ mūdus apud deū erit ꝛc. ſicut ſupra. ¶ Uel dic ꝙ vngula q̄ eſt extremitas ꝑſe- Aliter
uerantiā ſignificat ꝛc. ſicut ſupra. ¶ Piſcis qui Eodē ca. b.
pinnas ꝛ ſquamas nō habebat/imundus erat i lege reputatus: ꝛ ſic tanꝙ immundus nec tangi nec comedi merebaꝛ. Piſces v̾o viſcoſi ꝛ longi ſicut ſunt anguille ꝛ congri/erāt ꝓhibiti: ita ꝙ nullo mō debebāt comedi. Morticinū v̾o eoꝝ nō debebat tangi: ſed magis abominabile ꝛ tāꝙ execrandū haberi. ¶ Pēnule chariſſimi q̄b9 Moralitas
ſcꝫ piſcis vel ſaltat vel natat/ſignificat virtutem cōtēplationis: q̄ ſcꝫ aīam per quietē mentis facit natare: ꝛ ipſam ſpūaliter ſaltare: ꝛ vſꝙ ad celeſtē celſitudinem tranſuolare. Squame q̄ duriciā ꝛ fortitudinē maiorē habere videnꝛ: ꝛ quib9 mediantib9 corpus defendiꝛ ꝛ fouetur/patientiā poſſunt ſignificare: qꝛ ſcꝫ corp9 interioris animi hominis/ne ledaꝛ a tribulationibus ſolet defenſare: quia ſm Senecā: Doloris remediū eſt patientia. Piſces igiꝛ. i. homines: qui in aq̄ dulcis deuotionis/vel in mari amare cōtritiōis vel religionis habent viuere: tunc ꝓprie iudicātur mūdi/qn̄ pennulis contemplationis ꝛ ſquamis patientie ſunt muniti: vt ſcꝫ poſſunt ad celeſtia interius volare: ꝛ aduerſa terreſtria exterius fortiter ac tranquillo corde tolerare: quia reuera piſces. i. religioſi vel clerici: q̄ per voluptatem ſūt viſcoſi/fragiles/flexibiles ꝛ ignaui: qui pennulis contemplationis et ſquamis fortitudinis ꝛ patientie ſunt priuati: non debent ab alijs ꝑ imi D
tationem comedi: nec per frequentationem tangi: ꝛ ideo de ſquamis fortitudinis et patiēne boni religioſi/ poteſt exponi illud Iob: Corpus eius quaſi ſcuta fuſilia compactum ſquamis ſe Job. 41. a
prementibus. Hic videtur ſupponere/ꝙ animalia immunda ſiue eſſent greſſibilia/ ſiue natatilia/ſiue volatilia: qꝛ diciꝛ ꝙ nō debebant comedi: nec morticinia eoꝝ tangi: poterat dupliciter cōſyderari: inquantū viua/ vel inquantum mortua: ꝛ ꝙ dū viua erant/tangi q̄dē poterant: manducari v̾o nō debebant/imo etiā nec manu tangi. Iſta poſſunt applicari ad virū iuſtū: quia ſcꝫ animal ſignificat hominē/q̄ ſcꝫ debet eſſe ꝑ gratiā animatus: ꝑ bonā actionē greſſibilis: ꝑ contēplationē volatilis: ꝑ deuotionem natatilis. Et ſic dico ꝙ animal imundū ſignificat peccatorē: animal vero mundū ſignificat virū iuſtū. Uerū tamē aīalia immūda/ſcꝫ peccatores in duplici ſunt differentia: qꝛ ſcꝫ aliqui adhuc viuūt/ qꝛ in ſ. cōmunioni fideliū adhuc cōiuncti ſunt: ꝛ vitā. i. eccleſiaſtica ſacramēta participare poſſunt. Alij v̾o iā ſunt mortui. i. ꝑ excōicationē a corpe eccleſie diuiſi: ꝛ a ſacramētoꝝ vita ꝑ cenſurā eccleſiaſticā ſeparati. Igiꝛ iſtud ꝑcipiꝛ nobis/ꝙ ſcꝫ aīalia imūda/viua tn̄. i. pctōres/fideles tn̄ ꝛ eccleſie ꝑticipes: bn̄ tāgere. i. aſſociare/ꝛ cū eis ꝑticipare poſſum9: ipos tn̄ comedere. i. eoꝝ vitā nobis ꝑ malā cōplacētiā ꝛ imitationē incorpare aliꝙliter nō debem9. Ex quo tn̄ nobis conſtat ꝙ iſti mortui ſunt: ipos oīno debem9 fugere: ipſoſꝙ ꝑ

E aſſociationē aut frequentationē/ꝑterꝗ̄ in caſibꝰ
licitis/declinare: eos viles ⁊ abominabiles repu
Nu.16.c tare. Unde dicit: Separamini de tabernaculis
Aliter hominū impioꝝ. ¶ Uel dic ꝙ animal immūdū
viuens/eſt peccator: adhuc vitā.i.famā ſuā re-
tinens. Animal vero immundū mortuū/ ſignifi-
cat peccatorē: iā vita.i.bona fama ꝓuatū. A p-
mis ergo nō ꝓhibemur tactū.i. ſocietatē vita-
re: ipſos tñ iubemur nō comedere.i.ab eoꝝ imi-
tatione cauere: nec colloquiū aut cōſortiū ſine
iniuria denegare: a ſecūdis vero debemꝰ ⁊ vitā fu
Aliter gere/⁊ colloq̄a ⁊ cōſortia declinare. ¶ Uel dic
ꝙ morticinū quod ꝑ ſe erat mortuū/ſignificat il-
los q̄ voluntarie ⁊ q̄ſi ex ꝓpoſito peccāt: q̄ ſcʒ ſū-
me ſunt cauēdi. Alij vero q̄ aliter moriunt: et q̄ ꝑ
violētā tētatiōis vel tribulatiōis vita gr̄e ſpoli-
ant: nō ſunt ita execrādi/ſed potꝰ ſupportandi.
Gal.6.a Uñ apl's: Si ꝓoccupatꝰ fuerit frater tuus in ali-
quo delicto: ſupportare debes ⁊c. Sequit: cōſy-
Eodē ca.b derās temetipſum/ne ⁊ tu tēteris. ¶ Uolatilia
oīa erāt mūda ꝑter has viginti ſpēs: ſcʒ ꝑter aq̄lā
gryphonē/halietū/miluū/vulturē/iuxta genꝰ ſuū
⁊ oē aial coruini generis: ſtruthionē/noctuā/larū
⁊ accipitrē ī genere ſuo: bubonē/mergulū/ibim/
pauonē/onocrotalū/porphyrionē/herodionē/
caladrion/ iuxta genus ſuū: vpupam ⁊ veſperti
lionē. Et nota/ꝙ multe ponunt hic ſpēs auium
vbi ſubiungit iuxta genus ſuū: in quo notat ꝙ ī
F vno eodēꝗ auiū genere multe ſunt ſpecies ſub-
alterne: ſicut exēplificat Plinius de accipitre ⁊
Moralitas vulture: q̄ tñ oēs generalr ſunt imūde. ¶ Dic ſi
vis/ꝙ ꝑ iſtas viginti auiū ſpēs intelligunt diuer
ſe cōditiones hoīm pctōꝝ. Aquile eñ q̄ alte vo-
lant/⁊ gryphones q̄ hoīes deuorāt: ſunt mali re
ges ⁊ ſupiores: q̄ ſcʒ altiori ꝑeminent dignitate:
etiā excellūt in ſupbia ⁊ crudelitate. Halietus q̄
alaudas rapit/⁊ miluus q̄ pullos inuadit: ſigni
ficāt malos balliuos ⁊ raptores inferiores: qui
ſcʒ magnos nō audent inuadere: pullos tñ.i.in
nocentes ⁊ paupes ſolent ɔtinue laceſcere. Acci
piter/q̄ columbas odit: herodius/q̄ pectore le-
dit: onocrotalus/q̄ roſtro corrodit: ſignificāt in-
uidos atꝗ detractores: q̄ ſcʒ pectore.i.animo ſo-
lent alios ledere: columbas.i.ſimplices odire/ ⁊
oēs dentibus ⁊ labijs comedere. Uultur/qui ca
dauera ſentit. Upupa/q̄ in ſtercoribꝰ nidum fa
cit: ſignificat luxurie ⁊ imūdicie ſectatores. Bu-
bo/noctua ⁊ veſpertilio/ q̄ de nocte volāt: ſignifi
cant hereticos ⁊ latrones/⁊ occultos criminuʒ
opatores. Ibis/larus ⁊ mergulus/ q̄ aquas fre-
quentāt: ſignificāt delitiaꝝ ⁊ gaſtrimargie pro-
feſſores: cuiꝰ exēpla extra candida/intus nigra.
Et ſtruthio alas habēs ⁊ nūꝗ̄ volās/ſignificat
hypocritas ⁊ ſimulatores. Et oē quod eſt corui
ni generis/quod ſemper dicit cras: ſignificat pi-
gros ꝓcraſtinātes ⁊ penitētie dilatores. Por-
phyrio.i.pellicanꝰ/q̄ pro filijs ſuis ſe vulnerat:
ſignificat nepotū/filioꝝ ⁊ amicoꝝ carnaliū imo-
deratos dilectores. Caladrion q̄ ad ſanādū du-
era/homini nō morituro faciē vertit: a morituro
vero vultū auertit: ſignificat falſos hoīes/q̄ in ꝓ

ſperitate ſūt hoīm amatores/ſed in aduerſitati- G
bus deſertores. Oēs igit tales aues ſūt imūde:
q̄ tāgi ⁊ imitari a ſctīs hominibꝰ nō ſūt digne.
¶ Omne volatile quod q̄tuor pedibꝰ graditur Eodē ca.c.
imūdū erat: niſi forte pedes poſteriores ꝑ quos
ſalit/ eſſent anterioribꝰ lōgiores: ſicut habet lo
cuſta: tūc eñ erat aial comeſtibile ⁊ nō abomina
bile. ¶ Quatuor pedes/q̄tuor ſūt cordis affecti Moralitas
ones: ſcʒ dolor ⁊ gaudiū/q̄ ſūt anteriores: q̄ cō-
cernūt ꝑſentia. Spes et timor/q̄ ſūt poſteriores
q̄ cōcernūt futura. Apl's: Prius quod aiale/de 1.Co.15.f
inde quod ſpūale eſt. Igit dico ꝙ oē volatile.i.
oīs hō cōtēplatiōi datꝰ/⁊ ad volandū mētaliter
ad celeſtia electꝰ: ſicut eſt religioſus vel clericus
imūdus debet iudicari q̄ q̄tuor pedibꝰ gradit.i.
q̄tuor cordis affectionibꝰ circa terrā videt occu
pari. Nō debēt ī religioſis ⁊ clericis magis abū
dare pedes ꝙ̄ ale.i.affectio ꝙ̄ ɔtēplatio: nec de-
bēt tm̄ circa terram ⁊ terrena negocia currere/ſi
cut ſurſum circa celeſtia volitare: ⁊ ideo illi cle-
rici imūdi merito iudicant/q̄ plus gradiunt ꝙ̄
volāt: ⁊ plꝰ in terrenis negocijs ꝙ̄ in celeſtibus
deſyderijs occupant. Uerūtñ ne oīno ɔtēnamꝰ
actiuos/⁊ circa terrena negocia occupatos: ſci
endū ꝙ ſi pedes.i.affectiōes poſteriores ⁊ deſy-
deria futuroꝝ anterioribꝰ pedibꝰ.i.ꝑſentiū ter-
renoꝝ affectiōibꝰ ꝑferunt: ⁊ amplius ꝑ ꝑſeuerā-
tiā ꝓlōgant/⁊ ꝑ excellētiā exaltant: tūc iſti imun
di nō iudicabunt: ſed apud deū ⁊ hoīes comeſti H
biles.i.imitabiles ⁊ tāgibiles.i.freq̄ntabiles de
cernent: q̄ reuera animꝰ circa terrena gradiēs/
tūc bonus ⁊ mūdus exiſtit: q̄ñ in eo amor futuro
rū amorē ꝑſentiū ſupat: ⁊ q̄ñ ſaliendo ſupius per
deſyderiū eternoꝝ rōnē ſenſualitatē ꝑcedit. Apoc. Apoca.2.c
Nouiſſima tua plura priōibus. ¶ Uel dic ꝙ pes Aliter
prior ſignificat ſenſualitatē: poſterior rōnē. Iſta
eſt ergo q̄ debet ꝑcellere ad hoc ꝙ hō mūdꝰ poſ-
ſit apud deū eſſe. Maiora enim debēt eſſe in no
bis poſteriora prioribus/⁊ ſpūalia tēporalibꝰ.
Apoc. Poſteriora tua plura prioribus. ¶ Uel Apoca.2.c Aliter
dic ꝙ poſteriora ſignificant ſenectutē/anteriora
ſignificāt iuuētutē: q̄ ſi volumus mūdi eſſe/bo-
na opa ſenectutis debēt iuuētutis opibus ꝑpol-
lere. ¶ Oē aial q̄drupes quod ſup manus am- Eodē ca.d
bulat/imūdū erit. Ubi nota ꝙ ille q̄ ſup manus
vult ambulare/neceſſe habet ſe ad terram incur
uare: ⁊ manus ad terrā inferius īclinare. ¶ Sic Moralitas
ergo dic moralr: ꝙ ille q̄ manus.i.opatiōes ſuas
ad terrā.i.ſolū ad mūdū terrenū applicat: ⁊ qui
terram.i.terrena amplexat/diligit ſeu tractat: ⁊
ad terrena ſe extēdit totalr ⁊ inclinat/ imundus
apud deum dicit: ⁊ bonoꝝ tactu ⁊ cōſortio indi-
gnus iudicat. ¶ Qui tāgebat aialis imūda/vel Eodē ca.d
q̄ ea mortua deportabat ⁊c. imūdꝰ erat/ ⁊ extra
caſtra ire debebat. ¶ Chariſſimi/iſte videt imū Moralitas
dus ſeu morticinū comedit/q̄ ipm̄ ⁊ ipſius vitaʒ
ſibi incorꝑat imitādo. Ille vero cū tāgit/ q̄ talem
frequētat ſibi aſſociādo. Illū portat q̄ ipm̄ ſuſti
net defendēdo: vel q̄ ſibi fauet ſeu eū fouet: ipſiꝰ
iniq̄tatē nō reprobādo/vel excuſando/vel nō pu
niēdo vel arguēdo. Sicut ad iſtam faciūt adula-

B toꝛes/q̄ malos et moꝛticinos diuites poꝛtant.
Sicut etiā faciunt mali iudices ⁊ ſuꝑioꝛes/q̄ ſu-
os moꝛticinos familiares ⁊ amicos defendūt cō
tra iuſticiā ⁊ adiuuant: ipſoſq̨ nō puniūt/ſed in-
1. Re.2.e quitatē eoꝝ ſupportant: exemplo heli/q̄ filios ſu
os nō corrigebat: ſed eos potꝰ ſuſtinebat. Oēs
ergo tales comeſtoꝛes/tactoꝛes ſeu poꝛtatoꝛes
immūdoꝝ ⁊ iniquoꝝ/ſunt immūdi: ⁊ bonoꝛū ta-
Nu.19.d ctu/frequētia ⁊ cōſoꝛtio ſunt indigni. Vñ: Quic
quid tetigerit immūdū/imūdū fiet. Talis igitur
q̄ tactu aliene ſocietatis vel alieni mali/verbi et
exēpli imūdus et peccatoꝛ factꝰ eſt: debet extra
caſtra. i. extra ciuitatē ſpei aliq̄diu manere: ⁊ aq̄
lachꝛymaꝝ. i. penitētie ſe lauare: et ſic in veſpere
. i. in obſcuritate timoꝛis poterit caſtra/ſcʒ ꝑ ſe-
curitatē intrare: et cōſcientie mundiciā rehabe-
re. Nullus eñ qui imundus exiſtit ꝑ moꝛticinū
. i. ꝑ pctm̄ moꝛtale ꝑpetratū: vel ꝑ malū et moꝛti
cinū cōſoꝛtiū: debet ſtatim caſtra intrare. i. ſe di
gnū intrandi caſtra paradiſi ſperare: imo prius
ſe tenet ꝑ confeſſionē lauare: et ſic manere vſq̨ l
veſperā. i. in aliqua timoꝛis et cōtritionis caligi-
ne anteq̄ ad caſtra. i. ad celeſtiū ſpem audeat ſe
Ezech.12.c transferre. Ezech. Perfode tibi parietē. In hu
Aliter meris poꝛtaberis: in caligine effereris. ¶ Vel
dic q̄ veſper ſignificat finē vite: q2 ſcʒ vſq̨ ad ve
ſperā debemus immūdi eſſe. i. vſq̨ ad moꝛtē de
bemus nos imūdos reputare: et intrādi taber-
nacula paradiſi indignos eſſe. Quod contingit
quotiens nos imundū comedere. i. aliquā imū
B diciā facere: vel moꝛticinū pcti moꝛtalis tāgere
Aliter ↄſueuit. ¶ Vel iſta poſſunt applicari ad excōi-
cationē maioꝛē vel minoꝛē. Animal immūdum
vel moꝛticinū ſignificat illū/q̄ maioꝛi excōica-
tione ligaᷓ: et vita grē ⁊ ſacramētoꝝ cōione pri-
uaᷓ. Ille ꝟo q̄ eſt cū talibus in ꝑticipatiōe/imū
dus. i. excōicatus minoꝛi excōicatione efficiᷓ: et
vna cū alio extra caſtra. i. extra cōionē fideliū iu-
dicaᷓ. Quia iſtud eſt veꝝ/q̄ imūdi ſe tangentes
imundos faciūt: et q̄ excōicati alios excōicatos
reddūt. Ideo bñ diciᷓ hic: Ne tangatis q̄cq̄ eo
Eodē ca.e rū/ne imundi ſitis. ¶ Aliqua aīalia imūda nu
meranᷓ hic: ſcʒ muſtela/mus/crocodilus/miga-
le/chameleō/ſtellio/lacerta/talpa. Iſta eñ imun
da erāt/et moꝛticina eoꝝ immūda: intantū q̄ q̄c
q̄d moꝛticinū de iſtis aīalibus ſuꝑ quodcunq̨
vas ligneū vel fictile/ſiue etiā ſuꝑ veſtē vel pelles
vel cilicia cadebat/totū immūdū faciebat: q̄nim
mo etiā quicūq̨ liquoꝛ vel cibus in talibus va-
ſis ponebaᷓ: anteq̄ aqua lota vſq̨ ad veſperam
ſtetiſſet/totū imundū reddebaᷓ. Terrea autē va
ſa vbi talia cadebāt/frangi et deſtrui iubebanᷓ.
Illa ꝟo q̄ erant lignea/ vna cū veſtibus dictis
et pellibꝰ/aq̄ lauari mādabāᷓ: et ſic mūda ad ve-
Moꝛalitas ſperā reddebanᷓ. ¶ Sic ꝟo dico/q̄ in hoc mū
do inueniunᷓ multa aīalia imunda. i. multa ge
nera pctōꝝ: videlicet muſtela: q̄ valde flexibilis
eſt nature/et fraudulenter rapit: q̄ ſignificat do-
loſos. Mus qui ſemꝑ comedit/ſignificat gulo-
ſos. Crocodilus quē iaculū non ledit/ſignificat
ꝑbſtinatos et ceruicoſos. Migale quod eſt cru

dele/et mite ſe fingit: ſignificat fallaces et ꝓdi C
tioſos. Chameleon q̄ vētouiuit/ſignificat ſuper
bos et inaniter glorioſos. Stellio q̄ pellē habet
pictā/ſignificat laſciuos et curioſos. Lacerta q̄
ſepulchꝛa inhabitat/ſignificat imūdos et luxu-
rioſos. Talpa q̄ ſub terra manet/ſignificat aua-
ros et terrenoꝝ ambitioſos. Oēs iſti ſunt imun
di et ab hoībꝰ execrandi: et moꝛes eoꝝ vilipen-
dēdi et fugiēdi. Quia breuiter q̄ tales imitādo
comedit: vel moꝛticinū eoꝝ. i. eoꝝ vitā moꝛtiferā
ꝑ aſſociationē vel ꝑ affectionē tangit: ſtatim eo-
rū imūdiciā in ſe ſentit: et imūdū et pctōꝛem eo-
rū exēplo et ꝟbo faciliter ſeſe facit. Igiᷓ ſiue ſit
vas ligneū. i. ſpūaliter leuis ꝑ voluntariā paup-
tatē: ſiue ſit vas terreū. i. ſpūaliter grauis ꝑ timo
rē et humilitatē: ſiue ſit veſtis. i. hō alios veſtiēs
vel pellis. i. hō alios calcians ꝑ elemoſynā et pi
etatē: ſiue ſit ciliciū. i. hō alios pungēs ꝑ iuſticiā
et ſeueritatē: vel ſeipſm̄ aculeans ꝑ penitentie au
ſteritatē: cū tñ tangit moꝛticinū/et frequētat pec
catoꝛē coꝛruptū et infectū/ et maxime hereticū:
faciliter imundus efficiᷓ. Et q̄uis a ꝓncipio bo-
nus eſſet: eius tamē tactu/ſocietate et auditu de
facili maculaᷓ. Eccl. Qui tetigerit picē: inq̄na- Eccl.13.a
biᷓ ab ea. Quin etiā liquoꝛ inferioꝛis affectiōis
ſeu ſcientie vel locutionis taliū vaſoꝝ. i. talium
hoīm qui ſimili tactu moꝛticinoꝝ. i. hereticoꝝ ⁊
pctōꝝ quandoq̨ coꝛrupti fuerint: tam imūdi ſi-
unt/ita q̄ nō eſt dignū a bonis recipi: nec audiē
do guſtari. ¶ Moꝛticinū eñ vas quod tāgit fe Eodē ca.e
dat: vas ꝟo liquoꝛē/liquoꝛ poſtea potatoꝛē: ⁊ ſic
talis immūdicia ꝑ multas ſucceſſiones de vno D
ad aliū transfundiᷓ: et de vno imundo multi aliȷ̄
immūdi cōſtituunᷓ. ¶ Sic vnꝰ infectꝰ hereticꝰ Moꝛalitas
vel peccatoꝛ coꝛruptus multos alios coꝛrūpit:
et imundiciā ſucceſſiue ad plurimos tranſmit-
tit. Vnde apl's: Ex vno hoīe pctōꝛes conſtituti Ro.5.d
ſunt multi. ¶ Iſtud etiā pōt applicari ad pctm̄ Aliter
originale: quod ſcʒ de adam in alios ſucceſſiue
tranſmittiᷓ: ita q̄ natura filiȷ̄ ꝑ tactū nature pa-
terne/et ꝑ ſucceſſionē generis vitiaᷓ. Iſta debēt
ergo lauari ꝑ cōpunctionē et lachꝛymationeʒ ſi
ↄtraxerint imūdiciā pcti actualis: et etiam per
baptiſmi ablutionē/ſi ſit tñ immūdicia pcti ori-
ginalis: et ſic in veſpere moꝛtis mūda reputabū
tur: et in caſtris paradiſi in vſus filioꝝ iſrael. i.
ſanctoꝝ et angeloꝝ purificata ꝓdicabūᷓ. ¶ Vel Aliter
dic q̄ liquoꝛ vel cibus immundi vaſis/ſignificat
ſcientiā vel eloquentiā pctōꝛis: que ſcʒ immūda
et abominabilis reddiᷓ/qſi ab immūdo vaſe ꝓ-
fertur. Quia ſm̄ Grego. Cuius vita deſpiciᷓ/re
ſtat vt eius ꝓdicatio cōtemnaᷓ ⁊c. ¶ Vas ficti Eodē ca.f.
le in quod moꝛticinū cadebat pollueba ᷓ: ⁊ ideo
frangi q̄ cito iubebaᷓ. Vas ꝟo ligneū lauabaᷓ/
⁊ mundū efficiebaᷓ: ⁊ in vſus filioꝝ iſrael iteruʒ
vertebaᷓ. ¶ Vas terreū quod eſt ſine humoꝛe Moꝛalitas
⁊ firmitate/ſignificat hominē in pctō obſtinatū/
nullo humoꝛe cōpunctionis cōtritū: ſed in cliba
no cōcupiſcentiaꝝ decoctū: fragilitati obnoxiū
⁊ ſubiectū. Vas ꝟo ligneū ſignificat hominem
magis firmū/quodā naturali hūoꝛe humectuʒ.

E Igiť ſi in vas terreū.i.in hole obſtinato et impenitēte cadat morticinū peccati alicuius mortalis/⁊ maxime hereſis:illud ꝓculdubio debet frangi:⁊ ꝑ punitionē de medio tolli/vel etiā fortiter caſtigari. Si vero iſtud vas ſit ligneū.i. penitēs:etiā ſi cōtritus fuerit: tunc per cōfeſſionē/ eruditionē ⁊ lachrymationē purificari debebit: ⁊ facta penitētia iterato ſicut prius mūdus erit.

Eodē ca.f ¶ Omne em̄ quod reptat ſup terrā/ abominabile erit:nec aſſumeť in cibū. Quicquid etiā ſup pectus quadrupes graditur:⁊ multos habet pedes:ſiue per humeros trahiť:non comedeť/ſed

Moralitas abominabile erit vobis. ¶ Talia reptilia ſignificant auaros:qui ſcȝ ⁊ corpe ⁊ pectore tangunt terrā:terrenaq̈ꝫ tractant ⁊ diligūt tā corpe ꝙ affectu. Omnia reuera tales q̄ nō ceſſant ꝑ auariciā circa terrā.i.circa terrena repere:⁊ pectore cordis ⁊ affectu terrā ⁊ ipſa terrena tangere:⁊ ꝑ humū terrene cupiditatis pedes ſuos multiplices .i.ſuos filios ⁊ famulos poſt ſe ducere/ erudire ⁊ trahere:non ſunt comeſtibiles ⁊ tangibiles.i. imitabiles ⁊ freqn̄tabiles:ſed ꝓ certo ipſi potius debēt eſſe abominabiles ⁊ deteſtabiles:ſicut ad ſenſum patet de vſurarijs ⁊ auaris:quos q̄libet abominať/⁊ quos de⁹ ⁊ pp̄ls deteſtať. Ut habe

Pro.8.a tur in Prouer. Labia mea deteſtabunť impiū.

Eodē ca.f ¶ Qđ morticinū cadebat ſup ſemētē:ſi erat ſemēs/nō polluebať ex morticino. Si vero aqua erat madida:tunc ex tactu morticini efficiebať

Moralitas immundū. ¶ Sic vero ſi ſemē affectionis noſtre humore deliciaꝝ aſpergiť ⁊ imbibiť:reſtat ſi morticinum.i.aliqua mortifera tētatio/ locutio

F vel exempli mali datio:vł alicuius male perſone ſocietatis delectatio ipſum tetigerit:ꝙ per malū ꝯſenſum faciliter polluať. Si vero iſta humectatio deficiat:⁊ ſiccitas abſtinētie vel paupertatis abundat:tunc immūdicia tentationis ⁊ mali cōſenſus ita faciliter nō ſubintrat:ſed mūdū ⁊ ſine macula ꝑſeuerat. Cōſtat em̄ ꝙ ille q̄ diuitijs aſpergiť:tactu mortue tentationis facilius inficiť/ꝙ ille qui in ſiccitate paupertatis et abſtinētie

Aliter cōmorať. ¶ Uel dic ꝙ morticinū ſignificat peccatū:aqua vero ſignificat delectationē in petō: qꝛ ſcȝ morticinū.i.act⁹ peccati mentē nō inficit: niſi aqua.i.delectatio cōſenſus et cōplacentia ſubſit. Peccatū em̄ adeo eſt volūtariū:quod ſi non

Aliter eſt voluntariū/nō eſt peccatū:ſm Aug⁹. ¶ Uel dic ſm glo. ꝙ aqua eſt baptiſmus: qꝛ ſi illi q̄ aq̄ baptiſmatis nō ſūt loti/ſcȝ infideles:tāgūt morticina.i.ſi cōmittūt petā mortalia:nō tantū polluūť:nec ita ꝓfūde delinquūt/ſeu tāto petō inficiūť ſicut illi q̄ aqua baptiſmatis abluūť: qꝛ ſcȝ in eodē peti genere plus peccat fidelis ꝙ infidelis/baptizat⁹ ꝙ gentilis:qꝛ ſcȝ infideles propter excuſat ignorātia:fideles vero excuſat cōſciē-

Eodē ca.f tia. ¶ Fontes et ciſterne et oīs aquaꝝ cōgregatio nō polluebať:dato ꝙ a morticino tangereť:

Moralitas ¶ Sic vero fontes ſacre ſcripture/ciſterne philoſophie/aquaꝝ cōgregatio moralis ſapientie non inficitur:nec mala aut immunda reddiť/ ſi a morticino.i.a malo doctore vel ꝑdicatore tangať. Conſtat enim ꝙ iſte fons ſapientie ⁊ ſacraꝝ G ſcripturaꝝ quantū de ſe eſt/nō poteſt polluí vel infici:ꝙuis cōtingat eā ꝑ hereticū male exponi vel ꝑ malū hominē ꝑdicari. ¶ Uel dic ꝙ fōs ta Aliter lis ſignificat grāȝ ſacramētalē: quā ꝓculdubio morticinum tangens.i.malus miniſter adminiſtrans/nunꝙ poteſt inficere:q̄nimmo ſemꝑ ſolet munda et ſyncera manere. Uirtus em̄ ſacramentoꝝ dependet a deo/non a miniſtro:⁊ ideo nunꝙ minuitur aut inficitur miniſtri immundicia vel delicto.

¶ Capitulū duodecimū Textus: Locutuſq̈ꝫ eſt dn̄s ad moyſen/dicēs: loquere. Moralitatū Capitu V

Mulier q̄ pepit/ſepte dieb⁹ imūda manebat:⁊ ſi fuit part⁹ maſculus/ipm̄ in die octaua circūcidebat:et ꝑ q̄dragin ta dies in domo ſtans/tandē ex toto ad cōmunionē redibat:et atriū cū alijs ſubintrabat: et pro purificatione ſua ſacrificiū/ſcȝ agnū aut columbaꝝ pullos aut turtures offerebat. ¶ Sic vere Moralitas quando mulier.i.anima peperit aliquod bonuȝ opus:exinde ſolet imūdiciam ſupbie vel inanis glie cōtrahere:q̄propter nō ſtatim eſt munda.i. nō ſtatim debet ſe mūdā.i. ſanctam reputare:ſicut phariſeus/dicēs: Ieiuno bis in ſabbato ⁊c. Lu.18.b q̄nimo ipſa debet partū ſuū circūcidere et examinare:et oēm inanē gloriā abinde ꝑſcindere vel fugare:et ſic ꝑ ſeptē dies.i.ꝑ tot⁹ hui⁹ vite circulū/vel ꝑ ſeptē petā mortalia ſemꝑ ſe debet vilē.i.imūdā reputare:iuxta illud: Cū oīa bn̄ feceritis/dicite: Serui inutiles ſum⁹:quouſq̈ꝫ ſcȝ ꝑ q̄ Lu.17.c D draginta dies.i.ꝑ ſtatū penitētie in domo ꝓprie cōſciētie recluſa:agnū inocētie/turturē caſtimonie/columbā ſimplicitatis ⁊ modeſtie deo poterit imolare. Quod cū fecerit/tunc purificata et mūda poterit atrium paradiſi feliciter introire. Ideo dicit: Purificate corda duplices animo. Iaco.4.b
¶ Uel dic ꝙ partus pōt ſignificare maloꝝ ope Aliter rū facinora:a quo ſi purificari volum⁹/q̄draginta dies/ſcȝ ꝑ tēp⁹ penitētie vel q̄drageſime nos recludere in domo ꝯſciētie:et tādē oblatis agno turture et colūba.i.inocētia et caſtitate ⁊ ſimplicitate:mūdi et purificari eſſe poterim⁹:et tēpluȝ ſeu atriū paradiſi cū mūdis.i.ſctis et angelis introire. ¶ Per tātū ſpaciū ſtabat mulier anteꝙ purificaret/ꝑ q̄tū part⁹ in vētre ſteterat anteꝙ viuificareť:ſcȝ ſi eſſet maſculus/ꝑ quadraginta dies:et ſi eſſet femina/ꝑ octoginta dies. Maiuſq̈ꝫ tēp⁹ reqrebať ad purificādū ꝓ partu femineo ꝙ ꝓ puero maſculo. ¶ Part⁹ q̄ cū libidine ꝯcipiť Aliter et cū imūdicia naſciť/ſignificat petm̄: quod ſcȝ facit cōcipi libido delectatiōis: et quod facit cōpleri et ꝑfici imūdicia opatiōis. Igiť iſtud ē verū:ꝙ quāto ſtetit iſte fet⁹ i vētre volūtatis et male cōplacētie diuti⁹:tāto ꝓ certo purgatio penitētie debet durare lōgi⁹. Et quāto mr̄.i.aīa pl⁹ voluit fetum peti ſecū retinere:tāto debet diuti⁹ ꝑ penitentiā affligere:et purgationem penitētie diutius tolerare:qꝛ reuera quanto maior eſt mora et obſtinatio/ tardiorq̈ꝫ cōfeſſionis ꝓturitioꝝ

A iſto difficilior eſt purgatio ꝛ mūdatio: vt ſic de ꝓportione culpe ꝛ pene dicat de ala penitēte il
Apoca.18.b lud Apocal. Quantū glorificauit ſe ꝛ in delitijs fuit: tantū date ei tormentū ꝛ luctū. De viuifica tiōe ꝛ tardiore et citiore / vide ſupra hic tertio ca
Aliter pitulo de puero. ¶ Uel dic ꝙ puer hic eſt hō / q octo dierū .i. in tpe reſurrectiōis vltime a cūctis mortalitatis defectibus circūcidet ꝛ mundabit ꝛ ſic quadrageſimario inde tranſacto ad tēplū paradiſi ꝑducetur / vbi immūdus nō offert.

¶ Capitulū decimūtertium Textus Locutuſqz eſt dominus ad moyſen et aaron / dicens: Homo in cuius cute. Moralitatū Ca. VI

Lepra multiplex nobis in ſcriptura manifeſtat: ſcz lepra in capillis / lepra in cute / lepra in carne / lepra in veſte / lepra in domo. Quelibet iſtarū leprarū erat immūda: et a
Moralitas tactu ꝛ a freqntia hominū euitāda. ¶ Poteſt lepra ſignificare quodcūqz peccatum / ꝛ maxime peccatū luxurie: que quidē luxuria inficit nō ſolum ꝓpriū ſubiectū / immo etiā alios circūſtantes. Sz reuera lepra luxurie peccati vel infamie quandoqz in capillis .i. in cogitatione: quandoqz in carne .i. in delectatiōe: qñqz in cute .i. in exteriori operatione inuenit. Qñqz inficit veſtē .i. exteriorē cōuerſationē: qñqz etiā corrūpit domū .i.
Aliter totū viciniū ꝛ regionē. ¶ Tūc em̄ lepra nr̄a eſſe in veſte vel in domo dicit: qñ luxuria noſtra vel auaricia vel peccatū in exteriori cōuerſatiōe manifeſtat: ꝛ qñ in domo religionis vel eccleſie per
M infamiā diuulgat: ꝛ ꝑ mali exēpli datiōnē in ali-
Aliter os dilatatur. ¶ Uel dic ꝙ lepra eſt ſupbia / quē ad modū lepre tumorē / ꝛ mentis indignationē .i. inflaturā parit. Iſta ergo qñqz in capillis / qñ ſcz hō ſupbit ꝛ gloriat in crinibus: qñqz in carne / qñ gloriat in delitijs carnalibꝫ: quandoqz in cute / qñ gloriat in cutis pulchritudine: qñqz in
Aliter veſte / quando gloriat in generis valore. ¶ Uel dic ꝙ capilli ſignificant ſcientie ſubtilitatē: caro ſanguinis nobilitatē: cutis corporis formoſitatē: veſtes virtutū amenitatē / ſeu etiā honorū temporaliū fecunditatē: domus ſtatus ſeu dignitatis quā obtinet ſublimitatē. In iſtis em̄ oībus pōt lepra creſcere: ꝛ ꝑ his omnibus poteſt ſuperbia vel inanis gloria ꝓuenire: ꝛ mentē inficere ꝛ fe
Eodē ca.a dare. ¶ Proceſſus ꝗ fit cōtra hereticos / videt habuiſſe ortū a ꝓceſſu qui fiebat antiquitus cōtra leproſos. Dicit em̄ ꝙ ſi ſuſpitio lepre appareat in aliquo: forte qz eſt ſcabioſus: vel quia cutis apparebat humilior / ꝛ pilus albior: debebat eum ſacerdos recludere ſeptem diebus: ꝛ ſi videret ꝙ huiuſmodi lepra nō creſceret: ſed etiam ꝙ poſt incluſionē alijs ſeptē diebus ſeſe nullatenꝰ augmentaret: debebat eum dimittere / ꝛ mundū bonāqz carnē habere ꝑdicare. Lauabit inqt homo veſtimenta ſua ꝛ mūdus erit: quia ſcabies ē. Quod ſi forte lepra creſcebat: ipſum leproſum
Moralitas ꝛ eum extra caſtra pellere tunc debebat. ¶ Sic vero audita ſuſpitione lepre .i. hereſis contra aliquem: debet eum ſacerdos / id eſt index diligēter inueſtigare: ꝛ etiam ſi ſit neceſſe capere et inclu-
C dere. Si vero videt ꝙ nō ꝑſeuerat / ſed ceſſat: ipſū tanꝙ mundū debet abſoluere / ꝛ inde liberare: ꝛ eſſe potius ſcabiem ꝙ leprā .i. aliquem leuem errorem ꝙ hereſim iudicare. Quelibet enim ſcabies nō facit leproſum: nec quilibet error facit hereticū. Sed ꝓculdubio ſi viderit huiuſmodi maculam creſcere / ipſumqz in errore perſiſtere: tūc debet eum leproſum vel hereticū iudicare: ꝛ a cōſortio fidelium ſegregare. Unde dicitur: Sepa-
Mat.25.d rabit malos de medio iuſtorū. ¶ Uel dic ꝙ ſca-
Aliter bies vel lepra ſunt due ſpecies excōmunicationis / ſcz minor ꝛ maior. Propter ſcabiē ergo .i. ꝓpter minorē excōmunicationē: nō debet quis a canonica fidelium cōmunione ſegregari: ſed tm̄ veſtem conſcientie ſue debet lauare per confeſſionem / ꝛ a ſacerdote mundari. Per lepram vero / id eſt ꝑ maiorē excōmunicatiōnē: homo debet ab aliorū conſortio diuidi: ꝛ ab ipſis tanꝙ leproſus neceſſario reputari. Eſaias: Nos aūt re-
Eſa.53.b putauimus eū quaſi leproſum. ¶ Uir de cuius
Eodē ca.f capite pili fluunt / caluus ꝛ mundus eſt: ꝛ ſi etiaz a fronte ceciderint / munctus ꝛ recaluaſter ē. Si vero in caluitio lepra oritur / immūdus iudicabitur. ¶ Caluitiū quod nihil aliud eſt ꝙ caſus et
Moralitas nuditas capillorum: poteſt ſignificare voluntariam pauptatē: quam ꝓ certo qui debite amplectitur / mundus ꝛ ſanctus apud deū efficit: intantum / ꝙ quanto quis plus capillos diuitiarū ſuarū pauꝑibus ꝑ elemoſynas dimittit fluere: ita ꝙ caluitium pauptatis ipſi ex hoc contingit in-
M currere: nunꝙ ꝓpter hoc debet vilis ꝛ immundus reputari: ſed magis mūdus ꝛ honorabilis apud deū ꝛ homines credi. Ueruntamen quādoqz contingit ꝙ in caluitio oritur lepra: quia ſcilicet de pauptate quandoqz oritur ſuperbia ꝛ inanis gloria: quia illi qui diuitias dimittendo vel pauperibus erogando ſunt paupes: exinde quandoqz ſuperbiunt: ꝛ fiunt arrogantes ꝛ alios contemnentes / ꝛ perperam iudicantes: cōtra illud apoſtoli: Is qui non manducat / manducantem
Rō.14.a non iudicet. Et ſic in caluitio eorū lepra naſcitur inquantū de pauptate ſua gloriari ꝛ alios cōtēnere cōprobant. Et tamē ſicut apparet: Paup
Eccl.25.a ſuperbus inter ea quē deo diſplicēt / numeratur.
Aliter ¶ Uel dic ſi vis / ꝙ caluitiū eſt fluxus ꝛ abraſio vitiorū: qui ſcz ꝑ confeſſionē ꝛ penitentiā efficit: ita ꝙ homo mūdus ꝛ ſanctus credit ꝛ habetur. Uerūtamē quia quandoqz de tali mundicia ſupbit ꝛ gl'iat: ideo leproſus dici meret: ſuaqz mundicia in leprā / ꝛ ſua ſanctitas in culpā cōuertit. Unde dicit: Maria apparuit candens lepra ꝙſi
Nu.12.c nix. ¶ Sicut hic ſupponit / lepre ſigna erant co
Eodē ca.f lor rufus ꝛ albus ꝑ corpus diffuſus: ꝛ cutis humilior / in capillis flauis. Unde etiā ſicut hic patet / in capite ꝛ in barba et in fronte lepra generabat: et ibi cognoſcibilius videbat. ¶ Sic vero
Moralitas quando in hole apparet albedo ficte caſtitatis: rubedo malicioſe voluntatis: flauedo duplicitatis: et depreſſio exceſſiue humilitatis: ſignum eſt ꝙ ille qui habet talia / non eſt bonus: ſed ma-

E gis eſt leproſus ſpūaliter ⁊ corruptus: qꝛ reuera
illi qui ſunt leproſi/aut peccatores ⁊ corrupti: vt
cōmuniter fingunt ſe eſſe ceteris magis humi-
les atq̄ caſtos: ⁊ amplius apparēt ſubtiles/ ſciē
Eccl.19.d tifici ⁊ aſtuti. Vñ dicit: Eſt qui neq̄ter ſe humi-
liat: ⁊ interiora eius plena ſunt dolo. Et ſic dico
ꝙ iſti habēt leprā ficte humilitatis in capite/in-
quantū alijs inclināt: leprā malitie in barba/in-
quantū ſe habere diuinā ſapiētiā ſimulāt. Bar
ba em̄ ſapientiā ſignificat: leprā ficte caſtitatis
in fronte. i. in apparentia honeſta quā olb⁹ ma-
2.Pa.26.d nifeſtāt: ſicut de Oſia/de quo dicit: ꝙ ſtatim oꝛ
Eodē ca.f ta eſt lepra in facie eius. ¶ De iſtis ſicut hic di-
cit: veſtis ſiue pellis ſupponebat ſubire lepram:
⁊ erat talis lepra q̄dā alba macula vel rufa hu-
mili ſupficie cetera corrodens/vel inficiēs ipſam
veſtē. Iſta ergo ſi manifeſta erat/ ſacerdos de-
bebat eā videre: ⁊ ipſam veſtē cōburere. Si vero
dubia eſſet lepra/debebat eā includere: ⁊ ſi non
creſceret dimittere. Si vero creuiſſe reputabatur
Moralitas ipſam q̄cito cōcremare. ¶ Sic vero ſi aliqua ve-
ſtis. i. aliqua pſona lepra hereſis icurrerit: ⁊ cla-
rū pſpicuūq̄ fuerit: pculdubio p ſententiam ſa
cerdotis. i. plati vel iudicis cōcremari debet. Si
vero fuerit aliquod dubiū/debet intra clauſuram
abiurationis recludi: ⁊ ſi vltra non creuerit/ ſic
dimitti. Sic vero poſt reclusionem: i. poſt here
ſis abiurationē inuenta eſt lepra creuiſſe: ⁊ talis
veſtis/id eſt talis perſona in hereſim relapſa fu
iſſe: tunc vero debet cōburi ⁊ ſeculari poteſtati de
Mat.3.c mādari vel cōmitti. Unde dicit: Paleas cōbu-
Aliter ret igni inextinguibili. ¶ Vel dic de punitione
F malorꝫ: qꝛ iudex vel prelatus ſi videt aliquā ve-
ſtē. i. aliquā pſonā vitioſam: ſi ſit talis lepra. i. ta
le crimē ꝙ nō poſſit nec celari nec emendari: de
bet iſtā veſtē cōburere. i. perſonā ipſam p aliquā
penā corporis cōdemnare. Si vero ſit non adeo
euidens lepra criminis: vtpote quia nullū ſcāda-
lū ſuit ibi: vel qꝛ ſpes eſt ꝙ delinquēs ſe corriget
⁊ ꝙ lepra ipſius criminis ad deterius non proce
det: debet in loco penitētie vel in bono carcere
eū recludere: ⁊ vſq̄ ad tēp⁹ pfinitū ab eo/ ipm
debet penitentie vinculis alligare: ita ꝙ ſi videt
leprā ipſi⁹ criminis nō pcedere/ ſed ceſſare: de-
bet talē patientē mundū iudicare: ⁊ de clauſura
carceris liberare. Si vero videt ꝙ talis clauſura
ſeu talis iniuncta penitētia nō pficit: tunc ipſuꝫ
cōburere. i. ſentētialiter cōdemnare debet. Iſtū
etiā modū ſeruat deus: qꝛ illos q̄ ex toto ſunt le
proſi obſtinati/incorrigibiles atq̄ mali: de quo
rū ſalute deſperat: ſepe p mortē ſubitaneā inter
ficit/⁊ in inferno cōburit: alios vero de quorū ſa-
lute ſperat/ſolet in carcere tribulationū include
re: ⁊ eos caſtigando mūdare/⁊ mūdi pſperitati
reſtituere. Si vero ipſos p clauſurā tribulationū
videt nō poſſe corrigi/ſolet eos finaliter in infer
Joh.15.a no cremare: vt ſic de quolibet tali dicat: Omnē
palmitē nō afferentē fructū/tollet eū: ⁊ omnē qui
Eodē ca. g fert fructū/purgabit eū ⁊c. ¶ Si lepra appare-
bat in aliqua pte veſtis: debebat illa veſtis inclu
di: ⁊ ſi nō creſceret/debebat aqua lauari. Si vero
locus ipſi⁹ macule adhuc obſcurior apparebat G
debebat ipſa macula a ſoliditate veſtis abrūpi.
Quod ſi tunc adhuc in aliqua pte veſtis alia ſi-
milis macula naſcebat: tunc qꝛ lepra erat vola-
tilis/tota veſtis ignibus mancipari iubebatur.
¶ Veſtis eſt peccator: qua ſcꝫ diabolus ſe indu Moralitas
it/quando ipm ſibi cōglutinat ⁊ adiungit: macu
la eſt pctm̄ quod lepra dicit: p eo ꝙ per ipm hō
corrumpit ⁊ fedat. Igit ſi cōtingit leprā ſeu ma
culā peccati in aliqua pſona generari ⁊ naſci: p
culdubio ſacerdos. i. platus debet ipm p̄mo be
nigniter corrigere: ⁊ in clauſurā ⁊ in ſtatutorum
obedientiā ponere: ⁊ p ↄfeſſionē ⁊ penitentiam
emēdare. Si vero poſt loturā penitētie adhuc ap
pareat in iſta veſte. i. in iſta pſona veſtigiū macu
le pcedentis in aliq̄ mala cōſuetudine/ vel aliq̄
mala cōditione: ⁊ reliquijs pmiſſorꝫ criminū: ſta
tim debet ſacerdos illā maculā abrumpere: ⁊ il
lud vitiū penit⁹ ab eo ſeparare. Sed ſi iſte recidi
uando talē maculā iterat: ita ꝙ iterꝫ ſimilis cul-
pa in eo appareat: ita ꝙ ſpem correctionis de
ipſo amplius nō habeat: tunc vere igne tribula
tionis ⁊ aſpere punitiōis debet cōburi. Vel eti-
am ad lrām ſi crimē hoc req̄ſierit/debet ignib⁹
cōcremari: ſicut ſi eſt hereticus ⁊ relapſus: qꝛ re
uera q̄ p benignā locutionē/monitionē ⁊ caſtiga
tionē nō corrigit: ſed recidiuat ſeu quotidie l ſi-
milia relabit: neceſſe eſt vt aſperius corrigat:
qꝛ vbi nō pficit correctio in facto fidei ignis in-
cēdiū apponat. Vñ dicit dñs: Si q̄s l me nō mā Joh.15.a
ſerit/mittet foras ſicut palmes ⁊ areſcet: ⁊ lignē
mittet ⁊ ardet. ¶ Leproſus mādabat extra ca- Eodē ca.f
ſtrā eijci: ⁊ a mūdorꝫ cōſortio ad ſacerdotis arbi H
triū ſeparari. Os eius debebat veſte cōtegi: ne
ipſi⁹ anhelitu poſſent alij infici vel corrumpi: ca
put ei⁹ debebat eſſe nudū/veſtimētū ei⁹ diſſutū:
⁊ ipſe ſeipm debebat clamare vilē/ſordidū ⁊ im-
mūdū: Solus extra ſolebat manere: ⁊ a mūdorꝫ
ↄſortio iubebat penit⁹ abſtinere. ¶ Reuera ta Moralitas
lis leproſus videt eſſe pctōr: ⁊ maxime ille q̄ ma
ioib⁹ criminib⁹ eſt infectus: ⁊ fetorib⁹ infamie
maculat⁹: ⁊ potiſſime hereticus ⁊ excōmunica-
tus: qꝛ reuera talis a cōſortio charitatis diuidit
p inuidiā: ſol⁹ ⁊ ſine bone ſocietatis copula ſe-
iungit p diſcordiā: caput ſue intētiōis nudū effi-
citur p iactantiā: veſtis ↄuerſatiōis tota diſſuit
p inſolentiā. Os vero ſue locutiōis eſt ita fetiduꝫ
⁊ imūdū/ꝙ alios corrūpit ⁊ inficit p detractori
am infamiā: q̄re ppter hoc cōtegi meretur ⁊ rep
mi: ne anhelitu⁹ ſuarꝫ malarꝫ locutionū alios cor-
rumpat p nequitiā. Vilē ergo ⁊ imūdū ſe pōt di-
cere p vniuerſalē corruptionē ⁊ ſpurcitiā/ dicēs
illud quod ſcribit: Quaſi plaga lepre videt eſſe Leui.14.e
in domo. Quia vero leproſi. i. pctōres ſolēt ſin-
gularitatis ſolitudinē diligere: ⁊ ſocietates bo-
norꝫ fugere: intētionis caput p iactantiā mūda-
re: os ſuū p verſutias locutiōis contegere: et ve
ſtes ↄuerſatiōis pprie laniare: ↄtra illud ſup. x.
Capita veſtra nolite nudare: ⁊ veſtimēta veſtra
nolite ſcindere. ¶ In domo quando oriebatur
lepra: Erat aūt macula corroſiua lapidi vel pa-

B rieti impreſſa ceteris partib⁹ parietis magis pſ
ſa. Igit ſi talis lepra apparebat in domo q̄buſ
adherebat: debebāt lapides de pariete ſubmo-
ueri: tota domus debebat radi/et dom⁹ alio lu-
to liniri: lapideſq̄ꝫ ꝛ puluis abraſus debebat ex-
tra ciuitatē ꝓiici et portari. Quod ſi talis lepra
in aliqua parte domus oriebaꝛ/alia lepra pſeue-
rans indicabaꝛ: ꝛ ideo tota domus deſtruebaꝛ;
Moralitas ꝛ ligna ꝛ lapides extra oppidū l locū imūdū illi-
co portabanꝛ. ¶ Sic ꝟo ſi lepra alicuius here-
ſis vel ꝓditionis in aliqua domo vel in aliq̄ vil
la vel collegio naſciꝛ: ſtatim ſubmouēdi ꝛ e me-
dio tollendi ſunt lapides.i.pſone q̄ macula hu-
iuſmodi corrodunꝛ: ne forte p alios alij lapſu tē
poris macula ſimili corrumpanꝛ. Secundū eñ
beatū Bernardū: Melius eſt ꝙ pereat vn⁹/ ꝙ
vnitas tota. Et domus iſta debet p correctionē
radi: ꝛ puluis male et heretice doctrine abinde
eijci: ꝛ luto alio.i.alia bona doctrina ipſa dom⁹
inſtrui vel liniri. Aliiq̄ꝫ lapides.i.alie bone pſo-
ne loco priorꝫ: ſcꝫ in officijs/dignitatib⁹ ꝛ be-
Job.34.c neficijs ſubſtitui ꝛ reponi. Unde Job: Cōteret
multos ꝛ innumerabiles: ꝛ regnare faciet alios p
eis. Quod ſi talis lepra nec ſic velit ceſſare/im-
mo ad alios inueniaꝛ tranſire: et iterꝫ in alijs la-
pidibus.i.pſonis ſubcreſcere ꝛ venire: tunc non
pigeat ſacerdotē vel prelatū talē domū.i.talem
villā vel collegiū de medio tollere: et extra oppi
dū.i.extra cōmunionē fideliū excōmunicādo de-
B iicere: et etiā ex toto ſi ſit neceſſe/ inuocato bra-
chio ſeculari ſubuertere ꝛ delere: ſicut factuꝫ eſt
Aliter de ordine templariorꝫ. ¶ Uel ſiuis dic/ꝙ lepra
eſt vitiū ꝓditionis: quā ſi iudex in aliqua domo
vel villa reppeńt: ſtatim ipſos lapides q̄bus ad
heret.i.ipſos ꝓditores deſtruere ꝛ euellere: et in
loco et officio quod tenebant/alios ſubſtituere
debet: ꝛ alio luto ſcꝫ cemēto charitatis/reconci
liationis et amoris debet talem domū ſeu patriā
vngere: vt ſic in fidelitate dñi ſui poſſit de cete-
ro pmanere. Quod ſi cōtingat talē domū/ villā
vel patriā ex toto corruptā eſſe: ꝛ leprā iſtam ſcꝫ
ꝓditionē p oēs partes eius venire: tūc tota ipſa
domus ſeu villa ruine ſeu periculo debet peni-
tus ſubiicere: vt ſic quos aliorꝫ pena nō terruit/
poſſit ꝓpria pena ſua coercere. Lepra eñ.i.he-
reſis vel ꝓditio pſeuerans alio mō nō tolliꝛ/ni-
ſi tota domus leproſa.i.tota villa vel patria pro
ditrix vel heretica deſtruaꝛ. ¶ Quando dom⁹
leproſa examinabaꝛ/ſolebat claudi: ꝛ introitus
habitatorib⁹ denegari: quā q̄ tūc tēporis intra-
bat vel ibi dormiebat/imundus efficiebaꝛ: et la-
Moralitas uare veſtimēta ſua tenebaꝛ. ¶ Domus leproſa
et infecta eſt mūdus: q̄ tunc tpis a dño fuit clau
ſus/qñ eius ingreſſus et amor fuit nobis p dñm
Joh.2.b interdictus. Unde dicíꝛ: Nolite diligere mūdū
ꝛc. Qui ergo in iſta domo leproſa.i.in mūdo p
malā cōplacētiā intrat: ꝛ ibi dormit /ꝛ tpaliter ſe
delectat: p certo faciliter l mūdiciā culpe/ꝛ maxi
me auaricie ꝛ luxurie ſolet incurrere: quapropꝛ
neceſſe habet p cōfeſſionē ꝛ penitentiā ſe laua-
Eſa.1.d re. Unde Eſa. Lauamini/ꝛ mūdi eſtote. ¶ Uel

dic ꝙ iſta domus ſignificat excōmunicatū: qui C
tunc alijs claudiꝛ/qñ occaſione iſtius lepre com Aliter
municatio eius alijs denegaꝛ. Sic igiꝛ tunc ali-
q̄s talē domū introierit/et cū tali participauerit
immūdus.i.excōmunicatus/ſcꝫ minori excōmu C
nicatione et ipſe erit. Unde dicíꝛ: Quicq̄ tetige Nu.19.d
rit imūdū/imundū fiet. ¶ Uel dic ꝙ ſicut patet Aliter
ex pmiſſis/q̄tuor genera lepre inueniebanꝛ: vi-
delicet lepra in veſte/lepra in cute/lepra in carne
et lepra in domo ſeu in ede. Sic ꝟo dico in ho-
minib⁹ inueniunꝛ quatuor genera vitiorꝫ: ſcꝫ le-
pra in veſte/hoc eſt curioſitas veſtiū ſeu laſciui-
oſitas: lepra in cute/hoc eſt gule ingluuies ſeu
gaſtrimargia: lepra in carne/hoc eſt carnaľ de-
lectatio ſeu luxuria: lepra l domo ſeu in ede/hoc
eſt rumor malus ſeu infamia/q̄ ſcꝫ apparet l do
mo et in lapidibus.i.in exteriori vicinia. Uñ vi-
detur ꝙ iſta quatuor lepre poſſunt ſignificari in
iſtis quatuor leproſis: de q̄bus dicitur in ii. Re-
gum: Quatuor viri erant leproſi iuxta introituꝫ 4.Re.7.a
porte.

¶ Capitulū decimūquartū Tertius: Locutuſq̄ꝫ ē dñs ad moyſen/ dicēs: Hic eſt rit⁹. Moralitatū Capitlm VII

Quando leproſus cū aliquo mūdabaꝛ/
ad reſtitutionē ipſi⁹ multa req̄rebanꝛ:
Debebat eñ ante oīa ad oſtia caſtro-
rū venire: et ſacerdoti ſe oſtēdere: ſacrificia offer-
re: et ſanguine paſſeris occiſi debebat eū ſacer-
dos aſpergere: extra ꝓpriū tabernaculum debe
bat aliq̄diu manere: oēs pilos corpis ꝛ barbaꝫ
ꝛ ſupcilia radere: veſtes ꝛ corp⁹ lauare: ꝛ ſic obla D
tis duob⁹ agnis poterat mūdus caſtra mūdorꝫ
intrare. ¶ Sic ꝟo petōr qñ vult a lepra munda Moralitas
ri: et fideliū reſtitui cōmunióī: tūc debet ante oīa
p ꝯfeſſionē ſacerdotib⁹ oſtēdi. Uñ Lucas: Ite Lu.17.c
oſtēdite vos ſacerdotibus. Et oblato ſacrificio
ſpūs cōtribulati ſanguinē paſſeris.i.chriſti: de-
bet p ſue paſſionis memoriā aſpergi: capillos
malarꝫ cogitationū et affectionuꝫ a ſe radere et
euellere: barbā fatue ſapiētie ꝛ ſupcilia ſuperbie
deponere: et lachrymis cōtritionis ſe lauare et
abſtergere: extra ꝓpriū domiciliū aliq̄diu pere
grinando manere: et tandē duos agnos.i.dupli
cē ignorantiā cordis et corpis dño offerre: et ſic
mūdus poterit fieri/et ad ſanitatē gratie reueni-
re. Ideo dicíꝛ: Ceci vidēt: ſurdi audiunt: claudi Mat.11.a
ambulāt: leproſi mūdanꝛ. ¶ Ad mūdationē le- Eodē ca.a
proſi req̄rebātur duo paſſeres in aq̄ viua in va-
ſe fictili: lignū cedrinū/hyſop⁹/ꝟmicul⁹.i.filius
coccine⁹. Un⁹ ergo iſtorꝫ paſſerꝫ occidebatur:
et ſanguis ei⁹ ſup illas aquas in vaſe illo fictili
ſtillare pmittebatur: et tandē paſſer alius viu⁹:
et hyſop⁹ in ligno cedrino cū filio coccineo per
modū aſperſorij ligabatur: q̄b⁹ in aq̄s rubrica-
tis intinctis/leproſus ſepties intingebatur: ꝛ ſic
paſſer ille viu⁹ abire in campū pmittebatur: ra-
ſiſq̄ꝫ pilis et lotis corpe ꝛ veſtib⁹/hō etiā p ſeptē
dies extra ꝓpriū tabernaculū morabaꝛ. Octa-
ua ꝟo die duos agnos ſacerdotib⁹ offerebat: et
mūd⁹ effect⁹ caſtra īgrediebaꝛ. ¶ Lepros⁹ ſigni Moralitas

E ficat genus humanū:quod ſcʒ in adā fuit infe-
ctū:de caſtris.i.de paradiſo eiectum:ita φ veſti
mentū ſue moꝛtalitatis fuit diſſutū. Caput vero
ſui coꝛdis fuit crinibus virtutū nudatū. Unde
Job.i.d Job: Nudus egreſſus ſum de vtero matris. Ad
hoc ergo φ ille lepꝛoſus mundaret/ ⁊ in caſtra
paradiſi reduceret:plura neceſſaria ꝯcurrerunt.
Neceſſe eñ fuit φ interuenirent duo paſſeres.i.
duplicis chꝛiſti nature vnitas ⁊ veritas. Aq̄ vi-
ua.i. baptiſmi puritas. Uas fictile.i.chꝛiſti natu
re moꝛtalitas. Hyſopus q̄ tumoꝛes ſedat.i.ipſi⁹
chꝛiſti humilitas. Coccus ſeu vermiculus/filuʒ
ſcʒ ignei coloꝛis.i.ipſius chꝛiſti ardens amoꝛ et
charitas. Lignū cedrinū.i.ipſius chꝛiſti crux et
ſue paſſionis auſteritas. Sanguis paſſeris occi
ſi.i.ſanguinis effuſi vtilitas. Iſta eñ oīa huma-
nū genus lepꝛoſum purificauerūt:⁊ caſtroꝝ pa
radiſi eidē aditū reddiderūt. De iſtis eñ duob⁹
paſſerib⁹.i.de iſta duplici chꝛiſti natura/huma-
na ⁊ diuina:vna ſola fuit occiſa/ſcʒ natura hu-
mana in vaſe fictili humane moꝛtalitatis moꝛ-
tua. Nihil paſſus fuit hō ſm diuinitatē. In de-
ſertū euolare dictus eſt/inq̄ntū ſemꝑ illeſus per
manſit:⁊ inquantū paſſionis acerbitas ipſm ali-
qualiter nō afflixit. Diuinitas tamē iſta in ſan-
guine paſſeris moꝛtue intincta dicit̄ fuiſſe/inq̄
tū ꝑ paſſionē ipſius chꝛiſti hoīs noſcit̄ eius diui
nitas ꝯſenſiſſe. Cedro etiā cum coccino charita
tis ⁊ hyſopo humilitatis alligata dicit̄/inquā-
tū ipſius deitatis charitas ⁊ humilitas in ipſo
F cedro.i.in ipſo ligno crucis ſumme apparuiſſe
Ephe.2.a monſtrat̄. Ideo apl's dicit:φ ꝓpter nimiā cha-
ritatē qua dilexit nos deus/filiū ſuum tradidit.
Phil.2.a Et alibi dicit:φ humiliauit ſemetipſum/factus
obediens vſq; ad moꝛtē:moꝛtē aūt crucis: Oia
eñ iſta/ſcʒ paſſer viuus/⁊ ſanguis paſſeris occi-
ſi/⁊ lignū cedrinū:in aqua imerſa dicunt̄/inquā
tū ſcʒ ipſe aque baptiſmi a ſanguine et paſſione
chꝛiſti ⁊ ipſius deitate ⁊ cruce virtutē ꝓpriā ſoꝛ-
tiunt̄. Iſte ergo aque mixte cum ſanguine.i.ba
ptiſmus ⁊ chꝛiſti paſſio iuncte ſimul: ſepties/id
eſt mediantib⁹ ſeptē donis ſpūſſancti: lepꝛoſuʒ
iſtū ſcʒ genus humanū aſperſerūt/⁊ a lepꝛa pec
cati lauerunt:ſic vt poſt ſeptē dies.i.poſt curri-
culū vite huius:ſcʒ in octaua future reſurrectio
nis ex toto mundus efficit̄:qſi raſis ⁊ abſterſis
oībus moꝛtalitatis ſupfluitatibus:caſtra para-
diſi ingredit̄:⁊ ad illos de quoꝝ ſocietate ceci
derat/ſcʒ ad filios iſrl'.i.ad beatos angelos ad-
iungit̄. Poſt mūdationē eñ lepꝛoſi/⁊ ipſi⁹ mū-
dificationē ꝑmiſſam: ſeptē dieb⁹ debebat extra
ꝓpꝛiū tabernaculū manere:qꝛ ſcʒ dato φ huma
nū genus ꝑ chꝛiſti paſſionē/baptiſmū/⁊ crucē a
lepꝛa pctī oꝛiginalis mūdet̄:nō tñ pꝛopter hoc
ſtatim tabernaculū paradiſi ingredit̄:imo extra
ſcʒ in hac valle miſerie ſeptē dieb⁹.i. ꝑ totā vitā
iſtā/q̄ ꝑ ſeptenariū dieꝝ ſluit/ ꝑmanere iubet̄:vſ
qʒquo veniat octaua.i.futura reſurrectio:vbi i-
ter mūdos(vt ꝑmiſſum eſt)in coꝛꝑe ⁊ aīa celeſte
habitaculū foꝛtiet̄:⁊ ſic de hoīe videat̄ dictū il-
Exo.22.d lud Exo. Septē dieb⁹ ſit cū matre ſua,i.cū moꝛ-

tali vita:die vero octaua dabit eū dño. ¶ Uel ſi- G
vis/dic φ ad hoc φ lepꝛoſus.i.hō pctōꝛ mūde- Aliter
tur:neceſſe eſt φ ſacerdoti ꝑ ꝯfeſſionē ſe oſtdat:⁊
φ deo duos paſſeres/ſcʒ coꝛp⁹ ⁊ alam offerat:
⁊ φ lignū cedrinuʒ.i.crucis memoꝛiā: coccum
charitatis/⁊ hyſopū humilitatis/necnō vas fi-
ctile cū aqua.i.coꝛ ꝯtritū cū lachꝛymis ſecū fe-
rat:vt ſic dū vnus paſſer ſuoꝝ/ ſcʒ coꝛpus ꝑ pe-
nitentiā imolat̄:alius paſſer ſcʒ aīa/liber euo-
let ⁊ recedat. Nā cū ſanguis.i.peccatū: in aqua
viua lachꝛymaꝝ:et vaſe fictili.i.coꝛde humili ꝑ
ꝯfeſſionē fundit̄:et tali lachꝛymaꝝ delictis pro-
pꝛijs rubꝛicata/mediante humilitatis hyſopo
lepꝛoſus pctōꝛ aſpergit̄ ⁊ lauat̄:ab omni conta-
gio mundat̄:et ad caſtra chꝛiſti/ſcʒ ad gratiā in
ꝑſenti/et gloꝛiā in futuro tanq̄ mūdus et inno
cens acceptat̄. Pſal. Aſperges me dñe hyſopo Pſal.50.b
et mūdaboꝛ:lauabis ⁊c. ¶ Hic ponit̄ φ lepꝛo- Eodē.ca. b
ſus mūdat⁹ debebat duos agnos offerre ſacer-
doti:q̄ de ſanguine debebat aurē dexterā/ polli
ces/manus ⁊ pedes dextri ipſius lepꝛoſi tinge-
re ⁊c. Et ſimile habes Exo.xxx. vide et expone
ſicut ibi. ¶ Hic ponit̄ de illo q̄ a lepꝛa: et infra Eodē ca.e
capi.ſeq̄nti de illo q̄ a fluxu imūdi ſeminis mun
dabat̄:φ ingredi ſtatim non debebat ꝑſumere:
ſed ꝑ ſeptē dies indignū ſe ꝓpter ꝑcedentē imū
diciā reputare:et a caſtroꝛum ingreſſu ceſſare.
¶ In quo figuratiue notat̄:φ qſi notabilē imū Moꝛalitas
diciā et infamiā incurrit:dato φ inde mūdet̄ et
emendet̄:et ad gratiā ſeu mundiciā priſtinā re- H
paret̄:ſemꝑ debet quadā naturali verecundia ſi
bijpſi timere:et nō preſumptuoſe in caſtra.i. in
ſocietates mundoꝝ ſeu maioꝝ ſe iungere:ſed in
de aliq̄diu ſe trahere/quouſq; ꝑfecta mundicia
ſeu fama ipſm ꝑmittat ſubintrare:exēplo illi⁹ pu
blicani/q̄ nō audebat oculos ad celū leuare:ſed
ꝑcutiebat pect⁹ ſuū/⁊ dicebat: Dñe/ ꝓpici⁹ eſto Lu.18.c
mihi pctōꝛi. Dato eñ φ lepꝛa culpe tollat̄/ leſa
tamē opinio:neceſſe eſt φ aliq̄diu retrahat̄/⁊ ꝑ
ſumptio et audacia repꝛimat̄. ¶ Uel dic cōtra Aliter
infames:q̄ dato φ culpa trāſierit/remanet tamē
infamia:q̄ ipſos caſtra eccleſie/bñficia/ dignita
tes eccl'e:ſine amplioꝛi ſacrificio.i. ſine ſpeciali
diſpēſatiōe egredi nō ꝑmittit. Unī in canone di
cit̄:φ poꝛte dignitatū infamib⁹ nō patebūt.

¶ Capitulū decimūquintū text⁹: Locutuſq; eſt dominus ad moyſen et aaron/dicēs. Moꝛalitatum Ca. VIII

ILle q̄ fluebat ſemine/imūdus erat:et ex-
tra caſtra eijci debebat:oīa q̄cūq; cōtin-
gebat/imūda erant:q̄nimmo oēs q̄ car-
nē eius/ſaliuā eius/veſtimenta eius:ſagma ſup
quod ſederat/⁊ lectū ei⁹ tangebāt: ꝓtin⁹ imūdi
ciā cōtrahebāt:et ideo ſe lauare debebāt. Si eti
am tangebat vas fictile/ frangebat̄. Si ꝟo vas
ligneū/lauabat̄:talis erat fluens ſemine. Idē iu
diciū per oīa erat de muliere q̄ menſtrua patie-
batur. ¶ Talis ſemine fluens/ſignificat luxuri- Moꝛalitas
oſum et de ſe vilem/abominabilē et immūdum:
ꝑ menſtruoſam etiam mulierē intelligo feminā
luxurioſam:quia vere talium carnes.i. carnales

A vita: ſaliua defluens. i. carnalis ſecta: lectus. i.
carnalis delectatio: veſtis. i. inhoneſta cõuerſa-
tio/penitus ſunt immunda: intantum φ q̄ talia
tangũt. i. q̄ talia frequẽtant ꝛ imitant/immũdi-
ciã luxurie ꝛ infamie ꝯtrahere dinoſcunt. Qua-
propter lotura ꝯfeſſionis ꝛ penitẽtie ſe abluere
tenebunt: ꝛ ideo tutũ eſt φ tales viles pſone nõ
tãgant aut frequẽtent: ſed φ poti⁹ de alioꝝ con
Ge. 21. a. ſortijs expellant. Vñ dicit: Ejce ancillã ꝛ filium
4. Reg. 5. c ei⁹. Et alibi: Vade/lauare ſepties i iordane ꝛc.
De vaſe ṽo ligneo ꝛ fictili/dic vt ſup̄ capi. iiij.
Aliter ❡ Vel ſi vis dic/φ ſemine fluens eſt hereticus
q̄ q: ſemẽ immũdũ. i. malã doctrinã ſeminat: idõ
ſctã eccľia ipm̄ repudiat: ꝛ de ſocietatibus alioꝝ
fugat. Igit caro. i. carnalis vita: ſaliua. i. immũ
da doctrina: lectus. i. iniqua ſecta taliũ nõ debet
tangi/nec aliqualiter frequẽtari: ſed magis effu-
Tit. 3. c gi ꝛ vitari. Vñ Apľs: Hereticũ hoiem poſt ter-
tiã monitionem deuita: ſciẽs qm̄ corruptus eſt.
Eodẽ ca. b ❡ Talis immũd⁹ qñ mũdabat/debebat ſeptẽ
diebus expectare: tandẽ ſeipm̄ in aq̄s viuis laua
re: ꝛ poſtea turtures ꝛ pullos colũbaꝝ offerre: et
Moralitas ſic caſtra in veſpere poterat ſubintrare. ❡ Sic
ṽo ille q̄ a fedo humore carnalitatis ſanat/debꝫ
ſeptẽ dieb⁹ expectare. i. de ſeptẽ pctis mortali-
bus ſe deliberare p ꝯtritionẽ: ſe totũ lauare p cõ
feſſionẽ: colũbas offerre. i. ſimplicitatem: turtu-
res. i. caſtitatẽ: ꝛ ſic mũdus erit p ſctitatem: ꝛ ta
bernaculũ paradiſi intrare poterit per beatam
felicitatem.

B ❡ Capitulũ decimũſextũ tertus: Lo-
cutuſq3 eſt dñs ad moyſen poſt mor
tem duorũ. Moralitatum Capi. IX

Inter cetera ſacrificia vnũ magnũ ꝛ ſolẽ
ne fiebat in feſto expiationis: in quo. ſ. ci
neres fiebant/de q̄bus aquã expiatiõis
faciebãt: ꝛ p totũ annũ immũdos purificabant
accipiebant eñ q̄tuor alalia. ſ. vnus aries/vna
vitula triẽnis rufa/ꝛ duo hirci: q̄ oia ad oſtiũ ta
bernaculi offerebant: ꝛ ritu mirabili immola-
bant. Mittebãt eñ ſortes ſup hircos/vt. ſ. vn⁹
deo/ali⁹ pplo aſſignaret: ꝛ φ ille q̄ in ſortẽ dño
cadebat/imolabat. Ille ṽo q̄ pplo aſſignabat/
in pſcriptis pctis ppľi ſup caput ei⁹ p nũciũ ad
hoc deputatũ i deſertũ emittebat: ꝛ ibi liber ab
ire ꝑmittebant: ꝛ lupis ꝛ leonib⁹ exponebat. Ali-
us ṽo hirc⁹ vna cũ vitula rufa mandabat p ſa-
cerdotẽ occidi: ꝛ ſanguie ipſi⁹ ipm̄ tabernaculũ
interius ꝛ exteri⁹ expiari: ꝛ hoc. ſ. p ſacerdotẽ
linea tunica/feminalib⁹ lineis/zona linea ꝛ cida
ri linea indutũ: ꝛ tã ppiciatoriũ φ altare aureũ/
φ etiã velũ cũ digito tincto ſanguie ſepties aſp
gi: cornu altaris ſanguine tãgi: ꝛ vtrũq3 pauimẽ
tũ interi⁹ ꝛ exterius iubebat ſanguine cũ digito
aſpgi. Sacerdos eñ illa die cũ ſanguie ſol⁹ ſan-
cta ſctoꝝ intrabat: ꝛ ne viſa maieſtate dñi more
ret/magnã copiã thuris in thuribulo ſecũ por-
tabat/quo totũ ſanctuariũ obnubilabat. Qui-
bus cõpletis ſacerdos egrediebat: ꝛ depoſitis
dictis veſtib⁹/veſtimẽtis ſacerdotalib⁹ indue-
bat; arietẽq3 cũ adipib⁹/ſanguie ꝛ reniculis hir

ci occiſi ꝛ vituli/dño ſup altare imolabat: ꝛ ſic C
ipm̄ altare ab immũdicijs filioꝝ iſrael expiabat
vitule ṽo ꝛ hirci carnes/ fim⁹ ꝛ pelles extra por
tari faciebat: ꝛ vſq3 ad cineres cõburebat: ꝛ in
ignẽ lignũ cedrinũ/hyſopũ ꝛ coccũ bis tinctum
cõburenda cũ carnib⁹ inmittebat. Et ſic pplus
a ſuis pctis expiabat: tabernaculũ emundabat:
cinis p faciẽda aq̄ expiatiõis efficiebat: q̄ p to-
tũ annũ ſeruabat. ❡ Dicim⁹ allegorice φ iſta Allegoria
alalia chriſtũ figurare vident: q: ſcꝫ hirc⁹ emiſ-
ſari⁹ q̄ illeſus dimittebat/deitatẽ ſignificat/q̄. ſ.
impaſſibilis pſeuerat: alia ṽo tria alalia deno-
tãt ipſi⁹ humanitatẽ/ p eo. ſ. φ tres naturas cõ
tinet. ſ. alam/ſanguinẽ ꝛ carnẽ: vñ etiã ꝛ iſte dici
tur aries ductor gregis. Dicit hirc⁹ ppterea/q̄a
in ſimilitudinẽ carnis fuit fact⁹. Dicit vitula ru
fa triẽnis/inq̄tũ fragilitas mortalitat. ſue/quã
ſexus feminin⁹ deſignat: triginta annis pꝰs vixit
ꝛ poſt trib⁹ annis et ampli⁹ pdicauit. Sãguis
igit iſti⁹ effuſus. i. ṽtus ſui ſanguis et paſſiõis:
interiora. i. celeſtia: exteriora. i. terreſtria tetigit
et expiauit: inq̄tũ ſm apľm/ illa q̄ in celis ſunt Coloſ. 1. c
et in terris p ſanguinẽ ſuũ pacificauit: qñ. ſ. ſm
apľm ipe q̄ eſt ſacerdos et hoſtia/p ppriũ ſan- Heb. 9. c.
guinẽ ſemel in ſctã intrauit. Propiciatoriũ eniꝫ
. i. diuina ppiciatio et miſericordia iſto ſanguie
aſpgit: inq̄tũ ipe de⁹ p chriſti ſanguinẽ hũano
generi placat. Altare etiã. i. ipe amor patris/in
iſto ſanguine fuit tactus: inq̄tũ ad pacẽ huma-
ni generis inclinat⁹. Velum etiã. i. ipm̄ celũ: ſan-
guine iſto videt tactũ: inq̄tũ eius ṽtute homi- D
nibus ſit aptũ. Pauimentũ interi⁹. i. natura an-
gelica: et pauimẽtũ exterius. i. tota natura hũa-
na/iſto ſanguine fuit tacta: inq̄tũ vna natura fu
it alteri recõciliata/et mediãte chriſti ſanguine
ꝯcordata: et ruina angelica p homes reformata.
Vñ Apľs: Vos qui eratis aliqñ lõge/facti eſtis Ephe. 2. c
ppe in ſanguine chriſti. Ipe eñ eſt pax noſtra
q̄ fecit vtraq3 vnũ. Iſta eñ aſpſio mẽſe ſeptimo
facta dicit/ p eo φ ipſam ſpũs ſeptuplex nobis
impartit. Igit iſtud eſt verꝫ φ corpus iſti⁹ hir-
ci atq3 vitule. ſ. chriſti/extra caſtra. i. extra ciuita
tẽ hieruſm fuit poſitũ: ꝛ ibi cũ appoſitiõe ligni ce
drini. i. crucis paſſione crematũ. i. afflictũ: ꝛ vſq3
ad cinerẽ. i. vſq3 ad ſummã humilitatẽ ſeu cor-
pis deformitatẽ redactũ. Eſa. Vidim⁹ eũ/ ꝛ nõ Eſa. 53. a
eſt ei aſpectus. In ipo eñ paſſionis igne inter-
uenit cedrus. i. crucis chriſti aſpitas: hyſop⁹. i.
humilitas: coccus bis tinct⁹. i. ipſius chriſti cle
mẽtia ꝛ pfecta charitas. Cinis ergo. i. paſſionis
chriſti virt⁹ cũ aqua baptiſmi miſcet: ꝛ ſic in ec-
cleſia ſeruat / ꝛ inde quotidie populus purifi-
catur: et ab originali crimine expiatur. Unde Heb. 9. d
Apoſtolus: Sanguis tauroꝝ aut hircoꝝ ꝛ ci-
nis vitule aſpſus/inq̄natos mundificat. ❡ Vel Aliter
dic aliter/φ iſte tres ſpecies alalium/ſignificare
poſſunt tria genera pſonaꝝ. Aries enim ouiꝫ gre
gis ſignificat prelatos. Vitula iugo ſubdita/ſi-
gnificat religioſos et clericos. Duo hirci ſigni-
ficant ſeculares bonos ꝛ malos. Iſte enim ari-
es in holocauſtum oblatus dicitur: quia ſcꝫ pre

E lati toti deo offerri tenentur. Holocauſtū enim erat illa ſpecies ſacrificij de quo non licebat retinere aliquid: ſed totū oportebat deo offerre: nec pplus nec ſacerdos poterāt ſibi aliqd retinere vel reſeruare. Et ideo dicit ab holon quod ē totū / et cauſtos quod eſt incēdiū: p eo ꝙ totū dño cremebat. Quia reuera ꝑlatus debꝫ eſſe ita deo dedicatus / ꝙ tot⁹ debet eſſe ꝑ charitatē dño aſſociatus: et nulli alteri. ſ. nec carni / nec mūdo / nec diabolo mācipatus. Uitula rō. i. clerici et religioſi / iugo obedientie debēt more vitule ſubijci / et deo ꝑ penitētiā ↄcremari. Et dato ꝙ corpus eorum extra caſtra. ſ. exteri⁹ in mūdi negocijs cremet aliquotiēs ꝑ vitam actiuā: adeps tñ et renunculus ſue interioris affectiōis in tabernaculo. ſ. ſuꝑ altare paradiſi cremat et incendit ꝑ contemplationē: qꝛ ſcꝫ tam de vitula ꝙ̄ de hirco bono deo retēto. i. tam de bonis eccl'iaſticis ꝙ̄ laicis / illud debet eſſe verū / ꝙ interiora deus ꝑ affectionē et contemplationē habeat: dato ꝙ carnes / pellem et fimū. i. dato ꝙ corpa mūd⁹ exterius in negocijs detinebat. Hirci rō. i. chriſtiani ſeculares in duo diuidunt: qꝛ ſm ſortē occulte dei diſpoſitiōis aliq deo reſeruant / et ſibi ꝑ penitentiā ↄcremant: alij rō cū pctis et iniqtatibus ſuis et aliorū ꝑ deſertū mūdi vagari ꝑmittunt. i. aliqui vti ꝑſeruib⁹ ſinunt / et lupis et canibus exponunt

Ps.80.c Ps. Dimiſi eos ſm deſyderia cordis eorū: ibūt in adinuentionibus ſuis. Quia breuiter iſta eſt ſors occulte dei iuſticie / vt de hircis. i. de mūdi

F ferētib⁹ pctōribus aliquos habeat deus / q ſcꝫ ſe ꝑ penitentiā ſibi offerūt: alios habeat ppl'e ſiue mūdus / q ſcꝫ mundi deſerta circūeunt / et p ꝑ

Lu.17.e ſenti bus eterna ꝑtermittūt. Uñ dicit: Erūt duo in lecto vno: vnus aſſumet et alter relinquetur. Igit ſiue agamus de hirco. i. de penitēte / vel de vitula. i. de religioſo et clerico ſe diuino iugo ſubiugante: iſtud eſt verū ꝙ ſanguis. i. pena / ſudor et labor / vel etiā martyriū taliū vſqꝫ ad īteriora velaminis / et vſqꝫ ad paradiſum trāſit: velū celi penetrat et tranſcēdit: pauimentū eccl'ie ornat et colorat: et aſꝑgit ipm altare diuine charitatis: et ipſum ꝓpiciatoriū diuine pietatis tāgit / inꝗtū ꝓ ſe et ꝓ alijs veniā impetrat: et attingit (ſicut ad literā apparuit) in ſangule martyrū / q ſcꝫ deo placuit: et ipos et alios a criminibus expiauit. Apl's

Heb.9.d Omnia pene in ſanguine mundant. Quicunqꝫ ergo ſacerdos. i. qcunqꝫ iuſtus ſacra docens intrare vult tabernaculū mentis ſue et penetrare ſicut ꝑ ↄtemplationē vſqꝫ ad ſanctuariū paradiſi: ſemꝑ debet talē ſanguinē. i. memoriā pene martyrū et ſanctorū ſecū habere / vt ſic poſſit ſibi et ppl'o deū placare. Thus etiā oratōnis portare tenet: vt ſic ꝓpiciatoriū diuine miſericordie obnubilet et adoret: et quicqd petit impetret. Apl's

Ibidem Tabernaculū nō ſine ſanguine dedicatū eſt: et abſqꝫ effuſione ſanguinis nō fit remiſſio. ¶ Ad

Nume.19.a vnū tamen aduertendū eſt: qꝛ quādo aīalia iſta ſcꝫ vitula et hircus extra caſtra comburebantur lignum cedri / coccus bis tinctus / et hyſopus in igne ponebāt. ¶ Ad denotādū ꝙ qñ iuſti in penitentie vel tribulatiōis cremant incendio: tria ꝑncipaliter debēt eos ↄcomitare: ſcꝫ cedrus alta. i. ſpei celſitudo: coccus coloris ignei. i. charitatis feruor et amplitudo: et hyſop⁹ mūdificās. i. fidei certitudo. Iſta enim tria. ſ. fides / ſpes et charitas / ſunt illis qui cremant ꝑ tribulationē et penitentiā neceſſaria: vt ſcꝫ ꝑ fidem fortius / ꝑ ſpem facilius / et ꝑ charitatē libentius ſuſtineant ꝓ chriſto grauia. Quibus factis / cinis. i. memoria vite / talium erit mundificatiuus: et ſi aqua lachrymarū affuerit / totius immundicie abſterſiu⁹ G

Ps.50.b Ps. Aſperges me dñe hyſopo et mundabor: lauabis me et ſuꝑ niuem dealbabor. ¶ Uel dic ꝙ Aliter cinis eſt memoria mortis: qui ſcꝫ ſi aque lachrymarū adiungit / mens immundat peccatrix expiatur: et ab omi reatus macula liberatur. ¶ Uel Aliter dic ꝙ ſacerdos facilius ppl'm expiat / quādo ſanguinem chriſti in altari ꝑ miſſe celebrationem libat. Omnia tamen veſtimenta linea debet habere: ad denotandū ꝙ puritatē in capite intentionis / in tunica conuerſatiōis / et femoribus carnis / et in zona iuſticie ſumme profiteri iubetur.

¶ Uel dic ꝙ dñs nebulā in ſanctuario ſuo vult Aliter abundare: ne maieſtas ſua nuda poſſit homini apparere: ne ſcꝫ pre terrore ipm oporteret perire: ſicut etiam ſupra Exodi. xix. et. xxxiij. et in multis alijs locis oſtendit dñs in caligine apparuiſſe: et in fumo glorie et nebula legem dediſſe: ad denotandū ꝙ de⁹ vult ꝙ in ſanctuario mentis ſꝑ aliquā nebulā ignorātie habeamus. Nec vult H ꝙ temꝑe huius vite maieſtatē eius intuitiue videamus: aut ꝙ ſecreta deitatis et rerū plenarie cognoſcamus: qꝛ ſcꝫ tunc fides noſtra meritū non haberet: et mens noſtra ꝑ ꝑſumptionē forſitā in terret. Dñs ergo et in nebula loqui et in nebula habitare dicit: ꝓ eo ꝙ dñs mentē ſcīām ↄtritā et obſcuram diligit: et ibi habitare ſpūaliter delectat. Uñ dñs dixit ꝙ habitaret in nebula. Ps. 3.Reg.8.b

Ps.17.b Caligo ſub pedibus eius. Illa q ad ſalutē pertinēt / in tali nebula cordis ↄtriti melius a deo reuelant. Uñ dicit: Uocauit dñs moyſen de me- Exo.24.d dio caliginis et c. De modo rō purificandi cū cinere / vide in lib. Num. Num.19.b

¶ Capitulū decimūſeptimū Textus Et locutus eſt domin⁹ ad moyſen dicēs: Loquere Aaron. Moralitatꝫ Capitulum X

Hic ſupponit moyſes aīam oīs carnis in ſanguine eſſe: et ideo ſanguinis eſū oīno ꝓhibet: ſed ipm dño mandat offerri: vt ſic aīa q viuit in ſanguine / poſſit a pctis ſuis ꝑ ſanguinē expiari. ¶ Dic ꝙ ſanguis ſpūalis eſt affectio ſeu amor: qꝛ reuera talis ſanguis Moralitas eſt ꝓprie aīe noſtre vita. Aug⁹. Scio aīa mea ꝙ amor eſt vita. Ideo ſanguinē non debemus comedere. i. amorē et affectionē noſtrā nō debem⁹ in noſipſos reducere: nec ad nutrimentū carnis noſtre ↄuertere: ſed ſoli deo offerre / et ad deū ordinare: qꝛ reuera ſanguis affectiōis aīam naturaliter viuificat et delectat: et ideo ſi deo offerat / ipſam ſpūalr purificat atqꝫ mundat. Uñ Ezech.

A In ſanguine tuo viue. ¶ Uel dic q ſanguis iſte
Ezech.16.b eſt ſanguis chriſti in ſacramēto altaris:vel etiā
Aliter memoria ⁊ cōpaſſio paſſionis ⁊ ſanguinis ieſu
chriſti:qꝛ reuera in iſto ⁊ ex illo ꝯſtat ſpūalis vi-
ta anime noſtre:⁊ ideo talē ſanguinē nō debem⁹
comedere.i.nō recolēdo abſorbere ⁊ abſcōdere
ſed ipm̄ miſſas celebrādo/⁊ paſſionē eꝰ recordā
do offerre:vt ſic poſſimus alas noſtras expiare
Job.16.d Uñ Job:Terra nō operies ſanguinē meū.

¶ Capitu. decimūnonū Textus: Locutus eſt dñs ad moyſen dicēs: Loquere ad oēm. Moralitatū Ca.XI

Hic ꝑcipiunt̃ homini multa ꝑcepta/et
dicit:Non maledices ſurdo:⁊ corā ce-
co nō pones offendiculū. Nō obſerua-
bitis ſomnia. Nō facietis vobis figuras aut ſti
gmata. Nō radetis barbā:nec in rotūdo attōde
bitis comā:nec ſup mortuo incidetis carnē. Nō
Moralitas: ꝓſtitues filiā tuā ⁊c. ¶ Iſta nobis oīa ſpūaliter
inhibent̃. Et ꝑmo qdem ſurdos ⁊ cecos.i.ꝑſo-
nas ſimplices ⁊ ignorātes:qꝛ.ſ.vbū dei nec au-
diūt/nec intelligūt:nō debemus maledicere vel
cōtemnere:vel offendiculū alicui⁹ mali ſcandali
vel exēpli corā eis ponere vel facere/ne forte oc
caſione accepta poſſint ruinā peccati incurrere
Tales enī ſimplices q neſciūt ꝑcauere/facilr ca
dunt:qñ offendiculū.i.occaſionē mali in verbis
aut factis noſtris inueniūt. Ideo bñ dicit̃:Q,
Mat.18.a q ſcādalizauerit vnū de puſillis iſtis q in me cre
dunt:expedit ei q ſubmergat̃ in mare. Itē ſom
B nia.i.falſas opiniōes nō debem⁹ credere:nec fri
uola ꝓ veris recipere:nec ariolis nec diuinis.i.
hereticis aut adulatoribus fidē dare:nec etiaꝫ
ad auguria ſeu garritus auiū.i.ad vba ⁊ garru
litates perſonaꝝ attēdere vel vacare/ſicut fecit
4.Reg.21.a Manaſſes:de quo dicit̃/q obſeruabat ſomnia
⁊ ſectabat̃ auguria ⁊c. Itē nō debem⁹ barbā.i.
virilitatē animi radere:nec comā capitis.i.vtu
tē cordis aliqualr decurtare:qꝛ ſcꝫ virilitas ani
mi quā barba ſignificat/nō eſt abijciēda:nec co
Num.6.a ma vtutū aliqualr detōdenda. Uñ dicit̃:Nouacula
nō aſcēdet ſup caput ei⁹. Rotūditas autē
q figura eſt valde mobilis/inſtabilitatē mentis
denotat:qꝛ tūc coma in rotundū tondet̃:cū in-
conſtātia mētis vtutū ceſariē in nobis truncat
Itē figuras ⁊ ſtigmata nō debemus nobis face
re.i.malas maloꝝ imagines ⁊ exempla nō debe
mus accipe:nec in noſtris cordibus aut morib⁹
ꝑ imitatiōnē imprimere/nec ꝑ retinentiā aut cō-
Aliter placentiā adorare. ¶ Uel dic etiā/q iſta dicunt̃
ꝯtra quoſdā diuites:q ſcꝫ quoſdā familiares cō
ſtituunt/ſic q eos quaſi ꝓ dijs colūt/inq̃tū eis
plus debito credūt. Tales ergo figuras ſtatuere
vt ſtigmata nobis ꝓhibent̃:⁊ eoꝝ adorationes
vetant̃. Itē carnē noſtrā nō debem⁹ ſuper mor
tuo.i.ſup pctō luxurie vili ⁊ fetido incidere ⁊ di
uidere:nec de ſanguine delectationis carnalis
aliqd ſibi dare. Nec filiā noſtrā ſcꝫ alam diabo-
lo ꝓſtituere:nec ſibi eam ꝑ diuerſa vitia macu-
landā offerre. Caro enī ꝑ luxuriā nō eſt inciden-
da/ſed integra ⁊ caſta ſeruāda. Anima etiā non
debet ꝓſtitui:nec ꝑ pctm̄ diabolo ſubiugari:ne C
forte poſſimus de ea illud dicere:Filia mea ma Mat.15.c
le vexat̃ a demonio. ¶ Hic ꝑcipit̃ q aīalia di- Eodē ca.d.
uerſi generis ſimul ꝯuenire vel cohabitare non
faciāt:⁊ q veſtimēta ex lana ⁊ lino non texant:et
q agrum ſuū diuerſo ſemine non ſeminēt ſeu ſe
rant:quod etiā ꝑcipit̃ Deute.xxij. ¶ In vbis Moralitas:
iſtis chariſſimi videt̃ tangi/q illi q eiuſdē cōdi-
tionis ſunt ⁊ ſtatus/ſicut paupes ⁊ diuites/ſicut
clerici vel laici:debēt ſimul cohabitare/⁊ ſocie-
tatē alter alteri⁹ frequētare:copulā vo ⁊ ſocieta-
tē ꝑſonaꝝ diſſimiliū fugere:⁊ iſtoꝝ q ſunt diuer-
ſe ꝯditiōis ⁊ ſtatus/ꝯſortia nō amare. Uñ dicit
ſapiens:Q, pond⁹ ſup ſe tollit q altiori ſe cō- Eccl.13.a
municat̃:Quid cōicabit cacabus ad ollā:qm̄ ſi
ſe colliſerint/ꝯfringent̃. Sequit̃:Omne aīal di- Ibidem.c
ligit ſibi ſimile. Iſtud potiſſime debet ſeruari in
ꝯiugijs:vbi ꝓ certo paritas ꝯditionū ſumme de-
bet attēdi:qꝛ ſcꝫ diuerſe ꝯditiōis aīalia nō de-
bēt inuicē copulari:nec ruſticus nobili mulieri
nec ruſtica cū nobili ꝯiugari. Facile ē enī q qñ
ager.i.lect⁹ tali diuerſo ſemine ſerit̃/q alter ab
altero faciliter ꝯtemnat̃. Unde ibidē:Que cōi- Ibidē
catio homini ſctō ad canem/aut que pars bona
diuiti ad pauperē. Et ad idē ꝑ oīa poteſt appli-
cari illud quod dicit̃:Non arabis in boue ⁊ aſi- Deute.2.b
no. ¶ Uel ſi vis aplica ꝯtra quoſdam/qui ita Aliter
fidem euāgelicā aſſumebāt/q cerimonias legis Gal.2.c
nullatenus relinqbant:ſed vtrunqꝫ ſeruare vo- Act.15.a
lebant. Bos enī iugo ſubdita/ſignificat legem
aſinus vo quē chriſtus eqtauit/ſignificat euan D
gelicā diſciplinā. Talis ergo cōbinatio repellit̃
⁊ duplex ritus a deo reprobat̃. Allega vt infra.
¶ Uel dic q boni nō debēt cum malis/fideles Aliter
cū infidelibus ⁊ hereticis/religioſi cū laicis cōi
care:ne eos ꝯtingat malos eoꝝ mores diſcere
vel habere. Pſ. Cum ſctō ſctūs eris ⁊c. ¶ Uel Pſ.17.d
dic q ager ē cor: quod ſcꝫ diuerſo ſemīe ſerit̃/qñ Aliter
diuerſis ꝯtrarijs negocijs occupat̃:⁊ qñ deo et
mundo vacare conatur:quod vtiqꝫ ꝓhibitum ē
Deus enī in corde noſtro non vult habere prīci
pem/nec ſociū:ſed in ſolidū poſſidere. Tāti emit
vt ſolus poſſideret:qꝛ ſcꝫ ſicut dicit̃ in euāgelio:
Nemo poteſt duob⁹ dñis ſeruire ⁊c. Ideo de ta Mat.6.c
li cordis diuiſione dicit̃:Fili mi/non in multis Eccl.11.b
ſint actus tui. Et alibi:Ue duplici corde:⁊ ho- Eccl.2.c.
mini ingredienti terrā duabus vijs. Igitur in
hoc reprobat̃ omnis duplicitas/⁊ cōmendatur
vnitas ⁊ ſimplicitas:q qñ ſcꝫ agit̃ cor diuerſo ſe
mine.i.duplici vel multiplici intentiōe vel fictio
ne:vna ſcꝫ apparenti/⁊ alia exiſtenti ſerit̃:tunc
iſtud mandatū preterit̃ ¶ Uel dic q veſtis lana Aliter
⁊ lino contexta/ſignificat ꝓditoriā ⁊ hypocritā
falſitatem:que ſcꝫ lanā.i.ſimplicitatē oſtendit ex
terius:linū vo ſubtile.i.maliciā/interius celat.
Tali ergo veſte.i.talis hypocriſis duplicitate
nō debemus indui:ſed potius vel corpalr vno
vel alio debemus veſtiri. Melius enī eſt vel q ſi
mus ex toto lanei/vel ex toto linei.i.ex toto bo-
ni/vel ex toto mali:q q ꝑ hypocriſim boni exte
rius appareamus/⁊ interius mali ſimus. Sicut

E enim dicit Comeſtor: Simulata equitas non eſt
equitas/ſed duplex iniquitas. Unde Chryſoſto
mus: Hypocrita appare quod es: aut eſto quod
Eodē ca. b appares. ¶ Domino fuit maxima cura de pere
grinis ⁊ aduenis fouēdis/⁊ nō vituperādis aut
non ɔtriſtandis: ⁊ ideo ꝑcipit ꝙ ſcʒ ſegetes vſ
qꝫ ad ſolū nō tonderent: nec grana racemoꝝ de
cidētia colligerent: ſed ꝑegrinis ⁊ aduenis dimit
terent. Precipit etiā ipſis non exprobrari: ſed
ſicut ſeipſos diligi ⁊ foueri. Quod ſcʒ potiſſime
ꝑcipit filijs iſrael: qꝛ aduene ⁊ ꝑegrini ī egypto
fuerūt: ideo aduenarū miſerias cognoſcebant.
Quare concludit ꝙ eis amplius miſereri debe
Moralitas bant. ¶ Iſta oīa poſſunt exemplariter addu
ci ad inducēdū ad pietatē ⁊ miſerationē egenoꝝ
⁊ pauperꝝ ⁊ peregrinoꝝ: qꝛ ſcʒ iſtis eſt cōpatiēdū
⁊ de ſuis bonis tribuendū. Et maxime hoc de
bent facere illi qui qñqꝫ paupes fuerūt: ⁊ q̄ alie
nas terras ꝑambulauerūt/⁊ q̄ ꝑ experiētiā quid
Exo. 23. a patiant alij didicerūt. Unde dicit: Peregrinis
moleſtus non eris: ſcitis eñ aduenaꝝ animas:
nam ⁊ ipſi ꝑegrini fuiſtis in terra egypti. Quod
tamen eſt cōtra multos diuites: qui ꝗuis aliqñ
fuerūt egeni ⁊ paupes: ipſi tamen ꝑegrinis ⁊ pau
Aliter peribus pre ceteris ſunt crudeles. ¶ Uel dic ꝙ
pauper vel peregrinus eſt peccator: cui ꝑ certo
non eſt detrahendū/ſed potius miſerandū. Qñ
qꝫ eñ a deo ꝑegrini .i. pctōres fuim⁹: ⁊ ideo hu
manā fragilitatē cogitare debemus: iuxta illud
Eccli. 31. b Eccli. Diſce ex teipſo. q̄ ſunt ꝓximi tui. Quod
F tamē eſt cōtra multos: qꝛ ſcʒ illi q̄ pre alijs fue
rūt pauperes ⁊ peregrini/⁊ qui aliunde fuerunt
nati: vl̄ q̄ etiā per pctm̄ a deo fuerūt alieni: ſolēt
qñ ad ꝓſperitatē veniūt/eſſe aduenis ⁊ alienis
magis duri/⁊ contra delinquentes plus ſeueri.
Eodē ca. c ¶ Itē ibidē ꝑcipit ſic: Quādo ingreſſi fueritis
terrā: ⁊ plātaueritis ligna pomifera: ⁊ auferetis
ꝑputia eoꝝ: poma q̄ germināt immūda erūt vo
bis: nec comedetis ex eis. Nam vt dicit ſchola
ſtica hiſtoria: oēs fructus qui in ꝑmis tribus
annis creſcebant/immūdi erant: fructus vo q̄r
ti anni ⁊ deinde/dño ɔſecrabant: ⁊ fructus q̄nti
anni ⁊ deinceps/ad vſus ꝓprios reſeruabant.
Moralitas ¶ Arbor pomifera ſignificat hoīem: qui poma
bonoꝝ opeꝝ/⁊ germina boni ꝓpoſiti ꝓducit.
Unde ꝓprie pomoꝝ ꝑputia ſeu germina/ſunt
bonoꝝ opeꝝ initia: q̄ ꝑ certo immunda cenſere
debemus: eo ꝙ bona noſtra initia nō ſtatim ap
probare/ſed potius vilipēdere/⁊ immūda eſſe et
inutilia reputare tenemur. In vſus eñ noſtros
nō debēt ſtatim cedere: nec ea quouſqꝫ ſolida et
viuificata ſint/debemus noſtris vſibus .i. nr̄is
approbatiōibus applicare. Primo eñ ſunt oīa
q̄ſi immūda vilipēdēda: ⁊ tādeʒ ſi ꝓſeuerāt in bo
no/dño ɔſecranda ⁊ attribuēda: ⁊ finaliter in no
ſtros vſus .i. in noſtrā cōplacentiā ſunt vertēda
Nimia eñ ꝑticipatio reprobat: ⁊ iō multi ſunt
doctores iuuenes ⁊ etiā nouicij/q̄ in bonis ſuis
ꝑmordijs plus debito gloriāt: ita ꝙ ſe magis ſci
re/vel plus bonoꝝ opeꝝ poſſe facere ꝙ ceteri ar
Pro. 20. c bitrant: ɔtra illud: Subſtantia ad quā feſtinat
in ꝑncipio/in fine benedictione carebit. ¶ Uel G
aduerte/ꝙ vt dicit ſcholaſtica hiſtoria ſup Leui
ti. xx. ca. Q₃ poma triū annoꝝ vinee immunda
erāt: ꝑ eo ꝙ natura min⁹ ꝑceps vim videbat fe
ciſſe. Quod ad hoc poteſt applicari: ꝙ poma .i.
oꝑa neophytoꝝ ⁊ nouitioꝝ/q̄ ſcʒ indiſcrete con
tra naturā qñqꝫ aggrediūtur oꝑa valde ardua
⁊ mirāda: debent immūda reputari .i. nō appro
bari: qꝛ ſcʒ faciliter ſolēt perire/⁊ apud deū ⁊ ho
mines reprobari. Sicut eñ dicit philoſophus:
Acres in ꝑncipio/frangunt in fine. Tales enim
vinee .i. tales ꝑſone que in iuuentute alios virtu
perare in bonis oꝑibus videnk/aſi tēpus deſi
ſtere ⁊ deficere comprobant. Uñ dicit: Iſte ho Lu. 14. f
mo cepit edificare/⁊ non potuit ɔſummare. Et
ideo talia poma .i. talia iuuenū oꝑa nō ſunt mul
tum approbāda: ſed potius immunda ⁊ inuti
lia reputanda.

¶ Capitulū viceſimū tertius: Locutuſqꝫ eſt dominus ad moyſen/dicēs Hec loqueris. Moralitatum Capitulum XII.

Precepit dñs ſupra .xviij. cap. multa ge
nera immūdiciaꝝ vitari: hic aūt ſub pe
na mortis illa mādat totaliter declina
ri. Dicit eñ ꝙ homo nō debebat turpitudinem
patris aut matris/fratris aut ſororis reuelare:
aīs merebat mortē incurrere ⁊ ſubire. Qui eti
am patri ⁊ matri maledicebat/ſine remedio mo
ri debebat. Alie etiā carni immūdicie multipli
ces reprobant: ⁊ ſub mortis ꝑiculo ꝓhibentur. H
Uide ſi vis textū: ⁊ allega ɔtra diuerſas ſpecies
luxurie. ¶ Uel dic ꝙ pater noſter eſt ꝑlat⁹: ma Aliter
ter noſtra eſt eccleſia vel religio: frēs ⁊ ſorores
ſunt ſocij ⁊ vicini/⁊ maxime illi q̄ nobis ꝑ ꝓfeſſi
onē ⁊ familiaritatē ſunt iuncti: qꝛ reuera taliuʒ
turpitudines .i. vilitates/infamias vel enormia
crimina/ſi qua ſcimus/nullo mō detrahēdo re
uelare debemus: qꝛ ꝑ certo q̄ tales amicos ſu
os/q̄bus .ſ. fidelitatem et reuerentiam exhibere
tenetur/diffamauerit: ⁊ eorum turpitudines re
uelauerit: mortis eterne ꝑiculū ſuſtinere debe
bit. Non debʒ eñ eccliaſtic⁹ patri vel matri ma
ledicere ſeu detrahere: vel turpitudines ꝑlati vl̄
ecclie ſue/nec nō ſocioꝝ ſuoꝝ apud laicos reue
lare: nec ſecreta ſuoꝝ alijs publicare: ſed poti⁹
ipſa tenet abſcondere ⁊ celare: niſi forte ꝓpter
correctionē ſit neceſſe ipſa maiorib⁹ declarare.
Uñ dicit: Que viderūt oculi tui/ne cito ꝓferas Prouer. 25. c
in iurgio: ne emēdare nō poſſis cū dehoneſta
ueris amicum tuum.

¶ Caplm viceſimumprimū Tertus Dixit quoqꝫ dominus ad moyſen: Loquere ad ſacerdotes. Moralitatum Capi. XIII

Sacerdos nullū mortuū debebat tange
re: nec in alicu⁹ mortui exequijs inter
eſſe: etiā dato ꝙ eſſet ꝑnceps ppl̄i ſui:
niſi ɔſtitutus eſſet pater vel mater/filius vel ſoror
virgo: Et adhuc iſta confeſſio non fiebat niſi ſa
cerdotibus minoribus: qꝛ ſcʒ ſacerdos q̄ maio⁹

B erat/ad nullū pꝛſbs moꝛtuū accedere/nec alicu
Moꝛalitas ius exequijs intereſſe debebat. ¶ Ex iſto poſſu-
mus oſtēdere quāto quis eſt maioꝛ in eccl'ia/tā-
tomagis debet moꝛtuos:i.excōicatos ⁊ pctōꝛes
⁊ tactū ⁊ ſocietatē maloꝝ ſummope declinare.
Soli eñ ꝯiūcti ⁊ ꝯſanguinei excipiunt̄: qꝛ ſcꝫ vi-
ri chꝛiſtiani ⁊ eccl'iaſtici tāgere ⁊ ſociare ſe pmit
tunt̄. Sūmi ṽo ſacerdotes.i.illi q̄ ſpecialr̄ deo
ſunt iūcti ⁊ ꝯſecrati:ſicut ſunt viri religioſi ⁊ pfe
cti:ex toto debēt moꝛtuos.i.pctōꝛes imꝑfectos
excōicatos ⁊ bereticos abboꝛrere:⁊ dato q̄ ſint
pncipes ſeu magni ⁊ ꝯſanguinei/etiā ⁊ ppinq̄:
ipos tñ debēt fugere ⁊ vitare:Quis talis tact⁹ et
acceſſus ſit generalr̄ oib⁹ pꝛhibit⁹/iſte tñ ſtrict⁹
eſt ſacerdotib⁹.i.eccl'iaſticis ⁊ maxime ſūmis ſa
cerdotib⁹.i.ꝓlatis ⁊ maioꝛib⁹ interdict⁹:⁊ ma-
xime hoc debꝫ eſſe in religioſis ⁊ ꝑfect̄:q̄ de pa
rētib⁹ carnalib⁹/maxime qñ ſunt pctōꝛes/nō de
bēt curare/ſed eos ꝑ chꝛiſto dimittere ⁊ hoꝛre-
re. Quod tñ eſt ꝯtra multos eccl'iaſticos:q̄ plus
debito diligūt ꝯſanguineos ⁊ amicos:qb⁹ dici
Luce.14.f tur in euāgelio: Qui nō odit patrē ⁊ matrē aut
vxoꝛē ⁊ filiū ⁊ fratres/nō pōt me eſſe diſcipulus
Multi ſunt eccl'iaſtici q̄ dū malos parētes plus
debito dilexerūt/ꝓpꝛias alas ꝑdiderūt. Jō dr̄ ſu-
Leui.11.g ꝑ: Nolite ꝯtaminare alas veſtras:nec tāgatis q̄c
Eodē ca.c q̄ eoꝝ/ne immūdi ſitis. ¶ Sacerdos nō debet
accipe aliquā vilē aut inboneſtā vxoꝛē/ſcoꝛtū/ca
ptiuā/ancillā/viduā/repudiatā/ſoꝛdidā aut me
B retricē:ſed poti⁹ ṽginē aut puellā de ꝓpꝛo ſuo
natā. Quia breuiter ſicut hic dicit̄/ſacerdos ſeu
pontifex ſuꝑ cuius caput fuſum eſt oleū vnctio
nis:⁊ cui⁹ man⁹ in ſacerdotiū cōſecrate ſunt/ve
ſtituſq; eſt ſanctis veſtib⁹:nō debet caput ſuum
diſcoopire/veſtimēta ſua ſcindere/ad moꝛtuūꝫ
intrare/⁊ inboneſtā mulierē in vxoꝛē accipe:ſed
puelle ṽgini de ſuo ꝓpꝛo nubere/⁊ ſtirpē gene-
Moꝛalitas ris ſui vulgo gēt̄ ſue nō miſcere. ¶ Sacerdos
dux ⁊ pōtifex ſeu pōtē faciēs/eſt ꝓlat⁹:q̄ ſcꝫ pon
tē ad celū debet facere/⁊ illuc ſubditos ṽbo ⁊ ex
emplo ducere. Vxoꝛ ipſi⁹ eſt vita ſua ⁊ moꝝ ſuo-
rū cōpago:qꝛ ſcꝫ iſte tūc alicui vxoꝛi ſpūalr̄ nu-
bit/qñ aliquā vitā ſpūalē accipit ⁊ cuſtodit. Jgit̄
ſicut hic dicit̄/ſacerdos.i.ꝓlati ⁊ clerici/ſumme
debent dici ſctī:⁊ ſctitatē moꝛib⁹ obſeruare. Sā
Epl.6.b. cti inq̄t erūt deo ſuo:⁊ nō polluent nomē ei⁹. Et
iſti quoꝝ man⁹ ſacrate ⁊ oꝛdinate ſunt ad actus
bone opatiōis:⁊ q̄ induti ſunt veſtib⁹ ſacris ho-
neſte couerſatiōis/nō debēt barbā radere.i.di-
mittere animi virilitatē:caput mētis diſcoopire
.i.deponere humilitatē:humilitas eñ velat ⁊ ce
lat interioꝛis mētis ṽtutes:veſtimēta ſcindere
.i.deſtruere exterioꝛē humilitatē:ad moꝛtuū in-
trare.i.freq̄ntare malā ſocietatē:vilē vxoꝛē du-
cere.i.ꝓfiteri vel ſectari alicuius male vite ſoꝛdi
dā vilitatē. Vxoꝛ eñ ſua.i.vita ⁊ cōditio ſtatus
ſui debet eſſe ṽgo.i.pura ⁊ mūda:q̄ ſcꝫ nō ſit vi-
dua:nec a ꝓpꝛo repudiata aut cōtempta:nec ca
ptiuitati timoꝛis ſeruilis ſubiecta/nec ſeruituti
pctī aliqualr̄ ſubiugata:nec in ſe vilis meretrix
aut immunda:nec etiā de alieno ꝓpꝛo.i.ꝑ nimiā

ſingularitatē ſubditis totaliter aliena. Sic enim C
erit ſctūs ⁊ mūdus:⁊ ſctō dei ſeruitio ſctē ⁊ mun
de dedit⁹ ⁊ ſacrat⁹:ſuꝑ eodē ca. Jncenſum ⁊ pa
nes offerūt deo ſuo:⁊ ideo ſancti erunt. ¶ Vel Allegoꝛia
dic allegoꝛice q̄ ſacerdos eſt chꝛiſt⁹ ſpū lenicie
vnct⁹:⁊ ſacra veſte.i.puriſſima humanitate ve-
ſtit⁹:qꝛ reuera iſte ꝑ ſpeciali cōiuge/cū ſcꝫ in be
ata incarnatiōe ſe nobis ꝯiūxit:nō accepit muli
erē vilē/ſed nobilē:nō coꝛruptā/ſed ṽginē:nō ho
minū ancillā/ſed ṽtutū dñam:nō ſub pctō capti
uā/ſed liberā elegit ṽginē glioſam:cui ſe carnē
aſſumēdo cōiunxit:q̄ etiā de ꝓpꝛo dei iſraelitico
nata fuit. ¶ Vel dic q̄ vxoꝛ.i.mēs vbi eſt aīa: Aliter
quā ſcꝫ ſi ſit ṽgo.i.pura/ſctā ⁊ immaculata:de
ꝓpꝛo ſuo.i.de chꝛiſtianitate ⁊ fide nata libenter
chꝛiſtus ducit. Si ṽo vilis/repꝛoba ⁊ imūda fu
erit:ipaꝫ nō accipit/ſꝫ ꝯtēnit. ¶ Vel dic q̄ vxoꝛ Aliter
hoīs eſt dignitas/officiū vl' bñficiū ſeu dioceſis
vel eccl'ia cui cōiungit̄:⁊ ad quod in hoc ſeculo
ꝓmouet̄/ſiue ſit eccl'iaſtica ſiue ſeclaris. Sꝫ vere
de talib⁹ vxoꝛib⁹ aliq̄ ſunt ṽgines.i.ille eccl'ia-
ſtice dignitates q̄ mūde ⁊ ſctē/nullo ſimonie vi-
tio vel nullo carnali affectu viciate vl' coꝛrupte.
Aliq̄ ṽo ſunt coꝛupte ⁊ immūde/⁊ ſꝑ aliquo ad
iūcto vitio maculāte fedate:ſicut ſūt multe ſecl'i
dignitates:quaꝝ q̄dā ſunt q̄ magis dāti annua
tim vendunt̄:alie ſunt ſicut repudiate/qꝛ ſcꝫ ab
oībus bonis hoīb⁹ refutāt̄. Alie ſūt ſicut capti
ue vel ancille/q̄ ſcꝫ ſeruituti ⁊ ꝑiculo ſubmittūt̄
ſicut ſūt gñalr̄ ille q̄ hodie ſunt altioꝛes ⁊c. Jgit̄
iſtud ēuēꝫ q̄ ſacerdos.i.q̄cūq; eccl'iaſtic⁹ hō⁹ nū D
q̄ talia publica officia debꝫ petere:nec tales im
mūdas/⁊ imūdicie vitioꝝ ꝑmixtas vxoꝛes ſeu ſe
culi dignitates diligere:ſꝫ magl' ṽginē.i.aliquā
mūdā/q̄uis pauperē ⁊ ſterilē ꝑeligere:cū q̄ poſſit
mūde ⁊ ſctē viuere ⁊ manere. Vñ dr̄: Diſcedite 3.Eſdre.9.b
a gētib⁹ terre/⁊ ab vxoꝛib⁹ alienigenis:Quis aliq̄
hodie nō curāt q̄lē vxoꝛē habeāt: q̄nimo vxoꝛē
foꝛnicariā.i.bñficiū vel dignitatē foꝛnicarie.i.ſi
moniace acq̄ſitū/libēter accipiūt ⁊ ꝓcurāt. Jō
dicit̄: Accipe tibi vxoꝛē foꝛnicariom/⁊ fac filios Oſee.1.a
foꝛnicationū. ¶ Vel dic q̄ nō lꝫ alicui eccl'iaſti- Aliter
ſtico vxoꝛē alteri⁹ gētis.i.dignitatē vel bñficiū
alteri⁹ ſecte vel eccl'ie aſſumere vel cōcupiſcere:
ſed de populo ſuo.i.de papa/eccl'ia vel patriar-
cha debet ſibi vxoꝛē ſeu bñficiū ꝓcurare. Vñ di- Mar.6.c
cit̄: Nō licꝫ tibi habere vxoꝛē fratris tui. ¶ Vel Aliter
dic q̄ vxoꝛ aliena eſt dignitas ſeu officiū ſecula-
re:quā ſcꝫ nō licꝫ ſacerdoti ⁊ eccl'iaſtico accipe-
re vel ad eā anhelare:ſed ſolū de ꝓpꝛo ſuo.i.de
ſtatu eccl'iaſtico vxoꝛē ⁊ ꝓmotionē acq̄rere vel
habere/cōtra multos clericos in curijs regū et
ſecularib⁹ officijs cōſtitutos:de qb⁹ dicit̄: Jnue Neem.13.e
ni iudeos ducētes vxoꝛes moabitidas. ¶ Vel Aliter
dic q̄ ſacerdos non debet cōmiſcere ſtirpē gene
ris ſui cū vulgo gētis ſue:qꝛ illos q̄ ſunt de gene
re ſuo/patria et cōſanguinitate.nō debet ſibi cō
miſcere:nec in bñficijs nec officijs eccl'ie ſue po-
nere:nec etiā eos ibidē cū diuitib⁹ et nobilibus
patrie ꝯiugare:ſicut quotidie faciunt multi ꝓla
ti/q̄ aliūde venientes totā eccl'iam ſuam et patri

E am ſibi cōmiſſam de ſuis ꝯſanguineis implent: ⁊ ſtirpē generis ſuis cum vulgo ppl'i ſui miſcent
Codē ca.c ¶ Item dicit ꝙ omnis q̄ habuerit maculā/nō offeret panes deo: nec accedet ad miniſteriū ei⁹ oportet erg.· vt nō ſit cecus/nec claud⁹: ſi habuerit paruū naſū vel grandē/vel fractā manū: ſi gibboſus/ſi lippus/ſi albuginē habens in oculo/ſi iugē ſcabiē/ſi impetiginē habēs in corpe/ſi hernioſus. Iſte eñ ſunt tredecim macule ſeu impedimēta/q̄ hominē reddebāt indignū/ne miniſtraret in tabernaculo in ſacerdotali officio. Verūtamen dato ꝙ panes ⁊ incenſum nō ꝑmitteretur offerre: de panibus tñ que offerebant in ſa-
Moralitas crificio/ꝑmittebat comedere. ¶ Sic ꝟo moderni ſacerdotes ⁊ clerici a dei miniſterio redduntur indigni/qñ ſpūalibus maculis ſunt fedati. Teſte enim beato Gregorio: Iſte tredecim macule peccata deſignāt. Unde dico ꝙ cecus eſt qui non videt ꝑ cōtemplationē. Claudus q̄ vacillando icedit/⁊ ꝑ maliciā ⁊ cauillationē. Paruū naſū/q̄ naſum. i. ſenſum diminutū habet ꝑ ſublatā debitā diſcretionē. Naſū grādis/q̄ ſenſu nimis
Rom.12.a abūdat ꝑ ꝓſumptionē. Apoſtolus: Non plus ſapere/ꝙ̄ oportet ſapere. Torti naſi/tortū ⁊ peruerſum ſenſum ꝑ hereſim vel ꝑ inuidie machinatio-
1.Cor.14.d nē. Contra quos Apoſtolus: Nolite pueri effici ſenſibus/q̄tum ad naſum paruum: ſed malicia paruuli eſtote: q̄tū ad naſum tortū ⁊ magnum. Pedem etiam habet fractū ille/q̄ debilē ⁊ fragilem habet affectionē. Fractā ꝟo manū ille/qui
F habet remiſſam ⁊ laxam opationē: vt ſic de tali ſic excecato/ claudo ⁊ pedibus manibuſq; ꝯtra-
Mat.22.b cto/dicat illud Mat. Ligatis manib⁹ ⁊ pedib⁹ mittite eū in tenebras exteriores ⁊c. Itē lippus eſt ille/q̄ licet clarus ꝑ ſciam ⁊ diſcretionē videat: oculis tamen cordis ſui infect⁹ eſt ꝑ immundiciā ſimonie. Albuginē habet ille q̄ mēte ⁊ affectu habet cādorē mūdane glorie. Gibbus eſt q̄ patit tumorē ſeu gibbū ſupbie. Scabiem habet iugem/q̄ quotidie ꝟſatur in immūdicia luxurie. Impetiginē patit/q̄ pruritū ⁊ ardorē ſuſtinet libidis. Hernioſus ſeu ponderoſus eſt/ cuius humor interioris affectiōis ad genitalia fluit ꝑ deſyderia carnis. Breuiter ergo iſtud eſt verū/ꝙ tāli q̄ talia patiunt/indigni ſacerdotio vel quocūq; eccleſie miniſterio reputant. Hoies eñ bene formatos. i. bonis moribus inſtructos/non vitioſos vel maculatos vult dñs miniſtros ſuos habere: malos ꝟo informes/vitioſos ⁊ incō-
Leui.22.c poſitos ſolet abijcere ⁊ horrere. Uñ dicit: Animal cicatricē/papulas/ſcabiē aut impetiginem habēs/nō offeretis dño. Sed q: ꝑ certo vnū reſtat de iſto capitulo: q: ſcʒ dato ꝙ iſti ꝓpter indignitatē nō debebāt panes offerre vel in eccleſia miniſtrare: tñ oblatos nō vetabant cū alijs manducare. Sic ꝟo ꝓh dolor hodie multos videmus eccleſiaſticos: q̄ ſcʒ licʒ eccleſie nō deſeruiant aut miniſtrēt: nec digni ſunt etiā miniſtrare ꝓpter vitiorū maculas quas contînēt: panes tamen oblatos ab alijs. i. fructus eccleſiaſticorum beneficioꝝ ⁊ alioꝝ labores ꝑcipere nunq̄

ceſſant: q̄nimmo tales habēt abundātius eccle- G
ſie panes/ꝙ̄ illi q̄ quotidie in dei ſeruitio ⁊ miniſterio offerūt ⁊ laborāt: ita ꝙ iſtis ꝓprie poteſt dici illud Joā. Alij laborauerunt/⁊ vos in labo- Joan.4.c.
res eoꝝ introiſtis. ¶ Uel dic ꝙ ille q̄ hab et ma- Aliter
culā/ē ille q̄ nō debet ad altare accedere/nec in ſacerdotis officio miniſtrare: quouſq; a tali macula voluerit ꝑ penitētiā ſe purgare: qñcunq; ſe ſentit talibus vitijs ſeu vinculis irretitū. Et maxime qñ ſe ſcit ꝑ excōicationem maculatū: tunc debet ſe ab introitu tabernaculi. i. eccl'ie retrahere: ⁊ in officijs eccl'iaſticis nullatenus miniſtrare: ſed indignū ſe reputās/debet ⁊ a miniſterio
ceſſare. Uñ Leuit. Omnis homo in quo fuerit Leui.22.a
immūdicia/⁊ acceſſerit ad ea q̄ ſanctificata ſunt peribit de populo ſuo.

¶ Capl'm viceſimumſecūdū Textus Locutus quoq; ē dominus ad moyſen/dicens: Loquere. Moralitatū Capitulum XIIII.

T Ria genera panū erant apud iudeos ſcʒ panes ꝓpoſitiōis/quos ſoli ſacerdotes q̄ erāt ſine macula/debebant comedere: ⁊ in loco ſancto. Itē panes alij q̄ a populo offerebant/⁊ in ſacerdotū partē cedebant: ⁊ de iſtis licebat comedere oībus q̄ erāt leuitici generis: etiā ſi haberēt maculā: etiā ſi eſſet filia ſacerdotis/vidua vel repudiata/⁊ ad domū pr̄is reuerſa. Uerūtamē q̄cūq; alienigena/vel etiam
filia ſacerdotis/dū tñ adhuc alicui alieno de po- D
pulo actualr̄ eſſet nupta: de talibus panib⁹ non comedebāt: ſed tanq̄ extranei a talib⁹ abſtinebāt. Itē panes laici: q̄ ꝑpl'o ⁊ clero cōes erāt: et
⁊ de quib⁹ oēs gn̄alr̄ comedebāt. ¶ Per iſtas Moralitas
tres ſpēs panū pn̄t intelligi tria gn̄a bonoꝝ eccleſiaſticoꝝ. ſ. panes ꝓpoſitiōis: ⁊ iſta ſunt bona ſpūalia. ſ. ꝟtutes ⁊ merita: q̄ ſcʒ nullus pōt accipe maculoſus. Itē panes oblati a ꝑpl'o: ⁊ iſti ſignificant bñficia eccleſiaſtica: q̄ etiā multi maculati ⁊ repudiati. i. multe male ꝑſone pn̄t habere: dū tñ de gn̄e ſacerdotali. i. ꝑſonas eccl'iaſticas ꝯtigerit eas eſſe. Itē panes laici. i. bona mundana ⁊ ſecularia: q̄ ſcʒ bonis ⁊ malis/mūdis ⁊ immūdis/laicis ⁊ clericis cōes eſſe cenſent: in q̄tū ab ipſoꝝ ꝑceptiōe nulla generatio hoim impe-
ditur. ¶ Uel dic ꝙ dato ꝙ hoies habeant ma- Aliter
culas diuerſoꝝ vitioꝝ: ⁊ nomina eos ſi vis ſicut in capitulo ꝓcedēti. Dato etiā ꝙ ſint ꝑſone repudiate a deo ⁊ a mūdo: nihilominus ſi ſint de genere ſacerdotali. i. ſi ſint de cōſanguinitate ꝓlatoꝝ: nō ſolēt a comeſtione panū. i. a ꝑceptiōe eccleſiaſticaꝝ ꝓbendaꝝ ⁊ beneficioꝝ repelli/ſʒ in
de amplī⁹ ſatiari. Ps. Ecce ipſi pctōres ⁊ abū- Ps.72.b
dātes in ſeculo/obtinuerūt diuitias. Dato etiaʒ ꝙ ipſi non miniſtrēt nec ſeruiāt: bona tñ eccleſie
ꝑticipant ⁊ abundant. ¶ Uel tres panū ſpeci- Aliter
es ſunt tres virtutes theologice. Uñ dr̄: Amice Lu.11.a
accōmoda mihi tres panes. Sed de iſtis vnus eſt ſolis ſacerdotibus mūdis ⁊ immaculatis. i. ſolis bonis ꝑſonis ꝯceſſus/ſcʒ charitas. Nullus

A eſt maculoſus aut peccator pōt comedere pa-
nem iſtū. Charitas enī eſt fons viuus/quē non
participat alienus/ſm Auguſ. Alius enī eſt nō
ſolū mundis et immaculatis/immo etiā macu-
loſis cōceſſus et repudiatis: dū tamē ſint de ge
nere ſacerdotū/id eſt chriſtianoꝝ: et iſte eſt fides
que ſcʒ bonis et malis conceditur: dū tamen ſa-
cerdotū/id eſt chriſtianorū ꝓpago habeat. Ali-
us autē omībꝰ eſt cōmunis generaliter/ſcʒ ſpes
quia fideles et infideles/boni ꝛ mali aliquid ſpe
rant poſt hanc vitā. Et ſic dico ꝙ charitas ſola
eſt bonorū chriſtianorū: bonorū tamen et macu
latorū eſt fides: ſpes vero eſt cōmunis vniuer-
Aliter ſorū. ¶ Uel dic ꝙ primi ſunt virtutes: ſecundi
Aliter ſunt ſcientie: tertij ſunt tēporalia. ¶ Uel dic ꝙ
tres panes ſunt tres ſciētie: moralis/phyſica et
Eodē ca. b. ciuilis ꝛc. Dilata ſi vis. ¶ Hic ponit ꝙ filia ſa
cerdotis nupta alteri populo/nō poterat come
dere de ſanctificatis: ꝗdiu extra maneret/ et ꝗ-
diu cū viro eſſet. Uerū qñ repudiabatur/vel viro
mortuo viduabatur/ꝛ ad domū patris reuerteba
tur: tūc poterat ſanctificatos comedere vt prius.
Moralitas. ¶ Sacerdos eſt chriſtus: filia eius eſt aīa: de q̄
Leui. 21. b. ſcʒ ſupra precipitur: ꝙ ſacerdotis filia ſi dēprehē
ſa fuerit in ſtupro/flāmis exuretur: q: ſcʒ anima fi-
lia dei/ſi in morte deprehēſa fuerit in peccato/
Ezech. 18. a. flāmis perpetuis incendetur. Unde Ezech. Anima
que peccauerit/ipſa morietur. Iſta ergo qñ exit
domū patris ſui/id eſt chriſti eccleſiā vel ſtatuʒ
gratie: et nubit ꝑ deſyderiū et amorē viri extra-
D neo de pplo: ſcʒ diabolo/carni vel mundo. Unde
Lu. 15. c. dicitur: Adheſit vni de ciuibꝰ regionis. Et tūc ꝑ
certo ꝗdiu ſtat tale nefandū matrimoniuʒ: iſta
filia nō debet comedere de ſanctificatis: ꝛ nō eſt
digna ꝑcipere bona ſpūalia et eterna/ſed terre
na. Si vero tale matrimoniū ceſſauerit: ꝛ iſta vi
dua facta: vel a mūdo ꝛ eius ꝓſperitate ꝑ infor-
tunium ita repudiata/ꝙ ad domuʒ patris. i. ad
gratiā vel eccleſiā ꝑ penitentiā redierit: tūc vero
cibis celeſtibꝰ et ſpūalibꝰ digna erit. Filia ergo
id eſt anima vel fragilis ꝑſona: q̄ a viro ſuo. i. a
mūdo repudiatur: vtpote quia ꝑ paupertatē ꝛ in-
fortunia omī ꝓſperitate priuatur: debet in domū
patris ſui/id eſt ad cōſcientiā ſeu eccleſiā reue-
nire/fortune inſtabilitatē cognoſcere: ꝛ ſe patri
ſuo chriſto reddere: vt ſic de ſanctificatis. i. de
bonis ſpūalibus et eternis partē ſuā poſſit per
cipere et habere: exemplo filij ꝓdigi qui a mun-
do repudiatus/ꝛ infortunijs compulſus ad pa-
trē rediit: ꝛ vitulū ſaginatū comedit. Et ideo tali
Can. 6. d. filie loquitur dominꝰ in Can. Reuertere reuer-
tere ſunamitis: reuertere reuertere/vt intuea-
Hiere. 31. d. mur te. Et illud Hiere. Reuertere ad ciuitates
tuas: Uſquequo delicijs diſſolueris filia vaga?
Eodē ca. b ¶ Alienigena nunꝗ debebat comedere de ſan
ctificatis/dato ꝙ in domo ſacerdotis mane-
ret: niſi forte eſſet ſeruus perpetuus ſacerdotis
et eius vernaculus emptitius cōſtitutꝰ. De ma-
nu etiā alienigene nō debebāt ſacrificia accipi/
et domino immolari: ſed omnia corrupta et in-
utilia iudicari. De manu inquaʒ alienigene nō
offeretis panes domino deo veſtro: nec quicꝗ C
aliud quod dare voluerit: quia corrupta et ma-
culata ſunt omnia. ¶ Alienigena ſignificat here Moralitas
ticū vel quemlibet infidelē a fide chriſti alienū.
Iſte ergo nō debet de ſāctificatis comedere: id
eſt eccleſiaſtica ſacramēta ꝑcipere: niſi forte ver
naculū ſeu perpetuū eccleſie ſeruū ipſum per fi-
dem et penitentiā contigerit factū eſſe. Panes
etiā. i. doctrine et alia opera ꝛ exempla que ta-
les offerūt/a fidelibus nō debēt recipi neqꝫ cre-
di: ſed magis omnia debēt heretica et corrupta
reputari. Et ſimplices etiā ſumme debēt cauere
ab illis que ab hereticis et infidelibus predicā-
tur et offerūtur: ne forte per errorē aliquem cor
rumpantur. Unde Leui. Non tangatis quic- Leui. 11. e.
ꝗ eorū/ne immūdi ſitis. ¶ Uel ſi vis/dic ꝙ pa Aliter
nes alienigene ſunt ſcientie ſeculares: que ſcʒ a
ſacerdotibus nō debent recipi vel ſectari: ꝛ ma-
xime leges ꝛ medicina ꝛc. ¶ Alalia que offere- Leui. 22. c.
bantur deo/debebant eſſe integra/ſana/et nulla
macula viciata: alſ a ſacerdote debebāt repudi-
ari/ꝛ nunꝗ dn̄o immolari: vnde hic dicitur/ꝙ om
nis macula nō erit in eo: ſi cecū/ſi fractum/ ſi ci-
catricē habens/ſi papulas/ſcabiē vel impetigi-
nē: nō offeretis eū/ſed repudiabitur. Etiā animal
quod teſticlos cōtritos/fractos/ſectos et ablatos
haberet: ſi lingua careret: ꝛ ſi aurē vel caudā ei
dē aliꝗs amputaſſet. ¶ Sic vero illi qui offerū Moralitas
tur dn̄o: et eidē in ipſius ſeruitio/ſcʒ in ſtatu ec-
cleſiaſtico ꝑſentant: mūdi/ſancti ꝛ immaculati
eſſe iubent. Igitur nō debēt eſſe ceci ꝑ ignoranti- D
am/nō fracti ꝑ incōſtantiā/nō cicatricē malorū
exemplorū et malorū moꝝ habētes ꝑ inſolētiā:
non papulas/ſcabiē ſeu impetiginē. i. pruritū ꝛ
immūdiciā carnis ſentiētes ꝑ luxuriā: ꝛ nō faſ-
ſis veſtibus ſeu teſticulis per virilitatis amiſſi-
onē/ſeu ꝑ mētis effeminationē: nō ꝑdita lingua
ꝑ bone locutionis laudē ꝛ cōfeſſionis ꝑditionē
nō truncata cauda/ꝑ finalis ꝑſeuerātie depoſi-
tionē: quia ꝑ certo viri eccleſiaſtici debēt per diſ
cretionem clare videre: debent per conſtantiaʒ
et fortitudinē integre manere: debēt ſine cicatri-
ce/id eſt ſine male cōſuetudinis vulnere/vel ſi-
ne inuidie vlcere mentem habere: debent in ſue
conuerſationis pelle/ſcabie/id eſt vitijs maiori-
bus: ꝛ impetigine ſeu papulis. i. vitijs minoribꝰ
ſemꝑ carere: teſticulos/id eſt virtutē bonoꝝ ge-
neratiuā: Aurē/id eſt ꝓmptitudinē auditiuam ꝛ
obedientiā: Caudā/id eſt virtutē perſeueratiuā
et completiuā: Linguā/id eſt predicatiuā vel di
uine laudis ꝛ confeſſionis depromptiuā/debēt
iugiter continere. Si vero omnibꝰ iſtis vel ali-
quibus iſtorū caruerint: non ſunt digni coram
domino cōparere: nec in eccleſia triumphante
locuʒ debent aliqualiter obtinere. Unde dicitur:
Qui vocati fuerant/nō erant digni. De illis etiā Mat. 22. a.
qui teſticulos. i. generationē bonoꝝ operuʒ vel Lu. 14. c.
etiam generationē fidelium que per predicatio-
nem efficitur: que ſcʒ a duobus teſticulis predi-
catorum procedit/ſcilicet a vita et doctrina: po
teſt dici illud Deute. Non intrabit eunuchus Deute. 23. a.

E amputatis teſticulis/abſciſo verretro in eccleſi
Mal.1.c. am dei. De aliqs vero dicitur: Si offeras domi
no claudū et languidum/ nōne malū eſt: quia
breuiter illi qui domino offerūtur/ ſine peccati
Apoc.14.a macula eſſe tenētur. Apocal. Sine macula ſunt
Deute.17.a. ante thꝛonum dei. Unde Deutero. Non immo
labis domino bouem et ouem in quo eſt ma
Aliter cula/aut quippiā vitij. ¶ Uel ſi vis/ allega hec
omnia contra ſeculares: qui filios cecos/ clau
dos et male moꝛigeratos et foꝛmatos offerunt
deo/faciendo eos religioſos et clericos: bene au
tem foꝛmatos retinent ſibi vt ſeruiant mundo:
et vt eos faciant cupidos et mundanos. Con
Malach.1.d. tra quos dicitur: Maledictus doloſus qui ha
bet in grege ſuo maſculum: et votum faciēs im
Eodē ca.c molat debilē domino. ¶ Aduerte hic q̄ quan
do quis offerebat ſacrificiū ex voto: oblatū de
bebat eſſe ſine quacunqꝫ macula: ſicut p̄mitti
tur in capitulo precedēti. Quando vero quis of
ferebat voluntarie/ſcʒ oblationē pacificoꝝ/vel
huiuſmodi: tunc potuit offerre animal: dato q̄
haberet aliquam de maculis ſupꝛadictis ſcʒ: et
maxime aurem vel caudam amputatā. Unde
ibidem dicit̄ ſic: Ouem et bouem aure ꝛ cauda
Moꝛalitas. amputatis/volūtarie offerre quis pōt. ¶ Sic
cū in mundo ſunt duo genera pſonarū que deo
offerūtur: ſcʒ boni eccleſiaſtici qui tenent̄ ex vo
to/vel tacito vel expꝛeſſo: et boni laici qui vidē
tur tm̄ voluntarie teneri: iſtud eſt verū: quia illa
animalia/id eſt iſte pſone que p voto ſoluendo
F ꝛ complēdo domino immolātur/et in eius ſer
uitium deputantur: ſicut ſunt religioſi et cleri
ci: debent eſſe perfectiores/et ab omni macula
criminū mundiores: q̄ illi qui voluntarie offe
runtur/id eſt q̄ ſeculares/qui ſupererogationis
opera voluntarie exequūtur. In iſtis eñ mul
te macule ꝛ multi defectus ſolent ſuſtineri: que
in religioſis et clericis eſſet neceſſariū reprobari.
Et multa ſunt vitia que apud deū religioſos
ꝛ clericos indignos facerēt/que ſecularibus nō
nocerēt: quia ſcʒ illi tenētur eſſe pfecti ex voto ꝛ
neceſſitate/iſti autē ex voluntate. Ideo clericis
Mat.5.c. dicitur: Niſi abundauerit iuſticia veſtra plus q̄
ſcribarū et phariſeoꝝ/nō intrabitis in regnū
Eodē ca.d celoꝝ. ¶ Hic precipit̄ q̄ nullū animal ſibi of
ferri debeat/quouſqꝫ ſeptē dierū in etate tranſe
at ſpacium ꝛc. Hic pꝛecipit domin9/ q̄ ſiue ille
bos ſit/ſiue illa ouis: nō immolabit̄ vna cū fe
Moꝛalitas tibus ſuis. ¶ Iſtud exponūt aliqui ſic: q̄ ma
ter eſt miſericoꝛdia: fetus eius ſunt bona opera
Iſta ergo mater ꝛ fetus ſui nō debēt domino of
ferri: inquantū ſcʒ ſtatim q̄ a penitentia incipi
tur/opera eius nō debent pfecta putari: nec di
gna gratia diuina adhuc putari: nec ante con
ſpectū domini offerēda tanq̄ perfecta et digna
Allegoꝛia indicare debemus. ¶ Uel iſtud expone allego
rice de chꝛiſto/q̄ eſt mater miſericoꝛdie: de quo
dicit̄/q̄ ꝓpter nimiam charitatē qua dilgit vni
uerſos/paſſus eſt ꝛc. Unde dicit̄: Sicut mater
6.Reg.1.d vnicum amat filiū/ita te diligebam. Pꝛincipa
les ergo fetus iſti9 matris fuerūt apoſtoli. Igi

tur iſtud fuit verū/q̄ eadem die nō fuerunt im G
molati nec paſſi mater ꝛ filij: id eſt chꝛiſtus ꝛ di
ſcipuli. Quinimmo iudeis qñ et diſcipulos cū
chꝛiſto appꝛehendere voluerūt/ ipſe dixiſſe le
gi: Si me queritis/ſinite hos abire. Joan.18.b

¶ Capitulū viceſimūtertiū Textus:
Locutuſqꝫ eſt dominus ad moyſen
dicens: Loquere filijs iſrael/et dices
ad eos. Moꝛalitatū Capi. XV

Hic ponūtur feſtiuitates legis: ſed ad
pſens omitto: quia foꝛte in Numeroꝝ
libꝛo aliquid de his dicam. ¶ Mulier Ca.XX
iſraelitica cōceperat filiū de viro egyptio: qui IIII.a.
iurgatus cū viro iſraelitico/ blaſphemauit no
men dñi/maledicēs ei: ergo ipſe incluſus a moy
ſe/fuit a populo lapidatus. ¶ Allega exempla Allegoꝛia
riter cōtra ſpurios: q̄ nati de egyptio.i. de adul
terio vel foꝛnicatione: fiunt quādoqꝫ blaſphe
mi et rixoſi/ꝛ male moꝛigerati ꝛ iniuriati: q̄pꝛo
pter aliqñ incarcerātur/et eciā ſupplicijs expo
nunt̄. ¶ Uel dic moꝛaliter/q̄ mulier hebꝛea eſt Moꝛalitas
volūtas vel anima/vir egyptius eſt coꝛpus: a
quo tūc p certo blaſphemū cōcipit/qñ malum
animū ſeu malū deſyderiū per coꝛpoꝛis ſugge
ſtionē ꝛ tentationē incurrit: malus eñ affectus
deū videt̄ maledicere/inquātū ſemp nitit̄ ſuis
iuſſionib9 cōtraire: ꝛ ideo tal̄ blaſphem9/ id eſt
talis malus affect9 debet in carcere timoꝛis in
cludi: ꝛ lapidib9.i. diuine ſcripture ſententijs ꝛ
repꝛhēſionib9 cōpꝛehēdi. Unde ſupꝛa: Lapidi Leui.20.b.
bus obꝛuetur ꝛ mechus ꝛ adultera. H

¶ Capitulū viceſimūquintū textus.
Locutuſqꝫ eſt domin9 ad moyſen in
mōte ſinai. Moꝛalitatū Ca. XVI

Annus iubileus apud hebꝛeos pꝛecipi
tur obſeruari. Erat aūt iſte annus qu
quageſimus ab egreſſu filioꝝ iſrael ex
egypto: ꝛ ſic de quinquageſimo in q̄nquage
ſimū obſeruabat̄: quia ſcʒ iudei oīa ſeptena
ria obſeruare voluerunt: et ſic ſeptimū diem et
ſeptimū annū ſeruauerunt: ꝛ tandem iubileum
tanq̄ vltimū annum in fine ſeptē hebdomada
rum annoꝝ. Erat ergo ille annus valde priui
legiatus: quia ſcʒ tūc oīs ſeruus liber efficie
batur: omne debitū tunc dimittebat̄: ꝛ oīs he
reditas vendita ad pꝛiſtinū dominū reuerteba
tur: ꝛ ideo iſte annus iubileus a iubilando dice
batur: pꝛo eo q̄ ibi tubis canebat̄/ ſummiſqꝫ le
ticijs annus huiuſmodi colebat̄. ¶ Per iſtū Moꝛalitas
annū poteſt intelligi tēp9 gloꝛie paradiſi: quod
ſcʒ p numerū quinquageſimū intelligit̄: p eo q̄
in fine ſeptē hebdomadaꝝ annoꝝ.i. ī fine hui9
vite/que finit per ſeptenariū dierū et etatū: an
nus iſte iubile9/id eſt eterna gloꝛia cū ſuis eter
nis iubilis celebꝛat̄. Pſal. Jubilate deo omnis Pſal.99.a
terra: ſeruite dño in leticia. In iſto eñ anno ꝛ tē
poꝛe/ſcʒ in paradiſo: oīa debita humane natu
re/ſcʒ timoꝛ/lāguoꝛ ꝛ moꝛs ꝛ cetera ſilia erūt ſo
luta: ſeruitus coꝛruptionis erit dimiſſa: ꝛ here
ditas gloꝛie q̄ dudū p adā vendita ꝛ perdita fue
rat/erit plenarie hūano generi reſtituta. Pſal.

A Dñs pars hereditatis mee ⁊c. Jn iſto ergo an-
Pſal.5.d. no et in iſto feſto ſumma iubilatio/ ſumma lau
datio/⁊ gratiarſiactionis exultatio. Unde cuili
Zach.9.c bet anime dicit: Exulta ſatis filia hieruſalē:iu-
Aliter bila filia ſion. ¶ Uel dic φ iſte anni⁹ ſignificat
feſtū pentecoſtes:quod ſcʒ a tpe quo nos exiui-
mus de egypto: ſcʒ a tēpe paſche quo ſancti pa
tres ſunt egreſſi de inferno/ die q̄nquageſimo
celebrat:q2 reuera iſtud eſt tp̄s ⁊ feſtū valde pri
uilegiatū:q2 ſcʒ ibi eſt remiſſio debitoꝝ.i.pctōꝝ
ibi eſt hereditatis reſtitutio/id eſt reparatio gra-
tiarū ⁊ meritorū:ibi ſeruitutis abolitio:ibi liber-
tas ſpūalis chariſmatū et donorū: ibi ē iubila-
tiōis decātatio.i.exultatio laudis vel p̄dicatio
nis et ꝯfeſſiōis/et quorūcūq; ſpūaliū cāticorū.
Sācts⁹ eñi ſpūs q̄ iſto die fuit emiſſus/ habet de
bita pctōrū dimittere/hereditatē virtutū reſtitu
ere/libertatē donorū diſtribuere: et iubiluʒ lau-
dis/p̄dicatiōis et gratiarſiactiōis inſpirare ⁊ in
fluere. Jſte eſt ergo iubile⁹/a iubilādo dict⁹:q2
ſcʒ iſta die debem⁹ iubilare/⁊ laudes dño decan
Pſal.80.a. tare. Pſal. Jubilate in neomenia tuba/in inſi-
Aliter gni die ſolēnitatis veſtre. ¶ Uel ſi vis/ dic ola
de penitētia/vel diuina miſericordia/vl' de chri
ſti paſſiōe/ ſeu etiā de gr̄a: q2 ſcʒ quelibet iſtarū
pctā ſoluit:libertatē anie concedit: ⁊ hereditatē
Eodē ca.a gratie ⁊ gl̄ie reſtituit ⁊c. ¶ Quia dñs precepit
φ hebrei anno ſeptimo requieſcerēt/⁊ φ nō ſemi-
narēt: nec etiā ſponte naſcentia colligerēt: ordi-
nauit φ anno ſexto fructus duplices ꝓuenirēt/
B de quib⁹ anno ſeptimo ⁊ octauo viuere poſſent
Uoluit etiā φ veteres fruges comederent/vſq;
quo anno nono fruges noue ꝓcederēt et prouē
nirent. Donec inquam noua naſcantur/edetis
Exo.16.c. vetera. ¶ Jſta expone ſicut ſupra de manna:
Aliter cui ꝯduplex portio ſexta die deſcēdebat. ¶ Uel
ſi vis/dic φ fruges veteres ſunt precepta et ceri
monie veteris legis: que edi/recipi et teneri de-
bebant: quouſq; noue fruges/ id eſt noua lex et
noua p̄cepta venirēt. Et q2 iā nouū teſtamētū ve
niſſe videmus: ideo vetuſtatē legis abijcere: et
antiquas fruges nō comedere ſeu recipere/ſed
Leui.26.b. abdicare debemus. Unde dicit: Nouis ſuperueni
Roma.7.b. entibus vetera ꝓijcietis. Et Apl's dicit: Nō am
bulemus in vetuſtate litere/ ſed in nouitate ſpi-
Eodē ca.b. ritus: ¶ Hic precipit φ terra nō vendatur ad
perpetuitatē. Terra inqͥt nō vendet in perpetu
um: q2 mea eſt. Jtē ſi aliq̄s vendebat poſſeſſio-
nem ſuā: ſemꝑ vel ipſe vel ꝓximus eius poterat
ipſam infra annuʒ redimere. Alioquin ſi nequi-
ret: oportebat φ tandē in iubileo/et vna cum li-
beris ſuis liber exiret. Sic igit erat φ gentiles
hereditatē ſuam et ſeipſos abſolute ⁊ ſine cōdi
tione vendebāt: filij v̄o iſrael annexā conditio
nem habebāt: et nec ſe nec hereditatē ſuā ad ꝑ-
Exo.21.b. petuitatē vendere poterant aut debebant. Unde
Moralitas ſupra. ¶ Uel dic φ iſte annus ſignificat vitam
preſentē: in qua q̄diu durat/licitū eſt cuilibet ſi
peccando ſe ante diabolo vendiderat/ ſeipſum
per penitentiā redimere/et hereditateʒ paradi-
ſi vel gratie quā perdiderat vel obligauerat re-
cuperare. Quod ſi ipſe facere noluerit: proxi- C
mus eius ſcʒ prelatus vel predicator/ quilibet
homo iuſtus debet ipſum predicādo vel oran-
do redimere/et a peccati ſeruitio liberare: exem
plo Chriſti: qui quia ꝓximus noſter erat per in-
carnationē: ideo nos redemit/et hereditatē pa-
radiſi nobis reſtituit ⁊ emit. Pſal. Tu es qui re Pſal.15.b
ſtitues hereditatē meam mihi. ¶ Et ſi vis/dic Aliter
φ hebrei ſignificant bonos: gētiles vero ſigni-
ficant malos: hereditas eſt gratia ſeu gloria: vē
ditio ē peccati cōmiſſio ſeu culpa. Jgitur illud
eſt verū φ et hebrei et pagani/id eſt boni et ma
li quādoq; hereditatē gratie et glorie: id eſt il-
lud ius quod ad illā hereditatē habebāt/diabo
lo peccādo vendūt: et a ſe alienāt atq; perdunt.
Diuerſi tamen diuerſimode: q2 ſcʒ hebrei/id eſt
boni/ſi eos quādoq; peccare/et hmōi venditi
onē celebrare contingat: illud nō fit ad ꝑpetuita
tē: q2 ſcʒ iſti nō deſperāt/ſed potius de reſtituti-
one et de penitētia cogitare ſperāt. Terra enim
cordis humani dñi eſt: et ideo ipſam ad ꝑpetui
tatē nō debemus deſperādo vendere: ſed quic-
quid acciderit/ſemꝑ debem⁹ de iubileo/id eſt de
diuina miſericordia ſperare/ et de penitētia co
gitare: dicentes illud: Abſit a me vt vendā tibi 1.Regū.21.a.
hereditatē patrū meorū. Sed reuera contrariū
eſt de malis: q2 ſcʒ illi q̄ſi vendūt.i.q̄ſi delinquūt
ſine cōditione ad perpetuitatē ſolēt vendere: q2
ſcʒ per deſperationē ſolēt ſe ex toto diabolo ex
ponere/ et de reſtitutiōe penitētie nullaten⁹ co-
gitare: ⁊ ideo hereditatē iſtam mō p̄nt amplius D
rehabere. Uñ dicit: Unuſquiſq; ad illud quod Ezech.7.d.
vēdidit/nō reuertet ampli⁹. ¶ Uel ſi vis/dic φ Aliter
chriſtiani ⁊ infideles in hoc differūt: q2 chriſti
ani ſi peccāt/ſpem certā φ reſtitui poterūt ꝑ pe-
nitentiā ſemꝑ gerūt: infideles aūt non ſic: q2 iſti
hereditatē gratie et glorie cōtinue delinquendo
vendūt ⁊ perdūt: ⁊ cū ratione infidelitatis l quā
ſunt/ipſum recuperare nō p̄nt. Jſti eñi ſine con
ditione et abſolute vident paradiſum perdere:
mali v̄o chriſtiani ſemꝑ dū ſunt in via/habent
conditionē annexam: inquantū poſſunt per pe
nitentiam ad ſtatum gratie reuenire.

¶ Capitulū viceſimūſeptimū textus Locutus eſt dominu⁹ ad moyſen dicens. Moralitatum Capi. XVII

De maledictionibus et bñdictionibus
que ponūtur hic ca.xxvij. omitto gra
tia breuitatis: q2 forte Deuter.xxviij.
aliquid de his dicaʒ. Jn iſto vltimo ca. agit de
decimis. Et dicit hic φ decimū animal eo or-
dine quo venit/ꝑ decima debet dari: ita φ illud
ſiue eſſet bonū ſiue malum/non poterat cū alio
cōmutari. Jdem autē fiebat de voto: quia ſcʒ ſi
quis dño aliquod alal vel rem aliaʒ deuouerat
ſine mutatione: illud cum alio ſiue deteriori ſi-
ue meliori permutari nequibat: ſed illud idem
quod vouerat/ſine mutatione reddebat: q̄nimo
ſicut ibidē dicit: quicq̄d vel de votis dño con-
ſecrabat: ſi offerens id cum alio mutare vellet/
vtrūq; dño dedicabat: et illud ſcilicet quod mu-

E tatū eſt/ꝛ illud cū quo mutabaꝛ. Et ideo ſubdit Dñe inquit quod ꝯſecratꝛ/ ſiue hō ſiue aīal ſiue ager fuerit: nō vēdeꝛ/nec redimi poterit: qcqd
Moralitas ſemel fuerit ꝯſecratū/ſctūſctōꝝ erit dño. ¶ Illud ſi vis/applica ad litterā de illis aīalib⁹: id ē de illꝛ ꝑſonis q̄ ꝑ votū obediētie l religione deo deuouenꝛ ꝛ cōſecranꝛ: qꝛ ſcꝫ neceſſe eſt ꝙ ipſi in ꝓprijs ꝑſonis/nō aūt ꝑ ſubſtitutos dño famulētur. Qui eñ dño ad religionē vel ad ſacerdotium eſt aſtrictus: nō poteſt aliū loco ſui vt cōuer ſubſtituere: ſed ipſe in ꝓpria ꝑſona teneꝛ bñficio deſeruire. Hō eñ ſiue debilis ſiue fortis fuerit/nō debet mutari: ſed vnuſqſqꝫ ſm vires ſuas
Gal.6.b. debet dño famulari: iuxta illud apl̄i: Unuſqſqꝫ on⁹ſuū portabit. Qui ergo cōſecrat⁹ eſt dño/ꝛ ī ordine vel religione deuotus/ nō pōt ampli⁹ nō cōſecrat⁹ fieri: nec ad mūdū redire/ſeu a clericali ſtatu retrahi: ſed ibi debet perpetuo/ ex quo ſemel deuouerit/vel tacite vel expreſſe: ꝛ profeſſi-
Aliter onem fecerit/deo conſecrari. ¶ Uel dic/ ꝙ qcqnid eſt decimū: id eſt quicūqꝫ ſeruat decē mandata: dño cōſecraꝛ/ꝛ ſibi ſpūaliter dedicaꝛ. Qñ aliqs agrū vel aliqd aliud deuouerat deo: ſi illud volebat redimere: quintā partē vltra cōmune preciū adhibere debebat. Uñ ad finē ꝙ offerēs rei oblate affectionē deponeret: ꝛ ne penitētia duct⁹/a ꝓmiſſione quā ſpopōderat reſiliret: ordinauit dñs ꝙ extrane⁹ī emēdo ꝓferreꝛ: et ꝙ amplius ſolueret ipſe qui obtulerat ꝙ̄ alius tenereꝛ. Hoc poteſt allegari cōtra illos/q̄ facili-
F ter de illis q̄ dño facere ꝓmittūt/ſolēt penitere: vtpote qñ penitentiā vel peregrinationē ꝓmittunt facere: ſe ſi redimere vel mutare oportuerit/debent aliquid amplius addere: et votū nō in deterius/ſed in melius cōmutare.

¶ Moralitatū ſuper Leuiticū Finis.

Moralitatū liber quartus libri Numerorum.

¶ Capitulum ſecundū text⁹: Locutuſqꝫ eſt dominus ad moyſen et aaron/ dicens: Singuli per turmas.

Moralitatum Capitulum I

CIrca ordiationē tabernaculi ſciendū: ꝙ tabernaculū ī deſerto cōſtitutū/ꝓcepit dñs ꝙ ppl’s ī q̄tuor ꝑtib⁹ circuiret: ꝛ ꝙ circa ipſū excubaret: Uñ precepit ꝙ trib⁹ Juda/Yſachar et Zabulon excubarēt ad orientē. Ruben/Symeō ꝛ Gad ad meridiē. Dan/Aſer et Neptalim ad aqlonē. Ephraim/Beniamin ꝛ Manaſſe ad occidētē. ¶ Si-
Moralitas. cut iā multotiēs dixi: ꝑ tabernaculū moraliter intelligiꝛ cor hūanū. Quatuor ꝟo mūdi ꝑtes ſignificāt q̄tuor cardinales virtutes: qꝛ ſcꝫ oriens lucēs eſt prudētia: meridies ꝑferuēs eſt iuſticia: occidēs humid⁹ eſt tēperātia: aquilo gelid⁹ ſeu ſolidus eſt fortitudo et conſtātia. Igiꝛ dico/ꝙ circa tabernaculū cordis debēt excubare et vi- B
gilare ꝑ iſtas q̄tuor partes duodecim trib⁹ iſrael.i. duodecim ſpeciales virtutes: qꝛ ſcꝫ ꝑs orientalis.i. prudentia/debet habere ſecū iudam/iſachar et zabulō.i. veritatē in affectu/ memoriā ī intellectu/firmitatē in opere vel in actu. Judas eñ interpretaꝛ confeſſio: et ſignificat verbi veritatē. Iſachar interpretaꝛ memorans vel memoratio: et ſignificat illorū que ad ſalutē pertinēt/noticiā et ſagacitatē. Zabulō interꝑtaꝛ habitaculū fortitudinis: et ſignificat operū firmitatē/et ꝓmiſſoꝝ ſtabilitatē. Quia ꝓculdubio oriens/id eſt hō prudens/debet habere veritatē in ore/memoriā ſeu noticiā ī mēte/ſtabilitatē ꝛ firmitatē in ope: et ſic de iſta claritate oriētali.i. de prudētia cū ſua triplicitate/poterim⁹ dicere illud: Et vidim⁹ ſtellā ei⁹ in oriēte. Itē dico ꝙ ꝑs Mat.2.a.
meridionalis/id eſt feruēs iuſticia: debet ſilr habere tres alios patriarchas ſeu triū ꝑriarcharū tribus: ſcꝫ ruben/ſymeon et gad: et iſti nihil aliud ſignificāt niſi tres ſpeciales virtutes/ que debēt iuſticiā cōcomitare: id eſt ſciētia in examinādo/benignitas in audiendo/ſeueritas in exequendo. Sciētia eñ intelligiꝛ ꝑ ruben: q̄ interꝑtaꝛ vidēs ꝑ mediū: qꝛ ſcꝫ iuſtus iudex debet ſe ī fine intellect⁹ ſui ꝑ mediū negocioꝝ fingere: vt ſic poſſet veritatē et merita cauſarū ſentire. Interpretaꝛ etiā ruben videns filiū: qꝛ ſemꝑ debet iudex filiū dei ꝓ oculꝭ habere: et ad ipm ſicut ad iuſticie regulā reſpicere et videre: ꝛ timor ei⁹ ab infantia debet in eo ſemꝑ eſſe. Uñ Job: Semꝑ Job.31.c.
eñ quaſi tumētes ſuper me fluctus deū timui: ꝛ D.
pōdus eius ferre nō potui. Interꝑtaꝛ etiam vidēs in medio: qꝛ ſcꝫ iuſt⁹ iudex debet in medio ꝑ equitatē ſedere: et nō plus ad vnā partē ꝙ̄ ad aliā pēdere: ꝛ ſe etiā mediū et mediatorē inter deū et ppl’m cognoſcere: et inter ꝑtes debet ſicut mediator cōcordiaꝫ generare/ dicens illud:
Ego aūt in medio veſtrū ſuꝫ. Benignitas ꝑ ſymeonē intelligiꝛ: q̄ ſcꝫ audiens merorē ſeu auditio interꝑtaꝛ: qꝛ videlicet ad iuſticiā ꝑtinet ꝙ ꝛ querimonie ꝑtiū audianꝛ: ꝛ ꝙ iudex ad audiēdū cauſas ꝛ negocia benign⁹ ꝛ affabilis habeatur Luce.22.c.
Pſal. Audite oēs q̄ iudicatis terrā. Uñ tā de ſciPſal.2.c.
entia ꝙ̄ de audiētia ipſoꝝ diciꝛ: Audite reges/ꝛ Sap.6.a.
intelligite iudices finiū terre: ꝓbete aures vos q̄ cōtinetis multitudies. Seueritas ꝑ gad ſignificaꝛ: qꝛ ſcꝫ gad interꝑtaꝛ accinct⁹: ſignificās iuſtū iudicē/q̄ ſe debet armare ꝛ accingere: vt malos poſſit punire/ꝛ innocētes liberare. Uñ diciꝛ
Gad accinct⁹ ꝓliabiꝛ. Itē dico ꝙ ꝑs occidentis Gen.49.c.
eſt tēperātia. Occidēs eñ tēperat⁹ eſt in frigore ꝛ calore. Et iſta ꝑs ſilr debet habere tres ꝑriarchas: ſcꝫ ephraim/beniamin ꝛ manaſſen: et iſti ſūt: pietas paupes nutriēdo/hūilitas a faſtu abſtinēdo: patiētia q̄ ſit iniurias remittēdo. Ephraim eñ q̄ interꝑtaꝛ fertilitas/ſignificat clemētiā cuius fertilitas paupes habet nutrire. Beniamin interpretaꝛ fili⁹ aſininus/ſignificās humilitatē: que more aſini ſolet obedire. Manaſſes interpretatur obliuioſus: ꝛ ſignificat patientiam:

B q̄ alioꝝ iniurias ſolet obliuiſci/ ꝛ nō ſeruare. Uirtus em̄ tēperantie ſolet nō ſolū a ſuꝑfluitatib⁹ abſtinere vt paupib⁹ ꝓuideat: ſed etiā humilitatē ꝛ patiētiā tenere/ vt a ſupbia ꝛ ab ira tēperet/ Ezech.48.b. ꝛ ſe reſtringat. Unde de iſto occidēte dicit: Ad plagā occidētalē ptes tres. Itē dico ꝙ ps aqlonaris q̄ dura eſt ꝛ ſolida/ ſignificat fortitudinē: q̄ etiā habet tres patriarchas/ ſcʒ Dan et aſer ꝛ neptalim: q̄ ſcʒ ſignificāt tria q̄ fortitudinē inſtaurāt. ſ. cauſe rectitudo/ lucri magnitudo/ ꝛ amoris amplitudo. In dan q̄ interptat cā/ lucrū denotat. In aſer q̄ interptat btitudo ei⁹ ſcʒ ſpes/ q̄ facit holem magis fortē/ amor deſignat. In neptalim q̄ dilatatio interptat: qꝛ ſcʒ latitudo charitatis fortificat ꝓpugnātē. Iſti ergo duodecim patriarche p iſtas ptes q̄tuor/ debēt tabernaculū cordis circuire: ꝛ circa ipſū fortiter excubare. Unde dicit: Per q̄tuor ptes erant oſtiarij.

Capitulū quartum Textus: Locutuſqʒ eſt dominꝰ ad Moyſen et aaron dicens: Tolle ſummam filioꝝ. Moralitatum Capitulum II

Precepit dn̄s ꝙ populus leuitarū portare onera tabernaculi deberet ꝛc. Ueruntamē ſic erat/ ꝙ pter ſacerdotes nullus audebat illa q̄ erāt infra velū in ſanctuario videre: et ideo ſacerdos oīa q̄ erāt i ſanctuario ſcʒ arcā/ ꝓpiciatoriū/ cherubin et altare/ velo ꝛ pallijs inuoluebat: et ſic leuite ꝓprijs humeris deferebāt. Nullꝰ ergo pter ſacerdotes iſta nu- D da videre debebat: q̄nimmo ſi anteq̄ inuoluerent/ ab aliquo nō ſacerdote videbant/ mortē q̄ citius incurrebat. Igit leuite oīa onera tabernaculi trāſferebant: alia in humeris/ alia in ve- Moralitas hiculꝭ tranſigebāt. ¶ Iſta ſi vis applica: ꝙ nos qui ſumꝰ leuite. i. viri eccl'iaſtici/ et in eccl'ie bn̄ficijs et officijs cōſtituti/ debemꝰ onera tabernaculi/ id eſt onera eccleſie officioꝝqʒ et bn̄ficioꝝ noſtroꝝ in ꝓprijs humeris portare: et in ꝓprijs pſonis noſtris pncipaliter exercere/ ꝛ nō ſubſtitutis aut vicarijs cōmēdare. Uñ apl's: Unuſqſ- Gal.6.b. qʒ onus ſuū portabit. ¶ Uel dic ꝙ illa q̄ in ſan- Aliter ctuario erāt abſcōdita: ſignificāt chriſtiane fidei ſecreta/ ꝛ ſcptue ſacre ſeu deitatis ſacramēta. Sacerdotes q̄ dicit q̄ſi ſacri duces/ vł q̄ſi ſacra docētes/ ſignificāt viros ſciētificos. Alij ꝟo leuite vel ppłares/ ſignificāt holes ſimplices et indoctos. Iſtud ergo veꝝ eſt/ ꝙ ſacerdotib⁹ ſolꝭ id eſt ſolꝭ viris ſciētificis et ſapiētib⁹/ licitū ē vaſa ſanctuarij interioris fidei noſtre ſecreta inueſtigare/ tractare/ tāgere vel videre. Alijs aūt nō licet iſta nude cōſyderare/ nec pſcrutādo cernere ne forte errores ꝛ hereſes icurrāt: ꝛ ſic mori habeāt neceſſe ſpūaliter. Sacerdotes ergo. i. ſacri doctores ꝛ pdicatores/ ſemꝑ debēt iſta fidei miniſteria pallio et velo alicuiꝰ figure vel ꝟbi diſſimulatim inuoluere: et nūq̄ nuda ſimplicibus portāda vel credēda tradere. Alioq̄n imo ſepe fit/ ꝙ cōceptis erroribꝰ/ morte culpe ꝛ pene ſolēt faciliter deperire: ꝛ ideo hic dicit/ ꝙ alij nulla curioſitate videāt que ſunt in ſanctuario/ prius q̄ inuoluant: alioquin morientur. ¶ Uel dic ꝙ iſta C ſignificāt eccleſie ſacramēta vel etiā beneficia: Aliter quia ſcʒ hoꝝ tractatio et adminiſtratio ſolꝭ ſacerdotib⁹/ id eſt ſolis ſacris ducib⁹: dignis ſcʒ pſonis et ſufficiētibus debet cōmitti: alijs vero indignis et ignorantibus interdici: qꝛ ſcʒ boni iſta adminiſtrādo nō leduntur: mali vero et indigni iſta tractādo/ mortis eterne periculū conſequētur. Unde ſupra dicitur: ꝙ extraneus qui ad miniſtrandū acceſſerit/ morietur.

Capitulum quintum Textus: Locutuſqʒ eſt dominus ad moyſen/ dicens: Precipe filijs iſrael. Moralitatum Capitulum III

Hic ponit ꝙ vxor hebrea ſi culpabilis erat de adulterio: et bibebat aq̄s maledictas ꝛ amaras/ vbi puluis pauimēti miſcebat: et ſcriptura nois dn̄i delebat: vēter eiꝰ tumeſcebat/ et femur ipſiꝰ putreſcebat: et ſic ipſius adulteriū clarū erat. Si aūt adulterij rea nō erat/ tūc potus ipſiꝰ aque eidē penitus nō nocebat. ¶ Aq̄ iſte maledicte ſignificāt mūdi ſci- Moralitas entias/ delicias et pſperitates: q̄ dicunt maledicte: qꝛ maledictionē eterne damnatiōis ꝓcurāt. Dicunt amare: qꝛ plura amara q̄ dulcia continent. Dicunt puluerē pauimēti ꝯtinere: qꝛ trāſitoria bona et puluerē ſolū habēt: ſcripturā vero nominis dn̄i/ et ipſius dei memoriā de arca cordis deſtruūt atqʒ delēt. Et breuiter iſte ſunt aque de quibus dicit: Homines mortui ſunt ex Apoc.8.b. aquis: qꝛ amare facte ſunt. Igit dico/ ꝙ mulier D id eſt aīa: que erga virū ſuum/ erga chriſtū fidelis eſt et caſta: nec cū adultero diabolo per mortale peccatū adulterata: ſi cōtingat ipſaʒ aquas huius mūdi/ id eſt diuitias/ delicias ꝛ alias pſperitates guſtare et bibere: ipa p certo cū ipſis bene vti ſciat/ nocere ei nō poterūt. Si vero peccatrix et adultera eſt: tunc ſi tales aquas biberit: et mūdi pſpera/ ſcʒ delicias corꝑales/ diuitias temporales/ eminētias mundanas et ſcientias ſeculares habuerit et obtinuerit: tunc vere culpe et pene periculū moꝛ ſubibit: quia ſancte pſone ex mūdi proſperis nō ledūtur: pro eo ſcʒ ꝙ ipſis diſcrete et tēperate vtūtur: vt habetur in Cāticis: Aque multe nō potuerūt extin- Cant.8.c. guere charitatē. Mali vero cū ipſis temperate vti neſciāt/ per ea ſpūaliter occidūtur: qꝛ ſcʒ ventres ſuoꝝ cordium per ſuperbiaʒ tumeſcunt: et femora eoꝝ per luxuriā faciliter corrumpūtur. Unde: Proſperitas ſtultoꝝ pdet eos. Unde re- Prouer.1.d. cte iſte ſunt aque/ quibus boni et mali probantur: qꝛ ſcʒ mali ibidē pereunt: boni vero immunes et liberi permittūtur. Unde dicit: Duc po- Judic.7.a. pulum ad aquas vt probem eos ꝛc.

Capitulū ſextū Textꝰ: Locutuſqʒ eſt dominus ad moyſen dicens: Loquere. Moralitatū Capitulū IIII

Apud iudeos antiquitus erat quedaʒ religio viroꝝ ꝛ mulierum qui nazarei vocabātur: et erat quando vir vel mulier ſe domino deuouebant: et perpetuo vel ad

E tempus ſe a communi ritu et vita populi ſepa-
rabāt/ꝛ dño cōſecrabāt: erat eñ ritus deuotio-
nis ſeu cōſecrationis: qꝛ ſcꝫ ꝙdiu ad tēpus dura-
bat ſtatutū/ nō debebat nouacula ſuꝑ eius capi-
ta aſcēdere/ nec barbā radere: vinū/ acetum aut
ſycerā/ aut oñe quod inebꝛiare pōt/ nō bibere:
vuas recētes ſeu etiā ſiccas nō comedere: nec ali
quid quod de vua naſcit/ deguſtare. Nō debe-
bat tāgere moꝛtuū: nec ad patrē vel matrē/ fra-
trē aut ſoroꝛē ſi moꝛiebātur accedere: et ſic vſqꝫ
ad tēpus finitū debebat ſanctificationē ſuā ſer-
uare/ ꝛ ſe dño cōſecrare: et a cūctis ꝙ ſupꝛa dixi
mus abſtinere: et tandē finito tēpoꝛe raſis capil
lis/ oblato ſacrificio templum poterat introire.
Moꝛalitas. ¶ Reuera tales nazarei poſſūt nobis ſignifica-
re religioſos/ ꝛ quoſlibet viros ꝑfectos: qui ſcꝫ
deo ſūt cōſecrati ꝛ deuoti/ et eidē ſpecialiter de
dicati: qꝛ ꝑ certo iſti nunꝙ debēt de capite men
tis ſue capillos bonarū cogitationū vel affecti-
onū radere: nec barbā virilitatis et virtutis per
dere: nec nouaculā fraudis et doli in capite mē-
tis admittere vel habere. Et hoc/ ne foꝛte dica
Pſal. 51. a. tur nobis illud Pſal. Sicut nouacula acuta fe-
ciſti dolū. Itē iſti nō debent moꝛtuos. i. pctōꝛes
et homi[n]es coꝛruptos et luxurioſos/ hereticos
et infectos ſibi aſſociare vel tāgere: ꝙnimmo da
to ꝙ ſint parētes/ amici et conſanguinei: nō de-
bent ſe ſuꝑ eos inquinare: nec eoꝝ malā vitam
diligere/ nec eoꝝ conſoꝛtiū frequētare. Uñ di-
Leui. 21. a. cit: Nō contaminet ſacerdos in moꝛtib⁹ ciuiū
F ſuoꝝ. Cōſtat eñ ꝙ multi nazarei/ id eſt multi vi
ri ſancti et iuſti/ immūdi ꝛ peccatoꝛes efficiunt/
quādo moꝛtuoꝝ et peccatoꝝ tactus et ſocieta
Eccli. 13. a tes ſectant. Unde: Qui tetigerit picē/ inquina-
bit ab ea. Itē iſti nō debēt comedere vel bibere
id eſt ſibi ꝑ cōplacentiā incoꝛpare aliqd quod
poſſit inebꝛiare: id eſt quod poſſit ſenſum/ rati-
onē et diſcretionē auferre. Et ideo iſti nō debēt
diligere vinū deliciarū coꝛpoꝛaliū/ ſycerā ſcien
tiarū ſecularium/ vuas ſeu grana diuitiarū tēpo-
raliū. Iſti eñ ſunt ꝙ ſenſum et diſcretionē tol-
lunt: et ebꝛietatē obliuionis et inſipientie indu-
cunt. Quapꝛopter viri ſpūales debēt iſta fuge
re: et a cūctis mundi bonis que hmōi ebꝛietatē
Lu. 1. b. poſſunt inducere/ ſe abſcindere. Ideo dicit: Ui
nū et ſycerā nō bibet: ſed nazare⁹ erit oñib⁹ die
bus vite ſue. Iſta igit ſi vſqꝫ ad ſtatutū tempus
id eſt vſqꝫ ad moꝛtē ſeruauerit/ moꝝ templū pa-
radiſi ſanctificat⁹ intrare poterit et debet: dicēs
Pſal. 5. b. illud Pſal. Introibo in domū tuam: adoꝛabo
Aliter ad templū ſanctū tuum. ¶ Uel dic ꝙ nouacula
eſt adulatoꝛ: qui inſenſibiliter pilos diuitiarū
Pſal. 51. a ſecū rapit. Pſal. Sicut nouacula acuta feciſti
dolū. A quo ſcꝫ vir iuſtus debet abſtinere/ ſi ve-
rus nazareus. i. ſanct⁹ ꝛ floꝛidus cupit eſſe. Uñ
Judicū. 13. a. dicit: Nouacula nō aſcendet ſuper caput eius.
Ca. VI. b ¶ Quādo nazare⁹ erat in abſtinētia/ in voto et
cōſecratione ſua: ſi cōtingebat corā eo aliquem
moꝛi/ vel ipſum aliquē moꝛtuū tangere: tota ſua
ſāctificatio polluebat: ꝛ ideo pilos ſuos radere
et ſanctificationē reincipere denuo tenebatur.

¶ Sic ꝟo cū quis eſt in ſua abſtinētia/ voto/ re G
ligione vel penitētia: ſi moꝛtuū tāgit/ id eſt pec- Moꝛalitas
catū moꝛtale faciat/ vel ipſum ꝑ cōplacentiā vi
deat: cōſtat ꝙ tota ſua ſanctificatio ꝑcedēs. i.
omnis virtus ꝛ bona oꝑatio moꝛtificat et pol-
luit: et apud deū inutilis reputat. Uñ dicit: Si Eze. 18. f.
cōuerſus iuſtus fecerit iniquitatē: oīm iuſticiaꝝ
quas fecerat/ non recoꝛdaboꝛ. Tales ergo tenēt
de nouo reincipere: pilos veteres/ id eſt ſuꝑflui-
tates et peccata ꝑ cōfeſſionē radere: et alios pi-
los nouos/ ſcꝫ virtutes/ naſci ꝓcurare ꝛ permit
tere. Et ſic poterit/ ſi ſine interruptiōe cōtinua-
uerit: templū paradiſi intrare/ et ſacrificiū lau-
dis dño offerre/ ꝛ ſanctus ꝛ ꝯſecratus dño ſem-
per eſſe. Interruptio eñ bonoꝝ operū qſi per
peccatū fit/ virtutes vitia moꝛtificāt. Perſeue-
rātia ꝟo ſanctitatē augmētat. Uñ dicit: Qui ꝑ- Mat. 24. b
ſeuerauerit vſqꝫ in finē/ hic ſaluus erit ꝛc.

¶ Capitulū octauū Textus: Locutuſqꝫ eſt dominus ad moyſen dicēs Loquere. Moꝛalitatū Ca. V

Leuitarū cōſecratio ſic fiebat: Aſperge-
bant eñ aqua expiatiōis: radebāt coꝛ-
poꝛis ſui pilos: lauabāt veſtimēta ſua:
offerebant in cōſpectu domini aarō ſacerdoti.
Ipſi ꝟo offerebāt bouē cū oleo ꝛ farina: ꝛ ſic fie
bāt dño conſecrati: et in tabernaculo a viginti
quinqꝫ annis vſqꝫ ad quinquageſimū annū ſer-
uiebāt: ꝛ tandē cōpleto ꝙnquagenario quieſce-
bant. ¶ Reuera talis conſecratio ſpūaliter in- H
tellecta/ debet eſſe in oñibus leuitis: id eſt ī vi-
ris oñibus eccleſiaſticis ꝛ ꝑfectis quotidie fi-
eri et cōpleri. Igit dico ꝙ ante oīa aqua expia-
tionis. i. cōpūctionis/ nos debem⁹ aſpergere ꝑ
cōpunctionē: ꝛ poſt pilos noſtros/ id eſt ſuꝑflui
tates et vitia debemus radere ꝑ cōtritionē ſeu
diſcuſſionē. Tandē veſtes noſtras debemus la
uare et mūdare per cōfeſſionē: ꝛ corā deo/ id eſt
in cōfeſſionis ſecreto/ ſacerdoti nos ꝓſentare et
oſtēdere/ etiā ꝑ vitioꝝ noſtroꝝ reuelationē. Uñ
dicit: Ite et oſtendite vos ſacerdotibus. Et tan Lu. 17. b.
dē debemus offerre deo bouē/ id eſt carnem no
ſtrā ꝑ penitentie macerationē: et adhibere oleū
et farinā/ id eſt elemoſynā et cōpaſſionē: ꝛ ſic eri
mus dño cōſecrati per ſanctitatē et ꝑfectionē: ꝛ
in tabernaculo eccleſie miniſtrare poterim⁹ per
ꝓlationē. Unde Leui. Hoc ritu conſecrabit aa Leui. 29. c
ron. Tales igitur ꝑſone ſic cōſecrate/ et ſic ſan-
ctificate: cū vigintiquinqꝫ annos/ qui conſtant
ex quinario quinquies ducto: id eſt quinqꝫ ſen-
ſuū cohibitionē et cuſtodiā habent/ digni ſunt
dño miniſtrare: ꝛ ꝑ alios vigintiqnqꝫ annos. i. ꝑ
libroꝝ legis ſpūalē adimpletionē dño deſerui-
re. Quod cū fecerint/ digni ſunt ad ꝙnquagena
riū numerū/ ꝛ ad iubileū ꝑpetue quietis attinge
re: ꝛ a cūctis hui⁹ mūdi laboꝛib⁹ in paradiſo qe Apoc. 14. c
ſcere et ceſſare. Apoca. Amodo eñ iā dicit ſpiri
tus/ vt requieſcant a laboꝛibus ſuis.

¶ Capitulū nonū Textus: Locut⁹ eſt dominus moyſi in deſerto ſynai. Moꝛalitatum Capitulum VI

Hic dicit ꝙ cum paſcha celebraret/inuenti ſunt plures q̄ fuerãt immũdi/nec ita cito poterãt mũdari: q2 ſcʒ in eorũ mũdatione temp⁹ ſeptẽ dieꝝ aliquotiens reqrebat. Igit cum iſti ꝓpter immũdiciã paſcha celebrare nequirẽt: ꝛ cũ iſtis tũc caſtra ingredi nõ liceret: mandatũ eſt eis ex pte dñi: ꝙ tũc quidem a celebratiõe paſchatis abſtinerẽt: ſed ꝙ ipſm in ſequenti mẽſe ritu ſuo celebrarẽt.

Moralitas ¶ Iſta poſſunt applicari/ꝙ qñ quis ſe ſentit immũdũ.i.in aliquo pctõ pollutũ: non debet ad celebrationem paſche.ſ.ad ſacramẽtũ altaris accedere: ſed niſi ſit ſcandalũ/poteſt diſſimulare ꝛ differre: ꝛ tãdẽ recuperata mũdicia ꝑ confeſſionẽ ꝛ penitentiam debet iſtũ agnũ paſchalem digne manducare. Quod etiam de immũdicia pollutionis nocturne poteſt intelligi: ꝓpter quã celebratio miſſe

Job.14.c poteſt aliqñ differri. Vñ Job: Expecto donec veniat immutatio mea.

Paſcha quadruplex ¶ Hic inueni notatũ ꝑ quẽdã doctorẽ: ꝙ filij iſrael legunt paſcha quadruplex celebraſſe.

Exo.12.d. Vnũ in egypto:

Exo.12.a aliud in deſerto:

Joſue.5.c. aliud in galgalis in deſerti exitu: aliud in

3.Eſdre.1.a hieruſalẽ tẽpe Joſie: quod fuit ſolẽniſſimũ paſcha.

Moralitas ¶ Sic vere cũ paſcha ſeu phaſe interptat tranſitus/ſciendũ eſt ꝙ iuſti quadruplicẽ tranſitũ celebrare noſcunt. Eſt enim paſcha in egypto: ꝛ iſte eſt trãſit⁹ de vitijs ad penitẽtiã. Eſt paſcha in deſerto.i.in penitẽtie ſtatu: quod fit cum trãſitur de virtute in ꝟtutẽ/vel de bono in meli⁹. Eſt paſcha in galgalis: q̄ interptat reuelatio: ꝛ eſt trãſitus de vita hac ad ſtolã aĩe: quod fit in morte. Eſt paſcha in hieruſalẽ: q̄ interptat viſio pacis ꝛ eſt trãſitus q̄ fiet ad ſtolã corpis/ꝛ de morte ad vitã in reſurrectiõe. In egypto.i.ĩ pctĩ ſtatu peccati ſtatũ dimittim⁹. In ſecũdo ꝑ deſertũ.i.ꝑ ꝑfectiõis ꝛ penitẽtie ſtatũ ꝓficiſcimur ꝛ incedim⁹. In tertio eterna btitudo nobis reuelat: ꝛ deum facie ad faciem cernim⁹. In quarto iam reſum pto corpe/in celeſti hieruſalẽ pacifice qeſcim⁹. Ita

Exo.12.b. ꝙ tranſeamus vſq; in bethleem. Phaſe eñ eſt tranſitus dñi. Hic ponit quõ nube mota tabernaculũ mouebat ꝛ ppl's ꝓficiſcebat ꝛc. Et de hoc

Exo.14.b. vide ſupra vbi poſui.

¶ Capitulũ decimũ Tertius: Locutuſq; eſt domin⁹ ad moyſen/dicens fac tibi duas tubas. Mora. Ca. VII

Receptũ eſt moyſi vt faceret duas tubas albas argẽteas ꝛ ductiles qb⁹ cõuocaret multitudinẽ. Et erat vſus tubaꝝ (ſicut hic dicitur) ad ppl'm cõuocãdum ad bella/ꝛ ad cõuiuia ꝛ ad feſta domini. Tubis eñ ppl's ꝯuocabant: bellãtes excitabant: feſta dñi

Moralitas denũciabant: ꝯuiue letificabãt. ¶ Tube iſte ſignificãt ꝑdicatores: q̄ ideo duo dicũt/q2 duo teſtamẽta ſcire debere noſcunt: vel q2 duplici charitate in inuicẽ cõbinant. Iſti ergo debent eſſe argẽtei ꝑ eloquẽtiã. Ductiles/ hoc eſt malleis facti ꝑ patientiã: vel ꝑ malleoꝝ.i.tribulationum tolerantiã. Qui ſcʒ ad quatuor dicunt in eccl'ia valere: videlʒ ad ppl'm ad fidẽ ꝯuocandũ: ad feſtũ paradiſi nũciandũ: ad bella ꝯtra vitia ꝑparandũ/ſeu ad bellãtores cõtra vitia excitandũ ꝛ ad ꝯuiuas.i.fideles eccl'ie ꝑ ſpem ꝯſolandũ et letificandũ. C

Tube enim noſtre.i.ꝑdicatores populũ ad fidem ꝛ ad iuſticiã ꝯuocant. Vñ dicitur

Jobe.1.e Vocate ppl'm: coadunate cetũ: canite tuba in ſion ꝛc. Itẽ milites.i.fideles ad bellãdũ cõtra vitia ꝛ cõtra tribulatiões excitãt. Vñ Amos: Morietur in ſonitu moab/in clangore tube.

Amos.2.a

Itẽ feſtũ ꝑparari ꝑnũciat Pſ. Buccinate in neomenia tuba.

Pſ.80.a

Itẽ ꝯuiuas eccl'ie ꝑ ſpem ꝛ ꝯſolationẽ letificant. Eſdre: Clamauerũt multi cũ tubis ꝛ gaudio magno:

3.Eſdre.5.g

Vide ſup lib.ꝑm.vltimo ca.ꝑmo/ vbi multa inuenies.

¶ Hic aduerte vnũ notabile: ꝙ qñ ꝑncipes ꝛ capita multitudinis erant ꝯuocandi: tube vnico ſonitu pulſabant. Quando ppl's cõuocabat vel ad ꝓficiſcendũ excitabat: tunc tubaꝝ ſonitus in longũ ꝓtendebatur qñq; plan⁹/qñq; interciſus fieri iubebat.

Eodẽ ca.a.

Moralitas ¶ In quo poteſt notari/ꝙ ꝑncipes ꝛ capita multitudinũ.ſ.ꝑncipes/iudices ꝛ ꝑlati: facili⁹ debẽt tubis.i.ꝑdicatiõibus obedire q̄ alij: q2 ſcʒ vnica vox debet ſufficere ad tales vocãdũ: vbi tñ vox ꝓlixior ſeu ꝑdicatio vel monitio interceſſior et grauior et diuturnior eſt neceſſaria ad ppl'm excitandũ/vel ad ꝟtutes vel ad bona opa ꝓuocandum. Quia reuera boni ſupiores cito et faciliter obediunt/vbi ppl's.i.duri et ruſtici ac rurales difficilius et tardius ad bona opa ſe erigunt. Et de petro et andrea apl'is et ꝑlatis dicit: ꝙ cum a chriſto vocati eſſent/ꝙ ſtatim relictis retib⁹ et patre ſecuti ſunt eũ.

Mat.4.d D

De difficultate ꝯuerſionis popularium dicit: Vocaui et renuiſtis: extẽdi man⁹ meas/ꝛ nõ fuit qui aſpiceret.

Prouer.1.e

¶ Capitulũ vndecimũ textus: Interea ortũ eſt murmur populi. Moralitatum Capi. VIII

Ortum eſt murmur populi quaſi dolentiũ ꝓ labore contra. Quod cũ audiſſet dñs/iratus eſt: et accenſus eſt in eos ignis dñi: et deuorauit extremã partẽ caſtroruʒ. Sed orãte moyſe abſorptus eſt ignis.

Moralitas ¶ Illud põt allegari q̄ deus ſumme odit vitiũ impatientie et murmuratiõis: et maxime qñ q̄s de labore quẽ ꝓ deo ſuſtinet/murmurat et triſtat: nam ignẽ.i.maiorẽ tribulationẽ ſolet in talibus accẽdere: et eos tpalr et eternalr ꝯcremare: et ſic de dolore murmuratiõis ad ignẽ tribulatiões neceſſe eſt eos ꝑtranſire. Vñ dicit: De igne egredientur: et ignis conſumet eos.

Ezech.15.b

Alter ¶ Vel ſi vis allega quõ oõ iuſti ꝓficit tribulatis. Vñ dicit: Multũ valet deꝑcatio iuſti aſſidua.

Jac.5.d.

Alter ¶ Vel dic ꝙ illi q̄ erãt in caſtris vltimi vl' extremi/fuerũt igne accenſi. In quo põt notari ꝙ ignes.i.tribulationes nõ inuadũt hodie illos q̄ in exitu eccl'ie ſunt ꝑmi.i.ꝑncipales dñi et magiſtri: ſʒ ſolũ illos q̄ ſunt extremi.i.paupes/miſerabiles et mendici: q2 hodie mũdi tribulatiões illos ſolẽt inuoluere/quos extremos in mũdi gradibus vidẽt eſſe: Primi ꝟo.i.ſupiores et diuites: tribulationum ignibus nõ tãgunt: ſed potius honoribus et diuitijs extollunt: ita ꝙ generalr miſerie et tribu-

E lationes ad illos qui ſunt tribulati ⁊ miſeri de-
1.Reg.15.b voluunt. Uñ dicit: Pepercerūt pingmoribus
Amalech: quicq̄d vero vile ⁊ reprobū fuit/ demo
Aliter liti ſunt. ¶ Uel dic ꝙ extremi ſunt negligētes: q̄
ſcȝ in olbꝰ ſuis factis tardi et vltimi volūt eſſe.
Iſtos ergo ſolet ignis tribulationis inuadere.
Primos ṽo.i. diligētes ⁊ celeres ſolet nō tāge-
Eodē ca.b re. ¶ Uulgus pmiſcuū dicit flagrare deſyderio
carniū: cepitq̄ māna cibū dulciſſimū abhorrere
egypti cibos appetere: ⁊ pre alioꝝ ciboꝝ deſyde
rijs talit̄ pclamare: Quis dabit (inquiunt) nobis
carnes? Recordamur piſcium quos comedeba-
mus in egypto. In mentē nobis veniūt cucume
res ⁊ pepones ⁊ porri ⁊ cepe ⁊ allia: Anima no-
ſtra arida eſt: oculi noſtri nō vident niſi manna.
Moralitas. ¶ Reuera chariſſimi/ iſte populꝰ q̄ erat in deſer
to/ ⁊ exierat de egypto ad terrā pmiſſionis/ ⁊ in
tabernaculis habitabat: ⁊ de celo māna dulciſ
ſimū in ſ̄dnea bat: ſignificat viros religioſos ⁊ p-
fectos: q̄.ſ. egyptū.i. mūdū vel pctm̄ exierūt: ⁊ vt
terrā pmiſſionis.i. paradiſum haberēt/ deſertū
penitētie vel religionis ſubintrarūt: vbi ſcȝ mā-
na deuotiōis ⁊ ſcripture poſſūt comedere: ⁊ vbi
ſint pegrini ⁊ hoſpites: cū hic manentē ciuitatē
nō habeāt/ debēt in iſto ſeculo tranſitorie habi-
tare. Sed quid eſt? Pro certo multi ſunt q̄ iſtā
vitā ɔtemnūt: ⁊ egypti.i. mūdi quē dimiſerāt re
cordātes: carnes.i. carnis delicias ɔcupiſcunt.
In mētem eñ eis veniūt carnes ⁊ piſces.i. deli-
F cie carnales/ cucumeres ⁊ pepones: q̄ frigidita-
tē indeuotionis inducūt.i. eminētie ſeculares:
porri/ cepe ⁊ allia/ q̄ cholerā.i. auaricie ardorē ge
nerāt: ⁊ q̄ lachrymari faciūt: ⁊ cure ſeculi ſeu ne-
gocia ⁊ diuitie temporales. Et breuiter iſti aīas
ſuas aridas.i. ɔſumptas repñſentant: manna ſa-
cre ſcpture ⁊ deuotiōis/ dulcedinē bonoꝝ ſpūa-
lium abominant ⁊ refutant: ⁊ illa q̄ nihil valent
Pro.27.a ſcȝ mūdi bona deſyderāt ⁊ affectant. Uñ Sap.
Job.30.a Aīa ſatiata calcabit fauū. Et Job: Et eſſe ſub
Eodē ca.g ſentibus delicias cōputabant. ¶ Cum filij iſra
el in deſerto māna ɔtemnerēt/ ⁊ egypti carnes et
cibos appeterēt: iratꝰ dñs dedit eis carnes mul-
tas: ⁊ eoꝝ ingluuiē ſatiauit. Fecit eñ volare co-
turnices circa eoꝝ caſtra ad duos cubitos ppe
terrā: in tanta abūdantia/ ꝙ ppl's p menſem de
ipſis quantū volebat accipiebat: ⁊ in abundan-
tia manducabat. Sed dū adhuc carnes eſſent in
dentibꝰ eoꝝ/ pcuſſit eos dñs plaga magna: ⁊ vo
catus eſt locꝰ ille/ ſepultura ɔcupiſcētie. Ibi eñ
ſepelierūt populum qui deſyderauerūt carnes.
Moralitas ¶ Iſta poſſunt applicari/ ꝙ interdū dñs in ma
lū hominis malā eius petitionē exaudit: ⁊ ma-
lis eius deſyderijs cōdeſcēdit. Uñ ſepe fit ꝙ cū
videt hominē manna.i. cibos ſpūales ɔtemne-
re: ⁊ carnes ⁊ egypti fructus.i. carnis delicias ⁊
mūdi diuitias appetere: ſolet ei omnia ad votū
ɔcedere: ⁊ eum in mūdi pſperis ampliare: olaq̄
mala ſua deſyderia ſolēt p libito puenire. Ps.
Psal.80.c Dimiſit eos ſcḋm deſyderia cordis eoꝝ: ibunt in
adinuentionibꝰ ſuis: ⁊ eiſdē talia commodare.
Quia reuera dum iſti adhuc carnibus vtuntur
.i. delicijs ⁊ pſperis ſibi ɔceſſis a domino dele- G
ctant: ſepe accidit ꝙ ſubito a deo p mortē ⁊ infor-
tunia pcutiunt/ ⁊ plaga damnatiōis ppetue feri-
unt: ⁊ ſic mūdus ſepultura ɔcupiſcētie dr̄/ p eo
ſcȝ ꝙ ibi carnes.i. delicie carnales ɔcupiſcunt:
ppter quas hoīes finaliter ſepulture traduntur.
Ps. Concupierūt ɔcupiſcētias in deſerto/ ⁊ plu Psal.105.c
it eis ſicut puluerem carnes. Adhuc eſce erāt in
ore ipſoꝝ/ ⁊ ira dei aſcendit ſup eos. ¶ Ad finem Eodē ca.c
ꝙ Moyſes poſſet melius onera populi ſuppor
tare: elegit dñs ſeptuaginta viros ſeniores de
populo: q̄bus dedit de ſpū ſuo/ vt poſſent ad gu
bernandū populū moyſen adiuuare: qui ſcȝ ſta
tim ceperūt ṽtute ſuſcepti ſpūs pphetare. Ac-
cidit aūt ꝙ ex illis ſeptuaginta deſcriptis duo
ſcȝ Heldad ⁊ Medad deerant/ q̄ ad tabernacu
lū non venerant: ſed in caſtris reſederāt: q̄ etiā
in ipſa datione ſpūs pphetare ceperunt: ⁊ ſic ab
ſentes ſicut pñſentes ſpiritum domini receperūt
¶ Item poſſunt allegari/ ꝙ ſpūs vbi vult ſpirat Moralitas
⁊ non pñſentiam plus ꝙ abſentiā requirit: quin- Joā.3.b
immo ita bene fluit ſup abſentes q̄ in domibus
ſuis ⁊ in caſtris huius ſeculi remanſerūt: q̄ ſcȝ
fieri poteſt ꝙ boni ſeculares q̄ in ſeclo remanēt
aliquādo tantā portionē ſpūs recipiūt: ⁊ ita be
ne de futuris pphetant ⁊ pnoſticāt: hoc eſt di-
ctu: ita bene ad bona vel mala futura/ vel ad oc-
culta dei iudicia inuigilāt ⁊ attendūt/ ſicut reli-
gioſi ⁊ clerici qui deo in eccl'ia ſpecialiter ſe de- Roma.3.d.
derūt. Apud deū enim non eſt diſtinctio iudei ⁊ D.
greci: vnus eñ dñs eſt omniū. ¶ Uel dic ꝙ illi Aliter
duo nō remanſerūt ex contemptu: ſed quia indi
gnos ſe ad populi regimē iudicabāt. Et ideo di
co ꝙ iſti ita bene inducti ſunt pphetaſſe ſicut alij:
ad denotādū ꝙ illi q̄ ſe indignos reputant/ non
ſunt repudiandi ex hoc: ſed cū alijs ſpū.ſ.
p ordinationē ⁊ pmotionē implendi. Quia ſcilȝ
ſcḋm Grego. Ad eccl'iaſticas pmotiones ſunt il-
li q̄ ſe retrahūt impellēdi: ⁊ illi q̄ ſe ingerunt re-
pellendi. ¶ Uel ſi vis poteſt iſtud dici p illis q̄ Aliter
a tabernaculo.i. a pprijs bñficijs ſe ex cauſa le-
gitima abſentāt: ⁊ in caſtris.i. alijs mūdi nego-
cijs ſeu etiā in ſtudijs vel in pprijs mñimonijs
ſe occupāt: q̄ ſcȝ ſi cauſam iuſtā habeant/ ſpūm
ſanctum ad diuinā grām recipe nunq̄ ceſſant.
¶ Hic ponit ꝙ cum Joſue videret Heldad ⁊ Eodē ca.f
Madab pphetare in caſtris: viſus fuit exinde
dolere: ita ꝙ pre inuidia quam habebat ſup ſup
nā grām/ dicit Moyſi p hec ṽba: Domine mi
Moyſes phibe eos. Quod tñ non fecit: ſed ip-
ſum potius de inuidia quā habebat ſup ſupnā
gratiā repñhendit. ¶ Sic vere multi ſunt q̄ do- Moralitas
lēt ſi videāt alios aliqua ſpeciali gratia pñpollere
q̄ reuera ſunt repñhendendi/ ⁊ ad conſyderatio-
nem diuine miſericordie inducendi. Unde Moy
ſes ait: Quis tribuat vt omnis populus pphe
tet: ⁊ tribuat ei dominus ſpiritū ſanctum? Qua
ſi diceret: Omnibus placeret ꝙ ſic fiat ⁊c.

¶ Capitulū duodecimū Textus: Lo
cutus eſt maria et aaron cōtra moy
ſen propter vxorem. Mora. Ca. IX

NIc ponit̄ ꝙ aaron ⁊ maria inuidebant
Moyſi fratri ſuo: ⁊ locuti ſunt contra
eum ꝓpter vxorem eius ethiopiſſam:
dixeruntq́: Per ſolum Moyſen locutus eſt do-
minus? Nonne ⁊ nobis ſimilr̄ locutus eſt? Acſi
recte viderent̄ ſibi inuidere de hoc ꝙ ſibi domi
nus loquebat̄: ⁊ ꝙ princeps ⁊ rector populi habe
bat̄. Quapropter maria lepra ꝑcuſſa fuit: ⁊ ꝑ ſe-
ptem dies incluſa: ⁊ tandē ad preces moyſi q̄ erat
mitiſſimus ſuꝑ omnes homines/ q̄ moraban-
tur in terra: ⁊ in tota domo domini fideliſſim⁹
Moralitas reputatus: poſt ſeptē dies eſt ſanata. ¶ Iſtud
applica/ ꝙ inuidia non parcit fratribus aut pro
pinquis: q: ſcʒ frater vel ſoror ſi viderit fratrē ſu
um in aliquo ꝓſperari: vel in honore vel gradu
ipſos precellere vl̄ eis anteferri: ſolēt inuidere eis
Aliter ⁊ q̄ſq; contra deum murmurare. ¶ Vel ſm ori
genē/ iſtud poteſt allegari: ꝙ detractor vnde no
cere credit/ aliq̄n ꝓficit: ⁊ vbi famam alterius ob
nubilare intendit/ ipſam potius augmētat ⁊ ex-
tendit: ſicut hic patet: q: nunꝗ dominus inue-
nit̄ laudaſſe moyſen ſicut hic/ vbi cōtra eū mur-
murabat̄: ac nunꝗ talis ſeruus fuit ſicut Moy
Aliter ſes: q̄ in tota domo mea ita fideliſſim⁹ ē. ¶ Vel
poteſt allegari/ quō murmuratio eſt magnū cri
mē: ⁊ maxime q̄ñ detrahit̄ moyſi ⁊ fratri: amico
fideli pariter atq; miti: ꝓpter quod ſcʒ tanta pu
Aliter nitio. ſ. lepre percuſſio eſt ſecuta. ¶ Vel allega
quomodo mulieres ſunt multotiēs cauſa rixe:
B ꝓpter vxorem eñ eius locuti ſunt contra eum.
Aliter ¶ Vel ſi vis dic ꝙ moyſes eſt prelatus: q̄ reuera
nō debet curare ſi frēs/ ſocios ſuos ⁊ vicinos vi
det contra ſe murmurare: ſed oīa debet benignit̄
ſupportare: ⁊ ſi infortuniū eis accidat/ debet pro
eis exorare: exēplo Tyberij ceſaris: cui cū quidam
adulator diceret/ ꝙ multi de eo obloquebantur.
Nō curo (inq̄t) q: in libera ciuitate libere dēt eē
Leui.19.d mentes ⁊ lingue. Bene ergo dicit̄: Non queres
vltionē: nec memor eris iniurie ciuiū tuoꝝ.

¶ Capitulū decimūtertium Textus: Profectuſq; eſt ppl's de aſereth fixis tentorijs. Moralita. Ca. X

CUm Caleph ⁊ Ioſue terrā ꝓmiſſiōis ex
ploraſſent: ⁊ ad illā occupādā filios iſrl̄
inducere decreuiſſent: palmitē cum vua
ſua collegerūt/ ⁊ eum in vecte pendentē ꝑ duos
homines in deſertū portari fecerūt: ⁊ vt ppl'm ſic al
licerēt/ ſibi fructū eius demonſtrauerūt. Verum
Num.13.d tñ ſicut ibi dicit̄: Quidā de exploratorib⁹ turba
uerūt ppl'm/ ⁊ acq̄ſitionē terre impoſſibilē eſſe di
xerūt: ꝓpter quod ad retrocedēdū ppl'm in egy-
ptū cōmonuerūt/ dixerūtq;: Conſtituam⁹ nobis
ducem/ ⁊ reuertamur in egyptū. De quo īdigna
tus dñs/ ipſos exploratores ꝑcuſſit: ppl'm vero ad
Moralitas moriendū in ſolitudine condemnauit. ¶ Sic vero
duo beati exploratores terre ſancte paradiſi. ſ.
pater ⁊ ſpūſſanctus: volentes ꝙ populus fide-
lium qui in deſerto huius mūdi vacabat/ ad iſtā
terram ⁊ poſſeſſionē acq̄rendā inuitaret̄: ⁊ nō ob
ſtantibus gigantibus qui impediebant. i. demo
nibus: ordinauerūt ꝙ duo homines ſcʒ perſo-
ne ſcʒ Gabriel ⁊ maria palmitē cum vua. i. dei fi C
lium cum humanitate in hoc deſertum defer-
rent: vt ꝑ huius benedicti fructus preſentiā cor-
da populi ad concupiſcentiā iſtius patrie cōmoue
rent: ⁊ maxime cum iſtum fructum in vecte. i. in
cruce pro redemptiōe ſua pendentem conſpice-
rēt ⁊ viderēt/ dicētes illud quod hic dicit̄. Iſta
reuera fluit lacte ⁊ melle/ ſicut ex his fructib⁹ co-
gnoſcit̄. ¶ Vel dic ꝙ palmes abſciſa cum vua Aliter
pendēs in vecte eſt chriſtus ⁊ eius ſanguis/ ab-
ſciſus ⁊ mortuus pēdens in cruce. Duo portan-
tes ſunt duo populi iudaicus ſcʒ ⁊ gentilis: ⁊ illi
ſcʒ qui de duobus populis crediderunt/ ⁊ maxi
me ſancti patres. Increduli ſignificāt iudeos et
gentiles q̄ credere noluerunt: quia reuera ſic fa-
ctū eſt ꝙ iſti baiuli. i. apoſtoli ⁊ predicatores vtri-
uſq; ppl'i/ ſeu ꝓfeſſores duplicis teſtamēti: pal
mitem ſeu botꝛ. i. chriſtū pendentē ⁊ crucifixum
. i. chriſti crucifixi fidē predicauerūt: portando vſ-
q; ad deſertum huius mūdi: vt ſcʒ populū indu
cerent ad credendū: ⁊ ad terrā ꝓmiſſionis. i. pa-
radiſum appetendū ⁊ concupiſcendū. Sed reuera
mediantibus aliq̄bus exploratoribus. i. contradi
centibus aliquibus iudeorum phariſeis/ ⁊ aliq̄-
bus gentilium philoſophis/ multi in incredul-
tatis vitio remāſerunt: ⁊ egyptū. i. mūdū potius
elegerūt. Quopropter in deſerto inferni cū ſuis
exploratorib⁹. i. cū ſuis malis ⁊ hereticis docto-
rib⁹ perierūt. Ps. Pro nihilo habuerūt terrā Ps.105.c
deſyderabilē. Nō crediderūt verbo ei⁹: ⁊ murmu D
rauerūt in habitaculis ſuis. ¶ Vel dic ꝙ ex- Aliter
ploratores boni fuerūt apl'i. Mali fuerūt pha-
riſei ⁊ heretici. Iſti ergo populū ad terrā ꝓmiſ-
ſionis. i. ad paradiſum inducūt: illi vero totis vi
ribus contradicūt. Sed q: magis malis ꝙ bonis
credit̄: igit̄ increduli peccatores morti ꝑpetue in in
ferni ſolitudine condemnant̄. Illi eñ q̄ prelia filioꝝ
enachim gigantū. i. demonū tentationes metu
unt/ et ꝓ terra ꝓmiſſionis et ꝓ paradiſo labo-
rare et militare renuūt in deſerto penitētie vl̄ re
ligionis ſed potius ad egyptū. i. ad mūdum vel
ad peccatū reuerti contendūt: non ſunt digni di-
ctam terram ꝓmiſſionis ingredi vel videre: ſed
potius tempali neceſſe habent ex diuino iudi-
cio deperire. Unde hic dicit̄: Non videbūt ter-
ram ꝓ qua iuraui patribus eoꝝ: nec quiſꝗ ex il-
lis qui detraxerunt mihi/ intuebit̄ eam. Et alibi
Nuptie quidem parate ſunt: ſed q̄ inuitati fuerāt Mat.22.a.
nō fuerūt digni ⁊c. vt patet ibidem.

¶ Capitulū decimūquartū Textus: Igitur vociferās omnis turba fleuit nocte illa. Moralitatum Ca. XI

VIdens dñs ppl'm murmurantē voluit
ipſm delere et ꝑcutere: moyſen vero diui-
tem et potentē facere/ et alteri populo
maiori preficere. Moyſes vero noluit: ſed fuſa ora
tione/ ꝓ ppl'o interceſſit: et iraʒ dei ne deleret po
pulū/ temperauit. ¶ Sic vero prelatus non debet Moralitas
populū ꝓpter quodcūq; delictū dimittere: nec
in eoꝝ damnatione conſentire: ſed potius ꝓ ip-
ſis dominū exorare: quinimmo quācunq; vilita-

E tem temporalem debet contemnere/vt poſſit ſalu
tem populo ꝓcurare: populiq; ſalutē et vtilita-
tem debet ꝓprie et priuate ſue vtilitati ꝑponere
et ꝑferre. Unde iſte debet dicere illud Apl̄i: Om
1.Cor.10.g bus ꝑ omnia placeo non querēs quod mihi vti
Eodē ca.g le eſt/ſed quod multis ⁊c. ¶ Filij iſrael ꝯtene-
brati voluerūt contra voluntatē Moyſi chana
neum inuadere: dato ꝙ Moyſes diceret eis/ꝙ
dn̄s cum eis nunq̄ eſſet: ⁊ ideo q2 tunc ex ꝓprijs
viribus confidere videbanẗ/victi fuerunt/⁊ mul
Allegoria ti ex eis ceciderūt. ¶ Quod ad hoc allegari po
teſt/ꝙ ille q̄ in ꝓprijs viribus plus debito confi
dit: ⁊ ſe contra hoſtes ſuos diabolū ⁊ carnē ꝑ-
ualere credit/faciliter a tentationib9 vincitur: ⁊
ab hoſtibus ſpūalibus ſuperaẗ: maxime quādo
dn̄s non eſt cum eo.i. quādo ipſum diuina gra-
Joā.15.a tia nullatenus comitaẗ. Unde dicitur: Sine me
2.Cor.3.b nihil poteſtis facere. Et Apl̄s: Non ſumus ſuf
ficientes aliquid cogitare a nobis tanq̄ ex no-
bis: ſed ſufficiētia noſtra ex deo eſt ⁊c.

¶ Capl'm decimumquintū. Textus: Locutus eſt dominus ad moyſen/ dicens: Loquere ad filios. Moralitatū Capitulum XII

Hic ponit ꝙ qdā inuentus eſt q̄ ſabba-
to ligna cedebat ⁊ colligebat: qui inclu
ſus eſt in carcere quouſq; ſciret de eo
quid dominus imperaret. Precepit ergo domi
nus ꝙ lapidaret: ⁊ ꝙ ꝓpt violationē ſabbati la-
Moralitas pidibus opprimeret. ¶ Iſtud applica contra
F illos qui ſabbata ⁊ feſta non cuſtodiunt: ſed in
eis opera ſeruilia/⁊ maxime peccata faciunt et
cōmittunt/⁊ errant: tales eñ in inferno lapida-
bunẗ: ⁊ lapidibus duris.i. ꝑpetuis tribulationi-
Aliter bus obruentur. ¶ Uel dic ꝙ ſabbatum ſignifi
cat ſtatum religionis: vbi debet eſſe quies.i. trā
quillitas affectionis ⁊ tribulationis. Qui igitur
tale ſabbatū.i. religionis ſtatū violauerit: ⁊ ibi
ligna collegerit.i. mūdana negocia tractare ꝑ-
ſumpſerit/lapidibus dure dei ſententie finaliter
Exo.20.b ceſus erit. Unde dicit: Memēto ergo vt diem
Aliter ſabbati ſanctifices. ¶ Uel ſi vis iſtud allega/
ad oſtendendū ꝙ legis tranſgreſſores acrius in
ꝑncipio puniunẗ/vt ſic ipſa lex obſeruari diſcaẗ:
ſicut etiam plurimis antiquoꝝ exemplis patet/
ſcȝ de Romulo: q̄ fratrem ſuum occidit/ꝑ eo ꝙ
contra edictum ipſe muros vrbis tranſiliuit: ⁊ de
illo qui filium ꝓprium peremit/ꝑ eo ꝙ contra
Aliter hoſtes pugnaſſet/licet victor extitiſſet. ¶ Iſtud
etiā poteſt allegari/ad ꝓbandū ꝙ deus antiq-
tus erat valde rigoroſus ⁊ punitiuus: qui tamen
modo in tempore legis noue eſt pius/patiens ⁊
benign9: q2 lex antiqua dicẗ lex rigoris ⁊ timo
ris. Lex aūt noui teſtamēti dr̄ lex gratie ⁊ amo-
Eodē ca.d. ris. ¶ Hic ꝑcepit dominus ꝙ filij iſrael ex qua
tuor angulis palliorꝝ ſuorꝝ faciant ſibi fimbrias
de vittis hyacinthinis: vt cum eas viderint (in-
quit) recordenẗ mandatorꝝ domini: ⁊ nō ſequā-
tur cogitationes ſuas/⁊ oculos per res varias
fornicantes; ſed recordenẗ ꝑceptorꝝ domini/et
faciant ea: ſintq; ſancti deo. Quod ſm̄ Come-
torē ita ſtricte ſeruauerūt phariſei/ꝙ in angu- G
lis palliorꝝ ſpinas ponebant/vt eorꝝ punctioni-
bus legem domini memorarēt. Et adhuc in pal
lio quo vtunẗ in ſynagoga in quatuor angulis
vitte ſunt hyacinthine: qui quidem pannus co
loris celeſtis eſt/ad recordationē legis/que de ce
lo eis extitit data. ¶ Per palliū intelligiẗ con- Moralitas
uerſatio: ꝑ quadratura intelligiẗ quatuor virtu-
tū cardinaliū ꝑfectio: ꝑ vittā hyacinthinā intel-
ligiẗ celorꝝ vel celeſtiū dei mandatorꝝ adimple-
tio: ꝑ extremitatē pallij intelligiẗ ꝑſeuerātia ſan-
cte ꝯuerſatiōis ⁊ ꝯtinuatio: ꝑ ſpinas intelligitur
diuini timoris punctio ⁊ ſtimulatio. Igiẗ dico ꝙ
quilibet debet in pallio ꝯuerſationis ſue habe-
re quatuor angulos.i. quatuor virtutes cardina-
les: necnō cum extremitate ꝑſeuerantie: cum vit
tis hyacinthinis.i. cum cōſyderatiōe celeſtis vi-
te ⁊ manſionis: ⁊ cum ſpinis.i. cum timore ⁊ cō-
punctione infernalis damnationis. His eñ mā
datis dei recordamur ⁊ ea ꝑficimus: ⁊ cogitatio-
nes malas ⁊ vagas non ſequimur/ſed reprimim9
⁊ oculos cordis ne ꝑ res varias diuerſis deſyde
rijs fornicenẗ/cohibemus ⁊ reprimimus. Sic eti
am deo noſtro ſancti ſumus atq; viuimus. Con
ſtat enim ꝙ ꝑ ſpinas diuini timoris/⁊ per hya-
cinthū celeſtis amoris/ſenſus noſtros a malis
appetitibus cohibemus: ⁊ mandata dei recor-
damur facilius ⁊ implemus.

¶ Capitulū decimumſextū. Textus: Ecce aūt Chore filius Iſuar/filij Caath. Moralitatū Ca. XIII H

Chore qndaȝ magnus leuitici generis
adiunctis ſibi ducētis q̄nquaginta vi-
ris/cum dathan ⁊ abiron q̄ erant inter
rubenitas maiores/murmurauerūt contra moy
ſen ⁊ aaron contribules ⁊ fratres ſuos: ⁊ inuidē-
tes ꝙ aaron ꝓpter ſacerdotiū/moyſes propter
ducatū/plus ceteris honorabanẗ: ſe ⁊ dictos cō
plices ſuos leuitas dignos ſacerdotio aiebant.
Dathan vero ⁊ Abiron q2 erant de genere Ru
ben ꝑmogeniti/duces debere fieri ꝑtendebant.
Igiẗ dathan ⁊ abiron ad moyſen venire contē-
pſerūt vocati: ſed potius ad reſiſtendū ſibi/ſe ⁊
affines ſuos cōtribules parauerūt: quapropter
orante ⁊ flente moyſe/⁊ eorum inuidiam puniri
poſtulāte: factus eſt vehemēs terremotus. Pre
cepit itaq; moyſes populo/ꝙ ſepararēt ſe a ta-
bernaculis hominū impiorꝝ: ſtatimq; aperta eſt
terra/⁊ ipſos cum vniuerſo ſupellectili ⁊ fami-
lia ⁊ congregatiōe deuorauit et abſorbuit: et tā
dem iterum ipſa vorago patula ſe recluſit. Tūc
etiam Chore et illi ducēti qui ſacerdotiū ambi
ebant/a moyſe vocati fuerunt: hauſto igne in
thuribulo ſuo/aaron ſimiliẗ in ſuo/coram domi-
no ſtabant: et quem eligeret dominus in ſacer-
dotē/expectabant. Reꝑhenderat eñ eos moy-
ſes de huiuſmodi ambitione/dicēs: Multū eri
gimini filij leui. Nunquid parum vobis eſt/ꝙ ſe
parauit vos dominus ab omni populo: et iūxit
ſibi et ordinauerit/ꝙ quilibet cū thuribulo ſuo
coram domino ſtaret: et volūtatem domini vtꝝ

P iſti vel ipſorum aliquis vel aaron eligi deberet
ad ſacerdotiū/expectaret. Tunc ergo cum terra
dathan et abiron abſorbuiſſet: et iſti qui cum ſu-
is thuribulis ſtabant/igne ab ipſis thuribulis
exeunte/ſunt coram domino deuorati: aaron ve
Moralitas. ro inter ignes illeſus permanſit. ¶ Iſta poſſunt
allegari literaliter: q in quo peccat quis in hoc
etiam punit: iſti enim peccabāt appetendo rem
ſpūalem/ſcz ſacerdotiū: ideo igne tanq re ma-
gis ſpūali conſumpti ſunt. Dathan vero et abi-
ron peccauerunt appetendo rem terrenā et ſpūa
lem/ſcz populi ducatum: et ideo a terra puniti et
Aliter abſorpti fuerūt. ¶ Uel dic generaliter contra in
uidiam/que non poteſt pati pſperitatē alterius
etiam bonoꝝ vel melioꝝ/vł a deo ſpecialiter ele
ctoꝝ: q̄ꝗ in nullo eos ledentiū vel nocentiū: ſi-
cut etiam hic moyſes legit dixiſſe: Ne reſpicias
(inqt) ſacrificiū ipſorum: tu dñe ſcis/q nec aſel-
lum quidem acceperim ab eis: nec afflixerim quē-
piam ipſoꝝ. Unde Seneca dicit: q ſi nullos ini
micos facit iniuria: multos tñ facit inuidia. Iſti
ergo igne ꝓpriꝫ thuribuli. i. dolore ꝓpriꝫ cordis
et corroſione inuidie comburunt in hac vita: fi-
Aliter nali vero abſorbent in infernali miſeria. ¶ Uel
dic q iſte due ſecte ſignificāt duo genera ambiti
oſoꝝ: quidam enī ambiunt ad ſacerdotiū. i. ad ec
cleſiaſticū ſtatum: ſicut ſunt religioſi et clerici: et
iſti figurant in Chore et ſuis ſequacibus/q erant
leuite. Alij ambiunt ad ducatū. i. ad iudicaturas
p poſituras et ſingularem pncipatū: et iſti figurā-
tur in dathan et ſuis complicibus. Omnes enī
tales de ſuis ſufficientijs pſumunt: et ſe dignos
talibus officijs et ſtatibus eſſe credunt. Illos ve
ro qui talia officia ex dei volūtate tenent/deſpi
ciunt et ꝯtemnunt: et ſe eis pficere/ipſoſqꝫ de ſuis
ſtatibus abijcere conant/ſatagunt et ꝯtendunt:
et eos habere dominos vilipendunt. Tales er-
go pſumptuoſi et rebelles et iniuſti ac ambitioſi:
qui etiam vocati a moyſe. i. a ſupioribus/ venire
nolūt: ſed potius murmurant/rebellant et con-
tradicunt: ſolet dñs terribiliter punire. Igniſqꝫ
rixe et diſcordie de ſuis ꝓprijs thuribulis. i. de
ſuis cordibus et domibus: iter ſe ſolet aliquoti
ens exire: et ipſos et eoꝝ ſtatum ſolet conſumere
ledere et vorare. Terra finaliter eos deuorat: et in
fernus eos deglutit/deſtruit atqꝫ dānat. Et nō
ſolum ipſos/ſed et eoꝝ ſequaces et complices ſic
Pſal.105.c caſtigat. Pſ. Aperta ē terra et deglutiuit dathā:
et operuit ſup ꝯgregationem abiron. Quia igit
ſequaces taliū cum talibus pereūt: pcepit dñs
vt talium ꝯſortia fugiamus: et q ab eoꝝ taberna
culis et familiaritatibus recedamus/ne forte cū
eis pereamus: q̄ revera quādo videmus conſpi
ratores vel detractores contra moyſen et aaron
.i. contra bonos plātos et pncipes congregatos
et ad detrahendū et machinandū compoſitos:
non eſt tutū talibus ſe adiungere: q̄ ſcilꝫ plātis
vel principibus pualentibus contra tales/ſolēt
eorum ſequaces et complices penas ſimiles lue
Num.16.d re vł deflere. Bene ergo dicit: Recedite a taber
naculis impioꝝ hominū/et nolite tangere q̄ ad
eos ptinēt: ne inuoluamini cum eis. ¶ Uel dic
q terra que Dathan et ſuos ſuſcipiebat: ſignifi- Aliter
cat ambitioſoꝝ terrenam proſperitatē et ſtatum
vel etiam illam terram vel patriam quam occu-
pant: que pro certo ipſos quandoqꝫ deuorat in
ꝯtium ſcz damnationis et tribulationis eoꝝ ma-
teriam adminiſtrat. Quod quidē videmus ſpi
ritualiter in multis: qui eſſent boni et virtuoſi:
niſi terra. i. terre pſperitas et fluctus negociorū
ipſos per vitia deuoraret: et ſenſum eorum et in-
genium abſorberet. Unde Seneca in epiſtola
xx. Ingenioſus fuit Mecenas: magnum exē-
plum eloquentie daturus/niſi eum felicitas in-
uoluiſſet. Quod etiaꝫ temporaliter videmus in
alijs. Conſtat enī q de tyrannis et malis dicimꝰ
q ꝓpria terra in q ſtant/ꝓpria ciuitas vel patria
quam occupant/ipſos finaliter occidit et deuo-
rat: et eos quādoqꝫ cum ſuis ſequacibus ita tol-
lit de medio/q nullum veſtigium reſtat. Supra
xiij. Terra quam vidimus/deuorat habitatores
ſuos. ¶ Uel iſtud allega ſi vis/ contra aliquas Aliter
abbatias vel etiam ciuitates/que ſcilꝫ prelatum
vel iudicem ſuſtinere nequeūt: ſed oēs qui ibi
ſtant/etiam cum afflictionibus deuorare contē
dunt: ſicut patet de cultoribus vinee: qui ſeruos
patriſfamilias vnum poſt alium occiderunt &c. Mat.21.d
¶ Uel dic q Chore et ſui ſequaces ſacerdotium Aliter
ambientes/ignem et thuribula habuiſſe legunt
ad denotandū/q ambitioſi pro habēdis digni-
tatibus/thuribulis et ſuffragijs. i. adulationibꝰ
et igne. i. muneribus/alios per auariciā inflam-
mantibus vtuntur: et in eis confidere dinoſcunt
Cum Chore ſuiqꝫ ſequaces ſacerdotiū ambien-
tes/et ante deum thurificare volētes: iuſto et mi
rabili dei iudicio igne de ſuis proprijs thuribu-
lis exeūte fuiſſent combuſti/et propter ambitio-
nem puniti. ¶ Precepit dominus q illa thuri Eodē ca.f
bula in laminas fabricarent: et altari holocau-
ſtorum affigerentur: vt ſic quicunqꝫ ſacrificātes
et videntes laminas terrerent ex punitione dicti
criminis: et a ſimili ambitione metu ſimilis ſup
plicij retraherent. ¶ Iſta autem poſſunt appli Moralitas
cari q pena vnius debet eſſe terror multorum.
¶ Poteſt etiam allegari pro cōſuetudine illo-
rum qui ſceleratos in locis publicis ſuſpendūt
vel in locis eorum aliquod ſignum ſue punitio-
nis et nequitie conſtituunt: vt omnes qui talia
ſigna vident/timeant: et a ſimili delicto caueāt.
Et inde etiā eſt q hiſtorie antique maloꝝ homi
nū depinguntur: pro eo q ex eoꝝ aſpectu homi
nes a criminibus coerceant. Unde etiā de Xer
xe rege legimus/q quēdam malū iudicē fecit ex-
coriari: et pelle eius ſedē iudicialē coopiri: filiū
qꝫ eius loco eiꝰ iudicē ꝯſtituit: et vt in dicta ſede
ſup coriū patris ſedendo/iuſta iudicia redderet:
imperauit. Hoc ergo fecit: vt quotiēs aliquam
ſententiam daret/punitiōis patris ſui memori-
am haberet: et ſic ab iniuſticia declinaret. Igitur
dico q in altari eccleſie debent maloꝝ et ambi-
tioſoꝝ pene ſcribi et depingi: vt ſcz terrore ſup-
pliciꝫ poſſint alij a ſimilibus nequitijs retarda

E ri. Quod etiā de altari ſacre ſcripture dici po-
teſt: in quo p certo multoꝝ maloꝝ hominū/ ⁊ ſu
arum punitionū ſigna ⁊ hiſtorie recitāt: vt oēs
qui in tali altari ſacrificāt. i. qui in ſacra ſcriptu
ra ſtudent: dum hec aſpiciunt/ terreant. i. a ſili-
Apoc.18.c bus arceant. Apoca. Qui in mari operant lon
ge ſteterūt ⁊ clamauerūt/ videntes locū incēdij
eius. Aaron qui erat iuſte pmotus ⁊ a deo elect⁹
quis eſſet in medio eoꝝ qui ppter ſuam ambiti-
onē incēdio puniebant: tñ non legit eſſe leſus.
Sic vero iuſti quāvis ſint in incendio maloꝝ igne ſue
cupiditatis ⁊ auaricie: tñ nullaten⁹ leduntur: ſed
ſeipſos bonos ⁊ ſynceros ſeruātes/ innocēter vi
Eodē ca. f uere comprobant. ¶ Hic dicit q cum popul⁹
ppter mortem Chore/ Dathan ⁊ Abiron ⁊ ſuo
rum/ vellent Moyſen ⁊ Aaron lapidare: ſtatim
apparuit gloria domini: que ipſos fugientes ad
tabernaculum/ cooperuit ⁊ ptexit: populum ve
ro murmurantē ⁊ ad ſeditionē mouētem/ ira dei
Num.14.b puniuit: ipſoſqꝫ incēdiū moꝛ inuaſit. Simile po
nitur ſupra: vbi cū populus vellet lapidare moy
ſen/ apparuit gloria dñi: que ⁊ populū terruit/ ⁊
Moralitas moyſen de manibus populi liberauit. ¶ Iſtud
etiam allega/ q tunc ſumma apparet dei beni-
gnitas/ quando magis inſtat periculū et neceſſi
tas: tuncqꝫ magis ſolet auxiliari/ quando videt
bonos ab impijs moleſtari. Solet enim quan-
doqꝫ in ipſo actu pſecutionis bonos ptegere:
⁊ malos incēdio/ tribulatione et infortunio mo
1.Co.10.c. leſtare. Unde Apoſtolus: Faciet cū tentatione p
f uentū. Quod ſcꝫ in paſſionibus martyrum cō-
Pro.11.b probatur pluries accidiſſe. Unde dicit: Iuſtus
de anguſtia liberabit: et tradetur impius p eo.
Eodē ca.g ¶ Cum populus combureret/ et incendiū pate
retur/ p eo q contra Moyſen murmurauerāt:
Aaron ex pcepto Moyſi ad locum incendij cu-
currit: et ſtans inter mortuos et viuentes/ thy-
miama deo obtulit: et orans p populo/ incendi-
Moralitas um diminuit et extinxit. ¶ Sic vero quando in
cendiū viciorum vel tribulationū vaſtat popu-
lum ſubditoꝝ/ ſtatim debet adeſſe aaron. i. prela
tus vel eccleſiaſticoꝝ populus: qui p certo debꝫ
contra huiuſmodi incendium concurrere: et ſe
inter mortuos et viuentes. i. inter peccatores et
iuſtos mediuꝫ ponere: vt ſcꝫ mortuos poſſit ad
gratiā reſuſcitare: viuos vero. i. iuſtos ne tali in
cendio pereāt liberare. Debet ergo thymiama
orationis p populo domino offerre: et ſic pote-
rit viciorū vel infortunioꝝ incendiū ſuperare.
Et ſic de bonis platis poteſt dici illud Apoſtoli
Heb.11.d Obturauerūt ora leonum: extinxerūt impetum
ignis: effugauerūt gladij aciem.

¶ Capitulum decimūſeptimum Tertius
Et locut⁹ eſt dñs ad moyſen/ dicēs:
Loquere ad fi. Isra. Ca. XIIII

Volens dñs ſacerdotium Aaron ꝯfir
mare/ et murmur populi ſedare: et vo
lens oſtēdere ipſm Aaron ſpecialiſſi-
mum electum ſuū eſſe: Precepit q ſingulas vir
gas aridas ſingule tribus cum ſuperſcriptione

ſingulorꝫ nominū tribuum in tabernaculū po- G
nerent: Aaron autē ſuā virgā ſiccā cum inſcripti
one pprij nominis ſue tribus poneret cum eiſ-
dem. Cumqꝫ omnes ille virge coram domino g
noctem fuiſſent dimiſſe/ et in craſtinū pdicte in-
uenta eſt virga aaron germinaſſe: necnon fron-
des et flores ⁊ fruct⁹. ſ. amygdala ptuliſſe. Quo
ſigno ſacerdotiū aaron fuit a dño ꝯfirmatum.
Virga quoqꝫ ſicca q floruit/ eſt in tabernaculo
et in arca ad ppetuum monumentum repoſita.
¶ Sic vero ſi tu vis ſcire q ſacerdotes. i. ſupio- Moralitas
res et plati debēt eſſe a deo pelecti: reſpice virgas
eoꝝ. i. iuſticiā vel iuriſdictiōes quibus regūt pplm:
⁊ ille cuius virga. i. iuſticia erit arida ſine humore
carnalis affectionis: recta ſine curuitate vel de-
clinatione pſonalis acceptionis: germinās per
bonā cogitationē/ frondēs p latā dilectionē/ flo
rēs p bonā ꝯuerſationē/ fructificās p bonā ope
rationē. Talis p certo erit aaron dei elect⁹. i. p-
latus iuſtus ⁊ bon⁹/ digni⁹/ ſufficiēs ⁊ acceptus
Alij vero quoꝝ virgo ſeu iuridica iuſticia remanet
ſicca: ⁊ a germine/ frōde/ flore/ fructu pducto ſte
rilis ⁊ vacua: digni ſunt repudiari a ſacerdotio
plationē ⁊ pmotiōe vel officio retropelli: ⁊ ſic po
terit illis dici illud: Virga eqtatis virga regni Ps.44.a
tui ⁊c. Et dic q aaron interptat mōs fortis: ad Heb.1.b
denotandū q platus q tali virga iudicat/ eſt vt
cōmuniter mons. i. altus ⁊ honorat⁹: ⁊ fortis. i.
ſolidus ⁊ ꝯfirmat⁹: q ſcꝫ tales quoꝝ iuſticia ta-
lis eſt/ vt pmiſſi ſunt apud boies alti ⁊ honorati
⁊ in ſtatu ſuo timere debet/ q ſcit ⁊ vult iuſticiam D
exercere/ ⁊ virgā floridā ⁊ fructiferā dño pſtare.
Unde dicit: Facte ſunt ex eo virge ſolide ſceptra do Ezech.19.c
minantiū. ¶ Vel dic q Aaron ſignificat pplm Aliter
iudaicū. Virga ſicca ſignificat virginē benedi-
ctā Mariā/ ab omni humore carnalis volupta-
tis penitus alienā. Iſta ergo ſicca germinauit/
floruit/ frondiut/ fructificauit. i. virgo ꝯcepit/ pe-
perit ⁊ generauit illū q eſt germē grē/ fons leti-
cie/ flos mūdicie/ fruct⁹ iuſticie. i. dei filiū bñdi-
ctū chriſtū. Chriſt⁹ amygdalū pōt dici: q eſt fru-
ctus medicinalis: p eo q iſte mādum ſanat ⁊ re
dimit a morbo peccati et nequitie. Et breuiter
alijs virgis/ id eſt alijs virginibus ſiccis et ſteri
libus manentibus: iſta ſola floruit/ ⁊ ſine ſemi-
ne viri deum ⁊ hominem parturiuit. Unde dici
tur: Egredietur virga de radice Ieſſe/ ⁊ flos de Eſa.11.a
radice eius aſcendet/ ⁊ requieſcet ſuper eum ſpi-
ritus domini. Iſta enim ad litterā fuit de radi-
ce. i. de genere ieſſe/ qui fuit pater dauid: et de ra-
dice. i. de corpore huius virge aſcēdit flos iuſti
cie dei filius: ſuper quem requieuit ſpiritusſan-
ctus. ¶ Aduerte hic ſi vis/ quod dixit dominus
Moyſi: Illius quem elegero germinabit virga
⁊ tamen ipſe plus reddidit q promiſit: quia ſci-
licet virga illa non ſolum germinauit/ immo frō
duit/ floruit ⁊ fructificauit: ad denotandum q de
us ſuperabundantius premiat q promittit: ſi-
cut apparuit in Salomone: qui ſolū petebat ſa- 3.Reg.3.b
pientiam: ſed dominus nō ſolū ſapiētiā/ immo
etiā diuitias et glīaꝫ ſibi dedit. Unde dicit/ q ipſe

A dat oībus affluēter/et nō īproperat. ¶ Vel dic
Iaco.i.a. ꝙ exemplo eiꝰ q̄libet vir pfectꝰplus debet face-
Aliter re ꝙ̄ pmittere:et abūdātiꝰ bñfacere ꝙ̄ auſus fu-
it dicere vł aſſerere. Quod eſt cōtra multos/qui
multa pmittūt ⁊ pauca reddūt: de q̄bus dicitur
Eccli.20.b. Exigua dabit/et multa improperabit. Et alibi:
Prouer.14.c Ubi verba ſunt plurima/ibi frequēter egeſtas.

¶ Capitulum decimumoctauū Textus: Dixit dominus ad Aaron: Tu et filij tui et domus patris tui. Moralitatum Capitulum XV.

Dixit dñs ad Aaron: Tu et filij tui cuſtodite ſacerdotiū veſtrū: et oīa que ad cultum altaris ptinēt/ſacerdotes illud miniſtrabūt. Si quis extraneus acceſſerit/occidetur. Ponit etiā hic/ꝙ leuite debebāt habere decimas de oībus bonis filioꝝ iſrael. Ipi vero leuite de decimis pceptis debebāt pcipere decimā partē/et dare ſacerdotibꝰ: nihilq̄ debebāt hereditatis habere in pplo/decimarū oblatiōe
Moralitas cōtenti. ¶ Sic vero ſacerdotes.i. ſacri duces/ſcʒ boni et ſancti viri: debent circa altare dñi ſcʒ in officijs eccleſiaſticis miniſtrare: nullusq̄ extraneus/id eſt nullus peccator/ſimoniacꝰ vel indignus ſe debet ad hoc ingerere quoquo modo. Leuite etiā et clerici et religioſi nō debēt mūdanas hereditates et opes querere: ſed decimarū oblatiōe/id eſt fructuū puētuū eccliaſticorū percepcōe debēt cōtēti eſſe: ⁊ ad hec de illꝰ debēt ſuis
B. ſacerdotibꝰ.i. ſuis maioribꝰ/pmitias.i. ſubiectiones ⁊ ſeruitia debita miniſtrare: quod tamē eſt contra multos ambitioſos clericos: quibus decime/id eſt beneficia eccleſiaſtica nō ſufficiunt imo tēporales dignitates/regūq̄ officia ambiunt atq̄ cupiūt: ⁊ terrenas poſſeſſiōes p ſe et ſuis
Lu.3.c accumulāt et acq̄rūt. Cōtra quos dicit: Contēti eſtote ſtipēdijs veſtris. Et hic dicit etiā ſic: In terra eorū/ſcʒ ſecularium/nihil poſſidebitis: nec habebitis partē inter eos. Ego enī hereditas ve
Eodē ca.d ſtra ſum in medio filiorū iſrael. ¶ Hic dicit ꝙ oīa que offerebant dño vel miniſtris eius/ſiue eſſent decime ſiue donaria/debebāt eſſe optima electa deo. Et debebant meliora dare/⁊ nō
Moralitas egregia et pinguia reſeruare. ¶ Quod tamē eſt contra illos/qui deo et religioni dant filios deformes/fatuos et pteruos. Dic etiaʒ contra illos qui deteriores fructus p decima ſoluūt deteriorē denariū offerunt: et de veſtibus ac victualibus deteriora pauperibꝰ p chriſto tribuūt: et quicquid eſt egregiū vel electū/ſibi retinēt et aſſumūt. Debēt tñ iſti attendere illud Malach.
Mal.1.d. Maledictus qui habet in grege ſuo maſculū: ⁊ offert domino debile.

¶ Capitulum decimumnonum textus: Locutuſq̄ʒ eſt dominꝰ ad moyſen et aaron dicens: Iſta eſt religio. Moralitatum Capitulum XVI.

Hic ponitur ⁊ replicat de ſacrificio vacce rufe: ſed de hoc vide Leui.xvi. Dic vero attende vnū mirabile. Dicitur enī: hic/ꝙ de cineribus vacce cōbuſte fiebat aq̄ expi- C
ationis: et qua ſcʒ omnes immūdi purificabantur: et cū tali aqua mundare immūdos a domino iubebatur. Veruntamen ſic fiebat/ꝙ vir mūdus qui carnes comburi faciebat: ⁊ ille q̄ collectos et mūdificatiuos cineres in loco mūdo reponebat: vel qui immundū aqua mundificatiua aſpergendo mūdabat/immūdus fiebat: et rē mundā et mundificantē tangēdo/et immundo mundiciā dando etiā immundiciā cōtrahebat. Propter quod vt mūdus fieret/in veſpere ſolnabatur. ¶ Per cineres mūdificatiuos/q̄ erāt Moralitas
de cineribus vitule combuſte/intelligo myſterium paſſionis chriſti/vel altaris ſacramentū/vł alia ſacramēta: que iuxta cū aqua lachrymarū mūdāt immūdos.i. de pctōribꝰ faciunt iuſtos. Cinis enī remanet poſt cōbuſtionē: Sic et memoria poſt paſſionē ⁊ ſacramentū eucharistie/⁊ alia ſacramēta poſt chriſti mortē ⁊ reſurrectionē. Igit illi q̄ tractāt illos cineres.i. ſacramēta eccleſie: et q̄ iſtis mediātibus immūdos et pctōres mūdificāt: q̄ vitulā cōburūt.i. qui chriſti cōbuſtionē ⁊ paſſionē cōſyderāt: et q̄ cineres iſtos cū aqua ſacre ſcripture ⁊ doctrine ī alios aſpergūt ⁊ pdicāt: ⁊ īmūdi efficiunt ad tactū mundicie quā miniſtrāt/indignos et immūdos ſe putant: quicūq̄ ꝙ̄ꝙ̄ mūdus et ſanctus ſacramēta eccleſie adminiſtrat: ſeu q̄ onus mūdificādi alios in cōfeſſione portat: ſeu q̄ ſacrā ſcientiā alijs pdicat: et inde aſpergit alios atq̄ rigat: procul
dubio in ſua exercitatione debet īmundiciā cō- D
trahere/inq̄tū ſe non digne adminiſtraſſe ſemp debet credere ⁊ timere: ⁊ ideo p īmūdicia.i. p tali indignitate ſe debet p confeſſionē abſtergere ⁊ lauare. Vñ: Cū oīa bene feceritis/dicite: ſerui Lu.17.c
inutiles ſumus. ¶ Vel dic contra malos ſacer- Aliter
dotes: qui dum alios predicando et ſacramenta miniſtrādo mundificāt a peccatis/ipſi immundi peccatores efficiūtur/inq̄tū ſcʒ indigne ſuum miniſteriū exequūtur. Conſtat enī ꝙ multi ſimplices et ſimplicitate ſua mūdi ⁊ boni ſunt: qui tamen ſi cineres tangere/id eſt ſacramēta eccleſie miniſtrare preſumpſerint: vel officiū eccleſiaſticū/⁊ potiſſime officiū plature cū ad hoc indigni ſunt/immūdi ⁊ peccatores fiunt: ⁊ ſic fit ꝙ ille qui in minoribus erat mūdus/dū ad maiora vehit/fit immūdus. Allega ſicut vis. ¶ Hic Eodē ca.b
dicitur ꝙ quicunq̄ tangebat mortuum/ vel domū eius intrabat: vel aliquid de domo ſua tangere pſumebat/immūdus erat: et tertio ⁊ ſeptimo die abſtergere ſe debebat. Qui enim tertio die nō aſpergebat/nunq̄ in die ſeptima mūdabat. ¶ Numerus ternarius ſignificat fidē tri- Moralitas
nitatis. Septenarius vero numerus ſignificat ſeptē ſacramēta/vł etiā ſeptē virtutes/vel ſeptē opa miſericordie. Aqua expiatiōis que habebat/ſignificat penitentiā/et mortis memoriā lachrymoſam. Igit illud eſt verū/ꝙ illi q̄ ex tactu mortui/id eſt ex cōſenſu ⁊ opatione mortalis peccati efficiunt īmūdi: nūq̄ p aquā expiatiōis/id eſt p penitentiā mūdantur/ niſi die tertio.i. in fide.

E trinitatis: ⁊ in die ſeptimo.i. ſeptenario ſacramē
toꝝ/virtutū ⁊ opeꝝ: iſta expiatio ⁊ ablutio.i.mū
dificatio pagat. Nihil eñ valet ternari⁹ ſine ſe-
ptenario/⁊ ecōuerſo. Quia ſcʒ nihil valet ad ſa
lutē fides/niſi habeat opa: nec etiā ſacramenta
Jaco.2.d. vel opa valēt aliqd ſine fide. Vñ dicit: Fides ſi
Hebꝛe.11.a. ne opib⁹ moꝛtua eſt. Et apl's: Sine fide impoſſi
Eodē ca.c bile eſt placere deo. ¶ Item hic dicit ſic: Vas
quod nō habuerit operculū vel ligaturā deſup/
Moꝛalitas immūdū erat. ¶ Sic vere vas coꝛdis reputat
immūdū: qñ p cuſtodiā vel charitatē nō eſt liga
tū/nec per timoꝛē dñi coopertū/vel per timoꝛeʒ
domini abſconditū vel velatū: et ideo illi q̄ coꝛ
ſuū omnibus manifeſtant: qui per iactantiā vl'
per vanā gloꝛiā/vel p iracūdiā interioꝛa ſua di-
latant: et affectus ſuos cohibēt/nec moderant:
Aliter immūdi merito dicēdi ſunt. ¶ Vel dic etiā q
vas iſtud ſignificat os: quod ſcʒ p loquendi mo
derantiā nō fuerit ligatū: vel p verecūdie reuerē
tiam nō fuerit coopertum: dici debet p certo q
eſt fetidum et immundū. Os eñ quod ſemp eſt
ad loquendū apertū et deligatū/ id eſt a termi-
no temperātie ſolutū: neceſſe habet eſſe in mul-
Pꝛouer.25.d tis immūdū ⁊ diſſolutū. Vñ dicit: Sicut vrbs pa
tens et abſq; muroꝝ ambitu: ſic homo qui ne-
ſcit in loquendo ſpiritū ſuum cohibere. Pſal.
Pſal.5.c. Sepulchꝛum patens eſt guttur eoꝝ ⁊c.

¶ Capitulū viceſimū terti⁹: Venerūt
q; filij iſrael et oīs multitudo in de-
ſertū ſin. Moꝛalitatū Capi. XVII

F Cum populus veniſſet i cades/ moꝛtua
eſt ibi maria: ⁊ defecit aqua pplo: et cō-
Moꝛalitas tra deū murmurauit. ¶ Cades interp
tat cōmutata vel mare tollēs: et ſignificat mun-
di pſperitatē: que mare/ id eſt moꝛtis amaritu-
dinē de mente tollit: ⁊ faciliter mutat ⁊ deperit
Maria interpꝛetat amara: que ſignificat peni-
tentiā/q̄ p contritionē amaricat atq; rodit. Igi
tur iſtud eſt verū/q qñ homo venit ad cades/id
eſt ad ſtatū mundane et mutabilis pſperitatis:
p certo ſtatim maria/id eſt penitētia ſibi moꝛit
quia nunq̄ penitentie amaritudinē amplectat: ⁊
et ppter hoc aqua diuine gratie ſtīc deficit: pro
pter quod murmur et cōtentio ſepe venit. Pro
ſperitas eñ penitentiā interficit: ⁊ p moꝛtē peni
tentie aqua gratie deficit: ⁊ ppter eius defectuʒ
murmur et diſcoꝛdia in populo vel in mente na
ſcit atq; creſcit. Et ideo de maria matre ieſu di-
Joan.2.b. cit/q in nuptijs vbi ipſa fuit/aqua nō defuit: im
Eodē ca.b. mo etiā in vinū mutata fuit. ¶ Hic ponit quō
aqua de petra pducitur/vt biberēt homines et
iumēta: ſed vide Exo.xvij. vbi ſile ponit: quod
Eodē ca.c. ibi expoſui. ¶ Populus iſrael volens tranſire
p compendiū ad terram pmiſſionis: rogauit re
gē edom/q ipſum p terrā ſuam tranſire pmitte
ret: pmittēs q p viā tritā/publicā ⁊ regiā pge-
ret: nec ad dexterā nec ad ſiniſtram diuerteret:
aquā de ſuis puteis nō biberet: agros ⁊ vineas
nō irraret. Quod ſi de bonis terre ſue accipere
ipſm aliqd ↄtingeret/ mox iuſtū pciū ſibi daret.
Rex aūt edō hec oīa denegauit: et dare tranſitū
fratri ſuo iſrl' noluit/ſed ad pliādū ↄtra eū ſe pa G
rauit. Propter quod Iſrl' ab eo ſe diuertit: et p
viā aliā magis longā ad terrā hieruſalē ppera-
uit. ¶ Iſrael et edom/iacob et eſau/qui fuerūt Moꝛalitas
fratres/pñt ſignificare alam et carnē: q̄ ſicut fra
tres inuicē ſunt cōiūcte. Iſrl' eñ vidēs deū: edō
aūt ſanguine⁹ interptat: q: ſcʒ anima pōt deum
cognoſcere: caro vero ex ſanguine dinoſcit viue-
re et cōſtare. Cū ergo iſrl'.i. ala habeat ire i ter-
rā pmiſſionis/id eſt in paradiſum/vel etiā in p-
fectionis ſtatū: ⁊ neceſſe habeat p terraʒ fratris
ſui/ſcʒ coꝛpis ſiue carnis trāſire: valde timet q
ab eo impediat: et q a carne a virtutū itinere re-
tardet. Iſte ergo iſrael/id eſt ſpūs: p viā recte pē
nitentie/vel p viam publice miſericoꝛdie vel ele
moſyne/p viaʒ regiā iuſticie pponit ire. Aquas
deliciarū nō pponit bibere: p agros et vineas/
id eſt p extrema negocia nō intēdit icedere: nec
p aliquā iniuſticiā pponit ad ſiniſtrā ſeu ad de-
xterā declinare. Quod ſi aliquid de bonis ipſi-
us terre/id eſt de mundi delicijs guſtauerit: p-
mittit ſatiſfacere/⁊ p penitentiā emēdare. Sed
quid? Reuera iſte Edom/id eſt caro cū populo
ſuo/id eſt cū gula et vitijs carnalib⁹/talia pacta
tenuit: et iſrael/id eſt anime ſeu mētis cōtēplatiue
tranſitū pꝛeſtare cōtradicit: immo ad eū obuiā-
dū ſe cōtinue pparat et pmunit. Non tranſibis
inquit p me: alioquin armat⁹ occurrā tibi. In-
de ergo ſepe fit/q mēs ſeu anima neceſſe habet
aliam viā magis latā et cōmunē querere: et ipſe
edom.i. carnis impugnationes/a via cōpēdij.i. H
a ſtatu et vita pfectionis et abſtinentie retroire.
Ideo bñ dicit Apl'us/q caro cōcupiſcit aduer Gal.5.c.
ſus ſpiritū/⁊ ſpiritus cōcupiſcit aduerſus carnē
¶ Hic pcipit dominus q Aaron vadat ad pa Eodē ca.d
tres ſuos: et q ſanctis veſtibus denudet: ⁊ ipſis
filius eius Eleazar induat in monte hoꝛ. Elea-
zar igit a Moyſe ducit: et ibi ſacris veſtibus in
duit/et ſumm⁹ ſacerdos cōſtituit. Aaron aūt ibi
dē moꝛitur/qui triginta diebus a populo deplo
rat. ¶ Sic vere cum quis ad ſacerdotiū ſumen Moꝛalitas
dus eſt: ⁊ loco patris/id eſt pꝛelati ſubſtituēdus
debet ſupciliū montis/id eſt mētis cōtēplatio-
nē aſcēdere: veſtes ſacras/id eſt virtutes induere
et ſic mediāte moyſe/id eſt adiuuāte diuina lege
digne poterit ſacerdotiū et eccleſiaſticū gradū
ſeu officiū obtinere. Hoꝛ eñ īterptat lumē ſeu
mōs: q: p certo iſte lumē cōtemplationis et mon
tē pfectionis aſcēdit/qui digne aaron/id eſt ſan
cto plato vel ep̄o pdeceſſoꝛi ſuccedere q̄rit. Vñ
ergo dicit: Circūda tibi decoꝛē ⁊ in ſublimi eri- Job.40.a.
gere: et eſto gloꝛioſus: et ſpecioſis induere veſti
bus. Aaron moꝛtuus eſt/et p triginta dies eſt a
populo deploꝛatus. Sic et nos in religione ter
tena p moꝛtuis facimus: et p triginta dies miſ-
ſas p moꝛtuis facimus ⁊ decantamus.

¶ Capitulū viceſimūpꝛimū Textus:
Quod cum audiſſet chananeus rex
Arad qui habitabat ad meridiem/ve
niſſe ſcʒ iſrael per exploꝛatoꝛum viā.
Moꝛalitatū Capitulū XVIII.

A N Opulũ circũeuntem terram edom / ce
pit tedere itineris ⁊ laboris: dicebatq̃
moyſi: Cur eduxiſti nos de egypto / vt
moreremur ĩ ſolitudine? Deeſt panis: nõ eſt aq̃
Aia noſtra nauſeat ſup cibo iſto leuiſſimo: ſicut
ante fecerat ille pplʾs ſimilẽ murmurationẽ / di-
Num. 20. a. cẽs: Quare nos aſcẽdere feciſti de egypto: ⁊ ad
duxiſti in hunc locũ peſſimũ q̃ ſeri nõ põt: q̃ nec
ficũ gignit / nec vineas / nec malogranata: inſup
⁊ aquã nõ habet ad bibendũ. Igit indignatus
dñs / p murmure miſit in populũ ignitos ſerpẽ
tes: ad quorũ plagas morteſq̃ plurimoꝝ: venit
populus ad moyſen dicẽs: Peccauimus: qua-
propter p ipſis ſanandis precepit dñs fieri ſer-
pentẽ eneum / ⁊ eum in palo ſuſpendi: vt percuſ-
ſi a ſerpentibus dũ in iſtũ ſerpentẽ aſpicerẽt / ſa
narẽtur. Sic ergo fiebat q̃ illos quos aliq̃s ſer-
pẽs viuus et venenoſus mordebat / ſerpẽs inno
cuus mortuꝰ ⁊ ereus in palo ſuſpẽſus / dũ reſpi-
Moralitas ciebaꝛ ſanabat. ¶ Iſte populꝰ murmurãs ge-
nus humanũ deſignat: qui ſcz ĩ ſolitudine huiꝰ
mũdi: qui reuera eſt locus peſſimus: q: p pre-
dicationem nõ ſeritur: pane verbi nõ reficitur:
aq̃ gratie nõ bibiꝛ: ficubꝰ / malogranatis. i. bo-
nis ſpũalibꝰ ⁊ virtutibꝰ nõ ditaꝛ: a principio nõ
ceſſauit cõtra dñm murmurare / et eidem p mala
opera repugnare. Quapropter ignitis ſerpenti
bus. i. a demonibus et vitiis ipſum pmiſit do-
minus pcuti: qui nõ ceſſauerũt eos ab Adaz vſ-
B q̃ ad chriſtũ miſerabiliter mordere / ⁊ ſpũaliter
necare: tamẽ ppter plagas tribulationũ ⁊ vitio
rum / cum antiqui populares plangerent et cla-
marent: voluit dominus q̃ ſerpẽs eneus / id eſt
Chriſtus: q̃ more eris pdicãdo reſonaret / in vir
ginis vtero ſicut in quadã fornace conflareꝛ: et
q̃ p moyſen. i. p pplm iudaicũ: ĩ palo / id ẽ ĩ cru-
ce ſuſpendereꝛ / etiã ĩ ſup moreretꝛ: et q̃ pcuſſi a
ſerpẽtibus / id eſt demonibꝰ / vitiis et tentationi
bus: p aſpectũ et per fidẽ ipſius ſanarẽtur. Iſte
etiã ſerpens mortuus / viſus et creditꝰ: humanũ
genus ab illis plagis ſanauit: quibꝰ antiquꝰ ſer-
pens / id eſt lucifer / in pſona Ade totũ genꝰ hu-
manũ letbaliter vulnerauit. Et quod loquẽdo
moraliter quotidie efficitur / q̃ illi qui ab ignitis
ſerpẽtibus / ſcz a mundo / carne ⁊ a diabolo igne
triplicis concupiſcentie inflãmanꝛ / ſi ſerpentez
in palo pendentẽ / id eſt Chriſtũ ⁊ eius humani-
tatẽ in cruce morientẽ / p compaſſionẽ et deuoti
onez aſpiciunt: ſani et liberi ſtatim fiunt. Ideo
Apoſtolus mouet nos ad hunc aſpectũ dicens:
Hebr. 12. a. Aſpicientes in auctorẽ fidei et cõſummatorẽ Ie
ſum: qui ppoſito ſibi gaudio ſuſtinuit crucẽ / cõ
fuſione contempta. Cõſyderate eũ ⁊c̃. ¶ Sicut
hic innuiꝛ: filiis iſrael terrã edom circũeuntibꝰ
iuxta terminos Moab duo mirabilia contige-
runt. Unũ de flumine ſeu de torrẽte zareth / qui
ante eos eſt ſiccatus: et ſicut mare rubrũ coraz
euntibus eſt diuiſus. Aliud iuxta arnon de qui-
buſdã rupibus et ſcopulis / qui ad eorũ aduen-
tũ geſtierunt: et ſignum leticie dantes / ſcipſos in
clinauerant / et tranſeundi ſpaciũ prebuerũt: et
ideo ſm ſcholaſticã hiſtoriaz / et ſm iudeos hic C
diciꝛ: ſcopuli torrẽtiũ. Et in Ps. diciꝛ: Mõtes Ps. 113. a.
exultauerũt vt arietes: et colles ſicut agni ouiũ
¶ Iſta pñt exponi myſtice: ⁊ dici q̃ filii Iſrl ſi- Moralitas
gnificãt religioſos: q̃ ſcz p ſolitudinẽ religiõis
circũeũdo terrã edom. i. mundũ: pperãt ad ter-
rã future pmiſſionis. Sed p certo iſti duo inue-
nerũt nocumenta: ſcz flumẽ zareth / q̃ ſignificat
carnis fragilitatẽ: ⁊ montes arnõ / qui ſignificãt
penitentie difficultatẽ. Et reuera iſta duo ſolẽt
nos a progreſſu bonorũ operũ impedire: ſcz fra
gilitas / et voluptatis fluxibilitas ex pte noſtra /
et aſperitas et difficultas ex parte rei. Sed q̃d?
Pro certo ſi fuerimus veri filii iſrael. i. veri con
templatiui et iuſti: iſta duo impedimẽta tollen-
tur: q: ſcz fluuiꝰ noſtre fragilitatis ſiccabitur ⁊
ſolidabiꝛ. Scopulus vero aſpiratis et difficul-
tatis nobis geſtiet et letabiꝛ: ⁊ facilis ⁊ meabi-
lis efficietꝛ: q: reuera boni inueniũt in ſolitudi-
ne religionis et penitentie difficilia eſſe leuia / et
facilia eſſe fortiſſima. Unde diciꝛ: Iugũ eñi me Mat. 11. d.
um ſuaue eſt / et onus meũ leue.

¶ Capitulum viceſimumſecundum
Tertius: Profectiqz et caſtrametati
ſunt in campeſtribus moab. Mora-
litatum Capitulum XIX

N Ic poniꝛ de morte Og et Seõ regis
amorreorũ: ſed nihil ibi notabile indi-
caui. Uidẽs Balach rex Moab / quõ
victi ⁊ deſtructi fuerũt amorrei / timuit pplm iſ-
rael: ⁊ ideo p maledicẽdo ſibi / Balaaz ariolum D
adiuit. Dũ ergo Balaaz ad balach pperat: ſpe
munerũ (vt dicunt aliqui) ⁊ cõtra dei voluntatẽ
predictũ populũ maledicere pponeret: occurrit
ſibi angelus in via euaginato gladio cõtra eũ.
Quem videns aſina / diuertit ab itinere: et fuſte
ceſa angelo cum gladio occurrẽte / et in ſtricto
quodam loco q̃ declinare nequibat aſſiſtente:
tantũ adheſit parieti / q̃ pedẽ ſedentis attriuit.
Aſina vero angelũ cũ gladio videbat: ipſe vero
Balaã nõ videbat angelũ. Incepit ergo aſina
loqui: aperuit eñi dñs os illius / ⁊ cepit pphetaz
reprehendere: ⁊ de hoc q̃ ipſam fuſte pcuſſerat
vituperare: Quare me percutis ecce iam ter-
tio? Extũc etiã dominus oculos pphete aperu-
it / et angelũ cũ gladio vidit. Qui viam ipſius re
prehendit: ⁊ ne populũ domini malediceret / im
perauit. ¶ Iſta allegorice pñt dici de iudeis et Allegoria
gentilibus. Balaam eñi ppheta poteſt ſignifi-
care iudeos / qui legem et pphetas habuerunt.
Aſina vero ſignificat gentiles: qui beſtialiter ⁊
brutaliter vixerũt. Angelus ſignificat chriſtum
vel etiam eius fidem: qui gladiũ ſue ſeueritatis
et iuſticie ſecum portat. Iſta ergo eſt veritas / q̃
aſina prius vidit angelũ q̃ ppheta. i. gẽtiles p-
mo crediderũt chriſto: ⁊ ipm citius p fidẽ vide-
rũt q̃ iudei: quia ſcz gentiles ipm p fidem vide-
runt: ⁊ iudei in perfidia remanſerunt: qui prius
erãt beſtiales ⁊ ceci / fuerũt illuminati: et illi qui
priꝰ clare viderãt / ſunt excecati: iuxta illud quod
dicitur: Ego in hunc mundum veni / vt qui non Joan. 9. f.

E videt̄ videāt:et q̄ vidēt/ceci fiāt. In fine tn̄ bala
am angelū videt: q2 iudaic9 pplˈs finaliter ꝯuer-
Eſa.60.a. tet/et credet in Chꝛiſtū:et ei9 fidē ꝑcipiet ꝛ cog-
Aliter noſcet. Un̄ Eſa. Tūc videbis et affiues. ¶ Uel
dic ꝙ Balaā ꝓpheta/ qui interpretaꝛ turbans
eos/vel deuoꝛās populū/ſiue ſubſtātia eoꝝ: ſi-
gnificat mūdi ſuperioꝛes/id eſt pꝛelatos pꝛinci-
pes/et etiā clericos vel diuites: quia ſcʒ iſti licet
ſint ꝓphete/id eſt ſapiētes et ſcientifici reſpectu
alioꝝ: ipſi tn̄ ꝑ diſcoꝛdias populū turbāt. Pa-
tet de aduocatis/q̄ nutriūt oēs lites: ꝓpter rapi
nas ppl̄m deuoꝛant:et tamē ſine ſubſtātia eoꝝ
ſunt finaliter: inquantū ſcʒ tales rapinaꝝ diui
tie nunq̄ diu apud eos perſeuerāt: ſicut patet ta
les vt cōmuniter ſunt paupes: aduocati vero ꝛ
alij fraudulēti/q̄ꝗ de ſubſtātia populi ſint diui-
tes: tamē apud heredes eoꝝ minime diu reſtāt
Pꝛouer.11.d. Quia ſm̄ Pꝛouer. Alij cōgregāt nō ſua: ꝛ ſem-
per in egeſtate ſunt. Aſina vo poteſt populum
ſubditū/beſtialem et ſimplicē ſignificare: quam
ſcʒ Balaā/id eſt ſuperioꝛes nō ceſſant equitare
cōtemneret calcare. Igitur dico/ꝙ aſina hodie
melius videret angelū ꝙ ꝓpheta: quia ꝑ certo
hodie inferioꝛes et ſubditi melius vident deū/
et melius cōſyderāt gladiū ſue ſentētie ꝙ ipſi ſui
equitatoꝛes: id eſt ꝙ clerici/ ꝓphete ꝛ religioſi/
pꝛincipes et q̄cūq; ſuꝑioꝛes. Gladius eni diui-
ne ſentētie hodie ꝓterq̄ a ſimplicibus nō timeꝛ
et angelus teſtamēti Chꝛiſtus ab ipſis/nō a mū
di ſapientibus et potentib9 contemplaꝛ. Unde
Eſa.38.b. Eſa. Non videbo dominū deū in terra viuen-
F tiū. Aſine ergo/id eſt ſimplices per aſpectū gla-
dij diuine ſententie: qn̄do ſcʒ in arto loco moꝛ
tis inter parietes finalis neceſſitatis/a quo de-
clinare nō poſſunt: Chꝛiſtū cū gladio expectare
cōminantē conſpiciunt: a mala via iniuſticie di-
uertunt: et verberari tribulationib9 citi9 ſe per-
Job.19.d. mittunt ꝙ peccare: iuxta illud Job: Fugite er-
go a facie gladij: quoniā vltoꝛ iniquitatū gladi
us eſt: et ſcitote eſſe iudiciū. Mali vero ꝓphete
id eſt mali clerici et ſuperioꝛes: quia deū nō vi-
dent neq; cogitāt: audacter contra ipſum pec-
cando properāt: et gladiū ſue ſentētie nō foꝛmi
dant. Sic ergo fit ꝙ aſine ꝓphetas repꝛehēdūt/
dū ſimplices meli9 ꝙ literati: laici melius ꝙ cle
rici: ſubditi melius ꝙ pꝛelati operātur ꝛ viuūt.
Unde iſti hodie contra naturam loqui/ deum
laudando vidētur/vbi maioꝛes tacere noſcun-
tur. Unde de beato Antonio legitur: ꝙ cu3 per
deſerta videre Paulū pergeret: et homuncio-
nem ſecū loquacē reppiſſet/dixiſſe ferꝛ: Ue tibi
alexādria: q2 beſtie chꝛiſtū loquunꝛ: holes vero
Aliter ipſm ignoꝛāt. ¶ Uel ſi vis: dic ꝙ ſi hō ducit aſi-
nā ſuā/id eſt aliquē familiarē vel ſubditū ad ali
quod malū opus/ſcʒ ad maledicendu3 populo
domini/ſcʒ ad pauperes moleſtādū: ſi videt an
gelum cū gladio/id eſt Chꝛiſtum cum ſua dura
ſententia contra ſe ſtare: et viā illa3 ſeu opus il
lud angelo/ id eſt deo diſplicere cognoſcat ſibi
rebellē et contrariū eſſe deū: ſtatim debet a tali
itinere vel opere reſilire: nec propter dn̄ ſui mi

nas aut penas debet vltra ꝓcedere: imo debet E
pedē/id eſt affectū et voluntatē domini ſui atte-
rere et affricare: et eidem potius diſplicere/ di-
cens illud: Obedire opoꝛtet deo magis ꝙ ho- Act.5.e.
minibus. ¶ Uel dic ꝙ aſina ſignificat hominē Aliter
humilē et patientē: qui licet habeat ſuſtinere a
ſuperioꝛe: tamē cū nimis ꝓuocatur: et ꝑ iniuri-
as a ſeſſoꝛe ſuo/id eſt a ſuꝑioꝛe vel pꝛelato plus
debito ſtimulaꝛ: nō eſt mirū ſi eius patientia di
rumpaꝛ: et ſi contra dn̄m ſuū murmuret et loq̄-
tur. Subditi eni q̄ꝗ patiētes: nō tamē poſſunt
ſeꝑ ꝑ iniurias ſuperioꝝ tolerare: imo qn̄ nimis
cōuiciant/neceſſe habēt contra eos reclamare.
Quare inquit me ꝑcutis ecce iā tertio? Un̄ iſti
dicunt illud Job: Que eſt eni foꝛtitudo mea vt Job.6.b
ſuſtineā? aut quis finis meus vt patiens agam?
Nec eni foꝛtitudo mea vt foꝛtitudo lapidiſ: nec
caro mea enea eſt. ¶ Uel ſi vis dic moꝛaliter ꝙ Aliter
balaā eſt volūtas/q̄ eſt potētia libera/ꝛ tn̄ ceca.
Aſina vo eſt potētia cognitiua/et tamē ſubdita
et ſerua. Que ſcʒ vidēs ꝙ angelus.i. de9/gladio
infirmitatū vꝉ infoꝛtunioꝝ ipſam ꝑſequiꝛ: ipſa3
vepat: et ad mūdi ꝓſpera ꝑtranſire depꝛehendit
Balaā/id eſt voluntatē ad iſtum gladiū nō at-
tendentē/ſed ad ſuas ꝯcupiſcentias ꝓperātem
monet vt declinet a via mala. Un̄ dicit: Infir- Eccl.1.a.
mitas grauis ſobꝛiā facit animā ꝛc̄.

¶ Capitulū viceſimūquintū Text9:
Moꝛabatur autē eo tēpe iſrael in ſe-
thim. Moꝛalitatū Capitulum XX H.

Filijs iſrael ꝯſiſtentib9 in ſethim: vene
rūt in caſtra mulieres madianite ſeu fi-
lie moab: cū quib9 foꝛnicat9 eſt ppl̄s: ꝛ
vocauerunt eos ad ſacrificia ſua: ꝛ adoꝛauerunt
etiā deos ſuos: ꝓpter quod iratus dn̄s/ ꝓcepit
ꝙ quilibet fratrē ſuū occideret/et idolatriā vin-
dicaret. Pꝛincipes etiā populi q̄ populū nō pu
nierant/pꝛecepit dn̄s ſuſpendi/ et contra ſolē in
patibulis poni. ¶ Allega exemplariter ſi vis/ Moꝛaliter
ꝙ vnum peccm̄ ad aliud trahit. Mala eni ſocie-
tas et cohabitatio maloꝝ/vitioꝝ eſt occaſio.
Luxuria enim trahit iſtos ad foꝛnicationē/ foꝛ-
nicatio ad idolatriam: idolatria vero trahit ad
moꝛtem. Quia ſm̄ Grego. Peccm̄ quod ꝑ peni
tentiā nō diluiꝛ/ moꝝ ſuo pondere ad aliud tra-
hit. ¶ Uel allegari pōt cōtra pꝛelatos/ pꝛinci- Aliter
pes ſiue iudices negligētes: qui reuera ſi popu-
lū nō puniunt cū delinquit: et ſi peccare ipſum
nō impedit qn̄ poſſet/in inferno ſuſpēdi meren-
tur: et ibi ad ſolē/id eſt ad ardoꝛē perpetuū expo
nenꝛ. ¶ Uel poteſt illud allegari: ꝙ vbi de fide Aliter
agiꝛ/quilibet zelare iubeꝛ: intantū ꝙ nulli parē
ti vel amico parcere tūc teneꝛ. Amicus eni ami
cū/et frater fratrē debet occidere: quando videt
eū in deū impie agere: et per idolatriā vel here-
ſim ſibi l via moꝝ ꝛ fidei obuiare. Un̄ Deut. Si Deute.13.b.
tibi ꝑſuaſerit frater tuus vt ſeruias dijs alienis
nō acquieſcas ei: ſed ſtatim interficias eū. Que
tamen intelligo cū iudicis autoꝛitate/vel quan-
do eſt bellum cōmune contra hereticos vel infi-
deles. ¶ Hic poniꝛ de illo filio iſrael/qui corā Godē ca.b

B moyſe et alijs tabernaculũ ingrediens/ vna cũ
meretrice cohabitauit. Quẽ phinees ſubſecut⁹
gladio cõfodit: ⁊ ideo ſacerdotiũ ſempiternũ a
Moralitas deo ſibi pollicitũ eſt. ¶ Quod vtiqꝫ ad hoc al-
legari põt/ ꝙ viri chriſtiani ⁊ fideles/ et maxime
eccl'iaſtici ⁊ ſacerdotes: ꝓ fide et morib⁹ debent
zelare: ⁊ publice fornicãtes/ vl' quoſlibet in ſcã-
dalũ publice delinquẽtes debẽt redarguere ⁊ pu
nire. Et ſic ꝓ certo poterũt ſacerdotiũ ꝑpetuũ/
id ẽ honorẽ eternũ: et hoc i alio ſeculo poſſide-
Pſ.109.b. re. Pſal. Tu es ſacerdos ĩ eternũ ſm ordinem
melchiſedech. Nihil enĩ ita ꝑpetuat ſacerdotia
.i. dignitates eccl'aſticas ⁊ mũdanas ſicut zel⁹
iuſticie ⁊ fidei cũ habẽt. Zelo ergo iſti⁹ fuit dñs
placat⁹/ ⁊ ppl's ab vlterion plaga liberat⁹: q2 re
Pſal.105.e. uera zel⁹ et iuſticia etiã malos punit. Pſal. Ste
tit phinees et placauit: et ceſſauit quaſſatio ⁊c.

¶ Capitulũ viceſimũſeptimũ Text⁹: Acceſſerũt autẽ filie ſalphaad. Moralitatum Capitulum XXI

Salphaad mortuus eſt ĩ deſerto: ⁊ cũ nõ
haberet filios q̃ ſibi poſſent ſuccedere:
ꝓcepit dñs ꝙ filie ſue ſuccederẽt loco
eius. Uñ etiã legẽ ſuꝑ hoc dñs promulgauit di
cẽs: ꝙ homo cũ mortu⁹ fuerit abſqꝫ filio/ ad fili-
Moralitas am trãſibit ſucceſſio. ¶ Filij ſignificant viros
perfectos: femine ſignificãt imꝑfectos. Igit' qñ
pater/ id ẽ aliq̃s ꝑlat⁹ morit': tũc ſi habet aliquẽ
filiũ. i. aliquẽ ſubditũ ꝑfectũ/ ꝓuidũ ⁊ diſcretum
hereditas ſua/ id eſt ꝑlatio vel dignitas/ debet ſi
B bi diſtribui et cõcedi: ⁊ ad illã debet talis eligi ⁊
aſſumi. Uerũtamẽ ſi talis fili⁹/ id eſt talis perfe-
ctus deficiat: tũc neceſſariũ eſt ꝙ ĩ hereditate vl'
ꝑlatura: filia/ id eſt ſubditus ſimplex et imperfe
ctus ſuccedat. Melius eſt enĩ filiã/ id eſt minus
ſufficientẽ/ imperfectũ ſeu ſimplicẽ eligere: ꝙ he
reditatẽ eccleſie/ beneficij vel officij ſine guber-
natore diu dimittere. Quod tñ eſt cõtra illos q̃
hereditates eccleſiaſticas etiã viris/ id eſt ꝑfe-
ctis et ſufficiẽtib⁹ cõmittere nolũt: ſed ipſas va-
cãtes diuturnis tꝑib⁹ ꝑmittũt. Quod eſt etiã cõ
tra illos/ q̃ dato ꝙ filios/ id eſt viros ſufficiẽtes
ꝑfectos habeãt: feminas tñ/ id eſt ignorantes ⁊
imꝑfectos/ ſcꝫ nepotes ſuos et amicos ꝓmouẽt
et exaltãt: et hereditatẽ q̃ debebat' nõ filiab⁹ ſed
Mat.15.c. filijs/ eis donauit: cũ tamẽ ſcriptũ ſit: ꝙ nõ eſt bo
nũ dare panẽ filiorũ canibus ad mãducandũ.
Aliter ¶ Uel dic ꝙ ſic in bonis magis debet eligi mu
lier: dũ tamen ſit filia/ ꝙ̃ quicũqꝫ maſculus alie-
nus. Sic vere ĩ bñficijs eccleſie quãdoqꝫ debet
mulier/ id eſt minus ꝑfectus eligi: dũ tamẽ ſit fi
lius eccleſie/ id eſt de dioceſi vel patria: ꝙ̃ ma-
ſculus/ id eſt quicũqꝫ magis ꝑfectus de alia gẽ-
Aliter te natus. ¶ Uel iſta ꝑñt allegari/ ꝙ nullus po-
teſt eſſe ita mirabilis ꝑſona/ que a bonis pater
nis debet exheredari ⁊c. Aduerte hic ꝙ Moy-
ſes in omnibus arduis cauſis cõſulebat dominũ
ſicut patet hic de ſucceſſione iſtarũ filiarum/ de
Leui.24.c. blaſphemo/ et ſupra de colligente ligna ⁊c. In
quo notari poteſt/ ꝙ iudex vel ꝑlatus ĩ omni fa
cto arduo debet ad deũ mentaliter recurrere: et
ſibi ante oĩa negociũ cõmẽdare: et ſic pote C
rit tutius iudicare. ¶ Moyſi morituro dictum
fuit a dño/ ꝙ montẽ altũ aſcẽderet: et ꝙ terrã ꝓ-
miſſionis ꝯtemplaret' et cerneret: qꝫ loco ſuo
Joſuẽ filiũ nun ducẽ popl'i ſubſtitueret: et ꝙ ad
patres ſuos relicto corpore trãſmearet. ¶ Sic Moralitas
vere prelat⁹ vel vir iuſtus/ in monte/ ſcꝫ in perfe
ctionis ſtatu morit': in q̃tũ a valle/ id eſt a popu
li morib⁹ ſegregat'. Moriturus tamẽ ſũme debet
terrã ꝓmiſſionis paradiſi cõtemplari et reſpice-
re/ et eã totis niſibus affectare: de ſubſtituendo
etiã Joſuẽ/ id eſt bono ſucceſſore: ſi ſit ſibi poſſi
bile debet curare/ et ꝓ hoc dñm exorare: dicen-
do cũ iſto Moyſe illud quod dicit': Prouideat Eodẽ ca. c
dñs deus ſpirituũ oĩs carnis hominẽ/ qui ſit
ſuꝑ multitudinẽ hanc: vt poſſit exire et intrare
añ eos. ¶ Itẽ aduerte hic/ ꝙ q2 Moyſes ⁊ aa-
ron in dñm peccauerũt ad aquas ꝯtradictiõis:
inquantũ ipſum ſanctificare corã populo nolue
runt: ideo ne intrarẽt terrã ꝓmiſſionis/ et ne in
ducerẽt illuc pplm/ ꝯdemnati fuerũt. Joſue er-
go q̃ nõ peccauerat/ electus fuit/ et ibi pplm in
troduxit. ¶ Dic ſi vis allegorice: ꝙ Moyſes ⁊ Allegoria
aaron ſignificãt veterẽ legẽ/ vel generaliter oẽs
patres veteres. Joſue ṽo qui interpretat' ſalua
tor/ ſignificat gratiã vel etiã chriſtũ: q2 ꝓ certo
illi primi oẽs pctõres fuerũt: et oẽs in dñm deli-
querũt: ⁊ ideo populũ dei in terrã ꝓmiſſionis. i.
in paradiſum ſeu etiã in ꝑfectionis ſtatũ intro-
mittere nequiuerũt. Omnes enĩ peccauerũt/ et Hebre.3.c.
egẽt gratia dei. Apls. Nihil enĩ ad perfectũ ad Hebre.7.c.
duxit lex. Neceſſe ergo fuit iſtos ĩ deſerto/ id eſt D
in inferno remanere: q2 ꝓpter Ade pctm̃ ad ter
rã paradiſi nequerat penetrare. Pſal. Quibus Pſal.94.b.
iuraui in ira mea: ſi introibunt in requiem meã
Quid ergo? Proculdubio neceſſe fuit hõlem in
nocentẽ/ ſcꝫ ioſue: ſaluatorẽ/ id eſt chriſtũ vl' dei
gratiã querere: qui pplm poſſet in paradiſuꝫ in
tromittere/ ſeu introducere et ſaluare. Chriſtus
enĩ/ nõ moyſes: gratia/ nõ lex: nouitas/ nõ vetu-
ſtas: eccleſia/ non ſynagoga: nos introducit ad
gloriã et ad vitã. Apls: Nõ ex operib⁹ legis iu- Roma.3.c.
ſtificabit' omnis caro. Et alibi: Juſtificati gra ad Titũ.3.b.
tia ipſius heredes ſimus. ¶ Uel dic generali- Aliter
ter/ ꝙ pctõres etiã ſufficientes: et maxime illi q̃
peccauerunt ad aquas ꝯtradictionis: vt diſcor-
des/ dyſcoli ⁊ rebelles: nõ debent populi duces
fieri et ꝑlati/ dñi vel rectores: ſed potius Joſue/
id eſt innocẽtes/ prouidi et fideles. Apls. Talis Hebre.7.d.
decebat vt nobis eſſet pontifex ſanctus/ inno-
cens et impollutus/ ſegregatus a peccatorib⁹/
et excelſior celis factus. Hic nota ſi vis/ ꝙ moy
ſes nõ rogauit ꝓ aliquo in ſpeciali/ nec de ꝯſan-
guineis/ nec amicis curauit: ſed in genere ꝓ ſuf-
ficienti ſucceſſore rogauit.

¶ Capitulũ viceſimũoctauũ text⁹: Dixit quoqꝫ domin⁹ ad moyſen: Precipe filijs Jſrael. Capitulum viceſimũnonũ Textus: Menſis etiam ſeptimi prima dies venerabilis. Moralitatum Capitulum XXII

E In .xxviij. ꝛ .xxix. capitulis agit generaliter de feſtis ꝛ ſacrificijs eorundē/ ꝛ de libamētis. Circa quod nota: ꝙ ſm ꝙ poſſumus colligere: dño offerebāt de animalibus/ agnus/aries/vitulus/bos/hircus/vacca/capra agna/turtur/colūba ꝛ paſſer. Itē de rebus nō liquidis offerebāt ſimilā/panē/thus/ſal. De rebus vero liq̄dis oleū ꝛ vinū. ¶ Reuera iſta ſacrificia pñt ſignificare diuerſas virtutes/ q̄ ſunt a nobis domino offerēde. Debem⁹ eñ ſibi offerre agnū. i. innocētiā: bouē qui tarde incedit/ id eſt tēperantiā: hedū q̄ libēter ludit/ id eſt bonā leticiā: hircū ꝛ caprā/ quoꝝ pilus pūgit. i. penitētiam: vaccā ꝛ agnū/ quarū ſimus ſterilibus agris pficit/ id ē elemoſynā: vitulū q̄ iugo ſe ſubijcit/ id eſt obediētiā: turturē q̄ eſt auis caſta/ id ē mūdiciā: columbā q̄ eſt auis ſimplex. i. modeſtiam Itē debem⁹ ſibi offerre farinā/ id eſt mundā cogitationē: panē/ id eſt euchariſtie deuotionē: ſal id eſt ſapiētiā ꝛ diſcretionē: thus. i. charitatem ꝛ orationē: oleū. i. miſericordiā ꝛ cōpaſſionē: vinū id eſt ſpūalē ſpem ꝛ ꝯſolationē. Et breuiter iſta debēt eſſe ſacrificia ſpūalia: qꝛ ſacrificiū deo ſpiritus cōtribulatus: q̄ a deo ſunt acceptabilia atqꝫ grata. Hō eñ de ſeipſo facit agnū/ bouē ꝛ arietē/ ꝛ filia: qñ ipſe offert deo innocētiā/ fortitudinē/ iuſticiā/ ꝛ bona ſpūalia. Pſ. Sacrificiū laudis honorificabit me. ¶ Uel dic ꝙ in paradiſo dño offerūtur varie res/ id eſt varia genera pſonarū/ ſcꝫ agnus. i. hoīes innocētes: aries/ id eſt hoīes iuſticiā diligētes: vitulus. i. ſpūalib⁹ gaudētes ꝛc. Dic ꝛ refer oīa ad pſonas. ¶ Nota hic/ ꝙ apud iudeos erāt ſeptē ſolēnitates legales: ſcꝫ Sabbatū/ vbi ab operib⁹ ceſſabāt. Neomenia/ vbi principiū mēſis ꝛ noue lune principium celebrabāt. Et dicebāt a neo quod eſt noua/ ꝛ mene quod eſt luna/ q̄ſi nouiluniū. Phaſe id eſt paſcha/ in quo agnus paſchalis comedebāt: ꝛ dicit phaſe. i. trāſitus dñi. Pentecoſtes/ a die quinquageſima poſt paſcha: dicta a pente/ con quod eſt quinq̄ginta: in qua de frugib⁹ nouis primitie offerebāt. Feſtū clāgoris in pncipio mēſis ſeptimi/ in quo cū cornibus pecoꝝ bucinabāt. Feſtū ꝓpiciationis/ decima die mēſis ſeptimi: in quo vitula rufa cōcremabāt: ꝛ cinis e⁹ p immūdis expiādis ad totū annū reſeruabāt. Et feſtū tabernaculoꝝ/ q̄ntadecima mēſis hui⁹/ quo pplō ſeptēꝫ dieb⁹ in tabernaculis morabāt. Et aduerte/ ꝙ iſta ſeptē feſta ſuas rationes habebant. Nā celebrabāt ſabbatū/ quia dñs requieuerat. Neomenia/ qꝛ tūc mēſis legalis incipiebat. Paſcha/ qꝛ tunc pplō mare rubruꝫ trāſierat. Pētecoſtes/ qꝛ tunc ſcꝫ die quinquageſima ab exitu de egypto pplō legē acceperat. Feſtū clāgoris/ qꝛ ea die Iſaac liberat⁹ fuerat: ꝛ ideo cū cornib⁹ arietinis clāgebāt/ ꝓpter arietē quē pater loco eius immolauerat. Feſtū ꝓpiciationis: qꝛ ea die poſt vitulū cōflatilē Moyſes de mōte deſcendēs/ ꝓpiciatū eis dñm nūciauerat. Feſtū tabernaculoꝝ/ p eo ꝙ populus i deſerto in tabernaculis habitauerat. ¶ Dic moraliter loquēdo/ ꝙ talia ſeptē feſta celebrabant ſpūaliter fideles i eccl'ia. Et ſic dicam⁹ ꝙ ſabbatū celebram⁹/ q̄ñ a malis opibus quieſcimus et ceſſamus. Neomeniā/ id eſt lune nouitatē colimus/ cū noſtrā cōuerſationē in bonis moribus innouamus. Paſcha facim⁹ cū de mūdo ad religionē/ de egypto in hieruſalē/ de pctō ad gratiam/ de amaro ſeculo ad celi amicitiā ptrāſimus Pentecoſten celebram⁹/ cū legē dei/ ſcientiā ꝛ fidē accipim⁹: cū primitias bonoꝝ operū ſibi damus. Feſtū clāgoris agim⁹/ cū deū pura mente laudam⁹: ꝛ cū de arietis immolatione ꝛ iſaac liberatione/ id eſt de chriſti paſſione et reſurrectiōe eidē gratias agimus. Feſtū ꝓpiciationis recolimus/ q̄ñ de venia impetrata p vacce rufe cōbuſtionē/ id eſt p chriſti paſſionē gaudem⁹. Feſtum vero tabernaculoꝝ pficimus/ q̄ñ nos eſſe in hoc mūdo peregrinos et aduenas cogitam⁹: ꝛ quādo nos nō habere hic manentē ciuitatē cernimus: ꝛ ad futurā patriā mētaliter ꝓperamus Iſta ſunt ergo feſta/ q̄ nos debem⁹ ſpūaliter colere: ꝛ in tēplo cordis noſtri mētaliter celebrare. Un̄ Naū: Celebra iuda feſtiuitates tuas: redde altiſſimo vota tua. Quis hodie lamentando poſſet dici illud Treñ. Obliuioni tradidit dñs in ſion feſtiuitatē ꝛ ſabbatū. ¶ Uel dic ꝙ multi ſunt mali q̄ vident adhuc iudaizare/ feſta iudaica ſpūaliter celebrare. Quidā eñ celebrāt ſabbatū: ꝛ iſti ſunt illi q̄ ſemp volūt q̄eſcere/ ꝛ nullum opus bonū facere: nec ſunt i aliquo labore. De quibus dicit Pſal. In labore hoīm nō ſunt: ꝛ cū hoībus nō flagellabunt. Ideo tenuit eos ſuperbia ꝛc. Alij ſunt q̄ celebrāt neomeniā/ id eſt nouā lunā: ꝛ iſti ſunt illi q̄ ſolent nouitates diligere: nouos ritus/ mores ꝛ ſtatuta introducere noua ꝛ curioſa querere: et ſemp aliq̄d nouitatis appetere/ dicere vel facere. Unde dicit: Nouorū demonioꝝ denūciator videtur eſſe. Alij celebrāt feſtū paſche/ quod interpretat trāſitus: et ꝛ ſunt illi q̄ inſtabilitatis vitio ſolēt laborare: nec vnq̄ in aliquo ꝓpoſito perſiſtere: ſed de bono ad malū/ de malo vero ad deterius cōtinue ptrāſire. Un̄ Hiere. Tranſierūt de mōte in collē: obliti ſunt cubilis ſui. Alij celebrāt feſtū pentecoſtes/ dictū a pēte quod eſt q̄nqꝫ: et iſti ſunt illi q̄nqꝫ qui ſuꝑfluis deſyderijs obediunt: ꝛ q̄ legē carnis ſuſcipiūt: ꝛ primitias ſue iuuentutis ſibi luxuriādo offerūt/ dicētes illud Lu. Iuga boū emi q̄nqꝫ. Alij celebrāt feſtū clāgoris: ꝛ iſti ſunt illi q̄ nō ceſſant tubicinare ꝛ clāgere: ꝛ cū canticis ꝛ cithara mūdi leticiam frequētare: ꝛ tales ſunt etiā ſtriatores ꝛ venatores/ q̄ tubis ꝛ clamoribus vtunt ꝛc. Un̄ Iob: Tenēt tympanū ꝛ citharā: et gaudēt ad ſonitū organi. Alij celebrāt feſtū ꝓpiciationis: quod etiā dicit feſtū afflictionis et expiationis: et iſti ſunt illi q̄ ſperāt i fine penitere/ et dei miſericordiaꝫ habere/ et ſeipſos p penitentiā affligere/ ꝛ pctōꝝ ſuoꝝ expiationē et veniā obtinere. Propter quod nō ceſſant q̄diu viuūt peccare: dicētes ꝙ ſatis eſt de tēpore quo poſſint veniā impetrare: dicētes illud

Moralitas (margin, beside "bus vero liq̄dis oleū ꝛ vinū")
Pſal. 59. d (margin, beside "Sacrificiū laudis honorificabit me")
Aliter (margin, beside "Uel dic ꝙ in paradiſo")
F (margin, beside "hoīes iuſticiā diligētes")
Moralitas (margin, beside "ſerto in tabernaculis habitauerat")
G (margin, beside "raliter loquēdo")
Nah. 1. d (margin, beside "Celebra iuda feſtiuitates tuas")
Treñ. 2. b (margin, beside "Obliuioni tradidit dñs")
Aliter (margin, beside "Uel dic ꝙ multi")
Pſal. 72. a/b (margin, beside "In labore hoīm nō ſunt")
Act. 17. d (margin, beside "Unde dicit: Nouorū")
Hiere. 50. b (margin, beside "Tranſierūt de mōte")
Luce. 14. d (margin, beside "Iuga boū")
Iob. 21. b (margin, beside "Tenēt tympanū")

A Eccli. Miſericordia dñi magna: delictoꝝ meo
Eccl. 7. b rum nõ recordabit altiſſim⁹. Alij celebrant feſtũ
tabernaculoꝝ: ⁊ iſti ſunt illi q̃ in nullo ſtatu vel
bñficio figunt pedẽ: ſicut ſunt ambitioſi/ q̃ ſcȝ in
nullo officio vel bñficio quod habeant/ limites
greſſuum ⁊ affectuũ ſuoꝝ firmant: imnio in omĩ
bñficio tanꝙ pegrini/ ⁊ etiã tanꝙ in tabernacu/
lis habitant: ⁊ ſemꝑ ad aliq̃d aliud ambiũt ⁊ an
4. Reg. 13. b helant. Unde dicit: Habitauerunt filij iſrael in
tabernaculis. Iſta ſunt ergo feſta mala maloꝝ
q̃bus in hoc mundo tripudiant ⁊ feſtiuant: de
Iſa. 1. d q̃bus dicit: Solennitates veſtras odiuit anĩa
Ibidẽ mea. Et iteꝝ: Neomeniã ⁊ ſabbatũ ⁊ feſtiuita/
Amos. 5. f tes alias non feram. Et alibi: Odiui ⁊ ꝓieci fe/
ſtiuitates veſtras. Cum omni die deberet fieri iu
ge ſacrificiũ. ſ. vnus agnus mane/ ⁊ alius veſpe/
re cum libamẽtis ſuis: iſtud erat veꝝ/ ꝙ in dieb⁹
feſtiuis ⁊ ſolennibus plura ⁊ maiora fiebant ſa/
crificia/ ꝙ in diebus cõibus. Sic vere licet omĩ
die debemus iuge ſacrificiũ. i. iuge bonoꝝ ope/
rum exercitiũ facere: ⁊ mane ⁊ veſpe. i. in iuuẽtu/
te ⁊ ſenectute agnũ immaculatũ. i. vitã puram ⁊
immaculatã offerre: in diebus tñ feſtiuis debe/
mus purat meliora ſacrificia. i. opa bona et ꝑci
pua exercere. Inq̃tum eñ feſtum eſt ſolennius
debet ſacrificiũ bonoꝝ opeꝝ eſſe maius. Unde
Ioh. 13. e Ioan. Eme ea que opus ſũt ad diẽ feſtũ. Quod
tñ eſt contra multos/ q̃ diebus feſtiuis non plu/
ra bona/ ſed potius faciũt plura mala. Uñ dicit
1. Mach. 1. e Cõuerſi ſunt dies feſti eius in luctum. ¶ Sicut
D ponit hic ſcholaſtica hiſtoria: Iuge ſacrificium
Hiſtoria veſptinum pinguius erat ꝙ matutinũ. Cuius
ſcholaſtica cauſa erat (vt ait) q: multi ponebãt de die ſacrifi
cia in altari/ vnde ſacrificiũ pinguius reddebat
Moralitas ¶ Sic etiã ſacrificiũ noſtꝝ veſptinũ/ id ẽ bona
opera ſenectutis debẽt eſſe meliora/ ⁊ ꝑ elemo/
ſynas pinguiora ꝙ opera matutina iuuentutis.
Quia ſcȝ quãto plus ad veſperã ſenectutis pro
peramus/ tãto meliora opa exercere debemus:
vt in nocte mortis odore virtutũ noſtraꝝ domi
nũ delectemus: ⁊ ipſe cremationẽ noſtre peniten
Pſal. 140. a tie ſpũaliter odoret. Pſ. Eleuatio manuũ mea
rum ſacrificiũ veſptinum.

¶ Capl'm triceſimũ Tertius: Narra/
uitq; moyſes filijs iſrael omnia que
ei dominus imperarat. Moralitatũ
Capitulum XXIII

Mulier nõ poterat votũ facere. Si ꝟo
ipſa ſiue filiafamilias votũ faceret: ſta
tim quãdo vir vel pater votũ audie/
bat/ ↄtradicere poterat: ⁊ ſic votũ quod fecerat
nõ tenebat. Si ꝟo vir vel pater ſtatim nõ ↄtra/
diceret ſed taceret: ⁊ quaſi vota aſſociãdo aliq̃n
tulũ expectabat: ipm ampli⁹ tollere nõ valebat
Filia ꝟo vidua vel repudiata q̃ in patris pote/
ſtate nõ erat/ ſi votum vouebat/ neceſſario obli/
gata manebat: ⁊ ipm votũ pater ſuus nullo mõ
Moralitas tollebat. ¶ Iſtud ſi vis allega moralr: ⁊ dic ꝙ
pater ⁊ mater eſt anim⁹ rõnalis: filia ꝟo ⁊ vxor
eius ſenſualitas carnalis. Igit dico/ ꝙ quando
talis filia ſeu vxor. ſ. caro vel ſenſualitas: vult ali
quod votum facere. i. vult ex voluntate ſua age/ C
re: neceſſe habet viri ſeu patris ſui. ſ. animi rati
onalis conſenſum ⁊ ↄſilium reqrere: ⁊ ſi ↄtradi/
cat/ debet q̃ſcere ⁊ ceſſare. Iſte etiam vir vel pa
ter/ quando filiã iſtam. ſ. carnem/ videt votum
emittere. i. aliquid mali ↄcupiſcere: poteſt in pn
cipio ſibi reſiſtere/ ⁊ votũ ipſius refrenare. Q, ſi
aliquantulũ tardauerit/ ⁊ a ↄtradicẽdo ⁊ carnali
appetitui repugnãdo paulatim ſemꝑ ceſſauerit/
ipſam amplius a tali voto. i. a tali malo deſyde
rio retardare non poterit: q: ſcȝ mala carnis vo
ta ⁊ deſyderia/ dum adhuc ſunt in pncipio. i. in
cogitatiõe/ poſſunt ꝑ rõnem repmi ⁊ auferri. Si
aũt ↄualeſcere ꝑmittunt: vix aut nunꝙ poſſunt
deſtrui vel auelli. Uñ dicit: Niſi ꝑueneris eos/
paulatim maiora his faciẽt: ⁊ non poteris obti/
nere eos. ¶ Uel dic ꝙ vir vel pater eſt de⁹: filia Aliter
vel ↄiunx eſt anima: quã ꝓ certo a fatuis votis
ſuis repmit: ⁊ tribulãdo vł inſpirãdo ipſam a ma
lo cuſtodit. Illud tamen fallit in repudiata vel
vidua. i. in anima reprobata ⁊ dãnata: q: talẽ ſo
let pater ſuus ſcȝ deus ⁊ a malis votis ſuis non
trahere/ ſed eam ꝓpꝛie volũtati dimittere: ⁊ tã/
ꝙ correctiõe indignam ſibi in ſuis malis deſyde
rijs nullatenus obuiare. Uñ: Non viſitabo fili Ezec. 4. a
as veſtras cum fuerint fornicate. ¶ Uel dic ſi Aliter
vis de ꝑlato/ q̃ bonos ſubditos corrigit/ ⁊ eoꝝ
malis deſyderijs contradicit: repudiatos ꝟo et
ꝓteruos tanꝙ incorrigibiles ſue volũtati dimit
tit. Pſ. Dimiſi eos ſꝫ deſyderia cordis eoꝝ Pſ. 80. c
ibunt in adinuentiõibus ſuis. D

¶ Capitulũ triceſimũ primũ Tertius
Locutuſq; eſt dominus ad moyſen
dicens: Ulciſcere prius filios iſrael
Moralitatum Capi. XXIIII

Cum filij iſrael de madianitis triũphaſ
ſent/ ⁊ q̃nq; eoꝝ reges occidiſſent: muli/
eres ⁊ viros captiuos ad caſtra duxerũt
Quibus ait moyſes ꝑ hec ꝟba: Cur mulieres re
ſeruaſtis? Nõne iſte ſunt q̃ peccare fecerũt iſrael
Uiros igit ⁊ mulieres corruptas occidit/ ⁊ ſo/
lũ virgines reſeruauit. ¶ Per madian quod in Moralitas
terꝑtat ↄtradictio/ intelligit caro/ q̃ ſemꝑ ↄtra/
dicit ſpiritui. Et ꝑ q̃nq; reges eius intelligo q̃n
q; ſenſus: ꝑ mulieres corruptas itelligo malas
delectatiões et cogitationes. Per ꝟgines vero
intelligo puras et ſctãs affectiões. Igit moralr
loquẽdo ſepe ↄtingit ꝙ filij iſrael. i. filij ſpũales
ↄtra madian. i. ↄtra ꝓpꝛiã carnẽ militãt: et ipſam
cum q̃nq; ſuis regibus. i. cum q̃nq; carnalibus
ſenſibus vincunt/ ſuperant et expugnant: mulie
res ꝟo cuſtodiunt et reſeruant. Iſtos ꝟo domi
nus repꝛhendit: et tales corruptas mulieres. i. co
gitationes et delectationes occidi et deſtrui pre
cipit: ſolas vero virgines. i. puras et mundas
affectiones reſeruari ꝑmittit. Nonne inquit ille
ſunt q̃ peccare fecerunt iſrael? q: ꝓ certo male
cogitationes ſunt ille/ q̃ iſrael. i. virum iuſtũ vel
etiam rationalẽ animam faciunt peccare: q: per
uerſe cogitationes ſeparant a deo: et ꝓpterea Sap. 1. a.
ipſas oportet deſtruere. ¶ Predam quam filij Eodẽ ca. d.

E israel madianitis tulerant/ pcepit moyſes pur-
gare: aurū ⁊ omnia talia q̄ ignē ſuſtinere poterāt
igne pcepit purificari. Illa vero q̄ ignē ſuſtinere
non poterāt/ ſicut veſtes ⁊ ſimilia/ pcepit aqua
Moralitas expiatōis mūdari. ¶ Preda iſta ſignificat ani
mas/ q̄ a madian .i. a diabolo p penitentiam ſub
trahunt: ⁊ quotidie p dñm ⁊ eius plaroſ ⁊ pdi-
catores ſpūalr rapiunt. Sed reuera de iſtis ſic
raptis/ ⁊ ad fidem vel penitētiā ꝯuerſis/ duo ſūt
genera: q̄ꝛ .ſ. qdam ſunt infirmi ⁊ debiles/ q̄ ignē
tribulatōis nequnt ſuſtinere: qdam vero ſunt foꝛ
tes/ ⁊ ignem iſtum cōpetenter tolerare poſſunt.
Et ideo moyſes .i. deus/ illos quos fortes ⁊ per-
fectos videt/ p ignē dure tribulatōis pbat/ pu-
Ps.16.a rificat ⁊ exercet. Ps. Igne me examinaſti ⁊c.
Eccli.2.a Et Eccli. In igne pbaſ aurū ⁊c. Illos vero quos
debiles et infirmos videt/ aqua expiatōis .i. dul
cedine ſiue miſericoꝛdie lauat: ⁊ cum ipſis miſe-
ricoꝛditer agēdo/ eos ab igne tribulationū pſer-
uat: ſicut patet in qbuſdam quos p martyriū ſi
cut p ignē ad ſe vocat: ⁊ in alijs quos p ſimplicē
ꝯfeſſionē ſicut p aquā expiat atq̄ purgat. Ps.
Ps.65.c Tranſiuimus p ignē et aquā: et eduxiſti nos in
Aliter refrigeriū. ¶ Uel ſi vis dic q̄ aqua expiationis
Aliter eſt lachrymoſa cōpunctio ⁊c. ſicut ſupra. ¶ Uel
dic q̄ ignis et aqua ſignificāt duplicē baptiſmū
.ſ. flaminis et fluminis: quoꝝ .ſ. altero neceſſe eſt
aiam purgari et purificari/ puſq̄ a madian .i. a
diabolo abſtrahi vel auferri poſſit. Allegavt ē.

F ¶ Capitulū triceſimumſecūdum Te
xtus: Filij autem Ruben et Gad ha
bebant pecoꝛa multa. Moralitatuꝫ
Capitulum XXV

Tribus Gad et Ruben et Manaſſe/ vi
dentes terrā Seon regis ammoꝛreoꝝ
et Og regis baſan/ q̄ erat circa ioꝛda
nē/ q̄ ipſa paſcuis abūdabat/ et q̄ ipſi multa pe-
coꝛa poſſidebant: illam terrā p hereditate p alē
dis ſuis gregibus a moyſe petierūt: et totā aliaꝫ
Moralitas q̄ erat vltra ioꝛdanē penitus ꝯtẽpſerunt. ¶ Sic
vere tres tribus .i. tria genera hoīm .ſ. Ruben/
q̄ patris cubile fedauit .i. luxurioſi. Gad q̄ inter-
ptaſ accinctus .i. auari: q̄ ad laboꝛandū p mūdo
ſemp ſunt accincti. Manaſſes q̄ interptaſ obli-
uio .i. ſupbi: q̄ dei et ſui pximi et ſuipſi⁹ ſunt ob
liti: nō curāt vltra ioꝛdanē .i. vltra fluuiū iudicij
.i. vltra moꝛtē ſcꝫ in paradiſo poſſeſſionē accipe-
re: immo ſumme curāt hic habere citra ioꝛdanē
.ſ. in hoc mūdo/ diuitias et poſſeſſiones: quibus
poſſint pecoꝛa ſua .i. vxoꝛes ſuas et filios alere
et ditare. Iſtam ergo terram a Moyſe .i. a deo
videntur p poꝛtiōe et hereditatem accipere: et
terram pmiſſionis .i. paradiſum/ qui vltra ioꝛ-
danem moꝛtis latitat/ pꝛoꝛſus dimittere et ꝯtẽ-
nere: et ꝯtenti pſentibus/ de ppetuis tempoꝛibus
non curare.

¶ Capitulū triceſimūquintum Te
xtus: Hec quoq̄ꝫ locutus eſt dñs in
campeſtribus moab. Moralitatuꝫ
Capitulum XXVI

Ordinauit dñs q̄ certe vrbes leuitarū B
p refugio illoꝝ qui hominē occiderāt
oꝛdinarent/ et q̄ ibi tranſfuge ab occi
ſi amicis ſaluarent/ quouſq̄ ſummus ſacerdos
moꝛereſ: et tunc liberi penitus efficiebanſ: ſi ta-
men nō voluntarie/ ſed a caſu hominē occidiſſe
Moralitas repiebanſ. ¶ Sic vero ſi q̄s hoīem .i. rōnem/ vel
etiā chriſtū/ vel etiā gratiā in ſeipſo occiderit per
peccatū: ꝯſtitute ſunt ſibi ciuitates refugij .i. di-
uerſi penitētie et religionis ſtatus: ad quos fu-
giens liberaſ: ne ab amicis occiſi .i. a deo et ab
Aliter angelis penniter occidaſ. ¶ Uel dic q̄ ciuitas
refugij eſt eccl'ia: q̄ꝛ .ſ. ille q̄ eſt homicida ſuipſi-
us p pctū/ nō habet remediū niſi ad ciuitatē re-
fugij .i. eccl'ie fidem et diſciplinā: et ad moꝛtē ſū-
Ps.45.a mi pontificis .i. chriſti paſſionē et moꝛtē. Ps.
Aliter Domine refugiū factus es nobis. ¶ Uel dic q̄
homicida non habebat niſi tria remedia .ſ. pa-
cem cum amicis/ ciuitatē refugij/ et moꝛtē pon
tificis. Sic vere pctōꝛ q̄ ſuipſius (vt dictū eſt) ē
homicida/ nō habet remediū niſi tria .ſ. ciuitatē
refugij/ hoc eſt beata virgo: moꝛtē pōtificis .i. chri
ſti paſſio: pacē cum amicis: hoc eſt penitentie ſa
tiſfactio/ et chriſti et ſanctoꝝ p penitētiam pla-
catio. Penitētia eīn iudicē placat: paſſio ſemp
ſaluat: maria tranſfugam ꝓtegit atq̄ ſeruat. Uñ
caniſ: Sub tuum pſidium confugimus ſancta
dei genitrix ⁊c.

¶ Capitulum triceſimūſextum Te- D
xtus: Acceſſerūt aūt et pꝛincipes fa-
miliarum Galaad. Moralitatū Ca
pitulum XXVII

Ad finem q̄ ſoꝛtiū diſtributio non cōn
funderet/ pcepit dñs occaſione filiarū
Salphaad/ q̄ qlibet de tribu ſua vxo-
rem acciperet: et qlibet mulier in tribu ſua nube-
ret: et ſicut diſtincta tribus/ ſic ⁊ hereditas in ſu
Moralitas is familijs pmaneret. ¶ Hoc ſi vis applica con
tra illos q̄ in alijs tribubus .i. in alienis eccleſijs
vxoꝛes .i. bñficia cupiūt accipe: et nō ꝯtenti pꝛo-
pꝛia tribu .i. ppꝛia dioceſi/ religione vel collegio
vxoꝛē .i. bñficiū alibi vēdicare non verenſ. Pꝛe-
cepit ergo dñs q̄ nemo aliūde ꝯiugem accipiat
et q̄ p ambitionē ad aliā tribum .i. ad aliam ec-
cleſiam vel collegiū ſe ſine cauſa nō trāfferat/ ſeu
4.Reg.14.c vxoꝛē vel bñficiū ibi q̄rat. Uñ dicit: Cōtent⁹ eſto
glie tue: et ſede in loco tuo. De vxoꝛib⁹ etiā .i. de
dignitatib⁹/ officijs et bñficijs vult/ q̄ de tribu
ſua .i. de gremio ppꝛio vir vel plat⁹ vel rectoꝛ ip
ſis aſſigneſ: et q̄ de aliena patria vel eccl'ia ipſis
nullaten⁹ oꝛdineſ. Quod tñ hodie male ſeruaſ:
q̄ꝛ .ſ. illi q̄ ſunt de ppꝛia tribu .i. de collegio vl' de
patria: et q̄ ſunt ppꝛij filij eccl'ie/ hodie repellun
tur. Alij vero q̄ aliūde venuīt .ſ. nepotes et famili-
ares platoꝝ: talib⁹ vacātibus vxoꝛib⁹ .i. bñficijs
Eſa.1.b dotanſ. Uñ illi de patria pñt dicere illud Eſaie:
Hereditates noſtras coꝛā oculis noſtris alieni
Mat.8.b deuoꝛāt. Quia reuera ſicut dr in euāgelio: Mul
ti veniūt ab oꝛiēte et occidēte .i. aliūde: et recum
būt cū abraā/ iſaac et iacob .i. cū pncipib⁹ et pla-
tis: filij aūt regni eijciunſ foꝛas. Quod eſt ꝯtra

A multos pꝛīcipes noſtros: q̄ in domib⁹ ſuis/ſeruitijs ꝛ officijs/alienos de alienis terris ꝛ tribubus aduocāt: filios aūt regni.i. boles terre ꝛ patrie ſue eijciūt ꝛ repudiant ꝛ nō amāt. De hiſtoria Deuteronomij pauca pono: ꝑ eo ꝙ ꝑ maiori pte nō facit niſi q̄ ſupꝛa poſita ſunt recapitulare: ꝛ ꝑ eo ꝙ cōiter non ſolēt ꝟba ſua inductiue vel lralıter recitari ꝛc.

¶ Moralitatū ſup̄ libꝝ Numeroꝝ finis.

¶ Liber quintus moralitatum libꝛi Deuteronomij.

¶ Capl'm ſeptimum Textus: Cū vero introduxerit te domin⁹ deus tuus in terrā. Mora. Ca. I

P Recepit dominus filijs iſrl'/ ꝙ ſeptē pplos de terra ꝓmiſſionis eijciāt et ſubuertāt. ſ. Etheū/ Iebuſeū/ Amoꝛreū ꝛ Phereſeū/ Chananeū/ Eueū ꝛ Gergezeū: ꝛ ꝙ ipſos penit⁹ interimāt ꝛ ꝯfundāt: quoꝝ cū eis pacta nō teneāt: nec ꝯiugia ſimul faciāt: necnō ꝙ filijs ſuis illoꝝ filias nō accipiāt: ꝛ ꝙ filios ſuos cū eoꝝ filiabus nubere nō ꝑmittāt: ſed potius ꝙ aras eoꝝ deſtruāt: ꝛ ꝙ lucos eoꝛum ſuccidant/ ꝛ idola ꝯterant ꝛ euertāt. Et cauſam ſubiūgit ibidē: Popul⁹ (inq̄t) ſctūs es dn̄o deo tuo te elegit dn̄s deus tuus. ¶ Moraliter loquēdo iſti ſeptē populi ſignificāt ſeptē vitia. Si vis vide interp̄tatiōes infra/ ꝛ applica ſingulos populos ſingulis vitijs. Filij iſtoꝝ maloꝝ populorum ſignificāt malos actus ꝛ opatiōes. Filie vero ſignificāt malas cogitatiōes: ppl'i aūt Iſrael ſunt viri iuſti. Filij eoꝝ ſunt boni affectus. Filie aūt ſunt bone ſpūales delectationes ꝛ ꝯſenſus: iſtud eſt verꝝ ꝙ populus iſraeliticus.i. populus fidelis ꝛ eccleſiaſtic⁹: debet de terra ꝓmiſſionis .i. de mente ſua: ſeptē populos.i. ſeptem genera vitioꝝ moꝛtaliū eijcere: ꝛ cum eis familiaritatem ſeu ꝯiugiū male ꝯſuetudinis non debet ꝯtrahere: nec filias eoꝝ.i. malas delectatiōes debet filijs ſuis.i. interioꝛib⁹ affectibus copulare: nec etiā ecōtra fillas ſuas.i. mētis ſpūales delectatiōes debet cū iſtoꝝ filijs.i. cū malis vitioꝝ opibus maritare: q̄nimmo aras eoꝝ.i. malas cogitatiōes: idola eoꝝ.i. malas opatiōes: lucos vmbꝛoſos.i. malas excuſatiōes debꝫ totaliter extirpare. Un̄ dicit: Abijcite deos alienos q̄ ſunt in medio veſtri/ ꝛ mūdamini: ꝛ veſtimēta veſtra mutate. Quia eñ chꝛiſtiani ſancti ſunt ꝛ electi: ideo debēt eſſe a talibus ꝯſoꝛtijs alieni. ¶ Uel dic ꝙ terra ꝓmiſſionis eſt eccl'ia vel religio: a qua ſcꝫ eijciendi ſunt ſeptē ppl'i.i. ſeptē genera hominū pctōꝝ. Etheus eñ q̄ interp̄tat ſtupidus/ ſignificat imbecilles ꝛ timoꝛoſos: de q̄bus dicit/ ꝙ trepidauerūt timoꝛe vbi non erat timoꝛ. Gergeze⁹

Moralitas.
B
Gen.35.a
Aliter
Mal.13.b

q̄ interp̄tat colonū eijciēs/ ſignificat raptores ꝛ vſurarios: q̄ paupes eijciunt de domibus ꝛ poſſeſſionib⁹ eoꝝ. Un̄ Job: Uiduꝛ pauperē ſpoliauerūt ꝛc. Amoꝛreus q̄ amara loquēs interp̄tat/ ſeu amaricās/ ſignificat iraſcibiles: q̄ de ꝓſꝑitate alioꝝ amaricant/ ꝛ ꝯtra alios libenter eloquuntur. Un̄ dicit: Loquar in amaritudine aīe mee. Chananeus q̄ interp̄tat poſſidēs vel negociatoꝛ/ ſignificat auaros: q̄ poſſidēt male ſeruādo/ ꝛ negociant male acq̄rendo. Ezech. In multitudine negociatiōis tue impleta ſunt interioꝛa tua iniq̄tate. Pherezeus qui interp̄tatur ſeparans/ ſignificat detractores: qui ſeparant amicitias alioꝝ. Prouer. Uir ꝟboſus ſeparat pꝛincipes. Iebuſeus q̄ interp̄tat p̄ſepia vel ꝯculcatꝰ ſignificat luxurioſos ꝛ guloſos: q̄ ſcilꝫ beſtijs.i. moꝛib⁹ ꝛ delectatiōib⁹ carnis ſunt pabulū ꝛ p̄ſepe. Un̄ Zacha. Paſce pecoꝛa occiſionis. Eue⁹ q̄ interp̄tat ferus vel peſſimus/ ſignificat crudeles ꝛ ſupbos: de q̄bus dicit Gen. Hic erit ferus ꝛ figet tabernacula e regione fratꝝ ſuoꝝ. Iſta ergo eſt veritas ꝙ populus iſrael.i. viri iuſti: nō debent talib⁹ malis populis.i. pctōribus ꝯfederari: nec eoꝝ ꝯſoꝛtia/ familiaritates vel ꝯnubia diligere vel ſectari: ſed potius tales debet de terra ꝓmiſſionis.i. de eccl'ia eijci: ꝛ are ꝛ idola.i. vitia coꝛdiū deſtrui ꝛ ſubuerti: vt ꝛ ſic ipſi filij iſrael.i. viri eccleſiaſtici ſunt ſancti dn̄o ꝛ electi. Un̄ dicit Leui. Sancti eſtote/ qm̄ ego ſanctus ſum. ¶ Uel dic ꝙ ethe⁹ eſt timoꝛ: gergezeus eſt rapina: amoꝛreus eſt inuidia: chananeus eſt auaricia: phereſeus eſt ira vel detractio: iebuſeus eſt luxuria: eueus ē ſupbia: q̄ ſcꝫ populi ſunt de terra ꝓmiſſionis mētis noſtre eijciēdi: ꝛ ibidē filij iſrl'.i. ꝟtutes ꝛ merita ſubſtituenda.

C
Job.24.b
Job.10.a
Ezech.28.b
Prouer.16.b
Zacha.11.b
Gen.16.b
Leui.19.a
Aliter
D

¶ Capl'm octauum Textus: Omne mandatum quod ego precipio tibi. Moralitatum Capi. II

S Icut dicit Deute. viij. filioꝝ iſrael non fuerūt veſtimēta ꝯſumpta: ꝛ calciamēta nō ſunt attrita. Et dicit ibi: ꝙ terra ꝓmiſſionis eſt terra frumēti/ olei ꝛ mellis ꝛ vinearū: in cuius campis fluunt fluuioꝝ abyſſi: cui⁹ lapides ferrei ſunt: ꝛ de cuius mōtib⁹ eris metalla fodiunt: in qua abſq̄ penuria viuit: ꝛ rex oīm abundantia cumulat. ¶ Dic ſi vis/ ꝙ talis debet eſſe eccl'ia vel religio: q2 videlꝫ ibi debēt eſſe fluuij gratiaꝝ: oleū miſericoꝛdiaꝝ: hoꝛdeū dn̄e/ ꝛ groſſaꝝ ꝑ ſimplicibus doctrinaꝝ: frumēta ſubtiliū ꝛ vtiliū ſcīaꝝ: mella deuotiōis: vina ꝯſolationis. Item ibi debet eſſe ferrū ꝑ ꝯſtātie firmitatē: debet eſſe ibi es.i. viri p̄dicatores: q̄ tamen ibi nō debēt atterere veſtimēta ſua: q2 ſcꝫ cultores iſtius terre debēt habere exterioꝛē honeſtatē ꝛ decentie ꝑpetuitatē: nec etiā calciamēta/ q̄ ſcꝫ ſunt de pellib⁹ aīaliū moꝛtuoꝝ: q2 iſti etiam debent habere ꝑpetuā moꝛtis ꝯſyderationē et humilitatē. Ideo iſta eſt terra que a filijs iſrl'.i. viris ꝯtemplatiuis.ſ. deum videntibus/ debet inhabitari: q̄ a chananeis.i. malis hominibus debet purgari. Breuiter ergo iſta debet eſſe terra/

Moralitas

E de qua dicit ſupra Exo. Vos trãſibitis ⁊ poſſi-
Exo.4.e debitis terrã egregiam. ¶ Hic dicit ꝙ in deſer
Eodē ca.c to ꝑ quod filij iſrael ad terram ꝓmiſſionis ibãt
tria genera ſerpentũ inuenerũt: q̃ ipſos filios iſrl
multiplr infeſtauerũt ⁊ vulnerauerũt. ſ. ſerpens
flatu vrens / ſcorpio ⁊ dipſas: q̃ ſcʒ ſiti interficit
quē ꝑcuſſerit. Ibi etiã (vt ait) nulla penitus erat
Moralitas aqua. ¶ Sic vere etiã in deſerto hui⁹ mũdi / per
quod ad eterne ꝓmiſſionis habitaculũ ꝓpera-
mus / ſunt ſpecialr tria mala. ſ. ſcorpio (faciē vir
gini habēs ſimilē) capite blãdiēs / ⁊ cauda pun-
gēs: hoc eſt carnis fallacia: ſerpēs flatu vrens /
hoc eſt hoſtis malicia: dipſas ſiti occidēs / hoc
eſt mũdi auaricia ⁊ auiditas: aquã nõ habens /
hoc eſt diuine gratie carētia. Caro eñ in primo
blãdit: ſed in fine pungit ⁊ damnat. Diabolus
ſuggerēdo ⁊ tentãdo ad pctm̃ vrit ⁊ inflammat.
Mundus vero cũ diuitijs ſuis / ſtatũ auaricie pro
uocat: ⁊ vtiqʒ aquã diuine gratie deſtruit ⁊ deſic
Eſa.5.b cat. Vñ Eſa. Nobiles interierũt fame: multitu-
Aliter do eoꝝ ↄtaruit ſiti. ¶ Vel dic ꝙ deſertũ eſt reli-
gio / in qua ꝓ certo hodie inueniunt aque. i. diui
ne gratie penuria: ſerpentũ vero. i. maloꝝ hoim
abundantia. Ibi eñ abũdant ſerpentes / q̃ flatu
verboꝝ alios vrũt. i. detractores: ſcorpiones q̃
retro ledũt / ⁊ añ blãdimēta faciũt. i. adulatores.
Dipſades vero q̃ ſiti interficiũt. i. mali familia-
res aliene auaricie incitatores. Ideo bñ dictuʒ
Ezech.2.b eſt illud Ezech. Filii (inqt) hoies impij ⁊ ſubuer
F ſores ſunt tecum: ⁊ cum ſcorpionibus habitas.

¶ Capitulum decimumquintũ Textus: Septimo anno facies remiſſionem que hoc ordine celebrabitur. Moralitatũ Capi. III

DEuteronomij. xv. fit mētio de anno ſe-
ptimo remiſſiõis / ⁊ de ſeruis libertati
Exo.21.a donandis. Sed de hoc vide in Exodo
Eodē ca.d Vnum aũt dicit hic: Nõ oꝑaberis (inqt) in pri-
mogenito bouis: nec tõdebis ꝓmogenitũ ouis
in ↄſpectu dñi dei tui / ſed comedes ea ꝑ annos
Moralitas ſingulos in loco quē elegerit. ¶ In ſcriptura ſa
cra loquēdo moralr / ꝑ ouē intelligit ſimplex in
firma innocētia. Per bouē vero intelligit fortitu-
do vel iuſticia. Primogenita autez iſtoꝝ / bona
oꝑa ſunt: q̃ qñqʒ a ſimplicitate / qñqʒ a fortitudi-
ne mentis ꝓcedunt. Sed reuera ſic debet eſſe / ꝙ
iſta ꝓmogenita. i. iſta bona oꝑa non debent in
publicũ deduci: nec ꝑ manem gloriam manife-
ſtari: nec velamine ſecrete humilitatis ꝓuari: co
ram dño eñ debēt talia ꝓmogenita. i. talia bo-
na oꝑa noſtra comedi. i. ad ſolam dei gloriã or-
dinari: ⁊ nulla vana gloria q̃ri quõlibet vel ſepa
Mat.6.a rari. Vñ dicit: Attēdite ne iuſticiã veſtrã facia-
tis corã hoibus ⁊c. Vñ dicit Grego. In ꝓmoge
nito bouis operari ꝓhibemur: ⁊ a ꝓmogenitis
ouiũ detondendis ↄpeſcimur. Quia ſi q̃d robu
ſtum exercere incipim⁹: in aperto oſtēdere citi⁹
non debemus: ſʒ et cum vita noſtra ſimplex q̃d
⁊ innocuũ inchoat: dignũ eſt vt ſecreti ſui vela-
mina non relinquat: nec nudũ humanis oculis
Aliter q̃ſi ſubducto vellere ſe oñdat. ¶ Vel dic ꝙ ꝓmo
genita ſignificãt viros religioſos ⁊ clericos / tñ
ꝙ inter ceteros magis dignos: ſed iſtoꝝ q̃dam
ſunt ꝓmogeniti bouis. i. viri fortes atqʒ ꝑfecti:
q̃dam ꝓmogeniti ouis. i. viri ſimplices ⁊ infirmi
Iſta eſt ergo vitas ꝙ nõ eſt in talibus oꝑandũ 2.Co.11.a.
q: ſcʒ ꝑfecti iſti ad publica mũdi oꝑa ⁊ negocia
non ſunt trahendi: nec in eis occupãdi. Primo
genita vero ouis. i. ſimplices non ſunt tondendi
nec vellere bonoꝝ tempaliũ penitus denudan-
di: q: breuiter iſtud eſt veꝝ / ꝙ lana bonoꝝ tempa
lium debet ſimplicibus ⁊ imꝑfectis ꝓ ſuſtentati
one dimitti: ⁊ ꝙ viri ꝑfecti ⁊ ſancti nunq̃ debēt
in tempalibus negocijs occupari: ſed coram do
mino comedi. i. in ſolo dei ſeruitio mancipari.
Apls: Precio magno empti eſtis: nolite fieri 1.Cor.6.d
ſerui hoim. i. ad dei ſeruitiũ ordinati eſtis: noli
te appetere mũdi ſeruitiũ ⁊ officiũ. ¶ Hic dici Comeſtor
tur ꝙ anno ſeptimo debita non repetebant: ſed
eoꝝ repetitio ad ſequentē annũ differebat: vt ex
ponit Comeſtor. Et ſic iſta erat differētia inter
annũ remiſſionis ſeptimũ / ⁊ annũ iubileũ quin-
quageſimũ: q: ſeptimus annus debita non tolle
bat / ſed differebat: iubileus vero oĩa remittebat.
¶ Iſti duo anni ſignificãt duos ſtatus / ſcʒ gra Moralitas
tiam ⁊ gloriam. Septim⁹ vero gratiã deſignat ꝓ
pter ſeptiformē ſpm̃ quē miniſtrat: Iubileus au
tem gloriã / ꝓpter hereditatē paradiſi ꝑditam /
quam reſtaurat. Iſtud eſt veꝝ / ꝙ debita. i. pecca
ta ſeptimo anno. i. ꝑ gratiã non ex toto tollunt
q: ſcʒ adhuc reatus ⁊ obligatio ad penã rema- B
net: q̃ anno ſequēti / ſcʒ poſt mortē in purgatorio
repetit. Sed reuera iubileus / id eſt glorie ſtatus
oĩa debita totalr / etiã q̃tum ad penã dimittit: ⁊
hoiem liberꝝ prorſus reddit. ¶ Et ſi vis adhuc Aliter
dic / ꝙ in anno ſeptimo ſeruitus ex toto remittē-
bat: ⁊ homo liber efficiebat. Debitũ tñ ex toto
non q̃rabat: ſed vſqʒ ad annũ ſequentē differeba
tur. Sic vere ꝑ ſeptenariũ gratie ⁊ ſacramentoꝝ
remittit ſeruitus / id eſt culpa: nõ tñ remittit de-
bitũ. i. pena: immo ſi ipſum homo ꝑ anno ꝓſen
tis vite ſoluere differt / neceſſe eſt ꝙ ſoluat in alio
⁊ tũc dicetur ſibi illud Matthei: Redde quod Mat.18.d
debes ⁊c.

¶ Capitulum decimumſextum Textus: Obſerua menſem nouarum frugū Moralitatũ Capitulum IIII

HIc ꝓcipit de luco. i. de nemore circa al
tare nõ plantãdo: ad tollēdũ ritũ gen-
tiliũ / q̃ lucos dijs ſuis dedicabant: ⁊ id
dicit ſic: Nõ plãtabis lucũ ⁊ oēm arborē iuxta
altare. ¶ Altare eſt eccl'ia vel religio: lucus ſeu Moralitas
arbor vmbroſa vitioꝝ excuſatio. Statua q̃ dici
tur a ſtando / ⁊ q̃ erat imago facta ad laudē ⁊ cul
turã diaboli: eſt pcti obſtinatio ⁊ ↄfirmatio ⁊ di
aboli imitatio. Iſta ergo ab altari eccl'ie debēt
remoueri: q: ſcʒ luc⁹. i. vitioꝝ ſtat⁹ ⁊ obſtinatio /
nunq̃ debēt in religioſis ⁊ eccl'iaſticis inueniri
ſʒ poti⁹ ſi peccare ↄtingat / oĩa debēt a ꝓlato re
ſecari: ⁊ a ſtatua / id eſt obſtinatiõe imutari: vñ ſu
ꝑ dicitur: Cõfringite ſtatuas / lucoſqʒ ſuccidite. Deu.7.b
¶ Vel dic ꝙ ſtatua eſt diaboli imago: lucus. i. Aliter

g ignorantia ⁊ veritatis obumbratio/ſunt ab altari eccleſie repellēda. Uel dic ꝙ altare eſt cor: vt ſupra.

¶ Capitulū decimumſeptimū Text⁹ Non immolabis dn̄o deo tuo bouē et ouem. Moralitatū Capi. V

Iudices ꝑcipiunt in portis ſedere. Q; ſi ambiguū aut aliquod negociū emergeret: debebat ad ſacerdotes recurrere/et eoꝝ iudiciū q̄rere ⁊ tenere. Quod ſi q̇s ſupbiēs tenere dedignabat: ſtatim interfici iubebat. Cū-
ctus (inq̇t) ppl's audiens timebit: vt nullus de-
Moralitas inceps intumeſcat ſupbia. ¶ Allega hoc ꝙ habes hic exemplū de appellādo de minori iudice ad maiorē: ſeu etiā ad eum recurrēdo q̄ſi de negocio vel de ſentētia dubitat. Itē hic allega exē-
planter quō ſacerdotib⁹.i. ꝓlatis eſt obediendū ⁊ quō obedire dedignās ⁊ ſupbiens grauiter pu-
Aliter niebat: ⁊ allega ſiliter ⁊c. ¶ Uel ſi vis dic quō
Eodē ca.a pena vni⁹ eſt terror multoꝝ. ¶ Hic ponit ꝙ ſi q̇s aliū ad ſeruiendū dijs alienis induceret/interfici ⁊ obrui deberet lapidibus: ⁊ quod etiā ſicut
Deute.13.a ſup ponit/hoc non ſolū erat de extraneis/immo etiā de fratribus/ vxoribus ⁊ ꝓpinquis. Sit (inq̇t) manus tua ꝑmū ſup eum: ⁊ poſt te oīs ppl's
Moralitas mittat manū. ¶ Iſtud poteſt allegari/ꝙ pietas fidei eſt pietati parentū ꝑferenda: ⁊ ꝙ ꝯſanguinitatis vinculū ſoluit/vbi q̇s in idolatriā vl' he-
b reſim labit: intātū ꝙ frater a fratre ⁊ filius a patre occidi iubebat. Et allega generalr ꝯtra hereticos q̇ alios mouēt ad idolatrādū ⁊ ad male credendū: q: ſcʒ ſtatim debent de medio tolli ⁊ la-
Eodē ca.c pidari.i. duris ſentētijs caſtigari. ¶ Doctrinaʒ regis eligēdi ponit hic dn̄s dicēs: Non poteris alterius generis hoīem regē facere q̇ nō ſit frater tu⁹. Cumq; ꝯſtitutus fuerit rex/non multiplicabit ſibi equos: nec reducet ppl'm in egyptum equitatus numero ſubleuat⁹. Non habebit vxores plurimas q̇ illiciāt cor eius: neq; argēti/neq; auri immēſa pōdera. Legat Deut. leges: Nō eleuet cor ſuū ſup fratres ſuos ꝑ ſupbiā: nec de-
Moralitas clinet ad dexterā ſiue ad ſiniſtrā. ¶ Iſta omnia competūt vel ꝑncipi vel ꝓlato: q: reuera iſte ſp debet effici/eligi ⁊ aſſumi de gremio/de ſecta vl' de patria: dum tn̄ ſufficiēs inueniat. Non eñ debet ꝑfici hereticis orthodoxis/laicus clericis/ſecularis clericus religioſis/extrane⁹ domeſticis ſed de collegio ⁊ de gremio debet aſſumi/ cui⁹ vita ⁊ mores meli⁹ poſſunt alijs ꝯformari. Un-
Num.35.e de dicit: Cuncte femie.i. cūcte eccleſie maritos de eadē tribu accipiāt/vt hereditas ꝑmaneat in familijs. Et bene dicit/vt hereditas ꝑmaneat in familijs: q: ꝓ certo quādo rex vel ꝓlatus de aliena tribu.i. de aliena patria ſumit/hereditas beneficioꝝ nō remanet in familijs ſuis: immo etiā ad illos q̇ ſunt de illi⁹ ꝓlati ptib⁹ deriuat⁹: q: ſcʒ illi beneficiātur ⁊ ꝓmouent: filij ꝯo eccl'ie dimit-
Treñ.5.a tunt. Ideo poſſunt dicere illud Treñ. Hereditas noſtra verſa eſt ad alienos: dom⁹ noſtre ad extraneos. Talis ergo rex/index vel ꝓlatus debet generaliter tria fugere ⁊ tria facere. Fugere debet dico tria.ſ. pompam ⁊ elationē: ⁊ hoc eſt c
quod dicit: Non multiplicabit ſibi equos. Itēʒ auariciā ⁊ ambitionē: ⁊ hoc eſt quod dicit/ꝙ nō ꝯgregabit ſibi auri ⁊ argēti iminenſa pondera. Item amicoꝝ carnaliū affectionē: ⁊ hoc ē quod dicit: Non multiplicabit ſibi vxores.i. carnales parētes: de q̇bus ſcʒ filios ⁊ nepotulos ꝯcipiat: ꝓpt quoꝝ affectionē iuſticiā derelinq̇t. Cōſtat aūt ꝙ iſta tria deſtruūt reges hodie.i. ꝓlatos et ſupiores noſtros.ſ. pompa in qua expendūt pl⁹ q̄ liceat: auaricia ꝑ quā ꝯgregāt plus q̄ deceat carnalis affectus/ꝑ quē nepotulos aggregāt et diligūt plus q̄ oporteat. Et ideo dicit Solinus ꝙ in capionea indie inſula/mos fuit nullū regeʒ eligere q̇ pater eſſet: q̇nimmo ſi liberos educare vellet/exuebat regia poteſtate. Hoc aūt ꝑ prudentiā (vt ait) fiebat: ne regnū fieret hereditariū Itē alia tria debet facere.ſ. ſtudere prudentiam/ humilitatē ſeruare/iuſticiā cuſtodire. Decet eñ regē vel ſupiorē ꝙ habeat prudentiā ⁊ ſciam: et ideo hñ dicit ꝙ ipſe debet legere libꝝ legis. Itē decet ꝙ habeat humilitatē ⁊ modeſtiā. Ideo dicit/ꝙ nō eleuet ꝑ ſupbiā ſup fratres ſuos. Itēʒ decet ꝙ ſeruet eq̇tatē vl' iuſticiā. Iō dr ꝙ ꝑ acceptionē ꝑſonaꝝ aut munez/nō debʒ declīare ad dexterā vel ad ſiniſtrā.i. ad vnā ꝑtem plus q̄ ad aliā: iuxta illud: Hec eſt via: ambulate in ea: ⁊ nō Eſa.30.e
declinetis neq; ad dexterā neq; ad ſiniſtram. Et Hiere.23.a
alibi: Regnabit rex ⁊ ſapiēs erit: ⁊ faciet iudiciū ⁊ iuſticiā i terra. ¶ Et aduerte ꝙ hic dr/ꝙ poſt- Eodē ca. d
q̄ ſederit in ſolio regni ſui/deſcribet ſibi volumē legis ⁊ accipiēs exēplar ⁊c. ¶ In quo notat ꝙ Moralitas
regis ⁊ ſupioris eſt ſedere ⁊ in vno loco ſtare/nō vagari. Et etiā dum ſedet.i. dum eſt in ocio ⁊ q̇ete/in libris debet legere ⁊ ſtudere: exemplo antiquoꝝ regū/qui vt communiter fuerūt philoſophi et literati. Exēplo etiā Karoli magni qui tabulas portabat/et in ocio ſcribere non ceſſa-
bat. Uñ dr: Sede cito et ſcribe q̇nquaginta ⁊c. Lu.16.b
¶ Uel dic ꝙ rex iſrael eſt iuſtus: q̇ vxores plurimas.i. delectatiōes carnales vl' ſollicitudines tēpales nō debet habere: ne forte animū eius poſ- Aliter
ſint allicere vel turbare ⁊c.

¶ Capitulū decimūoctauū Textus: Non habebunt ſacerdotes et leuite et omnes qui de eadem tribu. Moralitatum Capitulum VI

Unum notabile ponit hic in Deut. ꝙ ſi Eodē ca.d
q̇s fingens ſe ꝓphetā/nō miſſus a domino/et tñ voluerit loqui in noīe dn̄i/et ſine precepto ipſius aliq̇d dicere: interfici iube-
bat. ¶ Quod allegari poteſt ꝯtra malos offi- Moralitas
ciales et balliuos dominoꝝ: qui ſine mandato maiorum faciunt multa mala: et nomine eorum ꝑcipiunt et loquunt et exequunt multa iniuſta: que tamen ab ipſis dominis non fuerunt ꝑcepta vel dicta. Unde dicitur: Non mittebam ꝓ- Hiere.23.d
phetas/et ipſi currebant: non loquebar eis/et ipſi ꝓphetabant. Tales ergo merentur puniri: q̇nimmo ſepius videmus eos interfici et ſuſpē-
di. ¶ Uel allega contra hereticos; qui in nomi- Aliter

E ne dominí/ꝛ ſub vmbra ꝛ titulo vere fidei loquū tur ꝛ ꝑdicant multa falſa: ꝓpter que merent᷑ incurrere multa ſupplicia ꝛ tormenta. Vñ dicitur
Sap.1.c Os quod mentit᷑/occidit aīam ꝛc.

¶ Capl'm viceſimum Tertius: Si exieris ad bellum contra hoſtes tuos. Moralitatum Capitulum VII

Dominus mandat ꝓceſſuros ad bellū fortiter agere/hoſtes nō timere: ſed in dño ſolū ſperare. Verūtamē quatuor genera ꝑſonaꝝ remittunt᷑ a bello. ſ. q̄ edificauerūt domū: ſed necdū eā dedicauerūt ſeu initiauerūt/q̄ deſpōſauerūt vxorē: ſed eā necdū duxerāt q̄ plantauerūt vineā: ꝛ necdū ipſam cōmunē fecerāt/q̄ corde pauidi erant/ꝛ formidinē incurrerant. Oēs em̄ iſti deſyderio reuertēdi poterant corda alioꝝ diſſoluere: ꝛ ideo melius erat eis ante pugnā redire/ꝙ̄ a pugna fugere/ꝛ alios eneruare.
Moralitas ¶ Iſta pñt generalr̄ applicari/ꝙ melius eſt in minoribus agere/ꝙ̄ in maioribꝰ aggredi ꝛ ſuccūbere: meliuſq; eſt in actiua viuere/ꝙ̄ in cōtēplatiua deficere. Meliuſq; eſt in ſecl'o ſub latiori diſciplina manere/ꝙ̄ ad religionē aſcēdere ꝛ ꝑ inconſtātiā retroire. Per bellum em̄ in ſcriptura ſtatus religionis/ꝯtemplatiōis ꝛ ꝑfectionis ſignificat᷑: in quo ſcz ꝯtra vitia magis ardua
Job.7.a dimicat᷑. Vnde Job: Militia eſt vita hoīs ſup terrā. Per locū ꝓpꝛium ſeu patriam intelligit᷑ mundi ſtatus/vel cōmunis cōditio ſeu gradus.
F Iſtud igit᷑ eſt veꝝ/ꝙ a bello ꝯtemplatiue ꝛ ꝑfecte vite quatuor genera hoīm imꝑfectoꝝ remittunt᷑: ipſiſq; ꝯſulit᷑ ꝙ in ſeculo remaneāt: ꝛ ꝙ arduam bellandi ꝯtra vitia vitā nullatenus aggrediant᷑: ꝛ iſti ſunt illi q̄ domū ſuā que omnia ꝯtinet. ſ. charitatē/necduz ꝑ executionē bonoꝝ operum initiauerūt: q̄ vxorem ſcz gratiā necdū ꝑfecte duxerūt: nec ſibi eam ꝑ ꝑſeuerātis ꝑfectiōis ꝓpoſitum acceperūt: q̄ vineā ſuam. i. bona ſua tꝑalia necduz cōem ꝑ elemoſynā fecerūt: q̄ formidinē aggrediēdi difficilia ꝛ ſuſtinēdi grauia/necdum totaliter dimiſerūt. Domus em̄ noſtra eſt charitas: que bonis affectibus edificatur/et bonis opibus initiatur. Quia ſm̄ Gregorium Probatio dilectiōis/exhibitio ē operis. Vxor eſt gratia q̄ ꝑ bonū ꝓpoſitū deſponſat᷑/ꝛ ꝑ perfectā ꝯſtantiā accipit᷑: ꝛ nobis matrimonialr̄ co
Mat.1.c pulat᷑. Vñ dicit᷑: Ioſeph fili Dauid/noli timere accipe Mariā cōiugē tuā. Iſta eſt vxor qua mediante bonos filios. i. bona oꝑa generamꝰ: q2 ſi
Pſal.127.a cut dicit᷑ in Pſ. Vxor tua ſicut vitis abūdans in lateribus domꝰ tue. Vinea noſtra eſt bonoꝝ tꝑaliū vbertas: q̄ ſcz ꝑ acq̄ſitionē plantat᷑/ꝛ per elemoſynā ꝛ alioꝝ miſericordie opeꝝ exercitium efficit᷑ cōis: ꝛ ad vſus hoīm applicat᷑. Oportet ergo ꝙ domus noſtra. i. charitas ꝑ bona opera dedicet᷑: ꝙ vxor noſtra. i. gratia ꝑ firmitatē ꝓpoſiti vendicet᷑: ꝙ vinea noſtra. i. temporalitas aliis ꝑ elemoſynā cōmunicetur: ꝛ ꝙ etiam timor . i. imbecillitas a nobis penitus abdicetur: ſi ad ſpūale ꝓmium contra vitia ꝛ ardua contemplationis oꝑa volumus ſufficientes haberi: et a retroceſſione incōſtantie eſſe tuti. Alſ em̄ poſſemꝰ
G faciliter deficere/et ab aſſumpto bono ꝓpoſito retroire/ꝛ ſic poſſemus fugere: et preterea aliis hoc videntibus/peccati cauſam dare: quia pro certo ſm̄ doctrinam ſancti Petri: Melius eſt ardua non aggredi/ꝙ̄ poſt cognitionē retrouerti. Verūtamē ex quo bellum iſtud aggreſſi ſumꝰ et ex quo ſtatum ꝑfectionis accepimus: neceſſe eſt ꝙ fortiter dimicemus: et ſperantes in domino nunꝙ̄ de noſtris viribus ꝓſumamus. Pſal.
Pſ.30.d Viriliter agite ꝛ ꝯfortet᷑ cor veſtrum. ¶ Vel ſi Aliter
vis dic ꝙ vinea noſtra eſt ſcia q̄ ꝑ ꝑdicationem aliis debet cōmunicari ſicut ſupra. ¶ Vel dic ꝙ Aliter
bellū ſignificat diſputationē ꝛ pugnā cōtra hereticos: q̄ non eſt aggrediēda homini imꝑfecto/necdū in ſcia domificato/cōiugato vel adhuc in habituato: q2 ſcz ſi vinceret᷑ ꝛ ſuccūberet/fuga ſua aliis ſimplicibꝰ ſcandalū faceret ꝛ eoꝝ incredulitatis aut ꝑiculi cauſa eſſet. ¶ Dominꝰ ꝑcepit ꝙ dum aliqua ciuitas expugnatur: fructuoſe arbores que ſunt circa eam/nullatenus ſuccidātur: ſed ſteriles ſylueſtres pro machinis ſuccidi iubentur. Ciuitas eſt peccator: qui tunc tēporis expugnatur/quando a prelato redarguit᷑ ꝛ iurgatur. Arbores fructuoſe ſunt aliqua bona que ſunt in ipſo: infructuoſe vero ſunt ipſius vitia ꝛ mala. Iſta ergo eſt veritas ꝙ ꝑlatus vel q̄cunq; corrector q̄ vult aliquam ciuitatē. i. aliquam ꝑſonam impugnare ꝛ corrigere/ſumme cauere debet ne in ipſa ſuccidat arbores fructuoſas. i. conditiones virtuoſas: ſed ſolū ſteriles/ſylueſtres ꝛ vitioſas: q2 ſcilz multū debet cauere corrector ne ꝑ incautam correctionē ꝛ auſteram punitionē/hominem ad deterius ꝓuocet: ꝛ ſic in eo virtutes ꝛ non vitia eradicet. Vnde dicit᷑:
Cōdē ca.d (beside "dulitatis aut ꝑiculi")
D (beside "cauere debet")
Mat.13.b Ne forte colligētes zizaniam/eradicetis ſimul ꝛ triticum. Ex propriis ſuis arboribus ſylueſtribus. i. ex iſtorum maloꝝ iniquitatibus fiunt contra eos machine ad eos deſtruendos/quādo mala ipſorum teſtimonia ſunt cauſa ad eos puniendum. Vnde: Iniquitates ſue capiunt impium/
Pro.5.d et funibus peccatorum ſuorum trahitur. ¶ Vel Aliter
illud allega ad diabolum/qui peccatorē confundit cum propriis ſuis malis. ¶ Vel dic ꝙ ciui- Aliter
tas capienda eſt ſcientia gentiū ꝛ doctrina philoſophica ad vſus catholicos conuertenda. In iſta ergo arbores fructifere/id eſt bona documenta et bona dicta ſunt ſeruanda. Arbores vero ſylueſtres/id eſt mala et erronea dicta ſunt penitus extirpanda. Vnde dicitur: Elegerunt Mat.13.f
bonos in vaſa ſua: malos autem foras miſerūt. Veruntamen ſi eſt poſſibile de ipſis arboribus ſylueſtribus ipſius ciuitatis/id eſt de ipſis malis documentis ꝛ ſentētiis ipſius philoſophie vel gētilis vel ſecte: licitum eſt facere machinas ꝛ argumenta ad eum confundendum: quia ſcilz nunꝙ̄ error infidelium melius confunditur/ꝙ̄ quando ex propriis ſuis libris et erroribus contra eum machine eriguntur: ꝛ ipſius ſcripto cōuincuntur: Ita ꝙ tunc poteſt illi dici illud: Ex Mat.19.b

B ore tuo te iudico ſerue nequaꝫ. ¶ Hic ponit̃ ꝙ
Eodẽ ca. c quãdo ppl's iſrael ibat ad impugnandũ aliquã
ciuitatẽ: ante omĩa debebat ſibi pacem offerre:
que pacẽ recipiebat et portas aperiebat: ipſam
ſub tributo viuere dimittere debebat: ſi aũt no-
lebat obedire/ ſꝫ bellũ potꝰ parare moliebatur:
tunc impugnari/ ſpoliari ac deſtrui iubebatur.
Moralitas ¶ Sic vere chariſſimi/ ſi qs plat' vel correctoꝛ
ↄtra aliquã ciuitatẽ. i. cõtra aliquã pſonã puniẽ-
dã pperat: iuſtũ eſt ꝙ añ oĩa pacẽ ſibi offerat: et
ꝙ miſericorditer ipm inducat: ⁊ ꝙ ſi põt/ ꝑ man
Deu. 10. b. ſuetudinẽ ipm trahat. Uñ dicit̃: Primũ dicite:
Pax huic domui. Quod ſi paceꝫ recipiat/ et ſe
emẽdare pmittat: ſub tributo. i. ſub obediẽtia ⁊
diſciplina ipm viuere tũc dimittat: ⁊ ab auſtera
impugnatione ⁊ correctioe manũ ſuã cõpeſcat
Ezech. 18. g. et hoc ſicut dicit̃ i Ezech. Nõ vult deus mortẽ
peccatoꝛis/ ſed magis vt conuertatur et viuat. Si
vero nolit pacẽ recipere: nec ſub tributo et obe-
dientia quod iuſtũ eſt facere: tũc neceſſe eſt ipm
ſeueriter caſtigare: et ſi ſit neceſſe/ deſtruere vel
grauare: vt ſic illum qui verbo nõ vult corrigi/
poſſint verbera frangere vel domare. Unde di-
Eccl. 33. d. cit̃: Seruo maliuolo tortura ⁊ compedes. Tali
modo videtur etiã dominus cõtra impios pce
dere: quia quotidie nõ ceſſat ipſis pacẽ et miſeri
cordiã ꝑ ſcripturas offerre: ſed qui recipe nõ cu-
rant/ illos ſolet ꝑpetuo condemnare.

¶ Capitulum viceſimumprimũ Te-
xtus: Quando inuentũ fuerit in ter-
D ra/ quã domin' deus tuus daturus
eſt tibi. Moralitatũ Capi. VIII

CUm quis mulierem pulchrã gentilẽ ca
ptiuã ſuã in vxorẽ volebat accipe: ipſaꝫ
primo in domũ ſuã debebat introduce
re: que ad hoc ꝙ vxor iſraelitici poſſet fieri/ iſta
ꝑ ordinẽ debebat facere: quia ſcꝫ pmo debebat
ceſariẽ capillorũ ſuoruꝫ radere: deinde debebat
vngues ſuos circũcidere: tandẽ debebat veſti-
menta ſua in quibus capta erat deponere: et fi-
naliter in domo ſedens/ debebat patrẽ ſuum ꝑ
vnũ menſem deflere: et ſic poterat ab iſraelitico
Allegoria accipi: et viri ipſius vxor eſſe. ¶ Hic allegori-
ce/ ꝙ talis mulier gẽtilis ⁊ captiua ſignificat ſci
entias gentiliũ et philoſophicã diſciplinã: que
ſcꝫ a nobis captiua ducit̃/ quando ꝑ ſubtilitatẽ
intellectus in vtilitatẽ eccleſie vertit̃: ita ꝙ qua-
ſi cõpulſa fidei famulat̃. Igit̃ ſi aliquis filiꝰ iſra
el videns deũ/ id eſt aliquis theologus viderit
huiuſmodi vxorẽ/ id ẽ philoſophicã diſciplinaꝫ
delectabilẽ et pulchrã: placuerit qꝫ ſibi ipſam le-
gere/ ſtudere vel ſcire: ante oĩa neceſſe habet ſu-
perfluitatẽ ipſiꝰ/ id eſt ipſos errores gentiliũ im
mixtos eidẽ penitus amouere: et vngues/ capil
los et veſtes/ et quicqd exterius gentile et here-
ticum ſapere videbatur: deo ſcꝫ/ ſacre ſcripture
⁊ fidei contrariũ/ debet totaliter refutare. Et ſic
erit licitũ iſtã vxorẽ ſibi ſumere: ⁊ ipſam ſcienti
am gentiliũ poterit iſraeliticã facere/ ⁊ ad vſuꝫ
Gen. 12. d veritatis ⁊ fidei applicare. Uñ dicit̃: Ecce vxor
Aliter. tua: vtere ea vt libet. ¶ Uel dic ꝙ iſta mulier eſt
anima peccatrix: que ſcꝫ pulchra dicit̃/ ꝓ eo ꝙ C
in pulchritudinẽ naturalẽ a deo conſtituit̃ ⁊ cre
atur. Per capillos/ vngues ⁊ veſtes: q̃ ſunt que
dã res quaſi nõ naturales/ ſed accidẽtales: nõ vi
ue/ ſed mortue: nõ neceſſarie/ ſed ſuperflue: intel
liguntur ipſius mali mores/ et peccata morta-
lia/ que tunc habet. Unde capilli ſignificãt ma-
las cogitationes: vngues manuum ſignificant
malas operationes: veſtimẽta cũ quibus capta
eſt/ ſignificant male cõuerſationis mores et cõ-
ditiones. Igitur quãdo de muliere gẽtili debet
fieri iſraelitica/ de ancilla vxor/ de ſerua libera/
de aĩa peccatrice aĩa ſancta: et quãdo ad chri-
ſti ↄnubiũ/ quod fit in pſenti ꝑ gratiã/ ⁊ i futuro
ꝑ gloriã/ eſt admittẽda: quatuor ſunt ſibi neceſſa
ria: ſcꝫ ꝙ ꝑ penitentiã ⁊ confeſſionẽ radat capil-
los capitis ſui/ id eſt omnẽ cordis immundã co-
gitationẽ: circũcidat vngues/ id eſt omnẽ ſupbi
am ⁊ mortuã operationẽ: mutet gentilitatis ve
ſtes/ id eſt omnẽ malã cõuerſationẽ: ſedeat i do-
mo ↄſcientie ꝑ ſuipſius cõſyderationẽ: ⁊ defleat
patrẽ ⁊ matrẽ/ id eſt mundũ et carnẽ/ et oẽm quã
exinde contraxit maculaꝫ et infectionẽ: dicendo
illud Hiere. Ue mihi mater mea: quia genuiſti Hiere. 15. b
me ⁊c̃. Et ſic poſt triginta dies/ qui cõſtãt ex de-
nario ter ducto/ id eſt poſt cõpletionẽ decẽ man
datorũ et trinitatis fidẽ: vir ille qui in crucis ꝓ-
lio eã ceperat et acquiſiuerat/ ſcꝫ chriſtus: tũc ſi
bi eã ꝑ gratiã deſpõſabit: ⁊ corpori ſuo myſtico
ſpũaliter adiungẽs/ vxorẽ et ſponſam ſpũaliter D
cõſecrauit. Unde: Uade ⁊ accipe vxorẽ fornica- Oſee. 1. a.
riã. Et alibi: Sponſabo te mihi in fide. ¶ Uel Oſee. 2. d.
dic ꝙ iſtud poteſt dici ad literã de anima genti Aliter
li ꝑ predicatorẽ cõuerſa: quia ad hoc ꝙ corpori
noſtro. i. eccleſie coniũgat̃: neceſſe eſt ꝙ quatu-
or faciat que ſuperius exponũtur ⁊c. ſicut ſupra
habet̃. ¶ Homo qui habet duas vxores: vnaꝫ Eodẽ ca. c
ꝓdilectã/ et alterã odioſam: ⁊ fuerit filius odio-
ſe primogenitus/ et voluerit diuidere heredita-
tẽ inter filios ſuos: nõ poterit filiũ predilecte ꝓ-
mogenitũ facere: ſed filiũ odioſe primogenituꝫ
faciet/ dabit qꝫ ſibi de omnibus que poſſidet cũ
cta duplicia. Ipſe eñ eſt principiũ liberoꝝ eiꝰ:
et ei debẽtur primogenita. ¶ Hic ꝙ homo po Moralitas
teſt ſignificare prelatũ. Due vxores eiꝰ ſunt car-
nalis affectio predilecta et ꝓpria: eccleſia odio-
ſa primogeniti filij ſunt eccleſie: ⁊ illi qui ſunt de
eccleſia vel patria ꝓcreati: qui vident̃ hodie fi-
lij odioſi: ſecundo geniti ſunt carnales amici:
quos ſcꝫ vxor eorũ ꝓdilecta/ ſcꝫ carnis affectio
generauit. Igit̃ iſtud eſt verũ/ ꝙ quãdo hõ iſte/
id eſt plat' vult inter filios ſuos ⁊ ſubditos bo-
na ſua. i. bñficia diuidere: nõ debet pmogenitos
id eſt eccleſie filios poſtponere: nec carnalit̃ di-
lectos iſtis pmogenitis añferre. i. pncipales fa-
cere: nec primogenita. i. bñficia pinguiora q̃ de-
bebant alijs/ eis debet tribuere: ſed iſtis pmoge
nitis filijs. i. viris ſufficiẽtibꝰ ⁊ bonis ab eccl'ia
ꝓcreatis: cũcta duplicia. i. i duplo meliora alijs
debet dare. Iſti eñ ſunt principiũ liberoꝝ eius
id eſt iſti ſunt ꝓprie filij eccleſie. i. prelati: et ideo

E primogenita et pingula: id eſt principalia bñſi
cia talibꝰ debẽt dari. Cuiꝰ tñ cõtrariũ mõ faci-
unt multi: qui filios corpoꝛales ſpũalibus ante
ponunt: Ita ꝙ ipſi plangendo poſſunt dicere il-
Trẽl.5.a. lud: Hereditas noſtra cõuerſa eſt in alienos.
Gen.27.f. Et illud: Primogenita mea antetulit: nũc etiã
Aliter ſurripuit benedictionẽ meã. ¶ Uel dic ꝙ due
vroꝛes ſunt: anima que oditur/ et caro que dili-
gitur. Uir tamẽ ſapiens nõ debet filios/ id eſt af
fectus et opa carnis: filijs.i. anime affectibus ⁊
Eodẽ ca.a opibus anteferre ⁊c̃. ¶ Si genuerit quis filiũ
ꝓteruũ et cõtumacẽ/ qui nõ audiat patris et ma
tris imperiũ: debebãt pater et mater eũ appꝛhẽ
dere: et ad ſenioꝛũ iudiciũ ducere/ et dicere: Fili-
us iſte noſter ꝓteruus ⁊ cõtumax/ mandata no-
ſtra audire contemnit: comeſſationibus vacat/
⁊ luxurie atq̃ conuiuijs: lapidibus obruet eũ vni
Moralitas uerſa multitudo. ¶ Iſtud allega cõtra malos
⁊ ꝓteruos ſubditos: q̃ ſcʒ patri ſuo.i. eccliẽ obe-
dire nolũt: ſed ꝓterui/ ꝯtumaces ludis ⁊ comeſſa
tionibꝰ intendũt: q̄re ſcʒ parẽtes.i. ꝑlati eoꝛũ: la
pidibꝰ/ id eſt duris coꝛrectionibꝰ merito ipſos
obruũt ⁊ cõfundũt. Iſta enĩ eſt veritas/ ꝙ omẽs
debẽt eũ lapidare ⁊ obruere/ ⁊ caſtigare ⁊ corri-
gere/ increpare ⁊ arguere: q̃ parẽtibꝰ ſuis/ ſcʒ tã
carnalibus q̃ ſpũalibus/ in iuſtis ⁊ licitis dedi
gnanſ obedire: et magis ſtudẽt comeſſatiõibus
et luxurie intẽdere ⁊ vacare: quod potiſſime de
apoſtatis dici debet: qꝛ reuera q̃ l iugo obediẽ-
tie ſe ſubtrahũt/ ꝓmerenſ ab omĩbus lapidari.
Eodẽ ca.c. ¶ Hic ꝑcipiſ ꝙ ille q̃ captiuã duxit vxoꝛẽ: ſi ſi
F bi tandẽ diſpliceret/ poterat eã dimittere: nõ tñ
poterat i ſeruitutẽ reducere: nec ꝑ potẽtiã opp-
Moralitas mere: ſed liberã ꝑmittebat abire. ¶ Sic etiã ve
re ſi q̃s habeat aliquẽ amicũ ſibi coniugio.i. fa-
miliaritate et amicitia cõiunctũ: nullo mõ ipm
debet oppmere vel turbare/ nec eũ ꝑ potẽtiã le-
dere vel grauare: ſʒ potiꝰ ſi ſibi nõ placet/ debet
eũ gratis dimittere: ⁊ ſe ab eius cõſoꝛtio ſegre-
gare: qꝛ ſicut dicit Seneca: Turpe ẽ cũ illo bel-
lũ gerere/ cũ quo familiariter vixeris ante.

¶ Capitulũ viceſimũſecũdũ tertius:
Non videbis bouem fratris tui aut
ouẽ errantẽ. Moꝛalitatũ Capi. IX

M Oyſes nolens ꝙ mixta inuicẽ ſint re-
rum negocia: fecit ꝓhibitionẽ gene-
ralẽ/ ꝙ vir non vtereſ veſte muliebri.
Moralitas ¶ Quod ad hoc allegari põt: ꝙ nullꝰ debet al-
terius officiũ vſurpare: qꝛ ſcʒ inter cõiuges viri
nõ debẽt muliebꝛia officia facere: nec taliter ef-
feminari aut emolliri/ ꝙ ſe velint i rebꝰ femine-
is occupare: iuxta illud Sen. Si te maritũ ⁊ vi
rũ habere cõtigerit/ cogita. Mulier nũq̃ in tã
tã veſaniã debet irrũpere/ vt viro cõtẽpto nita-
tur exterioꝛa negocia ꝑtractare: q̃nimo femine
in domeſticis muliebꝛibꝰ: viri vo in arduis et
virilibus debẽt ſe iugiter exercere. Quod tamẽ
eſt cõtra viros effeminatos/ ⁊ cõtra feminas ꝓ-
ſumptuoſas: que veſtẽ virilẽ nituntur induere: im-
ꝓtũ oĩa negocia ⁊ regimẽ etiam domus/ et alia
q̃ viros cõcernũt/ volunt viris poſtpoſitis oꝛdi-

nare. Uñ ꝓuerbiũ gallicũ eſt de talibꝰ domina- G
bꝰ/ ꝙ ipſe poꝛtãt brachas domꝰ. Itaq̃ de talibꝰ
dominabꝰ q̃ viros regũt/ et viroꝝ negocia face
re voiũt: poteſt dici illud Hiere. Faciet dñs no Hiere.51.d.
uũ ſup terrã: femina circũdabit virũ: contra il-
lud Apl̃i: Mulierẽ docere in eccleſia nõ ꝑmitto 1.Timo.2.d.
nec dominari i virũ. Et merito: quia femina nõ
debet eſſe viri domina/ ſed ancilla. In cuius ſi-
gnũ mulieres ꝓ ſide ſignum pedis ſupꝛa caput
ꝓ oꝛnatu poꝛtãt: quod etiã et ꝓciosis lapidibus
oꝛnant. Hoc autem faciunt/ vt eſſe ſubiectas/ et
ſub viroꝝ pedibꝰ ſe oſtendant: iuxta illud: Sub Gen.3.c.
viri ꝑtãte eris: et ipſe dominabiſ tui. Uerba ſũt
dei ad mulierẽ. ¶ Uel dic ꝙ illud ſpũaliter ꝑti Aliter
net ad ꝑlatos: qui viri nomine continenſ: qꝛ ſcʒ
multi ſunt ita hebetes et effeminati/ ꝙ a femina
bus/ id eſt a ſuis ſubditis ſe ꝑmittũt gubernari
et regi. Ecõtra multe femine/ id eſt multi ſubdi-
ti tãtis ſupbijs induunſ/ ꝙ viros ſuos.i. ꝑlatos
gubernare nitũtur: et ſic viri femineis/ femĩe ve-
ro viroꝛũ veſtibus induunſ. Uñ diciſ: Mulie- Eſa.3.c.
res dominate ſunt eis. ¶ Si quis ꝑ viã incedẽs Eodẽ ca.i.
auiculã ſup pullos inueniret cubantẽ/ nõ debe
bat vtrũq̃ ſimul capere: ſed matrẽ captis filijs
debebat liberã ꝑmittere. ¶ Iſtud exponũt do Moralitas
ctoꝛes ſic: Aiunt enĩ ꝙ mater iſta ſignificat lite-
rã ſacre ſcripture: q̃ in multis paſſibꝰ habet ſub
ſe occultos pullos/ id eſt ſenſus et intellectꝰ ſpi-
rituales abſcõditos. Igiſ nos de matre iſta/ id
eſt de hiſtoꝛia vel litera nõ debemus curare: ſed
pullos q̃ ſubtus latitãt/ id eſt intelligẽtias ſpũa H
les debemus aſſumere ⁊ tenere: qꝛ ſcʒ nõ eſt ma
gna vis de literali hiſtoꝛia/ dũ tamẽ habeaſ ſpi
ritualis intelligẽtia. Aliqui aũt literã ſectanſ: et
ſic filios dimittere/ et matrẽ retinere conanſ: cõ-
tra illud Apl̃i. Nõ ambulemꝰ in vetuſtate litere/ Roma.7.b.
ſed i nouitate ſpũs. ¶ Uel iſtud põt allegari cõ Aliter
tra duros ⁊ crudeles: qui nõ ſolũ ſeuiunt in ꝑſo
nis/ ſed etiã in rebus. Sufficere debet eis ſi pul-
los noſtros/ id ẽ bona poſſent habere: ⁊ ſic ma-
trẽ/ id eſt ꝑſonã liberã deberẽt dimittere/ ⁊ eam
captis hmõi filijs nõ curare. Cuiꝰ tamẽ contra-
riũ multi faciũt: qui ſcʒ ⁊ bona rapiũt/ et perſo-
nas premũt vel affligunt. Uñ Iob: Nudos di- Job.24.b.
mittũt hoïes veſtimenta tollentes. Sequiſ: De
ciuitatibus fecerũt viros gemere: et aĩa vulne
ratoꝛũ clamauit: ⁊ deus abire inultũ nõ patiſ.
¶ Uel ſm aliquos dic/ ꝙ mater iſta eſt carna- Aliter
lis cõcupiſcẽtia: pulli eius ſunt carnalis affectꝰ
et actus. Illa ergo eſt que oĩno teneri ⁊ eradi
cari nõ põt. Uerũtamẽ pulli eiꝰ/ ſcʒ mali affectꝰ
⁊ cõſenſus tenẽdi ſunt ⁊ repꝛimẽdi: et ne ad effe-
ctũ veniant cõpeſcendi. Iſta enĩ eſt auicula/ q̃ i
nido carnis noſtre cubat. Iſta eſt que abrae ſa-
crificiũ fedat: et que oculos tobie excecat et of-
fuſcat. Iſtã neceſſe ẽ ꝙ nõ ꝑmittamꝰ i carne no-
ſtra viuere: ſufficit tamẽ ꝙ pullos eius poſſimꝰ
ꝑ temperantiã retinere. Ad hoc videtur facere
illud Leuiſ. ꝙ mater et filius nõ debebãt in die
eadẽ immolari.i. ꝙ cõcupiſcentia carnis et ipſius
mali actus/ nõ poſſunt ſimul ꝑ hominem exer-

A nari. Hic ponit illud: Nō arabis in boue et aſi
Leui.19.d. no. Itē: Nō indueris veſtimēto lino lanaq; cō-
Eodē ca.d texto: ſz de hoc habet ſupra. ¶ Hic dicit/ φ ſi
quis oppſſerit puellā et clamauerit: dato φ nō
audita fuerit ipſa/nullatenus punietur. Si vero
nō clamauerit/dato φ audita nō fuerit: tunc cū
Moralitas ſuo oppſſore occidetur. ¶ Dic φ clamor eſt cō-
feſſio: que quādoq; nō auditur/qñ conſtat in ſo
la cordis cōtritione: quādo autē audit/conſtat
in verborū platione. Iſtud eſt ergo verū/φ quā
docūq; diabolus aliquā puellā/id eſt aliquā pſo
nam p peccatū opprimit: tūc vere ſi p confeſſionē
clamauerit: dato φ ſacerdotē aliquem que eam
audiret non inuenerit: mortem ppetuam nō in-
currit. Sufficit eñ anime peccatrici clamor cor
dis/ſi non ſit ſacerdos qui audiat verbum oris.
Ps.106.a. Pſal. Clamauerūt ad dñm cū tribularentur: et
de neceſſitatibus eorū eripuit eos. Verūtamen
ſi ſit peccato oppſſa/ꝛ nō clamauerit: nec vocem
cordis aut oris contra diabolū oppſſorē emiſe-
rit: tunc vna cum dicto ſuo oppſſore in eternum
Aliter peribit ꝛc. ¶ Vel dic φ clamor orationē ſignifi
cat. Quotiens ergo diabolus/caro vel mundus
p tentationē vel tribulationē nos nititur oppri
mere/ et p malum conſenſum corrūpere: totiēs
debemus ad deū p orationē clamare. Et tunc ſi
deuote clamauerimus/et dei auxiliū implorauerimus: dato φ nos nō exaudiat/et in pctm̄ labi/
ꝛ a diabolo corrūpi pmittat: punitionem tamē
ſeu damnationē nō incurrim⁹: qr ſcʒ quod i no-
B bis erat fecimus: ſed q̄ nos exaudiret nō inueni
mus. Sepe eñ occulta dei diſpēſatione agit/ φ
hō clamās ꝛ repugnās in pctm̄ collabi pmitta
tur: vt dū fragilitatē ſuā experimēto diſcit/ humili
Hebre.5.c. or habeat. Unde Apls: Cū eſſet filius dei/didi-
cit ex his que paſſus eſt obedientiam. Ac ſi dice
ret: φ filius dei/id eſt iuſtus et pdeſtinatus quā-
doq; tentationē vl peccatū patitur/vt humilis
et obediens effici mereatur.

¶ Capitulū viceſimūtertiū text⁹: Nō intrabit eunuch⁹ attritis vel amputatis teſticulis. Moralitatū Ca. X

In iſto.xxiij. cap ſo ponuntur q̄tuor gene
ra pſonarū: quib⁹ ingreſſus in eccleſiaʒ
dei vel ppetuo vel ad tps negabat. Pri
mi ſunt q̄ in mēbris generatiuis erāt vel attriti
vel trūcati/ceu eunuch⁹ vl cōciſus. Secūdi erāt
illi q̄ defectū nataliuʒ patiebant: ſcʒ manſeres/
ſpurij/ꝛ alij de illegitimo matrimonio procreati.
Tertij erāt amonites/q̄ interptant ppls turbi-
dus: q̄ ſcʒ de ſtirpe amon filij loth fuit genitus.
Et moabites/q̄ interptant ppls meroris: q̄ ſcʒ
de genere moab alteri⁹ filij loth fuit natus. Iſti
eñ duo populi filijs iſrael de egypto venientib⁹
ꝛ fame et ſiti pereūtibus/vel occurrere/vl panē
ꝛ aquā cōcedere noluerūt: ſed potius ad maledi-
Allegoria cendū eis balaā excitauerunt. ¶ Dicam⁹ ergo
allegorice/φ iſti pmi ſignificāt hoies ignoran-
tes ꝛ inſcientificos: qui ſcʒ neſciūt alios pdicā-
do cōuertere ſeu ſpūaliter generare. Secūdi ſi-
gnificāt ſimoniacos: quos nō legitim⁹ vir eccle

ſie chriſtus vel bonus platus genuit vel pduxit: ¶
ſed poti⁹ quos adulter diabolus/ carnis affect⁹
vel malus platus illegitim⁹ voluit introducere
vel creare. Tertij ſunt luxurioſi: qui turbidi ſunt
populi: inq̄tū res fedas et turbidas ſolent p ce
teris exercere. Quarti vero ſunt auari: q̄ populi
ſunt meroris/inq̄tū p ſollicitudinē et timorem
ſemp ſolēt in amaritudine cordis p ceteris pctō
ribus viuere et manere. Igit iſta eſt veritas/ φ
eccleſiā dei/ſtatū eccleſiaſticū/officia et benefi-
cia eccleſie nō debēt habere iſta quatuor gene-
ra peccatorū: ſcʒ eunuchi/q̄ nō generāt p pdica-
tionē. Illegitime nati/ſcʒ ſimoniaci: qui adul-
terine pcedūt ad pmotionē. Amonites ſcʒ luxu
rioſi: q̄ ſunt populi turbidi p carnis infectionē.
Moabites populus meroris/ſcʒ auari: q̄ ſemp
habēt ſollicitudinē/merorē et deſolationē. Ta-
les ergo nō debent ſtatū eccleſie ingredi: nec ad
beneficia eccleſiaſtica pmoueri. Pſal. Quibus Pſal.94.b.
iuraui in ira mea/ſi introibūt in requiem meā.
Iſti eñ auari ſcʒ/filijs iſrael/id eſt paupibus in
deſerto hui⁹ mūdi eſurientibus: cū pane et aqua/
id eſt cū elemoſynis nō occurrūt: ſed potius ba-
laā malū pphetā ꝛ ariolū/id eſt aduocatos ꝛ bal
liuos cōtra eos/ꝛ ad eoꝝ exheredationem pro
cūt ꝛ inducūt. Cōtra quos dicit: Qui habitatis Eſa.21.d.
trā auſtri/occurrite cū panib⁹ fugiēti. ¶ Moy- Eodē ca.b
ſes pcepit populo iſrael/φ ipſe nō abominetur
egyptū/in qua fuit aduena vel colon⁹: nec etiaʒ
idumeū: qui de Eſau fratre Jacob fuit nat⁹: qa
inquit ipſe eſt frater tu⁹. Alios vo populos/ſcʒ D
moabites ꝛ amonites pcepit abominari: ꝛ nul-
lū fedus voluit cū eis iniri. ¶ Per filios iſrael Moralitas
q̄ de ſeruitute ad libertatē venerāt/intelligo eos
qui de paupertate ad diuitias aſcēdūt. Per egy-
ptios vo intelligo eos/q̄ ipſos dū erāt paupes
aliquotiēs nutrierūt. Per idumeū vo fratrē ſu-
um/intelligo eos qui de eorū ppria parētela ad
paupertatē veniunt. Igit o tu populꝰ iſrael/id eſt
populus diuitū: qui de ſeruitute miſerie ad ſta-
tū pſperitatis veniſti: caue ne abomineris egy-
ptium/ id eſt illum ruſticum apud quem adue-
na aliquando fuiſti: et a quo nutritus et benefi-
ciatus dū eras paup/ aliquotiēs extitiſti; ſed po
tius ipſum recognoſcere et diligere debes: ꝛ ne
habeas verecundiā quia pauperiem habuiſti:
ſed potius reputa tibi ad gloriā/ φ pauperē ha-
bes conſanguineū: et noli eum contemnere vel
fugere: qui⁹ nūc ſit paupior q̄ prius eū vidiſti.
Cuius tamē ſepe fit cōtrariū: quia multi ſunt q̄
dum ad pſperitatē veniunt/nunq̄ amplius ali-
quem pauperem parentē videre volunt: et illos
apud quos aliquādo egeni fuerūt/ vilipendūt.
Ui dicit: Fratres paupis hominis oderūt eū. Prouer.19.b
¶ Vl dic φ filij iſrael ſunt religioſi. Idumei ve Aliter
ro ꝛ egyptij ſunt ſeculares ꝛ laici: qui ſcilicet ab
ipſis nō debent abominari: ſed potius in chari-
tate et beniuolentia ſupportari. Unde Apoſto-
lus: Infirmū in fide ſuſcipite. Amonites vo et Roma.14.a.
moabites/pctōres et heretici dicūtur: et debent
ppetuo deteſtari; nec eorum conſortium aliquo

E modo debet frequẽtari. ¶ Cum quis nocturno polluebat̃ ſomno/vel aliquam immũdiciã
Eodẽ ca. b. contrahebat: ſtatim extra caſtra exire debebat: et in veſpere lotus aqua iterũ redibat: ſicut hic et ſupra in multis locis et paſſibus continetur.
Moralitas ¶ Sic etiã ſtatim quando qs aliquo pctõ mortali polluitur/caſtra paradiſi exire per conſyderationẽ tenet̃: quia ſtatim debet ſe imundũ reputare/et a cohabitatiõe ſanctoꝝ indignuꝫ ſe eſſe iudicare/et a tabernaculis paradiſi dignũ expelli et eyci cogitare: quouſq; ſcꝫ aqua compũctionis et cõfeſſionis ſit lotus: et quouſq; in ipo veſpere veniat id eſt quouſq; ardor cõcupiſcẽtie ſit in eo diminutus: tũc em̃ poteſt caſtra mũdatus
Ps. 114. b intrare/et de ingreſſu paradiſi ſꝑare. Pſal. In gredere in requiẽ meaꝫ: quia dñs benefecit tibi.
Eodẽ ca. b ¶ Hic precipit̃ ꝙ filij iſrael cũ eſſent in caſtris deberẽt habere locũ deputatũ ad requiſita nature/ſcꝫ ad purgandũ ventres. Verũtamẽ ſemper vnuꝫ paxillũ debebant in balibeo portare: quo debebãt terrã fodere/ et ſtercus quod egeſſerãt operire: ne forte poſſet dominũ/ qui caſtra iſraelis circũibat/feditas offendere et grauare.
Moralitas ¶ Sic vero loquẽdo moraliter: homo pctõr debet extra caſtra/id extra cõmunionẽ ſanctoꝝ ſe reputãs: certo loco vel corã ſacerdote feditateꝫ ſuoꝝ vitioꝝ ꝑ ꝯfeſſionẽ egerere: et paxillo acute cõpũctionis terrã humilitatis fodere/⁊ terrenitatẽ vilitatis ꝓprie cogitare: et ſic ꝑ ſatiſfactionẽ immũdiciã vitioꝝ debet a dei oculis/ qui caſtra cordis noſtri circũit et ꝯſyderat contegere et ea a punitione ſue iuſticie celare. Tunc em̃ feditas pctõꝝ noſtroꝝ a dei conſpectu tegitur quãdo quod ꝑ confeſſionẽ egeſtũ eſt: ꝑ terrã id eſt ꝑ mortis memoriã vel ꝑ ſatiſfactiuã penitentiã operit̃. Terra em̃ eſt ſubiacẽs humilitas vel penitẽtie grauitas/vel noſtra cõſyderata terreſtreitas: q ſcꝫ oia dei oculis de noſtris pctis ſatiſfaciũt: et ipſã ne amplius videant̃/ſepeliũt atq; tegũt. Pſal. Beati quoꝝ remiſſe ſunt iniquitates: et quoꝝ ⁊c. Et ſic exponit Stephanus de lon
Ps. 31. a. Eodẽ ca. c gotono in ſua poſtilla. ¶ Itẽ adhibet̃ mandatũ/vbi dicit̃ ſic: Non tradas ſeruũ dño ſuo q ad te confugit: ſed habitabit tecũ/et in vna vrbiuꝫ tuarum requieſcet: nec contriſtes euꝫ. Nec offeres mercedem ꝓſtibuli/nec preciũ canis in domo dei tui. Vineã ꝓximi tui ingreſſus/tolle de vuis quantum tibi placuerit: foras autem portare nõ licebit. Segetẽ etiam amici tui ſi intraueris/manu etiã potes terere et comedere: falce autẽ nõ poteris aliquid diſcerpere vel auferre.
Moralitas ¶ Iſta poſſunt applicari ad multa: ſcꝫ ꝙ cũ quis ſeruus diaboli vel mũdi/ ſcꝫ ſecularis vel infidelis/ad religioſum vel fidelẽ/ad fidẽ vel religionẽ confugerit: vtpote quia relicta gentilitate fidelis/ vel relicto mũdo religioſus factus fuerit: ꝓculdubio talis ſic nouiter cõuerſus aut fugiens/nõ eſt exaſperandus/nec ſcandalis aut iniurijs moleſtandus: vel per turbationẽ vł ſcãdalũ iterũ ad manus dñi ſui mundi vel diaboli reducendus: ſed potius ſupportandus eſt i vna vrbium noſtrarũ/ſcꝫ in eccleſia vel religiõe pacifice viuere permittẽdus. Cuius tamẽ contrarium multi faciũt auſteri ꝓlati in religione: q ſubditos ſuos cõpellũt ꝓ auſteritate ſuaꝫ ad ꝓmos dominos ſuos/ſcꝫ ad mundũ vel diabolum per apoſtaſiam retroire. Quod etiam faciunt mali chriſtiani: quia ſcilicet per ſua mala exempla et ſcandala quãdoq; faciunt nouiter cõuerſos ad fidem/iterũ ad vſum gentilitatis redire. Cũ tamen dicit dñs: Quod ſi qs ſcandalizauerit vnũ
Mat. 18. a. de puſillis iſtis qui in me credunt: expedit ei ꝙ ſuſpendat̃ mola aſinaria in collo eius ⁊c. Quantum ad illud preceptuꝫ de mercede meretricis/vel de ꝓcio canis nõ offerendo: poteſt dici/ ꝙ in hoc videtur dominus dona iniquoꝝ penitus reprobare. Canis em̃ rapinaꝫ ſignificat; meretrix vero luxuriam deſignat. Ne igitur mala mulier poſſet dicere ſe velle meretricari/vt de lucro oblationem faciat: et ne dicat homo ſe velle recipere/vt exinde deum honoret/vel pauperẽ enutriat: reprobat dominus vtrũq;/ſcꝫ mercedẽ meretricis/et preciũ rapacitatis vel canis. Ac ſi diceret: ꝙ ſibi nõ erat accepta elemoſyna vel oblatio que fiebat lucro vel commũio. Nõ em̃ ſunt faciẽda mala vt inde veniãt bona. Sequit̃: Do
Eccl. 34. a. na iniquoꝝ non ꝓbat altiſſimus. De vinea vero intus comedẽda et nõ extra portanda/poteſt dici ꝙ vinea fratris noſtri chriſti eſt ſacra ſcriptura: de cuius vuis/id eſt de cuius ſentẽtijs ⁊ doctrinis licitũ eſt cuilibet ſe ſatiare ⁊ delectari. Verũ tñ nõ extra portare: hoc eſt dictu: iſtas vuas diuinarũ ſcripturarũ ad exteriora mundi negocia applicare nulli eſt licitũ vel ꝯceſſũ. Nõ vult em̃ dñs/ꝙ illa q ad ſalutẽ aiaꝝ ordinant̃/i ſecularium negocioꝝ vſibus expẽdant̃: vel ob mũdi vanitatẽ ſtudeant̃ vł addiſcant̃: quod eſt cõtra illos q in mũdanis cãtilenis ⁊ alijs dictaminibus vtunt̃ ſacris verbis. Cõtra illos etiã q ad mũdi laudẽ et temporalẽ vtilitatẽ theologiã ꝓdicãt ſeu docẽt.
Eodẽ ca. a. ¶ De ſegete vero vicini manu terẽda/ nõ falce truncãda: poſſumus dicere ꝙ ſegetes vicini eſt conditio vel conuerſatio proximi: quã tunc ꝓlatus dicit̃ intrare/ quãdo ipſam incipit viſitare/examinare/corrigere vel punire. Sed reuera ipſe nõ debet falcẽ dure ⁊ auſtere punitiõis ſtatim apponere: imo ꝑ dulces monitiões ipſe debet manu terere vel fricare/qſi blandiẽdo et nõ exacerbãdo primũ caſtigare. Hoc autẽ intendo in illis qui penitẽt: de quoꝝ emẽdatiõe ꝓlati ſperant: qa alſ ſi eſſet obſtinatus vel ꝓteruus: poſſet auſtere punire/et falce iuſticie ſegetes vitiorum
Apoc. 14. truncare. Iuxta illud Apoc. Mitte falcẽ tuaꝫ et mete: quoniam maturauit meſſis.

¶ Capitulum viceſimumquartũ tertius: Si acceperit homo vxorem: et habuerit eam. Moralitatum Capitulum XI

Hic ponitur/ꝙ ſi quis habeat vxorem ⁊c. que ꝓpter aliquã feditatem oculis ipſius diſpliceret: poterat libellũ repudij ſibi dare/⁊ ipſam viro alteri dimittere: ⁊ aliã

loco eius pulchriorē accipere. Uerūtamen ſic erat/ꝙ ipſam ſic repudiatā/et ſic corā dn̄o vilē factā/nō poterat ampli⁹ rehabere: Nec ſi vellet/ iterū eā recipere licebat: nec ſibi eā ampli⁹ copu

Moralitas lare. ¶ Uxor feda eſt ſecularis vita/vel etiā carnis cōcupiſcētia. Uxor vero pulchra eſt vita cōtemplatiua vel penitētia. Quia iſtud eſt verū ꝙ qꝛ vxor noſtra ꝑma/ſcꝫ vita ſecularis vel concupiſcentia carnalis/multas cōtinet ĩ ſe feditates ꝙ propter viris ſpūalib⁹ diſplicet/ et eorū offendit multipliciter voluntates. Iſtis ideo licitū eſt talē vxorē repudiare ⁊ dimittere: ⁊ ad pulchriorē vxorē/ſcꝫ ad vitā religioſā et cōtēplatiuā euolare. Et Lya lippa et fedoſa omiſſa/ad rachelis cōnubia trāſmeare: ⁊ iſtā fedā vxorē/ſcꝫ carnis cōcupiſcētiā et ſecularē vitā: alijs viris/ſcꝫ ſecularib⁹ dimittere et q̄tare. Uerūtn̄ ſi ſit ſic ꝙ ipſe poſtea peniteat: ⁊ ꝙ ſecūda vxor ſcꝫ penitētia vł religio quā aſſumpſit/ſibi diſpliceat: et ad ꝑmā vxorē et vitā dimiſſā redire ſtudeat/nō poterit qꝛ nullus illi vite quā dimiſit: ⁊ q̄ corā deo ⁊ hoībus apparuit ſibi feda/iterato coniungere ſe valebit: qꝛ ſcꝫ homini nō licet retrocedere/ nec ab aſſumpto arduo ꝓpoſito retroire: q͞a ſicut dicit̄

Luc. 9. g. Lu. Nemo mittēs manū ad aratrū ⁊ reſpiciēs

Aliter retro/aptus eſt regno dei. ¶ Uel dic ꝙ vxor feda eſt culpa: et pulchra eſt gratia. Si igit̄ ꝑ gratia culpā diuiſeris/ ipſam amplius recuperare

Eodē ca. a nō debes ⁊c. ſicut ſupra. ¶ Dominus precepit ꝙ cū quis vxorē accipiebat/ ire ad preliū nō de-

Moralitas bebat: ſꝫ cū vxore ſua libere q̄ſcebat. ¶ Quod

B ad hoc poteſt allegari: ꝙ ille qui nouam vxorē ſcꝫ gratiam vel religionē accipit: a bello/id eſt a ſeculariū negociorū tumultu debet ceſſare: et

Aliter quieti contemplationis vacare. ¶ Uel dic cōtra: ꝙ illi qui vxores accipiunt: et qui in carnis operibus ſe ingerūt: nunq̄ ad bellandū contra

Aliter vitia vtiles ſunt. ¶ Uel dic ꝙ vxor eſt mūdi ꝓſperitas/vel etiā carnalis affectio ⁊c. Sicut di-

1. Co. 7. f. cit Apoſtolus: Qui cum vxore eſt/ ſollicitus eſt

Eodē ca. b que ſunt mundi ⁊c. ¶ Itē hic ponit̄ vnū aliud mandatū prohibitiuū/vbi dicitur: Non accipies loco pignoris inferiorē et ſuperiorē molam:

Moralitas Animā eīn ſuam appoſuit tibi. ¶ Iſtud cōmuniter exponit̄ per doctores de timore et ſpe. Timor eīn et ſpes ſunt due ſpirituales mole. Timor mola inferior: conſyderans infernū/que eſt pigra et immobilis. Spes vero ſuperior conſyderans paradiſum: que eſt mobilis/leuis et agilis. Inter iſtas eīn molas mēs noſtra voluit̄ et molitur: et a furfure. i. a ſuꝑfluitate criminū expurgat̄. Iſta ergo duplex mola/ſcilicet ſpes ⁊ timor/ nō debet impignorari: nec ꝑ peccatū voluntario diabolo obligari: qꝛ ſcꝫ ſine timore niemis preſumeret: ⁊ ſine ſpe penitus deſperaret. Et ſic dico ꝙ vtilis eſt timor q̄ tollit vitiū ꝑſumptionis: et vtilis eſt ſpes q̄ tollit vitiū deſperandis. Predicatori ergo vel ꝓlato videt̄ iſta ſcriptura dicere/ꝙ neutrā velit a peccatore tollere: ſed potius ꝙ vtrāq; ſtudeat in eo cōſeruare. Unde

Iudic. 1. c. dicit̄: Dedit ei pater ſuus irriguū ſuperi⁹ et infe-

riꝰ. ¶ Uł dic ꝙ mola ſuꝑior q̄ tenet farinā ne ſurſum euolet/ſignificat timorē: qui tenet mentē ne volet ꝑſumēdo. Mola v͛o inferior q̄ tenet farinā ne inferius cadat/eſt ſpes q̄ tenet mentem/ne in infernū corruat deſperādo. Neutra ergo iſtarū molarū eſt ab homine tollenda ſed vtraq; in quolibet cōſeruāda: cui⁹ tamē cōtrariū faciunt adulatores: qui auferūt homini molam timoris dū ꝓmittūt impunitatē. Et etiā quidam heretici deſolatores: q̄ tollūt ab homine molā ſpei/dū predicāt ſalutis impoſſibilitatē: q̄les etiā fuerūt nouatiani: q̄ dicebāt impoſſibile eſſe lapſū poſt baptiſmū ꝑ penitentiā ad eandē gratiā reſurgere. ¶ Uel dic ꝙ mola ſuperior eſt Aliter

nouū teſtamentū/inferior antiquū: cui⁹ ſcꝫ vtrū q; eſt neceſſariū/ et neutrū per ſe ſufficiēs et firmū. ¶ Precepit dominus ꝙ cū quis pignus Eodē ca. b

pauperis habebat accipere/domū ei⁹ nō debebat intrare: ſed quod ſibi offerret̄ pignus/debebat expectare. ¶ Iſtud inueni ſic expoſitum: qꝛ Moralitas

ſcꝫ ꝑ pignꝰ confeſſio: ꝑ ꝯfeſſio intelligit̄ delictorū: quā cū ſacerdos vult accipe/nō debet peccatori violētiā facere: ſed poti⁹ ꝙ volūtarie pignus offerat expectare: domū cōſcientie ſue nō debet intrare/de peccatis nimis ꝓfunde inquirendo: nec circumſtantias ignotas inueſtigare: ne ſcꝫ ipſm ad ſimilia moueat peccata que nō nouerat ꝑſcrutādo. Meli⁹ ergo eſt ꝙ illud quod q̄s nobis offert expectem⁹/q̄ꝫ ꝙ nimis ꝓfūde indagemus. Unde dicit̄: Nō q̄ras iniquitatē in domo Pro. 24. b.

iuſti. Multa alia ponunt̄ hic: ſed vide ca Leui. D

xix. et alibi ſupra tacta ⁊c.

¶ Capitulum viceſimumquintū textus: Si fuerit cauſa inter aliquos et interpellauerit iudices. Moralitatum Capitulum XII

Cum aliq̄s ſine liberis decedebat: frat̄ Eodē ca. b

ipſi⁹ debebat vxorē ei⁹ accipe: ⁊ ſemē fratris ſui mortui ſuſcitare. Uxor eīn ipſa quod generabat: nō ſibi/ſꝫ mortuo fratri ſuo attribuebat̄: ipſiuſq; adoptatiu⁹ fili⁹ dicebat̄/ q̄ in hereditate ipſi⁹ ſuccedebat. Si v͛o ipſe frater nolebat vxorē fratris ſui accipe/vel ſemē ipſi⁹ ſuſcitare: tūc ipſa mulier calciamēta ipſi⁹ debebat ſoluere/et in faciē eius ſpuere: et ſic licebat ipſi ad viri alteri⁹ copulā euolare. ¶ Dic ſi vis allego- Allegoria

rice: ꝙ iſte vir prim⁹ eſt prelat⁹. Uxor ei⁹ eſt prelatio: ſemē eius ſunt ſubditi: fratres ei⁹ ſunt boni fratres et ſocij. Iſta ergo eſt veritas: ꝙ quādo aliq̄s vir/id eſt aliq̄s prelat⁹ vel bn̄ficiat⁹ morit̄: tūc neceſſe eſt ꝙ vxor ei⁹ viduata/eccl̄ia vł ꝓlatio fratri vel ꝓpinquo ipſi⁹/id eſt alicui qui ſit de gremio ⁊ ꝯfraternitate ipſi⁹/ ipſi adiūgat̄: et ꝙ nō extrane⁹/ſꝫ magis cōpatriota/ꝯfrater/cōcanonic⁹ vel vicin⁹ ad iſti⁹ vxoris regimē et connubiū aſſumat̄: a quo ſcꝫ ſemē fratris. i. ſubditi et defuncti: q̄ cū mortuo cōmortui erāt/ ĩ fide et morib⁹ ſuſcitent̄. Quia ſcꝫ ſicut dicit̄ ĩ Prouer.

Frater q̄ adiuuat̄ a fratre/quaſi ciuitas firma. Prouer. 18. c.

Nūq̄ eīn debet extrane⁹ ad aliquā eccleſiā promoueri: dū tamē in gremio et confraternitate

E collegiꝫ poſſit aliquis idone⁹ repiri. Si vero frater huiuſmodi/ videlicet bonus ſubdit⁹/ noluerit vxorē ducere/ nec ad ꝑlaturā ꝓmoueri: ſi forte non poſſit tūc ibidē aliq̄s idone⁹ repiri: tūc alius remotior poterit eligi et aſſumi. Verūtamen ipſa mulier/ id eſt eccleſia: talē ſe refutātē merito debet cōtemnere et cōſpuere: et eū calciamēto priuilegiorū nudare: q̄ ſcꝫ semē fratris .i. ſubditos

Aliter defuncti ꝑlati noluerit ſuſcitare. ¶ Vel dic ꝙ vir mortuus eſt malus prelat⁹: frater ei⁹ viu⁹ eſt bon⁹ ygnar⁹: q̄ vidēs fratrē ſuū .i. ꝑlatū: eſſe mortuū/ id eſt inſciū et ignarū: et ꝓpter defectū generationis .i. ꝑdicationis ſemine denudatū: debet vxorē eius/ id eſt eccleſiā/ parochiam vel dioceſim ipſi⁹ ibidē predicādo accipere/ et negociū ꝓ ſuo fratre ſumere: ⁊ semē filiorꝫ nouorū ipſi fratri ſuo mortuo ſpūaliter generare. Quod ſi facere noluerit: calciamenta bonorū tꝑaliū/ ⁊ ſubuentionē elemoſynarū iuſte poterit ipſa vxor tali fratri vel ꝓximo .i. tali doctori vel predicatori ſubtrahere: ⁊ in ipſius faciē cōſpuere .i. ipſuꝫ publice poterit increpare.

Aliter ¶ Vel dic ꝙ prim⁹ vir eſt Moyſes: qui de vxore/ ſeu ſynagoga/ ſeu lege antiqua: liberos/ id eſt homines in gr̄a conſtitutos generare nō potuit: immo ſine tali ſemine diſceſſit: q2 ſicut dicit Apl̄s: Nihil ad perfe-

Hebre. 7. c. ctū adduxit lex. Quapropter frater ei⁹ chriſtus vxorē ei⁹ ſcꝫ ſynagogā ſeu antiquā legē duxit/ tenuit/ tradidit/ expoſuit ⁊ accepit: dicēs illud euāge. Nō veni ſoluere legē/ ſed adimplere. Et iſtā

Mat. 5. b. vxorē antiquā l nouā nuptā ſuā/ id eſt in eccleſi

F am cōmutauit: ⁊ ſic fratri ſuo moyſi semē .i. filios ſuſcitauit: inq̄tū nr̄os filios iſrael filijs gratie cōformauit: ⁊ fideles ⁊ catholicos eſſe fecit.

Mat. 3. b. Vn̄ dicit: Potēs eſt eñ deus de lapidib⁹ ſuſcitare filios abrae ⁊c.

Aliter ¶ Vel dic ꝙ chriſt⁹ fuit primus vir/ q̄ ſine liberis .i. fidelib⁹ dicit diſceſſiſſe eo ꝙ paucos fideles legiſ dū viueret cōuertiſſe. Sed reuera fratres eius apl̄i ⁊ ꝑdicatores: vxorē ei⁹/ id eſt eccleſiā ⁊ ei⁹ regimē acceperūt: ⁊ ipſi fratri ſuo mortuo/ id eſt chriſto/ plurimos genuerūt: illos ſcꝫ quos ad fidē et ad iuſticiā conuer-

Eodē ca. a terunt. ¶ In iſto capl̄o ꝑcepit dn̄s/ ꝙ os bouis triturātis in area meſſis alicuius non debebat alligari. Nō alligabis inquit os bouis triturātis in area. Unde videt ex ſcriptura ſupponere: ꝙ in illis partib⁹ nō cū flagellis/ ſed cū aialibus segetes triturabāt.

Moralitas ¶ Iſta videtur apl̄s de predicatorib⁹ exponere: qui ſcꝫ eſt quaſi bos in area dn̄i ꝓ segete fideliuꝫ triturāda/ et verbis et increpationib⁹ corrigenda: ⁊ a paleis: id eſt viciſ ſegregāda: q2 reuera talis nō debet os alligatū habere/ ne aliquid comedat. Sed poti⁹ licitū eſt et iuſtū vt os liberū habeat/ id eſt vt ab illis q̄b⁹ ꝑdicat/ victū ⁊ ſtipēdia vite (teſte paulo apl̄o) ſumat: qui dicit: Dignus eſt operarius

1. Timo. 5. c.

1. Co. 9. a. mercede ſua. Nullus tenet ꝓprijs ſtipēdijs mi-

Ibidem. b. litare. Et: Qui ſeruit altari/ debet viuere de al-

Ibidem tari. Et: Nō magnū eſt/ ſi is qui ſpūalia ſeminat

Aliter tēporalia ⁊ neceſſaria ſibi metat. ¶ Vl̄ iſtud poteſt generaliter allegari de quolibet ſeruitore vł operario: cui ſcꝫ eſt in neceſſarijs ꝓuidendū ⁊ l rationabilibus ſtipēdijs cōpēſandū.

Eodē ca. a ¶ Hic etiaꝫ ponit: ꝙ cū quis per iudicē ad verbera cōdemnādus erat: numerus plagarū ad quadragenariū numerū attingere nō debebat. De quo etiā

2. Co. 11. e. dicit apl̄s: ꝙ quinquies quadragenas plagas/ vna tamē min⁹ acceperat: q2 ſcꝫ ꝙ vna de q̄draginta ſola deficeret/ ſufficiebat. Quod allegari poteſt/ ꝙ nunq̄ eſt crudeliter contra holem ꝓcedendum: ſed ꝙ ſemper conſyderanda eſt natura/ et ei compatiendū.

¶ Capitulum viceſimumoctauum Text⁹: Si aūt audieris vocē domini dei tui. Moralitatū Ca. XIII

Nic cōſequēter ponit de altari de lapidibus informib⁹ edificādo: de hoc vide in lib. Ioſue. Itē de bñdictionib⁹ ⁊

Ioſue. 8. d. maledictionib⁹ imprecādis. Circa hoc aduerte/ ꝙ hic imprecant aliq̄ bñdictiōes legē ſeruātib⁹ et aliq̄ maledictiones legē nō ſeruātib⁹. Itē ſciendū/ ꝙ aliq̄ tribus Iſrael reputabant ignobiles: q2 deſcēderāt de ancillis ⁊c. Verūtamen (vt ponit Comeſtor) et ruben et zabulō/ q̄q̄ erāt de liberis vxoribus/ etiam tñ q̄ſiq3 inter ignobiles habebant. Ruben autē q2 cubile patris fedauerat: ⁊ zabulon q2 vitum⁹ ypē fuerat. Iſta igit fuit veritas/ ꝙ tribus nobiliores cōſtitute ſunt ſup montē garizim/ quod interpretat diuiſio: vt factiones legis benedicerēt. Ignobiles ſteterunt ſup montē ebal/ vt legis trāſgreſſores maledicerēt.

Moralitas b ¶ In quib⁹ moraliter notari pōt/ ꝙ nobilius officiū eſt bñdicere q̄ maledicere: et ꝙ viri ſpūales ⁊ nobiles ⁊ ꝑdicatores/ et qui ſunt ſpūales iudices: magis ſtudēt ſubditos ſuos ad obſeruantiā diuine legis inducere ꝓmittēdo ⁊ alliciendo amore ⁊ ſpe ꝑmij/ q̄ cōminando timore ſupplicij. E cōtra vero ignobiles trib⁹/ id eſt iudices tꝑales magis ad hoc nitunt ſubditos compellere et a malo coercere maledictiōe q̄ benedictione/ pena q̄ gratia/ timore q̄ amore. Boni ergo ſtāt in mōte garizim/ q̄ interꝑtat diuiſio: quia ſcꝫ iſti a mūdi tumultibus/ vicijs et concupiſcentijs ſe diuidūt. Mali vero ſtant in monte ebal/ q̄ interpretat vorago: q2 per auariciam omnia vorāt et cōſumūt: q2 iſti ſcꝫ balliui et iudices ſeculares/ q̄ alios cōpellūt ad bonū: hoc ſolū faciunt ad deuorandū/ et ad emēdas et ad lucra tꝑalia emungendū. Unde: Deuorabūt eum

Deut. 32. d. morſu amariſſimo.

¶ Ex capitulo viceſimooctauo Textus: Percutiat te dominus egeſtate/ febri et frigore. Moralitatū Capitulum XIIII

Inter malas imꝑcatiōes ſeu maledictiones q̄ filijs iſrł niſi legē ſeruauerint promittunt/ dicit ſic: Percutiat te dn̄s egeſtate/ frigore/ febri ⁊ ardore/ corrupto aere ⁊ rubigine. Sit celū quod ſupra te eſt eneū/ et terra quā calcas ferrea. Det dn̄s frē tue imbrē puluerē de celo: deſcēdat ſuper te cinis: tradat te dominus corruentē ante hoſtes tuos. Per viā vnā.

A ingrediaris adu[er]ſ[us] eos/⁊ p[er] ſeptẽ fugias: omni t[em]p[or]e ca
lumniã ſuſtineas: nec habeas q̃ liberet te. Uxo
rẽ accipias/⁊ ali[us] dormiat cũ ea. Domũ edifices
et ali[us] habitet i ea. Uineã plantes/⁊ nõ vindemi
es eã: ſementẽ multã iacies i terra/⁊ modicũ cõ-
gregabis. Oliuas habebis/⁊ nõ vngeris oleo.
Aduena q̃ tecũ v[er]ſaſ i terra/aſcẽdet ſup[er] te/et erit
ſublimior: tu aũt deſcẽdes/⁊ eris inferior. Iſte ⁊
multe alie maledictiones imp[re]cant[ur] hic male ſer
Moralitas uãtib[us] legẽ dei. ¶ Sic reuera hodie partim ſpi
ritualit[er]/partim l[itte]ralit[er] intellecte/iſte maledictões
imp[re]cant[ur] illis q̃ mãdata d[omi]ni vilipendũt: q[uia] p[ro] cer
to ſicut videmus/iſti p[er]cutiũtur egeſtate et fame
auaricie/febre male [con]cupiſcẽtie/frigore indeuo-
tiõis ⁊ deſidie/ardore imũdicie ⁊ iracũdie/rubi-
gine inuidie: ⁊ ideo ip[s]m celũ ereũ/et terrã ferreã
et pluuiã pulnereã habẽt: q[ui]a celũ efficit[ur] eis ereũ
.i. dur[um]/et nullius influẽtie emiſſiuũ: ⁊ terra etiã
ipſis efficit[ur] ferrea et inutil[is]/ſterilis atq[ue] ſicca. Aer
etiã efficit[ur] puluere[us].i. ſicc[us]/turbine[us] ⁊ vẽtoſus: ⁊
ſic habẽt puluerẽ p[ro] pluuia/ſiccitatẽ p[ro] humidita
te/paup[er]tatẽ p[ro] opulentia. Quia p[ro] certo dũ pctõ-
res ab obſeruãtia legis et mãdatorũ ſe retrahũt
oĩa bona t[em]p[or]alia eis deficiũt. Nec a celo influen
tia/nec ab aere pluuia/nec a terra fructuũ copia
Hiere.3.a ſicut eſſet neceſſe p[ro]ueniũt. Un̄ Hiere. Polluiſti
terrã i fornicatiõib[us] tuis. Ideo p[ro]hibite ſũt ſtel-
le pluuiarũ/et ſerotin[us] imber nõ fuit: ⁊ ſic ſequit[ur]
q[uod] illi q̃ h[abe]nt oliuas/nõ vngunt[ur] oleo: illi q̃ multũ
frumentũ i terra iaciũt/parũ recolligunt. Illi q̃
B habẽt vxores/vituperia incurrũt. Sic etiaz fit q[uod]
tales a ſuis hoſtib[us] ad literã ſuppeditãt[ur]: ⁊ ipſis
depauperatis/aduene q̃ ſunt cũ eis/ſc[ilicet] vſurarij
et extranei de bonis eorũ ditant[ur]. Quia breuiter
concludẽdo/pctã noſtra cauſa ſunt q̃re paupta
tes/lites/guerras et vituperia incurrim[us]: et to-
tũ fit p[ro] eo/q[uod] diuine legis mãdata nõ cuſtodim[us]
Hiere.5.f. Hiere. Iniq̃tates veſtre declinauerũt hec: ⁊ pec
cata veſtra p[ro]hibuerũt bonũ a vobis: q[uia] inuenti
Allegoria ſunt in populo meo impij. ¶ Iſta p[oſſun]t morali-
ter ⁊ allegorice allegari cõtra illos malos eccle
ſiaſticos: q̃ cũ ſint filij iſrl. i. deũ p[er] fidẽ ⁊ ſcientiã
clare vidẽtes/et hereditatẽ eccl[ẽ]ie tanq̃ filij legiti
mi poſſidẽtes: ipſi t[ame]n legẽ ⁊ mãdata dei nõ cuſto
diũt: q̃propter multa mala t[em]p[or]alia et ſp[irit]ũalia in-
currunt. Et inde eſt q[uod] iſti hodie patiunt[ur] eſuriẽ
auaricie/ febrẽ concupiſcẽtie ⁊c. ſicut ſupra. Et
ideo fit q[uod] celũ quod ſup[er] ipſos eſt/eſt ereũ: id eſt
ſup[er]iores ſui/ ſc[ilicet] principes et p[re]lati: ſunt eis duri
et crudeles/⁊ clamoroſi pariter ⁊ ha[r]goſi. Terra
etiã quaz calcãt eſt ferrea: q[uia] ſc[ilicet] inferior p[o]p[u]l[u]s q̃
p[er] terrã intelligit[ur]/eſt eis dur[us]/indeuot[us]/ ferre[us] et
auſter[us]: et quod plus eſt: iſti recipiũt puluerẽ p[ro]
pluuia. i. t[em]p[or]alia q̃ ſunt hic p[ar]uuli s[ic]ut facit venti
recipiũt p[ro] celeſti gr[ati]a: terrena expectãt vel acce
ptãt p[ro] ſp[irit]ũali influẽtia et p[ro] eterna gl[or]ia. Finaliter
de celo deſcẽdet ſup[er] eos cinis. i. inferni ardor ⁊
incendiũ. Iſta eñ proh dolor ſe habẽt p[er] ordinẽ
q[uia] ſc[ilicet] legẽ dei nõ cuſtodim[us]. Ideo multa vitia
incurrimus: crudeles ⁊ malos ſuperiores/et re
belles inferiores inuenim[us]: et quod deteri[us] eſt/

ſp[irit]ũalia cum terrenis/eternalia cum temporalibus C
cõmutamus. Ecce igitur q[uod] iam ante hoſtes no
ſtros. ſ. diabolũ/carnẽ ⁊ mundũ/ſp[irit]ũalit[er] corrui-
mus: ⁊ q̃q̃ p[er] vnam viam. ſ. p[er] gr[ati]am/vel bapti[ſ]-
mum/vel p[er] penitentiã contra eos veniamus: ip
ſos t[ame]n non vincimus/immo eos p[er] ſeptẽ vias. i.
p[er] ſeptem mortalia vitia fugiẽtes/corã eis ſuccũ
bimus ⁊ perimus: Ita q[uod] iam de nobis poteſt
diabolo dici illud quod ponit[ur] in capitulo p[re]ce-
denti: Per viam vnam veniẽt [con]tra te/⁊ p[er] ſeptez
fugiẽt a facie tua. Et breuiter omni die patimur
calumniã/⁊ a ſp[irit]ũalibus ⁊ t[em]p[or]alibus inimicis: et
nullus eſt q̃ liberet nos. Quia ad l[itter]am/domos
noſtras/vineas ⁊ armẽta/⁊ boues ⁊ aſinos ſecu
lares rapiũt: vxores noſtras. i. eccl[ẽ]iam ⁊ b[e]n[e]ficia
alieni. i. ambitioſi ⁊ ſimoniaci auferũt a nobis:
⁊ cum eis dormiunt: ⁊ aduene q̃ nobiſcum [con]uer
ſant[ur]. i. laici minoris ſtatus hoĩes ſup[er] caput no
ſtrum aſcẽdunt: ⁊ nos ſibi ſubijciunt ⁊ ſubmit-
tunt/q̃. ſ. oĩa pctã noſtra faciũt. Un̄ Ezech. Sce Ezech.23.e
lus tuũ et fornicationes tue fecerunt tibi hoc.
¶ Uel dic alio modo/q[uod] iam in eccl[ẽ]ia celũ. i. de Aliter
us noſter eſt ereus. i. dur[us] ⁊ ſiccus p[er] ſue gr[ati]e ſub-
tractionẽ. Terra. i. populi ſubditi/vident[ur] ferrei/
p[er] obſtinationẽ ⁊ indeuotionẽ. Pluuia. i. doctri
na videt[ur] pulnerea ⁊ cinerea/p[er] auaricie finalẽ in
tentionẽ. Scientie eñ ⁊ doctrine eccl[ẽ]ie q̃ p[er] plu
uiam deſignant[ur]/puluerce ſunt: inq̃tũ. ſ. ad ag-
gregandũ puluerẽ diuitiarũ ordinant[ur]: vt patz de
ſcientijs ciuilibus ⁊ mũdanis: Ita q[uod] eccl[ẽ]ia iam D
poteſt dicere illud Job: Ecce nũc in puluere dor Job.7.b
mio. ¶ Uel etiã p[er] puluerẽ accip[er]e poſſumus bo- Aliter
na t[em]p[or]alia: q[uia]. ſ. ita eſt q[uod] tota pluuia. i. tota [con]ſola
tio noſtra eſt in puluere acq̃rendo/⁊ terrenoruz
cinere colligẽdo. Eſa. Serpẽti puluis panis ei[us] Eſa.65.d
Quid plura? Iam videmus q[uod] in eccl[ẽ]ia p[re]dicato
res multũ ſemen bone doctrine ſeminãt: parũ ta-
mẽ de fructu ſalutis animarũ reportãt. Multas
habet eccl[ẽ]ia oliuas ⁊ vineas. i. multos diuites
pingues: q̃ tamẽ oleũ elemoſynarũ/⁊ vinũ conſo
lationũ alijs nõ diſtillant. Unde Abacuk: Nõ Abac.3.d
erit germen in vineis: Mentiet[ur] opus oliue: ⁊ ar
ua non afferent cibum.

¶ Moralitatũ libri Deuteronomij finis.

¶ Liber ſextus moralitatum ſuper Joſue.

¶ Capl[ↄ]m ſecundum Textus: Miſit igitur Joſue fili[us] Nun de ſethim du-
os viros explora. Morali. Ca. I

CUm mortuo Moyſe/Joſue fa
ctus p[ri]nceps p[o]p[u]li iſra
elitici/p[o]p[u]l[u]m p[er] iordanẽ
vellet traducere in ter-
rã p[ro]miſſiõis: ⁊ an̄ oĩa
p[ro]poneret ciuitatẽ hie
rico deſtruere: miſit il-

E Hinc certos exploratores. Qui cū a rege ciuitatis
quererēt ad mortē: raab meretrix ipſos in domo
recepit/ ſub ſtipula lini ipſos in ſolario abſcon-
dit: ſic inueſtigantes illuſit: ipſos fugiſſe diſſi-
mulās/ ipſos pſequi pſuaſit. Quibus factis ex-
ploratores montana aſcēderunt: ibi triduo ſte
terūt: tandē redeūtibus alijs pſecutoribus et
non inueniētibus eos/ ipſi ad Joſue ſine piculo
redierūt. Unde quia raab iſtos ſaluauerat/ ſignū
ſibi dederūt: q̄ qñ caperet ciuitas/ funiculū coc
cineū in feneſtra domus ſue poneret: ſecum fa
miliam amicos aggregaret/ ſic ſe ſuos a pi
culo liberaret. Quod vtiqʒ factū eſt: Quia ſicut
Joſue.6.d dicit: Cum caperetur ciuitas/ viſo fune ad fene
ſtrā eius pendente/ non fuit combuſta: ſed ipſa
cum amicis fuit liberata: ad dei populū in per
Allegoria petuum aggregata. ¶ Allegorice moyſes ſigni
ficat legem/ Joſue Jeſum. Hierico q̄ interptat
luna/ ſignificat defectibilē mundū: exploratores
pdicatores: Jordanis baptiſmū: Terra pmiſſi-
onis paradiſum. Raab vō meretrix eſt anima
vel gentilitas peccatrix. Funis vō coccineus ſi-
gnificat paſſionē chriſti/ vel eius ſanguinē rubi-
cundū. Dico ergo q̄ moyſe mortuo .i. lege ceſ-
ſante: Joſue filius Nun .i. ieſus filius dei patris
regimen populi iſraelitici .i. populi fidelium aſ-
ſumpſit. Quem ſcʒ p fluuium iordanis .i. per ba
ptiſmum in terram pmiſſionis .i. in paradiſum
traducere deſtinauit. Uerūtamē qr pphana ciui
F tas Hierico .i. mundus malorꝝ hominū conge
ries: iſti fideli populo dabat impedimentū: volu
it ante omnia ciuitatē iſtā tollere: congerē ma-
lorꝝ deſtruere: ſic eos q̄tum ad eſſe infidelita-
Pro.12.a tis peti penitus extirpare. Unū in Prouer. Uer
te impios non erūt. Et ideo exploratores iſti
ciuitatis .i. apl'os pdicatores miſit: quos raab
meretrix .i. gentilitas p credulitatē fidem ſuſce
pit: eos .i. ipſorꝝ doctrinā ſub ſtipula lini .i. ſub
cordis humilitate celauit: tandē qr iſtos rece-
perat/ et eis dederat funē rubeū .i. memoriā ſan-
guinis paſſionis chriſti in feneſtra cordis ſui
ſuſpendens/ ſe ſuos ab eterne damnatiōis inte
Exo.12.b ritu liberauit. Exo. Non ſinet pcuſſorem ingredi
viſo ſanguine in ſuplimnari domos ledere. Iſti
tres exploratores .i. ſancti pdicatores: a ſpicula
toribus .i. a demonibus tyrannis liberati ſal
uati fuerūt: dū mōtana .i. vite cōtemplatiue emi
nētiā aſcēderūt: dum ibi p tres dies .i. p tria re-
ligiōis vota cōtra triplicē mūdi cōcupiſcētiā p-
māſerūt: qr reuera pdicator vł religioſus ab ho
ſtib⁹ ſpūalib⁹ eripit/ cū p tria vota religiōis ad
Gen.19.d mōtē pfectiōis eleuat. Ideo bñ dicit Gen. Nō
maneas in omni circa regiōe: ſed in mōte ſaluū
Moralitas te fac. ¶ Uel dic moralr/ q̄ dum ieſus ſaluator
noſter ciuitatem diaboli congeriem vitiorum
vult in nobis deſtruere: p iordanē .i. p fluuiū la
chrymarꝝ nos ad terrā pmiſſionis .i. ad cōtēpla
tionē paradiſi traducere: ſolet prius explorato-
res ſuos .i. bonas inſpirationes ad ciuitatem cor
dis mittere. Hos ergo qñ raab meretrix .i. volū
tas peccatrix recipit: ſub ſtipula lini .i. ſub hu

militate puritate cuſtodit: ad montana cō- G
tēplationis trāſmittit: ibi p tres dies/ id eſt in
fide/ ſpe et charitate ipſos manere pcipit: ſatelli
tes regis hierico/ id eſt mot⁹ malos et tētatiōes
qui iſtos bonos exploratores/ id eſt bonas affe-
ctiones inſpirationes occidere querunt/ caute
la ſalubri deludit. Quapropter iſta tādē oſten-
ſo fune coccineo ſeu rubeo/ id eſt recordato diui
ne paſſiōis myſterio: ſeipſā a morte pene et cul-
pe defendit: ciuitas hierico in q̄ ipſa māſerat/
id eſt vitiorꝝ congeries/ dei virtute deſtruit atqʒ
perit. Unde apl's: Fide raab meretrix nō perijt Heb.11.f
ſuſcipiens exploratores cum pace ꝛc.

¶ Capitulum tertium Textus: Igi-
tur Joſue de nocte conſurgens mo-
uit caſtra. Moralitatū Capitulū II

AD hoc q̄ filij iſrael terrā pmiſſiōis in
trarēt/ iordanē fluuiū neceſſario trāſi
re habuerūt: ſed hic virtute diuina fa-
ctū eſt: q̄ dū ſacerdotes q̄ portabāt arcam fede
ris/ pedes ſuos merſerūt in alueo: ipſa aq̄ ſicca-
ta eſt p trāſuerſum: retroceſſerūtqʒ aque ſupio-
res/ a fluxu ſteterūt. Aque vō inferiores i ma-
re mortuū deſcēderūt. ¶ Fluuius iordanis qui Moralitas
interptat riu⁹ iudicij/ ſignificat religiōis vel ec-
cleſie ſtatū: i quo q̄libet tenet ſeipm tāq̄ in riuo
purificare/ tāq̄ i iudicio examinare/ ad peni
tentiā condēnare. Apl's: Si noſmetipſos diiudica- 1.Co.11.g.
rem⁹/ nō vtiqʒ iudicaremur. Sic ergo fit q̄ filij H
iſrl'/ religioſi et clerici: q̄ dei patris ſpūales ſunt
filij: qui in terrā pmiſſionis/ id eſt in paradiſum
trāſire volūt: ideo p iordanē religionis tranſe-
unt: et p ſiccitatē penitentie/ veſtigia ſacerdotū/
id eſt ſanctorū patrū/ qui arcam fidei catholice
detulerunt ſequentes/ diuine prouidentie ſe cō-
mittunt. Sed p certo iſta eſt veritas/ q̄ cū i iſto
flumine/ id eſt eccleſia vel religiōe ſint multe aq̄
id eſt multe pſone: quia ſicut dicitur in Apocal.
xvij. aque multe ſunt populi multi: quidam ſcʒ
ſupiores/ id eſt boni iuſti: q̄dā iferiores/ id eſt
mali: ſic fit q̄ ſupiores et iuſti dū i iſto flumine/ i
fluxu ſcʒ mortalis vite ſtāt: in ſeipſis retrocedūt
et manēt: et fluxū malorū ſuorū appetituū cohi-
bent et refrenant: et ſic in dulcedine deuotionis
et gratie ſemp manēt. Pſal. Jordanis conuerſus Pſ.113.a.
eſt retrorſum. Inferiores vō aque/ id eſt mali et
carnales/ religioſi clerici: nō ſolēt ſtare/ ſed flu
ere: fluxui ſuorum deſyderiorū nō reſiſtere/ ſed
obedire: ideo ad mare mortuū/ id eſt ad amari
tudinē peccati inferni ſolēt deſcēdere/ et ibidēʒ
corde corpe declinare. Unde Eze. Aque iſte q̄ Eze.47.b.
egrediunt ad tumulos ſabuli orientalis: aſcēdūt
ad plana deſerti/ intrabūt mare. ¶ Uel dic q̄ Aliter
iordanis ſignificat fluxibilitatē hui⁹ mortalis
vite: vel etiā iſtū mundū/ in quo ſunt duo gene-
ra aquarū/ ſcʒ ſecularium populorū: quidam vide
licet ſuperiores boni: Alij inferiores carnales
et mali. Primi igitur ſunt boni actiui: qui ſtant
et in bono perſeuerant/ et gratie dulcedinē in ſe
ſeruant. Secundi ſunt carnales mali: q̄ ad ma
re peccati/ tandē inferni defluunt declinant.

B Sed ꝑ certo ſacerdotes ſꝰnte arce federis quã
portanṫ.i. ſancti patres virtute ſancte fidei et re
gule quã obſeruant: necnõ filij iſrael.i. boni reli
gioſi et clerici: qui poſt eos ſub eadẽ profeſſione
ꝑambulant: inter iſtas duas aquas.i. inter bo-
nos ⁊ malos ſeculares mirabili diſtinctiõe per
ſiccitatẽ religionis vel penitentie ſeu etiã paup-
tatis ſiccitatẽ tranſeunt: ⁊ pedes ſuarũ affectio-
nũ in iſto mundi flumine per aquã.i. malã com
placentiã non immergũt: ſed ad terrã ꝓmiſſio-
nis.i. ad vitã ſpũalem ⁊ eternã/ ſic eo veſtigio vl
Exo.14.e tra ꝑtendunt. Unde dicit: Diuiſa eſt aqua: ⁊ in-
greſſi ſunt filij iſrael ꝑ mediũ ſicci maris: erat〈que〉
Aliter aqua quaſi murus a dextris ⁊ a ſiniſtris. ¶ Uel
dic ꝙ iordanis riuus diẽ iudicij ſignificat: vbi ꝑ
certo arca teſtamẽti chriſtus mirabilẽ diuiſionẽ
faciet ⁊ diſtinctionẽ inter aquas ſuperiores ⁊ in
feriores.i. inter bonos ⁊ malos: q2 ſcz alios fa-
ciet ſurſum cũ angelis in gloria ſtare: alios ſꝰo
faciet in amaritudinẽ inferni deſcendere. Et bo
nos ſeruabit ne defluant: malos ſꝰo cõpellet vt
corruant. Unde tũc poterit dñs dicere populo
Deu.28.e iuſto ⁊ populo peccatori illud Deute. Ipſe aſcẽ-
det ſuꝑ te/ ⁊ erit ſuꝑior: tu aũt deſcendes et eris
Aliter inferior. ¶ Uel dic ꝙ iordanis ſignificat bapti
ſmũ: ꝑ quẽ ſcz neceſſe habent tranſire qui terraʒ
paradiſi cupiunt poſſidere. Sed vere de aq̃s flu
minis.i. de iſtis qui baptizanṫ in baptiſmi flumi
ne/ boni ⁊ electi: dulcedinẽ gratie cuſtodiunt: re
D probi ſꝰo in amaritudinẽ peccati tranſeunt: ita
ꝙ illi tanꝙ ſuꝑiores ſtant in gratia: mali vero ſi-
cut inferiores deſcendunt ad maris naufragia:
hoc eſt ad mũdi delectabilia/ ⁊ ad vitioꝝ flagi-
tia: ⁊ finaliter ad inferni amaritudinem ⁊ ſuppli
Aliter cia. Allega vt ſupra. ¶ Uel ſi vis dic ꝙ dum ſa
cerdotes.i. viri eccleſiaſtici ⁊ ꝑlati ſub arca te-
ſtamẽti chriſto ꝑ deuotionẽ ⁊ orationẽ aſſiſtũt:
populi ſubditoꝝ aquaꝝ fluxus ⁊ ſeculi periculũ
nõ incurrunt. Sed dũ iſti de fluuio exeunt: tunc
aque iſte ad curſum cõmunẽ ⁊ ſolitũ reuertunṫ:
que ꝑ eoꝝ penitentiã arcebanṫ. Multũ enim ꝓ-
ficit ꝑſentia bonoꝝ in ſtatu periculi. Ipſoꝝ enĩ
meritis quando〈que〉 ꝓhibent aque tentationũ et
tribulationũ: qui ſi preſentes non fuerint/ ſta-
tim fluent.

¶ Capitulum quartũ Textus: Quibus tranſgreſſis/ dixit dominus ad Joſue: Elige duodecim viros. Moralitatũ Capl'm III

Filij iſrael tranſacto iordane ad terram
ꝓmiſſionis procedentes: ruben/ gad/ ⁊
manaſſes ſicut ꝓmiſerant ꝑceſſerunt:
ipſi vero filij iſrael duodecim lapides de medio
alnei ꝑ duodecim viros ſinguloꝝ tribuũ ſuſtule
runt: ⁊ in loco caſtroꝝ depoſuerũt: ⁊ ibi in ſignũ
ſiccati iordanis ⁊ facti miraculi cõſtituerũt: ⁊ ali
os duodecim lapides loco iſtoꝝ in loco vbi ſa-
cerdotes cũ arca ſteterãt: tranſeũte ppl'o ad ppe
tuã rei memoriã poſuerũt. Tandẽ ſꝰo ſicut hic
dicit ca. ſequẽti: lapideis cultris circũciſi fuerũt
⁊ paſcha celebrauerũt. Oẽs enĩ q̃ in deſerto nati
fuerãt/ incircũciſi erãt: ⁊ ꝓpter hoc ante terre ꝓ C
miſſionis obtentũ/ ⁊ poſt iordanis tranſitũ a io-
ſue circũciſi fuerũt. ¶ Iſta ponũt a ſctis docto Allegoria
ribus allegorice ſic. Ruben q̃ interꝑtaṫ videns fi
liũ: Gad q̃ interꝑtaṫ accinctꝰ: Manaſſes qui in
terpretaṫ obliuio: ſignificãt pr̃es ſctõs noui te-
ſtamẽti ⁊ veteris: q̃ ſcz viderũt filiũ dei ꝑ fidem ⁊
cõtẽplationẽ: accincti fuerũt ꝑ obediẽtiã et boni
opis executionẽ: obliti ſcz mũdi ꝑ ſꝑaliũ cõtem
ptũ ⁊ abdicationẽ. Pſal. Obliuiſcere populuʒ Pſ.44.c
tuũ ⁊ domũ pr̃is tui. Iſti ſunt igiṫ q̃ armati vir-
tutibus filios iſrael.i. fideles chriſtianos ad ter
rã ꝓmiſſiõis.i. ad celi gloriã ꝑceſſerũt: ⁊ viã ſa-
lutis alijs oſtẽderũt. Uñ iſti ſunt q̃ dixerũt: Nos Nu.32.e
etiã armati ⁊ accincti ꝑgemꝰ ad bellũ ante fili-
os iſrl'. donec introducamꝰ eos in loca ſua. Du-
odecim viri ſignificãt duodecim apl'os: duode-
cim ſꝰo lapides ſignificant duodecim fidei arti-
culos de alueo ſacre ſcripture aſſumptos: q̃ pro
tanto lapides dicunṫ: q2 ex ipſis tota fidei ma-
china fabricaṫ: ⁊ ſuꝑ ipſis ſtructura virtutũ om
niũ tanꝙ ſuꝑ fundamẽta ſolida ſituaṫ. Uñ iſta ẽ
ciuitas q̃ habebat duodecim portas: q̃ cõſtãt ex
duodecim lapidibꝰ ꝑcioſis: ⁊ nomĩa duodecim
apl'oꝝ in eis ſcripta erãt/ vt dicit in Apoca. La- Apoca.21.d
pides alij duodecim locõ iſtoꝝ in fluuio repoſi-
ti/ ſignificãt doctoꝝ fidelium expoſitiones: ⁊ li-
bros ſacre ſcripture fluuio fidei additos ⁊ adiũ-
ctos. Dico igiṫ ꝙ tranſacto iordane.i. recepto
baptiſmo: ſi terrã ꝓmiſſionis.i. paradiſum acq̃ D
rere volumꝰ: neceſſe eſt ꝙ rubẽ/ gad ⁊ manaſſes
.i. patres ſctõs ⁊ bonos ꝑlatos ꝑdeceſſores ha-
beamꝰ: ⁊ ꝙ eoꝝ exẽpla/ vitam ⁊ veſtigia retinea
mus: necnon ꝙ duodecim lapides.i. duodecim
fidei articulos: quos ſcz duodecim viri.i. duode
cim apl'i de ſcripturaꝝ alueo extraxerunt/ fide et
opere aſſumamus: ⁊ ꝙ noſipſos cultris lapideis
.i. duris penitẽtie opibꝰ a vitijs circũcidamꝰ: et
oportet ꝙ paſcha eucbariſtie.i. corꝑis chriſti aſ
ſumptionẽ loco ⁊ tpe celebremꝰ. Sic enĩ terram
iſtã obtinere poterimꝰ: ⁊ a ioſue.i. a ieſu ſalua-
tore poſſeſſionẽ celeſtis glĩe capere. Deu. Iorda- Deu.4.c
nẽ vos trãſibitis: ⁊ poſſidebitis terrã egregiaʒ.
¶ Uel dic moraliter/ ꝙ ad hoc ꝙ hõ ad terraʒ Aliter
ꝓmiſſionis.i. ad vitã ſpiritualẽ tranſacto iorda
ne.i. contẽpto ſeculo ꝑueniat: neceſſe eſt ꝙ duo-
decim articulos fidei credat: ⁊ ꝙ ꝑ cõtinentiam
carnẽ ſupcircũcidat: ⁊ paſcha.i. ſacramẽta alta-
ris celebret ⁊ aſſumat.

¶ Capitulũ quintũ Textus: Poſt〈que〉 ergo audierunt oẽs reges amorreorum. Moralitatũ Capl'm IIII

De ppl'o quõ/ vbi de fructibus terre co
mederunt/ mãna eiſdẽ defecit ⁊c. Uide
ſupra Exo. xvi. vbi expoſui. Et quod
hic agiṫ de celebratione paſche/ vide ſupra Nu
me. ix. vbi de quadruplici paſcha inuenies. Hic
habes ꝙ cũ ioſue vidiſſet angelũ euaginato gla
dio: ipſum eſſe angelũ nõ recognouit ſtatim: imo
an nr̃/ an aduerſarioꝝ eſſet/ ꝑmitꝰ inq̃ſiuit. Qui
ſtatim ſe eſſe ꝑncipẽ exercitꝰ dñi aſſeruit: ⁊ cal-

E ciamēta de pedib⁹ ſolui iuſſit/dicēs: Solue (in-
quit) calciamēta de pedibus tuis: locus in quo
Moꝛalitas ſtas/ſanctus eſt. ¶ Sic vere quādo aliqs ange-
lus.i. aliqua affectio/cogitatio vel inſpiratio no
bis de nouo apparet: nō ſtatim debem⁹ ſibi cre-
dere/nec ipſam recipe: ſed pot⁹ ipſam debem⁹
examinare ꝛ diſcutere: ne foꝛte angelus ſathan ī
angelū lucis.i. ne foꝛte mala imaginatio ī bonā
ſe ſtuduerit tranſfoꝛmare. Sibi igiꝛ dicendū eſt
an noſter es an aduerſarioꝝ: ꝛc̃. Et ſi nobis ſno
tuerit ꝙ angel⁹ dn̄i fuerit/ꝛ ſancta cogitatio vel
ſanctū ꝓpoſitū: ſic ſtatim debemus eis obedi-
re: ꝛ calciamenta vitioꝝ ꝛ carnaliū affectionum
1. Joh.4.a. a pedibus abdicare: vnde dicitur: Nolite credere
omni ſpiritui: ſed ꝓbate ſpiritus an ex deo ſint.
Aliter ¶ Uel dic ꝙ angelus eſt nr̄ amic⁹: q̄ ꝓ certo ſta
tim nō eſt ad amicitiā recipiendus/ſed ante oīa
examinādus ꝛ ꝓbandus: ꝛ ne foꝛte aduerſarius
ſub amici ſpecie recipiatur/ante oīa eſt ꝑſcrutād⁹:
Eccl.6.a vnde dicitur: Si habes amicū in tentatione/poſſi
Eodē ca.c. de eū: ꝛ non facile credas tei ꝑm ſibi. ¶ Dic vbi
dicitur: ꝙ cū guſtaſſent filij iſrael de fructibus ter-
re/māna defecit: inueni notatū ꝑ magiſtrū ſte-
phanū de longoꝛono: ꝙ filij iſrl̄ triplici cibo vſi
Exo.12.c ſunt: ſcʒ farina cōſperſa in exitu de egypto. Itē
Exo.16.a māna de celo deſcendēte. Itē de fructib⁹ terre
Moꝛalitas ꝓmiſſiōis in deſerti termio: de quo hic. ¶ Sic
nos boni generaliter viuimus triplici cibo ſciētie:
ꝛ pꝛimo farina ſublata de egypto: hoc eſt ſciētia
philoſophica/q̄ ab ipſis egyptijs.i. ab ipſis pa-
ganis philoſophis eſt inuēta: ꝛ de egypto.i. de
F mūdo ad nos tranſlata. Māna in deſerto: hoc
eſt ſcientia theologica/q̄ de celo ſunt deriuata ꝛ
inſpirata. Itē fructu terre ꝓmiſſiōis: hoc eſt ſci
entia beatifica/q̄ ſcʒ habetur in terra ꝓmiſſiōis.i.
in paradiſo. Iſti ergo ſunt tres panes/ de quib⁹
dicere poſſumus amico noſtro chꝛiſto illud Lu
Lu.11.a ce: Amice/accōmoda mihi tres panes. Manna
eī ꝓut ait/ ꝓpꝛie ſacrā ſcripturā ſignificat: qꝛ
ſicut ille cibus omnē ſapoꝛē habebat: vt dicitur ī
Sap.16.c. libꝛo Sap. ſic ſcriptura oēm virtutē ꝯtra pecca-
Pꝛo.3.b tū ꝯtinet atqꝫ ſeruat. Uñ ſi auar⁹ es/lege ibi: De
ſubſtātia tua da paupibus. Si luxurioſus/ lege
Lu.12.e ibi: Sint lumbi veſtri pꝛecincti. Si iracūdus es/
Pſal.36.b lege ibi: Deſine ab ira/ꝛ dimitte furoꝛē. Si mē-
Eccl.7.b dax/lege ibi: Noli mentiri omne mēdaciū. Si ſu
Eccl.3.c perbus/lege ibi: Quanto maioꝛ es/humilia te ī
oībus. Et ſic de alijs: qꝛ breuiter illud manna in
omnē ſapoꝛē vertitur: inquantū in ipſa ꝯtra oīa
Sap.7.b pctā remediū inuenitur. Unde dicitur: Habēs oēm
Aliter virtutē ꝛ oīa ꝓſpiciens. ¶ Uel dic ꝙ iſti tres ci
bi ſignificant penitentiā/gratiā ꝛ gloꝛiā. Peni-
tentia enim eſt ſicut farina q̄ aqua lachꝛymaruʒ
aſpergitur: qū pꝛimū de egypto.i. de pctō exitur.
Pſal.41.a Pſal. Fuerūt mihi lachꝛyme mee panes die ac
nocte. Gratia vō eſt māna que de celo mittitur/
Sap.16.c dum in hoc deſerto viuimus. Uñ: Panē de ce-
lo ꝑſtitiſti eis ꝛc̃. Gloꝛia vō eſt fructus terre/qui
in terra ꝓmiſſionis.i. in paradiſo guſtatur et co-
Lu.14.c meditur: de quo dicitur: Beatus q̄ manducat pa-
nem in regno celoꝝ.

¶ Capitulū ſextuʒ Textus: Hiericho
autem clauſa erat timoꝛe filioꝛū iſra-
el. Moꝛalitatum Capi. V

Dominus volens ciuitatē hiericho de
ſtruere: ꝑcepit ioſue ꝙ arca dn̄i tollere-
tur: ſacerdotibusqꝫ eam poꝛtantibus
ciuitas ſeptē dieb⁹ ꝛ voce ſubmiſſa ꝛ tacite a po-
pulo circumiretur. In die vero ſeptimo ciuita-
tē ſeptem vicibus circuirent/ꝛ ſeptē tubis foꝛti
ter clangerent: ꝛ alta voce omnes pariter vlula-
rent: ꝛ pꝛomiſit ꝙ ſic muri hiericho fundit⁹ coꝛ-
ruerent/ꝛ ciuitatē delerent: ꝛ ipſam igne cōbure-
rent/ꝛ in cinerē cōmutarent. Pꝛecepit etiā dn̄s
ꝙ nullus aliqnid de bonis ciuitatis ſibi accipe-
ret: ſed potius omnia anathematizaret ꝛ reſpu
eret: ſed aurū ꝛ argentū ꝛ es illius ciuitatis ī the
ſauros dn̄i ꝯſecraret: que tamē pꝛius igne deter
geret ꝛ purgaret. Mandauit etiaʒ ꝙ illa ciuitas
amplius nō reedificaretur: atqꝫ maledictionē ſub-
iungens/nunciauit ꝙ ſi quis eam reedificare ꝓ-
ſumeret/in pꝛimogenito ſuo fundamenta ei⁹ ia-
ceret/ꝛ in nouiſſimo liberoꝛum poꝛte ipſius cō-
plerentur. Quod ad litterā factum eſt: quia duʒ
3. Re.16.c hiel ciuitatē iſtam reedificauit/ fundamentum
eius ponendo pꝛimogenitū ſuū perdidit: et dū
valuam in poꝛtis poneret/nouiſſimū liberoꝛuʒ
amiſit. ¶ Moꝛaliter hiericho que interpretatur Moꝛalitas
luna/ſignificat illam diaboli ciuitatē: et ipſius
habitaculum ſpirituale: quod ſibi cōſtruitur in
conſcientia peccatoꝛum: hoc eſt dictu/congeriē
vitioꝛum: in qua ſcʒ diabolus ponit vitia ſicut H
ciues: ponit malas excuſationes ſicut muros.
Ponit malos appetitus ſenſuū ſicut poꝛtas: q̄
ſcilicet pꝛopꝛie hiericho dicitur: eo ꝙ ad modū
lune eclipſim ꝛ defectū luminis gratie ſepe pa-
titur: ꝛ eo ꝙ per ignoꝛantiam multotiens obſcu
ratur. Unde dicitur: Ue ciuitati ſanguinum ol- Ezech.24.b
le: cuius rubigo in ea. Iſta eſt igitur nefanda ci
uitas/quam dominus mandat omnino deſtrui:
ꝛ quam non vult perpetuo reedificari. Et ideo
ante omnia neceſſe eſt: ſi ipſam volumus deſtru
ere/ꝙ eam per ſeptem dies circumeamus: id eſt
ꝙ per ioꝛdanem ſeptem moꝛtalium peccatoꝛuʒ/
ipſam conſcientie vel anime ciuitatem conſyde-
rando ſecrete videamus: ꝛ ꝙ in iſto circuitu no
ſtro arcam domini/id eſt charitatem vel gratiā
vel etiam ſpem venie deferamus. Unde Eſaias
Surge/circumi ciuitatem meretrix obliuiōi tra Eſa.23.d
dita. Quod cum factum fuerit/neceſſe eſt vt ſe-
ptemplici tuba/id eſt ſeptemplici gemitu ꝓ ipſis
ſeptem moꝛtalibus peccatis perſonemus: et ꝙ
tandem per confeſſionem vocaliter vlulemus: ꝛ
ꝙ tandem muris/id eſt omnibus excuſationi-
bus vitioꝛum coꝛruentibus ꝛ ceſſantibus: ipſaʒ
ciuitatem impie voluntatis per ſatiſfactionem
penitus deſtruamus/ꝛ igne penitentie combu-
ramus/ꝛ in cineribus redigamus.i. ꝙ nos con
uertendos in cinerē cogitemus. Uñ Job: Ipſe Job.42.a
me repꝛehendo: ꝛ ago penitentiam in fauilla et
cinere. Et ꝙ etiam per reciduum peccati ipſam
nunꝙ amplius reparemus. Qui eñ iſtā ciuita-

B te.i.ipſam vitioꝝ congeriē in ſeipſo recidiuādo
reparat: graue ſalariū inde reportat: ꝙ videlicet
primogenitū ſuū.i.corpus: ⁊ vltimogenitū ſcili-
Eſa.25.a cet ſpiritū dānat. Vñ Eſa. Nō ſit vltra ciuitas:
Aliter ⁊ in eternū nō reedificet. ¶ Vel dic ꝙ primoge
nitus eſt gratia baptiſmalis: vltimogenitus eſt
vltimū remediū.i.penitētia: vtrūqꝫ igit hō pdit/
dū ciuitatē hiericho.i.vitioꝝ cōgeriē reedificare
Aliter intendit. ¶ Vel dic ꝙ illius ciuitatis diabolice
ſcꝫ cōgeries vitioꝝ vel cōuerſationis mundane
fundamentū eſt mala intētio/vel mali opis ince
ptio. Edificatio vo portaꝝ eſt opis cōſūmatio.
Cū igit homo habeat duos liberos/ſcꝫ gratiā
primogenitū/⁊ penitentiā vltimū: cōſtat ꝙ gra-
tia tunc amittit/quando ciuitas diaboli.i.cōge
ries vitioꝝ concipit: vltimogenitus vo.i. peni-
tentia tunc morit/quando cū obſtinatiōe vitia
Allegoria cōſūmunt. ¶ Vel dic allegorice/ꝙ hiericho eſt
mundus/qui fluit ⁊ refluit ſicut luna. Iſtuꝫ igit
voluit dñs quantū ad malas ſuas cōditiōes de-
ſtruere: ⁊ ideo populū cū arca.i.ſubditos ⁊ pla-
tos precepit p cōſyderationē circa ciuitatē iſtā ⁊
malas cōditiones ipſius circuire. Vñ in Cant.
Can.3.a Surgā ⁊ circuibo ciuitatē. Et tubicines etiaꝫ.i.
predicatores ⁊ ſanctos ordinauit cōtra eam p-
clamare: quorum clamor/oratio ⁊ pdicatio mu
ros.i.philoſophos ⁊ mūdi defenſores facit qñ-
qꝫ corruere/⁊ eos conuertendo cadere: ⁊ ſic faci-
D mus populos ſubditoꝝ cōtra ciuitatē iſtā.i.con
tra mundū ⁊ mundi vitia preualere. Iſta igit eſt
ciuitas cuius bona nō ſunt concupiſcenda: nec
a filijs iſrl.i.a viris eccleſiaſticis ⁊ chriſtianis af
fectanda/ſed potius anathematizāda ⁊ deteſtā-
da: nec etiā ipſa ciuitas.i.ipſa mūdana vita: cuꝫ
Pſal.27.b deſtructa eſt amplius reparāda. Pſal. Deſtru-
es illos/⁊ nō edificabis eos. Qui eñ ciuitatem
hiericho.i.ſecularē cultū in eccleſia reedificat: p
mogenitū ſcꝫ naturā: ⁊ nouiſſimū liberoꝝ ſuoꝝ
Eodē ca.c .i.gratiā perdit ſpūaliter ⁊ necat. ¶ Aduerte ta
mē ꝙ aurū ⁊ argentū/ferrum ⁊ es: q̄ inuēta ſunt
in ciuitate: nō fuit repudiata/ſed in theſauris do
mini cōſecrata: qꝛ ſcꝫ aurū philoſophice ſapien-
tie/argentū eloquentie/ferrū ⁊ es ciuilis ſeu ter
rene ſciētie/nō ex toto repudiant. Verūtamē in
theſauris dñi cōſecrari iubent: quod fit qñ iſte
ſcientie ad dei laudē ⁊ gloriā ordinant: ⁊ ad re-
gimē eccleſie vel ad animaꝝ ſalutē ſpūaliter re-
ducunt: ⁊ qñ a vanitate ⁊ inani gloria/q̄ talibus
annexa eſt/igne ſpūſſancti expiant. Unde Ecci
Eccl.28.d Argentū tuū ⁊ auꝝ tuū confla. De raab aūt libe
Aliter rata vide ſupra ca.ij. ¶ Vel dic ꝙ ciuitas hui9
mūdi totaliter corruet/qñ in ſeptimo die.i.in ſe-
ptima etate tubaꝝ angelicaꝝ ſonitus inualeſcit.
Aliter ¶ Vel dic ꝙ dū tuba pdicationis ſeptemplicis
.i.cōtra ſeptē vitia audit: tūc hiericho.i.pecca-
tor ↄcutit: ⁊ muri excuſationis ſuoꝝ vitioꝝ ſol-
uunt: ⁊ ſic filij iſrael.i.bone affectiones et virtu
tes ingrediunt: et aurū et argentū.i.ipſius pec-
catoris ſapientia et eloquentia a dño cōſecrant:
⁊ ad laudē fidei ordinant: ſicut apparuit de Di-
onyſio ⁊ alijs philoſophis cōuerſis: quoꝝ ſapi-
entia et eloquētia pficit chriſtianis: ideo de tali C
tuba ⁊ taliū ↄuerſione dicit apls: Canet enim tu 1.Cor.15.g
ba/et mortui reſurgent incorrupti.

¶ Capitulū ſeptimū Textus: Filij au
tem iſrael preuaricati ſunt mandatū.
Moralitatū Capi. VI

Cum dominus precepiſſet ꝙ nullus de
bonis hiericho aliquid caperet: ſed po
tius omnia tanꝙ anathematizata ⁊ exe
crata refutaret: achan quidā de filijs iſrael cu-
piditate ductus/regulā aureā et palliū coccineū
retinuit et abſcondit: ppter quod peccatū popu
lus iſrael ↄtra hay pugnaturus/ſuccubuit: ⁊ fu-
giens retroceſſit: quapropter idem achan cum
ſortibus deprehenſus fuiſſet: ex dei mandato la
pidatus fuit: bona vo eius oīa voraꝝ flāma con
ſumpſit. ¶ Sic cū dñs filijs iſrael.i. religioſis Moralitas
et eccleſiaſticis phibuerit/ne bona hiericho.i.
mundi diuitias et vitia ↄcupiſcant: ſed potius ꝙ
ipſa tanꝙ interdicta repudient et ↄtemnāt: ſem
per eſt ibi achan/qui interpretat cōuerſio.i.ſem
per ſunt ibi aliqui impij et peruerſi: qui ſcꝫ au-
ream regulā.i.mundi diuitias et poſſeſſionem p
auariciā furantur: et palliū mundane ↄuerſati
onis per luxuriā aſſequunt: ſicut ad litterā patꝫ
de pprietarijs religioſis et luxurioſis: q̄ ſcꝫ aua
riciā et luxuriā ſuā abſcondere conant: cum ta-
men dicat ſcriptura: Qui abſcondit ſcelera ſua Pro.28.b
non dirigetur in terra. Sepe igit fit ꝙ ppter pctm̄ D
talium qui hodie contra mandatū dñi/mūdi bo
na et vitia retinent/et auaricie et luxurie ſtudēt:
oēs filij iſrael.i.omnes eccleſiaſtici multa dāna
ſuſtinent. Et viri hay/id eſt ſeculares ↄtra eos
preualent: quapropter p certo iſti in valle infer
ni lapidari merent: et oīa bona eoꝝ.i.corpus et
anima igne ppetuo ↄdemnant. Vñ Ecci. Vin-
Eccl.7.c dicta carnis impij ignis et vermis. ¶ Vel dic Aliter
ꝙ achan qui interpretat tentatio/eſt ſimoniac9
clericus vel religioſus: ſicut dicit in Prouerb.
Cōturbat domū ſuā qui ſectat auariciam. Iſte Pro.15.d
eñ quandoqꝫ furat/et ſimoniace et occulte acq̄-
rit regulā aureā/id eſt aliquam diuitē abbatiam
regularē: et palliū coccineū/id eſt aliquā dignita
tē epiſcopalē/archiepiſcopalē vel eccleſiā. pro q̄
tamē poſt mortē in valle inferni merito lapidet.
¶ Vel ſi vis allega illud: ꝙ pctm̄ vnius eſt qñqꝫ Aliter
ruina multoꝝ: qꝛ ſcꝫ propter pctm̄ achan multi
de filijs iſrael ceciderunt.

¶ Capim octauū Textus: Dixit autē
domin9 ad Io. Moralitatū Ca. VII

Ioſue volens ſupare regē ciuitatis hay/⁊
capere ciuitatē: poſuit certos milites in
inſidijs/et aggreſſus eſt ciuitatē. Cū autē
rex cū exercitu ſuo ſibi obuiam occurriſſet/ diſſi
mulauit ſe fugere: et ſic ipm regē cū populo ſuo
longe ab vrbe diſtraxit. Tandē vero clypeū eri-
gēs/ſignū inſidijs fecit: qbus ciuitatē intrātib9/
et ſe inter regē et ciuitatē ponētibus/ipm cū ſuo
pplo trucidauerūt. ¶ Hoc inueni allegorice ſic Allegoria
expoſitū. Ioſue q̄ interptat ſaluator.i.chriſt9: a
principio regem hay.i.principē mundi diabo-

E lum debellare ꝓpoſuit: ⁊ a principio cōtra eum
milites in inſidijs latentes poſuit. i. prophetas
cū ſuis occultis enigmatibus ordinauit. Tandē
xͦo carnē aſſumendo/ ſe infirmū ⁊ fugitiuū diſſi
mulauit: ⁊ ſe ab iſto rege diabolo ⁊ mēbris eius
inuadi ⁊ crucifigi ꝑmiſit: ſed tandē ꝑ reſurrecti-
onē reuertens/ ⁊ fidei ſcutū erigens: ſuis fideli-
bus ſignū fecit: ⁊ ſic de iſto rege diabolo trium-
phauit: ⁊ ciuitatē ſuā/ ſcʒ gentilitatē igne chari
tatis ſuccendit: et ipſam ꝑ fidē ſpūaliter occupa
Aliter uit. ¶ Uł dic ꝙ iſte rex ſignificat mūdi tyrānos
ꝗ nunc cōtra ioſue. i. cōtra chriſtū ⁊ bonoꝝ exer
citū audacter ꝓgrediunt̄: quos chriſtus nunc fu
gere/ ⁊ peccata eoꝝ diſſimulare videt̄: ⁊ ipſe etiā
fideliū ⁊ bonoꝝ exercitus tunc ab eis ſuperat̄.
Sed ꝓ certo iſti nō aduertūt de cauda. i. nō co-
gitant de inſidijs ꝗ latitant poſt ſe/ ſcʒ de mor-
te/ iudicio vel inferno: qꝛ ſcʒ finalit̄ ioſue. i. chri-
ſtus/ ſcutū penitentie ſue ꝯtra eos eriget: et di-
ctas inſidias ꝗ prius latuerunt/ in publicū veni-
re faciet: ⁊ ipſe magno impetu ꝯtra eos ꝓſiliens
tēporaliter ⁊ eternaliter eos puniet: ⁊ eoꝝ ciuita-
tē/ ſtatū ⁊ magnificentiā deſtruet ⁊ ꝯfundet. Uñ
Eſa.42.c dñs ꝯtra tales videt̄ dicere illud Eſa. Silui/ pa-
tiens fui: quaſi parturiens loquar: diſſipabo et
Eodē ca.f abſorbebo ſimul. ¶ Joſue edificauit altare do
mino de lapidibus impolitis: quos ferrū nō te-
tigit: etiā ſuꝑ illud deuteronomiū legis ſcripſit/
⁊ ſuꝑ illud holocauſta ⁊ pacifica imolauit: et ad
benedicendū legiſfactoribus/ ⁊ maledicendū le-
gis tranſgreſſoribus: tribus nobiles ⁊ ignobi-
F les ſuꝑ montēs ebal ⁊ garizim alterinſecus ordi-
nauit: ſed oīa iſta iā ſupius ſunt moraliʒata: ſcʒ
de altari faciendo de lapidibus impolitis: ⁊ de
Deu.28.a benedictionibus ⁊ maledictionibus ⁊c. Hoc ſo
lū adde hic ꝙ altare iſtud cōtinebat duo: ſcʒ ſcri
pturā interiꝰ ſculptā/ ⁊ ſacrificia exteriꝰ oblata:
ſignificans ꝙ ꝑlatus vel eccleſiaſticus/ ꝗ ꝑ alta-
re intelligit̄: debet habere interius ſcripturā. i.
diuine legis ſcientiā ⁊ noticiā: exterius xͦo de-
bet habere ſacrificia/ id eſt bonorum opeꝝ opu
Ezech.2.d lentiam. Unde Ezech. Erat liber ſcriptus intꝰ
⁊ foris ⁊c.

¶ Capitulū nonū Textus: Quibꝰ au
ditis/ cūcti re. Moralitatū Ca. VIII

GAbaonite audiētes quō ioſue duas ci-
uitates deſtruxerat: et ꝙ ex dei manda
to nulli ꝑſone vel ſexui parcebat: et ꝙ
ipſi erant de populo quē dñs occidi mādauerat
cogitauerūt quō callide ꝯfederarēt ſe ſibi. Ac-
ceperunt igit̄ vtres veteres: et pannis veteribꝰ
et antiquis calciamētis ſe induerūt: panē cōmi-
nutū et ſiccū in ſuis ciſtarcijs habuerūt: et ſic de
terra longinqua ſe veniſſe/ pacē qꝫ cū ipſis ꝗrere
et his preſumptiōibus ꝯfinxerūt. Quapropter
pactū cū eis de ipſis nō occidendis ioſue et filij
iſrael fecerūt/ ⁊ iurauerūt. Uerūtamē cautela co
gnita de pacto et iuramēto/ penituerūt: quapro-
pter nō ipſos ſocios/ ſed ſeruos habere volue-
runt: et ad cedenda ligna ꝓ ſacrificijs/ necnō et
ad aquā portandū ipſos ꝑpetue ordinauerunt:
et eos nathinneos appellauerūt: et ſic ſub iugo G
ſuo viuere ꝑmiſerūt. ¶ Jſti gabaonite ſignifi- Moralitas
cant hypocritas: qui reuera ſunt de illis ꝗ a do-
mino exterminari mandant̄: ⁊ ꝗ cū filijs iſrael. i.
cū bonis in eccleſia vel paradiſo pacē habere ⁊
hereditatē vetant̄: et ꝗ a ioſue. i. a bono prelato
recipi vel diligi ꝓhibent̄. Unde Job: Jnnocēs Job.27.b
ꝯtra hypocritā ſuſcitabit̄. Sed quid? Pro cer-
to iſti inueniunt modū mirabilē ſe cū ioſue. i. cū
prelatis et filijs iſrael. i. cū viris iuſtis ꝯfederan-
di. Uadunt enī ad eos adulando/ dicentes: De
terra longinqua venimus ſerui tui: pacē vobiſcū
facientes et facere cupientes. Aſſumūt enim ve
ſtes veteres. i. pretendūt humilitatē in cōuerſa-
tione. Calciamēta antiqua. i. pretendūt maturi-
tatē in pedibus. i. in interiori affectiōe. Panes
ſiccos. i. pretēdunt abſtinentiā in cibo et in refe
ctione. Utres veteres. i. pretēdunt prudentiā. i.
ſcientiaꝝ exuberationē. Quibus factis/ ita fit ꝙ
in ioſue et alioꝝ. i. prelati et maioꝝ amicitiā reci-
piunt̄: et ꝙ a punitione liberi efficiunt̄/ ⁊ ū boni
ab oibus eſtimant̄. Per tales enī ficticias. i.
diſſimulationes/ acꝗrunt ſibi amicitias ꝑncipū
et populoꝝ: et ideo bñ dicunt̄ gabaonite: ꝗ in-
terpretāt̄ valles meſticie: ꝓ eo ſcʒ/ qꝛ iſti meſtos
et ꝯtritos ſe fingūt: et qꝛ valles. i. humiles ſe ꝓ-
tendūt. Uerūtamē ioſue. i. boniꝰ prelatꝰ: qñ ipſos
. i. fictiones eoꝝ deprehēdit: debet ipſos ad ſer-
uiendū alijs ꝯdemnare: et ne ſint alioꝝ ſocij/ ſeu
ne hereditatē bonoꝝ eccleſiaſticoꝝ cū filijs ꝑci-
piant/ preſeruare: vt et ſic ꝗ dñari alijs mediante H
hypocriſi querūt/ cogant̄ alijs ſubiacere. Unde
Job: Spes hypocrite peribit ⁊c. Job.8.e

¶ Capitulū decimū textus: Que cū
audiſſet adoniſodech rex hieruſalē.
Moralitatū Capi. IX

GAbaonite filijs iſrael ꝯfederati/ et ta-
bernaculi vſibus deputati et a morte
preſeruati fuerunt: ꝓpter quod ꝗnqꝫ
reges gentiles cōtra eos ſurrexerūt: et eos de-
ſtruere et debellare cū ſuis exercitibus tentaue-
runt. Quod timētes gabaonite/ auxiliū a ioſue ⁊
a filijs iſrael inuocant. Qui ſtatim accurrentes/
aduerſarios extermināt: et ipſos ꝗnqꝫ reges in
ſpelunca occultari cōpellunt: vbi cū ſaxis ingen
tibꝰ ad os ſpelunce deuolutis: ipſos vt non exe
ant includētes: mane in patibulis ſuſpēdunt̄: ⁊
ſic gabaonitas liberāt et defendūt. Uerūtā hic
accidit valde mirabile: qꝛ ſcʒ dū filij iſrl̄ prelia
ꝯtra reges eſſent: et ſol ad occaſū appropinꝗret:
ꝓpter quod ne nocte ſuꝑueniēte hoſtes euade-
rēt/ ioſue dubitaret: rogauit dñm ne ſol ad occa
ſū trāſiret: ſol inꝗt ꝯtra gabaon ne mouearis: et
luna ꝯtra vallē haalon: quod et factū eſt: qꝛ ſcʒ
ſol et luna i locis ſuis in celi medio ꝑ vnius diei
ſpaciū ſteterūt: et ſic obediēte deo voci hoīs vi-
dicādi i hoſtes ſpaciū habuerūt: ꝗpropter diei
lumie ꝓlōgato/ hoſtes totalr̄ deſtruxerūt. Dñs
etiā lapidibꝰ grādinis multos hoſtiū interfecit
et ſic nō ſolū lumē ſuis fidelibꝰ prebuit: ſed etiā
ipſos iuuit mirabilr̄/ et etiā ꝓtexit. ¶ Dic ꝙ iſti Moralitas

B gabaonite/q̄ interp̄tant̄ valles meſticie/ ſignifi cāt penitētes: q̄ ſcʒ debēt eſſe valles. i. hūiles at q̈ depſſi necnō ɔtriti/flebiles atq̈ meſti: q̄ reue ra vbi iſti de nouo cōfederant̄ cū ioſue ⁊ cū filijs iſrl̄. i. cū chriſto ⁊ angelis: ſtatim aſſunt q̄nq̈ re ges gētiles/id ē q̄nq̈ corpis ſenſus: q̄ cū exerci tib⁹ diuerſoꝝ maloꝝ appetituū ipſos debellare nitūt̄. Quod vidētes iſti/ſtatim debēt ad ioſue ⁊ ad filios iſrl̄. i. chriſtū ⁊ ad ſctōs p̄ orōnē recurre re/⁊ eorū auxiliū īplorare. Qui reuera ſtatī ade rūt ⁊ veniēt: ⁊ iſtos q̄nq̈ reges. i. q̄nq̈ corporū appetit⁹ ī ſpelūca hūilitatis ⁊ p̄pⁱe cōſyderatio nis recludēt: et os ſpelūce/id ē cor cū ſaxis. i. cū cōſyderatiōe diuine dei ſentētie ⁊ iuſticie obſtruēt ⁊ tandē eos p̄ cōtēplationē ſuſpendent: ⁊ ſolē di uine gratie/⁊ lunā diuine miſericordie continue aſtare faciēt: ⁊ ſic exercitib⁹ vitiorū ⁊ tentationū deuictis: gabaonitis/id eſt ipſis penitentib⁹ pa cē reddēt. Bonū ē igit̄ a ioſue/q̄ iterp̄tat̄ ſalua tor/id eſt a chriſto ſaluatore nr̄o: ⁊ a filijs iſrl̄/id ē a ſctis auxiliū petere: q̄ reuera aliſ nō poſſum⁹

Prouer.18.b. ab hoſtib⁹ ſpūalib⁹ ſalui eſſe. Vn̄ dicit̄: Turris fortiſſima nomē dn̄i: et ad ipſā currit iuſt⁹/⁊ exal

Aliter tabit̄. ¶ Vel dic q̄ Ioſue q̄ pugnat cōtra cha naneos/eſt vir iuſt⁹ q̄ pugnat cōtra vitia/⁊ con tra malignos ſpūs: q̄ reuera ſūme debet curare q̄ ſol ⁊ luna. i. chriſt⁹ ⁊ btā v̄go ſibi velint aſtare et ſue grē lumē ſibi miniſtrare: vt ſic poſſit q̄nq̈ reges. i. q̄nq̈ ſenſuū cōcupiſcētiā cū exercitu vi tiorū ⁊ demonū ſupare: ne forte ſi nox pctī ſupue

D nerit/⁊ lux grē defecerit: nō poſſit cōtra eos p̄ua lere. Iſti igit̄ inuocati et deuote exorati/ ſtatim voci hōis obediūt: et ad occaſum p̄cedere renu entes/ſibi aſtāt benigniter ⁊ intēdūt: ⁊ lumē ſue gratie ſibi nō denegāt/ſed impendūt: et ſic iſtis ſtātib⁹ et aſtātib⁹: iſti hoſtes ſcʒ rētati ōes/vitia et mūd⁹/caro ⁊ demonia: neceſſario pereūt et ſuccūbūt: et maxime q̄ſi lapides de celo mittun tur/id eſt q̄ſi ſpecialia adiutoria a deo veniūt et

Abac.3.c. deſcēdūt. Vn̄ Abac. Sol et luna ſteterūt ī haby taculo ſuo: in luce ſagittarū tuarū ibūt: ī ſplēdo

Aliter re fulgurantis haſte tue. ¶ Vel dic q̄ Ioſue eſt p̄dicator: qui tūc contra hoſtes pugnat/q̄ſi con tra eos p̄dicat: ſed q̄ noctē ignorātie et culpe ſumme debet timere: et ideo ſolem et lunā/id eſt chriſtū ⁊ beatā virginē mariā debet añ oīa exo rare/vt ſibi velint aſtare: et vt illa duo q̄ predi catori ſunt neceſſaria/ſcʒ lucē ſcientie et ſolē gra tie: velint ipſe ſol intelligētie chriſtus/⁊ ipſa lu na roriſlue miſericordie beata v̄go ſibi benigni

Gen.37.c. ter miniſtrare. Unde in Geñ. Videbam ſolem et lunam et ſtellas vndecim adorare me ⁊c.

¶ Capitulū vndecimū text⁹: Que cū audiſſet Iabin rex aſor: miſit ad Io bab regē madan. Moralitatū Ca. X

IOſue ſimili fortuna viginti quatuor re ges cōtra ipſum cōgregatos in preliū/ cū eorū exercitib⁹ interfecit: et terras eo rū obtinuit ⁊ poſſedit. Et dicit̄ ibidē/q̄ dn̄i ſen tētia fuerat/vt indurarent̄ corda eorū/⁊ pugna rēt ⁊ caderēt: et nō mererent̄ vllā clementiā acci pere. ¶ Illud pōt allegari quō occulta dei p̄ui

C dentia op̄at̄ in rebus: ⁊ quō corda hoīm interi⁹

Moralitas ab ipſo mouent̄: ⁊ ſm̄ ſua demerita ⁊ infortunia deducunt̄: vt ſic ſm̄ ſua demerita puniant̄. Me ruerant eñ iſti cū eſſent peſſimi/interfici: ⁊ ideo cū iuſtū ſit veniā petētib⁹ indulgere: iuſto dei iu dicio ⁊ occulto factū eſt: q̄ dum iſti de viribus ⁊ multitudine p̄ſumerēt: q̄ contra iſrael dimican tes ipſoꝝ gladijs interirēt: vt ſic miſericordiam quā nō q̄ſierāt/nullatenus inuenirēt. Forte eñ timore ducti veniā petiuiſſent/niſi iuſto dei iudi cio indurati fuiſſent. Iſta eñ ɔtinue p̄pendim⁹/ q̄ſi hoīem obſtinatū ⁊ induratū ad damnū ſuū currere cernimus: quod p̄culdubio ab occulta dei iuſticia fieri nullatenus dubitamus. Vn̄ le git̄: Indurauit aūt dn̄s cor Pharaonis/⁊ non

Exo.10.g dimiſit populū ⁊c.

¶ Caplm̄ duodecimum Textus: Hi ſunt reges quos percuſſerūt filij iſra el/et poſſederūt terrā eorum. Mora litatum Capi. XI

IOſue terrā acq̄ſitā filijs iſrael diſtribuit ⁊ in oībus tribub⁹ iſrl̄ vrbes leuitis aſſi gnauit: ſicut infra dicitur: Poſtq̄ vero

Josue.21.a omnia diſpēſaſſet/vltimo poſſeſſionē ſibi elegit.

Moralitas ¶ Sic vere bon⁹ p̄lat⁹ vel diſpēſator/debʒ bo na ſibi cōmiſſa bonis p̄ſonis ſingulis ſm̄ ſtatu um ſuoꝝ exigētiā diuidere: ⁊ nō in p̄mis/ſed vlti mis p̄tem ſuā ⁊ ſuoꝝ accip̄e: ne forte videat̄ infi delr̄ diſpēſare/⁊ ſibi maius vel min⁹ q̄ deceat re

D tinere. In oī aūt tribu. i. in oī laicoꝝ patria vel ce tu debet leuitis ⁊ eccl̄iaſticis habitationem aſſi gnare: vt q̄ ſpūalia tribuūt/poſſint de laicoꝝ tē poralib⁹ vtcūq̈ nutriri: ⁊ vt etiā ipſi laici vbicū q̈ ſpūales viros inueniūt/ab eis poſſint inſtrui ⁊ doceri. Vn̄ Ap̄ls: Si nos ſpūalia vobis ſemi

1.Co.9.b. nauim⁹/nō magnū eſt ſi veſtra temp̄alia meta

Aliter mus. ¶ Vel dic q̄ terra cordis noſtri filijs iſrl̄ . i. v̄tutib⁹ habitāda tradit̄/q̄ſi chananei. i. vitia exinde penitus expellūtur.

¶ Caplm̄ decimūquintum Textus: Igitur ſors filiorū iude p̄ cognatio nes ſuas. Moralitatū Ca. XII

CAlephi v̄o volens accip̄e ciuitatem he bron/quā tres gigātes. ſ. filij enachim/ inhabitabāt: edictū ⁊ iuramentū p̄po ſuit/q̄ q̄ p̄us vrbē percuteret ⁊ caperet/filiā eius Axam in vxorē haberet. Cepit ergo vrbē othο niel frater caleph: ⁊ ſic filiā ei⁹ in vxorē accepit. In quo patet q̄ caleph magis iuramētū q̄ le gē ſeruari voluit. Cū igit̄ caleph ciuitatē percuſ ſis tribus gigātib⁹ filijs enachim poſſediſſet/et filiā ſuā Axam p̄prio fratri ſuo maritaſſet: ſug geſta a viro ſuo/et ſedens in aſino ſuſpirauit: et terram irriguam a caleph poſtulauit/dicēs: Ter ram arentem dediſti mihi: iunge ⁊ irriguaʒ. Pa ter autem eius ſuſpirijs annuens/ſibi dedit irri guum ſuperius ⁊ inferius. ¶ Caleph q̄ interp̄

Moralitas tatur quaſi omne/deum patrem ſignificat: cui omne cor patet/⁊ omnis lingua loquit̄. Otho

E niel frater eius/qui interpretať ſignū dei: ſignifi
cat dei filiū: qui etiā in ſcriptura dicitur dei ſi-
Eſa.7.c gnū. Eſa. Dabit dominꝰ vobis ſignū: Ecce vir
go cōcipiet filiū/qui vocabiť emanuel: Axa que
interpretať furibūda/ſignificat animā rationa-
lē: cui naturaliter ineſt furor iracūdie ⁊ concupi
ſcentie: nihilominus iſta eſt rationē imaginis fi-
lia dei patris. Hebron q̄ interpretať incantatio
ſignificat mundum: qui ſcʒ incātat ⁊ decipit cor
humanū. Enachim qui īterpretať terribilis/ſi-
gnificat diabolū: cuiꝰ tres gigantes filij enachi
ſignificāt triplicē concupiſcentie appetitū. Aſi-
nus vo laboribꝰ deditꝰ/ſignificat corpꝰ huma-
nū. Dico igiť ꝙ Caleph deus pater a principio
ſtatuit ⁊ ꝓpoſuit: ꝙ q̄ ciuitatē mūdi caperet/et q̄
eā ſue fidei ſubiugaret: ⁊ tres filios enachim di
aboli. i. tria pctā ꝑncipalia/ſcʒ luxurie/ ſupbie et
auaricie ex inde tolleret et deleret. Uerū tn̄ q2 nō
inueniebať aliqs cōueniēs ad illud opus tā ar-
duū faciendū/nec ad ſalutē humani generis ꝓ-
curandā: oportuit ꝙ ꝓpriꝰ filiꝰ ſuus/ſcʒ Jeſus
chriſtus filꝰ dei illud faceret: ciuitatēq3 mūdi ꝑ
fidē caperet: ⁊ deſtructis tribꝰ ꝑdictis giganti-
bus/ipſam patris dominio ſubiugaret. Qui q2
carnē aſſumēdo et crucē ſubeūdo cōpleuit: ideo
axā filiā dei patris. i. aīaʒ humanā ī vxorē acce-
pit: et eā bellādo contra gigantes hebron/id eſt
cōtra mundū et demones acquiſiuit. Uñ dicit:
Oſee.2.d. Spōſabo te mihi in fide. Et alibi: Michol de-
2.Reg.3.c. ſpondi mihi centū ꝑputijs philiſtijm. Michol
F autē filia regis erat. Quid ergo? Pro certo iſta
axa/id eſt anima: ſedēs modo in aſino corporis dū
hic viuit: ad inſtinctū viri ſui chriſti debet a pa-
tre ſuo deo ſpūale irriguum poſtulare/ dicens:
Terrā arentē/id eſt cor indeuotū et ſiccū dediſti
mihi: iunge et irriguū/id eſt da mihi mentē hu-
milē ⁊ deuotā: ⁊ ſic ipſe pater ſuꝰ deus dabit ſibi
irriguū ſuperiꝰ et inferiꝰ. i. deuotas lachrymas
ꝓ dilatiōe patrie ſupioris/et ꝓ incolatū miſerie
inferioris: vel ꝓ bonis omiſſis/⁊ ꝓ malꝭ cōmiſſis
vel ꝓ amiſſione glorie/⁊ acquiſitione infernalꝭ pe-
Aliter ne. ¶ Uel illud duplex irriguū/ſignificat dul-
cedinē cogitationis in intellectu/ dulcedinē di-
lectiōis in affectu. Uel duplex irriguū. i. duplex
gr̄a: ſcʒ ſupior q̄ fuit bona: et inferior q̄ inclinat
ad mala. Uel iſta ſūt duplex mādatū dilectiōis
ſcʒ ſuperiꝰ/quod eſt amor dei: et inferius/quod
eſt amor ꝓximi. Uel iſta ſunt viſio deitatis ⁊ vi
ſio hūanitatis. Jſta eñ ſunt q̄dā irrigua: ꝓ qui
bus habēdis deuota dei filia gemebūda ſuſpi-
rat ⁊ ipſa toto corde deſyderat ⁊ affectat. Unde
Job.3.d. Job: Anteq̄ comedā ſuſpiro: et q̄ſi inundantis
aque rugitus meus ⁊c. Et ſic de iſta filia ſcʒ de
anima et de ſuis irriguis/poterit dici illud Hiere.
Hiere.31.b. Erit aīa eorū q̄ſi hortꝰ irriguꝰ: ⁊ vltra nō eſuriet.
Aliter ¶ Uel pōt iſta allegari/ ꝙ iuramētū qn̄q3 ꝑferť
legi: ⁊ ꝙ tolerabiliꝰ eſt qn̄q3 frāgere legis ordi-
nationē q̄ ꝓprij iuramēti fidē/ vt patet: q2 lex ꝓ-
hibuit ne frater filiā fratris acciperet ī vxorē. Deꝰ
etiā mādauerat ꝙ totꝰ ppl's chananeorū deleret.
Et tn̄ hic habes ꝙ ꝓpter reuerētiā iuramēti ca
leph filiam ſuā fratri ſuo deſponſauit. Et ſicut G
ſup dictū eſt/ppl's iſrľ gabaonitis pepcit: ⁊ Je- Joſue.9.d
pte etiā ſicut diciť/ ꝓpriā filiā immolauit ꝓpter Judicū.11.g
ipſiꝰ iuramēti reuerentiā. ¶ Uel dic ꝙ q̄libʒ au- Aliter
ditor verbi dei debʒ eſſe ſicut iſta filia caleph: q2
ad vocē ⁊ exhortationē viri ſui. i. ꝑdicatoris: de-
bet ꝑ ꝯfeſſionē gemere: ⁊ a patre ſuo duplex irri-
guū poſtulare: ſupius ſcʒ grām ꝓ ꝑdicatore vt
bene loquať: ⁊ irriguū inferius. i. grām ꝓ quoli-
bet auditore/vt bene recipiat bonū quod ei ꝑdi
catur: ⁊ ideo ꝓ iſto duplo irriguo habendo rō-
gabimus ⁊c.

¶ Capitulū decimūſextum Textus: Cecidit quoq3 ſors filiorū ioſeph ab iordane contra hierico. Moralitatū Capitulum XIII

Hic in iſto caplo ⁊ Judicū fit mētio/ꝙ Judic.1.e
filij iſrľ ex toto chananeos nō interfe-
cerūt: ſʒ eos ſecū viuere ꝑmiſerūt: ipſos
tamen ſibi ſubiecerūt/⁊ tributarios fecerūt: ⁊ ſi-
bi ſeruire coegerūt. ¶ Sic vere cū filij iſrľ. i. vi- Moralitas
ri iuſti de terra mētis ſue eliminare habeāt oēs
ppľos gentiles. i. oēs actus vitioſos ⁊ morta-
les: ſepe fit ꝙ oēs nō poſſunt penitus extingue-
re: immo ꝑncipalioribus vitijs interfectis/ ne-
ceſſe eſt aliquos chananeos. i. aliqua vitia in ho
mine remanere. Conſtat aūt ꝙ motꝰ corporꝭ. i.
iracūdiam cordis/leuitatē oꝑis/q̄ quaſi ſunt cō
naturalia homini/nō poteſt hō penitꝰ abijcere
ipſa: debʒ tn̄ rōnis ferule ſubiugare: ⁊ ipſa ſibi ſer H
uire/cōpellere/⁊ tributū vtilitatis impēdere ſeu
dare. Uitia eñ q̄ in nobis ſentimus/nobis tri-
butū ⁊ vtilitatē impēdūt: q̄ſi humilitatē ⁊ noſtre
ꝓprie fragilitatis ꝯſyderationē in nobis gene-
rāt ⁊ inducūt: ⁊ q̄ſi de ꝓprio caſu nos eſſe timi-
dos faciūt: ⁊ ſic ab elatione ⁊ ſupbia nos cōpe-
ſcūt: vt ſic iuxta doctrinā Grego. homo de vir
tutibus nō ſupbiat/q̄ adhuc viuere in ſe hoſtes
ꝯſpicit/a q̄bus vinci formidat. Et ſic ꝯcludi pō
teſt ꝙ deus iſtos hoſtes nobiſcū ꝑmittit viuere:
vt diſcamus de ꝓprijs viribus nō ꝑſumere/ſed
potius in humilitate ⁊ timore manere. Pſ. Ne Pſal.58.e
occidas illos: ne q̄ſi obliuiſcanť ppľi mei ⁊c.

¶ Moralitatū libri Joſue finis.

Liber ſeptimus Moralitatum libri Judicum.

¶ Caplm̄ primū Textus: Poſt mortē ioſue/cōſuluerūt filij iſrael dn̄m dicētes. Moralitatū Capi. I

Filij iuda
cōphenderūt adonibe
ſech regē: abſciderūt ſū-
mitatē pedū ⁊ manuum
eiꝰ: ⁊ captū in iſrľ deduxe
rūt. Qui ſtatim dixit/ꝙ
illud merito ſuſtinebat
q2 hoc ipſum fecerat ſeptuaginta regibꝰ: q̄ collige

B bāt ſub mēſa eiꝰ ciboꝝ reliq̄as. ¶ Iſtud allega
Moralitas exēplariter: q̄ in quo peccat q̄s / in hoc punit̄: q̄
Sap. 11. c ſcʒ ſepe diuino iudicio fit / q̄ hō idē malū ſuſcipi-
Hiere. 50. c at ab aliquo quod iniuſte alijs ītrauit: iuxta
Aliter illud: Sicut fecit / facite ei. ¶ Vel illud pōt alle-
gari: q̄ñ q̄libet aliq̄d patit̄ / debet ſua ꝓpria deli
cta recognoſcere: ꝛ ſe iuſte pati aduertere: et di-
Gen. 42. d. cere illud: Merito hec patimur / q̄ꝛ peccauimus
in fratrē noſtrum. Eſt eñ ꝯſolatio patiēti q̄ñ co
Aliter gitat ſe digne pati. ¶ Vel dic q̄ multi tales re-
ges videnī eſſe hodie in mūdo: q̄ ſcʒ de mēſa dia
boli reliq̄as. i. diuitias recolligūt: ꝛ ideo ſūmita
tē pedū et manuū. i. rectitudinē affectionū ꝛ ope
rū perdūt. Et etiā dic q̄ iudas eſt ꝑdicatoꝛ vel ꝑ
latꝰ: q̄ q̄ñ vult adonibeſech regem. i. pctōrem cō
prehēdere / punire ꝛ corrigere: debet ipſuʒ in ex-
tremitate manuū et pedū ledere et ꝑſcindere: in
q̄tū finē et extremitatē maloꝝ ſuoꝝ affectuum et
operꝫ debet ei oſtēdere / nec vitare: et extremita-
tē etiā pene eterne q̄ ipſum expectat / ꝟbalit̄ de-
Pro. 14. b clarare: dicēs illud: Extrema gaudij luctꝰ occu-
pat: ꝛ poterit ipm̄ in hierl̄m. i. in ſtatu gr̄e capti
Aliter uare. ¶ Vel dic q̄ extremitas ē vana ſpes: quā
de pedibꝰ ꝛ manibꝰ. i. affectibꝰ ꝛ opibꝰ ſperanꝰ
reportare: quā q̄dē vanā extremitatē debet ꝑdi-
catoꝛ hol ꝑſcindere: ꝛ vanitatē ꝑſumptionis ab
affectibꝰ ꝛ actibꝰ ſuis reſecare: vt ipm̄ poſſit in
hierl̄m. i. in paradiſū hūilē ꝛ obedientē habere.

¶ Capitulū ſecundū Textus: Aſcen
ditq̄ʒ angelus dn̄i de galgalis ad lo
cū flentiū. Moralitatū Capi. II

B De iebuzeis ꝛ alijs infidelibꝰ nō interfe
ctis / ſed ſub tributo redactis: vide Io-
Joſue. 17. d ſue. De hoc q̄ arguente angelo popu-
lū ꝑ eo q̄ chananeos nō extirpauerunt / incepe
Moralitas runt flere: vt ponitur hic. ¶ Quod vtiq̄ʒ ad hoc
poteſt applicari: q̄ cū angelus. i. predicatoꝛ loq̄
tur: ꝛ peccata noſtra nobis improperat: pecca-
toꝛ flere ꝛ penitere tenet̄: tranſeo illud q̄ domi-
nus etiā multos chananeos delendos relinq̄t:
vt in ipſis filij iſrael exercitarent̄: vt factū armo-
rū experirent̄: cū ſm̄ Senecā / miſerrima ſit foꝛ-
Aliter tuna q̄ inimico caret. ¶ Vel ad hoc poteſt ap-
plicari / q̄ vtile eſt quandoq̄ʒ homini inimicos
habere: vt dū habeat quid timere debeat / diſcat
ſe cautius cuſtodire: ꝛ vt virtutē ſuā poſſit cōtra
Exo. 14. d eos exercere. Similiter pretermitto: ſed vide in
Joſue. 8. b Exo. vbi de hoc / ꝛ Joſue. ¶ Eglon rex moab
C. III. b pinguiſſimus opprimebat populū iſrael violen
ter. Nam quia dn̄o peccauerant / tradiderat eos
dn̄s iſti regi: quē per aioth filiū gera qui vtraq̄ʒ
manu vtebatur pro dextera: volens liberare po-
pulū / fecit gladiū ancipitē / ꝛ captis muneribꝰ ad
regem acceſſit: vt ſic ſub amicitie ſpecie facilꝰ
ipſʒ regē occideret. Offert igit̄ regi munera ꝛ ab
eo gratioſe recedit: ſed cito poſt / dimiſſis ſocijs
ſolꝰ reuertēs / regē ī eſtiuo cubiculo reꝑit. Cui cū
ꝟbū ſecretū ſe velle ei dicere aſſereret: rex vniuer
ſos emiſit. Quē aioth ſolū īuēs / ipm̄ gladio an
cipiti trāſfixit / ꝛ occidit: ꝛ clauſis foꝛit̄ oſtijs / ꝑ
poſterioꝛē ꝑtē domꝰ fugit: ꝛ tn̄dē clangēs bucci-
na / moabitas plurimos interfecit. ¶ Iſtud pōt C
allegari exēplariter: q̄ valde fatuū eſt cū inimico Moralitas
ſolū remanere: ꝛ illū amicū credere quē violen-
ter afflixeris. Quandoq̄ʒ eñ potuerit ꝛ voluerit
dāna tibi dare: dato q̄ ipm̄ videas munera tibi
offerre ꝛ amicitiā ſimulare. Cōſtat eñ q̄ ſi locū
ꝛ tēpus oppoꝛtunū inuenerit: ꝯtra te ſtatim ſur
get ꝛ inimicitiā tibi oſtendet. Ideo bene dicit il
le: Veruntamē cui malefeceris nō credas. Unde
Sene. in ꝓuerbijs: Cū inimico nemo tutꝰ ī gra
tiā redit. Et Eccl̄i. Nō credas inimico tuo ī eter Eccl. 12. b
nū. In oculis ſuis lachrymabit̄ inimicus: et ſi
inuenerit tp̄s / non ſatiabit̄ ſanguine tuo. Illud
male audiuerat ille rex ꝑſaꝝ: q̄ dato q̄ cuidā ꝓn-
cipi ꝓpriū filiū comedendum dediſſet: ipſum ta
mē ducē exercitus ſui fecit / q̄ ꝑſuadens militibꝰ
tyrū in regē cōſtitui: deſtitui regē aliū procura-
uit. ¶ Vel dic ſpūaliter: q̄ eglon q̄ interꝑtat̄ fe- Aliter
ſtiuitas inutilis / eſt caro eius cuiꝰ ſcʒ feſtū ꝛ dele
ctatio nō valet: q̄ tamē filios iſrael. i. chꝛiſtianos
ꝛ fideles ſibi ſubiugat: ꝛ eos ſuis īmundis ſug-
geſtionibꝰ opprimit iugiter atq̄ʒ grauat. Aioth
q̄ interꝑtat̄ laudabilis / ſignificat virū iuſtū ꝛ ma
xime bonū eccleſiaſticū vel prelatū. Gere q̄ in-
cola interpretat̄ / filius dicit̄: ꝑ eo q̄ iſte ꝑegrinū
ꝛ incolā ſe reputans in hoc mūdo: nō tanq̄ poſ
ſeſſoꝛ / ſed tanq̄ incola cōuerſat̄: ꝓpterea a dn̄o
laudabilis iudicat̄. Vñ dicit̄: Laudemus viros Eccl. 44. a
glorioſos parentes noſtros. Ille eñ vtraq̄ʒ ma
nu debet vti ꝑ dextera: q̄ꝛ ſcʒ nulla debet in eo
inueniri ſiniſtra vel vitioſa opatio / ſed cūcta de-
xtera ꝛ virtuoſa. Dato eñ q̄ vir ꝑfectus vtrāq̄ʒ D
manū habeat / tā dexteraʒ q̄ ſiniſtram. i. dato q̄
vtrāq̄ʒ diſcretionē habeat / ſcʒ ad miniſtrādum
ſpūalia ꝛ terrena: vel dato etiā q̄ duo opa exerce
at / ſcʒ ꝯtēplationis ꝛ actiōis. Vel dato q̄ dupli-
ci ſcientia polleat / ſcʒ ſpeculatiua ꝛ practica: ni-
hilominus tamē vtraq̄ʒ debet vti ꝑ dextera: in-
quantū etiā opera ſua q̄ ſiniſtra. i. minus idonea
videbant̄ / ad dei laudē ꝛ aīe ſalutē ordinat: et
ſic ipſa facit eſſe dextera atq̄ʒ ſancta. Apl̄s: Si Ro. 2. d
ꝑpuciū iuſticias legis cuſtodiat: nōne ꝑpucium
illius in circumciſione reputabit̄: ꝛ ſic fit de illis
de q̄bus dicit̄: q̄ in gabaa erant ſeptingenti vi- Judic. 20. b
ri ita ſiniſtra vt dextera ꝑliantes. Gladius an-
ceps quē iſte habet / ſignificat penitentiā: que eſt
anceps ꝑ quos interius ꝑ ꝯtritionē ſcindit: ꝛ ex-
terius ꝑ ſatiſfactionē ledit. Et etiā iſte gladius
eſt oꝛatio / q̄ ꝑ eo dicit̄ biceps: q̄ꝛ deū recōciliat:
hoſtes ꝟo ſpūales impugnat. ¶ Dico igitur q̄
quādo aioth. i. vir ꝑfectus q̄ pōt dici laudabi-
lis ꝛ ꝑegrinus: ꝛ qui vtraq̄ʒ manu. i. in omni ſuo
ope inuenit̄ dexter ꝛ ꝟtuoſus: vult ſupare eglon
. i. inutilē feſtiuitatē ꝛ gloriā carnis ſue: ꝛ de eiꝰ
poteſtate filios iſrl̄. i. affectiōes ꝛ motꝰ animi li-
berare: debet ipm̄ ſecrete ꝑcutere ꝛ afficere gla-
dio ancipiti oꝛōnis vel penitētie: ita q̄ pinguedi
nē deliciaꝝ ſuaꝝ debet reſtringere: ꝛ ſtercoꝛa di-
uitiaꝝ extra ꝓijcere ꝛ horrere: ꝛ tandē oſtia ſen
ſuū a mūdi delectabilibꝰ claudere: ꝛ ipm̄ moꝛtu
um. i. ipſam carnē moꝛtificatā dimittere ꝛ abire.

E Tali enī gladio caro mortificat̃ et ſpūaliter occi-
dit̃: et iſrael.i.mens a peccati ſeruitutibus libe-
Ro.6.d rat̃. Vñ apl's: Liberati a pctō/ſerui autem facti
Aliter deo. ¶ Vel dic q̄ rex iſte eſt p̄lat⁹: aioth enī eſt
ambitioſus: qui regē ſuū.i.p̄latū occidere et ca-
pere cupiens/gladiū ancipitē.i.linguā adulatri
cē ſibi acuit: ipſamq̄ȝ ad vtrāq̄ȝ partē nunc p̄ pri
mo/nunc cōtra ſecūdū: quod magis credit pla-
cere ſcindere: et loq̄ inſtruit vtrāq̄ȝ manū ad dili
gēdū: obſequēdū in dexterā cōuertit: et etiā ſe eſſe
totū dextrū et virtuoſum/et nihil habere ſiniſtrū
vel vitioſum diſſimulat et p̄tendit: munera etiā p̄
parat/q̄ ante oīa p̄mittere nō poſtponit: tādem
ſ̄do oblatis muneribus iſte ſolet ſecretū colloquiū
petere: et tunc ſolet regē.i.p̄latuȝ gladio lingue
ancipitis et adulatricis p̄cutere: et ip̄m gladiū in
cor ipſi⁹ infigere: et ita ſolet eū decipere et ſpūa-
liter occidere: et ſe libertati (obtēto bñficio vel di
Tob.1.d gnitate) reſtituere vel ambire. Vñ Tob. Occi-
derunt regē filij eius. Videm⁹ enī hodie m̄ltos
reges.i.multos magnates et p̄latos mortuos
effeminatos iacētes: et p̄ gladios ancipites lin-
guā adulatoꝝ et maloꝝ cōſiliatoꝝ ſuoꝝ/miſeros
et languētes et nulla virtute pollētes: ſed in vi-
tijs mortuos et fetētes. Cōſtat enī hodie q̄ tales
gladij ſunt cauſa mortis et p̄ditiōis oīm ſupioꝝ.
Ps.149.b Vñ in pſal. Gladij ancipites in manib⁹ eoꝝ/ſcȝ
adulatoꝝ. Ad alligādos reges eoꝝ in cōpedib⁹:
Aliter et nobiles eoꝝ in manicis ferreis. ¶ Vel dic q̄
aioth eſt laudabilis predicator: q̄ cū gladio anci
piti verbi dei preliat̃ cōtra eglon.i.cōtra pecca-
F torē/vt eū occidat ſpūaliter et cōuertat: p̄mo ta-
mē debet vti muneribus/vt ip̄m ad gloriā allici
endo: tandē gladio aſpere correctiōnis ip̄m per
Heb.4.c tormēta inferni deterrēdo. Vnde apl's: Viuus
eſt ſermo dei et efficax: et penetrabilior oīni gla
Aliter dio ancipiti. ¶ Vel dic q̄ iſte rex eſt diabolus:
qui dicit̃ rex ſup oēs filios ſupbie. Cōtra quē pu
Job.41.d gnat p̄dicator gladio verbi dei: et etiā iuſtus cū
Ca.III.d gladio penitētie et orōnis etc̄. ¶ Sicut hic patȝ
ſangar q̄ iudicabat iſrl̄: nō legit̃ eum gladio ali-
quē holem occidiſſe: et tñ cū vno vomere quod
eſt inſtrumētū hebes/rude et nō acutū/dicit̃ ſex-
Moralitas centos hoīes peremiſſe. ¶ Et hoc ad hoc pōt ap
plicari/q̄ quandoq̄ȝ in correctione vel p̄dicatio
ne plus p̄ficit ad alios occidendū.i. corrigēdū
vel cōuertendū hebes verboꝝ ruditas/q̄ acuta
ſcientiaꝝ ſubtilitas: et plus iuuat benignitas re
ſecata/q̄ ſeueritas exacuata. Ita q̄ plerūq̄ȝ vtile
īmo neceſſariū eſt excōmunicationis vel aſpere
correctionis gladium recondere: et cum vome-
re dulcis et blandientis exhortatiōis hoſtes.i.
vitia et demones/ac etiā ipſos peccatores et im
Mat.26.e pios impugnare. Ideo petro paſtori eccleſie di
ctum eſt: Pone gladium tuum etc̄.

¶ Capitulū quartū textus: Addide-
runtq̄ȝ filij iſrael facere malū in con-
ſpectu dn̄i. Moralitatū Caplm III

Delbora p̄phetiſſa vxor lapidoth iudi
cabat populū iſrael/ſedēs ſub palma.
Cuȝ igitur iabin rex chanaan miſiſſet
zizarā principē exercitus ſui cōtra populuȝ dn̄i G
vocauit delbora barach filiū abinoem: et cōſti-
tuit eū principē populi vt cōtra zizaram dimica-
ret. Adiecit tamē et dixit ſibi q̄ victoria ſibi nō
aſcriberet̃/ſed q̄ mulier de zizara triumpharet.
Quod ſcȝ factū eſt: q̄ tandē cōmiſſo p̄lio zizara
pedes fugiebat. Jahel aūt vxor aber cinei ip̄m
recepit: aquā petenti lac dedit/et dormientē oc-
cidit: et caput eius clauo tabernaculi cum mal
leo p̄forauit. ¶ Illud quidā exponunt allegori Allegoria
ce. Dicunt enī q̄ delbora q̄ interpretat̃ loquens
ſeu apex: ſignificat legē diuinā/ q̄ de fidei et vir-
tutū apice loquit̃. Que p̄phetiſſa dicit̃: pro eo q̄
de futuris p̄phetare dinoſcit̃: et ſub palma ſe-
det: eo q̄ palmā celeſtis glorie repromittere cō-
probat̃. Vxor etiā dicit̃ lapidoth/q̄ interpretat̃
fulguratio: pro eo q̄ in ea fulgor et ſplendor fi-
dei reuelat̃. Per barach q̄ interpretat̃ coruſca-
tio/accipit̃ populus iudeoꝝ: qui reuera ad mo-
dicū virtutibus coruſcauit: q̄ ſubito euanuit et
defecit. Per zizarā q̄ interp̄tat̃ excluſio gaudij:
intelligit̃ diabolus: qui ſcȝ a gaudio paradiſi fu
it excluſus: et hic in triſticia poſitus et incluſus.
Iſte enī cū exercitu ſuo.i.vitioꝝ nō ceſſat cōtra
filios iſrl̄.i. iuſtos continue debellare: vt ſic eos
poſſit a paradiſi gaudio excludere. Per Jahel
ſ̄do mulierē gētilē iſraeliticis cōfederatā et adiū
ctam/intelligit̃ eccleſia de gentilitate aſſumpta.
Quia p̄ certo iſta eſt veritas: q̄ a principio del-
bora p̄phetiſſa.i.lex diuina: vel etiā ipſe de⁹ le-
gis factor: vel etiā ipſe moyſes legiſlator/ nuſq̄
contra zizaram et exercitum ſuū.i.contra diabo H
lum et vitia q̄ filios iſrael.i.patriarchas graua-
bat: barach.i.populum iudaicū: vt ſcȝ ɔtra ip̄m
pugnaret: et vt eius potentiā eneruaret. Sȝ q̄d?
Pro certo iſti nō fuit victoria data: nec victi di
aboli gloria attributa: q̄ reuera nō populus iu-
daicus/nec ipſius ſynagoga diabolū ſuperauit:
ſed iahel gentilis mulier.i.eccleſia chriſtiana ex
gentilitate p̄ maiori p̄te ſumpta/cōtra ip̄m p̄ua
luit: et cū malleo ligneo et clauo tabernaculi.i.
mediante ligno crucis et clauis quibus fuit do
minus cōclauatus: necnō lacte quo fuit ſ̄m car
nē nutritus: hoc eſt dictu: mediante fide/quā de
chriſti incarnatione et paſſione credit et tenet/
ipſum turpiter p̄ſtrauit: et virtutē ipſius ener-
uauit: et filios iſrael.i.fideles de ip̄ius manib⁹
liberauit. Judic̄. Ecce vna mulier fragmentum Judic̄.9.
mole deſup iaciens: illiſit capiti abimelech: et cō
fregit cerebrū eius. ¶ Vel dic q̄ talis mulier ē Aliter
beata virgo: q̄ reuera iahel.i.dei aſcenſio dicit̃:
p̄ eo q̄ in ipſa deus carnē aſſumēdo aſcendiſſe
p̄bat̃. Eſa. Aſcendet dn̄s ſup nubē leuē/et igre- Eſa.19.a.
diet̃ egyptū. Iſta enī lacte ſuo mediāte/ quo ſcȝ
nutriuit chriſtū: in ligno crucis cū clauis et lan
cea ſuffragante/quibus ipſe chriſtus mortem ſu
ſtinuit: ipſum zizaram.i.diabolū ſuperauit: et iō
victoriā contra ipſum ſibi ſoli ſancta mat̃ eccle-
ſia attribuit. Judith: Vna mulier hebrea fecit Judit.14.
confuſionem in domo nabuchodonoſor regis.
¶ Vel illud allega: q̄ quandoq̄ melius vincit Aliter

B ziſaram coruſcantem .i.diabolum/ carnem vel
mundũ/in fatuoꝝ cordibus rutilantẽ:ꝛ preliũ di
uerſaꝝ tentationũ cõtra nos ſuſcitantẽ:iabel/ꝙ
ziſara:femina/ꝙ vir:ſimplex/ꝙ litteratus:laic9/
ꝙ clericus:ſecularis/ꝙ religioſus:q2 reuera ſe
pe fit ꝙ iſti ſimplices cũ lacte elemoſynaꝝ quas
faciunt:ꝛ cũ malleo crucis/cuius memoriã.i.de
uotionẽ deferunt:ꝛ cũ clauo dñi timoris/ꝗ ad li
terã totũ mentis tabernaculũ retinet ne labatur:
quo cor ſuũ pforant atq3 pungũt: ipm ziſarã.i.
diabolũ/carnẽ vel mũdũ taliter pcutiũt: ꝙ ipm
ſuperãt atq3 pſternunt. Barach ꝟo dux exerci
tus.i.ſupiores ꝛ clerici ipſum ita non verberant
Jobe.3.b aut deuincunt. Ideo bene dicit Jobe. Infirm9
Codẽ ca.c dicat ꝙ ego fortis ſu3. ¶ Iabel vxor abercinei
vidẽs ziſarã principẽ ſitibundũ ꝛ prelio fatiga
tum: vocauit eum in tabernaculo/dicẽs: Intra
ad me dñe/ne timeas. Que ſtatim aperuit vtrem
lactis:ꝛ dato ꝙ aquã petijſſet/ ſibi tamẽ lac de
dit vt dormiret. Iſto igit fortiter dormiente/ ce
pit iſta mulier clauũ tabernaculi ſui:ꝛ cum mal
leo tempora eius tranſfixit: ipſumq3 in terra po
ſuit/ꝛ interfecit:ꝛ ſic ſoporẽ morti ſocians/miſe
Moralitas rabiliter obijt ꝛ defecit. ¶ Iſta etiã aliter poſ
ſunt exponi ꝙ in pcedenti capitulo: ſc3 ꝙ p iſtu3
ziſarã intelligo aliquẽ in tribulationib9 fatiga
tũ/ꝛ p diuitiaꝝ inopiã ſitibundũ: vel aliquẽ no
bilẽ et clericũ pauperẽ beneficiatũ vel patrimo
natũ. Per iabel vero vſurariũ/intelligo aliquẽ
D ꝗ lacte tẽporalis ſubſtantie abundat multiplici
ter in hoc mũdo:q2 reuera qñ iſta deceptrix mu
lier/ſc3 vſurarius videt iſtũ ziſarã.i.pauperẽ ſi
tire.i.bonis tẽporalibus indigere: ſolet eũ in ta
bernaculũ dom9 ſue ſecrete introducere: ꝛ vtrẽ
lactis.i.arcã ſue auaricie aperire. Et dato ꝙ nõ
petat niſi aquã.i.aliqd modicũ p tẽpore tranſe
undo: ipſe tamẽ largit ſue lac bonoꝝ ſuoꝝ.ſ.bla
dum vel pecuniã: ſolet ſibi ad vſurã cõcedere:et
eũ ad tẽpus ſatiare:ꝛ ſomniũ delectationis ꝛ cõ
placentie in ipo generare. Quia p certo iſti vſu
rarij etiã plus ꝙ homo indigent: liberaliter tri
buũt/qñ ſibi bonã hereditatẽ ſentiũt. Unñ Exo.
Exo.36.a Plus offert pplꝫ ꝙ neceſſariũ ſit. Sed qd eſt?
Pro certo dũ dormit.i.dũ nõ aduertit/cõtra eũ
ſolet inſurgere:ꝛ malleũ ſue crudelitatis in ipm
inuehere:ꝛ clauo crudelis punitionis ꝛ vſurarie
capacitatis ipm tranſfigere:ꝛ p exheredidatio
nẽ ipm mortuũ ꝛ depauperatu3: ꝛ ad terrã.i.ad
miſeriã pfeſſum ꝛ lyſtrũ dimittere ꝛ abire. Pro
Pro.16.d uer. Uir iniquus lactat amicũ ſuũ:ꝛ ducit eu3 p
Aliter viã nõ bonã. ¶ Uel dic ꝙ talis mulier eſt blan
dus adulator/vel malus cõſiliarius ſeu fautor:ꝗ
reuera ziſare principi militie regis iabin.i.mun
di principibus ꝛ ſupioribus: lac p aqua.i.dulce
dinẽ adulationis p veritate offerũt. Et ſic du3
eos in malis dormire ꝛ delectari faciunt/ ipſos
ſpiritualiter interficiunt:ꝛ clauis diuerſoꝝ vitio
Judic.5.d. rum tranſfigunt. Iudic. Aquã petenti lac dedit
Aliter atq3 in phiala principũ obtulit butyrũ. ¶ Uel
dic ꝙ talis mulier eſt diabolus/vel caro/vl ma
la mulier: ſ3 de hoc vide ſup li.xij.ca.de aſpide.

¶ Capitulũ quintũ Textus: Cecine C
runtq3 delbora et barach filius abi
noem. Moralitatũ Ca. IIII

D Elbora propheteſſa cum barach ad p
lium miſiſſet contra ziſarã proceden
tem/multi de filijs iſrael cum eo nõ fue
runt: quapropter iſtos hic in ſuo carmine repre
hendit:ꝛ iſti fuerũt ruben qui inter duos termi
nos habitans/ gregum ſibilos audiebat. Ga
laad qui trans iordanẽ quieſcebat:ꝛ dan qui in
nauibus vacabat:ꝛ aſer qui in portibus mora
bat ꝛ in littore maris habitabat. E cõtra ꝟo ali
qui cum eo ad preliũ acceſſerunt. Et ideo cõmẽ
datur iſachar: cuius principes fuerũt cũ delbo
ra ꝛ zabulon ꝛ neptalim: ꝗ animas ſuas dederũt
diſcrimini. Et ſicut hic dicit: de celo dimicatum
eſt p iſtis:ꝛ ſtelle manẽtes in ordine ꝛ curſu ſuo/
aduerſus ziſaram pugnauerũt. ¶ Sic ꝟo mul Moralitas
ti ſunt hodie qui cũ propheteſſa.i. cum ſanctis
perſonis non curant contra ziſaram.i.ↄtra ho
ſtes ſpirituales pugnare: ꝛ potiſſime tales ſunt
quatuor genera perſonaꝝ. Primus iſtorum eſt
ruben videns per mediũ: qui ſignificat ſubtiles
clericos ꝛ aduocatos. Qui cum aſtute qd ſit fa
ciendum videant: ipſi tamẽ ad bella contra vitia
non pperant: ſed inter duos terminos/ſc3 diui
tiaꝝ ꝛ bonoꝝ habitant: vbi ſibilos gregũ.i.ver
ba adulatoꝝ ꝛ voces blandas: eorumq3 fauores
dominoꝝ maioꝝ libenter audiunt ꝛ auſcultant.
Unde ipſi poſſunt dicere de adulatoribus illud D
Job: Stetit quidã cuius nõ cognoſcebã vultũ: Job.4.f
imago corã oculis meis:ꝛ vocẽ quaſi aure lenis
audiui. Adulator enĩ imago dicit: q2 habet ami
ci ſimilitudinẽ/nõ veritatẽ: cuius licet audiamus
vocẽ lenẽ ꝛ blandã loquacitatẽ: nõ propter hoc
cognoſcimus vultũ eius.i.interiorẽ voluntate3.
Secundus iſtorum eſt galaad: qui interpretatur
cumulus teſtis: qui ſignificat ſuperbos: qui di
recte cumulus teſtis dicuntur: pro eo ꝙ cumul9
ꝛ tumor preſumptionis ꝛ inflare elationis ſue in
teriorẽ ſuperbiã atteſtant. Et ibi trans iordanẽ
qui interpretatur riuus iudicij/dicũtur quieſce
re: quia ſeipſos neſciũt iudicare. Sed vltra ſui
ipſius verã cognitionẽ ſolent quieſcere ꝛ mane
re: cum tamen dicat apoſtolus: Si noſmetipſos 1.Co.11.g
dijudicaremus/nõ vtiq3 iudicaremur. Tertius
illorum eſt dan/qui interpretat cauſa:ꝛ qui i na
uibus dicit vacare: et ſignificat illos qui in cau
ſis et litigijs necnon in naulibus.i.in fluctuoſis
mundi negocijs ſe ſolent plus ꝙ deceat occupa
re. Unde dicitur: Nauicula in medio mari iacta Mat.14.c
batur fluctibus. Quartus iſtorum eſt azer/ꝗ in
terpretatur diuitie ſeu beatus:ꝛ ſignificat mun
di diuites: et in littore maris huius mũdi p affe
ctum manentes: et tpali beatitudine pre ceteris
gaudẽtes. Unñ Abac. Uiã feciſti in mari eqs tu Abac.3.d
is. Iſta igit quatuor genera perſonaꝝ: ſc3 illi ꝗ
in diuitijs amplantur: illi qui in litigijs ꝛ nego
cijs occupantur: illi qui per ſuperbiam inflant:
ꝛ iſti qui p vanã ſapientiã illuſtrant: non curant
hodie ſpiritualiter pugnare: nec cõtra diabolũ

E aut vitia debellare: nec delboꝛaʒ ſeu barach.i. ſanctos viros ⁊ mulieres ꝓperantes ad illud ꝓ- liū comitari. Unde de populo moderne eccleſie
Eze.7.d dicit ſcriptura: Nō eſt qui vadit ad preliū. Ira enī in eo ⁊ ſup populū eius. Sed revera ad illud preliū vadūt tria genera pſonaꝝ bonaꝝ: ſcilicet iſachar q̄ interp̄taꝉ dn̄m memoꝛans: Neptalim q̄ interp̄taꝉ cōuerſatio vel dilatatio: ʒabulon/ q̄ interpretaꝉ habitaculū foꝛtitudinis: qꝛ ꝓ certo illi qui habent dei memoꝛiā ⁊ cognitionē: iſti q̄ habent charitatiuā dilatationē ⁊ honeſtā ꝯuerſationē: illi qui habent foꝛtitudinē ⁊ mentis roboꝛationē: quales ſcʒ fuerūt ſancti doctoꝛes/ cōfeſſoꝛes ⁊ martyres: tales dico contra diabolū preliantꝉ: ⁊ vitas ſuas diſcrimini ⁊ laboꝛib⁹ exponentes/ de celo ⁊ ꝑ ſtellas.i. a deo ⁊ ab angelis adiuuari merentꝉ. Unde iſti ſunt illi de quib⁹
Baruch.3.c dicitꝉ Baruch: Ibi fuerunt gigantes/ viri nominati a pꝛincipio ſtatura magna/ ſciētes belliū ⁊c̄.

¶ Capitulum ſextū Textus: Fecerūt aūt filij iſrael malū in cōſpectu domini. Moꝛalitatū Capl'm V

Peccātib⁹ filijs iſrael/ tradidit eos dominus in manū madian ſeptē annis: q̄ quolibet anno cū ſuis gregibus in terram iſrael venientes/ ſara moꝛe locuſtaꝝ vaſtabant. Cū igiꝉ gedeon triticum in toꝛculari virga excuteret/ apparuit ſibi angelus dn̄i: ꝓmittens ꝙ in foꝛtitudine ſua populū dn̄i liberaret. Cui cū gedeon ſacrificium.i. azymos panes/ ⁊ agni
F carnes/ ⁊ ius carniū offerret: angelus ſupꝛa petram oīa fundi iuſſit. Quo facto angel⁹ carnes cū virga tetigit: ⁊ ſtatim de petra flāma ꝓrupit: q̄ ſacrificiū ꝯſumpſit. Angelus ꝟo in flāma aſcē-
Moꝛalitas dit celū. ¶ Iſta ſequendo beatū Gregoꝛium exponé moꝛaliter ſic: ꝙ cū quis in toꝛculari coꝛdis cū virga recte diſcuſſionis triticū a paleis.i. virtutes a vitijs ſegregat: ⁊ pꝛe timoꝛe madianitaꝝ .i. demonū: q̄ cū gregibus tentationū ſuaꝝ cuncta viridia.i. cuncta honeſta ⁊ virtuoſa ꝯſumūt in hole: in coꝛdis ſui latebris ſe occultat: vt ſibi triticū interioꝝ affectionū diſcutiat atq3 terat: ſtatim ſolet adeſſe angelus.i. diuina reuelatio ⁊ inſpiratio: q̄ reuera pꝛomittit madian.i. diaboli exercituſq3 ſui ſuperationē: ⁊ populi dei.i. boноꝝ anie motuū liberationē. Et ideo q̄d debet facere talis gedeon/ q̄ interpꝛetaꝉ circuiens in vtero.i. hō talis ſe diſcutiens ⁊ circuiens in vtero: qū videt talē angelū ſibi aſtare ⁊ inſpirare? Reuera ad monitionē eius ipſe debet agnū ſuū.i. ꝓpꝛiam carnē ꝑ penitentiā ⁊ cōtritionē coquere: panes azymos.i. bona opa ſine fermēto inanis gloꝛie facere: ⁊ ius carniū.i. ipſas carnales cogitatiōes fundere: ⁊ hec oīa ſupꝛa petrā.i. chꝛiſtū ꝑ bonā intentionē ⁊ deuotionē/ ⁊ per ipſius imitationem ponere: ⁊ oīa ad ipſū mētaliter oꝛdinare. Quod ſi oīa fecerimus: ⁊ ius ⁊ carnes ⁊ panes.i. cogitationē/ delectationē ⁊ bonum opus deo obtulerimus ⁊ decoxerimus: ſtatim flāma ſpūs ſcʒ charitatis et dilectionis de petra.i. de chꝛiſto ꝓrumpet: q̄ huiuſmodi ſacrificium acceptabit ⁊ aſſumet: ⁊ oīa carnalia in nobis exiccabit ⁊ vret. Et ſic madian diabolus a facie noſtra
G ſuccumbet: ⁊ angelus noſtre deuotionis in celū ꝑ cōtemplationē aſcendet. Eccli. Uapoꝛ ignis Eccli.38.c
vret carnes eius ⁊c̄. ¶ Uel dic ꝙ cū angelus.i. Aliter
p̄latus vel p̄dicatoꝛ: virga correctionis vel monitionis petrā cū carnibus.i. coꝛ peccatoꝝ durū/ petrinū ⁊ carnale tangit: in ipſo flāma cōtritionis ⁊ dilectionis incendit: q̄ carnes et ius.i. carnales cogitationes ⁊ actus attenuat ⁊ cōſumit. Et ſic ipſū gedeonē.i. peccatoꝛē: madian.i. diabolū ſuperare facit: ipſe angel⁹ p̄dicatoꝛ vel p̄latus: ⁊ hic aſcendit inquantū celeſte meritum
hic acquirit. ¶ Uel dic ꝙ cū angelus ad litterā Aliter
vel etiā chꝛiſtus: petrā.i. coꝛ dnrū per inſpirationē tangit ⁊c̄. ſicut ſupꝛa pꝛoximum: vel vide ſupꝛa li.iiij.ca.xlix. de miraculis igniū/ caplo.v.
¶ Dn̄s gedeoni ꝓmiſit ꝙ ꝑ manū ei⁹ filios iſ- Eodē ca.c
rael de madian liberaret. Quod vt facilius crederet ⁊ ſperaret/ vnū ſignū mirabile dedit: quia ſcʒ vellus de nocte in area dimiſit: roſq3 de celo deſcendens vellus infudit/ ⁊ area ſicca manſit: ita ꝙ expꝛeſſo vellere cōcham roꝛe impleuit. Econtra ꝟo gedeon aliud ſignū petijt: qꝛ vellus ſiccū eſſe voluit: cadente celitus roꝛe totā areā q̄ pꝛimo ſicca fuerat/ irroꝛari popoſcit. Quod cū ꝑ oꝛdinē factum fuiſſet/ madianitas foꝛtiter expugna-
uit. ¶ Tale ſignū noſtre ſalutis ⁊ liberationis a Moꝛalitas
demonibus ⁊ vitijs: qui madianite iniqui ⁊ contradicentes dicuntꝉ: factū fuit ⁊ nobis datum in
chꝛiſti incarnatione. Uellus enim quod de car- H
ne naſcens neſcit paſſiones carnis/ beatā virginē ſignificat: q̄ q̄uis a carne nata fuerit/ carnis tamē paſſiones ⁊ vitia ignoꝛauit: ⁊ in carne preter carnē virginaliter ſemꝑ vixit. Iſta eſt igitur q̄ in area ſicca huius mūdi poſita/ roꝛē celeſtē.i. chꝛiſtū cōcepit: ⁊ eo expꝛeſſo ⁊ parturito/ ⁊ in concha.i. in coꝛde fidelium ꝑ fidē recepto: iſta ſicca.i. virgo ſicut ante fuit/ ꝑmanſit: ſicut vellus pꝛius ſiccū factū eſt roꝛidū: ⁊ in ſecūdo ſigno illud vellus roꝛidū inuentū eſt ſiccū. Sic ꝟo maria q̄ pꝛius erat virgo/ ⁊ a carnalitate ſicca: facta fuit ꝑ-
gnans ⁊ roꝛida: qꝛ ſcʒ chꝛiſtus deſcendit in ea ſi- Pſ.71.a
cut pluuia in vellus: ⁊ ſicut ſtillicidia ſtillantia ſup terrā. Tamē fecūdatio iteꝝ apparuit ꝟgo integra atq3 ſicca. Et ſicut etiā factum eſt/ ꝙ area mundi q̄ pꝛius ſicca fuerat ⁊ a gratia nuda: virtute ſiccitatis iſtius velleris.i. virtute virginitatis iſtius matris/ fuit ꝑ gratiā roꝛida ⁊ humectata: qꝛ pꝛo certo ros iſte chꝛiſtus de iſto vellere.i. de vtero matris expꝛeſſus/ ⁊ in concha eccl'ie receptus/ ꝑ areā mundi.i. ꝑ fidē ⁊ gratiā eſt diſperſus: ⁊ ſic totus mūdus eſt ſpūaliter madefact⁹.
Unde ipſe dicit Oſee: Ero quaſi ros. Et iſrael Oſee.14.a
.i. beata virgo germinabit quaſi liliū: vt etiaʒ de
iſto ſigno ſalutis dicaꝉ illud Eſaie: Pꝛopꝉ hoc Eſa.7.c
dabit dn̄s ipſe vobis ſignum. Ecce virgo conci-
piet ⁊c̄. ¶ Uel dic aliter: ꝙ ꝑ vellus ⁊ areā intel- Aliter
liguntꝉ duo genera matrū: ſcʒ maria ꝑ vellus/ et alie matres ꝑ areā. Sed reuera iſta ſic ſe habēt: qꝛ vellere roꝛefacto area ſicca manſit: hoc eſt ꝙ

ſm modum quo btā ṽgo ꝯcepit/nulla alia cōci
pere potuit: ſed oīs maternitas quo ad hoc ſte
6.Reg.1.e tilis ⁊ ſicca fuit: qꝛ ſcꝫ ſm iſtū modū/mōtes gel
boe nec ros nec pluuia veniet ſup vos. Ecōtra
ṽo qñ area fuit humectata/vell⁹ fuit ſiccū: qꝛ.ſ.ſm
illū modū quo cetere matres ꝯcipiūt.ſ.p carna
lē copulā btā ṽgo fuit ſicca: ⁊ ab illo ꝯceptionis
gñe ſp ſalua: qꝛ ſm iſtū carnis modum ſicut ſcri
Aggei.1.c ptū eſt: Prohibiti ſunt celi ne darēt rorē ſuum.
Iſte ergo oēs matres ꝗꝗ in roris fuſiōe.i.ꝯce
ptione ꝯueniant: in mō tñ ꝯcipiēdi variantur: ⁊
nunꝗ ſimul.i.in ſimili mō generāt: immo alter
Allegoria natim modū part⁹ ⁊ ſeriē in ſe mutāt. ¶ Uel dic
allegorice aliter/ꝙ vell⁹ ſignificat ppl'm iudaicū
Hiere.13.b q̄ in pncipio p fidē adheſit deo. Uñ dicit: Sicut
adheret lūbare ad lumbos viri/ſic agglutinaui
mihi domū iſrael. Per areā aūt gētilitatē/q̄ ſcꝫ
ad modū aree totā mūdi ſupficiē ꝯtinebat. Hie
Hiere.51.d re: Filia babylonis qſi area manēs ſicca. Quia
ſcꝫ plebs iudaica pmo fuit rore diuine gratie pfu
ſa: gentilitas ṽo fuit ſterilis ⁊ mala. Sed reue
ra mō ꝯuerſus ē ordo: qꝛ ſcꝫ vell⁹ eſt ſiccū/⁊ area
rorida/inq̄tū ros.i. fides ⁊ gratia a iudeis defe
cit: ⁊ gētilibus ppl'is eſt ꝯceſſa: ⁊ inq̄tū ppl's iu
daic⁹ ſiccus/infidelis ⁊ incredul⁹ fact⁹ eſt/fide
Joan.9.f in gētibus ſuſcitata. Uñ dicit: Chriſt⁹ ad hoc
venit in mūdū: vt q̄ nō vidēt/videāt: ⁊ q̄ vidēt/ce
Aliter ci fiant. ¶ Uel expone de clericis ⁊ laicis: qꝛ re
uera eccl'iaſtici q̄ more velleris dño ſunt ꝯiuncti
⁊ eſſe debēt molles/humiles ⁊ benigni: ſolebāt
eſſe rore diuine gratie p ceteris madefacti. Area
ṽo.i.ppl'i ſeculares reſpectu ipoꝝ erāt indeuoti
aridi ⁊ duri. Sed ṽe hodie videm⁹ ꝯtrariuꝫ. Si
gnū eñ iſtud retrouerſum eſt: qꝛ.ſ.area magis ē
rorida ꝗ vellus: ſeculares deuotiores ſunt ꝗ re
gulares/laici ꝗ clerici/ſubditi ꝗ plati: vt comp
tum eſt. Unde Gregori⁹ exponens illud Apl'i:
1.Co.9.c Qui ſtat/videat ne cadat: dicit: Timēdū (inq̄t)
nobis ſtātib⁹ irridet. Quotidie eñ fit ſicut ſen
ſibiliter videm⁹/ꝙ boni efficiuntur mali: ⁊ mali
Aliter ecōtrario fiunt boni. ¶ Uel dic ꝙ vell⁹ ⁊ area
ſignificāt aīam ⁊ carnem/q̄ p certo viceuerſa ſe
habēt: qꝛ ſcꝫ qñ anima eſt rore ſuo.i.celeſti gra
tia ⁊ deuotione plena: tunc neceſſe eſt ꝙ area/id
eſt caro: rore ſuo.i.carnalitate/voluptate ⁊ aſpe
ritate ſit vacua atqꝫ ſicca: ⁊ ecōtra quādo area.i.
caro: rore ſuo.i.carnali ⁊ tēporali voluptate hu
mectat: tunc neceſſario vell⁹.i.anima: rore ſuo
.i.diuina gratia deſiccat: ⁊ in ſiccitatē ſue ideuo
tionis ⁊ incōpaſſionis mutat. Unde videt ꝙ ca
ro ⁊ anima poſſunt ſibi dicere mutuo illud Ge
Gen.13.b ne. Si ad ſiniſtrā ieris/ego dexterā tenebo. Si
dexterā elegeris/ego ad ſiniſtrā pergā. Uerbuꝫ
fuit abrae ad Loth: qꝛ reuera caro deſignat per
loth/q̄ interptat declinans: p eo ꝙ quando ab
iſta via virtutum faciliter declinet/⁊ teneat ſini
ſtrā aduerſitatis in hac vita/⁊ careat rore pſpe
ritatis: tunc anima ad ſiniſtrā vitioꝝ ⁊ tormento
rū mutat: ⁊ ſiccitatē ⁊ ſterilitatē ꝯtritū ſortitur.
Aliter ¶ Uel dic ꝙ iſta duo ſigna/primū ſcilꝫ ⁊ ſecun
dum/ſignificant duo tempora/pſens ſcꝫ ⁊ futu
rum. Iſta etiam duo ſignificāt duo genera pſo
naꝝ: vellus roratū diuites/area nuda pauperes.
Iſti igit ſunt q̄ ꝯtrario modo ſe habēt: qꝛ ſcꝫ vel
lus.i.ipſi diuites in pmo ſigno.i.in pſenti tem
pore/rore pſperitatis ⁊ diuitiaꝝ ſunt pleni: area
ṽo.i.pauperes ab iſto rore ſunt ſicci: ⁊ p bono
rum tenuitatē ſunt aridi atqꝫ macri. Sed ṽo qñ
venit ſecundū ſignum.i.tempus futuꝝ: tunc mu
tabit ordo rerum: qꝛ ſcꝫ area erit rorida/⁊ vellus
ſiccum.i.pauperes erunt bonis oībus hume
ctati: mali ṽo diuites bonis omnibus deſiccati
Tunc eñ qui modo ſunt diuites/erunt paupe
res: illi ṽo qui nūc ſunt pauperes/erūt diuites.
Unde dicit: Depoſuit potētes de ſede: ⁊ exalta Lu.1.e.
uit humiles. Eſurientes impleuit bonis: ⁊ diui
tes dimiſit inanes. Et ſic qñ loth pgit in dexte
rā/abraam tenet ſiniſtraꝫ/⁊ ecōtra: qꝛ videlꝫ loth
peccator eſt nunc in dextera pſperitatis: ⁊ econ
tra abraam iuſtus in ſiniſtra paupertatis ⁊ aduer
ſitatis. Ecōtra ṽo in alio ſeculo erit/vt patet in
euangelio vbi dicitur: ꝙ illis qui erūt ad dexte
ram dicet: Uenite: ⁊ illis ad ſiniſtrā: Ite ⁊c. Mat.25.d.e

¶ Capl'm ſeptimum Textus: Igitur Hieroboal qui et gedeon/de nocte conſurgens. Moralitatū Capi. VI

Cum Gedeon ad pliu contra madia
nitas ire decerneret: ⁊ ad hoc magnuꝫ
ppl'm congregaret: noluit dñs ꝙ habe
ret pugnatores plures/ſed paucos ⁊ electos. Mul
tus (inq̄t) eſt ppl's tecum: nō tradet madian in
manus eius: ne forte glorief iſrael/⁊ dicat: Me
is viribus liberatus ſum. Precepit ergo ꝙ mili
tes ſic pbaret: ꝙ ſcꝫ omnes ipos ad aquā duce
ret: ⁊ ꝙ illos q̄ flexo poplite aquā inclinati bibe
rēt/repudiaret. Illos ṽo q̄ genua flectere nō de
dignarent/ſed manu aquā ad os piectā ſicut ca
nes lambēdo biberēt/eligeret. Sic igit factū eſt
ꝙ de decē milib⁹ trecēti ſolū fuerūt/q̄ aquā ma
nu ⁊ lingua biberāt: qui cū eo ad pliuꝫ inierunt
⁊ madian deuicerūt: alij ṽo tanꝗ reprobi ad p
pria receſſerūt. ¶ Gedeō q̄ interptat circūiens Moralitas
in vtero/ſignificat chriſtū: q̄ ſcꝫ in vtero ṽginis
nouē mēſibus circūiuit. Ille igit cum exercitu fi
deliū ꝯtra madian.i.ꝯtra diabolū pliat: ⁊ maxi
me ad illud pliuꝫ faciendū/vniuerſitatē pliato
rum/pdicatoꝝ eccl'iaſticoꝝ aduocat ⁊ hortatur:
ita ꝙ ad ipm iam infiniti ꝯfluere inceperūt: ſed
ad ſtatū pfectionis nūc pauci venire cōproban
tur. Sed qd? Reuera de⁹ nō delectat in iſta mul
titudine bellatoꝝ: qꝛ ſicut dicit in li. Machabe
oꝝ: Non in multitudine exercit⁹ victoria belli/ 1.Mach.3.b
ſed de celo fortitudo eſt. Eſa. Multiplicaſti gē
tem: nō magnificaſti leticiā. Quia p certo du Eſa.9.a
co ꝙ chriſtus multos habeat hodie in eccleſia
bellatores/multos religioſos/clericos ⁊ pdica
tores: pauci tñ inueniunt ſufficiētes ad madian
ſcꝫ ad diabolum debellandū/⁊ ad ipm verbis ⁊
operibus impugnandū: qꝛ ſicut dicitur: Mul Mat.20.b
ti ſunt vocati/pauci vero electi. Si igitur bonos
a malis/⁊ vtiles a vanis cognoſcere volueris:
oportet reſpicere qualiter in aquis ſcripturaruꝫ

E lachrymarum ⁊ miſericoꝛdiarum ſe habeant: et
inuenies ꝙ ad faciendū ⁊ implendum illa que ꝑ
dicant/aquas lachrymaꝝ ⁊ penitentie/cōpaſſi
onis ⁊ miſericoꝛdie/ ſolū cum lingua tangunt:
inquantū ſcripturaꝝ verba libenter ⁊ diuine le
gis mandata lingua ꝑdicant ⁊ dicunt: ⁊ inſtuꝫ
de aquis lachrymaꝝ/compaſſionis ⁊ deuono
nis multa loquunt ⁊ diſſerūt: qnimmo etiam(ſi
cut ex eoꝝ verbis videt)genua coꝛdis ⁊ affecti
onis ſue ad iſtas aquas deꝑmunt ⁊ deflectunt.
Sed ꝓ certo ſi ipſoꝝ manus.i.opa reſpicis: tu
inuenies ꝙ ad faciendū vel implendū illa que ꝑ
dicant ſeu dicunt/manū apponere nunꝙ volūt
⁊ ſic nunꝙ cum manu/ſed cum lingua ſoluꝫ aqꝫ
Mat.23.a tangunt. De quibus dicitur: Dicunt em̄ ⁊ nō fa
ciunt. Alligant em̄ onera grauia ⁊ impoꝛtabilia
⁊ imponunt ea humeris hominū: digito enim
ſuo nolūt ea mouere. Quapꝛopter iſti oēs a do
mino repꝛobant: ⁊ ad ꝑliandū ꝯtra diabolū ⁊ vi
tia indigni ⁊ inutiles reputant. Sed reuera aliq
pauci ſunt ibi.ſ.trecenti inter decem milia: qui
non ſolum cum lingua/ſed etiam cum manu tā
gunt huiuſmodi aquas: illi ſcꝫ q non ſolū predi
cando loquunt: ſed etiam que ꝑdicant/manuali
ter opant: ⁊ ad modū canum/q nō ſolū cum lin
gua/ſed immo etiā opere cuſtodiūt gregem: et
ꝑ fidelē cuſtodia quod verbaliter docēt/exem
1.Petr.6.e plariter exequunt: Iuxta illud: Oꝛe locutus es
⁊ opere ꝑfeciſti. Et iſti ꝓ certo ad dictum ſpūale
ꝑliū appꝛobant: ⁊ ipſis mediantibus madian
cum exercitu ſuo.i.diabolus cū vitijs ſuperatur
Aliter ¶ Uel dic ꝙ aqua qua ꝓbantur chꝛiſti milites
F eſt mūdana ꝓſperitas/vel terrena tempalitas:
qꝛ ſcꝫ iſta tpalia fluūt ⁊ refluūt ſicut aqua: qꝛ re
uera mali toto affectu iſtas aquas appetūt: ⁊ ge
nua coꝛdis ſui.i.mētis affectionē ad eas depꝛi
mūt ⁊ deflectūt. Et ideo iſti a diuino ꝑlio repꝛo
bi ſunt: qꝛ in ſtatu eccleſie vbi eſt locus ſpūalis
ꝑlij/indigne remanēt ⁊ ꝑſiſtunt. Boni vero ecō
tra genua affectionis et coꝛdis ad aquas mun
di delectationū nō deflectūt: ſed ſtātes et ad ce
leſtia erecti/lambēdo ſicut canes.i.ſicut fecerūt
ſancti apoſtoli et ꝑdicatoꝛes: ſolū quod neceſſa
riū eſt/inde ſumūt: et ꝓpter hoc iſti ſunt digni ⁊
electi/ꝙuis ſint pauci. Ad ꝑlia chꝛiſti vadunt/et
hoſtes anime deſtruunt et ꝯfundunt: qꝛ nullꝰ ec
cleſiaſticꝰ q ad mūdi diuitias et delicias genua
coꝛdis flectit/dignꝰ eſt ꝯtra vitia ꝑliare: ſed ſolū
ille q ſolū ad neceſſitatem de iſtis aſſumit: ita ꝙ
de tali ꝓbatiōe facta in aqua/poteſt dn̄s dicere
Ps.80.b illud Ps. In abſcondito tempeſtatis ꝓbaui te
apud aquas contradictiōis.i.apud aquas tem
poraliū/que cauſa ſunt contradictionis et litis.
Aliter ¶ Uel ſi vis dic iſta ad lrām: ꝙ in bellis meliꝰ
eſt habere paucos milites et electos et bonos/
ꝙ multos incompoſitos et indoctos: exemplo
Xerxis. Unde ponit Oꝛoſius de quo dicit: ꝙ cū
infinitam haberet multitudinē: tn̄ tamen pau
ci ſpartani deuicerūt. Ideo bene dicit Seneca
in li. de moꝛibus: Non vt multis placeas/ſed q
Eodē ca.b liter ſtude. ¶ Gedeone cum madian cū trecen
tis electis q aquas manu et lingua lamberāt ꝑ
perante: non legitur eis alia arma contuliſſe ꝙ
tubas/lagenas vacuas et lampades. Iſti em̄ de
gedeonis mandato/lagenas vacuas et infra ar
dentes fregerunt/et tubis clamauerūt: et lāpa
dibus lucētibus hoſtes taliter terruerunt: ꝙ ip
ſis fugientibus eos foꝛtiter deuicerunt. ¶ Sic Moꝛaliter
vere dico/ꝙ trecēti chꝛiſti milites.i.ecclīaſtici
boni ⁊ fideles: q ſcꝫ trecēti dicūtur: qꝛ fidē trini
tatis credūt: aquā manu ⁊ lingua tāgūt: qꝛ ma
nu operant quod dicūt: arma ſpūalia ꝯtra ma
dian diabolū debent aſſumere/ſi volūt de eo tri
umphare. Unde Apl̄s: In carne ambulantes 2.Co.10.b
non ſm carneꝫ militamus. Arma em̄ militie no
ſtre non ſunt carnalia. Habere debēt igit lage
nas terrenas vacuas.i.coꝛpa ſua vacua ꝑ abſti
nentiā ciboꝝ: vt habeāt interius lāpades ardē
tes.i.ſplēdoꝛē ꝟtutū ⁊ exemploꝝ/⁊ etiā miracu
loꝝ: habeant tubas.i.ꝑdicationē ⁊ doctrinā di
uine legis ⁊ mādatoꝛum: ⁊ ſic ꝓ certo ſi lagenas
coꝛpoꝝ ſuoꝝ abſtinētia ⁊ penitētia/vel etiā moꝛ
te ꝓ chꝛiſto fregerint: ſi ſplendoꝛe bonoꝝum ex
emploꝝ emicuerint: ſi tubas orationis/pꝛedica
tionis diuine laudis/ꝯfeſſionis vel gratiarūacti
onis ꝑſonuerint: hoſtes anime ꝓculdubio terre
bunt/⁊ ab eoꝝ aſpectibus fugabunt: vt dicatur
de ſanctis q tubis ꝑdicationis coꝛpa ſua penitē
tia ⁊ abſtinētia fregerint: ⁊ ea etiā moꝛti tradide
rint ſeu expoſuerint: ⁊ tunc poſt moꝛtē ꝟtutibꝰ
⁊ miraculis claruerint: ⁊ ideo demones terrue
rint: ſicut habet in li. Regū: Cecinit tuba: ⁊ receſ 3.Reg.20.c
ſerunt ab vꝛbe.ſ.demones ab eccl̄ia vel anima. D
Et etiā ipſi tyranni ⁊ crudeles q eos occiderāt/
vel impugnauerāt: viſis tantis miraculoꝝ ſplen
doꝛibus/crediderūt. Iſta em̄ fuerūt in martyri
bus qnqꝫ ꝑ oꝛdinē.ſ.tuba fidei/confeſſio ⁊ ꝑdi
catio: poſtea moꝛs.i.lagene coꝛpoꝝ fractio: po
ſtea lux.i. miraculoꝝ coruſcatio: poſtea hoſtiū
.i.demonū fugatio/⁊ tyrannoꝝ ſuperatio/⁊ ad fi
dem ꝯuerſio. Iſta em̄ expoſuit ſic Stephanus
de longotono: ⁊ etiā multi alij doctoꝛes. Illi q
cum Gedeone cum lagenis ⁊ tubis ad ꝑliū cō
tra madian ibant: lagenas in ſiniſtris/tubas ve
ro in dextris poꝛtabāt. In quo notat ꝙ chꝛiſti
ꝑdicatoꝛes de tubis.i.de ꝑdicatiōis gratia/qꝫ
ipſam ſe habere vidēt et exercere ſciunt/multum
debent curare: de lagenis ꝟo.i.de coꝛpꝰibus pa
rum debet eis eſſe: et inde eſt ꝙ tubas in dexte
ra/lagenas ꝟo in ſiniſtra/tanꝙ illa de qbus mi
nus curat/dicebant tenere. Item ſi vis dic de
doctoꝛibus et doctrina. ¶ Hic ſomniauit qdaꝫ Eodē ca.d
ꝙ panis ſubcinericiꝰ et hoꝛdeaceus caſtra ma
dian intrabat: et caſtra et exercitū deſtruebat: ꝑ
quod dictum fuit gedeoneꝫ ſignificari: qui ꝙꝙ
ſubcinericius.i.vilis et ruſticus eſſet/ madiani
tas tn̄ deuicit. ¶ Et hoc ſi vis allega/ꝙ qnqꝫ et Moꝛaliter
in bellis coꝛpalibus et in factis ſecularibus/nec
non in ꝑlijs ſpūalibus.ſ.in pctōꝝ et demonū et
vitioꝝ impugnationibꝰ/magna et ardua ꝑ ruſti
cos et ſimplices fiūt: qꝛ dato ꝙ ſint ſubcinericij
et hoꝛdeacei.i.rudes/ſimplices et indocti/et de

B dūili plebe nati:ſpūs tñ dñi induit gedeonē:ſi
Judi.6.e cut dicitur ſupra:⁊ qñqꝫ maioꝛa faciūt ꝗ̄ illi q̄
1.Coꝛ.1.d gſe ⁊ ſcīa ſunt puecti. Vñ Apl's: Et infirma mū
di elegit de⁹ vt ꝯfundat foꝛtia.

Capitulū octauum Textus: Dixe runtq; ad eum viri ephraim: Quid eſt hoc quod facere voluiſti. Moꝛalitatum Capitulum VII

Judic.8.e GEdeō petijt a pplo inaures aureas q̄s
tulerat de ꝑda madianitaꝝ:de quo fe
cit ephot grauiter peccās:qꝛ foꝛnica
tus eſt in eo oīs ppl's iſrl'. Erat eñ indumētum
ſacerdotale/quo mediāte dñs interrogabat̄:cu
ius vſus leuitis ⁊ ſacerdotibus ſolūmodo ꝯcede
Moꝛalitas bat̄. ¶ In quo poteſt notari ꝙ ſeculares q̄ ec
cleſiaſtica officia volūt exercere/peccāt: dato ꝙ
Aliter bona intentiōe illud faciant. ¶ Vel poteſt alle
gari ꝙ aurꝫ gentiliū non debet fieri ephot eccle
ſiaſticū.i. ſapiens ſecularis nō debet ꝑpter mū
danā ſapiam fieri ꝑlatus eccleſiaſticus vel re
Aliter gularis. ¶ Vel poteſt allegari ꝯtra illos religi
oſos qui ſub ſpecie faciēdi ephot.i. aliquod ſpū
ale/vtpote elemoſynā vel eccliam vel ꝯſimile:ac
cumulāt aurꝫ gentiliū:exigūt diuitias ſecularīū
vel rapinas paupeꝝ ſubditoꝝ. Et ſicut dr̄ Eccli
Eccli.34.c Immolantis ex iniquo oblatio eſt maculata.
Rom.3.b Et Apl's dicit: ꝙ nō ſunt faciēda mala/vt veni
ant bona.

¶ Capitulū nonū Textus: Abijt autē abimelech filius hieroboal in ſychē Moꝛalitatū Capt. VIII

B HIc ponit̄ quō abimelech filius ſpuri⁹
gedeonis factus eſt rex a viris ſichimi
tis:qui ſtatim ꝯtra fratres ſuos filios
Gedeonis ſurrexit:⁊ tot de eis ſup lapidē vnum
occidit:ita ꝙ vnus ſolūmodo remāſit:poſtea ve
ro illoſmet q̄ ipſum regē fecerāt interfecit:⁊ ciui
tatē eoꝝ combuſſit ⁊ deſtruxit. Ipſum tñ finali
ter dum quādā turrim capere niteret̄/⁊ ignē im
ponere moliret̄: q̄dam mulier fragmentū mole
faciēs/in capite ꝑcuſſit:⁊ eum ad moꝛtē vulnera
tū deiecit:q̄ moꝛi ſe ſentiens:ne a muliere dicere
Moꝛalitas tur occiſus:ꝑ armigeꝝ interfici ſe fecit. ¶ Per
iſtum abimelech intelligit̄ diabolus: q̄ reuera
gedeonis.i. dei patris filius ſpurius/⁊ etiā crea
tura peſtifera pōt dici. Ille ē eñ q̄ filios patris
ſui legitimos/⁊ viros ſanctos ⁊ iuſtos/qui ſunt
filij dei patris:⁊ maxime ſanctos martyres ſup
lapidē vnū.i. ſupꝛa chꝛiſtū in quē credebant occi
dit:⁊ ſup ſichem q̄ interꝑtat̄ robur.i. ſup mūdū
regnū accepit:⁊ ipſos ſup quibus regnat.ſ. ſuper
peccatoꝛes ⁊ mūdanos diuerſis vitijs interficit:et
ipſius mūdi ciuitatē flamma ꝯcupiſcētie ſuccen
Pro.28.b dit:ita ꝙ iſte eſt rex de quo dicit̄: Regnātib⁹ im
pijs ruine hoīm. Finaliter iſte malus rex iſtā ſu
am ciuitatem ⁊ plebē igne ꝑpetuo in inferno ſuc
cēdet:⁊ ſic ipſis q̄ illū regē faciūt/ꝑmiū triſte red
Eccli.10.a det. Vñ Eccli. Rex inſipiēs ꝑdet ppl'm ſuū. Sꝫ
ſi queris quō iſte malus rex ſuperat̄: Ecce con
tinue eñ accidit/ꝙ iſte turrē thebes.i. arcā mē
tis noſtre inuidie ⁊ auaricie ignem in ea accen
dere molit̄:⁊ tunc ꝑ certo nō reſtat niſi ꝙ muli C
er q̄ ē in iſta turri.i. volūtas bene docta: fragmē
mole.i. pondus diuini timoꝛis cōtra eum iactat:
⁊ ꝙ in capite.i. in ꝑncipio: dum.ſ. eſt adhuc ten
tatio in cogitatione/ipſm ꝑcutiat:qꝛ vere ſic erit/
ꝙ victus deficiat atqꝫ cadat. Timoꝛ enim domi Eccli.1.e
ni expellit peccatū. Si eñ iſta mulier ſcꝫ volun
tas debitū ſuum fecerit:⁊ ſi timoꝛ dei iſtum reꝑ
cuſſerit:ſtatim armiger.i. chꝛiſtus aderit: q̄ ipſm
in ꝯſpectu noſtro ꝓſternet. ¶ Vel dic ꝙ muli Aliter
er eſt beata v̄go cum lapide quē emiſit.i. cū chꝛi
ſto lapide angulari quē peperit/abimelech dia
bolū ſupauit:⁊ ꝙ armiger.i. Paulus vel q̄libet
ſcrūs ſibi quotidie auxiliū facit: q̄ tñ diabolus
fratres ſuos legitimos.i. ſanctos patres occide
rat:⁊ ꝑ magna tempoꝛa ſup mundū regnauerat.
Vñ Judith: Quedam mulier hebꝛea fecit ꝯfuſi Judith.14.d
onē in domo Nabuchodonoſoꝛ regis. ¶ Vel Aliter
dic ꝙ iſte ſignificat ambitioſum: q̄ ꝑ certo ſta
tim vt ad regnū ⁊ regimen ciuitatis.i. tꝑalis offi
cij vel eccleſie dignitatē ꝓmotus fuerit: ꝑmum
quod facere nititur eſt/ꝙ fratres ſuos legitimos
.i. bonos confratres ⁊ ſocios deſtruere:⁊ q̄tum
ad mūdi ꝓſperitatē ꝑdere ⁊ occidere/impugna
re ⁊ deponere:⁊ ſup lapidē ſue crudelitatis ꝑ ra
pinam ⁊ auariciam bonis eoꝝ acq̄ſitis conatur.
Non ſufficit ſibi ꝙ ciuitatē.i. eccleſiam habeat:
immo ꝑ certo turrim.i. aliam aliquam altioꝛem
dignitatē ⁊ pinguius beneficiū/ſeu ditioꝛem ec
cleſiam oīmode acq̄rere ſtudet:⁊ ideo cum exer D
citu omniū amicoꝝ ſuoꝝ ad acq̄ſitionē eius la
boꝛat:⁊ ignem auaricie ꝑ oblationē muneꝝ ad
oſtium turris.i. ꝑ ingreſſu iſtius dignitatis of
fert ⁊ ꝑſentat. Sed q̄d: ꝑ certo mala mulier foꝛ
tunaqꝫ turres ſeculi dignitatū tenet ⁊ regit: ipſm
intrare talem turrim/hoc eſt talem dignitatem
aliqñ nō ſinit:immo ſubito fragmē mole.i. fra
ctionē ⁊ pondus moꝛtis/vel etiā pond⁹ infoꝛtu
nioꝝ ⁊ tribulationū immittit:⁊ eum ad terrā de
trahit ⁊ ꝓſternit. Cū ſtatim adeſt armiger ſuus
diabol⁹: q̄ ſcꝫ ſibi hactenus fauerat ⁊ ſeruierat:
q̄ ipſm poſt ꝑcuſſionē mole.i. poſt moꝛtē coꝛpo
ris gladio eterne damnatiōis interficit:⁊ ſic an
teꝗ̄ attingit ad ſtatū quē optabat: mediāte muli
ere/mola ⁊ armigero.i. mediāte foꝛtuna/moꝛte
⁊ diabolo deſtructionē coꝛꝑis ⁊ anime incurrit.
Illud eñ eſt veꝝ/ꝙ iſta mulier foꝛtuna/qñ videt
ꝙ homo nō eſt contentus ſtatu ſuo/ſed ad ma
ioꝛē inceſſanter anhelat: mola tribulationū tꝑa
lium/vel mola moꝛtis infirmitatūqꝫ coꝛpalium
aliqñ ꝑcutit:⁊ ipſm vel temꝑaliter vel coꝛpali
ter ꝓſternit. Armiger autem diabolus ipſm ſpū
aliter vel eternaliter occidit. Vñ breuiter de iſta
muliere.ſ. de foꝛtuna dici pōt illud Eccli. Pla Eccli.25.d
ga moꝛtis mulier nequā. Et ideo alibi monet
a tali muliere cauendū/dicēs: Auerte faciem tu Eccli.9.b
am a muliere compta. Et ideo ſubdit̄: Quia in
quit ſpeciē mulieris admirati multi/repꝛobi fa
cti ſunt. ¶ Hic ponit̄ parabola de arboꝛibus Eodē ca.b
volentibus eligere regē: a quoꝝ regimine ficus
vitis ⁊ oliua ſe excuſauerunt: ramnus vero acce

E ptauit ꝛc. Uide etiã ſupra li.xij.ca.de ramno.

℄ Capl'm vndecimum Tertius: Fuit itaqȝ illo in tpe Jepte Galaadites vir fortiſſimus atqȝ pugnatoꝛ. Moralitatum Capi. IX

Jepte filius galaad a ꝯcubina vir fortiſſimus fuit: quẽ fratres ſui legitimi eiecerunt: ſibiqȝ talia ṽba dixerũt: Heres in domo noſtra eſſe nõ poteris: qꝛ de adultera natus es. Quo audito iepte a fratribus ſuis fugit ꝛ in thob habitauit: ꝛ ꝯgregati ſunt ad eum viri inopes ꝛ latrones: ꝛ quaſi p̃ncipẽ eum ſequebãtur. Tandẽ ṽo ſic factũ eſt/ ꝙ cum filij amon pugnabant ꝯtra iſrael: quapꝛopter maioꝛes natu de galaad/iepte quẽ p̄us eiecerãt/in auxiliũ ſuũ ꝯuocauerũt/ꝛ eum p̃ncipẽ ſuum ꝯſtituerũt. Jepte igit̃ vadẽs ad pꝛeliũ/deo vouit/ſi victoꝛiã ſibi daret: q̃cq̃d p̄mũ de domo ſua ſibi poſt victoriam occurreret/eidem immolaret. Jſti igit̃ obtẽta victoꝛia/redeũti vnica filia ſua cum tympanis ꝛ oꝛganis gaudẽs occurrit: qua viſa ſtatim ſciſſis veſtibus votũ quod vouerat/ſibi dixit: Filia mea decepiſti me/ꝛ ipſa decepta es. Que moꝛtis ꝯditionẽ libẽter ſuſcipiẽs/duos menſes ploꝛãdi ſuã ṽginitatẽ cũ ſuis ſodalibus poſtulauit. Quibus ꝯceſſis.i.expletis: deo pater virginẽ immolauit.

Moꝛalitas ℄ Jſta poſſunt allegari exemplariter ad multa: ꝛ p̄mo ꝯtra mũdanos: qui cõſanguineos ꝛ amicos deſpiciũt: ipſoſqȝ ſecũ heredes vel bonoꝝ ſuoꝛum participes eſſe nolũt.

F Sed quãdo ipſis ꝯtingit aliqua neceſſitas: tũc ſolent ipſos quos p̄us cõtemnebant/libẽter recipere et diligere: et maxime q̃ñ vident eos tẽpali pꝛſpitatev foꝛtuna ꝓpollere: iuxta illud Pꝛouer. Pꝛo.14.c Etiã pꝛimo ſuo odioſus erit paup: Amici ṽo diuitũ multi.

Aliter ℄ Uel poteſt allegari ꝑ baſtardis ꝙ ſcȝ illi q̃ illegitimo matrimonio ꝓcreant̃/ſiũt aliquãdo foꝛtes et boni milites: q̃ etiã ita ṽtuoſe et ſtrenue ſe habẽt/ꝙ inter amicos et notos hoñoꝛẽ ꝛ ſtatum merent̃ et obtinẽt.

Aliter ℄ Uel pôt allegari de iuramẽto qualiter eſt obſeruandũ/q̃ñ eſt licitũ: ex quo vir iſte tãto damno ſeruauit illicitũ.

Allegoꝛia ℄ Uel exponamus allegoꝛice de chꝛiſto. Dicam⁹ itaqȝ ꝙ iſte Jepte ſignificat chꝛiſtũ: q̃ reuera q̃ſi ex ꝯcubina naſcit̃: ꝑ eo ꝙ ex deo p̄re et ṽgine matre/q̃ erat alterius thoꝛi ꝛ foꝛi generatus videt̃. Jſtum igit̃ ꝓprij fratres ſcȝ iudei/repudiãt: ꝛ velut de adulterio natũ abominantur ꝛ fugãt. Uñ dicit̃: Fratres paupis hoĩs oderũt eum. Pꝛo.19.a Jnopes ṽo ꝛ latrones.i.piſcatoꝛes publicani et pctõꝛes ip̄m tanq̃ ducẽ ſequunt̃: ꝛ fidem eius recipiũt ꝛ affectãt. Unde: Non eñ veni vocare iuſtos/ſed pctõꝛes. Mat.9.b Jſte igit̃ q̃uis repudiatus a iudeis: tñ contra amon.i.diabolũ: p̃nceps ꝛ dux filioꝝ iſrael.i.fideliũ ꝯſtituit̃: ꝛ ꝓ victoꝛia obtinenda ꝓpriã filiam.i.humanitatẽ deo patri immolauit: ꝛ ipſa ꝓ ſalute humani gñis ꝛ ꝓ victoꝛia moꝛtẽ patit̃: ꝛ amon ꝛ pp̄ls ſuus.i.diabolus ꝛ vitia ſuperant̃: ꝛ filij iſrael.i.fideles pp̄li liberant̃. Uñ tũc iſta pôt dicere illud Matth. Mat.9.c Filia mea mõ defuncta eſt.

Aliter ℄ Uel dic ꝙ Jepte eſt hõ/cuius filia eſt ꝓpria caro: quã.ſ.deo debet vouere/ꝛ ꝑ pniam deo immolandã ꝓmittere: vt cõtra amon.i.ꝯtra diabolũ ꝛ pctã poſſit obtinere victoꝛiã. G Quãdo igit̃ ꝯtingit ꝙ hõ victoꝛiã contra vitia vel ꝯtra tribulationes habuit: vel ꝙ a deo donũ ſpũale repoꝛtauit: ꝛ videt filiã.i.ꝓpriam carnẽ cũ tympanis ꝛ oꝛganis.i.cũ delicijs ꝛ delectatiõibus occurrere: ꝛ ſibi in via moꝝ obuiare: ſtatim ꝓ certo debȝ dicere ꝛ clamare: Filia mea decepiſti me/ꝛ ipſa decepta es. Decepiſti me dico/ vitia ſuggerẽdo: ſȝ tu ipſa decepta es/ꝑ pctm̃ ꝛ penitẽtiã ꝓmerẽdo. Jſtã igit̃ ſtatim debet deo ꝑ penitẽtiã immolare: ꝛ ſibi fletũ ꝓpꝛie ṽginitatis.i.cõpunctionẽ ꝛ ṽtutũ ſterilitatẽ infligere: ꝛ tãdem ṽginitate ſeu ſterilitate deploꝛata/debet eam ꝑ charitatẽ cõbiirere/ꝛ ꝑ laboꝝ fatigationẽ ꝛ penitẽtiã deo ſacrificare vel offerre: dicẽs illud quod ſuꝑ dictũ eſt: decepiſti me filia.ſ.mihi occurrẽdo ꝛ ꝯtrariãdo/ꝛ cũ tuis oꝛganis ꝛ mũdanis leticijs obuiãdo: tu ṽo decepta ſis/penã debitam ſuſtinẽdo. Pſ. Filia babylonis miſera: btũs q̃ retribuet tibi retributionem quã tribuiſti nobis. Pſal.136.d

Aliter ℄ Uel dic ꝙ filia eſt aĩa peccatrix: q̃ ſcȝ cum inani mũdi leticia tũc videt̃ applaudere/ꝛ feſtũ facere diabolo patri ſuo: q̃ tamẽ ex hoc ſibi nõ parcit: immo ipſam in inferno immolat ꝛ occidit. Hiere. Uſqȝquo delicijs diſſolueris filia vaga. Hiere.31.d Et iterum: Confuſa eſt filia egypti ꝛc. Hiere.46.f

℄ Capl'm decimumtertium Tertius Ruſſumqȝ filij iſrael fecerũt maluȝ in cõſpectu dñi. Moꝛalitatũ Capi. X H

Quidam vir noĩe manue/vxoꝛẽ habuit ſterilẽ: cui quadã die angel⁹ dñi apparuit/ſibiqȝ nũciauit ꝙ filiũ pareret qui ab vtero matris nazare⁹ eſſet: ꝛ ſuꝑ caput ei⁹ nouacula nõ aſcẽderet: nec vinũ nec aliquod imũdum comederet aut guſtaret: q̃ etiã pp̄lm iſrael de manib⁹ philiſtinoꝝ liberaret. Et in flãma ſacrificij angelus in celũ aſcẽdit. Puer ṽo natus Sanſon appellatus fuit: q̃ leonẽ tandẽ occidit: fauum mellis de oꝛe eius accepit: vxoꝛẽ alienigenã.ſ.dalilã duxit: poꝛtas gaze in montẽ poꝛtauit: mille viros cũ mãdibula aſini interfecit: ꝛ tandẽ plures philiſtinoꝝ moꝛiẽs q̃ viuẽs occidit.

Allegoꝛia ℄ Allegoꝛice ꝑ Sanſonẽ q̃ interp̄rat̃ ſol eoꝛum/intelligit̃ ſol iuſticie chꝛiſtus deus noſter: q̃ ꝓ certo matri ſue q̃ erat ſterilis.i.ṽgo: fuit ꝑ angelũ nũciatus: ꝛ ad literã ꝙ nazare⁹.i.ſanct⁹ debebat eſſe: ꝛ ꝙ ab omni immũdo.i.pctõ ſicut ſctus ꝛ mũdus haberet ſe cauere: ꝛ ꝙ vinũ ꝛ ſiceram.i.carnis delicias q̃ inebꝛiãt/non erat guſtaturus: ꝛ ꝙ nouacula.i.adulatiões nõ eſſet admiſſurus: ſed pp̄lm ſuũ ſanctificatur⁹: ꝛ a philiſteis.i.demonib⁹ liberatur⁹/eidẽ matri extitit ꝓnunciat⁹: vt patet in ṽbis angelicis: Erit enĩ puer magn⁹ coꝛam dño. Lu.1.b Quod eñ naſcet̃ ex te/ſctm̃. Jpſe eñ ſaluũ faciet pp̄lm ſuũ ꝛc. vide ibi Jſte eſt q̃ leonẽ diabolũ ſuꝑauit: fauum mellis .i.humanũ gen⁹: de faucib⁹ eius.i.de iferno accepit ꝛ liberauit: vxoꝛẽ alienigenã.i.eccl'iam de

gentibus deſpõſauit. Segetes philiſtinoꝝ.i.ſectas infideliũ ⁊ hereticoꝝ ꝯſumpſit:⁊ igne vere fidei inflammauit:⁊ mediãte mandibula aſini.i. ipſa chriſti hũanitate multos ſpũales inimicos ꝓſtrauit:portas ciuitatis inferni aſportãs⁊ frã gens:in mõtẽ gaze.i.paradiſi aſcẽdit:⁊ plures hoſtiũ.i.infideliũ/moriẽs ꝙ viuẽs ſpũalr̃ occidit:inq̃tũ poſt chriſti paſſionẽ ⁊ mortẽ mediãtibus apl̃is plures ꝙ añ ꝯuerterit. Ut dicitur: In vita ſua fecit monſtra:⁊ in morte mirabilia operatus eſt.
Eccl. 48.b.

¶ Capitulũ decimũquartũ Textus: Deſcẽdit ergo ſanſon in thãnata: viditq; ibi mulierẽ. Moralita. Ca. XI

Sanſon deſcẽdẽs in thãnata philiſtinorum/vidit ibi mulierẽ q̃ placuit oculis eius:ad quã deſpõſandã deſcẽdẽs/catulũ leonis rugientẽ ⁊ ſeuũ obuiã habuit:⁊ irruente in ſe ſpũ dñi/leonẽ manib⁹/cũ õino careret gladio/lacerauit. Poſt aliquos ṽo dies deſcẽdẽs/ vt duceret mulierẽ quã deſpõſauerat: declinauit vt videret cadauer leonis:⁊ ecce examẽ apum in ore ei⁹ erat/⁊ etiã fauus mellis:⁊ accipiẽs comedit:⁊ patri ⁊ matri ſue ꝑtem dedit:⁊ tñ vnde mel habuerat nõ oſtẽdit. Tandẽ ṽo ꝯuiuis nuptiarum ꝓblema de hoc fecit. De comedẽte inq̃t cibus/⁊ de forti dulcedo exiuit. ¶ Iſta pñt applicari ad chriſtũ. Catulus ṽo leonis ſeu⁹⁊ rugiẽs ſpirãs minaꝝ⁊ cedis in diſcipulos dñi fuit Paulus: q̃ reuera qñ ſanſon.i.ſol iuſticie chriſt⁹ vxorem alienigenã.i.eccl̃iam de gẽtib⁹ꝑ fidẽ deſpõſare voluit:⁊ ꝓpter hoc ꝑſonalr̃ in thãnata.i.in mũdũ deſcẽdit:catul⁹ leonis ſeuus.i.paul⁹:ſibi fortiter reſiſtit ⁊ occurrit:q̃propter iſtũ añ ola ꝓſtrauit ꝯuertẽdo:⁊ ipm̃ ſpũalr̃ lacerauit ⁊ occidit:inq̃tũ in ipſo vitã carnalẽ ⁊ vitia interfecit. Quo ſcʒ mortuo.i.mortificato ⁊ ꝯuerſo/examen apũ.i.laboꝝ ſedulitatẽ:fauum mellis.i.ſcie dulcedinẽ:⁊ fidei ſynceritatẽ in ore ſuo eloquẽtie ⁊ ꝑdicatiõis inuenit:ita ꝙ ꝓprie dicat: De comedẽte exiuit cibus:⁊ de forti dulcedo ꝓrupit:q2 ſcʒ iſte q̃ añ ꝯuerſionẽ eccl̃iam comedebat ⁊ deuorabat/ipſam poſt ꝯuerſionem melle doctrine refecit. Uñ de iſto exponit̃ illud Geñ. Beniamin lupus rapax. Mane comedet ꝑdam: et veſpe diuidet eſcas. ¶ Uel ſi vis/iſta dic de Dionyſio vel Auguſtino: vel de quolibet philoſopho doctore ad fidem ꝯuerſo. ¶ Uel dic ꝙ Sanſon eſt filius dei ꝓ vxore alienigena.i.pro humanitate vl̃ eccl̃a de gentib⁹ deſpõſanda: deſcẽdẽs leonem diabolũ proſtrauit:et examẽ apũ.i.collegiũ ſanctoꝝ patꝝ cum melle deuotionis et ſpei quã in aduentu eius habebãt:in ore iſtius leonis.i.in inferno repperit:quos patri ſuo deo rediẽs preſentauit. ¶ Uel dic:de comedẽte diabolo vel inferno/dulcedo quã abſorbuerat tunc exiuit. Uñ Iob: Diuitias quas deuorauit euomet:et de ventre eius extrahet eas deus. ¶ Uel dic ꝙ ſanſon eſt religioſus:q̃ qñ vult vxorẽ.i.grãm et gl̃iam accipe:neceſſe habet patrẽ et matrẽ.i.oẽm affectum carnalẽ dimittere a via communi.i.a mũdi communi vita/et ad religionis ſemitã declinare. Quod ſi fecerit/ leonem mortuũ.i.chriſtũ inueniet:et in ore eius.i.in verbis eius mel dulcedinis et conſolationis reperiet:examen etiam apum.i.cõmunitatẽ bonoꝝ et ſanctoꝝ collegas et ſocios habebit:et ſic vxorẽ iſtam.ſ.dei grãm et gl̃iam ſibi deſponſabit. ¶ Uel dic ꝙ quando homo patre et matre relictis/et parẽtib⁹ et mũdo ſpretis/ſemitã religionis ingredit̃: leonẽ ſibi obuiũ.i.propriã carnem occidere.i. ieiuniys macerare tenet̃. Quod ſi fecerit/in ore ei⁹ mel inueniet:inq̃tum in ſua tribulatiõe vel penitentia dulcedinẽ et ꝯſolationẽ ꝑpendet. Uel leo ſignificat ferocitatẽ alicui⁹ tribulatiõis. In cuius ore mel inuenit̃/qñ in ipſo tormento diuina ꝯſolatio ſentit̃. Et ſic ad l̃ram de comedente cibus/et de forti dulcedo recipit̃: vt habet̃ ſicut apparet/in martyribus:qui dicebant illud Pſal. Secũdũ multitudinẽ doloꝝ meoꝝ in corde meo: conſolatiões tue letificauerũt aĩam meam. ¶ Uel dic ꝙ leo ſignificat aliquẽ diuitẽ tyrannũ/vel officialẽ rapacẽ/vſurariũ vel crudelẽ:q̃ reuera quãdo a ſanſone.i.a deo ꝑ mortẽ corꝑalẽ occidit̃: fauus mellis.i.diuitiaꝝ copia in ore eius.i.in ſuis ſubditis repit̃:a quo ſaltẽ ipſe ſanſon.i.chriſtus in ꝑſona pauperꝝ recreat̃. Ut cõmuniter eñ tales nunq̃ proficiũt aliys/niſi qñ moriunt̃: et tũc ſaltem neceſſe eſt/ꝙ de bonis q̃ dimittũt/aliȷ̃ recreent̃. Et ſic de comedẽte cib⁹ exit/inq̃tũ de iſtis deuoratorib⁹ morientib⁹ aliqualis vtilitas reportat̃: et inq̃tũ multi clerici paupes de eoꝝ bñficiys ditant̃/et aliȷ̃ de eoꝝ diuitiys recreant̃. Uñ Seneca in prouerbiys: Auarus niſi cum morit̃/ nihil recte facit.

Aliter
Aliter
Eccl. 48.b.
Moralitas
B
Gen. 49.d
Aliter
Aliter
Aliter
Iob. 20.b
Aliter
C
Aliter
Pſal. 93.d
Aliter
D

¶ Capitl'm decimũquintum Textus: Poſt aliquantulũ aũt tp̃is/cũ dies triticee. Moralitatũ Capitulũ. XII

Cum exercitus philiſtinoꝝ pro ligando ſanſone veniſſet:et filiȷ̃ iuda vt philiſteis traderet̃/duobus nouis funib⁹ eũ alligauient:irruit in ipm̃ ſpũs dñi:⁊ diruptis funibus appꝛhẽdit mãdibulam aſini q̃ in terra iacebat:et occidit cum ea mille viros:et philiſtinorum exercitũ cõuertit in fugã. Poſt quod maxillam in terrã proiecat:et cũ ſuꝑ modũ ſitiret/clamauit ad deũ ne ſiti iter incircũciſos ꝑiret. Tũc dñs miſert⁹ ei/molarẽ dentẽ de mãdibula proiecta aperuit:et inde in abũdantia aqua exiuit:q̃ ſpm̃ ei⁹ refocillauit/et vires defecti corꝑis reparauit. ¶ Iſtud exponit Grego. de chriſto et ꝑdicatorib⁹. Cõſtat eñ ꝙ ꝑdicatores ſunt maxilla aſini:q2.ſ.maxilla q̃ eſt ꝑs oꝛis/ipſoꝝ eloquẽtiam ſignificat:aſin⁹ ṽo aĩal onerifeꝝ ipſoꝝ laborẽ denotat:⁊ ꝙ ipſa iacebat mortua/ipſoꝝ humilitatẽ et mortificationẽ deſignat. Pſ. Propt̃ te mortificamur tota die. Dico igit̃ ꝙ cũ philiſtei.i.demones:ſanſonẽ.i.chriſtũ ligare/ipſiuſq; ꝑdicationẽ ⁊ miracula/ ṽtuteſq; ⁊ oꝑa impedire vellent: filiȷ̃ iuda.i.ipſi iudei in hoc philiſteis.i.demonibus ꝯſentiẽtes:ipſumq; ꝑmitus ligauerunt: eiuſq; ꝑdicationẽ impediuerũt: duoſq; funes.i.

Iudic. 15.c.
Moralitas.
Pſ. 43.d

E tribulationē atq̧ moꝛtē adhibuerūt. Sed vere
iſte Sanſon/chꝛiſtus: ſpū dn̄i ſup eū irruente/
iſtos duos funes reſurgēdo dirupit: poſtꝗ ma-
xillam aſini moꝛtui. i. p̄dicatoꝛes eloquētes/pa-
tiētes ꝛ moꝛtificatos accepit: ꝛ ipſis mediātib⁹
mille viros. i. multiplices pplōs philiſtinoꝝ et
infideles ſpūaliter occidit: ꝛ in eis vitā carnalē
gladio ſpūs interfecit: inꝗtū ipos ad ꝟitatē fi-
Pro.12.a dei ꝯuertit. Vñ dicit: Verte impios ꝛ nō erunt.
Tandē ꝟo iſtā maxillā. i. ſctōs p̄dicatoꝛes ꝛ apo
ſtolos in terrā ꝓiecit/inꝗtū ꝓ ipſis nō curare ē
viſus: ꝛ in moꝛtē eos ꝛ tyrannoꝝ ꝑſecutionem
tradidit ꝛ dimiſit. Sed reuera cum ſalutem infi
deliū ſitiret: in iſtis ſic ꝓiectis dentem molarē. i.
virtutē ꝛ potentiā miraculoꝝ aperuit: ꝛ ab ipſis
fontem aque viue. i. bn̄ficioꝝ copiam effluere fe-
cit: q̄ extunc fidelibus concedere non ceſſauit.
Iſta maxime apparuerūt in Paulo: quo mediā
te multi ꝯuerſi ſunt: et quo ꝓiecto et moꝛiēte/de
dente molari aque eloquētie ſue/ſclaꝝ et doctri
ne effluere nō ceſſauerūt: q̄ chꝛiſtū ſitibundū in
ꝑſona fideliū refecerūt: qꝛ reuera aqua doctrine
q̄ adhuc de iſta maxilla. i. de btō Paulo et Dio-
nyſio/et alijs ſimilibus emanat: chꝛiſtū ſitientē
reficit ꝛ ꝯfoꝛtat: inꝗtū membꝛa eius. i. fideles hu
iuſmodi doctrina recreat ſpūalr̄ et delectat. Vñ
Zach.13.a Zach. Erit fons patens domui Iacob ꝛc. Eſai.
Eſa.55.a
Aliter Oēs ſitiētes venite ad aquas. ¶ Vel dic ꝙ ſan
ſon ſignificat aliquē tyrannū impiū et ꝑteruum
F qui cū aliqua maxilla aſini moꝛtui. i. aliqua vili
mala et iniqua ꝑſona et humili a ſimina ſeu ruſti
ca plebe nata: vtpote aliquo malo ꝯſiliario vel
balliuo vtitur: ad philiſteos. i. ad paupes ſubdi
tos occidendū et damnandū et moleſtandū: ſ;
ꝓ certo ſepe fit ꝙ talis ſanſon. i. talis pꝛinceps
ſeu tyrannus talem maxillā ſuā. i. talem balliuū
officialem vel cōſiliariū de officio vel ſtatu ſuo
deponit et ꝓijcit: et ipſum exheredat et depaupe-
rat/atq̧ punit: et fontē aque viue. i. diuitiaꝝ co-
piam apud eum inuenit: qua ſitim auaricie ſue
tēperat/dum ipm̄ ebibit atq̧ rapit. Iſtud enim
eſt cōmune/ꝙ ad hoc tales ꝓijciunt et deponū
tur: vt ab ipſis ſitibundis et auaris p̄ncipibus
fons diuitiaꝝ ſuaꝝ poſtmodū ebibat. Vñ dicit
Iob.5.a Cuius meſſem famelicus comedet/et ipm̄ rapiet
armatus: et bibēt alieni diuitias eius ꝛc.

¶ Ex eodē caplo decimoquinto Te
xtus: Poſt aliquantulū aūt tēpoꝛis
Moꝛalitatum Capitulum XIII

Vxoꝛ alienigena quā duxit Sanſon in
thānata inuito patre: q̄ ipm̄ arguerat
de hoc/ꝙ dimiſſis filiabus populi ſui/
vxoꝛē alienigenā accipiebat: ſtatim poſtꝗ rediit
ad paternā domū/duxit aliū viꝝ. ſ. vnū de ꝓnu-
bis: de quo ſanſon ad ipſam viſitandā iterū ve-
niens/ꝛ hedū ſibi de grege offerēs: ꝛ cubiculum
eius intrare volens/niſi ſc; pater ꝛ mater eū im
pediuiſſent/ſumme iratus fuit: quapꝛopter tre-
centas vulpes cepit ꝛ ipſas vulpes ꝑ caudas liga
uit ſimul: ꝛ faces ardētes ad caudas eoꝝ accen-
dit: ꝛ ipſis per ſegetes philiſtinoꝝ dimiſſis/eas G
ſuccendit penitus ꝛ vaſtauit. ¶ Iſtud eñ pōt Moꝛaliter
allegari exemplariter/ꝙ non eſt tutū ꝯtrahere
aliquā magnā familiaritatē cum alienis/ꝓpꝛijs
dimiſſis cōpatriotis ꝛ vicinis. Iſti eñ facili oc-
caſione hominē dimittūt/ꝛ ad aliud ſe ꝯuertunt
ſicut de ſtipēdiarijs cernimus ꝯtinue. Sicut eti-
am accidit de quodā rege francie: q̄ non ꝓpꝛijs
hominibus/ſed alienis militibus pecunias da-
bat: ꝛ eos ſibi ꝟbis ꝛ ꝓmiſſionibus alligabat.
Sed cum ſurrexiſſet tribulatio/oēs eum reliquē
rūt/ꝛ inimicis ipſius adheſerūt: ꝛ ſoli cōpatrio-
te quos ꝑus ꝯtemnere videbat/ipm̄ viriliter ad
iuuerūt. Talis igit̄ vxoꝛ. i. talis extraneus ami-
cus/hominē ꝑfecte nō diligit: ꝛ ad alios facili-
ter ſe cōuertit. De quo Eccli. Eſt amicus ſm̄ tē Eccli.6.a
pus ſuum/ꝛ nō ꝑmanebit in tempꝛe neceſſitatis:
¶ Vel dic generaliter contra falſos amicos q̄ Aliter
ad modū illius vxoꝛis non diligunt hominem
niſi ſit pꝛeſens. i. niſi bn̄faciendo ſe exhibeat p̄-
ſentē: qꝛ talis ſtatim vertit doꝛſum: ꝛ ad domū
ſuam vel ad alia negocia redit: ipm̄ obliuiſcatur
ꝛ cum alio maritatur. i. aliū amicū querere mo-
litur. ¶ Vel dic contra malas mulieres/que re Aliter
uera de abſentibus parum curāt: ſed ſtatim ali-
os eligunt ſibi ꝛ pꝛocurant. ¶ Vel dic ꝙ talis Aliter
vxoꝛ alienigena dicitur eſſe eccl'ia chꝛiſti: q̄ vxoꝛ
de gētibus ꝓ maioꝛi parte eſt aſſumpta/ꝛ San
ſoni chꝛiſto ꝑ fidem deſponſata. Iſta eſt eniȝ q̄
poſt aſcenſionē ꝛ receſſum viri ſui chꝛiſti ad do- H
mū patris. ſ. ad paradiſum: vnde in thamnata
. i. in mundū apud gentiles pctōꝛes ꝓ iſta acci-
pienda deſcenderat: parum in amoꝛe eius ſtetit
q̄nimmo potius cito alteri viro. ſ. mundo/carni
vel diabolo/ꝑ diuerſa vitia ſe tradidit: ꝛ iſtius
copulam ꝛ amoꝛē dimiſit. Quapꝛopter iſte ſan-
ſon chꝛiſtus/ꝯtra eam indignatus: iam vulpes
cum facibus. i. tyrannos cum crudelitatis igni-
bus: in eius ſegetes. i. in eius bona tp̄alia cur-
rere ꝑmittit: ꝛ populū iſtius vxoꝛis ſue adultere
. i. clericos philiſteos poculo vtentes. i. poculis
ꝛ ebꝛietati vacantes: mediantibus huiuſmodi
vulpibus malis ſecularib⁹ ꝯtra eos colligans/
vaſtat/depauperat ꝛ ꝯfundit. Ps. Tradidit eos Ps.105.f
in manus gentium: ꝛ dominati ſunt eoꝝ qui ode
runt eos. ¶ Vel ad literā illud poteſt allegari Aliter
contra eccleſiaſticos ſchiſmaticos: qui qꝛ viruȝ
ſuum chꝛiſtum/ꝗtum ad veram eius fidem reli
querunt/ꝛ diabolo ꝑ hereſes ꝛ ſchiſmata adhe
ſerunt: ergo tradidit eos ipſe ſanſon chꝛiſtus vul
pibus. i. hereticis ꝛ falſis doctoꝛibus: facib⁹ ma
le doctrine eos illuminantibus: ꝛ ſegetes virtu-
tum poculoꝝ ſuoꝝ calice exterminantibus. Vn
de in Cant. Capite nobis vulpes paruulas q̄ de- Can.2.d
moliunt̄ vineas. ¶ Vel dic ꝙ ꝑut cōmuniter Aliter
iſte adultere eccleſie ſeu ſecte ꝛ eoꝛuȝ populi vni
uerſi a vulpibus/id eſt a tartaris ꝛ paganis in-
feſtantur: ꝛ ſegetes ꝛ bona eorum ab ipſis infi-
delibus/quibus vt communiter ſubiecte ſunt/
depredantur. Patet in grecis/qui moleſtan-
tur a turcis. In armenicis et geoꝛgianis/qui

B ſubijciunt̄ partibꝰ. In ruthenis / qui obediunt
romanis. In neſtorianis / qui captiui tenent̄ ab
Indis. In ſirianis ⁊ iacobinis / q̄ violēter ſeruiunt
egyptijs. In nubianis / q̄ iniurias patiūtur
ab ethiopibꝰ cōuicinis. Ecce ergo quō adultera
chriſti vxor / cū ſuis philiſteis / id eſt cū ſuis infidelibus
chriſtianis a vulpibꝰ infeſtat̄: et quō ab
infidelibus ſubiugat̄: q̄ reuera ſicut i Pſal. di-
Pſ.62.c. cit̄: Tradent̄ in manus gladij / ptes vulpiū erūt.
Ecōtra aūt videmꝰ de vxore legitima / q̄ thorū
chriſti non fregit / ſed fidē inuiolatā ſeruauit / ſcz
de romana eccleſia vel latina: q̄ cū populis ſibi
ſubiectis / quā nulla vulpes ſeu infidelis ſuppe-
ditat: quin potius ipſa eas quotidie ſubijcit at-
q̧ calcat: ſicut ad literā videmus de polonis / vn
garis et hiſpanis: q̄ q̄uis infideles habeant cō
uicinos: illis tamē nō obediūt / ſꝫ diuino mune-
Aliter re ipſos quotidie ſubijciūt atq̧ vincunt. ¶ Uel
dic q̄ iſta vxor eſt anima / quā chriſtꝰ fide et gra-
tia ſibi copulat: que tamen p̄ peccatū alteri viro
ſcz diabolo ſe donat: ita q̄ dato q̄ vir ſuus Sā-
ſon / id eſt chriſtus fideliū ſol: hedū ſibi offerat /
id eſt fetorē ſui peccati ad memoriā reducat: et
cubiculū cordis eius p̄ gratiā intrare cupiat: pa
ter tn̄ ⁊ mr̄ vxoris iſtꝰ / id eſt mūdꝰ ⁊ caro / introi-
tū iſtū vetant: quo indignatꝰ vulpibꝰ. i. demoni-
bus et vitijs vniuerſis / nocēdi ſibi ⁊ populo ſuo
Aliter licentiam adminiſtrat. ¶ Uel dic q̄ vulpes iſte
ſunt vſurarij et alij fraudulenti / et heretici ⁊ fal-
ſi ſocij et amici: quos ſcz Sāſon diabolus per
D caudas ligat / et eos inuicē aſſociat: et faces ar-
dentes auaricie eis adminiſtrat: et ſic ſegetes /
id eſt ſubſtātias philiſtinorū. i. pauperū p̄ iſtos
deuorat et deuaſtat: vt patet ad literā de ſocieta
tibus vſurariorū: q̄uis mali diuerſas faces / id
eſt varios nocēdi colores habeāt: i cauda tamē
id eſt in fine et in intētione illis cōueniunt: ⁊ ad
nocendū philiſteis. i. pauperibꝰ ſimul volāt: vt
etiā patet de balliuis et aduocatis / q̄ ignē rapi-
ne cōtra ſubditos et paupes ſimul portāt. Uñ
Treñ.5.d. de talibus ſic ligatis pōt dici illud Treñ. Pro-
pter montē ſion q̄ diſperijt / vulpes ambulaue-
Aliter runt in eo. ¶ Uel dic q̄ iſte vulpes ſunt auari.
Mat.8.c. Uñ dicit̄: Uulpes foueas habēt. Iſti igit̄ i cau-
dis faces habere dicunt̄: p̄ eo q̄ circa finē vite
q̄ in cauda intelligit̄ / magis ardētes et amplius
auari eſſe noſcunt̄: ⁊ philiſteos. i. paupes ⁊ eorū
ſegetes / id eſt eorū tpales ſubſtātias ampliꝰ cō-
burere et ledere cōprobant̄. Uñ Seneca dicit /
q̄ cū cetera vitia ſeneſcūt / ſola auaricia iuuene-
Apoc.9.b. ſcit. Uñ Apoc. Aculei erāt i caudis eorū. ¶ Uel
Aliter dic q̄ poſtq̄ Sāſon chriſtꝰ alienigenā vxorē ſu-
am aſſumpſit: vulpes. i. aſtutos p̄dicatores ac-
2.Co.12.c. cepit: q̄lis ſcz erat Paulus / q̄ dicebat: Cū eſſem
aſtutus / dolo cepi vos. Ipſoſq̧ ſimul p̄ charita
tē ligauit: ⁊ caudas ad caudas. i. eoꝝ intētiones
ſimul iunxit: et ſic philiſtinorū / id eſt demonū ſe
getes et poſſeſſiones / id eſt infideles et p̄ctōres
igne ſancti ſpūs et fidei inflāmauit / dicens illud
Lu.12.f Lu. Ignem veni mittere in terram: et quid vo-
lo niſi vt ardeat?

¶ Capitulū decimūſextū textꝰ: Abijt C
quoq̧ in gazā: et vidit ibi mulierem
meretricē. Moralitatū Capi. XIIII

Samſon in gazā philiſtinorū ciuitatem
deſcendēs / ad quandā mulierē meretri-
cē intrauit: quē ſtatim detinere ⁊ occide
re philiſtym voluerunt. Ipſe vero portas ciuita
tis fregit et aperuit: ⁊ exiēs ſecū i mōtē portauit.
¶ Sic vero cū chriſtꝰ in ciuitatē philiſtinoꝝ. i. in Moralitas
infernū ciuitatē demonū deſcēdiſſet: et mulierē
meretricē. i. naturā hūanā peccatricē ibidē viſi-
taſſet: philiſtei / id eſt demōes ipm̄ ibidē detine
re nequerūt: q̄ ſcz fractis et apertis ianuis illiꝰ ci-
uitatis / i mōtē paradiſi receſſit. Pſal. Q̄nia cō Pſ.106.b
triuit portas ereas: et vectes ferreos confregit.
¶ Samſon amauit mulierē q̄ morabat̄ in val- Eodē ca.a.
le ſoreth / que dalila vocabat̄. Ad quā philiſtei
veniētes / ſuggeſſerūt ei q̄ Samſonē deciperet:
et vbi eſſet fortitudo eius diſceret: ipſumq̧ ipſis
traderet: p̄mittētes q̄ ab eiſdē p̄miū reportaret
Iſtū igit̄ dalila primo ſeptē funibꝰ / tandē alijs
nouioribꝰ ligauit: et poſtea ſeptē crines cū licia
torio in terrā infixit. Que oīa cū clamaret / phi-
liſtijm ſup̄ te ſamſon / faciliter dirupit. Cui tan-
dē finaliter cū gemere nō ceſſaret / fortitudinē in
ſuis crinibus eſſe dixit. Hec igitur Samſonē ſu
per genua ſua dormire fecit: et vocato tonſore
ſeptem crines ſibi abraſit. Quo facto fortitudo
eius defecit: ⁊ dominꝰ ab eodē receſſit. Nazare
us eñ erat ſamſon: et nouacula ſup̄ caput eiꝰ nō
aſcēderat: ⁊ ideo ſummā fortitudinē obtinebat. D
Ubi igit̄ ſeptē capillos amiſit / fortitudinē etiā
pdidit: et in philiſtinorū manibꝰ vxoris ſue frau
dulētia datꝰ eſt. ¶ Samſon moraliter eſt ſpūs. Moralitas
Dalila vero q̄ interp̄tat̄ ſitula / habitās in valle
ſoret / que interpretat̄ optima vinea / eſt caro: q̄
ſcz delicias ſitire cognoſcit̄: ⁊ in vinea ebrieta-
tis habitare vt cōmuniter delectat̄. Quādo igi-
tur accidit q̄ Samſon / id eſt ſpūs: adamat iſtā
mulierē meretricē / ſcz carnē p̄priā: et in eius cō-
ſentit laſciuiā: ſtatim aſſūt philiſtei / id eſt demo
nes ſuggerētes iſti meretrici / q̄ ipm̄ ſuū virū / id
eſt ſpm̄ decipiat: ⁊ q̄ ad delectationes ſuas ipm̄
taliter trahat / q̄ ſpūalē fortitudinem ſibi tollat.
Quibꝰ libēter iſta meretrix obediēs / ſtatim nitit̄
ipm̄ ſeptē funibꝰ ligare. i. vniuerſis mal̄ compla
cētijs oblectare: tādē ſtudet nouos funes. i. no
uas delectatiōes ⁊ cōplacētias adhibere: ⁊ poſt
ea crines. i. affectiōes ⁊ cogitatiōes ipſiꝰ l tra. i.
l trenoꝝ conat̄ affectiōe ifigere. Que tn̄ oīa Sā
ſon / id eſt fortis ſpūs ſolet rūpere: ⁊ ſe de malis
cogitationibus / delectationibus et affectioni-
bus faciliter liberare. Pſal. Laqueus cōtritus Pſ.123.a.
eſt: et nos liberati ſumus. Quia p̄certo q̄diu ce
ſaries capillorū / id eſt multitudo virtutū ⁊ dono
rū i hole p̄ſeuerat: tādiu etiā durat ipſiꝰ fortitu-
do: ita q̄ nullus funis alicuiꝰ male concupiſcen
tie vel complacentie ipm̄ tenet aut ligat. Unde
Iob: Nūquid ligabis rhinocerōtē ad arandum Iob.39.b.
loco tuo? Et ideo iſta mulier caro / intantū facit
finaliter q̄ Samſon / id eſt ſpūs conſentiēdo in

E pctō:ſup genua ſua dormire delectaꝶ:ꝛ ſic ſeptē
crines.i.ſeptē dona ſpūſſcti ſibi ſubtrahit et fu-
raꝶ. Quo facto ſtatim dñs ab eo recedit/ꝛ reſi-
ſtēdi fortitudinē ꝑdit:ꝛ a philiſteis.i. demōib⁹
capiꝶ ꝛ ligaꝶ:ꝛ ſic vxoris ſue meretricis/id ē car
Eccl.25.c. nis fraudulētia decipiꝶ ꝛ dānaꝶ. Vñ dicitꝶ: Bre
Eodē ca.c. uis ois malicia ſup maliciā mulieꝝ. ¶ Hic ha-
beꝶ ꝙ poſtq̄ ſāſon mediāte mala mliere Dalila
fuit ceſarie tōſus/ꝛ ꝑ ꝯſequēs fortitudie ꝓuat⁹:
ſtatim philiſtei ipm ceperūt/et captū excecaue-
rūt:ꝛ excecatū in carcere poſuerūt:ꝛ incarceratū
molere/ꝛ coraꝫ ſe ludere fecerūt:ſed tñ poſt hoc
factū eſt/ꝙ ſamſon a philiſteis excecat⁹: q̄ ipm
excecauerāt/ſimul in domo ſui cōuiuij ruina do-
Moralitas micilij facta ſup eū/oēs perierūt. ¶ Sic ēe qñ
ſamſon/id eſt aliq̄s fortis ꝛ ṽtuoſus hō mediā
te mala muliere/ſcꝫ carne ꝓpria: ceſariē ṽtutū/
et ꝑ cōſequēs reſiſtēdi fortitudinē ꝑdit:ſtatim a
philiſteis.i. a demonib⁹ ꝑ diuerſa pctā capiꝶ: et
oculꝭ diſcretiōis orbaꝶ:ꝛ ſic excecat⁹/ obſtinat⁹
et hebetat⁹ in carcere male cōſuetudinis inclu-
diꝶ:et tandē molere/id eſt ad mūdi labores ꝛ ne
gocia circūire cōpelliꝶ:et ſic corā philiſteis/id
eſt demonib⁹:ipſoꝝ volūtati obediēs/ludere/ꝛ
ludos diuerſorū pctōꝝ facere cōprobaꝶ. Fina-
liter tñ i eorū cōuiuio/ſcꝫ i inferno:vna cū ipſis
moriꝶ et damnaꝶ:ꝛ ſic hō ꝑ fraudulentiā mulie
ris quā amabat/id eſt ꝓprie carnis:nō ſolū exce
caꝶ/imo etiā vita ſpūali et eterna priuaꝶ. Unde
3.Regū.21.g. dicitur: Concitauit Achab regem ieſabel vxor
Eodē ca.g. ſua:et abominabilis fact⁹ eſt. ¶ Hic habes ꝙ
F ſamſon mediāte dalile fraudulētia fact⁹ cecus:
dū corā philiſteis luderet:a puero q̄ ipm rege-
bat/petijt ꝙ pauliſper ꝗſcēdo/ipm ad colūnas
dom⁹ iuniti ꝑmitteret. Quod cū factū eſſet/colū
nas fortiter cōcuſſit:et totā domū q̄ colūnis in-
nitebaꝶ/ſup ſe et ſup philiſteos q̄ ibi cōuiuebāt
excuſſit:et ſic ſe ſimul et eos oppſſit:capillis eñ
ſuis excreſcētib⁹/fortitudo ei⁹ recreuerat:ꝛ ideo
faciliter colūnas ſtrauit:et ſic plures moriēs q̄
Moralitas viuēs occidit. ¶ Si vis dic ꝙ ſamſon eſt pctōr
debilis et cecus:q̄ tūc tēporis fortis efficiꝶ/qñ ꝑ
penitentiā ceſaries virtutū in eo recreſcere com
probaꝶ:q̄ ſcꝫ hō poſt lapſum magis q̄ ante ro-
boraꝶ:ita ꝙ colūnas principaliū vitiorū cōcuti
ens/philiſteos/id eſt demones vincere cōpro-
baꝶ:et ad maiorē triumphū poſt caſum reſerua
2.Co.12.c tur. Apl's: Cū eñ infirmor/tūc fortis ſum. Uide
de dalila quō excecauit Samſonē/expoſitū ſu-
Aliter pra li.xij.ca.de aranea. ¶ Uꝭ ſi vis/applica iſta
allegorice ad chriſtum:qui moriendo vicit ad-
uerſarium noſtrum diabolum ꝛc.

¶ Capitulū decimūſeptimū Textus Fuitq̄ꝫ eo tēpore vir quidā de mōte ephraim. Moralitatum Capi. XV

SIcut in multis paſſib⁹ hui⁹ libri ſepiſſi
me replicaꝶ illud verbū: In dieb⁹ illꝭ nō
erat rex in iſrael: ſed vnuſq̄ſq̄ꝫ faciebat
quod ſibi recte videbaꝶ. Et ſubdiꝶ in multis lo
cis/ꝙ filij iſrael deū dimittebāt/et idola adora-
bāt:et ſe diuerſis vitijs implicabāt. Hic aūt in
primo.xvij.et.xviij.ca.fit ſpecialiꝶ mētio de quo G
dā micha noie ephrathco: q̄ de pecunia ſua fe-
cit idolū:et in domo ſua cōſtituit ſacerdotium:ꝛ
quendaꝫ leuitam fecit ſacerdotē:ꝛ poſtea a filijs
dan extitit ſpoliatus. ¶ Dic ſiliꝶ ꝙ qñ in iſrael Moralitas
id eſt in eccleſia vel patria vel collegio vel clau
ſtro/officio vel bñficio/nō eſt rex/iudex vel ꝑla-
tus vꝭ rector:ſed quilibet permittiꝶ facere ꝓ libi
to volūtatis ſue:tūc reuera filij iſrael/id eſt ſub-
diti ipſi faciliter deū obliuiſcunꝶ et deſerūt:ꝛ ad
idola/id eſt ad mūdi bona ficticia appetenda et
adorāda:vel ad idola/id ē ad mlieres et ad luxu
riā ſe cōuertūt/multaq̄ꝫ peccata cōmittūt et fa-
ciūt. Regulariter eñ ē verū/ꝙ abſentia iudicis
boni vel ꝑlati multoꝝ maloꝝ eſt cauſa:ꝛ ideo ꝑ-
lati vel ſuꝑiores non bene faciūt/qñ ꝓpter defe
ctū ꝓuiſionis officia et beneficia dimittunt va-
care: et quādo ipſorū rectores alibi q̄ in locis
ſuis ſine cauſa permittūt vagari vꝭ vacare. Hie
re. Paſcat vnuſquiſq̄ꝫ eos q̄ ſub manu ſua ſunt. Hiere.6.a.

¶ Capitulum decimūnonum textus fuit quidaꝫ vir leuites habitans in latere. Moralitatum Capi. XVI

FUit vir vnus leuites de mōte Ephraim
habens vxorē de bethleem:quā ad do-
mū paternā recedentē ſecut⁹ eſt vir ſu⁹
vt reducere poſſet eā. Cū igitur reduceret eam:ꝛ H
iuxta Jebus ciuitatē gentiliū die adueſperaſcē-
te trāſiret/ibidē remanere noluit:ſed ad ciuitatē
gabaa q̄ erat iſraelitarū/ſcꝫ filioꝝ beniamin hō
ſpitatū tranſiuit: vbi tamē male ſibi ſucceſſit:q̄
mali viri ciuitatis illi⁹/vxore ei⁹ nocte taliter ſūt
abuſi:ꝙ dū tandē ad virū ſuū rediret/añ hoſpi-
tis ianuā expirauit. Tandē tantū facin⁹ videns/
vxorē ſcꝫ ſuā taliter mortuā: ipaꝫ i duodecim ꝑ-
tes diuidēs/per vniuerſos filios iſrꝭ miſit:et ad
vindictā criminis oēs filios iſrael cōtra gabaa
etiā inuitauit. ¶ Illud allega ꝙ quādoq̄ꝫ eſt tu Moralitas
tius ſtare in ſtatu et gradu ſeculari vel inferiori/
q̄ aſcēdere ad maiorē/et q̄ arduā vitā eligere et
dimittere cōmunē. Ille eñ vxorē ſuā/ id eſt car-
nē ſeu voluntatē ad vitā reducere volens: et ob
hoc gentilē ciuitatē dimittēs/ad iſraeliticā ciui
tatē aſcēdēs/ibidē deluſionē accepit:et ab hui⁹
ciuitatis inhabitatorib⁹ ſummā iniuriā incurrit
q̄ ꝑ certo ſepe fit/ꝙ hō i ſtatu laicali publico vꝭ
gentili/nō dignaꝶ manere:ſꝫ ad iſraeliticā/id eſt
ſpūalē gentē/id eſt eccleſiā vꝭ religionē nitiꝶ aſcē
dere:et ab inhabitatorib⁹ illi⁹ ciuitatis/ ſcꝫ reli-
gioſis:tot ꝛ tanta ſuſtinet/ꝙ meli⁹ ſibi fuiſſet ꝙ
in inferiori ſtatu et gradu māſiſſet. Loth eñ nec
in Sodomis nec in ſegor inueniꝶ peccaſſe:et ta
men in mōte in quo ſaluare ſe credidit/legiꝶ cuꝫ
ꝓprijs filiab⁹ inceſtū turpiter cōmiſiſſe. Sic ve
re multi ſunt q̄ mūdū deſerūt/et in mōte religio
nis ſe ſaluare credūt. Uerūtamē tot filios beli-
al/id eſt tot hoſtes ſpūales inueniūt/ꝙ ibi grau
us delinquūt. Ideo bene diciꝶ Eccī. Altiora te Eccl.3.c.
ne quēſieris. ¶ Uel dic ꝙ iſte leuites ſignificat Aliter
ſpiritū/et vxor eius carnē:que reuera ſpūs diſci-
plinā fugiēs/ libēter redit ad domū patris. i.in

A mūdū ad mūdi diuitias ⁊ ad ſecli dignitates et voluptates. Ad hāc igiť qūq; vir ſu⁹.i.ſpūs: vxo rē.i.carnē reducere querit: ⁊ de mūdo ad domū gře p penitētiā ipſā trahit: ſed reuera filij belial .i.demones qūq; ſibi occurrūt: ⁊ eā p diuerſa cri mīa pſternūt: ⁊ erga eā abomīationē faciūt ⁊ cō mittūt. Sic igiť fit ꝙ fatigata vitijs/ad viruz ſcȝ ſpm̄ vel ad chriſtū redire q̄rit: cū vir ille cōpati ens/mortuā.i.peccatricē inuenit: q̄propť ipſā p fruſta.i.p diuerſas ſatiſfactionū ptes diuidit: ⁊ p oēs fines iſrľ.i.ad oēs ſctōs/ et ad oīa ſatiſfa ctionis opa ipſaȝ mittit: vt ſcȝ quot in ſe habu it carnalia delectamenta/tot de ſe faciat holo cauſta: ſicut de magdalena dicit Grego. Juxta

Apoca. 18.b. illud Apocaľ. Quantū glorificauit ſe et in deli cijs fuit/tantū date ei de tormentis.

¶ Capi.viceſimū tert⁹: Egreſſi itaq; ſūt oēs filij iſrael. Mora. Ca.XVII.

Cum filij iſrľ eſſēt ꝯgregati ꝯtra gabaa p ipſa deſtruēda/⁊ ppť crimē adulťij pu niēdū: de mādato dñi iudas fuit dux eo rū. Sed cū plures iuiſſēt bellū ꝯtra gabaa: ſic fa ctū ē ꝙ pma vice nō legunť fleuiſſe/⁊ victi ſūt: et ſecūda vice fleuerūt ⁊ cōuicti ſūt: tertia ꝟo vice ſederūt/fleuerūt ⁊ ieiunauerūt ⁊ ſacrificauerūt: et

Moralitas tūc vicerunt. ¶ Jſtud ſic exponiť: ꝙ ad hoc ꝙ hoſtes ſpūales debellare poſſim⁹/ tria ſunt ne ceſſaria: ſcȝ ꝙ iudas q̄ interp̄taľ ꝯfeſſio/p̄cedat ꝙ luct⁹ et cōtritio ſuccedat: et ꝙ ieiuniū et ſatiſ factio accedat. Nō eñ ſufficit iudas ſol⁹/id eſt

B cōfeſſio: nec luctus ſupadditus/id eſt cōtritio: ſȝ neceſſe eſt ꝙ interſit ieiuniū et carnis macera tio: ſeſſio.i.mētis q̄es et et pſeuerās ſtatio: ſacri ficiū/id eſt bonoꝝ operū executio: tūc eñ ſi oīa illa aſſint: ciuitas gabaā.i.mala ꝯſcīētia deſtrui

Aliter tur: et ab hoſtib⁹ ſpūalib⁹ triūphaľ. ¶ Uel ſm̄ gloſſā Gregorij: ſupponit eñ ꝙ iſti q̄ volebāt ali os p delicto punire/pctōres erāt: ⁊ ideo quouſ q; ſe correxiſſent: et delicta ſua aq̄s lachrymarū lauiſſent/alios vincere vel corrigere nō poſſent Nec ad hoc digni inuēti ſūt quouſq; fleuerūt/⁊

Joan. 8.a. de pprijs criminib⁹ penituerunt. Uñ dicit: Qui ſine pctō eſt/pri⁹ in ipſaȝ lapidē mittat. Uñ Gre go. idē dicit: Reuoceňt ad conſcientiā vt prius corrigāt ppria: et tunc reprehendent aliena.

¶ Moralitatum libri Judicum Finis.

Moralitatū liber octa uus libri Ruth.

¶ Capitulum primum Textus: In diebus vnius iudicis. Moralitatū Capitulum Unicum

Ruth mu lier alienigena viro iſra elitico fuit nupta: ſȝ eo mortuo inť ppinquos viri mortui ſermo habi tus eſt de ruth in vxorē accipienda. Un⁹ igiť p pinquorū agrū defuncti mariti ipſi⁹ ruth bñ poſſidere volebat: ſed vxorē C accipere nō curabat: q̄propter q: vnū ſine alte ro habere nō potuit/iure agri ⁊ mulieris ceſſit. Quapropter ſm̄ legē ipſa mulier calciamēta ei⁹ ſoluit/et in faciez eius ſpuit: et dom⁹ eius dom⁹ diſcalciati dicta fuit: q: ſemē fratris ſui mortui ſuſcitare noluit. Alius aūt ppinquus Booz no mine/ipſam i vxorē accepit: et ſic agrū defuncti

Moralitas poſſedit. ¶ Jſta gētilis mulier eſt de gētib⁹ ſū pta eccľia: q̄ viro iſraelitico Noemi/q̄ interp̄taľ pulchra.i.chriſto filio ꝟginis q̄ pulcherrima ē ⁊ formoſa/extitit deſpōſata. Sȝ reuera poſt mor tē ipſi⁹ viri ſui/iā videm⁹ duos ppinquos/ id eſt duo genera p̄latorū: de iſta vxore/id ē de eccľia ducēda et obtinēda ad inuicē diſceptare. Sunt eñ q̄dā mali p̄lati/q̄ bene volūt habere agrū: ſȝ vxorē nō curāt: id eſt qui bene querūt emolumē tū et lucrū: ſed de eccleſia vel ipſius ſpūali regi mine parū tractant. De quib⁹ dicit Apoſtolus:

Phil. 2.c. Omnes q̄ ſua ſunt querūt/ nō que Jeſu chriſti Et ideo tales q̄ magis querūt tēporalia ꝙ ſpūa lia: ſunt diſcalciādi et cōſpuēdi/id eſt calciamen tis bñficioꝝ eccleſiaſticoꝝ priuādi ⁊ vituperādi/⁊ alij loco eorū ſubſtituēdi. Apľs: Aufert primū vt

Hebre. 10.b. ſequēs ſtatuat. Tales eñ qui ſuſcitare ſemē fra tris ſui mortui/ſcȝ chriſti: id eſt facere vtilitatem animarū ſuarū renuūt: ſed ſoluȝ tēporalia lucra querūt: repudiari/cōſpui ⁊ vitupari merentur: ⁊ alij ſubſtitui et ſubrogari iubētur. Alij autē ſunt boni prelati ſignati in booz: qui interpretaľ/ in quo virtus/ſeu in quo fortitudo: quia ſcȝ iſti pri D mo vxorē/id eſt eccleſiā querūt: et ſecūdario agꝝ id eſt tēporale cōmodū habere volūt: et ſic vtrū q; habere digni ſunt: quapropter vxorē iſtā re cipiunt atq; ducūt. Dignū eſt eñ ꝙ illi q̄ princi paliter querunt ſpiritualia/habeāt ſecūdario tē poralia et terrena: et ꝙ q̄ ſemen fratris ſui/id eſt chriſti/p̄dicādo et pctōres cōuertēdo ſuſcitant: etiā agrū/id eſt tpaliū ſubuētionē: vel etiā agrū id eſt beneficiorū puiſionē habeāt et acquirant. Apľs: Si ſpūalia ſeminauimus vobis/non ma 1. Corin. 9.b. gnum eſt ſi carnalia veſtra metamus.

¶ Moralitatum libri Ruth Finis.

Moralitatū liber nonus libri primi Regum.

¶ Capitulum primum Textus: Fu it vir vnus de Ramathaim ſophim de monte Ephraim. Moralitatum Capitulum I

Fuit vir qui dam de Ramathaim ſophim helchana noīe: q̄ habuit duas vxores/ annā ſcȝ et phenēnā: quarū vna erat ſteriľ ſcȝ anna: phenēna aūt fecūda: et iſta fecūda ſterili īproperabat: q̄pro pter iſta anna triſtis ⁊ flebiľ ꝯtē a dño petebat: pmogenitū ſuū ſi maſcul⁹ eēt/offerre dño pmit

tebat. Sic igit̃ factũ eſt ꝙ iſta p̃ꝰ ſteril̃ peperit
et poſt hoc multos filios parturiuit. Illa vero
emula q̃ fecũda fuerat/ſteril̃ facta fuit: ſicut in-
1.Reg.2.a. fra dicit̃: Donec ſteril̃ pep̃it plurimos: ⁊ q̃ mul
Moꝛalitas tos habebat filios/infirmata eſt. ¶ Helchana
q̃ interp̃tat̃ poſſeſſio/eſt chꝛiſtꝰ filiꝰ dei patris: q̃
vir vnꝰ p̃ eo dicit̃/ꝙ vna pſona vnꝰ deꝰ in natu-
ra duplici/vnꝰ chꝛiſtus cẽſet̃ ⁊ credit̃: de rama-
tha etiã quod excelſuʒ interp̃tat̃/dicit̃ eſſe: p̃ eo
ꝙ iſte de excelſo celoꝝ habitaculo noſcit̃ adue-
Ioh.8.c. niſſe. Vñ ipſe dicit: Ego de ſurſum ſum. Vñ in
Deute.33.d. Deute. Habitaculũ eiꝰ ſurſum. Iſte igit̃ in hoc
mundo duas habuit vxoꝛes.i. duas ſectas fidẽ
tenẽtes et cõfitẽtes/et p̃ fidẽ ⁊ gratiã ipſiꝰ matri
moniũ affectãtes. Prima fuit ſynagoga: q̃ i p̃n
cipio nõ fuit ſterilis/ſed multoꝝ ſanctoꝝ geni
trix atq̃ mater. Secũda fuit eccleſia de gẽtibus
q̃ ſcʒ ante ſui cõuerſionẽ ſteril̃ erat: et nullũ virũ
ſanctum penitus generabat. Synagoga igit̃ di
cta eſt phenẽna: q̃ interp̃tat̃ conuerſio: q: iſta fi
naliter cõuerſa eſt in arcum prauũ. Eccleſia vͦo
dicit̃ Anna: que iterp̃tat̃ gratia ſaluatoꝛis: que
eſt in tempoꝛe gratie: quia ſcʒ iſta meruit grati-
am ſaluatoꝛis. Quid igit̃ dicam? Pꝛo certo di
cam/ꝙ iſta pꝛima vxoꝛ/ que pꝛimo fecunda vir-
tutibus ⁊ ſanctis hominibꝰ erat: et que ſocie ſue
id eſt gentilitati pꝛimitus tanq̃ vili peccatrici et
ſterili illudebat: facta eſt igit̃ modo peccatrix ⁊
Eſa.47.b. ſterilis. Vñ Eſa. Venerunt tibi duo hec ſimul/
ſterilitas et viduitas. Gẽtilitas vͦo poſtq̃ p̃ pe-
nitentiã flens et lugẽs ad fidem fuit cõuerſa: fa-
cta eſt fertilis/⁊ in bonis pſonis et virtutibus ⁊
meritis abundãs/copioſa et pinguis. Unde ipſa
eſt que poteſt dicere illud Apocal̃. Sedeo vt re
Apoc.18.b. gina/et vidua non ſum: et ſterilitatẽ ignoꝛabo.
Aliter ¶ Vel dic ꝙ due vxoꝛes Chꝛiſti ſunt due ſecte/
clericoꝝ et laicoꝝ. Pꝛima igit̃ vita eccleſiaſti-
ca pꝛimo fuit virtutibus abũdãs ⁊ fertilis: ſed
p̃ certo modo facta eſt ſterilis et inanis. Econ-
tra vero ſecularium vita modo eſt in virtutibꝰ fer-
tilioꝛ/que antiquitꝰ fuit ſterilioꝛ: quia vt cõmu-
niter plures inueniunt̃ ceteris paribus boni ſe
culares q̃ boni eccleſiaſtici vel boni regulares.
Unde Grego. dicebat in perſona eccleſiaſtico-
rũ. Timendũ eſt ne nobis cadentibus ſurgat/q̃
Aliter nobis ſtantibꝰ irridet̃. ¶ Vel dic ꝙ iſte due vxo
res ſignificant duo genera pſonarũ: ſcʒ quoſdã
fructuoſos et fertiles: de ſua tamẽ virtute preſu
mẽtes/et alijs irridẽtes: qualis fuit phariſeꝰ ille
qui ſeipſum cõmendabat/et publicanũ cõdem-
nabat. Itẽ alios ſteriles et peccãtes: flẽtes tamẽ
et penitẽtes/et de ſterilitate ſua dolẽtes/et pꝛo
partu bonoꝝ operũ deum exoꝛantes/et ſpiritũ
contribulatũ ſacrificãtes. Iſta eſt ergo veritas
ꝙ tales pſumptuoſi faciliter in peccatũ cadunt
et ita ſteriles ſunt: flebiles vͦo et penitẽtes a vi-
tijs reſurgunt: et ſic fructuoſi et virtuoſi exiſtũt
Aliter Allega illud Grego. ſupꝛa dictũ. ¶ Vel dic ꝙ
helchana eſt p̃latus: qui dicit̃ vir a vͥtute/vnus
a ſimplicitate: de ramatha a vite et ſciẽtie ſubli
mitate: cuius ſcʒ duplex eſt vxoꝛ/ſcʒ actiua ⁊ cõ

templatiua ⁊c. ¶ Vel dic ꝙ anna ſterilis eſt be G
ata virgo: q̃ ſamuelẽ.i. chꝛiſtũ miraculoſe pepe- Aliter
rit: quẽ ablactatũ in tẽplo obtulit: qui etiã tan-
dem magnus pꝛopheta factus fuit in iſrl̃. ¶ Vel Aliter
dic ꝙ anna que nõ pꝛius ſamuelẽ dño reddidit
ſeu etiã in templo obtulit/quouſq̃ ablactatꝰ fu-
it: ſicut dicit̃ hic/eſt eccleſia: que ſamuelẽ.i. quẽ-
cũq̃ ſubditũ nõ debet ad miniſtrandũ in tẽplo
id eſt in aliqua p̃latura vel officio adducere vl̃
pficere: quouſq̃ ipſum ablactatũ.i. a lacte volu
ptatis carnalis abſtractũ viderit eſſe. Vñ Co-
meſtoꝛ videtur innuere ſup̃ Gen̄. vbi de ablacta Gen̄.21.a.
tione Iſaac loquit̃: vbi et Abꝛaam conuiuiũ fe-
ciſſe legitur/ꝙ puer nõ pꝛius ad menſam patris
ſedebat/quouſq̃ ablactatus erat: et tunc ſibi cõ
uiuiũ parabat̃/et ad menſaʒ patris admitteba-
tur: ad denotandũ ꝙ nullus ad menſam patris
chꝛiſti.i. ad beneficia eccleſiaſtica debet admit-
ti/donec a lacte carnalitatis cõngerit ipſuʒ ab-
lactari. Quia ſicut dicit Apl̃s: Ois q̃ lactis eſt Hebꝛe.5.d.
particeps/expers eſt ſermonuʒ iuſticie. ¶ Vel Aliter
dic ꝙ lac ſignificat verba adulatoꝛis: a quo pꝛo
certo ſumme debet ablactari et recedere: qui in
tẽplo dñi vult viuere vel manere: ⁊ ibi in aliquo
officio vel beneficio miniſtrare/vel in mẽſa ec-
cleſiaſtice dignitatis aſcẽdere vel ſedere. Unde
dicitur: Creuit puer et ablactatus eſt ⁊c. Gen̄.21.a.

¶ Capitulum ſecundũ Textus: Exul tauit coꝛ meum in domino. Moꝛalitatum Capitulũ II

Heli ſacerdos habebat duos filios pe- 1.Reg.2.c.
ſtiferos/ſcʒ Ophni et phinees: qui in
templo in ſacerdotis officio miniſtra
bat: et tamẽ dominũ neſciebãt: et ſacerdotis of
ficiũ ignoꝛabãt: qui cũ mulieribus dormiebant
et cũ fuſcinula carnes coctas de ſacrificantiũ le
betibus capiebãt: et nihilominꝰ carnes crudas
ab ipſis petebant: et ipſos ad dandũ etiã com-
pellebant: et ſic populũ a ſacrificio retrahebãt.
Que q̃uis ſciret Heli pater eoꝝ: ipſos tamẽ p̃
pter hoc non caſtigauit/nec ab officio amouit.
Et q̃uis verbis ipſos legat̃ repꝛehẽdiſſe: ipos tñ
actualiter nõ coꝛrexit: quapꝛopter ipſe pater et
filij vna die perierũt: q: ſcʒ pr̃ ſenex ⁊ cecutiẽs/
de ſella cecidit/et cõfractis ceruicibꝰ expirauit:
duo vͦo filij eius in p̃lio ceciderunt/ q̃n arca dñi
quã poꝛtabant/a philiſtiuis capta fuit. ¶ Iſte Moꝛalitas
heli q̃ interp̃tat̃ extraneꝰ a dño/de quo dictũ eſt
Erat ſenex ⁊ cecutiẽs: ⁊ tñ ſũmꝰ ſacerdos: ſignifi
cat malos ſup̃ioꝛes/dños ⁊ pꝛelatos. Iſti eñ a
dño ſũt extranei: ⁊ ſenes.i. negligẽtes ⁊ pigri/et
p̃ ignoꝛãtiã cecutiẽtes ⁊ obſcuri. Filij iſtiꝰ ſigni
ficãt malos iferioꝛes eccl̃iaſticos/ ad miniſtrã-
dũ i tabernaculo eccl̃ie pſtitutos. Iſti eñ dicun
tur ophni/quod iterp̃tat̃ inſania cõuerſatiõis: ⁊
phinees q̃ iterp̃tat̃ oris obturatio: q: ſcʒ iſti ho
die habẽt coꝛ inſanũ et i cõcupiſcẽtijs effrena-
tũ: ⁊ os ad deũ laudãdũ mutũ ⁊ obturatũ. Eſa. Eſa.56.d.
Uniuerſi canes muti/nõ valẽtes latrare. Et bꝛe
uiter iſti ſunt qui dominũ videnẗ neſcire: ⁊ offi-
ciũ ſacerdotis vidẽtur penitꝰ ignoꝛare. Hiere;

B Sacerdotes nõ dixerũt/vbi eſt dñs: ⁊ tenẽtes le- Hiere.2.a.
gẽ neſcierũt me. Et iſtud patet: q2 iſti cũ mulie-
ribus luxurioſe dormiũt: cibos alienos ꝑ auari-
ciã rapiũt: et cũ fuſcinula rapine illud quod ad
ſe nõ ptinet/eleuãt et tollũt violenter. Vñ Job: Job.24.a.
Agrũ ſuũ nõ demetũt ⁊c. Carnes etiã crudas/
id eſt malas mulieres habere volũt: nec nõ etiã
carnes crudas/id eſt pſonas iuuenes ⁊ carnales
ſecũ habere eligũt: coctas vero/id eſt eruditas ⁊
maturas repudiãt et dimittũt. Exemplo roboã. Reg.3.11.b.
qui reiectis ſenibus iuuenes eſt ſecut⁹. Et ſic ſu-
is malis ſcãdalis ſeculares a ſacrificãdo.i. a col-
latione bonoꝝ tpaliũ eccleſijs impediũt: et etiã
eos a ſacrificio bonorũ operũ ſuis malis exem-
plis repellũt. Unde beatus Gregorius dicit in
paſtorali: Nemo amplius in eccleſia nocet ꝙ q
ꝑuerſe agens ordinẽ ſanctitatis habet. Heli igi-
tur.i. ſuperior plat⁹/ iſtos nõ caſtigat: ſed quia
ſunt nepotuli vel amici eius/vita eoꝝ diſſimu-
lat: quapropter omnes ſimul mors eterne dam-
nationis arripit: ⁊ diuinũ iudiciũ eos damnat:
q2 reuera nõ ſolũ ille qui peccat puniri meretur
immo etiã platus vel pater/vel quicũq alius ad
quẽ ſpectat correctio: ſi nõ corrigit/reus crimi-
nis iudicat: ppter taliũ eñ culpã arca teſtamen-
ti quã portabãt/id eſt eccleſiaſtic⁹ miniſter: a phi-
liſteis.i. a gẽtibus ſecularib⁹ capit et deprimit:
ipſi vero qui delinquũt/⁊ pater eorũ/id eſt ſuperi-
or qui non punit/caſu mortis eterne damnãtur.
Unde Auguſtin⁹ ad macedoniũ epiſtola. xliij.
D Sicut ſemꝑ eſt miſericorditer puniendũ/ita nec
ſemꝑ crudeliter parcendum.

¶ Capitulum tertium Textus: Puer autem Samuel miniſtrabat domino coram Heli. Moralitatum Capitulum III

Moralitas Senuerat Heli ſacerdos: ⁊ caligauerunt
oculi ei⁹/intantũ ꝙ non poterat videre
lucernã dñi anteꝙ extingueret. ¶ Quã-
uis iſtud poſſet itelligi literaliter/ꝙ ſc3 iſte erat
cecutiẽs ꝙ nõ poterat videre lucernã dñi/etiam
anteꝙ extingueret: ſupficialiter tñ videt textus
dicere/ꝙ ipſe melius videbat lucernã extinctã
ꝙ accenſam: quod etiam poſſibile fuit ꝑpter vi-
ſus debilitatẽ: ſicut patet in noctua: que non po-
teſt videre lumen ſolare/ſed lunare. Igit dicã
myſtice/ꝙ iſte heli q interptat extraneus a dño:
põt ſignificare malos principes mundi et prela-
tos/qui a dño ſunt remoti: quia reuera oculi ſc3
iudicij taliũ principũ et prelatorũ: ita hodie ꝑ
carnalẽ affectionẽ a dño ꝑ gratiã ſunt remoti/⁊
nõ vidẽt bonos: intantũ ꝙ valet dici/ ꝙ eorum
oculi caligant: ita ꝙ lucernas ardẽtes.i. bonas
et honeſtas et ſciẽtificas pſonas nõ cõſyderant
neq vidẽt. Lucernas vero extinctas/id eſt igna-
ras et inſufficientes pſonas/ ſc3 nepotulos vel
familiares ſuos ſolẽt miſericorditer videre:⁊ de
eorum pmotione ſubtiliter cogitare. Lumẽ eñ
clarũ/id eſt bonarũ pſonarũ claritas videt tali-
bus odioſa: lumẽ vero lunare vel obſcurũ.i. cõdi-
tio inſufficientiũ pſonarũ/talib⁹ eſt amabilis et
accepta. Unde de tali viſu poteſt dici illud Exo. C
Filij iſrael viderũt egyptios mortuos ſuꝑ litt⁹ Exo.14.f.
maris. ¶ Uel dic ꝙ lucerna accenſa ſignificat Aliter
chriſtũ viuũ: lucerna vero extincta ſignificat chri-
ſtũ mortuũ. Lucerna vero dicit quaſi lux in teſta: q2
ſc3 chriſtus habuit lucẽ diuinitatis in teſta hu-
manitatis. Lucerna igit extincta ſignificat chri-
ſtũ mortuũ. Heli ſignificat populũ iudaicũ/ et
ſacerdotũ et phariſeorũ ſtatũ: qui reuera fuerũt
cecutientes et parũ diſcrete vidẽtes: q2 pro cer-
to ꝙdiu lucerna noſtra Chriſtus fuit accenſus
et viuus/ipſum videre aut agnoſcere nequiue-
rũt. Unde: Mũdus ꝑ ipſum factus eſt: ⁊ mun- Joan.1.a.
dus eũ nõ cognouit. Tandẽ vero ipſo extincto.i.
mortuo/ſc3 viſis miraculis in paſſione factis: ⁊
tandẽ ꝑ manus aploꝝ ppetratis: inceperunt
ipſum videre/et in ipſo credere: virtutem ſue ſi
dei agnoſcere et ſentire: ſicut apparuit in illo cẽ-
turione: qui vidẽs eclipſim ſolis et alia miracu-
la paſſiõis dixit: Uere fili⁹ dei erat iſte. Iſta etiã Mat.27.f.
ad ſanctos et martyres applicari poſſunt: quo-
rũ virtutẽ et ſanctitatẽ dũ viuerẽt/ populi cog-
noſcere nequiuerũt. Unde dicit: Oculi eoꝝ tene- Lu.24.c.
bant ne eũ agnoſcerẽt. Poſt mortẽ vero eoꝝ ap-
parẽtibus miraculis fuerũt viſi et cogniti: ⁊ etiã
ꝑ fidem et deuotionẽ conſpecti.

¶ Capitulũ quartũ Textus: Et factũ eſt in diebus illis: cõuenerunt philiſtijm. Moralitatum Capitulũ IIII

D Cum arca teſtamẽti ſub Heli ſũmo ſa-
cerdote cecutiẽte ⁊ caligãte/ab ophni
et phinees malis ipſi⁹ filijs regeret: et
vt ſaluarẽt populũ/in ꝑliũ ↄtra philiſteos duce-
ret: ab ipſis philiſteis infidelib⁹ fuit capta/ et in
eorũ iuriſditione in azotũ adducta: ⁊ i loco Da-
gon ipſorũ dei fuit in tẽplo iuxta eum ↄſtituta.
Sicq factũ eſt: ſicut dicit i caplo ſequẽti/ꝙ vir-
tute arce idolũ dagon cecidit: et ꝑmũ de mane
ante arcã reptũ fuit: ⁊ iterũ reuera altero mane
ſuꝑ limẽ oſtij tẽpli trũcat⁹ capite ⁊ manib⁹ iacẽs
apparuit. ¶ Iſtud exponũt aliq ſic: ꝑ arcam te- Moralitas
ſtamẽti intelligit lex diuina ſeu etiã fides catho-
lica. Per heli vero et filios iſrael/intelligit ppls
iudaicus. Per philiſteos vero intelligit popu-
lus gẽtilis: quibus dagon/ q interpretat piſcis
triſticie/id eſt diabolus/ erat dñs atq de⁹. Iſta
ergo fuit veritas/ꝙ cũ bellum et ↄtrouerſia fuit
ſemꝑ inter iſrael et philiſteos.i. inter iudeos et
gentiles: ita ꝙ ipſi iudei in arca teſtamẽti/ id eſt
in lege et fide gloriarent: ⁊ eius virtute ſe eſſe ſal-
uãdos et liberãdos opinarẽtur: nutu dei factũ
eſt/ꝙ iſta arca/ſc3 lex et fides: ad philiſteos/id ẽ
gẽtiles tranſiuit: inquantũ ſc3 iſti fidem Chriſti
quã iudei abnegauerãt/ſuſceperunt: ⁊ i loco dei
ſui poſuerũt: inquãtũ loco ſue ꝑfidie fidẽ catho-
licã habuerũt: et Chriſtũ loco dagon/ id eſt lo-
co diaboli crediderũt. Dagon enim diabolus
tunc apud gentes/id eſt apud eccleſiã ſumptã
de gẽtib⁹/occubuit: quãdo arca teſtamẽti q eſt
fides catholica/ad ipſos trãſlata fuit. Et dato
quandoq ꝙ fuit reuelatus etiam cultus idolo-

E rum interpolatis tēporibus apud chriſtianos e
reſtitutus: ſicut apparuit ſub Juliano impera-
tore: finaliter tamē ſtante arca/ et pſeuerāte fide
catholica/ apud eos fractus eſt et penitus deſti
tutus dagon/ id eſt diabolus: capite. i. intentio-
ne: et manib⁹/ id eſt idolatrie operatione priua-
Eſa.19.a tus. Eſa. Dñs ingredietur egyptū: ⁊ mouebūtur
Aliter ſimulachra eius. ¶ Uel dic ꝙ arca eſt eccleſia:
que reuera huc tēporis a philiſteis capit̄: id eſt a
ſecularibus deprimit̄/ et a tyrannis et principi-
bus affligit̄: quādo ab Heli ſene ⁊ cecutiente: q̄
lucernā extinctā videt melius ꝙ accēſam/ regit̄
id eſt qñ a prelato ſene/ negligente/ cecutiēte et
ignorante: affectuq; etiā malos meli⁹ ꝙ bonos
vidente et pmouente/ gubernat̄: et quādo a ma
lis ſuis filijs/ id eſt a malis ſacerdotibus et cle-
ricis/ et alijs eccleſie ſubditis cōducit̄ et tracta-
tur: qꝛ reuera credo/ ꝙ nulla eſt hodie cauſa qua
re eccleſia a tyrannis et ſecularibus opprimit̄:
niſi qꝛ Heli et filij ſui/ id eſt prelati et ſubditi ec-
cleſiaſtici erga deū delinquere comprobant̄. Et
ſi vis de iſtis malis filijs/ et de iſto malo patre
ſuo qui nō corrigebat illos: pone illud quod ſu
pra eſt poſitū ca. ij. Et allega de pſſione eccleſie
Pſ.105.f. et eccleſiaſticoꝝ. Pſal. Tradidit eos in manus
gentiū: et dominati ſunt eis qui oderunt illos.
Aliter ¶ Uel dic ꝙ Dagon/ id eſt diabolus ſedēs in
templo honorifice iuxta arcā: ſignificat malum
eccleſiaſticū vel prelatū/ qui ſcꝫ in tēplo eccleſie
ad aliquod altū beneficiū erigit̄ et ibi honorat̄:
F et iuxta arcā colit̄. i. iuxta Chriſtū et ſanctos in
eccleſia cōmorat̄. Tales ergo dicunt̄ idolū Da
gon: qui interpretat̄ piſcis inutilis/ piſcis iniquꝰ
piſcis meroris. Quia vere iſti pprie ſunt idoluꝫ
.Co.8.a. ppter fictionē hypocritā. Apſus: Idolū nihil
eſt. Sunt piſces ppter carnalitatis remollitio-
Abac.1.d. nē. Abacuk: Facies hoīs ſicut piſces maris/ et
quaſi reptile nō habēs principē. Sūt piſces in-
utiles/ ppter omnimodā imperfectionē. Sunt pi
ſces meroris/ ppter triſticiā ⁊ detractionē. Sūt
piſces iniqui/ ppter iniuſticiā ⁊ equitatis ſuffo
cationē/ et ppter rapinā/ crudelitatē et exactio-
Jone.2.a. nē. Unde Joñ. Preparauit deus piſcē grandē
vt deglutiret Jonā. i. pauperē. Iſti ergo ſunt q̄
inueniunt̄ hodie ad terrā/ id eſt ad bona terrena
p auariciā cecidiſſe: et caput recte intētiōis/ nec
nō et manus bone operationis penit⁹ pdidiſſe:
Judith.14.d. Juxta illud Judith: Ecce Holofernes iacet in
Aliter terra: et caput eius in eo nō eſt. ¶ Uel dic ꝙ ar-
ca teſtamēti nunꝙ patit̄ dagon iuxta ſe: qꝛ reue-
ra Chriſtus nunꝙ pōt pati iuxta ſe in tēplo vel
in ſtatu/ gradu vel plātura idolum dagon/ id eſt
malū eccleſiaſticū vel prelatū. Dic de dagon ſi
cut ſupra immediate. Neceſſe eñ eſt/ ꝙ p infor-
tuniū a ſtatu ſuo cadat: vel ꝙ poſt p apoſtaſiā a
religione recedat: vel etiā ꝙ p mortē corruat et
ſuccūbat. Quinimmo nos videmus/ ꝙ dato ꝙ
iſti quādoq; a ſuis caſib⁹ releuant̄: et p adiuto-
riū amicoꝝ ad gradū priſtinū reſtituunt̄: Sap.
Sap.13.d. Imago eñ ei⁹ eſt: et op⁹ eſt illi adiutoriū. Opor-
tet tamē ꝙ finaliter decidāt: et ꝙ per infortunia

vel p mortē a loco iſto ſublimi deſtituantur: et a
pſeſſiōe arce finaliter deponant̄: qꝛ breuiter nul
lū idolū/ id eſt nullus fict⁹ poteſt diu iuxta arcā/
id eſt chriſtū in ſtatu religionis vel eccleſie pſi-
ſtere: q̄nimmo neceſſe eſt ipſum cito a tali ficta
pfectiōe/ vel a tali obtēta plātione deficere ⁊ ca-
dere/ et ipſi⁹ nequitiā apparere. Et iterū: Spūs Sap.1.b.
ſanct⁹ diſcipline effugiet fictū. Et Seneca dicit
ſic: Nihil quod ſimulatū eſt et fictū pōt eſſe diu
turnū. Unñ Eſa. Dñs ingredietur egyptū: ⁊ corru- Eſa.19.a.
ent ſimulachra ei⁹. Unñ etiā dicit Seneca l lib.
de morib⁹: ꝙ bone honeſtatis nunꝙ eſt lōga ſi
mulatio. ¶ Uel dic ꝙ dagon iuxta arcam eſt in Aliter
templo/ qñ in corde noſtro eſt auaricia iuxta ſci
entiā/ inanis glia iuxta bonā opationē/ ſeclaris
negociatio iuxta religionē/ diabol⁹ iuxta aīam/
petīm iuxta cōſcientiā. Iſta eñ inſimul ſtare nō
pñt: q̄nimmo ſi arca ſtat/ id eſt ſi bonū in corde
pſeuerat: neceſſe eſt dagon. i. vitiū cadere ⁊ ceſ-
ſare. Fatui ſunt igit̄ quidā religioſi ⁊ clerici/ q̄
ſeruire deo et mūdo volūt: et ſacrā ſcripturā ad
lucrū tpale cōuertūt: et bona opa ad mūdi glo-
riā faciūt: et ſic diuerſimode dagon iuxta arcā/
diabolū iuxta chriſtū/ malū iuxta bonum/ idola
triā hereſim vel ſortilegiū iuxta fidē/ delicias iu
xta penitētie crucē/ ſciētias ciuiles iuxta theolo
gicā/ vitiū iuxta virtutē ponunt: et tamē cōſtat
ꝙ iſta ſimul habitare nō poſſunt: et dñs cōque-
rit̄ p Eſa. dicēs: Juxta me diſcooperuiſti te: et ſuſ Eſa.57.b.
cepiſti adulterū: pepigiſti cū eis fedus. Et iterū
Coanguſtatū eſt ſtratum/ ita vt alter decidat: et Eſa.28.f.
et palliū breue vtrūq; operire nō poteſt: D

¶ Capitulū quintū text⁹: Philiſtijm aūt tulerūt arcā dei: et aſportauerūt eam. Moralitatum Capitulum V

Poſt dagon de iuxta arcaꝫ depoſitū/ et
capite et manib⁹ detrūcatū: vt ſupra vi
ſum eſt: philiſtei arcā dñi detinebāt: et
tamē ipſam habere (cū eſſent idolatre) nullate-
nus digni erāt. Percuſſit eos dñs i poſteriora
ita ꝙ oportuit vt pellicias facerēt ſibi ſedes. Ebu-
perūt etiā mures inter eos in maxima quātita-
te: ita vt ebullirēt ville ⁊ agri i medio regionis:
et quocūq; arca ducebat̄/ ppls grauiſſima pla-
ga pcutiebat̄. ¶ Iſtud pōt allegari/ ꝙ gentiles Moralitas
id eſt indigni petōres nō debēt ſancta dei ſacrā
menta vel etiaꝫ eccleſiaſtica beneficia detinere:
Seu etiā contra ſeculares/ ꝙ nō debēt decimas
vel eccleſiarū poſſeſſiōes et iura tāgere/ nec ipſa
apud ſe poſſidere: ſꝫ poti⁹ ipſa filijs iſrael/ id eſt
eccleſiaſticis remittere/ et etiā bonis pſonis et
ſufficiētibus aſſignare. Tales igit̄ detētores ar
ce/ et decimarū/ et eccleſie iuriū/ et etiā benefici-
orū eccleſie/ duplici malo percutiunt̄: ſcꝫ malō
culpe/ et malo pene. Malo dico culpe: qꝛ circa
poſteriora putreſcūt: quod facit peccatū luxu-
rie quo inficiunt̄: et per quod gratia et fama pri
uant̄. Pſal. Percuſſit inimicos ſuos in poſte- Pſ.77.k.
riora: et opprobriū ſempiternū dedit illis. Ma-
lo etiā pene: qꝛ mures/ id eſt raptores/ tyrāni et
principes ſeculares; mali etiā plati vl officiales

A contra iſtos debacchātur: ⁊ apud eos ꝙdā ec
cleſie iura vel beneficia iniuſte retinent/ebullire
noſcunt: a quibus quaſi omnes taliū ſubſtantie
2.Mach.1.e deuorant: vnde dicit: Antiochus eīm ebullire fe
cit de perſide eos qui pugnauerunt cōtra nos.
Sicut ad litterā videmus de ruſticis/ qui iniu
ſte decimas et iura eccleſie detinent: quos tandē
officiales et principales depauperant atqꝫ gra
Judit.14.e uant: vnde Judith: Egreſſi mures de cauernis
ſuis auſi ſunt ad preliū nos vocare. Bene ergo
ſequit/ꝙ quia percuſſi ſunt in poſteriora: ⁊ quia
luxurioſi facti ſunt ⁊ immundi: ideo ſedes pelli
ceas ſibi faciunt: quia ſcꝫ viri carnales molliter
⁊ ſuauiter ſedere ⁊ viuere ſemꝑ querunt: vñ Eze.
Ezech.23.f Sediſti in lecto pulcherrimo: ⁊ menſa ornata ē
Aliter ante te. ❡ Vel dic ꝙ talis arca vocat terra ſan
cta: que ſuos poſſeſſores ⁊ detentores indignos
ſcꝫ tam iudeos ꝙ chriſtianos quādo peccabāt
flagellabat: ⁊ ſe ab eoꝝ manibus ſubtrahebat:
Nu.13.d vnde Num. Terra quā vidimus/deuorat habi
Eodē ca.d tatores ſuos. ❡ Cū quinqꝫ ciuitates philiſtino
rum a deo ꝓpter arce detentionē plaga ignomi
nioſa circa poſteriora fuiſſent ſic ꝑcuſſe: ⁊ ꝑ mu
res etiā ꝙplurimū infeſtate: illud remediū inue
nerunt/ꝙ ſcꝫ arcam dñi nō vacuā remitterent:
ſed ꝙ quinqꝫ anos aureos ſibi darent: quod cū
Moralitas feciſſent/plage huiuſmodi ceſſauerunt. ❡ Sic
ergo quādo peccatores quinqꝫ ciuitatū.i. quinqꝫ
B cōcupiſcentiis ſubditi volunt placare arcam fe
deris.i. deū: neceſſe eſt ꝙ quinqꝫ anos ⁊ ꝗnqꝫ mu
res.i. corpoꝝ ſenſus in aurū ꝯuertant: ⁊ de cor
poralibus ſpirituales faciant: ⁊ ꝙ ꝑ penitētiam
ipſa deo offerant. Quinqꝫ eīm ſenſus ani dicunt
⁊ mures: pro eo ꝙ vitioꝝ feces in ipſis reperiū
tur: ⁊ quia mens ⁊ cōſcientia ab iſtoꝝ cōcupiſcē
tiis ſicut a muribus corroduntur: ideo iſta aurea
⁊ ſancta dño offeramus: et ſic plagā vitiorum ⁊
Eodē ca.e tormentoꝝ ſalubriter euadem⁹. ❡ Hic habes
ꝙ philiſtei percuſſi ⁊ tribulati dicebāt: Nō ma
neat arca dei apud nos: quoniā dura eſt manus
Moralitas eius apud nos ⁊ ſuꝑ nos. ❡ Iſta videt vox quo
rundā peccatoꝝ: qui ſcꝫ arcā dei iſrael.i. bonum
prelatū vel quēlibet virū ſanctū ꝑdicatorem vel
correctorē ſueꝝ nolunt apud ſe manere: quādo
ſe vident ꝑ ipſum corrigi/et iuxta demerita ſu
Pro.15.b. ſtinere: vñ in Prouer. Nō amat peſtilens euꝫ ꝗ
ſe corripit. Iſtud dic ꝯtra quoſdā nautas ⁊ eorū
ſimiles: de quibus audiui ꝙ inſurgente tēpeſta
te/duos religioſos quos habuerūt in naui/vo
luerunt in mare ꝓiicere: dicentes ꝙ demones ſo
lent magis bonos ꝙ malos impugnare: et ꝙ ꝓ
pter illoꝝ religioſoꝝ odium credebant naufra
gium imminere.

❡ Capitulū ſextū Textus: Fuit ergo arca domini in regione philiſtinorū ſeptē mēſib⁹. Moralitatum Ca. VI

Hic habemus ꝙ philiſtini tollentes du
as vaccas que lactabant vitulos: iun
xerūt eas ad plauſtrū nouū/ſuꝑ quod
arca dñi poſita erat. Vitulosqꝫ earundē domi re
cluſerūt: ⁊ arcā apud bethſames ducere decreue
rūt. Ibāt ergo I directū vacce ꝑ viā ꝗ ducit beth E
ſames/⁊ itinere vno ꝑgebāt: nec ad dexterā nec
ad ſiniſtrā declinabāt: nec propter vitulos ꝗ do
mi remāſerāt/a cepto itinere deuiabant: ſed ſolū
ꝓpter eos mugiebāt/⁊ plauſtrū cum arca dñi re
cto itinere deferebāt. ❡ Per bethſames ꝗ inter Moralitas
pretat dies ſolis/intelligo paradiſuꝫ: vbi ſol iu
ſticie chriſtus regnat. Eſa. Ciuitas ſolis voca Eſa.19.e
bitur. Per iſtas vaccas religioſos ⁊ catholicos
accipio: ꝗ ſcꝫ iugo dñi ſunt ſuppoſiti/⁊ ad plau
ſtrū religionis ⁊ eccleſie corrigiis votoꝝ ⁊ ſtatu
toꝝ ligati. Per vitulos iſtoꝝ parētes aſſumo: ꝗ
ſcꝫ in domo/id eſt in ſeculo remāſerūt: ⁊ ab iſtis
dū erāt cū ipſis/lactari ⁊ fetari ꝯſueuerūt. Igit
ſit veritas/ꝙ poſtꝙ vacce.i. religioſi et clerici ad
plauſtrū religionis ſunt ligati/⁊ ad dei ſeruitiuꝫ
ordinati: ⁊ ad deferendū arcā dei.i. fidē ⁊ regulā
deputati: necnō ad eundē in bethſames.i. in do
mū ſolis iuſticie paradiſum ſpecialiter cōbina
ti: directe et iuſte ꝑ viā iuſticie debēt ad iſtā ciui
tatē icedere: nec ad dexterā ꝑ amorē delectabiliū
nec ad ſiniſtrā ꝑ timorē terribiliū debent de via
hmōi diuertere: ſed iter ſuū ꝑ bona opa ꝯtinua
re: vt in bethſames.i. in domū ſolis ſcꝫ paradi
ſū poſſint ſe feliciter applicare. Pſal. Pes me⁹ Pſal.25.c
ſtetit in directo: in eccleſiis tuis benedicā te do
mine. Et dato ꝙ iſti in domibus paternis/vitu
los quos lactabāt.i. parētes vel conſanguineos
quos nutriebāt dimiſerūt: nihilominꝰ nunꝙ ꝓ D
pter eos debēt a cepto itinere virtutiſ retrocede
re: quinimmo ſufficit eis cōpaſſionis mugitū emit
tere: ⁊ de ipſis alias nō curare. Iſtud potiſſime
debet eſſe veꝝ de ꝑlatis: ꝗ reuera vitulos.i. ne
potulos: ꝗ remanſerūt in domo paterna/nō de
bēt ꝑ carnalē affectū aliqd in mēte gerere: nec ꝓ
pter eius amorē a charitatis ſemita declinare.
Pſal. Obliuiſcere populū tuū/et domū patris Pſal.44.c
tui. ❡ Vel dic ꝙ philiſtei ſunt mali ſuꝑiores: ꝗ Aliter
reuera ad trahendū plauſtrū arce dñi.i. ad regē
dū eccleſiā dei ſeu obtinēdū eccl'iaſtica bñficia:
nō alligant nec ꝓmouēt hodie niſi vaccas.i. niſi
ꝑſonas carnales ⁊ luxurioſas: ꝗ ſcꝫ vitulos.i. fi
lios et cōbinarios domi habēt: ꝓpter quoꝝ affe
ctū mugire/loꝗ et curam gerere nunꝙ ceſſant.
Pſal. Imponēt ſuꝑ altare tuū vitulos. Vituli Pſal.50.d
eīm ſuꝑ altare dñi ponunt/qñ a malis eccleſiaſti
cis ſpurii in eccleſia generant: ⁊ qñ ignorantes
ꝑſone ad ſtatū eccleſiaſticū generant: vel ꝗndo
ignorātes ꝑſone ad ſtatū eccleſiaſticū ꝓmouē
tur. Et ideo ꝯtra tales vaccas trahētes arcam
dñi videt loqui ſcriptura/dicēs: Audite verbuꝫ Amos.4.a
dñi vacce pingues ꝗ eſtis in mōte ſamarie: ꝗ ca
lumniā facitis egenis: et dicitis dñis veſtris: af
ferte ⁊ bibam⁹. Sequit: ꝓpter quod eleuabunt
vos in contis: et reliquias veſtras in ollis fer
uentibus: per aperturas exibitis/ altera ꝯtra al
teram. Expone ſi vis quomodo iſti in olla infer
ni finaliter ponentur: et quomodo nunc alter cō
tra alteruꝫ debacchantur. ❡ Hic dicitur ꝙ eum Eodē ca.e
philiſtei deducerent ⁊ reſtituerent arcam domi
ni quā ceperant: viri bethſamite qui erant deſu

E lij israel: metebant triticū in valle: ⁊ eleuantes
oculos viderunt arcam dn̄i: ⁊ gauiſi ſunt cū vi-
diſſent: ⁊ ſacrificia etiā ei obtulerunt. Uerunta-
mē quia ꝓhibitū erat ꝙ populus nullatenus ar
cam dn̄i videret: percuſſi ſunt a dn̄o plaga ma-
gna: ⁊ mortui ſunt de populo ſeptuaginta viri:
de plebe vero quīquaginta milia. Hoc videt̄ ibi
mirabile: ꝙ philiſtei cū eſſent idolatre/ nec arce
nec veri dei cultores/ videndo arcā non fuerunt
mortui: filij vero israel viſione eius perierunt.
Cui⁹ cauſa potuit eſſe: q̄ videre arcā gentilib⁹
nō erat ꝓhibitū: ſed filijs israel (niſi eſſent ſacer-
Nu.4.b. dotes) fuit ſpecialiter denegatū: vt patet ſupra.
Moralitas ¶ Illud igit̄ poteſt applicari: ꝙ ille qui facit cō
tra ꝓhibitionē/ peccat multo plus ꝙ̄ alius: da-
Aliter to ꝙ ſit eadē ſpecies delicti. ¶ Poteſt etiā alle-
gari ꝙ gentiles minus peccant in eodē genere
peccati ꝙ̄ filij isrl̄: iudei ꝙ̄ chriſtiani: laici ꝙ̄ cle-
rici ⁊ religioſi: minuſq̄ debet homini diſplice-
Pſal.54.b re delictū extranei ꝙ̄ propinqui. Pſal. Quid ſi
inimicus meus maledixiſſet mihi: ſuſtinuiſſem
vtiq̄. Tu vero hō vnanimis dux meus ⁊ noi⁹ me
us: qui ſimul mecum dulces capiebas cibos ⁊c̄.
Narratio Etiā ſicut de facto legit̄/ ꝙ a ſaraceno mortuo
petijt macharius quis in inferno grauius punie
bat̄: q̄ reſpondit/ ꝙ mali chriſtiani: q̄ ſcʒ illi ve-
ram legem habebant: ⁊ ergo cōtra voluntatem
dn̄i faciētes/ grauius delinquebant: ac per hoc
Lu.12.f grauiores penas ſuſtinebant. Unde Luc̄. Ser-
uus ſciens voluntatē dn̄i ⁊ non faciens/ plagis
Aliter vapulabit multis. ¶ Uel dic ꝙ iſta arca ſignifi-
F cat terrā ſanctā: q̄ reuera magis videt̄ ſecū dili-
gere malos gētiles ꝙ̄ malos chriſtianos: quod
patet: q̄ illos nō occidit/ ſed nutrit: iſtos vero ſta
tim vt mali fiunt/ affligit flagellationibus et ex-
pellit. Grauius eñ offendit̄ deus q̄n propriȷ̄ fi-
lij cōtra ꝓhibitionē ⁊ legē in terra ⁊ domo ſua
peccant/ ꝙ̄ quando alieni populi ipſm vituperāt
Hiere.11.c atq̄ turbant. Unde Hiere. Quid eſt ꝙ dilectus
Aliter meus in domo mea ſcelera multa facit? ¶ Uel
dic ꝙ populus nō debet videre arcā nudā: ſicut
Num. iiij. vbi exponit̄.

¶ Capl'm nonuʒ Textus: Et erat vir de beniamin nōie cis filius abiel. Moralitatū Capitulum VII

Moralitas Saul miſſus a patre querere aſinas ꝑdi-
tas/ venit ad ſamuelē: qui eum vnxit in
regē ſup israel. ¶ Saul eſt chriſt⁹: quē
deus pater miſit in mundū querere aſinas. i. ſal-
uare animas peccatoꝝ: quē ſamuel ꝓpheta i re
gem vnxit: inquantū ꝓphetarū cetus ipſum re-
Hiere.23.b gē futurū predixit. Uñ Hiere. Regnabit rex et
ſapiens erit. Hic ꝙ ſaul eſt ꝑdicator/ quē pater
ſuus chriſtus miſit aſinas querere. i. aīas pecca-
trices cōuertere ⁊ ſaluare: q̄ ꝑ certo q̄n diligen
ter exequit̄/ mungi prius ꝑ gratiam in animo/ ⁊
ad regē ꝑlationis in mundo/ ⁊ ad regimen para
Ca.X.a diſi in futuro ꝓmoueri meret̄. ¶ Iuxta prophe
tiā ſamuelis anteꝙ̄ ſaul in regē inunctus ad re-
gnū ꝑtingeret: plura legunt̄ ei ɔtigiſſe. Primo
ꝙ inuenit duos boles magnas foueas ſalictes,

Secūdo ꝙ ad q̄rcū thabor inuenit tres viros: quo
rū vnus portabat tres hedos/ alius tres panes/
alius vini lagenā: qui etiā duos panes eidē cōtu
lerunt. Tertio q̄ poſt hoc obuiū habuit cuneū
ꝓphetaꝝ: ⁊ ſtatim dedit ei dn̄s cor aliud: ⁊ mu-
tatus eſt in virū alterū: ⁊ inſiliente in eo ſpū dn̄i
cū eis ꝓphetauit. His igit̄ factis cōgregat⁹ eſt
populus in maſphat: ⁊ quia in iſrael quis meli-
or iſto nō erat: q̄ etiam ab humero ſurſum/ toti
populo ꝑeminebat: ideo ſorte ſup eum cadente/
ſup populū rex factus eſt: ⁊ ex ꝑcepto dn̄i eſt ele
Moralitas ctus. ¶ Hic moraliter ꝙ ſaul q̄ interpretat̄ ab-
utens. i. quilibet peccator ⁊ dei miſericordie ab-
uſor: rex. i. ſuꝑpſius diſcretus rector ſi efficiatur
vel ꝙ ad celeſte regimē ꝓmoueat̄: vel ad hoc ꝙ
ad tēporalis cure vel prelature regimen eligat̄/
plura neceſſario requirunt̄. Debet eñ ante oīa
de oleo diuine gratie internus vnctionē reciꝑe.
Debet ſecūdo duos viros ſaliētes foueas. i. du-
plicē charitatē/ dei ſcʒ ⁊ ꝓximi: q̄ ſola foueā in-
ferni tranſilit ⁊ euadit/ obuiam inuenire. Poſt
hoc iuxta quercū thabor. i. iuxta memoriam cru
cis tres viros. i. tres penitentie partes: ſcʒ con-
tritionē/ cōfeſſionē ⁊ ſatiſfactionē ſimiliter repe
rire. Contritio enim portat vinū: q̄ inebriat per
Eſa.16.c cōpunctionē. Unde Eſa. Sup hoc plorabo i fle
tu iazer vineam ſabama: inebriabo te lachrymā
mea. Cōfeſſio portat tres hedos: ꝑ quos fetoris
peccati triplex cōfeſſio denotat̄: ſcʒ q̄n ɔfitet̄ hō
pctm̄ cordis/ peccatū oris/ peccatū opis. Uñ de
iſtis tribus partibus ɔfeſſionis/ poteſt dici illud
2.Para.30.D Paral̄. Poſt tres dies reuertimini. Satiſfactio
vero portat tres panes. i. tria opera ſatiſfactoria
ſcʒ elemoſynā/ orōnem ⁊ ieiuniū: etiā corꝑis af-
Lu.11.a flictionem: de quo dicit̄: Amice/ accōmoda mihi
tres panes. Iſti igitur tres viri: ſcʒ ɔtritio/ con-
feſſio ⁊ ſatiſfactio/ quos penitens inuenit: duos
panes ſolent ſibi cōcedere: inquantū ſcʒ deuoti-
onem ⁊ cōpunctionē ſibi ſolent conferre. Pſal.
Pſal.41.a Fuerūt mihi lachrymē mee panes die ac nocte.
Et ſic ſequit̄ reſiduū: ſcʒ ꝙ iſte nouū cor a deo re
cipiens/ mutabit̄ in virū alteꝝ: ⁊ ꝓphetaꝝ/ id eſt
bonaꝝ ꝑſonaꝝ cōſortio ſe cōiungens/ ſpū domi
ni dotabit̄: ⁊ ꝓphetare incipiet inquantū de oc-
cultis ⁊ futuris ꝑdicabit ⁊ meditabit̄: ⁊ ſic ꝑ cer
to iam ceteris maior effectus/ ⁊ alijs etiā in vir-
tutibus ꝑeminens ad regnū tēporale/ morale et
eternale eligi promerebit̄: ⁊ ad ſeipm̄ debite re-
gendum/ ⁊ ad temporalē dignitatē iuſte guber-
nandā/ ⁊ ad celeſtis regni gloriā obtinendam di
gne ⁊ meritorie aſſumet̄: et de ipſo dicetur illud
Exo.1.b Exo. Surrexit rex nouus ſup egyptū. ¶ Uł dic
Aliter ꝙ ſumme proficit bona ſocietas: q̄ reuera ſaul
abutens/ id eſt peccator nō faciliter in virum al-
terum mutatur/ ⁊ de malo in bonum cōuertitur:
ſpirituq̄ diuino celitus inſpiratus ⁊ propheta
id eſt vir ſpiritualis ⁊ cōtemplatiuus/ ⁊ futuroꝝ
meditatiuus efficitur: quando prophetarum/ id
eſt bonarum ⁊ ſanctarū perſonarū ſocietatē ſe-
Pſal.17.d ctatur. Pſalmiſta: Cū ſancto ſanct⁹ eris. Mu-
Gal.2.d tatus eſt in virum alterum, Apoſtolus: Uiuo iā

A non ego. Ita ꝙ facilius poteſt hō ad regnū ſeu
regni apicē eligi. Alij videntes ſaul ſubito mu-
tatū in ꝓphetā: inuidendo ⁊ deridēdo dicebāt
1.Re.10.c Num ⁊ ſaul inter prophetas? Sic vō ſtatim qñ
aliquis diuina gratia imbuit: vel ad aliquē bo-
num ſtatū deo mediante erigitᷣ: nunꝗ̄ deſinunt
mundi detractores: imo iuſtū deridere conanᷣ.
Aliter ¶ Uel ſi vis vide formā electionis: q̄ɜ elect⁹ de
bet eſſe ſaul/ qui interpretaᷣ expeditus: q̄ɜ nō ſo-
lum ſe nō debet īgerere/ ſed expectare quod ab
Heb.5.a alijs expectatur. Apoſtolus: Nemo aſſumat ſibi
honorē/ niſi qui vocaᷣ a deo ⁊c̄. Item debet eſſe
alijs in virtutibus maior: ⁊ in toto populo meli⁹
debet eſſe melior. Et ſicut ſaul ſe abſcondit/ ita
ꝙ a ſamuele fuit requiſitus: ita iſte debet hono
rē fugere/ ⁊ inuitus trahi ⁊ aſſumi. Un̄ Grego.
Sicut indigni ſe ingerentes ſunt repellendi: ita
⁊ digni qui fugiunt/ inuiti ad regimē ſunt trahē
di. Dic ꝙ ſaul prius intelligitᷣ propheta ſſe ꝙ̄ ad
regimē electus fuiſſet: ad denotandū ꝙ ad regi-
men ꝑlature nō debet eligi/ niſi qui propheta .i.
vir ſcientificus/ ⁊ in futuris meditandis prudēs
⁊ circūſpect⁹ poterit inueniri: ⁊ tamē hodie po-
Ps.73.b teſt dici illud pſal. Signa veſtra nō vidimus: iā
non eſt propheta ⁊c̄.

¶ Capitulum vndecimū tertus: Et factū eſt poſt menſem/ aſcendit naas. Moralitatū Capl'm VIII

Naas princeps amonitarū venit ad ob-
ſidendū iabes galaad: populus aūt ci
uitatis voluit ipſi ſeruire: dū tamē cū
ipſis vellet fedus inire. Sed iſte cū illis nullum
D fedus facere/ nec eorū ſeruitiū recipere voluit/ ni
ſi oculos dextros eis erueret: ⁊ ſic eos viuere ꝑ-
mitteret/ ac in ſeruos reciperet ⁊ haberet. Iſti igitᷣ
cōditionē huiuſmodi formidantes/ auxilium a
ſaul/ qui nouiter in regem electus fuerat/ petie-
runt: qui tunc actualiter de agro ſequens boues
veniebat: quiqꝫ dictos boues occidit/ ⁊ ī fruſta
diuiſit: ⁊ per totū iſrael ſub intimatione ꝙ ſic fie
ret bobus ſingulorū/ niſi venirent ad preliū: per
nuncios fruſta miſit. Cōgregati igitᷣ trecenta et
triginta milia virorū ad ſaul ⁊ ad ſamuelē vene-
runt: qui in tres partes populū diuidētes/ naas
⁊ amonitas debellauerunt: ⁊ populū iabes ga-
laad liberauerunt. Unde iſtorū fuit illud verbū:
Moralitas Cras erit vobis ſal⁹/ cū incaluerit ſol. ¶ Ciui-
tas iabes que interpretaᷣ dolens ſeu ſiccitas/ ſi
gnificat mundū. Naas qui interpretaᷣ ſerpens/
ſignificat diabolū. Saul vō qui interpretaᷣ ex-
peditus/ ſignificat chriſtū: boues eius ſignificāt
martyres: ⁊ filij iſrael ſignificant oēs fideles:
ocul⁹ dexter aīam/ ſiniſter carnē denotat. Amon
ꝗ̄ interpretaᷣ popul⁹ meroris/ peccatores ⁊ dā-
natos ſignificat. Cū igitᷣ naas ſerpens antiqu⁹
diabolus/ princeps amonitarū .i. populi mero-
Job.41.d ris omniū peccatorū: qui ſcɜ ē rex ſup oēs filios
ſuperbie: a principio obſederit iabes ciuitatem
huius mundi: que reuera dolens/ ſicca vel ſteri-
lis pōt dici: non ſufficiebat ſibi ꝙ ei in diuerſis
peccatis ſeruiret; ꝗ̄nimmo habitatorū oīm iſtius

ciuitatis/ ſcɜ omniū mortaliū oculos dextros/ C
id eſt aīas volebat eruere: ⁊ ad dānationē eter-
nā ſecū in inferno portare. Unde dicitᷣ: Nunqd Nu.16.b
oculos noſtros vis eruere? Illud eñ erat horrē
dum pactū/ quod in iſta ciuitate pepigerat: q. ſ.
oēs ciues ipſius oculos dexteros .i. animas per
dere oportebat: dicens diabolo illud Gen. Da Gen.14.d
mihi animas: cetera tolle tibi. Sed reuera ſaul
expeditus ⁊ expectatus a deo .i. dei filius benedi
ctus: boues ſuos .i. apoſtolos ⁊ martyres marty
rio ⁊ occiſioni ſuppoſuit: ipſiſqꝫ ⁊ eorū ꝑdicatiōe
mediantibus/ ꝑplm fideliū ad fidē ⁊ ad peniten
tiā cōuocauit: cū eſſent trecēta ⁊ triginta milia .i.
cū ad fidem trinitatis eſſent ꝯuerſi: ipſos in tres
ptes .i. in tres eccleſie ſtatus: ſcɜ in ꝑlatos/ conti
nētes ⁊ cōiugatos ꝯſtituit ⁊ diuiſit. Sicqꝫ factū
eſt ꝙ cū iſto triplici ordine militū ⁊ fideliū ſuorū:
ſaul naas .i. diabolū ſupauit: et iugum idolatrie
ſue de iabes .i. de mūdo abſtulit: ⁊ populū qui ī
periculo ſeruitutis ⁊ damnationis et ꝑditionis
oculorū dexterorū .i. animarū erat: de iſtius mani-
bus liberauit. Unde dicitᷣ: Uenit iudas cū trib⁹ 1.Mach.5.d
ordinibus poſt eos. Sic igitᷣ fuit eis ſalus cum
ſol incaluit .i. cū charitas imēſa ſolē iuſticie chri
ſtū pro redēptione humani generis inflāmauit/
inquantū ꝑſonaliter ꝑ liberatione deſcēdit. Un̄
Malach. Orietᷣ vobis ſol iuſticie. ¶ Uel dic ꝙ Mal.4.a
ciuitas iabes ſignificat eccleſiā militantē: q̄ɜ ꝑ Moralitas
certo iſta eſt hodie ſicca quantū ad bonorū ſpiri
tualiū fertilitatē: dolens vō ⁊ triſtis ꝓpter tri-
bulationū temporaliū immenſitatē. Unde illud
Tren. Quō ſedet ſola ciuitas plena populo: ſe- Tren.1.a
det in triſticia domina gētiū. Iſta eñ ciuitas ty
rannis ⁊ vitijs ſeruit: et ideo merito dolet et ge D
mit. Unde ſequitᷣ: Ipſa aūt gemēs cōuerſa eſt re
trorſum. Serpēs igitᷣ antiquus/ naas princeps
populi meroris .i. peccatorū diabolus/ iſtā ciuita
tē hodie obſidet: ⁊ cū populo ſuo .i. cū viris ec-
cleſiaſticis pactū vult facere: dū tamē eis oc̄los
dextros .i. verum iudiciū eruat: ⁊ ꝙ oculos ſini-
ſtros .i. carnalē affectū vel iudiciū ipſis ſolum di
mittat. Unde Job: Nunquid oculi carnei tibi Job.10.a
ſunt: aut ſicut videt homo/ ⁊ tu videbis? Etiā re
uera iam multi ſunt in ciuitate eccleſie: qui iſtud
pactū cū diabolo iam videnᷣ feciſſe: q̄ɜ ſcɜ verū
iudiciū rationis ⁊ diſcretionis videnᷣ ꝑdidiſſe:
⁊ ſiniſtrū oculū .i. carnis affectionem ⁊ malicie
ſubtilitatē ⁊ iniuſticie iniquitatē videnᷣ ſolūmo
do retinuiſſe: quod patet: q̄ɜ nō vident nec cōſy-
derant ſpūalia bona/ ſufficientes perſonas iuſti
ciam partiū/ ⁊ cetera huiuſmodi: ꝗ̄ oīa ſūt dexte-
ra/ imo ſolū videnᷣ cōſyderare ⁊ videre bona tē
poralia/ carnis parētes/ dona ⁊ munera iniquo
rū ꝑ iuſticia ſubuertenda: ꝗ̄ omnia peſſima ⁊ ſi-
niſtra ſunt. Unde de illo pacto cū diabolo/ car-
ne ⁊ mūdo inito/ poſſunt dicere tam mali iudi-
ces ꝙ̄ mali eccleſiaſtici illud Eſa. Pepigimus Eſa.28.d
fedus cū morte: ⁊ cū inferno fecimus pactū. Un̄
zacha. Brachiū eius dextrum ariditate ſiccabi Zach.11.d
tur: ⁊ oculus eius dexter tenebreſcēs obſcurabi
tur. Et dic generaliter de omnib⁹. Duo eñ ocu

E li dati ſunt homini: ſcȝ duplex cõſyderatio ⁊ diſ
cretio/ſcȝ ad tẽporalia ⁊ ad eterna. Spiritualem
igiť et dextrũ pdidimus: tẽporalẽ ⁊ ſiniſtrũ pl⁹
ꝙ deceat retinemus.

¶ Capitulũ duodecimũ Textus: Dixit autẽ ſamuel ad vniuerſum iſrael: Ecce audiui vocem veſtrã. Moꝛalitatũ Capitm IX

Cum populus regem ſupra ſe petiſſet: ⁊
dñs eis ſaul in regẽ dediſſet: voluit illis
oſtendere/ꝙ ſibi nõ placebat ꝙ regẽ po
ſtulaiſſent: et ꝙ ipſis regẽ in ira ⁊ nõ in beniuolẽ
tia ɔtuliſſet. Fecit igiť dñs fieri tonitrua/voces/
pluuias et tẽpeſtates: et timuit popul⁹ vehemẽ-
Moꝛalitas ter. ¶ Illud poteſt allegari/ꝙ regimẽ infidi et
iuriſdictio quam alij ſup alios reges ⁊ principes
ſunt adepti: a principio deo nõ placuit/imo pro
pter peccata hominũ hoc euenire pmiſit: ⁊ poti
us tale ſuperioritatis regimẽ magis ex tyrãnide
ꝙ ex iuſticia venit: et magis ex dei ꝙ miſericoꝛ-
Ozee.13.c dia pceſſit. Unde Ozee: Dabo tibi regẽ in furo
Ca.XIII.c re meo. ¶ Cum populus philiſtinoꝝ cõgregat⁹
eſſet cõtra filios iſrael in preliũ: non ſunt inuenti
in vniuerſo populo dñi q in die belli haberent
gladiũ/preter ſaul ⁊ ionathas. Unde etiã aliqui
timentes fugerũt. Alij ad hoſtes tranſfugerunt:
⁊ alij in ſpeluncis ſe abſconderũt: ita ꝙ cũ ſaul
pauciſſimi remanſerũt. Philiſtini aũt q domi-
nabanť filijs iſrael/cauerant ne arma ſibi face-
F rent: ⁊ ideo nullũ fabrũ in terra dimiſerant: quin
immo opoꝛtebat ꝙ filij iſrael p ferramẽtis exa-
cuendis et pro ſtimulo/vomere vel ſecuri/ſarcu
lo vel ligone qñ hebetabanť/ad philiſteos cõde
ſcenderent: quapꝛopter in die belli gladios ⁊ lã
Moꝛalitas ceas nõ habebãt. ¶ Per philiſteos qui infide
les erant/demones ſeu heretici dicunť: p filios
vero iſrael catholici: cõtinuũ enim preliũ ſeu cõ-
trouerſia eſt inter iſtos: quia reuera filij iſrael .i.
chriſtiani ita hodie per iſtos hoſtes ſpũales di
uerſis tentatiõibus impugnanť: ꝙ quidam eis
cõſentientes ad eos tranſfugiunt: alij p auariciã
in cauernis terre .i. in bonis tẽpoꝛalib⁹ ſe abſcõ
dunt: ita ꝙ in die belli ⁊ tentatiõis cum chriſto
Pſal.77.b rege pauci remaneant aut ſubſiſtunt. Pſal. Fi-
lij effrem intendẽtes arcũ/cõuerſi ſunt i die bel-
li. Si etiã contra hereticos diſputando bellare
opoꝛteat/pauci inueniunť cũ gladio verbi dei:
imo prohdoloꝛ quaſi omnes muti et inermes
exiſtunt. Et ſi querať/quare hoc? Pro certo in
toto exercitu fideliũ pauciſſimi ſunt qui gladijs
aut lanceis .i. virtutibus et operibus bonis/ſeu
ſanctoꝝ patrũ doctrinis et ſcientijs ſunt muni-
ti: ideo ad ſtandũ in prelio tribulationis/tenta-
tionis vel diſputationis cõtra demones vel he
reticos/nõ ſunt apti. Iſti eñ philiſtei .i. demo-
nes vel heretici: ſumme cauent ne fabri q arma
fabricant .i. boni doctoꝛes vel pdicatoꝛes/q do
ctrinis ſuis alios armãt: ⁊ arma virtutũ et fidei
documẽtoꝝ ppinant: inueniant in iſrľ .i. in eccle
ſia: ſed eos quantũ poſſunt impediũt ⁊ retardãt
et ꝙ oẽs ad fabros ſuos pꝑꝛios .i. ad hereticos
doctoꝛes/diuinos aut ariolos vel etiam ad legi- G
ſtas .i. mundi ſapientes recurrere: et eoꝝ cõſilijs
ſe regere velint/quantũ poſſunt pcurant: ⁊ ꝙ qñ
ferramenta ſua .i. intellectus eoꝝ eſt p ignoꝛãtiã
duplex vel hebetatus/ab ipſis conſiliũ petere:
et fabros iſrael .i. theologos dimittere: ſciẽtiã ꝙ
euangelicã cõtemnere: et ſcientiã poeticã cõmẽ
dare ſũme captant: vt ſic in bello tentationũ p-
pter defectũ armoꝝ ſpiritualiũ deficiant ⁊ ſuccũ
bant. Et breuiter propter defectũ fabroꝝ .i. bo-
noꝝ pdicatoꝝ/doctoꝝ vel prelatoꝝ: multi ſũt ho
die chriſtiani q ad fabros philiſtinoꝝ .i. ad here
ticos recurrunt: pp̄ter quod ſchiſmatici et mali
ſiunt: ſicut ad litterã patet de grecis/ſclauis/ſu-
rianis et iacobinis/et nubianis/et ceteris ſchiſ-
maticis chriſtianis: quibus pro certo defect⁹ fa
broꝝ et bonoꝝ doctoꝛuȝ fuit cauſa recurſus ad
doctrinas hereticoꝝ/et fabros demonũ philiſti
noꝝ: et per cõſequẽs eſt eis cauſa damnatiõis et
periculoꝝ: et ideo pp̄ter defectũ veroꝝ fabroꝝ
dicit: Tranſtulit nabuchodonoſoꝛ fabrũ et in- Dier.24.a
cluſoꝛẽ de hieruſalem: et adduxit eos in babylo
niã. Et ad hoc facit quod legiť in hiſtoria tripti
ta: ꝙ ſcȝ pagani cũ Iuliano apoſtata impetraue
runt: ꝙ chriſtiani nõ audirẽt artes liberales ſeu
philoſophiã: vt ſic dũ arma ſcientie nõ haberẽt
nõ poſſent cõtra eos diſputando ſe defendere.
Arriani etiã epiſcopos catholicos mitti in exi-
liũ pcurabant: vt ſic dũ fabri deficerẽt/populũ
armis carentẽ liberius debellarẽt. Ad hoc enim H
facit exẽplũ de ciuitate athenaꝝ: quã qdam rex
obſederat: et pactũ cũ ciuib⁹ volebat facere: dũ
tñ ſeptẽ philoſophos q erant in ciuitate/in obſi
des ſibi darent. Cui parabolice quidã philoſo-
phoꝝ reſpõdit: ꝙ lupi gregẽ oiũ obſidentes/cũ
paſtoꝛibus pactũ et pacẽ facere pmittebãt: ſed
ante oĩa canes gregis ſibi dari petebãt. Paſto
res hoc videntes/ꝙ ſi canes deficerẽt: lupi libe-
re oues comedere poſſent: pactũ hmõi reſpue-
runt. Ciues etiã ciuitatis eadẽ de cauſa dare ho
ſti philoſophos: ne populus ſublatis rectoꝛib⁹
faciliter deperiret/dare noluerũt. ¶ Sic hodie di
abolus et heretici gregẽ et ciuitatẽ eccleſie im-
pugnãtes: canes philoſophos .i. doctoꝛes pdi-
catoꝛes et viros ſcientificos/bonos iudices ⁊ p
latos ante oĩa nitunť tollere: vt ſic tentationib⁹
et erroꝛibus poſſint fideles leui⁹ debellare: dũ
nõ ſit qui poſſit ipſos inſtruere vel iuuare. Un-
de Dañ. Rex nabuchodonoſoꝛ in furoꝛẽ et irã Dan.1.b
magnã verſus/pcepit vt perirẽt oẽs ſapientes
babylonis. ¶ Uel dic ꝙ in ciuitate aĩe faber eſt Aliter
diſcretio: quã philiſtei .i. demões añ oĩa tollũt:
⁊ ſic populi illius ciuitatis .i. motus et affect⁹ ſi
bi penitus ſeruiunt et obediunt. Unde in Pro-
uer. Ubi nõ eſt gubernatoꝛ/populus coꝛruet: ſa Prouer.11
lus aũt vbi multa cõſilia. ¶ Hic poniť ꝙ cõtra Eodẽ ca.c
filios iſrael venerunt tres cunei philiſtinoꝛum:
ſcȝ vnus qui ibat contra viam ephraim: alius q
ibat betheron: alius qui ibat ad iter termini.
¶ Sic vere dico/ꝙ philiſtini .i. peccata que cõ- Moꝛalitas
tra filios iſrael/id eſt fideles pugnãt: ad tres cu-

A neos.i.ad tria peccata capitalia ⁊ vitia genera-
liter reducunt. Unũ eñ eoꝝ eſt auaricia: ⁊ illa tē-
dit ad ephraimꝫ qui interpꝛetaꝛ frugifer.i.ad mun
di fructus. Et ſecundus cuneus eſt ſupbia: ⁊ illa
tendit ad bethoron: quod interpꝛetaꝛ dom⁹ va-
nitatis: ſignificās mūdi diuitias/ honores atꝙ
glorias. Tertius cuneus eſt luxuria: ⁊ iſta tēdit
ad iter termini.i.ad carnis delectationes ⁊ deli-
tias. Caro eñ iter termini dicit: pro eo ꝙ iſta ad
modū terre q̄ eſt in terra ⁊ cōfinijs alioꝝ/ diffici
Dan.7.b. lius cuſtodiꝛ. Ideo de iſtis tribus cuneis poſſu
mus dicere illud Dañ. ꝙ beſtia illa.i.diabolus
habebat tres ordines dentiū in ore ſuo.

¶ Capitulū decimūquartū Textus: Et accidit in quadā die vt diceret ionathas. Moralitatū Capl'm X

Hic ponit ꝙ ionathas ⁊ armiger ſu⁹ vi
dētes ſtationē philiſtinoꝝ: ſortē ſui pe
riculi vel ſalutis in dictis hoſtiū po-
ſuerunt: ꝓponētes ſcꝫ/ ꝙ ſi hoſtes dicerēt: Aſcē-
dite: ꝙ aſcendere debebāt/ ⁊ vincere. Si ꝟo ho
ſtes dicerent: expectate: tunc nec vincere nec aſcē
dere ꝓponebāt: et illud quaſi ſignū in ſortem a
deo ſibi dari credebant. Sicut igiꝛ dixit/ factuꝫ
eſt: ꝙ philiſtini dixerūt/ aſcendite: q̄ ſtatim aſcē-
derūt: ⁊ manib⁹ ⁊ pedib⁹ reptando/ prius iona-
thas/ poſtea armiger cōtra eos preſſerunt: et ho
ſtes fortiter inuaſerunt: ⁊ in fugā cōuerſos: et ſe
mutuis cedibus occidentes mirabiliter occide-
runt. Quod videntes filij iſrael/ q̄ pri⁹ ad hoſtes
fugerant ⁊ tranſierant: cōtra eos ſurrexerunt: ⁊
B ionathā ⁊ iuuenē adiuuerūt. Alij etiā qui ante fu
gerant/ et ſe abſconderāt: audita victoria redie-
runt: et manib⁹ et pedib⁹ reptando: prius iona-
thas/ poſt armiger ꝯtra eos preſſerunt/ et ſe cuꝫ
pſequentib⁹ fugiētes philiſtinos adiunxerunt.

Moralitas ¶ Iſta poſſunt allegari exēplariter: ꝙ qñꝙ per
ſortē inquiriꝛ voluntas dei/ ⁊ veritas caſus fu-
turi: quꝙ occulta dei ꝓuidentia qñ videt ꝙ hō ſi-
bi cōmittit: e veritatē alicuius negocij ab eo de
uote querit: ipſam quandoꝙ ſibi oſtendit: ſicut
habenꝛ exēpla infinita de achan ꝑ ſortē depꝛhē-
Joſue.7.d. ſo: de ſaul ꝑ ſortez manifeſtato: de matthia per
1.Re.10.d. ſortē electo: e de alijs infinitis. Non deficit eñ
Act.1.d. occulta dei ꝓuidētia homini maxime in arto cō
ſtituto: et ideo multi mirantur quare voluntas
dñi hodie enā per ſortes nō requiriꝛ/ ſicut tūc fie
bat: quia ſorte ita reſponderet hodie ſicut tunc.
Non eñ abbreuiata eſt manus domini vt ſalua
re nō poſſit: ſed iſta ſunt hodie ꝓhibita: ne aliq̄
ſuperſtitioſa miſcerenꝛ: et ne ſimplices ad idola
triam traherenꝛ. Hic etiam aduerte/ ꝙ tunc q̄li
bet poterat pro voto cōſtituere ſibi ſortem: ⁊ ſi-
gnū rei fiende et nō fiende ad libitum ordinare.

Aliter ¶ Uel illud poteſt allegari/ ꝙ in factis bellicis
audaces fortuna iuuat: et ꝙ melius eſt inuade-
re ꝙ̄ expectare. Hic enim aſcenſus ⁊ inuaſio ſi-
gnū fuit victorie et ſalutis: expectare ſignū erat
Aliter ꝑditionis. ¶ Uel dic ꝙ diuina ꝓuidentia liben-
tius iuuat hominē prouocatū ꝙ̄ illū qui ꝓuocat:
quia ſcꝫ iſti fuit dictū: Aſcendite: ⁊ ideo ꝓuocat⁹
aſcendit et vincit: ꝓuocantes vero victi ſunt et C
fugerunt. Quia reuera ad virum iuſtū pertinet/
ꝙ ex leuitate bellum nō gerat: nec lites/ nec con
trouerſias ſibi foueat: ſed potius ꝙ ꝓuocatus ⁊
neceſſitate cōpulſus ad talia ꝓcedat: q: vt com
muniter tūc ad talia ꝓpe ꝓualet et triumphat: exē-
plo iepte/ q̄ ꝓuocat⁹ cōtra amon obtinuit victo
riā/ dicēs illud Judic. Igiꝛ ego nō pecco in te: Judi.11.e
ſed tu in me indicens mihi bella iniuſta: iudicet
dñs. ¶ Uel dic ꝙ ita eſt facile deo iuuare i pau- Aliter
cis ſicut in multis: ⁊ occulta dei ꝓuidentia ope-
rante/ pauci aliquotiens vincūt multos/ debiles
fortes/ nudi armatos. Exemplū de iuda macha
beo duce: q̄ ꝯtra xerxen q̄ cū quatuor milibus ve
nit/ ſexcenta milia debellauit ſm Oroſiū. Unde
dicit: Facile eſt includi multos in manib⁹ pau 1.Mach.3.b
coꝝ: et nō eſt differētia in cōſpectu dei celi libera
re in multis an in paucis: q: non in fortitudine
exercitus victoria belli/ ſed de celo fortitudo ē.

¶ Uel dic ꝙ nō eſt tutū in hoſte cōfidere: q: da- Aliter
to ꝙ victus tibi obediat: ⁊ ſe amicū tuū fingat/
et ad te tranſfugiat: ſi tñ viderit locū ſuū/ ſtatim
nocere nititꝛ atꝙ tētat: vt patet hic de trāſfugis:
q̄ viſa ſuoꝝ victoria/ ꝯtra philiſteū ſurrexerūt/ ⁊
filios iſrael inuaſerūt. Ideo dicebāt ꝑncipes phi-
liſtinoꝝ de dauid: Reuertaꝛ vir in locū ſuū: non 1.Re.29.b
deſcēdat nobiſcū ad prelū: ne fiat nobis aduer-
ſarius cū ꝓliari ceperim⁹. ¶ Uel allega vltimū Aliter
quod reſtat: ſcꝫ de illis q̄ primo fugerant: et vi-
dentes victoriā/ ſe ionathe adiunxerūt: contra
multos q̄ reuera optime ſciūt ſe homini tꝑe vi
ctorie/ ſed nō tꝑe fuge adiungere: et aduerſitatis D
tꝑe latere: cū ꝟo hoſtes ſupati fuerit: ac ſi forti-
ter aliquid fecerint: ſolent ad amicos redire/ ⁊ vi
ctorib⁹ ſe ſociare. Uñ dicit: Populus qui fuge- 2.Re.23.b
rat/ reuerſus eſt ad ceſorum ſpolia detrahenda.

¶ Uel dic allegorice: ꝙ ionathas qui interpꝛetaꝛ Allegoria
columba/ ſignificat virū religioſum vel catholi
cū chriſtianū: q̄ ꝑ aſperā et artā viam penitētie/
et ꝑ arduā virtutū viam debet ꝯtra philiſteos.i.
ꝯtra demones ⁊ hereticos aſcendere: et niſi pro
uocatus nō debet cōtra eos diſputare: et ſic me-
diāte armigero ſuo.i. fide vel gratia de ipſis po
terit triumphare. ¶ Saul ſequēs philiſteos fu Eodē ca.d
gientes/ adiurauit populū: ne quis vſꝙ ad no-
ctē comederet: vt ſic in hoſtes vindicare valeret
dicēs: Maledictus vir q̄ comedit panē vſꝙ ad
veſperā. Populus igiꝛ veniēs ad ſaltū: in quo
erat fluēs mel ſuꝑ faciē agri: nō applicuit manuꝫ
ad os. De melle eñ comedere noluit/ timēs ad
iurationē: ſed ꝓſequendo hoſtes vlterius inta-
cto melle trāſiuit. De iſto autem melle credo ꝙ
erat māna/ ſcꝫ impſſio aeris dulcis/ pinguis ⁊ al
ba: qualis nuꝑ circa aniniouē cadebat. Iſta eñ i
regno georginico dicit in tāta quantitate ſuper
herbas/ arbores ⁊ lapides in eſtate cadere: ꝙ
multas ſarcinas ſolēt quotidie colligere. Qua-
leciꝙ igiꝛ fuerit mel: ionathas adiurationē pa-
tris ignorans et ſummitatē virge/ mel intingēs
comedit: et illuminati ſunt oculi eius: quapꝛopē
quia cōtra adiurationē patris fecerat: cum dñs

C ad tranſgreſſionē iuramenti reſpondiſſe noller:
forte deprehenſus a patre adiudicatus morti fu
it: ipſumqꝫ pater occidere voluit: ſed eū popul⁹
Moralitas liberauit. ¶ Per mel intelligit̄ dulcedo pſpe-
ritatis mūdane: quia reuera illi qui philiſteos. i.
demones ⁊ vitia pſequunt̄ / a tali melle abſtine-
re iubent̄: ⁊ p abſtinentiā cū rege ſuo chriſto ho
ſtes morū ⁊ fidei pſequunt̄: quinimo ſepe fit ꝙ
ſi ionathas filius regis q̄ cauſa victorie fuerat /
id eſt aliqs religioſus vel deuotus q̄ alās multa
bona fecerat: ad comedendū de tali melle / et ad
guſtandū de mundi dulcedine reperit̄ a pr̄e ſuo
rege chriſto / morti adiudicabit̄: niſi meritis ⁊ p̄-
cibus populi exigentib⁹. i. ſanctoꝝ precib⁹ libe-
ret̄. Illi eñ q̄ mūdi delitias guſtāt: ⁊ maxime il-
las quas pater eoꝝ chriſtus prohibuit: carnales
delectationes amant / q̄ ſcʒ pprie deſignantur in
Pro. 5. a melle: qꝛ fauus diſtillans labia meretricis. Niſi
ſanctoꝝ precib⁹ adiuuent̄: ⁊ niſi ipſis alia ope-
ra bonoꝝ ſuffragent̄: mortis ppetue penā por-
Apoca. 10. d tant. Vñ Apoca. Erat in ore meo tanꝙ mel dul
ce: ⁊ cū comediſſem / amaricatus eſt venter me⁹.
Aliter ¶ Vel dic ꝙ mel eſt ſacra ſcriptura: in qua q̄n-
do virga intellectus intingit̄ / ⁊ p ſtudiū comedi
tur: oculi mētis p diſcretionē illuminant̄. Idem
Aliter dic de melle deuotiōis ⁊ cōpaſſionis ⁊c̄. ¶ Vel
allega quō reges inuiolabiliter debēt ſeruare ver
bum ſuū: ⁊ quō in caſu iuſticie nō debēt parcere
cuicūqꝫ / etiā filio delinquēti: ſicut iſte q̄ propter
F tranſgreſſionē filiū volebat occidere: ⁊ maxime
Dan. 6. e qꝛ iurauerat. Simile habet̄ in Dan. Scito rex
qꝛ decretū medoꝝ eſt atqꝫ perſaꝝ: vt omne illud
quod cōſtituerit rex / nō liceat mutari. Exēplo re-
gis iuſti q̄ pro filio ſuo in adulterio deprehenſo
ſibi vnū oculū ⁊ filio aliū fecit erui: ne legē quaʒ
cōtra adulteros fecerat / de pdendis duob⁹ ocu-
lis cōtingeret imutari: ⁊ ne delictū impunitum
Eodē ca. g aliquo mō maneret. ¶ Hic habes ꝙ quēcunqꝫ
viderat ſaul virū fortē ⁊ aptū ad pliandū / ſocia-
Moralitas bat eū ſibi ¶ Sic vere plātus ſibi debet aſſocia
re cōſiliatores ſuos: ſocios ⁊ familiares facere:
⁊ in beneficijs ⁊ officijs ⁊ dignitatib⁹ cōſtituere
⁊ pferre: quos ad pliandū cōtra demones / vi-
tia atqꝫ hereticos cognouerit fortes eſſe: ⁊ quoſ
in ſcientijs et morib⁹ vident alijs pollere. Vñ
Iudic. De vniuerſis aūt vrbib⁹ accepit ſibi au
xiliatores viros fortes ad bellum.

¶ Capitulū decimūquintū textus: Et
dixit ſamuel ad ſaul: Me miſit domi-
nus. Moralitatum Capl'm XI

Dominus mandauit (vt hic habetur)
ppl'm amalechitaꝝ deſtrui: ⁊ oīa ipſo-
rū bona / oues ⁊ boues / et ſupellectilia
anathematizari: oīa demoliri: ⁊ nihil pſus ad
vitā ſeruari: nec de bonis ei⁹ aliquid cuſtodiri.
Nocuerat eñ ppl's amalechitaꝝ filijs iſrl' aſcen
dētib⁹ de egypto: ⁊ ideō dixerat ꝙ deleret ama-
lech de ſub celo: vt patet Exod. xvij. Saul ergo
recenſito pplo cōtra amalech ꝓperauit: popu-
lumqꝫ eius in oīe gladij interfecit: ⁊ agag regē
ipſi⁹ viuum cepit. Pepercit enim ſaul ⁊ pplus

agag regi amalech / et optimis gregibus ouium M
⁊ armentis / ⁊ omnib⁹ q̄ pulchra erunt: nec volu
erunt diſperdere ea: ſed quicquid vile et reprobū
fuit / demoliti ſunt. Reprehenſi igit̄ ſunt ſaul et
ppl's / ꝙ iſta nō ꝯſumpſerant / ſed reſeruauerant:
auariciā ſuā palliare volentes: dixerūt ꝙ iſta me
liora ad ſacrificandū dño cuſtodierāt. Quo do-
minus indignatus / ſaul ad pdendū regnū cōdē-
nauit: ⁊ obedientiā eſſe meliorem victimis dixit:
Melior eſt obedientia ꝙ victima: et auſcultare
magis ꝙ offerre adipē arietū. ¶ Saul rex ſigni Moralitas
ficat mūdi pncipes ⁊ plātos: ppl's vo ſuus ſigni
ficat inferiores iudices et balliuos: qꝛ reuera dñs
vult ꝙ ppl's amalech: q̄ interpretat̄ lambēs ſan-
guinē. i. ppl's pctōꝝ: ſanguinē. i. delitias carna-
les lambentiū: vel etiā in ſanguine crudelitatis
ſe delectantiū qui filijs iſrl'. i. hominib⁹ in deſer
to huius vite: quo de egypto tendunt in hieru-
ſalē / et de mūdo ad patrē: nō ceſſant officere vel
nocere: vel alās in virtutum itinere impedire / de-
ſtruat̄: ⁊ ordinauit ꝙ ſaul et ppl's ſu⁹. i. pncipes /
prelati / iudices ⁊ officiales / illos malos extirpēt:
et ꝙ mediante iuſticia ipſos de medio iuſtoꝝ tol
lant: et ꝙ eos puniant / corrigant et caſtigēt: ꝙqꝫ
de bonis ipſoꝝ nihil penit⁹ cōcupiſcāt: ⁊ ꝙ iuſti-
ciā faciendo / ad bona punitoꝝ p auariciā nō re-
ſpiciant aut attendāt. Mat. Exibunt angeli / et Mat. 13. g
ſeparabūt malos de medio iuſtoꝝ: et mittēt eos
in caminū ignis ardētis. Sed reuera iſte ſaul et
ppl's ſuus / quib⁹ facta eſt iſta cōmiſſio. i. ſupio- h
res et iudices inter iſtos malos puniēdos / diſti-
ctionē faciūt: qꝛ ſcʒ pinguiorib⁹ et ditiorib⁹ par
cunt: quicq̄d vo vile et reprobū eſt. i. pauperes
et viles pſonas demoliunt̄ / cōſumūt et puniūt.
Propter quod ꝓculdubio regnū ſpūale et eter
nale amittūt. Quia breuiter illud eſt verū: ꝙ no-
ſtri ſupiores et iudices pauperes impotētes qui
ſe defendere nequeunt deprecando / demoliunt̄:
pingues vero et diuites ſuſtinent: et eis etiā de-
linquentibus parcunt. Unde Innocēti⁹: Pau- Innocētius
perū cauſas cū mora negligitis: diuitū cū inſtā
tia ꝓmouetis: et illis rigorē oſtēditis: in iſtis ex
manſuetudine diſpenſatis ⁊c̄. Vide ſi vis in ma-
nipulo curatoꝝ / ca. de ambitione. Nec valet ex-
cuſatio iſtoꝝ q̄ ſequit̄: qꝛ ſcʒ iſti nō debent vt ſa-
crificent dño / ſibi ſpolia amalech reſeruare: et vt
dent elemoſynas / pauperꝝ diuitias congregare:
qꝛ reuera deus nō approbat iſta. Non eñ ſunt
faciēda mala vt eueniāt bona: nec ſub colore iu
ſticie vult de⁹ laxare habenas auaricie: nec vult
ꝙ quis inobediēs ſibi fiat / vt acquiſitis diuitijs
ſe velle elemoſynas facere dicat. Cuius tamē cō
trarium quaſi omnes faciunt: qui pro bona cau
ſa ſe aggregare diuitias dicunt: vt patet in reli-
gioſis: qui ſcʒ velle edificare monaſteria ſe di-
cunt: in vſurarijs et cupidis qui ſe velle elemoſy
nas dare aſſerunt et pretendunt: cum tamē dica
tur in li. Eccl'i. Qui offert ſacrificium de ſubſtan Eccl'i. 34. d
tia pauperis: quaſi qui immolat filium in con-
ſpectu patris. ¶ Si vis allega de ſeueritate / id Aliter
eſt de ſeua veritate dei: que quandoqꝫ punit pec-

A acta patrum in filios vſq; in tertiã ⁊ quartã ge-
neratione. Tranſierãt em̃ plus q̃ quatuor gene
rationes/ex quo patres amalechitaꝝ nocuerãt fi-
lijs iſrael i deſerto: quoꝝ tñ neq̃tiam iſti eoꝝ fi-
Treni.5.b lij nũc plãxerũt: iuxta illud Treno. Patres no-
ſtri peccauerũt ⁊ nõ ſunt: ⁊ iniq̃tates eoꝝ porta-
uimus. Verũtamẽ ſupponendũ eſt q̃ iſta ſunt
vera/q̃ iſti filij fuerũt imitatores neq̃tie patꝝ: vt
1.Reg.15.g patet de iſto agag: cui dixit ſamuel: Sicut gladi
us tuus matres abſq; filijs fecit: ita fiat ſine libe
ris mater tua.

¶ Capl'm decimũſextũ Textus: Dixit
q̃z dñs ad Samuelem: Vſq; quo tu
luges ſaul cũ ego proiecerim. Mo
ralitatum Capi. XII

Hic habes q̃ dauid fuit minor fratꝝ/de
quo nõ ſperauit pater: quod patet: q̃a
fratres ſuos oẽs p ordinẽ Samueli ob
tulit: q̃ ⁊ in paſcuis erat/vbi oues paſcebat: qui
inſup pcutere citharã ⁊ ppulſare demonẽ noue
rat: ⁊ q̃ fortis robore/vir bellicoſus/prudens in
vbis/⁊ pulcher viſu/decoruſq; facie erat: in re-
gem fuit electus ⁊ vnctus: ⁊ ad regnũ iſrael per
dñm ordinatus: ad regis ſaulis ſeruitiũ aſſum-
ptus: ⁊ eidẽ poſtea ſubſtitut9. Sauli em̃ cithari-
ſtã petẽti fuit dictũ de dauid: Vidi bethleemitẽ
virꝝ fortẽ/bellicoſum/prudentẽ vbis ⁊ pulchꝝ vi
ſu ⁊ ſcientẽ pſallere: ⁊ dñs eſt cum eo: quapropt
eũ accerſiẽs rex aduocauit/⁊ armigeꝝ ſuũ fecit
Moralitas ¶ Sic vo dico/q̃ illi q̃ ſunt ceteris minores p
humilitatẽ: ⁊ q̃ a patre .i. a parẽtib9 carnalibus
B nõ pponũt p carnis affectuoſam ſedulitatẽ: ſed
q̃ gregẽ pauperꝝ ſtudẽt paſcere p pietatẽ/⁊ p ele-
moſyne largitatẽ: q̃ ſciũt citharã ſcripture pulſa
re p pdicationẽ: q̃ ſciũt demones .i. pctã ſeu vi-
tia de cordibus hoim expellere/p ꝯuerſionẽ ad
penitẽtiã: q̃ ſunt fortes ad reſiſtendũ: q̃ ſunt bel-
licoſi ad hereticos ⁊ impios/necnõ ꝯtra demo-
nes ⁊ vitia ppugnandũ: q̃ ſunt prudẽtes verbis
ad diſcrete loquẽdũ: cũ q̃bus ſcꝫ eſt dñs p gratiã
ad eos adiuuandũ: ⁊ q̃ ſunt pulchri viſu ad hone
ſte ꝯuerſandũ. Tales dico digni ſunt ad ſeruitiũ
regis chriſti aſſumi: illi9 ſubſtitui ⁊ vicarij in ec
cleſie dignitatib9 ⁊ beneficijs fieri: ⁊ in reges ⁊ p
Dan.1.a latos eligi ⁊ inungi. Vñ mandatũ fuit eunucho
p regẽ nabuchodonoſor/ q̃ introduceret de fi-
lijs iſrael pueros de ſemine regio/decoros fa-
cie/eruditos ſapia/cautos ſcia/ doctos diſcipli-
Moralitas na: q̃ ſtarẽt i palatio. ¶ Vel ſi vis allega q̃ ille
q̃ eſt minor ⁊ cõtemptibilior/⁊ de quo min9 ſpe-
raẽ/q̃ñq; in regẽ vel platum eligiẽ: vel ad aliquã
dignitatẽ vel gradum erigiẽ: ⁊ illi q̃ digniores ⁊
meliores eſſe creduntẽ: ⁊ q̃ a patre ſuo mundo tã
q̃ pmogeniti pſeruntur/in electionibus repudi
Eccl.11.b. antẽ/⁊ a deo poſtponuntẽ. Eccl. Multi tyranni
ſederunt in throno: ⁊ inſuſpicabilis portauit di
adema. Multi potentes oppſſi ſunt valide ⁊c.
Eodẽ ca.c. ¶ Spiritus domini receſſit a Saul: ⁊ exagita-
bat eũ ſpiritus nequam: quapropter Dauid q̃
ſciebat pſallere/quęſierunt: quo percutiente ci-
tharam: refocillabatur ſaul ⁊ melius habebat: ⁊
ſpirit9 malign9 ab eo fugiebat. ¶ Dauid eſt pre- C
dicator: cithara eſt ſacra ſcriptura. Pſal. Exur- Moralitas
ge pſalterium et cithara. Quia reuera ſi Saul Pſ.56.b.
qui interptaẽ abutẽs: id eſt ſi aliq̃s ppter abuſũ
rerũ tẽporaliũ efficiaẽ furibũd9/vel ppter malã
cõcupiſcentiã: vel exagiteẽ ſpiritu nequã p ſup-
biam vel inuidiã/vel p aliquã malã complacen-
tiã: ſpũſq; dñi/id eſt ſpũſſanct9 vel dei gratia ab
eo recedat ppter iniquitatẽ ⁊ maliciã: ſepe fit q̃
dum Dauid/id eſt predicator citharam ſcriptu-
re tãgit et dicit: et ſonũ bone inſtructionis emit
tit: ipm Saulẽ/id eſt peccatorẽ conuertit: ita q̃
ſpirit9 mal9/id eſt mala volũtas ab eo recedit: et
morb9 ſui peccati alleuiaẽ et ſiſtit. Et idẽ dic de
ſono orõnis: cui9 melodia ſi a Dauid .i. a viro iu
ſto fiat/diabol9 ſuſtinere nõ poteſt: dicẽs illud
Geñ. Vocẽ tuã dñe audiui i paradiſo/id eſt orã- Geñ.3.b.
tionẽ tuã quã facis ad dominũ tuũ. ¶ Vel dic Aliter
q̃ cithare ſonus ſignificat memoriã paſſionis
chriſti ⁊c. vt ſupra. Diabolus em̃ valde odit ta-
lẽ ſonũ: ideo viro ſancto ſolet dici illud Amos:
Aufer a me tumultũ carminũ tuoꝝ: cantica lyrẽ Amos.5.g.
tue nõ audiã. ¶ Vel dic q̃ Dauid eſt Chriſtus Aliter
qui ſcꝫ mediãte cithara crucis ſpiritũ malignũ/
ſcꝫ luciferũ fugauit: et Saulẽ/id eſt Adã: quẽ p-
pter abuſum pomi vetiti obſederat/ liberauit.
¶ Vel dic q̃ cithara eſt caro noſtra: quã dũ p Aliter
penitentiã tãgim9: ſpiritũ malignũ .i. pctm̃ ſeu
etiã malã voluntatẽ a Saule abutẽte/id eſt aĩa
peccatrice fugam9. Vñ Job: Verſa eſt in luctũ Job.30.d.
cithara mea. ¶ Vel dic q̃ cithara eſt plectrum Aliter
lingue: quã p certo ſi p cõfeſſionẽ ſonuerim9/iſta D
tim abutẽs aĩa ſana erit. Et ideo bñ dicitẽ Eſa.
Sume citharã/circũi ciuitatem meretrix obliui Eſa.23.d.
oni tradita: bñ cane/frequenta canticũ. ¶ Vel Aliter
dic q̃ Saul inſaniens ſignificat aliquẽ diuitem
ſeu principẽ iracundũ. Quẽ p certo ſi furentẽ et
puocatũ viderim9/neceſſe eſt q̃ ipſum cũ citha
ra/id eſt cũ dulcis locutionis melodia leniam9:
et ſpiritũ malignũ iracũdie ab ipſo fugere facia
mus. Vñ in Prouer. Patiẽtia leniẽ princeps Prouer.25.b
Illud em̃ generaliẽ dic: q2 p certo qñ homo eſt
plen9 maligno ſpũ et volũtate: et qñ inſanit/ vel
p cõcupiſcentiã ſpũalẽ vel p iracundiã actualiẽ
meli9 vt cõmuniter alleuiaẽ/ſanaẽ et corrigiẽ/ qñ
prelat9 vel predicator ſeu quecũq; caſtigatio cũ
melodia/id eſt cum verborũ dulcedine/ cũ dili
ciq; inductione circa eũ modulatur. Vñ i Pro
uer. Reſpõſio molĩ frangit irã: ſermo dur9 exci Prouer.15.a.
tat furorẽ. Quia ſicut dicitẽ Eccl. Verbum dulce Eccl.6.a.
mltiplicat amicos ⁊ mitigat inimicos. Iſta aũt
potiſſime ptinẽt ad dauid reſpectu ſaul .i. ad ſub
ditũ reſpectu dñi/plati ſeu regis. Vel ad filiũ re-
ſpectu patris: q2 ſcꝫ irã taliũ debet mulcere: et
cũ humilitate et patiẽtia ꝑtrãſire. ¶ Vel dic q̃ Aliter
Saul rex iſrael/deũ videntiũ eſt de9: q̃ p certo ſi
ꝯtra nos ppter peccata inſaniat: cithara noſtra
id eſt crucis memoria/oratioq; vel ꝯfeſſio ipm
placat: vt ſupra. Hic inueni notatũ/q̃ licet aſin9
ſonũ cithare libenter audiat: ſi tñ ipſam in via
inueniat/cũ pedib9 frangit et calcat. Sic mul-

E ti ſunt qui verbū dei libenter audiūt: ipſum tamen transgrediendo frangunt: et vilipendēdo
1.Reg.18.c calcant et premunt. Unde infra quomō ſaul ſuū
Eodē ca.d cithariſtā voluit cōfodere rē. ¶ In hoc capitulo ponit ꝙ quando dauid ad ſeruitium ſaulis regis iſrael ſe tranſtulit: ſibi vnū aſinū plenū pa
Moralitas nibus preſentauit. ¶ Sic vere religioſus q̄ ſeruitium regis chriſti. i. ſtatū religionis digne cupit intrare: debet ſibi illū aſinū. i. corpus ſuum propriū laboribus penitentie deditū/cum panibus. i. cū bonis operibus vel cū elemoſynarū ſubuentione ſeu lachrymoſis ſingultibus preſenta
Pſal.41.a re: dicēs illud Pſal. Fuerūt mihi lachryme mee panes die ac nocte.

¶ Capitulū decimūſeptimū Textus: Congregātes aūt philiſtym agmina ſua in preliū. Moralitatū Ca. XIII

Philiſtim ꝯtra filios iſrael congregati/ goliā gethei principaliorē ⁊ fortiorem in ſuo exercitu habuerūt: qui ſcʒ in altitudine ſex cubitos cum palma habebat: ⁊ armis ereis armatus erat. Cū igit̃ iſte populū dei moleſtaret: accidit ꝙ iſai filiū ſuū dauid ad viſitandum fratres ſuos qui erant in exercitu mitteret: vt ſcʒ illis ephi polente: ephi dico. i. tres modios/ decēq; panes ⁊ decē formulas caſei deportaret. Dauid igit̃ videns gigantē cōtinuo populo dei maledicere: accēſus zelo/ baculū ſuū ſumpſit: ⁊ quinq; limpidiſſimos lapides de flumine
F eligens in pera ſua repoſuit: et tres ipſoꝝ cōtra goliam iaciens/ ipm̄ in fronte percuſſit: ⁊ tertio ictu ꝓſtrauit: ꝓpriumq; gladiū eius extrahens/
Allegoria caput eius abſcidit. ¶ Allegorice iſta exponuntur de chriſto ⁊ diabolo. Sic eñ eſt ꝙ a ṗncipio philiſtini. i. demones pugnauerūt contra filios iſrael. i. cōtra homines habentes goliā: q̄ interpretat̃ robuſtus. i. luciferū ductorē: qui ſcʒ ita ro
Job.41.d buſtus erat ⁊ fortis: quia ſicut dicit̃: Nō eſt poteſtas ſup terrā q̄ cōparet̃ ei. Factus eſt eñ vt nullū timeret. Iſte enim eſt q̄ populū dn̄i. i. ſanctos patres ⁊ totū humanū genus grauauit: et eidē continuo inſultauit: quapropter ſic accidit/ ꝙ dauid manu fortis. i. chriſtus: fuit in locū certaminis. i. in mundū a deo patre ſuo deſtinatꝰ ⁊ miſſus: vt fratres ſuos. i. fideles/ tam p̄ſentes q̄ futuros pſonaliter viſitaret: ⁊ tres modios polente. i. fidē ſancte trinitatis: necnō decē panes ⁊ decē formulas caſei. i. p̄cepta legis: q̄ ſcʒ panes vite et moꝛū formule poſſunt dici: eiſdē concede
Lu.19.b. ret atq; daret. Unde dicit̃: Hō quidā abijt in regionē longinquā accipere ſibi regnū. Et ſequit̃ Et ſeruis ſuis tradidit decē mnas. Iſte igit̃ zelo ſalutis ꝑp̄li ſui ⁊ animaꝝ cōtra goliā. i. diabolū: baculū crucis accepit: ⁊ q̄nq; lapides. i. quinq; p̄cioſa vulnera ī torrēte paſſiōis recepit: quorū virtute golias iſte ꝑcuſſus eſt ⁊ ꝓſtratꝰ: ⁊ po
Lu.1.g. pulus fideliū liberatꝰ. Ideo dicit̃: In qbꝰ viſitauit nos oriēs ex alto: vt de manu inimicoꝝ nroꝝ liberati/ ſeruiamꝰ illi. Tādē vō iſte diabolꝰ gladio ꝓprio occidit̃: inſtrū mūdi philoſophi ⁊ heretici qbꝰ mediātibꝰ diabolꝰ alas occidit: chriſti inſpiratiōe ꝯuerſi ſūt: ita ꝙ in capite primi magi
G ſtri ſui diaboli/ ſeipſos retorſerūt: inq̄ntū cōtra eū p̄dicauerūt: ⁊ eiꝰ malicias detexerūt: ⁊ eū capite. i. intentiōe ſua fraudauerūt: qualis ſcʒ gladius fuit Dionyſius ⁊ Auguſtinꝰ. Pſal. Gladi
Pſal.36.c us eoꝝ intret in corda ipſoꝝ. Et ſi vis dic de armis eius golie. i. de malis clericis ⁊ religioſis: q̄ ſunt arma diaboli. Dic ꝙ oīa erant erea: quia es habet ſonū bone locutionis: ſed nō habet ſenſum deuotionis vel cōpaſſionis. ¶ Uel etiā ma
Aliter li: qui ſunt diaboli arma erei/ poſſunt dici: q̄ ſunt detractatores et clamoroſi et brigoſi. Unde iob
Job.40.b. Oſſa behemoth ſicut fiſtule eris. ¶ Hic habes
Eodē ca.a. ꝙ dauid ante victoriā golie/ dixit ſe viciſſe leonē ⁊ vrſum: et gigantē (ſicut dicit̃ hic) ipſe dauid vicit. Sic vere vir iuſtus debet vincere ſpūaliter tria: ſcʒ goliam magnum ruſticū. i. mundum: vrſum q̄ diligit dulcia. i. carnē: leonē. i. ſuperbum diabolū. Iſtud potiſſime debet eſſe in religioſo: qui mundū vicit per votū paupertatis: carnem ꝑ votū caſtitatis: diabolū ꝑ votū obedientie et
Aliter humilitatis. ¶ Uel gigas cū magno ventre eſt inſatiabilis auaricia: vrſus lambēs eſt luxuria: leo erecto collo incedens eſt ſupbia: etiā vt ſup̄.
Aliter ¶ Uel dic ꝙ dauid. i. p̄latus quādo videt ꝙ leo et vrſus vel diabolus venit ad gregē fidelium ſubditoꝝ deuorandū: ſtatim debet occurrere p̄dicando. Idē de philiſtino rē. q: ſcʒ p̄latus iſta tria: ſcʒ leonē. i. diabolū: vrſum lambentē. i. hereticos: goliam armatū. i. tyrānos debet vincere:
H ipſiſq; ſe opponere: ne gregē vel populū domini poſſint ꝑ vitia deuorare. Uel iſti ſignificāt tyrānos rē. ſicut ſupra. ¶ Cū dauid ꝯtra goliā gi
Eodē ca.e gantē ſingulare certamē intrare vellet: ſaul armis ſuis/ ſcʒ galea/ lorica/ ⁊ alijs veſtimētis ſuis ipm̄ induit: ſed q: nō habebat cōſuetudinē portandi arma/ iſta ſtatim depoſuit: ⁊ baculū ⁊ perā/ necnō q̄nq; lapides de torrēte accepit: quoꝝ tribus ꝓiectis/ in tertio ictu goliā in fronte per
Moralitas cuſſum ꝓſtrauit. ¶ Sic vere ſi cōtra goliā. i. diabolū: qui cōtinue ꝑ tentatiōes nobis inſultat/ preualere volumus: neceſſe eſt ꝙ arma et veſtes ſaulis. i. bona tpalia huiꝰ mūdi: q̄ ſcʒ ſaul. i. abutens dicit̃: mētaliter dimittamus: ꝙq; baculū. i. crucis memoriā aſſumamꝰ: et q̄nq; lapides torrentis. i. q̄nq; chriſti vulnera de ſue paſſiōis torrente in pera ꝯſcientie reponamꝰ. Quia reuera ſi ipm̄ cū iſtis. i. cū paſſionis chriſti memoria in fronte: hoc eſt dictu/ in ṗncipio: qn̄ ſcʒ tētare incipit: vtpote qn̄ tentatio adhuc eſt in cogitatione ꝑcutimꝰ/ ꝯtra ipm̄ faciliter p̄ualemus: q: pro certo qn̄ hō in ṗncipio tētationis/ chriſti paſſionē crucēq; ipſius ⁊ vulnera adducit ad memoriā faciliter de hoſte reportat triūphū ⁊ victoriam.
Heb.12.a Ideo bene dicitur: Deponentes omne pōdus/ ⁊ circūſtans nos peccatum: ꝑ patientiam curramus ad propoſitum nobis certamen: aſpicientes in autorem fidei et cōſummatorē ieſum: q̄ ꝓ
Aliter poſito ſibi gaudio ſuſtinuit crucem. ¶ Uel dic ꝙ tres lapides quibus diabolus ſeu eius tentatio proſternitur/ tres partes penitentie ſignifi

B cant.ſ.ↄtritionē:que diabolū ꝛ pctm̄ in capite ꝑ
cutit:ↄfeſſionē que ipm̄ in eodē veniēs loco/ictū
aliū ſibi addit: ſatiſfactionē/que tertio ſucce-
dens/ipm̄ ex toto ꝓſternit:dum tñ in fronte.i.
in ꝑncipio inductiōis vel tētationis iſta veniant
ꝛc.vt ſupra.Ipſe etiā diabolus cū gladio ꝓprio
occidit/qñ pctm̄ vel tētatio qua ipſe credit hoīez
occidere/facit hoīem magis humilē/inqñtū ipſe
ſe videt ſuccūbentē ꝛ fragilē:ꝛ ſic ꝓpriū telū ſuuz
Psal.36.c in caput ipſius retorq̄tur. Ps. Gladius eoꝝ in-
Aliter tret corda eoꝝ. ¶ Uel dic ꝙ iſti tres lapides ſūt
fides/ ſpes ꝛ charitas:q2 ſcʒ fides ꝑcutit fortiter
Aliter ſpes forti⁹/charitas fortiſſime. ¶ Uel dic quō
prudētia dei facit ita bene vincere inermem ſi-
Aliter cut armatū. ¶ Uel dic ↄtra illos q̄ excuſant ſe
de armis portādis.i.de actibus v̄tuoſis facien
dis ꝓpter inconſuetudinē/ſicut dauid: Nō poſ-
Aliter ſum(inq̄t)ſic incedere:q2 nec vſū habeo. ¶ Uel
dic ꝙ religioſus q̄ vult ꝑualere ↄtra carnē ꝛ dia-
bolū/arma carnalia debet dimittere/ꝛ ſpūalia
accipe.ſ.crucis memoriam ꝛc.dicēs illud Apli:
1.Co.10.a In carne ambulātes/non ſm̄ carnē militemus.
Aliter Arma eñ militie noſtre nō ſūt carnalia. ¶ Uel
dic quo ad hoc moralr:ꝙ dauid manu fortis/et
vultu deſyderabilis/eſt ꝑlatus:q̄ debet eſſe for-
tis bene operādo:ꝛ vultu deſyderabilis/amica-
biliter ↄuiuēdo ꝛ honeſte ↄuerſando. Iſte igitur
ad preliū contra philiſtym.i.ↄtra demones/vi-
tia ꝛ hereticos debet currere:fratres ſuos ſubdi
tos.i.conſocios debet viſitare:ꝛ victualia ſpūa-
D lia ꝛ tpalia eiſdē portare:arma ſaulis.i.ſeculi pō
pā debet dimittere:baculū paſtoralē debet acci-
pe:ꝛ de torrēte ſacre ſcripture debet quinq3 lapi
des.i.ↄtinentiā q̄nq3 ſenſuum/vel etiā diuine le-
gis doctrinā eligere:ꝛ ſic poterit ↄtra goliam.i.
contra diabolū/vel contra carnē/hereticos vel
Eodē ca.g tyrannos viriliter triūphare. ¶ Hic dicit ꝙ da-
uid poſuit arma golie quē occiderat/in taberna
culo ſuo. In quo notat ꝙ qñ q̄s de carne vel di
abolo ꝑualuit:arma eius.i.pctā a q̄bus impu-
gnatus extiterat:in tabernaculo cordis ſui debz
reponere:vt ſcilʒ pctā ſtudeat ꝑpetue memorie
cōmendare:ꝛ recidiuum cōtinue formidare:vel
adeptā victoriā ad gloriā dei ordinare. Uñ Ec
Eccl.5.b cli. De ꝓpiciatu pctōꝝ noli eſſe ſine metu.

¶ Caplm̄ decimūoctauū Textus: Et
factū eſt cū compleſſet loqui ad ſaul.

Moralitatum Capitulum XIIII

Cum vidiſſet Jonathas ꝙ dauid victo
riam habuerat contra hoſtes/ↄglutina
nata eſt aīa eius cū aīa dauid:expolia-
uitq3 ſe tunica ſua ꝛ veſtimēta ſua vſq3 ad gladiū
Moralitas arcum ꝛ balthеum/ꝛ dedit ſibi. ¶ Sic vere bo-
nus religioſus debet ꝑ ꝑfectā charitatez dauid
.i.chriſto ↄglutinari:ꝛ ideo veſtimentis honorū
temporaliū ſe debet ꝑ cōtemptū ꝛ abdicationez
ſpoliare:gladium oīs crudelitatis dimittere:ar
cum potentie ꝛ iuriſdictionis ſecularis contēne-
re:baltheum glorie ꝛ magnificentie temporalis
totaliter abdicare:ꝛ omnia chriſto dare.i.amo
re ipſius de ipſis nō curare:ꝛ ſic Jonathas.i.co

lūba ſimplex ꝛ humilis David: q̄ fecit victoriā C
in iſrl.i.chriſto:poterit in ſtatu religionis vel ec
cleſie digniſſime adherere:maxime qñ ↄſyderat ꝙ
iſte eſt q̄ goliā/id eſt diabolum voluit vincere/ꝛ
ꝑplm̄ liberare/dicēs cū petro: Ecce nos reliq- Mat.19.d
mus oīa/et ſecuti ſum⁹ te ꝛc. ¶ Hic dicit ꝙ cū Eodē ca.g
Saul arrept⁹ a diabolo inſaniret/ dauid cithа-
rā ꝑcutiebat/vt eū de demonio liberaret. Qui lā
ceā arripiēs/voluit David ad parietē tranſfige
re:ſed dauid ſciuit prudenter lanceā declinare.
Audierat eñ Saul ꝙ mulieres ſibi dauid ꝑferre
rāt/qñ redeūt de ꝑlio acclamauerūt: Saul per-
cuſſit mille/et dauid decē milia. A die aūt illa nō
rectis oculis ipſum aſpiciebat: ſed ipm̄ oīno
occidere ꝓponebat:dato ꝙ ipſe David hoſtes
ipſi⁹ ↄtinue vincebat. ¶ Illud allega/ꝙ inuidia Moralitas
ꝓprio bñfactori nō parcit:et maxime qñ in lau-
de ſibi ꝑfert:ꝛ qñ virtus ei⁹ pullulat atq3 creſcit.
Nō pōt eñ inuidus talē hoīem reſpicere/ dato
ꝙ ab ipſo plurima bñficia recipiat:q̄nimo dato
ꝙ i ꝑſentia ei⁹ citharā melodioſe tāgat .i. dato
ꝙ dulcitē tāgat:hoc eſt/loquat ꝛ reſpōdeat:ꝛ ad
votū ſibi ſeruire ſtudeat:lancea tñ ipm̄ ꝑforare
id eſt tribulationib⁹ ꝛ iniurijs fatigare nitit ꝛ tē-
tat. Uñ Sen. Si nullos inimicos facit iniuria/
multos tñ facit inuidia. ¶ Uel dic ꝙ ſaul inſa- Aliter
niēs eſt pctōr:qui ſcʒ citharіſtā qui eū a diabo
lo liberare nitit/id eſt ꝑdicatorē qui citharā v̄-
bi dei ſibi tāgit:et ꝑ ipſo ſanādo/et a poteſtate
diaboli.i.vitioꝝ ſaluādo eidē predicat/et affat:
quādoq3 trāſfigere/diffamare atq3 iniuriari/ꝛ ſi D
bi etiam inuidere conat. Unde dicitur in Pro
uerb. Non amat peſtilens eum qui ſe corripit. Prouer.15.b
¶ Uel dic ꝙ Saul eſt diabolus:qui ſcʒ citha- Aliter
riſtas/id eſt ꝑdicatores: ſumme nitit ad parie-
tē/id eſt ad carnē per luxuriam cum lancea ten-
tationis trāſfigere:ne officiū predicandi et ſpi-
ritualiter citharizādi valeat impedire: quapro-
pter iſte debet a tali lancea quantū poterit pre-
cauere:et ideo tā diabolus q̄ homo dur⁹ et ob-
ſtinatus/videntur dicere illud Amos: Aufer a Amos.5.f.
me tumultū canticoꝝ tuoꝝ: carmina lyre tue
non audiā. ¶ Uel dic ꝙ David q̄ erat pulcher- Aliter
rimus et rufus/ſignificat hiſtriones: quoꝝ ſcʒ
cātus rex iſrael/id eſt ꝑlat⁹ vel religioſus nō de-
bet eligere:ſed eos et oēm inanē leticiā abdica-
re. ¶ Uel dic ꝙ iſte ſignificat adulatores : q̄ in Aliter
auribus hoīm citharizāt/et ſemꝑ verba melo-
dioſa ꝛ placētia eis cantant. Iſtos igitur debet
rex iſrael/id eſt bonus princeps vel ꝑlatus lan-
cea reꝑhēſionis ꝑcutere/et a ſe penitus ſubmo-
uere/dicens illud: Aufer a me ꝛc. ¶ Saul mali- Amos.5.f.
gno ſpiritu exagitatus/ ꝓphetauit in medio do Eodē ca.e
mus ſue. ¶ Iſtud exponūt q̄dā ſic:ꝙ aliq̄ ſunt Moralitas
ꝑdicatores/q̄ ꝓphetāt.i.ꝑdicāt amore terreno-
rū :in medio domus ſue/id eſt ꝓpter cōmodū ꝑ
uatū:nō ſicut iuſtus de quo dicit/ꝙ in medio ec- Eccl.15.a
cleſie aperuit os ſuum. Iſti igit a ſpiritu mali-
gno exagitant/q̄ ſcʒ de ſpūali negocio lucrū ter
renū adipiſci conātur. Apls: Omnes q̄ ſua ſūt Phil.2.a
querūt/nō que Jeſu chriſti.

¶ Capitulū decimūnonum Textus:
Locutus eſt aūt ſaul ad ionatham fi
lium ſuū. Moralitatū Capitulū XV

Dauid maritus michol filie regis de le
cto in quo credebat eſſe/aufugit: vt irā
ſaul declinaret. Uxor vero eius ſtatuā
in lecto dauid loco ipſius poſuit: pelleq̄ȝ capra
rū poſuit ſup caput ipſius; ⁊ ipſam operuit veſtimē
tis. Cū igit rex mandaret p dauid/venientes ap
paritores eius crediderunt inuenire dauid in le
cto: ⁊ loco eꝰ ſtatuā cū veſtibus ⁊ pellibus inue
Moralitas nerūt. ¶ Per iſtā regis filiā intelligit eccleſia/
q̄ eſt filia regis chriſti: p dauid vo bonus eccle
ſiaſticus ⁊ plātus. Per lectū dauid ſpūalem pre
laturā ⁊ beneficiū intelligo: in q̄bus dauid .i. bo
nus plātus quieſcit. Iſta eſt igit veritas/q̄ rece
dente ⁊ fugiente dauid .i. bono plāto de hoc mū
do ad patrē: ⁊ lectū ſuū .i. prelaturā vel bñficium
vacuū dimittente: ſepe fit/q̄ vxor eiꝰ .i. eccl̄ia po
nit ſtatuā .i. prefert aliquā ſtatualē pſonā in loco
⁊ lecto .i. in ſtatu/gradu ⁊ officio ipſius q̄ receſ
ſit. Qui ſcȝ ad modū ſtatue nec motū bone opa
tionis/nec ſenſum diſcretionis habet: ſed potiꝰ
q̄ circa caput mētis pellibus carnalis affectiōis
tegat: ⁊ veſtibus tēporalis poſſeſſionis p auari
ciā inuoluat. Et ideo breuiter hodie fit/q̄ ille q̄
in lecto eccl̄ie dauid .i. illi q̄ bonū ⁊ prudentē pre
latū inuenire ſe credunt: ibi p certo ſtatuā cum
pellibus caprinis ⁊ veſtibus .i. pſonā ignorantē
plenā carnali affectione ⁊ ſolū inuolutā aliqua
li honeſte cōuerſatiōis veſte: vel aliquali poſſeſ
ſione inueniūt: q2 hodie plāti circūeunt in melo
Heb.11.e tis q̄ ſunt pelles viliſſime/ſignificātes diuitias:
⁊ in pellibus caprinis/q̄ ſunt pelles fetidiſſime:
ſignificantes carnis delitias et delectationes.
Aliter ¶ Uel dic ſm aliquos moraliter: q̄ dauid .i. vir
iuſtus debet a lecto cōſcientie ⁊ imaginationis
ſue recedere: inquantū ſcȝ ſe nō debet iuſtū repu
tare. Uxor enim ſua prudētia debet in lecto cor
dis ponere ſtatuā cū pellibus caprinis: quod fit
qn̄ facit hominē ſe peccatorē ignorantē caſurū
⁊ fetidū exiſtimare: ⁊ ſic qn̄ lictores .i. demones
veniūt: vt dauid .i. virū iuſtū de pſumptione ten
tent/mirant qn̄ loco dauid ſtatuā inueniūt: ⁊ qn̄
loco peccatoꝝ/virtutis timorē ⁊ peccatoꝝ conſy
derationē attendūt: ⁊ ſic illuſi ſine damno rece
Eodē.19.c dunt. ¶ Uidens dauid ꝯſummatā maliciā ſau
lis ꝯtra ſe/fugit ad ſamuelē. Ad quē cuȝ miſiſſet
ſaul nuncios/vt dauid raperent ⁊ adducerēt: mi
ſit illi venientes in naba ioth; dauid cū ſamuele
⁊ etiā pphetaꝝ cuneū cum eis inuenerūt. Sicq̄ȝ
factū eſt/q̄ qn̄ ipſi lictores q̄ ad rapiendum da
uid fuerant miſſi: irruente in ſe ſpiritu ad pphe
tandū cū alijs ſunt conuerſi: quibus morā tra
hentibus/ſaul alios lictores miſit: qui ⁊ ipſi pro
phetare ceperunt: quod etiam tertij ſimiliter fe
cerunt: ita q̄ nulli ad ſuū dñm redierūt: ſed cuȝ
ſamuele ⁊ dauid pphetando remanſerunt. Ad
vltimū vero ⁊ ipſe ſaul perſonaliter venit: et ſta
tim facto ſup ſe ſpiritu domini/veſtimentis ſuis
ſe expoliauit; ⁊ nudus tota die ⁊ nocte cum alijs
prophetauit. ¶ Illud poteſt allegari quomo
Moralitas do valde proficit ſocietas bonoꝝ religioſorū: et
illos videre ⁊ frequentare: ⁊ verba eorum atten
dere ⁊ audire: quia reuera ſepe accidit/ q̄ etiam
ipſe ſaul ⁊ lictores/id eſt ipſi mali mundi princi
pes ⁊ tyranni in ipſo actu male voluntatis ſue:
quando bonos religioſos ⁊ ſanctos proſpiciūt
vitam ⁊ mores eoꝝ attendunt: ⁊ eoꝝ pphetias
⁊ laudes ⁊ doctrinas ⁊ pdicatiōes audiunt: ſta
tim ſpiritu dei tangunt/⁊ in alios viros ſe puer
tunt: ita q̄ ſepe fit q̄ ipſi cum prophetis pphe
tare .i. cū eis religioſe viuere volūt: ⁊ depoſitis
veſtimētis honoꝝ tēporaliū/⁊ etiā habitus ſecu
laris: chriſto nudi ⁊ paupes laudes reddunt. Si
cut de quodā rege francoꝝ legit: q̄ cū romā ad
peregrinandū iuiſſet/ p montē caſſinū tranſiuit:
⁊ viſa cōuerſatione ſanctoꝝ monachoꝝ/ſpiritus
dñi in eum inſiliūt: ⁊ depoſito regio cultu/ ſum
ptoq̄ȝ monachico habitu/ibi cum ipſis religio
ſe vixit. Quod etiam de lictoribus tyrannorum
miſſis pro martyribꝰ capiendis quondā fiebat:
quia ſcȝ auditis eis conuertebant: ⁊ cū eis mar
tyrium patiebant. Unde de chriſto legit: q̄ mi Joh.7.e
niſtri miſſi vt eum cōprehenderent: cū hoc face
re auſi non fuiſſent/phariſeis increpantibus q̄
eū nō adduxerunt: reſponderunt dicentes: Nūq̄
ſic locutus eſt homo. Unde ⁊ ipſi phariſei dixe
runt: Nunquid ⁊ vos ſeducti eſtis? ¶ Uel iſta Aliter
poſſunt etiā allegari: q̄ ſpiritus vbi vult ſpirat: Joh.3.a
quia etiam quandoq̄ȝ in ipſo actu male volunta
tis homo cōuertit: ⁊ propheta dñi efficit: vt de D
paulo exemplariter inuenit. Potens eſt enī deꝰ Lu.3.b
de lapidibus ſuſcitare filios abrahe. ¶ Ad finem Ca.XX.a
q̄ dauid poſſet ſcire voluntatē ſaulis vtrū eſſet
cōtra ſe cōfirmata: ionathas amicus ſuus certuȝ
ſuper hoc dedit ſignū: hoc ſcȝ q̄ dauid in agro
iuxta lapidē fecit abſcōdi: ordinans q̄ poſt prā
dium ipſe ad ſpaciū ad muros aſcēderet: ⁊ tres
ſagittas verſus illam partē traijceret: ⁊ puerum
ad querendū ſagittas mitteret: ⁊ ſi cognoſceret
patrē ſibi placatū/puero diceret: Intra te ſunt.
Si vero patris videret cōfirmatā maliciā: tūc
diceret/vltra te ſunt. Uidens aūt ionathas ſau
lem in prandio contra dauid furiētē: ſtatim poſt
prandiū ad muros iuit: ⁊ ſagittas duas in agrū
vbi dauid latebat proiecit: ⁊ pueꝝ ignorantē ad
querendū ſagittas miſit: ⁊ cū diceret: nō ſunt ibi
ſagitte vltra te ſunt: faciendi ſignū ⁊ recedendi
ſpaciū dauid dedit. ¶ Iſtud inueni expoſitū al Allegoria
legorice ſic: Per ionatham intelligitur deꝰ pa
ter: per dauid eius filius chriſtus: ſaul vero rex
qui inter epulas dauid mortē deſyderabat: cetū
ſacerdotum ⁊ principum iudeorum ſignificat: q̄
in epulis paſchalibus chriſti mortē tractabāt.
Puer vero ionathe turbam iudaici populi ⁊ eta
te puerili ⁊ ignorantie ſignificat. Ionathas igi
tur/id eſt deꝰ pater: duas ſagittas/id eſt duo ge
nera diuinorum eloquiorum ad dauid abſcondi
tum in agro/id eſt ad chriſtum latentem ſub lit
tera legis/ſcȝ pſalmos ⁊ prophetas noſcitur di
riſiſſe: ⁊ ad ſagittas huiuſmodi colligendas pue

A rū ſuū/id eſt puerū iudaicū trāſmiſiſſe: qui ſcʒ ſa
gittas diuinorū eloquiorū receperunt ꝛ ſcripſe-
runt: et in auariciam ſynagoge reduxerunt. Ue
rūtamen David/id eſt chriſtuʒ: qui ſub lapide
tabularum legis latitabat: et in agro huius mū
Eſa.45.c. di occultis venerat: Eſa. Uere tu es deꝰ abſcō-
ditus: nō potuerunt cognoſcere: nec etiaʒ quem
ſagitte huiuſmodi/id eſt litere ſcripturaꝝ quas
colligebant/ſignificarent David/id eſt chriſtuʒ
ſciuerunt animaduertere: immo abſqꝫ eo ꝙ in-
ipſum per fidem caperent atqꝫ crederent/ dimi
Joan.1.a ſerunt abire. Unde dicitur: In propria venit: ꝛ
ſui eum non receperunt. In mundo erat: ꝛ mun
Aliter dus eum non cognouit. ¶ Uel dic ꝙ David
eſt peccator/qui fugit ab ira Chriſti: ſaluaꝛ etiā
a lapide/id eſt a cordis duricia in qua latuerat:
et per penitentiam egreditur: quando Jona-
thas/id eſt columbinus predicator et ſimplex/
ſagittas diuinorum eloquiorum ad ipſum diri-
git: et quando verbis et reprehenſionibus ip-
a.XXI.a. ſum ſagittat/arguit atqꝫ ferit. ¶ Hic habes ꝙ
David fugiens Saulē/venit I nobe ad Achime
lech ſacerdotem: petiitqꝫ ab eo panes pro ſe et
pueris ſecū ductis. Cui cū dixiſſet ſacerdos: nō
habeo panes laicos ad manum/ſed tm̄ panem
ſanctum: ſi mundi ſunt pueri comedant/ maxi-
me a mulieribus: Dixit David/ꝙ vaſa pueroꝝ
ſancta ſunt/porro via polluta: ſed dante domi-
no ſanctificabiꝛ. Sibi ergo dedit ſacerdos pa-
nem ſanctificatū: gladiūqꝫ Golie/ qui inuolutꝰ
B pallio in tabernaculo a die quo goliam occide-
Moralitas rat/ſemꝑ fuerat reſeruatus. ¶ Sic vere quādo
David ꝛ pueri ſui/id eſt chriſtiani veniūt ad ſa-
cerdotē in paſchate ꝑ pane eucariſtie ſumen-
do: ante oīa ſacerdos debet curare ſi ſunt mū
di atqꝫ caſti: debet eis dicere ꝙ iſte panis nō eſt
laicus/imo ſanctus: et ſolū a ſanctis ꝛ mundis
hominibꝰ aſſumēdus. Quos cū ſanctos ꝛ mun
dos ꝛ bn̄ cōfeſſos eſſe cognouerit: debet eis pa
nem ſanctū tradere: necnō et gladium timoris
diui ꝛ etiā memoriā crucis/ quo ſcʒ golias/id eſt
diabolus iugulatus extitit/debet eis aſſignare:
qꝛ ꝑ certo ſicut puero datur panis/ꝛ baculus vt
panē a cane defendat: ſic etiā chriſtiano gladi-
us crucis vel diuini timoris cū pallio humilita-
tis traditur: vt panem iſtum ſeu etiā ſacramen
tum ꝛ eius virtutē/diabolus ab eo nunꝗ tollat
Iſti tamen ꝙꝙ ſancti ſint: viā ſuam pollutā di
cere/ inquantū reſpectu tāti ſacramenti ſemꝑ ſe
debēt immūdos ꝛ inutiles exiſtimare. Uñ Jac.
Jaco.3.a. In multis eñ offendimꝰ omnes. ¶ Uel dic (ſi
Aliter cut allegat ſaluator) ꝙ iſtos panes ſactos quos
non licebat laicis comedere: ſicut patet in libro
1.Regū.21.a. Regū: David laicꝰ famelicꝰ comedit: qꝛ neceſſi
Aliter tas nō habet legem. ¶ Uel dic ꝙ gladiꝰ golie
eſt detractor: qui eſt gladius diaboli: ſm̄ ꝙ in
Pſal.56.a Pſal. dicit: Lingua eorū gladius acutꝰ nuncu-
patur. Iſti ſunt igiꝛ qui in tēplo religionis ha-
bitāt: ꝛ inuoluti pallio.i. habitu religioſo vł diſ
ſimulato/humilitatis et charitatis zelo boies
feriunt et cruentāt. Iſte eñ eſt gladiꝰ q̄ proprū
dn̄m occidit: ꝛ detractor eſt ille q̄ ꝓprio dn̄o.ſ. C
ꝓprio ꝑlato nō parc. Pſ. Gladius eoꝝ intret in Pſal.36.a
corda ipoꝝ. ¶ Doech idumeus fortiſſimus pa-
ſtoꝝ Saulis/de quo nō cauebaꝛ: erat in taber-
naculo qñ ſacerdos panes ꝛ gladiū dedit david
q̄ cum Sauli hec retuliſſet/interfecti ſunt ſacer-
dotes. Ex hoc nota ꝙ ſemꝑ ab inſidiis eſt ꝑca-
uēdum: ꝛ maxime qñ negocia tangunt ꝑncipes
vel magnates: vbi.ſ. nō aduertiꝛ/adeſt aliqs qui
loquiꝛ: ꝑpter quod multa mala ſequunꝛ. Ideo
bn̄ diciꝛ Eccl's. In cogitatiōe tua non detrahes Eccl's.10.d
regi. Aues eñ celi deferūt illi. Quilibet eñ gau-
det referre ꝑlatis ꝛ ꝑncipibus qcq̄d videt. Ideo
bn̄ diciꝛ: Corā extraneo ne facias ꝯſiliuʒ: neſcis Eccl.8.d
eñ quid pariet ꝛc.

¶ Capitm viceſimūprimū Textꝰ: Ue-
nit aūt david in nobe ad achimelech
ſacerdotē. Moralitatum Ca. XVI

David fugiens achis regem geth/ cum
ꝯpendiſſet ſe eſſe cognitum: timens ne
quid a Philiſteis/qui inimici erant fi
lioꝝ iſrael/pateretꝛ: finxit ſe in regis ꝑſentia furi-
oſum: mutauitqꝫ os ſuuʒ: ꝛ impingebat in oſtia
parte clauſa: ꝛ defluebant ſaliue de ore eiꝰ. Que
videns achis/ipm̄ fore david nullatenꝰ credidit
ſed ipm̄ tanꝗ furioſum expulit: ꝛ ſic ſub colore
inſanie periculū euaſit/ꝛ in ſpelūcam odollam fu
git atqꝫ venit: vbi ſcʒ fratres eius ad eum ꝯgre-
gati ſunt: ꝛ illi q̄ erant in anguſtia ꝛ amaro ani-
mo: ꝛ q̄ ꝑmebanꝛ ere alieno/ad eum ꝯuenerunt: D
ꝛ factus eſt eoꝝ ꝑnceps: eiqꝫ adheſerūt. ¶ Dic Allegoria
allegorice/ꝙ david eſt chriſtus: achis ꝟo deſi-
gnat ꝑplm̄ iudeoꝝ: qꝛ reuera david dei filius in
geth/q̄ interꝑtaꝛ torcular vel opꝑmens: in opꝑſ
ſionem mundi ꝛ miſerie veniēs/ſe in aliam ꝑſo-
nam.ſ. in hominē carnem aſſumendo mutauit:
in torculari paſſionis more inſani/volūtarie ſcʒ
mortē aſſumendo apparuit: ꝑpter quod ꝛ hero-
des eum tanꝗ inſanū veſte alba illuſit: quapro-
pter achis iudaicus ꝑpl's ipm̄ eſſe deū.i. dei fili-
um ſeu meſſiam nō credidit: ſed ipm̄ ꝛ eius fideʒ
expulit: ꝛ eum expellēdo occidit/dicēdo.ſ. illud
Nolumus hunc regnare ſuꝑ nos. Et illud: Tol Lu.19.c.
le eum ꝛc. Ita ꝙ iſte in ſpeluncā ſepulchri deſcē Joh.19.a
dit. Fratres igitur eius.i. apoſtoli ꝛ diſcipuli ad
eum ꝑ fidem deſcenderūt: ꝛ oēs q̄ erant ere alie-
no preſſi.i. debitis pctōꝝ conſtricti. Omnes illi
etiā q̄ in anguſtia tribulationis/ꝛ in amaro ani
mo tribulatiōis ꝛ contritiōis erāt poſiti.ſ. genti
les ꝛ alii peccatores plurimi ad eum ꝯuenerunt
fidemqꝫ eius ſuſceperūt: ꝛ factꝰ eſt eoꝝ ꝑnceps:
eum tanꝗ deum ꝛ dominū crediderūt: dicētes il
lud Eſa. Ueſtimentū tibi eſt: ꝑnceps eſto noſter Eſa.3.a
¶ Uel dic ꝙ qñqꝫ expedit ſtulticiam ſimulare. Aliter
Unde Cato: Stulticiam ſimulare loco/pruden- Cato
tia ſumma eſt. Et in Prouer. Reſpondeas ſtul- Pro.26.a
to iuxta ſtulticiam ſuam: ne ſibi ſapiēs videatur
¶ Uel dic ꝙ hodie ſolum illi qui ſunt inopes/ Aliter
anguſtiati et tribulati: ad david.i. ad chriſtum/
vel ad ſpeluncam odollam.i. ad religionis ſta-
tum cōueniunt: ipſumqꝫ pro duce eligunt. Diui

E tes vero nec de dauid.i.de deo/nec de religione
Iaco.2.a ſua ꝯtendũt: vnde Iaco. Pauperes elegit de⁹.
1.Co.1.d Apls: Uidete fratres vocationẽ veſtrã: qm̃ non
multi potentes/nõ multi nobiles ſm carnẽ: ſed
Aliter infirma mundi elegit deus. ¶ Uel dic ꝙ p cer
to illi q̃ ſunt fratres dauid charitatẽ ſectando/⁊
fraternitatẽ diligendo: ⁊ illi qui ſunt inopes/ſcʒ
voluntarie diuitias cõtemnẽdo: et illi q̃ ſunt in
amaro animo/de peccatis penitẽdo; et illi q̃ ſũt
in anguſtia/tribulationes ſuſtinendo: et illi qui
ſunt preſſi ere alieno.i.q̃ ſunt boni diuites: mun
di era et diuitias/onus et preſſurã reputãdo: ad
dauid/id eſt ad chriſtũ p gratiã venerunt: et i ſpe
lunca paradiſi diſcipuli eius fiunt: taliſqʒ pſo-
naꝝ dux ⁊ rex efficit: et ipſi ſibi tanꝙ principi ꝑ-
Eſa.66.a petuo famulãt: vnde ipſe ẽ qui dicit: Ad quẽ re-
ſpiciam niſi ad pauperculũ et contritũ ſpiritu ⁊
timentẽ ſermones meos?

¶ Capitulũ viceſimũſecũdũ Tertus Abijt ergo dauid inde: et fugit i ſpeluncã. Moralitatũ Capl'm XVII

1.Re.22.a Hic habes quõ doech interfecit ſacer-
dotes dñi/ſcʒ octogintaqʒ viros in
dutos ephot lineo: et ꝙ ſol⁹ abiathar
Moralitas aufugit ⁊ euaſit. ¶ Sic vere doech qui interp̄-
tat mortu⁹.i.peccatũ carnis quod fetet: vel do-
ech qui interpretat ſollicitus.i.diabolus q̃ cir-
cũiens querit quem deuoret: ſacerdotes/id eſt
viros eccleſiaſticos qui ſuno cõtinẽtie ſunt indu
ti/ſumme nititur occidere: a cuius occiſione ſo-
lum abiathar/qui interpretat ros.i.ſolũ illos
qui diuine gratie rore ſunt imbuti/cõtingit mi
rabiliter ſe ſaluare.

¶ Capitulũ viceſimũtertiũ tertus: Et annũciauerunt dauid dicẽtes: Ecce philiſtijm. Moralitatũ Ca. XVIII

Hic iteꝝ habes/ꝙ ionathas cuʒ dauid
in deſerto fedus iniuit: et ſic legit cum
1.Re.18.a dauid ter iniſſe fedus: ſcʒ ſemel in do-
1.Re.20.g mo: ſecundo in agro: tertio hic/ ſcʒ in deſerto.
1.Re.23.c ¶ Sic ꝟo deus cũ iuſto hoie tripliciter fedus
Moralitas facit: ſcʒ in domo ꝯſcientie ꝑ ꝯtritionẽ: in agro
eloquentie ꝑ ꝯfeſſionẽ: in deſerto penitentie per
Aliter ſatiſfactionẽ. ¶ Uel dic ꝙ ionathas cuʒ dauid
viro iuſto ꝯfederat ⁊ iungit: qñ ipm̃ inuenit i do
mo cordis et cogitationis ꝑ ſuipſius ꝯſydera-
tionẽ. Quãdoqʒ in agro opulẽto ꝑ actiue vite ſe
cundã operationẽ. Quãdoqʒ in deſerto religionis
vel vite ꝯtẽplatiue ꝑ ſecretã ſeculi abdicationeʒ.
Aliter ¶ Uel dic ꝙ p̄mũ pactũ fit ꝑ fidẽ in domo cor-
dis et cogitationis. Secundũ ꝑ charitatẽ bone
operationis. Tertiũ ꝑ ſpem in deſerto tribulatio-
nis. Quando enĩ hõ cũ deo illi triplici mõ iun-
git: cõſtat ꝙ ſibi firmiter copulat: vnde dicitur:
Eccle.4.b Funiculus triplex difficile rumpit ⁊c̃.

¶ Capitulũ viceſimũquartũ Tertus Aſcẽdit ergo dauid inde et habitauit in locis. Moralitatũ Ca. XIX

Cum ſaul actualr pſeq̃ret dauid accidit
ꝙ ꝑ vẽtre purgãdo ſpelũcã intraret: in
cu⁹ ꝓfundiori ꝑte dauid cũ viris ſuis
fugerat/⁊ latebat. Dauid igit ſibi q̃ꝗ ꝑſecuto- G
ri miſeri⁹ ipm̃ occidere noluit: ſed orã chlamy
dis e⁹ pſcindẽs/⁊ de hoc cor ſuũ ꝑcutiẽs /peni-
tuit ipm̃. Abſit inqͣt vt extendã manũ meã i chri
ſtũ dñi. Quo facto ipſe inimicũ ſuũ ſaulẽ ad fle-
tũ ꝓuocauit. ¶ Iſtud pt allegari quõ hõ nobil' Moralitas
corde nõ debet occulte vel ꝑniciofe aliquẽ ꝑcu-
tere/ſed poti⁹ publice debellare: quinimmo ſi ho-
ſtẽ in ptãte ſua inuenit/debet ſibi parcere: ⁊ ma
xime qñ videt ex caſu et a fortuna/ ⁊ ex dei ꝓui-
dentia/et nõ ex ꝓprijs viribus ſubiectionem hu
iuſmodi factã eẽ. Quia ſicut dicit Sene. Suffi
cere debet victori/ vindicare potuiſſe. Et idẽ de
moribus: Magnaꝝ virtũ eſt ledẽtẽ negligere.
Tali enim mõ inimicus melius vincit: et ad fle-
tũ et dolorẽ ꝓuocat. Ideo dicit Seneca: ꝙ par
cendo melius vinces. Sicut poteſt haberi exẽ-
plũ de iulio ⁊ anthonio/de beneficijs Sene. vn
de in Prouer. Si ſitierit inimicus tuus/potum Pro.25.e
da illi ⁊c̃. Sic enĩ faciẽs/carbones ꝯgeres ſuper
caput eius. ¶ Uel dic ꝙ in ſpelunca religionis Aliter
vel eccleſie quãqʒ inuenit ſaul malus rex.i. mal⁹
ꝑlatus: q̃ ſolũ querit ventrẽ ſuũ purgare.i.malã
voluntatẽ implere: et ſtercora diuerſoꝝ vitioꝝ et
criminũ ꝑ opis executionẽ exteri⁹ reuelare. Si-
cut ad ſẽſam patet de multis: q̃ ſolũ ad hoc ſpelũ
cã religionis vel eccleſie intrare q̃runt: ⁊ ad hoc
ibi dominant ⁊ pſunt: vt fetorẽ diuerſoꝝ vitioꝝ
emittãt: et vt ſupbiã/luxuriã/vindictã et auari-
ciã exerceant et cõmittant. Quãqʒ etiã in iſta in-
uenit dauid.i.bonus ſubditus: q̃ ſolũ ibi querit
latere/⁊ a mũdi tumultu ſe abſcondere/et orõni
et deuotiõi vacare: vnde Matth. Intra cubi- Mat.6.a
culũ tuũ/et ora patrẽ tuũ in abſcõdito. Quid igi b
tur? Pro certo talis dauid.i.bon⁹ ſubdit⁹: licet
videat regẽ/ſcʒ ſuꝑiorẽ ſuũ talia facientẽ/ et ma-
la opa ſic exeq̃ntẽ: dato ꝙ etiã ſit inimic⁹ ⁊ per-
ſecutor ſuus ⁊ ſuoꝝ: nõ debet tñ i eũ manũ mit-
tere: nec eũ īpugnare vel diffamare/⁊ ſpũalr oc-
cidere: ſed poti⁹ i patiẽtia diſſimulare: ⁊ defect⁹
ſuos benigni⁹ quo poterit ſupportare: quinimo ſi
q̃d de chlamyde fame ſue detrahẽdo pſciderit ⁊
ſi oblo q̃ndo de ꝑlato linguã ſuã laxauerit: ſeipʒ
redarguere/et cor ſuũ ꝑcutere debet: vñ Exod.
Dijs nõ detrahes/et pncipi ppl'i tui nõ maledi Exo.22.e
ces. Sicut etiã de oza dicit: ꝙ morte percuſſus in- 2.Re.6.b
terijt: qui manũ ad arcã vacillantẽ miſit: ad deno
tandũ ꝙ ſubdit⁹ nõ debet etiã ꝑlatũ vacillãtem
vel delinquentẽ detrahẽdo tangere: cũ ad ipm̃
nõ ꝑtineat de maiorib⁹ iudicare. Exẽplo Cõſtã-
tini imꝑatoris: qui in concilio generali libellos
epoꝝ/vbi eoꝝ crimina vel accuſatiões ꝯtinebã-
tur/ꝯcremari mãdauit: dicẽs ꝙ maioꝝ vitia non
ſunt a minoribus iudicanda.

¶ Capitulum viceſimũquintum tertus: Mortuus eſt autem ſamuel: et congregatus eſt vniuerſus iſrael. Moralitatum Caplm XX

Nabal quidã diues ⁊ magnus: cu⁹ poſ-
ſeſſio erat magna/ morabatur in car-
melo. Iſte tñ erat peſſim⁹ ⁊ malicioſꝰ

B Uxoꝛ ꝟo eius abigail erat prudentiſſima ⁊ pul-
chra. Factū eſt igit̃ ꝙ cū iſte oues ſuas tōderet:
⁊ tonſoꝛibus cōuiuiū faceret: miſit ad eum Da-
uid qui latebat tūc tēpoꝛis in deſerto / ꝓ ſe ⁊ ſo
ciis ſuis benedictionē ⁊ gratiā. i. cibos ſeu viati
cum petiturus. Ille aūt non ſolū noluit ipſis da-
re aliquid: ſed incepit obloqui de dauid ⁊ iniu-
rias dicere: ⁊ ipſum ſeruū fugitiuū vocare. Quo
audito dauid iratus / ſtatim ipſum cū oībus ſu-
is q̃ habebat voluit ꝑdere: niſi ſapiens vxoꝛ ei⁹
abigail occurriſſet. Iſta eñ audita fatua reſpō-
ſione viri ſui: ſtatim munera parauit: ⁊ in occur
ſum dauid cucurrit: ⁊ verbis prudentiſſimis ſi-
mul ⁊ muneribus ante miſſis / irā eius placauit.
Iſta igit̃ tunc viro ſuo ebrio indicare noluit: ſꜫ
in craſtino periculū in quo fuerat indicauit ſibi /
⁊ dixit: ꝓpter quod emoꝛtuū eſt coꝛ eius intrin-
ſecus: ⁊ factū eſt quaſi lapis: ⁊ poſt decē dies de
Moꝛalitas fecit / ⁊ moꝛtuus eſt. ¶ Iſte nabal qui interꝑtat̃
ſtultus / ſignificat aliquē malū diuitē: ⁊ maxime
prelatū / principē vel ſuperioꝛē: q̃ in deſerto hui⁹
mundi / licet ſit malicioſus ⁊ peſſim⁹ / diuitijs ta
Pſl. 72. b. mē abundat. Pſal. Ecce ipſi peccatoꝛes ⁊ abū-
dantes in ſeculo / obtinuerunt diuitias. Iſti igit̃
ad tondendas oues. i. ad excoꝛiādos ſimplices
⁊ paūꝑes cōtinue vacant: ⁊ etiā tonſoꝛibus ſuis
. i. balliuis ⁊ familiaribus ſuis: ad iſtam rapine
tonſionē ſeruientibus cōuiuia ⁊ feſta preparāt:
⁊ ipſis beneficia ⁊ officia / ⁊ alia lucra tēpoꝛalia
B ſubminiſtrant: et inde dauid. i. chꝛiſto: qui in ꝑ-
ſona pauperū clamat ⁊ petit pꝛo elemoſynis / ni-
hil donāt: ſed poti⁹ ipſos ſeruos dauid. i. ipſos
pauperes vituperant atqꜫ moleſtant: ⁊ murmu-
rando ⁊ maledicendo ipſm dauid. i. chꝛiſtū blaſ-
Iudic. 9. d. phemant. Unde dicit̃: Inter epulas maledice-
bant abimelech. Quid igit̃? Pꝛo certo non re-
ſtat / niſi ꝙ dauid ⁊ viri ſui. i. chꝛiſtus cū angelis
ſuis cōtra tales irruat: niſi foꝛte vxoꝛ eoꝝ ſapiēs
. i. prudentia ipſos arguat: ⁊ dona ⁊ elemoſynas
chꝛiſto ⁊ paupibus eius tribuat: ⁊ ꝑ humilitatē
et patientiā ipſi dauid chꝛiſto obuiet ⁊ occurrat
q̃ irā eius impediat et cōpeſcat. Ideo bene dicit̃
Eccl. 26. a. Mulieris bone beatus vir. ¶ Uel illud allega
Aliter ꝙ nabal. i. ꝓlatus tunc debet magnū cōuiuiū fa
cere ⁊ magnū gaudium habere: qñ oues ſuas. i.
ſubditos poteſt tondere: et nudos et pauperes
mentaliter et ſpiritualiter facere: ⁊ vellus bono
rum tēpoꝛaliū de affectione ipſoꝝ auferre: exem
plo abꝛae / q̃ tunc magnū cōuiuiū fecit / quando
Gen. 21. a filiū ſuū iſaac ablactauit. i. a lacte bonoꝝ terre-
noꝝ ꝑ contemptū abſtraxit. Uel econtra dic de
malis ꝓlatis ⁊ dñis: qui tunc tēpoꝛis ſūme gau-
dent / qñ ſubditos ſuos excoꝛiare / et bonoꝝ tem
poꝛaliū vellere priuare poſſunt: ⁊ qñ ſufficientē
occaſionē excoꝛiandi ⁊ depꝛedādi eos inueniūt.
Iob. 3. d Unde Iob: Gaudentqꜫ vehemēter cū inueniūt
ſepulchꝛū. Et loquit̃ de illis q̃ fodiunt aurum.
Aliter ¶ Uel illud allega / ꝙ q̃diu homo eſt ebꝛius / et
in ipſo feruoꝛe male voluntatis: nō debet exaſpe-
rari vel coꝛrigi: ſed potius diſſimulari ⁊ ſuppoꝛ
tari; ſed in craſtino cū ira aut ebꝛietas ceſſauerit
debet tangi. Unde: In cōuiuio ne ꝑmas argu C
as. Et ſequit̃: Nō pꝛemas eū in repetendo. Nō Eccl. 31. d.
ſolet eñ homo ebꝛius vel iratus obiurgationi
acquieſcere: q̃ tamē refrigeratus ſolet patienter
cū coꝛrigit̃ ſuſtinere. ¶ Uel dic ꝙ nabal q̃ inter Aliter
pretat̃ ſtultus / eſt peccatoꝛ: qui eſt peſſim⁹ et ma
licioſus / imiſericoꝛs / iniurioſus / ingratus / obli-
uioſus / obſtinatus et ceruicoſus. Dauid eñ pa-
ſtoꝛes eius et greges eius defenderat: et ideo fu
it ingratus ⁊c. Talis igit̃ cuius coꝛ emoꝛit̃ et la
pidificat̃ per obſtinationē: poſt decē dies. i. de-
cē mandatoꝝ tranſgreſſionē moꝛit̃ et moꝛti tem
poꝛali et ꝑpetue cōdemnat̃. Unde Ezech. Anima Ezech. 18. a
que peccauerit / ipſa moꝛietur.

¶ Capitulum viceſimūſextū Textus Et venerunt ziphei ad ſaul in gabaa dicentes. Moꝛalitatū Capl'm XXI

Cum ſaul ꝑſequeret̃ dauid: et in medio
exercitus ſui in tabernaculo quieſceret
et doꝛmiret: ciphūqꜫ aque et haſtā ad
caput ſuū haberet: ⁊ dauid de monte deſcende-
ret: caute tabernaculū regis intrauit: ipſmqꜫ doꝛ
mientē inueniens / haſtā et ciphū abſtulit: et re-
diens in montē iterū aſcendit: et clamare incipi-
ens huiuſmodi verba dixit: Nōne reſpondebi-
tis verbū? Ingreſſus eſt vnus de turba vt inter
ficeret regē. Uiuit dñs / q2 filij moꝛtis eſtis vos:
qui nō cuſtoditis dñm veſtrū chꝛiſtū. Ubi inq̃t
eſt haſta regis / ⁊ vbi ciphus? ⁊c. Abner igit̃ me-
rito repꝛehendit̃: q̃ dñm ſuū non cuſtodiuit / ſed
doꝛmiētē ipſm in ꝑiculo dimiſiſſe ꝓbat̃. ¶ Per Moꝛalitas
dauid q̃ in montibus moꝛabat̃ / et interꝑtat̃ ma- D
nu foꝛtis: in hoc loco poſſumus diabolū intelli
gere / q̃ ſcꜫ valde eſt foꝛtis: et in hoc loco in mon
tibus. i. in ſupbis vel in elatione ſupbie ſemper
dinoſcit̃ habitare. Uñ Iob: Ipſe eſt rex ſuper Iob. 41. d
oēs filios ſupbie. Et alibi: Huic mōtes herbas Iob. 40. c
ferunt. Per regē iſrael chꝛiſtū intelligo: ꝑ abner
ꝟo q̃ interpretat̃ patris lucerna / intelligitur ra-
tio. Iſta eſt igit̃ veritas / ꝙ rex iſrael chꝛiſtus cō
tra dauid manu foꝛtē. i. cōtra diabolū ſuperbū
et montoſum militans: quandoqꜫ in ſacramēto
altaris / vel etiā ſpūaliter ꝑ gratiā in tabernacu-
lo coꝛdis humani recipit̃: vt ibi quieſcat / habi-
tet et moꝛet̃. In nullo eñ loco chꝛiſtus dulcius
doꝛmit / ꝙ quādo in mūdo coꝛde ꝑ gratiā requiē
ſcit. Unde in Can. Dū eſſet rex in accubitu ſuo: Can. 1. d
nardus mea dedit odoꝛē ſuum. Sed reuera ad
hoc ꝙ rex iſte ī coꝛde humano poſſit ſuauiter re
quieſcere: tria debent eū ſociare / ſcꜫ abner pꝛin-
ceps exercitus virtutū. i. lucerna rōnis que vigi
let: haſta. i. memoꝛia crucis que ſuſtentet: ciph⁹
aque. i. humoꝛ deuotionis / cōpaſſionis et com-
punctionis qui irriget. Sed reuera quādoqꜫ fit
ꝙ iſte vigil. i. rō ita mundi delicijs delectat̃: ꝙ a
cura diligentie tepeſcit / ita ꝙ doꝛmiēs hebetat̃.
Et tunc ꝓculdubio venit vnus de terra / ſcꜫ dia-
bolus: q̃ in tabernaculū ꝑ tentationes ſe inge-
rit: ⁊ haſtā et aquā. i. crucis memoꝛiā ſeu diuini
timoꝛis lanceā deuotionēqꜫ et cōpunctionē tol
lit: et clamoꝛibus malaꝝ cogitationū regem in-

quietat: ⁊ in corde quieſcere nõ permittit. Quis
es tu inquit q̃ clamas ⁊ inquietas regẽ? Cõcludi
igit poteſt: ꝙ abner. i. ratio q̃ nõ vigilat: ſ3 ad re
gẽ latronẽ diabolũ intrare / et ipſum ſpoliare ꝑ-
mittit: merito debet redargui / ⁊ mortis filia nũ
Mat. 24. d cupari. Vigilate igitur: qꝛ ſi ſciret paterfamilias
qua hora fur veniret / vigilaret vtiq3.

¶ Capitulũ viceſimũoctauũ Textꝰ: Factum eſt autẽ in diebus illis: congregauerunt philiſtijm. Moralitatũ Capitulum XXII

Hic ponit / ꝙ cũ dauid ad achis regem
geth fugiſſet / ⁊ omni die a conuicinis
gẽtilibus multas raperet predas: ⁊ cũ
ipſi regi gentili predicaret ꝙ dictas ꝑdas nõ a
gentilibus / ſed a filijs iſrael apportaret: de quo
ſciẽ rex ſumme gaudebat: idẽ dauid tali vtebat
cautela: qꝛ ſc3 nec viro nec mulieri parcebat: ſ3
ne contra eũ loquerent / oẽs generaliter occide
bat. Iſta cautela generaliter vtitur multi latro
nes: quia ſc3 eo ſolo qꝛ timent reuelari poſtq̃ ra
puerunt occidũt: et qui alias parcerẽt / nulli par-
cunt. Mortuo ſamuele cũ philiſtiim cõgregarẽ-
tur ⁊ inſurgerent contra ſaul: ⁊ dñs ſibi reſpõde
re nollet per ſomnia / nec ꝑ ſacerdotes / nec ꝑ ꝓ-
phetas: mulierẽ phitoniſſam adijt: ⁊ ſamuelẽ ſu
ſcitare popoſcit. Qui ſtatim phitonice ꝑ ſcientiã
ſuſcitatus / euentũ belli ſibi ꝑdixit: ⁊ ꝙ in craſti-
no cũ filijs ſuis moriturus eſſet / ſibi certiſſime
reuelauit. Quod etiã euentus rei poſtea cõpro-
F baũit. De iſta ſuſcitatione / ſc3 vtru3 fuerit vera
anima ſamuelis: quod ponit Augu. ⁊ Eccl. xlvi.
Inſuꝑ vtrũ fuerit ſpũs malignus: vt ponit Be
da i gloſſa Act. xvi. nõ eſt pſentis negocij diſpu
Moralitas tare. ¶ Hic ſolũ moraliter dico: ꝙ ſaul ſignifi-
cat rumorũ inueſtigatores: q̃ ſc3 multotiẽs ſolẽt
audire illud quod nunq̃ voluiſſent euenire: qꝛ ꝓ
certo ſepe fit ꝙ dũ ſuſpicioſius diligenter inqui-
rit: ⁊ a viuis ⁊ a mortuis ꝑſcrutari cõtendit: ſe-
pe infortuniũ inuenit: ꝓpter quod diſplicentiã
Eccl. 3. c. mox incurrit. Ideo dicit: Non eſt neceſſarium
ea que abſcõdita ſunt videre oculis tuis: in ſuꝑ-
Aliter uacuis rebꝰ noli ſcrutari. ¶ Vl' dic ꝙ ſamuel ꝓ
pheta / et tñ mortuus: ſignificat virũ ſcientificũ ⁊
peccatorẽ: q̃ reuera multa vera et bona ſolet di-
cere ⁊ ꝑdicare: licet non faciat: ita ꝙ non reſtat
Mat. 23. a. niſi hoc quod dicit: Quod dicunt facite ⁊c̃.

¶ Capitulũ triceſimũ Tertius: Cũq3 veniſſent dauid et viri eꝰ in ſiceleck. Moralitatũ Capitulũ XXIII

David ſequens amalechitas / ꝓ eo ꝙ ſi-
celech ſuccenderant: ⁊ viros et mulie
res captiuos ducebant: puerũ egyptiũ
quẽ infirmantẽ ⁊ lapſum dñs ſuus dimiſerat / in
uenit. Quẽ in ductorẽ eligens / amalechitas diſ-
cumbentes ⁊ edentes ⁊ bibentes: et quaſi feſtu3
facientes inuenit: quos occidens / predã quã tu-
lerant reportauit: et captiuatũ populum libera
uit: et etiã de bonis acquiſitis in illo bello equã
portionẽ illis q̃ in bellũ deſcẽderant / et illis qui
Moralitas lapſi ad ſarcinas remãſerãt / diſpẽſauit. ¶ Iſte

puer egyptius quẽ dñs ſuus lapſum ⁊ infirmus G
dimiſerat: ſignificat quoſdã paupes homies te
nebris tribulationũ et miſeriarũ obiectos: qꝛ ſc3
egyptus interpretat tenebra: infirmitatibꝰ ⁊ mi
ſerijs fatigatos. i. a dño ſuo / ſc3 a mundo cõtem-
ptos et ꝑtermiſſos: qꝛ reuera ſepe fit / ꝙ cum da-
uid. i. deus: amalechitas qui interpretant terrã
lambẽtes. i. homines terrena diligẽtes / vult cõ-
prehendere et cõuertere: quandoq3 de vno pau
pere homine ſolet ductorẽ. i. prelatũ vel predi-
catorẽ facere: quo ſc3 tandẽ mediante ⁊ cooperã
te ſolet tales mũdanos / carnales et auaros ca-
pere: et eos ꝑ penitentiã mortificare: et vitã car-
nalẽ in eis occidere: et eos virtutibꝰ et fidei ſub
iugare. ¶ Vel pone ꝙ ſicut egyptius cooperat Aliter
dauid ad amalechitas vincẽdos et inueniẽdos
ſic mali cooperãtur quandoq3 bonis ad demo-
nes vincẽdos / vel ad malos alios puniẽdos: vt
patet de bonis ꝑlatis et principibꝰ: q̃ malis offi
cialibus et ſtipendiarijs vtuntur ad iuſticiã exe
quendã. Apſ's: Diligentibꝰ deũ omnia cooperã Ro. 8. e
tur in bonũ. ¶ Vel dic exẽplariter de liberalita Aliter
te et curialitate boni principis: qui ſc3 lapſis et
remanẽtibus debet cõpati / et omnibꝰ equaliter
cõdiuidere et partiri. Unde dicit: Cunctis filijs Leui. 6. e
aaron equaliter ꝑ ſingulos diuidetur. ¶ Vel ſi Aliter
vis allega cõtra malos tyrãnos: qui nunc letan
tur et luxuriant in predis: quas a filijs iſrael. i. a
bonis chriſtifidelibus rapuerunt. Sed dauid. i.
chriſtus / ſubito quandoq3 dũ nõ aduertunt irru
it ſuꝑ eos: et eos per mortẽ et infortunia interfi- H
cit: et illa q̃ rapuerunt mũdi bona / ipſis ſubtra
hit. Vñ Lu. Stulte hac nocte repetẽt animã tu- Lu. 12. c
am a te: q̃ aũt paraſti / cuius erũt? ⁊c̃.

¶ Capitulũ triceſimũprimũ textus: Philiſtijm aũt pugnabãt aduerſum iſrael. Moralitatũ Capl'm XXIIII

Saul vulneratus a ſagittarijs / pro eo ſc3
totũ pondus prelij verſum fuit ad ſaul:
⁊ ab armigero ſuo ſe occidi popoſcit: ti-
mes ꝙ philiſtini venientes ipſum occiderent il
ludentes. Cũ igit armiger ipm occidere nollet:
ipſe ſaul ſuꝑ gladiũ ſuũ incubuit: quod et armi-
ger ſuus ſimiliter ſtatim fecit: et ſic vterq3 ꝓprio
gladio interijt ⁊ defecit. ¶ Saul rex ſignificat Moralitas
ſuperiorẽ et rectorẽ: in quẽ ꝓ certo totũ pondus
prelij. i. tota ſarcina tentationũ vertit: inquãtu3
diabolus debellare ſuꝑiores pre ceteris conat:
vt ſc3 eorũ exẽplo alij faciliter deuincant. Sepe
igit fit / ꝙ poſtq̃ iſte ſuperior a ſagittarijs. i. a de-
monibus ꝑ tentationes eſt vulneratus: proprio
gladio. i. ꝓprio conſenſu ſeipſum interficit: in-
quantũ peccato voluntarie cõſentit: ⁊ in preſen-
tia armigeri. i. in cõſpectu ſubditorũ ſuorũ ſeipm
per vitia tranſuerberat ⁊ tranſfigit: cuius exem-
plo proculdubio armiger ille. i. ſubditus q̃cũq3
ſtatim ad ſimile ꝓuocatur: et etiam morte ſimi-
li per vitia iugulatur. Sicut enim dicit Grego:
Vitiũ rectoris facile trahitur a ſubditis in exẽ- Gregorius
plum. ¶ Vel dic ꝙ iſti qui proprijs gladijs trãſ Aliter
fixi ſunt / inuidos ⁊ detractores deſignant: q̃ re-

R uera ꝓprio gladio.i. ꝓpria inuidia vel odio ſe-
ipſos ante oīa vulnerant: ⁊ doloris ſui iaculo ſe
Pſal.36.c. cruentant. Pſal. Gladius eoꝝ intret in corda
Aliter eoꝝ. ¶ Uel dic ꝙ armiger ſaulis ē adulator prin
cipis: qui ſcʒ magiſtrū ſuū noluit interficere: qꝛ
iſti dños ſuos nolunt corrigere/vel gladio veri
percutere: ⁊ ideo iſti dñi ꝓprio gladio.i. propria
vindicta ⁊ poteſtate quā habent/ ſeipſos occidūt
inquantū seducti a ſuis armigeris ⁊ adulatori-
bus/officialibus ⁊ balliuis: dicto gladio ſeu do
minio abutunť. Ipſi tamē armigeri.i. adulato-
res ſeu mali cōſiliarij/inmunes nō euadunt: quia
ſcʒ ipſi ꝓprijs gladijs pereunt: inquantū ꝓpter
abuſum poteſtatis ſibi cōmiſſe/ ſpūaliter ⁊ eter
naliter ſe occidūt. Iſtud etiā dici poteſt contra
cōfeſſores ⁊ ꝑdicatores frequentantes curias
principū: qui ſcʒ libentius ſolent adulari ꝙ veꝝ
dicere: q nec audent magnates reprehendere: ⁊
ſic vterqȝ ſolet perire: ſicut bene patʒ in Ezech.
Ezech.3.c Ipſe impius in iniq̄tate ſua quā operat⁹ eſt mo
rieť: ſanguinē aūt eius de manu tua requirā. Et
Eſa.3.b ideo talibus ſupiori bus loquiť ſcriptura: Po-
pule meus/ q te beatū dicunt: ipſi te decipiūt. Et
Eſa.9.c ſequiť ibidē: Et erunt q beatificant ſeducentes
Eodē ca.c ⁊ q beatificanť ꝑcipitati. ¶ Mortuis ſaule ⁊ fi-
lijs eius ſup monte gelboe: venerunt philiſtini
ad ſpoliandū mortuos: ⁊ inuenerūt ſaulē et tres
filios eius mortuos ⁊ interfectos iacētes i mon
D te gelboe: ⁊ preſciderūt caput ſaul: et ſpoliaue-
runt eū armis ſuis: ⁊ miſerunt ꝑ terrā philiſtino
rū per circuitū: vt annūciarēť in templis ido-
loꝝ ⁊ in populis. Et poſuerunt arma eius in tē-
plo aſtaroth: ⁊ ſuſpenderunt corpus eius in tē-
plo bethſan. Sʒ viri iabes galaad de nocte ve
nientes/cadauera ſaulis ⁊ filioꝝ eius mortuorū
de muro tulerūt: ⁊ ſuccenſa ciuitate ſecū appor-
tauerunt: ⁊ iuxta iabes ciuitatē ꝓpriā ſepelierūt.
Moralitas ¶ Philiſtini qui interpretanť poculo ruentes/
ſunt demones: qui ſcʒ poculo ſupbie inebriati/
de empyreo celo corruerūt. Poſtq̄ igiť iſti ſup
montē gelboe/vbi nec ros nec pluuia deſcendit
.i. ſup mundi altas dignitates ⁊ excellētias: ſaul
⁊ tres filios eius.i. animā ⁊ tres potentias eius:
gladijs tentationū ꝑcuſſerunt: vtpote/qꝛ primū
filiū ſcʒ intellectū/occiderūt ꝑ ignorantiā. Secū
dū ꝟo filiū/ſcʒ affectū ꝑ cōcupiſcentiā. Tertium
filiū ſcʒ memoriā/ꝑ ingratitudinis obliuiſcētiā:
ita ꝙ iſte cū filijs ſuis in bello iā mortuis iacet i
terra ꝑ terrenoꝝ affectū ⁊ auariciā: ſtatim ꝓcul-
dubio cōuertunť ad caput recte intētionis ſibi
tollendū: ⁊ ad eos armis.i. virtutibus alijs ſpo
liandos: ⁊ ad eoꝝ mortē.i. peccata denūciandū
publicandū ⁊ diffamandū: ipſos quoqȝ in mu-
ro bethſan.i. in mūdo ꝑ affectionē affigunt: et ꝑ
elationē ſuſpendūt. Bethſan eñ interpretať do
mus dormientis/domus ſecuritatis/dom⁹ abū
dantie ⁊ fertilitatis: ſignificās ſatis ꝓprie mun-
dū iſtū: q reuera eſt dom⁹ dormientiū.i. delitio-
ſoꝝ: dom⁹ ſecuroꝝ.i. ſuperboꝝ obſtinatoꝝ: do-
mus abundantie.i. diuitū ⁊ opulentoꝝ. In iſta
igitur ciuitate.i. mundo: mortui peccatores ſu-
ſpenduntť: ⁊ ibi per affectionē nimiā affiguntur. C
Unde diciť: Suſpendite caput holofernis ſup Iudit.14.d
muros. Uiri ꝟo iabes galaad.i. iuſti/cadauera
taliū tollunt: inquantū ſcʒ malā maloꝝ vitam et
mortem memoriter recipiunt: ⁊ in corde ſuo ſe
pelliunt ⁊ abſcondunt: ⁊ ſic ex cōſyderatione ma
loꝝ ſeipſos corrigunt ⁊ cōuertunt. Unde in Pro
uer. Per agrū pigri hominis tranſiui: et ecce totū Pro.24.d
operuerant vepres ⁊ ſpine. Quod cum vidi/ad-
hibui cor: ⁊ exēplo didici diſciplinā. ¶ Uel etiā Aliter
de cadauere.i. de morte pene pōt intelligi: qꝛ re-
uera quando aliquis tyrannus a demonib⁹ oc-
ciditur/ſuſpenditur/⁊ in inferno necatur: a iuſti
corde ſepeliend⁹ eſt: vt pena talis caueať. Pſal.
Letabitur iuſtus cū viderit vindictā: manus ſu- Pſal.57.b
as lauabit in ſanguine peccatoris.

¶ Moralitatū primi libri Regū finis;

¶ Liber decimus moralitatum ſecundi libri Regum.

¶ Capitulū primū Textus: Factum eſt autem poſtq̄ mortuus eſt Saul Moralitatum Capitulum I

Pretermit-
to adulationē amalechite
q ſaulis coronā portabat D
⁊ armillā: q etiam ſaulem
ſe occidiſſe iactabat: ex q-
bus dauid gratiā ſe adipi
ſci ſperabat: ſed tamen da
uid ipm̄ prius interfecit.
¶ In quo notari poteſt/ꝙ rex/princeps vel pre Moralitas
latus nō debet adulatores audire vel recipe: nec
eos etiā ſi munera offerant: et ſi etiam inimicos
ſuos ſe grauaſſe aſſerant/diligere: ſed pot⁹ cor-
rigere vel punire. ¶ Uel dic ꝙ quādoqȝ hō cre- Aliter
dit reportare ꝑmia/vnde reportat damnum vel
vituperiū. Unde Hiere. Expectauimus pacē/et Hiere.14.d
ecce turbatio. Pretermitto etiā de planctu da-
uid ⁊ maledictione montiū gelboe: necnō de ad
uētu dauid in hebron cū duab⁹ vxorib⁹: ꝑ quod
deſignāt q̄dā chriſtū ad eccleſiā cū duobus po-
pulis venientē/⁊ ibi etiā regnantē ⁊c̄. Et etiam
tranſeo de morte azahelis curſoris velociſſimi.
Uerūtamē ſterilitas per mōtes/vbi nec ros nec
pluuia cadebat. Poſt imprecationē iſtā ſm ali-
quos accidit: quīmmo extunc ſteriles fuerunt q
ante fertiles fuerant: ceteri ꝟo montes a domi-
no fuerunt viſitati. Iſti vero a viſitatione domi
ni deſtituti/poſſunt intelligi quidā obſtinati/in
corrigibiles peccatores: in quibus ſcʒ nec ros
deuotiōis/nec pluuia miſericordie aut cōpaſſio
nis poteſt cadere: quīmmo ſemꝑ ſicci / indeuo-
ti: ⁊ quo ad bona opera ſteriles ꝑmanere volūt:
ceteriſqȝ vicinis ⁊ ſocijs ꝓſperantibus ⁊ letan
tibus/⁊ virtutū ⁊ opeꝝ copia exuberātibus: iſti
ſoli ꝑſueuerūt ſteriles ꝑmanere: ita ſcʒ ꝙ eos do
minus quaſi deſperans de ipſoꝝ ſalute/nō viſi-

tat.ſ.inſpirando vel corrigendo:immo ipſos in
ꝓpria ſterilitate dimittit:de eoꝝ ſalute/vt appa
ret pma facie nõ curãdo. Unũ iſtis videt dicere il
Ozee.4.c lud Ozee: Non viſitabo ſup filias veſtras cũ fu
erint fornicate. Iſta etiã ꝗtũ ad quoſdam miſe-
ros poſſunt applicari:q ſcʒ in tpalibus ſunt in-
fortunati:ꝙ nullũ bonũ poteſt eis euenire. Un-
Eze.35.c. de talibus põt dici illud Ezech. Letare vniuer-
Ca. II.d ſa terra:in ſolitudinẽ te redigaʒ. ¶ Dicit in iſto
ſecũdo capitulo:aſahel erat curſor velociſſimꝰ/
ſicut vnus ex capreis q̃ eſt in cãpis. Iſte igit ꝑ-
ſequebat abner pncipẽ exercitus iſrael:ꝛ ꝗuis
ipm abner dulcibus verbis a ꝑſecutione retra-
heret:ceſſare tñ noluit/nec ad dexterã nec ad ſi-
niſtrã declinauit. Quo viſo abner auerſa haſta
ipm in inguine ꝑcuſſit:ꝛ ſtatim mortuus cecidit
Moralitas ¶ Iſtud exponit moraliter de platis ꝛ ſubditis
q: abner dux q̃ interptat patris lucerna/intelli-
git bonꝰ platꝰ:ꝑ aʒahel vo curſorẽ intelligit in
ſtabilis/ſubditus ꝛ ꝓteruus: vel aliquis malus
pnceps:q: ꝓ certo ſiq ꝯtingit ꝙ aʒahel.i.ali-
quis malus ꝛ ꝓteruꝰ ſubditus/principem et du
cem eccleſie platum ꝑſequitur:ꝛ tunc pmo de-
bet ipm dulciter monere:ꝛ a cepto malo ꝓpoſi
to benigniter refrenare. Qui ſi ceſſare noluerit
tunc haſta ſeuere ſententie debʒ adhiberi: vtpo
te q: tunc debet excõicari vel acrius caſtigari.
Uerũtamẽ iſta haſta dicit auerſa fuiſſe; q: reue-
ra platus debet caute quãto plus poteſt/ꝛ quaſi
haſtã viriũ aduertẽs/peccatorẽ ex obliquo ꝑcu
tere vel arguere:vt ſic poſſit a ſupbia ſua cade-
re/ꝛ a furore maloꝝ opeꝝ ceſſare. Qui ſi ex dire-
cto ꝑcuteret/poſſet faciliter amplius inſanire.
Quod potiſſime in correctiõe pncipũ debʒ eſſe
q: ꝓ certo niſi iſti ex obliquo ꝛ ex indirecto ꝑcu
tiant:ſed potius aperte ꝛ euidenter aggrauent:
ſtatim in furiam ꝯuertunt:ꝛ ſic nullatenꝰ ſupe-
rant. Lignũ enĩ ꝛ non ferrũ debet ad iſtos verti
ꝛ obtuſa correctiõe/non aſpa debent ꝑcuti:ꝛ ſic
ſolent facilius ꝑ humilitatẽ cadere/ꝛ ꝑ penitẽti
am mortificari/ꝛ ꝑ diſciplinã debitã ſupari. Unũ
Aliter Seneca dicit: Parcẽdo melius vinces ꝙ puni
endo. ¶ Uel dic ꝙ abner eſt diabolus:q̃ patris
lucerna ꝓ eo dicit:q: luce limpidi intellectus vi
gere dinoſcit. Aʒahel aũt q̃ interptat videns de
um/viꝝ iuſtũ ſignificat:q̃ deũ ꝑ ꝯtemplationem
videt:ꝛ cõtra diabolũ diligẽter currit ꝛ pugnat
Igit ſepe fit ꝙ aʒahel iſte.i.homo iuſtus ꝓpriã
fragilitatẽ non attẽdẽs:ſed de curſu bonoꝝ ope
rum ſuoꝝ plus debito pſumens:abner.i.diabo
lum nimis ardẽter inſequit:ꝛ ex viribus ꝓpriis
contra ipſum preualere conatur. Quod videns
diabolus/ſtatim auerſa haſta.i.aliqua tentatio-
ne indirecta ipſum percutit:vtpote quia prete-
ritas carnis delicias ſibi ad mentem reducit:ꝛ
in inguine.i.in genitalibus per luxuriam ipſum
ledit:ꝛ ſic ſpiritualiter occiditur/qui indiſcrete ꝛ
vltra vires diabolum impugnare ſe credit:ꝛ q̃
de propriis viribus vltra poſſe confidit. Quod
potiſſime ad nouitios religioſos ꝛ conuerſos ꝑ
tinet:qui in principio plus debito ſunt feruen-
tes:quapropter faciliter delinquunt/ꝛ maxime
per luxuriã inquã cadũt. Ideo docet bñ Apls: 1.Co.9.
Sic currite vt cõphẽdatis. ¶ Uel dic ꝙ dia- Aliter
bolꝰ holem auerſa haſta in inguine ꝑcutit/ qñ
de pctõ contra naturam ipſum tentat et ledit.

¶ Capitulũ tertiũ textꝰ: Facta ẽ ergo lõga cõcertatio inter domũ dauid et inter domũ ſaulis. Morali. Ca. II

Abner qui interpretat patris lucerna
ad dauid vxorẽ ſuaʒ michol reducẽs
qnã vir ſuꝰ ſequebat plorãs:ꝑ ioab ad
mediũ porte reducit:a quo in dolo loquẽte/per
cuſſus in inguine occidit. ¶ Sic vere dũ lucer Moralitas
na fidei/id eſt pdicator iuit ad dauid.i.ad chri-
ſtũ/vxorẽ ſuã/id eſt eccleſiaʒ reducere:ꝛ eã a viro
carnali/id eſt a mũdo ꝛ a mũdi amore ſeiũgere:
et oẽs tribus iſrael/et oĩa genera holm cuʒ ipſo
cõfederare:ſepe fit ꝙ Ioab diabolus ipm dolo
ſe ꝑ tentationẽ ad ſe reducat:et in inguine ipm
ꝑ luxuriã ꝑcutit:et ſic eũ in medio porte ſpũali-
ter occidit/dũ medietatẽ virtutũ ſuarũ/ſcʒ bonã
vitã ſibi ſubtrahit:aliã vo medietatem ſcʒ do-
ctrinam ſolũ dimittit ſibi:ita ꝙ ille ſic dimidia-
tus ꝛ in medio poſitus poteſt dicere illud Eſa. Eſa.38.b.
Ego dixi in dimidio dierũ meorũ/vadã ad por
tas inferi. Iuſtus ex duobus conſtat/ex vita ſcʒ
et doctrina: ſed quãdo vnũ illorũ tollitur: tunc
in medio conſtituit/et ſpiritualiter mediatur.

¶ Capitulũ quartũ textꝰ: Audiuit autem Iſboſeth filius ſaul/ꝙ cecidiſſet abner in hebrõ. Moralitatũ Ca. III

Isboſeth rex Iſrael dormiebat ſuper le
ctũ ſuũ in meridie. Oſtiaria aũt domus
purgans triticũ/ obdormiebat dũ pur-
gabat. Habebat aũt idẽ duos viros principes
latronũ/rechab et banaa fratres:q̃ tollẽtes ſpi
cas/et vidẽtes dormire regẽ: domũ eius latẽter
intrauerũt/ ſpicas tritici aſſumẽtes/ et i inguine
ꝑcuſſerunt/et eũ impie iugulãtes/caput eiꝰ he-
bron ad dauid detulerũt:et exinde reportare p-
miũ crediderũt. Uerũtñ dauid iuſte ipoꝝ facinꝰ
abhoruit:et q: innocentẽ occiderãt/ ipſos ſta-
tim interfici fecit. ¶ Iſta exponũt ſancti mora- Moralitas
liter ſic. Dicunt enĩ ꝙ Iſboſeth rex Iſrael ſigni
ficat ſpm ſeu animã: q: ꝓ certo ille ſemꝑ habet
in cuſtodia ſui virũ et mulierẽ.i.rationẽ feruidã
vel inertẽ. Iſta igit eſt veritas/ꝙ qñ Iſboſeth/
id eſt animꝰ noſter cõſtituit ſibi cuſtodẽ oſtioꝝ
id eſt ſenſuũ: nõ virũ /ſed mulierẽ.i.nõ rõnẽ viri
lẽ et diſcretã/ſed magis tepidã atq mollẽ. Re-
uera ſepe fit/ꝙ dũ iſta ancilla oſtiaria.i. tepida
ratio:triticũ debet purgare/ id ẽ vtutes a vitiis
ſeparare:ipſa i delectatiõi hꝰ dormit: et curã ſolli
citudinis et vigilãtie ꝑ negligẽtiã derelinquit:ꝛ
ſtatim veniũt latrones.i. demões vel tẽtatiões
q̃ ſpicas/id eſt vtutes depdant:ꝛ domũ mentis
id eſt ianuas ſenſuũ ingrediunt:ꝛ regẽ iſtum ſcʒ
aiaʒ lapſã/dormientẽ et remollitã/ꝑ calorẽ meri-
dianũ et ꝑ cõcupiſcẽtie feruorẽ inuenientes/ſtatĩ
cõtra eũ debacchant. Et q: hõ citiꝰ inclinat ad
luxuriã ꝙ ad alia vitia: ideo ipm dicunt pmo in-

B neos.i.ad tria peccatã capitalia ⁊ vitia genera-
liter reducũtur. Unũ enĩ eoꝝ eſt auaricia: ⁊ illa tẽ-
dit ad ephraim: qui interꝑtat̃ frugifer.i.ad mun
di fructus. Et ſecundus cuneus eſt ſupbia: ⁊ illa
tendit ad bethoron: quod interpretat̃ dom⁹ va-
nitatis: ſignificãs mũdi diuitias/honores atꝗ
glorias. Tertius cuneus eſt luxuria: ⁊ iſta tẽdit
ad iter termini.i.ad carnis delectationes ⁊ deli-
tias. Caro enĩ iter termini dicit̃: pro eo ꝙ iſta ad
modũ terre q̃ eſt in terra ⁊ cõfinijs alioꝝ/ diffici
Dan.7.b. lius cuſtodit̃. Ideo de iſtis tribus cuneis poſſu
mus dicere illud Dañ. ꝙ beſtia illa.i.diabolus
habebat tres ordines dentiũ in ore ſuo.

¶ Capitulũ decimũquartũ Textus:
Et accidit in quadã die vt diceret io-
nathas. Moralitatũ Capitm. X

Hic ponit̃ ꝙ ionathas ⁊ armiger ſu⁹ vi
dẽtes ſtationẽ philiſtinoꝝ: ſortẽ ſui pe
riculi vel ſaluus in dictis hoſtiũ po-
ſuerunt: ꝑponẽtes ſcʒ/ꝙ ſi hoſtes dicerẽt: Aſcẽ-
dite: ꝙ aſcendere debebãt/⁊ vincere. Si ṽo ho
ſtes dicerent: expectate: tunc nec vincere nec aſcẽ
dere ꝑponebãt: et illud quaſi ſignũ in ſortem a
deo ſibi dari credebant. Sicut igit̃ dixit/ factuʒ
eſt: ꝙ philiſtini dixerũt/ aſcendite: q̃ ſtatim aſcẽ-
derũt: ⁊ manib⁹ ⁊ pedib⁹ reptando/prius iona-
thas/poſtea armiger cõtra eos prexerunt: et ho
ſtes fortiter inuaſerunt: ⁊ in fugã cõuerſos: et ſe
mutuis cedibus occidentes mirabiliter occide-
runt. Quod videntes filij iſrael/q̃ pri⁹ ad hoſtes
fugerant ⁊ tranſierant: cõtra eos ſurrexerunt: ⁊
B ionathã ⁊ iuuenẽ adiuuerũt. Alij etiã qui ante fu
gerant/et ſe abſconderãt: audita victoria redie-
runt: et manib⁹ et pedib⁹ reptando: prius iona-
thas/poſt armiger ꝯtra eos preſſerunt/et ſe cuʒ
ꝑſequentib⁹ fugiẽtes philiſtinos adiunxerunt.
Moralitas ¶ Iſta poſſunt allegari exẽplariter: ꝙ qñꝗ per
ſortẽ inquirit̃ voluntas dei/⁊ veritas caſus fu-
turi: qꝛꝗ occulta dei ꝓuidentia qñ videt ꝙ hõ ſi-
bi cõmittit: ⁊ veritatẽ alicuius negocij ab eo de
uote querit: ipſam quandoꝗ ſibi oſtendit: ſicut
habent̃ exẽpla infinita de achan ꝑ ſortẽ deꝑhẽ-
Joſue.7.d. ſo: de ſaul ꝑ ſortez manifeſtato: de matthia per
1.Re.10.e. ſortẽ electo: ⁊ de alijs infinitis. Non deficit enĩ
Act.1.d occulta dei ꝓuidẽtia homini maxime in arto cõ
ſtituto: et ideo multi mirantur quare voluntas
dñi hodie etiã per ſortes nõ requirit̃/ſicut tũc fie
bat: quia forte ita reſponderet hodie ſicut tunc.
Non enĩ abbreuiata eſt manus domini vt ſalua
re nõ poſſit: ſed iſta ſunt hodie ꝓhibita: ne aliq̃
ſuperſtitioſa miſcerent̃: et ne ſimplices ad idola
triam traherent̃. Hic etiam aduerte/ꝙ tunc q̃li
bet poterat pro voto cõſtituere ſibi ſortem: ⁊ ſi-
gnũ rei fiende et nõ fiende ad libitum ordinare.
Aliter ¶ Uel illud poteſt allegari/ꝙ in factis bellicis
audaces fortuna iuuat: et ꝙ melius eſt inuade-
re ꝙ̃ expectare. Hic enim aſcenſus ⁊ inuaſio ſi-
gnũ fuit victorie et ſalutis: expectare ſignũ erat
Aliter ꝑditionis. ¶ Uel dic ꝙ diuina ꝓuidentia liben-
tius iuuat hominẽ prouocatũ ꝙ̃ illũ qui ꝓuocat:
quia ſcʒ iſti fuit dictũ: Aſcendite: ⁊ ideo ꝓuocat⁹
aſcendit et vincit: ꝓuocantes vero victi ſunt et C
fugerunt. Quia reuera ad virum iuſtũ pertinet/
ꝙ ex leuitate bellum nõ gerat: nec lites/ nec con
trouerſias ſibi foueat: ſed potius ꝙ ꝓuocatus ⁊
neceſſitate cõpulſus ad talia ꝓcedat: qꝛ vt com
muniter tũc ad talia iꝑe ꝑualet et triumphat: exẽ
plo iepte/q̃ ꝓuocat⁹ cõtra amon obtinuit victo
riã/dicẽs illud Judic. Igit̃ ego nõ pecco in te: Judi.11.e
ſed tu in me indicens mihi bella iniuſta: iudicet
dñs. ¶ Uel dic ꝙ ita eſt facile deo iuuare l pau- Aliter
cis ſicut in multis: ⁊ occulta dei ꝓuidentia ope-
rante/pauci aliquotiens vincũt multos/debiles
fortes/nudi armatos. Exemplũ de iuda macha
beo duce: q̃ ꝯtra xerxen q̃ cũ quatuor milibus ve
nit/ſexcenta milia debellauit ſm̃ Oroſiũ. Unde
dicit̃: Facile eſt includi multos in manib⁹ pau 1.Mach.3.b
coꝝ: et nõ eſt differẽtia in cõſpectu dei celi libera
re in multis an in paucis: qꝛ non in fortitudine
exercitus victoria belli/ſed de celo fortitudo ẽ.
¶ Uel dic ꝙ nõ eſt tutũ in hoſte cõſiderẽ: qꝛ da- Aliter
to ꝙ victus tibi obediat: ⁊ ſe amicũ tuũ fingat/
et ad te tranſfugiat: ſi tñ viderit locũ ſuũ/ ſtatim
nocere nitit̃ atꝗ tẽtat: vt patet hic de trãſfugis:
q̃ viſa ſuoꝝ victoria/ꝯtra philiſteũ ſurrexerũt/et
filios iſrael iuuerũt. Ideo dicebãt ꝑncipes phi-
liſtinoꝝ de dauid: Reuertat̃ vir in locũ ſuũ: non 1.Re.29.b
deſcẽdat nobiſcũ ad preliũ: ne fiat nobis aduer-
ſarius cũ ꝑliari ceperim⁹. ¶ Uel allega vltimũ Aliter
quod reſtat: ſcʒ de illis q̃ primo fugerant: et vi-
dentes victoriã/ſe ionathe adiunxerũt: contra
multos q̃ reuera optime ſciunt ſe homini tꝑe vi
ctorie/ſed nõ tꝑe fuge adiungere: et aduerſitatis
tꝑe latere: cũ ṽo hoſtes ſupati fuerit: a cñ forti- D
ter aliquid fecerunt: ſolent ad amicos redire/⁊ vi
ctorib⁹ ſe ſociare. Unñ dicit̃: Populus qui fuge- 2.Re.23.b
rat/reuerſus eſt ad ceſorum ſpolia detrahenda.
¶ Uel dic allegorice: ꝙ ionathas qui interꝑtat̃ Allegoria
columba/ſignificat virũ religioſum vel catholi
cũ chriſtianũ: q̃ ꝑ aſperã et artã viam penitẽtie/
et ꝑarduã virtutũ viam debet ꝯtra philiſteos.i.
ꝯtra demones ⁊ hereticos aſcendere: et niſi pro
uocatus nõ debet cõtra eos diſputare: et ſic me-
diãte armigero ſuo.i.fide vel gratia de ipſis po
terit triumphare. ¶ Saul ſequẽs philiſteos fu Eodẽ ca.o
gientes/adiurauit populũ: ne quis vſꝗ ad no-
ctẽ comederet: vt ſic in hoſtes vindicare valeret
dicẽs: Maledictus vir q̃ comedit panẽ vſꝗ ad
veſperã. Populus igit̃ veniẽs ad ſaltũ: in quo
erat fluẽs mel ſup faciẽ agri: nõ applicuit manuʒ
ad os. De melle enĩ comedere noluit/timẽs ad
iurationẽ: ſed ꝑſequendo hoſtes vlterius inta-
cto melle trãſiuit. De iſto autem melle credo ꝙ
erat mãna/ſcʒ impreſſio aeris dulcis/pinguis ⁊ al
ba: qualis nuꝑ circa auinionẽ cadebat. Iſta enĩ i
regno georginico dicit̃ in tãta quantitate ſuper
herbas/arbores ⁊ lapides in eſtate cadere: ꝙ
multas ſarcinas ſolẽt quotidie colligere. Qua-
lecũꝗ igit̃ fuerit mel: ionathas adiurationẽ pa-
tris ignorans et ſummitatẽ virge/ mel intingẽs
comedit: et illuminati ſunt oculi eius: quapropt̃
quia cõtra adiurationẽ patris fecerat: cum dñs

C ad tranſgreſſionē iuramenti reſpondiſſe nollet:
ſorte deprehenſus a patre adiudicatus morti fu
it: ipſumq; pater occidere voluit: ſed eū popul⁹
Moralitas liberauit. ¶ Per mel intelligit᷑ dulcedo pſpe-
ritatis mūdane: quia reuera illi qui philiſteos .i.
demones ⁊ vitia pſequunt᷑/a tali melle abſtine-
re iubent᷑: ⁊ ꝑ abſtinentiā cū rege ſuo chriſto ho
ſtes morū ⁊ fidei pſequunt᷑: quinimo ſepe fit ꝙ
ſi ionathas filius regis q̄ cauſa victorie fuerat/
id eſt aliqs religioſus vel deuotus q̄ alſ multa
bona fecerat: ad comedendū de tali melle: et ad
guſtandū de mundi dulcedine reperit᷑ a pře ſuo
rege chriſto/morti adiudicabit᷑: niſi meritis ⁊ ꝓ-
cibus populi eripiant᷑ .i. ſanctoꝝ precib⁹ libe-
ret᷑. Illi eñ q̄ mūdi delitias guſtāt: ⁊ maxime il-
las quas pater eoꝝ chriſtus prohibuit: carnales
delectationes amant: q̄ ſcʒ ꝓprie deſignantur in
Pro.5.a melle: qr fauus diſtillans labia meretricis. Niſi
ſanctoꝝ precib⁹ adiuuent᷑: ⁊ niſi ipſis alia ope-
ra bonoꝝ ſuffragent᷑: mortis ꝑpetue penā por-
Apoca.10.d tant. Vñ Apoca. Erat in ore meo tanq̄ mel dul
ce: ⁊ cū comediſſem/amaricatus eſt venter me⁹.
Aliter ¶ Vel dic ꝙ mel eſt ſacra ſcriptura: in qua qn-
do virga intellectus intingit᷑/⁊ ꝑ ſtudiū comedi
tur: oculi mētis ꝑ diſcretionē illuminant᷑. Idem
Aliter dic de melle deuotiōis ⁊ cōpaſſionis ⁊c̄. ¶ Vel
allega quō reges inuiolabiliter debēt ſeruare ver
bum ſuū: ⁊ quō in caſu iuſticie nō debēt parcere
cuicūqꝫ/etiā filio delinquēti: ſicut iſte q̄ propter
F tranſgreſſionē filiū volebat occidere: ⁊ maxime
Dan.6.c qr iurauerat. Simile habet᷑ in Dañ. Scito rex
qr decretū medoꝝ eſt atqꝫ perſaꝝ: vt omne illud
quod cōſtituerit rex/nō liceat mutari. Exēplo re-
gis iuſti q̄ pro filio ſuo in adulterio deprehenſo
ſibi vnū oculū ⁊ filio aliū fecit erui: ne legē quaꝫ
cōtra adulteros fecerat/de ꝑdendis duob⁹ ocu-
lis cōtingeret immutari: ⁊ ne delictū impunitum
Codē ca.g aliquo mō maneret. ¶ Hic habes ꝙ quēcunqꝫ
viderat ſaul virū fortē ⁊ aptū ad ꝓliandū/ ſocia-
Moralitas bat eū ſibi ¶ Sic vere ꝓlatus ſibi debet aſſocia
re cōſiliatores ſuos: ſocios ⁊ familiares facere:
⁊ in beneficijs ⁊ officijs ⁊ dignitatib⁹ cōſtituere
⁊ ꝓferre: quos ad prȩliandū cōtra demones/ vi-
tia atqꝫ hereticos cognouerit fortes eſſe: ⁊ quoſ
in ſcientijs et morib⁹ viderit alijs ꝓpollere. Vñ
Iudič. De vniuerſis aūt vrbib⁹ accepit ſibi au
xiliatores viros fortes ad bellum.

¶ Capitulū decimūquintū textuſ: Et
dixit ſamuel ad ſaul: Me miſit domi-
nus. Moralitatum Capitm XI

Dominus mandauit (vt hic habetur)
ꝑpłm amalechitaꝝ deſtrui: ⁊ oīa ipſo-
rū bona/oues ⁊ boues/ et ſupellectilia
anathematizari: oīa demoliri: ⁊ nihil ꝓrſus ad
vitā ſeruari: nec de bonis ei⁹ aliquid cuſtodiri.
Nocuerat eñ ppłs amalechitaꝝ filijs iſrł aſcen
dētib⁹ de egypto: ⁊ ideo dixerat ꝙ deleret ama-
lech de ſub celo: vt patet Exod. xvij. Saul ergo
recenſito ppło cōtra amalech ꝓperauit: popu-
lumqꝫ eius in ore gladij interfecit: ⁊ agag regeꝫ
ipſi⁹ viuum cepit. Pepercit enim ſaul ⁊ ppłus

agag regi amalech/et optimis gregibus ouium G
⁊ armentis/⁊ omnib⁹ q̄ pulchra erunt: nec volu
erunt diſperdere ea: ſed quicquid vile et reprobū
fuit/demoliti ſunt. Reprehenſi igit᷑ ſunt ſaul et
ppłs/ꝙ iſta nō ꝯſumpſerant/ſed reſeruauerant:
auariciā ſuā palliare volentes: dixerūt ꝙ iſta me
liora ad ſacrificandū dño cuſtodierāt. Quo do-
minus indignatus/ſaul ad ꝑdendū regnū cōdē-
nauit: ⁊ obedientiā eſſe meliorem victimis dixit:
Melior eſt obedientia q̄ victima: et auſcultare
magis q̄ offerre adipē arietū. ¶ Saul rex ſigni Moralitas
ficat mūdi ꝓncipes ⁊ ꝓlatos: ppłs/do ſuus ſigni
ficat īferiores iudices et balliuos: qr reuera dñs
vult ꝙ ppłs amalech: q̄ interpretat᷑ lambēs ſan
guinē .i. ppłs pctōꝝ: ſanguinē .i. delitias carna-
les lambentiū: vel etiā in ſanguine crudelitatis
ſe delectantiū qui filijs iſrł .i. hominib⁹ in deſer
to huius vite: quo de egypto tendunt in hieru-
ſalē/et de mūdo ad patriā: nō ceſſant officere vel
nocere: vel aſs in virtutum itinere impedire/de-
ſtruat᷑: ⁊ ordinauit ꝙ ſaul et ppłs ſu⁹ .i. ꝓncipes/
ꝓlati/iudices ⁊ officiales/illos malos extirpēt:
et ꝙ mediante iuſticia ipſos de medio iuſtoꝝ tol
lant: et ꝙ eos puniant/corrigant et caſtigēt: quoꝫ
de bonis ipſoꝝ nihil penit⁹ cōcupiſcāt: ⁊ ꝙ iuſti-
ciā faciendo/ad bona punitoꝝ ꝑ auariciā nō re-
ſpiciant aut attendāt. Mat. Exibunt angeli/ et Mat.13.g
ſeparabūt malos de medio iuſtoꝝ: et mittēt eos
in caminū ignis ardētis. Sed reuera iſte ſaul et
ppłs ſuus/quib⁹ facta eſt iſta cōmiſſio .i. ſupio- H
res et iudices inter iſtos malos puniēdos/diſti-
ctionē faciūt: qr ſcʒ pinguiorib⁹ et ditiorib⁹ par
cunt: quicq̄d ꝟo vile et reprobū eſt .i. pauperes
et viles ꝑſonas demoliunt᷑/cōſumūt et puniūt.
Propter quod ꝓculdubio regnū ſpūale et eter
nale amittūt. Quia hiculter illud eſt verū: ꝙ no-
ſtri ſupiores et iudices pauperes impotētes qui
ſe defendere nequeunt deprecando/demoliunt᷑:
pingues vero et diuites ſuſtinent: et eis etiā de-
linquentibus parcunt. Vnde Innocēti⁹: Pau- Innocētius
perū cauſas cū mora negligitis: diuitū cū inſtā
tia ꝓmouetis: et illis rigorē oſtēditis: in iſtis ex
manſuetudine diſpenſatis ⁊c̄. Vide ſi vis in ma-
nipulo curatoꝝ/ca. de ambitione. Nec valet ex-
cuſatio iſtoꝝ q̄ ſequit᷑: qr ſcʒ iſti nō debent vt ſa-
crificent dño/ſibi ſpolia amalech reſeruare: et vt
dent elemoſynas/pauperꝝ diuitias congregare:
qr reuera deus nō approbat iſta. Non eñ ſunt
faciēda mala vt eueniāt bona: nec ſub colore iu
ſticie vult de⁹ laxare habenas auaricie: nec vult
q̄ quis inobediēs ſibi fiat/vt acquiſitis diuitijs
ſe velle elemoſynas facere dicat. Cuius tamē cō
trarium quaſi omnes faciunt: qui pro bona cau
ſa ſe aggregare diuitias dicunt: vt patet in reli-
gioſis: qui ſcʒ velle edificare monaſteria ſe di-
cunt: in vſurarijs et cupidis qui ſe velle elemoſy
nas dare aſſerunt et pretendunt: cum tamē dica
tur in li. Ecči. Qui offert ſacrificium de ſubſtan Eccl.34.d
tia pauperis: quaſi qui immolat filium in con-
ſpectu patris. ¶ Si vis allega de ſeueritate/id Aliter
eſt de ſeua veritate dei: que quandoqꝫ punit pec-

A ecta patrum in filios vſq₃ in tertiā ⁊ quartā ge-
neratonē. Tranſierāt em̄ plus ꝙ̄ quatuoꝛ gene
ratiōes/ex quo patres amalechitaꝝ nocuerāt fi
lijs iſrael i deſerto: quoꝝ tn̄ neq̄tiam iſti eoꝝ fi-
Treno.5.d lij nūc planxerūt: iuxta illud Treno. Patres no
ſtri peccauerūt ⁊ nō ſunt: ⁊ iniq̄tates eoꝝ porta-
uimus. Verūtamē ſupponendū eſt ꝙ iſta ſunt
vera/ꝙ iſti filij fuerūt imitatores neq̄tie patꝝ: vt
1.Reg.15.f patet de iſto agag: cui dixit ſamuel: Sicut gladi
us tuus matres abſq₃ filijs fecit: ita fiat ſine libe
ris mater tua.

¶ Capl'm decimūſextū Textus: Dixit
q₃ dn̄s ad Samuelem: Uſq₃quo tu
luges ſaul cu₃ ego proiecerim. Mo
ralitatum Capi. XII

Nic habes ꝙ dauid fuit minoꝛ fratꝝ/de
quo nō ſperauit pater: quod patet: q̄a
fratres ſuos oēs ꝑ ordinē Samueli ob
tulit: q̄ ⁊ in paſcuis erat/vbi oues paſcebat: qui
inſuꝑ pcutere citharā ⁊ ꝓpulſare demonē noue
rat: ⁊ q̄ fortis robore/vir bellicoſus/prudens in
v̄bis/⁊ pulcher viſu/decoruſq₃ facie erat: in re-
gem fuit electus ⁊ vnctus: ⁊ ad regnū iſrael per
dn̄m ordinatus: ad regis ſaulis ſeruitiū aſſum-
ptus: ⁊ eidē poſtea ſubſtitut⁹. Sauli em̄ cithari-
ſtā pet̄enti ſuit dictū de dauid: Uidi bethleemitē
viꝝ fortē/bellicoſum/prudentē v̄bis ⁊ pulchꝝ vi
ſu ⁊ ſcientē pſallere: ⁊ dn̄s eſt cum eo: quapropt̄
eu₃ accerſiēs rex aduocauit/⁊ armigeꝝ ſuū fecit

Moralitas ¶ Sic v̄o dico/ꝙ illi q̄ ſunt ceteris minores ꝑ
humilitatē: ⁊ q̄ a patre.i.a parētib⁹ carnalibus
B nō ꝑponunt̄ ꝑ carnis affectuoſam ſedulitatē: ſed
q̄ gregē paupeꝝ ſtudēt paſcere ꝑ pietatē/⁊ ꝑ ele-
moſyne largitatē: q̄ ſciūt citharā ſcripture pulſa
re ꝑ p̄dicationē: q̄ ſciūt demones.i.pctā ſeu vi-
tia de cordibus hoīm expellere/ꝑ ꝯuerſionē ad
penitētiā: q̄ ſunt fortes ad reſiſtendū: q̄ ſunt bel-
licoſi ad hereticos ⁊ impios/necnō ꝯtra demo-
nes ⁊ vitia ꝓpugnandū: q̄ ſunt prudētes verbis
ad diſcrete loquēdū: cū q̄bus ſc₃ eſt dn̄s ꝑ gratiā
ad eos adiuuandū: ⁊ q̄ ſunt pulchri viſu ad hone
ſte ꝯuerſandū. Tales dico digni ſunt ad ſeruitiū
regis chriſti aſſumi: illi⁹ ſubſtituti ⁊ vicarij in ec
cleſie dignitatib⁹ ⁊ beneficijs fieri: ⁊ in reges ⁊ ꝓ
Dan.1.a latos eligi ⁊ inungi. Un̄ mandatū fuit eunucho
ꝑ regē nabuchodonoſor/ꝙ introduceret de fi-
lijs iſrael pueros de ſemine regio/decoros fa-
cie/eruditos ſapia/cautos ſcia/ doctos diſcipli-
Moralitas na: q̄ ſtarēt i palatio. ¶ Uel ſi vis allega ꝙ ille
q̄ eſt minoꝛ ⁊ cōtemptibilioꝛ/⁊ de quo min⁹ ſpe-
rat̄/q̄nq₃ in regē vel ꝓlatum eligit̄: vel ad aliquā
dignitatē vel gradum erigit̄: ⁊ illi q̄ digniores ⁊
meliores eſſe credunt̄: ⁊ q̄ a patre ſuo mundo tā
ꝙ̄ ꝑmogeniti ꝓferuntur/in electionibus repudi
Eccli.10.b. ant̄/⁊ a deo poſtponunt̄. Eccl. Multi tyranni
ſederunt in throno: ⁊ inſuſpicabilis portauit di
adema. Multi potentes oppſſi ſunt valide ⁊c.
Eod̄ ca.c. ¶ Spiritus domini receſſit a Saul: ⁊ exagita-
bat eu₃ ſpiritus nequam: quapropter Dauid q̄
ſciebat pſallere/queſierunt: quo percutiente ci-
tharam: refocillabatur ſaul ⁊ melius habebat: ⁊

ſpirit⁹ malign⁹ ab eo fugiebat. ¶ Dauid eſt pre- C
dicatoꝛ: cithara eſt ſacra ſcriptura. Pſal. Exur- Moralitas
ge pſalterium et cithara. Quia reuera ſi Saul Pſ.56.b.
qui interp̄tat̄ abutēs: id eſt ſi aliq̄s ꝓpter abuſū
rerū tēporaliū efficiat̄ furibūd⁹/vel ꝓpter mala₃
cōcupiſcentiā: vel exagitet̄ ſpiritu nequā ꝑ ſuꝑ-
biam vel inuidiā/vel ꝑ aliquā malā complacen-
tiā: ſpūſq₃ dn̄i/id eſt ſpūſſanct⁹ vel dei gratia ab
eo recedat ꝓpter iniquitatē ⁊ maliciā: ſepe fit ꝙ
dum Dauid/id eſt predicatoꝛ citharam ſcriptu-
re tāgit et dicit: et ſonū bone inſtructionis emit
tit: ipſm Saulē/id eſt peccatorē conuertit: ita ꝙ
ſpirit⁹ mal⁹/id eſt mala volūtas ab eo recedit: et
moꝛb⁹ ſui peccati alleuiat̄ et ſiſtit. Et idē dic de
ſono orōnis: cui⁹ melodia ſi a Dauid.i.a viro iu
ſto fiat/diabol⁹ ſuſtinere nō poteſt: dicēs illud
Gen̄. Uocē tuā dn̄e audiui i paradiſo/id eſt ora Gen̄.3.b.
tionē tuā quā facis ad dominū tuu₃. ¶ Uel dic Aliter
ꝙ cithare ſonus ſignificat memoriā paſſionis
chriſti ⁊c̄. vt ſupra. Diabolus em̄ valde odit ta-
lē ſonū: ideo viro ſancto ſolet dici illud Amos:
Aufer a me tumultū carminū tuoꝝ: cantica lyre Amos.5.g.
tue nō audiā. ¶ Uel dic ꝙ Dauid eſt Chriſtus Aliter
qui ſc₃ mediāte cithara crucis ſpiritū malignū/
ſc₃ luciferū fugauit: et Saulē/id eſt Adā: quē ꝓ-
pter abuſum pomi vetiti obſederat/ liberauit.
¶ Uel dic ꝙ cithara eſt caro noſtra: quā du₃ ꝑ Aliter
penitentiā tāgim⁹: ſpiritū malignū.i. pctm̄ ſeu
etiā malā voluntatē a Saule abutēte/id eſt aīa
peccatrice fugam⁹. Un̄ Job: Uerſa eſt in luctu₃ Job.30.d.
cithara mea. ¶ Uel dic ꝙ cithara eſt plectrum Aliter
lingue: quā ꝓ certo ſi ꝑ cōfeſſionē ſonuerim⁹/ſta D
tim abutēs aīa ſana erit. Et ideo bn̄ dicit̄ Eſa.
Sume citharā/circūi ciuitatem meretrix obliui Eſa.23.d.
oni tradita: bn̄ cane/frequenta canticū. ¶ Uel Aliter
dic ꝙ Saul inſaniens ſignificat aliquē diuitem
ſeu principē iracundū. Quē ꝓ certo ſi furentē et
ꝓuocatū viderim⁹/neceſſe eſt q̄ ipſum cū citha
ra/id eſt cū dulcis locutionis melodia leniam⁹:
et ſpiritū malignū iracūdie ab ipſo fugere facia
mus. Un̄ in Prouer. Patiētia lenit̄ princeps Prouer.25.b
Illud em̄ generalit̄ dic: q: ꝓ certo q̄n homo eſt
plen⁹ maligno ſpū et volūtate: et q̄n inſanit/ vel
ꝑ cōcupiſcentia₃ ſpūalē vel ꝑ iracundiā actualit̄
meli⁹ vt cōmuniter alleuiat̄/ſanat̄ et corrigit̄/ q̄n
prelat⁹ vel predicatoꝛ ſeu quecūq₃ caſtigatio cū
melodia/id eſt cum verboꝝ dulcedine/ cu₃ dul
ciq₃ inductione circa eū modulatur. Un̄ i Pro
uer. Reſpōſio moll' frangit irā: ſermo dur⁹ exci Prouer.15.a.
tat furorē. Quia ſicut dicit̄ Eccl. Uerbum dulce Eccli.6.a.
mltiplicat amicos: ⁊ mitigat inimicos. Iſta aūt
potiſſime ꝑtinēt ad dauid reſpectu ſaul'.i.ad ſub
ditū reſpectu dn̄i/ꝓlati ſeu regis. Uel ad filiū re-
ſpectu patris: q: ſc₃ irā taliu₃ debet mulcere: et
cū humilitate et patiētia ꝑtrāſire. ¶ Uel dic ꝙ Aliter
Saul rex iſrael/dcū videntiū eſt de⁹: q̄ ꝓ certo ſi
ꝯtra nos ꝓpter peccata inſaniat; cithara noſtra
id eſt crucis memoria/oratioq₃ vel ꝯfeſſio ipſm
placat: vt ſupra. Hic iueni notatū/ꝙ licet aſin⁹
ſonū cithare libenter audiat: ſi tn̄ ipſam in via
inueniat/cū pedib⁹ frangit et calcat. Sic mul-

B nit pater me⁹ celeſtis/ eradicabit. ¶ Uel dic q
Aliter iſte primogenit⁹ dauid eſt lucifer/ q fuit princi-
Job.40.c piũ viaꝝ dei. Qui a p certo ſororẽ ſuã.i.aĩam rõ-
nalẽ liberter p pctm̃ mortale corrũpit: et cõcubi-
tũ maledictiõis et ꝯſenſus ab ea petit: ⁊ ſub ſpe-
cie fraternitatis.i.ſub colore boni ipſam opp̃-
mit et cõfundit. Qua cũ vſus ad diuerſa vitia p
libito fuerit/ ipam de domo ſua.i. de mũdo per
mortẽ eijcit et excludit: et ita falſo amore quẽ p̃-
tendit/ in ꝑpetuũ odiũ cõmutato/ ipam vilem in
infernũ expellit. Ideo bene dicit q maius fuit
odiũ quo oderat eã/ amore quo ante diligebat.
Eodẽ ca.d ¶ Iſta igit ꝑ ianitorẽ expulſa/ talarẽ tunicam
q erat veſtis filiaꝝ regis/ legit cõſcidiſſe: et poſi
tis manib⁹ ſuꝑ caput cinere ꝯſperſum/ clamãs
Moralitas et eiulans receſſiſſe. ¶ Sic miſera aĩa pecca-
trix ⁊ corrupta/ nunq̃ de cetero digna dici regis
chriſti filia virgo: talarẽ tunicã.i. gratiã et chari
tatẽ ſcindit: cinerẽ.i. acerbitatẽ ꝑpetui remorſus
induit: clamãs et eiulans.i. dolens et deſperans
Eſa.47.a de hoc mũdo recedit. Eſa. Deſcẽde/ ſede in pul
uere virgo filia babylonia: nõ eſt ſoliũ filie chal
Aliter deoꝝ. ¶ Uel dic q thamar.i. anima peccatrix a
diabolo corrupta: qñ ad domũ abſalon/ id ẽ ad
chriſti gratiã p penitentiã reuertit: tunicã tala-
rẽ.i. malã ꝑſeuerantiã: q talũ.i. finẽ attingit/ de-
bet ꝑ cõtritionẽ rumpere: cinerem.i. mortis me-
moriã capiti mẽtis imponere: ⁊ ꝑ cõfeſſionẽ cla
mare ⁊ rugire. Uel vide iſtã figurã cõtra ambi-
B tioſos aliter expoſitã in reportorio morali/ titu-
Eodẽ ca.d lo de accumbere/ in lra.f. ¶ Dauid audito faci
nore filij ſui amon ſuꝑ violatione ſororis/ non
corripuit eũ: ſuꝑ hoc nolens eũ ꝯtriſtare: cũ ſu-
pra modũ eũ diligeret: eo q primogenitus ſu⁹
erat. Quod quia punire noluit/ ipm amon abſa-
lon frater thamar ſatis cito poſt interfecit.
Moralitas ¶ Sic ho ſepe fit/ q dũ parẽtes ſeu plati ſubdi
toꝝ/ nepotiloꝝ ⁊ filioꝝ ſcelera nõ corrigũt: pdi-
tionis ipoꝝ cauſa ſunt: q2 deo ordinãte qb⁹ im-
pie parcit/ in aliquod magnũ infortuniũ cadũt:
⁊ ſic tã ipſi q parẽtes triſticiam maiorem incur-
Pro.13.d runt. Ideo bene dicitur: Qui parcit virge/ odit
filium.

¶ Capitulũ decimũquartũ Textus: Intelligẽs aũt Ioab filius ſarine q cor regis verſum eſſet. Moralitatũ

Capitulum XI

Abſalon q ꝑpter mortẽ fratris ad ter-
rã alienigenaꝝ fugerat: ꝑ ſolertiã ioab
⁊ mulieris thecuite reuocat⁹ a patre da
uid/ manſit in hierlm: faciẽ tamẽ patris vſq ad
duos ãnos nõ vidit. Ait aũt hic ſcriptura de ei⁹
pulchritudine: ſcʒ q a planta pedis vſq ad ver
ticẽ nõ erat in eo aliq macula: q q2 grauabat
eũ ceſaries/ ſinglis ãnis capillos tõdebat: ⁊ eos
ducẽtis ſiclis põderiſ publice põderabat. Poſt
hoc aũt fuit abſalon ad patrẽ introduct⁹: ⁊ da-
Moralitas to ſibi oſculo/ ad gradũ pſtinũ reſtitut⁹. ¶ Sic
ꝑe dico/ qñ pctõr de terra lõginq.i. de ſtatu pec
cati: ioab.i. pdicatore vel plato ꝓcurãte: ⁊ mulie
re thecuite.i. btã virgine vel diuina gr̃a ſuffragã-
te/ ꝑ penitẽtiã redit ad patrem: nõ tñ ꝑpter hoc C
ſtatim faciẽ patris videt: nec ſtatim de⁹ arridet:
ſed adhuc ꝯtẽplandi ⁊ ſpũali ꝑguſtationi diſſue
tus/ a deo aliqualiter longe manet. Poſt hoc tñ la
pſu tpis/ ſua hebetudo acuit: ⁊ ad ſpũalia paula
tim aſſueſcẽs/ ad oſculũ charitatis admittit/ et
ad ſpeculationẽ ⁊ viſionẽ paterne glorie ſuble-
uat: ⁊ ſic verificat illud Eccs. Si hebetatum fue Eccs.10.b.
rit ferrũ. Et hoc nõ vt prius multo labore acue
tur. Sicut etiã de illo ceco dicit: q ſtatim clare
nõ vidit: Imo ipe dicebat: Uideo hoies ſicut ar Mar.8.e
bores: ſed tandẽ reſtitutus eſt: ita vt videret cla
re oĩa: q2 ꝑ certo viſus mẽtis nõ ſtatim ex toto
illuminat: Imo ꝑ gradus ⁊ paulatim ad pfectio-
nẽ iſtã ꝑuenit: ⁊ ſic poſt lapſum ⁊ reditũ abſalo-
nis.i. poſt penitentiã peccatoꝝ eius pulchritu-
do deſcribit: vt ſic hõ poſt peccatum poſſe fieri
formoſus ⁊ pulcher diceret in moribus. Dicit
igit eſſe abſalon/ q interptat pater pacis.i. pec-
cator deo ꝑ baptiſmũ ⁊ penitentiã pacificatus
habere pulchritudinẽ virtualẽ: q a plãta pedis
vſq ad verticẽ capitis.i. ab affectu ad rõnem/ vel
a principio vſq ad finẽ: nõ debet in ipo aliq pcti
macula reꝑiri: ⁊ q2 ceſaries cogitationũ/ q ſcʒ ca
piti.i. mẽti adheret: ipm qñq poſſet grauare: ⁊ i
capite mẽtis calorẽ ꝯcupiſcẽtie generare: debet
ſingulis ãnis ad min⁹ ipam ꝑ ꝯfeſſionẽ tondere
⁊ ipſos pilos vitioꝝ ⁊ malaꝝ cogitationũ ꝑ diſ-
cretionẽ mẽſurare ſeu põderare: ⁊ ſic ſpũalẽ pul
chritudinem retinere vel ꝯſeruare: ⁊ capitis ſeu D
mẽtis iudiciũ ꝓcurare. Un̄ Dan. Appẽſus es Dan.5.f
in ſtatera: et inuẽtus es min⁹ habens. Et alibi:
Et alibi: Quodcũq dederis.i. qcqd ꝯfiteberis Eccl.42.b
munera appende. ¶ Uolẽs abſalon vocare ad Eodẽ ca.g
ſe ioab amicũ ſuũ/ cũ venire recuſaret: pcepit ſe
getes eius cõburi: quo facto, ſtatim ioab ad eũ
venit: et quod pcepit abſalõ adimpleuit. ¶ Ab Moralitas
ſalon q interpretat pater pacis/ eſt deus: q ſcili-
cet amicũ ſuũ.i. hoiem ad ſe melius aduocat et
inuitat qñdo ſegetes eius cõcremat.i. quando
tẽporalia ſibi ſubtrahit/ et tribulationib⁹ ipſum
grauat. Pſal. Multiplicate ſũt infirmitates eo Pſal.15.b
rum: poſtea accelerauerunt. ¶ Uel dic q abſa- Aliter
lon vſus eſt vna cautela/ qua plerũq aliq vtun
tur: quia ſcʒ quandoq alteri ex certo propoſito
nõ malo animo iniuriant: vt ſaltẽ ſub titulo fa-
cte iniurie eius colloquio ſeu noticia ꝑfruerent:
ſicut Iob de ſeipſo ⁊ de deo dicit: Os meũ im- Job.23.a
plebo increpationibus: vt ſciam verba q reſpõ-
deat mihi. Ioab vero ad abſalon non veniſſet:
nec eius negociũ feciſſet/ niſi prius ipſum abſa-
lon offendiſſet. ¶ Uel dic q ioab princeps/ id Aliter
eſt deus: quandoq ad abſalon/ id eſt ad pecca
torem poſtq multũ offendit eum: et ſegetem fi-
delium igne tribulationis afflixit: vel ſegetẽ vir
tutẽ in ſeipſo igne concupiſcentie conſumpſit:
libentius quandoq venit: ⁊ eum miſericorditer
conuertendo negocium ſalutis et expeditionis
ſue procurat efficaci⁹. Et facit exemplũ de pau-
lo ⁊ magdalena. Ideo bene dicit: Ubi ſupabun Ro.5.d
dauit delictũ/ ſupabundat ⁊ gratia.

¶ Capitulum decimumquintum te-
xtus: Igitur poſt hec fecit ſibi abſa-
lon currus et equites. Moralitatū
Capitulum XII

Abſalon filius dauid fecit ſibi currus
et equites ⁊ quinquaginta viros qui
precederent eum: ⁊ quia ambiebat ad
regnū: ideo in porta palatij ſtabat: ⁊ cunctis de
longe ad iudicia venientibus applaudebat: ⁊ pa
tri ſuo detrahens ſe iuſte iudicaturū iactabat: et
extenſa manu ſua/illos q̄ ipm ad ſalutādū vene-
rant/apprehendebat: ⁊ oſculū eis dabat/⁊ dice-
bat: Videnꝫ ſermones tui recti: ſed nō eſt qui te
audiat cōſtitutus a rege. Quis me cōſtituat iu-
dicē ſup terrā/vt recte iudicē. Sic igiꝫ ipſe abſa
lon coī populi ad ſe traxit: ⁊ inuenta opportuni
tate regnū inuaſit: ⁊ ꝓpriū genitorē a regno de
pulit: cōcubinas eius fedauit: ⁊ ipſum occidere
Moralitas attentauit. ¶ Reuera ſic faciūt ambitioſi i col-
legijs ⁊ in clauſtris. Currus em̄ ⁊ equites. i. mū-
di pompā ſibi aggregant: iuſtos iudices ſe eſſe
ſimulant: omniū ſocioꝝ ſuoꝝ ſibi amicitias ap-
plaudēdo ⁊ adulando/oſculando ⁊ familiarita-
tē oſtendendo ꝓcurant: ⁊ ſic cōtra patrē. i. con-
tra prelatū vel ſuperiorē cōiurationē ſeu conſpi
rationē facientes/ipſum linibus ⁊ accuſationib⁹
impugnāt: ita ꝙ quandoqꝫ de ꝓpria ſede et di-
gnitate ipm eijciunt atqꝫ fugant. Cōcubinas e9
i. amicos et familiares eius vituperāt atqꝫ gra
uant: ⁊ quod deterius eſt/quandoqꝫ mortē illius
F machinanꝫ ⁊ tractant: et ſic finaliter loco ipſi⁹
3. Re. 16. c imperant atqꝫ regnant. Vn̄ dicꝫ: Irruens zam
bri percuſſit ⁊ occidit hela regē iſrael: et regna-
Miche. 7. b uit pro eo. Ideo bene dicꝫ: Filius ꝯtumeliam
facit patri. Sequitur: Et inimici hominis dome
ſtici eius.

¶ Capl'm decimumſextum Textus:
Cūqꝫ dauid tranſiſſet paululū men-
tis verticem/apparuit ſiba. Morali-
tatū Capitulum XIII

Hic habes ꝙ ſiba videns dauid regem
fugitiuū/⁊ i deſerto peregrinū: panes/
vinū ⁊ alia encenia attulit: ⁊ miphibo-
ſeth magiſtrū ſuū accuſauit: ⁊ ſic rex poſſeſſiōes
miphiboſeth ſibi dedit. Semei autē de genere
ſaul regi maledicebat: ⁊ de crepidine montis la
pides in eū iaciebat: ⁊ multis iniurijs laceſſēs
Moralitas ipm virꝫ ſanguinis appellabat. ¶ Iſtud poteſt
allegari cōtra quoſdā adulatores: qui quādo vi
dent punctū ſuū: et maxime quando vident ꝓn-
cipem vel prelatū in aliqua neceſſitate conſtitu
tū: ſolent ſibi adulari/⁊ ꝑ ſe et munera ꝑſentare ⁊
offerre: et ſic regē vel ſuperiorē amicū ſibi face-
re ⁊ placare: tandē ꝟo ſolent detrahendo alios
accuſare: ⁊ eos deponi et grauari ꝑ virib⁹ ꝓcu
rare: et ſic hereditatē inocentis. i. beneficiuꝫ vel
officiū abſentis ſolent quandoqꝫ cū fraudulētia
Geñ. 27. e. reportare. Vn̄ in Geñ. Venit german⁹ tu⁹ frau
dulenter et ſurripuit benedictionē tuā. Maluꝫ
igiꝫ et periculoſum eſt/ꝙ rex vł ſupior ſit nimis
credulus; ⁊ maxime niſi ꝑſens ſit accuſat⁹: ſicut
in illa ciuitate antiq̄ antiquitus ſcribebaꝫ/vbi iu G
dicia reddebanꝫ: Audi alterā partē. Si em̄ Da
uid miphiboſeth ꝑus audiuiſſet: hereditatē ſu-
am ſibi nō abſtuliſſet: nec eius aduerſario credi
diſſet. ¶ Aliud de ſemei pōt allegari ꝯtra mali- Aliter
cioſos: q̄ ſcꝫ odiū/inuidiā ⁊ maliciā quā habent
ꝯtra aliquē q̄diu ipm viderint ꝓſperari/diſſi-
mulare: quē tandē cū in tribulatiōe viderint po-
ſitū: ſolent cōtra eū inſurgere/⁊ ipm iniurijs ver
balibus ⁊ realibus impugnare: ⁊ ideo bene dici
tur in li. Ecc̄i. In oculis ſuis lachrymabitur ini Eccl. 12. a
micus: et ſi inuenerit tēpus/nō ſatiabiꝫ ſangui-
ne. Si incurrerint tibi mala: inuenies eum illic
priorē. ¶ Vł ſi vis/dic illud ꝙ dauid īpediuit occi Aliter
di ſemei maledicētē ſibi/dicēs: Quid ſi dn̄s ꝑce
pit ſibi: vade et maledic dauid ⁊c̄. ꝑt allegari/ꝙ
vir prudēs qn̄ infortunijs videt ſe tribulatū: nō
debet ſtatim ad vindictā ꝯtra iniuriātes ꝓrum
pere: ſed potius cōſyderare ꝙ talis tribulatio ex
dei ꝓudētia ꝓuenit: et ꝙ ꝓpter ſua demerita a
dn̄o hec ꝓcedit. Unde Amos: Non eſt malum Amos. 3. b
in ciuitate quod nō facit dn̄s. ¶ Vel ꝑnt iſta de Allegoria
ſemei et dauid allegorice applicari ad chriſtuꝫ:
qui exiens hieruſalē/⁊ portans crucē: contume
lijs/iniurijs/opprobrijs/ꝟberib⁹ ⁊c̄. laceſſitus ⁊
ſatiatus: nudis pedibus ad locum paſſionis et
mortis properauit ⁊c̄.

¶ Capl'm decimūſeptimum Textus:
Dixit ergo achitophel ad Abſalon:
Eligam mihi duodecim milia viro-
rum. Moralitatū Capi. XIIII H

Achitophel ſummus cōſiliari⁹ dauid:
cui⁹ cōſiliū in illo tpe erat/q̄ſi ſi q̄s cō
ſuluerit dn̄m: fuit primus q̄ dn̄m ſuum
negauit: et q̄ abſalon adheſit: et q̄ intrare ad pa
tris ꝯcubinas ſibi cōſuluit: et q̄ dauid occidere
voluit/et ꝓmiſit. Cui⁹ cōſiliū ſup oppreſſiōe da
uid/cuſi aratbites impediuit: quare idē achito-
phel dolore et inuidia ſtimulat⁹/abiēs laqueo
ſe ſuſpendit: vt dicꝫ in ca. ſequēti. ¶ Illud pōt Allegoria
allegorice dici de iuda: q̄ ſcꝫ ꝑ iſtū achitophel fi
guraꝫ: q̄ interꝑtaꝫ frater meus irruēs/frater me
us tractās/frater meus deuorari cogitās. Ille
em̄ iudas cū dauid. i. cū chriſto familiarior cōſi
liarius fuit ſeu apl's: et tn̄ qui mortē eius excogita
uit et tractauit: et cū turbis iudeoꝝ ſup ipm ir-
ruit: ideo a ſocietate ipſius ⁊ a gr̄a et a gloria ce-
cidit et receſſit. Iſte em̄ abſalon peſſimo dauid
filio. i. ppl'o iudaico noſciꝫ adheſiſſe: et dauid. i.
magiſtrū ſuū chriſtū negaſſe: et de eo occidēdo
cōſiliū ꝑbuiſſe: et finaliter ad litterā laqueo ſe ſu
ſpendiſſe. Unde dicꝫ: Suſpenſus crepuit me- Act. 1. c
dius. ¶ Vel iſta ꝑnt allegari: ꝙ illi q̄ in domo/ Aliter
familiaritate et cōſilio alicui⁹ ſunt maiores: et
q̄ ſibi videnꝫ ꝓpinquiores et fideliores/fama ⁊ re-
putatione apud ppl'm potiores: ſūt q̄nqꝫ in ſuo
amore incōſtātiores: ⁊ ſi infortunia ſibi accidāt
ad recedēdū ab eo ꝓmptiores: et ad ꝑſecutionē
ipſi⁹ acriores ſūt. Pſal. Qui edebat panes me Pſal. 40. c
os/magnificauit ſup me ſupplātationē. ¶ Vel Aliter
iſtud dic cōtra ſuperbiam vel inuidiam: que ſcꝫ

N iſtum tanto dolore affecerūt: ꝙ qñ vidit conſili
um ſuum repudiari/ ⁊ alterius approbari/ ꝙ ip/
Aliter ſum ad ſuſpēſiōis laqueū attraxerūt. ¶ Uel dic
moralr̄ contra malos eccłiaſticos vel ꝑlatos: q̄
ſcʒ in domo dauid chriſti q̄ eſt eccłia/ alijs ꝑpo/
nunł: ⁊ in ſenſu ⁊ cōſilio ⁊ mundana ſapiā apud
hoīes exaltanł: ⁊ ſicut ad lrām videmus de mul
tis aduocatis ⁊ clericis/ ⁊ de multis ꝑlatis ⁊ ſci
entificis/ quoꝝ dicta ⁊ cōſilia dei ꝑſagia eſſe re/
putanł: q̄ tñ in moribus ſunt ipſi magiſtro ſuo
chriſto infideles: ⁊ ad ꝑſecutionē ipſius/ que fit
ꝑ vitia ⁊ peccata/ alijs ꝑriores: inq̄ntum ſcʒ iſti
vt cōmuniter alijs ſunt peiores. Iſti enim dicun
tur achitophel. i. fratres cogitantes. Unde di/
Sophon. 3. b cił: Diluculo ſurgentes corruperūt oēs cogita/
tiones ſuas: caduca ⁊ terrena tractātes ꝑ nego/
cioꝝ mundialiū diligētiā: q̄ ſcʒ oīa tractamēta
Ezech. 11. a ⁊ mūdi negocia tranſeūt ꝑ man⁹ eoꝝ. Uñ Ezec.
Fili hoīs hi viri q̄ cogitant iniq̄tatē/ ⁊ tractant
conſiliū peſſimū in vrbe hac. Itē fratres irruen/
tes ꝑ rapinā ⁊ ſeuiciā/ ſicut patet: q̄ iſti nemini
ꝑcunt: ſed ꝑ exactiōes cōtra paupes ⁊ ſubditos
Job. 6. d irruūt atq̄ currūt. Uñ Job: Sup pupillū irru/
itis/ ⁊ ſubuertere nitimini amicū veſtrum. Item
dicunł fratres cadentes: q̄ ſcʒ iſti cadunt a ſta/
tu gratie ſpūaliter/ ⁊ cadūt a ſtatu ſecularis emi
nentie: quādoq̄ in infortunia temꝑaliter cadūt
a ſtatu huius vite per mortem corporaliter ⁊ fi/
naliter: cadunt ab obtentu eterne glorie in infer
num eternaliter: vbi ſcʒ ad patibulū inferni ſuſ-
F pendunł: et ad extremū ſuppliciū condemnanł
Esa. 24. c crudeliter ⁊ ꝑenniter. Uñ Eſa. Qui fugit a vo/
ce fortitudinis/ cadet in foueā: et q̄ ſe explicuerit
a fouea/ tenebił laqueo.

¶ Capitulū decimūoctauū Textus: Agitur conſyderato dauid populo ſuo/ conſtituit ſuper eos tribunos.

Moralitatum Capi. XV

Abſalon contra patrē inſurrexerat: in
ꝑlio victus fuerat. Nam cū in mulo ſe
deret/ et ſub quercu frondoſa trāſiret:
caput eius ſicut dictū eſt/ cu⁹ ceſaries erat ma/
gna/ adheſit quercui: ⁊ in illo ſuſpēſus eſt inter
celū et terrā: mulus aūt cui inſederat/ ꝑtranſiuit
Quod vidēs ioab/ tres lāceas in corde abſalon
infixit: quē adhuc palpitantē decem iuuenes ar
migeri dauid occiderūt: et tandē ipm̄ in foueaʒ
magnā ꝑiecerūt: et magnā lapidū congeriē de/
Moralitas ſup portauerūt. ¶ Per abſalon intelligił am/
bitioſus vel quicūq̄ peccator: q̄ ſcʒ regnū tem/
porale et mūdi ꝓſꝑitatē deſyderat: contra patrē
ſuum deum/ et cōtra ꝑlatum ꝑliał et certat: et in
mulo carnalis voluptatis et hebetate mētis eq̄/
tat; ceſarieʒ capilloꝝ. i. cogitationū et curaꝝ ſol/
licitudinē multā habʒ: quercui. i. mūdane digni
tati et glorie ſecularīū per deſyderiū adheret: et
ex toto conatu mētaliter ibi pēdet. Et bene iter
celū et terrā pendere dicił: q̄ ſcilʒ ambitioſus
nec in terra. i. in inferiori ſtatu manere ē ꝯtētus:
nec ad celū. i. ad altitudinē quā appetit venire po
teſt/ nec eam conſequił; immo ſemꝑ in vana ſpe
et in pendulo cōmorał. Uñ Zacha. Eleuaue/ C
runt amphorā inter celū et terrā. Ioab igił qui Zacha. 5. b.
interꝑtał inimic⁹/ id eſt diabol⁹ inueniēs hoīem
ſic pendentē/ et inſtabiliter manentē: et ad illa q̄
coſequi neq̄t carnaliter anhelantē: ipſuʒ tribus
lāceis/ id eſt tribus principalib⁹ vitijs/ ſcʒ luxu/
ria/ ſupbia et auaricia/ ſolet confodere: et poſtq̄
mulus. i. corpus ſuū ꝑ mortē trāſierit et eū dimi
ſerit: ſolet eū diabolus in manus decē iuuenū/
id eſt in manus oīm demonū tradere: q̄ ſcʒ decē
dicunł/ ꝓ eo ꝙ ſup trāſgreſſores decē mādatoꝝ
machinanł: vt patet de beſtia abyſſi/ que decē Apoc. 13. a.
habebat cornua. Quem ſcʒ palpitantē et dolen
tē ipſum in inferno ſolent occidere et punire: et
ſic ſolet Abſalon. i. peccatoꝛ ambitioſus de rebelli
one et ambitione ſua/ quā ſcʒ cōtra deum patrē
ſuum vel prelatū facere nititur/ triſte ſalariū re/
portare. Unde dicił: Contra dominū pugnare Eccli. 46. b.
nō eſt facile. ¶ Uel dic moraliter: ꝙ Abſalon q̄ Aliter
inſurgit contra patrē/ eſt caro que inſurgit con
tra ſpiritū: vel peccator qui inſurgit ꝑ inobediē/
tiā contra deū: quia ꝓ certo iſte debet adherere
quercui. i. cruci ꝑ penitentiā et ꝑ paſſionis deuo
tionē: debet ab eo mula/ id ē carnalitas fugari
ꝑ abſtinentie macerationē: debet in altū ſuſpen
di/ ꝑ ſpem et cōtemplationē: debet a Ioab. i. a ꝑ
lato/ trib⁹ lāceis/ id eſt triplici rephēſione cōtra
tria principalia vitia trāſfigi ꝑ correctionē et re/
darguitionē: et ſic debet decē iuuenib⁹/ id eſt de
cē mādatis legis tradi ꝑ executionē: et ab eis in
terfici et occidi ꝑ carnalis vite interruptionē et D
deſtructionē: et in foueā mortis vel inferni de/
bet proijci ꝑ futurorū tormentorū cōſyderatio/
nē: et cumulus lapidū/ id eſt congeries bonorū
documentoꝝ debet ſup eū aggregari ꝑ ꝑdicati/
onē. Uñ illud Treñ. Lapſa eſt i lacū vita mea: Tren. 3. f.
poſuerūt lapidē ſupra me ⁊c. ¶ De duob⁹ nun/ Eodē ca. 5
cijs qui regi victoriā ⁊ mortē abſalō nūciauerūt
chuſi ſcʒ et achimaas: dicił ꝙ achimaas qui vl
timus cucurrit: quia ꝑ viā compendij ſciuit ire:
prius ad regē ꝑuenit. ¶ Sic vere multi ſunt q̄ Moralitas
tardius incipiūt: et tamē ꝑ compendiū religio/
nis/ pauꝑtatis vel penitētie tranſeunt: et ſic ali/
os qui vadunt per viaʒ mūdi cōmunē/ ꝑcedunt
et ad regē chriſtū primi perueniūt. Ideo bñ de
ipſis dicił: Erunt nouiſſimi primi/ et primi no/ Mat. 20. b.
uiſſimi. Hic aduerte/ ꝙ dato ꝙ Abſalon actuali
ter patrē impugnaret/ mortēq̄ ei⁹ ꝓ virib⁹ appe
teret: ipſe tñ Dauid caput paterne miſericordie
nō eſt oblitus: imo ipſum peſſimū filiū ſuū dili/
gebat/ et mortem illius ꝓhibebat. Uñ ⁊ de ipſo
mortuo ſtrme voluit: et ipm̄ etiā miſerabilit fle/
uit dicēs: Abſalō fili mi/ fili mi abſalon: quis mi
hi det vt moriar ꝓ te? In hoc notari pōt/ ꝙ quā
do ꝑlatus videt filiū. i. ſubditū ſuum errantem
et ſe etiā aliquotiēs impugnantē: non debet ad
vindictā moueri/ ſed potꝰ ſibi cōpati: ⁊ de mor/
te ſpūali et eternali ipſius flere pariter ⁊ contri/
ſtari. Dolendo eñ et cōpatiēdo debet ipſuʒ pu/
nire/ ⁊ puniēdo deflere/ ⁊ ꝓ eo dolere. Quod etiā
facit dominus; qui ſcʒ nō vult mortem peccato/ Ezech. 18. g.

E ris: ſed vt magis cōuertat̃ ⁊ viuat ⁊c̃. q2 ſcʒ ſibi nō placet q̄ opoꝛtet eū hoīem in eternum puni-
Sap.1.d re. Unde dicit̃: Deus moꝛtē nō fecit: nec letatur in ꝑditione viuoꝝ. Quod etiā ad pꝛimū factum applicari pōt: dato q̄ a filio iniuriet̃/ ſibi tamen compatit̃: ⁊ de eius infoꝛtunio cōtriſtat̃. Pſal.
Pſ.102.c Quomodo miseret̃ pater filioꝝ: miſert⁹ eſt dn̄s timentibus ſe. Recoꝛdatus eſt q̄m puluis ſum⁹
2.Re.12.c ⁊ hō ſicut fenū et floſ agri. ¶ Hic nota q̄ Dauid fleuit ꝓ iniquo filio moꝛtuo: ⁊ tamē non fleuit pꝛo innocente filio defuncto: vt patet ſupra.
Moꝛalitas ¶ Hic notat̃ q̄ magis eſt flenda moꝛs maloꝛū q̄ bonoꝝ: q2 ſcʒ illi moꝛtui vadunt ad eternam gloꝛiā: iſti vero tendūt ad eternā miſeriā. Ideo
Eccl.22.b. bene dicit̃: Modicū ploꝛa ſup moꝛtuū: quoniaʒ requieuit: nequiſſimi aūt nequiſſima vita ſuper moꝛtē fatui. ¶ Quāuis abſalon fuit pulcherrimus: fuit tamē nequiſſimus ⁊ moꝛte turpiſſima cōſummatus. Hoc etiā nō ſolū in ipſo videtur/ imo etiā in oībus qui magis gratijs pꝛe ceteris ꝓfulſerunt: q̄ ſcʒ vt cōmuniter pꝛe ceteris deliq̄runt: vel moꝛte magis miſera deceſſerunt: ſicut apparuit de pꝛimo angelo qui cecidit: de pꝛimo hoīe qui peccauit: de ſalomone qui idolatrauit: de dauid qui adulteriū et homicidiū cōmiſit: de iſto abſalone qui cōtra patrē ambiuit: de ſanſone qui cecus in ruina domus defecit: de iulio ceſare/ qui confoſſus in ſenatu perijt: de milone q̄ a beſtijs deuoꝛatus fuit: de ſeneca qui ab aper-
F tione vene in balneo defecit: de plinio philoſo-
C pho quē fauilla ardentis montis cōſumpſit: de illo philoſopho dicto quē turma canū comedit: de eſculapio patre medicoꝝ/ qui fulmine perijt: de alexandro magno veneno perempto: de iulio in cōſilio gladijs cōfoſſo: de cyro gladio trūcato/ capite eius in ſanguine volutato. Et tamē cōſtat q̄ lucifer fuit ſubtiliſſimus: adā in ſciētijs ꝑfectiſſimus: ſalomon ſapientiſſimus: dauid ꝓpheta maximus/ ⁊ in virtutibus ſanctiſſim⁹: abſalon pulcherrimus: ſanſon foꝛtiſſim⁹: milo robuſtiſſimus: ſeneca moꝛaliſſimus: plini⁹ ſtudioſiſſimus: et iulius impatoꝛ ſtrenuiſſimus: alexander magnus potentiſſimus ⁊c̃. In iſtis igit̃ notari poteſt/ q̄ nō eſt bonū gratijs ⁊ gloꝛijs/ viribus et virtutibus pꝛe ceteris aliquotiens abundare: quia ſcʒ tales dum exinde ſupbiunt/ ſolent dies ſuos miſerabiliter cōſummare. Meli⁹ eſt igit̃ mediocrē q̄ ſummū in gratijs naturalibus
4.Re.14.c tenere ſtatū: infimū q̄ ſupremū. Unde dicit̃: Cōtentus igit̃ eſto gloꝛie tue: ⁊ ſede in domo tua.

¶ Capitulū decimumnonū Textus: Nunciatum eſt autem ioab/ q̄ rex fleret et lugeret filium ſuum. Moꝛalitatum Capi. XVI

Cum dauid reduceret̃ a populo: miphiboſeth filius ionathe: qui ſcʒ cum eſſet infans: de manibus nutricis ſue ceciderat/ ⁊ ideo claudus erat: ꝓpter quod rege fugiēte nō iuerat: q2 ſeruus ſuus ipm̄ cōtempſerat: et ſibi ſternere aſinū noluerat: regi reuertēti obuiā venit: et ſibi illotis manibus et intonſa barba occurrit: veſteſq3 ſuas non lauerat poſt q̄ fuerat G rex reiect⁹. Iſte igit̃ cū ſe excuſaret: ⁊ ſeruū ſuū qui ſe cōtempſerat/ accuſaret: rex q̄ hereditatem eius eidē ſeruo dederat: ſicut pꝛius dictū eſt ſupꝛa: eandē hereditatē inter eos dimidiauit: ⁊ dimidietatē hereditatis dicto miphiboſeth reliquit: aliā ꝟo medietatem dedit ſeruo ſuo/ dicēs: 2.Re.16.a
Fixū eſt quod locut⁹ ſum: tu ⁊ ſiba diuidite poſſeſſiones. ¶ Miphiboſeth q̄ interpretat̃ os cō- Moꝛalitas
fuſum/ ſignificat peccatoꝛē: qui bene dicit̃ os cōfuſum: q2 os eius confiteri peccata ſua nolēs cōfundit̃. Ille eſt igit̃ qui ſemꝑ in moꝛibus claudicat: ⁊ per inconſtantiā nunq̄ in rectitudine ſtat/ imō ſemꝑ ꝑ inconſtantiā vacillat: et ꝑ maliciam nunc ad vnā partē/ nunc ad aliā ſe dilatat. Unde dicitur: Uſq3 quo claudicatis in duas partes? 3.Re.18.d
Quando enī nutrix noſtra/ ſcʒ beata virgo vl̃ diuina gratia: hominē in peccato cadere ꝑmittit: ſtatim diabolus in eo claudicationē incōſtantie et malicie introducit. Nullus enī in rectitudine iuſticie ꝑſeuerat: niſi nutrix ſua. i. diuina gratia ipm̄ manu teneat ⁊ cōducat. Ille etiā toto tēpoꝛe vite ſue claudus/ incōſtās et delicioſus i moribus efficit̃: q̄ tempoꝛe infantie ⁊ iuuentutis de manibus nutricis ſue/ ſcʒ diuine gratie per peccatū cadit: vel de manibus nutricis. i. de manutenentia ꝓlati ꝑ apoſtaſiā vel obſtinationē recedit. Unī in Pꝛouer. Adoleſcens iuxta viam ſuā/ Pꝛo.22.a
etiā cū ſenuerit nō recedet ab ea. Iſte eſt igitur D cui ſeruus. i. coꝛpus ꝓpꝛiū obedire recuſat: ſʒ potius ꝑ carnales motus cōtra ipſum murmurat ⁊ rebellat: et aſinū humilitatis ſibi non ſternit aut ꝓparat: ſed potius hereditatē ſuā/ ſcʒ eternā gloriā ſibi ſubtrahit: ⁊ apud regē chꝛiſtū eū odibilem reddit. Quia igit̃ iſte miphiboſeth. i. peccatoꝛ cū rege chꝛiſto ꝑ imitationē nō iuit: ſed potius ipſe pctōꝛ indigne ⁊ in pannis vilibus regi chꝛiſto ad eū in altaris ſacramento in paſchate reuertenti/ vel in iudicio ad mundū vt oēs iudicet redeunti occurrit: ita q̄ pedes affectiōis nō lauit: barbā mūdane ſapientie vel pilos tēpoꝛalis opulentie nō raſit: veſteſq3 exterioꝛis cōuerſationis et apparentie nō mundauit. Ideo a rege repꝛehendit̃: ⁊ hereditas ſeu pꝛoſperitas ſua dimidiat̃ ſibi: inquantū ſcʒ vna pars/ hoc ē coꝛpoꝛalis opulentia ſeu coꝛꝑalis vita ſibi dimittitur. Alia ꝟo ps/ ſcʒ eterna vita et gloꝛia ſibi penitus denegat̃: q2 reuera q̄ chꝛiſto ad futurū iudiciū venienti/ vel ſacramēto altaris appꝛopinquanti: vel etiā in ramis palmaꝝ in hieruſalem intranti: vel inſuꝑ in incarnatione ⁊ natiuitate vel aduētu impurus ⁊ illaqueatus et immūdus deo occurrerit: medietatē bonoꝝ ſuoꝝ/ ſcʒ bona anime/ gratiā ⁊ gloꝛiā ſibi tollit: poꝛtioneq3 ſuā ſibi truncat/ dimidiat et ꝑſcindit. Unī Dan. Di- Dan.5.g
uiſum eſt regnū tuū: et datū eſt perſis ⁊ medis. Et ideo dicit̃: Tolle tecū munera/ et vade in oc- 4.Re.8.c
curſum viri dei: munera inquit ibidē. i. virtutes.
¶ Illud quoq3 q̄ miphiboſeth cōmenſalis re- Eodē ca.
gis dauid cū rege fugitiuo ſeu in tribulatiōe poſito nō iuit: ſibi tamē ad pꝛiſtinā gloꝛiā reſtituto

A obuiam venit. ¶ Ad hoc poteſt allegari ꝙ mũ
Moralitas dani amici dato ꝙ ſint alicuius commenſales ꝛ
domeſtici: ꝛ dato ꝙ in mẽſa ſua ↄſueuerĩt aſſi-
ſtere/ꝛ tanꝙ ſpeciales amici ↄſtituti: ſi tñ ipm ad
tribulationẽ venire ↄſpiciũt/ſtatim eum fugiũt
ꝛ dimittũt: ꝛ cũ eo ire renuũt. Sed ꝑ certo qñ ad
ꝓſtinũ ſtatũ ſeu gradũ reſtituit: tũc ſibi occurre
re ꝛ applaudere ꝓhibẽt: acſi in vera ꝑmãſiſſent
amicicia/ipm in ꝓſꝑitate repoſitũ comitant: ꝛ
de ingratitudine ꝛ incõſtantia ſe excuſare ꝑ vi-
Eccl.6.b ribus moliũt. De iſtis igit bene dicit: Eſt ami-
cus ſocius in mẽſa: ꝛ nõ ꝑmanebit in tpe tribu-
Eodẽ ca.c lationis. ¶ Itẽ quod hic dicit/ꝙ Semei q̃ ꝓmo
regi fugiẽti inſultauit/ꝛ maledixit: ipſe ꝓus de do
mo ſua occurrit/cũ ipſum in ꝓſtinã gloriã reſti-
Moralitas tui vidit. ¶ Hoc poteſt allegari/ꝙ qui homini
in tribulatiõe poſito iniuriant: ſi rurſum ad ſta-
tũ ꝓmotiõis venerit/ipſi occurrũt/applaudãt
et adulantur.

¶ Capitulũ viceſimũ Textus: Acci-
dit quoqꝫ vt ibi eſſet vir belial noĩe
Siba. Moralitatũ Capi. XVII

Populus iſrael q̃ ꝓus a dauid ſequẽdo
peſſimũ/ſed pulcherrimũ filiũ eꝰ Ab-
ſalon receſſerat: finaliter victo abſalõ
ad dauid eſt reductꝰ: ſed cũ altercatio eſſet inter
populũ qs eſſet ꝓpinquus ipſi dauid regi: ↄti-
git ꝙ Siba filius Bochri tuba cecinit/ꝛ popu-
lũ iſrl ad ſequẽdũ dauid diuertit: ꝛ magnã ppli
multitudinẽ ad ſe traxit/dicẽs: Nõ eſt nobis ꝑs
B in dauid/nec hereditas in filio iſai. Reuertere
ad tabernacula tua iſrl. Poſt iſtum autẽ miſit
dauid milites. ſ. ioab ꝛ abiſai: q̃ ſiba interfecerũt
ꝛ caput ei abſtulerũt: ꝛ vniuerſum pplm iſraeli
Moralitas ticũ ad dauid reduxerũt. ¶ Sic vere qñ vniuer-
ſus mũdi populus in ꝓncipio a dauid. i. a deo re
ceſſit: ꝛ pulchꝛ eius filiũ/licꝫ peſſimũ. ſ. lucifeꝛ ꝑ
idolatriã diuturnis tꝑalibus ſecutus fuit: iuxta
Job.21.b illud Job: Qui dixerũt deo/recede a nobis: ſci-
entiã viaꝝ tuaꝝ nolumus. Tandẽ abſalon. i. lu-
cifero in arbore ſuſpẽſo. i. in cruce victo: ad regẽ
ſuũ deũ ꝑ fidem redijt: ꝛ ipm recepit ꝛ credidit.
Ueꝝ qꝛ in ꝓncipio fuit inter iſtos redeũtes que-
dam cõtrouerſia: qꝛ ſcꝫ aliq̃ ſe alijs ꝓferebant: et
apud regem. i. apud deum ſe digniores dicebãt
vt patet: qꝛ iudei grecos cõtemnebãt/ꝛ greci iu-
deos. i. ex iudeis cõuerſis inuidebãt: vt dicit in
Actuũ.6.a Act. apſoꝝ: ꝙ factus eſt murmur grecoꝝ aduer
1.Cor.1.b ſus hebreos: Ita ꝙ aliq̃ dicebãt: Ego ſum pau
li: alij autẽ/ ꝛ ego apollo: ꝛ ſic inter eos diuiſus
diuiſus erat chriſtus. Ideo occaſiõe huiꝰ diſſen
ſionis/ſiba filius bochri. i. cetus hereticoꝝ: tuba
ſue ꝓdicationis incepit canere: ꝛ a ſequela veri
dauid. i. a fide chriſti populũ retrahere. Siba
egreſſio/bochri ꝓmogenitꝰ interꝓtat: qꝛ q̃ ſunt
heretici/a deo recedũt ꝛ egrediũtur: ꝛ eſſe filij bo
chri. i. luciferi/q̃ dei fuit ꝓmogenitꝰ/creatura no
ſcunt. Iſti igit inter ceteros fuerunt arrius/ne-
ſtorius/donatus/mahometus/ꝛ alij ſimiles: qui
tanꝙ filij diaboli pplm ꝑuertũt: nouas ſectas ꝛ
hereſes inuenerũt: ꝛ magnã partẽ mũdi ad ſe ꝛ
ad ſuos errores traxerunt: ꝛ ad literam patet de C
grecis/ſclauis/vngaris/ruthenis/georgianis/
armenijs/neſtorianis/nubianis ꝛ alijs ſchiſma
ticis chriſtianis: q̃ ſcilꝫ Sibe. i. hereticoꝝ bucci-
nas audiẽtes: a vera fide chriſti/et a ſua eccleſia
receſſerũt: et dauid regem ſuum chriſtum ꝛ eccle
ſiam dimiſerunt. Unde iſti heretici bene equi-
parant illi draconi/de quo in Apoca. dicitur: ꝙ Apoc.12.a
cauda eius traxit ſecum tertiã partem ſtellarum
ꝛ miſit eos in terram. Et vt dicit Hiere. Dixit Hiere.2.f
populus meus: Receſſimus/non veniemus vl-
tra ad te. Dauid igitur noſter chriſtus/milites
ſuos. i. auguſtinũ/gregoriũ/ambroſium/ꝛ alios
doctores et predicatores poſt illos miſit: ita ꝙ
iſtis mediantibus capita erroris eoꝝ in magna
parte abſtulit/et ad veram fidem multos cõuer
tit: qꝛ ſcꝫ ꝑ iſtos et ipſoꝝ doctrinã plurimi ſchiſ
matici quotidie cõuertunt. Unde dicit: Reuer- Joſue.4.d
ſe ſunt aque in alueũ ſuum.

¶ Ex caplo viceſimo Textus. c. Di-
xit itaqꝫ ioab ad amaſam: Salue mi
frater. Moralitatũ Capitulũ XVIII

Illud aũt quod hic ponit/q̃ interrogant
interrogent in abela: in quo dat intelli-
gi ꝙ illa ciuitas erat antiquitus locꝰ con
ſilij: qꝛ ſcꝫ abela lugẽs ſeu miſerabilis interꝓtat
¶ Igit locꝰ cõſilij dicit: qꝛ ꝑ certo cõſiliũ ꝛ ſa- Moralitas
piẽtia apud lugẽtes et triſtes. i. apud doles con
ſyderatiõi et ſollicitudini deditos/a mundi deli-
cijs abſtractos/melius ꝙ apud ceteros inuenit Eccle.7.a
Unde dicit: Coꝛ ſapientiũ vbi eſt triſticia. ¶ De Eodẽ ca.c
amaſa aũt ꝓditioſe a ioab interfecto/ꝑ eo ꝙ da D
uid ꝓmiſerat ſibi ducatũ populi/quẽ ioab amit
tere metuebat: ad hoc poteſt adduci quõ ambi-
tio hominis aliquotiens eſt ſibi cauſa mortis.
Iſte nequaꝙ occiſus fuiſſet/nec Joab eum vn-
ꝙ occidiſſet: niſi officiũ ſuum. ſ. populi ꝓncipa-
tũ ꝓpter eũ amittere timuiſſet. Non ambiat igi
tur homo alijs imperare: et maxime alioꝝ offi-
cia vſurpare: et ꝓcipue ſi ꝓpter ſuam ꝓmotionẽ
neceſſe eſt aliũ a ſtatu ꝓprio declinare: qꝛ ille q̃
videt ſtatum ſuũ propter eum deficere/ſolet qñ-
qꝫ contra eum inſanire/dicens: Qui noſtra tol-
lit/inimicus eſt. Apls: Nolumus expoliari/ſed 2.Co.5.a
ſuperueſtiri.

¶ Caplm viceſimũ primum Textus:
Facta eſt quoqꝫ fames in diebus da
uid tribus annis iugiter. Moralita
tum Capitulum XIX

Cum fames triennio in terra iſrl ꝑſeue-
raſſet: dauid conſuluit dñm/q̃ poterat
eſſe cauſa famis. Qui reſpondit: Pro-
pter ſaul et domũ eiꝰ: q̃ iniuſte gabaonitas occi
derat/et ſub fictione zeli fidei: pro eo ſcꝫ ꝙ gaba
onite nõ erãt de pplo iſraelitico: iuſiurãdũ Jo-
ſue et patꝝ irritũ fecerat: de q̃bus oĩbus habet Joſue.9.c
ſup: fames hmõi facta erat: et ideo dauid cũ ga
baonitas q̃ remãſerãt/q̃d ꝑ ſatiſfactiõe peterẽt/
interrogaſſet: et ipſi ſeptẽ viros crucifigẽdos de
ſtirpe Saul poſtulaſſent/ſeptẽ viros ipſiꝰ ſaulis
nepotes vel filios ipſis tradidit: quos gabaoni-

E tarum pplo ilico crucifixerūt: ꝛ ſic fames in ter
ra ceſſauit/ ꝛ fertilitas ſuperuenit. Reſpha vero
mater aliquoꝝ ipſoꝝ/iuxta cruces lectulū ſup pe
trā ſibi ſtrauit: ꝛ aues ꝛ beſtias de cadaueribus
abigēs/diebus pluribus ſociauit: quos tādē da
uid de crucib⁹ poni iubēs/honorifice ſepeliuit.
Attēde tñ ꝙ dicit hiſtoria/ꝙ iſti filij ſaul fuerāt
Moralitas in culpa de gabaonitis occidēdis ¶ Allega iſta
ꝙ qñqꝫ pctō vni⁹ puniūt multi. Solū enim ſaul
peccauerat/ ꝛ dom⁹ ei⁹ peccauerat: ꝛ tñ fames to
Aliter tū pplm affligebat. ¶ Uel allega illud/ ꝙ quā-
do aliq̄ ps eſt iniuriata/ tūc iudex pōt remittere
penā/qñ ipſi pti iniuriate videt factā cōpetentē
ſatiſfactionē: nullo tñ mō debet relaxare ſuppli
ciū/quouſqꝫ pti leſe fuerit ſatiſfactū: ſicut hic vi-
dem⁹: ꝙ de⁹ famē nō legit̄ relaxaſſe/quouſqꝫ ga
Aliter baonitis ↄſtitit ſatiſfactū fuiſſe. ¶ Uel allega
illud/ꝙ pietas ꝓuocat pietatē. Pietas eñ ma-
tris ꝓuocat pietatē regis ad ipa cadauera depo
Aliter nēda ꝛ ſepeliēda. ¶ Uel dic ꝙ Saul ſignificat
adā: ꝓpter cuius culpā fames. i. carentia diuine
gratie erat in mūdo. Ad placandū igit̄ deū/ ꝛ ad
fertilitatē gratie ꝛ ꝟtutū impetrādā/neceſſe fuit
ꝙ ſeptē viri de ſtirpe ſua. i. chriſt⁹ ꝛ vniuerſitas
martyꝝ crucifigerēt: ꝛ ꝑ martyriū ꝛ in ſatiſfacti-
onem hui⁹ delicti vł malefacti occiderent: vt ſic
dei patris iuſticia placaret/ ꝛ ꝟtutū ꝛ bonoꝝ co
pia redderet. Mater igit̄ iſtoꝝ crucifixorum ꝛ
martyꝝ. ſ. ſctā mater eccľia: ipos debet ꝑ cōpaſſi
onē deflere. Rex ꝟo deus pater ipos ſolet in ce
Eodē ca. d li cemiterio ſepelire. ¶ Dauid nolat̄ hic adeo-
F datus/fili⁹ ſalt⁹/polimitari⁹/bethleemites. Et
2. Reg. 23. a infra: Egregi⁹ pſaltes Iſrł/tenerrim⁹ ligni ver-
miculus. Et dicit̄ pmo adeodat⁹: qꝛ a deo fuit
electus: filius ſaltus/qꝛ de ſaltu vbi cuſtodiebat
oues aſſumpt⁹ fuit: polimitarius/qꝛ in aſpectu
fuit pulcher atqꝫ politus: bethleemites/qꝛ in ci-
uitate bethleē fuit natus: egregi⁹ pſaltes/qꝛ ad
pſallēdū in organo/cithara ꝛ pſalterio fuit edo
ctus: tenerrimus ligni vermicul⁹/qꝛ ſup oēs fu-
it tener/mitis ꝛ miſericors ꝛ manſuet⁹: ꝛ tñ ad
modū illius vermis q̄ teredo dicit̄/dinoſcit̄ fu-
iſſe dur⁹: vñ lꝫ in ſe tenerrimus/tñ ad ꝑforandū
ligna durus. i. ad impugnandū cōtra ꝓteruos
Moralitas holes fuit fortis ꝛ durus. ¶ Omnia iſta noīa poſ-
ſunt cōpetere ꝑlato: qꝛ reuera iſte debet eē a deo
datus: nō a carnali affectiōe/nec ꝑce/nec mune-
rum oblatiōe: ſed ꝑ ſpēalem vocationē ꝛ canoni
Eſa. 9. b cā electionē. Eſa. Paruul⁹ datus eſt nobis: et
erit pncipatus eius ſup humeꝝ eius ꝛc. Debet
eſſe fili⁹ ſaltus ꝑ altā ꝛ eleuatā ↄtemplationē: ꝛ ꝑ
oīm ſubditoꝝ diſcretā gubernationē: ſaltus eñ
ſunt loca alta ꝛ ꝑrupta in deſertis ꝛ ſyluis/in q̄-
Eſa. 29. ſ bus animalia ſolent paſci. Uñ Eſa. Chermel in
ſaltū reputabit̄. Debet eſſe polimitarius. i. ſeip-
Geñ. 37. b ſum poliens ꝑ honeſtā ↄuerſationē. Uñ: Fece-
rat ſibi Iacob tunicā polimitā. Debet eē bethlee
mites: quod interꝑtat̄ domus panū ꝛ refectio-
nū: qꝛ ipe debꝫ alios reficere ꝑ doctrine ꝛ elemo
ſynaꝝ ſubuētionē: vt poſſint ſic alij dicere de ip-
Lu. 2. c ſo illud Luce: Tranſeamus vſqꝫ ad bethleem ꝛ
videamus hoc verbum ꝛc. Debet eſſe egregius G
pſaltes ꝑ melodioſam dei laudē ꝛ ꝑdicationem
Pſ. Pſallā ꝛ intelligā in via immaculata. De- Pſal. 100
bet eſſe tenerrimus ligni ꝟmiculus: qꝛ ſcꝫ q̄tuꝫ
ad ſe/ipe debet habere piam ꝛ benignā affectio
nem: q̄tum ꝟo ad ↄteruos/debet eſſe durus ꝑ
ſeuerā iuſticiā ꝛ correctionē. Uermiculo eñ ni-
hil mollius dum tangit̄/ ꝛ nihil durius dum tā
git: qꝛ etiā fortia ligna ꝑforat ꝛ corrodit. Sic ꝑ-
latus quando tangit̄. i. qñ reqrit̄: debet inueniri
pius/benignus ꝛ mollis: qñ vero neceſſe eſt ꝙ
aliquē ꝑ correctionē tangat/debet inueniri du-
rus/rigidus atqꝫ fortis. Uñ dicit̄: Elegit eū do- 1. Para. 29. a
minus adhuc pueꝝ ꝛ tenellū. Et ſic iſte ꝓprie di
cit̄ dauid/q̄ interꝑtat̄ manu fortis/ ꝛ vultu deſy
derabilis: qꝛ ſcꝫ ipe debet ſe exhibere amicabilē
ꝛ deſyderabilē/benigniter ꝛ liberaliter ſe habē-
do. Pſ. Memēto dñe dauid: ꝛ oīs māſuetudi- Pſal. 131
nis eius. Et fortē atqꝫ ſtabilē ꝛ virilē tribulatiōi
bus ꝛ tentatiōibus reſiſtendo: ꝛ demones. i. he-
reticos tyrannos/malos ſubditos potēter ꝛ ſeue
riter reꝑmēdo. Hiere. Suſcitabo dauid germē Hiere. 23. a
iuſtū/ ꝛ regnabit rex ꝛ ſapiens erit. ¶ Banaias 1. Para. 11
vnus de fortib⁹ dauid/inueniēs leonē in ciſter-
nam cecidiſſe: ꝛ ne ratione niuis cito exire poſ-
ſit/ad ipm cum baculo potenter ꝓſiliit/ ꝛ eum in
fouea interfecit. ¶ Sic vere chriſtus cum bacu Moralitas
lo crucis inuaſit ꝛ interfecit leonē diabolū: ꝛ in ci
ſterna niuis tempe. i. in tempe frigoris ꝛ paſſio-
nis ꝑſonaliter deſcēdit: vbi ipſum ligauit/ꝓſtra-
uit ꝛ vicit. ¶ Uel dic ꝙ ſi q̄s vult vincere leonē Aliter
diabolū/debet ꝑ cōſyderationē in ciſternā infer H
ni deſcēdere: ꝛ baculū crucis ꝑ ſpem et deuotio
nē ſecum habere: et ↄtra eum ꝑ bona opa inſur
gere: et ſic in niue. i. in diuini timoris frigore de
ipſo poterit triūphare. Uñ ipe tunc dicere pōt
illud Regū: Nunq̄d ego canis ſum: qꝛ tu venis 1. Reg. 17. ſ
ad me cum baculo? ¶ Cum philiſtini eſſent cū C. XXIIII.
exercitu ſuo circa bethleem: deſyderauit dauid
de aqua ciſterne/q̄ erat ad portā bethleē: Si q̄s
(inq̄t) mihi daret potū de aqua ciſterne q̄ eſt ad
portā bethleē ꝛc. Quod audiētes tres robuſtiſſi
mi viri. ſ. Jonathas/Abiſai et Sobeth/ꝑ caſtra
philiſtinoꝝ irrupērūt/et aquam hauſtam de ci-
ſterna obtulerūt regi. Qui. ſ. audaciā eorum ad
mirans/aquā bibere noluit: ſed fundēs eā ſu-
ꝑ terrā/dño libauit. Non (inq̄t) ſanguinē iſtoꝝ
hoim q̄ ꝓfecti ſunt in aīmaꝝ ꝑiculum/bibam.
¶ Iſtud allega quō ſerui magnoꝝ dominoruꝫ Moralitas
qñqꝫ ſe magnis exponūt periculis: vt faciāt vo-
luntatem dñoruꝫ ſuoꝝ. ¶ Uel allega/ quō auda Aliter
ces fortuna iuuat. ¶ Uel dic moralr/ꝙ dato ꝙ Aliter
dauid. i. q̄cunqꝫ ſupior qñqꝫ deſyderet aquā tem
ꝑalium diuitiaꝝ: ſi tñ ↄtingat ꝙ aliq̄ fortes ſui. i.
aliq̄ ipſius officiales et balliui in ꝑiculū anima-
rum ſuaꝝ talē aquā diuitiaꝝ ꝑ rapinas et exacti
ones de ciſterna/q̄ eſt in medio philiſtinoꝝ: de
burſa paupeꝝ ſubditoꝝ abſtrahāt et auferāt re-
gi/pncipi vel ꝑlato dño ſuo: ꝓ certo ipe non de-
bet bibere/nec recipe talē aquā. i. talem tpalem
ſubſtantiā: cum mortis et eterne damnatiōis pe

nicDio a ſuis malis familiaribus raptā vel acq-
ſitā/non debet aliqualr deguſtare. Abſit(inq̄t)a
me vt ſanguinē.i.ſanguinolētā rapinā ꝛ animia
rum piculū iſtoꝝ hoim bibam. Debet igiꝫ talis
dicere ſuis malis officialibus:q̄ ſcꝫ nō timēt pi-
culo eterne damnatiōis ſe exponere: vt poſſint
magiſtris ſuis pecuniā congregare/q̄ſi talia ſibi
Pſ.49.c valēt offerre. Pſ. Nunq̄d manducabo carnes
tauroꝝ:aut ſanguinē hircoꝝ potabo? Ac ſi dicat
nō debeo comedere carnes.i. diuitias pauperꝫ
ſubditoꝝ:nec debeo potare ſanguinē.i.pctm̄ ve
ſtroꝝ fetidoꝝ hircoꝝ. Cuius tamen ꝯtrarium fa
ciunt multi:q̄ non curāt cū quāto pctō vel peri
culo diuitie a ſuis malis iudicibus ꝛ exactorib⁹
acq̄rant:dum tamē eis offerant/ipſas non refu
tant/ſed potius amplexant:ꝛ ſic de raptis ꝛ ma
1.Co.10.f le acq̄ſitis libēter comedūt ꝛ veſcunt:iuxta do-
ctrinā Apl'i/vbi dicit: Omne quod in macello ve
nit/mādūcate:nihil interrogātes ppter ꝯſciam
Quinimmo q̄ſi ipſi ſciunt ꝙ talia ſunt male ac-
q̄ſita:ipſi videnꝫ dicere ipſis q̄ talia offerunt/il-
Mat.27.a lud quod iudei dixerūt iude dicēti: Peccaui/tra-
dens ſanguinē iuſtū. Quid ad nos? tu videris.
Aliter. ¶ Uel dic ꝙ dauid.i.homo q̄ſi appetit aquam
ciſterne bethleem.i.gratiam ꝛ gloriā paradiſi:q̄
ppꝛie dicit bethleē.i. domus panis:ſtatim tres
fortis ſui.ſ.ꝯtritio/ꝯfeſſio ꝛ ſatiſfactio.i.fides/
ſpes ꝛ charitas:debent exercitū vitioꝝ irrūpe:
ꝛ talē aquā fortiter pcurare. Unde hic dicit: Hoc
fecerūt tres robuſtiſſimi.

B ¶ Capitulū viceſimūquartū Textus:
Et addidit furoꝛ dn̄i iraſci cōtra iſra-
el. Moralitatum Capitulum XX

Ddidit furoꝛ dn̄i iraſci ꝯtra iſrael. Fa
ctū eſt ꝙ dauid tumēs ꝛ gloriās de mul
titudine ſubditoꝝ/pcipēret ppl'm nu-
merari. Quod dum ioab exequitur iratus/dn̄s
octoginta milia plebis occidit:ita ꝙ dauid an-
gelum pcutientē euaginato gladio/vt extēderet
manū in hierl'm vidit. Cui p hec v̄ba flebiliter
dixit: Ego ſum(inq̄t)q̄ peccaui:ego q̄ iniq̄ geſ-
ſi:iſti q̄ oues ſunt/q̄d fecerūt? Uertatur obſecro
manus tua ꝯtra me. Quibus v̄bis dn̄s placat⁹
angelum ceſſare fecit:ꝛ de eius mādato ibidē al
tare ꝯſtruxit:in quo etiā loco abraam pus filiuꝫ
ſuum immolare voluerat. Salomō poſtea etiaꝫ
Moralitas ibi templū fecit. ¶ Quod tractat Gregorius ſa
tis diffuſe:ꝛ ſupponit ꝙ p qualitatib⁹ ſubdito-
rum diſponant vita regentiū:vt ſcilꝫ ſepe p malo
gregis delinquat etiā vita paſtoris:ꝛ ſm merita
plebiū/diſponāt corda rectoꝝ. Uide ibi gloſſaꝫ
Sic igiꝫ ſupponit Gregoꝛi⁹/ꝙ ppl's iſte merue
rat/ꝙ dauid rectoꝛ eoꝝ peccaret: vt ſic ex pecca
Aliter to eius nō ipſe/ſed ppl's q̄ als meruerat penā poꝛ
taret. ¶ Adhuc poteſt illud allegari:ꝙ non ſo-
lum mala vita ſuperioꝝ ſubditos inficit:immo
etiā pctm̄ ſubditoꝝ ſuperiores ledit. Et hoc qui-
dem mirꝫ/quomodo occulta dei iuſticia ad hoc
ſe poſſit extendere/ꝙ peccatum ſubditi populi
poſſit apud dei iuſticiā taliꝫ demereri:ꝙ ex hoc
plati bonitas poſſit ad culpam laxari: vt occaſio
ne dilecti plati/poſſit delinquens populus caſti C
gari. Magna igiꝫ apud deū videt eſſe inter p
latos ꝛ ſubditos ꝯnexio/quando vnius in alteꝝ
redundat iniq̄tas. ¶ Uel allega iſta/quomodo Aliter
pnceps vel platus ſi videt populū ſuum ppter
eius peccata puniri/debet ſumme dolere. ꝛ pro
omnibus ſuis velle penā ſubire:ꝛ potius in pſona
ſua q̄ delinq̄t/penā appetere ꝛ ſuſtinere:cum pe-
na ſuos exactores debeat tenere. ¶ Uel dic mo Aliter
raliter/ꝙ in lege p̄ceptū erat. Qꝫ quotiens po- Exo.30.b
pulus numeraret/ꝙ q̄libet ſolueret certū cenſuꝫ
.ſ.dimidiū ſicli: qui q̄dem cenſus dn̄o applica-
ret:ꝛ in vſus tabernaculi poneret:quo facto nul
la plaga in populo ſequeret. ¶ Duo igiꝫ inue- Nu.1.a
niunt populū numeraſſe.ſ.moyſes. Sed qꝛ cen
ſum ſoluit/plaga in populo nulla fuit. Itē Da-
uid hic:ſed qꝛ ex ſupbia numerauit/ꝛ cēſum do-
mino nō ſoluit:ideo plaga ſecuta eſt q̄ populuꝫ
minorauit. ¶ Sic vere quotiēs aliq̄s numerat ꝛ Moralitas
recogitat ſuum interioꝛē populū.i.ſuaꝝ gratiaꝝ
ꝛ virtutū cumulū:ſtatim debet cenſum.ſ.gratia-
rūactiones deo offerre:ꝛ cum moyſe pro quali-
bet pſona.i. p qualibet v̄tute ꝛ gratia debet ſpe
cialem cenſum.i.ſpecialē regratiationē offerre:ꝛ
ſic nō ꝯtingit p iſtum ſuum populū diminui vel
perire. Si v̄o homo in ſupbiam ꝛ pſumptiones
erectus/populū meritoꝝ ſuoꝝ numerat ꝛ ꝯſyde
rat:ſi cenſum gratiarumactionis nō ſoluat/nec
totū tribuat deo:ſed ſicut dauid ex hoc gloriam
ſibi querat:neceſſe eſt vt contra eum plaga diui-
ne punitionis veniat in iſtū ppl'm ſuum.ſ.virtu- D
tum ſuarum cumulum diminuat. Neceſſe igitur
eſt cenſum gratiarūactionis ſoluere:als non li-
cet homini numerare ſua merita:exemplo Job Job.31.p totū
ꝛ Pauli/ꝙ ſua merita numerauit:ſed ex hoc nō 2.Co.12.a.b.
ſupbiunt:ſed potius actiones gratiarum propi-
nant:ſicut de Paulo patet vbi dicit: Non ſum⁹ 2.Co.3.b
ſufficiētes cogitare aliquid a nobis quaſi ex no-
bis:ſed ſufficiētia noſtra ex deo eſt. ¶ Uel dic ꝙ Aliter
tunc angelus.i.diuina ſententia gladium tribu-
lationis reponit:quando dauid.i.peccatoꝛ ſe hu
miliat:ꝛ ſe dignū puniri recognoſcit:ꝛ ſe pcuti-
endum iudicat ꝛ exponit:ꝛ maxime quando in
loco templi.i.in eccleſia: vota ꝛ ſacrificia.i.ora-
tiones ꝛ bona opera ſoluit.

¶ Moralitatū libri Regum ſecūdi finis.

Liber Undecimus Moralitatum libri Regum tertij.

¶ Capitulum primum Textus: Et
rex Dauid ſenuerat: habebatq̄ꝫ eta-
tis plurimos dies. Mora. Ca. I

REx dauid
ſenuerat:habebatq̄ꝫ e-
tatis plurimos dies.
Cūq̄ꝫ cooperiret veſti-
bus/nō calefiebat: qua
propter ſerui eius quā-
dā ſunamitē abiſac no-

E mine adoleſcentulã/ virginẽ pulcherrimã de cũ
ctis finibus iſrl̃ queſiuerũt ad hoc vt ſtaret co-
ram eo/ ⁊ foueret eum: dormiretq; cum eo ⁊ cale
faceret: ipſe vero rex in ſinu puelle dormiret: ipſa au
tẽ eidem ꝑ omnia miniſtraret ſibi: ⁊ eam adduxe
rũt. Adducta igit̃ ad regẽ/ oĩa ꝑmiſſa fecit: ⁊ quã-
uis ipſam rex diligeret/ ipſam tñ carnalr̃ nõ cogno
Moralitas. uit ¶ Rex iſte ſignificat chriſtũ: q̃ ſcʒ etatis ha
Mich. 5. a bebat plurimos dies: qꝛ ſicut dr̃: Egreſſus eius
a diebus eternitatis: q̃ tñ dato ꝙ multis veſtibꝰ
.i. multis ſanctoꝝ bonis operibꝰ a ꝑncipio ope-
riret̃: nunq̃ tñ adhuc ꝑ charitatis incendiũ ad
aſſumptionẽ carnis calefiebat/ quouſq; ꝑ oẽs
fines iſrael virgo ceteris pulchrior ⁊ mundior ſcʒ
abiſac/ q̃ interꝑtat̃ patris incendiũ: ſunamitis
q̃ interꝑtat̃ mortificata ⁊ beneficiata .i. virgo ma
ria: q̃ ſcʒ iſtũ dñm patrẽ ⁊ creatorẽ ſuum ꝑ cha-
ritatẽ incẽdit: ⁊ ſe ꝑ penitẽtiam ⁊ humilitatẽ mor
tificauit: q̃ ſibi diuinitus fuit q̃ſita: ⁊ ad eius ob
ſequiũ ordinata. Iſta enim corã eo ſtetit ꝑ ora-
tionẽ: ſibi miniſtrauit ꝑ ſubiectionẽ: ipſm fouit ꝑ
deuotionẽ: cum ipſo dormiuit ꝑ contẽplationem
⁊ ſic eum calefecit ꝑ dilectionẽ: ⁊ hoc intãtum ꝙ
eum inclinauit ad btãm incarnationẽ. Iſta igit̃
ꝓprie abiſac .i. patris incẽdium dicta fuit: qꝛ pa
trẽ ſuum deũ ꝑ amoris incendiũ intãtũ calefecit
ꝙ ipſm regẽ celi ⁊ dei filiũ in ſinu ſuo .i. vtero vir-
ginali ꝑ btãm incarnationẽ dormire ⁊ reclinare
coegit: ⁊ abſq; hoc ꝙ carnalr̃ cognoſceret̃/ in ſe
F ipſa deũ hominem/ ⁊ hominem deum fecit. Ideo bene
Pſ. 44. c dicit Pſ. Audi filia ⁊ vide ⁊c. Et infra: Concupi
Aliter uit rex decorẽ tuũ: qm̃ ipſe eſt dñs deꝰ tuꝰ. ¶ Vel
applica ad quãlibet virginẽ/ vel quãlibet alam:
q̃ .ſ. ad dei miniſteriũ ⁊ ſeruitiũ eligit̃: ⁊ ad ſtan-
dum corã eo in religione vel in eccl̃ia ordinat̃: qꝛ
ſcʒ iſta debet eũ ꝑ deuotionẽ fouere/ ⁊ ꝑ charita
tẽ calefacere: ⁊ ad dormiendũ ⁊ q̃ſcendũ ꝑ gra-
tiã in ſinu cõſcientie debet eum ꝑ bona opa incli
nare. Virgo tñ integra mente ⁊ corpe ſemꝑ de-
bet manere: ⁊ caſtitatẽ ꝑpetuã ſeruare ⁊ cuſtodi
2. Co. 11. a re. Vñ apl̃s: Deſpondi vos vni viro/ virginẽ ca
Eodẽ ca. a ſtã exhibere chriſto. ¶ Adonias ſenior inter fili
os dauid eleuabat̃ dicẽs: Ego regnabo: fecitq;
ſibi currus ⁊ eq̃tes: ⁊ cõfederatus eſt cũ ioab ꝑn-
cipe/ ⁊ abiathar ſacerdote: victimas immolauit:
filios regis ⁊ multos de populo ad cõuiuiũ voca
uit: ⁊ ſe regẽ eſſe ⁊ vocari abſq; mãdato et ſcien-
tia patris ſui tunc tempis ordinauit: deo tñ ordi
nãte cõtrariũ factũ eſt: qꝛ ſcʒ ipſo cũ ſuis cõuiuiũ
celebrãte/ frater ſuus ſalomon iunior/ q̃ ab ipſo
vocatus nõ fuerat: mediãte interceſſiõe matris
ſue bethſabee/ ⁊ nathan ꝓphete/ ⁊ ſadoch ſacer-
dotis: quos etiã cõtempſerat adonias: ꝑ ipſm da
uid in regẽ fuit ſublimatꝰ: ⁊ ſuꝑ mulã regis poſi
tus: ⁊ in ſion in regẽ ꝑ ſadoch ſacerdotẽ iunctꝰ
in throno dauid cum magno gaudio conſtitutꝰ
Salomon enim matrẽ ſuam/ ſadoch ⁊ nathan/
⁊ totum robur exercitus ſecum habuit: ⁊ ideo re
gnum a patre citius impetrauit. Adonias vero
⁊ cõuiue ſui audito ꝙ alius regnabat/ fugerũt:
⁊ ſic regni ambitio ⁊ cõuiuiũ leticia in triſticiam
verſe fuerũt. ¶ Illud poteſt applicari exẽplari- G
ter contra ambitioſos: qui ſcʒ contra voluntatẽ Moralitas
dauid dei regna .i. ꝑlaturas/ officia ⁊ beneficia
ambiunt: ⁊ ad finem ꝙ ipſa citius obtineant: io-
ab/ abiathar .i. ꝑncipes ⁊ ꝑlatos ſibi cõfederant
⁊ adiungunt. Feſta ⁊ cõuiuia celebrãt: ⁊ ſe regnũ
⁊ regimen obtenturos opinant̃ ⁊ credunt. De
Salomone vero ſapientes/ ⁊ de nathan ꝓpheta
⁊ de ſadoch ſacerdote/ ⁊ de ꝑſonis ſapientibus
et ſanctis ꝓphetis ⁊ deum colẽtibus non curã-
tes: ipſos non aduocãt/ ſed repellunt. Vert̃ ſepe
fit ꝙ ſalomon pacificus filius dauid iunior .i. ali
qua ſimplex ꝑſona inter alias iunior: de qua ſcʒ
non ſperabat̃: ⁊ que ad regnũ ⁊ ꝑlaturã non ma
chinabat̃: q̃ ſcʒ habet ꝓ ſe matrẽ .i. virginẽ glorio
ſam: robur exercitus .i. martyres: nathan ꝓphe
tã ⁊ ſadoch ſacerdotẽ .i. ꝓphetas ⁊ confeſſores.
Iſtis mediantibus a patre dauid deo ſuo/ in
regẽ/ ꝑlatum et ſuperiorẽ eligit̃: gratia dei inun-
git̃: et in throno ſeu cathedra .i. in dignitate/ offi
cio vel beneficio collocat̃. Alius vero q̃ omnino
ſperabat/ repellit̃: ita ꝙ eius feſta ⁊ cõuiuia in tri
ſticiã cõuertunt̃. Ideo bene dicit̃: Multi po- Eccl. 11. a
tentes oppſſi ſunt valide: et inſuſpicabilis por-
tabat diadema. Illud eñ quãdoq; fit/ ꝙ qui mi-
nus ſuꝑbit ⁊ ambit/ et minꝰ ſperat/ obtinet: ma
gis vero ſperans et ambiens ſuꝑſedet. ¶ Vel il- Aliter
lud allega ſic/ ꝙ adonias q̃ ꝑoccupauit regnare/
fuit ꝑuatus regno: ſalomon vero qui expectabat
ad regnum fuit aſſumptus: bonos ⁊ malos ſigni H
ficant. Quia ſcʒ mali q̃ nũc regnare volunt ⁊ in
tendunt/ cito poſt mortẽ mũdi regno ꝑuant̃: bo-
ni vero qui patienter expectant/ ad celi regna po-
ſtea ꝓmouent̃. Bene igit̃ dicit̃: Bonũ eſt ꝓ- Tren. 3. e
ſtolari cum ſilentio ſalutare dei. ¶ Vel dic ꝙ ſa Aliter
lomon iunior ſignificat perſonas ſimplices et
ignorantes: quia reuera ſepe fit ꝙ licet regnũ et
regimen eccleſie ſeu beneficiũ debeat̃ ꝑmogeni-
to filio .ſ. adonie .i. ꝑſonis antiq̃oribus et ꝓue-
ctis: nihilominus ſepe fit ꝙ iuuenis et inſciꝰ ad
patrem et ad prelatũ ſuperiorẽ mittit dominã
matrem ſuam .i. carnalem affectionem: vel ad li
teram/ aliquam ipſius cõcubinã: que bene beth
ſabee .i. eſt puteus ſatiãs dicitur: ꝓ eo ꝙ tales ꝑ
lati oblectamẽtis taliũ ſatiant̃: mittit etiã ad eũ
ꝓphetas et ſacerdotes/ aliquos maiores domi-
nos cum quibus ante fecerat pactũ ſuum. Sic
ergo fit ꝙ talibus fautoribus intercedentibus
mulaq; carnalis amoris ſeipſum ferente: iſte in
regem .i. prelatum vel beneficiatum eligitur vel
inungitur. Adonias vero qui interpretatur do-
minus .i. iuſtus et prudens ſubditus/ cui de iu-
re debebatur dominium/ reprobatur. Unde dici
tur: Vidi ſtultum in dignitate ſublimi: et diuites Eccle. 10. b
ſedere deorſum. Vidi ſeruos in equis/ et princi-
pes ambulãtes quaſi ſeruos ſuper terrã. ¶ Vel Aliter
dic ꝙ dauid .i. bonus prelatus non debet cura-
re de iuuenili etate: dũ tñ ꝑcedat alios in ſenſus
maturitate: debetq; in ꝓmotiõibus iuuenẽ pre-
ferre antiq̃s: dũ tñ ipſe iuuenis ſit ſalomon .i. ſa
piens/ pacificus et mitis.

a ¶ Capitulū ſecundum Textus: Appropinquauerunt autem dies Dauid vt moreretur. Moralitatū Capitulum II

Dauid conſtituto Salomone in regno/
cum videret diem mortis ſue appropin
quare/ voluit facere ſuum teſtamentū:
preceptiq; ſalomoni filio ſuo: ꝙ ioab ꝗuis ſibi
ſemꝑ fuerit fideliſſimus/ cognatuſq; ſuus germa
nus: et pro eo ꝙ duos principes iſrael/ abner
ſcʒ et amaſan ꝑditorie occiderat/ faceret occidi:
ſemei ꝗ ſibi maledixerat/ a facie abſalon fugiēti
ꝓcepit puniri: filios vero berzellai galaadite/ ꝗ
ſibi cum victualibus occurrerāt in deſerto/ mā
dauit ꝓmiari: ⁊ cōuiuas menſe ſalomonis in an
Moralitas tea ordinari. ¶ Per dauid intelligit deus pa
ter: Per ſalomonē vero dei filiꝰ/ ab ipſo rex iſra
el. i. rex fideliū conſtitutus. Igit iſti ſalomon pu
nitionem maloꝝ ⁊ ꝓmiationē iuſtoꝝ mandauit:
qꝛ ꝓ certo deus pater chriſto filio ſuo omne iu
dicium dedit: ad puniendū malos/ ꝓmouendū
Ioan. 5. d qꝫ bonos ordinauit. Unde dicitur: Pater nō iu
Aliter dicat quēꝗ: ſed omne iudiciū dedit filio. ¶ Uel
dic ꝙ dauid bonus prelatus qui reuera propter
familiaritatē quācunq; vel conſanguinitatem
quam habebat cum ioab. i./ cum aliquo ſcelera
to: non debet ipſm impunitū dimittere: quinim
mo cum ſalomone quem regem conſtituit. i. cū
iudicibus ſuis quos alijs prefecit/ debet de puni
Exo. 22. e tione ipſius ordinare: dicēs illud Exo. Malefi
b cos non patieris viuere. ¶ Uel iſta allega con
Aliter tra teſtamentū vſurarioꝝ ⁊ raptorum: ꝗ ſcʒ ꝗdiu
viuunt/ iuſticiā facere nec de bonis nec malis re
ſtituendo quod debent volunt: ſed heredibus ⁊
Mat. 23. a ſucceſſoribus ſuis ſolēt omnia demandare. Iſti
enī ſunt qui imponunt onera grauia ſuꝑ hume
ros filioꝝ: digito autem ſuo nolunt ea mouere.
Unde ꝗdam nugatorie de vſurarijs dicebat/ ꝙ
in tota vna parentela non poterit damnari niſi
vnus: ⁊ hoc qꝛ pater cōmittit emēdac ſuas filio
⁊ ille onus teſtamēti ſuſcipiēs/ ⁊ ꝑ tpe vite ſue ni
hil inde faciēs: cū ad mortē venit/ mandat eciā fi
lio: ⁊ ille ſimiliter filio ſuo: ⁊ ſic deinceps. Et ſic
(vt dicebat) ſolus vltimus ꝗ non habet cui man
dat/ damnabit. Alij vo ꝗ ſucceſſores onerāt/ ſal
Eodē ca. d uabunt. ¶ Adonias abiſac ſunamitē in vxorē
appetēs/ ⁊ ex hoc caute ad regnū ambiens: ꝗꝗ
ſuꝑ hoc mater regis itercederet: ⁊ ꝗꝗ rex petiti
onē matris i genere ꝯceſſiſſet quod petebat: ta
men non ꝯſequitur: ſed occaſione ambitionis a
Moralitas ſalomone occidi mandat. ¶ Hoc allegat ꝙ nul
la ꝑſona ita ꝓpinqua nobis/ ſiue mater fuerit/
ſiue frater: ſi tamen petat a nobis vel malicioſe
vel ſimpliciter/ rem nobis inutilem vel nociuā
quin eam refutare debeamus: ⁊ dato ꝙ ꝑus in
genere conceſſerimus/ quin adhuc illud debeat
reſcindere: ⁊ quinetiam quēcūq; fratrē vel ami
cum contra ſtatum noſtrū ambientē debeamus
corrigere vel punire: iuxta illud: In male ꝓmiſ
Eodē ca. c ſis reſcinde fidem. ¶ Uolens adonias abiſac ſi
bi dari a rege in vxorē: ꝑmo ad berſabee matrē

ſalomonis recurrit: ad intercedendū pro ſe ad c
ꝓprium filium ſuum ipſam miſit. Bene (inquit)
illa loquar pro ꝑ te regi. Uenit igitur berſabee
ad ſalomonē regem vt loqueret ei ꝑ adonia: et
ſurrexit rex in occurſum eius: ſeditq; ſuper thro
num ſuum: poſituſq; eſt thronus matri regis ꝗ
ſedit ad dexterā eius. Dixitq; ei rex ſalomō: Pe
te mater mea: Neq; fas eſt vt auertā faciem tuā
Que ait: Detur obſecro Abiſac ſunamitis Ado
nie fratri tuo vxor. ¶ Adonias de regno exclu Moralitas
ſus moraliter deſignat peccatorē aut genus hu
manū: quod a paradiſo fuit expulſum: ſunami
tis ſignificat diuinā gratiam. Rex vero ſalomon
ſignificat chriſtū: mater vo eius berſabee ſigni
ficat benedictā virginē mariā. Iſta igit eſt veri
tas/ ꝙ ſi adonias. i. peccator vult ſunamitē. i. di
uinam gratiam/ vxorem ⁊ amicā a rege chriſto
impetrare: ante omnia ipſe debet matrē regis. i.
beatam virginē ꝑ orationē ⁊ deuotionē adire: et
eam inter ſe ⁊ deum interceſſitricē ⁊ intermedi
um ponere: ⁊ pro certo rex chriſtꝰ petitionē ma
tris neſcit denegare. ¶ Uel allega de aſſumpti Aliter
one beate marie virginis: qꝛ ſcʒ tunc mater regis
. i. beata virgo venit ad ipſum in celum: qui ſibi
aſſurgens ſtatim iuxta ſe conſtituit ſibi thronū:
⁊ ad dexterā ſuam conſedit dulciter: qui ibi ip
ſam ordinauit honorifice. Iſta igitur ꝑ adonia
. i. ꝑ humano genere: quod regnum ſuum. i. pa
radiſum amiſerat: pro eo ꝙ ante tempus regna
re voluerat/ continue poſtulat. Cui ſcʒ rex chri D
ſtus petitionē ſuam exaudit dulciter/ ⁊ cōfirmat.
Pete (inꝗt) mater mea: nec fas eſt vt auertā fa
ciem meam. ¶ Hic habemus ꝙ cum ioab pro Eodē ca. e
pter homicidia ꝗ cōmiſerat/ ſemei vo ꝓpt male
dictionem quā in dauid intulerat/ ex ordinatio
ne dauid occidendi eſſent: voluit occulta dei ꝓ
uidentia alias cauſas exhibere extrinſecas: vt
ſub colore alio poſſet illos iniquos de his cri
minibus caſtigare. Ioab enī contra ſalomonē
cum adonia ſe poſuit: cuius occaſione metuens
ad tabernaculū fugit: ⁊ cornu altaris tenens/ ex
mandato ſalomonis occiſus fuit. Semei vero a
ſalomone conceſſum fuerat: ꝙ domū in hieru
ſalē ſibi faceret: ⁊ ꝙ in illa manēs viuere poſſet: ⁊
ꝙ quacunq; die exiret hieruſalem/ interiret: ſed
poſt triduū annoꝝ cum dictam ſententiā obliui
oni dediſſet/ audito ꝙ ſerui eiꝰ fugerēt ad achis
regem geth: ad reducendos ſeruos ſuos iuit et
hieruſalē exiuit. Sed cum rediret ad ſalomonē
ſtatim occiſus eſt. Et ſic diuina ꝓuidētia viam ⁊
occaſionē ꝓbuit/ ꝙ ipſm ꝑ ſalomonē iuſte puniuit
⁊ quod maledicendo dauid meruit/ ſibi dedit.
Hoc exemplariter patet/ quō iuſticia dei occul
ta/ ſub occaſione vnius peccati quandoq; punit
aliud: ⁊ quō dato ꝙ aliquod crimen videbat ali
cui dimiſiſſe: deus ſcit loco ⁊ tempe cauſas alias
ſubiūgere: quarum occaſione ⁊ illud quod aīs
deliquerat/ ſcit punire. Unde Iob: Deus inul Iob. 24. b
tum abire non patit. ¶ Uel dic ꝙ hieruſalē eſt Aliter
religio vel eccleſia: in qua dum per fidem mane
mus/ ꝑ gratiā viuere poſſumus. Si aūt inde per

E peccatum vel apoſtaſiam eximus: moꝛtis culpe
Aliter ⁊ gehēne nos periculo ſubiugamus. ¶ Uel dic
ſm ſtephanū de longotono ↄtra illos qui in hie
ruſalē.i.in clauſtri vel in eccleſijs vel beneficijs
ſuis pſonaliter reſidere nolunt: ſed in geth.i.in
mundo vagantur ⁊ incedunt: q̄a ſcʒ iſti moꝛtem
culpe ⁊ pene multotiens incurrūt: exemplo Di
Gen.34.a ne/q̄ domū patris egrediens coꝛrupta fuit. Et
Gen.27.d de eſau/q̄ ad venationē exiens/benedictionem
Aliter amiſit. ¶ Uel dic ꝙ ſemei eſt diſcretus p̄latus/
q̄ cum immoderato zelo ſeruos ⁊ ſubditos ſuos
a hieruſalem.i.a ſtatu gratie fugitiuos quādoq̄
reducere nititur: ſed dum ipſe etiam de hieruſalē
ꝑ immoderatū zelū ⁊ ꝑ auſteritatē egredit/moꝛ
te eterna multat: ⁊ ſic ſepe fit ꝙ dum ſemei.i.p̄
latus: ſeruos fugientes.i.ſubditos delinquētes
ꝑ nimiā auſteritatē reducit: ipſe ſcʒ q̄tum ad ani
mam moꝛtē vitioꝝ incurrit. Melius eſt ergo ꝙ
tales impuniti dimittant/q̄ ꝙ eos nimis indiſ
crete reducēdo in hieruſalē exeatur/⁊ moꝛs ꝑpe
Mat.8.c tua incurrat. Unde dicitur: Sinite moꝛtuos ſe
Aliter pelire moꝛtuos ſuos. ¶ Uel dic ꝙ ille ſeruis ſu
is hieruſalē fugientibus/eos in geth ſequit: qui
maloꝛum ſubditoꝝ vitam imitatur: ꝓpter quod
Aliter moꝛs ꝑpetua repoꝛtat. ¶ Uel dic ꝙ ſalomon
tres pſonas occidit: in quo ſcʒ notat ꝙ bon⁹ rex
⁊ rectoꝛ ſuijpſius debet in ſcipo tria vitia.ſ.pec
catū voluptatis/quod ſignificat in adonia: q̄ cū
ſunamite ↄtrahere voluit: pctm̄ oris/quod ſigni
ficat in ſemei: q̄ oꝛe ſuo dauid maledixit: pecca
F tū opis/quod deſignat in ioab: q̄ manualr du
os innoxios fecit occidere.

¶ Capitulum tertiū Textus: Confirmatū eſt igitur regnum in manu ſalomonis. Moꝛalitatū Capitulū III

DEus apparēs ſalomoni in excelſo ga
baon/ↄceſſit ſibi ꝙ peteret q̄cq̄d vellet
Et quia nō petijt diuitias/ nec longaʒ
vitā/aut inimicoꝝ vindictā/ſed ſapientiā: Ideo
dn̄s non ſolam ſapientiā ſibi dedit/immo etiam
Moꝛalitas diuitias ⁊ gloꝛiā ſibi ſuperaddidit ⁊ adiūxit. ¶ In
quo notari pōt/ꝙ q̄ petit iuſta ⁊ neceſſaria/ē di
gnus obtinere ⁊ recipe: nō ſolū illa/ſed etiam ſu
Aliter pabundantia. ¶ Uel dic ꝙ ſapia diuitijs ante
fert: quod patet: q: ſalomō de ei⁹ poſtulatiōe ma
Pro.3.b gis q̄ diuitiaꝝ ↄmendat a dn̄o. Ubi dicit: Pre
Eodē ca. c cioſioꝛ eſt cunctis opibus ⁊c. ¶ Due mulieres
meretrices venerunt ad ſalomonē/petētes iudi
cium: pepererāt ambe in eadē domo: ſed cum no
cte vna illarum doꝛmiēs ꝓpꝛium filiū oppſſiſſet
caute puer moꝛtuū alteri meretrici doꝛmiēti ſup
poſuit/⁊ infantē eius viuū cepit. Que tandē eui
gilans/⁊ infantem moꝛtuū clara luce intuens/ſu
um non eſſe comperit: quapꝛopter viuentē pue
rum a ſalomone ſibi reddi popoſcit. Salomon
igitur volens pꝛobare que viui mater eſſet: affer
ri ſibi gladiū imperauit: ⁊ infantem viuum per me
dium ſcindi/⁊ matrum cuilibet dari partem oꝛ
dinauit ac mandauit. Matris igitur pueri viui
ſuper filium diuidendū ac occidendū ſtatim viſ
cera ſunt commota: ⁊ incepit a rege petere ꝙ G
non occideret/ſed potius alteri matri daretur.
Obſecro (inq̄t) dn̄e mi rex/date huic infantē vi
uum/⁊ non occidatur. Altera autem econtrario
clamabat: Nec mihi/nec tibi ſit: ſed diuidatur.
Ex his igitur cognitū eſt matrē pueri eſſe illam
que ipſam nolebat occidi: quapꝛopter ſalomon
p̄cepit filium ei reddi. ¶ Iſta exponunt q̄dam Allegoꝛie
allegoꝛice de ſynagoga ⁊ gentilitate: que ſcʒ am
be mulieres meretrices dici potuerunt: p eo ꝙ
ambe idola aliquotiens coluerūt: ⁊ virum ſuum
legitimū.ſ.deum ⁊ fidem ipſius aliquotiens di
miſerunt. Unde Ezech. Fili hominis: Due mu Ezech.23.a
lieres filie matris vnius fuerunt/que foꝛnicate
ſunt in egypto. Ille igit ambe ad ſalomonem
.i.ad deum per fidem venerunt: ⁊ in vna domo
que eſt eccleſia/ꝑ bona opera pepererunt: ſed re
uera de iſtis matribus vna ſcʒ ſynagoga filium
.i.populū ſuum ꝑ errorē ⁊ incredulitatē ſuffocat:
⁊ filiū alterius.i.populū gentilē ad chꝛiſtū con
uerſum/ vel ſibi attribui vel occidi pclamat: in
q̄tum totum mundū iſtū vel ad fidem ſuam de
bere conuerti/vel alias damnari exiſtimat: ⁊ nul
lam gentem ꝓpter ſe ſaluari ſperat. Sed glad⁹
ſalomonis.i.dei ſententia contrariū inuenit: q̄
viuentē filium.i.ſaluandum populū alteri.ſ.gē
tilitati credenti ⁊ nō ſibi aſſignat. ¶ Uel dic ꝙ Tropologicus ſenſus
iſta v̄ba que hic ponunt/poſſunt eſſe verba gen
tilitatis cōuerſe. Ego ⁊ mulier iſta habitabam⁹
in domo vna.ſ.in hieruſalē vbi.ſ.gentilitas pri
mo credidit q̄ alibi: ſicut patet in centurione/q̄ M
dixit: Uere filius dei erat iſte. Cumq̄ peperiſſem Mat.27.f
peperit ⁊ hec: q: ſcʒ poſt credulitatē gentilitatis
in centuriōe multi de hieruſalē crediderūt. Sʒ
iſta doꝛmiens in lege/ſcilicet filium ſuum/id eſt
credentes ſuos ſcʒ Jacobum ⁊ Stephanū moꝛ
ti tradidit: filium vero meum ſcilʒ conuerſos ex
gentibus per erroꝛes furari ⁊ occidere conten
dit. ¶ Uel dic melius/ꝙ due mulieres que ad ſa Aliter
lomonem venerunt: ſunt due ſecte hominū que
ſunt catholica ⁊ ſchiſmatica/que chꝛiſtum cre
dunt: ⁊ maxime pꝛima iſtarum ſignificat eccleſi
am grecam ⁊ oꝛientalem: apud quam alia muli
er.i.latina ⁊ occidentalis eccleſia dicitur pepe
riſſe: inq̄tum iſta mediante chꝛiſto noſcitur cre
didiſſe/et fidem ab ea ſuſcepiſſe. Sed pꝛo certo
iſta pꝛima mulier/id eſt primitiua ⁊ oꝛientalis
eccleſia: ⁊ illa que pꝛimo credidit grecia/iam eſſe
cta heretica ⁊ ſchiſmatica: filium ſuum.i.populū
ſuum ꝑ erroꝛes ſuffocat: filium vero viuentem/
id eſt populum alterius mulieris ſeu eccleſie oc
cidentalis ſane credentem: ſubtrahere et ad er
roꝛes ſuos cōuertere tentat: filiūq̄ ſuum moꝛtu
um/id eſt populum ſuum hereticum et damna
tum: ad vbera alterius matris/id eſt ad pꝛouin
cias et terras eccleſie catholice inq̄tum poteſt
apponit et dilatat. Salomon tamen/id eſt chꝛi
ſtus: gladio ſue occulte iuſticie iſtud impedit: q:
viuentem populum eſſe filium occidentalis ec
cleſie oſtendit: ⁊ grecie ſuum moꝛtuum derelin
quit. Unde dicitur: Sinite moꝛtuos ſepelire Mat.8.c

A mortuos ſuos. ¶ Uel dic q iſta mulier que
Aliter mortuum filium alteri voluit attribuere/et vi-
uentem infantem ſibi aſcribere/ſynagogam vel
ſchiſmaticã eccleſiã deſignat: quaruꝫ vtraqꝫ ſcꝫ
filiũ/id eſt populũ ſuum/qui in veritate eſt mor
tuus/dicit viuum/et in vita gratie conſtitutum:
filiũ vero ſeu populũ alterius/ſcꝫ eccleſie catho-
lice: qui in veritate eſt viuus et ſanct⁹/dicit eſſe
mortuũ/id eſt incredulũ et damnatum. Ezech.
Ezech.13.d. Interficiũt animas que nõ moriuntur: et viuifi-
Aliter cant animas que nõ viuũt. ¶ Uel dic ſm Gre
goriũ: q mater iſta que filium quẽ lactabat occi
dit/malũ predicatorẽ ſignificat: qui ſcꝫ ſubditos
quos p doctrinã lactauerat: in delicijs torpens
et dormiens/per malam vitam occidit et necat.
Aliter ¶ Uel illud applica ꝯtra quoſdã/q ſcelera ſua
alijs imponũt: et aliorũ bona ſibi attribuunt et
aſcribũt: et ſic filiũ ſuũ mortuũ alijs tradũt: ꝛ al-
terius filium viuentẽ furãtur et ſurripiũt. Dicũt
eñ: filius tuus mortuus eſt: meus autem viuit.
Aliter ¶ Uel dic q ille due mulieres ſunt mund⁹ et re
ligio: quia ſcꝫ mundus filios ſuos per vitia ſuf-
focat: religio vero viuentes et iuſtos ſeruat: mũ
dus tamen ad vbera eccleſie/id eſt ad bñficia re
ligionis: filios ſuos mortuos/id eſt peccatores
et malas perſonas nõ ceſſat apponere: ꝛ ab ip-
ſis vberibus viuentes filios/id eſt bonas perſo
nas nõ ceſſat ſubtrahere: et ipſas ad ſe/id eſt ad
mundana vitia pro poſſe attrahere. Quos quã
do habere nõ poteſt: ſolet eos Salomonis gla
B dio/id eſt cunctis tribulationibus eſſe dignos
Aliter dicere. ¶ Uel dic q ad Salomonẽ/ id eſt ad p̃-
latum venerũt hodie due mulieres: vna ſcꝫ eccle
ſia bona: que quandoqꝫ filios et ſubditos ſuos
vt cõmuniter habet viuentes et bonos. Alia eſt
carnalis affectio ſeu etiam carnalis parentela
q vt cõmuniter habet filios mortuos/id ẽ igno-
rantes et imperfectos. Inter iſtas ergo magna
eſt apud Salomonẽ/id eſt apud prelatum alter
catio: quia quelibet dicit filium ſuum viuere/ et
alterius filium mortuũ eſſe: quia quelibet alle-
gat illos quos p̃ponit eſſe meliores/et alios de
teriores/ſicut patet: quia carnalis parentela pre
latorũ illos quos ſibi offert/aſſerit ſufficientes
eſſe et dignos. Illos vero quos eccleſia vel ca-
pitulum promouere nititur/aſſerit mortuos et
ineptos. Iſta ergo mala mulier: carnis ſcꝫ affe-
ctio/vel carnalis parentela: Salomonis/ id eſt
prelati: omnino ab vberibus matris alterius/
id eſt a bonis bñficijs eccleſie: viuentes filios ſu
os/id eſt bonas perſonas ipſius elongat ꝛ ſub-
trahit: et ſuos malos mortuos/ ſcꝫ ignorantes
nepotulos ibi ponit. Salomon tamen/ id eſt ſa
piens prelatus mediante gladio iuſticie: debet
alteri mulieri/ ſcꝫ eccleſie: filium viuentẽ/ſcꝫ bo-
nas perſonas tribuere/ et ad ipſius bñficia ſeu
vbera apponere: male vero mulieri/ ſcꝫ carnali
parentele vel affectioni: debet paruulos mortu
os aſſignare/et eos ipſi nutriendos dimittere/
vl' de eis nõ curare: dicens ſcꝫ quod ſequit: Da
te huic infantẽ viuum. Hec enim eſt mater eius
Iuxta illud: Dimittite mortuos ſepelire mortu C
os ſuos. ¶ Uel dic q iſta mulier mala eſt dia- Mat.8.c.
bolus: de quo ſcꝫ poteſt dici illud: Breuis om- Aliter
nis malicia ſup maliciam mulieris. Iſta eñ eſt Eccli.25.c.
que omnes filios ſuos per culpam ꝛ penam oc
cidit. Unde dicitur: Nunquid comedunt mulie- Tren.2.g.
res paruulos ſuos ad menſuraꝫ palme? Filios
vero viuentes/id eſt ſanctos viros: qui ſunt fi-
lij alteri⁹ matris/ſcꝫ eccleſie vel chriſti: ſibi ſub-
trahere nititur/et eos p peccatum in filios ado-
ptare: et vberib⁹ mundane delectationis lacta-
re conat: ſuos vero mortuos peccatores/ id eſt
filios ſceleratos: ad vbera alteri⁹ matris/id ẽ ad
dignitates et beneficia eccleſie furtiue et ſimo-
niace introducit: et ſic de filijs ſuis filios eccle-
ſie facit: et de bonis filijs dei ꝛ eccleſie/filios ſu
os/id eſt peccatores facere nitit et contẽdit: di-
cẽs eccleſie illud quod ſcriptũ eſt: Populus me Ruth.1.c.
us et tu⁹ vnũ ſunt. Quos qñ ſuos facere nequit
tunc ſaltẽ ipſos diuidẽdos p diſcordiã/inuidiã
et ſollicitudinẽ p̃curat: ꝛ gladio Salomonis.i.
tribulationib⁹ ipſos detruncãdos et affligendos
p̃clamat. Dicit igit: Nec mihi nec tibi ſit/ſꝫ di-
uidat. Ac ſi diceret: Ex quo nõ poteſt mala mu-
lier totũ habere/nec ex toto ad peccatũ ꝯuerte-
re: ipſm tamẽ poteſt p ſollicitudineꝫ diuidere: vt
quod põt/ſibi profecto valeat p̃curare: vt patet
de religioſis et clericis in temporalib⁹ implica
tis: qui qꝛ diuiſi ſunt/ partim dei et partim dia-
boli ſiũt. Unde dicit: Tu et Siba diuidite poſſeſ 2.Regũ.19.f.
ſiones. ¶ Uel dic q ille mulieres ſignificãt re- Aliter
ligiones mendicãtes: q ſcꝫ corã deo cõtendũt: ꝛ D
alie alijs ſe p̃ferũt: et ſuos filios viuẽtes/ et alio
rũ mortuos eſſe dicũt. Cui⁹ ſcꝫ veritatẽ gladius
Salomonis.i.diuina ſentẽtia in iudicio cõperi
et/qñ ſingulorũ meritũ patefiet ꝛc. ¶ Uel dic q Aliter
talis altercatio videt eſſe inter mundũ ꝛ religi-
onem: qꝛ ſcꝫ religio dicit filios mũdi eſſe mortu
os/et ſuos ſolos eſſe viuos: vt patet de multis
p̃ſumptuoſis religioſis/qui oẽs alios preter ſu-
os exiſtimant p peccatum mortuos et deiectos
eſſe: E cõtra vero mũd⁹ filios religionis pditos
et mortuos tpaliter reputat: et ſuos ſolos in p̃-
ſperitate viuere gloriat et clamat. ¶ Uel dic q Aliter
due mulieres ſunt veritas et hypocriſis: quarũ
vna ſcꝫ hypocriſis habet filiũ mortuũ.i.opa vi-
tioſa: et tñ dicit et fingit ſe habere filium viuũ.i.
opa ꝟtuoſa. Et e cõtra de ꝟitate ꝛ iuſticia: quo
rũ ſcꝫ fili⁹ viuit.i.quorũ ſũt opa bona: ſepe dicit
ab ipſis quod hic dicitur: fil⁹ tu⁹ mortu⁹ eſt.i.q
alia habeat opa inutilia: q ſcꝫ nulla debeãt ꝯſe
qui p̃mia. Iſta igit altercatio mõ nõ bñ depre-
hendit: qꝛ quicqd ſit viuũ/qd mortuũ/et que hy
pocriſis/q veritas/nũc neſcit: in fine tamẽ ſcꝫ in
iudicio/gladi⁹ diuine ſentẽtie iſtud inueniet/ qñ
merita et demerita ſingulorũ vniuerſis deoſtẽ
det. Unde Apls: In igne declarabit vniuſcu- 1.Co.3.c.
iuſqꝫ opus quale ſit ꝛc.

¶ Capitulum quartũ Textus: Erat
autem rex Salomon regnãs ſuper
omnẽ iſrael, Moralitatũ Ca. IIII

E Q Uodecim duces habuit Salomō: qui p ſingulos menſes adminiſtrabant cibaria menſe ſue: ⁊ habebat Salomon equorum curriculū/ ⁊ equeſtriū/ ⁊ onera portantiū infinitam multitudinē: ⁊ p̄cedebat ſapiētia oēs orientales: fecitq̄ꝫ tria milia parabolarum/ ⁊ quinq̄ꝫ milia carminū: ⁊ diſputauit de natura arborū ⁊ herbarum: de naturis etiā piſciū/ auium ⁊ beſtiarū: vt dicit̄ in capitulo iſto. Et Salomō cū vellet edificare domū dn̄i: miſit ſibi Hyrā rex ſidoniorꝫ cedros ⁊ abietes de libano: p̄parauerūtq̄ꝫ biblij ⁊ artifices ligna ⁊ lapides ad edificandum domū domini: ita q̄ in monte dolabātur/ quadrabātur et preparabātur: ⁊ deinde in Hieruſalē portabantur: ſicut hic dicit̄. Et

3. Reg. 5. d. ſic actum eſt/ q̄ dū templū in hieruſalē edificaretur/ vox ſecuris vel mallei nō eſt audita: ⁊ hoc

Moralitas q2 materia antea fuerat p̄parata. ¶ Reuera talis Salomon fuit Chriſtus: q̄ ſcꝫ fuit rex ſapiens ⁊ pacificus: ⁊ ſup oēs homines ſapiētia inſi

Coloſ. 2. a. gnitus. Apl's: In quo ſunt oēs theſauri ſapien

Eccl. 1. a. tie ⁊ ſciētie abſcōditi. Et alibi: Fons ſapientie verbū dei. Iſte igit̄ duodecim p̄fectos. i. duodecim ap'los habuit/ q̄ ſibi fide ⁊ ope ſeruierūt: vt mēſe ſue/ id eſt fidei vl' eccl'ie cibos/ id eſt fideles

Pſ. 127. a. multiplices miniſtrarēt. Pſal. Filij tui ſicut nouelle oliuarū in circuitu menſe tue. Tria etiā genera equorū/ id eſt bonorū ſubditorꝫ habet: ſcꝫ equos curules. i. religioſos/ q̄ curru/ id ē regule ſunt aſtricti: equeſtres/ id eſt p̄latos ⁊ clericos: q̄

F ſp̄uali militie ſunt dedicādi: onera portātes/ id ē ſeculares/ qui oneribus negociorū mundialium

Abac. 3. d. ſunt ſubiecti. Unde Abacuk: Feciſti viā equis tuis. Hyraꝫ igitur rex gentilis gentilitatē deſignat: que ſcꝫ cedros et abietes/ id eſt altos ⁊ ſublimes philoſophos ad Salomonē/ id ē ad chriſtū et ad fidē ipſius: de libano/ id eſt de mundo miſit: de quibus p magna parte domus dei/ id

Cāt. 3. d. eſt ecclefia edificata fuit: vt patet in Cant. Ferculū fecit ſibi rex Salomon de lignis libani ⁊c. Serui etiā ipſius regis Hyrā/ ligna et lapides/ id eſt ſanctos viros p martyria dolauerūt: ⁊ in monte huius mūdi p̄parauerūt: ⁊ ad Salomonē regē/ id eſt ad Chriſtū: in Hieruſalē/ id eſt in paradiſum celeſtē miſerūt: ⁊ ſic ſibi ad edificationē celeſtis templi materiā preparauerunt: ⁊ ei

1. para. 22. a. dem obſequium prebuerunt. Unde: Conſtituit lathomos ad cedendos lapides. Et in euange

Jo. 16. a. lio: Erit (inquit) vt omnis qui interficit vos arbitret̄ obſequiū ſe p̄ſtare deo. In Hieruſalē igitur celeſti/ vbi chriſtus edificat templū ſuū: vox ſecuris vel mallei nō auditur: nec pena vel tribulatio ſentit̄: q2 pro certo lapides/ id eſt ſancti qui ſunt materia huius tēpli/ prius i hoc mundo p tribulationes dolātur/ et p virtutes q̄drātur et ſculpūtur. Igitur q̄ñ ibi aſcēdūt: nequaq̄ amplius turbabunt̄: ſed in trāquillitate in dei ſa

Apoc. 7. d. cuario collocātur. Unde Apoc. Nō eſurient neq̄ ſitiēt amplius: neq̄ cadet ſup eos ſol neq̄ vl

Aliter lus eſtus: quoniā priora trāſierunt. ¶ Uel iſta allega contra litigioſos clericos: qui ſcꝫ dū templum eccleſie in preſenti edificatur et regit̄: nulla vox murmurationis aut querele/ diſſenſionis aut diſcordie debet audiri: ſed omnia trāquille et pacifice fieri: et q̄libet lapis/ id eſt quelibet perſona patienter i loco et gradu ſibi debito collocari. Eſa. Non fuit qui moueret pennā/ et ape Eſa. 10. d.

riret os et gānniret. ¶ Uel dic q̄ ſecuris et mal Aliter

leus ſignificāt miniſtros crudeles. Ictus vero iſtorū ſignificāt illatas tribulationes: voces vero taliū denotāt terrores et cōminationes. Qñ igit̄ Salomon/ id eſt p̄latus/ edificet et regit templum eccleſie ſibi ſubiecte: valde debet curare q̄ oīa trāquille pagātur: ⁊ q̄ ſecuris ⁊ malle⁹/ id eſt crudelis miniſter ⁊ officialis p̄cul tollatur: ⁊ q̄ vox et ictus oīs tribulationis ⁊ turbationis taliſ ibi nullatenus audiat̄: nec aliq̄ crudelis exactio ſimplicib⁹ inferat̄. Ūn̄ Job: Uincti pariter Job. 3. e

ſine moleſtia/ non audierunt vocem exactoris.

¶ Hyrā rex gentilis adminiſtrauit materiā Sa Ca. V. b.

lomoni ad templū edificandū: Salomon vero oleum et triticū ſibi dabat/ et domū ipſius nutriebat: ſerui etiā Hyrā cū ſeruis Salomonis templū edificauerunt: ligna et lapides parauerūt.

¶ Hyrā eſt mūdus: Salomon eſt chriſtus: q̄a Moralitas

vere mūdus adminiſtrat chriſto materiā/ id ē perſonas de quib⁹ tēplū eccl'ie cōſtituit̄. Salomon vero/ id eſt chriſtus/ adminiſtrat mundo cibaria/ id eſt triticū doctrine/ ⁊ oleū gratie ⁊ miſericordie: quib⁹ mūdus ſp̄ualiter alimentat̄: ſerui vero Hyrā et ſalomonis. i. ſerui mūdi ⁊ chriſti. i. homines boni et mali paſſim tēplū edificāt eccl'ie: inq̄tū cuꝫ ſeruis chriſti multi hypocrite ⁊ mali D

verbū dei p̄dicāt atq̄ꝫ docēt. Ūn̄ Apl's: Quid Phil. 1. c.

inquit dū omni modo ſiue p occaſionē ſiue per veritatē chriſtus annūciatur. Unde idē dicit/ q̄ 2. Timo. 2. c.

in domo magna nō ſolum ſunt vaſa aurea et argentea/ ſed etiā lignea et fictilia.

¶ Capitulum ſextum Textus: Factū eſt ergo quadringenteſimo et octogeſimo anno egreſſionis filiorum iſrael. Moralitatū Capitulum V

E Dificauit Salomon domum domini de dolatis lignis et ſectis lapidibus: ⁊ diſtinxit eā in tres diſtinctiones: in altum. i. quarū inferior domus in duo diuidebat̄/ ſcꝫ i interiori oraculo et exteriori domo. Sic igitur factuꝫ eſt/ q̄ oēs parietes templi inferioris tabulis cedrinis/ pauimentū vero abietinis operiebat̄: ⁊ deſup tabulas laminis aureis oīa p circuitum tegebātur: nihilq̄ꝫ erat in tēplo quod nō auro vndiq̄ꝫ tegeret̄. Fecit quoq̄ꝫ Salomō anaglipha/ id eſt celaturas ⁊ tornaturas i tabularū iūcturis: vt nec q̄dē aliq̄ rima ſeu diſtinctio deprehēdi poſſet. In medio vero tabularꝫ ſculpſit imagines p̄minētes/ ſcꝫ cherubin atq̄ꝫ palme.

¶ Sic vere q̄ſi ver⁹ Salomō de templū eccle Moralitas

ſie facere voluit: ipſūq̄ꝫ de lapidib⁹ ſectis ⁊ quadratis. i. de pſonis ſanctis/ fortib⁹ et ſolidis edificauit. Templuꝫ enī illud de q̄druplici materia conſtabat: ſcꝫ de lapidib⁹ ſectis ⁊ tabulis cedrinis/ abietinis et laminis aureis. Sic vere et chriſtus

B chriſti habuit viros/ſcʒ martyres: qui ꝑ marty-
ria fuerūt ſecti: tabulas cedrinas/id eſt cōfeſſo
res/qui ꝑ cōtemplationē fuerūt alti: ⁊ qui ꝑ vir
tutes fuerūt ſculpti: tabulas abietinas/que mi-
noris ſunt valoris/id eſt bonos ſeculares: q̄ in
pauimēto/id eſt in infimis/ī mūdo fuerūt poſiti:
laminas aureas.i. doctores/q̄ ſplēdore ſapiētie
fuerunt lucidi: in quib⁹ſcʒ omib⁹ erāt virtutum
imagines/picture ⁊ ſcientiarū characteres/ ſcri
pture et cōcordie/ligamina ⁊ iuncture: q̄ ſcʒ in-
ter tabulas templi/et inter ꝑſonas eccleſie ana-
glipha/id eſt toꝛnature erant charitatis: q̄ nul-
lā rimā diſſenſionis aut diſcordie apparere per
Iob.41.b. mittebāt. Unde Iob: Una vni ꝯiungitur: ⁊ nec
ſpiraculū quidē incedit ꝑ eas. In ipſis etiā de-
bent ſculpi inter cetera due ſpeciales figure: ſcʒ
palma/que ſignificat victoriā: ⁊ cherubin/quod
ſignificat ſcientiā: q̄ ſcʒ cherubin interpretatur
ſcientie plenitudo: ad denotandū q̄ oēs perſone
eccleſie et fideles debēt habere palmā/id eſt vi-
te perſeuerantiā et victoriā/diſcretionē/ſcientiā
Apoc.7.c. et ſapientiā. Uñ Apocal. Amicti ſtolis albis/et
palme in manib⁹ eoꝝ. Et breuiter in tēplo iſto
nō debet eſſe aliq̄d q̄n auro charitatis et ſapiē-
tie veſtiatur: vt ſic tā tectū/q̄ parietes ⁊ pauimē
tū: id eſt tā ſuperiores q̄ mediocres/q̄ etiā infe
riores fide ⁊ moribus ſplēdere videant̄. Apo-
Apoc.21.f. ca. Ipſa ciuitas aurū mundū. Tres autē partes
habuit iſtud templum: quia eccleſia tres ſpecia
les habuit ſtatus: platoꝝ ſcʒ/cōiugatoꝝ ⁊ con
B tinentiū ſeu eccleſiaſticoꝝ: qui etiā in duos ſta-
tus ſubdiuidit̄: ſcʒ in ſancta ſanctorum et in ſan
cta/id eſt in eccleſiā regularē et ſecularem. Iſti
Ezech.14.a. eñ ſunt tres ſtatus ſaluandoꝝ: qui in Noe pla
to/Iob ꝯiugato/et Daniele cōtinente ſignificā
Gen.29.a. tur. Ideo bene poteſt dici illud Gen. Uidit pu
teū ī agro/treſq̄ greges ouiū accubātes. Quod
autē templū in monte fuit factū: fuit ad denotā
dum q̄ eccleſia Chriſti ſurſum in mōte paradiſi
debet mētaliter manere: ⁊ manentē ciuitatē hic
nō querere/ſed de futura poti⁹ cogitare: dicens
Phil.3.d. illud Apl̄i: Noſtra cōuerſatio ī celis eſt. ¶ Uel
Aliter dic q̄ templū eſt anima: cui⁹ tres ꝑtes ſunt tres
potētie: ſcʒ ratio/memoria ⁊ volūtas. Una vero
iſtarum ſcʒ ratio/duplex eſt: q̄ ſcʒ eſt dare ratio
nē ſuperiorē et inferiorem/et intellectū ſpecula-
tiuum et practicū. Componi igitur debet iſtud
templū conſcientie vel anime ex lapidibus qua
dratis/ id eſt ex conſtantie ſtabilitate conſtare.
Eſa.54.c. Unde Eſa. Sternam per oꝛdinem lapides tu-
os et tabulas ex cedrinis/id eſt ex contemplati-
onis ſublimitate: quia cedrus alta libani. Unde
Ezech.27.a. dicit Ezech. Cedrum de libano tulerunt/vt fa-
cerent tibi maluʒ. Malus eñ nauis/ altitudinē
ꝯtemplationis deſignat: ex tabulis abietinis.i.
ex iuſticie rectitudine ſeu eq̄tate: abies eñ arboꝛ
Ibidem. eſt rectiſſima. Unde Ezech. Abietes de ſanir do
lauerūt in remos tuos. Ex laminis aureis/id eſt
Ezech.28.c. ex ſapientie claritate. Idem: Aurum opus deco
ris tui. Debet etiā eſſe in mōte/id eſt in paradi-
Pſal.23.a. ſo ꝑ affectionē. Pſal. Quis aſcendet in montē

dñi? Debet habere celaturas ⁊ ſculpturas/id ē C
multiplicitatē virtutū ⁊ ꝑfectionē: inter quas ſcʒ
ſpūaliter debet habere imaginem cherubin/id
eſt ſciētiā ⁊ diſcretionē: et imaginē palme/ id eſt
ꝑſeuerantiā ⁊ cōſummationē. Et breuiter nihil
in ea debet eſſe/quin totū auro tegat̄ ꝑ ſplendi-
dam conuerſationē: et ſic dicet̄ de ea illud Apl̄i:
Templū dei ſanctū eſt/quod eſtis vos. Qui igit̄ 1.Corin.3.d.
templū dei violauerit/deſtruet illū deus. In in-
teriori oraclo facta ſunt duo oſtia de lignis oli-
uarū: ⁊ ſculpta erāt ī eis cherubin ⁊ palme: que
oſtia auro cooperta erant. Poſtes autē oſtio-
rum quinq̄ angulos habebāt. Quia ꝑ templuʒ
eccleſia intelligit̄: hīc videt̄ q̄ ꝑ domū exterio-
rē que erat maioꝛ/intelligit̄ ſtatus laicoꝝ. Per
interius vero oraculū deſignat̄ ſtatus et congre-
gatio clericoꝝ. Oſtia igitur iſtius oraculi/pla-
tos ſignificāt: per quos alij ad fidē et ad eccleſiā/
necnon ad eccleſiaſtica beneficia intrāt. Unde
dicit̄: Ego ſum oſtiū: Qui non intrat ꝑ oſtium Ioan.10.b.
in ouile ouiū/ſed aſcendit aliunde (ſicut faciunt
ſimoniaci ⁊ intruſi) ille fur eſt ⁊ latro. Uideam⁹
igit̄ qualia debeāt eſſe oſtia domus dei/ſcʒ pre-
lati. Dico igitur q̄ debent eſſe duo: quia debent
eſſe combinati per charitateʒ: debent eſſe de li-
gnis oliuarū: quia oleum elemoſynarū debent
fundere per pietatē: habere poſtes cū quinq̄ an
gulis/id eſt virtutes: que faciunt quinq̄ ſenſuū
diſcretam ſagacitatē ⁊ continentiā: debent ha
bere cherubin/id eſt ſciētie plenitudinē: debent D
habere palmas/id eſt victorie ⁊ ꝑſeuerātie lōgi-
tudinē: debent habere anaglipha ſeu celaturas
id eſt virtutū pulchritudinē: debētq̄ ad moduʒ
oſtij eſſe volubiles ꝑ diligētie ſollicitudinē: et ꝑ
omnia debēt eſſe cooperti ſpūali auro ꝑ ſplēdi-
dam conuerſationis ſanctitatem: Quis ꝓh dolor
hodie multi magis conent̄ ſe cooperire au-
ro naturali ꝑ auaricie turpitudinē. Unde ſupra
ibidē dicit̄: q̄ nihil erat in templo quod non au
ro tectuʒ erat. Ideo de talibus eccleſie oſtijs ſeu
platis poteſt dici illud Ezech. Bina oſtia erāt Ezech.41.d.
in templo: et in ipſis oſtijs celatura erat cheru-
bin et ſculpture palmaꝝ. ¶ Uel ſi vis/oſtia iſta Aliter
expone de predicatoribus/ quibus mediātibus
ad mores ⁊ ad fidē intrat̄: ⁊ de ſacerdotib⁹ ⁊ re-
ctoribus/per quos laici ad ſacramenta eccleſie
admittunt̄. Domus etiam exterioꝛ templi duo
habebat oſtia de lignis abietinis: que habebāt
poſtes de lignis oliuarū cum quatuoꝛ angulis
quodlibet vero illoꝝ oſtioꝝ erat duplex: ⁊ ſe in-
uicē tenēs apiebat̄: ipſaq̄ oſtia auro ope q̄dra
to ad regulā operiebant̄: ⁊ palme ⁊ cherubin in
eis ſculpebātur. Quia ſicut dictum eſt/domus
templi exterioꝛ ſtatum laicorum deſignat: ideo
bene poſſunt per oſtia domus huius ſeculares
principes ⁊ iudices denotari: q̄ reuera iſti de-
bēt eſſe duo ꝑ cōmunē ſui ⁊ alioꝝ diligentiam:
quia ſcʒ nō debēt eſſe vnus/ſcʒ toti ſui ꝑ proprij
lucri auariciam/ et ꝑ ſingularitatis parſimoni-
am. Debet etiam eſſe quilibet duplex/ ꝑ dei ⁊ ꝑ
chriſti charitatē binariam: ⁊ debent ſe inuicem

E tenere ꝑ pacem/amorem et concordiaȝ:et ad ſe
inuiceȝ conuerti et applicari per mutui adiuto
Ezech.41.d. rij conuenientiā. Unde Ezech. Ab vtraq; parte
bina erāt oſtiaria/que in ſe inuicē applicabātur
Iſti igiſ debent eſſe de lignis abietinis/que ſūt
recta:quia debent in ſe habere poſtes oliuarū:
que ſignificāt pietatis ꝛ miſericordie dulcedinē
que q̄tuor debent habere angulos/ id eſt con-
ſtantie et ſtabilitatis quadraturā et fortitudinē
Res em̄ quadrata non faciliter voluitur: ſic ve
re nec prudens homo faciliter a verbo vel a ꝓ-
poſito ſuo mutatur:nec prece nec ꝓcio/aduerſi
tate vel ꝓſperitate/adulatione vł detractione a
rectitudine variaſ. Et ideo tale oſtiū/id eſt talis
ſuperior opere quadrato ad regulā dicitur for-
matus:ad denotandū φ ipſe debet eſſe per con
ſtantiā quadratus/et ꝑ temperantiā regulatus.
Apoc.21.e. Unde Apoca. Ciuitas in q̄dro poſita eſt. Ope
riātur iſti auro/id eſt honeſte cōuerſationis ful
gore:ſculpātur imagine cherubin/id eſt ſciētie
ſplendore: et decoreſ pictura palme/id eſt ꝑſe-
uerātie ſeu victorie potētia vel vigore. Apocal.
Apoca.7.c. Palme in manib⁹ eorū. ¶ Uel oīa iſta potes
Aliter allegare de quolibet viro regulato charitate: ꝓ
Eodē ca.a. iuſto ad alia dilata/vt ſupra. ¶ Hic dicit φ in
templo erāt feneſtre oblique:q̄ exterius erāt ſtri
cte/interi⁹ vero late: ꝓpter palme interius rece-
ptuȝ dilatabaſ:et multo plus φ videreſ/ int⁹ de
Moralitas lumine fundebaſ. ¶ Sic ꝟo dico/φ in templo
F eccleſie illi q̄ ſunt ꝓlati ſupiores/vel illi qui ſunt
feneſtre ꝑ quas templū illuminaſ: vt predicato
res/doctores/ꝛ ceteri:debēt exteri⁹ quo ad aſpe-
ctū exteriorē eſſe ſtricti:interi⁹ vero quo ad aſpe-
ctū bonoꝝ ſpūaliū debēt eſſe lati:ꝛ obliq̄.i.occa
ſionaliter lux bonoꝝ exemploꝝ ſuoꝝ templuȝ
eccleſie illuminabit:ꝛ oblique.i.inductiue ꝛ cir-
cūſtabiliter lux ſuoꝝ documentoꝝ alios ſpūa
Aliter liter illuſtrabit. ¶ Uel dic φ feneſtra/id eſt in-
greſſus in templū paradiſi ꝓmo eſt arct⁹/deinde
Mat.7.b. latus:q꞉ arcta eſt via que ducit ad vitā:et ideo ob
liqu⁹ poteſt dici/pro eo φ cū difficultate poteſt
Aliter intrari. ¶ Uel dic φ ingreſſus in templū eccle
ſie/vel ad eccleſiaſtica beneficia/ſtrict⁹ et difficiſ
eſt in principio. Poſtφ autem homo introierit
gaudioſius eſt et latus:ꝛ ideo obliqu⁹ dicitur:q꞉
ꝑ multas circūuolutiones et circumſtātias ibi
Aliter ſubintratur. ¶ Uel dic de feneſtra cordis/q̄ de-
bet eſſe ſtricta ad exteriora/lata ꝟo ad interio-
ra:q꞉ parum ꝛ ſtricte debet exteriora diligere/ꝛ
de ipſis accipere:late ꝟo et humiliter debet ad
cōſyderationē ſuoꝝ interioꝝ ſe dilatare/ꝛ ob-
lique circuire:id eſt ꝑ cōſyderatiōes diuerſas de
bet lucē gratie in templū ꝯſcientie introducere:
ꝛ plus φ appareat debet de iſto lumine poſſide
Aliter re. ¶ Uel dic φ feneſtre ille ſunt religioſi:q̄ ſcȝ
a ꝑte exterioꝝ et mundanoꝝ ſe debent ſtrictifi-
care:a ꝑte aūt interioꝝ/ſcȝ quātū ad illa q̄ ad re
ligionē et dei cultum pertinēt/ſe debent ſpūali
Pſal.17.c. ter dilatare. Pſal. Eduxit me in latitudinē:ſal
Aliter uū me fecit/qm̄ voluit me. ¶ Uel dic φ tales fe
neſtre ſunt malicioſi et iniuſti iudices:q꞉ ꝑ cer-
to iſti a parte alioꝝ/id eſt a ꝑte cōmodi exterio- G
rū ſubditoꝝ ſunt ſtricti:q꞉ ſcȝ de illis paruȝ cu-
rant:a ꝑte tū interioꝝ/id eſt quantum ad ꝓpriā
vtilitatē lati ſunt:q꞉ ſcȝ ad oīa deuorāda ꝑ ra-
pinā ꝛ auariciā ſe dilatāt. Unde Abaē. Quia di Abac.2.a.
latauit quaſi infernus animā ſuaȝ: et ipſe quaſi
mors/et nō adimpletur. ¶ Trabes templi exce Eodē ca.a.
ptis ſolis capitibus exterius nō apparebāt:la-
tebāt em̄ interius infra domū/ꝛ auro vndiq; te
cte erāt:parietes etiā tabulis cedrinis tegeban-
tur:ita φ de lapidibus parietū nullus penit⁹ vi
debatur. ¶ Trabes que ſurſuȝ in edificio ſunt Moralitas
ſuſpēſe/ꝛ de pariete in parietē ꝓtenſe:ſignificāt
viros cōtemplatiuos:in altū/id eſt in paradiſū
ꝑ affectionē ſuſpēſos:ꝛ ꝑ charitatem ad vtrūq;
parietē ad deū et ad ꝓximū extenſos. Uñ dicit:
Attingit a fine vſq; ad finē fortiterē. Parietes Sap.8.a.
ꝟo ſignificāt bonos ſubditos vel actiuos:q꞉ re
uera tā de iſtis parietibus φ trabibus/id eſt de
iſtis cōtemplatiuis vel actiuis/religioſis vł cle-
ricis/ſuperiorib⁹ vel ſubditis: nullus debet bo-
na ſua exteri⁹ ꝑ inanem gloriā ꝓpalare: ſed po-
tius virtutes ſuas/ſanctāq; affectionem ſuā de-
bet ab alioꝝ viſib⁹ abſcondere. Uñ Apoc. Be Apoca.16.
atus qui cuſtodit palliū ſuū ne nudus ambulet.
Sola em̄ capita/id eſt bona exteriora:eoꝝ ope-
ra/ꝛ tabule cedrine q̄ ſunt imputribiles.i.verba
indefectibilia ꝛ hōeſta debēt apparere: lapides
ꝟo/id eſt interiores ꝛ fortiores virtutes/q̄ ma-
gis ſunt ſpeciales:debēt oculos hominū fuge-
re ꝛ latere. Unde dicit: Attendite ne iuſticiā ve- Mat.6.a.
ſtrā faciatis corā hominib⁹ vt videamini ab eis H
¶ Cum templū habeat tria cenacula ſeu inter- Eodē ca.b
ſtitia:ſic fiebat φ ꝑ cochleaȝ aſcendebaſ de in-
feriori ad mediū/ꝛ de medio ad tertiū vel ad ſu-
ꝓremū. Eſt autē cochlea via vel ſcala gradualis
circūuoluta ꝛ tortuoſa/que ſcȝ vitis dicit:que oc
culta erat in parietib⁹:ꝛ ſolum oſtiū videbatur.
¶ Sic vere cū templū ꝛ eccleſia in ſuo vniuer- Moralitas
ſo habeat tres ſtat⁹:ſcȝ inferiorē/qui ē vita pre-
ſens:medium/qui eſt ſtatus anime ſepate:poſt
mortē vltimū et ſuperiorē/qui eſt ſtatus homi-
nū poſt reſurrectionē/id eſt poſt reſumptā cor-
poꝝ ſtolā:ſic eſt φ ꝑ cochleā purgatorij: cuius
ſcȝ ſola ianua/videlicet mors ꝑ quaȝ ibi intraſ
eſt nobis nota. Ipſa ꝟo via qualis eſt/ dubita-
mus ꝛ ambigim⁹: circūuoluta eſt nobis penit⁹
ꝛ ignota/ꝛ iuncta de inferiori ad mediū.i.de ſta-
tu mortalitatis ad ſtatū beatitudinis animaꝝ
aſcendiſ:ꝛ tandem ꝑ reſurrectionē corporuȝ de
iſto medio ad tertiū ꝑueniſ. Unde Hiere. De Hiere.50.b
monte in collē trāſierunt:obliti ſunt cubilis ſui
id eſt mūdi. ¶ Uel dic φ cū iſtud tēplū eccleſie Aliter
militātis tres habeat partes:ſcȝ ſtatum incipi-
entiū/ꝓficientiū et perfectoꝝ:conſtat φ medi-
ante cochlea virtutū ꝛ bonoꝝ operū:cuius ſcȝ
ianua eſt baptiſm⁹ vel penitētia/que cunctis pa
tet/de vno ad aliū aſcēdim⁹:ꝛ de inceptione ad
ꝑfectionis cumulū peruenim⁹. Pſal. Aſcenſi- Pſal.83.
ones in corde ſuo diſpoſuit in valle lachryma-
rū. ¶ Uel dic φ cū eccłia habeat tres ꝑtes/ſcȝ Aliter

A illos qui hic ſunt i miſeria: et illos q̄ ſunt i pur-
gatorij anguſtia: et illos q̄ ſunt ſuperius in cele
ſti leticia: ſic eſt ꝙ per cochleā pfectiōis: vbi ſcꝫ
ſunt multe reuolutiōes/multi gradus/multe vir-
tutes: que tamen ab oculis aliorū debēt eſſe ab
ſcondite et ignote/ de iſto infimo ad mediuꝫ/ de
mundo ad purgatoriū/de purgatorio ad para-
Pſ. 83. b. diſum debet q̄libet puenire. Pſal. Ibunt de vir
tute ad virtutem: videbit deus deorum in ſion.
Aliter ¶ Uel dic ꝙ cochlea ſignificat dei prouiden-
tiā: q̄ reuera multis circūuolutionib⁹ nobis eſt
ambigua/et aſpectibus humane noticie multū
Roma. 11. d. incognita et ignota. Apl's: O altitudo diuitia-
rū ſapientie et ſcientie dei: ꝙ incomꝑhenſibilia
ſunt iudicia eius/et inueſtigabiles vie ei⁹. Solū
eñ oſtiū illius cochlee/id eſt ſolū quedā exterio
res cauſe/vel occaſiōes diuinoꝝ iudicioꝝ nobis
apparēt. Que ſunt aūt interiores vie vł cauſe/vł
quot et quantis circūſtātijs illud agaƚ de tem-
plo eccl'ie militātis/quātū ad interſtitia ſeu gra-
dus ꝓmotionū: ſiue agaƚ de templo conſcientie
q̄rū ad gradus virtutū ⁊ pfectionū: ſiue agatur
de templo celeſtis patrie quantū ad gradus ſal
uationū: iſtud eſt verū/ꝙ ſola cochlea/id eſt ſola
diuina ꝓuidentia ⁊ gratia eſt via per quā aſcēdi
tur. Et queriƚ quomodo de vno ſtatu ad aliuꝫ
⁊ de imo ad ſupremū veniƚ: q: ſcꝫ nullus eſt qui
temporaliter ſiue ſpūaliter poſſit aſcendere/ ni-
ſi inquantum occulta dei ꝓuidentia decreuerit
Johā. 14. a viaꝫ dare. Unde dicitur: Ego ſum via/ veritas
Ca. VII. et vita. ¶ In tēplo facta ſunt tria tabulata ſeu
B deambulatoria circūquaq;: et in quolibet facte
ſunt luricule/id eſt appodiatoria: in quibus pſſ
inniti inferius reſpiciētes: ſicq; erat ſm Bedā/
ꝙ ſuperi⁹ medio et ſupremo erat lati⁹: ſupremuꝫ
Moralitas vo ceteris erat ſtrict⁹ et breu⁹. ¶ Sic vere cū
in eccleſia ſint plures pfectionis grad⁹: vtpote
inferior/in quo ſignificaƚ mūdus. Medius/in
quo deſignaƚ ſtatus eccleſie. Et ſupior/i quo de
ſignaƚ ſtat⁹ religioſorū: Iſtud debet eſſe/ꝙ quā
to ſtat⁹ eſt ſupior/tanto debet eſſe ſtrictior et ar
tior: et quāto homo vult ad ſuperiorē pfectio-
nis ſtatū aſcēdere/tanto debet artiorē vitam du
cere et tenere. Quod etiā ad illos qui ad grad⁹
honoris aſcendunt/referri poteſt: quia ꝓ certo
quanto altiorē gradū in eccleſia obtinēt/ tāto ꝑ
ſtrictius deambulatoriū/id eſt ꝑ artiorē penitē-
tie viā deambulare debēt: vt ſic in mūdo qui in-
ferior eſt/ſit vita latior: in eccleſia ſtrictior/ in re
ligione vero ⁊ in prelatura artior. In quocunq;
deambulatorio ſeu ſtatu debent eſſe luricule/ id
eſt appodiamēta ſpei et fiducie/quib⁹ hō innita-
tur: ne ꝑ peccatū et deſperationē corruere cōpel
latur. Sed ꝓ certo videƚ ꝙ templū modernū in
contrariū verſuꝫ eſt: quia ſcꝫ inferiora ſunt ſtri-
ctiora ꝙ media/et media ꝙ ſuperiora: laici plus
ꝙ clerici/clerici plus ꝙ religioſi vel ꝑlati. Quin
immo quanto in eccleſia aſcenditur altius/tan-
to ibi viuitur lautius atq; letius. Unde iſtud eſt
Ezech. 41. b. hodie templū illud quod vidit Ezechiel: Itaq;
Aliter in ſuperioribus latius erat templū. ¶ Uel dic
ꝙ de illo templo Ezechiel/ poteſt dici ꝙ tem- C
plum eccleſie ſtrictū ſit hic in hac vita per tribu
lationes: ſurſum vero in patria latū erit per cō-
ſolationes. ¶ Malleus et ſecuris nō ſunt audi- Eodē ca. a
ta in templo cū edificareƚ ⁊c. Unde ſupra: Pa-
uimentū et parietes de triplici conſtabāt mate-
teria: ſcꝫ de lapidib⁹/tabulis ligneis/⁊ auro.
¶ Sic vo iuſti ex tribus cōſtare debēt: ſcꝫ ex la Moralitas
pide. i. ex fidei ſoliditate: ex tabulis/id eſt ex ſpei
ſublimitate: ex auro/id eſt ex charitatis precioſi
tate. Apl's: Nūc aūt manēt tria hec: fides/ſpes ⁊ 1. Co. 13. d.
charitas: maior eñ horū eſt charitas. ¶ Tem- Eodē ca.
plū i longitudine duas partes habebat: ſcꝫ pri-
orem et cōmuniorē/que erat ad orientē: poſteri-
orem et ſecretiorē/que erat ad occidenteꝫ. Per
partē eñ orientalē in primā domū egrediebaƚ/
et deinde in ſanctuariū/id eſt i domū occidēta-
lē: vbi erat arca/altare/cherubin: et vbi ꝓpitia
toriū accēdebaƚ: ⁊ vna domus ab alia ꝑ quendā
ligneū parietē diuidebaƚ. ¶ Sic vo dū eccle- Moralitas
ſia habeat duas partes/ſcꝫ militanteꝫ et trium-
phantē: illud eſt verū ꝙ in oriente/id eſt ꝓ tēpo
re huius vite eſt prima domus/ſcꝫ eccleſia mili
tans: tandē vero in occidente/id eſt in tpe poſt
mortē ſuccedit precioſū ſanctuariū paradiſi/ſcꝫ
eccleſia triumphās. Ideo de illis duab⁹ mane-
rieb⁹ poteſt intelligi illud Pſal. In die manda Pſal. 41. b.
uit domin⁹ miſericordiā ſuam: et nocte canticuꝫ
eius. Ac ſi dicat: In die pſentis vite debet acq̄ri
miſericordia et gratia i eccleſia militāte. In no-
cte vero vel in occidente mortis percipieƚ can- D
ticū et gloria in eccleſia triumphante. ¶ Fecit Eodē ca.
Salomon in oraculo duo cherubin de lignis
oliuarū: que habebāt decē cubitos i altitudine/
et decē in latitudine. Quelibet eñ ala cuiuſlibet
q̄nq; cubitos habebat: ⁊ ſic alarū extēſio decem
cubitoruꝫ erat. Poſuit igiƚ cherubin in medio
oraculi: ita ꝙ quelibet cherubin vnā alā vſq; ad
parietē oraculi protendebat. Alia vero ala alter
alterū contingebat. Opus autē vnū in duobus
cherubin: ita ꝙ quilibet in omnib⁹ alteri ſimi-
lis erat: et vnuſquiſq; faciē ſuam ad domū alteri
us vertebat. ¶ Iſta poſſūt applicari ad viros Moralitas
ſcientificos ac pfectos: a ſalomone/ id eſt a deo
⁊ oraculo eccleſie cōſtitutos/⁊ maxime ad eccle
ſiaſticos ⁊ ꝑlatos. Cherubin eñ interpretaƚ ple
nitudo ſcientie. Dico igiƚ ꝙ iſti debent duo eſſe
ꝑ mutuā charitatē: de lignis oliuarū/ ꝑ dulciſſi-
mā pietatē: alter alteri ſimil' ꝑ morū cōformita-
tem/⁊ per abdicatā omnē cerimonicā ſingulari
tatē: debet alter alterū attingere/ꝑ concordiā ⁊
vnitatē. Parietes. i. ſocios ⁊ vicinos debēt con
tingere/per amicitiā ⁊ liberalitatē: et vultū ſuū/
. i. conſyderationē ⁊ curā ſuā debēt ad exterio-
rē domū/id eſt ad populū vertere ꝑ boni regimi
nis executionē/ſeu orationē ſeu ꝑdicationē. Au-
ro vero debent eſſe cooperti/per bonā et fulgen
tem conuerſationē: et ſic habebunt in latitudi-
ne decē cubitos/id eſt decē preceptorū comple-
mentum ⁊ perfectionē. In altitudine vero eter-
ne ſublimitatis finaliter habebunt decem cubi-

E tos/id eſt denariũ retributionis ſupne: et ita iſti
Eze.28.c. cherub dicet illud: Plenus ſapientia et perfe-
ctus decore i delicijs paradiſi dei fuiſti. Sequi
tur: Aurũ opus decoris tui: cherub extẽtus et pte-
Aliter gẽs poſui te in mõte ſctõ dei. ¶ Uel dic ꝙ due
ale viri pfecti/maxime boni et ſciẽtifici prelati/
ſunt vita cõtemplatiua et actiua. Ala q̃ contin-
git parietẽ/id eſt deũ/eſt cõtemplatio: q̃ ſcꝫ quinq̃
habet cubitos: qꝛ ſcꝫ cõtemplatio ſeu cõſydera
tio cõſiſtit i quinq̃: ſcꝫ i meditatiõe ſui/mũdi/iudi
cij/inferni et paradiſi. Sui: ꝙ vilis in ingreſſu/
ꝙ miſer in pgreſſu/ꝙ flebilis in egreſſu. Itẽ ꝙ
impugnatus a demonibus/ꝙ laceſſitus tentati
onibus/ꝙ allectus delectationibus/deiectus tri-
bulationibus/ꝙ implicatus criminib9/ depau-
peratus virtutibus/irretitus malis cõſuetudi-
nibus. Mundi etiã: ſcꝫ ꝙ fallax/ꝙ vanus/ꝙ in
ſtabilis/ꝙ inſanus: iudicij/ꝙ terribilis: inferni
ꝙ triſtabilis: paradiſi/ꝙ conſolabilis ⁊c. Dic de
quolibet circũſtantias: vt ſic de iſtis quinq̃ cubi
tis/ſcꝫ quinq̃ pennis illius ale poſſet dici illud
Exo.38.a. Exo. Facies altare holocauſti quinq̃ cubitorũ.
Holocauſtũ quaſi totũ incẽſum/ſignificat con-
templationẽ ſeu cõtemplatiuã vitã: in qua ſcꝫ
homo totũ ſeipm offert. Ala aũt qua cherubin
cõtingit aliud cherubin ſociũ ſuũ/ſignificat vi-
tã actiuã: qua ſcꝫ alius alterũ pficit: et qua alter
cũ altero iuſte viuit: et qua hõ pximũ ſuũ ſpũa-
liter et tpaliter diligit atq̃ tangit: et illa quinq̃
habet cubitos ſeu pennas. Prima eſt docere.
F Secũda eſt corrigere. Tertia nutrire. Quarta
cõſolari. Quinta ſupportare. Ala igit actiue vi-
te ſeu etiã ſupni amoris cũ iſtis pennis ad pro-
ximũ debet volare/et ipm quintuplicter tãgere et
Joan.6.a. iuuare. Unde hĩ dicit: Eſt puer hic q̃ habet quin
q̃ panes hordeaceos. ¶ Uel dic ꝙ duplex ala
eſt duplex charitas/dei ſcꝫ ⁊ pximi: qꝛ ſcꝫ ala q̃
diligimus deũ/habet quinq̃ pennas: inq̃tuꝫ ſcꝫ
deus a nobis diligit ppter quinq̃/ſcꝫ ppter vul-
Aliter nera quinq̃ q̃ ppter nos tulit. ¶ Uel ppter quin
q̃ beneficia q̃ nobis contulit: q̃ ſunt creatio/re-
demptio/a pctõ cõuerſio/culpe remiſſio/ glorie
cõceſſio. Ala xo charitatis ſupne habet alia quin
q̃/q̃ ſuperius ſunt dicta ⁊c. Et ſic vide de cheru
Comeſtor. bin Exo xxv. vbi multa dixi. ¶ Hic ponit Co-
meſtor/ꝙ latomi quendã lapidẽ quẽ habebant
multotiẽs voluerãt ponere in diuerſis locis tẽ-
pli: ſed virtute diuina ſic fiebat/ꝙ lapis ille i nul
lo loco poterat adaptari: qꝛ cõtingebat illũ la-
pidẽ maiorẽ vel minorẽ vel incõpoſitiorẽ inue-
niri: quapropter ad partẽ fuerat reiect9/⁊ ab edi
ficatorib9 reprobatus. In fine tñ cũ murus ⁊ pa
ries templi pficeret/et in ſupiori angulo defice-
ret lapis vnus: tentauerũt magiſtri/ ſi forte ille
lapis q̃ totiẽs fuerat reprobat9/ ibidẽ aliq̃liter
cõueniret. Quod vtiq̃ cũ grãdi olim admiratio
ne cõtigit: qꝛ ſcꝫ ille lapis cõuenientiſſime fuit ſi-
tus/ acſi factus fuiſſet ex certo pPoſito/in illo ſu
Moralitas periori angulo poſit9 ⁊ adaptat9. ¶ Illud expo
nit de chriſto tã hiſtorice ꝙ pphetice. Hiſtori-
ce eñ chriſtus exponit hoc de ſeipſo impletuꝫ

fuiſſe: vbi dixit iudeis/ſe eſſe lapidẽ reprobatũ/ G
et tñ in angulo conſtitutũ: qꝛ p certo iſti q̃ tunc Mat.21.a
erãt artifices tẽpli/ſynagoge ſcꝫ: phariſei et pn
cipes iudeorũ: qñ viderũt iſtũ lapidem viuũ/ſcꝫ
chriſtũ deũ et hoĩem: ipm ſtatim repudiauerũt
et ad nullũ bonũ op9 vtilẽ iudicauerũt: ſed ipm
et fidẽ eius penitus reprobauerũt: et tamen ille
contra ſpem oĩm/ nutu dei fact9 eſt lapis angu
laris/cõſummator tẽpli eccleſie dei: duos parie
tes in vnũ angulũ/id eſt duos populos in vnaꝫ
fidẽ colligans: et ipſum templũ eccleſie cui reſi-
det ornans/pficiẽs et cõſummãs. Crediderunt
eñ iudei/ꝙ qñ chriſtũ repudiauerunt ⁊ occide-
runt/ꝙ de ipſo amplius mẽtio nõ fieret: ⁊ ꝙ no-
men eius eo mortuo deperiret: et tamẽ in capi-
te eccleſie ipſe poſitus/et toti9 religionis et gra
tie caput fact9 eſt. Unde dicit: A dño factũ ẽ iſtud:
et eſt mirabile in oculis noſtris: Lapidẽ quem Pſ.117.d
reprobauerũt edificãtes ⁊c. ¶ Uel dic myſtice Aliter
ꝙ artifices ſeu edificatores tẽpli/eccleſie vel pa
trie: ſignificãt plãtos/principes/iudices et ma-
giſtros: qꝛ reuera ſepe fit ꝙ quando aliq̃s lapis
alicubi eſt locãdus: vtpote qñ vacat aliquod be
neficiũ vel officiũ/ad manus eorũ venit: aliquis
lapis/id eſt aliqua pſona bona q̃ eis pſentatur/
vel de qua fit eis mentio ſpecialis: p certo lo-
cũ p ipſo nunq̃ reperire poterũt: ipſoſq̃ nunq̃ con
gruos vel vtiles p aliquo beneficio reputabũt:
ſed potius poſtponunt et reprobãt: et alios mi
nus idoneos pmouebũt: ⁊ in edificatione eccle H
ſie collocabũt: Quis illud ex malicia faciant/de-
us tamẽ occulte illud vult et pmittit fieri: qꝛ or-
dinat talẽ ſic reiectũ ad melius tempus reſerua-
ri: iuxta illud Job: Deridet iuſti ſimplicitas/lã Job.12.a
pas cõtempta apud cogitationes diuitũ para-
ta ad tẽpus ſtatutũ. Quid ergo? Proculdubio
ſepe fit ꝙ tandẽ contra ſpem oĩm ſolo nutu diui
ne pudentie/locus illi9 lapidis ſic reiecti adue
nit: et ꝙ in angulo ſupiori/id eſt i officio vel bñ
ficio excellẽtiori: ab edificatorib9/id eſt electori
bus et pmotorib9: p lapide angulari/id eſt p plã
lato conſtituit: et tũc magna admiratione oĩm
ad ſtatũ arduũ pmouet: et q̃ ab omnib9 cõtem-
ptus ⁊ reiectus fuerat/ſup oẽs ſublimat. Pſal.
Suſcitãs a terra inopem: et de ſtercore erigens Pſ.112.a
pauperẽ: Ut ſedeat cũ principib9. Fatui igitur
ſunt q̃ bonas pſonas nitunt reijcere et contem
nere: qꝛ neſciũt quid de ipſis de9 decreuit ordia-
re. Et ſepe fit ꝙ ille qui amplius calcat et repro
batur/magiſter reprobãtiũ ſepe efficit: et ſuper
eos dñs exaltatur. Unde dicit: Oculus dei re- Eccl.11.b
ſpexit pauperẽ: et erexit eũ ab humilitate ipſi9:
et exaltauit caput eius: et mirati ſũt multi/⁊ ho
norificauerunt deũ. ¶ Uel ſi vis/dic ꝙ aliq̃ la- Aliter
pides/id eſt aliq̃ homines ſunt ita proterui i prin-
cipio/ꝙ ad nullum bonũ ſunt vtiles: nec ad ali-
quod officiũ vel beneficiũ ſunt habiles: quinimo
neceſſe eſt ꝙ ab artificibus/id eſt a plãtis repro
bent: et p nihilo inter alios cõputent: qui tamẽ
qñq̃ nutu dei taliter cõuertunt/ꝙ finaliter in tẽ
plo religionis vel eccleſie in angularẽ lapidem

A .i. in prelatū vel dñm pmoueñ: vel ſaltē φ pſo-na bona ⁊ ſolennis efficiat: ita φ lapis angularis apud alios reputet. Allega vt ſupra.

¶ Capitulū ſeptimū Textus: Domū aūt ſuā edificauit ſalomon tredecim annis. Moralitatū Ca. VI

Fecit ſalomon porticū ante faciē templi ſup colūnas ereas cōſtitutū: inter quas due erant columne eree ceteris eminentiores: que in altitudine vigintiocto cubitis ptendebanť: ⁊ inferius baſibus ereis ſuſtentabantur. Habebāt deſup erea epiſtilia: a qbus p gyrū dependebant ducenta malogranata: ſup epiſtilia vero erea capitella quinq̃ cubitoꝝ collocabanť: q̄ vndiq̃ lilijs ereis coronabanť. Latera autē columnarū ⁊ epiſtilioꝝ retibus ⁊ catenulis ereis vndiq̃ dependentibus ad ornatū cingebātur: ⁊ linea duodecim cubitorū columnā q̄libet ambiebať: ⁊ altera columna alteri ſimilis in oībus habebať. Una aūt earū iachim .i. firmitas: altera vero booz .i. robur appellabať: ⁊ inter duas iſtas in porticū ſeu in atriū intrabatur. In quolibet aūt capitello colūne ſeptē verſus ſcripturaꝝ in circuitu ſculpti erant/ q̄ columne cacumen ornabant.

Moralitas ¶ Templū ſignificat eccleſiam triumphantē. Porticus vero qui ante eſt/ ſignificat eccleſiā militantē. Cū enim in iſto porticu fuerint multe columne .i. multe bone pſone ad ſuſtentandū eccleſiā cōſtitute: inter ceteras fuerunt due principales/ petrus ſcʒ ⁊ paulus/ vel ſi-

B mon ⁊ iudas/ vel quicūq̃ duo ſancti: de quibꝰ in ſimul predicet vel ſolēnizeť. Uel etiā generaliť/ quicūq̃ boni prelati ⁊ pfecti: q̄ ſcʒ duo fuerint p binariā charitatē: inuicē ſimiles p morū cōmunē cōformitatē: qui ſcʒ baſes ⁊ fundamēta ſancte ⁊ ſolide fidei/ haſtile ſpei/ epiſtilium charitatis/ ⁊ capitellū quinq̃ cubitoꝝ .i. diſcretā cuſtodiā quinq̃ ſenſuū habuerunt: ſeptē verſus ſcripturaꝝ .i. virtutes vel ſeptē dona ſpūſſancti: l capite columne .i. in mēte iuſtoꝝ fuerunt: qbꝰ p ceteris claruerūt. In iſtis etiā fuerūt malogranata: quē ſub duro cortice grana cōtineut ⁊ liquorē .i. virtutū ⁊ gratiaꝝ vbertas. Lilia .i. caſtitatis mundicia ⁊ puritas. Retia ſeu catenule .i. bona amicitie/ ⁊ cōcordie cōfederata colligatio. Linea tota ambiens/ eſt diuine legis meditatio: q̄ etiā duodecim habebat cubitos: inquantum in ipſa refulgebat duodecim articuloꝝ vera credulitas ⁊ agnitio. Et ſic iſti bene dicunť iachim ⁊ booz .i. infirmitas ⁊ robur: inquantū ad tollendū mala ſunt infirmi: ad faciendū bona robuſti: ⁊ ſic ad ſuſtinendū eccleſiā/ columne .i. viri ſtabiles ſunt inuenti. Oīa iſta ex ere dicunť facta: p eo φ in oībus moribus ⁊ actibꝰ eoꝝ ſonus diuine laudis ⁊ gratiarūactionis/ cōfeſſionis ⁊ pdicationis fuit inuētus: ⁊ ad eruditionē fraternaʒ in omnē terrā pbatꝰ. Ideo breuiter cuilibet ta-

Hiere. i. c. li columne poteſt dici illud Hiere. Ecce dedi te i columnā ferreā ⁊ in murū ereū: ⁊ preliabunť ad uerſus te: et pualere nō poterunt. Si vis dilata

Eodē ca. melius/ quia tranſeo. ¶ Circa templū plura facta ſunt domicilia ſeu atria: ſcʒ atriū interiꝰ vndiq̃ circa templū: in quo erat altare ereum: ⁊ in quo ſacrificabať: ⁊ in quo pſallebant cantores/ et ad populū loquebanť. Cuius ſcʒ formula quadrangula templum ex omni latere ambiebat: ⁊ ipſum atriū murus circūquaq̃ cingebat: qui tres ordines lapidū diuerſoꝝ coloꝝ/ ⁊ tres in altitudine cubitos cōtinebat: qui columnas edificij p circūitū ſuſtentabāt. Pauimentū aūt huiꝰ atrij marmoribus erat ſtructū/ et diuerſis imaginibꝰ picturatū. Illud igiť atriū populus nō intrabat ſed p quatuordecim gradus aſcendens/ ſacrificia ſua ad oſtium atrij ſacerdotibus offerebāt: ſicut p oīa dicit liber Regū et Paraľ. et expoſuit Comeſtor extra illud atriū: ſed circa templuʒ vndiq̃ deſcendendo p decliuum collis tria alia erant: talia videlicet: atrium mundoꝝ hominuʒ exterius: quod multo maius erat atrio interiori: poſtea atriū mulieꝝ: poſtea vero in parte inferioris montis atrium omniū immūdoꝝ: in quo ſcʒ imundi tā homines φ mulieres et gentiles adorabant: et tamē oēs illi q̄ erant in oībꝰ atrijs/ licet muros haberent altiſſimos: templum quod erat in montis cacumine/ videre poterant: ⁊ etiā illos q̄ miniſtrabāt in interiori atrio.

Moralitas ¶ Si volumus iſta exponere myſtice/ poſſumꝰ dicere φ templū ſignificat ecclīam triumphantē: atria vero q̄ ſunt extra templū paradiſi in decliuo huiꝰ vallis miſerie/ deſignant ecclīam militantē per ſpem ⁊ deuotionē/ ipſum templū paradiſi circū-

D ſtantē: ⁊ in tria atria/ ſcʒ interius et exterius ⁊ inferius .i. in ſtatū clericoꝝ/ bonoꝝ ſecularium ſeu actiuorū carnaliū/ etiā ⁊ maloꝝ generaliť ſubdiſtinctū. Status eñ clericoꝝ ſignificať p atrium interius/ quod erat miniſtroꝝ. Status bonorū actiuoꝝ ſignificať per atriū exterius/ quod erat mundoꝝ. Status eñ omniū maloꝝ ſignificať p atriū inferius/ quod erat immūdoꝝ. Igiť dico φ atriū interius .i. ſtatus ecclīaſticus cōtinet altare .i. cultū religionis chriſtiane vbi adorať: cōtinet ad litterā miniſtros/ a quibꝰ ſacrificium eucharīſtie quotidie immolať: cōtinet doctores a quibꝰ ppl̄s erudiť. Debet ergo atriū religionis vel ecclīe p quatuor virtutes cardinales q̄dratū ⁊ muro regularis obſeruantie eſſe circūſeptū vbi ſcʒ tres ordines lapidū .i. tria religionis vota/ vel tres theologice virtutes/ vel tres penitentie partes/ vel ſancte trinitatis fides relucēant: ⁊ ſup quē murū columne atrij .i. bone pſone eccleſie ſtare et pſeuerare debeant. Pauimentum aūt iſtius atrij inferiores ecclīaſticos ſignificat: quia pro certo debent p cōſtantiā eſſe marmorei: et ad reſiſtendū vitijs fortes: necnō ad labores penitentie tolerandos ſtabiles atq̃ firmi: et imaginibus et picturis virtutū et cōuerſatiōis honeſte vndiq̃ venuſtari. Iſtud ergo atrium .i. ſtatū ecclīaſticū nullus niſi eſſet de genere leuitaꝝ .i. nullus niſi eſſet bonus ⁊ ſanctus debet intrare: ſed ſufficere debet ppl̄o laicoꝝ/ φ p q̄tuordecim gradus .i. p ſeptē v̄tutes ⁊ p ſeptē ſpūſſancti dona poſſint ad pfectionē aſcendere: ⁊ ſacri-

E ſicia ꝛ oblatiões ſuas ſacerdotibus ꝛ eccleſiaſti-
cis offerre: ꝛ ꝑ eos dño miniſtrare. Igiť de iſto
Pſal. 133.a atrio diciť illud Pſ. Qui ſtatis in domo dñi: in
atrijs domus dei noſtri. In noctibus extollite
Moꝛalitas manus veſtras in ſancta. ¶ Uel dic moꝛaliť ꝙ
atriū interius ſignificat coꝛ: quod ſcʒ debet eſſe ꝑ
quatuoꝛ ꝟtutes cardinales quadratū: tribus oꝛ
dinibus lapidū. i. tribus ꝟtutibus theologicis
circūcinctū: colūnis. i. ꝟtutibus roboꝛatū: paui
mēto marmoꝛeo. i. hūilitate ſtabili ꝛ firma ſtra-
tum: ꝛ imaginib⁹. i. honeſtis exēplis pictū: ꝛ cir-
ca templū paradiſi ꝑ deuotionē ꝛ deſyderiū con
ſtitutum. In ipſo eīn debet eſſe altare. i. oꝛatio:
miniſtri. i. ſubiectio: cantoꝛes. i. gratiarūactio:
Pſ. 50. d doctoꝛes. i. diſcretio: ſacrificiū. i. ꝯtritio: qꝛ ſacri
ficiū deo ſpūs ꝯtribulatus: ꝛ in eo nullus de po
pulo debet intrare. i. ꝙ ab eo debeat excludi oīm
malaꝝ cogitationū ꝯtentio: ꝛ ſic diceť atriū ſa-
cerdotū: qꝛ ſacerdotes ꝛ viri eccſiaſtici debēt ha
bere talia atria. i. talia coꝛda ꝛ ꝯſcias. Uñ diciť:
1. para. 7. b Sanctificauit ſalomon mediū atrij ante templū
Eodē ca. ¶ Atrium exterius erat ꝗdam maxima baſilica
ſeu domus in circuitu templi: in qua viri mūdi
ad oꝛandū ꝯueniebāt: in cuius aliqua parte nū-
mularij ſedebant: ꝛ in alia parte alalia volantia
ꝑ ſacrificijs vendebanť. Erāt etiam iuxta illud
atriū circa porticū gazophylacia. i. domus in ꝗ
bus ſacrificanda reponebanť: circa latera erant
paſtofoꝛia. i. domus in qua ſacrificātes de ſacri
ficioꝝ partibus corā dño comedebāt: erāt etiam
F ibi cathedre in ꝗbus ſedebāt doctoꝛes: ſicut in
gymnaſio ſuedre: in ꝗbus ſedebāt auditoꝛes / ſi
cut in conſiſtoꝛio: exedre in ꝗbus ſedebāt acceſ-
ſoꝛes ſeu iudices / vt in locutoꝛio ſeu iudicio.
Moꝛalitas. ¶ Si via dic ꝙ illud atriū ſtatum bonoꝝ laico-
rum deſignat: in quibus ſunt nūmularij ꝛ merca
toꝛes animalū. i. iuſte ꝛ licite negociatiões: pa-
ſtofoꝛia. i. hoſpitales refectiones: gazophylacia
. i. ſacrificioꝝ bonoꝝ repoſitiões: cathedre. i. ſtu-
dia doctrine ꝛ lectiones: ſuedre. i. auditoꝝ obe-
dientia ꝛ ſubiectio: exedre. i. iudicia / ꝯſilia ꝛ bo-
Comeſtoꝛ ne ciuiles oꝛdinatiões ꝛc. tranſeo. ¶ Atriū muli
erū ſm Comeſtoꝛē / erat ſub atrio viroꝝ. ſ. in de-
cliui mōtis / quod ab occidēte clauſuʒ erat: quod
etiam ab aquilone ꝛ meridie ꝛ oriente tres poꝛ-
tas habebat / ꝑ quas intrabať: ꝛ muro alto vndi-
ꝗʒ cingebať: ꝛ ibi mulieres munde ꝛ nō alie / ado
Moꝛalitas rare ꝛ ingredi ꝑmittebanť. ¶ Sic vere circa tē-
plum ſancte eccſie ſunt atria mulieꝝ. i. ſtatus / re-
ligiones ꝛ collegia ſanctimonialū feminarum
Talia eīn atria: debēt eſſe in decliui ꝛ deſcenſu / ꝑ
humilitatē ꝛ ſubiectionē: debēt circūire tēplum
ſcʒ paradiſi / ꝑ affectionē ꝛ deuotionē: debēt ha-
bere murū altū. i. regularē obſeruātiā ꝛ ꝓfeſſio
nem: debēt habere tres poꝛtas. i. triū votoꝝ ia-
nuas / ꝑ ꝗs intrare habēt ad ꝑfectionē ꝛ ſaluati-
onē. Clauſe debēt eſſe in occidēte. i. a ꝑte munda
noꝝ bonoꝝ ꝑ terrenoꝝ contemptū ꝛ abdicatio-
nē. A ꝑte ꝟo auſtri. i. a ꝑte bonoꝝ ſpūalū: debēt
eſſe apte ꝑ bonoꝝ affectionē: ꝛ a ꝑte aq̄lonis. i. a
parte infernalū toꝛmentoꝝ / ꝑ timoꝛem ꝛ medi-

tationē: et a parte oriētis / id eſt a parte ſpūalium
gaudioꝝ / ꝑ amoꝛē et cōtemplationē. Mūde igi-
tur mulieres / ſcʒ caſte ꝛ ꝟgines / debēt i tali atrio
id eſt i tali religione eſſe. Alie ꝟo immūde ꝛ indi
gne ibidē igredi nō debēt. Tren. Recedite pol- Tren. 4. c.
luti clamauerūt eis: recedite / abite / nolite tange
re. ¶ Uel allega hic / ꝙ atriū feminarū erat ſub Aliter
atrio viroꝛuʒ: ad denotādum ꝙ mulieres debēt
eſſe ſubiecte viris. Apls: Mulieres ſubiecte ſint Col. 3. c.
viris ſuis. Et illud: Sub viri poteſtate eris: et Gen. 3. f
ipſe dominabiť tui. Inter atria tēpli erat vnū /
quod erat atriū īmūdoꝝ: i quo ſcʒ immūdi tā vi
ri ꝗ mulieres / ꝗ etiā gētiles cōueniebant: et ibi
dñm adoꝛabāt. ¶ Sic vero ad tēplū eccleſie vi-
demus quedā atria ꝑ īmūdis / id eſt ſectas chꝛi
ſtianoꝛū / ſchiſmaticoꝛū / peccatoꝛū et hereticoꝛ-
rū: ꝗ oēs ſe dicunt de coꝛꝑe eccleſie eſſe: ꝛ ibi ni
tunť ſm ſectā ſuā dñm adoꝛare. Per quod atri
um ſtat⁹ peccatoꝛū ꝗ ſunt in eccleſia / poſſunt in
telligi / ꝗ ſunt abominabiles ꝛ immūdi. Uñ Apo-
cal. Atriū aūt quod eſt foꝛis templū / eijce foꝛas: Apoc. 11. a.
et ne metiaris illud: qm̄ datū eſt gentib⁹: ꝛ ciui-
tatē ſanctā calcabūt ꝛc. qꝛ ſcʒ illi īter infideles
ꝗ magis calcāt (quando ꝑſſt) eccleſiā / ſunt iſti ꝗ
ſunt in illo atrio: ſchiſmatici chꝛiſtiani vel do-
meſtici impij vel tyranni. De altari holocauſti
quod fecit Salomō in interioꝛi atrio: ꝛ de can-
delabꝛis ac menſa et multis alijs ſilib⁹ tranſeo:
quia ſupꝛa in Exodo ſunt dictū. Eiuſdē eīn foꝛ-
me erāt illa ſicut ꝛ iſta: excepto ꝙ iſta fuerūt ma
ioꝛis quātitatis ꝗ illa. ¶ Sed aduerte hic / ꝙ i Eodē ca.
atrio interioꝛi fecit Salomon mare ſeu lauato- D
riū eneum fuſile: quod ſcʒ decem cubitos habe-
bat in latitudine / quinꝗʒ in ꝓfunditate ſeu alti-
tudine / tres vero digitos i ſpiſſitudine. Erat au
tē in parte inferioꝛi ſtrictū / a parte vero ſupio-
ri lat⁹. Uñ ſuperi⁹ circa labiū quod erat i latuʒ
diffuſum: quod ꝛ erat ad modū calicis ſeu repā
di lilij factū: reſticula triginta cubitoꝛū ipm cin
gebāt: in fundo ꝟo reſticula decē cubitoꝝ ſuffi
ciebāt. Superius igiť circa labiū ſeu limbū erāt
duo hiſtoꝛicarū ſcripturaruʒ oꝛdines; ſub ipſa
vero erat baſis erea: ꝗ duodecim ereos ſeu fuſi
les habebat boues: boues eīn duodecim enei et
fuſiles mare poꝛtabāt: quoꝝ tres ad oriētē / tres
ad occidentē / tres ad meridiē / tres ad aquilonē:
ꝛ ſic ꝑ quatuoꝛ mūdi ꝑtes vult⁹ ſuos conuerte-
bāt: poſterioꝛa ꝟo int⁹ ſub mare mittebāt: faci-
es vero eoꝛū ꝑ quatuoꝛ ternaria exteri⁹ appare-
bant. In illo igiť mari miniſtri altaris pedes ꝛ
man⁹ lauabāt: et ſic puri et mūdi dño ſacrificiū
offerebāt. ¶ Iſta multipliciter poſſūt exponi: Moꝛalitas
et ꝑmo quedā moꝛaliter placet exponere. Nam
qꝛ ſuperi⁹ per atriū interius coꝛ ſeu cōſcientiā in
tellexi: ideo per illud mare ſeu lauatoꝛiuʒ quod
erat in atrio / volo penitentiam ſeu coꝛdis ama-
ram compunctionē vel lachꝛymarū lauatoꝛiuʒ
deſignare. Neceſſe eſt enim ꝙ coꝛ bonum laua
toꝛium habeat: vt ſacerdos noſter / ſcʒ affectus
per lachꝛymas purificatus et lotus / ad altare
dignus immolaturus accedat. Pſal. Lauabo Pſal. 25.

B inter innocẽtes manus meas ꝛc̃. Dico igiť ꝙ il-
lud mare.i.amara ꝛ lachrymoſa cõtritio: debet
habere decẽ cubitos in latitudine: inquantũ de
bet dolere de decẽ legis mãdatis non adimple-
tis. Itẽ quinq; cubitos in altitudine: inquantũ
debet triſtari de quinq; ſenſibus nõ diſcrete cu-
ſtoditis. Itẽ tres digitos in ſpiſſitudine: inq̃n-
tũ debet plorare de tribus virtutibus theologi-
cis/nõ habitis vel obtentis. Itẽ labiũ ſeu lim-
bus eius ſuperior/debet eſſe ad modũ calicis vel li
lij: inquantũ debet dolere de calice.i. diuina paſ
ſione nõ recordata: de lilio.i. de caſtitatis mun-
dicia nõ reſeruata: ꝛ ibi etiam debẽt eſſe ſculpte
imagines hiſtorice: inquantũ et ipſe debet dole
re de vita ꝛ hiſtoria ſanctoꝝ nullatenus imita-
ta. Et ſic debet eſſe in vna parte ſtrictũ/ꝛ in alia
latũ: inquantũ de ſterilitate parſimonie ꝛ de la-
ta rapacitate auaricie plus debito frequẽtata.
Duodecim etiã boues in trinitates diuiſas de-
bet habere: inquãtũ debet lugere de fide ſancte
trinitatis: quã debito modo nõ habuit: ꝛ fide du
odecim articuloꝝ pfecte nõ credita vel retenta/
cũ reſticula triginta cubitoꝝ: ꝛ decẽ ipm cinge-
re debent: inquantũ triſtari debet de fructu trice
ſimo ꝛ de denario pditis.i. de eterna mercede p
peccatis amiſſa. Si igiť lauatoriũ noſtrũ lachry
moſe cõpunctionis oẽs iſtas cõpunctiones ha-
beat: bene poteſt ibi homo ꝛ pedes ꝛ manus la-
uare.i. affectus ꝛ opera mundificare: ꝛ ſic poteſt
digne ſacrificia ſua ſeu euchariſtiã/vľ bona ope
Joã.9.b ra imolare. Bene igiť diciť: Uade lauare in na-
4.Re.5.c tatorio ſiloe. Et alibi: Uade lauare ſepties i ior-
Aliter dane/ꝛ recipies ſanitatẽ. ¶ Uel dic ſi vis ꝙ laua
B toriũ illud eſt penitẽtia q̃ holes mundificat: que
ſcʒ diciť mare: q2 eſt amara p cõtritionẽ: et diciť
eſſe fuſilis: q2 fundiť ꝛ diſſoluiť p cõpunctionẽ.
Diciť enea: q2 ſonat ꝛ clamat p cõfeſſionẽ. Dici
tur decẽ cubitoꝝ: q2 decẽ mãdata facit adimple-
re p ſatiſfactionẽ. ¶ Itẽ iſta habet in pfundis
quinq; cubitos: q2 iſta reparat quinq; ſenſus ſpi
rituales: ſcʒ viſum diſcretionis/auditũ ſubiecti-
onis/tactũ cõpaſſionis/guſtũ deuotionis/odo-
ratũ cõſyderationis: tres digitos habet in ſpiſ-
ſum/inquantũ ſcʒ iſta delet tres culpas principa
les: ſcʒ peccatũ cordis/oris ꝛ opis. Dic ſicut ſu
pra et toto/ꝙ illud de quo cõtritio diciť dolere
penitẽtia facit in illo ditare: ꝛ hoc recuperare et
3.Re.4.b habere. Porro in mari ſacerdotes lauabãtur:
ꝛ tñ hodie videť poſſe dici illud quod de chalde
is.i. de vitijs diciť Hiere. ꝙ mare eneum quod
Aliter erat in domo dñi/ cõfregerunt. ¶ Uel dic ꝙ ma
re eſt vir pfectus: p penitẽtiã amarus: p pdicati-
onẽ eneus ꝛ ſonorus: aquis ſciẽtiaꝝ plenus: ob-
ſeruantia decẽ mãdatoꝝ: cõtinentia quinq; ſen-
ſuũ: efficacia triũ virtutũ/vel triũ religionis vo-
toꝝ menſuratus: hiſtorijs bonoꝝ exemploꝝ pi-
ctꝰ: decimo ꝛ triceſimo retiaculo.i. denario eter
ne retributiõis/ꝛ fructu triceſimo/et ſpe tripli-
cis dotis aĩe fretus: et duodecim bobus.i. duo-
decim apľis/et eoꝝ vite/fidei ꝛ doctrine p imita
tionem immixtus. Si quis aũt talis fuerit/ma-

re ſeu lauatoriũ dici poterit: q2 ad lauandum ſeu C
purificandũ alios documẽtis et exẽplis merito
dignus erit: vt ſic de viris iuſtis exponať illud
Ezech. Aſpectus rotaꝝ ꝛ opus earũ q̃ſi viſio ma Ezech.1.b
ris. ¶ Uel dic ꝙ mare ſignificat ſacrã ſcriptu- Aliter
rã: q̃ in atrio eccleſie ad oſtẽſionẽ criminũ poni-
tur: vt ibi ſacerdotes.i. viri eccľaſtici a ſuis ma
culis expienť. Eſt igiť illud mare fuſile: q2 a deo
fuit fuſum.i. in igne ſpũſſancti conflatũ p inſpi-
rationẽ. Ereum quod eſt durũ metallũ et forte:
quia eternã fortẽ/verã ꝛ immutabilẽ habet du-
rationẽ. Decẽ cubitoꝝ in latitudine: propter de-
cẽ mandatoꝝ que cõtinet inſtitutionẽ. Quinq;
cubitoꝝ in profundo/propter quinq; ſenſuũ ex-
hibitionẽ. Duoꝝ ordinũ hiſtoriã.i. duoꝝ teſta-
mentoꝝ narrationẽ. Tres digitos in ſpiſſum: in
quãtũ continet trinitatis fidem. Triginta cubi-
tos habet in ſuperiorẽ/et decẽ in inferiorẽ ambi-
tũ: inq̃tũ eterne glorie q̃ cõſiſtit in denario pfe-
ctionis/ꝛ in ternario viſionis/fruitionis et tẽtio
nis cõtinet repromiſſionẽ. Labiũ habet ad for-
mã calicis: inq̃tũ iſta potat et inebriat in ſe ſtu
dẽtes p diuinã eruditionẽ. Et eſt illud labiũ ad
modũ repandi lilij: q2 habet purã et caſtã locu-
tionẽ. Pſal. Eloquia dñi/eloquia caſta. Stri- Pſ.11.b
ctũ eſt inferꝰ/latũ ſupiꝰ: inq̃tũ hic inferiꝰ p tẽ-
pore huiꝰ vite ſtrictã habet et obſcurã expoſitio
nẽ. Surſum vo in patria clarã habebit ſuoꝝ ſe-
cretoꝝ cognitionẽ. Duodecim boues p ternaria
copulatos ſub ſe cõtinet: inq̃tũ duodecim patri-
archas vel duodecim apľos ſub ſe habet/q̃ per
quatuor mũdi partes portauerũt trinitatis fidẽ
et deuotionẽ. Boues eñ.i. apľi et viri apoſtoli- D
ci p ternariũ copulati dicunť: inq̃tũ in fide tri-
nitatis ꝯuenerũt: quã p quatuor mũdi ptes pdica
re noſcunť. Iſti aũt partim latent et partim ap-
parent: q2 ſcʒ viri ſancti partim p virtutũ ſuarũ
occultationẽ latitant: ꝛ partim p bonoꝝ exterio
rũ et documẽtoꝝ oſtenſionẽ ſe mõſtrãt: ꝛ ſic ſub
mari ſacre ſcripture ſtudendo/ꝛ eã implendo cõ
tinue pſeuerant: et ipſam p viribꝰ ſuſtinent atq;
portant. Pſal. In mari via tua ꝛc̃. ¶ Uel etiaʒ Pſal.76.d
iſti quo ad faciẽ.i. quo ad exteriora opera nobis Aliter
apparẽt: ſed quo ad futura et poſteriora pmia/a
nobis abſcõdunť et latẽt. Pſal. Quam magna Pſal.30.c
multitudo dulcedinis tue dñe ꝛc̃. Iſti aũt hñ bo
ues erei dicunť: q2 ſicut fortiſſimi boues terram
coluerũt: et tãdẽ p martyriũ imolati fuerunt: et
ad modũ eris ſonũ pdicatiõis emiſerũt: q2 ſicut
in Pſal. diciť: In omnẽ terrã exiuit ſonus eo- Pſal.18.a
rum ꝛc̃. ¶ Uel ſi vis dic ꝙ iſti boues erei q̃ ſo- Aliter
nũ habebãt et nõ ſenſum: ſunt carnales pdicato
res: q̃ ſub mari ſacre ſcripture pambulant: et eã
ſe portare gloriantes/ſonũ bonoꝝ viroꝝ pdicã-
do emittũt: ſenſum tamẽ deuotionis nõ habẽt.
Uñ Ezech. Nerui et carnes aſcenderũt: et extẽ- Ezech.37.b
ſa eſt ſup eos cutis: et ſpiritũ nõ habebant. Iſti
eñ ſunt q̃ poſteriora ſua celãt/et facies oſtẽdũt:
et poſteriora.i. carnalia ſua opa a mẽbris poſte
rioribꝰ depẽdẽtia p viribꝰ celãt et ꝯtegũt: faciẽ
vo ſuã.i. exteriorẽ ꝯuerſatiõis pulchritudinem/

E ſcʒ quā habēt/libenter manifeſtāt: ⁊ ſe etiā p ter-
nario colligāt inquātū ſub triplici voto/vel ſub
fide trinitatis/vel in trib⁹ virtutib⁹ theologicis
ſe viuere diſſimulāt ⁊ fingūt. Ut cōiter enim ſiue
hypocrite/ſiue vſurarij/ſiue proditores/vel falſi
amici: faciē nō dorſum nituntˀ oſtendere: inquā-
tū exteriorē applauſum (qui p faciē innuitˀ) conā
tur alijs oſtendere. Imūda vo poſteriora ſua
.i. malā intentionē/⁊ turpiū opeꝝ ſuoꝝ vilitatē:
a viſibus alioꝝ ſemp vellent latere: ſimiles illis
Mat.23.c. ſepulchris dealbatis: q̄ (ſicut dicitˀ) apparēt ho-
minibus ſpecioſa: intus aūt ſunt plena oſſibus
mortuorum. Et ſicut iſti boues ab inuicē auerſi
erant: ita q dorſa ſibijnuicē/nō facies conuerte
bant. Sic ⁊ tales mali hoies non ſolent p dile-
ctionē ſe reſpicere/ſed facies cordis ab inuicem
diuertere: dorſum vero obliuionis/deſpectus ⁊
odij alter ad alteꝝ applicare: inquantū ſcʒ alter
Hiere.18.e ſolet alteꝝ fugere ⁊ odire. Unde Hiere. Uerte-
Aliter rūt dorſum et nō faciē. ¶ Uel dic q mare iſtud
ſignificat baptiſmū: quod dicitˀ eſſe rotūdū: qꝛ
quēadmodū orbis in eo debet abluī. Fuſile: qꝛ
diuina gratia ibidē ſolet infundi. Ereum: qꝛ per
ſonū p̄dicationis debet virtus ipſius vndiq̄ cir
cūfundi. Liliatum etiam labiū: qꝛ per iſtū ſolēt
anime ad modū lilij dealbari. Calicis etiam ha
bet formā .i. inquantū virtus paſſionis chriſti/
que calix eſt ab eodē dicta/ ſolet in eo mōſtrari.
Iſte ergo decē cubitos in latū/ quinq̄ in altū/
tres digitos in ſpiſſum dicitˀ habere: inquātum
F quicquid contra decē mandata cōmittitˀ: vel per
abuſū quinq̄ ſenſuū delinquitur: quicq̄d p tria
principalia vitia: ſcʒ ſuperbiā/auariciā/luxuriā
incurritˀ: totū in baptiſmi lauatorio depuratur.
Funiculo vero vel reticulo triginta cubitoꝝ ſu-
perius/⁊ decē inferius cingebatˀ: inquantum in
baptiſmo ſpes eterne retributionis ⁊ denarij p
mittitˀ. Denarius enim numerus ter ductus/tri-
ginta cōſtituit: qꝛ p certo denari⁹ pfecte et eter-
ne retributionis q̄ datˀ in vinea dn̄i laborātib⁹:
in tribus: ſcʒ in fruitione/viſione ⁊ tentione cōſi
ſtit. Duodecim etiā boues .i. q̄tuor ternaria di-
uiſim iſti mari ſub ſunt: inquantū duodecim arti
culi in fide ſancte trinitatis p quatuor mūdi pla
gas diffuſi/baptiſmali grē anneri ſunt: ⁊ inquā-
tū baptizati p vniuerſa mūdi climata fidem ſan
cte trinitatis credunt. In iſto igitˀ mari ſacerdo
tes lauabantˀ: qꝛ p certo omnes q̄ baptiſmo pu
rificantˀ/ſacerdotes .i. ſacri duces efficiuntˀ: ſicut
bene patet vbi petrus loquens fidelib⁹ dicebat:
1.Pe.2.b Uos eſtis genus electū/regale ſacerdotiū/gens
ſancta/populus acquiſitionis. Iſtud eſt eñ ma
re in quo oēs macule vitioꝝ ſtringuntˀ: ⁊ in quo
oīa peccata ſubmerguntˀ/ ⁊ obliuioni traduntur.
Pſal.135.b. Pſal. Submerſit pharaonē ⁊ exercitū eius in
Eodē ca. mari rubro. ¶ Fecit ſalomon tres luteres ſeu
venas ereas/rotundas ⁊ fuſiles: quarum orificia
erāt ſtricta. Uenter vo ⁊ fundū aliquantulū ma
gis lata: eratq̄ latitudo interior vn⁹ cubiti ⁊ di
midij: altitudo vo quatuor cubitoꝝ: habebat au
tē quilibet luter baſem eream ſibi deputatā/ mi-
ro artificio fabricatā: erāt aūt iſti luteres I atrio G
ſacerdotiū ante portā poſiti: quinq̄ a dextris/et
quinq̄ a ſiniſtris depoſiti: ⁊ ad intingēdos ⁊ la
uandos pedes/inteſtinaq̄ lauanda ⁊ ſacrifican
da erant ſpecialiter deputati. ¶ Sic vere dico/ Moraliter
q in atrio eccleſie militantis ad finē vt hoſtie im
molande .i. penitētes ſeipſos dn̄o in altari peni-
tentie ſacrificātes haberēt: vbi a ſuis ſordib⁹ ſeu
criminib⁹ lauarentˀ: neceſſe fuit ibidē luteres .i.
ſacerdotes ſeu ꝯfeſſores ꝯſtituere: et ipſos in pu
blico a dextris ⁊ a ſiniſtris .i. diuitib⁹ ⁊ pauperi
bus aſſignare: vt ſic quicūq̄ eis īdigeret/q poſ-
ſit eos p libito reperire: ⁊ culpā ſuā cōfitēdo ab
ſtergere vel lauare. Uñ dicitˀ: Erat fons patens Zach.13.a
domui dauid ⁊ habitatoribus hieruſalē/in ab-
lutionē peccatoris ⁊ menſtruate. Et p certo il-
le debet habere ventrē latū et os ſtrictū. Uēter
eñ illius eſt voluntas vel affect⁹: qꝛ ſcʒ affectio
ſua debet eſſe lata p charitatē ⁊ largitatem. Os
tamē ipſius debet eſſe ſtrictū p abſtinētie parci-
tatē/⁊ p ſecreti abſconſionē/et loquendi rarita-
tē et maturitatē. Illud eñ ſūme confeſſorē decet
et etiā quēlibet virū perfectū/os paruū et ſtrictū
habere: et verba pauca et matura dicere: ⁊ ſecre-
tum ſcire abſcondere et celare. Unde Ecc̄i. Dn̄ Eccl.28.
tuo facito oſtia: et ſeras auribus tuis. Tales igi
tur luteres .i. ſacerdotes et cōfeſſores/debēt eſſe
decē: inquantū ſub decalogo mandatoꝝ debent
viuere. Unde dicitˀ: Ecce decē mūdati ſunt. De- Lu.17.b
bent eſſe quinq̄ hinc et quinq̄ inde/ inquantum
diſcretionē quinq̄ ſenſuū ad dexterā et ſiniſtrā
in pſperis et aduerſis debēt habere: et quatuor
cubitos in pfundo/inquantū quatuor cardina-
les virtutes debēt interi⁹ poſſidere: vnū vo cu-
bitū latitudinis in ſummo/inquantū vnū deum
debēt credere: latitudini tamē iſti medius cubi-
tus adiungitˀ/inquantū fidei de diuinitate/fidem
etiā de humanitate debēt ſupaddere: et ſic ſuper
baſem locandi ſunt/inquantū p fidei et ſpei fir-
mitatē ſup chriſtū debēt tanq̄ ſup ſolidū firma-
mentū inſiſtere et ſedere. Unde aplus: Funda- 1.Co.3.
mentū aliud nemo pōt ponere/ pter illud quod
poſitū eſt: quod eſt ieſus chriſt⁹. ¶ Baſes eree Eodē ca.
ſuper quib⁹ ponebantˀ luteres/ mirabilis fuiſſe
ſchematis deſcribuntˀ. ¶ Sicut eñ hic ſcribitˀ Moraliter
et Comeſtor exponēdo declarat: baſes iſte ex q̄-
tuor tabulis adinuicē adunatis cōſtabāt: q̄ qua
tuor cubitos in longitudinē/et quatuor in latum
faciebant: tres vero cubitos in altū ſe eleuabāt:
et ſic formā quadratā poſſidebant baſis huius.
Hab vo tabularū anguli eminētes/q̄tuor colū-
nas q̄dratas cōſtituebāt: q̄ colūne in ſummita-
te ſui quoſdam humeros habebāt: q̄ ſimilitudi
nē manus hoīs et pedis aquile ptendebant: ſup
quos collocate erāt tabule trāſuerſales/in q̄bus
luteres inſidebāt. In pte vo inferiori/et in qua-
tuor angulis baſis/q̄tuor rote fuſiles inferebā
tur: q̄ axes/cāthos/radios et modulos habebāt
et vndiq̄ pprias ſculpturas habētes/ſibijnuicē
in omnibus aſſimilabantur. Igitˀ quelibet ba-
ſis pprias ſculpturas habebat; quia in colum-

A nis figuras auiũ/hominũ ⁊ arboꝝ:in lateribus
vero tabularꝝ formas boum/leonum/coronarꝝ/
ſeu etiã plectarũ ⁊ cherubin cõtinebat. Iſti ta-
mẽ leones ⁊ boues ſunt ſculpti: loris ſeu cathe-
dras/ac ſi eſſent ligati ad tabulas ⁊ ad colla ha
bebant:q̃ inferius dependebãt. Iſte baſes pñt
diuerſos ſtatus eccľie.i.diuerſarꝝ pfectionũ ordi
nes ſignificare:que ſcʒ plures luteres plenas aq̃
.i.lauacrũ ſcientiarꝝ/gratiarũ ⁊ lachrymarum
ſuſtinent:q̃bus oſte.i.ſeculares ſe balneãt atq̃
mũdãt. Dico igiť ꝙ q̃libet talis baſis.i.q̃libet reli
gio vel q̃libet eccleſie ſtat⁹ debʒ habere q̃tuor cu
bitos in longũ.i. obſeruantiã q̃tuor euãgelioꝝ:
quatuor cubitos in latũ.i.cõtinentiã q̃tuor vir-
tutum cardinaliũ:tres cubitos in altũ.i. poſſeſ-
ſionẽ triũ virtutũ theologicarꝝ. Igitur talis ba-
ſis cõſtabat ex quatuor rotis/ex quatuor tabu-
lis/ex quatuor columnis/⁊ ex ſuperiori tabula trãſ
uerſali cũ ſuis quatuor angulis ⁊ multiplicibus
figuris/imaginibus ⁊ ſculpturis. Columne igiť
ille ſignificant in eccleſia prelatos ⁊ ſuperiores:
tabule deſignant collaterales ⁊ mediocres. Ro-
te vero q̃ inferius ſunt/denotant ſubditos ⁊ in-
feriores. Columne igiť.i. plati debent eſſe q̃dra-
ti p conſtantiã:eleuati per vite eminentiam: hu
meros debent habere.i.fortitudinẽ ⁊ patiẽtiam
que ſcʒ cõtinuant manus hominis.i.actiuã bo-
noꝝ operũ efficaciã. Pedes aquile.i.cõtempla
tiuam ſcientiã. Manus eñi operationem deno-
B tat/que ptinet ad actiuã vitam. Pes vero aqui-
le que clariſſime videt/ſapientiã deſignat:q̃ per-
tinet ad cõtemplatiuã vitã:q̃ duo ſcʒ debẽt eſſe
in plato. Iſte etiam columne.i.prelati:debẽt ha
bere ſculpturas virtutũ ⁊ morum:q2 pro certo in
eis debent inueniri ſubuentio ⁊ nutritio. Figu
re auiũ.i.ſuperioꝝ eleuatũ deſyderiũ ⁊ affectio.
Figura hoĩs.i.rõnis ⁊ ſcientia dĳudicãs diſ-
cretos. Iſte enim ſunt ſex ſculpture.i. ſex virtu-
tes:q̃ columnas noſtras.i.platos ſumme decẽt:
ſcʒ patientia/fortitudo/bona opatio/cõtẽplatio/
elemoſynarꝝ largitio/celeſtiũ affectio ⁊ diſcretio
q̃ videlicet manus hoĩs/pedes aquile/ arboris/
aues/hoĩes ſignificãt:q̃ etiã q̃tuor debẽt eſſe/in-
quantũ in quadruplicitate virtutũ cardinalium
manere debẽt:⁊ ſic de talibus columnis poterit
Hie.1.d. dici illud Hiere. Dedi te in columnã ferream ⁊c̃.
Exo.36.d Et illud Exod. Fecit colũnas de lignis ſethim:
Aliter ¶ Uel dic ꝙ baſis iſta poteſt ſignificare virum
perfectũ:qui(vt ſupra dictũ eſt)debet cõſtare ex
multis:ſcʒ ex quatuor columnis/ex quatuor ta-
bulis/ex quatuor rotis/ ex quatuor humerulis:
ex multiplicibus imaginib⁹ ⁊ ſculpturis:ex mul
tiplicibus dimenſionib⁹ et menſuris. Habeat
igiť quatuor columnas.i.quatuor virtutes car-
dinales:que ſcʒ in edificio moꝝ ſunt pme ⁊ pn-
cipales columne:ſcʒ iuſticiã/fortitudinẽ/tempe
Exo.36.d rantiã ⁊ prudentiã. Unde Exo. Columnas ha-
bebit quatuor cum baſibus totidẽ. ¶ Itẽ habe
bant quatuor rotas.i.quatuor bonas affectio-
nes:gaudiũ de bono/dolorẽ de malo/ ſpem de p
Ezech.1.d mio/timorem de ſupplicio. Ezech. Apparuit ro

ta vna ſuper terrã habens quatuor facies. Iſti C
enim ſicut in arca cordis debent voluere ⁊ diſcur
rere:modulos tamen.i.modum ⁊ temperantiã:
radios/id eſt claritatẽ ⁊ prudentiã:cãthos q̃ cur
ui ſunt.i.humilitatẽ ⁊ reuerentiã/debent habe-
re:vt ſic gaudiũ a diſſolutione/timorẽ a deſpera
tione/dolorẽ ab impatientia et murmuratione/
ſpem a pſumptione poſſint defendere et ſerua-
re. Ezech. Ecce q̃tuor rote iuxta cherubin. Itẽʒ Ezech.10.b
habent quatuor tabulas.i. quatuor charitatis
latitudines:ſcʒ amorem dei/amorẽ ſui/ amorem
amici/et dilectionẽ inimici. Unde ſupra eodem
Fecit ſalomõ quatuor deambulatoria inter co
lumnas cedrinas. Sequiť: Tabulatis cedrinis
veſtiuit totã camerã. Itẽ habebant quatuor ro-
tas.i.quatuor humeros ad ſimilitudinẽ manus
hoĩs ⁊ pedis. Aquile.i.quadruplicis grẽ ſoli-
ditates:ſcʒ gratiã pueniẽtẽ/gratiã adiuuantẽ/
gratiã pficientẽ/⁊ gratiã cõſummantẽ. Iſte eñi
quatuor gratie dicunť humeri:q2 portant one-
ra. Manus:q2 faciunt opera. Pedes aquile: q2
rapiunt eterna munera:⁊ ideo de iſta quadrupli
ci gratia opatiua põt exponi illud Ezech. Qua- Ezech.1.b
tuor manus ſub pennis eoꝝ in quatuor partib⁹.
Itẽ habebant imagines ⁊ ſculpturas: ⁊ ſic pro
certo dico/ꝙ debent habere leonẽ.i. ſeueritatẽ
aſpere punientẽ:bouem.i.maturitatem dulciter
corrigentẽ:cherubin q̃ ſcʒ habeat alas.i.cõtem
plationẽ ſublimiter volitantẽ:coronã.i.pſeuerã
tiam/premiũ ⁊ victoriã reportantẽ:formã hoĩs D
.i.diſcretionẽ et ſapientiã: formã arboris/id eſt
vigorẽ honeſtatis ⁊ bonã apparẽtiã:formã auis
q̃ ſcʒ nõ cogitat de craſtino/id eſt terrenoꝝ con-
temptũ et diſplicentiã:lora dependentia.i.cha-
ritatis vinculũ ⁊ colligantiã. Unde de talib⁹ vir
tutũ ſculpturis põt dici illud: Sculptura ſubt⁹ 3.Re.7.d.
labiũ ãbiebat illud. Duos ordines ſculpturarꝝ
hiſtoriatarꝝ: vt de viris eccleſiaſticis dicat ſcptu
ra illud Eſa. Ponã in iaſpidẽ ppugnacula tua: Eſa.54.c
et oẽs lapides tuos in lapides ſculptos. ¶ De
mẽſuris vo quatuor ⁊ triũ cubitoꝝ dic vt ſupra.
¶ Uel ſi vis dic/ꝙ in baſi eccľie tã leones q̃ bo Aliter
ues.i.tã plati q̃ ſubditi:loris diſcipline debẽt li-
gari:et eiſdẽ ſubiacere/⁊ humiliter ſe ſubiugare.
Uñ Eccľi. Iugũ ⁊ lorũ curuãt collũ durũ. ¶ Si Eccľi.37.d.
cut hic in pncipio huius ca. dicit: ſalomon ante Eodẽ cap.
oĩa edificauit domũ dñi ſeptẽ ãnis:⁊ octauo an
no cõpleuit:poſtea ad edificandũ domũ ſibi/do
mũ vxori/domũ ſaltus q̃ñ cõitati ſe cuertit:⁊ do
mũ ſuã ãnis tredecim cõſummauit. Minore igi
tur tpe edificata eſt dom⁹ dñi:et anteq̃ alie do-
mus ſeculares:q̃uis difficilioris ⁊ ſumptuoſio-
ris fabrice in oĩb⁹ extitiſſet. Et hoc(vt dicit co-
meſtor)q2 in edificatiõe dom⁹ dñi tã rex q̃ pplʼs
feruebãt:⁊ in edificatiõe aliarꝝ remiſſius labora
bat. ¶ Iſta pñt exẽplariter allegari:ꝙ illa q̃ pti- Moralitas
nẽt ad deũ et dei cultum/ſũt oĩno faciẽda:q̃uis
ſint difficiliora q̃ nr̃a negocia. Maledict⁹ q̃ facit Hiere.48.b
op⁹ dñi fraudulẽter. Alia iſta habet/negligẽter.
Rex eñi ſalomon.i.q̃cũq̃ diſcrete et pacifice ſe-
ipſum regẽs:pus et ante oĩa debet edificare in ſe-

E ipſo domū deo ꝑ gratias ⁊ virtutes. Poſtea vo
ſibi ⁊ vxori ⁊ populo pōt licite ꝓuidere: ⁊ de vti-
litate tā ſui ꝙ alioꝝ attētius cogitare: chriſt⁹ eīm
valde eſt feſtin⁹: vult eīm ꝙ ſibi anteꝙ̄ nobis ſer
uiamus: ⁊ ꝙ honorē ipſi⁹ ſpūalē noſtris tēpora
libus cōmodis ꝓferam⁹. Unde ipſius videt̄ eſſe
3. Re. 17. b. illa vox: Fac mihi primū ſubcinericios panes:
tibi aūt ⁊ filio tuo facies poſtea: q2 ꝑ certo ꝓſpe
ritas noſtra facimus/qn̄ de illis ṗmo q̄ ad deum
Mat. 6. d pertinēt cogitam⁹. Un̄: Primū querite regnū dei
Eode ca. ⁊ hec oīa adycient̄ vobis. ¶ Salomon edifica-
uit q̄tuor domos ſcʒ domū deo: domū filie pha
Moralitas raonis: domū ſibi/⁊ domū ſaltus. ¶ Sic vnꝰ ho
mo in ſe debet moraliter edificare ꝑ deuotionē
⁊ iugē memoriā domū deo/ipſum ꝑ gratiam ho
ſpitando: domū regine.i. beate virginis/ipſam ꝑ
deuotionē in mente habendo: domū ſibi ipſi/de
ſalute propria cogitando: domū ſaltus.i. peni-
tentiā per eam de mundo ad patrem ſaltando.
Aliter ¶ Uel dic ꝙ quilibet debet in hieruſalem.i. in
mente ſua quatuor domos edificare: et eas ſibi
per magnā memoriā cōplanare: ſcʒ domum dei
paradiſum: domū ſaltus ſeu precipitij.i. infernū
domū regine ſcʒ anime.i. corpus propriū: do-
mū ſuam.i. mundum. Habe igitur in mente/ et
conſydera quanta ſit domus paradiſi felicitas.
Baruch. 3. c Unde Baruch: O iſrael ꝙ̄ magna eſt dom⁹ dei:
Quanta eſt domus inferni periculoſitas. Iſta
eſt eīm dom⁹ ſalt⁹: in q̄ q̄ ꝓcipitant̄/rūpūt ſibi col
Job. 30. c lū: vnde Job: Scio ꝙ morti trades me: vbi con-
ſtituta eſt domus oīs viuentis. Quāta ſit dom⁹
Job. 4. d anime.i. ꝓprij corporis fragilitas/dicitur: Qui
habitant domos luteas: ⁊ terrenū habēt funda-
mentū. Quanta ſit domus ſue/ſcʒ mundi vani-
Mat. 7. d tas ⁊ ruinoſa debilitas/dicit̄: Deſcendit pluuia
⁊ venerunt venti: ⁊ ruerunt ſuꝑ domū illā.

¶ Capitulū nonū Tertius: Factū eſt autem cum perfeciſſet ſalomon edificium domus domini.

Moralitatum Capl'm VII

Hic dicit̄ ꝙ ſalomon populū qui remā-
ſit de chananeis/quos filij iſrael ſubiu
gare nequierant/ſubiugauit: ⁊ tributa
rios fecit: de filijs vero iſrael neminē ſeruire coe
git: ſed eos bellatores et duces ⁊ miniſtros ſu-
Moralitas os fecit. ¶ Sic vero noſter ſalomon chriſt⁹/nō
vult ꝙ aliquis filius iſrael.i. aliquis chriſtian⁹
fidelis ſeruitute peccati premat̄: ſed potius ꝙ in
nobilibus officijs/ſcʒ in virtutū ⁊ bonoꝝ exerci
tijs eidem famulet̄: gentiles vero.i. malos et pec
catores ſibi tributarios ⁊ ſeruos efficit: inquan-
tum dei prouidentia ipſos ad ſeruiendū ⁊ profi-
ciendū bonis cōpellit: ⁊ inquantū eoꝝ malicijs
ad ſalutē fidelium vtitur: et ipſoꝝ nequitias ad
bonū electorum ordinat ⁊ diſponit. Et inde eſt
Hiere. 25. b ꝙ dñs nabuchodonoſor peſſimū ſeruū ſuū vo-
cat: pro eo ꝙ ipſe contra ſeruos peſtilentes eo
2. Re. 8. b tanꝙ̄ pro baculo vſus fuit: vnde dicit̄: Facta ē
Ezech. 29. d ſyria ſeruiens dauid ⁊c̄. Unde ⁊ dñs dicit Ezec:
Nabuchodonoſor ſeruitute ſeruiuit mihi ad-
Aliter uerſus tyrū. ¶ Uel dic ꝙ filij iſrael ſunt viri ec-
cleſiaſtici: qui ꝑ certo nō debent ſeruire: nec ope G
ra ſeruilia facere: nec ſe in ſeruilibus mundi offi
cijs occupare: ſed duces alioꝝ/ſcʒ ꝑ ſcientiam et
eruditionē: ⁊ bellatores cōtra vitia: ⁊ miniſtri q̄n
tum ad ſpūalia obſequia debent eſſe. Seruitiuʒ
vero huiuſmodi debent chananeis.i. ſecularib⁹
dimittere: qui regi ſalomoni chriſto debēt in hu
iuſmodi officijs/negocijs ⁊ litigijs deſeruire: vn
de bene dicit apl's: Precio magno empti eſtis: 1. Co. 7. d
nolite fieri hominū ſerui. Ideo bene dicit idem
apl's: Secularia iudicia ſi habueritis/cōtempti- 1. Co. 6. a
biles qui ſunt in eccleſia/ illos cōſtituite ad iudi
candū. Cuius tamē cōtrariū faciūt hodie filij no
ſtri iſrael.i. clerici religioſi ⁊ prelati: qui ſcʒ ſerui
re principibus ⁊ officijs ⁊ negocijs ſecularibus
gloriant̄: ⁊ libertatē ſpūalem qua ſeruire deo de
berēt/dedignant̄: qui tamē deberēt attendere il
lud Actuū: Non eſt equū nos dimittere verbuʒ Act. 6. a
dei ⁊ miniſtrare menſis. ¶ Hic dicit̄ ꝙ rex ſalo Eode ca.
mon fecit claſſem in aſiongaber: qui eſt portus
maris rubri: ⁊ adiunctis ſeruis hyram regis ty
ri viris vtiq3 nauticis ⁊ gnaris maris cū ſeruis
ſuis: miſit eos in ophir/q̄ eſt inſula maris indi-
ci: vt inde afferrent ſibi aurum. Qui ſcʒ primo
anno quadraginta viginti auri talēta: ſicut hic
dicit̄ cap'lo ſequenti: ſemꝑ illic de termino i ter-
minū deferētes redibāt: ⁊ ſalomoni aurū ⁊ argē
tū/dentes elephantoꝝ/pauones ⁊ ſimias defere
bant. Magnificatuſq3 eſt rex ſalomon diuitijs
⁊ ſapiētia ſuper oēs reges terre: ⁊ vniuerſa terra
deſyderabat videre faciē ſalomonis/⁊ audire ſa H
pientiā eius. Et ſinguli deferebāt ei munera: va
ſa ſcʒ argentea ⁊ aurea: veſtes ⁊ arma bellorum:
equos ⁊ mulos/ſicut hic dicit̄: In dieb⁹ ei⁹ tan 2. Pa. 9. a
tū fuit argētū in hieruſalē/ſicut ⁊ lapidū ⁊ cedro-
rū: ſicut etiā ſycomorū. Ita ꝙ argentū in hieru
ſalē tūc tp̄is nullius valoris reputabat̄: cum au-
ri ſumma copia haberet̄. ¶ Iſta poſſunt expo- Allegorie
ni allegorice de chriſto: Cōſtat eīm ꝙ ſalomō.i.
chriſtus claſſem ſeu nauiū multitudinē.i. diuer-
ſoꝝ ſtatuū eccleſie turbā in mari penitētie ſtatu-
it: ⁊ ibi cū ſeruis ſuis.i. cū ſanctis ⁊ catholicis vi
ris ſeruos hyram regis gentilis.i. ſeruos mun-
di videlicet philoſophos viros et nauticos: et
maris.i. nature rerum fluxibilis ſapiētes ⁊ gna-
ros/qualis fuit dionyſius adiunxit: inquantum
ipſos ad fidem cōuertens ſuis fidelib⁹ ſociauit.
Iſti igit̄ ꝑ mare penitētie nauigātes/de ophir.i.
de mūdo ad ipſm ſalomonē.i. chriſtū multas di-
uitias ſpūales ad ipſum detulerūt: et ipſm ⁊ ciui
tatē hierl'm.i. eccl'iam tā militātē ꝙ̄ triūphantē
multipliciter bonis ꝑſonis/virtutib⁹ et ſcientijs
ditauerūt. Cōſtat eīm ꝙ iſti naute tā hyrā ꝙ̄ alij
adiūcti attulerūt ad chriſtū aurū.i. ſapiētiā: et ar
gētū.i. eloq̄ntiā: dentes elephātoꝝ: hoc ē ebur.i.
caſtimoniā: pauones ſcʒ aues pictas.i. honeſtā
apparētiā: ſimias/beſtias ſūme agiles.i. laboꝝ ⁊
operꝝ diligētiā. ¶ Uel alio mō iſti naute attule- Aliter
rūt chriſto: inq̄ntū ſcʒ eos ad fidem ꝯuerterunt:
aurū.i. philoſophos et ſapiētes: argentū.i. poe-
tas et eloq̄ntes: dētes elephātoꝝ.i. crudeles ty-

A ſtultos ⁊ ꝑncipes oīa deuorātes: pauones/curi-
oſos/et in pēnis.i.l exteriori pulchritudine ſeu
ꝓſperitate gl'iantes: ſimias.i.hypocritas: hoc
eſt hoīm rationabiliū et ſctāꝝ ꝑſonarū nō rem
ſed effigiē.i.ſilitudinē ꝑtendētes. Sic igit̄ Sa-
lomō noſter fuit i eccleſia ditat⁹: et ſup oīes re
Pſ.96.b ges.i.ſup oēs deos magnificatus. Pſ. Nimis
exaltat⁹ eſt ſup oēs deos. Sibi eñ quotidie offe
runtur munera/id eſt boni religioſi: q̄ volūtarie
deo donant̄. Veſtes/id ē viri miſericordes: q̄ ali
os fouere et calefacere dinoſcunt̄: arma bellica
id ē viri ſciētifici: q̄ corp⁹ eccl'ie macul' heretico
rū ꝑtegere cōprobant̄: eq̄.i.boni obediētes/ qui
ſtigme diſcipline ſubijciunt̄: et muli.i.boni ruſti-
ci ⁊ laici/q̄ oīm b⁹ laborib⁹ ſecularib⁹ exponunt̄
vaſa etiā argētea ⁊ aurea/ id eſt viri q̄ ſapiētiā et
eloquētiā ꝓfitent̄. Talib⁹ igit̄ munerib⁹ chriſt⁹
ditat̄: et in hieruſalē/id eſt eccl'ia ſpūaliter fecū
Pſ.71.b. dat̄: et ſic verificatū eſt illud Pſal. Reges thar
Aliter ſis ⁊ inſule munera offerent ⁊c. ¶ Vel dic q̄ q̄n
Salomō/id ē ſapiēs ꝓlat⁹ regnat i hieruſalē.i. i
eccl'ia: tūc vere ab hoībus honorat̄ et diligit̄: ⁊
a regib⁹ et nautis.i.a maiorib⁹ ⁊ mīorib⁹ donis
Job.41.d. et diuitijs fecūdat̄. Vñ Job: Sternet ſibi aurū
Aliter q̄ſi lutū. ¶ Vel dic q̄ q̄diu Salomō.i.chriſt⁹: i
hieruſalē/id eſt in religione vel eccleſia ꝑ deuo
tionē regnauit/ſcȝ in eccleſia ꝑmitiua: tanta co
pia auri/id eſt bonoꝝ ſpūaliū ibi fuit: q̄ argen
tū ardēs gentē.i.diuitie mūdane nihil ibidē re-
D putabant̄: et a viris eccleſiaſticis ꝓ nihilo ha-
bebant̄. Quapropter tūc reges terre ⁊ naute.i.
ꝑncipes et populares ipſi chriſto et ciuitati ſue
hieruſalē/id ē eccl'ie vndiq̄ munera offerebāt: red-
dit⁹ et ꝓuēt⁹ dabāt: et ſic eccl'iaȝ diuitijs cumula
bāt: eo ſcȝ q̄ ipſas nō amare nec reputare diui-
tias tūc videbant̄. Nūc vero econtrario: q̄r apud
nos argentū diuitiarū diligit̄: ideo a regib⁹ et a
nautis/id eſt ab ipſis ſecularibus nō ſolū nihil
nobis offert̄: imo etiā quod ꝑdeceſſores ſui no-
bis dederūt/ ꝑ eos ſurripit̄. Eccl'ia eñ diuitijs
q̄n ipſas nō diligebat/ſolebat abūdare: nūc aūt
cū ipſas appetit/ad ſufficiētiā nō pōt de eis ſue-
Eccl.11.b. nire. Vñ Eccl: Si ſecut⁹ fueris/ nō apprehēdes
Aliter ⁊c. ¶ Vl' dic q̄ Salomō cū eſſet ditiſſim⁹/oēs
offerebāt ſibi. Sic vere hodie illis q̄ plus habēt
Mat.25.c. vt cōmuniter magis dat̄. Ideo dicit̄: Habenti
dabit̄ et abundabit ⁊c.

¶ Capitulū decimū Textus: Sed et regina ſaba audita fama Salomonis. Moralitatum Capitulū VIII

Nic dicit̄ q̄ cū Salomō eſſet ſapientiſſi
mus/vniuerſa terra deſyderabat vide-
re faciē eius/et audire ſapientiā ei⁹. Vñ
et regina ſaba venit in nole dn̄i audita fama ipi
us/tentare eum in enigmatib⁹ ſuis. Intrauitq̄
hieruſalē cū comitatu multo/et cū infinito au-
ro et lapidib⁹ precioſis/aromatib⁹ et chamelis
Et inſtructa a rege ſup oībus q̄ petiuit: videns
ſapientiā ei⁹/cibos mēſe ſue/habitacula ſeruoꝝ
ordinē miniſtrantiū/veſteſq̄ eoꝝ et pincernas:
domūq̄ quā edificauerat/et holocauſta q̄ offe-
rebat/non habebat vltra ſpūm pre ſtupore: qua C
propter admirando dixit ad regē: Verus eſt ſer
mo quē audiui: Non credebā narrātibus mihi
Ipſa veni ⁊ vidi. Maiora ſunt opera tua/q̄ ru-
mor quem audiui. Beati ſunt ſerui tui qui ſtant
coram te: ⁊ audiunt ſapiam tuam. Deditq̄ ſalo
moni aurū ⁊ aromata ⁊ lapides ꝑcioſos. ¶ Il Moralitas
lud exponunt doctores de eccleſia de gētilitate
collecta: q̄r ſcȝ regina ſaba que gentilis erat.i.ip
ſa gentilitas: vbi ꝑ fidem venit ad ſalomonē chri
ſtum/cum comitatu plurimo ⁊ multitudine con
uerſoꝝ: ⁊ fidei ſecreta cognouit: q̄plurimū mi-
rata eſt de ſapia eius.i.de ꝟbo incarnato/quod
eſt ſapientia dei patris: vel de ſapia ⁊ ſcientia ſa-
cre ſcripture/⁊ doctoꝝ eccl'ie ſagacitate ꝑclara
mirata eſt: ⁊ de cibis menſe ſue.i.de ſacramento
eucharíſtie: de veſtibus ſeruoꝝ.i.de honeſtate
virtualis apparentie: de habitaculis ſeruorum/
id eſt de diuerſis ſtatibus eccleſiaꝝ: de ordīe mi-
niſtroꝝ.i.diuerſis eccleſiaſticoꝝ gradibus: de
pincernis qui vina ſcientiaꝝ ꝓpinant.i.de eccle
ſie doctoribus: de domo edificata.i.fideliū con-
gregatione: de ſacrificijs oblatis.i.de bonoꝝ
opeꝝ executione. Hoc eñ videns ⁊ ꝯſyderans
hec gentilitas.i.populos de gentilitate conuer-
ſos/obſtupuit: ⁊ ſtatim in dei laudē exultando ꝓ
rupit. Non credebā inquit narrantibus mihi/
donec ipſa veni ⁊ vidi: quia ad literam gentiles
nō poſſunt credere bonas virtutes ⁊ ꝑfectiones
que ſunt apud chriſti fideles/donec veniant/cre- D
dant ⁊ videāt vniuerſa: ⁊ tunc ꝓ certo chriſto di
cūt: Beati ſerui tui qui ſtant coram te. Tūc etiā
iſta regina.ſ.gentilitas/ꝑ fidem a ſalomone chri
ſto edocta/auꝝ philoſophie ei obtulit: ⁊ lapides
ꝑcioſos diuerſaꝝ virtutū ſibi ꝓtulit: ⁊ aromata
ſanctitatis ⁊ bone fame in hieruſalē.i.in eccl'ia
militante ꝓtulit ⁊ diffudit: que etiā ab ipſo vice
reciproca dona ⁊ munera gratie ⁊ glorie repor- Luc.6.f
tauit. Vñ dicit̄: Date ⁊ dabit̄ vobis. ¶ Vel dic Aliter
q̄ iſta regina eſt anima: que a vitijs purgata/ad
ſalomonē chriſtū in hieruſalē celeſtē cū comita-
tu multo.ſ.angeloꝝ: necnō cum auro ⁊ lapidib⁹
ꝑcioſis diuerſaꝝ virtutum finaliter ingreditur:
⁊ regis chriſti ſapientiā/ac miniſtroꝝ.i.ſancto-
rum ⁊ angeloꝝ ordinem: ciboꝝ mēſe.i.eterne re-
fectiōis plenitudinē ⁊ dulcedinē: veſtium.i.cor-
poꝝ glorificationē: pulchritudinē domus.i.celi
magnitudinē: ſacrificioꝝ.i.dei laudū multitudi
nē nō immerito admirat̄: ſe non potuiſſe credere
quod ocul⁹ vidit aſſerit: ⁊ ſeruos dei/q̄.ſ.faciē ei⁹
vidēt: ⁊ coram ipſo ꝑ immortalitatē ſtant ⁊ ma-
nēt/btōs ⁊ glioſos ꝑdicat ⁊ fatet̄. Beati inquit
ſerui tui.i.ſcti q̄ ſtāt corā te: ⁊ vidēt faciē tuā/⁊ au
diūt ſapiam tuā: q̄r ſicut dr̄: Btm̄ dixerūt ꝑplm Pſ.143
cui hec ſūt: btūs ppl's cui⁹ dn̄s de⁹ ⁊c. ¶ Fecit Eodē ca.c.
ſalomō rex thronū de ebore: ⁊ veſtiuit ipm̄ auro
fuluo nimis: ⁊ fecit ſublimitatē throni rotūdam
a parte poſteriori: ⁊ duas manus hincinde tenē
tes ſedile: ⁊ duo leones iuxta ſingulas man⁹ ſta-
bāt: ſex quoq̄ gradib⁹ aſcēdebat ad thronū: et
duodecim leūculi ſuper gradus: ⁊ ſex hinc ⁊ ſex

E inde ſedebant. ¶ Per iſtū thronū poteſt intel-
Moralitas ligi beata virgo: quā ſalomon pacificus dei filius
ſibi edificauit: ⁊ in ea pſonaliter habitauit et ſe-
Ezech. 1. f. dit. Unde Ezech. Sup ſimilitudinē throni ſimi
litudo hominis deſup. Iſta eñ dicit̄ eſſe de ebo
re: qui ſignificat caſtitatis candorē: opta fuit au-
ro: quod ſignificat ſanctitatis ſplendorē: vnum
ſedile in ſe habuit: quod ſignificat humilitatis
decorē: q̄ ſcʒ humilitas fuit ꝓprium ſedile: quo
Psal. 46. b mediante dei filius ſedit in virgine. Psal. Deus
ſedet ſup ſedē ſanctā ſuam. Habuit igit̄ iſtas du
as manus / ſcʒ timorē ⁊ amorē: que ſedile humili
tatis tenuerūt: habuit duos leones / ſcʒ ioſeph
⁊ ioannē: qui iſtū thronū cuſtodierūt: habuit du
odecim leunculos. i. duodecim apl'os: q̄ ſibi ob-
ſequendo ſubſeruierūt: habuit ſex gradus. i. ſex
pietatis opa / que ipſam in altū per pfectiōis ſan
ctitudinē eleuauerunt. In poſteriori vero parte /
ſcʒ poſt hanc vitā: rotunditatē. i. coronā eterne
glorie: quā ſibi angeli pparauerunt / accepit. Un
3. Reg. 9. d de: Fecit rex ſoliū eburneū grande: ⁊ veſtiuit il-
Aliter lud auro mūdiſſimo. ¶ Uel dic q̄ iſte thronus ſi-
gnificat celſitudinē eccleſiaſtice dignitatis / vel
ſublimitatē cuiuſlibet iuridice poteſtatis: in quo
ſcʒ ſalomon rex. i. prelatus / pnceps vel iudex ha
Psal. 9. a bet ſedē ⁊ iuſticiā facere ⁊ tenere. Psal. Sediſti
ſup thronū qui iudicas equitatē. Igit̄ dico q̄ in
throno multa debent cōcurrere: ſcʒ ebur mūdū
⁊ candidū / hoc eſt munda intentio vel innocen-
tia. Aurū / hoc eſt clara diſcretio vel ſapiētia. Se
dile. i. mentis tranquillitas ⁊ tēperantia. Ma-
F nus he ſunt / porrecta largitas et munificentia.
Leones hi ſunt / fortis ſeueritas et iuſticia. Sex
gradus hi ſunt opera ſex pietatis / benignitas at
q̄ clementia. Duodecim leunculi hi ſunt / bono
rū officialiū cōſiliarioꝝ ſocietas ⁊ cōcomitātia.
Poſterior vero rotūditas hec eſt / finalis / breuis
⁊ rotunda expeditionis celeritas et feſtiuantia.
Omnia iſta debent in throno plature ſeu pote-
ſtatis iudiciarie cōcurrere: ⁊ ille qui in throno ſe-
det / debet his omnibus ppollere: ⁊ ſic de tali iudice
Psal. 88. f vel prelato dicet dñs illud Psal. Thronus eius
ſicut ſol in cōſpectu meo: ⁊ ſicut luna perfecta in
eternū: et teſtis in celo fidelis. Et ſi vis / dic q̄ ma
nus iſtius dicant̄ eſſe due: q̄ ſcʒ munificentia p
lati ad duo ſe extendit: ſcʒ ad indulgendū et ad
tribuendū. Leones aūt iſti dicunt̄ duo: q̄ iuſti-
cia prelati in duobus cōſiſtit: ſcʒ in abſoluendo
⁊ condemnādo. Duodecim leunculi eſſe feruntur:
q̄ ſcʒ officiales ⁊ aduocati / qui ante thronū. i. in
curia dominoꝝ in diuerſis officijs ſedēt: debent
duodecim articulos credere: ⁊ doctrinā duode-
cim apl'oꝝ tenere: duodecim fructus ſpūs por-
tare: ⁊ coronā duodecim ſtellaꝝ pmereri ⁊ expe
Apoc. 14. b. ctare: q̄ ſcʒ de eis debet dici illud Apoca. Sine
Aliter macula ſunt ante thronū dei. ¶ Uel ſi vis / dic
q̄ duo leones magni / ſunt duo acceſſores: leuncu
Aliter li vero iudices inferiores. ¶ Uel ſi vis dic in ma-
lo: q̄ thronus curie ⁊ ſtatus prelatoꝝ / iudicum ⁊
principū modernoꝝ / eſt hodie deauratus p diui-
tiarum cumulationē: quia ſcʒ hodie nō queritur

nisi aurum. Eſt etiam ibi ſedile vbi ſedet Salo G
mon manibus ſuſtentatū per multiplicem adu-
latoꝝ obſecutionē. Eſt a duobus leonibus aſſo
ciatū / per crudelē conſiliatoꝝ atq̄ acceſſoꝝ am-
bitionē. Ibi ſunt diuerſi gradus ⁊ oſtia multa in-
termedia per que trāſire oportet: qui faciūt adi-
tus difficultatē: ⁊ hoc q̄ ibi ſedent leunculi. i. of
ficiales balliui: q̄ auariciā diligunt ⁊ rapacitatē.
¶ Uel etiā diuerſi gradus ſunt diuerſa inferio Aliter
ra officia huius curie: in quibus ſcʒ leunculi ſedēt /
id eſt crudeles iudices / q̄ omnimodā ſectant̄ iniqui
tatē. Psal. Catuli leonū rugientes vt rapiant: ⁊ Psal. 103. e
querant a deo eſcam. Quia breuiter circa thro-
nos ⁊ curias dominoꝝ / tria genera pſonarum in
diuerſis gradibus ⁊ officijs habitare noſcūtur:
ſcʒ manus / leones et leunculi. i. adulatores falſū
ſuſtentantes: magni cōſiliarij cuncta leonice de-
uorantes: inferiores et maiores balliui et leūcu-
li / quicquid poſſunt crudeliter rapiētes: vt ſic de
tali iudice in tali throno ſedēte / vel de tali malo
plato in plationis culmine pſidente / exponat̄ il-
lud Ezech. Mater tua leena cubauit inter leo- Ezech. 19. a
nes: in medio leunculoꝝ nutriuit catulos ſuos.
Unde etiā talis platus ſic aſſociatus poteſt dice-
re illud Dan. Qui ſedebat in medio leonū. i. in Dan. 14. e
medio crudeliū ſeruitoꝝ. Iudex eñ vel platus de
beret dici mater iſta: cū mat̄ hodie ſit leena ⁊c̄.
¶ Uel dic q̄ thronus in quo ſedet rex nr̄ chri- Aliter
ſtus / eſt eccleſia: q̄ debet habere ebur / ſcʒ viros ca
ſtitate nitentes: aurū. i. viros ſanctitate fulgen
tes: ſedile. i. viros equitate pollentes: manus. i. H
viros bonis opibus abūdātes: leones. i. viros
virtute et gratia peminētes: et gradus. i. ſtatus ſu
os cuſtodiētes et eccleſiā defendētes. Unde di-
cit̄: Sculpſit inter coronas ⁊ plectas / leones / bo 3. Re. 7. d.
ues et cherubin. ¶ Uel dic q̄ thronus iſte ſignifi Aliter
cat eterne glorie ſedē ⁊ dignitatē: ad quā ſcʒ per
gradus ſex operū miſericordie aſcendit̄: ⁊ in quo
in auro eterne ſapientie ⁊ ebore mūdicie ſedet̄: ⁊
cū leonibus ⁊ leunculis: i. cū ſanctis maioribus
et minoribus habitat̄. ¶ Uel dic q̄ ad thronū Aliter
plature nō cito quis pueheendus eſt: ſed per gra
dus diuerſoꝝ officioꝝ ſuperius eſt trahendus.
¶ Uel dic q̄ thronus dei eſt viri iuſti cōſcien- Aliter
tia: q̄ pro certo debet habere ebur cōtinētie / aurum
ſapiētie / ſedile iuſticie / leones fortitudinis ⁊ cō-
ſtantie / manus bone opationis / gradus prudē-
tie et ordinationis / leunculos obedientie ⁊ ſub-
iectionis / rotunditatem ſimplicitatis et virtutis /
ſeu carentiā oīs anguloſitatis et deceptionis: ⁊
ſic de tali ſolio ſiue ſede poteſt dici illud Apoca- Apoc. 22. a
li. q̄ ſedes dei et agni eſt in illa / ſcʒ in anima viri iu
ſti. Quia ſicut dicit ſapiens: Anima iuſti ſedes ē
ſapientie. Ita q̄ tunc dicet dominus illud Eſa.
Celum mihi ſedes eſt: terra autem ſcabellū pe- Eſa. 66. a
dum meorum. ¶ Uel ſi vis dic / q̄ ad altare do- Exodi. 20.
mini prohibebatur aſcenſus per gradus: ad thro
num tamen ſalomonis regis habebatur aſcen-
ſus. ¶ Sic vere dico q̄ licet ad promotiones et Moralitas
dignitates ſecularium principum per gradus cō
ſanguinitatis et affinitatis / id eſt per acceptio-

A nem perſonarũ habeat acceſſus: ad altare tamẽ
chriſti.i.ad dignitates eccleſie nõ debẽt inueni
ri tales gradus: ſed nulla ↄſanguinitatis affe-
ctione ſeruata/omnibus iuſtis indifferẽter faci
Codẽ ca. c lis debet patere ingreſſus. ❡ Fecit ſalomon ad
magnificentiã regni ſtatus arma aurea/ꝛ. vaſa
aurea/ꝛ ſupellectilẽ aureã. In domo em̃ ſaltus
fecit ducenta aurea/ſcuta ꝛ vaſa aurea: ꝛ quodli
bet ſicloꝝ ſexcẽtoꝝ/trecẽtas plectas aureas põ
derum laminaꝝ auri per ſingulas/ꝛ ducẽtas lã-
2.para.9.d ceas aureas: vt dicit in ii. Paral. Iuuenes igit
flaui iſta arma flaua atq; aurea ante regem quã
do equitabat/ad decorẽ portabãt: ꝛ poſt in do-
mo ſaltus ipſa ponebant. Scutis igit aureis ſa-
lomon ſuam ciuitatẽ muniuit: ſed ſicut infra di-
3.Reg.11.g cit: Filius eius roboam iuuenis ꝛ fatuus/poſt
ipſm regnauit: ↄtra quẽ aſcẽdit rex egypti ſeſach
ꝛ depopulatis theſauris domus dñi/ etiã ſcuta
3.Reg.14.g aurea inde tulit: loco quoꝝ roboam ſcuta erẽa
fabricauit: peccauerat em̃ populus iuda domi-
no: ꝛ fecerat ſibi ſtatuas/lucos effemiatos: ꝛ cul-
2.para.12.a tores cybele q̃ erant in terra: ꝑpter quod deꝰ ad
uerſus eos ſeſach ſuſcitauit: q̃ in hieruſalem in-
trans cuncta diripuit ꝛ vaſtauit. Etiã vt ponit
Comeſtor Comeſtor ſicut aiũt hebrei/auis ꝑ q̃nquaginta
annos ſuꝑ hieruſalem non volauit: ita ꝙ fere po
Moralitas pulus iudaicus deſperauit ❡ Salomon eſt bo
nus ꝓlatus/ſapiens ꝛ fidelis ꝛ pacificus: q̃ reue-
ra quando regnat in hierlm.i.in eccleſia ſancta
dei: ipſam ſolet in omnibus bonis temporalibꝰ
B ꝛ ſpũalibus ditare: ꝛ vaſa aurea ꝛ veſtes aureas
.i.ſcientias ꝛ ꝟtutes ibi fabricare: et arma aurea
.i.ſctõs ꝛ fortes ꝟtuoſos viros ibidẽ ↄſtituere
3.para.9.c ꝛ locare. Unde dicit: Cuncta vaſa domus ſaltꝰ
libani erant ex auro puriſſimo. Sed pro certo ſe
pe fit ꝙ populus iuda.i. populus eccleſiaſticus
contra deum peccat: ꝛ ſtatuas ꝛ mundi bona per
auariciã: lucos ſci alta nemora/hoc eſt mundi
honores per ſuꝑbiam adorant: ꝛ ſe per luxuriaȝ
effeminant ꝛ eneruant: quapropter deus ſalo-
mone.i.bono ꝓlato ipſos ꝑuat: ꝛ loco eius robo-
am/q̃ interꝑtat ineptus vel diſſipãs populos.i.
malum vel impetuoſum prelatum eoꝝ peccatis
Job.34.d creat. Unde Job: Regnare facit hominẽ hypo
critam ꝑpter peccata populi. Talia igitur vi-
dens deus/manũ ſuam ſolet laxare: ꝛ regem/po-
pulum et ciuitatẽ hierlm.i. prelatos/ſubditos et
totaȝ eccleſie ciuitatẽ ſolet in manu ſeſach regis
egypti qui interꝑtat tenebre.i.manu regis tene
braꝝ.i.diaboli ſolet dimittere: qꝛ ſcȝ mediãte ex-
ercitu vitioꝝ et tyrannorum theſauros domus
domini.i.ꝟtutes ſpeciales et diuitias tempora-
les eccleſie ſolent diripere: arma aurea.i. bonas
et aureas perſonas: que reuera arma eccleſie ſũt
ſolet ſurripere et auferre: ita ꝙ iam ceſſat auis/
id ẽ vir cõtemplatiuus et ſpiritualis ſuper hieru
ſalem/id eſt totam ecclĩam volitare. Unde Ihle
Hiere.4.f remi. Omne volantle celi iam receſſit. Unde de
Mach.1.c Antiocho dicitur: ꝙ ipſe accepit altare/vaſa au
rea/et ornatum aureum/et theſauros occultos
de domo domini. Quid igitur? Pro certo quia

diabolus arma aurea/id eſt viros ſanctos de ec C
cleſia ſuſtulit: iam videmus ꝙ Roboã/id eſt ma
li prelati arma non aurea/ſed erea faciunt: id eſt
malas perſonas inſufficientes/ non gnaros in
eccleſia conſtituunt atq; ponunt: et loco bono-
rum hominũ ereos/id eſt imbecilles/clamoro-
ſos/litigioſos et impanẽtes/rubiginoſos i hie-
ruſalem/id eſt in officijs et dignitatibus eccle-
ſie ꝓmouent et extollũt. Et breuiter (ſicut actũ
eſt) ꝙ diabolus ꝛ vitia pro magna parte bonas
perſonas de eccleſia ſuſtulerunt: etiam prelati
loco bonorum impias ſubſtituerunt perſonas.
Quod etiaȝ apud principes cernimus: quia ſcȝ
de eorum officijs et curijs boni quotidie euellũ
tur: mali vero conſtituũtur/et pro eis in officijs
erigũtur. Unde dicit Pſal. Retribuebant mi- Pſ.34.b
hi mala ꝑ bonis/ſterilitatẽ anime mee. ❡ Uel Aliter
dic ꝙ Roboam/id eſt malus eccleſiaſticus: ſi cõ
tigerit ꝙ Seſach/id eſt diabolus arma aurea/
id eſt virtutes et ſcientias: que ſcȝ arma Salo-
mon/id eſt boni prelati antiquitus in eccleſia fa
bricabant: et eam talibus armis contra hoſtes
ſpirituales muniebant (dicentes illud Apoſto-
li: Non ſm carnem militamus/ ſed ſm ſpiritũ. 2.Corin.10.a
Arma em̃ militie noſtre nõ ſũt carnalia) ſibi au
ferat/et inde ipſũ euacuet: ꝛ hieruſalẽ/id ẽ eccle
ſiam ſuam talibus ſpoliet et denudet: non ſtu- D
det nec curat talia arma aurea/ſcȝ virtutes ꝛ ſci
entias reficere/nec eas in ſua eccleſia reſtitue-
re: ſed potius ſtudet arma erea/id eſt era pecuni
arũ recolligere/et obliuis ſpũalibꝰ tẽporalia cõ-
gregare. Et ſic proculdubio hodie videmus in
hieruſalẽ/id eſt in eccleſia es ꝑ auro/bona terre
na pro ſpũalibus/diuitias pro virtutibus abũ-
dare. Unde dicit: Et erit ꝑ ſuaui odore fetor ꝛc̃. Eſa.3.d
Ideo bene dicit hodie ſapiens illud Eccleſia-
ſtes: Uidi in loco iudicij impietatẽ/ et in loco iu Eccl.3.c
ſticie iniquitatem.

❡ Capitulũ vndecimũ Textus: Rex autẽ Salomon adamauit mulieres alienigenas. Moralitatũ Ca. IX

CUm Salomon in ſumma ꝓſperitate vi
xiſſet/ꝛ iã ad ſenium declinaſſet: adama
uit mulieres alienas/que traxerũt eũ ad
deos ſuos: ꝛ auerterũt cor eiꝰ cũ iam ſenex eſſet:
et adorauit deos alienos: et fecit eis phana ꝛ al
taria in excelſis: ſcȝ altare dee ſidoniorũ/que in
terpretat preſepe: Chamos deo amonitarum/
qui interpretat ↄgregãs: et Moloch deo moa-
bitarũ/qui interpretatur rex. Quapropter ipſo
adhuc viuente/hoſtes ſibi dominus ſuſcitauit
ꝛ poſt mortẽ eius regnũ eius diuiſit: et filio eius
ſolã decimã partem dedit. ❡ Sic vere ſepe fit Moralitas
hodie/ꝙ illi qui maiori ꝓſperitate fruũtur/ꝛ am
pliori mũdi ſapientia dotant: quandoq; facili-
us per luxuriam decipiuntur/ꝛ per mulieres ad
mala plurima trahũtur. Quod etiã facilius ac-
cidit quando homines ſenectute corporali pre-
muntur: vel ſenectute ſpirituali/id eſt mala cõ-
ſuetudine ac diſcretionis hebetatione grauant
qꝛ ſcȝ tunc ad adorandum altare dee ſidonio-

E rum.i.ꝑſepe luxurie: chamos.i.cōgregationem
auaricie: moloch.i.regnū ſuꝑbie facilius incli-
Pro.6.c. nant. Bene igit̄ dicit ipſemet in Prouer. Mu-
Aliter lier precioſam viri aīam capit. ¶ Uel iſta alle-
ga/ ꝙ nullus ꝓ tēpore vite huius de ꝓpria ſan-
ctitate debet ꝑſumere: ſed potius occulta dei iu
dicia debet formidare: qñ ſcꝫ videt ſalomonem
poſt infuſam ſapientiā a deo: poſt executā con-
tra malos iuſticiā: poſt domū dei edificatam: et
poſt diuini cultus latriā dilatatā/ tā enormiter
cadere: vt etiā cōtra legē alienigenas diligens/
deos eoꝝ nō abhorruit adorare. Ita ꝙ tam ꝓ-
pter peccatū quod cōmiſiſſe legit̄: ⁊ cōtra ꝓſpe-
ritatē quā habuit viuens/ tam abundāter afflu-
xiſſe dinoſcit̄: ⁊ ꝓ eo ꝙ de eius penitentia nihil
penitus inuenit̄: neceſſe ſit de dānatione ipſius
1.Co.10.c dubitare. Bene igit̄ dicit apl's: Qui ſtat videat
Eodē ca.c ne cadat. ¶ Abias ꝓpheta indutus pallio no-
uo/ hieroboam de hieruſalē exeunti obuians co
ram eo palliū ſuū ſcidit in duodecim partes: di-
uidens decimā partē hieroboam dedit: ⁊ regnū
iſrael diuidendū/ et decē tribus ſibi dandos ex
parte dñi nunciauit. Quod vtiqꝫ factū eſt: quia
poſt mortē ſalomonis decē tribus a roboam ſa
lomonis filio receſſerunt/ ⁊ hieroboam adheſe-
runt. Nam cū populus cōueniſſet mortuo ſalo/
mone: ipſumqꝫ regē cōſtituere vellet: et ſibi pau
lulū relaxari de iugo ꝑ ſalomonē impoſito po-
ſceret: et roboam ſenū ſpreto conſilio/ q̄ ſibi con
ſulebant populo acquieſcere: et iuuenū qui ſecū
F nutriti fuerant cōſilio vſus/ petitionē populi nō
audiret: ſed grauius iugū cōminatus verba du-
ra potius reſponderet. Pater meus inquiēs ce
cidit vos flagellis: ego aūt vos cedā ſcorpioni-
bus. Minor digitus me⁹ groſſior eſt dorſo pa-
tris mei. Populus decē tribuū indignatus ab
eo receſſit: et emulū eius hieroboam regē ſuper
ſe cōſtituit et elegit. Que inquiſit nobis pars in
dauid: aut q̄ hereditas in filio iſai? Nūc vade in
tabernacula tua iſrael: ſicut infra ca. ſequēti repe
Moralitas rit̄. ¶ Iſta poſſunt allegari/ ꝙ iuuenes ꝑncipes
atqꝫ reges magis diligunt iuuenes ꝙ̄ ſenes: ⁊ il
los qui ſecū ſunt nutriti/ ꝙ̄ ꝓuectiores qui ſen-
ſu ⁊ fide a ſuis principibus ſunt ꝓbati: quapro-
pter quandoqꝫ talibus male accidit: ita ꝙ ꝓpter
tale iuuenile conſiliū/ populus cōtra eos inſur-
git: ⁊ ab ipſis fugit ⁊ recedit. A ſenibus igit̄/ nō
a iuuenibus conſiliū eſt petendū: ⁊ ab ipſis qui
ſteterant corā dauid.i.ab illis qui ſapientibus
adheſerunt: et quos patres noſtri fideles ⁊ pru-
dentes cōpererunt/ eſt conſiliū ⁊ auxiliū inqui
Tob.4.d rendū. Uñ Tob. Cōſiliū a ſapiēte require. ¶ Uel
Aliter illud allegari pōt cōtra auariciā ⁊ crudelitatē ꝑn
cipis vel prelati: et cōtra minas et iactantiā eo-
rundem: q̄ qñqꝫ odiū ppl'i generat: et ꝯtra ſe po-
pulū ſubditoꝝ excitat: ita ꝙ ad eū dimittendū et
deponēdū/ ⁊ ad aliū ſubſtituēdū anhelat: ſicut vi
demus quotidie ad litterā fieri ꝯtra crudeles iu
dices et ꝑlatos: q̄ tamē ſi minus agerent/ ⁊ de ri-
gore ſuo aliquid ꝑtermitterēt: pacifice viuerent/
Pro.3.a et honorifice imperarēt. Ideo bene dicit̄: Mi-
ſericordia et veritas cuſtodiunt regem. G

¶ Capitulū duodecimū Textus: Ue
nit roboā in ſichē: illuc enim congre-
gatus erat. Moralitatū Capl'm X

Hic dicit̄ ꝙ cū roboam miſiſſet ad adu-
rā principē tributoꝝ ad ppl'm reducen
dū/ occiderūt eū. Lapidauit eñ eū oīs
populus iſrl' et mortu⁹ eſt. ¶ Illud pōt allega- Moralitas
ri de beato ſtephano: q̄ fuit princeps.i.ꝑmo in-
cipiens: qꝛ ꝑmus martyr. Qui cū vellet filios iſ
rael/ ſcꝫ iudeos/ q̄ a rege chriſto receſſerāt: ꝑdicā
do ⁊ diſputādo ad ipm̄ reducere et ꝯuertere: ab
ipſis fuit crudeliter lapidat⁹. Ipſe vero iſraelitaꝝ
.i.iudeoꝝ ppl's/ a ſuo rege chriſto penit⁹ ſegre-
gatus: et alteri regi ſcꝫ hieroboā/ q̄ interpretat̄
diuiſio ppl'i.i.diabolo eſt colligat⁹. Uñ dicitur: 3.Re.12.d
Lapidauerūt adurā filij iſrl'/ et mortu⁹ ē. ¶ Uel Aliter
expone aliter vt ad propoſitū. Noli credere om̄i 1.Joa.4.a
ſpiritui: ſed ꝓbate ſpūs ſi ex deo ſint. ¶ Uel ex- Aliter
pone aliter ſicut ſuꝑ ca.x. de lapidib⁹ ⁊c̄. ¶ Hic Eodē ca.
dicit̄ ꝙ cū filij iſrl' recedētes a domo dauid/ hie-
roboam inunxiſſent in regē: timuit ipſe rex ne oc
caſione tēpli ppl's orōnis et oblationis cauſa in
hieruſalē reuerteret̄: et ab eius dominio dilabe-
ret̄. Fecit ergo duos vitulos aureos et cōflauit:
et ipſos in bethel facto altari cōſtituit: et cōuo-
cato populo dixit: Nolite inquit in hieruſalem
aſcendere: ecce dij tui iſrl' q̄ eduxerūt te de terra
egypti. Et facta ſolēnitate/ hoſtias immolauit: et
ſic populū ad idolatriā traxit: et ne regnū amit
teret/ ſe ⁊ ſubditos ſuos demonibus ſubdidit: et D
a vero deo ⁊ tēpli frequentia deuiauit. ¶ Iſtud Moralitas
allega/ quō dñi ꝓ terrenis regnis et diuitijs acq̄
rendis vel ſeruandis/ qñqꝫ nō verent̄ horrenda
crimina cōmittere: et deo dimiſſo demonibus
obedire. Ideo bene dicit apl's ꝙ eſt idoloꝝ ſer- Ephe.5.b
uitus. ¶ Uel ſi vis dic ꝙ hieroboam ſignificat Aliter
demones vel hereticos: qui ſcꝫ de pallio nouo/
ſeu de regno iſrael.i. de eccleſia decem trib⁹ ſeu
decē ſciſſuras tollunt: qñ cultores decalogi a do
mino ſuo ſcꝫ a deo ꝯuertūt: vna vero ſola ꝑs regi
remanet: ꝓ eo ꝙ electoꝝ modicus numerus cū
chriſto remanet ⁊ adheret. Uñ dicit̄: Multi ſūt Mat.20.b
vocati: pauci vero electi.

¶ Capl'm decimūtertiū text⁹: Et ecce
vir dei venit de iuda in ſermone dñi i
bethel. Moralitatū Capl'm XI

Cum hieroboā in bethel ſuper altare no
uum vitulis aureis ſacrificaret: ecce vir
dei venit de iuda: ⁊ exclamauit i ſermo-
ne dñi contra altare dicens: ꝙ de domo dauid fi
lius ioſias nomine naſceret̄: q̄ ſacerdotes excel
ſoꝝ ſuꝑ eū immolaret: et oſſa hūana cōbureret.
In ſignū cuius dixit/ ꝙ ſtatim altare frangeret̄:
⁊ cinis de ipſo caderet: quod ⁊ factū eſt. Rex ve
ro extenſa manu contra prophetam ipſum capi
iuſſit: manus vero eius extenſa ſtatim aruit: ſed
ꝑ ꝑces viri dei ad ſanitatē priſtinā rediit. Tandē
vero lapſu temporis/ oīa iſta cōpleta fuerūt: quia
ſicut dicit̄ infra: oſſa ſacerdotum baal et excelſo 4.Re.23.b
rum/ deſuper iſtud altare combuſta per ioſiam

A regē iuda fuerāt. ¶ Iſtud pōt allegari: ꝙ ī quo
Moralitas peccat quis/ in hoc ⁊ punit. Quia enī ſacerdo-
Sap.11.c. tes in altari ꝑ idolatriā peccauerunt: ideo in eo-
Aliter dem ꝑ ioſie iuſticiā perierūt. ¶ Uel dic ꝙ altare
iſtud ſignificat curiā principū vel prelatoꝝ: in
quo ſcʒ vituli aurei .i. ipſi laſciuiētes diuites ado
rant/ ⁊ ab oībꝰ honorant: ſacerdotes qui iſta
idola in altari iſto colunt/ ſunt taliū officiales ⁊
ſeruitores: q ſcʒ in altari ⁊ curia idoli ſui .i. mali
dñi ſui hoſtias .i. pauperes imolant: ⁊ eoꝝ car-
nes ſeu ſubſtantiā tēporalem ſuis idolis .i. ſuis
malis dñis offerunt ⁊ ꝓſentant: ⁊ de rapinis ſub
ditoꝝ oblationes largas ⁊ cōuiuia ſuꝑflua eis
Eccl.34.d parant. Unde iſti ſunt de quibꝰ dicit: Qui offert
ſacrificiū de ſubſtātia pauꝑis: q̄ſi q offert filium
in cōſpectu patris. Et bene dicit/ filiū in cōſpe-
ctu patris: qꝛ mali officiales offerunt patribus
deuorandos filios: q̄ſi magiſtris ſuis exhibent
ſubditos depredandos: carneſqꝫ ꝓpriorꝫ filioꝝ
eis offerunt/ q̄ſi de ſubſtantijs ſubditoꝝ ſuorū q
rapiunt eos paſcunt. Sed quid? Pro certo ſepe
occulto dei iudicio/ n ioſie .i. alicuiꝰ boni viri mi
niſterio: q̄ſiqꝫ fit ꝙ iſti verſa vice in eodem altari
in quo pecudes imolauerunt: ꝙ etiā ibidē eorū
oſſa .i. eoꝝ fortitudo ⁊ diuitie ꝑ rapinā poſtea cō
crementur. Iſtud enī quotidie videmus/ ꝙ ſacer-
dotes vituloꝝ ⁊ idoloꝝ .i. mali officiales ⁊ balli-
ui maloꝝ principū ⁊ dominoꝝ: poſtꝙ in ipſoꝝ al
tari .i. in eoꝝ officio ⁊ curia cui ꝓſidebāt: multas
pecudes .i. multos paupes occiderint ⁊ depreſ-
ſerint ⁊ vaſtauerint: ⁊ ꝑ falſas accuſatiōes ⁊ acti
B ones deuorandos ⁊ exheredādos magiſtris ſu-
is obtulerint: ipſi ſimili cauſa ab alijs poſtmodū
imolant: qꝛ ſcʒ quandoqꝫ ſimili caſu venit aliqs
ioſias .i. aliquis iuſtꝰ iudex/ q ipſoꝝ iniquitates
reperit: ⁊ ſic ipſos deponi/ depredari ⁊ tribulari
in eodē altari .i. in eodē officio ⁊ curia vbi alios
Eſa.33.a moleſtauerūt ꝓcurat. Ideo bene dicit Eſa. Ue
qui ꝑdaris/ nōne ⁊ ipſe ꝑdaberis? qꝛ cū cōſūma
Eodē ca.b ueris depredationē/ deꝑdaberis. ¶ Hic habes
ꝙ ꝓphete qui venit de iuda ad increpandū hie
roboam/ fuerat a dño ꝓhibitū: ꝙ illic nō come
deret/ nec aquā biberet: nec ꝑ viam qua venerat
rediret. Cū igit per aliā viā in hieruſalē recede-
ret: audiuit quidā falſus ꝓpheta q in bethel ſe-
nex in lecto iacebat/ q vir dei dixiſſet: ⁊ qualiter
oſſa ꝓphetarū ⁊ ſacerdotū cōcremanda ꝑdixiſ
ſet: ⁊ quō altare fractū eſſet decidentibꝰ cineri-
bus: manꝰ ꝟo regis exaruiſſet: ⁊ ad preces eius
ſana facta eēt. Aſinū ſibi ſterni fecit/ vadēs poſt
virū dei/ ipſum ſubter terebinthū inuenit: et ad
reuertendū ⁊ comedendū in domū ꝓpriā inui-
tauit. Cui cū reſponderet ſe nō poſſe cū a domi-
no ſibi eſſet prohibitū: ſuꝑaddidit ꝓpheta/ di-
cens: Et ego ꝓpheta ſum ſicut ⁊ tu: ⁊ ꝑcepit mi
hi dñs ꝙ comedendi gratia te reducā. Igit vir
dei deceptus poſt eū rediit. Et dum comederet/
apud eū ſermo dei ad ipm malū ꝓphetā factus
eſt: ⁊ viro dei ſic intulit ac dixit: Quid inqt ino-
bediens fuiſti verbo dñi: ⁊ reuerſus panē in hoc
loco comediſti? Ecce nō inferet cadauer tuū in
ſepulchrum patrū tuoꝝ. Quod ⁊ factū eſt: quia C
ſcʒ dū poſt prandiū recederet/ a leone occiſus fu
it: ⁊ in bethel delatus extitit ⁊ ſepultꝰ. ¶ In his Moralitas
poſſunt multa notari. Et primo quidē/ ꝙ nulli ē
cito cōſentiendū: maxime nulli quantūcūqꝫ pro
pheta vel ſanctus appareat/ cōtra dei precepta
⁊ ꝓhibitiones credendū: cuius tamē cōtrarium
faciunt illi/ qui hypocritis ⁊ hereticis credunt: ⁊
ſimpliciter dei mandata ꝓpter eoꝝ ſuggeſtio-
nes ꝑtereunt: ⁊ a veritatis itinere retrocedunt:
⁊ ipſis credunt fatue/ q̄ſi ſeipſos eſſe prophetas
dñi .i. iuſtos ⁊ catholicos eſſe dicunt: quapropt
ſepe fit ꝙ ꝓinde a leone .i. a diabolo deuorant:
⁊ ꝙ triſte premiū inde recipiūt ⁊ acquirūt. Ideo
bene dicit: Nolite credere omni ſpiritui: ſed ꝓ- 1.Ioh.4.a.
bate ſpiritus ſi ex deo ſint. Sic enim videnī de
cepti ſchiſmatici ꝑ hereticos: qꝛ ſcʒ ipſos eſſe ꝓ
phetas ⁊ dei nuncios eſtimauerūt: ꝓpter quod
ipſis ſimpliciter crediderunt. Sic etiā quotidie
decipiunt ſimplices ꝑ hypocritas ⁊ inocētes ⁊c.
¶ Uel dic ꝙ iſte vir dei ſignificat ꝑdicatorem: Aliter
q ad redarguēdū idolatras .i. pctōres: ⁊ ad oſtē-
dendū eis penā futurā mittit: ⁊ ꝙ hic nō come-
dat ſeu bibat .i. de mundi diuitijs ⁊ delitijs nihil
cupiat: ꝙqꝫ ꝑ viā qua venit/ nō redeat .i. ꝙ a via
ſumpte ꝓfeſſionis ⁊ penitētie nullatenus retro-
cedat/ ſibi in ſcriptura a dño prohibet/ dicente
Qui in agro eſt/ non reſpiciat retro. Memores Lu.17.f
eſtote vxoris loth. Sed qd? Pro certo talis ho
mo ꝓpheta ⁊ predicator quandoqꝫ inuenit fal-
ſos ꝓphetas ⁊ ꝑdicatores/ honoꝝ huius ſeculi
amatores: qui ſcʒ comedere ⁊ bibere .i. bona tē- D
poralia diligere ſibi ſuggerūt: ⁊ ſic a via ꝑfectio-
nis ipm retrocedere faciunt ⁊ ꝑuertunt: et ſic in
manus leonis diaboli finaliter ipſum tradūt: et
a ſepulchris patrū ſuoꝝ .i. a gloria paradiſi ipm
priuant occaſionaliter ⁊ repellunt. Igit tali mō
ſuggeſtori nō eſt credendū. Unde: Non audies Deu.13.a
verba illius prophete aut ſomniatoris. ¶ Uel Aliter
iſta allega ad oſtendendū quāta eſt ſeueritas di
uine iuſticie: q iſti ꝓphete ꝓpter ſimplicitatem
nō pepercit: ſed ꝓpter inobedientiā ipſum leo-
ni occidendū cōceſſit. Quid ergo vbi nō ex ten-
tatione vel ex ſimplicitate delinquit: ſed ſciēter
mandatū dñi preterit? Si enim in viridi hoc fa- Lu.23.d
ciunt/ in arido qd fiet? ¶ Uel iſtud allega ꝙ ſpi- Aliter
ritusſanctus quādoqꝫ ꝑ os maloꝝ/ ſicut hic pa
tet ꝑ iſtum malū prophetā/ penā viri dei ꝓphe-
tat: vt ſcʒ qui per os eius deceptus fuerat/ ꝑ os
eius etiā puniret. ¶ Uel iſtud allega ſm gloſſā Aliter
Gregorij: ꝙ iſte vir dei inobediendo grauit pec
cauit: quod ſubſecuta pena monſtrauit. Inobe
dientia tamē eiuſdē prophete in morte eius pur
gata fuit: quod ex hoc apparet vt ait: quia poſt
mortem leo non comedit de cadauere/ nec aſi-
nū leſit. ¶ Uel iſtud allega/ ꝙ modica ſūt apud Aliter
deum mors vel afflictio iuſtoꝝ in vita iſta: dum
tā ſpūale cōmodū ſubſequat: q̄ſi ſcʒ propter vnā
inobediētiā dei/ virū leoni occidēdū voluit trade-
re: vt ipm poſſet a reatu cōmiſſe inobedientie: q
etiam non ex malicia cōmiſſa fuerat/ extirpare.

E Bene ergo dicit̄: ꝙ horrendū eſt incidere ī ma
Heb.10.f nus dei viuentis. Tradidi eū ſathane in interitū
1.Co.5.b carnis / vt ſpūs ſaluꝰ fiat. ¶ Uel illud allega cō
Aliter tra manē gloriā: qꝛ ſcʒ ſm quoſdā iſte vidēs mi
racula p ſe facta / inani gloria intumuit: quapro
pter deus manū ſuam laxauit vt in obediens fie
Eodē ca.c. ret: ⁊ ſic ipm poſtea puniuit. ¶ Uir dei recedēs
de bethel ſup aſinū / leonē in itinere obuiam ha
buit: q in eū irruens moꝝ occidit: poſtq̄ ꝟo oc
cidiſſet eū / cadauer eius nō tetigit: imo iuxta cor
pus ſedens / nec de eo comedit / nec etiā aſinum
leſit. Quod videns malus ꝓpheta qui eū dece
perat / vt predictū eſt: ⁊ qui ſm Joſephū pnceps
ſacerdotū idoloꝝ erat: cadauer eꝰ in ſepulchro
ſuo ſepeliuit: ⁊ filijs ſuis ꝙ ſe cū moreret̄ in eodē
ſepelirent / diſtrictius imperauit. Cū mortuꝰ in
quit fuero / in ſepulchro in quo vir dei ſepultꝰ eſt
me ſepelite. Predixerat eīn vir dei / ꝙ oſſa ſacer
dotū idoloꝝ de ſepulchris ſuis extracta ſup al
4.Re.23.b. tare cōburent̄ finaliter p ioſiam / ſicut ꝑdictum
eſt. Cōtra quod iſte malus ꝓpheta voluit ſibi p
uidere. Quod ⁊ factū eſt: qꝛ ſicut dicit̄ infra: Jo
ſias oſſa maloꝝ ꝓphetaꝝ ⁊ ſacerdotum in altari
bethel in quo idolis ſacrificauerāt / cōbuſſit. Ue
rūtamē oſſibus iſtius mali ꝓphete / p eo ꝙ cum
oſſibus viri dei ſepulta erant pepercit: iſaqꝫ nec
Moralitas tetigit nec cōbuſſit. ¶ Jſte vir dei q ꝓpter leuē
culpā inobedientie ſeu vane glorie fuit leoni tra
ditus: ſignificat ꝓprie ſanctos martyres / q ſcʒ
vel ad maiorē cumulū meritoꝝ / vel ad purgatio
nē aliquoꝝ q preceſſerant delictoꝝ: leoni.i. mun
F di tyrānis occidendi a dn̄o traditi ſunt. Sed in
multis ſic factū eſt: ꝙ poſt mortē eius viſis mi
raculis / ipſi leones ⁊ tyrāni iſpos pſequi ceſſaue
runt: quinimmo iuxta eos p fidē ſederūt: et quos
viuentes pſecuti ſunt / mortuos honorauerunt:
⁊ eiſdē a ſe occiſis / necnō eoꝝ aſinis.i. ip ſoꝝ de
uotis ⁊ ſeruitoribꝰ obſequiū ⁊ cuſtodiā prebue
runt: ſicut patuit de multis / q ad honorē eoꝝ ec
cleſias edificauerunt: ⁊ religiones etiā dotaue
Aliter runt. ¶ Uel iſtud allega ad cōmendationē ani
mi generoſi: qui ſcʒ nō dignat̄ ſeuire in hominē
mortuū / ſed in viuū.i. in inimicū ſuū pauperē et
depreſſum: ſed potius q̄diu videt eū viuū.i. po
tentē ſe defendere vel robuſtum: quinimmo ſic de
bet eſſe / ꝙ poſtq̄ leo.i. aliquis generoſus homo
aliquē dum viuit.i. dū inuenit ipm potentē et re
bellē ⁊ recalcitrantē impugnauerit: ſi contingit
ꝙ eū occidat.i. ꝙ eū ſuperat atqꝫ vincat: ſtatim de
bet ab impugnatione ceſſare: ⁊ in ipm amplius
nō ſeuire. Quod eſt cōtra multos: q non ſolū ſe
uiūt in viuos / imo etiā in mortuos inimicos.
Et hoc qꝛ cadauer eoꝝ.i. filios ⁊ ſuperſtites eo
rundē: ⁊ aſinū.i. bona eoꝝ tēporalia: vel ſeruito
res ⁊ familiares deuorant.i. eos rapinis ⁊ mo
1.Re.24.c. leſtijs lacerant atqꝫ grauant. Uñ dicit̄: Quē pſe
queris rex iſrael: quē pſequeris? Canē mortuū et
⁊ pulicē vnū? Quaſi diceret: Nō eſt gloria pſeq
Aliter hominem impotētē. ¶ Uel ſi vis dic / ꝙ leo eſt bo
nus princeps vel prelatus: qui reuera nō debet
de cadauere vel de aſino comedere vel ledere.i.
non debet pauperes rapiendo ledere vel grauā G
re: ſed potꝰ iuxta eos ſedere ⁊ eos defendere / re
gere ⁊ iuuare. Unde Eſa. Leo ⁊ agnus ſimul mō Eſa.11.b
rabunt. Quia breuiter / dato ꝙ leo.i. princeps le
oninus inuadat viuos.i. diuites ⁊ potentes: ca
dauera tamē ⁊ aſinos.i. depreſſos ⁊ paupes mi
ſeros nunq̄ debet grauare / ſed potius defende
re ⁊ facere liberos ⁊ imunes. Quod tamē eſt cōn
tra ignauos principes: q ſcʒ ſunt ad inuadendū
hoſtes ſuos viuos ⁊ potentes deſides: cōtra ta
mē miſeros ſubditos ſūt rapaces. ¶ Uel ſi vis Aliter
allega iſta de bona ſocietate / qliter proficit. Se
pe eīn fit ꝙ deus ꝓpter bonoꝝ ſocietatē malis
parcit: ⁊ ioſias oſſa mali ꝓphete nō tetigit: quia
ipm cū ſancto viro cumulatū inuenit. Sicut etiā
patet: vbi ꝓpter decē bonos ſi inuenirent̄ in 30 Gen.18.d
domaꝛ / oti ciuitati dn̄s ſe parcere promittit. Si
cut etiā in paulo apparuit: propter quē dn̄s oēs Act.27.e
animas q erāt in naui / a ſubmerſiōe ſaluauit. Bo
nū eſt igit̄ bonis aſſociari: ⁊ cū ipſis pſonaliter
copulari: qꝛ ſcʒ exinde homo bonus efficit̄: ⁊ eo
rū orationibus adiuuat̄. Pſal. Cū ſancto ſanctꝰ Pſ.17.d
eris / ⁊ cū peruerſo pueteris ⁊c̄. ¶ Uel etiā de ſe Aliter
pulchris allega: qꝛ ſcʒ bonū eſt in eccleſijs et ce
miterijs vbi ſancti hoīes ſepulti ſunt ſepeliri: vt
cū ioſias rex.i. chriſtus iniquos in iudicio cōbu
ret: ſibi ex ſocietate ſanctoꝝ ⁊ precibꝰ poſcit par
ci. Uñ dicit̄: Proiecerunt mortuū in ſepulchrū 4.Re.13.d
heliſei. At vbi tetigit corpus ꝓphete / reuixit hō
⁊ ſtetit ſupra pedes ſuos.

¶ Capitulū decimūquartū Textus:
Jn illo tpe egrotauit abia filius hie
roboam. Moralitatū Capitulū XII H

N Jc ca.xiiij. ⁊ xv. ponit̄ / quō ſeſach rex
egypti cōtra roboam aſcendit: ⁊ ſcuta
aurea abſtulit: loco quoꝝ roboam erea
fabricauit. Sed de hoc vide ſupra: vbi plene de 3.Re.14.e
hoc dixi. ¶ Hic ponit̄ de vxore hieroboam / q Eodē ca.a
habitū cōmutauit: ⁊ de filio moribundo abiam
ꝓphetā interrogauit. Qui q̄uis videre nequiret /
ipſam tñ in ſpū ſtatim cognouit: ⁊ ſibi filij mor
tem ⁊ domus deſtructionē ꝑdixit: Jngredere in
quit vxor hieroboā. Quare te alienam ſimulas?
Ego aūt ad te miſſus ſuꝫ durus nūciꝰ. ¶ Jſtud Moralitas
poteſt allegari contra hypocritas: qui ſcʒ habi
tum cōuerſationis ſue mutant: ⁊ alios q̄ ſint ſe
eſſe ſimulant / vt alios decipiant ⁊ ſeducant: pro
phetā tamē chriſtū decipere nequeunt: quia ſcʒ
nō ad veſtes / ſed ad perſonā.i. nō ad cōuerſatio
nē / ſed ad cōſcientiā: non ad famā / ſed ad vitam
ſolet aſpicere: ⁊ ideo ipſos aperte cognoſcit: ip
ſiſqꝫ durū mortis eterne nunciū ſolet finalit̄ re
portare. Nihil eīn valet apud eū diſſimulatio q
liſcūqꝫ: qꝛ ſicut dicit apl̄s: Oīa nuda ⁊ apta ſunt Heb.4.d
oculis eiꝰ. ¶ Hic ca.xv. fit mētio de bello abia Ca.XV.a
regis iuda cōtra hieroboā: ſed de hoc plenꝰ vi
de.ij. Paral̄. Jbi etiam dicit̄ ꝙ hieroboā octo 2.Para.
ginta milia hoīm cōtra abiam cōgregauit: ſed
abia ad dn̄m recurrens / etiam de cultu diuino q
in templo fiebat / ⁊ de candelabro altaris ⁊ mini
ſtris glorians: ⁊ ipſum hieroboam ⁊ populum

B eius qui a deo receſſerat vilipendēs/bellū cōmi
Moralitas ſit:et octoginta milia īterfecit. ¶ Quod ad hoc allegari pōt:ꝙ ille qui in multitudine exercitus glorianturː faciliter ab illis q̄ cōfidūt in dn̄o (ꝙ
1.Pa.13.a uis pauci ſint)ſuperanṫ. ¶ Ibidē ꝛ hic ſupra xlui̇̄.ca.dicitur quod q̄cunq̄ ipſi hieroboā regi iſrael munera apportabat/ſacerdos idolorū fie-
Moralitas bat. ¶ Sic vbo hodie apud malos reges.i.apud malos prelatos:iſti q̄ manus ſuas implēt.i.qui manib⁹ plenis nō vacuis ad eos veniūt/ac munera offerūt ꝛ promittūt/ſacerdotes ꝛ benefici
Lu.6.f ati ab eis fiūt. Unde Luc. Date ꝛ dabiṫ vobis.
Corin.9.b. Uñ ſimoniaci p̄lati videnṫ dicere illud apl̄i: Si ſpūalia ſeminauim⁹ vobis:nō magnū ē/ſi veſtra carnalia metam⁹.i. ſi beneficia/officia ſpūalia et eccleſiaſtica cōferimus:etiā munera carnalia vel temporalia habeamus.

¶ Capl'm decimūſextū Tertius: Factus eſt aūt ſermo dn̄i ad Iehu filiū Anani. Moralitatū Ca. XIII

Baaſa occidit Nadab filiū Hieroboā regem iſrael/ꝛ omnē domum Hieroboā vſq̄ ad mingentem ad parietem: et regnauit pro eo. Tandem vero quia iſte peſſimus fuit et quendam prophetam ſibi cōminantē occidit Ideo zambri filius ei⁹ hela q̄ poſt ipſum regnauit/ebrium et temulentum occidit: ꝛ pro eo in iſrael imperauit:et totam parentelā Baaſa inter-
B fecit. Ueruntamen ſatis cito poſt/cū populus ꝓpter occaſionē necis dn̄i ſui contra eū inſurgeret:ad palaciū fugit: et ſe cū palacio concrema-
Moralitas uit. ¶ Iſta poſſunt allegari/quō de⁹ punit malos per malos: ꝛ quō deus vtiṫ miniſterio malorū hominū ad malos alios puniēdos:quimmo et deus vt cōiter iudicia ſua rationabilia ꝑ malos angelos exequiṫ:et ſic homo malus ꝑ malū angelū puniṫ. Ideo de punitione egyptiorū
Pſal.77.e dicit in Pſal.ꝙ dominus miſit in eos iram indignationis ſue:immiſſionē et irā per angelos malos:ſicut etiā hic patet: vbi domū hieroboam fuiſſe deſtructā:et deus domū Baaſa ꝑ zam-
Aliter bri deſtruxit. ¶ Uel allega ꝙ iuſticia dei q̄n̄q̄ punit filios pro peccato patrū:et maxime quando ſunt paternorū criminū ſucceſſores:ſicut patet de hieroboam ꝛ baaſa/quibus dominus cōminatus eſt:et tamē nō ipſos/ſed eorū filios diſ-
Trel.5.b ſipauit. Patres noſtri peccauerūt et non ſunt:ꝛ
Aliter nos iniquitates eorū portauim⁹. ¶ Uel dic ꝙ dato ꝙ deus aliquē puniēdū decernat:ꝛ ex hoc in manus alicuius peſſimi ipſum tradat:ipſe tamen malus qui eū occidit propter hoc nō min⁹ punitur:quia ſcʒ deus malā voluntatē occidendi ſibi non dedit:cū deus non ſit autor mali:ſed male voluntati ſue ipſum occidēdū applicat atq̄ tradit:ſicut patet ꝙ dato ꝙ ex dei iudicio hela ceciderit/ꝛ a zambri occiſus fuerit: tamē ipſe zambri ex hoc nō excuſaṫ:q꞉ ſcʒ ad dominū ſuū occidendū nō amor diuine iuſticie/ſed regni ambitio ipſum mouit:deus vero malicia ꝛ ꝓditiōe ipſius ad occidēdū aliū vſus fuit:ꝛ iō iſte in tali regno ꝓſperitatē nō inuenit/ ſed turpiter periit

et deceſſit. Et ſic duo in iſto actu cōcurrunt: ſcʒ C
dei iuſticia/q̄ occulte ordinat iſti mortē:et mala voluntas alterius/q̄ vlterius aliā inuenit ſibi
cauſam. Unde dicit: Erunt duo molētes in mo Luc.17.f
la vna/ſcʒ deus ꝛ homicida: vnus aſſumeṫ.i.excuſabitur:et alter relinquēṫ in culpa/ ſcʒ homo
malus. ¶ Uel dic ꝙ iſta poſſunt allegari: ꝙ in Aliter
quo peccat q̄s ꝑ hoc ꝛ puniṫ:q꞉ videlicet ſepe fit Sapi.11.c.
ꝙ ille qui aliū ledit/eodē gladio leſionis per aliū tandem perit:ſicut patet hic ꝙ baaſa domū hieroboam deſtruxerat: ꝛ multos iniuſte occiderat. Ideo iuſto dei iudicio factū ē: vt alter domū eius deſtrueret/et amicos et filios enecaret. Iō
bene dicit: Eodē iudicio quo menſi fueritis/ remetieṫ vobis. Unde quotidie videmus ꝙ ambi- Mat.7.a
tioſi qui contra regē iſrael.i. cōtra aliquē prelatū vel beneficiatū inſurgūt/vt regnēt loco eius: et vt obtineant ſtatū eius/ipſumq̄ occidūt.i.accuſant/infamant et deponi ꝓcurant:et ſic locū eorū malicioſe occupant et vſurpant:ſicut fecit baaſa de nadab. Tandē inueniūt in ſe vel in ſuis q̄ ſimile eis faciant:ꝛ qui de regno vel officio eos expellant et inſurgant: vt patet hic de zambri q̄ regnū baaſa ipſo occiſo poſſedit. Iō bene dicit Seneca in puer. Ab altero expecta quod
alteri feceris. ¶ Uel iſta contra ambitioſos ge- Aliter
neraliter: qui ſcʒ nō ceſſant.i. more zambri contra regem iſrael.i. conta aliquē bonū prelatum D
inſurgere:vt ſic poſſint regnum ꝛ prelationem ipſius obtinere. Quod cū obtinere poſſint/ſcʒ regnum et p̄lationē ipſius:tamen vix aut nunq̄ ibi proſpere viuunt:quinimmo palacium ſuum eccleſiā vel officium vel cellarium ſibi commiſſum/rapinis et exactionib⁹ conburunt:ſeipſos ꝑ auariciā ꝛ luxuriā in p̄ſenti/et per gehennā perpetuā in futuro ſuccendunt. Et etiā ad litterā quandoq̄ fit ꝙ talis populus ſubditorū contra tales inſurgit: ꝓpter quod etiā tēporales pe-
nas habent. Unde dicit: Nūquid pax poteſt eſ- 4.Re.9.f
ſe zambri/q̄ interficit dominū ſuū: Dieſq̄ ſuos
in triſticia et dolore finiūt ꝛ conſumunt. ¶ Cū Eodē ca.d
enim in populo iſraelitico agereṫ de rege eligēdo:populus diuiſus eſt in duas partes: et vna pars ſequebaṫ zambri:alia vero ſequebaṫ Thebin: finaliter tamen zambri q̄ interpretaṫ amaricans/ſpūaliṫ:thebin vo qui interpretaṫ bon⁹
mihi/ ſuccubuit. ¶ Sic vero quotidie fit in ele- Moralitas
ctionib⁹ prelatorū: q꞉ videlicet populus eligēs in duas partes diuidiṫ: et vna pars vnū/ alia aliū ſequitur. Ita ꝙ vix aut nunq̄ in vnum con-
ſentire videntur. Unde: Diſperſi ſunt/ita ꝙ nō 1.Re.11.c.
inuenirenṫ duo pariter. Ueruntamē ſic fit finaliter ꝙ amaricans.i.ille qui eſt amarus et malus preualet:thebin vero.i.ille qui bonus eſt aliis/ dimittiṫ impromotus:q꞉ pro certo ſepe fit ꝙ deteriores plures pro parte ſua reperiunt: meliores vero deficiunt ꝛ ſuccūbunt. Unde in Gene.
Maior ſeruiet minori. Hic agiṫ de reedificatio- Gene.25.c
ne hierico:ſed hoc quō factū eſt vide. 3.Regū.16.g

¶ Capitulū decimū ſeptimū tertius: Et dixit helias theſbites de habitato

E rib'galaad ad achab. Moꝛ. Ca. XIIII

Cum Jezabel vxoꝛ achab ꝓphetas do-
mini occidiſſet: ⁊ ipſe Achab rex iſrael
idolū baal feciſſet: ꝓpter quod helias
ſiccitatē triū annoꝝ futurā in terra iſrael predixit
⁊ dn̄s volēs eū ab impietate achab ⁊ iezabel ſer-
uare/vba talia ſibi dixit: Recede hinc(inqͭt)et
vade ↄtra orientē: ⁊ abſcōdere in toꝛrēte carith/
q̄ eſt ↄtra ioꝛdanē: ⁊ de toꝛrēte ibi bibas: coꝛuis
q̄ȝ precepi vt paſcāt te. Quod factū eſt: Quia ſcȝ
cū illic abſcōditus moꝛaret/coꝛui offerebāt ſibi
panē ⁊ carnes mane ⁊ veſpe: ⁊ bibebat de toꝛrē-
te. Poſtea v̄o ſiccat⁹ eſt toꝛrēs: nō eīn pluerat
dn̄s ſup terrā: ⁊ ideo neceſſe habuit de loco illo
recedere: ⁊ in sareptā ſydonioꝝ vt ibi nutriret
a muliere vidua ꝑtranſire. Quā ſcȝ colligētem
duo ligna iuenit: q̄ ipſum in domo ſua recepit: ⁊
de mandato dn̄i ipſū pauit. Uade(inquit dn̄s)
in sareptā ſydonioꝝ: ibi enim ꝓcepi mulieri vi
Allegoꝛia due vt paſcat te. ¶ Jſtud exponūt aliq̄ allegoꝛi
ce. Dicūt eīn q̄ helias eſt chꝛiſtus: toꝛrēs carith
qui interpꝛetatur concīſio/diuiſio vel cognitio/
chꝛiſti paſſionem deſignat: in qua etiam trans
toꝛrentē legiſ acceſſiſſe: ⁊ in q̄ caro ſua fuit ↄciſa
⁊ ſynagoga ab eo diuiſa: ⁊ charitas eius ad nos
quāta fuerit cognita eſt ⁊ viſa. Jgiꝭ chꝛiſtus ve
rus helias. ſ. ab iſto mūdo receſſit: ⁊ ad toꝛren-
tē. i. ad fluct⁹ paſſionis/⁊ ad fluxū noſtre moꝛtali
tatis acceſſit: vbi ſcȝ abſcōdit⁹ extitit/inq̄tū diui
nitatis ſue potētia ibidē ſub moꝛtalitatis imagi
Abac.3.a ne latitauit. Abacuk: Jbi abſcōdita ē foꝛtitudo
F eius. Et ibi etiā de toꝛrēte noſtre moꝛtalitatis et
Pſ.109.b infirmitatis guſtauit. Pſ. De toꝛrēte in bibet
Tūc v̄o coꝛui. i. pctōꝛes ad eum ꝑ fidē venerūt: ⁊
eum pane ⁊ carnib⁹. i. ꝓpꝛijs elemoſynis ⁊ bo-
nis opib⁹/necnō eucharistie fide ⁊ ſacrificio pa-
uerūt ⁊ recreauerūt: ⁊ ipſum ꝑ deuotionē ꝓpꝛi-
am nutriūt. Qualis coꝛu⁹ vtiq̄ȝ fuit Paulus: q̄
ꝑus carnes martyꝝ deuoꝛauit/⁊ poſtea ipſas ꝑ
dicādo alijs ꝑ fidem comedēdas tradidit: ⁊ deo
carnes immaculati agni obtulit. Uel carnes. i.
carnales: panes. i. iuſtos ad fidem eius ↄuertit:
⁊ ſic pane ⁊ carnibus iſte coꝛuus heliā chꝛiſtum
pauit. Quod etiā ad elemoſynarios referri pōt
ꝑ quos i ꝑſona paupeꝝ dn̄s ſe nutriri dicit. Uñ
Eſa.28.c Eſa. Reficite laſſum: ⁊ hoc meū refrigerium.
Jſtum etiā ali⁹ coꝛu⁹. ſ. ethiops/q̄ ꝑ Philippū
Act.8.f credidit: ſicut diciꝭ in act. aplo. Pꝛopꝛijs carni
bus ipſum pauit: inq̄tum ꝓpꝛiā vitā carnalem
Job.31.d. eius fidei ⁊ ſeruitio ſubiugauit. Uñ Job: Quis
det de carnibus ſuis vt ſaturemur? Uel de alie-
nis carnibus. ſ. carnalib⁹ pctōꝛibus: quos tandē
idem ethiops ad fidē diciꝭ ↄuertiſſe. Finaliꝭ ta
men iſte helias chꝛiſtus/ſiccato toꝛrēte moꝛtali
tatis ꝑ reſurrectionē ad viduā gentilē. i. ad gen
tilitatē iam diu a gratia dei viduatā: ſicut diciꝭ:
2.Reg.14.b Heu/mulier vidua ego ſum: moꝛtuus eſt eīn vir
meus: ꝑ fidē trāſiuit: q̄ ipſum ⁊ fidē ei⁹ recepit: ⁊
duo ligna. i. crucē ⁊ paſſionē collegit ⁊ credit: et
eum fide ⁊ operibus in domo. i. in ↄſcia vel pa-
Mat.15.c tria aluit ⁊ refecit. Unde iſta ſydoniſſa videꝭ fu-
iſſe illa que a finibus tyri et ſydonis egreſſa cla- G
mabat(et intellige mulierē de illa ꝓgenie) Mi
ſerere mei fili dauid. Dic q̄ iſta mulier gētilis ē
ala peccatrix: quā ꝑ certo cū verus helias Chꝛi
ſtus colligentē ligna/id eſt habentē memoꝛiā ⁊
deuotionē ad crucē ⁊ ad paſſionē reꝑit: libēter
ad eā ꝑ gratiā venit: et de farina ſue deuotionis
⁊ de oleo ſue cōpaſſionis comedit: ⁊ ipſā in lecy-
tho coꝛdis multiplicat ⁊ cuſtodit: quouſq̄ȝ de⁹ pa-
ter pluuiā eterne cōſolationis eidē tribuit atq̄ȝ
mittit. Hydria inquit farine nō deficiet/nec le
cyth⁹ olei minueꝭ/quouſq̄ȝ de ſuper deꝭ pluuiā.
¶ Uel iſta exponanꝭ myſtice: et dicaꝭ q̄ Heli- Aliter
as ꝓpheta/qui ſe ſtare in cōſpectu dn̄i dicebat:
Uiuit inquit dominꝰ in cuius cōſpectu ſto: ſigni 4.Reg.4.
ficat eccleſiaſticū bonum vel religioſum: qui ſcȝ
Achab peſſimū regem diabolū/et Jezabel peſſi
mam mulierē/ſcȝ carnem vel mundi pꝛoſperi-
tatem: que ſcȝ ꝓphetas dn̄i/id eſt ſanctos viros
nō ceſſat ſpiritualiter occidere: foꝛmidās et me-
tuens/ex domini mandato ad toꝛrentē deuoti-
onis et religionis in clauſtro vel cauerna humi
litatis latibulo ſe abſcōdit: et a mundi gloꝛia ⁊
turba negocioꝝ ſecularium ſe ſubtrahit ⁊ ſub
ſtollit: vbi ꝓculdubio ex diuina pꝛouidentia ſi
bi nō deficit aliquid: quia ſcȝ ꝑ ipſos coꝛuos. i.
ꝑ ipſos ſeculares et peccatoꝛes/et ꝑ ipſos etiaȝ
crudeles pꝛincipes ſeculares aliquotiēs eos de-
us nutrit: inq̄tuȝ ſcȝ ipſos malos homines ad
ꝓuidendū et compatiendū ſuis ſanctis ſeruito-
ribus occulte inſpirat ⁊ inducit. Ad quod facit
exemplū de egyptijs: qui filijs iſrael nutu dei va Exo.12.
ſa aurea accōmodauerūt/et eos de theſauris ꝓ D
pꝛijs ditauerūt. Et in li. Sap. Juſti tulerūt ſpo Sap.10.d.
lia impioꝝ. Multa eīn monaſteria fundauerunt
multi peſſimi vſurarij: elemoſynas ⁊ lautas pitā
tias religioſis dederūt: ⁊ coꝛui Heliā latitātē in
dei nutu ſpūaliter nutriuerūt. Nō timeat igitur
aliquis ꝓpter inopiā in religione ſe abſcōdere:
q̄ȝ potēs eſt de⁹ ⁊ ꝑ coꝛuos et ꝑ viduā sareptanā
id eſt ꝑ malos ⁊ bonos eidē neceſſaria miniſtra
re. Jdeo de abſcōſione noſtra a mūdi glīa dici
tur: Lauare igiꝭ ⁊ vngere/⁊ induere cultioꝛibus Ruth.3.a.
veſtimētis/⁊ deſcēde in areā booz: Nō te videat
hō. ¶ Sicut diciꝭ hic: vidua sareptana cui ꝓce Eccl.a.b
perat dn̄s q̄ Heliam nutriret: nō habebat niſi
modicū farine in hydria/⁊ modicū olei in lecy-
tho: q̄nimo ſicut i textu diciꝭ: ipſa duo ligna col
ligebat/vt panē ſubcinericiū faceret/ et inde vna
cū filio māducaret. En inq̄t colligo duo ligna/
vt faciā illud mihi ⁊ filio meo/vt comedamus ⁊
moꝛiamur: quaſi diceret: Neceſſe erit moꝛi iſtis
cōſumptis/cū nō habeam⁹ ampli⁹ quod come
dam⁹. Jgiꝭ Helias quādo venit ⁊ inuenit ipſā
pꝛimitus aquā petijt: Da mihi inquit paululū
aque vt bibā. Ad quā appoꝛtandā vidua pꝛope
rante/clamās poſt eam ſubiūxit: Affer mihi in-
quit et buccellā panis in manu tua. A quo cum
ipſa ſe excuſaret/q̄ illud quod habebat/ ſibi ⁊ fi
lio ſuo nō ſufficiebat: Reſpōdit: Pꝛimū inquit
mihi de ipſa farina fac ſubcinericiū panē: tibi au

E tem ⁊ filio tuo poſtea. Hoc eñ dicit dñs / ꝙ hydria farine nõ deficiet: ⁊ lecyth⁹ olei nõ minueť: quouſqꝫ dederit dñs pluuiã ſuꝑ terrã. Quo audito vidua ſubcinericiũ panẽ ꝓphete fecit: ⁊ extũc ꝗ̃diu durauit ſterilitas / tã farina ꝗ̃ oleũ nõ defecit.

Moralitas ¶ Iſta poſſunt allegari exẽplariť ⁊ myſtice ad plura. Et primo exẽplariter ad hoc põt induci: ꝙ ſi facis ſtulto aliquã gratiã; nõ ꝯtent⁹ ipſe / ſtatim iportune petit aliã. Sic hic fecit helias: cui nõ ſuffecit impetraſſe ſolã aquã quã petierat: imo ⁊ buccellã panis ꝓtinus poſtulauit. Ideo inter ruſticos eſt puerbiũ. Si datis ſtulto caſeũ / querit a vobis panẽ. Et in hoc etiã quod ſequiť / tales iportuni helie eꝗ̃paranť: qꝛ ſcꝫ non curãt quantũ hoi remaneat: dũ tñ ſibi ante oia quod appetũt / ꝓcedať. Fac mihi pmũ inquiũt: tibi aũt ⁊ filio tuo poſtea facies: cũ tñ nullus ab alio debet petere illud quod neceſſariũ videt ſibi eſſe: quinimo in oi gratia ſemꝑ eſt rõ / ne egeat attẽdẽda. Cõtra quos importunos dicit Sene. Nihil petas quod negaturus fuiſti.

Aliter ¶ Vť etiã iſta exẽplariter pñt allegari: ꝙ qñ aliqua vidua. i. aliqua pſona heliã. i. bonos religioſos et ſctõs viros / ſeu chriſtũ in pſona pauperũ nutrit: ⁊ in uſu pietatis bona ſua: farinã ⁊ oleũ. i. cibos ⁊ victu alia libenter expẽdit: ⁊ ꝗ̃uis parũ habeat: manũ tñ ad miſerandũ aliis pſonis clemẽter extendit. Et ergo diuina ꝓuidẽtia ſibi nõ deficit: ſed poti⁹ bona ſua ex hoc multiplicat. Ideo bñ dicitur:
Lu.5.f Date ⁊ dabiť vobis. Et prouer. Qui dat paupi
Pro.28.d. nõ indigebit. Sicut de ioãne elemoſynario legi
F. tur: ꝙ cũ oia paupib⁹ tribuiſſet: ita ꝙ nihil in arcis remãſiſſet ſibi: nihilominu⁹ ſperans in deũ in craſtinũ ad arcas rediit: ⁊ ipſas plenas frumẽtis inuenit: et ideo nunꝗ̃ debet virũ miſericordẽ penuria bonoꝝ terrere: ſed poti⁹ debet paupibus largiter dare: qꝛ potẽs eſt de⁹ ⁊ ipſi bona ſua modica multipliciter facere abundare. Vñ in pro-
Pro.11.d. uer. diciť: Q̃, alii diuidunt ꝓpria ⁊ ditiores fiũt: alii ꝟo rapiũt non ſua: et ſemꝑ in egeſtate ſunt.
2.Co.9.b Unde Apl's: Potẽs eſt eñ de⁹ oẽm gratiã abũdare facere in vobis ⁊c. Et iterũ: Hilarẽ datorez diligit deus.

Aliter ¶ Vel dic myſtice: ꝙ iſta vidua eſt eccleſia vel aia: que ſcꝫ duo ligna. i. crucẽ chriſti: que ꝯſiſtit ad min⁹ ex duob⁹ lignis: ꝑ deuotionẽ colligit farinã ſacre ſcripture / oleũqꝫ diuine gratie habet in hydria ⁊ in lecytho cordis: cuſtodit ⁊ filiũ ſuũ. i. fidelem populũ inde nutrit. Ab iſta igiť helias. i. chriſtus plura petit: ſcꝫ pmo aquã que faciliter ſorbeť. i. opera facilia: deinde ſi adhuc ipſam obedientẽ videat: petit ab ea panem qui cũ difficultate maſticatur. i. opera magis pfecta ⁊ difficilia: que ſcꝫ ſubcinericia debẽt eſſe: et ſub cinere. i. ſub cõſideratione noſtre inquinationis ⁊ mortis / debent eſſe repoſita et decocta.
3.Re.19.a Infra eodẽ: Reſpexit helias: et ecce ad caput ſuum ſubcinericius panis. Helias eñ in plurib⁹ locis panẽ ſubcinericium comediſſe legiť: ad denotandũ ꝙ helias noſter chriſtus in operibus ſubcinericiis. i. in illis que fiũt cauſa mortis me
Job.42.a morie ꝗ̃plurimũ delectať. Dicat igiť quilibet il
lud Job: Ego penitentiã in fauilla ⁊ cinere. Sic G
igitur talia chriſtus imperat: cũ farinam ⁊ oleũ. i. ſcientiã ⁊ gratiã bonaqꝫ ſpũalia augmentat / et cõtinuat quouſqꝫ pluuia eterni refrigerii ſuꝑ ipſam veniat et deſcendat. Illud eñ eſt verũ / ꝙ qui bene obedit deo in aqua. i. in minoribus: dignus eſt exerceri in pane. i. in difficilioribus: ⁊ ſi bene ſe habeat inquantũ ad ſpũalia: et temporalia multiplicanť: et finaliter ipſe pluuia eterni refrigerii conſolatur. Iſta eñ que hic vel ſpũaliter vel temporaliter a deo multiplicanť / ſolum vſqꝫ ad deſcenſum pluuie durare permittuntur: qꝛ ſcꝫ adueniente gloria / bona tẽporalia noſtra ex toto pereunt: gratie ꝟo et virtutes in melius cõmutantur.

¶ Vel dic ꝙ mulier eſt eccleſia: q̃ Aliter
farinam et oleum. i. corpus chriſti et ſanguinez pro ſe ⁊ filio ſuo. i. ſubiecto populo nutriẽdo: cũ duobus lignis. i. cum crucis memoria decoquit ⁊ in hydria ⁊ lecytho cordis cuſtodit: ipſiꝫ quoqꝫ helie. i. bono ſacerdoti cõmunicat et diffundit. Huius igitur farine et olei. i. corporis ⁊ ſanguinis chriſti tanta eſt virtus: ꝙ dato ꝙ ꝯtinue comedatur / ſine defectu / perpetue tamen continuũ et integrum reperitur. Ideo in proſa canimus: Sumit vnus / ſumũt mille: quantũ iſti tantum ille ⁊c. Illud etiã nunc vſqꝫ ad tẽpus nobis datur: ſcꝫ ſolũ pro tempore huius vite: quouſqꝫ pluuie eterne glorie diſtillenť: tunc eñ adueniente lumine / ceſſabit vmbra: et habita veritate fi
gura penit⁹ ſuſtolleť. Unde Joſue: Defecit mã Joſue.5.c
na poſtꝗ̃ comederũt de frugib⁹ terre. ¶ Mor D
tuus eſt filius vidue mulieris / apud quã helias Eodẽ ca.c
hoſpitabať: cuius mortez in heliam retorquẽs: turbũda mater incepit dicere viro dei: Quid mihi (inquit) et tibi vir dei? Ingreſſus es ad me / vt rememorarenť iniquitates mee: et interficeres filium meũ. Quod videns helias: filiũ vidue mortuum in cenaculũ vbi manebat / detulit: ipſumqꝫ ſupra lectulũ ſuũ poſuit: et ſe ſupra puerũ tribus vicibus expandit: et ſic rogãdo dominũ ipſum a mortuis ſuſcitauit: et viuum matri ſue cõmendauit.

¶ Iſta poſſunt exẽplariter allegari pro Moralitas
quadã opinione quorundã: qui ſcꝫ ſecum nollẽt habere viros pfectos et iuſtos: timentes deum: ne ex cõparatione ſue male vite ad eoꝝ ſanctã vitã deus de ipſoꝝ iniquitatib⁹ recordeť: et ad occidendũ filiũ eoꝝ. i. ad puniendũ eos amplius excitetur. Unde etiã de quibuſdã nautis audiui: ꝙ duos religioſos quos in naui ſua habebant: imminẽte tẽpeſtate in mare voluerũt proiicere / dicẽtes: ꝙ ꝓpter eoꝝ iuſticiã deus volebat ipſorũ nautarũ iniquitates punire.

¶ Dic allegori Allegoria
ce / ꝙ mater iſta eſt ſynagoga: que ſcꝫ heliam nutriuit: in aduentu tñ eius illius filius. i. populus q̃ ante viu⁹ fuerat p gratiã: ꝓpter ſuã incredulitatẽ mortẽ ſpũalem et eternã incurrit. Finaliter tñ chriſt⁹ in cenaculũ eccl'ie eos ducet: et ſuꝑ lectũ fidei ſue ꝯſtituet: et trib⁹ vicibus. i. p fidẽ trinitatis quã eis inſpirabit / ſuꝑ eos incũbet: et ſic eos viuificabit per gratiã: ⁊ matri eoꝝ. i. eccleſie viuos reddet. Unde diciť: Viuificabit nos poſt Oſee.6.a.

E duos dies: tertia die ſuſcitabit nos. ¶ Uel dic
Aliter q mulier eſt humana natura: cuius filius.ſ. adā
cū poſteritate ſua mortuus fuit: ſed helias deus
filiū iſtum ſcʒ holeʒ/ p incarnationē aſſumpſit: ⁊
euʒ in cenaculo ſuo.i.in hieruſalē ſup lectū crucis
expandit: ⁊ tribus vicibus.i. tribus diebus ſup
eum in ſepulchro incubuit: ⁊ ſic eū a culpa/ q̄ euʒ
Moralitas peremerat/ ſuſcitauit. Allega vt ſupra. ¶ Uel dic
moraliter: q mater iſta eſt cōſcientia: que filium
ſuū.i.cor vel animā videns mortuū p peccatum:
debet ad heliā.i.ad deū concurrere: qui ſcʒ ſolet
mortuos tales in cenaculū portare.i. ſurſum ad
bona eterna porrigere: ⁊ eos ſup lecto ſuo.i. ſup
requiē felicitatis eterne p deſyderiū collocare: ⁊
ſic ſemp ſolet gratiarū largitionē ſuper tales ex-
pandere: ⁊ tribus vicibus/ ſcʒ p ſpem/ fidē ⁊ cha-
ritatē ſe eis applicare: ⁊ ſic ſolet eos a morte pec
cati ſuſcitare: ⁊ viuos et ſanctos cōſcientie man-
3.Re.17.d dare: ita q tūc poterit dicere illud ſupra: Filius
meus viuit.

¶ Capitulum decimūoctauū text⁹: Poſt dies multos factū eſt verbuʒ dni ad heliam. Moralita. Ca. XV

Uidens helias poſt ſiccitatē triennalē ⁊
ſemeſtrē pluuiā dare terre: pphetas lu
corū ⁊ idolorꝫ vocauit: et ſic cū ipſis co-
ram populo pactum fecit: q ſi turba pphetarū
bouē occideret: et ſup ligna in altari poneret: et
q helias de alio boue ſimiliter faceret: ita q ille
de dño ⁊ de baal diceret deus: qui de celo ignem
ad vocē ſuorꝫ pphetarū mitteret/ qui ſacrificiuʒ
deuoraret. Igit̄ pphete baal ignē de celo impe
trare nequiuerūt: quinimmo ſe incidētes ⁊ ſangui-
nē pfundentes/ ⁊ deū ſuū inuocantes/ inuanū la-
borauerūt. Helias vero oratione ſua ignē de ce-
lo protulit: qui oblatū deo ſacrificiū deuorauit.
Moralitas ¶ Helias ppheta dñi ſignificat catholicos et
viros pfectos ⁊ bonos: pphete vero baal ſigni-
ficāt hereticos et hypocritas hoīes ⁊ malignos
q̄ ſcʒ baal q̄ interptat deuoratio.i. ppriī vētris q̄
guloſe deuorat/ pphete ſunt: et eū tanq̄ deū re
Phil.3.d. uerent et colūt. Apl's: Quorꝫ deus vēter eſt ⁊c.
Igit̄ ſi volumus ſcire q̄ iſtorꝫ ſunt boni et iuſti:
videamus q̄d ſunt illi q̄ de celo faciūt ignē deſcē
dere.i.q̄ ſpiritū et diuinā gratiā poſſunt a deo p
ſe et p alijs ſuis orationibus impetrare: qꝛ pro
certo illi q̄ de celo nihil impetrant: dato q lance
olis.i.penitentijs ſe exterius incidant: et dato q
multis orationibus clament: et q bouē.i. carnē
ppriā p auſteritatē imolent atq̧ macerent: ſicut
ad litterā faciunt heretici et hypocrite: nō ſunt
tñ boni pphete/ nec boni nec iuſti: ſed reuera he
lias.i.ſancti viri et nō ficti: q̄ ſunt fideles catho-
lici: ignē ſpūſſancti et charitatis de celo trahūt:
et ſic veri dei cultores ſe oſtēdunt. Ideo dicitur:
Joan.9.f Scimus q deus pctōres nō exaudit: ſed ſi quis
Aliter dei cultor eſt/ hunc audit. ¶ Uel ſi vis/ p ignem
intellige ſerenitatē tēporꝫ: ad quē petendū et im-
Eodē ca.f petrandū pceſſiones fiunt: vt ſupra. ¶ Uolens
helias ignē de celo a dño obtinere: altare de du-
odecim lapidibus fecit: et bouē viuū p fruſta cō-
cidens: ſtrue lignorꝫ ſuppoſita/ ſup altare mēbra
cōpoſuit: ⁊ i circuitu altaris duas aruncula.i.
aq̄ductū p duo loca (ſm comeſtorē) etiā ordina
uit: et tūc q̄tuor hydrias aq̄ nō ſolū ſemel/ imo
ſecūdo ⁊ tertio ſupra ligna ⁊ ſacrificiū fūdi iuſ-
ſit/ ita q aq̄ductū īpleuit. Tūc ipſo orante ignis
de celo cecidit: q̄ holocauſtū lignaq̧ et lapides
deuorauit/ puluerēq̧ et aquā lābuit. Morꝫ vero
pphetas baal/ q̄ ignē de celo īpetrare nequierāt
apphēdit: ⁊ eos ad torrentē ciſon viriliē interfe
Moralitas cit. ¶ Sic ẟo dico moraliē loquēdo: q̄ſi helias
.i. anim⁹ vult bouē ſuū/ id ē ſuā carnalē vitā dño
īmolare: et ignē diuini amoris ⁊ ſigne beniuo-
lētie de ſurſū a pře luminū īpetrare: plura ſunt ſi
bi neceſſaria: qꝛ p certo ipſe debet de duodeci la
pidib⁹.i. de duodecim articulis fidei altare ſue cō
ſcientie ꝯſtruere: et duplicē aq̄ductū.i. duplicē
lachrymoſā cōpūctionē: vnā ſcʒ q̄ fiat amore/ ⁊
Pſal.83.b aliā q̄ fiat timore/ debet fabricare. Pſal. Aſcēſi
ōes i corde ſuo diſpoſuit in valle lachrymarꝫ.
Debet ligna.i.ſctōrꝫ patrū exempla apponere: ⁊
bouē ſue carnalis vite debet ꝯſcīdo p mēbra diui
dere: et p iugē memoriā i altari cordis ⁊ ꝯſciētie
Leui.1.d ordinare. Uñ Leui. Detracta pelle hoſtie art⁹ i
fruſta cōcidēt: et ſubijciēt in altari ignē ſtrue li-
gnorū ante cōpoſita: et mēbra q̄ ceſa ſunt deſup
ordinātes. Tūc ẟo debet hō q̄tuor hydrias aq̄/
id eſt q̄tuor lachrymarū genera: ſcʒ p malis cō-
miſſis/ et p bonis omiſſis/ et p incolatu miſerie/
et p dilatiōe glie ſupfundere: q̄ ſcʒ trib⁹ vicib⁹:
hoc eſt dictu: p pctō cordis/ p pctō oris/ p pec b
cato opis debet ſacrificiū ſpūs cōtribulati abli
ere: ita q cōducꝰ cōſciētie etiā debet humiliter
Joan.2.a implere. Uñ dicit: Implete hydrias aq̄. Quia
p certo ſi iſta fecerit/ ignis diuine charitatis et
bñplaciti et gratie de celo/ id eſt deſurſuʒ a deo
deſcēdet: q̄ ſacrificiū et bouē carnalis vite cōſu-
met: et ligna bonorū exemplorꝫ/ aquā lachryma
rū/ et lapides fidei articulorū/ necnō puluerē/ id
eſt cōſyderationē mortis et futurorꝫ q̄ in hoc ſa-
crificio adhibita ſunt/ cū beniuolētia recipiet et
Malach.3.a aſſumet. Placebit deo ſacrificium iuda. Etiam
ignis interioris charitatis cū de celo inſpirat ⁊
mittit/ a quo oēs partes cordiales ſacrificij con
Treñ.1.c flagrant. Treñ. De celo miſit ignē in oſſib⁹ me-
is. Et tūc etiā oēs pphete baal/ id eſt male cogi
tationes/ pſumptiōes et imaginatiōes ⁊ opini-
ones/ de corde ſicut de terra iſrael extirpantur.
Eodē ca.f ¶ Cū Helias aſcēdiſſet ad verticē carmeli: ⁊ p
nus in terrā faciē ſuā inter genua poſuiſſet: mi-
ſit puerū ſuū/ vt ſepties reſpiceret contra mare:
ſeptima vice vidit nubeculā paruā quaſi veſti-
giū hominis aſcendentē de mari: et tūc celi ob-
tenebrati ſunt: et nubes et vēti ſurrexerūt: et fa-
Moralitas cta eſt pluuia grādis valde. ¶ Nubes iſta cu-
ius aſcēſus pluuiā miſit i mundū/ chriſtū ſigni-
ficat: q̄ ſcʒ fuit nubecula p puritatē/ parua p hu
militatē: quaſi veſtigiū hoīs p aſſumptā huma-
nitatē: aſcendēs de mari hui⁹ mūdi p ingreſſum
ad eternā felicitatē: qꝛ reuera ſeptē reſpect⁹ ama
re vite in eo fuerūt. qui aſcēſuʒ hui⁹ cōpleuerūt.

A Primus fuit natiuitas: Secundus circuncisio:
Tertius baptiſmus: Quartus paſſio: Quintus
ad inferos deſcēſio: Sextus reſurrectio: Septi-
mus aſcēſio: quē ſcꝫ ſecutus eſt octauꝰ. ſ. nubes
⁊ vētus. ſ. ſpūſſancti flatus ⁊ inſpiratio: ⁊ pluui-
arum. i. donoꝝ ⁊ chariſmatū in pentecoſte lar-
ga donatio. Poſt aſcēſum em̄ huius nubis/plu
uia gratiaꝝ multiplicū fuit ſecuta: ꝑ quaꝫ terra
humani generis fuit irrigata/⁊ bonis fecūdata
Ps.146.b Pſ. Operit celū nubibus: ⁊ parat terre pluuiā
Aliter ¶ Vel dic ſi vis de aſſumptiōe vel aſcenſione
glorioſe ꝟginis/pure/parue/hūilis ⁊ dulcoroſe
ꝗ ſcꝫ poſt ſeptenariū donoꝝ ⁊ ꝟtutū/celos aſcē-
dit: ⁊ nobis pluuiaꝝ. i. gratiaꝝ ſpūalium copiaꝫ
Aliter ꝓcurauit. ¶ Vel dic ꝙ q̄ſi ꝑ mandatū vel do-
cumentū helie. i. boni ṗdicatoris ⁊ ṗlati: puer. i.
pctōr ꝗ eſt infirmus ⁊ ignarus: more pueri ad
mare. i. ad cor ſuum amaꝝ ⁊ compſictū reſpici-
at: ⁊ ſepties. i. ꝑ ꝯſyderationē ſeptē pctōꝝ morta
lium faciē ibi vertit: nubecula pure affectionis ⁊
cogitatiōis inde ſurgit: ⁊ pluuiā lachrymaꝝ ge
nerat: ⁊ fecunditatē virtutū ꝓducit. Unde dicit
2.Reg.23.a Pluuijs germinat herba. ¶ Helias ꝓphetas
Eodē ca.g. baal eſſe falſiſſimos ⁊ mēdaces ꝓbauit: ⁊ poſtea
Moralitas ipſos interfecit. ¶ Sic ṗlatos vel iudex ṗmo de
bet malos ꝯuincere: ⁊ demū ad eoꝝ interfectio-
nē ſeu punitionē debet ꝓcedere. Quod vtiꝗ de
falſis ꝓphetis. i. falſis hereticis debet fieri: quos
iudex debet potiꝰ ꝙ alios pctōres extirpare. Un
Exo.22.c de: Maleficos nō patieris viuere ſup terrā.
B ¶ Capitulū decimūnonum Textus:
Nunciauit autem achab iezabel oīa
que fecerat Helias. Moralitatum
Capitulum XVI

Cum Helias vir conſtans ⁊ fortis eſſet
ita ꝙ Achab impium regē redarguere
nō timuiſſet: ⁊ ṗcibꝰ ſuis mortuū ſuſci-
taſſet: ⁊ de celo ignē ⁊ pluuiā impetraſſet: ꝓphe-
tas baal occidiſſet/⁊ ad puniendū iudicē a deo
Mala.4.b fuiſſet ṗordinatus: ſicut patet Mal. A facie ta-
mē vniꝰ mulieris viue iezabel regine timuit: pro
pter quod (relicto puero ſuo) ī deſertū fugit: vbi
tedio affectus/anime ſue petijt ꝙ moreretur: et
mortē quā ſibi a iezabele inferri timuerat/a do
mino poſtulauit: o bſecro (inqͣt) dn̄e/aufer aīam
meā: ⁊ in vmbra iuniperi ſe ſubijciēs obdormi-
uit. Angelꝰ ꝟo dn̄i eum dormientē inueniens/a
ſomno excitat: ⁊ ad comedendū panē ſubcineri-
ciū/⁊ ad bibēdū aquā inuitat. Qui poſtꝙ come
diſſet ⁊ bibiſſet/rurſum obdormiuit: ⁊ angelꝰ ite
rū ipſm tāgit: ⁊ ad ampliꝰ comedēdū ipſm inui-
tat fortiꝰ ⁊ inducit. Surge inqͣt comede: grādis
em̄ tibi reſtat via. Hic igit̄ ſurgēs iterato come-
dit ⁊ bibit: ⁊ q̄draginta diebꝰ ⁊ noctibꝰ vſq ī mō
Moralitas. tē dei oreb ī ipꝰ cibi fortitudīe ambulauit ¶ Ex
ponēdo moraliť/helias ſignificat viꝝ ſanctum:
achab rex impius diabolū ſignificat: iezabel ꝗ
fuit eius vxor/ſanguinē/carnē ſeu luxurie ſigni
cat fluxū: deſertū ꝟo/penitētie vel religionis ſi-
gnificat ſtatū. Juniperꝰ arbor ꝑungitiuaꝝ diffi-
cultatū ſignificat ſtimulū; vmbra ꝟo ꝗ delecta-
bilis eſt/honores ⁊ excellētias denotat: angelus C
alit pctōrem/vel diuinā inſpirationē/vel ſacram
ſcripturā/vel timorē/vel circūſpectionem ſignifi
cat: panis ꝟo ſubcinericꝰ mortis ſignificat ꝯſy
derationē: aqua lachrymaꝝ cōpunctionē: mōs
oreb ṗadiſi ꝯſolationē. Interꝑtať em̄ oreb mē-
ſa. Igiť iſta eſt ꝟitas/ꝙ dato ꝙ helias. i. hō iu-
ſtus ⁊ ꝟtutibꝰ ꝑfectꝰ/multis polleat ꝟtutibus:
ita ꝙ habeat ꝯſtantiā ad achab. i. ad ipſos ṗnci-
pes redarguendū: prudētiā ad falſos ꝓphetas ⁊
hereticos ꝯfutādū/⁊ ad ſuperādum: ſctitatē ad
ignē diuini amoris/⁊ pluuiā bñficioꝝ celitꝰ im-
petrādū: eloquētiā ad pctōres mortuos de mor
te culpe reſuſcitādū: nihilominꝰ tn̄ reſtat ꝙ de-
bet ſummoꝑe formidare: hoc eſt/debet fugere ⁊
vitare ꝑſecutionē iezabel. ſ. meretricē. i. carnē ꝓ-
priā vel luxurie mollicię ⁊ charitatē/⁊ ſanguinis
corruptelā. Iſta eſt em̄ ꝗ ſctōs viros ꝑſeqť: ⁊ cū
oīa vicerint/ab hac tanꝙ a regina potētiſſima ſu
perantť. Un̄ Apoc. Permittis mulierē iezabel Apoc.2.f.
ſeducere ſeruos meos/⁊ docere fornicari ⁊ man
ducare. Et ideo cū cōtra iſtam vnicū ſit remediū
. ſ. fugere/⁊ occaſiōes vitare: ergo iſte helias. i.
homo iuſtus: relicto puero. i. q̄cunꝗ puerili im
becillitate ⁊ ignorātie: deſertū penitētie vel ſta-
tū religionis q̄ſiꝗ ingrediť: vt ibi ſub iunipero
. i. ſub ꝑūctiōibus diuini timoris/⁊ diſcipline re-
gulis degēs: a iezabel. i. a luxuria vel carnis peri
culis eruať: ſicut ad iſtam fecerūt eremite: de ꝗ- Job.30.a
bus diciť: ꝙ egeſtate ⁊ fame ſteriles redibāt in
ſolitudine: ⁊ manducabāt herbas ⁊ arboꝝ corti D
ces. i. radix iuniperoꝝ erat cibus illoꝝ. Sꝫ q̄dꝫ
Pro certo ſepe fit ꝙ poſtꝙ homo ad deſertū re
ligionis ꝯfugit: ⁊ difficultates ⁊ diſciplinas/ob-
ſeruātias/obediētiā/et alia grauia reperit: ⁊ etiā
tentatiōes et ſtimulos carnis ſentit: q̄ſiꝗ tedio
affectus/⁊ quaſi de ingreſſu penitēs/mortē ſibi
expoſtulat ⁊ req̄rit: dicēs cū filijs iſrť carnalibus
illud Exo. Utinā mortui eſſemus in egypto: vbi Exo.16.a
ſedebamus ſup ollas carniū ⁊c. Et ideo talis ſic
affectꝰ/vmbrā iuniperi. i. ſtatū eminētie ꝓſpita
tiſꝗ refrigeriū/⁊ ṗlatiōis officiū in religiōis de
ſerto aliquotiēs ſibi q̄rit. Quod cum obtinere
pōt/in delicijs ⁊ ſolatijs dormire incipit: ⁊ ſic de
ſertū penitētie quod elegerat/ī delicias ſibi ver-
tit. Un̄ Eſa. Ponit deſertū quaſi delicias/⁊ ſo- Eſa.51.a
litudinē quaſi hortū dn̄i. Sꝫ reuera tali ſic dor-
mienti/angelꝰ dn̄i. ſ. bona inſpiratio vel ꝯſydera-
tio/vel bona ſacre ſcripture lectio: vel bona ṗdi
catoris vel ṗlati/vel alicuꝰ alterꝰ viri iuſti mo-
nitio: ſtatim debet adeſſe ꝗ ipſm debet excitare/⁊
a ſomno torporis diſcutere ⁊ vigere. Un̄ dr̄/ꝙ Act.12.b
angelꝰ ꝑcuſſo latere petri excitauit eum dicēs:
ſurge velociter. Qui ſibi debet dicere ꝙ ſurgat
⁊ ꝙ panē ſubcinericiū. i. ſue mortis memoriā ṗ
oculis habeat: ⁊ aquam lachrymaꝝ bibat: ⁊ ꝙ
cauſam quare intrauit deſertū penitētie attēdat
⁊ ꝙ ad obſeruantiā diſcipline quā ṗtermiſit/re
deat ⁊ accedat: dicēs illud Apoc. Memor eſto Apoc.2.b
vnde excideris: ⁊ ṗma opera fac. Igiť ſepe fit ꝙ
homo ſic excitatus ⁊ monitus/a ſomno torpo-

E ris ſurgit: dicens illud ad Rom. Hora eſt iam
Roma.13.c. nos de ſomno ſurgere. Et ad ſubcinericiū panē
et aquā.i.ad mortē cogitādū/et ad pctā ſua plā
Pſal.101.b. genda ſe humiliter vertit. Pſal. Cinerē tāq̄ pa
nē manducabā: et poculū meū cū fletu miſcebā.
Sed p certo ſepe fit/q̄ ex fragilitate propria hō
iterū obdormit: et iterū ad vmbrā.i. ad mūdane
proſperitatis dulcedinem/q̄ ſicut vmbra fluit/ſe
cōuertit: ⁊ ideo angelus ſu⁹.i.ratio vel conſyde
ratio mentis/ipſum debet excitare: ⁊ q̄ lōga ſit
via/ſcȝ eundi de hoc mūdo ad patrē/ſibi debet
oſtēdere/et eū ad dietā priſtinā inuitare. Surge
inq̄t comede: grandis eīm tibi reſtat via: quia ſcȝ
tūc ex toto ſuo conatu ſurgere tenet: ⁊ panem et
aquam ſibi oblatos/ſcȝ mortis memoriā ⁊ la
chrymoſam cōpunctionē comedere: vt ſic p q̄
draginta dies.i.p laborē vite p̄ſentis/q̄ l nume
ro q̄dragenario deſignat/ poſſit ad montē dei
oreb.i. ad menſam paradiſi fortiter ambulare.
Eſa.2.a. Vñ Eſa. Venite aſcēdamus ⁊c. ¶ Vel ſi vis p
Aliter angelū intellige prelatū vel p̄ſidē/vl etiā quē
libet virū iuſtū: et dic p omnia ſicut ſupra: q2 iſte
debet ſubditū deſidē excitare/⁊ ad penitentiā ⁊
Aliter diligentiā inuitare. ¶ Vel dic q̄ helias eſt bo
nus p̄latus religioſus: qui Jezabel.i.carnis pe
ricula fugiens/ ad deſertū religionis venit: vbi
pro certo q̄tuor inuenit: quib⁹ mediātib⁹ ad mō
tem dei oreb/id eſt ad paradiſuȝ pertingit. Jſta
igit quatuor ſunt vmbra iuniperi: cui⁹ cineres
ſeruāt ignē inextinguibilē p annū ſm Joſephū
F hoc eſt crucis p̄migitiua memoria et compaſ
ſio: per quā in corde noſtro ſeruat ignis.i. diui
Cāt.2.a. nus amor et dilectio. Vñ in Cant. Sub vmbra
illius quē deſyderabā ſedi. Jtē panis ſubcineri
cius eſt mortis et incarnatiōis noſtre memoria
Job.24.a et recordatio. Vñ Job: Ago penitentiā in fauil
la et cinere. Jtem vas aque eſt lachrymarū fle
Pſal.79.a. tus et inundatio. Pſal. Potū dabis nobis i la
chrymis in menſura. Jtē angelus incitās.i. bo
ni p̄lati correctio/vel bonoȝ ſocioȝ monitio et
exhortatio/vel ſacre ſcripture inſtructio/⁊ deuo
tionis et cōtemplationis meditatio. Vñ Tob.
Tobie.5.a Angelus ei⁹ comitet vobiſcū. Jſta eīm ſunt qua
tuor que cōcomitant heliā in deſerto.i.religio
ſum in clauſtro: p que ſcȝ citius p̄tingit ad mon
tē paradiſi in celi ſupcilio/ vel etiā ad montem
cōtemplationis in perfectionis faſtigio. Pſal.
Pſal.23.a Quis aſcendet in montē domini ⁊c. ¶ Vel dic
Aliter q̄ helias in deſerto nō legit dormiuiſſe niſi ſub
iunipero p̄ſigitiua/ nec bibiſſe niſi de aqua/ nec
comediſſe niſi de ſubcinericio pane: nec locut⁹
fuiſſe niſi cū angelo. Jn quibus ſcȝ inſtruit reli
gioſus: q̄ nō debet delicias querere: nō ſocieta
tes ſeculariū vel vaniloquia frequentare: q̄nim
mo panē ſubcinericiū/id eſt mortis memoriā et
humiliationē/ſuip ſi⁹ cōſyderationē: aquam la
chrymarū ⁊ cōpunctionē debet comedere: ⁊ cū
angelo.i.cū deo ⁊ angelis p orationē/vel cū mē
te ſua p meditationē debet colloquia ſua face
re: ⁊ alś ſilētiū obſeruare. Et ſi ipm p aliq̄s con
ſolatiōes et delectatiōes aliq̄liter dormire con

tingat: hoc ſemp debet eſſe ſub iunipero.i. ſub G
punctiōe diuini timoris p penarū infernaliū co
gitationē: vel ſub iunipero .i. ſub memoria cru
cis ⁊ paſſionis p cōpaſſionē ⁊ deuotionē: quia p
certo religioſus in clauſtro debet in abſtinentia
viuere: ſilentiū ſeruare: ⁊ ſi quid ꝯſolationis ha
buerit/ſemp debet illud ſub iunipero.i.in timo
re dñi/⁊ in cōpunctione cōtritionis/ ⁊ in cōſyde
ratiōe infernaliū tormentoȝ exercere. Vñ ezech. Ezech.12.a
Fili hoīs in cōturbatiōe comede. ¶ Vel dic q̄ Aliter
helias ſignificat pctōrez: qui in vmbra mūdane
p̄ſperitatis dormiēs: qñ ab angelo.i.a p̄dicato
re angelico excitat: faciliter redormire/⁊ in tor
porē ⁊ negligentiā recidere cōprobat: quapro
pter ille angel⁹.i.predicator vel p̄lat⁹ ipſum ite
rū tenet tāgere: ⁊ ad ſurgēdū de pctō/⁊ de torpo
re negligētie ipſum ꝯcutere: ⁊ panē ⁊ aquā.i. de
liciarū abſtinētiā ſibi iniūgere: ⁊ longā viā ⁊ dif
ficilē quā poſt mortē factur⁹ eſt/ſibi intimare: vt
in cibi illius fortitudine vſq3 ad montē dei oreb
.i.ad paradiſuȝ venire poſſit: qui p̄prie mōs dei
oreb.i.menſa interpretat: p eo q̄ ibi eterne refe
ctionis mēſa bonis ⁊ laborioſis hoībus prepa
ratur. Pš. Paraſti in cōſpectu meo mēſam ad Pſal.22.a
uerſus eos q̄ tribulāt me. ¶ Vel dic q̄ panis iſte Aliter
ſubcinericius ſignificat ſacramentū altaris: vbi
panis qui de celo deſcendit/ſub cineribus acci
dentiū cōtinet: qui ſcȝ peccatori a ſomno pecca
ti per penitentiā ſurgenti ab angelo.i. a ſacerdo
te porrigit: vt in fortitudine eius i quadragena
rio hui⁹ vite laborioſe ambulet: ⁊ ad montē dñi H
ſcȝ paradiſum attingere ⁊ progredi merea. Pš
Panis cor hoīs cōfirmet. ¶ Cum helias eſſet Pſal.103.c
in monte dñi oreb/⁊ ſtaret in ſpelunca: dictū eſt Eodē ca.b
ſibi q̄ exiret: ⁊ corā dño foris ſtaret. Quid inq̄t
agis helia? Egredere et ſta corā dño in monte.
Jpſo igit ad oſtiū ſpelunce egrediēte ⁊ ſtante: et
ecce ſpūs fortis ⁊ grandis cōterēs petras/ ⁊ ſub
uertens montes: tranſiuit ante dominū corā eo:
ſed nō in ſpiritu dominus. Poſt ſpiritū vero cō
motio: ⁊ non in cōmotione dominus. Poſt cō
motionē ignis: ſed nō in igne dñs. Poſt ignem
vero tranſit aura lenis: ⁊ tunc in aura fuit domi
nus: p̄pter quod helias faciez ſuā pallio coope
ruit: ⁊ ſic domini locutionē audiuit. ¶ Jſta poſ Moralites
ſunt exponi diuerſimode. Helias eīm in ſpelūca
ſignificat peccatorē latentem in ſpelunca carna
litatis/vel in cauerna mūdani amoris: qui vere
eſt ſpelunca latronum. Deus eīm inſpiratiue lo
quitur quādoq3 peccatori: ⁊ ad exeundū de ſtatu
peccati ipſum arguens/excitat ⁊ hortatur. Quid
inquit hic agis helia.i. quid facis in ſtatu pecca
ti: necnō in cauerna.i. in affectione bonoȝ ſecu
li? Egredere et ſta foris in mōte corā domino.i.
egredere penitendo: ⁊ ſta in monte paradiſi cele
ſtia affectando. Jſte igit qui ad oſtium ſpelūce
egredit/quādoq3 ad cogitandū de p̄pria ſalute
aliqualiter iclinat: ſed reuera ſtatim p̄pter hoc
ſibi nō adeſt dñs: nec ſtatī redit ad ſtatū gratie:
quinimo tria ſunt q̄ p̄cedunt in corde hoīs aduē
tum eius.i. gratie dei. Primo eīm oportet q̄ ve

R piat ſpūs conterens petras: iſte eſt timor dei q̄
petrā.i.obſtinationē ⁊ duriciā cordis frāgit. Et
tādē venit cōmotio: ⁊ hoc eſt qñ homo de peni-
tēdo/⁊ ſe de malo ſtatu amouēdo cogitat ⁊ diſ-
ponit. Poſt vero venit ignis: ⁊ hoc eſt qñ inci-
pit fieri in corde aliqualis ad dei amorē calefa-
ctio/⁊ de peccatis contritio: ſed pro certo nec in
ſpū timoris/nec in cōmendatione cogitationis
nec in igne imp̄fecte dilectionis adhuc eſt deus.
Sed reuera finaliter venit ſibilus aure tenuis.i.
mentis dulcedo ⁊ deuotio: ⁊ ipſius dei p̄ inſpi-
rationē allocutio: ⁊ ad cōfeſſionē ipſoꝝ vitioꝝ ſi
bilatio ⁊ reuelatio: ⁊ tunc ibi eſt dñs: q2 p̄ certo
tunc eſſe deus cum penitente p̄cipit: qñ petōr p̄
pria ſua peccata confitet̄. Unde in libro Regū:
3.Reg.19.b Tranſibit p̄ eum ⁊ ſibilabit ⁊ dicet. M2 aūt dñs
p̄pe ſit cū hoīe qñ erga eū ſibilus cōfeſſiōis au-
Eſa.58.c dit̄: patet p̄ Eſa. vbi dicit̄: Clamabit ⁊ dicet: ecce
aſſum. Et tunc debet homo cū pallio humilita-
tis faciē ſuā abſcōdere: ⁊ quaſi indignū gratia ſi
bi facta ⁊ p̄ſentia dñi ſe putare: dicēs cum petro
Lu.5.b illud Luce: Exi a me dñe: quia petōr homo ſum.
Aliter ¶ Uel dic ſm̄ Gregoriū/q̄ ſpelunca eſt noſtre
mortalitatis corruptio: a qua p̄ certo homo ob
uiā dño ad oſtiū egredit̄/qñ corporeas vires trāſ
cēdēs ad cōtemplationē ſpiritualiū eleuat̄. Iſte
igit̄ tūc p̄cipit q̄ tria ſunt in q̄bus nō inuenitur
dñs.ſ.ſpūs cōterens petras/⁊ ſubuertēs mon-
tes.i.ſup̄bia q̄ ſcʒ duros ⁊ obſtinatos cōterit.i.
B altos ⁊ eleuatos ſtatus ſubuertit. Item commo
tio/hoc eſt auaricia: q̄ ſcʒ hoīem p̄ ſollicitudinē
Pſal.106.c cōmouet: ⁊ ipſum q̄eſcere nō p̄mittit. Pſ. Tur-
bati ſunt ⁊ cōmoti ſunt ſicut ebrius. Item ignis
iſte eſt luxuria: que ſcʒ more ignis oīa corda q̄-
q̄ dura ⁊ ſtabilia/ſuccēdit ⁊ mollit. Unde Job:
Job.31.b Ignis eſt vſq3 ad fundamēta deuorās. Sed pro
certo quartū eſt vbi dñs reperit̄.ſ.ſpūs aure te-
nuis.i.ſpūs agilitatis aura puritatis ⁊ tenuita
tis.i.humilitatis: in quo dñs loquit̄: ⁊ a nobis
Aliter ſpūalr̄ inuenit̄. ¶ Uel ſi vis iſta allega/q̄ deo
non placēt iſta tria genera iudicū ſeu p̄latorum
correctorū maloꝝ/vel hoīm iniquoꝝ: nec apud
eos dominus inuenit̄.ſ.ſpūs conterens petras
iſti ſunt ſup̄bi ⁊ crudeles furioſi: qui ſine diſcre
tione omnia volunt conterere et ſubuertere/⁊ ſi
ne moderamine punire: q2 pro certo apud illos
nō eſt dñs: qm̄ ſic nunq̄ placet domino deo cru
delitatis exceſſus: nec exinde ſequitur aliquis
vtilitatis fructus/nec emendationis p̄uentus.
Amos.2.b Unde de talibus dicit̄/q̄ ipſi conterūt ſup̄ pul-
uerem terre capita pauperū: ⁊ viam humiliū de-
clināt. Secundi ſunt cōmotio. Ipſi ſunt inſtabi
les ⁊ ambitioſi: q̄ de ſtatu ad ſtatum ſe volunt cō
tinue mouere: ⁊ nunq̄ in eodē ſtatu ⁊ gradu con
ſiſtere vel manere: ſed nec apud iſtos ē dñs. Uñ
Hiere.14.b Hieremi. Dilexit mouere pedes ſuos: ⁊ domino
non placuit. Tertij ſunt ignis: ⁊ iſti ſunt auari ⁊
luxurioſi: q̄ ſcʒ igne cupiditatis ⁊ carnalitatis ar
dent: ⁊ ideo p̄ exactiones ſubditos incēdūt ⁊ cre
Pro.30.c mant. Unde in Prouer. Ignis nunq̄ dicit ſuf-
ficit. Sed nec apud iſtos eſt dñs; quinimmo de

talib9 dicit̄ illud Amos: Auaricia in capite oīm C
atq3 nouiſſimū eoꝝ gladio interficiā. Sed reue- Amos.9.a
ra quarti ſunt ſibilus aure tenuis.i. viri dulces
ꝯſolabiles ⁊ benigni deo/⁊ hoīb9 humiles. Et
p̄ certo apud iſtos eſt dñs: q2 ſcʒ tales dñs dili-
git: ⁊ apud iſtos hoſpitat̄ ⁊ venit. Pſ. Diligēs Pſ.146.a
mā ſuetos dñs: humiliās aūt petōres vſq3 ad ter
ram ¶ Hic habemus/q̄ dñs locut9 eſt helie in Eodē ca.b
oſtio ſpelunce: ⁊ ſtatim ſicut ante apparuerat Gen.18.a
abrae ī oſtio tabernaculi cōmorāti. ¶ In quo Moralitas
notari pōt/qñ quis de caverna male conſcīe et
peccati egredit̄: q̄ ſtatim ad oſtiū.i.ad bonā co
gitationē p̄uenit: dñs manū adiutricē porrigit:
⁊ ſibi p̄ inſpirationē vt vlterius p̄cedat/loquit̄:
⁊ ei p̄ gratiā ſe oſtendit: dicēs illud Apoca. Ec- Apoc.3.d
ce ego ad oſtiū ſto ⁊ pulſo: Si q̄s aperuerit mihi
intrabo ad eum ⁊c. ¶ Hic dicit̄ q̄ cum helias Eodē ca.c
credens ſe ſolū p̄phetam in iſrael/dixiſſet dño:
zelo zelatus ſum p̄ dño exercituū: altaria tua de
ſtruxerūt: p̄phetas tuas occiderunt: ⁊ pactū tu-
um dereliq̄runt filij iſrael: ⁊ derelictus ſum ego
ſolus: audiuit a dño/q̄ ſeptem milia hoīm erāt
in iſrael/qui genua coram baal non curuauerūt:
nec eum adorauerūt. ¶ Quod vtiq3 ad hoc pōt Moralitas
applicari/q̄ multi ſunt boni hoīes: ⁊ inter homi
nes tales neſciunt̄ eſſe: quos ſcʒ dñs p̄ſeruat/ne
cum impijs ad facinora ruant. ¶ Poteſt etiam Aliter
allegari/q̄ ſepe ſit q̄ aliquis de ſe p̄ſumit q̄ ipſe
ſit ſolus p̄pheta dñi.i. homo ſufficiens literat9 D
vel p̄fectus: nec aliquos alios ſimiles ſibi eē cre
dit. Quādo ergo in talibus virtutibus ſimiles et
p̄fectiores reperit: ⁊ vidit numerū alioꝝ bonorū
promptoꝝ ad virtutē/tunc talis faſtū p̄ſumptio
nis deponit. Uñ de talibus poteſt dici/qui ſcʒ ſe
bonos credunt/illud Job: Ergo vos eſtis ſoli Job.12.a
hoīes: ⁊ vobiſcū morietur ſapiā. Et mihi eſt cor ſi
cut ⁊ vobis: ⁊ ſm̄ ſciam veſtrā ego noui. ¶ He Eodē ca.d
lias reperit heliſeū inter duodecim iuga boum
arantē: qui miſit palliū ſuū ſuper ipſum: qui ſta
tim bobus relictis/poſt eum cucurrit. Ueruntā
men licentiam oſculandi patrem ⁊ matrem pe-
tijt/et impetrauit. Oſculer inquit oro te patrem
⁊ matrem: ⁊ ſic ſequar te. Cui ille dixit: Uade et
reuertere: quod meū erat/feci tibi. Iſte igit̄ ſta
tim vnum par boum in q̄bus arauerat/macta-
uit: ⁊ cum aratro ſuo coxit: ⁊ ad comedendū po-
pulo dedit: ⁊ ſecutus heliam/ſibi de cetero mini
ſtrauit. ¶ Illud poteſt allegari ad ap̄los Petrū Moralitas
⁊ Andreā ⁊ Mathiā/⁊ alios ſimiles.ſ.qui anti-
q̄tus inter duodecim iuga boum.ſ.inter patres
veteris legis/q̄ a duodecim patriarchis deſcē
derūt/arauerunt: in q̄tum terrena cū alijs dile-
xerunt. Sed reuera vbi ab helia.i.a chriſto fue
rūt vocati/⁊ pallio fidei induti: ſtatim poſt eū ſo
lēt currere: ⁊ patri ⁊ matri.i. cūctis amicis carna
libus vale ſtuduerūt facere. Boues ſuos ⁊ ara-
trum.i.totā ſuā tp̄alē ſubſtātiā populo.ſ.paupe
rum diſtribuerūt: ⁊ poſt iſtum heliam chriſtum
ſequi: ſcʒ imitando et credendo: et eidem obſe-
qui et ſeruire ſtuduerunt: vt patet in euangelio/
vbi dicit̄: Relictis retib9 ⁊ patre/ſecuti ſunt eū. Mat.4.b

E minū. Quod etiam ad quoſcūq; pōt referri ho-
mines religioſos: qui ſcilʒ vocati a deo/ et pallio
regularis habit⁹ induti/ ſummā glīam debēt re
putare: parētes carnales dimittere/ boues ppe
carnalitatis p penitētiā mactare: aratq; .i. animū
igne charitatis cōburere: et ſic ſeq̄ dn̄m/ et in reli
Mat.19.d gione ppetuo miniſtrare. Vñ dicit: Reliquim⁹
oia et ſecuti ſumus te etc.

Capl'm viceſimū Tertius: Porro benadab rex ſyrie cōgregauit oēm exercitū ſuū. Moralitatū Capitu. XVII

Hic habet q benedab rex ſyrie p pue-
ros pncipū/ nō p pncipes fuit ſuperat⁹
quum nō in illo ƀlio nullus pncipū eſt
iuuentus. In ſequēti etiā anno ɔfiliū benadab
fecit. ſ. q reges ab exercitu tolleret/ et q loco eo
rum pncipes poneret/ et bellatoꝝ numeꝝ inſtau
Moralitas raret. ¶ Iſta pſt allegari/ q q̄ magni viri/ re-
ges et pncipes et dn̄i ad ƀlia nō ſunt apti: et q ma
gis qn̄q; nocēt q̄ pficiūt/ qn̄ in exercitu ſunt im-
mixti: Forte igit vtile eſſet q null⁹ aliū ad exer
citū veniret: ſed p pueros pncipū .i. p inferiores
militiā ƀlū fieret: q: ſcʒ vt cōiter īferiores et pau
peres milites/ ſunt maiorib⁹ et ditiorib⁹ fortiores
et ad ƀlioꝝ opa pmptiores. Tales eñ reges et
magnates q: p ceteris ſunt delicijs dediti: ƥbe-
Eccl.49.c. bit delicias regib⁹: ideo p ceteris ſunt inertes et
Pſ.149.b facilius pñt vinci. Pſ. Ad allegādos reges eo-
rum in cōpedib⁹ etc. Que etiā de ƀlio ſpūali poſ
F ſunt intelligi: vbi plus pficiūt pauperes q̄ diui-
tes/ et magis infimi q̄ ſummi/ et magis ſubditi
Eodē ca. c q̄ plati. ¶ Syri victi in mōtib⁹ a filijs iſrl dixe
runt: q dij montiū dij eoꝝ erant: et q: ideo ƀlia-
uerāt: quapropter in anno ſequēti pugnare con
tra filios iſrl in valle decreuerunt: et ſic ipſos ſu
pare dijs eoꝝ in valle nihil valētibus/ ſperaue-
Moralitas. rūt. ¶ Sic v̄o ſyri q̄ interptanl ſublimes .i. de-
mones q̄ ſublimia plus debito q̄ſierunt: aū oia
nitunl pugnare contra filios iſrl .i. contra fide-
les: in montib⁹ .i. in negocijs et rebus ſpūalibus
ſcʒ mouēdo eos ad ſupbiā/ et ad errorem in fidei
articulis/ et in alijs ſacramētalibus: vbi p certo
ſi vinci eos ɔtingat/ ſtatim nitunt in valle pu-
gnare .i. de peccatis inferiorib⁹/ q̄ ſcʒ tangūt cor
palia et terrena: ſicut eſt luxuria et auaricia tenta-
re: et ſic ſperant contra bonos facilius ƥualere.
Iſta eſt eñ cautela demonū/ q ſi in vno ƀlio tē
tādo vincunl: ſtatim ad tentādū de alio ſe puer
Aliter tāt: et ſupare in alio conaul. ¶ Vel dic q bena
dab in pmo ƀlio vict⁹/ non ppter hoc deſtitit/
Aliter ſed ad ſequētis anni ſpaciū ſperat vincere ¶ Al
lega q dato q aliqs pnceps ſemel vel pluries vi
ctus fuerit/ non ppter hoc debet ceſſare: ſed toti
ens bellū inſtaurare/ q finalr valeat ſuperare: ſi
cut ad lrām romani antiqtus faciebāt: quia da-
to q ab eodē plurics victi eſſent/ non ppter hoc
frangebanl: ſed iteꝝ atq; iteꝝ ƀlia inſtaurantes
finaliter triūphabant. Unde dauid ioab pncipi
exercitus ſui/ audita morte Vrie/ ſcripſiſſe legil
2.Reg.11.d Non te frangat iſta res: varius eſt eñ euentus
belli: et nunc hunc/ nūc illum conſumit gladius.

¶ Hic habem⁹ q rex iſrael de clemētia repħē- G
ditur. Nam cum benadab regem ſyrie cepiſſet Eodē ca. f
in bello/ et dato q eſſet neqſſim⁹/ ipm nō tñ occi-
diſſet/ ſed ſub certo federe dimiſit: repħēſus eſt
a pphēta parabolice ſub figura: Captiuus inqt
dat⁹ eſt mihi in cuſtodiā ſub pacto: q ſi lapſus
fugeret/ anima mea p anima eius eſſet. Quo fu
giēte anima mea petit: vt loco captiui pditi ſer-
uituti et periculo exponal. Quod cū rex iuſtum
fore diceret: mox pphēta dimiſſionē benadab/
quē deus ſibi puniendū tradiderat/ in caput ei⁹
retorſit: animā eius loco anime alterius future
pene obnoxiā ſibi dixit: q: dimiſiſti viruʒ dignū
morte de manu tua/ erit anima tua pro aīa eius.
¶ Iſta poſſunt applicari contra iudices et ſupe Moralitas.
riores: qui ſceleratis et impijs parcunt: et recepto
federe .i. prece vel munere: illos de ſuis carceri-
bus liberos et impunitos abire permittūt: quia
pro certo iſti animas ſuas loco illorum periculo
damnatiōis exponūt: inqꝫtū ipos qui morte vel
punitiōe digni ſunt/ dimittūt: et qui a dn̄o p oc-
cultā puidentiā ad ipſoꝝ manus puniēdi veni-
unt: et tñ non puniunt/ ſed dimittūt et impie par
cunt. Unde dicil: Nō accipietis p̄ciūm ab eo q̄ Num.35.d
reus eſt ſanguinis. Et Eſa. Ve q̄ iuſtificatis im Eſa.5.e
pium p muneribus. ¶ Vel dic q pphēta rep- Aliter
hēdens regē/ parabolice loqtur: ad denotandū
q reges et pncipes nō apte/ ſed oblique p circū-
locutiones indirectas ſunt arguēdi: ne forte ad
deterius pnocenl/ ſi apte vel publice arguanl. H
Sicut etiā nathan dauid legil repħēdiſſe in pa- 2.Reg.12.a
rabola de oue pauperis. Et ſi vis/ vide ſupra.
¶ Vel dic q illud quod hic ſcribil: cuſtodi vi- Aliter
rum iſtū: qm̄ ſi lapſus fuerit/ erit aīa tua p aīa
ei⁹: pōt referri ad platos: qbus .ſ. dati ſunt ſub-
diti in cuſtodiā: q: p certo ſi ppter defectū cu-
ſtodie in dānatiōeʒ labūl/ aīe platoꝝ ppter eos
piculo exponunl: inqꝫtū ſcʒ de aiabus ſubdito-
rum reddere rōnē tenenl. Et ergo bene dicil p̄
lato illud Prouer. Diligēter agnoſce vultū pe- Pro.27.f
coris tui: tuoſq; greges ɔſydera. Vñ Ezech. Ip Ezech.3.f
ſe impius in iniqtate eius qnā opatus eſt morie
tur: aīam aūt eius de manu tua reqram. ¶ Vel Aliter
illud q achab ɔtra ſeipm ignorās ſniam tulit:
ſicut etiā dauid reſpōdēs nathā de oue paupis
ſubditi a diuite rapta/ dixerat: Viuit dn̄s q: fili/ 2.Reg.12.b
us mortis eſt etc. Poteſt allegari q illi qui male
viuūt et bn̄ iudicāt et p̄dicāt/ ɔtra ſeipſos ſnias or
dināt atq; dictāt. Vel etiam qcunq; mali eo ipo
q male agūt/ ſniam dānatiōis ſue ptractāt. Vñ
dicil: Serue nequā ex ore tuo te iudico ¶ Illud Lu.19.d
quod hic ponil/ q leo occidit hoiem/ q̄ pphēta
ex pte dn̄i ſe pcuti p̄cipiētē vulnerare noluit/ vel
timuit: pōt allegari q valde debem⁹ pphētis .i.
p̄dicatorib⁹ vel platis in his q̄ ex pte dn̄i .i. in vir
tute obediētie nobis p̄cipiūt obedire: alr v̄o di
abol⁹ nos poterit deuorare. Quia dicil: Meli- 1.Reg.15.e
or eſt obediētia q̄ victima.

Capl'm viceſimūprimum Tertius: Poſt verba aūt hec tempe illo vinea erat naboth. Moralitatū Ca. XVIII

A Naboth noluit vēdere vineā ſuā achab regi iniquo: q̄ inde volebat facere hoꝛtū oleꝝ: q̄nimmo eidē ꝯſtino dixit: Abſit a me vt vēdam hereditatē patꝝ meoꝝ. Quapꝛopter iezabel vxoꝛ achab, naboth ſubductis falſis teſtib⁹ lapidari fecit: ⁊ ſic vineā ei⁹ achab
Moralitas ꝯtinuo occupauit. ¶ Achab eſt diabolus: Iezabel vxoꝛ ſua eſt carnis ꝯcupiſcētia: naboth vero ſignificat viꝝ iuſtū. Igit̄ ſepe fit, ꝙ dum achab .ſ. diabol⁹: vineā .i. gratiā viri iuſti: q̄ ſcʒ ꝓpinat vinū eterne ꝯſolatiōis ⁊ gloꝛie, niuit̄ emere: ⁊ ab ipſo ꝑ pctm̄ tollere: ⁊ loco eius ꝑciū bonoꝝ tēpalīū ſibi dare: tunc naboth .i. vir iuſt⁹ ad hoc non ꝯſentit: ſed hereditatē patꝝ ſuoꝝ .ſ. gratiā a deo iure hereditario dimiſſam, vendere cōtradicit. Quod videns iezabel mulier impudica .i. caro falſos teſtes .i. mūdi fallaces delicias adhibēs lapidib⁹ tentationū ipm̄ obruit: ⁊ ſic ipſam vineam ſibi tollit: ⁊ ſic ꝑ luxuriā ipm̄ caro interficit: quē diabolus in tentādo de magis arduis ſupa
re nequit. Vñ iſta ē q̄ dicit diabolo illud quod iſta Iezabel dixit achab: Ego dabo tibi vineā
Aliter naboth. ¶ Vel ſi vis dic exēplariter de malicia mulieꝝ: q̄ audacioꝛes ſunt ad negocia impia, ꝙ
Eccl.25.c viri. Ideo dicit̄ Eccl. Breuis oīs malicia ſuper
Aliter maliciā mulieris. ¶ Vel allega exēplarit̄ quomodo iudices officiales ad mandatū regum, reginarum vel ꝑncipū, nō verent̄ falſa iudicia facere, ⁊ innocētes occidere: vt ſic ipſis valeant cō-
Aliter placere. ¶ Vel etiā allega quō dñe ⁊ regine cū
B ꝙ dñis ſuis ignorātib⁹ ꝓcurāt fieri multa mala.

¶ Capitulū viceſimūſecūdū Textus Tranſierunt igitur tres anni abſqꝫ bello inter ſyriam et iſrael. Moralitatū Capi'm XIX

Cum achab ꝯuocaſſet ꝓphetas ad ſciēdū q̄d deberet accidere: Oēs vna voce bona ſibi ꝑdicarūt: ⁊ ſibi ꝓſꝑa ſuccedēda mendaciter aſſerebāt: q̄nimmo vn⁹ iſtoꝝ falſoꝝ ꝓphetaꝝ ſedechias nole, coꝛnua ferrea ſibi fecit: ⁊ ꝙ rex cum illis erat ventilatur⁹ ſyriā ex parte dñi ſibi dixit. Igit̄ inter quadringētos ꝓphetas qui oēs vno oꝛe regi ꝓſꝑa dicebāt, vnicus erat ver⁹ .ſ. Micheas ꝓpheta dñi: quē tñ rex iſrael non libēter audiebat: ſed eum potius odiebat: q: nō ſibi ꝓſpera, ſed aduerſa ꝓphetabat Odi (inq̄t) eum: q: non ꝓphetat mihi bonū, ſʒ malum omni tempꝛe. Iſte igitur ſolus vera regi dixit: ⁊ eum in ꝑlio moꝛituꝝ ꝑdixit: ꝓpter quod ipſum ſedechias falſus ꝓpheta ꝑdictus in faciem ꝑcuſſit: Me ne (inq̄t) dimiſit ſpūs dñi, et locutus eſt tibi? Rex quoqꝫ ipſum q: contra volūtatē locutus erat, in carcerē mitti iuſſit: ⁊ eū pane tribulatiōis ⁊ aqua anguſtie ſuſtentari p̄ecepit.
Moralitas ¶ Illud allega ꝯtra adulatoꝛes, q̄ ſunt in curijs ꝑncipū ⁊ magnatū: q: reuera vt cōmuniter omnes vno oꝛe nitunt̄ ꝓſpera dicere: ⁊ mendaciter bona ⁊ placentia ꝑtendere, veritatē ſupꝑmere: ⁊ cum coꝛnibus ferreis dñoꝝ potentiam cōmendare. Unde in ꝑſona regū vel ꝑncipum
Esa.30.c dicit̄ ipſis adulatoꝛibus: Loquimini nobis placētia: videte nobis erroꝛes: diuinate nobis ſom- C
nia: ceſſet a facie noſtra ſanctus iſrael. Et breuiter illud eſt verū, ꝙ inter quadringētos ꝯſiliarios vel ꝓphetas, vix eſt vnus q̄ ſit ꝓpheta veritatis: ⁊ qui veritatē dicere velit vel audeat: vel qui vbi de correctiōe vel increpatione agit̄, illud ꝑſumat dicere quod ſibi dictat ratio: quia reuera qñ aliquis talis eſſet ibi, q̄ ſcʒ ſit ſolu⁹ veritatē dicere, non libēter a regibus ⁊ magnatibus audit̄: ſed potius ꝯtemnit̄ ⁊ odit̄: ⁊ quod peius eſt aliquotiēs ab ſedechia .i. ab adulatoꝛibus quorum mēdacia detegit ⁊ fallacias, ꝑ falſas accuſationes ꝑcutit̄: ⁊ etiam ab ipſis magnatibus q̄bus verum dixit, tribulatiōibus ⁊ carcerib⁹ mācipat̄. Vñ Apſs: Inimic⁹ fact⁹ ſum vobis vera Gal.4.c
dicēs. Vñ de duob⁹ idolis legit̄, in q̄bus demones loquebant̄: in quoꝝ .ſ. templis reponebātur plura: ꝑ eo .ſ. ꝙ ſi q̄s furaret̄ ipſa, diabol⁹ ꝓtin⁹ reuelabat. Legit̄ ꝙ q̄dam iuuenis theſauꝝ a tēplo fuiſſet furat⁹, ⁊ hoc vnū idolū reuelaſſet: ꝓpter quod ille q̄ furtū fecerat, caput ipſi⁹ idoli cōfregiſſet: accidit ꝙ aliq̄s ali⁹ ibi poſtea aliq̄d ꝑdidit: ſed tñ de reuelatiōe ſuis nunq̄ reſpōſum habere potuit: q̄nimmo poſt multas oblatiōes v̄ba huiuſ͛di ſibi dixit: Tempꝛa inq̄t mala ſunt, et holes deterioꝛant̄: ſʒ ⁊ ſi q̄s loquat̄ veꝝ, caput ei frangit̄. Vñ Sene. in q̄dam ep̄la dicit: Si mōſtrabo tibi cui⁹ rei inopia laboꝛent magnatū faſtigia, eſt ꝙ oīa poſſidētib⁹ deſit vnū .ſ. q̄ eis verum dicat: dū ʒ nemo ex animi ſui ſnīa dicit aut
ſuadet: ſed adulari vnū eſt olm amicoꝝ officium D
¶ Si vis allega, ꝙ bon⁹ hō nec ꝑce nec timoꝛe Aliter
debet a v̄itate deuiare: ſed illud quod dixerit ſibi dñs .i. ꝯſcīa vel rō, debet ꝯſulere ⁊ narrare: ſicut fecit iſte micheas ꝓpheta: cui cū oēs ꝯſulerent, ꝙ bona regi cū alijs loq̄ret̄, r̄ndit: Viuit dñs: q: quecunqꝫ mihi dixerit dñs, hec loquar. ¶ Hic Eodē ca.c
habes ꝙ rex iſrael achab, nolēs cognoſci in pꝛelio: in quo ſcʒ micheas ꝑdixerat ipſum moꝛituꝝ: habitū ſuū mutauit: ⁊ ioſaphat rex iuda arma eius poꝛtabat: ꝓpter quod factū ſibi male ſucceſſit: q: cū milites regis ſyrie ſolū regē iſrl̄ in ꝑlio q̄rerent, ⁊ de alijs nō curarent: in ioſaphat q̄ īdutus erat armis regis iſrael, irruerūt foꝛtiter ⁊ niſi ipſe clamaſſet, ipm̄ ſub alieno habitu perimiſſent. Vn⁹ v̄o militū in incertū ſagittā iaciēs, achab in curru ꝑcuſſit ⁊ occidit: ita ꝙ moꝛtu⁹ ē veſpꝛe: ⁊ canes linxerūt ſanguinē e⁹: ⁊ ſic v̄bū ꝓphete v̄i quod audire noluerat, veꝝ fuit: nec oꝛdinationē diuini iudicij ꝓpt̄ mutationē habit⁹
impediuit. ¶ Hic applica exēplariter, ꝙ diuina Moralitas
iudicia ꝓpt̄ hūanā īduſtriā impediri nō pñt: q: a caſu ⁊ a foꝛtuna qñqꝫ ſagitta iacit̄: a q̄ ductus dei ꝓuidētia ille q̄ ſe tueri crediderat, trucidatur Nec pōt hō ſe aliqua circūſpectione defendere, quē dñs decreuerit impugnare. Vñ Eccl. Ppugnare ꝯtra dñm nō ē facile. ¶ Vel allega ꝙ qñ Eccl.46.b
Aliter quis ad fata ducit̄ ꝓpt̄ occultū dei iudiciū, et ad infoꝛtuniū ruit, nō inde facile releuat̄: nec ꝓpter dictū boni ꝓphete .i. ꝑ quodcūqꝫ bonū ꝯſiliū: q̄n vadat vbi ipm̄ ducit impet⁹ ſpūs, ⁊ nō re

E uocat. Unde Ecci. Uidi ꝙ nemo pōt corrigere
Ecci.7.b. quē deꝰ deſpexerit. ¶ Uel dic ꝙ ꝗ arma ⁊ babi-
Aliter tū achab .i. ꝯuerſationē maloꝝ portat: ſemꝑ ē in
ꝑiculo dānandꝰ ⁊ mortis/niſi ꝑ ꝯfeſſionē cla-
Aliter met. ¶ Uel allega ꝙ ꝑiculū magnū eſt qñqꝫ alie
nū babitū portare ⁊ aſſumere/vel alienū ſe finge
re: qꝛ ſub aliena ſpecie poteſt aliquotiens ꝗs pe
Eodē ca.f rire a ſeruis regis ſyrie. ¶ Hic dicit ꝙ rex iſrael
mutauit babitū/⁊ ingreſſus eſt bellū: in quo qui
dē bello a ſeruis regis ſyrie in curru ſuo ligneo
ſagitta ꝑcuſſus/occūbente ſole interijt: quē ſer-
ui ſui in domo ſua portauerūt: canes ꝟo venien
Tropolo tes ſanguinē ipſius linxerūt. ¶ Sic ꝟo rex iſra-
gia. el chriſtus aſſumpto babitu alieno .ſ. bumanita
te ꝑ incarnationē/ingreſſus fuit locū certaminis
Phil.2.a huius mundi. Apls: In ſimilitudinem bolm fa
ctus: ⁊ babitu inuētus vt bō. Quem ſub babitu
alieno latentē/ſerui regis ſyrie .i. iudei ſerui dia-
boli in incertū ſagittā iaciētes .ſ. in ipſum domi
Joā.1.a num glorie: ignorātes qꝛ in ꝓpria venit/⁊ ſui eū
non receperūt: ſupra currū crucis occiderūt: ⁊ ſic
ſole iuſticie occūbente: cuius tamen ſanguinē .i.
cuius paſſionis fidem: nō ipſi/ſed canes .i. genti
Job.39.d les lambuerūt ⁊ receperūt. Uñ Job: Pulli eiꝰ
3.Reg.21.e. lambūt ſanguinē. Et ſupra: Lambuerūt canes
ſanguinē naboth. Et ideo de iſto īcerto iactu ſa-
gitte .i. de iſta ignorātia qua iudei chriſtū igno-
Luc.23.f rantes occiderūt: dixit ipſemet dñs: Pater di-
1.Cor.2.b mitte eis/qꝛ neſciūt ꝗd faciūt. Et Apls: Si eniꝫ
F. cognouiſſent/nunꝗ̄ dñm glorie crucifixiſſent.
¶ Moralitatū tertij libri Regū finis.

Liber duodecimus Mo ralitatum quarti libri Regum.

¶ Caplm primū Textus: Preuarica tus eſt autem moab in iſrael. Mora litatum Capitulū I

Ex iſrl' ochozi
as de
cancellis domꝰ ſue ce-
cidit/⁊ egrotauit: ⁊ tūc
nūcios ad ꝯſulendū be
elzebub deū acharon/
vtꝝ ſcꝫ de illa ſua īfirmi
tate poſſet ſurgere/mi-
ſit: ⁊ recurrēs ad demo
nes dei iſrl' oraculū ꝑtermiſit: ꝓpt quod īdigna-
tus dñs/ſibi ꝑ beliā dixit: ꝙ de lecto ſuo ſuꝑ quē
aſcēderat/nō ſurgeret: ſed ibidē mortē īcurreret/
Moralitas ⁊ ſubiret. ¶ Sic vere ſepe fit qñ homo de cācel
lis tempaliū dignitatū ꝑ infortuniū cadit/nō ad
deum iſrael ꝑ deuotionē recurrit: nec ſe ad deū ꝑ
petōꝝ ſuoꝝ ꝯſyderationē ꝯuertit: ſed potius deū
beelzebub .i. diabolū ꝑ diuinos ⁊ ariolos reꝗrit
ꝓpter quod dñs indignatus/mortem vel aliud
Eodē ca.b infortuniū maius ſibi mittit. ¶ Hic deſcribit
belias teſbites fuiſſe vir piloſus/zona pellicea
accinctꝰ renibꝰ: de ipo etiā dicit/ꝙ regē iſrl' viri-
lit' rephēdit: ⁊ ꝗ̄ꝟitatē de ſuis infortunijs ſibi de
mandauit ⁊ dixit: Farinā ⁊ oleū multiplicauit: B
⁊ vidue filiū mortuū ſuſcitauit: ꝓphetas baal oc
cidit: duos ꝑncipes de ꝑncipibꝰ eiꝰ igne celeſti
a dño impetrato ſuccēdit: ſicut in libro ꝑcedēti
dictū eſt: pluuiā ſubtraxit/⁊ ſubtractā iterꝝ ſuis ꝑ
cibus impetrauit: ignē de celo mitti ꝑ ſacrificiū
obtinuit: ⁊ achab regē impiū virilit' increpauit:
⁊ ſtare ſe coram dño in locis pluribꝰ ꝓbauit. Ui
uit (inꝗt) dñs in cuiꝰ ꝯſpectu ego ſto. Ad deſertū
etiā timēs iezabel fugit: vbi ꝑmo ſub iunipero
dormiēs/⁊ tandē panē ⁊ aquā comedēs/ad mon
tē oreb trāſiuit: vbi deū iſrael audiuit ⁊ vidit: ſi-
cut hec oīa patēt ſuꝑ. Tandē ꝟo ſicut dicit' hic/ 3.Reg.17.a
in celū curru igneo raptꝰ exiuit: ⁊ palliū ſuū diſ- 3.Reg.18.a 3.Reg.19.a
cipulo ſuo heliſeo dimiſit: in quo miracula mul
ta fecit. ¶ Helias ꝗ interꝑtat' robuſtꝰ/ſignificat Moralitas
virꝝ ꝑfectū: ⁊ maxime eccl'iaſticū vel ꝑlatū: ꝗ ſalꝫ
ſibi vel alijs debet dominari robuſte: ꝗ etiā de-
bet dici teſbites/ꝗ interꝑtat' ꝯuertēs ⁊ feſtinꝰ ad
intelligēdū: eo ꝙ alios debet ꝑdicādo ꝯuertere
⁊ ad intelligēdū ꝟitatē dei vel mādata ſuꝑioꝝ de
bet feſtinꝰ ⁊ diligēs ſemꝑ eſſe. Unde in Prouer.
Acceptus eſt regi miniſter intelligēs. Iſte igit' Pro.14.d
debet habere audaciā ad malos ꝑncipes redar-
guēdos: ⁊ ad veritatē eis dicēdā: ⁊ ad oſtenden-
dū iuſticiā ad malos ꝓphetas: ⁊ ad ꝗnquagena
rios .i. ad hereticos ⁊ officiales impios punien-
dos/⁊ igne ſeueritatis cremādos: clemētiā ad fa
rinā ⁊ oleū indeficiēter pauꝑibus ⁊ viduis mini-
ſtrandū: ad conſtantiā corā dño ꝑſeuerāter ſtan- D
dū: prudentiā ad pluuiā beneficioꝝ tempaliū vel
documētoꝝ ſpūaliū loco ⁊ tpe dandū vel retra-
hendū: ſciam ad mortuos peccatores ꝑ ꝑdicati
onē ſuſcitādū: penitentiā in deſerto vel ſub iuni-
pero aſperitatis ad dormiēdū: abſtinētiam ad
panē ⁊ aquā guſtandū: perſeuerantiam vſqꝫ ad
montē dei oreb .i. vſqꝫ ad paradiſum ambulādū
ꝯtemplationē ⁊ ſapiam ad deum videndū ⁊ allo
quendū. Que ſcꝫ oīa ſi habuerit/in curru igneo
charitatis in celū ad deū finalr' rapiet': ⁊ palliuꝫ
bone fame ⁊ ſctitatis ſue hic in mūdo remanēs
ſuis deuotis et diſcipulis relinquet. Unde: Ra- Apoc.12.b
ptus eſt filius eiꝰ ad deum et ad thronū eiꝰ. Sic
igit' quilibet vir ꝑfectus helias poteſt dici/ꝗ he
lie virtutes voluerit imitari: ⁊ potiſſime iſta pñt
applicari ad ſctm̄ Nicolaū: qui ad literam fari-
nam ⁊ oleum et frumenta multiplicauit: mortu
os ſuſcitauit: abſtinēs fuit et ieiunauit ⁊c. ¶ Ul' Aliter
iſta poſſunt dici de beato Joanne baptiſta: qui
ſcꝫ regē herodē impium redarguit: in deſerto in
abſtinētia et penitētia vixit: aquas iordanis ba
ptizādo diuiſit ⁊c. Uñ ſaluator dicit de eo: Ipſe Mat.11.b
eſt helias ꝗ venturus eſt. Et ſicut helias ꝑdican Mala.4.b
do ſicut dicit'/ſic iuſti faciem dñi anteꝗ̄ ꝑ grati-
am ad petōres veniāt ꝑuenerūt: inꝗ̄tum ſcꝫ ꝑdi
cando/exempla dando et corrigēdo ſibi viam ꝑ-
parant et compoſūt. Unde dicit': Ipſe precibit Luc.1.b
ante ipſum in ſpiritu et virtute helie. ¶ Hic ha Eodē ca.a
bes ꝙ duo ꝗnquagenarij regis Ochozie/helie
prophete irreuerenter et quaſi impatiue locuti
ſunt/dicentes: Homo dei rex precepit deſcende

A re te. Qui igne celitus deſcendente/ ad helie im-
periũ peruenit. Si inquit homo dei ſum: deſcen-
dat ignis de celo: ⁊ deuoret te ⁊ quinquaginta
tuos. Ultimus aũt ⁊ tertius quinquagenarius:
qui dicit fuiſſe abdias ꝓpheta/ ad eum miſſus:
iudicio et morte alioꝝ territus/ genua ſua coraꝫ
eo curuauit: miſericordiã implorauit: ⁊ humilit
Moralitas ꝙ ad regẽ deſcẽderet ſupplicauit. ¶ Hoc exem
plariter põt exponi: ꝙ quinquagenarij.i. princi-
pes ſeculares/ balliui regũ ⁊ principũ officiales/
quantũcũqꝫ dñi et magni: cũ ꝓphetis.i. cũ viris
ſcientificis et religioſis et ſanctis loqui dure et
impatienter nõ debent/ ſed potius reuerenter et
ſubiectiue: alś digni ſunt igne celeſti cremari: et
a deo redargui et puniri. Nulla eñ tpalis poten
tia q̃ viris dei et ſcientie et ſanctitati hoĩs digna
ſit equiparãtie: quapropter quilibet tales viros
honorare et reuereri tenet: Exẽplo Cnei põpeij:
qui poſſidoniũ philoſophũ adiẽs/ nõ eſt paſſus
ꝙ lictores ad ianuã philoſophi pcuterẽt: ſꝫ po-
tius voluit ꝙ ſubmiſſe pulſarẽt: ſicut dicit Soli
nus. Numerandus inquit poſt deos Cneus põ-
peius: intraturus poſſidonij domũ tunc clariſſi
me ſapiẽtie profeſſoris pcuti ex more a lictore fo
res vetuit: et ſententie ꝓprie oriẽtis victor ceſſit
Leui.19.f. ianue litterarũ. Bene igit dicit: Honora faciẽ ſe
Aliter nis. ¶ Uel ſi vis allega ꝙ humilitas locutiõis
Pro.15.a. pficit: dura vero nocet. Quia dicit: Reſponſio
mollis frangit irã: ſermo durus excitat furorẽ.

¶ Capitulũ ſecundũ textus: Factum
eſt autẽ cũ leuare vellet dñs heliam p
B turbinẽ in celũ. Moralita. Ca. II

Cum dñs vellet heliã in turbine rapere:
omnino ſe voluit de helizeo antea diſcipu-
lo ſuo expedire/ dicẽs ſibi: Sede hic: qꝛ
dñs mittet me in bethel/ tandẽ in hierico/ tandẽ
ad iordanẽ. Helizeus aũt dicebat: Uiuit deus ⁊
viuat anima tua: qꝛ nõ dimittã te. Igit cũ ad ior
danem veniſſent: inuoluit helias palliũ ſuum: et
pcuſſit aquas iordanis: et diuiſe ſunt: et tranſie
runt p ſiccũ. Qui cũ dixiſſet helizeo: poſtula q̃d
vis anteq̃ tollar a te. Petijt helizeus/ ꝙ ſpiritꝰ
eius duplex requieſceret apud ipm. Quod q̃uiſ
ipſi difficile foret: cõceſſit tñ ſibi/ dũmodo ipſum
quãdo raperet videret. Ecce ergo currus igneꝰ
et equi ignei diuiſerunt vtrũqꝫ. Aſcendit helias
p turbinẽ in celũ: cui ſcꝫ palliũ ſuũ cecidit: quod
helizeus accipiẽs/ et extremũ aquas iordanis p-
cutiens/ ipſas iterato diuiſit: ⁊ extũc ꝓpheta lo-
Moralitas co helie fuit. ¶ Hec allega q̃ñ q̃s rapiendus eſt
in celũ p cõtemplationẽ/ ⁊ p ſecretoꝝ celeſtiũ de-
guſtationẽ: ſolitudinẽ debet querere: ⁊ ꝓpriorũ
diſcipuloꝝ ⁊ alioꝝ q̃uis ſanctoꝝ et bonorũ/ ſoci
etatẽ fugere: vt ſic poſſet ſecuriꝰ in curru igneo
feruide charitatis in celũ aſcẽdere: ⁊ ad amorẽ ce
Aliter leſtiũ ſe leuare. ¶ Uel allega de diligẽtia bonoꝝ
diſcipulorũ: qui ſcꝫ bonos magiſtros/ dominos
et prelatos ſuos nõ debent vſqꝫ ad mortẽ dimit-
tere: ſed etiã importune eos ſequi/ et eis ſeruire:
donec ſpiritũ ſcientie ⁊ palliũ morũ ⁊ virtuoſe cõ
uerſationis ⁊ apparentie poſſint ab eo reportare

dicẽtes illud Geñ. Non dimittã te donec bene- C
dixeris mihi. Et benedixit ei. ¶ Uel dic ꝙ helie Geñ.32.f
Palliũ eſt cõuerſatio viri iuſti: q̃ ſcꝫ inuolui dici- Aliter
tur: pro eo ꝙ iuſti ꝯuerſatio inuoluitur: lata et oc
culta p humilitatẽ eſſe tenetur: etiã aquas dicit
percuſſiſſe: qꝛ ſcꝫ iuſtoꝝ vita et cõuerſatio aquas
deliciarũ cõtẽplando pcutit: et ſic in mõte ſicci-
tatẽ.i. voluntariã paupertatẽ inducit: et ſic tranſe-
undo ad vitã liberũ iter fecit. Itẽ poſt raptũ eiꝰ
palliũ diſcipulis imitatoribus ipſius remanet:
virtute eniã cuius aque deliciarũ diuiduntur/ ſic-
cantur et condemnant: et ad celeſtẽ gloriã itur:
quia pro certo palliũ conuerſationis bone aq̃s
deliciarũ repudiat: ⁊ ſiccitatẽ abſtinentie ⁊ peni
tẽtie in ſe ⁊ ſuis imitatoribꝰ introducit ⁊ amat.
Bene igit videt poſſe dicere q̃libet imitator bo
ne ꝯuerſationis alteriꝰ illud Joſue: Uidi inter Joſue.7.d
ſpolia palliũ coccineũ valde bonũ: ⁊ cõcupiſcẽs
attuli ipm. ¶ Uel ſi vis/ dic ꝙ helias dicit aſcẽ Aliter
diſſe in celũ curru igneo/ in equis/ in turbine/ et
cũ dimiſſione ſui pallij. Sic vo ad hoc ꝙ aliq̃s
aſcẽdat in celũ: neceſſe eſt ꝙ interueniat currus
igneus.i. charitas: equi ignei.i. angeloꝝ miniſte
rium ⁊ ſocietas: turbinis impetus.i. tribulatio
⁊ aduerſitas: ⁊ dimiſſio pallij.i. corporis mors ⁊
mortalitatis dimiſſa grauitas: Unde dicit: Di Prouer.25.c
mittat palliũ ſuũ in die frigoris. ¶ Cũ heliſeus Eodẽ ca.d
eſſet i hierico: viri ciuitatis dixerũt ei ſic: Uides
(inquiũt) ꝙ habitatio ciuitatis eſt optima: ſed
aque peſſime ſũt ⁊ terra ſterilis. Propter quod
heliſeus vas nouũ afferri fecit: ⁊ ſal in illud p̃ce- D
pit mitti. Quẽ i fontẽ mittẽs ſanauit: ⁊ mortẽ ⁊
ſterilitatẽ ab aquis fugauit: ⁊ ſic terrã ſterileꝫ in
fertilẽ mutauit. ¶ Hierico q̃ interptat luna/ eſt Moralitas
mũdus: qui ſcꝫ in ꝓſperis ⁊ aduerſis/ et in rerũ
naturaliũ diſcurſu fluit ⁊ refluit ſicut luna. Iſta
igit eſt veritas/ ꝙ habitatio iſta optima dici po
teſt: p eo ſcꝫ ꝙ ibi eſt locus merẽdi/ ⁊ virtutes ⁊
merita ꝯgregãdi: ſed p certo ibi fuit ab initio
fons peſtifer mũdane ſapiẽtie: ⁊ potiſſime ſcien-
tie gẽtilis/ heretice ⁊ poetice. ¶ Uel fons ꝓſpe- Aliter
ritatis ⁊ abũdãtie terrene: q̃ ſcꝫ terrã cordiũ hu-
manoꝝ decipiebat: p malas ꝯplacẽtias inebria
bat: ⁊ ſic eã inanẽ ⁊ ſterilẽ a virtutibus faciebat.
Et iõ heliſeus ꝓpheta.i. deꝰ pater: vas nouũ.i.
virginẽ benedictã/ purã/ nouã iuuẽculã atqꝫ mũ
dã p̃parauit: in q̃ ſal diuine ſapie/ ſcꝫ verbũ ſuũ
poſuit: ⁊ eo mediãte fontẽ peſtiferũ mũdi ⁊ erro-
ris et idolatrie/ que totũ mundum potauit/ tem
perauit et ſanauit: et ſic terrã cordium humano-
rum virtutibus fecũdauit. Unde Exo. Nõ erit Exo.23.d
infecunda nec ſterilis terra tua. ¶ Uel dic ꝙ he Aliter
liſeus eſt prelatus: qui vidẽs habitationẽ eccle-
ſie vel religionis eſſe de ſe optimã et ſalubrem.
Uerũtamen eo ꝙ aqua voluptatis et proſperi-
tatis ibi abundat: terram eius.i. ſubditos: videt
ſteriles virtutibus et inanes: debet vas nouũ.i.
morũ nouitatẽ: et ſal.i. correctionis acredinem
⁊ aſperitatẽ adhibere: vt ſic ſterilitatẽ eoꝝ poſſit
in vtilitatẽ mutare: ⁊ de malꝭ bonos/ et de ianibꝰ
ſtudioſos ⁊ vtiles ꝯñare. Uñ dicit: Sterilis es/ ſed Judi.13.a

E ꝯcipies ꝛ paries. ℭ Uel dic ꝙ quādo videt ho
Aliter mo terrā cordis ſui ſterilē virtutib⁹ ꝛ inanē/pro-
pter aquā voluptatis/ ꝓſperitatis vel ſapientie
ſecularis: ſtatim debet ſal diſcretionis adhibe-
re: ꝛ omnē ſterilitatē vel ſuꝑfluitatē qua ꝓfluuiū
dicte aque generat/ debet ꝑ acredinē penitētie
vel ꝑ ſalſedinē prudentie moderare. Nā ſi ſal et
vas nouū.i.ſi ſalſedinē ꝛ condimentū prudētie/
ꝛ nouitatē puritatis/ mūdicie ꝛ innocentie adhi
buerit: hui⁹ aqua peſtifera nō nocebit: imo ecō-
trario terrā cordis ſterilē virtutib⁹ affluet: ꝛ nō
vitia/ ſȝ virtutes effundet. Nunꝙ eñ nocet mū-
di ſapiētia/ vel diuitiarū ꝓſperitas/ ſi aſſit in vtē
do diſcretio: ꝛ nunꝙ nocet deliciarū ſocietas/ ſi
aſſit nouitas mūdicie ꝛ penitētie/ acredo vel ma
ceratio: ſed potius iſta iuuant: ꝛ terrā cordis fe-
cundant: dū ex earū debito vſu acquirit̃ merito-
Mar.9.g rum cumulatio. Bene igit̃ dicit̃: Habete in vo
Aliter bis ſal: ꝛ pacē habete inter vos. ℭ Uel dic ꝙ ta
lis fons poteſt ſignificare malos ꝓphetas atqȝ
hereticos: etiā quoſcūqȝ malos ſocios vel vici-
nos: qui ſcȝ aquā male doctrine ꝛ male vite ſte-
rilitatē virtutū generāt in alios. Sepe igit̃ fit ꝙ
heliſeus.i.deus ſal gratie ꝛ fidei in talib⁹ immit
tit: ꝛ ſic illos q̄ erroris fons fuerūt/ fontes veri-
tatis ſunt: ꝛ q̄ ſterilitatē virtutū inducere facie-
bant/ iā doctrina ꝛ vita ſua alios virtutib⁹ irri-
gant ꝛ fecūdāt: ſal eñ diuine fidei ꝛ ſapiētie ma
los fontes qui corrūpebāt terrā religionis/ vel
F terrā.i.ꝯſcientiā maloꝝ/ ſolet in meli⁹ cōmutare.
Leui.2.d Unde dicitur: In omni ſacrificio appones ſal.
Aliter ℭ Uel dic ꝙ fons iſte eſt ſciētia noſtra: q̄ ꝓ cer-
to niſi ſal diſcretionis adiunctū habeat/ a virtu-
tibus nos vacuat ꝛ nō fecūdat. Ideo bene dici
Pro.23.a tur: Prudētie tue pone modū. ℭ Hic habes ꝙ
Eodē ca.d cū heliſeus trāſiret ꝑ bethel: pueri ciuitatis in-
ceperūt illi illudere: ꝛ ipſum caluū vocare. Qui
cum eis maledixiſſet in noīe dñi: ſtatim duo vrſi
de ſaltu egreſſi fuerunt: qui q̄draginta duos de
Allegoria eis occiderūt. ℭ Illud exponūt quidā allegori-
ce dicētes: ꝙ heliſeus eſt chriſt⁹: cui ſcȝ pueri.i.
iudei pueriles ꝛ inſenſati: ꝛ neſciētes quid face
rent/ illuſerunt: ꝛ eū caluū vocauerūt: inquantū
in loco caluarie ipſum crucifixerūt: ꝓpter quod
duo vrſi/ ſcȝ titus ꝛ veſpaſian⁹: de ſaltu romane
ciuitatis immiſſi: ipſos vaſtauerūt ꝛ deſtruxerūt
ꝛ iſti pueri quadraginta duo dicunt̃ pro eo ꝙ re
uolutis annis quadraginta duob⁹ ab aſcēſione
Pſ.94.b. dñi vrſi iſti in iudeos irruerunt. Pſ. Quadra-
ginta annis proxim⁹ fui generationi huic: ꝛ dixi
Aliter ſemꝑ hi errant corde ꝛc̄. ℭ Uel iſta allega ꝯtra
illuſores bonorū: q: pro certo vrſi .i. diaboli de
ſaltu inferni proꝛūpēt: qui ipſos lacerabūt fina
Pro.19.d liter ꝛ cōfundēt. Unde in Prouer. Parata ſunt
deriſoribus ſupplicia: ꝛ mallei ꝑcutientes ſtul-
torum corporibus.

ℭ Capitulū tertiū textus: Iorā vero
fili⁹ Achab regnauit ſuꝑ iſrael ī ſama
ria. Moꝛalitatū Ca III

Oum rex moab quibuſlibet annis ſolue-
bat tributū regi iſrael/ ſcȝ cētū milia ari
etū ꝛ agnoꝝ: ꝛ ab eo defeciſſet: ꝛ predictū tribu- G
tū negaſſet: factū eſt ꝙ iorā rex iſrael ꝛ ioſaphat
rex iuda/ ꝛ rex idumee/ per viā deſerti ad prelian
dū contra moab perrexerūt. Quib⁹ tñ cū penit-
tus aqua deficeret/ ꝓphetā heliſeū interrogaue
rūt: et ꝑ eo requirēdo verbū dñi/ tres reges ad eū
in ꝑſonis ꝓpriis deſcēderūt. Hic igit̃ ꝛ primo
regē iſrael de idolatria redarguēs/ pſaltē ꝑ ſuſci
tādo ſpūſctō venire fecit: quo pſallēte v̄bū dñi
factū eſt ſuꝑ eū: ꝛ de aqua dāda ꝛ de victoria ob
tinēda ꝓphetauit: Facite (inq̄t) foſſas ꝛ foſſas:
ꝛ nō videbitis ventū neqȝ pluuiā: ꝛ iplebit̃ alue⁹
aq̄s: tradetqȝ dñs moab in man⁹ vr̃as. ℭ Alle- Moꝛaliter
ga iſta quōd reges ꝛ principes debēt ꝓphetas ꝛ
ſeruos dei/ religioſos/ ſacerdotes/ ꝛ maxīe ſctōs
viros honorare: et nō ſolū ad eos honorabiles
ꝑſonas mittere: imo ſi ſit neceſſe/ in ꝓpriis ꝑſo
nis ad ipſos deſcēdere. Supra ca.i. dictū eſt ꝙ 4.Re.1.b.
ochozias/ q: min⁹ idoneas perſonas/ ſcȝ duos
malos quinq̄genarios ad heliā miſit: ꝛ ideo ipſi
igne celeſti ꝑcuſſi ſunt. Ipſe aūt reſpōſum mor-
tis reportauit. Hic autē q: ipſi reges in ꝓpriis
ꝑſonis deſcēderūt: iō gratā miſſionē ꝛ vtilē repoꝛ
tauerūt. Bene igit̃ dicit̃: In tota anīa tua time Eccl.7.e.
dñm: ꝛ ſacerdotes eius ſanctifica. ℭ Uel allega Aliter
quōd ꝓpheta debet eſſe ꝯſtās ꝛ audax ad malos
principes redarguēdos: ſicut iſte qui iorā legit̃
dixiſſe: Si nō attenderē vultū regis iuda: nō re-
ſpicerē inquit te. Un̄ de eo etiā legit̃: In dieb⁹ H
ei⁹ nō timuit ꝑncipē: et potētia nemo vicit illū. Eccl.48.b
Nec ſuꝑauit illū v̄bū aliquod ꝛc̄. ℭ Uel iſtud Aliter
allega: ꝙ ſicut ſon⁹ melodie nō ſolū fugat ſpm̄
malū/ ſicut viſum eſt: imo excitat ſpm̄ bonū/ ſicut 1.Reg.16.d.
hic: ſic v̄o qū pſaltes.i.ꝑdicatoꝛ pſallit melodiā
v̄bi dei: vel qū etiā ſerui dei pſallūt laudes ꝛ cā
tica creatoris: mal⁹ ſpūs ſcȝ diabol⁹ ſolet fugere
ꝛ terreri: bon⁹ v̄o ſpūs .i. bona deuotio ſolet in
hoīe ſuſcitari: q̄ ad ꝓphetandū ꝛ cogitādū de fu
turis ſolet ipm̄ ſpūaliter excitare. Auditꝰ eñ ver
bi dei vel officiū eccl'iaſtici ſpm̄ deuotionis exci
tat: ꝛ ad cogitandū de futuris/ ipm̄ eleuat ꝛ exal
tat. Un̄ in Apo. dicit̃: ꝙ cū q̄tuoꝛ aīalia honorē Apo.4.c.
ꝛ gloriā darēt deo: ſeniores adorabāt viuentē.
ℭ Hic habes ꝙ cū dñs feciſſet pluuiā in remo- Eodē ca.c
tis mōtib⁹ ꝛ deſertis: q̄propt̃ alueus q̄ deſcēde
bat in moab: q̄ ante ſicc⁹ erat/ plen⁹ aquis rube-
is apparuiſſet: moabite exiſtimauerūt ꝙ reges
iſrael/ iuda ꝛ edom: q̄ ꝯtra eos veniebāt: ſeſe mu
tuis cedib⁹ ꝑemiſſent/ ꝛ ꝓprio ſanguine alueū re
pleuiſſent: q̄propt̃ auiditate ꝑde ad deſertū exie
rūt: vbi exercitus mortuos crediderūt/ dicētes:
Pugnauerūt reges ꝯtra ſe: ꝛ ceciderūt mutuis
cedib⁹: nūc vade ad predā moab. Quos tñ vi-
uos nō mortuos inuenerūt: q: ſeipſis ꝯtra ſe cō
gredientib⁹ perierūt. ℭ Illud allega ꝯtra vitiū Moꝛaliter
ꝑſumptiōis ꝛ inuidie: q: ſepe fit ꝙ fatui modica
occaſiōe ſibi ꝓſperitatē/ ꝛ aliis infortuniū diui-
nāt: vt ſi videāt aq̄s rubeas/ ſanguinē eſtimāt: ꝛ
de inimicoꝝ ſuoꝝ morte gaudētes/ predam ꝛ lu
crū ꝓpriū eſſe putāt. Sed ꝑ certo ſepe fit/ ꝙ vbi
inimicos ſuos mortuos.i. defectos ꝛ miſeros eſt

B et de hoc predam τ lucrum reportare credunt:et
ipſos inuadere volunt: ipſos in ſui defenſione
ita viuos τ fortes reperiunt/ꝙ ante faciem eo-
rum deficiunt τ ſuccūbūt. Igit non eſt ex facili
occaſione credendū/nec ꝓprium lucꝝ nec aliorū
diſfortuniū exiſtimandū:qꝛ ſepe fit ꝙ illi q̄ crede
bant mortui/reperiunt viui:τ ꝙ vbi ſperabatur
Iob.30.d lucrū/diſfortuniū reperit. Un̄ dicit: Expectabā
bona τ venerūt mihi mala. Non debent alij tā-
q̄ mortui vilipendi:noſtri ꝟo tanq̄ viui lauda-
ri:ſed potius oēs ſunt diſcretiōe debito metiēdi
qꝛ ſicut dicit Seneca: Inimicū(q̄uis humilē)
Eodē ca.d bonū eſt timere ⁊c. ¶ Hic dicit ꝙ rex moab vi-
dens ciuitatē ſuā a trib⁹ regib⁹ impugnari:cuꝫ
fugere tētaſſet τ nō potuiſſet/ filiū ſuum q̄ poſt
eū regere debebat/ſupra murū immolauit:τ vt a
dijs ſuis eripet/ꝓprium filium ſacrificauit. Cu-
ius facti horror/regem iſrael cū ꝑplō ſuo ad re-
Moralitas. cedēdū coegit. ¶ Sic ꝟo ſepe fit/ꝙ pctōr videns
ſeſe in arto tribulatiōis poſitum:ſolet dijs.i.de
monib⁹ ꝓmogenitū ſuū.i.aīam ſeu animū dare:
q̄ ſcꝫ in ſolio paradiſi ſedere debuiſſet:vt ſic ſe a
tribulatiōis periculo liberare poſſit. Illud aūt
eſt verum de obſtinatis religioſis:q̄ ſcꝫ qn̄ a re-
gib⁹ iſrael τ iuda.i.a bonis ꝓlatis τ correctori-
bus infeſtari ſe vidēt:ſolēt qn̄qꝫ ad deterius ꝓrū
pere:τ ꝓmogenitū ſuum.i.aīam ſuā diabolo de-
ſperādo.i.apoſtatādo τ alś grauꝰ delinquēdo
offerre:quapropter ipſi ꝓlati debēt ab impugna
D tione vel correctiōe qn̄qꝫ ceſſare:ne ſcꝫ talem ob
ſtinatū poſſint ad deterius ꝓuocare: Et quādo
ex hoc vident eum deteriora facere/ab increpa
Eccl. 8.c tione deſiſtere. Unde bene dicit: Non incēdas
Aliter carbones pctōrum arguens eos. ¶ Uel dic ꝙ
rex moab diabolus:qui arietes cornutos.i.ſup
bos:agnos.i.ignorātes τ carnales paſcit τ nu-
trit:τ ꝟn quādoqꝫ de ipſis regi iſrael chriſto fecit
tributū/inq̄tum ipos ſuos malos ad bonoꝝ im
pugnationē chriſto nutrit:τ inq̄tū ad chriſtū fi-
Deut.32.b nalr ꝯuertunt. Deut. Cum adipe agnoꝝ τ arie-
tum filioꝝ baſan. Iſte eſt q̄ ꝓmogenitos ſuos.ſ.
mundi malos diuites τ potētes/ſupra murū tem
poraliū dignitatū interficit:τ eos ꝑ diuerſa cri-
Mich.6.b mina in inferno immolat. Unde: Dabo ꝓ ſcele
Aliter re meo ꝓmogenitū meum. ¶ Uel dic ꝙ rex mo
ab eſt deus pater:cuius ciuitatē.i.eccliam:tres
reges.i.tria capitalia vitia a ꝓncipio infeſtaue-
runt:τ ideo ꝓ ciuitate eccl̄ie liberanda/ꝓmoge
nitū filiū ſuū ſcꝫ chriſtū immolauit.i. immolari
Aliter τ crucifigi ꝑmiſit:τ ſic eccliaꝫ liberauit. ¶ Uel
dic ꝙ rex moab/q̄ interꝑtat ex patre/populū iu-
Ioh.8.f daicū ſignificat:cui dictū eſt: Uos ex patre dia-
bolo eſtis ⁊c. Iſte igit ꝓmogenitū ſuū chriſtum
Rom.8.f q̄ dicit ꝓmogenitus in multis fratribus/immo-
lauit:τ eum crucifigendo ſe a romanis liberari
Ioh.11.f credidit/qſ̄ dixit: Ne forte veniant romani ⁊c.
Aliter Expedit vt moriat vn⁹ hō pro populo. ¶ Uel
dic ꝙ iſte rex eſt malus ꝓlatus/vel etiam malus
inferior iudex vel balliuus:q̄ ſcꝫ vt poſſit regi-
bus ipm̄ impugnantibus.i.ſuis malis ſuꝑiori-
bus ipm̄ forte deprimere vel corrigere volētib⁹

ſatiſfacere:ſtatim nitit ad deos ſuos.i.ad illos C
maiores ꝯſiliarios qui ipm̄ ordinauerūt τ ꝓmo
uerūt recurrere:vt ipſis mediātibus poſſit iraꝫ
ſuperioꝝ cauere:τ ꝓpter hoc ꝓmogenitos ſuos
.i.ſubditos/τ maxime eccliaſticos/ſolet ꝑ rapi-
nas occidere τ grauare:τ eos dijs ſuis ꝑdictis
immolare:τ carnes.i.ſubſtantias/eoꝝ vſib⁹ de
putare:q̄ dij τ fautores ſui ſacrificio ꝑdicto pla-
cati/totaliter ſolent facere/ꝙ ſuꝑiores ab impu
gnatiōe taliuꝫ ſolēt q̄eſcere τ ceſſare:ſtatim ꝙ cū
iſti balliui τ officiales a maiorib⁹ impugnari ſe
ſentiūt:ad deos.i.ad fautores ꝓmotores ſuos
recurrūt:q̄ ſcꝫ in curia maiores exiſtunt:τ ipſis
de carnibus τ ſubſtantijs pauperꝝ ſubditoꝝ mu
nera faciūt. Iſti taliter ordinant/vt ſuꝑiores a
talibus nihil querūt:τ ab ipſoꝝ impugnatione
deficiunt τ deſiſtunt. Unde iſti mali iudices vel
balliui/ſuoꝝ ſubditoꝝ ſcꝫ vel ꝓmogenitoꝝ depo
pulatores/poſſunt dicere illud Michee: Dabo Mich.6.b
ꝓmogenitū meū ꝑ ſcelere meo/fructū vteri mei
ꝑ peccato anime mee. Iſti eīn dant ꝓmogeni-
tos ſuos.i.ſubditos vel ſubditoꝝ carnes/vel ſub
ſtātias dijs τ fautorib⁹:ne hi ꝑ ſcelere ſuo puni
ant a ſuis dn̄is τ ſuꝑiorib⁹. ¶ Uel dic ꝙ iſte rex Aliter
eſt vſurarius:q̄ ſcꝫ dijs.i.aduocatis τ balliuis ꝓ
mogenitos immolat/vt eum a regibus τ ꝓlatis
defendant. ¶ Uel dic ꝙ iſti filios ſuos ad lrām Aliter
demōib⁹ ſacrificāt τ ordināt:inq̄tū ipos ad frau
dādū τ vſurādū inſtruūt τ īformāt. Pſ. Immo Pſal.105.f
lauerūt filios ſuos τ filias ſuas demonijs ¶ Ut Aliter
dic ꝙ iſti vſurarij τ ꝯſimiles pctōres ad lrām/fi D
lios ſuos ſacrificauerūt demonib⁹:inq̄tum ſu-
os imitatores τ ī malis diuitijs ſucceſſores faci
unt. Pſ. Immolauerūt filios ſuos τ filias ſuas Pſ.105.f
demonibus ⁊c. ¶ Hic habes ꝙ iſti reges non Eodē ca.b
perierūt niſi aquā:τ tamen dn̄s dedit eis aquaꝫ
τ victoriā. ¶ Ubi nota ꝙ dn̄s deus ſꝑ dat abū- Moralitas
dantius q̄ petit:dum tn̄ quod iuſtū eſt requirat.
Un̄ dicit: Dat dn̄s affluenter:τ nō improperat Iac.1.a
⁊c. ſicut volueris.

¶ Capl̄m quartū Tertius: Mulier autem quedam de vxoribus prophetarum clamabat ad Helizeū. Moralitatum Capitulum IIII

Mulier quedā de vxoribus ꝓphetarū/
q̄ cuidam creditori erat obligata:con
queſta eſt helizeo/ꝙ creditor occaſio-
ne debiti/ſuos duos filios volebat tollere/τ ſer-
uitiū ſubiugare:τ cū in domo nihil haberet/ꝓ-
ter parū olei/quo aliquotiēs ſe vngebat:ꝓcepit
helizeꝰ ꝙ vaſa vacua reciperet/τ clauſis oſtijs olei
in vaſis infunderet/τ impleret. Hec igit ſuꝑ ſe τ
filios oſtiū clauſit:τ filijs offerentibus vaſa/ ole-
um infundere cepit:τ ad implēda oīa vaſa oleū
multiplicatū ſuffecit:τ ſic vendito oleo credito-
ri ſatiſfecit:de reſiduo ꝟo vna cū filijs ſuis vitā
duxit. Uēde(inq̄t)oleū τ redde debitori tuo. Tu
aūt τ filij tui de reſiduo viuite ¶ Quia igit iſtud Allegoria
exponit multiplicit a multis:nō eſt neceſſe ꝙ de
noſtro plurimū apponam⁹:ſed ſolū ꝙ alioꝝ di-
cta ſeu ſn̄iam inferam⁹. Dicūt igit q̄dā allegori

E ce/ꝙ mulier iſta eſt eccleſia:que ſcilꝫ duos filios .i.duos ppl'os habuit:quos creditoꝛ diabolus quotidie occidere/ſubtrahere ⁊ ſubiugare ⁊ per diuerſos erroꝛes ⁊ ꝑ pctm̄ ꝯtēdit: ⁊ ꝑ obligationē viri ſui moꝛtui.ſ.Ade/ipſam ⁊ eius filios ſibi ꝑ pctm̄ obligatos aſſeruit atqꝫ dixit. Sed ꝓ certo iſta edocta ab Heliſeo.i.chꝛiſto:vaſa vacua.i. ſubditos ⁊ fideles ⁊ patres ſctōs eccl'ie ꝓmitiue ꝗ ſcꝫ vacui fuerūt ⁊ paupes i terrenis ⁊ ab alijs ſectis/ꝑ ꝑdicationē mutuo accepit: ⁊ modicum olei.i.ſcie vel doctrine vel diuine ſcie ⁊ gratie vſqꝫ ad ſummū impleuit. Ita ꝙ iſta mulier.i.eccleſia de oleo ſcie ⁊ ſanctitatis ⁊ gratie iſtoꝝ/iāꝫ creditoꝛi diabolo ⁊ eius mēbꝛis hereticis ſatiſfecit ⁊ filios ſuos fideles de ſupabūdātia ſpūalr nutrit. Conſtat em̄ ꝙ ſcia ⁊ gratia Pauli ⁊ Auguſtini/ꝗ aliqñ vaſa vacua fuerūt/ita eſt multiplicata: ꝙ nō ſolū ſuffecit ad maliciā diaboli ⁊ hereticoꝝ deludendā/⁊ ipſoꝝ obiectiōibus ſatiſfaciendū:immo etiam ſupabundat ad nos alios ꝗ reſidui ſumus in bonis moꝛib⁹ nutriēdis. Uñ iſtis vaſis.i.ꝓmis doctoꝛibus poſſumus dicere

Mat.25.a nos ⁊ alij eccl'ie filij illud Mat. Date nobis de

Aliter oleo veſtro:qꝛ lāpades noſtre extinguūt. ¶ Uel dic ꝙ mulier iſta ſcilꝫ ſancta eccl'ia/habet hodie multa vaſa.i.multos ſctōs ꝗ ꝑceſſerūt:qui oleo gratie ⁊ meritoꝝ ſctitate ita pleni ſunt/ꝙ ad liberādos ⁊ nutriēdos filios eccl'ie ſuffecerūt:ple

F nitudo em̄ ⁊ ſupererogatio meritoꝝ ſctōꝝ/pōt de pena ⁊ culpa ꝓ filijs eccl'ie ꝗbus a ꝑlato daꝛ indulgētia ſatiſfacere: ⁊ etiam vltra hoc nutrimētū meritoꝝ augere: ⁊ ipſos gratijs ⁊ ꝟtutib⁹ enutrire. Igiꝛ neceſſe eſt ꝙ eccl'ia vel aīa ad heliſeū.i. ad papā recurrat: vt de oleo indulgētiaꝝ creditori ſuo.i.diuine iuſticie ſatiſfaciat ⁊ ꝑſoluat:dicē

Mat.25.a tes illud ꝑdictū:Date nobis de oleo veſtro ⁊c.

Aliter ¶ Uel iſtud allega de oleo meritoꝝ noſtroꝝ:ꝙ ꝑmo opꝫ de debito.i.de reatu ⁊ obligatiōe pene ſatiſfacere: ⁊ de reſiduo poterim⁹ nutrimētū

Aliter eterne gl'ie accipe. ¶ Uel dic ꝙ creditoꝛ noſter eſt diuina iuſticia:ꝗ ſcꝫ filios duos noſtros.i.coꝛpus ⁊ aīam ꝓ debito culpaꝝ noſtraꝝ nobis auferre minaꝛ:quapꝛopter neceſſe eſt vt ad beliſeum.i.chꝛiſtū ⁊ ad dei miſericoꝛdiā recurraꝛ: ⁊ de oleo bonoꝝ noſtroꝝ opeꝝ iſti creditoꝛi.i.diuine iuſticie ꝑſoluaꝛ:et de reſiduo vita celeſtis gl'ie ꝓcureꝛ. Oleū em̄ bonoꝝ noſtroꝝ opeꝝ ꝑmo eſt debitoꝝ pene et culpe ꝑſolutio:reſiduū vero eſt ſpūalr nutritiuū/et meritoꝝ cumulatiuū:qꝛ ſcꝫ ꝑmo neceſſe eſt ꝙ diuine iuſticie fiat ſatiſfactio et ſic deducto ere alieno poterim⁹ de reliquo viuere: et poterit fieri meritoꝝ cumulatio:et ꝓcurari eterna vita et refectio. Cuilibet ergo videꝛ

3.Reg.17.b diuina iuſticia dicere illud: Fac mihi ꝑmū:tibi

Aliter aūt et filio tuo poſtea. ¶ Uel dic ꝙ ad chꝛiſtum debemus recurrere: vt ſcꝫ illud modicū olei.i.diuine gratie quod habem⁹/digneꝛ multiplicare: vt ſue iuſticie merito creditoꝛi noſtro poſſim⁹ ſatiſfacere:et vitam eternam de reliquo ꝓcurare.

Aliter ¶ Uel allega de oleo elemoſyne:quod ſcꝫ non vaſis plenis/id eſt diuitibus: ſed vaſis vacuis .i.paupibus īfundi iubeꝛ. Accipe(inqͭ)vaſa vacua nō pauca. Etiā ꝙ nō publice ad mūdi laudē ſed clauſo oſtio.i.in occulto infundi mādaꝛ. In B

gredere(inqͭ)et claude oſtiū. Uñ dicꝛ: Cū facis Mat.6.a elemoſynā/ne ſciat ſiniſtra tua ꝗd faciat dextera Et reuera ſi iſta ſic fiant:oleum iſtud.i.bona tꝑalia taliter multiplicabūꝛ/ꝙ nō ſolū ad infundēdū et paupib⁹ dandū ſufficiēt:immo et inde ad laute viuēdū et opulēter excreſcent. Uñ dicꝛ

Date et dabiꝛ vobis ⁊c. Et Apl's: Hilarē datoꝛē diligit de⁹. ſeqͭtur: Augebit incremēta frugū Lu.6.f 2.Co.9.b

iuſticie veſtre. ¶ Uel allega/ꝙ qñ mulier.i.aliqua ꝑſona ab heliſeo chꝛiſto multiplicationem olei ſui.i.augmētum gr'e ſperat fieri:ꝑmo debet oſtiū ſenſuū ſuoꝝ claudere:et ab exterioꝛibus ſe delectatiōib⁹ ſecludere:et in ſecretario coꝛdis ꝑ ꝯſyderationē includi/et ꝑ humilitatē abſcondi. Quod ꝓ certo ſi fecerit/oleū gr'e et meritoꝝ ſuoꝛū multiplicabiꝛ:et duo filij ſui.ſ.coꝛp⁹ et aīa a creditoꝛe diabolo liberabūꝛ:et de reſiduo meritoꝝ nutrimentū cumulabiꝛ:et vita glorie ꝯcedeꝛ. Uñ Mat. Intra i cubiculū tuū:et pater tu- Aliter Mat.6.b

us ꝗ videt ⁊c. ¶ Cū helize⁹ qñqꝫ apud quādam Eodē ca.b mulierē diuerteret/et panē comederet:dixiſſe legiꝛ ipſa mulier viro ſuo: Animaduerto(inqͭ)ꝙ vir ſctūs dei eſt ille ꝗ trāſit ꝑ nos frequēter. Faciamus igitur ei cenaculū paruū:et ponamus ei in eo lectulū/mēſam et cādelabꝝ:et cū venerit ad nos/maneat ibi:quod factū eſt. Helizeus em̄ diuertit ſe ad cenaculum:requieuitqꝫ ibi vna dieꝝ:et D

vocās pueꝝ ſuū/ꝑcepit ei vt loquereꝛ ſunamiti illi et diceret:ecce ſedule miniſtraſti nobis:ꝗd vis vt faciā tibi? Huic igiꝛ ꝗ liberos nō habebat/et vir ipſi⁹ ſenex erat/helize⁹ filiū impetrauit:quē etiā tandē moꝛtuū ſuſcitauit ⁊c. ¶ Mulier iſta Moꝛalitas magna/ꝗ etiā ſunamitꝭ dꝛ:quod interꝑtaꝛ coccinea/vel captiua:voluntatē ſignificat:ꝗ reuera dꝛ magna/qꝛ magna pōt cape.ſ.deū. Eſa. Magn⁹ Eſa.12.b in medio tui ſctūs iſrl'. Captiua dꝛ:qꝛ potētia ceca:coccinea tamē et ardēs:ꝗ ꝑ deſyderium et cōcupiſcentiam eſt feruida et inflāmata. ¶ Uel Aliter etiā iſta eſt anla ꝗ magna eſt nobilitate:captiua tñ oꝛigīali culpa/et ꝯcupiſcētie ſeruitute:coccinea ꝟo gratia et charitate:vꝛ ſāguinis chꝛiſti a quo redēpta eſt rubicūda venuſtate. Uñ dicꝛ Eſa.52.a Solue vincula colli tui filia hieruſalē. Iſta igiꝛ debet dicere viro ſuo ſuo.i.ꝟitati vel intellectui ꝙ viro heliſeo chꝛiſto qui frequēter eos viſitabit:et nūc ꝑ inſpirationē/ nūc ꝑ ſcripture lectionē/nūc ꝑ tribulationē ⁊ coꝛrectionē/nunc ꝑ ſpūalem cōſolationē/nūc per tēpoꝛalē ſubuētionem ad ipſos venire et ꝑ eos trāſire nō ceſſat:et quādū ꝑ beatā incarnationē/nūc ꝟo ꝑ doctoꝛuꝫ et ꝑlatoꝛū eruditionē:finaliter ꝟo ꝑ extremi iudicij executionē ipſos viſitat et frequētat. Debent locuꝫ oppoꝛtunū parare: vt apud eos poſſit ꝗeſcere ꝑ gratiā et manere. Unde Luce: Mane nobiſcū dñe:qnoniā adueſperaſcit. Dico igitur ꝙ Luc.24.e iſta mulier cū viro ſuo.i.anima cū animo virtuoſo debēt chꝛiſto cenaculū et habitaculū in coꝛde ꝯſtruere et locare. Ponāt igiꝛ ibi lectum vbi

B chriſt⁹ q̄ſcat:ipm̄ virtutib⁹ ſtudeāt edificare:⁊ ibi
inter ceteras q̄tuor virtutes ɔſtituere ⁊ locare:hec
eſt mūdicia/innocētia ⁊ caſtimonia ⁊ ɔtinentia.
Cant.1.d Lectulus noſter floridus. Menſa q̄ chriſtū in
ꝑſona pauper̄ reficiat/hec eſt pietas/elemoſyna
Pſal.22.b ⁊ clemētia. Pſ. Paraſti in ɔſpectu meo mēſam
Sella q̄ chriſtū ſedentē ſuſtēteret/hoc eſt mētis trā
Apoc.4.a q̄llitas ⁊ patiētia. Vñ in Apocal. Ecce in celo ſe
des poſita erat:⁊ ſup̄ ſedē ſedēs:cādelabꝝ quod
domū cordis chriſto illuminat/hoc eſt diſcretio
Zach.4.a ⁊ ſapiētia. Zacha. Ecce candelabꝝ aureū totū:⁊ ꝓ
culdubio ſi cenaculū cordis iſta q̄tuor habuerit
⁊ ſi puritatē/pietatē/tranq̄llitatē ⁊ ſagacitatē ɔti
nuerit/beliſe⁹ chriſt⁹ ibi libēter morabit̄:q̄ filii
os.i.bona opa nobis dabit:etiā ſi ꝑ pctm̄ mor
tua fuerint/ipa ꝑ penitētiā ſuſcitabit/dicēs illud
Pſal.131.c Pſ. Hec reqes mea in ſeculū ſeculi. ❡ Vel il
Aliter lud dic φ beliſeus nō legit̄ locutus fuiſſe ꝑſona
liter cū iſta muliere:ꝗ̄ꝗ̄ ſctā fuerit ⁊ bona/ſed ꝑ
nūciū:q̄nimmo nomē ei⁹ ꝓpriū ſm̄ Comeſtorē
neſciuit:⁊ ideo ipam ſunamitē vocare gñali no
Moralitas mine ɔſueuit. ❡ Allega φ ſcti viri ſumme debēt
mulier̄ colloquia deuitare:dato φ ſctē ſint:⁊ φ
ab eor̄ ɔſortijs abſtinere debeāt ⁊ ear̄ nomina
Eccl.9.b ignorare. Vñ dicitur: Auerte faciē tuā a muliere
Aliter ❡ Vel allega φ iuſtū eſt φ ſeruitoribus ⁊ mini
ſtris ſm̄ merita ſatiſfaciam⁹:⁊ poſtꝗ̄ ſedule mini
ſtrauerint/ſibi ſuū ſalariū ꝑſoluamus. Ecce(in
q̄t)ſedule miniſtraſti nobis:q̄d vis vt faciā tibi?
Eodē ca.b. ❡ Factū eſt φ fili⁹ mulieris ſunamitis q̄ beliſe
B um hoſpitio ſuſcepat/adueniente calore ſup ca
put ei⁹/moreret̄. Quo contriſtata mulier/ad pe
des beliſei ſe ꝓſtrauit:q̄ pietate mot⁹/puer̄ ſuū
cū virga ſeu baculo ſuo ad ponendū ſup̄ mortuū/
vt ſic ſuſcitaret̄ miſit. Quod cū feciſſet gieſi/fili⁹
mortu⁹ nō ſurrexit:ſed nec vox/nec ſenſus appa
ruit. Qui reuerſus obuiā beliſeo nūciauit. Beli
ſe⁹ igit̄ in ꝓpria ꝑſona veniēs/⁊ claudēs oſtiū/cu
biculū intrat:⁊ ſup cadauer pueri ſup lectū incu
bat:⁊ os ori/oculos oculis/mēbraq̄ mēbris ap
plicat:⁊ vt calefieret caro pueri/ſup eū ſe incur
uat. Tandē vero per domū aliꝗ̄diu deambulat/
⁊ iter̄ aſcēdit ſup puer̄/⁊ ſe inclinat. Qui aperi
ens oculos/⁊ ſepties oſcitās/a mortuus ſuſcitat̄
Allegoria ⁊ ipm̄ viuū matri ſue reſtituit atq̄ donat. ❡ Ad
lr̄am videt̄ eſſe ſm̄ φ aliq̄ allegorice exponūt/ta
lis ꝓceſſus factus:⁊ in reſuſcitatiōe ⁊ reparatio
ne generis hūani. Mulier em̄ iſta ſignificat eccle
ſiam:cui ſcʒ vnicū filiū.ſ.humanū gen⁹ de⁹ a ꝑn
cipio dedit:ſʒ adueniēte calore ɔcupiſcētie/iſte ī
adā ꝑ pctm̄ occubuit ⁊ deceſſit:ſʒ verus beliſe⁹
.i.de⁹ iſtū ſuſcitare/⁊ ad vitā gr̄e reducere volēs
baculū ſuū.ſ.legē ſcriptā:puero ſuo.ſ.moyſi tra
didit:q̄ tn̄ mediāte iſto baculo.ſ.ſeueritate legis
iſtū filiū.ſ.gen⁹ humanū a morte culpe nullate
Heb.7.c nus ſuſcitauit. Apls: Nihil em̄ ad pfectū pduxit
lex. Quapropt̄ ipe beliſe⁹.i.dei fili⁹ in ꝓpria ꝑ
ſona ad mortuū humanū gen⁹ venire voluit:et
intrās cubiculū vteri virginalis:⁊ cadaueri.i.car
ni humane.i.ꝑ hūām incarnationē ſe iūxit ⁊ co
aptauit:⁊ ꝑdicādo ꝑ mūdum aliꝗ̄diu deambu
lauit:⁊ ſic ſup lectū crucis aſcēdēs:⁊ carnē pueri C
.i.humanitatē aſſumptā in igne paſſionis cale
faciēs:ipm̄ gen⁹ humanū ꝑ gratiā viuificauit:⁊
viuum.ſ.a morte culpe puer̄ ſepties oſcitātē.i.
ꝑ ſeptē dona vel ſeptē ſacramēta reſpirantē/ma
tri ſue.ſ.eccleſie reſtituit. Vñ dicit̄: Depoſuit pu 3.Reg.17.d
erum de cenaculo:⁊ tradidit eum matri ſue di
cēs:viuit fili⁹ tuus. ❡ Vel dic φ beliſe⁹ eſt ꝑla Aliter
tus:mater eſt eccl'ia:filius mortu⁹ eſt ſubdit⁹ po
pulus/pctis ⁊ erroribus ſubiugat⁹. Igit̄ iſta ē ve
ritas/φ filij mortui.i.pctōres ſubditi meli⁹ ſuſci
tant̄:⁊ ad vitā gr̄e reſtituunt̄/qñ a ꝓprio ꝑlato ꝑ
ſonalr̄ viſitant̄:⁊ qñ ꝑ incubationē/ꝑſciētiam et
morā ipſi⁹ calefiunt ⁊ fouent̄:ꝗ̄ qñ ſolū ꝑ nunci
os ⁊ vicarios portātes baculos.i.ad percutien
dū ⁊ exigēdum paratos/mortui ⁊ deſolati hmōi
frequētant̄. Male ergo faciūt ꝑlati vel curati/q̄
ꝓplm̄ ſuū ꝑncipalr̄ nō viſitāt:⁊ q̄ nuncios ⁊ vica
rios ibi mittūt ⁊ alibi trahūt. Dicat ergo q̄libʒ
ꝑlatus illud euāgel. Ego veniā ⁊ curabo eum. Mat.8.a
Nunccij ⁊ vicarij in abſentia ꝑlati vtunt̄ baculo
dure ſeueritatis:dñs vero verbo vtit̄/⁊ calefactiōe
ac aſſociatiōe pietatis ⁊ charitatis:⁊ ideo illi cū
baculo iſto.ſ.cum virga iuriſdictiōis eis cōmiſſa/
magis ſolēt ledere ꝗ̄ iuuare. ❡ Vel dic φ filius Aliter
.i.peccator:melius per calefactionē/ꝗ̄ per ba
culum.i.melius per manſuetudinē ꝗ̄ per ſeueri
tatem viuificat̄ ⁊ emendat̄:⁊ ideo illis qui bacu
lo dure correctionis vel punitionis vtunt̄/poſ
ſunt ſubditi dicere illud ſupra: Nunquid canis 1.Reg.17.f
ego ſum:quia tu venis ad me cum baculo? Acſi D
diceret: Contra canes.i.contra infideles hereti
cos ⁊ obſtinatos eſt cum ſeueritatis baculo ꝓ
cedendum:contra alios delinquētes eſt cum be
nignitate et manſuetudine dimicādum. ❡ Vel Aliter
dic moraliter/φ cum q̄s filiū ſuum mortuum.i.
peccatorē animum vult ſuſcitare/debet in cubi
culum per meditationeʒ intrare:oſtia ſenſuum
per ſuam abſcōſionem ⁊ humilitatē claudere:ſu
per cadauer.i.ſuper animā peccato mortuā/per
contritionē/fletū ⁊ ſui diſcuſſionē incumbere:
per ɔfeſſionē ⁊ orationē clamare:per ſatiſfactio
nem deambulare:⁊ ſic ipm̄ ad vitā gratie pote
rit ſuſcitare.

❡ Ex capitulo quarto Text⁹: Erat au
tē fames in terra:et filij prophetaruʒ
habitabant coram eo. Moralitatuʒ
Capitulum V

Cum fames eſſet in terra/dixit helizeus
vni de pueris ſuis/vt pulmentū coq̄ret
vt comederent filij ꝓphetar̄. Qui vitē
agreſtē inueniēs/⁊ inde colloquintidas colligēs
in ollā ɔcidit:⁊ pulmentū decoquēs corā filijs ꝓ
phetar̄ appoſuit. Qui amaritudinē ſufferre nō
valētes/mors in olla vir dei clamauerunt. Ipe
vero beliſe⁹ farinā immiſcēs/amaritudinē tempe
rauit. ❡ Dic φ iſta vitis agreſtis/veterē legem Moralitas
vel ſciam ꝓpheticā ſignificat:⁊ ipſi⁹ lr̄alem ſen
ſum deſignat. Igit̄ q̄cq̄ accidit φ cū beliſe⁹.i.
de⁹ vel ꝑlat⁹:filijs ꝓphetar̄.i.ſuis fidelib⁹/pul
mētū doctrine parare iubet:pueri ſui.ſ.pueriles

E et ignari doctores: vitem agreſtē.i.ſciam legalē
⁊ ꝓpheticā inuenīūt: ⁊ ipſas male intelligentes/
colo͂qntidas.i.aliquas malas ſuꝑficiales ⁊ ap-
parētes ſcias colligūt: ⁊ inde pulmentū amaꝝ.i.
doctrinā hereticā cōponūt ⁊ ꝯficiunt. Iſtud er-
go aduertētes fideles clamāt aliqnotiēs: mors ī
olla. Quapropt̄ heliſe⁹.i.bon⁹ ꝓlat⁹/ſtatim de
bet occurrere ⁊ farinā ſacre doctrine ⁊ ſani intel
lectus adhibere: vt ſic poſſit oēm hereſis ⁊ male
Iudith.5.c doctrine amaritudinē effugare. Un̄ dicit̄: Fon-
Aliter tes amari obdulcati ſunt. ¶ Uel dic ꝙ olla cū
amaro pulmēto eſt mūdi ꝓſꝑitas/vel ipſe mūd⁹
cui⁹.ſ.pulmētū.i.cui⁹ delicias diuitias/filij ꝓphe
taꝝ.i.viri ſcti amaras reputāt mortales. Mors
eñ in olla vir dei. Iſte eñ ſūt q̄ amaritudinē ac
ſollicitudinē ꝯtinēt: ⁊ mortē vitioꝝ ⁊ tormentoꝝ
abuſoribꝰ ꝓcurant: q̄ꝓpter ſcti viri q̄ꝺ fame
⁊ inopia vigeant̄: ipſas comedere/habere vel ac
Iob.6.a q̄rere nunq̄ amāt: dicētes illud Iob: Nunq̄d in
quunt comedi poterit inſulſum quod non eſt ſale
ꝯditum: aut guſtari quod guſtatū affert mortē?
Non reſtat igit̄ niſi ꝙ farina.i.diſcretio appo-
nat̄: ⁊ niſi ꝙ hō hmōi pulmēto.i.rebus tempa-
libus diſcrete ⁊ temperate vtat̄: q꞉ tunc nocere
non poterit/licet comedat̄: q̄nimmo oīs amari-
tudo q̄ ibi eſt/in dulcedinē ꝯuertet̄: inq̄tum.ſ.ex
bono vſu talium merita ⁊ gratie augebuntur.
Proſpitas eñ mundi nō nocet diſcrete vtenti-
bus: q̄nimmo ipſos delectat tam gratijs q̄ vir-
Pro.27.a tutibus. Un̄ in Prouer. Que amara ſunt/ dul-
F cia eſſe vident̄. ¶ Uel dic ꝙ olla cum pulmēto
Aliter amaro eſt mundus cum tribulationibus ſuis:
quod qñ filijs ꝓphetaꝝ.i.ſanctis viris apponit̄:
ſepe fit ꝙ pre tribulationū amaritudine ad heli
ſeum.i.ad deum clamitare cogunt̄. Mors inq̄-
unt in olla. Iſti igit̄ farinā.i.gratiā ſuā ⁊ interio
rem ꝯſolationē adhibēt: ⁊ ſic illud quod eis pri-
mo videbat̄ amaꝝ/dulce ⁊ delectabile eſſe appa
Pro.27.a ret. Un̄ dr̄: Aīa eſuriens ꝓ dulci amaꝝ ſumet: ſi
cut in martyribus fuit viſum.

¶ Capl'm quintū Textus: Naaman princeps militie regis ſyrie. Moralitatum Capitulum VI

Naaman pnceps regis ſyrie fortis ⁊ di-
ues/ſed leproſus erat: q̄ veniēs ad heli
ſeum vt ab ipſo curaret̄ a lepra: ꝓceptū
ab heliſeo accepit/ꝙ in iordane ſepties lauaret̄
ꝓmittēs ꝙ ita caro ipſius mundaret̄. Uade (in
q̄t) ⁊ lauare ſepties in iordane: ⁊ recipiet ſanita-
tem caro tua. Indignat⁹ igit̄ naaman ꝙ ad ip-
ſum nō egrediebat̄: ⁊ locū lepre tāgēdo/dn̄m ſuū
nō deꝓcabat̄: incepit recedere: ⁊ loturā iordanis
vilipēdens/fluuios damaſci ⁊ abana ⁊ farfar ce
pit laudare ſuꝑ iordanis fluuiū. Ad inſtantiā ta
men ſeruoꝝ ſuoꝝ ad iordanē deſcendēs ſe lauit:
⁊ ſtatim ſanatus eſt a lepra caro eius: ⁊ vt caro
pueri ſibi reſtituta fuit. Qui primus ad heliſeū
reuertens/idolatrie reſignauit: ⁊ duos burdo-
nes oneratos de terra iſraelitici ſoli in ſyriā de-
ferens/extunc ſuꝑ terram illam dn̄m adorauit.
Allegoria ¶ Quidam exponunt illud allegorice/ dicētes
ꝙ iſte Naaman ſyrus gentilis gentilitatē ſigni- G
ficat: que ſcilicet fortis per temporalem poten-
tiam: diues ꝑ philoſophicā ſapiam ſemꝑ fuit:
leproſa tamen per errores ⁊ idolatriā erat. Hic
igit̄ ad heliſeū.i.ad chriſtū ꝑ fidem venit: ad cu-
ius doctrinā ⁊ mandatū in iordane.i.in baptiſ-
mo: ſepties.i.ſeptem crimina ſua lauit: ⁊ ſic ſani
tatē gratie reportauit. Unde dicit̄: Abi/laua ⁊ vi Ioan.9.b
di. Idolatrie etiam tūc renūciauit: de terra vero
iſrl̄.i.de puluere ⁊ de doctrina ſacre ſcripture q̄
mediāte deum iſrl̄ credidit/adorauit. ¶ Uel dic Aliter
ꝙ iordanis iſte ſignificat flumē penitentie ⁊ la-
chrymaꝝ/vel etiam fluuiū baptiſmi ⁊c. vide hoc
ſupra lib.viij.ca.iiij.de iordane: ⁊ melius eodē
lib.ca.xli.vbi agit̄ de abana: vbi iſta ſilia expoṅt
tur de vtroq;. ¶ Uel illud dic ſi vis.ſ.ꝙ iſte na Aliter
aman recedebat indignās/⁊ abſolutionē ſui cō-
temnebat: ⁊ abana ⁊ farfar aquas iordanis ba-
ptiſmo ꝓferebat. Allega ꝯtra gentiles/q̄ baptiſ-
mū contemnunt: ⁊ aquas damaſci.i.ablutiones
machometi ꝓferūt. ¶ Uel allega ꝯtra regula- Aliter
res ſeculares: q̄ iordanē.i.ſacram ſcripturā vi-
dent̄ ꝯtemnere: ⁊ fluuios damaſci.i.ſcias mūdi/
ſcʒ leges ⁊ medicinā ⁊ hmōi ſibi vident̄ antefer-
re: q꞉ ſicut Apl's dicit: Animalis homo non ꝑci- 1.Cor.2.d
pit ea que ſunt ſpūs dei. ¶ Uel etiā allega ꝯtra Aliter
ſeculares/q̄ iordanē fluuiū religionis/deuotio-
nis/penitētie ⁊ compūctionis fugiūt ꝯtemnūt
aquas ṽo damaſci.i.mundi delicias ⁊ diuitias
anteponūt. Anime eſuriēti etiā ea q̄ amara ſunt Pro
dulcia eſſe vident̄. Unde in Prouer. Cum tamē Pro.27.a
iſta aqua ſit q̄ lepras vitioꝝ mundat: ⁊ q̄ innocē
tiā reparat: vt ſuꝑ ſecundo: Sanaui aquas has:
⁊ nō erit mors neq; ſterilitas. Uide ſi vis ſupra
li.viij.ca.iij.de abana. ¶ Uel dic ꝙ ſerui repſſe- Aliter
rūt indignationē naaman: ⁊ eum lauari fecerūt
⁊ ſic ſanitatis eius occaſio fuerunt. Poteſt ad
hoc allegari ꝙ boni familiares nō debēt irā et
indignationē dn̄oꝝ attēdere: ſed etiā potius mi-
tigare/⁊ ad illa q̄ ſunt vtilia inclinare. ¶ Uel il Aliter
lud allega/ꝙ minorib⁹ q̄nq; reuelat illud quod
maioribus denegat: ⁊ ꝙ q̄nq; minoribus inſpi-
rat̄ quod maioribus vtile comprobat̄. ¶ Uel Aliter
allega/ꝙ ſicut naaman ad vocē puelle captiue
ad ꝓphetā venit: ⁊ ad vocē ſeruoꝝ ſe in iordane
lauit/⁊ ſanitatē ſuſcepit. Sic ṽo ſepe accidit ꝙ
ſerui ⁊ ancille dn̄os ſuos ad virtutes ⁊ ad fidem
inuitāt: vt ſcʒ ad prophetaʒ chriſtū veniāt: ⁊ ad
ipſaʒ ꝑ penitētiam redeāt: ⁊ ſic cauſa ſunt ꝙ ſani Aliter
tatē gratie recipiūt ⁊ ꝓcurāt. ¶ Uel etiaʒ ſerui
⁊ ancille.i.deſpicabiles ꝑſone.ſ.piſcatores/apō
ſtoli/pncipes mūdi ad fidem ⁊ ad baptiſmū vo-
cauerūt: ⁊ ipſis mediātibus ſanitatē gratie rece
perūt. Unde Apl's: Infirma mūdi elegit de⁹ vt 1.Co.1.d
ꝯfundat fortia ⁊c. ¶ Naaman ſyrus fortis ⁊ di Eodē ca.
ues: leproſus ṽo ſanatus a lepra heliſeo mune-
ra obtulit: q̄ ſcilʒ heliſeus penitus refutauit. De
quo gieſi puer heliſei indignās ⁊ dicens: peper-
cit dominus meus ſyro iſti/vt nō acciperet que
portabat: poſt eum cucurrit/⁊ talentum argenti
⁊ duo mutatoria veſtimenta nomine Heliſei pe

K tiſt ⁊ recepit. Quod Heliſeus in ſpiritu videns/
Gieſi vbi fuerat requiſiuit. Quem mendaciter excu
ſantē/cum ad ſubſidium leprā naaman condemna
uit. Nonne inquit cor meū preſens erat qū vir de
curru ſuo rediit: ⁊ qū cepiſti argentū ⁊ veſtes/vt
emas oliueta/vineas/oues ⁊ boues/ſeruos ⁊ an
cillas. Sed ⁊ lepra naaman adherebit tibi ⁊ ſe-
mini tuo in ppetuū. Et egreſſus eſt ab eo lepro-
Moralitas. ſus ſicut nix. ❡ Igitur hic aduerte/ꝙ dare mune-
ra volēs/a lepra curat: refutās munera/a ſpūſan
cto illuminat: accipiēs munera/lepra que alium
dimiſerat maculat. In his igitur nota/ꝙ illi q̄ de
mundi diuitiis p libertatē ⁊ elemoſynā ſe liberāt
Lu.xi.f. lepra auaricie ſe expediūt. Unde Luc. Date ele-
moſynā: ⁊ ecce oīa munda erūt vobis. Itē in hoc
nota ꝙ viri q̄ dona ⁊ munera refutāt: ⁊ q̄ non ſo
lum ante/ſed poſt gratiā factā dona repudiant:
ſpūſancto repleri merent: ⁊ ad pendendū occul-
ta illuminant. Uñ in Prouer. Qui odit mune-
Pro.15.d ra/viuet. ❡ Item nota ꝙ ille qui p mūdatione
lepre.i. p ſacramētoꝝ miniſtratiōe/vel p gratie
collatiōe munera recipit: leprā ſimonie ⁊ auari-
cie incurrit: ⁊ ſe ſemēꝗ ſuum.i. heredes ⁊ ſucceſ-
ſores ſuos/q̄ ſcꝫ ſibi in male acq̄ſitis ſuccedūt:
lepre peccati ſubijcit ⁊ exponit. Uñ de talibus q̄
de ſimonijs vel de vſuris diuitias acq̄rūt/dicit:
Pro.15.c Conturbat domū ſuam qui ſectat auariciam.
Aliter ❡ Uel ſi vis allega/ꝙ familiares platoꝝ qñꝗ
ipſis ignorātibꝰ pecunias accipiūt/⁊ magiſtro-
rum nomine munera recipiūt: ⁊ ſic lepraꝫ ſimo-
B nie committūt: ſuoſꝗ magiſtros diffamari faci
unt: ppter quod indignationē eoꝝ aliqñ incur-
Aliter runt. ❡ Uel dic quō mali officiales nulli extra-
neo reputāt parcendū: ſed oēs potius ſpolian-
dos: ſicut patet de iſto/qui murmurādo dicebat
pepcit dñs ſyro illi ⁊c. viuit dñs: q2 curram poſt
illum/⁊ accipiā ab illo aliq̄d. Iſti totū pdidiſſe
ſe reputāt/quod alij ad domos ſuas reportant.
Uidetur enī ſibi ꝙ alij oīa debent eis dimittere
⁊ nihil penitꝰ retinere. Quod vtiꝗ verꝫ videt de
officialibus curie romane: ⁊ etiam de curialibꝰ
Job.40.c dñoꝝ. Uñ de ipſis dicit: Abſorbebit fluuiū ⁊ nō
mirabit: habet fiduciam ꝙ influat iordanis in
Aliter os eius. ❡ Uel dic ꝙ gieſi in veteri teſtamento
⁊ ſimon in nouo/ſimoniā iam inuenerūt. Uñ p
gratia ſpūali preciū gieſi accepit: ⁊ ſic illam ven-
Actu.8.c dere voluit. Simon vero p gratia emenda pecu-
niam obtulit: ſicut dicit in Act. apſtoꝝ. Et ſic vnꝰ
grām vendentiū/alius ementiū pater fuit: vtra-
Joh.2.c ꝗ tñ ſecta damnat. Quia ſicut dicit: Dominus
emētes ⁊ vēdētes eiecit de tēplo.

❡ Caplm ſextum Tertius: Dixerunt
autem filij prophetarum ad heliſeū.
Moralitatum Capitulum VII

F Ilij pphetaꝝ q̄ cum heliſeo morabant
cum locum nimis anguſtū haberēt/ad
ſyluam vt ibi ligna cederēt/⁊ habitatio
nē facerēt latiorē/pcreuerunt. Factū eſt igit ꝙ fer
rum ſecuris vnius quā mutuo ceperat/in aquaꝫ
cecidit: ppter quod ad heliſeū nimis dolens et
triſtis clamauit: heu heu heu (inquit) dñe mi: ꝙ
hoc ipſum mutuo acceperā. Heliſeus igit lignū C
ſuccidit/⁊ in aquam poſuit: ⁊ ſtatim ferrū quod
in imo latebat/ſupernatauit. ❡ Iſtud a multis Allegoria
multipliciter exponit. Dicunt enī allegorice/ꝙ
heliſeus eſt dei filius: ſecuris eſt homo aſſum-
ptus: qui ſcꝫ ferrū ⁊ lignū.i. corpus ⁊ aīam in ſe
habet: manubriū enī.i. corpꝰ teneri potuit: ferrū
vero.i. anima collabi/⁊ ab iſto manubrio ſepara-
ri ⁊ decidere oportuit. Quod ſcꝫ factū eſt quan-
do in morte ferrū iſtud.i. mortalis anima ad p
fundum fluminis.i. ad infernū deſcendit. Fer-
rum igitur iſtud virtute heliſei.i. aīa virtute verbi
p reſurrectionē ſupnatauit: ⁊ ad manubriū.i. ad
corpus iterū remeauit. ❡ Uel dic ſm Hierony- Aliter
mū Marci.xv. Ferrum ponderoſum eſt genus
humanū: manubriū eſt lignū vetitū: puer q̄ ſecu
rim tenebat/eſt adam: heliſeus eſt chriſtꝰ: lignū
quod in aqua ponitur/eſt crux: aqua vero eſt ba
ptiſmus: fundus eſt infernus. Igit iſta eſt veri-
tas: ꝙ ferrū illud.i. genus humanū a pncipio de
manu pueri.i. de manutenētia adam ab ipſo ma
nubrio.i. a ligno vetito in pfundū inferni ceci-
dit: ⁊ ſic adam ferrum ſuū quod male tenuerat
tunc amiſit. Quod videns dei filiꝰ heliſeus/mi
ſericordia motus/aliud lignū fecit.i. lignum ſan
cte crucis: quod cum aqua.i. cum baptiſmo cō-
iungens: iſtis duobus mediātibus ferrum illud
.i. genus humanū de pfundo inferni.i. de ſtatu
damnatiōis reduxit: ⁊ ſurſum ad ſtatum gratie et
glorie natauit. Lignū enī ⁊ aqua.i. crux ⁊ paſſio
chriſti ⁊ baptiſmus: genus humanū de pfundo D
vitioꝝ eleuauit: ⁊ p virtutē chriſti ſurſum ad ſta-
tum glorie portauit: ⁊ ſic fit ꝙ illud quod p vnū
lignū pditur/p alterius ligni beneficia reparat.
Uñ canit: Ut q̄ in ligno vincebat/in ligno quoꝗ
vinceret: vt vnde mors oriebat/inde vita re-
ſurgeret. ❡ Uel etiā eſt ipſe pctōr: q̄ ſcꝫ a manu- Aliter
brio gratie/⁊ manutenētia ſpei ⁊ fiducie/⁊ a ma
nu pueri.i. ab auxilio ſue miſericordie/p pctm̄ de
cidit: ⁊ aliqñ p auariciā inferius in mūdana la-
bit: vel etiā quādoꝗ p deſpationē inferius ad in
fernū deſcendit. Unde dicit: Lapſa eſt in lacuꝫ Treñ.3.f
vita mea: poſuerūt lapidē ſup me. Igit ad hoc
ꝙ iſtud ferrū pōderoſum.ſ. mens peccatr: ⁊ depreſ
ſa vel deſperata ſurſum ad manutenētiā pueri
chriſti redeat: ⁊ ad locum et manubriū ſuū.ſ. ad
ſtatū gratie reueniat: neceſſe eſt ꝙ lignū nouum
apponat.i. ꝙ crucis memoria/ſpes ⁊ deuotio in
tercedat. Qñ enī lignū in aqua ponit.i. qñ cru-
cis deuotio aque lachrymaꝝ adiungit: tunc ve
re neceſſe eſt ꝙ ferrū quod ceciderat.i. mēs q̄ pe-
rierat/ad ſtatū gratie releuet. Et de hoc videtur
poſſe exponi illud Job: Lignū habꝫ ſpeꝫ. Quia Job.14.b
ſcꝫ ſi preciſum fuerit.ſ. ferro pdicto.ſ. mēs: ⁊ ſenu
erit in terra radix eius: ad odorē aque germina-
bit: ⁊ faciet comā quaſi cū pmū plantatum eſt.
❡ Uel dic ꝙ ferrū iſtud eſt pctōr ſubditus ⁊c. ſi- Aliter
cut ſup. Qui p certo qñ a manu pueri.i. ab obe-
dientia plati p inobedientiā ⁊ apoſtaſiam deci-
dit: ⁊ ſe in pfundū vitioꝝ immergit/et in aqua
mūdanaꝝ deliciaꝝ labit. Ad hoc ergo ꝙ iſte ad

E manubriū.i.ad manutenētiam ꝛ obedientiā pre
latiꝛ ad ſtatū gratie reueniat/ꝛ de ꝓfundo re-
ſurgat: neceſſe eſt ꝙ iſte puer ꝑlatus ad beliſeuȝ
.i.ad deū ꝑ orationē recurrat: ꝛ ꝙ caſum ꝑditio-
nemqȝ illꝰ quē mutuo acceperat: ꝛ q̄ ſibi in cō-
miſſo ꝓ cuſtodiendo traditus fuerat/defleat: ꝛ ꝙ
etiā lignum.i. virga correctiōis: ꝛ aqua id eſt dul
cedo compaſſionis ſuccurrat. Quādo enim ꝛ
lignū ꝛ aqua.i.ſeueritas ꝛ pietas ad inuicē iun-
gunt: facile fit ꝙ ferrū.i.pctōr ad ſtatū gratie re
Pro.23.b deat: ꝛ a ꝓfundo vitioꝝ leuet. Vñ dicit: Tu vir-
ga ꝑcutias eum: ꝛ alam eiꝰ ab inferno liberas.
Sap.14.a. Bene igit dicit: Benedictū ſit lignū ꝑ quod fit
Aliter iuſticia. ¶ Vel ſi vis iſtud allega/ꝙ qñ qs ꝑdit
illud quod mutuo accepit/magis debet ɔtriſtari
ꝙ qñ illud quod ſuū eſt amittit. Heu inquit dñe
miꝛ hoc ipm mutuo acceperā: ſicut de nutrice
beati Benedicti legit: ꝙ capiſteriū fractum de-
Eodē ca. c. plorās/ipſiꝰ reparationē ꝓmeruit. ¶ Rex ſyrie
audiēs ꝙ beliſeus ꝓpheta eſſet in iſrl: q̄ oēs in-
ſidias ſuas filijs iſrael reuelabat: miſit exercituȝ
ſuū in dothaim nocte/vt apꝓhenderēt beliſeuȝ
Cū igit nocte ciuitatem circūdediſſent: ꝛ ex hoc
puer beliſei timuiſſet/dixit ei ꝓpheta: Noli ti-
mere: plures ſunt nobiſcū/ꝙ cum eis. Rogauit
igit beliſeus dñm/ꝙ oculos pueri aperiret: ꝛ ꝙ
oculos.i.intelligentiā hoſtiū excecaret. Quod
factū eſt: qꝛ puer eius ſpū illuminatꝰ/totū mon-
tem plenū equis ꝛ curribꝰ igneis ꝓ defenſiōe be
liſei vidit: exercitus aūt cecitate ꝑcuſſus/beliſeū
F nō agnouit: immo ipm vſqȝ ad medium ſamarie
ſecutus fuit. Nō eſt (inquit) hec via/nec iſta ciui
tas: venite oſtēdā vobis virū quē petitis: ſeqmi-
ni me. Qui ſcȝ ipm ſamariā ſecuti ſunt: ꝛ poſt cū
ad ꝑces beliſei oculi eoꝝ apti eſſent: ſe eſſe in me
dio ſamarie cognouerūt. Hos igit nō eſt paſſus
beliſeus a rege iſrl ꝑcuti: ſȝ potius iſtos fecit ci-
bis reficiꝛ liberos ad dñm ſuū remitti. Nō ꝑcu
ties inqt eos. Nec eñ cepiſti eos gladio ꝛ arcu
Moralitas vt ꝑcutias. ¶ Iſta poſſunt allegari exemplari-
ter ad plura. Primo ꝙ angeli mittunt ad cuſto-
diam beatoꝝ: q̄ ſcȝ hic in figura curruū ꝛ equoꝝ
Pſal.90.c. igneoꝝ venerūt. Ps. Angelis ſuis mandauit de
Aliter te. ¶ Vel allega ꝙ ſoli pueri.i. ſoli innocētes et
pueri ſunt digni angelos videre: mali vero excecā
tur/ꝙ nō ſolum ſpūalia nō vidēt: immo ꝑſentia
Aliter tempalia pericula neſciunt ꝑcauere. ¶ Vel dic
myſtice ꝙ iſti ſerui regis ſyrie.i.ſerui diaboli: ſi-
gnificant generaliter peccatores: q̄ ſcilȝ cecitate
ignorātie in vita iſta ꝑcutiunt: ita ꝙ voluntarie
in manus hoſtiū ſuoꝝ.i. demonū ꝓgrediunt: et
neſcientes vbi ſunt/aut quo vadūt: in manꝰ ho-
ſtium ſuoꝝ.i.demonū ſeu vitioꝝ ꝓlabunt. Verū
tamen ſepe fit/ꝙ ad ꝑces beliſei.i.ꝑdicatoris vl
prelati: oculi iſtoꝝ ꝑ ſui ɔſyderationē aperiunt:
ꝛ a deo ꝑ tribulatiōes ꝛ iſpiratōes ꝛ ꝑ ꝑdicatiōes
vel ſcptuꝛe eruditiōes ſtatꝰ eoꝝ ipſis reuelat. Vñ
Ioh.9.e dr: Cū cecus eſſem modo video. Et tunc ſe eſſe
in medio ſamarie.i.in ſtatu pctī: ꝛ inter hoſtes
ſuos/ꝛ in piculo mortis eterne cognoſcunt: ſȝ a
rege iſrael.i.chriſti miſericordia liberant: q̄ ſcilȝ
ipſos ꝑ dānationē nō ꝑcutit: ſed pane doctrine G
et gratie eos reficit/ꝛ liberos abire ꝑmittit. Tali
igit pctōri ſic excecato/et in medio hoſtiū ɔſtitu-
to/dicit illud Hiere. Leua oculos in directū: et Hiere.3.a
vide vbi nūc ꝓſtrata ſis. ¶ Vel dic ꝙ rex iſrael Aliter
.i. bonus ꝑlatus: nō ſolū debet paſcere ſuos/ſed
etiā alienos: nec ſolū debet benefacere bonis et
amicis: immo etiā inimicis extraneis ꝛ remotis
¶ Vel dic ꝙ nobiles ꝑncipes nunꝙ debēt ꝑcu Aliter
tere illos quos a caſu et fortuna vident in ſuis
manibus cecidiſſe: ſed potius ipſos paſcere/hoc
eſt dimittere: ſi eos ɔtingit ad ipm ꝑ dei ꝓuiden
tiā aduenire. ¶ Hic habes ꝙ obſidente Bene Eodē ca. f
dab rege ſyrie ciuitatē ſamarie/facta eſt ibi tan-
ta fames/ꝙ mulieres paruulos ſuos comede-
bāt. Unde factū eſt/ꝙ due mulieres ɔuenerunt
inter ſe de filijs comedēdis: Da mihi inquit vna
filium tuum vt comedamus hodie/ꝛ filium meū
cras. Cum igit ambe matres vnū de filijs come
diſſent: altera die cum reliqua dare filiū ſuuȝ de-
beret/noluit: ſed filiū ſuum abſcōdit. Quo audi
to ioram rex iſrael/ꝙꝙ imquꝰ/veſtimēta ſua ſci-
dit: ꝛ contra beliſeū inſurgere voluit: ꝛ ipm oc-
cidi mandauit. In craſtino tamen dei nutu tan
ta abundātia in vrbe facta eſt/ꝙ duo modij fari
ne ſtatere vno ꝑ illū in porta ſamarie venderent
et ſic puer ille bona hora fuit reſeruatus: quē ſe-
quens abundantia de matrū impiaꝝ dentibus
liberauit. ¶ Dic ꝙ iſta ſamarie ciuitas/que in- Moralitas
terpretatur cuſtos dñi/ſignificat eccleſiam: ꝙꝙ H
ſcȝ rex ſyrie qui interpretat excelſus.i.diabolus:
qui cum ꝑ ſupbiam eſt excelſus/cum exercitu vi
tioꝝ ꝛ demonū ſemꝑ pugnat. In iſta eſt igit ho
die tanta fames auaricie/ꝙ etiam matres.i.ꝑla-
ti eccleſiaſtici/q̄ deberent eſſe magis miſericor-
des ꝙ matres: ꝓprios filios.i. ꝓprios ſubditos
rapinis ꝛ exactiōibus comedūt ꝛ ɔſumūt. Quo
audito ipſi reges ſeculares ꝙꝙ mali/indignant
ꝛ admirāt: ꝛ veſtimēta ſua ſcindūt.i.eccñaſtico
rum crimina deteſtant: dicētes illud Treñ. Nun Tren.2.d
q̄d comedūt matres filios ſuos ad menſurā pal
me? Iſti igit mali reges.i. ſeculares: videntes ta
liū matrum.i.eccleſiaſticoꝝ prelatoꝝ impietatē:
ſolent contra beliſeū.i.contra prelatos propter
ipſos bonos ſubditos inſurgere: et famem auari
cie que in vrbe eccleſie viget/nitunt in ipſis pu-
nire. Dicūt eñ: ſi matres ꝛ prelati eoꝝ comedūt
quare et nos nō habebimꝰ partem noſtram ꝛc.
¶ Vl dic ſi vis/ꝙ iſte due matres ſignificāt ma Aliter
los iudices/officiales et ꝓcuratores: qui ſcȝ de
comedendis ſubditis ſuis depredādis et depau
perādis inter ſe paciſcunt: et in hoc ɔtra paupe
res filios impie federant. Comedamꝰ filiū tuum
(inquiunt) hodie: et filiū meū comedamꝰ cras. Vñ
de malo federe iſtoꝝ aduocatoꝝ/balliuoꝝ ꝛ ꝓcu
ratoꝝ/quo. ſ. vnꝰ alteꝝ ad comedēdū alteꝝ adiu
uat: hoc eſt ad ꝓpꝛios filios.i.ad vicinos et ſub
ditos impugnandū/dicit: Ibi ɔgregati ſunt mil Eſa.34.d
ui/alter ad alteꝝ. ¶ Vel poſſemus dicere/ꝙ iſte Aliter
impie due matres/ſignificāt malū ꝑncipē et ma
lum prelatū: q̄ ſcȝ inter ſe qſiqȝ ɔfederāt/ad ſub-

B ditos alter alteri⁹ depdādos. Et breuiter hoc ē
verꝫ/ꝙ mali ſupiores ſe ſolēt inuicē adiuuare/ vt
Aliter poſſint ꝓprios ſubditos rapiēdo grauare. ¶ Ul
ſi vis dic de falſis ſocijs et amicis: q̄ ſcꝫ dato ꝙ
inter ſe ſocietatē faciāt: libēter tū alios ad ceme
dēdū filiū ſuū. i. ad ꝯſulēdū patronū ſuū aſſociāt
vbi vero ꝓ rata debēt cōmuniū facere aliqͥs/ vel ali
q̄d ex ſuo expēdere: ſtatim videbis eos ſe abſcō
dere/ et ſocietatis fidē nō ſeruare. Uerſus: Sce
uola tu comedis apud oēs/ nullus apud te. Aut
Aliter repēde vicē/ aut deſine velle vocari. ¶ Uel alle
ga quō ꝓuidētia occulta vnū occidit/ et aliū cu
ſtodit: et quō deus ordinat quādoqꝫ aliquē non
inueniri/ vt ſibi a periculo poſſit parci: et hoc qſi
remediū videt i ꝓpinquos parari. Uidebat eñ
deus ꝙ opulētia in vrbe die craſtino debebat eſſe
et voluit tūc abſcōdi/ ne ab ipſis matrib⁹ vora
ret. Et ideo ꝓuerbiū eſt: Bñ cuſtodit quē deus
cuſtodiendū decreuerit. Sicut etiā de q̄buſdaꝫ
ſceleratis audiui: ꝙ cū parr̄ byſius ad patibuluꝫ
adiudicati eſſent: factū eſt ꝙ in q̄driga i qua ad
ſuppliciū vehebant/ oēs contineri nequibāt: vñ
vnus eorū repoſitus eſt in carcerē/ vt in craſti
nū duceret. Cū ergo aliq̄ amicorū cucurriſſent
ad regē/ et apportarēt relaxationē olim: iam aliq̄
inuenti ſunt ſuſpenſi. Ille autē q̄ in q̄driga cōti
neri neq̄erat/ exiuit liberat⁹. Diuina eñ iudicia
multis modis circa hoīem operant: et ad illos
ſaluādos/ alios vero liberādos multiplicit vari
Deute. 32. f. ant. Uñ dicit: Ego occidā/ et ego viuere faciam.
D ¶ Capitulum ſextum Textus: Dixit
autē Heliſeus: Audite verbū domi
ni: hec dicit domin⁹: In tēpore hoc.
Moralitatum Capitulum VIII

Syri obſidētes ciuitatē ſamarie/ nocte
a dño territi ſunt/ tumultū et ſonitū au
diētes: ac ꝑ hoc timuerūt taliter/ ꝙ reli
ctis tētorijs et cūcta ſupellectili/ receſſerūt. Igi
tur cū viri leproſi ex iſrael ad ſyrorū exercitū cō
fugerēt: ꝓ eo ꝙ ꝓpter famis inopiā i ſamaria re
manere nequirēt: factū eſt in caſtris ſyrie nemi
nē inuenerūt: ſed aurū et argentū inde tollentes
fugā ſyrorꝫ in ciuitate nūciarēt: filijs iſrl̄ cuncta
diripiētib⁹ et i ciuitatē deportantib⁹: abūdantia
tāta ibi facta eſt/ ꝙ duos modios hordei ꝑ vno
ſtatere argenti habebāt/ qui pri⁹ ꝓprios filios
Moralitas mādu cabāt. ¶ Sic vero moraliter loquēdo/ qñ
qꝫ cōtingit ꝙ viri leproſi. i. paupes religioſi: qui
leproſi. i. viles et abominabiles ab hoīb⁹ ſecu
Eſa. 53. b. larib⁹ reputant: ſicut dicit de chriſto: Reputa
uim⁹ eū leproſum et ꝑcuſſum a deo et humiliatū
vadūt ad caſtra ſyrorū q̄ erāt gētiles. i. ad ſcien
tias philoſophicas: in quib⁹ ſcꝫ caſtris. i. i q̄b⁹
philoſophorꝫ gētiliū libris et ſciētijs: poſt ipſorꝫ
fugā/ receſſū et mortē: iſti aurū ſapiētie et argen
tū eloquētie inuenerūt. Quod recipiētes ꝑ hūi
litatē abſcōderūt: nec ipſaꝫ ꝓpalādo inanē glo
riā inde quēſierūt: et tandē opulētiā ſciētiarꝫ quā in
iſtis caſtris inuenerūt/ in vrbe eccl̄ie famelica ꝓ
dicādo nūciāt: oēm famē ignorātie inde fugāt.
Iſti eñ q̄tuor fuiſſe dicunt: in q̄tū q̄tuor virtuti
bus cardinalib⁹ inſigniti/ et q̄tuor euāgeliorꝫ do C
ctrinis ībuti/ ꝑ q̄tuor mūdi ptes ꝓdicāre noſcū
tur. Uñ dicit: Inuētus eſt vir paup in ea: et libe Ec 9. b.
rauit eā ſapiētia ſua. ¶ Hic ſcribit de illo pn Eodē ca. [illegible]
cipe/ q̄ dicēti heliſeo i craſtino ſummā fertilita
tē in ſamaria futurā: vbi tñ ꝓ fame matres filios
comedebāt/ credere noluit: et q̄ſi deridendo ce
pit dicere: et ſi dñs cataractas celi aperiret/ im
poſſibile eſt quod tu dicis. Heliſeus autē ironice
reſpondēs ait: Uidebis inq̄t/ et nō comedes ex
eo. Quod factū eſt: q2 in craſtino fugiētib⁹ ſyris
q̄ ciuitatē obſederāt/ ꝓpter victualia ab eis dere
licta opulētia nata eſt. Ille vero pnceps q̄ i por
ta ciuitatis a rege fuerat conſtitut⁹: fuit a turba
ꝓplī cōculcat⁹: et ſub pedib⁹ iterfec⁹. ¶ Pōt al Moralitas
legari/ ꝙ fatuū eſt diuinis verbis contradicere:
ſed potius neceſſe eſt ipſa cū reuerentia credere/ et
in euentu certiſſime cōfidere et ſperare.
¶ Capitulū octauū Text⁹: Heliſeus
aūt locutus ē ad mulierē cui⁹ viuere
fecerat filiū. Moralitatū Ca. IX

Hic habes ꝙ mulier illa ſunamitis/ cui
heliſeus filiū dederat et mortuū ſuſcita
uerat: poſtq̄ multis annis peregrina
ta fuiſſet/ ad terraꝫ iſrael rediit: cui rex iſrael oīa
q̄ prius ſua fuerāt/ reſtitui mādauit. ¶ Sic vere Moralitas
aīa cui⁹ filiū/ id eſt cui⁹ animū heliſeus. i. deus ꝑ
creationē dat/ et ꝑ baptiſmū reſuſcitat/ et poſt
q̄ diu eſt peregrinata ꝑ mundū in hac vita: per
agrat in iſrael/ id eſt in paradiſū finaliter reuer
tit: vbi rex iſrl̄ de⁹ pater hereditatē ſuā/ ſcꝫ glo
riā paradiſi ſibi reſtituit atqꝫ donat. Pſal. Tu Pſ. 15. b.
es qui reſtitues hereditatē meā mihi ꝛc. ¶ Uel Aliter
dic ꝙ mulier iſta poſt baptiſmuꝫ qñqꝫ peccādo
a deo peregrinat: tandē tñ ꝑ penitentiā reuertit
et tūc ad poſſeſſiones virtutū quas antea habu
erat/ reſtauratur. Penitētia eñ poſt luctū facit
gaudere: et oīa q̄ noſtra fuerāt/ ſcꝫ virtutes et gra
tias q̄s hō habuerat ante pctm̄/ facit rehabere
cui tñ nouatianus heretic⁹ credidit cōtrariū: vt
patet in hiſtoria tripertita. ¶ Hic habes ꝙ be Eodē ca. [illegible]
nadab rex ſyrie: q̄ prius in ꝓſperitate poſit⁹/ heli
ſeū capi et occidi mādauerat: nūc vero in infirmi
tate cōſtitutus/ ipm̄ honorari/ et vtrū moritur⁹
eſſet mādat. ¶ In quo nota/ ꝙ multi ſunt q̄ i ꝓ Moralitas
ſperitate poſiti/ ſanctos viros et religioſos con
temnūt: in infirmitate vero et tribulatiōib⁹ conſti
tuti/ et eos humiliter et reuerēter ad eorꝫ orōnes
requirūt. ¶ Iſtud etiā dic de q̄buſdā: q̄ quādo Aliter
ſunt ſani/ de heliſeo. i. de medico parū curāt: cū
vero infirmi ſunt/ ipm̄ cū munerib⁹ honorant et
viſitant. Uñ Eccl̄i: Honora medicū ꝓpter neceſ Eccl. 38. a.
ſitatē. ¶ Hic habes ꝙ azahel dato ꝙ audiuiſ Eodē ca. [illegible]
ſet ab Heliſeo/ ꝙ cū dñs ſu⁹ Benadab rex ſyrie
erat i infirmitate ſua moritur⁹: ad ipm̄ tñ rediēs
dixit ei ꝙ poti⁹ eſſet ſanādus: cui⁹ cōtrariū factū
eſt: q2 ipſemet azahel ſtrangulū ſup faciē ei⁹ po
ſuit/ et aquā infudit: et hoc eſt ſm Ioſephuꝫ/ ꝙ
in lecto laqueo ipſum ſtrangulauit. Qui ſuffo
catus obijt: et ipſe Azabel loco eius regnauit.
¶ Iſte Azabel ſignificat adulatores: quia iſti Moralitas

E dato ꝙ ſciãt dños ſuos infirmos peccatores ⁊ mor
ti eterne ꝓpinquos: ipſi tñ ꝑdicãt eos ſanãdos/
⁊ tãq̃ iuſtos finaliť eſſe ſaluãdos. Vñ iſti aquaz
dulciũ vborꝝ ſemꝑ infundũt: ⁊ ſic laqueis vbo-
rũ etiã ipſos irretiũt: et ita dũ eos ĩ malis iuſtifi
Eſa.3.c. cãt/mortẽ ſpũalẽ ſibi attribuũt. Vñ Eſa. Pple
me⁹ q̃ te btm dicũt/ipſi te decipiũt. Iſtud ergo
bieuiť ẽ verꝝ: ꝙ cũ q̃re adulator dñm ſuũ regẽ ſcȝ
ꝑlatũ vel ꝑncipẽ ſuis adulatõib⁹ interficit decã
piẽdo: ad hoc ſolũ eſt vt ĩ curia ei⁹ regimen et di
gnitatẽ ⁊ officiũ retinere poſſit: qḋ etiã hodie vi-
dem⁹/ꝙ adulatores q̃ dños ſuos mẽtiẽdo ⁊ fal-
ſe iuſtificãdo/et vba placẽtia loq̃ndo ſuffocãt: ⁊
ad hec oĩa ipſos attrahũt et inclinãt: et loco eo-
rũt vt cõiter imperãt atq; regnãt: lq̃tũ ſcȝ tales
ꝑ aliis diligunť: et a magiſtris ſuis ĩ altis digni
tatib⁹ collocanť: et etiã quod ampli⁹ eſt/qꝛ q̃nq;
poti⁹ q̃ ipſi magiſtri ſui imꝑare noſcunť. Vnde
3.Regñ.16.c. de illis põt exponi illud: Irruẽs zambri occidit
hela/et regnauit ꝓ eo: occidit dico adulãdo: et
regnauit ꝓ eo/domũ et hoſpitiũ gubernãdo/et
dignitatẽ ab eo obtinendo.

¶ Capitulum nonũ text⁹: Heliſe⁹ autẽ propheta vocauit vnũ de filiis prophetarũ. Moralitatum Capi. X

Hic. ix. ca. ĩ fine habes: ꝙ cũ iehu fuiſſet
inunct⁹ ĩ regẽ/et ioiã et ochoziã reges
iſrľ ⁊ iuda occidiſſet: factũ eſt ꝙ Ieza
bel mater ioiã videns iehu ad palatiũ venientẽ:
ſuos oculos ſtibio inunxit/et parata ornata ie
F hu audacter alloquẽs/de hoc ꝙ filiũ ſuũ occide
rat increpauit. Qui ſtatim de palatio ipſaȝ ꝑci
pitari fecit ⁊ iuſſit: intincto q; ſanguine ei⁹ parie
te/equorꝝ vngulĩ cõculcãda: tãdẽ a canib⁹ come
3.Regñ.21.f ſta eſt: et iuxta verbũ helie/ĩ loco vbi iezabel fe-
et.4.Re 9.g cit occidere naboth/carnes ei⁹ canina rabies de
Moralitas uorauit. ¶ Si vis allega/ꝙ ĩ quo q̃s peccat ĩ il
lo puniť. Iſta eñ ibidẽ naboth iniuſte occidi fe
cerat/ita ꝙ canes ſanguinẽ ei⁹ linxerũt: idõ occi
ſa ibi eſt: ⁊ canes ipſaȝ penit⁹ ꝑter caluariã dora
Aliter uerũt. ¶ Vel dic ꝙ ille mulieres q̃ ſe ſupbe or-
nãt: et vt placeãt hoib⁹/ſtibio facies ſuas ſophi
ſticãt: ex hoc q̃nq; diſplicẽt: ⁊ nihilominus ca-
Hiere.4.b. nes inferni ipſas finaliter deuorãt. Vñ: Cũ pun
xeris ſtibio ocľos tuos/fruſtra cõponeris: ptẽ-
pſerũt te amatores tui: aĩaȝ tuã q̃rẽt. ¶ Vel dic
ꝙ illud vngẽtũ ſophiſticũ hypocriſim ſignificat
q̃ inunctis hypocritis vt regi iſrľ. i. ꝑlatis ⁊ ſupi
orib⁹ placeãt/q̃nq; ɔtingit ɔtrariũ: qꝛ ſcȝ pceptã
hmõi fictiõe/nõ ſolũ nõ honorauť/ſed de pala-
tio. i. de dignitate vľ officio/domo/curia vel ho
ſpitio ꝑcipitanť: ⁊ canib⁹. i. officialib⁹ ⁊ balliuis
exponunť. Sene. Nihil quod ſimulatũ ẽ ⁊ fictũ
põt eſſe diuturnũ. ¶ Vel dic ꝙ rex iſrľ ẽ chriſt⁹
q̃ tales deſtruit ⁊ deponit: et canib⁹ infernalib⁹
exponit: ¶ Vel ſi vis allegorice/dic ꝙ Iezabel
ſignificat impiã ſynagogã/q̃ ſcȝ ſanguinẽ ꝓphe-
tarũ et ſanctorꝝ ſitierit: ⁊ multotiẽs cũ idolis for
nicata fuerit: et ſtibio/ id eſt exterioris legis ſo-
phiſticamẽto/et ſupficiali intellectu circa men-
tis oculos picta erat. Hãc igiť Iehu ꝑnceps. i.
chriſtus depoſuit: et de palatio tẽpli ⁊ legalis fa-
ſtigii ꝑ principes gentiũ detraxit: et canibus/id
eſt mũdi tyrãnis vndiq; diſperſam ⁊ captiuã ex-
poſuit et cõceſſit. Vnde ⁊ de Iezabel dicit dñs Apoca.2.f.
Mittã eã in lectũ: et qui mechanť ⁊c.

¶ Capitulum decimũ Textus: Erãt autẽ Achab ſeptuaginta filii. Moralitatum Capitulum XI

Hic ca. x. diciť/ꝙ poſtq̃ iehu duos im-
pios reges iſrael et iuda/ioiã ⁊ ocho-
ziã occidit: filios ioiã ſeptuaginta de-
capitari/et capita deferri mãdauit: necnon fra-
tres ahazie quadragintaduos/qui ad viſitandũ
filios regis in ſamariã deſcẽderãt/interfecit: to
tãq; domũ Achab/optimateſq; ⁊ principes/no
tos et amicos/ꝓphetas et ſacerdotes deſtruxit
Voluit igitur ꝓphetas Baal occidere/ idolũ
et cultum ipſius extirpare. Iſte igiť ſe fingens
velle colere Baal/ſacrificiũ fieri ordinauit. ⁊ ſic
ſub colore ſacrificii ſacerdotes et ꝓphetas ipſi-
us congregauit. Audientes igiť regem velle ſa-
crificare idolo ſuo: cõtinuo cõgregati ſunt: et a
rege munera et dona ſperauerunt: quinimmo
et veſtes cuilibet ipſorũ/vt magis allicerentur ꝺ
dari mandauit: et ne q̃s forte de ſeruis dñi eſſet
cũ ſeruis Baal diſtricti⁹ imperauit. Dũ igitur
circa ſacrificiũ occupati oẽs in vna domo ſte
tiſſent ad hoc ordinatã: a militibus fores clau-
dunť/oẽs gladio perimunť/ ſtatuaq; Baal de-
ſtruiť/et in templo eius latrine cõſtituunť: et ſic
cult⁹ baal de iſrael extirpať. ¶ Iſta poſſunt al- Moralitas
legari/ꝙ mali vnde ſperant p̃emiũ/ q̃nq; acqui H
runt ſuppliciũ: et ꝙ extrema gaudii luctus occu Prouer.14.b
pat. Vnde ſi vis dic myſtice/ꝙ Iehu ſignificat
deuȝ: baal vero ſignificat diabolũ: qꝛ ſcȝ reuera
Iehu rex iſrael ſcȝ deus: videť nũc ꝓ tẽpore hu-
ius vite ſeruos Baal/id eſt peccatores ſeruos dia-
boli diligere/inquantũ ſolet eos ad templuȝ ec-
cleſiaſticarũ dignitatũ et beneficiorũ aliquãdo
vehere et ꝓmouere: et veſtes/id eſt bona tempo
ralia ipſis dare: ſed ꝓculdubio totũ illud inſidi-
oſe facit: qꝛ ſcȝ oẽs iſtos ad victimã eterne mor-
tis cuſtodit: quod patebit: qꝛ finaliť milites ſu-
os. i. angelos mittet: ⁊ ſeruos dei a ſeruis baal/
id eſt bonos a malĩs ſeiũget ⁊ ſeꝑabit: ⁊ ipſos ma-
los deſtruet: tẽpluͦ etiã baal. i. mundũ: ſtatuã ei⁹
id eſt corp⁹ reproborꝝ: cultũ ei⁹. i. executionẽ vi-
tiorũ diſſipabit totaliter et ſubuertet. Vñ Eſa.
Precipitabit dñs mortem in ſempiternuȝ. Et Eſa.25.c.
Mat. Mittet filius hoĩs angelos ſuos: ⁊ colli Mat.13.f.
gẽt de regno ei⁹ ſcãdala: ⁊ ſeꝑabũt malos de me
dio iuſtorꝝ: ⁊ mittẽt eos ĩ caminũ ignis. ¶ Vel Aliter
dic/q̃ Iehu eſt bon⁹ ꝑlatus/vel caut⁹ iudex: qui
q̃nq; ſolet ſe malũ diſſimulare: vt ſic poſſet ma
los meli⁹ corrigere: Exemplo Cõſtãtini: de quo
legitur in hiſtoria tripertita lib. i. capi. vii. ꝙ vo
lens probare qui eſſent in domo ſua viri chriſti
ani; ſe velle gentiles plus q̃ chriſtianos dilige-
re ſimulauit: quia munera et dona Chriſtuȝ vel
idola adorantibus ꝓmiſit: et ſic veros a falſis
chriſtianis cognoſcẽs/bonos et ſtabiles bonꝭ

A rauit: alios ſ'o fallaces vilipendit. ¶ Uel dic ꝙ
Aliter iehu eſt bonus ꝑlatus: q̄ ſcʒ cultū baal. i. cultū
vitiorū et hereſim debet de regno: collegio ſuo
eradicare: ꝓphetas etiā baal/ id ē malos et am-
bitioſos clericos/ maxime hereticos: et ſeruos
baal. i. malos inferiores iudices debet deſtrue-
re et punire/ et eos caute inueſtigare: ⁊ ne tñ bo
nos cū malis inuoluat/ debet ipſos ab inimicis
ſegregare. Unde inq̄t ne q̄s forte nobiſcū ſit de
ſeruis dñi/ ſed vt ſint ſoli ſerui baal: et ſic filij iſ-
rael/ id eſt viri iuſti de tēplo baal debēt latrinas
facere/ inq̄tū mundi ſtatus ⁊ diuitias ⁊ eminēti
Phil. 3. b. as debēt cū apl'o ſtercora reputare. ¶ Uel dici
Aliter ꝙ Jehu eſt diabolus. Baal q̄ interpretat' deuo
rator/ ſignificat tria peccā: ſcʒ Superbiā/ q̄ deuo
rat honores ambiēdo. Auariciā/ q̄ deuorat diui
tias. Gulā ſeu luxuriā/ q̄ deuorat delicias. Di-
co igit' ꝙ Jehu/ id eſt diabolus/ ꝑ tpe huius vi
te ſe eē amicū ſeruorū baal oim̄ pctōꝝ ſimulat
ipſoſq; inſidioſe ad cultū illius Baal. i. ad elati
onē ſuperbie/ auaricie/ luxurie ⁊ gule ſollicitat: fi
naliter vero vbi nō cauēt/ ipſos ſpūaliter et eter
naliter percutit et occidit: et ſic gladiū eorū ver
tit in luctū: et ſe eſſe inimicū oſtēdit. Bene igit'
Eccl. 12. b. dicit': Nō credas inimico tuo in eternū. ¶ Hic
Eodē ca. habes ꝙ Jehu qui oīa mādata dei contra do
mū Achab impleuerat: et cultū Baal ⁊ eius ꝓ-
phetas deſtruxerat/ multoſq; alios occiderat: a
vitulis tamē aureis adorādis nō abſtinuit: pro-
pter quod multa mala a rege ſyrie paſſus fuit.
Sic vere ſepe fit ꝙ prelat' diligēter ſe habet in
his q̄ pertinēt ad iuſticiā ⁊ fidem: vtpote q' ma
B los punit: hereſim et idolatriā euertit: Ueruntā-
mē vitulos. i. florenos aureos adorat ⁊ diligit:
et ſic q̄ alſ bn̄ egerat/ ꝑ auariciā perit. Propter
quod rex ſyrie/ id eſt diabol': ꝑ ſe ⁊ tyrānos ſu-
os/ ſibi et regno ſuo ſcʒ eccl'ie plura mala facit.
Aliter ¶ Uel dic generaliter cōtra quēcūq; auaꝝ alſ
Amos. 9. a. bonū. Unde: Auaricia in capite oīm ⁊c.

¶ Capitulū vndecimū tert': Athalia vero mater ochozie/ vidēs mortuū filiū ſuū. Moralitatū Capi. XII

Athalia mater ochozie/ vidēs filiū ſuum mortuū/ ⁊ fratres ipſius a iehu rege iſrael interfectos: occidit omne ſemē regiū/ vt ipſa ſola regnaret in Hieruſalem. Tūc tamē cū filij regis actualiter ab athalia necarent': ioſaba regis ſoror filiū regis paruū ⁊ nutricē eius de triclinio furata eſt/ ⁊ abſcōdit eos erat'q; in tēplo dñi clā ſex annis. Cū igit' nullus ſupſtes de filijs regis crederet': Joiada ſumm' ſacerdos/ vocatis cēturionibus ⁊ militib': paruulū regni heredē quē clā in templo nutrierat/ oſtendit eis: ⁊ ſecrete fedus inter eos ⁊ regē pepigit et occiſa impia athalia/ ipm̄ i regis ſolio cōſtituit. Qui ſtatim ꝑ lōga tpa iuſte vixit: pecuniaſq; de populo cōgregauit: ⁊ ſartatecta templi induſtria reparauit. Quē tandem ſerui ſui occiderunt: qui etiā mortem condignā poſtea ſuſtinue
2. para. 24. a. runt: ſicut patet. ij. Paralipo. ¶ Iſta exponun
Allegoria tur a multis: ⁊ primo allegorice. Per athaliā q̄
interpretat' dñs tpalis/ intelligit' ſynagoga: que C
ſcʒ tēporaliter nō ꝑpetuo erat i ſuis cerimonijs
duratura: et q̄ etiā tēporaliter vſq; ad chriſti ad
uentū/ erat in terra iſrl' regnatura. Joas rex par
uulus. i. humilis/ eſt chriſt'. Joiada ſacerdos/
q̄ interpretat' memoria dñi vl' dilect' dñi/ eſt pre
dicatorū cet'. Joſaba q̄ interpretat' i quo eſt in
cenſum dñi/ gentilitatem ſignificat: in qua ſcʒ
cenſum dñi/ id eſt fides ⁊ oratio nunc ꝑſeuerat.
Igit' iſta eſt veritas/ ꝙ athalia. i. impia ſynago
ga ſemē regiū/ id eſt chriſti fidē de q̄ dictū ē: In Gen. 22. d.
ſemine tuo benedicent' oēs tribus terre: omeſq;
ipſi' ſectatores voluit occidere et delere. et etiā
ipm̄ Joas/ chriſtū ſcʒ cū ſuis ſeq̄cibus. i. aplīs ⁊
martyribus/ vt ſola regnaret: ⁊ ne regnū perde
ret/ occidere tētauit: dicens ſcʒ in caipha: Expe Joan. 11. f.
dit vt vnus hō moriat' ꝑ pp'o: ne veniāt roma-
ni/ et tollant noſtrū locū et gentē. Sed ꝓculdu-
bio Joſaba/ id eſt humilis gētilitas: iſtū et nu-
tricē eius ſcʒ deuotionē et fidē/ credēdo rapuit:
et ꝑ humilitatē abſcōdēs/ in tēplo cordis poſuit
vbi ſcʒ Joiada/ id eſt predicatoꝝ turba/ ipm̄ pre
dicādo nutriuit: ⁊ corp' eius myſticū/ ſcʒ fideliū
cōgeriē/ vſq; ad virtutū ꝑfectionē deduxit. Unde
Exo. Accipe puerū et nutri eū. Ipſum ꝫ regē ſu Exo. 2. a.
per ſoliū eccleſie conſtituit: et regnum in manu
eius tradidit: inquantū conuerſis populis ipm̄
regem et dominū credi fecit: ⁊ inquantū ipſum
in iudicio regnaturū mōſtrauit. Quod ſcʒ nunc
vidēs Athalia/ id eſt ſynagoga/ triſtat': que etiā
ꝑ milites ſcʒ romanos confodit' ⁊ turbat': tem D
plū vero eccleſie ab iſto rege Joas. i. a chriſto ⁊
fideliū pp'lo: cū miniſterio ioiade/ id eſt cū ꝓdi-
catorū auxilio reparat': et nūc ꝑ dei gratiā ſyna-
goga perdita/ ipſe ioas chriſt' in tēplo eccleſie/ ⁊
in ſpūal' regni ſolio ꝓſperat'. ¶ Uel dic ꝙ atha Aliter
lia timens perdere regnū/ ſignificat herodē: qui
ſemen regium/ id eſt pueros iſrael occidit: inter
quos ioas. i. chriſtū occidere credidit: quod nō
fecit: quia ſcʒ ad monitū ſororis regis/ id eſt ad
inſtinctū archangeli gabrielis: ioiada ſacerdos
id eſt ioſeph nutricē: et puerū/ id eſt mariā et ie-
ſum tulit: et eū vſq; ad tēpus in egyptū abſcon-
dit: qui tandē ſe in iſrael regnās. i. publice ꝓdi-
cās oſtēdit: et ſe etiā regē iſrael nō negauit. Unde
dicit': Tu dicis: q' rex ſū ego ⁊c. Poſt ipſa atha Joan. 18. g.
lia/ id eſt ipſe herodes mortu' fuit: quē tamē ſer-
ui ſui/ id eſt iudei finaliter occiderūt: de quo tñ
penā cito poſt perſoluerūt/ qū ꝑ romanos Titū
et veſpaſianū tā mortē q̄ exiliū ꝓpter necem ſui
domini pertulerūt. Unde: Nūquid pax erit zā- 4. Reg. 9. g.
bri/ qui interfecit dñm ſuū. ¶ Uel dic allegori- Allegoria
ce ꝙ ioas/ id eſt chriſt' quem occidiſſe credit ſy
nagoga/ nūc in tēplo paradiſi cuſtodit': Finali-
ter tñ in die iudicij ſup ſolio iudicās ꝯtra eā ac-
cinget'. ¶ Uel dic moraliter: ꝙ athalia q̄ inter- Moralitas
pretat' inclinatio domini/ ſignificat mūdi ꝓſpe-
ritatē/ vel diabolū/ vel mētis iniquitatē: que vel
q̄ facit dominū fugere: et declinare ſemē regiū
id eſt bonū ꝓpoſitū vel virtutū exercitum: ſolet
in hieruſalē/ id eſt in cōſciētia enecare: ⁊ ibi ſtu

E det ſolus impare: ꝛ inde ioas. i. memoriā dñi to-
talit̄ extirpare. Iſta eñ ſunt que memoriā dñi in
mēte occidunt/ et q̄ hoiem a deo declināt et di-
Gen.40.ſ. uertūt. Unde illud Gen. Succedētib⁹ pſperis
oblitus eſt interpꝛtis ſui. Sed p certo Ioiada q̄
interpretaꝛ dñi cognitio: ioas/ id eſt memoriaȝ
dñi ſeruat: qꝛ quādo homo cognoſcit q̄d ſit de⁹
ipm obliuioni faciliter nō dat: ꝛ ipſum et nutri-
cē eius/ q̄ eſt gratiarūactio/ ibidē ptegit. Finali
ter auteȝ Ioas et ioiada/ id eſt dñi memoria in
hieruſalē preualēt: et athaliā diabolū/ iniquita
tē vel concupiſcentiā de regno cordis effugāt:
et p penitentiā ipm interficiunt: nūq̄ eñ pōt re
gnū cordis deſtrui/ q̄diu Ioas. i. dñi memoria
Tobie.1.b. ibidē cōtigerit reſeruari. Unde Tob. Quia do-
mini memoꝛ fuit in toto corde ſuo/ dedit ei gra
Aliter tiā. ¶ Uel dic q̄ Athalia ſignificat ambitioſū/
effeminatū/ mollē/ defectuoſum prelatū: qui cu
piditate regnādi ad finē/ ne inueniat repugnan-
tē/ ſtudet oē ſemē regiū. i. bonos ſubditos oc
cidere et grauare/ ſuppeditare vel deponere: vt
ſic poſſit ſecure alijs impare. Quod etiā ad lite
rā tyrāni facere ſolēt: q̄ in pꝛincipio oēs potentes
occidere ſtudēt: ꝛ oēs illos de quoꝝ potētia/ in-
ſticia vel rebellione timēt: vel ſaltē ipſos ninint.
ita depꝛimere ꝛ depaupare/ vt de eoꝝ rebelliōe
nō foꝛmidēt: ſed ſepe cōtingit q̄ aliq̄s ioas/ id ē
aliq̄s memorās dñm: ſcȝ aliq̄s ſubdit⁹ bonus a
deo abſcondiꝛ: qui tandē de cōſilio ioiade ſacer-
dotis/ id eſt cū adiutorio pape iſtū accuſans/ p-
F ualet cōtra ipſum: ꝛ eo victo in loco ipſi⁹ pmo-
ueꝛ: q̄ iuſte regnās ꝛ dominās/ templū eccl̄ie vl̄
Iob.34.c. patrie releuare conaꝛ. Uñ iob: Perdidit multos
et innūerabiles: ꝛ regnare faciet alios p eis ꝛc.

¶ Capitulū decimūtertiū Text⁹: Anno viceſimotertio ioas filij ochozie regis iuda. Moꝛalitatū Ca. XIII

IOas rex iſrl̄ deſcēdit ad heliſeū infirmā
tē. Cui p̄cepit heliſe⁹ q̄ arcū manu ſume
u. ret: ꝛ ipoſitis manibus ſuis ſup mau⁹ re
gis/ p̄cepit q̄ feneſtrā apiret ꝛ traheret. Quo fa
cto dixit heliſe⁹: Sagitta ſalutis dñi/ ſagitta ſa-
lutis ꝯtra ſyriā. Itē p̄cepit ſibi q̄ iaculo terrā p-
cuteret: quod cū ter ꝯcutiēdo feciſſet: idignat⁹ ē
heliſeus/ q̄ nō q̄nq̄es aut ſepties pcuſſiſſet: aſſe
rēs q̄ tūc totiēs ſyriā deuiciſſet. Si inq̄t pcuſſiſ
ſes terrā q̄nq̄es/ ſexies aut ſepties: ſyriā pcuſſiſ-
ſes vſq̄ ad ꝯſūmationē: nūc aūt trib⁹ vicib⁹ pcu
Moꝛalitas ties eā. ¶ Hic q̄ heliſeus ſignificat chꝛiſtū: q̄ p
certo vult ꝛ p̄cipit/ q̄ ioas q̄ interpꝛtaꝛ memoria
dñi: rex iſrl̄. i. p̄dicatoꝛ vl̄ p̄lāt⁹/ arcū ſacre ſcriptu-
re manu bone opatiōis accipiat atq̄ tāgat: ꝛ de
inde feneſtrā cordis p diſcretionē apiat: ꝛ ſic ſa-
gittas diuinoꝝ eloq̄oꝝ emittat. Pone inquit
manū tuā ſup arcū: aperi feneſtrā et iace ſagittā
Iſta eñ p ordinē ſe debēt habere: qꝛ ſcȝ pmo p̄-
dicatoꝛ debet manū ad implendū quod ſcriptu
ra p̄cipit apponere: deinde coꝛ per diſcretioneȝ
aperire: et ſic pōt ſagittā diuini eloquij p̄dicādo
iactare: ꝛ maxime qꝛ tūc ſolet deus manū ſuam
manibus ſuis adiūgere/ inq̄tū opa eius ſolet ꝛ

tualiter adiuuare. Uñ dicit: Cepit ieſus facere G
ꝛ docere. Ita q̄ cū tal̄ ſagitta. i. tal̄ p̄dicatio/ ſa- Actuū.1.a.
gitta ſalutis: cōtra ſyriā/ id eſt cōtra diabolū ſo
let eſſe/ q̄ coꝛda auditoꝝ pōt vſq̄ ad intima pe-
netrare. Uñ etiā pñt tūc auditores dicere illud
Iob: Sagitte dñi i me ſūt. Iſti ergo p̄cipiꝛ quo Iob.6.a.
iaculo rep̄hēſionis terrā/ id eſt terrena pcutiat:
quod cū negligēter exequiꝛ/ de⁹ q̄plurimū ſe cō
turbat: ꝛ hoc qꝛ quāto ſepius terrā/ id eſt terre-
nos arguit ꝛ pcutit: tāto ſyriā q̄ interp̄taꝛ ſubli-
mitas. i. ſublimē ſupbiā diaboli/ amplius ſupe
rat atq̄ ledit. Et ideo de cōtinuatiōe iſtius ſagit
tatōis ſiue p̄dicatōis bñ dicit: Clama ne ceſſes Eſa.58.a.
quaſi tuba exalta vocē tuā: annuncia ppl̄o meo
ſcelera eoꝝ/ et domui iacob pctā eoꝝ. ¶ Uel Aliter
dic q̄ iaculū iſtud ſignificat diuini timoris pu-
nitionē/ vel penitētie/ vel tribulationis/ vel etiā
cōtritionis/ vel cuiuſcūq̄ amaritudinis leſionē
Quia p certo terra noſtra/ ſcȝ quāto mens inte
rioꝛ vel caro exterioꝛ percutiꝛ: tāto cōtra Syriā/
id eſt contra diabolū fortius p̄ualet/ ¶ Ul' dic Aliter
q̄ p̄dicatoꝛ terrā/ id eſt auditorē tribus vicib⁹ p-
cutit/ q̄ñ de fide trinitatis ipm erudit: q̄nq̄es eū
pcutit/ q̄ñ de ꝯtinētia q̄nq̄ ſenſuū ipm redar-
guit: ſexies pcutit/ q̄ñ de ſex operū miſericoꝛdie
carētia ipm corrigit: ſepties pcutit/ q̄ñ p ſeptem
peccatis moꝛtalibus ipm ferit. Quāto ergo ad
hmōi pcuſſiones amplius pceſſerit: tāto magis
cōtra Syriā/ id eſt cōtra diabolū preualebit: et
tanto victoria ſua maioꝛ erit. ¶ Hic dicitur/ q̄ Eodē ca.d.
moꝛtuo Heliſeo et ſepulto cōtigit/ q̄ quidā ſe- D
peliebat hominē pꝛope ipm: ſed cum latrunculi
tranſiuiſſent: timentes ibi cadauer/ in pꝓpꝛio ſe-
pulchꝛo ſepelire nō auſi fuerūt: vt fuge conſule
rent/ ipm in ſepulchꝛo Heliſei poſuerūt. Quod
vt coꝛpus Heliſei tetigit: moꝛ homo ille q̄ moꝛ
tuus fuerat/ reſurrexit. ¶ Sic vero ſi vis cada- Moꝛalitas
uer tuū/ id eſt carnalē vitā ſepelire/ ꝛ p peniten-
tiā celare: ꝛ adhuc videas latrūculos/ id eſt de
mones et vitia tibi obſiſtere: neceſſe eſt q̄ ſepul
chꝛum Heliſei/ id eſt chꝛiſti p conſyderationē
aperias: et q̄ p paſſionis et moꝛtis ſue memori-
am/ iſtud cadauer carnalis vite ibi ſepelias et
abſcōdas. Quod p certo ſi feceris/ virt⁹ coꝛpo-
ris Heliſei moꝛtui/ id eſt chꝛiſti/ tal̄ erit q̄ ipm
cadauer tuū/ id eſt carnalē vitā a moꝛtuis ſuſci-
tabit: inquantū ipſam in vitaȝ ſpiritualē muta-
bit: et de moꝛte culpe et pene ſanabit. In tali igi
tur ſepulchꝛo ſepeliamur/ vt de moꝛte culpe ad
vitaȝ ſpiritualiter reducamur. Unde dicit: Se- 3. Regū.13.f
pelite me in ſepulchꝛo/ in quo vir dei ſepult⁹ eſt.
¶ Uel allega de bona ſocietate: quia ſicut coꝛ- Aliter
pus ſanctū ſiue cadauer eum quem tetigit/ fecit
reſurgere: ſic ſanctus homo quādo a cadauere/
id eſt a peccatore aſſociaꝛ et tangitur/ facit eum
peccata reſuere: et exemplis ſuis ad vitaȝ gra-
tie reuenire. Unde Lu. Quod ipe defuncti te- Luce.7.c.
tigit loculū: Adoleſcens tibi dico ſurge. ¶ Uel Aliter
dic q̄ ſanctū coꝛpus alteri vitā prebuit/ et nō ſi-
bi: ad denotandū q̄ ſancti viri beneficia tēpo-
ralia alijs concedunt/ que ſibi nō recipiunt: ſed

A poti⁹ea ſpernūt. ¶ Vl' helifeꝰ mortuꝰ ſignificat
Aliter pdicatorē/ doctorē aut correctorē: mortuū.i.ma
lū/infamē ⁊ iniquū: q̄ ſcꝫ iſte tactu ſuo.i. corre-
ctiōe vl' rephēſione v̄bali vl' reali: alios mortu-
os/id eſt alios pctōres cōuertendo ſuſcitat: ipſe
v̄o a morte criminū nō ſe leuat: ita ꝙ ſibi pprie
Mat.27.e. pōt dici illud Mat.: Vah q̄ deſtruis tēplū dei
ſalua temetipſum: alios ſaluos fecit ⁊c.

¶ Capitulum decimumquartū. Textus: In anno ſecūdo Joas filij Joachaz regis iſrael regnauit Amaſias. Moralitatū Capi. XIIII

Cum amaſias rex iuda pcuſſiſſet edō et
filios ſeir/⁊ decē milia occidiſſet/et ali-
os decē milia cepiſſet: eleuatū ē cor ei⁹ i
ſupbiā: ⁊ ioas regē iſrl' multo ſe potētiorē pūo-
cauit ad bellū. Joas aūt p̄ſūptionē eiꝰ repmēs/
parabolā de carduo ſibi ſcpſit: ꝙ beſtie ſalt⁹ in-
dignati cōculcauerūt carduū/ p eo ꝙ filiā cedri
p̄ſūptuoſe filio ſuo petierat i vxorē: metaphori
ce ſibi dixit: illū carduū/ſe autē cedrū ſignificās/
ſupbiā ei⁹ increpauit. Cardu⁹ inq̄t miſit ad ce-
drū q̄ eſt in libano: ita ꝙ filiā ſuā filio ſuo daret i
vxorē. Quo indignāte/beſtie ſalt⁹ cōculcauerūt
carduū. Percutiēs inq̄t p̄ualuiſti ſup edō: ⁊ ſub
leuauit te cor tuū. Cōtētus eſto glīe tue/et ſede i
domo tua. Quare inq̄t pūocas maluꝫ/ vt cadas
tu et iudas tecū? Nō acq̄euit aūt amaſias/ſꝫ cō-
tra ipm ad bellū p̄rupit: i quo ſibi male p oīa
B ſucceſſit: q̄ ibi ipſe fuit vict⁹/mur⁹ hieruſalē de-
ſtructus/⁊ pplſ tributari⁹ fact⁹. Ipſe v̄o amaſi
as pp̄ter hm̄ōi infortuniū a ſuo pprio pplo cō-
Moralitas titis interfectus. ¶ Iſtud allega/ꝙ q̄nq̧ accidit
q̄n q̄s i aliquo negocio fortuito ſe habuit/⁊ ali-
quā glorie vel victoriā obtinuerit: vel cōtra ali-
quē minorē p̄ualuit: q̄nq̧ in tantā ſuperbiā eri-
git/ꝙ ad aggrediendū fortiora cor ei⁹ eleuat': ita
ꝙ q̄uis ipſe nō ſit niſi cardu⁹/id eſt modic⁹ et de
preſſus: et ſe cū cedris.i.altis pſonis cōparare
conat': et ppria fortuna vel glīa nō cōtent⁹/ſed
ampliorē ambiēs/cōtra arduos et ardua dimi-
cat et luctat'. Sed p certo deus ſuā ingratā p̄ſū
ptionē humiliare cōterit: ⁊ ipm a beſtijs ſalt⁹.i.
a ſupbis hoſtib⁹ cōculcari pmittit: ipmq̧ vinci/
capi/ſubijci: ciuitatē et regnū ei⁹ deſtrui facit: et
finaliter ipm p pprios ſubditos ſuos pdi/occi-
di/vl' alſ moleſtare ſinit: et ſic q̄ cōtētus nō fue
rat glīa ſibi data/aliud infortuniū triſte ſibi red
Eccl.3.c dit: hū igit' dicit': Altiora te ne q̄ſieris. Qui em̄
de data glīa ingrat⁹ extitit/⁊ ad maiora indigne
Luce.3.c. ambiuit: vtrūq̧ pdere dign⁹ eſt. Vn̄ Lu. Cōtēti
Aliter eſtote ſtipēdijs vr̄is. ¶ Vl' dic moralit'/ꝙ ſepe
fit ꝙ q̄ edō/q̄ interp̄tat' ſāguine⁹.i.terrena ⁊ car
nalia ſupat: exinde de ſeipo p̄ſumēs/regē iſrl'/id ē
deū p ſupbiā impugnat: et ipm cōtra ſe pūocat/
dum altiora cogitat atq̧ tētat: ⁊ dū magis i dif-
ficilib⁹ certaminibus ſtare ſperat. Sed reuera ſe
pe fit/ꝙ a beſtijs ſaltus.i.a demonibus vitijs et
tpalibus cōculcat': et dū diuerſis mal' cōplacen
tijs captus eſt/ſubiugat': murus hieruſalē/id eſt
fortitudo ſue cōſciētie laniat': ita ꝙ finaliter per
mortē perpetuā inglorīat': et ſic quia minus me C
ritū et minor gloria ſibi non ſufficit: ſed pprias
vires metuens nō ad difficiliora pcedit: vtrūq̧
dignus eſt pdere/et a virtutibus cadendo vitia
incurrere: et tandē ad mortē eternā flebiliter de-
uenire. Tali igit' p̄ſūptuoſo pōt dici illud Exo.
Stulto labore cōſumeris: vltra vires tuas ē ne- Exo.18.c.
gociū. Melius eſt igit' i minori pfectionis gra-
du bonū eſſe/q̄ altiora aggredi et perire. Apls:
Qui ſtat/videat ne cadat. 1.Corin.10.c.

¶ Capitulum decimumſextū. Text⁹: Anno decimoſeptimo Phacee filij romelie regnauit Achaz. Moralitatum Capitulum XV

Hic fit mētio de illo neq̄ſſimo rege iu-
da Achaz: de quo inter cetera dicit': ꝙ
cū quadā die damaſcū ad regē aſſyrio
rū deſcēderet: volēs ſibi placere/eo ꝙ ipſum de
manu regis iſrael et ſyrie liberaſſet: et occiſo re-
ge ſyri/pplm̄ eius in ſyrenē trāſtuliſſet: vidit ibi
altare damaſci: et accepto exēplari ei⁹/ miſit il-
lud ad ſacerdotē vriā in hieruſalē/ vt ad ſilitudi
nē eius altare in templo dn̄i fabricaret. Quo fa
cto rex altare eneū/mare ⁊ luteres templi q̄ fece
rat ſalomō depoſuit: et ſup pauimentū ad partē
aquilonarē poſuit: et extūc ſup altare nouū relī-
Moralitas cto alio ſacrificare mādauit. ¶ Si vis p fatuū
regē Achaz intellige quoſdā fatuos p̄latos vel
principes: q̄ ſcꝫ de ciuitate ſua/id eſt eccleſia vl'
collegio deponunt altare/mare ⁊ luteres Salo
D mōis.i.bonos viros antiquos ⁊ pfectos: q̄.ſ.ſūt
mare p amarā ꝯtritionē/luteres p ſatiſfactiuā
opationē. Illos em̄ quos i eccleſia vl' patria pa
tres ſui vel predeceſſores collocauerūt/et p cō-
ſiliarijs habuerūt: ac eos in honorib⁹ et officijs
tenuerūt: ſolēt ſup pauimentū ponere/et ad gra
dū infimū deponere: ⁊ altaria damaſci q̄ erāt al
taria idolorū/id eſt malos hoies ⁊ alteri⁹ natio
nis loca eorū ſubſtituere: et eos in ſuis curijs ⁊
officijs pmouere. Nouas em̄ pſonas i officijs
ſuis ſtatuunt: et extraneos magis q̄ ſuos dili-
gunt: et eos ſuis et ſuorū antiquis familiarib⁹
dimiſſis/in ſuis domib⁹ et curijs introducunt.
Leui.26.b Vn̄ dicit': Nouis ſupuenientib⁹ vetera pijciētur.
3.Reg.12.b.c Noua em̄ diligunt'/⁊ antiqua faſtidiunt'. Sicut
fecit Roboā: qui ſenes cōſiliarios Salomonis
dereliquit/⁊ nouos et iuuenes ſubduxit: ⁊ ideo
regnū p maiori pte amiſit. Cōtra quos dicitur
Eccl.9.c. Ne derelinquas amicū antiquū. Nou⁹ em̄ non
Aliter erit ſimil' huic. ¶ Vel dic moralit' ꝙ achaz/id ē
diabol⁹/ſumme nitit' ꝙ in hieruſalē.i.in aīa al-
tare/mare⁊ luteres ſalomonis/id eſt deuotio/cō
tritio ⁊ cōfeſſio deponant': ⁊ altare damaſci/id ē
mala intētio ⁊ cultus vitiorū vbi fiat ſacrificiuꝫ
Aliter malorꝫ operū inducat'. ¶ Vel dic ꝙ malū ē re-
gi iuda.i.viris eccl'iaſticis ⁊ religioſis aſſyriorꝫ
.i.mūdanorꝫ p̄ncipū curias viſitare: cult⁹ idolo
rū ⁊ eorꝫ altaria.i. cult⁹ ſecularū ⁊ eorꝫ mala exē
plaria reſpicere: ad damaſcū.i.ad mūdana mū-
di negocia deſcēdere: q̄ p certo ſepe fit ꝙ ad cō-
placēdū regi aſſyriorū.i.principib⁹ ſecularibus

E cũ quib⁹ degũt: nitunẽ ſe eis cõformare: ⁊ ſic ſtu
dent in hieruſalẽ/id eſt in eccleſia et in tẽplo cor
dis ſui: altare damaſci/id eſt rit⁹ ⁊ cõditiões/ cul
tus/pompas et vitia ſecularũ introducere: ⁊ al
tare Salomonis/id eſt cultũ religionis ⁊ deuo-
tionis dimittere et facere ceſſare. Uñ dicit: Al-
3.Reg.19.b. taria tua deſtruxerũt: et pactũ tuũ dereliquerũt
Quod patet de eþis/clericis ⁊ religioſis: qui re
cte ſeculares eſſe videnẽ: ⁊ de eccleſiaſticis mori
bus nihil aut penit⁹ parũ imitanẽ. Altare eñ da
maſci exemplariter in hieruſalẽ introducitẽ/quã
do mores ſeclares ab eccleſiaſticis coluntẽ. Uñ
Judic.14.a. Judic. Samſon deſcendẽs in thamnata/vidit
mulierẽ de filiab⁹ philiſtinorũ/q̃ placuit oculis
ei⁹: id ipſã in vxorẽ accepit. Quia reuera religi-
oſus i mundũ deſcẽdẽs/philiſtinã ⁊ ſecularẽ cõ
Exo.24.b uerſationẽ faciliter capit i vxorẽ: ⁊ ideo ꝓhibitũ
eſt/ne in iſrael vxores alienigenas introducãt.

¶ Capitulum decimumſeptimũ Textuſ: Anno duodecimo achaz regis iuda/regnauit Ozee fili⁹ hela. Moralitatum Capitulum XVI

Poſtꝗ̃ rex aſſyriorũ trãſtuliſſet filios iſ
rael apud medos: et in eorũ ciuitati-
bus medos et babylonios collocaſſet
et terrã iſrael ipſis in hereditatẽ dediſſet: factũ
eſt ꝙ leones imiſſi a dño ipſos interficiebant: et
hoc qꝛ nõ dñm/ſed ſua idola colebãt/⁊ dñm nõ
timebãt. Scriptũ eſt igiẽ regi aſſyriorũ: ꝙ quis
F gentes quas in iſrael et in ſamariã et vrbes ei⁹
trãſtulerat/neſciebãt ritũ dei terre/a leonib⁹ oc
cidebanẽ: ⁊ ꝙ vn⁹ de captiuis ſacerdotib⁹ q̃ ipſos
doceret colere dñm/de Babylonia mitteretur.
Un⁹ igiẽ ſacerdotũ in Bethel rediẽs/ populũ
deum colere docuit: et ſic leonũ rabies quieuit.
Moralitas ¶ Sic ꝟo rex aſſyriorũ/id eſt diabol⁹: mirabi-
lẽ videẽ cõmutationẽ in terra iſrael/ id eſt i eccle
ſia ⁊ in babylonia/id eſt in mũdo feciſſe: qꝛ ꝓ cer
to iam videẽ babylonios in iſraelitas/⁊ iſraeli-
tas in babylonios cõmutaſſe: terra eñ iſrael ec-
cleſiã deſignat: babylonia mundũ ſignificat: et
ſic iſraelitica bonos eccleſiaſticos: Babylonia
ꝟo malos et mũdanos denotat. Iſta eſt igiẽ ve
ritas/ꝙ rege aſſyriorũ diabolo ꝓcurãte: terra iſ-
rael/id ẽ eccleſia: a viris iſraeliticis/ q̃ interꝓtã
tur videntes deũ/id eſt a viris ſanctis et religio-
ſis clericis deũ cõtemplãtib⁹ viduaẽ: et hoc qꝛ
ꝓ certo illi q̃ iſraelite eſſe debuerant: in babylo
nicos/id eſt in ſeculares ⁊ mũdanos hodie con
uertunẽ/ inq̃ntũ ſcꝫ in negocijs ſecularib⁹ ſe im-
plicãt: et in babylonẽ/id eſt in mundũ/⁊ in curi-
as et officia principũ trãfferunẽ: ⁊ ſic ꝓprie iſti q̃
ſunt in iſrael: nõ iſraelite/ſed poti⁹ medi vel ba-
bylonij nominãtur. De quib⁹ Apl's ad Rom.
Roma.9.b. dicit: Nõ eñ omẽs qui ex iſrael ſunt iſraelite.
Ecõtra illi q̃ ꝓprijs bonis/ſcꝫ iſraeliticis viris/
id eſt ſanctis/in mũdo ſuccedũt: et de babylone
id eſt de mundo modernis tẽporib⁹ ad eccl'ie ſta
tũ veniunt: et terre ciuitates et caſtra.i.eccl'ie di
gnitates et beneficia detinẽt et regũt: nõ ꝓpter
hoc iſraelite/id eſt ſancti cõtemplatiui ⁊ diſcre-
ti ſũt: ſed poti⁹ babylonij/id eſt mali/confuſi et G
peccatores ꝑſiſtũt. Iſti eñ deũ celi nõ colũt nec
ſeruiũt/nec mãdata ei⁹ cuſtodiũt: ſed idolis ſu-
is bonis tꝑalib⁹ ꝑ auariciã: vel idolẽ/id eſt igna-
ris nepotib⁹ ꝑ carnis affectionẽ: vel idolẽ/id eſt
pictis et pulchris mulierib⁹ ꝑ luxurie infectionẽ
intendũt: q̃propter cũ ritũ dei terre/id eſt religi-
onis et deuotionis cultũ et diuinũ ſeruitiũ vide
anẽ neſcire: ſed poti⁹ cultũ deorum terre de qua
veniũt/et vſum vitiorũ ſeculi ſolẽt colere et ſer-
uare. Ideo ſicut videm⁹ ad oculũ: iſti a leonib⁹/
id eſt a tyrãnis et principib⁹ incurſanẽ/et rapi-
nis et moleſtijs deuorãtur. Deus eñ nõ vult ꝙ
q̃s habitet i nterra iſrael/id eſt i eccleſia ſua ſibi
ſeruiat: niſi ipm diligat atq̃ colat. Alioq̃n ſi q̃s
ibi exiſtẽs/dijs alienis/id eſt demonib⁹ vl' vitijs
vel tẽporalib⁹ diuitijs vel delicijs ſeruierit: pro-
culdubio a leonib⁹/id eſt demonib⁹ vel tyran-
nis ſuppeditabiẽ ⁊ peribit. Hiere. Grex diſper Hiere.50.c
ſus iſrael/leone deiecerũt eũ. Prim⁹ comedit
eũ rex aſſur: Nabuchodonoſor nouiſſim⁹ exoſſa
uit eum. ¶ Uel dic ꝙ Babylonij ſunt iſraelite Aliter
et econtra: inq̃ntũ ſcꝫ hodie ſeculares vident de-
um: ⁊ ſunt meliores ꝗ̃ clerici: et eccleſiaſtici ſũt
mundani/et deteriores ꝗ̃ laici. Uide Judicum
vi. de area/vbi melius.

¶ Ex capitulo decimoſeptimo Textus.d. Cũq; ibi habitare cepiſſent: nõ timebant dominum. Moralitatum Capitulum XVII

Hic habes ꝙ ſamaritani q̃diu fuerũt ſi H
ne ſacerdote dñi/a leonib⁹ fuerunt infe-
ſtati. At vbi ſacerdos dñi venit ad ip-
ſos/q̃ cultũ dei ipſos docuit/ira leonũ
erga ipſos cõquieuit. ¶ In quo notari põt/ ꝙ Moralitas
ſacerdotis/id eſt curati/ꝓlati/ boni doctoris vl'
clerici preſentia multũ eſt neceſſaria. In primo
eñ abſente populus cultũ dei terre/ id eſt cultũ
et executionẽ diuinorũ mandatorũ ignorat/ cũ
nõ habeat q̃ doceat: et ideo apud eos leonũ/ id
eſt demonũ/vitiorũ/hereticorũ/tyrannorũ vel
aliorũ malorũ copia abũdat/qui ipſos tẽporali
ter ⁊ eternaliter deuaſtat. Unde Prouer. Ubi Prouer.11.b
nõ eſt gubernator/ppl's corruet. Ecõtra vbi ſa-
cerdos dñi.i.bon⁹ ꝓlat⁹/curat⁹/ꝑdicator vel do
ctor affuerit/q̃ edocet pplm ea q̃ ſunt dei: ſolẽt
ꝑdicti leones cõquieſcere/et ppl's iuſte ac pacifi
ce viuere et manere: ſicut de Daniele dicit: q̃ qꝛ
ſanct⁹ erat/in medio leonũ ſedẽs/ab ipſis mini-
me ledebaẽ. Uñ de talib⁹ ſacerdotib⁹ dicit apl's
Obturauerũt ora leonũ ⁊c. Hic habes ꝙ cum Hebre.11.f
rex aſſyriorum varias gẽtes de babylone/et de Codẽ ca.f.
alijs gentiliũ ꝓuincijs in ſamariã et in terrã iſrl'
trãſtuliſſet: et vtraq; gens fabricauit ſibi deũ ſu-
um: fecerunt quoq; ſibi ſacerdotes excelſorũ de
nouiſſimis populẽ: et ponebãt eos i phanis ſub
limib⁹: et exeuntes in terrã iſrl' adorauerũt ſcul
ptilia: ſcḋm ꝙ didicerãt in terra natiuitatis ſue: vſ
q; in ꝑſentẽ diẽ ſequunẽ morẽ antiquũ: ⁊ dato ꝙ
iſte gẽtes dñm colerẽt: dijs tñ ſuis nihilominus
ſeruierũt; vñ iſti ſamaritani dicti ſunt/ q̃ i terra.

B iſrael de babylonia tranſlati/cultum q̄dē dei re-
ceperūt: ſed cultū idolorū nullatenꝰ dimiſerūt: ſꝫ
potius vnū cū alio coluerūt: vñ ꝛ textꝰ dicit hic
ꝙ fuerunt q̄dā gētes iſte deū timētes: ſed nihil-
ominꝰ dijs ſuis ſeruiētes. Iſti igit̄ ſunt illi ſama
ritani de q̄bus euāgelia faciūt totiēs mentionē:
q̄ ſcꝫ amotis iſraelitis in terra iſrael ſūt loco eo-
Moralitas rum trāſlati. ¶ Iſta pōt allegari ad multa: ꝛ ex
emplarit ꝛ myſtice: ꝛ ideo hic notari pōt/ꝙ ma-
lum eſt a malis p̄ſentibus originē trahere: q̄a ꝓ
culdubio idolatrias. i. pctā t vitia q̄ apud eos di
dicerūt: ꝛ q̄bus iuuētutē ſuam imbuerūt/vix aut
nunq̄ poſſunt dimittere. Sed dato ꝙ ad terraꝫ
iſrael vel religionē transferant̄: ꝛ ꝙ q̄nq̄ in cul-
tu diuino ꝛ in bonis opibus occupēt̄: nihilomi
nus morē antiquū ꝛ ſecularē quē didicerūt ꝛ ri-
tū/ſolēt firmiter obſeruare. Illud videmꝰ de fi-
lijs vſurariorū: q̄ ſtatim fiunt vſurarij. Videmus
etiam de ruſticis rudibus: Dato ꝙ fiant epiſco-
pi ꝛ clerici/ſemꝑ tñ modū antiquū illiberalita-
tis ſeruāt: ꝛ dato ꝙ partim deū terre iſrael colūt
.i. dato ꝙ in aliquibus viris iuſtis ꝛ nobilibꝰ cū
q̄bus habitāt/ſe ꝯformēt: idola tñ terre ſue. i. vi
Pro. 22. a tia in q̄bus nutriti fuerūt/ſemꝑ tenēt. Vñ dicit̄:
Adoleſcēs iuxta viā ſuam/etiā cū ſenuerit/nō re
Aliter cedet ab ea. ¶ ¶ Vel dic ꝯtra illos q̄ vtrāq̄ ri-
pā volūt paſcere: ꝛ mūdani ꝛ religioſi eſſe/ſimul
deo ꝛ idolis ſeruire: ꝛ exeūdo in terrā iſrael. i. in
eccleſiam vel religionē/vna cum cultu ꝛ ſeruitio
B diuino quod faciūt: volūt idola. i. mūdū/carnē
vel diabolū colere: vel mūdana negocia ꝑtracta
Mat. 6. c re: cū tñ dicat dñs: ꝙ nemo pōt duobꝰ dñis ſer-
1. Reg. 5. a uire. Sed de hoc vide alibi/vbi agit̄ de illis qui
Aliter idolū dagon iuxta arcam dñi poſuerūt. ¶ Vel
dic ꝙ inter illos quos rex aſſyriorū diabolus in-
troducit in terrā iſrael. i. in eccliam: ſamaritani
q̄ interp̄tant̄ cuſtodes. i. mali p̄lati: ſolēt hodie
de nouiſſimis. i. de ꝑſonis indignis ſacerdotes
facere: ꝛ eos in phanis ſublimibus. i. in altis di-
gnitatibus exaltare: ꝛ ſic mali malos ſolēt vt cōi
3. Reg. 13. g ter ꝓmouere. Unde dicit̄: Quicūq̄ volebat im
plebat manum ſuā: ꝛ fiebat ſacerdos excelſorū.
Aliter ¶ Vel dic ꝙ q̄ñ aliquis in terra iſrael. i. ad p̄la-
tionē eccleſiaſticam vel ad quancūq̄ ſecularem
vel aliam dignitatē transfert̄: ꝛ ſamaritanus. i.
cuſtos/p̄latus/iudex vel officialis efficit̄: ꝯtinuo
idola ſue terre. i. holes de patria ſua: amicos/co-
gnatos/vicinos ad modum idoli inſenſibiles ꝛ
ignaros ſecum trāſferre conat̄: ꝛ ip̄os honora
re/ꝓmouere ꝛ in phanis excelſis ꝛ in altis digni
tatibus ꝯſtituere machinat̄: ꝛ plus ipſos q̄ de-
um colere ꝛ diligere aliquotiens gloriatur. Un-
Ezech. 8. b de Ezech. Idola vniuerſe domus iſrael depicta
erāt in pariete/ꝛ in circuitu per totū: ꝛ ſeniores
iſrael offerebāt incenſum: ꝛ iechonias filius ſa-
phan ſtabat in medio eorū ſtantiū ante picturas
ꝛ vnuſquiſq̄ habebat thuribulū in manu ſua.
Et bene dicit̄ in circuitu ꝑ totū: q2 ſcꝫ tota eccle
ſia vel collegiū plena ſunt talibus idolis p̄latorū
Omneſq̄ parietes ac omnia beneficia eccleſie ꝑ
eos occupant̄: ꝛ ideo non mirum/ſi tales a leo-
nibus. i. a malis p̄ncipibus infeſtant̄. ¶ Vel al- C
lega de ſchiſmaticis/q̄ partim colūt deum/ꝛ par Aliter
tim diabolū: inq̄tum partim bene credūt ꝛ par-
tim male: ꝛ iō leones. i. gētiles eos deuorāt ꝛc.

¶ Capitulū decimūoctauū Textus:
Anno tertio ozee filij hela regis iſra-
el. Moralitatū Capitulum XVIII

Ezechias rex iuda/q̄ interp̄tat̄ confirma-
tus a dño/ꝯtriuit ſtatuas: diſſipauit ex-
celſa: ſuccidit lucos: ſperauit in dño: fe-
cit quod bonum eſt: rebellauit contra regem aſ-
ſyriorū: ꝛ ſerpentem eneum quē fecerat moyſes/
ꝯfregit: ꝛ quia populus ſibi incenſum offerens/
hactenus/idolatrabat ip̄m in puluerē cōminuit
¶ Sic bonus p̄latus debet ab eccleſia euertere Moralitas
excelſa. i. ſupbas ſtatuas/ꝛ in malo ſtabiles ꝛ ob
ſtinatos: lucos. i. in vanitate lucidos ꝛ curioſos
ſerpentē eneum. i. hypocritas/malicioſos/cla-
moroſos ꝛ litigioſos. Debet etiā bonū facere/ꝛ
ſemꝑ in domino ꝯfidere: ꝛ regi aſſyriorū. i. dia-
bolo in omnibus repugnare. ¶ Vel dic ꝙ iſte Aliter
rex eſt deus: qui bene videt in tēplo eccleſie ali-
quem ſerpentē eneum. i. aliquē malicioſum ſer-
pentinum hypocritā: vel ad modū eris non ſen
ſum/ſed ſonū. i. non opera/ſed verba habentē: a
populo adorari ꝛ honorari: ꝛ tanq̄ deū. i. tanq̄
virum iuſtum coli ac venerari: indignans ſolet
quandoq̄ eum frangere/ſeu etiam annihilare:
vt ſic qualis erat poſſit ab omnibus apparere vl̄ D
frangere. i. rep̄hendere vel in puluerem ꝑ humi-
litatē reducere: ꝛ in torrentem cedron ꝓijcere. i.
ad lachrymas ꝓuocare. Eſa. Inebriabo te la- Eſa. 16. c
chryma mea eſebon ꝛ eleale: ꝛ quoniā ſuꝑ vin-
demiā tuā ꝛ ſuꝑ meſſem tuam vox clamantiū ir-
ruit ꝛc. ¶ Sennacherib rex aſſyriorū/aſcendēs Eodē ca. c
ſuꝑ terram iuda/cepit ꝛ vaſtauit ciuitates mu-
nitas: ꝛ hoc q2 ezechias rex iuda a ſeruitute eiꝰ
receſſerat: ꝛ in domino ſperans/tributū ſibi ne-
gauerat. Ezechias igit̄ nuncios ad ipſum diri-
git: theſauros tēpli ꝛ theſauros regios ſibi mit
tit: q̄nimmo valuas templi laminis aureis ſpo-
liat: ꝛ oīa ſibi tradit: ꝛ nihilominus ira ſua non
flectit̄/ſed ad obſidendū etiā hieruſalē ſe cōuer-
tit. Quod videns ezechias/ad p̄candū dñm flē-
do ꝯuertit̄: cuius p̄cibus dñs motus/cōtra ſen-
nacherib indignatur: ꝛ miſit angelum ſuum qui
centūoctoginta ꝛ quinq̄ milia hoīm aſſyriorū in
exercitu vna nocte peremit. Qui mane vidēs ca
dauera mortuorū/timidus abijt in terrā ſuam ꝛ
receſſit: vbi in tēplo dei ſui adorans/a ꝓprijs fi-
lijs interfectus extitit: ꝛ ſic illum quē Ezechias
muneribus non vicerat/orationibus ſuperauit
¶ Allega illud de efficacia orationis. Etiā quō Moralitas
deus ſolet tunc p̄cipue iuuare/quādo omne hu-
manū ſolatiū ſolet deficere: ꝛ quādo toto affe-
ctu ſolet homo ſe ad deum ꝑ orationem dare.
¶ Vel dic ꝙ ille tyrannus ſignificat mundi p̄n Aliter
cipes ꝛ tyrannos. Ezechias qui fidelis erat/ſi-
gnificat viros eccliaſticos p̄latos. Iſta eſt tunc
rei veritas/q̄ñ ezechias bonus p̄latus ceſſat tri
buta/ſeruitia regibus tyrannis dare: ꝛ ab eorū

E ſeruitio/iugo ⁊ obediētia ſe voluerit ſubtrahere:
et pretextu libertatis eccleſiaſtice liberare: ſtatim
ad ipſm deuaſtandū currūt: vrbes et caſtra rapi-
unt: ⁊ temporalitates ſuas ad manus ſuas ponūt
et ipſis dare munera/nō ſolū de theſauris pro-
prijs/immo etiā de theſauris domus domini.i.
de bonis eccleſie ipſm cogūt: ⁊ qñq; neceſſe eſt vt
portas eccleſie.i.eccleſie ſubditos talliando ſpo
liauit: vt munera regi aſſyriorū.i.principibus ſecu-
laribus mittāt: vt ad literā videmus de multis
fatuis prelatis: q̄ proprios ſubditos grauāt/vt in
de principum ſeculariū amicitias ſibi q̄rant. Sȝ
reuera illud improbis tyrannis nō ſufficit: q: ta
libus muneribus incitant/⁊ ad grauiora facien
da multotiens plus anbelant. Igit̄ iſta eſt veri
tas/ꝙ p libertate eccleſie obtinēda nō eſt vtile
principū vel ſeculariū amicitias q̄rere: nec diuiti
as eccleſie ipſis diſtribuere: cum ipſos magis
inde ſoleant irritare. Sed vnicū et ſolū eſt reme
diū/ad deum recurrere: orando fletus ⁊ ieiunia
facere: et cauſas eccleſie deo ſolūmodo cōmēda
re: q: reuera ſi ezechias.i.prelatus illud fecerit:
deus pro ipſo pugnabit: potentias tyrannorūȝ
ſubuertet: et eccleſiā de ipſorū manibus libera-
Pſal.43.b bit. Pſ. Liberaſti eñ nos de affligentib⁹ nos
et odiētes nos diſpdiſti. Et alibi: Nō eſt ali⁹ q̄
pugnet p nobis niſi tu deus noſter.

¶ Capitulū viceſimū Textus: In die
bus illis: Egrotauit Ezechias vſq;
ad mortē. Moralitatū Ca. XIX

F De ſanatione Ezechie/et de additione
annorū/et retroceſſione ſolis vide Eſa
ie.xxxviij. vbi expoſui. De hoc autē ꝙ
rex babylonis miſit nuncios cum muneribꝰ ad
ezechiam ſalutandū: et eum ſup curatione ſua cō
gratulandū: ⁊ hoc ſm Ioſephum: q: babylonij
adorare ſolēt ſolem: ⁊ q: viderūt ſolem retroceſ
ſiſſe: et audiuerūt ab idolis ſuis hoc ppter infir
mitatē regis iuda factū eſſe: miſerunt ad eum/et
ipſum quē ſol deus eorum adorare decreuerat/
honorandū cenſuerūt. Quibus honoribus Eze
chias allectus/legatos q̄ plurimū honorauit: ⁊
omnes theſauros ſuos/cellas aromatū/ſepul-
chra regū ⁊ pphetarū (ſm Comeſtorem) et breui
ter omnia abſcondita/⁊ ſuas diuitias et gloriaȝ
oſtendit eis. De quo indignans dominus/per
Eſaiaȝ eum acriter reprehēdit: ⁊ ꝙ theſauri ſui
adhuc eſſent deferendi in babylonē: ⁊ filij ſui a
babylonijs captiuandi ſibi cōminando predixit
Quibus auditis/Ezechias hoc ſolū reſpondiſ
ſe fert̄: Bonus eſt ſermo quē locutus eſt domin⁹
Moralitas. tm̄ ſit veritas ⁊ pax in diebus noſtris. ¶ Iſta
poſſunt allegari ad multa: ⁊ hoc primuȝ: Quia
ne ſimus peiores babylonijs/nos debemus il
los quos deus noſter ſol iuſticie chriſtus hono
rauit.ſ. pauperes/debiles/infirmos: ⁊ maxime re
ges hieruſalē.i. bonos ac virtuoſos viros eccle
ſiaſticos ⁊ religioſos prelatos honorare: ⁊ eos
cum muneribus ⁊ elemoſynis viſitare. Unde di
Deute.10.d citur: Deus amat peregrinum/⁊ dat ei victum:
Aliter ⁊ vos amate peregrinū ⁊c. ¶ Uel illud allega/
ꝙ fatuorū ⁊ inſipientium eſt abſcondita ⁊ ſecre- M
ta ſua extraneis ⁊ ignotis reuelare: quia inde ſo- Chriſt
lent plura mala euenire: quia dum diuitias no-
ſtras alijs oſtendimus: ipſos ad furtum vel ad
rapinam ſolemus amplius incitare. Unde in p
uerbijs: Secretum tuum extraneo ne reueles: ne Pro.25
forte inſultet tibi cuȝ audierit/⁊ exprobrare nō
ceſſet. ¶ Uel dic ꝙ theſauros noſtros.ſ. uirtu- Aliter
tes interiores: vel etiam alia bona exteriora pro
palare/⁊ in publicū hominibus ppter inanem
gloriam alijs oſtendere ſeu reuelare non debe-
mus: al's occaſionem ſurripiendi ⁊ ſubtrahen-
di ipſa demōibus daremus. Unde dicitur: Nō Ecc.8
omni homini cor tuum manifeſtes. Et hoc q̄a
ſm Gregorium: Depredari deſyderat/qui the-
ſaurum publice in via portat. ¶ Uel allega/ꝙ Aliter
quicunq; rex debet reprehenſiones prophetarū/
id eſt predicatorum ⁊ domini cōminationes pa
tienter audire: ⁊ euentum infortuniorū voluntati
dei ſupponere: ⁊ pro pace ſibi danda ſuppliciter
exorare. Dominus (inquit) eſt: quod bonum in
oculis ſuis ſit/fiat. ¶ Ezechias rex optimus/fi- Ca.XXI
lium ⁊ ſucceſſorem peſſimū habuit.ſ. manaſſen
regem iuda/⁊ idolatram/augurem/homicidam.
qui ſcȝ hieruſalē ciuitatē impleuit ſanguine vſq;
ad os: ⁊ Eſaiam ſerra lignea ſecuit. Tandē amō
filius ſuus peſſimus/iterū bonum filium.ſ. Ioſi
am genuit: qui inter optimos numeratus glori
oſe regnauit. Cui iterū ioacham/qui etiam mal⁹
extitit/periciauit. ¶ Iſtud allega ꝙ bonitas vel Moralitas
malicia a parētibus non pcedit: quia ſepe fit ꝙ D
boni parentes generant malos filios: ⁊ mali
bonos ⁊c.

¶ Capitlm viceſimūtertiū Textus: Et
renunciauerunt regi quod dixerat.
Qui miſit/et congregati ſunt ad euȝ
Moralitatū Capitulum XX

Hic habemus ꝙ ioſias rex terraȝ iuda
⁊ iſrael plenā idolis inueniēs/⁊ altaria
⁊ excelſa idolorū deſtruxit: ⁊ ſacerdotes
idolorū ⁊ excelſorū occidit: ⁊ oſſa humana ſuper
altaria combuſſit: curr⁹ ſolis cremauit: ⁊ equos
ſoli dicatos abſtulit: ⁊ aruſpices ⁊ effeminatos/
⁊ eos qui adolebant incenſum baal/⁊ ſoli/⁊ lu
ne/⁊ duodecim ſignis/⁊ vniuerſe militie celi ab-
ſtulit ⁊ amouit: cultūq; dei pditum reſtaurauit:
⁊ paſcha ſolenniſſimū in hieruſalem celebrauit.
¶ Dic ꝙ ioſias eſt bonus prelatus: qui reuera Moralitas
de hieruſalē.i. de eccleſia ſibi cōmiſſa debet cul-
tum idolorū.i. ritum omniū vitiorū eradicare: et
cultum dei ⁊ morum inſerere ⁊ plantare. Auſe-
rat igitur inde excelſa.i. ſupbos ⁊ pſumptuoſos:
idola.i. fictos ⁊ ſupſtitioſos: currus ſolis.i. aua
ros volubiles ⁊ in mundi negocijs laborioſos:
equos.i. laſciuos luxurioſos: incenſatores mili-
tie celi.i. diuitum adulatores: effeminatos.i. in-
conſtātes ⁊ imbecilles: ſacerdotes idolorum.i.
malos familiares/fautores ⁊ officiales: tales cū
de eccleſia debent ſubtrahi: ⁊ bone perſone que
colant ⁊ timeant dominū/ſubrogari. Unde di-
citur: Malos male perdet; ⁊ vineam ſuā alijs lo Mat.21

A cabit agricolis. ¶ Hic habemus ꝙ pharao ne
Eodē ca.f chao rex egypti cū trāſire vellet ꝑ terrā iuda ad
ꝓliandū contra regem aſſyrioꝝ iuxta eufratem:
exijt ei obuiam ioſias rex: nec voluit acquieſce-
re ꝙ nō iret. Ab illo ergo occiſus eſt ioſias in ꝓ-
lio in campo magedo: ⁊ filius eius ioachem/ q̄
fuit malus eidem ſubſtitutus: quo a pharaone
amoto/ filius eius ioachā rex eſt factus: q̄ a Na
buchodonoſor vict⁹/ ſeru⁹ eſt effectus: quo mor
tuo/ filius ipſi⁹ ioachim cōtra nabuchodono-
ſor rebellis/ ab ipſo captus eſt: ⁊ cum vxore ⁊ fi-
lijs ⁊ maioribus populi in babyloniā ductus ⁊
captiuatus: ⁊ ſolus populus pauperꝫ derelict⁹:
ſuꝑ quos fuit zedechias patruus ipſius ioachiꝫ
rex creatus: quo ſcꝫ tandem contra nabuchodo
noſor repugnante/ ſub ipſo iſrael capit: ⁊ ipſe ex
cecatus/ ⁊ vniuerſus ppl's cū eo in babyloniā ca
ptiuat: ⁊ ſic ꝑ diuerſas clades regnū iuda termi-
natur. Sicut enim dicit hic textus: deus oīno
populū iſtū a facie ſua ſubmouere decreuerat: et
maxime ꝓpter peccata manaſſes: q̄ cruore inno
centiū hieruſalē purpurauit: quapropter nec ꝓ-
pter bonitatē ioſie fuit placatus: ſed potius pro-
pter pctā populi/ rex iuſtus fuit eis ſubtractus.
4.Reg.23.f Iuſtus eñ fuit ioſias/ interitū ꝙ vt dicūt hebrei
vbi cum iuxta arborē ⁊ fontē occiſus fuerit: fons
⁊ arbor ꝓtinus aruerūt. Similis illi nō fuit an-
te eum rex/ q̄ reuerteret ad dñm ex omni corde
ſuo/ ⁊ in tota anima ſua/ ⁊ vniuerſa ꝟtute ſua/ iu
xta oēm legem moyſi: neq; poſt eum ſurrexit ſi-
P militis illi: verūtñ non eſt auerſus dominus ab
ira furoris ſui magni: quo iratus eſt furor ei⁹ cō
tra iudam/ ꝓpter irritationes quib⁹ ꝓuocauerat
eum manaſſes. Dixit itaq; dñs: etiam iudam au
feram a facie mea ſicut abſtuli iſrael: ⁊ ꝓijciam
ciuitatem hanc quā elegi hieruſalē/ ⁊ domū de q̄
ego dixi: Erit nomen meū ibi ⁊c. Reliqua autē
ſermonū ioſie ⁊ vniuerſa que fecerat/ nōne hec
Moralitas ſcripta ⁊c. ¶ Iſta ſi reſpſit exemplariter alle-
gari/ ꝙ rex vel ꝓlatus ſunt ſiq; cauſa ruine po-
puli: ⁊ econtra habemus hic de ioſia iuſto: q̄ ꝓ-
pter peccata populi moritur/ ⁊ eis ſubtrahitur.
2.Reg.24.c Et alibi: De morte populi iſrael/ qui ꝓpter pec
catū dauid regis/ q̄ numerauit populū/ ab ange
Aliter lo trucidatur. ¶ Vel allega/ ꝙ vltimū infortu-
nium ſolēt multa infortunia ꝓcedere: vt tribula
tio ꝓcedēs poſſit eſſe ſequentiū ſignū: ſicut pa
tet hic/ vbi deſtructionē hieruſalē multe clades
⁊ infortunia ꝓceſſerūt. Unde Grego. dicit in ho
mil. ꝙ vltima tribulatio multis tribulationibus
Aliter ꝓuenitur. ¶ Vel dic ꝙ fons miſericordie ⁊ gra
tie ⁊ arbor fructificationis ⁊ opulētie in eccleſia vel
patria ſiccat: q̄ſi ioſias. i. iuſtus ꝓlatus vel prin-
Aliter ceps ſubtrahit vel ab ea auferet. ¶ Vel q̄ſi vide
mus ꝙ ioſias. i. rex noſter chriſtus ꝓpter pplm
morit: arbor ⁊ viror toti⁹ laſcitie/ fons ⁊ humor
carnalis toti⁹ ꝯcupiſcētie/ debet in nobis areſce
re ⁊ ceſſare: et pro morte eius debemus plange-
re et dolere.

¶ Capitulū viceſimūquartū Textus

In dieb⁹ ei⁹ aſcēdit nabuchodono-
ſor rex babylonis. Mora. Ca. XXI C

Rex babylonis veniēs in hieruſalē: trāſ
tulit inde regē Ioachim ⁊ matrē eius/
vxorem/ ⁊ eunuchos illius/ iudices ⁊ vi
ros robuſtos ⁊ bellatores/ artifices quoq; ⁊ inclu
ſores in babylonē traxit: oēs ꝑſonas nobiles de
hieruſalē ſuſtulit: ⁊ exceptis pauꝑib⁹ nihil in vrbe
reliq̄t. Ibiq; zedechiā peſſimū regē ordinauit:
quē tādē captū excecauit: ⁊ filios ſuos an̄ eū in-
terfecit: ⁊ eum vinctū ⁊ cecū in babylonē dedu-
xit. ¶ Rex babylonis eſt diabol⁹: q̄ eſt rex ſuper Moralitas
oēs filios ſuꝑbie. Hieruſalē eſt eccleſia/ q̄ debet
eſſe pacifica ⁊ q̄eta. Pſ. Rogate q̄ ad pacē ſunt Pſ.121.b
hieruſalē. Ioachim q̄ interꝓtat ꝓparat⁹ dño/ eſt
bon⁹ ꝓlat⁹/ ad mādata dñi ſemꝑ obediēs ⁊ para
tus. Pſ. Parat⁹ ſum ⁊ nō ſum turbat⁹: vt diſcā Pſ.118.b
mādata tua. zedechias vero q̄ rex fuit mal⁹/ ma
lum ꝓlatū ſignificat. Igit̄ iſta videt̄ eſſe veritas
ꝙ hodiernis tempib⁹ rex babylonis diabolus:
de hieruſalē. i. de eccl'ia videt̄ tranſtuliſſe ⁊ amouiſ
ſe ioachim. i. bonū ꝓlatū ⁊ diligentē: matrē eius
. i. pietatē oīa nutrientē: vxorē eius. i. charitatē
oīa ꝯiungentē: iudices eius. i. iuſticiā oīa iudicā-
tem: eunuchos ei⁹. i. caſtitatē impudicitie repu-
gnantē: viros robuſtos eius. i. fortitudinē vitia
debellātē: artifices eius. i. diſcretionē prudenter
operantē: incluſores ei⁹. i. humilitatē oīa bona
celantē ⁊ includentē: ⁊ ſolū ibi dimiſit (vt videt̄)
pauperes ppl'i. i. auariciā omnib⁹ indigentē: et ibi
ꝓfecit zedechiā. i. malū prelatū oīa ſubuertentē.
Recedēte eñ ⁊ deficiēte bono prelato ab eccl'ia D
oīa deficiūt: et ſuccedente malo/ oīa mala ſucce-
dūt: et ſic creſcūt. Vñ in Prouer. Regnantibus Pro.28.b
impijs ruine hominū. ¶ Vel dic ꝙ hieruſalem Aliter
eſt aīa: a qua ꝓ certo q̄ſi nabuchodonoſor dia
bolus captiuat ⁊ transfert bonū regē ioachim
dño preparatū. i. bonū et bene morigeratū affe-
ctū: et ſubſtituit malū regē zedechiā. i. affectum
malū et inordinatū: tūc ē neceſſe ꝙ ſimul tota vir
tutū familia transferat̄/ ſicut ſupra: et ꝙ pauꝑes
. i. vitia ibi ſolūmodo relinquant̄. Vbi eñ nō eſt Pro.11.b
gubernator/ populus corruet. ¶ Vel dic ꝙ rex Aliter
iſte. i. diabol⁹ videt̄ ab eccl'ia abſtuliſſe ioachim
dño preparatū. i. bonos ꝓlatos et diligētes: ma
tres. i. viros pios: vxorē. i. viros ſociales ⁊ chari
tatiuos: eunuchos q̄ ſcꝫ ſe caſtrauerūt ꝓpter re-
gnū celoꝝ. i. viros caſtos: robuſtos. i. viros pati
entes: ſolidos bellatores. i. viros ꝓdicando vel
docēdo vel bene opando ſtrenuos: artifices. i. do
ctores ſciētificos: incluſores. i. viros humiles et
abſcōſos: ⁊ breuiter oēs notabiles ꝟtuoſi ⁊ mo
rales vident̄ ab eccleſia defeciſſe: ⁊ in babylonē
. i. in pctīn captiui duci fuiſſe: ⁊ opante rege dia-
bolo periſſe. Unde dicit̄: Manū ſuam miſit ho- Tren.1.d
ſtis ad oīa deſyderabilia eius. Vñ eccleſia videt̄
tam lamentando dicere illud: Virgines mee et Tren.1.g
iuuenes mei in captiuitatē abierūt: ſacerdotes
mei ⁊ ſenes mei in vrbe ꝯſumpti ſunt. Et breui-
ter non videntur ibi relicti niſi pauꝑes. i. viri vir
tutū diuitijs carētes: ⁊ ꝑ auariciā diuitijs tꝑali-
bus indigentes. zedechias rex. i. cetus maloꝝ ꝓ-

E latoꝝ ſubſtituit̃: qui a diabolo diuerſis vitijs ca‑
pit̃: et ꝓpter ſuū defectū in pſentia ſua filij ſui.i.
ſubditi per diuerſa peccata occiduntur. Ipſe vo
per obſtinationē ⁊ ignoꝛantiā excecat̃: et finali‑
ter a diabolo in babylonē.i.in infernū captiuat̃
Eſa.42.c et miſerabiliter moꝛit̃ ⁊ necat̃. Unde Eſa. Quis
cecus niſi ſeruus meus?

¶ Capl'm viceſimūquintū tertꝰ: Fa‑
ctum eſt aūt anno nono regni eiꝰ mē
ſe decimo. Moꝛalitatū Ca. XXII

Cum zedechias rex iuda q̃ iuramētū fe‑
cerat regi babylonis/ ab eo receſſiſſet: ⁊
ob hoc exercitꝰ chaldeoꝝ hieruſalē obſi
deret: factū eſt ꝙ ꝑualeſcēte fame in ipſa ciuita‑
te hieruſalē/interrupta eſt ciuitas: ⁊ viri bellato
res fugerūt nocte ꝑ viā poꝛte/ q̃ eſt inter duplicē
murū ad oꝛtū regis: fugit ⁊ zedechias ꝑ viā q̃ du
cit ad cāpeſtria ſolitudinis: ⁊ cōpꝛehendit eū ex
ercitꝰ chaldeoꝝ: et bellatoꝛes q̃ erāt cū eo diſper
ſi ſunt: ⁊ reliquerūt eū. Quē cōpꝛehenſum ad re
gē babylonis in reblata duxerūt. Qui ſtatim in
ↄſpectu eius filios eiꝰ occidit: ⁊ oculos eius ef‑
fodiēs/ipſum vinctū catenis in babylonē capti
uū duxit. Nabuzardā vero ꝑnceps exercitꝰ chal
deoꝛū hieruſalē ſuccendit: murū eiꝰ in circuitu
diſſipauit: colūnas tēpli cōtriuit: mare eneū/ba
ſes ⁊ luteres/vaſaqꝫ tēpli q̃ fecerat ſalomon/ſe‑
cum in babylonē depoꝛtauit: et ꝑpl'm q̃ inuētus
Moꝛalitas eſt in hieruſalē captiuauit. ¶ Iſta poſſunt alle‑
gari ad felicitatē vel infelicitatē falſoꝝ amicoꝝ:
qꝛ ꝓ certo q̄diu rex iuda.i.quicūqꝫ ꝑnceps mū‑
F di eſt in ſuis palacijs/ ꝓſperitatibus ⁊ ſolatijs:
pꝛincipes ſui officiales/bellatoꝛes ⁊ amici cū eo
libere moꝛant̃: ⁊ ipſum ſibi aſſociāt: et comitiuā
eiꝰ ſectant̃. Si vero ↄtingat ꝙ exercitus chalde
oꝛū.i.mūdi infoꝛtunia ↄtra ipſum ꝑualeant: tūc
ſtatim fugiūt ⁊ ipſum ſolū derelinquūt. Exēplū
Mat.26.f eſt de apl'is: qui dn̄m ſuū chꝛiſtū in cena aſſocia‑
uerūt: ⁊ cū a iudeis captꝰ eſt/oēs eo relicto fuge
Ecci.6.b rūt. Unde Ecci. Eſt amicus ſocius mēſe: ⁊ nō ꝑ
Aliter manebit l die neceſſitatis. ¶ Uel dic ꝙ zedechi
as eſt pctōꝛ: qui infra muros ciuitatis ſue.i.infra
ambitū coꝛpis reſidēs/⁊ ibi in delicijs viuēs/pa
rū curat de rege babylonis.i. de diabolo rege
inferni: q̄uis peccando ꝓmiſerit ei famulatū: ⁊
ei obediēdo viſus fuerit cū ipſo cōtrahere quod
Eſa.28.d dā pactū: iuxta illud Eſa. Pepigimus fedus cū
moꝛte: ⁊ cū inferno fecimus pactū. Sed ꝓ certo
dū nō aduertit: iſte rex diabolꝰ ↄtra iſtū exercitū
ſuū/ſcꝫ infirmitatē/moꝛtē ⁊ infoꝛtunia mittit: et
ciuitatē vbi habitat/ſcꝫ coꝛpus/ per moꝛtē lani‑
at ⁊ ſubuertit. Igit̃ iſte exercitꝰ vrbe iſta coꝛpis
diruta: iſtū ad regē babylonis.i. diabolū in in‑
fernū adducit: ⁊ viris bellatoꝛibꝰ q̃ intrabāt cū
eo.i. cūctis amicis eius ⁊ ſocijs ipm̄ dimittētibꝰ
⁊ ab eo fugientibꝰ: ipſe excecatꝰ/⁊ lumine gloꝛie
⁊ grē ꝑuatꝰ: ⁊ catenis eterne dānatiōis ligatꝰ:
in babylonē.i.in infernū deſcēdit. Unde dicit̃:
Mat.22.b Ligatis manibꝰ ⁊ pedibꝰ mittite eū in tenebꝛas
Aliter exterioꝛes ¶ Uel dic ꝙ rex ⁊ ꝑnceps babylonis
diabolꝰ/mediāte exercitu vitioꝝ: hieruſalē.i. ec‑
cleſiā vel religionē/igne cupiditatū incēdit: mu‑ G
ros obſeruātie regularis ⁊ diuinoꝝ mādatoꝝ in
ipſo deſtruit: et eā ꝑ nabuzardā pꝛincipē milītie
ſue.i.ꝑ mūdi tyrānos ⁊ impios/diuerſis tribula‑
tionibꝰ obſidet: et multipliciter laniat ⁊ ſubuer‑
tit. Regē eius.i.pꝛelatos excecat: ⁊ catenis.i. di‑
uerſis carnalibꝰ cōplacētijs ipſos ligat: et fina‑
liter in babylonē.i.in infernū cōplantat: ⁊ ꝑpl'm
ipſiꝰ ꝑ pctā diſſipat ⁊ captiuat. Etiā ab iſta ec‑
cleſia tollit colūnas.i.viros foꝛtes ⁊ cōſtantes:
mare eneū.i.viros amaros ↄtritos ⁊ penitētes:
vaſa altaris/id ē viros deuotos dn̄o ſeruiētes.
Oia iſta ſolet diabolꝰ ab eccl'ia tollere: et ipſaꝫ
deſtructā dimittere: ita ꝙ iā videt̃ q̄ſi de bonis
ꝑſonis ⁊ de virtutibꝰ nuda eſſe. Uñ dicit̃: Poꝛ‑ Tren.1.b
te eiꝰ deſtructe: ſacerdotes eius gemētes: virgi‑
nes eiꝰ ſqualide: et ipſa oppꝛ'ſſa eſt amaritudine.
¶ Uel dic moꝛalit̃: ꝙ hierlm̄ eſt aīa: quā ꝓ cer‑ Aliter
to q̄ſi rex babylonis.i.diabolꝰ capit: ſtati domū
dei.i. deuotionē ad deū: domū pꝛincipū.i. deuo
tionē ad ſctōs: muros.i. mādatoꝝ obſeruantiā:
poꝛtas.i.ſenſuū capacitates deſtruit: ⁊ igne ↄcu
piſcentie circūquaqꝫ ſuccendit: regē eius.i.intel
lectū ꝑ ignoꝛantiā excecat: et eū ꝑ diuerſos erro
res alligat. Tandē iſtā miſerā ciuitatē oībus bo
nis ſpūalibus ſpoliat atqꝫ priuat. Nā ſicut inde
ſublate ſunt colūne ⁊ baſes: mare eneū/olle/trul
le/phiale/moꝛtariola/tridentes/ciphi: ſm̄ quod
dicit̃ hic: Sic diabolꝰ tollit ab aīa peccatrice co
lūnas firmitatis/baſes humilitatis/mare cōtri‑
tionis/ollas charitatis/ trullas lenitatis/phia‑ H
las deuotionis/moꝛtariola diuini timoꝛis/tridē
tes penitētie/ciphos ſpūalis ſcientie. Uñ dicit̃
Manū ſuā miſit hoſtis ad oīa deſyderabilia ei‑ Tren.1.h
us. Colūna eñ debet eſſe ſtabilis/hoc eſt ↄſtan‑
tia: baſis infima/ hoc eſt humilitas: mare ſonat
amaritudinē/hoc eſt ↄtritio: olla ↄtinet ⁊ feruet
hoc eſt dilectio: trulla parietes lenit/hoc eſt be
nignitas: phiala liquoꝛes cōtinet/ hoc eſt deuo
tio: moꝛtariolū ſpecies ↄterit/hoc eſt timoꝛ dei:
tridēs moꝛdet ⁊ tres dentes hꝫ/ hoc eſt peniten
tia: quibꝰ tres ptes ſunt: ciphus vinū effundit/
hoc eſt ſcientia. Oia eñ iſta ab eccl'ia ꝑ diabolū
ſubtrahunt̃/q̄ſi ꝑlatus vl' rex ipſiꝰ victꝰ excecat̃:
Ab aīa etiā tollunt̃/⁊ a tēplo ↄſciētie ſubmouent̃
q̄ſi ꝑ vitia diabolo ſubiugat̃. ¶ Hic dicit come Comeſtoꝛ
ſtoꝛ: ꝙ ſedechias rex iuda cecus I babylonē du‑
ctus: dū nabuchodonoſoꝛ rex babylonis pꝛo vi
ctoꝛia feſtū ⁊ ↄuiuiū faceret: ⁊ in vaſis q̃ de tēplo
hieruſalē appoꝛtauerat: quoꝝ partē mēſe ſue de
putauerat/ partē idolis dedicauerat/biberet: ꝓ
ſpectaculo in mediū eſt adductꝰ: et cū potus cō
uiuātibꝰ miniſtraret̃: de mādato nabuchodono
ſoꝛ iſti zedechie excecato/potꝰ laxatus extitit mi
niſtratus: quo bibito in pſentia oīm vituꝑabili
ter eſt laxatus/ſeu etiā ↄcitatus: ⁊ reductꝰ in car
cerē. Pꝛopt̃ hm̄ōi deriſionē/tāto doloꝛe affectꝰ
eſt: ꝙ infra breue tēpus moꝛtuus eſt. Et audita
cauſa moꝛtis eius/ honoꝛifice ꝑ nabuchodono‑
ſoꝛ eſt tumulatus. ¶ Iſta poſſunt applicari my Moꝛalitas
ſtice: quādo quis ꝑ ignoꝛantiā vel obſtinationē

B eſt cecat⁹ a nabuchodonoſor.i.a diabolo in babylonē.i.in ſtatū peccati captiuat: et ſepe fit ꝙ ad ꝯuiuiū bonoꝝ operū tpaliū adducit: vbi potus laxatiu⁹.i.vbi mūdi ꝓſperitas/diuitiarūqꝫ ⁊ deliciarū vbertas: quos ꝑ ipſum nabuchodono-

Pſal.72.b ſor diabolū ſibi dat. Pſal. Ecce ipſi pctōres in ſeculo obtinuerūt diuitias. Iſta eīn potus laxatiuus dicunt: qꝛ ſcꝫ quos tali potu diabol⁹ inebriat: faciliter ad oīa vitia/et maxie ad luxuriā/ auariciā ⁊ ſuperbiā relaxant: et ignominioſe coram alijs ꝑ vitia deſundant: ita ꝙ ſpectaculū et illuſio cūctis efficiunt. Quod potiſſime de iſto ꝗ erat rex hieruſalē.i.de ꝑlatis eccleſie ⁊ viris eccleſiaſticis pōt dici: qui ꝓ alijs pctōrib⁹ ſpectaculū ⁊ deriſio alijs fiūt: qñ ad ignominioſa vitia ⁊ ad ſuꝑfluitates ⁊ vanitates ſeculi ſe reuoluunt.

Pſ.21.b Pſ. Oēs videntes me/deriſerūt me. Qui finaliter in carcere male cōſuetudinis pereūt: quos tñ adulatores finē bonū eis ꝑdicādo honorifice ſepeliūt ⁊ abſcondūt. Nabuchodonoſor diabol⁹ pctōrem honorifice ſepelit: qñ in finali penitentia ipſum inaniter ſperare facit: quod etiā facit ꝑ adulatores: q̄ recte poſſūt dici taliū ſepultores.

Mat.8.c. Vñ dicit: Dimitte mortuos ſepelire mortuos ſu-

Ezech.39.c os. Et Ezech. In die illa dabo gog locū nola-

Aliter tū ſepulchrū in iſrael. ¶ Uel ſi vis dic ꝙ nabuchodonoſor diabol⁹ vaſa tēpli.i. viros eccleſiaſticos/qñ ipſos de hieruſalē in babylonem.i. de ſtatu gratie in peccatū/vel de religione ad mundū tranſtulit: ipſos quādoqꝫ idolis.i. mūdi prin-

D cipibus et eoꝝ curijs ⁊ officijs cōſecrat: ⁊ ad potandū mala doctrina cōuiuas eius.i. pctōres ipſos quādoqꝫ ordinat ⁊ deſignat ⁊c̄.

¶ Moralitatū quarti libri regum finis.

Moralitatum liber decimuſtertius ſecūdi libri paralipomenō:

¶ Capitulū decimumquartū textus: Dormiuit aūt abia cū patribus ſuis. Moralitatū Caplm. I

CUm in libris Paralipomenon pauca recitabilia/preter illa q̄ in libris regū recapitulant: nihil de cōtentis in ipſis cū iā ex ſentētia qñ cūcta tetigerim ea moralizare nō ꝓpono/preter ea pauca q̄ hiſtorie Regū ſuꝑaddita vident: que breui-

2.Pa.14.c ter hic expono. Igit obmiſſo libro ꝑmo: videt in hoc libro ꝙ zara ethiops cōtra aza regē iuda veniēs/decies cētena milia hominū in exercitu ſuo habebat: quos timens fugit Aza ad dñm et orauit. Dñs exterruit ethiopes/⁊ fugerūt: et ſic cōtra eos aza ⁊ ſui nō armis/ſed ꝓcibus ꝓualue-

Moralitas rūt. ¶ Illud allega quō de⁹ in neceſſitate ſuos filios nō deſerit: ⁊ quō qñ in ipſo per fidē ꝯfidit et ad ipm deuote recurrit: virtute ei⁹ hoſtes fugiūt ⁊ terrent: et ſic ſepe fit/ꝙ multi a paucis/diuites a pauꝑib⁹ ſuꝑant. Unde dicit: Facile eſt C

multos ꝯcludi in manib⁹ paucoꝝ: et nō eſt diffe- 1.Mach.3.b

rētia in ꝯſpectu dei celi liberare in multis aut in

paucis. ¶ Uel dic ꝙ ethiopes ſunt demones ⁊ Aliter

demonū tēptationes: q̄ ꝓ certo tot et tanti ſunt ꝙ vires noſtre ad eos ſuꝑandos non ſufficiunt. Uerūtamen faciliter vincūtur/quādo ad orationes ⁊ diuinam ſpem recurritur: et quādo diuinū auxilium humiliter implorat.

¶ Capitulū viceſimū Textus: Poſt hec congregati ſunt filij moab et filij amon: et cū eis de ammonitis. Moralitatum Ca. II

ITem in.xx.ca. dicit: ꝙ filij amon ⁊ moab et ſeir ꝯtra ioſaphat regem iuda in ſtupēda multitudine ad ꝑliū aggregant. Quo ex toto corde ad dñm recurrēte/ ꝓpheta ꝯſolator ſibi mittit: ad cui⁹ ꝯſiliū cantores ꝑmi in exercitu ponunt: quib⁹ deū laudantib⁹/hoſtes in ſeipſis taliť ꝯturbant: ꝙ alter cōtra alterū ꝑliantes/vniuerſi mutuis cedib⁹ perimunt: ita ꝙ nullus eoꝝ euadere potuerit: ⁊ iudei ſpolijs hoſtiū ſuꝑ modū ditant. ¶ Si vis dic ſicut in ꝑcedēti caplo. Moralitas

¶ Uł dic ꝙ ille tres natiōes infideliū deſignāt Aliter

tria ꝑncipalia vitia: ſcꝫ ſuꝑbiā/luxuriā/auariciā q̄ cōtra nos in tāta fortitudine ꝯgregant: ꝙ niſi dñs nos liberet ⁊ defendat/ neceſſe eſt vt nobis impie dominent. Neceſſe eſt igit ad orōnē recurrere: cātores.i. dei laudes preponere: ⁊ ſic ipſos

poterim⁹ ſuꝑare. Qñ eīn cantores ſpūales: ſcꝫ D

oratio/cōfeſſio/laus et gratiarūactio ꝑmittunt: neceſſe eſt ꝙ hoſtes ſpūales/ſcꝫ demōes et vitia

debellent. Unde: Cecinit tuba ⁊ receſſerunt ab 2.Re.20.g

vrbe. ¶ Uel dic ꝙ cantores ſunt ꝑdicatores vel Aliter

laudis diuine ꝓnūciatores: qui qꝛ ppłm ad deuotionē excitāt: cōtra hoſtes victoriā ſibi parāt.

¶ Uel dic/ꝙ ſepe fit ꝙ mali q̄ ꝯtra bonos ſe cō- Aliter

gregāt: malicioſe nutu dei quos ſimul diſſentiūt ⁊ diſcordāt: et ſic inter ſe pugnātes dū mutuo ſe debellāt: alios quos decreuerant occidere/liberant atqꝫ ditāt. Conſtat eīn ꝙ dei ꝓuidētia ſolet quos inter ſuꝑbos diſcordiā ſuſcitare: vt ſic occaſionaliter poſſit iuſtos de ſuis manibus libe-

rare. Pſ. Gladius eoꝝ intret in corda eoꝝ ⁊c̄. Pſal.36.c

¶ Caplm viceſimūquartū text⁹: Septē annoꝝ erat ioas cū regnare cepiſſet. Moralitatū Ca. III

ITem ca.xxiiij. dicit: ꝙ Ioas rex iuda q̄ ꝑ ioiadā ſacerdotē fuerat enutrit⁹: et a ꝑſecutiōe ipie athalie reſeruat⁹ ⁊ in regnū ſublimat⁹: ꝙdiu ioiada vixit/bon⁹ ⁊ ſctūs extitit deū coluit: tēplū reparauit: et iuſte et pacifice imperauit. Mortuo ꝟo ioiada/delinit⁹ obſequijs ⁊ adulationib⁹ principū ſuoꝝ: ipſe ⁊ ppl's ſui⁹ dñm dereliq̄rūt: templū dei ⁊ cultū ipſi⁹ contēpſerūt: ſculptilib⁹ ſeruierūt: ꝓ quib⁹ cū a zacharia ſacerdote filio dicti ioiade reꝑhenderet: ipm iudei inter tēplū ⁊ altare lapidib⁹ obruerūt: ꝓpter quod rex ⁊ ppl's in manib⁹ ſyroꝝ tradit: a q̄b⁹ hierlm ſpoliat: ipſe ꝟo rex ingrat⁹ in magnis laborib⁹ ab eo dimittit: ⁊ a ſeruis ſuis ꝓprijs in lecto ſuo

E dormiens iugulaꝫ. ¶ Iſta poſſunt allegari exẽ
Moꝛalitas plariter: quõ valet ⁊ ꝓficit ꝑſentia viri iuſti ⁊ bo
ni cõſiliarij vel ꝑlati. Quãdiu enĩ rex iſte ioiadã
virũ vtiq̃ iuſtũ ⁊ prudentẽ ſecũ habuit: ⁊ eiꝰ cõſi
lio viſus fuit: tãdiu deũ timuit: tẽplũ ⁊ eccleſiã
honoꝛauit: obſequijs ⁊ blãdicijs adulatoꝝ deci
pi nõ potuit: quo tñ moꝛtuo q̃plura mala fecit:
ita ꝙ oppꝛobꝛioſe perijt. Utile igiꝫ eſt et maxie
principi/ꝙ ſctõs viros ⁊ bonos cõſiliarios ſecũ
habeat: ⁊ ꝙ adulatoꝝ obſequijs (ne foꝛte ipſum
ad iniq̃tatez ꝑtrahant) nunq̃ credat. Uñ Ecc̃i:
Eccl.9.d. Uiri iuſti ſint tibi ꝯuiue. Tali igiꝫ ꝑncipi ⁊ po
pulo põt ioiada .i. bonꝰ ꝑlatꝰ vel ꝯſiliarꝰ dicere
Deu.31.g illud Deut. Noui ꝙ poſt moꝛtẽ meã inique age
tis: et declinabitis cito de via quã oſndi vobis.
Aliter ¶ Uel dic ꝙ ſi in eccl̃ia iuſtꝰ ioiada ſacerdos ſꝑ
viueret .i. ſi ibi bonꝰ et eccleſiaſticus ſemꝑ eſſet:
rex et ppl̃s .i. ipſi ſeculares ſemꝑ bene facerẽt ⁊
eoꝝ cõſilijs crederẽt: et exẽplarijs cõfoꝛmarent:
deũ quoq̃ colerẽt: et tẽplũ eccl̃ie repararẽt. Uñ
2.para.34.g dicit: ꝙ cũctis diebus ioſie nõ receſſerũt a dño.
Sed pꝛohdoloꝛ iaz ioiada ĩ eccleſia nõ inueniꝫ
quinimo viri iuſti/boni ⁊ prudẽtes ꝑlati ⁊ eccle
ſiaſtici exinde defeciſſe ꝓbanꝫ. Iuxta illud Ps.
Ps.13.a. Oẽs declinauerũt: ſimul inutiles facti ſunt: nõ
eſt q̃ faciat bonũ: nõ eſt ⁊c̃. Ideo tã principes q̃
ppl̃i deũ videnꝫ contẽnere: tẽplũ eccleſie ꝑſequi
⁊ derelinq̃re: idola .i. vitia colere: zachariã .i. ſa
cerdotes ⁊ pꝛedicatoꝛes ⁊ repꝛehẽſoꝛes vilipen
dere. Ipſos enĩ q̃nq̃ penis afficere cõputanꝫ: ꝓ
F pter quod guerris ⁊ tribulationibꝰ iuſto dei iudi
cio moleſtanꝫ: ⁊ a ſeruis ꝓprijs .i. a ſuis malꝫ of
ficialibꝰ/adulatoꝛibꝰ ⁊ miniſtris vñ doꝛmiũt .i.
vñ nõ aduertũt/occidunꝫ: inquãtũ ſcʒ ſpũaliter
eoꝝ inſtinctu mala multa faciunt: et eoꝝ futuris
fallacijs ⁊ blãdicijs tꝑaliter depauꝑanꝫ. Sicut
ad literã videmꝰ de multis principibus: q̃ dato
ꝙ quicq̃d poſſunt eccleſiaſticis auferãt: ⁊ eccle
ſiam ꝑſequanꝫ et odiãt: ipſi tñ moꝛtui .i. pauꝑes
⁊ depꝛeſſi doꝛmiũt: et hoc: q꞉ ſerui eoꝝ .i. mali fa
miliares/totũ quicq̃d habẽt/ſubripiũt: et de eoꝝ
2.Para.32 ſpolijs diuites fiunt. Uñ infra dicit: Filij ſui ꝑ
Aliter cuſſerũt regẽ. ¶ Uel iſta allega: ꝙ ſepe fit ꝙ in
grati hoĩes/⁊ maxie principes: dato ꝙ a ioiada
.i. ab aliquo prudente ⁊ iuſto familiari vel ꝯſilia
rio ſuo multa bona receperũt: ⁊ ꝙ ipſum in vita
ſua dilexerũt ⁊ honoꝛauerũt: ipſo tamẽ moꝛtuo
hmõi beneficia faciliter obliuiſcuntur: ⁊ contra
zachariã filiũ ioiade .i. cõtra filios ⁊ heredes ip
ſius debacchanꝫ: ipſoſq̃ pꝰ q̃ alios aliquotiẽs
ꝑſequũtur: nec de beneficijs acceptis ab eoꝝ pa
Aliter rentibꝰ recoꝛdanꝫ. ¶ Uel dic generaliter: ꝙ ma
li ⁊ maxie diuites nolũt hodie aliquẽ qui ipſos
corrigit inuenire: quinimmo zachariã .i. bonũ
pꝛedicatoꝛẽ vel coꝛrectoꝛẽ: ſi eoꝝ crimina argu
at: ſolent eũ cum verbis et verberibus lapidare:
Amos.5.b ⁊ eũ diffamando occidere. Unde dicit: Oderũt
in poꝛta coꝛripientẽ: ⁊ loquentem perfecte abo
minati ſunt.

¶ Capitulũ viceſimũquintũ textus: Uigintiquinq̃ annoꝛum erat amaſi
as cũ regnare cepiſſet. Moꝛalitatuʒ Ca. IIII

Hic ca. xxv. habes: ꝙ amaſias rex iuda
voluit pugnare cõtra filios edon: et cõ
duxit de iſrael centum milia robuſtoꝝ.
Sed q꞉ oẽs erant idolatre/vir dei ipſos remitti
mãdauit: ⁊ dato ꝙ iã ſtipẽdia recepiſſent/ ipſos
remitti ad ꝓpꝛia impauit. Nõ ingrediaꝫ inquit
tecũ exercitus iſrael. Nõ enĩ eſt dñs cũ illis ⁊c̃.
ſi putas in roboꝛe exercitus bella cõſiſtere: ſupe
rari te faciet dñs ab inimicis tuis. Dei eſt quip
pe adiuuare/⁊ in fugã ꝯuertere. Quod factũ eſt
q꞉ ſcʒ in deo ꝯfidens/idolatras remiſit: ⁊ ſic ho
ſtes ſuos glorioſe deuicit. ¶ Iſtud allega/ꝙ ſo Moꝛalitas
cietas maloꝝ nõ eſt in pꝛelio captãda: q꞉ ꝓpter
pctĩ eoꝝ poſſet victoꝛia retardari et impediri:
¶ Itẽ illud allega/ꝙ nõ eſt in magno nũero cõ Aliter
ſidendũ: et ꝙ victoꝛia magis depẽdet ab occul
ta dei ꝓuidentia/ q̃ a numeroſa et foꝛti militia.
¶ Nota etiã ꝙ hic dicit: ꝙ milites iſti repudia Eodẽ ca.d
ti ⁊ remiſſi/dato ꝙ bene fuiſſent ſtipendiati: fue
runt tñ cõtra regẽ iuda multipliciter indignati:
cũ terrã occiſis pluribus ſunt ꝑdati. ¶ Quod Moꝛalitas
ſimul ad hoc allegari põt: ꝙ mali ⁊ indigni quã
do ſe remitti/⁊ a ſocietate vel ꝓmotione repelli
cognoſcũt/faciliter indignãtur: ⁊ per rixas ⁊ ap
pellationes cõtra regem iuda ſe repellentẽ .i. ꝙ
cõtra bonũ pꝛelatũ ſe repudiantẽ inſurgũt. Un
de in Prouer. Non amat peſtilens eum qui ſe Pro.15.b
coꝛripit. Non conſyderat enĩ ſuã dignitatẽ/ſed
potius ambitionẽ ⁊ cupidam voluntatẽ.

¶ Ex eodẽ capitulo viceſimoquinto textus: Amaſias quoq̃ poſt cedem idumeoꝛũ/ et allatos deos filioꝛum ſeir. Moꝛalitatũ Ca. V

Hic habes q̃ amaſias rex iuda q̃ pꝛius
erat bonꝰ: ex dei virtute idumeos deui
cit/⁊ filios ſeir dei auxilio ſugauit: ſʒ cũ
inter ſpolia deos eoꝝ in hieruſalẽ detuliſſet: er
roꝛe ſeductus/ipſos ſibi in deos ſtatuit: et ipſis
incẽſum adoleuit. Quẽ cũ ꝓpheta miſſus a deo
ſuꝑ hoc redargueret/dicens: Cur adoꝛaſti eos/
qui non liberauerũt ppl̃m ſuũ de manu tua? Ac
quieſcere noluit: ſed ſibi minas inferẽs/ipſuʒ vt
quieſceret/impauit. Nõ inquit cõſiliarius regis
es: quieſce ne iterficiã te. Quapꝛopter cito poſt
a ioas rege iſrael fuit victus: ⁊ tandẽ a ſeruis ꝓ
prijs interfectus. ¶ Si vis applica iſtud ad ma Moꝛalitas
los ſacerdotes: q̃ ſcʒ audito pctõ aliciꝰ in ꝯfeſ
ſione/ad ſiſe ꝓuocanꝫ. Iuda enĩ confeſſio inter
pꝛetaꝫ: et iõ ſepe fit ꝙ rex iuda .i. bonꝰ ⁊ circũſpe
ctus cõfeſſoꝛ: pugnat cõtra edom .i. ꝯtra pctõꝛẽ
in cõfeſſione redarguẽdo/et eũ ad obedientiã et
penitentiã inducendo: ita ꝙ dũ ſua occulta ſcru
tatur: ſepe fit ꝙ deos ſuos .i. aliqua occulta pctã
in quibꝰ ſe potius delectabit/inuenit ⁊ rimaꝫ: vt
q꞉ de aliquo actu luxurie vel ſimili cõfiteꝫ: et tũc
ſepe fit ꝙ ipſos in deos ſibi ſtatuit: ſcʒ cũ in ſiſe
pctĩ cõſentit: ⁊ inquantũ illud quod in alijs im
pugnauerat ⁊ repꝛhẽderat/in ꝓpꝛia ꝑſona cõmit
tit. Apl̃s: Si q̃ deſtruxi/iterũ reedifico: ꝓuaricatoꝛ. Gal.2.d.

B torē me cōſtituo. ¶ Uel dic ꝙ mali ſe reꝑhēdi a
Aliter ꝑphetis.i.a bonis viris ꝛ prudētibus/nō ſuſti-
nēt: imo ſtatim turbati/minas eis tribuūt et in-
tentāt. Uñ illud ēverbū ipſoꝝ: Nō cōſiliari⁹ ⁊c.
Prouer.15.b q2 ſicut dicit̄ i Prouer. Nō amat peſtilēs eū ꝗ
ſe corripit. Et iō talis ꝗ ſe redargui vel veritatē
audire nō ſuſtinet/ſpūaliter et tp̄alit̄ ſepe perit.
Prouer.29.a Uñ in Prouerb. Qui corripientē ſe dura ceruī
ce cōtemnit/repētin⁹ ei ſuꝑueniet interitus.

¶ Capitulū viceſimūſextū text⁹: Omīs
aūt popul⁹ iuda filiū ei⁹ oziā annoꝝ
ſedecim. Moralitatum Capi. VI

Ozias rex poſtꝙ multa bona tā ſpūalis
ꝙ in aliis negociis/et imēſaꝫ glīaꝫ ac
quiſiuiſſet: ꝑſumptione ſeduct⁹/eleua-
tū eſt cor eius i interitū ſuū: cōtēpſit dn̄m deuꝫ
ſuū. Ingreſſus eñ templū dn̄i/ſacerdotis offi-
ciū voluit exercere et facere: et accepto thuribu
lo ſanctuariū intrare: et ſuper altare thymiama
tis incēſum ſicut pōtifex adolere: quod tñ ſolis
ſacerdotib⁹ cōſecratis/ſcꝫ filiis aarō licitū erat
q2 ſcꝫ nullus alius ſub interminatiōe locū illuꝫ
ingredi poterat aut etiā debebat. Uñ ſumm⁹ ſa
cerdos ſtatim ipſi ozie occurrit: et eū de ꝑſum-
ptionis dicte negocio reꝑhēdit. Nō eſt inqt of-
ficii tui ozia vt adoleas incēſū dn̄o: ſed ſacerdo
tū filii aarō/ꝗ cōſtituti ſunt ad hmōi miniſteriū
Cū igit̄ nec ſic egrederet̄: ſed cōminās ſacerdo
tibus incēſum offerre moliret̄: ſtatim lepra fuit
ꝑcuſſus: et a ſacerdotib⁹ a ſanctuario eiectus:
B et extūc leproſus i domo ſeꝑata habitās: ꝙdiu
vixit a ꝑplo eſt ſeiūct⁹/regniqꝫ gubernaculo de
Moralitas ſtitutus. ¶ Iſta poſſunt applicari cōtra princi
pes ſeculares: ꝗ reuera modernis tēporib⁹ non
ſunt cōtenti adminiſtratione ſecularium/niſi etiā
adminiſtrēt ſpūalia: q2 ꝑ certo ſicut patet/iā ni
tunt̄ de collatione beneficioꝝ/et ꝑ cōſequēs de
executione eccleſiaſticoꝝ officioꝝ ſe intromitte
re: et illud quod ſolis filiis aarō cōſecratis.i. bo
nis et dignis ep̄is et ꝑlatis cōceſſum eſt/volūt
aliquotiēs vſurpare: ſicqꝫ ſanctuariū intrare/et
incēſum offerre nitunt̄: inqꝫtū de reb⁹ eccliaſti-
cis/et de illis ꝗ ad ꝑlatos ꝑtinēt/ſe intromitte-
re moliunt̄: ⁊ inde eſt ꝙ iā multi tales leproſi.i.
ſimoniaci efficiunt̄/inqꝫtū ſcꝫ munera accipiūt
vt eoꝝ ꝑcib⁹ ⁊ impulſionib⁹ vel incurſionib⁹ ali-
qui ꝑmoueant̄. Lepra eñ ſimonie ꝗ in ſanctua
rio ꝯtrahit̄/ſolebat cōtingere ſolis eccliaſticis
ꝑlatis et ſacerdotib⁹: Nūc vero contingit regi-
bus et ꝑncipibus: q2 ſcꝫ qñqꝫ ſimonias contra-
hunt: et alios ꝑmouēdo ſeu ꝑmouere cōpellen
do/ꝑlatorū officiū vſurpātes aſſumunt: ſicut in
multis regnis atqꝫ vill'/nulli ad dignitates ⁊ ad
officia ꝑmouent̄/niſi ꝗ a ſecularib⁹ ꝑncipibus ⁊
dn̄is ꝑſentent̄. Iſti ergo regni ſui moderantiā
ſolēt ꝑdere: et in domo ſeparata/ſcꝫ in inferno le
proſi ⁊ abominabiles ꝑſiſtere: qui nō cōtenti ꝑ
pria dignitate/iura et officia ꝑlatoꝝ i his et ſimi
bus conant̄ taliter vſurpare: q2 ꝑ certo dignū ē
ꝙ ꝑdat ꝑpriū/ꝗ ambitioſe vſurpat et appetit ali
ena. Nō eñ eſt ſuū officiū vt incēſum adoleant.
id eſt vt ſacerdotū vel ꝑlatorū miniſteria exerce C
ant et aſſumāt. Uñ: Extern⁹ qui ad miniſtrādū Numer.3.b
acceſſerit/moriet̄. ¶ Uel dic ꝙ ſecularis ꝗuis Aliter
ſit rex vel ꝑnceps vel famoſius iuſtus: nō eſt di-
gnus eccleſiaſtica officia aſſumere: ſed ſoli illi ꝗ
munus cōſecrationis dinoſcunt̄ habere. Digni
or eñ ad hoc eſt quicūqꝫ cōſecratus eccleſiaſti-
cus/ꝙꝙ malus: ꝙ quiqꝫ ſecularis nō conſecra-
tus: ꝙꝙ iuſtus fuerit al's et honeſtus.

¶ Moralitatū libroꝝ paralipomenō Finis.

Moralitatū liber Deci

muſquartus primi libri Eſdre.

¶ Capitulū primū text⁹: In anno pri
mo cyri regis perſarū/vt cōpleretur
verbū domini: Moralitatū Ca. I

Sub Eſ-
dra ꝗ fuit ſcriba velo-
ciſſim⁹ i lege dn̄i/data
eſt licētia filiis iuda/ꝗ
captiui duci fuerāt in
babylonē/ꝙ hieruſalē
redirent: et vaſa dn̄i ꝗ
nabuchodonoſor de-
tulerat/reportātes tēplū reedificare. Quod cuꝫ
facere cepiſſent: inuidētes finitimi/ſcriptis epl'is
in perfidē ad regē impediuerūt: ⁊ tēpli edificati
onē ꝑ multa tp̄a tardarūt. ¶ Sic vere qñqꝫ cō Moralitas
tingit/ꝙ captiui peccatores de ſpeciali licentia D
ſeu gratia et indulgētia regis chriſti de babylo
nia.i.de ſtatu peccati in iudeā/que interꝑtat̄ cō
feſſio: ⁊ in hieruſalē ꝗ interpretat̄ pacifica.i.per
cōtritionē et penitentiā ad ſtatū glorie reuertun
tur: et templū dn̄i in ſua cōſcientia virtutib⁹ edi-
ficare conant̄: ſtatim aſſunt finitimi v'l vicini ſui
ſcꝫ motus carnales/ꝗ in finib⁹ ſuis habitāt: vel
diaboli ꝗ circa eos immūda pagūt: qui ſuis tē-
tationibus impediūt/ne edificēt illud templū: ⁊
ne in ꝯſcientia ſua faciāt deo domū. ¶ Hic ha Ca.IIII.a
bemus ꝙ cū filii iſrael reedificarēt templū: ſama
ritani de quibus dictū eſt quarto Regū.xvii.ꝙ
partim deū colebāt/et partim idola adorabāt:
venerunt ad eos ꝑtendentes cū eis edificare: di
centes ſe dn̄m colere/et ſibi cū aliis velle deſerui
re. Filii aūt iſrael ipſos ſocios in edificādo ha-
bere noluerūt: ſed eos poti⁹ tanꝙ extraneos re-
ſpuerūt. ¶ Sic vere fit hodie: quādo filii iſrael Moralitas
id eſt boni chriſtiani/templum eccl'ie catholice
virtutib⁹ et documētis cōſtruūt: nūꝙ deſunt ſa-
maritani/id eſt heretici et ſchiſmatici: ꝗ licet cū
deo idola colāt.i.licet cū aliqb⁹ viris ꝗ credunt
multa erronea teneāt: ſe tamen eſſe cultores dei
aſſerūt: et chriſtiani nōiari volūt: et templū pre
dicando malā doctrinā ſuā edificare querunt.
Filii aūt iſrael.i.boni chriſtiani/debēt tales re-
pudiare: ipſorū edificationē contemnere: et eos
a cetu fidelium tanꝙ extraneos effugare. Et ſic
iſti repudiati poſtea moti ſunt contra iſrael: et
ipſorū facti ſunt inimici: et edificationē templi.

E impediūt. ¶ Sic v̄o heretici et ſchiſmatici vi-
Moralitas dētes: ꝙ filij eccłie ipſos et ipoꝝ errores abomi
nant / ipſis ꝑ cunctis pplis hodie inimicant: et
eos in cōſtructiōe t̄epli / fidei et eccłie impedire
1.Corin.11.f. conant. Ubi ergo dicit / ꝙ periculū ē i falſis fra-
Mat.10.d tribꝰ: q2 ſicut dicit: Inimici hoīs domeſtici eiꝰ.
Aliter ¶ Uel dic ꝙ tales vident pditores / qui ſub ſpe
cie volēdi edificare cū alijs / et ſub ſpecie alicu-
ius boni nitunt ſocietatē cū alijs cōtrahere: vt
ſic poſſint ampliꝰ et faciliꝰ nocere. Quod ſi reci-
pi nequeūt / tūc ſe ſolēt hoſtes publicos demon
ſtrare / et malicīā quā palliauerūt declarare.

¶ Capitulum quartum Textus: Fa
ctum eſt autem cum audiſſet Sana-
ballath. Moralitatum Capi. II

Neemie q̄rto dicit / ꝙ pp̄ter impugnati
ones hoſtiū vicinorū / ſcz q̄ edificatio-
nē ciuitatis hieruſalē impediebāt: or-
dinauit Neemias ꝙ media ps iuuenū edificaret
alia v̄o ps armata hoſtibus obuiaret. Etiā de
edificātibꝰ ſiebat ſic: ꝙ vna manu faciebāt opꝰ /
alia v̄o manu gladiū tenebāt. ¶ Iſtud appli-
ca / ꝙ i ſpūali edificatione hieruſalē / ſcz eccłie et
aīe: hoſtes noſtri demones cōtinue nos impu-
gnāt: neceſſe fuit populū dn̄i in duo ſe diuidere
ſcz in bellatores et i cōtēplatiuos et religioſos /
qui ꝓ ſe et alijs orationibꝰ pugnāt: et in opato-
res et i actores / qui ꝓ ſe et alijs in terrenis labo-
F rāt. Uerūtamen ſic eſt / ꝙ iſti ex toto nō debent
opibus actiue vite intendere: immo ꝓ certo vna
manu debent gladiū orationis tenere / et altera
opus bonū actualiter exercere.

¶ Capitulum nonum Textus: Poſt
q̄ autem hec completa ſunt. Mora
litatum Capitulum III

Populus qui de captiuitate redierat /
i vno dicit valde peccaſſe: q2 ſacerdo-
tes et leuite et alij filij iſrael / nō ſtatim
ſe ſeparauerūt a populis regionū: ſ3 ponꝰ ſemē
ſuū cōmiſcuerūt cū pplis terrarū: ⁊ acceperūt ſi
bi ⁊ filijs ſuis vxores de filiabꝰ chananeoꝝ / amo
nitarū / moabitarū ⁊ egyptiorū: manus etiā ma-
giſtratuū principū fuerat in hoc prima. Qua-
propter Eſdras dolēs / elemoſynas et ieiuniū
ꝑdicauit: et vxores alienas cū ipſorū liberis eij
ci mandauit: et ſic filios iſrael a gentilibꝰ popu
Moralitas lis quibꝰ mixti erant / ſepauit. ¶ Sic vere videt
hodie: ꝙ noſtri ſacerdotes et leuite et viri eccle
ſiaſtici ſimili mō peccāt: q2 ſcz populis terrarū /
id eſt ſecularibus negocijs ſe implicāt: et ſic ſe-
men ſanctū / ſcz ſeipſos / q̄ deberēt eſſe ſancti / cū
populis cōmiſcere vident: inquantū ſecularium
Eſa.24.a. actibus et moribus ſe cōformāt. Unde Eſa. Si
Pſal.105.f cut populus / ſic ſacerdos. Pſal. Cōmixti ſunt
inter gentes: et didicerūt opa eoꝝ: et ſeruierūt
ſculptilibus eoꝝ: et factū eſt illis in ſcādalū. Et
quod plus eſt: iſti de filiabꝰ iſtorū chananeorū /
id eſt ſecularium / vxores et cōcubinas ſibi accipi
unt: ex quibus cōtra legē dei et mandata filios
adulterinos pducūt. Et in hoc nō ſolū inferio-
res / imo etiā magiſtratꝰ ⁊ principes. i. doctores
et p̄lati ⁊ ſupiores i trāſgreſſione hac p̄mi ſūt: et G
in hoc ceteris pluꝰ delinquūt. Ut ſic iā3 pōt dici
de talibꝰ illud Gen. Uidētes filij dei filias hoim Gen.6.a.
ꝙ eſſent pulchre / ceperūt ſibi vxores ex oībus
q̄s elegerāt ⁊c. Quid igit debet facere Eſdras
. i. bonꝰ p̄latus? Pro certo ipſe debet tales vxo-
res et eoꝝ liberos. i. tales cōcubinas et eaꝝ ſpu-
rios: de iſraelitarū / id eſt de clericoꝝ domibꝰ eij-
cere: et ſic ſemē ſctm̄ ab alienigenis. i. clericos a
ſecularibꝰ / et maxime a mulieribꝰ ſepare. Dicat
igit eſdras. i. bonꝰ p̄latꝰ cui liber tali fornicario
illud Gen. Eijce ancillā ⁊ filiū eiꝰ. ¶ Uł dic ꝙ Gen.21.c.
vxor alienigena eſt officiū vł dignitas ſecłaris: Aliter
cui ſcz hodie filij iſrł. i. viri eccleſiaſtici libēter
nubūt: et ſe in negocijs et dignitatibꝰ ſecularium
atq3 principū libenter implicant et mergūt.

¶ Moralitatum libri primi Eſdre Finis.

Moralitatū liber deci
musquintus tertij libri Eſdre.

¶ Capitulū tertiū textꝰ: Rex Dariꝰ fe
cit cenā magnā omnibus vernacu-
lis ſuis. Moralitatum Capitulū . I

Sicut dici
tur tertio eſdre ca. iij.
Cubicłarij tres regis
perſaꝝ / pmiſſo a rege
p̄mio meliꝰ reſpōdēti /
de queſtione fortitudi H
nis diſputauerūt: et q̄
res ſit i mūdo fortior /
diuerſimode reſpōderūt. Unꝰ igit vini fortitudi
nē pdicauit: alꝰ regis potētiā fortiorē rebꝰ oībꝰ
aſſeruit: alꝰ mulieres fortiores rebꝰ ceteris eſſe
dixit: veritatē aūt ſup oīa p̄ualere aſſeruit. Iſte
igit q̄ ꝓ mulieribꝰ locutꝰ eſt / p̄miū pmiſſū obti-
nuit: et q̄cq̄d ſtatuit petere / reportauit. ¶ Iſta Moralitas
pōt allegari / ꝙ hodiernis tpibus i curijs regū ⁊
pncipū q̄libet certat regi ſapiētiꝰ r̄ndere et placē
tiora dicere / ad illū finē ꝙ poſſit p̄miū reporta-
re. Sed ꝓ certo iſta videt hodie veritas: ꝙ illi q̄
cōmēdāt hodie mulieres. i. q̄ dn̄aꝝ acq̄rūt gra-
tias et fauores / ceteris p̄ferunt: et p̄miū nō ſolū
ab ipſis dn̄abꝰ / imo etiā ab ipſis regibꝰ et dn̄is
cōſequunt. Uńꝰ verſificator dicit: Regna regūt vul
ue: clamat gēs tota ſimł ve. ¶ Dic ꝙ rex baby- Aliter
lonis eſt diabolꝰ: q̄ ſcz i hoc mūdo tres cubicu
larios habere dicit / eo ꝙ tria genera pctōꝝ ſibi
p̄cipue famulant: ſcz auari / q̄ cōmēdāt vinū / id ē
diuitias / q̄ inebriāt et excecāt coꝛ hūanū. Ambi-
tioſi et ſupbi / q̄ cōmēdāt regē. i. eminētias. Lu-
xurioſi / q̄ cōmēdant mulieres. i. delicias. Uide
ſupra libro. xv. ca. de deabꝰ et pomo diſcordie.
¶ Uel dic ꝙ inter ſeruos regis chriſti / ille q̄ mu Aliter
lieris. i. beate v̄ginis laudē et fortitudinē predi
cat: et q̄ veritatē diligit et cōmēdat / a rege chri-
ſto amplius donū reportat. Mulieris autē bo Eccl.26.a.
ne bn̄dictus vir. ¶ Hic ca. tertio habes / ꝙ tres Eodē ca.
erant iuuenes cuſtodes coꝛpis Darij: quibus

A pmiſſum erat a rege/ꝙ ille q̄ de vna q̄ſtiōe ſibi a
rege tradita ſapiētius reſpōderet/dona q̄plurī
ma reportaret. Cuiuſcunq̄ inq̄t apparuerit ſer
mo ſapientior/dabit ei Darius rex dona magna:
ſcʒ purpura opiri/in auro bibere/ꝛ ſup aurū dor
mire:et currū aureū/frenū et cydarim byſſinā/ꝛ
torquē circa collū:et ſecūdo loco ſedebit a rege
ꝑpter ſapientiā:ꝛ cognatꝰ regis vocabit. Et ſe
quit ꝙ zorobabel vnꝰ triū q̄ veritatē cōmenda
Moralitas uit/oīa iſta a rege dario reportauit. ¶ Rex iſte
darius q̄ interpretat fertilis vel augmētatꝰ/ſignifi
3.Eſdre.3.a. cat deū/q̄ in oībꝰ eſt fertilis et abūdās. Rex da
rius fecit cenā magnā. Iſta eſt igit veritas: ꝙ ille
q̄ veritatē diligit cōmēdat:et cuiꝰ ſapientiā ipſe
rex deꝰ approbat et acceptat: ſicut eſt hō ſanctꝰ/
q̄ nō de vino et de rege/id eſt nō de affluētia vel
eminētia ſpeciali tractat:ſed ad veritatē creatā
et increatā ſapientiā ſuam ordinat et dilatat:ab
iſto rege ſuo finaliter gloriā et honorē reportat.
Magna eſt inq̄t veritas ꝛ ꝑualet. Iſte enī fina
liter purpura.i.regali dignitate veſtit: auro di
uine ſapientie potat:et ſup illud aurū dormire ꝛ
quieſcere ꝑpetuo cōprobat: currū aureū/ id eſt
corpꝰ glorificatū habebit:freno aureo.i.diuina lau
.Eſa.48.b de gaudebit. Eſa. Laude mea infrenabo te: cir
cūdari byſſina/id eſt mūda ꝛ clara maieſtate ful
Zach.3.b. gebit. Zach. Ponite cydarim mūdā ſup caput
eius:torques aurea/id ē charitate feruēti orna
bit in ſede ꝑpetue q̄etis ꝛ ſecuritatis:iuxta regē
chriſtū locabit:cognatꝰ ꝛ amicꝰ ꝑpetuo vocabit
Joan.15.b. Un̄ dicit: Jam nō dicā vos ſeruos/ſed amicos.
B Igit vera ſapiētia q̄ eſt de eternis ꝛ non de terre
nis:q̄ philoſophizat de veritate/et nō de vani
tate:et quā ſolā rex approbat ſcʒ chriſtꝰ:oēs au
tē alios reprobat: tali ꝑmio dotat:et poſſeſſores
ſui ad talē gloriā ꝑmouent. Un̄ i Prouer. dicit
Prouer.1.a. ꝙ ꝑ ſapientiam addet capiti tuo grā ꝛc. ¶ Uel
Aliter dic ꝙ modernis tēporibꝰ illi q̄ ſunt regū cubi
cularij et familiares:illi qui apud eos reputan
tur ſapiētiores/diuitijs ꝛ honoribꝰ ꝑ alijs abun
dāt:in auro bibūt:et in auro ꝑ auariciā mētali
ter cubāt:cydarim dignitatū etiā obtinent:pur
pura/id ē veſtimētis ꝑcioſis ſe induunt:iuxta re
ges et i altis officijs et dignitatibꝰ ſedēt:cogna
ti et amici regū vocant:et in omnibꝰ clari appa
rēt. Uerūtamē ibi dicit ꝙ iſti curru vehūtur/et
torque circa collū ligant:ad denotādū ꝙ ſtatꝰ il
lorū nō eſt ſtabilis/ſed ad modū currꝰ vertibilis ꝛ
3.Regū.25.a. volubil. Un̄ dicit: Impij rotabunt quaſi rota.
Torques etiā/id eſt tortura diuerſaꝝ ſollicitudi
Job.17.c. nū et timorū iſtos ſtringit. Un̄ Job: Cogitatio
nes mee diſſipate ſunt/torquentes cor meū. Et
ad literā finaliter etiā q̄ſq̄ accidit: ꝙ torques ꝑ
ſuſpēdiū ipſos ſtringit:ſicut de multis ſapienti
bꝰ regū/officialibus/cōſiliarijs quotidie cerni
mus:quos q̄ſq̄ poſt altas dignitates torqueri
et ſuſpēdi videmus: ꝛ ſic torques aurea i torquē
Eccli.35.c. canabeū trāſformatur. Ecci: Seruo maliuolo
eodē ca. tortura ꝛ cōpedes. ¶ Hic dicit ꝙ nihil vino for
tius et efficaciꝰ. Habet enī vt ait/mētē decipe/mē
tē effeminare/mētē i ſecuritatē ꝑtere/mentē io
cūdare/omnē triſticiā effugare. Fraternitatē et
amicitiā facit obliuiſci:gladios ſumere/ꝛ oīa ꝑ
talēta loq̄. ¶ Iſta oīa pn̄t applicari ad vinum Moralitas
male ſumptū/ſcʒ ad ebrietatē:qꝛ ꝑ certo iſta eſt
q̄ mentē ꝑ errorē et inſipientiā decipit: ꝛ q̄ virtu
tē.i. ſapiētiā eneruat. Pſal. Turbati ſunt ꝛ mo Pſal.106.c.
ti ſunt ſicut ebriꝰ: et oīs ſapiētia eorū deuorata
eſt. Securitatē ꝑſumptionis parit: vanā leticiā
inducit:triſticiā et timorē effugat:ꝑſentiaq̄ ꝛ fu
tura infortunia obliuiſci facit:amicitiā facit frā
gi:gladios ꝑ furorē et iracundiā facit accipi:et
ad literā plus q̄ deceat facit loq̄. Ebrij enī ꝑ ta
lēta loq̄ dicunt/inq̄tū q̄d dicāt nō ꝑmeditant:
ſed q̄cq̄d habēt in corde/ſimul eructāt et effant.
Un̄ in cōmum dictū gallicū eſt de hoīe q̄ effre
nate et incōſyderate loquit: Il parlet a taneleis
.i.ipſe loquit ꝑ faſciculos. Un̄ dicit: Totū ſpiri Prouer.19.b
tū ſuū ꝑfert ſtultꝰ: ſapiēs aūt ſeruat in poſterum.
Eccñ: Stultꝰ verba multiplicat. ¶ Uel dic de vi Eccñ.10.d
no delictarū vel affluētia ꝑſperitatis. ¶ Uel dic Aliter
ꝙ vinū eſt diuina prudētia ſeu ſpes/fides vel cō Aliter
ſolatio ſpiritalis:qꝛ iſta eſt q̄ mentē decipit: in
ſtrū ſcʒ facit ſperare vel credere quod nō videt:
mentē effeminat ꝑ timorē:aſſecurat ꝑ ſpem:le
tificat ꝑ ſpūale gaudiū et timorē/ꝛ amicitiā ꝛ fra
ternitatē:et omnē ꝑſonarū acceptionē facit ob
liuiſci ꝑpter iuſticiā: gladiū verbi et oratiōis facit
ſumere/et ſpūalē audaciā:et ꝑ talēta facit loq̄ ꝑ
ſpūalē feruorē et eloquentiā. Un̄ in Prouerb.
Da vinū his q̄ amaro ſunt animo/vt bibant et Prouer.31.a.
obliuiſcant egeſtatis ſue.

¶ Capitulū quartū Textꝰ: Et inchoauit ſequēs dicere/qui dixit de fortitudine regis. Moralitaꝯ Ca. II

Hic agit de potētia regis: et dicitur ꝙ
rex omībꝰ ꝑcellit: bellatores mittit/qui
miſſi vbicūq̄ voluerit ꝑperāt: montes
turres et muros lacerāt:ꝑdas rapiūt ꝛ accumu
lāt:quas tādē ad regē portant. Iugulant et iu
gulāt:et ꝑ ſuis dn̄is morti ſe exponūt. Agrico
le tributa/fructꝰ regibꝰ afferūt: et cū omnes pro
ipſis laborare nō ceſſent/ipſi tñ in leticia bibūt
dormiūt et recumbūt. ¶ Iſtud ad literā poteſt Moralitas
applicari ad modernos reges/ tam eccleſiaſti
cos q̄ ſeculares: quia ꝑ certo iſti bellatores/ id
eſt balliuorū multitudines nutriūt: qui montes
turres/muros/ id eſt generaliter omnes bonos
ſubditos ꝑ cōtemplationē altos/et ꝑ cōſtantiā
fortes et ſolidos impugnāt/ et exactionibꝰ diri
piūt: predas et exactiones quas extorquent ab
alijs/ad magiſtros ſuos ferūt. Et ad literā ſepe
fit/ꝙ ꝑ mandatis magiſtrorū ſuorū exequēdis
alios iugulant et affligunt:ſed finalitē ipſi iugu
lantur. Quod etiā familiariter accipiēdo vide
mus/ꝙ iſti ſubditos ſcʒ exactiōibꝰ ſuis iugulāt:
tamē ſepe fit ꝙ ipſi ſimiliter iugulant: ꝛ ꝑ infor
tunia deficiunt et ſuccumbūt. Unde dicit: Ea Mat.7.a.
dem menſura qua menſi fueritis/remetietur vo
bis. Et breuiter iſta eſt veritas/ ꝙ tam mulieres
q̄ agricole/tam pauperes q̄ diuites/ pro regi
bus/ꝑlatis et ſuperioribus dominis/ ꝛ ipſorum

E negocijs ſeu vtilitatib⁹ laborãt: ipſi āvo ſine la-
Pſal.72.a. boꝛe viuũt/doꝛmiũtꝫ triumphãt. Pš. In labo-
ribus hoim nõ ſunt: ⁊ cũ hoibus nõ flagellabũ-
tur. Ideo tenuit eos ſupbia: operti ſunt iniqui-
Aliter tate ⁊ impietate ſua. ¶ Uel dic ꝙ rex eſt chꝛiſt⁹,
cui⁹ milites fuerũt apoſtoli et martyres: qui pꝛe-
dicãdo pctõꝛes iugularũt: inq̃tum exterioꝛẽ ho-
minẽ et vitã carnalẽ in eis occiderunt: pꝛedaſqꝫ
id eſt animas quas a diabolo rapuerũt/ad eum
per fidẽ et penitentiã detulerũt: qui tamẽ finali-
ter ꝑ tyrãnos coꝛpaliter iugulati fuerũt: qui gla-
dio percutit/gladio ꝑibit. Apſi eñi ⁊ ꝑmi eccleſie
fundatoꝛes: qui gladio verbi dei pctõꝛes ꝑcuſſe-
runt/gladio ꝑ tyrãnos et impios coꝛpaliter pe-
rierũt. Agricole etiã/id eſt fideles ꝯfeſſoꝛes/do-
ctoꝛes: tributa virtutũ et honoꝛũ operũ de agro
ſacre ſcripture/tributa bonarũ doctrinarũ ad
regẽ chꝛiſtũ ſuũ deferunt: et ipſo i paradiſo qui-
eſcente/hic ꝑ ipſo laboꝛibus ſe exponũt. Pſal.
Pſal.43.d Propter te moꝛtificamur tota die.

¶ Ex capitulo quarto textus: Terti-
us qui dixerat de mulieribus et veri-
tate. Moꝛalitatum Capitulũ III

Hic dicitur/ꝙ mulieres ceteris reb⁹ foꝛ-
tioꝛes ſunt. Et ad hoc pꝛobandũ ad-
ducitur/ꝙ mulieres reges et ſubditos
generant/plantatoꝛes vinearũ: educunt telas
ac ſtolas pꝛo veſtiendis hominib⁹ faciunt: glo-
rie ſunt hominũ: et ab ipſis nequaq̃ homines ſe
ſeparãt: ſed auro et argẽto dimiſſo mulieribus
F foꝛmoſis ſe pꝛecipue delectãt. Iſtas etiã patri-
bus et matribus ꝑferũt: et ꝑ ipſis latrocinia et
rapinas facientes/et in magnis periculis ſe po-
nentes/ad vxoꝛes et amicas pꝛedas deferunt.
Multiqꝫ ꝑpter mulieres iugulati perierunt/ et
peccauerũt. Et cõcludit ibidem: ꝙ ꝑinde ſcire
nos opoꝛtet ꝙ mulieres dominantur. ¶ Iſta
Moꝛalitas poſſunt exemplariter allegari de potẽtia et fal-
lacia mulierũ: quia iſta eſt veritas/ ꝙ iſte hodi-
ernis tẽpoꝛibus viris dominanť: et ꝙ ipſos ad
amoꝛẽ taliter alliciũt ſuũ/ꝙ nec ab eis faciliter
Geñ.2.d. ſeparanť: ſed potius patrẽ et matrẽ ꝑ eis dimit-
Aliter tẽtes/mulierib⁹ adherere noſcunť. ¶ Ad literã
etiã patet ꝙ mlieres ſup oĩa dilectoꝛes ſuos at-
trahũt: ꝑ ipſiſqꝫ enutriendis multi furta ac la-
trocinia faciũt: multaqꝫ ſcelera pꝛo ipſis cõmit-
tunt: inſaniqꝫ et dementes ꝑ eis fiũt: et varijs pe-
riculis ſe exponũt: ita ꝙ tẽpoꝛaliter et ſpirituali-
ter ꝑ eis pereunt ⁊ ſuccumbũt. Unde illud Eccĩ
Eccĩ.9.b. Propter ſpeciẽ mulieris multi pereũt et perie-
runt. Iſte igiť hominib⁹ ſcꝫ fatuis dominantur
quod maxime patet inter cõiuges/vbi plerũqꝫ
maritis ſuis pꝛincipanť. Ideo Theophꝛaſtus
ad ſociũ ſuũ ſcribit: Det tibi omnipotens deus
omnipotẽtis femine fallacia nõ falli.

¶ Ex capitulo quarto textus: Et in-
choauit loqui de veritate. Moꝛali-
tatum Capitulum IIII

Hic ſuperaddiť de veritate: ⁊ diciť ꝙ ve-
ritas manet ⁊ viuit ⁊ inualeſcit/et obti-
net magna. Foꝛtioꝛ eſt eñi ꝑ omnibus:
et nõ eſt in ea quicq̃ iniquũ/nec acceptio perſo-
narũ nec differẽtia: que iuſta ſũt facit iniuſtis/⁊
oĩa benigniter in opibus eius. Ois igiť ter-
ra ꝑut ait/veritatẽ inuocat: et celum etiã ipſam
benedicit. ¶ Iſta omnia poſſunt ad literã di- Moꝛalitas
ci de illo q̃ ẽ via/ritas ⁊ vita: ſcꝫ de chꝛiſto/vł de
quolibet iuſto et vero iudice et ꝓlato. ¶ Uel Aliter
dic ꝙ hic ꝑpꝛie deſcribunť conditiones verita-
tis. Iſta enim manet et inualeſcit/ viuit/ obti-
net atqꝫ manet/vt ſupꝛa. Super omnia vincit
veritas: et iſta foꝛtioꝛ omnibus dicitur: quia ve-
ritas et innocentia quadam occulta veritate/
q̃q̃ tardent/finaliter ꝑualere noſcunť. Ueritas
igiť abhoꝛret omnẽ iniquitatẽ/ acceptionẽqꝫ ꝑ-
ſonarũ/et oẽm duplicitatẽ: ⁊ oĩb⁹ q̃q̃ iniuſtis
et pctõꝛibus/ cõſueuit facere iuſticiã et eq̃tatẽ.
Iuſticia eñi veritatẽ habet ꝑ directiõe: veritas
vero iuſticiam habet ꝑ executione. Ueritas eſt
lucerna et regula directiua: iuſticia vero execu-
trix eſt vis regule executiue. Pš. Ueritas de ter- Pſal.84.b.
ra oꝛta eſt: ⁊ iuſticia de celo ꝑſpexit. Nunq̃ eñi
poteſt benefieri iuſticia: niſi veritas ſciatur/ ⁊ ni-
ſi ſcita ſequať. Unũ tamen attende quod diciť:
ꝙ ſcꝫ oĩa benignanť i operib⁹ veritatis: quia
ſcꝫ tanta eſt veritatis virtus/ ꝙ inimici verita-
tis benignãtur/et complacent ſibi in veritatis
operib⁹: et dato ꝙ mediãte veritate cõtra ipſos
aliquid agať: ipſã tamẽ veritatẽ occulte appꝛo-
bant/et eius ꝑualentiã magnificant. Bene igiť
ſequiť/ꝙ oĩs terra veritatẽ inuocat/et celum D
ipſam benedixit: bñdictus deus veritatis: ſeq-
tur ergo: Magna eſt veritas/et pꝛeualet.
¶ Moꝛalitatũ Tertij libri Eſdre Finis.

Moꝛalitatũ liber Decimuſſextus quarti libꝛi Eſdre.

¶ Capitulũ ſecundũ Textus: Hec di-
cit dominus: Ego eduxi populũ iſtũ
de ſeruitute. Moꝛalitatum Ca. I

Uincẽtius
in ſuo ſpeculo hiſtoria-
li iſerit: ꝙ ꝑter duos li-
bꝛos Eſdre/ q̃ in ſacre
ſcꝑture canõe ꝯtinenť
tres alij eiuſdẽ libꝛi in-
ueniũť: q̃ inť ſcꝑturas
apocryphas numerãť
Quia tñ vt ait: aliq̃ ſancti doctoꝛes i ſcripturis
ſuis/verbis ibidẽ cõtẽtis q̃ſqꝫ inueniunť vſi fu-
iſſe: ſicut eſt illud quod Auguſtinus i homilijs
recitat: Moriet filius me⁹ ieſus ⁊c. Ideo Uin-
centius de dicto libꝛo aliquid voluit excerpere/
et pꝛedicto ſuo operi aggregare. Ego etiam ali-
quas figuras ibidẽ et viſiones poſitas moꝛali-
ꝫo: ⁊ ipſa i hoc volumine ſupaddo. Quia i iſtis
ſupꝛa tertio ⁊ q̃rto libꝛis Eſdre/ ſupponit ipſuꝫ
de multis et varijs ꝓphetaſſe: nõ videť mihi mi-
rabile/ſi ꝓpheta fuiſſe crediť: qui legem domini
a chaldeis ſuccẽſam diuinitus reparauit: mo-
dũ ſcribẽdi a dextra in leuã inuenit: ⁊ nouas li-

A terras hebreis tradidit. Unde etiā ſcriba velociſſi
mus in lege dñi dict⁹ fuit. Iſte igit̃ ca. ij. hui⁹ q̃r-
ti introducit dñm ad hieruſalē ſic loquētē: Ma
ter cōple filios tuos: et cōfirma pedes eorum/ q2
elegi eos/ et educā eos: ⁊ ſuſcitabo de monumē
tis ſuis: et mittam tibi adiutoriū pueros meos/
Eſaiā et Hieremiā: ad quoꝝ conſiliū ſanctifica
ui tibi/ et cōparaui duodecim arbores oneratas
diuerſis fructib⁹/ et duodecim fontes lac et mel
fluētes: ⁊ ſeptē mōtes immēſos habentes roſas
et lilia: in quibus replebo gaudio filios tuos.
Moralitas ¶ Uere ſic videt̃ q̄ deus alloquitur eccleſiam
matrem noſtrā. Monet eñ vt filios ſuos/ id eſt
fideles in virtutibus compleat: ⁊ q̄ pedes eorū/
id eſt affectus et deſyderia in bono cōfirmet: p-
mittēs q̄ ſi hoc fecerit: ipſos de ſepulchris/ id eſt
de oppreſſione paupertatis et tribulatiōis: vel de
ſepulchris/ id eſt de fecib⁹ vitiorū carnalis imp-
fectionis leuabit: et ad ſtatū gratie ac glorie tā
tēporalis q̄ ppetue ſuſcitabit. Si eñ mater ec-
cleſia in virtutib⁹ filios confirmaret: ſtatim ad-
eſſet dominus qui ipſos tēporaliter ⁊ ſpūaliter
Pſal. 112. b. ſuſcitaret. Pſal. Suſcitās a terra inopē. Tali-
bus igitur ſuſcitatis et cōfirmatis/ cōpletis ⁊ p-
fectis pmittunt̃ duodecim arbores/ id eſt duo-
decim articuli fidei: qui duodecim fructib⁹ ſpiri
Gal. 5. d. tus/ quos ſcʒ Apl's nominat/ ſunt empti. Apoc.
Apoc. 22. a. Ex vtraq3 parte fluminis lignū vite/ afferēs fru-
ctus duodecim p menſes ſingulos. Promittit
etiam fontes duodecim/ id eſt duodecim opera
B pietatis: ſex corporalia et ſex ſpiritualia: que la-
cte et melle/ id eſt dulcedine cōſolationis et cō-
Exo. 15. c. paſſiōis ſunt plena. Exo. Uenerūt in helim vbi
erāt duodecim fontes ⁊ ſeptuagita palme. Itē
iſtis pmittunt̃ ſeptē mōtes immenſi/ id eſt ſeptē
ſacramēta vel dona ſpūſſancti: q̄ ſcʒ roſas et li-
lia dicunt̃ habere: inquantū roſis et ſanguine/
id eſt patiētia martyrū et apoſtolorū: liliꝭ vo. i.
mūdicia caſtitatis et nitore virginū et cōfeſſoꝝ
Pſal. 124. a. ſunt multipliciter decorati. Pſal. Mōtes i cir
cūitu eius. Sic igit̃ dico/ q̄ deus iſti matri eccle
ſie et filijs ſeu deuotis fidelibus ſuis dat duode
cim arbores qnib⁹ cibant̃: duodecim fontes q̄
bus potāt̃: mōtes vt i eis int̃ roſas ⁊ lilia ſpacie
Eſa. 12. a. tur. Unde Eſa. Haurietis aquas in gaudio de
Aliter fontib⁹ ſaluatoris. ¶ Uel dic q̄ duodecim ar-
bores ſunt plati/ q̄ duodecim apl'orū ſunt imita
tores: et fructibus bonorū operū/ exemplorū et
elemoſynarū ſunt ſubditorū et pauperum nutri
tores. Duodecim fontes ſunt pdicatores et do
ctores eccleſiaſtici. i. duodecim articulos credē
tes: lac et mel/ id eſt dulcedinē ſcientiarū diffun
dentes. Septē mōtes ſunt viri religioſi cōtem-
platiui/ ſurſum in celo mētaliter manētes/ ⁊ ro-
ſa patiētie lilijſ p caſtitatis nitētes. Iſti ſūt igit̃
q̄ filios eccl'ie/ ſcʒ fideles ſeculares ſimplices v̄
bo ⁊ exemplo nutriūt: ipſos potant doctrinis ⁊
erudiunt/ et eos recreant et reficiunt. Unde de
Ezech. 34. d. ipſis dicit̃: In riuis ⁊ cunctis ſedibus terre: in
paſcuis vberrimis et in mōtibus excelſis iſrael
Eodē ca. b. erunt paſcua eorū. ¶ Hic docētur plura ope-
ra pietatis tā negatiue q̄ affirmatiue. Uiduā in C
q̃t. iuſtifica: pupillo iudica: egēti da: orphanum
tuere: nudū veſti: cōfractū ⁊ debilem cura: clau
dum noli irridere: tutare mancum: et cecū ad vi
ſionē claritatis mee admitte: ſenē etiā et iuuenē
intra muros tuos conſerua: mortuos ſepeli: et
dabo tibi ſeſſionē primā. Breuiter quicūq3 ope
ra predicta pietatis exequit̃: in prima ſeſſione/
id eſt in eterna gloria premiari meret̃. Unde di
citur in Apocalypſi: Beatus qui habet p[ar]tem Apoc. 20. b.
in reſurrectione prima.

¶ Capitulum quintum textus: De ſignis autem: Ecce dies venient/ in quibus apprehendentur qui inh[abi]bitant terram in cenſu multo. Mo[...] ralitatum Capitulum II

Inter cetera que archangelus reue[la]
uit Eſdre pphete/ hec quoq3 dixit: [Re]
luceſcet ſol ſubito noctu/ et luna mer[idi]
e: et de ligno ſanguis ſtillabit: et lapis dabit
vocem ſuam: et populi cōmouebuntur: et ſpe-
rabunt in quem nō ſperant qui habitant ſuper
terram: et volatilia commutationem facient: et
mare ſodomiticum piſces reijciet: ignis frequē-
ter remittetur: beſtie agreſtes tranſmigrabunt
regionē ſuam. ¶ Iſta prophetia videtur pro- Moralitas
prie pertinere ad Chriſtum et ad tempora eius
quia tunc ſol iuſticie Chriſtus dei filius noctu
naſcendo emicuit: luna perfecta in eternum/ id
eſt ipſius Chriſti humanitas meridie/ id eſt per
longum vite ſue ſignis et miraculis reſplendu- D
it: lignum crucis in paſſione ſanguinem ſtilla-
uit: lapis qui in morte eius fixus eſt: vocem/ id
eſt ſtrepitum dedit: et tandem ille de quo non
ſperauerunt habitantes ſuper terram/ id eſt iu-
dei: chriſtus dei filius regnauit: inquantū fidem
multiplicans in regno eccleſie imperauit. Un-
de Eccl'i: Inſuſpicabilis portauit diadema. Et Eccl'i 11. a.
Hiere. Regnabit rex ⁊ ſapiēs erit: et ignis cha Hiere. 23. a.
ritatis per mundū erupit: volatilium/ id eſt apo-
ſtolorum cetus de iudea ad gentes tranſiuit: et
ſic de proprijs ſedibus tranſmigrauit. Ipſum
mare ſodomiticum/ id eſt iudea/ mutata erit et
amara: et piſces/ id eſt viros deuotos: et ſan-
ctos/ id eſt apoſtolos repulit: et tunc grex fera-
rum ſylueſtriū et gentiliū de regione ſua/ ⁊ de
infidelitatis ſtatu ad fidem catholicā trāſmi-
grauit. Unde Hiere. A volucre celi vſq3 ad pe- Hiere. 9. c
cora tranſmigrauerunt. ¶ Uel dic moraliter/ Aliter
quando ſol diē fidei et intelligentie/ et luna ſue
roriflue gratie noctē ignorantie peccatorem il-
luminat: et meridiem/ id eſt ardorem ſue con-
cupiſcentie refrigerat et humectat: tunc lapis/
id eſt cordis ſui duricia vocem cōfeſſionis emit
tit: lignum ſue clementie ſanguinem benigni-
tatis et elemoſyne in paupes effundit: mare ſo-
domiticū/ id eſt ſua caro immūda: piſces ſuos/
id eſt delicias carnales reijcit: volatile autem
eius/ id eſt omnis vanitas ⁊ ſupbia ab ipſo rece
dit: ignis charitatis in eo ſuccēdit̃: ⁊ beſtie agre
ſtes/ id eſt beſtiales mot⁹ ab eo elōgant̃. Unde

E illud Dan. Fugiãt beſtie que ſub ea ſunt/et vo-
Dan.4.b. lucres de ramis eius. ¶ Hic dicit ꝙ in aqs dul
Eodẽ ca.e cibus ſalſe inueniunt: et amici cõtra ſe inuicem
pugnabũt: et abſcondet ſenſus/et intellect⁹ ſe-
Moralitas parabit ꝛc. ¶ Iſta hodie vident impleta: quia
ſemꝑ in aquis dulcib⁹ ſalſe inueniunt: id eſt cũ
ꝑſonis bonis mali/cũ fidelib⁹ heretici/cũ dome
ſticis ꝓditores/cũ ſimplicib⁹ detractores: iã igi-
tur amici inuicẽ cõtendũt: ſenſus ⁊ ratio cõfun
dunt; intellectus et ſapiẽtia hebetant. Vñ dicit
Eſa.29.e. Eſa. Peribit eñi ſapientia a ſapientibus eius:
et intellectus prudentiũ eius abſcondet.

¶ Ex eodem capitulo Textus: Dominator domine/ ex omni ſylua terre et omnibus arboribus ei⁹. Moralitatum Capitulum III

Eſdras miro mõ alloquit dñm/ dicẽs:
Dominator inquit dñe/ ex omni ſylua
terre/ex omnibus arborib⁹ elegiſti tibi
arborẽ vnã: ex omnib⁹ vineis elegiſti tibi vineã
vnam: ex omni terra orbis elegiſti tibi foueam
vnam: ex omnib⁹ florib⁹ elegiſti tibi liliũ vnũ:
ex omnibus abyſſis maris repleuiſti tibi riuum
vnũ: ex omnib⁹ edificatis ciuitatib⁹ elegiſti tibi
ſion: ex omnib⁹ creatis volatilib⁹ nominaſti ti-
bi columbã vnã: ex cunctis plaſmatis pecorib⁹
ꝓuidiſti tibi ouẽ vnã: et ex cũctis multis popu-
lis elegiſti tibi populũ vnũ: et ab omnibus ꝓba
tã legẽ donaſti huic quaſi deſyderãti populũ vl
Moralitas populo. ¶ Iſte vnitates vident poſſe applica-
ri et exponi de vnitatib⁹ noſtre legis: qꝛ dñs ad
F literã de cũctis mundi ſyluis elegit ſibi arborẽ
vnã ſcꝫ crucẽ/vt in illa ſuſpenderet. Unde Iob:
Iob.7.c. Elegit ſuſpendiũ aĩa mea/et mortem oſſa mea.
Unde de cruce canit: Nulla ſylua talẽ ꝓfert ꝛc.
Itẽ de omnib⁹ vineis. i. de oĩbus mũdi ſectis
elegit vineã/id eſt ſectã vnã/chriſtianorũ ſcꝫ: vt
Ps.79.b. in ea ſalutẽ operaret. Pſal. Vineã de egypto
trãſtuliſti: eieciſti gẽtes et plantaſti eã. Dux iti-
neris fuiſti in cõſpectu eius/et impleuiſti terrã.
Itẽ de omni terra foueã vnã/id eſt ſepulchrum
Ps.131.c. vt in eo ſepeliret. Vñ Pſal. Hic habitabo/qm̃
elegi eã. Itẽ ex omnibus floribus liliũ vnũ/ id ẽ
virginẽglorioſã: vt ſub ea obumbraret/ ⁊ in ea
Can.2.a. delectaret: qui canit in Cant. Ego flos campi ⁊
liliũ conuallium. Itẽ ex abyſſis ſcientiarũ elegit ri
uũ vnũ/ſcꝫ ſacrã ſcripturã: vt in ea populus ipſi
Pſal.35.b. us ſatiaret. Pſal. De torrẽte voluptatis tue po
tabis eos ꝛc. Vel riuũ/id eſt iordanẽ vt in eo ba
4.Regũ.5.c. ptizaret. Unde dicit: Vade lauare ſepties i ior-
dane. Itẽ ex oĩb⁹ volucribus columbã/id eſt
ex oĩb⁹ eccleſijs eccleſiã/ ſcꝫ catholicã romanã
Can.6.c. vt in ea collocaret. Vñ dicit in Cañ. Una ẽ co-
lumba mea. Itẽ ex oĩb⁹ pecorib⁹ ouẽ. i. ex oĩi
bus animab⁹ animã chriſtianã/vt ab ea amare
2.Regũ.12.a tur. Unde dicit: Pauꝑ aũt nihil habebat niſi
ouẽ vnã. Itẽ ex mũdi populis elegit ꝓpłm vnũ
ſcꝫ populũ iſrael vt ab eo crederet. Vñ Amos:
Amos.3.a. Filij iſrael tãtũmodo vos cognoui. Item elegit
vnã legẽ/ſcꝫ fidẽ catholicã/vt mũdo notificare-
Ephe.4.b. tur. Unde Apłs: Unus de⁹/vna fides. ¶ Hic
habemus ꝙ angelus loqnẽs Eſdre reprehende- G
bat eũ/ex hoc ꝙ ſecreta dei nitebat inueſtigare
de dño et de ꝓſperitate gentiũ cõqueri/et de fili-
orũ iſrł captiuitate/labore et dolore: maxime cũ
ipſe gẽtes nõ eſſent filijs iſrael meliores/ſed po
tius nequiores. Hic igit circa hoc alloquit an
gelus Eſdrã/dicẽs: Nũquid magis diligis po-
pulũ tuũ ꝙ deus qui creauit illũ? Acſi diceret:
Nõ ¶ Illud põt induci cõtra illos qui nõ con Moralitas
ſyderant occulta dei iudicia: et qui de miſerijs
pauperũ/et de moleſtijs innocentũ/et de ꝓſperi
tate malorũ cõtra dñm cõqueruntur: qꝛ illi debẽt
cogitare ꝙ ille q̃ creauit illos/ dñs multo plus
diligit/ꝙ aliqua creatura: et ideo non debet hõ
ipſis magis cõpati ꝙ tũ ad ꝓfundã meditatio-
nẽ/ꝙ ille eis compatit qui ipſorũ habet curã et
creationẽ. Unde dicit Eccleſiaſtes: Si videris Eccle.5.b.
inquit calumnias egenorũ/nõ mireris: qꝛ excel
ſo excellentior eſt.

¶ Ex capitulo quinto. d. Interroga eam que parit et dicet tibi. Moralitatum Capitulum IIII

Angelus loquens Eſdre/volẽs oſten-
dere quãto mũdus amplius ſeneſcit/
tanto holes ſunt corpe minores/vir-
tute debiliores/et in morib⁹ nequiores: Intro
duxit exemplũ de muliere/ que in iuuẽtute filios
fortiores generat ꝙ in ſenectute: quoniãquidẽ
mulier diuturni part⁹ debilitat in ſenectute: et
ꝑ cõſequẽs debiliores pueri generant. Et ſic di
cit/ꝙ mũdus iuuenis meliores et maiores ho- H
mines ꝓduxit ꝙ nũc mũdus ſenex. Ideo ad idẽ
dicit/ꝙ ipſa priora meliora fuerũt. Ideo Bern.
dicit/ꝙ quãto plus viuim⁹ tanto plus peccam⁹
Idẽ vero Eſdras dicit: ꝙ quanto inualidũ ſecu- 4.Eſdre.5.b
lum ad ſenectutẽ tendet/ tanto multiplicabun-
tur mala ꝛc.

¶ Capitulum ſextum Textus: Et dixit ad me: Initio terreni orbis/et antequã ſtarent exitus ſeculi. Moralitatum Capitulum V

Capitulo iſto agitur de futura reſurre-
ctiõe/et dicit ſic: Anniculi infantes lo-
quunt vocibus ſuis: pregnãtes imma-
turos parient fetus: ſubito ſeminata loca appa
rebunt: nõ ſeminata et pulchra ꝓmptuaria ſubi
to apparebũt vacua: amici cõtra amicos ꝓba-
bunt: vene fontiũ ſiccabunt. ¶ Iſta tẽpora vi- Moralitas
dent ſpiritualiter aduenĩſſe: qꝛ iã videm⁹ ꝙ pu-
eri anniculi/id eſt iuuenes homines et ignari
iã ſumũt autoritatẽ loquendi: multiloquio/ſtul
tiloquio ꝓ ceteris abundãt: cũ tamẽ dicat Ecc̃i:
Adoleſcẽs in cauſa tua loqre vix. Pregnãtes Eccl.32.b.
id eſt matres noſtre prelati: iam immaturos fe
tus/id eſt inſufficientes et inſipiẽtes ꝑſonas pa
riunt: ſeminata loca et ꝓmptuaria plena/id eſt
ſubditos diuites ꝑ rapinas vacuant. Iãq3 ad
literã amici contra amicos diſcordant: et vene
fontium/id eſt fluenta miſericordie et gratie ſic-
cantur et hauriũtur. Pſal. Dirupiſti fontes ⁊ Pſal.73.c.
torrentes: tu ſiccaſti fluuios ethan.

¶ Ex eodem capitulo ſexto Textus b. Et videbunt qui recepti ſunt homines. Moralitatum Ca. VI

Hic cōſequēter dicit/ ꝙ finaliter delebitur malū: extinguet dolus: florebit fides: vincetur corruptela: oſtendet veri- Moralitas tas/ que ſine fructu fuit tēporib⁹ tantis. ¶ Iſta fuerūt verificata in tēpore primitiue eccl'ie: nūc vero receſſerunt. Ad illa tamen allegare potes ſi vis: ꝙ iſta debent inueniri in nobis chriſtia- Mat. 5. c. nis/ et maxime eccleſiaſticis: quibus dicit: Niſi abundauerit iuſticia veſtra plus ꝙ̄ ſcribarū et phariſeorū/ nō intrabitis in regnum celorum.

¶ Ex capitulo ſexto. c. Et die ſecundo creaſti ſpiritum firmamēti. Moralitatum Capitulum VII

Hic ponit Eſdras alloquendo dn̄m/ ꝙ deus añ dixit: Congregent aque in locum vnū: poſuit aquas cōgregatas in ſexta parte terre: ſupponit terrā eſſe ſepties maiorē: quod eſt falſū. Itē poſuit ꝙ deus creauit duas maximas animas a principio: nomen vni enoch/ nomen alteri leuiathan. Enoch autē dedit in habitationē partē terre ſicce/ vbi ſunt mille mōtes. Leuiathan vero in habitationē dedit ſeptimā partem aque. Neſcio quid vult dicere: et ideo tranſeo. Credo tamen/ ꝙ ex iſtis verbis potuerunt iudei accipere occaſionē errādi: qui Vnitas hal lucinatio ponūt Leuiathan eſſe piſcem totū mundū circūeuntem: quē eis Meſſias comedendū dabit: nec diminuet tamē (vt aiunt) aut ceſſabit. Iſta igitur ſunt aliter exponenda: ſed nihil ad ꝑſens de ſenſu litere: quia nō quero niſi mores et moralizationes perſcrutari atq; moralia. Moralitas ¶ Hic videtur ponere angelus loquens Eſdre: ꝙ futurum ſeculū/ id eſt paradiſus ſeu hereditas beatorū ſimilis eſt mari ſpacioſo/ ꝓ̄ruptis iā rupibus circū ſepto: vbi tamē eſt ſtrictus introitus/ ad modū fluminis factus: ad quod ꝑ iter anguſtum plenū periculis neceſſario habet intrare/ quicunq; ad iſtud mare voluerit nauigare. Cōparat etiā iſtam hereditatē cuidā ciuitati in pulchra et ſpacioſa planicie conſtitute: ab vna tamen parte aqua circūdate/ et ab altera ignib⁹ circumſepte: vbi ſolus patet ingreſſus ſolū ad veſtigiū vnius hominis: vel diſtrictus inter ignē et aquā per mediū cōſtitutus: et cū quiſq; voluerit hereditatē/ ciuitatē vel planiciē ſubintrare: neceſſe eſt per iſtud anguſtū periculū pertranſire. Quod declarādo poſſumus addere: ꝗ pro certo paradiſus dicit mare/ propter inexhauſtibilē abundantiā: dicit ciuitas. i. ciuiū vnitas/ ꝓpter indiuiſibilē charitatis amicitiā/ et concordie colligantiā; dicit planicies/ ꝓpter delectabilem amenitatē: dicit ſpacioſa/ ꝓpter inexterminabilē quantitatē. Vnde: O Iſrael ꝙ̄ magna eſt dom⁹ dei. Baruch. 3. c. Sed revera ad illud mare ſeu ad illam ciuitatē valde difficilis eſt acceſſus. Eſt enī neceſſe tranſire per artā ſemitam iuſticie/ inter ſcopulos ⁊ aſperitatē tribulationū/ inter gētes cupiditatū ⁊ malarū inflāmationū/ et inter aquas voluptatū et malarū delectationū. Vnde dicit: Ignē et aquā apposui tibi: ad quod volueris extende manum. Eccl. 15. d. Oportet igit ꝙ hō ſit cautus/ vt ꝑ artā ſemitā iuſticie tranſeat: ne forte in aliquod ꝑdictorū periculū incidat: et ad hereditatē glorie nō attingat: ſicut dicit in euāgel. Arta eſt via que ducit ad vitā: et pauci ingrediuntur per eam. Mat. 7. b. ¶ Vel dic ꝙ pericula q̄ facultates vie celeſtis ſalutis impediūt: ſignificāt eminentias/ diuitias et delicias. Aliter Scopuli enī eminentias ſignificāt: ad quas difficilis eſt aſcēſus: facilis tamē et periculoſus eſt caſus. Ignis ſignificat diuitias: q̄ ſcʒ ſuos poſſeſſores vrūt: et eos ꝑ auariciā fatigant et incendūt. Aqua vero ſignificat delicias/ q̄ ſuos amatores mergūt: et eos ꝑ vitia putrefaciūt et corrumpūt. Caue igitur qui artā ſemitā religionis/ iuſticie et penitētie progrederis: vt ita recte trāſeas: et vt ita iuſte ⁊ ſancte viuas: ꝙ iſta pericula per affectū et deſyderium nō impingas: ne forte ꝑ ſuperbiā/ auariciā et luxuriā pereas/ et ab ingreſſu glorie retrocedas. Vnde Eſa. Hac via ambulate: nō declinetis Eſa. 30. e. ex ea/ nec ad dexterā nec ad ſiniſtram. ¶ Nota etiā ꝙ hic dicit/ ꝙ introit⁹ hui⁹ ſeculi ſūt ꝑiculoſi dolētes/ mali ⁊ ꝑiculoꝝ pleni. Iſtud applicat ad vitā ꝑſentē/ ꝑ quā ingrediunt i hūc mundū.

¶ Capitulum ſeptimum Textus: Et factum eſt cum finiſſem loqui verba hec. Moralitatum Capitulū VIII

Hic ponit illa prophetia de chriſto: q̄ a pluribus doctorib⁹ allegat: Ecce inquit tēp⁹ veniet/ et apparebit ciuitas: et oſtendet que nūc ſubducit terra: reuelabit filius me⁹ Ieſus cū his qui cū illo iocundabunt: q̄ relicti ſunt in annis quadringētis: et erit poſt annos illos/ morietur fili⁹ meus ieſus: et homines q̄ ſpiramē habent omnes: et cōuertet ſeculū in antiquū ſilentiū diebus ſeptē: vt fuit in diebus prioribus initijs: et poſt ſeptē dies excitabit quod nondū viuit ſeculū/ et moriet corruptū: ⁊ promptuaria reddent que eis cōmendata ſunt animae et reuelabit altiſſimus ſup ſedē iudicij: et ptrāſibunt miſerie/ et fides cōualeſcet: ⁊ poſt ſubſequetur/ et merces oſtendet: iuſticie vigebunt/ ⁊ iniuſticie nō dominabunt. Moralitas ¶ Iſta ad litterā videntur dicta de aduentu chriſti: ꝗ ꝙ̄tum ad primū aduentū ſcʒ in carne/ numerat tēpus quod fluxit a tēpore illius viſionis vſq; ad tp̄s incarnationis/ ſcʒ quadringentorū annoꝝ: ⁊ videt idē eſſe tēpus quod numerat a Daniele. Sub Nabuchodonoſor ⁊ Baltaſar ꝓphetauit. Iſte autē Eſdras ſub Cyro iſta vidit: ⁊ qui poſt Nabuchodonoſor cito regnauit. Dan. 9. f. Iſta eſt igit veritas ꝙ poſt quadringētos annos a tēpore iſtius viſionis dei: filius Ieſus chriſtus fuit reuelatus ⁊ natus: ⁊ tandē fuit mortuus et occiſus. Finaliter aūt omnis hō ſpirās ⁊ viuēs moriet: et corruptibile ſeculū diſſoluet. Vnde illud Eccl. Omne opus corruptibile in fine deficiet: ita ꝙ ꝓpter carentiā hoim̄ ſilentiū antiquū quod fuit añ creationē animaliū añ ſeculū reuertet. Vnde legit: Eccl. 14. c.

t

E Multi moꝛientẜ:in omni loco pꝛoijcietẜ ſilentiũ.
Amos.8.a. Tandẽ poſt ſeptẽ dies/ foꝛte ad literã quod nõ
aſſero: vel ſaltẽ poſt ſeptẽ dies.i. in fine ſeptime
etatis nouũ ſeculũ ſuſcitabitẜ:et ꝓmptuaria/ id
eſt repoſitoꝛia aĩarũ.i.paradiſus/ purgatoꝛiũ ⁊
infernus aĩas cõmẽdatas ad reſurrectionẽ eiio
mẽt: ⁊ ſic i iudicio ſedebit altiſſim⁹: ⁊ merces ſu-
as ſingulis oſtẽdet: ⁊ opus ꝑmiũ ſubſequetẜ: tũc
aũt fides ⁊ iuſticia in cõſciẽtia ꝑualebunt: ⁊ oẽs
iniuſticie damnabuntẜ. Iſta tñ de numeratione
tẽpoꝛis et annoꝝ/que fluxerunt inter Eſdram ⁊
chꝛiſtũ/preciſe nõ aſſero: ſed lectoꝛẽ ad Bedam
ſup Dan. et gloſſas doctoꝛum remitto.

¶ Capitulum octauum Textus: Et reſpondit ad me et dixit: Hoc ſeculum fecit altiſſimus pꝛopter multos futuru autem pꝛopter paucos. Moralitatum Capitulum IX

Hic in hoc capitulo dixit angelus ad
Eſdram conquirentẽ de damnatione
generis humani: ꝙ preſens ſeculũ fa-
ctum eſt pꝛo multis: futurũ vero factum ꝑ pau-
cos: quemadmodũ inquit de magna gleba ter-
re fit vas fictile: modicus puluis accipitur de
quo fit aurũ: acſi diceret: Multi ſũt peccatoꝛes
fictiles atqꝫ mali: pauci vero erũt aurei et ſalua
Mat.20.b ti. Unde dicit Matth. Multi ſunt vocati: pau-
4.Eſdre.9.d. ci vero electi. ¶ Uidit Eſdras mulierẽ i dexte-
ra parte campi: que diſſutis veſtibus ⁊ effuſo ci
nere ſuper caput/triſtis et flebilis deploꝛabatẜ
cui cauſam luctus inquirenti/ reſpondens dixit
F ſe ſterilẽ triginta annis cũ viro ſuo fuiſſe: et tan-
dem a deo filiũ magnis cum lachꝛymis impe-
traſſe: ipſumqꝫ cũ laboꝛibus nutriuiſſe/ et tan-
dem ad annos nubiles perduxiſſe. Cũqꝫ ſibi ꝑ-
quiſiuiſſet vxoꝛẽ: die qua ipſam deſponſaturus
erat/moꝛtuus cecidit: et ideo ꝓpter eius moꝛtem
ſe miſeram et flebilẽ eſſe dixit. Tandẽ vidit Eſ-
dras ſubito faciẽ mulieris dicte fulgentem: et ſic
ſubito diſparentem. Poſt hec vero ſtupidus/
vidit quoddam edificiũ ciuitatis cõſtrui: et fun-
Moꝛalitas damenta ſurſum erigi et oſtendi. ¶ Dic moꝛa
liter/ꝙ iſta mulier ſignificat animã chꝛiſtianã:
que triginta annis/id eſt in fide trinitatis cũ vi-
ro ſuo permanẽs/ſterilis quo ad bona opa per
ſeuerat: vnũqꝫ filium/id eſt vnũ bonũ opus ge-
nerat: ſicut ad literam de multis patet: qui licet
fidem trinitatis habeant: in multis tamen bo-
nis operibus ſe exercent: ſic cũ quandoqꝫ filiũ/
id eſt bonũ opus a deo impetrãt quem etiam in
Iudic.13.a. ſeipſis nutriunt atqꝫ fouent. Unde legitẜ: Ste-
rilis es/ſed concipies et paries filiũ. Uerũtamẽ
ſepe fit/ꝙ vbi ꝓ diuine grãtie et future gloꝛie
iſti filio/id eſt bono operi et ꝓpoſito ſperatur ⁊
pꝛocreatẜ: ſubito peccato interueniẽte iſte filius
moꝛitẜ: et ſic anima magis ſterilis ꝙ̃ antea repe-
Eſa.47.b. ritur. Unde dicit Eſa. Uenerunt tibi ſimul duo
hec/ſterilitas et viduitas. Ideo ꝑ certo iſta de-
bet tunc ꝑ contritionẽ dolere/ꝑ confeſſionẽ cla-
mare/et ꝑ ſatiſfactionẽ ploꝛare. Quod pꝛocul-
dubio ſi fecerit: ſtatim ꝑ diuinã gratiã in ea rece

ptam/facies ſue conſcientie relucebit: et edifici- G
um paradiſi ſibi reedificabitẜ et patebit. ¶ Ui- 4.Eſdre ca.11
dit Eſdras ſomniũ valde mirabile: vidit enim
quandã aquilã que tria capita habebat: quoꝝ
mediũ ceteris maius erat: quodlibet tamẽ iſto-
rum quieſcebat. Uox autẽ de illis capitib⁹ nul
la exibat: ſed vox magna de medio coꝛpis aqui
le reſonabat: habebat etiã duodecim alas: qua
rum a contrario penne multe oꝛiebantẜ: que tã-
dem in octo pennacula modica diſtinguebã-
tur. Ille igitẜ aquile ſucceſſiue vigilabãt et doꝛ-
miebant: et ſingule tempoꝛib⁹ ſuis regnabãt: et
vna poſt aliã deficiebat: et nunꝙ̃ amplius com
parebat. Ipſa etiã pẽnacula/id eſt pue ale ſub-
alares ſucceſſiue defecerũt: et ſic ſolũ tria capi
ta quieſcentia in coꝛpe aquile remanſerunt: tan
dẽ vero vnũ victoꝛiũ capitũ euigilauit: et ſup to-
tam terram regnauit. ¶ Dicamus allegoꝛice/ Allegoꝛia
ꝙ iſta aquila ſignificat Chꝛiſtũ: qui trium fuit
naturarũ. Habuit enĩ naturã diuinã animę et
coꝛpoꝛis in vna ꝑſona: et ſic habuit tria ſpecia-
lia capita in ſeipſo quieſcentia et manẽtia: quo-
rum tamẽ mediũ/ſcꝫ natura diuinitatis/ maius
⁊ nobilius fuit ceteris. Iſte igitẜ duodecim alas
habuit/id eſt duodecim apoſtolos in ſuo coꝛ-
poꝛe myſtico conſtitutos. Octo etiã minoꝛes
alas habuit: inquantũ ſeptuagintaduos diſci-
pulos/qui conſtãt ex octonario nonies ducto: ſi
bi cũ apoſtolis adiũxerit. Unde Luc. Deſigna Luce.10.a.
uit Ieſus poſt hoc alios ſeptuagintaduos di-
ſcipulos: quibus mediantibus vox ꝑdicationis H
euãgelice in omnẽ terrã exiuit et ꝑduxit. Iſte igi-
tur tã ale ꝙ̃ ſubalares/id eſt tã apoſtoli ꝙ̃ diſci-
puli ſuis tẽpoꝛibus vigilauerũt/ et ſup eccleſi-
am regnauerũt: Tandẽ vero vnus poſt aliũ de-
fecerunt per martyriũ/ vel aliás receſſerũt: finali-
ter tamen mediũ caput/id eſt ſua diuina poten-
tia/que nũc doꝛmire videtẜ/euigilabit/ ſcꝫ in iu-
dicio: et tunc ſup terrã in perpetuo imperabit:
ſanguinẽqꝫ et laboꝛes ſanctoꝛũ ſuoꝛũ quos diſ-
ſimulauerat/vindicabit: maloſqꝫ puniet et dam
nabit: bonos ſaluos faciet et iuuabit. Unde di-
cit Pſ. Excitatus eſt tanꝙ̃ doꝛmiens dñs: ⁊ tã Pſ.77.g.
ꝙ̃ potẽs crapulatus a vino. Et alibi: Cũ exurge Pſal.75.b.
ret dñs in iudicio: vt ſaluos faceret oẽs man
ſuetos terre. Quoniã cogitatio hoĩs confitebi
tur tibi: ⁊ reliquie cogitationis diẽ feſtũ agẽt ti-
bi. ¶ Uel dic moꝛaliter/ꝙ aquila eſt aĩa: que Moꝛalitas
ſcꝫ habet tria capita/id eſt tres potẽtias/ſcꝫ in-
tellectũ/memoꝛiã et voluntatẽ: que tandẽ ad fi-
dem veniẽs/duodecim alas/id eſt duodecim ar
ticulos fidei acquirit: octo pẽnacula/id eſt octo
ſpũales beatitudines quibus ad celũ volat/ re-
cipit: de coꝛpe autẽ eius/id eſt de interioꝛi pecto
re vox cõtritionis emanat et exit. Fit tamẽ quã-
doqꝫ ꝙ alas virtutũ ſuarũ ꝑ peccatũ amittit: ita
ꝙ ꝑter tria capita/id eſt ꝑter tres naturales po
tentias/nihil boni retinet aut cuſtodit. Uerũta-
men quãdoqꝫ fit ꝙ mediũ caput ſcꝫ voluntas/ꝑ
penitentiã euigilat: et regnũ virtutũ ꝑditũ recu
perat et reſtaurat: et ad celeſtia ꝑ contẽplationẽ

A et deſyderiū tanq̄ regina et libera/calcatis infe
Job.39.d. rioribus ſe exaltat hec aquila. Vñ Job: Eleua-
Aliter bit aquila:et in arduis ponet nidū ſuū. ¶ Vel
dic q̄ aquila eſt eccleſia:cui⁹ tria capita q̄ dor-
miebant/nec ſonum aliquem emittebāt:ſed fi-
naliter quodlibet eorū perijt:et dextrū quod le-
uū fuerat deuorauit:ſignificant ꝑlatos fide tri-
nitatis imbutos:duodecim vero ale ſignificant
mediocres ſubditos i doctrina duodecim apo-
ſtoloꝝ fundatos:octo vero ſubalares/ſignificant
inferiores in octaua future reſurrectionis ſperā-
tes. Igit̄ iſta eſt veritas/q̄ cū aquila/id eſt eccle
ſia habeat capita/alas et ſubalaria.i.habeat ꝑ-
latos et ſubditos mediocres et infimos:ipſa ca-
pita.i.ipſi capitanei et ꝑlati/nō faciūt hodie niſi
quieſcere/et in delicijs dormire:nec ſonū predi-
cationis aut diuine laudis et eruditionis ſciunt
emittere:quapropter neceſſe eſt ipſos finaliſ̄ de
perire. Ad hoc enī ſolū attendūt/ q̄ illi qui ſunt
ad dexterā/id eſt i ſtatu pſperitatis:illos q̄ ſunt
ad leuā.i.in ſtatu aduerſitatis/deuorāt.i. impel
lunt. Iſta ergo eſt veritas: q̄ ale legunt̄ vigila-
re/et capita dormire: q2 ſubditi ſcȝ ſunt magis
ad bonū vigiles q̄ ꝑlati/ dicētes illud apoſtoli:
1.Tes.5.a. Nō dormiamus ſicut ceteri:ſed vigilemus et ſo
brij ſimus. Cui⁹ tamē cōtrariū legit̄ de chriſto:
Mat.26.e. quia ſcȝ ipſe vigilabat/et diſcipuli dormiebant.
Aliter ¶ Vel dic q̄ aquila eſt princeps vel rex: q̄ ſcȝ i
corpe ſuo.i.in curia ſua habet et capita et alas
et ſubelaria.i.magnos capitaneos vel cōſiliari
B os mediocres/iudices et iferiores balliuos. Igi
tur hoc eſt verū/q̄ dū capita dormiūt/ ale vigi-
lant:quia dū ipſi ſuperiores capitanei et magi-
ſtri nō cogitāt/ſed quieſcūt:ale.i.inferiores bal-
liui p ipſis ad rapiendum vigilāt et intendunt.
Luce.12.e. Vnde Luc. Beati ſunt ſerui illi:quos cū vene-
rit dñs/inuenerit vigilātes/ ſcȝ ad predandum.
Aliter ¶ Vel dic etiā/q̄ iſti officiales dū domini ſui
beberes in delicijs delectant̄:et de regimine ter-
re ſue nihil aut modicū meditant̄: iſti ad vtilita
tē ꝓpriā vigilātes/ad predā preparāt panē libe-
Eodē ca. ris. ¶ Vidit Eſdras aquilā magnā que tria ha
bebat capita/duodecim alas/ et octo ſubalaria:
que ſcȝ a contrario alarū penne ſunt orte:q̄ tan-
dem in octo paruas alulas/quas vocat octo pē
nacula/ſunt diſtincte:et expandebat aquila alas
ſuas ſuper omnē terrā:et omnes venti terre in-
ſufflabant ad eā. Factū eſt q̄ omnes iſte penne
temporib⁹ ſuis regnauerunt:et tandē ſucceſſiue
vna poſt aliā defecerunt. Ipſa etiā capita tria
quieſcebant:et vnū erat maius alijs: quod eui-
gilans p totū mundū regnauit:et poſt hoc non
comparuit: de alijs vero duobus vnū quod ad
dexteram erat/reliquū deuorauit: de corpe vero
aquile/nō de capitib⁹ vox exibat. Poſt hoc au-
tē exiuit leo de ſylua rugiens: et vocē hominis
ad aquilā mittens dicebat: Nonne tu es qui ſe-
paraſti de quatuor animalib⁹:et totū mundum
tenēs/poteſtatē cū labore et dolore poſſediſti:
et tribulaſti manſuetos:leſiſti quieſcentes: dile
xiſti mendaces:deſtruxiſti fructificantes;affligi-

ſti tibi non nocentes:et ideo aſcendit contume C
lia tua ad altiſſimū/ et reſpexit ſuperba tēpora:
et ecce finita ſunt. Propter quod non appares
aquila/et ale tue horribiles/et pēnacula tua peſ
ſima/et capita tua maligna/et vngues tui peſſi-
mi/et totū corpus tuū vanū/perierūt:vt refrige-
retur terra liberata de manu tua. Quib⁹ dictis/
ecce totū corpus aquile incendebat̄:et ipſa ne-
quaq̄ ampli⁹ videbat̄. ¶ Quāuis iſta mirabi- Moralitas
lis aq̄la multa ſignificare poſſit:ſed tamē ex ſe-
quēti expoſitione pōt innui iſtā eſſe romanū im
periū: cuius initiū/progreſſum et terminū deſi-
gnauit. Illud enī imperiū ꝓprie cōparat̄ aqui-
le:tū q2 rapaciter vixit:et per ſuā rapacē violen-
tiā altius ceteris volauit:et cūctis mūdi auib⁹/
id eſt cūctis hominib⁹ imperauit: ita q̄ omnes
venti celi ad eā inſufflabant: hoc eſt/ q̄ omnes
iuriſdictiones ſeculi ab hoc imperio depēdebāt
Pſal. Dominabit̄ a mari vſq3 ad mare:et a flu- Pſal.71.b.
mine vſq3 ad terminos orbis terrarū. Iſta igit̄
habuit capita peſſima/alas horribiles/ſubala-
ria maligna/vngues etiā acutos. Et reuera im-
periū romanū habuit quoſdam impatores mo
narchas/qui fuerūt ſicut capita:quoſdā habuit
minores ad currendū p mundū/ et acquirendū
terras/et ad populos ſubiugandū agiles et fero
ces/q̄ fuerūt ſicut ale:habuit etiā inferiores pri-
cipes/ſub alis.i.ſub imperatorib⁹ militātes:qui
dici poterant merito ſubalares. Et forte qui hū
vellet deducere/inueniret tria capita.i. tres ſolos
monarchas fuiſſe:duodecim alas.i.duodecim D
magnos impatores ſucceſſiſſe:ſicut etiā Sueto
nius fecit librū de duodecim ceſaribus: nūc vero
ſubalaria/id eſt modice virtutis imperantes re-
ſtare. Sed quicquid fuerit de numero:cōſtat q̄
omnes terribiles et horribiles fuerūt: vngues ra-
pacitatis et violētie acutiſſimos habuerūt:qua-
propter populus ſup quem regnauerūt/ tēpore
ſuo defecerūt/et vt cōmuniter gladio perierūt:
et vnū caput reliquū deuorauit/inquātū inter ſe
q̄ſq3 preliū habuerūt:ſicut patet de Julio con
tra Caiū/et de Pompeio contra Antoniū. Vox
enī.i.lis et cōtrouerſia de corpe ipſius imperij
ſepe prodijt:ſicut in bellis ciuilib⁹ apparuit: p-
pter quod ipſa aquila ſemp in deterius ꝓceden
do ſucceſſit: et ſua potētia ſemp decreſcēdo defe
cit/ſicut patet:q2 de capitib⁹ ad alas/de alis vero
ad ſubalares trāſiuit. Vñ Dan. Habebat alas Dan.7.a.
aquile ſup ſe:et reſpiciebā donec auulſe ſūt ale
eī. Sȝ p certo leo de tribu iuda dei fili⁹/de ſyl-
ua inculta.i.de vgine maria ꝓueniēs: iſtā fortē
aquilā/romanū ſcȝ imperiū redarguit et reꝓhen
dit: et eius potentiā violentā/q̄ totū orbē turba-
uerat et oppſſerat/a tēpore aduētus ſui reprehen
dit/et terrā de ſuis manib⁹ liberauit:ita q̄ iā ſi-
cut videmus/totū corpus eius tributati oib⁹ in-
cenditur:et ipſa quaſi penitus euaneſcēs/ vix in
ter imperia hodie computat̄. Vñ Dan. Lapis Dan.2.g.
enī de mōte cadēs/ſtatuā babylonis deſtruxit:
quia chriſtus de celo veniēs/hui⁹ imperij poten-
tiā eneruauit;et ideo de illo leone bene dicitur

E Uicit leo de tribu Juda radix Dauid. ¶ Uel
Apoc. 5. b. dic ꝙ aquila ſignificat rapaces et ſupbos prin-
Aliter cipes et tyrannos: qui habent capita/id eſt ma-
los capitaneos et conſiliarios: alas/ id eſt ſup-
bos iudices et officiales: ſubalares/ id ē malos
domeſticos et familiares. Omnes eñ dicūtur
peſſimi/terribiles/hoꝛribiles et maligni: oēs
etiā dicunꝭ vnguibus et rapinis/cōpſſictionib⁹
et crudelitatibus cōmuniter. Sed ꝑ certo iſti par
uo tēpoꝛe ꝑſeuerant: qꝛ poſtꝙ aliꝗdiu regnaue
runt: id eſt poſtꝙ officia ſua aliꝗdiu tenuerunt/
vel multa cōmiſerūt/oēs ſucceſſiue pereūt: et
ſpūaliter immo etiā tēpoꝛaliter cito deficiunt ꝛ
Pſal. 54. d. ſuccumbūt. Pſal. Uiri ſanguinū ꝛ doloſi nō di
midiabūt dies ſuos. Ipſa etiā capita. i. ipſi ma
ioꝛes et capitanei inter ſe inuicē ꝑ ambitionē et
inuidiā diſcoꝛdant: et ſe alternatim aliquotiens
deſtruūt et impugnāt. Ipſa etiā rapax aq̄la. i.
ipſe tyrānus finaliter tribulationib⁹ ſuccendiꝭ:
et mediāte leone chriſto et eius occulta iuſticia
de medio tolliꝭ: ita ꝙ de ipſo capitib⁹ alis ſub-
alaribus/id eſt de ipſo et ſuis rapacibus et ini-
quis fautoꝛibus/miniſtris et familiaribus ni-
Pſal. 36. f. hil penit⁹ reperiꝭ. Pſal. Uidi impiū ſuperexal-
tatū et eleuatū ſicut cedros libani: trāſiuit ecce
nō erat: queſiui eū/et nō eſt inuētus locus eius.

¶ Capitulum decimumtertium Te
xtus: Et factum eſt poſt dies ſeptem
et ſomniaui ſomnium nocte. Moꝛa
litatum Capitulum X

E Sdras de nocte ſomniās/vidit quēdā
hoīem aſcendentē de mari/et ſurſuʒ cū
celi nubibus aduolanteʒ: et vidit ꝙ hō
iſte cōualeſcebat: et vbicūqꝫ vertebat vultū/tre-
mebāt oīa: et vbicūqꝫ exibat vox eius/exardeſce
bāt omnes qui vocē eius audiebāt. Et cū innu
merabilis multitudo contra illū cōueniſſet: ſcul
pſit ſine manibus montē vnū: et volauit conti-
nuo ſup iſtū. Et cū nō haberet in manu vas ali
quod bellicoſum/emiſit de oꝛe ſuo flatuʒ ignis/
de labijs ſuis ſpiritū flāme/de lingua ſua ſcin
tillas et tēpeſtates: ꝛ ſuccēdit hos ſubito: ita ꝙ
ſolū cinis/puluis et odoꝛ fumi de ipſis omnib⁹
apparet: et vocat ad ſe multitudinē aliaʒ pacifi-
cā: et ducebanꝭ ad eā multi alij qui triſtes venie
Allegoꝛia bāt: alij qui ligati erāt. ¶ Recte videꝭ ꝙ iſte hō
ſic nocte viſus/eſt chꝛiſtus dei filius nocte na-
tus. Ille eñ de mari. i. de maria virgine nat⁹: ꝛ
nubibus celi. i. puriſſima humanitate velatus/
mire potētie ꝑ mundū volitans apparuit: ita ꝙ
quicq̄d ſeueriter reſpexit/ tremoꝛe mirabili per-
Mat. 21. b. cuſſit. Sicut apparuit quādo in templo vendē-
tes et emētes eijciebat: vbi ſm doctoꝛes ſplen-
doꝛ et maieſtas ei⁹ vultus alios deterrebat. Si-
Joan. 18. a. cut etiaʒ apparuit in ei⁹ captiōe: vbi audita voce
Amos. 3. b ei⁹ ſatellites territi ceciderūt. Uñ Amos: Leo ru
giet/qs nō timebit? Uox etiā et ꝑdicatio ei⁹ au-
ditoꝛes ꝑ charitatē inflāmabat: et eos ꝑ deſyde
Luc. 24. c ria bona ardeſcere faciebat. Uñ Luc. Nōne coꝛ
noſtrū ardens erat in nobis ꝛc. Poſt tamē mul
titudo iudeoꝛū innumerabilis contra eum con
uenit: ita ꝙ moꝛte interueniente ipſum ad mon
tem ſculptū et politum/ſcʒ ad paradiſuʒ ꝑ aſcē-
ſionē recedere et euolare fecerunt. Ubi cū vide-
rat multitudinē maximā/id eſt vniuerſos/tā iu-
deos ꝙ gentiles contra ſe per infidelitatē inſiſte
re/legem eius repellere/et euʒ in ſuis fidelibus
multipliciter impugnare: ignē ſpiritusſancti in
die pentecoſtes de oꝛe eius miſit: virtute cui⁹ ini
micos ſuos infideles conuertēs/ipſos in cinerē
et puluerē per humilitatē mutauit. Unde Luc.
Luc. 12. f. Ignem veni mittere in terraʒ: et quid volo niſi
vt ardeat? Et ſic finaliter ad eum multi ducti fu
erunt per ſanctoꝛū predicationē: quidaʒ videli-
cet gaudentes ꝑ ſpei conſolationē: quidā triſtes
per timoꝛē et contritionē: quidā ligati ꝑ chari-
tatem et dilectionē: et iſtoꝛū multitudo pacifica
dicitꝭ per vnitatem et concoꝛdiam. Unde dicit
2. Coꝛin. 6. b Paulus apoſtolus: Quaſi triſtes/ ſemꝑ auteʒ
Eſa. 45. c. et gaudentes. Et Eſa. Uincti manibus poſt te
Aliter currenꝭ. ¶ Uel dic ꝙ talis homo ſignificat ho
nū prelatū: quia vere ad ipm ptinet ꝙ habeat in
vultu venuſtā autoꝛitatē: quā videntes ꝑ reuerē-
tia terreanꝭ in verbis/oꝛe et labijs ardentē/ fer-
uentē verboſitatē: quā audientes ad bonū inflā
menꝭ. Requirꝭ etiā ꝙ a facie impugnationū ſu
arū/ſcʒ tribulationū et tētationū/aſcēdat in mō
tē paradiſi/ſcʒ cōtemplādo ꝛ oꝛādo/vt ab ipſis
liberetꝭ. Itē ꝙ ignē ſeueritatis aſpere correctio-
nis ꝛ reꝑhenſionis de oꝛe ſuo: etiā ſi neceſſe ſit
tēpeſtatē tribulationū mittat in talib⁹/vt coꝛri-
ganꝭ ꝛ puniātꝭ: et vſqꝫ ad cinerē ꝛ puluerē. i. vſ-
qꝫ ad ſui cōſyderationē/et ſue reſolutiōis medi-
tationē humilienꝭ: et ꝙ cōgregationē pacificaʒ
tā gaudentiū ꝙ triſtiū ꝙ etiā ligatoꝛū. i. congre-
gationē bonoꝛū tā deſolatoꝛ ꝙ letantium ad ſe
cōuocet/vt ſecū gaudeant et letenꝭ. Uñ dicitꝭ: ꝙ
Eſa. 11. a. ſpiritu oris ſui interficiet impiū: et arguet in iu-
Dan. 7. c. ſticia pro māſuetis. Unde Dan. Fluui⁹ igneus
rapiduſqꝫ egrediebaꝭ a facie eius. Ad quod vide
tur etiā facere illud quod infra ſcribiꝭ: vbi eſdre
4. Eſdr. 14. b in ꝑſona ꝑlati vel cuiuſcūqꝫ iuſti dicitꝭ ſic: Coꝛri
pe ppłm tuū: cōſolare humiles eoꝛū: renūcia iaʒ
coꝛꝛuptelle: dimitte moꝛtales cogitationes: eij
ce a te pondera humana: feſtina tranſmigrare a
tꝑibus his. ¶ Hic poniꝭ vnū quod de decē tri
bubus iſrael/q ꝑ Salmanaſar regē aſſyrioꝛ an-
tea fuerant captiuate/dicitꝭ. Hic eñ populus in
Babylonē et in Mediā tranſlatus/ ꝑpter ſuaʒ
idolatriā et peccata: dolens et penitens diſpo-
ſuit inter gentes nō habitare: ſed in quandā re-
gionē remotiſſimā/ que ſcʒ ꝑ iter vnius anni et
dimidij diſtabat: et in qua nullus hominuʒ ad-
huc intrauerat/ſe trāſferre: vt ſepati a gentibus
poſſent ſua legitima q̄ in terra ſua nō ſeruaue-
runt/cuſtodire. Iſti igiꝭ multis diebus ꝑgrā-
tes regionē obſitā montibus inuenerunt: in qua
nullus patebat ingreſſus/niſi ꝑ euphꝛatē fluui-
um intra anguſta montiū trāſeuntē introierūt:
ſed diuina potentia fluui⁹ ſtetit ſeu areſcebat: ꝛ
ſic pplꝯ inter⁹ ſubintrauit: ſtatim ꝯo fluui⁹ ad
ſuū alueū reuerſus/pplm in locū illū montibus

A obſitū intercluſit: ppl's ibi māſit. Jn fine tñ tē-
porū (vt ait) iterato vene illi⁹ fluuiꝫ ſcaturient: et
iter eis diuina virtute aperiet / et ad filiū dei pa-
cifice colligent: regio aūt illa vbi nūc ſunt / arza
ret nūcupat. Quāuis iſta vident pati eclipſim:
ex hoc ꝙ vel ort⁹ fluminis Euphrates nō diſtat
a medio vbi ppl's ille trāſlat⁹ fuerat: non ſolū ꝑ
annū cū dimidio / imo nec ꝑ mēſem: cū i monti-
bus caſpijs ꝓpe arcā noe dicat oriri. Quinim-
mo etiā nec tot⁹ mundus ꝑ iter anni cū dimidio
duraret in longū / dū tñ homo poſſet continue ⁊
quotidie dieb⁹ cōpetētib⁹ pagrare: de hoc tñ ni
hil ad pſens. Joſephus aūt de decē tribub⁹ ali-
ter videt ſentire: ſicut recitat Comeſtor in ſcho
laſtica hiſtoria. Dicit em̄ / ꝙ dū Alexander ptes
ꝑſidis et medie pagraret: venerunt ad ipm ppli
aīo redeūdi ad terrā iſrl' de qua trāſlati erāt / licē
tiā poſtulātes: q̄ audita cauſa trāſlatiōis: ⁊ quō
deū ſuū q̄ tot ſibi cōtulerat bñficia / reliquerant
indignat⁹ / nō ſolū licentiā nō dedit / ſed eos in-
ter mōtes caſpios interclūſit: ⁊ muris validiſſi
mis de mōtib⁹ ad mōtes ptenſis / ipſos include
re attētauit. Verū vt dicit ibidē: labor human⁹
ad pmiſſa nō ſufficiebat: ergo rogabat deū quē
ipſi dereliquerāt / vt implere vellet quod deſyde
rabat. Sic igit dei potētia factū eſt / ꝙ in cōſpe-
ctu pncipis terremotu facto mōtes ad montes
acceſſerūt: et ingrati ppli ſunt inter mōtes inclū
ſi: et inter gog ⁊ magog. i. inter caſtra ſic nominata
vſqꝫ ad tēpora iudicij ſedes ſuas acceperūt. De
B iſtis aūt caſtris gog ⁊ magog / vbi ſita ſunt non
legi: niſi qꝛ in deſcꝑtiōe ſphere ſeu i tractatu de
theoria planetaꝝ recolo legiſſe me / ꝙ hec ſunt
i ſeptimo climate i ſeptētriōali ſita latere: quod
etiā videt ſcriptū in deſcriptione mappe mūdi.
Moralitas ¶ Sed cū de iſtis nihil ad ſenſū moralē poſſit
deſeruire: et ꝓpter hoc ſi vis moralizare illud p̄-
mū quod hic ſcribit: Dic ꝓ certo ꝙ ſic debet fa-
cere penitēs ſicut iſte. Videns em̄ pctōr ppl's / q̄
de terra iſrl' ꝑlatus eſt i babylonē. i. de ſtatu gr̄e
in pctm̄: debet dolere ⁊ penitere / ⁊ ꝑ penitentiā
de medio gētiū. i. de ptāte demonū ſe ſubtrahe-
re: ⁊ regionē remotā. i. deſertū penitētie et reli
gionis q̄rere / et ꝑ fluuiū lachrymaꝝ intrare: ⁊ ſi-
ne exitu ibi ſtabilit ꝑmanere: ⁊ ſic q̄libet tal' pōt
Luce.19.b. cōpari illi de quo dicit: ꝙ hō quidā abijt i regio-
nē lōginquā accipere ſibi regnū. Jn fine aūt iſte
fluui⁹ lachrymaꝝ et tribulationū penitentiū ſic
cabit: ⁊ iter ad altitudinē paradiſi parabit: ⁊ de
anguſto loco mūdi vl' corꝑis penitēs ad celeſtia
Prover.11.b deferet. Vñ: Juſt⁹ de anguſtia liberabit. ¶ Jl-
Aliter lud aūt aūt quod dicit Joſeph⁹ / pōt allegari ad
hoc: ꝙ iſti q̄ de bñficijs acceptis ingrati ſunt: ⁊
bñfactores ſuos ſiue ſit de⁹ ſiue ſit hō / effugiunt
relaxationē ſeu gratiā habere nō debēt: ſꝫ poti⁹
Aliter arti⁹ icludi ⁊ puniri merent. ¶ Vel illud appli
ca ad bñficiū orōnis: qꝛ ſcꝫ de⁹ ad pces vni⁹ pa-
gani mōtes trāſtulit: et pncipis crudel' pcib⁹ ſa
tiſfecit: multo forti⁹ fideliū pces exaudit / q̄ñ cor
deuotū preces huiuſmodi ſibi fundit. Jdeo di-
Mat.21.c. cit Mat. Amē dico vobis: quicq̄d credētes pe-
titis / accipietis ⁊c. Ad illud quod Raban⁹ lib. C
ſuo de naturis rerū lib. v. ca. iiij. et multi alij do-
ctores dicūt de Eſdra: ꝙ legem dñi et ꝓphetie li-
bros q̄ ꝑ chaldeos ſuccenſi fuerāt / reparauit: facit
quod hic legit ca. xxiiij. ¶ Dicit hic / ꝙ Eſdras
q̄rēs / qualiter poſt mortē ſuā naſcituri⁹ ppl's mā
data dei faceret / cū lex dei incenſa fuiſſet: ꝓpter
quod q̄d faciēdū / ⁊ q̄ fuiſſent opa dei / de cetero
null⁹ ſciret: rogauit dñm vt ſibi ſpūmſctm̄ imit
teret: ita vt leges ⁊ libros ꝑditos multi⁹ recupa-
re valeret. Angel⁹ igit lucernā intellect⁹ ſibi da-
re ꝓmittit: et ꝑ q̄draginta dies a pplo ſe abſcō-
dit: vna cū ſcriptoribus ſibi dixit. Quo facto ca
lix plen⁹ aq̄ coloris ignei / eſdre ꝑ angelū porri-
git: quo bibito / ſtatim intellect⁹ / ſapiētia ⁊ me-
moria ſibi dat. Sic igit Eſdra dictāte / ⁊ in ſpū
loquēte: lex et ꝓphete a q̄nqꝫ ſcriptorib⁹ ſcribun
tur: et ſic infra q̄draginta dierū ſpaciū plenarie
reſortit. Angelus aūt in lege pplm iubet edoce-
ri / et quedā iubet palā fieri. Quedā inq̄t palam
facies: quedā ſapiētib⁹ abſcōdite trades. Scri-
ptores igit ꝑ diē ſcribebant / nocte vo comede-
bāt. Eſdras aūt ꝑ diē loquebat et dictabat: no-
cte etiā non tacebat. ¶ Jſta poſſunt applicari Moralitas
ad hoc: ꝙ neceſſe eſt vt intellectuꝫ / ſapientiā et
memoriā ſpiritualē quis habeat: ad hoc ꝙ legē
diuinā / id eſt diuine legis intelligentiā cōſequa
tur: qꝛ ſcꝫ hō ſe debet a cōmuni tam hoīm ꝙ ne
gocioꝝ / ꝙ etiā cogitationū more ſecernere / ⁊ ſe-
cretū ſolitudinis mētalis intrare. Debet etiā q̄-
draginta dieb⁹: ꝑ quos ſtat⁹ penitētie innuit ibi D
dē: ⁊ in ſtatu penitētie ⁊ abſtinētie ꝑſeuerare: qꝛ
reuera illi ſoli diuinas reuelatiōes ꝑcipiūt / q̄ q̄-
dragenā penitētie obſeruare nouerūt: ſicut exē-
plū de moyſe habem⁹: q̄ quadā vice q̄draginta
diebus in mōte cū dño ſtetit: et legē dñicā acce-
pit. Aſcēde ad me in mōtē / ⁊ eſto ibi q̄draginta
diebus. Alia aūt / ſcꝫ quō angelus inſpiratiue lo
quit: ⁊ quō etiā quedā ſunt i lege et i ſcriptura q̄
publice pñt dici omīb⁹: alia q̄ ſecrete ſunt dicē-
da ſolū ſapiētib⁹ / ꝑ ſe patēt. Jn capl'is q̄ ſequun
tur / multa de futuro iudicio ꝯtinent. Sed quia
nil ponit ꝑ modū viſiōis: ideo nō inueni quod
ad aliquid applicabile iudicauerim.

¶ Moralitatū libri quarti Eſdre Finis.

Moralitatū liber deci muſſeptimus ſuper Tobiam.

¶ Capitulū primum textus: Tobias ex tribu et ciuitate neptalim / que eſt in ſuperioribus. Moralitatū Ca. I

Tobiaſ de
tribu ⁊ ciuitate nepta-
lim: cuꝫ eſſet iunior / et
oēs irēt ad vitulos au-
reos adorādos: hic ſo
lus fugiebat conſortia
hoīm: et ꝑgebat dñm
adorare ad tēplū ſuū i

E bierufalē. Cū ṽo factus fuiſſet vir/accepit vxo-
rē de tribu ſua/et genuit ex ea filiū: quē ab infan
tia timere deū docuit/ꝛ abſtinere ab oīm pctō:
ꝛ finaliter ī captiuitate poſitꝰ/de cibis gentiliū
nō comedit: ꝛ cū cōtribules et amici eiꝰ paſſim
comederēt: ipſe/vxoꝛ et filius abſtinebāt: deſola
tos cōfoꝛtās circūibat/monita ſalutis dando.
Cūqȝ monita ſalutis ſuis captiuis daret: eſuri-
entes alebat: moꝛtuis ſepulturā prebebat: ꝙpro
pter in cōſpectu Salmanazar regis gratiā inue
nit: qui ipſum plurimū honoꝛauit: a Sēnache-
rib ṽo crudeli tyrāno tribulatiōes plurimas ſu
Moꝛalitas ſtinuit: et occidi etiā iuſſus fuit. ¶ Tobias qui
interꝑtaꝛ cōuerſus: in oīnibus iſtis typuȝ gerit
boni ſecularis/ q̄ ad vniuerſa pietatis opa ſe cō-
uertit: qꝛ licet iſte ſit inter idolatras. i. inter ma-
los ſeculares/q̄ idola et boues aureos. i. pecca
ta/et aurū et argentū ꝑ auariciā colunt: ipſe tñ
deū colit ꝛ diligit: templū eius ꝑ deuotionē fre
quētat: et idolatriā cōtribuliū. i. vicioſū cultū fu
git et ſpernit: et filios ſuos in timoꝛe dei inſtru-
it: ciboſqȝ gentilium. i. delicias carnales abhoꝛ-
ret: et ſe immaculatū cuſtodit: et dato ꝙ quãqȝ cō
tingat ipſum captiuitatē et tribulationē incurre
re: nō ceſſat tñ captiuos ꝛ turbatos cōſolari/in
digētibus neceſſaria largiri/moꝛtuis ſepulturā
dare/et pietatis opa ꝑparare. Quapropter pro
certo ſepe ad literā puenit/ꝙ regū et principuȝ
deo faciēte gratiā et beniuolētiā acqrit: et econ-
tra qñqȝ ad maioꝛē ſui ꝓbationem/ſennacherib
F id eſt tyrānoꝝ maliuolentiā et tribulationē in-
Pſ. 33. d. currit. Multe eñi tribulatiōes iuſtoꝝ ſunt: ſicut
Tobie. 12. c. et iſti dictū fuit infra ꝑ angeluȝ: qꝛ acceptꝰ eras
deo/neceſſe fuit vt tentatio ꝓbaret te.

¶ Capitulū ſecūdū tertius: Poſt hec vero cū eſſet dies feſtꝰ domini. Moꝛalitatum Capitulum II

Cum quadā die Tobias fatigatꝰ de ſe-
pulturis occiſoꝝ/quos ꝑ plateas nini-
ue iugulatos īueniēs abſcōdebat: ꝛ no
cte cōtra mādatū regis ſepeliebat: ꝓpter quod
interfici iuſſus fuerat/iuxta parietē obdoꝛmiuiſ
ſet: accidit ꝙ ex nido hirundinū ſtercoꝛa calida
ſuꝑ oculos eius caderēt: et ipm penitus exceca-
rēt. Qui plaga cecitatis ꝑcuſſus/nō eſt iracun-
dia motꝰ: ſed magis ꝑ patientiā ad gratiarūacti
Moꝛalitas onē ꝓuectꝰ. ¶ Iſta allega exēplariter/ꝙ iuſtꝰ tri
bulationibꝰ nec foꝛtuitis ſeu infoꝛtunatis caſi-
bus nō debet turbari: ſed potiꝰ quicqd ſibi acci
dat/debet ī dei iuſticiaȝ reducere/et ſe iuſte pati
dicere: et patiēter cū gratiarūactiōe oīa ſuſtine-
Job. 1. d re: exēplo Job q̄ dicebat: Dñs dedit/dñs abſtu
lit. Nō eñi cōtriſtabit iuſtū quicqd ei acciderit.
Sepe etiā accidit/ꝙ iuſtꝰ vltra volūtatē tyrāno
rū opa miſericoꝛdie exequiꝛ: dicēs ipſi ſennache
Actuū. 5. e. rib. i. ipſi tyranno illud Act. Obedire deo opoꝛ
tet magis ꝙ hoībꝰ. Et tñ talis vt cōmuniter ci-
Prouer. 3. b. tiꝰ et faciliꝰ infoꝛtuniis flagellaꝛ. Quē eñi dñs
diligit/coꝛripit: ꝛ quaſi pater ī filio/ſicut dicit ſa
Aliter piēs/i eo delectaꝛ. ¶ Vel dic ꝙ Tobias eſt hō:
qui qñqȝ aduertēs ad parietes. i. ad mūdi nego-
cia ſe deflectit: qñqȝ in delicijs ꝛ pſperitatibꝰ de G
lectaꝛ et doꝛmit. Hirūdo ṽo diabolus/ q̄ moꝛe
hirūdinis in aere. i. in ſuꝑbia paſciꝛ: hō hoc vi
dēs/ſtercoꝛa diuitiaꝝ ī oculis coꝛdis eius ꝑ co
cupiſcētiā ꝓicit: ꝛ ſic viſum ſpūalis viſionis ſeu
diſcretionis et ſapiētie/necnō lumē diuine gra-
tie ſibi tollit: et eū per auariciā excecat ꝛ peruer
tit: ita ꝙ in illis que ad deū et ad ſalutē pertinēt
ipſum totaliter cecū reddit. Unde tales qui iu-
xta parietē terrenarū poſſeſſionū per auariciam
excecanꝛ/videnꝛ poſſe dicere illud Eſa. Pal- Eſa. 59. b.
pamus quaſi ceci ad parietē: et quaſi ſine ocu
lis attrectauimus. Ille eñi qui fatigatus ad ſe-
pulturas doꝛmitionē acceperit. i. ille q̄ ī bonis
opibus difficultatē et laſſitudinē delectabilium
querit: et ab huiōi bonis et pijs operibꝰ ceſſat ꝛ
quieſcit: talis dico cecitatē vicioꝝ incurrit/ꝛ lu
miē gratie perdit: quod tamē nullatenꝰ ꝑdidiſſet/
ſi infatigabiliter in bonis operibus vigilaſſet.
Nō opoꝛtet igitur in bonis operibus fatigari/
nec per malā cōplacentiā doꝛmire/ aut in vitijs
et in ꝓſperis delectari. Apl̄s: Non doꝛmiamus 1. Teſ. 5. a.
ſicut ceteri/ſed vigilemus et ſobrij ſimus.

¶ Capitulum tertium tertius: Tunc Tobias ingemuit. Moꝛalitatum Capitulum III

Tobias vt ſupra inter idolatras domi
nū querebat: et bonis operibꝰ deo in-
ſiſtebat: q̄ poſtꝙ filiū habuit/excecatꝰ
eſt. Filius ṽo eius aſſociato ſibi raphaele ange
lo/ī rages ciuitatē medoꝝ ꝓ recuperādis decē H
argēti talētis deſcēdit: vbi Sarā filiā raguel/q̄
ſcȝ ſeptē viros habuerat: quos tamē demoniuȝ
noīe aſmodeus occiderat/in vxoꝛē aſſumpſit: et
eā a demonis poteſtate liberauit: et eā in domū
patris ceci cū magna ſubſtātia ſecuȝ duxit: quē
canis aſſocians reuertentē preceſſit. Ille etiam
piſcē qui euȝ deuoꝛare voluerat occidit: et cum
felle eius patrē cecū ad conſiliū angeli finaliter
illuminauit: ſicut omnia illa apparent infra. vi.
xi. et. xij. ca. ¶ Et hic Beda per Tobiā allego- Allegoꝛia
rice populū iudeoꝝ intelligit: qui in principio
ſolus deuȝ coluit et amauit: et inter gentiles et
idolatras ſolus fide et bonis operibus deo ſer-
uiuit. Amos: Tantūmodo vos cognoui ex om- Amos. 3. a.
nibus gentibus domꝰ Iſrael. Uerūtamen iſte
poſtꝙ filiū ſuū/id eſt Chriſtū de iſrael ſm̄ carnē
natū ꝓduxit aut genuit/ꝑ infidelitatē excecatus
eſt: inquantū ſcȝ fidē Chriſti recipere recuſauit.
Sara ṽo que in rages medoꝝ habitabat/id eſt
gētilitas que in mūdo vagabaꝛ: cuiꝰ viros ꝛ do-
ctoꝛes et magiſtros ꝑ infidelitatē et idolatriaȝ
diabolus occiderat: ab ipſo iuniore Tobia ꝛ an
gelo ſecū iuncto. i. ab illo chriſto cū angelo/id
eſt cū dei filio copulato fuit liberata: ꝛ in domo
Tobie ceci/id eſt in eccleſiā loco excecati iudai-
ci ppl̄i ſubſtituta. Cañ. Apprehendā te/et ducā Cañ. 8. a.
in domū matris mee/ꝛ cubiculū genitricis mee
id eſt ſynagoge. Sic igiꝛ factū eſt/ ꝙ piſcis/id ē
diabolus q̄ in flumine paſſionis ipſum Tobiā
iuuenē. i. chriſtū deuoꝛare voluit/ab ipſo victus

A exiuit. Fuit etiã ꝑ ipſum euiſceratus ⁊ apertus: inquantũ ſui cordis malicias holbus reuelauit et fel ſue malicie in ſcriptur is repoſuit ad illuminationẽ legentiũ et locauit: et quicq̃d de corpe eius.i. de mẽbris ipſius/ſcꝫ de pctõribus cõuertẽdo accepit: igne charitatis aſſauit: et ſale ſapiẽtie codiuit: et ad vſus ꝓprios reſeruauit. Finaliter tamẽ pater eius cecus.i. ppl's iudaicus/ per ipſum illuminabit: in fine ſcꝫ tẽporũ/ quãdo
Aliter totus iſrael ſaluus erit. ¶ Uel dic ꝙ ſeptẽ viri ſare ſunt ſeptẽ ſacramenta vel ſeptẽ dona ſpiritusſancti cõceſſa anie chriſtiane: que ꝓculdubio diabolus ſibi per peccatũ ſubtrahit: ⁊ eã viduã et miſerã derelinquit. Uerũtamen poſtq̃ oratiõibus ⁊ fletibus ſe vult dare: ſolet ſibi thobias iunior.i. chriſt⁹ ipſe perſeuerãter per gratiã iungere: quẽ diabolus non poterit ſuperare: matrimoniũ eñ virtutum cũ anima nõ perſeuerat/ niſi fletus et oratio precedãt. Tunc vero perſeuerãter virũ accipit: cũ lachrymis ſuis ſtratũ ſuũ ſpargit: ⁊ cũ ꝑ orationẽ depoſitũ ſuum deo cõmittit.

¶ Capitulũ quintũ text⁹: Tũc reſpõdit thobias patri ſuo/ et dixit: Omnia quecũq;. Moralitatũ Ca. IIII

Thobias pater qui dudũ gabelo cõſanguineo ſuo egenti decẽ argenti talenta mutuo dederat: filium ſuũ vna cũ angelo quẽ ductorem ſibi dederat/ in rages ciuitatẽ
B medorũ miſit: qui in via deſponſauit ſibi ſaram: cuius mariti ſeptem fuerant a diabolo interfecti. Piſcẽ qui ipſum deuorare voluerat/ interfecit ⁊ exenterauit: et de ventre eius medicinale mẽbrum extraxit: demonium quod maritus vxoris ſue occiderat/ angelus in deſerto ligauit: patriã recuperauit: canem patris ſecũ ſocium habuit:
Allegoria ⁊ rediens vxorẽ in domũ patris duxit. ¶ Recte videtur ꝙ iſte thobias poteſt ſignificare deũ patrem: filius autẽ eius vna cum angelo chriſtum dei filiũ ſignificat: in quo angel⁹ ⁊ homo/ diuinitas ⁊ hũanitas ſociant. Nec eſt incõueniens: cũ ſm̃ ſanctoꝝ doctrinã chriſtus inquãtũ ad ſuas naturas in iſaac ⁊ in ariete figurat. Gabelus cõſanguineus thobie ſignificat genus humanũ: quod de genere thobie.i. de genere patris dicit pro eo ꝙ ad ſimilitudinẽ eſt creatũ quod etiã egenũ ⁊ inops fuit: ꝓpter ade peccatũ fuit de paradiſo captiuatũ: ⁊ dono immortalitatis nudatũ:
Gen.3.b grãtijs ⁊ virtutib⁹ ſpoliatũ: ſicut bene apparuit in adam et eua/ quãdo poſt peccatũ cognouerũt ſe eſſe nudos. Decẽ talenta ſignificant decem legis mãdata iſti gabelo.i. humano generi ꝓ ſubleuãda paupertate mutuata. Sara vero gentilitatẽ ſignificat: cui⁹ viros.i. cui⁹ populos aſmodeus .i. idolatria perimebat. Piſcis ſignificat diabolũ: venter ſignificat infernũ. Fel amarũ ⁊ medicinale/ quod exinde extractum eſt: ſignificat ſanctorũ patrum collegiũ. Igit iſta fuit veritas/ ꝙ thobias deus pater qui a principio per moyſen gabelo.i. humano generi indigẽti ⁊ pauperi tradiderat decẽ talenta argenti.i. decẽ legis mãdata: thobiam minorẽ filium ſuum cũ ductore angelo.i. chriſtũ deum et hoiem filium eius benedictũ in rages medoꝝ.i. in mundũ deſtinauit: ⁊ C
canem.i. predicatores eidẽ adiunxit: qui in illo itinere ſaram.i. eccleſiam de gentilitatibus ſibi iure hereditario debitã deſponſauit. Piſcẽ diabolũ qui in torrẽte paſſionis deuorare crediderat: ⁊ ob hoc mortẽ ⁊ paſſionẽ eius ꝓcurauerat et ꝓſtrauit ⁊ ſupauit: et de vẽtre eius.i. de inferno fel amarũ ⁊ medicinale.i. ſanctos patres qui in amaritudine languebãt/ extraxit: decẽ talenta .i. decẽ mandatoꝝ executionẽ: et opera a gabelo .i. ab humano genere reportauit: ⁊ vxorẽ aſſumptã.i. eccleſiam l domũ patris ſui in paradiſum ꝑduxit: et hoc eſt quod dicit ap'ls: Q, miſit de⁹ Gal.4.a
filiũ ſuũ natũ de muliere/ factũ ſub lege: vt eos qui ſub lege erant/ redimeret ¶ Hic habemus Eodẽ ca.a
ꝙ thobias volẽs dare ductorẽ filio ſuo: inuenit quendã angelũ noĩe raphaelẽ: qui ſub humana ſpecie latitabat. Inuenit igit eum quaſi quendã iuuenẽ ſplendidũ ⁊ tanq̃ precinctũ/ et quaſi paratũ ad ambulandũ. Huic igit filium ſuũ cõmiſit: qui ipſum in itinere cõduxit: vxorẽ ſibi accepit: ⁊ cũ magna ſua ſubſtantia ipſum ditauit: decem talẽta argenti ſibi recuperauit: piſcẽ qui ipſum vorare voluerat/ ipſum ſupare fecit/ ⁊ ipſuꝫ patrẽ ſuũ illuminare fecit. ¶ Sic reuera ſuper Moralitas
oĩa chariſſimi cura debet eſſe thobie ſeniori.i. prelato ſupiori ꝙ filio ſuo.i. ſubditorũ pplo: de bono ductore.i. de bono curato vel rectore pro D
uideat: et ꝙ bonũ prelatũ ſibi aſſignet ⁊ ꝑficiat: qui in via hui⁹ mũdi ipſum cuſtodiat atq; regat: ille etiã debet querere ſibi ⁊ ꝑficere aliquẽ angelum latentẽ ſub hoĩe: vt aliquẽ virũ ſanctũ ⁊ angelicũ: ſanctitatẽ tamen ſuã occultantẽ ſub hũana benigna ⁊ cõmuni effigie: q2 quicũq; alijs ꝑficitur in prelatũ: in vita angelicus/ human⁹ in cõuerſatiõe benigna eſſe tenet. Unde de bono rectore dicit: Q, ipſe angel⁹ dñi eſt: ſicut in Apoc. Malach.2.b
dicit. Septẽ (inquit) ſtelle/ angeli ſũt ſeptẽ eccleſiarũ. Ille igit debet lucere iuuenis ꝑ fortitudinẽ vigoroſam: ſplendid⁹ ꝑ mũdiciã gratioſam: ſtans ꝑ conſtantiã virtuoſam: ꝓcinctus ꝑ diligẽtiã curioſam: parat⁹ ad ambulandũ ꝑ obediẽtiã ſtudioſam: debet dici raphael.i. medicus ꝑ fructuoſam ſapientiã: vt ſic de tali angelo dicat illud Apoca. Uidi angelũ dei fortẽ. Igit ille poſt Apoc.12.b
q̃ curã/ ducatũ/ ꝑlaturã et officiũ ſup iſtũ filium .i. ſuper ſubditos accepit: ille ꝓculdubio debet eos vna cũ cane.i. vna cũ bonis ꝑdicatorib⁹ regere ⁊ cõducere: decẽ talenta argenti .i. decẽ mãdata ſibi debet recuperare: ſaram vxorẽ .i. diuinam gratiã debet ſibi cõiungere: ⁊ diuitias virtutũ ſibi debet cũ ea ꝓcurare: piſcem.i. carnem docere/ apprehẽdere/ ꝯſyderare: et ſic ꝑ ꝯſequẽs faciet ad patrẽ ſuum deũ letanter cũ vxore ſua ⁊ diuitijs.i. cũ diuina gratia ⁊ virtutib⁹ reuenire: ita ꝙ tunc poterit patrẽ ſuum ſuperiorem illuminare.i. ſpũali leticia recreare: q2 ſicut dicit l prouer. Gloria patris eſt fili⁹ ſapiẽs. Ideo breuiter Prouer.15.c
de tali ãgelo poterit dñs dicere illud Exo. Ecce ego mitto angelũ meũ: q ꝑcedet te/ et cuſtodiet Exo.23.c

E in via ⁊c̃. ¶ Uel ſi vis per thobiã ſenioꝛẽ intel-
Aliter lige deũ: per angelũ prelatũ: ⁊ per minoꝛẽ ſubdi
tum populũ/ ſicut ſupꝛa.

¶ Caplm̄ ſextum textus: Pꝛofectus
eſt autẽ thobias: et canis ſecutus eſt
eum. Moꝛalitatũ Ca. V

Cum angelꝰ thobiã iunioꝛẽ conduceret
cõtigit ꝙ circa tigrim fluuiũ pꝛima mã-
ſione manerẽt. Uolens igĩ iuuenis pe
des ſuos lauare in fluuio: ⁊ ecce piſcis immanis
exiuit ad deuoꝛandũ eũ. Quo timẽte in uadi/ di
xit angelꝰ ad eũ: Appꝛehẽde bꝛanchiã eiꝰ/ ⁊ trahe
eũ ad te. Piſcẽ igĩ in ſiccũ traxit: ⁊ ſtatĩ palpita
re cepit: et ex mandato angeli piſcẽ exenterauit:
fel/ coꝛ ⁊ iecur repoſuit ⁊ ſeruauit: cetera ꝟo aſſa-
uit ⁊ ſaliuit: et ꝓ viatico cuſtodiuit. Angelꝰ ꝟo
ſibi dixit/ ꝙ fumꝰ coꝛdis illius piſcis ſuꝑ carbo
nes poſiti/ oĩa demonioꝝ genera ab hoĩe fugat:
fel ꝟo oculis cecis ⁊ albuginoſis īpoſitũ/ ipſos
Moꝛalitas illuminat. ¶ Quãuis videaĩ ſatis mirabile/ ꝙ
res coꝛꝑalis agat in ſpm̄: et ꝙ fumꝰ piſcis fuget
1.Re.16.d diabolũ: vel ꝙ ſonꝰ cithare faciat recedere ſpm̄
immũdũ/ ſicut ſuꝑ poſitũ eſt: qꝛ tñ ad moꝛalia tẽ
dimus: de diſputãdo ſuꝑ hmõi nõ curemꝰ. Igiĩ
dico ꝙ iſte piſcis põt pctm̄ ſignificare: vel etiã
carnẽ fluxibilẽ atq; mollẽ: quod ſcʒ ſub aqua mũ
dane ꝓſperitatis ⁊ voluptatis abſconditur: vbi
thobie .i. cuiuſq; hoĩ inſidiaĩ: vt ſcʒ ipſuʒ ꝑ cul
pã ⁊ penã abſoꝛbeat et ꝑdeĩ. Unde in Pꝛouer.
Pro.23.c. Inſidiaĩ in vijs q̃ſi latro: ⁊ quos incautos vide
rit/ interficiet. Iſta eſt ergo veritas: ꝙ qũq; hõ
accipit mãſionẽ ſuã ſuꝑ tigrim fluuiũ: qui interꝑ
F taĩ ſagitta: ꝓ eo qꝛ ſicut ſagitta velociĩ currit .i.
in mundi fluxibilitate q̃ cito deperit atq; fluit: ⁊
in aqua voluptatis et ꝓſperitatis vult recreari:
ꝙꝙ ſibi pꝛima facie ſperet ⁊ intẽdat abluí ⁊ mũda
ri: ſtatĩ tñ adeſt piſcis iſte: ſcʒ pctm̄ vel tentatio
ſuꝑbie/ luxurie vel auaricie: vel etiã ipſa caro q̃
ſibi inſidiaĩ: ipſumq; attrahere ⁊ deuoꝛare ſatagit
et moliĩ: ſed reuera ad ꝯſiliũ angeli teſtamenti/
ſcʒ chꝛiſti vel boni pꝛedicatoꝛis: ipſe debet iſtũ
piſcẽ/ ſcʒ peccatũ vel carnẽ vel tentationẽ ꝑ cõſy
deratioũe appꝛehẽdere: ⁊ ad ſiccitatẽ abſtinẽtie
et penitentie trahere: et ipm̄ debet exenterare .i.
qualis ſit ⁊ q̃d infra ipſum eſt reſpicere ⁊ videre
Quod ꝓ certo ſi fecerit/ in ipſo tria reperiet: vn
de contra vitioꝝ infirmitatẽ remedia multa ſu-
met. Inueniet enĩ ꝙ in ipſo eſt coꝛ/ iecur ⁊ fel .i.
vanus amoꝛ ⁊ falſa delectatio: et finaliter inue-
niet ꝙ eſt ibi fel .i. amara deſolatio ⁊ damnatio.
Igiĩ ſi iecur .i. peccati delectatio cũ carbonibꝰ
deſolatoꝛijs .i. cũ cõſyderatiõe ignis infernalis
iungiĩ: fiet ꝙ fumus ille cõpunctionis ⁊ memo-
rie exinde ꝓueniens/ demões et demonũ tenta-
tiones fugabit. Unctura ꝟo fellis/ cogitatio .i.
timoꝛ amaritudinis albuginem carnalitatis de
oculo mẽtis curabit. Nihil enĩ ꝓficit magis cõ
tra vitia et demonia/ ꝙ cogitare ꝙ falſa ſunt car
nis et peccati oblectamenta: et ꝙ dura et fellea
ſubſequũtur toꝛmenta. Fel igiĩ .i. conſyderatio
nẽ amaritudinis eterne debet hõ in oculĩ patris

ſui/ ſcʒ intellectus apponere: vt ſic poſſit eũ per G
gratiã illuſtrare: dicens illud Hiere. Ecce pota Hiere.23.c
bo eos ⁊c̃. ¶ Uel dic ſi vis/ ꝙ iſte piſcis eſt dia- Aliter
bolus: qui ꝓ certo illis qui in flumine religionis
deuotionis vel cõpũctionis ſe balneãt: ⁊ in tigri
.i. ſagitta diuini timoꝛis et cõtritionis ſe mũdi-
ficant: et ibidẽ affectuũ pedes lauant: piſcis dia
bolꝰ inſidiaĩ: et qui per peccatũ ipſos ſi poteſt/
deuoꝛat et pꝛedaĩ. Sed reuera hõ debet ipſum
viriliter ꝑ bona opera inuadere: ⁊ ipſum ꝑ cõſy-
deratiõẽ exenterãdo ⁊ aperiendo/ quid in ven
tre ⁊ in coꝛde ſuo habeat diſcernere: et ꝓ certo
ibi inueniet coꝛ .i. maliciã: iecur quod amare co-
git .i. delectationis fallaciã: vel etiã fel quod eſt
amarũ .i. pꝛauã intentionis nequitiã ⁊ future dã
nationis amarã anguſtiã. Que ꝓ certo ſi bene
cogitauerit: ⁊ carbones ignis eterni/ fumiq; la
chꝛymarũ ⁊ obſcuritatẽ tenebꝛarũ q̃ in inferno
ſunt/ adhibuerit: ſibi ad ſpũalẽ cecitatẽ tollendã
⁊ ad demonũ effugandũ ꝙplurimũ ꝓficiet ⁊ va
lebit. Allega vt ſuꝑ. ¶ Uel dic ꝙ thobias iſte Aliter
eſt chꝛiſtꝰ: piſcis ꝟo diabolꝰ: ſed de hoc vide ſu
pꝛa ca. v. ¶ Uel dic ꝙ iſte piſcis imanis ſignifi Aliter
cat diuitẽ magnũ vſurariũ ⁊ tyrannũ: qui in flu
uio mũdane ꝓſperitatis verſaĩ: et ibidẽ tanꝙ in
ꝓpꝛio domicilio moꝛaĩ. Ezech. Ecce ego ad te Ezech.29.a
draco ⁊c̃. Igiĩ ſi ꝯtingat ꝙ thobias .i. aliq̃s pau
per appꝛopinquet ad iſtũ fluuiũ .i. ad ꝓſperita-
tis ſtatũ: vel ad alicuius diuitis domũ vel locũ:
ſtatim cũ tales piſces .i. tyranni/ vſurarij ⁊ diui-
tes ipm̄ velle ditari/ vel ſe velle iuxta ſe locari vĩ
edificari vidẽt: ſibi īmediate detrahũt ⁊ inuidẽt H
et eũ deuoꝛare/ et rapinis ⁊ exactionibus impu-
gnare feſtinãt: ita ꝙ ipſos cõpellunt ad angelũ
.i. ad dñm clamare: et cõtra eos auxiliũ imploꝛa
re. Dñe inquiũt/ inuadit me. Iob: Ante vulnera Iob.24.b
toꝛũ clamabũt. Periculoſum eſt igiĩ talibꝰ ap-
pꝛopinq̃re: ⁊ eoꝝ habitationibꝰ ⁊ eoꝝ domibꝰ et
poſſeſſionibꝰ vicinare: qꝛ fluuiũ mũdane ꝓſperi
tatis ſolum ſibi volũt appꝛopꝛiare: et ideo ſolẽt
oĩes vicinos ⁊ ſocios impugnare: nec patiuĩ
aliquẽ quẽ impedire valẽt/ pedes ſuos lauare .i.
recreationẽ aliquã obtinere. Uidẽĩ enĩ dicere il
lud Ezech. Nobis data eſt terra in poſſeſſionẽ. Ezech.11.c
Thobias igiĩ .i. pauꝑ: ab angelo .i. a deo ꝯſuliĩ/
ꝙ iſtũ piſcẽ .i. iſtum diuitẽ per cõſyderationẽ ap
pꝛehendat: et ꝙ ipm̄ de fluuio mũdane ꝓſperita
tis ꝑ cõſyderationẽ extrahat: ⁊ ad ſiccum .i. ad
moꝛtis auſteritatẽ ⁊ ſterilitatẽ imaginãdo dedu
cat. Hoc eſt dictu: ꝙ ſtatũ vite eius cito defectu
rum et ſtatũ moꝛtis ſue cito ſucceſſurũ cogitet ⁊
attẽdat: et ſic ꝓ certo ipſum cogitare poterit pal
pitantẽ .i. dubiũ/ miſerũ ⁊ timentẽ. Unde de di-
uitibus dicĩ Sapiẽ. Q; ipſi turbabunĩ timoꝛe Sap.5.a
hoꝛribili/ dicẽtes intra ſe/ penitẽtiã agentes/ ⁊ ꝑ
anguſtia ſpũs gementes. Conſilium etiã eſt ꝙ
pauꝑ qui videt gloriã iniquoꝝ/ ipſos ꝑ cõſydera
tionẽ exenteret: hoc eſt ꝙ q̃les ſunt interius ꝯſy
deret: vt ſcʒ nõ gloriã ſuã exterioꝛẽ/ ſed iniq̃tatẽ
interioꝛẽ cogitet atq; ſpectet: qꝛ ſcʒ tunc videt ꝙ
illi q̃ ſunt terribiles quo ad mundũ/ ſunt abomi

B nabiles quo ad deū. Juxta illud Lu. Quod hoī
Lu. 16. d bus altū eſt/abominatio eſt apud deū. Talē ꝯſy
derationē videt̄ habere dauid in pſ. vbi de ꝓſpe
Pſ. 72. b ritate maloꝝ ſic dicit: Ecce ipſi peccatores in ſeculo obtinuerūt diuitias ꝛc. Et dixi: Ergo ſine cauſa iuſtificaui cor meū ꝛc. Donec intrē ſanctuariū
Aliter dei: ꝛ intelligā in nouiſſimis eorū. ¶ Uel ſi vis dic ꝙ thobias iſte eſt deꝰ: quē ꝑ certo piſcis inanis. i. aliqs malꝰ diues in ꝑſona pauperꝝ ꝛ religioſoꝝ deuorat: ꝛ eū in mēbris ſuis ſatigat ꝛ infeſtat. Sed ꝑ certo deꝰ talē de flumio ꝓſperitatis ad ſiccitatē mortis extrahit: et eū exenterat/ꝛ ꝓſternit: ꝛ ſup carbones inferni aſſat ꝛ cōburit: et de vētre eius. i. de ſuis intrinſecis ꝛ abditis: medicinas pauperꝝ ſcʒ diuitias q̄s diu abſcōderat/extrahit: ꝛ de his cecos. i. inopes q̄ſq; illūinat: in q̄tū de auaroꝝ ſubſtātijs ipſos poſt mortē taliū cōſolat̄ ꝛ ditat: caneſq;. i. tēpales ſubſtātias: iſtorūq; officia ꝛ bñficia q̄ tenebat: ſibi ꝛ angelo reſeruat: inquantū in perſona pauperū ſe nutriri
Eſa. 58. c predicat. Eſa. Refice laſſum: ꝛ ecce hoc meū refrigeriū. Impios ꝛ tyrannos tollit de medio: vt ſaltē poſt eoꝝ mortē de eorū diuitijs iuſtos alat: et vt eoꝝ bona q̄ auare aggregauerat/ꝑ plurios diſtribuat ꝛ diſtinguat: vt p̄ʒ ad lr̄aʒ de clericis tenentibꝰ plura bñficia: ꝛ auaris habentibꝰ plures diuitias: q̄ ſoꝝ poſt mortē eoꝝ plures ditant̄ ꝛ bñficiant̄: ꝛ thobias ꝛ angelꝰ. i. paupes ꝛ iuſti vel ipſe deꝰ in ꝑſona pauperū multipliciter recre
Sap. 10. d ant̄. Igit̄ dicit̄ Sap. Q, iuſti tulerūt ſpolia im
B pioꝝ. Et alibi dicit̄: Q, reſeruat̄ iuſto ſubſtātia
Pro. 13. d peccatoꝝ. Uñ dicit̄ de malo diuite: Qui ꝯfrīgēs in
Job. 20. c dauit paupes: domū rapuit ꝛ non edificauit eā: nec eſt ſatiatꝰ venter eꝰ. Educet̄ egrediēs de vagina ſua: vadēt ꝛ venient ſup eū horribiles: ꝛ deuorabit eū ignis q̄ nō ſuccendet̄: ꝛ de eodē dicit̄ ibidē/ꝙ diuitias quas deuorauit/euomet ꝛc.

¶ Capitulū octauum textus: Poſtq̄ vero cenauerūt/introduxerunt iuuenem ad eā. Moralitatum Ca. VI

Hic dicit̄/ꝙ cū ſara filia raguelis ſeptē viros habuiſſet: ꝛ eos diabolꝰ occidiſſet: thobias ipſaʒ ducere timuit: tñ ad angeli ꝯſiliū ipſam duxit: nec eū diabolꝰ nocuit ſeu leſit. Nā ad ꝯſiliū angeli iecur piſcis mortui ſup carbones poſuit: ꝛ odore fumi eꝰ demones fugauit. Quē raphael accipiēs/in deſertū ſuperioris egypti relegauit. Tādē ꝟo in timore dei vxorē inſtruēs: et ad orōnē inuitās: cū ipſa tribꝰ diebus orōni vacauit: et ſic intrās ad puellā/in dei bñdictione ſine nocumēto eā ſuſcepit. Sicut eñ angelꝰ ſibi dixerat: demoniū ſolū ſup illos poteſtatē habebat: q̄ ſicut equꝰ ꝛ mulꝰ ſine timore dei cū ſuis vxoribꝰ habitāt: ꝛ q̄ i actu ꝯiugali nihil
Moralitas ꝓter delectatiōē amāt. ¶ Iſta exēplariter ad lr̄aʒ ꝑſit allegari ꝯtra libidinoſos: q̄ ſcʒ ſicut bruta ſine dei timore ſolā delectationē q̄rūt: q̄ ꝑ certo tales ꝑ ſpm̄ fornicationis pereūt: in q̄tū etiā cū ꝓprijs vxoribꝰ fornicationē cōmittūt. Iuſti ꝟo cū dei timore ꝛ bona intētione ꝛ orōne debēt ꝯiugiū celebrare: ꝛ ſic nō habēt demoniū. i. ſpm̄ luxurie formidare: et potiſſime ſi piſcis mortui iecur. i. ſi chriſti morientis mortē ſup carbones feruētis charitatis ꝑ ꝯſyderationē voluerint adhibere. Dicat igit̄ bonꝰ ꝯiunx vxori ſue illud quod iſte dixit hic: Filij ſctōꝝ ſumꝰ: ꝛ nō poſſumꝰ coniūgi ſicut gētes q̄ ignorāt deū. ¶ Uel dic ꝙ vxor
Aliter noſtra eſt beneficiū vel eccleſia nobis data: q̄ ꝑ certo q̄cūq; iſti vxori brutalit̄: et ſolūmō ꝓpter lucrū ꝛ delectationē ꝛ vtilitatē tēpalē ꝯiungit̄: ꝛ eidē ꝑ ꝓmotionē ꝯiugat̄: neceſſe eſt ꝙ a diabolo ſpūaliter et tēpaliter perimat̄. Ille ꝟo qui taliter vxorē accipit: nō vt ꝓſit/ſed vt ꝓſit: nō vt libidini ꝛ voluptatibꝰ vacet: ſed vt cū timore diuino ꝛ orōni diuine laudi ſe applicet: a demōe non ledit̄ ſed ſanꝰ ꝛ incolumis ſpūaliter reperit̄: et cū vxore hmōi/ꝑle bonoꝝ operū iocūdat̄: ꝛ diuitijs tēpalibus et ſpūalibus ꝓſperat̄. Pſ. Uxor tua ſicut Pſ. 127. b
vitis abundās in lateribꝰ domus tue.

¶ Et eodē caplō octauo textꝰ b. Et factum eſt circa pullorū cantū accerſiri iuſſit raguel. Moralitatū Ca. VII

Hic habet̄ ꝙ raguel pr̄ ſare: poſtq̄ thobias filiā ſuā i vxorē accepat: ꝛ ad eā intrauerat: timuit ne forte ſibi ſicut alijs accidiſſet: hoc eſt/ne forte a demōe ſuffocatꝰ fuiſſet: fecit de nocte in domo ſua foueā facere/vt ipm̄ poſſet terre cōmēdare: ꝛ ſicut alios ſepelire diſpoſuerat: ſed ipm̄ ſanū reperiēs/in laudes dei ꝓperat ꝛ exultat: ꝛ duas vaccas ꝛ q̄tuor arietes occidēs/nuptias ꝓparat et inſtaurat. Thobias igit̄ angelū ad gabelū mittit: q̄ pecuniā recupat ꝛ ipm̄ ad nuptias adducit. Tādē ꝟo raguel medietatē bonoꝝ ſuoꝝ filie tradidit: ꝛ ſic cū magna ſubſtātia thobias ꝯiugē ſecū duxit. Qui ꝓcedēs felle piſcis oculos patris illūinauit: et cadēte albugine q̄ſi mēbrana oui/viſum recupat: ꝛ vidēs
filiū ſuū/dn̄m bñdixit. ¶ Iſta exponūt q̄dā alle Allegoria gorice. Dicūt eñ ꝙ raguel eſt ppl̄s gentilis: cuius filiā. i. ipſam gentilitatē ſeu gentiliū cōitatē thobias. i. chriſtꝰ in vxorē duxit: inquantū ipſam ad fidē conuertēs/de ea eccleſiā ſuā fecit: ſed reuera in principio ille raguel/ſcʒ gētilis ppl̄s dubitauit: et timuit ne forte ille eſſet verus maritꝰ: et ne forte mūdum decipiendo fuiſſet a demone mortuꝰ vel oppreſſus: quapropter ipſuʒ ſepelire diſpoſuit: inquantū in ꝑſona tyrānoꝝ nomē chriſti et eius fidē opprimere ꝛ tollere feſtinauit: ſed finaliter cantu galloꝝ. i. doctrina ꝓdicatoꝝ inſtante: ipſum verū eccleſie maritū/virū ſctm̄ ꝛ legitimū repit et cognouit: et tūc nuptias vere et firme fidei ſtatuit et inducit: in quibꝰ ꝓculdubio vaccas et arietes. i. martyres et ꝯfeſſores de populo ſuo ꝓparat ꝛ exponit. Cōſtat aūt ꝙ de pplō gētili cōuerſo/multi in ꝓmitiua eccl̄ia more vaccarū agrū dominicū coluerūt: et tandē ꝑ martyriū obierūt. Multi arietes et ꝓlati ꝛ duces in eccleſia fuerūt/q̄ mortē ꝑ dn̄o ſubierūt. Tūc in nuptijs thobie ꝛ ſare. i. chriſti ꝛ eccl̄ie de ſeipſis encenium ꝓbuerūt. Uñ mat. Tauri mei et altilia mea Mat. 22. a
occiſa ſunt: et oīa parata ſunt: venite ad nuptias. i. ad fidē chriſti. Gabelus ꝑ angelū adducit̄

E qꝛ ſcʒ ad fidē chꝛiſti chꝛiſti quotidie nou⁹ pp̄ls
per p̄dicatores angelicos aggregat̄. Sara eñ.i.
gentilitas: cū magna ſubſtātia thobie tradit̄: qꝛ
etiā de gētibus cū diuitijs diuerſarū ſcientiarū
ad fidē veniens / dño deſponſat̄. Et finaliter tñ
iſte thobias ſcʒ chꝛiſt⁹: patrē ſuū cecū.i. populū
iudaicū excecatū / p fidē illuminat: inquantū in fi
ne t̄pis lumē ſue fidei ſeruat: qꝛ tūc exultādo cla
mabit ⁊ dicet: Ecce video thobiaʒ filiū meū: qñ
albugo infidelitatis de oculis ei⁹ ceciderit: ⁊ qñ
ſe erraſſe fatebit̄ ⁊ cognoſcet: ⁊ qñ ſe media eta
Joan.9.c te illuminatū aduertet / dicēs illud Joā. Cum ce
cus eſſem / mō video. Albugo eñ p̄prie cecitatē
pp̄li iudaici ſignificat: qui ſe albū et iuſtū credit
⁊ eſtimat. Et iſta etiā cecitas ⁊ albugo q̄ſi mem-
brana oui eſſe dicit̄: pro eo ꝙ adhuc chꝛiſtū tan
ꝙ̄ de ouo naſciturū expectat: ſed tūc talis albu-
go de oculo ſue mētis cadet: qñ chꝛiſtū iā veniſ-
2.Cor.3.d. ſe cognoſcēs / ſe erraſſe p̄cipiet. Unde ap̄ls: Ve
lamen eſt poſitū ſup coꝛ eoꝝ. Cū autē auerſi fue-
rint / auferet̄ velamē. ¶ Hic potes ſubdere exē-
plariter: quō angelus elemoſynā / oratiōnē ⁊ ieiu
niū cōmēdat: ⁊ quō ex hoc p̄meruit thobias ꝙ a
Thobie.12.c deo tentaret̄ / ⁊ tentatus cōſolaret̄. Uide ca. xij.
Nihil videt̄ in alijs capl'is hu⁹ libri figurale.

¶ Moralitatū ſuper Thobiam finis.

Moralitatum liber deci/
F muſoctauus ſup iudith.

¶ Capitulū p̄rimū textus: Arphaxat
itaqʒ rex medoꝛū ſubiugauerat mul
tas gentes. Moralitatū. Ca. I

NAbucho/
donoſoꝛ rex aſſyrioꝛū:
cū ꝯtra arphaxat regē
medoꝛū victoriā obti-
nuiſſet: eleuatū eſt coꝛ
eius in ſupbiā: et oēm
terrā voluit ſuo impio
ſubiugare. Nā nō ſuffecit ſibi regnū medoꝝ ac-
quiſiuiſſe: quinimo nuncios ſuos ad libanū / ſici
liam / ſyriā ⁊ damaſcū vſqʒ in hieruſalem miſit: vt tri
buta ſibi ſoluerēt: ⁊ vt eū in regē reciperēt per nū
cios imparauit. Et qꝛ omnes vno animo contradi-
xerunt ei: ⁊ remiſerūt nūcios vacuos: ⁊ ſine ho-
noꝛe abierūt: indignat⁹ ipſos p potentiā oppri-
mere ⁊ ſubiugare voluit. Jō holofernē principē
militie cū exercitu infinito cōtra regionē occidē
tis miſit: ⁊ omneʒ terrā ſibi ſubiugari mādauit.
Qui mādatis eius obtēperās / multas ciuitates
⁊ terras cōfregit: multoſqʒ ipſum voluntarie reci
piētes / in oīm in deditionē recepit. Terras que
prius mādata nabuchodonoſoꝛ contēpſerant / p
violentiā eꝰ imperio ſubiugauit. ¶ Iſta poſſūt
Moralitas applicari cōtra ambitioſos ⁊ p̄ſumptuoſos. Il
le eñ nabuchodonoſoꝛ: qui interp̄tat̄ ſedens
in anguſtia: p̄ſumptuoſos ⁊ ambitioſos ſignifi-
cat: qui per ſollicitudinē ſemp anguſtiant̄ / vt ad
Treñ.1.a ſtatū altioꝛē p̄moueant̄. Treñ. Sedet i anguſtia

dña gentiū.i. ambitio cōtra arphaxat.i. facit ali E
quod factū notabile: p̄pter quod regnū medoꝝ
.i. aliquā dignitatē obtinet ⁊ acq̄rit: non ſufficit
ſibi ꝙ rex ſit aſſyrioꝝ: et ꝙ efficiat̄ rex medoꝝ .i.
nō ſufficit ſibi dignitas quā ab antiquo habuit
vel quā de nouo acq̄ſiuit: quinimo ad altioꝛa aſ
cendit: et ad altas dignitates ⁊ officia ambire / ⁊
ea vſurpare molit̄. Quod potiſſime fit / qñ videt
aliquod beneficiū vel dignitatē vacare: quia ſcʒ
tūc magis ſolet ad dignitatē aſpirare. Adonias 3.Re.1.a
aūt filius agith eleuabat̄ / dicēs: Ego regnabo.
Quid igit̄ fit? Pro certo iſti tunc qñ vident ele
ctionē inſtare / ſolent nūcios p̄locutores ⁊ p̄ſeu
chas ſuos mittere: ⁊ nūc ad vnū / nūc ad aliū diſ-
currere: multa et magna p̄mittere: vt ad regnan
dū ſup ipſos / et ad p̄latură vel officiū obtinen
dū ipſos valeāt inclinare: dicentes cū abſalone
illud quod dicit̄: Quis me cōſtituat iudicem ſup 2.Re.15.a
terrā / vt ad me veniant oēs: vt iuſte iudicē? Sed
reuera iuſto dei iudicio fit: ꝙ oēs vno animo con-
tradicūt ei: et nuncios p̄locutores / ⁊ ſuos ſecre
tos repudiāt ⁊ contēnunt: et ꝙ in die electionis
vbi ſe eligi forſan exiſtimabat / oēs electioni ip-
ſius ſe opponāt / dicētes illud Luce: Nolumus Lu.19.c
hūc regnare ſup nos. Quod vidēs ille / ad holo
fernē principē militie.i. ad principū ⁊ laicoꝝ po
tentiā ſe cōuertit: totqʒ p eos tribulationes exci-
tat cōtra iſtos / ꝙ ciuitates ⁊ munitiones.i. t̄po D
rales poſſeſſiones iſtoꝝ impedit ⁊ ſubuertit: di-
cens illud Luce: Illos aūt qui noluerunt me re Lu.19.c
gnare ſup ſe / adducite huc ⁊ interficite. Et ſic p
violentiā ad cōſentiendū in eū ipſos cogit: Jta
ꝙ breuiter iſti cōpellunt̄ dicere illud quod etiaʒ
iſti dixerūt: Deſinat obſecro ira tua cōtra nos.
Sequit̄: Ueni nobiſcū pacificus dñs: ⁊ vtere ſer
uitio noſtro ſicut placuerit tibi. ¶ Ul' allega ꝙ Aliter
nabuchodonoſoꝛ.i. diabol⁹: qui vidēs ſe ſupaſſe
arphaxat cū exercitu.i. cū maloꝝ multitudine:
nō ſufficit ſibi / niſi in alios.i. p malos p̄ncipes ⁊
eoꝝ officiales nō ſibi ſubiectos.i. in bonos ⁊ re
ligioſos manū mittat: qui p̄mo nūcios ſuos.i. tē
tationes leues ad eos mittēs / repulſam patit̄: qꝛ
ſcʒ ſtatim boles a p̄ncipio obedire vel ſubdi dia
bolo dedignant̄. Jdeo ſepe fit ꝙ p̄ncipē militie
ſue holofernē: qui interp̄tat̄ infirmans vitulū ſa
ginatū.i. pctm̄ luxurie: quod inter alia vitia ob-
tinet p̄ncipatū: ⁊ quod impinguatos / delicioſos
vitulos / iuuenes et laſciuos infirmat: cōtra ipſos
dirigit: quo mediāte multos ſupat: paucos ꝓo
qui in auxilio ſancte mulieris vidue.i. beate vir
ginis ipſum vincāt / inuenit. Ubi eñ alij nūcij.i.
alia vitia deficiunt: holofernes.i. luxuria princi-
patur. Uñ dicit̄ / ꝙ cecidit timoꝛ holofernis ſup
oēs habitantes terrā.

¶ Capl'm tertiū textus: Tūc miſerūt
legatos ſuoſ vniuerſarū vꝛbiū Mo
ralitatū Ca. II

HJc dicit̄ ꝙ cum holofernes omnē ter-
ram ſuo dominio ſubiugaſſet: et quoſ-
dam virtute armoꝛū / quoſdā volunta-
rie cum hymnis ⁊ canticis obuiantes eiſdem: in

A ditionē ſuā ſumpſiſſet: de vniuerſis vrbibus vi-
ros fortes ſibi in auxiliatores accepit: cū quorū
Moralitas adiutorio leuius ceteros ſuperauit. ¶ Sic vero di
abolus: qui quoſdā virtute armoꝝ.i. violētia ten
tationū ſuperat: quoſdā vero volūtarie ꝛ quaſi ex
Job.34.c. induſtria peccantes: de quib⁹ dicit: Quaſi ex in-
duſtria receſſerūt a deo: ſibi ſubiugauit de om-
nibus vrbibus/ ꝛ de oībus ſtatibus quoſdā for-
tes auxiliatores.i. quoſdā hereſiarchas vel ali-
orum peccatoꝝ patronos ſibi aggregauit: qui-
bus mediātibus de alijs facili⁹ victorizat. Iſti
eñ qui alios ad peccatū incitant/ diaboli ſunt
auxiliatores: quoꝝ opere vincit facilius peccato
Eodē ca.d res. ¶ Hic habes ꝙ nabuchodonoſor ꝑcepe-
rat holoferni principi militie ſue: ꝙ oēs deos
terre deſtrueret ꝛ demoliret: vt ipſe ſolus deus
ab his nationib⁹ que ꝑ holofernē poſſent ſub-
ijci diceret. Sic igit factum eſt/ ꝙ iudith ſancta
mulier caput holofernis amputauit: ꝛ ſic nabu
chodonoſor potentiam ꝛ ſuperbiam eneruauit.
Moralitas ¶ Iſtud applica ꝯtra ꝑſumptuoſos ꝛ inuidos
qui ſolū volunt dij/ diū excellentes ꝛ inclyti repu
tari: quapropter totis viribus laborāt/ ꝙ alij.i.
magni potentes famoſi eradicent: vt ſolum ipſi
apparere inter holes videant. Sicut de ſaturno
legitur: ꝙ ericthonium filiū ſuū occidit: et hoc
quia vidit eū ſapientē: et timebat fame ſue poſſe
detrahi propter eum: cum ſolus deus ab oībus
vellet credi. ¶ Iſta poſſunt applicari cōtra im
periū romanoꝝ: qui mediante militia ſua deos
terre.i. reges mundi ſubuertebāt: ꝛ nomen eoꝝ
B de medio ſubmouebant: regnaqꝫ ipſoꝝ ꝛ prouin
cias redimebāt: et ſic cū effuſione ſanguinis to
tum mundū ſuo imperio ſubiugabant: ſoliqꝫ dij
terre/ imperatores ꝛ domini dici ī toto orbe vo
lebant: ꝛ quod abominabilius videbat/ leges ꝛ
ſtatuta ſcribebant: in quib⁹ nō debere dici aut
eſſe in orbe regem preter ceſarē dicebāt. Hiere.
Hiere.31.a. Ero de⁹ vniuerſis cognationib⁹ iſrael ꝛc. Quod
vtiqꝫ valde abſurdū extitit: vt reges in diuerſis
mundi prīncipijs ex conſenſu populoꝝ legitime
factos vel a deo inſtitutos/ ſola autoritate ꝛ vi-
olentia ſubmouerent: ipſoſqꝫ regnis ꝛ dignitati
bus ſpoliarent: ſibiqꝫ totū applicarēt: et ſe ſolos
reges in orbe vocari iuberent: totūqꝫ mundum
a principio liberum tributis ꝛ ſeruitutibus ſub
Judith.5.d. iugarent/ dicētes illud quod ſequitur infra: Sci
at vniuerſa terra ꝙ Nabuchodonoſor eſt deus
terre: ꝛ preter ipſum alius nō eſt. Non eſt mirū
igitur ſi illud tam violentū ſtare nō potuit: et ſi
ſancta mulier iudith.i. ſancta prouidentia occul
ta vel eccleſia/ iſtius crudelis principis caput et
potentiā amputauit. Dignum eñ fuit/ ꝙ qui ſo-
lum dij terre dici volebant: propriū caput.i. pro-
priam imperatoriā dignitatē amitterēt qua gau
debant. Sicut ꝛ nūc patet: quia imperiū ad trāſ
lationem aliam eſt tranſlatū: et nullus alius ha
bet imperij poteſtatem/ vel principatū. Dignū
eñ eſt: ꝙ qui vſurpat aliena/ iuſto dei iudicio ꝑ-
dat ſua. Ideo iſti ciuitati poteſt hodie dici illud
Eſa.47.b quod antiquitus dictū eſt babyloni: Audi dele-
licta/ habitans in confidentia: que dicis in corde C
tuo: ego ſum: et preter me nō eſt amplius. Non
ſedebo vidua: et ſterilitatē ignorabo. Et ſequit:
Venient tibi ſterilitas ꝛ viduitas. ¶ Hic habes Eodē ca. c
ꝙ cū omnes generaliter ſe holoferni redderent:
et ſe potentie eius ſubijcerent: et ſe ꝛ vxores ꝛ fi-
lios/ ciuitates ꝛ bona ſua ei⁹ dominio ſubiuga-
rent: ſibiqꝫ ꝛ exercitui ſuo cū lampadibus/ tubis
ꝛ tympanis occurrerēt. Dicit tamen ꝙ iſta faci-
entes/ non poterant ferocitatē ſui pectoris miti
gare. Quapropter cito ignominioſe dicitur pe-
ryſſe. ¶ Quod ſcꝫ cōtra tyrannos crudeles po- Moralitas
teſt allegari: quoꝝ tanta eſt ſuperbia: ꝙ ſubdito-
rum obſequijs/ beneficijs/ blādicijs deliniri nō
poſſint: ſed ex hoc ad deteriꝰ prouocant: ꝛ ſe-
pe ad crudelitatis opera forti⁹ inardeſcūt: qua-
propter ſepe fit/ ꝙ iſti in ſua potentia gloriātes/
et deſolationibus hominū non parcentes/ iuſto
dei iudicio ſuccūbant. ¶ Vel dic ꝙ iſte eſt diabo Aliter
lus: q2 pro certo qui recipiunt ipſum: ꝛ ei cōſen-
tientes cōplaudent fatui ſunt/ ſi eius ferocitatē
mitigare credūt: quia reuera propter hoc ipſis
non parcet: ſed ꝯtra ipſos in inferno fortius in
ardeſcit. Unde in Prouer. Zelus ꝛ furor nō par Prouer.5.d
cet in die vindicte.

¶ Capl'm quartū textus: Tūc audiē-
tes hec filij iſrael qui habitabāt terrā
iuda. Moralitati Ca. III

AUdientes filij iſrael potentiā holofer-
nis: timuerūt valde/ ne forte hieruſalē
caperet: templū deſtrueret: ſancta pol
lueret: ciuitates eoꝝ frāgeret: vxores ꝛ filios ca- D
ptiuaret: et ideo oēs ſe ſaccis operuerūt: ieiu-
nijs ꝛ orationib⁹ ſe humiliauerūt: et ſacerdotes
etiā operti cilicio et cinere/ ſacrificia obtulerūt:
ꝛ fortiter ad dominū clamauerunt: et occupauē
runt omnes vertices montiū/ et muris circūde-
derunt vicos ſuos: et prepárauerūt frumentum
cōtra obſidionem pugne. Sacerdos vero ſum-
mus Heliachim nole/ ꝑ ciuitates circūibat ad
orandū ꝛ recurrendū ad dominū: et oēs vniuer-
ſaliter cōmonebat: precepit etiā anguſtas vias
inter montes ꝑ quos iter poterat eſſe in hieruſa
lē cuſtodiri/ ne pateret tranſitus holoferni. Sic
igit finaliter factū eſt ꝙ holofernes diuino mu-
nere fuit victus: ꝛ hieruſalē de ſua crudeli poten
tia liberata. ¶ Sic vero chariſſimi moralit̄ loqn
do videm⁹: ꝙ nos filij iſrael.i. chriſtiani q̄ deū ꝑ Moralitas
fidē cognoſcim⁹: videm⁹ ꝛ audim⁹ ꝙ holofernes
diabol⁹ cū exercitu vitioꝝ ꝛ temptationū/ infirmi
tatē hoīm nō ceſſat ſubiugare: et ſua potētia oīa
ꝯcutit ꝛ ꝯturbat: q2 ſicut dicit Job: Nō eſt pote
ſtas ſuꝑ terrā que cōparet ei: qꝫqꝫ ꝯtra nos pre- Job.41.d
parat. Idō valde debem⁹ a facie ei⁹ timere: et illi⁹
malicias ꝑcauere: ꝛ hoc ne forte hieruſalē.i. alaꝫ
ꝑ pctīn capiat: ꝛ tēplū deuotionis deſtruat: ſctā
noſtra.i. ſanctā viā polluat: ciuitates/ hoc eſt ci-
uium vnitates/ ac per hoc concordiā noſtrā diſſi
pat: ꝛ vxorē ꝛ filios.i. charitatē ꝛ bōa opa nobis
tollat: ꝛ ideo ad obuiandū malicijs ei⁹ quilibet
debet occurrere: verticē montiū.i. celſitudinē cō

E templationis occupare: ieiunijs ſe affligere: ſanctum cilicium .i. aſperitatē penitētie induere: et cinere/ε mortis ſcȝ memoria ſe aſpergere: deo ꝑ bona opera ſacrificare: ad deū per orationē clamare: et frumentū .i. eucharistie ſacramentū contra obſidionē .i. contra tētamenta diaboli preparare. Sacerdos etiā noſter .i. ſacer dux bonꝰ ε diſcretus: debet per circūſpectionem diſcurrere: et omnes potētias anime viſitare: ε ꝙ anguſta loca ſenſuum corporaliū: per que tamē iter poteſt eſſe ad hieruſalē .i. ad animā capiendā: diſcrete cuſtodiāt/ debent ſe ſollicite premunire: vt ſic holofernes .i. diabolus: q bene dicit holofernes .i. infirmans vitulū ſaginatum: pro eo ꝙ leues/ carnales/ pingues ε opulentos inficiat/ poſſint machinationibꝰ obuiare. Qui enī taliter contra ipſum ſe preparauerit: nunꝗ ſpiritualiter ab eo vi-

Eccl. 2. a. ctus erit. Bene igiī dicit: Fili accedēns ad ſeruitutē dei/ ſta in iuſticia ε timore: et para animā

Aliter tuam ad tēptationē. ¶ Uel ſi vis/ dic ꝙ hieruſalem eſt eccleſia: de qua viri iſrael .i. viri eccleſiaſtici: valde debēt timere/ ꝙ ab holoferne diabolo ꝑ vitia deſtruatur: ε ideo eliachim ſacerdos .i. quilibet bonus prelatus debet diſcurrere: ε fideles ad orandū ε reſiſtendū periculo: ε artos paſſus ε tranſitus per quos habēt ingredi hoſtes .i. ad vota religionis/ mādata legis/ articulos fidei ſacramēta eccleſie: que quidē ſunt ꝑncipales ingreſſus eccleſie: cuſtodiēdū/ ε principaliter occupandum monere: necnō vt ad muros regularis

F diſcipline reedificāde intēdere velint/ ε orationi vacare: mōtes contēplationis occupare: frumēta meritorū ε virtutū preparare: ipſos debet docere/ dicēs illud: Preparate corda vr̄a dn̄o ꝛc̄.

1. Re. 7. a.

¶ Capitulū quintū textus: Nūciatū eſt holoferni principi militie aſſyriorum. Moralitatū Ca. IIII

Achior princeps filiorꝫ amon/ holoferni petēti de filijs iſrael q ſe preparabāt contra eū defendere: quidnā eſſet/ incepit interrogare. Qui dei iſrael mirabilia cepit ꝑdicare: ε legem populi iſrael cōmendare: ε inter alia dicere: ꝙ ſi deꝰ eorꝫ ipſos iuuare decreuerit: nunꝗ holofernes vel quicūꝗ aliꝰ poſſit preualere. Indignatꝰ holofernes: ipſum ad filios iſrael duci fecit: ε cū ipſis eꝛtūc eſſe voluit: et hoc cū capti eſſent filij iſrael quorꝫ deū cōmendauerat: ipſe cū eis gladio aſſyriorꝫ verberaretꝛ: et ſic nullum aliū deū eſſe dn̄m terreꝗ nabuchodonoſor experiretꝛ. Ducitꝛ igitꝛ achior in bethuliā: ſed occurrētibus baliſterijs de iſrael/ ipſum ducere ad ciuitatē nō potuerūt: quapropter ipſuȝ ad arborē ligantes ε recedentes/ ab exercitu dimiſerūt: quē tandē filij iſrael ſoluētes/ et in ciuitatē ſuam ducētes: oīa que cōtigerāt/ audierūt: ε poſt fletꝰ et orōnes ciuitate ſaluata ipſum circūdederūt: ε in ſuū conſortiū receperūt: ſicut ſcriptū eſt ꝛc̄.

Moralitas ¶ Iſta poſſunt applicari ad quēlibet ſanctū ꝑ chriſti noīe crucifixū: ſicut ad Andreā et petrū. Achior enī interpretatꝛ frater meus montanus: ſignificans illos ſcȝ qui fratres ꝑ charitatē fuerunt: et montani ꝑ mentis ſublimitatē/ et contēplationem/ vel per vite eminentiā dici poterāt. G

Conſtat enī ꝙ iſti corā holoferne principe .i. corā nerone vel contra alios tyrānos potentiā dei iſrael/ ſcȝ chriſti ꝑdicabāt/ et fidē ipſius cōmēdabant: factū eſt ꝙ ꝑ eū in bethuliā/ q interpretatꝛ domꝰ parturiēs dn̄m .i. paradiſuȝ: q nobis dn̄m parturiunt ε miſſi: morte intercedēte ſunt miſſi: hoc eſt ꝑiſtos ad arborē .ſ. ad crucē fuerūt ligati in cruceꝗ morte dānati: ε a cruce ꝑ filios iſrael .i. ꝑ angelos quātū ad aīam ſunt ſoluti: in bethuliā .i. in paradiſum deducti: et a carne ſua .i. a corpore circūciſi ꝑ mortē in ipſorū iſraelitarū .i. in ipſorꝫ angelorꝫ cōſortiū ſunt aſſumpti. Ipſe vero holofernes .i. tyrānꝰ finaliter morte turpiſſima ſunt ꝯſumpti. Luce: Aſcēdit in arborē ſycomorꝫ vt videret ieſum. Luce. 19. a.

¶ Capitulū ſeptimū textus: Holofernes aūt altera die precepit exercitibꝰ ſuis. Moralitatum Ca. V

Holofernes volens cape ciuitatē bethulie ε alias ciuitates: et filios iſrael ſubiugare: ꝑmo ſtuduit fonteſ ε aquas eis auferre: et ideo conductū ꝑ quē aqua fluebat in ciuitatē/ ꝯfregit: fonteſꝗ q circa ciuitatē erāt/ cuſtodiri fecit: ε ſic ꝑplm ciuitatis horrēdo ſitis ardore cōfecit. Uñ etiā ſicut infra dicitꝛ: ſanguinē Judith. 12. c. pecorū ſuorꝫ bibere ꝓponebant: ε ad oleū ε frumēta q dn̄o deo ſuo ꝯſecrata fuerāt/ cōtra fas et iuſticiā manꝰ ſuas volebāt extendere: q tn̄ ꝯtingere nō debebant. ¶ Sic vere dico/ ꝙ holofernes diabolꝰ/ qui cōtinue ciuitatē eccl'ie vel aīe ꝑ tentatiōes obſidet: ε ſumme ſtudet aquā gratie ε deuotionis ſubtrahere: ε fontē lachrymarū et cōpunctionis/ necnō fontē miſericordie ε cōpaſſionis ſiccare. Quo facto/ ſtatī ſitis ε ardor malorꝫ deſyderiorꝫ/ ſcȝ auaricie ε carnalꝰ ꝯcupiſcentie in illa ciuitate ꝯſurgit: q habitatores eꝰ afficit ε affligit: intantū ꝙ iā oēs ad ſitim auaritie tēperandā/ ſanguinē pecorꝫ .i. tꝑalē ſubſtantiā ſimpliciū vel ſubditorꝫ ſuorꝫ bibūt: rapinis ε exactionibus illū ſugūt: quod potiſſime ptȝ de illis q in mūdo habēt iuridicā poteſtatē: qui ſcȝ ſanguinē alienū .i. vitā ε ſubſtantiā tꝑalē bibere delectantur. Uñ in li. Num. Nō accubabit leo donec rapuerit predā: ε occiſorꝫ ſanguinē bibat. Num. 23. d. Iſti etiā nō ſufficit ſanguinē pecorꝫ .i. ſubditorꝫ ſuorū bibere: quinimo ad oleū ε frumentū dn̄o ꝯſecratū .i. ad bona eccleſiaſtica dn̄o cōſecrata atꝗ dedicata: manū mittere/ et ipſa fraudulenter vel violēter ab ipſis eccleſiaſticis ſubtrahere vel auferre ſtudēt: ſicut ad litterā patet de malis principibus/ et malis iudicibꝰ/ et malis ꝑlatis et officialibꝰ: de malis balliuis et lictoribꝰ ptȝ: q oēs ſanguinē ſubditorꝫ bibūt: et qn̄ poſſunt bona deo et eius ſeruitoribꝰ dedicata/ que ipſis nō licet tāgere/ deuorāt et cōſumūt. Unde ſequitꝛ infra: Qui Judith. 12. hoc faciunt/ certū eſt ꝙ in perditionē dabuntꝛ.

H Moralitas

¶ Caplm nonū textus: Quibꝰ abſcedentibus/ iudith ingreſſa eſt oratorium ſuum. Moralitatū Ca. VI

B Volens iudith placere p̄ncipi holofer-
ni/p̄mo orōni ſe dedit: cilicio ſe indu-
it: ⁊ cinerē ſup̄ caput ſuū poſuit: ⁊ ora-
toriū intrauit. Tandem vero de loco ſurgēs in
quo coram dn̄o p̄ſtrata iacuerat: veſtimenta vi-
duitatis exuit: corpus ſuū lauit: myrrha optima
ſe linunxit: crines capitis ſui diſcriminauit: ⁊ io-
cūditatis veſtimētis ſe veſtiuit: myrrham capiti
ſuo impoſuit: ſandalia pedib⁹ ſuis circūdauit:
aſſumpſitq; dextralia/inaures/anulos ⁊ lilia: et
ornamētis omnib⁹ ſe parauit. Iſta igit̄ ſic orna-
ta/a p̄ncipe ↄcupiſcit̄: ⁊ in tabernaculo eius in-
Moralitas troducit̄: ⁊ a cūctis ſeruis ipſi⁹ honorat̄. ¶ Si
vis dic de iudith in bono/q̄ interp̄tat̄ glorificās
ꝙ ſignificat alam chriſtianā: q̄ deū glorificare te-
net. Igit̄ ſi illa vult placere p̄ncipi noſtro chri-
ſto: debet intrare oratoriū ſecrete meditationis:
accip̄e ciliciū. i. aſperitatē penitētie ⁊ macerationis
emittere ad deū vocē ⁊ gemitū orōnis: tandē de-
bet de terra. i. de terrenis p̄ affectionē celeſtium
ſurgere: veſtimēta viduitatis. i. ↄuerſationē pcti
ſeu veterē hoiem exuere/p̄ lachrymoſam cōpun-
ctionē ſe lauare: ⁊ crines capitis. i. affect⁹ ⁊ co-
gitatus cordis p̄ ↄfeſſionē pectinare ⁊ expādere
⁊ diſcriminare: miro odore deuotiōis ſe vngere:
veſtib⁹ iocunditatis. i. ↄuerſatiōe honeſta ſe in-
duere: myrrham alte ⁊ eleuate ↄtemplatiōis ca-
piti ſiue cordi ſuo debet imponere: ſandalia di-
uini timoris pedibus affectionū ſuaꝝ compone-
re: ⁊ dextralia bonoꝝ opeꝝ ſuis brachijs appli-
D care. Debet etiā accip̄e inaures q̄ aures ornant:
virtutē patiētie/qua. ſ. patiēter audiat: anulos q̄
faciliter voluunt̄. i. v̄tutē obediētie: lilia q̄ colo-
rem candidū fortiunt̄. i. candorē caſtitatis ⁊ cō-
tinentie. His igit̄ ſi anima ſic ornata fuerit: pro-
culdubio p̄ncipi militie noſtre chriſto mirabi-
liter cōplacebit: ⁊ vſq; ad tabernaculū eius. ſ. ad
paradiſuȝ veniet: ⁊ in eterne q̄etis cubiculū ſub-
Ps. 44. c intrabit. Ps. Audi filia et vide et inclina aurē
tuā ⁊c. Dicit̄ etiā chriſto de aīa beata: Aſtitit re-
gina a dextris tuis in veſtitu deaurato/circūda-
ta varietate. Ipſi v̄o anime ſubdit̄ illud imme-
Aliter diate poſitum. ¶ Vel ſi vis dic/ꝙ Holofernes
quē iudith volēs occidere/taliter (vt p̄miſſum ē)
ſe ornauit/eſt diabolus: quē p̄ certo iudith. i. ſan-
cta anima vel ſancta eccl̄ia ſpūalit̄ vincit ⁊ ſupe-
rat/q̄ſi p̄dictis ornamētis et v̄tutibus ſe ornat.
Aliter ¶ Vel dic ꝙ iudith eſt btā v̄go: q̄ p̄ certo prin-
cipem militie ſup̄boꝝ ſeu reproboꝝ. ſ. diabolū:
q̄ p̄plm iſraeliticū. i. p̄plm fideliū tētationib⁹ op-
pugnat: aquā deuotiōis ipſius ſubtrahit: ⁊ ciui-
tatē eccl̄ie cap̄e ⁊ deſtruere tentat: deſtruxit ⁊ ſu-
perauit: ei potētiā eius eneruauit: et dei populū
de ipſius manibus liberauit: ipm̄ etiā nūc quoti-
die ſuperat: et deuotos ſuos ab ipo liberat et de-
Judith. 14. b fendit. Vn̄ p̄prie dicit̄: Vna mulier hebrea fecit
ↄfuſionem in domo Nabuchodonoſor.

¶ Capitulū decimū Tertius: Factuȝ
eſt autē cū ceſſaſſet clamare ad dn̄m
Moralitatū Capl'm VII

C Cum holofernes princeps militie regis
aſſyrioꝝ eſſet in obſidione bethulie: fa-
ctū eſt ꝙ q̄dam mulier iudith nomie va-
rijs apparata ornatibus ſe ſuo ↄſpectui p̄ſenta-
uit. Qui ſtatim ſpecie ⁊ pulchritudine eius ra-
ptus/in ↄcupiſcētiā carnis exarſit: ⁊ ipſius ꝯcu-
bitum exq̄ſiuit. Ille igit̄ multo vino inebriatus
et ſopit⁹/cubiculū intrat: ſed mulier illa videns
ipm̄ ebrium et ſopitū/euaginato ipſius holofer-
nis gladio/caput eius amputauit: et ipm̄ ancil-
le ſue tradidit: ⁊ euoluto corp̄e conopeū eius ab-
ſtulit et receſſit. Mane aūt facto/cū cubicularij⁹
ipſius ipm̄ in ſolo mortuū reperiſſet/et caput a
corp̄e videret abeſſe: īcepit dicere ⁊ clamare: Ec-
ce holofernes inq̄t iacet in terra: et caput ei⁹ nō
eſt in eo. Quo audito/ exercit⁹ dilabit̄: ⁊ p̄ijcien-
tes arma/relictis copijs fugere cōpelluntur. Ho-
ſtes v̄o ſui a ciuitate exeuntes/et ipos viril̄r p̄ſe-
quētes: tentoria et ſupellectilia oīa dep̄dant̄: et
de diuitijs fugitiui holofernis exercitus vniuer-
ſal̄r locupletant̄: ⁊ cū feſtis et ↄuiuijs iocundan-
tur. ¶ Holofernes iſte pōt ſignificare mundi ⁊ Moralitas
eccleſie principes et rectores in gloria exercit⁹
et ſubditoꝝ multitudine gloriantes: iſta aūt iu-
dith pōt malā et ornatā mulierē vel etiā pecca-
tū luxurie deſignare. Quia p̄culdubio iſta ē ve-
ritas/ꝙ principes noſtre militie chriſtiane tam
ſeculares q̄ eccl̄iaſtici/multo vino et potu deli-
cijſq; et vitijs hodie inebriati: p̄ ſomnolentiā/ne-
gligentiā/malarūq; mulieꝝ pulchritudinē dece-
pti et allecti/carnis ↄcubitus app̄hendūt: ita ꝙ
D habere ſecū in ſuis cubiculis hmōi mulieres de-
lectant̄. Ideo iſte ſunt q̄ caput. i. capitale ſuum ⁊
temp̄alem eius ſubſtantiā tollūt: et ipos p̄ſtra-
tos et pauperes in ſuo ſanguine. i. in luxuria vo-
luptatis diffamatos deſerūt et recedūt: caput ſu-
um. i. capitale et diuitias ſecū tollūt. Nō curāt
eīm mulieres de luxurioſo/poſtq̄ caput ſuum ha-
bere p̄ſit: q2 ſtatim poſtq̄ diuitias ſuas exhauſe-
rūt/de ipſis ampli⁹ non curātes recedūt. Vnde
illud Iudic̄. Raſis crinib⁹ Sanſonis/cepit da- Judic. 16. d
lila eum abijcere. Sic igit̄ fit ꝙ principe vel p̄la-
to carnal̄r p̄ luxuriā mortuo vel opp̄ſſo: exercit⁹
eius. i. ſubditoꝝ populus p̄ diuerſa vitia dilabi-
tur: et p̄pter defectū correctiōis v̄tutū et moꝝ
vnitas diſſipat̄. Facile eſt eīm ꝙ ſubditi deuient
et coram hoſtibus ſuis. i. demonibus et tētatiōi-
bus ſuccūbant/vnitatē et charitatē amittāt: q̄ſi
principē/p̄latū vel ſuperiorē a mulierib⁹ captū/
et p̄ luxuriā infamē et ſp̄ūal̄r eſſe mortuū vidēt.
Vnde dicit̄: Percute paſtorē: et diſp̄gent̄ oues Zach. 13. f
gregis. ¶ Vel ſi vis dic ꝙ iſta deceptrix muli- Aliter
er malos principum cnoſiliarios et adulatores
deſignat: qui cum ſpecie amicitie ipſis magna-
tibus adulant̄: et tanta ſciūt dicere et facere/ꝙ
vſq; ad cubiculū. i. vſq; ad ſecreta cōſilia admit-
tant̄. Vbi cū ſe introductos viderint/et eos in
amore ſuo bñ raptos cognouerint: eos ebrios ⁊
dormiētes. i. ignaros et negligentes inuenerint
ſtatim ad auferēdum eis caput. i. debitā intenti-
onem et conſcientiam conuertuntur: inq̄ntum

E ſcȝ ipſorum malo conſilio mediāte/⁊ eorum adu
latione falſa ſuffragante: vie ⁊ conſilia reperiun
tur quibus iſti principes ⁊ domini ad exactiões
⁊ rapinas contra deum ⁊ iuſticiam concitantur
inꝙtum capite ꝯſcientie ꝑdito/in ſanguine cru-
delitatis voluptanť: ⁊ in terra terrenoꝝ amore ia
cent totaliter ⁊ verſanť: ⁊ inde fit ꝙ exercitꝰ ſub
ditorum ꝯlabitur ⁊ grauatur. Unde de talibꝰ
malis ꝯſiliarijs ⁊ adulatoribus poteſt dici illud
2.Reg.4.b. quod de Iſboſeth dicitur: Q̄ꝫ duo latrões ingreſ
ſi inuenerunt regem dormientem ſuper lectum
in conclaui: ⁊ eum interficientes/ſublato capite
abierunt. Duo enim latrones/ſunt duo genera
ꝑſonarum.ſ. mali conſiliarij ſeu detractores et
adulatores: qui pro eo latrones dicuntur: quia
principibus caput ⁊ conſcientiam/alijs vero fa
Aliter mam ⁊ temporalē ſubſtantiam furanť. ¶ Uel
dic ꝙ iſta mulier ſignificat falſos amicos: q̄ ōmi
no ſtudent diuitū amicitias ⁊ familiaritates cō-
trahere: ad hoc vt poſſint capita.i. capitale ⁊ di
uitas eorum ſubtrahere: ⁊ lucrum temporale in
de recipere et acquirere. Quod cum fecerint/et
ipos paupes mortuos et depreſſos viderint: ſta
tim ſolent eos dimittere/et de ipſis amplius nō
curare. Sufficit enim eis/ꝙ poſſunt caput taliū
Eccl.13.e ſecum ferre. Unde illud Eccl. Si nihil habueris
derelinquet te: ſi habueris aliquid tecum/con-
Aliter uiuet. ¶ Uel dic ꝙ iſta mulier ſignificat auari-
ciam/ſimoniam ſeu carnalem affectionem: que
F reuera multis modernis principibus taliter ho
die intimanť: ⁊ multos taliter infatuāt/ꝙ caput
recte intentiōis ⁊ debite conſcientie ipſis ſub-
trahunt vel furanť. Quod patet de multis/qui
tm̄ in proprio ſanguine voluptati/id eſt in ꝓprio
amore conſanguineorū ſuorum implicati ſunt
ꝙ iam in terra.i. in terrenorum amore iacere/et
de celeſtibus nihil curare penitus comprobanť
Et hoc eſt quod hic dicitur: Ecce Holofernes ia-
cet in terra: ⁊ caput eius non eſt in eo. Ideo reꝑ
hendunť tales in libro Ioſue: cui in ꝑſona prela
Joſue.7.d ti dicitur: Surge: cur iaces pronus in terra?
Allegoria ¶ Moraliʒationem allegoricam ⁊ etiam myſti
cam quam ponunt doctores ⁊ gloſſe: ſcȝ ꝙ ꝑ iu-
dith intelligatur eccleſia: per nabuchodonoſor
diabolus: ꝑ holofernem antichriſtus intelliga
tur: omitto cauſa breuitatis. Diabolus enī prin
cipem exercitus reproborum/ſcilȝ antichriſtum
mittet: cui ſe mundus partim ſponte/partim co
acte ſubijciet: que tamen ſancta mulier eccleſia
in fide pſeuerando finaliter vincet. Unde dicitur:
Joan.5.a Hec eſt enim victoria que vincit mundum/fi-
des noſtra.

¶ Moralitatum libri Iudith finis.

Moralitatū liber Decimuſnonus ſuper libro Heſter.

¶ Capitulū primū Textus: In diebꝰ Aſueri qui regnauit ab india vſqꝫ ethiopiam. Moralitatum Ca. I

Aſuerus aſ-
ſyriorum rex/ qui regna
bat ab india vſqꝫ in ethi
opiā ſuꝑ centū ⁊ viginti
ſeptē ꝓuincias: anno ter
tio regni ſui fecit grāde
ꝯuiuiū ꝓncipibus ⁊ pue
ris ſuis fortiſſimis per-
ſarum ⁊ medoꝝ inclytis ꝓfectis ꝓuinciaꝝ longo
tpe: ⁊ hoc in illa domo mirabili: de q̄ legiť in hi
ſtoria Alexādri: ꝙ colūne erāt argētee: tectū ſicut
firmamētū gēmis lucētibꝰ/inſtar ſtellaꝝ ⁊ ſigno
rū diſtinctū: ſeptē aūt diebꝰ fiebat ꝑparatio: po-
ſtea aūt ꝑparatū eſt ꝯuiuiū in veſtibulo horti ne
moris/quod regio cultu ⁊ manu erat ꝯſitū: erāt
aūt ex vtraqꝫ pte tētoria mira ꝯtexta varietate:
⁊ in pauimēto lecti aurei (vt dicit Comeſtor) vine
am habebat mirabilē: hortꝰ eiꝰ.i. vites erāt ar-
gētee: palmites aurei: botri diuerſaꝝ gēmaꝝ va-
rietate diſtincti: ppl'm aūt vniuerſum q̄ inuētus
Moralitas eſt in ſuſis/ad ꝯuiuiū inuitauit. ¶ Aſuerus iſte
q̄ interꝑtať beatitudo/atriū vel oſtiū: ſignificat chri
ſtū: q̄ eſt rex magnꝰ ſuꝑ oēs deos: et q̄ eſt beatitu-
do ad glorificādū: atriū ad recipiēdū: oſtium ad
nos in ꝑadiſum introducēdum. Unde: Ecce ego Joan.10.b
ſum oſtium. Ille igiť tertio anno regni ſui.i. ter
tio tpe mūdi.ſ. in tpe gratie: cūctis ſuis fidelibꝰ i
horto regio eccľie ſctē matris mirabile ꝯuiuiuȝ
ꝑparauit: in quo.ſ. corpꝰ ꝓpriū comedēdū dedit: ⁊ D
in quo ſanguinē ſuū loco vini effudit. Unde Luce Lu.14.d
Homo q̄daȝ fecit cenā magnā/⁊ ꝯuocauit multos
Conuiuiū aūt diciť a con ⁊ viuo viuis: q: ibi ſi-
mul viuť: ⁊ ſic ꝓprie fidem eccľie deſignat: vbi et
in qua diuerſe natiōes ⁊ ppľi viuere cōprobanť
Et qꝛ nobilitatē ꝯuiuij facit hoſpitis ſeu domi
cōditio/loci diſpoſitio/ciboꝝ appoſitio/ꝯuiua-
rū ordinatio: igiť ſi de rege q̄riť: dico ꝙ ille aſue
rus eſt chriſtus ⁊c. Sed ſuꝑ ſi q̄riť de loco: di-
co ꝙ illud cōuiuiū fit in domo ⁊ in horto.i. in ec
cleſia: q̄ diciť domꝰ rōne ſecuritatis: diciť hortꝰ
rōne fructuoſe amenitatis. Diciť domꝰ/vbi co-
lumne argentee/id eſt ꝑdicatores eloquētes et
argētei debēt eſſe: tectū vo ſuꝑius.i. ꝓlatoꝝ ſuꝑi
orū ſtatꝰ q̄ſi firmamētū ꝑ cōſtantiā debet eminere: ⁊ in eis debet ſtellaꝝ ⁊ ſignoꝝ.i. vtutū copia
ſplēdere. Unde: Stellas poſuit in firmamēto celi. Gen.1.b
Hortꝰ etiā ille vineā ſacre ſcripture cōtinet: q̄ vi-
tes argēteas ꝑ eloquētiā/palmites aureos ꝑ ſa-
pientiā/vuas de lapidibꝰ ꝑcioſis ꝑ virtutē ⁊ do
cumētoꝝ olm luculentiā poſſidet. Habet etiā in
ꝑta ortū iſtū veſtibulū religionis: quod ex omni
pte habet tētoria.i. ꝑſonas ad deū ꝑ affectionē
extēſas: q̄ ſcȝ mire fuerūt ſctitatis ⁊ pulchritudi-
nis ⁊ honeſtatis. Habet etiā lectos aureos cha
ritatis: ⁊ pauimētū ſpacioſiſſime humilitatis. Un
dein Can. Hortus cōcluſus ⁊c. Item ſi q̄riť/q̄ Can.4.d
fuerūt cōuiue: Dico generaliť ꝙ oēs ꝓncipes ⁊ ꝑ
fecti.i. oēs boni ſuꝑiores ꝓlati: oēs pueri regis
fortiſſimi.i. viri ſimplices ⁊ innocentes ⁊ mūdi
⁊ contra vitia fortes ⁊ robuſti: ⁊ vt breuiter con-

B cludatur: oēs ppłi qui ſunt in inſulis.i.oēs qui
ſunt in mūdo ad fidei cōuiuiū inuitati: alijs atqꝫ
Lu.14.d alijs vna omnibus dicit: Omnia parata ſunt/
Eodē ca.b. venite ad nuptias: dicit dñs. ¶ Hic dicit ꝙ ci-
bi in vaſis alijs atqꝫ alijs inferebant: ⁊ poculis
aureis bibebat in ꝯuiuio aſueri: eratqꝫ vinū abū
dantiſſimū: quod etiā regali magnificentia erat
dignū: ſic tñ fiebat/ꝙ nullꝰ erat q̄ nolētes ad bi-
bēdū cogeret: ⁊ ſic ordinatū erat a rege/ꝙ vnuſ-
Moralitas q̄ſqꝫ ſumeret quod placeret. ¶ Sic vere dico ꝙ
vinū ſacre doctrine ⁊ feruor ſancte fidei abūdan
ter in eccl̄ie cōuiuio ꝓpinat: ⁊ cibi ſpūales.ſ.bo
na exēpla ⁊ documenta vaſis alijs.i.ꝑſonis.ſ.ꝑ
ꝑſonas ꝟtutibus ⁊ meritis differētes: quaſdam
ſcꝫ bonas ⁊ ſctās: q̄ſdam ꝟo fictas ⁊ hypocritas
miniſtrant. In illo enim ꝯuiuio ſunt vaſa alia ⁊
2.ad Tim.2.e alia: q: ſicut dicit Apl's: In domo magna nō ſo-
lum ſunt vaſa aurea ⁊ argētea/ſed etiā lignea et
fictilia. Et tamē in oībus vaſis miniſtrant ſacra
mētoꝝ cibi: q̄ ſcꝫ ꝑ bonos ⁊ malos eccleſie mini-
ſtros miniſtrant: ⁊ fides ꝑdicat/⁊ bona plurima
Phil.1.c efficiunt. Vñ Apl's: Quid eñ dum omni mō ſi-
ue ꝑ occaſionē/ſiue ꝑ veritatē chriſtus annūcie-
tur: ⁊ in hoc gaudeo. Item ſi q̄rit qualis fuerit
in comedēdo modꝰ ⁊ regula. Reſpōdet/ꝙ in illo
fidei eccl̄iaſtice ꝯuiuio nullꝰ eſt q̄ nolētes ad bi-
bēdum cogat: ſed q̄libet accipit quod delectat:
q: ſcꝫ nullus eſt q̄ vinū fidei bibere cōpellat: vel
B q̄ ad fidē venire cogat: ſed vnuſq̄ſqꝫ ꝓ libito vo-
lūtatis ſue ad ſacramēta fidei admittit ⁊ leuat.
Non vult eñ ſeruos habere dñs/ſed liberos:
nō coactos/ſed volūtarios: q: vinū fidei nō dat
niſi volēti: dat tñ ꝓ libito cūctiſqꝫ petēti: cū dicit:
Mat.7.a Omnis eñ qui petit/accipit. Quantuꝫ eñ vult
de illo poteſt accipe: q: ſcꝫ quantū placet homi
ni/tantū poteſt a deo de fide/de moribꝰ/de gra-
Mat.14.c tia ⁊ ꝟtutibus impetrare. Vñ dicit/ꝙ chriſti cō-
Joā.7.f niue comederūt de piſcibus quantū volebant.
Aliter Unde: Qui ſitit/veniat ad me ⁊ bibat ⁊c. ¶ Uel
ſi vis/applica oīa iſta ad cōuiuiū paradiſi: quod
in domo ſecuritatꝭ ⁊ l horto amenitatis: ⁊ quod
ab aſuero.i.a deo/q̄ eſt oīm beatitudo/parabit: ⁊
in quo vinū eterne ꝯſolatiōis/⁊ ebrietas torren-
tis ꝑpetue voluptatis cuilibet ꝓ libito cōcedet
ibi erunt lecti aurei.i.quies ⁊ tranq̄llitas incon-
cuſſa: ibi erunt vaſa aurea alia ⁊ alia.i.ſanctorū
differentia ſm̄ ſua merita ſubdiſtincta. Vñ di-
1.Co.15.f cit Apoſtolꝰ: Stella differt a ſtella in claritate.
Aliter ¶ Uel ſi vis dic/ꝙ vaſa iſta alia ⁊ alia ſunt ꝑdi-
catores: vinū ꝟo celeſtē doctrinā ſignificat: que
.ſ.nullus debet cōpelli audire: q: ſcilꝫ ꝑdicator
nō debet auditoribus importunꝰ eſſe: nec plus
q̄ placeat offerre: q: aſs poſſet faciliter diſplice-
Eodē ca.b re. ¶ Cum rex aſuerus ſuum ſolenne ꝯuiuium
iam ſeptem diebus continuis celebraſſet: conti-
git ꝙ vino calefactus/reginam vaſti que in pa-
lacio regis fecerat magnū conuiuium feminarū
mandauit ꝙ ad ſe veniret: vt impoſito diadema
te ſuper caput eius/pulchritudinē ipſius vniuer
ſis populis qui in conuiuio interfuerant/demō-
ſtraret. Erat eñim ſicut hic dicitur/pulchra val
de. Vaſti vero vocata ad regem/venire contem- C
pſit: ꝓpter quod q: regem offenderat: ⁊ quia ce-
teris mulieribus de contēnendis maritis malū
exemplū dederat: de conſilio mamuchar/q̄ erat
vnus de ſeptem ducibꝰ/q̄ faciem regis videbāt:
fuit regno depoſita ⁊ ꝑuata: Heſter loco ipſius
ſubſtituta: facta eſt etiam lex/ne de cetero mulie
res maritos contēnere ꝑſumant: ⁊ vt viri vxores
ꝑeminerent/⁊ in ſuis domibus ꝑncipales exiſtāt
⁊ maiores. ¶ Iſta poſſunt exponi myſtice ⁊ alle Allegoria
gorice. Per Aſuerꝫ intelligit chriſtus rex reguꝫ
q̄ ſcꝫ Vaſti reginā.i.aīam/chriſtianā ſibi ꝑ fidē
deſpōſauit: ⁊ regni paradiſi reginā/ beatitudiniſqꝫ
capacem effecit. Igit cum iſta ſit pulchra valde
in naturalibus: conſtat ꝙ rex ille chriſtus/vino
charitatis calefactus/ipſam continue ad ſe vo-
cat ⁊ inuitat: vt ſcꝫ diadema regni.ſ.gratiā ⁊ glori
am ſuꝑ caput eius ponat: ⁊ eius naturalē ⁊ mora
lem pulchritudinem conuiuis ſuis.i.angelis in
paradiſo oſtendat: dicēs illud Canti. Ueni dile Cañ.7.b
cta mea de libano: veni coronaberis. Et illud:
Ueni electa mea: ponam te in thronū meū. Sꝫ
ꝓculdubio ſepe fit/ꝙ iſta in palatio eminentia-
rum tempaliū conſtituta/⁊ in ꝯuiuio corꝑalium
occupata/vocationē regis deſpicit: ⁊ ad eaꝫ veni
re ꝑ penitentiā contemnit: ſed in exterioribus re
ſidens/viri imperium vilipendit: ⁊ ideo ꝓ certo
chriſtus indignatus/grauiter ipſam punit: ⁊ de
regno paradiſi quod obtinuiſſet ſi vellet/detra- D
bit ⁊ deponit: dicēs illud Prouerb. Uocaui ⁊ re- Pro.1.e
nuiſtis: expandi manus meas/⁊ non fuit qui re-
ſpiceret. Ego autē in interitu veſtro ridebo. Ali-
am ꝟo ſanctā ⁊ humilē ſibi querit: quā ad glori
am eligit ⁊ extollit. ¶ Uel dic moraliter ꝙ vir il Moralitas.
le eſt intellectus vel ſuperior portio rōnis: vxor
ſua eſt voluntas: q̄ ꝓ certo tempalibus oblecta
ta cōuiuijs.i.honoribus ⁊ delicijs/viꝝ contem-
nere videt: nec eius monitis ſalubribus obedit:
ſed circa cōuiuia feminaꝝ.i.circa malos actus ⁊
delicias vacat ſolertius. Quo viſo vir eius de-
bet eam de gradu libertatis ꝑ penitētiā depone
re: ⁊ ꝓteruiā ſuam atrocius caſtigare: ⁊ viꝝ debe
re dominari vxori/ſpūm carni/rationē volunta
ti/debet oſtēdere: dicēs illud Apl̄i: Mulieri do- 1.Tim.2.d
cere nō ꝑmitto: nec dominari in viꝝ: ſed eſſe in
ſilentio. ¶ Uel dic ꝙ rex iſte ſignificat de nume- Aliter
ro oīm ꝑlatū ſuperiorem: regina iſta deſignat cu-
ratum vel ꝑlatū inferiorē: vel etiā quēcunqꝫ ma-
lū iudicē/ꝑncipē vel rectorē: q: ſicut videmꝰ quo
tidie/vaſti.i.mali ꝑncipes ⁊ ꝑlati/molles/femi-
nei ⁊ imꝑfecti: q̄ tñ ſunt ꝑ rapinas ⁊ vaſtatiōes
ſubditoꝝ proprie vaſti dici: in cōuiuijs ⁊ circa
feminas ad iſtam occupati: ad illū q̄ ipſos in tali
ſtatu poſuit.ſ.ad aſuerꝫ regeꝫ chriſtū/ꝑ bona ope
ra venire ꝯtemnūt: ſed in ꝓprio palatio.ſ.in ec-
cleſia vel dignitatis ſtatu laſciuiūt vel excedūt:
⁊ ſic etiam ꝯtemnendi viros ſuos ſcꝫ ſuperiores ⁊
ꝑlatos/alijs inferioribus exemplū ſunt: quapro
pter ꝓ certo ſepe fit/ꝙ iſte rex aſuerus chriſtus/
iſtos de regnis/officijs ⁊ dignitatibus ꝑ mortē
vel ꝑ infortuniū deponit: ⁊ loco eoꝝ alios ſubſti

tuit ⁊ reponit. Occulta eñ ꝓuidētia dei iniquos
ſuꝑioꝛes ſibi cōtrarios ⁊ rebelles/⁊ maxime qñ
videt eos effeminatos ⁊ molles/ſolet deponere:
Job.34.c ⁊ locũ ſuũ alijs melioꝛibus ſubꝛogare. Vñ Job
Aliter Perdidit multos ⁊c. ¶ Vel dic ꝙ iſte eſt papa
vel ſuꝑioꝛ ꝑlatus vel ꝑnceps: q̄ in palatio ſuo.i.
in aliquo eccl'ie vel curie ſue gradu/officio vel
beneficio: videt dominari aliquā malā ⁊ ſuꝑbā
reginā.i.aliquā mulierē ⁊ eneruā ꝑſonam/circa
ꝯuiuia ⁊ feminas occupatā: ⁊ nihilominꝰ ſibi et
mandatis canonicis contumacē ⁊ rebellē: ipſūz
ꝓ certo debet deponere/⁊ aliā bonā ꝑſonā loco
eius ſubꝛogare: ⁊ diademate iuriſdictiōis caput
Mat.21.d ipſius inſignire: dicēs illud Mat. Auferet a vo-
bis regnũ ⁊c. Facto eñ ⁊ verbo debent doceri
non cōtemnere ſuꝑioꝛes: ⁊ ſeipſos etiā cogno-
ſcere debere eſſe ſubditos ⁊ minoꝛes. Vñ Apl's:
Ephe.5.e Mulieres viris ſuis ſubdite ſint. ¶ Vel dic al-
Allegoꝛia legoꝛice/ſicut cōiter exponunt doctoꝛes/ꝙ ꝑma
regis ꝑmi chꝛiſti ⁊ dei vxoꝛ fuit ſynagoga iude
oꝛũ: q̄ ſcz vaſti q̄ interꝑtať finis ſignatus: ꝓꝑe
dicit/ꝑ eo ꝙ iſta certo ⁊ ſignato fine terminari
debeat. Igitur iſta eſt veritas/ꝙ qñ rex noſter
chꝛiſtus fidelibus ſuis magnũ conuiuiũ fecit: et
vtiqꝫ fuit qñ ꝑſonalr veniēs ſeipſm ſacramento
altaris ad comedēdũ dedit: tūc ꝓculdubio vxoꝛ
ſua ſynagoga/q̄ ſcz in palatio regio.ſ.i ſcriptu-
ris/vel in hierl'm ⁊ iudea cōuiuiũ feminis ⁊ ſctis
animabꝰ hactenꝰ fecerat: ipſaſqꝫ pabulo fidei ⁊
doctrine pauerat: a rege chꝛiſto vocata/⁊ ad fi-
dē inuitata/venire renuit: ⁊ mariti ſui chꝛiſti am
plexus fugiēs/⁊ vitā ipſius vilipēdens/in ꝑter-
uia rebellione ⁊ infidelitate ꝑmanſit. Cum enim
ipſa ꝓpter diuinas reuelatiōes patrũ ⁊ ꝓpheta
rum ſcripturas ⁊ ſatiſfactiones eſſet pulcherri-
ma: voluit rex chꝛiſtus ipſam ꝑmitus ad cōuiuiũ
fidei vocare: ⁊ diademate.i. religionis cultu inſi
gnire: ⁊ pulchꝛitudinē ꝟtutũ ſuaꝝ in exemplũ fi-
delium conuerſoꝝ voluit oībus demonſtrare: vo
Pſ.44.c lens ſcz ꝙ impleret illud Pſ. Aſtitit regina a de
xtris tuis in veſtitu deaurato circũdata varieta
te. Sed ꝓ certo vocationē chꝛiſti ⁊ apoſtoloꝝ cō
temnēs/ad cōuiuiũ noluit venire/nec regis iuſſi
onibus obedire. Ideo de ꝯſilio ſeptē ducũ.i. de
ꝯſenſu oīm apoſtoloꝝ ꝑdicatoꝝ: iſta deponēda
⁊ relinquēda cōdemnať: ⁊ alia ſubſtituēda.ſ. ec-
cleſia de gentibus loco ipſius indicatur. Quod
vtiqꝫ tunc factũ eſt/qñ relicta iudea/apl'i ad gen
tiles ſe tranſtulerũt: ⁊ eccl'iam ex gentilibꝰ/ſicut
nouā puellā heſter/regi chꝛiſto q̄ſierunt: ⁊ ſyna-
goga depoſita/regio honoꝛe ꝓpter ſuam infide
litatem ꝑuata/diadema regis heſter/q̄ interꝑta
tur abſcōdita.i. ipſi gentilitati cōuerſe/ q̄ diu in
peccatis abſcōdita fuerat/cōtulerũt. Iſta aũt ſy
nagoge repudiatio/⁊ gentiliũ electio/tunc eſt ꝑ-
fecta ⁊ ſentētiata ſuꝑ hoc ꝑ vltimũ ſapientũ/ſcz
Paulũ minimũ apl'oꝝ ꝓmulgata/qñ ipſe iude-
Act.13.g is intulit iſta ꝟba: quia indignos vos iudicaſtis
ecce ꝯuertimur ad gentes.

¶ Capitulũ ſecũdũ Tertius: Dis ita-
qꝫ geſtis/poſtq̄ regis aſueri īdigna
tio deferbuerat. Moꝛalitatũ Ca. II

Nic dicit ꝙ repudiata vaſti/multe pul-
cherrime ⁊ ſpecioſe puelle de cunctis
partibus regni querunť: ⁊ omnibus
ipſis de his que ad mundũ.i. ad cultũ muliebꝛē
⁊ ad oꝛnatũ eaꝝ ꝑtinebant/copioſiſſime ꝓuideť.
Queſite ergo ad Eugeniũ eunuchũ/qui cuſtos
erat regaliũ feminaꝝ/in cuſtodiā adducunť: ⁊ q̄
cũqꝫ ipſaruz regi placeret amplīꝰ/loco Vaſti re
gina efficereť. Inter cetera aũt addducta eſt He
ſter neptis Mardochei/de genere iudeoꝝ: quā
idem mardocheus in filiam adoptauerat ⁊ nu-
trierat: q̄ formoſa valde/in oculis oīm gratioſa
glorioſa et amabilis apparebat. Eunuchus eti
am cuſtos eius/ipſam ſumme dilexit: ⁊ ſeptez pu
ellas formoſiſſimas ſibi tradidit ancillas: ⁊ oꝛ-
natus eius pre ceteris feſtinauit. Igiť cum pu-
elle ſucceſſiue ꝑ oꝛdinē ad regis cubiculũ duce-
renť: factũ eſt ꝙ Heſter ſuo oꝛdine duceretť: qui
ipſam ſuꝑ oēs alias diligēs/in reginam ſibi ele
git: ⁊ ipſam diademate coꝛonauit: ⁊ ſibi ꝓ Vaſti
in coniugem copulauit: nuptias ⁊ conuiuium
magnũ ꝑparauit. Mardocheus aũt auunculus
eius de tribu gemini/curā illius habebat: ⁊ ſuꝑ
ſalute ⁊ honoꝛe ipſius attētius vigilabat: qm.ſ.
ſibi ꝑceperat/ꝙ populũ ſuum nemini diceret: et
ꝙ genus ſuum nemini reuelaret. Vna igiť inter
multas vocata fuit ⁊ electa: ⁊ repudiata vaſti/ad
imperiũ ſublimata. ¶ Sic vere dico/ꝙ cũ mul- Moꝛalitas
te et infinite puelle.ſ. multe chꝛiſtiane anime de H
vniuerſis mundi partibus quotidie regi chꝛiſto
queranť: et ſub manu et cuſtodia regalium femi
naꝝ.i. ſub cuſtodia ꝑlatoꝝ in domo eccl'ie ꝑ fidē
conſtituanť: ⁊ vnicuiqꝫ de his q̄ ad oꝛnatũ ſpũa-
lem ꝑtinent.ſ. de documētis ⁊ ſciētijs ꝓuideatur
ſic tamen ſepe fit/ꝙ inter multas eligiť vna ſo-
la que regi placet: ⁊ que ad regnum gloꝛie debet
ſublimari/et diademate ꝑpetui honoꝛis coꝛo-
nari: ⁊ in cōiugio ſempiterno ꝑpetue copulari.
Multi eñ ſunt vocati/pauci ꝟo electi. Si autē Mat.20.b
q̄riť q̄ ſit iſta: Dico ꝙ iſta heſter eſt/q̄ interꝑtať
abſcōdita vel eleuata: q̄ erat neptis mardochei/
q̄ interꝑtať amara cōtritio impudētie: ⁊ erat pul
chꝛa/oꝛnata et gratioſa: et a dicto Mardocheo
tanq̄ filia enutrita: qꝛ iſta ſola anima chꝛiſti re-
gis cōiunx efficiť: et ad regnũ paradiſi ꝓmoue-
tur: q̄ ꝑ humilitatē eſt abſcōdita: ꝑ amoꝛē celeſti
um a terreſtribꝰ eleuata: ꝑ cōſyderationē amare
contritiōis neptis et filia et nutritia et alũna: q̄
ſcz ꝑ honeſtatē foꝛmoſa/ꝑ pudicitiā eſt gratioſa
Talis eñ a rege mereť eligi/et in celi palatio di
ademate coꝛonari: et ꝓpter eius cōnubiũ gaudi-
um celebꝛare: et maxime ſi genus et ppl'm tace-
at.i. nobilitatē gñis cōtemnat: vel ſi mũdum de
quo natus eſt/vilipendat. Ideo tali videť dice-
re pꝛopꝛie illud Pſ. Audi filia et vide et inclina Pſ.44.c
aurem tuam: et obliuiſcere populũ tuum/et do-
mum patris tui. Et concupiſcet rex decoꝛem tu-
um: et breuiter illam quā humilitas abſcondit/
cōtemplatio erigit/et contritio adoptat ⁊ nutrit
et quam mundi et amicoꝝ carnaliũ affectio nō

B impedit/ad gratiā regis ⁊ gloriā regni faciliter
Pſal. 44. c peruenire. Pſ. Aſtitit regina a dextris tuis in ve-
ſtitu deaurato/circūdata varietate. ¶ Uel dic
q ille puelle q̄ regi in omnibus puincijs ſunt q̄
ſite: ſignificāt diuerſas chriſtianitatis ſectas/q̄
oēs regi chriſto aliqualiter famulant: oēs fidē
eius ſaltem p parte recipiunt: ⁊ ſic oēs ad iſtius
cubiculū admitti quodāmodo vident: omneſq̄
ſub cuſtodibus. i. ſub plati⁊ ⁊ paſtoribus conſti
tuunt: ⁊ q̄libet eaꝝ regi chriſto placere/⁊ regnū
paradiſi in futuꝝ obtinere ſperantes/alijs ſe pre
ferre noſcunt. Sed reuera ſic erit/q vnica puel
la. i. vnica ſecta eccl'ia catholica/⁊ etiā romana
ab illo eſt electa. Iſta vero ſola alijs eſt plata/⁊ tā
q̄ vnica ſponſa ſibi per verā ⁊ rectā fidem ē ma
trimonialr copulata: oēs eñ alie cōcubine pñt
dici. Iſta aūt ſola ⁊ vnica coniunx meruit nūcu-
Cā. 6. c pari. Uñ in pſona dei dicit ſic: Una eſt columba
mea/pfecta mea/electa genitricis mee. Uiderūt
eam filie ſion/⁊ btiſſimam pdicauerūt: ⁊ regine
⁊ ꝯcubine laudauerūt eam. Et ſi vis dic/q iſta ē
Heſter. 2. b heſter abſcondita elenata ⁊c. Iſta autē eugenio
eunucho cuſtodi regaliū feminaꝝ. i. ſummo pō
tifici qui eſt cuſtos ⁊ platus olim animaꝝ/in cu-
ſtodia tradit: a quo ſibi mūdus muliebris. i. vir-
tutū ornatus cōparat: a quo ſeptē puelle. i. ſeptē
pncipales virtutes ſibi in obſequiū aſſignant: vel
a quo ſeptē puelle. i. vniuerſe mūdi eccl'ie eidem
ſubiugant/⁊ ſibi in obſequiū deputant: ⁊ ſic ho
B. nor eius ⁊ gloria in melius augmentat. Unde in
Exo. 2. c. Exo. Sacerdoti madian erāt ſeptē filie. ¶ Uel
Aliter. dic q ſeptē puelle regi q̄ſite/ſunt pticulares ⁊ in
feriores eccl'e: Heſter vero eſt romana eccl'ia: q̄ li
cet oēs cuſtodie eunuchi noſtri. i. ſummi ponti
ficis cōmittant: iſta tñ pfert ceteris/⁊ regi chri-
ſto intimius ꝯiugat. Iſta ergo diademate coro
nata imperat/⁊ alie famulantur ⁊c. ſicut ſupra.
Aliter ¶ Uel expone ſicut exponſit doctores: q repu-
diata vaſti. i. ſynagoga: heſter q̄ erat de genere
captiuoꝝ. i. eccl'ia de gentibus chriſto eligit: cui
ſeptē puelle. i. vniuerſe anime fideliū in obſequi-
um concedunt. Iſtā vero mardocheꝰ. i. paulus
apl's/q̄ impudicitiā cōterit: q̄ ad iſam de ſtirpe
gemini. i. beniamin pdicando eam nutriuit: ⁊ de
ſalute ipſius curam ſollicitā ſemꝑ egit/⁊ eam tā
Eodē ca. c q̄ filiā erudiuit. ¶ Hic habes q vnaqueq̄ cōcu
binaꝝ aſueri/poſtq̄ mane a rege exierat/ſtatim
in cuſtodiā eunuchi q̄ cōcubinis perat/ptranſi-
bat: ad regē tñ ampliꝰ redire nō poterat/nec au-
debat/niſi qñ rex ipſam pprio nomine repetebat.
Aliter ¶ Sic vere nulla peccatrix anima/poſtq̄ a rege
chriſto p pctm̄ receſſerit/⁊ ad cuſtodiā eunuchi
. i. diaboli ſterilis ⁊ ꝯcupiſcentiaꝝ ⁊ malaꝝ alaꝝ
pncipis tranſierit/ad chriſtū regem p ſe redire
non poteſt: niſi p ſpecialē gratiā vocet: ⁊ niſi per
gratiam adiuuet. Iſta eñ p ſe poteſt cadere/ſed
non reſurgere: q2 ſm Senecā/virtutes magiſtro
Eodē ca. c indigēt: ſine magiſtro vitia diſcunt. ¶ Hic ha-
bes q heſter nō queſiuit a cuſtode ſuo ſpecialē
ornatū: ſed q̄cq̄d ſibi dare voluit eunuchus/ac-
cepit: ⁊ tñ tamen illa magis placet ſeu placuit re

gi q̄ relīq̄ que ex induſtria ſe ornauerūt. In quo C
notatur q mulieres q̄ ornatu naturali contente
adulterina ornamēta non adhibent/plus q̄ ce-
tere vt cōiter placent. ¶ Uel dic q iſta pſona q̄ Aliter
a cuſtode ⁊ plato ſuo ornamēta diuitiaꝝ ⁊ benefi
cioꝝ p ambitionē non exigit: ſed illis que a pla-
to ſibi conceduntur/contenta nil aliud petit: regi
chriſto amplius placere cōſueuit: habentēs ali- 1. Timo. 6. b
menta ⁊ q̄bus tegamur/ꝯtēti ſumus.

¶ Capl'm tertiū textus: Poſt hec rex
aſuerus exaltauit aman filiū amada
thi. Moralitatum Capitulum III

ASuerus exaltauit aman filiū amada-
thi de ſtirpe Agag: ⁊ ſup oēs pncipes
regni ſui exaltauit ſoliū eius: pcepitq̄
q omnes coram eo genu flecterēt: ⁊ q aman ge-
nibus flexis adorarent. Mardocheus aūt q̄ ad
portam regij palatij morabat/hmōi ſuperbiam
abominans/eidem genua non flectebat: ⁊ cun-
ctis adorantibꝰ ipm adorare nō volebat. Quod
tunc vidēs iratus aman/ꝯtra ipſum ſolum non
fuit indignatus ſeuire: ſed potius ordinauit to-
tum genus iudeoꝝ per totū imperiū vna die oc-
cidere ⁊ delere. Miſit igit literas regis per vni-
uerſas puincias/q iudei a maiori vſq̄ ad mini-
mum decimatertia die interficerent: ⁊ q bona
eoꝝ a volentibꝰ raperent. Quod vtiq̄ factū fu
iſſet: niſi Mardochei luctus/ieiunium/cinis et
penitētia/⁊ heſter regine oratio ⁊ diligētia edi-
ctum imperij immutaſſet. Dñs aūt mediante he D
ſter negociū taliter immutauit: q iudeis libera-
tis/aman pprio patibulo quod iniuſte alijs pa
rauerat/punitus perijt. ¶ Sic vere dico/q in cu Moralitas.
ria aſueri. i. in curijs principū ⁊ magnatū: ſepe fit
q aliquis aman. i. aliq̄s ſupbꝰ de genere agag/
q̄ interptat feſtina: ⁊ filius amadathi/q̄ interpta
tur ppl's ſeruiens pctō. i. de plebe ſua humilr et
paupere natus: ⁊ ſeruituti ppl'i. i. pctō nihilomi-
nus ſubiugatus: ad aliquē magnū ſtatū puehit
⁊ altius ſoliū. i. ad excellens officiū pluſq̄ alij
ſublimat. Qui procul dubio ſtatim ſui prioris ſta
tus obliuiſcit/⁊ in ſuperbiam erectus: ſi q̄s mar
docheus. i. ſi q̄s ſctūs homo ipſius indignans
ſuperbiam/ſibi non obedient/vel ipm iuxta vo-
tum non honorauerit: ſtatim cōtra eum machi-
nat: ⁊ non ſolum ipm/immo etiam totum genꝰ
ſuum/amicos ⁊ familiares ſubuertere ⁊ grauare
per dñi ſui potentiā ſatagit ⁊ molitur. Crudeles
eñ ⁊ impij quotidie illud faciūt: q̄ cū ꝯtra aliquē
iuſte vel iniuſte fuerint irati: amicos ⁊ conſangui
neos ſuos/q̄uis in nullo ſibi nocuerūt/grauant
atq̄ ledūt: cum dicat ſcriptura: Nõ vnus nō de Ezech. 18. a
bet puniri p alio: ſed vnuſq̄ſq̄ pro peccato ſuo
moriet. Sepe tamen fit q heſter regina/q̄ inter-
ptatur abſcōdita. i. occulta puidentia dei ali-
ter ordinat: ⁊ ſuis malicijs obuians/innocētes
de manu eius in morte/⁊ grauiſſimis infortu-
nijs ipm damnat. Uñ dicit: Nõ dñs diſſipat cō- Job. 5. b
ſilia malignoꝝ/ne poſſint implere.

¶ Capitulū quartū Textus: Que cū
audiſſet mardocheus/ſcidit veſtimē

E ta ſua. Capitulū IIII

Cum totū genus iudeoꝝ moꝛti eſſer per
aman maliciā ab aſuero rege adiudica
tū: mardocheꝰ cū alijs iudeis / necnon
⁊ heſter regina ieiunijs ⁊ lachꝛymis ſe dederūt:
⁊ ſaccis ſe induerūt: ⁊ ſup capita cinerē aſpſerūt
⁊ oꝛōnibꝰ feruidis ad dominū clamauerūt. Igiť
ꝙꝙ edictū eſſet / ꝙ nullus ſub pena moꝛtis non
vocatus intraret ad regē / niſi foꝛte rex in ſignū
clementie ſceptrum ſuum aureū ſibi extēderet ad
tangēdum. Heſter tamen fiduciā habēs in dño
ſumptis regalibus oꝛnamentis / pꝛo liberatione
populi ſui / duabus cōcomitata puellis: vna ſcȝ
cui innitebať / ⁊ altera que defluentia in terrā ve
ſtimenta poꝛtabat: ad regem ꝙꝙ ferocem intra
uit: cuius aſpectus coꝛ dñi ſtatim in manſuetu
dinē ↄuertit: ⁊ in ſignū clementie virgā aureā ſi
bi tangēdam extēdit. Que accedens ⁊ virgā tan
gens / regē ad pꝛandiū inuitauit: ⁊ liberationem
populi / ſuſpenſionē aman / reuocationē epiſto
laꝝ ipſius aman / que ſup nece iudeoꝝ miſſe fue
rant / ꝑ nouas regis epiſtolas / ⁊ ſublimationem
Mardochei ſui auūculi impetrauit. Sicut eñ
diciť hic ⁊ infra: Cum vidiſſet rex heſter reginā
ſtantem / placuit oculis ſuis: ⁊ extendit virgam
auream / ⁊ acceſſit ⁊ oſculata eſt ſummitatē virge.
Cui ſtatim rex intulit in hec verba: Quid vis
heſter regina: que eſt petitio tua? Etiam ſi dimi
Moꝛalitas F diā partē regni mei petieris / dabiť tibi. ¶ Iſta
omnia poſſunt ad myſteriū noſtre redemptiōis
applicari. Conſtat enim ꝙ a ꝑncipio totum ge
nus iudeoꝝ. i. hominū per maliciā ⁊ inuidiam
aman. i. diaboli: ab aſuero rege. i. a deo ꝑ pecca
tum ade moꝛti fuit adiudicatū: ⁊ ꝑ epiſtolas re
Geñ.2.c gis. i. ipſius dei ſententiā ↄdemnatū. Geñ. Qua
cūꝗ die comederitis / moꝛte moꝛiemini. Ita ꝙ
Mardocheꝰ ⁊ alij iudei. i. ſancti patres qui edi
ctum illud in ſuſis / que interꝑtatur gaudiū viri
.i. in ſacra ſcriptura que ſpirituale gaudiū eſt vi
roꝛum: pendere cognouerāt: antiquitus flebant
ſaccis humilitatis / ieiunio abſtinentie / ⁊ cinere
moꝛtis memoꝛie ſe domabant: ⁊ ꝓ liberatione
⁊ redemptione ſua dominū exoꝛabant: dicētes
Ps.79.a illud Ps. Ueni ad liberandū nos domine de
us virtutum. Nullus enim ad regem tunc intra
bat: nullus celum occupabat: nullus moꝛituris
⁊ damnandis veniam impetrabat. Unde hic di
Heſter.4.a citur: Qȝ non erat licitum ſacco indutum aulā
intrare regis: necdum enim illuc aliquē vocaue
rat: nulli adhuc virtutis ſue virgam. ſ. filium per
incarnationē oſtenderat: redemptionis huma
ne negocium deſolatū manebat. Quapꝛopter
Mardocheus ⁊ iudeoꝛum populꝰ. i. ſanctoꝝ pa
trum cetus triſtabať / ⁊ flebiliter lugebat. Uñ de
humana natura poteſt dici ꝓ illo tempoꝛe illud
Treñ.1.a Treñ. Ploꝛans ploꝛauit in nocte. ⁊ ſequiť: Nō
eſt qui ↄſoleť eam. Sed qd? ꝓculdubio heſter re
gina. i. beata ỽgo / aſſumptis oꝛnamētis virtu
tum: ⁊ adiunctis ſibi duabus puellis / id eſt dua
bus virtutibꝰ ſibi familiaribus colligatis: vna
ſcȝ cui innitebatur / hec eſt virginalis caſtitas et
integritas: altera que poꝛtans caudam veſtium G
que ſequebatur / hec eſt humilitas: iſti regi ſe di
gnam ⁊ idoneam ꝑſentauit: quam vt ſtatim cō
ſtantem ⁊ oꝛnatam ⁊ ſanctificatam vidit: ocu
lis eius placuit: ⁊ ideo virgam virtutis ſue aure
am ⁊ ſpecioſam. i. filium benedictum emittens ex
ſion: ipſum ſibi per beatam incarnationē exten
dit: ⁊ ſic in ſignū clementie ſibi ⁊ toti generi hu
mano ſuum benedictū filium declinauit. Ad quē
ſcȝ iſta humiliter accedens / per fidem credens ⁊
conſentiēs / virgam iſtam tetigit / ⁊ cōcepit: ⁊ ſic
aman ſuperbū ⁊ iudeoꝝ ⁊ fideliū inimicū ſupe
rauit: ⁊ potentiā eius ſtrauit / ſuumꝗ populum a
moꝛte liberauit: ⁊ veteres literas. i. vetꝰ teſtamē
tum nouis literis noui teſtamēti reꝑauit. Uñ
iam congaudendo poſſumus dicere illud Apl'i:
Nunc ſoluti ſumus a lege moꝛtis / in qua detine Roma.7.b
bamur: vt ſeruiamus in nouitate ſpūs / non in ve
tuſtate litere. Iſta igitur eſt veritas / ꝙ cū regnū
aſueri. i. dei in duobus conſtet / ſcȝ in iuſticia et
miſericoꝛdia: iſti regine paradiſi dimidiā regni
ſui partem. ſ. miſericoꝛdie diſtributionē / ſibi cō
tulit deus. Igiť iſta regina dicitur miſericoꝛdie.
Alterā ỽo partē ſcilȝ iuſticie ſibi retinuit: ⁊ ideo
ſol iuſticie nuncupať. Quotiens igitur ꝓ aliquo
ſupplicat / rex ille nihil pꝛoꝛſus ſibi denegat: ſed
petitionē illius exauditā iudicat: ⁊ poteſtatē in
media ꝑte regni ſup facienda miſericoꝛdia ſibi
donat. Quid vis (inquit) heſter regina ⁊c. Uñ di
citur: Mater mi nefas eſt vt auertam faciē tuā 3.Re.2.D
¶ Uel ſi vis dic / ꝙ illud ꝑdictū / ſcȝ ꝙ nullus in Aliter
tret ad regem niſi vocatus: videť adhuc durare
Conſtat enim ꝙ nullus ad regem. i. ad chꝛiſti pa
laciū introduciť / niſi pꝛius ꝑ fidem ⁊ gratiam vo
cetur. Uocatio eñ ingreſſū ꝑcedit: quia gratia
gloꝛiam antecedit. Apoſtolus: Nullus aſſumit Hebꝛe.7.a
ſibi honoꝛē: ſed q vocať ⁊c. ¶ Uel dic ꝙ nullus Aliter
ingreſſus ad regē chꝛiſtū ſcȝ / fide ⁊ gratia dignꝰ
efficiť: niſi q ꝑ ſpecialē inſpirationē ⁊ gratiam a
deo eligiť ⁊ vocať: qꝛ ſcȝ nullus ex ꝓpꝛia ỽtute
ſaluus efficiť: immo neceſſe eſt ꝙ a deo ſpeciali
ter vocitetur. Non eñ eſt volentis / neꝗ curren Roñ.9.c
tis: ſed dei miſerentis. Quia ſcȝ ſicut idem ſalua
toꝛ dicit: Nemo poteſt venire ad me / niſi pater Joh.6.e
meus traxerit eum. Et alibi dicitur: Qȝ ꝓpꝛias Johan.10.a
oues nolatim vocat: et ipſum ſequuntur: et vocē
eius audiunt. ¶ Uel dic ꝙ altero de duobꝰ mo Aliter
dis impune intrabať ad regem. ſ. qñ ꝓuocabať
vel qñ virga aurea in ſignū clementie tāgenda
extendebať. ¶ Sic vere dico ꝙ ad regē chꝛiſtū Aliter
nullus intrat / nec in paradiſo ſue ꝑſentie ſe ꝑſen
tat: niſi ipm vel miſericoꝛdie vocatio / vel iuſticie
virga ſeu coꝛrectio introducat. Iſtis eñ duobꝰ
modis deus vtitur / vt aliqs ad ipſum ꝑ fidem ⁊
penitentiā introducať: qꝛ ſcilȝ alios inſpirando
vocat / ⁊ ipſos ſine violētia trahit ⁊ appellat. Ali
os vero virga aurea coꝛrectionis et tribulatio
nis tangit: et mediāte virga huiuſmodi ſibi com
pꝛeſentiales efficit: et cum virga ſignum magne
clementie eiſdem oſtendit. Nunꝗ enim maius
clementie ſignum peccatoꝛi oſtendiť / ꝙ quādo

virga correctionis ad eū extendit/vt ſine peri-
culo dēi pſentia perfruatur. Unde dicit: Quod
1.Mach.6.c. nō ſinere diu peccatoribus ex ſententia agere/ma
Aliter gni beneficiū eſt indicium. ¶ Uel iſtud allega de
parentibus et prelatis et predicantibus: q̄ quan
doq̄ vocatione/id eſt dulci monitione: quando
q̄ virga aurea/id eſt aſpera correctione debent
vti: vt auditores et ſubditi poſſint ad ſtatū gra-
Prouer.23.b tie introduci. Unde dicit: Tu virga percutis eū:
et animam eius de inferno liberas. Signum enī
clementie in virga oſtendit: q2 qui parcit virge
Eodē ca.b. odire filiū predicat. ¶ Hic legit q̄ Heſter inui
tauit Aman ad prandiū/vt veniret cū rege: erat
enī ſecūdus poſt regē: de qua quidē inuitatione
ſumme gauiſus ſe iactabat: et ſumme beatū ſe re
putabat. Regina tamē hoc p bono ſuo nō fecē
rat; q2 mediāte tali cōuiuio ipſm occidere pꝓpone
bat. Quod factū eſt: q2 ſcz i ipſo cōuiuio tracta
tus eſt eius interitus: ita q̄ de cōuiuio ad ſuſpē-
dū eſt ductus/et cōuiuio et gloria ſpoliatus: et ini
micus eius Mardocheus ſibi in gloria et offi-
Moralitas cio eſt ſubſtitutus. ¶ Regina Heſter q̄ interp̄-
tat abſconſa/poteſt ſignificare fortunā abſcon
ſe et occulte mundi negocia diuerſimode pcu-
rātē. Iſta eſt enī mūdi regina et domina: a quā
vniuerſaliter proueniūt tam bona q̄ mala: qua-
propter ab antiq̄s fuit credita quedā dea. For-
tunā autē pprie loquendo occultā dei puidenti
am/vel saltē effectus iſtius puidētie occulte: ſed
alꝰ pluries dixi. Ecce credo q2 ſcz ab iſta ex cau
B ſis nobis ignotis diuerſa proueniūt: q̄ prima fa
cie irratiōabiliter facta eſſe vident. Igitur iſta
eſt veritas/q̄ iſta regina noſtra Heſter abſcon-
ſa fortuna ſcz/quādoq̄ Aman/id eſt aliquā ma-
lam perſonā ad conuiuiū ſuū.i. ad gaudia mun-
dane pſperitatis vocat: vbi q̄q̄ indignū cū re-
ge/id eſt iuxta reges et pncipes in ſublimibꝰ of-
Pſal.36.g. ficijs ipſm locat. Pſal. Uidi impiū ſupexaltatū:
ita q̄ ex hoc letatur q̄plurimū et exultat: et ſe be
atū vocat et reputat: ignorans q̄ ſibi occulte iſta
regina procurat et ſeruat: ſed reuera illud p bo-
no ſuo fortuna nō facit: ſed potiꝰ quia eū ſic ele
ctū grauius damnaret/contemnere ipſm cupit.
Un̄ Seneca de ſentētijs oratorū dicit: q̄ omnis
blandiēns fortune ſpōſus cū periculo nititur: et
inde eſt q̄ ſubito dū nō aduertit/talis de conui-
uio mūdane pſperitatis eijcit: gloria et honore/
ſtatu/gradu et officio exuitur: et q̄nq̄ corꝑaliter
ſuſpendit: morti tꝑali et ꝑpetue mancipat: et ali
us/ſuus forſitan inimicus/eidē in officio ſubro
gat. Ideo pulchre loquit Seneca i libro de trā
quillitate animi.i. de fortuna: Tenores inq̄t req̄
res quos fortuna nūq̄ reſpexit/q̄ quos deſeru-
it: noli huic tranquillitati cōfidere: in momēto
mare euertit: et eadē die qua nauigia luxuriant
Aliter ſorbentur. ¶ Uel dic q̄ regina iſta eſt occulta
dei iuſticia: que apud deū regē pcurat talibus/
dum aduertunt aliquotiens malum ſuum.

¶ Capitulū quintū textus: Die autē tertia induta eſt Heſter regalibꝰ veſti mentis. Moralitatū Capitulū V

Nichabemꝰ q̄ impio aman nō ſufficie- C
bat/q̄ generalit oēs iudeos morti tra- Heſter.5.a
dendos pcurauerat: niſi et ꝯtra mardo
cheū ſpecialiter et in ſpeciali ſeuiret: p eo q̄ co-
rā ipſo genua nō flectebat: et iō de cōſilio vxoris
trabē excelſam in domo ſua parari fecerat: et vt
ad regē p mardocheo ſuſpendendo licentiā re-
quireret/preparauit. Quod tn̄ mirabili cōmer-
cio deus in ꝯtrariū immutauit. Noctē enī illā
rex inſomnē duxerat: et hiſtorias antiq̄s perlegi
fecerat: et de mardocheo inuenerūt ſcriptum/q̄
inſidias duoꝝ eunuchoꝝ q̄ regē occidere volue
rant/reuelauerat: et tn̄ exinde nullū preciū repor
tauerat atq̄ premiū: quapropt rex volens mar-
docheū pro fidelitate exhibita honorare: aman
qui p ſuſpenſione ipſiꝰ impetrāda venerat/vo-
cauit: et qualiter ab eo honorādus eſſet quē rex
honorare decreuerat/i genere requiſiuit. Aman
vo ꝓpter ſeipſum petitionē hmōi factā credēs:
adhuc ampliꝰ ſperans honorari/ſic ait: Homo
inquit quē rex honorare cupit/debet indui veſti
bus regijs: et imponi ſup equū qui eſt in ſella re-
gis: et habere ſup caput ſuū regium diadema: et
primꝰ de regis principibꝰ et tyrānis teneat equū
eius: et p plateas ciuitatis incedens clamat et di
cat: Hic eſt hō quē rex voluit ſic honorari. Quo
audito precepit rex/q̄ ille aman q̄ primus prin-
cipū erat: oīa q̄ dixerat/mardocheo iudeo face-
ret: et q̄ ipſum pdicto modo primus p ciuitatem
perābulans honoraret. Quod ſcz licet inuitus
aman ſtati executꝰ eſt. Et ſic factū eſt/q̄ tpe quo D
venerat ſicut credebat p eo ſuſpendendo/venit
pro eo honorādo. In craſtino vo in eodem pa-
tibulo quod mardocheo parauerat/ fuit ſuſpen
ſus: et ipſe mardocheus in dignitate eius ſubro
gatus: ſicut infra ponitur capitulo. vij. et. viij.
¶ Iſta poſſunt exēplariter allegari ad multa: Moralitas
et primo quidē contra vindices et crudeles quibꝰ
nō ſufficit vna crudelitas/ niſi adhibeant duas
vel multas: ſicut patet in iſto cui non ſufficiebat
q̄ iudeos vniuerſaliter occideret/ niſi etiā mar-
docheū in domo ſua ſpeciali ſuſpēdio iugularet
q2 ſcz ſepe fit q̄ deus aliud diſponit: et q̄ crudeli
tatem illā quā in aliū exercere voluerat/in capnt
eius introducit: et pꝓprio tormēto quod alijs pa
rauerat/ipſum ferit: ſicut apparet de illo q̄ bouē
eneū repperit: qui tn̄ primꝰ in eo mortē ſeu mor-
tis ſupplicium tolerauit. Sicut enī parrhyſiꝰ ille
regis theſaurarius patibulū regiū quod cū ma-
gna diligentia p ſceleratis ſuſpēdendis parane
rat: ipſe in propria pſona enceniauit. Qui amat Eccl.3.d.
periculū/in illo peribit. Quia ſicut dicit Eccle.
Qui fodit foueā/in illā decidet: et q̄ ſtatuit lapi- Eccl.27.d
dē pꝛimo/offendet in eo: et qui laqueū alteri po-
nit/peribit in illo. ¶ Uel allega iſtud/q̄ ſepe fit
q̄ eodē actu quo q̄s alicui nocere credit/illi poti
us pficit: et nocumentū quod ſibi parare credi
derat/ad vtilitatē ipſiꝰ deꝰ vertit: ſicut ptz de illo
aman/q̄ p ſuſpenſione mardochei venerat: et tn̄
ꝯtra ſpem et volūtatē ſuā ipſum honorauit. Ho
norationē quā p ſe dictaſſe crediderat/deꝰ ad al

B terum ordinauit: ⁊ ec ↄuerſo mortē quā alteri ↄ-
girauerat/ipſe dei iudicio reportauit. Mirabilis
qñ eſt ↄmutatio occulte dei puidentie qñ vult
opari: q̄ ſcʒ bonū quod mali p ſe habere credūt
Pro.13.d ad bonos quādoq̄ ↄuertuat. Prouer. Reſeruat
iuſto ſubſtantia peccatoꝝ: ⁊ malū quod illi ma-
li bonis parauerāt/in caput ipſoꝝ gyrat. Unde
Pro.11.b Juſtus de anguſtia liberabit/⁊ tradet impius
Aliter p eo. ¶ Uel illud allega q̄ pmium iuſtoꝝ quan
doq̄ differt/ita q̄ quaſi in obliuionem tradi vi
detur: ſicut de illo Mardocheo patet/qui inſi-
dias regi reuelauerat: ⁊ tamen ſibi nullum pre-
mium datum erat. Ueruntamen rex noſter chri-
ſtus/qui ↄtinue vigilās/noctē in ſomnē ducit: fi-
naliter quādo hyſtorias ſteritas ⁊ ſanctorū me
rita in libro indelebili ſue mētis relegit: ipſoſq̄
nondū pmiatos reperiēs/honore tam tempali
q̄ eterno honorandos decreuit. Jllos igit̄ fina
liter veſtibus regis.i.corporū dotibus induit: il
los ſup equos in ſella regis.i.ſuper celi celſitu-
dinē conſtituit. Jllos regio diademate.i.digni-
tate eterne glorie honorauit: illos p pncipes ſu
os.i.p angelos ſuos conduci ⁊ deduci pcepit at
q̄ mandat: ⁊ ſic q̄cquid tardat/ ipſos p meritis
ſuis remunerat ⁊ honorat: hoc enim honore di
gnus eſt quē cunq̄ rex honorare decreuerit. Uñ
Ps.8.b Ps. Gloria ⁊ honore coronaſti eum domine.
Moralitas ¶ Uel dic moraliter/q̄ veſtes regis fuerūt ille
virtutes quas chriſtus habuit circa corpus: ſcʒ
E carnis mūdicia ſeu puritas/que fuit tanq̄ cami-
F ſia interior: penitētie aſpitas/que fuit ſicut tuni-
ca ſuperior: ⁊ rex mundialiū pauptas/que fuit ſi
ſicut clamis exterior. Equus illi⁹ regis fuit crux
in qua fuit portatus. Diadema eius fuit corona
ſpinea/qua exiſtit coronat⁹. Dico igitur q̄ mar
dochens qui interpretatur amara contritio im
pudicine: poteſt Petrum ⁊ Andream ſignifica-
re/⁊ quoſlibet viros ſanctos: qui reuera in hoc
fuerunt a rege ſumme honorati: quia veſtibus/
equo ⁊ diademate.i.ad ſue paſſionis ſimilitudi
nem fuerūt cruciati: ⁊ p aman.i.p neronē ⁊ egeā
Aliter honore huiuſmodi inſigniti ¶ Etiā moralr̄ iſta poſſūt
dici de quolibet ſctō: qui veſtib⁹ regis.i.humili
tate/charitate ⁊ pauptate regitur: diademate re
gis.i.ſpina diuini timoris coronat⁹ pūgit: equo
rū ſella regis.i.a btā vgine vel a cruce p deuoti
onē ⁊ fiduciā vehit̄ ⁊ portat̄: atq̄ ab aman ini-
mico ſuo.i.a mūdi pncipibus ⁊ tyrānis circūdu
cit̄ ⁊ vexat̄. Jllo eñ mō rex noſter chriſt⁹ ſuos in
hoc mūdo honorauit: inq̄tū illa q̄ ipſe habuit i-
ſignia/eis donauit: ⁊ iſtis mediātib⁹ celeſte pre
Eccl.45.b miū eis parat. Ecci. Corona aurea ſup caput e⁹
expſſa ſigno ſanctitatis glorie/honoris ⁊ opus
fortitudinis.

¶ Capitulum decimum Textus: Rex vero Aſuerus omnem terram et cunctas maris inſulas. Moralitatum Capitulum VI

Hic capitulo.x.et.xi. ponitur ſomnium
Mardochei.ſ. q̄ fiebant voces/tumul
tus ⁊ tonitrua/terremotus et conturba
tio ſuper terram. Uidebat etiā q̄ dracones ma
xime inuicem confligebant: ad quoꝝ clamorem
cuncte ↄcitate ſunt nationes/vt pugnarēt cōtra
gentem iuſtoꝝ: que timore/tribulatione ⁊ angu-
ſtia territa/ſeipſam pparabant ad mortē: qbus
ſcʒ iuſtis ad dñm clamātib⁹: ecce fons paru⁹ cre
uit in fluuiū magnū/⁊ in aquas plurimas redun
dauit: ⁊ in lucem ſolē q̄ ↄuerſus eſt. ¶ Uel ſm
aliā lrām/lux ⁊ ſol ortus eſt: ⁊ humiles ſūc exal
tati ſunt: ⁊ deuorauerūt inclytos ¶ Sic vere cū Moralitas
a mūdi principio poſt terremotū ⁊ tonitruū tnā-
tionis luciferi continue fuerit bellum inter du-
os dracones.i.inter rōnales creaturas/diabolū
ſcʒ ⁊ hominē: ſic factū eſt q̄ cōmote ſunt natio-
nes demonū ⁊ iniquorum contra populū iuſto-
rum ⁊ fidelium/⁊ preualebāt. Jta q̄ tunc oēs iu
ſti mortē ⁊ infernū neceſſario expectabāt: tribu
lationes ⁊ anguſtias ſuſtinebāt: quapropter ad
dominū clamātes/liberationem deuotionis im
Pſal.79.a plorabāt: dicētes illud Ps. Ueni ad liberandū
nos. Et ideo dei nutu fons paruus.i.btā virgo
⁊ parua ⁊ humilis: in fluuiū magnū creuit/inq̄
tū deū q̄ eſt infinit⁹/ↄtinere potuit: et in aq̄s re
dūdauit/etiā plurimas/inq̄tū ſcʒ hūano generi
multa bñficia ppinauit: et lux et ſol.i.chriſt⁹ dei
fili⁹ ſol iuſticie in mūdo ort⁹ et nat⁹ exiſtit: et ſic
pax tranq̄llitatis et bone volūtatis hoibus na-
ta ſunt. Tūc eñ hūiles.i.captiui q̄ erāt in limbo:
iuſti q̄ ſūt in mūdo exaltati fuerūt: ↄtra inclytos
.i.ↄtra demones et tyrānos pualuerūt: et virtute
illius ſolis fontiſq̄ mortis eterne piculū euaſe-
Malac.4.a rūt. Uñ: Orietur vobis ſol iuſticie timētib⁹ nomē
Aliter meū. ¶ Uel dic q̄ qñ in aliqua eccleſia vel con
uentu veniūt terremot⁹ et turbatio: vtpote q̄ qñ
morit̄ platus/ſtatim eſt in electione lis et ↄten-
tio. Fit eñ tunc qñq̄/q̄ duo magni dracones
.i.duo magni canonici vel priores malicioſi et
ambitioſi inter ſe p habenda dignitate cōfligūt
Quo facto/ſtatim natio nes et partes ſe diuidūt
et mali ↄtra iuſtos pualere ↄtendūt. Sed pro cer
to ſepe fit q̄ neuter duoꝝ draconū obtinet: quin
immo ſepe fit q̄ aliquis fons paruus.i.aliquis
homo humilis/pauper et nullius reputationis
eligitur: et in fluuium magnū.i.in platū conuer
titur: et ſic tandem in lucem et ſolem per ſanctā
et exemplarē vitā mutat̄: et ſic per ipſum boni et
humiles pmouentur et extollunt̄: mali vero et
ſupbi mediante iuſticia deuorant̄: quia p certo
ſepe fit quando dominus ſuſcitat de terra ino-
pem/vt ſedeat cum principibus/ et ſoliū glorie
Luc.1.e teneat: tunc deponuntur potentes de ſede/⁊ ex-
altantur humiles.

¶ Capitulum decimumſextum Textus: Rex magnus Artaxerxes ab India vſq̄ ethiopiam. Moralitatū Capitulum VII

Hic capitulo.xvi. dicitur/q̄ populus iu-
daicus in captiuitate poſitus/iuſtis le-
gibus vtebatur. Circa quod nota/q̄ iu
dei in terra ſua vbi erāt liberi/leges dei nō ſerua

B banti/ ſed potꝰ idolis ſeruiebāt. In captiuitate
ſu̅ et tribulatione et ſeruitute dn̅m coluerunt: ſi
4. Eſdre. 15. c. cut ponit q̄rto libro Eſdre ca. xv. ¶ Illud po-
Moralitas teſt allegari/ ꝙ vexatio dat intellectū/ ſicut dicit
Eſa. 28. c. Et ꝙ plꝰ pficit homini aduerſitas q̄ pſperitas
qꝛ ſcȝ in pſperitate poſiti et deſiet eiꝰ legē obliui
ſcunt/ idolis et vitijs famulant: in tribulatione
ꝟo ad ſeipſos reuertunt: ꝛ ſe ppter ſua pctā pu-
niri intelligētes/ ſeruire dn̅o et mandata eius fa
Pſal. 77. d. cere compellunt. Pſal. Cū occideret eos que-
rebāt eū. ¶ Uel expone ſi vis/ ꝙ vt cōmuniter
homo eſt melioꝛ in terra aliena q̄ in ꝓpria.

¶ Moralitatum ſuper Heſter Finis.

Moralitatū liber vice ſimus ſuper Job.

¶ Capitulum primum Textus: Uir erat in terra hus/ nomine Job. Moralitatum Capitulum I

DE Job cū
totus ſit moralis ꝛ mo
raliȝabilis/ nihil inten-
do ponere/ niſi aliqua
q̄ narratiue ponuntur.
Dico ergo ꝙ vir erat ī
terra hus/ nōie Job: et
erat vir ille ſimplex ꝛ re
ctꝰ/ timēs deū ꝛ recedēs a malo: ꝛ nati ſunt ei ſe-
B ptē filij ꝛ tres filie: poſſeſſioqȝ erat ei ſeptē milia
ouiū/ tria milia cameloꝝ/ q̄ngēta iuga boū/ ꝛ q̄n
Moralitas gēte aſine/ et familia multa nimis. ¶ Reuera tal
vir debet eſſe q̄libet vir pfectꝰ: qꝛ p certo iſte de
bet eſſe vir. i. vigoroſus ꝛ virtuoſus ī terra hus:
q̄ interpͣtat feſtināś/ ꝛ ꝯſiliatoꝛ diligēs ꝛ ſtudio
ſus/ et alioꝝ cōſiliatoꝝ pacificus ꝛ dulcoroſus:
Simplex debet eſſe/ humil ꝛ modeſtꝰ/ rectꝰ ꝛ iu-
ſtus. Debet eſſe timēs deū/ ꝛ maloꝝ oīm fugiti-
uus: q̄ etiā debet dici iob/ q̄ interpͣtat dolēs: qa
ſcȝ ipe debet eſſe p culpis ꝛ miſerijs huiꝰ vite do
lēs/ triſtis et gemebūdus: et ſic iſte erit inter oēs
tales. i. inter iuſtos magnꝰ ī ꝟtutibꝰ et fecūdus
Eccle. 1. d. Unde dicit: Magnus effectꝰ ſum: et pceſſi oēs
qui ante me erāt in ſapiētia. Ideo poſſeſſio vir-
tutū ſuarum debet eſſe multiplex: qꝛ reuera ipſe
debet habere ſeptē filios. i. ſeptē ſpūſſancti do-
na: tres filias. i. tres theologicas virtutes: ſeptē
milia ouiū. i. ſeptē miſericordie opera: tria milia
chameloꝝ. i. triū ptiū penitētie. ſ. ꝯtritiōis/ ꝯfeſ
ſionis ꝛ ſatiſfactiōis onera. Fuit etiā poſſeſſio
eiꝰ q̄ngēta iuga boū. i. q̄nqȝ ſenſuū carnaliū co-
hibitio: et quingēte aſine. i. q̄nqȝ libroꝝ legis/ ꝛ
diuinoꝝ mādatoꝝ humilis recordatio: et fami-
lia multa nimis. i. ceterarū virtutū abundās cu
Job. 1. b. mulatio. Un̄ infra caplo iſto dicit: Opibꝰ ma-
nuū eius bn̄dixiſti: et poſſeſſio eiꝰ creuit in terra
Aliter ¶ Uel dic ꝙ iſte vir eſt bonꝰ platus: qui ſcȝ de
bet eſſe vir/ ſine imbecillitate: rectꝰ/ ſine accepti
one pſonaꝝ vl iuſticie torpitate: ſimplex ſine pli
ca. i. ſine malicia ꝛ duplicitate: timens deū/ ſine
ſeruilitate: recedens a malo/ nō timore ſed cha- C
ritate: iob dictus. i. dolēs ex cōpaſſione ꝛ pieta-
te: in terra hus. i. cōſilians et ꝯcordans alios cū
feſtina ſedulitate: magnꝰ inter orientales/ virtu
tis et fame multiplicitate: ita ꝙ iā de ipſo poteſt
dici illud quod ſequit: Nō ꝯſyderaſti ſeruū meū
iob/ ꝙ nō ſit ei ſimilis ī terra: vir ſimplex et rectꝰ
et timens deū. Igit iſte habet in poſſeſſione ſua
filios. i. ſubditos charitatiuos. Filias. i. ſimpli-
ces et impfectos. Chamelos. i. viros patientia
et humilitate oneribus tribulationū ſubiectos.
Boues. i. viros bonoꝝ operū laboribꝰ deditos:
Aſinas ꝛ oues. i. viros miſericordes lacte elemo
ſynarū irriguos et fecūdos. Prelatꝰ enī nō ſolū
filios habebit/ imo et filias: nō ſolū boues/ imo
et oues: nō ſolū chamelos/ imo et aſinas: qꝛ ſcȝ
ſub plato in domo eccleſie nō ſolū ſunt pfecti/
imo etiā impfecti: nō ſolū ſapiētes/ ſed etiā ſim-
plices: nō ſolū laborioſi/ imo debiles. Apls: In 2. Timo. 2. d
magna enī domo nō ſolū ſunt vaſa aurea: imo
et argentea/ lignea et fictilia. Un̄ etiā inter iſtos
ſubditos aliq̄ nūerant ſeptenario nūero/ ppter
ſeptē opa miſericordie. Aliqui ternario/ ppter
trinitatis ſimplicē fidē. Aliqui quinario/ ppter
quinqȝ ſenſuū cuſtodiā. ¶ Uel dic ꝙ in ſpūali Aliter
poſſeſſiōe viri iuſti debēt eſſe filij. i. opa charita-
tiua: filie. i. opa pia. Chameli q̄ oneri ſe iclināt. i.
hūilitas ꝛ obediētia. Oues. i. ſimplicitas ꝛ inno
centia. Boues. i. fortitudo ꝛ tēperātia. Aſine. i.
trāquillitas et patiētia. Familia multa nimis. i.
aliaꝝ virtutū bonorūqȝ actuū ꝛ effectuum fertili D
tas ꝛ opulētia. Apls: Habeo aūt oīa et abūdo. Phil. 4. d
¶ Septē filij iob viciſſim cōuiuia faciebāt: nūc Eodē ca. a
penes vnū/ nūc penes aliū comedebāt: et tres ſo
rores ſuas vocātes ipſas vt ſecū comederēt/ et
vinū biberent/ inuitabāt. Job ꝟo de ſalute libe
roꝝ ſollicitus erat: et ideo cōpletis ꝯuiuijs pro
ſingulis ſacrificiū offerebat. ¶ Job ſignificat Moralitas
bonū prelatū: filij eiꝰ ſignificāt viros ſcientificos
et perfectos: filie ꝟo ſue deſignāt inferiores ſim
plices et ignaros. Iſta ergo ē veritas/ ꝙ filij iob
. i. clerici ſcientificiqȝ viri q̄ ſunt ī eccleſia: debēt
viciſſim cōuiuiū ſpūale facere: vbi ſcȝ docendo
et predicādo poſſint auditores/ et etiā alter alte
rū recreare. Debent etiā filias ſorores. i. ſimpli-
ces et laicos ad iſtud cōuiuiū vocare: ꝛ vino ſue
doctrine ipſos reficere et potare: ſicut ad lrāȝ vi
demus de religioſis et mēdicantibꝰ: qui alterna
tim ſibi et alijs pdicāt: ꝛ ad pdicatiōes ſuas ſim
plices ſeculares/ et maxime ſorores ſuas beni-
gnas et filias inuitant ꝛ inuocāt/ dicentes illud
Can. Egredimini filie ſion. Job etiā pater iſtoꝝ Can. 3. d
. i. prelatꝰ ſummā curā et ſollicitudinē debet de
ſalute iſtorum liberorum. i. ſubditoꝝ habere: et
ideo ipſe debet ſacrificium laudis et orationis
ſingulis domino facere et offerre. ¶ Uel dic ꝙ Aliter
per filios intelliguntur diuites: per filias ꝟo in-
telligūtur pauperes et infirmi. Iſti ergo filij/ id
eſt diuites quandoqȝ ſolent alternatim cōuiuia
facere: verūtamen debent ſemp ſorores ſuas/ id
eſt pauperes aduocare. Unde dicit: Cum facis Lu. 14. d

E conuiuium/voca pauperes. Uel tempe cariſtie
debēt alternatim ꝯuiuiū elemoſynaꝝ impende-
re paupibus ꝛ egenis: ſicut ad literā faciūt boni
ꝛ miſericordes diuites in iſtis ciuitatibus: qui
inter ſe ſolēt conuenire: ꝛ vnus poſt alium con-
uiuium elemoſynaꝝ ꝛ ſubuentionum pauperib⁹
Eodē ca. b preparare. ¶ Hic dicitur ꝙ cum filij dei aſſiſte-
rent coram dño/affuit inter eos etiam ſathan:
cui cum diceret dñs: vnde venis? reſpondit: cir-
cuiui terrā ꝛ pambulaui eam. Igit̃ iſte ſathan
non legit̃ a domino aliquid petiiſſe/ niſi ꝙ ſo-
lum Job poſſet affligere: ꝛ primo eum tempo-
rali ſubſtantia ſpoliare: tandem eum in corpo-
Moralitas re pcutere ꝛ grauare. ¶ Sic p certo dico/ꝙ ho
die vbicunqꝫ cōueniunt filij dei coram dño. i. in
quacunqꝫ bona ſocietate ſiue religioſoꝝ ſiue lai
corum: ſemꝑ eſt dare aliquem ſathan/ꝗ interp̄-
tatur contrarius vel aduerſarius/ tranſgreſſor
vel p̄uaricator. i. aliquos rebelles malos ꝛ ꝯtra
rios/ꝛ oim bonoꝝ aduerſarios/diuine legis trāſ
greſſores/ꝛ ſue pfectionis p̄uaricatores: qui pro
certo non faciūt niſi terram ꝛ patriam explorā-
do pambulare ꝛ circuire: ꝛ hoc non vt poſſint
proficere: ſed vt poſſint inuenire quem affli-
gant/ ꝛ cui noceant/ ꝛ occaſionē alios ledēdi re-
perire: ſicut ad iſtam videmus de detractoribus
inter religioſos/de inuidis inter clericos/ ꝛ de
1. Pet. 5. c balliuis inter laicos. Unde dicit̃: Aduerſarius
veſter tanꝗ leo rugiens circuit/querēs quē de-
uoret. Et breuiter iſti nihil aliud querūt/niſi ꝙ
F poſſint Job/ꝗ interp̄tat̃ dolēs. i. paupes ꝛ dolē
tes affligere: ꝛ eos in rebus ꝛ corpibus/rapinis
ꝛ moleſtijs impugnare: cōmiſſiones em̄ talia fa-
ciēdi libēter accipiūt: ꝛ ipas citiſſime executioni
tradūt: nihilqꝫ in hoc mūdo ꝗ nocēdi poteſtatē
Apoc. 9. b appetūt. Apoc. Aculei erāt in caudis eorum ꝛc.
Aliter ¶ Uel dic ꝙ diabol⁹ ſemꝑ eſt inter bonos: vel
ꝙ diabolus nō poteſt nocere homini/niſi a deo
acceperit poteſtatem. ¶ Hic habemus ꝙ laxa-
ta manu diuine poteſtatis ꝛ protectionis/eſt da
ta licentia diabolo/ꝙ poſſit affligere Job. Sta
timqꝫ ipo cooperāte/ tribulationes quatuor ei
p ordinē euenerūt: quaꝝ ſcꝫ prima fuit: Qꝫ cum
boues eius ararēt/ ꝛ aſine iuxta eos paſcerent:
irruerūt ſabei/ tuleruntqꝫ oia: necnon pueros oc-
ciderūt gladio: vnuſqꝫ ſolus euaſit/ꝗ cladem ad
Job fugiēs nūciauit. Ignis etiam de celo tūc
cecidit: ꝗ oues eius ꝛ eaꝝ cuſtodes pueros/vno
ſolo euadente conſumpſit. Chaldei etiā tres tur
mas fecerūt: ꝛ irruētes chamelos rapuerūt: pue
ros ꝗꝫ cuſtodes p̄ter vnū/gladio occiderūt. Fi
lijs aūt ꝛ filiabus ſuis in domo fratris ſui p̄mo-
geniti veſcētibus ꝛ vinū bibētibus/vētus a regi-
one deſerti vehemēter irruēs/ quatuor angulos
domus cōcuſſit/ ꝛ liberos oēs oppſſit: ita ꝙ vn⁹
ſolus de famulis ꝗ hoc nunciaret/remāſit flebi-
Job. 1. d lis atqꝫ nudus. Et ait Job: Nudus egreſſus ſuꝫ
ex vtero matris mee: nud⁹ reuertar illuc. Reue-
ra videt̃ ꝙ in domo iob. i. in eccl'ia ſctā dei: hoc
eſt dictu: in cetu fideliū ſathan aduerſari⁹ noſter
diabolus huiōi tribulatiōes diuerſimode ſuſci-

tat ꝛ inducit. Conſtat em̄ ꝙ ibi hodie inueniūt G
boues arātes. i. auari/ꝗ circa terrā laborāt: ꝛ aſi
ne iuxta eos paſcētes. i. carnales/ꝗ comeſſatiōi
bus vacāt: ibi ſunt oues. i. ſimplices/ꝗ illa ꝗ ad
ſalutē ſunt neceſſaria/ignorāt. Ibi etiā ſunt cha
meli. i. alij principes ꝛ ſupbi/ꝗ gibbū ꝛ tumo-
rē ſupbie ꝛ p̄ſumptiōis habēt. Ibi ſunt filij ꝛ fi-
lie. i. religioſi ꝛ religioſe: ꝗ comeſtionib⁹ ꝛ vini
potatiōibus/ ꝛ ebrietatib⁹ inhiāt ꝛ anhelāt. Ibi
ſunt pueri/iſtoꝝ cuſtodes. i. mali p̄lati: ꝗ pueriliter
alios gubernāt. Iſtos ergo diuerſimode pdit: ꝛ
alios alijs culpis: nam quoſdā ſpūalr̄ interficit
p ſabeos/ꝗ eloquētes interp̄tant̃. i. p eloquētiaꝫ
ꝓpriā ꝛ ſuggeſtionē: quoſdā p chaldeos/ꝗ inter
p̄tant̃ ꝗſi fere vel quaſi mamille. i. p mūdi ꝓſpi-
ratē ꝛ lactationē: quoſdā per igneꝫ auaricie et
cupiditatis: quoſdam per ventū ſupbie ꝛ vani-
tatis. Iſtis em̄ quatuor plagis diabolus iob. i.
chriſtū depauperauit: ꝛ poſſeſſione bonaꝝ pſo-
naꝝ tā eccl'iaſticaꝝ ꝗ ſecularium denudauit mul Mar. 14. e
tipliciter. Unde de chriſto videt̃ poſſe dici illud Amos. 2. d
Relicta ſindone nudus pfugit. Et Amos: Ro- Aliter
buſtus inter fortes nudus effugiet. ¶ Uel ſi vis
dic ꝙ oia iſta que habem⁹ hic. ſ. ꝙ omnia bruta
animalia Job perierūt/ ꝛ ab hoſtibus rapta fue
runt: ꝛ ſeruitores pempti: verūtamē pauciſſimi
ſunt qui euaſerūt: ꝗnimmo liberi eius mortui fu
erūt. De ſeruis vero Job ſeu pueris aliqui pauci
ſugfuerūt. ¶ Poteſt adhuc allegari/ꝙ cū Job Aliter
. i. chriſtus ſub ſe habeat homines ꝛ beſtias. i. fi
deles ꝛ infideles/chriſtianos ꝛ gētiles: iſta tn̄ eſt H
veritas/ꝙ oēs beſtie. i. gētiles ꝛ alij infideles mo
riunt̃ ꝛ dānaut̃: de hoibus ꝗꝫ. i. fidelibus ſunt
pauciſſimi qui ſaluent̃. Unde dicit̃: Multi ſunt Mat. 20. c
vocati/pauci vero electi. Quinimmo etiam de
hoibus iſtis. i. de pſonis rationabilib⁹ ꝛ de chri
ſtifidelibus illi qui ſunt filij ꝛ filie. i. illi qui ſunt
ſpeciales filij dei. i. clerici ꝛ religioſi/magis pere
unt: ꝛ vēto ſupbie ꝛ epulatione gaſtrimargie dā
natiōi ſuccūbūt/ꝗ illi qui pueri ꝛ ſerui. i. ſubditi
ꝛ ſimplices ꝛ ignari: qꝛ ſcꝫ de illis aliqui rema-
nent ꝛ ſaluant̃: iſti vero quaſi oēs ad vitia prola
bunt̃. Secūdū em̄ Aug͂. ſimplices ꝛ idiote rapi-
unt celos: ꝛ nos cū līis noſtris mergimur in p-
fundū inferni. ¶ Uel dic ꝙ ſabei ꝗ interp̄tant̃ Aliter
eloquētes/ſunt adulatores vel etiā aduocati: ꝗ re-
uera pueros cuſtodes. i. p̄latos ꝛ ſupiores gla-
dio lingue ſue pcutiunt: ita ꝙ boues ꝛ aſinas. i.
lucra ꝛ vtilitates ab ipſis pre alijs reportāt ꝛ ra
piunt ¶ Uel dic ꝙ in domo dei boues. i. viri ſci Aliter
entifici ꝛ perfecti debent in agro ſacre ſcripture
arare. i. ſtudere/legere ꝛ p̄dicare. Aſine ꝗꝫ. i. ſim
plices iuxta eos debēt paſci. i. eoꝝ doctrinis ꝛ p̄
dicationibus informari: a pueris ꝗꝫ. i. a puris
ꝛ innocentibus prelatis debent cōmuniter cu-
ſtodiri. Sabei tamen qui interpretant̃ claman
tes ꝛ detractores litigioſi/iſtos moleſtant: ꝛ tā
maiores ꝗ inferiores infeſtant. Unde dicitur: 1. Re. 26. c
Quid clamas ꝛ inquietas regē? ¶ Uel dic ꝙ chal Aliter
dei generalr̄ ſignificāt humani gn̄is inimicos/
ſcꝫ mundū/diabolū ꝛ carnē: chaldei enim inter

A pretant̄ q̄ſi fere: iſte eſt mūdus cū ſuis auaris/qui more ferarū deuorāt aliena. Interptant̄ etiā q̄ſi demones: iſte eſt diabolus cū tyrannis. Interptant̄ inſup quaſi mamille: iſta eſt caro cū illecebris: que ſcꝫ delectationib⁹ ſuis lactat ꝛ decipit. Iſti igit̄ chaldei.i.iſti hoſtes humani generis/int̄ turmas p̄dictas ſe diuidūt: et ſic chamelos ſeu pueros.i.malos ꝛ bonos rapiūt ſpūaliter et occidunt/et moleſtāt tp̄aliter et affligunt.

Aliter ¶ Uł dic q̄ chameli ꝛ alti ꝛ gibboſi/ſignificāt altos principes et p̄latos: quos p̄ certo tres turme chaldeorū que interptant̄ mamille.i.tria genera p̄ſonaꝝ lactādo in amorē ſuū rapiūt: ꝛ iob dn̄o ſuo/id eſt deo/ipſos ſubtrahūt atq̄ꝫ tollūt. Primi ſunt nepotuli et amici carnales. Secundi ſunt verboſi adulatores. Tertij ſunt donorū ꝛ munerū oblatores. Ab iſtis eñ trib⁹ generib⁹ chaldeorū/que quaſi mām̄ille dicunt̄: noſtri ſuperiores/et maxime prelati/lactant̄ ꝛ recreant̄. Ideo ab ipſis taliter rapiunt̄/q̄ nulli aliū emolimentū de eis cōſequunt̄: ita q̄ ipſi p̄lati vident̄

Eccl.15.a. dicere illud Ecc̄i: In tribus beneplacitū eſt ſpi

Aliter ritui meo ꝛc̄. ¶ Uel ſi vis/dic q̄ domus p̄mogeniti in qua filij ꝛ filie comedētes vento irruente ſternunt̄: domos et curias principū vel prelatoꝝ deſignat: qui p̄ eo p̄mogeniti fratris dicuntur: q̄ꝛ alijs diriores et potētiores eſſe noſcunt̄.

Deute.21.c. Deute. Dabit pater p̄mogenito ſuo de his que habet cūcta duplicia. Iſta igit̄ eſt veritas/q̄ illi qui in domo primogenitoꝝ ſuoꝝ.i.i curijs ꝛ hoſpitijs diuitū ꝛ magnatū morant̄: et qui panē et

B vinū eoꝝ comedūt: et apud eos officijs et obſequijs deputant̄: diuerſis periclitant̄ vitijs et caſibus/et periculis ſupponunt̄. Uētus eñ et flatus diabolice tētationis ibi p̄cipue ſolet flare: q̄ totā domū iſtā ſolet ad malū cōcutere et mouere: et ſic illos q̄ ſunt ibi/p̄ vitia opprimere ꝛ dānare. Cōſtat aūt q̄ illi q̄ curias ſectant̄ diuitū/ſunt vt cōmuniter adulatores/ raptores/inuidi et ſupbi: et ſic eūdē eſt vitioꝝ turbine opprimi ꝛ inuolui. Unde Seneca dicit de iſtis: Si quis cū magnatibus habitat/ aut veritas aut eoꝝ

Mat.11.a. amicitia perdēda eſt. Unde illud Matth. Ecce qui in domibus regū ſunt/mollibus veſtiunt̄.

Aliter ¶ Uel dic q̄ in talibus domib⁹/officijs ꝛ ſtatibus homo ſtatim periculū patit̄: ꝛ hoc q̄ꝛ vent⁹ inuidie/q̄ vt cōmuniter a regione deſerti.i.a malis/deſertis et inſufficiētibus p̄ſonis ſolet procedere/ibi flat: q̄ totā domū q̄ſq̄ꝫ cōcutit et cōturbat: et illos qui ibi habitāt/aliquotiēs opp̄mit

Ezech.1.a. atq̄ꝫ damnat. Uñ Ezech. Ecce ventus turbinis

Aliter veniebat ab aq̄lone. ¶ Uel dic q̄ frat̄ noſter p̄mogenit⁹ fuit lucifer: q̄ dicit̄ frater noſter/ q̄ꝛ fu

Pſal.109.a it ab eodē p̄re deo genit⁹ ꝛ creat⁹. Pſal. Añ luci-

Job.40.b ferū genui te. Et Job: Ecce behemoth quē feci tecū. Primogenit⁹ ꝟo/q̄ꝛ p̄ma creatura dei ē.

Ibidem Et alibi: Ipſe eſt principiū viaꝝ dei. Cōuiuiū ꝟo ei⁹ eſt p̄ſperitas: cui⁹ ſcꝫ dominiū vēdicat ſibi.

Luce.4.a Uñ Luc̄. Oſtendēs chriſto oīa regna et gloriā/dixit: Hec oīa dabo tibi/ſi cadēs adoraueris me: q̄ꝛ mihi tradita ſūt: ꝛ cui voluero do ea

Iſta igit̄ eſt veritas/q̄ q̄ſq̄ꝫ filij iob ꝛ filie dei.i. C chriſtiani ꝛ chriſtiane: ſeu etiā generaliter tā viri q̄ mulieres: tā eccleſiaſtici q̄ ſeculares: in domo fratris ſui p̄mogeniti diaboli/ſcꝫ in mundo ꝛ in cōuiuio eius/ſcꝫ i mūdi p̄ſperitate comedūt ꝛ bibūt: et de cibis hui⁹ cōuiuij.i. de mūdi bonis ꝛ diuitijs laute ſumūt. Uinū etiā mūdi ſciētiarū hauriūt atq̄ꝫ ſumūt: ſubito fit q̄ vento tribulationis e regione deſerti.i. ab occulta dei p̄uidentia inſurgēte: ꝛ quatuor angulos huius dom⁹.i. quatuor p̄tes p̄ſperitatis mūdane: ſcꝫ diuitias/ delicias/honores ꝛ ſciētias/ꝯcutiēte ꝛ deſtruēte ipſi tales ꝯuiue.i.ipſi in mūdi p̄ſperis ꝯuiuātes: ſubito aliquotiēs opprimunt̄: et p̄ infortuniū.i. p̄ mortē ad caſum flebilē deducūtur. Uētus eñ deſerti.i.tribulatio mortis iſtā cōcutit ꝛ ſubuertit: ꝛ cōiuias eius p̄ dānationē et tribulationem

Ezech.27.d tēporalē opp̄mit atq̄ꝫ p̄dit. Uñ Ezech. Uent⁹ auſtri ꝯtriuit te in corde maris: diuitie tue ꝛ theſauri tui et multiplex inſtrumentū tuum.

¶ Capl'm ſecundū textus: Factū eſt aūt cum quadā die veniſſent filij dei.

Moralitatū Ca: II

Iob p̄cuſſus in corpe: ita q̄ a planta pedis vſq̄ꝫ ad verticē nō eſſet in eo ſanitas: bonis oībus a diabolo denudat⁹/in ſterquilinio ſedebat: ſanieq̄ꝫ vlcerum teſta radebat: et tribulationes ſibi immiſſas in patiētia ſuſtinebat. Uxor ꝟo eius cū ſeruis ipſum atrociter deridebat: ꝛ fetorē ipſius abhorrebat: ſicut hic vbi

D dicit̄: Benedic deo et morere. Et infra: vbi ipſe

Job.19.c. Job dicit ſic: Halitū meū abhorruit vxor mea. Amici ꝟo eius ipſum arguebāt ꝛ irritabāt: ꝛ peccatorē volebant p̄bare: ſerui ꝟo ei⁹ ſibi obedire

Ibidem nolebāt. Seruū meū vocaui: et nō reſpondit mihi. Sed finaliter viſa eius penitētia ꝛ patientia/ dn̄s ipſum ſanauit: ſeptē filios et tres filias ſibi

Job.vl.c. dedit. Amici et noti eius ad eū ꝯuenerūt: ipſum q̄ꝫ cōſolati ſunt. Et q̄ prius eū contēpſerūt/ſibi

Moralitas bona p̄pria diuiſerūt. ¶ Moraliter loq̄ndo iob ſignificat pctōrem: q̄ ſcꝫ a diabolo per peccatuꝫ p̄cuſſus: bonis ſuis/ſcꝫ virtutib⁹ et gratijs ſpoliatur: et vlcerib⁹ malarū ꝯditionū et ꝯſuetudinū plenus/in ſterquilinio.i.in immūdicia voluptatis vel in fetore incōtinentie ſeu infamie morat̄. Ubi vxor eius.i. conſciētia ſua ipſum remordet et abhorret: vbi ſerui ſui.i. interiores affect⁹ et exteriores ſenſus q̄ ſibi ſeruire debuerūt/ſibi nō famulant̄/ſed ꝯtrariant̄: ꝛ vbi amici ſui.i.ſancti ipſum contēnunt et arguūt: et vilitatē eius deteſtant̄. Statim eñ q̄ñ quis bonis ſuis ſpūalibus per diabolū fuerit ſpoliatus: reſtat q̄ de ſanctis ſuis amicis ſpiritualibus ſit cōtemptus. Unde

Treñ.1.a Treñ. Omnes amici eius ſpreuerūt eam: et facti ſunt ei inimici. Et ideo ponitur conſequēter: quia ſcꝫ manū ſuam miſit hoſtis ad omnia deſyderabilia eius. Sed quid? Pro certo quandoq̄ꝫ fit q̄ iſte iob qui interpretat̄ dolens.i.peccator de peccato cōtritus: ſaniem vitiorū teſta.i.mortis memoria mediāte per cōfeſſionem educit: et ad penitentiā et patientiam ſe conuertit/ dicēs:

E Jdcirco ipſe me reprehendo: ⁊ ago penitētiā. Et
Job vlt.a ſic deꝰ bona deꝑdita.i.virtutes ⁊ gratias: ⁊ hoꝝ
quidem in duplo maiores ꝙ͂ habuerat/ſibi reſtitu-
it: ſeptem filios.i.ſeptē dona ſpūſſancti: tres fili
as.i.tres virtutes theologicas ſibi ꝯcedit. Et
ſic quilibet amicoꝝ ſuoꝝ.i.ſanctoꝝ/ad amorē ſuuȝ
redit: ipſumqȝ ſpūaliter ꝯſolatur: ⁊ bona ſua.i.ſpū
ales gratias ſibi diſtribuit ⁊ ꝯcedit. Unde dici-
Dan.4.f tur: Figura mea reſtituta eſt mihi: ⁊ optimates
Aliter me requiſierūt. ¶ Uel ſi vis dic exemplariter/
ꝙ mundi/amici/vxor ⁊ ſerui/ꝙ͂diu homo eſt in
tribulatiōe ⁊ pauꝑtate/de ipſo non curāt: immo
quandoqȝ grauia improperia ꝯtra eum iactant: ſi ve
ro ad pſperitatē redierit/tunc eum conſolanf et
Aliter amant. ¶ Uel dic ꝙ tres amici Job ſunt fides/
ſpes ⁊ charitas: vel cōtritio/cōfeſſio ⁊ ſatiſfactio
elemoſyna/ieiuniū ⁊ oratio: q̄ ad ipſm conſolan
dū venūt: ⁊ finaliter bona ſpūalia ſibi diſtribu-
unt ⁊ concedūt.

¶ Moralitatum ſuper Job finis.

Liber viceſimuſprimus
Moralitatum ſuper Eſaiam.

¶ Caplm primū Textus: Uiſio Eſa-
ie filij amos. Moralitatū Ca. I

F ESaias de
gñie regali ſm hebreos
Cāte autē ſanctitatis
extitit/vt ponit Come-
ſtor: ꝙ cum exercitꝰ ſen
nacherib hierlm obſi-
deret: ⁊ iuxta aquas ſy
loe fuiſſet cētroūa: ita ꝙ
piſcina ⁊ hoſtibus ⁊ ciuibus cōis eſſet: Eſaias
a domino impetrauit orādo/ ⁊ obtinuit: ꝙ cum
hoſtes ad piſcinā veniebāt/eam ſine aqua repe
riebant: cum vero ciues ad piſcinā deſcēdebant/
aquas in abūdātia inueniebāt: ita ꝙ hoſtes mi-
rabanf vnde aquas in ciuitate habebāt. Jn cu-
ius memoria aque ſyloe adhuc non cōtinue/ſed
certis horis ac īterpolatis ebulliūt: ſicut ait Epi
Moralitas phanius. ¶ Talis fons videf eſſe gr̄a paradiſi:
q: iſta eſt q̄ ex oratione Eſaie.i.ex ordinatiōe dei
ſolis ciuibus.i.ſolis bonis ⁊ iuſtis ſe exhibet:
hoſtibus vero ⁊ impijs ⁊ peccatoribus ſe ſubtra-
hit atqȝ latet. Jſta eñi eſt ſm Augꝰ. q̄ nulli nega
Aliter bif digno. ¶ Uel dic ꝙ iſta eſt diuina gr̄a ⁊ de
uotio/q̄ ſolis ciuibus ⁊ ſanctis hoībus concedi
tur: hoſtibus vero.i.pctōribus/q̄ ſunt de exercitu
ſennacherib.i.diaboli: q̄ hierlm.i.eccl'iam quo-
tidie obſidet/denegaf. Mali eñi iſtū fontē inue
nerūt valde ſiccū: boni inuenerūt ipſm opulentū
⁊ plenū: q: fons cōpunctiōis ⁊ deuotiōis a ma-
lis inuenif aridus: a bonis vero inuenif dulcis ⁊
ſapidus ⁊ amenus: quod eſt etiā verū de fonte et
gratie cōpaſſionis: vel de fonte diuine ſcriptu-
Zach.13.a re/vel cuiuſlibȝ ſpūalis recreatiōis. Unde: Erit
fons patēs domui iacob. Jlle etiā fons non cō
tinue/ſed certis horis erupit: q: diuiſa gratia ſm B
dei occultā ordinationē/qñ vult ſe ſubtrahit et
qñ venit: cōpunctio etiam ⁊ deuotio non ſolet cō
tinue fluere: ſȝ interpolatim certis horis ⁊ diuer
ſis a deo ordinatis/ſolet erūpere ⁊ manare. Un-
de dicif: Spūs eñi vbi vult ſpirat. Quia ſicut di Joh.3.a
cit Apls: Nō eſt volētis neqȝ currentis/ſed dei Roma.9.c
miſerētis. ¶ Uel dic ꝙ talis fons debet eſſe ꝑ- Aliter
latus: q: ſcȝ iſte debet ſe ꝙ͂tum ad malos exhibe-
re ſiccū/ſterilē ⁊ auſterū: ꝙ͂tum ad bonos aūt ef-
fluentem ⁊ plenū: ſiccū eñi ⁊ durū ⁊ rigidū debēt
eum hoſtes hierlm.i.tyranni eccl'ie ſentire: bo-
ni vero qui hierlm.i.eccl'ie ſunt ciues ⁊ amici/ipſȝ
debeāt effluentē ⁊ pium/liberalē ⁊ fluidum inue
nire. Unde Eccli. Benefac iuſto/⁊ non dederis Eccli.12.a
impio: quod tñ eſt contra multos eccl'iaſticos
⁊ platos: q̄ ſcȝ liberaliores ſunt ad hiſtriones et
tyrannos nobiles/qui eccleſie ſunt hoſtes: ꝙ ad
bonos ⁊ pauꝑes/q̄ ſunt ciues: magiſqȝ ⁊ affluen
tius malos ꝓmouent: bonis vero ſubditis ⁊ pau
ꝑibus ſiccos/auaros ⁊ impios ſe demonſtrant.
Unde dicif: Dilexerunt hoīes magis tenebras Joh.3.e
ꝙ͂ lucē. ¶ Uel dic ꝙ talis fons eſt iudex vel ꝑ- Aliter
latus/ꝑſonarum acceptor: qui ſcȝ ſolis ciuibus
.i.ſolis nepotibus/notis ⁊ familiaribus ſe libe
ralem exhibet: hoſtibus vero.i.extraneis quibuſ-
dam ſiccus/ſterilis ⁊ auarus apparet: q: ſcȝ aq̄s
beneficioꝝ ſuoꝝ temꝑalium ſolis illis cōicat/
quos ſcȝ generalr̄ negat: cum tamē ad fontem ꝑ
tineat ꝙ ſit patēs ⁊ cōis oībus.

¶ Caplm quintū Textus: Cantabo di D
lecto meo cantici patruelis mei vi-
nee ſue. Moralitatū Capi. II

QUidā paterfamilias plātauit vineam
electam: ⁊ ſepi circūdedit eam: ⁊ lapi-
des elegit ex ea: ⁊ edificauit turrim in
medio eius: ⁊ torcular extruxit in ea: ⁊ expecta-
uit ꝙ faceret vuas: ⁊ fecit labruſcas. Jſte ergo in
dignatus ꝯtra eam/incepit totaliter cōminari.
Quid eñi inquit debui facere vinee mee/⁊ non fe
ci? Et nūc oſtendā vobis quid faciam vinee mee
Auferā ſepem eius/et erit in direptionē: diruā
macerīe eius/et erit in cōculcationē: nō putabif
⁊ non fodief: ⁊ aſcēdent ſpine ⁊ vepres ſuꝑ eam
et nubibus mandabo deſuꝑ/ne ſuꝑ eam pluant
imbrem. ¶ Chariſſimi ſicut hic ibidē exponitur Moralitas
vinea dñi ſabaoth domus iſrael eſt.ſ.eccl'ia vel
religio: quam ſcȝ in agro huius mūdi plantauit
ſanguine ſuo rigauit: ⁊ ſepem angelice ꝓtectio-
nis ei circūdedit: turrem ꝯtemplationis in ea cō
ſtruxit: ⁊ torcular paſſionis ꝓprie in ea fabrica-
uit: lapideſqȝ.i.offendicula ⁊ errores in ea ſuſte-
lit et amouit. Unde Matthei: Homo quidam Mat.21.d
plātauit vineam ⁊ circūdedit ei ſepem: et fodit in
ea torcular: ⁊ edificauit turrim: quapropter a pri
cipio expectauit ꝙ hec vinea religionis vel ec-
cleſie/vuas.i.virtutes ⁊ opes bonoꝝ opeꝝ face-
ret: ⁊ ꝙ vino cōſolationis ipſm dñm recrearet: ſȝ
tenera iſta non videf facere vuas/ſed labruſcas:
non opa bona/ſed vana: non actus virtuoſos/
ſed potius inutiles et defectuoſos. Hiere. Quō Hiere.2.e

B conuerſa es in prauã vinea aliena? Et ideo indignatus dñs/beneficia ſua ab eã ſubtraxit: ſepẽ ⁊ maceriem diuine protectionis ſubmouit: ⁊ demonibus ⁊ tyrannis eam in direptionẽ ⁊ pcultatioñem exponit. Jam enim ſicut apparet ſenſim: iſta vinea p examinationẽ ⁊ diſcuſſionẽ nõ fodit; p correctiones a ſuis ſupfluitatibus non putat aut ſcindit: qñimmo ſpinis tempalium ſollicitudinũ pungit: ⁊ vepribus quaꝝ ſpine ſunt acute ⁊ curue ⁊ tenaces. i. multa plator̃ũ ⁊ eccleſiaſticorum rapinã ⁊ auara tenacitate repletur: ⁊ ſic a deo maledicta ⁊ condẽnata eſt. Et ideo de ea videt poſſe dici illud Prouer. Per agrum pigri hominis tranſiui/⁊ p vineã viri ſtulti: ⁊ ecce totum repleuerãt vrtice: ⁊ operuerãt ſupficiem eiꝰ ſpine: ⁊ macẽria lapidũ diruptã erat. Et breuiter videt ꝙ deus mãdauit nubibus deſup. i. ſanctis angelis ſuis/ne ſup iſtam pluãt: ⁊ imbrem ſpũalium bonoꝝ ⁊ beneficioꝝ infundãt; qꝛ ſcilꝫ iam videt dominꝰ ipam dereliqſſe/⁊ in ſuis manibus dimiſiſſe: ⁊ de eius regimine nõ curaſſe.

Pro.24.d

Unde dicit Pſ. Abominatus eſt hereditatẽ ſuã ⁊ poſſeſſionẽ ſuam ſprẽuit. ¶ Uel dic moraliter de vinea anime ⁊c. Expone ⁊ dic ꝙ turris eſt cõtemplatio/torcular ⁊c.

Pſ.105.f

¶ Capłm ſextũ Textꝰ: In anno quo mortuus eſt rex ozias/vidi dominũ ſedentẽ. Moralitatum Ca. III

B Eſaias vidit dñm ſup ſoliũ excelſum et eleuatum: ⁊ ea que ſub ipſo erant/replebant templũ: ſeraphin ſtabãt ſup illud: ſex ale vni/⁊ ſex ale alteri: duabus velabãt pedes eius: ⁊ duabus volabãt ⁊ clamabãt alter ad alterum/ſctũs ſctũs ſctũs: ⁊ cõmota ſunt ſuplimina cardinũ a vocẽ clamãtis: ⁊ impleta eſt domꝰ fumo.

Moralitas. ¶ Per iſtos ſeraphin/q̃ interptant incendiũ/intelligo viros ſctõs: q̃ ſcꝫ p charitatem ardent/⁊ alios in deũ eleuãt ⁊ inflãmant: qꝛ iſti p certo ſolẽt alis ↄtemplationis de mũdo in paradiſum volare/ſoliũ dñi ⁊ maieſtatẽ circuire: ⁊ templũ paradiſi mentaliter viſitare: necnõ ſanctꝰ ſctũs ſctũs/in honore trinitatis deo decantare: totãqꝫ domũ eccl'ie fumo orõnis ⁊ ſctãꝝ affectionũ implere: ⁊ clamorẽ diuine laudis ⁊ pdicationis alter ad alterũ pclamare: ⁊ cardines eccl'ie: i. alios fideles ad ↄtritionẽ ⁊ deuotionẽ ↄcutere ⁊ mouere. Uñ: Percutite cardinẽ ⁊ moueãt ſuplimimaria. Eſa. Clama: q̃d clamabo? ois caro fenũ. Sed q̃d? procul dubio iſte ale ↄtemplationis iſtoꝝ debẽt eſſe ſextuplices. i. ſex ptes ↄtemplationis quas debẽt habere fideles: q̃ ſunt/amor feruẽs/ſpes erigens/deuotio vigẽs/oratio ſupplicãs/cõſyderatio chriſti opeꝝ eidẽm grãs agens humilitas in pprijs meritis. i. de pprijs meritis non pſumẽs. Iſtaꝝ em̃ alaꝝ ſeu virtutũ due ſũt q̃ cordis faciẽ. i. intellectũ ↄcernũt. ſ. humilitas ⁊ ↄſyderatio chriſti. Iſta enim duo magis pertinent ad intellectũ. ſ. pprios defectꝰ cognoſcere ⁊ inde humiliari ⁊ cõſyderare chriſti beneficia/⁊ inde regratiari. Item due cõcernũt pedes. i. affectũ: ꝙ ſm Auguſt. pes meus affectus meus. ſ.

Amos.9.a
Eſa.40.b

C amor ⁊ deuotio. Affectio enim amat ⁊ conſyderat: affectio ſe per deuotionẽ vngit ⁊ rigat. Iteꝫ duabus aliis volare dicunt/⁊ iſte ſunt ſpes ⁊ oratio: iſte em̃ vſqꝫ ad ſoliũ patris volant: ⁊ tamen chriſti beneficia ſecum portãt. Ideo de iſtis ſex aliis. i. de iſtis ſex cõtẽplationis gradibus poteſt dici totũ illud/ꝙ ſex erãt gradus quibus aſcendebatur ad ſolium. ¶ Uel dic ꝙ ſex ale ſeraphin/ſunt virtutes hoĩs iuſti: due ſcꝫ q̃ caput ſeu faciem. i. intentionẽ contegũnt: videlicet iuſtitiã/vt ſit intẽtio recta: innocẽtia/vt ſit mũda. Item ale duẽ: que pedes. i. affectionẽ contegũnt: ſcꝫ temperantia/vt ſit modeſta: ſpes celeſtium/vt ſit erecta. Iſte due ſunt quibus debẽt volare contemplatio/que volat ad celi gaudia: timor ⁊ cõſyderatio/que volant ad mortis ſeu inferni tormenta: Iſte ergõ ſunt ale quibus debet volare anima viri iuſti: ſcilꝫ ala innocentie volat ad ſeipſum: ala iuſtitie volat ad proximũ: ala temperãtie volat ad mũdum: ala ſpei volat ad deum: ala contemplationis volat ad celum: ala vero timoris volat ad mortẽ in deũ vel in infernũ. Bene igit dicit de iuſtis: Q ipſi aſſumẽt pennas vt aqlẽ ⁊c. Et in Pſ. Quis dabit mihi pennas vt colũbe: ⁊ volabo et requieſcam.

3. Para. 9.c
Aliter

Eſa.40.g
Pſal.54.b

¶ Capłm triceſimũoctauũ Textus: In diebus illis egrotauit Ezechias vſqꝫ ad mortẽ. Moralitatũ Ca. IIII

D Cum rex iſrael ezechias egrotaret/ pmiſit dñs q̃ndecim annos ſupaddere vite ſue: ⁊ vt de ſanitate recuperãda certior fieret: fecit dñs vmbrã p decem lineas retrouerti in horologio achaz. Sol enim a pgreſſu curſus ſui per decẽ gradus ⁊ lineas retroceſſit: ⁊ ſic vitaꝫ regi ſupaddidit: vmbra vero retrocedente/ ſol neceſſario retroceſſit. Iſtud autẽ inter cetera dei opera magnũ fuit mirabile: quia ſcꝫ ſol q̃ eſt planeta nõ retrogradus/cũ dei miraculo retroiuit.

Allegoria.

¶ Igitur allegorice loquẽdo/ horologium quod continue currit/quouſqꝫ veniat ad terminũ vbi cadat: ſignificat hũanã naturã: q̃ ſcꝫ ſemper eſt in curſu ⁊ fluxu/quouſqꝫ ipſam ſiſtere facit caſus mortis. Unde Job: Conſtituiſti termi nos eius/qui pteriri nõ poterũt. Nam ſicut põdera ⁊ mẽſure horologiũ cõtinue faciunt fluere/⁊ inceſſanter currere/quouſqꝫ ad pũctum ⁊ ad horã ad quã tenſum eſt/ peruenire habeat: tunc vero ſolet diſtendi/⁊ campanarum ſonitꝰ audiri. Sic verõ vita humana ſm pondus ⁊ mẽſuram diuine puidentie/ et ſm quod a deõ/continue habꝫ fluere quouſqꝫ ad horã mortis valeat peruenire. Tunc em̃ horologiũ iſtud p mortẽ diſtendi ſinit campanarũ. i. amicoꝝ ⁊ vicinoꝝ fletꝰ ⁊ ſonitus audiunt. Uñ illud Matthei: Uox in rama audita eſt/ ploratus et vlulatus multꝰ. Per vmbraꝫ etiã iſtius horologij intelligo vitã generis humani: que ſcꝫ decẽ lineas habere dicit: quia p tranſgreſſionẽ decẽ mandatoꝝ ab inuicẽ diſtinguũt: q̃ etiã vmbra dicit/ p eo ꝙ mẽtis intelligẽtia p ea obfuſcat. Pſ. Cooperuit nos vmbra mortis. Per ſolẽ intelligit dei filiꝰ: q̃ etiã ſol iuſti-

Job.14.b
Mat.20.b
Pſal.43.c
Mala.4.a

E cie nūcupat. Per decē grad⁹ intelligit decē cre-
aturarum rationabiliū ſtatus. i. nouē ordines
angelorum ⁊ humana natura. Per regem vero
infirmum intelligo Adam cum ſua poſteritate:
qui ſcȝ rex corpalium creaturaꝝ dicitur: ⁊ q̄ etiā
Pſ. 6. a diuerſis vitijs infirmatur. Unde dicit Pſ. Mi-
ſerere mei domine: quoniam infirmus ſum. Igi
tur dico ꝙ rex iuda. i. homo ouium diuerſis vi-
tiorum languoribus infirmat: ita ꝙ in horolo-
gio vite humane vmbra peccati iam pceſſiſſe de
cem lineis. i. vſq; ad tranſgreſſionē decem man-
datorū decalogi videbat: quapropter iam ho-
Hiere. 6. a mines poterāt dicere illud Hiere. Ue vobis: q̄a
declinauit dies: ⁊ facte ſunt longiores vmbre ve
ſperi. Sed p certo deus pater volens iſtum re-
gem. i. hominē a peccato ſanare: fecit ſolem. i. fi-
lium ſuum benedictū ab excellētia ſue deitatis
quodammodo retrocedere: ⁊ per ſummā humi-
litatē tranſactis nouem gradibus. i. nouē ange-
lorum ordinibus: ad decimū gradū. i. ad huma-
nam naturā: que etiam in drachma decima figu
rat: p incarnationē deſcendere ⁊ venire. Unde
Eccli. 48. d illud: Retro redijt ſol: ⁊ addidit vitam regi. Sic
ergo factū eſt ꝙ vmbra peccati in horologio vi
te humane ſimiliter retroceſſit: ⁊ vita ⁊ ſanitas
gratie ipſi regi. i. hoi applicuit ⁊ acceſſit. Quia
p certo homo tunc temporis eſt ſanatus: cū ſol
iuſticie chriſtus ad gradū decimū eſt reuerſus:
Pſal. 89. b ⁊ p beataȝ incarnationē in hoīem eſt conuerſus.
Gen. 19. c Pſ. Conuertere dñe vſq; quo. Et in Gen. Sol
F egreſſus eſt ſup terrā: ⁊ loth egreſſus eſt ſegor.
Aliter ¶ Uel dic moraliter ꝙ horologiū quod fuit eſt
volūtas: ſol vero qui illuminat: eſt gratia: q̄ vere
tunc rex iſte. i. homo infirmus ⁊ languidus per
peccata ſanatur: quādo ſol diuine gratie per de-
cem gradus. i. per adimpletionē decem manda
toꝝ ad ipm reuertit: ⁊ quādo vmbra ignorantie
vel peccati in horologio cordis ſui minuit ⁊ au-
fertur: vmbre em̄ peccati diminutio: ⁊ ſolis ſeu
gratie illuminatio: ⁊ decem graduum. i. decē mā
datoꝝ impletio: nihil aliud eſt ꝙ̄ regis anime et
Pſal. 19. b affectus curatio ⁊ ſaluatio. Pſ. Domine ſaluū
fac regem.

¶ Moralitatū ſup Eſaiam finis.

Liber viceſimuſſecūdus moralitatū ſuper Hieremiam.

¶ Capitulū decimūtertium Textus: Hec dicit dñs ad me: Uade et poſſi de tibi lūbare. Mora. Ca. I.

Jeremie
preceptū fuit: ꝙ lūba-
re ſuum acciperet: ⁊ I eu
fratem abſcōderet in
fra petram. Qui poſt
multū tēpus ad eufra-
tem redijt: ⁊ lūbare pu
trefactū inuenit: ita ꝙ
nulli vſui aptū eſſet. Dixit aūt ſibi dñs: ꝙ lūba- B
re domus iſrael erat q̄ ſibi diu adheſerat: quam
cū vitijs putrefactā intēdebat pijcere: ⁊ de terra
ppria captiuare. ¶ Illud allega: ꝙ nullus ē ita Moralitas
adherēs deo p charitatē ⁊ ſctitatē: ſi in euphra-
te quod interptat frugifer. i. fructibus diuitiarū
⁊ in aquis deliciaꝝ mergat: q̄n p vitia putreſiat
ita ꝙ ab heſiōe qua herebat deo: prorſus cadat
Eſa. Quaſi cadauer putridū nō habebis conſor Eſa. 14. c
tiū. ¶ Illud quod ſupra dicit de figulo: q̄ ſedēs C. XVIII.
ſup rotā: faciebat vas: quod cū diſſipatū fuiſſet:
de eodem luto fecit aliud vas put placuit ſibi.
¶ Cui q̄dem figulo aſſimilat deus: q̄ filios iſra- Moralitas
el quos deſtruebat: ⁊ quos finalr reedificare et
conſtruere iteꝝ intēdebat: poteſt ad occultā dei
pdeſtinationē adduci: q̄ ſcȝ alios edificat: ſaluat
⁊ plantat: alios deſtruit ⁊ damnat: ⁊ q̄ſi illū quē
ante deſtrui p peccatū pmiſerat: iteꝝ p peniten-
tiā reparat ⁊ reformat: quod etiā temꝑaliter q̄ſi
q; facit: q̄ illum quem antea depſſerat: aliq̄n ite
rum ad pſpitatem reſeruat ⁊ reſtaurat. Ubi ibidē
dicit: ꝙ ſicut lutū in manu figuli: ſic vos in ma-
nu mea domus iſrael. Ideo bene dicit Apls:
Q; figulus de eadē maſſa facit vas: aliud in ho Roma. 9. c
norem ⁊c.

¶ Capitm viceſimūquartū Textus: Oſtēdit mihi dominus: et ecce duo calathi. Moralitatū Cap. II

Hic caplo. xxiiij. dicit: ꝙ hieremias vi-
dit ante tēplū duos calathos plenos
ficubus: vnū qui habebat ficus bonas D
alius vero habebat valde malas: ita ꝙ nō poterāt
māducari: ⁊ dictū eſt ꝙ pme ficus pmā captiuita
tē filioꝝ iuda deſignabāt: q̄ ſub iecomia ſe tradi-
derāt volūtarie: ſecūde vero male: vltimā captiui-
tatē illorū qui cū ſedechia p violētiā fuerūt ca-
pti: pmi em̄ p magna parte redierūt: vltimi vero
i captiuitate perierūt. ¶ Illud allega ꝙ iſti pec Moralitas
catores q̄ patienter ⁊ volūtarie ſuſtinēt captiui
tatē ⁊ aduerſitatē quā meruerūt: ⁊ patiēter expe-
ctāt dñi volūtatē: dicētes illud ſupra: Iram dñi
portabo: q̄m peccaui ei: dño ſunt accepti. Et ſi-
cut fic⁹ bone in calatho diuine comprobatiōis
conſtituti: faciliter etiam conſequunt miſericor-
diam: ⁊ ad pſperitatē ⁊ gloriam reducunt. Ecō
tra vero illi peccatores peſſimi ſunt: q̄ penas ha-
bent immiſſas a deo: nō volūtarie: ſȝ coacte: nō
patiēter: ſed violēter ferūt: q̄ ſcȝ tales in ſua ca-
ptiuitate ⁊ aduerſitate obſtinati pereūt: ⁊ ad dei
miſericordiā nō accedunt.

¶ Capitm triceſimūquintū Textus: Uerbū quod factū eſt ad hieremiaȝ a dño. Moralitatū Ca. III

Rechabite fuerūt quedā familie iudeo-
rum: q̄ quodā artiori ritu viuentes: q̄ſ-
dam de mādato patꝝ cerimonias mira
biles obſeruabāt. Quidā em̄ dict⁹ rechab: de cu
ius ſtirpe pceſſerūt: hoc ipſis dederat in māda
tis: ꝙ ipſi: vxores ⁊ filij vinū in eternū nō biberēt
domos nō edificarēt: ſemētem nō ſererent: vine-
as non plantaret; ſed in tabernaculis ꝙ̄diu viue

B rint habitarẽt: vt ſic multis diebus ſup terrã vi-
uerẽt τ manerẽt. Iſti igiť q̃ in tabernaculis extra
ciuitatẽ manebãt / timẽtes chaldeos ad hieruſa-
lẽ refugerũt: vinũ oblatum a hieremia refutaue
rũt: τ ideo mandatũ patris ſui ſeruauerũt: tue-
riq̃ a nabuchodonoſoꝛ τ a moꝛtis piculo meru-
Moralitas erũt. ¶ In iſtis igiť rechabitis videť habuiſſe
exoꝛdiũ ſtatus τ ꝯditio eremitaꝝ / τ primoꝝ mo-
nachoꝝ: τ ſic videť dictũ illud quod ſcribiť in hi
ſtoꝛia tripertita: videlꝫ li.i. ca.xi. ſm opinionem
aliquoꝝ / ꝙ monachi habuerũt originẽ a iudeis
Aliter ¶ Uel dic myſtice / ꝙ rechabite / q̃ interpretantur
aſcẽdentes vel excelſi: ſed teneri patribꝰ / vel de-
licie patꝝ: ſignificãt viros religioſos / τ quoſcũ-
q̃ pfectos: q̃ ſcꝫ aſcẽdunt p celeſtiũ affectionem
excelſi ſunt p vite eminẽtiã τ pfectionẽ: τ teneri
ſunt patribus / p parẽtũ honoꝛẽ τ ſubuentiones
delicie ſunt patꝝ .i. ſupioꝝ τ platoꝝ / dei τ angelo
rum / p placentẽ τ ſctãm ꝯuerſationẽ. Unde in
Prou.8.d. Prouer. Delicie mee eſſe cum filijs hominũ τc.
Tales igiť patꝝ ſuoꝝ .i. dei platoꝝ τ ſenioꝝ mã-
data ſeruare: a vino ſcꝫ in quo eſt luxuria .i. a car
nis delicijs abſtinere: a ſemẽtis ſatione .i. a diui
tiaꝝ acquiſitiõe ſup ſedere / τ a domoꝝ edificatio
ne abſtinere. Uineas etiã q̃ inebꝛiãt holes .i. car
nales affectiões τ adulatiões debẽt euellere / nõ
plãtare: τ habitare debẽt in tabernaculis: hoc ẽ
ꝙ peregrinos τ hoſpites ſe debent in hoc ſecu-
Heb.13.c lo reputare: dicẽtes cũ aplo: Non habemus hic
ciuitatẽ manentẽ: ſed futurã inq̃rimus. Sic eniꝫ
D diu p gratiã poterũt viuere in ſctitate τ iuſticia
pſiſtere. Hieruſalẽ .i. paradiſum finalr intrare:
τ chaldeoꝝ .i. demonũ ſeuitiã non timere. Tales
q̃ terrena ꝯtemnũt / a demonibus tutiores ſunt:
τ mũdi tribulatiões τ tentatiões cauẽt faciliusτ
Pſal.90.a euadũt. Ps. Nõ timebũt a timore nocturno.

¶ Capitulum triceſimũquartũ Textꝰ Uerbũ quod factũ eſt ad hieremiam a domino / quando Nabuchodonoſor. Moralitatũ Capitulum IIII

Hic ca. xxxiiij. diciť / ꝙ cũ hieremias cõ-
tra hierlm pdicaret / τ captiuitas immi
neret: τ tribulatio totũ pplm cõturba-
ret: factũ eſt ꝙ ppls iuda in hieruſalẽ fedus cum
dño pepigit: τ in pacto quilibet ſeruos hebreos
dimiſit: τ ad maioꝛẽ firmitatẽ pacti vitulũ occi-
derũt / τ p mediũ diuiſerũt: τ inter diuiſiones vi-
tuli tranſierũt: verũtamẽ populus cito poſt a pa
cto receſſit: τ ſeruos quos liberos dimiſerãt / qli-
bet in ſeruitutẽ retraxit. Quapꝛopter ira dei foꝛ
tius ꝯtra ipos inſurrexit: τ ipos cito poſt chalde
Moralitas is ſuis hoſtibꝰ ſubiugauit. ¶ Uitulus occiſus
eſt chriſtus / in duas ptes in paſſiõe p ſeparatio-
nẽ coꝛpis ab aĩa diuiſus: p cuiꝰ ſcꝫ mediũ ptrãſi-
tur / quãdo ſua occiſio vel paſſio ad memoꝛiã re-
uocať: τ tũc pactũ tranſeũdo firmať / qñ deo ad
honoꝛẽ τ memoꝛiã paſſionis aliquid pmittiť τ p
ponitur. Iſta eſt igiť veritas / ꝙ quandoq̃ mul-
ti ſunt qui tempoꝛe tribulationis imminẽte / τ of
ficio pdicationis ſonitu cõmouẽte / τ infirmita-
tis impetu purgante / quãdoq̃ de peccatis ſuis
timoꝛe ꝯcuſſi penitẽt: τ pactũ de nõ peccãdo cũ C
deo faciẽtes: ſectiones vituli .i. paſſionis chriſti
memoꝛiã adhibẽt: τ ſeruos quos iniuſte poſſide
rant .ſ. peccata ppꝛia vel bona aliena: q̃ nõ iuſte
occupauerãt / dimittũt τ reſtituũt τ relaxãt. Un-
de Eſa. Dimitte eos q̃ cõfracti ſunt liberos: et Eſa.58.b
omne onus diſrũpe. Uerũtamẽ ſepe fit ꝙ in hoc
nõ ſolẽt pſeuerare / ſed recidiuãdo τ peccando a
pacto iam facto recedere: ſeruos dimiſſos .i. bo
na reſtituta paupibus: vel ſeruos dimiſſos .i. pec
cata ꝯfeſſa ſacerdotibus reſumere: ppter quod
iram dei ꝯtra ſe puocãt: ita ꝙ finalr neceſſe eſt
eos tempalr τ eternalr deperire. Chaldei eñi
.i. demones: ꝯtra eos finalr veniẽt: qui eos in ba
bylonẽ .i. in infernũ captiuãt τ detrahũt τ dedu
cũt. Unde diciť: Ducti ſunt in captiuitatẽ ante Treñ.1.b
faciem tribulãtis.

¶ Caplm triceſimũoctauũ Textus: Audiuit aũt ſaphacias filius madiã et hiedelias filius phaſſur. Moralitatum Capi. V

Quia hieremias vera pdicabat: τ regeꝫ
pncipes τ populũ hieruſalẽ captiuan-
dos a Nabuchodonoſoꝛ publice dice
bat: τ ipos de ſuis criminibus arguebat: pnci-
pes a rege impetrauerũt ꝙ in lacũ mitteret: τ ſic
in domũ alchie in lacu in quo non erat aqua ſꝫ
lutum / miſſus eſt: τ vſq̃ ad os in luto ſepultus:
vt ibi ꝯcito moꝛereť. Abdemalech tamẽ q̃dam
ethiops / relaxationẽ eius impetrauit: τ ipm ſub
ducns funibus τ pannis veteribus τ putridis / D
quos de domo regis ſumpſerat / de lacu et luto
leuauit: pꝛopter quod ſalutẽ anime τ vite ſue de
us dicto ethiopi repꝛomiſit ¶ Allega iſta ꝙ ho Moralitas
die in curijs pncipũ et potẽtũ nõ eſt q̃ audeat ve
rum dicere / vitia redarguere / infoꝛtunia pmul-
gare: q2 pncipes ſtatim indignanť: et tales veri
dicos in carcere vel alr grauare ꝯtinuo moliun
tur. Uñ diciť: Oderũt in poꝛta coꝛripientẽ et lo Amos.5.c
quentẽ τc. Et Apls: Inimicus factꝰ ſum vobis Gal.4.c
vera dicẽs. ¶ Uel allega ꝙ qñq̃ inueniunť ſecu Aliter
lares magis miſericoꝛdes ꝙ eccleſiaſtici. Ethi-
ops vero gẽtilis pauperẽ innocẽteꝫ de carcere li
berat: vbi pncipũ et ſacerdotũ malicia ipm dã-
nat. ¶ Uel dic ꝙ Hieremias ſignificat chriſtũ: Aliter
quẽ quia vera pdicabat / pncipes ſacerdotũ moꝛ
ti adiudicabãt: et in lacũ .i. in ſepulchꝝ occaſio-
nalr poſuerũt: τ ſic nomẽ eius delere ex hominũ
memoꝛia crediderũt. Treñ. Lapſa eſt in lacũ vi Treñ.3.f
ta mea: poſuerunt lapidẽ ſup me. Ethiops tñ .i.
gentilitas ipm credẽdo leuauit: et fidẽ eiꝰ recipi-
ens / et cũ funibus charitatis amplexãs / pãnos
veteres et putridos .i. memoꝛiã ppꝛie fragilita
tis miniſtrãs: ipm et ipſius fidem de luto miſe-
rie et de lacu incredulitatis ſaluauit. ¶ Uel dic Aliter
ꝙ Hieremias eſt peccatoꝛ: quẽ ethiops .i. paup
chriſtus / a lacu pctĩ et auaricie liberauit: qñ pã-
nos putridos .i. moꝛtis et putrefactiõis ſue me-
moꝛiã ſibi donat: et charitatis funibus ipſum li-
gat. Ozee: In funiculis adã trahã eos τc. ¶ Uł Ozee.11.b
illud allegãt frẽs minoꝛes p ſe. Dicũt eñi ꝙ hie Aliter

E remias.i.hōmo de lacu mūdi ⁊ luto auaricie et
piculo mortis eterne extrahit:qn̄ ab ethiope.i.
a btō Frācisco pānis putridis.i.humili habitu
induit: ⁊ qn̄ funib⁹.i.chordis ipoꝝ cingit ⁊ liga
tur. Allega vt ſupra.

¶ Capl'm quadrageſimūprimum Textus: Et factum eſt in menſe ſeptimo venit hiſmael filius Nathanie. Moralitatū Capi. VI

Cum Godolias fuiſſet pfectus reliquijs
iſrael: ⁊ cum hiſmael ad ipm ſub ſpecie
boni veniēs/ipm occidiſſet: factū eſt q
octoginta viri raſi barbā/ſciſſis veſtib⁹/⁊ ſqua
lētes in hierl'm veniebāt: ⁊ in manibus munera
⁊ thura habebāt: vt ſcȝ godolie munera offerrēt
⁊ thura in domo dn̄i incēderēt/⁊ orarent. Iſtis
igit pdictus hiſmael pditor ſeu traditor obuiā
venit: ⁊ incedēs ⁊ plorās/ipos ſub ſpecie boni re
cepit/⁊ ſtatim eos interfecit; ⁊ cadauera eorū in
lacū piecit. Dicit tn̄ ibi q inter eos decē viri fue
rūt/q dicerēt ſe in agro theſaurꝫ hordei/frumēti
⁊ olei ⁊ mellis habere: quod ſe ſibi pmiſere datu
ros/ſi ſuis parceret alabus. Quod factum eſt.
Iſtis eī̄ ſolis pepcit: alios vō occidit: ⁊ etiam
Moralitas oēs reliqas captiuauit. ¶ Dic q hiſmael iſte ē
diabolus: q p certo ſub ſpecie fletus.i.ſub ſpecie
boni ⁊ pietatis ad hoīes intrat; ⁊ eos p diuerſa
peccata interficit atq necat: maxime aūt qn̄ in
uenit hoīes q ſunt raſi barba.i.imbecilles ⁊ effe
minati/ſqualētes vultu.i.cōuerſatiōe difformes ⁊
F denigrati: ſciſſis veſtib⁹.i.cūctis vtutibus exu
ti ⁊ denudati: videlȝ qui iſti godolie.i.mūdi pnci
pibus ſtudēt placere ⁊ munera portare/⁊ thura
.i.adulatiōes deferre. Tales piſtis ſpūalr inter
ficit: ⁊ eoꝝ cadauera.i.eoꝝ fetētes aīas in lacū in
Eſa.24.d ferni pijcit ⁊ immittit. Eſa. Congregabunt cō
gregatiōe vnius faſcis in lacū: ⁊ claudent ibi in
carcerē: ⁊ poſt multos dies viſitabunt. Et erube
ſcet luna: ⁊ cōfundet ſol cū regnauerit dn̄s ⁊c. Ue
rūtamē qn̄q inter ipos pctōres inueniunt decē
hoīes.i.aliq viri decē legis mādata ſeruātes: q
ſcȝ in agro cordis ſui/hunc theſaurū vtutum ⁊
meritoꝝ abſconſum.ſ.frumentum de quo fit pa
nis.i.diuine ſcīe vtilitas: hordeū/palea tectum/
hoc eſt ſeipm abſcōdēs humilitas: oleum quod
eſt lenitiuū/hoc eſt cōpaſſionis benignitas: vel
mel quod eſt guſtui ſapidū/hoc ē deuotiōis ſua
uitas. Iſta eī̄ ſi qs habuerit/ab hiſmael dia
bolo nō ledet: ſed de manib⁹ eius pſeruabit et
Apoc.6.b tollet. Unde in Apoca. Bilibris tritici denario
vno: ⁊ tres bilibres hordei denario vno: ⁊ vinū
Aliter ⁊ oleum non leſeris. ¶ Uel dic q iſte hiſmael ſi
gnificat malos balliuos ⁊ iudices/qui pro certo
ſqualētes ⁊ paupes rapinis ⁊ vexationib⁹ inter
ficiūt. Illis vō qui habent theſaurꝫ in agro.i.di
1.Re.15.d uitib⁹ ⁊ munera pmittētib⁹ parcūt. Unde dr: Pe
pcerūt pinguioribus amalech: qcqd vō vile ⁊ re
Aliter probū fuit/demoliti ſunt. ¶ Uel allega cōtra p
ditores ⁊ latrones ⁊ homicidas: q fingūt ſe flere
vt poſſint hoīem decipe ⁊ ledere.

¶ Capl'm quadrageſimūſecūdū Textus: Et acceſſerūt oēs principes bellatorū/et iohannan fili⁹ caree: Moralitatum Capi. VII G

Cum reliquie iſrael idolatrie ſe dediſ
ſent cōtra volūtatē atq cōſiliū hieremie
⁊ chriſti: ſtatim incepit eos hieremias
redarguere: ⁊ aduētū nabuchodonoſor/ egypti
q deſtructionē ⁊ eoꝝ captionē ⁊ occiſionē pdice
re: et cōtra eos ſeueriter pphetare: ppter quod
vt dicit Comeſtor/cōtra ipm cōmoti fuerūt: et eū
lapidibus obruerūt: egyptij vō ipm pphetam
honorātes/eum in ſepulchris regū ſepelierunt.
¶ Iſtud allega ad duo exemplariter. Primo q Moralitas
nō amat peſtilēs eum q ſe corripit: qnimmo ſi
quis cōtra impios veritatē loquit/⁊ ab ipſis pti Pro.15.b
nus impugnat. Unde in Prouer. Qui arguit deri Pro.9.b
ſorē/ſibi iniuriā facit. ¶ Secundo illud allega/ Aliter
q qnq extranei magis cōpatiunt homini q pro
pinq/ſeculares q religioſi: qr ſcȝ ipm egyptij ſe
pelierūt: ⁊ ſui eum occiderūt. Mat. Inimici ho Mat.10.d
minis domeſtici eius. ¶ Epiphani⁹ dicit: q cū Epiphanius
hieremias eſſet in egypto/orōne ſua aſpides et
crocodilos fugauit: a qbus antea egyptus infe
ſtabat: qnimmo etiam ſm q tradunt hebrei/de
puluere eiuſdem loci adhuc crocodili fugant:
⁊ aſpidum pcuſſura ſanat. Et dicit idē Epipha
nius ſe audiſſe a viris ſenioribus/q ex ſeruoꝝ
antigoni ⁊ ptolomei ſtirpe deſcenderāt: q alexā
der macedo ad tumulū pphete veniens/et loci
myſteriū cognoſcēs/ipm in alexandriā tranſtu H
lit/et glorioſe eum ſepeliuit: et extunc aſpidum ⁊
crocodiloꝝ/q prius ciuitatē infeſtabāt/rabies au
fugit ⁊ ceſſauit ¶ Iſtud allega/q cū ita ſit q hie Moralitas
remias q interptat excelſus dn̄o.i.viri ſcti ad de
um eleuati: vel etiā chriſtus dudū a iudeis occi
ſus: venenoſa aīalia.i.demones et vitia ſua orō
ne fugauerūt/et ſupauerūt dū viuebāt: vtile ē q
puluerē ſepulture ſue.i.memoriā mortis ipſorū
ſumam⁹: et eoꝝ auxilio cōtra ſerpētes hmōi triū
phemus. Alexander eī̄.i.homo q videt ciuita
tē cordis ſui/a talib⁹ venenoſis aīalibus.i.a vi
tijs et demonib⁹ infeſtari: debet iſtū.i.chriſtum
mortuū/vel quēlibet viꝝ ſctm̄ ibidē p deuotionē
trāſferre/et eum ibi per iugem memoriā ſepelire
et ſic procul dubio poterit iſtoꝝ ſerpentiū impetū
pcauere. Mat. Inuoluit corpus in ſindone mū Mat.27.g
da et poſuit illud in monumento ſuo. Epiphani
us idem dicit: q hieremias dux eſſet in egypto
dedit ſignū ſacerdotibus idoloꝝ: q qn̄ vgo pa
reret/idola eoꝝ corruerēt: ppter quod idem ſa
cerdōtes imaginē virginis in gremio baiulan
tis/imaginē pueri ſtatuentes/in ſecreto tēpli ab
dito adorabāt. De quo cū Ptolomeus rex ipos
interrogaſſet/dixerūt: hoc eſſe traditū pphete ⁊
eis myſteriū: et q ita credebāt in rebus eſſe futu
rū. Iſtud aūt dicit eſſe cōpletū/qn̄ ioſeph et ma
ria cū puero i egyptū fugerūt: quia tūc (ſicut di
cūt hiſtorie) omnia egypti idola corruerūt. Eſa.
Dn̄s ingrediet egyptū/et corruēt oīa idola ei⁹. Eſa.19.a
Iſte etiā (vt ait) dedit ſignū/q qn̄ oēs gētes ado
rabūt lignū/tūc dn̄s veniet ad iudiciū ¶ Si vis Aliter

A iſta allega vel de incarnatione/vel de cruce:vel
ꝙ ante iudiciū tot⁹ mūd⁹ debet chriſto credere:
⁊ lignū.i.fidē crucis ⁊ crucifixi tenere.

¶ Moralitatū ſup Hieremiā finis.

Liber viceſimuſterti⁹ moralitatū ſuper Ezechielem.

¶ Capitulū primū Textus: Et factuꝫ eſt in triceſimo anno.i.quarto in quīta menſis. Mora. Ca. I

Ezechiel vidit quatuoꝛ alalia mirabilis ꝯditiōis:ſicut ponitur Ezechielis pmo: ⁊ quodlibet iſtoꝝ habebat quatuoꝛ facies.i.q̄tuoꝛ ptes ꝓ̄ceſſas.ſ.faciem hoīs a pte poſ:faciem aq̄le a pte ſupioꝛi:faciē leonis a dextris:faciē bouis a ſiniſtris:habebāt etiā quatuoꝛ alas:q̄ꝝ due inuicē iungebanť:⁊ corpa eoꝝ duab⁹ alis tegebanť:⁊ penne vni⁹ ad pennas alteri⁹ erāt iuncte:⁊ ſub pēnis man⁹ hoīs ponebanť:pedes autem ad ſilitudinē vituli habebāt/⁊ pedes eorum recti erāt:aſpect⁹ eoꝝ ad ſimilitudinē carbonuꝫ ignis ardentiū rutilabant:ſcintille ⁊ fulgura de medio alaliū ꝓrūpebāt:⁊ ſic patet ꝙ iſta ala-

B lia habebāt facies/alas/manus ⁊ pedes/⁊ oīa q̄druplicia:q꞉ habebāt q̄tuoꝛ facies/q̄tuoꝛ alas/

Moralitas. q̄tuoꝛ man⁹/q̄tuoꝛ pedes. ¶ Iſtā viſionē exponit Gregori⁹ de q̄tuoꝛ euāgeliſtis:ſed ad p̄ñs nos eā exponamus de oībus iuſtis. Dico igitur ꝙ viri iuſti ⁊ eccl'iaſtici/q̄ in q̄tuoꝛ ptibus mūdi ſunt poſiti:in iſtis q̄tuoꝛ alalib⁹ deſignari poſſunt:q̄ ꝓ tāto alalia dicunť/q꞉ vita gratie animanť. Iſti q̄tuoꝛ facies.i.q̄tuoꝛ ꝟtutes cardinales ꝑ quas cognoſcunť/a deo habebāt:inq̄ꝫtum ſcꝫ temperātiam q̄ eſt facies hoīs/iuſticiā q̄ eſt facies leonis/foꝛtitudinē q̄ eſt facies bouis/prudentiā q̄ eſt facies aq̄le/ꝟtualiter habebāt. Homo eñ q̄ refrenat ⁊ temperat appetitū/ſignificat temperātiā. Leo q̄ eſt rex alaliū/⁊ diſcernit inter leſum ⁊ ꝑcutiētes:ipſoſqꝫ ſ̄m ꝙ magis ⁊ minus leſerūt/punit:ſignificat iuſticiā. Bos ꝟo q̄ eſt alal foꝛte ⁊ patiens laboꝝ/ſignificat foꝛtitudinem ⁊ ꝯſtantiā. Aq̄la ꝟo q̄ viſum habet clariſſimū/ſignificat prudentiā. Vlteri⁹ q̄ꝫtū ad ſe habet faciē leonis.i.iuſticiā ad dexterā q̄ꝫtū ad ſta-

[illegible] tum ꝓſꝑitatis:faciē/leonis.i.temperātiā:faciem bouis ad ſiniſtrā.i.foꝛtitudinē q̄ꝫtum ad ſtatum aduerſitatis:faciē aq̄le.i.prudētiā deſup q̄ꝫtū ad

Ezech.10.d ſtatū ſupioꝛitatis: Ezech. Intellexi ꝙ cherubin eſſet/⁊ quatuoꝛ vult⁹ vni. Itē iſti debēt habere q̄tuoꝛ alas.i.q̄tuoꝛ bonas affectiōes q̄bus p̄nt ad ſupioꝛa ⁊ futura volare. Ala eñ gaudij volat ad merita: Ala doloꝛis volat ad pctā: Ala timoꝛis volat ad infernū: Ala ſpei volat ad ꝑadiſum:q꞉ gaudiū de bono/doloꝛ de malo/timoꝛ de ſuppli

cio/ſpes de p̄mio/ſunt q̄tuoꝛ ale iuſtoꝝ/q̄bus vo- C

lant ad ſalutē. Vñ dicit: Alas habebat q̄ſi auis Dañ.7.b

q̄tuoꝛ ſup ſe. De iſtis aūt alis vex eſt/ꝙ vna cuꝫ faciebus deſuꝑ extēdiť/inq̄ꝫtū ſcꝫ iuſtoꝝ ꝟtutes ⁊ affectiōes bone ſurſum in deū referunť/⁊ ipas deſuꝑ datas fatenť:dicētes illud Iaco. Omne Iac.1.c

datū optimū/⁊ oē donū pfectū deſurſum eſt/deſcēdens a patre luminū. Alteri⁹ aūt ad alterum dicunť iūcte:q̄ꝫtū ſcꝫ ipe affectiōes iuſtoꝝ inter ſe charitate liganť:intm̄ ꝙ doloꝛ/gaudiū/ſpes/timoꝛ vni⁹ gaudiū ⁊ doloꝛē alteri⁹ cōgaudēdo/⁊ ſpem ⁊ timoꝛē ꝯdolēdo tāgere videanť. Exodi.

Vbi de cherubin dicit:ꝙ extēſe erāt ale eoꝝ alte Exo.25.b.

rius ad alteꝝ. Aduerte enī/ꝙ de iſtis affectiōib⁹ due ſunt de p̄ſenti.ſ.gaudiū ⁊ doloꝛ:⁊ due ſūt de futuro.ſ.ſpes ⁊ timoꝛ:⁊ ideo bñ diciť/ꝙ due ale extēdebanť/ſupple ad futuroꝝ ꝯſyderationē/ſcꝫ ſpes ad ꝑadiſum/timoꝛ ad infernū. Due ꝟo ale coꝛpus tegebāt.ſ.gaudiū ⁊ doloꝛ/q̄ꝫtum ad preſentiū ⁊ ꝓpinquoꝝ meditationē. Corp⁹ eñ tegere reſpicit p̄ñs temp⁹:alas ꝟo extēdere ad futuꝝ

Eſa. Duab⁹ alis tegebāt corpa ſua ⁊c. Si autē Eſa.6.a

vis dilatare:oſtēde quō q̄libet ala.i.q̄libet affectio ex pluribus ꝯſtat pēnis ⁊c. Sed ꝓculdubio man⁹ humane ſub alis eſſe dicunť:q꞉ opa rōnalia q̄ ꝑ man⁹ hoīs notanť/alas affectionū iuſtoꝝ ſemꝑ cōcomitare debēt. Nō eñ ſufficit velle/niſi aſſit ⁊ pficere:⁊ paꝝ valet affectio/niſi cuꝫ

poſſibile eſt/aſſit manualis opatio. Apl's: Opa Phil.2.b

tur in nobis velle ⁊ pficere. Iſta eñ manus ſeu

opatio debet eſſe q̄druplex:q꞉ q̄ꝫtū ad ſe exerce- D

re opa penitētie debet:q̄ꝫtū ad bonos/opa beneficentie:q̄ꝫtū ad malos/opa iuſticie:q̄ꝫtū ad deum

opa honoꝛis ⁊ reuerētie. Ezech. Man⁹ hoīs Ezech.1.b.

ſub pennis eoꝝ. Item pedes ipoꝝ alaliū erāt recti:ad denotandū/ꝙ intētio ⁊ finis iuſtoꝝ q̄ per pedes/q̄ ſunt fines coꝛpoꝝ/intelligiť:vitulina.i.ſimplex ⁊ recta eſſe teneť. Pedes etiā iſti ſunt q̄druplices/inq̄ꝫtū.ſ.intētio debet habere quatuoꝛ ꝯditiones: vt.ſ.ſit ſctā/ſine iniq̄tate:ſimplex/ſine duplicitate:recta/ſine varietate:ꝯtinua/ſine

diſſidētie inſtabilitate. Ezech. Per quatuoꝛ par Ezech.1.b

tes eūtes ibāt. Aſpect⁹ etiā eoꝝ.i.ꝯuerſatio debꝫ moꝛe carbonū ꝑ charitatē ardere:⁊ ꝑ doctrinaꝫ ꝓximi ſcintillare:⁊ ꝑ bona exēpla in alioꝝ oculis fulgurare:⁊ ſic ſcintille ⁊ fulgura videbuntur

de medio iſtoꝝ alaliū emanare. Apoca. De throno Apoc.4.b

exibāt fulgura/voces ⁊ tonitrua. ¶ Vel dic Aliter

ꝙ facies q̄ ꝯtinet oēs ſenſus/ſignificat diſcretionē:ale q̄ volāt/ſignificāt ꝯtemplationē:man⁹ q̄ laboꝛāt/ſignificāt opationē:pedes q̄ coꝛp⁹ poꝛtāt/ſignificāt affectionē:aſpect⁹.i.habit⁹/quē oēs ꝯſyderāt/ſignificat ꝯuerſationē. Dico igiť/ꝙ facies diſcretiōis viri iuſti debet eē q̄druplex:q꞉ q̄nqꝫ debet eſſe humana/dulciter alijs indulgēdo/⁊ benigniter ſe habēdo:q̄nqꝫ leonina/ſeueriter malos puniēdo/⁊ iuſticiā faciēdo:q̄nqꝫ bouina/tarde ⁊ mature ꝓcedēdo:ſolide ⁊ foꝛtiter ī vno ꝓpoſito bono ꝑmanendo:q̄nqꝫ aq̄lina/clare ⁊ ſubtiliter ꝯſyderādo/⁊ ſurſum ad deū ꝑ affe-

ctionē volādo. Capita quatuoꝛ erāt ī beſtia. Si- Dañ.7.b

E muliter ale ſue cōtemplationis debent eſſe quatu
or:qꝛ debet contemplari ⁊ cōſyderare ꝑmo ſe ꝓ-
tum ad vilem natiuitatē/vitam miſerā/mortem
ꝓſpꝛimā. Secūdo mūdum ꝙ ſit fallax/ꝙ tranſi-
torius/ꝙ laborioſus. Tertio infernū/ꝙ ſcꝫ diuus
durabilis ⁊ ꝑiculoſus. Quarto paradiſum/ꝙ ſit
amenus/ꝑpetuus ⁊ gaudioſus. Allega vt ſupra.
¶ Itē dico ꝙ iſti debēt habere quatuor manus
.i. quatuor partes bone opatiōis. ſ. penitētiā/be
neficiū/iuſticiā ⁊ prudentiā ⁊c. vt ſupra. Itē qua-
tuor pedes bone affectiōis. ſ. gaudiū de bono fa
cto/dolorem de malo commiſſo/timorē de ſup-
plicio inferni/ſpem de gaudio paradiſi. Itēꝫ pe-
des debent eſſe vitulini ⁊ recti ꝑ ſimplicitatem ⁊
rectitudinē intentionis. Debent etiam iſta ani-
malia habere aſpectum ſplendentis cōuerſatio
nis: que emittit ſcintillas charitatis ⁊ dilectio-
Pſ.143.b nis: etiam ſi ſit neceſſe/fulgura aſpere correctio-
nis. Pſ. Fulgura coruſcationē ⁊c. Et ſi vis/ di-
lata ꝙ iſte aſpectus erat ad ſimilitudinē lampa-
dar:⁊ dic de lampade ſicut ſup lib.xiiij.ca.xxvi.⁊
Aliter liiij. ¶ Uel dic ꝙ tale animal fuit chriſtus: qui
habuit faciem humanā quādo fuit incarnatus:
bouinā quando ꝑ mortē fuit immolatus: leoni-
nam quādo reſurrexit: aquilinā quādo aſcendit:
qui etiam habet quatuor alas. i. quatuor glorifi
cati corporis dotes habuit:⁊ ſcintillas bone do
ctrine/⁊ fulgura bonorum exemplorꝫ emiſit. Et
tunc more carbonū ꝑ iuſticie rigorē ardebit/qñ
Pſal.119.a ſeculū iudicabit: quia tunc ſm Pſ. erunt ſagit-
F te potentis acute. ¶ Uel ſi vis dic in malo/ꝙ
Aliter animal quatuor facierꝫ/ ſignificat homines vari
os ⁊ ꝑuerſos ⁊c. vide ſupra de pardo: vbi inueni
Aliter es moralizatum cōtra auaros. ¶ Uel dic ꝙ ma
li qui habent quatuor facies inꝙtū facies ſue ex
terioris apparentie in conditiones quatuor va-
riatur: qꝛ aliquādo eſt humana ꝑ ficta benigni-
tatem: aliquādo leonina per apertam crudelita-
tem: aliquādo bouina per ſimulatā ruditatem:
aliquando aquilina ꝑ elatam pompoſitatē. Eze
Ezech.1.d chie. Apparuit rota vna ſuper terram/habens
quatuor facies. Item iſti habent quatuor alas
ſupbie/inꝙtum iſti videntur ſuperbire de qua-
tuor. ſ. de diuitijs/ſcientijs/eminētijs/⁊ de corpa
Dan.7.b libus gratijs. Dan. Alas habebat quatuor ſup
Zach.1.d ſe. Zach. Uidi/⁊ ecce quatuor cornua. Itē ꝙtuor
hñt man⁹: inꝙtū ipſi hñt ꝙdruplicē malā opatio
nē. ſ. opa ſupba/ptra deū: luxurioſa ꝙtū ad ſe: ingra
ta ꝙtū ad amicos: crudelia ⁊ iniurioſa ꝙtū ad ini
Zach.1.d micos. Zacha. Oſtendit mihi dñs ꝙtuor fabros/
id eſt quatuor malos operarios. ſ. ſupbos/luxu-
rioſos/ingratos ⁊ iniurioſos. Item iſti habent
quatuor pedes. i. quatuor malas affectiones. ſ.
gaudium ⁊ inanem leticiā/dolorem ⁊ inuidiam/
triſticiā/timorē deſperationis ⁊ ſpem fatue pre-
ſumptionis. Habent igit gaudiū de mundi ꝓ-
ſperis: dolorem de mundi aſperis: ſpem de ma-
iori eminentia cōſequenda. Dicit ꝙ iſti quatuor
pedes affectionis ſunt recti: qꝛ flecti nequeūt ad
pietatē: ſunt vitulini: qꝛ ſemper habēt admixtaꝫ
Treñ.1.e aliquā laſciuiā ⁊ carnalitatē. Treñ. Sordes eius
in pedibus eius. ¶ Uel dic ꝙ pedes iſtorꝫ ſigni G
ficant quatuor iſtorꝫ malas occupatiões. ſ. auari Aliter
ciam/qua currunt ad diuitias: carnis cōcupiſcē
tiam/qua currunt ad delicias: ambitionē/q cur-
rūt ad eminētias: iracūdiam/qua currūt ad vin-
ctas vel ſeuitias. Ezech. Per quatuor ꝑtes eo- Ezech.1.d
rū ibāt. Aſpectus eoꝝ iſtorꝫ. i. cōuerſatio ſcinti-
lat ꝑ exempla mala: ⁊ coruſcat ꝑ ſupflua ornamē
ta. Pſ. Illuxerūt coruſcationes tue orbi terre Pſ.96.a
⁊c. ¶ Uel dic ꝙ tale animal eſt mulier: que cir- Aliter
ca fatuos iuuenes quadruplici facie ſolet vti. ſ.
in ꝑncipio humana attrahēdo: tādē leonina for
titer cōtradicēdo: tādem bouina diſſimulādo ſe
ꝑſugi ⁊ rogari ſe ꝑmittēdo: tādem aqlina ad cun
cta eoꝝ bñplacita volādo. ¶ Uel dic ꝙ tale aial Aliter
ſignificat eccliam: q ꝙtū ad ſui ꝓgreſſionē ꝙtu-
or habuit facierꝫ ſeu ꝑtes. Prima fuit hūana. i.
ſimplex/pauꝑ ⁊ nuda in aplis. Secūda fuit leo-
nina/ferox ⁊ audax/⁊ firma in martyribus. Ter
tia fuit bouina. i. labori penitētie aſſueta in con
feſſoribus. Quarta nūc eſt aqlina/clare vidēs ꝑ
ſciam ⁊ fidem inſtructa in doctorib⁹ ¶ Uel dic Aliter
exponēdo de quatuor euāgeliſtis/ſicut exponit
Gregorius in homilia ꝑma ſuper Ezechielem:
Quia ſcꝫ quatuor aialia añ thronū filij hoīs qua
tuor euāgeliſtas deſignāt. Facies hoīs Mat-
theū: q ꝑ ceteris loqꝲ de chriſti humana gñatio
ne. Facies leonis Marcū: q loqꝲ de chriſti re-
ſurrectiōe: qꝛ ſcꝫ leo ſuſcitat catulū mortuū rugi
endo. Facies bouis Lucā: q ꝑ ceteris loquitur
de morte chriſti ⁊ immolatiōe. Facies aqle Io- H
annē: q ꝑ ceteris loqtur de chriſti alta deitate ⁊
aſcēſione ⁊c. Per oīa vide Gregoriū vbi ſupra.
¶ Uel dic ꝙ hō ē rex aialiū/leo ferarꝫ/bos iumē Aliter
torꝫ/aqla auiū. Iſta ergo ꝙtuor aialia circa thro
nū chriſti fuiſſe deſcribūt: vt ꝑ hoc ipſe rex regū
⁊ dñs dñantiū fuiſſe itelligat. Habebat i femo Apoc.19.d
re ſuo ſcriptū: rex regū. Illud quod exponit ſup
i ꝑncipio: Ecce vētus turbis veniebat ab aqlone
nubes magna ⁊ ignis inuoluēs: pōt exponi cōtra
diuites malos: q ſcꝫ ſunt vētus ꝓpter vanitateꝫ:
turbo ꝓpt violētā rapacitatē: ab aqlone venien
tes ꝓpt opis frig⁹ ⁊ tepiditatē: nubes ꝓpt igno
rātie obſcuritatē: magna ꝓpter ꝓſꝑitatē ⁊ rerū
facultatē: ignis ꝓpter crudelitatē: inuoluēs pro
pter acqrēdi inſatiabilitatē ⁊c. ¶ Uel expone
de ſpūſctō: q eſt ignis/nubes ⁊ vent⁹ ⁊c. ¶ Ala-
lia ſctā ſicut ponit Ezech. Ibāt/⁊ vbi erat ſpūs Ezech.1.d
impetus/illuc gradiebant: ⁊ vnūquodqꝫ añ faci-
em ſuā ambulabāt: ⁊ nō reuertebant cū ambula
rēt: ⁊ hec erant ſiſitudo aialiū: ⁊ aſpect⁹ eoꝝ qua
ſi carbonū/⁊ quaſi aſpect⁹ lāpadarꝫ: ⁊ hec erat vi
ſio in medio animalium: ſplēdor ignis ⁊ de igne
fulgor egrediens. Sic vere faciunt ſancti viri:
quia vbicunqꝫ impetus ⁊ motus ⁊ inſpiratio ſpi
ritusſancti ipſos mouerit/ continuo ibunt: ⁊ il-
lud quod ſuggeſſerit/debent ſine contradictio-
ne complere. Cuius tamen contrariū faciunt il-
li qui bonis ſpiritus cogitationibus ⁊ inſpirati
onibus nō obediūt/ſed reſiſtūt. Unde dr: Dura Act.7.f
ceruice ⁊ incircūciſi cordibus: vos ſꝑ ſpūiſctō re

B ſtitiſtis. Unuſquiſq; iſtoꝝ añ faciē ſuā ambulat
inq̄rēdo de bonis eternis q̄ ante nos ſūt cogitat:
et ad ipſa ꝑ opera bona/affect⁹ et deſyderia gra
dit et aſpirat: tēporalia q̄ poſt nos remanēt nec
Phil.3.c. reſpicit/nec affectat. Apl's: Que retro ſunt obli-
uiſcēs: ad ea vo q̄ ante ſunt/extendens meipm
deſtinatū pſequor ad brauiū. Itē cū ambulant/
nō reuerti dicunt: q: ſcʒ q̄libet vir iuſtus. i. in via
moꝝ quā incepit/ī bono ꝓpoſito nūq̄ ꝑ recidi
uationē vel apoſtaſiā vel negligentiaʒ deſiſtit a
Job.16.d. bono ope ſiue ceſſat. Uñ Job: Semitā per quā
reuertar ambulo. Itē ſiſitudo et aſpect⁹ iſtoꝝ. i.
cōuerſatio/debet eſſe quaſi aſpect⁹ carbonū ar-
dentiū: ignis p feruidā charitatē: et q̄ſi aſpectus
lampadarū per lucidā honeſtatē: ī de medio ta
liū debet egredi ignis boni amoris: a quo etiam
Aliter exire debet fulgur iuſti rigoris. ¶ Uel ſi vis per
alalia intellige malos: vt ſupra expoſitū eſt ca-
pitulo p̄cedēti: q̄ nō ſm rōnē/ſed ſm ipetū ſpūs
ſui ī voluntatis ſue gradiunt añ faciē ſuam: ſcʒ ad
mūdi bona q̄ habēt añ ſe per deſyderia deferun
tur: nūq̄ aūt ꝑ penitentiā a ſuo malo itinere re-
uertunt: ſed more carbonū et lampadaꝝ ꝑ aua-
riciā inflāmant: et ideo in medio taliū/ ignis. i.
auari/balliui et famuli cōuerſant: a quib⁹ p̄cul-
dubio fulgur rapine contra ſubditos egredit ī
Eodē ca.d. graſſat. ¶ Poſtq̄ Ezechiel fecit mentionē de
quatuor ſanctis aialibus: ipſe dicit q̄ iuxta ani
malia apparuit rota vna ſuper terrā/ habēs q̄-
tuor facies: hoc eſt dictu/ q̄ quatuor erant rote
ſimul iuncte: et ecce rota vna in medio rote: ī to
B tū corpus rotarū erat plenū oculis: et erat vna
ſimilitudo oīm quatuor: et facies et aſpect⁹ rota
rū: et opus erat viſio maris: ſtatura quoq; et al-
titudo erat in rotis/ī aſpectus horribilis: ī per
quatuor partes ibāt euntes: et nō reuertebātur
cū incederent: et ad quemcūq; locū declinabāt
q̄ prima erant/ſequebant et cetere. Cūq; ambu-
labāt animalia/ambulabāt pariter et rote iuxta
ea: cū euntib⁹ ibant/cū ſtantibus ſtabāt: ī cū ele
uatis a terra pariter eleuabantur: ſpūs aūt vite
erat in rotis. Quocūq; ibat ſpūs/illuc ī rote ele
Moralitas uabant ſequentes eū. ¶ Per rotas iſtas poſſu
mus intelligere bonos ſubditos/ī maxime reli
gioſos vel clericos: ſicut per alalia intelligim⁹
p̄latos. Boni eñ ſubditi rote dicunt: ꝑ eo q̄ vo
lubiles et mobiles per obedientiā eſſe dinoſcū
Ezech.10.c. tur. Ezech. Rotas ipſas p̄ſente me vocauit vo
lubiles. Iſte igit debēt eſſe quatuor/ vel habere
quatuor facies/propter virtutū cardinaliū qua-
ternitatē. Quilibet eñ quatuor eſſe dicit/ q̄ q̄-
tuor virtutib⁹ inſignit: vtpote q: dicit tēperat⁹/
iuſtus/fortis et prudēs. Unꝰ etiā dicit in medio
alteri⁹ per intimā charitatē: q: q̄libet debet ha-
bere aliū in medio ſui cordis/ ꝑ memoriā/ com-
paſſionē/charitatē ī vnitatē. Rota eñ ī medio
rote ponit: q̄ſi ꝑ memoriā et amorē alter ī medio
Prouer.18.c id eſt ī corde alteri⁹ ſtabilit: ſicut dicit ī Prouer.
Gal.6.a. Frater q̄ adiuuat a fratre/tāq̄ ciuitas firma. Et
Apl's: Alter alteri⁹ onera portate ꝛc. Ac ſi dicat
ſic: Alter in medio alteri⁹. Rota tñ iſta ſup terrā
apparere dicit: q: quilibet vir iuſt⁹ ſup terrā. i. C
ſup terrena per ipſoꝝ contēptū eſſe tenet. Eccl's:
Tu ſup terrā. Dico igit q̄ iſte rote ſcʒ boni reli Eccl's.5.a.
gioſi vel ſubditi: debent apparere ſup terrā: con-
temnēdo ī ſpernēdo terrenā ꝓſperitatē. Debēt
eſſe iuxta ſancta aialia: ſcʒ frequētando ſocieta
tem. Debēt eſſe quatuor facierū: continēdo qua
druplicē virtutum cardinaliū quaternitatē. De
bet eſſe vnus in medio alterius ꝑ mutuā dilecti-
onē ī charitatē. Debet etiā eſſe in eis vna ſimili
tudo per cōem victus ī habitus paritatē/et per
mutuā moꝝ cōformitatē: vt ſic alter poſſet dice-
re alteri illud Eſa. Noſtri ſilis es effectus. Aſpe Eſa.14.c.
ctus eoꝝ debet eſſe quaſi viſio maris ꝑ cōtritio
nis amaritudinē/ī per penitētie aſperitatē. De-
bet etiā in eis eſſe ſtatura ꝑ conſtantie firmitatē
altitudo ꝑ mētis ſublimitatē: ī aſpectus horribi
lis ꝑ ſqualoris abſtinētie hiſpidā difformitatē.
Ps. Terribilis es: et quis reſiſtit tibi: Job. In Ps.75.a
horruerūt pili carnis mee. Itē iſti debent ire in Job.4.c.
quatuor bonas affectiones: vt ſcʒ ꝑ gaudiū de
bono/ī dolorē de malo: timorē de ſupplicio: ſpē
de premio ad bona opa ambulēt ī incedāt. Re-
uerti etiā non debēt cū ambulauerint: q: nunq̄
debēt deſiſtere vel retrocedere a bono quod in
ceperūt: quia dicit: Nemo mittens manū ſuam Lu.9.g.
ad aratrū/et retroſpiciens: aptus eſt regno dei.
Itē tales pleni oculis eſſe dicūt: q: viri iuſti ocu
lis diſcretionis ī circūſpectionis illuminati eſſe
tenent: vt ſic videāt ī cōſyderēt quicq̄d ad ſalu-
tem ptinere videat. Apoca. Plena erāt oculis D Apoc.4.c.
ante ī retro. Uñ ezech. dicit: Q, rotarū corpus/ Ezech.10.d
colla/man⁹ ī pēne ī circuli plena erāt oculis/ad
ſimilitudinē caude pauonis: ad denotādū q̄ iſti
boni religioſi ī ſubditi debēt habere pēnas ꝯtē-
plationis: man⁹ bone operationis: collū guſtati-
ue deuotionis: ī oculos diſcretionis: ī ſimilitudinē
caude pauonis. i. picturā bone ꝯuerſationis. Et
quocūq; declinabat que prima erat/ſequebant:
quia ſcʒ īter bonos religioſos ī ſubditos debet
eſſe tanta humilitas/obediētia/ī talis moꝝ con
formitas: q̄ vbicūq; videāt declinare ī inclinari
illos q̄ primi ī ſupiores ſunt īter eos: ſcʒ bonos
p̄latos ī honeſtiores ī ſeniores ꝑſonas: ꝓ cer-
to alij debēt ſequi: ꝑ imitationē ī obedientiā in-
clinari. Mat. Magiſter ſequar te quocūq; ieris M[illegible]
Ille igit rote/ſcʒ boni ſubditi: debēt ſequi ania
lia ſancta. i. bonos p̄latos et viros doctos: ſcʒ
obediendo/ī ſe eis ꝯformādo. Ezech. Gradien Ezech.10.
tibus illis rote quocūq; ſubſecute ſunt. Ita cū
eis debēt ire bene opando: cum eis ſtare fortiter
ꝑſeuerando: cū eis eleuari a terra terrena deſpi
ciendo/ī celeſtia affectādo. Eleuata ſunt de ter-
ra corā me: et ratio eſt: quia ſpūs vite debet eſſe
in eis. i. ſpūſſctūs: qui debet eis virtutē ī gratiam
dare: ipſi vo debent eū ſequi: ī inſpirationi ī vo
luntati ipſius obedire. Ezech. Ubi erat impet⁹ Ezech.1.c
ſpiritus/ibi gradiebant. ¶ Conſequenter vidit Eodē ca.c
ezechiel firmamentū ſuper capita animaliū ſan
ctoꝝ quod erat de ſpecie cryſtalli: ī in firmamē
to erat ſedes de lapide ſapphiri: et ī throno ſe-

E debat ſimilitudo filij hominis: q̄ in ſe gerebat ꝑ
circuitū ſpeciē ignis ⁊ electri: ⁊ circa ſe habebat
q̄ſi ſimilitudinē arcus celi: acſi fuerit in die plu
uie ⁊ in nube. Sed ꝓ certo q̄ſi ſupra firmamētū
celi/quod erat ſupra caput eoꝝ/fiebat vox: ſtatī
animalia pennas ſuas ſubmittebāt: ⁊ ſic vocē q̄
Moralitas facta fuerat audiebāt. ¶ Hic ꝙ firmamentū ſi-
gnificat eccl̄iam: q̄ bene fundata eſt ſupra firmā
petram/que cryſtallina dicit̄: q̄ in ea ſplēdor ve
ritatis fidei/⁊ etiam ſtabilitas ꝑpetue ꝑmanen-
tie reperitur. Sub iſto etiam firmamento dicun
tur animalia ſancta habitare: q̄ nullus eſt bo-
nus aut ſanctus/niſi illi qui in firmamēto eccle-
ſie ꝑ fidem ⁊ gratiam dinoſcunt̄ manere. Gene.
Gen.1.b Stellas poſuit in firmamento celi. In iſto autē
eccl̄ie firmamēto eſt thronus eccleſiaſtice/⁊ ma
xime apoſtolice ꝑlature: q̄ ſcʒ de ſapphiro cuius
eſt color celeſtis/dicit̄ eſſe: ꝓ eo ꝙ eccl̄iaſtica iu
riſdictio celeſtis ⁊ ſpūalis totaliter debet eſſe.
Eſa.54.c Eſa. Fundabo te in ſapphirū: ⁊ dabo iaſpidē.i.
iuſticiā ꝓpugnacula tua. In iſto etiā throno.i.
dignitate eccleſiaſtica: debet ſedere filius homi-
nis.i.pſona ratiōalis: ꝑ honeſtatē ad modū ele-
ctri debet fulgere: ꝑ charitatē more ignis debet
feruere: ꝑ ſapientiam debet ſplēdere: arcum eti-
am celeſtē.i.iuſticiam debet circa ſe poſſidere.
Qui tamen in die pluuie ⁊ in nube eſſe dicit̄: ꝓ
eo ꝙ iuſticia ſemꝑ debet eſſe cum miſericordia/
Gen.9.b ⁊ cum dulcedinis ꝓfluuio. Unde Gen. Arcū me
um ponā in nubibus. Quid igitur? ꝓculdubio
F ſi contingat ꝙ de firmamēto eccl̄ie/⁊ ꝙ de thro
no iudiciarie poteſtatis: ⁊ a filio hoīs.i.a ꝑlato
exeat aliqua vox.i.a dn̄o ꝓceptū vel ſtatutū: ſta-
tim alalia ſancta q̄ ſunt ſubtꝰ.i. ſubditi boni de-
bent ſtatim alas pompe ⁊ ſuꝑbie deponere: ⁊ il
lud quod mādat̄/reuerēter audire. Nūq̄ em̄ de-
bet eſſe aliq̄s tā groſſū aīal/nec ita alta/nec ſan
cta aut ſolēnis ꝑſona/q̄n mādata dei ⁊ prelatoꝝ
verba documēta q̄ maioꝝ ⁊ ſenioꝝ debeat reue-
rēter audire/⁊ oēm pompā ſubmittere: ⁊ pēnas
cuiuſlibet nobilitatis vel ſufficientie ſue poſtpo
nere: ⁊ quod dicit̄ vel ꝑdicat̄/humiliter auſculta
Abacuk.3.a re: dicens illud: Domine audiui auditum tuum.
Aliter ¶ Uel dic ꝙ thronꝰ ſapphireꝰ eſt beata v̄go: et
ſi q̄rat̄/quare dicit̄ ſapphirea: tractatū ē ſuꝑ de
lapidibꝰ ca. de ſapphiro. Filiꝰ aūt hoīs ē chri-
ſtus: q̄ ſcʒ in iſto throno ꝑ incarnationē ſedet et
ibi ſicut ſplēdidꝰ ⁊ feruidꝰ apparuit. Qn̄ igitur
vocē iſtiꝰ audiuimꝰ: ſtatī alas ſuꝑbie deponere
debemꝰ: ⁊ cū reuerētia exeq̄ quod nobis māda-
Pſal.94.b tū ſentimus. Pſ. Hodie ſi vocē eius audieritis
Arcū etiā ꝑdicationis ⁊ iuſticie habuit quo pctō
res ſagittauit. In pluuia fuit: ꝓ eo ꝙ ſpe venie
ipſos dulciter ꝯſolatus refrigerauit. Predicatio
em̄ arcus dicit̄: q̄ debet ꝑūgere: in die pluuie: q̄
Apoc.6.a debet vrgere. Apoc. Sedēs ſuꝑ equū habebat
Aliter arcū. ¶ Uel dic ꝙ ille filiꝰ hoīs.ſ. dei filiꝰ i thro-
no ſedebit in iudicio: vbi ꝑ magnū rigorē quē ꝓ
tendit/igneꝰ apparebit: ⁊ ibi arcū iuſticie tendet
quē tn̄ pluuia miſericordie ꝯtꝰ ad bonos tēpe-
rabit: malos aūt ſagittabit: ita ꝙ oēs ſubmittāt
alas ſuas/inq̄tū vocē ſuā omnis creatura time- G
bit. Gen. Uocem tuam dn̄e audiui ⁊ timui: eo ꝙ Gen.3.b
nudus eſſem. Et tūc dicet pctōr/quādo ſe nudū
⁊ ſine indumēto charitatis ⁊ gratie ſentit: ⁊ quā
do nude quicq̄d fecit/oībꝰ notū fiet. Hiere. Nu- Hiere.13.d
daui femora tua an̄ faciē tuam: ⁊ apparuit igno
minia tua ⁊c.

¶ Caplm̄ ſecundū Tertus: Hec vi-
ſio ſimilitudinis glorie domini. Et vi
di. Moralitatum Ca. II

Conſequēter poſtq̄ Ezechiel alalia mi-
rabilia ⁊ dei gloriā ꝯſpexerat/ad terrā ce
cidit pre timore: ſed ingreſſus in euʒ ſpi-
ritus dn̄i/ſtatuit eum ſupra pedes ſuos: ꝓcipiēs
ꝙ q̄cq̄d ſibi daret/comederet ⁊ voraret: ⁊ ecce q̄
ſi manus de celo mitti/in qua q̄dam liber clau
ſus ⁊ inuolutus ꝯtinebat̄: q̄ corā eo expādit̄/⁊ an̄
eius oculos explicat̄. Hic liber ſcriptus intus ⁊
foris erat: ſcripturā q̄ mirabilē ꝯtinebat.ſ. lamen
tatiōes/carmen ⁊ ve: ſcripture ſeries poſſidebat
Iſto igit̄ libro Ezechiel fuit cibatꝰ/⁊ in ore eiꝰ
ad modum mellis extitit dulcefactꝰ. ¶ Ezechi Moralitas
el in iſto loco ſignificat humanū genus: quod ꝑ
Ade pctm̄ penitus cecidit: ſed tandē ꝑ ſpūſſancti
myſterium reſurrexit: q̄ ſcʒ ipm̄ ſupra pedes.i.ad
ſtatum gratie ſtatuit ⁊ erexit: manus em̄ diuine
munificentie de celo homini miſſa fuit: vel ma-
nus.i. beata v̄go: q̄ librum ſalutis noſtre.i. chri-
ſtū nobis attulit: q̄ q̄uis ab eterno fuiſſet ꝑ ſecre
ta diuine ꝓuidētie a nobis inuolutus ⁊ clauſus
vtpote q̄ nondū fuerat hominibus reuelatꝰ: ip- H
ſum tamen finaliter deus pater ꝑ natiuitatem ⁊
crucem ⁊ mortē corā nobis expandit. Apoca.
Alius liber apertus eſt qui eſt vite. Iſte enim ſcri Apoc.20.d
ptus erat intus ꝑ deitatē/⁊ foris ꝑ humanitateʒ.
Et ꝓ certo iſta ſcriptura in ſe habuit ſacramen
toꝝ fidei corꝑalem veritatē: q̄ in iſta apparuerūt
lamētationes penitentiū/carmina ꝯtemplātiū/
⁊ gratias deo agentiū/⁊ feliciter in patria viuen
tiū: ⁊ ve damnatoꝝ ⁊ pereuntium. In iſto enim
libro ⁊ in verbis eius potes ſi vis legere lamen
ta penitentie. Unde dicit̄: Gaudiuʒ eſt ange- Lu.15.c.
lis dei ſuꝑ vno pctōre penitentiā agente. Itē ibi
ſunt carmina ſpei ⁊ miſericordie ⁊ future glorie
Mat. Uenite benedicti patris mei/percipite pa Mat.25.c
radiſum. Item ibi eſt ve damnationis perpe-
tue: ⁊ hoc cum dicit̄: Ite maledicti in ignē eter- Mat.25.d
nū ⁊c. Hic autē liber quādo ꝑ deuotionē comedi
tur/dulcis ⁊ ſapidus inuenitur. Pſ. Quā dulcia Pſal.118.n
faucibus meis eloquia tua: ſuper mel ori meo.
¶ Uel dic ꝙ iſte liber eſt liber ſacre ſcripture: q̄ Aliter
intus eſt ſcriptus ꝑ ſenſum ſpūalem/⁊ foris ꝑ
literā hiſtorialem: qui ſcʒ eſt inuolutus ꝑ figura
rum ꝯſignationē: expanditur tamen corā nobis
per doctorum expoſitionem. Iſte liber cōtinet
lamentationes mundane miſerie ⁊ incolatus: ſi-
cut eſt illud Pſ. Heu mihi quia incolatus me- Pſ.119.b
us ꝓlongatus eſt. Et alia ſimilia carmina lau-
dis ⁊ ſpūalis conſolationis: ſicut illud: Lauda- Pſ.116.a
te dominū omnes gentes. cū ſimilibꝰ. Et ve eter
ne damnationis ⁊ excōmunicationis: ſicut illud

A Ezech. Anima que peccauerit / ipſa morietur. Sed
Eccl.18.c. ille liber in ore hominis fit ſuauis / quando per
os predicatorum et doctorum de ſcriptura pro
rumpit aliquis ſermo dulcis.

¶ Capitulum quartum Tertius: Et tu fili hominis / ſume tibi laterem et panes. Moralitatum Capi. III

Preceptū fuit ī viſu ezechieli / ꝙ ciuitatē hierſlm oppugnaret: ⁊ ꝙ int̄ ſe et ciuitatē ſartaginē collocaret. Preceptū etiā fuit ſibi / ꝙ durāte obſidione ipſe dormiret ſup lat⁹ ſuū ſiniſtrū ꝑ iniq̄tate dom⁹ iſrl: ⁊ ꝙ dormiret ſup lat⁹ dextꝝ ꝑ iniq̄tate dom⁹ iuda. Preceptū etiā fuit ſibi / ꝙ panē faceret quē ſub ſtercorib⁹ cooperiret: et ꝙ ipſm māducaret in pōdere: et aquā ſuā biberet i mēſura.
Moralitas ¶ Chariſſimi: per ciuitatē hierſlm intelligitur ciuitas pacifica paradiſi: quez q̄libet debet velle acq̄rere: et ideo vt ipſam habeat / nō debet ceſſare cū machinis bonorū operū eā impugnare. Ueruntamē ſartaginem mortis vl' ignis infernalis / videlicet vbi pctōres friguntur / debet inter ſe et ciuitatē paradiſi per conſyderationē ponere: et ꝙ iſtā magis ꝙ̄ paradiſi gloriā meruerit / debet cū formidine cogitare: ibiq̧ cor ſuū debet per timorē frigere vel verſare. Dū durat aūt iſta obſidio .i. iſta bonoꝝ operū ꝑ acquirēda ſuperna hierſlm executio: homini p̄cipitur tria facere: ſcȝ de latere in latus dormire / panē ſuū ſtercorib⁹ tegere / et panē et aquā in pōdere et mēſura comedere: que ſunt tria que
B homo ſpūaliter debet facere / ſi vult ciuitatē paradiſi acquirere. Et p̄mo debet per cōtēplationē dormire ſuper lat⁹ ſiniſtrū infernalis aduerſitatis: deinde ſuper latus dextrū eterne felicitatis: q: homo debet per cōſyderationē iacere ⁊ dormire / nūc in latere ſiniſtro cogitādo de inferno: nūc in latere dextro cogitando de paradiſo
2.Co.6.b. Apl's: A dextris et ſiniſtris ꝑ arma iuſticie ⁊c̄. Secūdo debet panē ſuū / id eſt mūdi pſperitatē ſtercoribus cooperire: vt cogitare nō ceſſet ſperma fetidū / ſaccū ſtercoꝝ / et cibū vermiū ſe eſſe / ſm Bernardū et Innocentiū. Debet cogitare ꝙ oīa iſta ſunt vilia / et viliora ꝙ̄ ſtercora reputanda.
Phil.3.b. Apl's: Omnia arbitratus ſum ſicut ſtercora. Tertio debet panē et aquā / id eſt mūdi delicias et diuitias in pōdere et menſura comedere ⁊ bibere: vt ſcȝ ſuperflue nō appetat diuitias habere / nec delicias frequētare: ſed vſum eoꝝ in mēſura ſtudeat tēperare. In vſu em̄ diuitiarū ⁊ deliciarū debet eſſe pōdus: q: ſcȝ hō debet ponderare ꝙ̄ difficile acq̄runtur / ꝙ̄ timide cōſeruantur / ꝙ̄ doloroſe perduntur. Itē ibi debet eſſe menſura vt ſcȝ nulla ſit ſuperfluitas: imo cū Salomōe dicat illud
Prouer.30.b Prouer. Diuitias nec paupertatē mihi dederis dñe: tribue tm̄ victui meo neceſſaria
Sap.11.d Et iuxta illud: Sapiens debet facere quicquid facit in numero / pondere et menſura:

¶ Capitulū octauū Tertius: Et factū eſt in anno ſexto / in ſexto mēſe / quinta menſis: ego ſedebā in domo mea. Moralitatum Capitulum IIII

C Cum ciuitas hieruſalē et ſeniores tēpli dñm reliq̄ſſent: ⁊ idolatrie dediti eſſent ita ꝙ diuerſa idola in tēpli parietib⁹ depinxiſſent: factū eſt ꝙ ſimilitudo man⁹ apprehēdit ezechielē qui erat captiu⁹ in babylone: ⁊ adduxit eū in hieruſalē in viſione dei: cui dixit dñs vt videret abominationes magnas / quas faciebant filij iſrael: vt procul recederet a ſanctuario ſuo. Uidit igitur ezechiel in tēplo primo in porta aquilonis idolū zeli: quod erat ibi factū ad prouocandū emulationē: qui tandē fodiēs parietē / vidit ſimilitudines reptiliū aīaliū / idola domus iſrael. Uidit etiā ſeniores iſrael: qui in cōſpectu iſtoꝝ reptiliū adolebāt incenſum: Itē cōuerſus ad aliā partē: vidit mulieres q̄ plangebāt adonidem. Itē ꝯuerſus ad alios parietes: vidit quoſdā viros in tēplo: qui ſcȝ dorſum ad altare vertebant / ⁊ ad orientē adorabant. Alios vidit q̄ ramos ad nares ſuos applicabāt. Iſte igitur erāt abominationes idolatrarū quas filij iſrael faciebant in tēplo / ⁊ in ſecreta cubiliū ſuoꝝ: propter que deū a ſuo ſanctuario recedere faciebāt: propter quod dñs terrā dereliquerat / ⁊ eoꝝ ſcelera non videbat. Aduerte autē ꝙ adonis fuit quidā gratiſſim⁹ iuuenis filius martis: quē dea venus intantū dilexit / ꝙ de eo amicū ſuum fecit. Hūc igitur ab apro quē venabatur occiſum / ceperūt mulieres plāgere / ⁊ rediuiuū credere: ⁊ inde apud gētiles mulieres ꝯſueuit mos plāgendi mortē adonidis inolere: ſicut Ouidi⁹ metamor. li. xiiij. dicit.
D Reuera ꝑ iſtas abominationes q̄ fiebant in tēplo a filijs iſrael: poſſunt intelligi quedā vitia q̄ hodie fiunt in eccleſia a quibuſdā fidelib⁹ chriſtianis. Iſti em̄ a ꝓpoſito videntur delinquere: vt deū a ſanctuario ſuo .i. ab amore eccleſie faciant fugere ⁊ recedere: ipſamq̧ neceſſe habeāt in tyrannoꝝ manibus dimittere / et de ea nō curare. Unde dicit Job: Quaſi de induſtria receſſerūt a deo. Job.34.c. Si em̄ parietē foderim⁹: ⁊ ſi de babylone .i. de mūdo ad cōſyderationē hieruſalē .i. eccleſie ducti fuerim⁹: procul dubio multa abominabilia ⁊ enormia videre poterimus. Ūn hiere. In agro vidi abominatiōes. Hiere.13.d Sunt igitur in iſta quinq̧ per ordinē deteſtāda: ſcȝ idolū / reptilia / et eos adorātes: plorantes adonidē: dorſum ad altare vertentes: et ramos ad nares applicantes. Per idolū igitur zeli intelliguntur immūdi detractores: q̄ zeli ⁊ inuidie ſunt idola ⁊ rep̄ſentatores: q: ſcȝ illi ſunt qui verbis detractorijs emulationē ⁊ inuidiā ꝓuocant: et rixas et odia ſepe mouēt. Ūn dicit Pſal. In ſculptilibus ſuis ad emulationē Ps.77.f eū ſepe ꝓuocauerūt. Per reptilia depicta intelligo mundi malos diuites ⁊ potentes: qui dicūtur reptilia: quia reptant per auariciā circa temporalia. Iſti em̄ ornatu ſuperfluo depingūtur: et a ſenioribus .i. a malis aduocatis ⁊ cōſiliarijs / et ab alijs adulatoribus coluntur: ⁊ malis conſilijs et adulationibus / aliorumq̧ accuſationibus incenſantur. Unde dicitur: ꝙ ſeniores iudeorum poſtulabant aduerſus paulum damnationez. Actuū.25.a Iſti autem principes et diuites bene vniuerſa repti-

E lia dicũt: qꜫ quedam bufoni inflato per ſupbiam/
alij lacerto caudato p maliciã/alij limaci viſcoſo
Ps.103.c p luxuriam aſſimilantur: ⁊ ſic de alijs. Ps. Hoc
mare magnũ ⁊ ſpacioſum manibus: illic reptilia
quorũ non eſt numerus. Per plorantẽ adonidẽ/
itelligo iuuenes ⁊ iuuẽculas curioſas: q de alijs
pſonis iuuenibus plorare videnť: ingẽtẽ p eorũ
malo amore ſuſpirare videnť: dicẽtes illud Cã-
Can.2.a ticoꝝ: Fulcite me floribus: ſtipate me malis: qꜫ
amore langueo. Per vertẽtes dorſum ad altare
intelligo malos religioſos ⁊ eccliaſticos: q ocu
los mẽtis ad ortũ ſolis.i.ad claritatẽ mũdane p
ſpitatis vertũt: ab altari dei.i.a dei ſeruitio ipſos
diuertũt: ⁊ magis q̃runt ſecularia ꝙ regularia/
Hiere.2.f ⁊ tpalia ꝙ ſpũalia. Hiere. Verterũt ad me dor-
ſum/⁊ non faciem. Per illos aũt qui applicant
ramos ad nares/intelligo delicioſos: q ſcꝫ in ra
mis ⁊ rebus odoriferis delectanť: ⁊ in hoc exce-
dere comprobanť. Hec enĩ oĩa abominabilia
ſunt apud deũ/⁊ deteſtabilia apud mũdũ. Un-
Malac.2.c de dicit: Abominatio facta eſt in iſrael ⁊ in hie
ruſalẽ.i.in eccliã ⁊ religione: qꜫ cõtaminauit iu-
das ſanctificationẽ dñi: qñ dilexit filiam alieni
dei.i. pſpitatẽ mũdi: q̃re aũt iſta faciãt apparet
qꜫ ipſi videnť credere ꝙ dereliq̃t dñs terrã: ⁊ ꝙ
Ps.72.b nõ videat. Ps. Dixerũt/quõ ſcit deus?

¶ Capitulũ nonũ Textus: Et clamauit in auribus meis voce magna/dicẽs: Appropinquauerũt. Moralitatum Capitulum V

E zechiel vidit viros ſex.i.ſex angelos/ q
habebãt vnuſq̃ſqꜫ vas interfectiõis.i.
gladiũ: erat in medio vir vn⁹ indut⁹ li-
neis/habẽs atramẽtariũ ſcriptoris in manu ſua
Iſti igiť pceptũ eſt a voce dñi de gĩa exeũte: ꝙ
ſignaret thau ſup frontẽ viroꝝ dolentiũ ⁊ gemẽ
tiũ ſup cunctis abominationibus que fiunt in
medio hierſm. Alijs aũt qui portabãt gladios/
dictũ eſt: vt p mediũ ciuitatis tranſirẽt/⁊ ꝙ ho-
mines vtriuſqꜫ ſexus occiderẽt: ⁊ ꝙ a ſanctuario
dñi inciperẽt: ⁊ ꝙ nulli penit⁹ parcerẽt/ niſi ſup
illis in fronte ſignũ thau viderẽt. Sic igiť factũ
eſt/ꝙ ꝯtaminauerũt domum: ⁊ impleuerũt atria
interfectis: ⁊ ratio reddiť ibidẽ/ꝙ iniq̃tas dom⁹
iſrael magna eſt nimis valde: ⁊ repleta eſt terra
Moralitas ſanguinibus. ¶ Moraliter p ſignũ thau quod
factũ eſt ad modũ crucis/ſignificať crux vel cõ-
memoratio diuine paſſionis: p illũ qui indutus
eſt lineis/intelligiť pdicator: q ſcꝫ verbis ⁊ exẽplis
imprimit in frontibus.i.in mẽtibus hoĩm ſignũ
illud: qui ſcꝫ p caſtitatẽ eſt lineis indutus: ⁊ p ſci
entiam debet eſſe ſcriptoris atramẽtario muni-
tus. Iſte enĩ eſt angelus q portat ſignũ vite vel
Apoc.7.a dei viui. Apoca. Per angelos aũt cũ gladijs in-
telligunť angeli iudices: qui ſcꝫ ad executionẽ
Can.3.c iudicioꝝ parati ſunt. Vñ in Can. Uniuſcuiuſqꜫ
enſis ſup femur ſuum. Quid igiť? Pro certo fi-
naliter qñ viderit dñs ꝙ domus iuda.i. eccleſia
q per fidem trinitatis confiteť: qꜫ p iudam inter
pretať confitens: ⁊ dom⁹ iſrael.i.religio/q per cõ-
templationẽ debet eum videre: ⁊ terra.i.mũdus
bene fuerint pleni ſanguinibus carnalitatis: ⁊
eorum iniq̃tatib⁹ bene increuerint.ſ.in fine mũ-
di: tunc mittet angelos ſuos vt gladios iuſticie
vindictã ſcꝫ eterne damnatiõis exerceãt in eiſdẽ
⁊ ſic fiet ꝙ nulli penitus parcẽt: immo ſenes ⁊ iu
uenes ⁊ vgines q male fecerũt/ interficiẽt: ⁊ ſup
omnia a ſanctuario dñi.i.a ſtatu eccliaſticoꝝ in
cipient: ⁊ eos p cunctis punient atqꜫ ledent: qꜫ
quanto quis ppinquior eſt deo ſtatu ⁊ gradu ꝓ
ſcia: tãto ſi delinq̃t/acrius eſt puniendus: qꜫ di-
Lu.12.f ciť: Seruus ſciens voluntatẽ dñi ⁊ non faciens
vapulabit plagis multis. Breuiter igiť illud ẽ
veꝝ/ꝙ ſolũ viri gemẽtes ⁊ dolẽtes ſup peccatis
ſuis ⁊ alioꝝ/ ſignuꝫ thau.i.crucis chriſti memo
riam in cordis frontibus deferentes: tunc tem
poris ſaluabunť: ⁊ ab angelis pcutiẽtibus ⁊ pec
catores morti ⁊ damnationi tradentibus/nõ le-
dentur: ſed ab ipſis angelis diuino munere de-
Apoc.7.a fendenť. Unde Apoca. Nolite nocere terre ⁊ ma
ri neqꜫ arboribus/quouſqꜫ ſignem⁹ ſeruos dei
in frontib⁹ eorum.

¶ Capitulum duodecimũ Textus: Et factus eſt ſermo dñi ad me dicens: Fili hominis vaticinare. Moralitatum Capitulum VI

N Receptũ eſt ezechieli/ꝙ vaſa aurea mo
re trãſmigrantiũ ⁊ ſe mutare volentiũ
ppararet: ſibiqꜫ dictum eſt: Fili homi
nis fode parietẽ: in humeris portaberis: in cali
gine effereris: faciẽ tuã velabis/vt non videas
terram: ⁊ dictuꝫ eſt ſibi/ꝙ hoc ſignificabat ꝙ pn
ceps iuda.ſ.zedechias eſſet captiuandus exceca-
duſqꜫ/⁊ in babylonẽ captiuus ducendus: ⁊ tamẽ
Moralitas eam non viſurus: ⁊ ibi moriturus. ¶ Illud po
teſt dici de homine mortuo. Iſte enĩ de hoc ſecu
lo ad aliud tranſmigrať: paries.i.ſepulchꝝ fodi
tur/⁊ in humeris portatur: in caligine mortis ef
Aliter fertur: ⁊ ſibi facies ſudario operiť. ¶ Vel dic de
homine peccatore/qui p ſpem future penitentie
in infernũ defertur: facies mentis ſue ſudario.i.
amore mundane glorie inuoluitur: in caligine
ignorãtie ⁊ peccati portať: ⁊ p obſtinationem
penitus exceca: ita ꝙ terra.i. mundũ ⁊ terrena
bona p que vehiť in babylonẽ.i.in infernũ/ad
quẽ captiu⁹ duciť: videre p ꝯſyderationẽ nõ dici
tur: qꜫ peccator dũ eſt in mũdi proſperis/nunq̃
in talibus meditať. Vñ de anima peccatrice di
Tren.1.c ciť: Sordes eius in pedibus eius: nec recordata
eſt finis ſui.

¶ Capitulũ decimũſextũ Textus: Et factus ẽ ſermo domini ad me dicẽs: Fili hominis notas fac. Moralitatũ Capitulum VII

D Eſcribit enim Ezechiel ciuitatem Hie
ruſalem/vel ſynagogam a deo prius
dilectam: ſed tandem idolatria dam-
natam: ſub figura puelle dicens: ꝙ erat quedam
puella/cui⁹ radix ⁊ generatio fuerat de terra cha
nanea: pater ſuus Amorreus: mater ſua cethea.
Iſta a principio quando nata eſt/non fuit a ſuo
ſanguine munda: nec aqua lota: nec ſale ſalita:

B nec pcisus vmbilicus eius/nec pānis inuoluta: Nudā tamē dn̄s videns eā sup faciē terre piectā/sanguine infectā et nudā/atq₃ cōfusione repletā/misertus est eius: et q₂ iā ad mūdū muliebrē venerat/et vbera eius intumuerant/ piliq₃ eius germinauerat/ita φ iam amari poterat: expandit palliū sup istā/et operuit eius nuditatē: ⁊ iurato pacto ipsam accepit vxorē. Istā₃ igit̄ aq̄ lauit: sanguine mūdauit: oleo vnxit: discolorib⁹ vestiuit: hyacintho calciauit: bysso tinxit: subtilibus colorib⁹ induit: ornamēto ornauit: armillas in manib⁹ dedit: torquē collo circūdedit: inaurē sup os ei⁹ posuit: circulos ei⁹ aurib⁹ inseruit: ⁊ coronā decoris in capite ei⁹ posuit: similā₃/ mel et oleū ad comedendū dedit: ⁊ sic pulcherrima facta fuit/ita φ nomē ⁊ fama ipsi⁹ ad gētes ptrāsiuit. Ipsam etiā vir su⁹ auro et argēto ditauit: et bonis oīb⁹ ampliauit. Sꝫ ista fiduciā habēs in decore suo: ingrata viro q̄ tāta sibi dederat: ⁊ nō recordata dieꝝ adolescētie sue/cū plurib⁹ fornicata fuit: quos etiā de bonis q̄ sibi marit⁹ dederat/ditauit: ⁊ q̄cq̄d ꝑ matu suo acceperat/ad cōplacendū lenonib⁹ cōuertit: q̄ tandē publica meretrix facta est: nec tamē taliter satiata/ se indifferēter exposuit oīb⁹. Que oīa videns vir suus/ vestib⁹ et bonis cōcessis expoliauit: ipsam q₃ nudā ⁊ cōfusam dimittēs/tāq̄ adulterā damnauit. Hec igit̄ in manib⁹ inimicoꝝ suoꝝ traditur: a quib⁹ lapidat̄/trucidat̄ et cōburit̄: ⁊ ei⁹ lupanar quod sibi edificauerat/destruit̄: ⁊ sic suus

Moralitas vir de ea vindicat̄. ¶ Ista puella pōt significa-

B re hūanā naturā: cui⁹ pri⁹ ort⁹ ⁊ generatio fuit de terra chananea/in q̄tū in cāpo damasceno q̄ est i syria/q̄ oudū fuit terra chananea/ fuit adā ſm sanctos creatus/et natura humana sibi cōstituta. Pater su⁹ Adā fuit amorre⁹.i.amarus: mater ei⁹ eua fuit cethea.i.ↄfracta: q₂ pater ⁊ mater.i.adā et eua ↄfracti sunt tētatiōe/et amaricati sūt tribulatiōe. Ista igit̄ a principio nata est cū vmbilico peccati originalis/cū sanguine carnal̄ libidinis et delectationis/sine sale debite discretiōis/⁊ sine pānis honeste ↄuersationis: sed pi⁹ dn̄s.i. dei fili⁹ vidēs istā puellā/scꝫ hūanā naturā sup faciē terre iacentē/⁊ a terrestri paradiso piectā/et i terrenis p auariciā implicatā/sanguine carnalitatis infectā/nudā v̄tutib⁹/ et vitioꝝ cōfusione plenā/ad amādū iā habilē/vberib⁹ natural̄ cōpassionis tumidā/et pilis cuiusdā naturalis affectionis bone fecundā: ipsā₃ dilexit: et eā p incarnationē et gratiā matrimonialiter sibi iūxit: aqua baptismi eā lauit: sanguine

originalis peccati purgauit: et sub pallio fidei

Ruth.3.b. sue ipsam operuit ⁊ inuoluit. Vn̄ dicit̄: Extende palliū tuū/q₂ ppinqu⁹ es ⁊c̄. Istā etiā vnxit oleo pietatis: vestiuit discolorib⁹ honestatis: calciauit etiā eā hyacintho.i. amore celestis ciuitatis tinxit bysso castitatis: et induit eā subtilibus innocētie et intimioris puritatis: et ornauit eā or-

Psal.44.c. namento tot⁹ sanctitatis. Vn̄ Ps. Astitit regina a dextris tuis in vestitu deaurato/ circūdata varietate. Iste igit̄ aīe seu etiā nature tali modo deo per gratiā adiūcte vel copulate: ⁊ a statu

peccati misericorditer releuate: in manib⁹ armil- C

la bone opationis tradit̄: collū elationis sue torque.i. vinculo diuinoꝝ mandatoꝝ cingitur: os locutionis sue inaure tēperantie ornatur: auris sua circulo prompte obediētie inseritur: ⁊ caput suum.i.cor/corona.i. vitioꝝ victoria insignitur.

Unde dicit̄: Corona aurea sup caput ei⁹ ⁊c̄. Ista Eccl.45.b

igit̄ tandē nutritur simila scte doctrine ⁊ eruditionis: melle gratie ⁊ deuotionis: oleo charitatis et dilectionis: ditat̄ auro sapientie ⁊ argēto eloquētie p̄dicationis: ⁊ sic efficit̄ decora ⁊ pulchra: et pulchritudine tot⁹ moralis pfectionis famosa ⁊ vulgata/per diffusionē sue bone opini

onis. Unde in Cā. Pulchra es et decora filia Cā.7.c

hierusalē. Sed p certo sepe accidit/φ ista puella scꝫ aīa: de sua pulchritudine ⁊ sua morali ⁊ naturali pfectione supbit: ⁊ sic lenonib⁹.i. demonibus/mūdo ⁊ carni/p diuersa pctā se tradit: ⁊ cū eis fornicās suū virū christū deserit: ⁊ bn̄ficioꝝ eius oblita/cūctis indifferēter vitijs se exponit: quinimmo donaria gratiarū naturaliū q̄ a viro suo deo acceperat/in vsum leccatoꝝ suoꝝ.i.mūdi/ carnis ⁊ diaboli: ⁊ sic ipsam vilē ⁊ abominabilē deo facit. Quod videns dn̄s/ipsam bonis tpalibus ⁊ naturalib⁹ spoliat: ⁊ tortorib⁹ infernalib⁹ tradens/igni ⁊ gladio mortis ppetue velut adulterā eā damnat: q₂ p certo illud est verū/φ natura humana seu peccatrix aīa ad ipsum deū per incarnationē assumpta: vel p penitentiā resum-

pta: ⁊ ad morū pulchritudinē ⁊ pfectionē redu- D

cta: qn̄ gratijs sibi factis male vtitur: ad eternū supplicū iudicat̄: ⁊ in inferno concremāda dam

natur. Unde Ezech. Uiri igit̄ isti iusti sunt: ⁊ iu- Ezech.23.g

dicabūt eas iudicio. ¶ Uel dic φ ista puella est Aliter

ecclesia: que in principio fuit nuda p paupertatē/⁊ per diuitiarū tenuitatē/ ⁊ per credentiū paucitatem: fuit sanguine plena p martyrū penalitatē: ad terrā piecta p contēptū ⁊ aduersitatē: a fecibus erroꝝ nō bene lota/nec sale pfecte sapientie salita: per fidei sanctitatē/per heresum abstersionē ⁊ puritatē: verūtamē dn̄s misert⁹ eius/ipsā₃ ab erroribus lauit ⁊ purgauit/reddita pace: sanguinē martyꝝ iam ab ea abstersit: ⁊ eā prius deiectā/iā mirabilit̄ dilatauit: et p̄dictis virtutib⁹ adornauit: auroq₃ ⁊ argēto ditauit: gratijs et scientijs/honore et regimine ampliauit. Sed q̄d? Ista vidēs se decorā et pspitate floridā/iā nō cessat virū suū christū ⁊ eius seruitiū contēnere: quinimo iā videt̄ tēpus adolescētie sue: et paupertatē illā quā habuit in principio/obliuioni tradidit: et nō cessat cū lenonib⁹.i. cū mundo/carne et diabolo p vitia fornicari: et diuitijs a deo receptis ipsos oblectare: bonaq₃ ecclesiastica i vsus deputare demonū: q₂ ppter hoc videm⁹ φ christus istā tanq̄ adulterā iā respuit: vestimentisq₃ bonoꝝ terrenoꝝ exuit eā: et in manibus tyrānorum eā tradidit: q̄ scꝫ ipsam lacerant tribulationibus: ⁊ diuersis afflictionib⁹ eā cremant. Nam q₂ ecclesia bonis sibi a deo ↄcessis male vtitur: iusto dei iudicio fit/ vt a principibus affligatur:

E vt ſic iſta que ꝑmitiui ſui ſtatus oblita/deo tan tis bonis ingrata extitit/cogatur de tribulatõi-
Aliter bus ad eũ reuerti quẽ dereliquit. ¶ Vl ſi vis ap plica ↄtra quaſdã mulieres:q̃ quãs de vili ple be q̃ſiq aſſumant:ꝛ ornamẽtis/diuitijs ꝛ delicijs impleant:iſti tamẽ aliquotiens fornicant:ꝛ iſte
Aliter comburi merent. ¶ Vel dic cõtra ingratos:q̃ de nihilo eleuati/benefactorẽ ſuũ deſeruũt/ꝛ aliqs ſe committunt: tẽpus priſtine paupertatis ſue obliuiſcunt:ꝛ bona ſibi ↄceſſa ab hoīe vel a deo in vſus ſupbie/et in offendiculũ creatoris ſui vl bñfactoris expendũt:ſicut ad literam patet de multis/qui de vili ſtatu ad diuitias ꝑuenerũt.

¶ Capl'm decimũſeptiuũ Textus: Et factum eſt verbum domini ad me di cẽs: Fili hominis/propone. Morali tatẽ Capi. VIII

Sicut ponit ezechiel in preſenti capi. q̃-dam aquila grandis magnarũ alarum longo mẽbroꝝ ductu/ plena plumis et varietate venit ad libanum:tulit medullã cedri et ſummitatẽ frondiũ eius auulſit:ꝛ tranſporta uit eam in vrbẽ chanaan in vrbem negociatorũ.

Moralitas ¶ Aquila iſta eſt filius dei:q̃ ꝓpter immenſita tem eſſentie fuit magnꝰ:ꝛ plumis virtutũ omni um fuit plenꝰ. Iſte enim venit ad libanũ huius mundi:qui in cedro .i. in altiſſima ṽgine tulit noſtre humanitatis medullaȝ:cuius frondes.i. defectus auulſit ꝛ abſtulit:ꝛ eãdẽ ipſam in vrbẽ negociatoꝝ.i.in paradiſum q̃ eſt vrbs ſanctorũ
Eodẽ ca.b F in aſcenſione portauit. ¶ Poſtq̃ aquila dicta medullam cedri in vrbem negociatoꝝ tranſtu lit:plantauit vineã ſup aquas multas i terra bõ na/vt faciant fructum:ꝛ ſic creuit in vineam grã dem:ita tamen q̃ rami vinee aquilã que ipſam plantauit/reſpicere teneant. Factaẽ igit vinea ꝛ fructificauit:ꝛ emiſit ꝓpagines: ſed quedam alia aquila erat magnarum alarum:ad quã iſta vinea incepit reſpicere:ꝛ auxilium ab ea petere ꝓpter quod aquila prima q̃ ipſam plantauerat eã euulſit:ꝛ ventus vrens ipſam areſecit: omnẽ
Allegoria q; ꝓſperitatem amiſit. ¶ Sic ṽo hodie ꝛ quo tidie loquendo allegorice conſtat:q̃ vera aqui la.i.dei filiꝰ:poſtq̃ medullã cedri.i.humanita tem noſtram acceperat:ꝛ in vrbem negociatorũ .i.i paradiſuȝ vbi ſancti negociatores ꝛ mercato res:qui ſcȝ eterna ꝓ terrenis mercari ſciuerunt cõmorantur:eam aſcendendo detulit:vineã ec cleſie ſue plantare voluit:ꝛ eam in terra bona.i. in fide chriſtiana: ſup aquas.i. ſup fluuiũ gratia rum et ſcientiarũ fundauit. Iſta igitur creuit in vineã latam:ꝛ iam quaſi per totum ſeculum ſe diffudit:propagines.i. fideles euulſit:ꝛ iaȝ fru ctus diuitiarum multarũ acquiſiuit. Unde dicit
Gen.2.b Plantauit dominus deus paradiſum volupta tis a principio. Iſtud tamen verum eſt/q̃ rami huius vinee.i.filij eccleſie:ſemper ad iſtam aqui lam/ſcȝ ad deum tenebantur reſpicere:ꝛ per fi dem/ſpem ꝛ deuotionẽ in ipſum oculos mẽtis figere:ꝛ ad eam totis affectibus anhelare. Unde
Ps.120.a Pſal. Ad te leuaui oculos meos. Sed iſta vinea cũ ramis ſuis iã videt deũ plãtatorẽ ſuũ deſerẽs deſpicere:ꝛ aliã aquilã huic inimicã.i. ad mũdũ vel ad mũdi ꝑncipes ꝛ raptores: oculos mẽtis flectere/ꝛ ab ipſis auxiliũ ꝛ fauorẽ implorare:ꝛ ꝓpter hoc q̃ prima aquila.i. chriſtus aſtã vineam cũ ramis.i. eccliam cũ filijs ſuis deſpicit:ꝛ ipſam tyrãnis ꝛ hereticis mediãte vero tribulationuȝ cõburit:q: dum eccĺia ꝛ eccĺiaſtici ſperare i do mino obmiſerũt:ꝛ ad auxiliũ ſecularũ ꝑncipum ↄfugerũt:ipſe dñs ſuũ retraxit auxiliũ:ꝛ contra eos venti tribulationũ increuerũt:ita q̃ ꝓſpera tẽ ꝛ gl'iam ꝑdiderũt. Igit reſpiciamꝰ primã aq lã/nõ ſecũdã:ꝛ ſperemꝰ in dño/nõ i mũdo. Ps.
Ps.36.a Spera in dño ꝛ fac bonitatẽ:ꝛ paſceris in diui tijs eius. Ideo de tali vinea dicit: Uineã de egy
Psal.79.b pto.i. de gẽtilitate ꝛ paupertate trãſtuliſti:eiecĩſti gẽtes ꝛ plãtaſti eam. Extẽdit palmites ſuos vſq; ad mare. Etiã ſequit: Ut q̃d deſtruxiſti maceriã eius:ꝛ vindemiãt eam oẽs ꝑtergredientes viam. Exterminauit eaȝ aper de ſylua ꝛc. ¶ Vel dic q̃
Aliter talis vinea ſignificat ſortilegos:quos ꝑma aq̃la .i. deus in eccĺia ꝛ fide plãtauit:ꝛ q̃ſiq in eccĺie bñficijs:q̃ tñ poſtea cũ altera aq̃la.i. cũ diabolo ſe ↄfederãt/ꝛ ab ipſa auxiliũ ꝛ reſponſa poſtulãt: q̃ ſcȝ in fine cõburunt ꝛ dãnant. ¶ Conſequẽter
Eodẽ ca.g dñs ꝓmiſit ſe plãtare aliquẽ ramũ cedri ſup mõ tẽ excelſum:ꝛ q̃ faciet fructũ/ꝛ fiet in cedrum ma gnã:ita q̃ volucres ſub eo habitabũt:ꝛ humili abit lignũ ſublime/ꝛ exaltabit lignũ hũile:ſicca bit lignũ viride/ꝛ frõdeſcet lignũ aridum. ¶ Il
Moralitas lud applica q̃ deus de vnõ modico ramo facit
h q̃ſiq magnã cedrũ.i. magnã ꝛ honorabilẽ ꝑſo nã:ꝛ in mõte excelſo alicuiꝰ dignitatis ↄſtituit eum:ita q̃ volucres:i. nobiles ſub ipſo cõmorãt: ꝛ ſic fit q̃ deus quotidie facit ſiccare ſublimes ꝛ virides.i. ſupbos ꝛ carnales:exaltari ṽo ꝛ fron deſcere facit ꝑ ꝓſpitatis gl'iam humiles ꝛ pau
Lu.1.e peres. Unde dicit: Depoſuit potẽtes de ſede:ꝛ ex altauit humiles.

¶ Capl'm decimũnonũ Textꝰ: Et tu fili hominis aſſume planctũ ſup prin cipes iſrael. Morali. Ca. IX

Quedã leena tulit vnũ de leũculis/ꝛ leo factus eſt:ꝛ didicit cape predam/ꝛ ho mines deuorare/viduas facere/ꝛ ciui tates in deſertũ ducere:ita q̃ deſolata eſt terra a facie rugitus eius:ꝛ audierũt gentes:ꝛ nõ abſ q; vulneribus ceperunt eum:miſeruntq; eum in
Moralitas carcerem/nẽ audiretur amplius vox ipſius ſuper montes ꝛc. ¶ Talis leo ſignificat quoſdam ma los officiales ꝛ peruerſos:qui in principio ſunt leunculi.i. parui balliui vel aduocati: vt q: ma ter ipſorum.i. eccleſia vel religio/ciuitas vel pre latus/ipſos ad aliquod officium aſſumit:qui tã dem lapſu temporis leones.i. magis crudeles tyranni efficiuntur:ita q̃ ab eis per rapinas ho mines deuorãtur:ꝛ ciuitates etiã deſerte ꝛ pau
1.Pet.5. peres efficiunt:ita q̃ rugitu ſuo ꝛ pauperes to tius patrie deterrent. Unde dicit: Tanq̃ leo rapi ens ꝛ rugiens circuit/querẽs quem deuoret ꝛc.

B Sed finaliter querela gentiū que cōtra tales ſo
ler inſurgere: et poſt multa tribulationū vulne-
ra quandoqȝ procurant/ꝙ ipſe in carcerē vel in
mortē vel in depoſitionē tradit: ita ꝙ extunc vox
minarū ⁊ iniuriarū ſuarū ſuper mōtes. i. in altis
dignitatibus ⁊ officijs amplius non audit. Ita
quotidie videmꝰ ad ſenſum in curijs dominoꝝ:
vbi leones conſiliarij ſeu officiales crudeles fi-
Mat. 7. a naliter deſtruūtur: et iuſto dei iudicio eadē men
Eodē ca. c ſura qua alios menſi fuerant/menſitur. ¶ Con-
ſequēter dicit ibi: Mater tua quaſi vinea planta
ta in ſanguine: cuius fructus ⁊ frondes eius cre
uerūt ex aquis multis: et facte ſunt ei virge ſoli-
de in ſceptra dominantiū: et exaltata eſt ſtatura
ſua inter frondes: ſed tandē euulſa eſt in irā: in
terrāqȝ proiecta eſt: ⁊ ventus vrens ſiccauit eam:
arefacte ſunt virge roboris eiꝰ et ignis comedit
eā: ita ꝙ non ſunt amplius in eis virga. i. ſceptrū
Moralitas dominantiū. ¶ Talis vinea dicit eſſe progeni-
es tyrannoꝝ: ip ſorumqȝ domus imperiū ⁊ ma-
ieſtas: que ſcȝ in ſanguine ⁊ violentia eſt funda
ta: et cum effuſione ſanguinis introducta. Dato
enī ꝙ iſta poſſunt proſperari: et ꝙ eorū domus
videatur exaltari/⁊ maxime reputari: virgeqȝ ſo-
lide. i. homines fortes quādoqȝ ſolēt exinde ge-
nerari: qui etiā alijs habebant cū ſcepto ⁊ impe
rio dominari: finaliter tamē domus a deo euel-
litur: ⁊ ita igne tribulationis areſcit ⁊ ꝯſumitur
ꝙ nulla virga fortis. i. nulla ꝑſona nobilis: nul-
lum ſceptrū dominantiū. i. nullꝰ qui habeat do
D minium inuenit in eis: quia breuiter illud eſt verū:
ꝙ vinea. i. domus vel ciuitas vel iuriſditio/ſeu
quecumqȝ reſpublica q̄ a ſanguine crudelitatis
⁊ rapina ſumpſit ortum: nō ſolet diu ſtare/ſed fi
naliter areſcere ⁊ perire: ſicut patet de imperijs
gothoꝝ/vuandaloꝝ/perſarum/grecoꝝ ⁊ roma
noꝝ: ⁊ ſicut potiſſime patet de domibꝰ italie ty
Eſa. 9. a rannoꝝ: qꝛ ſicut dicit: Ueſtimentū mixtum ſan
Aliter guine erit in cōbuſtionē ⁊c̄. ¶ Uel dic ꝙ vinea
plantata in ſanguine eſt ꝑſona eccleſiaſtica/vel
vna cognatio vel ꝯgregatio: que affectu ſangui
nis ⁊ cōſanguinitatis ꝓmouet: que ꝗuis aliquā
diu ꝓſperentur: ita ꝙ exinde virge ſolide. i. ꝑſo-
ne notabiles ꝓducant: finaliter tn̄ deficiūt/are-
ſcunt ⁊ ſiccant: ita ꝙ nulla virga fortis. i. nullus
Abacuc. 3. d notabilis in eis reperitur. Ideo bene dicit: Ue
qui edificatis ſion in ſanguinibus.

¶ Capitulū vigeſimūprimū textus: Et factus eſt ſermo domini ad me/di cēs: Fili hoīs/pone faciē tuam. Mo ralitatum Ca. X

Dominꝰ minat ciuitati hieruſalē/ꝙ ip
ſe educet gladiū ſuū de vagina ſua ad
omnē carnem. Gladiū dico ſuū lima-
tum ⁊ exacutum/⁊ irreuocabilē. Gladius inquit
meus vt ſplendeat limatꝰ eſt: vt cedat victimas
exacutus eſt: precepit dn̄s ꝙ duplicetur gladius
aut triplicet. Hic eſt inquit gladius occiſionis
magne. Sequit: Mucro euaginare ad occiden
dum. Et dicit ꝙ pre timore iſtius gladij tabeſcet
omne cor: ⁊ diſſoluētur vniuerſe manus: infirma-
bit ois ſpiritus: ⁊ per cūcta genua fluent aque. C
¶ Talis gladius videt eſſe mors. Iſte eſt gladi Moralitas
us qui eſt acutus ad penetrandū: et eſt limatus
⁊ ſplēdidus ad terrendū: ⁊ etiā gladius qui quā
doqȝ eſt duplex/inquantū occidit corpus et ani-
mā: quādoqȝ triplex/inquātū occidit animā/cor
pus ⁊ famam. Iſte etiā irreuocabilis dicit: quia
poſtꝗ de vagina diſpoſitionis ſue ipſum domi
nus emiſerit: irreuocabiliter illū quem vult per-
cutere/vulnerat. Et ideo iſte ad omnē carnē mit
titur: qꝛ omnis caro cū gladio iſto trucidatur: et
ꝓpter hoc iſte gladius dicit magne occiſionis:
quia iſte eſt cauſa generalis omnis hoīs interfe
ctionis. Unde in Deut. Inebriabo ſagittas me Deut. 32. f
as ſanguine: ⁊ gladius meus deuorabit carnes.
Qui igit iſtum gladiū bene videt ⁊ conſyderat:
neceſſe eſt ꝙ cor eius ꝓ timore tabeſcat: ⁊ ꝙ om
nis ſpiritus ſuperbie refrenet: et ꝙ aque lachry
moſe cōpunctionis per genua humilitatis flue
re cenſeantur. ¶ Uel dic ꝙ tales gladij ſunt ty Aliter
ranni: qui ſunt exacuti ad pungitiue rapiendū
⁊ ad occidendū ꝑ crudelitatē: ſplendidi ad pom
patice incedendū per proſperitatē. Sunt irre-
uocabiles per obſtinationis et mali ſui ꝓpoſiti
firmitatē: quia ſcȝ iſti ꝑ ſeuitiam ſunt acuti: per
inanem gloriā ſunt ſplendidi: per precipitationē
⁊ fatuitatē irreuocabiles poſſunt dici. Nullo enī
timore dei/vel nullo amore ꝓximi/vel nullo cō-
ſilio alicuiꝰ boni viri a ſua malicia reuocari poſ
ſunt. Iſtos igit diabolus de vagina ſue iniqui-
tatis euaginat: ⁊ cū eis iuſtos dilacerat ⁊ detrun D
cat: et diuerſis tribulationibus eos turbat: qua-
propter omne cor et omnis ſpiritus merito me-
tuit et formidat. ¶ Uel dic ꝙ gladiꝰ eſt lingua Aliter
detractionis. Ps. Lingua eoꝝ eſt gladius acu Ps. 56. a
tus. Que limat ornate loquendo: ſplendet adula-
toria inferendo: ſed tandē pungit aſpere in ſcin
dendo et detrahēdo: et eſt irreuocabilis: vix aut
nunꝗ famā quā abſtulit reſtituendo: et ideo iſte
gladius dicit duplicatꝰ/inquantū detractor plu
res ſimul interficit obloquendo: quia ipſe ledit ſe
⁊ illum quē diffamat/et eū quem auſcultat. Un-
de Hugo li. ij. de anima: volēs oſtendere/ꝙ dicit
lingua a ledendo/a lingendo vel ligando et a la-
bendo: dicit ſic ꝙ lingua dicit quia lingit adulā
do: mordet detrahendo: occidit incidendo: ligat
⁊ ligari non poteſt: labitur ⁊ teneri nequit: labit
vt anguilla: penetrat vt ſagitta: tollit amicos:
multiplicat inimicos: mouet rixas: ſeminat diſ-
cordias: ⁊ multos interficit vno ictu: blanda eſt
ſubdola ⁊ lata: et parata ad miſcenda mala/⁊ ex
trahēda bona. Unde in Prouer. Qui cuſtodit Pro. 21. d
os ſuum/cuſtodit animā ſuam. Et ibidē: Quo- Pro. 18. d
niā mors ⁊ vita i manu lingue. Bernardus etiā
in quodā ſermone dicit: O verbum leuiter pro
fertur: ſed nō leuiter reuocatur.

¶ Capitulū vigeſimūtertium textus Et factus eſt ſermo domini ad me/di cens: Fili hoīs/ due mulieres. Mo ralitatum Ca. XI

E Ola et ooliba fuerunt due mulieres ſilie matris vnius: ſicut figurat hic ꝓpheta: de ciuitatibus hieruſalē ⁊ ſamarie: et fuerunt impudiciſſime meretrices: ita ꝙ prima oola primo inſaniuit libidine in aſſyrios amatores ſuos/ veſtitos hyacintho: principes ⁊ aſcenſores equorū et iuuenes cupidinis: ſed finaliter iſti amatores ſui occiderūt eā: et diſcooperuerūt ignominiā eius. Quod cū vidiſſet ſoror eius ooliba: magis ad hec inſaniuit libidine: quia videns imagines chaldeoꝝ depictas in parietibus/ expreſſas coloribus/ accinctas balteis renes: ⁊ tiaras in capitibus ad ſimilitudinem filioꝝ babylonis inſaniuit libidine: ⁊ miſit pro eis in patriam ſuam vt dormirent cum eadē: quapropter factū eſt ꝙ ipſi ſui amatores/ ipſam nudā ſpoliauerūt et veſtimēta eius tulerūt: naſum eius ⁊ aures ꝓſciderunt: ⁊ que reliqua fuerant gladio conciderūt.

Moralitas ¶ Iſtud pōt allegari ꝯtra malas mulieres quia dato ꝙ aliqua videat ꝙ ſoror ipſius vel vicina fuerit ex hoc diffamata/ depaupata ⁊ ſpiritualiter interfecta: ipſa tamē fieri libidinoſa propter hoc nō omittit: immo cōptos ⁊ etiā pictos iuuenes diligit: quapropter nuda ⁊ pauꝑ remanet: ⁊ vitā fame ⁊ glorie inde perdit.

Aliter ¶ Uel dic ꝙ tales male mulieres ſunt anime peccatrices: que ab iſta matre videntur concepte: ⁊ ab iſto patre primogenite vel create. Iſte enī cum aſſyriis .i. cū aduerſariis ſuis .i. mundo/ carne vel diabolo fornicari videntur: inquantū in eoꝝ ſuggeſtionibus/ pompis et ꝓſperitatibus delectantur: ita ꝙ cū ipſis per diuerſa vitia fornicantur. F Ita enī amatores ſui/ mūdus/ caro ⁊ demonia: qui ipſas nūc amare ſe ſimulant/ iſtas veſtibus virtutū ſpoliant: naſo deuotionis ⁊ auribus .i. auditu verbi dei eas priuant: et ſic dānationis gladio eas finaliter truncant. Et dato ꝙ iſta prima pereat in oculis alioꝝ: alie tamē priores ſe propter hoc nō caſtigant: immo ad idē vna exemplo alterius magis perambulat ⁊ declinat ſupplicium.

Aliter ¶ Uel dic ꝙ tales ſunt male religioſe ꝑſone: que dato ꝙ gloriā mundanorū appetentes/ cū ipſis etiā per apoſtaſiam fornicant: ita ꝙ inde etiā ad periculū ⁊ carcerē deducunt: alii tamē nequaꝙ ꝓpter hoc caſtigant: immo ad eundē caſum currere quotidie comprobant.

¶ Capitulū viceſimūſeptimū textus: Et factū eſt verbū domini ad me/ dicens: Tu ergo fili hominis aſſume. Moralitatum Ca. XII

Mirabilē figurā vnius nauis videtur hic deſcribere ꝓpheta: comparans ciuitatē tyri naui: pro eo ꝙ in mari ſedebat: et multa nauigia poſſidebat. Iſti igitur naui ſeu ciuitati ſic loquitur. O tyre tu dicis: ꝑfecti decoris ego ſum: ⁊ in corde maris ſita: finitimi tui qui edificauerūt te/ impleuerunt decorē tuū: abietibus de ſanir extruxerūt te: cedrū de libano tulerunt/ vt facerent tibi malū: quercus de baſan dolauerunt ad remos tuos: tranſtra tua fecerūt tibi de ebore indico: pretoriola tua de inſulis italie: byſſus varia de egypto texta eſt tibi in velū: vt poneretur in malo hyacinthus ⁊ purpura de inſulis: eliza facta ſunt operimentū tuū. G

¶ Per iſtam ciuitatē que naui comparat/ intelligitur eccleſia militans: que dicit tyrus: que interpretat anguſtia: propterea ꝙ ſemꝑ iſta in tribulationibus ⁊ anguſtiis viuit: et more nauis in fluctibus amaricationū ſemꝑ ſiſtit. Moralitas Unde in Prouer. Facta eſt quaſi nauis inſtitoris. Pro.31.b Abietes que ſūt arbores leuiſſime/ ſunt pauperes qui fuerūt primitiue eccleſie fundatores: qui de ſanir (quod interpretat dens luminis) eſſe dicuntur: pro eo ꝙ ipſi fundatores eccleſie a patre luminum conſtituti noſcunt: qui etiā fuiſſe luminoſi et ſcientifici eſſe cōprobantur. Unde dicit: De ſurſum eſt deſcendens a patre luminū. Iac.1.c. Cedrus arbor altiſſima ſignificat prelatū: qui in dignitate ⁊ ſtatu ceteris eſſe altior: ⁊ in contēplationis celſitudine debet aliis eſſe maior: qui etiā de libano (que interpretat candor) eſſe dicit: pro eo ꝙ prelatus candidatus per caſtitatem eſſe tenet. Unde in Canti. Dilectus meus candidus ⁊ rubicūdus. Can.5.c Iſte igitur malus in naui eccleſie erecta dicit/ quādo ad prelationis dignitatē aſſumitur: quia ꝓ certo de cedris .i. de altis contēplatiuis ⁊ perfectis perſonis debet malus nauis .i. prelatus eccleſie fieri: ⁊ ad ꝓlature officiū eleuari. Ps. Iuſtus vt palma florebit. Ps.91.c Quercus arbor duriſſima ⁊ fortiſſima ſignificat martyres: qui fortes ⁊ ſolidi extiterunt: qui ſcꝫ de baſan (quod interpretat ſiccitas) fuerunt dicti: pro eo ꝙ fuerūt penis ⁊ abſtinentiis deſiccati. Zacha. Ululate quercus baſan. Zach.11.a Igitur iſti remi eccleſie facti ſunt: inquātū ipſam ad portā paradiſi ducūt. Uerūtamen iſti per martyria fuerūt dolati: ⁊ a cunctis ſuperfluitatibus gladiis detruncati. Tranſtra iſtius nauis ſignificant confeſſores: qui de ebore indico dicūtur eſſe: pro eo ꝙ iſti caſtitatis candore precūctis viſi ſunt floruiſſe. Pretoriola vero .i. apotece doctores ſignificant: qui aromata ſcientiarū in ſe reponunt: et de inſulis italie (que interpretat mens excedens) dicūtur eſſe: pro eo ꝙ per ꝓfunditatem ſcientie/ humanā indaginem excedunt. Byſſus igitur que eſt linum candidiſſimū/ puritatem deſignat cōſcientie. Hyacinthus cuius color eſt celeſtis/ ſignificat ꝯuerſationem ſpiritualis ⁊ celeſtis apparētie: purpura vero deſignat ruborem ⁊ ardorem charitatis ⁊ amicitie: quia ſcꝫ velum id eſt conſcientie ſecretū de byſſo .i. puriſſimum et mundiſſimū eſſe debet: operimentū vero exterioris cōuerſationis debet eſſe per charitatem purpureū: et per celeſtē vitam ⁊ apparentiā hyacinthinū. Hiere. Hyacinthus ⁊ purpura indumentū eoꝝ. Hiere.10.b Dico igitur ꝙ nauis vel ciuitas eccleſie facta eſt de abietibus de ſanir .i. de pauperibus luminoſis: ⁊ a patre luminū per gratiā illuminatis. Mali etiā .i. prelati ipſius: facti ſunt de cedris libani .i. perſonis in deū eleuatis ⁊ velo byſſino .i. puritate ꝯſcientie decoratis. ¶ Quercus etiā de baſan .i. perſone fortes ⁊ conſtantes ſicce ⁊ abſtinētes ſcꝫ martyres: tranſtra eborea

A .i.caſti confeſſores mĩte alios excedentes/deco-
rem ipſius cõpleuerũt: hyacinthuſqꝫ celeſtis ap
parentie: purpura vo patientie ſibi operimentũ
charitatis dederũt. Sic igiẽ potuit antiquitus
dicere nauis iſta: Perfecti decoris ego ſum: et
in corde maris ſita .i. in plenitudine omniũ bo-
norũ ſpiritualium collocata. Iſti igitur tũc tem
Hiere.16.b poris poterat dici illud Hiere. Similam/mel et
Eodẽ ca.c oleum comediſti: et decora facta es. ¶ Poſtꝙ
Ezechiel deſcripſit ciuitatem in ſimilitudinẽ na
uis: incepit dicere de diuitijs ꝛ gloria iſtius ciui
tatis. Et ponit quomodo ad nundinas eius di-
uerſe gentes de diuerſis mũdi partibus ducunt
diuerſa mirabilia ꝛ mercimonia: que repleta eſt
ꝛ glorificata nimis in corde maris: ſed iſtius fi-
nis fuit interitꝰ. Unde ſibi diciẽ: In aquis mul-
tis adduxerũt te remiges tui: ventus auſtri con
triuit te in corde maris: diuitie tue/theſauri tui/
inſtrumentũ tuũ/naute tui: et gubernatores qui
tenebant ſuppellectilẽ tuam: ꝛ populi tui ꝑerant
viri bellatores tui cũ vniuerſa multitudine tua
cadent in corde maris: in medio maris opes tui
ſibilauerũt ſuper te negociatores populoꝝ. Ad
Moralitas nihilũ deducta es: ꝛ nõ eris in ꝑpetuũ. ¶ Illud
poteſt applicari cõtra mundanã religionẽ vel
eccleſiã: que ſcꝫ in principio fuit nauis ſalutife-
ra: modo quo ſupra dictũ eſt fabricata. Iſta enĩ
antiquitus habebat nũdinas ſpirituales: in qui
bus ſpũalia pro terrenis dabat: ꝛ ſic ſanctos ne-
gociatores bonis celeſtibꝰ ditabat. Et ideo an-
tiquitus populi ſeculares ad iſtã per deuotionẽ
B confluxerũt: mercimonia ſua ſcꝫ redditus ꝛ poſ-
ſeſſiones attulerũt: ꝛ eam ſummis opibus dita-
uerũt: nũc etiã ad alias nouas nũdinas/ſcꝫ vbi
dantur ſpiritualia ꝑ terrenis: beneficia ꝑ pecu-
nijs: alta officia ꝑ carnalibus amicitijs: iã quaſi
totus mũdus incepit cõfluere: mercimonia mu-
nerũ/precum ꝛ adulationũ offerre: ita ꝙ iam cõ
ſtat eccleſiã diuitijs/opulentijs plenã eſſe: pom
pis ꝛ ſuperbijs laſciuire. Sed ꝑ certo timendũ
eſt: ne ventus auſtri .i. proſperitas ſua ipſam cõ-
terat: ꝛ ĩ mare tribulationũ ꝛ amaricationũ ſub
uertat. Iam enim videmus ꝙ diuitie/theſauri ꝛ
multiplex inſtrumentũ incipiunt ab eccleſia defi
cere: naute ꝛ gubernatores qui ꝓſunt ſuo popu-
lo .i. prelati bellatores/ſcꝫ ꝓdicatores ꝛ viri iuſti
iam incipiunt cadere. Sicut ceciderũt a virtute
morali: ita etiã videmus eos a proſperitate tem
porali cõtinue declinare: quia iuſto dei iudicio
fit/ꝙ qui ꝓpter tẽporalia deum voluerũt deſere-
re: etiã ipſam gloriã temporalẽ compellanẽ amit
tere: quapropter iam cernimus ꝙ opes tẽpora-
les iam ceſſant: ꝙꝙ iſta nauis eccleſie ad nihilũ
deduciẽ: negociatoreſqꝫ .i. ſeculares iam eã con-
temnendo ſuꝑ ipſam ſibilant ꝛ inſultant. Unde
Eſa.2.b Eſa. Repleta eſt terra eius idolis. Et ſequitur:
Ibidẽ.c. Q, dies domini exercituũ ſuper omnẽ ſuperbũ
ꝛ excelſũ ꝛ arrogantẽ/ꝛ humiliabitur ꝛc̃. Quia
breuiter/poſtꝙ terra .i. eccleſia: incepit repleri au
ro/argẽto ꝛ diuitijs: ſtatim repleta eſt equis .i.
viris luxurioſis: ꝛ ſuperbis ꝛ idolis .i. viris igno-
rantibus et pigris: quapropter iã incipit domi- C
nus ſuꝑ ſuperbos et arrogantes clericos viſita-
re: et ipſorũ ſuperbiam humiliaꝛ. Unde illud Eſa.32.d.
Eſa. Humilitate/humiliabitur ciuitas. ¶ Uel
ſi vis dic contra mũdi magnos ſtatus/ et cõtra
magna mũdi imperia: quale fuit imperiũ greco
rum/perſarũ/chaldeorũ/perſiorum/romanoꝝ: et
contra ſuperbas ſeculi ciuitates: qualis baby-
lon/niniue/carthago/troia/et ſimiles: vel cõtra
ipſos mundi ſuperbos dominos et tyrannos:
qualis fuit nabuchodonoſor/ tyrus/alexander/
iulius ceſar/ꝛ alij: qui mundũ per violentiã op-
preſſerunt: et qui ſumma ꝓſperitate floruerunt:
nautas/naues ꝛ bellatores ad ſubiugandos po
pulos habuerũt: ita ꝙ a cunctis mũdi partibus
populi mercimonia/ id eſt tributa ꝛ munera de-
tulerunt: quos tamẽ cum regnis ꝛ imperijs ſuis
per violentiã acquiſitis ventus auſter/ id eſt fla-
tus fortune ſubuertit in mare/id eſt in pauperta
tem ſubmerſit: et ad nihilũ compulit ꝛ redegit.
Pſal. Uidi impium ſuperexaltatũ ſicut cedros Pſal.36.g.
libani.

¶ Capitulũ viceſimũoctauũ textus:
Et factus eſt ſermo domini ad me/di
cens: fili. Moralitatum Ca. XIII

IN perſona ꝛ figura primi angeli prophe
ta pulchre reprehendit principẽ tyri: qui
de ſua ſapientia ſuꝑbiebat/dicens ſic: Ele
uatum eſt cor tuũ/et dixiſti: deus ego ſum/ꝛ non
homo: ꝛ in cathedra dei ſedi in corde maris: cũ
ſis homo/et nõ deus: ꝛ poſuiſti cor tuum quaſi
cor dei. Ecce ſapientior es tu daniele: ꝛ omne ſe- D
cretum nõ eſt abſconditũ a te: in ſapientia tua et
potẽtia tua feciſti tibi fortitudinẽ: ꝛ acquiſiuiſti
aurum ꝛ argentũ in theſauris tuis: in negocia-
tione tua multiplicaſti tibi fortitudinẽ: propter
ea eleuatũ eſt cor tuũ quaſi dei. Ecce ego addu-
co ſuper te alienos robuſtiſſimos gentiũ: et nu-
dabunt gladios ſuper pulchritudinẽ ſapientie
tue: et polluent decorẽ tuum: et interficient te in
medio incircumciſorũ: morieris in corde maris
ꝛc̃. ¶ Iſta poſſunt applicari contra mũdi ſapi- Moralitas
entes et aduocatos: qui pre ceteris habẽt cor al
tum et eleuatũ. Uidentur enĩ dicere ſe deos eſſe
et nõ homines: inquantũ aliqͥd vltra alios ho-
mines ſapiunt: et inquantũ omne ſecretũ diuer-
ſarum queſtionũ diſſoluere pretẽdunt: etiã ꝙ da
nieli .i. cuicuꝫ ſancto viro vel theologo in ſapi
entia ſe preponũt: et in cathedra dei ſediſſe .i. in
ſtudijs docuiſſe vel in iudicijs vel officijs ꝑ tri-
bunali iura reddidiſſe ſe dicũt. Igiẽ iſti cor ſuũ
quaſi cor dei videntur ponere: inquantũ ſe alijs
no ſciũtur preferre: et de ſcientia ſuperbire. Apo-
ſtolus: Scientia inflat: charitas vero edificat. 1.Cor.8.a.
Quid igitur? Pro certo iſti in ſua ſapiẽtia .i. in
conſilijs/iudicijs/aduocationibꝰ et lectionibus
acquirunt fortitudinẽ temporalem: multiplicãt
theſauros et diuitias infinitas: et in negociatio
ne vſurarũ et mercimoniarũ quas alij aliquãdo
exercẽt/dilatant: multiplicãt bona ſua: et acqui-
runt fortitudinẽ potentie ſecularis. Ita ꝙ ſicut

E videmus/pauci ſunt qui talium reſiſtunt hodie
Diere.4.f poteſtati. Sapientes eñ ſunt vt faciãt mala: be-
ne autẽ facere neſcierunt. Sed deus tradet tales
finaliter in manu robuſtiſſimarũ gentiũ/ ſcʒ de-
monũ: qui gladijs infirmitatũ et tribulationum
qui ipſos a cultu/ pulchritudinẽ ſue ſapientie pol-
luunt: decoreꝗ ſue tẽporalis glorie deſtruũt: et
per mortẽ temporalẽ eos quãdoꝗ ſubito inter-
ficiunt: et in corde maris. i. in inferno per eter-
nam damnationẽ occidunt. Iſtis igiꝉ dicitur il-
Eſa.47.c lud Eſa. Sapiẽtia tua ꝛ ſciẽtia tua/ hec decepit
te: et dixiſti: Ego ſum: et preter me nõ eſt altera:
et veniet ſupra te malũ: et non ſcies ortũ eius: et
irruet ſup te calamitas quã nõ poteris expiari.
Eodẽ ca.c ❡ Propheta loquiꝉ ibidem de primo angelo/
dicens: Tu ſignaculũ plenitudinis/ plenus ſapi
entia ac perfect⁹ decore: in delicijs paradiſi dei
fuiſti: omnis lapis precioſus operimentũ tuum
ſardius/ topaſius/ iaſpis/ cryſolit⁹/ onyx ꝛ beryl-
lus/ ſapphirus/ carbũculus ꝛ ſmaragdus: aurũ
opus decoris tui. Tu cherub extẽtus ꝛ ꝓtegẽs/
poſui te in monte ſancto dei: in medio lapidum
ignitoꝝ ambulaſti: et es perfectus in vijs tuis a
Moralitas die conditionis tue: ❡ Iſta poſſunt exponi de
quolibet viro iuſto: et maxime eccleſiaſtico vel ꝑ-
lato: q̃ talis debet eſſe ſignaculũ ſimilitudinis
per dei ꝛ ſanctoꝝ imitationẽ. Plenus ſapientia
F per ſpirituale diſcretionẽ. Perfectus decore ꝑ
honeſtã conuerſationẽ. In delicijs paradiſi eſſe
per affectionẽ et per contẽplationẽ. Omniũ la-
pidum precioſoꝝ operimentũ habere per omni-
um virtutũ adeptionẽ: quia in operimẽto perfe-
ctionis ſue debet reducere ſardius: qui timorem
pellit/ et facit audacem. i. ſpei virtus ꝛ ſoliditas.
Topaſius qui lunã ſequiꝉ. i. obedientie ꝛ imita-
tionis bonoꝝ conformitas. Iaſpis qui oculos
clarificat. i. fidei ſplẽdor ꝛ luciditas. Cryſolitus
qui demones terret. i. humilitas. Onyx qui ocu
los facit tremulos. i. dei timor/ ꝛ ſua conſydera
ta ſeueritas. Beryllus qui litibus ꝑeſt. i. patien
tia ꝛ benignitas. Sapphir⁹ qui diſcordes recõ-
ciliat. i. perfect⁹ amor et charitas. Carbũculus
qui ſumme emicat. i. diſcretio/ ſapientia ꝛ ſagaci
tas. Smaragdus qui viſum recreat. i. bona con
uerſatio ꝛ honeſtas. Aurũ etiã quod ſumme põ
derat/ debet eſſe opus decoris ſui. i. morum gra
uitas ꝛ maturitas. Iſta eñ oĩa debẽt eſſe ope-
rimentũ boni prelati/ veſtis ꝛ tegimẽ cuiuſlibet
eccleſiaſtici/ vel etiã viri iuſti: vt ſic dicatur illud
Ecci.50.b Ecci. Quaſi vas auri ſolidũ ornatur omni lapi
de precioſo. Iſte inſuper debet eſſe cherub. i. vir
angelicus: qui interpretaꝉ plenus ſcientia/ pro-
pter ſcripture fidei ꝛ ſcientie eruditionẽ. Debet
eſſe extentus ad alios ꝑ liberalitatẽ ꝛ compaſſio
nem. Debet eſſe ꝓtegens per pauperũ adiutori
um et defenſionẽ. In monte etiã ſancto dei vbi
impoſitus eſt. i. in alto officio/ dignitate ꝛ bene
ficio. Debet eſſe in medio lapidum ignitoꝝ. i. in
medio bonoꝝ conſiliatoꝝ/ charitate ardentium
per bone ſocietatis frequẽtationẽ: et ſic a die cõ
ditionis ſue. i. a die initiationis vel ꝓmotionis de-

bet eſſe perfectus in vijs ſuis per ſanctitatis ꝓ- G
feſſionẽ: quia ꝓ certo qui premiſſa omnia habu
erit/ perfectus non immerito dici poterit. Itẽ ꝙ
de illo dici poterit illud Ecci. Probatus in il- Ecci.31.b
lo ꝛ perfectus inuentus: ꝛ erit illi gloria eterna.
❡ Conſequẽter loquitur ibidẽ propheta: ꝙ che Eodẽ ca.d
rub qui fuerat in mõte ſancto dei ꝛ delicijs para
diſi/ perfectus ſciẽtia ꝛ decore: ꝙ propter nego-
ciationes etiã quib⁹ ſe immiſcuerat/ perdidit om
nia ſua. Diciꝉ igitur ſibi ſic: In multitudine ne-
gociationis me repleta ſunt interiora tua iniqui-
tate/ et peccaſti: eieci te de monte ſancto meo: et
perdidi te o cherub: ꝛ prodiẽs de medio lapidũ
ignitoꝝ/ eleuatum eſt cor tuũ in decore tuo: per-
didiſti ſapientiã tuaʒ in multitudine iniquitatũ
tuaꝝ: perdidiſti ſanctificationẽ tuam. Producã
igitur ignẽ de medio tui: et dabo te in cinerẽ ſu-
per terrã/ in cõſpectu omniũ videntium te: nihil
factus es/ et non eris in perpetuũ. ❡ Iſta poſ- Moralitas
ſunt applicari cõtra religioſos et eccleſiaſticos
negociatores/ vel negociatorũ ſeculi tractato-
res/ vel curiarum principũ ſectatores: quia pro
culdubio multi ſunt hodie in monte ſancto dei
id eſt in eccleſia: ꝛ delicijs paradiſi. i. in religio
ne: qui licet ſint pleni ſapientia ꝛ perfecti deco-
re. i. honeſte cõuerſationis decentia: in mũdi ta
men negocijs ſe imergunt: ꝛ in rebus ſecularib⁹
ſe delectant: quapropter ſepe fit ꝙ interiora mẽ H
tis ſue iniquitate replentꝉ. Iſti igiꝉ ſunt qui in de
core ſuo. i. in gratijs ſibi a deo collatis cor ſuum
eleuãt ꝛ ſuperbiũt: ſed ſic relaxante domino ma
num ſuã/ ſanctificationẽ gratie ſue vbicũꝗ diſ-
cretionẽ ꝛ ſapientiã perdũt. Tales igiꝉ de mon-
te ſancto. i. de ſtatu ſanctitatis eijciunꝉ: per diuer
ſa peccata perdũtur: et igne diuerſarũ concupi-
ſcentiarũ vruntꝉ: ꝛ finaliter nihil reputãtur. Pſ.
Ad nihilũ deuenient tanꝗ̃ aqua decurrẽs. Quod Pſ.57.b
potiſſime de clericis mercatoribus/ vſurarijs et
ſimoniacis poteſt dici: qui ſcʒ malis ꝛ inhone-
ſtis cõtractibus ꝛ vſurarijs ꝛ ſimoniacis pactio
nibus in religiõe ꝛ eccleſia indecẽter viſtur: nõ
aduertentes ꝙ vendẽtes ꝛ ementes dñs de tem-
plo eiecit. Unde in euãge. Auferte iſta hinc: ꝛ no Joan.2.c
lite facere domũ patris mei domũ negociatio-
nis. Utinam ergo tales negociatores de monte
ſancto dei fuiſſent eiecti: et a ſtatu eccleſiaſtico
deſtituti.

❡ Capitulũ viceſimũnonum textus: In anno decimo et duodecimo mẽ ſe vna die menſis. Moralitatum Ca. XIIII

Loquitur domin⁹ pharaoni regi egypti
ſub figura vnius draconis in fluminib⁹
quieſcentis/ dicens ſic: Ecce ego ad te o
pharao rex egypti draco magne: q̃ cubas i me-
dio fluuioꝝ et dicis: Meus eſt fluuius: et ego fe
ci memetipſum: et ponã frenũ in maxillis tuis:
adherere faciã piſces fluuioꝝ ſquamis tuis: ꝛ ex
traham te de fluminibus tuis: ꝛ proijciã te in de
ſertum: et omnes piſces fluminis tui ſup faciẽ
terre cadẽt: beſtijs terre et volatilibus celi dedi

B te ad deuorandū. ¶ Tales dracones videntur
Moralitas eſſe multi eccleſiaſtici mali: vel mundi diuites et
auari: vel mali principes ⁊ prelati: qui dracones
dicunt̄: eo ꝙ per auariciā/rapinam/vel ſeuitiam
inflāmantur. Hi ſunt igit̄ qui cubant in flumini
bus deliciarū. Hi ſunt quibꝰ adherent multi pi-
ſces. i. multitudo malorū familiarū/nepotū/con
ſanguineoꝝ et cōpatriotarū. Hi ſunt qui bonū
quod habēt/non attribuūt deo: immo ſeipſos ſe
feciſſe/⁊ ſua induſtria ſtatū ſuum acquiſiuiſſe di
cunt/ad laudē virtutū propriarū: quia ꝓ certo ta
les ſolet dominus freno mortis infrenare: ⁊ eos
in deſertū. i. in infernum proijcere: ⁊ piſces ſuos
ſibi adherentes. i. malā ſuam ſequelam ⁊ paren
telam cū ipſo perdere: ⁊ a ſtatu proſperitatis eij-
cere: et beſtijs. i. tyrannis: qui bona ipſius mor-
tui diripiunt: et volatilibus. i. demonibus q̄ ani
mā rapiunt/finaliter ipſos dare. Conſtat enī ꝙ
tales maligni iuſto dei iudicio de fluminibꝰ de-
liciarū et a ſtatu proſperitatis cadūt: piſces ſibi
adherentes. i. ipſorū conſanguinei ⁊ familiares:
qui ſcꝫ propter eos in honore fuerāt: pariter cor
Zach. 13. e ruunt ⁊ pereunt. Percuſſo enī paſtore diſpergū
tur oues gregis. Dracones etiā. i. ſubdi diui-
tes: poſtq̄ diu fuerunt in fluminibus deliciarū:
iuſtum eſt ꝙ extrahātur ad deſertum miſeriarū:
et maxime illi qui dicūt/ꝙ ipſi fecerunt ſemetip-
ſos. i. illi qui bona ſua nō deo/ ſed proprie indu-
ſtrie attribuūt: ipſum deū ꝙ plurimū offendunt:
B quapropter de fluminibꝰ deuotionis quantū ad
animā: vel de fluminibus deliciarū/quantū ad
corpus merentur extrahi: et in deſertū peccati
vel miſerie relegari. Vere enī illi qui bona ſua ſpi
ritualia ſibi attribuūt/merito labi in diuerſa vi-
tia permittūtur. Illi vero qui bona ſua tēporalia
ad dei gratiā non referunt/ad deſertū pauperta
Grego. 29. moral. tis merito deuoluūtur. Unde Gregorius dicit:
Miꝝ conditoris diſpenſatione agitur/ꝙ de ſe cō-
fidēs anima temptationis iaculo feriatur: vt infir
ma quid ſit/inueniatur: et faſtū ſuperbie ꝓſternit
tat. ¶ Hic etiā fit mentio de baculo arūdineo
egypti de quo etiā habetur in li. Regū: et Eſa.
4. Reg. 18. e Egyptus enī baculo arundineo comparatur:
Eſa. 36. b qui nullam ſoliditatē habens: cū ſe ei inniti ho-
mo voluerit: protinus frangit̄ et caſſatur. Appa
ret enī eſſe fortis ⁊ ſolidus. Verūtamen ſi deſup
innixus fueris: onus impoſitū non ſuſtinet: cū
ſit intus vacuus ⁊ inanis. Tales ſunt falſi amici
qui exterius videntur ſplendidi: et per ꝓmiſſam
fidelitatē ſolidi: quos tamē ſi quis ꝓbauerit: vel
in aliquo neceſſitatis articulo eis inniti/ et i eis
confidere voluerit: vel onus alicuius laboris ſu
ſtinendi ipſis impoſuerit: ſtatim ipſum per impa
tientiam ⁊ infidelitatē fractum videbit. Ita ꝙ il
lud quod ꝓmittere videbatur ſcꝫ fidelitatē: non
faciet nec tenebit. Soliditatē enī ⁊ ſtabilitatē ha
bet ſolūmodo exterius in apparentia: vacuus
aūt eſt ⁊ inſolidus interius in cōſcientia: quia ſcꝫ
iſte fidelitatē habet in ore/ nunq̄ in opere vel in
Eſa. 36. b corde. Eſa. Ecce confidis ſup baculum iſtū a-
rundineū confractū egyptum: cui ſi innixus fue

rit homo/confringet̄: et perforabit manū eius. C
Sic ⁊ pharao omnibus confidentibus in eum.
¶ Vel dic ꝙ iſte baculus ſignificat ꝓſperitatē Aliter
mundanā/mundū/corpus/vel vitam temporalē
vel diabolū. Iſta enī omnia licet videantur ſoli
da: ſunt tamē fragilia atq̄ fluida: quia vbi quis
diutius ſperat viuere/vel in ꝓſperitate gaudere
ibi baculus iſte ſibi per mortē vel infortuniū ci-
tius frangit̄: et eū magis ꝑcipit variari.

¶ Capitulū triceſimūprimū textus
Et factum eſt in anno vndecimo ter-
tio menſe/ vna menſis. Moralitatū
Ca. XV

ASſur regē ſuperbiſſimū Ezechiel com
parat cedro/dicens ſic: Ecce aſſur in-
quit/ quaſi cedrus in libano: pulcher
ramis/frōdibꝰ nemoroſus/ excelſuſq̄ altitudine
⁊ inter ꝯdenſas frōdes eleuatū eſt cacumē eius:
aque nutrierunt illū: abyſſus exaltauit eum: flu-
mina eiꝰ manabāt in circuitu radicū eiꝰ: riuos ſu
os emiſit ad vniuerſa ligna nemoris: ꝓpterea ele
uata eſt altitudo eius: multiplicata ſunt arbuſta
eius: ⁊ eleuati ſunt rami eius pre aquis multis.
In ramis eiꝰ fecerūt nidos volatilia celi: ſub frō
dibus eius habitabāt omēs beſtie ſaltuū: ⁊ ſub
vmbra habitabant cetus gentiū plurimarum:
cedri non fuerunt altiores illo in paradiſo dei:
abietes vero non fuerunt equate frondibꝰ eius.
Omne lignū paradiſi non erat aſſimilatum ei ⁊
pulchritudini eiꝰ: quapropter emulata ſunt eū
omīa ligna voluptatis q̄ ſunt in paradiſo. Sed D
quid? Pro certo dominꝰ dicit: Pro eo ꝙ eleua
tum eſt cor eius in altitudine ſua: traditus eſt in
manibus fortiſſimi gentium: ⁊ ſuccident eū cru-
deliſſimi nationū. Confringentur arbuſta eius
et fugient de ſub vmbra eius populi terre. Et ſic
dicitur/ꝙ deductus eſt cū lignis voluptatis ad
terrā vltimam/cū deſcendentibus ad infernum
et ad interfectos gladio: et conſolata ſunt ſuper
eum omnia ligna. ¶ Per talem cedrum intel- Moralitas
ligo mundi diuites ⁊ ſuperbos/in dignitatibus
et officijs conſtitutos: vt ſunt ad literam aliqui
mali ſeculares vel clerici/in prelatorum vel pri-
cipum officijs eleuati. Pſal. Vidi impium ſu- Ps. 36. g
pereleuatum ⁊ exaltatum ſicut cedros libani ⁊c̄.
Quia iſti hodie in libano huius mundi per pro
ſperitatē ſunt pulchri frondibus/id eſt diuerſis
poſſeſſionibꝰ ſunt nemoroſi: dignitatibus ⁊ offi
cijs ſunt eleuati ⁊ excelſi: et etiā inter frondes et
inter altos ⁊ magnates ⁊ diuites pre alijs ſunt
exaltati: ita ꝙ in paradiſo ⁊ in eccleſia vel patria
pauca ſunt ligna que eis in gloria aſſimilentur:
ita ꝙ ipſi abietes ⁊ platani: id eſt ipſi diuites/an
tiqui/nobiles/excelſi: milites/ꝓncipes vel prela-
ti: ipſorum mundane proſperitati ⁊ glorie nulla
tenus adequantur. Sicut ad litteram videmus
de multis aduocatis ⁊ officialibus regijs/⁊ ſimi
libus q̄ in mundana gloria magnos nobiles an
tecedūt: quia hodie quaſi totus honor ⁊ proſpe-
ritas ſeculi ad iſtos eſt deuoluta. Eſa. Gloria li Eſa. 60. c
bani ad te veniet; decor carmeli et ſaron/⁊ bre-

E niter altitudo ſui ſtatus ſuper alios eleuatur: ar-
buſta etiã eorum/id eſt familiares ⁊ compatri-
ote: propter eos ad officia vel beneficia eleuan-
tur: volucres celi/id eſt nobiles non dedignan-
Dan. 4. b tur nidificare: id eſt moram contrahere apud ip
ſos. Dan. Erant ſubtus eam habitantes beſtie
terre ⁊ in ramis eius cõmorantes aues celi: et ex
ea veſcebatur omnis caro. Ratio autẽ iſtorum
eſt: quia aque diuitiarum nutrierũt iſtos: ⁊ abyſ
ſus/ id eſt diabolus exaltauit eos: et flumina di-
uerſarum penſionum et lucrorum irrigauerunt
iſtos: quapropter non mirum ſi contingit ipſos
eſſe magnificatos ⁊ excelſos. Sed quia iſti de tan-
ta ſua altitudine ⁊ ſublimitate ſe erigũt in ſuper-
biam: et cor eorum per inanem gloriam exalta-
tur: ideo finaliter in manus crudelium/id eſt de-
monũ traduntur: ita ꝙ quãdoq; fit ꝙ temporali
ter per infortunia ſuccidũtur: ita ꝙ arbuſta eo-
rum/id eſt improbi familiares ⁊ filij: qui per eos
exaltati et promoti fuerant/temporaliter cõfrin
guntur: et beſtie/id eſt ſimplices ſubditi de vm-
bra ſui dominij liberãtur: ipſiſq; obedire amplí-
us non dignãtur. Iſti etiã ad locum inferni vel
terram infimã paupertatis deducuntur: ita ꝙ li
gna terre infima/id eſt pauperes quos depreſſe
rant: de caſu ipſorum nõ modicum cõſolantur:
Eſa. 14. c. dicentes illud Eſa. Quomodo cecidiſti lucifer/
qui mane oriebaris? corruiſti in terram qui vul
F nerabas gentes: ⁊ tu vulneratus es ſicut ⁊ nos:
Aliter noſtri ſimilis factus eſt. ¶ Vel dic ꝙ iſta arbor
eſt eccleſia: que propter flumina donorum ſpiri
tusſancti/que eam vegetauerunt: ⁊ propter abyſ
ſum eterne ordinationis: et aquas diuine gratie
et deuotionis: que eam nutrierunt: ita eſt hodie
exaltata diuitijs ⁊ potẽtijs dilatata: ꝙ cedri/abi
etes ⁊ platani/id eſt mundi alti principes/diui-
tes et domini: ſibi nullatenus adequantur: alia
etiam ligna paradiſi: id eſt alie ſecte que fuerunt
ſcʒ lex nature/⁊ ſecta etiã legis ſcripte ſibi nulla
tenus comparãtur: vnde iam factum eſt ꝙ in ra
mis ſuorũ officiorum: volucres celi/id eſt mun-
di nobiles gaudent nidificare: beſtie vero ⁊ po-
puli/ id eſt inferiores ſimplices ſubditi ſub vm-
bra fidei ſue letãtur habitare: quia iſta arbor de
tanta ſui ſublimitate ⁊ proſperitate eſt in ſuper-
biam erecta/⁊ cor eius ꝙ plurimũ eleuatum: iam
paulatiue in manus crudeliſſimorũ/id eſt prin-
cipum ⁊ tyrannorũ traditur: arbuſta eius/id eſt
perſone eccleſiaſtice franguntur et ſuppeditan-
tur. Aues id eſt nobiles ſubeſſe eccleſie maxime
in temporalibus dedignãtur. Ideo de ſub ipſis
id eſt de iuriſditione eius effugere probãtur po-
puli etiam/ id eſt fideles ad alienas ſectas quoti
die fugiunt: et per ſchiſmata vmbrã eccleſie de-
relinquũt: ita ꝙ iam gladijs/ id eſt tribulationi-
bus tyrannorum taliter eſt truncata: ꝙ iam ad
Treñ. 1. a. terram vltimam/id eſt ad miſeriam eſt deducta.
Vnde dicitur: Facta eſt quaſi vidua domina gẽ
Aliter tium: princeps prouinciarum facta eſt ſub tributo
¶ Vel dic ꝙ talis cedrus eſt vir contemplati-
uus et altus: qui aquis deuotionis nutritur: flu-
minibus ſpiritusſancti rigatur: et ſic ad perfecti G
onis altitudinẽ exaltatur: ita ꝙ abietum ⁊ pla-
tanorum/ id eſt mundanorũ ſapientũ nulla ſibi
ſublimitas adequatur: ligna etiã paradiſi/id eſt
alij fideles ſibi nullatenus comparantur. In ra
mis etiã ſuarum affectionum nidificant aues/id
eſt angeli per delectationẽ: ſub vmbra ſuorũ ex-
emplorum habitant beſtie ⁊ populi/id eſt homi
nes ſimplices ⁊ ignari per imitationẽ. Verunta
men quãdo ex tali ſanctitate cor eorum per pre-
ſumptionẽ ⁊ inanem gloriam eleuatur: ſepe fit ꝙ
relaxante domino manũ ſuam: in manibus cru-
delium/id eſt demonũ per peccata cadere pmit
tuntur: ⁊ finaliter ad infernũ ⁊ ad terram vltimã
deducũtur. Eſa. Detracta eſt vſq; ad inferos ſu Eſa. 14. c
perbia tua. Bene igitur cõſulitur ab apoſtolo:
Qui ſtat/videat ne cadat. Pretermitto figuram 1. Cor. 10. c
de morte ⁊ de deſtructione illarum nationum que
ponũtur Ezech. vbi dicitur: Ibi moſoch/ibi tu Ezech. 32. ſ.
bal/ibi elam: et ſic de alijs: quia ipſam alibi reco
lo me dixiſſe. De conditionibus etiã boni paſto Ezech. 34. a
ris et mali paſtoris que ponuntur hic/ nihil hic
pono: quia omnia iſta nõ videntur poſita narra
tiue/ſed potius litteraliter ⁊ ordinatiue.

¶ Capitulũ triceſimũſeptimũ textus Facta eſt ſuper me manus domini: et eduxit me in ſpiritu. Moralitatũ Capitulum XVI

H Vidit Ezechiel vnũ campum plenũ oſſi
bus/que erant multa valde: ſuper faci
em campi ſicca vehemẽter. Accidit ex
voluntate dei/ꝙ ezechiele prophetante facta eſt
cõmotio: et acceſſerunt oſſa ad oſſa/vnũquodq;
ad iuncturã ſuam: et ecce ſuper eos nerui ⁊ car-
nes: et extenſa eſt ſuper eos cutis: ⁊ ſpiritũ non
habebant: ⁊ prophetauit ad ſpiritum dicens de
quatuor ventis: Veni ſpiritus ⁊ ſuffla ſuper in-
terfectos iſtos ⁊ reuiuiſcant. Et ingreſſus eſt in
ea ſpiritus: et vixerunt: et ſteterunt ſupra pedes
ſuos exercit⁹ grandis valde nimis. ¶ Iſta oſſa Moralitas
poſſunt ſignificare congeriem ſeu congregatio-
nem omniũ peccatorum: qui ſunt in campo hu-
ius mundi/vel in campo eccleſie militantis: qui
ſunt nudi/id eſt ſine cõuerſationis decore: ⁊ ſicci
id eſt ſine compaſſionis humore: ab inuicem di
ſtincti/id eſt ſine dilectionis amore: ſpiritu carẽ-
tes/ id eſt ſine gratia et deuotionis vigore: ſine
neruis/id eſt ſine concordie ligamento vel forti-
tudinis fulcimẽto: ⁊ ſine carnibus/ id eſt ſine pi-
etatis molicie vel lenimento. Vnde dicit in per Ezech. 37. c
ſona peccatorum: Aruerunt oſſa noſtra: abſciſſi ſu
mus. Sed propheta prophetante: id eſt pdicato
re predicãte/vel prelato redarguẽte: in iſtis oſſi-
bus fit quãdoq; cõmotio cõtritionis: ⁊ accedũt
oſſa ad oſſa per affectũ ſpiritualis deuotionis:
et applicatur vnũquodq; ad iuncturam ſuã per
ligamentũ concordis vnionis: et pro eo etiã ꝙ
quilibet efficit contentus pprij gradus ⁊ pmo-
tionis. In iſtis igit ſtatim creſcere incipiũt ner-
ui. i. fortitudo: carnes. i. pietatis ſiuda plenitu-

A do:cutis.i. honeſtatis exterio: gratitudo:ꝛ a q̄tuo: vētis.i.a q̄tuo: bonis affectib⁹ venit in eis ſpūs.i. diuine gratie ſāctitudo. Vñ dñs dicit ta lib⁹ penitētib⁹ illud quod ibidē dicit: Dabo ſup vos neruos:ꝛ ſupcreſcere faciā ī vobis carnes: ꝛ ſupextendā ī vobis cutē:ꝛ dabo vobis ſpm̄/ꝛ viuetis. Sic igit fit/ꝙ inſufflāte ſpūſācto ſuper oſſa arida.i. ſuper indeuotos pctōres/ꝛ eos ſub intrāte: ſtatim incipiūt ꝑ gratiā viuere: a terra/ id eſt ab effectu terrenoꝝ ſurgere/ et ea cōtemnere:et erecti per ſpem et cōtēplationē ꝛ rectitudi-
Ezech.2.a. nē mētis ſtare. Ezech. Ingreſſus eſt ī me ſpūs/
Aliter et ſtatuit me ſuper pedes meos. ¶ Uel dic ꝙ q̄tuo: ptes a q̄bus venit ſpūs ī mentē aridā ꝛ indeuotā/ſunt q̄tuo: cōſyderatiōes q̄bus penitēs debet vti: ſcʒ natiuitatis vilitas/mortis neceſſitas/inferni aſperitas/et paradiſi felicitas: quia pctōr q̄ ad iſtas ptes bn̄ conſyderare attendit:
Aliter ſpm̄ ſctm̄ ī ſe faciliter rapit ꝛc̄. ſicut ſupra. ¶ Uł dic ꝙ talia oſſa arida ſūt hypocrite: q̄ q̄uis habēt neruos cōfederatiue colliſionis/carnes nō ficte compaſſionis/cutē honeſte cōuerſationis: ſpiritū tamē vt dicit/nō habebant: inq̄tū carēt
Sap.1.b. ſpiritu gratie et deuotionis. Unde dicit: Spiritus diſciplinę effugiet fictum ꝛc̄.

¶ Capitulum triceſimumoctauum Textus: Et factus eſt ſermo domini ad me dicens: Fili hominis. Moralitatum Capitulum XVII

B Minat dñs cuidā principi futuro qui dicit Gog: q̄ cū magnis exercitibus aſcēſurus eſt: et in nouiſſimo annoꝝ ad terrā iſrael ad ſpolia populi dei detrahēda/ et dicit ſic: In igne zeli mei locutus ſum dicit dñs: q: in die illa erit magna cōmotio ſup terrā:ꝛ cōmouebunt a facie mea piſces maris/volucres celi/beſtie terre/ et om̄e reptile quod mouet ſuper humū/cunctiq; homines q̄ ſunt ſup faciē terre:et ſubuertent mōtes/et cadēt ſepes:ꝛ oīs mur⁹ corruet in terrā/et glad⁹ vniuſcuiuſq; ad ꝓximū ſuū: ignē ꝛ ſulphur pluā ſup eū/ꝛ ſup ex-
Moralitas ercitū ei⁹. ¶ Illud pōt exponi ꝯtra diabolū: q̄ cū exercitib⁹ ſuis.i.cū cōgerie maloꝝ nō ceſſat cōtra pplm̄ dñi.i.cōtra beatos quotidie militare/ꝛ eos bonis ſuis ſpūalib⁹ ſpoliare: q: ꝑ certo ī nouiſſimo annoꝝ/ſcʒ in die iudicij/iſte cum toto exercitu reproboꝝ peribit. Tūc eñ fiet cōmotio/et mirabił eoꝝ mutatio: q: ſcʒ ī igne furoris.i. iuſticie et rigoris ipſi⁹ dei/ cōmouebunt a ſtatu ſue mūdane ꝓſperitatis piſces maris.i. voluptuoſi: volucres celi.i. ſupbi ꝛ ambitioſi: q̄ nō q̄rūt niſi alta: beſtie terre/id eſt auari atq; diuites: reptilia.i. infirmi/mali paupes homines/qui ſunt ſup faciē terre/ſcʒ eccłie: hoc eſt dictu/mali clerici ꝛ ſeculares. Tales igit ſunt de exercitu iſti⁹ regis Gog/id eſt diaboli: ꝛ iō dñs finaliter ignē et ſulphur.i. ardorē ꝛ fetorē eterne dānationis ſup eos pluet: gladiū ſue dire ſentētie ī eos mittet: mōtes.i. hoꝝ altos ſtat⁹ deſtruet: ſepes ꝛ muros eoꝝ/id ē ipoꝝ malos fautores ꝛ protectores ſubuertet:ꝛ eos oēs ad infernū damna- C
bit/interficiet et occidet: q: ꝑ certo Gog cū ſuis exercitib⁹/id eſt diabolus cū ſuis ꝑuerſis hominibus in iudicio deſtruet: et maloꝝ ſtatus et ꝓſperitas ſubuertet. Pſal. Ignis/ſulphur ꝛ ſpi- Pſal.10.b.
ritus procellarū/pars calicis eorum.

¶ Capitulū quadrageſimūprimū textus: Et introduxit me ī tēplū: et mēſus eſt frōtes. Moralitatū Ca. XVIII

Templū quod vidit Ezechiel cū ſua mirabili diſpoſitione et fabrica/nō faciliter exponit: ſed q̄ ſignificationē ſuā deſyderat/videat Gregoriū in homilia ſup Ezechielē. Nō eñ eſt meū tā difficillima exponere: qui nō quero niſi aliq̄d de ſegete ſcripturarū excerpere: vt poſt meſſores poſſim aliquē manipulū colligere. Dicit igit ꝙ Ezechiel in deſcriptione tēpli vidit quandā picturā in pariete/quam cherubin nolabat. Erat eñ pictura aīał quod duas facies habebat: ſcʒ ab vna parte faciē hominis/et ab alia parte faciē leonis: ꝛ iuxta quālibet faciē palme ſpecies pingebat: ad quas ipſa
facies cherubin vertebat. ¶ Iſta pictura pōt ſi- Moralitas
gnificare viros eccleſiaſticos/et maxime ꝑlatos qui in tēplo eccleſie ſunt locati: q: ꝑ certo iſti debēt dici cherub/q̄ interpretat plenitudo ſciētie: q: iſti debēt eſſe viri ſciētifici et diſcreti. Ezech.
Tu cherub extentus et ꝓtegens/ plenus ſapiētia Ezech.28.b.
et perfectus decore. Debēt etiā habere duas facies: inquantū in facie apparētie exterioris con-
uerſationis et moris/ ipſi eſſe debent diuerſimode duplicati: q: ſm̄ diuerſitatē locoꝝ/ tēpoꝝ et perſonarū/ipſi debēt eſſe in cōditionibus variati: q: in ipſis debet eſſe facies hoīs et facies leonis/inquantū debēt eſſe aliquotiens humani et benigni: quādoq; ṽo ſeueri et leonini: vt ſint ſicut homines quantū ad miſericordiā et benignitatē: leones ṽo quantū ad iuſticiā et ſeueritatē: vt ſic facies humana reſpiciat bonos ad ꝓmouendum: leonina ṽo reſpiciat malos ad puniendū.
Ezech. Facies hominis ꝛ facies leonis. Uerū Ezech.1.c.
tamen quelibet facies debet palmā reſpicere: q: miſericordia et iuſticia ſe debēt ad palmā eterne glorie/et ad vitioꝝ victoriā ordinare: ſiue ſit homo miſericors ſiue iuſtus/ ſemper debet intentionē rectam habere/ et ad hoc ꝙ palmam glorie poſtmodū capiat anhelare: dicens illud
Cant. Aſcendam in palmā/et apprehendā fru- Cant.7.c.
ctum eius. ¶ Hic fit mentio/ꝙ ſacerdos quan- Cap.XLII.
do miniſtrabat in templo/ induebat veſtimenta ſua ſancta: quādo vero redibat ad populū/veſtimēta ſua exuebat/et ſua cōmunia induebat.

¶ Sic ṽo q̄libet ſacerdos/id eſt q̄libet ſacer ac Moralitas
ſanct⁹ dux/id eſt quilibet iuſtus/quādo ī ſanctuario paradiſi vł in templo eccleſie per ſeruitiū diuini executionē miniſtrat: veſtimēta ſancta/id ē ſanctā et fidelē conuerſationē debet induere/et continentia moꝝ ſpiritualiū ſe ornare. Vñ di-
citur: Sancti eſtote/quia ego ſanctus ſum. Ue- Leui.19.a.
rūtamen quādo redit ad populū: id eſt qñ ad vitam actiuam reuertit/et ad mūdi negocia con-

C uerſationē𝪃 ſecularium applicat᷑: tūc debet illas
ſctās veſtes exuere/veſteſ𝪃 cōmunes induere.i.
cōuerſationē magis affabilē acciperet cōmunē
vt ſic illis cū quib⁹ habitat/ſe ſtudeat (ſine pctō
Leui.6.a. tamē) ꝓ viribus conformare. Leuit. Ueſtietur
Aliter veſtimentis alijs ꝛc. ¶ Uel dic ꝙ ſm locum et
ꝑſonas/gradū/ſtatū ⁊ officiū quod habem⁹: ne
ceſſe eſt aſſumere ſctās veſtes/moꝛeſ𝪃 induere
magis graues. Qñ tamē predicta ceſſant: tunc
homo ꝓpꝛias debet veſtes reſumere/et ſicut añ
1.Co.9.d. conſueuerat ſe habere. Aplſ: Omnibus oīa
Aliter factus ſum. ¶ Uel dic ꝙ loca quādo𝪃 nocent
ſeu proficiūt ad virtutes: qꝛ ſcꝫ ſi in loco ſancto
manſeris/veſtē ſancte cōuerſationis habebis: ſi
vero ad populū vel ad ſecularia negocia exieris/
moꝛes ſeculares et laicos repoꝛtabis. Uñ Se-
neca epiſtola.ix. Nihil tam damnoſum bonis
moꝛibus/ꝙ in ſpectaculo reſidere.

¶ Capitulū quadrageſimūquartū tertius: Et conuertit me ad viā poꝛte ſanctuarij exterioꝛis/que reſpicit ad oꝛientē. Moꝛalitatū Capi. XIX

Vidit Ezechiel poꝛtā in ſanctuario/et
erat clauſa: et dictū ē ſibi/ ꝙ poꝛta hec
clauſa erit: et vir nō tranſibit ꝑ eā: qm̄
dñs deus iſrael ingreſſus eſt per illā: erit𝪃 clau
Moꝛalitas ſa principi: princeps iſte ſedebit in ea. ¶ Dic ꝙ
iſta poꝛta eſt beata virgo: q̄ in ſanctuario caſti-
Virgo tatis et ſanctitatis poſita/ſemper ꝑ virginitatis
ſigillū mente et coꝛpoꝛe fuit clauſa. Uir enī per
iſtā poꝛtā nō tranſibit/i. nullꝰ ipſam hō per co-
Eſa.52.a. pulā carnis nō cognouit. Eſa. Non trāſibit per
te incircūciſus et immūdus. Dñs enī ſolus in-
greſſus eſt per eā/per carnis aſſumptionē. Nā
ipſi principi chꝛiſto fuit clauſa per virginitatis
dedicationē: et ipſe ſolus in ea ſedit per coꝛpo-
Pſal.117.c. ralē habitationē. Pſal. Hec poꝛta dñi: iuſtus
Can.4.d. intrabit per eā. Unde dicit᷑: Hoꝛtus concluſus
Eodē ca.d. ſoroꝛ mea: hoꝛt⁹ cōcluſus/fons ſignat⁹. ¶ Ibi-
dem oꝛdinat dñs/ꝙ leuite qui receſſerāt ab eo/
et errauerūt in idolis ſuis: ꝙ nō debebāt ad eū
accedere/nec ſanctuariū intrare/nec in ſacerdo
tio miniſtrare. Soli enī filij Sadoch/ qui cuſto
dierunt cerimonias ſanctuarij mei/cū peccarēt
filij iſrael: ipſi ſtabunt in conſpectu meo/vt offe
rant mihi adipē et ſanguinē: ipſi ingredient᷑ ad
ſanctuariū: et accedēt ad mēſā meā vt miniſtrēt
mihi. Aduerte tamē ꝙ iſti ſacerdotes debebant
indui veſtibus lineis: nec debebat ſuper ipſos
accedere quic𝪃 laneū: vitte linee erant in capiti
bus eoꝝ: feminalia linea in lumbis eoꝝ/ et nō
accingent᷑. In ſudoꝛe caput ſuum nō radent: co
mā ſuā nō nutriēt: ſed capita ſua tōdēt: vinū cū
ingreſſuri ſunt atriū/ nō bibent. Uiduā aut re-
pudiatā nō accipiēt: ad moꝛtuū generaliter non
intrabunt: populū q̄d ſit inter ſanctū et pollutū
docebūt: legē teneri ⁊ iuſta iudicia iudicabunt.
Moꝛalitas ¶ Sic vero chariſſimi/illi ſacerdotes ⁊ leuite/id
eſt eccleſiaſtici/q̄ a dño per vitia receſſerūt: ⁊ idol
ſuis.i. diuitijs ꝑ auariciā/mal᷑ mulierib⁹ per lu-
xuriā/vel mal᷑ ſuperioꝛib⁹ per ſimoniā ſeruierūt:
nō ſunt digni dño miniſtrare/nec ad ſāctuariū O
ſacrificij altaris accedere/nec ſacerdotio gaude
re. Soli enī filij ſadoch/ qui interpꝛetat᷑ iuſtus:
ſcꝫ ſoli filij iuſticie/qui legis diuine cerimonias
cuſtodire ꝯſueuerūt/digni ſunt: ad mēſam𝪃 al
taris accedūt: et ꝙ ſacerdotio fungantur: et ꝙ
adipē.i. chꝛiſti carnē et ſanguinē offerūt ⁊ mini
ſtrēt. Leuit. Dis alienigena nō accedat. Itē oīa Leui.22.b.
veſtimēta.i. oēs moꝛes et cōditiōes iſtoꝝ/ linea
⁊ pura et ſancta debēt eſſe: ⁊ nihil laneū.i. nihil
carnale vel indecēs debet in eo apparere. Linū
enī quod eſt cādidū/puritatē ſignificat: lana vero
q̄ de carne naſcit᷑/carnis voluptatē deſignat: et
ideo in capite coꝛdis et mētis debet eſſe vitta li
nea.i. puritas innocētie interioꝛis: et in lumbis
debēt carnis feminalia linea reſtringi.i. cōtinē-
tia caſtitatis exterioꝛis teneri. Leuit. Tunica li- Leui.16.a.
nea veſtiet᷑: et feminalib⁹ lineis verecūda celabit
Iſti igit᷑ quādo𝪃 ſudāt in cōfeſſione vitia emit-
tēdo: nullo mō debēt accingere ſeipſos ꝑ vitia re
ſtringēdo/ſed potius laxare oīa integre cōfiten-
do. Illi etiā qui in tēplo eccleſie miniſtrāt/ non
debēt vinū/ſupple in quo eſt luxuria/bibere: vo
luptati ſuꝑflue intēdendo. Aplſ: Nolite inebꝛi- Ephe.5.d.
ari vino/in quo eſt luxuria. Iſti etiā nō debēt co
mā.i. diuitiarū ſuꝑfluitatē nutrire: et tñ ex toto
ipſi nō debēt caput mētis a capill᷑ diuitiaꝝ rade
re/i. nudare: tōdere tñ debet iſtoſ capillos ipſos
pauperib⁹ erogādo: et plus debito creſcere nō ſi
nēdo/ſuꝑfluitatē oīmodā tōſura tēperātie re- H
ſecādo. Raſura enī oīmodā abdicationē diuiti-
arū deſignat. Tōſio vero q̄ partē aufert/ ⁊ ꝑtē di-
mittit/tēperatā reſecationē inſinuat: ad denotā
dū ꝙ eccleſiaſtic⁹ debet ſuꝑflua expēdere/et reti-
nere neceſſaria vñ viuat. Uñ i Prouer. Diuiti Prouer.30.b
as nec paupꝛtates dederis mihi dñe: ſed tribue
tñ victui meo neceſſaria. Itē iſti nō debēt vidu
am aut repudiatā.i. retroactā malā vitā ab eis
dimiſſam ꝑ recidiuū aſſumere. Quia dicit᷑: Ne Luce.9.g.
mo mittens manū ſuā ad aratꝝ ꝛc. Ad moꝛtuos
etiā.i. ad infames et malas ꝑſonas nō debēt ac
cedere: nec ſocietatē cū ipſis cōtrahere: ſꝫ popu-
lū ad literā debent docere: et ad diſcernendū in
inter ſanctū et pollutū/bonū et malū/debēt in-
ſtruere: et inter virū et ꝓximū ſuū iuſte iudicarē
Pſal. Iuſte iudicate filij hominū. ¶ Dicit ibi Pſal.57.a.
dem domin⁹/ꝙ illi qui dereliquerant eū/ et ido- Eodē ca.d.
la adoꝛauerant: ianitoꝛes in domo domini fu-
turi erant. ¶ Sic vero hodie ſunt illi in domo Moꝛalitas
eccleſie ianitoꝛes/id eſt ꝑlati et introductoꝛes/
qui dominū et deū derelinquūt: et idola/ id eſt
mūdi bona diligūt at𝪃 colūt. Bona enī mundi
idola ſunt: quia ad ſimilitudinē nō veritatē pꝛe
tendūt. Uel etiā idola ſunt maioꝛes et ſuperio-
res: qꝛ qui iſtos adulationib⁹ coluerit at𝪃 mu-
neribus: ianitoꝛ in eccleſia/id eſt officialis/ ꝑla-
tus vel introductoꝛ faciliter erit.

¶ Capitulum quadrageſimūſextum Tertius: Hec dicit dominus: Poꝛta atrij interioꝛis que reſpicit ad oꝛientem. Moꝛalitatum Capitulū XX

A In veſtibulo domus dñi quã vidit Eze
chiel/erant due porte:ſcȝ aquilonaris ꝛ
meridiõalis/ ꝑ quas populus intrabat
in veſtibulũ. Verũtamen ſic fiebat/ ꝙ ille qui il
lud intrabat/nũꝗ per eandẽ portã redibat:im
mo ſemꝑ per portam oppoſitã exibat/et econ
tra:excepto principe/qui eadẽ porta qua intra
Moralitas bat/egredi poterat ſi volebat. ¶ Pars aquilo
nis ſterilis et frigida/ in ſcriptura ſignificat in
mundo ſtatũ aduerſitatis ꝛ paupertatis. Pars
vero meridionalis luminoſa et calida/deſignat
ſtatũ pſperitatis. Veſtibulũ deſignat ſtatuȝ hui⁹
vite vel cuiuſcũꝗ mundane vel eccleſiaſtice di
gnitatis. Iſtud igiẽ eſt verũ moraliter loquen
do:ꝙ nullus eſt qui eadẽ porta egrediaẽ ꝑ quaȝ
intrat:quimmo vt cõmuniter ꝑ cõtrariã portã/
ideſt ꝑ contrariũ ſtatũ et motũ de mũdo vel ec
cleſia egrediunẽ. Illi eñ qui intrãt per viã aq
lonarẽ/id eſt ꝑ mũdi tribulationẽ ꝛ pauꝑtatẽ:ſo
lent per viã oppoſitã/ ſcȝ per viã meridionalẽ/
id eſt per ſtatũ pſperitatis exire. Ecõtra ṽo q ꝑ
meridionalẽ intrauerit/ꝑ aquilonarẽ aduerſita
tis exibit:qꝛ re[illegible] illi qui in iſto mũdo ſunt in
aduerſitate/et [illegible] exiuerint in celi pſperitate.
Econtra ṽo illi qui hic intrãt ꝑ ſeculi cõſolati
ones/finaliter exibũt ꝑ iferni tribulatiões. Nõ
eſt eſt eñ decẽs:imo vt cõmuniter et impoſſibi
le/ꝙ de aquilone ad aquilonẽ.i.de pauꝑtate ad
B paupertatẽ venias. Nec ꝙ de meridie ad meri
diẽ/id eſt de mũdi gl'ia ad celi gloriam poſt acce
das:quimo vt cõmuniter de aq̃lonari ad meri
diẽ et ecõuerſo gradiẽ:et de mũdi tribulatiõib⁹
ad pſpera/necnõ de mũdi pſperis ad aduerſa ꝑ
ueniẽ. Illud tñ põt falli in principe/id eſt in ali
quibus viris principibus et ſpũalibus: q a deo
priuilegiati per portã quaȝ intrant/exeunt:q de
pſperitate mundi ad celi pſperitatẽ trauſeunt/ꝛ
econtra quãdoꝗ de tribulatione mũdi ad infer
3. Reg. 13. c. ni deſolationẽ trauſcurrunt. Unde diciẽ: Non
reuerteris per viam qua veniſti.

¶ Capitulũ quadrageſimũſeptimũ
tertius: Et conuertit me ad portã do
mus: et ecce aque egrediebantur.

Moralitatum Capitulum XXI

Dicit Ezechiel/ ꝙ ipſe vidit aquas re
dundãtes a latere dextro templi: et ec
ce vir habẽs funiculũ in manu ſua: et
mẽſus eſt mille cubitos:et trãſduxit me ꝑ aquã
vſꝗ ad talos:et reuerſus mẽſus eſt mille cubi
tos:et trãſduxit me vſꝗ ad genua: tandẽ men
ſus eſt mille cubitos:et trãſduxit me ꝑ aq̃s vſꝗ
ad renes. Et finaliter mẽſus ẽ alios mille cubi
tos/torrentẽ magnũ quẽ nõ potui ptrãſire: quo
niã intrauerũt aque torrẽtis pfundi/que nõ po
Moralitas teſt trãſnatari. ¶ Aque q̃ exeunt a latere dextro
templi/id eſt ab ipſo pectore/et ab ipſa influen
tia et inſpiratiõe chriſti:ſignificãt aq̃s diuinarũ
ſcripturarũ:in quib⁹ pculdubio ſunt diuerſe ꝑ
tes/i pfunditate et difficultate ab inuicẽ differẽ
tes. Nã ẽm ꝙ vir q portat calamũ mẽſure/id eſt
Roma. 12. a. chriſtus:qui ẽm Apl'm vnicuiꝗ diſtribuit ſicut
vult menſurã fidei:hoiem diuerſimode ꝑ iſtum C
fluuiũ ſcripturarũ deducit: et nũc vſꝗ ad talos
id eſt parũ difficiliter ad hiſtoriã:nũc ad genua
id eſt magis difficiliter quantuȝ ad allegoriam:
nũc vſꝗ ad renes/ id eſt magis difficiliẽ quãtũ
ad tropologiã:nũc aũt ſumme inexplicabiliter/
quantũ ad moralitatẽ/vel quantũ ad anagogiã
intellectũ noſtrũ i iſto flumine circũducit. Quia
reuera q̃uis ꝑ multos paſſus ẽm magis vel mi
nus exponendo vel intelligendo faciliter trãſe
amus: aliquãdo tamen iſtuȝ torrentẽ ita imper
nauigabilẽ inuenimus/ꝙ ꝑ libito nõ trãſimus:
ita ꝙ ꝑ defectu ingenij noſtri nobis poteſt di
ci illud Joã. Dñe/neꝗ cũ quo haurias habes: Joan. 4. b
et puteus altus eſt. Et ſicut ibidẽ diciẽ: iſte flu
uius habebat ſuꝑ ripas/et ex vtraꝗ pte torren
tis omne lignũ fructiferũ:nõ defluet foliũ ex eo:
et nõ deficiet fructus eius:ꝑ ſingulos mẽſes af
fert primitiua ſua:et erit fructus eius in cibũ:et
folia eius in medicinã:ꝛ oĩs anima viuet ad quã
ꝑuenerit torrẽs iſte:qꝛ aque eius de ſanctuario
egrediunẽ:et ſtabũt ſuper fluuium piſcatores.
¶ Sic vere diuina ſcriptura ex vtraꝗ parte ſui Moralitas
ſcȝ quantũ ad ſenſuȝ literalẽ et ſpũalẽ habet li
gnũ fructiferũ.i.vitalẽ et fructuoſam ſcientiã et
doctrinã: q ſcȝ fructus ſententiarũ nõ ceſſat pro
ducere/ꝛ folia verboꝝ pferre:q tñ folia ſeu ṽba
nunꝗ cõtingit cadere vl' perire:iuxta illud: Io Mat. 5. c.
ta vnum nõ pteribit a lege. Fructus iſte ſenten D
tiarũ valet ad cibũ meritoꝝ habẽdũ:folia ṽo il
lius/ſcȝ ſacre ſcripture verba valẽt ad medicinã
maloꝝ:aie aũt.i.pſona/quas torrẽs ſcpture irri
gat:ꝑ gratiã viuificanẽ:piſcatores ṽo.i. pdica
tores et doctores ſtare et ſedere i iſto fluuio cõ
probanẽ. Iſte eñ ſunt aque q de ſanctuario do
mini.i.de paradiſo ꝑ reuelatiõȝ fluxerũt:ꝛ ideo
nõ mirũ ſi de ipſis tãti fructus.i.tante cõmodi
tates deſcenderũt:et ſic ꝑ ſingulos mẽſes.i.con
tinue fruct⁹et vtilitates nobis impẽdũt. Pſal.
Erit tanꝗ lignũ quod plantatũ eſt ſecus decur Pſal. 1. a.
ſus aquarũ. ¶ Uel dic ꝙ ligna fructifera ſigni Aliter
ficãt viros iuſtos:qui ex vtraꝗ parte fluminis.i.
id eſt eccleſie/ſunt plãtati. Etenĩ fluui⁹ a fluẽdo
diciẽ/ꝑ eo ꝙ fluctuare dinoſciẽ. Duas enĩ ha
bet partes:ſcȝ ſtatũ clericorũ ꝛ laicoꝝ:int quos
cõſtat eſſe multitudinẽ bonoꝝ lignoꝝ:fructife
rũ.i.hoim vtiliũ et iuſtorũ/qui fructũ bonorum
operũ pferũt:et folia ſanoꝝ verboꝝ pducunt:ꝑ
menſes ſingulos/ſcȝ cõtinue primitias deuoti
onis et reuerẽtie deo reddũt:qꝛ ꝑ certo folia ṽ
borũ ſuorũ nõ defluũt ꝑ mẽdacij vanitatẽ: imo
ſtabiliter permanent ꝑ veritatis et certitudinis
firmitatẽ:et ideo fructus ſuorũ operũ/et cibũ bo
norũ exemplorũ alijs pferunt: folia ṽo ſuorum
verborũ et medicinã bone doctrine alijs circũ
fundũt. Pſal. Et foliũ eius nõ defluet ꝛc. Foli Pſal. 1. b.
um eñ/id eſt verbũ viri iuſti nõ debet fluere:im
mo ſemꝑ debet ꝑ veritatẽ firmũ eſſe: et ſine va
rietate et mendacio ſtabiliter permanere.

¶ Moralitatum ſuper Ezechielem Finis.

E

Moralitatū liber vice ſimuſquartus ſuper Danielem.

¶ Capitulum primum Textus: Anno tertio regni Joachim regis iuda Moralitatum Capitulum I

NAbuchodonoſor rex Babylonis cū ſubiugaſſet hieruſalē / et in babylonē populū duxiſſet: voluit ꝙ pueri q̄ fuerāt de ſemine regio / in q̄bus nulla eſſet macula: decori forma / docti ſciētia: veſcerent̄ cibis menſe ſue / et erudirent̄ ſciētijs ꝛ linguis ꝓuincie: vt ſic fierēt digni ſtare in cōſpectu regis.

Moralitas ¶ Rex iſte eſt diabolus: qui in babyloniā q̄ interp̄tat̄ cōfuſio / id eſt in mūdo / vbi ꝑpetua cōfuſio dominat̄ Mēſa iſtius regis eſt mūdi ꝓſperitas: q̄ diabolus cibat et reficit pctōres. Pueri iſti ſunt ſancti viri religioſi et perfecti: q̄ de ſemine regio / id eſt de ſemine Chriſti per electionē et adoptionem ſunt nati.

Joan. i. b. Unde dicit̄: Dedit eis poteſtatē filios dei fieri / his qui credunt in nomine eius. Quid igit̄? Pro certo quādo Nabuchodonoſor / id eſt diabolus poteſt ꝓualere cōtra eccleſiam vel religionē / et ipſam ꝑ peccatū ſuo dominio ſubiugare: ꝛ populū eius in babylonē / id eſt

F in amorē huius mūdi deducere: ipſe ſumme nitit̄ ꝙ pueri de ſemine regio / id eſt viri eccleſiaſtici et religioſi / q̄ ſunt ſeqnaces: et ſemen regiū / id eſt perſonarū ſanctaꝝ: id eſt quicū ꝗ ſunt inmaculati et ſancti / et in ſcientia ſpirituali et theologica eruditi / et morali pulchritudine inſigniti vtant̄ cibis menſe ſue / mundi delicijs et proſperis: et inſtruant̄ in literis ſcientie Babylonis / id eſt mūdi ſcientijs / malicijs et cautelis: ꝛ hoc totū vt ipſos poſſit habere ſtantes ante ſe inferius in inferno: quia extrema gaudij luctus occupat.

Prouer. 14. b. Et hinc eſt ꝙ multi eccleſiaſtici non curant hodie niſi de delicijs et ſcientijs mūdi / ſcȝ legibus et medicinis: et ideo boni debent facere ſicut fecerunt tres de illis: ſcȝ Ananias / azarias et miſael et daniel: qui menſam regis ſpreuerunt / abſtinenteſq; fuerunt: et nō fuerunt cōcremati vel contaminati: ſed domino placuerūt et pluribus ſcientijs effulſerūt. ¶ Sic vere debent cauere de menſa iſta / id eſt de mūdi ꝓſperis: et in abſtinētia et pauꝑtate volūtaria viuere / et ita domino cōplacere: et ſicut iſti pueri in igne nō fuerūt combuſti: ſic nec viri abſtinētes igne luxurie cōburūtur. Et ideo bene dicitur:

Eccli. 37. d. Propter crapulā multi perierūt: qui aūt abſtinēs eſt / adijciet vitā. Et ſicut iſti pueri abſtinētes fuerunt iuuenti pulchriores et ſapientiores et regi p̄ ceteris amplius placuerūt: ſic vere qui ſunt abſtinentes / corā rege chriſto plus placēt: et plus pollent pulchritudine morali et ſcientia ſpūali: ꝛ min⁹ p̄ſūt ignevri .i. ꝯcupiſcētia carnali. G

¶ Caplm ſecūdū text⁹: In anno ſecūdo regni nabuchodonoſor: vidit nabucho. ſomniū. Mora. Capi. II.

VIdit nabuchodonoſor ſomniū. ſ. ſtatuā grādē ꝛ ſublimē / ac terribilē aduerſū: caput et collū ex auro optimo: pect⁹ ꝛ brachia ex argēto: vēter ꝛ femora ex ere: tibie aūt ferree: pedis ꝟo ps quedā ferrea / q̄dā fictilis ꝛ teſtea. Nā quāto ſtatua ad pedes appropinquabat / tanto metallum eius deterius erat. Tandē ꝟo de quodā mōte abſciſus eſt vnus lapis paru⁹ ſine manibus: qui ꝑcuſſit pedes: et factus eſt mōs magn⁹ in terra. ¶ Statua hec eſt Moralitas eccl'ia vel religio: q̄ ꝓ certo ꝑ ꝓgreſſuȝ tp̄is multipliciter mutat ſtatuȝ. Prim⁹ igit̄ ſtat⁹ eccleſie ſignificat̄ i capite: q̄ caput ſcȝ principiū eius ꝓ certo fuit aureū / ꝑ ruborē feruētis charitatis / et ꝑ vigoreȝ cōſtātiſſime firmitatis: ſicut patuit in martyrib⁹ ꝛ ap̄lis / q̄ fuerūt p̄mi. Secūd⁹ ſignificat̄ ꝑ ſecundā partē ſtatue / ſcȝ ꝑ pectus ꝛ brachia: ꝛ hi fuerūt eremite ꝛ confeſſores: ꝛ hi pro certo fuerūt argētei. i. cādidi [illegible]tidā caſtitatē. Tertij fuerūt doctores: et hi [illegible]igunt̄ per es: quod ſūme reſonat: q̄ fuerūt ſonori ꝑ eloq̄ntie honeſtatē ꝛ venuſtatē: ꝛ ſic patēt [illegible] ſtat⁹ ꝛ tres etates eccl'ie p̄mitiue. Sed vere pedes ꝛ tibie finis eccl'ie vel religiōis / ſcȝ nos alij: q̄ nos ſum⁹ partim ferrei ꝑ crudelitatis ꝛ ſeuitie durā ferocitatē / et indeuotiōis fragilitatē: partim aūt teſtei ꝑ auaricie crudelitatē / et ꝑ carnalē infectio- H nē: vt patet de modernis eccl'iaſticis / q̄ ſunt crudeles et duri: q̄ oēs alios volunt ſuppeditare. Sūt etiā lutū et teſtei. i. auari / terrei et luxurioſi: ꝛ ideo talib⁹ accidit quod ſequit̄. Quia dicit̄ ibidē: Preciſus ē lapis de mōte / q̄ totā ſtatuā caſſauit. ¶ Sic ꝟo diabolus lucifer / q̄ de mōte paradiſi cecidit / totā eccleſiā hodie cōcutit et frangit.

Aliter ¶ Uel dic ꝙ ſtatua eſt religio: eiuſq; caput eſt ei⁹ fundator: pect⁹ et brachia fuerūt ei⁹ primi cōfeſſores et ſancti / q̄ ibidē fuerūt. Uēter autem clauſtrū eſt: cuius inteſtina ſūt ſubditi / qui ſunt ibi. Pedes aūt et tibie ſunt ei⁹ ſequaces / famuli aut officiales / q̄ ſunt circa religioſos / et maxime laici cōuerſi. Eſt igit̄ religio grādis et ſublimis meritis ꝛ virtutib⁹ / et terribil' inimicis. Caput igit̄ eius. i. fundator / fuit aureū ꝑ charitatis ruborē. Pect⁹ ꝛ brachia / id eſt ſancti patres fuerūt argenteū ꝑ charitatis cādorē. Uēter autē et femora. i. clauſtrales ꝛ cōuentus: alij fuerunt erei. i. ſonori ꝑ p̄dicationis et cōfeſſionis laudē et orōnis et ꝓſaliactiōis clamorē. Pedes autē q̄ ſtatuā ſuſtinēt / id eſt boni laici actiui: debēt eſſe ferrei ꝑ fortitudinis vigorē / terrei ꝑ humilitatis ꝛ penitētie ſqualorē.

Aliter ¶ Uel dic ꝙ ſtatua ſignificat eccleſiā / l q̄ caput. i. capitanei ꝛ p̄lati reſpectu alioꝝ debēt eſſe aurei: et cetere ptes et ꝑſone / quāto ſunt capiti / id eſt p̄lato ꝓpinquiores / et in ſtatu / gradu ꝛ officio ſuꝑiores: tāto debēt eſſe inferiorib⁹ meliores. Unū Uegeti⁹: Tunc reſpublica bene regebatur / quando non poterat eſſe

B maioꝛ niſi qui melioꝛ. Et nota ꝙ eccleſia bñ di-
cit ſtatua a ſtando: qꝛ in ſtabilitate fidei eſt fun-
Pſal.118.m. data. Pſal. Fundauit terrã ſuper ſtabilitatem
Aliter ſuã: ⁊ eccleſia in eternũ ſtat. ¶ Uel dic ꝙ ſtatua
eſt homo diues/ potens/ grandis et ſublimis/
quẽ omnes timẽt. Iſte igiẽ quãdoqꝫ habuit ca
put/id eſt originẽ aureã: quia ex nobili plebe tra
xit originẽ. Brachia ei⁹/id eſt vxoꝛ/amici et col
laterales ſunt argentei/id eſt pleni pecunia ⁊ ar
gento/id eſt fulgẽtes gloꝛia tẽpoꝛali. Uenter ei⁹
et femoꝛa eius/et filij eius ⁊ filie/q̃ de ſuo ventre
et femoꝛibus exierũt: ſunt erei et ſonoꝛi ꝑ iactan
tias/pompas/gaudia et cãtilenas/ꝑ rixas ⁊ diſ
Job.21.b. coꝛdias. Unde Job: Pueri eoꝝ exultãt luſib⁹.
Pedes et tibie.i.eorũ famuli officiales partim
ſunt ferrei ꝑ crudelitatẽ: qꝛ alios feriunt ꝑ rapi-
nas et iniurias: partim ſũt terrei.i.cupidi ⁊ aua
ri: qꝛ ſicut videm⁹/balliui diuitũ et potẽtũ ſunt
crudeles ⁊ rapaces: et ſũt etiã cupidi ⁊ tenaces
Ezech.22.e. Ut̃ Ezech. Oẽs iſti ferrũ/plumbũ et ſtãnũ. Sꝫ
ꝑ certo de mõte.i.de paradiſo venit qñqꝫ lapis
id eſt occulta dei ſentẽtia/percutiẽs ſtatuam/id
eſt iſtũ diuitẽ cũ iſtis ſuis mẽbris collateralib⁹
et ſequacibus deſtruit atqꝫ rũpit: ⁊ hic qñqꝫ tẽ-
poraliter/et poſt moꝛtẽ eternaliter: quia ſcꝫ col
laterales et conſiliatoꝛes ſequaces/executoꝛes ⁊
adulatoꝛes diuitũ/et ceteri in ſuis criminib⁹ vꝉ
rebus acquiſitis participãtes/cum eo perpetue
Eſa.14.c. damnabunẽ. Unde dicit Eſa. Preparate filios
Aliter ei⁹ occiſioni. ¶ Uel dic ꝙ ſtatua eſt diues cau
B ſidicus vel mũdanus: qui tenet aurum et argen-
tum/lapides precioſos/terras et poſſeſſiones: q̃
eſt terribilis et ſublimis. Sed quid? Pro certo
ſepe venit quidã lapis paruus/ id eſt quidã no-
uus iuuenis et aſtutus: q̃ incipit regnare/cauſa-
re vel mercari: qui tandẽ frãgit illũ magnum: ⁊
poſſeſſiones ei⁹acquirit/et ipm ꝓſternit: ⁊ inter
oẽs fit magn⁹/id eſt in tota terra et patria nota
tus: ſicut ad litterã videmus de diuitibus: quo-
rũ quidã pereũt: alij loco eoꝝ ſurgũt. Ut̃ dicit:
Eccl.11.e. Multi potẽtes oppꝛſſi ſunt ⁊c. ¶ Uel dic ꝙ ſta
Aliter tua iſta eſt homo: q̃ qñqꝫ in capite/id ẽ in princi
pio et iuuẽtute eſt aure⁹.i.ꝑfectus et bon⁹: ⁊ tan
dẽ in pectoꝛe/id eſt in amplioꝛi etate fit argẽte⁹
id eſt minus valẽs et tepeſcẽs: a feruoꝛe tandeꝫ
fit ereus.i.ſonoroſus/q̃ruloſus. In fine.i.i ſene
ctute fit terreus/id eſt cupid⁹ et auar⁹: ferreus.i.
impius/frigidus ⁊ indeuot⁹: qꝛ a cres in princi
pio franguntẽ in fine: et ideo per lapideꝫ diuine
Aliter ſententie perpetuo confringũtur. ¶ Uel dic ꝙ
ſtatua eſt mundus/qui habet quatuoꝛ partes.i.
quatuoꝛ imperia: ſcꝫ aſſyrioꝝ aureũ/ perſarum
argenteũ/grecoꝝ ereũ/romanoꝝ ferreũ. Lapis
ỽo paruus eſt chꝛiſtus/de mõte.i.de virgine/ſi-
ne manibus.i.ſine virili ope ſciſſus: q̃ iſtã ſtatu-
am.i.mũdi regna cũ ſuis ſectis/ id eſt idolatriis
cõquaſſauit: et per fidẽ eccleſia mõs magnus fa
ctus eſt: quia iam totũ mundũ impleuit.

¶ Capitulum tertiũ Tertius: Nabu-
chodonoſoꝛ rex fecit ſtatuam aureã.
Moꝛalitatum Capitulum III.

Nabuchodonoſoꝛ fecit erigi quandam C
magnã ſtatuã aureã/maxime quanti
tatis/in quodã campo: et fecit coram
ipſa citharizare meloꝺiſſime omnibus generi
bus inſtrumentoꝝ: et dato ꝙ ſtatua nõ haberet
vitã/nec ſe poſſet mouere: tamẽ voluit ꝙ oẽs
adoꝛarent eã: alioqñ mitterenẽ in foꝛnacem
ignis: ſicut patet in tribus pueris ſanctis/q̃ no-
luerunt ipſam adoꝛare: et miſſi ſunt in ignem.
¶ Rex iſte ſignificat iſtos qui regũ ⁊ mundũ Moꝛalitas
vel eccleſiã/maioꝛes ſcꝫ et pꝛincipales. Statua
ſignificat aliquos miniſtros imperitos ad mo-
dũ ſtatue/ab eis ꝑ affectionẽ vꝉ ꝑ dona creatos
vel aliquos cõſiliarios: q̃ q̃uis ſunt ſtatuales ⁊
ignari: ipſos tamẽ colũt et credũt tãq̃ deos/⁊ ab
alijs volũt coli: ſicut ad literã videmus/ꝙ vix eſt
dare aliquẽ iudicem vel pꝛelatũ/quin ſecũ habe
at aliquã ſtatuã/id eſt aliquẽ conſiliariũ ſtatua-
leꝫ: cui ſcꝫ pꝛincipaliter credit/et eũ adoꝛat: ⁊ ab
alijs eũ honoꝛari facit: et quã in domo et in cu-
ria ſua ſuꝑ oẽs erigit et extollit: ⁊ iſti tales dicũ
tur aurei: quia ſatis habẽt de auro/ad dandũ ſu
is maioꝛibus munera. Iſti etiã ſecũ habent ci-
thariſtas: hoc eſt dictu/adulatoꝛes: qui non ceſ
ſant in eoꝝ auribus citharizare/adulãdo/lau-
dãdo/et alios impie accuſando/⁊ eis in ſuis ne
quitijs fauendo. Quia dicit: Qui derelinquũt le Prouer.28.a
gẽ/laudant impiũ. Quid igitur? Pro certo Na
buchodonoſoꝛ aliquis pꝛinceps mundi vel ec-
cleſie/conſtituit in campo vno.i. in vna patria/
ciuitate/eccleſia vel religione: vnã ſtatuã.i. vnũ D
ignoꝛantẽ iudicẽꝑ affectionẽ vel ꝑ perſonaꝝ ac
ceptionẽ erectum: in cuius auribus illi de fami-
lia ſua nõ ceſſant reſonare/et ipſam tanq̃ deum
adoꝛare: et ſi quis nõ velit eam adoꝛare/ verbis
adulatoꝛijs cõmendare: ipſe ỽo mittiẽ in foꝛna
cẽ ignis: qꝛ ſcꝫ ſtatim igne/i.xe/ire et auaricie de
predatur: et ideo pueri ſancti/id eſt bone ꝑſone
que hmõi ſuperbias abhoꝛrẽt/ab eorũ ꝓmotio
ne comburunẽ/et in igne rapine ponũtur. Un-
de Eſa. Qui receſſit a malo/ꝑde patuit. ¶ Pu- Eſa.59.c.
eri ſancti et abſtinentes precepto regis in ignẽ Eodẽ ca.c.
miſſi ſunt/vt ibi comburerẽtur: ſed ſtatim fecit
dominus foꝛnacẽ quaſi ventũ roꝛis flantem: et
filius hominis cũ eis viſus. Miniſtri autẽ q̃ foꝛ
nacẽ incenderunt/combuſti ſunt/ipſis nihil pa-
tientib⁹ in foꝛnace: et hoc in babylonia. ¶ Ba Moꝛalitas
bylonia que interpretaẽ cõfuſio/eſt mũdus: foꝛ-
nax eius eſt ardoꝛ tentationũ et tribulationum.
Rex aũt eius eſt diabolus/qui dicẽ ꝑnceps mũ
di. Ut̃ dicitẽ: Quãdo igiẽ diabolus rex babylo Joan.12.e.
nis/id eſt mũdi/inuenit aliquos viros ꝑfectos
q̃ ſuis ſuggeſtionib⁹ nolũt obedire: q̃ ſunt abſti
nẽtes a vitijs: ſtatim vult ꝙ ponanẽ in ignẽ ad
uerſitatũ et tribulationũ/vt ibi ⁊ moꝛe vel amo-
re cõburãtur: et ad hoc plures miniſtros habet
ſibi ſuffragãtes. Habet enĩ guloſos et luxurio-
ſos/qui trahũt ad ignẽ voluptatis. Habet mũ-
di ꝑncipes ⁊ vſurarios/q̃ trahũt ad ignẽ aduer-
ſitatis. Sed q̃d? Statim ỽo quando iſti ſunt in
tali igne/ꝑ certo deus adhibet ventũ ſpiritua-

C ſancti/et roꝛē ſue miſericoꝛdie et conſolationis /
et adiutoꝛiū ſue ꝓtectionis: iuxta illud apoſto-
1. Corin. 10.c. li: Nō patieť vos deus tētari ſupra illud quod
poteſtis ⁊c. Et ſi iſti a tali igne nō ledūtur: ſed
potius ſi conſtāter in eo perſeuerāt: coꝛū vincu-
la ſcʒ peccata et vitia cōſumūtur et purgantur:
quia deus nunꝙ deeſt homini tribulato/ dū ta-
Eſa.43.a. men velit eū requirere. Unde Eſa. Dū ambula
ueris in igne/nō combureris: et odoꝛ ignis non
erit in te: quia ego dominꝰ deus Iſrael. Sed pro
certo ſepe accidit/ꝙ illi qui erāt miniſtri foꝛna-
cis: qui ſcʒ gaudebant de toꝛmētis alioꝝ/ ⁊ qui
eos tribulabāt: vt ſūt mali balliui: ipſi ab ea foꝛ-
nace cōburūtur/et alij exeunt illeſi: quia ſepe dei
iudicio fit/ ꝙ ignis crudelitatis qui de foꝛnace
babylonis/id eſt de curia mali principis pꝛoꝛu-
pit/iſte miniſtros ſuos officiales et balliuos in-
uoluit/vt tales ad tribulationes et paupertates
deueniāt/quas ipſi alijs intētabāt. Quia vt ſcri
Pro.17.a bitur: qui in ruina alterius letať ⁊c. Et ꝙ etiam vi
et.24.c. dent ipſi boni/laudes et gratias in ipſa foꝛnace
Dan.3.c. tribulationis referūt creatoꝛi dicētes: Benedi-
ctus es ⁊c. quādo iſtos malos vident comburi.
Pſal.57.b. Pſal. Letabiť iuſtus cū viderit vindictam ⁊c.
Exodi ca.e ¶ Foꝛnax babylonis fuit incēſa ſtuppa et ap-
plicata pice et malleolis/vt ſic filios Iſrael de-
Moꝛalitas uoꝛaret. ¶ Foꝛnax eſt peccatū luxurie. Stuppe
ſunt aliqua dona que offeruntur/que parū valent
Pix que ligat et inficit/ſunt ſolatia coꝛpoꝝ/ ta-
ctus et geſtus. Malleus eſt vetula maquarella
F que mentē iuuēcule malleat verbis ſuis napta:
quod ſm Pliniū eſt bitumē cognatū ignibus:
et ꝙ igne viſo rapit eum/ſignificat oſcula ⁊ affa
tus. Miniſtri igiť Nabuchodonoſoꝛ/id eſt de
mones: accendūt hodie foꝛnacē luxurie cū ſtup
pa/id eſt cū donis et muneribꝰ: cū pice.i. cū coꝛ
poꝛalibus geſtibus et affectibꝰ: cū malleis/id ē
cū verbis vetularū fallacibus: cū napta.i. oſcu-
lis et tactibus: et hoc/vt filij regis iſrael.i. chꝛi
ſtiani/igne luxurie cōburantur: ipſi tamen nihil ti
ment ſi fuerint abſtinētes/ et in deo confidētes
⁊c. vt in precedenti capitulo.

¶ Capitulū quartū textus: Ego Na-
buchodonoſoꝛ quietus eram in do-
mo mea/ et floꝛens in palatio meo.

Moꝛalitatum Capitulū IIII

Nabuchodonoſoꝛ vidit ſomniū. Uide
bā inquit/et ecce arboꝛ in medio terre/
et erat magna et foꝛtis: et altitudo eiꝰ
nimia/et ꝓceritas eius cōtingēs celū/et aſpectꝰ
eius in omnē terrā: folia eiꝰ pulcherrima: ⁊ fru-
ctus eiꝰ nimius/et eſca vniuerſoꝛūʒ in ea: ſub ea
habitabāt aialia et beſtie terre: in ramis eiꝰ vola
tabāt volucres celi/et ex ea veſcebať oīs caro
Tūc inquit ecce vigil de celo/ et clamauit foꝛti-
ter: Succidite arboꝛē: ꝓſcindite ramos eius: ex-
cutite folia eius: et diſpergite fructꝰ eius: ⁊ fugi
ant beſtie q̄ ſubtꝰ eā ſunt: et volucres de ramis
eius alligenť vinculo ferreo: et cū fere foris ſit
paſcēs herbā terre: coꝛ eius ab humano immu
teť: et coꝛ fere deť ei. Roꝛe celi tingatur: veruta

men germē radicū eius in terrā ſinite. ¶ Arboꝛ B
Moꝛalitas iſta ſignificat mūdi principes et diuites: qui in
medio terre/id eſt in planicie huius mundi ver-
ſantur. Iſti enim ſunt magni quo ad faculta-
tes/ foꝛtes quo ad poteſtates: et maxime con-
tra pauperes/ qui vix aut nunꝙ poſſunt habe-
re ius ſuum de eiſdē: et ſunt alti quo ad generis
nobilitatē: ita ꝙ quaſi celū tāgere ꝑ elationē vi-
denť: et poteſtas eoꝛū/fama et ꝓſperitas ꝑ terre
latitudinē dilatať. Iſti habēt plures ramos/id
eſt plura ꝑdia/caſtra/villas vel homagia. Etiā
iſti habēt folia/ſcʒ exterioꝛa veſtimenta et oꝛna-
mēta pulchꝛioꝛa/qm bñ volūt parari et oꝛnari:
et ipſi et vxoꝛes et filij habēt fructꝰ nimios.i. di-
uitias infinitas/ita ꝙ eſca vniuerſoꝛū eſt i eis: qꝛ
multi holes viuunt de bonis ſuis: et ideo volu-
cres celi.i. mūdi nobiles et diuites ac balliuꝛ ha-
ſanť in eoꝛū ramis/id eſt in eoꝛuʒ officijs/ villis
Alter et homagijs. ¶ Uel volucres.i. clerici et pꝛela
ti: qꝛ ſcʒ hodie gaudēt volare et diſcurrere ꝑ of-
Pſal.103.b. ficia principū et magnatū. Pſal. Sup ea volu
cres celi habitabūt. Multa etiā aialia.i. multi
ſimplices ſunt eis ſubditi: et ſub eoꝛū domino
cōmoꝛanť: et breuiter omnis caro ei ſubijciť in
hac vita. Sed quid? Sepe accidit ꝙ dū tali ꝓ-
ſperitate fruunť/nec ea debito mō vtunť: venit
vigil de celo.i. occulta dei ſentētia/q̄ ſup huma-
nis vigilat inceſſanter: ⁊ ꝑcipit/ꝙ arboꝛ hec per
moꝛtē ſuccidať/et de vita ꝑſenti euellať: et ꝙ ei
nō remaneāt nec folia veſtimentoꝝ/qꝛ totꝰ nu-
dus recedit: nec fructꝰ diuitiarū/nec rami pꝛedi
oꝛū: nec volucres nec beſtie/id ē aliq̄ aſſiſtētes/ D
⁊ ſubditi familiares vel amici manēt. Quia bre
Iob.27.d. uiter ſicut dicit: Diues cū moꝛtuꝰ fuerit/nihil ſe
1.Co.15.c. cū affert. Tūc eñ euacuabit deus omnē princi-
patū: qꝛ nullus quantūcūqʒ magnꝰ in hac vita
habebit ibi famulū vel ſubiectū: ſed quilibet ꝑ
Treñ.15.d. capite ſolus erit/dicens illud: Solus ſedebā: qꝛ
amaritudine repleuiſti me. Sed aliqñ accidit il
lud quod ſequit: ꝙ ipſe vigil.i. dei ſentētia pꝛeci
pit/ꝙ iſte alligeť foris in inferno extra eccleſiaʒ
ſeu extra mūdū/ſaltē in purgatoꝛio vinculis fer-
reis/id eſt vinculis penalibus et purgātibus/iu
xta decretū diuine ſentētie et oꝛdinationis ac pu
nitionis: ⁊ ꝙ cū feris.i. cū demonibꝰ cōuerſeť:
et ꝙ vlterius ꝑ deſperationē et toꝛmentoꝛū acer
bitatē coꝛ ipſius immuteť: et ꝙ coꝛ fere/ ſcʒ in-
fecti et deſperati deť: quod maxime verū eſt de
damnatis/qui odiūt deū: et quoꝛū ratio eſt ab-
ſoꝛpta. Sed tamen quicq̄d ſit/radix ſemꝑ intri-
ca ꝑmanet et ſeruať/id eſt ſpes reſurrectionis
1.Co.15.f qꝛ boni et mali reſurgēt. Quoniā oēs reſurge
mus/ſed nō oēs immutabimur. Et ideo qꝛ de
quolibet eſt dubiū vtrū ſit in purgatoꝛio: ꝑcipit
vigil.i. dei ſentētia ⁊ oꝛdinatio/ꝙ roꝛe celi cōtin
gať.i. gratijs et ſuffragijs eccleſie: qꝛ ſcʒ ꝑ ami-
cis noſtris moꝛtuis ſemꝑ debemꝰ roꝛē benefici-
oꝛū celeſtiū/ſcʒ elemoſynarū et oꝛationū inſtil-
Gen.27.d. lare ſup eos: dicētes illud Gen. In celi roꝛe erit
Aliter bñdictio tua. ¶ Uel dic ꝙ arboꝛ eſt eccl'ia vl re
ligio: que eſt magna/foꝛtis/indeficiēs: et ad ce-

B lis contēplatione erecta: et folijs .i. ſcientijs ſuis
et eloquētijs ſacre ſcripture eſt plena: fructib9 .i.
diuitijs et facultatib9 fecūda: ramos habet pul
cherrimos .i. dignitates/officia et bñficia: et ideo
volucres .i. viri nobiles et contēplatiui: beſtie .i.
ſimplices et ſubditi in ramis hmōi cōmorantur.
Et breuiter oīs caro inuenit ſibi ſuum cibū ſpiri
tualē: ſcʒ fidem/gratiā corporalē/et tēporalē ſub
iectionē. Nobiles enī et ruſtici et diuites et paupe
res contēplatiui et actiui/eccleſie ſunt ſubditi: et
in ea inueniūt tam tēporaliter ꝙ ſpūaliter ſuffi
ciens nutrimentū. Inquit enī: Eſca vniuerſoꝝ
erat in ea. Sed vere hodie iſta arbor religio vel
eccleſia/quaſi ſuccidit per peccatū: qꝛ nullus fa
cit debitū ſuū: et ideo iam ceſſant i eccleſia folia
ſcientiarū/fructus diuitiarū: rami ꝓuentuū et be
neficioꝝ hodie deperdunt: volucres celi .i. mun
di nobiles: et beſtie .i. ruſtici aufugiūt/eā contē
nendo et ꝑſequendo: et cōtra eam armādo ſe. Et
breuiter iſta arbor .i. eccleſia ē hodie ligata vin
culis ferreis/ſtatutis principū ſecularū: intan
tū ꝙ non poſſunt ſe mouere: et cū feris .i. cū cru
delibus mūdi principib9/ipſam mordētibus et
Treñ. 1. a deuorātibus/habitāt et morant. Omnes oēs ami
ci eius ſpreuerūt eā: et facti ſunt ei inimici. Et bre
uiter nihil eſt ibi ſolatij vel vigoris/niſi radix .i.
Lu. 22. c. fides q̄ ſemꝑ remanet intacta. Quia ego rogaui
pro te vt nō deficiat fides tua. Niſi etiā ros celi
.i. gratia et deuotio: que ſemꝑ occulte a deo ſup
Aliter eccleſiā diſtillat. ¶ Uel dic ꝙ volucres ſunt cō
B templatiui: beſtie ſunt actiui: qui hodie deficiūt
Aliter in eccleſia. ¶ Uel dic ꝙ volucres nobiles ſunt
vaſalli: beſtie ſunt tyrāni: qui hodie nō dedignā
Ezech. 31. c tur eccleſie ſubeſſe. Ezech. In ramis eius habi
tauerunt volatilia celi: et in ramis fuerūt vniuer
Aliter ſe beſtie regionis. ¶ Uel dic ꝙ arbor eſt paradi
ſus: vbi ſunt folia et fructus .i. eterna proſperitas
Aliter indeficiens. ¶ Uel fructus .i. deitas. Folia que
ſunt exterius .i. chriſti humanitas. Ibi ſunt ra
mi .i. diuerſe māſiones/ordines et diſtinctiones.
Ibi ſunt volucres .i. angeli dei. Beſtie .i. hoīes.
Aliter Et breuiter oīa inueniunt ibi ſuum cibū. ¶ Uel
dic ꝙ volucres celi ſunt beati qui ſunt ſurſum in
ramis .i. in manſionib9 eccleſie triumphantis.
Beſtie ſunt viatores hui9 mūdi: et de fructibus
arboris .i. de gratijs ſanctoꝝ et ſuffragijs hic vi
uūt: et ſpe iſti9 arboris .i. eterne glorie recreant.
2. Cor. 5. b Ibidē ſm apoſtolū: Per fidē ambulam9 et non
Aliter per ſpeciē. ¶ Uel dic ꝙ iſta arbor eſt vir ꝑfect9
et maxime chriſtus. Hic enī magn9 eſt per meri
torū facultatē: fortis ꝑ conſtantie firmitatē: alt9
per contēplationis ſublimitatē: qꝛ dato ꝙ ſit in
terra: tamen debet ſurſum vſqꝫ ad celeſtia ſuble
uari per contēplationē et deſyderiū et affectum.
Sap. 18. c Unde dicit: Uſqꝫ ad celos attingebat ſtans in
terra. Illud precipue verū fuit de chriſto: q̄ erat
in terra quantū ad humanitatē: et tamē ad celos
attingebat quantū ad diuinitatē. Unde in geñ.
Geñ. 28. c. Uidit iacob ſcalam. Itē hic eſt pulcher i folijs
cōuerſationis et locutionis: plenus in fructib9
bone opationis: et habet pulchros ramos bo
ne affectionis: et ideo eſca vniuerſoꝝ eſt in eo: qꝛ
pauperes ab eo tēporaliter nutriūtur/et diuites
ſpiritualiter: ita ꝙ cibus ſpiritualis eruditionis
exemploꝝ et predicationis: cibus tēporalis ſub
uentionis in eo reperit: et ideo angeli qui ſunt vo
lucres celeſtes .i. viri ſapiētes et diſcreti: beſtie .i.
ſimplices et ignari circa eū conuerſant. Illi enī
aſſociando et congaudendo: iſti doctrinā ipſius
Aliter hauriēdo iocundant. Et breuiter oīs caro par
ticipat bona ſuā: ſicut ſcriptū eſt. ¶ Uel dic ꝙ
rami eius ſunt officia et beneficia et prebēde: et ꝓ
certo ibi ſunt volucres .i. boni viri/iuſti et ſpiri
tuales: qꝛ perfecti viri nō ponunt in officijs niſi
perſonas bonas et iuſtas: et talibus cōferunt bo
na ſua/et maxime bona eccleſie/curas et preben
das: beſtie autē debent eſſe ſubtus: qꝛ pro certo
viri beſtiales in eccleſia debēt inferius eſſe in ſta
Eodē ca. f. tu depſſionis et ſubiectionis/et nō prelationis.
¶ Cum nabuchodonoſor deambulabat i aula
babylonis: incepit efferri magna ſuꝑbia in ſeip
ſo. Cūqꝫ deum ꝙplurime offendiſſet: et nec pctā
ſua ad danielis cōſilium redimere vellet: ſed po
tius dixit: Nōne iſta eſt babylon ciuitas magna
quā edificaui in domū regis: et in robore fortitu
dinis mee et in gloria decoris mei? ſtatim ſubita
affuit dei ſententia cōtra ipſum: que ipſum in be
ſtiam cōmutauit: et eum ꝓpria gloria ſpoliauit:
figurā/ſenſum et rationē ſibi abſtulit: et cor ſicut
Moralitas fere ſibi dedit: et quaſi bos fenū comedit: et eum
D de regno ꝓprio proiecit. ¶ Ecce ſic eſt ꝙ quan
doqꝫ homo gloriat in ciuitatib9/predijs/et poſſeſ
ſionibus: quas edificauit et acquiſiuit: et in alijs
bonis ſuis nō ipſa diuie gratie et virtuti/ſed ma
gis proprijs virtutib9 aſcribit: nec curat elemo
ſynam porrigere indigenti/iuxta conſiliū predi
catoꝝ: et tunc ſubito venit ſentētia cōtra ipſum
que eū ad ſtatum pauꝑtatis et miſerie deijcit: et
tēporaliter in hac vita/et eternaliter in altera: et
eum quādoqꝫ cū regno mūdane glorie deponit:
et ipſum cū feris infernalibus ponit: ſenſum et
rationē pre acerbitate tormentoꝝ ab eo tollit: et
gloriā eius per mortē corporalē ſubuertit: et de
Aliter hoīe in beſtiam ipſum vertit: inquantū figuram
ſuī priſtini ſtatus ac ꝓſperitatis ↄfundit. ¶ Uel
alio modo tal' peccator beſtia fit: inquantū in fi
ne inſaniendo ſenſum et rationē perdit: ſicut de
Pſal. 106. c multis videmus qui phrenetici moriūtur. Pſ.
Aliter Turbati ſunt et moti ſunt ſicut ebri9. ¶ Uel dic
iſta contra malos nobiles et fatuos/et alios: qui
quādoqꝫ a ſtatu ꝓſperitatis cadunt: dignitates
hereditates et officia pdūt: a ſocietate hominū
eijciuntur: quaſi bos fenū comedere: et quaſi ru
ſtici in labore viuere: et priſtinas delicias dimit
tere: et cum feris .i. cū pauperibus cōuerſari co
guntur. Sed quid? Pro certo ipſi videntes ſeip
ſos depoſitos/deſperationē incurrunt. Beſtie
quaſi vaſtie: que ſm iſidoꝝ dicūtur a vaſtando:
id eſt crudeles et predones ſunt: cor humanū .i.
conſcientiā piam perdunt: et cor fere .i. impiam
mortē acquirunt: in viroſqꝫ malos ſe cōuertunt.
1. Re. 10. b Unde dicit: Mutatus eſt in virū alterū. Hiere
3

E A malo in malū egreſſi ſunt. Poſtꝗ nabucho-
donoſoꝛ occulto dei iudicio beſtia factus eſt: de
regno eiectus: et ad ſtatū tribulationis deuenit:
principes eius negauerūt eum ꝗdiu fuit beſtia:
ſed ſtatim quādo recepit priſtinū ſenſum/figurā
ꝛ ſtatū: principes eius cognouerunt eū ſicut pri
us: et receperūt eū. Tales ſiquidē ſunt amici mundi
qui ad ſtatū tribulationis ꝛ infirmitatis: qꝛ ſta-
tim quādo occulta dei ꝓuidentia aufert ſibi om
nem ꝓſperitatē/regnū/ſenſum ꝛ ſtatum: vere pri
cipes ſui.i.amici/cognati ꝛ parentes eius deſpi
ciunt eū: nec volunt eū amplius videre: nec regē
nec dominū amplius appellare. Quē ſi accide-
rit ad ſtatum redire: et principes ipſum recipiūt
ꝛ ei ſicut primitus obſequūtur: ꝛ quē prius ſicut
beſtiam contēnebant: nunc tanꝗ regem ꝛ domi
Eccl. 13.a nū reuerentur. Unde dicit: Si habueris/conui
Eodē ca.f uet tecū. ❡ Nabuchodonoſoꝛ rex babylonis fa
ctus beſtia ſine ſenſu: fenum comedit: ſicut bos
inter beſtias habitans: et in ſyluis ſocietatē ho
minū contēnebat: et ideo tūc a principibꝰ eſt cō
Moralitas temptus. ❡ Rex iſte babylonis.i.confuſionis:
ſignificat malos ꝓlatos/impios ꝛ crudeles. Na
buchodonoſoꝛ interpretat ſedens in angnſtia:
quoꝝ vitijs eccleſia poteſt dici babylon .i.confu
ſio. Iſti enī hodie ſunt mutati ī beſtias: qꝛ ſunt
multi beſtiales ꝛ luxurioſi: ſocietatē hominū.i.
perſonarum rationabiliū contēnentes. Et ideo
Dan.4.c. iſtis dicit: Coꝛ eiꝰ ab humano immutet: ꝛ coꝛ fere
f detur ei. ꝛ ideo vere reges et principes ꝛ laici ſo
lent tales contēnere: et eoꝝ ſtatum ꝛ conſoꝛtium
Aliter abhoꝛrere. ❡ Uel dic ꝙ principes qui ſunt ma-
ioꝛes prelati eccleſie vel religionis: vidētes eos
ales ſic viuentes beſtialiter: debēt eos ſtatim re
Ezech.21.f. gno.i. ſuſcepto regimine priuare. Ezech. Pro-
phane ſpe dux/tolle cydarim: depone coronā.
Si autē penitentia ducti/fiant iterum homines/id
eſt viri boni ꝛ perfecti ſenſum ꝛ moꝛes recuperā
tes: tūc ſm ꝙ eis videbitur poſſunt ipſos priſti-
ne gloꝛie reſtituere: ꝛ in eodē loco vel alibi iterū
Dan. 5.d prelaturā eis reddere. Quāuis daniel diceret na
buchodonoſoꝛ malā interpretationē de arbo-
re: et balthaſar de manu in pariete: vt patz infra:
ita ꝙ vnū diceret de regno eijciendū/et alterum
occidendū: ex hoc tamen nunꝗ fuerūt moti con
tra ipſum: ſed donis ꝛ honoꝛibꝰ ditauerunt. Sic
vere ꝗuis daniel.i.predicatoꝛ nos aſpere coꝛri-
gat: et futura pericula nobis dicat: ex hoc tamē
non debemus indignari: ſed et coꝛde humili re-
Pro.28.d gratiari: qnia qui coꝛrigit ſapientē/ gratiā apud
eū inueniet. ❡ Quāuis nabuchodonoſoꝛ et bal-
thaſar coꝛrectionē ꝛ increpationē danielis gra-
tioſe reciperent/et eum honoꝛarent: nunꝗ tamē
ꝓpter hoc ſe emendauerūt: ꝛ ideo perierūt. Sic
vere ſunt aliqui qui libenter coꝛrectionē audiunt
Ezech.33.g ſed nunꝗ propter hoc emēdantur. Ezech. Audi
unt ſermōes meos: et in cantica oꝛis ſui vertūt
Ca.VI.e. illos. ❡ Quāuis darius ſumme diligeret dani-
elem: tamē propter conſuetudinē ꝛ decretum fa
ctum: tradidit eū iuxta promiſſa leonibus deuo-
randū contra propꝛiā voluntatē: ſicut dicit in-
fra capſo ſexto. ❡ Sic vere reges et viri ꝑfecti B
ſumme debent cauere quid ꝓmittunt: quia tur- Moralitas
pe eſt regredi verbū ſuum. Iuxta illud Prouer. Pro.12.c.
Labiū veritatis firmū erit. ❡ Euilmerodach Euilmero-
(teſte hiſtoꝛia ſcholaſtica) pro nabuchodono- dach filius
ſoꝛ patre ſuo regnū rexit: dum a regno exularet: nabucho-
et ibi plura iniqua cōmiſit: et ideo quādo pater donoſoꝛ
ad regnum rediit: filium qui deliquerat/carceri
mancipauit: ꝛ ei plura tormēta intulit. Tandem
pater moꝛtuus eſt: et filius eius qui erat in carce
re/ad regnū iterum ſublimatur. Iſte autē qui vi
derat patrē ſuum prius in beſtiam mutatū: ꝛ ite
rum ī hominē figuratum: timuit ꝙ de moꝛte ad
vitā reueniret: ꝛ ideo fecit capi trecentos vultu
res: ꝛ patrē ſuum diuidens/vnicuiqꝫ vulturi par
tē dedit: et eos auolare permiſit/dicens: Q, niſi
omnes inſimul cōuenirent: impoſſibile erat pa-
trem ſuū quē comederant reſtituere vitā. ❡ Sic Moralitas
ſiquidē chariſſimi: quādoqꝫ accidit ꝙ euilmerodach
.i.aliquis iniquus ad regnū.i.ad aliquod offici-
um ſublimat: vbi quādoqꝫ multa iniqua cōmit-
tuntur/ſubditos grauando ꝛ ſpoliādo: ꝛ ideo ſe
pe accidit ꝙ ꝓpter nequitiā eius ſuperioꝛ magi-
ſter qui ipſum habet coꝛrigere: ipſum percutit/
incarcerat atqꝫ affligit: vel penā ei tribuit com-
petentem: illi extunc accidit moꝛ patrē ſuum:
Ideo ſi iſte pater vel coꝛrectoꝛ moꝛitur.i.ſi ali-
quod infoꝛtuniū ei venerit: ipſe ſtatim cōſurgit
verſus ipſum: ꝛ eū per detractionem ꝛ falſam ac
cuſationē laniat: et vulturibus .i. ſuis inimicis
poꝛrigit eum deuoꝛandū et diffamandū: et hoc
vt perpetuo ad ſtatum proſperū non reſurgat.
Quia qui arguit deriſoꝛē/ ipſe ſibi iniuriā facit. P.10.9.b.
Tradet enī frater fratrem/et filius patrē: ꝛ inſur
gent filij in parentes: ꝛ moꝛte eos afficient: ꝛ eri Mat.10.c.
tis odio oībus hoībus ꝓpter nomen meū. Qui Lu.21.b.
autē perſeuerauerit vſqꝫ in finē/ hic ſaluus erit. Michee.7.b
Et alibi: Et inimici hominis domeſtici eius: ſi- Mat.10.d
cut dicit micheas.

❡ Capitulum quintū textus: Baltha
ſar rex fecit grande conuiuiū optima
tibus mille. Moralitatū Ca. V

Balthaſar rex babylonis cū ſemel eſſet
obſeſſus a Dario rege perſarum: vili-
pendens obſidionē/ fecit grande conui
uium familiaribus ſuis: et fecit apportari vaſa
aurea ꝛ argentea que de hieruſalem ꝛ templo at
tulerat pater ſuus: et tunc in ipſo cōuiuio bibe-
runt in ipſis ipſe ꝛ optimates ſui/vxoꝛ ꝛ concu-
bine ſue: et laudauerunt deos ſuos: ſed hoc ab-
hoꝛrens deus: fecit venire in ipſo cōuiuio in pa
riete vnam manuz que ſcripſit per oꝛdinem iſta
tria verba: Mane/thetel/phares: quod ſignifi
cat/numerus/pondus/diuiſio. Significabat au
tē deus ꝙ ipſum numerabat: ꝛ ponderabat ope
ra ſua quantū valebant: et quia deficiebat in nu
mero ꝛ pōdere: tunc diuidebat regnū eius/ꝛ ſibi
penitus auferebat: et ſic factū eſt ꝙ in ipſa nocte
rex qui obſidebat ciuitatem/cepit eum ꝛ occidit:
et regnum eius ꝛ totam ſubſtantiam deuoꝛauit.
❡ Balthaſar qui interpꝛetatur deuoꝛans diui Moralitas

F ſignificat mundi diuites et potentes: qui
nõ ceſſant diuitias deuorare et accumulare: nec
Pro.31.b. tamen ab eis ſaciantur: quia venter impiorum
inſatiabilis eſt. Unde dicitur: Iſti ſunt reges
Babylonis: quia regunt mundũ/ vbi nõ eſt ni
Ozee.8.a ſi confuſio. Ozee: Ipſi regnauerunt/ ſed non ex
me rc. Iſti quotidie obſidentur a rege Perſa
Job.41.d. rum/ id eſt a diabolo/ qui eſt rex ſuper omnes fi
lios ſuperbie. Sed vere iſti nõ curãt de iſta ob
ſidione/ ſcilicet de diabolo: qui continue per ten
tationem et tribulationem/ et mortis tempora
lis et eterne tentationem ipſos obſidet et infe
ſtat: immo pro certo ipſi vacant conuiuijs/ lu
dis/ potibus et cibis: et cũ vxoribus ſuis et fa
miliaribus et dijs ſuis/ id eſt illis de parentela
ſua/ de quibus magis ſperant et exultant: in va
ſis aureis et argenteis bibere delectantur. Sed
p certo deo ſepe diſplicet huiuſmodi vanitas
et proſperitas: et ideo dum ſunt in aula Baby
lonis/ id eſt proſperitatis mundane: quãdo nõ
cogitant de futuris/ deus mittit manũ ſuam/ id
eſt poteſtatẽ et virtutem: et in pariete corporum
ſententiã ſcribit/ et dicit: Mane/ thetel/ phares.
Quia ipſe numerat tempus et vitam eorum/ et
ipſam preſumit: et ipſe etiam ponderat quantũ
de virtutibus et vitijs habeant: et tandem diui
dit eos/ ſcilicet animã a corpore ſeparando per
mortem: vel diuidit eos ſcꝫ a ſocietate fidelium
ꝛ partem eorum ponit cum infidelibus in infer
D no: et ideo rex Perſarum/ id eſt diabolus/ audi
ta dei voluntate et ſententia: ipſos corporaliter
et eternaliter occidit/ qui ipſos tamdiu obſede
Luce.12.c. rat in hoc mundo. Unde: Stulte/ hac nocte re
petent animã tuam a te: que autem congrega
ſti cuiꝰ erũt rc. Uel iſta dic cõtra executores te
ſtamentorũ: qui ſcilicet mortuo diuite/ et lecta
teſtamenti ſcriptura: optime numerant et pon
derant bona ſua: ipſaqꝫ inter ſe diuidunt et diſ
penſant. Ideo bene dicitur: Diuiſum eſt regnũ
tuum: et datum eſt Perſis et medis/ id eſt tu
is executoribus et alijs. Si vis dic interpretati
onem de medis et perſis rc. Unde tales ſic mo
rientes/ poſſunt de ſuis executoribus dicere il
Ps.21.d lud Pſal. Diuiſerunt ſibi veſtimenta mea rc.
Ca.VI.e ¶ Cum Daniel eſſet honoratiſſimus in pala
cio regis Darij/ inuiderunt ei aliqui principes:
et ideo ipſum mitti in lacum leonum/ propter
hoc ꝙ deum colebat/ procurauerunt. Sed ſta
tim affuit dei prouidentia/ qui Danielem inter
leones illeſum ſeruauit. Quod vidẽs rex/ in cra
ſtinum ipſum liberauit: ꝛ eius accuſatores cum
vxoribus et filijs in lacum intromiſit: et ſtatim
coram ipſo fuerũt a leonibus deuorati. ¶ Rex
Moralitas iſte eſt deus: cuius regnum (teſte Gregorio) eſt
eccleſia: Lacus eſt purgatorium vel infernus/
vbi ſunt leones/ id eſt demones rugientes. Ac
cidit etiam ꝙ in regno Chriſti/ id eſt eccleſia eſt
quãdoqꝫ Daniel/ id eſt aliquis homo clericus:
qui propter ſcientiam et bonitatem ab homini
bus honoratur: et ideo vere habet ſtatim inimi
cos inuidos. Quia ſm Senecã in libro de mo
ribus: Et ſi nullos inimicos facit iniuria: mul C
tos tamen facit inuidia. Unde ſepe accidit/ ꝙ
propter proſperitatem qua fulgẽt inter ceteros/
mors eis ab inimicis intentatur. Et ideo dato
ꝙ diſpliceat regi mors innocentum: tamen pro
pter decretum Medorũ immutabile/ id eſt pro
pter decretum quo ſtatutum eſt hominibus ſe
mel mori ſm Apoſtoluꝫ: ipſe diſſimulat et per Hebre.9.g
mittit. Igitur Daniel/ id eſt iuſtus mortuus: in
lacum/ id eſt in foueam vel in purgatoriũ mit
titur: et lapis tunc ſuperponitur in ſepulchro:
vbi ſcilicet ab Abacuk/ id ẽ a bonis amicis pul
mento piorũ ſuffragiorum ſpiritualiter ſuſten
tatur. Sed pro certo leones/ id eſt demones ei
nõ poſſunt nocere: immo ab ipſo lacu/ id eſt a
a purgatorio: a rege/ id eſt a deo liberatur: et ad
aliam gloriam ſublimatur/ ſcꝫ ad gloriam pa
radiſi. Alij autẽ in lacum/ id eſt in infernũ ponũ
tur cũ vxoribus et filijs/ id eſt cuꝫ fautoribus et
imitatoribus ſuis: vbi a leonibꝰ/ id eſt a demo
nibus deuorãtur perpetuo: et ſuper eum rugie
rũt leones. Et ſic inuidi ꝛ homicide alijs credũt
ſibiipſis nocent: et alijs pficiũt et valẽt. ¶ Uel Aliter
dic ſpiritualiter per modũ exempli: quãdo quis
per inuidiã procurat alteri maliciã/ trãſit ſuper
ipſum: et idem preiudicium ſepe incurrit quod
alijs intentabat: ſicut patet de aman et mardo
cheo. Unde dicitur: Qui fodit foueam/ incidit Pro.26.e
in eam. D

¶ Capitulũ ſeptimũ textꝰ: Anno pri
mo Balthaſar regis babylonis/ da
niel ſomnium vidit. Moralitatum
Capim VI

Daniel vidit ĩ medio maris quatuor vẽ
tos pugnare: et ſtatim beſtie grandes
de mari pariter aſcenderũt inter ſe diſ
ſimiles et feroces rc. ¶ Mare quod eſt inſcru Moralitas
tabile/ eſt cor hoĩs. Hiere. Quatuor venti ſunt Hiere.17.b
quatuor affectiones: ſcꝫ ſpes/ timor/ gaudium
ꝛ dolor: ꝛ iſte inter ſe pugnant: quia in corde ho
minis ſemp eſt pugna inter iſtas affectiones et
paſſiones. Ideo bene dicitur in proſa: Confuſa
ſunt hec omnia/ ſpes/ timor/ gaudiũ ꝛ dolor. Et
ideo ſepe accidit ꝙ poſt iſtos ventos/ id eſt poſt
huius mundi conflictũ ſequũtur quatuor beſtie
fortes ꝛ diuerſe/ id ẽ quatuor peccata mortalia.
Nam ex ſpe ſequitur pſumptio/ ex timore deſpe
ratio/ ex dolore obſtinatio/ et ex gaudio luxurie
corruptio: et ſic cor humanũ ex iſtis quatuor vẽ
tis/ id eſt beſtijs diſſipatẽ. Unde in Prouer. Co Pro.19.c.
gitationes varie verſantẽ in corde viri. Ideo dici
tur: A corde quatuor oriũtur. ¶ Uel dic ꝙ qua Ecc.37.c.
tuor venti ſunt ſuperbi nobiles. Beſtie ſunt cru Aliter
deles inferiores: qui ideo quatuor dicuntur: pro
eo ꝙ in quatuor mũdi partibus collocãtur. Iſti
igitur inter ſe pugnãt: ꝛ per rixas ac diſcordias
iugiter ſecum certant. Unde dicẽ: Inter ſupbos Pro.13.b
ſemper ſunt iurgia: ¶ Daniel vidit quandã be Eodẽ ca.a
ſtiam leene ſimilẽ: et habebat alas ſicut aquile:
et ſublate ſunt ale eius: et ipſa ſublata eſt de ter
ra: ꝛ ſuper pedes quaſi homo ſtetit: ꝛ cor eius da

E rum eſt ei. ¶ Beſtia ſignificat ſuperbũ: et ideo
Moꝛalitas dicitur ſimilis leene: que eſt beſtia ſuperbiſſima:
quia ſuperbi huius mũdi ſunt crudeles moꝛe le
onis/pauperes deuoꝛando: ſicut patet de mili
bus/officialibus ꝛ balliuis. Iſti quãdoq₃ habẽt
alas aquile: per quas in altuꝫ vehuntur .i. altas
perſonas ꝛ nobiles: per quas frequẽter ſublimã
tur/pꝛomouẽtur et honoꝛantur/ſicut videmus:
quia nõ eſt ita modicus balliuus vel vſurarius/
quin habeat maioꝛẽ in curia vel patria/ꝗ ipſum
ſubleuet ac ſuppoꝛtet. Iſti autẽ aquile dicunt ſi
miles: quia tales mali maloꝝ fautoꝛes ad modũ
aquile per rapinas viuunt de ſanguine alieno.
Hiere.2.g Hiere. In alis tuis inuẽtus eſt ſanguis paupe
rum ꝛ innocentũ. Alios eñ malos non ſuſtine
rent/niſi inde ſanguinẽ emungerẽt: ꝛ de eoꝝ ra
Job.39.d pinis emolumentũ haberent. Job: Pulli aqui
le lambũt ſanguinẽ. Sed quid? Sepe accidit ꝙ
ale iſte a talibus euelluntur/quãdo homini ꝑ moꝛ
tem ſubtrahunt. Iſti etiã ſui amici vel fautoꝛes
ſibi per aliquod infoꝛtuniũ auferunt de terrena
dignitate ꝛ pꝛoſperitate/quã ſuper alios obtine
bãt. Et ſuꝑ pedes quaſi homo ſtant: hoc eſt di
ctu/ꝙ ipſi cadunt a ſtatu ſuo ad terrã .i. ad pau
perem ſtatũ: ita ꝙ ſi erant equites/fiant pedites
Ideo dicitur/ꝙ coꝛ eius datũ eſt ei: quia tũc tem
poꝛis redeũt ad coꝛ ſuũ/ꝛ cognoſcũt quid ſunt:
et vñ ſunt: et quid eſt mundi pꝛoſperitas quã ſic
Eſa.46.c. perdũt. Eſa. Redite ꝑuaricatoꝛes ad coꝛ: recoꝛ
F damini pꝛioꝛis ſeculi. Sicut eñ videm⁹ quãdo
inferioꝛes ꝑdunt alas ſuas .i. fautoꝛes ſuos: qui
eos in pꝛelatoꝝ curiis ſuſtinebãt: ipſi ſolent ſi
militer de terra tolli: et a ſtatu vel officio/vel ſal
Zach.13.c tem reputatione tolli atq₃ deponi. Zach. Per
cutiam paſtoꝛem: et diſpergentur oues gregis:
Aliter ¶ Uel dic ꝙ poſt moꝛtẽ amicoꝛum ſuoꝝ et ala
rum ſuaꝝ euulſionẽ/ipſi ſimiliter de terra ꝑ moꝛ
tem tolluntur: et ad infernũ pedes ire compellunt
vbi coꝛ eoꝝ .i. triſticia ꝛ deſperatio ſibi datur: ꝛ
Hiere.8.f. penitẽtia de male actis ſi poſſent. Hiere. Doloꝛ
Aliter meus ſuꝑ doloꝛẽ: in me coꝛ meũ merẽs. ¶ Uel
dic ꝙ leena/que eſt beſtia ita luxurioſa/ꝙ cũ par
do foꝛnicatur/quod eſt anĩal pictum: ſignificat
mulierẽ adulterã: que cũ pictis ꝛ pulchris tunic
nibus foꝛnicatur: et leoni .i. marito ꝓpꝛio fraudeꝫ
facit. Ale i. Ꝫ iſtius ſunt gratie per quas eleuatur
et ſuperbit: ſcꝫ pulchꝛitudo/nobilitas/potẽtia
et voluptas. Sed quid? Uere iſte ale ꝑmo ſub
trahunt ei: quia ſcꝫ ſua pulchꝛitudo per ſenectu
tem deficit: ipſa tandẽ de terra viuentiũ tranſit:
et ſuꝑ pedes ſuos tota nuda in ſuis naturalibus
relicta/in inferno cogitur ſtare: ꝛ coꝛ eius datur
Eodẽ ca.b ei ꝑpetua triſticia lamentari. ¶ Secũda beſtia
quã vidit daniel/erat ſimilis vrſo. Ecce (inquit)
alia beſtia ſtetit ſimilis vrſo in parte: ꝛ in oꝛe ei⁹
tres dentiũ oꝛdines: et in dentib⁹ ſuis erant tres
pꝛincipes qui dicebant ei: ſurge/comede carnes
Moꝛalitas plurimas. ¶ Beſtia poteſt ſignificare pꝛincipes
malos et pꝛelatos: qui reuera vrſo (qui mel ſum
me diligit) ſunt ſimiles: quia ſcꝫ mel .i. dulcoꝛeꝫ
voluptatũ et deliciarum diligunt: ꝛ vellus hirſu

tum diuitiarũ gerunt. Nam ſicut vrſus apes in G
quietat: tales inimicos pauperes ꝑ rapinas ve
mel .i. ipſoꝛum bona rapiunt ꝛ euelunt. Iſti ha
bent os magnũ .i. magnã curiam ꝛ hoſpitiũ ſeu
clauſtrum ꝛ monaſteriũ: vbi ſunt plures dẽtes/
id eſt plures perſone in tribus oꝛdinibus .i. plu
ribus officiis/diſtinctionibus/ſtatib⁹/gradib⁹
oꝛdinate: quidã ſuꝑioꝛes/quidã mediocres/alii
inferioꝛes: ſed in iſtis dentib⁹ ꝛ oꝛdinibus ſunt
tres pꝛincipales dentes .i. aliqui magni in officiis
ſuperioꝝ gratiis excellentes: quia pꝛincipes in
ſuis curiis ꝛ officiis/pꝛelati in ſuis hoſpitiis ſem
per habent aliquos fautoꝛes: per quos regũtur
ꝛ oꝛdinãtur. Sed quid dicũt iſti beſtie: iſti conſi
liarii/fautoꝛes ꝛ magiſtri? Pꝛo certo nõ dicunt
eis ꝙ regant bene terrã ſuam: vel ꝙ faciãt iuſti
ciam: vel ꝙ ab iniquitate caueãt: ſed ipſi dicunt
eis: ſurge/comede carnes plurimas: hoc eſt di
ctu: Deuoꝛa ſubditos: excoꝛia/rape/comede car
nes/id eſt ſubſtantias alioꝝ. ¶ Uel dic ꝙ iſta Aliter
beſtia eſt infern⁹: qui eſt ſimilis vrſo/quo ad vo
racem inſatiabilitatem: habet tres oꝛdines den
tium/id eſt tres differentias moꝛdaciũ toꝛmen
toꝛum: ſcꝫ limbum/purgatoꝛiũ ꝛ barathꝛũ. Iſti
eñ dentes dicunt inferno/ꝙ deuoꝛet carnes plu
rimas: quia iſta tria loca deuoꝛant hodie quaſi
oẽs perſonas: quia barathꝛum deuoꝛat dam
natos: limbus pueros non baptizatos: purga
toꝛium penitentiã acturos. Unde in Pꝛouer. D
Tria ſunt inſatiabilia. ¶ Uel dic ꝙ feroꝝ vrſa Pꝛo.30.b
que nulli parcit: ꝛ que duas alas habere dicitur/ Aliter
eſt moꝛs: cui⁹ ale ſunt due: ſcꝫ infirmitates ꝛ ca
ſus: que moꝛtẽ faciũt vndiq₃ euolare: et ad loca
varia ſe tranſferre. Iſta eñ tres habet oꝛdines
dentium/ſtatuũ ꝛ locoꝛum: paradiſum/purgato
rium et infernũ: et foꝛte ibi ſunt pꝛincipes tres:
ſcꝫ minoꝛes angeloꝛum oꝛdines: qui moꝛti caſi
bus/infirmitatibus ꝛ actibus hominũ pꝛeficiun
tur ſm aliquos ſanctos: et iſti pꝛo certo dicunt
moꝛti: Surge/comede carnes plurimas: qꝛ iſti
pꝛincipes angeli oꝛdinant ſm occultam dei pꝛo
uidentiã de quolibet: quando/quomodo/ꝛ qua
re ꝛ vbi: in quo iſtoꝝ trium oꝛdinum locandus
ſit quilibet cum moꝛietur. Ideo de moꝛte dicit
Pſal. Ad te oĩs caro veniet. ¶ Uel dic ꝙ be Pſal.64.a
ſtia eſt chꝛiſtus: qui fuit ſimilis vrſo: id eſt pecca Aliter
toꝛibus in parte/quantũ ad naturam/non quan
tũ ad vitia. Tres oꝛdines/id ẽ tres nature i vna
perſona: ſcꝫ diuinitas/coꝛpus ꝛ anĩa. Tres pꝛin
cipes ſunt tres ſtatus eccleſie: qui per noe dani Ezech.14.c
el et iob intelliguntur: cõtinentium/cõiugatoꝝ
et virginum: qui dicunt chꝛiſto per oꝛationem:
ꝙ ipſe comedat: et eos ſibi incoꝛpoꝛet ꝛ vniat ꝑ
fidei ſacramentũ carnes plurimas: ſcꝫ homies
huius vite: vt fidelibus adiũgantur in coꝛpoꝛe
chꝛiſti myſtico: iudei/heretici/ſaraceni: ꝛ per pe
nitentiã repꝛobi chꝛiſtiani. Pſal. Exaudi oꝛati Pſal.64.a
onem meã: ad te omnis caro veniet. ¶ Uel dic Aliter
ꝙ iſta beſtia vrſina eſt vaniloquus: habens tres
oꝛdines dentiũ/id eſt tria genera verboꝝ in oꝛe:
ſcꝫ detractionem/iactantiam et blaſphemiam;

M. ⁊ iſti deuorant carnes plurimas: quia iactantia deuorat carnes ꝓprias: detractio carnes proximi: blaſphemia carnes chriſti. Uide ſuꝑ de mā-

Eodē ca.b

ticora li. de animalibus. ¶ Tertia beſtia quaſi pardus habebat quatuor alas auis et quatuor

Moralitas

capita: et habebat poteſtatē magnam. ¶ Pardus coloratus ⁊ preceps/eſt hypocrita: qui ꝗuis ſit coloratus in conuerſione picta ⁊ ficta: tamen preceps eſt ad ſanguinē/id eſt ad luxuriam ⁊ peccatum: et iſte habet plures alas ⁊ capita.i. plures modos decipiēdi: et iſto modo aliqui acqui-

Aliter

runt poteſtatē/honorem et reputationē. ¶ Uel dic ꝙ beſtia cuiꝰ quatuor ale/ſunt quatuor affectiones: quatuor vero capita ſunt quatuor principalia crimina ex ipſis orientia ⁊c. ſicut ſupra

Aliter

ca.iiij. ¶ Uel dic ꝙ pardus eſt vir perfectꝰ: qui habet pellē pictam honeſte cōuerſationis: ⁊ iſte habet quatuor capita/id ē quatuor principales virtutes: ſcʒ iuſticiam/prudentiā/ fortitudinē/et temperantiā. Habet etiā quatuor alas/id ē quatuor affectiones bene ordinatas: ſcʒ ſpem/timorem/gaudiū ⁊ dolorem: cum quibꝰ volat ſurſum ad celeſtia contēplando: et ideo poteſtas ei datur in celo ⁊ in terra. In terra dico quantū ad tēporalem promotionē: in celo vero quantū ad celi beatificationē. Et debent conuenire capita cū alis: quia gaudiū debet habere temperantiā/dolor prudentiam/ſpes iuſticiā/ timor fortitudinē.

Ezech.i.b Eodē ca.b

Ezechi. Quatuor facies vni ⁊c. ¶ Quarta beſtia erat terribilis ⁊ fortis nimis diſſimilis alijs

B

et habebat dentes ferreos: ⁊ comedebat ⁊ comminuebat/et reliqua pedibus conculcabat: et ca-

Moralitas

pita habebat decem. ¶ Iſta ſignificat mūdi diuites et tyrannos: qui propter ſuam malā vitaʒ quā plerīqʒ ducūt: ſunt terribiles ⁊ alijs diſſimiles chriſtianis: vt de quolibet dicaꝛ illud Sap.

Sap.2.c.

Grauis eſt nobis etiaʒ ad videndū: quoniā diſſimilis eſt nobis vita eius. Deceʒ capita ſunt decem capitalia vitia: que opponūtur decē pre-

Apoca.13.a

ceptis. Apoca. Habebat capita ſeptē et cornua decem. Dentes iſtorum ſunt eorum officiales ⁊ ballini: qui dicūtur dentes a demendo: quia iſti ſunt rapaces et auare nature: ꝙ alijs demunt et ſubtrahunt quicquid poſſunt. Et iſti dicunꝛ ferrei/propter duram crudelitatem: ſūt magis fortes quo ad diuitias et quo ad potentiā ſecularē: intantū ꝙ nullus poteſt contra eos preualere: ⁊ ita ille beſtie/ id eſt principes potentes/mediantibus ſuis dentibus/id ē ſuis coadiutoribus: hodie omnia deuorant et confundūt: et illud quod nō poſſunt conſumere: ſcʒ illos contra quos nō poſſunt preualere: vilipendūt ⁊ deſpiciunt: capita habent plura/id eſt plures dignitates/villas

Aliter

⁊ caſtra. ¶ Uel dic/ꝙ iſta beſtia ſunt cauſidici/ballini ⁊ officiales: et tales dentes virtute quorum demūt bona aliorum/ſunt principes ⁊ prelati: cū quibus ſunt: ⁊ per quoꝝ virtutem faciunt multa mala. Nam habēt dentes ſuper eos.i. dominos magnos ⁊ magiſtros: ſub quorū vmbra ipſi deuorant omnes alios circūſtantes/per auaritiā et rapinā; et illud quod non poſſunt ſuppeditare/conculcāt pedibus i. contēnunt ꝑ ſuper-

C

biam mentis. Iſti habent hodie plura capita.i. dignitates ⁊ prebendas. Pſal. Ipſi peccatores

Pſal.72.b Eodē ca.b

in ſeculo ⁊c. ¶ Apparuit quedā beſtia mirabilis et terribilis/fortis ⁊ magna: habēs capita ſeptē et cornua decē: et inter omnia iſta cornua ortum eſt vnū cornu modicū: habens oculos quaſi oculos hominis: ⁊ hic loquēs grandia: ⁊ a facie eiꝰ tria de alijs cornua ſunt euulſa: et iterū creuit illud cornu: cū quo bellum faciebat cōtra dei ſanctos ⁊ preualebat: et reges terre hūiliabat. Putauit ꝙ poſſet mutare tempora et reges: ſed tandem antiquus dierū venit: ad iudicium ſedit: et poteſtas iſtius eſt ablata. ¶ Si vis expone alle-

Allegoria

gorice: ſicut expoſuit gloſſa de antichriſto: ⁊ dic ꝙ beſtia eſt regnū romanū. Decem capita ſunt decē: regna cornua ſūt reges: cornu modicū eſt antichriſtus: contra deū loquēs grandia/ reges ſubijciens/oculos clari intellectus habēs. Iſte enī cōtra ſanctos pugnabit: et ꝑualebit ad tempus: ſed tamē finaliter veniet antiquꝰ dierū chriſtus ad iudicium: et ceſſabit eius poteſtas. ſed de hoc nihil ad preſens. ¶ Sed expone moraliter

Moralitas

et dic ꝙ beſtia eſt princeps vel ꝑlatus magnus et fortis: habens plura capita.i. plura loca capitalia/villas et caſtra: cornua ſunt principes/ballini ⁊ officiales ſui: mediantibꝰ quibus alijs cornu impetit ⁊ deterret: ſed aliquādo accidit ꝙ oritur inter eos vnū cornu modicū.i. vna modica et parua pſona: que primo eſt in paruis officijs que tamē oculos ſue clare diſcretionis/cautela-

D

rum et cauillationis habet: et propterea laqueo ſue eloquētie.i. iactantie ⁊ adulationis/ minarū et elationis ipſe preualet contra alios: ⁊ maxime contra ſanctos et iuſtos: et ſuppeditat tres vel plures: et alij officiales a facie eius euellūtur et deponunꝛ de ſuis officijs: ⁊ quādoqʒ fauēte fortuna intantū creſcit in mūdi ꝓſperis: ꝙ dei ſanctos vel pauperes religioſos/ et alios ſe meliores cōcutit et cōculcat: Deū contēnit: reges terre.i. nobiles ⁊ potētes humiliat et affligit: vt pater de iſtis qui ſunt cū regibus ⁊ prelatis: de quibus dicit apoſtolus: Deū non timēt: et cunctis

1.Theſ.2.d

hoībus aduerſantur. Sed finaliter venit chriſtꝰ antiquus dierū: et vocat eos ad iudiciū per mortem ſubitā: et ſic eorū poteſtas deficit. Ideo de

Pſal.74.b

tali cornu dicit Pſal. Cornua peccatoꝝ contereꝛ. ¶ Uidit daniel ꝙ throni poſiti ſunt: ⁊ an-

Eodē ca. c

tiquus dierū ſedit: veſtimentū eius quaſi nix: capilli eius quaſi lana munda: thronus eius quaſi flamma ignis: rote eius ignis accenſus: fluuius igneus rapiduſqʒ egrediebatur a facie eius: ⁊ libri aperti ſunt: et iudicium factū eſt: et tunc omniū beſtiarum ablata eſt poteſtas: et filio hominis ſibi preſentato dedit antiquus dierū poteſtatem/regnū/gloriam et honorē. In iſtis verbis deſcribitur iudicis vel iudicij ſtatus: quia pro certo in throno/id eſt in prelatione et poteſtate iudiciaria non debet ſedere niſi antiquus/ id eſt homo ſapiens et maturus: qui debet habere capillos.i. interiorem affectionē: et veſtimentū/id

E eſt exterioꝛē conuerſationem/albam ⁊ mundam
ſanctam et puram: caſtam et boneſtam/et im-
munem ab omni affectione/et acceptatione mu
nerum et perſonarum quaſi nix: et quaſi lana al
bi capilli eius: dato ꝙ hodie multi ſeſſores ⁊ iu
dices ſunt contrarie conditionis. Unde dicit:
Eccl.10.b. Uidi ſtultū in dignitate ſublimi: thronus ei⁹.i.
autoꝛitas rote circa eum. Uoluentes/id eſt mi-
niſtri ſui volubiles et apti ad obediendū: debēt
eſſe igniti/id eſt feruentes ⁊ charitatiui: vł ignei
id eſt rigidi ad malos puniendum/et iuſtos
pꝛomouendū: et ideo fluuius igneus rapidus:
id eſt extenſio et ſententia aſpera ⁊ rigoꝛoſa a fa
cie eius debēt contra ipſos emanare: quia nul-
lum debet timere quin per iuſticiam ⁊ rigoꝛem
Hebr.1.c. faciat iudiciū equitatis. Apls. Facit miniſtros
ſuos flammam ignis. Hic debet habere plures
miniſtros: quia iudiciū non debet fieri niſi corā
pluribus aſſiſtentibus ⁊ cōſiliarijs. Libri debēt
eſſe aperti: quia ſm ꝙ in libro legū ⁊ canonū in-
uenitur ſcriptū/debent pꝛocedere: ⁊ filio homi
nis/id eſt bonis notabilibuſq; perſonis finali-
ter debēt dare poteſtatē/gloriā et honoꝛē. Be-
ſtiarum aūt/id eſt ferociū iniquoꝝ ratione carē
tiū debēt auferre et repꝛimere poteſtatē. Deut.
Deut.25.a Quē iniuſtū videris/cōdemnabis: quē vo iuſtū
F videris/victorie palmā dabis. ¶ Uel dic econ-
Aliter trario/ꝙ in thꝛono et in dignitatibus ſeculi ſe-
dentes pꝛelati et iudices ſunt hodie in tāta pō-
pa/ꝙ habēt milia miliū miniſtrantiū ⁊ aſſiſten-
tiū: ſed ipſe rote ⁊ miniſtri ſui ſunt ignei ꝑ rapi-
nam ⁊ excoꝛiationē: etiam fluuius .i. rigoꝛ cru-
delitatis et rapine a facie talium egredit in ſub-
Johel.2.a. ditos vndequaq;. Johe. Ante faciem ei⁹ ignis
voꝛat.

¶ Capitulum octauum textus: Anno tertio regni balthaſar regis viſio apparuit mihi Moꝛalitatum Capitulum VII

CUm eſſet Daniel in regione helam: vi
dit ſe eſſe ſuper poꝛtam vlay. Uidi in-
quit/et ecce aries vnus habens duo coꝛ
nua: et vnum coꝛnu maius alio: qui coꝛnibus ſu
is ventilabat per omnes mundi partes: et nul-
lus poterat ſibi reſiſtere: fecitq; ſm voluntatem
ſuam: et magnificatus eſt. Tunc venit hircus ca
parū ab occidente: habens coꝛnu inſigne ante
oculos vndiq; ventilans: et efferatus eſt in arie-
tem: ⁊ cōminuit coꝛnua eius: ⁊ nullus poteſt li-
berare arietem de manu eius: tamen in fine coꝛ-
nu illud magnum fractum eſt conſumptumq;.
Moꝛalitas ¶ Aries iſte ſignificat aliquem religioſum/ſim-
plicem/et maturum: vel quemcunq; virū bonū
et honeſtum: qui quandoq; habet duo coꝛnua/
id eſt ſcientiā vtriuſq; teſtamenti. Uel duo coꝛ-
nua: id eſt ſcientiam naturalem/et affluentiā tē-
poꝛalem. Uel duo coꝛnua/id eſt mitram: qꝛ foꝛ-
te eſt epiſcopus vel coꝛnutus: vel duo officia/id
eſt duplicem iuriſdictionem/id eſt ſpiritualem et
Abacuk.3.a. tempoꝛalē: quia coꝛnua in manu ei⁹. Abacuk.

Iſte quandoq; fauente foꝛtuna magnificatur ⁊ G
creſcit per potentiam ſecularem: intantū ꝙ nō
inuenit ſibi reſiſtentem: ſed ſepe accidit ꝙ ve-
nit hircus/id eſt vilis et inſufficiens perſona: ꝗ
tātummodo habet vnum coꝛnu/id eſt vnū officiū:
qui pugnat contra pꝛelatum: ⁊ pꝛeualet contra
eum: et frāgit coꝛnua potētie eius/et regnat lo-
co eius/ſic ꝙ nullus pōt ſibi reſiſtere in vna po- [illegible]
teſtate. Unde dicit: Impius pꝛeualet aduerſus
iuſtum ⁊c. Sed tamen in fine frangit coꝛnu ei⁹/i
id eſt eius poteſtas: qꝛ ſepe accidit/ꝙ ꝗ fregerūt
alioꝝ poteſtates: poſtꝙ diu regnauerūt/et mun
dum tribulauerūt: ita ꝙ nullus eis poterit obui
are: finaliter cōfringunt/et per moꝛtē ſubitā mo
riuntur. Eſa. Subito dum nō ſperatur venit cō Eſa.30.c.
tritio ei⁹ ⁊c. ¶ Uel dic ꝙ hircus fetidus eſt ali- Aliter
quis luxurioſus et immūdus: qui quandoq; ha
bet vnum coꝛnu inſigne/ſcꝫ generis nobilitatē/
vel ſeculi dignitatem et poteſtatem: et hoc inter
oculos: quia ſcꝫ iſte pꝛe oculis ſemꝑ habet pꝛe-
ſumptionem et ſuperbiam vel aliquod bonum
ſi ipſum habet. Iſte igitur pugnat contra arie-
tes coꝛnutos: id eſt contra pꝛedicatoꝛes humi-
les/et eos conterit: et tamen finaliter ipſe perit.
¶ Uel dic ꝙ aries eſt pꝛedicatoꝛ/cum coꝛnu du Aliter
plicis teſtamenti: cui nullus reſiſtit: ſed vndiq;
circuit pꝛedicando: ſed quandoq; venit hircus
fetens/id eſt peccatum luxurie: quod quandoq; H
ei pꝛeualet: et ſuam deſtruit poteſtatem. ¶ Uel Aliter
dic ꝙ aries eſt diues aduocatus cum pluribus
coꝛnibus/id eſt officijs et dignitatibus: qui in-
tantum pꝛoſperantur in terra/ꝙ per rapinas et
exactiones omnes vicinos cōturbat: ita ꝙ nul-
lus poteſt ſuis malicijs obuiare: ſed in occiden-
te moꝛtis venit hircus fetidus/id eſt diabolus:
qui circa tales effrenatur per moꝛtem tempoꝛa-
lem. ¶ Uel hircus/id eſt moꝛs quam comita- Aliter
tur fetoꝛ et hoꝛroꝛ: eos confringit per damnati-
onem eternam: ita ꝙ nullus eis amplius ſuffra-
gatur: quia omnes amici eius ſpꝛeuerunt eam. Treñ.i.a.
inter anguſtias. Et iſte hircus ſcilicet diabo-
lus/habet vnum coꝛnu/ſcꝫ excellentiam nobili-
tatis naturalis qua pollet: quia non eſt pote- Job.41.b.
ſtas ſuper terram que cōparetur ei. Quam ha-
bet ſemper per ſuperbiam ante oculos mentis
et imaginis ſue. ¶ Daniel vidit vnum modi- Eodē ca.c
cum coꝛnu quod factum eſt magnum: et tūc vi-
dens ſe foꝛtificatum/inſurrexit contra ſtellas: ⁊
deijciebat eas in terram contra ſanctuariū dei:
et conculcauit illud: et magnificatus eſt in foꝛti
tudine celi: et pꝛoſtrata eſt veritas in terra. ¶ Ta Moꝛalitas
les ſunt multi ꝗ pꝛimo ſunt modici quantū ad di
gnitates/pꝛoſperitates ⁊ diuitias: vt foꝛte quia
ſunt de humili plebe et in paruo ſtatu: tandē ta
men fiunt grādes: qꝛ ipſi ditant et magnifican-
tur: ⁊ tūc ipſi inſurgūt contra deū per vitia ⁊ pec
cata: et ſtellas ⁊ ſanctuariū.i. dei ſanctos perfe-
ctos/religioſos: vel ſanctuariū.i. religionē ꝑ ra-
pinas ⁊ exactiones deſtruūt ⁊ cōculcāt: ita ꝙ ad
literā per taliū fraudes et malicias foꝛtitudo ce-
li.i. eccl'ie impugnat/et veritas depꝛimit. Unde

B Eſa. Cornuit in plateis veritas ꝛc. ¶ Daniel
Eſa.59.c. ſe aſſerit vidiſſe hircū/qui ventilabat per qua-
Eodē ca.b. tuor partes celi: et ꝙ nulla erat beſtia q̄ ſue poſ-
ſet reſiſtere voluntati: veruntamen cornu eius
inſigne quod habebat/ante oculos fractuꝫ eſt:
et quatuor loco illius ſurrexerunt. ¶ Iſtud ex-
pone ſicut libro de animalibus capitulo de an
gue/vbi agitur de hydra: cuius ablato vno ca-
pite duo ſurgebant.

¶ Capitulum decimuꝫ Tertius: Anno tertio regni Cyri regis Perſarū verbum reuelatum eſt. Moralitatū Capitulum VIII

Vidit Daniel: et ecce vir vn⁹ veſtitus
a lineis: et renes eius accincti auro ob
rizo: corp⁹ eius quaſi chryſolithus: fa
cies ſicut ſpecies fulguris: oculi vt lāpas ardēs
brachia eius et que deorſuꝫ erant/ quaſi ſpecies
eris candētis: ꝛ vox ſermonū ei⁹ quaſi vox mul
Moralitas titudinis. ¶ Iſte eſt vir ꝑfectus/qui veſtit⁹ de-
bet eſſe lineis. i. cādore puritatis in conſcientia
Renes eius. i. actus ꝛ mot⁹ renū debet eſſe cin
ctus et reſtrictus fulgore caſtitatis in apparen
tia: ꝛ ꝯuerſatio debet eſſe aurea ꝛ honeſta/et ma
xime quo ad renes/id eſt quo ad actus venereos:
corpus ei⁹. i. intētio debet eſſe chryſolith⁹. i. ſpeci
oſa et ſancta. Facies eius. i. affectio debet eſſe
ſicut fulgor/ꝑ ardoreꝫ charitatis. Oculi cordis
ſui ſicut lampas/ꝑ ſplendorē diſcretiōis ꝛ ſubli
mitatis. Brachia eius. i. virtus debet eſſe erea
B id eſt ſonora ꝑ ſonorā ꝑdicationē/et per merito
riā operationē: et candens ꝑ colorē ſigne chari
Mat.17.a. tatis. Vn̄ dicit: Veſtimenta eius alba ſicut nix.
Sic igit perfectus eſt lineus quo ad puritateꝫ/
aureus quo ad honeſtateꝫ/ chryſolith⁹ quo ad
ſanctitatē/fulgureus quo ad charitatē/ lampa-
deus quo ad ſcientie claritatē/ereus quo ad ho
noꝝ operū diuturnitatē: quia es eſt metallū du-
rabiliſſimū. Unde de tali viro poteſt dici illud
zacha.6.d. zacha. Ecce vir/oriens nomen eius.

¶ Capitulum decimūtertium text⁹: Et erat vir habitans in Babylone: et nomen eius Ioachim. Moralitatum Capitulum IX

Ingreſſa eſt Suſanna pomeriū viri/vt il
lic recrearet ꝛ lauaret. Emiſit aūt puel-
las/et remanſit ſola: et ſtatim affuerunt
duo ſeniores iniqui/qui ipſam voluerūt macula
re: ſed quia nō cōſenſit eis/ꝓhibuerūt teſtimoni
um adulterij cōtra ipſam. Que cuꝫ duceret ad
mortē: affuit Daniel q̄ ꝓbauit eos mendaces: ꝛ
ſic Suſannā liberauit/ꝛ ſenes ad ſuppliciū con
Moralitas demnauit. ¶ Suſanna eſt anima. Vir eius eſt
chriſtus: Viridariū chriſti eſt religio. Aqua que
eſt ibi/ē fons deuotiōis. Unguētū quod ē ibi/eſt
dulcedo conſolationis. Ancille anime ſunt gra
tie et virtutes. Duo ſenes ſunt mūdus et diabo
lus. Daniel eſt ꝓlatus/preſbyter vel ſacerdos.
Accidit igit ꝙ Suſanna. i. anima chriſtiana ve-
nit ad viridariū viri ſui chriſti. i. ſtatū ſue reli-
gionis/vt ibi recreet et ſaluet: et vt ibi aqua de
C uotionis et lachrymarū a cunctis ſordib⁹ et vi-
tijs abluatur/et vnguēto diuinarū gratiaꝝ ꝛ con-
ſolationū ſpūaliter inungat. Sed quādoqꝫ ac-
cidit/ꝙ iſta a ſe emittit ancillas/id eſt virtutes ꝑ
aliqua peccata que cōmittit in religione: et ſo-
la ſine virtutibus vult remanere. Unde dicitur:
Soror mea reliquit me ſolā miniſtrare. Et tunc Luce.10.g.
vere inſurgunt ſtatim aduerſus eam duo ſenes/
ſcꝫ mūdus et diabolus/qui tentant eā: et volūt
ꝙ miſceatur cū eis per vitia et peccata: ſcꝫ cum
mundo per auariciā et luxuriā: cum diabolo ꝑ
ſuperbiā/irā et inuidiā: quia tunc eſt ſola: ꝛ nō
habet adiutoriū gratie dei. Sed quandoqꝫ dei
auxilio fit/ꝙ ipſa ſcꝫ anima reſiſtit/et nō cōſen-
tit: et tunc iſti duo ſenes/ ſcꝫ diabolus et mun-
dus/imponunt ſibi et procurant quicquid malī
poſſunt/tribulationes et labores. Verūtamen
dei iuuamine et opere Danielis/id eſt conſilio
ſacerdotis/ipſe euadit: nec perit manib⁹ eorun-
dem. Pſal. Ad dominū cum tribularer clama- Pſal.119.a.
ui ꝛc. ¶ Vel dic ꝙ pomeriū eſt mundus: vbi eſt Aliter
iā vxor Ioachim dei ꝓſis: q̄ dū credit mūdi vo
luptatib⁹ vti/aqua et vnguento. i. mūdi ꝓſperis:
emittit ancillas. i. virtutes: et ſic ſenes/id eſt ca-
ro ꝛ mūdus tentant eā: ſcꝫ caro de luxuria/de ſu
perbia demō: et tunc ipſa eſt in periculo mortis
eterne/niſi clamet ad dominū ꝑ confeſſionem ꝛ
orationē: ꝛ niſi a Daniel. i. a chriſto ꝑ ſuā gratiā
liberetur. Pſal. Me expectauerunt peccatores Pſal.118.m.
ꝛc. ¶ Vel dic ꝙ Suſanna quia erat ſola/ fuit i Aliter
periculo damnationis: et ideo bonū eſt ſemper D
habere amicos ſecū ſocios bonos: ne ꝓpter ſo-
litudinē veniant nobis mala. Unde dicit: Nō Gen.2.c.
eſt bonū hominē eſſe ſolum. ¶ Vel dic ꝙ ſenes Aliter
ſunt iudices moderni: qui ſi ſit aliqua ꝑſona in
viridario. i. in iuriſdictione ſua/que coram eis ha
bet negocia: niſi eis ſit fauorabilis/ꝛ niſi eoꝝ fa-
ciat voluntatē/eis applaudēdo vel munera pre
ſentando: vere nō timent ſententiare cōtra ipſā
Verūtamē Daniel. i. chriſtus/in fine ipſos cru-
deliter condemnabit. In quo enī iudicio iudica Mat.7.a.
ueritis/iudicabimini. ¶ In babylone erat ido Ca.XIIII a
lum nomine Bel: quod rex ꝛ populus colebāt:
ita ꝙ rex infinitā quantitatē ciborū continue tra-
debat ſacerdotibus Belis: vt ponerēt corā Be
le: qui fingebant ꝙ omēs cibos nocte qualibet
deuoraret. Illi autem fecerant meatus ſubtus
terrā: per quos ipſi/vxores et filij ingrediebantur:
qui omnia deuorabāt. Daniel autē hoc vo-
lens ꝓbare/occulte pauimentū cinere ſuperſper
ſit: et ſigillo regis oſtiū ſigillauit. De nocte autē
ꝑ occultos meatus ſacerdotes cū vxorib⁹ ꝛ par-
uulis venerunt: et que poſita fuerāt comederūt:
ita ꝙ in cinereo pauimento veſtigia viroꝝ/mu-
lierū et paruuloꝝ apparuerūt: ꝛ ſic ipſoꝝ ma-
licie ſunt reperte/ita ꝙ eos rex et babylonij pu-
nierunt/et idolū deſtruxerunt. ¶ Babylō que Moralitas
interpretatur confuſio/eſt mūdus plenus con-
fuſione. Bel eſt chriſtus: quia bel interpretat ve-
tuſtas. Iſte aūt dicit antiquus dierū. Iſte aūt i Dan.7.c.
tēplo ſancte eccl'ie coronat: ꝛ taꝫ a regibus q̄ a

E ceteris populis adorantur. Quid? Pro certo re-
ges et populi tradunt a principio, maximas im-
penſas/cibos/redditus/poſſeſſiones ſacerdoti
bus Bel/id eſt Chriſti ſacerdotibus et viris ec
cleſiaſticis: vt ipſi Bel/id eſt Chriſtū ī perſona
pauperū per elemoſynas et in perſona ꝓpria ꝑ
deuotionē nutrirent: ipſi vero fingunt et dicunt
ꝙ Bel omnia deuorat et cōſumit/id eſt ꝙ oīa
in diuinis vſibus conſumunt. Sed ipſi habent
occultos meatus/ꝑ quos tranſeunt et introe-
unt/et vxores eorū et filij/qui bona data eccleſie
deuorāt et conſumūt. Et ideo ſicut Daniel ꝓie
cit cinerē in pauimento: ſic in craſtino appar-
uerunt veſtigia viroꝝ/vxorum et pueroꝝ: et ſic de
prehenſa eſt fraus eoꝝ: et ſic templū et ſacerdo-
Moralitas tes a rege ſunt deſtructi. ¶ Sic vero chariſſimi
in templo eccleſie apparent tot veſtigia iſtarum
concubinarū et filioꝝ eoꝝ: ꝙ iam quaſi publicū
eſt: ita ꝙ ſacerdotes amodo non poſſunt dicere/
ꝙ talia bona a Bele deuorētur/id eſt in dei vſi-
bus expendātur: quia planū eſt ꝙ in pompam
ſuarū/id eſt ī vxoꝝ/filiaꝝ et concubinarū vtilita
tibus expēdant. Et ideo ꝓ certo hodie rex po-
pulus viſis huiuſmodi fraudibus/ſubtrahit eī
redditus et impenſas quas antiquitus dederūt
et templū eccleſie cū ſuis ſacerdotibus quantū
Malach.2.b. poſſunt/deſtruunt et ſubuertūt. Ideo dicit: Vos
ſacerdotes receſſiſtis de via: et ſcādalizaſtis plu
rimos in lege: irritum feciſtis pactum Leui: ꝓ-
F pter quod dedi vos cōtemptibiles omnibus po
Aliter pulis et humiles. ¶ Vel dic ꝙ rex eſt Chriſtus
cuius templum eccleſie intrant mulieres/infan-
tes et paruuli/id eſt ꝑſone ignorantes: per vias
occultas/id eſt occulte et ſimoniace ꝑ fauores
et dona: et hoc nō vt ipſi ſeruiāt deo: ſed vt ipſi
comedāt ⁊ habeāt impenſas/id eſt temporales
diuitias q̄ ſunt ibi: modo aūt oīa ſunt ſigilla-
ta ſigillo regis: q2 q̄diu durat vox hui9 vite/nō
apparēt merita perſonarū: ſed quādo tranſibit
vox hui9 vite/tunc apparebūt veſtigia taliū: et ſic
videbunt mala que modo faciūt/et modos ſui
ingreſſus: et tunc a rege chriſto eternis crucia
Treñ.1.d. tibus occidentur. Vnde dicit: Vidit gentes in
greſſas ſanctuariū ne intrarent ⁊c.

¶ Moralitatum ſuper Danielem Finis.

Moralitatum liber viceſimuſquintus ſuper Jonam.

¶ Capitulum primū textus: Et factū eſt verbū domini ad Jonā filiū amia-thi. Moralitatū Capitulū vnicū.

IOnas pro-
pheta cui dn̄s p̄cepat
vt iret ī niniuen deſtru
ctionē vrbis p̄dicare:
voluit a facie dn̄i fuge
re: ⁊ inuēta naui diſpo
ſuit ī tharſis nauigare
Verū tñ cū eſſet ī naui
deſcēdit ad ꝓfundū nauis: ⁊ cepit ſopore grauī G
dormire: tēpeſtas aūt ꝓpter ipm̄ in mari ſurre-
xit: q2 nauē et nautā fere ſubmerſit: ſ3 nautis ad
ſortes recurrētib9/et ꝓpt quē tēpeſtas fieret ſci-
ſcitātibus/cecidit ſors ſuper Jonam. Qui ſta-
tim a ſomno euigilat: et cōperta cauſa in mare
proijcit: et ſtatim tēpeſtas ſiſtitur et ſedat. Do-
minus aūt cetū p̄parauit: qui Jonā deglutiuit:
et ipſum triduo in ſuo ventre viuentē/et deum
orantē tenuit: et tandē ad littus maris ipſū por-
tauit ⁊ euomuit. Qui tandē pergēs niniuen/mā
datū dei loquit: et poſt q̄draginta dies ſubmer-
ſionē minat: que tamē penitentiā faciēs libera-
tur. ¶ Iſta expoſuit chriſt9 allegorice de ſeipſo Allegoria
dicēs: Sicut Jonas fuit in ventre ceti trib9 die- Mat.12.d.
bus et tribus noctibus: ſic erit fili9 hoīs in cor-
de terre. Et ideo poſſum9 dicere/ꝙ Jonas q̄ in-
terpretat columba/chriſtū piū/ſimplicē et colūbi-
nū ſignificat: qui procul dubio ꝓ p̄dicādo in nini
uen.i. in mundū a patre mittit. Et quia tempe-
ſtas tribulationis ⁊ damnatiōis aliquo modo
ceſſare nequibat: a nautis.i. a iudeis/de naui.i.
de hieruſalē eijcit: et in mari.i. in mortis amari
tudine damnat. Dicebāt eñ iudei illud Mat.
Expedit vt ſuſpēdat mola aſinaria in collo eius/ Mat.18.a.
et ſubmergat in mare ꝓ populo/vt nō tota gēs
pereat. Iſtū igit cetū piſcis immanis/id eſt ter
ra voratrix per ſepulturā abſorbuit/⁊ ibi triduo
cōtinuit: ſed poſt triduū ꝑ reſurrectionē euomu
it: et tandē ciuitas hui9 mundi per penitentiam
ſaluata extitit. Vnde illud Gen. Tres adhuc di Gen.40.c.
es ſunt per quos recordabit Pharao miniſte- D
rij tui: et reſtituet te ī gradū priſtinū. ¶ Vel dic Aliter
ꝙ Jonas ſignificat quoſdā diſcordes et litigio
ſos/a facie domini ꝑ peccata fugiētes: ⁊ in thar
ſis/quod interpretat explorans gaudiū.i. explo-
rationē gaudioꝝ ſeculi ꝑ viribus nauigantes.
Vnde Job: Quaſi de induſtria receſſerūt a deo Job.34.c.
Qui graui ſomno peccati obruti/totam nauem
id eſt religionē/eccleſiā/ciuitatē vel patriam vbi
degunt/tribulant et turbant: tempeſtatē/diſſen
ſionē et exactionem excitant et ꝓducunt. Sicut
ad literam videmus in clauſtris/de quibuſdam
dyſcolis/detractoribus/brigoſis et verboſis:
qui nō ceſſant diſcordiā ſeminare/⁊ diſſenſionū
et litium cauſa eſſe. Sicut eñ dicit: Semper iur Prouer.17.b
gia querit malus. Sicut videmus de quibuſdā
malis officialibus et brigoſis hominibus: qui
q̄diu viuunt/nō pōt eſſe pax in patria: ſed ſem-
per tribulatio vel tempeſtas: et ideo ſemꝑ neceſ
ſe eſt ꝙ ſors fortune ſiue ſuper tales finaliter ca
dat: et ꝙ ipſos ſua iniq̄tas comp̄hēdat: ⁊ ꝙ nau-
te nauis.i. p̄lati vel rectores patrie ipſos de na
ui/id eſt de ꝓſperitate ⁊ ſtatu deijciāt ⁊ deponāt
in mare/id eſt tribulationū amaritudinē eos po
nant: et deuorandos ceto/id eſt demonibus vl
malis hominibus/⁊ auſteris cōmiſſarijs et bal
liuis eos tradāt: qui ſeʒ eos ad littus aridum: id
eſt ad paupertatis ſtatum euomāt et deducant:
Iſta quotidie videmus de iſtis malis hoībus
mundū tribulātibus/et in mūdi ꝓſperitate dol-

B nientibus: q finaliter deponunt/ et in mare tri-
bulationū ponunt: et ceto /id eſt duris cōmiſſa-
rijs examinādi tradunt: a quibus ad littus pau-
pertatis poſtea euomunt. De iſtis igit dicitur:
Pro.22.b. Eyce deriſorē/et exibit cū eo iurgiū: ceſſabunt
Aliter qz cauſe et contumelie. ¶ Vel dic q iſte dormi
ens eſt peccator/delicijs et pſperitate gaudēs/et
in alios tēpeſtates tribulationū excitās: q fina-
liter in mare/id eſt i amaritudinē tribulationū
pycit et mūdi pericula: ibi a ceto/id eſt a diabo
lo vel inferno vorat: et in ventre eius iterū reuo-
Ca.III.c mend9/id eſt reſurrecturus ſeruat. ¶ Predicā-
te Jona et ſubuerſionem vrbis minante: venit
verbū ad regem Niniue. Qui ſurgens de ſolio
ſuo/abiecit veſtimēta ſua: et indutus eſt ſacco/
et ſedit in cinere: et pcepit q homines et iumen-
ta ſaccū induerēt: et nō comederēt nec biberēt:
ſed oēs vnanimiter ieiunarēt: et oēs in fortitudi
ne ad deū clamarēt. Quod videns domin9/ ci-
Moralitas uitati illi pepercit: et ipſaz nō ſubuertit. ¶ Sic
vere nullus eſt ita magnus rex aut dominus/ qn
debeat verba predicatorū timere/et ad eoꝝ ver-
ba ſoliū per humilitatē deſcēdere/ſaccum peni
tentie induere: et in cinere/id eſt in mortis medi
tatione manere: et ad ieiunandū.i. penitentiaz
faciendū homines et iumēta inducere vel mone
re. Quod ſi fecerint/ a damnationis periculo ſe
poterūt liberare: als eñi neceſſe eſt eos tribulati
onibus corporis et cordis ſubiacere. Vñ Lu.
Luce.13.a Niſi penitentiā egeritis/ omnes ſimul peribi-
Eodem ca. tis. ¶ Hic habetur q ſuper caput Jone ſubito
B orta fuit hedera: quaz deſiccauit ſubito ventus
Moralitas vrens rc̄. ¶ Mundi pſperitatē intellige p he-
deram: que ſi ſubito orta fuerit/ vt cōmuniter ne
Pro.13.b. ceſſe eſt vt recedat. Unde in Prouer. Subſtan
tia feſtinata minuet: que autē paulatim colligit
manu/multiplicat. Vide de hedera capitlo ſuo.
libro.xij. et expone ibi.

¶ Moralitatū ſup Jonam pphetā Finis.

Moralitatū liber vice ſimuſtertius/ ſuper zachariam prophetam.

¶ Capitulum primum Textus: In menſe octauo in anno ſecundo Darij regis/factum eſt verbum domini ad zachariam. Moralitatu Ca. I

Zacharias vidit quatuor cornua: et di-
ctū eſt ſibi/ q illa erant que
ventilauerant Judam/ Iſ-
rael et Hieruſalem: et poſt
vidit quatuor fabros. Et reſponſum eſt ſibi q il
li erant fabri q venerant cornua ſupradicta de-
Moralitas terrere. ¶ Iſta ſigna potes generaliter appli-
care/ q nō eſt dare tam durum ſeu crudelem ty-
rannum / quin quandoqz inueniat duriorem:
Quatuor eñi cornua duros et elatos peccato-
res ſignificant/ qui in quatuor mūdi partib9 ma C
nēt: quia reuera iudā/id eſt deū confitentē: iſra-
el/id eſt deū contemplantē: hieruſalē/id eſt paci-
fice cōuerſantes/tribulationes ferunt: ſed dñs
contra tales fabros pparat/ quando alios bo-
nos iudices/vel alios fortiores tyrānos ad cō
fringendū iſtorū elationē et proteruiam pcurat.
Et pro certo quotidie videmus/ q tyrāni/offici-
ales et vſurarij/poſtq bonos diu ventilauerūt
ſolent inuenire fabros dñi / id eſt aliquos alios
cōmiſſarios/qui ipſos et eorū ſuperbū ſtatū cō-
fundūt. Unde dicit: Excelſo alius excelſior eſt: Eccle.5.b.
et in his quoqz alij eminentiores ſunt. ¶ Vel Aliter
dic q quatuor cornua ſunt quatuor male affe-
ctiōes: ſcz gaudiū inaniter exhilarās/dolor ma-
le affligens/timor male humilians/ et ſpes ma-
le preſumēs. Iſta ſunt cornua que male in ani-
mā ventilant iudā/id eſt cōfeſſionē: iſrael/id eſt
cōtemplationē: hieruſalē/id eſt concordiā et pa
cis vnionē: et ideo quatuor fabri.i. quatuor virtu-
tes cardinales ſunt ad iſta cornua cōterēda ne-
ceſſarie/et ad malas affectiones quadruplices
moderandas. Unde Eccli: Contra malū bonū Eccli.33.b.
eſt. ¶ Vel dic q quatuor cornua ſunt quatuor Aliter
ſpecies elationis et ſuperbie: ſcz elatio propter
eminentias/ ppter diuitias/ propter proprias
virtutes/propter mundi fauores/ et fame vari-
as opiniōes. Sed quatuor fabri.i. quatuor ſen-
ſus humilitatis/iſta quatuor cornua conterūt: D
qz quatuor ſpecies humilitatis: que ſunt/ſperne
re nullū/ſpernere mundū/ſernere ſeſe/ ſpernere
ſe ſperni: iſta quatuor ſuperbiā tollūt. Pſal. Cor Pſ.74.b
nua peccatorū conterentur rc̄.

¶ Capitulū quartū textus: Et reuerſus ē angelus qui loquebatur ī me: et ſuſcitauit me. Moralitatū Ca. II

Vidit zacharias vnū candelabrū aure-
um totū/quod habebat lampadē cum
ſeptē lucernis/et ſeptem olei infuſores
Juxta quod duas oliuas vidit: quarū vna ad ſi-
niſtrā lampadis ſtabat/ad dexterā alia. ¶ Can Moralitas
delabrum in eccleſia eſt quicunqz iuſtus plenus
ſapientia: et quicunqz alios illuminat doctri-
na: qui totus debet eſſe aureus/id eſt ſanct9: nō
ſolū intus in cōſcientia/imo exterius in apparē
tia. Unde: Deaurauit eā intrinſecus auro mun 2. Paral.3.c
diſſimo. Iſte igit debet habere lampadē ſpūſſā
cti cū ſeptē lucernis/id eſt cū ſeptē donis: et du-
as oliuas/id eſt duas ſpecies miſericordie ſpūa
lis et tēporalis: cū ſuis infuſorijs.i. cū ſuis ſeptē
opibus pijs. ¶ Vel dic q cādelabꝝ illuminās Aliter
eccleſiā eſt ſpūſſanctus: cui9 lāpas/odor et cha-
ritas ſeptē lucernas/id eſt ſeptē dona continet:
quod ſeptē fuſoria.i. ſeptē miſericordie opa/ole-
um elemoſynarū et pietatis infundētiā ſecū ha
bet: et quod ſup duas oliuas.i. ſup duas ſpecies
viroꝝ miſericordiū/ſcz iſtos q tēporaliter et ſpi-
ritualiter pietatē faciūt/viſitat et cōfortat: quia
miſericordia tēporalis q cōſiſtit in alios paſcē-
do/hoſpitādo/ſepeliendo: et miſericordia ſpūa
lis/que cōſiſtit in alios corrigēdo/docēdo et cō-

E ſolādo/ꝛ eis remittēdo/et ꝑ eis oꝛādo: lāpadi.i.
ſpūſancto vel charitati viue ſunt/ꝛ ab ipis ꝑ-
ueniūt: vt de iſtis duob⁹ generib⁹ miſericoꝛdiū
Zach.4.d. dicat illud Zacha. Iſti ſunt duo filij olei ſplen
doꝛis/q̄ aſſiſtunt dominatoꝛi vniuerſe terre.

¶ Capitulum quintum Textus: Et conuerſus ſum: et leuaui oculos me os/et vidi: et ecce volumen volans. Moꝛalitatum Capitulum III

Vidit zacharias volumē/cuius longitu-
do erat viginti cubitoꝝ/latitudo decē:
i quo maledictio cōtra fures ꝛ piuros
Moꝛalitas cōtinebat. ¶ Talis eſt ſacra ſcriptura: quia iſta
eſt volumen inuolutū/a paradiſo volitans et al-
latū: cuius lōgitudo eſt fides: q̄ in viginti cubi-
tis/id eſt in viginti particulis diſtincta cōſiſtit:
inquantū ſeptē ſacramēta/ ſeptē virtutes/ et ſex
oꝑa miſericoꝛdie cōtinet: latitudo decē mādata
legis tenet: in quibus fur ꝛ piur⁹ maledicit: ꝛ ad
Eodē ca. c mortē perpetuā condemnat. ¶ Duas vidit za-
charias mulieres que habebant alas quaſi mil
uus: et ſpūs erat in alis eoꝝ: que vnā ampho-
ram inter celū et terrā leuabāt: et eā vt edificare
tur ei locus in terra Sennaar deferebāt: in me-
dio amphoꝛe quaſi mulier q̄ dicebat impietas
cōtinebat: et maſſa plumbea os amphoꝛe clau-
debat. Ipſa vero amphoꝛa egrediēs: et aliorum
oculis vocabat. Hic eſt inquit oculus eoꝝ/vni
Moꝛalitas uerſa terra. ¶ Per iſtā amphoꝛā ꝓfūdā pōt in-
telligi vſurarius vel auarus: qui ſcʒ ꝑ auaricias
F eſt inſatiabilis et capax: ꝑ maliciā eſt ꝓfund⁹/in
qua iſta mulier q̄ eſt impietas cōtinet: et in ipſi⁹
animo maſſa plumbea/ id eſt cum pōdere male
conſuetudinis cōtinet. Impietas eīn.i. crudeli
tas: in amphoꝛa/id eſt i coꝛde vſurarij vel auari
ſedet: ꝛ ibi ſicut i hoſpitio ſuo manet: ſicut vide
mus de vſurarijs/quoꝝ voluntas caret pietate
et quoꝝ cōſcientia eſt plena oīmimoda crudeli
Mal.1.b. tate. Malach. Uocabunt termini impietatis ꝛ
ppl's ꝛc. Patet etiā q̄ maſſa plūbea.i. pōd⁹ ma
le cōſuetudinis impietatē in iſtoꝝ cōſciētia ta-
liter detinet/q̄ in ipſam cōtrahere verbo vl' ver
bere nullus valet. Satis eīn pōt de⁹ vel pꝛelat⁹
ꝑcutere vel ꝑdicatoꝛ vrgere: q̄ꝛ iniquitatē ſue ꝑ-
uerſe conſcientie nūq̄ ab iſtis poterit amouere.
Eſa.9.b. Uñ Eſa. Succēſa eſt q̄ſi ignis ipietas. Iſta am
phoꝛa dicit egrediēs inter celū et terrā: pondus
dicit oculus terrā dirigēs. Dicit ad terrā Sen-
naar: quod interꝑtat fetoꝛ finaliter tendēs: ꝛ ſi
cut viſum eſt/dicit impietatē cōtinēs: q̄ꝛ pꝛocul
dubio auarus a dei gratia ꝛ amicitia egreditur
inter celū et terrā.i. inter alta et infima/ꝑ ſtatus
ſui inſtabilitatē et incōſtātiā ſuſpēdit: cecoꝝ ſe-
cularū lux et oculus/rectoꝛ ꝛ directoꝛ creditur
impietate replebit: ꝛ finaliter i terrā fetoꝝ infer
ni defert: vbi loc⁹ taliū finaliter oꝛdinat. Hiere.
Hiere.19.c In tophet ſepelient: eo q̄ nō ſit ali⁹ locus ad ſe
peliendū. Sed iſte due mulieres iſtā amphoꝛaʒ
de terra erigūt: et eā in terra ſennaar deducunt:
q̄ꝛ due mulieres.i. duo mollia vitia/ſcʒ carnalis
parentū affectio/ꝛ terrenoꝝ ambitio iꝑꝛobant:

quib⁹ ſcʒ annexe ſunt ale milui.i. q̄dā pigritia ꝛ G
ſuꝑbia ꝛ elatio/ꝛ i iſtis alis virtutis ꝓſumptio.
Iſtā amphoꝛā/ſcʒ auaꝝ et pctōꝛē ꝑ inanē ſpem
erigūt: ita q̄ eū ſemꝑ velle ſurſū ad celū.i. ad cel
ſitudinē ſtatus aſcēdere faciūt: et tñ cōſtat q̄ in-
ter celū et terrā remanet: q̄ꝛ nūq̄ attingit ad cel-
ſitudinē quā optat: q̄nīmo ſemꝑ ſolet in pen-
dulo manere: et nullā ſtatus certitudinē obtine-
re: q̄ꝛ nō ſufficit iſtis ſtat⁹ inferioꝛ quē relinquūt
Celū aūt.i. ſtatū altioꝛē nō ꝑñt attingere quē ex
poſcūt: et ſic inter celū et terrā.i. i incertitudine
ſtat⁹ remanēt: q̄ꝛ ad illud quod deſyderāt/attin-
gere nō valēt. Uñ Ezech. Eleuauit me ſpūs: et Eze.8.b.
ſtatuit me inter celū et terrā: ſpūs dico elatiōis.
Iſte igit mulieres.i. affect⁹ carnales ꝛ auaricia
iſtā amphoꝛā.i. pctōꝛē/i terra ſennaar.i. in cāpū
fetoꝛis/ſcʒ in infernū poꝛtāt: vbi locū perpetue
mānſionis ſibi ꝑparāt. Ezech. Fili hoīs/due mu Ezech.23.a.
lieres fuerūt filie matris vni⁹. ¶ Uel dic q̄ due Aliter
mulieres que pctōꝛē in inferno poꝛtāt/ſunt mū-
dus et caro/vxoꝛ et diabolus/vel carnalis volu
ptas/vel ſpes penitētie finalis/et timoꝛ afflicti
onis. Ille male mlieres q̄ alas ſuꝑbie poſſidēt:
ꝛ ſpiritū male affectionis habēt: et ideo ampho
ram/id eſt peccatoꝛē i infernū deferūt. Uide ſi
vis/ſupꝛa de elephante ca. vltimo.

¶ Capitulum ſextū textus: Et cōuerſus ſum/et leuaui oculos meos et vidi. Moꝛalitatum Capitulū IIII

Zacharias vidit quatuoꝛ q̄drigas egre H
dientes de medio duoꝝ montiū ereo-
rum: quarū pꝛima habebat equos ru-
fos: ſecūda nigros: tertia albos: quar-
ta foꝛtes et varios. ¶ Dic ſi vis/q̄ iſte quatu- Moꝛalitas
oꝛ quadrige/ſunt quatuoꝛ virtutes cardinales:
ſcʒ foꝛtitudo/temperantia/iuſticia et pꝛudentia
Iſte ſunt quadrige dñi/ad quas debem⁹ eſſe li-
gati: et iugo diſcipline et obedientie ſubiugati.
¶ Iſti eīn a duobus mōtibus ereis/ id eſt a du
abus anime potētijs ꝑpetuis et ſolidis/ ſcʒ intel
lectu et affectu oꝛiūtur/et ab ipſis naturaliter ꝑ
ducūtur: que quadrige quatuoꝛ habent ſpecies
equoꝝ/ſcʒ hominū ſibi famulantiū: q̄ꝛ foꝛtitu-
do habet equos rufos/id ē martyres ꝑpꝛio ſan-
guine rubꝛicatos. Temperantia habet nigros/
ſcʒ confeſſoꝛes ꝑ ſqualoꝛē penitētie offuſcatos.
Pꝛudētia habet albos/id eſt doctoꝛes lumine
ſciētie dealbatos. Iuſticia habet varios.i. bo-
nos ꝑlatos et pꝛincipes: nūc ad ꝑmouēdū/ nūc
ad puniendū equitate ꝓuia variatos. Iſti ſunt
igit equi dñi/id eſt viri ſancti: qui quadrigas vir
tutū cardinaliū traxerūt: id eſt ipſis medianti-
bus merces meritoꝝ poꝛtauerunt/ et in ſeipſis
vexerūt. Unde Abac. Qui aſcendet ſuꝑ equos Abac.3.b.
tuos: et quadrige tue ſaluatio. ¶ Uel dic q̄ q̄- Aliter
drige quatuoꝛ cum equis ſuis/ſunt quatuoꝛ ſta-
tus et conditiones: ſcʒ niger/ qualis eſt ſtatus
monachoꝝ nigroꝝ/auguſtinoꝝ. Rufi/qualis
eſt minoꝝ/ ciſtercienſium. Albi/qualis eſt car-
melitarū. Uarij/qualis eſt ſecularū clericoꝝum
et laicoꝝ; qui determinatum habituʒ non ha-

dēt. ¶ Vel dic ꝙ equi ſunt viri iuſti: quoꝝ ꝗdā
Aliter ſunt ruſi ꝑ charitatē/nigri ꝑ humilitatē/ albi ꝑ
innocentiā ⁊ caſtitatē/varij ꝑ honeſtatē. Pſal.
Pſal.44.c. Circūamicta varietate. ¶ Vel dic ecōtra/ ꝙ eq̄
Aliter diaboli ſunt peccatores. Eſa. Equi eoꝝ caro/et
Eſa.31.b. nō ſpiritus: et iſtoꝝ quidā ſunt ruſi ꝑ maliciā: ꝗdam nigri ꝑ infamiā: quidā albi ꝑ hypocriſim: quidam varij ꝑ duplicitatē et inconſtantiā.

¶ Moralitatum ſuꝑ Zachariā ꝓphetā Finis.

Moralitatū liber viceſimuſſeptimus libri primi Machabeorum.

¶ Capitulum primū textus: Et factū eſt poſtq̄ percuſſit alexander philippi macedo. Moralitatum Ca. I

ALexāder rex macedonū multos reges et principes debellauerat: munitiōes eoꝝ confregerat: ſpolia multitudinis gētiū acceperat: et i manu forti regnauerat ſuꝑ terrā. Et factū ē ꝙ moreret: et regnauerūt pueri eius/ vnuſq̄ſq; i regno ſuo: ⁊ impoſuerūt ſibi diademata: ⁊ multiplicata ſūt mala i terra.

Moralitas ¶ Sic ſpe dico ꝙ alexāder/ꝗ interꝓtaꝭ auferēs anguſtias tenebraꝝ.i. bonꝰ ꝓlatꝰ: ꝗ tenebras anguſtiet ignorātie ꝑ ſapientiā ſcit auferre: anguſtias ſubditorū ꝑ dulcedinē ⁊ clemētiā ſcit lenire: qñq; regnat in eccl'ia vel patria ita fortiꝭ et ꝓſpere/ ꝙ malos tyrānos fortes ſuppeditat: munitiōes.i. malas cogitatiōes eoꝝ diſſipat: ſpolia ſcīētiaꝝ ⁊ diuitiarū videq̄q; augmētat. Sꝫ ſepe fit ꝙ ipo mortuo/i regno eiꝰ vel eccl'a diuiſiōes ſolēt fieri: ita ꝙ de pueris ſuis.i. ſubditis ꝗlibet vult regnare ⁊ diadema iuriſdictiōis cape: ita ꝙ ſine rege ⁊ regimīe vagātes/ꝗlibet ambitioſe cupit imꝑare: vel ſaltē ſine iugo ſicut rex viuere ⁊ manere. Vñ

Iudicū.18.g. dicitꝛ: In diebꝰ illꝭ rex nō erat in iſrl': ſꝫ vnuſq̄ſq; hoc quod volebat faciebat. Iſta eñ i eccleſijs vel cōuētibꝰ poſt mortē prelati videnꝭ: qꝛ ꝗlibet iponit ſibi diadema/ncꝗtū ꝓlati fieri ꝓſumūt et imaginanꝭ: ⁊ ꝗlibet i loco ſuo regnat incꝗtū vagabūdi fiūt/⁊ obedire maiorībꝰ dedignāꝭ: et ſic mala multiplicāꝭ i terra: qꝛ ꝑ mortē boni ꝓlati/ ⁊ ꝑ diſſenſionē eligētiū/ꝑ inſolētiā ꝓſumētiū ſub

Prouer.12.b eodē cap.b ditoꝝ fiūt i eccl'ia multa mala. Sicut dicitꝛ: Vbi nō eſt gubernator/ ꝑpl's corruet. ¶ Factū ē ꝙ Antiochus radix peccati iponeret ſibi duo diademata: et regnaret ſuꝑ Aſiā et egyptū: nō ſufficiebat ſibi regnum Aſie et grecie poſſidere/ niſi etiā ſtuderet alienū regnū ſcꝫ egypti/per violentiā vſurpare. Cū igitur ꝓualuiſſet contra Ptolemeū regē egypti/et ſpolia ꝗplurima congregaſſet: appoſuit etiā filios iſrael ipugnare. Intrauit igiꝭ ſanctificationeꝫ in ſuꝑbia: et accepit altare aureū/mēſam et cādelabrū/phialas/mortariola aurea/velū/cortinas/et ornamentū aureum quod erat in facie tēpli: et accepit aurū/ argentū/vaſa cōcupiſcibilia/ theſauros occultos de domo dñi: et cōminuit oīa: et ſublatis oībꝰ in terrā ſuā redijt: et hieruſalē triſtē et deſolatā dimiſit. Cauſa aūt quare iſta mala filijs iſrael deus ꝑmiſerit ꝑuenire/ redditꝛ ibidē: qꝛ in diebus illis exierāt ex iſrael filij iniqui/ ꝗ a teſtamēto dei receſſerāt: et teſtamentū cū gētibꝰ diſpoſuerant: gymnaſiū ſm modū gentiliū in hieruſalē cōtraxerūt: ꝓpucia ſibi fecerunt: et nationibus ſe iunxerūt: et venūdati ſunt vt facerēt mala. Et accedētes ad regē/ poteſtatē faciendi iniuſticiā impetrauerūt. Quibꝰ deus indignatus/ ipſam ciuitatē hieruſalē in manu Antiochi reddidit: qui templū et ciuitatē/vt dictū eſt expoliauit.

¶ Exponēdo myſtice dico/ ꝙ hieruſalē eccleſiā ſignificat: que filios iſrael.i. eccleſiaſticos deū videntes cōtinet: et ſic fit ꝙ hic inueniūtur multi iniqui/ teſtamentū dei et cultū religiōis ⁊ eccleſie cōtemnētes/et ab eo ꝑ vitā recedentes teſtamentū gentiū.i. ritꝰ et mores ſecularium eligētes: et ſe in moribꝰ et ritibus et gentiū nationibus/id eſt ſecularibꝰ cōformātes: gymnaſia ſecularis ſcientie/in hieruſalē.i. in eccleſia introducentes: et ꝓpucia carnalis vite ſibi faciētes: et a rege.i. a principibꝰ ſecularibꝰ poteſtatē faciēdi iuſticiā/id eſt ſecularia officia/cōmiſſiōes et negocia impetrātes. Vidēs igiꝭ dñs filios iſrael/id eſt eccleſiaſticos in ſeculares cōuerti: vitā regularē et eccleſiaſticā negligere/⁊ ſecularē diligere et amplecti: ſolet eos antiocho/ id eſt mūdi tyrānis et regibus ſubiugare: qꝛ iā nō ceſſant hieruſalē et templū ipſius/id eſt eccleſiā et religionē bonis ſuis tēꝑalibꝰ ſpoliare. Pſal. Tradidit eos in manus gentiū: et dominati ſunt eorū qui oderūt eos. Pſal.105.f. Nō eñ ſufficit iſtis principibus ꝙ notabilia regna habeāt: ꝗnimmo ad alia regna/poſſeſſiones et terras iugiter aſpirāt ⁊ anhelant. Nec eis ſufficit egypti.i. mūdi ſpolia et diuitias tollere: niſi etiā cōtra hieruſalē/id ē cōtra eccleſiā ſtudeāt rapinis dimicare/ et eā bonis ipſius ſpoliare. Iſti igiꝭ duo diademata ſibi impoſuūt/ncꝗtū in mūdo ⁊ in eccl'ia dominari querūt: clerū grauāt ⁊ premūt.

Aliter ¶ Vel dic contra ambitioſos. Antiochus qui interꝓtaꝭ pauꝑ ſilēs/ſignificat ambitioſos: ꝗ in principio ſe eſſe pauperes ꝓdicāt: ſilētes et pacificos ſe fingunt. Pſal. Pauꝑ ego ſum et in laboribꝰ ⁊c. Pſal.87.g. Sic igitur facit quaſi ſuꝑ duo regna imperat.i. ꝙ duo officia acquirit: regnū ꝓpriū.i. ſtatus ſibi ꝓportionatus ſibi nō ſufficit: ꝗnimmo regna et beneficia alioꝝ ambit et cupit: et ſic quandoq; fit ꝙ Ptolemeū de regno egypti/ id eſt aliquē alium de ſua dignitate deponit: et ſic duo diademata id eſt duas dignitates ſibi accipit. Apoca. Habet duo cornua ſimilia agni. Apoca.13.e. Et alibi: Intrauit Ptolemeus antiochiā: et impoſuit ſibi diademata. Sed iſti adhuc nō ſufficit niſi ad hieruſalem/id eſt ad templū/ id eſt ad maioris ſtatꝰ vel dignitatis prelaturā veniat: quā ſuꝑbe ⁊ ambi-

E tioſe intrare ꝓcurat. Iſte igiẗ mediante exerci-
tu ſuo/id eſt aliis principibꝰ ſecularibꝰ intrat ſã-
ctificationẽ.i.eccleſie ꝑlationẽ in ſuperbia: vbi
ꝓ certo cũ intrauerit:ſtatim ſe cõuertit ad vaſa
aurea ⁊ argentea/ornamẽta et ſupellectilia:id ẽ
ad eccleſie diuitias depdandũ/ad ſubditos mo
leſtandũ/et templũ ſibi cõmiſſe eccľie ſpoliãdũ:
et quod deteriꝰ eſt:quicqd poteſt in iſta hieruſa
lẽ/id eſt in iſtõ tẽplo rapere/in terrã ſuã ad lite-
rã portat:ĩ domo paterna palatia edificat:et de
n bonis eccleſie nepotulos ditat:⁊ ſic templũ ſuũ
depauperare vt ditet alios/nũq̃ ceſſat. Illud au
tẽ infortuniũ miſere hierl̃m merito ſupuenit: q̃
filij ſcꝫ mali eccľiaſtici/a teſtamẽto legis diuine
recedũt: et per diuerſa pctã nationibꝰ ſeculari-
bus ſiľes atq̃ pares fiunt. Et ſic habere talẽ ꝑ-
latũ ꝓpter peccatũ populi merentẽ cũ delinquũt
Iob.34.d. Vñ Iob: Dñs regnare facit holem hypocritaꝫ
Aliter ꝓpter populi peccata. ¶ Vel dic q̄ talis Anti-
ochus eſt diabolus:q̄ ꝓpter peccata chriſtiano
rũ vſq̃ ad hieruſalẽ/id eſt vſq̃ ad chriſtianorũ
fidẽ exercitũ vitioꝝ deduxit:ſanctificationẽ/id ẽ
ſtatũ religionis cũ ſuperbia intrauit:et tamẽ or
namẽta ſpũalia abſtulit penitus. Exinde enim
ſuſtulit altare deuotionis/candelabrũ diſcretio
nis/menſam cõpaſſionis/phialas ꝑdicationis/
mortariola diuini timoris/velũ cõtinentie et ca-
ſti nitoris/coronas eminentiẽ honoris/⁊ orna
mentũ bone cõuerſationis/et ſpũalis honeſta-
tis ⁊ decoris. His em̃ omĩbꝰ nũ videẗ eccľia per
F diabolũ ſpoliata/et ad triſtẽ deſolationẽ dedu-
cta. Aurũ em̃ et argentũ et occultos theſauros/
id eſt ſapientiã/clementiã et virtutes ſuſtulit: et
vaſa cõcupiſcibilia/id ẽ bonas et ſanctas perſo
Tren.1.d. nas exinde rapuit et amouit. Vnde diciẗ: Ma-
nũ ſuã miſit hoſtis ad oĩa deſyderabilia eiꝰ. Et
hoc ꝓ certo:q̃ filij Iſrael et viri eccleſiaſtici/q̃
nationibus ſecularibꝰ ſe cõformare nituntẽ:⁊ te
ſtamentũ dei/et cultũ religionis et eccleſiaſtice
diſciplinę abominanẗ:talia incurrere ꝓmerentẗ
Ezech.23.e. Vñ Ezech. Scelus tuũ ⁊ fornicatiões tue fece-
Aliter rũt tibi hec ⁊c. ¶ Vel ſi vis dic q̄ Antiochꝰ eſt
malus ꝑlatus:quo intrãte ⁊ imperãte/in hieru-
ſalẽ.i.in eccleſia vel religione: ſtatim per ſuum
malũ regimen ibidẽ deficiũt ſpũales et tẽpora-
Prouer.28.b les diuitie et ſupradicte:q̃ diciẗ: Regnãtibꝰ im-
pijs ruine holm. Idẽ aũt dic de malo principe/
Eodẽ cap. q̃ñ incipit in patria dñari. ¶ Cõſequenter
ibidẽ diciẗ/q̄ ſpoliato templo per Antiochũ in
gemuerũt principes/ſeniores et iuuenes: virgi
nes infirmate ſunt:⁊ ſpecioſitas mulierũ eſt im
mutata:et oĩs maritus ſumpſit lamenta:et vni-
Moralitas uerſa domus iacob induit cõfuſionẽ. ¶ Sic ve
ro templo eccleſie expoliato:ꝑncipes/ſeniores
iuuenes/virgines/mariti ⁊ mulieres/et oĩs ſta-
tus ſecularũ perſonarũ ſpũaliter infirmanẗ: et
de bono in malũ ĩmutanẗ. Cõſtat q̄ eccľiaſticis
a diabolo per peccatũ ſpoliatis/ ſeculares ſo-
lent malo exemplo eoꝝ faciliter deſolari/⁊ a vir
Eſa.24.a. tutũ tramite ĩmutari. Eſa. Sicut ppľs ſic ſacer-
Eodẽ ca.d dos. ¶ Diciẗ cõſequẽter ibidẽ/q̄ princeps tri-

butorũ miſſus a rege/venit hieruſalẽ:et locutus G
eſt eis verba pacifica in dolo:et crediderunt ei.
Sed cũ infra vrbẽ receptus fuiſſet:irruit repen
te in ciuitatẽ/et perdidit populũ ex iſrael: et ac-
cepit ſpolia ciuitatis/et ſuccendit eã igni:et de-
ſtruxit domos eiꝰ et muros eiꝰ ĩ circuitu:⁊ capti
uas duxit mulieres et natos:et pecora poſſede-
runt. Et facta eſt hieruſalẽ habitatio exterorũ/
et facta extera a ſemine ſuo:et nati eius dereliq̄-
runt eã:ſanctificatio eius deſolata eſt:dies feſti
eius conuerſi ſunt in luctũ/ſabbata eius in op-
probriũ/honores eius in nihilũ:ſm gloriã eius
multiplicata eſt ignominia eius. ¶ Moraliter Moralitas
hieruſalẽ eſt anima:ad quaꝫ iniquus princeps/
id eſt diabolus per tẽtationes ſe applicat: et ſi-
bi in dolo ſub ſpecie boni mala ſuggerẽdo loq̄-
tur:ita q̄ q̃ñq̃ per malas cõplacẽtias et conſen
ſus ſibi credit:et eũ recipit ⁊ admittit: ſꝫ ſtatim
poſtq̄ ciuitatẽ mentis per peccatuꝫ mortale in-
trauerit/repẽte ꝑ vitioꝝ cumulũ ſup ipſaꝫ irruit:
et pplm ſuũ.i.potẽtias et cõſenſus deſtruit/ſpo
liaq̃ virtutũ diripit:muros diſcipline ſcꝫ regu
laris/in ea deſtruit:et igne cupiditatis eam cre-
mat et cõburit.i. bonas affectiões: natos eiꝰ.i.
viriles opationes ab ipſa captiuat penitꝰ: peco
ra ꝯo.i. beſtiales motus ibi poſſidet atq̃ nutrit
et ſic fit q̄ iſta a ſuo ſemine/id eſt a bonis ꝯtuti-
bus fit extera alteri populo: ſcꝫ vitijs fit ſubie-
cta. Nã ſanctificatio ſue deuotionis deſolaẗ: fe
ſtiuitas ſpũalis gaudij cõtriſtaẗ: ſabbatũ quie-
tis mentis ſollicitudinibꝰ cõturbaẗ: et ſic honor H
ſue ſpũalis ⁊ rationalis cõditionis ĩ nihilũ com
putaẗ:⁊ ſic gloria quã aĩa habuerat añ pctm/ in
ignominiã cõmutaẗ. Tren. In circuitu eius ho Tren.1.c.
ſtes eius: facta eſt hieruſalẽ quaſi polluta men-
ſtruis. Fatuũ eſt igiẗ talẽ hoſpitẽ recipe:et cor-
dis noſtri ianuas ꝑ cõſenſũ tali principi apire.
¶ Vel dic myſtice/ q̄ hieruſalẽ ſignificat eccle Aliter
ſiã/principem ambitioſum. Iſta eſt em̃ veritas/
q̄ ambitioſus in dolo verba pacifica loquiẗ: ſe-
ipm̃ mitẽ diſſimulat/vt ingreſſus ſibi pateat: et
ad ſtatũ ꝑlationis vel ꝓmotiõis interiꝰ intra ec
cleſiã admittaẗ. Sed q̃ñ ſe videt introductũ/⁊ ad
ꝑlatiõis officiũ ſublimatũ/ĩ ſtatu ⁊ officio cõfir
matũ:ſtatim ſolet cõtra ſubditos ꝑ rapinas et
exactiones irruere/populũ ſubditorũ pdere/ſpo
lia ⁊ diuitias huiꝰ ciuitatis cumulare: muros ci-
uitatis/id eſt libertates et priuilegia irrumpere
ignẽ crudelitatis vbiq̃ accẽdere:mulieres ⁊ na-
tos/id eſt inferiores ꝑſonas ⁊ ſimplices ſcãda-
lizare/ et a ſtatu gratie captiuare: pecora ꝯo.i.
carnales perſonas ſecũ accipere. Et ſic iſta ciui
tas ſiue eccleſia/a ſemine ſuo.i.ab omnibꝰ filijs
ſuis extera efficiẗ/ in q̃ꝝ nullus cõpatriota vel
gratie filiꝰ in eius bñficijs et officijs ꝓmoueẗ: ſit
q̃ habitatio exterorũ/in q̃tum iſti prelati ibi in
troducunt multitudinẽ conſanguineorũ et com
patriotarũ ſuorũ. Tren. Hereditas terre ꝯſa eſt Tren.5.a.
ad alienos/domꝰ noſtra ad extraneos. Sub ta-
li igiẗ principe perit ſctĩficatio deuotõis/ ſabba
tũ et feſtũ quietis et cõſolationis/honor digni-

A tatis ⁊ pmotionis:⁊ vt breuiter ↄcludatur/tota
gloria cõmutat̃ in ignominiã vilitatis ⁊ ↄfuſio-
Treñ.1.b nis. Treñ. Obliuioni tradidit dñs ſion/feſtiuita
tẽ ⁊ ſabbatũ. Quia p certo quãtũ ſub bono ꝑla
to vel pncipe eccl'ia vel patria ↄſolat̃:tãtum ſub
malo ambitioſo raptoꝛe ↄfundit̃/tpalr ⁊ ſpũalr
Apoc.18.b. deſolat̃. Vñ Apoc. Quãtum glorificauit ſe in de
Eodẽ ca.b licijs/tãtum date ei toꝛmentũ. ¶ Seq̃t̃ ibidẽ ꝙ
ꝑ milites regis antiochi/deſolata ⁊ vaſtata eſt
hierl'm:ciuitatẽ dauid.i.arcã ſion ceperũt:⁊ eam
turrib⁹ ⁊ muris munierũt:⁊ cõſtituerũt ibi gen-
tẽ peccatricẽ/viros iniquos:⁊ ↄualuerũt in ea:et
ibi poſuerũt arma ⁊ eſcas:⁊ ↄgregauerũt ſpolia
hierl'm/⁊ poſuerũt illic:⁊ facti ſunt eis in laqueũ
magnũ ⁊ inſidias:⁊ ↄtaminauerũt ſctificationẽ:
⁊ fugerũt inhabitatoꝛes hieruſalem ꝓpter eos.
Moralitas ¶ Sic verẽ antioch⁹.i.diabolus ⁊ milites ſui/
vaſtata ciuitate hierl'm inferioꝛi:⁊ ſubiugato ꝓ-
us ſtatu ſecularium laicoꝝ/⁊ ꝑ diuerſa pctã ⁊ vitia
multipliciter diſſipato:arcẽ ſion.i.ſtatũ bonoꝝ
⁊ religioſoꝝ/ſibi myſtice ⁊ ſpũalr dedicauerũt:⁊
etiã eam ſibi habitationẽ fecerũt. Ibiq; ad iſtam
poſuerũt gentẽ peccatricẽ:q̃ ꝓ ceteris hodie i ec
cleſia ad iſtam ↄualeſcit:⁊ in terrena ꝓſpitate ꝓ
ficit atq; creſcit:q: ſepe fit ꝙ in mũdo.i.in ec-
cleſia illi q̃ ſunt iniqoꝛes/ſunt diuitijs plenio-
Hiere.12.a res. Hiere. Quare impij ꝓſperat̃:⁊ bñ eſt omi
bus q̃ ꝓuaricant̃: Ipſamq; arcẽ.i.eccleſie ſtatũ:
ſpolijs hierl'm.i.diuitijs ſecularibus ditauerũt:eſ-
cas.i.delicias ⁊ comeſſatiões:arma.i.pompas
B ⁊ lites ibidẽ introduxerũt:⁊ ipſam muris/turrib⁹
caſtri ⁊ domib⁹/oĩbuſq; põpis ⁊ faſcib⁹ accinxe-
rũt. Sed reuera iſta ꝓſpitas tẽpoꝛalis ſibi ꝑ dia
bolũ ꝓcreata:nõ cedit ſibi ad ꝟtutũ augmẽtati-
onẽ/ſ; poti⁹ ad iniq̃tatis accumulationẽ: quod
patet in hoc quod ſeq̃t̃:q: illi q̃ ↄſtituti ſũt in ar-
ce.i.multi moderni eccl'iaſtici/fuerũt hodie i la
queũ ⁊ in inſidias alioꝝ:q: ipſi ꝑ fraudes ⁊ mali
cias ipoꝝ alijs inſidiant̃:⁊ ꝑ male vite ſue ſcan
dalũ alij pereũt ⁊ ſcãdalizant̃. Et q: ſctificatio-
nẽ eccl'ie ꝑ luxurias ſuas ↄtaminauerũt:ideo ha
bitatoꝛes hierl'm.i.ipſi ciues eccl'ie inferioꝛis.ſ.
ſecularis/a ſtatu gratie ꝑ iſtoꝝ malũ exemplum
vel ab amoꝛe eccl'ie fugere cõpꝛobãt̃. Et breui-
ter iſta eſt ꝟitas ꝙ mali eccl'iaſtici ſunt hodie ꝓ-
cipui milites diaboli:⁊ in ſtatu eccl'ie eſt hodie
ſua ſpecialis habitatio/⁊ alioꝝ illaq̃atio ⁊ dece-
Oſee.5.a ptio. Vñ dicit̃: Audite ſacerdotes dom⁹ iſrl'. La
que⁹ facti eſtis ſpeculandi:⁊ ſicut rete expãſum
ſup thaboꝛ. Antioch⁹ rex ſcripſit ⁊ oꝛdinauit
ꝑ totũ regnũ ſuum:ꝙ oĩs ppl's vn⁹ eſſet:⁊ ꝙ vnuſ
q̃ſq; legẽ ſuã ⁊ patꝝ ſuoꝝ dimitteret/⁊ legẽ ipſi⁹
ſc; idolatriã cuſtodiret: Et ꝙ ↄtinuo occideret̃/
ſi q̃s his iuſſiõib⁹ ↄtrairet. Multi igit̃ in hieru
ſalem legẽ dñi dimiſerũt/⁊ regijs iuſſionib⁹ pa-
ruerũt. Pꝛecepit igit̃ rex edificari aras ⁊ tẽpla ⁊
idola:ſacrificari carnes ſuillas ⁊ pecoꝛa cõia:et
relinq̃re filios ſuos incircũciſos:⁊ coinq̃nari ani
mas eoꝝ in immũdicijs: Et qui ſacrificare renue
ret/moꝛeret̃. Abominandũ etiã idolũ ſup altare
dñi edificauit antioch⁹:vt ibidẽ demonijs im-
molaret̃/vbi dño fuerat immolatũ:⁊ ꝓpoſuit ꝓn C
cipes ppl'i q̃ hoc fieri cogerẽt:qui filios iſrael in
abditis effugauerũt:alij aũt ianuas/thura ⁊ ſacri
ficia incẽderũt:libꝛos legis dñi combuſſerũt:⁊
quoſcũq; legẽ dñi ſeruãtes/⁊ libꝛos legis haben
tes inuenire poterãt/occiderũt:⁊ libꝛos ↄtinen-
tes leges idoloꝝ/illuc de grecia tranſtulerũt:et
eos qui circũcidebãt pueros ſuos/ītīci dabãt ⁊
aũt domos eoꝝ pueros a ceruicib⁹ matꝝ ſuſpẽde
bãt. ¶ Sic ꝟe diabol⁹ iniquus ſumme cupit/ꝙ Moralitas
lex ſua ab oĩbus teneat̃:⁊ ꝙ vniuerſe gñationes
leges ſuas dimittẽtes/legi nature ⁊ diuine gra-
tie renũciantes/vn⁹ ppl's.i.reꝓboꝝ efficiat̃:⁊ ei
dem ab oĩbus famulet̃:⁊ nitit̃ ꝙ in ciuitate hie-
ruſalẽ.i.in conſciẽtia cuiuſlibet fidelis ⁊ in eccle-
ſia/aras ⁊ templũ ſuũ faciat:⁊ ꝙ ibi idola diuer
ſoꝝ vitioꝝ erigat:⁊ ꝙ carnes ſuillas.i.vitiũ car-
nalitatis ibidẽ offerendas inducat:ꝙq; null⁹ fi
lios ſuos.i.affect⁹ ⁊ opatiões ſuas/a ſuis ſupflu
is vitijs circũcidat:ſed potius ſeipm ⁊ ꝑ luxuriã
⁊ auariciã coinq̃net:⁊ in immũdicijs vitioꝝ vi-
uat. Eſa. Anima eoꝝ in abominationibus dele Eſa.66.a.
ctata eſt ⁊c. Igit̃ iſte iam in tẽplo eccl'ie abomi-
nãda idola deſolationis.i.malos eccl'iaſticos et
ꝓlatos ſup altare dignitatũ et officioꝝ cõſtituit
et erigit:qui ſc; abominabilis vite ſunt/et deſola
tionẽ ſuoꝝ locoꝝ faciũt et inducunt. Hiere. Po Hiere.32.f
ſuerũt idola ſua in domo in qua inuocatũ eſt no
men meũ. Iam libꝛos diuine legis.i.ſciam the-
ologicã de iuda ⁊ hieruſalẽ.i.de eccl'ia deſtruit:
⁊ libꝛos ſuos.i.lucratiuas ſcias immittit. Iam D
nullos pueros.i.nullos fideles circũcidi a ſup-
fluitate vitioꝝ ꝑmittit:q̃nimmo illos qui libꝛos
diuine ſciẽtie habent.ſ.viros ſcientificos:iſtoꝝ
etiã qui pueros circũcidũt.i.illos q̃ coꝛrigendo
alios carnis voluptate purificant:impugnat tri
bulationibus ⁊ affligit. Pꝛincipes ſuos.i.here
ticos et ſceleꝝ patronos ibidẽ collocat:ꝑ quos
fideles ad hec nefanda opa inducit multiplicit̃ ⁊
impellit. Sic igit̃ fit/ꝙ iſta hierl'm noſtra eccl'ia
multipliciter deſolat̃:et creſcentib⁹ vitijs/ꝟtuti
bus denudat̃:⁊ legis diuine cultu ceſſante/ibidẽ
diabolus ꝑ vitia colitur. Hiere. In deſolatione Hiere.7.g
erit terra ⁊c.

¶ Capl'm ſecundũ Textus: In dieb⁹
illis ſurrexit matathias filius iohan
nis filij ſymeonis. Moralita. Ca. II

Cum apparitoꝛes antiochi veniſſent in
ciuitatẽ modin/et ppl'm ad cultũ idolo-
rum cogerẽt:ꝓmo aũt oĩs aggreſſi ſunt
Matathiã/ꝑ eo ꝙ ſacerdos erat/et inter alios
erat ſolennioꝛ ꝑſona:ſperabãt enĩ ꝙ iſto ad ido
latriã inclinato/alij faciliter obedirẽt. Unde di-
cũt illi: Pꝛinceps magnus ⁊ ſolẽnis es/atq; cla
riſſimus es in ciuitate hac/oꝛnat⁹ filijs et fratri
bus. Igit̃ accede ꝓoꝛ/et fac iuſſum regis/et eius
beneplacitũ:et eris tu et filij tui inter amicos regis
et magnificat⁹ auro/argento et muneribus. Ue-
rumtamẽ matathias foꝛtiter reſtitit:et legẽ dñi
relinq̃re noluit:q̃nimmo zelo dei accenſus/ido-
lum quod fecerant/diſſipauit:et quendã iudeum

E qui ad immolãdũ coram oībus acceſſerat: ac ap
paritorē etiam regis qui alios immolare coge-
bat/ſup altare peremit: ⁊ tandē collectis ſecū ſo
cijs ⁊ amicis/ad mõtes ⁊ ad deſerta ↄfugit: ⁊ q̃c
Moralitas. q̃d habebat/in ciuitate reliq̃t. ¶ Sic myſtice lo
quẽdo/q̃ſi diabolꝰ rex īferni mittit ſatellites ſuos
.ſ. inferiores demones: vt vndiq̧ cultū idoloꝝ .i.
vitioꝝ ſuſcitēt: ⁊ ad hoc hoīes cõmoneāt ſuis tē
tationibus ⁊ impellãt: aſſ omnia nitunt̄ mata-
thiā .i. bonos p̄latos ⁊ ſacerdotes .i. clariores et
diſcretiores ⁊ ſupiores pſonas decipere donis ⁊
p̄cibus ad pctā allicere: vt ſic p malū illoꝝ exem-
3.Re.22.c plū poſſit alios facilr ſupare. Vñ dicit̄: Non pu
gnabis ↄtra quēpiā: ſed ↄtra regē iſrl̄. Nā ſicut
ponit hic Stephanꝰ de logotbona: Sicut fal-
co pmā gruem pmo inuadit/ſic diabolꝰ ad ten-
1.Reg.31.a tandū p̄latos ⁊ clericos pmo currit. Vñ: Totū
pondus p̄lij verſum eſt in ſaul regē. Sed iſte de
bet fortiter reſiſtere/legē dñi nõ relinq̃re: ſed po
tius idola vitioꝝ p viribꝰ in ciuitate eccleſie de
ſtruere: ⁊ iudeos .i. ſubditos ⁊ immolātes puni-
re/⁊ ipſos diaboli ſatellites ſuperare/⁊ ſpūalr oc
cidere: ⁊ relictis illis q̃ in ciuitate mūdi habet .ſ.
affectū terrenoꝝ bonoꝝ; debet in montē ⁊ ſoli-
tudinē paradiſi p affectionē ⁊ ↄtemplationē fu-
gere: ⁊ ad hoc ipm alios inuitare. Qui dñi eſt (in
Eſa.2.a quit) ſeq̃t̄ me. Eſa. Venite aſcēdamꝰ ad montē
Codē ca.b dñi. ¶ Hic habes q̧ cum multi filij iſrael aſcē-
derūt in ſolitudinē ⁊ montes/ne ſacrificarēt ido
F lis/que iam in valle ⁊ ciuitatibus colebāt/ſe ab
ſcõderūt in abditis ⁊ ſpelūcis. Satellites autē
antiochi ↄſtituerūt eis p̄liū ſabbato/ad finē q̧
nõ ſe defenderēt: cum ipſis arma ſumere in ſab-
bato non liceret. Ipſi ergo ſe nõ defenderunt:
nec arma cõtra hoſtes ſumpſerūt: ⁊ ſic vſq̧ ad
mille animas trucidati fuerūt. Matathias aūt
⁊ ſui ꝓpoſuerūt in ſabbato arma ſumere/⁊ con-
Moralitas tra hoſtes defendere ſe viriliter. ¶ Illud pōt al
legari cõtra multos religioſos: q̃ de ciuitate mū
di ⁊ de valle terrenoꝝ exeūt ad montem pfectio
nis/⁊ gradū aſcēdunt eccleſiaſticū: ⁊ in cauernis
religionis nitunt̄ ſe abſcõdere: ⁊ ab idolatria et
cultu vitioꝝ q̃ in mūdi ciuitate colūt̄/imunes et
liberi eſſe ſe credūt: facientes illud quod dicit̄ Ge
Gen.19.b ne. Non ſtes in omni circa regione: ſed in mõte
ſaluū te fac. Sed reuera demones ipſos ibidē tē-
tationibꝰ inſequunt̄: ⁊ in diebus ſabbatis .i. in
ipſa quiete contēplationis/⁊ in montibus pfecti
onis/⁊ ſpelūcis religionis contra eos p̄liantur.
Qui quia arma bonoꝝ opeꝝ non ſumūt/nec lo-
ca occulta .ſ. corda oppilant a malis deſyderijs
nec claudunt/nec ↄtra hoſtes viriliter ſe defen-
dūt; ideo ipſi qui in ipſo mundo non perierant/
in religionis vel pfectiõis apice vitijs pereūt et
ſuccūbunt. Fatuum igit̄ fuerat illis ad mõtes
iſtos fugere: niſi vellent ſe fortiter armis bonoꝝ
operum defenſare. Sed reuera non ſic matathi
as ⁊ filij eius .i. non ſic boni ⁊ prudentes/religio
ſi et clerici: quia iſti in iſtis montibus ⁊ ſpelūcis
viriliter bonorum arma ſumunt: ⁊ ſeipſos virili
ter reſiſtendo defendūt: ⁊ ibi non pereunt vel de
linquunt: nec periculū damnationis incurrunt G
¶ Vel dic q̧ dies ſabbati ſignificat feſta in qui Aliter
bus diabolus contra homines fortius inſurgit
p eo q̧ eos vagos ⁊ ocioſos cognoſcit: quia tūc
arma bonoꝝ opeꝝ non aſſumūt: ſed potiꝰ ocijs/
ludis ⁊ leticijs intēdunt: ⁊ ideo tentati a diabolo
facilꝰ ſuccūbunt. Unde dicit̄: Vocaſti quaſi ad Tren.1.g
diem ſolennē qui terreret me in circuitu. Boni
tū ꝓpter ſabbatū nõ ceſſant arma bonorū opeꝝ
aſſumere: ⁊ ideo nec hoſtes eos per tentationes
audent inuadere: vel ſi inuadant/ſolent contra
eos fortiter dimicare: dicentes illud Mar. Vtrū Mar.3.a
q̧ licet in ſabbatis bñfacere. ¶ Legit̄ de mata- Codē ca.e
thia/q̧ ipſe ⁊ filij ſui adiūctis ſibi illis qui volun
tarij erant in lege/⁊ fugiebāt a malis/magnum
exercitū collegerūt: ⁊ viros impios pcuſſerunt:
pueros incircūciſos circūciderūt: filios ſupbie
ſunt pſecuti: ⁊ aras quas fecerūt idolatre/deſtru
xerūt: tandē vero moriens filios ſuos inſtruxit/et
eos ad pugnandū p legibus ſalubriter erudiuit
¶ Matathias aūt qui interp̄tat̄ a deo datus: ſi Moralitas
gnificat bonum p̄latū/et ſupiorē a deo datū et p
motum: et non a carnis affectione/ambitiõe vel
ſimonia vel laicoꝝ potētia pmotum. Unde di-
cit Apl's: Nemo aſſumit ſibi honorē/niſi qui a Heb.5.a
deo vocatur/ſicut aaron. Talis igit̄ debet viros
deuotos/et in lege dei volūtarios ſibi adiunge-
re: et eos in ↄſilijs et beneficijs ſecum habere.
Unde dicit̄: Viri iuſti ſint tibi ↄuiue ⁊c. Impi- Eccl.9.b
os viros debent perſequi et punire/et de medio H
tollere: incircūciſos vero .i. carnales ſupfluitatibꝰ
morum et diuitiaꝝ onuſtos debet corrigēdo cir-
cūcidere. Aras vero idoloꝝ .i. auaros ⁊ luxurioſos
in quibus ſcʒ ſemꝑ viget ignis cupiditatis: ⁊ car
nes carnalis voluptatis/thus ſupbie et fumus
vanitatis debet deſtruere: et tandē filios et ſub
ditos ſuos debet inſtruere/et ad dimicādū ſi ſit
neceſſe/p legibus animare: dicendo illud infra:
Accingimini et eſtote filij potētes ⁊c. 1.Mach.3.g

¶ Capitulū tertium Textus: Surrexit Iudas machabeus pro patre ſuo et iuuabant eum fratres ſui. Moralitatū Capitulum III

Surrexit iudas machabeus p patre ſuo/
et iuuabant eum fratres ſui: et dilatauit
gloriam populo ſuo. Induit ſe lorica ſi
cut gigas: et ſuccinxit ſe arma bellica: et ptege-
bat gladio ſuo caſtra. Similis factus eſt leoni ī
opibus ſuis: et ſicut catulus leonis in venatiõe
rugiens/pſecutus eſt inimicos/pſcrutans eos:
pambulauit ciuitates iude: et congregauit pere
untes: et nominatus eſt vſq̧ ad nouiſſimū terre:
et repulſi ſunt inimici pre timore eius: et omnes
operarij iniquitatū conturbati ſunt. ¶ In iſtis Moralitas
verbis recte ponit̄ exemplar et regula cuiuſlibʒ
boni principis. Iudas enim interp̄tatur conſi-
tens vel glorificans. Machabeus interp̄tat̄ in-
genioſus/ptegens et pcutiens: quia reuera bo
nus p̄latus vel pnceps debet deum laudare: pru
dens et circūſpectus/ſubtilis et ingenioſus eſſe
innocentes ptegere: peſtilentes pcutere gladio

B iuriſditionis ſpūalis vel tempalis/vel gladio fer
uentis oratiōis cordialis. Debet caſtra ſibi ſub-
iecta.i.territorium ſuum ⁊ eccleſias/tam bona
ꝙ ꝑſonas ꝓtegere:loricā iuſticie accipere: arma
bellica virtutū induere:vt ſic poſſit gloriā ⁊ pro
Ezech.38.d ſpitatē ſibi populi ſubiecti dilatare. Ezechi. Tu
cherub extentus ⁊ ꝓtegens. Unde iſtis dicit̄ il-
Ephe.6.c lud Apl̄i: State ſuccincti lūbos veſtros:induite
loricā iuſticie. Debet etiā eſſe ſimilis leoni auda
cter ardua aggrediēdo: ⁊ ꝓpter nullū quātūcū-
ꝙ magnū ab executiōe iuſticie tepeſcēdo:ſicut ca
tulus leonis deb; rugire altiſone p̄dicādo: ⁊ ſic
iniquos deb; ꝑſeq̄ ipſos ſeueriter puniēdo: ⁊ eos
debet ꝑſcrutari ⁊ inq̄rere diligētiſſime examinā-
do: ⁊ ciuitates ad lr̄am ꝑambulare ſubditos viſi
Ps.100.a tando/⁊ iuſticiam faciendo. Ps. Perambula-
ui in innocētia cordis mei. Et ſic talis iudas po
Pro.30.b. terit dici ille/de quo dicit̄: Leo fortiſſimus beſti
arum/ad nullius pauebit occurſum. Et reuera
ſi noſtri p̄ncipes tales fuerint:tunc pre timore
eoꝝ/inimici ſui tam tempales ꝙ ſpūales repel-
lunt̄: ⁊ ab eoꝝ p̄ſentia ⁊ iuſticia terrebunt̄:opera
rij iniq̄tatis formidabunt:pereuntes ſc; paupe-
res ⁊ tribulati/q̄ iniuriā patiunt̄/ab aliјs defen
dunt ⁊ ꝯgregabunt: ⁊ ipſi ꝑ famā ꝑpetuam quã
acquirunt/vbiq; nominabunt̄. Illud eſt verum
quādo in vno loco eſt iuſtus iudex vel p̄lat⁹/pru
dens ⁊ ſeuerus:omnes mali generaliter timent
Ozee.11.d eum. Ozee: Leo rugiet/⁊ formidabūt filiј maris
D ipſe ꝓ ſe acq̄rit nomen ꝑpetuum ⁊ iocundū. Un-
Eccli.15.b de dicitur: Nomine eterno hereditabit illū do
1.Paral.14.d minus. Et alibi: Diuulgatum eſt nomen dauid
in cunctis regionibus. Ueruntamē aduerte quod
dictū eſt/ꝙ fratres eius iuuabant eum:q; q̄libet
bonus frater canonicus vel ſubditus/debet ſu-
ꝑiori collaborare: ⁊ eum ſpūaliter ꝑ orationes/⁊
nominatus tempaliter ꝑ obſequia ⁊ ſubuentio-
nes benigniter adiuuare:quia dicitur: Frater
Pro.18.c qui adiuuatur a fratre/quaſi ciuitas firma. Cui⁹
tamen ſepiſſime fit cōtrarium:quia confratres ⁊
ſubditi libentius laborāt quandoq; ad ſuperio-
rem ſuum ꝯfundendū/ꝙ ad eum adiuuandum.
2.Co.11.f Periculum eñ eſt in falſis fratribus. ¶ Judas
Eodē ca.a pugnans cōtra Appoloniū/ipſm occidit/⁊ gladi
um ſibi abſtulit: ⁊ ꝙdiu vixit/in ipſo gladio ſemꝑ
pugnauit: ⁊ hoſtes ſuos debellauit. Tandem ſe
ron p̄nceps ſyrie contra eum applicuit/quē iu-
Moralitas. das gladio ſuperauit. ¶ Illud pōt exponi ſic:
Appollonius qui interp̄tatur mirabilis/mundū
ſignificat:qui in cordibus fatuoꝝ vt pulcher et
mirabilis rutilat:gladius eius cum quo impu-
gnat pctōres/eſt ipſius ꝓſperitas. Seron qui in
terp̄tat̄ princeps meroris/eſt diabolus:q̄a pro
certo iudas qui interp̄tat̄ ꝯfitens/debet primo
mundū per cōtemptum vincere: ⁊ gladium eius/
id mūdi ꝓſperitatem ꝙ ſit terribilis/labilis ⁊ de
ceptibilis/per conſyderationē accipere: ⁊ ſic iſto
gladio.i.hac conſyderatiōe mediāte poterit ſe-
Eodē ca.b ron p̄ncipem diabolū ſuperare. ¶ Hic dicit̄ ꝙ
populus videns populū/ſeron ⁊ multitudinem
ſui exercitus/incepit dubitare de victoria:ſ; iu-
das dux eorum incepit huiuſmodi ſermonibus C
eos confortare:facile eñ eſt multos concludere
in manibus paucoꝝ:nec eſt differētia apud do-
minū auxiliari in multis vel in paucis:q; non in
multitudine exercitus poteſtas belli/ſed de celo
fortitudo eſt. ¶ Iſtud applica contra illos qui Moralitas
in multitudine exercitus gloriantur: ⁊ ꝙ victoria
magna dependet ab occulta dei ordinatiōe/nō
a militum fortitudine:cuius ſignū eſt:q; plerun-
ꝙ fortiores a debilioribus vincunt̄: ⁊ plures a
fortioribus ſuperant̄. ¶ Uel ſi vis dic quomo- Aliter
do ſi imbecilles ⁊ timidi de ſuis viribus deſpe-
rantes formidant diabolū ⁊ vitio:ū exercitū/q̄
fortis eſt ⁊ multiplex/inuadere. Judas.i.bonus
dux vel p̄dicator/debet eos ad ſperandū in dn̄o
⁊ in dei auxilio animare: ⁊ ad non timendū dia
boli poteſtatem inuitare:dicēdo illud: Nolite ti 2.Par.20.c.
mere hanc multitudinē:non eñ pugna veſtra ē/
ſed dei. ¶ Aduerte ꝙ filiј q̄ erant in arce hieru- Eodē ca.
ſalem/erant duces eorum q̄ veniebant cōtra eū.
¶ Sic vere hodie ſepe fit/ꝙ illi q̄ tenent arcem Moralitas
⁊ apicem dignitatis in hierſm.i.in eccl̄ia/duces
⁊ adiutores ſunt tyrannoꝝ ⁊ p̄ncipū qui militāt
contra eam:q; ipſis dant decimas ⁊ libertatem
nocendi/⁊ populū eccl̄iaſticū deprimendi. Un-
de ſubditi poſſunt dicere illud Canti. Filiј ma- Cañ.1.b
tris mee pugnauerūt contra me:quod de ꝓdito
ribus poteſt dici:qui in terra in qua habitāt/ex
traneos hoſtes introducūt. ¶ Cum plures du Eodē ca.e
ces antiochi ſc; nichanor et gorgias ⁊ aliј cōgre D
gaſſent ſe ad p̄lium contra iudam in multitudi-
ne copioſa:factum eſt ꝙ idē nichanor de victo
ria futura p̄ſumēs/ꝓ negociatoribus maritimo
rū ciuitatū mitteret/vt filios iuda ipſis p̄cio ven
deret/cum victoriā habuiſſet: ꝓmittebat eñ ſe-
ptuaginta mancipia iudeoꝝ futura ꝓ talento ar
genti:de p̄cio ⁊ captiuitate futura iudeoꝝ ꝓmit
tebat ſe ſupplere duo milia talentoꝝ:que ſingu-
lis annis antiochus dabat ꝓ tributo romanis
Ueruntamen nutu diuino ꝯtrarium factum eſt:
quia duces/reges ⁊ eoꝝ exercitus copioſi/a iuda
⁊ ſuis fuerūt victi/⁊ multi occiſi: ⁊ aliј turpiter fu
gati. Negociatores ꝟo qui ꝓ emendis iudeis
venerant/fuerunt ab ipſis ſuis pecuniјs quas
portauerant/ſpoliati. Illud enim ponitur hic. 2.Mach.8.c.
¶ Illud applica contra p̄ſumptuoſos milites Moralitas
qui paucitatē hoſtium vilipēdentes/⁊ in ſuorum
multitudine ⁊ fortitudine confidentes/victoriā
ſibi ꝓmittunt:et iam eſſe de infortunio certi cre
dunt. Unde quādoq; fit/ꝙ ſuos hoſtes anteꝙ
eos vincant/aliјs vendunt:et ꝙ eoꝝ terras aliјs
diſtribuunt:non aduertētes ꝙ q̄ſq; contrariū
deus ordinat:qui non multitudine bellatorum/
ſed in ſuo beneplacito victoriā adminiſtrat. Sic
igit̄ ſepe fit ꝙ illi qui p̄ſumebant vincere/ſuperā
tur:et q̄ alios ſperant emere/ab eis ſpoliantur:
quod vtiq; tūc accidit/q̄ñ illi pauci ad dei recur-
rūt auxiliū:et de deo/nō de ſe p̄ſumūt:illi multi
in ſupbia plus cōfidūt. Nō debet q̄s quātūcūq;
fortis ⁊ potēs/ſibi victoriā ꝓmittere:ſed poti⁹
hoſtes ſuos/ꝙꝙ paupes ⁊ humiles/formidare:

E qꝛ ſicut ille dicit: Inimicū ꝗuis humilē docti eſt
timere. Ideo ad repꝛimendā pſumptionē taliū di
3.Re.20.b citur: Non glorieť accinctus eque vt diſcinct⁹
⁊ hic qꝛ diciť capĺo pcedēti: qꝛ facile eſt apud de
Aliter um multos in manu paucoꝝ cōcludi. ¶ Uel ſi
vis allega contra illos qui gloriant̄ de infortu-
nijs: alioꝝ tribulatiōes eſtimant ↄſolationes: ⁊
eoꝝ grauaminibus ⁊ damnis ſperāt ditari mer-
cimonijs atq̧ lucris: quibus ſepe ſit ꝙ in eodē
negocio / vnde alioꝝ pꝛeiudiciū ſperāt / vilitatē ac-
quirunt ⁊ miſeriam: ſicut ad literam erat de iſtis
mercatoꝛibus qui vbi in alienis miſerijs ſpera-
uerūt lucrum / ↄſecuti ſunt pꝛeiudiciū ⁊ damnum.
Eſa.59.b Eſa. Expectauim⁹ lucem / ⁊ ecce tenebꝛe.

¶ Capl'm quartū Textus: Et aſſumpſit Gorgias quinq̧ milia virorum mille equites electos. Moralitatum Capitulū IIII

Cum filij iſrael viciſſent nichanorem et
ptolemeū pꝛincipes antiochi / quos vna
cum gorgia liſias miſerat contra eos:
gorgias adhuc ex diuerſo ſtabat / q̄ ipſos inuade
re pponebat. Quod aduertēs iudas / dixit filijs
iſrael: Non ↄcupiſcatis ſpolia: qꝛ bellū adhuc
contra nos eſt. Gorgias enim et exercit⁹ eius ppe
nos eſt: ſed ſtate ppe inuicem cōtra inimicos ve
ſtros / ⁊ expugnate eos: ⁊ poſt hoc ſumetis ſpo-
lia. Quod ⁊ factum eſt: qꝛ pꝛimo gorgiam vicerūt
⁊ fugauerūt: demum vero ad diripienda ſpolia
F redierūt: inter q̄ auꝝ ⁊ argentū / hyacinthū ⁊ pur
purā / ⁊ alias opes maximas inuenerūt. Iſti igiť
tres hoſtes quos liſias. i. diabol⁹ ↄtra nos mit-
tit: mūdū / carnē ⁊ diabolū ſignificant: q̄ in hac
valle miſerie fideles fatigāt. Ptoleme⁹ q̄ inter-
pꝛetať ad mēſurā deduct⁹: carnē ſeu coꝛp⁹ ſignifi-
cat: q̄ finalr̄ ad menſurā deduciť / q̄ſi infra ſepul
Eſa.34.c chꝛū deduciť ⁊ artať. Eſa. Extēdeť ſup eum mē
ſura / vt redigať ad nihilū. Nichanoꝛ q̄ interpꝛeta
tur ſtans lucerna / ſignificat mūdū: q̄ fatuis vide
tur ſtabilis ⁊ lucēs: ⁊ moꝛe lucerne oculos men-
tis debilitās ⁊ offuſcās: ⁊ tñ iſtos quos offuſcat
alliciens. Unde iſta eſt illa lucerna de qua dici-
Lu.11.e tur: Uide igitur ne lumen quod eſt in te / tene-
bꝛe ſint. Goꝛgias aūt q̄ interpꝛetať pꝛeciſio luctān-
tium / ſignificat diabolū: q̄ luctatoꝛes. i. mūdi cru-
deles ⁊ tyrānos / finaliter pꝛeſcindit ⁊ pꝛoſternit: de
Gen.32.f quo poteſt exponi illud Gen. Ecce vir luctabať
cū eo vſq̧ ad mane: q̄ tetigit femur eius / ⁊ ſtatim
emarcuit. Iſta eſt veritas / ꝙ iudas ⁊ ſui. i. aliq̄
fideles eccl'ie in dn̄m ↄfidētes: q̄ſq̧ ptolemeū et
nichanoꝛē. i. carnē ⁊ mūdū ſuperāt p caſtitatē et
ↄtemptū: ⁊ de iſto foꝛtiter victoꝛizār: vt qꝛ ſtatū
religionis ⁊ penitētie ſubintrāt. Sed q̄d? Pro
certo goꝛgias diabol⁹ adhuc latet: q̄ iſtos filios
in caſtris mūdanoꝝ bonoꝝ nō inueniēs / ſed ea
reliq̄ſſe cōpeniēs / in mōtib⁹ ſupbie q̄rere incipit:
in q̄ſtū quos p luxuriā ⁊ auariciā non pōt vince-
re / p ſupbiā ſupare pꝛeſumit. Iſtis igiť debet pꝛedi-
cari / ꝙ ſpolia illoꝝ quos occiderūt non cōcupi-
ſcant: ſed potius contra goꝛgiam diabolū / qui
contra eos latet / pꝛeliaturos ſe pꝛeparent: ⁊ contra

eum per pſeuerantiā ſtent / ⁊ per bona opa dimi B
cent: ⁊ poſtea obtenta victoꝛia / poſt hanc vitam
ſpolia paradiſi tuti inter ſe diuidāt. Illa enī ſpo
lia que pꝛñt haberi ante plenam victoꝛiā. ſ. bona
mūdi: non debēt a fidelibus (⁊ maxime a religio
ſis) cōcupiſci: ne foꝛte dum ad iſta bona colligē-
da vacarēt / contingeret eos a goꝛgia diabolo p
auariciā trucidari: qꝛ ſicut diciť: Meli⁹ eſt nunc Pro.16.d
humiliari cū mitibus / ꝙ diuidere ſpolia cū ſup
bis. Sed iſta ſpolia que poſt hanc victoꝛiā con-
ſummatā / pꝛeſūt hominū bona gloꝛie paradiſi a
bonis concupiſcunť: ⁊ tunc ab eis lete ⁊ tute po
terūt adipiſci. Eſa. Exultant victoꝛes capta pꝛe- Eſa.9.a
da / quando diuidūt ſpolia. Et tunc inueniet ab
ipſis auꝝ. i. clara viſio ⁊ eterna ſapientia: argen-
tū. i. diuine laudis dulcis reſonātia. Hyacinth⁹
. i. celeſtis immenſitas ⁊ permanentia: purpura
. i. ardens ⁊ ignea charitas ⁊ amicitia: opes mul-
te. i. bonoꝝ abundātia. Unde dicitur: Poſt ſab 2.Mach.8.f
batū. i. in ſupabundantia reſurrectionis / ⁊ non
modo debilibus viduis diuiſerūt ſpolia. ¶ Uo Eodē ca.4
lens iudas purificare templum quod ab antio
cho fuerat pollutum: ⁊ iniectis idolis ſup altare
ipſius maculatū / ⁊ ſacrificijs factis ⁊ libatis de-
monibus inquinatū: elegit ſacerdotes ſine ma-
cula voluntatē habentes in lege dn̄i / vt munda-
rent ſancta: ⁊ tranſtulerūt lapides contaminati-
onis. ſ. idolum quod ſup altare poſuerant / in lo
cum immūdū. ¶ Sic vere iudas dux belli. i. pa Moralitas
pa vel epiſcopus: videns templū eccleſie ab an-
tiocho. i. a diabolo pollutū: ⁊ altare. i. ſtatutum D
eccleſiaſticum / idolis. i. vitijs inquinatū: immun
dis ſacrificijs. i. immūdis operibus ibidem: de-
monibus. i. ad ſuggeſtionē demonū ſacrificantis
atq̧ factis multipliciter defedatū: debet ſacerdo
tes ſine macula. i. mundos miniſtros querere: q̄
legis diuine. i. fidei ⁊ ſacre ſcripture ſint emuli:
quos ibidem debet oꝛdinare / ⁊ in eccleſia pꝛefice-
re: vt poſſint immūdicias vitioꝝ de eccleſia ab-
ſtergere ⁊ mūdare: dicens illud Eſa. Lauamini / Eſa.1.d
⁊ mundi eſtote. lapides vero contaminationis /
id eſt perſonas immundas ⁊ peccatoꝛes ⁊ inuti
les que moꝛe idoloꝛum ſunt ignare / indeuote:
deſup altare. i. de eccleſie dignitatibus depone-
re / ⁊ in locum immundū ⁊ in ſtatum infimū col-
locare. ¶ Iudas cum mundaret templū domi- Eodē ca.f
ni / ⁊ videret ꝙ altare pollutū erat: p eo ꝙ ſuper
illud poſitum erat abominandū idolum / ⁊ ſepi⁹
demonibus immolatum: depoſuit illud de loco
ſuo: ⁊ loco eius lapidibus integris altare nouū
cōſtruxit / ſup quod ſacrificia dn̄o immolari mā-
dauit: lapides vero depoſiti altaris decreuit ad
ptem ponere / quouſq̧ pꝛopheta domini ſurgeret
qui de ipſis iuberet aliud oꝛdinari. Uidebat enī
ꝙ ſine ſcandalo ſtare illud non poterat altare:
ex quo ſup illud demonibus oblatū fuerat: qꝛ il-
lud non poterat ab illa macula ſine infamia ali-
qualiter mūdari: nec ſine ſcandalo poſſet in eo
domino immolari. ¶ Iſta poſſunt allegari cō- Moralitas
tra infames eccleſiaſticos: qui reuera ſi contin-
gat altare domini. i. aliquem pꝛelatum vel eccle

A ſaſticam enormitate criminum pollui: ⁊ idola abominando. ſ. peccato luxurie / hereſis vel ſimonie ſubſterni: ⁊ ſacrificijs demonũ .i. malis operibus maculari: dignus eſt a ſtatu ſuo per Judã .i. per papam vel ſuperiorẽ deponi: ⁊ ad partem .i. ad ſtatum priuatum ⁊ infimũ conſtitui: ⁊ ali⁹ integer ⁊ nouus virtutibus innouatis loco ipſi-

Leui.26.b us ſubrogari. Leui. Nouis ſuprauenientibus vetera proijcietis: quia dato ꝙ aliquis eccleſiaſtic⁹ qui aliquãdo publica crimina cõmiſerit / per penitentiã poſſit mundari: nunꝙ tñ ſcandalũ ſeu nota ipſius infamie quam incurrit / poteſt ab eo amplius ſeparari: niſi forte poſt condignã emẽdationem ex reſponſo prophete .i. ex diſpenſati-

Ezech.44.c one prophete contingat aliud ordinari. Jnde ẽ ꝙ ſacerdotes illos qui idolis immolauerũt / ꝓhibet miniſtrare: ꝯcedit tamen ipſis ꝙ poſſunt edituorum ⁊ ianitorum officium exercere. Dato ꝙ peccatum talium per penitentiam tollatur: infamia tamen non faciliter abrogatur:

Heb.10.b ideo ipſis ſublatis alius apponatur. Apl'us: Au-

Eodẽ ca.c fert primum / vt ſequẽs ſtatuat. ¶ Hic dicitur ꝙ iudas ⁊ ſui videntes ſanctificationẽ deſertam / altare ꝓphanatum / portas exuſtas / in atrijs virgulta nata / paſtoforia dirupta / planxerũt: ⁊ impoſito cinere ſuper capitibus ſuis / ad dominum lachrymabiliter clamauerunt. Et primo illa que erant intrinſecus intra domum / eidem quoqꝫ et atria ſctificauerunt: nouum altare de lapidibus ad ſimilitudinẽ prioris ex lapidib⁹ edificauerũt:

B vaſa ſancta noua fecerũt / candelabꝝ / menſam ⁊ altare incenſi in templũ poſuerũt: incenſum ſuꝑ altare / panes ſuꝑ menſam / lucernas ſuꝑ candelabrum ordinauerũt: velum appenderũt: ſacrificia obtulerũt: ⁊ templũ ꝓphanatũ dedicauerũt: ⁊ faciez templi coronis aureis ornauerũt: paſtoforia deſtructa reparauerũt: ianuas in eis poſuerunt: ⁊ ſic cum ingenti leticia dedicationẽ templi in ſequenti anno eodem die quo ꝓphanatum fuerat / celebrauerũt.

Moralitas ¶ Sic vere dico: ꝙ qñ iudas ⁊ ſui .i. papa ⁊ cardinales ⁊ ſancti chriſtifideles vident ſanctificationẽ vniuerſalis eccleſie per virtutum ſterilitatẽ deſertam / ⁊ a bonis ⁊ honeſtis perſonis viduatam: ⁊ qñ ꝯſyderant ꝙ porte eius .i. prelati per quos intratur / per auariciã ſunt exuſte: altare .i. viri religioſi / in quib⁹ thus orationis ⁊ deuotionis redolere debet / per luxuriam ſunt ꝓphanati: atria .i. ſeculares clerici: virgultis .i. virentibus ⁊ creſcentibus carnalibus affectionibus nepotum / ⁊ malorum familiarium turbis ſunt pleni: paſtoforia .i. ſeculares: qui alios habent ꝑ elemoſynas ⁊ temporales ſubuentiones paſcere / ſunt dirupti / ⁊ diuerſis vitijs deſtructi: ſumma poſſunt compaſſiõe triſtari / ⁊ iſtã ruinam vniuerſalem lachrymabiliter lamẽtari:

Treñ.2.c quia iuxta lamentationẽ Hiere. videtur ꝙ cogitauit dominus diſſipare murum filie ſion. Luxitqꝫ antemurale: ⁊ defixe ſunt in terram porte eius. Jdeo pro certo ſumme debent iſti ſuperiores laborare ⁊ curare / ꝙ iſta ſanctificatio reparetur ⁊ ꝙ virtutes quas inde antiochus .i. diabolus abſtulit / iterꝫ reſtaurẽtur. Ponantur igit̃ ibi vaſa noua .i. ꝑſone virtutibus innouate. Altare ſacrificiorum .i. boni actiui / qui ſacrificia bonorũ operum deo offerunt: aut altare incenſorum .i. boni contemplatiui / qui thus orationis deo incendãt. Candelabrũ luminis .i. viri diſcreti ⁊ ſcientifici / q̃ alios doctrinis ⁊ exemplis edificent et erudiãt. Menſa ꝓpoſitiõis .i. viri miſericordes qui panes ⁊ elemoſynas deo in ꝑſona pauperum miniſtrent. Velum appenſum .i. viri mũdi / caſti ⁊ religioſi: qui ſpe eternoꝝ ſemꝑ pendent. Tales debent ꝓlati in eccleſia conſtituere. Sacrificia bonoꝝ operum introducere. Paſtoforia dirupta .i. paſtum elemoſynarum ibidem reparare. Januas exuſtas .i. ꝓlatos defectuoſos reficere: ⁊ ſic debent templũ eccleſie ſpũaliter renouare / ⁊ deo nouiter dedicare. Apl'us: Nolite cõformari hu-

Roma.12.a ic ſeculo / ſed renouamini in nouitate ſenſus veſtri.

Aliter ¶ Vel dic ſi vis / ꝙ iudas qui interꝑtat̃ cõfitens .i. ipſum confitentẽ ſignificat: q2 ille templum conſciẽtie ꝑ vitia reformatũ renouat ⁊ reformat. Jbi enĩ edificat altare holocauſti / vbi ſacrificia incenduntur .i. feruidam dilectionẽ. Altare incenſi .i. odoroſam orationẽ. Candelabꝝ luminis .i. lucidam diſcretionẽ. Menſam ꝓpoſitionis .i. elemoſynaꝝ largitionẽ. Velum appẽdens .i. puram ⁊ caſtam affectionẽ: ⁊ ſic ornat faciem templi coronis aureis / inꝙtum facietenus introducit coronam auream ad coronandã cõuerſationem bonam: ⁊ ſic templum mentis ſue

D deo dedicat ꝑ ſanctitatẽ ⁊ deuotionem: ⁊ ſacrificia ibidem immolat ꝑ bonoꝝ operum executionẽ.

Aliter ¶ Et dic ſi vis / ꝙ iſte iudas in ꝓncipio quãdo videt templũ conſciẽtie ſue ab antiocho diabolo per vitia deprauatũ: portas ſenſuũ igne cupiditatis exuſtas: altare cordis ꝑ affectiones indebitas ꝓphanatum: ⁊ idolum abominandũ .i. peccatũ mortale ibidem ſublimatũ: paſtoforia charitatis ⁊ atrium pietatis diſſipatũ: pro certo valde debet per contritionẽ dolere / per cõpunctionem flere / per cõfeſſionẽ clamare: ⁊ ad templũ ꝑ penitentiã renouandũ totis viribus ⁊ conatibus anhelare. Edificat igitur altare ⁊c. vt ſupra

1.Eſdre.1.a Vñ dicit̃: Dñs deus celi ꝓcepit mihi vt edificarem illi domũ: ⁊ merito: qꝛ ſicut dicit Apoſtolus

1.Cor.3.d Templũ dei ſctm̃ eſt / quod eſtis vos. Si quis igitur templũ dei violauerit / deſtruet illum deus.

¶ Ex capl'o quarto. e. Dixit autem iudas et fratres eius. Mora. Ca V

Hic habes ꝙ milites regis antiochi acceperãt arcẽ ſion: ⁊ ibi ĩ munitiõe erãt ⁊ inde filios iſrl' ꝙplurimũ affligebãt: quinimmo qñ iudas ⁊ ſui tẽplũ mũdabãt / ipſos ꝙplurimũ infeſtabãt: ⁊ ideo dicit̃ hic / ꝙ iudas dũ templũ mũdauit / ne ꝓpſo nocerẽt milites ordinauit: montẽ ſion ꝑ circuitũ muris ⁊ turribus vallauit: ⁊ ne iterꝝ conculcaret̃ a gentibus / ibidem exercitũ ad cuſtodiã collocauit.

Moralitas ¶ Sic vere qꝛ milites antiochi ſcꝫ diaboli .i. noſtri milites / ꝓncipes ſeculares ab ipa arce iuriſditionis tẽporalis quã occupãt: nõ ceſſant iudam ⁊ filios

E. iſrael.i.ꝑlatos religioſos circa tēplū eccľie occu
patos/diuerſimode moleſtare:neceſſe eſt ꝙ ipſe
iudas ⁊ ſui.i.eccľiaſtici/manu armata ſe defen-
dāt:milites ſtipēdiarios habeāt:⁊ ꝙ domos ſu-
as turrib⁹ ⁊ muris muniāt:⁊ ꝯtra malicias eoꝝ
manualiter ſe defendāt:⁊ ſic vim vi reijciāt ⁊ re-
pellāt. Sicut enī videm⁹/ad nihil aliud vacāt no
ſtri milites/officiales ⁊ laici ꝑncipes/niſi ad tem
plū eccľie ⁊ ei⁹ libertates frāgere:clericos ⁊ tem
pli huius cultores affligere:⁊ ꝯtra eos machina
menta erigere:quapropter iam neceſſe eſt eccleſi
aſticos ecōtra cogitare:⁊ eoꝝ iniurijs ꝓ viribus
obuiare:⁊ ne nocere valeāt/ꝑcauere. Prelat⁹ enī
ſupior debet ibi viros.i.ꝑſonas v̄tuoſas pmo-
Aliter uere/q̄ poſſint eccľiam defendere. ¶ Uel ſi vis
dic moralr/ꝙ milites antiochi.i.tētationes di-
aboli/vel ipſi īferiores demones q̄ ſunt milites
ꝑncipis meroris Antiochi.i.luciferi:qui arcem
mētis tenēt:ſumme nitunł iudam.i.penitētem
impedire:ne templū conſcīe ſue p penitētiam re
nouet:⁊ ne interiores officinas hui⁹ tēpli/videlʒ
memoriā/voluntatē ⁊ rōnem paret/⁊ v̄tutib⁹ ex
ornet:quapropter ille debet ꝯtra eos militare:⁊
milites ſuos.i.feruētes orōnes ⁊ cautelas cōtra
eos ordinare:turrib⁹ ꝯtemplatiōis ⁊ diuine in-
uocatiōis:⁊ muris ſcī cuſtodie clauſura ſenſuū
Pro.18.b ⁊ circumſpectionis ꝯtra eos munire. Turris enī
fortiſſima nomē dñi:ad eā fugit iuſt⁹ ⁊ ſaluabił.
Aliter ¶ Uel dic ꝙ milites diaboli heretici ſunt:q̄ ar-
F cē ſion quā occupāt.i.ſacrā ſcripturā quā contra
pte allegāt recitātes:nō ceſſant edificatores tē-
pli.ſ.ꝑlatos catholicos impugnare:⁊ opus cō-
ſtructiōis eccleſie impedire:⁊ ideo iudas.i.bon⁹
ꝑlat⁹:debʒ milites.i.bonos ꝑdicatores contra
eos ordinare:muris ⁊ turrib⁹.i.doctrinis ⁊ ſctō-
rū actiōib⁹ ſe ⁊ ſuā eccľiam defenſare:⁊ ibi viros
v̄boſos ⁊ v̄tuoſos/curatores ⁊ viſitatores ad cu
Eſa.62.b ſtodiā collocare. Eſai. Sup muros ⁊c. ¶ Uel
Aliter allega ꝯtra malos/q̄ in arce ſion.i.in eccleſiaſti-
cis dignitatib⁹ dñanł:q2 iſti hodie valde videnł
inuidere his q̄ tēplū ⁊ ſctificationē reparāt exē-
plis ⁊ ꝑdicatiōib⁹:atq; mūdāt.ſ.bonis ꝑdicato
rib⁹/religioſis catholicis/theologicis doctori-
bus:ipſos v̄bis ⁊ iniurijs quoq; grauāt:⁊ in offi-
cio ꝑdicationis vel reparatiōis ꝑmiſſe ipſos impe-
diūt:ꝗpropł ꝑ ſe ipſos neceſſe eſt/ꝙ ꝯtra ipſos di
micēt atq; pugnēt:⁊ ab eoꝝ malicijs ꝓ virib⁹ ſe
defendāt. Illud ſepe videm⁹ in clauſtris ſiue col
legijs/ꝙ mali ꝑlati ⁊ maiores q̄ tenēt arcē/qñ vi-
dēt aliquos bonos ſubditos q̄ ꝓ tēplo eccľie la-
borāt:⁊ ipſam ditare ⁊ ornare ꝑ ſuā induſtriā ꝓcu
rāt:ꝓ certo ſibi quoq; inuidēt:⁊ eos in bonis q̄
faciebāt/ipſos īpediūt ⁊ moleſtāt:q2 cōiter ma-
li ꝑlati magis bonos q̄ malos impugnāt:⁊ qñ
vidēt eos ꝓſperari/ipſos infeſtāt:quapropter ſe
pe fit/ꝙ ipſos bonos contra ſe excitant:ita ꝙ cō
tra eos litibus ⁊ appellatiōibus pugnant:etiaʒ
muris ⁊ turribus.i.defenſionibus adiutorijs ſe
muniunt et parāt:compulſi enī iniurijs maloꝝ
Gal.5.c ſuperioꝝ/neceſſe habent contra eos inſurgere.
Aliter apľs:Caro ꝯcupiſcit aduerſus ſpm̄ ⁊c. ¶ Uel
dic ꝙ illi q̄ ſunt in arce/ſignificāt malos princi- G
pes et balliuos:qui qñ vidēt aliquos ſubditos/
q̄ laborāt ꝓ tēplo ſuo edificādo:et q̄ vacāt rei fa
miliari/ita ꝙ diuites ſiunt et magni:ſtatim vo-
lūt eos īpedire et ab eis emēdas ⁊ exactiōes re-
torq̄re:quapropter ſepe fit ꝙ illos cōpellūt con
tra ſe ſurgere et mouere.

¶ Capitulū quintū Textus: Et factū eſt vt audierunt gentes in circuitu quia edificatum eſt altare. Moralitatum Capitulum VI

Poſt multas victorias ⁊ ꝑlia inde ma-
chabei/fit mentio de quodaʒ ꝑlio:vbi
in terram galaad iudas habebat pu-
gnare contra timotheū ducem filioꝝ amon:qui
cum magno exercitu/atq; etiam maximo ab al-
tera pte cuiuſdā torrētis ſtabat oppoſitus ꝯtra
ipm̄ vbi eſt. Timothe⁹ viſo iuda iſte fertur dixiſ
ſe:Si inquit tranſierit ad nos iudas prius/non
poterim⁹ ſuſtinere eum/et potēs poterit aduer-
ſum nos:ſi v̄o tranſfretare timuerit/et ex altera
parte aque caſtra poſuerit:tūc nos trāſeam⁹ ad
eos/q2 poterimus cōtra ipſos. Quod vtiq; euen
tus rerum ꝓbauit:q2 iudas ſtatim prior tranſfre
tauit:et omnis populus poſt eum/belluq; ꝯtra
timotheū ꝯſtanter iniit:⁊ ipſo victo et multis oc
ciſis/ceteros fugauit. ¶ Illud poteſt allegari Moralitas
ꝓ audacia/ꝙ audaces fortuna iuuat:q2 reuera ī
factis bellicis/in litibus ac in quibuſcunq; cōtro-
uerſijs/ꝓſperius videmus ſuccedere ꝑus et au- H
dacius aggrediētibus/q̄ illis qui timide ſolēt re
trocedere/ ⁊ ꝑoccupationē hoſtium expectare.
Qui enī timet et retrocedit/aduerſarijs ſuis īp
ſum inuadēdi audaciam immittit:qui v̄o auda-
cter hoſtes aggredił/ſe ipſum formidabilē repre
ſentat. Melius eſt igił ceteris parib⁹ preuenire
q̄ preueniri:et fortunatius inuadere/q̄ inuadi. Aliter
¶ Uel allega/ꝙ quoq; homo pōt ſibi ipſi ſortem
facere/et ſignū euētus negocij futuri cōproba-
uit ſibi dare:ſicut patʒ de iſto timotheo:q̄ ſibi ip
ſi ſignū future victorie ſup ꝑoritate tranſita pro
poſuit:cuius v̄itatē euētus negocij cōprobauit
cui⁹ ſignū habes in lib. Regum ſupra:vide ibi. 1.Reg.14.b
¶ Uel dic ꝙ iudas dux exercitus.i.bonus du- Aliter
ctor vel prelatus in prelio cōtra ꝑncipē filioruʒ
amon.i.cōtra diabolū ꝑncipē reproboꝝ:prius
aquā trāſire.i.prior debʒ ꝑicula aggredi/et pri-
or hoſtib⁹ obuiare/exēplū ſubditis boni operandi
dare/et eos ad ſiłe ꝓuocare:et hoc q2 ꝓ certo qñ
princeps.i.prelat⁹ ꝑ exempli datione prius ho-
ſtes ſpūales aggredił/ppľs ſubditoꝝ eum liben
ter ſeqtur:et trāſire poſt eum/et ſimilia bona ope
ra facere exemplo iſtius animał. Deuł. Aquila Deut.32.b
ꝓuocans ad volandū pullos ſuos:et ſuper eos
volitans. Bonus igitur dux ⁊ prelatus debet
ſubditos in bonis exemplis precedere atq; ope
ribus:vt bonū exēplū ſubditis poſſit dare. Mi Mich.2.d
chee:Aſcēdit enī eos pādēs iter. ¶ Judas fuga Eodē ca.c
tis hoſtib⁹ ſuis q̄ filios iſrł q̄ erāt in galaad de
ſtruere voluerūt:ipſos filios iſrł ꝑ eū liberatos
cū oībus rebus ſuis et vxorib⁹ et natis ī terrā iu-

A da/ vt ibi ſecurius viuerẽt/ſecũ duxit. In via igi
tur erat Judas extremos cõgregãs: ⁊ eos dul-
Moralitas citer cõmonẽs ⁊ exhortãs. ¶ In iſtis iudas bo
nis ducibus et p̄latis formã tradidit/q̄liter ſub-
ditos ſuos ab hoſtibus ſpũalibus/ſcꝫ ab hereti
cis ⁊ demonib⁹ debẽt eripere: et ſi vidẽt eos eſſe
in loco periculi/in ſocietate mala vel periculo-
ſa/vel in pſperitatibus et delicijs hui⁹ mũdi: de
bent eos ad locũ ſecurũ/ſcꝫ iſradicarũ.i. bonoꝝ
viroꝝ ſocietatẽ traducere: et in terrã iuda.i. ī ec
cleſiã vel vitã bonã ſuis bonis exemplis ⁊ ver-
Luce.2.c. bis transferre: dicentes illud euangel. Tranſea-
mus vſq3 ad bethleẽ ⁊c. Ipſos etiã ne p̄ laſſitu
dine tribulationũ deſperẽt: debet in via hui⁹ vi
te laborioſe exhortari benigniter ⁊ fouere: ⁊ ex-
tremos/id eſt paupes ⁊ ſimplices vel peccato-
res ad vnitatem eccleſie cõgregare: dicẽs illud
Ezech.34.d Ezech. Quod perierat requirã: quod abiectum
erat reducã: ⁊ illud quod fractũ erat cõſolidabo
Eodẽ ca.f. ⁊c. ¶ Joſeph⁹ et Azarias quos Judas in terra
iuda reliquerat in cuſtodiã: ⁊ quib⁹ p̄ceperat ne
cõtra quẽcũq3 pugnarẽt/ſed ꝙ terrã diligẽtius
cuſtodirẽt: audientes taꝫ prelia iude ⁊ ſimonis
pſpera geſta: voluerũt ⁊ ipſi ſibi nomẽ facere: et
ideo cõtra gentes cõtra p̄ceptũ inde bellare atq3
pugnare diſpoſuerũt. Faciam⁹ inquiunt nobis
nomen: et pugnemus contra gentes que in cir-
cũitu noſtro ſunt. Deus autẽ eorũ ſuperbiã cõ-
fudit: quia a Gorgia fuerunt victi: et duo milia
populi iſrael ceciderunt/et cũ ignominia redie-
B runt. Et aſſignat ibi alia ratio. Quia iſti nõ erãt
de ſemine viroꝝ iſtorũ/per quos ſalus in iſra-
el facta eſt. Simile ponit ibi de ſacerdotib⁹/qui
altera vice dum voluerunt fortiter facere: ⁊ indi
ſcrete ad p̄liũ exierũt: qui turpiter in p̄lio cecide
Moralitas runt. ¶ Illud allega cõtra p̄ſumptuoſos: quia
multi ſunt qui quãdo prelia Jude et ſimonis.i.
virtutes ſanctoꝝ viroꝝ audiũt: et eorũ p̄lia con-
tra ſpũales hoſtes attendũt/ſimilia attẽtare p̄-
ſumũt: et ſibi nomen et famã acquirere concupi
ſcunt: et ideo nõ ppriã fragilitatẽ cõſyderantes/
ſed potius de ſuis virib⁹ cõfidẽtes: ſepe fit ꝙ in
diſcreti ardua aggrediunt ꝯtra ſpũales hoſtes
p difficiles modos abſtinẽtiarũ ⁊ afflictionũ: ſi
ne cõſilio preliant: nec ſunt cõtẽti cuſtodire ter
ram ſibi cõmiſſam: id eſt nõ ſunt contenti ſe cu
ſtodire a peccato: ſed ſupra vires ſuas aggredi
Exo.18.c. dura moliunt. Unde in Exo. Stulto labore cõ
ſumeris: vltra vires tuas eſt negociũ. Sed ſepe
fit ꝙ deus volens p̄ſumptionẽ eorũ nominis et
fame ac potẽtiã reſecare/pmittit eos vinci a tẽ-
tationibus et hoſtibus ſuperari. Et quia con-
tenti vita et pfeſſione ſibi cõmiſſa nõ erant/ſed
gloriã acquirere ſperauerũt: ſinit eos cũ damno
ſuo/et aliorũ vitijs ſuccumbere/et p gloria ap-
petitua ignominiã reportare noſcunt. Igitur
4.Regũ.14.e poterat ſibi dici illud: Cõtentus eſto glorie tue:
Aliter et ſede in loco tuo. ¶ Uel allega exemplariter/
quomodo ſepe fit ꝙ illi qui famã et inanẽ glori
am concupiſcũt: ſolent bella noua emittere: ⁊ p
lites et controuerſias alios inuadere; et ſup vi-
res ardua aggredi: et indiſcrete ſine conſilio et C
in factis difficilibus ſe immiſcere: dato ꝙ non ſint
de ſemine vel genere ipſorũ/ ad quos pertinẽt
talia exercere. Sed vere ſepe fit ꝙ iſti ſuperant:
et vnde vanã gloriã ſperauerãt/ vituperiũ con-
ſequunt: ſicut ad literã ponit de Amaſia rege iu 4.Re.14.c.d.
da. ¶ Uel allega ꝙ qui ſine cõſilio facta ſua fa- Aliter
ciunt: ⁊ in ſenſu ſuo cõfidẽtes fortiter facere cre
dunt: faciliter pereũt ⁊ ſuccumbũt. Ideo bñ di- Eccl.32.d.
citur: Sine cõſilio nihil facias. ¶ Dicit hic ꝙ Ca.VI.c.
cum inimici regis antiochi arcem eius q̄ erat in
hieruſalẽ/occupare vellẽt: milites obſeſſi auxili-
um petẽtes a rege/ſibi p hec verba ſcripſerunt.
Applicuerũt hoſtes ad arcẽ/ occupare eã: et niſi
preueneris eos/paulatim maiora facient: ⁊ non
poteris obtinere eos. ¶ Sic vere cũ hoſtes no Moralitas
ſtri ⁊ tẽtationes ſemp nitunt arcẽ mentis p con-
ſenſum capere/ niſi in p̄ncipijs occurrat/ intãtũ
inualeſcũt ꝙ poſt vix ſuccũbunt.

¶ Capitulũ ſextũ tertius: Et rex antio
chus pambulauit ſuperiores regio-
nes. Moralitatum Capl'm VII

Cum rex iuuenis antiochus cũ maximo 1.Mach.6.d
exercitu veniſſet in preliũ contra iudã ⁊
filios iſrael: et trigintaduos elephãtes
doctos ad preliũ ſecũ haberet: oſtenderũt ipſis
elephantibus ſanguinẽ vue ⁊ mori/ ad acuendũ
eos ad preliũ: et prepoſuerũt turres ligneas ſup
eos firmas et protegẽtes: et quibus erãt machi
ne ⁊ trigintaduo viri virtutis pugnãtes deſup:
et intus magiſter beſtie: et beſtie diuerſe erant p D
legiones: ⁊ mille viri et quingenti equites circa
quãlibet beſtiã ordinati: qui exercitũ diſcurren-
tes ſtrages hoſtiũ faciebãt. ¶ Dic ꝙ antioch⁹ Moralitas
qui interpretat princeps merorꝭ/ ſignificat dia
bolum: qui in exercitu ſuo cõtra iſrael/ id eſt cõ-
tra eccl'iam et cõtra viros iuſtos: magnos ele-
phantes.i. magnos mundi principes et tyran-
nos ordinat. Iſti eñ ſunt diaboli coadiutores/
et in ſuo exercitu fortiores: et ad nocendũ ſim-
plicibus terribiliores. Uñ dicit: Nõne diuites Jaco.2.b
per potentiã opprimũt vos? Iſti eñ ſunt qui-
bus inſident turres.i. alte mundi dignitates/ ca
ſtra et ciuitates: in quibus machine.i. machina
tiones contra pauperes et mali conſiliarij ha-
bitãt: et in quibus trigintaduo viri virtutis/ id ē
multitudo balliuoꝝ et malorum famulorũ lati-
tat: qui oẽs cõtra filios iſrael.i. cõtra innocẽtes
et paupes ſubditos/ vel contra eccleſiam et ec-
cleſiaſticos ſimul pugnant: intus in ſua turri.i.
in domo ſua vnus q̄ dicit magiſter beſtie lati-
tat: q2 vnuſquiſq3 talis p̄nceps ſemp aliquẽ p̄n-
cipalem conſiliariũ habet qui ipſum in ſuis ma
licijs dirigit ⁊ gubernat. Ad literã eñ videmus
ꝙ mali principes in turrib⁹/officijs ⁊ domibus
ſuis tenent et ſuſtinent multos malos cõſiliari-
os/ſecretarios/machinatores: et baliſtatores/
id eſt inferiores balliuos: q̄ oẽs generaliter mi-
litãt ꝯtra bonos. Uñ: Congregate ſunt gentes 1.Mach.5.a.
aduerſuꝫ nos. Iſtas etiã beſtias.i. beſtiales p̄n-
cipes: multi milites ⁊ edtes.i. multi alij inferiores

E nobiles/vel eoꝝ ſeruitoꝛes ↄcomitant̄ quaſi ad
volūtatē alioꝝ circūeunt ꝛ ſequunt̄: ꝛ de eoꝝ ra-
pinis viuunt: ꝛ ſub eis in eoꝝ fraude lucꝛ acqui-
runt: ꝛ quocūqꝫ ſe verterit/ab eo nō recedūt. Vñ
Pro.19.a in Prouer. Multi colūt pſonā potētis ⁊c. Iſtis
aūt elephātib⁹ oſtēdunt magiſtri eoꝝ ſanguinē
vue ꝛ moꝛi: vt eos ad p̄lium acuent: qꝛ p certo
iſta eſt veritas/ꝙ magiſtri noſtroꝝ elephantuꝫ
.i. adulatoꝛes p̄ncipū: ſanguinē. ſ. quē p̄deceſſo-
res eoꝝ/ꝛ crudelitatē quā cōtra eccl̄iam ꝛ paupe-
res exercuerūt/eis oſtēdūt/ꝛ p̄ oculis eis ponūt:
ꝛ ſic eos ad p̄liū exactionū exēplo ſimili acuūt et
animāt. Sanguinē etiā crudelitatis ipſis dicun
tur oſtendere/qſi modos ꝛ vias qb⁹ ſub ſpecie
iuſticie ſanguinē ꝛ ſubſtantiam paupeꝝ poſſint
deuoꝛare ꝛ rape/eiſdē ↄſulūt ꝛ exponūt. Vñ dici
Num.23.e tur: Non accubabit leo donec rapuerit p̄dam.
Sic igitur fit/ꝙ iſti elephātes cū illis qui in tur-
ribus eoꝝ moꝛant̄: ꝛ q̄ eos ſequunt̄: ꝛ q̄ adulato-
rie ſanguinē eis ꝓpinare vident̄ iudam ꝛ iſraeli
tas. i. bonos eccl̄iaſticos ſubditos pſequuntur
Aliter ❡ Vel illud quod de illis elephātib⁹ dr̄/appli-
ca ad martyres: q̄ viſo ſanguine vue ꝛ moꝛi. i. vi
ſa ꝛ ↄſyderata paſſione chꝛiſti/ad p̄liū ↄtra tyrā-
nos animati fuerūt: ꝛ erroꝛes eoꝝ repꝛobādo/et
cōtra eos p̄dicādo/moꝛtē ꝛ ſanguinem ↄtempſe
runt. Iſti habuerūt turres dignitatū ꝛ eccl̄iarū
in quib⁹ multi ſpūales milites ↄtinebant̄/q̄ con
tra hoſtes fidei pugnauerūt: multi tam equites/
F ꝙ pedites ip̄os ad fidē ſecuti ſunt/ꝛ p eos cecide
Ezech.10.c rūt. Ezech. Declinabat q̄ p̄ma erat/cetere ſeq̄e
Eodē ca.e bant̄. ❡ Eleazar videns vnū de elephātibus q̄
ſtabāt in p̄lio/ↄtra iudeos ceteris altioꝛē: ꝛ loꝛi-
cis regijs loꝛicatū: regē eſſe in eo. i. l turri lignea
beſtie ſup oīa extimauit: quapꝛopter vt ppl̄m ſu
um liberaret/ꝛ nomē ſibi acq̄reret: ꝓpulſis hinc
ꝛ inde hoſtib⁹/vſqꝫ ad beſtiam penetrauit: ꝛ ele-
phāti ſe ſuppoſuit/ꝛ eum ſic ſuppoſit⁹ interfecit
regē tñ nō vulnerauit: ſed occiſa beſtia ꝛ cadēte/
ſub ip̄a opp̄ſſus periit ꝛ deceſſit: ꝛ ſic nec nomē
ſibi acq̄ſiuit/nec ppl̄m ſuū liberauit: ſed potius
(vt ibidem dicit̄) ppl̄s iudeoꝝ regis impetū fer-
Moꝛalitas re non ſuſtinēs/ab ip̄o fugit ꝛ diuertit. ❡ Elea-
zar q̄ erat vn⁹ de p̄ncipib⁹ iudeoꝝ: poteſt opti-
me ſignificare phariſeos ꝛ p̄ncipes iudeoꝝ: qua-
les fuerūt annas ꝛ caiphas. Iſti videntes ↄtra
ſe elephantes. i. plures ap̄los dimicare ꝛ p̄dica
re: vidētes vnū ceteris eminētioꝛē. ſ. chꝛiſtū: loꝛi
cis regis. i. diuinis miraculis ꝛ op̄ibus circumſe
ptū: in tantū vt eis veriſimile poterat eſſe: regeꝫ
.i. deum ꝛ diuinā naturā in eo latitare: ip̄m olno
occidere decreuerūt: qꝛ ſic ppl̄m ſuū a romanis
liberare/ꝛ a fide ꝛ potētia iſtius q̄ iam p̄dicatus
in ea fuerat/eripere crediderūt: dicentes illud
Ioā.11.f Ioā. Ne foꝛte veniāt romani ⁊c. Expedit enī vt
moꝛiatur. Iſtum igit̄ p moꝛtē humanitatis fece
rūt cadere: regē tñ. i. deū ſeu deitatē nō potue-
rūt ledere: ſed ſemetip̄os quoqꝫ ſub eo occaſiona
liter peremerūt: in q̄ntū ꝓpter pctm̄ moꝛtis chꝛi-
ſti tādē deſtructi fuerūt: nec ꝓpter hoc fidē ꝛ ei⁹
potētiā extinxerūt: ſꝫ poti⁹ ip̄a creſcēte poſt ipſi
us elephātis moꝛtē/ipſi perire meruerūt. Eſa. Af G
flixerūt ſpm̄ ſcti eius: ꝛ ↄuerſus eſt eis in inimi- Eſa.63.b
cū: ꝛ ip̄e debellauit eos. ❡ Vel dic de diabolo/ Aliter
vt ſup li. x. cap̄lo de dracone ca. iij. et. iiij. ❡ Vel Aliter
allega ↄtra p̄ſumptuoſos: q̄ inanis gloꝛie cupi-
di/appetūt ſibi facere nomē: ꝛ ideo cōtra eminē
tioꝛes ſe ꝛ foꝛtioꝛes q̄ſqꝫ inſurgūt: ꝛ eos poten-
ter impetūt ꝛ inuadūt: q̄bus tñ bene q̄ſqꝫ nō ce
dit: qꝛ dato ꝙ illi aliū ledāt/vires tñ attenuāt: et
finaliter pondere penitētie alteri⁹ opp̄muntur: ꝛ
dum alium grauāt/ſeip̄os ſubuertūt. ❡ Vel dic Aliter
ad l̄ram de fatuis militibus/q̄ ſupra vires ſuas
volūt facere: q̄ tñ in ip̄o oꝛnatu ſuo dum alios
occidūt/ſolēt ꝛ ipſi perire. Hiere. Foꝛtes impe- Hiere.46.d
git in foꝛtē: ꝛ ambo in foueam ceciderūt. ❡ Vel Aliter
vt exponit q̄dam/tūc hō elephantē perimit/qñ
carnē ſuam/mūdum vel diabolū vincit: ꝛ qñ tur-
res. i. dignitates ſeculi ↄtemnit. Verūtamen tūc
ſub iſto moꝛit̄/qñ de victoꝛia in ſupbiam eleuat̄ Oſee.13.d
Oſee: Ero moꝛs tua o moꝛs. ❡ Vel allega de Aliter
martyꝛibus: q̄ tyrannos gladio verbi dei occi-
derūt: ipſi tamē coꝛpaliter p martyriū ſuccubue
rūt. ❡ Hic habes ꝙ cum antiochus ꝛ exercit⁹ Eodē ca.f
eius pugnarēt contra bethſuram/ꝛ tandem cō-
tra ſanctificationē: finaliter qꝛ in vtroqꝫ loco ci-
bi defecerūt: ꝛ qꝛ ſabbatum erat terre illi/qui in
iſtis munitionibus erant/cum hoſtibus pacē fe
cerūt: ꝛ eis poꝛtas aperuerūt. Antioch⁹ vero in
trans ſanctificationē/ꝓrimus paceꝫ fregit: ꝛ mu- H
ros in circuitu diſſipari mandauit. ❡ Sic vere Moꝛalitas
dico/ꝙ tunc in bethſura ꝛ ſctificatiōe. i. in ſecu-
lo ꝛ in clauſtro cum antiocho. i. cū diabolo ꝛ vi
tioꝝ exercitu fideles impugnati/ianuas coꝛdis
aperiūt: ꝛ eum intus p malas complacentias re-
cipiunt/quando cibi ſpūalis doctrine/diuineqꝫ
ſcripture eis deficiūt: ꝛ quādo ſabbata quietis
ꝛ ocij: necnon feſtiuitates tempalis pſp̄itatis in
cumbunt. Illud enī in eccleſia ꝛ religione ſpeci-
aliter videt̄: vt ꝓpter defectū ſcie/ꝛ ꝓpter abun-
dantiā quietis ꝛ opulentie diabolū introductū/
ꝛ ſibi populū ſubiugatum/quaſi penitus intue-
mur. Unde dicitur: Conſtituerūt eis p̄lium in 1. Mach.2.d
ſabbato: ꝛ occiderūt de illis mille viros. Et ali-
bi dicit̄: Ecce hec fuit iniquitas zodome. Iſte enī Ezech.16.f
muꝝ ſanctificationis. i. obſeruātias eccleſiaſti-
cas ꝛ ſanctiones canonicas ac regulares obſer-
uātias iam ibi diſſipauit: ꝛ ſe ibidem imperare ꝛ
eſſe dn̄m declarauit. Iam enī delectationib⁹ ꝛ vi
tijs ab oīm pte patet ingreſſus: ꝛ iam nō eſt qui
cohibeat hoſtiū ſpūaliū impet⁹ ꝛ acceſſus. Vñ
dicit̄: Luxit aūt murale/ꝛ mur⁹ pariter diſſipatus Tren.2.c
eſt: defixe ſunt in terris poꝛte eius. ❡ Si vis po- Aliter
ne/quare bethſura ſignificat mundū: qꝛ domus
acerba interp̄tat̄: qꝛ acerbitas tribulationum in
mūdi domicilio rep̄it̄. ❡ Et ſi vis dic/ꝙ antio- Aliter
chus capta bethſura ſanctificationē inuadit: q̄a
diabolus ſubiugato ſecularium ſtatu/etiam ſta
tum eccleſiaſticum ſubiugare intendit: et acti-
uis ſuppeditatis et victis/etiam clericos contē-
platiuos capit.

❡ Capitulum ſeptimū Textus: An;

A no centeſimo quinquageſimo et pri-
mo: et exijt demetrius ſeleuci filius

Moralitatum. Ca. VIII

Alchimus quidā de ſemine aaron ad-
iuncto ſibi cetu viroꝝ iniquoꝝ: dux ⁊
gubernator erat: q̄ ad ſacerdotiū am-
biebat: ad regē demetriū venit: ⁊ accuſans iudā
et frēs eiꝰ apud eū. Rex igiẗ iſti q̄ iude ⁊ fratribꝰ
eius detrahebat/ ſummū ſacerdotiū ꝯtulit: et cū
eo bachidē quendā de ſuis pͥncipibus et amicis
cū exercitu in terrā iuda miſit: ad quos cū veniſ
ſet congregatio ſcribarū requirere q̄ pacis ſunt
dixerunt: Homo ſacerdos de ſemine aaron ve-
nit/ nō decipiet nos. Ipſe vero alchimus cū ver-
ba pacifica eis locutus fuiſſet: et ipſos nequaq̄
ledere iuraſſet: factū eſt ꝙ ei crediderunt: et ſta-
tim ſeptuaginta viros de eis occidit ꝯtra ꝓpri-
um iuramentū. Tandē in hieruſalē veniēs/ mul
tos de pplo interfecit: ⁊ cōuenerunt ad eū q̄ cō-
turbabāt pplm ſuum: ⁊ terrā iuda obtinuerūt: ⁊
ſic ipſe alchimus et ſui multo plus q̄ gētiles fe-
Moralitas cerunt: filioſq; iſrael grauauerunt. ¶ Iſta poſ-
ſunt allegari cōtra ambitioſos: q: quādo aliqs
alchimus vel ambitioſus aliquis ſacerdotiū.i.
dignitatē aliquā ambit: ante oīa cetum ⁊ cōgre
gationē viroꝝ iniquoꝝ ſibi congregat ⁊ adiun-
git. Tandē vero ad regem.i.ad mundi principes
recurrit: vel ad regē.i.ad ſuperiorē prelatū acce
B dit. Apud quem ante omnia alios accuſat: et de
eius hoſtibus detrahit: ⁊ ſe ꝓpter eum exhere-
datū fuiſſe/ ⁊ pro eccleſia multū ſuſtinuiſſe/ con-
queriẗ ⁊ dicit. Igitur ſepe accidit/ quia adulato
res ⁊ detractores faciliter a maioribus audiun-
tur: ⁊ alioꝝ accuſatores diligunt: tales ad ſacer-
dotiū et dignitatem quā ambierāt promouenẗ:
ita ꝙ bachides.i.aliquis de amicis ipſius ſupe-
rioris pro inducendo eū in poſſeſſionē ſibi ad-
iungiẗ et datẗ. Verū q: quādoq; fit ꝙ pro libito
non admittiẗ ad poſſeſſionē: Ideo in principio
verbis pacificis vtitur: multa iurat ⁊ paciſcitur:
ita ꝙ ſibi a ſcribis pacem petentibus .i. a cano-
nicis ⁊ fratribus pacificis ⁊ ſimplicibus crediẗ:
et q: ſacerdos de ſemine aaron eſt.i. perſona ſa-
cerdotalis ⁊ eccleſiaſtica: ad quā ꝑtinet bonam
conſcientiā habere: ideo ab ipſis ad ſacerdotiū
et dignitatis officiū acceptatur. Sed ſtatim re
uera quādo videt ſe indutum: contra eos deba-
chatur: ⁊ ſubditos exactionibus ⁊ iniurijs affi-
cit: ita ꝙ non pacificus/ ſed impius et crudelis
declaraẗ: multos ſpūaliter occidit: multos de-
1.Mach.1.b ponit ⁊ depredaẗ. Locutus eſt ad eos verba pa-
cifica in dolo/ ⁊ crediderūt ei: ⁊ irruit ſup ciuita
tem/ ⁊ ꝑcuſſit eā plaga: ⁊ perdidit pplm multum
ex iſrael: et accepit ſpolia ciuitatis. Illi q̄ ſoliti
ſunt turbare ciuitatē ⁊ pplm: vt ſunt mali ⁊ liti-
gioſi accuſatores ⁊ detractores: ad eū aggregā-
tur: quos pre alijs tanq̄ magis ſibi ſimiles dili-
gēs/ terrā iuda in eoꝝ manibus tradidit: inquā-
tum poteſtates ⁊ officia ſuper alios eis tribuit.
Infra eū elegit impios viros: et elegit eos do-
minos regionis. Sic igiẗ fit ꝙ iſte malus ſacer-
dos ⁊ ſui familiares impij .i. tales mali ꝑlati et C
eoꝝ miniſtri impij: filios iſrael.i. bonos fideles
magis grauāt q̄ gētes: vnde eſt q̄ ipſi pͥncipes ſecu
lares: q: plus videmus multotiens de rapina et
crudelitate in curijs prelatoꝝ q̄ pͥncipū terreno
rū: ⁊ plus ſuos pauperes opprimūt ſacerdotes
clerici q̄ ſeculares balliui ⁊ tyrāni: ⁊ plus etiam
grauāt quiſq; ſubditos ⁊ cōpatriote ⁊ domeſtici/
q̄ alij magis extranei ⁊ remoti. Vn̄ diciẗ: Tra- Mat.10.e
det frater fratrē: ⁊ filius patrē: et inſurgent filij
in parētes/ et morte eos afficiēt. Et inimici ho-
minis domeſtici eius ⁊c. Igiẗ de talibus malis
eccleſiaſticis diciẗ: Sacerdotes non dixerunt: Iere.2.b
vbi eſt dn̄s: ⁊ tenētes legē neſciūt me. ¶ Impi Eodē ca.e
us nichanor minatus fuit tēplo: leuās manus
in ſuperbia cōtra ipſum ꝙ flāmis incenderet: ni-
ſi iudas ⁊ exercitus eius voluntati eiꝰ traderetur:
deus tamē aliter ordinauit: q: cōfecto prelio cō-
tra iudā/ ipſe prius in bello cecidit: ⁊ iudas ca-
put eiꝰ et brachiū quod contra tēplū leuauerat/
amputauit: et ꝯtra hieruſalē ſuſpēdit: exercitus
vero eius ipſum cecidiſſe cōſpiciēs/ et arma ſua
ꝓijciens fugit: quē ppls iſrael ꝑſequēs/ totū in-
teremit: ita ꝙ nec vnus quidē ſupfuit nec reman
ſit. ¶ Illud allega exēplariter cōtra eos q̄ cō- Moralitas
tra tēpla ⁊ eccl'ias ſunt impij: vt q̄ minādo ꝯtra
deum et eccleſiam eius ſunt ſuperbi: q: ſepe fit
ꝙ iuſto dei iudicio/ anteq̄ implere poſſent quod
inceperāt/ pereūt: ⁊ ꝑ mortē vel infortuniū impo
tētes fiunt: ⁊ exercitꝰ ⁊ auxiliatores eoꝝ ab ipſis
fugiūt. Vigil eni de celo.i. deꝰ q̄ ꝯtra tales vigi D
lat/ dicit illud Dan̄. Succidite arborē ⁊ ramos Dan.4.b
eiꝰ: ſcz caput et brachiū preſcindite: ⁊ fugiāt be
ſtie q̄ ſubtꝰ eā ſunt: et de ramis eiꝰ volucres celi.
¶ Vel ſi vis allega hic ꝙ ruina pͥncipis eſt cau Aliter
ſa peccati/ et ruine ſubditoꝝ. Quādo eni nicha-
nor pͥnceps q̄ interpretaẗ ſtans lucerna.i. ꝑlatꝰ
vel pͥnceps: q: ſtans lucerna debet eſſe q̄ntū ad
ipſum ꝑtinet pro alijs ꝑ ꝑſeuerantiā: ſtare ꝑ do
ctrinā ⁊ exempla lucerne/ iuxta illud: Vos eſtis Math.5.b
lux mundi: in bello ꝯtra vitia cadit: et ꝑ diuerſa
peccata ante hoſtes ſpūales ſuccūbit: capitq; re-
cte intētionis/ et brachiū bone oꝑationis ꝑdit:
ſtatum exercitus ſubditoꝝ ſuoꝝ exemplo eius ar
ma virtutū ꝓijcit ⁊ dimittit: ⁊ vndiq; per vitia
diſperſus/ ab hoſtes ſpūales perit: ita ꝙ vix vnꝰ
perſiſtit. Vnde diciẗ: Iudas cecidit/ ⁊ ceteri fu- 1.Mach.9.b
gerūt. Nā vt dicit Gregorius: vita maloꝝ tra-
hitur ab alijs in exemplū. zach. Percute paſto- zach.13.e
rem: et diſpergentur oues.

¶ Capitulum octauū Textus: Et au-
diuit iudas nomen romanoꝝ/ quia
ſunt potentes viribus. Moralitatū

Capitulum IX

Hic fit mentio de potentia romanorum
et inter cetera hic dicitur/ ꝙ curiam fe-
cerunt ſibi romani trecentos et vigin-
ti ſenatores: conſilium agentes: et vni ſingulis
annis magiſtratū ſuū cōmittentes. Inter ipſos
autem nullus diadema portabat/ ſed omēs obe-
diebant vni: et zelus et inuidia cōtra eos nuſq̄

E erat. Dicit ibi/ꝙ pacem ꝛ amicitiā cum amicis ꝛ ſocijs optime ſeruabant: ꝛ ꝙ vſqꝫ ad remotiſſimas terras reges ꝛ tyrannos ſibi ſubiecerāt: metalla auri ꝛ argēti q̄ erāt in hiſpania/acq̄ſierant Et vt ꝯcludat breuius/q̄bus volebāt eſſe auxilio vt regnarēt/regnabāt: quos vero vellent nō regnare/a regno pellebant. Ad iſtos igit miſit iudas legatos ſuos amicitiā facere: vt ſic poſſet a

Moralitas ſuis hoſtibus tutus eſſe. ❡ Iſta poſſunt applicari ad dños romanos. ſ. papam ꝛ cardinales: quia iſti ſibi curiam romanam fecerūt: ꝛ eam ꝓ diffiniendis negocijs ꝛ iudicijs reddendis ordinauerūt: quam multis ꝛ magnis concilijs fulcierunt. Unum etiam ex ſeipſis in papam ꝛ magiſtrum ſuum ſolent eligere: cui ſine inuidia vni-

Gen.42.b uerſaliter debent obedire. Un̄ in Gen. Uiri vnius filij ſumus. Et breuiter tanta eſt hodie potentia iſtius curie ꝛ ſuoꝝ/ꝙ reges ꝛ regna ad iſtam ſibi ſunt ſubiecta: metalla auri ꝛ argenti. i. diuitiarum copia eſt eis adiecta: ꝛ inſtituendi reges. i. ꝓmouēdi eccleſiaſticos ſibi pre ceteris eſt autoritas attributa. Iſti enim quos volunt/regnare ꝛ ꝓmoueri faciunt: quos vero nolunt/a regno re-

Num.22.b pellunt: ita ꝙ iam poteſt eis dici illud Num. Noui em̄ ꝙ benedictus eſt cui benedixeris: maledictus aūt in quem geſſeris maledictionē. Iſti igitur inter ſe nō debent zelum nec inuidiā habere nec aliquis debet portare diadema. i. nullus debet alteri ꝑ ſupbiaꝫ p̄ferri: ſed oēs vni. i. ſummo

F pontifici debent obedire pacifice. Et ſi ſic fecerint: oēs ꝯcupiſcent eoꝝ amicitias habere: qꝛ ꝓ certo in quocūqꝫ collegio ſubditi pacifice ꝛ q̄ete viuunt: ꝛ inter ſe zelum ꝛ inuidiā non habēt: nec alijs ſe p̄ferūt/ſed vni ſcꝫ p̄lato ſummo humiliter obediūt/ipoꝝ dominationes creſcunt: et oēs tam ſeculares q̄ alij/ipoꝝ amicitias querūt

zach.8.d ꝛ expectāt. Un̄ dicit: Pacem ꝛ veritatē diligite/

Eodē ca.d dicit dñs deus. ❡ Forma pacis ꝛ federis inter iudeos ꝛ romanos talis erat: ꝙ vnus populus alium in ſuis bellis ꝛ neceſſitatibus ſi tempꝰ pateret/tenebat iuuare: ꝛ hoc ad ꝓpria ſtipendia: quia nullus debebat alteri aliquid miniſtrare.

Moralitas. ❡ Hic poteſt notari/ꝙ vere amici ſocios ꝛ amicos in neceſſitatibus adiuuant: ꝛ q̄ ipſos ſtipendijs ꝛ expēſis nunq̄ grauāt: ſed ꝓprijs ſtipēdijs pro eiſdem militant: ꝛ alij caſu ſimili quando ingruit neceſſitas/ipſos adiuuant. Unde in Pro-

Pro.18.c uer. Frater qui adiuuat a fratre ꝛc.

❡ Capl'm nonū Textus: Interea vt audiuit demetrius qꝛ cecidit nichanor. Moralitatum Ca. X

Hic fit mentio de ꝯſtantiſſima ꝛ nobiliſſima morte iude: quā ꝓ certo morti iſtius nobiliſſimi leonide p̄ncipis imperatoris: q̄ cum ſexcētis ꝯtra ſexcēta milia glorioſe ſe moriturus obiecit/poſſem ꝯgrue cōparare: niſi ꝙ nō licet ſtylū meū ꝯtra hiſtorias dilatare. Sic igit actum eſt ꝙ demetrius audita morte nichanoris/bacchidē cū dextro cornu ſue militie mitteret ꝯtra iudā: cuius exercitus fortitudinē iude ſocij formidātes/ab eo receſſerūt: ꝛ ipſm cū octingentis viris ſolūmodo reliq̄runt. Quibus etiam

G certantibus/hoſti cedere ꝛ aſſerētibus impoſſibile eſſe contra tantā multitudinem p̄ualere: Iudas ad hec verba reſpōdit: Abſit inquit iſtā rē facere vt fugiamus ab eis: ꝛ ſi appropinquerit tempus noſtꝝ/moriamur in virtute ꝓpter fratres noſtros: ꝛ non inferamus maculā in gloria noſtra. Sic igit factū eſt/ꝙ contra regis exercitū q̄ in duo ſe diuiſerat/potenter irrupit: dextrū cornu quod erat altero fortius/ꝯtinuo ſuperauit: ſiniſtrum vero cornu. i. pars ſiniſtra exercitꝰ regis cōtra ipm p̄ualuit/ꝛ ipm cede alioꝝ feſſum proſtrauit. Iudas em̄ cecidit/ꝛ ceteri fugerunt: ꝛ ſic quē fortiores ſupare neq̄uerāt/debiliores poſtea

deiecerunt. ❡ Iſta poſſunt allegari qualis debet eſſe ꝯſtantia boni ducis: qꝛ nunq̄ debet periculū metuere: ſed potius fortune ſe committere ꝛ morti ſe exponere/q̄ verecūde fugere ꝛ obtentā gloriā deturpare: exemplo iſtius leonide: qui milites ſuos hortabat de gloria plurimū: de vita vero nihil ſperandū. Magis enim ſe dicebat debere patrie q̄ vite: q̄nimmo milites ſuos hortabatur taliter in mane pranſuros tanq̄ in inferno cenaturos. Prandete inquit milites/in inferno cenaturi: ſicut ponit Oroſius lib. ij. Exemplū etiam beati Lodouici regis francoꝝ: qui in egypto contra ſaracenos exiſtēs: q̄uis q̄ periculum ſibi ꝛ exercitui ſuo ꝓpter aquaꝝ inundationē/et hoſtium p̄uentionē imminere videret/fugere tamen noluit: immo cuidam militi fugam capienti reſpōdit: Abſit inq̄t gallie/vt reges francie terga vertāt fidei inimicis. De iſto etiā iuda legit/ꝙ ipſe hortabat ſuos ſubire periculū. Unde igitur duci ſeu p̄ncipi dicitur: Noli metuere iudicium mortis. Et alibi: Uſqꝫ ad mortem certa pro iuſticia. ❡ Uel ſi vis allega ꝙ bono principe vel p̄lato mortuo vel abſente/ſubditi facile ſuperantur. zacha. Percute paſtorē/ꝛ diſꝑgentur oues. Duce vel prelato a vitijs ſuperato/facile ſubditi ſuperant: inq̄tum exemplo ipſius mali ſunt: vel inq̄tum non habēt a quo erudiāt. Unde in Prouer. Ubi non eſt gubernator/ppl's corruet ❡ Uel dic ꝙ cum bacchides qui interp̄tat lucꝰ fortis. i. diabolꝰ: in exercitu vitioꝝ quam cōtra iudam ꝛ ionatham ꝛ eius fratres. i. ꝯtra chriſtū ꝛ ſctōs p̄parat: habeat duo cornua. i. duas ptes dextrā ꝛ ſiniſtrā: hoc eſt dictu: vitia maiora ꝛ minora: ſepe fit ꝙ iudas dextꝝ cornu ſuperat: q̄ tamen a ſiniſtro perimit. ſ. ꝙ homo maiora vitia ſuperat/ꝛ ab ipſis enormibus criminibus ſe p̄ſeruat: ꝛ tamen minora non p̄cauens/ab eis vincit: ꝛ adiutoribus fugiētibus. i. virtutibꝰ/ab eis ſuperat. Eſa. Dabo pueros principes eoꝝ: ꝛ effeminati dñabunt eis. ❡ Mortuo iuda emerſerūt viri iniqui in omnibus finibus iſrael: ꝛ inualeſcēte fame in terra/tradidit ſe ois regio bacchidi: qui elegit viros impios/ꝛ conſtituit eos dominos regionis: ꝛ ꝑſcrutabatur amicos iude ꝛ vindicabat ſe in illis: ꝛ facta eſt tribulatio magna in iſrael. ❡ Sic vere quādo iudas dux egregius/id eſt bonus prelatus/iudex vel officia-

Right-column margin notes, in order: Moralitas (beside "deiecerunt"); H (beside "men noluit"); 1.Mach.11.b; Eccl.41.a; Eccl.4.d; Aliter; zach.13.e; Pro.11.b; Aliter; Eſa.3.a; Eodē ca.c; Moralitas (beside "gna in iſrael").

B lis moriſ:ſtatim incipiūt pullulare viri impij in
patria:qui ꝓpter defectionē correctionis mali
ſūt:qui tēpore boni ꝑlati vel iudicis delicta ſua
facere nō audebāt. Fit etiā qñqꝫ ꝙ Bachides/
id eſt malus rector et ſuperior ſibi ſuccedit: cui
ꝓpter famē auaricie oīs regio aliquotiens ſe
tradit:quia quādoqꝫ fit ꝙ mali ſubditi/famelici
et auari/maiū prelatū eligunt:et eiꝰ dominio ſe
cōmittunt/ꝓ eo ꝙ per eū ſe ditari ſtatim credūt
Joan.6.c. Unde diciſ: Queritis me/qꝛ mādncaſtis de pa
Aliter nibus. ¶ Uel ad literā/tota regio pre fame ſe ſi
bi tradit/inquantū talis efficiſ vſurarius:ꝛ tota
patria tempore cariſtie ſe ſibi obligat et ſubmit
1.Reg.2.a. tit. Ideo diciſ: Repleti prius ꝓ panibus ſe lo-
cauerūt. Iſte igiſ Bachides/id eſt malus ſupi
or ſic introductus/ad extirpanduꝫ innergētes
impios nō attēdit: ſed potius viros iniquos eli
git/quos in dignitatibus collocās dñōs regio
nis cōſtituit:bonos ꝟo ꝛ iuſtos viros inde mor
tui.i.chriſti vel boni ꝑlati/amicos ꝑſcrutaſ ꝛ cō
fundit:ita ꝙ tp̄e ſuo tribulatio et anguſtia i iſrſ
id eſt in eccleſia oriſ et inſurgit. Ubi in Prouer.
Pro.28.b. Regnātibꝰ impijs ruine hoīm. Iſtud enī eſt cō
mune:qꝛ mali odio habēt ꝑdeceſſores ſuos bo-
nos:ſolēt poſt mortē eoꝝ amicos eoꝝ inq̄rere/ꝛ
Eodē ca.d. ipſos multipliciter grauare. ¶ Hic habes ꝙ fi-
lij ambri q̄ priꝰ Joannē fratrē ionathe occide-
rūt/faciebāt nuptias magnas. Filiā enī vnius
de ꝑncipibꝰ chanaan duxerat: ita ꝙ cū appara-
tu magno nuptias celebrabāt. Jonathas ꝟo et
D ſimon memores mortis fratris ſui: ipſis inſidia
ti/ſuper eos ꝓcedentes ad nuptias irruerunt:ꝛ
eos occidētes ſpolia rapuerūt: ꝛ ſic nuptias eo
rum in luctū et infortuniū cōuerterunt. ¶ Sic
Moralitas vere ſepe fit/ꝙ dū filij hoīm vacāt nuptijs aut le
ticijs huiꝰmōdi:et filiā chananeorū.i. ꝓſperita
tē mundanā in vxorē ducunt:nec facinora q̄ cō-
miſerūt meditanſ aut recolūt:hoſtes eoruꝫ/ſcꝫ
diabolus et mors/q̄ in inſidijs latitabāt/repen
te eos interficiunt:ſpolia diuitiarū ſuarū eis au
ferūt:et gaudiū ſuuꝫ in triſticiā cōuertūt. Ubi in
Prouer.14.b Prouer. Riſus dolore miſcebitur: et extrema
Eodē ca.e gaudij luctꝰ occupat. ¶ Bachides obtenta re
gionē inde/multas ciuitates muniuit: ibiqꝫ cu-
ſtodes vt exercerēt inimicitias in iſrael colloca
Moralitas uit. ¶ Sic ꝟo diabolus in alijs officijs cuſto-
des ſuos.i.malos officiales collocat: ꝑ quos in
iſrael.i. cōtra bonos inimicitias et grauamina
Deute.32.e. ſuſcitat et augmētat. Unde: Inimici veſtri ſunt
Eodē ca.f. iudiceſ. ¶ Alchimꝰ ſummus ſacerdos iniquiſſi
mus/cepit muros ſancte domꝰ interioris ꝛ ope
ra ꝓphetarū deſtruere: ꝓpter quod ꝑcuſſus eſt ꝛ
diſſolutꝰ paralyſi:et cōcluſuꝫ eſt os eiꝰ/ita q̄ nō
potuit loqui ampliꝰ verbū/nec mandare de do-
mo ſua:et impedita ſunt opera eiꝰ:et eſt mortu-
Moralitas us tormento magno. ¶ Sic ꝟo ſicut videmus
mali ꝑlati et ſupiores/qñ vident ſe in dignitati-
bus cōſtitutos: ſtatim incipiūt opera ſanctoruꝫ
ſuorū vilipēdere: muros.i. obſeruātias regula-
res:et ꝓphetarū.i.ſanctoꝝ patrū opa ꝛ traditi-
ōnes deſtruere/nouitates introducere; et illa q̄
per ſanctos cū magna diligētia facta ꝛ ordinata C
ſunt/immutare: quapropter ſepe fit ꝙ vltio diui-
na iſtos percutit:et ad literā paralyſi vel alia in
firmitate diſſoluit: ita ꝙ os locutionis et cōfeſſi
onis eis tollit:ꝛ eos tū cito perimit/ꝙ de domo
cōſcientie ſue aliud ordinare nō permittit:ꝛ ma-
la opera que inceperunt/diſſoluit. Auguſtinꝰ in
ſermone innocentū dicit:ꝙ hac animaduerſiōe
percutiſ peccator: vt moriēs obliuiſcaſ ſui: qui
dum viueret oblitus eſt dei. ¶ Uel dic ꝙ illi ſa- Aliter
cerdotes ꝛ religioſi:qui muros regularis obſer
uantie et opera ꝓphetarū.i. ſtatuta ſanctoꝝ pa
trū deſtruūt: vſum lingue ad bene loquēdū: ma-
nus etiā ad bene operandū perdūt:ꝛ finaliter cū
magno tormento in inferno habitāt.

¶ Capitulū decimū tertius: Et anno centeſimo ſexageſimo aſcendit alexā der antiochi filius. Moralitatum Ca. XI

Habitauit ionathas in hieruſalē: et ce-
pit edificare ꝛ innouare ciuitatem:et ex
truere muros:et quadris lapidibꝰ mō-
tem ſion circumire: et fugerūt alienigene quos
bachides in munitionibꝰ poſuit:ꝛ liberati ſunt
obſides quos a filijs iſrael ceperat: ꝛ raptos in
munitionibꝰ ſeruabat et detinebat. ¶ Sic ꝟo Moralitas
quādo in hieruſalē.i.in eccleſia eſt Jonathas q̄
interpretaſ columba veniēs.i.bonus/ſimplex et
colūbinus prelatus:ꝛ maxime quādo ibi ꝑſona
liter habitat/et moraſ ibi: pro certo tūc ꝙ pluri-
ma operaſ: edificat eni et renouat locū ſuū tem-
poraliter ꝛ ſpūaliter: montēqꝫ ſion.i. dignitatem D
ſibi cōmiſſam circuit muris de quadris lapidi-
bus.i. bonis et virtuoſis ꝑſonis quas ibi ꝓmo
uet ꝛ introducit ꝑſonaliter: et ſic ciuitatē eccleſie
ſibi cōmiſſe extruit moraliter et virtualiter. Ju-
dith: Edificauit ciuitatē de lapidibꝰ quadratis Judith.1.a
et ſectis. Tūc iſta boni prelati ꝑſentia nō ſolum
in iſtis ꝓficit: immo multa alia bona facit: a fa-
cie enī eius fugiunt alienigene/nō audētes ma-
la facere: vel timore iuſticie ſue in patria cōpare
re. Unde egyptij dixerūt: Fugiamus iſraelem. Exo.14.f
Boni qui obſides ab alienigenis tenebātur:i.
qui a malis diuerſimode grauabātur: per eiꝰ ad
iutorium liberanſ: quia boni prelati ꝑſentia fu-
gat malos: liberat oppreſſos: ꝓmouet dignos:
reparat mores malos. Ideo ad litterā poteſt di
ci de quolibet bono principe. Ezech. Quod pe Ezech.34.d
rierat requirā. Prouer. Sapiētia edificauit ſibi Pro.9.a.
domū. ¶ Cum ionathas occurriſſet alexandro Eodē ca.e
regi aſie apud ptolomaidā vbi nuptias celebra-
bat:et ptolomei regis egypti filiā in vxorē duce
bat: dedit ionathas argentū et aurū: et inuenit
gratiā in conſpectu eius:et iuſſit eū rex ſpoliari
veſtibus ſuis/et indui purpura: et collocauit eū
rex ſedere ſecum:et ſcpſit eū inter amicos ſuos:
magnificauit eū: et poſuit eū ducē ꝛ ꝑncipē parti
cipatus: atqꝫ ꝑcepit ꝙ nullus pugnaret cōtra ip
ſum:ꝛ ſic viri quidā impij q̄ ad accuſandū ipſuꝫ
venerāt/viſa gloria eius fugerunt: et ipſius pre-
ſentiā timuerunt. ¶ Alexander qui interpretaſ Moralitas

auferẽs anguſtias/ſeu alleuians tenebras/ſigni
ficat chriſtũ:qui infidelibus tenebras errorum per
lumen fidei alleuiat:et eterne mortis anguſtias
abſtulit. Ptolomaida que interpretatur ad menſu
ram deducta/paradiſum ſignificat:vbi ſm men
ſuram meritorum dabitur menſura premiorum. Iſta ẽ
igitur ciuitas finaliter:quã ionathas.i.iuſtus et ſim
plex homo:veniet ad ptolomaidã.i. ad paradi
ſum/vt in tẽpore tritici mẽſura:et vt in quintis ce
leſtibus occurrat perſonaliter regi chriſto:ſic fiet
quod rex videns ipſum habere et preſtare aurum diui
ne gratie et charitatis/argentũ mũdicie et puri
tatis:ipſum multipliciter honorabit:et eum indu
mentis ſuis.ſ.mortalitate exuit/et purpura eter
ne glorie ipſum decorabit:quia ſecũ in eterna quiete
ſedere faciet:et amicũ ſuũ ipſum conſtituet:et princi
pem eum faciet:et accuſatores eius.ſ.demones/
ab eo ſeparabit:et contra aduerſa oia ſecuritatem ſi
3. Eſdre.4.c bi dabit perpetuã. Unde: Tunc ait rex:quia inuen
tus es ſapiẽtior/proximus mihi ſedebis:et cogna
Eodẽ ca.f tus meus vocaberis. ¶ Appollonius dux deme
trij regis/ionathan ad deſcendẽdũ de montibus
ad campũ prouocat:et ibi bellũ ſibi parat:Tu ſolus
(inquit) reſiſtis nobis/que poteſtatẽ exerces contra
nos in mõtibus:ſed deſcẽde ad me in campũ
Moralitas etc. ¶ Sic vere diabolus ſummo nititur hominem de
montibus cõtemplationis ad campum exterioris
actionis/vel de mõte religionis ad cãpum mũ
dane habitationis trahere/ſperãs contra ipſum fa
Eodẽ ca.g cilius preualere. ¶ Victo Appollonio multi de
f exercitu ſuo ad templũ dagon fugerũt:ſed iona
thas ipſos perſequens/ignem templo adhibuit:et
Moralitas octo milia vna cum templo ſuccendit. ¶ Sic io
nathas chriſtus finaliter appolloniũ.i. diabo
lũ vincet:et exercitũ reproborum qui nunc in templo
huius mũdi ſecuros ſe eſſe reputãt/in inferno
Pſ.96.a deijciet et ſuccẽdet. Pſ. Ignis ante ipſum precedet et
inflãmabit in circuitu inimicos eius.

¶ Capitulum vndecimum Textus: Et rex egypti congregauit exercitum ſicut arenam que eſt in littore maris

Moralitatũ Capitulum XII

Ptolemeus rex egypti dedit alexandro
regi aſie filiã ſuam in vxorẽ. Tandem
cõcupiuit regnũ ipſius:et querebat in do
lo obtinere eũ/et adiũgere regno ſuo:et ideo congre
gauit exercitũ ſuum ſicut arenã maris:et intrauit
regnũ alexãdri:et aperiebãt ei ciuitates. Sic enim
preceperat alexãder/pro eo quod ſocius eius eſſet ptole
meus/et cõſideret in eodẽ. Ipſe vero ſtatim ciuita
tes occupabat:et ibi pro cuſtodia ſuo nomine facien
da milites aſſignabat:et intrauit ptolemeus anti
ochiam:et impoſuit ſibi duo diademata.ſ.egy
pti et aſie:et filiã ſuam quam alexandro dederat/
abſtulit ab eodẽ:imponẽs ei licet falſe quod ipſam
voluerat occidiſſe:et dedit eam demetrio inimi
co alexandri:et venit alexander cõtra eum in pre
lium:et victus fuit/et fugit in arabiam:et ſic ptole
meus obtinuit regnũ eius. Gadiel autem arabs ab
ſtulit alexãdri caput/et miſit ptolemeo. Veruntamen
mẽ ſic actũ eſt/quod dictus ptolemeus poſt tantã glo
riam tam proditioſe acquiſitam/infra tres dies
mortuus eſt:et exercitus eius qui erat in caſtris/oc
cidit eos qui erant in cuſtodia ciuitatum. ¶ Iſta Allegoria
poſſunt exẽplariter allegari cõtra multos. Pri
mo enim allegari poteſt cõtra proditores/qui in dolo
et ſub ſpecie amicitie occupant quandoque aliorum digni
tatẽ et regna:et tunc publice rumpũt fedus et ami
citiã quã habuerãt cum eis:imponẽtes falſa cri
mina/vt occaſionẽ habeant ab eis recedendi:quia
ſicut dicitur in Prouer. Occaſiones querit qui vult Pro.18.a
ab amico recedere. Iſta potiſſime patẽt in am
bitioſis:qui regno et ſtatu ſuo non cõtenti/ambi
unt dñia aliorum. Ita fit quod fraude et malicia inter
uenientẽ/ipſos aliquando regno et dignitate priuant:et
diademata honoris alieni occupãt. Apoca. In Apoc.19.c
capite eius multa diademata. Sed tales nõ cõ
ſueuerũt in talibus proſperari:quinimmo vbi habu
erũt quod cupierãt/ſubito ſolent morte vel infor
tunijs aggrauari:et de exercitibus qui ſequebantur eum
.i.de ſuis fautoribus et amicis alter in alterum de
bacchari. Ezech. Ergo ne vinca iſta proſperabitur? Ezech.17.c
nõne aquila radices eius euellet:et fructus eius di
ſtringet et ſiccabit:omnes palmites germinis ipſius
areſcẽt. Illa enim que fraude et violẽtia acquirunt/nõ
ſolẽt durare/ſed ſubito deficere:ſicut ad ſẽſum vi
demus de tyrannis. Unde dicitur: Omnis poten Eccl.10.b
tatus breuis vita. Et Sene. dicit/quod violẽta impe Seneca
ria nõ perſeuerãt. ¶ Vel ſi vis allega cõtra falſos Aliter
mundi amicos/qui ſemper ſe vertũt ad illum qui obti
net:et qui nõ diligũt hominem/niſi quamdiu proſperatur.
Iſte enim alexander quamdiu regnũ tenuit/ab iſto go
doniel ſupponitur dilectus fuiſſe:et ideo victus di
citur ad arabiã refugiſſe. Iſte tamen videns eius infor
tunium/ipſum amplius nõ dilexit:ſed potius pro ami
citia illius qui regnũ acquiſierat/caput ipſius am
putauit. Statim enim quando quis venit ad infortunium
et quod perdit regnũ:amici ſui poſtmodum ipſum abominantur
et in inimicos ei vertuntur:et amicitiã illorum qui re
gnãt/et qui de facto proſperantur/totis viribus am
plexantur. Prouer. Etiam proximo ſuo pauper odio Pro.14.c
ſus erit:amici vero diuitum multi. ¶ Vel allega Aliter
hoc de mutatione regum ſupra. Primo dictũ eſt quod
rex aſie/qui tũc erat pro tempore/occupauit egy 1.Mach.11
ptũ:et regnauit ſuper duo regna:impoſuitque ſibi
duo diademata/egypti et aſie:ecõtra vero hic ha
bemus quod rex egypti occupauit aſiam/et ſibi duo
diademata impoſuit/et ſuper duo regna regnauit
quia quãdoque vnũ regnũ exaltatur et aliud depri
mitur:et ecõtra alterum alteri quãdoque facit tantum
quod ab eo ſuſtinere cogitur. Eſa. Erũt capiẽtes eos Eſa.14.a
qui ſe ceperãt:et ſubijciẽt exactores ſuos. ¶ De Eodẽ ca.b
metrius videns quod ſiluit terra in conſpectu eius:iã
ſecurus in regno/remiſit exercitus ſuos/excepto
peregrino exercitu inſularum:proprios enim milites cõ
patriotas remiſit/extraneos retinuit:et inde fa
ctum eſt quod exercitus ſui ſic remiſſi/ceperũt eum
odio habere/et cõtra eum murmurare:quapro
pter triphon occaſiõe accepta/cõtra eum rebel
lauit:et exercitus remiſſos ſecum habuit:et an
tiochũ alexãdri filiũ de arabia aſciuit/et in regno
ipſius collocauit. Ciues ſui de ptolomaida cõtra

B eum ſurrexerūt: et eū occidere voluerūt: et eū ad palatiū fugere cōpulerunt: quē tria milia iudeorum ſibi in auxilium miſſa liberauerunt: et centum milia de ambus occiderunt.

Moralitas ¶ Illud pōt allegari exemplariter: ꝙ non eſt tutum alicui cōfidere in pace et in proſperitate ſua. Si enim iſte demetrius ſemꝑ timuiſſet: et infortunia que accidere potuiſſent premidiſſet: nunꝗ tribulationem incurriſſet: nec ſe contra eū aliquis erexiſſet. Vñ dicit: Beatus homo qui ſemꝑ eſt pauidus. Pro. 28. c.

Aliter ¶ Vel dic contra fatuos principes et magnates: qui magis diligunt extraneos ꝙ ꝓpinquos: ſibiqꝫ in ſuis curijs continēt ⁊ ꝓmouent: atqꝫ in officijs peregrinos: ipſoſqꝫ predilectos habēt et charos: ſuos aūt repellunt. Quapropt quādoqꝫ fit ꝙ odium ſuoꝝ ſolent incurrere: ita ꝙ hoſtibus ſuis ſolent adherere: et ipſum de regno et dominio aliquotiēs fugare: et contra eū rebellare. Nam iuſtum eſt / ꝙ homo illos quos in proſperitate et pace exiſtens repudiat: tribulationis tēpore non inueniat / immo perdat. Tutum eſt igitur principi ſuoꝝ amiciciam cuſtodire: et non nimis extraneis adherere. Quia dicit Apls: Qui ſuorū et maxime domeſticorum curam non habet / infidelis eſt. 1. Timo. 5. a Ideo bene dicitur: Ne derelinquas amicū antiquū: nouus non erit ſimilis huic. Eccl. 9. c.

¶ Capitulum duodecimū textus: Et vidit Jonathas quia tēpus eum iuuat. Moralitatum Capi. XIII

B POſt pacta inita cū ſparciatis et romanis: hic fit mentio / quō triphon regis antiochi princeps maior ad regnum aſie ambiebat: quapropter Antiochū dominū ſuum occidere cogitabat. Verūtamen quia ſciebat ionathan iudeoꝝ ducem regis eſſe ſtrenuiſſimum defenſorem: ante omnia ipſum occidere tentauit: ⁊ multis machinationibus circūuentū occidit. Poſtea ſolus cū rege ambulans / ipſuꝫ proditioſe interfecit: et impoſito diademate / loco ipſius regnauit: ſicut patet infra ca. ſequēti.

Moralitas ¶ Iſta poſſunt applicari quādo volunt iniqui nocere: et non audent propter eoꝝ amicos: primo ſolent paulatim cōtra amicos inſurgere: vt ipſis ſublatis de medio vel de potentia attenuatis / poſſent contra principes facilius preualere.

Eodē ca. f. ¶ Hic habes ꝙ cum triphon vellet occidere ionathā / et non poſſet: pro eo ꝙ cū exercitu venerat: diſſimulauit amicitiā / ⁊ dona ſibi attribuit / et eum pre alijs principibus honorauit: tandē remittere exercitū ſibi ſuggeſſit: et promittēs ſe ſibi velle tradere regionē prouincie / et negocijs regis preficere: vſqꝫ ad ptolomaidā ſecū duxit: vbi ipm ſtatim ligauit: et comites eius et mille viros quos ſecū duxerat occidi fecit: ipſumvero ſatis cito poſt cū duob9 filijs interfecit.

Moralitas ¶ Triphon qui nitebat dñm interficere / ſignificat diabolū: qui ꝓcurauit occidere chriſtū. Jonathas ꝗ columba interpretat / ſignificat virū iuſtum ⁊ ſimplicē. Sic igit eſt ꝙ triphon diabolus ſumme tētat ionathā. i. virū iuſtū ꝑ pctm̄ occidere: ⁊ ipſum ꝑ tētationes ſolet ad ſe ꝗſi auis capta ad laqueū conuocare. Sub ſpecie eīm boni ipſum ad ſe vocat: vt occaſione repta ipſum occidat: exemplo iahelis ꝗ ziʒaram ad ſe vocauit: quē ſecū dormientē occidit. Intra (inquit) ad me dñe: ne timeas. Judicū. 4. d Sed reuera qñqꝫ inuenit cum iſto ionatha tantū exercitū virtutū et ſanctoꝝ: ad quos ꝑ deuotionē tantū habet patrocinium / ꝙ in ipſum non poteſt manū mittere: nec ipſum ꝑ fortē tentationē inuadere vel necare: Ideo ante oīa iſta ipſe tentat ꝙ virtutū exercitū dimittat: ipſumqꝫ mundi diuitijs magnificat. Quod ad hoc facit vt facilius credat ei: ⁊ ad mortem ipſum trahat. Prouer. Fauus diſtillans labra meretricis: nouiſſima xᵒ eius amara velut abſynthiū. Pro. 5. a. Igitur officia ⁊ negocia regis. i. alta officia et dignitates ſeculi ꝓmittit ſibi tradere: dū tamen exercitū virtutū velit dimittere: ⁊ ꝑ cōſenſum in pctm̄ deſcendere et venire. Ad hec igit officia homo per affectū vel effectū quādoqꝫ a diabolo trahitur: ad quē dum deſcenderit / ſtatim ab eo a vinculis maloꝝ vel malarū concupiſcentiarū ligat et tandē diuerſis vitijs ſtrangulat: et ad eternū interitū deputat. Dum eñ homo virtutū exercitū dimittit: et ſeculi negocia cōcupiſcit: mortē pene ⁊ culpe finaliter incurrit. Bene igit conſulit ſapiens. Nō credas inimico tuo in eternum. Eccl. 12. b Quia ſicut ibidē ſubiungit: Oculis ſuis lachrymabit inimicus: et cū venerit tēpus ⁊c. Ibidē. d

Ca. XIII. d ¶ Dicit hic ꝙ ſimō mortuo ionatha fratre ſuo / ipſum in modin ſepeliuit: ⁊ ſup ſepulchꝝ patris ⁊ matris et quatuor fratrum ſuoꝝ ſeptem pyramides ſup columnas fabricauit: vbi arma et naues ad eternam memoriā ſculpſit: ita ꝙ a nauigātibus mare videri poterant / ordinauit. D

Moralitas ¶ Dic moraliter ꝙ modin quod interpretat diiudicatio: ſignificat mentē / que ſeipſam diiudicare tenet. Quia ſm apoſtolū: Si noſipſos diiudicarem9 non vtiqꝫ iudicaremur. 1. Cor. 11. g Dic itaqꝫ ꝙ homo iuſtus in modin. i. in cōſcientia et memoria: debet ſepulchra parentū ſuoꝝ et amicorū facere: inquantū mortē eoꝝ debet in mente habere: ſeptē etiā pyramides ibi debet conſtruere: inquantū ſeptē opera miſericordie debet ꝓ animabus iſtoꝝ gerere vel habere: ſculpturas eoꝝ. i. bonoꝝ exemploꝝ exterius alijs demōſtrare: in quibus colūnas. i. boni propoſiti firmitatē: arma. i. bonoꝝ operum probitatē: naues. i. contēptus ſeculi: leuem. i. tranſitoriam agilitatē debet ſculpere: vt ſic nautis. i. hoībus per mare huius mūdi nauigātibus / exēplum et ſpeculū poſſit eſſe. Iſta em̄ tria / ſcꝫ columne / naues ⁊ arma. i. perſeuerantiā / contemptus mūdi / bona opera / memoria mortis comitatur: et dū aliorum mortē in mente gerimus / in nobis ſpūaliter generātur: et ideo de iſto ſimōe. i. viro iuſto poteſt dici illud iob: Ipſe ad ſepulchra ducet: ⁊ in congeriē mortuorum vigilabit. Job. 21. d

Eodē ca. f ¶ Hic habes ꝙ ſimon abiecta omī immūdicia de gaza: ⁊ fugatis inde alienigenis: poſuit ibi viros qui legē facerent: ⁊ muniuit eā.

Moralitas ¶ Gaza ꝗ interpretat fortitudo dñi / ſignificat eccleſiā: ſimō

B

E qui interpretaꝫ obediẽs/ſignificat bonū prelatū
qui deo pre aliis obedire debet. Iſte igiꝫ a gaza
.i. a ciuitate eccleſie in qua relucet potētia dei vi
ui: debet omnē immundiciā vitiorū purgare: et
alienigenas .i. mīſtos boles inde fugare: et viros
qui legē dei cuſtodiunt .i. bonas perſonas debet
introducere: virtutib⁹ eā debet munire: vt ſic ſe
poſſet cōtra hoſtes ſpūales viriliter defenſare.
1. Mach. 13. b Unde capitulo ſequenti dicitur: ꝙ in arce hieruſa
1. Mach. 14. c lem collocauit iudeos viros qui eſſent ad tuta
mentū ciuitatis et regionis.

Capitulum decimūquartū textus: Anno cētesimoſeptuageſimoſecūdo cōgregauit rex demetri⁹ exercitū. Moralitatum Ca. XIIII

Hic fit mētio quō ſub ſimone ſummo ſa
cerdote popul⁹ iudeorū fuit multipliciter
pſperatus: et quō miſit romā amicitiā
renouare: et quomodo clipeū aureum ponderis
mille minarū miſit ⁊c. ſed de omnib⁹ iſtis nihil
Ca. XV. b ad pſens tango. ¶ Item hic ca. xv. fit mentio
quō triphon per antiochū filium demetrii fuga
tur: et quō ipſe antiochus cōtra ſimonē indigna
tur: et quō cendebeus cū exercitu miſſus a iuda
filio ſimonis contenitur: ſed oīa pretermitto/quia
Ca. XVI. c nihil video moralitatis. ¶ Cū ſimon perambula
ret regionē inde: deſcēdit in campū hierico/vbi
ptolemeus/abobi filius qui gener erat ſummi ſa
cerdotis/diues in auro et argento: qui erat in cā
F po hierico/ipſum ad conuiuiū ſuſcepit. Simon
vō ad eū cum duob⁹ filiis ſuis iuda et ionatha/
ſicut ad amicū intrauit. Verū qꝛ iſte ambiebat
ad regionis ducatū: inſtaurato cōuiuio viros oc
cultari fecit: et tandē ſimonē cum filiis ſuis ine
briatis et letis/iſte ſumptis ſuis armis in eos ir
ruit: et ipſos nequiter interfecit. Et ſtatī ad oc
cupandū hieruſalē et ſanctificationē milites de
ſtinauit. Joannē vero filiū ſimonis qui tūc erat
in gazara occidi iuſſit: ſed hoc pcognito preca
uit: et illos qui ad occidendū eum venerāt iugu
Moralitas lauit. ¶ Iſte proditor ſeu traditor ptolomeus/
diabolū ſignificat: quia iſte ē qui ſumme captat
ſimonē et filios eius .i. bonū et iuſtum prelatū/et
bonos ipſius imitatores de medio tollere cona
tur: vt ſic poſſit in regione .i. in populo ad libitū
imperare. Quia igiꝫ per fortitudinem preualere
cōtra iſtos non poteſt: iam aliā viam querit: ipſis
ꝙ conuiuiū mundane pſperitatis preparat: et
vino deliciarū ipſos inebriat. Quos pro certo
cū bene viderit letos et ebrios: et vino .i. mūdi p
ſperis bene plenos: tunc ſe et occultos ſuos ſoci
os .i. tentationes cōtra eos armat: et ſic de diuer
ſis vitiis eos tentās/ pro voto ſupat atqꝫ necat.
Et ſic totum conuiuiū quod parauerat/et mūdi
totā gloriā in luctū et triſticiā eis mutat. Unde
1. Re. 13. e dicitur: Cū temulētus fuerit amon vino/percutite
Aliter et interficite eū. ¶ Vel ſi vis dic ꝙ iſte diabol⁹ qñ
videt ſcꝫ hominē bene letum: et in cōuiuio mun
dane pſperitatis immerſum: tūc occultos ſuos
ſocios ſcꝫ mortem et infortunia: contra eū vocat
et ſic per mortē temporalē et eternā ipſos interfi
cit. Unde: Conuerſe ſunt nuptie in luctū: et vox G
muſicorū ſuorum in lamentū. 1. Mach. 9. d
¶ Moralitatū primi libri machabeorū finis.

Moralitatum liber viceſimusoctau⁹ ſecūdi libri machabeorū.

Capitulū primū textus: Fratribus qui ſunt per egyptū iudeis / Salutē dicunt fratres qui ſunt in hieroſolymis. Moralitatū Ca. I

Antiochus
rex cū eſſet in perſide/et
immenſus exercitus cū
eo: auaricia ductus/vo
luit templū nanee/ vbi
theſauros abſconditos
eſſe audierat ſpoliare:
ſed cōſilio ſacerdotis ſeductus: cū paucis tēplū
vt pecunias acciperet/eſt ingreſſus. Sacerdotes
tñ templū ſtatim clauſerūt: et aperto tēpli aditu
mittētes lapides ipſum cū ſuis occiderūt: et mē
bratim diuidentes/amputatis capitib⁹ exterius
proiecerūt. ¶ Iſte antiochus q̄ interpretaꝫ pau Moralitas
per ſilens/ſignificat pauperē ambitioſum: qui ſe
fingit ſilentē et benignū eſſe. Iſte ſciens ꝙ in tē
plo eccleſie ſunt multi diuitiarū theſauri/ multa
pinguia bñficia: ſumme nitiꝫ ibidē intrare: et ibi D
dē dignitatē obtinere: et hoc nō vt poſſit pfice
re/ſꝫ pot⁹ vt poſſit theſauros poſſidere. Quod
vidēs ſacerdos rector hui⁹ tēpli/ſcꝫ de⁹: ipſum
qñqꝫ intrare pmittit: ſed tandē vbi nō ſperat/oc
cultū aditū ſcꝫ mortē et infortuniū ſibi apit: lapi
des tribulationū in eū dimittit: et ſic ipſum occi
dit: et eū mēbratim diuidit: inq̄ntū corp⁹ ab aīa
diſiungit. Et ſic nō ſolū ipſum/ imo illos quos
ſecū duxerat .i. nepotulos et alios quos in eccle
ſia pmouerat: capitib⁹ .i. potētia et virtute puat:
et eos de tēplo ſuo .i. de ſtatu eccleſiaſtico eiicit
atqꝫ fugat. Eiecto aūt et mortuo malo plato/ſui
etiā cū ipſo deficiūt: et a dignitatib⁹ in hoc tēplo
indigne obtentis vt cōiter eiiciunꝫ. Oſee: Pro Oſee. 9. d
pter maliciam adinuentionū eorū de domo mea
eiiciā eos. ¶ Vel dic ꝙ illud tēpliū idolorū ſigni Aliter
ficat mundū/vel mūdi ſtatū: qꝛ ſcꝫ nanee inter
pretaꝫ paſcua/vel germen pulchritudinis: pro eo
ꝙ mūdus pulcher et germinans illis videꝫ qui
eo paſcunꝫ et delectanꝫ. Iſtud ergo templū anti
ochus .i. hō: aliquotiēs intrat indiſcrete: et ei⁹ ne
gociis ſe implicat: et hoc qꝛ diuitias acq̄rere ſpe
rat: quas ſacerdos et rector hui⁹ tēpli diabolus
ſibi p ſuggeſtionē pmittit: ita ꝙ ipſi ad ingreſ
ſum hui⁹ p ſpem inuitat. Verūtamē ſic fit ꝙ dux
iſte nō aduertit: et dū ad habendū theſaurū in
tendit: iſte ſacerdos ſuus diabol⁹ q̄ ipſum intro
duxit/aditū occultū ſubite mortis ſibi aperit: et
occultos ſocios ſuos/ſcꝫ tribulationes et caſus
cōtra eū inducit: ipſum tpaliter occidit: et capite
.i. aīa ipſum exuit: mēbra eius .i. diuitias aliis di
ſtribuit: et ſic eū de tēplo hui⁹ mundi eiicit. Unde

A dicit: Seruū inutilem eijcite in tenebras exterio
Mat.25.c res. ¶ Cū filij iſrael captiui ducti in perſidē du
Eodē ca.d cerent: ſacerdotes qui tūc erāt dei cultores/ac-
ceptū ignē de altari in valle vbi erat puteus al-
tus ⁊ ſiccus abſconderūt: et puteū obſtruxerūt:
tandē cū poſt ſeptuaginta annos popul⁹ (duce
neemia) in iudeā reueniret: et neemias p ſacrifi-
cando ignē habere vellet: miſit nepotes ſacerdo
tū ipſoꝝ ad puteū antedictū. Ipſi vero nō ignem
ſed aquā craſſam inuenerūt in puteo iſto: q̄ iuſſu
neemie ſacrificiū tam ligna q̄ carnes aſperſerūt.
Sic vero vbi ſol refulſit: qui prius erat in nubilo:
ignis magnus inde accēdit: quo totū ſacrificiū
deuorat: de reſiduo aque predicte iuſſu neemie
lapides perfundunt: ex quib⁹ mox ignis erupit:
et lumē de altari emicuit et ꝓceſſit. Rex vero per-
ſarū his auditis et ꝓbatis: ſacerdotes honora-
Moralitas uit: ⁊ manu ꝓpria dona plura eis dedit. ¶ Iſta
ſolent myſtice p aliquos exponi ſic. Dicūt enī q̄
vallis iſta q̄ eſt locus infimus/ſtatuꝫ ſignificat
ſubditoꝝ: Puteus iſte ſignificat cōſcientias eo-
rundē. Iſta eſt igit veritas/q̄ antiquitus patres
noſtri/ſcꝫ fidei ⁊ eccleſie fundatores abſconde-
rūt ignē ſpūſſancti/ diuine dilectionis/ feruoris
⁊ deuotionis: in puteo q̄ erat in valle. i. in cordi-
bus ſubditoꝝ: et hoc q2 tūc puteus nullas aq̄s
voluptatis habebat: ſed i ſiccitate paupertatis/
tēperantie ⁊ abſtinētie perſiſtebat: ⁊ ideo nō mi
rum ſi ignē iſtum poterat ꝯtinere: q̄ñ qui ipſum
Eſa.1.g poſſet extinguere/ nuſq̄ erat. Eſa. Succendetur
B vtrūq; ſimul: et nō erit qui extinguat. Sed reue-
ra nepotes iſtorū ſacerdotū/ſcꝫ moderni p̄dica-
tores et prelati: ſatis poſſunt hodie in vallis hu
ius puteo. i. conſcientia modernoꝝ: iſtum diuinū
ignē querere: q2 vix aut nunq̄ poſſunt ibi ipſum
reperire. Aqua enī craſſa. i. carnalitas ⁊ voluptas
ibi in habūdātia reperit. Ignis vero diuinis amo
ris ⁊ feruor deuotionis totaliter ibi nō habet.
Sap.17.b Unde: Ignis quidē nulla vis poterat eis lucere
Quid igit? Dico q̄ iſta aqua vitioꝝ voluptatis
debet inde per cōfeſſionē ⁊ penitentiā extrahi: ⁊
ligna noſtrarū affectionū/et ſacrificia noſtrarū
operationū debēt inde per continentiā noſtre p̄
cedentis carnalis vite et memoriā aſpergi: lapi-
des. i. noſtri cordis duricia debet inde ſimiliter
circūfundi: et ſic ſol diuine gratie: qui prius a no-
bis fuerat obnubilatus refulgebit: et ignis p̄di-
ctus in nobis ſpūaliter ſuccendet: q2 appoſitio
aque craſſe. i. recordatio noſtroꝝ peccatoꝝ: ignē
diuini amoris ⁊ feruorē deuotionis ⁊ contritio
nis generat: et hoc potiſſime/quādo ſol diuine
Treñ.1.c gratie mentem irradiat. Treñ. De excelſo miſit
Hiere.2.c ignē in oſſibus meis/et erudiuit me. Hiere. Fa
ctus eſt enī in corde meo quaſi ignis eſtuans: q̄
ꝓ certo ſi fecerim⁹/lumen bonoꝝ exemploꝝ ab
altari cordis erumpet: rex vero. i. princeps ſecu
laris his cognitis/dona tp̄alia nobis effundet:
Cōſtat enī q̄ p̄ncipes ſeculares nobis bona fa-
cerēt multa: ſi ignē diuini amoris in nobis abū-
dare viderēt. Hic ſup locū iſtū dicit Auguſtin⁹:
ſicut incidētaliter ponit in hiſtoria ſcholaſtica
ſup primū librū machabeoꝝ: q̄ ignis q̄ toto tp̄e C
captiuitatis babylonice ſub aquis vixerat/ex-
tinctus eſt: q̄ñ ab antiocho venditū eſt iaſoni ſa
cerdotiū. ¶ Quod ad hoc pōt allegari q̄ ignis Moralitas
ſpūſſancti ⁊ diuini amoris: quē nulle aque tribu
lationis extinguere poterāt: immo primitiua ec
cleſia ſub tribulationū aquis inextinguibilis p-
manebat. Iuxta illud: Aque multe nō poterant Cañ.8.c
extinguere charitatē: nūc ex toto extinct⁹ videt
in eccleſia: pro eo q̄ iā in multis locis ſacerdo-
tiū p ſimoniā eſt venale: ⁊ iā regnāte auaricia/ab
antiocho rege. i. a malis vendit: a iaſone vero. i.
ab ambitioſis cōparat: propter quod ignis di-
uine gratie ⁊ amor ſpūſſancti in ecclīa minorat.

¶ Caplm ſecūdū textus: Inuenitur autē in deſcriptionib⁹ hieremie prophete/q̄ iuſſit eos ignem accipere.

Moralitatum Ca. II

SIcut hic dicit: quare Comeſtor recitat
vbi agit de virtutib⁹ hieremie: arca te-
ſtamenti ductū facta per moyſen in de-
ſerto/miro modo fuit abſcondita: inuenit enim
in deſcriptionib⁹ hieremie: q̄ ipſe videns capti
uitatē babylonicā imminere: arcā cū ea conten
tis ⁊ tabernaculū accepit: et in deſertū in mōte
vbi moyſes prius videnda terra ꝓmiſſionis aſcē
diſſe legit/deportauit: ibiq; ſpeluncā reperit: et
ibi vltimo ſibi lapis aptus eſt: qui abſorptis ar
ca/altari incenſi/ ⁊ tabernaculo iterū ſe recluſit.
Hieremias vero in iſto lapide ſolo tactu digiti
nomē dei tetragrāmaton ſcripſit: et oſtiū ſigna- D
culo dei clauſit. Nubes vero ſtatim locū iſtum co
operuit: ita q̄ nullus poſtea locū indicare potu-
it. In fine tamen tempoꝝ cū deus cōgregauerit
plebē ſuam: columna ignis ⁊ nubis ibi demōſtra
bitur: ⁊ maieſtas domini ſicut tp̄e moyſi reuela
bitur: ⁊ ſic locus iſte ab omnibus cognoſcetur.
¶ Hieremias q̄ interpretat excelſus dñō: ſigni- Moralitas
ficat bonū prelatū: mēte ⁊ affectione vſq; ad ce-
leſtia exaltatū. Iſte imminente babylonica ca-
ptiuitate. i. tentationū diaboli poteſtate/ ⁊ mun
di aduerſitate: montē ꝯtemplationis debet aſcē
dere: et in montē penitentie ſecedere: ⁊ ad ſpelū-
cam religionis vel humilitatis applicare. Pſ.
Ecce elongaui fugiens: et manſi in ſolitudine. Pſal.54.b
Secū habet arcam teſtamēti. i. diuine legis me-
ditationē: altare incenſi. i. deuotionē. Taberna
culum portatile. i. mundi contēptū portare: que
petram ⁊ ſpeluncā. i. boni fratres ⁊ humiles de
bent ab eo accipere ⁊ ſorbere: et his receptis ſe
ipſos per ſui cuſtodiā/ ⁊ inanis glorie fugā clau
dere: virtutes et merita que poſſident a viſibus
hominū occultare: ⁊ nomine dei per deuotionē
ſignati: nubeq; puritatis cooperti: locū ſuū nō
debent alijs pandere: ſed potius ignoti a ſecula
ribus permanere: ſicut ſancti religioſi antiqui
tus faciebāt: quia ignoti eſſe hoibus cupiebāt.
Unde dicit: Uade abſcondere: ⁊ nemo ſciat vbi Hiere.36.c
ſis. Hec debent boni religioſi facere: quouſq; in
fine ſeculi deus ipſos decreuerit declarare: ⁊ vir
tutes eoꝝ in mūdo coram hoibus manifeſtare.

Matt. Intra in cubiculū tuum: et clauſo oſtio
Mat.6.a ora patrem tuum.

¶ Capitulū tertiū textus: Igitur cū ſancta ciuitas habitaretur in oī pace Moralitatum Ca. III

TEmpore onie ſūmi ſacerdotis/ciuitas
ſancta hieruſalē in omni pace habita-
batur: et leges diuine ſeruabant: quod
vtiqꝫ propter iſtius ſacerdotis pietatem fiebat:
quia mala habebat odio: et iuſticiā obſeruabat
ipſi reges et principes locū ſummo honore du-
cebant: et templū magnis muneribus illuſtra-
bant. Unde ⁊ ſeleucus rex aſie de proprijs red-
ditibus ſumptus ſacrificiorꝫ dabat: et ſoluebat
Moralitas de ꝓprio quicqd ad ſacrificia ptinebat. ¶ Sic
vero quādo in hieruſalē ⁊ i tēplo/ id eſt in eccle
ſia vel religione eſt ſummus ſacerdos onias .i.
rector aliquis iuſtus homo: tūc propter pietatē
ipſius ipſa ciuitas hieruſalē .i. ipſa eccleſia ſibi
cōmiſſa in pace habitatur: ⁊ leges diuine.i.regu
lares obſeruantie ibidem a ſubditis obſeruant.
Reges etiā ⁊ principes ipſum templū.i.ipſum
eccleſiaſticū ſtatum honorant: donis ⁊ muneri
bus ipſum ditant: ſacrificio bonorꝫ operum ac-
ceptant. Preſentia eñ ⁊ prouidētia bonorꝫ pre-
latorꝫ cauſa eſt pacis ⁊ ꝓſperitatis eccleſiarum.
Et credo ꝙ ſi prelati ⁊ alij eccleſiaſtici eſſent bo
ni: ſeculares erga eos benigniter ſe haberent: ⁊
eccleſie eorum pace ⁊ diuitijs abūdarent. Sed
quia modernis tēporibus multi eccleſiaſtici in-
ueniunt peſſimi: ideo ſeculares contra eos ſunt
Eſa.24.a iniqui. Unde Eſa. Sicut popul⁹ ſic ſacerdos.
Eodē ca.a ¶ Hic dicitur ꝙ ſimon templi prepoſitus/mo
liebatur obſiſtente ſibi principe ſacerdotū/ini-
quū aliquid in ciuitate ſancta. Sed quia onias
ſummus ſacerdos ⁊ pontifex ſuis malicijs reſi-
ſtebat: ideo implere non poterat quod volebat:
quapropter iſte ad regem ſeleucū properans: ⁊
erarium plenū pecunijs in templo eccleſie aſſe-
rens: ipſum ad ſpoliandum dictū erarium indu
xit: et dictas pecunias nō pertinere ad rationē
templi vel ſacrificiorꝫ: ſed potius ad vſus publi
cos aſſerit: quapropter ipſos ad regē pertine-
re cōmonuit: ⁊ ideo rex pro tēplo ſpoliando he-
Moralitas liodorū hieroſolymā deſtinauit. ¶ Simon iſte
ſignificat ſimoniacos: qui i ciuitate eccleſie ſem-
per nitūtur mala tractare: iniquitates ⁊ ſimoni-
as machinare: que ꝓ certo quādo perficere ne-
queunt: et vident ꝙ onias ſummus pontifex .i.
boni eccleſie prelati eos impediunt: ſolent ad re
gem.i.ad principes ſeculares ſe ꝯuertere: vt po-
te quādo ſunt vxorati/vel bigami/vel principū
officiales: et ſi quādo apud prelatum nihil poſ
ſunt: ſolent apud mūdanos principes ſuas ma
licias ꝓcurare: et tunc nō ceſſant ipſos ad the-
ſauros eccleſie depredandos totis viribus ani-
mare. Aiunt eñ ꝙ templū eccleſie eſt plenū pe-
cunijs ⁊ theſauris. Aiunt etiā ꝙ illud erarium tē
pli ad regem et ad publica negocia debet perti
nere: ⁊ ꝙ principes ipſum licite poſſunt tollere.
Sic igit̄ iſti bigami et curiales clerici maritati
pre alijs eccleſie nocent: et ad rapiendū bona ec
cleſiarū et moleſtandū clericos: principes exci
tant ⁊ inuitant: et ad hoc mitti heliodorꝫ.i.ma-
los officiales et balliuos ꝓcurant. Sicut ad lit-
terā patet de clericis vxoratis vel bigamis qui
in ipſis regum curijs vel conſilijs cōmorantur:
qꝛ ꝓ certo nocere eccleſijs/et accuſare clericos
pre alijs dinoſcunt. Unde in ca. ſequēti dicitur:
Simon delator pecuniarū male loquebatur de 2.Mach.4.a
onia. ¶ Dicit hic ꝙ heliodorus qui erariū tē- Eodē ca.g
pli ſpoliabat/a duobus angelis ſibi apparenti-
bus fuit acriter verberatus: et plagis impoſitis
ſemiuiu⁹ relictus. Sed tandē onie ſummi ſacer
dotis precibus eſt ſanatus. Iſti autē ſanato di-
xerunt angeli prehibiti. Onie ſacerdoti gratias
age: ꝓpter ipſum eñ tibi reddita eſt vita: tu aūt
ſanatus annuncia mirabilia dei que fecit. Et ſic
ille qui venerat ſpoliator/ factus eſt templi vir-
tutum ⁊ mirabiliū predicator. ¶ Si vis allega Moralitas
ſic de cōuerſione Pauli. Heliodorus qui inter
pretatur deo meo generatus: ſignificat beatum
Paulū/ deo ⁊ dei opus generatū. Unde dicitur
Uas electionis eſt mihi iſte. Iſte eñ ad inſtin- Act.9.c
ctum ſimonis ꝓpoſiti templi .i. ad ſuggeſtionē
phariſeorꝫ et ſacerdotū: hieruſalem/ſcꝫ eccleſiā
theſauris ſuis/ſcꝫ bonis perſonis ⁊ chriſtianis
fidelibus primo ſpoliare queſiuit: ſed ꝓ certo a
deo flagellatus et in flagellis cōuerſus: templū
honorauit: per bona opa ſanctificauit: mirabi-
lia dei pre alijs nunciauit: ⁊ ſic de ſpoliatore di-
tator: ⁊ de pſecutore factus eſt pdicator. ¶ Uel Aliter
allega generaliter: ꝙ flagellatio tribulationum
ad duo ꝓficit peccatori: quia primo mala q̄ pro
poſuerat facere nō permittit. Secūdo qꝛ ipſum
ad deū conuertit: et dei laudationē facit. Unde:
In agnitionē ſui deductus eſt percuſſus a dn̄o 2.Mach.9.b
plaga. ¶ Uel dic ꝙ illi qui bona eccleſie rapiūt Aliter
ꝑcuſſiones et tormēta finalit̄ incurrūt. ¶ Duo Eodē ca.c
iuuenes virtute decori et optimi gloria/precio-
ſi amictu: apparuerūt heliodoro ſpolianti tem-
plum: quē protinus ꝑcutientes plagauerūt: ⁊ ſic
eum ne theſauros caperet/impedierunt. ¶ Sic Moralitas
duo duo iuuenes.i.prelati et princeps ſecularis:
ſimul debent cōuenire in iuſticia: et ꝯtra malos
raptores/ne bonis noceant/ cū ſuo gladio dimi
care: et eos ſpūaliter ꝑ excōmunicationē ⁊ tem
poraliter ꝑ penā temporalē affligere. Iſti tamē
debent dici duo/propter concordiā quā inter ſe
debēt habere: virtute decori ꝓpter iuſticiā/qua
contra malos debēt vigere: optimi gloria per
bonā famam/qua pre ceteris debēt pollere: ſpe
cioſi amictu per honeſtā vitam/ qua pre oībus
debent ſplendere. Unde: Ecce duo viri aſtite- Act.1.b
runt in veſtibus albis. ¶ Uel dic iſta de duob⁹ Aliter
noſtris iuuenibus petro ⁊ paulo angelicis: qui
contra heliodorum.i.contra neronē vel diabo-
lum cōuenerunt: vel qui malos docēdo ⁊ predi-
cando cōuerterūt ⁊ a malo traxerūt: et cetera vt
ſupra. ¶ Uel dic idem de ſimone ⁊ iuda: vel de Aliter
quibuſcūqꝫ ſanctis duobus cōbinans.

¶ Capitulū quartū textus; Simon

A autē predictus pecuniarū et patrie
delator. Moralitatum Ca. IIII

Iaſon frater onie ſanctiſſimi ſacerdotis: contra ꝓpriū fratrē ſacerdotiū ambiens regē antiochie adijt: et ꝓmiſſa multa pecunia/expulſo fratre ſacerdotiū a rege obtinuit. Qui obtēto ꝑncipatu/ſtatim cōtribules ſuos ad gentilē ritū transferre cepit: et legitima ciuitatū iura deſtituēs/praua ſtatuta ſancivit: ita ꝙ ſacerdotes circa altaris officia nequaꝙ dediti erant: ſed contēpto tēplo ⁊ ſacrificijs neglectis paleſtris et ludis vacabāt: et primos honores nihil habentes/grecas glorias optimas deputabant: ⁊ his ſimiles eſſe ꝑ oīa cupiebant: quos pauloante hoſtes et peremptores habuerant.

Moralitas ¶ Iſte iaſon ꝗ interpretat̄ deſyderans/ ſignificat ambitioſum: qui honores et eminētias deſyderare nō ceſſat. Unde in Prouer. Tota die cō- Pro.21.d.
cupiſcit ⁊ deſyderat. Antiochus ꝗ interpretatur paupꝫ ſilens/vel pauperis ſilentiū: maiū ſuperiorē ſignificat: qui paupes ſubditos grauās/ipſos ſilentes et triſtes efficit: inquantū pre timore ipſius nullus eſt ꝗ loqui preſumat. Unde dicitur
1.Mach.1.a. Accepit ſpolia multitudinis gentiū: et ſiluit terra in ꝯſpectu eius. Iſta eſt ergo veritas/ꝙ iaſon .i. malus ꝑlatus non parcit onie: nec ratiōe fraternitatis/nec ratiōe bonitatis: q2 tales nō parcunt alijs cōſanguineis vel iuſtis/ quin eoꝝ ſacerdotium ambiāt et officia cōcupiſcant. Ideo
B ſepe fit/ꝙ ad regē antiochū .i. ad maliū prelatuꝫ ſe transferūt: et mediāte pecunia/ſacerdotiū .i. beneficiū acquirūt: propriosꝗ fratres ⁊ amicos
Hiere.9.b a ſtatib9 ſuis deponūt. Hiere. Omnis frater ſupplantans ſupplantabit: et oīs amicus fraudulēter incedit ⁊c. Talis igit̄ ambitioſus ſtatim quādo ante principatū vehitur/vel ad prelationem ſublimat̄: legitima ciuiū iura .i. bonas cōſuetudines ſibi ſubiecti populi deſtruere molitur: et praua ſtatuta ꝓ viribus inſtituit et ſectat̄: contribules .i. ſuos amicos ⁊ familiares ad ritū gentium .i. ad ſecularē laſciuiam inducere cōprobatur. Illud enī videm9 de malis: ꝙ plus cupiunt nepotulos eoꝝ ritus et mores gētiles .i. ſeculares et laſciuos habere/ꝗ ꝙ iſraelite .i. viri iuſti
2.Thym.9.c ſīāt. Unde de talib9 pōt dici illud Oſee: Ducet ad interfectionē filios ſuos. Quid plura: Reuera regnāte tali ꝑlato: ſacerdotes .i. inferiores ſubditi nō vacant ad altaris officia peragenda: ſed potius contēpto cultu ⁊ ritu templi/eccleſie vel altaris: ⁊ neglecta regulari obſeruātia: diſciplinē/moribuſꝗ religioſis depoſitis: paternis moribus .i. ſanctoꝝ patrū morib9 ⁊ conditionibus vilipenſis: ludis ſecularib9 ſe implicāt: ⁊ grecas glorias .i. ſeculariū mores optimos eſſe putāt. Hiſꝗ ad literā ſimiles eſſe cupiunt/ſcꝫ ſecularibus quos hoſtes multotiēs ſenſerunt. Conſtat ꝙ ſeculares eccleſiaſticoꝝ in multis caſib9 ſunt inimici: et tñ ſtatu eccleſiaſtici ipſis in moribus ſe cōformant: ipſiſꝗ cupiūt eſſe ſimiles ⁊ amici. Quod potiſſime videm9 de multis nobilibus: qui licet ad eccleſiam veniāt/ dedignātur tamē mores religioſos ⁊ eccleſiaſticos ſequi: et in cūctis ſuis actibus conātur ſecularibus ꝯformari C
ita ꝙ cuilibet tali poſſunt ſeculares dicere: Et tu vulneratus es ſicut ⁊ nos: et noſtri ſimilis factus es. Eſa.14.c
¶ Hic dicit̄ ꝙ iaſon qui ꝓpriū fratreꝫ Eodē ca.d
a ſacerdotio repulerat: et ſacerdotiū munerib9 obtinuerat: quadā die quendā iniquū qui dicit̄ menelaus/ad regē antiochū cūm pecunia deſtinauit. Qui eadē pecunia ſacerdotiū in ſe retorquens: iaſonē magiſtrū ſuum expulit: et ſic iuſto dei iudicio is qui propriū fratreꝫ expulerat/ab alio fraudulenter a ſuo ſacerdotio fugatus fuit.

¶ Illud allega ꝙ in quo peccat aliquis/in hoc Moralitas
punit̄. Et ꝙ eadē menſura qua mēſi fueritis ⁊c. Sap.11.c
Iuſtū eſt enī ꝙ qui alteri infidelis eſt/ inueniat Mat.7.a
ſibi alterū infidelem. Seneca. Ab alio expectes Seneca
quod alteri feceris. ¶ Uel allega cōtra ambi- Aliter
tioſos qui cōiter in ſuis ſtatib9/beneficijs ⁊ malicijs in preiudiciū fratrum ſuoꝝ obtinuerūt: finaliter non ꝓſperant̄: ſed ſupueniente tribulatione/ab ipſis quādoꝗ vel ab alijs expelluntur.
Unde Ezech. Ergo ne ꝓſperabitur? Ezech.17.c

¶ Capl'm ſextū textus: Sed nō poſt multi tēporis/miſit rex ſenē quendā antiochenū. Moralitatū Ca. V

Poſtꝗ̄ antiochus rex nequiſſimus hieruſalē cepiſſet: et tēplū theſauris et vaſis aureis ⁊ argenteis ſpoliaſſet: ⁊ oēs iſraelitas ad ritū gentiū tranſiſſe iuſſiſſet: voluit
ꝙ templū hieruſalē non templū hieruſalē diceret: ſed ⁊ templū iouis olympici publice vocaretur: tunc enī templū luxuria ⁊ comeſſationib9 D
erat plenū: et ſcortantiū cū meretricibus ſacris edibus ſe vltro mulieres ingerebāt: intro ferentes que nō licebāt: altare plenū erat illicitis: neꝗ ſabbata cuſtodiebātur: nec dies ſolēnes patrum ſeruabant̄: nec ſimpliciter quiſꝗ̄ iudeū ſe eſſe confitebat̄: ducebant̄ ad idoloꝝ ſacrificia: ⁊ coronati hedera/ baccho circuire cōpellabant̄.

¶ Sic vere ſtatim quādo diabol9 hieruſalē .i. Moralitas
ſtatū chriſtianitatis ditioni ſue per peccatū ſubiugauit: anteoīa templū .i. ſtatū eccleſiaſticum oibus bonis ſpiritualibus ſpoliauit: theſauros .i. virtutes: vaſa aurea ⁊ argētea .i. perſonas ſapientes ⁊ ſciētia nitētes/ſpoliauit: filios iſrael .i. eccleſiaſticos ad ritū gentilē .i. ad mores ſeculares traxit. Ita ꝙ ſicut videt̄: iam templū eccleſie nō videt̄ eſſe dei templū/ſed iouis: qui interpretat̄ inimicus ſeparans .i. diabolꝰ: ꝓ eo ꝙ ibi diabolo plus ꝗ̄ deo ſeruit̄: et q2 cultu dñi derelicto: iupiter .i. inimicus diabol9: per vitia ibi colitur: et eius mādatis ⁊ ſuggeſtionib9 obedit̄: et hoc patet ex his ꝗ ſequunt̄: q2 iā (vt videt̄) illud templū .i. eccleſie ſtatus: luxuria ⁊ comeſſationibus eſt plenū: a ſcortis ⁊ meretricib9 eſt frequentatū: edes ſacre/domus religioſoꝝ mulierib9 et concubinis replent̄: et multa illicita et vitia ibi per oīa obſeruant̄. Iāꝗ ſabbatū .i. quies mētis ⁊ contēplatio: ſolēnitates .i. diuina laus/⁊ a peccatis ceſſatio ibi nō cuſtodiūt̄: ſed poti9 baccho .i. vino et ebrietati omnes ſeruiunt: et coronati

bederaῖ id eſt nitore veſtimentoꝝ induti: iſti deo bacccho circumeunt: et in omnibus obſequũtur: ita vt cõcludamus breuiter/ ꝙ nullus eſt qui dicat ſe iudeũ. i. qui glorietur dici religioſus vel preſbyter: ſed potius in ſecularib⁹ actibus glorianẽ: et potius videri ſeculares ꝙ clerici delectantur. Sic igitur templũ illud eſt mirabiliter pollutũ per antiochũ diabolũ ⁊ euerſum. Pſ.
Pſal. 78. a Deus venerunt gentes/ id eſt gentiliuꝫ mores:
Baum. 2. b in hereditatẽ tuam ⁊c̃. Unde dicitur: Porte ſanctorum aperte ſunt: et templũ ad ſolum dirutũ
Eodẽ ca. c eſt. ¶ Sub perſecutione antiochi due mulieres delate ſunt ſuos pueros circũcidiſſe: que ſtatim a gentilibus/ pueris ad mãmillas ſuſpenſis fuerunt per muros precipitate. Quidam etiã qui ſabbatũ colere voluerunt: et ad ſpeluncas fugerunt: nolentes ſe defendere/ flammis a gentilibus perierũt. Nolebat eñ Antiochus ꝙ alique matres pueros ſuos circumciderẽt: vel ꝙ diem
Moralitas ſabbati cuſtodirent. ¶ Sic vere diabolus nunꝙ voluit ꝙ alique mulieres. i. prelati: pueros/ id eſt ſubditos laborẽt circumcidere. i. a vitijs reſecare: vel ꝙ aliqui ſtudeant ſabbatũ ſpirituale et temporale cuſtodire: hoc eſt a vitijs ceſſare/ ⁊ quieti mentis vacare: ac feſta ſpiritualiter celebrare. Hinc eſt ꝙ ille matres. i. prelati qui hodie paruulos ⁊ ſubditos a vitijs circumcidunt: de muris. i. de altis ſtatibus precipitãtur: pueri circũciſi/ id eſt boni ſubditi bene correcti: a diabolo ⁊ miniſtris eius tyrannis/ vna cum bonis ſuis matribus/ tribulationibus ſubijciũtur: ⁊ in eorũ mammillis pendentes/ id eſt prelatoꝝ doctrinis adherentes: a diabolo propellũtur: ſabbata et feſta ſpiritualiter ac temporaliter colentes: flammis diuerſarũ tribulationum vrũtur. Regulare eñ eſt: ꝙ tam prelati ꝙ ſubditi qui a malo ſe reſecãt: ⁊ qui diuine laudi magis vacãt: amplius a dignitatibus et officijs rejciantur: et maioribus tribulationibus afficianẽ. Pſal.
Pſ. 33. d Multe tribulationes iuſtorũ. ¶ Hic habetur
Eodẽ ca. e de eleazaro/ ꝙ cum omes iudei compellerentur ſacrificare idolis: et contra legẽ carnes idolatrias et idolis imolatas comedere: ipſe noluit: ſed potius mortẽ ſuſtinere voluit. Quinimmo cum amici ſui ſuaderẽt ꝙ carnes quibus licitum eſt veſci apportarent: ipſe ſe carnes porcinas fingeret comedere: vt ſic ſub tali ſimulatione poſſit mortem euadere/ recuſauit. Et elegit mori potius ꝙ contra legem carnes porcinas comedere: vel ſe comediſſe fingere: et hoc ne ipſe qui ſenex et vir autoritatis erat/ malũ exemplũ iuuenibus daret. Non eñ noſtre etati dignũ eſt fingere: ne quis adoleſcentiũ eleazarum putet nonagenarium ad vitam allienigenarum tranſiſſe.
Moralitas ¶ Iſta poſſunt allegari exẽplariter: quomodo homines maxime reputationis quãdo ſunt ſenes/ pre alijs abſtinere debent a malo: ⁊ hoc: q2 vita taliũ ab alijs trahitur i exemplũ: et ne alijs
Famã morte redimẽdã conſydera occaſio ſit/ a malis abſtinere tenẽtur: honorẽ ſuum debent tales graues ſollicite conſyderare: ⁊ potius mortẽ eligere ꝙ famam quã longo tẽpore vite ſeruauerũt: oblectamẽto vite modice que ſupeſt deturpare/ dicentes illud: Moriamur in
1. Mach. 9. d virtute: et nõ inferamus crimẽ glorie ⁊c̃. ¶ Uel
Aliter dic ꝙ virũ honeſtũ nõ decet aliqͩ fingere: ⁊ maxime vbi fictio ſua in aliorũ ſcandalũ poteſt redundare. Unde dicit: Spũſſctũs ſapientie fugiet
Sap. 1. b fictum. Si igit prohibitũ eſt ne mali fingant ſe bonos: ſic nec boni fingant ſe malos ⁊c̃.

¶ Capitulũ decimũ tertius: Machabeus autẽ et qui cũ eo erant/ domino ſe protegente. Moralitatum Ca. VI

Cum iudei cũ iuda machabeo q contra eos cũ innumerabili exercitu veniebãt/ obuiã irent: ⁊ cõtra eũ cõmitterẽt bellũ: apparuerũt aduerſarijs quinq; viri ignei de celo miſſi i equis/ frenis aureis decori: qui iudeis ducatũ preſtabãt: quoꝝ duo machabeũ mediũ habentes/ armis ſuis incolumẽ ſeruabãt: in hoſtes vo tela et fulmina iaciebant: et quo cecitate cõ-
Moralitas fuſi/ et repleti perturbatione cadebãt. ¶ Iudei qui interpretanẽ glorificantes: machabeus qui interpretaẽ ingenioſus: ingenio ſe dominũ glorificans: ſignificat bonos ſubditos fideles: qui contra timotheũ tyrannũ diabolum ⁊ eius exercitum. i. contra tentationes et vitia preliantur. Iſti quinq; viri bonos ꝑlatos denotant: qui de celo miſſi ⁊ a deo promoti: et nõ a carnis affectione vel ſimonia introducti debẽt eſſe. Unde di-
Joan. 3. d citur: Qui de celo venit/ ſup omnes eſt. Qui debent eſſe quinq; per quinq; ſenſuum cuſtodiaꝫ: ignei per charitatis amorem: cũ equis aureis. i. cũ corporibus mundis ⁊ caſtis per caſtam conuerſationẽ. Iſti illos iudeos. i. ſubditos debent precedere/ bona exempla dando: debẽt protegere/ ſe pro eis exponẽdo: et ad hoſtes tela ⁊ fulmina proijcere/ ipſoꝝ maliciam repellendo: prelati contra hoſtes ſpirituales. i. contra demones debent iacere tela orationũ ſuatum: contra carnẽ tela ieiuniorum: contra mundũ tela reprehenſionũ: contra tyrannos tela correctionũ et canonicarũ ſanctionum. Sic eñ faciendo ipſos cadere facient: ⁊ ſubditos quos ꝑegũt tutos reddẽt. Ideo de quolibet tali bene poteſt dici illud
Mat. 28. a Matt. Erat aſpectus eius ſicut fulgur: et veſti-
Abacuk. 3. c menta eius ſicut nix. Unde etiã dicitur: In luce ſagittarũ tuarum/ ibunt in ſplendore fulgurantis haſte tue: In fremitu cõculcabis terrã. Uel etiã tela predicationũ debent emittere/ ⁊ fulgura bonorũ exemplorum oſtendere: vt ſic poſſint cõtra ſpirituales hoſtes ſe defendere ⁊ munire.
Eodẽ ca. f: ¶ Item hic ſuperadditur: cũ iudas obtinuiſſet victoriã contra timotheũ: quidam ex parte timothei fugerunt in gazarã preſidiũ valde munitum/ inacceſſibile atq; firmũ: qui loci firmitate confiſi/ verba nefanda contra iudã iactabant. Eo accenſi animo illi qui cum iuda erant/ preſidium expugnauerunt: quis eſſet inexpugnabile ⁊ ceperunt: ac blaſphemos ⁊ impios occiderũt.
2. Mac. 12. b Simile dicitur infra de ciuitate caſphin. ¶ Ad
Moralitas hoc iſta allegari poſſunt: ꝙ nullus debet in loci vel ſtatus ſublimitate confidere: nec ꝓpter hoc

A ad iniurias et moleſtias inferendas ſuis hoſti-
bus prumpere: quia nihil tam firmū quod non
poſſit deſtrui: et ex hoc ſolēt eos contra ſe forti⁹
animare: deus etiā ad talius qui freti ptectione
murorū. i. amicorū / adiutorū et tēporaliū bonorū
inexpugnabiles, ſe eſſe credūt ſuperbiam repri-
mendā: ſolet eos in manus hoſtiū ſuorū trade-
re / et potentiā eorū penitus eneruare. Quantum-
cūq; homo ſit in loco et ſtatu firmo / pacifico et
ſecuro: vtile eſt ſibi pacifice ſe habere / et hoſtes
Pſal. 121. b. ſuos nullatenus irritare. Pſal. Fiat pax in vir
tute tua: et abundantia in turribus tuis.

¶ Capitulum duodecimū. Textus:
His factis pactionib⁹ / lyſias perge-
bat ad regē. Moralitatū Capi. VII

Hic fit mētio q̄ Ioppite iudeos q̄ ha-
bitabāt cū eis: cum vxoribus et paruu
lis quaſi ſub ludi ſpecie ſcaphas intra
re fecerunt: et in altū mare ducētes / cū nihil ma
li ſuſpicarent / ſubmerſerūt. Iudas vero ſtatim p
ditionē audiens / et iniuriā ſue gentis in ſe retor
quens: ſubito nocte ſuper eos irruit: portū ſuc-
cendit: ſcaphas cōbuſſit: et eos qui ignem fu-
gerūt / gladio interfecit. Et quia audiuit q̄ iop-
pite ita volebant facere iudeis qui ſecū habita-
Moralitas bāt: ideo ſimile eis fecit. ¶ Iſta allega quomō
Prouer. 14. b multa mala venīūt ex ludis: et quomō extrema
gaudij luctus occupat. Iſti enī cauſa ludi mare
intrauerunt: ſed tamen ibi ſubmerſi perierunt.
Et potiſſime iſta poſſunt dici myſtice: q̄ filij iſrl
B id eſt religioſi et eccleſiaſtici / nun q̄ debēt cū iop
pitis gētilib⁹. i. ſecularib⁹ ludos facere / nec eis
ſe adiūgere: nec in eis plus debito confidere: vl
ad marina / id eſt ad fluctuoſa mundi negocia ſe
transferre: quia ex cōtractu talis ſocietatis / pro
pter eorū mala exempla et dicta poſſent faciliter
ſpirituale et eternum naufragiū reportare. Vñ:
Ioan. 4. a. Non coutuntur iudei ſamaritanis. ¶ Vel dic
Aliter q̄ ioppite gentiles ſignificant demones: cū qui
bus nos alij iudei / id eſt chriſtiani confidentes /
Eſa. 11. b. mixti in hac valle miſerie habitamus. Eſa. Ha
bitabit lupus cū agno: pardus cū hedo cuba-
bit. Iſti igitur fraudulēter ſcaphas. i. alta mun
di beneficia quādoq; aſcēdere faciunt: et ſub ſpe
cie ludi tēporalis ad altū mare / id eſt ad pfunda
mūdi negocia nos deducunt. Vbi p certo pri-
mo nos i vitijs: deinde i inferni ſupplicijs nos
immergūt: et ſic ludū temporalē quē nobis pro
mittere videbant / in tribulationē cōuertūt. Vñ
Prouer. 14. b in Prouer. Riſus dolore miſcebit. Fatuū eſt
igitur taliū ſuggeſtionibus credere / et ad eorū p
ditionē maris. i. fluxibilis mūdi ſtatibus et ne-
gocijs ſe credere: quia exinde ſolēt pericula ani-
Eccli. 12. b. marū puenire. Ideo dicit: Nō credas inimico
tuo in eternū. Iudas tamē. i. chriſt⁹ iſtā demo-
nū pditionē et fideliū damnationē / finaliter vin
dicabit: quādo in die iudicij ipſos ppetuis incē-
Mat. 25. d. dijs condemnabit. Vnde: Ite maledicti i ignē
Aliter eternū. ¶ Vel dic generaliter / q̄ illi qui alios p
ditioſe decipiunt: ſiue ſint ſeculares / qui religi-
oſos ad peccandū trahunt: ſiue demones / qui

fideles tentando in infernū mergunt: ſiue mun- C
dani pditores / qui alios in ſe confidentes frau
dulenter affligūt: finaliter punient: et a iuda / id
eſt chriſto igne ppetuo comburent: et eorū ſca-
phe. i. ſtatus et pſperitates finaliter ſubuertent
et ſic illi qui alios ſub ludi ſpecie illuſerūt / finali
ter illudent. Vñ in Prouer. Illuſores de⁹ illu- Prouer. 3. d.
det. ¶ Hic dicit quō Iudas dimicās ɔtra ho Eodē ca. i.
ſtes / quadā die multos de ſuis pdidit: ſed tamē
obtenta victoria / cum corpa defunctorū ſepelire
vellet: inuēta ſunt ſub tunicis eorū aliqua de do-
narijs idolorū: ppter quod manifeſtū factū fu-
it q̄ p eo perierant / quia dona idolorū contra le
gis pbibitionē habebāt. Iudas facta collatio
ne / p animabus mortuorū oblationē in Hieru-
ſalem offerri miſit: et de reſurrectione futura iu
ſte et cōgrue cogitauit. ¶ Iſta poſſunt allegari Moralitas
cōtra pprietarios religioſos clauſtrales: quib⁹
nō licet donaria idolorū. i. mūdi diuitias q̄ ab
idolis. i. a demonibus dant / habere: nec aliquid
ſine prelati licētia poſſidere: ſed p certo quia in
exercitu iude / id eſt chriſti militia et religiōe mul
ti inuenirent qui talia donaria ſub tunicis ha-
bēt: id eſt qui occulte ſine plati licentia cōtra le-
ges et ſtatuta regularia / pecunias et diuitias poſ
ſidēt: quapropt̄ ſit q̄ iſti in bello cōtra vitia pere
unt: et finaliter morti eterne ſubiacēt. Vñ legit:
Pecunia tua tecū ſit in pditionē. ¶ Vel dic q̄ Actuū. 8. a
iudas. i. bon⁹ prelatus: qñ percipit ſubditos ſu Aliter
os mortuos / ſcz in peccato: ſumme debet dole-
re: et p venia obtinēda debet oblatiōes apud de D
um facere et offerre: vt reſurrectionis tempore
ipſis dignetur dominus indulgere.

¶ Capitulum decimumquartum te-
xtus: Sed poſt triennij tēpus cog-
nouit Iudas et qui cum eo erant.
Moralitatum Capitulum VIII

De conſtantia ipſius Raſie: qui irruē-
tib⁹ ſuper eū gentilibus / interfecit ſe-
ipſum: et ppria ſua inteſtina ſuper tur
bas piecit: et ne illuderet a gētib⁹ / ppria mor-
te ſe diffudit. ¶ Pōt applicari ad virtutē forti Moralitas
tudinis: q: temporaliter loquēdo / nihil eſt auda
cius vel fortius q̄ manus mittere in ſeipſum: ſi
cut de Catone legit / qui ſeipſum occidit. Verū
q: noſtris modernis tēporibus nulli eſt licitū
ſeipſum interficere: Ideo dico / q̄ ſicut antiqui-
tus fortius et virtuoſius reputabat ſeipſum oc-
cidere q̄ aliū: ſic ſpūaliter virtuoſi⁹ eſt / q̄ q̄s ſe
ipſm vincat et corrigat q̄ alios. Vñ in Prouerb.
Melior eſt patiēs viro forti: et q̄ dominat animo Prouer. 16. d
ſuo expugnatore vrbiū. Seneca de morib⁹: For
tior eſt qui ſeipſum vincit / q̄ qui hoſtes ſubie-
cit: difficile eſt enī ſeipſm vincere. ¶ Cū Nicha Ca. XV. a.
nor impius cōtra iudā preliatus / ipſm die ſabba
ti vellet inuadere: multi iudei q̄ timore ducti ſe-
quebant eundē / ſuggerebant q̄ die ſabbati non
confligeret: ſed q̄ potius ſabbato gloriā daret.
Ipſe in ſuperbiā ductus: petijt ſi eſſet potēs in
celo / qui diē ſabbati celebrare iuſſiſſet. Quibus
aſſerentibus eſſe dominū deum celi qui ſabba-

E tum coli iuſſiſſet/reſpõdit: Et ego inquit potẽs
ſum ſupra terrã: qui impero ſumi arma/et regis
negocia impleri. Ipſe igit ſugb⁹ die ſabbati cõ
flixit: in quo tamẽ cõflictu corpus ꝛ vitã/et bra
Moralitas chiũ dexterũ amiſit. ¶ Renera talib⁹ verbis vi
dent vti tyranni: q: ſicut deũ in celeſtib⁹ regna
re credunt: ſic ſeipſos in terra dominari dicunt.
Videtur eñ eis ꝙ in terra quicquid facere libet
licet: et ꝙ impedire ipſoꝝ opera mala nullus
Ezech. xi. c. poſſet. Vñ ipſi vident dicere illud Ezech. Lõ
ge recedite a dño: vobis data eſt terra in poſſeſ
ſionem. Tales igitur nec dignãtur feſta colere:
quinimmo contra iuſtos ꝛ ſimplices ſolẽt l ſab
batis/id eſt in feſtiuis diebus pugnare: ꝛ eos ra
pinis ꝛ exactionib⁹ infeſtare: ꝓpter quod ſolent
mortẽ eternã incurrere. Quia eñ licitũ eſt ſab
batis ꝛ feſtiuitatib⁹ bona opa facere: multo for
Ca. XV. c. ti⁹ illicitũ eſt malꝰ opib⁹ inhiare. ¶ Hic dicit ꝙ
Onias q̃ fuit ſumm⁹ ſacerdos/vir bon⁹ ꝛ iuſtus
modeſt⁹ morib⁹/eloquio decor⁹/et a puero l vir
tutib⁹ exercitatus: viſus eſt inde cõtra nichano
rẽ pliaturo man⁹ ſuas extẽdere/ꝛ ꝑ ipſo exerci
tu ſuo deũ exorare: viſus eſt ſibi apparere glo
rie mirabilis: ſcꝫ fratrũ ꝛ ciuitatis amator Hie
remias ꝓpheta ſibi gladiũ aureũ porrigẽs: et ſi
bi talia verba dicens: Accipe iſtũ gladiũ a deo
miſſũ: in hoc deijcies hoſtes ppli mei iſrl. Qua
viſione milites inde cõfortati/ manu quidẽ pu
gnãtes: ſed cordib⁹ deũ ac dñm deꝓcãtes/ ſe in
F hoſtib⁹ fortiter iniecerũt: ꝛ cõfortati dei ꝑſentia
triginta milia hominũ de hoſtibus ꝓſtrauerũt
Nichanorẽ ꝓo ducẽ hoſtilis exercitus occide
runt. Aduertẽdũ tamẽ eſt/ ꝙ dicti Onias ꝛ hie
remias iã diu mortui erãt: ſed in viſiõe macha
Moralitas beo apparebãt. ¶ Iſta poſſunt allegari ꝑ illis
qui bellũ dñi cõtra infideles ꝑ fide/ꝛ contra im
pios ꝑ iuſticia preliant. Cõſtat ꝙ ꝑ talib⁹ Oni
as ꝛ hieremias et ſancti q̃ ſunt in paradiſo/do
minũ deprecãtur: ꝙ eis gladium/ id eſt poteſtatẽ
vincendi ꝛ trucidãdi hoſtes ipſis aſſignare no
ſcunt. Quo ſigno ꝑ certo ita fit cõmuniter/ꝙ ꝑ
ſentia diuini adiutorio ꝯfortati/inimicos ſupe
rant: ꝛ hoc potiſſime quando manibus pugnãt
et deũ cordibus orant. Iſta eñ duo iuſto militi
chriſtiano iuſtum bellum exequenti/ neceſſaria
ſunt manualiter pugnare/vt homo debitũ ſuũ
faciat: et deũ cordialiter exorare/vt ipſe reſidu
Neemie. 4. c. um ſuppleat. Vnde dicit: Vna manu faciebant
Aliter opus/et altera tenebant gladiuꝫ. ¶ Vel ſi vis
dic de bello ſpirituali contra diabolũ/carnem
et mundũ: vbi adiuuamur per ipſos ſanctos: et
gladio diuini adiutorij premunimur: et l quo vt
cõmuniter hoſtes vincimus: dũ tamen per bo
na opera manualiter pugnemus/ ꝛ quod in no
bis eſt faciamus: et ꝙ vt deus reſiduꝫ ſupple
Aliter at/ipſuꝫ cordialiter imploremꝰ. ¶ Vel de onia
dic: ꝙ ad hoc ꝙ ſumm⁹ ſacerdos/id eſt prelatus
dignus ſit a dño exaudiri/et ſubditis fidelibus
opitulari: neceſſe eſt ꝙ ſit onias/qui interꝑtatur
merẽs dño in ſpũ contritus ꝛ contribulatus/ꝙ
ſit bonus/iuſtus/modeſtus moribus ꝛ eloquio
vel in verbis exercitatus. Vnde Apłs: Talis de G
tebat vt nobis eſſet pontifex/ ſanctus/ innocẽs Hebre. 7. a.
impollutus/ſegregat⁹ a peccatoribus/ꝛ excel
ſior celis factus. Tales a domino exaudiuntur/
ita ꝙ eorũ precibus adiuuãtur/et ſpiritualibus
hoſtibus dominãtur. Vnde Iaco. Multũ eñ Iaco. 5. d.
valet deꝓcatio iuſti aſſidua. Ecõtra ſi mali fue
rint/ꝑces eorũ ꝑ nihilo reputant. Vnde dicitur
Scimus quoniã peccatores de⁹ nõ exaudit: ſed Ioan. 9. f.
ſi quis dei cultor eſt/hunc exaudit.

¶ Moralitatũ libri ſecũdi Machabeoꝝ finis.

Moralitatũ liber vice ſimuſnonus noui teſtamenti: et primo ſuper Mattheum.

DEcurſo ve
teri teſtamento/ et mo
ralizatis figuris quas
de diuerſis libris extra
xi: reſtat nunc ad hiſto
riam euangelicã manũ
mittere: et iuxta moreꝫ
ſolitũ aliquas hiſtori
as et parabolas excerpendo/illas ſcꝫ quas poſ
ſum ad mores hominũ applicare. Quãuis eñ Luce. 3. c.
nõ ſum dignus corrigiã calciamenti ſaluatoris
ſoluere: nec facta aut dicta eius que in euange H
lijs ſcribũtur tangere: Spero tamen ꝙ ipſe qui
ſe ab hemorrhoiſſa tãgi ꝑmiſit: nõ indignabit Mat. 9. c.
ſi me peccatorẽ et indignũ ſimplici corde inter
publicanos ad ſe appropinquantem viderit: vt Luce. 15. a.
ſaltem veſtimentorũ eius fimbriã tangã: vt cuꝫ
ipſam tetigero/ ſaluus ſiã. Euãgeliũ igit Mat
thei prim o deo opitulante percurrã: deinde iſta
que in alijs euangelijs que a Mattheo poſita
nõ fuerunt/ſuis capitulis ſuperaddã.

¶ Capitulum ſecundum Textus: Cũ natus eſſet Ieſus in bethleem iude. Moralitatũ Capitulum I

CVm natus eſſet Ieſus in bethleem iu
de/ſtella continue apparuit: q̃ magos
ab oriente in iudeã ad puerũ adorãdũ
adduxit. Iſta eñ ſtella regẽ iudeorũ natũ oſten
dit: et eos vſqꝫ ad domiciliũ anteceſſit: que ſuper
locũ vbi erat puer/diu immobilis ſtetit. Quam
videntes gauiſi ſunt: et huius ſigno docti/ do
mũ intrauerunt: ꝛ puerũ cũ maria matre eius in
uenerunt. Et apertis theſauris ſuis/ aurũ thus
et myrrhã obtulerũt. ¶ Iſti magi qui q̃ erant Moralitas
gẽtiles/valde remoti a hieruſalẽ: ſignificãt pec
catores/qui longe a hieruſalẽ id eſt a viſiõe dei
viuentes eſſe noſcunt. Stella iſta bonũ ꝑlatuꝫ
vel ſuperiorẽ ſignificat/ q̃ exemplis et doctrinis
ſuis alios illuſtrat. Iſta ergo ſtella. i. predicator
debet in oriente. i. l ſtatu virtutũ lucere: magos
id eſt pctõres ꝛ ſimplices ad ieſum ꝑ fidẽ ꝛ peni
tentiã adducere: iter ſalutis ꝑdicãdo eis oſten
dere: et eos ꝑ bona opera et exempla ad ieſuꝫ

A credendo precedere: ad quē cū per deuotionem
et vite perfectionē attigerit/ ſupra locū ꝑ perſe-
uerantiā debet ſtare: nec inde per inconſtantiaʒ
3. Regū. 18. c. ſe mouere: dicens cū Helia: Uiuit dn̄s in cuius
ↄſpectu ſto. Stare enī debet cū domino/ vt i ſe
ſit bonus/ firmus et ſtabilis. Antecedere ꝟo de-
bet alios/ vt ſit illis virtualiter exemplaris. Un̄
Joſue. 4. c. Sacerdotes pergebant ante populū. Que ſi fe
cerit/ videtes eū gaudio magno poterūt gaude
re: q2 reuera gaudiū magnuʒ eſt ſecularibus et
ſubditis ſtellā ſtantē/ id eſt bonū prelatū vel ſu-
periorē videre. Sic enī ipſi magi. i. ſimplices et
peccatores tali ſtella illuminati/ doctrinaliter an
teducti in bethleem/ q̄ eſt domus panis. i. in ec
cleſiā ꝑ penitentiā venient: et domuʒ cōſcientie ꝑ
contritionē intrātes/ illuʒ qui eſt panis vite/ ſcʒ
puerū Jeſum/ cū Maria matre eius ꝑ gratiā in
uenient: et aurū dilectionis charitatiue/ atqʒ myr
rham mortificationis carnis/ et thus deuotio-
nis ꝛ oratiōis ſibi offerāt: ꝛ ſic ductu ſtelle boni
ſiēt. Aſpect⁹ enī bone ſtelle antecedētis. i. bone
ꝑſone viā virtutū exemplariter aſcēdentis: ſolet
intuentes recreare: et eos ad ſaluatoreʒ Jeſum
ſpiritualiter introducere ꝛ ſaluare. Ideo ḃn̄ di-
Gen. 15. b. cit: Suſpice celū ꝛ numera ſtellas. ¶ Uel dic ꝙ
Aliter puer Jeſus ſignificat puritatē innocentie: quā
maria/ id eſt amara generat penitētia. Igit̄ qui
iſtū puerum/ id eſt conſcientie puritatē inuenire
deſyderat: neceſſe eſt ꝙ ad ſtellā/ id eſt ad deū et
B ad ſanctos per deuotionē vel bonorū exemplo-
rū imitationē aſpiciat: et ꝙ poſt eā ſequat̄ ꝟtua
liter. Sic enī cū maria. i. cū penitētia/ puerū Je-
ſum qui interpretat̄ ſaluator: ꝛ puritatē innocē-
tie ꝛ ſalutē anime reperiet: ꝛ tria ſpūalia mune-
ra que premiſit/ offeret ꝛ cōcedet. Jeſus enī ſine
maria nō inuenit̄: q2 ſalus ſine penitētia nō ha-
Deute. 32. b. bet̄. Un̄ dicit̄: Inuenit eū in terra deſerta/ in lo
Eodē ca. a. co horrore. Audiēs Herodes chriſtū in beth-
leem natū eſſe/ ipſuʒ ſtatim ꝑdere ꝓponit: ꝛ ideo
ipſum ſe velle adorare diſſimulās/ magos illuc
caute miſit/ et ad ipſum redire precepit: Ite in-
quit interrogate diligenter de puero: et cū inue-
neritis renūciate mihi/ vt veniens adoreʒ eum.
Ipſos tamē angelus admonuit/ ne ad eundem
redeant: et ad regionē ſuā per aliā viā vadant.
Quapropter Herodes pueros occidit: et inter
Moralitas ipſos chriſtū occidere credidit. ¶ Sic vere ſi he
rodes rex impius. i. diabolus/ nos fraudulenter
incitat/ vt peccando ad eū veniamus/ et vt pue-
rū Jeſū auferat: et ipſum eiuſqʒ deuotionē in no
ſtris cordibus interimat et occidat: illud debe-
mus ſummopere ꝑcauere/ et ad inuitationē illi
us nullatenus aſſentire: ſed potius per aliā viā
q̄ ipſe nobis ſuggerit: ſcʒ per viā virtutū/ nō vi-
tiorū: ad regionē noſtrā/ ſcʒ ad paradiſum veni
re. Qui enī ad regionē paradiſi cupit ire: nunq̄
debet ad Herodem diabolū reuenire: nec eius
malis operibus obedire: nec per viam quā ipſe
4. Regū. 6. d. ſuggerit/ ꝓcedere vel tranſire: dicēs illud: Non
hec eſt via/ nec iſta eſt ciuitas ꝛc. Quinimo aliā
viā/ ſcʒ viā iuſticie/ miſericordie ꝛ penitentie de

bet querere: ꝛ eā ſeq̄ et tenere. Juxta illud quod C
dicit Eſa. Hec via/ ambulate in ea: nō decline- Eſa. 30. c.
tis ex ea neqʒ ad dexterā neqʒ ad ſiniſtrā. ¶ Uel Aliter
dic ꝙ generaliter illi qui per vnā viam ad beth
leem/ domū ſcʒ panis/ id eſt ad eccleſiaʒ veniunt
vel ad chriſtū: per aliam viam reuertunt̄: q2 qui
cū humilitate ingredit̄/ cū honore reuertitur: et
econtra: qui cū ſuperbia/ ſimonia et violētia in-
greditur: in regionē ſuā/ ſcʒ in infernum vel in
mortem cū ignominia ꝛ penuria reuertit̄. Unde
dicitur: Nō reuerteris per viā qua veniſti. Uti 3. Regū. 13. c.
le eſt igit̄ vt ad chriſtū/ id eſt ad eccleſiā ꝛ ad mū
di ſtatus cū humilitate/ penitētia ꝛ iuſticia veni-
amus: vt ad regionem noſtrā paradiſum cū glo
ria redeamus: q2 qui nūc diuitias ꝛ mūdi glori
am amplectūt̄/ paupes ꝛ viles finaliter reuertū
tur. ¶ Uel allega exemplariter/ quō Herodes Aliter
id eſt mali ſub ſpecie boni/ honoris/ adoratiōis
exhibēdi: ſolent viā et modū occidendi puerū. i.
innocētes querere: quoꝝ maliciā qui perpēdit/
debet exemplo magorū illudere/ ꝛ ſue nequitie
miniſteriū nō prebere: ſed diſſimulādo ꝛ recedē
do alibi facere declinare. Iſtud potiſſime debēt
familiares malorū principū facere: quia quādo
magiſtri eorū volētes puerū/ id eſt ſimplices in
feriores depredando occidere: ſi cōmittant eis
ꝙ inquirant cōtra eos: vt occaſiōe accepta ſub
ſpecie adoratiōis/ id eſt ſub colore iuſticie ipſos
ledant: dicentes eis illud: Ite ꝛ interrogate di-
ligēter de puero/ id eſt ruſtico: vt ego veniens D
adorē eū. i. occidam vel ſpoliē. Ipſi ꝓ certo de-
bent potius per aliam viā ꝓcedere/ ꝛ ſeruitium
eis dimittere/ q̄ ſuis iniquitatib⁹ opē dare. Un̄
dicit̄: Recedite de tabernaculis hominū im- Nume. 16. d.
piorū/ ne inuoluamini cum eis. ¶ Uel allega: Aliter
quādo iniqui nō poſſunt aliquē ꝑticulariter tan
gere vel ledere: ſolēt nō contra eos/ ſed in ſibi ſi-
miles ſeuire/ vt poſſint in ipſuʒ inter alios inſur
gere: ſicut patet de ꝑſidentibus/ qui ſtatuta ge-
neralia faciunt: vt ſub illis eccleſiaſticos quos
palaʒ nō audent ꝑſequi/ comprehēdant. ¶ An- Eodē ca. c.
gelus ſciens ꝙ Herodes eſſet queſiturus pueꝝ
Jeſum ad percutiendū euʒ: monuit Joſeph/ vt
puerū ꝛ matrē accipiens fugeret in egyptuʒ: vt
ſic puerū illeſum de herodis manibus cuſtodi-
ret. ¶ Sic vere cū Herodes diabolus/ qui in- Moralitas
terpretat̄ glorians in pellibus. i. caro/ que ī pul-
chritudine pellis gloriat̄: nobis cōſuluo nititur
ſubtrahere vitā gratie/ ꝛ ī nobis occidere puerū
noſtrū ieſum. i. chriſtū/ q̄ nobiſcū ꝑ gratiā habi-
tat: vel puerū noſtrū. i. ↄſciētie et innocētie puri
tatē: ſtatim debem⁹ ad monitionē angeli. i. bo-
ni ꝛ angelici ꝑdicatoris vel ꝑlati ī egyptū/ q̄ tene
bre vel anguſtia interpretat̄: id eſt ī tenebra hu-
militatis ꝛ contritionis refugere: cum ipſo pue
ro matrē eius/ id eſt penitentiā contrahere: et ſic
eū ne nobiſcū pereat cōſeruare. Un̄ dicit̄: Acci- Exo. 2. b.
pe puerū et nutri eum. Sic enī puer ille in egy-
pto. i. in tenebris ꝛ anguſtijs cōtritiōis ꝛ humi
litatis tenet̄: et maria mater eius/ id eſt penitē
tia amara/ ſcʒ caſtitas ꝛ continentia eidē adiun-

E gantur/tunc a nobis tutiſſime preſeruatur: nec per Herodẽ diabolũ ſeu carnez nobis ſurripit
Eſa. 19.a. aut necatur. Unde Eſa. Erit altare domini in
Aliter egypto. ¶ Uel dic ꝙ Chꝛiſtus et Chꝛiſti gratia nõ poteſt diu ſeruari: niſi matrẽ eiꝰ/id eſt ma
Aliter riã/per deuotionẽ ſtudeat amplexari. ¶ Ul'dic ꝙ puer Jeſus qui in iudea perſequit: et tamẽ in egypto ſeruatur: poteſt interpretari/ ꝙ chꝛiſtus ab illis qui ſunt in terra Jſrael/id eſt in eccleſia vel religione ꝑ diuerſa vitia perſequit ꝛ fugat: et tñ ab illis qui ſunt in egypto/id eſt in mundo per deuotionẽ colit: qꝛ ꝓ certo ſunt plures hodie quos Chꝛiſtus habet perſecutoꝛes in eccleſia ꝙ in mundo ceteris paribus: et ideo iã videt ab illa terra iſrael.i. ab eccl'ia ꝛ ab eccleſiaſticis recedere: ꝛ i egypto/id eſt inter laicos tales ha
Joan. 8.g. bitare. Unde: Jeſus abſcõdit ſe/ et exiuit de tẽ
Eodẽ ca. d. plo. ¶ Cũ Joſeph in egypto ſteriſſet/ dictũ eſt ſibi per angelũ/ ꝙ puerũ et matrẽ eius caperet/ et in terrã iſrael reuerteret: quod vtiqꝫ ſtati fecit
Moꝛalitas et in nazareth habitauit. ¶ Sic vere ioſeph.i. homo qui eſt in egypto/ſcꝫ in tenebꝛis et anguſtijs peccatoꝝ: debet puerũ chꝛiſtũ ꝛ matrẽ eiꝰ.i. puritatẽ ꝛ penitentiã aſſumere: ꝛ i terrã iſrl'.i. in ſtatũ gratie ꝑperare: in nazareth que interꝑtatur flos ſanctitatis/cõſecratio et vnctio vel virgultũ.i. in ſanctitate ꝛ cõſecratione ꝑmanere: et ibi iſtũ puerũ et matrẽ eius cũ diligentia cuſtodire: et in floꝛe mundicie et ſanctitate iuſticie/in virgulto religionis/in cõſecratione deuotiõis/
F in vnctione cõpaſſionis debet iſte puer ſeruari.
Joan. 1.g. Uñ Joã. A nazareth eñ poteſt aliquid eſſe bo
Luce. 1.c. ni. Unde dicitur: Miſſus eſt angelus gabꝛiel a deo in ciuitatẽ nazareth ad virginẽ ꝛc.

¶ Capitulum tertium Textus: In diebus autem illis venit Joãnes baptiſta pꝛedicans in deſerto. Moꝛalitatum Capitulum II

Joannes anteꝗ legat baptizaſſe vel pꝛedicaſſe: introducit tanꝗ vox clamãtis i deſerto/habẽs veſtimẽtũ de pilis chamelo/ et zonã pelliceã circa lumbos ſuos: ꝛ ꝙ cibus eius erãt locuſte et mel ſylueſtre. Quibꝰ ꝑmiſſis fit mẽtio quõ ipſe baptizauit: ꝛ quõ venientes ad ſe dure repꝛehẽdebat: et quõ de timoꝛe moꝛtis ꝛ iudicij mentionẽ faciebat. Unde Luc. Genimina inqͣt viperaꝝ/iã ſecuris ad radicem arboꝛis poſita eſt. Omnes inuitabat ad penitentiã dicens: Facite ergo dignos fructꝰ penitẽtie
Moꝛalitas ¶ Jſta poſſunt applicari/ꝙ ꝑdicatoꝛ prius debet facere ꝗ docere: quia reuera anteꝗ Joãnes id eſt aliquis homo ꝑſumat eſſe ꝑdicatoꝛ/debet in deſertũ penitentie ſecedere: ꝛ ibi ꝑ contritionẽ clamare ꝛ plangere: pilos chameloꝝ.i. exempla ſanctoꝝũ induere: zonã pelliceã que fit de coꝛio/id eſt moꝛtis memoꝛiã accipere: ꝛ renes/id ẽ oẽs carnales voluptates reſtringere: et attingere locuſtas/que ſaltant ad anterioꝛa.i. mũdi cõtemptũ ꝛ affectũ interioꝝ et exterioꝝ comedere: ꝛ mel ſylueſtre.i. deuotionis dulcedinẽ guſtare. Et tũc ꝑ certo ſi oĩa iſta fecerit: poterit ꝑdicare

G baptizare ꝛ abluere/ꝛ de moꝛte et iudicio peccatoꝛibꝰ minas dare. Ante eñ debet habere vitaꝫ ꝗ doctrinã: et prius debet viã veritatis et ſalutis exẽplariter oſtendere/ ꝗ ipſam pꝛeſumat verbaliter pꝛedicare. Quia ſm Gregoꝛiũ: Cuiꝰ vita deſpicit/reſtat vt eius pꝛedicatio cõtemnat.
Eodẽ ca. b ¶ Jnter cetera ꝗ pꝛedicat Joãnes/ ipſe videt repꝛehẽdere quoſdã qui de ſemine Abꝛae ſe eſſe gloꝛiabant: ꝛ in hoc nobilioꝛes ſe eſſe opinabãtur: ſicut patet in euãge. vbi ipſi dicebãt: Semẽ
Joan. 8.d. Abꝛae ſumꝰ/ꝛ nõ ſeruiuimus vnꝗ. Uñ ipſos redarguit dicẽs: Ne velitis dicere inter vos: Patrẽ habemus Abꝛaã: potẽs eſt eñ deꝰ de lapidi
Moꝛalitas bus iſtis filios abꝛae ſuſcitare. ¶ Sic reuera ꝗdã ſunt ꝗ vltra modũ in genere ſuo gloꝛiant: et quãto genere ſunt nobilioꝛes/tãto reputant ſe melioꝛes: ꝛ tanto credũt ſe ad dignitates ꝛ officia habẽda dignioꝛes: et hi ꝑ certo ſtulti ſũt: qꝛ ſicut videmus/dñs de lapidibꝰ.i. de ruſticis parẽtibus ꝛ de malis: quãdoqꝫ filios abꝛae.i. ſufficiẽtes ꝛ dignas ꝑſonas ſuſcitat: ꝛ eos ad hereditatẽ/dignitatẽ et ꝓmotionẽ aliquotiens exal
Pſal. 112.b tat. Pſal. Suſcitans a terra inopem/ꝛ de ſtercore ꝛc. Sicut ad literã videmꝰ i eccleſia: vbi dñs quãdoqꝫ illũ ad altioꝛa ꝓuehit/qui de vilioꝛi et humilioꝛi ꝓſapia deſcendit: ſicut videmus inter ruſticos: inter quos cõmuniter ſũt melioꝛes cle
Joan. 3.a. rici ꝗ inter alios: qꝛ breuiter ſpũs vbi vult ſpirat: ꝛ quemcũqꝫ vult/moꝛibus ꝛ ſcientijs dotat: dignitatibꝰ ꝛ diuitijs ditat: ꝛ ſic lapides i filios
H abꝛae mutat. Sicut ad literã in apl'is apparuit: quos dñs nõ ex nobilibꝰ ꝛ ſapiẽtibꝰ/ſed magis
1. Co. 1.d ex ruſticis ꝛ ſimplicibꝰ elegit. Apl's: Uidete fratres vocationẽ veſtrã: qꝛ nõ multi ſapientes ſm carnẽ/nõ multi potẽtes/nõ multi nobiles: ſed ꝗ ſtulta mundi ſunt elegit deus/ ꝛ ꝗ infirma ſunt.
Aliter ¶ Uel iſta allega de diuerſis hominuꝫ generibus/ꝗ de ruſticitate ad nobilitatẽ/ꝛ de ſtatu humili ad magnã ſeculi dignitatẽ trãſierũt: ſicut pa
Eccl's. 4.b. tet de multis nobilibꝰ regibꝰ/quoꝝ ortus ab humili plebe ꝓceſſit. Unde: De carcere egreditur interdũ aliquis ad regnũ: ꝛ alius natꝰ in regno
Aliter inopia conſumit ac perit. ¶ Uel dic ꝙ iſta fuerũt dicta cõtra iudeos: ꝗ in ſemine abꝛae gloꝛiabantur/et gẽtiles abominabant: ꝛ tamẽ ipſi lapides inſenſibiles ſcꝫ gentiles/filij Abꝛae facti ſunt/inꝗtũ ad fidẽ chꝛiſtianã ſunt conuerſi: ipſi vo qui prius filij abꝛae fuerũt/ſcꝫ iudei: ꝑ obſti
Job. 41.c. natione in lapides ſunt conuerſi. Coꝛ eñ eoꝝ in
Roma. 9.b. duratũ eſt quaſi lapis: quia nõ omnes qui ſunt ex Abꝛaã/ſunt filij abꝛaam: ꝛ nõ omnes qui ſunt
Eodẽ ca. d. ex iſrael/ſunt filij iſrael. ¶ Joanne populũ baptizante in ioꝛdane/cũ chꝛiſtus ad eũ baptizandus veniſſet: ipſum Joãnes tangere timuit/dicẽs: Ego a te debeo baptizari/ꝛ tu venis ad me Super ipſum eñ columbã deſcendentẽ vidit: et vocẽ patris ipſum vocantez filium audiuit. Jeſus ꝗuis eſſet ſanctioꝛ Joanne: non tamen ab ipſo baptizari recuſauit: ſꝫ potiꝰ humiliter ſibi dixit: Sine inqͣt: ſic eñ implere nos decet oẽm
Moꝛalitas iuſticiã. ¶ Jllud allegari poteſt quandoq ioan

B nes/id eſt prelatus qui vacat ad alios baptizan-
dos ⁊ mundificandos: videt aliquē Jeſum veni
entē ad ſe/id eſt quādo videt ſe habere aliquem
ſubditū meliorē ſe ⁊ ſanctiorē: de quo eſt certus
ꝙ ipſe eſt dei filius ꝑ imitationē: et ꝙ columba/
id eſt ſpūſſanctus viſitat ipſum ꝑ gratie infuſi-
onē: ipſum procul dubio debet reuerenter tractare
et ſe reputare indignū ipſm tangere vel corrige-
re/baptizare ſeu ſacramēta eccleſie ſibi miniſtra
re: ipſe tamē Jeſus.i.ſubdit⁹ quantūcū ſit di-
gnus ⁊ ſanct⁹/in genere ⁊ potētia clar⁹: prelato
quantūcū modico ſe debet humiliter ſubijce
re: ⁊ ab illo illa q̄ ptinēt ad ablutionē vitiorū/ſi-
ne arrogantie verecūdia acceptare: vt ſic poſſit
alijs impfectiorib⁹ exemplū virtutis ⁊ humilita-
Eccli.3.c. tis dare. Vñ dicit: Quanto altior es/humilia te
Luce.18.c. in oībꝰ. Et ſaluator in euāgel. Ois qui ſe exal
tauerit/humiliabit: et q̄ ſe hūiliauerit/exaltabit
Jaco.4.b. Et alibi: Deus ſuperbis reſiſtit: humilibus ⁊c.
Quod tamē eſt cōtra multos plātos: qui nō re-
uerētur nec ſupportāt ſciētificos et nobiles ſub-
ditos: ſed pot⁹ ipſos habēt exoſos: ⁊ cōtra ſup-
bos ſcientificos nobiles modernos ſubditos/
qui dedignant plātis ignobilib⁹ ⁊ ſufficiētibus
obedire: et ipſis nō ſolent ſubeſſe: ſed litigioſe ⁊
brigoſe viuendo nitūtur eos de ſupra ſe excute
Exo.2.c. re et auferre. Dicunt eñ illud Exo. Quis te cō-
ſtituit iudicem et principē ſuper nos?

¶ Capitulum quartum textus: Tūc
B Jeſus ductus eſt in deſertum a ſpiri
tu. Moralitatū Capitulum III

Cum Jeſus a ſpirituſancto ductus fu-
iſſet in deſertū/et quadraginta diebus
ieiunaſſet: ſtatim affuit diabolus/qui
ipſum de tribus tentauit: et primo ſibi peccatū
gule obiecit dicens: Dic vt lapides iſti panes
fiant. Secūdo peccatū auaricie/dicēs: Hec om
nia dabo tibi ⁊c. Tertio peccatū ſuperbie vel
inanis glorie/dicens: Mitte te deorſum: quia
nō offendes: eo ꝙ angeli in manibus portabūt
te. Que Chriſtus refutauit: et tentationē tripli-
Moralitas cem ſuperauit. ¶ Sic dico quādo aliquis ho-
mo a ſpirituſancto ducit in deſertū/id eſt in re-
ligionis ſtatū aut penitentie: ibi ieiunijs ⁊ abſti-
nentie ſe dedicat: ſtatim adeſt diabolus/qui ip
ſum violenter inuadit: et tria principalia vitia
videt: auariciā/gulam et inanem gloriā eidem
oſtendit. Suggerit eñ talibus/ꝙ panes/id eſt
cibos accipiant: et lapides/id eſt duriciā ⁊ diffi
cultatē abſtinentie in panis et ciborū volupta-
3.Regū.19.b. tem conuertant: dicens illud: Comede et bibe:
grādis eñ tibi reſtat via. Acſi diceret: Comple
xio tua eſt debilis: et tempus vite tue erit lon-
gū: et ſic fatuū eſt abſtinentie ſubiacere: et bo-
nū eſt comedere et fortē eſſe. Suggerit etiā aua-
riciā. Oſtendit eñ homini in cogitatione regna
mundi et gloriā eorū/diuitias et pſperitatē/di-
cens ei: Si cadens adoraueris me: id eſt ſi ſug-
geſtioni mee conſenſeris/et mūdi gloriā cupie-
ris/et a tuo ꝓpoſito reſilieris/vel ad ſeculū redi
bis: hec oīa tibi dabo: diuitē te faciā/et tēpo-

raliter promouebo: dicens illud: Dabo tibi the C
ſauros abſcōditos/ſecretorū arcana. Sed qd? Eſa.45.a.
Pro certo quādo videt ꝙ nulla gula vel aua-
ricia ipſū poteſt vincere: ſtatuit eum ſupra pin
naculū templi: eleuat eum in menſa ſua: facit
ꝙ ſemetipſum ſanctū et magnū eſtimat/et de vi
ribus ſuis preſumat/ſibi dicēs: Si filius dei es
⁊c. Et ſibi ſuggerit ꝙ ingrediat difficilia: et vl-
tra vires ſuas periculis et tentationibus ſe ex-
ponat: et ꝙ in manutenentia dei et angelorꝫ cō-
fidat. Acſi ſic diceret: Sanctus es/filius dei es
nō eñ ſuccumbes in tentatiōe: quia angeli do
mini te ſuſtinebunt: et deus te cadere nō pmit-
tet. Sic igit fit/ꝙ ad preſumendū de ſe ⁊ ad ina
niter gloriandū inuitat ipſum: vt ſic eum in pec
catuꝫ deijciat et proſternat. Videt eñ ſibi dicere
illud Apli: Fidelis deus qui nō patiet vos ten- 1.Co.10.c.
tari ſupra id quod poteſtis: ſed faciet cū tenta-
tione prouentū. Et breuiter illi qui ſunt in de-
ſerto et religione/a diabolo diuerſimode tentā-
tur: et quādo in vno peccato vinci nequeunt/in
altero tentātur. Ideo bene dicit: Fili accedēs Eccli.2.a.
ad ſeruitutē dei: ſta in iuſticia et timore ⁊ prepa
ra animā tuam ad tentationē. Quia iſti tentan-
tur de luxuria contra votū caſtitatis: de gula cō
tra votum ſobrietatis: contra votū paupertatis
de auaricia: contra humilitatis votū et obedi-
entie de pſumptione et ſuperbia. Unde in Pro Pro.30.c.
uer. Per tria mouet terra. Sed reuera iſte de-
bet ſagaciter reſpondere contra gulam: ꝙ non
in ſolo pane viuit homo: ſed pot⁹ in omni ver- D
bo quod pcedit de ore dei ⁊c. et ꝙ religioſus pl⁹
debet appetere cibum ſpiritualē ꝙ corporalem
Contra adorationē et conſenſuꝫ auaricie quem
ſuggerit/debet reſpondere/ꝙ dominus eſt ado
randus/nō diabolus: et ꝙ ſibi eſt ſeruiendum/
nō māmone. Contra conſenſum inanis glorie
et pſumptionis debet reſpondere/ꝙ deus non
eſt tentandus/ſed timendus: et ꝙ nō eſt de pro-
prijs viribus confidendū/ſed potius humiliter
incedendū. Sic eñ iſtam triplicē tentationē po
terit euadere/et tria hoſtis iacula non timere: et
tunc de ipſo verificat quod de chriſto ſubiūgi-
tur/ꝙ diabolus ipſum reliquit: nec amplius tē-
tare preſumet. Angeli vero ſibi adherēt/qui ſi-
bi ſpiritualiter miniſtrabunt: quia quādo quis
tentationē diaboli ſuperat: ab ipſo in pace di-
mittit/et ab angelis cuſtodit. Pſal. Angelis ſu Pſ.90.a.
is mandauit de te/vt cuſtodiant te in omnibus
vijs tuis. ¶ Vel dic ꝙ chriſtus nō inuenit ten- Aliter
tatus qādiu fuit cum apoſtolis/ſed ſolum dum
erat ſolitarius in deſerto. In quo notari poteſt/
ꝙ qui in ſocietate et cōmunitate viuunt/mino-
res tentatiōes ſentiunt/⁊ in minori periculo cō
ſiſtunt: ꝙ qui ſolitarij eſſe volunt/vel in ſingula
ritate vite ⁊ morū conſiſtunt. Unde dicit: Ve ſo Eccle.4.b.
li ⁊c. Quia ſicut dicit Seneca: Omnia mala do
cuit ſolitudo. Quod potiſſime eſt verū de ſoli-
tudine ſpirituali: quādo homo caret charitati-
ua ſocietate/⁊ manet in ſolitudine peccati: ſegre
gatur a dei et ſanctorū virtutū/et bonorū ope-

E rū cōmunitate. ¶ Uel dic ꝙ diabolus tentaue-
Aliter rat primū Adā de tribus: de gula/ſcʒ de eſu po-
mi: de auaricia/ſupple ſciētie: Scientes inquit
bonuʒ et malū: de inani gloria: Nequaꝙ inquit
moriemini: ſed eritis ſicut dij. In qua quidē tri
plici tētatione cū ipſe Adā fuit victus: congru-
um fuit ꝙ ſecūdus Adā eiſdē tentaret: in quib⁹
ipſe diabolus ipſum nō vinceret/ſed potius vin
ceret: vt ſic ſcʒ triplex caſus primi hominis/per
triplicē reſiſtentiam ſecundi hominis ſanaret.
Aliter ¶ Uel dic ꝙ tunc diabolus hominē forti⁹ im-
petit/quando ipſum ab ipſo fugere/et ad deſer-
tū penitētie trāſire cernit: tentationes tūc fortio-
res inſurgunt/quādo hoſtes ipſas amplius eua-
Geñ.31.c. dere ſperāt ⁊ querūt. Laban enī tūc Jacob per
ſecutus eſt/quādo ipſum ab ipſo fugere perpen
Exo.5.b. dit. Pharao tunc populū Iſrael acrius pſequi
tur/quādo eū audit de ſuo dominio ſacrificaturū
Joſue.10.a. in deſertū recedere. Quinqꝫ reges tunc gabao-
nitas impugnāt/quādo audiunt ipſos cū filijs
Geñ.19.b. iſrael cōfederatos fuiſſe. Sodomite tūc ad oſti
um Loth pulſant/quādo angelos hoſpitio re-
3.Regū.3.e ceperat. Meretrices tunc ad Salomonem ve-
nerunt/quādo ſapientiam a domino receperat
Mar.9.c Demoniacus filius tunc a demone grauius alli
dit/quādo ſanādus corā domino appropinqt.
Sic ꝟo Pharao diabolus: Laban mūdus: qu
qꝫ reges/quinqꝫ ſenſus: ſodomite et meretrices/
id eſt male cogitationes/ſolēt hominē grauius in-
uadere/quādo intendit ſe a vitijs ſupare/ deſer-
F tum penitētie intrare: angelū/id eſt chriſtū ſecū
habere: et filijs Iſrael/id eſt ſanctis ſe cōfede-
4.Regū.3.a rare. Unde diabolus videt dicere illud: Moab
receſſit a me: veni mecū contra eū in prelū ⁊c.
Eodē ca.d ¶ Subiungit hic ꝙ Petrū ⁊ andreā qui in na
uicula erant: et retia ſua p piſcādo in mare mit
tebāt: ad ſe Jeſus continuo vocauit: et piſcato-
res hominū fecit: Uenite inquit poſt me: faciā
vos fieri piſcatores hoīm: et ſtatim relictis reti
bus ſecuti ſunt eū. Procedēs ꝟo vidit alios du
os fratres/ſcʒ Jacobū et ioannē: qui vna cū pa
tre retia reficiebāt: qui vocati/ſtatim ſecuti ſunt
eū: et relictis retibus et patre/poſt eū abierūt.
Moralitas ¶ Sic ꝟo qui in nauicula mūdi fluctuoſi ſtan-
tes/retia cupiditatis et mūdi facultates poſſi-
dent: quādoqꝫ a chriſto ſpūaliter p inſpiratio-
nē/et vocaliter p ſcripturā et pdicationē: reali-
ter p bonoꝝ exempla ⁊ correctionē ⁊ tribulatio-
nē vocant: ⁊ ad ſtatū ſalutis ⁊ religionis ſpūali
ter inuitantur. Qui p certō ꝙ ſe vocatos vt pre
miſſum eſt/ſentiūt: nauē/id eſt fluctus mundani
ſtatus/et retia cupiditatis/vel malarū cōplacē-
tiaruʒ et diuitiarū: patrē etiā.i. omnē affectionē
carnaliū amicitiarū debēt dimittere/chriſtū per
imitationē ſequi/et p bona opa ſe pparare. Uñ
Mat.8.c. Magiſter ſequar te quocūqꝫ ieris ⁊c.

¶ Capitulū quintū text⁹: Uidēs aūt
ieſus turbas/aſcēdit in mōtē. Mora
litatum Capitulū IIII

Uidens Jeſus turbas/aſcendit in mon
tem: et cū ſediſſet/docebat diſcipulos.

¶ In quo notat/ꝙ ille qui vult aliū docere: de G
bet turbas mūdi/negociorū vel malarū cogita Moralitas
tionū fugere: montē cōtemplationis et vite per
fectionis aſcēdere: et ibi in trāquillitate animi ſe
dere et quieſcere: et ſic predicādo alios poterit
docere. Eſa. Sup montē excelſum aſcēde tu qui Eſa.40.b.
euāgelizas. ¶ Hic precipit dñs: ſi quis cū ad- Eodē ca.d
uerſario per viā vadit/ante oīa pacē cū eo fa-
cere ſtudeat: ne forte ipſum iudici tradat/ꝗ mi-
niſtro eū cōmittat/qui eū in carcerē ſtatim mit-
tat. ¶ Sic vere cū nos in via huius vite habea Moralitas
mus vnū fortē aduerſariū/videlicet ꝓprie con-
ſcientie remorſum: qui nō ceſſat nos impugna-
re/arguere et mordere: neceſſe eſt dū ſum⁹ in iſta
via pſenti/ipſum pacificemus: ⁊ ꝙ oīs pecca-
ti offendiculū amouētes/trāquillitatē illius ſer-
uemus. Pſal. Rogate que ad pacē ſunt hieru Pſal.121.b.
ſalē: et abundātia diligētibus te. Fiat pax i vir-
tute tua ⁊c. Alioqn ſi tēpus hu⁹ vite trāſeat: il-
le aduerſari⁹ noſter iudici chriſto in morte ⁊ in
iudicio nos accuſabit et tradet/qui diabolo mi
niſtro nos cōmittet: ipſe ꝟo i infernali clauſtro
nos recludet. ¶ Dñs pcepit ſi oculus alicuius Eodē ca.e
dexter vel manus dextra ſcādalizat eum: ſtatim
debet oculū eruere/et manū abſcindere. Meli Mar.9.f.
us enī eſt vt ait/ꝙ vnū membrū pereat/ꝙ totū
corpus eius i infernū deſcēdat. ¶ Oculus/ma Moralitas
nus/pes ſcādalizātes eijci iubent: qr melius eſt
cecū/claudū et mancū.i. cū vno oculo/vno pede
vel manu ingredi in regnū celorū: ꝙ duos ocu-
los/manus et pedes habentē/ in gehēnā ignis H
mitti. Idē habet infra. Tamē ſpūaliter loquen Mat.18.b.
do: in ſcriptura p oculos intelligit diſcretio vel
ſubtilis cognitio/p pedes affectio/p man⁹ ope-
ratio. Conſtat ꝙ quādoqꝫ homo habet vtrūqꝫ
duplicatū: et in vtroqꝫ genere dextrū poſſidet ⁊
ſiniſtrū: homo enī qſqꝫ habet duos oculos diſ
cretionis vel cognitionis: ſcʒ dextruʒ/qui videt
ſpūalia: et de fide et ſcriptura cogitat: ⁊ ſiniſtrū
qui ſe occupat circa tpalia. Habet etiā duos pe
des/ſcʒ duo genera affectionuʒ: quēdam ſcʒ de-
xtrū: hec eſt affectio et amor quē habem⁹ ad bo-
nos. Manus ſilr habem⁹ duas: ſcʒ dextrā.i. bo
na pfectiora et ſpūalia: et ſiniſtrā.i. impfectiora
⁊ terreſtria et actiua. Ueruntamē ſic eſt/ꝙ in iſtis
oībus illa ꝗ meliora eſſe vident/quādoqꝫ ſcā-
dalizāt nos: oculus enī dexter.i. ſubtilitas ſen-
ſus ⁊ cognitio/quā habem⁹ erga fidē ⁊ ſcriptu-
rā/ſcādalizat nos qñ in fide dubitamus: et qñ p
nimias ſubtilitates nos in magis arduis ꝙ de-
cet immiſcemus. Tunc enī poſſum⁹ dicere illud:
Oculus meus depredat⁹ eſt animā meā. Pes Trē.3.f.
noſter dexter nos ſcādalizat/ qñ affectio quam
habem⁹ ad bonos/et maxime ad carnales ami-
cos/occaſionē peccādi adminiſtrat. Man⁹ ꝟo
dextra dicit nos ſcādalizare/ qñ cōtingit de no-
ſtris arduis et pfectis operib⁹ nos ſupbire/⁊ p
inanē gloriā cor noſtrū leuare. Iſta igit eſt veri-
tas: ꝙ ſi talia noſtra bona opa nobis ſcandala
pariant iā antedicta: ꝙ ipſa debem⁹ abijcere et
potius a talibus ceſſare/ꝙ p p eiſdem periclis

A ſubiacere. Tutius eſt enī cum ſiniſtro oculo/ma
nu/pede.i.cum imꝑfectiori diſcretione/operatione
⁊ affectione ſe ſaluare/ꝙ magis ardua aggredi/
⁊ ibi ſcādalū ⁊ periculū reperire:melius eſt vitā acti-
uam tenere/⁊ ſolam ſimplicē ſciam ſcire/ꝙ circa
Eccl.3.c magis ardua deficere ⁊ perire. Unde Eccl. Al-
tiora te ne q̄ſieris. Talis ergo oculus dexter.i.
talis ſcrupuloſa ſubtilitas:⁊ talis manus.i.talis
bona operatio/de qua naſcit̄ glorie vanitas:de-
bēt amputari ⁊ erui/⁊ ſimplicitas frequentari.
Aliter ¶ Uel dic ꝙ pes ſignificat corporis vagationem
manus malā operationē/oculus malā intentionē
que reuera q2 ſcandalizant/⁊ offendiculū eterne
mortis ꝓpinant:⁊ ideo ſunt abiicienda a nobis/et
cum diligētia amputāda. De capl̄o ſexto ⁊ ſepti
mo nihil pono:q2 ꝗuis ibi fit mētio de pluribꝰ
materijs moralibꝰ:expoſitio tn̄ ⁊ moralitas de
ſe patet. In ſexto enī ibi fit mētio de hypocritis
ꝓlixe orātibus ⁊ ieiunātibꝰ/de thezauro/de ocu
lo ſimplici/de duobꝰ dn̄is/⁊ de ſollicitudine abij
ciēda. In ſeptimo ꝟbo de duplici arbore/duplici
via/duplici domo:ſed q2 nō eſt pn̄tis operis/oīa
ꝟba ſaluatoris exponere cū nō poſſem/ſed ſolū
circa aliq̄lē figurarꝫ ⁊ parabolarꝫ corticē inſuda
re:ideo tranſeo ſupradicta.

¶ Capl̄m octauum Tertius: Cum deſcendiſſet Jeſus de monte. Moralitatum Capitulum V

C Um dn̄s deſcēdēs de mōte/quendā le-
proſum ſanaſſet/ꝑcepit ſibi ne cuiꝗ di-
B cerēt ſe ſanatū: voluit tn̄ ꝙ ſacerdotibꝰ
ſe oſtenderet/⁊ munus in lege ordinatū offerret
Moralitas. ¶ Sic reuera q̄n aliquis leproſus.i.peccator a
domino ꝑ ꝯtritionē ſanat̄/⁊ ad deū occulte cō-
uertit̄/⁊ a lepra vitiorꝫ purgat̄:ſumme ꝓhibetur
ſibi ne gratiā ſibi factā publice ꝑ iactātiā dicat:
ſed potius ſacerdotibꝰ.i.viris prudētibꝰ q̄ ipſm
ad melius ꝓmouere nouerīt:ꝑ confeſſionē vel
conſilij petitionē oſtēdat ⁊ dicat/munuſqꝫ ſatiſfa
ctionis offerat ⁊ impendat. Breuiter illud eſt ve
rum/ꝙ ſacerdotibꝰ ⁊ non alijs.i.prudētibus ⁊ vi
ris bonis nō fatuis ſe oſtēdat/⁊ ſecreta ſua ⁊ oc-
Pro.25.b culta reuelet. Uñ in Prouer. Cauſam tuam tra
cta cum amico tuo:⁊ ſecretū extraneo non reue-
Aliter les. ¶ Uel dic ꝙ q̄ ſciunt virtutes ⁊ mirabilia/
non debēt laudes hoīm q̄rere:ſed potius pete-
Aliter re ne ipſorꝫ opa in publicū ꝓueniant. ¶ Uel dic
ꝙ q̄ dat beneficiū alteri/nō debet ꝓcraſtinare:
ſed voluītarie ⁊ libēter quod petit̄/ſtatim dare.
2.Co.9.b Uolo inquit/mūdare:q2 ſicut dicit Apl̄s: Hila
Aliter rem datorem diligit deus. ¶ Uel dic ꝙ lepro-
ſus ſignificat genus humanū/lepra idolatrie ⁊
vitiorꝫ infectū:quē chriſtus de mōte paradiſi de
ſcēdens/ipſum carnē ſumēdo tāgens ꝑſonaliter
in campo huiꝰ mūdi curauit:⁊ ciuitatis paradi-
ſi ingreſſum q̄ ſibi erat interdictus/reſtituta mū
Aliter dicia reſtaurauit. ¶ Uel dic ꝙ tunc leproſus.i.
pctōr ſanat̄/q̄n a chriſto.i.deo vel ꝓlato ꝑ moniti
onē ⁊ correctionē ſeu ꝑ tribulationē tangit̄ ⁊ pal
Job.19.c patur. Unde Job: Manus domini tetigit me.
¶ Uel dic ꝙ iſte tactus ſignificat diuinā inſpi-

rationē. ¶ Hic fit mentio/ꝙ dn̄s humilitatē et C
fidem cēturionis ſeu reguli reſpexit:cuius filius Eodē ca.b
infirmabat̄ capharnaū: q̄ chriſto dixerat: Dn̄e
puer meus iacet in domo paralyticus ⁊ male tor
quet̄:ſed nō ſum dignus vt intres ſub tectū me-
um:ſed tn̄ dic verbū/⁊ ſanabit̄ puer meus. Ad-
mirās ſequētibꝰ ſe dixit: Amen dico vobis:non
inueni tantā fidē in iſrl̄. Dico enī vobis/ꝙ mul-
ti veniēt ab oriēte ⁊ occidente/⁊ recūbent cum
abraam/iſaac ⁊ iacob in regno celorꝫ. Filij autē
regni eijcient̄ in tenebras exteriores. Puer igit̄
in illa hora fuit ſanatus/⁊ a febre eadē hora ſe-
ptima liberatus:ſicut hic in pn̄ti ⁊ Joan. dicit̄.
Aduerte tamen ꝙ Mattheus vocat iſtum pue- Joā.4.g
rum/Joānes filiū/Lucas aūt ſeruū ¶ Iſta pn̄t Luc.7.a
allegari/ꝙ qui fideliter credūt ⁊ humilr̄ petūt/fa Moralitas.
ciliter obtinēt a dn̄o quod requirunt. Unde Luce Lu.11.b
Petite ⁊ accipietis. Iſta poſſunt allegari ꝙ cen
turio q̄ erat capharnaū gentilis/reſpectu iſrae-
litarꝫ facit talia:hoc eſt dictu/ꝙ iſta faciūt hodie
laici ſeculares reſpectu eccl̄iaſticorꝫ. Hodie enī
vix inuenit̄ tāta fides in iſrl̄ ſicut capharnaū.i.
in eccl̄ia vel religione ſicut in ſeculo vel i mūdo
qꝛ meliores ſunt hodie in multis laici ꝗ̄ clerici/
ſeculares ꝗ̄ rectores/ſubditi ꝗ̄ ꝓlati. Et ideo fi-
naliter de partibus mūdi remotis.i.de ſtatu ſe-
culari multi ad paradiſum veniēt:⁊ cum abraā
iſaac ⁊ iacob.i.cū ſctis et patriarchis in paradi-
ſo recūbēt:⁊ illi q̄ regni huiꝰ ſpeciales filij debue
rant eſſe.i.religioſi et clerici/ in tenebras exterio
res.ſ.infernales eijcient̄/⁊ ibidem ſuccūbēt. Et D
ita fit ꝙ deus de lapidibus filios ſuſcitat abrae:
filios ꝟo iſrl̄ in carceribꝰ eternis ligat atqꝫ dam
nat. Ideo chriſtus de filijs ſuis.i.viris eccl̄iaſti-
cis videt̄ conqueri/dicēs illud Eſa. Filios enu- Eſa.1.a
triui ⁊ exaltaui:ipſi aūt ſpreuerūt me ⁊c. Et ſeq̄t̄ Ibidē
ibidē: Ue ſemini nequam/ppl̄o graui ⁊c. ¶ Uel Aliter
dic ꝙ gentiles ſunt remoti ſeu extranei:q̄ cum
abraam chriſto.i.cum ſanctis ſuis ad fidem ec-
cleſie et ad paradiſi gloriam ſunt admiſſi:filij
ꝟo regni fuerunt iudei:q̄ a regno chriſti.i.a fide
eccleſia et patria ſunt excluſi:qꝛ ſicut dicit̄: De- Lu.1.e
poſuit potētes de ſede ⁊c. ¶ Uel dic ꝙ iſte puer Aliter
pctōrem ſignificat:q̄ dicit̄ puer rōne ignorātie
ſedēs in domo rōne pigritie: paralyticus ꝓpter
bonorꝫ operū imbecillitatē:male tortus per inui
die ꝑuerſitatē:q̄ tn̄ ſeptima hora.i.ꝑ ſeptem ſa-
cramēta/vel ſeptem dona ſpūſſancti curat̄:a fe-
bribus peccati diuina gratia liberat̄:et ille bene
dicit̄ puer/ꝓpter recupatā puritatē:ſeruꝰ ꝓpter
humilitatē:filius ꝓpter charitatē. Unde Mat. Mat.3.d
Hic eſt filius meus dilectus. ¶ Socrus ſimo- Ca.VIII. b
nis q̄ magnis febribus tenebat̄/tunc temporis
eſt curata/q̄n chriſtus ſibi dixit ꝙ ſurgeret ⁊ ꝙ
ſibi aut alijs miniſtraret. ¶ In hoc pōt notari/ Moralitas
ꝙ febris malarum ꝯcupiſcentiarꝫ et affectionuꝫ
hoiem dimittit/q̄n ad miniſtrandū et obſequen-
dum diligenter laborandū intēdit:et torporem
negligentie excutit ⁊ ꝯtemnit. Bene igit̄ dicitur
Tu ꝟo vigila/in oībus labora/miniſteriū imple 2.Tim.4.b
⁊c. ¶ Hic fit mētio de duobus ſequi volētibus Ca.VIII.c
C

E ſaluatorē. cum ꝓpter turbas trās fretū ſecedere
voluit: q̄dam ſcriba non vocatus chriſtū ſeq̄ vo
luit/dicēs: Magiſter ſequar te quocūq̧ ieris: ſʒ
chriſtus quodāmodo ipſum repulit: ⁊ paupertatē
ſuam ſibi retulit/dicēs: Vulpes foueas ſuas ha-
bent/⁊ volucrēs celi nidos: filius autem homis
non habet vbi caput ſuum reclinet. Ac ſi dicat:
Caue ne ſequaris me/ſi diuitias queris: quia cū
paup̄ ſum/ipſas habere mecum non poteris/
aut debebis. Alius autem cum inſtantia vocat⁹
a chriſto/ſequit̄: qnimmo cum peteret licentiaʒ
ſepeliendi patrē ſuum/nequaq̄ ſibi a chriſto li-
centia extitit conceſſa: ſed ſibi potius dixit: ſeque
re me/⁊ dimitte mortuos ſepelire mortuos ſu-
Moralitas os. ¶ Ille enim qui ſe ingerebat/repellit̄. Ille
autē qui dilationē petijt/vocat̄ ⁊ impellit̄. No-
ta igit̄/q̄ ad ſequēdū chriſtū in his ſcʒ ad ſtatū
eccleſiaſtice p̄latiōis/illi qui ſe ingerūt non voca
ti/ſicut ambitioſi faciūt/debent reſpui ⁊ repelli:
⁊ illi q̄ ſe reputāt indignos/illā nō ambiūt: ſʒ cir
ca patrē ſepeliendū. i. circa opera pietatis in ſe-
culo ⁊ in ſtatu ſubiectionis viuere q̄runt: ad chri
ſtum ⁊ ad gradū eccleſiaſticū ſi ſit neceſſe/debent
cum violētia ꝓtrahi ⁊ impelli: ⁊ a ſepultura pa-
tris. i. a curis ſecularib⁹ depelli. Quod etiā chri
ſtus continue ad l̄ram facit: quia ſcribas et ſa-
pientes vltro ſe ingerētes/offerētes ⁊ ambiētes
ſ̄pēq̧ repellit: ſimplices v̄o de q̄bus mentio nō
fiebat/ad dignitates occulte ꝓtrahit ⁊ impellit.
F Sicut in electionib⁹ videmus quotidie euenire:
Heb. 5. a q: nemo aſſumat ſibi honorē/ſed q̄ vocatus eſt a
Aliter deo tanq̄ aaron. ¶ Vel dic iſta de p̄deſtinatio-
ne diuina: que quoſdam nolentes ⁊ renuētes ſo-
let ad ſe trahere: quoſdam v̄o volētes ⁊ appetē-
tes videt̄ aliquotiēs refutare: q: ſicut dicit Ap̄ls
Rom. 9. c Non eſt volētis/neq̧ currentis: ſed dei miſeren-
tis. Dicit eñ ſcriptura pharaoni: qr in hoc ip̄m
excitaui te/vt oſtendā in te v̄tutē meā: ⁊ vt annū
ciet̄ nomē meū in vniuerſa terra. Ergo cui vult
miſeret̄: ⁊ quē vult indurat. Dicis igitur mihi:
Aliter Quid adhuc q̄ritur? Voluntati ei⁹ reſiſtit? ¶ Vel
dic q̄ ex iſtis v̄bis chriſti/ortus videt̄ ille mod⁹
q̄ in ꝓfeſſione religioſoꝝ ſeruat̄: qr illis q̄ chri-
ſtum ſequi cupiūt/⁊ in religione ꝓfiteri volunt:
debent exponi religionis difficultates/⁊ inſtrui
ad dimittendū parentū carnaliū ⁊ hominū ſecu
lariū ſocietates. Vulpes dicat p̄lat⁹ foueas ha-
bent ⁊c. Ac ſi diceret: Vulpes villoſi ⁊ groſſi vel-
leris. i. diuites auari/ vulpini ⁊ malicioſi: in iſto
ſeculo foueas. i. terrenas habitatiōes poſſidēt:
volucres celi. i. ſup̄bi ⁊ ambitioſi nidos altaris
dignitatū tenent. Filius v̄o hominis. i. ille qui
vult eſſe religioſus bonus/dei imitator/⁊ filius
nō debet iſta q̄rere/vel ꝓprium habere: ſed ab
omni rerꝝ ꝓſperitate ſeip̄m potius abdicare: ni-
hilq̧ in hoc mūdo ꝓprium q̄rere vel habere/vbi
ad l̄ram caput valeat inclinare: dicēs cū apoſto
Heb. 13. c lo illud: Non habem⁹ hic ciuitatē manētē: ſed
futurā inquirimus. Sibi debʒ dici/q̄ de ſuo pa
tre. i. de ſua parentela carnali curā nō habeat: ſʒ
potius mortuos pctōres ſepelire in vitijs/alios

mortuos dimittat: ⁊ ad ſequendū dn̄m diligēter G
intēdat: vt de ip̄o ⁊ ſibi ſimilib⁹ poſſit dici illud
Mat. Relictis retibus ⁊ patre ſecuti ſunt dn̄m. Mat. 4. d
¶ Aſcēdēte dn̄o nauiculā/ſecuti ſunt eum diſci- Ca. VIII. c
puli eius. Et ecce vētus magn⁹ factus eſt in ma-
ri/ita q̄ nauicula operiret̄ fluctibus: ipſe v̄o dor-
miebat: ⁊ acceſſerūt ad eum diſcipuli ei⁹/⁊ ſuſci-
tauerūt eū/ dicētes: Domine ſalua nos/perim⁹.
Qui increpans eos dixit: Quare timidi eſtis mo
dice fidei? Et ſurgens imperauit vētis ⁊ mari: ⁊
ſtatim tranq̄llitas magna ſecuta eſt: ita vt mira-
rent̄ aſtantes/dicentes: Quis eſt hic/quia ven-
tus ⁊ mare obediunt ei? ¶ Iſta poſſunt allega- Moralitas
ri: q: dato q̄ dominus ſit ꝑſonaliter ⁊ ſp̄ialiter
in nauicula. i. in eccleſia vel collegio: nihilominꝰ
ſepe fit q̄ vēti tribulationū ⁊ tentationū ibi tali-
ter ſuſcitant̄: q̄ fluctibus miſeriaꝝ ⁊ moleſtiarū
per vitia ⁊ infortunia ſepe ſubmergit̄ ⁊ caſſatur.
Dominus eñ quandoq̧ videt̄ dormire: inq̄tuʒ
ſolet auxiliū ſuum diſſimulare: vt ad ip̄um inuo-
candū poſſit illos q̄ in tribulatione ⁊ tentatio-
ne ſunt animare. Gaudet eñ deus videns tribu
latos ad ſe feruenter recurrere: ⁊ ip̄os fortiter ⁊
patiēter ſuſtinere. Sicut legit̄ de beato Antho-
nio: qui verberatus grauiter a diabolo/cum pri
us diceret chriſto ſibi apparenti: Dn̄e vbi eras/
qn̄ male tractabar? Reſpōdit ſibi dn̄s: Tecum
eram: ſed qr de patiētia tua valde gaudebā/ideo
iuuare nolebam. Dormiebat igit̄ dn̄s ieſus. Io Ionam
ne. Ionas aūt dormiebat ſopore graui/cum ne- D
uis periculū pateret̄. Veruntamen qn̄ ad eum de-
uote acceduūt/⁊ a ſomno diſſimulationis ſue de-
uotis p̄cibus excitant̄: tunc ſtatim ſolet adeſſe/⁊
ventis tētationū/fluctibuſq̧ tribulationū q̄ am
plius non ſeuiāt/imperare: ⁊ ſic nauicule. i. anime
tentate vel ꝑſone ſeu eccleſie tribulate tranq̄llita
tem ⁊ pacem excitatus reſtituit: quam non inuo
catus ante ſuſcitare ꝑmiſit. Dn̄s eñ (vt cōiter)
qn̄ p̄cibus nō excitat̄/dormit: q̄ ſi excitatus fue-
rit/ſtatim ſurgit. Pſ. Excitatus eſt tanq̄ dormi Pſ. 77. g
ens dn̄s. ¶ Duo demoniaci acceſſerūt chriſto Ca. VIII. d
de nauicula exeunte: ⁊ q̄uis Lucas ⁊ Marc⁹ nō Lu. 8. d
ponāt niſi vnū/duo tñ in v̄itate fuerūt: ſed quia Marci. 5. a
vnus erat nobilior/ideo alius ſubticet̄. Iſti igit̄
demoniaci ſicut hic dicit̄/in monumētis mane
bāt: ſeui etiā nimis erāt: ita q̄ iuxta illos nulli tu
te tranſire audebāt. Marci. v. Luce. viij. Addit̄ Lu. 8. a
q̄ ille demoniacus de quo mentionē facit/die ac
nocte in monumētis ⁊ mōtibus erat: neq̧ cate-
nis neq̧ vinculis teneri poterat: immo vincula
dirūpebat: ⁊ clamās ſe lapidib⁹ ꝯcidebat. Et ſi-
cut Luce octauo ſubiungit̄: iſte veſtimēto nō in-
duebat̄/nec in domo manere volebat: ſed ruptis
vinculis a demonibus in deſertū agebat̄. Et nō
mir: qr apud eum vna legio demonū morabat̄.
Legio vero ꝯtinet ſex milia ſexcenta ſexaginta
ſex. Iſte igitur demoniac⁹ occurrēs chriſto/ꝑ
ꝑ hec v̄ba clamabat: Quid mihi ⁊ tibi ieſu fili
dei? quare veniſti ante temp⁹ torquere nos? ⁊c.
¶ Per tales demoniacos poſſunt intelligi pec Moralitas
catores ⁊ obſtinati: q̄ ſemꝑ ſolēt ieſu filio dei. i.

A deo vel bono ꝑlato ſupiori occurrere/⁊ ſibi ꝑ in inobedientiā ⁊ rebellē diſcordiā obuiare. Geñ.
Geñ.16.b Manus eius contra oēs: ⁊ manus oīm ꝯtra eū
Sicut patet de malis obſtinatis ſubditis ⁊ religioſis. Iſti eñ ſunt nimis ſeui ꝑ crudelitatem ita ꝙ vix aliq̄ audent appropinquare eis: vel ſe-
1.Re.25.c cum cōtrahere ſocietatē. Nam ipſe filius eſt belial: ita vt nemo audeat ſibi loq̄. Quod etiam de balliuis ⁊ exactoribus poteſt dici: qꝛ iuxta eos non eſt tutū manere: ne forte ſeuitiā rapinaꝝ ſuarum ſuſtinere oporteat ⁊ ſentire. Iſti nullis vinculis diuine legis vel regularium ſtatutoꝝ teneri poſſunt: ꝙuis a ſuperiorib⁹ ſuis ꝑ ꝓhibitiōes ⁊ ſtatuta ſepiſſime vinciant̄: oīa ſolēt frāgere: et ꝑ apoſtaſiam vel appellationē ⁊ diſcordiā recedere: ⁊ ꝑ deſertū mūdi vel ꝑ vitioꝝ ſtatū vagari.
Hiere.2.d Hiere. A ſeculo fregiſti iugum: rupiſti vincula. Iſti ſunt qui morant̄ in monumētis.i.in inferioribus ꝑ luxuriā: in mōtibus.i.in elatione ꝑ ſuꝑbiam. In deſerto.i.in ardorib⁹ ꝑ auariciā: nudi vadūt ꝑ veſtimentoꝝ.i.v̄tutum carentiam: in domo clauſtri vel eccleſie/in tranq̄llitate ⁊ pace manere nolūt: ꝓpter vagationē ⁊ inſolentiā clamant ꝑ detractionē ⁊ iactantiam: ⁊ lapidibus.i. moleſtijs ſe concidunt ꝑ cordis amaritudinē et duriciam: ⁊ non mirum: cum valde multis demonibus pleni ſunt ꝑ oīm vitioꝝ redundantiā. Igitur iſti deo vel ꝑlato volēti eos corrigere ſe opponūt: ⁊ ſibi cum indignatione dicūt: Ut q̄d veni-
B ſti ante tempus torq̄re nos: Ac ſi dicerent: Noluimus in ꝑſenti torq̄ri vel corrigi: ſed cōſolari
Pro.15.b potius ⁊ letari. Ideo dicit̄: Non amat peſtilens eum q̄ ſe corripit. Tales igit̄ domari nequeūt: ſʒ
Eccl.1.d in obſtinatione ⁊ ꝓteruia incorrecti viuūt. Per-
Aliter uerſi difficile corrigunt̄. ¶ Uel dic ꝙ ille demoniacus ſm quēdam/humanū genus deſignat: quod a ꝑncipio legis naturalis ⁊ diuine/vinculis ligatus fuerat: ſed oīa tranſgrediēdo rumpebat: monumēta.i.oꝑa mortalia frequētabat: virtutibus nudus erat: ⁊ lapidibus ſe ꝯcidens.i.in cultura deorum lapideoꝝ ſe turpiter lacerans. Nihilominus clamabat/iniq̄tū ſuas fatuitates
Eodē ca.d ꝑ iactantiā ꝓpalabat. ¶ Uerūtamen chriſtus hunc demoniacū ſanauit: ⁊ expellēs demones/ gregem porcorum qui iuxta montem paſcebat ipſis habitandū conceſſit: qui grex ſtatim cum
Moralitas impetu in mare fugiens ſe ſubmerſit. ¶ Sic vere chriſtus de nauicula exiens.i.de virgine naſcens illud genus humanum ſanauit: ⁊ eum expulſis demonibus porcos.i.pctōres voluptuoſos/⁊ maxime infideles ad habitandū ꝯceſſit: q̄ nūc iuxta montem ſuꝑbie paſcunt. In mare tamen.i.in inferni amaritudinē oēs ibunt: ⁊ ibi cū
Apoc.18.g damnatiōis impetu peribūt. Hoc impetu mittet̄ babylon in infernū. Demones expulſi ex hominibus ſunt: habitādi tñ licentiā in porcis acceperūt: porci v̄o cum demonib⁹ in ꝑceps in mare ruerunt: ⁊ ibi in aquis ſunt mortui: ⁊ paſtores admirati fugerunt ¶ Homines eñ qui ad imaginē dei facti ſunt/ ſignificāt ꝑdeſtinatos: quadam ſecreta dei imagine ⁊ gratia apud ſuā eternam ſapientiam cōſignatos: porci vero qui im- C
mūdi ſunt ⁊ ſine ratione/ſignificāt peccatores ⁊ reprobos apud deum per occultam iuſticiam morti ꝑpetue deputatos. Iſta eſt igit̄ rei veritas/ꝙ illi qui ſunt hoīes.i.ꝑdeſtinati: dato ꝙ q̄ñ ꝙ inueniant̄ demonibus pleni.i.pleni vitijs oībus/⁊ ſubiecti immūdis ſpiritibus: ⁊ habere cetera vitia q̄ ponunt̄ caplo tertio ꝑcedēti. Iſti tamen finaliter ad ſalutē ⁊ ſpūalem ſanitatē ꝑueniunt: ⁊ dimiſſis oīb⁹ vitijs/ diuino miniſterio boni fiunt. Ecōtra v̄o illi q̄ porci ſunt.ſ. voluptuōſi ⁊ reprobi: lʒ q̄ñꝙ ſub paſtoribus ⁊ ꝑlatis pācifice viuāt: ⁊ ſpeciē ſanctitatis ⁊ bonitatis quādoꝙ habeant: finaliter tamen demonibus ꝑ peccata ſubijciunt̄: q̄ tunc cū impetu ⁊ īdiſcrete in mare.i.ī fluctuoſa negocia mūdi ſe ꝑcipitāt: ⁊ ī aq̄s voluptuoſi ſeculi ſubmergunt̄: ⁊ ſic finaliter morti ꝑpetue exponunt̄. Exo. Submerſi ſunt in ma- Exo.15.a
ri rubro: abyſſi operuerūt eos. ¶ Hic habes ꝙ Eodē ca.d
geraſeni vidētes ꝙ ieſus demoniacū ſanauerat ⁊ grex porcoꝝ ſubmerſus fuerat/timuerūt valde ⁊ īceperūt eū rogare/ꝙ a finib⁹ eoꝝ recederet. Sicut de petro ſimile legit̄: ꝙ ſtupefactus de captura piſciū/dixit chriſto: Exi a me domine/qꝛ ho- Lu.5.b.
mo peccator ſum. ¶ Iſta poſſunt allegari ꝯtra Moralitas
quoſdā pctōres: qui qꝛ indignos ſe reputant nō libenter nō celebrāt: nec chriſtū ſibi aſſociāt/ſʒ potius eius ꝑſentiam formidāt. Timēt eñ ex indignitate ſua ad ꝑſentiā tam ſancte rei fieri deteriores: quapropter melius iudicant eſſe remoti- D
ores: dicentes illud quod ſup̄ eodē: Dñe nō ſum Mat.8.b
dign⁹ vt intres ⁊c. ¶ Sicut ponit̄ in euāg. Mar- Mar.5.b
ci. Chriſtus noluit ꝙ iſte demoniac⁹ ſanat⁹ poſt eum iret: ſed potius voluit ꝙ ad ſuos rediret/et ꝙ facta ſibi a deo beneficia nūciaret. ¶ Sic ve- Moralitas
re illi q̄ a demonibus liberati/⁊ a peccatis ꝯuerſi ſunt: nō ſtatim ſunt digni dñm ꝑ imitationeʒ ſequi: nec ad ſtatum ꝑfectionis aut ardue oꝑationis ire. Melius eſt eñ ꝙ cū ſuis.i.mūdanis in inferiori gradu maneāt: ꝙ ꝙ ſequēdo dominum ꝑ impꝑſeuerantiā retrocedāt. Hic fit mētio de paralytico curato: ſed vide hoc melius in euange- Lu.5.d
lio Luce.

¶ Capitulum nonū Textus: Et aſcēdens ieſus in nauiculam/tranſfretauit. Moralitatum Ca. VI

Dominus vocato Mattheo de telonio/cum pctōribus publicanis comedebat: ⁊ hoc vt eos ꝯuerteret: aſſerens ꝙ medicus nō ſanis/ſed male habētibus op⁹ eſſet
¶ In quo vtiꝙ ꝑlatis ⁊ ſanctis viris dat̄ exem- Moralitas
plū/ꝙ peccatoꝝ ſocietatē nō debent horrere: ſed potius ipſam frequētare/vt v̄bo ⁊ exēplo poſſint eos a vitijs medicare. Quod tamen eſt contra multos ꝑſumptuoſos: q̄ de ſua ſanctitate gloriantes/dedignant̄ ſocietatē malorum: ⁊ ſic perire ipſos ꝑmittunt in fecibus vitiorum: quod ē cōtra hypocritas/qui fingunt ſe abominari peccatores: cum tamē ipſi ſint ceteris peiores. Eſa.
Ius ꝓphanū in vaſis eoꝝ: ⁊ dicūt: Recede a me Eſa.65.a
nō appropinq̄bis mihi: qꝛ immūd⁹ es. ¶ Hic

E habetur ꝙ diſcipuli ioānis ieiunabāt: diſcipuli
Eodē ca. b v̄o chriſti non ieiunabāt: de quo cum diſcipuli
ꝯquererent/ excuſauit eos dominus/ ꝙ in pñtia
ſponſi nō decebat filios ſponſi ieiunare: ſ; veni
et (inq̄t) tempus q̄n auferet ab eis ſpōſus: ꝛ tūc
vtiqꝫ ieiunabūt. Subiunxit etiā ꝙ vetus veſtimē
tū nō debet noua immiſſura reparari: ꝛ ꝙ vinū
nouū nō debet in vtres veteres mitti. Non em̄
ſibi ꝯueniūt nouitas ꝛ vetuſtas: q: veſtimētū ve
tus rumpit: ꝛ fit peior ſciſſura. Veteres v̄o vtres
ꝓpter nouū vinū rumpunt: ꝛ oīa effunduntur.
Moralitas ¶ Iſta pñt allegari/ ꝙ deus plus diligit ſpūa
le gaudiū/ ꝙ̄ nimiā auſteritatē aut ieiunū: pñſen
tia em̄ ſponſi chriſti quā ſibi facit charitas/ ha
benas laxat/ ꝛ in libertate ꝛ leticia facit viuere:
ipſius v̄o abſentia quā efficit timor ſeruilis/ fa
Aliter cit ieiuniū ꝛ alias auſteritates frequētare ¶ Ut
allega ꝙ illa q̄ ſunt ꝯtraria vel diſparia: nunq̄ ſi
mul in eadē ſocietate vel cōmunitate poſſūt cō
uenire/ nec ꝯcorditer viuere. Noui em̄ nō bñ cō
cordant cum veteribus/ iuuenes cū ſenioribus/
ſeculares cū religioſis: peior em̄ ſciſſura ſolet fi
eri/ ꝛ diſcordia amplior generari. Siſes igit ſili
bus aſſocient: vt ex ꝯditiōe ſili maior ibidē cha
Deut. 22. b ritas generet. Vñ dicit: Nō arabis cum boue ꝛ
Aliter aſino ꝛc. ¶ Vel dic ꝙ veteres vtres/ ꝛ vetus ve
ſtimentū/ ſunt hoīes in vitijs antiquati. Nouū
igit vinū ꝛ nouus pannus/ ſignificāt noua chri
ſti ꝛ euāgelij documēta/ ꝛ pfectiōis euāgelice ſa
F cramēta. Dico igit ꝙ iſta duo nō ꝯueniūt bene
ſimul: q: malis hoīb9 ꝛ inueteratis in malo/ bo
na ſpūalia nō ſapiūt: q̄nimmo ſi eis imponant/
ꝛ ſi mādata ſpūalia eis dent/ ꝛ ſi ipſis aliqua p
fecta ꝛ difficilia opa iniūgant: ſtatim p impatiē
tiā dirūpunt: ꝛ p tranſgreſſionē oīa diffundunt
Mat. 7. a Bene igit dicit: Nolite ponere margaritas an
Eodē ca. c te porcos: ꝛ nolite ſctm̄ dare canibus. ¶ Prin
ceps vn9 rogabat dñm dicēs: Dñe filia mea mō
defuncta eſt: ſed veni ꝛ impone ei manū/ ꝛ viuet
ꝛc. Cum ergo ieſus p ſanādo puellā/ in domū
pncipis aduenifſet/ ꝛ ibi vidiſſet tubicines ꝛ tur
bam magnā tumultuantē: dicebat eis: Recedite
Non em̄ puella eſt mortua/ ſed dormit. De quo
cum aſtātes deriderēt ipm/ eo ꝙ puellā eſſe mor
tuam cognoſcebāt: ipe tenēs manū puelle/ erexit
Moralitas. eam: ꝛ q̄ mortua fuerat/ ſtatim reſurrexit. ¶ Sic
v̄o q̄libet homo vidēs puellā. i. animā ſuā mor
tuam fuiſſe p pctm̄: ſtatim debet ad chriſtū p de
uotionē recurrere: ꝛ ꝙ iſtam puellā ſuſcitet orare
Qui ſtatim ſolet ad pces ipſius aduenire: ꝛ opē
Mat. 8. a ſuam nulli denegare. Unde dicit: Ego veniā et
curabo eum. Verūtamē ad hoc ꝙ iſta poſſit cu
rari/ aliqua requirunt. Primo ꝙ dñs ibi domū
cordis p grām intret. Secūdo turbe malaꝝ co
gitationū/ tubicineſqꝫ inanis gloriatiōis ꝛ lau
dis inde expellant. Et tandē ꝙ a ſomno pecca
ti p tactū diuine miſericordie/ correctiōis ꝛ iuſti
cie eleuet. His pmiſſis a pctō ſuſcitat: ꝛ ſic non
fuiſſe eam p damnationē mortuā/ ſ; ſolum p cul
Mat. 15. cpā dormiſſe comprobat. Unde: Sanata eſt filia
Eodē ca. c eius in illa hora. ¶ Hic dicit ꝙ cū dñs iret ſu

ſcitare filiā mortuā archiſynagogi: q̄dam muli G
er q̄ patiebat fluxum ſanguinis duodeci; annis
q̄ (ſicut dicit) oīa bona ſua in medicis expoſue Luc. 8
rat/ ſed deterius habebat: acceſſit retro/ ꝛ tetigit
fimbriā veſtimēti ei9: ꝛ dicebat: Si tetigero fim
briā veſtimēti eius/ ſalua ero. Que ſtatim ſanata
eſt. Filiā em̄ ad quā pncipalr ibat/ mortuā inue
nit: ipam tm̄ finaliter ſuſcitauit. ¶ Sic v̄o cū in Moralitas
mūdo iacerēt due mulieres/ tam mortue q̄ infir
me. ſ. filia pncipis dei. ſ. ſynagoga: q̄ nō mortua/
ſed dormiens dici poterat: p eo ꝙ in ſpe future
redemptiōis viuebat. Apls: Viuēs mortua eſt. 1. Tim. 5. a
Et mulier antiq̄ q̄ fluxū oīm vitioꝝ patiebatur:
nec a medicis. ſ. a ſuis phyſicis ſanata fuit: ſed p
ipſos deteri9 ledebat. Factū eſt ꝙ dum celeſtis
medic9 chriſtus p iſta filia ſynagoga curāda et
ſaluāda pncipaliter veniret: dixit mulieri chana
nee: Non ſum miſſus niſi ad oues q̄ perierūt do Mat. 15. c
mus iſrl. Ipa infirma mulier gētilitas ardenter
chriſtū ꝛ fimbriā veſtimēti eius. i. ipſi9 hūanita
tē tetigit: ꝛ ſic ſanitatē grē anteq̄ ſynagoga rece
pit. Finalr tm̄ chriſt9 ad filiā. i. ad ſynagogā p fi
dem veniet: ipamqꝫ finalr ſuſcitabit: q: in fine tē
poris gēs iudaica tota credet: q: ſicut dicit: Cū Roma. 11. c
ſubintrauerit plenitudo gētiū/ tūc oīs iſrl ſalu9
erit. ¶ Vel dic ꝙ filia pncipis hui9 eſt pſona ec Aliter
cleſiaſtica filia dei patris: mulier ſanguinea ē ſe
cularis pſona: q: dato ꝙ eccl̄iaſtica pſona ſperet
pncipalr ſaluari: fit tm̄ ꝙ ab hemorrhoiſſa muli
ere. i. a pſona ſeculari ad ſalutē ꝑueniat: ꝛ ꝙ iſti p H
us p fimbriā veſtimēti chriſti. i. grām ipius ꝛ mi
ſericordiā p deuotionē tāgūt: ꝛ ſic pmi ſalutē per
penā ꝯſequent. Mat. Erūt pmi nouiſſimi/ ꝛ no Mat. 20. b
uiſſimi pmi. ¶ Vel dic ꝙ chriſt9 eſt plat9/ q̄ dici Aliter
tur vnct9: q: tales chriſmate vncti ſunt: vel ſaltē
vnctionē ꝛ oleū diligūt. Sic igit fit hodie/ ꝙ q̄ p
mo fimbriā veſtimēti ei9 tāgūt: ꝛ q̄ pmo adulan
do/ ꝛ munera offerēdo ad deū accedūt/ pmi ſana
ti/ pmoti ꝛ exaltati recedūt. Unde ſepe fit/ ꝙ dū
iſte chriſt9. i. plat9 vel pnceps itēdat aliquā filiā
mortuā. i. aliquā pſonā humilē ſanare: ꝛ ſibi bñfi
ciū vl officiū ꝓab9 alicui9 pncipis vl potētis ꝯce
dere: q̄ſiqꝫ mlier hemorrhoiſſa. i. iſta pſona imū
da ꝛ mala/ accelerat ipꝫ adulādo tāgere: ꝛ ſic ſo
let bñficiū reportare. Si tetigero (inq̄t) fimbriā ve
ſtimēti ei9/ ſalua ero. Iā de talib9 pōt dici illud Gen. 27. e
Gen. Venit german9 tu9 fraudulent ꝛc. Et loq̄t
de iacob: qui q: pmus cibos patri obtulit/ ideo
pmus benedictionē patris reportauit. ¶ Mē Eodē ca. d
tio fit hic de duobus cecis/ quos dñs illumina
uit. Et poſtq̄ hoc feciſſet/ pcepit ne cuiq̄ hoc re
uelarēt. Illi aūt nō tacuerūt: ſed p totam illā pa
triam diuulgauerūt. ¶ In hoc nota/ ꝙ qui dāt Moralitas
alteri beneficiū vel remediū: vel qui habet a deo
virtutis pconiū/ non debet laudē humanā quere
re: ſed potius debet ꝙ hoc taceat ab eis affecta
re. Vñ dicit: Nemini dixeritis viſionē ꝛc. Mat. Mat. 17. b
Si facias elemoſynam: neſciat ſiniſtra tua quid Mat. 6. a
faciat dextera tua. Acſi diceret: non queras ina
nem gloriam. Veruntamē qui huiuſmodi bene
ficium accipit: non debet propter hoc ceſſare/ ſ;

A magnificentiã zelatorum debet alijs demonſtra
Mar.5.b re. Unde dicitur: Uade in ciuitatem tuam/et an
nũcia quãta fecit tibi deus. Quia ſicut dicit Se
neca: Hec beneficij lex eſt/vt alter ſtatim obliui
ſcatur dati: alter vero nunꝙ obliuiſcat̃ accepti.
Mar.7.d ¶ De ſurdo ꝛ muto de quo agit̃ hic/vide meli-
us vbi agitur de nominib⁹ apoſtoloꝝ: ꝛ de mul
tis chriſti eruditionib⁹ nihil pono. De vndecim
vbi agitur quomodo Joannes miſit ad chriſtũ
ꝛ quomodo chriſtus cõmẽdauit Joannem: ꝛ de
multis informatorijs ꝛ reprehẽſorijs verbis chri-
ſti/nihil pono penitus ꝑter vnũ.

¶ Capitulum vndecimum Textus: Et factum eſt cũ cõſummaſſet Jeſus precipiens. Moralitatum Ca. VII

Dicitur enĩ ꝙ Joannes venerat nõ mã
ducans neq; bibens: ꝛ dixerunt iudei/
ꝙ demoniũ habebat. Tandem venit
chriſtus manducans ꝛ bibens/ꝛ cõmunem vitã
ſequens: ꝛ dixerũt: ecce homo vorax ꝛ vini pota
Moralitas. tor/peccatoꝝ ꝛ publicanoꝝ amicus. ¶ Ad hoc
poteſt allegari/ꝙ detractores ꝛ inuidi/nihil in-
ueniunt in aliquo benefactũ: vel quia omnia fa
cta hominũ ſolẽt damnare: ꝛ intentiones omni-
um detractionibus deprauare. Nam quantũcũ
ꝙ bona intentione aliqui comedũt/vel ieiunãt:
iſti tamen in partem ſiniſtram ſemꝑ interꝑtan-
tur ꝛ iudicant. Et quicquid alij faciunt/breuiter
totũ damnãt: ꝛ quicquid in eis difficile vel alijs
impoſſibile eſſe exiſtimãt: vel omne quod eis nõ
B placet in alijs/nefariũ eſſe putãt. Sicut hypo-
crite: qui quoniã ieiunare volunt/ reputãt affa-
biles ꝛ cõmunem vitam ſectantes/ eſſe leues et
guloſos. Guloſi vero illos qui ieiunant ꝛ auſte
ritatẽ ſeruant/reputãt hypocritas ꝛ puerſos: et
non ſine poteſtate diaboli credũt eos poſſe re-
ſpuere mundi cibos/ꝛ actus facere virtuoſos:
Lu.11.b ſicut dicebat de chriſto. Hic non eijcit demonis
niſi i beelzebub ꝑncipe demonioꝝ. Cõtra tales
Ro.14.a igitur dicit Apl's: Qui manducat/non manducã
tem nõ ſpernat: ꝛ qui non mãducat/mãducantẽ
nõ iudicet. Tu q̃s es q̃ alienũ iudicas?

¶ Caplm duodecimũ Textus: Abijt Jeſus per ſata ſabbato. Moralitatũ Capitulum VIII

Cum dominus tranſiret per ſata/ꝛ diſci-
puli eius ſabbato vollẽtes ſpicas come
dere/quia fortiter eſuriebant: reprehende
bant a phariſeis: excuſauit eos dñs ratione ne-
ceſſitatis: ex quo dauid qui neceſſitate duct⁹/co-
1.Reg.21.b medit de panibus conſecratis. ¶ Neceſſitas
Moralitas enĩ non habet legem. ¶ Uel dic ꝙ ſabbato.i.
in feſtiuitatib⁹ chriſti diſcipuli.i.ꝑdicatores de
bent ꝑ ſata ſacre ſcripture tranſire: ſpicas.i.ſciẽ-
tias vellere: ꝛ ipſas ſtudendo comedere. Non eſt
enĩ fractio ſabbatoꝝ vacare lectionibus ſtudio-
rum immo iſta eſt magna neceſſitas/ex qua po-
Eodẽ ca.a teſt ꝓuenire vtilitas. ¶ Cum chriſt⁹ videret quẽ
dam hoiem die ſabbati in ſynagoga manũ ari-
dam habentẽ: cui cum diceret: extende manum
tuam: ſtatim reſtituta eſt ſanitati. De quo cum
phariſei murmurarẽt/dicebãt: ſi licitum eſt ſab- C
batis benefacere: ꝛ ipſis in ſabbato oues ſuas ſi
in foueas caderẽt/ſubleuare: addẽs ꝙ multo for
tius licebat hoiem/ cum eſſet melior oue adiu-
uare. ¶ Iſta poſſunt dici cõtra phariſeos.i.cõ- Moralitas.
tra malos curatos ꝛ ꝑlatos: q̃bus maior eſt cu-
ra de ſuis ouib⁹ ꝛ diuitijs temꝑalibus/ꝙ de ſub
ditis ꝛ ouibus ſpũalibus. Nam citius occurrũt
vt reducãt ouem errantẽ/ꝙ cum vidẽt fratrẽ ſu-
um cum manu arida.i.peccatorem ꝛ deſidẽ a bona
manuali operatione carentẽ: cũ multo melior eſt
homo oue. Ideo citius fuerat ſibi ſuccurrendũ
q: ſicut dicit̃: Anima plus eſt ꝙ eſca. ¶ Uel dic Mat.16.d
ꝙ dato ꝙ phariſei.i.mali curati: indignent̃ con- Aliter
tra chriſtũ.i.ꝯtra bonos ꝑdicatores: qñ ipſos vi
dẽt in ſuis ſynagogis.i.in ſuis eccleſijs ꝑdicare
ꝛ ſabbatis.i.feſtiuitatib⁹ aridos.i.peccõres ſpũa
liter curare: ipſi nihilominus nõ debẽt ceſſare/ſꝫ
ſabbatis benefacere: debẽt ipſos ad extẽdendũ
manus ſuas ad pauperes inuitare: vt ſic poſſit eos
ab ariditate auaricie ſanare. ¶ Uel dic ꝙ ſicut Aliter
iſti phariſei cum iſtum aridũ ſanare nõ poſſent/
ꝛ tamen ſananti dño detrahebãt. Sic multi ſũt
q̃ ad ꝟtutes ꝛ bona alioꝝ non attingere neque-
unt: ꝛ ꝑ ꝑdicationẽ alios peccõres aridos curare
neſciunt/aut nõ poſſunt: vtpote nec ꝑdicare/aut
diſcrete confeſſiones audire neſciunt: qui tamen
alios benefacientes detrahẽdo corrodũt: nec ꝙ
ſubditi ſui ab alijs ſanent̃ ꝛ doceant̃: immo quã
do alios vident in ſuis parochijs ꝑdicare/vel cõ
feſſiones audire/ſumme turbantur. Unde illud: D
Hi q̃cunq; ignorãt/blaſphemãt. Et alibi: Uos 2.Pet.2.c
ipſi non intratis ꝛc. De demoniaco/ceco ꝛ mu- Mat.23.a
to/ vide infra ſimile. Chriſtus videt̃ velle ꝑdica Mar.7.d
re/ꝙ ꝟba debent ꝓportionari cordib⁹. Ideo di
cit: Aut facite arborẽ bonã ꝛ fructũ eius bonum
aut arborẽ malã ꝛ fructũ eius malũ. Siquidem ex
fructu arbor cognoſcit̃. Acſi diceret: Non decet
bonũ hoiem male loq: aut ecõtra/ nec malũ be
ne. Melius eſt enĩ ꝙ hõ ſit bonus ꝛ bonos fru
ctus.i.bona ꝟba habeat: vel ſi ſit arbor mala/
ꝙ malos fructus.i.mala ꝟba ꝓducat: vt ſic ho-
mo nõ decipiat̃ in hypocriſi maloꝝ: ꝛ ne ꝓpter
bona ꝟba eoꝝ/ipſos cũ mali ſint/bonos cõmen
dent. Quõ poteſtis bona loqui/cum ſitis mali?
Quaſi diceret: Non decet. Quia dicit̃: Nõ decẽt Pro.17.b
ſtultũ ꝟba cõpoſita. Et iterũ: Utinã calidus aut Apoc.3.c
frigid⁹ eſſes: ſed q: tepidus es/incipiã te euome
re ex ore meo. ¶ Uel dic ꝙ illud poteſt applica- Aliter
ri vt cõmuniter/ꝙ ꝟba ꝛ exteriora opa ſequunt̃
corda: quia ſicut hic dicit̃: Ex abũdantia cordis
ꝛc. Et alibi dicit̃: Nõ poteſt arbor mala fru- Mat.7.c
ctum bonum facere: nec ecõuerſo. Et dicit̃: Ex
fructibus eoꝝ cognoſcetis eos. Omitto illa q̃
dicunt̃ hic de beelzebub/ꝛ forti armato/ꝛ pecca
to in ſpũſancto: ꝛ de regina ſaba: ꝛ alijs ſimilib⁹
Omnia enĩ iſta ſuam expoſitionẽ ſecum portãt.
¶ Immundus ſpũs cum exierit ab hoie/ambu Eodẽ ca.d
lat per loca arida ꝛ inaquoſa/querens requiẽ et
non inuenit: ꝛ tunc rediens ad domũ ſuã vnde
exiuit/inuenit eam vacantem/ſcobis mũdatam

e et tunc aſſumit ſeptem ſpũs neq̃ores ſe: ⁊ intrã-
tes habitant ibi: ⁊ fiunt nouiſſima illius peiora
Allegoria prioribus ¶ Jſta allegorice dicta ſunt cõtra iu
deos: q: tunc immũdi ſpũs ab eis exierũt/ quan
do legem p moyſen ſuſceperunt: ipſi vero immũ
di ſpũs per loca arida circuierunt: quãdo corda
gentiliũ per idolatriam inhabitauerunt: ibi ta-
men finalem non inuenerunt requiẽ: exinde p fi-
dem chriſti electi ſunt: ⁊ ideo ipſi ad domũ ſuam
primã. ſ. ad iudeos: qui hactenus p correctionez
fuerunt ſcopati ⁊ p legem: redierũt quãdo poſt
chriſti incarnationẽ a fide eius ipſos vacantes
inuenit: ⁊ ideo iam cum alijs ſeptẽ ſpiritibus. i.
cum vniuerſitate vitioꝝ ibi habitant: ⁊ ſic nouiſ-
Mat. 27. g ſima eorum ſunt peiora q̃ ante legẽ fuerant. Un
Aliter de: Erit nouiſſim⁹ error peior priore ¶ Uel iſta
exponunt contra apoſtatas: q: ſepe fit q immũ-
dus ſpũs. i. immũdus religioſus de corpe homi
nis. i. religionis vel eccl'ie p apoſtaſiam egredit
⁊ p loca arida. i. p mundũ circuit/ pgredit ⁊ va-
gatur: querit requiem. i. ſtatus tranq̃llitatẽ/ quã
non inuenit: ſed potius ſentit ſemp exterius tur
bationẽ ⁊ aduerſitates: interius vero ꝯſcientie
Hiere. 16. c tumultum ⁊ contrarietatẽ. Hiere. Seruietis ibi
dijs alienis: q̃ non dabunt vobis req̃em die ac
nocte. Et tales q̃ ſeruiũt demonib⁹ ⁊ vitijs/ non
ſunt digni req̃em inuenire: nec in tempalibus p
q̃bus ſpũalia reliq̃rũt/ digni ſunt ſolatiũ obtine
re: quapropter iſti (vt videm⁹) ſine req̃e vagant:
ita q ppter paupertatẽ ad domũ ſuã. i. ad clauſtrũ
f quod reliq̃rũt/ remeare cogunt: dicentes illud:
Oſee. 2. b Uadam ⁊ reuertar ad viꝝ meũ priorẽ. i. ad ſtatũ
meũ anteriorẽ: q: bñ erat mihi tũc magis q̃ nũc
Quid igit? p certo ſepe fit q tales ad domũ re-
ligionis reuertẽtes/ q̃ quotidie ſcopa correctõis
abſtergunt/ ⁊ virtutib⁹ adornant: ſolẽt ſecũ alios
ſeptẽ ſpũs peiores ſe accipe: hoc eſt dictu: alios
ſibi aſſociare ⁊ adiũgere: ⁊ ſic p vite ſue inuidiã
⁊ diſcordiã ſolẽt corp⁹ ⁊ collegiũ in quo ſũt/ am-
plius moleſtare: ⁊ diuerſis ſuis vitijs ⁊ infamijs
lacerare: ita q nouiſſima eoꝝ opa poſt reditũ pe
2. Pet. 2. d iora priorib⁹ ſolẽt eſſe. Un dr: His rurſum im-
plicati vitijs ſuperant: ⁊ facta ſunt eis poſterio
Eodẽ ca. d ra priorib⁹ deteriora. ¶ Cum chriſtus p̃dicaret
actualr: ⁊ ſibi diceret/ q mater ſua ⁊ fratres ſui fo
ris ſtabãt q̃rẽtes loq̃ ei: nõ legit ppter hoc p̃di-
cationẽ dimiſiſſe: ſed poti⁹ man⁹ ſuas in diſci-
pulos extẽdẽs dixiſſe: Ecce mater mea ⁊ fratres
mei. Quicũq; fecerit volũtatẽ pr̃is mei q̃ in celꝭ/
Moralitas ipẽ frater me⁹/ ſoror ⁊ mater eſt. ¶ Hic põt no-
tari q q̃ p̃dicatiõe vel aliquo alio officio ſpũali
occupant/ ſine exercitio: nunq̃ ppt carnales pa-
rẽtes vel ppt tpalia negocia debẽt illa dimittere
q: illos q̃b⁹ ſpũalr pficit/ debet matres/ fratres
⁊ ſorores reputare: ipſoſq; carnalib⁹ parẽtib⁹ an-
teferre. Hieroñ. Per calcatũ pge patrẽ: ⁊ p cal-
catũ pge matrem.

¶ Capitulũ decimũtertiũ Text⁹: Exi
ens Jeſus de domo ſedebat ſec⁹ ma-
re. Moralitatum Capitulũ IX

Hic fit mẽtio de parabola ſeminãtis: ſi- G
militer tractat Luc. viij. ⁊ Mar. iiij. Sz Mar. 4. a
q: iſta p chriſtũ fuit expoſita/ p beatum Luc. 8. a
Gregoriũ ꝟo in homilia fuit tractata: ideo ipaz
nõ tetigi: ſed ad aliã parabolã ꝑtrãſiui. ¶ Ho- Eodẽ ca. c
mo q̃dã ſeminauit bonũ ſemẽ in agro ſuo: ſz dũ
dormirẽt holes: venit eius inimic⁹/ ⁊ ſupſemina
uit zizaniã. Cũ aũt creuiſſet herba ⁊ fructũ feciſ-
ſet: tũc apparuerũt ſimul ⁊ zizanie. Serui aũt eiꝰ
accedẽtes dicebant: Dñe/ nõne ſemẽ bonũ ſemi
naſti in agro tuo? vñ igit habet zizania? Qui re-
ſpõdit: Jnimic⁹ hõ hoc fecit. Uis (inquit) im⁹
colligamus ea. Non (inq̃t) ne forte eradicetis ſi-
mul ⁊ triticũ. Sinite vtraq; creſcere vſq; ad meſ
ſem: ⁊ tunc meſſores zizaniam ad comburenduz
p faſciculos colligentes alligabũt: triticũ autez
in horreo meo ꝯgregabunt. ¶ Jſta exponuntur Moralitas
p chriſtũ ⁊ doctores de hereticis. Conſtat enim
q q̃dam hõ. i. hõ ſingularis ⁊ excellens. ſ. in pri-
cipio: ſeminauit p̃dicãdo ⁊ docẽdo in agro ſuo
. i. in eccl'ia militãte: optimũ ſemẽ. ſ. doctrinã euã
gelicam ⁊ fidẽ rectã: ſed cum holes. i. apl'i dormi
uiſſent p mortẽ ⁊ a ſeculo receſſiſſent: venit ini-
micus diabol⁹: q̃ mediãtibus hereticis in agro
iſto cum bono ſemine malũ iniecit: ⁊ cũ bona et
ſana doctrina zizaniã ꝟboꝝ hereticoꝝ immiſit:
ſicut patet/ q ſtatim qñ apl'i mortui fuerũt/ here
ſis arriana/ eutyciana ⁊ manichea pullularũt: ſi-
cut iam patet in diuerſis chriſtianoꝝ ſegetib⁹ at
q; ſectis: q̃ huiuſmõi zizanijs infecti ſunt. Eſa. Ue ſe Eſa. 1. b
mini nequã/ filijs ſceleratis ⁊c. Jſta igit zizania D
. i. hereticoꝝ ſecte ⁊ collegia: nõ vult deus p ſer-
uos ſuos. i. viros catholicos extirpari: ſed poti
us vult vſq; ad tpa iudicij tolerari: ⁊ hoc ne for-
te inter eos ꝯtingeret: triticũ. i. aliquos bonos ex
iſtẽtes vel futuros/ cum eis eradicari. i. tpaliter
moleſtari/ ⁊ ſpũalr ab ꝯuerſionẽ euelli. Cõſtat q
apud eos ſunt multi p̃deſtinati/ q̃ quotidie con-
uertunt: de alijs etiã ignoram⁹ ſi forte ad dñm
reuertant. Jdeo q̃diu eſt tẽp⁹ venie/ ipſos opor
tet expectare. Jn tpe ꝟo meſſis. i. in iudicio/ quã
do iam temp⁹ merendi tranſiuerit: tunc meſſo-
res. i. angeli: ipſos p faſciculos. i. ſm diſtinctionẽ
vitioꝝ/ in infernũ cõburẽdos ligabũt: bonos ve-
ro in horreũ dñi. i. in paradiſi repoſitoriũ con-
gregabũt. Triticũ cõgregabit in horreũ ſuũ: pa Supra. 3. e
leas aũt cõburet igne inextinguibili. ¶ Uel dic q Aliter
hõ q̃dã. i. chriſt⁹ vel p̃lat⁹ bon⁹: ſupſeminat. i. in
pñcipio ſeminat bonũ ſemẽ. i. bonas pſonas in
agro ſuo. i. in eccl'ia militãte: ſz q: iã holes ⁊ p̃la
ti dormiũt. i. negligẽtes exiſtũt: venit diabol⁹ et
ſupſeminauit zizaniã. i. copiã maloꝝ ⁊ inutiliũ p-
ſonaꝝ: q̃s i iſto agro eccl'ie ſeminauit: ⁊ eas ibi me
diãte ſimonia/ auaricia ⁊ carnali affectu mirabi-
liter trãſplãtauit. Un chriſto vl' religioſis ſeu ec
cleſiaꝝ fundatorib⁹ põt optime dici: Dñe/ nõne
bonũ ſemẽ ſeminaſti in agro tuo? Un ergo habz
zizaniã? ⁊c. Et ipẽ p certo põt reſpõdere: Quia
inimic⁹ hõ hoc fecerit: q: ſeminatio/ plãtatio et
pmotio taliũ ab inimico diabolo efficit: p cui⁹
inſpirationẽ iſti in eccl'ia ſeminant. Un dr: Se- Sap. 22. d

A mē eīū maledictū erat a p̄ncipio: ſꝫ p̄rfamilie
ſcꝫ chriſti patiētia eſt tāta/ꝙ tale ſemē impiū nō
vult ab eccl'ia eradicare: ſꝫ poti⁹ ꝑmittit eos cū
tritico. i. cū bonis viuere et manēre/quouſqꝫ tēps
meſſis. i. dies iudicij veniat: ibi ipſos diſtiguet
ab inuicē: ⁊ iſtos i infernū cōburet: bonos aūt i
horreo paradiſi collocabit. Meſſores eñ. i. ange
li/bonos a mal'/zizaniā a tritico/ſceleratos a iu
ſtis: q̄ mō diſcerni nō pñt/finalr̄ diuidēt: ⁊ illos
eternalr̄ ꝯcremandos ligabūt: illos vō ꝑpetuo
ſeruādos i paradiſi horreū aceruabūt. Vñ īfra eo
Mat. 13. f. dē ca. dicit̄: Mittet fili⁹ hoīs āgelos ſuos: ⁊ col
ligēt de regno ei⁹ oīa ſcādala: ⁊ eos q̄ faciūt ini
quitatē: ⁊ mittet eos i caminū ignis: ibi erit fle
Aliter tus ⁊ ſtridor dentiū. ¶ Vel dic ꝙ i iſta figura re
prehēdunt̄ q̄dā iuſti/q̄ immoderato iuſticie zelo
q̄rerēt exterminare pctōres/⁊ maxime infideles
ſtatim vellēt ruere cōtra ipſos/⁊ eos dentib⁹ de
uorare. Vis inquiūt imus/et colligam⁹ zizania.
Job. 31. d. Sic̄ dicit̄ in Job: Quis det carnibus eius vt ſa
Luc. 9. d. turemur? Et alibi: Vis inquiūt dicam⁹ ꝙ deſcē
dat ignis de celo ⁊c. Iſti nō cōſyderāt occultā
diuine iuſticie prudentiā: nec ꝑpendūt q̄ntū ma
loꝝ vita bonis ꝓficit: ⁊ q̄re paterfamilias deus
malos viuere ſinit. Reprimit̄ igit̄ talis zelus ad
angeloꝝ iudiciū/ q̄ cauſas ꝑmiſſas nouerunt:
negociū reuocat̄: ipſoꝝqꝫ ꝑmiſſio expectāda iu
Apoca. 6. e. bet̄. Apoc. Expectate modicū/donec expleatur
numer⁹ fratrū veſtroꝝ: q̄ ſcꝫ illoꝝ q̄ in iudicio fi
nali malos eradicabūt: bonos vō i dei horreo
Mat. 13. g. collocabūt. Ideo infra dicit̄: Exibūt angeli/et
Aliter ſeparabūt malos de medio iuſtorū. ¶ Vel dic
B ꝙ inimicus homo. i. ꝓditor/q̄nqꝫ ſeminat zizani
am cū tritico. i. mala cōſilia ⁊ machinamēta: cū
bonis in primo nō poſſint diſcerni ab inuicē. Ve
rūtamē cū herba creuerit/⁊ effect⁹ ſecut⁹ fuerit:
tūc ꝑcipit̄ fuiſſe zizania cū tritico/et malū ꝯſi
Eodē ca. d. lium cū bono mixtū. ¶ Hic fit mētio de bono
grano ſinapis: quod eſt min⁹ oīb⁹ ſeminibus
quod cū creſcit/fit maius oībus oleribus: ita
Moralitas ꝙ aues celi poſſūt requieſcere ſup illud. ¶ Sic
vō fides chriſtiana fuit a p̄ncipio ſatis modica
nūc per gratiā dei tantū creuit/ꝙ cunctis oleri
bus. i. cūctis mūdi ſectis ⁊ credulitatib⁹ maior
extitit. Ita ꝙ ſicut iā videm⁹/volucres. i. multi
principes ⁊ potētes. i. multi philoſophi ⁊ ſapiē
Pſ. 103. b tes viuūt ⁊ habitāt in eadē. Pſal. Sup eā volu
Aliter cres celi habitabūt. ¶ Vel dic ꝙ ſepe fit ꝙ ali
q̄s modic⁹ ⁊ humil' ꝓmouet̄/⁊ maior alijs effici
tur: et olerib⁹. i. ſuis ſocijs anteferī: ita ꝙ volu
cres. i. mūdi principes vel nobiles i ſue iuriſdi
Eodē ca. d. tionis ramis cōmorant̄. ¶ Mulier q̄dā acce
pit fermentū: ⁊ i tria ſata farine poſuit: ⁊ ſic totā
Moralitas maſſā farine fermētari fecit. ¶ Fermētū quod
paſtā feruere facit/eſt charitas: q̄ñ q̄ſi mulier i
tria ſata farine. i. in tres ptes mētis/ i rōnabilē/
iraſcibilē ⁊ ꝯcupiſcibilē potētiā adhibet: totū fa
cit fermētari/⁊ ad deū ſurſū eleuari. ¶ Vel iſta
Aliter mulier eſt eccl'ia: q̄ tria ſata. i. tria genera hoīm:
ſcꝫ pueros/iuuenes ⁊ ſenes fermēto fidei. i. cha
ritatis imbibit: ⁊ ſic ꝑ amorē diuinū facit fermen

tari oēs ⁊c. ¶ Hic addit̄ de illo qui inuenit the C
ſaurū in agro: et vendidit oīa q̄ habebat ⁊ emit Eodē ca. f
agrū. Itē de illo q̄ q̄rebat bonas margaritas: in
uēta vna ꝑcioſa: dedit oīa et cōparauit eā. ¶ Hoc Moralitas
exponit̄ a doctorib⁹: ꝙ theſaur⁹ ⁊ ꝑcioſa marga
rita/fidē chriſti vel gloriā paradiſi in agro ſcriptu
re latentē deſignat. Iſtū eñ agrū ſcripture ſacre
debet quilibet deuot⁹ ſtudēdo emere: et ceteras
margaritas. i. ſciētias philoſophicas cōtēnere:
et illā vnicam ꝑcioſam margaritā. i. chriſtū/vel
gloriā paradiſi/vel doctrinā euangelicā ſollici
te querere ⁊ amare: et oīa ꝓ chriſto dare. Hoc ē
dictu: ꝙ nihil terrenū reſpectu illius debet repu
tare: ſed q̄ſi ad effectū oīa cū eo ꝑmutare: dicēs
illud Sap. Diuitias nihil eſſe duxi ⁊c. Ille eñ Sap. 7. a
qui theſaurū glorie paradiſi: ⁊ margaritā. i. chri
ſtum ꝑ deuotionē querit/⁊ per contēplationē in
uenit: ſtatim amorē aliarū rerū deſerit: ⁊ quicq̄d
aliud in mūdo eſt/vilipendit. ¶ De ſagena vō
miſſa in mare exponit idē ſaluator de eccleſia: q̄
nūc piſces. i. hoīes bonos ⁊ malos ſimul ꝯtinet:
in littore tñ huius vite. i. in iudicio vltimo: piſca
tores ſagene. i. rectores de⁹ et angeli inter iſtos
piſces decernent: q̄ bonos in vaſa ſua. i. in para
diſo repoſitoria eligent et aſſumēt: malos vero
foras i barathrū mittent. Unde: Capitibus am 2. Mach. 1. b
putatis foras miſerunt. De hoc ꝙ chriſtū filiū
fabri vocabant/dimitto.

¶ Capitulum decimūquartū tertius: Au
diuit herodes tetrarcha famā ieſu et D
ait pueris ſuis. Moralitatū Ca. X

CUm herodes tuliſſet herodiā vxorē phi
lippi fr̄is ſui: et de hoc ioānes baptiſta
ipſum argueret: dicēs ꝙ ſibi vxorē fratris
ſui dū viueret/habere nō liceret: alligauit eū he
rodes in carcerē: et ipſm occidere cupiebat: ſed
pplm timebat. Cū igit̄ i die natal' herodis feſta
⁊ ꝯuiuia pararent̄: accidit ꝙ filia herodiadis co
rā rege ſaltauit: quod regi et ſil' diſcūbentibus
cōplacebat: ꝓpē quod rex ſub iuramēto ſibi ꝓ
miſit/ꝙ quicq̄d peteret ab eodē ſibi daret. Illa
vō ꝓmonita a meretrice m̄re ſua/caput ioānis q̄
erat i carcere petijt. Rex aūt iratū ſe diſſimulās
ſed ꝓpē iuramētū ſe abnegare nō poſſe aſſerēs:
caput ioānis āputari/ ⁊ puelle ſaltāti dari man
dauit. Que ſtatī caput in diſco poſitū/corā oīb⁹
ſimul ꝯuiuātibus matri dedit. ¶ Moraliter lo Moralitas
quēdo: per iſtū regē pōt anim⁹ vel intellect⁹ ac
cipi: a quo cōſtat hoīem totū regi. Meretrix iſta
ſignificat carnē: q̄ reuera vxor philippi q̄ inter
pretat̄ os lampadis. i. diaboli qui viget intelle
ctus ſplendore/pōt dici: eo ꝙ ſibi ⁊ ſuggeſtioni
bus ſuis ſolet faciliter inclinari: qui frater iſti⁹
regis. i. frater animi dicit̄: ꝓ eo ꝙ vterqꝫ eſſe na
ture rōnalis cōprobat̄. Per iſtā filiā ſaltatricē/
ꝯcupiſcentia intelligit̄: q̄ a matre iſta meretrice
. i. a carne tanq̄ filia generat̄: que ꝓ eo dicit̄ ſal
tare: q̄ corā rege. i. corā aīo/ſolet nūc vni⁹ pec
cati/nūc alteri⁹ delectationes offerre: vt ipſum
ad voluptatē ſuā et ad m̄ris hui⁹ votū valeat in
clinare. Per ioannē in quo ē gr̄a/ſynderiſis ſeu

ꝯſcientia intelligit᷑: vbi diuina gratia ꝑncipaliter
E ſituat᷑: ⁊ ꝙ regē.i.animū delinquētē ꝯtinue redar
guit ⁊ hortat᷑. Iſta igit᷑ eſt ſṫitas/ꝙ qñqꝫ rex mē
tis noſtre.i.animꝰ: accipit ſibi in ꝯcubinā vxo
rem diaboli.ſ.herodiadem: ꝙ interpꝛetat᷑ glorians
in pellibus.i.in carne: ꝙ in carnis pulchritudi
ne gloriat᷑ anꝫ ſētū ipſiꝰ malis delectationibꝰ acq̄
eſcit: de quo tñ ioānes.i.ꝯſcia ipſm redarguit: et
ſibi non licere hāc meretricē habere/vel ſibi ac
q̄ſcere ꝑdicat. Quapropter ſepe fit/ꝙ iſte rex.i.
animꝰ: ioannē.i.bonā ꝯſciam/incarcerat: ipſam
qꝫ vinculis malaꝝ ꝯcupiſcentiaꝝ vel cōplacētia
rum alligat: ⁊ ſic votū redargutionis impedit et
retardat: quod vtiqꝫ fit/quādo iſtū holem i car
cere male ꝯſuetudinis diu ſeruat. Animꝰ eñ car
nem oblectat᷑: ioannē.i.ꝯſcientie repꝛehenſionem
non diligit: ⁊ ideo vt ipſius carnis delectationi
bus poſſit libere vti: in carceribꝰ malaꝝ cōpla
centiaꝝ ⁊ ꝯſuetudinē claudit. Ezech. Poſuerūt
Ezech.19.c leonē in carcerē/ne audiret vox ipſius ampliꝰ ſu
ꝑ montes. Finaliter ſic accidit/ꝙ cum herodes
⁊ herodias ꝯtinue in ꝯuiuijs.i. dum animus ⁊ ca
ro ⁊ male affectiōes vacāt delectamētis ⁊ ſola
tijs: ſtatim ſolet filia herodiadis.i.carnis ꝯcupi
ſcētia ſaltare: ⁊ coram ipſis nunc ad gulam ⁊ ebri
etatem/nunc ad pigritiam ⁊ luxuriam ſaltus ſu
Eſa.13.d os ordinare. Eſa. Saltabunt ibi ſyrene in edibꝰ
voluptatis. Tantū igit᷑ facit iſta filia meretricis
.ſ.ꝯcupiſcentia: ꝙ ioannes totaliter decapitatur
⁊ ꝯcupiſcentia penitus deperit: ⁊ ꝙ rex iſte.ſ.ani
F mus: cum meretrice ſua.i.cum carne: ſine timo
re dei.i.ſine doloris ſcrupulo fornicat᷑: dicēs ſue
ꝯſcientie ꝓpꝛie illud Eſa. Ex quo dormiuiſti/nō
Eſa.14.c aſcendet q̄ ſuccidet nos. ¶ Uel allega exempla
Aliter riter quomodo non amat peſtilens eū qui ſe cor
rigit. Et quomodo non diligunt viros iuſtos/q̄
eorum ſcelera repꝛehendūt: immo ipſis quādoqꝫ
Pro.15.b. penas ⁊ miſerias ꝓcurant. Prouer. Qui arguit
Pro.9.b derſorē/ſibi iniuriā facit. ¶ Uel allega ꝙ mali
Aliter q̄ audēt publice bonis nocere: ſolent ſibi vias et
occaſiones q̄rere/vt ſub colore alicuius iuſticie
poſſint iniq̄tatē īplere: ſicut fecit iſte q̄ ſub ſpecie
iuramēti decollauit ioannē. Seneca dicit: Qui
Eodē ca.b nocere vult/ſemꝑ cauſam inuenit. ¶ Cum chri
ſtus receſſiſſet in nauicula ad locū deſertū ſeor
ſum/ſecute ſunt eum turbe: ⁊ miſertus eſt eis: et
curauit languidos eoꝝ. Cum igitur veſpe factuꝫ
eſſet/venerūt diſcipuli eius dicentes ei/ꝙ tur
bas dimitteret: vt q̄libet de deſerto recedens/ci
bos ſibi congruos ꝓcuraret. Deſertus eſt (inq̄
unt) locus hic: dimittite turbas/ vt eūtes in ca
ſtella/emant ſibi eſcas. Chꝛiſtus volēs ſuis au
ditoribꝰ eſcas dare/cum eſſet ibi puer vnus qui
habebat quinqꝫ panes hordeaceos ⁊ duos pi
ſces: ꝑcepit turbas diſcūbere: accipiens dictos
panes ⁊ piſces/benedixit ⁊ fregit: ⁊ ꝑ diſcipulos
turbis dari iuſſit. Diſcipuli igit᷑ turbis diſtribu
erūt: ⁊ ſic quinqꝫ milia hominū ꝑter mulieres ⁊
puulos/qui numerati non ſunt/de iſtis quinqꝫ
panibus ⁊ duobus piſcibus vſqꝫ ad ſaturitateꝫ
comederūt: ita ꝙ.xij.cophini fragmentoꝝ ſuꝑfu

erunt. Colligite inquit fragmēta ne pereant. Ha G
nc iſta patent in euangel. Luce ⁊ Ioan. ¶ Iſta Mar.6.f. Lu.9.b
exponunt᷑ cōmuniter/ꝙ quinqꝫ panes hordea Jo.6.b
cei vetus teſtamentū deſignant: quod a quinqꝫ Moralitas
libris moyſi cepit originē. Bene hordeacei di
cunt᷑/ꝓ eo ꝙ in illis ſub palea hiſtorie medulla
ſenſuum continet᷑. Duo piſces nouum teſtamen
tū deſignant: ꝓ eo ꝙ ibi duplex charitas ꝑcipi
tur: in qua tota lex ⁊ ꝓphete pendere noſcunt᷑.
Cum igitur in deſerto huiꝰ mūdi ſint quinqꝫ mi
lia hoīm q̄ dn̄m ſunt ſecuti.ſ. vniuerſitas fideliū
q̄ ad fidē chꝛiſti ſunt vocati: ⁊ ꝓpter qnqꝫ ſenſu
um appetitꝰ hīs ſub numero q̄nario ſunt ꝯten
ti: vult dn̄s ꝙ cibis ſpūalibus refocillent᷑: ita ꝙ
qnqꝫ panibꝰ quos puer moyſes nobis obtulit.ſ.
qnqꝫ libꝛos legis antiq̄/duobuſqꝫ piſcibꝰ: hoc
eſt doctrina euāgelica ꝯtinēte duplicē charitatē
ſpūalr recreēt᷑. Uult eñ ꝙ oēs iſti ſuꝑ fenum.i.
ſuꝑ humorē gratie ⁊ charitatis/vel ſuꝑ ſpem vi
ſionis eterne glorie recumbant: ⁊ ꝙ diſcipuli.i.ꝑ
lati/doctores ⁊ ꝑdicatores: iſtos ſcripturaruꝫ ci
bos exponendo frangant: ⁊ ꝙ ipſos diſcūbenti
bus ⁊ auditoribus ſimplicibus ꝑdicādo diſtri
buant: reliquias ꝟo quas iſti ruſtici capeꝛe nō poſ
ſunt.i.ſubtilioꝛa ſacre ſcripture ab ipſis diſcipu
lis.i.a ſcientificis viris reſeruari: ⁊ a menſa taliū
ſubleuari. Simplices eñ groſſa ciboꝝ fruſta et
rudia ſacramenta ⁊ documēta ſcripturaꝝ debēt
capeꝛe: fragmēta ꝟo.i. ſubtiles ſcripture ſniẽ/nō
poſſunt deguſtare: quapꝛopt̄ doctores talia de
bent ſubtilioribus reſeruare: ⁊ in duodecim co
phinis.i.in libꝛis ⁊ codicibus doctrinam duo
decim articuloꝝ fidei ꝯtinentibus/ſapienter re
ponere: dicentes cum apl̄o: Nō potui vobis lo 1.Cor.3.a
qui quaſi ſpūalibus/ſed quaſi carnalibꝰ in chꝛi Aliter
ſto: lac vobis in potum dedi/⁊ non eſcā. ¶ Uel
dic ꝙ quinqꝫ panes ſunt quinqꝫ vulnera chꝛiſti:
duo vero piſces/ſunt duplicis nature myſteria
chꝛiſti. Nos igit᷑ qui in deſerto huius mūdi vel
religionis viuimus/iſtos cibos ꝑ fidem ⁊ deuo
tionē comedere debemus: etiam ſuꝑ fenuꝫ quod
hodie eſt/⁊ cras in clibanū mittit᷑.i. ſuꝑ memori
am noſtre fragilitatis recumbere: ⁊ ſic ꝑ ſpūaleꝫ
recreationē in chꝛiſti ꝯuiuio poterimus ſatiari. Aliter
¶ Uel dic ꝙ ꝑ iſtos panes qui comedēdo non
fuerunt conſumpti/ſed potius multiplicati: ita
ꝙ omnibus ſufficerēt: poſſumus intelligere ſa
cramētum altaris: quod ſumendo nō minuit᷑: et
quod ita quinqꝫ milibus ſicut vni comprobat᷑ 4.Reg.4.g
ſufficere. Unde dr̄: Comedēt ⁊ ſupererit. ¶ Uel dic Aliter
ꝙ iſti cibi ſciam ſignificāt/q̄ diſtribuēdo multi
plicat᷑: ⁊ cū auditores ſaturati fuerint: plus rema
net diſtribuētibꝰ/q̄ ab alijs reportat᷑. Unde Luce
Habēti dabit᷑ ⁊ abūdabit. ¶ Uel dic de elemo Lu.19.d.
ſynis: q2 ſi diſcipuli chꝛiſti.i. deuoti fideles bo Aliter
na ſua diſtribuūt liberalr euntibꝰ in deſertū.i.
pauꝑibus ⁊ egenis: ſepe fit ꝙ plus habēt in reſi
duo/q̄ in elemoſynis expenderūt. Dn̄s eñ mul
tiplicat bona taliuꝫ liberaliū: q2 ſicut dicit᷑: Da Lu.6.f
te/⁊ dabitur vobis. Et in Prouer. Qui dat pau Pro.28.d
peribus/non indigebit. Et aduerte ꝙ Chꝛiſtus

A legiť panes multiplicaſſe: ad denotandū ꝙ tpe
ſterilitatis ⁊ neceſſitatis debemus elemoſynas
dare. Alſ eñ nō legiť panes fregiſſe niſi euntibus
in via / ⁊ q̄tuoꝛ milibus in eremo. In quo
notať / ꝙ homini eſt licitū bona ſua diſtribuere
et in deſerto. i. pauperibꝰ: in via. i. viatoꝛibus et
peregrinis: in cene cōuiuio. i. diſcipulis / famili
aribus et amicis. Et ſic iſti ſunt tres panes / de
Luce. 11. a. quibus diciť: Amice accōmoda mihi tres pa-
Aliter nes. ❡ Uel dic ꝙ illud quod ꝑdictū eſt / ꝙ ſecu-
te ſunt eū turbe multe ⁊c. pōt applicari ad hoc /
ꝙ nullꝰ pōt ita ad deſertū religionis et ſolitudi
nis fugere / q̄n turbe malarū cogitationū et affe
Aliter ctionū ipſum ꝓtinus ſtudeāt comitare. ❡ Uel
ſi vis / illud quod poniť hic: ⁊ quod etiā replicať
in multis paſſibus ſcripture ſacre / preter mulie
res et puulos: vbi videť innui / ꝙ mulieres ⁊ ꝑ-
uuli nō ſolēt cū ꝑuectis et maioꝛibus numerari
pōt applicari ad hoc / ꝙ numerꝰ ſignificat eter-
ne gloꝛie aſcriptionē: q2 ſm veritatē / viri. i. ꝑſo-
ne viriles et ꝑfecte / ſolū merenť apud deū cōpu
Sap. 5. a. tari / ⁊ in electoꝝ numero numerari. Sap. Ecce
quō cōputati ſunt inter filios dei: et inter ſctōs
ſoꝛs illoꝛū eſt? S3 reuera mulieres. i. ꝑſone mo-
biles ⁊ carnales / effeminate: pueri. i. ꝑſone pue
riles / inſcie ⁊ ingrate / i tali numero nō debēt po
ni / nec apud dei aſcriptionē i electoꝝ numero cō
putari. ❡ Uñ de quolibet dānato pōt exponi il
Job. 3. a. lud Job: Noctē illā tenebroſus turbo poſſide-
at: non computeť in diebꝰ anni / nec numereť in
Eodē ca. e. menſibus. ❡ Chꝛiſtꝰ iuſſit diſcipulos ſuos ꝑce
B dere trās fretū / donec dimitteret turbas: tandē
v̄o dimiſſa turba / aſcēdit in montē ſolus oꝛare.
Ueſpe aūt facto / nauicula in quam aſcēderāt ia-
ctabať in medio mari magnis fluctibꝰ: erat eñ
vētus cōtrariꝰ illis. Nocte venit ieſus ambulās
ſuꝑ aq̄s: ⁊ cū nauim intraſſet / ceſſauit vētus: ita
ꝙ illi q in naui erāt / mirati ſunt: ⁊ adoꝛauerūt eū
Moralitas diſcipuli / et dixerūt: Uere dei filꝰ es. ❡ Dic ꝙ
nauicula eccleſie i qua diſcipuli chꝛiſti. i. vniuer
ſi fideles trāſfretāt et nauigāt ad gloꝛiā paradi
ſi / dū eſt in mari huiꝰ mūdi / multis tribulationū
fluctibꝰ agitať. Uētus eñ tētationis diabolice
contrariať eidē: ipſamq3 ſemꝑ nititť ſubmerge-
re in pꝛofundū. Illud aūt potiſſime fit / quando
Chꝛiſtus abſens ab iſta naui videť: ⁊ quādo no
ſtroꝝ peccatoꝝ ratione / ab iſta ſua nauicula q̄-
tū ad gratiarū excellentiā abſentať: q2 deus vi-
deť eccleſiā ꝓpter peccata ſua dimittere: q̄pꝛo-
pter neceſſe eſt eā multis tribulationibꝰ ⁊ tenta-
tionibus fluctuare / et multis periculis ſubiace-
Hiere. 12. b. re. Ideo dñs videť dicere illud Hiere. Reliqui
domū meā. Et ſubiungit cauſam: q2 facta eſt mi
hi hereditas mea ⁊c. Uerūtamē loco ⁊ tempoꝛe
ſolet Chꝛiſtus ſuꝑ aquas ⁊ fluctꝰ tribulationū
calcare: et ad diſcipulos ſuos in nauiculā eccle-
ſie miſericoꝛditer ꝑ gratiā reuenire: ⁊ ſic bñdicta
ſua ꝑſentia facit vētū tētationū ⁊ diabolicaꝝ in
ſufflationū ceſſare / ⁊ fluctꝰ tribulationū q̄ſcere
Tobie. 3. d. ⁊ totā nauiculā eccl'ie tranq̄llare. Tob. Poſt tē
peſtatē trāquillū facis; et poſt lachꝛymationē et

iuctū exultationē inducis. ❡ Uel dic ꝙ nauicu C
la eſt aīa: que tēpeſtatibus / tribulationibꝰ / affe Aliter
ctionibusq3 ⁊ cogitationibꝰ continue fluctuat: et
a vento ſibi cōtrario. i. a mūdi inani gloꝛia cōti
nue moueť et agitatur: niſi quādo chꝛiſtꝰ ad eā
per gratiā venit: et eā ſua ſpūali ꝑſentia circum
munit. Chꝛiſti eñ abſentia reddit mētis nauicu
lam fluctuoſam: ſua v̄o pꝛeſentia ipſam facit ſta
bilē ⁊ quietam. Augꝰ: Inquietū eſt coꝛ meū do
nec quieſcat in te dñe. Et dic ꝙ chꝛiſtꝰ in quar
ta vigilia noctis veniſſe legiť: ſc3 in quarto ꝑū-
cto penitētie chꝛiſtus viſitat mentē noſtrā. Pꝛi
ma vigilia eſt diſcuſſio ſeu meditatio. Secunda
cōtritio. Tertia cōfeſſio. Quarta ſatiſfactio / ſeu
perſeuerādi cōſtans intentio. In iſta chꝛiſtꝰ ad
nos venit: ⁊ a dānationis periculo cuſtodit nos.
Pſ. Ueni ad liberandū nos dñe deus virtutū: Pſal. 79. b
et oſtēde faciē tuā ⁊c. ❡ Uel dic ꝙ nauis eccle- Aliter
ſie in mari huiꝰ mūdi fluctuabat: ita ꝙ totus po
pulus q ibi continebať / moꝛtis periculo ſubia-
cebat: quouſq3 ipſe chꝛiſtꝰ media nocte ꝑ beatā
incarnationē ⁊ natiuitatē venit: qui oīa trāquil
lauit. ❡ Uel dic ꝙ exēplo chꝛiſti nos debemꝰ Aliter
turbas negocioꝝ et ſecularium hoim: immo tur-
bas cogitationum et affectionū relinquere: ⁊ in
montē contēplationis aſcēdere: ⁊ ſolū ibi dñm
exoꝛare. ❡ Cū chꝛiſtus nocte veniret ad diſci- Eodē ca. e
pulos qui in nauicula fluctuabāt: ambulās ſuꝑ
mare / turbati ſunt diſcipuli dicētes: quia phan
taſma eſt: non eñ aduertebant ꝙ eſſet chꝛiſtus:
ſed magis credebant ꝙ eſſet aliq̄s ſpūs phanta
ſticus: chꝛiſtus v̄o vidēs eos clamātes et timē
tes / dixit eis: Habete fiduciā: ego ſum / nolite ti- D
mere. Petrus v̄o inter ceteros audacioꝛ / dixit:
Dñe ſi tu es / iube me venire ad te ſuper aquas.
Quē cū ieſus ad ſe vocaret: et petrꝰ de naui de
ſcendēs ſuꝑ aquas ſiccis pedibꝰ verſus ieſū ap
plicaret: vidēs ventū validū timuit: ⁊ ideo mer-
gi cepit: ſed ſtatim cū ad dñm clamaſſet / dicēs:
Dñe ſaluū me fac: chꝛiſtus extenſa manu ipſum
recepit: et incredulitatē eius increpauit / dicēs:
Modice fidei quare dubitaſti? Acſi diceret: Si
nō dubitaſſes / nūq̄ mergi cepiſſes. ❡ Iſta poſ Moralitas
ſunt applicari ad oſtendendā veritatē fidei: que
q̄n in hoīe fixa eſt certa ⁊ indubia: quicq̄d in vir
tute ſpei facere vult / facit: modica tamen heſita-
tio vel dubitatio impedit opus iſtud. Requiriť
eñ ꝙ hōm nullo dubitet cōplendū: ſed potius
illud quod vult fieri credat ꝓ certo fiendū. Uñ
recta cauſa q̄re iſte vetule ⁊ ꝑſone ſimplices fa-
ciūt q̄nq3 mirabilia experimēta / q̄ tñ hō rōnabi
lis et ſenſatꝰ nunq̄ inuenit eſſe vera: ꝓpē firmā
credulitatē quā habēt / quā tñ homo ſenſatꝰ nū
q̄ habet: qui ſemꝑ inquirit cauſam rerū: ac per
hoc ſemꝑ dubitat in ꝑmiſſis: cū nō videat rati-
onē. Et inde fit ꝙ illud idē quod a ſimplicibꝰ in
ueniť verū / a ſapientibꝰ illud experiri volentibꝰ
inueniť falſum. Iō dñs dicit: ꝙ ſi q̄s credēs di- Mat. 17. c
xerit huic mōti / ꝙ ſe trāſferat i mare / fiet. Unde
alibi diciť: Si potes credere / omnia poſſibilia Mar. 9. d
ſunt credēti. Nec mirū: cū talis ptās credēdi vel

E faciendi miracula poſſit conſiſtere cum peccato
Iſta enī eſt gratia gratis data/q̄ qn̄qꝫ eſt in pec-
catore: ſicut Apl̄us videt̄ bene ſupponere vbi di
1.Cor.13.a cit: Si habuero fidem/ita vt mōtes transferam
charitatē aūt nō habeā/nihil ſum. Acſi dicat/ꝙ
Lu.9.f iſta ſine charitate fieri non poſſunt. Sicut patet
de iſto q̄ eijciebat demonia: ⁊ tn̄ non ſeq̄bat̄ chri
ſtum. Fides enī indubia totū facit: ſicut patꝫ in
Mat.17.c fra/vbi dictū eſt apoſtolis/ꝙ ꝓpter icredulita-
Mat.21.b tē ſuā nō poterāt demoniū eiecisse. Et alibi: Si
non heſitaueritis: non ſolum ficulneā areſcere/
ſed etiam montes transferre poteritis: ſicut pa-
tet hic de Petro: q̄ non fuit merſus niſi quando
incepit dubitare. Modice inquit fidei quare
Aliter dubitaſti? ¶ Uel dic ꝙ exemplo Petri/nos alij
qui quādoqꝫ deſcēdimus ad nauiculā in mare
.i. in clauſtro ad negocia mūdi: ⁊ de ꝯtemplati
onis ſecuritate ad actiue vite fluctuoſos labo-
res: ⁊ nihilominus ad chriſtū ſepe currimus: et
in ipſis aquis.i. in mundi negocijs nos poſſe ſal
uari ſperamus. Uerum q꞉ ventus validus tri-
bulationū nos agitat: hinc ē ꝙ quādoqꝫ in ma-
lis cōplacentijs mergi incipimus: quapropter
non immerito damnationis periculū formida-
mus. Nos igit̄ qn̄ iſtam merſionē ſentimus/ad
chriſtū debemus ꝑ orationē clamare/⁊ ipſius au
xilium implorare dicētes: Dn̄e ſaluum me fac.
Pſ.68.b Et illud: Nō me demergat tempeſtas aque ⁊c.
Ipſe v̄o ſi nos deuote clamātes inueniat: ſtatꝫ
manum ſuam adiutricē extendet: ⁊ nobis dulci-
Aliter ter ſubueniet ⁊ ſuccurret. ¶ Uel dic ꝙ exemplo
F chriſti ſunt multi boni chriſtiani.i. boni ⁊ ſancti
viri/qui prima facie credunt̄ eſſe phantaſtici.i.
hypocrite ⁊ vani/qn̄ ſup aquas ꝓſperitatis mū
dane vite vident̄ tranſire per contemptū/⁊ mū-
di gloriā conculcare: ſed ex operibus viri ſequē
tibus veri ꝓbant̄: ita ꝙ ipſis mediātibus alij ad
cōculcationē ſimilē ꝓuocant̄/dicētes: Domine
Io.10.f ſi tu es inquit: iube ⁊c. Ioan. Opera que facio/
teſtimoniū perhibent de me.

¶ Capitulū decimūquintū Textus: Tūc acceſſerūt ad eum ab hieroſolymis ſcribe et phariſei. Moralitatis Capitulum XI

Cum dn̄s deſcēderet in ꝑtes tyri ⁊ ſido-
nis/ecce mulier chananea a finib⁹ illis
Mar.7.c egreſſa: ⁊ ſm̄ Marcū domū īgreſſa cla
mauit: Dn̄e miſerere mei fili dauid: filia mea ma
le a demonio vexat̄. Un̄ q꞉ iſta non erat de gene
re iſrl̄/ſed de genere ſyrophenisse: dn̄s quaſi nō
audiēs eam ꝑtranſibat. Dicebat enim ſe nō eſſe
miſſum niſi ad oues q̄ perierūt dom⁹ iſrael. Et
qꝛ nō erat bonū ſumere panē filioꝝ ⁊ mittere ca-
nibus: q꞉ tamē dicta mulier clamās ⁊ orans inſta
ſtat: ⁊ canes comedere de micis de menſis domi
noꝝ cadentibus allegabat. Etiā inquit dn̄e: naꝫ
⁊ catelli edunt de micis que cadunt de mēſa do-
minoꝝ ſuoꝝ. Ideo dn̄s miſert⁹ ſibi dixit: O mu-
lier magna eſt fides tua: fiat tibi ſicut petiſti: et
Moralitas ſanata eſt filia e⁹ i illa hora. ¶ Iſta mulier cha

nanea ⁊ gētilis ſignificat alam peccatricē: cui⁹ fi
lia ſignificat ei⁹ ꝯſciam atqꝫ mentē ſeu volūtatē:
qn̄qꝫ igit̄ fit ꝙ mulier iſta ſcꝫ peccatrix ala: de fi-
nibus tyri/q̄ interp̄tat̄ anguſtia: ⁊ de finib⁹ ſido
nis/q̄ īterp̄tat̄ cōmotio iniq̄tatis.ſ. de ſtatu pec-
cati/quod ponit alam in cōmotionē incōſtantie
⁊ in anguſtiā deſperatiōis ⁊ triſticie: ꝑ ꝯtritionē
egredit̄: ⁊ domū ſpei ⁊ ſecuritatis.ſ. ſtatū penitē
tie ingredit̄: gemēs ⁊ flebilis ꝓ filia ſua.i. ꝓ mē-
te ⁊ volūtate ſua diu a demoneꝝ pctīs obſeſſa/
deum humiliter dep̄cat̄. Demoniū enī tunc fili-
am noſtrā vexat: qn̄ pctīa mentē noſtrā ꝑ diuer
ſas ꝯcupiſcētias ⁊ miſerias flagitat atqꝫ turbat.
Un̄: Filia mea mea mō defuncta eſt. Sꝫ ſepe fit Mat.9.c
ꝙ diuina pietas ſtatim nō exaudit: q̄nimmo ve
xationē iſt⁹ filie.i. pctā noſtra ⁊ niētis noſtre mi
ſerias ſub diſſimulatiōe ꝑtrāſit. Uidet enī ꝙ ex
hoc fragilitates ꝓprias cognoſcit: ⁊ ſic ad re-
currēdū ad dn̄m forti⁹ inardeſcit. Un̄ dicit̄: Diſ Sap.11.d
ſimulās pctā hoīm ꝓpter penitētiā. Un̄ dn̄s vi
det̄ ale dicere illud quod ſubdit̄: Nō eſt inq̄t bo-
nū ſumere panē filioꝝ ⁊ mittere canibus. Acſi di
cēret: Non decet grām impēdere pctōrib⁹/ſꝫ fi-
lijs ⁊ ꝑſonis ſanctioribus. Sed ipſa debet ſubiū
gere: Domine/nam ⁊ catelli edūt de micis q̄ ca-
dunt de mēſa dominoꝝ ſuoꝝ. Hoc ē dictu: Etiā
pctōres debent refici tuis beneficijs: q꞉ tu veni-
ſti non iuſtos/ſed pctōres ſaluare: ⁊ ideo filiā me
am.i. mentē meā debes liberare. Et vere ſi dn̄s
ꝑſeuerantiā in nobis videat: ⁊ iſtum ardorē de-
uotiōis inueniat in nobis: ipſe dico qui eſt panis
vite: q̄ potēs eſt canes ⁊ filios.i. pctōres ⁊ iuſtos H
miſericorditer ſatiare. Pſ. Homines ⁊ iumēta ſal Pſ.35.b
uabis dn̄e. Iſtam vexationē tētationū ⁊ vitiorū
a nobis auferet: ⁊ mentē noſtrā tranquillā faci-
et. Unde dicit̄ ſic: Inuenerūt puellā ſup lectum Mar.7.d
⁊ demoniū ab ea exiuiſſe ⁊c. ¶ Uel dic ꝙ genti- Aliter
lis iſta mulier ſignificat gentilitatē: cui⁹ filia.i.
cui⁹ gēs demonijs ꝑ idolatriā ſubiacebat. Hāc
igit̄ filiā.i. gentē gentiliū: dn̄s nō ſtatim a ꝓnci-
pio curauit/ſed aliq̄ diu languere ꝑmiſit: q꞉ ipſe q̄
erat panis filioꝝ/ꝓncipaliter ad oues ⁊ ad filios
iſrael fuit miſſus: quoꝝ patrib⁹ erat repromiſ-
ſus. Finalr̄ tn̄ iſtam filiā liberauit/qn̄ ꝑ apl̄os
ſuos fidē ſuā gentib⁹ p̄dicauit. Tren. Gaude fi- Tren.4.d
lia edom: ad te quoqꝫ veniet calix.i. fides ¶ Uel Aliter
dic ꝙ panis filioꝝ.i. ſacra theologia nō debet ca
nibus dari.i. in negocioꝝ ſeculariū vſibus depu
tari. ¶ Uel dic ꝙ canes ſunt obſtinati ⁊ infide- Aliter
les: vel etiā ſimplices atqꝫ rudes. Panis igit̄ fi-
lioꝝ.i. ſubtilitates ⁊ arduitates fidei ⁊ ſacre ſcri
pture: q̄ ſolis ſpūalib⁹ filijs.i. fidelib⁹ ⁊ ſciētific̄ vi
ris debēt dari: nō debēt iſtis canibus p̄dicari.
Un̄ dicit̄: Nolite ſctm̄ dare canib⁹: ⁊ margari- Mat.7.a
tas nolite ponere an̄ porcos: ne forte ꝯculcēt eā
pedib⁹: ⁊ ꝯuerſi dirūpāt vos. ¶ Hic dicit̄ ꝙ an̄ Eodē ca.c
dn̄m poſuerūt cecos ⁊ claudos: quos vt ſanauit
mirate ſunt turbe: vidētes mutos loquētes/ce-
cos vidētes/claudos ambulātes: ⁊ magnifica-
uerūt eum. ¶ Sic v̄o nos debem⁹ gaudere/et ad Moralitas
mirari/⁊ dn̄m magnificare: qn̄ videm⁹ ꝙ ꝑ e⁹ mi

M ſericordiã infirmi ſanant.i. peccãtores cõuertunt:
et qſi muti.i. obſtinati ꝑ confeſſionẽ loquunt: ce
ci.i. ignorãtes ꝑ diſcretionẽ vidẽt: claudi/ id eſt
ad bñ operandũ inhabiles ꝑ bona opa ꝑficiũt.
Luc.15.b. Gaudiũ em̃ angelis dei eſt ſuper vno peccãtore pe
nitentiã agente: qꝛ ſancti viri et angeli ſumme de
bent de cõuerſione peccatorũ gaudere.

¶ Et capitulo decimoquinto text⁹: Jeſus autẽ conuocatis diſcipulis ſuis dixit. Moralitates Capituli XII

Videns ieſus multitudinẽ hoim̃ q̃ ipm̃ ſe
cuti fuerãt i deſertũ/cepit dicere de eiſ-
dẽ: Miſereor ſup turbã: qꝛ iã triduo ꝑ-
ſeuerãt mecũ: nec hñt qd mãducẽt: et dimittere
eos ieiunos nolo ne deficiãt i via: q̃dã em̃ eorũ
de lõge venerũt. Jgit cũ diſcipli nihil ꝑter ſeptẽ
panes ⁊ piſciclos paucos haberẽt: iuſſit eos di
ſtribui: et fuerũt inde q̃tuor milia hoim̃ ſatiati:
qꝛ ſcꝫ de tã paucis cibiſ ad ſatietatẽ ſatis ſupſe
rũt: ſeptẽ vero ſporte de reliquijs remãſerunt..
Moralitas ¶ Sic cũ chriſt⁹ i deſerto hu⁹ mũdi multos vide
at/ q̃ iã triduo.i. i fide trinitatis cũ eo ꝑſeuerãt:
timẽs ne ꝑpt defectũ ſpũaliũ ciborũ deficiãt in
via ꝑfectõis ⁊ moꝝ: voluit ꝙ diſcipli ſui.i. eccle
ſiaſtici miſtri ſeptẽ panes cũ piſcicul paucis.i. ſeptẽ
eccliaſtica ſacramẽta cũ ceteris ſacramẽtalib⁹
remedijs ipis diſtribuãt: vt ſpũalit refecti i hac
via fortiores exiſtãt. Septẽ vo ſporte.i. ſeptẽ v-
tutes morales ſupſũt: q̃ et ſeptẽ ſacramẽtis ſub
B ueniũt ⁊ ſuccreſcũt. Et illoꝝ q̃dã de lõge venerũt/
q̃ de ſtatu pctĩ ad penitentiã appropinq̃nt. Vñ:
Joſue.9.b. De terra lõginq̃ venim⁹ ſerui tui. De hoc autẽ
vbi chriſt⁹ petijt a diſcipulis ſuis/ quẽ ipſum eſſe
dicerẽt hoies: et vbi ponit reſpõſio et cõmẽda-
tio petri: necnõ multa alia dicta chriſti/ nihil po
no. Jgit aduerte circa chriſti trãſfigurationẽ.

¶ Capl'm decimũſeptimuꝫ Text⁹: Et poſt dies ſex/ aſſumpſit ieſus petrũ et iacobũ et ioannẽ. Mora. Ca. XIII

Aſſumpſit ieſus ſecũ Petrũ/ iacobũ ⁊
ioannẽ: ⁊ duxit eos in mõtẽ excelſũ ſe-
orſum: et trãſfigurat⁹ eſt añ eos: et re-
ſplẽduit facies ei⁹ ſicut ſol: veſtimẽta aũt eius fa
cta ſunt alba ſicut nix. Facta eſt facies eius alte
Luce.9.d. ra/ ſicut dicit Luc. Et apparuerũt illis moyſes
et helias loquẽtes cũ ipſo. Ecce autẽ nubes lu-
cida obumbrauit illum. Et ecce vox de nube di
cẽs: Hic eſt filius ⁊c. Petr⁹ aũt tunc dixit: Dñe
bonuꝫ eſt nos hic eſſe: ſi vis faciam⁹ hic tria ta-
bernacula: tibi vnũ/ moyſi vnũ/ et helie vnum.
Moralitas ¶ Jſta pñt applicari/ ꝙ q̃cunqꝫ vult ſpũaliter
trãſfigurari: ⁊ ꝑ ꝯuerſionẽ et penitentiã in virũ
ſpũalẽ ⁊ ſciẽtificũ trãſformari: iſta q̃ ſequũt/ hic
debet ꝑ ordinẽ opari. Debet em̃ ꝑmo ſeorſuꝫ.i.
a tumultu hoim̃ recedere: in montẽ cõtẽplatio
nis ⁊ celeſtiũ affectiõis aſcẽdere: petrũ/ iacobũ
et ioannẽ/ id eſt bonã ſocietatẽ querere: ⁊ nõ co-
rã alijs cõuerſari ꝑſonaliter ⁊ manere: qꝛ añ oĩa
bona ſocietas eſt querẽda/ ⁊ turba maloꝝ hoim̃
fugiẽda. Jn mõtẽ inq̃t ſeorſũ. Vñ Sen. de mori
bus dicit/ ꝙ ſolitudinẽ q̃rit q̃ cũ innocẽtib⁹ vult
viuere. Unde dicit: Jn medio cogitantiũ legem C
dei aſſiduus eſto. Tũc em̃ hõ per ꝯuerſationẽ fa Eccl.27.b
cilius trãſfigurabit: et facies ſue mẽtis ꝑ gratiã
⁊ diſcretionẽ ſicut ſol ſplẽdebit; ⁊ illuminabit ve
ſtimentũ ſue cõuerſationis: ꝑ candorẽ innocẽtie
cõtinentie ⁊ decẽtie ſicut nix dealbabit: et ſic ſpe
cies conditionis ſue in aliã alterabit et vertet.
Unde dicit: Facta eſt inquit ſpecies eius altera 1.Re.10.b
Mutaberis in virũ alteꝝ. Et tunc moyſes.i. lex
⁊ ſcientia: helias.i. ſanctitas ⁊ innocẽtia ipſum
cõcomitabunt: et bona doctrina quantũ ad pri
mũ: bonaqꝫ ſancta vita quantũ ad ſecũdũ: apud
eũ permanebũt: qꝛ iſta ſunt in quib⁹ tota lex pen
det ⁊ prophete. Talis etiã ſic figuratus et muta-
tus: a nube ſplendida.i. a lumine celeſtis gratie
et glorie obumbrabit: et filius dei dilectus meri
to vocabit: et vt audiatur ab alijs/ a deo ſpiritu-
alẽ filiũ eliget. Hic eſt inquit filius me⁹ dilectus
in quo mihi bene cõplacui ⁊c. Quia reuera tales
merent filij dei nuncupari: ⁊ qſi aliud predicant
vel mãdant/ ab alijs deberent audiri: ⁊ ſi prelati
fuerint/ eis obediri. Unde Joã. Quecũqꝫ vobis Joan.2.a
dixerit/ facite ⁊c. Et alibi: Obſerua eũ ⁊ audi vo Exo.23.c
cem eius ⁊c. Si em̃ moderni ꝑdicatores eſſent a
turbis et a ſecularibus negocijs ſegregati: et in
montẽ contẽplationis eleuati ꝑ ſpiritualẽ ꝯuer-
ſationẽ: et a cõmunibus moribus hoim̃ exaltati
⁊c. profecto a ſecularib⁹ audirent: et verba eoꝝ
et ꝑdicationes libent⁹ implerent: ita ꝙ ibi dice D
rent illud Abacuk: Dñe audiui auditũ tuũ et ti- Abacuk.3.a
mui. Tunc ꝑ certo petrus/ iacobus ⁊ ioãnes.i.
ſocij et vicini ipſoꝝ ſanctitatẽ ⁊ gloriã videntes/
poterunt dicere: Dñe bonũ eſt nos hic eſſe: qꝛ in
ſocietate taliũ gloriabunt adeſſe: ⁊ tria taberna
cula ſe velle facere dicent: inquantũ ſancte trini
tatis fidẽ ipſoꝝ predicatione cognoſcẽt. Domi-
ne inquit petrus: bonũ eſt nos hic eſſe: faciamus
hic tria tabernacula. ¶ Uel dic ꝙ illi q̃ ſunt pe Aliter
trus.i. agnoſcẽtes ꝑ diſcretionẽ ⁊ ſapientiã: Ja-
cobus.i. ſupplãtantes diabolũ/ mundũ ⁊ carnẽ
per humilitatẽ/ paupertatẽ ⁊ continentiã: Joãnes
.i. gratioſi ꝑ puritatẽ ⁊ innocentiã: digni erũt cũ
chriſto montẽ aſcẽdere paradiſi: et ipſum contẽ
plari ſpũaliter et videre. Eſa. Regem in decore Eſa.33.e
ſuo videbũt. ¶ Uel dic ꝙ iuſti debẽt in ſemetip Aliter
ſis chriſto/ qui interꝑtat vnctus.i. pietati: moyſi
legiſlatori.i. veritati: helie qui achab repꝛhẽdit:
et ꝓphetas baal occidit.i. iuſticie ⁊ veritati: tria
tabernacula ꝑparare: ſcꝫ pietati in affectu ſeu in
cõcupiſcibili: veritati in intellectu ſeu in voluta
te: iuſticie vo in iraſcibili debẽt domiciliũ dedi-
care: et tunc poterit dici illud pſal. Quã dilecta Pſ.83.a
tabernacula tua domine virtutũ ⁊c. ¶ Quidam Eodẽ ca.d
puer oblat⁹ eſt chriſto vt ſanaret: erat em̃ ſicut
dicit lunaticus: vide Mat. de didrachma. Jlli Mat.17.d
q̃ tributũ ſiue didrachma recipiebãt de ſingulis
pro humanis: cõqueſti ſunt petro de chriſto/ eo
ꝙ nõ ſolueret cenſum illum. Quo cõperto chri-
ſtus petrũ ire ad mare/ ⁊ hamũ mittere precepit:
et ſtaterẽ in ore primi piſcis ipſum repertuꝫ pre
dixit: quẽ pro ſe ⁊ pro petro ne ſcãdalizarent ⁊c.

E actoribus iuſſit dari. Nunc inquit ne ſcandalize
mus eos: vade ad mare/⁊ ſtaterē quē in ore pmi
Moralitas. piſcis repies/da eis ꝓ me ⁊ pro te. ¶ Iſta pōt
allegari exēplariter: ꝙ multa ꝓ euitādo ſcādalo
ſunt facienda: q̄ alſ fieri non deberent. Conſtat
ꝙ chriſtus tributo nō erat obnoxius: ⁊ tñ ne ſu-
ſcitarēt ſcandalū/fieri voluit tributari⁹. Homo
eñ quantūcūq; ſit liber aut nobilis debet quoq;
ꝯtra libertatē/dignitatē aut nobilitatē ꝓpriam
diſſimulare ⁊ facere: vt ſic ſcādalū ⁊ alioꝝ offen
diculū valeat euitare: ⁊ ne cauſas litiū vł diſcor
diarū poſſit ſi ſecus faceret/ſuſcitare. Vñ dici
Mat.18.a tur: Ve eñ homini illi ꝑ quem ſcandalū venit.
Aliter. ¶ Vel dic ꝙ chriſt⁹ vel petrus q̄ pecuniā nō ha
bebant: deſignāt paupes/⁊ maxime religioſos
Piſcis vero qui ſtaterē I ore habebat/mūdi di
uites ſignificat: q̄ in mari huius mundi vagan-
tur: diuitias et pecunias accumulant: quoq; igił
chriſtus ⁊ petrus.i. religioſi ⁊ paupes indigent
pecunia: ⁊ maxime qñ habent ſoluere naula/
laudonia vel tributa: ad piſces.i. ad diuites cū
habitu humilis piſcatōis ⁊ ſupplicatōis recur
rūt: ꝓ certo ipſi diuites ſeculares debēt pro eis
ſoluere: ⁊ ꝓ trāſeūdo piculo vel euitādo ſcanda
lo neceſſaria miniſtrare: I hoc ipſi piſces.i. mū-
di diuites et voluptuoſi/chriſto ⁊ ſuis paupib⁹
ꝓficiūt: q: locoꝝ tpe ſuis pecuniis ⁊ diuitiis ipſis
Jone.2.a neceſſaria puidēt. Sicut de piſce legił: q̄ ionam
piectū in mare recepit: ⁊ eum ad litt⁹ ſanū ⁊ ſal-
uum detulit ⁊ eiecit. Igitur bono diuiti dicitur
Ps.9.g. illud Pſal. Tibi derelictus eſt pauper ⁊c.

F ¶ Capitulū decimūoctauū Tertius
In illa hora acceſſerūt diſcipuli ad ie
ſum dicētes: Quis putas. Moralita
tum Capitulum XIIII

Hic ponitur de illo puero ꝓpoſito ma-
ioribus in exēplū: q̄ dicił fuiſſe beatus
Marcialis: quē dñs aduocans ſtatuit
in medio eorū ⁊ dixit: Quicūq; hūiliauerit ſe ſi-
cut puul⁹ iſte: hic magn⁹ eſt in regno celoꝝ ⁊c.
Moralitas ¶ Hoc pōt adduci ad hoc/ꝙ chriſtus diligit in
nocentiā ⁊ humilitatē: ⁊ quō ipſe zelat ꝓ paupe
rib⁹ ⁊ ſimplicibus dicēs: Qui recipit puulū vnū
Eodē ca.b talē/me recipit: ⁊ q̄ ſcādalizat ⁊c. ¶ Dicił hic ꝙ
q̄ centū oues habebat/ꝑdidit vnā: q̄ relinquens
nonagintanouē in deſerto: ⁊ vadit illam q̄rere
Lu.15.a q̄ errauit. Et alibi dicił: Et cū inuenerit eam im
ponit in humeris ſuis/gaudēs et cōuocās ami-
cos ſuos: ⁊ gaudent q̄ plurimi ſuꝑ illā. Sic inq̄t
gaudiū eſt angelis ſuꝑ vno peccatore penitētiā
agēte/q̄ ſuꝑ nonagintanouē iuſtis q̄ nō indigēt
penitentia. Nō eñ eſt volūtas apud patrem
Moralitas veſtr̄/vt pereat vn⁹ de puſillis veſtris ¶ Iſta ex
po·ūtur de angelis ⁊ hominibus. In pricipio
eñ habebat de⁹ centū oues.i. angelos ⁊ homi-
nes: qui ſcʒ nonagintanouē q̄ cōſtāt ex nouenario
in ſeipſo multiplicato/angelos ſignificāt: q̄ in no
uem ordinibus ſunt diſtincti. Vn⁹ vero reſtans
numer⁹/humanā naturā deſignat: quia ab illo
vno homine tota ꝓceſſit. Vidēs igił chriſt⁹ ouē
vnam de grege ſuo ꝑditā ⁊ errantē/ſcʒ humanā
gen⁹: dimiſſis nonagintanouē ordinib⁹ angelo G
rum in deſerto ꝑadiſi: venit in hūc mundū ꝑſo-
naliter q̄rere ouē iſtā/ſcʒ humanā naturā: quā ſu
is humeris ꝑ beatam incarnationē impoſuit: ⁊
ad deſertū paradiſi cū angelis reportauit: ⁊ am-
pli⁹ ſuꝑ inuētiōe ⁊ ſaluatione ei⁹ ad literā gaui-
ſus eſt: q̄ ſuꝑ nonagintanouē.i. ſuꝑ nouē ange-
loꝝ ordines quos ſcʒ nō aſſūpſit. Mſto eñ plus
videł homines q̄ angelos dilexiſſe: et de ſalute eo
rum amplius letatus fuiſſe: in q̄tū humanā natu-
ram/nō angelicā legił aſſumpſiſſe: dicens illud
Prouer. Delicie mee ſunt cū filiis hominum ⁊c Pro.8.d
¶ Vel ſi vis dic iſta ad oſtendēdū q̄ntū gaudiū Aliter
eſt deo ⁊ angelis ei⁹ ſuꝑ cōuerſione hōis pecca-
toris. ¶ De vno ſeruo nequā hic agił: qui debe Eodē ca.c
bat regi decē milia talenta: q̄ cū nō haberet vn-
de ſolueret q̄ debebat: iuſſus eſt cū vxore ⁊ filiis
venūdari: et oīa q̄ habebat diſtrahi vt pecunia
ſolueret. Vex q: ſeru⁹ iſte ad pedes dñi ſupplex
ꝓceſſit/⁊ dilationē popoſcit: Patiētiā inq̄t ha
be in me/⁊ oīa reddā tibi. Dñs miſert⁹ ei⁹/non
ſolū ei dilationē dedit: imo totū debitum relaxa
uit. Iſte tñ ſeruus dimiſſus/cuidā ſeruo q̄ debe-
bat ſibi centū denarios/ſimile facere noluit: q̄n
immo cum dilationē peteret: ipſum tñ in carce-
rē donec redderet debitum alligauit. Rex vero
audiens hoc/reuocat ſeruū: ⁊ ſuā impietatem in-
crepās ſic ꝑorat: Serue nequā/omne debitū di-
miſi tibi/q: rogaſti me: idō oportuit te miſereri
cōſerui tui/ſicut et ego tui miſert⁹ ſum. Iratus
igił rex ipſm carcerib⁹ tradidit/donec vniuerſū
debitū redderet: ⁊ ipſm verberib⁹ condemnauit. H
¶ Iſta ꝑabola ſaluatoris exponił ꝑ ſeipſ: ⁊ ad Moralitas
hoc pricipaliter videł tendere: ꝙ illud quod ali
quis vult ſibi fieri/alteri debet facere: et q̄ a deo
vł prelato relaxari deſyderat: debet iſtos q̄ ſibi
ſunt obnoxii relaxare: et ſuis iniuriatorib⁹ miſeri
cordiā petentibus indulgere. Vñ dicił: Dimit- Eccli.28.a
te ꝓximo tuo nocēti ⁊c. Et alibi: Dimittite et di- Lu.6.f
mitteł vobis. Cuius tñ fit ꝯtrariū: q: multi ſunt ſi
cut ſeru⁹ iſte: q̄ bñ volunt ꝙ ſecū agał miſericor-
diter: ipſi vero nō cū aliis agere volūt niſi crude
liter. Volūt eñ ꝙ ipſis miſericorditer īdulgeał:
et tñ ſi quis eis aliq̄d debeat/vel aliquā iniuriā
faciat: nolūt quieſcere q̄n ledał. Conſtat eñ ꝙ
rex oīm de⁹ cuilibet cōdonat: cuilibet parcit et
remittit: ⁊ crudeles ⁊ mali aliis ſuis debitoribus
vel iniuriatorib⁹ nō remittūt: ſed potius crudeli
ter punire vel exigere cuncta volunt: ſicut ad li-
terā patʒ de multis/ q̄ in infirmitate poſiti ſibi
ſpūalr poſtulāt ⁊ ſupplicāt a deo miſereri: ⁊ ta-
men qñ ſananł/ſolēt contra alios impie debac-
chari. Unde Eccli. Hō homini reſeruat irā/⁊ Eccli.28.a
a deo q̄rit medelā? In hoīem ſilem ſibi nō habʒ
miſericordiā/⁊ de pctis ſuis dep̄cał? Ipſe dū ca-
ro ſit reſeruat irā/⁊ ꝓpitiationē q̄rit a deo? Sʒ ꝓ
certo rex chriſtus ꝯtra tales ingratos finaliter
ſurget/⁊ eos tortoribus infernalib⁹ tradet/dicēs
Serue nequam/nōne oportuit te miſereri ꝯſer- Mat.18.d
ui tui ſicut ⁊ ego ⁊c. Et iterū: Judiciū ſine miſeri Jac.2.c
cordia fiet illi/q̄ non fecerit miſericordiā. Iterū

A ca. ponunť multa: que qꝛ expoſita per ſaluatorē
videnť: ideo tranſeo ad alia.

¶ Capl'm vigeſimū tertiꝰ: Simile eſt re-
gnū celoꝝ. Moralitatū Ca. XV

Q Uidā paterfamilias habēs vineā/exi-
uit pmo mane ꝯducere operarios in ea-
dē vinea. Conuētione aūt facta de de-
nario ꝓ labore diurno: hora prima quoſdā in vi
neā miſit: tandē hora tertia atqꝫ meridiana ali-
os ⁊ alios in foro repperit: et oībꝰ idē ꝓmittēs
preciū ad vineā deſtinauit. Finaliter hora nona
alios reperiēs ocioſos: et ipſos ꝓ eodē ꝓcio in
vinea cū alijs collocauit/dicēs: Quid ſtatis hic
tota die ocioſi? Dicūt: qꝛ nemo nos ꝯduxit. Ite
⁊ vos in vineā meā: et quod iuſtū fuerit ⁊c̃. Ve-
ſpere autē facto/procuratorē ſuū miſit operarios
vocare/et mercedē reddere: precipiēs a nouiſſi-
mis incipe: et tantū vltimo ſicut pmo dare. Cuꝫ
igitur ſinguli ſingulos denarios acceperāt: qui
primo venerāt/arbitrati ſunt ꝙ plus accepturi
eſſent. Quod cū nō fieret: murmurabāt ꝯtra pa
trēfamilias/dicētes: Hi nouiſſimi tm̄ vna hora
fecerūt: et pares nobis illos feciſti/q portauimꝰ
onus diei ⁊ eſtus. Quibꝰ dñs vinee in hec verba
rñdit: Amice nō facio tibi iniuriā: ex denario di
urno ꝯueniſti mecū. Tolle quod tuū eſt et vade:
qꝛ volo ⁊ huic dare ſil'r. Et ſubiungiť hic: ꝙ ſic
Moralitas erūt nouiſſimi primi/⁊ primi nouiſſimi. ¶ Iſta
B parabola pōt applicari ad multos motus ⁊ mo
dos fortune/ſiue occulte dei ꝓuidētie. Iſta eñ
habēt vnū iudiciū: in quo nō eſt rōnē inuenire/
niſi: Sic volo: ſic iubeo: ſit ꝓ rōne volūtas. Iſte
eñ qñqꝫ dat tantū parūmerito ſicut benemeri-
to: et qñqꝫ citiꝰ ſoluit vltio venientē: tardius ꝗ̄
ꝙ ampliꝰ laborantē: qꝛ etiā vt in mūdi curſu vi-
demus: nouiſſimi efficiunť primi/et pmi nouiſſi
mi: qꝛ qui ampliꝰ in vinea eccleſie laborauerūt:
et pmo ſolui/bñficiari/pmiari meruerūt: aliquo
tiens poſtponunť. Illi ꝗ̄ q parū vel nihil fece
rūt/ſcꝫ adulatores/cōſanguinei: q vltimi eſſe de
buerāt/pponunť: ſicut videmꝰ l curijs dñoꝝ: vbi
Luc.16.b ſemꝑ ſolēt ꝑdiligi magiſ noui. Vñ dicit: Nouis
ſuperuenientibꝰ vetera ꝓijciens. Vñ qñ iſti bñme-
riti cōquerunť de ſuis ingratis dñis: vel etiā de
fortuna: dicētes ſe diutꝰ laboraſſe: et nihil vltra
Lu.5.b. alios recepiſſe/dicētes illud: Per totā noctē la-
borātes nihil cepimꝰ. Videť ꝙ iſta eſt rñſio eoꝝ
qꝛ ſcꝫ mali ꝑlati vel dñi dicūt: Nōne ex denario
diurno cōueniſti mecū? i. nōne ſufficit tibi ꝙ ve-
ſtes ⁊ cibos habueris? ⁊ remittūt eos qñqꝫ vacu
os et ſine honore/dicētes: Tolle quod tuū eſt et
vade: volo eñ huic nouiſſimo dare ſicut et tibi.
Fortuna eñ illud idē rñdet de ipſa conqrenti-
bus. An (inquit) nō licet mihi facere quod volo
ſcꝫ de bonis meis? Volo huic q nihil fecit/tantū
dare ſicut tibi q ſatis meruiſti. Tolle quod tuū
eſt ⁊ vade. Quaſi diceret: Nihil habes tuū niſi
Rom.11.a quod volo dare: ſicut dicit apl's: Si ex opibꝰ iā
1.Tim.6.b nō eſſet gr̃a. Et alibi: Nihil tulimus in hūc mū
Aliter dū ⁊c̃. ¶ Vl allega ꝯtra quoſdā pōpoſos dños
q hora pma/tertia ⁊ nona quot inuenerūt fami
liares/tot l domibꝰ ſuis recipiūt: ⁊ de familia ſua C
faciūt. Ite (inquiūt) ⁊ vos l vineā meā. Sed in ſe
ro. i. in fine oēs eqliter pmiāt: qꝛ parū aut nihil
ab eis reportāt: tolle (inquiūt) quod tuū eſt/⁊ va
de. Sicut iſti ſeruitores faciliter recipiūt/ita fa
ciliť reijciūt: ⁊ parꝝ ipſis de lucro tribuūt ¶ Vel Aliter
dic ꝙ pr̃familias eſt deꝰ: cui eterna ꝑdeſtinatio
ad vineā. i. ad eccleſiā vel fidē/vľ ad alios ſtatus
alijs vocauit tēporibꝰ: qꝛ ſcꝫ quoſdā hora pma
.i. in puericia: alios hora tertia. i. in iuuētute: ali-
os hora nona. i. in ſenectute ad fidē vel ad peni
tentiā vocare nō ceſſat: qbꝰ denariū diurnū. i. vi
te eterne premiū ꝓmittit gñaliť ⁊ diſpēſat. Iſta
tm̄ eſt ꝗ̄itas occulta iſtiꝰ patriſfamilias: ſentētia
vel iuſticia ⁊ ꝓuidētia/ꝙ nō ſemꝑ plꝰ ⁊ pꝰ labo
rantes alijs pferunť: imo qñqꝫ fit/ꝙ vltio cōuer
ſi ⁊ minꝰ in pma facie parēt meriti/ad celi pmiū
pponunť: ſicqꝫ fit ꝙ pmi nouiſſimi etiā aliquo-
tiēs habeanť. Patet eñ ꝙ illi q vltio ꝯuertunť
ad dñm: frequētiori ſtudio qñqꝫ antiquiores in
meritis/⁊ ꝑ ꝯſequēs in pmijs antecedūt. Patet
etiā ꝙ gētiles vltimo ad dñm ꝯuerſi; qui diutiſſi
me ocioſi extiterāt: cū nullꝰ eos ante apl'os ꝯdu
xiſſet: iudeos q a principio fideles extiterāt: fide
⁊ moribꝰ ad gloriā ꝑuenerūt. Patꝫ inſuꝑ ꝙ ſub-
diti ſuperioribꝰ/ſeculares eccleſiaſticis/⁊ laici ſciē-
tificis ⁊ religioſis qñqꝫ meliores exiſtūt: ⁊ ſic no
uiſſimi pmi fiunt. Qñqꝫ etiā occulto dei iudicio
boni cadūt: impij ꝯuertunť: et in alioꝝ glia ſuc- D
Job.34.c. cedūt. Vñ Job: Perdidit multos ⁊ innūerabi-
les: et regnare faciet alios ꝓ eis. De qbꝰ nō poſ
ſunt ꝯqueri ꝑores: qꝛ cū fides/ gr̃a ⁊ glia nō ſint
ex meritis noſtris/ ſꝫ ex dei miſericordia: Iuxta
Ad titū.3.b illud: Nō ex opibꝰ iuſticie q fecimꝰ nos: ſed ſm
magnā miſericordiā ſuā ſaluos nos fecit. Nul
li facit deꝰ iniuriā ſi alteri alteꝝ anteponit: ꝓpť
quod dicit: Nō facio tibi iniuriā: volo huic da-
re ſicut ⁊ tibi. Accipe quod tuū eſt. Et hoc ſicut
Rom.9.c dicit apl's: Nō eſt volentis neqꝫ currentis/ſꝫ dei
Aliter miſerētis. ¶ Vel expone ſicut exponit Grego.
de illis q in mūdi pncipio ⁊ in fine cōuertunť ad
fidē: ꝙ tm̄ pmis ⁊ vltis ſemꝑ pr̃familias deꝰ para
tus eſt dare mercedē. Vñ petrꝰ in aurora dicit.
Qui venit extremꝰ diſpēſatore vocāte: Tantun
dē recipit ſicut q venerat ante. Sic deꝰ oſidit ꝙ
qñqꝫ venimꝰ. Aggrediamur opꝰ: certi de mūere
Aliter ſumꝰ. ¶ Vel dic ꝙ moraliť vinea eſt aia: operarij
ſunt ſenſus ⁊ affectꝰ: q ad operandū debēt mitti: et
ſi ocioſi fuerint/debēt increpari. Et ſi oēs ſimul
habere neqant: ſaltē vnꝰ poſt aliū debet paulatī
ad virtualē operationē inclinari: pmiū etiā eterne
retributionis cūctis dabiť: qñ in ſero in fine ſecu
li noſtris ſenſibꝰ eterna glia ꝯcediť. ¶ Hic ha
Eodē ca.d bes ꝙ diſcipulos inter ſe querētes/qs eoꝝ vide
reť maior in regno celoꝝ: dñs ad hūilitatē redu
cit: ſꝫ de hoc nihil ad pſens. Hic diciť ꝙ duo ce
ci qui penes viā mēdicātes ſedebāt: audito ꝙ ie
ſus nazarenꝰ tranſiret/inceperūt fortiť clamare:
Fili dei miſereri nr̃i. Cūqꝫ turba eos increparet
ne facerēt: illi multo magis clamabāt miſerere.
Quod vt ieſus agnouit: oculos ipſoꝝ tetigit: et
D

E viſum eis reſtituit: q̄ ſtatī ipſum cū alijs ſecuti
Mar.10.g ſunt. Aduerte tñ ꝙ marcꝰ ⁊ lucas nō ponūt niſi
Lu.18.f vnū. Et forte vnꝰ erat alteri formoſior: idō ibi de
Allegoria alio ſubticetur. ¶ Allegorice duo ceci ſunt duo
ppl'i: iudei ⁊ gētiles: q̄ ceci ſunt ꝑ ignorātiā: ſe-
dētes ꝑ pigritiā: mēdicātes ꝑ auariciā: ſecus viā
ꝑ inanis glīe apparētiā: et ꝑ mūdi negocioꝝ cō
placentiā/merito eſſe dicebanť. Chriſtꝰ eñ nō
obſtāte turba ſacerdotū ⁊ phariſeoꝝ: illos ꝑ fidē
illūinauit: ⁊ illos duos ppl'os/ſeu multos de ip
ſis/ꝑ gratiā ſuā tetigit: ⁊ ad ſeq̄ndū ſe per fidē ⁊
Mat.7.d bonā oꝑationē induxit. Uñ vbi de duobꝰ fratri
bus quos vocauit ieſus de naui/dicit ꝙ relictis
Aliter retibꝰ ⁊ pr̄e ſecuti ſunt eū. ¶ Uel dic ꝙ hō dū
eſt in vita/pōt dici cecꝰ ſecus viā mēdicās: expo
ne vt ſupra. Et ideo iſte qñ audit ieſum trāſeun-
tē/⁊ ſibi appropinq̄ntē .i. qñ videt ꝙ nūc eſt tp̄s
merēdi: et ꝙ nūc eſt nobis dāda prās chriſtū et
eiꝰ miſericordiā inueniēdi: ſtatī cū clamore orō-
nis et ꝯfeſſionis debet ad eū recurrere: ⁊ illūina
tionis ſpūalis/ſcꝫ grē ⁊ influētie bñficiū implo-
rare. Quid vultis (inq̄t) vt faciā vobis? Dñe (in-
Pſal.12.b quiūt) vt apianť oculi nři. Pſ. Illūina oculos
meos ⁊c. Quinimo etiā ſi tal' videt/ꝙ turba ꝑte-
riens .i. tentationū/phātaſmatū/cogitationū et
tp̄aliū ſollicitudinū tumultꝰ/et mūdi negocioꝝ
anfractus ip̄m increpet: ⁊ a clamore ꝯfeſſionis
vel orōnis ip̄m īpediat vel retardet: ipſe tñ mul-
F to magis debet inſiſtere: illiꝰ turbe īpetū nō cu-
rare: et a chriſto miſericordiā implorare/dicēs:
Miſerere mei fili dauid. Et ꝓ certo ſi dñs vide
rit ip̄m clamantē: et in illo clamore ꝑſeuerantē:
ip̄m illumiabit ⁊ tāget ꝑ gratiā ⁊ verā cognitio
nē: cecitatē pc̄ti et ignorantie ſibi tollet: ita ꝙ ꝑ
bonā operationē ⁊ diſcretionē poſt chriſtū imi
Mat.8.c tando ſequeť ⁊ curret/dicēs illud: Magiſter ſe-
quar te ⁊c. Hic poniť petitio matris filioꝝ zebe
Mar.10.e dei: ſed vide infra in euange. Mar. De ingreſſu
Luce.19.e dñi ſup aſinā vide Lu. De euerſione mēſarū et
Joan.2.c eiectione colūbas vēdentiū vide in euāge. Joā.

¶ Capitulum viceſimūprimū textꝰ: Et cū appropinq̄ſſet hieroſolymis et veniſſet bethphage. Mora. Ca. XVI

Cum ſemel chriſtꝰ eſuriret: ⁊ ficū ꝓpe lo
cum ꝯſpiceret: iuit ad eā/ſi q̄d forte fru-
ctuū in ea reperiret: qui tñ nō fructꝰ ſed
Mar.11.b folia reperit: nō eñ erat tp̄s ficuū. Jdeo ficū ꝯti
nuo maledixit/dicēs: Nunq̄ ex te fructꝰ naſcať:
⁊ ſtatī aruit ficus: ita ꝙ nunq̄ ãpliꝰ fecit fructū.
Moralitas ¶ Jſta ficꝰ pōt verboſos hoīes ſignificare: q̄ fo
lijs verboꝝ abūdāt: fructū tñ opis ⁊ efficacie nō
habēt. Regulare eñ eſt/ꝙ vbi eſt verboſitas ⁊
iactantia ⁊ elatio maior: ibi opis ⁊ efficacie nec
non diuitiarū ⁊ amicitie ſolet copia fieri minor.
Pro.14.c. Uñ in prouer. Ubi vba ſunt plurima/ibi freq̄n
ter egeſtas ⁊c. Quia qñ chriſtꝰ eſurieť .i. qñ aliq̄s
indigēs ad tales currit: ⁊ fructꝰ alicuiꝰ ſolatij vl'
auxilij ī eis inuenire ſe credit: ſatis folia .i. ꝓmiſ
ſiōes et iactātias reperit: fructū vō nullū inue-
nit. Quod de hypocritis ē verū: in q̄bꝰ ſola ver
boꝝ et folioꝝ vanitas eſt ſolꝰ ꝯuerſationis viroꝝ
nullus aūt bone oꝑationis fructꝰ inueniť. Qua G
propter tales infructuoſi a deo malediconť: ⁊ vi
rore ſue exterioris ꝯuerſationis ficte ſiccanť/et
ariditate paupertatis dānanť. Uerboſi eñ ⁊ vani
amici merenť areſcere: ⁊ viroīe ſue ꝯuerſationis
ꝑdere ſpūaliter. Uñ diciť: Rabbi/arbor cui ma Mar.11.c
ledixiſti/aruit. Bona eñ cōuerſatio ſine bona
vita nō pōt durare/ſꝫ cito deficere. Juxta illud
Natū aruit: q2 nō habebat humorē. Uñ Sene. Lu.8.a.
de moribꝰ ait: Nunq̄ bone honeſtatis lōga ē ſi-
mulatio. ¶ Hō quidā habuit duos filios: et p̄- Eodē ca.d
mo dixit: vade oꝑari ī vineā meā. Qui rñdit pa-
tri/nolo: tandē vō penitētia ductꝰ/iuit. Poſtea
pater iuit ad alterū: ⁊ ſiliter dixit: q̄ rñdit/eo dñe:
⁊ tñ nō iuit. Quis igiť hoꝝ (q̄rit dñs) fecit volun
tatē patris? Reſpōſum eſt ꝙ primꝰ. Et chriſtus
ex hoc ꝯtra ꝓncipes ſacerdotū dixit: ꝙ publica-
ni ⁊ meretrices ꝑcedēt eos in regno dei. Uenit
eñ (inquit) ioannes in via iuſticie: et nō credidi
ſtis ei: pc̄tōres vō ⁊ meretrices crediderunt ei.
¶ Jſtā igiť ſaluator nř parabolā exponit. Uide Moralitas
tur eñ ſupponere ꝙ pr̄familias eſt deꝰ: q̄ duos
filios habuit in mūdo .i. duo gña ſubditoꝝ: pri-
mos ⁊ ſecūdos: ſcꝫ eccleſiaſticos ⁊ laicos: quos
ambos ad laborandū et ad bene oꝑandū in vi-
nea ſua .i. in eccleſia vel in aīa ꝯuocat: et ad hoc
vtrūq; ſm maiꝰ ⁊ minꝰ ordinat. Primo tñ ppl'o
eccleſiaſtico iſta ꝑcipit. Secūdo ſcꝫ ſeculari ⁊ la
ico inquiēs: Jte in vineā meā: et quod iuſtū fue Mat.20.a
rit dabo vobis. Sed vere magna eſt differentia D
in iſtis: q2 primi dicūt ⁊ nō faciūt: ſecūdi vō nō
dicūt: et q̄nq; tñ faciūt. Cōſtat eñ ꝙ multi ſunt
eccleſiaſtici: qui ꝓmittūt ⁊ dicūt ſe velle ī vinea
dei laborare: ⁊ hoc potiſſime in ſuſceptiōe ordi-
nis vl' beneficij: vbi tā publice q̄ occulte ſe obli
gant ad laborē/⁊ ad bonoꝝ operū exercitiū ⁊ cul
turā: q2 iſtis videtur dictū illud apl'i: Labora ſi 2.Timo.2.a
cut bonꝰ miles chriſti. Et tñ iſti ſunt q̄ oīno ni
hil de ꝓmiſſis faciūt: ſed quod deo vouerūt ꝑter
mittūt. Unde: Dicūt eñ ⁊ nō faciūt. Ecōtra alij Mat.23.a
ſunt ſeculares/et alij magis leues: q̄ prima facie
mādato dñi ꝯtradicūt: et qñ eis aliq̄d iniūgitur
lingua et moribꝰ totū ſpernūt. Hiere. A ſeculo Hiere.2.d
ꝯfregiſti iugū: dixiſti/nō ſeruiā. Et tñ iſti ad cor
reuerſi/multa bona opa faciūt: ⁊ ꝯtra illud quod
ꝓmiſerāt/bona agūt: q2 ſepe fit ꝙ ſeculares qui
leui et ſeculari ꝯuerſatiōe videnť dei patris mā-
data contēnere: et tamē faciūt plura bona q̄ illi
q̄ ex ꝓmiſſione teneň facere facta magna. Ec-
cleſiaſtici eñ habēt verba et nō opa: ſeculares
vō habēt opa et nō verba: et idō iſti et nō primi
dicunť facere diuina ꝑcepta: cum plus placeāt
dño bona opa q̄ ꝓmiſſa. Jdeo bene diciť iſtis/
ꝙ pc̄tōres et meretrices ipſos ꝑcedent in regno
dei: q2 ſeculares qui pc̄tōres videnť prima facie
eligunť. Jſti vō q̄ iuſti crediti fuerāt/reſpuenť.
Unde diciť: Multi venient ab oriente ⁊c. Et ſe Mat.8.b
quiť: Filij aūt regni eijcienť foras. ¶ Uel ſi vis Aliter
allega iſtud generaliter: ꝙ plus ſunt attēdenda
opa q̄ verba ⁊c. Jdeo diciť: Operibus credite: Joan.10.f
vide ſup li. xviij. ca. xxij. vbi iſta figura ad litterā

r B exponit. ¶ Homo erat paterfamilias qui plā
Eodē ca. d tauit vineā: et ſepi circūdedit eā: et fodit ī ea tor
cular: edificauit turrim / et collocauit eā agrico-
lis: et peregre ꝓfectus eſt. Cū adueniēte tēpore
fructuū ſeruos ſuos miſiſſet ad vineā: agricole
ipſos diuerſis ſupplicijs affecerūt: et cū iterum
miſiſſet alios / ſimiliter peregerunt. Qui cū vlti
mo filiū mitteret / dicens: Forſitan verebunt fi-
lium meū: ipſum etiā occiderūt / ⁊ eū extra vineā
proiecerūt / dicentes: Hic eſt heres: venite occi-
damus eū: et erit noſtra hereditas. Iſte pater-
familias finaliter ad vineā ſuam veniens: iſtos
operarios perdidit: et vineam alijs locauit. Unde
dicit: Malos male ꝑdet: et vineā ſuam locabit
Allegoria alijs agricolis. ¶ Iſtud exponūt doctores alle
gorice / dicētes ꝙ paterfamilias. i. deus a princi
pio plantauit quandā vineā ſcʒ ſynagogā. Eſa.
Eſa. 5. b Uinea domini ſabaoth dom⁹ iſrael eſt. In iſta
eīn fodit torcular / ſcʒ ciuitatē hieruſalē: in q̄ bo-
trus cypri fuit cōpreſſus: turrē / templū et ſepē ei
circūdedit. i. diuine legis munitionē ⁊ ambitū.
Eſa. 5. a. Eſa. Plantauit vineā electā: lapides elegit ex
ea: fecit torcular / et edificauit turrim: ipſāqꝫ agri
colis. i. filijs iſrael ⁊ iudeis locauit: qui abraā et
moyſi legē. i. cerimonias ordinauit: ⁊ iudeos in
hieruſalē. i. in terra ꝓmiſſionis locauit. Ab eis
etiā ꝓfec⁹ eſt q̄ſi data lege ſuis arbitrijs ipſos
Lu. 19. b dereliquit. Un̄: Tradidit ſeruis ſuis bona ſua
B et ꝓfectus eſt ſtatim. Sed iſti agricole a princi
pio peſſimi ⁊ rebelles fuerūt: q̄ ſeruos dei quos
pro fructu bonoꝝ operū reportādo mittebat ad
vineā: multipliciter offenderūt: ſicut patet: quia
moyſen exacerbauerūt: ⁊ de regno ſuo dauid ex
pulerunt: eſaiā ſerra lignea ſecauerūt: hieremiā
in egypto lapidauerūt: Ezechiel ī babylone ex-
cerebrauerūt: amos vecte ꝑforauerūt ⁊c. Unde
Mat. 23. d dicit: Ecce ego mitto ad vos ꝓphetas / ſapien-
tes et ſcribas ⁊c. Finaliter miſit filiū ſuū ieſum
chriſtū: quē nihilomin⁹ proiectū extra vineā. i.
extra hieruſalē occiderūt: ipſumqꝫ et fidē eius re
ſpuētes: hereditatē eo⁹ ſe habituros ꝑpetuo cre-
diderūt: inquantū ſcʒ fidē chriſti ipſo mortuo ex
tinguere putauerunt: et ſectā ſuā in eternū dura
turā: et ipſos in hieruſalē māſuros ſe arbitrati
Mat. 21. d fuerūt. Uenite (inquiunt) occidam⁹ eū: et noſtra
Joan. 11. f erit hereditas. Et alibi: Ne forte veniant roma
ni / et tollant noſtrū locū ⁊ gentē: expedit vt mo
riatur homo. Sed eoꝝ opinio facta eſt irrita: q̄
eo ꝙ hereditatem dei / ſcʒ terram iuda ſe habitu
ros crediderūt ꝑ chriſti mortē: potius ꝑdiderūt
eandē: q̄ ſcʒ paterfamilias deus ꝑdidit iſtos iu
deos: et eos ꝑ romanos vēdidit et diſperſit: vi-
neā ſuam / ſcʒ eccleſiam et fidē alijs agricolis. i.
gentib⁹ ad fidē cōuerſis tradidit: iſtos ꝟo repu-
diauit / et in infidelitate dimiſit. Igit bene con-
cludit ibi: Auferetur a vobis regnū dei: ⁊ dabit
Aliter genti facienti fructū eius. ¶ Uel dic myſtice ꝙ
vinea domini eſt eccleſia: in qua deus a ꝑncipio
poſuit torcular. i. memoriā dominice paſſionis:
turrē. i. altitudinē contēplationis: ſepē. i. tuitio
Hiere. 2. d. nē paſtoralis ꝓtectionis. Hiere. Ego plantaui
te vineā meā electam / omne ſemē verū: qui agri- C
colis. i. chriſtianis viris et eccleſiaſticis ipſaʒ co
lendam tradidit: et inde fructū bonoꝝ operū ex
pectauit: pro quib⁹ habendis ſeruos ſuos / ſcri
pturam legis pſalmiſtaꝝ et prophetarū: vltimo
ꝟo filium ſuū miſit / ſcʒ doctrinā filij ſui euange-
licam. Iſti eīn ſunt chriſti ſerui ſpirituales: qui
ad vineā eccleſie mittūtur: vt per eos fructū bo
norum operū reportent. Sed reuera iſti agrico
le iam omnes iſtos expulerūt et occiderūt: quia
eccleſiaſtici legē per ꝓphetias et euāgelia / diui-
nam ſcientiā ⁊ gratiā hodie quaſi penitus dele
uerunt. Noſtra (inquiūt) erit hereditas: quia he
reditatē eccleſie acſi eſſet ſuum ꝓpriū patrimo-
niū ſibi appropriant: et ſe nō eſſe agricolas / ſed
dn̄os putant. Ezech. Dederunt terrā meā ſibi Ezech. 36. [illegible]
in hereditatē. Et ideo pro certo (ſicut iam vide-
mus) dominos iſtos agricolas. i. viros eccleſia
ſticos diuerſimode diſperdit: et ꝓpter peccata [illegible]
eoꝝ vineā eoꝝ eccleſie alijs agricolis. i. ſeculari
bus tyrannis ipſam diripiendā tradidit. Eſa.
Auferā ſepem eius: et erit in direptionē. ¶ Uel Eſa. 5. b.
dic ꝙ iſta vinea eſt aīa: cuius cultores ſunt ſen- Aliter
ſus ⁊ affectus: q̄ debitū ſuum nō faciūt: nec fru
ctum bonoꝝ operū deo reddūt: ſed ſeruos eius
. i. bonas inſpirationes ſtrangulāt et repellūt:
filium eius. i. chriſtū et eius gratiā in ſeipſis in-
terficiunt. Ideo finaliter iſti perdunt: et vinea. i.
aīa ab alijs agricolis. i. vitijs ⁊ demonib⁹ oc- D
cupat. Pſ. Deſtruxiſti maceriā eius: et vinde- Pſal. 79. b
miant eā omnes ꝑtergrediētes: et exterminauit
eam aper de ſylua ⁊c. De lapide reprobato vide
ſupra ſecūdo regū quinto: in fine.

¶ Capitulū viceſimūſecūdū textus: Simile factū eſt regnū celoꝝ homini regi qui fe. Moralitatum Ca. XVII

Rex quidā fecit filio ſuo nuptias: ⁊ miſit
ſeruos ſuos hora cene dicere inuitatis
vt venirent. Quib⁹ nolentib⁹ / miſit ali
os ſeruos dicere: Ecce prandiū meum paraui:
tauri mei et altilia mea occiſa ſunt / ⁊ oīa parata
venite ad nuptias. Inuitati ꝟo noluerunt veni
re: ſed alius in villā ſuam: alius ad negociatio-
nē ſuam abijt. Quidā autē ex eis ſeruos ſuos te
nuerūt: et affectos cōtumelijs occiderūt. Quod
audiens rex / miſſis exercitib⁹ ſuis ꝑdidit homi
cidas illos: et mittēs ſeruos ſuos alios ꝓuocat
dicēs: Nuptie parate ſunt: ſed qui inuitati erāt /
nō erant digni. Ite igit ad exitus viarū: et quoſ
cūqꝫ inueneritis vocate ad nuptias. Serui autē
abeuntes cōgregauerūt bonos ⁊ malos: et im-
plete ſunt nuptie diſcūbentiū. Intrauit aūt rex
vt videret diſcūbentes: et vidit ibi hominē non
indutū veſte nuptiali: et ait illi: Amice quō huc
intraſti / nō habēs veſtē nuptialē? At ille obmu-
tuit. Tunc rex miniſtros vocauit: et eum in tene
bras exteriores ligatis manib⁹ et pedibus mitti
iuſſit. Ibi inq̄t erit fletus ⁊ ſtridor dentiū. Mul
ti eīn ſunt vocati ⁊c. ¶ Iſta exponunt allegori Allegoria
ce de gentilib⁹ ⁊ iudeis. Conſtat eīn ꝙ rex deus
filio ſuo vxorē. i. humanā naturā duxit: ⁊ ex hoc

E nuptias ⁊ ſolēnitatē fidei catholice/⁊ congrega
tionē eccleſie catholice celebrauit. Ad quod cō/
uiuiū primo iudeos vocauit: q: ſcʒ huius fidei
fieri participes ipſos pre alijs ordinauit. Apl's
Rom.2.b Judeo primū et greco. Omnia parata ſunt: di/
xerunt ſerui.i. predicatores ⁊ apoſtoli: tauri ⁊ al
tilia occiſa ſunt.i. chriſtus et ꝓphete et marty/
res ꝓ fide ſunt mortui. Acſi dicerent: Omnia fi/
dei teſtimonia ⁊ myſteria parata ſunt: venite ad
Eſa.55.a nuptias.i. ad incarnationis fidē. Eſa. Omnes
ſitientes venite ad aquas. Sed reuera iſti ad nu
ptias venire noluerūt: ſed potius ad villā ſuā.i.
ad ſynagogam ꝑ incredulitatē abierūt: et mul/
tos de ſeruis chriſti ⁊ predicatorib⁹ occiderunt:
ſcʒ iacobū/ſtephanū et multos alios: idō rex no/
ſter de⁹ pater miſſis exercitib⁹/ſcʒ romanorū: il/
los ꝑdidit ⁊ deſtruxit: ⁊ eos indignos nuptijs.i.
ſalute et fide chriſtiana iudicans: ſeruos ſuos ꝓ/
dicatores et alios ꝯuocandos ad iſtas nuptias
Act.13.f .i. ad incarnationis fidē miſit. Jdeo dicit: Uo/
bis oportebat primū loqui verbū domini: ſed
quoniā repuliſtis illud: et indignos vos iudica/
ſtis eterne vite: ecce ꝯuertimur ad gētes ⁊c. Jſti
igit̄ predicatores ad exitus viarū.i. ad gentiles
qui nō erant in via ſalutis/ſed in exitu mittunt̄:
qui fidē recipiētes ad eccleſie nuptias inducunt̄
inter quos boni et mali pariter ꝯcludunt̄: ita ꝙ
diſcūbentib⁹ tam bonis q̄ malis nuptie iam im
Job.3.c. plent̄. Unde iob: Paruus et magn⁹ ibi ſunt ⁊c.
F Sed reuera in fine ſeculi rex iſte deus/ad ſuos fi
deles iudicandū/et ad diſcūbentes vidēdū/etiā
ad examinandū intrabit: et iſtos quos nō indu
tos veſte nuptiali videbit.i. charitate etiā ⁊ gra
tia: eternis vinculis/carceribus et tenebris eos
condēnabit/dicens: Amice quō huc intraſti/nō
habens veſtē nuptialē: et quō in eccleſiam veni
ſti/et fidē chriſtianā ſuſcepiſti: cū veſtem nuptia
lem.i. charitatē et gratiam nō acquiſiuiſti: ſʒ po
tius peccatis et vitijs ſorduiſti? At ille ſtatim ob
muteſcet: quia ꝓh dolor peccator nullā excuſa/
tionē habebit: immo ſine reclamatione in tene/
bras ibit: vbi erit fletus ⁊ ſtridor dentiū. Unde
Apoc.16.c Apo. Beatus q̄ cuſtodit palliū ſuum ne nudus
ambulet. Et ſequitur: Multi ſunt vocati: pauci
v̄o electi. Et quia oēs generaliter ad fidē vocati
ſunt: et tamē multi ꝓpter defectū veſtis nuptia
lis ad infernū deſcendūt: ꝓpter quod cōſulitur
Eſa.52.a Eſa. Conſurge/cōſurge hieruſalē: induere veſti
Aliter mentis glorie ciuitas ſancta. ¶ Uel dic/ꝙ nu/
ptie iſte ſtatū ſignificāt eccleſiaſticū: in quo tau
ri ⁊ altilia.i. actiui ⁊ contēplatiui ſuis doctrinis
et exēplis bonos antiqui⁹ refecerūt: qui in fide
chriſti ⁊ in iſto ꝯuiuio.i. in eccleſie ſtatu mortui
ſunt: ita ꝙ in ſanguine ſuo vel bona vita ſtatuʒ
eccleſiaſticū fundauerunt. Quidā autē ſunt qui
ad illud cōuiuiū venire renuunt: ſicut ſunt no/
biles ⁊ auari: qui magis negocia ſeculi et ſtatū
ſecularē/q̄ ſtatū eccleſiaſticū eligūt et exquirūt.
Job.30.a Unde iob: Eſſe ſub ſentibus/delicias computa
bant. Alij v̄o ad iſtas nuptias.i. ad eccleſie diui
tias ardenter venerūt: ita ꝙ iam diſcūbentibus

.i. clericis/religioſis et ſacerdotibus plene ſunt G
in quibus boni ⁊ mali ſine dubio ſimul viuunt.
Ueruntamen q: nullus ad aliud cōuiuiū.i. ad ec
cleſiaſtica beneficia vel officia venire ſiue intra/
re debuerat niſi ſanctus: ideo de⁹ in fine ſeculi
illos qui ſine veſte nuptiali.i. ſine gratia ⁊ ꝯuer/
ſatione ſpirituali vixerūt/redarguet: et eos in te
nebras exteriores.i. in inferno recludet/dicens:
Quō huc intraſti indignus: vbi nullus debet in
trare niſi dignus: et tu es nō habēs veſtē nupti
alem. Tren. Uidit gentes ingreſſas ſanctuariū Tren.1.a
ſuum: de quibus p̄ceperas ne intrarent eccleſiā
tuam. Et ſic multi ſunt vocati: pauci v̄o electi.
Quia multi intrant eccleſie ſtatū: pauci percipi
unt paradiſi fructū: ſed potius infernales tene/
bras ⁊ luctū. ¶ Judei cū poſtulaſſent a chriſto Eodē ca.b
ſi liceret cenſum dare ceſari: facit ſibi chriſtus
afferri numiſma cenſus. De quo cū ab eis po/
ſtulaſſet/cuius imago eſſet ⁊ numiſmatis ſuper
ſcriptio: Et ipſi dixiſſent/ceſaris: Chriſt⁹ reſpon
dit/dicens: Reddite igit̄ que ſunt ceſaris ceſari
et que ſunt dei deo. Acſi diceret/ꝙ illi debet red
di numiſma/cuius imago eſt impreſſa. ¶ Dic Moralitas
ꝙ cum duplex imago poſſit imprimi in numiſ/
mate aīe humane chriſtiane: ſcʒ imago dei/que
fit per gratiā: ⁊ imago ceſaris/que dicit̄ a ceden
do: et interpretat̄ poſſidēs princeps.i. figura di/
aboli: qui malos principes mūdi poſſidet: ⁊ pec
catorē cedit ⁊ damnat: que imago in aīa impri H
mitur per peccatum. Sic eſt ꝙ illud numiſma.i.
anīa iſta illi domino finaliter reddet̄/cui⁹ ima/
go.i. figura per morū conformitatē in ipſa inue/
nitur: q: anima iuſta que in ſe imaginē dei repre
ſentabit/deo reddet̄. Anima v̄o peccatrix ceſari
.i. diabolo ꝓpter conformitatē ſimilitudinis of
feret̄. Apo. Qui acceperūt characterē ⁊c. ¶ Jn Apoc.19.d
xxiij. ca. multe redargutiones ⁊ maledictiones
ponūtur: ⁊ multa etiā dicta moralia: que omnia
per ſe patent. Jn ca. xxiiij. v̄o multa de vltima
tribulatiōe ponūtur: ſed vide infra in Luca: vbi Luc.17.e
ponam. ¶ Jn. xxv. ca. ponit̄ parabola de decē Lu.21.b
virginibus/ſcʒ quinqʒ prudentib⁹ ⁊ quinqʒ fatu Ca.XXV.a
is: que ſponſo et ſponſe venientibus ad nuptias
obuiam exierunt: ⁊ omnes iſte lampades tenue
rūt in manibus. Jſta tamē fuit differētia: ꝙ pru
dentes cū lampadibus oleū habuerūt: fatue v̄o
habuerūt lampades: ſed oleo caruerūt. Tandē
igitur morā faciente ſponſo: cū omnes virgines
dormiuiſſent: media nocte clamor efficit̄: Ecce
inquit ſponſus venit: exite obuiam illi. Que cū
ſurrexiſſent: et lampades ſuas paraſſent: fatue
carētibus oleo dixerūt: Date nobis de oleo ve/
ſtro: q: lampades noſtre extinguunt̄. Quib⁹ re/
ſponderūt: Ne forte nō ſufficiat nobis ⁊ vobis:
ite potius ad vendētes ⁊ emite vobis. Dū irent
emere venit ſpōſus: ⁊ q̄ parate erāt/cū eo ad nu
ptias intrauerūt: ⁊ clauſa eſt ianua. Fatue autē
virgines venientes/ſuppliciter aperiri petierūt/di/
cētes: Dn̄e dn̄e aperi nobis. Sed eis dixit dn̄s:
Amē dico vobis/neſcio vos. Cōcludit igit̄ dn̄s
ꝙ quilibet debet eſſe paratus: quia neſcit quan/

B do veniet ſponſus. ¶ Iſtā parabolā nunꝗ̄ poſ-
Moralitas ſum ita bene exponere ſicut exponit͛ per docto-
res: ⁊ ita dicamus ſm̄ Augu. ꝙ ſm̄ alios magis
nouos. Decē virgines ſignificāt vniuerſitatem
animarū fideliū: q̄ pro eo decē dicunt͛: qꝛ obſer-
uantie decē mādatoꝝ ſubiugant͛. Iſte tamē me-
morant͛ eſſe bone ⁊ male/prudētes ⁊ fatue: qꝛ de
fidelibꝰ animabus cōſtat aliquas eſſe bonas/et
aliquas malas: que tamen oēs quinqꝫ vident͛: qꝛ
oēs tam boni q̄ mali quinqꝫ ſenſuū paſſionibus
ſubmittunt͛: vel qꝛ bone quinqꝫ ſenſibus impe-
rare: male ꝟo eis ſeruire noſcunt͛. Iſte tamē in-
ter ſe multū differunt: qꝛ ꝗuis oēs lampades .i.
exempla bona et ſplendorē aliqualē bonoꝝ ope
rum habeāt: bone tamē oleū pie intentionis/ et
grē ⁊ deuotionis cū lāpadibus habēt. Male ꝟo
licet exteriorem ſplendentē apparentiā habeāt:
oleo tamē pie intētionis carēt: acceptis lāpadi
bus/nō ſumpſerūt oleū ſecū: ſicut maxime faciūt
hypocrite: qui nō curant habere veritatis nito-
rem: dū tamē habeāt exterioris apparētie ſplen
dorem. Cōtra quos tullius dicit: Quid ꝓdeſt fo
ris ſtrenue agere? Omnes igit͛ virgines .i. om-
nes anime chriſtiane/ tam bone q̄ male ſperant
ad nuptias agni .i. ad cōuiuiū paradiſi finaliter
ingredi: omneſqꝫ expectant ſpōſum .i. chriſtū in
reſurrectione vltima venturū: et nuptiarū intro
B itum conceſſurū. Veruntamē qꝛ nūc tardat: ne-
ceſſe eſt ꝙ iſti interim per mortē corporalē dor-
miant: et ꝙ tam boni q̄ mali debitū mortis ſol
Mat.26.d uant. Vn̄ dicit͛: Dormite iam et requieſcite. Fina
liter tamē media nocte .i. ſubito ⁊ ex inſperato
clamor tube angelice fiet: qui oēs dormiētes ⁊
mortuos per reſurrectionem aduocabit: et ipſis
aduentū iudicis patefaciet dicēs: Ecce ſpōſus
venit: exite de ſepulchris obuiā ei. Hieronymꝰ.
Semꝑ ſonat vox (inquit) illa terribilis in auri-
bus meis: Surgite mortui/venite ad iudiciū do
mini. Tūc oēs tam boni q̄ mali ſurgēt: et lāpa-
des ſuas/id eſt bona opa ꝑparabūt et numera-
būt et dicēt: Dn̄e in noīe tuo ꝓphetaui ⁊c̄. Ve-
runtn̄ qꝛ mali et hypocrite oleū recte intētionis
nō habuerūt: ideo lampades ſuoꝝ operū extin-
guent͛: inquantū fructu et vtilitate oīmoda pri-
Pro.24.c uabunt͛. Vn̄: Lucerna impioꝝ extinguet͛. Iſtis
igit͛ nō ꝓficiet: ſed iuſtis et ſapiētibus dicēt: da-
te nobis de oleo veſtro. i. iuuetis nos virtute me
ritoꝝ veſtroꝝ: quia tūc boni poterūt ridere: Ne
forte nō ſufficiat nobis et vobis: ite potius ad
vendētes et emite vobis ⁊c̄. Ac ſi dicerent: Oleū
meritoꝝ noſtrorū nō eſt tantū ꝙ ad ſaluandum
nos et vos ſufficiat/ ſiue ſufficere poſſit: ſed ite
potius ad vendētes: et videte q̄d vobis ꝓficiēt
illi pro quoꝝ captādo fauore lāpades ⁊ nō oleū
id eſt opera vana ſine conſcientia bona dum vi-
xiſtis in ſeculo habuiſtis. Ac ſi dicerēt: Videte
quid vobis proficit nūc vana gloria/vana laus
Deut.32.e et cōmendatio mundanoꝝ. Et dicent: Vbi ſunt
dij eoꝝ in quibus habebāt fiduciā? Surgant et
opitulentur vobis. Sed pro certo dum iſti vo-
lunt oleum bone conſcientie emere. i. dum inci-
piūt bonā cōſcientiā habere: et de vanitate ope C
rum penitere: ⁊ tarde bonā cōſcientiā q̄rere: ſa-
pientes et bone q̄ habebūt oleū cum lāpadibꝰ/
cum ſponſo chriſto intrabūt nuptias paradiſi:
et clauſa ianua paradiſi. i. excluſo tp̄e merendi:
iſti hypocrite et fatue ꝑpetuo foras ſtabūt: et in
inferno dolentes/nunꝗ̄ apertionē venie ſeu celi
ianue de cetero impetrabūt. Vn̄ Mat. Nō oīs Mat.7.c
qui dicit mihi dn̄e dn̄e/ intrabit regnū celorum.
Ideo oleo bone cōſcientie muniamur: et ſemꝑ
parati et in bono vigiles inueniamur: vt quacūqꝫ
hora ſponſus chriſtus veniat: cū ipſo ad nupti-
as inducamur. Eccl̄s. Omni tempore ſint veſti- Eccl̄s.9.b
menta tua candida: ⁊ oleū de capite tuo nō defi-
ciat. Oībus dico/vigilate. ¶ Vel ſi vis dic ꝙ il Aliter
lud quod hic ponit͛: ꝙ fatue virgines pro eo ꝙ
oleū non habebant/ lampades ſuas extingui di
cebāt: poteſt cōtra hypocritas allegari: quorū
lampades/ id eſt quoꝝ cōuerſationis ſplēdor nō
pōt diu durare: immo cū oleū bone conſciētie/
intētionis et diuine gratie interioris iſtis defici-
at: neceſſe habet cito extingui et deficere. Sen̄.
Nihil quod ſimulatū eſt et fictū/pōt eſſe diutur
num. Vnde Job. Nōne lux impij extinguetur? Job.18.a
¶ Vel dic/ꝙ quilibet debet ꝑlus ſe diligere q̄ Aliter
alios: qꝛ charitas incipit a ſeipſa: vnde vbi hō
non pōt ſine ſui ꝑiudicio alteri ſubuenire: debet
illū dimittere: et de ſua ſolūmodo ſalute tracta- D
re: exēplo prudentiū virginū q̄ dixerūt: Ne for- Mat.25.a
te non ſufficiat ⁊c̄. ¶ Vel iſta allega: ꝙ ſemper Aliter
debet q̄libet eſſe paratus: pro eo ꝙ chriſti aduē-
tus eſt incognitus et incertus: vt quacūqꝫ hora
clamor diuine vocationis inſonuerit: ⁊ ipſe chri
ſtus per mortē decreuerit nos vocare: taliter pa
ratos nos inueniat/ vt cū eo poſſimꝰ ad celi nu-
ptias introire. Mat. Eſtote parati ⁊c̄. ¶ Hō Mat.24.d
quidā peregre ꝓficiſcēs/ vocauit ſeruos ſuos: ⁊ Ca.XXV.b.
tradidit illis oīa bona ſua: Et vni quidē dedit
quinqꝫ talenta: alij ꝟo duo: alij vnū: vnicuiqꝫ ſm̄
ꝓpriā virtutē: ⁊ ꝓfectus eſt ſtatim. Igit͛ q̄ q̄nqꝫ
talēta acceperat/lucratus eſt alia quinqꝫ: q̄ autē
duo accepat/lucratꝰ eſt alia duo: qui aūt vnum/
abiens fodit in terrā/ et abſcondit pecuniā dn̄i
ſui. Cum igit͛ lapſo tempore rediret dn̄s/ et po-
neret rationem cum ſeruis ſuis: audiēs ꝙ vnus
quinqꝫ et alius duo talenta lucrati fuerant: ⁊ ꝙ
pecuniā ſuā multiplicauerūt: ipſos ſupra maio-
ra conſtituit: ⁊ eoꝝ diligentiā commendauit/ di-
cens cuilibet: Euge ſerue bone et fidelis: qꝛ in
pauca ⁊c̄. Intra in gaudium domini tui. Acceſ-
ſit autem qui vnū acceperat talentum/dicens et:
Domine ſcio quia homo durus es: metens vbi
non ſeminaſti/ et congregans vbi non ſparſiſti:
et timens abij/ et abſcondi talentū tuū in terra:
ecce habes quod tuum eſt. Dn̄s vero negligen
tiam ſerui arguens: ipſum ex ꝓprijs verbis con
demnauit/dicens: Si inquit homo durus ſum/
et meto vbi non ſemino: oportebat te pecuniā
meā dare nūmularijs/vt ſic ⁊ ego veniens rece-
piſſem quod meū eſt cum vſura. Iſtum fecit igit͛
talento cōmiſſo priuari: et illi qui quinqꝫ lucratꝰ

E fuerat dari. Seruū vō illū tanq̄ pigrū ⁊ inutilē
fecit in exteriores tenebras alligari/dicēs: Ha-
benti dabit̃ ⁊ abundabit. Illi aūt qui nō habet
Moralitas etiā quod habere videt̃/auferet̃ ab eo. ¶ Iſta
exponūtur ſerioſe p̄ Grego. in homil. q̄ ille hō
qui peregre pficiſcit̃/eſt ſaluator noſter: q̄ in ea
carne quā aſſumpſerat/abijt in celū. Carnis em̄
locus ꝓprie terra eſt: que quaſi ad peregrinan-
dū ducit̃: dum p̄ redemptorē noſtrū in celo col-
Lu. 19. b locat̃. Unde dicit̃: Homo quidā abijt in regio
nem longinquā accipere ſibi regnū. Iſte igit̃ ſer
uis ſuis .i. chriſtifidelibus ⁊ chriſtianis tradidit
bona ſua .i. gratias gratis datas: et vni dat quī
q̄: alij duo: alij vnū. Hoc eſt q̄ vnicuiq̄ dat ⁊ di
ſpenſat gratias ſuas ſm̄ maius ⁊ minus: diuer
ſis diuerſimode prebet eas: q: ſicut dicit apl̃s:
1. Cor. 12. a Diuiſiones gratiarū ſunt: idē aūt ſpiritus diui
dens ſingulis ꝓut vult. Uult autē q̄ de iſtis ta-
lentis ſuis quilibet negociet̃: et q̄ quilibet gra-
tijs iſtis ſic vtatur/q̄ lucrum ⁊ fructū virtutū ⁊
Lu. 19. b meritorū multiplex reportet̃. Unde: Negocia-
mini dū venio. Et ideo quidā ſunt qui pecuniā
ſibi cōmiſſam .i. gratias ſibi conceſſas multipli
cant: et alij quinq̄ talēta/ et alij duo lucrant̃: in-
quantū ſm̄ maius et minus in bonis opibus ſe
exercēt: ſm̄ q̄ plures gratias naturales accepe-
rūt/de lucro meritoꝝ plus reportāt. Unde dicit̃
Lu. 12. f. Cui multū datū eſt/multū exigitur ab eo. Igit̃
F in die iudicij vel in morte: quādo de⁹ qui ab ip-
ſis pfectus fuerat: ⁊ qui quēlibet eoꝝ in manu
ſui liberi arbitrij dimiſerat: iſtos ſeruos ad rati
onē vocabit. Tunc tales bene operantes ſupra
multas cōſtituet: ⁊ in gaudio domini ſui/ſcʒ in
paradiſo multipliciter pmiabit. Ueruntamē quia
aliqui ſunt pigri ſerui: q̄ pecuniā ſibi cōmiſſam
.i. ſcientiā/gratiam vel induſtriā ſibi a deo con-
ceſſam in bono nō multiplicant: immo in terrā
ipſam fodiunt: ⁊ ad terrena lucra ⁊ negocia ap
plicant: ibiq̄ totū cenſum cumulāt atq̄ parant
Ideo tales finaliter condēnant̃: ⁊ in exteriores
Math. 22. b tenebras alligātur. Matt. Ligatis manibus ⁊
pedib⁹ mittite eū in tenebras exteriores. Et di-
cet dominus: Sciebas q: homo ſum durus/ri-
gidus/iuſt⁹ ⁊ ſeuerus: qui volo colligere vbi nō
ſeminaui: hoc eſt: volo q̄ quilibet vir virtutes ⁊
merita reportet vltra gratiā quā ſibi pro ſemi-
ne dedi: et q̄ ipſe augeat ⁊ multiplicet gratiam ⁊
ſcientiā quā ſibi cōmiſi: quare igit̃ illā in terrā
fodiſti: quare ipſam in terrenis negocijs poſu-
iſti: et nō potius tradidiſti nūmularijs .i. paupe
ribus/ſi fuerit pecunia temporalis: vel auditori
bus ſi fuerit ſpiritualis ⁊ ſciētia: vt ſcʒ lucrū de-
bitum reportaret? Acſi diceret: Iuſte i tenebras
eijci meruiſti: quia magis ſpiritualia q̄ terrena
dilexiſti. Iſta potiſſime allegātur per gregoriū
de predicatoribus: q: ſm̄ q̄ homo habet plura
talenta .i. plures gratias ⁊ ſciētias a deo recepit
ſm̄ hoc p̄dicando ⁊ docendo magis debet pro
ficere: vt lucrum cū vſura de animabus conuerſis
Lu. 12. f. poſſit domino reportare. Unde: Cui cōmenda-
uerunt multū/plus petent ab eo; ita q̄ de labo-
rando et predicādo ſm̄ magis et minus nullus
ſe valeat excuſare. Unde ſm̄ ipſum illi q̄ dicūt:
Scio domine q: durus es .i. ſcio quia p̄dicatio
nis et religionis ſtatus difficilis eſt ⁊ durus: et
ideo nolo mihi traditū talentū .i. ſcientiā mihi
traditā in tali negocio exponere: nolo tā ardua
querere: ſufficit mihi in ſcientia et adminiſtra-
tione viuere: et talentum mihi traditū in terra
.i. in terrenis occupationib⁹ ſepelire: nolo ſalu-
tem multoꝝ querere: ſufficit mihi circa tēpora-
lia iuſte viuere: ⁊ de vtilitate propria/non aliena
curare. Iſti a domino ſicut ſerui inutiles redar-
guūtur: et in eternis tenebris ꝯcludunt̃. ¶ Uel Aliter
ſi vis illud quod hic dicit̃: habēti dabit̃ ⁊ abun-
dabit: ei autē qui nō habet/ etiā quod habere vi
det̃/auferet̃ ab eo. Quod etiā iſte paterfamilias
exēplo demonſtrauit: qui vnū talentū ab illo ab
ſtulit: ⁊ ipſum alteri qui plus abūdauit dari mā
dauit. ¶ Allega hoc de mūdi fortuna: etiam de Moralitas
mūdi principibus ⁊ tyrānis: cū iſti habeāt mul-
tos ſeruos et ſubditos: quoꝝ quidā abundant/
et alij indigent: quidā ſunt diuites/ et alij paupe
res: quidā magna lucra faciunt: ſicut ad litterā
ſunt eoꝝ officiales: quidā qui ſolum vnū talen-
tum habēt .i. modicā habent ſubſtantiā: et hoc
in terra abſconditā .i. in terrenis agriculturis ⁊
laboribus acquiſitam: ſicut ſunt inferiores ſub
diti/agricole/⁊ ſimiles. Iſtud eſt verū: q̄ illi do-
mini et tyranni ab illis qui parum aut nihil ha H
bent/ſcʒ ab agricolis ⁊ foſſoribus cōtinue rapi-
unt: et illud modicū quod habēt/ab eis auferūt
et tollunt: quod alijs ſcʒ ſuis cauſidicis ⁊ offici-
alibus diuidunt. Conſtat em̄ q̄ inferiores ſpoli-
ant: et de ſpolijs ſuis diuites officiales ſuos mu
nificant et ditant: bona em̄ ſua cōtinue a paupe-
ribus auferūt: diuitibus vō aliena quotidie cu-
mulant̃. Eſa. Rapina pauperis in domo veſtra. Eſa. 3. c.
¶ Uel dic quod hic dicit̃: q̄ ille qui talentū non Aliter
multiplicauit/ille fuit priuatus; et cenſus ille al
teri datus: et ipſe in tenebris ligatus. Ille vō q̄
lucrū dn̄o apportauerat/fuit magnificatus: ⁊ in
gaudiū dn̄i receptus/et muneribus ampliatus.
Poteſt applicari ꝯtra modernos dn̄os: qui re-
uera nullū ſeruū aut familiarē diligunt/niſi lu-
crū apportet: et niſi vtilitatē eoꝝ faciat: et pecu-
nias multiplicet ⁊ augmētet: tales em̄ ſolēt ma-
gnificari: donis et beneficijs ampliari. Euge in-
quit ⁊c. Unde iſaac amabat eſau ⁊c. Illos vero Gen. 25. d
qui lucrū non pcurant/ſolēt reijcere et vilipen-
dere: et talentum eoꝝ .i. beneficiū vel officiū ab
ipſis qñq̄ tollere: et ipſos repellere ⁊ fugare/di
cētes: Seruū inutilē reijcite: q: quicūq̄ munera
et lucra nō pcurat/a diuitib⁹ reijcitur: et alius in
officio ei⁹ ſubrogat̃: quod potiſſime videt̃ de of
ficialibus dn̄oꝝ: q: niſi p̄ rapinas et exactiones
lucrū acquirāt dn̄is ſuis: cōtinue ſubmouent̃: et
ipſoꝝ talentū .i. officiū ſtatim alteri dat̃. Unde
Matt. Auferet̃ a vobis regnū dei: et dabit̃ gen Mat. 21. d.
ti facienti fructū. ¶ Uel dic q̄ habenti gratiā Aliter
dabit̃ gloria ⁊ abundabit: ei autē qui nō habet/
ſupple gratiā: etiā quod hʒ/auferet̃ ab eo: quem

B admoduꝫ ad literam contingit in hypocritis.
Aliter ¶ Vel dic ꝙ qui nō ſunt vſus talēto ſibi cōmiſ-
ſo/illud ꝑdidit: qꝛ quādo homo nō exercitat in-
geniuꝫ ſuū/ꝗꝗ ſit vtile et bonū: vel quādo ipm
in terrā abſcondit/vel quādo ipſum in terreſtri
bus ponit/ipſum ꝑ certo perdit: inꝗtū rudis et
hebes efficitur: et ad ignorantiaꝫ ſe deflectit: qꝛ
ſerui negociū ſine exercitio et ingenio in artub⁹
Aliter et brachia in corporibus irrigeſcūt. ¶ Vel dic
ꝙ per talentū intelligit̃ ſenſus: quē homo dū vi
uit/ad voluntatē dñi debet expēdere/vt ex eo lu-
crū virtutū exquirere poſſit: quod mūdi ſapien-
tes nō faciunt: immo illud in terrenis negocijs
ſepeliūt: in cautelis et malicijs ſenſum ſuū con-
tra dei voluntatē expendūt. Quia ſicut dicitur:
Hiere. 4. f. Sapientes ſunt vt faciāt mala: bene aūt facere
neſcierūt. Ideo in fine quādo paterfamilias de-
us vult cū eis ponere rationē/ſcꝫ in morte: illud
talentū ſcꝫ ſenſus et ratio/de ipſis auferet̃: inꝗ-
tū de his q̄ ad ſalutē ꝑtinēt obliuiſci noſcūtur:
quapropter in exteriores tenebras ꝑpetue repo
nunt̃: teſte Aug. Hac animaduerſione percutit̃
peccātor: vt moriēs obliuiſcat̃ ſui/q̄ dū viueret obli
2. Co. 1. c. tus eſt dei. Unde Apls: Perdā ſapientiā ſapi-
Ca. XXVI c entū ꝛc. ¶ Hic fit mētio quō in die iudicij bo-
ni a malis ſeparabunt̃: et illi ad dexterā/iſti ad
ſiniſtraꝫ ponent̃. Fit etiā mentio quō de operi-
bus pietatis dñs diſceptabit: ꝛ quō illos q̄ pie
tatis opera exercuerūt/ad paradiſum vocabit:
illos qui ꝯtrariū fecerūt/etiā q̄ erga tribulatos
D et pauperes ſunt crudeles/in ignē diabolo pa-
ratū cōdemnabit. Fit etiā mentio quō opa pau-
peribus impenſa chriſtus in extremo iudicio ſi-
bi facta fuiſſe reputabit: ꝛ quō in ꝑſona paupe-
Moralitas rū ſeipſum in homine eſſe clamabit. ¶ Iſta oīa
allega/ꝙ boni ꝛ mali qui nūc vix poſſunt diſtin
gui in mūdo/in iudicio optime diſtinguent̃: qꝛ
tunc in ꝑſentia oīm/boni a dextris. i. in eterna ꝓ-
ſperitate: mali a ſiniſtris. i. in eterna aduerſita-
Prouer. 4. d. te ponent̃: ſicut dicit̃ in Prouer. Vias que a de
xtris ſunt nouit dñs: ꝑuerſe aūt vie q̄ a ſiniſtris
ſunt. Itē iſta poſſunt allegari/quō opera pieta-
tis inter cetera bona vident̃ deo placere: de qui
bus ſolū legit̃ i iudicio mentionē facere. Sicut
1. Timo. 4. c. ſatis dicit Apls: Pietas ad oīa valet. ¶ Iteꝫ
Aliter iſta pñt allegari/quō deus bona vel mala facta
pauperib⁹ ſuis/reputat ſibi facta: et quō ꝑſona
Mat. 10. d. paupeꝝ ꝑſonā dñi repñſentat. Unde Mat. Qui
Mat. 18. a. recipit vos/me recipit. Idē: Qui ſuſcipit talem
paruulū in nomine meo/me recipit.

¶ Capitulū viceſimūſextū text⁹: Et fa
ctū eſt cū cōſummaſſet Jeſus ſermo-
nes hos. Moralitatum Ca. XVIII

Conſiliuꝫ capiendi Chriſtum fuit ſum-
ptū in atrio principis ſacerdotū qui di
cit̃ Caiphas. Unde hic dicit̃/ꝙ cōgre-
gati ſunt principes ſacerdotū et ſeniores popu-
li in atriū principis ſacerdotū qui dicebat̃ Cai-
phas/vt ieſum dolo tenerēt et ꝛ occiderēt. Di-
cebant enī: Non in die feſto/ne forte tumultus
Moralitas fieret in populo. ¶ Iſta poſſunt allegari cōtra
mala que fiūt i atrijs dominoꝝ: qꝛ hodie i atrio C
principis ſiue ſummi ſacerdotis: hoc eſt in cu-
rijs epiſcopoꝝ ꝛ principū mūdanoꝝ/cōgregant̃
ſacerdotes ꝛ ſeniores. i. mali cōſiliarij tā laici ꝗ
clerici/tam regulares ꝗ ſeculares: et hoc non vt
Jeſus/id eſt iuſticia et innocentia defendat̃/ſed
poti⁹ vt dolo/fraude et iniuſticia perimat̃: quia
oīa colloquia ꝛ cōſilia que fiunt hodie/ꝛ etiam
conſilia in principū parlamētis ad hoc ſoluꝫ fi-
unt/vt decipiat̃ loc⁹ fraudib⁹ ꝛ fictionib⁹: ꝛ vt chriſtū
id eſt paupes ꝛ innocētes: q̄ chriſti ꝑſonā i hoc
mūdo repñſentant: ꝑ dolos et fraudulentas ma
chinationes ſuis exactionib⁹ ſubijciāt ꝛ tormē-
tis. Pſal. Cōgregati ſunt ꝛ cōuenerūt ꝛc. Verū Pſ. 47. a.
tamē tales mali ꝯſiliarij multū bene cauēt/ne ta
lia fiāt in die feſto. i. in loco publico et aperto: et
hoc/ne tumultus fieret in pplo: qꝛ tales mala ꝛ
fraudulēta ſua cōſilia q̄ machinant̃ cōtra chri-
ſtū. i. cōtra eccliās et pauperes: nō ſolēt publi-
ce facere/ſed ꝓuate: nō notorie/ſed occulte. Sci
unt enī ꝙ tumult⁹ in pplo fieret. Et ſi ppls ſuas
videret malicias/ipſos forſitan dentibus lania
rēt. Querunt igit̃ iſti ſua ſecreta cōſilia facere: ꝛ
non cias holm declinare: qꝛ dicit̃: Oīs q̄ male Joan. 3. c.
agit/odit lucē. ¶ Cū eſſet Jeſus i bethania in Eodē ca. a
domo ſimonis leproſi: acceſſit ad eū mulier ha-
bens alabaſtrū vngenti ꝓcioſi: et effudit ſuper
caput ipſius recumbentis. Et ſicut dicit̃/ſuper
pedes: quos capillis ſuis terſit: ꝛ impleta eſt do
mus ex odore vngēti. Quidā igit̃ diſcipulorum
hoc indigne ferebāt/dicētes: Vt qd ꝑditio hec? D
Poterat enī venūdari multo/ꝛ dari pauperib⁹.
Jeſus aūt ipſam excuſauit/et deuotionē ipſi⁹ cō
probauit: et curā eius erga ſe magis ꝗ erga pau
peres cōmendauit/dicens: Pauperes ſemꝑ ha
betis vobiſcū: et cū volueritis/poteſtis eis bene
facere: me autē ſemꝑ nō habebitis. Mittēs aūt
hoc vngentū in corpus meuꝫ/ad ſepeliendū me
fecit. ¶ Tunc chriſtus in domo ſimonis/q̄ in- Moralitas
terpretat̃ obedientia: ꝛ in bethania domus obe
dientie vel afflictionis ſpūaliter diſcūbit/quan
do in boni obediētis cōſciētia cōquieſcit. Talis
enī domus et talis dñs hoſpitari bene Chriſtū
dicūtur: qꝛ revera nunꝗ requieſcit dñs grati⁹ ꝗ
vbi obedientia/humilitas et afflictio penitētie
et penalitatis conſeruātur. In iſta domo muli
er/id eſt bona voluntas ipſum vngēto inungit:
et vas alabaſtri/id eſt cor firmū ꝛ ſolidū/ſcꝫ per
deuotionē apit: et caput ei⁹. i. diuinitatē: pedes/
id eſt ei⁹ humanitatē vnctionis vngēto recreat/
ita ꝙ tota domus conſciētie odore ſpūalis ſua-
uitatis impletur: ꝛ opus illud elemoſynis pau-
perū antefert̃. Mai⁹ enī bonū eſt deuotio erga
deū/ꝗ cōpaſſio erga ꝓximū: ꝛ plus deo obediē-
tia ꝗ elemoſyna vel ſacrificiū placet: vt patet in
lib. Regū: Nūquid vult deus holocauſta/ꝛ nō 1. Regū. 15. d
potius vt obediat̃ volūtati eius? Melior enī eſt
obedientia ꝗ victime. ¶ Vel allega ꝯtra infa- Aliter
miā/que de leui nō tollit̃. Simon iſte ante lepro
ſus fuerat/ſed modo nō erat: qꝛ iam diu ipſum
ante ſanauerat: et tñ adhuc vocabat̃ leproſus:

E dato ꝙ eſſet ſan⁹ realiter. In quo notat ꝙ quã
do qs leprã alicu⁹criminis quandoqꝫ vel defe
ctus incurrit/vix ampli⁹ põt nomẽ.i.fama rece
dere: quinimmo dato ꝙ ſanetur et emendet de cri
mine: intantũ ꝙ dign⁹poſſit dici dominũ ſpũa
liter hoſpitari: ſolet tñ nomẽ illud infamie quaꝫ
Ezech.24.c. incurrit/apud eũ ꝑpetuo remanere. Eze. Mul
to labore ſudatũ eſt: ⁊ non exiuit de eo nimia ru
Aliter bigo eius. ¶ Vel allega ꝙ nũꝗ põt aliqs op⁹
piũ vl meritoriũ facere/qn ſatis inueniat q op⁹
illud detectent mordere: ſicut i iſta apparuit q
dñm vngẽdo op⁹ſctiſſimũ faciebat: ⁊ tamen nõ
carebat detractoribus dicẽtib⁹: vt qd ꝑditio hec?
Aliter ¶ Vel allega hoc/ꝙ detractor non parcit dño
vl amico: ſicut patet hic de iſtis/ꝙ detractor ſub
ſpecie boni et colore ⁊ occaſiõe ỽtutis: ſemꝑ ni
tit aliorũ bonis derogare: ſicut patet hic/vbi
iſti ſub ſpẽcie elemoſyne faciẽde deuotiõi alteri
Aliter us detrahebãt. ¶ Vl allega iſta/ ꝙ ſemꝑ eſt ad
rẽ magis neceſſariã primo ⁊ ꝑncipaliter recur
rendũ/et negociũ magis cogẽs faciẽdũ pmo: et
min⁹cogẽti b⁹ꝑferẽdũ: ſicut hic dicit/ꝙ paupe
res ſemꝑ erãt cũ diſcipul remãſuri: chriſt⁹autẽ
cito erat receſſurus ab eis: et iõ cõcludebat ſibi
ꝑmo obſequiũ vnctiõis ꝑberi debere: cũ elemo
ſyne pauperũ poſſent alis fieri/⁊ ſine ꝑiculo dif
Eodẽ ca.c ferri. ¶ Hic habem⁹ꝙ cũ chriſt⁹diſcipulos fu
gitiuos/et eũ dimiſſuros ꝑdiceret: petr⁹audaci
us ꝑ ceteris ſe iactauit ſecũ i mortẽ et in carcerẽ
ituꝝ: ſe nũꝗ negatuꝝ ꝑmiſit: ⁊ tñ ipſe pri⁹domi
Moralitas nũ negauit/⁊ turpi⁹ deliquit ceteris. ¶ Allega
F ad hoc/ꝙ vt cõiter illi q magis ſe iactãt/minus
reddũt: et illi q fortiores ⁊ conſtãtiores amicos
tꝑe pacis ſe aſſerũt/tandẽ quãdo venit tẽtatio ⁊
tribulatio/primi cedũt. Sene. Infirmior canis
Aliter magis indulget latratib⁹. ¶ Vel dic ꝙ petr⁹ q
erat futurus eccl'ie paſtor: et q fortior credebat
eſſe aliis/ꝑut ex ỽbis eius apparet: ꝑmiſſus eſt
a deo cadere: ad oſtendẽdũ ꝙ nullus debet de vi
ribus ſuis ꝑſumere: et ad oſtẽdendũ ꝙ plat⁹de
bet cadẽtib⁹⁊ delinquẽtib⁹ cõpati: ⁊ ex ꝑpa fragi
litate alioꝝ fragilitatẽ cognoſcere: ⁊ ſic ñ nimis
Eccĩ.31.b. aſpere corrigere/ſꝫ poti⁹ꝯdolere. Vñ dr. Diſce
Eodẽ ca. g. ex teipſo q ſunt ꝓximi tui ⁊c. ¶ Petrus i atrio
principis ſacerdotũ/poſit⁹ ad ignẽ ſe calefaciẽs
cũ miniſtris: ibidẽ ad vocẽ ancille chriſtũ nega
uit: audito tamẽ gallo/petrus reſpect⁹ a chriſto
pctĩ ſuũ recordat⁹ eſt: ⁊ ſic egreſſus atriũ/ama
Moralitas re flẽdo penituit. ¶ Iſtud allega/quõ iſti q ſũt
in curia et in atriis dñoꝝ/et cũ miniſtris et offi
cialibus eorũdẽ/ſedent ad ignẽ auaricie in aliq
bus officiis cõſtituti/faciliter mẽdacia et ꝑiuria
ſolẽt incurrere: et ibi plus ꝙ alibi ad vocẽ ancil
le.i.ad carnis ſuggeſtionẽ/vel ad pecunie dele
Aliter ctationẽ ſolẽt grauiora crimia ꝑpetrare. ¶ Vl
dic ꝙ dato ꝙ hõ grauiſſime delinqret: ſit tamẽ
qñqꝫ ꝙ ipſũ dñs oculo miſericordie reſpicit: et
gallũ cãtantẽ.i.aliquẽ ꝑdicatorẽ audit: ⁊ ductus
penitentia foras.i.extra ſtatũ pctĩ exit: et amare
plorãs cõquerit atqꝫ gemit: et ſic veniã obtinet
Aliter atqꝫ acqrit. ¶ Vel dic ꝙ nullus eſt ita pec⁹/qn

vocẽ ancille.i.carnis ſuggeſtionẽ debet formi G
dare: eſ/quin ꝑ ipſam poſſit a ſtatu ſalutis cade
re: et ꝯſentiẽdo pctõ dominũ negare. ¶ Iudas Eodẽ ca.c
oſculatus eſt ieſum: et tamẽ ipſe eſt q pri⁹ tradi
dit ad mortẽ et tormentũ. ¶ Sic ỽo hodie ma Moralitas
li ſacerdotes/q deũ in ſacramẽto quotidie oſcu
lant: ſunt illi q ſibi ampli⁹ inimicant: ⁊ q ipſum
oſculãdo.i.idigne recipiẽdo/i man⁹inimicoruꝫ
ſuoꝝ.i.vitioꝝ q habẽt i corde/tradere dinoſcũt
Unde Luc. Iuda oſculo filiũ hoïs tradis. Luce.22.e.

¶ Capitulũ viceſimũ ſeptimũ textus Mane aũt facto. Morali. Ca. XIX

De ꝑcio ſanguinis chriſti venditi ſacer
dotibus reſtituto/fuit emptus ager fi
guli in ſepulturã peregrinoꝝ/ q achel
demach vocabat.i.ager ſanguinis. ¶ Sic ỽo Moralitas
ꝑcio mortis chriſti fuit emptus ⁊ acqſitus ager
opulẽtiſſim⁹paradiſi. In quo ſcꝫ peregrini.i.vi
ri iuſti q ſe reputant peregrinos ⁊ aduenas ſuꝑ
terrã/in morte qꝛtũ ad alam ſepeliunt: ⁊ ibidẽ fe
liciter reponunt: q etiã locus ager ſanguis ꝓ
prie dicit: ꝓ eo ꝙ ſanguis chriſti ꝑcio cõparatur.
Ager etiã dicit figuli: ꝓ eo ꝙ ipſũ dedit et vendi
dit factor mũdi. Unde dicit: Odor agri pleni/ Gen.27.d.
cui benedixit dñs. ¶ Iudas penitentia ductus Eodẽ ca.a.
de chriſto iniuſte vendito acquiſita legitur reſti
tuiſſe/et de crimine ſuo diſplicentiam habuiſſe.
¶ Quod eſt cõtra obſtinatos vſurarios/q ſine Moralitas
diſplicẽtia ⁊ penitẽtia de mũdo recedũt. ⁊ nihil
de alieno omnino reſtituere volunt. ¶ Barrabas Eodẽ ca.c
nocẽs in curia Pilati fuit liberatus/ chriſt⁹ỽo
innocẽs crucifix⁹. Quod qꝛ pilatus ad vocẽ po H
puli fecit: ideo excuſat⁹eſſe credidit: in cuius ſi
gnũ man⁹ſuas lauit dicẽs: Innocẽs ſum a ſan
guine iuſti huius. ¶ Illud allega moralit ⁊ ge Moralitas
neraliter/ꝙ in curia maloꝝ iudicũ boni ⁊ inno
centes maxime qñ ſunt egeni ⁊ paupes/ cõdem
nãt: mali ỽo ⁊ nocẽtes/dũ tñ dicunt barrabas
q interꝑtat fili⁹magiſtri: q erat vir nobil ⁊ inſi
gnis: hoc ẽ dictu: dũ tñ ſint hoïes nobiles ⁊ di
uites: ⁊ q mgr̃os habeãt dños vl parẽtes/ꝯtra
iuſticiã abſoluunt: qꝛ iſti ſunt de qb⁹ dicit: Ve Eſa.5.f.
q iuſtificatis ipiũ ⁊c. ¶ Vl dic cõtra multos fa Aliter
tuos: q qñ faciũt aliquod malũ: ad clamorẽ ali
orũ reputãt ſe imunes/dicẽtes: Innocẽs ego ſũ
vos videritis: ⁊ tamẽ iſti deberẽt aduertere illud
Exo. Nõ ſeqris turbã ad faciẽdũ malũ: nec i iu Exo.23.a.
dicio acquieſces plurimoꝝ ſentẽtie/vt a vero devi
es. ¶ Moriẽte ỽo dño/velũ tẽpli in duas ꝑtes Eodẽ ca.e.
ſciſſũ eſt: terra mota eſt: petre ſciſſe ſũt: ſol obſcu
rat⁹ẽ: tenebre ꝑ vniuerſã terrã facte ſunt: monu
mẽta plurima apta ſũt: ⁊ ſctõꝝ corpa ſurrexerũt
⁊ in ſanctã ciuitatẽ hierlm intrauerũt: et multis
apparuerũt. ¶ Sic vere in tꝑe mortis ⁊ paſſio Moralitas
nis chriſti/potiſſime in ſeptimana ſctã: terra.i.
pctõr terrenus debet ꝑ timorẽ moueri. Pſ. Re Pſ.103.d.
ſpicit terrã ⁊ facit eã tremere ⁊c. Petre.i.corda
qntũcũqꝫ dura debẽt ꝑ timorẽ ſcindi. Unde Io
hel: Scindite corda veſtra/et nõ veſtimẽta vrã. Iohelis.2.c.
Sol.i.ſplẽdor ⁊ leticia cordis/debet ꝑ cõpaſſi
onẽ obſcurari. Unde Iohel: Sol cõuertet i te. Ibidem.g.

B nebras. Monumēta. i. corda imūda ⁊ cadaueribus vicioꝝ plena/ ꝑ cōfeſſionē debēt apiri: et ſic corpa ſctōꝝ. i. ipſi penitentes ſancti ſpūaliter reſurgēt: ita ꝙ ſanctā ciuitatē paradiſi poterūt ingredi/ ⁊ ibi feliciter introduci. Apls: Feſtinem⁹ Hebre. 4. d. Eodē ca. ingredi i illā requiē. ¶ Hō quidā diues ab arimathia noīe ioſeph/ q̄ diſcipulus erat ieſu: a pilato petiit corp⁹ ei⁹: ⁊ accepto corpe in ſindone mūda inuoluit: et i nouo monumēto i quo nōdū q̄ſq̄ poſit⁹ fuerat/ ſepeliuit: et grādē ſaxū ad oſtium monumenti aduoluit. Moralitas ¶ Iſte hō ſignificat virū iuſtū/ q̄ dicit hō per rationē et diſcretionē: dicit diues ꝑ virtutū et meritoꝝ poſſeſſionē: diſcipulus ieſu ꝑ obedientiā et imitationē: ab arimathia quod interp̄tat vigilia/ per diligentiā et diſcuſſionē: nobilis per generoſā animi cōditionē: decurio/ ꝑ decalogi impletionē: dicit⁹ ioſeph i id eſt augmentū/ ꝑ cōtinuā v̄tutū accumulationē. Gen. 49. c. Vñ dicit: Fili⁹ accreſcēs ioſeph. Quia reuera talis corp⁹ chriſti in ſacramēto altaris digne recipit: et eū in ſindone mūda. i. i puritate ꝯſciētie ponit: ⁊ i monumēto. i. i corde humili ⁊ deuoto ipm ſepelit et recōdit: grādēq̧ lapidē. i. pōdus diuini timoris adhibet: v̄tute cui⁹ ipm defendit meli⁹ et cuſtodit. Cuilibet em̄ illud corp⁹ 3. Reg. 20. f. recipiēti dicit: Cuſtodi virū iſtū: qm̄ ſi lapſus fuAliter erit/ erit aīa tua ꝓ aīa eius. ¶ Uel dic ꝙ in hoc Joſeph q̄ erat iuſt⁹/ recepit a pilato/ qui erat iudex peſſim⁹: ita ꝙ rurſus crucifigat dn̄m i ſeipſo D ꝑ vitia: ſicut fecit pilat⁹. Nihilomin⁹ ipſe pōt Joſeph q̄ erat iuſt⁹. i. cuilibet bono chriſtiano verū corp⁹ chriſti tradere/ ſacramēta eccl'iaſtica miniſtrare: et ipſe ioſeph. i. chriſtianus/ licite pōt ab ipſo ꝑcipere: q2 virt⁹ ſacramētoꝝ nō eſt a miniſtro/ ſed a deo: et ideo miniſtri mali nō poſſunt ſacramēti efficaciā in illo qui digne recipit viciare. Mat. 7. b. Unde Mat. Uos autē cū ſitis mali/ noſtis bona data dare filijs veſtris.

¶ Capitulū viceſimūoctauū Text⁹: Ueſpe aūt ſabbati que luceſcit in prima ſabbati. Moralitatū Cap. XX

Cuſtodes qb⁹ fuerat cōmiſſū cuſtodire corpus dn̄i in ſepulchro: a facie angeli deſcēdētis de celo/ cui⁹ aſpectus erat ſicut fulgur: ⁊ a facie terremot⁹ q̄ tūc fact⁹ ē/ ita fuerūt territi/ ꝙ q̄ſi mortui corruerūt: quapropter dn̄m ꝑdiderūt: q2 ipſis ſic ꝓſtratis/ chriſt⁹ ſepulchrū dimiſit: ⁊ ipſis ignorātib⁹ abijt ⁊ reſurrexit. Vñ ipſi teſtificati ſunt/ ꝙ ipſis dormiētib⁹ chriſtus erat eis ſurrept⁹/ ⁊ de eoꝝ cuſtodia ꝓlongatus. Moralitas ¶ Illud pōt exponi: ꝙ illi q̄ i paſchate corpus dn̄i i corde ſiue in ſepulchro cuſtodiēdū recipiūt/ q̄n̄q̧ valde male cuſtodiūt: qnimo ipm ꝑ vitia perdūt. Angel⁹ em̄ q̄ deſcēdit de celo. i. diabol⁹: cui⁹ aſpectus ꝑ violētiā tētatiōis ardet Luce. 10. c. et penetrat ſicut fulgur: iuxta illud: Uidebam ſathanā de celo cadentē ſicut fulgur. Una cū terremotu tētationis ipſos ꝑ petm̄ ꝓſternit: ita ꝙ in vitijs ſtatim dormiūt atq̧ cadūt: et ſic theſauro quem cuſtodire debuerant/ ſpoliant: ⁊ ſepulchro ſue ꝯſciētie a chriſto quē receperāt euacuātur. Vñ dicit: Surrexit/ nō eſt hic. Ecce loc⁹ vbi C poſuerunt eū. ¶ Et ſi vis/ dilata vitā tuā: quō Mar. vl. b. multa genera vicioꝝ vident circa ſepulchrū dormire/ ⁊ male dn̄m cuſtodire. Unde dicit: Uiuit 1. Reg. 26. c. dn̄s: q2 filij mortis eſtis vos/ qui nō cuſtodiſtis chriſtū dn̄i. ¶ Hic dicit ꝙ cū cuſtodes chriſtū Eodē ca. d reſurrexiſſe et angelū deſcēdiſſe teſtificarent: principes ſacerdotū ipſos pecunia corruperunt: ⁊ ꝙ ipm a diſcipulis ſuis furatū dū dormiebāt dicerēt/ pacta pecunia induxerūt. Qui accepta pecunia/ ſicut fuerāt edocti fecerūt: et reſurrexiſſe dn̄m negauerūt. ¶ Illud ſi vis allega exēplariter/ quō Moralitas pecunia et auaricia facit veritatē dimittere/ mēdaciū dicere/ ⁊ articulos fidei aliquotiēs negare: et ab illis q̄ q̄n̄q̧ homo teſtificat⁹ fuerat/ deuiare. Bene igit dicit: Pecunie obediunt oīa. Eccl. 10. d.

¶ Moralitatum ſuper Mattheum Finis.

Moralitatum liber tricesimus ſuper marcum.

¶ Capitulū tertiū Text⁹: Et introiuit iterū i ſynagogā: et erat ibi hō habēs manū aridā. Moralitatum Ca. I

Quia quicquid eſt in Marco/ totū vt cōiter predicat in Mattheo: ideo pauca q̄ remanēt/ ſuperaddā. In tertio ca. dicit/ ꝙ cū chriſt⁹ quadā die feruētiſſime ꝓdicaret: viſum D eſt diſcipulis ſuis/ ꝙ humanā diſcretionē excederet: et ideo acceſſerūt vt eū tenerēt. Dicebāt enī q2 in furorē verſus erat. Scribe etiā dixerūt quia Beelzebub habebat: et q2 in principe demoniorū demones expellebat. ¶ Illud allega/ Moralitas ꝙ viri iuſti qui feruenter predicāt/ et opera virtuoſa ꝓ ceteris agūt: intantū ꝙ demonia/ id eſt vitia/ ſcz demonū potētiā de obſeſſis ꝑ ſtōrib⁹ ſuis doctrinis expellūt: Iſti hodie furioſi ⁊ ſine ſenſu a viris carnalib⁹ credunt/ nihilq̧ prſus valere a mūdanis hoīb⁹ reputant: q2 quicunq̧ hodie mundana contemnit/ ⁊ de ſalute ſui ⁊ alioꝝ meditat/ fatu⁹ ⁊ lunatic⁹ extimat: ſicut de ꝓpheta q̄ ad inungēdū iehu venit/ dixerūt alij: Quid 4. Reg. 9. a ad te venit ſubrepticius iſte? Sic etiā ſi q̄s mirabilia opa ⁊ virtuoſa facit: ſtatim mali hoc ꝑ hypocriſim et malā intētionē factū aſſerūt: ⁊ hoc magis beelzebub ꝙ veritati diuine attribuūt. Vñ Mat. Uenit ioānes neq̧ mādu cās neq̧ bibēs/ Mat. 11. c. ⁊ dicūt: ecce demoniū habet. Uenit filius hoīs manducās ⁊ bibēs/ ⁊ dicunt: ecce hō vorax ⁊ potator vini/ publicanorū ⁊ peccatorū amicus.

¶ Capitulū ſeptimū tertius: Et cōuenerunt ad eum principes et phariſei. Moralitatum Capitulum II

Ad ieſum cum fuiſſet adductus homo ſurd⁹ ⁊ mutus/ vt imponeret ſibi manū: apprehendēs eū de turba ſeorſum

E miſit digitos ſuos in auriculas eius: ⁊ ſpuēs te-
tigit linguā eius: ⁊ ſuſpiciens in celū dixit: Effe
ta/quod eſt adaperire. Et ſtatim aperte ſunt au
res eius: et ſolutū eſt vinculū lingue eꝰ: et loq-
Moralitas baſ recte. ¶ Sic revera cū ad dn̄m quotidie ve
niant pctōres/q̄ ſurdi et muti eſſe dicūtur: ꝑ eo
ꝙ illa que pertinēt ad ſalutē ſuā/nō poſſunt loq
aut dicere/ſeu aliqua honeſta et vtilia predica-
re: vtilia/ſcʒ correctionē ⁊ bonā monitionē non
poſſunt audire: nec ad aliquā bonā doctrinā cor
Hiere.6.b ſuū applicare. Hiere. Incircūciſe aures eorū: et
nō poſſunt audire. Sed qn̄qʒ Chriſtꝰ vel ꝑlatus
iſtos ſeorſum a tumultu negociorū et hoīm per
cōtemptū ſepat/donec ſaliua bone doctrine lin
guā taliū tangat: et ſic ad recte loquendū/confi-
tendū/laudandū et gratias agendū ipſos acuit
et diſponit. Ipſos etiā digitis ſuis .i. donis ſpūſ
ſancti/vl' digitis ſue liberalis gratie vl' diſtribu
tionis/vel digito ſue manuductiōis/oſtēſionis
⁊ intētionis/vel digitis ſue ꝑcuſſionis vl' corre-
ctionis illoꝝ aures .i. auditū ⁊ attētionē aperit:
vinculū eoꝝ lingue/ſcʒ verecūdiā/ignorātiā/ob
ſtinationē/inſolentiā ac impudicitiā reſoluit: ita
ꝙ diligēter loq et recte audire et attēdere eos fa
ciat. Vn̄ de tali ſpūali medico pōt dici quod ſe-
Mar.7.d. quit: Bn̄ oīa fecit: q2 ſurdos fecit audire/et mu
Mat.11.a. tos loq. Et alibi: Surdi audiunt/⁊ ceci vident.

¶ Capitulū nonū textꝰ; Et dicebat il-lis: Amen dico vobis: q2 ſunt quidā de hic ſtātibus. Moralitatū Ca. III

F De quodā demoniaco ducto ad ieſum/
vt ab eo ſanaret/dicit hic ꝙ pater eꝰ
dixit chriſto: Attuli ad te filiū meum
habentē ſpiritū mutū a b infantia ſua: q̄ vbicū
qʒ apphēdit/allidit eū: et ſpumat/et ſtridet denti
bus/et areſcit: ſepe etiā eū in ignē ⁊ aquā miſit/
vt eū perderet. Et attuli eū ad diſcipulos tuos
et eū ſanare nō potuerūt. Chriſtus igit iſtū ſana
uit: et ſpiritū ſurdū et mutū/id eſt q̄ mutitatē et
Moralitas ſurditatē in eo cauſauerat/effugauit. ¶ Iſte de
moniacus ſignificat peccatorē/q̄ a diſcipul' ſa-
nari nō potuit: ad ſignificandū ꝙ ſolus deꝰ ⁊ nō
Luce.7.e. hō peccata dimittit. Vn̄ dicit: Quis pōt dimit
tere pctā niſi ſolus deꝰ? Iſte igit qn̄qʒ ab infan-
tia a demone obſedit/id eſt demonū ſeruitio ꝑ
vitia ſubiugat: a quo et per quē multis ſpūalibꝰ
infirmitatibꝰ occupat. Et ꝓmo quidē iſtuʒ facit
ſurdū/inq̄tū nō dignat bonū audire: mutū/inq̄
tū nō vult dicere: alliſum in terrā/inquantū hoc
ſolet per auariciā ad bona mūdi effundere/et ea
cōcupiſcere et amare. Et breuiter iſtū facit ſpu-
mare per luxuriā/ſtridere per detractionē vl' ira
cundiā/areſcere per inuidiā. In aquā etiā ipſuʒ
ꝓijcit per gule ingluuiē: et eū in ignē mittit per
malā concupiſcentiā: et ſic diuerſimode nititur
ipſum perdere ꝑ damnationis moleſtiā. Et bre
uiter qn̄ immundus ſpūs mentē occupat/ꝑ pec
catū ipſam ſolet diuerſimode inuadere: ⁊ nūc ꝑ
vnū vitiū/nūc ꝑ aliud infeſtare: ita ꝙ qn̄qʒ eſt ita
obſtinatus ⁊ malus: ꝙ diſcipuli chriſti/ſcʒ pre-
dicatores ⁊ prelati ipſum nequeūt corrigere/cō-
uertere vel ſanare. Quinimmo neceſſe eſt ꝙ ipſe G
chriſtus ꝑ ſeipſuʒ/ſcʒ ꝑ ſpūalē inſpirationē ⁊ vo
cationē ipm̄ dignet miſericorditer liberare. Ta
les igit demoniaci et obſtinati deo dimittun-
tur: q2 ꝑ alios nullatenꝰ cōuertunt. Vn̄ dicitur:
Peruerſi difficile corrigunt. Ab ipſo autē deo Eccle.1.d.
quādoqʒ miraculoſe curant/et ad ſalutis ſemi-
tā reducunt. Pſal. Tibi derelictꝰ eſt pauper: or- Pſal.9.g.
phano tu eris adiutor ¶ Vl' dic ſm̄ ſctōs: ꝙ iſte Aliter
ſignificat genꝰ humanū/demonibꝰ ꝑ idolatriā
⁊ diuerſos errores ſubditū: quod per moyſen ⁊
ꝓphetas ⁊ alios diſcipulos ſanari ac ſaluari nō
poterat: q̄nimo ipſum diabolus grauabat. Ne
ceſſe fuit igit ꝙ ipſe dn̄s ꝑſonaliter interueniret
et ꝙ ꝑ ſeipm̄/⁊ nō ꝑ diſciplos iſtū ſaluaret. Vn̄
Ego veniā et curabo eū. Vide ſimilē expoſitio- Matt.8.a.
nē de baculo heliſei .iiij. Regū .iiij. ¶ Diſcipu- Eodē ca.d
lis petentibꝰ a chriſto/quare quoddā demoniū
nō poterāt expuliſſe: Dixit ieſus/ꝙ hoc genꝰ de
moniorū nō expellit niſi in orōne ⁊ ieiunio. De
iſto dicit/ꝙ ꝓpter incredulitatē ſuā nō poterant Mat.17.c.
ipſum diſcipuli eiecīſſe: et ſic patet/ꝙ fides/ieiu
niū et oratio valēt ſummopere contra demo-
nia et peccata. Cum dn̄s vellet iſtū demoniacū
quē pater ſuus ſic ad chriſtū adduxerat ſanare:
diabolus cepit euʒ crudelius impugnare: ita ꝙ
expulſo demonio hō quaſi mortuus erat/⁊ ceci
dit: ſed ipm̄ dn̄s ſubleuauit. ¶ Sic vere cū dia- Moralitas
bolus videt/ꝙ hō debet de ſua ꝑtāte ꝑ peniten-
tiā recedere: et ꝙ chriſtꝰ ipm̄ vult de ſuis mani-
bus liberare: vtpote qn̄ videt ꝙ pater ſuus ſcʒ ꝑ H
dicator eū ad dn̄m nitit adducere et apportare:
tunc fortius ꝑ tētationes eū inuadit: et ne ipm̄
perdat/cōtra eū plus inſurgit. Quod tn̄ parꝫ ſi-
bi valet/qn̄ ipſum deus ſaluare decreuit: q2 da-
to ꝙ mortuus .i. obſtinatus et pctōr appareat:
qn̄qʒ tn̄ manum ſibi ſue miſericordie porrigit:
et ipſuʒ ad ſtatū ⁊ vitā grē reducit. Pſal. Suſci Pſal.112.a.
tans a terra inopē/et de ſtercore erigēs pauperē
¶ Vel dic ꝙ quādo quis a diabolo ꝑ tētatiōes Aliter
fortius inuadit: tūc magis eſt ꝓpe ꝙ a diabolo
liberet/et ſalus perpetuo ſibi det. ¶ Hic dicit Eodē ca.f.
de quodā homīe qui in chriſti nomīe demonia
eijciebat: et tamē chriſtū non ſequebat. Quē cū
diſcipuli ꝓhiberēt/deus noluit: imo ipm̄ ſic di-
mitti mādauit. Nolite inquit ꝓhibere eū: quia
nemo eſt qui facit virtutē in noīe meo: et poſſit
male loq de me: qui eīm nō eſt aduerſus nos/ ꝓ
nobis eſt. ¶ Iſta pnt allegari: ꝙ nō debet eſſe Moralitas
aliquis ita malus volēs mala loqui de illo/in cu
ius noīe virtutes facit: id eſt de illo a quo virtu-
tem et dignitatē recepit/ſub quo honorē ⁊ pote
ſtatē acquirit. Nemo inquit dn̄s qui fecit virtu-
tes i noīe meo/pōt cito mala loq de me. Quod
tamē eſt cōtra multos/qui lacerāt et mordēt bn̄-
factores ſuos: et illos in quorū noīe .i. ſub quo-
rū poteſtate exercēt in hoc ſeculo actꝰ magnos
¶ Vel dic ꝙ mali q̄ nō ſequunt chriſtū in mori Aliter
bus ⁊ vita: quādoqʒ in noīe eius virtutes faciūt
in exemplis/in operibus ⁊ doctrinis: ſicut ad li-
terā patet de hypocritis: q̄ ꝗuis ſint mali: de-

A monia tamē in chriſti noīe eijc iſſit/inq̄tū bñ do-
cendo peccatores cōuertūt. Un̄ nec iſti hec de-
bent ꝓhiberi facere/cum a bonis et malis Chri
ſtus et chriſti virtus debet predicari.

¶ Capitulum decimum Tertus: Et inde exurgens venit in fines iudee. Moralitatum Capitulū IIII

CUm q̄dā genuflexo a Chriſto petiſſet/
q̄d faciēdo vitā eternā haberet:ꝛ chri-
ſtus ſibi dixiſſet: Si vis ad vitā ingre-
di/ſerua mādata:ꝛ ipſe ſe ea ſeruaſſe a iuuentute
iactaret:incepit ieſus ꝑſuadere ꝑ hec v̄ba: Unū
tibi deeſt: vade ꝛ vēde oīa q̄ habes ꝛ da pauperi
bus/ꝛ habebis theſauꝝ i celo:ꝛ veni ꝛ ſeq̄re me
Ipſe aūt his auditis/abijt triſtis merēſq̃. Erat
eñ habēs multas poſſeſſiones: chriſt⁹ aūt occa-
ſione ex̄ locut⁹ eſt dicens: q̄ facili⁹ eſt chamelū ꝑ
foramē acus trāſire/q̄ diuitē in regnū celoꝝ in-
Moralitas troire. ¶ Iſta allega q̄ vix ē ita bon⁹ diues/nec
tantus mādatoꝝ obſeruator: ſi agit̄ q̄ diuitias
dimittat/poſt chriſtū per paupertatis imitatio-
nē vadat: terrena cū eternis cōmutet:ꝛ theſau-
rū ſibi ꝓſtari querat celeſtē: quin triſtis ꝛ deſola
tus efficiat̄:ꝛ q̄n a chriſto pot⁹ recedere eligat
q̄ per viaꝫ ꝑfectionis dñm ſequat̄. Difficile eñ
eſt diuitē intrare celū/cū diuitias nolit ſaltē q̄n-
Mat.19.c. tumcūq̃ ad effectū vitare. De quo dicit̄: Diues
Eodē ca. c. difficile intrabit regnū celorū. ¶ Mater filio-
rū zebedei acceſſit ad dñm:ꝛ petēs ab eo/q̄ dū
in regno ſuo veniret: vnus filioꝝ ad ipſi⁹ Chri-
ſti dexterā/alius ad ſiniſtrā ſederet. Ipſam aūt
B dñs de imprudētia rep̄hendit/dicēs: Neſcitis
q̄d petitis. Calicē igit̄.i.paſſionē et tribulatio-
nē/et nō ſeſſionē illis obtulit: et nō hoc eſſe ſuū
illis dare/ſꝫ quib⁹ a patre paratū eſt/ indicat di-
cens: Calicē meū bibetis/et baptiſmo quo ego
baptizor baptizabimini: ſedere aūtē ad dexterā
vel ad ſiniſtrā/nō eſt meū dare vobis: ſed quib⁹
Moralitas paratū eſt a patre meo. ¶ Iſta poſſūt allegari
quō carnalis affectus facit q̄ſq̃ matrem.i. affe
ctuoſum holem ꝓ ſuis iniuſta petere: et eū velle
plus q̄ exigāt ſua merita ꝓmouere. Uerūtamē
chriſtus.i. vnctus/ſcꝫ p̄lat⁹/cui fit talis petitio:
debet tales indigne petētes redarguere/et eos
ad virtutū exercitiū inclinare. Si eñ a p̄lato pe
tatur q̄ det alicui ſeſſionē.i.officiū vel promoti
onē: primo aū om̄ia debet eis ꝓponere calicē ꝛ
baptiſmū: calicē, dico tribulatiōis/et baptiſmū
purificationis. Ac ſi diceret: Ante debetis tribu
lationē ſuſtinere/et puritatē mētis habere/ante-
q̄ debeatis ad dignitates aſcēdere. Meū inq̄t
nō eſt dare vobis/ ſupple calicē aut baptiſmū:
hmōi nō expertis vel inſufficiētib⁹ ꝛ indignis hu-
iuſmodi ſeſſionē: ſꝫ ſolū illis quib⁹ a patre meo
paratū eſt: qui habent ſanctitatē et perfectionē.
Ac ſi diceret: Mecū in dignitatib⁹ nō debent ſe
dere/niſi q̄ calicē dñi biberūt/ꝛ amici facti ſunt
Pſal.115.a. Un̄ Pſal. Calicē ſalutaris accipiā ꝛc. ¶ Cecus
Eodē ca. g. quidā ſedebat ſecus viā mendicās:ꝛ nō obſtan-
te impedimento turbarū/multo magis clama-
bat dicēdo; Miſerere mei fili dauid; cū a chriſto
fuiſſet vocatus: ſtatim veſtimentū ꝓiecit/ꝛ exili
ens ad chriſtū venit:ꝛ ab ipſo illuminationē re
cepit. ¶ Sic ꝟo pctōr q̄uis ſit obſtinatus ꝛ ce Moralitas
cus: ſi tñ ſentiat ſe a deo vocari/ꝛ ad ſalutis ſemi
tā ꝑ inſpiratonē inuitari: ſtatim debet ꝑ cōſen-
ſum poſt eū ſurgere/ꝛ ꝑ bona oꝑa poſt eū ſalire
Ueſtimentū male ꝯuerſatiōis vel opimentū cu
iuſcūq̃ male ꝯuerſatiōis deponere: vt ſic pote-
rit lumē diuine grē a dño recipe. Un̄ aplē: Sur Ephe.5.d.
ge q̄ dormis ꝛ exurge a mortuis/ꝛ illuminabit te
chriſtus. Illū eñ chriſt⁹ illuminat/ q̄ depoſito
male cōuerſatiōis habitu/ipm̄ ſequit̄ ꝛ honorat
Uide cetera i Mat. de duob⁹ cecis/in fine. De Mat.20.d.
vidua ꝛ de duobus minutis/vide infra. Luce.21.a.

¶ Capitulum decimumquartū. Tertus: Erat autē paſcha et azyma poſt biduum. Moralitatū Capi. V

IUdas deſyderans pecuniā/ cū nō habe
ret q̄d vēderet q̄ ipſum chriſtū: adyt ꝓn-
cipes iudeorū:ꝛ de chriſto ꝓ pecunia vē
dendo incepit tractare/dicens: Quid vultis mi
bi dare/et ego eū vobis tradā? Acceptis aūt ab
eis triginta argenteis/ipſum vēdidit/ꝛ eū oſcu-
lo tradidit: q̄ finalit̄ penitēs/ſe male feciſſe cla-
mauit/et deſperās ſe laqueo ſuſpēdit: et viſcera Actuū.1.c.
eius effuſa ſunt: medius crepuit. ¶ Sic vere vi Moralitas
dent̄ facere ſimoniaci prelati. Iſti eñ chriſtū.i.
gratiā ſpūſſancti vel acceſſionē ad chriſtū.i. bñ
ficiū vel officiū eccleſiaſticū nō tradūt alicui/ni
ſi cōueniāt de mercede/dicētes: Quid vultis mi
bi dare/ꝛ ego eū vobis tradā? At illi conſtitue-
runt ei triginta argenteos. Finaliter tamē poſt D
mortē chriſti penitebūt in inferno: vbi ad infer-
ni patibulū ſuſpēdent̄/et ꝑ dolore crepabunt: et
feda viſcera/ id eſt interiora cogitamina et cri-
mina effundent̄/et apparebūt: vl̄ vbi viſcera im
pia cōtra Chriſtū et deū et deſperationē eructa-
bunt. ¶ Uel dic q̄ p̄lati ſimoniaci/ qui vendūt Aliter
chriſtū/pecunia ſuſpēdent̄: ꝑ mētis elationē cre
pant: et per iactantiā et p̄ſumptionē viſcera ſue
miſericordie perdūt:ꝛ ipſa i terrā effundūt per
terrenoꝝ auariciā ꝛ affectionē. ¶ Ut̄ etiā viſce Aliter
ra iſtoꝝ ſignificāt eorū nepotulos quos i eccl̄ia
ꝓmouēt dū ſunt ibi: q̄ reuera poſt ipſorū mortē
ꝯſueuerūt de corꝑe eccleſie ejci et effundi/id eſt
de bñficijs ſuis expelli:ꝛ in terrā/ id eſt ad ſtatū
infimū deduci. Tren. Effuſum eſt in terrā iecur Tren.2.d.
meū. ¶ Judas aūt volens chriſtū in mortē tra Eodē ca. c
dere/miniſtris dedit ſignū dicēs: Quē oſculat⁹
fuero/ipſe ē ꝛc. Cū igit̄ chriſt⁹ eēt in horto: iu-
das ad eū accedēs/oſculū ſibi dedit:ꝛ ſic oſcu-
lādo ipſum ipſis mōſtrauit: q̄ gladijs et fuſtib⁹
eū apꝑhenderūt: et ipſum ad ſupplicia deduxe-
rūt. ¶ Judas ꝓditor eſt mūd⁹: q̄ ipm̄ quē oſcu- Moralitas
lat̄ ꝓſperis: cui arridet: et quē fauorib⁹ ꝛ palib⁹
amplexat̄. ſatellitib⁹.i. demonib⁹ i inferno et tri
bulationib⁹ tradere cōprobat̄ dicēs: Quēcūq̃
oſculatus fuero ꝛc. Quia reuera hort⁹ deliciarū
in quo hō ſpaciat̄: arriſus fauorū ꝛ diuitiaꝝ q̄-
bus homo in mundo ditat̄: oſculū et amplexus
fortune et ꝓſperitatis quib⁹ hō in hoc mundo

E iocundaꝛ:ſignū ſunt ꝙ talis finaliter debet ca-
pi/et a turba demonū ad toꝛmenta deduci:quia
quāto plus hō talibus oſculis alludiꝛ/ tāto ca-
ptio ei⁹ paratioꝛ ⁊ celerioꝛ inueniꝛ:teſte ambꝛo
ſio:Cōtinu⁹ ſucceſſus tpaliū/eterne damnatio-
nis eſt indiciū. Uñ de tali iuda.i.de tali mundo
Eccl.22.d. vel foꝛtunato ſucceſſu diciꝛ:In labijs indulcat
Eodē ca.e inimicus. ¶ De Joanne diciꝛ:ꝙ adoleſcens q̄-
dā amictus ſindone ſup nudū:videns ꝙ mini-
ſtri p veſtē tenebant eū vt punirēt:relicta ſindo
Moꝛalitas ne nud⁹ pfugit. ¶ Sic vere ſi ſatellites diabo-
li p veſtes bonoꝝ tpaliū nos capiāt:⁊ ſi iſtis me
diātibus in malis cōplacētijs nos detinēt ⁊ in-
uoluāt:ipſas terrenoꝝ bonoꝝ veſtes debem⁹ p
cōtēptū reijcere:⁊ nudi.i.paupes ⁊ ꝯſciētia mū-
Amos.2.d. di/debem⁹ de coꝝ manib⁹ recedere. Uñ:Robu-
Ca.XV.b ſtus coꝛde inter foꝛtes nud⁹ fugiet. ¶ Milites
crucifixerūt dñm:⁊ inter ſe veſtes ſuas diuiſerūt
Moꝛalitas ¶ Sic vere milites regū et principū officiales
chꝛiſtū in perſona miniſtroꝛū/clericoꝝ ⁊ paupe
rū crucifigūt:inq̄tū iſti chꝛiſti ſeruitoꝛes mole-
Mat.25.d ſtāt mltipliciter et affligūt. Uñ diciꝛ:Quod vni
ex minimis meis feciſtis ⁊c. Et veſtes etiā tpa-
liū bonoꝛū ſuoꝛū ipſis per rapinā ſubtrahunt:⁊
Ps.21.d. inter ſe diuidūt et diſpergūt. Ps. Diuiſerunt ſi
Tunica ſaluatoꝛis inconſutilis. bi veſtimēta mea. ¶ Tunica ſaluatoꝛis que in
conſutilis dicta eſt:quā milites nō diuiſerūt/ſꝫ
eā ſoꝛtiti fuerūt:diciꝛ fuiſſe quedā tunica incon
ſuta/ſcꝫ acu ſine ſutura cōtexta:quā beata virgo
ſibi exiſtēti paruulo diciꝛ feciſſe: que tandē ſm
F crementū coꝛpis diciꝛ cōcreuiſſe:et ſic ſemp ſuo
coꝛpi aptata fuiſſe: q̄ ſine decremēto ꝙdiu vixit
durabat:ita ꝙ ipſam nulla antiquitas cōſume-
bat. Jllā etiā ſicut poſtea ponūt alij/pilat⁹ ha-
buit:et quādocūq; vocabaꝛ ad ceſarē ipſum vo
lentē occidere:moꝝ vt eū videret/ira ipſius con
tra eū quieſcebat:moꝝ vero cū ab ipſo exierat/ſta
tim contra eū ſeuiebat:ſed eo iterū ad imperato
ris pſentiā reuocato/ſtatim virtute tunice prin-
ceps ad manſuetudinē redibat:et eū tanꝗ iuſtū
abſoluere pponebat. Aduertēs igiꝛ ad hoc pn-
ceps/ipm expoliare fecit:et tunc cōtra eū inſa-
niēs/ipſum ad exiliū cōdemnauit: ſicut hec oīa
Moꝛalitas in hiſtoꝛijs quibuſdā cōtineņ. ¶ Tunica ſalua
toꝛis.i.ſalutis tunica/eſt diuina gratia:quā ma-
ria virgo.i.amaritudo penitētie cū acu cōtritio
nis/cū virginitate ⁊ cū purificatione ⁊ mūdicia
cōfeſſiōis/cōponit:ita ꝙ nullā ſciſſurā vel ruptu
rā alicui⁹ diſcōtinuationis vel impſeuerātie ibi
ponit. Unde ad hoc ꝙ Maria/id eſt amara pe
nitentia tunicā gratie faciat:pōt dici illud Jo
Joan.21.b. an.Tunica ſuccinxit ſe/et miſit ſe in mare. Jſta
eīn tunica in chꝛiſto/id eſt in pſonis bonis ſem-
per augeꝛ:et quāto plus p bona opa creuerint
tanto ad etatē maioꝛē perueniūt:et tāto in ipſis
tunica incōſutilis/id eſt gratia ⁊ perſeuerantia
plus augeꝛ. Jſta aūt tante virtutis eſt/ꝙ ſi Pi-
lat⁹/id eſt petoꝛ quantūcū3 fuerit malus/ipſaꝫ
induat:nunꝗ erit ſibi impatoꝛ celeſtis deus ir-
ritatus:quin q̄ſi cū iſta tunica coꝛā ipſo i die iu-
dicij cōparebit/ſibi in manſuetudinē conuerta-
tur/et quin ab ipſo miſericoꝛdiā conſequaꝛ. Si G
vero cōtingat ꝙ ſine tunica diuine gratie homo
tunc adeat imperatoꝛē:ira dñi ſtatim contra eū
mouebiꝛ: et dabit ſibi infernale exiliū et toꝛmē
tū. Bene igiꝛ diciꝛ: Beatus qui cuſtodit veſti- Apoc.16.e
menta ſua/ne nudus ambulet. ¶ Uel dic ꝙ iſta Aliter
tunica Chꝛiſti ſignificat eccleſiā: q̄ reuera ſim-
plex ⁊ inconſutilis/et ſine diuiſione ſchiſmatis
vel erroꝛis debet eſſe: et ſic poterit ſemper cre-
ſcere et augeri. Apoſtolus: Fecit ſibi eccleſiam Ephe.5.f
nō habentem maculam.

¶ Capitulum decimūſextū Textus: Et cū tranſiſſet ſabbatū maria magdalene. Moꝛalitatum Ca. VI

Ualde mane prima ſabbatoꝛū/ mulie-
res de nocte venerunt ad monumen-
tū:vt vngerēt cū aromatibus q̄ eme-
rant coꝛpus Chꝛiſti. Cū igiꝛ conquererenꝛ de la
pide ab oſtio reuoluendo:ſm ꝙ diciꝛ: Ecce ter- Mat.28.a
remotus factus eſt magn⁹: angelus dñi deſcen
dit de celo:et accedens reuoluit lapidē/et ſede-
bat ſuper eū. Erat autē aſpectus eius ſicut ful-
gur/et veſtimēta eius ſicut nix. Satellites vero
qui coꝛpus chꝛiſti in ſepulchꝛo ſeruabāt/ quaſi
moꝛtui ceciderunt. Mulieres etiā predicte ad
aſpectū eius foꝛtiter obſtupuerūt:⁊ ſicut Mar
cus dicit hic:ꝙ mulieres intrātes in monumen
tū/viderunt iſtū in foꝛma vni⁹ iuuenis ſtola cā-
dida coopertí. Jſte aūt angelus mulieres fuit
cōſolat⁹/et reſurrexiſſe dñm pteſtatus. Satelli-
tes vero terruit:et ipſos quaſi moꝛtuos derelīqt D
¶ Per ſepulchꝛuꝫ dñi poteſt intelligi eccleſia Moꝛalitas
materialis:in qua coꝛpus chꝛiſti in ſacramento
altaris ſeruaꝛ. ¶ Uel etiā eccleſia vniuerſalis: Aliter
in qua coꝛpus chꝛiſti in pſona pauperū moꝛtuū
et depreſſum iacet et ſubſterniꝛ. Uel ſacre ſcri-
pture myſteriū/in quo coꝛpus Chꝛiſti moꝛtuuꝫ
iacet. Jn quo etiā de moꝛte coꝛpis Chꝛiſti my-
ſteriū contineꝛ. Mulieres iſte deuote alas ſeu
mētes vel pſonas ſimplices deſignāt:q̄ aroma-
ta virtutū vel vnguēta deuotiōis lenituráq; cō-
paſſionis poꝛtāt:et ieſum ſiue in pſona ppꝛia ſi
ue pauperū p cōpaſſionē vngere ⁊ linire affectāt
Uñ diciꝛ: Uenit mulier habens alabaſtrū vn- Mat.26.a
guēti pcioſi:et effudit ſuper caput Jeſu. Lapis
grādis qui ieſum claudit/pōdus difficultatis ſi-
gnificat/quod eſt in via veniēdi ad Jeſum:mu-
lieres iſtas/id eſt ſimplices retrahit atq; grauat
Ueniētes eīn ad pauperes obuiat lapis ppꝛie
pauptatis: veniendo ad ſcripturā obuiat lapis
difficultatis: veniēdo ad eū in ſepulchꝛo mētis
p deuotionē/obuiat lapis noſtre male cōſuetu-
dinis ⁊ fragilitatis. Et ideo iſte mulieres aū oīa
debent auxilia bonoꝛū querere/vt lapidē hmōi
valeāt ſubmouere/dicentes: Quis reuoluet no-
bis lapidē? Per iſtū angeluꝫ pñt intelligi boni
eccleſiaſtici vel plati: q̄ reuera debent dici iuue-
nes p virtutē foꝛtitudinis ⁊ conſtātie. Angeli p
virtutē limpitudinis ⁊ prudētie: aſpectu fulgu-
rei/p virtutē ſeueritatis ⁊ iuſticie: cū veſtimētis
cādidis/p virtutē caſtitatis et mūdicie: ſicut de

A angelo Tobie dicit: Qz ipſi inuenerũt iuuenem
Tobie.5.a ſplẽdidum/ſtantẽ ꝓcinctũ paratũ ad ambulãdũ.
Iſti enĩ debẽt aſpectu ſue ſeueritatis ⁊ iuſticie ſa
tellites diaboli.i. pctõres terrere. Iſti ꝑ eq̃tatez
⁊ mẽtis tranq̃llitatẽ debẽt ſedere. Iſti in monu-
mẽto chriſti ꝑ ſue paſſionis meditationẽ/vel ſcri
pture expoſitionẽ/vł ꝑ paupeꝝ nutritionẽ debẽt
manere: ita ꝙ etiã mulieres.i. ſimplices debẽt cõ
ſolari ⁊ fouere: ⁊ lapidẽ.i. oĩe impedimẽtũ quo
minus ieſum inuenire/⁊ ad eum ꝑ ſpem ⁊ deuoti
onẽ venire valeant/remouere: ⁊ de reſurrectione
Apoc.14.b ⁊ alijs articulis ipſos inſtruere. Apoc. Uidi an-
Apoc.10.a gelũ dei fortẽ volãtẽ ꝑ mediũ celi. Ibidẽ: Cuius
facies erat ſicut ſol. Iſta igiĩ eſt ꝟitas/ꝙ quoti-
ens mulieres ⁊ deuoti ad ieſum volũt ꝑ ſpem et
penitẽtiã accedere/⁊ eum ꝑ cõpaſſionẽ ⁊ deuoti
onẽ in ſe vel in ſuis paupibus vngere: ſemꝑ de-
bẽt angelos.i. viros eccłiaſticos ⁊ ꝑlatos obui-
am habere: qui oĩa impedimẽta debẽt tollere: ⁊
oẽm offendiculi lapidẽ remouere: ⁊ eos ↄſolari
benigniter ⁊ iuuare: vt ſic de talib⁹ angelis.i. vi
ris eccłiaſticis dicaĩ illud quod de angelis dici
Act.1.b. tur: Ecce duo viri aſtiterunt iuxta illos in veſti-
bus albis.

¶ Moralitatũ ſuꝑ Marcũ finis.

Liber triceſimuſprimus

Moralitatũ ſuper Lucam.

B ¶ Capł'm primũ Textus: Fuit in die-
bus herodis regis iudee/ſacerdos
quidam noĩe. Moralitatũ Ca I

DE euange
lio Luce nihil intẽdo
ponere niſi ſolũ illa q̃
ꝑtermiſerũt Mattheus
⁊ Marcus. Ideo hic
dicit/ꝙ miſſus eſt ange
lus gabriel ad ꝟginez
mariã in Nazareth ſa-
lutãdã: q̃ ingreſſus ad eam/ipſam ſuo lumine ſtu
pefecit: ſed ↄſolatus eam ꝟbo nũciauit eidem.
Moralitas. Quod credẽs ipſa/dei filiũ mox ↄcepit. ¶ Iſta
poſſunt applicari exemplariter ad ꝟgines: ⁊ ma
xime ad ſctimoniales: q: reuera exemplo btẽ vir
ginis iſte debent manere in ciuitate nazareth: q̃
interꝑtaĩ vnctio/vel mũdicia cuſtodiẽs/aut ſe-
ꝑatio: q: iſte debẽt habere vnctionẽ deuotiõis/
mũdiciã pure ⁊ caſte ↄuerſatiõis/cuſtodiã ſuppſi
us ꝑ diligẽtem diſcretionẽ ⁊ ſeꝑationem a mũdi
negocijs/vel ſecularũ nugis/vel a q̃buſcũq ma
lis ↄſortijs ꝑ ſolitariã habitationẽ. Iſte enĩ de-
bẽt dici maria ꝑ amarã penitẽtiã ⁊ contritionez
⁊ debẽt manere ⁊ ſtare infra domũ ⁊ clauſtꝝ per
oĩs vagationis abductionẽ. Quod oſidiĩ cũ di-
ciĩ: ingreſſus ad eam. Qui nõ inuenit eam l pla
Ps.54.b tea/ſed in domo. Ps. Ecce elõgaui fugiens ⁊c.
Ad tales ꝟgines non ſunt q̃leſcũq viri mittẽdi:
ſed ſolũ q̃ ſunt angelus gabriel/q̃ interꝑtaĩ for-
titudo.i. viri angelici fortes in bonis moribus ⁊
robuſti. Tales enĩ de quibus nulla põt eſſe ſu- C
ſpicio/debẽt ꝟgines viſitare: lumine bonoꝝ ex
emploꝝ ⁊ documentoꝝ ipſas illumiare: ⁊ verbũ
dei ipſis annũciare et ꝑdicare: ⁊ ſic ipſe poterũt
mediãtib⁹ iſtis ꝟbũ dei ꝑ gratiã ſuſcipe vel ↄci-
ꝑe: ⁊ ipſm in vtero cõſcie retinere. Eſa. Ecce ꝟgo Eſa.7.c
ↄcipiet ⁊c. Audi tñ ꝙ dr/ꝙ ꝟgo expauit de lumi
ne/⁊ de angeli pñtia incõſueta: l quo notari põt/
ꝙ nõ ẽ aliq̃s ita angelic⁹/q̃n ꝟgĩes ei⁹ ↄſortiũ ⁊ ꝑ
ſentiã debẽt expaueſcere: ⁊ quin quo aduerſus
ipſos ꝓbauerit/debeant de ipſis dubitare. Ui-
rile enĩ colloquiũ debẽt metuere: quouſq ipſos
cognouerint ꝟbũ ſalutĩ veraciter ꝑdicãdo. Uñ
dicit: Dñe audiui auditũ tuũ/⁊ timui. ¶ Cũ be- Abacuk.3.a
ata ꝟgo filiũ dei cõcepiſſet: ⁊ q̃dã dei ad ſalutã- Eodẽ ca.d
dam elizabeth: q̃ iam ꝑ ſex mẽſes ante ioannem
baptiſtã ↄceperat/i mõtana celeriter aſcẽdiſſet:
ſic factũ eſt ꝙ iohãnes exiſtens in matris vtero
chriſti ⁊ matris ꝑſentiã ſenſit: ⁊ ob eoꝝ reuerẽ-
tiã exultauit. Uñ dixit heliſabet: Uñ mihi hoc
vt mater domini veniat ad me: vt enim facta eſt
vox ſalutatiõis tue in aurib⁹ meis/exultauit in-
fans in vtero meo. ¶ Iſta pñt allegari ad cõfir- Moralitas
mationẽ fidei incarnatiõis: quã iohãnes ſenſit
in vtero ⁊ ꝑdicauit l gaudio. ¶ Uel poteſt alle- Aliter
gari de ſanctitate iohãnis: q̃ l vtero exiſtẽs chri-
ſtũ honorauit/⁊ diuinitatem ei⁹ mox agnouit.
¶ Uel allega de humilitate virginis: q̃ ad ſalu Aliter
tãdam cognatam dignata eſt aſcendere: et ad
eã celeriter feſtinare. In quo daĩ nobis exẽpluz D
ꝙ null⁹ debet eſſe ita magn⁹ ⁊ dignus/quin mi-
nores conſanguineos debet diligere: ⁊ eos quã
doq benigniter viſitare. ¶ Uel dic ꝙ chriſti et Aliter
beate ꝟginis auxiliatrix ꝑſentia faciet pueros.i.
puros et innocẽtes ſpũaliter exultare: ⁊ ob ipſo
rum reuerẽtiã gaudere. ¶ zacharias pater Io- Eodẽ ca.e
hãnis baptiſte añ natiuitatẽ ipſi⁹ iohãnis mu-
t⁹ extitit: quo nato ſtatim loq̃lã recupauit: et in
laudẽ dei ꝓrupit/dicẽs: Benedict⁹ dñs de⁹ iſra
el. ¶ Iohãnes q̃ interꝑtaĩ in quo eſt gr̃a/ſigni- Moralitas
ficat diuinam gr̃az: q̃ igiĩ tali iohãne.i. tali gr̃a
caret/mut⁹.i. elinguis efficiĩ: qi ſibi nihil dicere
vel loq̃ cõprobatur. Uerũ qñ iſte puer ſcz ioan-
nes diuia gr̃a ſibi naſciĩ/⁊ a deo cõcediĩ: tũc be-
ne cõgrue ꝟba ſalutĩ loquiĩ. Uñ Greg. Inua-
nũ laborat ligua predicatoris/niſi affuerit gra-
tia ſaluatoris.

¶ Capł'm ſecũdũ Textus: Factum eſt
autẽ in diebus illis: Exijt edictũ a ce-
ſare Auguſto. Mora. Ca. II

PAſtores erant in regione vigilantes et
cuſtodiẽtes vigilias noctis ſuꝑ gregez
ſuũ. Ecce angel⁹ dñi ſtetit circa illos/⁊
claritas dei circũfulſit illos: ⁊ timuerũt timore
magno. Iſte aũt angel⁹ ſtatim ↄſolat⁹ eos exti
tit: ⁊ gaudiũ magnũ illis retulit: ⁊ natũ l bethle
em mũdi ſaluatorem nũciauit. Illi cõtinuo lau
des celeſtis exercit⁹ audierũt: vſq in bethleem
venerunt: ⁊ mariam/ioſeph et infantem inuolu
tum pannis ⁊ poſituz l ꝑſepio repererũt. ¶ Iſti Moralitas
paſtores poſſunt ſignificare bonos ꝑlatos ⁊ ꝑdi

E

E catores ꝓuidos: q̄ pabulo ſacre ſcripture .i. ſubuētioni tēporalis ſubſtātie, cibo deuotionis et eucharistie ſe ꝛ alios nutriūt: greges ſubditoꝝ a lupis infernalib⁹ cuſtodiūt: ꝛ ſup ipſos diligenter
Lu.12.e. attendūt. Vñ: Si ſciret pf̄familias q̄ hora fur veniret: vigilaret vtiq̄ ꝛ nō fineret perfodi domū ſuā. Tales igit̄ ab angelis viſitāt̄: lūine charitat̄ ꝛ gratie circūfundunt̄: timore dñi cōſtituuntur: ꝛ ab ipſo ſpiritualiter conſolant̄. Finaliter autē poſt morte vſq̄ in bethleem, q̄ interp̄tat̄ domus panis .i. vſq̄ in paradiſum trāſeunt: vbi mariaꝫ cum ioſeph .i. cuꝫ ſanctis: ꝛ infantē chriſtum inuolutū pannis hūanitatis noſtre nature reclinatum in p̄ſepio perfectionis eterne pſonaliter inuenerūt: a quo gaudiū ꝛ ꝯſolationem glorie ſempiterne recipiūt et acquirūt. Glorificātes (inq̄t) ꝛ laudātes deū in omnibus q̄ viderāt ꝛ audierāt
Mat.2.b. Matth. Vidētes ſtellā gauiſi ſunt: ꝛ intrantes domū inuenerunt puerū cū maria matre ei⁹. Debent ergo paſtores noſtri ſollicite vigilare: vt tale poſſent p̄mium reportare. Apoca. Beat⁹ qui
Apo.16.c vigilat. ¶ De oblatione data ꝓ chriſto in templo oblato, de ſymeōe ꝛ anna nihil dico: nec etiam de ipſo in medio doctoꝝ inuēto: nec etiam de alijs, q̄ ꝛ .iij. vel in .iiij. caplis ꝯtinent̄: q: ſupra i Mattheo ꝓ maiori p̄te ponunt̄.

¶ Capitulū quartū Textus: Jeſus aūt plenus ſpūſancto egreſſus eſt a iordane. Mora. Ca. III

F Chriſtus poſtq̄ cōtra diabolū tentantē ſe p̄ualuit: tandē in nazareth veniēs, ſynagogā iudeoꝝ intrabat. Exhortabantur igit̄ ip̄m iudei, vt ibi in patria ſua in qua nutritus fuerat ꝛ ꝯceptus, aliqua mirabilia faceret dicētes: Quāta audiuimus facta in capharnaū, fac ꝛ hic in patria tua. Chriſtus v̄o in ip̄a patria nulla facere voluit mirabilia: q: nullū ꝓphetam in ſua patria fore acceptū dixit: etiā p̄ exemplum helie ꝛ heliſei ꝓbauit: quoꝝ tp̄ibus multe fuerāt vidue, ꝛ multi leproſi in iſrl̄: helias tn̄ ad vnā ē miſſus viduā ſareptanā: ꝛ heliſe⁹ vnicū ſanauit leproſum naamā .ſ. ſyrū: q̄ aliūde, nō de iſrl̄ natus fuerat. Acſi recte vellet dicere dñs: q̄ iſti ꝓphete nō illis de patria ſua, ſed alienigenis fecerūt miracula: ꝛ q: null⁹ hō ſctūs in ſua patria cō digne honorat̄: ꝛ ideo ad extremos receſſerunt.
Moralitas ¶ Iſta etiā hic v̄ificata ſunt de chriſto: q: cum in ſynagoga Eſaiā exponeret: iſti cōpatriote ſui indignabāt̄ de ip̄o: ꝛ eum filiū fabri appellabāt.
Mat.13.g Vñ dr̄ q̄ iſti de ip̄o ſic dicebāt: Nōne iſte eſt fili⁹ fabri ꝛc. Vnde igit̄ habuit oīa iſta? Sicut autēꝫ hic dicit̄: iſti de indignatiōe ad iniurias ꝓruperunt: et eum ad ſupercilium ciuitates duxerunt:
Moralitas ꝛ eum p̄cipitare voluerunt: ip̄e tn̄ p̄ medium ip̄orū tranſiuit: ꝛ de ipſoꝝ manibus euaſit ¶ Iſta oīa allega q̄ nimia familiaritas parit ꝯtemptū q: reuera ſepe eſt q̄ ſapiens hō min⁹ reputat̄ in patria ſua q̄ in aliena: ꝛ minus a notis q̄ ab extraneis: ꝛ min⁹ a ſuis familiarib⁹ q̄ ab extraneis ꝓpſis remotis. Facile eīn eſt, vt pares parib⁹ inuideāt: ꝛ vt vicinoꝝ ſuoꝝ ſapiam ꝛ virtutes alij mordeāt ꝛ ꝯtemnāt. Vñ cū ab illo philoſopho G q̄reret̄, a quo eſſet potiſſime cauendū in hac vita Reſpōdit, q̄ ab inuidia amici, ꝛ iniuria inimici: vñ fit q̄ſq̄ q̄ mali ꝛ inuidi compatriote ꝯtra bonos vicinos inſurgūt: ꝛ q̄uis eos in v̄tute ꝛ ſciētia vidēt p̄cellere: ipſis tn̄ tūc detrahēdo genus ip̄oꝝ ad memoriā reducūt: ꝛ q̄ ꝯtra pſonas aliqd neq̄unt dicere: ip̄m tn̄ occaſione ḡn̄is vilipendūt, dicētes: Nōne iſte ē fili⁹ fabri? nōne parētes ei⁹ apud nos ſunt? Vnde huic oīa iſta? Acſi dicerent: Iſte nō eſt digni⁹ a nobis honorari: nec eſt credibile ip̄m v̄tualiter poſſe opari, quē de tam infimis parētib⁹ apud nos ꝯtigit generari. Dicūt eīn illud: Quis eſt dauid vt ſeruiam⁹ illi? Et
1.Re.20.a tn̄ q̄ſq̄ iſtud non ſufficit: q̄nimmo ꝯtra eum p̄-
3.Re.12.b ſonalr̄ inſurgūt: ꝛ eum de ſtatu ꝛ gradu p̄cipitāt ꝛ ꝓſternunt: ꝛ a ſua ciuitate ꝛ patria fugere ꝛ recedere eum aliquotiens cogūt. Matth. Inimici
Mat.10.d. hominis domeſtici eius. Sicut de illo ſapiōe, q̄ dato q̄ reipublice romane īfinita bona feciſſet: ciues tn̄ romani ei⁹ ꝓſpitatē ꝛ v̄tutū magnitudinē ferre p̄ inuidia nō valētes: ip̄m in exiliū ꝓpulerūt: ſicut ponit Macrobi⁹. Sicut eīn dicit dominꝰ: Non eſt ꝓpheta ſine honore niſi in patria
Mat.13.g ſua. Et ideo ſepe fit q̄ viri prudētes ꝓpriā patriam negligūt, ꝛ manſionē in alia patria q̄rūt: ibi q̄ amplꝰ honorāt̄: ꝛ ꝓſpitate maiori alibi q̄ apud ſuos ꝓmouēt̄. Quapropter dictū eſt abrae
Gen.12.a Exi de terra tua ꝛ de cognatiōe tua, ꝛ veni in terrā quam monſtrauero tibi: ꝛ faciam te in gentem magnam.

¶ Capitulum quintum Textus: Factum eſt autem cum turbe irruerent in eum, vt audirēt verbū dei. Moralitatum Ca. IIII

H Cum petrus ꝛ ſui ſocij piſcarent̄, ꝛ p̄ totam noctē laboraſſent ꝛ nihil cepiſſent: ꝯtigit q̄ dñs nauē illā aſcēderet, ꝛ de nauicula turbas doceret: ꝛ q̄ nauē in altū duci: ꝛ retia in capturā laxari iuberet. Cum igit̄ petr⁹ cuius erat nauis, de vano labore toti⁹ noctis conq̄reret̄, ꝛ diceret: Preceptor inquiens p̄ totā noctem laborātes nihil cepim⁹: in v̄bo aūt tuo laxabo rete. Sic factū eſt q̄ tantā piſciū multitudinē cōcluſerūt, q̄ rete eoꝝ rūpebat̄: ita q̄ aliam nauiculā in auxiliū vocabāt: ꝛ ambe piſcib⁹ replerent̄. ¶ Iſta nauis moralr̄ alam ſignificat: Moralitas quā q̄libet in mari ꝛ fluctib⁹ huius vite habꝫ regere, ꝛ ab ip̄o rete bone voluntatis laxare: ꝛ piſces meritoꝝ in hac nauicula cōgregare. Vnde tn̄ q̄diu nō eſt chriſt⁹ in iſta p̄ grām .ſ. q̄diu durat nox ꝛ tenebroſitas vitioꝝ: tamdiu deficit captura piſciū .i. meritoꝝ. Nocte enim culpe ſatis poteſt homo laborare, ꝛ bona opa p̄petrare: vel circa tempalia lucra ꝛ negocia inſudare: q: nunq̄ ſibi continget ex tali labore piſces .i. merita acquirere vel habere. Vnde: Per totam nocteꝫ Lu.5.a (inquit) laborantes nihil cepimus. Eſaie. In uanum laboraui ſine cauſa: ꝛ mane conſumpſi for- Eſa.49.a titudinem meam. Sic reuera quādoq̄ chriſtus ibi p̄ gratiam intrat: vt turbas malarum cogita

A tionū vocat ⁊ compeſcat:⁊ tunc ad eius moni
tionem ⁊ inſpirationē rete bone voluntatis in
altum onat:utꝙ tum affectus eius ⁊ opa ad eter
ne vite altitudinē ordinant:⁊ ſic ꝑ certo piſces
.i. merita cumulant:ita ꝙ oue nauicule.i. nō ſo-
lum aīa/immo etiā corpus iſtis piſcibus.i.meri
toꝝ opibus mox replent. In chriſti em̄ pſentia
nō abſentia/ſit talis captio:in die gratie/nō in
Joā.9.a. nocte culpe/ſit meritoꝝ acqſitio. Unde dicit do
Aliter min⁹:Me oportz laborare donec dies ē. ¶ Uel
dic ꝙ nauicula ſignificat ſacrā ſcripturā:in qua
petrus.i.ɋcunqȝ pdicator pōt ſatis ſine fructu
laborare:qꝛ ſicut rete pdicatiōis a mari hui⁹mū
di ꝑ piſcib⁹capiendis.i. ꝑ pctōribus ꝯuertēdis
poteſt inuanū mittere ⁊ laxare/niſi chriſti pſitia
ꝑ grām oei aſſiſtat:q rete pdicatiōis in altū oḋce
re.i. ad ſpem eterne retributiōis ordinare oo ce-
at. Sine em̄ chriſti gratia/nec pdicatio pficit:et
ſine eius gratia in officio pdicationis ꝑ nihilo
Ps.126.a laborat. Ps. Niſi dñs edificauerit domum ⁊c.
Quod etiam bene ſupponitur hic:vbi chriſtus
poſt piſcaturam piſcium dixit Petro:Noli ti-
Eodē ca.v more:iam em̄ eris capiens homines. ¶ Cum cir-
ca chriſtū infirmi multi vndiqȝ ꝯfluxiſſent:ecce
viri qui portātes hoīem in lecto/qui erat paraly
ticus/cum ipm̄ pꝛe turba ante ipm̄ non poſſent
ponere:ſupra tectum aſcenderūt/⁊ per tegulas
dimiſerūt in lecto in medium ante eum. Chriſt⁹
igitur vt fidem illoꝝ vidit/paralytico pctā dimi
B ſit:⁊ vt lectū ſuum tolleret/⁊ ſanus corpalr rece-
deret/imperauit dicēs: Surge/tolle lectum tuū
Moralitas ⁊ vade in domū tuā. ¶ Iſte palytic⁹ eſt anim⁹
pctōꝝ/q eſt debilis/infirmus/⁊ ꝑ carnis mollici
em reſolutus:⁊ more paralytici q ad executionē
bonoꝝ opeꝝ inhabilis ⁊ ineptus eſt:de quo dr:
Mat.8.a Dñe puer meus ⁊c. Quatuor viri q iſtū porta-
bāt ⁊ coram ieſu ponere cupiebant:ſunt quatu-
or cardinales ꝟtutes/vel quatuor affectiones:q
iſtum paralyticū ante ieſum/q interptatur ſalua
tor.i. ad ſalutis ſtatū cupiūt adducere:⁊ ſibi gra
tie ſanitatē ꝑ viribus pcurare. Ueꝝ quia turba
malaꝝ cogitationū ⁊ tētationū/necnon ſollicitu
dinū mūdanoꝝ illam ſanitatē impediūt:ideo iſti
portitores debēt iſtū infirmū ſupra tectū dom⁹
.i. ſupra apicē rōnis eleuare ⁊ erigere:⁊ ab iſtis
turbis malis ſe mouere:deinde ipm̄ ꝑ ſuꝑpſiuꝫ
humiliationē ante ieſum deponere:⁊ eum ꝑ mi-
ſericordie implorationē eidē offerre:⁊ ab ipo re
mediū ⁊ veniā implorare:quod ſi fecerit:chriſt⁹
ſibi pctā dimittet:⁊ et lectum carnalis delectati-
onis ipſiuꝫ tollere: carnis deſyderia anteferre p
cipiet:ipmqȝ de vitio negligētie ſurgere iubebit
⁊ in domū ſuā.i. eccliam vel bonā ꝯſciam ꝑgere
imperabit: vt de lecto carnalis delectatiōis exe-
Lu.5.c. at dicēs: Surge/tolle lectū tuū ⁊ vade. Apoſto.
Ephe.5.d Surge q dormis ⁊c. Uñ Luce: Reſedit qui erat
Lu.7.c mortuus. ¶ Uel ꝑ iſtos portitores q ſupponūt
Aliter eſſe quatuor:itelligo eſſe quatuor euāgelioꝝ do
ctores vel pdicatores/vel qtuor ꝟtutū poſſeſſo-
res:q palyticos.i. pctōres dño offerūt:ita ꝙ eoꝝ
īduſtria ⁊ chriſti clemētia ſani ⁊ mūdati recedūt.

¶ Capl'm ſeptimū tertius: Cum autē C
impleſſet omnia verba ſua in aures.
Moralitatum Ca. V

Ibat ieſus in ciuitatē q vocat naim:⁊ cū
appropinqret ad portas ciuitatis/⁊ ecce
mortuus efferebat vnicus filius ſue ma-
tris:⁊ hec cū eſſet vidua/⁊ turba multa ciuitatis
ieſus miſericordia motus/portitores loculi ſta-
re iuſſit:⁊ ipſis ſtantibus loculū tetigit:⁊ vocans
adoleſcētem/ipm̄ a mortuis ſuſcitauit:⁊ ipm̄ ma
tri ſue ſanū dedit. Adoleſcens inqt/tibi dico ſur
ge:⁊ reſedit q erat mortu⁹:⁊ cepit loqui:⁊ dedit
eum matri ſue. ¶ Iſte filius ſignificat quēlibet Moralitas
fidelem:qui matris ſue.ſ. eccleſie filius vnic⁹ di-
citur:ꝑ eo ꝙ ab ipa vnice diligit ⁊ fouet. Mili
tans em̄ eccl'ia/q nunc a chriſti ꝑſonali pſentia vi
dua eſt:quā fidelē vnice diligit:ſumeqȝ dolere di
cit/qñ ꝑ vitia ipm̄ perdit. Unde dicit: Sicut ma 2.Reg.1.d.
ter vnicū amat filiū ⁊c. Quādoqȝ etiam fit/ꝙ ta
lis filius ꝑ pctm̄ moritur/ꝙ iam a quatuor por-
titoribus.ſ. a mala dilectione/a penitētie timore
a ſpe longe vite/⁊ a ſpe finalis penitētie in ſepul
turā infernalē offert. Iamqȝ in porta trinitatis
.i. in extremis in publica executiōe maloꝝ opeꝝ
cum turba vitioꝝ:inuenit etiā in loculo ſeu fere
tro ꝓprie carnis ſeu male ꝯſuetudinis inuoluit
⁊c. Sed chriſtus quādoqȝ ſibi miſertus/de pec-
cato ipm̄ ſuſcitat:loculū carnis eius ꝑ correctio
nem tangens/ipm̄ ꝑ inſpirationē ⁊ pdicationē
ad fidem ⁊ ſalutē vocat dicēs: Adoleſcēs tibi di- D
co ſurge. Qui ꝑ ꝯtritionē ſurgit:⁊ ꝑ confeſſionē
alloqui incipit:⁊ ſic ꝑ ſatiſfactionē ipſum matri
ſue.i. eccl'ie reddit: dicēs illud: Mulier ecce fili⁹ Joā.19.c
tuus. ¶ Uel dic ꝙ chriſtus tres mortuos in tri-
bus diuerſis locis dicit ſuſcitaſſe: Puellā i do- Mat.9.c
mo: adoleſcentē in porta ſicut hic: lazaꝝ in ſepul Lu.7.c
chro. Per illos igit tres mortuos intelligūtur Joan.11.f
tres ſpecies hominū pctōꝝ:quos quādoqȝ dñs
ſuſcitat a pctō. Puella em̄ mortua in domo/ſi-
gnificat animā in domo ꝯſcie mortuā ꝑ malum
deſyderiū ſeu ꝯſenſum. Iuuenis in porta/ſigni-
ficat pctōrem/q inde exiuit ad malum opus ⁊ ad
actum. Lazarus in ſepulchro/ſignificat pctōrē
q tandē fetidus ⁊ corruptus eſt ꝑ male ꝯſuetudi
nis vitiū. Iſti ergo a dño ſuſcitati legunt:qꝛ nul
lus pctōr ſiue ſit ſolum mortuus in ꝯſenſu/ſiue
ſit vlterius in actu/ſiue in male ꝯſuetudinis eſtu
non poteſt ſuſcitari vel iuſtificari ꝑ alteꝝ/ꝙ per
chriſtū. Chriſtus aūt iſtos tres ſuſcitat:qꝛ de oī
genere pctōꝝ chriſtus aliquos ad vitam vocat.
¶ Cum dñs in domo ſimonis leproſi recūberet Eodē ca.f
ecce mulier q erat i ciuitate peccatrix/attulit ala
baſtꝝ vngenti:⁊ ſtans retro/ cepit lachrymis ab
luere/capillis ſuis tergere/ore oſculari ⁊ vnguē-
to vngere pedes eius. Uidēs aūt dñs ſimonem
indignarū/ex hoc ꝙ a peccatrice ſe tangi permit
teret/ipſum increpauit:de duobus debitoribus
parabolā recitauit:penitētiā mulieris conuiuio
hoſpitis prepoſuit:⁊ ipſi mulieri pctā omnia re
laxauit. ¶ Iſta poſſunt allegari/ꝙ deus plus Moralitas.
peccatorem diligit pfecte diligentē/ꝙ iuſtum ar

E rogantē: ⁊ de ſuis virtutibus ꝓſumētem/alioſqꝫ
ꝯtemnentē. Illud etiam pbariſeo ⁊ publicano
Lu.18.c. dicit: Q₉ pbariſeus qui publicanū ꝯtemnebat/
⁊ ſuas iuſticias recitabat/ſeqꝫ alteri ꝓferebat/re
ꝓbenditur. Publicanus vero qui ſua peccā me-
moꝛans/vix audebat celum aſpicere: ⁊ pectus ſu
um ꝑcutiens/miſericoꝛdiā clamabat:iuſtificat⁹
Lu.17.b receſſiſſe ꝓbatur. Ideo bene dicit: Q₉ gaudiuꝫ
eſt angelis ⁊c. ꝙ ſuper nonagintanouem iuſtis.
Aliter ¶ Uel allega ꝙ plus placet dño ſacrificiū ſpūs
ꝯtribulati ꝙ opus exterius ꝓpalatū: plus enim
cōmendat penitētia lachꝛymoſa magdalene/ꝙ
ſimonis cibaria copioſa: ⁊ magis fuit refectus
dominus peccatricis fletibus/ꝙ hoſpitis cibis
Pſal.41.a ⁊ potibus. Pſ. Fuerūt mihi lachꝛyme mee pa-
Aliter nes ⁊c. ¶ Uel allega quomodo multi ſunt ita ꝓ
ſumptuoſi/ꝙ qui ſemel peccatoꝛ fuerit/non cre-
dunt eum ad dominū poſſe cōuerti: nec debere
a chꝛiſto recipi/nec in eius obſequijs delectari:
ꝗnimmo ſi ipſos penitentes iuxta ſe vidēt/ de-
1.Coꝛ.10. beant intendere ⁊ vacare. Apls: Contemptibi-
Ca.XII.c. les in eccla debēt ad talia iudicia requiri. ¶ Il
lud aūt quod hic ſequit̄ de illo diuite/cui⁹ ager
fructus vberes attulit: qui multa congregare et
hoꝛrea augere diſpoſuit: ⁊ aīe ſue dicebat: Ani
ma mea/multa bona habes repoſita in annos
plurimos. Cui vox de celo facta eſt: Stulte/hac
nocte repetent aīam tuam a te: que autē ꝯgrega-
Moꝛalitas ſti/cuius erunt? ¶ Hoc allega contra auaros:
qui ꝑ ſuꝑabundantiā diuitiaꝝ non ſtudent pau-
F ꝑibus erogare: ſed potius cōgregare/⁊ in annos
plurimos conſeruare: qui de ꝓpinqua moꝛte nō
cogitant: ſed in bonis ſuis diu luxuriari ſtudēt.
In quibus quandoqꝫ repentini interitus veniūt
Job.5.a ⁊ eoꝛum animas ſubito capiunt. Job: Ipſuꝫ ra
Ca.XII.e piet armatus ⁊c. ¶ Hic fit mētio de duob⁹ ge-
neribus ſeruoꝝ/quos conſtituit dñs ſuꝑ famili-
am: qbus ꝓceptū eſt a dño vigilare: quoꝛum qui
dam vigilant/⁊ dominū ſuum ſpectāt: vt quacū-
qꝫ hoꝛa venerit/vigilia ꝑma/ſecunda/ quarta/ip
ſos inueniat vigilātes: ⁊ iſti ꝑculdubio beati di
cunt̄: ⁊ eiſdem finaliter a domino miniſtratur.
Amen (inquit) dico vobis/ꝙ ꝓcinget ſe/⁊ faciet
illos diſcumbere: ⁊ tranſiens miniſtrabit illis.
¶ Aliqui tamē eoꝝ contrariū faciūt: q̄ de aduē-
tu dñi ſolliciti nō ſunt: ſed ipſm moꝛari vidētes/
ad mala plurima. ſ. ad bibendū/edendū ⁊ inebri
andū: ⁊ cōſeruos ſibi cōmiſſos ꝑcutiendū cōuer
tunt̄: quod ſi quid dixerit ſeruus ille: moꝛam fa-
ciet dñs meus/⁊ cepit ꝑcutere ⁊ inebꝛiare: ⁊ de ta-
libus dicit̄ ꝙ hoꝛa qua dñs eoꝛuꝫ veniet/neſciet
ipſos: ab alijs diuidet: ⁊ ꝑtem eoꝝ cū infidelibus
Codē ca.f ponet. ¶ Fit etiā hic mētio de duob⁹ alijs ge-
neribus ſeruoꝝ: de qbus q̄ ſciunt volūtatē dñi/⁊
non faciunt eam/⁊ iſti plagis vapulare merent̄:
⁊ de alijs qui nec ſciūt/nec faciūt/⁊ iſti nō tantū
vapulāt ſicut ꝑmi. Et ſequitur ibi ꝟbum chꝛiſti
Quia oīs cui multū datū eſt/multa ꝗrent̄ ab eo.
Moꝛalitas ¶ Sic ꝟo cum dñs tradiderit familiā ꝓpli ſui
ſeruis ſuis. ſ. ꝑlatis ⁊ ꝑncipibus gubernādā: ⁊ oī
bus ꝓcipit ꝙ ſint vigiles ⁊ attēti. Conſtat ꝙ de
iſtis ſeruis inuenientur due ſpecies boni ⁊ mali: G
boni ſemꝑ timēt dominū chꝛiſtū ſubito ad eos
in iudicio venturū: ⁊ eos per moꝛtē vocaturum: ⁊
eos ratione villicationis petituꝝ: ⁊ ideo conti-
nue in bono vigilāt: moꝛtem ⁊ iudiciū ſemꝑ expe
ctant: vt quacunqꝫ hoꝛa vocati fuerint/ipſos in
bono ſtatu chꝛiſtus inueniat/ſumme ſtudēt: qua
pꝛopter a domino commendant̄: ⁊ in celeſti glo
ria diſcumbentes diuinū miniſteriū ꝓmerentur
Uide Matth. Beatus ſeruus ille quem cum Mat.24.e
venerit dominus/inuenerit eum vigilātem. Ma
li aūt ecōuerſo faciunt: q2 iſti vident̄ habere ocu
lum ad moꝛam quam facit dñs ſuus. i. ad dilati
onem iudicij ⁊ moꝛtis: ⁊ ad longam vitam quaꝫ
ſperant ſibi conceſſam. Et ideo iſti per negligen
tiam doꝛmiunt: per gulam comedūt ⁊ bibūt: per
crudelitatē ſeruos ſibi commiſſos. i. populum
ſibi ſubditū rapinis percutiūt: quapꝛopter ſepe
fit ꝙ iſti moꝛte ꝑueniunt̄: ⁊ a bonis fidelibus di
uidunt̄: ⁊ cum damnatis in inferno damnantur
Mat. Ueniet dñs ſerui illius quādo nō ſperat/ Mat.24.e
⁊ hoꝛa quā ignoꝛat: ⁊ partem eius ponet cuꝫ hy
pocritis: illic erit fletus ⁊ ſtridoꝛ dētium. ¶ Il- Moꝛalitas
lud quod ſequit̄ de ſeruo ſciente voluntatē do-
mini ſui ⁊ non faciente: poteſt allegari contra
viros ſcientificos: qui ſciunt bonū ⁊ non faciūt
quia iſti pꝛe ceteris damnabunt̄: q2 ſicut dicitur
Scientes bonū facere ⁊ non faciētes/peccatum Jac.4.d.
eſt illis. Illi aūt q̄ nec ſciunt/nec faciunt/vt ſim-
plices ⁊ illiterati fideles ⁊ pagani: ⁊ ſi ꝑ ignoꝛan
tiā nō excuſant̄ a toto: q2 ignoꝛans ignoꝛabitur 1.Coꝛ.14.g
per ipſum tamen excuſantur a tanto: ꝙ non tan H
tum punient̄ ſicut dñi voluntatem ſcientes/⁊ ip
ſam facere non dignant̄: plus damnationis ac-
cipient clerici ⁊c. Et ideo bene ſequit̄: Cui multū Mat.25.b
datum eſt/multum exigit̄ ab eo. Quanto plura
receperūt talenta/tanto plura repoꝛtauerunt lu-
cra. Ad plura igitur tenet̄ ſcientificus qui recepit
plura ꝙ ignarus/qui recipit paucioꝛa. ¶ Illud Codē ca.f
autem quod ſequitur: q2 dñs dicit ſe veniſſe ad
ignem in terram mittendū/⁊ pacem tollendā: ⁊
parentes a filijs diuidendos. ¶ Hoc aūt poteſt Moꝛalitas
allegari/ quomodo pꝛudens ꝑinceps vel ꝑlatus
ſumme debet ſtudere/vt cōfederationes maloꝛū
rumpat: ſicut ad lrām de pbariſeis ⁊ ſaduceis fe
cit Paulus: vt igne ſeueritatis ⁊ iuſticie ſuccen- Act.23.b
dat: ⁊ pacem cum vitijs ⁊ cum hominibus impijs
tollat: dicens illud: Non veni pacem mittere in Mat.10.d
terram/ſed gladiū. ¶ Uel ad literam illud fecit Aliter
chꝛiſtus in eccleſia ꝑmitiua: vbi de vna domo
aliqui cōuertebantur/alij non: ⁊ ſic ignis/zelus
⁊ diſcoꝛdia naſcebant̄. Apoca. Habebat gladi- Apoc.6.a
um magnum: et datum eſt ei vt tolleret pacem
de terra.

¶ Capitulum decimumtertium Te-
xtus: Aderant autem quidam eo in
tempoꝛe nunciantes illi de galileis.

Moꝛalitatum Capitulū VI

Cum pylatus quoꝛundam galileoꝛum
ſanguinem cum eoꝛum ſacrificijs mi-
ſcuiſſet: ⁊ eos crudeliter (vt ſupponitur)

A occidiſſet. Cumq; in ſiloe quedam turris ſup de
cem ⁊ octo hoies cecidiſſet: ⁊ eos oppſſiſſet: nec
illos q̄ talia paſſi fuerāt / ceteris magis peccato
res credidit: de qua tamen crudelitate chriſt⁹ re
prehēdit: ⁊ eos nō plus peccatores aliīs aſſerit
ſ; niſi penitētiā agerēt / oēs ſimul perituros pdi
xit. Putatis (inqt) q̄ iſti debitores fuerant pter
omes? Nō / dico vobis: ſed ſi nō penitentiā ege
Moralitas. ritis / omēs ſimul pibitis. ¶ Iſta poſſūt allega
ri q̄ in mūdo culpe nō ſemper correſpōdent pe
nis / ſicut nec pmia meritis: nec econuerſo. Con
ſtat enim q̄ quandoq; ſm diſpoſitionem occul
te dei iuſticie / multi q̄ nō ſunt ceteris peiores / ca
ſus in hoc mūdo ſuſtinēt grauiores: quinimmo
ſepe fit / q̄ illi q̄ peiores ſūt / in hoc mūdo ampli
ori pſpitate letant: ⁊ q̄ boni ſunt / quandoq; ma
iori aduerſitate grauāt: nō debēt hoies illos de
teriores credere / quos vident grauiorib⁹ fortu
Mat. 7. a ne caſibus ſuccūbere. Bene ergo dicit: Nolite
iudicare: ne iudicabimini. Uide de hoc ſra Ac
Eodē ca. b tuſi vltimo. ¶ Hic fit mētio: q̄ cū quidā qui ha
beret ficū in vinea ſua: ⁊ annis ſingulis fructuz
q̄reret: ⁊ nō in ea reperiret: voluit eam ſuccidere
dicēs: Ecce anni tres ſunt ex quo veniēs fructuz
in ficulnea hac queſiui / ⁊ nō inuenio. Succidite
ergo illam: vt quid etiam terram occupat? Agri
cola dn̄o reſpondit: Dn̄e dimmitte eam et hoc
anno / vt fodiā circa eā ⁊ mittā ſtercora: ſi autez
Moralitas non fecerit fructum / in futurū ſuccide eā. ¶ In
B vinea eccleſie talis ſterilis ficulnea ē peccator:
qui nullū bonoꝝ operuz pducit fructum: q: p
culdubio dn̄s nō inuenit in eo fructū p tres an
nos: q: nec fructum fidei / ſpei nec charitatis nec
cordis / operis nec oris: quaquapter quātum eſt
de ſe / ſtatim vult eam ſuccidere per mortē ⁊ dā
nationē euellere: cū ſine fructu terrā eccleſie nō
Luc. 4. b debet occupare. Unde: Succidite arborē. Sed
p certo ſub ſpe q̄ agricola. i. plat⁹ vel pdica
tor illam arborē p correctionē fodiat: ⁊ q̄ ſterco
ra. i. proprie vilitatis ꝯſyderationē apponat / ſic
q̄ fructus bonos pducat: quandoq; dimittit ip
ſum viuere. Si vero nec ſic ſe cōuertit: ſ; longa
nimitatē diuine patientie vilipendēs / in ſterili
tatē vitioꝝ ceciderit: ⁊ fructus bonoꝝ operū nō
ptulerit: in futurū dn̄s veniet / et eam p mortē tē
Lu. 3. b poralē ⁊ eternā ſuccidet ⁊ deſtruet. Luc. Iam ſe
Eodē ca. curis ad radicē arboris ⁊c. ¶ Intrās ieſus in ſy
nagogā / vidit ibi mulierem q̄ habebat ſpirituz
infirmitatis annis decē ⁊ octo. Erat enī ad ter
rā taliter incuruata: vt omnino nō poſſet reſpi
cere. Cui domin⁹ cū manū impoſuiſſet: ſtatiz ere
Moralitas cta eſt ⁊ dn̄m glorificauit. ¶ Sic vere fit q̄ in
ſynagoga fideliū inuenit aliquādo aliqua muli
er. i. aliqua aia vel perſona diuerſis vitiīs ag
grauata: ⁊ ad terrā. i. ad terrena p auariciā iclina
ta: q̄ nec celū poteſt ide taliter reſpicere: nec de
celeſtib⁹ cogitare. Sicut ad literā videmus de
ſecularib⁹ ⁊ terrenis hominib⁹: q̄ vidētur poſſe
2. paral. l. ora dicere cū manaſſe: Incuruatus ſum vinculo fer
tioe manaſſes ri: ⁊ nō eſt reſpiratio mihi ⁊c. Pſ. Dorſum eoꝝ
Pſ. 98. f ſemper incurua ⁊c. Iſti enī octodecim anni qui
conſtant ex decem ⁊ ſex ⁊ duob⁹ / infirmi dicūtur C
inquantū decem precepta legꝭ / ſex opera miſeri
cordie / ⁊ duo charitatis mādata tranſgreſſi fu
iſſe pbant: et tñ talibus chriſtus quandoq; ma
nū ſue miſericordie porrigit: ⁊ eos a curuitate
terrenoꝝ erigit: dicēs illud: In ſublime erigere Iob. 40. a
⁊ eſto glorioſus. Ita q̄ iſti de terrenoꝝ auaricia
ad celeſtium amorē ſani ſurgunt: ⁊ deum glori
ficant ⁊ extollunt.

¶ Capitulū decimūquartum textus Et factū eſt cū introiſſet ieſus in domū cuiuſdaz principis phariſeorum Moralitatum Capi. VII

Hic dicit quō chriſt⁹ hydropicū ſanauit
i ſabbato. ¶ In hoc notari pōt q̄ nul Moralitas
lus eſt ita hydropicus. i. p ſuperbiā in
flatus: nec ita per auariciā ſitibundus / quin ſal
tē in ſabbatis. i. in feſtiuitatib⁹ debeat ſanari: et
quin quādo chriſt⁹ in religiōe vl' eccleſia offert
anim⁹ eius debeat quietare. ¶ Chriſtus inuita Eodē ca. b
tus ad cōuiuiū / intendens quō primos recubit⁹
eligerent: incepit eos inſtruere dicēs: Recumbe
in nouiſſimo loco: vt veniēs q̄ te inuitauit dicat
Amice aſcende ſuperius: ⁊ nō diſcūbas i primo
loco: ne forte honorabilior te inuitat⁹ fuerit: p
pter quē oporteat te deſcēdere / ⁊ cum rubore no
uiſſimū locum tenere. ¶ Iſta poſſunt allegari Moralitas
cōtra ambitioſos: cōſtat enī q̄ deus ad nouiſſi
mum ſtatum eccleſie / vel ad nuptias mūdane p
ſperitatis ſm diuerſos gradus vniuerſos inui D
tat. Ueruntamen ipſe vult q̄ vnuſquiſq; gra
dū ſuū cuſtodiat: ⁊ nullus ad altiorē gradum q̄
deceat p ambitionem aſcendat. S; q: multi ſunt
hi q̄ pmos recubitus. i. altiores ſtatus primat⁹
ambiūt et eligūt: ibidē iure vl' iniuria ſe reponūt
⁊ idō finaliter in morte ad locū infimū / ſc; ad infer
num cū rubore ppetuo deſcendūt: ⁊ a celſitudi
ne quam impudēter aſcenderūt / deponūt. Econ
uerſo illi q̄ modo in nouiſſimo loco. i. in ſtatu hu
militatis ⁊ paupertatis ſedent: ⁊ q̄ in hoc mūdo
gradu ⁊ ſtatu ſunt cōtenti: finaliter in morte ſu
perius ad locū honorabilē paradiſi inuitabunt: ⁊
ibi feliciter extollent. Amice inquit aſcende ſu
peri⁹. Uñ ois q̄ ſe exaltat humiliabit ⁊c. ¶ Ho Eodē ca. d
mo quidam fecit cenam magnā: ⁊ vocauit mul
tos: ⁊ miſit ſeruū ſuū hora cene dicere inuitatis
vt venirent: q: parata ſunt omnia. Oēs tamē ce
perunt ſe excuſare. Prim⁹ dixit q̄ villā emerat
volēs exire videre illā. Ali⁹ dixit / ſe quinq; iuga
boū emiſſe: ⁊ ad pbandū illos velle exire. Alius
ait / vxorē ſe duxiſſe: ⁊ eam accipere debere. Qui
bus auditis paterfamilias iterū ſeruos miſit: de
biles et claudos ciuitatis ad ꝯuiuiū introduci
mādauit: de ipſiſq; domū ſuā repleuit. Ipſos ve
ro q̄ ſe excuſauerunt / de cena ſua nunq̄ guſtatu
ros ppetuo ordinauit. ¶ Sic ho cū de⁹ a pnci Moralitas.
pio ordinauit q̄ndā cenā / ſc; refectionē glie pa
radiſi: ⁊ ad ipſam vocauerit ⁊ inuitauerit vniuer
ſos: cōſtat q̄ hora cene ſc; nūc in tpe gr̄e ipſe nō
ceſſat ſeruos ſuos. i. pdicatores mittere: ⁊ ad il
lud ꝯuiuiū hoies ꝯuocare. S; pculdubio cōmu

E niter oēs diuites ſe excuſant: ⁊ pmo auari q̄ eme
re/videre/acq̄rere/poſſidere villaȝ huius mundi
ipſius diuitias/honores ꝑdiligunt: ⁊ ideo circa
iſta intenti/plus debito ad hoc celeſte ꝯuiuium
ꝑ bona opa non accedūt. Villam inquit emi: ha
Pro.27.a be me excuſatū. Unde in Prouer. Anima ſatu
rata calcabit fauum. Alij excuſant ꝓpter vxoreȝ
.i. ꝓpter carnales delicias. Qui eñ vxorē.i. car
nem vel carnalē affectionē vult ducere: neceſſe
habet ab affectu ⁊ deſyderio celeſtis glorie retro
ire: ⁊ celeſte ꝯuiuiū faſtidire. Alij excuſant pro
pter q̄nq̧ iuga boū.i. ꝓpter q̄nq̧ ſenſuū illece
bras: q: ita ſunt aliqui vagi/⁊ ita dederūt ſenſus
ſuos ad exteriores illecebras hui⁹ vite: q de eter
nis ⁊ ſpūalibus nihil curant: ⁊ ideo breuiter nul
lus talium cenam paradiſi guſtabit: q: nō eſt di
gnū q aliq̧s admittat ad illam/q̄ mūdi delecta
bilia ſibi ꝑponit. Pauperes igit tribulati ⁊ debi
les illuc ꝑ tribulatiōes intrare cogūtur: ⁊ de ta
libus aula paradiſi implet: q: diuites circa ter
rena vacātes/celeſtia repudiāt: ſoli reſtant pau
Ps.21.f peres/q̄ ad ꝯuiuiū illud vadūt. Ps. Pauperes ſatu
Eodē ca.f rabunt ⁊c. ¶ Illud quod hic ponit.ſ.q̄ vult tur
rim edificare: q̄ ꝑus ſedens cōputat ſumptus q̄
neceſſarij ſunt/ſi habeat ad ꝑficiendū: ne poſtq̄
edificare inceperit/⁊ edificare neq̄uerit/dicat ſi
bi illudēdo illud: Iſte homo cepit edificare ⁊ nō
potuit ꝯſummare. Et illud de rege/q̄ cogitat ſi
cum ſuo exercitu poterit occurrere illi q̄ venit cō
tra eum cū maiori: vel alſ/qui miſſis legatis ro
Moralitas gat ea q̄ ſunt pacis. ¶ Iſta pñt allegari ꝯtra il
F los q̄ in ſuis virib⁹ nimis ꝯfidūt: ⁊ q̄ merita ſua/
vires ⁊ ꝟtutes nō bñ ponderāt. Conſtat eñ q q̄
libet habet facere cū vno potētiſſimo rege/cum
deo. Habet eñ edificare neceſſario vnā altiſſi
mā turrim.ſ.celſitudinē ꝯtemplatiōis apicē ꝑfe
ctionis: ⁊ ideo q̄libet debȝ ſeipſm colligere/ꝟtu
tes ſuas menſurare/cōputare: vt in ſeipſo cogno
ſcat/ſi ſua merita ſufficiāt ad hoc q poſſit regi
in die iudicij occurrere/⁊ turrim moralis celſitu
dinis ꝯſummare: alioq̄n ſi diminutū ſe ⁊ inſuffi
cientē inueniat: debet legationē orōnis deuote
ad deū mittere: ⁊ ipſius pacē ⁊ verā miſericordiā
Mat.5.d. implorare. Unde: Eſto ꝯſentiens ⁊c. ¶ Uel dic
Aliter ꝯtra ꝑſumptuoſos: q̄ q̄ſq̧ de ſuis virib⁹ ꝑſumūt
ſe turrim ꝑfectiōis ⁊ ꝯtēplatiōis poſſe in ſe ⁊ ex ſe
ipſis ꝑficere: ⁊ regi chriſto digne occurrere cre
dunt. Uñ ſepe fit q iſti ad ꝑficiendū nō habent
⁊ q vltra vires ſuas aggrediunt ardua: ita quod
aſſumūt/neq̄unt ꝯſummare: quapropt neceſſe ē
eos in via deficere/⁊ imꝑfectū edificiū dimittere
⁊ ſic neceſſe habent hominū deriſionē ſuſtinere
dicētiū: Iſte hō incepit edificare ⁊c. Sicut iſta
quotidie experimur in religiōe. Uiri nouitij q̄
q ſunt ita feruētes in ꝑncipio/q ardua opa inci
piunt/⁊ vltra vires facere ꝯtendunt: q̄ tamē poſt
cito deficiūt: ⁊ a via quā ceperāt/ad vite cōis la
titudinem ſe deflectunt. Nullus igit debet ex ab
rupto ardua opa incipere: ſed deliberādo ſuper
hoc cogitare: ꝟtutes ſuas metiri/⁊ eas compu
tare: ne forte ſi inceperit/non valeat ꝯſummare.

Uñ Sene. Diu deliberādū eſt quod ſemel ſtatu G
endū eſt. Ideo bene ꝯſulitur Eccli. Altiora te ne Eccli.3.d
queſieris.

¶ Capitulum decimūquintū Text⁹:
Erāt aūt appropinquātes ei publica
ni et pctōres. Moralitatū Ca. VIII

Uliier q̄ decē habēs drachmas/ſi vnā
ꝑdiderit/ſolet lucernam accēdere/do
mū euertere/donec inueniat drachmā
ꝑditā. Quā cū inuenerit/ſolet ꝯuocare vicinas:
⁊ de inuētione drachme q̄ ꝑdita fuerat/ꝯgaude
re. ¶ Dic ſi vis de decima drachma/ſicut de Moralitas
oue centeſima reſtitutā.ſ. de natura humana q̄
ꝑdita fuerat/⁊ nouem ordinibus angelorum ad
iuncta: vt habes ſupra. Et dic q mulier eſt diui Mat.18.b
na ſapientia: que de reparatione ruine angelice
gaudet. ¶ Uel dic moraliter/q ſi mulier.i. aia Aliter
de decem drachmis.i. de decē mandatis vel de
complemento ⁊ ꝑfectione virtutis aliq̄d perdi
derit ꝑ aliquod peccatū: ſtatim debet lucernā rō
nis accendere: domū conſcientie ꝑ contritionē
euertere: ⁊ totū ſe ꝑ confeſſionē reuoluere: ⁊ ita
ꝑ ſatiſfactoriā diligētiā querere q eam poſſit re
cuperare/⁊ ſpūaliter inuenire. Quam ſi inuene
rit: debet ſumme gaudere ⁊ exultare. ¶ Uel dic/ Aliter
q mulier debet gaudere de recuperatione perdi
te drachme.i. anime peccatricis: ⁊ ad hoc totis
viribus laborare. Supra eodem: Gaudium eſt Lu.15.b
angelis dei ſuper vno peccatore penitentiā agē
te/q̄ ſuper nonagintanouem iuſtis. ¶ Quidaȝ Eodē ca.c
homo habuit duos filios: quorum iunior pater
ne ſubſtantie portionē ſe ꝯtingentem petens et H
capiens/a patre receſſit: ⁊ profectus eſt in regio
nem longinquam: ſubſtantiam ſuam luxurioſe
viuēdo conſumpſit. Tandē vero cum orta fame
eſurijt/vni ciuiū regionis adheſit: ⁊ ipſius por
cos pauit: ⁊ plerūq̧ ventrē ſuum de porcoꝝ ſili
quis implere cupiebat: ⁊ tamen nemo ſibi dabat.
Ille igit fame afflictus/opulētiam paterne do
mus memorat: ⁊ ad patrē ſuum redire: ⁊ miſeri
cordiam cogitabat petere/dicens: Quanti mer
cennarij in domo patris mei abundāt panibus
ego aūt hic fame pereo. Surgā ⁊ dicam traſeū
do ad patrē meū: Pater peccaui in celū ⁊c. Iſte
igit ad patrē hoc modo venit. Quē videns pa
ter/miſericordia motus/in oſcula eius ruit: ⁊ ſto
la ꝑma ipſum induit: calciamēta in pedibus ei⁹
⁊ anulum in manibus eius poſuit: ⁊ occiſo ſagi
nato vitulo/ꝯuiuium fecit ei dicens: Epulemur
⁊ manducemus: quia hic filius meus mortu⁹ fu
erat ⁊ reuixit: perierat ⁊ inuentus eſt. Filius au
tem ſenior qui tunc in agro erat/dum ad domū
rediret/⁊ ſonum inſtrumentoꝝ muſicorum audi
ret: ⁊ cauſam conuiuij cognoſceret: q̄plurimum
indignatur: ⁊ iam intrare renuens/contra pa
trem dicebat: Ecce tot annis ſeruiui tibi/⁊ nun
q̄ mandatum tuum preterini: ⁊ tamen nunq̄ de
diſti mihi hedum vt comederem cum amicis me
is. Pro iſto autem vitulum ſaginatum occidiſti
qui ſubſtātiam ſuam cum meretricibus diſſipa
uit. Pater vero de inuentione fratris perditi ſe

B oportere gaudere/dixit. Et ſic primogeniti indi
gnationē tēperauit: ꝛ finaliter ad cōuiuiū introi
Allegoria uit. ¶ Iſta poſſunt allegorice exponi ꝛ myſtice
Allegorice. Homo iſte ſignificat deū patrē: q a prin-
cipio duos filios. i. duos ppl'os ſubditos habu
it ſcꝫ iudaicū/qui erat primogenitꝰ atqꝫ maior.
Exo. Filiꝰ meus pmogenitꝰ iſrl': ꝛ ppl'm gētilē/
Mar. 12. c. q erat adoleſcētior et indoctior. Mat. Homo qdā
habuit duos filios ꝛc. Iſte igi' inſipiens ado-
leſcens. i. populus gentilis/in principio a patre
ſuo deo/ſubſtātie portionē/ſcꝫ dona naturalia ꝛ
ſcientias philoſophicas accepit: ꝛ a pſe deo per
idolatriā recedēs: ꝛ i regionē lōginquā. i. i ſtatū
damnatiōis ꝛ pcti: bona ſua ꝛ virtutes natura-
les cū meretricibꝰ. i. carnis delicijs deuaſtauit/
inqꝫtū varijs vitijs carnalibꝰ ſe fedauit/et inqꝫ-
tū ſubſtantiā ſuā. i. naturā p ea corrupit et gra-
uauit. Unde vni ciuiū regiōis. ſ. diabolo adhe-
ſit: q iþm porcoꝝ. i. poetarū ꝛ carnaliū philoſo-
phoꝝ cōſortio copulauit: quorū ſiliqs. i. quoꝝ er
rores ꝛ vanas doctrinas comedere ꝛ acquirere
qꝫ plurimum affectauit: ꝛ tamē de ipſis habere
ad plenū neqbat: qꝛ nemo ad ſufficientiā ſibi da
Treñ. 4. a. bat. Treñ. Paruuli petierūt panē: ꝛ non erat q
frangeret eis. Iſte igi' filius pdigꝰ/ſcꝫ gentilis
ppl's: fame et deſyderio cognoſcēdi verū deum
eſtuās/ad patrē deū ſuū finaliter reuerti': ꝛ erro
res ſuos cōfitēs/miſericordiā deprecaꝰ/dicēs:
Peccaui in celū et corā te. Quē vidēs piꝰ pater
D in domū ſuā ſuſcipiens/ſcꝫ i eccleſiā introduxit:
anulū ſibi fidei tradidit: ſtola pma. i. gratia ipſū
veſtit: calciamēta. i. ſanctoꝝ exempla/ in pedibꝰ
ſuarū affectionū ponit: et vitulū ſaginatū p eo
interfecit: ſcꝫ chriſti occiſi fidē/ꝛ ſue paſſiōis me
moriā tradidit: et ſic de eius inuētione ꝛ conuer
Luc. 15. b. ſione gaudiū magnū fecit. Unde dici': Congra
tulamini mihi: qꝛ inueni drachmā quā perdide
rā. Sed primogenitus filius. i. iudaicus ppl's in
agro ſacre ſcripture circa expoſitionē literalem
vacans: audito choro et ſimphonia cōuiuij/ id
eſt audita pdicatoꝝ turba/ ꝛ viſa ſolēnitate con
uiuij/et viſo gaudio fideliū: indigna' i domū pa
tris. i. i eccl'iaꝫ intrare: ꝛ fidē chriſtianā recipere
nō digna': qnimo cōtra deū patrē nūc ꝯqri'/ꝙ
iſti filio pdigo. i. gentili pplo/ plura qꝫ ſibi bene
ficia diſtribuit/dicēs: Ecce tot annis ꝛc. Uerba
eni pñt eſſe iudaici ppli/ pſpitati chriſtiani ppli
inuidētis/ et de conuerſione gentiliū ad fidē ei-
dē cōquerētis: qꝛ iſti mādata legis ad literā opti
me cuſtodiūt: ꝛ in cerimonijs legalibꝰ deo ſerui
unt: et tñ nullā gratiā a deo recipiūt: qnimo ipſi
Eſa. 49. a optime poſſunt dicere illud Eſa. Inuanū labo
raui: ſine cauſa et vane cōſumpſi fortitudinem
meā. Finaliter tñ deꝰ iſtos pacificabit/ꝛ conuer
tet: et i domū eccl'ie cū iuniore fratre ad cōuiuiū
eccleſie introducet: et ad vituli ſaginati epulas
id eſt ad chriſti paſſionis fidem ipſos recipiet.
Roma. 11. e Quia ſicut dicit Apl's: Cū ſubintrauerit plenitu
Aliter do gētiū/tūc oms iſrl' ſaluꝰ erit: ¶ Uel iſta pñt
ad religioſū apoſtatas applicari. Cōſtat eni qꝫ
q̄/ꝙ adoleſcētes de domo religionis ꝛ a patre

ſuo prelato recedūt: portionē bonoꝝ patris. i. il- C
la q poſſunt furari deferūt: et in regione longin
qua. i. in mundū fugiūt: vbi vni ciuiū ſcꝫ diabo-
lo in diuerſis ſeruiūt vitijs: et ibi ſubſtantiā ſuā
. i. naturalē ꝛ ſpualē/in luxuria et carnaliter viuen
do ꝯſumūt: tunc aūt illis q ſecū furtim portaue-
rant/ꝛ de regione furari fuerāt ꝯſumptis: eſuri
re incipiūt: et ſiliquas qs porci māducant. i. bo
na terrena q pctōres poſſidēt: acquirere ꝛ come
dere cupiūt. Sed cū ipſa acquirere neſciūt: nec
aliquem qui ea ſibi det inueniāt: ideo ſepe fit ꝙ
ipſi eſuriunt: et vilē vitā egenā et pauperē foris
ducūt. Iuſto eni dei iudicio fit/ꝙ tales qui diui
tijs et delicijs ſectādis/ deū et religionē apoſta-
tando dimittūt: ad illas nequaqꝫ attingant: ſed
in paupertate ꝛ miſeria in mūdo viuāt. Unū: Pau Pro. 3. a
pertas a dño i domo impij. Sepe ergo fit ꝙ iſti
fame et miſeria vrgēte/de receſſu ꝛ apoſtaſia pe
nitētes: ad patrē. i. ad prelatū et religionē redire
pponūt: et vt ſaltē tēporalē euadant miſeriā: ad
priſtinū ſtatū ſe cōuertunt/dicētes: Quāti mer-
cenarij abundant panibus in domo patris mei:
Surgā igitur et ibo. Unde iſtoꝝ vox vide' eſſe:
Reuertar ad domū meā vnde exiui. Cōtriti igi' Mat. 12. d.
et humiliati qñqꝫ reuertun' ad religionē: et mi
ſericordiā poſtulantes/ſuā faten' culpā et cōfu-
ſionē. Pater platus debet tales benigniter reci
pere: ſtolaꝫ. i. habitū ipſos induere: anulū/arrā
ſalutis. i. penitentiam eis ꝯcedere: et calciamēta
bonorū tēporaliū p ſuſtentamēto eis tribuere: D
vitulū ſaginatū. i. chriſtū in eucthariſtia ſcꝫ paſſi
onis chriſti memoriā ipſis offerre: ꝛ de eoꝝ ꝯuer
ſione gaudere. Et qꝛ cōiter frater primogenitꝰ
qui nō fuit prodigus. i. alij fratres et religioſi/q
nunqꝫ deliquerūt: ſed patri ꝛ plato ſeruientes in
religione māſerunt: cōtra tales indignan': et ip-
ſos poſt conuerſionē ꝛ reditū deteſtan': alioſqꝫ
deprimere a dignitatibus et officijs repellere/
et culpas pcedentes exprobrare comprobant:
quinimmo ſi talibus fiat conuiuiū. i. ſi talibus
detur beneficiū: vel a patre plato eis fiat p cete
ris aliquod tēporale ſolatiū: tales primogeniti
ꝯqueruntꝰ/dicentes: Ecce tot annis ſeruio tibi:
et nō dediſti mihi hedū. i. beneficiū: huic aūt de
uoratori et apoſtate confers fauorē et obſequiū.
Tūc pater iſte platus debet tales reprehendere:
et a ſuis detractionibꝰ cohibere: et p ſuis ꝯuer
ſis pctōribus/ne iterato incidāt: alioꝝ murmuri
bus obuiare: dicens ei: Fili tu ſemp mecū es: et
ꝛ oīa mea tua ſunt. Hic aūt frater tuꝰ mortuꝰ fu
erat ꝛc. Acſi diceret: Uos nō debetis ꝯtra tales
indignari: nec eos exacerbare: ſed de eoꝝ ſalute
benigniter exultare. Lu. Gaudiū eſt angel' dei Lu. 15. b
ſup vno pctōre penitentiā agēte ꝛc: ¶ Uel dic Aliter
generaliter/ꝙ quicūqꝫ pctōr a deo peccādo rece
dit: et patrē ſue ſubſtantie. i. bona naturalia in
diuerſis vitijs expendit: et vni ciuiū regionis. i.
mūdo adherēs: porcorum. i. immūdiciarū obſe-
quijs ſe ſubmittit: ſi fame tribulationis cogēte/
ad patrē deū p penitentiā reuerti': ipſum ſtatim
ſolet miſericorditer recipere: veſtibꝰ virtutū in-

E duere: vitulum ſaginatū.i. ſue carnalitatis laſci-
uiam occidere: ⁊ eū cū gaudio feſtiuare/ſicut ſu
Aliter pra. ¶ Uł dic ꝙ multi ſunt hodie dn̄i huic pa-
triſfamilias ſimiles: q̄ nouiter venientes ad ſuam
curiam/dato ꝙ ſint ꝓdigi ⁊ mali: dum tn̄ ſciant
vba adulatoria dicere: Pater peccaui ⁊c. ſolent.
letius recipe ⁊ latius ꝑmiantᷣ: ꝙ̄ illi qui ſꝑ cū eo
fuerūt: ⁊ qui diu in familia ſua manſerunt: ⁊ in
agro ſuo.i. in adminiſtratiōe ſua diutius labora
Luc.16.b uerūt. Noua eñ placēt. Quia ſicut dicitᷣ: Nouis
Aliter ſupuenientib⁹ vetera ꝓijcietis. ¶ Uel dic ꝙ apud
patrē deū acq̄rūt dona ampliora tam gratie ꝙ̄
glorie/illi q̄ q̄nq̧ pctōres fuerūt ⁊ penituerūt: ꝙ̄
illi q̄ nunꝙ̄ deliq̄runt. Tātus eñ pōt eſſe feruor
poſt lapſum/ꝙ penitēs pl⁹ mereatᷣ/ꝙ̄ q̄ lēte ī iuſti
Ro.5.d cia ꝯuerſatᷣ. Uñ Ap̄ls: Ubi abūdauit delictū ⁊c.

¶ Capitlm decimūſextū Tertius: Dicebat aūt et ad diſcipulos ſuos: Homo quidam erat diues qui habebat villicum. Moralitatū Ca IX

Hic ponitᷣ parabola de villico: q̄ cū diffamat⁹ eſſet apud dominū ſuū/ ꝓpter
quod villicationē ſuā ꝑdere oportebat
dum adhuc haberet officiū/⁊ adminiſtrationeȝ
bonoꝝ dn̄i ſui/cogitās ꝙ fodere non valebat/et
mendicare erubeſcebat: vocauit debitores domi
ni ſui/⁊ debita ꝓ pte remiſit: ⁊ ſic eoꝝ grām acq̄-
ſiuit: quod vtiq̧ fecit/vt cū amotus eſſet ab offi
cio/ipm̄ in tabernacula ſua reciperēt/⁊ factā gra
tiam recompēſarēt: dicēs ꝑmo: Quātū debes do
F mino meo? Centū cados olei. Accipe igitᷣ cauti-
onē ⁊ ſcribe q̄nquaginta ⁊c. Dn̄s igitᷣ ſu⁹ hoc au
dito/ipm̄ de prudētia ſua ꝯmēdauit. Chriſt⁹ eñ
a ſimili docet nos de alieno largos eſſe/⁊ de mā
mona iniq̄tatis amicos.ſ. paupes nobis face-
re: vt cum defecerim⁹/nos poſſint in eterna ta-
Moralitas. bernacula acceptare. ¶ Uerba ſaluatoris illam
parabolā exponunt: ⁊ eam eſſe datā ꝓpter miſe
ricordiam dicūt. Uñ iſta eſt veritas: nam q̄libet
habet a deo aliquē villicatū: habet eñ miniſtra
1.Co.4.b re bona nature et fortune. Ap̄lus: Quid eñ ha-
bes homo quod a deo non accepiſti? Homo eñ
in adminiſtratiōe ſenſuum corꝑaliū vel bonoꝝ
temꝑaliū/nō eſt niſi villicus dei. Cum igitᷣ neceſ
ſe ſit quēlibet in morte talē villicationē ꝑdere: iō
añ actū debemus de remedio ꝓuidere. Igitᷣ de-
bemus de bonis cōmiſſis ⁊ tꝑalibus paupibus
benefacere: ⁊ ſi q̄ nobis debēt remittere: vt poſt
mortē quādo villicationē ⁊ tꝑalium adminiſtra
tionē amiſerim⁹: vbi non erit fodiendum.i. bene
operandū: ⁊ vbi erit verecūdū in inferno degere
poſſint iſti paupes q̄bus in hoc mūdo bene fece
rimus/in celeſtibus tabernaculis nos recipe et
fouere. Quod ſi fecerimus: dn̄s nos cōmenda-
bit. Et q̄uis iſta bona non ſint noſtra/ſed poti⁹
ſua: ſi inde elemoſynaȝ fecerimus/ipe dominus
approbabit. Igitur de mammona iniquitatis
.i. de terrena ſubſtātia: q̄ reuera multas iniqui-
tates inducit: debet vnuſq̄ſq̧ amicos.i. paupes
⁊ ſanctos ſibi facere/vt in eoruȝ tabernaculis.i.
in regno celoꝝ/quod eſt paupeꝝ: mereatᷣ cū eis
exultare. Uñ dicitᷣ: Date/⁊ dabitᷣ vobis. ¶ Ho G
mo q̄dam erat diues/⁊ induebatᷣ purpura ⁊ byſ- Lu.6.f
ſo: ⁊ epulabatᷣ quotidie ſplēdide. Et ad ianuam Eodē ca.6
eius iacebat q̄dam infirmus ⁊ vlceroſus noīe la
zarus: qui cupiebat ſaturari de micis q̄ cadebāt
de menſa eius: ⁊ nemo ei dabat: ſed veniebāt ca-
nes/⁊ lingebāt vlcera eius. Cū igitᷣ diues ⁊ laza
rus morerentᷣ/lazarus in ſinu abrae fuit poſit⁹/
⁊ diues in inferno ſepultus. Cum igitᷣ diues qui
erat in tormētis/oculos leuaſſet/⁊ lazaꝝ in ſinu
abrae vidiſſet: guttā aque ꝓ lingue refrigerio ꝑ
lazaꝝ quē viuēs ꝯtempſerat/ſibi dari petijt: quā
tn̄ abraā ſibi nō ꝯceſſit. Mitte (inquit) lazaꝝ qui
intingat extremū digiti ſui in aquā/⁊ refrigeret
linguā meā: q̄a crucior in hac flamma. Fili inq̄t
abraam/recordare quia recepiſti bona in vita
tua/hic aūt ſimilr̄ mala: ideo hic ꝯſolatᷣ/tu vero
cruciaris. Diues aūt ſe nō exauditū vidēs/ꝓ fra
trib⁹ ſuis q̄ in mūdo māſerāt: vt ad eos mittere-
tur lazarus/interceſſit. Mitte inquit lazaꝝ q̄n-
q̧ fratribus meis: ne ⁊ ipſi veniāt ad hunc locū
tormētoꝝ. Quē nec abraā exaudiuit/ ſed ſibi di-
xit: Habent moyſen ⁊ ꝓphetas/audiāt illos ⁊c.
¶ Iſta ꝑabola pōt ad multa moraliter applica- Moralitas
ri. Allegatᷣ eñ ꝙ iudiciū ſine miſericordia fiet il-
li/q̄ nō facit miſericordiā: q2 cū iſte poſſet facere
miſericordiā lazaro/nō fecit: ideo cū indigeret/
nullā miſericordiā impetrauit. Prouer. Qui ob Pro.21.b.
turat aures ſuas ad clamorē pauperis/clamabit
ipe ⁊ nō exaudietᷣ. ¶ Iſta etiā pōt allegari/ꝙ ex- Aliter
trema gaudij luct⁹ occupat. Et q2 deus poſt tem H
peſtatē tranq̄llitaȝ facit. Diues qui fuerat in epu Pro.14.b
lis/⁊ in veſtib⁹ ꝑcioſis/poſitus eſt in flāmis et Tob.3.d
ſupplicijs: lazar⁹ vo q̄ fuerat in dolore poſitus/
eſt cū abraā in q̄ete locat⁹. Luc. Eſurientes imple Lu.1.e
uit bonis ⁊c. ¶ Uel applica ad occultā dei ordi Aliter
nationē vel ꝑdeſtinationē: q̄ diuerſimode variat
mor⁹ reꝝ: ⁊ illis quos nouit in eternū dānādos/
dat hic ꝓſꝑitatē. Illis vo quos ſcit ꝑpetuo ſal-
uādos/dat aduerſitatē. Nullā cauſam allegat
abraā de damnatiōe diuitis/niſi q2 recepat bo-
na in vita ſua: lazarus aūt mala: ⁊ ideo vicē debe
re oportere mutari aſſeruit. De iſto enim diuite
nō legitᷣ ꝙ fuit raptor/nec fornicator/vel ſupb⁹:
ſed ſolū q2 diues ⁊ epulo. De Lazaro aūt ꝙ ali-
quod bonū fecerit: ſed ſolū q2 miſer erat. Time-
ant igitᷣ diuites: ⁊ adhuc dico timeāt: q2 portant
ſecū ſignū dānatiōis. Letentᷣ paupes: q2 ſecū tra
hūt ſignū ſaluationis: teſte Ambroſio: Succeſ-
ſus tꝑaliū/dānatiōis eſt indiciū. Matth. Beati Mat.5.a
paupes: q̄m ipoꝝ eſt regnū celoꝝ. Et itēꝝ: Im- Mat.19.d
poſſibile eſt diuitē itrare in regnū celoꝝ. ¶ Uel Aliter
dic ꝙ q̄nq̧ ꝯtingit ab illo in aduerſis auxiliū pe
tere/quem homo in proſperis non dignabatᷣ re-
ſpicere. Diues enim iſte per lazarum ſibi auxiliū
dari petijt: quem languentē ad ianuā non reſpe-
xit. ¶ Uel dic ꝙ homo ſemper debȝ de amicis Aliter
ſuis curare: et de eorum damnatione dolere: ſi-
cut iſte q̄ in tormentis poſitus/petebat lazarum
ad fratres mitti: magis volens ſolus perire/ ꝙ̄
fratrum damnationē videre.

B ¶ Capitulū decimūſextū text⁹: Et di-
xit ad diſcipulos ſuos: Impoſſibile ē
vt nō veniat ſcādala. Mora. Ca. X

OCcurrerūt chriſto .x. leproſi/ ſupplicā
tes ꝙ ſanarēt ab ipſo ieſu: Preceptor
inquiūt miſerere nr̄i. Quib⁹ miſert⁹ do
min⁹: ꝓcepit ꝙ irēt/ ⁊ ſe ſacerdotibus oſtēderēt.
Ipſi aūt cū irēt/ mūdati ſūt. Un⁹ autē ex il̄ q̄ ſa-
maritan⁹ erat: q: mūdat⁹ ē/ regreſſus eſt ad dn̄m
ꝓ gratijs offerēdis. Alij ṽo nouē q̄ hebrei erāt/
nullaten⁹ ſūt reuerſi. Quod vidēs dn̄s inq̄t: Ec
ce decē mūdati ſūt/ ⁊ nouē vbi ſūt? Nō fuit q̄ re-
Moralitas direte gl̄az deo daret/ niſi hic alienigēa. ¶ Dic
ꝙ ire ad ſacerdotes/ nihil aliud eſt q̄ꝫ de peccatiſ
cōfiteri/ et ꝓponere cōfiteri: q: ſcꝫ q̄ñ decē lepro
ſi pctōres: q̄ decē ꝓceptoꝝ trāſgreſſores ex his
trāſgreſſionib⁹ ſūt corrupti/ volūt a lepra vitioꝝ
ſuoꝝ curari atqꝫ purificari: neceſſe hāt ad chri-
ſtū ꝑ orationē et ꝑ uenie iplorationē/ necnō ꝑ cō
tritionē clamare/ ⁊ ad ſacerdotes ꝑ cōfitēdi ꝓpo
ſitū ambulare: et tunc dū ſolū ad ſacerdotes ire
incipiūt: ⁊ dū ſolū cōfiteri ꝓponūt/ a culpa hui⁹
liberant̄. Uerūtamē neceſſe eſt ꝙ cōfeſſio ſequa
tur/ alioq̄n i culpā priſtinā relabunt̄: ſola em̄ cō
tritio cū ꝓpoſito ꝯfitēdi/ pctā tollit/ et gl̄az reſti
Pſ.31.d. tuit. Pſal. Dixi cōfitebor. ¶ Uel allega iſta: ꝙ
Aliter alienigene.i. ſeculares ⁊ laici: q̄ cōiter melius re-
gratiant̄ deo de collatis bñficijs q̄ꝫ regulares ⁊
B clerici: q: iſti deuote ad dn̄m reuertunt̄. Illi ṽo
obtētis beneficijs tpalib⁹ ⁊ ſpūalib⁹/ pctōꝝ in-
dulgētijs in ſua ingratitudine torpeſcere cōpro
Eodē ca .c. bant̄. ¶ Uolens dominus conditionē diei in-
dicij declarare: et ꝙ ignote et ſubito veniet de-
mōſtrare/ dixit: Sicut fulgur inſperate apparet
ſic erit aduētus filij hoīs. Sicut i dieb⁹ noe ede-
bāt/ bibebāt/ vendebāt et emebāt: et de diluuio
nō cauebāt: q̄ñ ſcꝫ diluuiū ſubito venit/ quod oēꝫ
hoīeꝫ ſubmerſit et īuoluit: ſic inq̄t erit de die iu
dicij. Et ſubiūgit/ ꝙ tunc erūt duo in lecto vno/
duo i agro vno/ due molētes in mola vna: et de
Moralitas oīb⁹ iſtis vn⁹ aſſumet̄/ al⁹ relinquet̄. ¶ Illud
allega/ quō iudiciū ⁊ extrema tribulatio ſūt hoī
Aliter bus ignota/ ⁊ iō caute ꝓuidēda. ¶ Allega quō
de oīm ſtatu aliq̄ erūt ſaluati/ aliq̄ dāpnati: q: de
illis q̄ ſunt in lecto.i. i ſtatu quietis et cōtempla-
tionis: et de illis q̄ ſunt in agro.i. in labore mū
dial̄ negociatiōis: ⁊ de il̄ q̄ molāt i mola vna.i.
in vna cōbinatiōe cōiugal̄ cohabitationis: vn⁹
aſſumet̄/ et alter relinquet̄: aliq̄ ſaluabunt̄/ aliq̄
damnabunt̄: aliq̄ a deo eligent̄/ et aliq̄ tanq̄ꝫ re-
probi cōdemnabunt̄: et breuiter de oīm ſtatu ⁊
Iaco.3.c. gradu aliqui ſunt boni et mali. Unde Iac. De
eodem fonte egredit̄ aqua dulcis ⁊ amara.

¶ Capitulū decimūoctauū text⁹: Di-
cebat aūt et ꝑabolā ad illos: quoniā
oportet ſemꝑ orare. Mora. Ca. XI.

HIc ponit̄ de vidua/ q̄ apud iudicē iniq̄
tatis ſe vīdicari ab aduerſario petebat
Quod iudex iniq̄tatis nō ꝓpter iuſti-
Moralitas ciā/ ſed ꝓpt importunitatē ſibi ꝯceſſit. ¶ Hoc
pōt applicari ad inſtantiā orationis: quia ſi ini

quus ꝓpter importunitatē illoꝝ voluit iuſticiā C
facere: multo fortius de⁹ ꝓpter orōnis inſtantiā
volet quod iuſte petit̄ concedere. Unde ſupra de Lu.11.b
amico qui petebat tres panes. Apl's: Inſta op- 2.Tim.4.a
portune ⁊ importune. ¶ De phariſeo q̄ ſe iuſti- Eodē ca.b
ficabat/ et publicanū contēnebat: ⁊ bona ſua co
ram deo recitabat/ dicēs: Non ſum ſicut ceteri
hoīm/ raptores/ iniuſti/ adulteri: ſicut hic publi-
canus: ieiuno bis in ſabbato. Et de publicano
qui ꝑcutiens pectus ſuū miſericordiā implora-
bat: ſed nec oculos erigere ad celū preſumebat.
Dicit̄ hic ꝙ publican⁹ iuſtificat⁹ receſſit: quod
tñ non legit̄ de phariſeo ꝓſumptore. ¶ Iſta ex- Moralitas
emplariter poſſunt allegari: ꝙ plus placet deo
hūilitas pctōris q̄ꝫ ſeueritas ꝓſumptoris. Ma-
gis eſt deo acceptabilis pctōꝝ confeſſio penitē
tis/ et ꝓprie fragilitatis et vilitatis recordatio:
et ex cōſyderatione culpe nata humiliatio: q̄ꝫ il
lius q̄ nunq̄ꝫ taliter deliquit/ arrogās iuſticie ꝓ-
prie ꝓſumptio: alioꝝ contēpt⁹ ⁊ ſuꝑpſius bona
opinio. Ideo ſequit̄: Dis q̄ ſe humiliat/ exalta- Lu.18.c
bit̄. Illud ꝓcipue accidit in religione: vbi ſunt
quidā phariſei.i. q̄ reputāt ſe ceteris magis iu-
ſtos: ſi vidēt aliquē publicanū.i. aliquē qui ante
deliquerit: dato ꝙ ipſuꝫ vidēt penitentē ⁊ implo
rantē miſericordiā: tñ ipſum ſolent contēnere ⁊
abominari: et ſe ei ꝓferre/ ⁊ eū deteſtari: et tamē D
apud deū magis diligit̄ iſte non ꝓſumpt⁹ ꝓprie
fragilitatis nō erectus: apud deū magis q̄ꝫ ali⁹
reputat̄. Unde dicit̄: Gaudiū eſt angelis ⁊c. Lu.15.b

¶ Cap'l'm decimūnonum textus: Et
ingreſſus perambulabat hierico.
Moralitatum Ca. XII

CUm eſſet ieſus in hierico: pnceps q̄dā
publicanoꝝ zacheus nole q̄rebat vide-
re ieſum q̄s eſſet: ⁊ non poterat ꝓ turba:
q: ſtatura puſill⁹ erat. Et ꝓcurrēs aſcendit in ar
borē ſycomoꝝ vt videret eū: q: inde erat trāſitu
rus. Ieſus aūt vidēs deuotionē ipſius/ ipm̄ vo
cauit/ dicēs: Zachee feſtinās deſcēde: q: hodie
in domo tua oportet me manere. Qui feſtinās
deſcēdit: et eū gaudēs i domū ſuā recepit. Qui
extunc ad dn̄m cōuerſus eſt: ꝙ dimidiū bonoꝝ
ſuoꝝ dedit pauperib⁹: ⁊ ſi quē defraudauerat/ in
quadrupluꝫ ſibi reſtituere ꝓmiſit/ dicens: Ecce
ego dimidiū bonoꝝ meorum do pauperib⁹: ⁊ ſi
quē defraudaui/ reddo quadruplū. ¶ Per iſtū Moralitas
zacheū intelligunt̄ ſimplices boni ſeculares: q̄
in ſciētia ⁊ morib⁹ ſunt puſilli: et qui dato ꝙ ie-
ſum ꝑ contēplationē videre cupiāt: turba tñ ſe-
culariū negocioꝝ ſunt aliquo mō ipediti. Mat.
Turba increpabat eos vt tacerēt ⁊c. Uerūtamē Mat.20.d
q̄ꝫqꝫ fit/ ꝙ tales ſuꝑ vires conant̄: et ad vidēdū
ieſum.i. contēplationē ſpūaliū ſubleuant̄: aſcen
dūt in arborē crucis ꝑ paſſionis contēplationē:
et ſic vidēt chriſtū ꝑ ſimplicē deuotionē. Unde
dicit̄: Egredimini filie ſion ⁊ videte regem ⁊c. Cā.3.d
Chriſt⁹ ṽo bonā iſtoꝝ ⁊ ſimplicē affectionē in-
tuēs/ i domū eoꝝ ꝑ gratiā deſcēdit: ⁊ eos totalit̄
ad bonū exoptat ⁊ ꝯuertit: ꝙ aliena reſtituere/ et
ꝓpria pauperibus dare fecit. Et iſte recte tenet ty

A pim boni elemoſynarij/q̄ nō pcraſtinat. Ideo
dicit dominus: Qui modicum non dat. Ideo
dicit: Dimidiū bonoꝝ meoꝝ do paupibus: q̄a
diſcrete indigētibus nō diuitib⁹ bona ſua diſpē
ſat. Ideo dicit paupib⁹: q̄bus alijs ſua intereſſe
ꝛ damna reſtituit: ideo dicit: Si quē defrauda-
Eodē ca. e ui/reddo quadruplū. Iſta dilata ſi vis. ¶ Vo-
lēs dñs intrare hierl̄m/pcepit pullū aſine alliga
tū/ſupra quē nullus hoīm ſedit/ſolui ꝛ ſibi addu
ci: ſupra quē ciuitatē intraret. In quo introitu ip
ſum puerorꝝ collegiū honorauit: ꝛ oſanna in ex-
celſis clamauit. Alij tollētes ramos oliuaꝝ de ar
borib⁹/ſibi obuiā pceſſerūt. Et alij veſtimenta
ſua pſtrauerūt: ꝛ ipm honorifice receperūt: ipm
Moralitas tn̄ iudei ſatis cito poſt occiderūt. ¶ Illud alle-
ga/q̄cunq̧ voluerit ciuitatē hierl̄m intrare. i. pa
radiſum: ꝛ ibi a pueris hebreorū. i. ab angelis
honorē eternū recipere: debet non ſupbe pcede
re: ſed potius ſup pullū aſine quod eſt aial hu-
mile/laboris patiens: ꝛ ẏtutē humilitatis ꝛ pati
entie q̄rere: ꝛ ſic cum ea poterit intrare/ꝛ ibidē
gaudēter recipi ꝛ venire. Nullus eñ in celeſtē
hierl̄m cum honore ſuſcipit/niſi qui ſup aſinū
.i. cum humilitate ꝛ paciētia illic fertur. Unde:
Lu. 18. c Qui ſe exaltat/humiliabit. ¶ Uel dic q̄ chri-
Aliter ſtus ſolū illos ſpūaliter equitat ꝛ ſibi applicat:
quos pullos aſine. i. humiles ꝛ paciētes eſſe co-
gnoſcit: ꝛ quos in hoc mūdo alligatos vinculis
mādatoꝝ videt: ꝛ ſup quos nullus ſedet. i. quos
nullus demonū ꝛ vitioꝝ ſubiecit: tales finaliter
B a penis ꝛ laboribus ſuis ſoluet: ꝛ eos in celeſtē
Aliter hieruſalem ducet ¶ Uel dic q̄ſi chriſtus vult in
hierl̄m. i. in mentē noſtrā venire: ipm debemus
honorifice recipere veſtimenta terrenorum bo
norum exuere q̄tum ad affectum: ꝛ ea in terra. i.
infer⁹ ad paupes p elemoſynas deponere: ꝛ cū
ramis oliuaꝝ. i. cum pietatis opibus eidem ob-
uiare/ꝛ gratias agendo debem⁹ ſpūali viſitatio
ne ſua: benedict⁹ q̄ venit/mētalr̄ clamare: ꝛ hoc
Ps. 58. a ipſe monet in Ps. Exurge in occurſum meū et
Aliter vide. ¶ Uel dic q̄ chriſt⁹ fuit in hierl̄m ita ho
norifice recept⁹: ꝛ tn̄ cito poſt extra ciuitatē eie
ctus/ꝛ crudeliter crucifixus: poteſt notari/q̄ ex-
Pro. 14. b trema gaudij luctus occupat: ꝛ q̄ ciuitas huius
mūdi illos quos pſpere ſolet in leticia recipere
donis ꝛ honorib⁹ extollere: ſolet q̄ſq; cito poſt
mortē infortunio expellere: ꝛ crucifigiōi. i. penis
1. Reg. 15. d ꝛ cruciatibus ſubiugare. Unde: Heri veniſti/et
Eodē ca. f hodie cōpelleris egredi. ¶ Iudei cum dicerent
chriſto q̄ pueros clamātes oſanna ſibi/increpa
ret. Rñdit ieſus: Si hi tacuerint/lapides clama
Moralitas bunt. ¶ Hoc pōt allegari/q̄ lapides q̄ſq; in de
fectu clericoꝝ ſeculares deū laudant: ꝛ q̄ſq; de
ipſis lapidibus. i. de ipſis duris ꝛ obſtinatis pec
catoribus inueniunt̄ aliq̄ qui deum magnificāt
Lu. 3. b ꝛ exaltant. Unde: Potens eſt deus de lapidib⁹
ſuſcitare filios abrae. Illa eñ que ſequuntur hic
Mat. 25. b de decem virginibus/ vide Mat. vbi agit̄ de ta
lētis. Illa q̄ ſequūt̄ ca. xx. vide Mat. xxi. et. xxij.

¶ Capitulum viceſimūprimū Text⁹: Reſpiciēs autē vidit eos qui mitte
bāt munera ſua. Mora. Ca. XIII C

Cum quadam die in tēplo multi multa
ponerent ꝛ offerrent: inter eos fuit q̄dā
paupcula vidua/q̄ duo minuta in gazo-
phylaciū mittebat. Hoc igit̄ vidēs dñs: ipaꝫ oī
bus alijs ptulit/ꝛ donū ſuū ceteris maius indi-
cauit/dicēs: Hec vidua paupcula plus q̄ omēs
miſit: qi ceteri ex abundantia ſibi miſerunt: hec
aūt oēm victū quē habebat/miſit ¶ Hoc pōt al Moralitas
legari/q̄ de⁹ in elemoſynis ꝛ opibus erogandis
magis attendit affectū q̄ effectū: ꝛ magis cogi-
tat voluntatē/q̄ operis quātitatē: quia magis re
putat̄ illud quod habēs hō dat deo neceſſarius
q̄ quod dat opulētus ꝛ plenus. Quod etiā apud
hoīes debet eſſe: q: magis debet homo diligere
ꝛ plus pōderare mun⁹ amici paupis/q̄ munus
amici diuitis. Uñ Cato: Exiguū munus cū dat
tibi paup amicus ꝛc.

¶ Capitulum viceſimūſecūdū Text⁹: Appropinquabat aūt dies feſtus iu-
deorū. Morali. Ca. XIIII

Chriſtus factus in agonia plixius ora-
bat/q̄ transferret̄ ab eo calix/patris au
xiliū inuocabat. Uerūtamē volūtatē ſu
am voluntati patris ſubdeclinat dicēs
Pater ſi poſſibile eſt/trāſeat ꝛc. ¶ Hoc pōt al- Moralitas
legari: q̄āto maior inſtat tribulatio vel pīculo-
ſior agonia. i. mētis anxietas: tāto debet ad de-
um feruētior fieri oratio. Uerūtamē q̄uis hō ſe
videat multipliciter tribulatū/nunq̄ tamē debꝫ
ſimpliciter petere talem. tribulationē amoueri: D
ſed ſemp ſub conditione debet diuinā volunta-
tem anteponere: ꝛ ſui corporis ſaluti/ſuoq; natu
rali appetitui debet dei placitū anteferre/dicēs:
Non mea voluntas/ſed tua fiat. Debet eñ ſup-
ponere q̄ deus ſcit melius quid ſit homini vtile
q̄ ipſemet homo. Unde Greg. dicit: Nouit ce-
leſtis medicus quid neceſſariū ſit egeno: ꝛ quod
creditur eſſe pena/medicina eſt. ¶ Hic dicitur Eodē ca. e
q̄ ſudor chriſti factus eſt vt gutte ſanguinis de-
currētis in terram. ¶ Allega q̄ ſanguis noſtre Moralitas
ſubſtantie tempalis qui per ſudorem. i. p libera-
litatem emittit̄: non debꝫ ſurſum ad diuites aſcē
dere/ſed deorſum per elemoſynas ad paupes de
clinare. ¶ Illud quod hic dicit chriſtus iudeis Eodē ca. f
ad ſe capiendū venientibus: Sed hec eſt hora
veſtra ꝛ poteſtas tenebraꝝ: ꝛ ſimilit̄ illud quod
dicitur: Nemo miſit in eū manū ꝛc. ¶ Iſta vi Ioā. 7. d Moralitas.
dent̄ ſupponere q̄ circa negocia certis horis at
tribuunt̄: ꝛ ſm pprietates horaꝝ euētus nego-
cioꝝ variant̄: ſic iſta ẏba chriſti ad opinionem
aſtrologoꝝ pma facie accedere dinoſcentur: de
hoc tñ nihil ad preſens.

¶ Capitulum viceſimūquartum Textus: Una aūt ſabbati valde diluculo vene
runt ad monumentū. Mora. Ca. XV

Duobus diſcipulis euntibus in emaus
adiunxit ſe dñs in ſpecie pegrini: ocu-
li autem eorum tenebant̄ ne eū agno-
ſcerent: dato q̄ eis interpretaretur ſcripturas:
finaliter q̄ſi venerūt ad hoſpitiū: cū chriſt⁹ ince

B pit eis panē frāgere: ipm cognouerūt: et eū ī fra
Moralitas ctiōe panis plenarie ꝑceperūt ¶ Sic vere ī via
huiꝰ vite/ boni ſimplices ſecū habēt chriſtū per
gratiā: ipm tñ per ſcientiā nō cognoſcunt: qꝛ iſti
ſunt q̄ ſimpliciter cōfitenť/ et veraciter credūt: fi
naliter tñ in hoſpitio paradiſi: in veſpere mor
tis qñ panem eterne ſatietatis ipſis diſtribuet:
ipm ꝑfecte cognoſcēt: et facie ad faciē diuinita
Mat. vi. b. tis eius eſſentiā intelligēt. Vñ Mar. Ibi eū vi
Aliter debitis/ ſicut dixit vobis. ¶ Vel dic ꝙ duo di
ſcipuli ſunt duo ppłi/ gētiles et iudei: qui cū in
forma peregrini/ in carne ſcȝ humana: ī itinere
huiꝰ mūdi perſonaliter chriſtū viderūt: ipm per
fidē cognoſcere nequierūt: tandē poſtꝙ ſcriptu
ras ipſis per pdicatores expoſuit: ⁊ poſtꝙ pa
nē ſacre ſcripture ipſis diſtribuit: ipſū cogno
uerūt/ inꝙtū in eū crediderūt/ et fidē receperunt.
Luce. 2. c. Cognouerūt de ꝟbo quod dictū erat eis de pue
Eodē ca. f. ro. ¶ Hic dicit ꝙ ieſus ī medio diſcipulorꝝ ſuo
rū poſt reſurrectionē apparuit: ſed cū ꝓ ſtupore
⁊ gaudio mirarenť/ et ſe videre ſpm̄ opinarenť:
reſurrectionē ſuā ꝑ duo teſtimonia ꝓbauit/ inꝙ
tū pedes ⁊ manꝰ palpādos ⁊ vidēdos obtulit: et
partē piſcis aſſi/ ⁊ fauū mellis ſibi ab ipſis tradi
Moralitas tū māducauit. ¶ Sic dic ſpūaliter loquēdo/ ꝙ
ille a mortuis/ id eſt a peccatis reſurrexiſſe ꝑ pe
nitētiā veracit cognoſcit/ q̄ ſe ꝑ cōfeſſionē viden
B dū ⁊ ꝑ correctionē tāgendū voluntarie exhibet: q̄
piſcē aſſū. i. chriſti paſſiōȝ ꝑ cōpaſſiōȝ māducat
⁊ fauū eterne dulcedinis ꝑ deuotionē deguſtat.
Ps. 33. b. Pſal. Guſtate et videte/ qm̄ ſuauis eſt dñs.
¶ Moralitatū ſuper Lucam Finis

Moralitatū liber trice ſimusſecundus ſuper Joannem.

¶ Capitulum ſecundū Textꝰ: Et die tertia nuptie facte ſunt in chana gali lee. Moralitatum Capitulum I

IOhannes
euāgeliſta q̄ poſt alios
euāgeliſtas ſubſcripſit
euāgeliū: aliq̄d ſupad
dit de factis ⁊ opibꝰ ſal
uatoris q̄ alij omiſerūt
De iſtis breuiť aliq̄ po
nā: ⁊ huic opi meo ſm̄
capla ī q̄bꝰ ſūt/ īterſerā ⁊ adiūgā. Igiť hic fit mē
Joan. 2. a. tio: ꝙ chriſtꝰ cū ad nuptias q̄ facte ſunt ī chana
galilee cū matre eiꝰ maria eēt vocatꝰ/ ⁊ vinū defe
ciſſet: hoc curauit mř eiꝰ ſibi dicere: ⁊ hoc ad fi
nē: vt facto miracło poſſit ſpōſi verecūdiā opirē
dicēs: Vinū nō habēt. Chriſtꝰ ꝟo p̄mo ſatis du
re rñdiſſe videť: Quid mihi ⁊ tibi mlier? Veru
tamē reſpōſionē durā ꝑ facti ſeq̄ntis dulcedinē
tēperauit. Sed hydrias lapideas ī loco poſitas
⁊ ſm̄ purificationē iudeorꝝ ordinatas/ aq̄ imple
ri iuſſit: aquā mox ī vinū ꝯuertēs: architricliō et
q̄ erāt ī nuptijs ꝓpinari mādauit: q̄ vt guſtaſſet
aquā vinū factū: ſpōſum vocās et arguēs: meli
us vinū vſq; in finē ſeruaſſe curauit/ dicēs: Oīs C
hō bonū vinū p̄mo ponit ⁊c. Et cū inebriati fue
rint/ id quod deterius eſt. Tu aūt ſeruaſti bonū
vinū vſq; adhuc. ¶ Nuptie iſte ſignificāt ꝓſpe Moralitas
ritatē mūdanā. Que nuptie bene ī galilea/ q̄ in
terpretať trāſmigratio/ facte dicunť: ꝓ eo ꝙ oē
mūdanū gaudiū trāſmigrās et trāſitoriū reꝑiť.
Ad iſtas tamē nuptias vocanť qñq; tā chriſtꝰ ꝙ
maria: inquātū illi q̄ mūdi gaudia celebrāt: hoc
ſine pctō et cū bona intētione. i. cū aliq̄lis ꝯtriti
onis et amaritudinis ꝯſyderatiōe facere ſtudēt:
et ſic ieſum et mariā ꝓculdubio ſecū habēt. Je
ſus eñ bonā intētionē ſignificat: maria aliquā
diſciplinē amaritudinē deſignat. Mat. Inuene Mat. 2. b.
rūt puerū cū maria ⁊c. Quid igiť? Profecto vi
nū recte ꝯſolationis ſibi deficit: qꝛ ſcȝ nullū pōt
eſſe ita magnū gaudiū tpale vbi ꝑfecta ꝯſolatio
ſit. Vinū inq̄t nō habēt: qꝛ oibꝰ ꝯſyderatis ſemꝑ
eſt plꝰ inuenire de amaro ꝙ de dulci/ ⁊ de aqua
ꝙ de vino/ et de tribulatiōe ꝙ de gaudio in nu
ptijs et ꝓſperitatibꝰ huiꝰ mūdi. Eſa. Cū cātico Eſa. 24. b.
nō bibēt vinū: amara erit potio bibētibꝰ ipſam.
Sȝ ꝓ certo dñs ꝑcipit miniſtris huiꝰ ꝯuiuij. i.
mūdane ꝓſperitatis ſectatoribꝰ: ꝙ hydrias la
pideas. i. corda ſua dura et indeuota p̄mo aqua
cōpunctionis impleāt: et ꝙ primo fletibus et la
chrymis culpas lauēt: et tūc finaliť dñs de aqua
iſta vinū faciet: inquantū ſuā amarā cōpunctio
nē in dulcedinē eterne ꝯſolatiōis ꝯuertet: aqua D
eñ vinū efficiť/ qñ ꝑſens lachrymoſa cōpūctio
in vinū quod letificat cor hoīs. i. eterne ꝯſolatio
nis gaudiū cōmutať. Matt. Beati q̄ lugēt: qm̄ Mat. 5. a.
ipſi ꝯſolabunť. Nullꝰ eñ cōuiuia ꝑſentiū nupti
arū. i. mūdi leticiarū et vinū future ꝯſolationis
poterit obtinere: niſi p̄mo aquā lachrymarꝝ ſtu
deat in hoc ſeculo poſſidere. Quilibet igiť cōui
uia ꝑſentiū gaudiorꝝ aquā cōpūctionis ī hydria
cordis habeat: ⁊ ꝙuis exteriꝰ gaudeat/ intus tñ
fleat: alioq̄n vinū eterne ꝯſolationis in poſterū
vane ſperat: qꝛ ſibi aliqñ dicetur finaliter illud:
Vlulate q̄ bibitis vinū ⁊c. ¶ Vel dic ꝙ cōuiuiū Johel. 1. b.
et nuptie ad q̄s vocanť chriſtꝰ et diſcipuli: ſigni Aliter
ficāt ſtatū pauperū: vbi qꝛ vinū. i. terrena ꝯſola
tio ſepe deficit: hydrie lapidee ſex. i. ſex opa mi
ſericordie: in q̄bꝰ iudei. i. deū confitētes ſcȝ fide
les ꝯuertunť ⁊ purificanť: debēt iſtū defectū ſup
plere: et aquā bonorꝝ tpaliū in vinū ꝯſolationis
et recreationis et refectionis pauperū et ꝯuiua
rū cōmutare: vt ſic archítriclinꝰ. i. deꝰ pater inde
poſſit ꝑ cōplacentiā refici et guſtari. ¶ Vel dic Aliter
ꝙ iſte hydrie ſignificāt diuites: q̄ vt cōiter ſunt
lapidei atq; duri: q̄ dicunť cōtinere metretas bi
nas vel trinas: inquantū duo ꝑcepta charitatis
⁊ fidē ſancte trinitatis debēt ſeruare: ſex etiā in
quantū ſex opa miſericordie debēt ꝑficere et im
plere. Iſti ergo quotiens vidēt pauperibꝰ vinū
tpalis cōſolationis deficere: debēt aquis aliene
miſerie repleri ꝑ cōpaſſionē: ⁊ ī vinū cōſolatiōis
ipſas ꝟtere p eleemoſynarꝝ ſubuētionē: ⁊ ſic hoc
vinū ab architriclino. i. a deo cōmēdabiť ꝑ ac
ceptionē ⁊ approbationē. Pro. Date ſicerā me

e rētibus/ꝛ vinū his q̄ amaro animo ſūt ꝛc. ¶ Uel
Pro.31.a dic ꝙ architriclin⁹ ſignificat mūdū ꝛ mūdi pnci
Aliter pes vꝉ diuites: q̄bus videt̄ ꝙ bonū vinum de-
bet preponi: deinde quod deterius eſt apponi:
quia apud eos meliora iudicantur preſentia q̄
futura: bona tᵱalia q̄ eterna: quod vez ē iter pec
catores: q2 mō bibūt in hoc ſeclo bonū vinū. i. ꝓ
ſperitatē ꝛ gaudiū: ſ3 poſtq̄ hic fuerit inebriati/di
tati ꝛ impinguati ꝛ repleti: tūc apponet̄ eis illud
vinū quod ē deteri⁹. i. eternū ſupplicīū ꝛ tormētū
Deut.32.e qm̄ erit fel draconū vinū eoꝝ ꝛ venenū aſpidum
Ca.II.c ¶ Cū chriſt⁹ q̄dā die inueniſſet in templo ven-
dētes oues/boues/colūbas / nūmularios ſeden
tes: legit̄ flagellū de funiculis feciſſe: ꝛ nūmula-
riorū es effudiſſe/dicēs: Auferte iſta hinc: ꝛ noli
te facere domū pr̄is mei domum negociatiōis
Mat.21.b Et ſicut dicit̄ in Matth. iſtud dixit: Scriptū eſt
eñi: domus mea/dom⁹ oratiōis vocabitur: vos
Eſa.56.c. aūt ꝛc. q̄ ſupra ſūt ab Eſa. ꝛ Hiere. ¶ Tēplum
Hiere.7.b ſignificat eccleſiam: boues ſignificant laborem
Moralitas bone opatiōis ꝛ ṗdicationis. Oues ſignificāt
ſimplicitatē honeſte ꝛ hūilis ꝯuerſatiōis. Colū
be ſpūſſancti gratiā ſeu ſacramētalis cōmunio
nis. Nūmularij ſignificāt ſectatores auaricie
ꝛ aggregatores tēpalis ſubſtātie et poſſeſſiōis.
Cū igit̄ in tēplo eccleſie ſint aliqui qui vendunt
boues. i. laborē bonorū operum et agriculturas
ṗdicationum: ꝓ ſpe temporalis retributiōis fa-
ciūt. Aliq̄ q̄ vēdūt oues. i. hypocriſiz/ſub ſpe glie
mūdane ſimpliciter et hūiliter viuunt. Aliq̄ ven
f dūt colūbas. i. qui gratiā ſancti ſpūs ꝛ eccl̄ie ſa-
cramēta/officia ꝛ beneficia ꝓ tēporali mercede
ꝯferūt. Aliq̄ nūmularij. i. aliqui auari: q̄ ſolū lu-
cris ꝛ pecunijs intendūt. Ideo chriſt⁹ flagello
ſue ſeuere iuſticie ꝑ mortē tēporalē ꝛ eternam il-
los ꝛ eorū ſequaces de tēplo eccl̄ie eijciet: es ꝛ pe
cuniā auarorū ipſorū diſꝑdet: ꝛ cathedras ven-
dētiū colūbas. i. ſtat⁹ ꝛ dignitates ſimoniacorū
ſubuertet. Nō vult eñi ꝙ dom⁹ patris ſui q̄ eſt
eccl̄ia/efficiat̄ dom⁹ negociatiōis: nec ꝙ illa que
dom⁹ oratiōis eſſe debuerat/ſpelūca latronū ſeu
habitaculum malorū hominū nominetur. Om
ne eñi turpe lucrum exinde precipit auferri: ꝛ an
te omnia ſecularia negocia/ necnō omnia vana
opera ſimoniaca et hypocrita ſcelera ſubmoue-
ri dicēs: auferte iſta hinc. Et breuiter iſta eſt ve-
ritas/ꝙ cathedre. i. officia ꝛ dignitates illorum
qui in templo eccleſie vendunt columbas/ id eſt
ſimoniacorū qui vendunt ſpiritualia/a deo ſub
uertuntur: ꝛ in proſperitate manere nullatenus
permittūtur: ſed aut deponūtur/aut infortunijs
Oſee.9.d affliguntur. Oſee. Propter maliciam adinuen-
tionū ipſoꝝ/de domo mea eijciā eos. Nūmula-
rioꝝ etiā q̄ ſūt ibi. i. auarorū eccleſiaſticoꝝ es a
dn̄o effūdit̄: inquātū poſt mortē taliū diuitie ip-
ſorū a q̄buſdā rapiunt̄: ꝛ ꝑtim a parētib⁹/ꝛ ꝑtim
a familiarib⁹/partim a laronibuſ diſꝑgūt̄: ita ꝙ
ꝓ aīa ſua dū viuerent/cogitare noluerunt: nec
miſſe/nec elemoſyne celebrantur. Qui poteſt ca-
pere capiat.

¶ Capitulum quartum Text⁹ Uer-
go cognouit ieſus. Moralitatum
Capitulum II

Illud quod ponit̄ de fatigatione domi-
ni ſuper fontem ſedebat: ꝛ quomodo mu
lieri ſamaritane que veniebat ad hauri-
endam aquam predicauit: ꝛ ꝙ quinq̄ viros ha
buerat ſibi dixit: ꝛ eam/et multos alios per eaz
ad ſe conuertit: quia iſta conciues ſuos ad ieſuz
vocauit et adduxit: et quomodo mirantes apo-
ſtolos ꝙ cū muliere loqueretur in meſſem alie-
nam miſit: ſicut diffuſe ponit hic Joannes. Ex
ponitur ꝑ doctores de gentilitate: q̄ a principio
q̄nq̄ viros. i. q̄nq̄ ſenſus naturales habuit: ſed
ip̄is mortuis ꝛ corruptis/alteri viro q̄ nō fuit vir
ſ3 fornicari⁹/ſc3 diabolo ꝑ idolatriam adheſit.
Quinq̄ (inq̄t) viros habuiſti ꝛc. q̄ tandem ad
chriſtum/qui ad ciuitatem ſichar. i. in mundum
venerat: et in infirmitate carnis aſſumpte quaſi
fatigatus ſedebat: et de fonte ſue miſericordie
aquam venie receptura per fidem venit: q̄ ſalutē
ꝛ ꝯuerſionē retulit: ꝛ non ſolū ſui/ſed multorum
quos ad chriſti fidē ꝯuocauit: ꝛ quotidie ſpūali-
ter ꝯuocare nō ceſſat multipliciter: trāſeo de iſta
expoſitiōe allegorica: q2 nimis eſſet prolixū ſi q̄s
vellet ad punctū tractare. Mat. Ecce mulier de Mat.15.c
finibus illis egreſſa/clamabat poſt ieſum: miſe-
rere. ¶ Hic ponit̄ de filio reguli caphernaū: ſ3
vide Matthei. viij. vbi factū eſt.

¶ Capitulū quintum Textus: Poſt
hec erat dies feſtus iudeorum. Mo
ralitatum Capitulum III

Erat in hieruſalē ꝓbatica piſcina/quinq̄
porticus habēs: circa quā iacebat mul-
titudo magna languētiū/claudoꝝ/ceco
rū/aridoꝝ/ expectātiū aque motū. Angel⁹ eñi do
mini ſcḋm temp⁹ deſcēdebat in piſcinā: ꝛ aquā ipſi
us mouebat: ꝛ tūc q̄ prius intrabat aquā: quacū
q̄ infirmitate teneret̄/ſanus ꝯtinuo fiebat. Cuz
igit̄ inter alios eſſet ibi vn⁹/qui triginta octo an
nis infirmitate graui detētus iacebat/nec ſana-
ri potuerat: ꝓ eo ꝙ qñ aqua mouebat̄/nullū ha
bebat hominē q̄ ipſm poneret in piſcinā: ſed qñ
venire volebat/ipſm alius ṗcedebat: ꝛ ſic ꝓpter
portitoꝝ defectū retro alios infirmus ꝛ langui-
dus manebat: ꝛ alius ṗcurrēs ſanitatis bñficiū
reportabat. Dn̄s ſibi miſertus/ipſum ſanauit: et
grabatū ſibi tollere iuſſit. Surge inq̄t tolle gra-
batum tuuz ꝛ ambula: ꝛ ſtatim factus eſt homo
ſanus. Et ſubiungit dn̄s dicēs: ecce ſanus fact⁹
es: iam noli peccare/ne deterius tibi contingat
De iſta aūt ꝓbatica piſcina/in qua nathinnei
hoſtias lauabāt/ponit Petrus comeſtor/ꝙ aliq̄
dixerūt reginā ſaba oſtendiſſe lignū ſalomoni/
in quo debebat hō ſuſpēdi: ꝓpter cui⁹ mortē iu-
dei ꝑderent regnū ſuum. Quo audito/ illud li-
gnū ſepeliuit in ꝓfundū: ſed tandē ꝓbatica pi-
ſcina facta eſt in eodē loco. Appropinquāte igi-
tur paſſione/ lignū illud incipiebat ſurgere: ꝛ a
Moralitas motu ſuo aquam piſcine agitare ¶ Iſta piſcina
poteſt ſignificare ſacrā ſcripturā: q̄ q̄nq̄ portic⁹
habere dicit̄: ꝓ eo ꝙ in ipſaꝝ q̄nq̄ libros moyſi

B ſubintrat. Vocabat etiā bethſayda que interpre
tat domus frugū/domus pecudū/domꝰ vena-
torū: qꝛ ſacra ſcriptura eſt domus ⁊ repoſitoriū
frugum.i.diuinoꝝ ſacramentoꝝ et documento-
rū. Pecudum.i.ſimpliciū ⁊ imperfectoꝝ. Vena
Job.30.c torū.i.doctorū/predicatoꝝ/ſapientū. Job: Ibi
cōſtituta eſt domus oīm viuētī. Circa iſtā piſci
nam multi ſunt languētes.i.multi veritatē ſciē
tie deſyderantes: et ſanari ab ignorātia cupien-
tes. Sed reuera ad hoc ꝙ infirmi et ſimplices
poſſint ibi ſanari: vel in ſcripturarū codicibus
informari: neceſſe eſt ꝙ angelꝰ.i.diuina inſpira-
tio vel doctor bonꝰ: deſcēdat de celo/qui aquā
ſacre ſcripture moueat ⁊ exponat. Sine angelo
enī.i.ſine doctore/infirmitas ignorantie in hac
piſcina nō ſanat: niſi forte chriſtus per ſeipſum
holem ſanet/⁊ ꝑ reuelationē ſibi ſecreta ſua ma
Mat.28.a nifeſtare dignet. Mat. Angelꝰ deſcēdit de celo
Aliter et accedēs ⁊c. ¶ Vel dic ꝙ piſcina ſignificat pe
nitentiā: circa quā multitudo languentiū pctō-
rum ſperat intrare: qꝛ illi qui ſunt ceci ꝑ ignorā
tiam: claudi ꝑ iniuſticiā: aridi ꝑ inuidiā: ſperant
tū finaliter per penitentiā ſe ſaluare. Iſta eſt que
dicit bethſayda/domus frugū: qꝛ fruges virtu-
tū ibi recolligunt. Domꝰ pecudū: qꝛ ſimplices
qui hoſtie dīu fiūt ꝑ nathinneos.i. ſacerdotes
cōfitendo: domus venatoꝝ: qꝛ ipſi venatores ab
luere opinant. Et breuiter/etiā iſta eſt domꝰ cō
B munis: q̄ quinqꝫ hꝫ porticus: inquantū oēs ho
mines q̄ in quinqꝫ peccāt ſenſibꝰ/in iſtā ſperant
intrare: ⁊ ad iſtā confluere cōprobant. Unde il
Job.30.c lud dictū ꝯuenit Job: Ibi ꝯſtituta eſt domꝰ oī
Eccl.1.b viuenti. Et oīa flumina intrāt mare: ⁊ ipſum nō
redundat. Sed ꝓ certo niſi hic angelꝰ interue-
niat.i.niſi dei miſericordia intercedat: q̄ in piſci
na penitētie aquā cōpūctionis moueat: talis in-
firmus aut penitens ꝓ nihilo laborat: ſolus enī
motus aque.i.ſolus cōpunctionis actus pctōrē
ſpūaliter ſanat. Verūtamē nō excludit quin qñ-
qꝫ deus ſine penitentia aliquos liberet: ſicut ap
paruit in paulo. Solo enī verbo/ſola inſpirati-
one poteſt hominē liberare: et abſqꝫ penitentia
Roma.3.d a criminibꝰ expiare. Unde apl̄us: Arbitramur
iuſtificari hoīem ſine opibus: qꝛ aliqui ſunt qui
per penitentiā ſicut per viā iuris cōmunis ſal-
uantur. Aliqui vō per ſolam dei gratiā ſpecialē:
et ſicut per priuilegiū ſanantur: ita ꝙ cum ipſis
quaſi ex priuilegio diſpenſat. Apoſtolus: Miſe
Roma.9.c rebor cui voluero. Surge (inquit) tolle grabatū
tuum et ambula. Eſt enī grabatū lectus paupe
rū: qui ſignificat peccatum: quia homo quādo
per contritionē ſurgit/et per confeſſionē graba
tum peccati tollit/⁊ per bona opera incedit: tūc
ſanus a peccato recedit. Verūtamen nō debet
amplius peccare: ne ꝓpter ingratitudinē ipſum
Joan.8.b cōtingat deterius ſuſtinere. Unde: Vade ⁊ no-
Aliter li amplꝰ peccare. ¶ Vel dic ꝙ multi ſimul cur
rebant ad piſcinā: vnus ſolūmodo ſanabatur:
quia dato ꝙ omnes fideles ad penitentiā gene-
raliter currant: pauci tamē ſalutē reportant. Et
1.Cor.9.d dicit apoſtolus: Omnes currūt: ſed vnus tollit

brauium. Multi ſunt vocati/pauci vero electi. C
¶ Vel dic quōd diligētia valde eſt ꝓficua: quia Mat.20.b
qui eſt magis diligens ad piſcinā intrandū/aut Aliter
ad aliud bonū opus peragendū: debet eſſe pri-
or ad premiū: et qui alios preuenit currendo/ip
ſos quo ad ſanitatē vel lucrum precedit. ¶ Vel Aliter
dic ꝙ iſti languētes ſignificant illos qui ſunt in
purgatorio: qui piſcinā paradiſi ingrediunt: ſm
hoc aqua diuine miſericordie ad indulgendū
mouetur: ſm quod ab angelo .i. a deo ordinat.
Sed reuera quidā ibidē per longa tempora ſunt
in miſeria ⁊ languore: quia nō habent hominē
qui eos ibi mittat.i.qui ꝓ eis intercedat vel ope
ra ſatiſfactoria faciat: et ſic oportet ꝙ languor
⁊ dolor diutius in purgatorio pſeueret: quouſqꝫ
dñs ipſos liberet et ſoluat. Domine (inquit) nō
habeo hominē qui dū aqua mouetur ⁊c. Unde
qui in purgatorio languēt/poſſunt de ſuis ami-
cis cōqueri/dicētes illud Pſ. Amici mei ⁊ pro- Pſal.37.b
ximi mei de longe ſteterūt: et vim faciebant qui
querebāt animā meam. ¶ Vel dic moraliter: ꝙ Aliter
piſcina eſt mēs/cuiꝰ quinqꝫ porticus ſunt quin-
qꝫ ſenſus: circa quos multi ſunt languētes/id ē
multi affectus ⁊ appetitus vicioꝝ languore tor-
pentes. Iſti ſpūaliter nō ſanantur: nec ad virtu
tū temperantiā reducunt: niſi ante oīa aque cō-
punctionis ab angelo.i.a ratione in mētis piſci
na moueat. ¶ Vel dic ꝙ piſcina quinqꝫ porticꝰ Aliter
.i.lex moyſi qui quīqꝫ libroꝝ codices habet/nul
lum potuit ſpūaliter ſanare: quouſqꝫ angelus te
ſtamenti chriſtus de celo deſcēdit: qui aquā hu- D
ius piſcine: ⁊ ſcientiā huius legis mouit/expoſu
it ⁊ impleuit. Unde: Mouebo celū et terram: ⁊ Aggei.2.b
tūc veniet deſyderatus ⁊c. ¶ Vel dic ꝙ piſcina Aliter
iſta eſt curia romana/vel cuiuſlibet ꝑlati vel ſe-
cularis: que dicit bethſaida. Domꝰ frugū.i.di-
uitiaꝝ: dicitur etiā domus pecudū: quia ibi ſunt
multi hoīes beſtiales. Job: Omnes beſtie agri Job.40.c
ludunt ibi. Domꝰ venatoꝝ: quia ibi ſunt multi
raptores per auariciā terrenoꝝ/ venationi ⁊ ac
quiſitioni vacantes. Ezech. Ibi principes aqui Ezech.32.g
lonis et vniuerſi venatores. In iſta ſunt multi
porticus.i.multa officia/dignitates et gradus:
vbi quilibet cupit intrare/ ⁊ ſtatum obtinere: et
multi languētes.i. ambitioſi beneficia affectan
tes: multi ceci ⁊ ignorātes: multi claudi ⁊ in mo
ribus vacillantes: multi aridi ⁊ indeuoti ⁊ incō-
patientes circūquaqꝫ iacent ad ſubintrandū ali
quā porticū.i.aliquod beneficiū: necnon ad pre
ueniendū affectum omnes ſtudent. Unde dicit
Joannes ꝓcurrit citius petro: et venit prior ad Joan.20.a
monumentū. Unde quādo fit per angelū.i.per
occultā dei iuſticiam: aqua humane fragilitatis
⁊ mortalitatis mouet: vtputa quādo aliquis epi
ſcopus vl̄ beneficiatus morit: ſtatim currit iſto
rum ambitioſoꝝ multitudo: qui intrare ⁊ ſe im-
mergere conātur: et tamē dato ꝙ omnes currāt
oēs ambiāt: omnes cupiāt: vnus tm̄modo ꝓ
mouetur/ſcꝫ qui prius venit ad intrandū.i. mu
nera offerendum: et ſe pre aliis altius gerendo.
Ille prius reiectis aliis recipitur ⁊ ſanat. Apo-
F

E ſtolus: Omnes currũt: ſed vnus accipit brauiũ.
1. Cor. 9. d Sed quid? ꝑ certo quãdo ibi ſunt aliqui qui ne-
ſciunt bene currere: nec ſe bene ingerere: nec ha
bent aliquẽ promotorẽ / qui ipſos poſſit portare
et ꝑponere: ſicut ad litterã boni ꝛ ſufficientes vi
ri pauperes: qui reuera ſatis poſſent motũ aque
expectare: quia diutiſſime oportet eos attẽdere
ꝛ languere: quia ſi nõ habent portitorẽ vel pro-
motorẽ: neceſſe eſt ipſos pauperes ꝛ languidos
manere: illi qui ante alios veniũt: et qui ambitio
ſe ſe ingerũt: ſolent omnia reportare: ꝛ maxime
quãdo portitoꝝ. i. fautorum ꝛ adiutorũ ſeu pre-
latoꝝ vel aſſidentiũ magiſtrorũ / poſſunt auxiliũ
ꝓcurare. Domine inquit / hominẽ ꝛc. Unde qui
Pſal. 141. b libet pauper poteſt dicere illud Pſal. Non fuit
qui adiuuaret: et conſyderabã ad dexterã ꝛ vide
bam: et non erat qui cognoſceret me. Unde niſi
tales a chriſto miraculoſe ſanent ꝛ promouean
tur: nunꝗ per curſum cõmunẽ in piſcina eccle-
Ps. 9. e ſie balneant. Unde de chriſto dicit in Pſal. Ti
bi derelictus eſt pauper: orphano tu eris adiu-
Aliter tor. ¶ Uel dic / ꝙ angelus eſt prelatus piſcine
eccleſie prepoſitus: ad quẽ cum omnes currant
et ambiant vt ſanẽtur et ꝓmoueant: per ipſum
ille ſolꝰ ab ipſo portat remediũ qui prius venit
ad obſequiũ: vel qui habet mediatorẽ / procura-
torem vel magiſtrum.

¶ Capitulũ octauum textus: Jeſus autẽ perrexit in montẽ oliueti. Moralitatum Ca. IIII

F Adducit ad dominũ per iudeos quedã
mulier in adulterio deprehenſa. Illis
igit ſciſcitantibus quid de ipſa iudica
rent: cum moyſes hmõi lapidari mandaret: ꝛ ex
hoc ipſum capere volentibus: vt ſi diceret eã la
pidandã: contra miſericordiã quaꝫ predicabat
facere videretur: Si ꝟo eã dimittendã diceret:
legis tranſgreſſor haberet. Deus mediãdo vtrũ
qꝫ: eorum tentatiuam nequitiã increpando: incli
nans ſe digito incepit in terrã ſcribere / dicens:
Qui ſine peccato eſt veſtrũ: in illam prima lapi-
dẽ mittat. Quo repleto / quilibet recedere cupie
bat: ipſe ꝟo vt locum daret exeundi / iterũ in ter
ram ſcribebat. Cũ igitur ſecũdo ſcriberet: oẽs
vnus poſt aliũ incipientes / a ſenioribus receſſe
runt: et ieſum ſolũ cum muliere ſtantẽ in medio
reliquerũt. Jeſus autẽ mulierẽ abſoluit: ꝛ eã ab
ipſis liberauit / dicẽs: Nemo te condẽnauit? nec
ego te condẽnabo. Uade: amplius noli pecca-
Moralitas re. ¶ Iſta poſſunt allegari exẽplariter ad mul-
ta. Primo ad cautelas malignoꝝ: qui ꝓponũt
hoibus ꝓblemata bifurcata: vt quocũqꝫ ſe ver
tant vel reſpõdeant / in aliquo capiant. Prudẽ-
tes tamẽ viri ſciunt euadere: et mediã viam tenẽ
tes ſciunt hmõi malicias in caput facientiũ re-
Aliter torquere. ¶ Uel allega quõ non decet ꝙ crimi
noſus criminoſum accuſet: et quõ quilibet ante
ꝙ condẽnet alium: debet ſcripturaꝫ quã ſcripſit
deus in terra: ſuẽ conſcientie. i. propriã ſyndere
ſim ꝛ remorſum legere / ꝛ ibi peccata ſua cogno
ſcere: et ſic cũ ſe videt maiora vel ſimilia aliquo
tiens cõmiſiſſe: debet ab hmõi vindicatiua accu
ſatione ceſſare. Dicit em̃ ꝙ in illa ſcriptura quã
in terra chriſtus ſcripſit / quilibet pctã ſua vide-
bat: quibꝰ viſis cõtinuo recedebant. Cũ igitur
dñs ſcripſerit in mẽte et in cõſcientia cuiuſcũqꝫ
ſcripturã indelebilẽ / ſcꝫ ſinderesim ꝛ remorſum:
conſtat ꝙ ſi infra bene legerimus: et pctã noſtra
bene ponderauimꝰ: ſtatim videbimus nos indi
gnos ad alios iudicandũ / et de alijs male opinã
dum: et ſic de talibus accuſationibus ꝛ iudicijs
quieſcemus: et ad noſtrã cõſyderationẽ potius
recedemus. Qui ſine pctõ eſt veſtrũ / primus in
eã lapidẽ mittat ꝛc. Acſi vellet dicere: Nõ decet
peccatorẽ alios accuſare: ſed potiꝰ ſe caſtigare.
Mat. Quõ vides feſtucam in oculo fratris tui: Mat. 7. a
trabẽ autẽ in oculo tuo nõ ꝯſyderas? ¶ Uel il Aliter
lud quod chriſtus fecit ſecũdo ſcribens / vt locũ
daret recedẽdi: põt allegari / quõ prudens iudex
debet multa diſſimulare: ꝛ ſub colore vnꝰ aliud
intẽdere: vt intentũ ſuum poſſit melius habere.
¶ Uel allega de miſericordia ſaluatoris: ꝙ nõ Aliter
vult mulierẽ peccatricem. i. animã perire: ſed ip
ſam ab accuſatoribꝰ. i. demonibꝰ et tentatoribꝰ
liberare: ꝛ tunc crimina relaxare. Non vult dñs Ezech. 18. e
mortẽ pctõris / ſed vt cõuertat ꝛ viuat. ¶ Uel il Aliter
lud quod dicit: ꝙ a ſenioribus recedere incepe-
runt: allega ꝙ ſeniores quãdoqꝫ ſunt peiores ce
teris: et qui alios iudicant: ſi bene examinarent
reperirent ceteris nequiores. ¶ Uel vide ſupra
li. xiiij. ca. xliij. §. xxi. vbi mulier eſt anima pecca-
trix: accuſatores ſunt vitia ꝛc.

¶ Capitulũ nonũ textus: Et preteriens ieſus vidit hominẽ cecũ a natiuitate. Moralitatum Ca. V

Chriſtus ꝑteriens vidit hoĩem cecũ a na
tiuitate: quẽ volẽs illuminare / lutũ fecit
ex ſputo: ꝛ liniuit oculos eius ꝛ dixit: va
de lauare in natatoria ſiloe: quod interpretatur
miſſus. abijt ꝛ lauit: et recupato viſu rediit: quẽ
tandẽ dei mirabilia recitantẽ / iudei extra ſyna-
gogam eiecerũt: chriſtus ꝟo ipſum recepit. De
iſta natatoria q̃ miſſus interꝑtat / dicit tñ epi-
phanius ꝙ comeſtor: ꝙ cum manaſſes rex iuda
eſaiam prophetã ſecari ſerra lignea faceret: ꝛ vl
tra modũ idẽ Eſaias ſitiret: aquam a miniſtris
poſtulauit. Quã negatã ſtatim los eius celitus
deus miſit: et ex ſic ibidẽ fons apparuit: qui tan
dẽ qñ reedificabat ciuitas / infra muros fuit po-
ſitus: ꝛ ſic ſiloe. i. miſſus / ꝓpter aquã miſſam de Joan. 9. a
ſup fuit dictus: ¶ Cecus a natiuitate / ſignificat Moralitas
genꝰ humanũ: quod a mundi exordio fuit cecũ
in adã excecatũ / ꝛ lumine diuine gratie ſpoliatũ.
Finaliter tñ deus oculis ſue miſericordie iſtũ vi
dens: ſaliuã ſuam ab ipſo emiſſam. i. propriũ fili
um pulueri noſtre hũanitatis adiunxit: ꝛ quod
dam lutũ. i. quandã mixturã chriſtũ deũ ꝛ homi
nẽ inde cõpoſuit: quo ꝛ cuiꝰ fide oculos mẽtales
hũani generis prius luto liniuit: ꝛ ipſum lauari
in natatoria ſiloe. i. in aqua baptiſmatis iuſſit:
et ſic viſum vere diſcretionis recepit: ꝛ lumẽ di-
uine gratie ꝛ claritatis vidit viriliter. Unde in-

A ſra codē: Lutū poſuit ſup oculos meos: laui et
Joan.9.c video. ¶ Uel dic ꝙ chriſtus ſignificat ꝑdicato
Aliter rē vel prelatū: qui qñ vidit aliquē cecū.i. aliquē
peccatorē excecatū viciis: ante oīa debet ſputo
.i. verbali doctrina ſua lutū.i. memoriā ſue na
ture luteꝫ ſibi facere: et luto.i. memoria ſue vili
tatis et mortis debet oculos ſue mētis linire: tā
dem debet facere ꝙ in aqua ſiloe .i. in fonte la
chrymarū qui celit⁹ mittiť/ſe abluat: ⁊ ſic lumē
diuine gratie acq̄rat: tūc ille pōt dicere quod ſe
quiť: Ille homo q̄ diciť ieſus/lutū fecit et vnxit
oculos meos. ¶ Cū peterēt diſcipuli de ceco na
Joan.9.a to/dicētes: Quis peccauit: hic/ aut parētes ei⁹
vt cecus naſcereť? Quib⁹ reſpōdit/ dicēs: Neqꝫ
hic neqꝫ parētes eius: ſed vt manifeſtarenť ope
Moralitas ra dei in illo. ¶ Hic pōt allegari/ quō de⁹ viť
creatura ſua qñqꝫ ad miſeriā vel ad penā: vt ex
inde eliciat ſuam gloriā et honorē. Nec ipſa cre
atura de hoc pōt cōqueri: qꝛ ſcꝫ factori licet fa
ctura ſua quocūqꝫ mō voluerit vti: ſicut ꝯcludit
Rom.9.c. aplʼs: O, figul⁹ facit vas quoddā in honorē: et
aliud in cōtumeliā de eadē maſſa: vt in vno ſua
miſericordia/in alio ſua iuſticia valeat declara
Hiere.18.a ri. Hiere. Sicut lutū in manu figuli ⁊c. ¶ Iu
dei dixerūt ceco illūinato qñ cōmendabat chri
Moralitas ſtum: In pctīs natus es totus ⁊c. ¶ Poteſt al
legari quō arrogantes ab aliis/ et maxie a pau
perib⁹ doceri nolūt: ſed ſeipſos meliores exiſti
māt: et quicq̄d rōne dixerint/ vilipendūt. Unde
B ipſi videnť dicere illud quod amici iob ſibi di
Job.15.a cebant: Quid noſti quod ignoram⁹: q̄d intelli
Eccl.13.b. gis quod neſciebam⁹? Ecci: Paup locut⁹ eſt ⁊c.

¶ Caplm vndecimū tertius: Erat au
tem quidā languēs lazarus a betha
nia. Moralitatum Ca. VI

CUm chriſt⁹ in bethaniā veniſſet: ⁊ laza
rum mortuū/⁊ iam ꝑ quatuor dies in ſe
pulchro iacentē/ et fetere incipientē: et
in ſpelunca lapide ſuppoſito latitantē inueniſ
ſet: exorat⁹ a martha ad ſepulchrū venit: ⁊ flens
et orans lazarū de ſepulchro vocauit/ dicēs: La
zare veni foras: et ſtatim q̄ erat mortu⁹ reſurre
xit: et ligatis pedib⁹ ⁊ manib⁹ inſtitis/ velata fa
cie ſudario ꝓdiit. Quē ieſus ſolui ꝑcipiēs: libe
rū abire ꝑmiſit/ dicēs: Soluite eū/ ⁊ ſinite abire.
Moralitas ¶ Per lazarū poteſt pctōr intelligi: et nō ſolū
quilibet peccator: ſed maxie ille q̄ per cōſenſum
eſt mortu⁹: et per malā ꝯſuetudinē ſepult⁹: et in
ſpeluncā ꝓfunde iniq̄tatis lapide dure obſtina
tionis oppreſſus: et ideo ꝑ quatuor dies: quorū
prim⁹ eſt mala dilectio: ſecūdus mal⁹ cōſenſus:
tertius mala opatio: quartus mala conſuetudo:
iam per malā famam fetidus et infectus: vincu
lis malarū cōplacentiarū ligatus: ⁊ ſudario ma
Ps.8.c le executionis velatus. Pſal. Sicut mortui dor
mientes in ſepulchris: quorū non es memor am
plius: ⁊ ipſi de manu tua repulſi ſunt. Sed reue
ra qñqꝫ fit ex ſpeciali gratia: ꝙ deus tales a pec
cato ſuſcitat: et eos miraculoſe liberat/ dicens:
Lazare veni foras. Bene quidē hic lazarus qui
interpretať a deo adiutus/ nūcupatur: pro eo ꝙ
ſine ſpeciali gratia dei adiutorio: nulli tales a C
peccato reſurgere dinoſcunť. Aplʼs: Surge qui Ephe.5.b
dormis: ⁊ exurge a mortuis. Quādo eñ deo pla
cet hominē vocare et a peccato ꝯuertere: nullū
eſt adeo profundū vitiorꝫ ſepulchrū/ quod reſur
rectionē.i. conuerſionē ipſius valeat impedire.
Pſal. Saluaſti me a deſcendētibus in lacū. Ue Pſal.29.a
rūtamen circa iſtius ſuſcitationē chriſtus legiť
fremuiſſe ⁊ fleuiſſe: quod tñ in ſuſcitatione ado Luce.7.c
leſcentis/ et puelle non legiť feciſſe. In quo no Mat.9.c.
tatur ꝙ difficilior eſt ꝯuerſio ꝓfundi peccatoris
et illius qui iā per malā conſuetudinē eſt ſepul
tus: et per infamiā fetidus: ꝙ illius qui recēter
eſt mortuus.i. qui de nouo i peccatū eſt lapſus.
Lazarus eñ dato ꝙ ſuſcitatus fuiſſet: ligatus
tamē ⁊ velatus exiit: quouſqꝫ eū viuū dñs ſoluit.
In quo notať ꝙ dato ꝙ peccator per cōtritio
nem motus ſuſciteť: et viuus in ſtatu gratie cō
ſtituať: ad hoc tamē eſſe ligatus.i. ad confeſſio
nem eſſe obligatus dinoſciť: vt neceſſe ſit ꝙ per
cōfeſſionē et abſolutionē ſoluatur/ ad hoc ꝙ pe
nitus liberetur. Unde: Soluite eū et adducite Lu.19.e
mihi. Sola eñ contritio hominē viuificat. Ue
rūtamen neceſſe eſt ꝙ confeſſio ⁊ abſolutio vin
culū obligationis tollat: ne forte ſi contēpſerit/
in idipſum cadat et relabatur.

¶ Caplm viceſimū tertius: Una aūt
ſabbati maria magdalena venit ma
ne. Moralitatū Ca. VII D

PEtrus et ioannes venerunt ad monu
mentū chriſti: ſed cū currerent duo ſi
mul: ioānes qui erat iunior petro/ pre
currit citius petro: et venit prior ad monumen
tū: verūtamen nō intrauit. Petrus autē qui erat
antiquior/ venit ad monumentū vltimus: tamē
primus intrauit. ¶ Hic poteſt notari/ ꝙ qui ar Moralitas
dentius ⁊ celerius volunt ad chriſtum per bona
opera currere: vt ſunt indiſcreti iuuenes in reli
gione vel in ſtudio: quia oīa credūt facere pri
mo anno: et qui nō metiūtur vires ſuas: ſed pe
tro.i. antiquioribus ſe ꝑferre conātur. Iſti tamē
tardius ad chriſtū intrant: et tardius accipiūt
quod affectant: qꝛ curſum ſuū cōtinuare neque
unt: et neceſſe eſt ꝙ ante tēpus deficiant. Apo
ſtolus: Currebatis bene: quis vos īpediuit? Illi Gal.5.a
qui more petri magis prudēter ⁊ deliberate pro
cedunt: et qñ non impetuoſe/ ſed mature ꝑ bona
opa currunt: vt qui viā cōmunem ſequūtur: qui
virtutes ſuas metientes/ ſe ꝑmo impetu leuare
nō querūt. Iſti dico in intrando ad deū/ et cōſe
quēdo ꝓpoſitū ſuum alios ꝑueniunt: et hoc/ qꝛ
aliis deficientib⁹ ipſi viriliter ꝑſiſtunt. In quo
cūqꝫ ergo negocio tam morali ꝙ agibili/ illi qui
tarde ⁊ deliberate opanť: currunt meli⁹ ⁊ citius:
et conſeq̄ntur finē intentū/ et acquirūt: et ecōtra
illi q̄ in principio impetuoſius volūt ſua facta
facere/ tardius ꝯſequuntur ⁊ ſuccūbunt. Bene
igiť nobis cōſuluit aplʼus: Sic currite vt cōpre 1.Cor.9.d
hēdatis. Subſtātia enī feſtinata minueť: q̄ aūt Pr.13.b
paulatim colligiť manu/ multiplicať. ¶ Uel dic Aliter
ꝙ ioannes ſignificat populū iudaicū: qui primo

E venit ad monumentū chriſti.i. ad fidē in genere
primo credidit:et tamē non intrauit: quia eccleſiā
vel fidē incarnationis recipe noluit: ſed potius
p incredulitatis vitiū extra manſit. Petrus vero
ſignificat populū gentiū:qui tardius monumē-
tum chriſti.i.ad fidē venit:tñ ipſe prius credēdo
eccleſiā intrauit:inquantū iudaico pplo in infi-
delitate manēte iſte credidit. Finaliter tñ ioan-
nes poſt petrū intraſſe dicit:quia iudaicus popu-
lus poſtq̄ plenitudo gentiuz intrauerit/ſaluus
fiet:⁊ in fine tempoꝝ chriſto credet. Et ſic veri-
Mat.20.b ficabit illud Mat. xx, erunt nouiſſimi primi/et
primi nouiſſimi. ¶ Marie flenti ad monumen
tū legit dñs in hortulani ſpecie primitus appa
ruiſſe. Deinde diſcipulis in vnū congregatis et
ꝓpter metū iudeoꝝ ianuis clauſis chriſtꝰ appa-
ruit:⁊ pacē ante oīa eis obtulit. Deinde ſpiritū
ſanctū ipſis cōtulit:⁊ poteſtatē relaxandi crimi
Joan.20.c na dedit. Ueniens(inquit) ieſus ianuis clauſis
dixit: Pax vobis/accipite ſpiritum ſanctū ⁊c.
Moralitas ¶ Iſtud allega ſi vis quia chriſtꝰ ſpūaliter ſolet
apparere:et gratiā dare illis qui flent ad monu
mentū ſuū.i.illis qui paſſioni ⁊ morti ipſius cō-
patiūtur:qui in vnū per charitatē et lā ꝯgregan
tur:et qui ianuis clauſis ſcz ſenſuū exteriorum:
oſtijs clauſis in ſecreto mētis verſant:et a mun
danis negocijs ſegregant:talibꝰ pax interioris
tranquillitatis offert:et ſpūſſanctus.i.dona ſpi
F ritusſancti cōcedunt. Tales ſunt ad quos chri-
ſtus per gratiā venire dinoſcit:⁊ ad eos intrare
ſpūaliter inuenitur. Tales digni ſunt vt p ipſos
aliena peccata remittant.i.quia ad gradū eccleſia
ſticū ſublimenī. Nullus eñ pacē animi pōt acci
pere:niſi qui ianuis ſenſuū ⁊ affectionū clauſis
ſeu a mundi negocijs ſe voluerit abſentare. Un
Joan.20.f de ſequit/quia iterū venit ieſus ianuis clauſis:⁊ ſte
tit in medio diſcipuloꝝ ſuorū/et dixit: Pax vo-
Aliter bis. ¶ Uel dic quia qñ chriſtus ianuis vteri virgi
nalis clauſis in mundū.i.ad diſcipulos p nati-
uitatē venit:tunc pacē holbꝰ dedit:et pacē inter
Lu.2.b deū ⁊ holez reformauit. Uñ dicit: In terra pax
Eodē ca.f. holbus ⁊c. ¶ Illud quod ponitur de thoma:quia
noluit credere dictis ⁊ verbis alioꝝ diſcipulorū
et aploꝝ chriſtū reſuſcitatū:niſi oculis videret/
Moralitas ⁊ manibꝰ palparet. ¶ Hoc exponit a Grego.quia
deꝰ aliqñ ſctōs ſuos ſcrupulo dubitandis erga
diuina myſteria percutit:vt ſancta indagine ve
ritas eluceſcat: et p probationē elicitā illud de
quo dubitatū fuerat notū fiat: quaſi diceret:quia
thomas dubitādo cicatrices vulnerū tetigit:et
dubietatis vulnꝰ a fideliū mētibus amputauit.
Aliter ¶ Uel dic cōtra quoſdā/qui nō curant de audi
tu/ſed de viſu ⁊ tactu. Non curāt de verbali ꝓ-
miſſione/ſed potius de manuali oblatione:⁊ de
munerū manuali tactu ⁊ palpatione. Niſi teti-
gero inquit/non credā.i.niſi accepero nō faciā.
Gen.27.c Unde dicit: Accede ad me vt tangā te.

¶ Capitulū viceſimumprimū̄ textus
Poſtea manifeſtauit ſe iterū Jeſus
ad mare tiberiadis. Moralitatum
Capitulum VIII

Cum diſcipuli piſcarent:et nocte illa ni
bil prendidiſſent: mane facto affuit do
minus in littore ſub ſpecie aliena:⁊ ꝓce-
pit illis/quia rete i dexterā nauigij mitterēt. Quod
cū feciſſent:iam nō valebant rete trahere/p̄ mul
titudine piſcium qui tunc tēporis capti erant.
Cognito igit quia deus eſſet: petrus tunica ſub-
cinctus/miſit ſe in mare: atq alijs nauigio veni
entibus/ipſe per mare ad dominū venit: et tan
dem tracto reti pleno magnis piſcibus/ſcz cen
tū ⁊ quīquaginta: diſcipulis panē ⁊ piſces chri
ſtus ad comedenduz dimiſit. ¶ Iſta allega/quia Moralitas
apoſtoli.i.predicatores:q̄diu ſine chriſto/id eſt
chriſti gratia ſunt:tamdiu nihil prendūt:⁊ rete
predicationis ꝓ nihilo in ſeculi mare ponunt:
quia nullos piſces/ id eſt nullos fluxibiles pec-
catores capiunt ⁊ cōuertunt:et potiſſime de no
cte.i.quando ſine lumine diuine gratie ꝑdicant
et piſcantur:et quādo ad ſiniſtrā nauigij/id eſt
ſub ſpe bonoꝝ terrenorū vel glorie temporalis/
que per ſiniſtram intelligit: rete predicationis
ſue mittere noſcuntur. Sed quādo chriſtus per
gratiā vult eis adeſſe: et ad eius inſtinctū in de-
xterā nauigij.i.in ſpe eterne retributiōis rete ꝑ
dicationis nouerunt ponere:⁊ ad nobilitatē ſu-
pernā omnia ordinare: tunc abundanter piſces
capiūtur/et peccatores conuertūtur. Igitur ad
dexterā eſt ponendū rete preſente domino/⁊ nō
abſente. Cuius contrariū multi predicatores fa D
ciunt:quia ſolū ad laudem humanā predicant:
et ſic ad ſiniſtrā nō ad dexterā rete ponunt. Un
de dicit: Cor ſapientis in dextera eius:ſtulti aūt Eccle.10.a
in ſiniſtra. ¶ Uel dic/quia petrus eſt quilibet iu- Aliter
ſtus: qui debet tunicā honeſte ꝯuerſationis ſibi
ſuccingere:et in mare penitentie ponere: ⁊ ad ie
ſum qui eſt i littore paradiſi/ per bona opera ve
nire:et ab ipſo prandium eterne refectionis re-
cipere. Matt. Ecce prandiū meum parauī: veni Mat.22.a
te ⁊c. ¶ Uel dic iſta ad cōmendationē fidei pe- Aliter
tri:qui per nauem venire noluit: ſed i mari ſe po
ſuit:et ſic ſuppoſito ſuper aquas vel ſaltem per
aquas iuit. ¶ Hic ſequit de petro:cui ter dixit Eodē ca.v
dominus:petre amas me/paſce oues meas.
¶ In quo dicunt doctores aliqui triplicem ne Moralitas
gationē purgatam. Fit etiā hic mentio de pri-
matu eccleſie dato petro/et etiaz de morte eius.
De Joanne euangeliſta de modo ſui deceſſus:
inquantū de eo dicit chriſtus: Sic volo eum ma
nere donec veniam. Ita quia exijt ſermo et opinio
inter fratres:quia diſcipulus ille non morit/id eſt
quia mori non debebat ⁊c. Igitur iſta ad cōmenda
tionem petri ⁊ Joannis poſſunt adduci:ſed de
omnibus omittamus.

¶ Moralitatū ſuper Joannē finis.

Moralitatum liber trice-ſimusterrtius ſup Actus apoſtolorū.

¶ Capitulum primū textus: Primū
quidē ſermonē feci de oībus o theo-
phile. Moralitatum Ca. I

a
De actibus
apoſtoloꝝ pauca ſub
breuitate trāſcurro: et
pauca de multis acci-
piens/ad finē operis
iā fatigatus accelero.
Igitur de iuda prodi
Mat. 27.a tore ꝛ ſuſpēſione eiꝰ vide ſupra. Illud aūt quod
hic dicit ꝙ chriſtꝰ dixit diſcipulis de futuro tpe
Moralitas querentibus: Non eſt inquit veſtrū noſſe tēpora
que pater poſuit in ſua poteſtate. ¶ Hic poteſt
allegari/ ꝙ ad viros religioſos chriſti diſcipu-
los ꝛ amicos nō pertinet vacare ad inueſtigan-
dum futuroꝝ tempoꝝ rationē: ſicut faciūt aſtro
nomi: qui ſcrutantur curioſas ſcientias: quia ꝙ
uis iſta poſſint habere in pluribus veritatē: ha
bent tamen annexam magnā vanitatē/paucam
vtilitatē/et magnā diſtractionis a ſalute anime
laxitatē. Iſta igit ſapientie diuine relinquātur:
nec circa hoc mens noſtra plus debito diſtra-
hatur: qꝛ deus eſt qui mutat tēpora. Unde: Alti
Dan. 2.c ora te ne qſieris. ¶ Mathias loco iude mor-
Eccl. 3.c tui fuit electus: et per ſortes facto ieiunio a deo
Eodē ca. b manifeſtatus. ¶ Hic poteſt allegari/ꝙ querere
Moralitas voluntatē dei per ſortes nō fuit illicitū in princi
b pio: dū tamen veritas que querit/a deo ſolo ma
nifeſtari petat: ieiunijs ꝛ orōnibꝰ exquirat. Con
ſtat ꝙ deus quocūꝗ modo voluerit/ pōt cuiuſ-
cūꝗ negocij veritatē oſtendere: et ideo quantū
eſt de ſe ſortes nō videbant eſſe mali: tū omnes
antiqui tam fideles ꝙ infideles dinoſcunt ſorti
Pro. 16.d bus vſi eſſe: ſapiente teſte: Sortes mittunt in ſi-
num: ꝛ a dn̄o diriguntur. Quāuis igit eccleſia vſū
ſortium ꝓhibuerit ꝓpter ſimplices: et ꝓ eo ꝙ
pagani vim diuinitatis in ſortibꝰ eſſe credebāt.
Unde ſicut ponit Pliniꝰ/certas ſortes dee for
tune cōſecrabant: virtute quarū veritatē inueni
re ſe certius exiſtimabant. Poſſumus tū dicere
ꝙ ſortes que ad deū ſolūmodo mediate vel im-
mediate referūtur/non ſunt prohibite qꝛ male:
ſed potius male ꝛ illicite/ quia ꝑ eccleſiam ſunt
ꝓhibite. De his tamē nolo aliquid determina-
re: nec ſtylum meū circa talia dilatare.

¶ Capitulū ſecundū textus: Et cū cō plerentur dies penthecoſtes/erāt oēs pariter. Moralitatum Ca. II

D
iſcipulis cōgregatis die penthecoſtes
in vnū: factus eſt repente ſonus adue-
nientis ſpiritus vehemētis: et repleuit
totā domū vbi erant ſedentes: et apparuerūt il-
lis diſpertite lingue ſicut ignis: et ceperunt lo-
qui varijs linguis: ꝓut dabat ſpūſſctūs eloqui
illis. Cū igit plures nationū populi ꝯueniſſent:
ſic actū eſt/ ꝙ ꝑdicantibꝰ apl̄is vnuſquiſꝗ lin-
guā ſuam intelligebat: et ipſos loquētes dei ma
gnalia lingua ſua audiebat. Audiētes igit ꝙ iſti
q galilei erāt talia facerēt/mirabant. Alij aūt vi
dētes ipſos ebrios teſtabant. Nōne inquiūt
oēs iſti qui loquunt galilei ſunt? Quō ergo au-
diuimus vnuſquiſꝗ linguā noſtrā illos loquen c
tes ꝛc. ¶ Recte videt ꝙ iſti beati apl̄i figuram Moralitas
beatoꝝ ꝑdicatoꝝ geſſerunt. Fit eñ qñꝗ ꝙ diſci
puli chriſti. i. boni religioſi vł clerici: in vnū pri
mo ſcꝫ collegio vel ſtudio ꝯgregant: vbi in vni
tate charitatis et ꝯcordie quotidie ꝯuerſant ſtu
dendo ꝛ contēplando: ibidē ſedentes et a tumul
tibus quieſcētes/in ſciētijs ꝛ moribꝰ informant.
Quod vidēs ſpūſſctūs/ipſos qñꝗ viſitat: ꝛ do-
mos ꝯſciētie ſue donis et gratijs replet ꝛ ditat:
linguas ipſoꝝ diſpertitas facit apparere: inquā
tū facit eos nūc de vno/nunc de alio ꝑdicare: et
ſuā eloquentiā ꝛ doctrinā/nunc ad illū/nunc ad
aliū applicare: et ſic ſm̄ ꝯditionē locoꝝ/tēpoꝝ
et ꝑſonarū verba mutare. Apparuerūt eis diſꝑ
tite lingue: et loquebant varijs linguis ꝛc. quia
lingua ꝑdicatoꝝ et ipſoꝝ eloquētia et doctrina
nō debet eſſe vniformis/ſed diſpertita: nō eadē
ſed diſtincta: qꝛ aliter debet loqui diuitibus: ali
ter pauperibꝰ/aliter deſolatis/ aliter letis/aliter
iuſtis. Nunc debet loqui de paradiſo/ nūc de in
ferno/nūc de gratia/nūc de culpa: ꝛ ſic de alijs.
Ut ſcꝫ parthi/medi/elamite ꝛ iudei ꝓſelyti: cre
tes et arabes. i. oīs conditio ꝑſonarū audiat
apud eos linguā ſuā. i. doctrinā ſue ꝯditioni cō
formē. Unde ꝑdicator debet eſſe oībus oīa: ſi
cut apl̄us de ſeipſo dicit: Oībus oīa factꝰ ſum. 1. Co. 9.d
Rom. 1.b Imo ſicut idē dicit: Grecis atꝗ barbaris/ſapi Rom. 1.b
entibus ꝛ inſipiētibus debitor ſum. Fecit igit d
ſpūſſctūs qñ cor ꝛ lingua predicatoꝝ vel docto
rū affluxerunt/varia ſermare: et ſcripturā diuer-
ſimode intelligere: de theſauro ſuo noua ꝛ vete
ra ꝓpinare: tū ipſe ſpūs ſuꝑ ſingulos ſedere de
bet: inꝗtum ſingulariter et ſigillatim ſingulas
gr̄as diuerſis diuerſimode partit: qꝛ ſicut dicit
apl̄us: Diuiſiones gratiarū ſunt: idē autē ſpiri- 1. Co. 12.a
tus/diuidēs ſingulis ꝓut vult. Aduerte tū ꝙ ma
li faciliter ſolent de iuſtis et ꝑdicatoribꝰ et viris
ſcientificis ſpūſancto repletis iudicare: et maxie
quādo vidēt eos de humili plebe natos: ſolent
eorum veritatem et doctrinā vilipendere: ꝛ eos
ebrios ꝛ phantaſticos reputare. Nunqd inqūt
unt oēs iſti qui loquūtur /galilei ſunt ꝛc. Et ma
li ſimiliter dicūt: Nonne oēs iſti ruſtici ſunt/de
plebe humili nati? Unde ꝑſumūt corā nobis et
alijs ita loqui? Illud potiſſime vidētur dicere
nobiles: quibus nō videt ꝙ nullꝰ inferioris ge-
neris eſt dignus coram eis apparere: officiū di
gnitatis habere: et eos reꝑhendere vel docere.
Sicut dicebant de chriſto: Nōne hic eſt filius Mar. 6.a
fabri? Unde oīa iſta vide ſi vis in euāge. Et tū Lu. 4.d
iſti debent aduertere: ꝙ ſpiritus vbi vult ſpirat: Joan. 3.a
et ꝙ nō eſt apud eū acceptio perſonaꝝ. Alij ma
li quādoꝗ viros iuſtos phantaſticos et ebrios
reputant: quādo dei magnalia. i. alta dei opera
et iudicia tractant: ſicut ad litterā patet de ſecu-
laribꝰ: qui oēs ſolent phantaſticos dicere/quos
vident in ſcientijs philoſophicis/et in cōſydera
tiōe operū naturaliū ſtudere: ſicut de chriſto ap
paret: qñ feruentius ꝑdicabat/dicebāt ꝙ demo
nium habebat. Oēs iſti qui non intelligebāt

B apl'os/cũ linguis varijs loquerenť: ipſos dice-
bant ebrios: ſicut mũdani qui nõ intelligũt ſci-
entias antedictas, Jdeo eorũ ſectatores repu-
i. Cor. 2. b tant fatuos: ſicut dicit Apl'us: Animalis homo
nõ percipit ea que ſunt ſpiritus dei: ſtulticia eſt
illi qui nõ poteſt intelligere.

¶ Capitulũ tertiũ textus: Petr' aũt et ioannes aſcendebant in templũ. Moralitatum Ca. III

Quidam qui erat claudus ab vtero ma-
tris ſue: quẽ bajulabant quotidie ad
portã tẽpli que diciť ſpecioſa: vt ab in-
trantibus in templũ elemoſynã mendicaret. Cũ
elemoſynã poſtulaſſet a petro ⁊ ioanne: q̃ aſcen
debãt in templũ ad horã orationis nonã: inten-
dens in eũ petrus dixit: Aurum ⁊ argentũ nõ eſt
mihi: quod autẽ habeo hoc tibi do. In nomine
ieſu nazareni ſurge ⁊ ambula in pace. Apprehẽ-
ſa igiť dextera eius/ eleuauit eũ petrus: et ſtatim
conſolidate ſunt baſes eius ⁊ plante: et exiliẽs am
bulauit: et intrauit cũ illis in templũ: et magni-
Moralitas ficabat deũ. ¶ Iſte claudus ſignificat hominẽ
peccatorẽ: qui ab vtero matris diciť claudus: eo
ꝙ ab ipſo matris vtero naturale eſt homini in
Ioan. 9. a moribus claudicare. Unde diciť: Preteriens ie-
ſus vidit hoīem cecũ a natiuitate. Per templũ
intelligiť paradiſus ſeu eccleſia. Per portã in-
F telligitur eccleſia militans: que virtutib' diciť
ſpecioſa. Per petrũ ⁊ ioannẽ boni prelati ⁊ pre
dicatores intelliguntť: qui ꝑ templũ paradiſi ad
orandũ debent ꝑ contẽplationẽ aſcẽdere in ho-
ra nona. i. cum nouẽ ordinibus angeloꝝ menta
liter conuerſanť. Iſta eſt veritas/ ꝙ in porta tẽ-
pli que diciť ſpecioſa. i. in eccleſia militãte inue
niunť multi claudi ab vtero matris ſue. i. multi
peccatores: q̃ nunq̃ in morib' recte ſucceſſerũt:
ſed ꝑ iniuſticiã claudicauerũt: qui cũ non curãt
niſi elemoſynas. i. terrena bona accipe: et de ſpi
ritualib' non curantes/ iſta ſolent ꝑ auariciã ab
hoībus mẽdicare: et ea diligentiſſime ꝓcurare:
tunc petrus ⁊ ioãnes boni ꝑlati/ debent talibus
ſpiritualiter cõpati: et eorum miſerie miſereri: ⁊
iſtis non ꝑpalia que appetũt/ ſed ſpiritualia que
negligũt largiri. Debent igiť ipſis dicere/ ꝙ in
noīe dei de terrenis affectionib' ſurgant: ⁊ per
Ioan. 5. a bona opera ꝓcedant/ dicẽtes: Surge tolle gra-
batũ tuũ ⁊c. Tunc eĩm talis claudus ꝑ manũ dei
poteſt ſurgere: et a ſtatu pcti conuerti: ⁊ baſſum
moralis fortitudinis ſoliditatẽ recipere: et cũ eis
qui ipſum cõuertunt/ templũ paradiſi per bona
opa/ ambulans et exiliẽs/ ⁊ deũ laudans finali-
Mat. 27. f ter introire. Unde: Poſt reſurrectionem. i. poſt
cõuerſionẽ venient in ſanctã ciuitatẽ: et breui-
ter illi qui ſunt petrus. i. boni actiui: ioannes. i.
boni contẽplatiui: qui tẽplũ paradiſi. i. per con
tẽplationẽ ⁊ orationẽ volunt aſcẽdere: et ad clau
dos ſaluandos. i. peccatores conuertendos ſe ver
tere: et eos ꝑdicando a ſurgendo de peccato in-
ducere: ⁊ manu tangẽdo. i. exẽplariter manudu-
cendo ipſos erigere: taliter quandoq; faciunt/ ꝙ
ipſos in templo paradiſi ꝓcurant intrare. Un-
de diciť: Ad manus illũ trahẽtes introduxerũt B
damaſcũ. ¶ Uel dic vt ſupra vterus matris no Act. 9. b
ſtre eſt carnis concupiſcentia: que faciť filios om- Aliter
nes claudicare ⁊c. ſicut ſuꝑ. ¶ Uel dic ꝙ iſtud Aliter
eſt originale peccatũ ⁊c.

¶ Capitulũ quartũ textus: Loquentibus aũt illis ad ppłm/ ſuꝑuenerũt ſacerdotes. Moralitatũ Ca. IIII

Cum in primitiua eccleſia oẽs fideles
in hieruſalẽ in cõi viuerent: ita ꝙ multi
tudinis credentiũ erat cor vnũ ⁊ anima
vna: nec quiſq̃ eoꝝ que poſſidebat ſuũ eſſe dice-
bat: ſed erant eis oĩa cõmunia/ ita ꝙ vendentes
domos ⁊ agros offerebant precium ante pedes
apoſtolorũ: et diuidebať ſingulis ꝓut vnicuiq;
opus erat: ita ꝙ magna gratia erat in illis: nec
quiſq̃ erat egens inter eos. Cõtigit ꝙ ananias
quidã vendebat agrum: et cõſcia vxore ſua frau
dauit de precio: partẽ pedib' apoſtoloꝝ poſuit:
aliã retinuit. Cũ petrus ipſum increparet: ſuper
hoc ſtatim mortuus cecidit. Uxor eius que tũc
abſens erat/ poſt tres horas veniens: et hoc au
diens ꝓtinus expirauit. Cur (inquit petrus) ten
tauit ſathanas cor tuũ: nõne manẽs tibi mane
bat: et venundatũ in tua erat poteſtate? Non es
mentitus hoībus/ ſed deo. Uidetur igiť ſuppo
nere petrus/ ꝙ ipſe nõ peccauerat retinẽdo totũ
vel partem: cũ totum poſſit retinere: ſed potius
dicendo ꝙ totũ preciũ appoſuerat/ ſuꝑ hoc mẽ D
tiendo. ¶ Iſta poſſunt allegari contra religio Moralitas
ſos. Iſta eĩm eccleſia primitiua videť religionis
typum gerere: ⁊ ipſius formã ⁊ rationẽ deſigna
re. Conſtat ꝙ ipſi debent cõmuniter viuere per
concordiã et charitatẽ: vnum cor/ vnam animã
poſſidere: et omnia que habẽt/ debent vendere:
et nihil ſibi ꝓprium remanere: nihil debent ſuũ
dicere: ſed omnia cõia reputare: oĩa que habent
debent ad pedes apl'oꝝ. i. diſpoſitionẽ prelato-
rũ ponere: qui debẽt vnicuiq; de neceſſarijs ꝓ-
uidere. Unde in Prouer. Mar ſupiũ ſit vnũ om Pro. 1. b
niũ noſtrũ: ⁊ ſic ſi ita faciant: magnã gratiã dei
⁊ ꝓpłi poterũt acquirere: ita ꝙ nullus egens erit
inter eos: inquantũ eos faciat dñs i neceſſarijs
abundare. Iſta eſt veritas/ ꝙ ſi nos ⁊ alij religi
oſi iſtam regulã modo teneremus: nunq̃ indi-
geremus: ſed bonoꝝ abundantiã haberemus.
Unde diciť: Nõ affliget dñs fame animã iuſti- Pro. 10. a
Sed multi ſunt ſicut Ananias: qui occulte ter-
renas diuitias retinẽt: et ante pedes apoſtoloꝝ
. i. in diſpoſitione ꝑlatorũ bona ſua nõ totaliter
exhibent: ſicut ad literã ſepe faciunt ꝓprietarij
regulares: qui vix volũt veritatẽ ſuarũ rerum re
quiſiti a ſupiorib' reuelare. Et tales ꝓ certo q̃
hoībus nõ mentiunť/ ſed deo: finaliter pereũt: ⁊
ſic de ſuo mẽdacio triſte ſalariũ ferunt ſecũ. Igi
tur bene diciť: Os quod mentiť occidit animã: Sap. 1. c.
Licitũ fuerat eis a ꝑncipio res ſuas et diuitias
retinere: ſed ex quo religionẽ intrauerũt: nõ ſine
prelati licentia aliq̃d reſeruare poſſunt: ⁊ nullo
mõ ſe debẽt mẽdaciter excuſare: cũ apud ſpiritũ
ſctm̃ cui' negociũ geriť/ null' poſſit negociũ oc

B enitare: vt patet i act. apſoꝝ. ¶ Illa v̄ba gama
Ca. V. f lie͂l q̄ de p̄dicandē ſunt dicta. Si ex hoīb⁹ ꝯſiliū
hoc/diſſolueť: ſicut ibi exēplificat de duob⁹. Si
aūt ex deo ſit/ipſum nō poteritis diſſoluere: ne
Moralitas forte deo repugnare videamini. ¶ Hoc pōt al
legari: vt cōiter illa opera q̄ a deo non ſiunt: et q̄
vera intētione nō ſiunt/durare nō p̄nt: ſicut pa
tet de hypocritaꝝ fictionibus/ ⁊ de malicioſoꝝ
Mat. 15. b. inuētionibus: ſicut dicit: Omnis plantatio ⁊c.
Illa v̄o que ſunt a deo data/q̄ſq̄ȝ videnť defice
re: nō tamen deficiūt/ſed excreſcūt: et in multiꝫ
1. Joan. 2. d conualeſcūt/et melius. Unde dicit: Omē quod
a deo eſt/manet in eternum.

¶ Capitulum ſextū Textus: In diebus autē illis creſcēte numero diſcipulorum. Moralitatū Capi. V

APoſtoli dixerūt/ꝙ nō erat eq̄uū eis dimittere v̄bū dei/⁊ ſeruire mēſis: et iō certos viros ad hoc elegerūt: q̄bus in ꝯſpectu apſoꝝ ſtatutis/⁊ manib⁹ ipſis īpoſitis
Moralitas hoc miniſteriū tradiderūt. ¶ Hoc pōt allegari/ꝙ viri ſcientifici ⁊ ſpeculatiui/q̄ poſſunt p̄dicare ⁊ docere: et q̄ nouerūt ſtudio/orōni et contēplationi vacare: nō debēt illud ſcꝫm officium dimittere: vt mēſis.i. pauperū corꝑalib⁹ nutritionibus/et actiue vite occupationib⁹/⁊ ꝑaliū prelaturarū ꝑmotionibus poſſint vacare: talia officia inferiorib⁹ et indoctiorib⁹ debere cōmitti/ ⁊ eiſdē ꝑ apliccaꝝ manuū impoſitionē.i.ꝑ p̄latorū ordinationē īmergi. Aliq̄ v̄o ſciētifici miniſte
B rio verbi.i. predicationi/nō terrene adminiſtrationi debēt ſpecialiter deputari. Sic eñi de⁹ ad literā videť facere/ cū p̄latura terrenas raro vult viris ſcientificis et theologicis dare: quos ad vtiliora et magis ardua creare voluit ⁊ ſeruare. Iſtas aūt iuriſtis et terrene ſciētie pariter cōcedit: quos forſan magis vtiles ad hoc nouit. Nō eſt inquiunt equū nos relinq̄re verbū dei et miniſtrare mēſis. Conſyderate igiť viros quos cōſtituam⁹ ſuꝑ hoc opus: nos aūt orōni ⁊ miniſterio verbi dei inſtātes erimus. Iſta tñ non videnť facere moderni religioſi et theologici: q2 iſti ꝑ alijs ſe ingerūt: ⁊ relicto vero dei miniſterio/miniſtrare et p̄fici mēſis querūt: q̄i ſicut di
Phil. 2. c. cit Apſs: Oēs q̄ ſua ſunt querūt/nō q̄ ieſu chriſti. Sequiť i ca. vij. de diſputatione ⁊ lapidatione beati ſtephani: de hoc nihil ad preſens.

¶ Capitulum octauū Textus: Saulus autem erat conſentiēs neci eius. Moralitatum Capitulum VI

IN hoc ca. viij. dicit/ꝙ cū ſimō mag⁹ vidiſſet in ſamaria/ꝙ apl'i faciebant multa miracula: et ꝙ ꝑ ſuarū manuū impoſitionē. ſpūſſctūs dabať gētibus credētibus: venit ad apſos/⁊ obtulit pecuniā dicens: Date mihi hāc ptātē/vt cuicūq̄ȝ impoſuero manū/accipiat ſpm̄ ſctm̄. Petr⁹ aūt ipſū rep̄hēdēs ꝑ hec verba repſſit: Pecunia inq̄t tua tecū ſit i ꝑditionē/ q̄ui donū dei exiſtimaſti pecunia poſſidere. Nō eſt tibi pars neq̄ȝ ſors i ſermone iſto: cor eñi tuū nō eſt rectū corā deo. In felle eñi amaritudinis te eſſe video. ¶ Iſte ſimon ſignificat ſimoniacos/q̄ ab ipſo demoniaci fuerūt: q̄ui hñ magi di C
cunť: q2 per dona ſua oculos veri iudicij p̄latoꝝ illudere ꝑbanť. Simones eñā.i. obediētes Moralitas
poſſunt dici: eo ꝙ tales pre ceteris ſolēt obedire et adulari: et ſic poſſunt tā ſimoniaci ꝙ demoniaci appellari. Tales eñi ſpūſſancti gratiā: ſcꝫ ordines/ſacramēta/beneficia: q̄ib⁹ annexa eſt ptās dādi ſpm̄ſanctuꝫ et ſacramēta miniſtrādi mediāte pecunia nitūť emere: ⁊ illud quod ſufficientijs et v̄tutib⁹ obtinere nequeūt/munerib⁹ voluīt impetrare/dicētes: Date mihi hāc poteſtatē. Uerūtamē petrus.i. bon⁹ ſuꝑior/debet tales acriter redarguere/et eoꝝ munera refutare/ dicēs: Pecunia tua tecū ſit in perditionē. Et ſimile habeť in Dañ. Munera tua tibi ſint: ⁊ do Dañ. 5. c
na domus tue alteri da. Tamē hodie apud multos prelatos eſt cōtrariū: q̄ nō repudiāt quod offerť/ſed magis offerūt: vt pecunia tribuať/dicētes: Quid vultis mihi dare/⁊ egō eū vobis tra Mat. 26. b
dā: Uideť eñi allegare illud cū Apſo: Si ſpūalia ſeminauimus vobis/non magnū eſt ſi carna 1. Co. 9. b.
lia metamus. ¶ Ethiops q̄dā eunuch⁹ et magi Eodē ca. e
ſter gazarū cādacis regine ethiopū/recedentis de hieruſalē vbi cauſa oratiōis venerat: ſedens in curru legebat librū Eſaie/ſcꝫ vbi dicť: Gene Eſa. 53. c
rationē eius quis enarrabit: Philippus ex ſpirituſſancti mādato currui ſe adiungēs: ⁊ occaſione accepta/ per ſcripturā quā legebat ſibi viā veritatis p̄dicās/ipſum ad chriſtū conuertit: et deſcendentē de curru cōtinuo baptizauit. Tā D
dē v̄o ſicut i geſtis beati matthei legiť: idē ethiops beato Mattheo in ethiopia p̄dicanti ꝙ plurima bona fecit: ipſumq̄ȝ in his q̄ ad fidē ꝑtinēt/ꝙ plurimū adiuuit. ¶ Iſta poſſunt allegari Moralitas
quō oratio/deuotio/lectio/ſūt ad fidē manuductiua/et ſalutis noſtre cauſatiua. Ille paganus cauſa orationis de ethiopia in hieruſalē venit: qui legendo ſcripturā ſedēs in curru ſe occupabat: et ideo per illū ad fidem vocari meruit/ cui⁹ ſcripturā legebat: q2 q̄ in ſcripture lectionib⁹ occupať/ad omē bonū faciliter inclinatur. Apſs: Scriptura diuinit⁹ inſpirata vtilis eſt. ¶ Uel 1. Timo. 3. d
allegať quō bona ſocietas eunuchus reginarū Aliter
id eſt diuitib⁹ ⁊ p̄ncipib⁹ hui⁹ mūdi ꝑficit: ⁊ quō philippi apl'i/q̄ interp̄tať os lāpadis.i. viroꝝ ſanctoꝝ religioſorū/qui os lampadis dicunť: q2 loq̄ et docere verbis et illuminare exemplis alios dinoſcunť: ſocietas et allocutio talibus ꝑficit: ipſos ad baptiſmū.i. ad puritatē cōſcientie inuitat pariter et inducit. Pſal. Cū ſancto ſan Pſ. 17. d
ctus eris. Dato ꝙ aliquis ſit ethiops.i. peccatorū fuligine denigratus: ſedēs i curru.i. i altis ſeculi dignitatib⁹ eleuat⁹/et curriculo diuerſorū negociorū agitatus: ſi tñ ſcripturā libenter legit et ſocietatē bonoꝝ diligit: ipſoruq̄ȝ verba et documenta audit: faciliter ad ſalutē ꝑuenit. Unde dicť: Qui ex deo eſt/verba dei audit. Joan. 8. f

¶ Capitulum nonum textus: Saulus autē erat conſentiens neci eius. Moralitatū Capitulum VII

E Beati pauli cōuerſio fuit mirabilꝭ valde.
Nā cū actualiter peccaret: ⁊ ad adducē
dū vinctos in hieruſm/ſi q̄ iudei i chꝛiſtū
crediderāt/ꝑperaret i damaſcū: ſubito circūful
ſit eū lux de celo: ⁊ cadens in terrā audiuit vocē
dn̄i ipſm deſuꝑ arguentē: Saule ſaule q̄d me ꝑſe
queris? durū eſt tibi cōtra ſtimulū recalcitrare.
Qui dixit: Quis es dn̄e? Cui reſponſū eſt: Ego
ſum ieſus nazarenꝰ quē tu ꝑſeq̄ris: Surge ⁊ igre
dere ciuitatē ⁊c. Paulus igiꝭ q̄ dicebaꝭ ſaulus
q̄ ex circūfulſiōe diuini luminis fuerat ad terrā
ꝓſtratus et excecatus/de terra ſurrexit: ſ; aper
tis oculis nihil vidēs: ꝑ manꝰ tractus a ſocijs i
damaſcū/ab anania baptiʒatꝰ fuit: ⁊ ſquamiſ de
oculis cadētibus viſum recepit: ⁊ cibo ſumpto
cōfoꝛtatus/ et a diſcipulo infoꝛmatus/ gētibus
et iudeis ꝑdicauit: et vas electionis a dn̄o dictꝰ
fuit. Uade inquit chꝛiſtus Anania: qm̄ vas ele
ctionis eſt mihi iſte/ vt poꝛtet nomē meū corā re
gibus et ꝑncipibꝰ et filijs iſrꝭ. Quod vtiq; factū
eſt: q2 q̄nto exiſtēs in ꝑfidia fuerat neq̄oꝛ/ tanto
ad fidē cōuerſus eſt melioꝛ et cōſtātioꝛ atq; ma
Roma.5.b ioꝛ: ſicut ipſe de ſe dicit: Ubi abūdat delictū/ ibi
Moꝛalitas ſuꝑabūdabit gr̄a. ❡ Iſta pn̄t applicari ad mo
dū et foꝛmā qua pn̄t cōuerti hoīes obſtinati et i
ſua malicia cōfirmati. Opoꝛtet eñ ꝙ deus ante
oīa ipſos luce celeſti.i. diuia gratia inſpiret inte
rius et infundat. Deinde ꝑ tribulationē ⁊ timo
rē ipſos ad terrā depꝛimat: ⁊ ſuā ſuꝑbiā ꝑ violē
tiā vel timoꝛē moꝛtis/ iudicij et inferni cōterat:
F tandē viſum preſumpte ſapiētie auferat: ⁊ ꝑ cō
ſcientie ſtimulū ipſos acriter repꝛehēdat: Sau
le inq̄t q̄d me ꝑſeq̄ris? i. cognoſce q̄nta cōtra de
um feceris. et tūc ſequiꝭ ꝙ ipſos ꝑ ſpem ſalutis
erigat: et ad ingrediēdū/ ꝯſyderādū ⁊ affectādū
ꝑadiſi ciuitatē ipſos inducat dicēs: Surge ⁊ in
Gen.35.a. gredere ciuitatē: Surgite ⁊ aſcēdamꝰ i bethel. ⁊
tūc neceſſe eſt ꝙ tales apertis oculꝭ nihil videāt
id eſt ꝙ mētis oculos ꝑ mētis diſcretionē aperi
ant: ⁊ ſ; eſſe nihil cogitēt de his q̄ an̄ viderant.i.
Mat.17.b. ꝙ aliq̄ mūdi bona nō reſpiciāt. Mat. Neminē
viderunt niſi ſolū ieſū. Tandē opoꝛtet ꝙ bonis
ſocijs et fidelibus ꝑdicantibus iſti cōmittanꝭ: a
quibus ꝑ manꝰ.i.ꝑ bona exēpla trahanꝭ: et ad
ananiā q̄ interꝑtaꝭ donū gratie.i. diuinā gratiā
et miſericoꝛdiā: in damaſcū/ q̄ interpretaꝭ ſāgui
nis potus.i. ad ſāguinis chꝛiſti et eucharíſtie re
ceptionē introducanꝭ: vbi ꝑ lachꝛymarū exube
rantiā baptiʒanꝭ: vt ſic ſquamis.i. vitioꝝ immū
dicijs per cōfeſſionē cadētibus/ viſus mētaꝭ diſ
cretionis i eis repareꝭ: et quāto an̄ peioꝛes fue
rāt/ tanto i melioꝛes hoīes cōuertanꝭ: ita ꝙ va
ſa electionis a deo vocari mereanꝭ/ ⁊ ad officiū
Aliter ꝑdicationis pre ceteris eliganꝭ. ❡ Uel dic ꝙ pre
latꝰ q̄ñ vult obſtinatū coꝛrigere: debet eū ꝑmo
per foꝛtē tribulationē ꝓſternere: ⁊ ad terrā.i. ad
moꝛtis cōſyderationē eijcere/ ⁊ tandē ꝑ cōſolati
onē erigere/ bonis pedagogis ⁊ ſocijs cōmitte
re: vt ſupꝛa. Et ſic ſaulus/ q̄ interpꝛetaꝭ abutēs
cōſilio/ efficieꝭ paulus: q̄ interpꝛetaꝭ os tube vꝭ
electionis miraculū: inq̄ꝫtū de abuſoꝛe et malo

Ipſe efficieꝭ bonus: et inq̄ꝫtū ad tubaꝭ pꝛedicati G
onis officiū miraculoſe a dn̄o erit electꝰ. Eſa.
Clama ne ceſſes: ſicut tuba exalta vocē tuam. Eſa.58.a
❡ Uel dic ꝙ paulus q̄ ad terrā ꝓſtratꝰ ⁊ excecatꝰ Aliter
eſt: ita ꝙ aꝑtis oculꝭ nihil videbāt/ donec intro
ductꝰ damaſcū viſū recepit: pōt ſignificare aua
ros: q̄ ad terrā.i. ad terrena ꝑ affectionē ꝓſtrati
ſolēt viſū vere diſcretiōis ꝑdere: ita ꝙ q̄uis ocu
los intellectꝰ apertos habeāt q̄ꝫtū ad ſapientiā
ſecularē/ ⁊ i mūdanis negocijs limpidos ⁊ acu
tos: nil tn̄ quod ad ſalutē ꝑtinet vidēt: nec q̄ ſpe
ctāt ad aīam ſtudēt. Pſal. Oculos habēt et nō Pſal.113.b
videbūt. Uerūtn̄ poſtq̄ ciuitatē damaſci/ q̄ int
pretaꝭ ſanguinē ꝓpinās.i. i infernū/ vbi ſāguis
crudeliter ꝓpinaꝭ dānatis/ intrauerūt: tūc incipi
ēnt viſū diſcretiōis recipe/ ⁊ ſe cognoſcere. Un̄:
Eleuās oculos cū eſſet i toꝛmētis vidit. Super Luce.16.f.
quē locū Grego. dicit: ꝙ aduerſitas aperit ocu
los. Eſa. Uexatio dabit intellectum. ❡ Illud Eſa.28.e.
quod poniꝭ hic/ ꝙ paulꝰ q̄rebat ſe adiūgere fra Eodē ca.e.
tribꝰ i hieruſm: illi timebāt ⁊ fugiebāt eū: neſcien
tes ipſū cōuerſū: ſciētes q̄nta mala inferre fideli
bus ſolebat. ❡ Hoc poteſt allegari/ ꝙ mala fa Moꝛalitas
ma difficile tolliꝭ: ꝙ q̄ ſemel criminoſus extitit:
dato ꝙ in veritate ſit coꝛreptꝰ: tn̄ ꝓ ſuſpecto ha
beꝭ. Eccl̄s. Si hebetatū fuerit ferrū: nō vt pꝛius Eccl̄s.10.b.
multo laboꝛe exacueꝭ. ❡ Socij pauli vocē audi Eodē ca. b.
entes nihil videbāt. ❡ Hoc pōt allegari/ ꝙ mo Moꝛalitas
derni pꝛedicatoꝝ auditoꝛes multa audiunt/ ſed
nihil vident: audiūt verba/ ſed nō vident exem
pla: q2 multi inueniunꝭ q̄ bona dicūt: pauci ex H
emplariter faciūt. Ideo diciꝭ: Que dicūt facite Mat.23.a.
et q̄ faciūt nolite facere. ❡ Uel dic cōtra audi Aliter
toꝛes: q̄ bene pꝛedicatoꝝ verba libēter audiunt:
nunq̄ tamē accedūt ad facta: nec volunt ab eis
capere aliqua bona exempla operandi. Deute.
Uocē audiuiſtis/ ſed faciē nō vidiſtis. Deute.4.b.

❡ Capitulū decimū tertius: Uir autē quidam erat in Ceſarea nomine coꝛnelius. Moꝛalitatū Capi. VIII

Coꝛneliꝰ cēturio gētiꝭ italicꝰ: ꝑ impera
toꝛē i paleſtine ceſarea cōſtitutꝰ/ religio
ſe viuebat: ⁊ timēs deū multas elemo
ſynas faciebat: ⁊ ſepius deū exoꝛabat: q̄ꝓpter
deus ipſū perire nō ſuſtinēs/ angelū ſibi miſit:
ꝑ quē ad btm̄ petrū erectꝰ/ fidē ⁊ baptiſmū ſuſ
cepit. ❡ Illud allega/ quō etiam elemoſyna in Moꝛalitas
gentibꝰ et alijs eſt deo grata: que apud deū ſa
lutē poſſeſſoꝛi ſuo mereꭍ: ita ꝙ diuina clemētia
vt cōiter hoīem piū et miſericoꝛdē/ q̄uis alꝭ ſit
pctōꝛ/ nō ſuſtinet damnari: iuxta verbū Hiero.
dicētis/ ſe nō audiſſe hominē male moꝛtuū pijs
operibus aſſuetū. Sicut de beato Gregoꝛio le
giꝭ: ꝙ paganū ſuis oꝛationibus ab inferno ſuſ
citauit: eo ꝙ ipſum fuiſſe piū audierat: ideo di
citur/ ꝙ elemoſyna a pctō liberat ⁊c. ❡ Cum in Tobie.4.b.
dei abominarenꝭ gentiles: ita ꝙ in pꝛimitiua ec Eodē ca.b
cleſia chꝛiſti diſcipuli/ q̄ ꝓ maioꝛi pte iudei erāt/
gētilibus nō pꝛedicarēt/ nec eis cōicarēt: ſed po
tius in iudea cū iudeis habitarent: factum eſt
ꝙ petrus quadā die in ioppen manebat: vbi in

A ſolariū vt dom9 aſcēderet ⁊ orābat. Fact9 igit̃
in extaſi: linteū ꝑ q̈tuor angulos a celo demiſſuȝ
oībus ſerpētib9/q̈drupedib9 ⁊ volatilib9 plenū
ſibi pſentatū i viſu intuet̃: ⁊ tūc de celo auditur
vox/monēs vt comedat dicēs: Surge petre/ma
cta et mādnca. Sed tñ ne iſta tāq̄ imūda et lege
ꝓhibita refutaret/cōtinuo ſubinfert̃: Quod de
us purificauit/ tu ne imundū dixeris. Uas igit̃
illud mox i celū recipit̃: et ꝑ hāc viſionē itellexit
petrus/ꝙ nō eſt pſonaꝝ acceptio apud deū: ⁊ ꝙ
deus ita bñ vult ſanari gētiles vt iudeos: ⁊ ꝙ in
differentes debēt eſſe apli quo ad bonos ⁊ ma-
los. Exinde factū eſt/ꝙ diſcipuli gētib9 predica
uerūt: ⁊ eis cōicātes/ipſos ad fidē et eccliaȝ rece-
perūt. Tūc igit̃ intrauit nūctius cornelij gētilis
q̈ fidē ⁊ baptiſmū petebat: et ſic in viſiōe cogno
uit/ꝙ neminē refutare deberet. Inde etiā factū
eſt/ꝙ diſcretionē cerimonialē ciboꝝ legaliū di-
miſerūt: et cūcta aīalia dū tñ ſana eſſent/corpi-
Moralitas bus in cibaria receperūt. ¶ Hic contra quoſdā
q̈ ſunt tā in ſeculo q̄ in clauſtro: q̈ ita de ſua iu-
ſticia pſumūt/ꝙ gētiles et imūda aīalia.i.pctō-
res et impios vilipendūt: ⁊ cū ipſis cōicare de
dignant̃: et eis pdicare nō ſatagūt/ſed ↄtemnūt
Luce.18.b. Cōtemnebat eñ phariſe9 publicanū. Dicūt eñ
Eſa.65.a. illud Eſa. Recede a me ⁊c. Sed illud i ſuis di-
ſcipul' dñs repudiat: et maxime i petro.i.in pla
to et pdicatorib9 illud nō approbat. Uult eñ ꝙ
tales nihil immūdū reputēt: nullū q̄uis pctōrē
repudiēt et contemnāt: ſed generaliter bonis ⁊
B malis viā ſalutis oſtēdāt: et ad oēs indifferenter
ſe habeāt: cū ſapiētib9 et inſipiētib9/grecis ⁊ bar
Mat.9.b. baris debitores exiſtāt: debitū ſuū ſoluāt. Nō
eñ opus eſt valētib9 medic9/ſed male habētib9
Quod de9 purificauit ⁊c. q̈r quos de9 baptiſmo
lauit/vl' ſanguine redemit: nō debēt alij ↄtēnere
Mat.18.b. ſed charitatis amplexib9 adamare. Mat. Uide-
te ne cōtemnatis vnū ex puſillis his.

¶ Capitulū duodecimū text9: Eodē
aūt tpe miſit herodes rex man9/vt af
fligeret quoſdā. Mora. Capi. IX

PEtrus capt9 ab herode/vt poſt paſcha
ab eo occideret̃: primo in carcerē fuit
miſſus/duab9 catenis vinctus/ꝗ q̈tuor
q̈ternionib9 militū cuſtodit9. Uerū cū oratio fie
ret ab eccleſia ſine intermiſſione ad deū ꝓ eo: fa
ctū eſt ꝙ eadē nocte q̈ in craſtinū debebat occi-
di: inter duos milites i carcere dormiētī/ ange-
lus dñi aſtitit: et lumē i habitaculo circūfulſit:
ꝑcuſſoq3 latere petri/excitauit eū dicēs illi: Sur
ge velocit̃/pcinge te/⁊ calcia te caligas tuas: ⁊
circūda tibi veſtimētū tuū/⁊ ſeq̈re me. Ceciderūt
igit̃ catene de pedib9 ei9: ⁊ ipſe poſt angelū ibat
et ꝙ hoc ꝑ angelū fiebat/neſciebat: q̈nimo ſe vi
dere ſomniū eſtimabat. Trāſeūtes igit̃ pmā et
ſecundā cuſtodiā/venerūt ad portā ferreā q̈ du-
cit ad ciuitatē: q̈ vltro apta eſt eis: et ſic de ptāte
herodis exiuit: et cōtinuo angelo recedente/pe-
trus ad ſe reuerſus/angelicū miniſteriū recog-
nouit dicēs: Nūc ſcio vere/q̈r miſit dñs angelū
ſuū ⁊c. Ipſe igit̃ ad frēs venit: et ſic miracl'oſe ſe

liberatū inuenit. ¶ Reuera talis pceſſus vide C
tur q̈ſq3 fieri i cōuerſione pctōris. Cōſtat eñ ꝙ Moralitas
petr9 q̈ iterptat̃ diſſoluēs.i. pctōr penitēs/robu
ſtus ad diſſoluēdū legis diuine vincula aſſuet9:
ab herode diabolo ꝑ pctm̄ capit̃: i carcerē ma-
le cōſuetudinis trudit̃: q̈tuor q̈ternionibus.i.q̈
tuor malis affectionib9 tradit̃: duab9 catenis.i.
cōplacētia pcti et difficultate penitēdi ſtringit̃
et ſic ibi dormit et q̈eſcit: et inter duos milites/
ſcȝ inter excecatiouē mētis/⁊ incōſyderationē fi
nis ibi cōmorat̃. Nec cogitat ꝙ de ei9 damna-
tione et morte tractet̃: et ꝙ in craſtino.i. ſubito
damnādus a demonib9 expectat̃. Uñ: Nūc autē Luce.19.g
abſcondita ſunt ab oculis tuis. Sed de9 q̈ videt
damnationis periculū: angelū ſuū.i. aliquē euā-
gelicū predicatorē vel plātū ſibi mittit/ q̈ ipſum
arguēdo ꝑcutit: et ad ſurgendū de pctō/ exeun-
dūq3 de periculo excitat et inducit. Percutit igi
tur latus/id eſt cor ⁊ pectus eius ꝑ contritionē
cadunt catene vitiorū ꝑ confeſſionē et abſoluti
onē: ſurgit ꝑ peccati diſplicentiā: pcingit ſe ꝑ
abſtinentiā/et tēperantiā/ et ſuperfluitatū reſe-
cationē: calciat caligas ſuas/id eſt multiplicem
bonā affectionē: circūdat ſibi veſtimentū ſuuȝ/
id eſt bonā cōuerſationē: ſequit̃ angelū predica
torē ꝑ bonā imitationē/et obediētie executionē.
Exo. Angelus meus pcedet te: cuſtodi et obſer Exo.32.g.
ua mādata eius. Primā et ſecundā cuſtodiam
trāſit ꝑ culpe et pene euaſionē: et ſic ad portam
ferreā.i. ad durā penitentiā q̈ ad ciuitatē paradi
ſi ꝑducit̃ ꝑ ꝓprie carnis macerationē: ⁊ ita liber
de manu herodis.i. diaboli efficit̃: ⁊ frīb9.i. fide- D
lib9 adiūgit̃ ꝑ gr̄az ⁊ deuotionē. Luc. De manu Luce.1.g.
inimicoꝝ nroꝝ liberati/ſeruiam9 illi: ad laudan-
dū deū et angelū q̈ ipſū liberauit.i. plātū q̈ ipſuȝ
ↄuertit: ꝑ gratiarū actionē q̈ſi ſe liberatū cogno
ſcit/et euaſiſſe periculū ⁊ dānationē/dicēs: Nūc
ſcio vere q̈r miſit dñs angelū ſuū/et liberauit me
Pſal. Laque9 cōtritus ē: ⁊ nos liberati ſumus. Pſal.123.et
¶ Diſcipul' audientib9 petrū ſtare ante ianuā/ Eodē ca.c
et nō credentibus: dictū eſt ꝙ angelus ei9 erat.
¶ Hoc poteſt allegari/ quomō quilibet habet Moralitas
angelū ſibi deputatū. Unde dicit̃: Angeli eorū Mat.18.b.
vident faciez patris ⁊c. ¶ Cum Herodes qua- Eodē ca.d
dam die in Ceſarea/indutus veſte regali ꝓ tri-
bunali ſederet: et tyrij et ſydonij quibus irat9 fu
erat/adularent̃ eidē: et vocē dei et nō hominis
acclamarēt: hoc eſt dictu: ꝙ laudes deo ⁊ nō ho
minibus debitas ſibi adulādo dicerēt: ipſuȝ eo
ſuſtinente et approbāte tanq̄ deū collandarēt:
affuit angelus dñi qui ꝑcuſſit ipſū: ⁊ ſtatim con
ſumptus a vermib9 expirauit. ¶ Illud pōt ex- Moralitas
emplariter dici: quō illū deus deteſtat̃ et punit/
q̈ ꝓpriā cōditionē nō cognoſcit/ſed vltra ꝓpria
merita ſe laudari permittit: angelus/id eſt diui-
na ſententia tales ꝑcutit: et vermiū/id eſt demo
nū multitudo ipſum cōſumit. Eſa. Uermis eo- Eſa.vl.g.
rum nō moriet̃: et ignis eorū non extinguetur.
¶ Uel allega cōtra antichriſtum: qui in regia Aliter
maieſtate ſedebit: et ſe deū magnificari gaude-
bit: ideo vermis infernalis ipſuȝ ꝑpetuo deuo-

E rabit: ⁊ angel⁹.i. chriſt⁹ ipſum ꝑcutiet ⁊ dānabit

Aliter ¶ Uel dic ꝙ herodes q̇ interpratur glorians l pel lib⁹.i. q̇ in ſua pulchritudine gloriant: ⁊ q̇ iacobū id eſt ſpoliationē diaboli l ſe occidūt: ⁊ petrꝫ .i. ſubſtantiā mētis in ſe eneruare conant: q̇ volūt in ornatu regio ſedere/ et adulatorꝫ laudibus ſcalpi: et vltra merita ꝟtutē ſuā laudari ab adulatoribus delectant: tales dico ꝙ angelo dei id eſt ab anteriori ratione ꝑcutiunt: ⁊ a vermibus id eſt cōſcientie remorſu interi⁹ corrodunt/ inq̄tū cōſciētia taliū ipſos ꝑcutit/ quādo l ſe nō ſentit quod ab adulatorib⁹ ꝓclamat.

Aliter ¶ Uel dic ꝙ reges et magnates hui⁹ mūdi exteri⁹ publice habēt adulatores: intus/ id eſt occulte: vermes/ id eſt detractores et aliorum deuoratores.

¶ Capitulū decimūquartū text⁹: Factū eſt aūt i iconio/ vt ſimul introirēt ſynagogā. Moralitatum Capi. X

Paulo ⁊ barnaba regionē luſtrānb⁹: cōtigit ꝙ dū eſſent lyſtris: vir quidā ſedebat claud⁹ pedib⁹ ex vtero matris ſue. Hū igit iſte audiēs paulo loquēte: ⁊ vidēs paulus ꝙ haberet fidē vt ſan⁹ fieret/ dixit ad eū paulus: Surge et ſta ſupra pedes tuos rectus. Qui exiliēs ambulabat. Turbe aūt licaonice clamauerūt: Dŋ ſiles facti hoīb⁹ deſcēdert ad nos. Barnabā igit Iouē dixerūt: paulū ꝟo q̇ dux erat ꝟbi/ mercuriū vocauerūt. Ipſi adductis theſauris et coronis/ ipſis ſacrificare voluerunt/ niſi apli prohibuiſſent.

Moralitas F ¶ Iſta applica ad ꝑdicatores: q̄ ꝙ ipſi de ſuis doctrinis ⁊ exēplis faciūt claudos id eſt peccatores et in morib⁹ claudicātes recte per iuſticiā incedere: digni ſunt ꝙ gentiles.i. ſeculares ipſos deos.i. ſanctos debeant eſtimare: et ſacrificia honorū tꝑaliū ipſis miniſtrare/ dicentes: Dŋ ſimiles facti hominib⁹ deſcenderūt ad nos. Tales dŋ/ id eſt celeſtes merētur dici: ⁊ tā Jupiter/ qui dicit iuuans pater: q̄ mercurius/ qui dicit aperiēs ciuitatē/ poſſūt vocari: eo ꝙ peccatores ꝑ eos ſicut ꝑ patres ſolēt

Pſ. lx. b. iuuari: et ipſis celi ciuitas apiri. Pſal. Ego dixi dŋ eſtis: et filŋ excelſi oēs. Talibus debent ſacrificia.i. terreni honores offerri: qui ſi vltra modū excedūt/ debēt per eos refutari: teſte Grego. Predicatoribus qui largiunt ſpūalia/ debētur tēporalia.

Aliter ¶ Uel dic ꝙ nullus ſanct⁹ homo debet ſuſtinere ꝙ aliq̇s ipſuꝫ deū reputet.i. ꝙ maiores laudes q̄ ſua requirūt merita ſibi formet. Uel ꝙ ſacrificia vane laudis ſibi offerat/ q̄ de

Hiere. 6. c. ipſo aliquid vltra veritateꝫ exiſtimet. Hiere. Ut qd offertis mihi thus de ſaba? Cuius cōtrariuꝫ

Act. 12. b. fecit Herodes: q̇ ſicut ſupra viſum eſt/ deū ſe vocari ſuſtinuit: et ideo triſte ſalariuꝫ reportauit.

Eodē ca. c. ¶ Paulus lapidatus/ ⁊ extra ciuitatem lyſtris tractus: vbi prius tā q̄ de⁹ fuerat eſtimat⁹: a turbis extra ciuitatē ꝓiect⁹/ mortu⁹ fuit credit⁹: q̇ tādē poſt turbarū receſſū ſurrexit: et circūſtātibus fratrib⁹ ciuitatē intrauit: ⁊ die poſtera de ciuitate receſſit: ⁊ valefaciens fratrib⁹ dixit: Per multas tribulationes oportet nos introire regnuꝫ

Moralitas dei. ¶ Iſta allega/ ꝙ illi qui in lyſtris/ q̇ erat ciuitas gentiliū.i. in mūdo/ q̄ eſt habitatio peccatorū: ſicut dŋ aliquotiens honorantur: ibidem quādoq̄ verſa vice per infortunia lapidantur: vbi eñ fortuna hominē eleuat/ ibidē ipſum quādoq̄ lapidat ⁊ cōdemnat. Unde Seneca: Fortuna vitrea eſt: dū ſplendet frangit.

Aliter ¶ Uel dic ꝙ in hoc pōt notari/ ꝙ q̄nq̄ viri ſancti pñt mortuos ſe licite et alia ſimilia fingere: vt ſic poſſint impiorum ſeuitiam declinare.

¶ Capitulū decimūquintū Text⁹: Et quidā deſcēdētes de iudea/ docebāt fratres. Moralitatū Capi. XI

In caplo decimoq̄nto fit mētio/ quō determinatū eſt cōuerſos ad chriſti fidē ad onꝰ graue cerimoniarū legis non teneri nō idiget exponi: vide ibi. Illud aūt quod tādē ſequit/ ꝙ orta ē diſſēſio inē paulū ⁊ barnabā: ſtatuētes reuiſitare ꝑ eos frēs i diuerſis ciuitatib⁹ cōuerſos/ ⁊ eos i fide ⁊ morib⁹ ſolidare: ita ꝙ ab inuicē ſunt diuiſi: vnus q̇dē electo vno ſocio ad vnā ꝑtē/ ali⁹ cū alio ad aliā iuit.

Moralitas ¶ Hoc allega/ ꝙ occulta dei ꝓuidētia inter viros ſctōs q̄nq̄ ꝑmittit diſſenſiones/ vel aliq̄ alia leuia ſcādala: ⁊ hoc quādo videt hmōi mala in bona poſſe conuerti/ et in melius cōmutari. Iſti q̄ diu ſolū fuiſſent ſimul in vno loco/ fructū nō feciſſent. Nunc aūt ab inuicē diuiſi ſunt: ⁊ ſic in pluribus locis ꝑdicauerūt: ⁊ nomen chriſti fidēq̄ ei⁹ multo amplius adauxerunt. Bona igit fuit illa diſſenſio ex qua occaſionaliter orta eſt fidei chriſti multiplicatio. Unde Chriſtus dicit/ ꝙ nō venerit pa- Luce. 12. ſ.

D cē mittere in terrā/ ſed gladium.

¶ Capitulū decimūmſextū Textus: Peruenit autem in derben et lyſtrā Et ecce diſcipulus quidam. Moralitatum Capitulum XII.

Paulus circūcidit timotheū q̇ erat gentilis: cū tamē ſciret circumciſionē nō eſſe neceſſariā: ipſam ⁊ alias cerimonias nō eſſe fidelib⁹ imponēdas: ſicut patet in capitulo ꝑcedēti: hoc tamē fecit ad iudeorꝫ ſcādalū vitandū: quorū multitudo in illis partib⁹ crediderat/ q̇ adhuc circūciſionē tenebāt. Nō poterāt eñ ita ſubito ritus nouos accipere/ et ſuos modos antiquos abdicare. Simile ꝓbat infra

Act. 21. e. vbi paulus de concilio ſeniorū/ et ſe nazareū ⁊ legis obſeruatorē ipſū videri crederent: ⁊ illa ſimulauit: ⁊ cū alŋs nazareis ad tēplū purificandus intrauit/ vt legis obſeruatorē ipſum videri crederēt: et illa q̇ de ipſo audierāt/ falſa exiſtimarēt: offerēs ſacrificiū acceptauit.

Moralitas ¶ Iſta pñt allegari ad duo. Unū eſt: ꝓ vitādo ſcādalo ⁊ periculo licitum eſt fieri quod alś erat illicitū/ et diſ-

Luce. 24. d. ſimulare quod nō eſt verū. Uñ Lu. Fingebat ſe longius ire. Aliud eſt/ ꝙ cito ⁊ faciliter nō pōt

Prouer. 22. a. mutari quod diu fuit obſeruatū. Prouer. Adoleſcēs iuxta viam ſuā ambulans/ etiam cū ſenuerit ⁊c.

Eodē ca. b. ¶ Paulus ⁊ ſilas vocati ſunt a ſpūſctō ꝑdicare in frigia/ bithinia ⁊ galacia. Uocati ꝟo ſunt in macedonia euāgelizare: ſicut paulo per viſum oſtēſum eſt: vbi videbat ſibi/ ꝙ hō mace-

A do ad eū venit/et ei⁹ auxiliū implorauit. ¶ Hoc
Moralitas poteſt allegari/quō ſpūs vbi vult ſpirat: ꝛ quō
Joan.3.a. quoſdā vocat/ꝛ quoſdā repudiat: ꝛ quō ꝑdicato
res ſuos ꝑ occultā inſpirationē/nunc ab illo lo
co retrahit/nūc ad aliū mittit. Nouit eñ de⁹ q̄
ſunt ei⁹: ꝛ ideo ſm̄ ꝙ vnū vel aliū elegit/ſm̄ hoc
Joan.13.b. ꝑdicatores ad eos mittit. Unde Joā. Ego ſcio
Eodē ca.d quos elegerim. ¶ Cū philippis q̄ eſt ꝑma ciui-
tas macedonie/eſſet q̄daʒ puella ſpū phitonico
plena: q̄ diuinādo q̄ſtū maximū ſuis dn̄is exhi-
bebat: Factū ē ꝙ paulū ꝛ ſilā ſeq̄ret/ et ad eorū
laudē hol b⁹ loq̄ret. Iſti hoies inq̄t ſerui dei ex-
celſi ſūt/q̄ annūciāt nobis viā ſalutis. Cōpatiēs
ſibi paulus/imꝑauit imūdo ſpiritui ꝙ ipſam di
mitteret: ꝛ ſic eā prim⁹ a ſpū phitonico libera
uit. Dn̄i ṽo puelle videntes/ ꝙ lucrū ſuū defece
rat: et ꝙ puella ſanata nihil ampli⁹ diuinabat:
apl̄os inuaſerūt: ꝛ facto cōcurſu/ipſos traxerūt
ad ꝑncipes: q̄ ipſos publice ceſos ī carcerē detru
Moralitas ſerūt. ¶ Iſta allega/quō multi ſunt q̄ nō curāt
de filiorū ſuoꝝ et ſubditoꝝ ſpūaliū ſalute/ſed ſo
lū de ꝑpria et tꝑali vtilitate: nō curāt ſi diabolo
vel ſpiritui immūdo et pctō ſubijciant̄: dū tamē
inde aliqua lucra ſue burſe ſuborneñt. Iſta vi-
dem⁹ de parētib⁹ et amicis ſeclarib⁹: q̄ ſi habēt
aliquā puellā.i.aliquē filiū vł amicū ſpū phito
nico.i.ſciētia diabolica plenū/diuinatorē ꝛ adno
catū/ꝛ ī ſecularib⁹ ſciētijs eruditū: vidētes ꝙ q̄-
ſtus/honor/vtilitas tꝑalis ex hoc ipſis aduenit
noluit ipſū ad hoc cōuerti: ſed pot⁹ ipſū pl⁹ dili-
Phil.2.c. gūt ī ſclari ſtatu ꝯuerſari. Phil. Oēs eñ q̄ ſua
B ſunt q̄rūt/nō q̄ ieſu chriſti. Uñ ſi contingat ꝙ ta
les ad inſtinctū pauli et ſile.i. bonoꝝ religioſo-
rū ſpūaliter ſanent̄/et ad religionē cōuerſi a po
teſtate diaboli liberent̄: ſtatim dn̄i taliū.i.ipſoꝝ
tꝑales parētes: vidētes ꝙ ſpes tꝑalis lucri quā
habebāt/in talē cecidit et defecerit: incipiūt cō-
triſtari: et cōtra ipſos q̄ eū ſanauerūt.i. q̄ eū ad
religionē duxerūt/ſolēt turbari/ꝛ ī eos debaccha
ri/ dicētes: Hi hoies ꝯturbāt ciuitatē noſtrā cū
ſint iudei: et annunciāt morē quē nō licet nobis
recipe/cū ſim⁹ romani. Ad literā eñ ſeclares vo
cāt religioſos orbis turbatores: ꝛ ipſos iudeos
et ſupſtitioſos dicūt: ꝛ reſpectu ſui ipſos eſſe vi
les reputāt: ſe ṽo romanos.i. nobiles eſſe ferūt
nō licet nobis dn̄e hūc morē ſuſcipere/ cū ſimus
romani: id eſt nō licet nobis religioſos vel cleri-
cos fieri/cū ſimus nobiles et magni. Unde di-
Joan.8.d cit̄ in Joan. Semen Abrae ſum⁹/et nemini ſer-
Ca.XVI.c. uiuimus vnq̄. ¶ Paula et ſila truſis in carce-
re/et eorū pedibus ſtrictis ligno: factus eſt ter-
remotus: fundamēta carceris mota ſunt/ fores
apte/vincula ſoluta: et lumē refulſit vndiq;: qui-
bus viſis/cuſtos carceris cōuerſus eſt ad domi
Moralitas nū/et cū tota domo ſua baptizatus. ¶ Hoc al
legatur/ꝙ mors et tribulatio apoſtolorū valde
proficit ad vtilitatē noſtrā: dū in eorū tribulati-
onibus et morte miracula fiebāt. Cūq; exiſten-
tes in carcere ꝑdicabāt/vel epiſtolas ſcribebāt
et ad remota mittebāt/q̄n q; actualiter ad Chri-
ſtū hoies cōuertebāt; vel ſaltē nos alios q̄ nunc

talia legim⁹/ī fide ſolidabāt: ſicut de btō paulo C
alibi legit̄: q̄ in carcere poſit⁹ ſcribebat epl̄as: q̄
nūc magis ꝓficiūt vniuerſis/ꝙ ſi tunc liber ex-
ſtēs ꝑſonaliter ꝑdicaſſet. Scit eñ de⁹ de tribula
tionib⁹ ſanctorū et alioꝝ bona elicere: q̄nimo
talia mala euenire nō ꝑmitteret/niſi ſciret ex ta-
lib⁹ vtilitatē aliquā ꝓuenire. Deut. Ut ſugeret Deute.32.b
mel de petra/et oleum de ſaxo duriſſimo.

¶ Capitulū decimūſeptimū text⁹: Cū autē ꝑambulaſſet amphipolim et appolloniā. Moralitatum Ca. XIII

Cum paulus eſſet athenis: ꝛ ibi nomen
dn̄i ꝑdicabat: factū eſt ꝙ philoſophi ꝛ
alij audiētes/ꝙ futurā reſurrectionē di-
ceret: ceperūt eū deridere/ꝛ ṽba ei⁹ nugatoria re
putare. Uñ q̄dā dicebāt/ꝙ nouoꝝ demonioꝝ vi
debat̄ eſſe denūciator. Alij dicebāt/ꝙ erat ṽbo
rū inutiliū ſeminator. Ipſe ꝓpter hoc nō deſti-
tit: ſed cū ipſis diſputās/ꝛ fidē eis ꝑdicās/ mul-
tos ad fidē cōuertit. Et dicit̄ ibidē/ꝙ athenien-
ſes ꝛ alij hoſpites ad nihil aliud vacabant/ niſi
dicere ꝛ audire aliq̄d noui. ¶ Iſta pn̄t applica- Moralitas
ri cōtra modernos auditores ſermonū. Ad hoc
deuenit humana demētia, ꝙ hoies plus querūt
audire nugas q̄ vtilia: q̄nimo multi vident̄ eſſe
ſiles athenienſib⁹: q̄ curioſitatis gratia magis q̄
vtilitatis ſermones aliorū audiunt: quos tandē
modica occaſione deſpiciūt. Uñ Sene. Natu-
ra hūana nouitatis eſt auida. Si aūt ꝑdicator
dicat cōmunia ꝛ vtilia/ꝛ nō ad volūtatē ipſorū:
ſtatim ſolēt eū deſpicere: ꝛ oīa ṽba ei⁹/ q̄q̄ ſctā
ꝛ vtilia/dn̄nare: dicentes: Quid vult ſeminator
ṽboꝝ hic dicere? Alij dicūt/ꝙ nouoꝝ demonio-
rum videt̄ denūciator eſſe. Prouer. Nō recipit Prouer.18.a
ſtult⁹ ṽba prudētie ꝛc. ¶ Uidēs paul⁹ idolatrie Eodē ca.e
deditā athenienſiū ciuitatē/incitabat̄ ei⁹ ſpūs. In
ter cetera ṽo ſimulachra inuenit ibi idoliʒ/cui⁹
titulus erat ignotus de⁹: hol bus ipſis annūcia
uit dicēs: Quod ignorātes colitis/hoc ego an̄ū-
cio vobis. Narrat̄ eñ ꝙ ī paſſione chriſti cū ſo
lis eclipſis vniuerſalis fieret: ꝛ ipſa eclipſis natu
raliter nō fieri valeret: ꝑ eo ꝙ luna ī oppoſitio-
ne/et nō in coniūctione ſol eſſet: philoſophi qui
erāt athenis/illud tā mirādū factū alicui igno-
to numini attribuerūt/quē tūc pati alicubi dixe
rūt: ꝛ iō ignoto deo arā fecerūt: ꝛ ibi titulū igno
to deo erexerūt. Tūc fert̄ dionyſius ī ariopago
.i. loco vbi diſputabat̄/ꝑfectus iſta ṽba dixiſſe
Aut deus nature patit̄/aut mūdi machina diſſi
pat̄. Paulo igit̄ ſup titulo hui⁹ idoli diſputāte/
iſte dionyſi⁹ chriſto credidit: et vna cum multis
alijs pauli diſcipul⁹ ſūt factus. ¶ Illud allega Moralitas
cōtra gētiles/q̄ adorāt deū ignotū. Adorāt eñ
deū tāq̄ creatorē: ignot⁹ tñ eſt eis: q2 chriſtū ne-
ſciūt redēptorē. Uñ poſſumus dicere: Nos ado Joan.4.c.
ram⁹ quod ſcim⁹: vos adoratis quod neſcitis ꝛc.
¶ Uel allega inter miracula facta in chriſti paſ Aliter
ſione/ vel de conuerſione Dionyſij.

¶ Capitulum decimūnonū text⁹: Factum eſt autem cū apollo eſſet corinthi. Moralitatū Capitulum XIIII

E Videntes quidã iudei miracula q̃ fa-
ciebat Paulus: et quō demones de
obſeſſis coꝛpibus expellebat: ceperũt
ꝑ nomen chriſti demones adiurare: et q̃q̃ chri-
ſtũ nō crederẽt/ ceperunt tamẽ ſup obſeſſis no-
men dñi inuocare/ dicentes: Adiuro vos ꝑ deũ
quẽ paulus ꝑdicat. Dũ igiť quadã die hoc face-
rent: incepit demoniacus ſeu demō in demoni-
aco dicere ꝑ hec verba: Jeſum noui/ et paulũ
ſcio: vos aũt qui eſtis? Inſiliẽs autẽ in ipſos ad
terrã pſtrauit: ⁊ dominat⁹ amboꝝ/ ipſos nudos
Moꝛalitas et vulneratos dimiſit. ¶ Illud pōt allegari cō
tra ꝑdicatoꝛes/ q̃ dicũt et nō faciũt: q̃ iuxta ver-
Ad Tit.1.d. bũ apli/ cōfitenť ſe deũ noſſe: factis aũt negant.
Sicut ad literã ſuut hypocrite/ qui in nōie Jeſu
ſolẽt predicare: et q̃uis ipſi nō obediãt/ nec fidẽ
eius ꝑ bona opa tenẽt: gaudẽt tamẽ ꝑdicãdo in
eius nōie eius virtutes facere: ita ꝙ q̃nq̃ bñ do
cẽdo ſolent demones et pctã de pctōꝛibus pro-
pulſare. Unde: Dñe vidimus quendã in nōie
Mat.9.f. tuo ⁊c. Sed quid? Pꝛo certo dñs cōtra tales in
dignať: et eos tanq̃ indignos ꝙ ꝑdicẽt nomen
ſuũ/ in manibus demonũ tradit: a quibus finali
Ps.49.c. ter affliguntur. Pſal. Quare enarras iuſticias
meas/ dixit dñs pctōꝛi: et aſſumis teſtamentum
meũ ꝑ os tuũ? Tu ṽo odiſti diſciplinã ⁊c. pro-
Aliter pterea deus deſtruet te in finẽ. ¶ Uel dic ꝙ iſti
met demoniaci quos ipſe volebat curare. i. pec-
catoꝛes quos talis malus pctōꝛ vult cōuertere:
ſolet ipſis dicere: Jeſũ noui/ et paulũ ſcio: vos
F aũt q̃ eſtis: ſcʒ qui ṽba dicitis/ et opa nō facitis
et oꝛe cōfitemini quẽ opib⁹ impugnatis. Medi-
ce inquiũt cura teipſum. Tales ſolẽt q̃nq̃ in in-
iurijs diſcerpere/ tribulare et opprimere/ veſtimẽ-
ta tpaliũ tollere/ et eos infeſtare: ſicut ad literã
patet de mũdi tyrãnis: qui q꜡ vident religioſos
et prelatos verba habere ⁊ non opa: ideo ipſos
ſpoliãt/ et cōtẽnũt verba eoꝝ: et ꝑ iniurias ipſos
Job.24.b. grauãt. Job: Nudos dimittũt veſtimẽta tollẽ-
Joan.9.f. tes. Igiť taliť ꝑdicãti dicũt illud Joã. In pec-
catis natus es: et tu doces nos.

¶ Capitulũ viceſimũ text⁹: Poſtquã aũt ceſſauit tumult⁹/ vocatis paulus diſcipulis. Moꝛalitatum. Ca. XV

Eutenis quidã qui predicãte paulo doꝛ-
miuit: ⁊ de tertio cenaculo q̃ſi moꝛtuus
Moꝛalitas cecidit: quẽ Apls moꝛ curauit. ¶ Hoc
allegari poteſt/ ꝙ qui verbis aplōꝛũ doꝛmiunt: ⁊
qui doctoꝛũ/ predicatoꝛũ prudentũq̃ hoim ſer-
monibus nō intendũt/ ſed potius in vitijs dele
ctanť: faciliter per peccatũ coꝛruunt et cadunt.
Eodẽ ca.c. ¶ Paulus volens ire in hieruſalẽ: inter cetera
dixit de ſe alligatus ſpiritu: vado in Hieruſalẽ/
ignoꝛans quid mihi ibi ſit futurũ: niſi q꜡ ſpũſſã-
ctus vbiq̃ mihi dicit/ ꝙ vincula ⁊ carceres me
Act.21.b. manent. Unde ſequẽti ca. diciť/ ꝙ ꝓpheta Aga
bus zona pauli pedes ſuos ligãs dixit: Hoc di-
cit ſpũſſanctus: virũ cuius zona hec eſt/ ſic alli-
gabũt in hieruſalẽ. Qua de cauſa cũ a fratrib⁹
rogareť ꝙ nō iret: ſibi ſuaderi nō potuit: ſed cō-
tra voluntatẽ oim illuc iuit: vbi ſtatim capt⁹/ li-
beratus/ alligat⁹: et Romã poſtea ductus fuit: G
Moꝛalitas ¶ Recte quotidie ſiſia exprimur in actibus hu
manoꝛũ: ſic eñ neſcio q̃ voce vel occulta diui-
litate quãdoq̃ hō tanq̃ alligatus ſpiritu i infoꝛ
tunia ruit: et dato ꝙ ſciat ſibi pſpera non ſucce
dere/ negociũ tamẽ illud pſeq̃ nō obmittit: et cũ
poſſit fugere/ nō fugit: ſed acſi volũtarie in penã
rueret/ ab ope huiōi nō deſiſtit/ alligat⁹ vtiq̃ ſpi
ritu: quod eñ deus futurũ decreuerit/ nō poteſt
humana ſagacitas impedire: ſed potius creatu-
ra creatoꝛi deſeruiẽs/ ſolet occultis dei oꝛdina-
Gen.24.f. tionibus cũ hoꝛa venerit obedire. Gen. A dño
egreſſus eſt ſermo: illud impedire nō poſſum⁹.
¶ Paulus nō grauabat expẽſis illos q̃b⁹ ꝑdi-
cabat: ſʒ potius manibus laboꝛabat/ vt haberet
vnde viueret: nec ab eis aliq̃d accipiebat: ſʒ eos
Moꝛalitas libere inſtruebat. ¶ Hic poteſt notari/ ꝙ ꝑdi-
catoꝛes quãdo ꝑdicãt/ nō debẽt elemoſynas pe
tere: et hoc/ ne videanť queſtus gratia ꝑdicare.
Mat.10.a. Unde: Gratis accepiſtis/ gratis dare debetis.

¶ Capitulũ viceſimuprimũ text⁹: Cũ aũt factũ eſt vt nauigaremus abſtracti ab eis. Moꝛalitatũ Capi. XVI

Tãuis beat⁹ paulus ſe alligãdũ in hie-
ruſalẽ/ et tribulatiões ſe paſſurũ audi
ret: et hec ſibi ſpũſſctũs reuelaret: ⁊ ꝓ-
pheta agabus ꝑdicaret: ſilib⁹ diſſuadẽtib⁹ ⁊c. no-
luit credere/ ſʒ futura tribulamina vilipẽdẽs/ pa
ratũ ſe aſſeruit ꝑ chriſti nōie moꝛtẽ ⁊ vincula ſu
Moꝛalitas ſtinere. ¶ In hoc doceť/ ꝙ ꝑdicatoꝛ euãgelic⁹
H vel q̃cũq̃ pfeſſoꝛ catholicus: vbi de chriſti fidei
vtilitate agiť/ nō debet tribulationes metuere/
nec iter ſuũ ad fidei et predicationis opera di-
mittere: ſed ꝑ nomine dñi vinculis/ moꝛtiq̃ ⁊ la-
boꝛibus ſi fuerit neceſſe/ ſe donare: dicens dño il
Lu.22.d. lud quod diciť Lu. Parat⁹ ſum tecũ in moꝛtẽ
Mat.26.d. et carcerem ire. Et alibi: Si opoꝛteret me moꝛi
Eodẽ ca.c. tecũ ⁊c. ¶ Cōſequẽter hic ⁊ i ca. xxij. et. xxiij. fit
mẽtio/ quō paulus in ſeditione fuit captus/ et a
tribuno ereptus/ toꝛtoꝛib⁹ tradit⁹: ſed ſe romã-
nũ dicẽs/ a toꝛſionibus dimiſſus. Tandẽ i iudi-
cio multipliciter accuſatus/ a iudeis ꝑ ſummũ
ſacerdotẽ ꝑcuti iuſſus: ita ꝙ idẽ princeps ſacer-
dotũ a paulo extitit maledict⁹: Percutiet te de
us paries dealbate. Tu ſedẽs ſm legẽ/ contra le
gẽ iubes me ꝑcuti. Sed hec oĩa tranſeo: exce-
pto hoc ꝙ cũ ipſum toꝛq̃re vellẽt/ romanũ ſe ci-
uẽ allegauit. Cuius ſilẽ ſupra fecerat/ vbi ꝓpter
Act.16.c. phitoniſſam liberatam in carcerem miſſus fuit.
Moꝛalitas ¶ Hoc allega/ ꝙ nō eſt malũ viro dei q̃nq̃ bo
nis tpalibus/ priuilegijs ⁊ auxilijs dei onus vel
penitentiã facere: vt vbi ꝓpter dei timoꝛẽ non
parcať: ſaltẽ timoꝛe vel amoꝛe hoim aliqualiter
C.XXIII.b faueať. ¶ Illud aũt hic cōſequẽter infero: ꝙ cũ
iudei tã phariſei q̃ ſaducei/ qui erãt ſecte diuer
ſe: q꜡ phariſei reſurrectionẽ futurã credebãt: an
gelos et alas poſt moꝛtẽ viuere aſſerebãt: ſadu-
cei ṽo negabãt: ſi ꝯtra paulũ cōueniſſẽt: ⁊ ipſũ
contra moꝛtẽ peterent: caute cepit clamare ⁊ di-
cere corã eis: Uiri fratres/ ⁊ ego phariſe⁹ ſũ fili-
us phariſeoꝛũ: et de ſpe et reſurrectiōe futuroꝝ

A ego iudico2. Quod audiẽtes phariſei/ſtatim a ſa
duceis diuiſi ſunt/ita ꝙ inter ſe cõtendere ꝛ diſ
putare ceperũt: ꝛ ita phariſei qui cõtra Paulū
Moralitas. acerbius ſeuierũt/ ꝓ ipſo pugnare ceperũt ¶ Il
lud poteſt allegari/ꝙ ſi qs plures aduerſarios
cõtra ſe cõfederatos habeat: ſumma prudẽtia ẽ/
ſi eoꝝ fedus ꝛ concordiã ad inuicẽ aliquo articu
lo dirũpat: vt ipſos ꝑ ptes diuiſos facilius ſupe
c.XXIII. D. ret ꝛ euadat. ¶ Illud etiã quod ſequiꝶ.ſ. ꝙ qua
draginta viri venerũt ad ꝓncipes ſacerdotũ/di
centes illis: Deuotione deuouimus nos nihil
guſtaturos donec occidamus Paulũ. Et ideo
ordinauerũt inter ſe/ꝙ iteꝝ ad iudiciũ coram tri
buno vocareꝶ: vt dum veniret ad locũ/interfice
retur ab eis: quod tñ deo nolente fuit aliter or
Moralitas dinatum. ¶ Hoc poteſt allegari/ꝙ hodie multi
ſunt hoies iniq/qui ſe reputant deuote ꝛ ſancte
agere/qñ ſctõs viros pñt occidere. Sicut ad lite
ram videmus de multis malis ſecularibus: q re
cte ſe reputãt bonos/qñ religioſis ꝛ clericis pñt
Jo.16.a. nocere. Uñ ſic videꝶ illud: Ueniẽt inquit dies in
quo omnis qui interficit vos/arbitretur ſe obſe
quium preſtare.

¶ Capl'm viceſimumſextũ Textus: Agrippa vero ad paulũ ait: Permittitur tibi loqui pro temetipſo. Moralitatum Capitulum XVII.

Ominus diſpoſuerat ꝙ paulus romã
iret: ꝛ ibi nomen dñi ꝑdicaret. Uñ ſupͤ
Act.23.c dixit ſibi: Conſtans eſto Paule: ſicut
B de me teſtificatus es in hieruſm/ita Rome opor
tet te teſtificari. Ueruñtamẽ ꝑ quot vias/modos
ꝛ cauſas romã ꝑuenit/infra patet. Fuit enim de
hieruſm in ceſareã ductus/ꝛ ibi coram felice accu
ſatus: tandẽ ab eo dimiſſus/ꝛ ꝑ bienniũ relaxa
tus: poſtea iteꝝ vinctus ꝛ Feſto ſucceſſori tradi
tus eſt: ꝛ ab eo volẽte grãm ꝑſtare iudeis/vt redu
cereꝶ in hieruſalẽ/iudicatus. Tunc vo Paulus
ceſarẽ appellauit: ꝛ ſic miſſus ad ceſarẽ/romam
venit: coram quo nomẽ dñi ꝑdicauit: ꝛ multum
ꝑplm dño collegit: vbi poſtea mortem ꝑ dño to
Moralitas lerauit. ¶ Iſta allega/quõ deus ꝑ multas vias
ſolet effectus ſuos ꝓducere: quomõ ꝛ qñ decre
uit aliqd fieri: dato ꝙ multa interualla fiant/ita
ꝙ negociũ ex toto videꝶ ſopitũ: finalr tamẽ ſolet
ſuſcitare: ꝛ occaſione accepta ꝓcurat quod de
creuerat euenire. Habet eñ dñs in omni nego
cio quod decreuit/modos/cauſas/ordinationẽ/
tempus/horam ꝛ regulã ordinatã: que oĩa quan
doqȝ ſuſpẽdit: ꝛ poſt qñ temp⁹ fuerit/negocium
Eccle.8.a quod decreuerat/introducit. Unde Eccle. Omi
negocio tempus eſt ꝛc.

¶ Capitulũ viceſimũſeptimũ Textus Ut aũt iudicatũ eſt nauigare eos in italiã. Moralitatum Ca. XVIII.

Um Paulus cum multis nauigãdo de
terra ꝓmiſſionis in italiã duceretꝶ/factũ
eſt ꝙ poſt multos maris impet⁹/nauis
vbi erat bitalaſſũ.i. ꝓfundũ/ tenacẽ ꝛ bitumino
ſum impegit: ita ꝙ prora ſtabat immobilis/et
puppis ſoluebaꝶ a vi maris. Armamẽtis igitur
nauis in mare ꝓiectis/ꝛ neqȝ ſole neqȝ ſyderib⁹ C
poſt multos dies apparẽtibus: ſȝ tempeſtate nõ
exigua imminẽte/ablata erat oĩs ſpes ꝛ fiducia
ſinguloꝝ. Ueruntamen deus ſalutem alaꝝ Pau
lo conceſſit: ita ꝙ nullus ibidẽ perijt aut defecit
naufragãteſqȝ Paulus alloqtur: ꝛ ad ſumẽdum
panẽ incitat ꝛ hortaꝶ. Satiati igiꝶ cibo/nauiȝ al
leuiabãt: ꝛ frumẽta in mare iactabãt. Tandẽ ve
ro fracta naui/aliq natãdo ad litus venerũt: aliq
ſuꝑ tabulas applicuerũt: ꝛ ſic oẽs ꝑiculũ euaſe
rũt. ¶ Nauis iſta eſt aĩa: q ſcȝ inferius ad terre Moralitas.
na debet eſſe clauſa/ſuꝑius ad celeſtia apta/in
terius ꝑ humilitatẽ cõcaua/ꝑ charitatẽ lata/per
ꝑſeuerãtiã larga/in ꝓncipio ꝛ in fine ꝑ abſtinẽti
am ꝛ tẽperantiã ꝛ cõtinẽtiã ſtricta. Prouer. Fa Pro.31.b
cta eſt quaſi nauis inſtitoris de longe portãs pa
nẽ ſuum. Habet etiã iſta nauis duas ꝓncipales
ꝑtes.ſ. prorã/q ſignificat amorẽ: puppim/q ſigni
ficat timorẽ. Habet eñ iſta nauis armamẽta.ſ.
ꝟtutes ꝛ ſcĩas: portat etiaȝ quãdoqȝ frumẽta.i.
terrenas poſſeſſiones ꝛ diuitias. Iſta igiꝶ eſt ve
ritas/ꝙ qñ Paulus.i. human⁹ anim⁹ vel hõ ten
tat nauigare de terra ꝓmiſſionis/de ſtatu gra
tie in italiã/q interꝑtaꝶ exceſſus in mũdũ: vbi fa
cilr excedim⁹ ꝑ pctm̃: ꝛ ꝓpter hoc mari.i. mũdi
fluctibus ꝛ amaritudinib⁹ anime ſue nauẽ expo
nit/qñqȝ contingit ꝙ tempeſtas tribulationũ ſi
bi naſcaꝶ: lux vo ſolis ꝛ ſyderꝝ.i. dei grã ꝛ ſctõꝝ
vel doctrina bonoꝝ ꝑdicatoꝝ eidẽ penit⁹ dene
gaꝶ. Unde dicaꝶ: Ignis qdem nulla vis poterat Sap.17.b.
eis lucere: nec ſyderꝝ limpide flãme illuminare D
poterãt illam noctẽ horridã. Ita ꝙ prora ꝓma
ꝑs nauis anime.ſ. amor ipſius in bitalaſſum/q ẽ
terra tenaciſſima.i. in mũdi bonis ꝛ terrenis ꝑ
affectionũ tenacitatẽ impingit/vbi ꝑ auariciam
areſcat ꝛ ſiſtit. Puppis vo.i. timor: impetu ma
ris.i. tribulatõibus ſoluiꝶ: ꝛ ſic ꝑ diuerſa pecca
ta nauis anime diſſipaꝶ: armamẽta ꝟtutũ ꝑdun
tur: ꝛ paulus cum ꝑplo ſuo.i. rõ cũ cordis affe
ctibus ꝑiculis exponiꝶ. Ueruñtamẽ qñqȝ contin
git/ꝙ poſt illã fractionẽ.i. poſt anime pctm̃ ali
q ꝑ mare penitẽtie nauigãtes: ꝛ aliqui tabulis di
uine miſericordie ſe cõmittẽtes/ſaluãꝶ: ꝛ ad por
tũ ſalutis ꝛ grẽ deducunꝶ. Quod potiſſime cõtin
git/qñ cibo diuine lectionis ſunt refecti: frumẽ
ta.i. bona mũdi: in mari.i. ad amaros paupes ꝑ
elemoſynas ꝓijciunt: ꝛ nauem maris a terrenis
exonerant: atqȝ ꝑ terrenoꝝ cõtemptũ alleuiãt et
extollunt. Unde Mat. Nauicula in mari ma Mat.8.c
gnis iactabaꝶ fluctibus ꝛc. ¶ Uel dic ꝙ nauis Aliter
ſignificat eccleſiam: cuius ꝓma ꝑs ꝑlatos ꝛ ſupi
ores deſignat: vltima vo pars ſubditos ꝛ ſecula
res ſignificat. Igiꝶ iſta ꝓma ꝑs eccle.ſ. ꝑlati/qñ
ex toto impingit in bitalaſſum.i. in amorẽ ꝛ aua
riciam terrenoꝝ: neceſſario fit vt ꝑs poſterior.i.
ꝑplꝰ ſubditoꝝ maloꝝ/illoꝝ exemplo ſoluatur: ꝛ
ꝙ ꝓpter iſtoꝝ auariciã/terrenis penitus adherẽ
tem/ꝛ de ſpũalibus ꝛ eternis minime curantem
tota nauis eccleſie tentationũ ꝛ tribulationum
fluctibus diſſipeꝶ: tempeſtates eñ vitioꝝ inſur
gũt: armamẽta ꝟtutũ ꝓijciunꝶ: ꝛ perit lux ſolis

E τ ſydeꝝ.i.exempla ſanctoꝝ deficiunt:τ ſic ꝙ ſunt in hac naui/damnationis piculū primeſcere ſatis poſſunt. Unde Ambro.in ſermone de ꝓfeſſorib⁹ nauigantibus: vbi ꝑ hoc mare magnū valde ptimeſcēdū eſt/ne nauē noſtrā fluct⁹ voluptatis abſorbeat:aut in eternā dānationis ꝑdam pirata crudelis abducat. Qui igiꝉ ſaluari vult: debꝫ ſe in mare.i.in amaritudinē penitentie mittere:tabule diuine miſericordie ſe cōmittere: frumēta.i. bona mundi ꝓijcere:τ ad portū ſalutis ꝙ chriſt⁹

Joā.21.b eſt/ꝑ bona opa natitare. Unde Joā. Tunica ſuccinxit ſe:τ miſit ſe i mare

Aliter ¶ Uel dic ꝙ paulo animę danꝉ ne pereant:in quo notaꝉ ꝙ qñqꝫ ſocietas τ oratio viri bonu/cauſa eſt ſalutis multorum. Anime aūt τ nō nauis ſaluanꝉ:q2 deus de ꝑditione temporaliū nō triſtaꝉ. Itaqꝫ in hoc notari poteſt/ꝙ apud deū anime corpibus/τ ſpūalia

Aliter tēpalibus ꝓferunꝉ. ¶ Uel dic ꝙ per nauim pauli intelligiꝉ eccľia/quā ipſe cōuertit.ſ.aſia minor:ꝙ eſt turcia cum oībus ſuis ꝓuincijs:τ grecia τ cōmuniter tota eccľia orientalis:q2 iſta pauli nauis perijt/inqꝛtū illa eccľia ꝑ ſchiſmata τ hereſes oberrauit.

¶ Capitulum viceſimūoctauū Text⁹ Et cū euaſiſſemus tūc cognouim⁹ q2 mytelene. Moralitatum Ca. XIX

Cum paulus euaſiſſet de naufragio/ꝑ calefaciēdo ſe pyram ſarmentoꝝ ꝯgereret ꝯtigit ꝙ vipera vi caloris commota/ manū pauli arriperet/τ morſu manu inferi⁹ de-

F pēderet:quod vidētes viri inſule/ipſm homicidā dicebāt: Utiqꝫ (inquiunt) homicida eſt homo ille: ꝙ cum a mari euaſerit/vltio diuina nō ſinet eum viuere.ipſm in tumorē ꝯuertendū/τ ſubito moriturū credebāt:ſꝫ vidētes ꝙ excuſſa beſtia in ignē

Moralitas nil omnino nocuit/ipſm deū eſſe ferebāt. ¶ Iſta allega contra vanā τ mutabilē opinionē quorūdam fatuoꝝ:ꝙ neſciētes dei iudicia/qñ vidēt aliquod infortuniū alicui accidere:τ ſerpētes.i.demones vel tyrannos ipſm atrociter inuadere:ſtatim ſolēt eum homicidā vel malū hominē eſtimare:τ ꝑ eternā damnationē perire:τ vt mori debeat expectare eum:qñqꝫ tñ vident cōtrariū accidere/τ leſionē nullā ſubſeq:ſed poſt tribulationem

Tob.13.d huiuſmōi pacem τ ſolatiū ſibi eſſe. Tob. Poſt tēpeſtatem tranqllum facit/τ ecōuerſo: qñ vident ſibi ꝓſpera ſuccedere:τ nullā leſionē ſerpentū.i.nullā tribulationē maioꝝ incurrere:ſolēt ſtatim eū deum τ iuſtum hoīem iudicare:cum tñ ſepe contingat/vt bonis mala/τ malis bona ſoleant ꝓuenire:ita ꝙ tempales caſus ꝙ accidūt/ſiue boni ſiue mali/ bonitatē vel maliciā hoīm nō poſſint declarare:ſicut oſtenſum eſt Luce.xiij.vide ibi.

Aliter ¶ Uel dic ꝙ cum homo euaſit naufragiū damnatiōis eterne/mūdi nauē fractā exeundo/τ ad littus religionis ꝑ penitētiā ſe transferēdo: ſepe contingit ꝙ dum ꝑ aliquam recreationē tempalem ſe calefacere nititur:ſerpētes.i. detractores cōtra eum inſurgūt:ꝙ manū.i.opera ipſius mordēt:τ eum (ſi poſſent) inuenenāt/τ diffamāt:ſicqꝫ fit ꝙ vbi ad tranqllitatē port⁹ religionis crediderat veniſſe/detractoꝝ rabies ipſm forti⁹ le-

G dat. Ueruntñ talis paul⁹.i.hō iuſtus/debet tales ſerpētes in ignē ſue inuidie excutere:τ ſic de eoꝝ detractiōib⁹ nō curare:τ ſic ipſos excuſſerit/τ nō curauerit:ipſm neqbunt ledere vel nocere:ita ꝙ alij ſuā ꝑfectionē videntes/ipſum deū τ iuſtū hominē poterūt eſtimare. Mat. Uere fili⁹ dei erat Mat.27.f

Aliter iſte. ¶ Uel dic ꝙ in littore religiōis ſolēt demones ſerpētini illos acrius per tētationes mordere/quos vident de naui mūdi maris periculū euaſiſſe:τ de mūdo ad religionis ac penitētie littora tranſfugiſſe. ¶ Uel dic ꝙ qñ paulus.i. bonus ꝓlatus aliquē ſerpētem.i.aliquē malū ſubditū in ignem tribulatiōis per correctionē mittit/ſtatiꝫ cōtra eum ſi pōt inſurgit/τ eum diffamat τ pungit. Quia diciꝉ: Qui diſſipat ſepē/mordebit eūꝫ Eccľs.10.b coluber:q2 qñ ꝓlatus nitiꝉ in malis ſubditis ſepem malaꝝ excuſationū/ ſpinaꝝ vitioꝝ per correctionē deſtruere:talis coluber ſolet eum inuadere. Quod videns ꝓlatus ipſm debet in iſtum ignē fortiter excutere:τ ad ſubeundū correctionē acrius compellere:τ a tali morſu.i.rebellione cōpeſcere τ arcere. Pſ. In ignem deijcies eos: Pſal.139.c in miſerijs nō ſubſiſtent.

¶ Moralitatū Actuū Apľoꝝ finis.

Liber triceſimuſquartus

Moralitatū ſuper Apocalypſim.

¶ Capl'm primū Text⁹: Apocalypſis H ieſu chriſti quā dedit illi de⁹ palā facere ſeruis ſuis. Mora. Ca. I.

Iohānes in inſula ꝙ diciꝉ pathmos:ꝙ adhuc eſt ꝓpe ephesum in aſia minori/ꝙ nūc diciꝉ turchia: Uidit raptus in ſpū ſeptē candelabra aurea. In quoꝝ medio ſimilis erat filio hoīs veſtitus podere:ꝓcinctus ad mamillas zona aurea:caput eius τ pili cādidi tāꝙ lana alba/τ tāꝙ nix:oculi eius ſicut flamma ignis:pedes ſimiles aurichalco in camino ardēti:vox eius ſicut vox aquaꝝ multaꝝ:τ in dextera eius ſeptem ſtelle:τ ex ore eius exiunt gladius bis acutus:τ facies eius lucebat ſicut ſol in virtute ſua;ꝙ dicebat oībus per hec vba: Ego ſum primus τ nouiſſimus:fui mortu⁹/τ ecce ſum viuēs in ſecula ſeculoꝝ. ¶ Moraľr iſta inſula eſt eccleſia:ꝙ a mari.i.amaris tribulatiōibus velut inſula circūdaꝉ. Iſta diciꝉ pathmos.i. ſeparatio hoſtiū vľ palpāntiū:q2 exinde debēt ſepari hoſtes.i. detractores: palpātes.i.adulatores. Ille vir mirabilis ꝙ ibi videꝉ/eſt vir iuſt⁹ τ ꝑfect⁹/vľ ꝓlat⁹: ꝙ ꝓ certo ipſi filio hoīs ſimilis diciꝉ: ꝓ eo ꝙ chriſto filio vginis ꝑ bona opa cōformaꝉ. Uñ Eſa. Similis ero altiſſimo. Septē cādelabra ſignificāt vniuerſitatē bonoꝝ τ honeſtaꝝ ꝑſonaꝝ

Moralitas — Eſa.14.d — perlarum

B q̄ꝑ ſeptē vniuerſitas(teſte Grego.)deſignat.
Et iſti dicunt aurei q̄tū ad valorē ſcītatis:ꝛ q̄-
tū ad ſplendorē ſciēt ſagacitatis/apparētie ꝛ ho
neſtatis:q2 ꝓ certo in medio iſtoꝝ.i.in ſocieta-
te ꝑfectoꝝ debet iſte p̄latus ꝛ ꝑfectus ambulare
ꝛ viuere. Et q2 ſctā bona ſocietas/honeſta ꝛ diſ
creta/maxime ad p̄latos religioſos ꝛ alios vi-
Pſ.17.d ros ꝑfectos noſcit ꝑtinere:q2 cum ſctō ſanctus
eris. In medio inq2 cādelabroꝝ aureoꝝ. Unde
Eccl.37.b In medio cogitātū legē dei aſſiduus eſto. Iſte
igit circa mamillas.i.in pectore ꝛ in corde deb3
habere zonā aureā.i.ruborem feruide charitat.
Caput eius.i.intētio debet eſſe ad modū niuis
albe vt lana/ꝑ candorē innocētie ꝛ puritatis/ꝛ ꝑ
mollicie lanee ſimplicitatis. Debet habere ve-
ſtimētū poderis.i.decorē exterioris honeſtatis
Oculi intellectus ſui debēt eſſe ignei/ꝑ ſplēdorē
diſcretiōis ꝛ ꝟitatis. Pedes ei9.i.affectiōes de-
bēt eſſe ignei/ꝛ ſonare ꝑ clamorē feruide chari-
tatis/orationis/deſyderij/ꝛ ſpūalis cupiditatis
Apo.10.a Apoc. Pedes eius ſicut colūna ignis. Vox eius
debet eſſe ſonora ꝑ clamorē p̄dicatiōis/ꝛ ꝑ oſtē-
ſionē autoritatis:q2 ipm̄ decet loq̄ autētice ꝛ ſe-
Dan.10.b. uere:ne ſua autoritas ꝯtemnat. Dan. Vox ſer-
monū eius ſicut vox multitudinis:ꝛ hn̄ multitu
dinis:q2 in oī actu vox ſolēnis ꝑſone/eq̄pollere
debet multitudini alioꝝ. Item debet habere ſe-
ptē ſtellas.i.ſeptē dona ſanctiſpūs.ſ.ꝑ ꝑfectio-
Apoc.2.a nē ſanctitatis. Apoc. Qui habet ſeptē ſtellas in
dextera ſua. Facies eius deb3 ſplēdere ꝑ dulco-
B rem leticie ꝛ affabilitatis:q2 in oīb9 debet ſe oſtē
Mat.6.c dere letū/affabilē ꝛ benignū. Mat. Unge caput
tuum oleo/ꝛ faciē tuā laua:ꝛ tn̄ ip̄e debet habere
in ore gladiū bis acutū.i.rigorē duplicis iuſticie
ꝛ ſeueritatis:q2 ip̄e debet malos corrigere.i.cō-
minādo amiſſionē glorie ꝛ imiſſionē pene eter-
Pſ.56.a ne. Pſ. Lingua eoꝝ gladi9 acutus:q2 ſm̄ Apo
Heb.4.c ſto. viu9 debet eſſe ſermo ꝛ efficax/ꝛ penetrabili
or oī gladio ancipiti. Et tūc tales ꝓ certo dice-
re p̄nt: Ego ſum p̄mus ꝛ nouiſſim9:eniā q.ſ. p̄mi
mortui ſunt ꝛ nouiſſimi in hac vita ꝑ vilitatē de
iectionis ꝛ humilitatis:ſed finaliter in paradi-
ſo ſunt viuētes:ꝛ p̄mi ꝑ virorē ꝑpetue dignitat
ꝛ ꝑ vigorē felicitatis ꝛ ꝑpetue firmitatis:ꝛ tunc
Mat.20.b erūt p̄mi nouiſſimi/ꝛ nouiſſimi p̄mi. Illi q̄ mo-
do ſunt ꝑ humilitatē mortui mūdo.i.nihil valē-
tes ꝛ nihil reputati quo ad mūdum:ꝛ nouiſſimi
quo ad dignitates ꝛ mūdi ꝓſpitates:erūt p̄mi ꝛ
feliciores. Et ecōuerſo illi q̄ mō ſunt in ꝓſpitati-
bus/dignitatibus ꝛ honoribus primi/erūt tunc
temporis in deſolatione ꝛ miſeria vltimi ꝛ dep̄ſ-
ſi inferius.ſ.in inferno:q2 deus eſurientes imple
Lu.1.e uit bonis ꝛ diuites dimiſit inanes. Fui inquit
mortuus:ꝛ ecce ſum viuens. Quaſi diceret: De
morte ad vitā deueni:ꝛ de mortificatione car-
nis ꝛ pauꝑtate ꝛ humilitate ad gloriam ꝑtrāſiit
Aliter ¶ Uel dic q̄ tales ita ꝑfecte ꝑſone primo ſunt
mortui.i.in ſtatu humilitatis:tn̄ finalr̄ debent
viuificari.i.ꝓmoueri ad ſtatū p̄lationis ꝛ digni-
Aliter tatis. ¶ Uel dic q̄ ſeptem candelabra ſunt ſe-
ptē dona:ſeptē ſtelle/ſeptē ſunt pietatis oꝑa.

¶ Uel ſeptē candelabra ſeptē ſunt ſacramēta: C
ſeptē ſtelle ſunt ſeptē ꝟtutes ꝛ remedia:ſicut ſup̄. Aliter
¶ Uel dic q̄ p̄latus debet dicere:ego ſum pri- Aliter
mus ꝛ nouiſſimus:q2 dato q̄ ſit primus in digni
tate/debet tn̄ eſſe vltimus in humilitate. Iuxta
illud: Quāto maior es humilia te in oīb9. Dicit Eccl.3.e
eni:ego fui mortuus/ꝛ ecce ſum viuēs:q2 q̄ſq2 de
bet apparere mortuus:ꝛ nō aduertēs multa diſ
ſimulādo:tandē debet monſtrare ſe viuētē/ſcele-
ra puniēdo/ꝛ malis obuiādo. ¶ Uel dic q̄ ille fi Aliter
lius hoīs eſt chriſtus/ myſticus filius ꝟginis:
vel papa q̄ chriſto deb3 eſſe ſilis. Corpus eius ſi Papa
gnificat ſtatū curie romane/vel ſtatū eccleſie mi-
litantis. Dic igit q̄ in illo corꝑe chriſti myſtico
caput ſunt p̄lati:q̄ debēt eſſe ꝑ innocentiā candi
di/ꝑ mollē clementiā lanei/per frigidā ꝛ rigidā
iuſticiā niuei atq2 auſteri. Unde de ip̄o capite di
cit: Caput eius aurū optimū. Et capilli iſti capiti Can.5.c
adherētes/ſunt p̄latoꝝ familiares:q̄ debent eſſe
albi ꝛ innocētes/mundi/caſti ꝛ ꝯtinētes. Eccl'ſ.
Omni tempore ſint veſtimēta tua cādida. Ocu- Eccl'ſ.9.b
li illius corporis ſunt auditores ꝛ iudices:q̄ de-
bent eſſe per lucem diſcretionis flāmei/per iuſti
ciam ꝛ rigorē ignei. Un̄ dicit: Oculi eius vt lam Dan.10.b
pas ardens ꝛc. Vox iſtius corporis ſignificat p̄
dicatores:q̄ ad ſimilitudinem aquaꝝ multaꝝ.i.
ſcripturaꝝ ꝛ ſctaꝝ debēt clamare/ꝛ ſuo clamore
viam dn̄i demonſtrare. Unde: Ego vox clamā- Io.1.a
tis in deſerto. Zona iſti9 corporis ſignificat cor-
rectores:q̄ cingunt corpus eccleſie examinando D
ꝛ ne defluāt per vitia reſtringendo/q̄ debent eſſe
aurei iuſticiā obſeruādo. Unde Eccl'i. Circūcin- Eccl.45.a.
xit eum zona iuſticie:vt papa ꝛ p̄lati figurent in
illis angelis. Apoc. Qui erant p̄cincti zonis au- Apoc.15.c
reis.i.correctoribus ſanctis. Dextera corporis
ſignificat clericos:q̄ tenent locum primū in cor-
pore eccleſie militātis. Un̄ Pſ. Dextera dn̄i fecit Pſal.117.c
ꝟtutē. Iſta igit dextera ſeptē ſtellas.i.ſeptē do-
na ſpūſſcti/vel ſeptē ꝟtutes debet habere:q̄bus
totā noctē.i.ſtatū ſecularē debet exemplariter il
luſtrare. Un̄: Stellas poſuit in firmamēto.i.in Gen.1.b
ſtatu eccleſiaſtico. Facies huius corporis ſigni
ficat doctores/in q̄bus oīs ſenſus diſcretiōis ſi
cut in facie debet vigere:ꝛ q̄ per honeſtā ꝯuerſa-
tionē ad modū ſolis lucere debent. Un̄ Matt.
Reſplēduit facies eius ſicut ſol. Pedes huius Mat.17.a.
corporis qui corpus ſuſtentant/ſunt inferiores
agricole:q̄ ad modū aurichalci debent eſſe ſo-
nori/deo regratiādo:ꝛ ſicut ignis per claritate3
ardere in camino tribulationis ꝛ doloris viuēdo
Dan. Pedes quaſi ſpecies eris cādētis. Os ve- Dan.10.b
ro quod loq̄tur/ſignificat aduocatos:q̄ gladiu3
lingue debēt habere bis acutū:inq̄tū debēt alle
gare ꝓ iuſticia vnius partis/ꝛ de iuſticia alteri
us partis:vel inq̄tū ipſi tenent intercedere pro
ꝓmotione bonoꝝ/ꝛ punitione maloꝝ. Un̄ Luc.
Domine/ecce gladij duo hic. Candelabra que Lu.22.b
iſtum ꝛ membra iſtius luſtrabāt/ſignificant ſpi-
ritualia dei dona:que totum corpus eccleſie il-
luminant:quia chriſtus et membra ſua ſunt qui
ambulant in medio ſeptem candelabrorum au-

e reorum: de quo dicitur in capitulo ſequenti.

¶ Capitulũ ſecũdũ textus: Et angelo epheſi eccleſie ſcribe. Hec dicit qui tenet. Mora. Ca. II

ET angelo epheſi ⁊c. Unus angelus cõmẽdat a filio hoĩs. De multis inqͥt ſcio laborẽ tuũ/opa tua ⁊ patiẽtiã tuam: ⁊ ꝙ non potes ſuſtinere malos: ⁊ tentas mendaces aplos: ⁊ ſuſtinuiſti ꝑpter nomẽ meũ: ⁊ facta nicolaitaꝝ quos odio odiſti. Sed repꝛehẽdiť in vno. Charitatẽ inqͥt tuam pꝛimã reliqͥſti: ſed memoꝛ eſto vnde excideris: ⁊ pꝛima opa fac: alioqͥn mouebo candelabꝝ tuũ de loco ſuo/niſi penitẽtiã egeris. ⁊ tũc ꝓmittiť ſibi/ꝙ ſi vicerit/dabiť ſibi edere de ligno vite/quod eſt in paradiſo. ¶ Hic recte angelus deſignať vita ꝓlati. Pꝛelat⁹ ꝑfect⁹ poteſt dici angelus: qꝛ debet eſſe angelic⁹ ⁊ celeſtis. Iſte debet habere bona opa/laborẽ/patiẽtiã ⁊ iuſticiã: malos nõ debet ſuſtinere/ſed corrigere ⁊ punire. Nicolaitas etiã q̃ interꝑtanť ſtulti eccleſie: debet etiã languẽtes. i. malos clericos vel religioſos etiã aplos. i. hypocritas. ⁊ fictos debet tentare: ⁊ ꝓ dei noĩe ſine defenſione ſuſtinere oĩa. Mat. Suſtinete ⁊ vigilate mecũ. Sed qñqꝫ accidit ꝙ ipe ꝑdit charitatẽ ſuã pꝛimã: quia multi ꝑ ſupbiam/odiũ ⁊ vindictã ꝑdunt virtutez ſepiſſime charitatis. Nam ſepe accidit ꝙ ꝓlati ꝑdunt grãm dei/ſupbiendo de dignitate/ꝓſumẽdo de ſctitate. Et tũc dicit eis chꝛiſtus: Memoꝛ eſto vnde excideris/⁊ age penitẽtiã: et pꝛima opera fac. Quaſi diceret: Extrahe te ab iſtis: ⁊ hoc duplici modo increpat. ſ. timore et amore. Timore/niſi qꝛ hoc fecerit: minať ei/qꝛ cãdelabꝛũ ſuuz. i. ſuam lucem ⁊ ꝓſꝑitatẽ clericalẽ mouebit ⁊ caſſauit tempalr: ⁊ eternalr diſſipabit. Item amore: qꝛ ꝓmittit ei ſi ad grãm ⁊ charitatẽ rediẽs peccata vicerit/⁊ pꝛima opa bene fecerit: ꝙ dabit ei de ligno vite paradiſi edere. i. de ſocietate gloꝛie ſempiterne. Et breuiter nullus eſt ita ꝑfectus/qͥn poſſit cadere in pctm̃. Verũtamẽ penitẽtiã debz facere ⁊ pꝛimum ſtatum recoꝛdari: timoꝛe pene ⁊ amoꝛe gloꝛie pꝛima opa ꝑpetrare. Hiere. Dirige coꝛ tuũ in via recta in qua ambulaſti. ¶ Angel⁹ ſmirne cõmendať de paupꝫtate/tribulatiõe/diuitijs ſpũalib⁹. Hic blaſphemať ab illis qui ſe dicebant eſſe iudeos ⁊ nõ ſunt: ſed diciť ſibi ꝙ nõ timeat q̃ paſſurus eſt: nec etiã diaboli carceres ⁊ tentatiões: ſed ſit fidelis vſqꝫ ad moꝛtẽ: ſed ſi vicerit/dabiť ei coꝛona: ⁊ nõ ledeť a moꝛte ſecũda ¶ Sic vere q̃ ſuſtinẽt hic miſerias/paupꝫtates/tentatiões/maloꝝ ↄtemptus/ blaſphemias/vexationes: ſi ſunt fideles ⁊ perſeuerauerint vſqꝫ ad moꝛtẽ: dabiť eis coꝛona vite. i. glꝛia: ⁊ ſeruabũtur a moꝛte ſecũda. i. a moꝛte inferni ⁊ damnatione anime. Nihil inqͥt hoꝛum timeas q̃ paſſur⁹ es: ſed eſto fidelis vſqꝫ ad moꝛtẽ: ⁊ dabitur tibi coꝛona vite. ¶ Angelo pergami diciť: Scio vbi habitas: vbi ſedes eſt ſathane: ⁊ tenes nomẽ meum/et nõ negaſti fidẽ meã. Poſtꝙ de q̃buſdam reꝑhenditur/dicitur ſibi: ꝙ ſi penitẽtiã egerit et vicerit/dabiť ſibi manna abſconditũ/ ⁊ calculũ candidũ: vbi nomen dei ſcriptũ eſt: quod nemo ſcit niſi qui accipit. ¶ Tales ſũt multi boni exiſtentes/⁊ moram ↄtrahẽtes in mala ſocietate: vbi eſt ſedes ſathane: vbi tamen boni ꝑſeuerãt nomen ⁊ fidem dei ſeruãt/nec eum denegãt per pctm̃: ⁊ ideo talibus ſi vincunt/ſi in bonitate ſua ꝑſeuerãt/nec ꝑ pctm̃ ſuccubuerint: ꝓmittiť mãna abſconditum. i. dulcedo eterne gloꝛie: q̃ a nobis nũc abſcondiť: ꝓmittiť etiam calculus ſibi candidus/ſoliditas ꝑpetue damnationis ↄtrꝫ ad gloꝛiã coꝛpis. Nam calculus eſt durus/⁊ candidus/lenis ⁊ rotũdus: ſic ⁊ gloꝛia coꝛpis habꝫ duriciem impaſſibilitatis/ candoꝛem charitatis/ lenitatem ſubtilitatis/rotunditatẽ agilitatꝭ. Igiť nomen. i. eterna ſua potẽtia vel maieſtas/ibi diciť eſſe ſcriptũ: qꝛ in ꝓmio eterne beatitudinis patꝫ ꝑcipue dei virtus: qꝛ turris foꝛtiſſima nomẽ dñi: ad eam fugiet iuſtus ⁊ ſaluabiť. ¶ Angelo ſmirne diciť a deo: habeo aduerſum te pauca qꝛ habes tecũ tenentes doctrinã balaã: qui docebat balach ponere ſcandalũ coꝛam filijs iſrľ ſed age penitentiã: alioqͥn pugnabo tecũ in gladio oꝛis mei. ¶ Sic vere angeli. i. ꝓlati reꝑhenduntť/q̃ habẽt ſecum malas perſonas: ⁊ eas nõ puniunt/immo fouẽt: ⁊ maxime q̃ ſunt in ſcãdalum plebi iſrľ. i. pplo dei. Iſti ergo tenẽtes doctrinã balaã/ſignificãt foꝛnicatoꝛes ⁊ idolatras. i. idola: hoc eſt dictu: mulieres pictas adoꝛãtes. i. ſacerdotes ⁊ clericos luxurioſos. Nam ſi ꝓlatus eos non coꝛrigat/⁊ penitẽtiã nõ agant: ipſe de⁹ gladio oꝛis ſui. i. diuina ſententia eos in eternũ occidet/⁊ illũ qui fuit negligẽs in puniendo. Quia ſicut dicit Apls: Tales digni ſunt moꝛte nõ ſolum qui talia agũt/ſed q̃ eis ↄſentiũt. Non ſufficit eñ ꝙ angelus. i. ꝓlatus ſit bonus: immo neceſſe eſt ꝙ ipe nõ ſuſtineat ſecum malos: quod tñ eſt hodie ↄtra multos: q̃ ꝗuis in ſe ſint bonum non tñ ſtudẽt extirpare malos ſubditos: immo ꝑce vel ꝑcio aliquotiens fouent eos. ¶ Angelo tyatire dictũ eſt: Noui opera tua/fidem/charitatẽ/myſteriũ/patientiã/⁊ opera tua plura pꝛioꝛib⁹: ⁊ qui vicerit vſqꝫ in finem ⁊ cuſtodierit/dabo ei poteſtatẽ ſup gentes ⁊ regna. ¶ Sic illi qui ſũt in ecclia vel religione/habẽt fidem/charitatem etiã quoꝝ nouiſſima ſunt ſemper pꝛioꝛibus meliora. i. q̃ ſemper viuũt in emẽdando in melius: iſtis dico/ꝙ ſi vicerint ⁊ hec cuſtodierint vſqꝫ in finẽ ⁊ perſeuerauerint: dignũ erit ꝙ ꝓmoueanť tempoꝛaliter et eternalr: et ꝙ accipiãt a deo poteſtatẽ ſuper gentes et regna: et fiant ꝓlati ⁊ alioꝛum magiſtri. Talis eñ decebat vt nobis eſſet pontifex ſctũs/innocẽs/impollutus/ſegregat⁹ a peccatoꝛibus. ¶ Erat aũt in tyatira ſm viſionẽ Ioannis apoſtoli mulier iezabel: q̃ ꝓphetabat et ſeruos dei ſeducebat: ⁊ docebat comedere de idolothytis et foꝛnicari: et dato ꝙ ei datũ ẽ penitentie tempus: ibi tamẽ nullaten⁹ penitebat: ſed diciť ei/ꝙ ipſa poneť in lectũ: ⁊ illi q̃ mechati ſunt cũ ea/eſſent in tribulatiõe maxima. ¶ Iezabel q̃ interꝑtať flux⁹ ſanguis/ſignificat [illegible]: a quo ſanguis/id eſt carnalis voluptas qu[illegible]e ↄtra

Margin notes (left column): Moꝛalitas; Mat. 26. d; f; Hiere. 31. d; Eodẽ ca. b; Moꝛalitas; Eodẽ ca. d

Margin notes (right column): g; Moꝛalitas; Pro. 18. b.; Eodẽ ca. b; Moꝛalitas; h; Ro. 1. d; Eodẽ ca. e; Moꝛalitas; Heb. 7. d; Eodẽ ca. f; Moꝛalitas

B niat. Iſte quotidie docet ⁊ ꝓphetizat fornicari/ ſeducere/⁊ idolothyta.i. mundi bona diabolis dedicata ꝑ auariciã mãducare: ⁊ ꝑ ꝯtemplatiõẽ incorpare: ⁊ quod peius eſt/q2 cum tẽpus hui9 vite ſit ei ꝯceſſum ad penitentiã: ipſa tamen nũ ꝙ penitet/ſed ſemꝑ in ſuis iniq̃tatibus ꝑſeuerat.
Job.24.d Unde Job: Dedit deus ei locũ penitẽtie: ⁊ ipſe abutiẜ eo in ſuꝑbiam: ſed ꝓ certo iſta mulier.i. mundus/vna cum amatoribus ſuis/q̃ per diuerſa vitia quotidie cum ea mechanẜ: finaliter ponentur in lecto mortis eterne: vbi ꝓ certo in tribulatiõe maxima.i. penis infernalibus affligentur.
Aliter ¶ Uel dic literalr̃/ꝙ talis eſt mulier luxurioſa alios ſeducens: in luxuria ꝑſeuerans ⁊ impenitens.
Eccl.23.c Eccl. Omni fornicario panis eſt dulcis. Non fatigaẜ tranſgrediens vſq3 in finem: ſed tñ ipſa ꝙ fornicatores in lecto mortis ⁊ inferni tribulabunẜ finaliter in eternũ: ⁊ niſi penitentiã fecerint in hac vita/damnabunẜ.
Lu.13.a Unde Luc. Niſi penitẽtiã feceritis/oẽs ſimul ꝑibitis.

¶ Capitulũ tertiũ Textus: Et angelo eccleſie ſardis ſcribe. Hec dicit qui habet ſeptem ſpũs dei. Moralitatũ Capitulum III

R Eprehẽdiẜ angel9 ſardis ſic: Scio opa tua: q2 nomẽ habes ꝙ viuis/⁊ mortuus es: ſed vigila ⁊ ꝯfirma cetera q̃ moritura ſunt: ⁊ in mẽte habe qualiter acceꝑis: alioq̃n
Moralitas veniã ad te ſicut fur hora qua neſcis ¶ Sic igitur multi eccleſiaſtici q̃ nomẽ ⁊ famã habẽt/ꝙ viuãt ꝑ grãs ⁊ ꝟtutes: q2 credunẜ eſſe multe ſanctitatis ⁊ ꝑfectiõis: ⁊ tñ mortui ſunt ꝑ pctm̃.
B Iſtis igiẜ ⁊ omnib9 alijs ꝓlatis diciẜ/ꝙ ipſi vigilẽt per diligentiã ſuꝑ gregẽ paſtoralẽ dñi: ⁊ ipſi ꝯfirmẽt dicendo ⁊ admonẽdo illos q̃ ꝑ imbecillitatẽ ⁊ vitia putreſcunt ⁊ moriunẜ. Diciẜ etiã ei/ꝙ in mẽte habeat qualiter acceperit curam ⁊ regimen
Lu.12.e animarũ: alioq̃n ſuꝑ ipm̃ veniet ira dei. Luc. Ui-
Eodẽ ca.a. gilate/q2 neſcitis qua hora dñs veniet. ¶ Commendaẜ angelus ſardis: q2 ſecũ habet illos q̃ nõ inq̃nauerunt veſtimẽta ſua. Et ideo ſibi ⁊ alijs ꝓmittiẜ/ꝙ ſi vicerint/ambulabũt cũ filio hoĩs in veſtimẽtis albis: ⁊ erunt ſcripti in libro vite.
Moralitas ¶ Sic vere ꝓlatus cõmendaẜ/qñ habet ſubditos honeſtos ⁊ caſtos: q̃ veſtimẽta carnis ſue ꝑ luxuriam non inq̃nãt. Ideo ſi vicerint ⁊ ꝑſeuerauerint: ꝓmittiẜ eis ꝙ cũ chriſto ambulabũt in celo ſurſum/induti veſtib9 albis.i. dotibus eterne glorie: ⁊ in libro eterne ꝓdeſtinatiõis ſcripti
Act.1.b erũt. Unũ: Ecce duo viri ſteterũt in veſtib9 albis.
Eodẽ ca.b ¶ Angelo philadelphie diciẜ: Scio opa tua: et dedi coram te oſtium aptum/quod nemo poteſt claudere: q2 modicã habes ꝟtutẽ: ⁊ ꝯfirmaſti nomẽ meum: ⁊ non negaſti nomen meũ: ⁊ ego ſeruabo te. Tene quod habes/ne alius accipiat coronã tuã: quia qui vicerit/faciã illum columnã
Moralitas. in templũ dei mei. ¶ Iſte angelus gerebat perſonam infirmoꝝ. Nam iſti habent modicã virtutem reſiſtendi. Ideo deus dat oſtium apertũ venie [illegible] ſche. Illud ſemꝑ apertũ eſt pro tempore [illegible] vite. Sinus enim eccleſie qui recte ẽ oſtium paradiſi/ſemꝑ eſt apertus: ⁊ nunꝙ ꝑ vi-
C ta iſta claudiẜ penitẽti: ⁊ hoc q2 infirmi modicã habent ꝟtutẽ reſiſtendi vitijs ⁊ peccatis: quare neceſſe eſt ꝙ habeant facilius remediũ penitendi. Apoca. Porte ciuitatis non claudent die ac
Apo.21.g. nocte: qui eñ non intrat ꝑ oſtium.i. ꝑ veniã ⁊ penitentiã/⁊ fur eſt ⁊ latro. Illud enim non poteſt
Jo.10.a claudi alicui q̃diu durat iſta miſera vita ꝓſens: quapropter infirmus quãtumcũq3 fragilis ⁊ ad vitia ſit ꝓclinus/deſperare nõ debet. Et ideo ſibi diciẜ/ꝙ faciat quod in ſe eſt: ⁊ ꝙ ſeruet ꝟbum ⁊ ꝓceptũ dei: nec deneget ꝑ hereſim nomẽ eius: ⁊ ſic ꝓ certo deus ſeruabit eum ab hora tentationis: q2 ſc3 deus faciet cum tentatione ꝓuentum. Aplus: Non ꝑmittet vos tentari vltra q̃
1.Co.10.c poteſtis. Teneat igitur q̃libet illud quod habet .i. grãm ⁊ ꝑfectionẽ: ne forte ꝑdat coronã ſuã.i. honorẽ ⁊ ꝓmium glorie quod ſibi debeẜ: ⁊ ne aliũ habeat ſucceſſorẽ/qui ipſo reprobato habeat coronã glorie ſue. Nam ſi vicerit vitia/erit in tẽplo dei.i. in paradiſo vel eccleſia: columna/id eſt perſona ſtabilis ⁊ eterna: ⁊ foras non egredietur amplius: q2 in paradiſo ꝑpetuo remanebit
Aliter ¶ Uel ad lrãm in eccleſia fit/ꝙ illis q̃ pctã vincunt/columne ſtabiles viri fiunt: ⁊ ea interim vincere aſſueſcũt: ita ꝙ de templo.i. de ſtatu grẽ nõ extunc amplius recedunt ſeu cadũt. ¶ Angelo
Eodẽ ca.c laodicie taliter cõminaẜ: Utinã inquit frigidus eſſes aut calidus: ſed qm̃ tepidus es.i. neq3 frigidus neq3 calidus/ incipiam te euomere: q2 dicis
D diues ſum et nullius egeo: ⁊ neſcis ꝙ ſis miſer/ pauꝑ/et cecus/ et nudus: ſuadeo tibi emere aurũ et argentũ ignitũ ⁊ ꝓbatum a me/vt locuples ſias: et veſtimẽtis albis induaris/vt nõ appareat confuſio nuditatis tue: ⁊ collirio inunge oculos tuos vt videas: q2 qui vicerit/ dabo ei ſedem in
Moralitas throno meo ¶ Tales angeli ſunt multi/q̃ ꝓ certo nõ ſunt calidi ꝑ feruorẽ deuotionis/nec frigidi ꝑ algorẽ diuini timoris et ſubiectionis: ſ3 ſunt medij: q2 tepidi et indeuoti: q2 nec ꝑ feruorẽ deũ ꝑfecte diligunt: nec ꝑ timorẽ ei obediũt ꝑfecte/ſ3 ſub dei miſericordia ꝯfidẽtes/tepidi et medij ſic incedunt. Et ideo tales negligẽtes ⁊ tepidi ab ore dei ſepe euomunẜ.i. a ſtatu gratie et ꝟtutis cadere ꝑmittunẜ. Aliquãdo accidit ꝙ q̃dam tales ſunt ita ꝓſumptuoſi/et de ꝓprijs meritis cõfidentes/ꝙ credũt ſe diuites in ꝟtutibus eſſe/et nullius auxilio indigere: ⁊ tamen ſm̃ veritatẽ ſepe accidit/ꝙ ſpũaliter ipſi gratijs ſint nudi/⁊ virtutibus miſeri et pauꝑes/quo ad deum ignorãtes et ceci: q2 nõ vidẽt nec aduertũt illa que debẽt. ſ. mortẽ/ infernũ/ paradiſum/ mũdũ/ pctm̃/ occulte dei ꝓuidẽtie opa/vel ꝓpriã inſufficiẽtiã
Lu.18.f ⁊c. Unũ Luc. Cecus ſedebat ſec9 viam. Iſtis igitur ſuadeẜ/ꝙ a deo emãt auꝝ.i. diſcretionem vel valorẽ ſanctitatis ꝑfectioris: q̃ ſunt ignita per charitatẽ/ ꝓbata ꝑ tribulationem. Ut ſic in donis et gratijs locuples eſſe poſſit: ꝓcipitur cuilibet tali ꝙ ipſe collirio.i. aliqua amaritudine compunctionis inungat oculos cordis ſui/vt viſum ſpũalis diſcretiõis recipiat quẽ amiſit: ꝓcipiẜ ſi-

bi ꝯalbis veſtibus.i.honeſta ꝯuerſatione indu
at ſe:ne nuditas imꝑfectionis ſue appareat:ꝛ ne
ꝗlibet ipm̄ irri deat aut ꝯtemnat:qꝛ vix eſt aliqs
ita ſctūs/ꝗn habeat in corde ꝛ ope plura irriſio-
ne digna/ſi vita ſua videaꝛ nuda:ꝛ ſi honeſtatꝭ
velamine non fuerit coopta. Ideo ꝯſolādo deſo
latos ꝛ tribulatos atqȝ deſperatos dicit deꝰ hic
Apoc.3.d Ecce quos amo/arguo ꝛ caſtigo. Ecce ſto ad
oſtiū ꝛ pulſo:ſi qs audierit vocē meā/ꝛ aperuerit
ianuā:intrabo ad illū/ꝛ cenabo cū illo ꝛ ille me-
cum. Acſi diceret: Paratꝰ ſum inſpirando vel
predicando pulſare:ꝛ ſi aperiat cor per gratiam
ſubintrare.

¶ Capl'm quartum Textꝰ: Poſt hec vidi/et ecce oſtium apertum in celo Moralitatū Ca. IIII

IOannes raptus in ſpū vidit oſtiū aꝑtū
in celū:ꝛ ecce inquit ſedes/ꝛ ſupra eam ſe
dens:ꝛ ꝗ ſedebat/ſimilis erat aſpectui la
pidis iaſpidis ꝛ ſardinis. Et iris erat in circui-
tu ſedis ſimilis viſioni ſmaragdine:ꝛ circa ſedē
ſedilia vigintiquatuor:ꝛ deſuꝑ ſedebāt viginti ꝗ
tuor ſeniores/habētes in capitibꝰ ſuis coronas
aureas:ꝛ de throno ꝓcedebāt fulgura/voces et
tonitrua:añ thronū erant ſeptē lampades ardē-
tes:ꝛ in ꝯſpectu ſedis mare vitreum ſimile cry-
ſtallo:ꝛ in circuitu ſedis ꝗtuor aīalia plena ocu
Moralitas lis añ ꝛ retro. ¶ Dicit igiꝛ ꝙ vidit in celo. Celū
eſt eccleſia. Sicut eñ in celo eſt ſol ꝛ luna ꝛ pla-
nete ꝛ ſtelle/que ſemꝑ voluūꝛ ꝛ nunꝗ cadūt:ſic in
eccl'ia lucēt ꝛ inſtitit ſol.i.chriſtus:luna.i.beata
ꝟgo:planete ꝛ ſtelle.i.ſcti ꝛ ſcte:ꝛ licet voluunꝛ
ꝑ tribulatiōes ꝯtinue:nunꝗ tñ deficit eccleſie ſe
Lu.22.d des/neqȝ etiam perit:qꝛ dicit: Ego rogaui ꝓ te/
Aliter vt non deficiat fides tua ¶ Uel dic ꝙ ſol ē papa
luna eſt impator/ꝛ reges planete.i.cardinales ꝛ
ꝓlati:ſtelle ſunt clerici ꝛ ceteri chriſtiani: ſedes ꝗ
erat ibi/eſt dignitas eccl'iaſtica vel ſecularis ſe-
Aliter des. ¶ Uel ſedēs ſuꝑ eam eſt ꝓlatus vel iudex/
officialis vel ꝓnceps:ꝗ ſupra dignitatis ſedem
Mat.23.a iudicat:qꝛ ſupra cathedrā moyſi ſederūt ſcribe
ꝛ phariſei. Sed ꝓ certo ꝗcunqȝ ſit ſeſſor/iudex/ꝓ
latus:multa ſunt ibi neceſſaria:ꝛ pꝛimo iſte debet
eſſe ſimilis iaſpidi et ſardini/ꝗ ſunt lapides ꝓci
oſi:qꝛ debet eſſe ſimilis chriſto/vel ſanctis viris
ꝑfectis/ꝓcioſis ꝛ ꝟtuoſis:qꝛ bonus ſupioꝛ vel ꝓ
latus debet ſuꝑ oīa conari/ꝙ poſſit bonis ꝛ ho
neſtis ſuis ꝓdeceſſoribꝰ aſſimilari:ꝛ maxime il-
lis ꝗ fuerūt iaſpis/ꝗ reſiſtit maleficis:ꝛ vt ſar-
dis/ꝗ omnis malefici maliciā ſi ſit purus cohibȝ
.i.illis bonis ꝓlatis qui maleficis hoībus reſti-
Eodē ca.b terunt:ꝛ tutā patriā reddiderunt. ¶ Secūdo di
Moralitas ciꝛ/ꝙ iris erat in circuitu ſedis. ¶ Per iridē ar-
cū celeſtē/vbi relucent oēs colores/ intelligo
regulam religionis/ꝛ ꝓceſſum iudiciarie pote-
ſtatis:qui ꝗdem arcus celeſtis dicitur: ꝓ eo ꝙ ꝑ
eum impij ſagittanꝛ/et correctionis iaculis feri
Ps.7.c unꝛ. Ps. Arcum ſuum tetendit et parauit illum
ꝛc. qui ꝓlatus vel iudex mediāte iuſticia regla vel
ordine iudiciario/habet ſagittare et punire reos
ꝛ accuſatos: et facere iuſticie complementum:
et ibi pro certo habent relucere multi colores.i.
multe cauſe/multe rōnes/multe leges/multe ſan
ctiones/multi ſenſus/ multe opiniones/anteꝗ
aliquē puniat de delicto: vt ſic tali ꝓlato dicaꝛ il
lud Apoc. Uidi angelū amictū nube:et iris erat Apoc.10.a
in capite eius. Et ſic iris videꝛ tāgere celū et ter
ram. Sic ꝟo rigor iuſticie debet tangere celū.i.
nobiles ſublimes:terrā.i.infimos atqȝ viles ſine
acceptione ꝑſonarꝫ ¶ Uel dic ꝙ ſicut iris magis Aliter
tangit terrā ꝙ celū:qꝛ duobꝰ ſuis cornibꝰ. Sic
ꝟe rigor iuſticiarie poteſtatis plus debet tāge-
re et vulnerare terrā.i.terrenos pctōres:ꝙ celū
.i.ꝙ innocētes ſpūales et celeſtes. Sed dicit ꝙ
iris ſimilis erat viſioni ſmaragdine. Eſt eñ il-
le lapis viridis/ꝯfortās oculos:qꝛ ordo iuſticia
rius debet fieri ita mature et iuſte/ꝙ oculi et iu-
dicia alioꝝ nō ledanꝛ/ſed magis ꝯfortēꝛ:et ꝗcꝗd
agiꝛ/oculos alioꝝ delectet:et ab oībus cōmēdeꝛ
Mat. Uideāt opa veſtra bona/et glorificēt pa- Mat.5.b
trē veſtꝝ ꝗ in celis eſt. ¶ Tertio dicit ꝙ circa ſe Eodē ca.b
dem erāt viginti ꝗtuor ſedilia/et deſuꝑ ſeniores
vigintiꝗtuor. ¶ Per iſta ſedilia intelligunꝛ mi Moralitas
nora bñficia/officia vel ꝓbende:ꝗ ꝓlatus iudex
habet ſub ſe ex iuriſditiōe. Et ꝓ certo in iſtis de-
bēt ſedere ſeniores.i.viri diſcreti et maturi:et ta
les eius debȝ habere ſecū ſenes. Ezech. Et ſenes Ezech.8.a.
iuda ſedebāt corā me. Quod tñ eſt ꝯtra multos
iudices/ꝗ peſſimos hoīes ponūt in officijs:et/
ꝯtra ꝓlatos ꝗ pueros l bñficijs ſuis ꝛc. ¶ Quar Eodē ca.b
to dicebaꝛ/ꝙ ſenes debent eſſe in ſocietate ſua: D
vt eorū ꝯſilijs fulciaꝛ: talibus debent dari coro-
ne in capitibꝰ.i. honores et dignitates: nō par-
uulis ignorātibus ꝛ iuuenibus inſenſatis. Ideo
ꝓlato dicit: In medio ſenſatoꝝ aſſiduus eſto: vt Eccl.27.b.
ſic ꝓlatus dicat illud Ezech. Sedebā in domo Ezech.8.a
mea: et ſenes habebāt añ ſe lāpades: et de thro-
no exibāt fulgura/voces et tonitrua. ¶ Lampa Moralitas
des iſti ſignificant ſeptē dona ſpūſcti: ꝗ iudex et
ꝓlatus debent habere: vt mens eius ꝑ ea illumi-
neꝛ: et in ſuis actibus dirigaꝛ. ¶ Uel ſeptē lam Aliter
pades cum igne charitatis et oleo pietatis ſunt
ſeptem opera miſericordie: que valde decent iu-
dicē vel ꝓlatum. Apoca. Dixit ille qui ambulat Apoc.2.a.
in medio ſeptē lampadū: et ſic de throno iſto.i.
de talibus ꝑſonis vel eoꝝ domibus aut iudicijs
debēt exire fulgura.i. ſplendor honoꝝ exemplo-
rum/vel fulgor ſplendentis ꝯuerſationis/ voces
dulcis ꝯſolationis/et tonitruū alte ꝓdicationis/
correctionis et rephēſionis. Ps. Uox tonitrui Psal.76.d
tui in rota. ¶ Uel fulgura ſeuere diſcipline: vo- Aliter
ces ꝓdicatiōis alte: tonitrua rephēſionis dure.
¶ Quinto vero dicit/ꝙ in circuitu ſedis erat vi Eodē ca.b
treum mare ſeu lauatorium vitreum ſimile cry-
ſtallo: et illud ſignificat ſacraȝ ſcripturā. ¶ Di Moralitas.
citur enim ipa mare/ꝓpter ꝓfunditatē inſcruta
bilem: vitreum propter ꝑſpicuitatem intellectu-
alem: cryſtallinū propter ſoliditatȝ immutabi-
lem. Iſta enim debet iudex habere: et in ea fa-
cta ſua lauare. Pſalm̄. In mari via [illegible] et ſemi Psal.76.d
te tue in aquis multis. ¶ Sexto di[illegible] ꝙ cir- Eodē ca.c

B ce ſedē erāt aīalia oculata. ¶ Iſta ſignificāt aſ-
Moralitas ſeſſores ⁊ cōſiliatores p̄latoꝝ: q̄ debēt eſſe aīalia
id eſt aīati p̄ gratiā ⁊ virtutes. Quatuor etiā vir-
tutes debēt eſſe: q̄ quatuor virtutib⁹ cardinalibus
debent eſſe priuilegiati ⁊ dotati: ⁊ pleni ocul.i.
claritate ſapiētie ⁊ diſcretiōis ante et retro/ q̄tū
ad cōſyderationē p̄ſentiū ⁊ futuroꝝ. Iuxtā il-
Ezech.i.c. lud Ezech. Totū corpus in circuitu erat plenū
Aliter ocul. ¶ Vel dic q̄ iſta ſedes eſt chriſt⁹ in huma-
nitate. Quatuor aīalia ſunt quatuor euāgeliſte: ſcʒ
hō mattheus/ lucas vitulus/ leo marc⁹/ aquila
ioānes. Viginti quatuor ſeniores ſunt patres vete-
ris teſtamēti et noui. Duodecim dicunt eſſe ibi
de lege veteri: q̄ a duodecim patriarchis deſcē-
derūt. Duodecim etiam dicunt patres noui te-
ſtamēti: q̄ duodecim articul crediderūt. Ma-
re eſt ſcriptura. Iris eſt ꝑfectio/ etiā ſicut ſupra.
Et p̄ certo tales debet iudex ſecū habere: ⁊ eoꝝ
cōſilijs ⁊ ſocietate vti et regi/ ⁊ per eos guberna-
Eodē ca.c. ri/ nō per adulatores et iniquos. ¶ Dicit q̄ an̄
thronū erāt quatuor aīalia/ plena oculis an̄ et retro:
et habebāt ſingula alas ſuas. Vnū tamē erat/ q̄
quotieſcūq̄ aīalia oculata dabāt glīaʒ deo: ſta-
tim viginti quatuor ſeniores p̄cidebāt in facies ſu-
as: et deponebāt coronas ſuas/ ⁊ adorabant vi-
Moralitas uentē. ¶ Aīalia iſta ſignificāt p̄latos clericos ⁊
autēticas perſonas/ in ſtatu religiōis vel in eccl'ia
cōuerſantes: q̄ vere illi q̄ ſunt circa ſedē ⁊ ante
thronū ſeu ꝯſpectū dei. ⁊ illi q̄ i eccl'ia ſunt/ et q̄
D vacāt regimini etiā et p̄lationi alioꝝ: iſti debēt
eſſe pleni ocul.i. claritate diſcretiōis an̄ ⁊ retro/
q̄tū ad p̄terita ⁊ futura. Debēt habere alas: q̄a
ipſi debēt volare ad celū. Et ſi vis meli⁹ expone-
Eſa.6.a re de ſex aīalib⁹: vide vbi dicit: Sex ale vni ⁊c.
Sed q̄n iſta aīalia.i. q̄n p̄lati et autentici dant
gloriā deo/ et faciūt bona opera: ſtatim inferio-
res et ſubditi boni ⁊ maturi/ q̄ ſup̄ ſedilia infeio-
rū ſedēt/ bonū accipiūt exēplū: ⁊ exēplo eoꝝ bo-
no ipſi finaliter honorāt deū celi p̄ bona opera:
⁊ coronas glīe mūdane deponūt: ⁊ in corde ſuo
Aliter vilipendunt: ⁊ deū honorāt et adorant. ¶ Vel
dic q̄ animalia ſunt clerici et religioſi: qui ſunt
ꝓpinqui quantū ad gradum ſedi chriſti. Nam
exemplo iſtoꝝ qui ſunt boni ſeniores/ id eſt p̄n-
cipes: nō obſtantibus coronis glorie tempora-
lis/ deū celi glorificāt. Et breuiter ad exemplū
clericoꝝ ſe gerit vita ſecularīū perſonarū: ſiue
Ozee.4.b. bonū fecerint ſiue malū. Vnde: Sicut populus
Eſa.24.a. ſic ſacerdos. ¶ Vel dic q̄ circa ſedē alicui⁹ p̄e-
Aliter lati vel principis/ ſunt quatuor oculati conſili-
arij ſiue principaliores: quibus ꝓloquentibus
et ſententiā ſuam dicentibus: alij inferiores/ q̄-
uis ſint ſapientes et ſenes: ſolent adulādo ipſo-
rum dictis alludere/ coronas et birreta de capi-
tibus eoꝝ deponere: et ipſoꝝ dicta et cōſilia cō-
Eccli.13.d. mēdare. Vn̄ Eccli: Diues locut⁹ eſt/ et oēs tacu-
erūt. Verbū eius vſq̄ ad celū extulerunt. Et ex-
pone/ q̄ iſti eccleſiaſtici et ſubtiles mali cōſilia-
rij habent alas ſex/ id eſt ſex ſpecialia vitia: ſcʒ
adulationē et maliciā: volant quidē illis ad do-
minos decipiendos: et appetitū laudis et aua-
riciam: quib⁹ volant ad ſeipſos ditandos: et ra- C
pinam ⁊ ſuperbiā: quib⁹ volant ad ſubditos op-
primendos: et iſte ſunt ille ſex ale de quib⁹ dicit:
Sex ale vni ⁊c. Eſa.6.a.

¶ Capl'm quintū textus: Et vidi in dextera ſedētis ſup̄ thronū librū ſcriptū intus et foris. Moralita. Ca. V

Vidit ioānes in dextera ſedentis ſuper
thronū librū ſcriptum intus et foris/ ſi-
gnatū ſigillis ſeptē: et nemo inuentus
eſt dign⁹/ nec in celo/ nec in terra/ librū reſpicere
et ap̄ire atq̄ ſoluere eius ſignacula: excepto leo-
ne de tribu iuda: q̄ eſt radix dauid: qui venit ape-
rire librū: et eius ſignacula ſoluere. ¶ Sedens Moralitas
iſte eſt pater de⁹ q̄ ab eterno ſedet i throno glīe
ſue. Iſte liber ſignificat mundū ⁊ ordinē rerum
ꝓceſſuſq̄ eaꝝ: qui p̄ certo a p̄ncipio ſemꝑ eſt in
manu dei: quantū ad eius ordinationē et ꝓuiſi-
onē: et ille eſt ſcript⁹ intus et foris. Intus q̄tū
ad cauſas rerū nobis occultas: que ſunt in mēte
diuina: et foris inquantū ad creaturas et appa-
rentes euētus rerū. Iſte eſt ſignat⁹ ſigillis ſeptē
.i. ſeptē etatibus: quia q̄diu durant ſeptē etates
vite p̄ſentis/ mūdus eſt nobis clauſus. Vel etiā
ſeptē planetis: quoꝝ influentijs regunt mundū:
q̄ nemo eſt inter hoīes neq̄ in celo neq̄ in ter-
ra: qui p̄ ſe intuitiue videat veritates rerū in ex-
iſtentia ꝓpria: et cuilibet creaturaꝝ ſit notorius
et apertus: niſi leo chriſt⁹ dei filius de tribu iu-
da.i. de ꝓgenie dauid fuit natus: qui ꝓpter vni- D
onē beatificā quā habet aīa ſua cū verbo: non
obſtantib⁹ ſigillis/ res in ꝓprijs eſſentijs intuet.
Eſa. Dabitur liber ſcienti literas: ⁊ dicit neſcio Eſa.29.c
legere: ſignatus eſt enī. ¶ Vel dic q̄ ſedens eſt Aliter
deus pater: dextera eius eſt dei filius: qui dicit
dextera patris/ p̄ quē fecit oēs creaturas. Iſta
dextera habet vnū librum .i. noſtrā humanita-
tem: quā aſſumpſit in virgine: que dicit liber: q̄
interius ibi in ꝯſciencia/ exterius in apparētia oēs
virtutes/ perfectiones/ gratie ⁊ exēpla ſcribunt.
Iſte liber fuit nobis clauſus/ ſignatus/ velatus
in ſacramēto altaris: quia p̄ certo ibi ſunt ſigil-
la ſeptē.i. ſeptē accidentia/ quib⁹ ſubſtantia cor-
poris occultat. Iſta ſunt ſapor/ color/ odor/ figu-
ra/ quātitas/ actio/ paſſio: remanet autē ibi idē
color/ idem ſapor/ idē odor: eadē figura rotun-
da vel quadrata: eadē quātitas magna vel par-
ua: eadem actio: quia iſta pōt agere/ nutrire/ ine-
briare/ ponderare/ ſonare ⁊c. ſicut ante paſſionē
quia ita pōt tangi: et ita durū inuenit poſt ſicut
ante: ⁊ ſub iſtis accidētibus ⁊ ſigillis celat ⁊ ab-
ſconditur corpus chriſti. Eſa. Vere tu es deus Eſa.45.c
abſcōditus: inquantū q̄ non eſt homo/ neq̄ in ce-
lo/ neq̄ in terra: qui relictis ꝓprijs naturalibus
poſſit ſoluere ⁊ cognoſcere iſta accidētia ⁊ ſigil-
la: et quomodo ſub iſtis latitat corpus chriſti q̄-
diu ſumus in via/ et erit nobis viſio omniū ſicut Eſa.29.c
liber ſignati. Excepto tamē leone de tribu iuda
.i. chriſto qui fuit de radice dauid/ de tribu iuda
exiuit: et q̄ iſte ſolus inter hoīes hoc vidit ⁊ co-
gnouit: q̄ ille per ſpeciē/ nos p̄ fidem.

E ¶ Et capſo quarto Text⁹: Et quatuor animalia ſingula eorum habebāt
Moralitatum Ca. VI.

IOannes vidit in medio throni ꝛ quatuor animaliū viginti quatuor ſeniores habētes ſinguli cytharas ꝛ phialas: ꝛ ceciderunt corā agno/ ꝛ cantauerūt canticū nouum

Moralitas. ¶ Iſte agnus benigniſſim⁹ eſt chriſt⁹: q̄ quaſi
Eſa. 53. c. agnus duct⁹ ad victimā. Iſte eñ ſedet in throno ſacre ſcripture: vbi ſunt quatuor aīalia. i. q̄tuor euāgeliſte ꝛ viginti quatuor ſeniores. i. viginti quatuor libri veteris teſtamēti ſm̄ expoſitionē hebreoꝝ. Iſte fuit quaſi occiſus ꝑ paſſionē: ſed modo eſt ſtans ꝛ immortalis ꝑ reſurrectionem. Iſte habet cornua ſeptē. i. poteſtatē in ſeptē mūdi climatib⁹: ꝑ cornu eñ potētia deſignat. Habet etiam ſeptē oculos. i. ſeptē dona ſpūſſancti.
zach. 3. d zach. Super lapidem vnū ſeptē oculi ſunt. Iſte de dextera ſedentis. i. dei patris: accipit libꝝ et oēm ſapientiā. Et cum aperuiſſet primū ſigillū .i. cum hoībus reuelaſſet primū ſecretū diuine ſapie. ſ. fidē ſancte trinitatis/ cum p̄dicaret mundo: tūc aīalia. i. euāgelia: ꝛ viginti quatuor ſeniores. i. libri veteris teſtamēti: cum citharis. i. diuinis laudibus: cū phialis adornatis. i. cū ſctōrū meritis/ hiſtoriis ꝛ viris famoſis: laudē agno. i. chriſto dederūt: inq̄tū canticū nouum ꝛ ꝓphetias de ſuo aduentu iam reuelata facie cecinerūt.
Ps. 97. a. Ps. Cantate dn̄o canticū nouū. i. ꝓphetias de
Aliter ſuo aduentu: quia mirabilia fecit. ¶ Vel dic ꝙ
F agnus eſt bonus p̄latus: q̄ debet eſſe humilis et pacificus ſicut agnus. Ille eñ in throno maieſtatis ſue ſedens/ debet eſſe circūdatus ꝛ aſſociatus animalib⁹ quatuor oculatis ꝛc. i. bonis et diſcretis clericis: quatuor ſcʒ ꝟtutibus cardinalibus adornatis: ꝛ ſeniorib⁹. i. ꝑſonis maturis atq̄ ſubditis morigeratis: ille in repñtatione ſua debʒ eſſe quaſi occiſus: qꝛ pre humilitate debet ſe reputare mortuū ꝛ occiſū. i. q̄ſi ſtatim moriturꝝ. Debʒ habere coronas ſeptē. i. ſeptē p̄ncipales ꝟtutes: ꝛ ſeptē oclos. i. ſeptē dona ſpūſſcti. Ille debʒ accipe libꝝ. i. ſacrā ſcp̄turā ꝑ manib⁹: ꝛ ipſam a ſedente in throno. i. a chriſto ꝑ deuotionē ꝛ orōnem acq̄rere. Ille debet aperire ſigilla libri. i. obſcuritates ſcripture: ꝛ eas ſubditis ſuis reuelare docēdo: ꝛ tunc animalia ꝛ ſeniores .i. clerici: ꝛ ſeculares. i. bone ꝛ honeſte ꝑſone q̄cunq̄: ꝛ maxime ille ꝑſone q̄ habent citharas et cāticū diuine laudis ꝛ grãꝝactionis: ꝛ phialas cū odoramētis. i. fragrantiā deuotiōis ꝛ orōnis Tales ipm̄ adorabūt ꝛ laudabūt: ꝛ canticū laudis ꝛ recōmendationis ſibi in cūctis ꝑtibus re-
Eccl. 44. a ſonabūt. Vñ dicit: Laudemus patres noſtros viros glorioſos. Et ſm̄ ꝙ dicit ibidē: cū aīalia ꝛ ſeniores laudarēt deū/ audita eſt vox milia milium angeloꝝ/ q̄ benedixerūt agnū. Sic ꝟo quādo inuenit talis agnus. i. bon⁹ p̄latus q̄ ab aīalibus, i. a ſeniorib⁹ ꝛ honorabilioribus ꝑſonis benedicit ꝛ laudat: ꝓ certo milia miliū angeloꝝ .i. multitudo ſeculariū populoꝝ ipm̄ ſilr benedicūt: ꝛ de hoc deū glorificāt ꝛ laudant.

¶ Capl'm ſextū textus: Et vidi ꝙ aperuiſſet agnus vnū de ſeptem ſigillis
Moralitatum Ca. VII

ET vidi ꝙ aperuiſſet agn⁹ vnū de ſeptē ſigillis/ ꝛ audiui vnū de quatuor aīalib⁹ dicens/ tanꝗ̄ vocem tonitrui: Veni ꝛ vide. Et vidi: ꝛ ecce equus albus ꝛ q̄ ſedebat ſup illum/ habebat arcū: ꝛ data eſt ei corona: ꝛ exiuit vincēs vt vinceret. Et cū aperuiſſet ſigillū ſecūdū/ audiui ſecūdū animal dicēs: Veni ꝛ vide. Et exiuit alius equus rufus: ꝛ q̄ ſedebat ſup illum/ datū eſt ei vt ſumeret pacē de terra: ꝛ vt inuicē ſe interficiāt/ datus eſt ei gladius magn⁹. Et cum aperuiſſet ſigillū tertiū/ audiui tertiū aīal dicens Veni ꝛ vide. Et ecce equus niger: ꝛ qui ſedebāt ſup illū/ habebat ſtateram in manu ſua: ꝛ audiui vocē in medio tanꝗ̄ q̄tuor animaliū dicentium: Bilibris tritici denario vno/ ꝛ tres bilibres hordei denario vno: ꝛ vinū ꝛ oleū ne leſeris. Et cuʒ aperuiſſet ſigillū quartū/ audiui vocē quarti aīalis dicētis: Veni ꝛ vide. Ecce equus pallidus: ꝛ q̄ ſedebat ſup eum/ nomē illi mors: ꝛ infern⁹ ſeq̄bat eum: ꝛ data eſt illi poteſtas ſup quatuor partes terre/ interficere gladio/ fame ꝛ morte ꝛ beſtiis terre. Et cum aperuiſſet ſigillū q̄ntum/ vidi ſubtus altare animas interfectoꝝ/ ꝓpter ꝟbum dei ꝛ ꝓpter teſtimoniū quod habebant. Et clamabāt voce magna/ dicētes: Vſq̄quo dn̄e ſctūs ꝛ verus nō iudicas/ ꝛ non vindicas ſanguinem noſtrum de his qui habitāt in terra? ꝛ date ſunt eis ſingule ſtole albe: dictū eſt illis/ vt req̄eſcerēt adhuc temp⁹ modicū: donec compleant conſerui eoꝝ/ ꝛ fratres eoꝝ q̄ interficiendi ſunt ſicut et illi. Et vidi cum aperuiſſet ſigillū ſextū: ꝛ ecce terremot⁹ magnus factus eſt. Et ſol factus eſt niger tanꝗ̄ ſacc⁹ cilicin⁹. Et luna tota facta ē ſicut ſāguis: ꝛ ſtelle de celo ceciderūt ſup terrā/ quēadmodū ficus emittit groſſos ſuos/ cum a vēto magno mouet. Et celū receſſit ſicut liber inuolut⁹. Et oīs mons ꝛ inſule de locis ſuis mote ſunt: ꝛ reges terre ꝛ p̄ncipes ꝛ tribuni ꝛ diuites ꝛ fortes ꝛ oīs liber ꝛ ſeruus abſcōderūt ſe in ſpelūcis ꝛ in petris montiū: ꝛ dicūt mōtib⁹ ꝛ petris: Cadite ſup nos et abſcōdite nos a facie ſedētis ſup thronū/ et ab ira agni: qm̄ venit dies magn⁹ ire ipſorum. Et quis ſtare poterit? Poſt hec vidi q̄tuor angelos ſtantes ſuper quatuor angulos terre: tenentes quatuor ventos terre/ ne flarēt ſuper terram/ neq̄ ſuper mare/ neq̄ ſuper vllam
arborem ꝛc. ¶ Item ſuper illo: Et vidi et ecce Eodē ca. a
equus albus: et qui ſedebat ſuper illū/ habebat arcum: et data eſt ei corona/ et exiuit vincens vt
vinceret. ¶ Equus eſt caro noſtra. E ſai. Equi Moralitas.
eoꝝ caro: et nunc ſpūs ꝛc. Seſſor eius eſt anima Eſa. 31. b
que carni merito debet p̄ſidere. Et breuiter ſeſſor iſte cum ſuo equo albo/ ſignificat hominem q̄ ꝑ caſtitatem corpus habet candidū et purum Iſte quādoq̄ habet arcū. i. rigorē iuſticie et equitatis: qꝛ q̄ntum ad ſagittādū/ corrigendum delinquētes/ tales ſunt iuſti et rigidi: in ſe ꝟo ſunt in-

B nocētes ⁊ caſti. Vñ Eccs. Omī tpe veſtimenta
Eccs.9.d. tua ſint candida. Ideo ꝑ certo talib⁹ ꝑſonis ca
ſtis et iuſtis debet dari corona.i.honor et celſi-
tudo regie ptātis: q2 tales ꝑſone qñ ſunt ꝓmote
ad dignitatē: vincūt primo ſe et cupiditates ſu-
as: et tandē vincūt et ſuppeditant oēs malos: ⁊
preualēt aduerſus principes et tyrānos. Exiuit
inquit vincens vt vinceret: qui enī primo ſe vice
rit/alios faciliter vincere poterit. Ideo bene di
Roma.12.d cit Apłs: Noli vinci a malo/ſed vince in bono
malū. Unde Seneca in libro de morib⁹: Forti
or eſt q̄ cupiditates ſuas vincit/ꝙ q̄ hoſtes ſub-
Eodē ca.a. iecit. ¶ Uidit ioānes equū rufum: et q̄ ſedebat
ſup eū/habebat gladiū magnū: et datū eſt ei vt
ſumeret pacē de terra/⁊ vt hoīes inuicē ſe interfi-
Moralitas cerēt. ¶ Chariſſimi: color rufus teſte Ariſto.in
phyſionomia/ſignificat maliciā/fraudē/fallaciā
et liuorē. Illi igiꝛ q̄ habēt equū rufum: ſunt qui
ſunt fallaces/liuidi/malicioſi. Et ꝑ certo iſti ho-
die habēt gladiū maximū.i. linguā ⁊ loquacita
tē: quā ita habēt magnā/latā/longā et diffuſam
ꝙ ꝑ detractionē ad omes ꝑſonas et ſtatus attin
gūt: ſcꝫ de oīb⁹ detrahēdo ⁊ accuſādo/vba refe
rēdo. Et iō ꝑ certo talib⁹ daꝛ hodie ptās a dia-
bolo/ꝙ ipſi tollāt pacē de terra: q̄propter vba
dicta taliū iniquoꝝ et impioꝝ/et ꝑ ipſoꝝ falſas
accuſatiōes ⁊ relatiōes pax ⁊ cōcordia diſſipaꝛ
Eccl.28.b et lites et diſcordie ſeminanꝛ. Eccl. Suſurro et
bilinguis maledict⁹/ multos turbaint habētes
Eodē ca.b. pacē. ¶ Uidit ioānes equū nigrū: et q̄ ſedebat
B ſup eū/habebat ſtatherā: et audita eſt vox inter
alalia/dicēs: Bilibris tritici denario vno: et bi
libres hordei denario vno: vinū et oleū ne leſe-
Moralitas ris. ¶ Equus hic eſt corp⁹ chriſti: q̄ niger/vilis
Eſa.53.a. et deſpectus extitit ꝑ tormētis. Eſa. Uidim⁹ eū/
et nō erat ei aſpectus. Seſſor iſti⁹.i. dei fili⁹ ha-
bet ſtatherā/id ē librā eq̄tatis et iuſticie l manu
ſua: q2 habet ptātē iudiciariā: ⁊ poteſt pōderare
et librare merita ſinguloꝝ. Ideo dicit ſibi/bili-
bris tritici ⁊c. Triticū ſignificat ꝑfectos: q̄ me-
dullā deuotiōis et cōpaſſionis habēt: et ipſi ſūt
pleni. Hordeū ſignificat imꝑfectos: qui cū me-
dulla meritoꝝ et virtutū habent admixtā corti
cē venialiū peccatoꝝ. Denarius eſt ꝓmiū eter-
ne beatitudinis: illud eſt premiū cōmune. Vñ:
Mat.20.a Acceperūt ſinguli ſingulos denarios. Dicitur
enī ꝙ bilibris tritici/id eſt due libre tritici: ⁊ tres
bilibres/id eſt ſex libre hordei: hoc eſt dictu: ꝑ-
ua q̄titas ꝑfectoꝝ: q̄ ꝑ duo deſignaꝛ: ⁊ magna
quantitas imꝑfectoꝝ: q̄ ꝑ ſex ſignificaꝛ: omnes
emunꝛ ab iſto ſeſſore Chriſto denario vno/ ſcꝫ
premio eterne beatitudinis: q2 oēs percipiūt eā
dē viſionē/tñ diuerſimode: q2 ſm merita alij cla-
rius/alij obſcurius vident deū. Ideo bñ dicit ꝙ
due libre ꝑfectoꝝ tantū reportāt quantū ſex im
perfectoꝝ vel hordeatoꝝ: q2 licet habeant eū-
dē denariū ⁊ idē premiū q̄tū ad eſſentiā: tamen
plus habēt pauci ꝑfecti ꝙ plures imꝑfecti q̄tū
ad modū ꝑfectionis/et q̄tū ad dei munificentiā
Joan.14.a. q2 i domo patris mei māſiones multe ſunt. Et
ſequiꝛ ꝙ vox dixit illi ſeſſori ⁊ liberatori chriſto

ꝙ vinū et oleum ne leſeris. Uinū enī quod letifi- C
cat cor hoīs: ſignificat viros letos et conſolato
res/⁊ alioꝝ informatores ⁊ ad bonum incitato-
res: q2 iſti auditores inebriant verbo dei. Oleū
aūt quod lenit et nutrit: viros pios ſignificat et
cōpatientes: qui pauperū infirmitates leniunt ⁊
contēperant: et ipſos per elemoſynas nutriūt ⁊
educant. Quādo igiꝛ chriſtus pōderabit ⁊ libra
bit orbē terre in die iudicij mediante ſtatera iu-
ſticie: vbi merita ſinguloꝝ decernet: qñ etiā per-
fectis ⁊ imperfectis gloriā diſtribuere habebit:
tunc vo vinū et oleū.i. viros ſapiētes et cōpati
entes miſericordes nō ledet/ſcꝫ ꝑ eterne dānati
onis ſententiā et rigorē: q2 qui vicerit/nō ledeꝛ Apoca.2.c.
a morte. ¶ Uel dic ꝙ equ⁹ niger eſt eccleſia vel Aliter
religio: que diciꝛ equus ꝓpter habenas iuſticie
quib⁹ ligaꝛ. Diciꝛ niger/ ꝓpter ſqualorē tribu-
lationis ⁊ abſtinētie: qua ſua ſpecies obſcuraꝛ.
Iuxta illud: Nolite me cōſyderare ꝙ fuſca ſum: Can.1.b
q2 decolorauit me ſol.i.tribulatio. Seſſor iſtius
equi eſt prelatus: qui debet habere ſtaterā iuſti
cie ⁊ equitatis: q2 debet ponderare atq3 cogitare
merita ſinguloꝝ: vt videat quis ſit bonus/quis
malus/quis ꝓmouēdus/ quis reprobādus: ſed
tamen qualitercūq3 ſit/denarium tantū .i. tantā
portionē bonoꝝ eccleſie ⁊ beneficioꝝ debent ha
bere due libre tritici.i. due perſone ꝑfecte ⁊ bone
que habent medullā deuotionis ⁊ cōpaſſionis:
quantū ſex hordei.i. quantā ſex imperfecte ⁊ im
mature. Exemplo ioſeph/qui beniamin fratri Gen.44.c
ſuo concludit duas partes. Uinum autē ⁊ oleū D
id eſt viri diſcreti ⁊ pij: nō debent ab eo ledi: ſed
debent potius ſuſtineri. ¶ Uel dic ꝙ per vinū Aliter
et oleum intelligūtur agricole: de quoꝝ labori-
bus oleum ⁊ vinum acquiritur. Iſti igiꝛ a ſupe
rioribus ⁊ dominis non ſunt ledendi vel mole-
ſtandi/ſed poti⁹ ſunt diligendi. Unde Eccl. Nō Eccl.7.b
oderis laborioſa opera: et ruſticationē ab altiſ
ſimo creatam. ¶ Joannes vidit aperto quarto Eodē ca.b
ſigillo equum pallidum: et qui ſedebat ſuper eū/
nomen illi mors: ⁊ infernus ſequebaꝛ eum: ⁊ da
ta eſt ei poteſtas ſuper quatuor terre plagas: in-
terficere gladio/fame ⁊ morte et beſtijs terre.
¶ Equus iſte eſt peccator: qui dicitur pallidus: Moralitas
quia caret rubore charitatis/et albedine caſtita
tis. Seſſor illius eſt diabolus/mala voluntas
vel peccatū: qui ipſum ducit circūquaq3 ad mo
tum ſuggeſtionis vł male inclinationis. Et iſte
dicitur mors: quia hominē temporaliter ⁊ ſpiri
tualiter occidit. Ideo diciꝛ ꝙ infernus.i. infer-
nalis pena ipſum ſequiꝛ. Unde ipſe poterit di-
cere illud Oſee: Morſus tuus ero inferne. Iſti Oſee.13.d
igiꝛ datur poteſtas ſup quatuor affectiones cor
dis humani: qui ſunt dolor/timor/ſpes ⁊ gaudi
um. Nā ex quo peccatū/diabolus vel mala volū
tas hoī dominaꝛ: neceſſe eſt ꝙ ſuper quatuor af
fectiones ipſi⁹ principeꝛ. Et ipſe annihilet oēs
hoīs gratias q̄tuor modis: fame/auaricia: be-
ſtijs .i. carnalitate: ſenſualitate luxurie: gladio
ire ⁊ inuidie: morte ocij ⁊ deſidie. Fames q̄ de-
ſyderium affligit/eſt auaricia. Beſtia que ſenſu

E .ratione caret/ eſt luxuria. Gladius q̄ acute pū-
git/eſt iracundia. Mors q̄ inſenſibilē ⁊ immor-
talē facit/eſt deſidia. Iſta igit̄ ē q̄druplex mors
culpe/qua ab iſto malo ſeſſore occidit̄ aīa pctō-
ris: ⁊ q̄tū ad quatuor ptes affectionū cordis ſui
Hiere.15.a Unde Hiere. Uiſitabo ſup eos quatuor ſpecies
dicit dñs: gladiū ⁊ canes/volatilia celi ⁊ beſtias:
⁊ paulo ante dixerat/ꝙ q̄ ad mortē ad mortē/qui
ad gladiū ad gladium/q̄ ad famē ad famem ⁊c.
Eodē ca.c ¶ Uidit iohānes ſup altare dei animas interfe-
ctorum ꝑpter verbum dei/⁊ ꝑpter teſtimoniū
quod habebat: ⁊ clamabant voce magna ad do-
minū: Quare non vindicas ſanguinē noſtꝝ? Et
acceperūt diuinū reſpōſum/ꝙ expectarēt adhuc
modicū tempus/donec numerus fratꝝ ſuoꝝ q̄ i
terficient̄/compleat̄. Et date ſunt ſingulis ſtole
Moralitas albe ⁊c. ¶ Iſti ſignificāt martyres/quoꝝ aīme
ſunt in altare paradiſi deo p̄ſentate. Iſti eñ oc-
ciſi ſunt ꝑpter teſtimoniū fidei: ⁊ ꝑpter verbū
dei quod p̄dicabant. Iſti eñ zelo iuſticie/nō vin-
dicte/petunt venire iudiciū. ſ. vt eoꝝ ſanguis be-
atorūq; tribulatiōes puniant̄. Sed ꝓ certo re-
ſpondet̄/ꝙ necdum cōpletus eſt numer⁹ electo-
rum vel martyꝝ: q̄ ſunt ꝑ occiſionē ad deum mi-
graturi: vel alſ ſm ordinē p̄deſtinationis dei in
ſecula poſituri. Et ideo interim dant̄ eis ſtole al-
be. ſ. indumentū glorie paradiſi: quā nūc habet
Lu.15.e. anima ſeparata/q̄ dicit̄ ſtola p̄ma. Luc. Cito ꝓ-
Eodē ca.c ferte ſtolam primam ⁊ induite eum. ¶ Aperto
ſexto ſigillo: Uidi inquit Ioannes: Et ecce ter-
remotus factus eſt magnus: ⁊ ſol factus eſt ni-
F ger tanq̄ ſaccus cilicinus: ⁊ luna facta eſt tota ſi-
cut ſanguis: ⁊ ſtelle ceciderūt de celo/ſicut ficus
emittit groſſos ſuos cū a vento mouet̄: ⁊ celum
receſſit quaſi liber inuolutus: ⁊ oīs mōs ⁊ ſylue
de locis ſuis mote ſunt: ⁊ oēs reges terre/p̄nci-
pes ⁊ diuites/⁊ fortes/⁊ oīs ſeru⁹/⁊ liber/abſcō-
derūt ſe in ſpelūcis atq; in petris mōtiū: ⁊ dicūt
mōtib⁹ ⁊ petris: Cadite ſup nos: ⁊ operite nos a
facie ſedētis ſuper thronū ⁊ ab ira agni: qm̄ ve-
nit dies magn⁹ ire ꝑ eoꝝ. Et quis poterit ſtare?
Moralitas ¶ Iſte terremotus ſignificat motū temptationū
⁊ tribulationū huius mūdi/⁊ eaꝝ inualeſcentiā
in hoc mūdo. Sol clarus ſignificat ſtatū p̄lato-
rum. Luna mutabilis ſignificat ſtatū principū
⁊ laicoꝝ. Stelle ſtatū ⁊ ꝑſonas bonoꝝ ſubditoꝝ.
Celū eſt eccl̄ia. Mons ſignificat ſtatū ꝑfectio-
nis. Inſula mari circūdata/ ſignificat ſtatū reli-
gionis. Dico igit̄ ꝙ ſol ⁊ ſtatus p̄latoꝝ in mult̄
ꝑ vitia denigrat⁹ eſt. Luna vo. i. ſtat⁹ principū
ſecularū/ꝑ crudelitatē ⁊ rapinā in ſanguinē con-
uerſus eſt: ⁊ ideo celū eccleſiā a ſtatu ꝓſperitatis
receſſit/⁊ ipm̄ tribulatio circūuoluit. Stelle etiā
.i. bone ꝑſone per pctm̄ iam videt̄ cadere: ⁊ mōs
cuiuſcūq; perfectionis/inſula cuiuſcūq; religio-
nis/iam de loco ſuo ⁊ ɔditione ſue p̄ime funda-
tionis vident̄ penitus cōmote. i. cōmutate. Qui
eñ bene ɔſyderaret quales fuerūt: ⁊ qualiter ſe
habuerūt montes. i. dignitates eccleſie: ⁊ inſule
.i. ſtatus religioſoꝝ/qui fuerūt in eccleſia primi-
tiua: reuera bene poſſet dicere/ꝙ ſunt mote de

loco ſuo: ⁊ q̄tum ad vite ꝑfectionē/⁊ q̄tū ad mo- G
rum ⁊ habituū qualitatē. Pſ. Mouebunt̄ oīa Pſ.81.b.
fundamēta terre. Ideo ꝑpter mala exēpla iſto-
rum ſubditoꝝ: alij inferiores reges/ diuites/ for-
tes/ſerui ⁊ liberi/ab amore diuino defecerūt: et
iam in cauernis terre. i. in amore terrenoꝝ ſe peni-
tus incluſerūt. Uñ: Abſcōderūt ſe quinq; reges Joſue.10.c
in ſpelūca ⁊c. ¶ Uel dic ꝙ ſol eſt intellectus: q̄ Aliter
hodie per obſcuritatē erroris et ignorātie deni-
grat̄. Luna mutabilis eſt/q̄ ſanguinea per car-
nalē amorē eff. cit̄. Stelle ſunt potētie ſenſitiue:
q̄ hodie per pigra delectabilia et pctā diuerſa
cadere cōprobant̄. Celū eſt rō/q̄ hodie obnubi-
lat̄ vel excecat̄. ¶ Uel ſtelle ſunt v̄tutes et gr̄e q̄ Aliter
hodie cadūt et perdunt̄ ꝑpter terremotū et ve-
tū ſuggeſtionū quo a diabolo ɔcutiunt̄: q2 ꝑpt
iſta iam deficiūt mōtes ɔtemplatiōis: iā ceſſant
inſule cōpūctionis et ɔtritiōis: q̄ ē in medio ma-
ris. i. in medio cordis amari: iam reges ⁊ princi-
pes. i. iuſticia et iudiciū: diuites. i. ſufficiētia: for-
tes. i. ɔſtātia: liberi. i. charitas: ſerui. i. humilitas
ſe abſcōdūt et deſiſtūt. ¶ Uel dic ꝙ ſol eſt veri- Aliter
tas/q̄ ſplēdet. Luna eſt pietas/q̄ humorē p̄bet.
Celum eſt verecūdia/q̄ honeſtatē celat. Stella ē
prudētia/q̄ oīa illuſtrat. Quia igit̄ inualeſcente
terremotu temptationis/ſol ɔuerſus eſt in nigre-
dinem ignorātie: luna pietatis cōuerſa eſt in ſan-
guinē crudelitatis et ſeuitie. Celum verecundie
iam receſſit: ſtella prudentie iam cecidit. Ideo ꝓ-
culdubio iam moti ſunt montes. i. viri eminen-
tes in ꝑfectione: inſule. i. viri maturi et amari ꝑ H
doloroſa contritione. ¶ Uel dic ꝙ ideo mōtes Aliter
⁊ inſule. i. ſtatus eccleſie tribulatiōibus cōcutiūt̄
⁊ a ſtabilitate quam habuerūt cōmouent̄: ſerui ⁊
liberi/diuites/pauperes/reges et tribuni/gene-
raliter omnes tam ſubditi q̄ p̄lati iam miſerabi-
liter a diuina p̄ſentia a diuino ſeruitio abſcōdū-
tur: ⁊ in cauernis terre. i. cumulis temporaliū re-
cludunt̄: timēt eñ coram agno immaculato. i. co-
ram chriſto in eccleſie ſeruitio cōparere: quod
patet: q2 ſe nō niſi ꝓ diſtributiōib⁹ nolūt in eccl̄ia
ſubintrare: ſed in cauerna. i. in foro ⁊ mūdanis:
cum talpis. i. cum ſecularibus cecis habitare.
Uñ dicit̄: Abſcōdūt ſe in ſpelūcis. Timēt eñ (vt 1.Reg.13.b
dicūt) iram agni. i. duriciā humani vl̄ diuini ſer-
uitij/q̄ q̄ placabilis et benigni. Unde iſti viden-
tur dicere de eo illud: Non maneat apud nos ar- 1.Reg.5.d
ca dei iſrl̄: q2 dura eſt manus eius ⁊c.

¶ Capitulū ſeptimum Textus: Poſt hec vidi quatuor angelos ſtātes ſup quatuor angu. ter. Mora. Ca. VIII

Uidit Ioannes quatuor angelos ſtan-
tes ſuper quatuor angulos terre: qui
tenebāt ventos celi/ne flarent ſuper
terram/nec ſuper mare/neq; ſuper vllam arbo-
rem. Sed iſtis dictum eſt a quodam angelo ha-
bente ſignum dei viui: qui aſcendebat de ortu
ſolis/ꝙ ipſi non nocerent terre/neq; mari/neq;
arboribus/quouſq; ſignarent̄ ſerui dei in fron-
te eorū: et fuit multitudo maxima ſignatoꝝ/tam
de filijs iſrael q̄ de turba de omnibus populis

A ꝛ gētib⁹ cōgregata. Et erāt oēs ī cōſpectu thro-
ni: īdutī ſtol' albis / ꝛ palme ī manib⁹ eoꝝ: ꝛ agnū
Moralitas bñdicebāt. ¶ Iſti q̄tuoꝛ angeli pñt ſignificare
balliuos ꝛ officiales ṗncipū: q̄ ī q̄tuoꝛ ptib⁹ mū
di ſunt locati: ꝛ q̄ ſtāt in diuerſis officijs ſup an
gulos terre noſtre. Iſtis dat' a principib⁹ ꝛ ṗla
tis nocere terre / mari ꝛ arborib⁹. i. oīb⁹ generi
bus hoīm ſubditoꝝ / terre vilꝫ et ciuitatibus ma
ris. i. collegijs et cōuētib⁹: arborib⁹. i. pſonis et
hoīb⁹: q̄ ad hoc breuiter ponunt' ī officio vt no-
ceāt ſubditis / et vt rapiāt quicq̄d pñt. Vñ dicit':
Apoca. 9. a. Poteſtas eoꝝ nocere hoībus menſibus q̄nqꝫ
Et iſti impediūt / ne vēti flent ſup terrā: q2 omnē
cōſolationis flatū / et oīe refrigeriū vel auxiliū
quod principes vel ṗlati debent ſubditis: ipſi
impediūt quantū poſſunt. Sed quid? Vere ibi
eſt alius angelus / id eſt alius cōſiliari⁹ vel fami-
liaris: qui portat ſignū et ſigillū principis: vtpo
te cōſiliarius / vl' miles: cū quo oportet ſecrete lo
qui: q2 breuiter null⁹ eſt imunis a nocumēto ali
oꝝ / niſi quos ipſe ſignauerit liberādos. Et ta-
les ſic ſignati ꝑ dona vl' fauores a mgr̄is curie /
accepti ab hmōi q̄tuoꝛ angel' mal'. i. ab hmōi ini
quis nō leduntur: imo ſtāt in cōſpectu throni. i. in
ṗſentia principū ꝛ prelatoꝝ / induti ſtolis et ve-
ſtib⁹ eoꝝdē / et in eoꝝ curijs officijſqꝫ ordinati
Alij aūt qui nō ſunt ſignati / nec in gratia maio-
rū ſpecialiter accepti atqꝫ recepti: ſed nocumen
to taliū maloꝝ angeloꝝ. i. īferioꝝ / balliuoꝝ / exe-
B cutoꝝ et cōmiſſarioꝝ crudeliꝫ exponunt'. Et
breuiter iſtud eſt verū / q̄ null⁹ hodie balliuoꝝ
maliciā euitat / niſi alicui⁹ magni āgeli. i. alicui⁹
magni cōſiliarij fauorē ṗcuret. Iſti eñ mali īfe
Aliter riores illos nō audēt tāgere / quos vidēt maiorē
grāꝫ obtinere. ¶ Vel dic q̄ iſte ſecūd⁹ angelus
eſt beat⁹ Frāciſc⁹: q̄ ab ortu ſolis. i. a ſtatu gra-
tie et virtutis aſcēdit ſup terrā ipſam / et terrena
Nota de btō calcādo et etiā ṗdicādo. Iſte eñ portat ſigillū
Franciſco dei / ſcꝫ ſtigmata paſſionis dominice. Iſte eñ ꝑ
doctrinā ſuā impediuit / ne angeli mali nocerēt
illis q̄ ſignū characteris et crucis ꝑ penitentiā
cōfeſſionis memoriā ſecū portāt. Multos etiā
ſigillo ꝛ imagine chriſti ſignauit / ſcꝫ frēs ſuos:
quos chriſto vniēdo files ꝛ cōformes eē voluit ꝛ
mādauit. Sūt eñ hodie tā de iſrael q̄ de genti-
bus. i. tā de nobilib⁹ q̄ de ignobilib⁹ magna tur
ba / q̄ ꝑ eū corā dño ṗſentat': in ſtatu ſcꝫ religio-
nis ꝛ ꝑfectionis: q̄ amicti ſtol' candidis caſtita-
tis / ꝛ habētes palmas victorie ꝛ ꝑſeuerātie atqꝫ
firmitatis / deū et agnū ꝯtinue bñdicūt: ꝛ ipſi ꝑ
ṗdicatiōes ſuas ab alijs ſūt bñdicti. Vñ ī Act.
Actuū. 6. b. apoſtoloꝝ: Turba eñ plurima credidit in deū.
Aliter ¶ Vel dic q̄ iſte pōt ſignificare q̄libet viꝝ ꝑ-
fectū / ſigno charitatis munituꝫ: q̄ ſibi deuotos
filii ſigno cōſignat: et eos a malis angelis libe-
Aliter rat et defenſat. ¶ Vel dic q̄ in die iudicij illi ſo
li a malis liberabunt' / q̄ ſigno charitatis et gra
Aliter tie ſignati inuenient'. ¶ Vel dic q̄ illud ſignuꝫ
ſignificat memoriā dñice paſſionis: quo q̄ ſigna
ti apparuerint / a demonibus nō ledent'. Dicat
Pſ. 85. c. igit' q̄libet illud Ps. Fac mecū ſignū in bonū:

vt videant q̄ oderūt me. ¶ Dixit ioānes q̄ ipſe C
vidit corā deo ꝛ angelis / aīalib⁹ ꝛ ſenioribus: Eodē ca. c
turbaꝫ magnā / quā dinūerare nemo poterat / ex
oībus tribub⁹ / populis ꝛ linguis: q̄ erāt amicti
ſtolis albis: et palme in manib⁹ eoꝝ: q̄ inceſſan
ter deū cū āgelis collaudāt. Et dictū eſt ei: Qui
amicti ſunt ſtolis albis / q̄ ſunt et vnde venerūt?
Hi ſunt eñ q̄ venerūt ex magna tribulatiōe: ꝛ la
uerūt ſtolas ſuas in ſanguine agni: ꝛ ei ſeruient
in tēplo ſancto ei⁹ die ac nocte: ꝛ nō eſuriēt neqꝫ
ſitient ampli⁹: neqꝫ cadet ſup illos ſol / neqꝫ eſtus
neqꝫ dolor: qm̄ agn⁹ q̄ eſt in medio throni / reget
eos: et deducet eos ad vite fōtes aq̄ꝝ. ¶ Iſti ſi- Moralitas
gnificant ſctōs q̄ ſunt in patria: q̄ ante thronuꝫ
maieſtatis eterno ꝑpetuo habēt ſtare cū ange-
lis ꝛ cū aīalibus. i. cū euāgeliſtis ꝛ ſenioribus
cū patriarchis ꝛ ſctīs. Iſti ſunt turma innume-
rabilis: ſunt enī ex cūctis pplīs cōgregati: ꝛ iſti
deū ꝯtinuo benedicūt: ꝛ amicti ſunt ſtolis albis
. i. eterne glorie claritate. Iſti palmas incōcuſſi
bilis victorie ſecū portāt: ſed ꝓ deo. q̄ ſunt iſti?
ꝓ certo nulli niſi q̄ venerūt ex magna tribulati-
one: qui in mundo penas et miſerias ꝓpter deū
habuerūt: q2 quotquot deo placuerūt / per mul- Iudith. 8. c
tas tribulationes tranſierūt. Iſti ſtolas ſuas. i.
cōſcientias lauerūt: et primo a vitijs purgaue-
runt: ꝛ hoc in ſanguine agni ꝛ paſſione / ꝛ memo
ria ieſu chriſti. Iſti eñ ſurſum in templo para-
diſi ſeruiūt agno. i. chriſto / qui eos regit: ꝛ ideo
non eſurient / neqꝫ ſitient / neqꝫ caleſcent / neqꝫ fle D
būt / neqꝫ dolebūt: ſed ad font' vite ꝛ eterne pro-
ſperitatis omni voluptate replebuntur. Pſal.
Quoniā apud te eſt fons vite. Pſal. 35. c

¶ Capl'm octauū textus: Et cum ape ruiſſet ſigillū ſeptimū / factū eſt ſilen- tium in celo. Moralitatum Ca. IX

Vidit ioānes angelū vnū ante altare au
reū quod eſt in celo: ꝛ data ſunt ei incē
ſa multa: ꝛ aſcēdit fum⁹ aromatū in cō
ſpectu dei. ¶ Sic vere añ altare paradiſi aſcen Moralitas
dit fum⁹ / odor et fragrātia bonoꝝ meritoꝝ / ora-
tionū: et maxie q̄ñ in thuribulo cordis nr̄i ardet
ignis et feruor intime charitatis. Tūc eñ ange Thobie. 12. c
lus noſter oēs nr̄as orōnes eleuat corā deo: ſicut
patet de angelo tobie. ¶ Quidā angel⁹ accepit Eodē ca. b
vnū thuribulū: ꝛ īpleuit illud igne altaris aurei
quod eſt in ꝯſpectu dei: et miſit illud in terrā: et
facta ſūt tonitrua / voces et fulgura / ꝛ terremot⁹
magn⁹. Et ſeptē angeli q̄ habebāt ſeptē tubas /
parauerūt ſe vt tubis canerēt. ¶ Iſte angel⁹ eſt Moralitas
de⁹ pr̄: qui thuribulū. i. filiū ſuū plenū igne. i. fer
uore charitatis miſit ī terrā ꝑ incarnationē: q̄ fu
mū orōnis / et fragrantiā odorifere fame ꝛ ſctita
tis iugit' emittebat. Et ꝓ certo q̄ñ iſte fuit miſſ⁹
ī terrā: tūc ad ṗdicationē ei⁹ audita ſūt tonitrua
. i. mine: voces. i. ſuaſiōes: fulgura. i. miracula ꝛ
exēpla: ꝛ ſic ī cordib⁹ auditoꝝ fact⁹ ē tremor ꝯtri
tiōis / timoris / amaritudis ꝛ meroris. Septē etiā
āgeli. i. ṗdicatores ex tūc īcepert ṗdicare: ꝛ tuba
ṗdicatōis ꝑ mūdū reſonare. ¶ Vl' dic q̄ āgel⁹ ē Aliter
aliqs magn⁹ ṗnceps vl' ṗlat⁹: q̄ aliq̄ñ mittit ī ali

E quam terrã ꝑ aliquo officio: aliquod thuribulũ .i. officialẽ plenũ igne cupiditatis ⁊ auaricie. Et tũc ꝓ certo in aduẽtu eius fiunt tonitrua. i. mine tribulationis: fiunt etiã fulgura. i. inuaſiones/rapine ⁊ excoriatiões: q2 omnia cõburunt ⁊ inflã-
Iobe. 2. a mant: ⁊ nihil remanet poſt ipm. Unde: Añ ipſum ignis vorãs ⁊c. Et ideo tũc audiunt voces. i. plã ctus ſubditoꝝ: ⁊ fit terremot⁹ magn⁹: q2 tota ter
Pro. 28. b ra/tota patria ꝑ ipſum ꝯcutit ⁊ turbat. Quia ſi cut dicit: Regnãtibus impijs/ruine hoim. Unde ſi q̃s peteret/quare talis turbatio audit in terra:
Mat. 28. a poſſit reſpõderi illud Mat. Ecce terremot⁹ fa-
Aliter ctus eſt magnus ⁊c. ¶ Uel dic ꝯtra prelatos ⁊ p̃ncipes: q̃ qñ de nouo ꝓmouent/ſolẽt ſubſidia petere: ⁊ ſic ſolẽt totam ſubiectã patriam turbare: ⁊ tunc magis q̃ alš rapinis ⁊ exactionib⁹ mo
Eodẽ ca. b leſtare. ¶ Canẽte p̃mo angelo cum tuba ſua/factus eſt grando ⁊ ignis mixtus cũ ſanguine: et miſſa in terram: ⁊ tertia ꝑs arboꝝ ⁊ omne fenum
Moralitas. viride cõbuſtũ eſt. ¶ Iſte angel⁹ ſignificat adulatores: q̃ in curijs ſunt p̃ncipũ ⁊ magnatũ. Nã qñ ipſi in auribus ipſoꝝ faciunt reſonare tubam eloquẽtie ⁊ adulatiõis: ⁊ qñ ipſos iuſtificant/⁊ alios coram ipſis accuſant: tũc ꝓ ꝑ ipſoꝝ falſa verba generat grando crudelitatis ⁊ ſeuitie/ignis cupiditatis ⁊ auaricie/ſanguis carnalitatis ⁊ luxurie: q2 ꝑ v̄ba maloꝝ adulatoꝝ fiunt p̃ncipes raptores/crudeles/adulteri ⁊ luxurioſi. Ideo bene ſequit/ꝙ tertia ꝑs ipſoꝝ comburit ꝑ rapinaꝫ ab
F ipſis. Arbores. i. ipſi excellẽtes nobiles/diuites ⁊ potentes/cõburunt ⁊ infeſtant: ⁊ ad voces talium tribulationib⁹ moleſtant. Et maxime om̃e fenũ terre. i. ppl̃us infimus pre ceteris moleſtat.
Aliter ¶ Uel dic ꝙ angelus eſt p̃mus ⁊ nouiſſim⁹/alpha ⁊ ω. Nam qñ ipſe in iudicio tuba ſue auctẽtice ſnīe reſonabit: tũc grãdo. i. tormentoꝝ inuaſio ꝑcutiẽs. i. ignis inextinguibilis: ſanguis etiam. i. occiſio ⁊ ſeuitia cõburũt terrã. i. terrenos ⁊ auaros: arbores. i. altos/elatos ⁊ ſuꝑbos: fenũ. i. laſciuos/molles ⁊ floridos luxurioſos. Iſti em̃ dicunt cõbuſti: q2 comburunt in inferno finaliter: ⁊ iſti dicunt tertia ꝑs: q2 ꝑfecti ⁊ min⁹ ꝑfe
Aliter cti/iuſti ⁊ penitẽtes faciũt vnam partẽ. ¶ Uel illi q̃ ſunt in celo ⁊ in purgatorio/faciũt ſecũdam partẽ. Tertiã faciũt damnati pctõres. Tertiam vero partẽ angel⁹ cõburit/ cum chriſt⁹ in iudicio damnatos ꝯterit: q̃ nũc in purgatorio cũ an-
Eodẽ ca. c gelis parcit. Tertia ꝑs gladio peribit. ¶ Secũdus angelus tuba cecinit: ⁊ tanq̃ mons magn⁹ igne ardẽs miſſus eſt in mare: ⁊ facta ẽ tertia ꝑs ipſius maris ſanguis: ⁊ tertia ꝑs creature q̃ habebat aĩas/mortua eſt in mari: ⁊ tertia ꝑs naui-
Moralitas um interijt. ¶ Iſte mõs eſt p̃latus malus vel iudex/q̃ dicit magn⁹ ꝑ ſuꝑbiã/ardẽs ꝑ auaritiam/iracundiã ⁊ inuidiã. Iſte mõs qñ in mari religionis vel eccl̃ie p̃icit: tũc vere ꝑ eius praua documẽta ⁊ exẽpla/tertia ꝑs maris. i. religionis per pctã demolit: multi em̃ in ſanguinẽ. i. in carnalitatẽ ꝑ luxuriã ꝯuertunt. Naues. i. viri ꝑfecti virtutũ mercimonijs onerati: ꝑ eoꝝ nequitias deſtruunt: ⁊ breuiter illi q̃ habẽt aĩas. i. ꝑ ſpm̃ grẽ viui ficant: fiunt mortui ⁊ deſtructi qñ tales mali homines p̃ncipant. Prouer. Regnãtibus impijs
Pro. 28. b ruine hoim. ¶ Uel dic generalr/ꝙ qñ auarus ⁊
Aliter. ardens p̃latus in mari. i. in patria p̃icit. Uel etiam qñ in aliquo officio vel collegio aliq̃s officialis vel iudex auarus ⁊ crudelis extollit: tũc pro certo tertia ꝑs hoim ſubditoꝝ. ſ. paupes grauiſſime moleſtant. ¶ Uel dic ꝙ mons iſte ſignifi Aliter
cat affluentiã diuitiaꝝ ⁊ honoris: q̃ recte dicit ardens: q2 ardor ambitiõis auare eſt eis incluſus. Nam qñ iſte mons. i. tpalis facultas ſunt miſſa in mare. i. in eccleſia: tunc apparuit mare quaſi totaliter infectũ: q2 tunc plus q̃ eius tertia ꝑs eſt infecta: ⁊ abũdantib⁹ ꝓſperis/in ſanguinẽ. i. in luxuriã eſt ꝯuerſa. Eccleſia em̃ habet tres partes. ſ. laicos/religioſos ⁊ clericos. Sed vere qñ tertia ꝑs. i. ſtatus clericoꝝ in ſanguinẽ luxurie ẽ ꝯuerſus. Unde Pš. Cõuertit aquas eoꝝ in ſan- Pš. 104. e
guinẽ. ¶ Uel ſi vis ꝑ tertiã ꝑtem intellige quẽ- Aliter
libet ſtatũ alium. ſ. religioſos/ laicos ⁊c. Naues etiam. i. viri ꝑfecti ſunt deſtructi: ⁊ illi q̃ ꝑ grãm viuebant/ꝑ pctm̃ mortui ſunt ⁊ ꝯſumpti. Iõ qñ Conſtantinus impator dedit redditus eccl̃ie: audita eſt vox in aere dicẽs: Hodie effuſum eſt venenũ in eccleſia dei. ¶ Uel dic ꝙ ille mons ela- Aliter
tus/eſt diabolus vel antichriſtus: ad cuius aduẽtũ in mari mũdi vel eccleſie tertia ꝑs/vł forte pl⁹ q̃ tertia ꝑs peribit. ¶ Tertius angelus tuba ce- Eodẽ ca. e
cinit: ⁊ ſtella magna tanq̃ facula ardens cecidit in tertiã ꝑtem fluminũ/fontium ⁊ aquaꝝ: ⁊ ſtelle nomẽ abſinthiũ. Et facte ſunt aque in abſinthium: ⁊ multi hoĩes mortui ſunt ex aquis: q2 amare facte ſunt. ¶ Stella iſta ſignificat pctm̃ auari- Moralitas.
cie: quod more ignis inflãmat. Iſta etiam dicit abſinthium: q2 amaritudo laboꝝ/anguſtie vel timoris/auaricie eſt annexa: ⁊ iſta ꝓ certo mittitur in aquis ⁊ fluminibus. i. ꝓſꝑitatibus ⁊ diuitijs hui⁹ mũdi: q2 ardor ab initio mũdi ꝓſperis mixtus eſt hodie ⁊ ꝯiunctus. Ideo aque. i. mũdi ꝓſꝑitates fiũt hodie amare ⁊ doloroſe ad acq̃rẽdũ ⁊ ſeruãdum ꝓpter iſtã ſtellã. i. ꝓpter auariciam ꝯcomitantẽ. Et ideo multi hoĩes. ſ. illi q̃ in mũdi ꝓſperis poſuẽt deſyderiũ ⁊ ſpem ſuam ꝓpter terrena/moriunt: q2 ꝓpter mundi ꝓſpera fiunt auari/ſuꝑbi ⁊ luxurioſi: ⁊ ſic mortẽ ſpũalem incurrere dinoſcunt. Unde: Multi moriunt: in Amos. 8. a
omni loco ꝓijciet ſilentiũ. ¶ Uel dic ꝙ iſta ſtel Aliter
la eſt antichriſtus vel heretic⁹ coctus igne malicie ⁊ ſcientie inflãmatus: q̃ facit aquas ſacre ſcripture corruptas ⁊ amaras/eas oblique exponẽdo: ⁊ ideo multi hoĩes. ſ. auditores ſui in ꝑiculo mortis cadũt: niſi caueant. ¶ Uel dic ꝙ talis Aliter
ſtella eſt diues vel malus ꝯſiliari⁹/q̃ de celo. i. de curia alicui⁹ p̃lati vel principis dicit venire vel cadere: q2 eſt ꝑ mũdi maliciã ⁊ ſapiam clarus et ſtelleus/ꝑ auariciã ardens ⁊ flãmens/ꝑ rapinaꝫ ⁊ exactionẽ intolerabilis ⁊ amarus. Iſte em̃ de aquis. i. de ppl̃is/q̃ ꝑ tres ꝑtes diuidũt. ſ. in maiores/mediocres ⁊ minores: ipſam tertiã ꝑtem. ſ. ipſos inferiores aggrauat: inq̃tũ rapinis ⁊ moleſtijs ipſos grauat. Ideo ſcriptura abſinthium

A meríto ipſum vocat. ¶ Uel dic φ talis eſt pul-
Aliter chra ⁊ mala mulier ardēs et luxurioſa: que qſi de
celo.i. de ſtatu gratie cadit: magnā partē aque
Aliter .i.ppl'ῦ amaricat ⁊ corrūpit ¶ Uel dic ꝯtra apo
ſtatā angelū: qui ꝑ ſcientiā et gratiā primo fuit
ſtella: ſed poſt caſum efficiť abſinthiū: qꝛ ſepe fit
amaricatio aliorꝝ. Ideo de quolibet taliū dicitˀ:
Pro.5.a Nouiſſima illiᵘˢ amara velut abſinthiū: et acuta
Eodē ca.b velut gladiᵘˢ biceps ⁊c. ¶ Cancteᵉᵗ⁰ quarto an
gelo/ꝑcuſſa eſt tertia ꝑs ſolis ⁊ lune et ſtellarꝝ: et
obſcurata eſt tertia pars eorꝝ: diei etiā tertia ꝑs
et noctis ſiſiter tertia ꝑs nō lucebat: tūc appāru
it quedā aquila volās ꝑ mediū celū clamās/⁊ di
Moralitas cens: Ue/ve/ve in terra habitantibus. ¶ Dies
ſignificat ſtatū eccleſiaſticū: in quo lux prudētie
et ſapiētie ſolet lucere. Nox ſignificat ſtatū ſecu
larē: vbi ſolet error ⁊ ignorātia abūdare. Sol ſi-
gnificat p̄latos eccl'iaſticos: q̄ diei ⁊ ſtatui eccle-
ſiaſtico p̄ſunt. Luna ſignificat principes ſecula
res: qui ꝑ pctm̄ ſepiſſime eclipſanť: et nocti ſta-
tus ſeculi p̄ncipanť. Stelle ſignificāt ſubditos
vtriuſqꝫ ſtatus. Itē quilibet iſtorū triū/ſcꝫ ſolis/
lune ⁊ ſtellarū habet tres partes: qꝛ nō eſt hō q̄
nō habeat tres potētias/ſcꝫ intellectū/memoriā
et voluntatē: ſed ꝓ certo tertia pars iſtorꝝ ē ho-
die ꝑcuſſa/ſcꝫ potētia volūtatis: qꝛ vere dato φ
intellectᵘˢ et memoria ſint clari ⁊ lucidi ꝑ ſciētie
B claritatē: voluntas tñ eſt obſcura et lucis gratie
priuata ꝑ malorꝝ appetibiliū cupiditatē. Et bre
uiter in die ac nocte.i. in mūdo et in eccleſia/in
ſole ⁊ luna ⁊ ſtellis.i. in p̄latis/principibᵘˢ et ſub
ditis tertia pars nō lucet: qꝛ quaſi volūtas olm
hodie eſt ꝑuerſa: qꝛ indebite appetit diuitias et
Ezech.5.c honores. Ezech. Tertia pars tui in peſte mori
etur ⁊c. Ideo qñ deus aquila chriſtᵘˢ in medio ce
li in die iudicij volitabit: tūc voce ſue terribilis
ſentētie triplex ve/ſcꝫ triplicē maledictionē cō-
tra peccatores q̄ nunc in terra habitāt/fulmina-
bit. Et iſta ſunt ꝓculdubio pena dāni et pena
Aliter ſenſus et deſperatio q̄ grauior eſt. ¶ Uel pena
tēporalis/pena eterna/et amiſſio glorie paradi
ſi: vel pena ignis et remorſus/et cetera ſimilia.
Nam iſta tria ve.i. iſte tres maledictiones dam
natis peccātoribus inferunť: qui in terra.i. in terre
Hiere.48.f na ꝓſperitate habitāt ⁊ verſanť. Formido ⁊ fo
Eſa.24.c uea ⁊ laqueus ſuꝑ te qui habitator es terre.

¶ Capitm̄ nonū textus: Et quintus angelus tuba cecinit: et vidi ſtellam de celo. Moralitatum Ca. X

Canente quinto angelo ſtella cecidit de
celo: et data ē ei clauis putei abyſſi. Et
aperuerūt puteū: et exiuit inde fumus
ſicut fornacis magne: et obſcuratᵘˢ eſt ſol et aer
Moralitas de fumo putei. ¶ Metaphorice loquēdo: vide
φ ſtella ſignificat diabolū: qui de celo corruit ꝑ
Pro.23.c. pctm̄. Puteus ſignificat pctōres ⁊ maxīe luxuri
oſos. Tales etiā dicunť putei abyſſi: quia ſicut
abyſſus non p̄ōt ſatiari: ſic nec luxurioſus q̄diu
Hiere.3.a viuat. Ideo dicitˀ: Fornicata es cū amatoribᵘˢ:
nec ſic es ſatiata. Iſti igiť ſtelle.i. diabolo datur
clauis putei abyſſi.i. poteſtas ſuꝑ perſonā luxu
riosam: qꝛ quotiēs vult diabolus facit eū per va C
na deſyderia aperiri. Ideo ad ſuggeſtionē dia-
boli/luxurioſi mittūt fumū.i. fetida verba luxu-
rioſa ⁊ inhoneſta/ſicut fornacis ardentia ⁊ luxu
rioſa: ita φ ſol.i. bone ꝑſone: vel aer.i. tota vici-
nia ꝑ eos obſcuranť et ſedanť: pro certo qꝛ nul
la ꝑſona eſt ita ſol vel aer.i. ſancta vľ pura/quin
faciliter inficiať per puteū abyſſi.i. ꝑ malā ⁊ lu-
xurioſam ꝑſonā: ſi fumᵘˢ malorꝝ verborꝝ ſuorꝝ at-
tingit vſqꝫ ad eā. Unde: Qui tāgit picē/inquina Eccl.13.a.
bit ab ea. ¶ Uľ dic φ puteus iſte eſt hereticus: Aliter
cuius fumus.i. mala doctrina inficit et corrūpit
ſolē ⁊ aerē.i. bonas ꝑſonas ⁊ eccleſiam: qꝛ ſtella
magna.i. diabolᵘˢ aperit os eorꝝ per p̄dicationē: 1.Cor.15.d
corrūpit bonos mores colloquiū prauū. ¶ Ui Eodē ca.b
dit Ioānes exire de fumo putei abyſſi locuſtas ſi
miles equis ad preliū: et ſuꝑ capita eorū corone
auree. Et habebāt facies ſicut homines: capillos
ſicut mulieres: dentes ſicut leones: loricas ſicut
loricas ferreas: ⁊ vox eorꝝ ſicˀ vox curruū ⁊ equo
rum currentiū ad preliū: et caudas ſiſes ſcorpi
onū: et aculei erant in caudis eorꝝ: et ptās eorū
ſicut habent ſcorpiones. Et preceptū eſt eis ne
lederēt fenū terre: nec oīe viride/nec oēm arbo
rem. Sed data eſt eis ptās nocere hoībus non
habētibus ſignū dei viui in frontibᵘˢ eorꝝ: et cru
ciare eos mēſibus quinqꝫ: et cruciatus eorꝝ ſicut
ſcorpionū: et tūc querēt homines mortē: et nō inue D
nient eā. ¶ Iſta figura plures hꝫ partes. Pri- Moralitas
mo eñi dicit φ ipſe vidit in fumo putei abyſſi lo
cuſtas paratas ad preliū ⁊c. Puteus iſte ſigni-
ficat mundū: qui ad modū abyſſi eſt obſcurus ꝑ
ignorantiā: inſatiabilis ꝑ auaritiā: vt habeť in
Prouer. Infernus ⁊ ꝑditio non ſatianť/nō im Pro.27.c
plenť. Sic ⁊ oculi hoīm inſatiabiles. Fumᵘˢ iſti
us putei eſt proſperitas mundi: q̄ vere ad modū
fumi faciliter euaneſcit. Pš. Deficiētes quēad- Pſal.36.d.
modū fumᵘˢ deficient. Locuſte ſignificāt diuites/
officiales/p̄poſitos: qui ad modū locuſte ſurſuꝫ
volant: ſurſum ſaliūt ꝑ ambitionē ad officia et
beneficia: et tñ faciliter cadūt in fine ī terrā per
tēpalē depreſſionē/et eternalē dānationē. In fu-
mo igiť putei viſe ſunt locuſte: qꝛ locuſte princi
pes ⁊ iudices hodie ſunt p̄ ceteris in fumo mū-
dane ꝓſperitatis. Ibiqꝫ habēt aureas coronas
.i. dignitates ⁊ prelaturas: parati ad preliū ꝯtra
paupes ⁊ vicinos. Et iſti bene dicūtur q̄ſi equi:
qꝛ ſicut equus eſt aīal luxurioſum et ſuperbū:
ſic tales pre ceteris luxuria ſunt infecti. Hiere.
Equi inſaniētes in feminas: vnuſquiſqꝫ ad vxo Hiere.5.c
rem ꝓximi ſui hinniebat. Et ſicut mediāte for-
titudine equi aliqñ malus miles obtinet in p̄lio
ſic mediātibus ballíuis ⁊ aduocatis/multi ob-
tinent ⁊ lucranť cauſas ſuas. Unde de iſtis locu
ſtis dicitˀ in Pſal. Q, deus dedit fructᵘˢ eorꝝ eru Pš.77.c.
gini: et labores eorꝝ locuſte: eorū ſcꝫ pauperum.
¶ Secūdo dicitˀ hic φ iſti habebāt facies ſicut Eodē ca.b
homines: et capillos ſicut mulieres. ¶ Facies q̄ Moralitas
eſt prima pars apparēs: ſignificat introitū ⁊ in-
greſſum principū. Capilli qui tegūt caput: ſigni
ficanť palliationes/hypocritas ⁊ fictiones: qui-

E bus caput.i.intentio taliū eſt velata. Mulier q̄
eſt anial amicabiliſſimū ꝛ deceptoriū: ſignificat
eorū familiaria et deceptiua colloquia/actus et
geſtus. Homo qui eſt rationalis/ſignificat eoꝝ
ſenſum ꝛ diſcretionē. Quid igit? Pro certo iſti
in facie.i.in ingreſſu qn̄ primo apparent: viden
tur hoies.i.aſtuti/ſapientes ꝛ diſcreti. Capillos
habēt mulierū.i.apparentiā amicabilē. Illud
apparet quādo tales volunt aliquos paupes ir-
retire in ſuis cōtractibus falſis ꝛ obligationib⁹
tūc oſtendūt ſe eis familiares: promittēdo ꝛ ap
plaudendo: ballim etiā quādo volunt aliqd in-
ueſtigare. Sed ꝑ certo iſti non ſunt niſi capilli
mulierū.i.fraudulenti palliatores. Unde Ecci.
Eccle.25.c. dicit: Non eſt malicia ſup maliciā mulierū. Et
Eodē ca.b illud patet in tertia parte figure. ¶ Tertio dici
tur q̄ ipſi habebāt dentes ſicut leones: loricas
Moralitas ſicut loricas ferreas: et vocē terribilem. ¶ Per
dentes ꝑ quos homo deuorat cibos: intelligit
vorax crudelitas vel rapina: qꝛ dato q̄ iſti vidē-
tur hoies benigni et humiles: tñ habent dētes
.i.crudelitatē/rapacitatē/mordacitatē leoninā:
qua oēs ſubditos cupiūt deuorare. Ideo loricis
ferreis.i. adulatoribus vel amicis cautelosis ſe
ipſos muniunt ꝛ tegunt: qꝛ ſicut patet/ita caute
loſe faciunt ſuos cōtractus: et cautelis malicia-
rū ſuarū ita velant ab omni ictu.i.ab omni que
rela eorum coram quocūqꝫ iudice ſe defendūt.
Ezech.23.d Ezech. Lorica et clypeo armabūtur cōtra te.i.
F maliciosa executione: ꝛ vocē habent terribilem
ſicut canes: qꝛ ita autentice loquunt/ꝛ alte pau
perib⁹ cōminant: vt ipſos terreant verbis ſuis:
et ſic faciliter eos exheredāt leoninis dentibus:
Dan.7.c qui in facie hoīs videbātur. Dan. Dentes eorū
Eccl.21.a dentes ferrei. Ecci. Dentes leonis dētes eius.
Eodē ca.b Et ideo ſequit quarta pars figure. ¶ Quarta
Moralitas dicit q̄ habebant caudas. ¶ Cauda que eſt po
ſterior pars/ſignificat finē alicuius negocij. Scor
pio qui facie lambit et cauda pungit/ſignificat
ꝑditores: qui in facie.i. in principio lambunt ꝛ
applaudunt: in cauda vo.i.in fine lacerant atqꝫ
pungūt. Iſti igit in cauda.i.in fine ſunt ſcorpio-
nes: inqn̄tū per exheredationē vexationis pun-
cturā alijs ꝛ aculeū crudelitatis infligūt. Ideo
aculeus rapine ꝛ crudelitatis in fine talibus eſt
Pro.23.d annexus. Unde in Prouer. Nouiſſime morde-
Aliter bunt vt coluber. ¶ Uel dic q̄ cauda eſt ſtatus
ſenectutis: qꝛ reuera tales in ſenectute ſunt ſcor
piones ſimul et raptores: et aculeū crudelitatis
Aliter auaricie/detractionis acrius infligentes. ¶ Uel
dic q̄ qui ſunt in facie hoies/ et in cauda ſcorpi
ones/ſignificant detractores: qui in facie.i.in ꝑ
ſentia adulatores ſunt: in abſentia ſcorpiones
Ezech.2.c pungitiui. Ezech. Cum ſcorpionibus habitas.
Eodē ca.b ¶ Quinto dicitur q̄ poteſtas ipſoꝝ eſt nocere
Moralitas hoibus mēſibus quinqꝫ ꝛc̄. ¶ Quinari⁹ qui eſt
impfectus/ſignificat mūdanā vitam taliū: que
ꝑ certo in quocūqꝫ eſt impfecta: qꝛ vt cōiter nō
perficiunt etatē ſuam: qꝛ moriunt ſubito ꝛ male
Iſti igit poſſunt nocere hoibus menſib⁹ quinqꝫ
quantū durat vita ꝑſens. Et breuiter hodie ſub

G manu taliū pre acerbitate tormentoꝝ et afflicti
onū ſuarū/multi ſunt hoies qui deſyderant mo
ri/et tamē non inueniūt ſicut optāt. Et finaliter
iſti habent ſup ſe regem angelū abyſſi/ſcꝫ pecca
tū auaricie: quod dicit exterminans: qꝛ omnia
exterminat ꝛ corrodit. ¶ Uel ad litteram ange Aliter
lus exterminās ipſos regit: quia diabol⁹ ipſos
cōfundit. Pſal. Exterminauit eā aper de ſylua. Pſal.79.b
¶ Uel dic q̄ locuſte ſunt detractatores: qui cō Aliter
tra omnes hoies preliant: et eoꝝ facies.i.appa
rentia videtur amicabilis ꝛ rationalis. Uiden
tur eſſe hoies: quia in principio de hoie dicunt
multa bona: fingunt ſe loqui ex charitate/vt fa
cilius eis credatur: ſed vere finaliter apparent
eoꝝ dentes/ferocitas ꝛ inimicitia leonina: quia
vere more leonis alios lacerant ꝛ diffamant: et
cauda.i. finis verboꝝ ſuoꝝ: vel cauda.i. retro in
abſentia eſt pungens ſicut aculeus ſcorpionis.
Licet eñi in principio vel in preſentia blandiat
tamen ſemꝑ in fine verboꝝ/detractionis et pun
ctionis aculei inueniunt. Et iſti habent poteſta
tē nocere ſuis malis verbis/ hoibus.i.bonis et
rationabilibus. Fenū terre nō ledunt: qꝛ tales
vt cōmuniter nō murmurant: nec detrahunt de
illis qui parū aut nihil valent: ſed tantū de ho-
minibus.i. de perſonis bonis: ꝛ breuiter crucia-
tus eoꝝ eſt ſimilis ſcorpionū: inquantū blandi
untur primitus: et rector eoꝝ eſt diabolus exter
minator: ad cuius inſtinctū iſti alijs iniuriant. H
Quia bene dicit exterminās: pro eo q̄ iſtis me-
diantibus multi boni puniunt et exterminātur.
¶ Uel dic q̄ poteſtas eoꝝ bene dicitur nocere Aliter
hoibus: quia ad litterā multi ſunt mali inferio-
res: qui ſolū habent poteſtatē nocendi: nunq̄
autē proficiendi. ¶ Uel dic q̄ locuſte ſunt dia- Aliter
boli: qui de puteo abyſſi.i.inferni aliquotiēs ex-
euntes: et per fumū huius aeris caliginoſi voli
tant. Iſti ſemꝑ parati ſunt ad preliū tentationū
mouendū: Iſti ſunt in facie.i. in principio ho-
mines: qꝛ multa ſuggerūt facere ſub ſpecie boni
ita q̄ videntur rationales ꝛ humani: capillos.i.
coopertures ꝛ velamēta ſue intentionis habent
multa falſa ꝛ deceptoria. Sūt igitur homines
per apparentē rationē: mulieres per fictam pal-
liationē: ſunt leones per mordacē tentationem:
ſunt ſcorpiones in cauda.i.in fine per pungentē
et venenatā damnationē: et habent aculeos in
cauda.i. tormentorū afflictionem. Iſti habent
nocere poſt mortē: et in vita hac illis qui nō ha
bent ſignū dei viui.i. veritatē gratie ꝛ charitatis
ꝛ memoriā ſanguinis chriſti: et ipſos habēt cru
ciare atrociter in inferno: q̄ mori ꝛ deficere con
cupiſcent: nec tamen perpetuo morientur. Eſa.
Ignis eoꝝ non extinguetur: et vermis eoꝝ non Eſa.ult.g
morietur. ¶ Uel ipſi non poſſunt nocere feno Aliter
terre.i.iacētibus in terra per humilitatē: nec ta-
men viridi.i.florentibus per honeſtatē: nec vlli
arbori.i.contēplantibus eternorū felicitatē. Et
iſti habent ſuper ſe regē angelum abyſſi/ſcꝫ lu-
ciferum: qui bene dicit exterminans: quia omia
bona hominū exterminat et corrumpit ꝑ poſſe.

B ſuo. Unde Job: Ipſe eſt rex ſup oſes filios ſu
Job.41.d perbie. ¶ Joannes vidit quatuor angelos alli
Eodē ca.c gatos in flumine magno eufrate: qui parauerant in horam/diē ⁊ menſem ⁊ annū/vt interficerent tertiā partem hominū. Et quidā angelus qui habebat tubā/ſoluit eos: et habebat ſecum
Moralitas exercitū innumerabilē ⁊ imenſum. ¶ Eufrates fluuius babylonicus ſignificat mūdi pſperitatem: que babylonios .i. mūdanos irrigat ⁊ fecūdat: que ſemp fluit ⁊ deficit ſicut aqua. Angeli q ſunt ibi alligati/ſignificāt mūdi principes ⁊ potentes: qui in mundi pſperis ſunt inclusi ⁊ ligati: et iſti dicūtur quatuor: quia ipſi ſunt in mūdi quatuor partib⁹ habitātes. Angelus qui habet tubam ipſorum: balliuos et ſuorum malorum actuū laudatores: qui tuba ſue eloqntis adulationis corā ipſis reſonant: inceſſanter ſignificat. Sūt igit̄ in flumine pſperitatis huius mūdi hodie qtuor angeli .i. pncipes ⁊ poteſtates: qui ſemp ſunt parati in omni hora/die/menſe ⁊ anno homines interficere per rapinā et expoliationē: et incēdere vna cū exercitu ſuo innumerabili/id eſt collegijs ⁊ conſortijs famulorum aduocatorum: quia tales nutriunt ad hoc/vt ſubditos deuorēt ⁊ infeſtent. Et pro certo quādo angelus curialis .i. adulatores reſonant corā eis eos laudando/et ſubditos accuſando: tūc iſti ⁊ exercitus eorum
B mouent̄ ad alios occidendū .i. ad alios moleſtādum. Et ſic ioānes vidit equeſtrē exercitū: cuius numerus erat vigeſies ſepties centies dena milia: milites autē habebant loricas igneas ⁊ ſulphureas et hyacinthinas. Sic hodie iſte exercitus balliuorum ē valde multiplicat⁹. Sunt etiā armati contra alios lorica maliciarū et cautelarum: que ſunt ignee per auariciā: ſulphuree per luxuriā: hyacinthine .i. coloris celeſtis vel fumei p
Aliter ſuperbiam. ¶ Uel lorice malorum ſunt aduocati: qui more loricarum malos defendūt: et iſti ſunt ignei/auari/ſulphurei/luxurioſi et hyacinthini
Ps.10.b .i. ornati/pſperitate ſupbi. Ps. Ignis/ſulphur
Eodē ca.d pars calicis eorum. ¶ Joānes vidit equos mirabiles in quodā exercitu ꝯgregatos: qui caudas habebant ſimiles ſerpentibus: habentib⁹ capita cū quibus nocebant: capita eorū erant ſicut capita leonū: et de ore ipſorū procedebat ignis/ſulphur ⁊ fumus. Et tertia pars hominū occiſa eſt ab iſtis tribus plagis terre: ſcʒ igne/fumo et ſulphure: que pcedebant de ore equorum: poteſtas erat in ore ipſorū/et in caudis eorum. Uidi
Moralitas equos in viſione. ¶ Equi iſti ſignificāt mundi diuites/ſuperbos ⁊ luxurioſos: qr equus eſt animal ſuperbū et luxurioſum. Iſti enī habent caput intentionū ad modum leonis: quia iuuētus eorum et principiū vite ſue que per caput deſignat̄ eſt leoninū: qr in iuuētute ſunt crudeles/fortes ⁊ ſuperbi: qr leo fortiſſimus beſtiarū ad nullius
Pro.30.d pauebit occurſum: ſicut dicit̄ Prouer. Cauda ipſorum .i. ſenectus et finis vite eſt ſimilis ſerpentibus: qui in fine ſunt ſerpentini ⁊ tortuoſi per maliciā: et terre inherētes per auariciā: quia cōmuniter plus cupiunt auari in ſenectute qͣ in iuuē

C tute: quia eorum cauda .i. malicia habet caput ſerpentinum .i. intentionē aliquā auaram ⁊ fallacē. Et iſti de ore ſuo mittunt ignē/fumū et ſulphur .i. tria genera malorum verborū: quia omnia verba illorum aut pertinent ad fumū .i. ad elationē ſuperbie ⁊ iactantie: aut ad ignē .i. ad inflammationē rapine et auaricie: aut ad ſulphur .i. ad fetorē carnalitatis ⁊ luxurie. Ideo iſti nocēt multis hominibus per has plagas. Superbia enī eorū inuadit ſuperiores: auaricia minores: luxuria mulieres. Et breuiter poteſtas ipſorum eſt in ore .i. in verbis et in cauda ſerpentina .i. in malicijs eorūdem. ¶ Uel dic qꝫ iſti ſunt cuncti mali prelati Aliter
moderni: qui ſunt luxurioſi ſicut equus: quorum caput .i. quorū ingreſſus ⁊ pncipiū eſt leoninū .i. rigidum ⁊ auſterū: quia in principio iuſte ⁊ rigide volunt regnare: ſed in cauda .i. in fine ſunt ſerpentini .i. auari in terrenis per auariciā inherentes/dona ⁊ munera diligentes ⁊c. vt ſupra.

¶ Capitulū decimum tertius: Et vidi alium angelū fortē deſcendentem de celo. Moralitatum Ca. XI

Joannes vidit vnū angelū fortem deſcēdentem de celo/amictū nube: ⁊ iris erat in capite eius: ⁊ facies eius ſicut ſol: ⁊ pedes eius ſicut columna ignis: ⁊ habebat in manu ſua libellū apertum: et poſuit pedem dextrū ſuum ſupra mare: ſiniſtrū ſupra terrā: et clamauit quēadmodū leo rugit: ⁊ cū clamaſſet/locuta D
ſunt ſeptē tonitrua: et accepit ioannes librū de manu angeli: et fuit in ore ſuo dulce tanqͣ mel: et cum illū deuoraſſet/amaricatus eſt venter e⁹.
¶ Angelus iſte eſt platus angelicus ⁊ celeſtis. Moralitas
Nubes que cōtinet humorē/ pluuiū ſignificat dulcorem pietatis: quo platus debet eſſe humectatus: et de pluuia beneficiorū et elemoſynarū debet alijs diſtillare. Unde Job: Nubes ſpar- Job.27.b
gūt bulſiorē ſuum ⁊c. Iris qui eſt ſignū federis inter deum et hominē/ ſignificat virtutē pacis et vnitatis: quā prelatus debet habere: et p quā debet ſubditos deo per ſuū patrocinitū concordare: et inter eos concordiā et pacem generare.
¶ Uel etiā iris continēs omnes colores/ſigni Aliter
ficat picturā honeſte ꝯuerſationis plati: in quo omnes colores .i. omnia bona exēpla/virtutes et perfectiōes debēt relucere. Apoca. Et iris in Apoca.4.a
circuitu ſedis erat. Mare quod eſt amarum/ſignificat amaritudinē mortis et inferni. Terra que eſt nutrix omniū viuentium/ſignificat fertilitatem ⁊ opulentiā paradiſi. Pes dexter eſt minor ſiniſter qui faciliter claudicat/ſignificat ſcripturā ſacram. Septē tonitrua ſignificant vniuerſitatē predicatorum: qui habent peccatores more tonitrui cōturbare. Uidit igit̄ ioannes angelū .i. perfectū virum angelicū ⁊ ſpiritualē: fortem per conſtantie firmitatem: deſcendentē de celo: quia ſe nō reputat dignū ibi aſcendere: ſed magis in infernū deſcendere per humilitatē: amictū nube per roridam pietatē: et in capite .i. in intentione habebat iridem .i. omnimodā ſanctitatē: pacis et concordie vnitatē. Facies eius .i. intellectus

E debet lucere vt ſol ꝑ ſapientie claritatē. Pedes
eius.i.affectiones debēt eſſe ſicut ignis per fer
uentiſſimā charitatē. Librum debet habere/id
Ezech.2.d eſt ſacre ſcripture ſagacitatē. Ezech. Ecce ma-
nus miſſa eſt ad me i qua erat liber inuolutus.
Iſte debet habere pedē dextrū.i.timorē ſup ma
re.i. ſuper amaritudinē mortis ꝛ inferni ꝑ iugē
conſyderationē. Pedem ſiniſtrū.i.amorē ꝛ affe
ctionē debet habere ſup terrā.i.conſyderationē
Pſal.76.d mortis et inferni. Ps. In mari via tua. Dicit
etiā habere vocē ſicut leo per rigoris ꝛ autorita
tis aſſertionē. Debet etiā facere ꝙ ſeptem toni
trua.i. vniuerſitas predicatoꝝ loquat mundo ꝑ
predicationē. Et iſte debet tradere librū ioanni
.i. ſubditis et ſecularibus ꝑ ſcripture doctrinā
ꝛ expoſitionē: quā ipſi debent comedere.i.incor
porare per auditū et deuotionē: et in ventre me
morie retinere: ꝛ iſte pro certo erit dulcis eis ſi-
cut mel per conſolationē/et eternorū promiſſio-
nem. Amarum etiā facit ventrem eoꝝ et mentē/
per infernaliū tormentoꝝ cōſyderationē: vt ſic
Baruch.4.a de ſubditis dicatur illud Baruch: Hic eſt liber
Eccl.24.c. mandatoꝝ dei. Et alibi: Hec omnia liber vite.
Aliter ¶ Uel dic ꝙ hic eſt chriſtus qui angelus teſta
Malach.3.a menti dicit. Malach. Hic venit de celo per in-
carnationē: amictus fuit nube.i. puriſſima hu-
manitate. Coronatus fuit iride.i. celeſti diuini
tate. Pes eius dexter erat deitas: et ille apparu
it ſuper mare: quādo ibi ſiccis pedibus ambula
F bat. Siniſter aūt eſt humanitas: ꝛ hic apparuit
ſumme ſuper terrā/ſcꝫ laborādo ꝛ ambulando.
Baruch.3.d Baruch: Poſtea in terra viſus eſt: et cū homi-
nibus cōuerſatus eſt. Et iſte clamauit ſicut leo
per ꝑdicationē. Poſtea ſeptem tonitrua.i. vni-
uerſitas predicatoꝝ incepit loqui et predicare.
Iſte habet librū ſacre ſcripture: ꝛ ipſum aliꝫ ꝑ
inſpirationē porrigit et reuelat ꝛc̄.

¶ Capitulū vndecimū tertius: Et da
tus eſt mihi calamus ſimilis virge.
Moralitatum Ca. XII

I Oanni dato ſibi calamo mēſure ad mo
dū virge dictū eſt: Surge inquit metire
templū dei ꝛ altare/ꝛ omēs adorātes in
eo. Atrium aūt quod eſt foris/nō metiaris: quia
datū eſt gentibus: et ſanctā ciuitatem calcabūt
Moralitas menſibus quadragintaduob⁹. ¶ Iſte eſt chri-
ſtus in iudicio: quia ibi dabit calamus mēſure
poteſtatis iudiciarie: ꝛ rigoris iuſticie et equita
tis: mediātibus quib⁹ ipſe mēſurabit et iudica-
bit merita ſinguloꝝ: et templū eccleſie/ altare re
ligionis: adorāteſqꝫ in eis.i. omnes fideles cala
mo diſcretionis metiet: quāta ſit in eis longitu
do ſpei vel longanimitatis/ ꝓfunditas humili-
tatis/latitudo charitatis/altitudo cōtēplatio
nis/et ſublimitas virtutū. Atriū quod eſt foris/
ſignificat eccleſiam et collegiū dānatoꝝ/maxi-
me infideliū: qui nō ſunt de domo eccleſie. Iſti
non metient: qꝛ nulla dictarū dimēſionū in eis
Joan.3.c inuenit: et ipſi iam iudicati reputant: qꝛ qui nō
crediderit/iam iudicatus eſt: ſed gētibus.i. ſine
lege viuētibus demonib⁹ dabunt ad calcandū/
et perpetuo cruciādum: qui gentes.i. demones
G calcabunt et affligent eccleſiā et ciuitatē ſanctā
quantū poterunt: et maxime tēpore antichriſti:
qui mēſibus quadragintaduobus.i. trib⁹ annis
cū dimidio aduerſus eccleſiā ꝑualebunt. Pſal.
Pſal.55.a Conculcauerūt me inimici mei tota die. ¶ Uel
Aliter dic ꝙ iſte menſor eſt iudex vel ꝑlatus: ꝗ calamo
iuſticie et virga directionis ꝛ correctionis/ſin-
guloꝝ merita metiet: vt ſciat qui ꝓmouēdi ſint
ꝛ qui corrigēdi. De atrio quod eſt foris.i. de mū
do et ſtatu ſeculariū: non ſe debet intromittere
nec de illis ꝗ ſunt foris.i. extra iuriſditionē ſuā
aliqualiter contrectare: ſed ipſos gentib⁹ ſcꝫ il-
lis ad quos ꝑtinet dimittere/menſurandū et gu
Hiere.6.a bernandū. Hiere. Paſcet vnuſquiſqꝫ eos ꝗ ſub
Eodē ca.a manu ſua ſunt. ¶ Uidit ioannes ſeruos duos
chriſti/heliā ꝛ enoch: qui ꝓphetauerūt diebus
mille ducentis ſexaginta: et dicit/ꝙ iſti erāt due
oliue ꝛ duo candelabra lucētia ante dñm: et ha-
bent poteſtatē claudere celū ne pluat: et conuer
tendi aquas in ſanguinē: et percutere terrā omi
plaga: ſed venit quedā beſtia ꝗ aſcēdit de abyſ-
ſo: et fecit contra eos bellū/et occidit eos: et ia-
cuerunt corpora eoꝝ in medio ciuitatis: que ſpi-
ritualiter dicit zodomā et egyptus: cōtra quos
ꝑdicauerūt in morte eoꝝ: ſed finaliter iſti recepe
runt vitā: et aſcenderūt in tēplū in nube: ꝛ timu
Moralitas erunt oēs inimici eoꝝ. ¶ Iſti duo ꝓphete ꝛ be
H ſtia ꝗ eſt cōtra eos: mūdanoꝝ et religioſoꝝ/the
ologoꝝ et iuriſtarū gerunt figurā. Nā theologi
et religioſi boni dicunt duo/per duplicē chari-
tatē: oliue per virentē honeſtatē: candelabra ꝑ
lucentē vite ꝛ doctrine claritatē: dicunt ſtare in
conſpectu dei ꝑ fidē ꝛ longanimitatē. Iſti eīm ꝓ
phetant et ꝑdicāt verbū dei: et redarguūt ipſos
ꝛ mūdanos. Iſti claudunt celū.i. ſacrā ſcripturā
que celat dei arcana: qꝛ volunt ꝙ pluuia doctri
ne nō defluat in mūdanas aquas: et ſcientias ꝛ
ſcripturas vertūt in ſanguinē.i. in ſpūale nutri
mentū quādo volunt: quia iſti ſolū hodie habēt
celū ſacre ſcpture in manib⁹ ſuis: et apud ipſos
pertinet ꝑdicare vel ceſſare: cū pauci hodie ſtu-
deant theologiā niſi ipſi. Et breuiter iſti ꝑcuti-
unt/redarguūt/corrigūt terrā.i. terrenos pecca-
Eſa.11.a tores. Eſa. Percutiet terrā virga oris ſui: ꝛ ſpi-
ritu labioꝝ ſuoꝝ interficiet impiū. Sed ꝓ certo
beſtia que de abyſſo venit .i. peccatores/maxie
mūdane ſapientie ꝓfeſſores/pugnāt cōtra iſtos
hodie: ſcꝫ eos diffamādo/condēnando/et multa
mala atqꝫ falſa eis imponēdo. Aliqꝫ quos aliquā
do redarguūt/de hoc gaudent: qꝛ vere quaſi om
nes mūdani gaudent et obloquūtur: quādo au-
diūt aliquē religioſum ab aliqua beſtia.i. ab ali
Pꝛ.15.a quo malo hole diffamari: qꝛ non amat peſtilēs
eum qui ſe corripit. Ideo multi bene iacent ho
die in platea hu⁹ mūdi ſine honore quaſi mor-
tui/ ꝓpter hmōi infamias iniuſtas: qui ꝗdē mū-
dus dicit ciuitas ſodoma.i. muta dicit: egyptus
.i. obſcura: qꝛ mūdus eſt mutus quo ad dei lau-
dem: ꝛ obſcurus ꝓpter ignorantiā ꝛ errorē: ſed
finaliter in die iudicij ipſi reuiuiſcent: et in celū

B aſcendūt videntib⁹ ſuis diffamatorib⁹ inimicis.
Aliter ❡ Vel dic ꝙ tales iniuſte occiſi ⁊ depreſſi/in fi
ne pateſcente veritate reſurgūt: et redeūt ad ho
norem: et in celū in dignitatē ⁊ gloriā aſcendūt:
malis gratibus inimicoꝝ ſuoꝝ qui de ipſoꝝ de
Sap. 5.a preſſionibus letabanť. Unde dicit: Stabūt iu
ſti in magna ↄſtantia aduerſus eos qui ſe angu
ſtiauerūt: videntes turbabunť ⁊c̃. dicentes: Hi
ſunt quos ⁊c̃. Ecce quō cōputati ſunt inter fili
Aliter os dei. ❡ Vel dic ꝙ iſti ꝓpheť: ſignificant ali
quē bonū virum diſcretū: iuſte regnantē in offi
cio ꝑlature: in religione/eccleſia/vel in curia ꝓn
cipis ſecularis: qui recte dicať oliua ꝓpter pieta
tem: candelabrū per honeſtatē: terrā.i. predica
torem percutit ꝑ iuſticie equitatē. Beſtia iſta ſi
gnificat malicioſum hoīem inimicū ſuum: qui
quādoqꝫ de abyſſo.i. de ſtatu vili et humili ple
be venit: qui forte eſt in eadē religione/curia vel
eccleſia: qui inſidiať eidē. Et quid' pro certo ac
cidit ꝙ iſta beſtia.i. rationalis ꝑſona ꝑlatur cō
tra illos ꝓphetas.i. contra bonū iudicē vel ꝑla
tum: mouet ſibi litē: ſcꝫ eū apud maiores accu
ſando: ita ꝙ finaliter ipſum ſuppeditat: atqꝫ cō
tra ipſum ꝓualet. Ipſumqꝫ facit deponi ab offi
cio et beneficio: vel facit eū dānari tēporaliter:
vel occidi ꝙ in platea hui⁹ mūdi vel religionis
iacet mortuus.i. ſine poteſtate ⁊ honore depreſ
ſus: carnes eoꝝ.i. illi qui ſunt de parētela ſua vť
D familiaritate ipſius diſpergūtur ꝑ plateā.i. pri
oratus vel ↄuētus ad litterā ab eo exheredanť:
ita ꝙ coguntur per plateā mēdicare. Et tunc gau
dent maliuoli ſui: maxime illi quos correxerant
Pro. 24.b et punierāt/ꝙuis iuſte: cōtra illud Prouer. Cū
ceciderit inimicus tuus ne gaudeas. Sed ꝑ cer
to ſepe accidit dei iudicio: ꝙ tales iterū reuiui
ſcunt/⁊ redeunt ad ꝓſperitatē: et aſcendūt in ce
lū.i. ad maiorē ꝙ̄ ante fuerant dignitatē. Et tūc
qui de eoꝝ caſu gauiſi ſunt: contriſtanť/timent/
admiranť et ſtupent: quia ſepe accidit ꝙ qui le
tantur in caſu alioꝝ/cadunt poſtmodū ipſis re
Pro. 17.a ſurgētibus: qꝛ ſicut dicať in Prouer. Qui in rui
Aliter na letať alterius/nō erit impunitus: ❡ Vel dic
ꝙ iſti ſunt boni qui a beſtijs.i. a principibus ini
quis/vel mūdi poteſtatibus occiduntur vel exhe
redanť: ita ꝙ eoꝝ carnes ⁊ filij iacent in plateis
ſine honore: ſed finaliter in die iudicij reſurgent
et in celū aſcendēt: et ſui inuaſores in infernum
Aliter ſuccūbent. ❡ Vel ſm̄ ſenſum littere expone de
antichriſto: qui de abyſſo.i. de diabolo veniet:
et ↄtra heliā ⁊ enoch dimicabit: ⁊ eos in hieruſa
lem occidet: ſed tamē ipſi reſurgēt ⁊ celū aſcen
Ca. 11.d dent. ❡ Vidit ioānes templū apertū in celo: et
viſa eſt arca teſtamēti in tēplo: et tunc facta ſunt
Moralitas fulgura et voces ⁊ terremotus ⁊ grando. ❡ Ce
lum eſt eccleſia. Templū eſt religio. Arca teſta
mēti eſt bonus ꝑlatus/vel quecūqꝫ bona ꝑſona
ibi habitans: que ad modū arce virtutes ⁊ meri
ta in ſe ſeruat. Quādo igiť in templo religionis
apparet arca teſtamenti.i. bonus prelatus vel
perfectus homo: tūc exinde ꝓcedūt fulgura bo
norum operū et exemploꝝ: ſplendor honeſte cō

uerſationis: voces diuine laudis et alte ꝑdicati C
ōnis: grando aſpere correctionis: ⁊ ex parte ali
oꝝ terremotus/timoris ⁊ cōtritionis: voces etiā
cōfeſſionis: quia vere bonus ꝑlatus ⁊ bona per
ſona in religione cauſat in alijs multa bona.
Pſal. Fulgura multiplicabit.i. bona documen Ps. 17.b
ta et exempla: ⁊ conturbabit eos/ſcꝫ peccatores
videntes audientesqꝫ.

❡ Capl'm duodecimum textus: Et ſi
gnū magnū apparuit in celo: Mu
lier amicta ſole: et luna ſub pedibus
eius. Moralitatum Ca. XIII

Signū apparuit i celo: Mulier amicta
ſole: et luna ſub pedibus eius: et in capi
te eius corona ſtellarū duodecim: ⁊ erat
ibi mulier pregnās puerū maſculū: et clamauit
⁊ cruciabať parturiens. Et aliud ſignum viſum
eſt in celo/ſcꝫ quidā draco rufus/ qui inſidiabať
mulieri: vt deuoraret filium eius: ſed filius eius
raptus eſt ad deū: et mulier fugit in ſolitudinē:
et draco ꝓiectus eſt in terrā. ❡ Iſta mulier eſt Moralitas
anima beata: que a deo deſpōſať. Sol qui ſemꝑ
lucet/ſignificat gloriam eternā: que in perpetuo
non mutať. Luna ſignificat mūdi proſperitatē
mortalem/mutabilē et defectibilē: que faciliter
eclipſatur. In celo igiť anima beata mulier.i.
cōiunx dei patris amicitur ſole ⁊ tegitur.i. eter
na claritate. Luna.i. mortalis vita et mutabilis D
ꝓſperitatis ſub pedibus eius: et quia ipſam iaꝫ
ſuperauit ⁊ eā vilipendit et calcat. In capite au
tem eius eſt corona duodecim ſtellarū.i. duode
cim gaudioꝝ. In quodā ſermone quidam expo
nens coronā illius mulieris dicit: ꝙ corona du
odecim ſtellarū in patria/erit memoria ſine ob
liuione: ratio ſine diminutiōe: volūtas ſine per
turbatione: impaſſibilitas ſine corruptione: cor
poris claritas ſine offuſcatione: carnis agilitas
ſine retardatione: corporis ſubtilitas ſine obni
atione. Item octaua erat diligere proximū ſicut
ſeipſum. Nona erat videre proximū in omi vir
tute diligente ſe ſicut ſeipſum. Decima deū per
fecte diligere plus ꝙ̄ ſeipſuꝫ. Undecima dilige
re ſeipſum tantūmodo ꝓpter deū. Duodecima
videre deū diligentē ſe plus ꝙ̄ homo diligat ſe
ipſum. Iſta vlterius eſt pregnās: qꝛ filiū maſcu
lum.i. chriſtū habet in ſe per dilectionē ⁊ deuo
tionem. Sed ꝑ certo draco magnus diabolus
ꝙ̄plurimū ei inuidet: ſed ipſe nō ꝓualet: qꝛ ipſe
fuit de celo ꝓiectus ⁊ in terrā cecidit. Ideo ſan
ctos q̄ ſunt in patria/ledere non valebit. ❡ Vel Aliter
dic ꝙ hec mulier eſt vir ꝑfectus: qui dicif muli
er quaſi mollis aer. Aer dico ꝓpter ſcientie pu
ritatē: mollis per pietatē ⁊ benignitatē: et iſte ſo
le.i. clara ſagaci diſcretione/vel conuerſationis
honeſtate amiciť: ⁊ luna.i. mutabilis ꝓſperitas
ſub pedibus eius vilipendiť et calcatur: et in ca
pite eius.i. in mēte illius: duodecim ſtelle.i. duo
decim articuli fidei/firmiter ⁊ tenaciter radica
ti tenenť. Apoca. Afferens fructus duodecim ꝑ Apoca. 22.a
menſes ſingulos. Iſta vlterius dicif pregnās:
quia vere tales in vtero cōſcientie continent filiū

E maſculū.i. bonum ꝛ firmū propoſitū: quod ſūme cupiunt parere et demonſtrare per bonorū operū executionē et complementū. Ideo dicit:
Ioan. 16.e Mulier cū parit/ triſticiā habet: ſed cū peperit nō meminit preſſure ſue ꝓpter gaudiū. Sed qñ draco rufus.i. malicioſus ꝛ venenoſꝰ ꝛ infamis diabolꝰ videt talē mulierē.i. bonā perſonā bono ꝓpoſito impregnatā/ et bona opa parere cupientē: vere ipſe inſidiat et ꝑ malas ſuas ſuggeſtiones: ipſe nitit deuorare et annihilare: et propoſiti ſui partū impedire: ne exeat ad bonū opꝰ Sed vere mulier iſta nihilominꝰ debet parere: et ſuum bonū ꝓpoſitū adimplere: ꝛ illud debet, deo cōmittere: qꝛ partus eius debet eſſe raptus apud deū.i. ad laudē et gloriā dei ordinatus: et ipſe debet in deſertū religionis vel penitētie fugere. Et ſic draco diabolꝰ cadet ꝛ ipſum nō poterit ſuperare.
Pſal. 54.b Pſ. Ecce elōgaui fugiēs: ꝛ māſi
Aliter in ſolitudine. ¶ Uel dic ꝙ iſta mulier eſt eccleſia: que antiquitus habuit ſolē.i. chriſtū et bona ſpūalia pro veſtimēto. Luna.i. mutabilis mūdi ꝓſperitas ſub pedibꝰ eius erat: ſcꝫ contēpta et calcata: qꝛ pro certo tūc ſola ſpūalia eligebant atqꝫ diligebant: caduca ꝟo ꝛ lunaria ſpernebantur: et hoc maxie in principio/ qñ ipſa habebat in capite coronā duodecim ſtellarū.i. duodecim apl̃os: qui in capite.i. in ꝑncipio ipſam coronauerūt: et ſic ſtellis duodecim ornauerūt: ſicut de
Apoca. 21.f ciuitate noua dicit in Apoca. M., habebat pro
F portis duodecim margaritas. Tunc igit draco .i. diabolus vel tyranni nō potuerūt impedire/ quin pareret ppl̃m fideliū predicando ꝛ ꝯuertēdo: ꝛ quin acquireret bona tp̄alia ꝑ chriſto pauperes nutriendo. Uerūtamen qꝛ videt iā hodie ecōuerſo amicta luna: et ſolē ſub pedibꝰ eius tenere.i. tp̄alia diligere/ ꝛ ſpūalia calcare. Ideo timendū eſt ne ipſam draco inſidiās poſſit deuo
Aliter rare. ¶ Uel dic ꝙ talis draco ſignificat malos tyrānos et principes ſeculares: q̄ eccleſie vel ꝑſone cuiꝫ quā pregnantē viderint.i. diuitē/ inſidiātur: ipſumqꝫ capere conant: quapropter multotiens fugere cōpellunt: ſicut ad litterā patet de
Pſal. 103.c ſubditis tyrānoꝝ. Pſ. Draco ille quē tu forma
Ca. XII.b ſti ad illudendū ei. ¶ Michael et draco ꝓliabātur in celo: ſed vincēte michaele/ draco ꝓiectus eſt cū angelis ſuis in terrā: habens irā magnā ſciens qm̄ modicū tēpus habet. Draco autē videns ſe ꝓiectuꝫ: ſecutus eſt mulierē que peperit maſculū: ſed dicit ꝙ illi mulieri date ſūt due ale aquile magne: vt volaret in deſertū locū: vt alatur certo tp̄e. Et tūc vidēs draco fugere mulierē: miſit poſt ipſam ex ore ſuo fluuiuꝫ magnū/ vt faceret ipſam a flumine trahi: ſed terra adiuuit mulierē: et aperuit terra os ſuū et abſorbuit fluuium. Et iratus eſt draco ꝯtra mulierē: qꝛ vidit ꝙ ei nocere nō poterat: et habuit facere prelium cū his de ſemine eiꝰ q̄ cuſtodiebāt mādata dei.
Moralitas ¶ Draco iſte ſignificat diabolū: qui cū pugnaret in ꝑncipio cū michaele et angelis eiꝰ bonis: cōtradicendo ꝛ ſupbiendo fuit in terrā dānatꝰ ꝛ reprobatus: et in aere caliginoſo incluſus: vbi pro certo irā et inuidiā/ deſperationē ꝛ triſticiā G
magnā habet. Mulier iſta eſt humana natura fragilis et debilis vltra modum. Quādo igit videt ſe ꝓiectū: inuidet mulieri.i. humane nature: et ideo ſtatim ꝑſecutus eſt eā in ꝑſona ade ꝛ eue. Tamē ex dei benignitate ſpūaliter date ſunt iſti mulieri/ ſcꝫ humane nature: ale due.i. duo ſacramenta/ ſcꝫ baptiſmus et penitētia: quibꝰ mediātibus pōt volare vſqꝫ ad ſolitudinē et locū ſecretū paradiſi: vt ibi alatur eterne glorie voluptate Igit ipſa mulier pōt dicere illud pſ. Quis mihi dabit pēnas ſicut colūbe: et volabo et requi
Pſ. 54.b
eſcam? Sed q̄d facit diabolus? Qñ videt ꝙ humana natura nō poteſt in celū aſcendere cū aliis ſuis: vere emittit de ore ſuo.i. de ſuis ſuggeſtionibꝰ flumē magnū.i. inundationē fortiū tentationū: vel fluuiū.i. aquas carnaliū atqꝫ tp̄aliū voluptatū: vt ſic faciat eaꝫ ad ſe trahi/ et a volatu in celū impedire et retrahi: et ideo ſtatim qñ homo videt hūc fluuiū: terra debet eū adiuuare.i. memoria terreſtreitatis et mortalitatis noſtre: vel aſperitas penitētie ꝛ infirmitas humanitatis
noſtre. ¶ Uel terra.i. beata virgo ꝑ eo orādo: Aliter
qꝛ ꝑ certo ſi iſta terra aperiat os ſuū ꝑ cōfeſſionem.i. diuini auxilij implorationē: ſtatī flumen tentationū erit abſorptū: nec ꝯtra hoiem ꝓualebit. Pſ. Aperta eſt terra et deglutiuit dathan. Pſal. 105.c
¶ Uel dic ꝙ terra ſignificat timorē dei: q̄ ꝑ cer Aliter
to multū iuuat peccātē. Pſ. Terra tremuit ꝛ quieuit. D
Pſal. 75.b
¶ Uel dic ꝙ mulier eſt bonꝰ et ſimplex hō: Aliter
cui diabolꝰ inſidiat ꝛ inuidet: qñ videt ꝙ in hoc ſeculo innocentiā et iuſticiā ſeruat: et de multis criminibꝰ eū tentat: et ꝯtra eū multimode ꝓliat. Ideo ipſe debet aſſumere alas boni ꝓpoſiti: vt alas aquilinas clare diſcretionis et alte ꝯtēplationis: et volare et fugere vſqꝫ ad ſolitudinē religionis: et ibi nutriri pabulo deuotionis debet: Et ſi draco diabolꝰ mittat poſt ipm̄ fluuiū tentationis: vel ſibi offerat fluuiū carnalis et tp̄alis delectationis: terra.i. corpꝰ ſuū ꝓpriū adiuuet: ſcꝫ ſuſtinēdo penā et macerationē culturā penitentie: et maxie aperiēdo os ꝑ ꝯfeſſionē/ orōnem et laudē. ¶ Uel ſi vis ſolitudo ſignificat para Aliter
diſum: vbi debet volare ꝑ deſyderiū et affectū.
¶ Uel dic ꝙ mulier pregnās eſt bonꝰ ꝛ ſimplex Aliter
ſubditus: pregnās plenꝰ et diues. Draco rufus eſt ꝑnceps vel ꝓlatus vel iudex cauſidicꝰ: malicioſus/ rapax et venenoſus. Iſte igit draco qñ videt iuxta ſe aliquā mulierē pregnanteꝫ.i. aliquā ſimplicē ꝑſonā plenā diuitijs tp̄alibus: ſtatī inſidiat ei: et cogitat modos ꝛ vias/ quō ab iſta ſecū ſuū.i. diuitias ꝛ facultates extorqueat ꝛ acquirat: eaſqꝫ deuoret ꝛ mādicet: fraude/ malicia vl̃ rapina: ſed qñqꝫ fit ꝙ iſta mulier.i. iſte hō bonꝰ habet aliquas alas.i. aliquos amicos vel defenſores: qui ipm̄ portāt et ſuſtinēt: et quibꝰ mediātibus iſte qñqꝫ fugit et euadit manꝰ iſtius impꝑ draconis. Et qñ videt ſe ei nō poſſe nocere: tūc mittit poſt eum flumen ex ore.i. impetū minarū/ accuſationū ꝛ impoſitionum: quia imponit ſibi multa crimina: et accuſat eum apud maiores:

A vt ſic faciat eũ trahi ad ſuũ ꝓpoſitũ ꝛ inclinari;
Hiere.51.d. Hiere. Abſorbuit me q̃ſi draco/ ĩplet vẽtrẽ ſuũ.
Et tũc nõ habet remediũ/niſi terra apiat os ſu
um.i.aduocati vł aliq̃ adulatores/teſtes vł defen
ſores ipm ꝓprio ore excuſent: ꝛ flumẽ accuſatio
nũ extirpẽt. Sepe tñ accidit/ ꝙ qñ draco.i.mali
cioſa ꝑſona/videt ſe nõ poſſe nocere mlieri.i.ali
cui ꝑſone ↄtra quã habet cor: tũc tũc cõtra ami
Ezech.18.c. cos ꝛ filios īſurgit: quod ẽ cõtra rõnẽ: q2 fili⁹ nõ
debet portare iniq̃tatẽ pr̃is/nec pr̃ iniq̃tatẽ filij
Aliter ¶ Uł dic ad literã/ ꝙ mlier q̃nq3 inuadit a dra
cone.i.a luxurioſo venenoſo/ q̃ ipſam rogat de
malo: q̃ ſtatim debet fugere/ꝛ vitare ↄſortiũ ſuũ
et ſi ipſe mittit poſt eã fluuiũ.i.leones: vel fluui
um.i.mollicieẽ vboꝝ ꝛ donoꝝ: vere ipſa terra de
bet eã iuuare.i.cõſyderatio mortis ꝛ terreſtreita
tis ꝓprie: q̃ debet hec oĩa refutare. Et dicit ꝙ
iſta mlier ẽ q̃nq3 amicta ſole.i.generis claritate
ꝛ luna ſub pedib⁹ ei⁹.i.ꝙ ois defect⁹ ꝛ ruſticitas
ẽ ſub ea: nihil boꝝ ẽ ĩ ea: vł etiã patria vł ciuitas
ẽ ei ſubiecta: ſ3 coronata ſtelł.i.amicis ꝛ parẽti
bus: ſolũ tñ remediũ ẽ fugere: et terre.i.vilitatis
Aliter nr̃e miſeriã cogitare. ¶ Uel dic ꝙ mulier ẽ bo
nus vł ꝑfect⁹ ꝑlat⁹: habẽs ſolẽ diſcretionis/ cal
cãs lunã ꝓſꝑitatis: coronat⁹ ꝛ aſſociat⁹ ſtelł.i.bo
nis ꝛ honeſtis ꝑſonis/claris/nobilib⁹ et diſcre
tis. Draco eſt aliq̃s malicioſus ſubdit⁹ quẽ ipſe
habet/ venẽtat⁹ ꝛ brigoſus. Qñ igit' mlier iſta.i.
ꝑlat⁹/debet parere.i.aliquod bñficiũ alicui cõce
dere: ſtatim ſit ꝓliũ et cõtẽtio ĩ celo eccłie vł reli
B giõis: int' draconẽ ꝛ michaelẽ.i.int' bonos ꝛ am
bitioſos. Nã draco.i.malicioſus ſubdit⁹/cupit
iſtũ fetũ.i.beneficiũ deuorare ꝛ obtinere. S3 qñ
iſte fet⁹ rapit' a deo: ꝛ ex dei volũtate alicui bono
cõcedit': ꝛ draco ãbitioſus eijcit' ĩ terrã.i.dimit
tit' ĩ ſtatu infimo: nec ꝓmouet': tũc draco iſte ira
ſcit' cõtra mlierẽ.i.cõtra ꝑlatũ: ꝛ facit cõtra eũ
ↄſpiratões: ꝛ cõpellit eũ fugere.i.adire curiã ro
manã vt ibi tueat'. Exẽplo dauid: quẽ fili⁹ ſu⁹ ãbi
tioſus cõpulit fugere ĩ deſtũ: et tũc iſte draco.i.
ſubdit⁹ ãbitioſus/ĩmittit cõtra eũ fluuiũ.i.accu
ſationẽ crimĩaliũ3 ĩpoſitionũ: quẽ niſi t'ra.i.de⁹
vł btã vgo/ vł firmitas ſue vitatis/ſcitatis ꝛ iu
ſticie adiuuerit: vł terra.i.aduocatoꝝ ſagacitas
donis ꝛ ꝓcib⁹ bñ culta ore ſuo excuſauerit: ꝛ flu
uiũ iſtã accuſationũ abſorbuerit: vł t'ra.i.freno
rũ donoꝝ multiplicitas ↄſouerit/ ꝓ certo in ma
gno ꝑiclo erit. Et tũc draco iſte vidẽs ſe nõ poſ
ſe ſibi nocere: illos de ſemie ſuo et familiares ꝓ
Ezech.32.a. poſſe ꝑſequit' ꝛ inuadit. Ezech. Leoni gentium
aſſimilaui te.

¶ Capłm decimũtertiũ text⁹: Et vidi de mari beſtiã aſcendẽtẽ habentẽ capita ſeptẽ. Moralitatum Ca. XIIII

Vidit ioãnes vnã beſtiã aſcendentẽ de
mari/habẽtẽ cornua ſeptẽ/ꝛ capita de
cẽ: et ſuꝑ caput eius nõia blaſphemie.
Iſta beſtia ſilis erat vrſo q̃tũ ad pedes: q2 ha
bebat pedes vrſi/caput pardi/os leonis: et loq̃
baẗ grandia/et blaſphemias in deũ et in ſctõs.
Et draco quidẽ dedit ei pt̃atẽ maximã/intãtũ ꝙ
nullus erat in terra q̃ poterat ei reſiſtere: ꝛ ideo C
fecit bellũ contra ſanctos/et deuicit eos: ꝛ blaſ
phemias loq̃bat' cõtra illos q̃ in celis habitãt.
Et data eſt ei poteſtas ſuꝑ oẽm ppłm/tribu3 et
linguã: ꝛ numerati ſunt vniuerſi: et adorauerũt
draconẽ/ q̃ poteſtatẽ dedit beſtie. Iſta tñ beſtia
finalr̃ miſſa ẽ ĩ ſtagnũ ignis ardẽtis ſulphuris
¶ Iſta beſtia ẽ balliu⁹: q̃ dicit' beſtia q̃ſi vaſta: Moralitas
q2 tales ſolẽt vaſtare oĩa bona ſubditoꝝ. Mare
ſignificat ſtatũ hũilẽ/pauperẽ et auarũ. Beſtia
aſcendẽs de mari eſt balliu⁹/officiał vel aduoca
tus: q̃ venit ex hũili et vili plebe et pauꝑe ſtatu:
q̃ ſc3 tãtũ aſcẽdit q̃nq3 paulatim/ ꝙ acq̃rit plura
capita/id ẽ plura officia/dignitates. Habet etiã
plura cornua/id ẽ ingroſ/adiutores/familiares
ꝑ quoꝝ vtutẽ oẽs alioſ corrũpire inuadit. Abac.
Cornua ĩ manib⁹ ei⁹: aſi faciẽ ei⁹ ibit mors. Ta Abacuk.3.g.
les ſũt ſiles pardo ꝑ crudelitatẽ/q̃tũ ad corp⁹ in
tẽtiõis. Pard⁹ eñ ẽ aĩal ꝓceps ad ſanguinẽ: ſic
iſti nõ gaudent niſi qñ pñt occidere/vel officiũ
ſuũ crudeliter exercere. Eſa. Man⁹ vr̃e plene ſũt Eſa.1.d.
ſanguie. Itẽ ſunt ſiles vrſo ꝑ luxuriã/q̃tũ ad pe
des affectiõis. Urſus eñ diligit ſũme dulcedi
nẽ mellis. Sic vo amor ꝛ affectio iſtoꝝ nõ ẽ ni
ſi ad mel/id ẽ ad dulcedinẽ luxurie et carnalita
tis. Cañ. Mel ꝛ lac ſub lingua tua. Itẽ ſũt ſiles Can.4.c.
leoni ꝑ ſuꝑbiã et iactãtie vanitatẽ/q̃tũ ad os lo
cutiõis. Leo eñ eſt aĩal ſuꝑbiſſimũ: ꝛ os ei⁹ ſem
per fetet. Sic iſti ſꝑ habẽt os/id ẽ vba leonina/
ſuꝑba ꝛ luxurioſa/autẽtica/iactãtia/ minãtia ac
q3 vana/fetida ꝛ luxurioſa. Ps. Os tuũ abũdã Ps.49.c.
uit malicia. Jõ vo tales loquũt' grãdia/ iactãdo D
blaſphemias/et cõtra deũ ꝛ ſctõs intẽdẽdo: vł cõ
tra ſctõs/id eſt cõtra bonas ꝑſonas ꝛ ſimplices
cõminãdo/ſc3 accuſãdo. Job. Os meũ ĩplebo Job.23.a.
ĩcrepatiõib⁹. S3 q̃d' ꝓ certo tales hñt draconẽ
q̃ dat eis pt̃atẽ/ſc3 aliquẽ malũ ꝓncipẽ et mgr̃m
cũ quo ſũt ĩ ſeruitio/et a quo depẽdet eorũ pt̃ãs
ꝓncipał. Uł aliquẽ cõſiliariũ magnũ ĩ curia ꝓn
cipis vł ꝑlati/ q̃ eos ſuſtiet: intñ ꝙ null⁹ põt eis
reſiſtere: imo ppłs ꝛ ligua/id ẽ oĩa genera hoĩm
timẽt et adorãt etiã talẽ draconẽ ꝛ ꝓncipẽ/ q̃ eis
dat hmõi pt̃atẽ. Et breuit' ipſi faciũt bellũ cõtra
ſctõs/id ẽ cũ bonis ſimplicib⁹ et pauꝑib⁹ et ſctis
Dico eñ ſunt ĩ terra: q̃ ſc3 ſine terrena ꝓſꝑitate
viuũt/ipſoſq3 ſuperãt ꝛ vincũt: contra illos etiã
q̃ ſũt ĩ celo/id ẽ ĩ ſtatu religiõis vł eccłie: vł ĩ celo
id ẽ ĩ ſtatu dignitatis ꝛ excellẽtie. Blaſphemias
id ẽ accuſatiões et murmuratiões ĩpie ꝓloquũt'
Et finaliter tot⁹ ppłs mirat': tota patria loquit'
de eorũ gł'ia et maieſtate/excellẽtia et vtate. S3
caueant ne accidat ill' ſicut iſti beſtie/ q̃ finaliter
poſita fuit ĩ ſtagno ardẽtis ignis et ſulphuris.
Sic vo iſti in tormẽtis infernalibus cõburent'
eternaliter: et ſic videm⁹ tales ſepe igne tribu
latiõis cõburi tẽporaliter: et etiã deo iudice ad
miſeriã veniunt finaliter. Pſal. Uidi impiũ ſu Ps.36.g.
perexaltatũ: et ecce tranſiui et nõ erat. Raro eñ
contingit/ꝙ qui de nihilo veniũt ad tantã pro
ſperitatem/ finaliter nõ decidant in infortuniũ
penalitatem. ¶ Uel dic ꝙ iſta beſtia eſt cleri Aliter

E cus beſtiaꝝ: q̄ a mari. i. ab hūili plebe et paupe. ſtatu veniēs/qnq3 acq̄rit plura capita. i. dignitates ⁊ ꝓbēdaſ: ⁊ qnq3 cornua. i. mitrā: qnq3 ſit eꝑs vł abbas: vł cornua. i. pōpā vł elatiōes. Et iſte ꝑ certo acq̄rit ptē magnā nō a ſe/ ſ3 a dracōe. i. ab aliquo amico vł fautore/eꝑo cardinali ei9 ꝓmotore: ꝟtute cui9 nullus pōt ſibi reſiſtere quo

Aliter quo mō. ¶ Uel dic ꝙ iſte antichriſt9 quē draco. i. lucifer/ītroducet/id ē ei dabit maximā ptātē. Iſte a mari. i. a pctōꝝ amaritudīe veniet ⁊ aſcēdet: q2 ī pctō erit cōcept9 ⁊ nutritus: ⁊ iō habebit cornua ſeptē. i. ſeptē pctā mortalia/ vel ī actu vł ī habitu. Itē habebit decē capita/id ē decē trāſgreſſiōes mandatorū legis. Iſte habebit caput pardi/ꝑ crudelitatē: pedes. i. affectiōes vrſi ꝑ fictā benignitatē: q2 vrſus ē aīal quod amat ludere. Sic iſte alios terrēdo ſicut pard9: alios ludē

Dan. 7. b. do ⁊ blandiendo ſicut vrſus ſeducet. Dan. Ecce alia beſtia ſilis vrſo. Os ei9 erit leoninū ꝑ ſuperbiā/iactātiā ⁊ blaſphemiā ꝯtra deū. Et trib9 annis cū dimidio ꝓualebit. Et breuiꝰ nullus pōt ei reſiſtere: ſ3 trib9 ⁊ lingue obediēt ei: ⁊ oēs mirabunꝰ de ei9 ptāte: ſ3 finaliter peribit ī igne: ⁊ ſul-

Apoc. 13. b phure cōbureꝰ ī inferno. ¶ Uidit ioānes ſecundā beſtiā aſcēdentē de terra: et data eſt ei ptās a prima beſtia: et oēm poteſtatē ipſi9 faciebat: ⁊ fecit ſigna magna in terra: ita ꝙ fecit ignē de celo deſcēdere in terrā in cōſpectu oīm hoīm: et fecit oēs habitātes ī terra/puſillos/magnos et liberos/ſeruos/paupes ⁊ diuites adorare beſtiā

F primā: ⁊ portare imaginē ei9/⁊ numerū nōis ei9 et characterē beſtie ī manu dextra/et in fronti-

Apoca. 19. d. bus eorū. In fine tñ prima beſtia et ſecūda miſſe ſunt ī ſtagnū ignis ardētis et ſulphuris: ſicut dicit infra. xix. Iſta aūt beſtia habebat cornua

Moralitas ſicut agn9: et loq̄baꝰ ſicut draco. ¶ Prima beſtia ē antichriſt9/ ſicut dictū eſt. Et iſta ſecunda beſtia ſignificat ſuos miniſtros pſeudo ꝓphetas: q̄ cū magna poteſtate chriſtianos ſeducēt: falſa miracula ⁊ ſigna facient: oīa hoīm genera ad eū cōuertēt: et ipſū faciēt ab oīb9 credi deū/ ⁊ honorari nomē eius/⁊ imaginē reuereri: ⁊ characterē ei9. i. imaginē ſue potētie ꝑ impreſſionē ī frōte/id ē ī mēte tenaciꝰ retineri. Habebūt eniā cornua agni. i. fictā benignitatē: ⁊ loquenꝰ ſicut draco ꝑ aptā crudelitatē: q2 alios blādiendo ſicut agn9: alios ſicut draco ſeuiendo ſeducēt. Finaliter tñ cū magiſtro ſuo ignis incēdijs cremabunꝰ.

Ezech. 38. g. Ezech. Ignis et ſulphur ſuꝑ eos/⁊ ſuper

Aliter ppl̄m ei9. ¶ Uł dic ꝙ prima beſtia q̄ a dracone habet ptātē/eſt mal9 iudex/ ꝑnceps vel ꝑlatus: habēs plura capita. i. plures dignitates vel caſtra: a dracone. i. a diabolo ſimoniace ītroduct9 ſc3 ī exercitū honoꝝ ⁊ maloꝝ. ¶ Secūda beſtia ſignificat ipſoꝝ iudices ⁊ balliuos: q̄ ab iſta beſtia ꝑma recipiūt ptātē ſiue autoritatē. Iſti igiꝰ habēt maximā in hoc mūdo ptātē: ⁊ faciūt ꝓdigia ⁊ ſigna ī terra: q2 vere dato ꝙ iſti aſcēderūt a terra. i. a ſtatu infimo/paupe ⁊ hūili nati plebe: ipſi tñ faciūt edificia/turres ⁊ ꝑdia/⁊ alia multa magna: ita ꝙ de opib9 que iſti faciūt/alij videnꝰ dicere illud Dan. Signa ⁊ mirabilia facta ſunt

Dan. 3. e. apud me. Iſti faciūt ignē deſcēdere ī terrā: quia ignē rapine ⁊ excoriatiōis/vſure ⁊ auaricie faciunt pullulare: q2 ꝑ eorū ſuggeſtiōes ⁊ accuſatiōnes/principes et prelati ſuos depredanꝰ: ⁊ eoꝝ igne rapine deuorāt ⁊ īflāmāt/dicētes illud Lu. Ignē veni mittere in terrā: et quid volo niſi vt Luce. 12. f.
ardeat? Et breuiter iſti ſeducūt oēs habitātes ī terra. Et quare hoc? quia ipſi habent cornua ſicut agn9: et loquunꝰ ſicut draco. Cornua eñ q̄ ſunt ī prima pte ⁊ caput beſtie/ſignificant introitū et ingreſſū et principiū ipſoꝝ: q2 ꝑ certo in cornib9/id eſt in principio officij ſui ipſi videnꝰ benigniſſimi ſicut agn9: ſed vere ī fine qñ aliq̄diu fuerint in officio/⁊ creuerint: ipſi loquunꝰ ſicut draco/id eſt crudeliter et autētice ppl̄m cū mūdo accuſando/et ad modū draconis oēz patriā venenādo. Uñ ppl̄s pōt dicere: Abſorbuit me q̄
Hiere. 51. d. ſi draco: impleuit vētrē tenentudīe mea. Et breuiter/in tota terra vbi ꝑſunt/nō remanet ſeruus nec liber: id ē nec religioſus nec ſecularis/nec diues nec paup/nec magn9: quin iſtorū cōpulſionibus/malicijs et inuētionib9 oporteat ipſā primā beſtiā/ſc3 principē vel prelatū adorare/⁊ munera et emēdas dare/ vel alīs honorare. Iſti eñ faciūt ꝑ ſuas exactiōes/ꝙ oēs alij veniant/ honorent et adorēt principes et ꝑlatos: ſc3 munera offerēdo/ſubuētiones ꝑſtādo/⁊ emēdas indebite corrigendo: ⁊ imagines eoꝝ/id ē ipſoꝝ vxores/filios/filias ⁊ nepotes atq3 ſecretarios eorūdē. Nō eſt eñ q̄ ſe abſcondat a calore taliū. Uñ
H
Job. 3. c. Job: Parui9 ⁊ magn9 ibi ſūt/ſeru9 et liber. Sed finaliter iſta beſtia prima/ſc3 pīnceps malus: ⁊ beſtia ſecunda/ſc3 mali balliui eorū: igne et ſulphure comburenꝰ/ et in inferno ꝑpetuo cruciabunꝰ. Ecc̄i: Uindicta carnis impij/ignis et ver-
Eccl. 7. d.
Aliter mis. ¶ Uel dic ꝙ ꝑma beſtia/cui nullus pōt reſiſtere/eſt peccatū luxurie: q̄ facit hoīem beſtialē: vel mulier pulchra et luxurioſa. Iſti eñ pctō pauci reſiſtunt. Nā luxuria vel luxurioſa ⁊ pulchra mulier preliaꝰ contra ſanctos: et deuincat eos multotiēs: ſicut patet in Samſone et ſalomone. Ecc̄i. Nō eſt malicia ſuꝑ maliciā mulieris. Eccl. 25. c.
¶ Secūda beſtia ſignificat vetulas maquerellas: que ſeducūt habitātes in terra ſuis verbis. Et hoc patet: q2 ipſe ſunt ſicut agnus/ dum blādiendo benigniter iuuēculas alloquunꝰ. Et ſicut draco/ſc3 inſidiādo/ venenādo/decipiēdo/ inq̄tū per eas alie ad peccatuz trahunꝰ. Et breuiter/ꝙ oēs habitātes in terra/ſerui/liberi ⁊ ſeculares/et religioſi/ diuites et paupes/ obediūt prime beſtie/id eſt peccato luxurie/vel alicui meretrici mulieri: et ꝙ oēs adorēt imaginē ei9/id ē ipſius pulchritudinē. Illud patet: q2 fere mō q̄ſi oēs hoīes portāt in frōtib9 ſuis/id eſt in apparētia characteris iſti9 beſtie. i. impꝛſſiōes luxurie: ſc3 geſtus/ dicta ⁊ facta. Etiā ad literā multi ſunt qui portāt ipſoꝝ nōīa in veſtib9 ſuis/id ē ipſaꝝ imagines vel ſigna: vel etiā imaginem et characterē habēt in fronte/inquantū ingerunt mēbra ſue pulchritudinis in animo vel in coꝝ

F de. Numerū etiā noīs ſui deferūt: inq̄tū nomē
Pſal.58.b. ſuū in literis ſcriptū ſecū gerūt. Pſal. Ueruntā
mē in imagine ptranſit hō. Ideo tā prima q̄ ſe
cūda beſtia/id eſt tā luxuria vel mulier luxurio
ſa/q̄ ſua vetula: ignis et ſulphuris fetoribꝰ ſina
Pſal.10.b. liter ī inferno cōburent. Pſal. Ignis ſulphur
Aliter et ſpūs pcellaꝝ pars calicis eoꝝ. ¶ Uel dic q̄
ſecūda beſtia eſt detractor: cuiꝰ cornua/id eſt ex
terior faſtus eſt ad modū agni.id eſt humilis
et benignus: ipſe tamē loquit ſicut draco detra
hendo: ita q̄ ignē diſcordie et rixe generat.

¶ Capitulū decimūquartū textꝰ: Et vidi: et ecce agnus ſtabat ſup montē ſion. Moralitatū Capitulum XV

Vidit ioānes ſupra mōtē ſyō agnū ſtā
tē: et in cōſpectu eiꝰ centū q̄draginta
q̄tuor milia/habētia nomē eiꝰ/et no
mē patris eiꝰ ſcriptū in frōtibus eoꝝ. Et audita
eſt vox in celo q̄ſi aquaꝝ multarū: et audiuit tāq̄
vocē tonitrui magni: et ſicut vocē citharedoꝝ ci
tharizātiū ī citharis ſuis an̄ ſedē agni. Et can
tabāt canticū nouū in cōſpectu agni et quatuor
aialiū/et viginti quatuor ſenioꝝ. Et dicit q̄ iſti
ſunt q̄ cū mulieribꝰ non ſunt coīnq̄nati: et q̄ em
pti ſunt de terra: et ſequunt agnū quocūq̄ ierit:
Moralitas et ī quoꝝ ore nō eſt inuentū mendaciū. ¶ Iſte
agnꝰ ſignificat hoīes mites et humiles et beni
gnos: q̄ p certo debent eſſe cōſtituti ſup montē
eccl'ie vel religionis/ſcʒ in excellētia dignitatis
q: ſemꝑ ſunt aliis tales pferēdi. Iſti igit debēt
B habere ſecū ī ſocietate plura genera hoīm: ſcʒ
aialia plena ocul' an̄ et retro: id eſt viros diſcre
tos clericos clare vidētes. Itē ſeniores/id ē lai
cos maturos et honeſtos/ac moꝝ venuſtate ful
gētes. Itē citharistas/id ē cātores/deū et ſctōs
laudātes: et cāticū nouū/id ē diuinū officiū cōci
nētes: et multa milia aliorū/id eſt bonoꝝ ſubdi
Eccl.9.d. toꝝ. Eccl: Uiri iuſti ſint tibi cōuiue. Et iſti debēt
habere cōſyderatiōes q̄tuor: q: nomē pr̄is eoꝝ
id ē titulus noīs chriſtiani debet ſcribi in frōtibꝰ
eoꝝ/id ē ī apparētia eoꝝ p honeſtā ꝯuerſatio
nē. Agnū etiā.i. bonū plati ſuū debēt ſeq̄ p imi
tationē: nec debēt cū mulieribꝰ coīnq̄nari p luxu
rie feditatē: et a terra debēt eſſe empti/p auaricie
cōtēptū et abominationē: et in ore eoꝝ nō debet
inueniri mendaciū/ p aliquam malā locutionē.
Eccl.7.b. Eccl: Noli mētiri velle oē mēdaciū. Et tales p
certo/ſcʒ viri diſcreti et eccl'iaſtici et maturi/et ī
dei laudibꝰ eleuati/et veritate ſuffulti/ et a terre
auaricia empti et ſegregati: ſūt digni eſſe ī ꝯſpe
ctu agni.i. ī cōſpectu bonorū platorū ī diuerſis
officiis pmoti. Et maxie oīe mēdaciū ī ore ipo
rū nō eſt inuētū: et vt viri veraces et ſine macla: q̄
les pculdubio decet eē ſeruitores platorū et quo
Ps.100.b. rūcūq̄ magnatorū. Un̄ ī pſal. dicit: Nō habita
bit in medio domꝰ mee q̄ facit ſupbiā: q̄ loquit
iniq̄/nō direxit ī cōſpectu oculoꝝ meorū. Ocu
li mei ad fideles terre vt ſedeāt mecū: ambulās ī
via imaculata hic mihi miſtrabat. Ecce q̄les de
Apoca.7.c bēt ſtare an̄ thronū ī officiis platoꝝ. Apoc. In
cōſpectu throni amicti ſūt ſtol' albis: et palme ī
manibꝰ eoꝝ. ¶ Uel dic q̄ agnꝰ eſt chriſtꝰ/q̄ ad C
occaſionē ductꝰ eſt. Mōs ſyō ſignificat celſitudi Aliter
nē paradiſi. Syō enī interptat ſpecula: q: ī para Eſa.53.c.
diſo deꝰ ſpeculat. Iſte ſecū habet q̄tuor aialia:
id ē q̄tuor euāgeliſtas/et viginti q̄tuor ſeniores/
id eſt vniuerſitatē patriarcharū/ pphetarū. Itē
citharistas.i. choꝝ āgelorū et archāgeloꝝ deū
cōtinue laudātiū et dicentiū illud Pſal. Cātate Ps.95.a.et
dn̄o cāticū nouū. Et q̄d' p certo illi oēs q̄ hn̄t 97.a.
ī frōtibꝰ/id ē in mētibꝰ ſuis nomē dei pr̄is/et ſidē
trinitatis ſcriptā et impſſā: et maxie q̄ ſine macla
ſine mēdacio/ſine mulierū cōtagio pſeuerāt: di
gni ſūt eſſe ī cōſpectu dei ſurſū ī paradiſo: et ma
xime q̄ empti ſūt de terra.i. de terrena cupidita
te: q: vere tales ſequunt et ſeq̄ pñt agnū chriſtū
quocūq̄ ierit.i. vſq̄ ad altitudinē p̄adiſi. Mat.
Seq̄r te magr̄ quocūq̄ ieris. Sequunt enī boni Mat.8.c.
chriſtū p oēs vias pfectiōis ipſū imitādo: tandē
ſequunt eū ī paradiſū ipſū ꝯtēplādo. Un̄ dicit:
Seq̄mini eū quocunq̄ introierit. ¶ Uel dic q̄ Mar.14.b.
agnꝰ ē ignarꝰ iuuenis platꝰ: q: vere multi tales Aliter
ſtāt hodie ſupra mōtē ſyō/ſcʒ ī ſtatu regiminis/et ī
excellētia dignitatis: q: hodie dato q̄ ī religiōe
et eccl'ia ſint multa aialia oculata/id ē multi viri
diſcreti/multi ſeniores pudi: ſit tn̄ ſic/q̄ q̄ſq̄ in
throno/id eſt ī dignitate et platiōe nō ponūt ho
die tales: ſʒ magis agni/id ē iuuenes et ignari
hodie fauore pcio et pce occupāt eccl'iaſticas di
gnitates. Eſa. Dabo pueros principes eorum. Eſa.3.a.
Eccl's. Uidi ſtultū ī dignitate ſublimi. Et iō q̄d Eccl's.10.b.
faciūt iſti? Certe ipſi ponūt ſuos ī diuerſis pbē D
dis et bn̄ficiis eccl'ie: ac multa milia eoꝝ q̄ por
tāt nomē patris ſui/id eſt q̄ ſūt de parētela ſua
et ſuorum/ et de patria et familia circa ipſum.
Etiā audit maxima multitudo citharistarū/id ē
adulatorū: q̄ citharis/id ē nouis linguis nō ceſ
ſant noua cātica reſonare. Et breuiter q̄ſi tales
prelati ſunt ſic ī thronis et in platiōibꝰ indigne
pmoti: nolūt habere ſecū niſi adulatores.i. ma
las pſonas: et ſuis notis/familiaribꝰ et amicis re
plēt totam ſanctā eccleſiam dei. Dicūt enī illud
Can. Cōuenite amici mei et bibite: ita q̄ tales Can.5.a.
conuocando videntur dicere illud Eſa. Accedi Eſa.57.a.
te huc. ¶ Uidit Joannes angelū volantē per Eodē ca.b
medium celi/habentē euangeliū eternū: vt euā
gelizaret ſedētibus ſup terrā. Et clamauit vo
ce magna/dicens: Timete dominū qui fecit celū
et terrā/et mare et fontes aquarū: q: appropin
quat iudicii eius hora. ¶ Iſte eſt pdicator/q̄ de Moralitas
bet dici angelus/id eſt nūcius dei patris/qui di
uus et angelicus debet eſſe. Iſti enī traditū eſt
euangeliū/id eſt officiū predicādi: vt doceat et in
formet ſedētes ſup terrā/id eſt peccatores qui ī
hoc mūdo ſup terrā/id eſt ī amore terrenoꝝ q̄e
ſcunt. Unde: Illuminare his qui in tenebris et Luce.1.g.
in vmbra mortis ſedent: ad dirigendos pedes
noſtros in viā pacis. Iſtis autē dicit/ q̄ ipſi ti
meant dominū/et adorent eū qui fecit celū/id
eſt eccleſiā triumphantē: et terrā/id eſt eccleſiā
militantē: que ſepe terit tribulationibus: mare
fluctuoſum.i. ſtatū ſecularem: fontes aquarum/

E idest ſtatus ⁊ cōuẽt⁹ regulariū/vbi aq̄ dulcis de-
Hiere.10.a. uotiōis inueniṫ. Hiere. Quis nō timebit te o rex
gentiū? Sūma intẽtio p̄dicatoꝝ debet eſſe/ꝙ im
primāt timorē diuinū i cordib⁹ audientiū/exem
plo Tobie. Nō aūt aſſignaṫ q̄re timere debẽt:
q2 appropinq̄bit hora iudicij/vbi impios cōdẽ
1.Regū.2.b. nabit dn̄s. Judicabit fines terre. ¶ Quidā an
Eode ca.b gelus clamauit/ꝙ babylon ciuitas magna cec-
dit:q̄ de vino ſue fornicatiōis potauit oēs gen-
Moralitas tes. ¶ Jſte angelus ſignificat oēs p̄dicatores:q̄
p certo oēs clamāt/et a principio clamauerunt
babylō.i.mundū plenū cōfuſione cecidiſſe:et a
ſtatu v̄tutū a principio corruiſſe: ⁊ vino/id ē cō
ſolatione ſue fornicatiōis.i. ſue pſpitatis pctō-
Hiere.51.a. res inebriatos fuiſſe. Vn̄ Hiere. De vino furo
Eode ca. b. ris ei⁹ biberūt gẽtes:ideo cōmote ſunt. ¶ Cla-
mauit q̄dā angelus/ꝙ q̄cūq3 adorauerit beſtiā ⁊
imaginē ei⁹:et acceperit characterē ei⁹: oporte-
bit eū bibere de vino furoris dn̄i:et cruciabitur
igne et ſulphure i cōſpectu angeloꝝ ⁊ agni ⁊ fu-
mus ei⁹ l ſecula aſcẽdet:nec habebit requiē die
Moralitas ac nocte. ¶ Angelus iſte eſt ſacra ſcriptura vel
cōmunitas ſctōꝝ. Jſta eñ p̄dicat ⁊ clamat: ꝙ il
li q̄ adorāt et honorāt beſtiā/id eſt malā mulierē
beſtialē luxurioſā:et q̄ eius imaginē.i.pulchritu
dinē venerant:q̄ etiā characterē/ id eſt impſſio-
nē ſui amoris retinẽt atq3 ſeruāt:tales dico cali
cē furoris/id eſt vindicte dei/⁊ ſuā auſterā ſenten
Ezech.23.c. tiā potabūt. Ezech. Calicē furoris dn̄i bibiſti:
⁊ potaſti illū vſq3 ad feces/id ē vſq3 ad eternā dā
F nationē. Et igne et ſulphure cremabūt.i.erūt i
ardore ⁊ fetore i hoc mūdo p culpā/⁊ finaliṫ i in
ferno p penā. Et fum⁹ eorū/ id eſt eoꝝ īfamia p-
petuo aſcẽdet:et ppetuo ipſoꝝ dolor ⁊ gemitus
Tren.5.a. nō requieſcet. Tren. Laſſis nō dabiṫ requies. Ad
literā eñ luxurioſus q̄ eſt infatuat⁹ de imagine
et pulchritudine mulierū: ſemp eſt i igne et i an-
guſtia/labore et infamia: ⁊ finaliṫ in ppetuo do
Pſal.48.b. lore et triſticia. Pſ. Laborabit in eternū. ¶ Vi-
Eode ca. ſa eſt nubes cādida in celo:et ſuper eā ſilis filio
hoīs:et habebat coronā aureā in capite: et fal-
cē acutā in manib⁹:et dictū eſt ei a quodā ange-
lo/ꝙ ipſe mitteret falcē ſuā/et meteret meſſē ter-
re/qm̄ maturauit:et miſit falcē ſuā/⁊ meſſuit ter
Moralitas rā. ¶ Per nubē q̄ de vaporib⁹ terrenis et aque
is cōſtituiṫ:intelligiṫ corp⁹ humanū de terra ⁊
aq̄/id eſt de carne et ſanguine cōſtitutū. Angel⁹
q̄ eſt i nube cādida/eſt bon⁹ platus vel angelus
qui i nube corpis habet cādorē caſtitatis. Jſte
habet coronā aureā/id ē excellentiā dignitatis
Habet falcē i manu ſua.i. acumē rigoris et iudi
ciarie ptātis: ſ3 ali⁹ angel⁹/id eſt alie pſone bone
collegij ſui:q̄ habẽt zelū eccl'ie vel religiōis: de-
bẽt ſtimulare ꝙ ipſe mittat falcē ſuā/ id ē ꝙ ipſe
exerceat iuſticiā et rigorē ſuū:et ꝙ terrā.i. ſubdi-
tos terrenos ⁊ auaros metat et abſcidat atq3 ca
ſtiget. Vn̄ p certo qñ ipſi vident malos i patria
abūdare: ipſi debẽt dicere et cōſulere ipſi pncipi
Johelis.3.c. vel prelato illud Johel: Mittite falces veſtras
Aliter qm̄ maturauit meſſis. ¶ Vel dic ꝙ hic eſt chri-
ſtus:q̄ i nube cādida/id ē i puriſſima v̄gine fu-
it viſus. Jſte eñ habet coronā aureā/ id ē regiā G
maieſtatē ⁊ honoris dignitatē. Falcē etiā acutā
id eſt rigoris auſteritatē. Qñ igiṫ in iudicio meſ
ſis terre/id eſt reproboꝝ multitudo maturauerit
id eſt ſatis creuerit:tūc v̄o ad inſtinctū angeloꝝ
martyrū et ſanctorū/et p eorum miniſteriū: ipſe
mittet falcē ſuā/id ē emittet vindictā ſui rigoris
et ſue iudiciarie ptātis: et falcabit et euellet de
mūdo meſſem terre/id eſt collegium reproborū.
Mat. Mittet fili⁹ hoīs angelos ſuos: et colli- Mat.13.f.
gẽt de regno ei⁹ oia ſcādala. ¶ Vel dic ꝙ iſte ē Aliter
malus prelat⁹: q̄ in nube cādida/ id eſt i cādore
mūdane glorie cōuerſaṫ:q̄ cū falce acuta auſte-
re correctiōis et crudelitatis/ad vocē alteri⁹ an-
geli/id eſt ad vocē angelorū ſuorū balliuoꝝ:fal-
cāt et colligūt meſſem terre.i. bona terre et ſub-
ditorum ſuoꝝ/quos excoriāt ⁊ p̄daṅt. Dicūt eñ
mali angeli et balliui dominis ſuis/qñ occaſio-
nē nocēdi aduiuenerūt: Mitte falcē tuā et mete
q2 venit hora vt metaṫ: quoniā maturauit meſ-
ſis. Vnde ſatis cito poſt ſequeṫ: Mitte falcē tu
am/et vindemia botros vinee terre. Et hoc ma
xime dicunt/quādo vident ruſticos pullulaſſe.
Vnde de talibus diciṫ Joan. Alij laborauerūt Joan.4.e.
et vos in labores eorū introiſtis. ¶ Vidit Jo- Eodē ca.d.
annes quendā angelū exire de templo/habentē H
falcē acutā:et venit alius angelus de altari/qui
habebat poteſtatē ſup ignē: ⁊ clamauit voce ma
gna ad aliū angelū: Mitte falcē tuam/et vinde
mia botros vinee terre: qm̄ mature ſunt vue ei⁹.
Et miſit falcē ſuam/et vindemiauit vineā terre
et miſit in lacū dei magnū: ⁊ calcatus eſt lacus
extra ciuitatē:et exiuit ſanguis de lacu vſq3 ad
frenos equorū p ſtadia mille ſexcenta ⁊c. ¶ An- Moralitas
gelus eſt chriſtus: qui de templo paradiſi i die
iudicij veniet. Jſte eñ angelus habebit falcem
acutā/id eſt poteſtatē acuti rigoris/⁊ iudiciarie
poteſtatis/q̄ pctōres atrociter defalcabit. Secū
dus angelus ſignificat angelos dei miniſtros:
q̄ tunc tẽpis erūt executores ſue ſentẽtie: ⁊ ideo
iſti dicuntur habere poteſtatē ſuper ignē: quia
ignis eſt ardor diuine iuſticie:et per eorū mini-
ſteriū exercetur. Dicitur etiā iſte angelus veni-
re de altari:id eſt ab iſta ſede maieſtatis diuine:
a qua accipiant poteſtatē. Jſto igiṫ angelo ſecū
do in exercitu angelorū clamante et miniſtrante
veniet filius dei angelus teſtamẽti:et mittet fal
cem iuſticie ſue in vineā terre/ id eſt in collegiū
hominū terrenorū:qui dicuntur vinea: quia ali-
os inebriaṅt dictis ⁊ factis ſuis malis: vino ſcz
in quo eſt luxuria. Botros etiā/id eſt homines
ſuccidet et vindemiabit/ et a terra euellet: et vi-
neam/id eſt mundū: ſuis fructibus/id eſt habi-
tatorib⁹ denudabit. Tren. Vindemiauit me ſi- Tren.1.b.
cut locut⁹ eſt dn̄s. Botros iſtos/ id eſt molles
et teneros peccatores mittet in lacū dei magnū
id eſt in infernū/vbi erunt calcati et depreſſi: et
ſanguis/id eſt pena ⁊ damnatio illi⁹ lac⁹ inferni
attinget vſq3 ad equos/ id eſt vſq3 ad carnales
pctōres: ⁊ vſq3 ad frenos equorū/ id ē vſq3 ad il
los q̄ eos frenāt ⁊ regūt: ſcz mūdi pncipes ⁊ re-

B ctores: q̄ in ſanguine eterne damnatiōis erunt
pctōres/tam ſubditi ꝙ magni. Ideo dicit̄ Eſa.
Eſa.24.d. Cōgregabunt̄ in cōgregatiōe vnius faſcis i la-
Aliter cū: ⁊ claudent̄ ibi i carcere. ¶ Ul' dic ꝙ primus
angelus ſignificat principes ⁊ tyrānos: q̄ ꝑ cer
to om̄i die de tēplo/ id eſt de amore tēpli eccl'ie
fugiūt et recedūt. Iſti dicunt̄ habere falcē acu-
tā/id eſt poteſtatē puniēdi/ et autoritatē iuriſdi-
tionis. Secūdus angelus ſignificat taliū balli-
uos et officiales: qui vere de altari veniūt: qꝛ ta-
les nō diligūt nec miſſam/nec altare: ſino ex in-
de fugiūt et recedūt. Ideo dicunt̄ ex altari veni
re/nō ad ipſū ire. Secundus ſcȝ angelus clamat
ad primū/id eſt balliuus malus clamat et cōſu-
lit prelato/principi vl' tyrāno: ꝙ ipſe mittat fal
cē ſue poteſtatis in vineā terre/id eſt in terrā ſibi
ſubiectā/ ⁊ in patria ſua: et hoc certe/ vt ipſe per
rapinā accipiat ⁊ colligat botros vinee/id ē bo
na tpalia ſubditoꝝ: dicēs cū Ieſabel illud quod
3.Regū.21.d. in libris Regū dicit̄: Surge poſſide vineam na
both. Et iſti ſecūdi angeli.i.prelatorum balliui ⁊ cōſi
liatores/dicunt̄ habere ptātē ſup ignē/ ⁊ ſup ar
dorē auaricie ⁊ rapine: qꝛ ad hoc tenent̄ a prin-
cipibꝰ: vt alios igniāt/īflāmēt ⁊ moleſtēt. Dan.
Dan.7.c. Fluuꝰ igneꝰ rapiduſq; egrediebat̄ a facie eius.
Idō ad eoꝝ inſtinctū ⁊ cōſiliū/ipſi p̄mi angeli fal
cāt et ſpoliāt terrā ſuā: et botros/id eſt bona tē-
poralia ſubditoꝝ: ⁊ mittūt i lacū/id ē i hoſpitiū
ſuū: ⁊ ip̄m exinde calcāt et replēt: ita ꝙ ſanguis
id ē hmōi actiōis ⁊ crudelitatis infamia neceſſe
B eſt ꝙ exeat ⁊ appareat: ⁊ q̄ſq; ꝑueniat vſq; ad fre
nos equoꝝ/ ⁊ vſq; ad ſuꝑiores mūdi principes ⁊
rectores: ſcȝ ad regē vl' ad papā/q̄ alios dirigūt
et frenāt: inq̄tū ſubditi ſic depſſi cogunt̄ appel
lare/et taliū crudelitates ſuꝑioribus intimare.
Aliter ¶ Uel dic ad literā: ꝙ hodie ſanguis ſubſtātie
ſubditorū/vſq; ad frenos equoꝝ ꝑuenit: inq̄tū
phalerati equi de bonis iſtorū emunt̄/et inq̄tū
pompe dominorū ad expēſas iſtius ſanguinis
Eſa.1.d. deducunt̄: Ita ꝙ iſtis pōt dici illud Eſa. Ma-
nus veſtre plene ſunt ſanguine.

¶ Capitulū decimūquintū Textꝰ: Et vidi aliud ſignū in celo magnū et mirabile. Moralitatum Capi. XVI

Uidit ioānes mare vitreū igne mixtū:
et eos q vicerūt beſtiaȝ eius/et numerū
nois eꝰ ſtātes ſupra mare/ habētes ci-
tharā dei: et cantabant cāticū Moyſi ⁊ agni.
Moralitas ¶ Mare iſtud ſignificat eterne glie voluptatē.
Et dicit̄ mare ꝑpter inexhauſtibilē abūdantiā.
Dicit̄ vitreū/ ꝑpt̄ claritatē inoffuſcabilē. Dicit̄
mixtū igne/ ꝑpter charitatē inextinguibilē. In
tali igit̄ mari/id ē i eterne glie claritate: videbū
tur finaliter illi q̄ vicerūt dū viuerēt / beſtiā/id ē
diabolū/q̄ oia vaſtat: ſeu filiū eiꝰ/id eſt pctm̄ ſu-
perbie: ⁊ imagines eiꝰ/id ē mulieres ⁊ fictionē lu
xurie: et numeꝝ nois eius.i.nūerationē pecunie
vl' pctm̄ auaricie. Tales dico erūt i iſto mari.i:
i affluētia glie ſempiterne: ⁊ ibi cātabūt canticū
moyſi/id eſt cāticū veteris teſtamēti/ et canticū
agni ⁊ euāgeliȷ̄. Moyſes ꝗ̄ppe et agnꝰ/id ē chriſtꝰ

fuerūt duo legiſlatores: a quo pendēt lex ⁊ ꝓphe
te. Ideo tūc q̄libet aīa btā poterit dicere de iſto C
mari illud Ezech. Perfecti decoris ego ſū/ et i
corde ſita. Ecōtra illi qui iſta tria nō vicerunt: Ezech.27.a
ſed acceperunt nomen/imagineȝ et numerū: id
eſt ſuperbiā luxuriā et auariciā: in ſtagno ignis
id eſt in inferno ponentur: et in ipſo perpetuo
comburent̄. Unde: Qui acceperunt characte- Apoca.15.b.
rem beſtie/et numerū nominis eius.

¶ Ex capitulo. XVI Textus. c. Et poſt hec vidi: et ecce apertū eſt templū tabernaculi. Moralitatū Ca. XVII

Apertū eſt tēplū tabernaculi teſtimo-
nij in celo. Et exierūt ſeptē angeli ha-
bentes ſepteȝ plagas de tēplo/ veſtiti
lapide mūdo et cādido/amicti circa pectora zo-
nis aureis: et dedit eis vnū/ex q̄tuor aīalibus ſe-
ptē phialas aureas plenas iracūdia dei viuētis
et tūc impletū eſt templuȝ dei fumo a maieſtate
dei et virtute: et nemo poterat introire in tēplū/
donec cōſūmarent̄ ſeptē plage angeloꝝ iſtorū.
¶ Iſti ſeptē angeli ſignificāt vniuerſitatē p̄di- Moralitas
catorū/et viroruȝ ꝑfectorū: q̄ de templo eccleſie
vel religionis in mundū exeūt et nutriūtur. Iſti
habent ſeptē plagas: qꝛ auditoribꝰ ſuis pn̄t in-
ferre plagā et dolorē cōtritionis ꝓ ſepteȝ vitijs
capitalibus q̄ fecerūt. Et iſti veſtiti ſunt lapide/
id eſt duricia et firmitate ꝓpoſiti: q̄ lapis/id eſt
cōſtātia/debet eſſe mūda ab om̄i prauitate/can
dida et caſta. Iſti debēt eſſe cincti zonis aure-
is circa pectꝰ: qꝛ circa cor ⁊ circa pectus debent D
habere zonā aureā: id eſt euāgeliū/et charitatis
vinculū: q̄ ipſos debet ſtringere et cingere: ne ꝑ
vanos deſluāt cogitatꝰ. Aurū eīm rubet: et cun-
ctis metallis eſt p̄cioſius: ⁊ ſic ſignificat ruborē
charitatis/q̄ om̄ibꝰ ſuꝑeminet. Apoc. Precin- Apoca.1.c.
ctū ad mamillas zona aurea. Iſti igit̄ ſeptē ac-
cipiūt phialas aureas/id eſt p̄dicatiōes: q̄ ſunt
phiale ad potandū et inebriandū auditores: et
hoc ab vno de q̄tuor aīalibꝰ/id eſt de q̄tuor euā
geliſtis/et euāgelicis eorūdē p̄dicatiōibꝰ: vt pu-
ta qꝛ de euāgelio vel ſcriptura debēt predicato-
tores accipe thema ſuū. Iſte aūt phiale ira dei
dicunt̄ plene: qꝛ in p̄dicatiōibꝰ doctoꝝ ⁊ in ſcri-
ptura de ira ⁊ iuſticia diuina fit mētio: tūc tēplū
dei/id eſt locꝰ vel eccl'ia vbi p̄dicat̄: fumo implet̄
et obſcuritate: qꝛ q̄libet fit fumoſus ⁊ turbidꝰ de
ſtatu ꝓprio/q̄n audit predicationē/ ⁊ dei vindi-
ctā et irā imminere/q̄ ſibi in phiala ꝓpinat̄: q̄a
tūc neſcit hō vtrū amore vel odio dignꝰ ſit. Un̄ Eccle.9.a.
Eſa. Impleta eſt domꝰ dei fumo: ⁊ hoc a maie- Eſa.6.b.
ſtate dei ꝯſyderata et annūciata. Tūc eīm nemo
pōt intrare templū dei: qꝛ tunc homo eſtimat ſe
nō poſſe/nec debere intrare templū paradiſi/vi-
dens irā dei et rigorē ſue iuſticie que ſibi parat̄.
Et ſic homo timidus et fumidus neceſſe habet
recurrere ad deū: requirere ſalutē non ex ꝓprijs
meritis/ſed ex dei largitate. Apl's: Donū dei eſt Ephe.2.b.
nō ex operibus: alioq̄n non eſſet gratia. ¶ Uel Aliter
dic ꝙ iſti angeli ſignificāt balliuos et officiales
q̄ in tēplo/id eſt in domibꝰ principū cōuerſant̄:

C tales eñ hodie ſűt induti veſtibꝰ műdis ꝛ cãdi-
dis: ꝛ ad lſa ȝ lapidibꝰ ꝛ margaritis ſűt ornati/ et
ȝonis aureis circũamicti. Tales habent plagas
nouiſſimas: qꝛ vſqȝ ad nouiſſimű ipſi ꝑ rapinas
vulnerãt ſubditos qbus pſűt. Iſti hñt phialas
plenas ira dei. Phiala q̃ eſt vas plenű liquoꝛe
ſignificat ꝯſciẽtias ꝛ volűtates taliű iniquoꝝ: q̃
ꝓ certo plene ſunt veneno malicie ꝛ iracundie:
qꝛ ꝑ rapinas oẽs inuenenãt ꝛ decipiűt. Et iõ tẽ-
plű implet̃ fumo: qꝛ vere tẽplű domꝰ principű et
platoꝝ/ ſűt hodie plene fumo. i. infamia/ ꝓpter
Baruch. 6. c. iſtoꝝ neqtias ꝛ rapinas. Baruch: Nigre ſűt fa
cies eoꝝ/ et de fumo q̃ i domo fit. Nemo aűt po
terat itrare tẽplű/ donec cõſűmarent̃ plage iſto
rű angeloꝝ: qꝛ vere nullꝰ pȏt intrare domű pnci
pű/ nec fieri de familia ſua: niſi velit eſſe tal' an-
gelus/ ſcȝ q̃ cõſűmet ꝛ ꝑficiat plagas iſtas/ alioſ
Aliter qȝ plaget et vulneret ꝑ rapinã. ¶ Vel dic ꝙ iſti
ſunt demones: q̃ habẽt plagas tribulationű/ et
phialas ꝛ pocula tẽtationű: qbus mediãtibꝰ fu
mus obſcuritatis ꝛ erroꝛ ignoꝛãtie et pcti gene-
rant̃ i tẽplo cõſciẽtie: et ſic impediunt̃ hoĩes ne
Aliter intrẽt i tẽplű paradiſi. ¶ Vel dic ꝙ templű eſt
eccl'ia: q̃ ꝓ certo hodie eſt plena fumo. i. oĩmo-
da vanitate/ infamia vl' ignoꝛãtia ꝛ obſcuritate:
vl' fumo qui lachꝛymas inducit. i. tribulationű
amaritudinẽ ꝛ doloꝛẽ. Angeli iſti ſűt mali ſpűa-
les vl' eccl'aſtici viri: q̃ hñt phialas plẽas ira dei
.i. cõſcias plenas vitijs et pctis. Habẽt etiã iſti
F angeli plagas nouiſſimas ꝛ grauiſſimas: qꝛ iſti
ſuis mal' exẽplis plagãt et vulnerãt totű műdű.
Breuiter igit̃ ſic fit hodie/ ꝙ nullus pȏt intrare
tẽplű eccl'ie ad bñficia obtinẽda/ donec cõſűmã-
tur ſup eű plage multe: qꝛ nullus hodie ꝓmouet̃
qn tribulatiões plurimas etiã ab ipſis malis ec
cleſiaſticis patiat̃. Hõ eñ hodie ibi vix ingre-
dit̃: niſi plaga ſimonie et adulatiõis vel violen-
Zach. 13. c. tia erga eű cõſűmat̃. Zach. Quc ſűt he plage i
manibꝰ tuis? Et dicet: His plagatꝰ ſű in domo
Ca. XVI. a. eoꝝ q̃ diligűt me. ¶ Primꝰ angelꝰ effudit phi-
alã ſuã i terra: et factű eſt vulnus ſeuű ꝛ peſſimű
hoĩbus/ q̃ hab[illegible] characterẽ beſtie/ ꝛ i eos q̃ ado
Moꝛalitas rauerűt imaginẽ eiꝰ. ¶ Iſte angelus ẽ chꝛiſtꝰ/
q̃ dicit̃ angelus teſtamẽti: et dicit̃ primꝰ. i. ꝓmo-
Roma. 8. f. genitꝰ i multis fratribꝰ: Apl's. Phiala eius eſt
ſentẽtia et iuſticia. Beſtia eſt diabolꝰ. Charact̃
quod ipſe impꝛimit/ eſt pctm̃. Imago eiꝰ eſt műdi
gl'ia: q̃ non eſt real'/ ſed ficticia et imaginaria.
Aliter ¶ Vel imago eſt pulchꝛitudo mulierű. Beſtia
aűt eſt pctm̃ luxurie/ quod facit hoĩem beſtialẽ
Character ſűt nutꝰ et geſtus. Figura ſűt dicta
inſo[illegible]e ꝛ leuitatis/ cãtus ꝛ ſaltus: q̃ oĩa a be-
ſtia [illegible] luxuria impꝛimunt̃. Qñ igit̃ primꝰ ange
lus chꝛiſtꝰ effuderit phialã ire ſue. i. ſentẽtie iudi
ciarie ſup terrã/ impios terrenos cõdemnãdo:
tűc vere fiet vulnꝰ ſeuű et peſſimű/ ꝛ vulnus eter
ne dãnationis/ illis q̃ beſtiã diabolo obediẽdo
adoꝛauerűt: q̃ characterẽ pcti/ et impꝛeſſionẽ ſue
ſuggeſtiõis receperűt: et q̃ imaginẽ eius. i. műdi
gloꝛiã dilexerűt. Vel vulnus dãnatiõis fiet illis
q̃ characterẽ. i. impꝛeſſionẽ beſtie/ id eſt luxurie
receperűt: ꝛ q̃ imaginẽ huiꝰ beſtie/ id eſt mulieres E
luxurioſas adoꝛauerűt et honoꝛauerűt. ¶ Vel Aliter
dic ꝙ qñ primꝰ aduocatus vel conſiliariꝰ effudit
phialã ſuã/ id eſt accuſationẽ et venenű maloꝝ
cõſilioꝝ ſupꝛa terrã/ id eſt cõtra ſubditos: tűc ſe-
quit̃ vulnus ſeuű et peſſimű/ id eſt ſeuitia excoꝛi
atiõis ꝛ rapine ſubditoꝝ. ¶ Vel dic ꝙ angelus Aliter
eſt diabolus/ q̃ dicit̃ primꝰ: qꝛ ipſe eſt principi Job. 40. b.
um viarű dei. Iſte effudit phialã i terra. i. vene
nű tentationű. Et ſic ſequit̃ vulnꝰ ſeuű/ id eſt di-
uerſa vitia ꝛ pctã: maxime ſup illos q̃ characte-
rẽ beſtie/ id ẽ carnis ſuggeſtionẽ habẽt: ꝛ q̃ ima-
gines műdi/ id eſt mulieres vl' res delectabiles
amplectunt̃. Vñ in li. Sap. Diligit moꝛtue ima Sap. 15. a.
ginis effigiẽ. ¶ Vel dic ꝙ phiala eſt pſꝑitas/ q̃ Aliter
vulnus dãnationis inducit: vel mala ſuggeſtio
q̃ i patria vulnus diſcoꝛdie introducit. ¶ Vel Aliter
dic ꝙ iſte eſt ꝓditoꝛ ꝛ detractoꝛ: ꝑ quoꝝ malici-
as ſequunt̃ lites ꝛ vulnera ꝛc. ¶ Secűdꝰ ange Ca. XVI. a
lus effudit phialã ſuã ſupꝛa mare: et factꝰ ẽ ſan-
guis tanq̃ moꝛtui: et oĩs aĩa viuens moꝛtua eſt
in mari. ¶ Mare fluctuoſű amarű et turbidű Moꝛalitas
eſt műdus: vbi fluctus tentationű/ obſcuritas/
ruboꝛ triſticie ꝛ deſolatiõis/ et amaritudo tribu
lationis viget. Qñ igit̃ ſecűdus angelus/ id eſt
diabolus ſcȝ effudit phialã ſuã/ id eſt ſuã peno-
ſam tentationẽ: tűc vere efficit̃ ſanguineꝰ et car-
nal': qꝛ ſuggeſtio diaboli facit in műdo genera-
ri ſanguinẽ luxurie ꝛ carnalitatis: q̃ moꝛe ſãgui
nis quicq̃d tãgit/ inficit ꝛ coꝛrűpit. Ideo illi q̃ i
iſto mari/ id eſt in műdo viuűt vita coꝛpali mo D
riunt̃ moꝛte ſpűali: et pctõ luxurie coꝛrumpunt̃
Eſa. Veſtimentű mixtű ſanguine erit in cõbuſti Eſa. 9. a.
one et cibꝰ ignis. ¶ Vel dic ꝙ mare eſt religio/ Aliter
q̃ debet eſſe amara per penitẽtiã ꝛ contritionẽ.
Qñ igit̃ angelus effudit i mare phialã ſuã/ id eſt
in religione bona tẽpalia ꝛ ꝓſperitatẽ: tűc vere fa
cta fuit ſanguinea et carnal': ꝛ ſanguine volupta
tis et luxurie tota plena: ideo aĩe q̃ i iſto mari. i.
in religione verſant̃: q̃ſi oẽs hodie ſunt moꝛtue
ſcȝ per luxuriã/ ꝛ infecte. Pſ. Cõuertit aq̃s eoꝝ Pſal. 77. c.
in ſanguinẽ. ¶ Vel dic ꝙ iſte ſecűdus angelꝰ ſi Aliter
gnificat aliquẽ principẽ vel cõſiliariű/ q̃ eſt ſecű-
dus in domo vel i curia alicuiꝰ principis vl' ꝑla
ti. Nã qñ talis effundit phialã ſuã/ id eſt venenű
ſuoꝝ maloꝝ cõſilioꝝ in aurẽ magiſtri ſui: tunc
ꝓo mare fit ſanguis: qꝛ i mari/ id eſt i patria ſub
iecta/ ſanguis/ id eſt crudelitas generat̃. Et iõ q̃
viuűt in hoc mari/ ſcȝ ſimplices ſubditi: occidű-
tur ꝑ excoꝛiatiões ꝛ rapinas. Cõſtat eñ ꝙ ꝑ cõ-
ſilia maloꝝ/ principes faciűt crudeles exactio-
nes/ et qñqȝ ſanguinẽ et rapinã. ¶ Tertiꝰ ange Ca. XVI. a
lus effudit phialã ſuã ſup fontes ꝛ flumina: et fa
ctus eſt ſanguis. Et auditꝰ eſt alius angelus/ di
cens: Iuſtus es dñe q̃ hos iudicaſti: ſanguinẽ
ſctõꝝ tuoꝝ effuderűt: et ſanguinẽ dediſti eis bi-
bere. ¶ Iſte angelus eſt chꝛiſtꝰ/ q̃ dicit̃ ſecűdꝰ: Moꝛalitas
qꝛ ipſe eſt ꝑſona ſecűda in trinitate. Iſte eñ ef-
fundet i die iudicij phialã ſuã ſuper fontes ꝛ flu
mina/ id eſt ſup delicias et voluptates: ꝛ tűc cõ-
uertent̃ in penã et damnationẽ/ q̃ per ſanguinẽ

A deſignāt. Et iō dicit deū iuſte iudicare:nā illis
q̄ effuderūt ſanguinē ſanctorꝝ.i.ſubſtātiā tpalez
ſimpliciū ſubditorꝝ:talib⁹ dico dat ſanguis bi-
Pſ.77.c bere.i.eterna damnatio ſeu pena. Pſ. Cōuertit
Aliter aquas eorꝝ in ſanguinē. ¶ Uel dic ꝙ qñ angel⁹
.i.diabolus effundit phialam ſuā tentationis
tunc fontes ꝛ flumina.i.mūdi diuitie ꝛ delicie in
ſanguinē.i.in pctm̄ luxurie ꝯuertūt. Facile eñ
eſt vt homo de diuitijs ꝛ delicijs ad luxuriā di-
Sap.11.a labat. Unde dicit: Pro fonte ſempiterni flumi-
Ca.XVI.b. nis ſanguinē bibere dediſti iniq̄s. ¶ Quartus
angelus effudit phialā ſuā in ſole:ꝛ datum eſt ei
affligere hoīes eſtu ꝛ igne:ꝛ eſtuauerūt eſtu ma
gno:ꝛ blaſphemauerūt nomē dei habētis pote-
ſtatē ſup has plagas:ꝛ nō egerūt penitētiam/vt
Moralitas darēt illi gloriā. ¶ Iſte angelus eſt diabolus:
q̄ phialā ſue ſuggeſtionis effudit in ſolē.i.in pa
Aliter pā vel regē/ac alios pn̄cipes vel plātos. ¶ Uel
iſte angelus ſignificat eorꝝ ꝯſiliarios/officiales/
aduocatos ꝛ seneſcallos:q̄ phialā.i.venenū ma-
lorꝝ ꝯſiliorꝝ/actionum/ ſuggeſtionū:ipſi ſoli.i.ip
ſis ſolis pn̄cipibus ꝛ plātis ꝓpinant:ꝛ tunc iſte
ſol.i.pn̄ceps vel plātus fulgēs autēnica poteſta-
te atq̄ maieſtate ꝛ mūdana claritate:eorꝝ ꝯſilijs
ꝛ litigationib⁹ cōcitatus:affligit hoīes ſibi ſub
ditos eſtu ꝛ igne.i.ardore rapine ꝛ exactiōis:ita
ꝙ ipſi q̄q̄ blaſphemant/ ꝛ vilificāt nomē dei
Judith.8.a p̄ triſticia ꝛ dolore. Judith: Cecidit ſol ſuper ca
Aliter put eius/ꝛ mortuus eſt. ¶ Uel dic ꝙ angelus
iſte eſt diabolus:qui phialā ſue ſuggeſtionis ad
B miſcet ſoli.i.ſplēdori glorie mundane:ideo iſte
ſol.i.iſta pſꝑitas mūdi/affligit ꝛ cruciat hoīes/
q̄ ipſam diligūt igne ꝛ ardore cupiditatis ꝛ eſtu
luxurie ꝛ carnalitatis:ꝛ q̄q̄ cogit eos nomē dei
Pſal.139.c ꝑ diuerſa vitia blaſphemare. Pſ. In ignē deijci
Aliter es eos ꝛc. ¶ Uel dic ꝙ hoīes obſtinati/dato ꝙ
a ſole chriſto affligant ardore tribulationū:ipſi
tñ nō agunt penitentiā:ſed deū blaſphemātes/
Job.41.c potius in peccatis obdurant. Job: Cor eius in
Ca.XVI.b. durabit quaſi lapis. ¶ Quintus angelus effu-
dit phialam ſup ſedē beſtie:ꝛ factū eſt regnū ei⁹
tenebroſum:ꝛ manducauerūt linguas ſuas pre
dolore:ꝛ blaſphemauerūt deū celi pre dolori-
bus ꝛ vulneribus ſuis:ꝛ nō egerūt penitētiaz ex
Moralitas. opibus ſuis. ¶ Beſtia eſt crudelis pn̄ceps vel p̄
latus:q̄ diſſipat terrā ſuā. Et beſtia ſm̄ Iſydorꝝ
dicit quaſi vaſtia a vaſtādo. Sedes ipſius eſt iu
dex vel ballim ſui/vel ipſorꝝ poteſtas iudiciaria.
Angelus igit.i.diabolus effundit q̄q̄ phialaz
auaricie/acceptioniſq̄ pſonarꝝ ſup ſedem beſtie
.i.ſup illos q̄ regūt iuriſditionē pn̄cipis vel pla
ti/ꝛ ſup iudices ꝛ balliuos:ꝛ ſic totū regnū.i.to
ta patria ſit turbata ꝛ tenebroſa:q: ſicut dicitur
Pro.28.b in Prouer. Regnantib⁹ impijs/ruine hominū.
Nam tot dolores ꝛ vulnera/rapine ꝛ ꝟbera pau
pibus ſubditis inferunt:ꝙ ipſi cogunt p̄ triſti-
cia linguas ꝛ labia ſua maſticare:ꝛ ꝯtra deū ce-
li murmurādo ꝛ blaſphemādo deſperare:ꝛ ſine
penitētia ꝯtra deum murmurare. Unde in Pro
Pro.29.a uer. Cum impij ſumpſerint pn̄cipatū/gemit po-
Aliter pulus. ¶ Uel dic ꝙ angelus eſt hereticus:cuius

phiala eſt corrupta ꝛ venenoſa doctrina:quā vt C
effudit ſup ſedem beſtie.i.ſup illos q̄ ſedēt in pre
latione:ꝛ iudicatum huius mūdi ſtatū/totum re-
gnū ꝛ oēs ſubditi fiunt obſcuri ꝛ tenebroſi per
ignorantiā ꝛ errorē. Et ideo ſepe accidit/ꝙ p̄ de-
ſperatione iſti frendent ꝯtra deum linguis ſuis
ꝛ dentibus blaſphemando/non curant ampli⁹
penitere. Unde dicit: Dedit ei dn̄s locū penitē- Apoc.2.f
tie:ꝛ ipſa non vult penitere a fornicatione ſua.
¶ Uel dic ꝙ ſedes eſt iudex vel plātus:in quez Aliter
ꝓ certo cum angelus.i.adulator effudit phialā
adulationis ſue/ſtatim ſit totū regnū vel collegi
um tenebroſum ſeu turbatū:q: ad vocē adulato
rum mali plāti ꝛ iudices turbant ꝛ deſtruunt ſu-
am terram. Et ideo hoīes p̄ dolore ꝛ murmura-
tione manducāt ꝛ deuorāt linguas de eo loquē
do. ¶ Uel angelus eſt chriſtus in iudicio:q̄ phi Aliter
alam ſue ſtile ſup ſedem.i.ſup pſidētes in thro-
nis hui⁹ ſeculi fulminabit:ꝛ tūc totum regnum
beſtie.i.totū collegiū reproborꝝ/in cuius beſtia
diabolus antichriſtus regnabit/ſit tenebroſum
q: in infernalibus tenebris recludent:vbi p̄ do-
lore ꝛ deſperatiōe linguas ꝓprias maſticabunt
deum ꝛ ſctōs blaſphemabūt:ꝛ p̄ obſtinatiōe de
malis cōmiſſis nunq̄ penitebūt. ¶ Sextus an- Ca.XVI.c
gelus effudit phialā ſuā in flumine euphratem:
ꝛ ſiccauit aquas eius/vt pꝑararet via regib⁹ ab
ortu ſolis:ꝛ tunc vidit ioannes exire de ore dra
conis/ꝛ beſtie pſeudo ꝓphete/tres ſpūs immun
dos ad modū ranarꝝ:q̄ ſunt ſpūs demoniorꝝ faci
entes ſigna:ꝛ iſti ſpūs ꝓcedūt ad reges tot⁹ ter D
re ꝯgregare eos ad pliū/ad diem magnū dei om
potētis:et ꝯgregati ſunt in monte q̄ dicit her-
magedon.i.mons furū vel mons globoſus. Et
tunc dicit ꝙ btūs q̄ vigilat ꝛ q̄ cuſtodit veſtimē
tum ſuum/ne nudus ambulet:ꝛ videāt turpitu-
dinē eius. ¶ Iſte angelus eſt diabolus. Eufra- Moralitas
tes frugifer eſt religio:que ſolebat fruges ꝛ fru-
ctus bonorꝝ operꝝ ꝟtutū facere. Diabol⁹ eñ cū
phiala ſue tentationis ſiccat hodie a flumine re
ligionis:aquas eius.i.aquam cōpunctiōis et cō
paſſionis. Ideo reges q̄ ſunt ab ortu ſolis.i.pfe
cti viri/q̄ in ortu grārꝝ et ꝟtutū alios regunt ꝛ do
cent/in pliūm ꝯgregāt:q: ꝟe reges et plāti ma
iores et ꝓuecti/q̄ ſunt in eccleſia vel religione:
ſunt hodie pliantes ad inuicē.i.diſcordes et di-
uiſi:q: q̄libet vult apparere magis q̄ ſocius ſu⁹
ideo q̄libet facit ſectam ſuam:quod totū accidit
ꝑ ſiccationē ꝛ defectū aquarꝝ compunctiōis ꝛ de
uotionis. Si eñ iſti ſemꝑ durarēt:ſemꝑ filij ec-
cleſie ꝯcordarēt/et nunq̄ diſcreparēt. Pſ. Abie- Pſ.104.d.
rūt in ſicco flumina. Sed quomodo ſit iſta bri-
ga ſeu ꝯtentio eccleſie? Nam dracones.i. detra
ctores malicioſi: beſtie eñ.i.rudes/viles et mō-
ſtruoſi:pſeudo ꝓphete.i.hypocrite ficti et ſup
ſtitioſi:tales dico mittunt hodie de ore ſuo mul
tos ſpūs immūdos.i.multa ꝟba iniuſta et pra-
ua in modum ranarꝝ:q: iſta ꝟba vident eſſe rane
ꝑ clamorē improbe loquacitatis. Nam malicio-
ſus emittit ꝟbū adulatiōis:ꝓpheta falſus here
ticus vel hypocrita verbum deceptionis et ficti

E onis. Et ſicſit ꝙ iſſterane.i.iſta maloꝝ mala ver-
ba: currūt hodie vſqꝫ ad ditum ſolis.i.circūqua
qꝫ. Et ideo fit ꝙ ꝑverba iſtoꝝ adulatorum/detra
ctorum ꝛ ſimpliciū hypocritaꝝ: reges terre/id ē
multe bone ꝑſone qui alios deberent regere/di-
uidunt ꝛ ꝑliant: ꝛ ſibi inuicē publice vel ſecrete
Eccl.28.d. aduerſant. Eccli. Suſurro ꝛ bilinguis maledi-
ctus ꝛc. Et ideo viſis tot tribulatiōibus/ beat⁹
eſt q̄ nō facit/ac tenet ſe de vna pte/niſi ꝙrum de
alia: ſed cuſtodit veſtimēta ſua.i.q̄ tenet ſe clau-
ſum ꝛ inuolutum: ne nudus ambulet.i.ne nude
appareat turpitudo ſuaꝝ malaꝝ affectionū vel
alioꝝ vitioꝝ: qꝛ vere in omni caſu maxima beati
tudo eſt/quādo homo ſe tenet ita clauſum ꝛ ve-
ſtitū atqꝫ celatū/ꝙ nudus atqꝫ manifeſtus nō ap
pareat: ꝛ ꝙ turpitudo ſuorum actuum ꝛ vitioꝝ:
ꝛ nuditas.i.paupertas bonoꝝ q̄ in ipo eſt/ūemi-
Eccl.12.b ni oſtendat ſe. Unde dicitur: Circūda tibi veſti-
Aliter mēta tua: ꝛ ſeqre angelum. ¶ Uel dic ꝙ eufra-
tes eſt hō qui fruges gratiarū ꝛ ꝟtutū debet ha
bere. Iſte igit̄ ꝑ phialam diabolice tentationis
ſiccatur ab humore deuotionis ꝛ compaſſionis
ꝛ ideo vere conſumptis aquis deuotionis ꝛ la-
chrymaꝝ/ſtatim ꝑparatur via regibus terre.i.
capitalibus vitijs ꝛ peccatis/que in eius ꝯſcien-
tia congregant̄: niſi per diuerſos motus ꝛ affe-
Ps.47.a ctus ꝛ cogitatus ꝯtrarios ꝑliātur. Ps. Reges
terre congregati ſunt ꝛc. Beatus igitur qui vigi
lat.i.ſollicitus eſt de virtute: ꝛ qui veſtimentum
virtutū cuſtodit: ne poſt mortē nudus appareat
Aliter coram deo. ¶ Uel dic ꝙ veſtimentū eſt virtus
F honeſtatis: que omnia cooperit ꝛ celat: quā bo
ni ꝛ mali debent cuſtodire/ne turpitudo ſuaruꝫ
conceptionū appareat circūqꝫqꝫ. Quia ſicut
Pro.25.c. dicit̄ in Prouer. Infelix eſt qui ꝑdidit pallium
Ca.XVII.d ꝛc. ¶ Septimus angelus effudit phialam ſuaꝫ
in aere: ꝛ exiuit vox magna de templo. Et facta
ſunt fulgura/tonitrua ꝛ voces: ꝛ terremot⁹ fact⁹
eſt magnus/qualis antea non fuit. Et tūc fracta
eſt ciuitas magna in tres ptes: ꝛ ciuitates genti-
Moralitas um ceciderūt. ¶ Aer clarus ꝛ limpidus ſignifi-
cat ſtatum clericoꝝ literatoꝝ: qui ſunt clari ꝑ ſub
tilitatē ſciāꝝ ꝛ diſcretionū. In iſtis igit̄ effudit
angelus ſathane phialam venenataꝝ tentatio-
nū: ꝛ phialam.i.poculum ꝓſꝑitatis tempalis et
voluptatis. Et tūc ꝓ certo vox de templo audi-
ta eſt: qꝛ ad literam dicit̄/ꝙ qñ ꝓcurante diabo
lo ꝑmo fuerunt dati redditus eccleſie: audita eſt
vox in aere/dicens: Hodie effuſum eſt venenuꝫ
in eccleſia dei. Et quare venenū? quia tunc in ſta
tu clericoꝝ ꝛ religioſoꝝ audiri ceperunt ꝛ vide-
ri fulgura: que ledunt oculos maloꝝ exemploꝝ
ꝛ tonitrua litium ꝛ turbationū: voces infamiaꝝ
et contentionū: terremotus tribulationū/rapi-
narum/inuaſionū. Et breuiter tota ciuitas ꝛ ma
gna et ſancta.ſ.eccleſia/diuiſa fuit in tres ꝑtes:
qꝛ ibi eſt vna ꝑs que ſeqtur ſuꝑbiam et vanitatē
Alia luxuriam ꝛ carnalitatē. Alia auariciam ꝛ cu
piditatē. Iſte ſunt tres lācee infixe in corde. Ab-
ſolon.i.peccatoris: ꝛ ideo ſeqtur tertium/ꝙ ciui
tates gentium ceciderūt. Eſt eñ ꝯueniens ꝙ cle

ricis concidentibus et delinquentibus ciuita- G
tes.i.ſtatus gentium et ꝑſonarum ſecularium/per
eoꝝ mala exempla et vitia corrumpant̄/ꝛ facili-
ter cadant in peccatū. Ideo dicit̄ Treno. Quo Tren.1.a
modo ſedet ſola ciuitas plena pplō ꝛc. ¶ Uel Aliter
dic ꝙ aer eſt ꝑlatus eccleſie vel religionis alicu-
ius/ꝛ clarus excellentia vel dignitate. Quando
igit̄ talis eſt imbutus phiala diabolica.i.mali-
cia et iniquitate: tunc in templo religionis vel ec
cleſie audiunt̄ voces magne litium/contentionū
detractionū/appellationū. Uident̄ etiā ibi ful-
gura.i.mala exempla q̄ ab ipo et malis ſubditis
oſtendunt̄. Item tonitrua iactātie ꝛ blaſphemie
ꝛ cōminatiōes ꝙrum ad ſubditos. Et vltra hoc
terremotus tribulationū ꝛ oppꝛeſſionum: quia ta
les verbis comminationibus et oppꝛeſſionibus
grauant ſubditos ꝛ innocētes: et maxime illos
qui non ſunt de pte ſua. Ideo ciuitas eccleſie vel
religionis diuidit̄ in plures ptes/ꝑ particulari-
tatē et plures ſectas: et ex hoc ſeqtur caſus ci-
uitatis gentiū.i.deſtructio ſecularium populoꝝ: q̄
per exempla eorum decipiunt̄ ꝛ corruunt in pro-
fundū. Uñ Luc. Omne regnū in ſe diuiſum de- Lu.11.c
ſolabit̄: ꝛ domus ſupra domū cadet. ¶ Uel dic Moralitas
ꝙ talis angelus cuꝫ ſua phiala eſt detractor vel
adulator cum ſua locutione venenoſa: a quo.ſ.
aer ſocietatis infcit̄: ꝛ lis.i.diſcordia et diuiſio
generat̄ ꝛc. ¶ Factum eſt ꝙ babylon illa ma- Ca.XVI.d
gna ciuitas venit ad memoriam ante dñm/vt da
ret̄ illi calix vini indignationis ire eius. Tūc eñ
omnis inſula fugit: et mōtes non ſunt inuēti. Et
ſequit̄/ꝙ grando magnus ſicut talentū deſcēdit H
de celo ſuꝑ hoīes: et blaſphemauerūt deum ꝓ-
pter plagam grādinis: qꝛ eſt magna facta et ve-
hemēter. ¶ Babylon q̄ interꝑtat̄ ꝯfuſio/ſignifi Moralitas
cat mundū: vbi omnia ſunt ꝯfuſa ꝛ male ordina
ta: qꝛ peiores ſunt melius ꝑmoti melioꝛib⁹. Iſte
eñ venit in memoriā añ deū: qꝛ hodie ꝓpter pec
cata mūdi/neceſſe eſt ꝙ deus potet hoīes vino
indignatiōis ſue. Illud aūt vinum eſt damnatio
vel tribulatio. Hodie eñ non inuenit̄ inſula.i.
ſtatus ꝑfectus religionis: q̄ ſcꝫ mari ſicut inſula
.i.penitētia et amaritudine circūdet̄. Hodie nō
inuenit̄ mons.i.vir alte cōtemplationis. Quid
igit̄? Pro certo imminet̄ grando rapine ꝛ exacti-
ōnis ꝙrum ad ſuꝑiores: blaſphemia et iuratio
deſꝑationis et triſtis deſolationis ꝙrum ad in-
feriores. Unde dicit̄: Omnes mōtes ꝛ inſule de Apoc.6.d
loco ſuo moti ſunt. ¶ Uel dic ꝙ grādo magn⁹ Aliter
quaſi talentū deſcēdit de celo. Iſte grādo ſigni-
ficat ꝑſentem et eternā damnationē/q̄ infertur
hominib⁹ ꝓpter pctm̄: qꝛ merito hec patimur:
qꝛ peccauimus in fratrē noſtꝝ: ideo venit ſuper Gen.42.d
nos tribulatio. Sed iſte grādo eſt ſicut talentuꝫ
quod eſt pondus et mēſura. Circa quod eſt notā-
dum ꝙ tribulatio que nunc infertur vel in futu-
ro/ ponderata eſt a deo/menſurata et limitata
ſm̄ demerita perſonarum. Ideo dicitur talentū
a talis: Quia qualis culpa/talis pena. Unde di
citur: Secūdū menſuram delicti erit et plagarū Deut.25.a
modus. Et ille venit de celo ſuper homines/id

B eſt a ſurſum a dei ordinatione/bona et iuſta/ꝗ̄
nobis ignota:qꝛ non eſt maluꝫ in ciuitate quod
Amos.3.b non fecerit dñs:vt dicitur in Amos. Sed ſeqꝛtur
vnum terribile.ſ.ꝙ homines blaſphemauerunt
deum ꝓpter grandines:qꝛ dato ꝙ pctõres vide
ant ſe iuſte pati propter peccata ſua/⁊ videãt de-
um iuſte offenſum ſibiipſi:tamen non emendan
tur/nec ad deum cõuertuntur:ſed magis deum
ſuis factis et verbis irritant et blaſphemant.
Quod maxime erit veruꝫ de damnatis/qui erũt
in ſuis malicijs obſtinati. Unde dicit̃ Hierem.
Hiere.5.a Domine vulneraſti eos ⁊ non doluerunt:attri-
Aliter uiſti eos/⁊ renuerũt accipere diſciplinã. ¶ Uel
expone de die iudicij:vbi babylon.i.mundus a
deo ꝯdemnabit̃:⁊ grandine.i.eterna damnati-
one punietur:et vbi mons ⁊ inſula ad literaꝫ nõ
inuenitur:qꝛ tota terra erit plana.

¶ Capitulum decimumſeptimũ:Te-
xtus:Et venit vnus de ſeptem ange-
lis qui habebant ſeptẽ phialas.Mo
ralitatis Capitulum XVIII.

IOannes ſublatus in deſertum/vidit mu
lierem meretricem:cũ qua fornicati ſunt
omnes reges terre:⁊ omnes habitantes
in terra/biberunt de vino ꝓſtitutionis ſue:que
ſedebat ſuꝑ aquas multas.Et vidit ꝙ mulier ſe-
debat ſuper vnam beſtiam coccineam/plenã no
minib⁹ blaſphemie/habentẽ cornua decem.Et
erat mulier circundata cocco purpureo/aureo ⁊
D lapide ꝓcioſo ⁊ margaritis:⁊ habebat in mani-
bus ſuis vas aureum/plenũ abominatione ⁊ im
mũdicia fornicationis ſue:⁊ in fronte eius erat
ſcriptuꝫ:Babylon magna/mater fornicationũ
⁊ abominationũ terre.Et vidit mulierẽ ebriam
de ſanguine martyꝝ ieſu:⁊ mirati ſunt om̃es de
muliere ⁊ beſtia que portabat eam:ſed cõmuni-
ter dicit̃ ꝙ beſtia iſta aſcẽdit de abyſſo/⁊ ad in-
Apo.18.b teritũ vadit. ¶ De muliere autem dicit̃ infra ca
pitulo ſequẽti:ꝙ quantũ glorificauit ſe in deli-
cijs ſuis/tantũ datum eſt ei tormentũ ⁊ luctũ:et
ꝙ vna hora venerũt plage eius.ſ.luctus/mors/
fames ⁊ ignis:quia magnus inquit dominus ꝗ
Moralitas iudicabit eam ¶ Deſertum eſt mundus iſte/vbi
Mat.14.b pauca bona creſcunt.Mat.Deſertus eſt locus
hic.Mulier iſta ſignificat aduocatos ⁊ ſapien-
tes ceteros huius mũdi:qui dicunt̃ mulier/qua-
ſi mollis aer:qꝛ in deliciaꝝ mollicie ſunt nutriti.
Et dicunt̃ meretrix:qꝛ tales more meretricis ſꝑ
diligunt:non perſonam meliorem/ſed largiorẽ
Ezech.16.d donatorẽ.Ezech.Cunctis meretricibus dantur
mercedes.Cum iſta igitur muliere.i.mundi ſa-
pientibus fornicant̃ reges terre:⁊ principes ha-
bẽt cum iſtis ſua colloquia:⁊ cum eis aſſociant̃:
etiam oẽs habitatores terre indigent vino ꝓſti-
tutionis.i.ſua fallaci ſapientia/diſcretiõe ⁊ aſtu
Hiere.51.a tia.Hierem.Calix aureus babylon in manu do-
mini:de vino eius biberũt gentes:⁊ ideo cõmo
te ſunt.Et ſequit̃ ꝙ iſta mulier.i.ſapiẽtes: ſedẽt
⁊ ꝓncipant̃ ſuꝑ aquas.i.ſuper populos multos:
qꝛ aque ſuꝑ quas mulier ſedet/populi ſunt ⁊ tri-
bus ⁊ lingue.Infra eodem dicit̃/ꝙ iſta mulier

principaliter ſedebat ſuꝑ vnam beſtiam coccine C
am:qꝛ tales ſemꝑ habent vnam beſtiam.i.vnũ
magiſtꝝ vel ꝓlatum cui principaliter innituntur
qꝛ principaliter ipſos fouet ⁊ ſuſtinet cui ꝓncipa
liter famulant̃:⁊ quem ꝓncipaliter conſulunt at
qꝫ regunt.Et ꝓ certo iſta beſtia.i.mali ꝓncipes
⁊ fautores talium iniquoꝝ/dicunt̃ coccinei/ru-
bei ⁊ inflammati.Dicunt̃ etiam beſtie:quia vere
quaſi omnes ſunt beſtiales/luxurioſi/hebetati ⁊
ignorantes.Habent etiam plura capita.i.plu-
ra caſtra/predia ⁊ homagia:plura etiam cornua
⁊ plures balliuos/⁊ collaterales ſibi in diuerſis
officijs adherentes:quibus mediantibus mul-
tos ſeruos ſuos cornu ꝑcutiunt atqꝫ ledunt.Za-
cha.Iſta ſunt cornua que ventilauerũt iudam. Zach.1.d
Et talis beſtia.i.tales fautores malorũ/ſunt ple-
ni nominibus blaſphemie:qꝛ vere iſti habent
plura nomina/infamia ⁊ blaſphemia plena:qꝛ
dicunt̃ luxurioſi/raptores ⁊ malorum fautores/
ſuꝑbi ⁊ pompoſi ⁊c.Prouer.Nomen impioꝝ Prou.10.b.
putreſcet.Super tales igitur innititur ⁊ ſedet
mulier.i.fallaces aduocati:quia iſtos iſti dñi be
ſtiales ſuſtinẽt:⁊ tales ad lr̃am ſunt hodie veſti
ti/ornati/ditati:purpura/cocco/auro/lapidibus
⁊ margaritis/⁊ cunctis diuitijs ꝓcioſis.Ps.Ec Ps.72.b
ce ipſi peccatores ⁊ abũdãtes in ſeculo/obtinue
runt diuitias.Iſti enim habent vas aureum.i.
intellectum ſubtiliſſimũ/clarum ⁊ ſplendidꝰ ꝗ-
ſi aurum:ſed illud eſt plenum malo liquore.i.im
mũdicia ⁊ abominatione fornicatiõis ſue.Hoc D
eſt dictum/immũdicia corrupta ⁊ venenoſa/ſe-
culari ſcientia ⁊ copia cautelaꝝ:que eſt abomina
tio coram deo:qꝛ ſicut dicit Apłus:Sapientia 1.Cor.3.d
huius mundi ſtulticia eſt apud deuꝫ.Iſti in frõ
te.i.publica facie/via/nomie ⁊ apparẽtia ſua ha
bent ſcriptum vnum cõmune nomẽ:qꝛ dicuntur
babylon.i.plena ꝯfuſione ⁊ peccato:mater forni
cationũ terre ⁊ abominationũ:quia vere ab iſtis
magiſtris et aduocatis/quaſi a matribus ꝓnci-
palibus ꝓuenerunt mundi fornicatiões/abomi
nationes/falſa conſilia/praue ꝯſuetudines/cau
tele et malicie/quas iſti ſeminãt circũquaqꝫ:que
omnia ſunt abominatiua apud deum.Eſa.Ani Eſa.66.b
ma eoꝝ in abominatiõibus ſuis delectata eſt.
Et iſti pro certo ſunt ebrij ſanguine martyrum
ieſu.Martyres ieſu ſunt pauꝑes:qui in hoc mũ
do ſuſtinẽt multa mala.Igitur iſtoꝝ ſanguine/
id eſt ipſoꝝ ſubſtantia temporali ſunt tales ebrij
⁊ repleti:quia iſtum continue bibunt et hauri-
unt ꝑ excoriationes/fraudes/ malicias ⁊ rapi-
nas.Apłus:Qui ebrij ſunt/nocte ebrij ſunt.Et 1.Theſſa.5.b.
maxime apparent ebrij ſine ſenſu:qꝛ cõmunit̃ in
morte deficit talib⁹ ſenſus ⁊c.Ps.Turbati ſunt Ps.106.d
et moti ſunt ſicut ebrius:⁊ oĩs ſapiã eoꝝ deuora
ta eſt.Iſta mulier/id eſt iſte ꝑſone hodie tanta
gloria temporali pollent/ꝙ omnes homines ad
mirant̃ de eorum ꝓſperitatibus.Sed vere dolo
roſus ſequitur ſibi finis:qꝛ dicitur/ ꝙ beſtia que
eos portabat/id eſt mali ꝓncipes taliũ fautores
de abyſſo venerũt:et iſti in interitũ vadũt de abyſ
ſo.i.de diabolica inſpiratione/vel ſimoniaca ꝑ

E motiõe/vel violẽta oppſſiõe/fuerũt facti princi-
Oſee.8.a pes vel ꝑlati. Juxta illud Oſee: Jſti regnauerũt
ſed nõ ex me: pncipes extiterũt/ſed nõ ꝑ ſpm̃ me
um: ꝛ ideo in interitũ mortis eterne neceſſe eſt
eos ire. Mulier etiã. i. iniqu⁹ iudex/baliuus vel
officialis/vel quicunq; malus ſapiẽs/vſurari⁹ ſeu
diues: quorum in vita ſua ſe glorificauit/aut in de-
licijs fuit: tantũ tradit̃ ſibi in inferno tormentuꝫ
Oſee.4.b ꝛ luctus. Un̄ dicit̃: Gloriã eius in ignominiam
mutabo. Nam in vna hora. i. in puncto mortis
corpalr veniẽt plage ei⁹. i. eterna dãnatio/fames
ſine ſaturatiõe/luctus ſine ꝯſolatiõe/mors ſine
curatiõe/ignis ſine extinctiõe. Fuerũt eñ i hac
vita famelici ꝑ auariciã/ lugubres ꝑ triſticiam/
mortui ꝑ pigriciã/ingrati ꝛ inflãmati ꝑ iracũdiã.
Jdeo merito eis infligit̃ ꝑpetua fames/luctus/
mors ꝛ ignis. Et hoc qꝛ magn⁹ eſt dñs q ipſos
Ezech.14.e indicat ꝛ ꝯdemnat. Un̄ dicit̃: Quatuor iudicia
mea peſſima: gladiũ/famẽ/beſtiã ꝛ peſtilentiam
Aliter mittã in hieruſm. ¶ Vel dic ad lrãm/ꝙ iſta me-
retrix luxurioſa que morat̃ ſuꝑ aquas deliciarũ:
que fornicat̃ cum regibus. i. cum clericis ꝛ reli-
gioſis q habent alios regere: cuius vino. i. cui⁹
fallacitate/quaſi oẽs habitatores terre vl̄ patrie
imbuunt̃: ꝛ tales ſunt induti auro ꝛ purpura/et
ceteris ꝑcioſis/vt magis illiciant intuẽtes: ꝛ in
frontibus taliũ ꝑ certo ſcribit̃ nomẽ ſuũ: qꝛ hoc q
libet põt legere in fronte. i. in apparẽtia iſtaruꝫ
ꝙ ipſe ſunt babylon. i. digne ꝯfuſiõe: matres et
F nutrices fornicationũ ꝛ abominationũ. Un̄ hie
Hiere.3.b. re. Frons mulieris meretricis facta eſt tibi: et
noluiſti erubeſcere. Jſta etiã mulier qñq; habet
vnã beſtiã q portat eam. i. aliquã vetulã maq̃rel
lã/q eſt eius ꝯſiliatrix: qꝛ cõmuniter tale opus
non fit niſi mediante aliquo fautore. Et iſta ꝑ
certo eſt plena nominibus blaſphemie: qꝛ tales
mediatrices habẽt nomẽ vile/turpe ꝛ īfame. Fi-
naliter aũt beſtia ꝛ mulier. i. meretrix ꝛ mediatrix
vadũt in interitũ mortis: ꝛ quãtũ habuerũt hic
de gloria ꝛ delicijs/tantũ habebũt ibi de tormẽ
1.Mach.1.e tis. Un̄ dicit̃: Secũdũ multitudinẽ glorie eius ẽ
Eode ca.a multiplicata ignominia eius. ¶ Vidit ioãnes
mulierẽ ſuꝑ beſtiã eq̃tantẽ: ꝛ illa beſtia habebat
decẽ cornua: ſed dicit̃ ꝙ illa cornua occiderunt
mulierẽ illã fornicariã/ꝛ deſolatã eam fecerunt:
ꝛ carnes ipſius comederũt/ꝛ ipſas ignib⁹ crema
Moralitas uerũt. ¶ Jſta mulier eſt iudex/ aduocat⁹/forni-
carius ꝛ variat⁹: ſed acceptor munex ꝛ ꝑſonax:
q a beſtia. i. a malo ꝑlato ſuſtinet̃ ꝛ fouet̃. Sꝫ ve-
re accidit ꝙ cornua iſtius beſtie. i. filij ꝛ ſucceſſo
res iſtius ꝑlati vel pncipis q ab eo oriunt̃/odiũt
ꝛ ꝑſequunt̃ illam mulierẽ. i. talẽ malũ patris ſui
ꝯſiliariũ/iuſto dei iudicio operãte/ipſum iuxta
ſua demerita punientẽ: qñq; depauperãt ꝛ denu
dãt/ꝛ faciũt deſolatũ: ꝛ carnes eius. i. vxores et
filios poſt eius deceſſum comedũt ꝑ rapinas: et
eos cõburũt/ꝛ ꝑ diuerſas tribulationes cruciãt
ꝛ affligunt. Sepe enim accidit/ꝙ illos quos pa
tres dilexerãt/filij ꝑſequunt̃: ꝛ carnibus ſue tem-
Aliter poralis ſubſtãtie ſatiant̃. ¶ Vel dic ꝙ mulier
eſt diabolus vel antichriſt⁹: a quo reges. i. mun

di rectores ꝛ maiores fornicãt̃ ꝛ mergunt̃ per G
pctã: qꝛ iſte eſt q ſuꝑ aquas mũdane ꝓſꝑitatis ſe
det ꝛ ꝑuertit. Jſta equitat beſtiam. i. hominẽ pec
catorẽ beſtialẽ ꝛ carnalẽ: q ꝑ certo fit cornutus
ꝑ ſuꝑbiam ꝛ elationẽ. Fit etiam habẽs plura ca
pita ꝑ obſtinationẽ ꝛ ꝑ ceruicoſitatẽ. Dicit̃ etiã
coccineus ꝑ ſanguineã carnalitatẽ. Jſtũ igit̃ eq̃
tat diabol⁹: ꝛ ducit eum ꝑ luxũ deliciax ꝛ diuitia
rum/iuxta arbitriũ voluntatis. Jſta eñ mulier di
abol⁹ vel antichriſt⁹/habebat in manu ſua po-
culũ aureũ. i. ſacrã ſcripturã quã ipſe optime ex-
ponit. Verũtñ ipſa tũc erit plena luxuria ꝛ abo
minatiõe/ꝑuerſa ꝛ heretica expoſitione. ¶ Vel Aliter
poculũ eſt diabolica tẽtatio/q diabol⁹ inebriat
pctõres. Jdeo dicit̃ babylon mater fornicatio-
nũ ꝛ abominationũ: qꝛ diabol⁹ eſt mater omniũ
malox. Jſte tñ ꝛ beſtie ſue. i. pctõri ſibi obediẽ
ti dabit̃ interit⁹/fames/ignis ꝛ luct⁹. Job: Lu- Job.20.c
et q fecit/nec reſtituet.

¶ Capitlm decimũoctauũ Tertius: Et poſt hec vidi aliũ angelũ deſcendẽtẽ de celo. Moralitatum Ca. XIX

Vidit ioannes quẽdã angelũ deſcẽdẽ-
tem de celo/habẽtẽ claritatẽ dei: ꝛ ter
ra illũinata ẽ a claritate eius. Qui cla
mauit voce magna: Cecidit cecidit babylon iſta
magna: ꝛ facta eſt habitatio demoniox/ꝛ oĩs
ſpũs immũdi ꝛ volucris imũde: ꝛ cũ ea fornica-
ti ſũt oẽs reges terre: ꝛ mercatores de virtute di- H
uitiax ei⁹/diuites facti ſunt. Et iõ ꝯſulit alia vox
q venit de celo/dicẽs: Exite de ea popule meus/
ne pticipes ſitis deliciax ei⁹: ꝛ de plagis ei⁹ nõ
capiatis: qꝛ ꝑuenerũt ad celũ pctã eius: ꝛ recor-
dat⁹ eſt dñs iniq̃tatũ eius ¶ Angelus ſignificat Moralitas
chriſtũ vel ꝑfectos viros ꝑdicatores: q de celo
. i. celeſti ordinatiõe ꝑuenerũt. Jſti pleni ſunt cla
ritate. i. lucida diſcretiõe: vel claritate. i. apparẽ
tia. Jõ tota terra. i. tota patria illuſtrabit̃ clari-
tate ſuox exemplox ꝛ documẽtox. Luc. Jlliũina Lu.1.g.
re his q in tenebris ꝛ in vmbra mortis ſedẽt. Jſti
igit̃ clamãt alta voce: ꝙ babylon. i. mũdus cecī-
dit ꝛ corruit a ſtatu ꝛ rectitudine virtutis: ꝛ facta
eſt hodie habitatio demoniox. i. crudeliũ/ aua-
rox ꝛ raptox: ſpũs immũdi. i. immũdox/luxurio
ſox: ꝛ oĩs volucris immũde. i. ſublimiũ ꝛ ſuꝑbo
rũ: qꝛ ſicut dicit̃: Om̃e quod eſt in mũdo/aut eſt 1.Joh.2.c
ꝯcupiſcentia carnis/aut oculox/aut ſuꝑbia vite.
Nam reges terre ꝛ mundi pncipes/qui alios ha
bent regere: vel etiam clerici ꝛ religioſi: cum iſta
ciuitate. i. cum mũdo fornicant̃/ſe ei commiſcẽ-
do/ꝛ de eius negocijs ſe occupãdo. Mercato-
res igitur ꝛ operarij in iſta ciuitate/lucris ꝛ deli-
cijs ſunt ditati per auariciam. Et ideo ſequitur
ꝯſilium: Exite de ea: ſcꝫ ipſam ꝯtemnendo men-
taliter: vel religionem intrando corporaliter: et
ne ſitis participes in eius vitijs: ne plagis ipſi-
us ꝛ damnatiõibus pereatis: quia peccata eius
ad celum ante dominum aſcenderunt: ita ꝙ ne-
ceſſe habet deus recordari iniquitates eius/ et
has rigore iuſticie vindicare ⁊c. ¶ Erat quedaꝫ Eodẽ ca.b

A mulier meretrix/ꝛ circūdata auro ꝛ lapidib⁹ pre
cioſis/et diuitijs infinitis: cū qua ipſi reges ter-
re fornicabant: et de cuius diuitijs negociato-
res terre ditabantur: que tanta gloria pollebat
ꝙ ipſa dicere videbatur: Sedeo vt regina/ et vi
dua nō ſum: et luctum nō videbo. Sed dicitur/
ꝙ quantū ſe glorificauit et in delicijs fuit/ tan-
tum detur ei tormentū et luctus. Nam vna ho
ra venerūt iſte plage/luct⁹/mors/fames ꝛ ignis
et igne eſt ſuccenſa. Et dicit ibi/ꝙ reges qui cū
ea fornicati ſunt/et mercatores qui ex ea ſunt di
tati: planxerūt et doluerunt de longe cum ſtete-
runt: pre timore videntes fumū incēdij eius/ꝛ di
xerūt: Ve ve: ciuitas illa magna que amicta erat
purpura et byſſo/et cocco: deaurata auro et la-
pide precioſo et margaritis: quoniā in vna ho-
Moralitas ra deſtitute ſunt tante diuitie. ¶ Mulier iſta vl
ciuitas ſignificat eccleſiā vel religionē: que dici
tur mulier/quaſi mollis aer. Iſta debet eſſe mol-
lis per benignitatē: aer etiā per cōſciētie purita-
tem. Dicitur ciuitas quaſi ciuiū vnitas per cō-
cordiam. Iſta quōdā amicta erat byſſo/id ē caſti
tatis puritate. Purpura/id ē martyrij ſiue con-
ſtātie ſtabilitate. Cocco.i. ardēti charitate. Au-
ro/id ē ſapiētie claritate. Argēto/id ē eloquentie
venuſtate. Margaritis/id ē ſanctoꝝ viroꝝ ꝛ bo
norū multiplicitate. Lapide precioſo.i. omnimo
da ſanctitate. Ideo tūc poterat dicere: Sedeo
vt regina: vidua nō ſum. Quia vere eccl'ia ꝛ reli
gio antiquitus ſedebat/quieſcebat/regnabat et pn
B cipabat: et hoc quia vidua tūc nō erat: quia tūc
erat deſpōſata viro ꝓprio ſuo/ſcꝫ deo vel bono
prelato: ideo nō patiebatur luctū nec deſolatio-
nē. Sed quid? Pro certo hodie poteſt dicere ec
2. Regū.14.b cleſia vel religio illud: Vidua mulier ego ſū: vir
meus mortuus eſt. Quia viri eccleſie/ id ē boni
prelati mortui ſunt: et ideo iſta mulier eſt hodie
fornicaria: quia reges terre/id eſt moderni pre-
lati cū ea fornicati ſunt: quia non ſunt ꝓprij viri
ſui: q: tot ſunt vitijs intenti/ ꝙ digni nō ſunt ei
copulari nec cōiungi. Mercatores aūt ſunt illi/
qui per ſimoniā emunt eccleſie beneficia vt ditē
tur. Et breuiter ita fuit/ꝙ quantū habuit anti-
quitus eccleſia de delicijs/honore ꝛ gloria: tan
tum habet hodie de tribulationibus et dolore.
Nam hodie venerūt plage eius/ ſcꝫ luctus per
recordationē preterite ꝓſperitatis. Fames pe-
nurie et paupertatis: q: hodie auferunt ſibi pn-
cipes bona temporalia. Mors: quia caret vita
gratie ꝛ deuotionis. Ignis/id ē ardor tribulati
onis/vel famis auaricie ꝛ ambitionis. Et iō q̄a
eccl'ia tāta hodie patit: reges fornicarij/mali ꝓ-
lati et negociatores et ſimoniace ꝓmoti i eccl'ia
timēt hodie vidētes eccl'iā ſuccūbere: lugēt etiā
et cōtriſtant/dū deſolationē eccl'ie cōtēplātur:
De lōge tū ſtāt: q̄a null⁹ eſt q̄ appropinquat ad
pugnandū ꝓ eccleſia contra principes et tyran
Mat.26.f. nos. Petrus aūt a longe ſequebat/vt videret fi
nē. Petrus dico/id ē cleric⁹. Petrus tū nō fuit
a lōge in menſa in cena: ſicut nec prelati nec cle
rici ſunt lōge/quādo debent capere fructus vel

prebendas ꝛc. Pſ. Amici mei et ꝓximi mei de C
longe ſteterūt. Et alibi: Qui oderunt me/expu Pſ.37.c.
gnabant me gratis. Hodie pōt dici de eccleſia Pſal.108.a
quod ſequit: Ve ve/ciuitas illa magna. Ve di-
co tēporaliter quo ad penam. Ve dico ſpūaliter
quo ad culpā. Ve dico ciuitas magna: q̄ byſſo
puritatis quōdā fuit operta: auro ſapientie/argē
to eloquētie/purpura firmitatis/cocco charita
tis/et lapidib⁹ oīmode ſanctitatis. Et quare ve?
q: vere hodie deſtitute ſunt tante diuitie. Iob:
Diuitias q̄s deuorauit/euomet: et de vētre eius Iob.20.b
extrahet eas deus. ¶ Vel dic ꝙ iſta mulier pōt Aliter
ſignificare diuites mūdi: qui fulgent auro/lapi-
dibus ꝛ diuitijs infinitis/gloria/ ꝓſperitate etiā
corporali: qui q̄nq: ſpoliant ſe gloria ſua: et ve-
niunt ad magnā paupertatē/famē ꝛ luctum/tri-
bulationē/infortuniū et tormentū: et tūc reges
.i. principes et ꝓlati: qui prius ipſos ſuſtinebāt
et fouebant: et ſe eis cōmiſcebant: ab eis cōſilia
petendo vel eos gubernādo: negociatores etiā
.i. noti et familiares: qui ab eis et ꝑ eos bñficia/
diuitias ꝛ officia obtinuerūt: de longe ſtant: nō
curātes amplius de ipſo: nec ipſi adiutoriū faci
entes. Lugent tū ꝛ deſolant: et q̄nq: verba lugu
bria dicunt: ſed illud eſt totū: q: nullus eſt q̄ ſibi
manū porrigat adiutricē/ſed dicunt: Ve ve ciui
tas illa magna. Magnū damnū eſt/inquiūt de
iſto infortunio. Vnde illud Tren. Non eſt q̄ cō Tren.1.a
ſolet eā ex oībus charis eius. ¶ Dicit ꝙ muli- Eodē ca.c
er meretrix ciuitas babylonica/q̄ſi cecidit ꝛ cor-
ruit: non habuit ampli⁹ diuitias q̄s prius habe- D
bat. Vnde dicit ꝙ ipſa perdidit aurū ꝛ argentū
lapides precioſos/margaritas/byſſum/purpu-
ram/coccū/ſericum/lignū/thus/ebur/ferrū/es/
marmor/ cinnamomū/aromata/vnguentū/vinū
oleum/triticum/ ſimilā: copiam armentoꝝ/oui
um/equoꝝ/rhedarum/mancipioꝝ ꝛ pomoꝝ. Et
breuiter dicit/ꝙ omnia deſyderabilia ſua receſ
ſerunt ab ipſa: et ipſa ſuccenſa eſt igni: et timue-
runt oēs qui nauigabāt mare/videntes locū in-
cendij eius. Celum autē et ſancti eius exultaue-
rūt de eius deſtructione: quia ipſos cruciauerat
dū durabat. ¶ Iſta mulier ſignificat mundi ſa Moralitas
pientes ꝛ diuites: qui ꝓ certo q̄ſi corruūt in in-
ferno per mortē: tunc iſti perdunt oīa proſpera.
perdunt eī aurū mūdane ſapiētie/argentū elo-
quentie. lapides ꝛ margaritas.i. copiam amico
rū. Nam amici carnales nec volunt nec poſſunt
eos iuuare. Spirituales.i. ſancti qui ſunt in glo
ria/ipſos contēnunt ꝛ abhorrēt. Vnde dicitur:
Omnes amici eius ſpreuerūt eā: ꝛ facti ſunt ei ini Tren.1.a
mici. Itē ibi nō eſt byſſus puritatis/purpura di
gnitatis: que eſt veſtis regū: ſericū honeſtatis:
de quo fiunt paramēta: cocc⁹ charitatis: lignū
thuris: quod eſt imputribile ꝯſtantie et firmita
tis: ceſſabit etiā ibi ebur exterioris pulchritudi-
nis: es reſonās ꝛ impatientis celſitudinis: ferrū
crudelitatis: marmor durū longanimitatis: cin
namomū et ornamēta populoꝝ: famoſitatis vn
guēta: et thus/id eſt lenitas ꝛ ſuauitas laudis ꝛ
adulationis: vinū ꝛ oleum mūdane conſolatio-

nis:ſimilia ⁊ triticum.i.abundantia corporalis
delectationis:oues ⁊ boues/equi/rhede.i. abun
dantia temporalis facultatis.Et breuiter oĩa
deſyderia eorum:quicquid habebant de bonis
gratuitis⁊ fortuitis/cuncta perdunt.Quia ſicut
Tre.i.b. dicitur:Manum ſuam miſit hoſtis.i. deus ꝑ po
tentiam ⁊ ſententiam:qui odio habet oĩes pec
catores ad omnia deſyderabilia eius: ⁊ inimi
ci eius apprehenderunt eam inter anguſtias:et
plus etiam ipſi ſuccenſi ſunt igne inextingui
bili. Celum autem ⁊ ſancti populi/et tota curia
celeſtis de hoc non triſtaꝰ/ſed letatur:quia diui
nam ſententiã approbant:de rigore iuſticie deũ
laudant:⁊ maxime letanꝰ de damnatione eorum
qui ſe ⁊ alios dum viuerẽt/cruciabãt.Unde in li
Sap.5.a bro Sap.Stabũt iuſti in magna conſtantia ad
uerſus eos qui ſe anguſtiauerunt ⁊c.Ideo vere
nos qui nauigamus ꝑ hoc mare magnũ/debe
mus timere locũ incendij iſtius.ſ. damnationez
iſtorum ſinium.i.infectionem ſuoꝝ horribilium
tormentoꝝ:⁊ cauere ne in ſimile periculũ incida
Pro.19.d. mus.Quia peſtilente flagellato/ſapientior erit
Sap.5.a puidus.Uidentes igiꝰ turbabũꝰ timore horri
Aliter bili. ¶ Uel expone de eccleſia que videꝰ hodie
quaſi damnata/⁊ quaſi corruiſſe:⁊ oĩbus ſupra
Eodẽ ca.5 dictis videtur carere ⁊c. ¶ Uidit ioannes ange
lum vnũ qui habebat vnum lapidem molarem
⁊ miſit in mare dicens: Hoc impetu mittetur ba
bylon illa magna ciuitas/⁊ vltra non inueniꝰ:⁊
vox citharedoꝝ ⁊ muſicorum non erit in ea:et
vox mole ⁊ vox ſponſi et ſponſe non audieꝰ am
Moralitas plius:lux lucerne non lucebit in ea. ¶ Sic vere
quando angelus chriſtus pieceꝛit peccatores
amaros: lapidem molarẽ.i.duram ſententiã et
pondus eterne damnatiõis:que ipſos in inferno
molet ⁊ conteret in tormentis/ſcꝫ in die iudicij
mittet:⁊ tunc dicitur fulminata ſententia:baby
lon.i.reproboꝛuꝫ congregatio impetuoſe ⁊ cito
mittetur in infernũ:vbi non erit vox cithare.i.
leticia alicuius canoris:⁊ vox mole.i.panis deli
catus.ſ.delectamentũ alicuius saporis:nec vox
ſponſi.i.cõiũctio alicuius amoris:nec lux lucer
Job.18.b ne.i.limpitudo alicuius ſplẽdoris:q² auferetur
ab impijs lux ſua.

¶ Capitulũ decimũnonum Textus:
Poſt hec audiui quaſi vocez magnã
tubarum multarum. Moralitatum
Capitulum XX

Damnata muliere meretrice/facta eſt in
celo leticia magna: ⁊ quatuor anima
lia ⁊ vigintiq̃tuor ſeniores dixerũt Al
leluia.Et audita eſt vox quaſi aquaꝝ multaꝝ ⁊ to
nitruoꝝ dicẽtiũ alleluia.Et hoc q² iudicauit de
us de muliere meretrice magna q̃ corrupit terrã
⁊ vindicauit ſanguinẽ ſeruoꝝ ſuoꝝ de manibꝰ ſu
is.Et diciꝰ/ꝙ laudẽ dicebãt deo puſilli ⁊ magni
q² regnabit deꝰ noſter in ꝑpetuũ:⁊ venerũt nu
ptie:⁊ vxor agni parauit ſe:⁊ datũ eſt ei vt coope
riat ſe byſſo cãdido ⁊ ſplẽdido:q̃ ſunt iuſtificati
ones:⁊ ꝓclamatũ eſt ſcriptũ editũ iſtud.ſ. beati
Moralitas q̃ ad cenã nuptiaꝝ agni vocati ſunt. ¶ Sic hec
q̃ mulier meretrix.i.ꝯgregatio reproboꝝ erit dã
nata ⁊ iudicata in iudicio:tunc aĩalia quatuor.i.
euangeliſte: ſeniores.i. prophete ⁊ patriarche
erunt in magna leticia ⁊ ꝯſolatione.Tunc enim
omnes beati alta voce dicẽt/alleluia:⁊ puſilli et
magni laudabũt dñm:et deus ſimiliter regna
bit cum eis in eternũ.Unde Eſa.Gaudiũ inue Eſa.51.b
niꝰ in ea/gratiaꝝ actio ⁊ vox laudis.Ipſi enim
beati gaudebũt de iuſticie impletione/de maloꝝ
damnatiõe/⁊ de ſua ſaluatiõe/⁊ ſanguinis cruci
atu/et pene bonoꝝ vindicatiõe.Tũc eñ erũt nu
ptie agni.i.ꝯſolatio et feſtiuitas ſempiterna: vbi
agni vxor.i.eccleſia militãs/tũc triũphans erit
parata et ornata dotibꝰ aĩe et corporis: ⁊ opta byſ
ſo ſplẽdido.i.eterne glorie charitate/et candore
puritatis iuſticie ⁊ ſctitatis:et tũc vere erit decre
tũ dei/ꝙ btĩ erũt q̃ ad cenã agni vocati ſunt:q2 Lu.14.b
btũs eſt hõ qui mãducabit panẽ in regno dei.
¶ Uidit ioannes celũ aptum.Et ecce equꝰ albꝰ Eodẽ ca.b
⁊ q̃ ſedebat ſuꝑ eum/vocabaꝰ fidelis et verax:et
cum iuſticia iudicabat ⁊ pugnabat:⁊ oculi eius
ſicut flãma ignis:⁊ in capite eius multa diade
mata:habẽs nomẽ ſcriptũ quod nemo nouit ni
ſi ipſe. Et veſtitꝰ erat veſte ſanguine aſꝑſa:et vo
cabaꝰ nomẽ eius vbũ dei:et exercitꝰ qui in celo
ſunt/ſeq̃banꝰ eum in eq̃s albis:veſtiti byſſo al
bo et mũdo:et in ore eius gladiꝰ ex vtraq3 parte
acutus:⁊ in ipſo percutiebat gẽtes:et regebat eos
in vga ferrea:et habebat ſcriptũ in femore ſuo
Rex regũ/dñs dñantiũ.Et iſte apphendit vtran
q3 beſtiã:et miſit eã in ſtagnũ ignis ⁊ ſulphuris.
¶ Iſte ſignificat viꝝ ꝑfectũ et bonũ ꝓlatũ/ꝑn Moralitas
cipẽ ſeu regẽ.Ille eñ debet habere equũ albũ.i.
corpꝰ mũdũ et imaculatũ ac caſtũ.Equꝰ eñ cor
pus ſignificat.Uñ Eſa:Equi eoꝝ caro/et nõ ſpi Eſa.31.b
ritꝰ.Iſte debꝫ eſſe fidelis in cõmiſſis/verax in ꝓ
miſſis/iuſtꝰ in iudicãdis/fortis in dimicãdo cõ
tra malos et aduerſarios eccl'ie/et ꝯtra diabolũ
reſiſtẽdo. Ps.Iuſte iudicate filij hominum.Oculi Ps.57.a
eiꝰ.i.itellectꝰ et mẽs/debẽt eſſe ſicut flãma ignis
ꝑ clariſſimã diſcretionẽ.In capite aũt.i.in mẽte
debꝫ habere multa diademata.i.multimodã vir
tutẽ et ꝑfectionẽ:q̃bus aĩa eius debet eſſe coro
nata et ornata:q² in capite eius debet eſſe coro
nã ſtellaꝝ duodecim ſuꝑ.xij.nomẽ iſtiꝰ.i.ſua ꝑfe
ctio/ſua fama/ſua bonitas debet eſſe tñmõ ſibi
nota:q² nõ debet alijs ꝓpalare:nec ꝑfectionem
ſuã ꝑ iactantiã et hypocriſim declarare:ſufficit
eñ ſibi ꝙ ſolus ſciat.Uñ in Prouer.Secretum Pro.25.b
extraneo nõ reueles.Et Eſa.Secretũ meũ mi Eſa.24.c
bi.Ueſtis eñ.i.exterior apparẽtia debꝫ eſſe aſꝑ
ſa ſanguine:q² hec ſanguis ⁊ penalitas et paſſiõ
chriſti debꝫ in ꝯuerſatiõe cuiuſlibet relucere per
penitẽtiã/⁊ macerationẽ/et paſſiõis cõpaſſionẽ:
vel ſanguis.i.pena/labor et miſeria alicꝰ:debet
ꝑ cõpaſſionẽ ipm tingere/⁊ eiꝰ affectũ doloribꝰ
colorare.Uñ Eſa.Aſꝑſus eſt ſanguis eoꝝ ſuper Eſa.63.a
veſtimẽta mea.Etiã iſte debet habere verbũ dei
ꝑ ſcripture ꝑdicationem:quia ſicut vbuꝫ decla
rat mentem/ſic iſte ꝑdicando debet mentem et
voluntatem cuiuſlibet declarare.Et ſi talis fue

A rit: rōnabile eſt ꝙ exercit⁹ celi/id eſt collegiū/ cō
uentus/ville/patrie ſibi ſubiecte: ſeqnī eū ꝑ obe
dientiā ⁊ imitationē: ⁊ cetere pſone infirme ⁊ im
pfecte/et maxime ſubditi ſūt: q̄ ſi plat⁹ tal' fuerit
ſequanī eū in eq̄s albis/id eſt ī corpib⁹ puris et
Apoca.14. a. mūdis/eū imitādo et obediēdo. Vñ dicit: Hi ſe
quunī agnū quocūq ierit. Iſte igit debet habe
re gladiū ī ore.i. anthoritatē verboꝝ ⁊ ſententiā
iudiciariā bis acutā: ſcꝫ vnā ad ſeuere puniēdū
obſtinatos: aliā ad benigne caſtigādū peniten
Aliter tes. ¶ Vel glad⁹ biceps eſt vtrūq teſtamentū
quē prelat⁹ debet habere: et ideo tal' debet ꝑcu
tere et regere ferrea virga/id eſt dura correctiōe
ferire gētes et impios ſine lege viuētes. Vñ ipſe
debet calcare torcular vini furoris dñi: hoc eſt
dictu: ꝙ ipſe debet eſſe miniſter ⁊ executor furo
Eſa.63.a. ris.i. diuine iuſticie cōtra malos. Vñ Eſa. Tor
Aliter cular calcaui ſolus ⁊c. ¶ Vel dic ꝙ iſte eſt chri
ſtus: cui⁹ equ⁹/id eſt btā virgo vel ꝑpria caro fu
it alba et imaculata: veſtis ei⁹/id ē humanitas/
fuit ſanguine madidata: exercit⁹ celi/id eſt ange
li et chriſtiani ſequunī eū honorādo vel obedi
endo. Vel exercit⁹/id eſt iudei et gētiles fidē ei⁹
credēdo: in eq̄s albis/id eſt innocētiā baptiſma
lē acq̄rēdo. Iſte habet gladiū.i. durā et bicipi
tē ſententiā/ſcꝫ corpus et alam cōdēnādo: ⁊ ipſe
calcat et ꝑcutit gētes et impios ſine lege viuen
B tes/patris iudiciū exequēdo: et iſte eſt fidel' ve
rax et iuſtus et verbū dei: cui⁹ nomē nullus pro
pne ſcit/niſi ipſe qui habet diademata/id eſt di
Eodē ca. b. gnitates infinitas: et eſt rex regū ⁊c. ¶ Loquen
te ergo quodam angelo ioanni: ioannes voluit
ipſum ꝑmus in terra adorarē: ſed dixit ei ange
lus: Vide ne feceris: Cōſeru⁹ eñi tu⁹ ſum et ꝯfra
Geñ.18.a. trū tuorū ⁊c. Dicit aūt in Geñ. ꝙ Abraā vidēs
Moralitas tres angelos adorauit ⁊c. ¶ In hoc attēde no
bilitatē humane cōditionis. Nam angelus vi
dens naturā humanā deificatā verbi incarnati
one: etiā ex hoc totā naturaꝫ nobilitatā timuit:
noluitq ab homine adorari: et tamē ante Chri
ſti aduentū permittere videbaī: ſicut in Abraaꝫ
eſt oſtenſū: quādo tres angelos adorare volu
Eodē ca. b. it: quod ipſi ꝑmiſerunt. ¶ Vidit Ioannes quē
daꝫ angelū ſtantē in ſole: qui voce magna cla
mabat cunctis auibus volātibus per mediū ce
li: ꝙ cōgregarenī ad cenā agni dei/vt mandu
carent carnes tribunorū et fortiū equorū/ et ſe
dentiū in ipſis: et carnes omniū ſeruorū/ puſil
Moralitas lorū et magnorū. ¶ Iſte angelus eſt chriſtus/
qui ī ſole ſtat/id eſt in ſplēdore glorie eterne: in
qua veniēs ad iudiciū/apparebit facies eius ſi
cut ſol lucet in virtute ſua. Iſte eñi ī iudicio cla
mabit: ⁊ aduocabit volucres celi/id ē demones
vt ibi cōueniāt ad cenā dei/ id eſt ad diē iudicij:
vbi carnes que latēt in veſte/id eſt alas que latēt
ſub corpe fortiū et tribunoꝝ/ id eſt impioꝝ prin
cipū et ſuperiorū: equoruꝫ/id eſt mulierū corru
ptarū: ſuorū ſeſſorū luxurioſorū ſeruoꝝ/id ē ma
lorū religioſorū: magiſtrorū/id eſt diuitū auaro
rū: puſillorū.i. malorū pauperū ⁊ minoruꝫ/per
petuo crucient et manducent. Vnde Deutero:

Dentes beſtiarū mittam in eos: et deuorabunt C
eos aues morſu amariſſimo. Dentes eñi ⁊ mor Deute.32.d.
ſus auium/ſignificāt immanitatē diabolice cru
delitatis/que dānatos lacerabit. ¶ Vel dic ꝙ Aliter
angel⁹ q̄ ſedebat in ſole.i. in mūdane glorie ſplē
dore eſt magnus ꝑnceps vel ꝑlatus: impr⁹ tamē
et pauper: qui ſemꝑ ſecū vult habere aues q̄ vo
lant per celū.i. viros ſuperbos/crudeles ⁊ rapto
res: tales faciunt de domo ⁊ familia ſua: ⁊ tales
malos ⁊ iniquos faciunt ſecū ꝯuenire ad cenas
feſta/cōuiuia ⁊ ſolatia domus ſue. Sed q̄d? Cer
te vt ipſi comedāt/rapiant/excoriēt atq vaſtent
carnes.i. vaſtent tēporales ſubſtantias illoꝝ de
terra ſua: magnoꝝ/puſilloꝝ/ſeruorum/tribuno
rum.i. ſubditoꝝ/vaſalloꝝ et fortiū.i. diuitū agri
colarum: qui ex fortitudine laboꝝ habent illud
quod habent. Et breuiter tales miqui raptores
et ſuperbi nō tenenī in officio principū ⁊ magi
ſtrorum/ niſi vt diuitias ⁊ munera extorqueant
ꝓ magiſtris: ſicut nec falco mittitur niſi ratiōe
prede quā procurat magiſtro ſuo. Vnde dicitur
Iſaac diligebat Eſau: eo ꝙ de venatiōe ei⁹ ve Geñ.25.d.
ſcebatur. ¶ Vidit ioannes beſtiā ⁊ reges terre Eodē ca. d.
et exercitus eoꝝ congregatos: ad faciendū bel
lum cuꝫ illō qui ſedebat in equo albo ⁊ exercitu
eius: ⁊ apprehenſa eſt beſtia et pſeudo ꝓpheta:
q̄ ſeducebat eos q̄ acceperāt characterē beſtie:
et adorauerūt imaginem eius: ⁊ miſſi ſunt in ſta
gnū ignis ardentis ⁊ ſulphuris: et ceteri occiſi D
ſunt gladio qui ex ſedentis ore ꝓcedit: et omnes
aues ſaturate ſunt carnibus eoꝝ. ¶ Iſta beſtia Moralitas
eſt diabolus. Reges terre ⁊ exercitus eoꝝ fami
liares iudices: qui mundū regunt et ibi regnāt.
Et iſti igitur pugnāt ⁊ contradicūt ꝯtra ſedentē
in equo albo .i. contra chriſtū: qui in equo albo
.i. in corpore mūdo habitat ⁊ moratur. Et cū ex
ercitu eius.i. contra illos qui ſunt boni et iuſti:
quia bonū eſt contra malū: et contra vitā moꝝ:
et ꝯtra virū iuſtum peccator. Sed finaliter vere Eccl.33.d.
in morte vel in iudicio: beſtia ⁊ ſui reges ⁊ exer
citus.i. diabolus et mūdi diuites cū ſuis imita
toribus apprehendenī: et in ſtagno ignis: hoc
eſt in abundantiā infernaliū tormentoꝝ: vbi eſt
ardor ⁊ ignis inextinguibil': ſulphur ⁊ fetor in
tolerabilis/mittenī: et gladio ſue diuine ſenten
tie ferienī: et ab auibus celi.i. a demonib⁹ vora
buntur: vel ab auibus.i. ab angelis dei ſentētie
executoribus dānabunī: et maxime pſeudo pro
phete: et illi qui beſtiā.i. diabolū faciunt adora
ri: ſcꝫ illi qui alios incitant ad pctm̄. Quia ſicut
dicit aplus: Non ſolū qui talia agunt digni ſunt Roma. 1.d.
morte: ſed etiā hi qui eis talia cōſentiūt. ¶ Vel Aliter
dic ꝙ beſtia eſt antichriſtus. Propheta ſignifi
cat ſuos apoſtolos. Reges ⁊ exercitus ſunt ſui
ſequaces et eū recipiētes: qui oēs igne ⁊ ſulphu
re/ardore/fetore ⁊ gladio.i. diuine ſentētie rigo
re dānabunī: et auibus.i. demonib⁹ deuorandi
perpetuo exponentur.

¶ Capl'm viceſimū tertius: Et vidi an
gelū deſcendentē de celo habentem
clauē abyſſi. Moralitatū Ca. XXI

B Vidit Joānes quēdam angelū deſcen-
dentē de celo/habentē clauē abyſſi:et
habebat catenā magnā in manu ſua:
⁊ apprehendit draconē ſerpentē antiquū qui eſt
diabolus:⁊ ligauit eū in carcere ꝑ mille annos
⁊ ſignauit ſuꝑ illum/ne ſeducat amplius gentes
⁊ poſt oportet ipſm modicū ſolui/qn̄ videbunt ſe
des:⁊ ſedebunt ſuꝑ eas:⁊ iudicium datum eſt il
Moralitas lis. ¶ Serpens ille fraudulentus eſt vſurarius
vel aduocatus/vel aliqs auarus ⁊ diues:qui eſt
ſerpentinus/tortuoſus/malicioſus/venenoſus
diabolus ⁊ ſathanas.i.aduerſarius oīībus tri-
Geñ.16.b bubus ⁊ vicinis:qꝛ manus eius contra omnes
⁊c. Qui etiā bene dicitur antiquus:qꝛ tales iniq
vt cōmuniter diu viuūt. Angel⁹ teſtamēti chri-
ſtus de celo deſcēdet ad iudiciū ī valle ioſaphat
⁊ ꝑ certo habebit clauem abyſſi.i.poteſtatē clau
dendi ⁊ aperiendi infernū:q̄ dicit abyſſus.i.ſine
byſſo.i.ſine cādore lucis ⁊ claritatis. Illud enī
Apoc.1.d claudit bonis/⁊ aperit malis. Vñ dicit: Habe-
Apoc.3.b bit clauez mortis ⁊ inferni. Et alibi: Qui claudit
⁊ nemo aperit ⁊c. Iſte enī habet catenā.i.pote-
ſtatē ligādi ⁊ incarcerādi/⁊ eternis vinculis ꝯdē
nandi. Iſte finaliter appꝛehendet iſtos dracones
⁊ ſerpētes.i.iſtos auaros/inflammatos/tortuo-
ſos ⁊ malicioſos/pauperum aduerſarios ⁊ noci
uos:ligabitqꝫ in carcere īfernali ꝑ mille annos
.i.ꝑ tempora longiora vſqꝫ ad iudiciū:⁊ ſignabit
ſuꝑ eos ſigillū.ſ.eterne dānationis ſuꝑ ipſos cō
cludet:quod nullus poterit aperire. Et hoc qui
F dem faciet deus/vt nō ſeducant amplius paupe
res ⁊ vicinos:quos ſuis falſis ꝯſilijs/fraudib⁹/
malicijs/vſuris ⁊ rapinis dum viuerent ſeduce-
Eſa.14.c bant. Unde Eſa. Heu cecidiſti q̄ vulnera bas gē
Pſal.124.a tes:vt dicit in Pſ. ꝙ nō relinquet deus vͥgā pec
catoꝝ ſuꝑ ſortē iuſtoꝝ ⁊c. Quādo tñ iudiciū ve-
nit.i.ſedes:⁊ throni poſiti fuerint:tūc tales mo-
dico tꝑe ſoluent:⁊ dum corpus reſumpſerint/et
iudex iudicauerit:tūc ſtatim in corꝑe ⁊ aīa tales
iterꝫ ad ſuppliciū rapient:⁊ in eternis tenebris i-
Job.12.c cludent. Si incluſerit:nemo eſt q̄ aperiat ¶ Vel
Aliter dic ꝙ quando chriſtus deſcēdit de celo ꝑ incar-
nationē:tunc attulit ſecum clauem ⁊ catenam.i.
poteſtatē includēdi ⁊ ligandi demonē ⁊ draco-
nē antiquū.i.luciferꝫ. Quod etiā in ſua paſſione
fecit:vt nō ſeducat hoīes ſicut ꝑus. Iſte tñ iterꝫ
ſoluetur.ſ.tempore antichriſti ſꝫm aliquos:ſed
illud erit modicū.ſ.ꝑ tempus ⁊ tempa ⁊ dimidi-
um temporis:⁊ tunc vſqꝫ ad iudicium durabit:
ſed ſtatim facto iudicio/perpetuo erit clauſus.
Eodē ca.b ¶ Dicitur hic ꝙ poſtq̄ ſedes poſita fuerit/⁊
iudicium factum fuerit:illi qui decollati ſunt ꝑ
teſtimonium ieſu/⁊ qui non adorauerunt beſti-
am/nec receperūt imaginez eius/vel eius chara
cterem in frontibus ſuis ⁊ in manib⁹:regnabūt
Moralitas cū chriſto ꝑ mille annos ¶ Sic ꝟe facto iudicio
decollati ꝑpter ieſum.i.martyres q̄ non adorāt
beſtiam.i.qui non obediunt carni ꝓprie.i.vir
gines ⁊ ꝯtinentes/q̄ imaginem mūdane ꝓſperi-
tatis/nec characterē diabolice ſuggeſtionis re-
cipiūt:vt omnes ſancti ꝯfeſſores:oēs tales ꝑ cer
to cum chriſto ſunt regnaturi. ¶ Dum conſūi B
mati fuerint mille anni/ſoluet ſathanas de car- Eodē ca.
cere ſuo:⁊ exibit ⁊ ſeducet gentes q̄ ſunt ſuꝑ q̄-
tuor angulos terre/gog ⁊ magog:⁊ ꝯgregabit
eos in ꝑliumet aſcendet ſuꝑ altitudinē terre/et
circūibunt caſtra ſanctoꝝ/et ciuitatē dilectā:et
deſcēdet ignis de celo ⁊ deuorabit eos:ſeductor
aūt eoꝝ cū beſtia miſſus eſt in ſtagnū ignis ⁊ ſulphu
ris/die ac nocte cruciādus. ¶ Gog ⁊ magog q̄ Moralitas
ſunt duo mōtes:vl' ſꝫm aliquos duo caſtra in ſy
ria oriētali vltra mōtes riſeos:ſignificant duos
ſtatus.ſ.cleꝝ ⁊ religionē:⁊ q̄ ſunt ſuper angulos
terre/ſignificant terrenos/cupidos ⁊ auaros:q̄
terrenis opibus ſemꝑ vacāt. Sathanas q̄ qñqꝫ
exijt de inferno/et venit tētare fideles:iſte dico
exit hodie/et ſeducit illos q̄ ſunt ſuꝑ angulos q̄
tuor terre gog et magog.i.illos q̄ in mūdo ⁊ in
clauſtro habitant:et illi q̄ inhiant ꝑ ambitionē
et auariciā diuitijs tempalib⁹ et terrenis:naz ta
les faciliter ꝯgregant ad ꝓliū:qꝛ faciliter ꝓpt
tꝑalia ſurgunt ꝓlia/lites/iurgia/diſcordie et ap-
pellationes. Nam tales hodie auari q̄ ſunt qua-
ſi innumerabiles/intelligunt aſcēdere ſuꝑ terre
altitudinē.i.ſuꝑ alta officia/dignitates/bñficia
clauſtralia vel ſecularia. Iſti inuadūt caſtra ſan
ctoꝝ.i.bona ſimpliciū ⁊ pauperꝫ/⁊ ſctōꝝ iuſtoꝝ.
Ciuitatē etiā dilectā ⁊ ſctām religionē eccl'iam ⁊
aliorꝫ ſtatus circueunt ⁊ conturbāt/ipſm cōclu-
dere volentes ꝟbis et iniurijs bonos grauant.
Pſ. Famē patient vt canes:et circūibunt ciui Pſal.58.b
tatē. Sed vere finalr ignis eternus infliget eis
de celo.i.a celeſti ſñia et diuina:et deceptor eoꝝ
.i.diabolus:in ſtagno ignis cum beſtia.i.cū pec
catorib⁹ponet/oīre ꝑpetuo cruciādus. ¶ Vel Aliter
dic ꝙ ſathanas ⁊ aduerſarius eſt bilinguis ver-
boꝝ relator:quo ſeducēte et obloquente:tam in
gog q̄ in magog.i.in mūdo ⁊ religiōe multi in-
uicē ꝓliant/detrahūt et loquūt. Iſti caſtra ſan
ctoꝝ.i.ſtatus bonoꝝ circūeunt/et explorādo inſi
diant:et ciuitatē religionis et eccleſie detractio-
ne lacerāt et ꝑdant. Sed vere finaliter ſuꝑ tales
rebelles/detractores/litigioſos:et ſuꝑ ſathanā
.i.ſuꝑ huius relatorē:ignis.i.eterna dānatio
de celo veniet:et eos dñs damnabit/⁊ eternis in
cendijs fulminabit. Vñ Luc. Ignem veni mitte Lu.12.f.
re in terrā. ¶ Vel dic ꝙ talis ſathanas ſignifi- Aliter
cat malicioſos balinos:qui nō ceſſant cōtra ec-
cleſiam ꝑncipes cōcitare:quapropter iuſtum eſt
eos in inferno igne interire. ¶ Vel dic ꝙ illi q̄ Aliter
in clauſtro vel religione vacāt circa tꝑalia nego
cia/faciliter ꝓliant ꝑ diſcordiā/et ignūt ꝑ auari-
ciā: terrā volūt aſcēdere ꝑ ambitionē:caſtra cir
cūeunt ꝑ ſui obtētationē ⁊c. ¶ Vidit ioannes Eodē ca.c
thronū candidū ⁊ magnū/et ſedentē ſuꝑ eum:a
cuius conſpectu fugit celum ⁊ terra:et tūc mare
mors et infernus dederūt mortuos ſuos. Et ſte
terūt mortui/puſilli et magni in cōſpectu throni
et libri apti ſunt:et iudicati ſunt ſꝫm ea que ſcri-
pta erant in libris/et ſꝫm opa eorūdē:et aptus
eſt alius liber q̄ erat liber vite:et q̄ nō eſt inuen-
tus in libro vite ſcriptus/miſſus eſt in ſtagnum

[I]gnis ꝛ ſulphuris. ¶ Thronus iſte ſignificat
Moralitas celſitudinem maieſtatis: in qua chriſtus ſedebit
qñ in iudicio apparebit. Ita em̄ magnifice veni-
et ꝙ a ꝯſpectu ſuo celū ꝛ terra fugient: inq̄tū a
ſtatu ꝛ forma p̄ſtina mutabunt: ꝛ trāſibūt ad ſpe
ciem p̄ſtinoꝛē. Et tunc mare infern⁹ / mors et
terra dabūt mortuos ſuos: q2 reſurgent morui
vbicūq3 fuerit: ꝛ ſtabūt in valle ioſaphat in ꝯſpe
ctu throni. i. in ꝯſpectu iudicis chriſti. Vñ apl's
2.Cor.5.b. Oēs nos manifeſtari oportet añ tribunal chriſti
Et nunc libri. i. ſinguloꝝ cōſcientie apient: ita ꝙ
alter in alterius ꝯſcientia intuebitur quicq̄d bo
ni aut mali fecerit in hac vita: ꝛ quicq̄d alij fece
rūt omīn viuerent: ꝛ ſic ſm̄ hmōi ſcripturam. i.
opa ſiue merita vl' demerita recipient iudicium
vniuerſi. Liber etiam vite. i. ſecretū mentis diui
ne tunc erit apertus. Et qui per predeſtinationē
ꝛ acceptationē ibi ſcriptus nō fuerit ab eterno
neceſſe habebit dānari: ꝛ in ſtagno / id eſt in ab-
undantia ignis perpetuis incendijs conſignari
Exo.32.g Vñ Exodi: Qui peccauerit in me / delebo illum
Aliter de libro meō quem ſcripſi ꝛc. ¶ Vel dic ꝙ a con
ſpectu iudicis. i. a cōſyderatione iudicij: mors
. i. fetidus / immūdus et luxurioſus: mare. i. tu-
mens ꝛ fluctuoſus ſuperbus: infern⁹. i. inſatiabi
lis auarus: debent dare / vomere / et cōfiteri mor
tuos ſuos. i. vitia et peccata: ꝛ libros cōſcientia
rū aperire: ꝛ a ſacerdote iudicari / ꝛ penam cōde
ſcendentē ſubire: alioquin in libro vite. i. eterne
B glorie nō ſcribētur: ꝛ ſic igne ppetuo cremabun
Aliter tur. ¶ Vel dic ꝙ quando iudex habet añ thro-
num ſuos mortuos. i. ſuas perſonas accuſatas:
tūc vere debet facere ꝙ libri aperiant: ꝛ ꝙ ſingu
loꝝ merita elucecāt: ꝛ ſm̄ ea debet eas iudicare
Verūtamē quicquid apparet in libris. i. in libel
lis ꝛ accuſationibus ſeu proceſſibus ſingulorum
ip̄ſe tamen a parte ſua ſemper debet habere li-
brum vite. i. conſcientiā bene regulatam: equita
tem ꝛ myſteriū cum pietate ꝛ clementia modera
tam: vt ſic ſm̄ merita iudicet equaliter. Et nota
iſtum iudicem ꝙ celum ꝛ terra fugit a conſpectu
eius: quia vere totus mūdus ſolet tremere in cō
ſpectu iudicis in iuſticia iudicantis. Iudex eni3
debet eſſe rigidus ꝛ auſterus in apparentia: mi
Aliter tis ꝛ benignus in conſcientia. ¶ Vel dic ꝙ li-
ber eſt voluntas et amor iudicis: in quo omnis
iudicandus qui ſcriptus nō fuerit per acceptati
onem ꝛ recōmendationē ꝛ munerum preſentati
onem: vl' als vere neceſſe habet mitti in ignem
ꝛ tribulationē: ꝛ ſine remedio condemnari: quia
ſi quis non dederit more eorū quippiā / ſuſcitaui
ſuper eum prelū.

¶ Capitulū vicēſimūprimū Textus
Et vidi celum nouū et terram noua3
Primū eni3 celū. Mora. Ca. XXII

Moralitas [V]Idi inquit iohannes / celum nouū ꝛ ter
ram nouam. Primū em̄ celū ꝛ prima
terra abijt: ꝛ mare non eſt ¶ Celum al
tu3 ſignificat ſuperiores: terra infima / ſubditos
ꝛ inferiores. Celum ſtellatum ſignificat eccleſia3
vel religionem: vbi ſtelle. i. clare / honeſte ꝛ diſcre C
te perſone debēt lucere per doctrinam ꝛ exēpla.
Terra autē ſignificat ſeculares. Celum igitur ꝛ
terra ſunt hodie noua: quia omnes mundi ſtat⁹
ſunt hodie innouati: ꝛ a bonis primis conſue-
tudinib⁹ immutati: quia ſic moderni ſtatus nō
videntur eſſe illi qui primi. Primu3 enim celum
et terra abijt: ſed pro certo mare iam nō eſt. Eſt
enim ibi facta talis mutatio. i. amaritudo peni-
tētie iā ceſſauit i ſeculo ꝛ in clauſtro. Pſ. Quid Pſal.113.a
eſt tibi mare ꝙ fugiſti ꝛc. Nunc eni3 mare. i. pe
nitentia: iordanis. i. deuotio: fugerunt et defece
runt. ¶ Iohannes ſublatus in ſpiritu in mōn Eodē ca.c
tem magnū ꝛ altum / vidit quanda3 nouam ꝛ no-
bilem ciuitatem / ornatam cum omni lapide p̄ci-
oſo: ita mēſuratā / ꝙ lōgitudo / latitudo ꝛ altitudo
erāt eq̄les: ꝛ erat ciuitas aur̄ mūdū: ꝛ deerat lu-
cerna: ꝛ rēplū ei⁹ in eanō erat: nec ſol nec luna il
li lucebant: quia lucerna eius eſt agnus: ꝛ porte
eius nō claudebant die ac nocte: nihil coinqui
natū intrabit in illam. ¶ Ciuitas iſta moraliter Moralitas
eſt vir perfectus vel beata virgo. Iſta videlicet
in monte alto. i. in eminentia ſanctitatis: ornata
eſt omni lapide precioſo. i. cum gratia et virtute
Vñ dicitur: Omnis lapis precioſus operimen- Ezech.28.c
tum tuum. Iſte igitur eſt menſuratus ꝛ adequa
tus / temperatus ꝛ moderat⁹ in tribus dimenſioni-
bus: ſc3 longitudine fidei / ꝛ in altitudine ſpei / ꝛ
in latitudine charitatis. Eſt em̄ i fide neceſſaria
mēſura: q2 nō pl⁹ ſape ꝙ oportet ſape. In ſpe etiā Roma.12.a
ne forte ſpes degeneret in preſumptione. Et i ā D
in amore: ne forte exeat terminos ad corrupti-
onem: ꝛ ideo tota ciuitas. i. totus homo debet
eſſe aur̄ mundū. Aurū dico: ꝛ ideo dico / ꝙ lucer
na eius eſt agnus: q2 vere claritas agni. i. ſciētia
deb3 hominem illuminare et illuſtrare per ſpiri
tualem diſcretionem. Debet habere cor mundū
ꝛ ideo nihil coinquinatum. i. nullu3 vitiū debet
intrare in eum per opera vel conſenſus. Dicitur
etiam habere templū ſuū: ꝛ nihil adorare / nihil
credere niſi deum. Porte etiam eius / ſc3 voluntas
et ſenſus debēt eſſe aperte: ad recipiendū bonā
doctrinā ꝛ bona exempla. Vñ zachari. Aperi li- Zach.11.a
bane portas tuas. ¶ Vel dic ad literam / ꝙ por Aliter
ta debet eſſe aperta omnibus per hoſpitalita-
tē. Unde Iob: Foris nō manſit peregrinus: ho Iob.31.d
ſpitiū meū viatori patuit. Illud maxime habu-
it beata virgo: quia ſemper eſt aperta ad recipiē
dū ad miſericordiā peccatores. ¶ Vel dic ꝙ ci Aliter
uitas iſta eſt eccleſia vel religio: vbi debet eſſe ci
uiū vnitas: que reuera debet eſſe ornata virtutib⁹
debet eſſe munda / aurea / menſurata: et diuinis
gratijs illuſtrata: cuius rēplū et lux debet eſſe de
us: quia nullus alterius fides vel ſapientiam de-
bet recipere. Cuius tamē contrariū faciunt mo-
derni eccliaſtici audiendo leges. Semper debet
eſſe aperta. Nō claudit em̄ per terminos huius
vite: ſed aperta eſt ad recipiendū fidem et peni-
tētiā peccatorū. Unde illud predictū: Foris nō Iob.31.d
manſit peregrinus ꝛc. Nullus coinquinatus vl'

E ſimoniacus debet intrare in eaz:nec ad ei⁹ offi
cia promoueri. Sed hodie proh dolor verifica-
Tren.1.d tur illud Tren. Uidi gentes ingreſſas ſanctu
rium tuū: de quibus pceperas ne intrarent eccle
ſiam tuam. Dilata ſi vis ſicut in precedenti capi
Aliter tulo. ¶ Uel expone de gloria eterna: vbi non
itrat aliqs coinqnat⁹: vbi ē claritas indefectibi
Eodē ca.d lis. ¶ Ciuitas noua hierl'm quā vidit iohānes
habebat muꝝ magnū et altum: in quo duodeciz
erāt porte: poſtea quelibet duodecim habuit an
gulos: ⁊ nomia duodecim filioꝝ iſrael in portis
ſingulis erant ſcripta: et erat ciuitas in quadro
poſita: et longitudo ei⁹ tāta quanta ⁊ latitudo
latera eius erant equalia. Hic dicitur etiaz ꝙ du
odecim porte duodecim magarite: ſingule por
te erant ex ſingulis margaritis. Illam eñ qdaꝫ
angelus cum arundine aurea menſurauerat: ⁊
Moralitas in ſuis partibus adequauerat. ¶ Per iſtaz ciui
tatem/id eſt ciuium vnitatem/ eccleſiam intelli-
Ps.86.a gimus. De quo Pſalmiſt. Glorioſa dicta ſunt
de te ciuitas dei. Murus iſtius ciuitatis ſignifi
cat fidem chriſti: que eſt murus inexpugnabilis
Lu.22.d ciuitatis. Unde Luce. Ego rogaui pro te vt nō
deficiat fides tua. Per duodecim portas intel-
ligunt duodecim apoſtoli: ⁊ quicunqꝫ boni pdi
catores ⁊ prelati: qui p eo porte dicte ſunt: quia
per eos fideles murū ⁊ ambituz ciuitatis.i. fidē
Is.26.a eccleſie intrauerūt. Unde Eſa. Aperite portas
iuſticie: ⁊ ingredietur gens iuſta. Margarite eti
am que ſunt candide/ confeſſores dicti ſunt: p
eo ꝙ per caſtimoniā ⁊ innocentiā canduerūt/⁊ p
Mat.13.f ſapientiā ſplenduerunt. Unde chriſtus dici po-
tuit ſimilis homini patrifamilias/querenti bo-
nas margaritas. Per duodecim angulos intel
ligim⁹ duodecim articulos fidei: qa qlibet por
ta.i. qlibet angelus vł bonus predicator vel p-
lat⁹/duodecim angulos habet.i. duodecim ar
ticulos fidei credit. Articuli vero fidei anguli di
cūtur/pro eo quia in ipſis ſcꝫ in lapidibus angu
larib⁹ totius vite cōgeries continetur atqꝫ ſuſti
Joſue.4.a netur. Unde Joſue: Elegerunt de medio aluei
duodecim lapides duriſſimos. Per duodecim
filios iſrael ⁊ per eorū nomina intelligo fidem ve
teris teſtamenti/⁊ omniū patriarchaꝝ: quia p
certo ⁊ duodeciz anguli ⁊ duodecim patriarcha
rū nōia in portis ſūt: ad denotādū ꝙ duodeciz
apli ⁊ duodecim patriarche cū eoꝝ ſeqcib⁹/duo
decim articulos fidei crediderūt: ſimulqꝫ in ean
dem fideꝫ ⁊ apoſtoli ⁊ patriache conuenerunt.
Ideo tā apoſtoli ꝙ patriarche duodecim eſſe di
cūtur: p eo ꝙ eadem fides duodecim articulo-
rū ab ipſis creditur ⁊ habetur. Unde in Geneſi:
Ge.42.c Duodecim fratres vnius patris filij ſum⁹. Iſta
eñ ciuitas ſcꝫ eccleſia/dicitur quadrata per q-
tuor virtutū cardinaliū quadraturā: mēſurata p
debitā regiminis prelaturā: dicitur adequata p
debitā iuſticiam ⁊ cenſuram: quia pro certo late
ra ipſius ciuitatis.i. pſone/debent inter ſe eqli-
tatem habere: inquantū proporcionabiliter de-
bent in gradu ⁊ ſtatu ꝯuenire inuicem. Dico igi
tur ꝙ ciuitas muro fidei circūcincta per qua- E
tuor virtutes quadrata: ⁊ ab ipſo angelo teſta-
menti arundine ſue occulte diſpoſitionis in ſuis
perſonis pporcionabiliter adequata: duodecim
portas.i. duodecim apoſtolos cū duodecim an-
gulis.i. cū duodecim articulis fidei habuit: in q-
bus etiam nomina filioꝝ iſrael.i. antiquoꝝ pa-
trū fidem cōtinuit: ⁊ ſic vtrāqꝫ fidem noui ⁊ vete
ris teſtamenti ſimul conuenire monſtrauerunt
⁊ ſic etiā chriſtus eſt paterfamilias: qui pfert de Mat.13
theſauro ſuo vetera ⁊ noua. ¶ Uel dic ꝙ iſta ci Aliter
uitas eſt anima: in qua ſcꝫ intellect⁹ eſt rex/⁊ vo
luntas regina / populus potentie ſenſitiue: que
murum diuine gratie ⁊ protectionis cōtinent: ⁊
duodecim portas.i. duodecim apoſtoloꝝ doctri
nas tenet: duodecim angulos.i. duodecim arti-
culos fidei credit: ⁊ nomina duodecim patriar-
charum/⁊ ſanctorum patrum nomina ⁊ exēpla
per imitationem oſtendit. Que per qtuor vir-
tutes eſt quadrata/per iuſticiam adequata/per
temperantiā debite menſurata. Unde Eſa. Ex- Is.42.
tendetur ſuper eū menſura. ¶ Uel dic ꝙ ange- Aliter
lus qui menſurat ciuitatem/eſt bonus prelatus
qui cum menſura aurea.i. mediāte iuſticia ⁊ pru-
dētia debet eccleſiam ſibi cōmiſſam ⁊ etiā ſubdi
tos menſurare: ⁊ quantū pficiant vel deficiāt co
gitare: vt ſic poſſit eos ſm merita in officijs et
beneficijs pmouere. ¶ Ciuitas noua hieruſalē Eodē ca.
habebat in ſuis partibus ſcꝫ orientali/aquilona
ri/occidentali/auſtrali duodecim portas: qa ſcꝫ
ab oriente erāt tres porte: ab occidente ſimiliter
tres ptendebant: ab auſtrali ſimiliter tres ⁊c.
ſic cōcludebat portis duodecim ⁊c. ¶ Iſta q Moralitas
iam de hieruſalez dicta ſunt/myſtice intelligi et
aliter poſſunt. Sic enim perfectus homo mora D
liter habet quatuor portas.i. quatuor cardina-
les virtutes: ſcꝫ orientalem que eſt pars lucida: ⁊
hec ē prudentia. Aquilonarem que ē pars ꝯſtri
cta et ſolida: ⁊ hec eſt fortitudo ſeu ꝯſtantia. Oc
cidētalē que eſt pars frigida et humida: hec eſt
temperantia. Meridionalem q eſt pars feruida
⁊ hec eſt iuſticia: qa pro certo homo iuſtus ſeu
ciuitas anime vel cordis religio/vel eccleſia de
bet habere prudentiam ad illuminandum tāꝗ
orientem. Fortitudinem ad mala ſuſtinendum
tanꝗ aquilonem. Temperātiā ad proſperis be
ne vtendum tanꝗ occidētem. Iuſticiā ad mala
puniendū tanꝗ meridionalem parteꝫ feruidam
⁊ vrētē. Uñ Ezech. Apparuit rota vna ſup terrā Ezech.1.b
habēs qtuor facies.i. qtuor ꝟtutes cardiales: ꝗ
qlibet illarum partiū ſeu ꝟtutū habet tres por
tas.i. tres particulares virtutes: quia orientalis
prudentia habet portam ſapientie: per quā in-
trat noticiam ſuperiorū. Portā ſcientie/per quā
intrat noticiam reꝝ inferioꝝ. Portā ꝯſilij/p quā
intrat noticiā actuū et agibiliū exteriorū. Uñ di-
citur: Tres ſunt qui teſtimoniū perhibent in ce- 1.Jo.5.a
lo/id eſt tres ſunt virtutes que celeſti ſubmini-
ſtrant prudentie: vt de viro prudenti dicatur il-
lud: Dauid ſedet in cathedra ſapientiſſimus in 2.Reg.21

B ter eos. Item aquilonaris fortitudo tres ſimili
ter habet portas.i.tres alias particulares virtu
tes: per quas ingreditur ciuitatem mentis: ⁊ iſte
ſunt humilitas/ſpes et oratio. Spes eni atten-
dit ad premiū. Oratio pcurat adiutorium. Hu
militas debilitat aduerſariū. Iſtis eni trib⁹ vir
tutibus roboratur fortitudo mētis ⁊ corpis. Et p
iſtas tres portas intrant merita domum cordis
Unde de iſtis tribus partibus fortitudinis po-
2.Re.23.c teſt dici illud: Irruperunt tres fortes caſtra phi
liſtinoꝝ ⁊c. Item occidētalis temperantia ha-
bet tres portas.i.tres virtutes theologicas par
ticulares: ſcʒ timorem/quo temperantur cordis
vanitates. Abſtinentiā qua temperātur carnis
voluptates. Paupertatem voluntariā/qua tem
Iſa.40.c perātur rerū ſuperfluitates. Et ſic poteſt dici de
temperantia illud quod dicit. Eſa. Q̄s ipſe ap
prehendet tribus digitis molem terre ⁊c. Iteʒ
meridionalis iuſticia ſimiliter habet tres por-
tas: id eſt habet tres ſpeciales virtutes: ſcʒ libe
ralitatem/que premiat bonos: ⁊ ſeueritatē/ que
ſententiat malos ⁊ peruerſos: equitatē que iudi
cat inter vniuerſos. Unde iuſticia poteſt dici
3.Re.7.b illud atrium maius rotundū: quod habebat or-
dines de lapidibus ſectis. Iuſticia enim atriū
maius dicitur: quia maior ⁊ vtilior ceteris vir-
tutib⁹ perhibetur. Dicitur etiam rotūda: quia
iſta debet eſſe plena ⁊ vera: ⁊ nunq̄ per fallaci-
am obliqua/et per diſſimulationē variaʒ angu-
loſa. Tres etiā ordines dicūtur habere: inquan-
tū tres partes ſue ſeu virtutes predicte ſemp de-
D bent cōcomitare. Iſte igitur ſunt duodeciʒ par-
tes porte/per quas intrat ad animā ſpūſſanct⁹
⁊ gratie et virtutes: q̄a pro certo per portas pru
dentie intrat deus ad nos erudiēdū. Per portas
fortitudinis intrat ad nos roborandū. Per por
tas temperātie intrat ad nos mūdificādū. Per
Pſ.117.c portas iuſticie intrat ad nos iuſtificādum. Un
Dauid in Pſ. Aperite mihi portas iuſticie. Et
Eccl.25.a de tali triplicitate dicitur illud Eccleſiaſtici: In
Aliter tribus beneplacitū eſt ſpiritui meo. ¶ Uel dic
q̄ ciuitas eſt eccleſia. Porte duodecim ſignifi-
cant fidē/que duodecim articulos habʒ: ſed iſte
porte in tres diſtinguuntur: pro eo q̄ in qua-
tuor plagis terre circunquaq; eſt eccleſia ſeu fi
deles: vt trinitatis myſteriū credatur: ⁊ fides ip-
Aliter ſius teneatur. ¶ Uel dic q̄ ciuitas eſt homo: q̄
in oriente puericie/in aquilone adoleſcentie/in
meridie iuuentutis/in occidēte ſenectutis: neceſ
ſe eſt q̄ tres portas habeat.i.q̄ ſancte trinitatis
fidē credat: vel tres portas: id eſt tres virtutes the
ologicas: ſcilicet fidem/ſpem/et charitatem ha
beat. Uel tres portas/id ē mūdiciā cordis/oris
Eccl.25.a ⁊ operis gerat: vt dicat illud predictum: In tri-
Eodē ca.a bus beneplacitū eſt ſpūi meo. ¶ Noua ciuitas
hierlm multa duodenaria cōtinebat. Cōtinebat
enī duodecim ſtadia/duodeciʒ portas/ duodecī
angulos.xij. lapides p̄cioſos.xij. nomia aplōꝝ
Moralitas xij. nomina filiorum iſrael. ¶ Cum dictum ſit
q̄ ciuitas animam ſignificet: ſciendum eſt q̄ per
ſtadia que dicuntur a ſtando/intelligitur ſue p- C
ſeuerantie ſtabilitas. Per fundamenta que ha-
bet/ intelligitur virtutum cardinalium firmitas
Per portas eius intelligitur ſacramentorum
valitas. Per lapides precioſos intelligitur ſua
rum virtutum moraliuʒ nobilitas. Per apoſto-
lorum nomina/doctrine apoſtoloꝝ auctoritas.
Per nomina filiorū iſrael/ſanctorum patruʒ et
ſuoꝝ exemplorum ſanctitas ſiue bonitas. Iſte
ſunt partes ciuitatis moralis/id eſt anime: ſine
quibus non diceretur neq; hieruſalem neq; no
ua: que deus ſpiritualiter continet. Hieruſalem
id eſt pacifica: et noua/ id eſt gratioſa et placida
debet dici. Unde dicitur: Uidi ciuitatem ſanctā Apoc.21.a
hieruſaleʒ de celo deſcendenteʒ. Sed quid? In
omnibus iſtis perfecte anime partibus debʒ nu
merus duodenarius/per quem fides catholica
intelligitur/relucere. Numer⁹ duodenari⁹ duo-
decim fidei articulos ſignificat: quos pro certo
in omnibus actibus anima ſancta portat: quia
reuera nulla pars ipſius ſufficiens eſſet/niſi ibi
fidei veritas reluceret: quia nec porte ſenſuū/nec
fundamenta virtutum cardinalium / nec lapi-
des precioſi virtutum moralium/anguli ſacra
mentorum/nec nomina ſeu doctrina apoſtoloꝝ
nec exempla ſanctorum patrum proficiunt/niſi
duodenarius fidei ſemp aſſit. Unde dicit Apo- Heb.11.a
lus: Sine fide īpoſſibile eſt placere deo. ¶ Uel Aliter
dic q̄ iſta ciuitas eſt eccleſia: cuius ſtadia que ip
ſum menſurauerunt/fuerunt angeli: fundamen
ta fuerunt patriarche. Porte fuerunt apoſtoli.
Anguli fuerunt virtutes. Lapides precioſi fue-
runt virgines et confeſſores. Apoſtoli ſunt pre-
lati et predicatores. Filij iſrael ſunt omnes fide D
les. In iſtis autē omnibus duodenarius nume
rus id eſt fides catholica reſplenduit: et in ipſis
fidei veritas ſemper fuit. ¶ Uel dic q̄ iſte duo- Aliter
denarius numerus eſt nobis ſtadium ad currē-
dum: fundamentum ad ſuſtinendum: porta ad
intrādum: angulus ad fortificandum: lapis p̄-
cioſus ad nos ditandum: aplōs ad nos docēdū
patriarcha ad nos ſpiritualr̄ generandū. ¶ Ui Eodē ca.f
dit ioannes ciuitatem nouam/cuius platee erāt
ex auro puriſſimo: perlucide tanquam vitrum
cuius fundamentum erat ornatuʒ omni lapide
precioſo. Ibi enim nominat duodecim lapides
precioſos / quibus eſt ornatum fundamentum
ciuitatis. Primus lapis fuit iaſpis. Secundus
ſapphir⁹. Tertius calcedoni⁹. Quartus ſmarag
dus. Quintus ſardonius. Sextus ſardius. Se-
ptimus cryſolitus. Octau⁹ beryllus. Nonus
topazius. Decimus cryſopaſſus. Undecimus
hyacinth⁹. Duodecimus amethyſt⁹. ¶ Iſta ci Moralitas
uitas eſt anima vel quilibet vir perfectus: cuius
platee conſcientie debent eſſe auree per ſanctita
tem: ſeu vitree ſeu lucide p ſapiētie claritatē. Fū
damentum enim cordis ſui debet habere duo-
decim ornamenta: duodecim virtutes figura-
tas in iſtis duodecim lapidibus precioſis: vt ſic
proprie ſit illud fundamentum ſicut vas auri ſo Eccl.50.b

E lidum/oꝛnatũ omni lapide pꝛecioſo. ¶ Eſt igit
Jaſpis. pꝛimus lapis iaſpis: qui phantaſmata fugat/et
incantatoꝛib⁹ reſiſtit: ſedes oculoꝛum purgat/et
viſum acuit. Hec eſt fides/que eſt pꝛima aliarũ
Heb.11.a virtutum: quia ſm Apoſtolum: Sine fide impoſ
ſibile eſt placere deo. Jſta enim eſt que phantaſ
mata/id ē demonia fugat: et incantatoꝛibus/id
eſt hereticis obuiat: oculum coꝛdis/id eſt viſum
Eſa.54.c diſcretionis acuit atq; purgat. Unde Eſa. Po
nam iaſpidem pꝛopugnacula tua ¶ Secundus
Sapphirus lapis eſt ſapphirus: qui celeſtem habet coloꝛem
ꝛ ſm Diaſcoꝛidem/ virtutem letificatiuam/per
quam ſignificatur ſpes que tota eſt lucida: ꝛ ce
leſtis/inquantum celeſtia ſperat bona: que etiaʒ de
ſolatos letificat: ꝛ ideo de hoc dicit dominus
Eſa.54.c anime vel eccleſie: Fundabo te in ſapphiris.
Calcedoni⁹ ¶ Tertius lapis eſt calcedonius: qui ſm Diaſ
coꝛidem facit vincere cauſas: ꝛ calefactus attra
hit paleas: per quem intelligitur charitas/que
aliarum virtutũ eſt ſeruatrix: que cauſas/id eſt tē
tationes vincit: ꝛ que paleas/id eſt infimos ad
1.Coꝛ.13.c. ſalutem trahit. Unde dicit Apoſtolus: Chari
Smaragd⁹ tas oīa ſuffert. ¶ Quartus lapis eſt ſmaragd⁹
qui eſt viridis coloꝛis/confoꝛtans oculos: ꝛ qui
viſum ꝯfoꝛtat: ꝛ poꝛtanti ſe dat pſuaſoꝛia v̾ba:
ꝛ diuinare volentibus valet ſm lapidarium. Et
ꝑ iſtum intelligitur pꝛudentia: que oculos alioꝝ
confoꝛtat/inquantum delectabile eſt videre homi
nem pꝛudentē. Uiſum intellectus ſeruat: verba
pſuaſoꝛia ꝛ eloquētia dat: diuinare ꝛ pdicare vo
lētes ſuper omnia iuuat. Jſta enim eſt pꝛima car
dinaliũ virtutũ/quam homo ſumme debet appe
tere. ſ. pꝛudentiā: ꝛ hoc qꝛ ſine iſta cetere parum
F noſcunt valere. Jdeo bene docet ſapiens: Di
Pꝛo.7.a ci ſapientie/ſoꝛoꝛ mea es: ꝛ pꝛudentiā amicā me
Sardonius am vocam. ¶ Quintus lapis eſt ſardonius: q̄
luxuriam depellit: ꝛ hominē humilē ꝛ pudicum
facit: ꝛ ſignificat temperantiā: que luxuriā/id eſt
oēm ſupfluitatem tollit: humilitatē ꝛ pudicitiaʒ
ſemper gignit. De qua Pꝛoſper in libꝛo de vita
ꝯtemplatiua ait: Temperātia facit hominem ſo
bꝛium/parcum/moderatū ꝛ pudicū. Hec enim
libidinis affectum temperat: deſyderia ſctā mul
tiplicat/vitioſa caſtigat: inter nos cōfuſa oīa
oꝛdinat: pꝛauas cogitationes remouet: ſanctas
inſerit: voluptates extinguit: ꝛ totum hominez
Sardius temperat ꝛ componit. ¶ Sextus lapis eſt ſardi
us: qui ſanguinei coloꝛis ē: in cui⁹ pſentia onyx
lapis maleficiis nō poteſt nocere: timoꝛē pellit: ꝛ
hoīez audacē facit. Jſte ſignificat foꝛtitudinē: qꝛ
ꝓ certo iſte coloꝛis ſanguinei debet eſſe: inquā
tum ꝓpꝛium ſanguinem fundere non ſolet ti
mere: quinimmo ſolet timoꝛem pellere: ꝛ homi
nem audacem facere: ꝛ nocumentum onycis/id
eſt tentationem diabolicā reſiſtendo refrenare.
Unde Ambꝛoſius libꝛo pꝛimo de officiis de foꝛ
titudine dicit: ꝙ foꝛtitudo virtutes cuſtodit: iu
ſticiam ſeruat: contra vitia eſt inimica: ad laboꝛē
foꝛtis: ad pꝛicula rigida ꝛ aduerſa. ¶ Septimus
Chꝛyſolith⁹ lapis eſt chꝛyſolith⁹/ignem velociſſime rapiēs

qui demones fugat ꝛ terret: ꝛ timoꝛes noctur
nos pellit. Et iſte ſignificat iuſticiaʒ/que igne ʒē
li ꝛ ſeueritatis faciliter concipit: demones. i. ma
leficos hoīes tollit: ꝛ timoꝛe maloꝝ ſublato/pa
triam ſecuram reddit. Unde de iſto lapide ſcilʒ
de iuſticia ꝛ iuſto homine dicitur illud Danielis Dan.10.a
X. ipſe vidit filium hominis: cuius coꝛpus erat
quaſi chꝛyſolith⁹. ¶ Octauus lapis eſt beryll⁹ Beryllus
cuius virtus ſm Diaſcoꝛidem eſt contra pericu
la hoſtium: ꝛ contra inimicum hominē inuictū
facit: ꝛ inter beryllos ille qui eſt pallidioꝛ/eſt me
lioꝛ: per quem intelligitur patientia: que inter li
tes ꝛ pericula ſumme valet: quia ſicut dicit Se
neca: Cuiuſlibet doloꝛis remediū eſt patientia.
¶ Nonus lapis eſt topaʒius/ſiue topaʒion in Topazius
declinabile/lapis clariſſimus: qui ſm Lapidariū
ad ſanguinē ſtringendū/ꝛ ad aquam bullire nō
permittendum valet: omnium lapidum ſuperat
claritatem. Et ſic iſte ſignificat caſtitatem: que
eſt pꝛoculdubio virtus rara: quia rara auis in
terris ꝛ nigro ſimillima cygno: que ſanguinē lu
xurie reſtringit: ꝛ feruoꝛem ꝯcupiſcentie compe
ſcit: ꝛ aliarum virtutum pulchꝛitudinē antecedit
Unde dicitur: O ꝙ pulchꝛa ē caſta generatio cū Sap.4.a.
claritate. ¶ Decim⁹ lapis eſt chꝛyſopaſſus: quē Chꝛyſopaſſ.
lux celat/ꝛ pꝛodit obſcuritas. Jn obſcuro enim
ſplendet: ꝛ ſub diuo poſitus eius claritas abſcō
ditur atq; pallet: ꝛ iſte eſt humilitas que ſub di
uo/id eſt in hominis apparentia nō querit ſplē
dere: ſed in obſcuro. i. in abſcondito ꝛ ſecreto: qꝛ
ꝓ certo humilitas obſcuritatem querit: ꝛ omnē
hominis pꝛeſentiam/omnemq; vanam gloꝛiam
ſemper fugit. Unde illud Matth. Jntra cubicu Mat.6.a
lum tuum: ꝛ oꝛa patrem tuum qui in celis eſt/q̄
videt in abſcondito. ¶ Undecimus lapis eſt Hyacinth⁹
hyacinthus/qui eſt lapis ſm tempoꝛa conditio
nem mutans: quia ſm ꝙ tempus eſt turbidum
vel ſerenum/lapis iſte fit ſerenus et turbidus.
Et ſignificat virtutem diſcretionis: que ſm bo
na tempoꝛa ꝛ perſonas ſe ſolet mutare: ꝛ vnam
cum vno/ꝛ aliam cum alio: nunc clara et affa
bilis/nunc obſcura ꝛ triſtabilis debet eſſe. Uel
dic ꝙ iſta eſt comparatio/que nouit cum flenti
bus flere/ꝛ cum gaudentibus gaudere: exemplo
Apſi q̄ dicebat: Oībus oīa fact⁹ ſum. ¶ Duo 1.Coꝛ.9.d
decim⁹ lapis ē ametbyſt⁹/lapis violaci⁹ in colo Amethyſt⁹
re: q̄ ſm Diaſcoꝛidē valet ꝯtra ebꝛietatē: boniʒ
ꝯfert intellectū: ꝛ hominē facit vigilē. Et iſte ſi
gnificat ſobꝛietatē/q̄ ad l̾am ebꝛietati reſiſtit:
hominē vigilem ꝛ diligentē efficit: malas ꝛ im
mundas cogitatiōes repellit: ꝛ intellectū acuit.
Uñ Leo papa in ſumma: De abſtinētia ꝓdeūt
caſte cogitatiōes/rōnabiles volūtates/ſalubꝛia
ꝯſilia. Per hanc eñ caro ꝯcupiſcēs moꝛit̾/ꝛ ſpi
ritus v̾tutibus innouat̾. ¶ Jſta ſunt duodeciʒ
hominis fundamēta/ſeu duodecim fundamēta
noſtre ꝯſciētie vel gratie/vel etiam eccleſie oꝛna
mēta: ꝛ duodecim lapidū pꝛecioſoꝛum. i. virtutum
ſpiritualium paramenta: ita ꝙ cuilibet homini
ſic fundatoꝛ/vel ipſi eccleſie ſic a deo ſtabilite

A veſtetiã cuilibet prelato: qui eſt ſubditorũ ſeu ec-
Ezech.28.c cleſie fundamentũ: poteſt dici illud Ezech. Om
nis lapis precioſus opertimentũ tuũ: ſardius/to
pazius/ iaſpis/ cryſolitus et onyx/beryllus/ſa-
phirus ⁊ carbunculus et ſmaragdus: vt de tali-
Ps.86.a bus fundamẽtis dicat illud Pſal. Fundamen
ta eius in montibus ſanctis.

¶ Capitulum viceſimumſecundũ te xtus: Et oſtendit mihi fluuium aque vite ſplendidum tanq̃ cryſtallum. Moralitatum Ca. XXIII

Apoca.22.a Sicut dicitur in Apoca. Ciuitas noua
nouũ habebat templũ: nec ſole nec lu-
na egebat: quia ipſam dominꝰ illumi-
nabat. Et lucerna ipſius agnꝰ erat. Iſta eñ nul
lam prorſus habebat noctẽ: porte eius nullate-
nus claudebant: ⁊ nullus coinquinatus aut ab
ominationẽ aut mendaciũ faciens illuc ingredi
ebatur: immo canes et venefici/impudici/homi
cide/ſeruientes idolis/et mendacia facientes fo
ris eiiciebant: quia ibi erat ſedes dei ⁊ agni/⁊ ſer
ui eius ad ſeruiendũ ei: ad videndũ faciem eius
Allegoria omnes ibi ſolũmodo admittebant. ¶ Iſta poſ
ſunt allegorice dici de eccleſia vel religione: qꝛ
pro certo iſta non debet habere vel querere tem
plũ/id eſt cuiuſcũq; hypocriſis vanitatẽ: ſolem
id eſt mundane glorie claritatẽ. Lunam/id eſt
mũdane proſperitatis mutabilitatẽ et eclipſibi
B lem facultatẽ: quia pro certo ſolum deum debet
habere pro lumine: et ſtolam agni/id eſt chriſti
gratiam debet appetere pro lucerna: quia eccle
ſia vel religio a deo debet illuminationẽ accipe
re: mundi lumen aut gloriã non querere: ſed lu-
cem que chriſtus eſt/ſolũmodo affectare. Pſal.
Pſal.118.o Lucerna pedibus meis verbum tuum: ⁊ lumen
ſemitis meis. Porte illius debent eſſe aperte: qꝛ
porte eius ſpirituales debent eſſe aperte ad reci
piendum peccatores ad fidẽ ⁊ ad penitentiam:
quia iſta non debet claudere gremiũ penitenti:
et dignos ad officia vel beneficia admittendũ.
Eſa.26.a Unde Eſa. Aperite portas: ingredietur gens iu
ſta/cuſtodiens veritatẽ. Porte ipſius materia-
les ad pauperes ſuſtentandũ/et hoſpitalitatem
indigentibus faciendũ: vt ſic dicatur illud Iob
Iob.31.d Foris non manſit peregrinus: oſtium meũ via-
tori patuit. Unde verſificator ait: Porte patẽs
eſto: nulli clauderis honeſto. Quia reuera ſerui
dei et agni/id eſt viri iuſti: debent infra portas
eccleſie per promotionez admitti: vt ibi poſſint
deo ſeruire: et faciem eius contẽplari: vt dicitur
Pſal.117.c in Pſal. Aperite mihi portas iuſticie: ingreſſus
in eas cõfitebor domino: hec porta domini: iu-
ſti intrabunt in eã. Nullus tamẽ immũdus aut
peccator ibidẽ recipi debet: quinimmo canes/id
eſt inſatiabiles/cupidi ⁊ auari: venefici id eſt pe
ſtiferi: immũdi id eſt luxurioſi: homicide id ẽ de
tractores: ⁊ malefici ⁊ idolatre/id eſt ſuperſtiti-
oſi/et heretici/⁊ ſortilegi debẽt foris extra eccle

ſiam impromoti relinqui. Non eñ dignũ eſt q̃ C
tales ad fidem dei et agni/id eſt ad ſtatũ eccleſi-
aſtice dignitatis aſcendant: vel q̃ ad portas ec-
cleſie introeant. Pſal. Quibꝰ iuraui in ira mea Pſal.94.b
ſi introibũt in requiẽ meam. Cuius tamẽ proh
dolor ſit hodie oppoſitũ: quia mali per portas
eccleſie introducũtur: boni vero et ſerui domini
ab eccleſie beneficiis repelluntur. Unde dicitur
Uidi gentes ingreſſas ſanctuariũ tuum. de qui Treñ.1.d
bus preceperas ne intrarent eccleſiam tuam.
¶ Uel dic q̃ iſta ciuitas eſt paradiſus: vbi non Aliter
eſt templũ manufactũ: nec ſol nec luna: quia ſpe
culũ eius in eternũ eſt deus ipſis luminare ⁊ lu-
cerna. Iſta eſt ciuitas/ que vſq; ad finem ſeculi
apertas habet ianuas: ſolos tamen ſeruos dei
recipit: coinquinatos ⁊ peccatores alios nõ ad
mittit: quia ſm Augu. ſicut nulli digno negabi-
tur: ita nulli indigno conferet. ¶ Uel dic q̃ in Aliter
malo ſignificato talis ciuitas eſt aĩa peccatrix/
vel eccleſia moderna: quia iam nõ eſt templum
deuotionis/vbi deficit ſol diſcretionis: vbi ceſſat
luna recte compaſſionis: vbi nõ claudũtur por-
te ſenſuum delectabiliũ: nec porte beneficiorum
claudũtur ambitioſis/ ſeu munera apportanti-
bus. ¶ Uel dic q̃ ciuitas eſt verbũ iuſti: in quo Aliter
eſt ſedes dei et agni per gratiã: que a deo illumi
natur per fidem et ſapientiam: ita q̃ non habet
noctẽ/id eſt errorem aut ignorantiã: nec querit
templũ/id eſt eccleſiaſticam dignitatẽ: nec ſolẽ/ D
id eſt mundane ſcientie claritatẽ: nec lunã/id eſt
mũdane opulentie facultatem. Portas cordis
et ſenſuũ habet apertas: ad recipiendũ res que
ad ſalutem ſunt neceſſarie. Uerũtamen nihil co
inquinatũ/id eſt nulla mala cogitatio aut affe-
ctio mala debet ibi recipi per alicuius male cõ-
placentie voluptatem. Unde illud Matt. Ele- Mat.13.f
gerunt bonos in vaſa ſua: malos autẽ foras mi
ſerunt. ¶ Uidit ioannes fluuiũ aque vite ſplen Eodẽ ca.a
didum tanq̃ cryſtallum in medio platee ciuita
tis: procedentẽ de ſede dei viui ⁊ agni: et ex vna
parte fluminis lignũ vite: afferens fructus duo
decim per menſes ſingulos: reddens fructus ⁊
folia ſua ad ſanitatẽ gentium. ¶ Per iſtum flu Moralitas
uium intelligitur voluptas eterne glorie: que ſa
nat/potat ⁊ refrigerat beatos: et que in ciuitate
dei/id eſt paradiſi de ipſa ſede maieſtatis diuine
immediate influit. Pſal. Torrente voluptatis Pſal.35.b
tue potabis eos: quoniã apud te eſt fons vite.
Iſte igit̃ fluuius eterne vite vel glorie duas ha-
bet partes/ ſcʒ chriſti diuinitatẽ et humanitatẽ:
quia in iſtis duabus pendet tota contemplatio
beatorũ: ſed ex vtraq; parte iſtius fluminis in-
uenitur lignũ vite/id eſt ex vna natura vitalis/
perpetua et eterna: videlicet natura angelica ex
parte eius diuinitatis: ⁊ natura humana ex par
te ipſius humanitatis. Homo enim ⁊ angelus
ſunt duo ligna vite: que percipiunt viſionem be
atam: et potantur flumine voluptatis eterne.
Unde de quolibet beato dicitur illud pſal. Q; Pſal.1.a

E ipſe ſit tanꝙ lignum quod plantatū eſt ſecus de
curſus aquarū: quod fructū ſuum dabit in tem
Pſ.1.b. poꝛe ſuo. Et folium eius/id eſt decoꝛ eius: nō de
fluet: ideo queciiqȝ faciet/ſemper ꝓſperabunt.
Sed pꝛo certo iſta ligna/id eſt beati: pꝛoferunt
per menſes ſingulos fructus duodecim. Men
ſis enim dicitur a mene quod eſt defectus: eo ꝙ
in quolibet menſe luna deficit: et ſignificat defe
ctus huiꝰ moꝛtalis vite: fructus vero ligni vite/
ſignificant gaudia et pꝛemia paradiſi. Opoꝛtet
enī oſtendere quomodo per mēſes ſingulos/id
eſt contra duodecim defectus quos patitur iſta
vita: ille arboꝛes paradiſi/ſcȝ beati: habent du-
odecim fructus/id eſt duodecim gaudia ſiue ꝓ-
mia: ita vt ſinguli fructus ſingulis menſibus: et
ſingula pꝛemia ſiue gaudia ſingulis huius vite
defectibus applicētur. Menſes igitur/id eſt de-
fectus noſtri: in hac vita ſunt ſex quantū ad ani
mam: ſcȝ obliuio in memoꝛia: in intellectu igno
rantia: in affectu concupiſcentia: doloꝛ pꝛeſen-
tium maloꝛum/ timoꝛ futuroꝛum/ languoꝛ vir-
tutum naturalium. Quantū ad coꝛpus ſunt aliȷ
ſex: ſcilȝ paſſibilitas ſine ſanitate: grauitas ſine
agilitate: obſcuritas ſine claritate/et plena ceci-
tate: condenſitas ſine ſubtilitate: laboꝛ ſine qui-
ete: moꝛs cum neceſſitate. Sed pꝛo certo contra
iſtos duodecim menſes ſeu defectus/ſancti ha-
bēt duodecim fructus/id eſt duodecim gaudia.
F Et pꝛimo ſcȝ quantū ad animā: in memoꝛia fir-
mitatem/ſine obliuionis feruoꝛe: in intellectu ve
ritatem/ſine ignoꝛantie erroꝛe: in affectu ſuffici
entiam/ſine cupiditatis ardoꝛe: in animo volu-
ptatem/ſine triſticia vel doloꝛe: in ſtatu ſecurita
tem/ſine dubio vel timoꝛe: in natura pꝛoſperita
tem/ſine deſyderio vel languoꝛe. Item quantū
ad coꝛpus habebunt ſanctitatem ſine paſſibili-
tate: ꝛ agilitatem ſine ponderoſitate: claritatem
ſine obſcuritate: ſubtilitatem ſine denſitate: qui
etem ſine turbatione: vitam ſine moꝛtis termi-
natione. Et ſic beati qui ſunt ligna vite/per ſin-
gulos mēſes habent ſingulos fructus/remedia
vel pꝛofectus: ita ꝙ quelibet anima poteſt dici
Apoca.12.a illa mulier de qua dicitur: Signum magnum
apparuit in celo: mulier amicta ſole: ꝛ luna ſub
pedibus eius: ꝛ in capite eius coꝛona ſtellarum
Aliter duodecim. ¶ Uel dic ꝙ lignū vite quod ſedet
ſuper oꝛam fluminis dei ſedentis/eſt vir iuſtus:
qui ſuper fluuium deuotionis/ compaſſionis et
compunctionis ſedet: qui fluuius a ſede dei et
agni/id eſt inſpiratione vel influentia chꝛiſti ꝓ-
uenit: quia ꝓ certo ille duodecim fructus ſolet
poꝛtare/id eſt duodecim pietatis opera facere:
ꝛ inde alios recreare: qui fructus/id eſt pietatis
opera ſunt duodecim: ſcȝ ſex ſpiritualia ꝛ ſex coꝛ
poꝛalia: qui in iſtis duobus verſibus continen-
tur. Inſtrue/caſtiga/remitte/ſolare/fer/oꝛa. Ue
ſtio/poto/cibo/recolligo/viſito/cōdo. Ut ſic de
homine pio et fructuoſo dicatur illud Regum:
3.Reg.11.f. ꝙ Abias diuiſit pallium ſuum in duodecim par
tes. Pallium enī bonoꝛum noſtroꝛum tam ſpi-
ritualium ꝙ coꝛpoꝛalium in duodecim partes
diuiditur: quando duodecim pietatis opa a no
bis in alios diffunduntur. Et pꝛoculdubio folia
iſtius ligni/ id eſt verba viri iuſti ad ſanitatem
alioꝛum pꝛoficiunt: inquantū verbis talium aliȷ
boni fiunt. ¶ Uel dic ꝙ illud lignum ſignificat Aliter
crucem cum ſuo crucifixo: quod in medio ciui
tatis eccleſie ſuper fluuium deuotionis eſt ſitum
quia pꝛo certo per menſes ſingulos/id eſt con-
tra ſingulos vitioꝛum defectus ibi inueniuntur
duodecim gratiarum/virtutum et exemploꝛum
fructus. Menſis enim dictus eſt a mene quod
eſt defectus: et ſignificat mundi defectus vel vi
tia. ¶ Eſt enim pꝛimus menſis in anno peccati Ianuarius
ianuarius: qui dicitur quaſi anni ianua: ſignifi-
cans ſuperbiam/que eſt initium et ianua pecca-
toꝛum. Unde illud Eccleſiaſtici: Initium oīs Eccl.10.b
peccati eſt ſuperbia. Et illa pingitur cuȝ tribus
faciebus: eo ꝙ triplex eſt ſuperbia/ſcȝ pꝛeferre ſe
maioꝛibus/paribus et minoꝛibus. Uel eo ꝙ ſu
perbia naſcitur ex tribus cauſis/ſcilicet eminen
tiȷs/diuitiȷs/ꝛ ex gratiȷs naturalibus. Uel iſtas
tres facies habere dicitur: pꝛo eo ꝙ ſuperbꝰ ſu-
pꝛa plures homines valere ſe opinatur. Unde
dicitur: Quatuoꝛ facies vni. Et ideo ſol in aqua Ezech.1.b
rio tunc dicitur eſſe: qui ſcilicet pincerna deo-
rum dicitur fuiſſe: ad denotandū ꝙ ſuperbi ſum
me gaudent in magnatum officiȷs alti eſſe.
¶ Secūdus menſis eſt febꝛuarius: dictus a fe- Febꝛuariꝰ
bꝛe: quia pingitur ſe calefacere ad ignem: et ſi-
gnificat defectum luxurie: qui facit eam per ma-
la deſyderia calefieri/ꝛ febꝛicitare: ꝛ ſemꝑ i igne
cōcupiſcentie eſtuare. Unde illud Eccleſiaſtici:
Uapoꝛ ignis vret carnes eius: ꝛ in caloꝛe foꝛna Eccl.38.c
cis concertatur. Et tunc ſol in piſcibus eſſe dici
tur: quia ſcȝ ſol/id eſt ratio luxurioſoꝛum: in piſci
bus/id eſt in carnis voluptatibus implicatur.
¶ Tertius menſis eſt martius/dictus a marte Martius
deo belli: qui pingitur ſcindens vineam: ꝛ in ip
ſo ſol eſt in ariete: et ſignificat iracundiam: que
contra homines per impatientiam mouet bel-
la: atqȝ vineas/id eſt ſimplices ſcindit ꝛ ledit: et
moꝛe arietis ipſos litibus et cōtentionibus per
cutit et inuadit: verbis et verberibus ꝛ accuſa-
tione non modica ipſos ferit. Eccl. Homo ho- Eccl.28.a
mini ſeruat iram. ¶ Quartus mēſis eſt apꝛilis: Apꝛilis
vbi terra ſe incipit aperire: qui pingitur homo
armatus/vadēs ad bella ſuper equum. Et tunc
eſt ſol in thauro: qui ſignificat peccatū crudeli-
tatis et ſeuitie: quod eſt ſemper armatum ad vin
dictam de aduerſariȷs ſumendam: et moꝛe thau
ri ſemper ſeuitioſe incedit: et terram ſeu patriā
ſuam rapinis et exactionibus alioꝛum vireſce-
re facit. Contra quos dicitur illud Eccl. Non te Eccl.6.a
extollas in cogitatione tua/ſicut thaurus euer-
tens domeſticos tuos. Quia ſicut dicitur ibi-
dem: Qui vindicare vult/ a deo inueniet vindi- Eccl.28.a
ctam. ¶ Quintus menſis eſt maius/a madifica Maius

R nione pluuiarum dictus: qui pingitur iuuenis/
floribus circumſeptus: ſignificans peccatum
laſciuie: quo fatui iuuenes floribus/ id eſt curio
ſis veſtibus et moribus ſe adornant: et nihil ali
ud ꝙ flores mūdane glorie optāt: et delicijs car-
nalibus pre ceteris ſe madidant et humectant
Sap. 2. b. dicentes illud quod dicitur in libro Sapiētie: Vi
no et vnguētis precioſis impleamus nos: et nō
pretereat nos flos temporis. Coronemus nos
roſis anteꝗ̄ marceſcant. Ideo ſol tunc videtur
eſſe in geminis: quia iſti leticiam ſuam gemi-
Junius nant et duplicant. ¶ Sextus menſis eſt Juni-
us: in quo iam terra caleſcit et ſiccatur. Et ideo
prata tunc temporis defalcantur: quia iſte cum
falce ſecando herbam depingitur. Et ſol in cā-
cro eius medio ſubinfertur. Et ſignificat pecca
tum parcitatis et auaricie/ quod eſt in male ſer-
uando: quod ſcȝ facit terram noſtri cordis per
cupiditatem caleſieri/ et incompaſſionē ſecari: et
ꝙ herbas/ id eſt diuitias falcare et amplecti/ et
ſibi per parcitatem retineri curat/ et nihil expē-
dere: omnia autē ſeruat: et ꝙ ſolem/ id eſt animā
in cancro (quod eſt animal retrogradum) in-
trare facit: inquantū ipſum a celeſtibus ad ter-
rena retrogredi procurat. Unde Innocentius
de miſeria humana dicit/ ꝙ auarus nec patien-
tibus compatitur/ nec miſeris miſeretur. Se-
quitur: Iſte eſt qui deo prefert aurum: paradi-
Julius ſo preponit argentum. ¶ Septimus mēſis eſt
Julius: in quo oritur ſtella que dicitur canis: et
B ſol in leonem intrat: in quo maximus regnat
calor: et iſte pingitur quaſi ſegetes ſecans: quia
tunc ſolent arua ſegetibus expoliari: ſignificās
detractionem et inuidiam: quam concomita-
tur canis mordens/ leo ore fetens: id eſt mor-
dax oblocutio/ et fetida inflammatio: quia detra-
ctor et inuidus ſolent ſegetes et virtutes et ſuf-
ficientias aliorum falce ſue lingue truncare: et
ipſos bonis ſuis et honoribus ſpoliare. Unde
Job. 24. b. Job: Agrum nō ſuum demetunt: et vineā eius
Auguſtus quem vi oppreſſerūt/ vindemiant. ¶ Octauus
mēſis eſt Auguſtus: qui dicitur ab augendo: tūc
enim ſegetes triturantur: et grana ſegetum au-
gentur: et ideo iſte blada triturans et excutiens
pingitur: et ſol in ſignum virginis tunc moue-
tur: ſignificans vitium rapine et auaricie/ quod
eſt in male acquirendo: quia auaricia non ceſſat
grana ſegetum/ id eſt diuitias pauperum per
rapinas et vſuras excutere/ et diuitias diuitijs
adaugere/ et ipſos pauperes tribulationibus tri-
turare: et ideo ſol/ id eſt animus talium tūc tem-
poris ſolet virginem/ id eſt ſterilitatem virtu-
Oſee. 10. c. tum ſubintrare. Unde dicitur: Ephraim vitu-
la docta diligere trituram: et ego tranſiui ſu-
per pulchritudinem colli eius. Ephraim enim
interpretatur auguſtus: et deſignat illos qui di
uitias ſuas augere non ceſſant. Unde in Pro-
Prouer. 22. c uerbijs dicitur: Calumniatur pauperem vt di-
uitias ſuas augeat: dabit ipſe ditiori et egebit.

¶ Nonus eſt September/ in quo vina colli- C
guntur: et ideo vindemians/ ſeu in dolijs vina September
fundens depingitur: et ſignificat ebrietatem/
ſeu deliciarum voluptatem: que de vinis et de-
licijs curam gerit. De quo dicitur in Eſa. Ve Eſa. 5. c.
qui potentes eſtis ad bibendum vinum/ et ad ſe
crandum ebrietatem vſꝗ ad veſperam. Et ideo
tunc tēporis ſol intrare librā dicitur: quia iſti ad nihil
aliud vacant niſi ad librandū/ ponderādūꝗ cui
vinū prefertur/ ad ipſaꝗ vina libandum dño ven
tri ſuo. ¶ Decimus mēſis eſt October: in quo October
ſemina in terrā proijciuntur: ideo in forma hoīs
ſeminātis pingitur: quia tūc primos fructus per ſemi
na noua alios recuperare conantur: et ſignificat vi
tium inconſtantie: quod fructus bonorum ope-
rum nō cuſtodit: immo quotidie per ipſum per-
dit illos: et quotidie ſemina bonorum propoſi-
torum recuperare contendit: Ideo ſol tunc in
ſcorpione dicitur: pro eo ꝙ ſol/ id eſt mens tali-
um more ſcorpionis in cauda/ id eſt in fine: a fa
cie/ id eſt a principio/ diuerſificari dicitur: Ita
ꝙ talibus ſeminatoribus poteſt dici illud quod
dicitur in Leuitico: Fruſtra ſeretis ſementem/ Leui. 26. c.
que ab hoſtibus deuorabitur. Iſte enim men-
ſis minꝰ comedit quod ſeminat: ſicut nec ho-
mo inconſtans fructum capit de bono quod in-
choat. Unde in euangelio Luce dicitur: Iſte Luce. 14. e.
homo cepit edificare/ et non potuit conſumma-
re. ¶ Undecimus menſis eſt Nouember: in Nouember
quo tantum frigus viget/ ꝙ poti terre et ani-
malium clauduntur: et labor externus impedi- D
tur. Ideo tunc quieſcunt aues: et amplius ſi ci-
bum habeant impinguantur. Ideo in forma
hominis paſcentis et impinguantis ſuos por-
cos/ et excutientis glandes depingitur. Sol tūc
ſignum ſagittarij peragratur: ſignificans car-
nalem affectionem: et ex frigore indeuotionis
portas cordis et aures claudit: et vires anime ta
liter ſtringit/ ꝙ laborare per bona opera non per-
mittit: quinimmo iſta facit poſſeſſores ſuos qui
eti et ocio vacare: et ſuos/ id eſt filios vel nepo-
tes et conſanguineos carnales diuitijs et bene
ficijs impinguare. Ita ꝙ ſolent pro iſtis glan-
dibus/ id eſt pro terrenis bonis ſuis acquiren-
dis ꝗ̄ plurimū laborare. Unde ſol/ id eſt animꝰ
talium ſagittariorū dicitur percutere: quia cōſtat ꝙ
iſti mali eccleſiaſtici et vſurarij ratione ſue car-
nalis affectionis pro filijs ſuis ditādis/ et etiā ne-
potibus/ ſolent alios ſagittare: et quādoꝗ rapi
nis et exactionibꝰ moleſtare: vt ſic poſſent glan-
des bonorum temporalium excutere et habere
Unde Hieronymus: Quanta mala nos com-
pellit facere carnalis affectus. ¶ Duodecimꝰ December
menſis eſt December: qui corpora frigorum
fortitudine ledit: qui in figura hominis porcum
occidentis pingitur: pro eo ꝙ tunc tēporis por-
ci et animalia que impinguata fuerant occidun-
tur. Sol etiā tūc temporis per ſignū capricorni
vagatur. ¶ Iſte igitur mēſis duniciem et ſeueritas- Moralitas

E tem ſignificat:que ſolet alios frigoꝛe et tribu-
latione percutere: et quoſcunq; poꝛcos/ id eſt.
homines peccatoꝛes et infirmos ſine miſeri-
coꝛdia occidere et coꝛrigere. Sicut ad literam
patet in crudelibus iudicibus et pꝛelatis: qui ſi
ne compaſſione crudeliter puniunt delinquen-
tes:nec quacunq; leui occaſiaone homo deli-
querit/eidem miſereutur. De quibus dicit Se-
neca in libꝛo de Clementia. Crudeles vocabo/
qui puniendi cauſam habent. Iſti igitur capꝛi-
coꝛni dicuntur:quia dato ꝙ quandoq; pꝛe cete-
ris vitijs feriant alios: tamen peccatoꝛes coꝛ-
nu petere et coꝛnu ventilare nimis auſtere no-
Dan.8.b. ſcuntur. Unde dicitur: Ecce hircus capꝛarum
veniebat impetu foꝛtitudinis ſue. Iſti ſunt du-
odecim mali menſes:id eſt duodecim defectus
humani: contra quos pꝛo certo(ſicut iam ſu-
pꝛa dictum eſt)lignum vite/id eſt crux cū crucifi
xo poꝛtat duodecim fructus/ id eſt duodecim
virtutes ſpeciales/et duodecim bona exempla:
vt ſinguli menſes per fructus ſingulos/ id eſt
ſingula vitia per virtutes ſingulas temperen-
tur. ¶ Dico igit̄ ꝙ de iſto ligno vite/id eſt cru-
ce et crucifixo tu potes colligere contra Janu-
arium/ humilitatem in capitis inclinatione:
quia inclinato capite emiſit ſpiritum/id eſt ſu-
perbiam. ¶ Contra Febꝛuarium/ luxurie timo
rem in cutis ſpinea perfoꝛatione/ et in oculo-
rum ad terram depꝛeſſione:quia puncture timo
ris domini in conſyderatione terre/ id eſt moꝛ-
F tis carnis concupiſcētia. Unde dicitur in Pꝛo-
Pꝛouer.15.d uerbijs: Per miſericoꝛdiam et fidem purgan-
tur peccata: per timoꝛem domini declinat om-
nis a malo. Mens iuſti meditabitur obedien-
tiam:os impioꝛum redundat malis. ¶ Contra
Martium/ iracundie patientiam in auris au-
ſcultatione:quia dato ꝙ impꝛoperia multa au-
1.Petri.2.d. diſſet:tamen cum malediceretur non maledice-
bat:cum pateretur non comminabatur. Trade
Pſal.37.c. bat autem iudicāti ſe iniuſte/dicens illud Pſal.
Ego autem tanꝙ ſurdus non audiebam;et ſi-
cut mutus non aperiens os ſuum. ¶ Contra
Apꝛilem vindicte et ſeuitie/ collige miſericoꝛ-
diam/ in benigna lingue locutione: in hoc ſci-
licet ꝙ crucifixoꝛibus miſericoꝛditer indulſit:
dans exemplum de hoc quod ipſe docuit/ di-
Luce.6.f. cens: vt habetur in euangelio Luce: Dimittite
et dimittetur vobis. ¶ Contra Maium laſci-
uie et inanis leticie contritionem et doloꝛem.
Pſal.68.c. et in oꝛis fellea et amara potatione: dicens cum
Mat.27.d. Ezechia: Recogitabo tibi omnes annos me-
Eſa.38.c. os/in amaritudine anime mee. ¶ Contra Ju-
nium parcitatis collige liberalitatem/ in ma-
nuum perfoꝛatione et extenſione. Manus eṅi
perfoꝛata male continet quod immittitur: ex-
tenſa vero alteri poꝛrigit quod appetit. Da igi-
Eccl.4.d tur liberaliter iuxta verbum Eccleſiaſtici: Nō
ſit poꝛrecta manus tua ad accipiendū et ad dā-
dum collecta. ¶ Contra Julium detractionis
et inuidie/ collige charitatem in coꝛde et late-
G ris apertione: quia coꝛ ſuum videtur tibi velle
dare/ dum latus tenet apertum. Unde Bernar
dus: Reſpice vulnera pendentis ꝛc. Unde di-
Joan.15.b. citur: Maioꝛem charitatem nemo habet ꝙ vt
animam ſuam ponat quis pꝛo amicis ſuis.
¶ Contra Auguſtum rapine et auaricie/ colli-
ge paupertatem in coꝛpoꝛis denudatione. Nu-
dus enim in cruce manſit:et nuditatem et pau-
pertatem in hoc diligere nos inſtruxit: Juxta
illud Gregoꝛij: Nudi poſt nudum curramus.
¶ Contra Septembꝛem deliciarum et volu-
ptatum/collige aſperam penitentiam in coꝛpo
ris flagellatione. Caro enim eius non fuit in de
licijs ibi/ ſed in penis et ſupplicijs: dans eti-
de exemplum/ ꝙ magis ſunt diligenda aſpera
ꝙ pꝛoſpera. Unde Job: Conſumpta eſt caro Job.33.d.
eius a ſupplicijs. ¶ Contra Octobꝛem incon-
ſtantie/collige perſeuerantiam in pedis concla
uatione et confixione. Ita enim fuit conclaua
tus/ꝙ nec iudeoꝛum inſultationibus/ nec inimi
coꝛum tentationibus crucem dimittere volu-
it:dans exemplum perſeuerandi in cruce/ id eſt
in cruciatu et laboꝛe aſſumpto. Unde Seneca:
Utere officio quod ſemel ſumpſiſti: turpe eſt
enim oneri cedere. ¶ Contra nouembꝛem car-
nalis affectionis/collige contemptum cuiuſq;
amoꝛis ſuperflui in diſcipuloꝛum fuga et deſer-
tione/ et in totius coꝛpoꝛis a terra eleuatione.
Jn quo nobis dat exemplum/ ꝙ circa nos per H
carnis affectionem non debemus amicos et no
tos tenere. Unde dicitur in Pſal. Noti mei de Pſal.37.c.
longe ſteterunt: et vim faciebāt qui querebant
animam meam. Et qui inquirebant mala mi-
hi/locuti ſunt vanitates: et dolos tota die me-
ditabantur. Quinimmo debemus ſurſum per
contemplationem ſuſpenſi a terra/ et terrenis
eleuati eſſe. Unde dicit Job: Elegit ſuſpendi- Job.7.c.
um anima mea/ et moꝛtem oſſa mea. ¶ Con-
tra Decembꝛem nimie ſeueritatis et duriciei
collige compaſſionem delinquentium in cru-
cifixi coꝛpoꝛis diſpoſitione:quia iſte fuit cruci-
fixus facie ad occidentem/ doꝛſo ad oꝛientem/
dextera autem ad aquilonem/ ſiniſtra ad meri-
diem verſis. Jn quo datur nobis intelligi: ꝙ
ipſe pie per paſſionem reſpicit occidentales co-
gelatos/ id eſt peccatoꝛes: doꝛſum vero vertit
ad oꝛientales:id eſt ad ſuperbos/ de ſuis pꝛeſu-
mentes virtutibus. Dexteram etiam eterne li-
beralitatis ſue poꝛrigit aquilonaribus/ id eſt ſu
is pauperibus:ſiniſtram vero eterne aduerſita-
tis et inimicitie minatur meridionalibus/id eſt
diuitibus: Quia iſte qui eſurientes impleuit bo Luce.1.e.
nis/et diuites dimiſit inanes: dat nobis exem-
plum/ ꝙ peccatoꝛes delinquentes non debe-
mus contemnere / nec per auſteram ſeuerita-
tē ledere: ſed eis miſericoꝛditer compati: ꝛ eos
extenſis bꝛachijs per miſericoꝛdiam et peniten
tiam amplecti et recipere. Quia ſicut ipſe dicit.

B Lu. Gaudium eſt angelis dei ſuper vno pecca-
Lu.15.b tore penitentiã agente. Et ſic dico ꝙ lignũ vite .i. crux vel chriſtus cõtra duodecim menſes duodecim vitiorum/profert nobis duodecim fructus duodecim bonoꝝ exemplorum: ſcʒ humilitatem contra ſuperbiam: timorem cõtra carnis concupiſcentiã: patientiam contra iracundiã: miſericordiã contra vindictam et ſeuitiam: contritionem contra laſciuiam: liberalitatẽ contra parcitatem: charitatem contra inuidiam: ⁊ paupertatem contra auariciam: diſciplinaʒ contra voluptatẽ: perſeuerantiam contra vagabilitatem: cõtemplationẽ contra carnalem amorem: compaſſionem contra nimie ſeueritatis ardorem. Lignum igitur vite protulit nobis duodecim fructus per menſes ſingulos. Duodecim Joan.11.b.
enĩ hore ſunt diei. Uide ſupra li. v. ca. vbi de duodecim mẽſibus inuenies aliter expoſitũ.

CONSVMMATVM eſt hoc præſens Moraliʒationũ Reductoriũ ſuper totã Bibliam, editum a domino Petro Berthorij Pictauienſi, ordinis ſancti Benedicti, Baſileæ ære & impenſis honeſti uiri Ioannis Koberger bibliopolæ, ciuis Nurbergenſis, in officina libraria Adæ Petri de Langendorff, ciuis Baſilienſis, Anno legis gratiæ Milleſimo quingenteſimo decimoſeptimo, Menſis uero Iunij die octauo. Ad laudem & gloriam dei, beatæ & glorioſæ uirginis Mariæ, nec non ad profectũ chriſtifidelium, & ad cõmunem ſtudentiũ utilitatem.

Foliorum ordinarius

a
Prologus toti⁹ libri.
tuoſ:ſignificant
latere eſt formata
pem ⁊ irrationa.

b
inuitat angelos
Erat autem abraam
tat. Unde dicitur
dicta ſunt occulta

c
procul dubio in ora.
nor ⁊ laudis
ret: ⁊ ne errarent
Populus adhuc

d
cura de re ſua
tis omni populo
Dñs volens taberna.
nuũ dilectionẽ et

e
bonus dites
et caſtigentur carnes
ſuſtinebant tentorium
differentiis veſtimenta

f
git. Pſal. In
taris in altari.
oleum compaſſionis
tores: qui malos

g
vita: ſalina
In ſanguine tuo
erat: ad nullum
enim maculoſus

h
Hic dicitur ꝙ
Hic ponitur ꝙ
illi vel ipſorum
dat omnibus

i
Eccli. Miſericordia
multos principes
ignorantia et veri.
ore tuo te iudico

k
ingrediãs ad eos
Sed pro certo
tem. i. ipſam
gabaonite: qui

l
ſm modum quo
humili plebe nati
gentibus deſponſa.
ſubÿciuntur partis

m
contra iſtos debacch.
non ego. Ita ꝙ
neos. i. mea peccata
acta patrum

n
Uxor vero eius
tecta proprio gladio
inguine: ĩd eſt in
lacerauerat ſe

o
obuiam venit
riculo a ſuis
¶ Capl̃m ſecundum
mortuos ſuos

p
.i. in p̃latum
inter innocentes
nis figuras aliorum
rannos ⁊ p̃ncipes

q
eius qui a deo
tem et filio tuo
Primus fuit
niat ſpiritus

r
et de hoc p̃dam
chriſtus quieſcat
tÿt ⁊ recepit
diros alter alterius

s
iſrael de babylonia
cabit agricolis
eſt cecatus a
torem me conſtituo

t
¶ Ex eodem capl̃o
et deſyderium
obſitum intercluſit
cerunt. Fuit etiam

v
Uolens iudith placere
cluderetur: omnes
impedit: ad gratiam
virga correctionis

x
cõuerſa eis in
rent habitarent:
iſta allega
ſtultitia. Unuſquiſꝫ

y
Sed finaliter
.i. caſti confeſſores
te ad deuorandum
dorum. i. honeſta

z
lum ꝯtemplatiõe ete.
nas: ſignificat
et iſti deuorant
Eſa. Corruit in

&
taris ⁊ ꝓmotionis
iuriſditionis ſpũalis
ſiaſticum enormitate
da: vt ibi ſecurius

ꝯ
cum ſurrexerunt
dicitur: Seruum
autem p̃dictus
ad iniurias

C
ſubiacere. Tutius
deo vel bono
magnificentiã zela.
men eſt maledictũ

D
ca. ponuntur
exponitur. ¶ Homo
do venit ſponſus
admodũ ad literam

E
angelo Tobie
nouum doceat
occidiſſet. Cumqꝫ
oportere gauderet

F
ſubintrat. Uocabat
fra eodem: Lutum
de actibus
cultare: vt patet

G
ego iudico:
q: p ſeptem
nat. Iſte quotidie
ca ſedem erant

H
merito ipſum
ſuo. Unde Job:
aſcendent videntibus
vt ſic faciat eum

I
deſignantur. Et
eſt a ſurſum a
muliere meretrice

K
ignis ⁊ ſulphuris
ter eos. Item
vel etiam cuilibet
tione pluuiarum

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITT. EMANUEL

Digitized by Google